22.
mm 2014

Anul II. No. 310 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Joi 1 Septembrie 1921

Infrăţirea

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRAD... No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952. SUB CONDUCEREA UNU... Director: D. TOMES...
Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Minorităţile şi şcoala

de **Iosif Popoviciu,**
prof. universitar.

Suntem în ajunul deschiderii şcolelor şi conducerea noastră şcolară, lipsită de o politică culturală, pare că rămâne tot în activitatea ei de mai nainte, adecă în lipsă de orientare, de energie, de cârmă, de voinţă şi de conducere. Aşa, că nu e mirare, că minorităţile au devenit majore, fac ce vreau şi ne ameninţă întruna. Adresele oficiale ale capilor lor bisericeşti sunt pline de necuviinţă şi între ele excelează adresele episcopilor Mailáth şi Glattfelder. Oamenii aceştia ameninţă chiar şi sunt lipsiţi de blândeţa pastorală, arma activităţii lor de episcopi. Noi stăm la toate aceste rece şi înginăm filosofia din zicala străbună: „apa trece şi pietrile rămân.“ Atâta însă nu e deajuns!

Minorităţile din ţinuturile noastre ale României întregite au sedus prin purtarea lor echivocă conducătorii neamului şi şefii guvernului.

Ele prin aderările lor tardive la unire, iar noi prin ambiţiuni regionale şi prin excese de democraţie şi libertate am promis — în curăţenia inimei noastre — drepturi acelora, cari ne stăşiau şi ne atacă în furia lor milenară prin politica lor fătarnică. Răutatea lor pe de o parte şi necunoştinţa noastră de cauză pe de alta, pe lângă sprijinul nestatornic al aliaţilor noştri ne au silit să fim leali şi buni.

Noi le-am oferit totul, iar ei nu ne au dat nimic. Noi le deschidem şcoale în limba lor, iar ei nu vreau să intre în ele. Seduşi de dispoziţiile legilor ungureşti cred, că vor beneficia şi vor avea la discreţie budgetul statului.

Până acum un an n'au recunoscut nici delegaţii noştri la examene şi nici n'au vrut să ştie de cârmuitorii noştri. Acum cu jurăminte, parte depuse la poruncă, parte simulate, parte constrânşi de greutatea existenţii, voesc să ne impună ajutorul şcoalelor lor.

Şcoalele confesionale rasar ca ciupercile, iar ale noastre de stat n'au populaţia de mai nainte. Limba lor în şcoala de stat nu e bună, cultura ce le-o dă statul nu e suficientă, fiind că la noi se propagă numai adevăr şi ştiinţă, iar nu insulte la adresa noastră. Noi vrem să creştem oameni de omenie şi cetăţeni înzestraţi cu toate armele ştiinţii şi cunoştinţii pentru lupta grea din viitor. Lumea a fost stricată prin războiul mondial, oamenii sălbăticiţi şi trebue să introducem binele cu forţa.

Manifestările şi tendinţele lor culturale nu stau în armonie cu interesele noastre de stat. Ei fac iredentism subt scutul şi'n numele civilizaţiunii europene. Unele din şcolile lor sunt şi azi pline de „Leventi“, şi bolşevici, şi cuiburi de şovinism deplasat! Literatura, frumoasa literatură maghiară e pentru ei un mijloc fals de educaţie politică. Ei nu scot binele şi frumosul din ea pentru educaţia literară şi artistică, ci se folosesc de şubredele elemente labile pentru agitarea minţilor bolnave de ovinismul contagios.

Nesiguranţa materială a unor şcoale şi lipsa de garanţie pentru ziua de mâne a susţinătorilor lor silesc aceste instituţii la o comercializarea învăţământului, care se manifestă parte prin încasarea unor sume enorme, ca taxe de studii, parte ca un fel de scut închipuit, de aici se explică seducerea elevilor şi înscrierea lor cu miile în aceste şcoli. Faptele aceste nu stau în armonie nici cu libertatea, dar nici cu democratizarea învăţământului. Aceste sunt produse bolnave a unei pedagogii nenorocite şi nesănătoase. Noi vrem să ducem poporul la şcoală şi nu vrem să închidem şcoala dinaintea lui.

Autonomiile lor confesionale sunt pavezele rubşede ale mândriei lor fudule, iar nu cultul adevărat al progresului religios şi cultural. Ei le folosesc spre distrugere, iar nu spre edificare. Cultura lor trebue să fie armă de întărire a poporului lor, iar nu otravă sufletească. Libertatea e un dar dumnezeesc, câştigat cu mare jertfă, contrarul ei e sclavia. Noi am suferit prea mult şi nu voim să facem să sufere alţii prin noi. Democraţia cere sacrificiu dela comunităţi, iar nu le impune trândăvie şi nu umblă să încarca în mod nebun budgetul statului. Nu putem susţinea două rânduri de şcoli: şi de stat şi confesionale pentru ambiţiunile unor capi bisericeşti, cari nu ne recunosc şi-şi bat joc de ţara noastră. Şcoliile primare susţinute de stat sunt aproape toate ungureşti Cele româneşti sunt disparente. Bieţii dascăli noştri confesionali au suferit şi supt Unguri şi suferă şi mai mult azi din cauza traiului greu şi a plăţii mici. Şcoile secundare de stat le ar putea cuprinde şi elevii lor, numai ei nu vor să vină în şcoală valahă. Limba noastră e abia pe pragul şcoalei lor. Nici profesorii lor n'o cunosc, s'o înveţe nu se grbăesc, prin urmare n'o pot introduce în mod corespunzător în învăţământ. Acei, cari se laudă că o cunosc greşesc şi suferă de fătărnicia de pe vremea Ungurilor. Noi nu ne înbătăm cu apă rece, ca Ungurii

Pretindem minorităţilor să se apropie de noi prin sentimente curate. Gazetele ungureşti sunt pline de insulte la adresa noastră. Nostalgia lor patriotică şi psihosa lor nu sunt mijloace de apropiere. Istoria nu e prilej de batjocură pentru ei. Avem şi noi un negrăit sublim în tragedia istoriei noastre. Am suferit martiriu mii de ani şi abia ne-am putut scăpa de nişte lefegii ai politicei, bisericeşti şi feodale. Dacă ne-am scăpat de ei, s'a făcut prin hărnicia noastră şi prin ajutorul lui D-zeu, şi de sigur am meritat să ne ajute.

(Urmare în pag. II-a.)

Descentralizarea intelectualilor

Două articole bune de ziar pe tapet din nou această importantă problemă.

Dl. M. Mihăileanu, profesor la Piteşti, publică în „Dacia“ un folleton. D-sa porneşte dela câteva date reale şi foarte caracteristice. La Bucureşti, capitala de care atâţia se plâng c'a centralizat şi a monopolizat toată viaţa intelectuală a ţării, biblioteca Academiei a fost folosită în luna Maiu a. c. abia de 580 de cititori iar aceea a Fundaţiunei Socec s'a închis fiindcă n'avea cititori. Şi lucrul e cu atât mai întristător, cu cât Bucureştii au astăzi vre o 7—8 sute de mii de locuitori.

In acelaş timp, sunt oraşe de provincie, în cari se simte un impuls de cultură, bunăoară Turnu-Severin, unde se deschide o frumoasă bibliotecă publică.

Dl. Mihăileanu trage concluzia că în atmosfera tihnită şi neînfrigurată din provincie se poate să dăinuească proporţional mai multă viaţă intelectuală ca în Bucureşti.“ Şi, pentru ca spusa dumnisale să aibe mai multa crezare, se citează părerl la fel din Haec el şi Jules Payot şi se exemplifică cu scriitori şi cugetători ilaştri, cari şi-au făurit operile „nu în sbuciumul centrelor mari, ci în tainica şi rodnica singurătate“: Aşa sunt: Descartes, Spinoza, Kant, Rousseau, Buffon, Darwin, Stuart Mill, Spencer, Tolstoi, Rostand etc.

Şi calea cea mai bună pentru o descentralizare a intelectualilor n'ar fi crearea unor universităţi de provincie, aducătoare şi ele de sbucium inutil, ci la început descentralizarea administrativă şi sporirea vieţii economice în provincie, fixând aci prin atâtea şi atâtea interese pe intelectualii grămădiţi în capitală.

In acelaş ordine de idei, Dl. Dr. Virgil Serdaru ne pledează în „Romînia nouă“, pentru un sănătos regionalism administrativ bazat mai ales pe deosebirile economice dintre diferitele ţinuturi româneşti.

Nimeni nu se mai îndoeşte astăzi de nevoia descongestionării capitalei, care îngrămădind prea mult, atrofiază unele elemente, ce s'ar fi putut desvolta în plin cu o fermecătoare notă particulară în provincia de unde a fost desrădăcinate.

Mai ales acum, în ţara mărită cu teritorii de o variată tradiţie culturală, e necesară împrăştierea intelectualilor din centru. Ei vor aduce prelutindeni nota comună ce are mai caracteristic spiritul românese, pe care-l vor îmbogăţi cu notele particulare foarte necesare şi ele, ale atât de deosebitelor provincii.

Nimic nu va folosi mai mult desvoltării culturii noastre decât acest proces.

Problema Sileziei în faţa Societăţii Naţiunilor

Vicontele Iski, preşedintele Consiliului Societăţii Naţiunilor a invitat pe Quinones de Léon, delegatul Spaniei, să primească a fi raportor la sesiunea extraordinară convocată la Geneva la 29 August. Poate că această iniţiativă va grăbi rezolvarea chestiunei.

Raportorul provizoriu căruia i se va comunica toate elementele de apreciare adunate de experţi, va fi în măsură să facă colegiilor săi o expunere obiectivă a chestiunei. După ce o va fi ascultat Consiliul va fixa procedura lucrărilor şi va decide dacă va fi nevoie de anchetă suplimentară. Putem fi siguri că raportul preliminar care i se va prezenta îi va uşura mult sarcina. Toate guvernele aliate orice părere or avea asupra problemei Sileziei superioare pot să aibă încredere în Quinones de Léon care în părerea pe care şi-o va forma va fi condus de consideraţii drepte.

In ce priveşte rolul Societăţii Naţiunilor s'au pus în circulaţie multe consideraţii încurcate şi inexacte. Trebuie pusă puţină rânduială într'o chestie până acum intenţionat neclară.

Unele ziare au tras din recentele declaraţii ale lui Briand concluzia că Consiliul suprem nu va fi legat de sentinţa pronunţată la Geneva. Nu credem că aceasta a fost intenţia lui Briand atunci când a vorbit — ne servim de termenii comunicatului Consiliului suprem — de avizul pe care trebuie să-l dea Societăţii Naţiunilor. Nu trebuie să dăm un înţeles prea restrâns acestui cuvânt.

De drept guvernele aliate sunt libere să fixeze cum înţeleg frontierele Sileziei superioare. Dar dacă au apelat la arbitrajul Consiliului Societăţii Naţiunilor, nu a făcut-o cu intenţia de a nu lua în seamă sentinţa pe care o va da. Asemenea purtare ar fi absurdă căci nu ar avea alt rezultat decât să agraveze conflictul. Puterea care nu se va supune soluţiei propuse de autoritatea arbitrală desemnată ar fi în situaţie prea critică pentru a-şi putea justifica atitudinea.

După câte ştim din discuţiile Consiliului suprem putem afirma că toate guvernele au văzut în expedientul adoptat mijlocul de a rezolva definitiv diferendul.

Evident că Consiliul Societăţii Naţiunilor trebuia să interpreteze articolul 88 din tratatul de pace şi să aplice rezultatele plebiscitului.

In asemenea limite bine definite din care nu va putea ieşi, arbitrul e liber să aleagă frontiera care-i pare mai justă.

Asupra unui punct se pare că, nu e încă deplină înţelegere. Dacă Consiliul Ligei Naţiunilor se pronunţă în unanimitate, chestiunea ar fi rezolvată imediat şi nu va fi ridicată vre-o contestaţie. Dar ce se va petrece când va fi majoritate sau minoritate? In acest caz, fiindcă pactul Societăţii Naţiunilor a prevăzut că hotărârile trebuesc luate cu unanimitate, orice guvern ar putea să respingă avizul formulat. Din nefericire, în această hipoteză, Consiliul suprem s'ar găsi în acelaşi încurcătură din care crezuse că iese.

In acest caz conflictul s'ar rezolva favorabil pentru Germania care, dacă Aliaţii n'ar fi în stare să stabilească frontiera, ar putea susţine că, tratatul ne fiind aplicat articolul 88 e anulat şi deci ca trebuie să rămâie în stăpânirea întregei Silezii superioare. De aceea credem că guvernele ar trebui să se pregătească pentru primirea hotărârei Genevei, indiferent dacă va fi luată cu unanimitate sau majoritate, sub rezerva, bine înţeles ca să determine împărţirea teritoriului contestat. In starea prezentă a chestiunei aceasta e un fel de o necesitate morală şi politică.

Trebuie să nădăjduim că Consiliul Ligei va reuşi să fie de acord, aşa fel ca nimeni să nu poată avea tentaţia de a prelungi dezbaterile.

Astfel, guvernele ar trebui să lase delegaţilor lor oarecare libertate de acţiune.

Toate au acelaşi interes ca să facă o mare sforţare pentru a ajunge la un rezultat pozitiv şi definitiv.

Ar fi foarte neplăcut dacă Consiliul Societăţii Naţiunilor, nevrând să-şi ia răspunderea unei decizii să nu facă la un supraarbitru.

S'a susţinut că Germania ar putea să nu primească soluţia care va fi adoptată în asemenea condiţiuni sub pretext că tratatul încredinţa guvernelor aliate sarcina de a determina frontiera şi că intervenţia Ligei constitue o violare a acordurilor semnate. Nu trebuie să ne oprim o clipă la această idee emisă de oameni prea subtili. In ultima analiză tot Consiliul suprem va avea cuvântul hotărâtor. Avea drept să consulte pe cine vroia, dar sentinţa oficială va fi dată tot de el.

Consiliul Societăţii Naţiunilor să fie lăsat să lucreze în linişte. S'a spus tot ce a fost esenţial în ce priveşte chestia silezianâ. Polemicele nu pot servi la nimic. De aceea trebuesc ascultaţi arbitrii.

Evenimentele zilei

Germanii nu se pocăesc

San-Paolo, 29 c. — Mai mulţi generali din Berlin au comemorat dota declarării războiului din 1914. Ex-Kaiserul a trimis o telegramă.

Irlanda tot ne împăcată

San-Paolo, 29 c. — De Valera a fost reales preşedinte al Republicei irlandeze şi a respins oficial propunerilor engleze.

Loyd George e gata de a relua discuţiunele.

75077

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

(Urmare din pag. I.)

N'am robit și nu vom robi pe nimeni, e departe de noi tirănia și intoleranța. Am suferit pentru omenime. Brațele lui Ștefan cel mare, Mihaiu Viteazul au fost ridicate spre liberare, iar nu spre robire. Ne cunoaștem datoriile și nu așteptăm să vină tratate ca să ni le amintească, Nainte de St. Germain și Trianon am dat drepturi politice și culturale minorităților noastre. Am trezit șvabii la conștiință și le-am desgropat limba, am sprijinit și întărit instituțiile culturale ale Sașilor, am deschis școli Ungurilor, am îngăduit Evreilor să-și deschiză școli confesionale și în nemărginita noastră lealitate am îngăduit și Sârbilor din Banat să-și aducă cărți de școală din Belgrad.

Ne cunoaștem datoriile, dar ne știm și drepturile. E timpul suprem, ca gazetele ungurești și mai cu seamă „Ellenzék" să ne lase-n pace, Noi nu trăim din agitații și n'avem nevoe de ele. Să știe că se găsesc în fața unui popor întreg, care nu le poate multă vreme suferi obrăznicia, de aceia să-și pună pază gurii și să nu ne insulte mai mult,

Vizita studenților francezi și italieni

Ministerul de interne a fost înștiințat telegrafic că astăzi un vapor francez cu 147 studenți francezi a părăsit portul Neapole luând direcția către România, și că în ziua de 4 Septembrie, studenții francezi vor debarca în portul Galați, unde vor fi primiți în mod oficial, de guvernul român, care suportă de altfel toate cheltuelile studenților excursioniști.

Di Derussi, secretarul general al ministerului de interne a plecat azi la Sinaia pentru a se consulta cu d-nii Miniștrii Argetoianu și Cudalbu, în vederea primirii studenților italieni, al căror număr va fi între 450—500 și ale căror cheltueli vor fi suportate deasemenea, tot de guvernul român.

Sosiți la 4 Semptembrie în portul Galați, studenții francezi, cu tren special vor fi duși să vadă fostul front de rezistență și victorie finală: Mărăști-Mărășești-Oituz. De aci vor fi duși la Iași, apoi la Kișinău, iar de acolo la Cernăuți, unde vor sta mai multe zile, în care timp vor vizita orașului Suceava vechia capitală a Moldovei, Rădăuți, mânăstirea Putna și alte localități istorice și culturale.

Din Cernăuți, vor trece peste Bistrița în Maramureș și apoi vor fi îndreptați către Oradia-Mare, Cluj, Alba-Iulia, Turda, Timișoara până la Dunăre, unde vor fi îmbarcați pe un vapor și duși spre Porțile de fire, Orșova și T.-Severin. De aci vor veni în București pentru două zile, și apoi vor pleca la Curtea de Argeș. Aduși din nou în București, vor fi trimiși pe Valea Prahovei, spre a vizita sondele petrolifere, apoi Sinaia și Brașovul, de unde vor fi duși direct la Constanța, unde vor sta câteva zile, și de unde se vor întoarce în Franța.

Studenții italieni, cari vor fi între 450—500, vor sosi către sfârșitul lunei Septembrie, și ni s'a spus că vor urma itinerariul fixat pentru studenții francezi.

Aceste două excursii necesitând câteva milioane în consfătuirea ce ca se va ține azi la Sinaia se va hotărâ cari anume autorități vor suporta cheltuelile și se vor lua măsuri și în ce privește persoanele cari vor însoți pe escursioniști.

Programul odată stabilit va fi supus și aprobării d-lui general Averescu prim-ministru.

XXXXXXXXXXXXX

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Activitatea extra-școlară a liceului „Gh. Barițiu" din Cluj

Pe cât de fructuoasă și de bine condusă a fost activitatea intra școlară a liceului Gh. Barițiu din Cluj datorită metodelor pedagogice aplicate de corpul didactic pe atât de intensă și folositoare a fost și activitatea extra-școlară a acestui liceu.

In ce privește că activitatea extra-școlară a elevilor interni, constituindu-se societatea literară a internatului, au aranjat săptămânal câte o ședință, unde elevii s'au deprins în declamări, au citit lucrări proprii, poesii proză au predat dialoguri și au cântat din vioară, această activitate promite a fi din ce în ce mai productivă. Pentru cultivarea elevilor s'a pus baza din inițiativă proprie la o bibliotecă, care de prezent posedă 300 opuri. Internatul și ședințele au fost cercetate în repetite rânduri de d-l dir. al liceului Al. Ciura și d-nii profesori și alți oaspeți bine primiți, cari s'au interesat de viața internă a internatului. Pentru distracția elevilor direcțiunea internatului a pus la dispoziția elevilor mai multe jocuri sociale ca șah, domino, tivoli, moară etc.

Soțietatea de lectură a liceului și-a continuat activitatea, începută anul trecut sub conducerea eminenților profesori d-nii Ovidiu Hulea și Romul Dumitrescu și a unui comitet. Programul remarcabil făcut de această societate de lectură se poate observa și din faptul că numărul lucrărilor originale ce s'au citit în ședințele ținute, a fost mult mai ridicat decât anul trecut.

Chestiunile care se discutau în ședințele acestei societăți de cultură precum și bucățile originale care se citeau tratau subiecte foarte variate: literare, artistice, științifice etc.

Ședințele acestei societăți au fost foarte frecventate de către elevi și de mulți dintre d-nii Profesori și au avut de scop pe lângă înmulțirea cunoștințelor și exercitarea elevilor în susținerea unei conversații cu caracter științific sau literar precum și deprinderea elevilor de a-și exprima bine o idele sau un argument. Pe lângă acestea elevii au mai executat bucăți de muzică instrumentală, declamații, monologuri etc.

Sunt de remarcat ședințele festive ale acestei societăți, ținute, una ținută la 1 Decembrie cu ocazia aniversărei unirei Ardealului cu Româna, precum și ședința pentru comemorarea poetului Alexandri.

In programul fiecărei ședințe s'a cuprins câte o conferință ținută de către d-nii profesori Romulus Dumitrescu și Ovidiu Hulea care au știut a expune și caracteriza momentele principale din istoria literaturei noastre.

Astfel întocmită, societatea de lectură a liceului Gh. Barițiu, dintre factori însemnați, pentru cultura generală a elevilor și pune în evidență cultura românească pe care n'au avut poate posibilitatea să o cunoască până acum.

Incheiem această scurtă dare de seamă asupra activității liceului de băeți Gh. Barițiu din Cluj cu următoarea constatare.

Dacă facem comparare între numărul elevilor interni din anul trecut școlar și cel prezent, rezultatul, adecă plusul anului acestuia ne dovedește în mod vădit, pe deoparte necesitatea și dreptul de existență al internatului, de pe lângă acest liceu pede alta modul cum au fost tratați elevii interni atât în ce privește supraveghierea și instrucțiunea pedagogică, cât și alimentația și starea sanitară. La începutul anului școlar au venit elevi din cele mai mari depărtări — din Basarabia — dar fiind internatul prea mic din cei 150 elevi, cari ar fi dorit se fie interni nu au putut fi primiți numai 100. Ministerul Instrucțiunii publice a votat prin Secretariatul General pentru elevii interni 30 burse a 1000 Lei, un elev a fost primit din partea direcțiunei fără taxă. Atât în trecut cât și în viitor au fost preferiți elevii cu progres și purtare morală bună.

In ceia ce privește organizarea cercetășiei la acest liceu rezultatele au fost tot atât de frumoase.

Elevii liceului însuflețiți au îmbrățișat cu multă căldură cercetășia dând dela început dovadă de destoinicie și supunere. Organizarea în cercetășie a fost condusă de către elevi superiori ai liceului, dintre cari vechi cercetași distinși. Gruparea lor s'a făcut conform regulamentului în echipe, patrule, grupe centurii cari toate la un loc au constituit cohorta „Fântânele".

In timpul iernei s'au ținut șezători cu caracter cercetășesc unde cercetașii prin povețe și îndrumări părintești și-au îmbogățit cunoștințele și în deosebi sufletul. Scopul acestor șezători a fost desvoltarea individualității prin activitatea proprie a cercetașilor. Cu tot neajunsul vremei s'a ținut instrucția necesară pentru organizarea adevărată a unei asociații de felul acesteia.

O mare piedecă în realizarea scopurilor culturale pe care și le a pus această instituție, este insuficiența internatului care în anul școlar 1920—21 a fost nevoit să refuse primirea în el a aproape 70 de elevi care solicitase internatul leceului, neavând locuri.

Având în vedere rezultatele așa de frumoase ale acestei instituții culturale și având în vedere faptul că e singurul liceu românesc din Cluj, suntem convinși că resortul instrucțiunii publice va ști să aprecieza neajunsurile ce le întâmpină liceul din cauza insuficienței Internatului și va lua dispoziție de a muta școala primară care ocupă tot parterul internatului Gh. Barițiu lărgind astfel numărul încăperilor destinate elevilor interni, care în anul acesta vor fi de două ori mai numeroși decât anul trecut.

Cetiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Eroii lui Wagner

E cu neputință să cuprinzi în câteva rânduri uriașa operă a lui Wagner. Cel mult se poate încerca de-a scoate din studiul vieții sale, dela grelele ei începuturi până la triumful său definitiv, ideea generală care ne va face capabil să observăm legătura necesară și intenționată ce subsistă între deosebitele sale lucrări.

Wagner spunea, vorbind de el însuși că omul e neseparabil de artist.

„Nu pot fi înțeles, scria el în 1851, decât de acei ce simt nevoia și dorința de-a mă înțelege; și aceia nu pot fi decât prietinii mei. Nu pot însă considera ca atari pe acei cari pretind că iubesc în mine artistul în vreme ce-și refuză simpatiile omului. Dacă despărțirea artistului de om este tot atât de lipsită de bun simț ca și despărțirea trupului de suflet, este sigur că nici un artist n'a ajuns să fie iubit. Niciodată arta sa n'a putut fi înțeleasă fără să fi fost el iubit și ca om, fără ca cetitorul sau iubitorul să poată cuprinde atât opera cât și viața sa".

Intr'adevăr nu e totdeauna lucru ușor să înțelegi toate intențiile pe cari compozitorul le pune în opera sa.

Se povestește despre Gounod, că fiind odată solicitat să-și comenteze opera, lucru la care se dedea dealtminteri cu cea mai mare ușurință, explică că „Mireille" ar fi asămănătoare cu coloanele unui templu, cu ceva vertical, pecând „Romeo și Julieta" ar aduce mai mult cu frontonul aceluiași templu, cu ceva orizontal.

— Dar „Faust"? întreabă o domnișoară.

— Oh, în „Faust" în Faust am încercat ceva... dal ceva octogonal...

E de bănuit că nu ori și cine 'ar fi scos atât de iute ideea octogonală ca însuși autorul lui „Faust", Operile lui Gounod sunt de-o concepție cu mult mai simplă, par a avea limpezimea unui isvor de munte, alături de drama wagnesiană.

Wagnerianii exlusiviști, acei pentru cari opera „Maestrului" trebuește admirată fără nici o rezervă, recunosc în el nu numai un compozitor genial, ci și unul din spiritele filosofice cele mai puternice și mai cuprinzătoare ale timpului său.

Wagner nu atinge dela începutul carierii sale linia sa de conduită definivă. Dacă în primele sale lucrări „Zânele" și „Dragoste oprită" stabilește precis lupta dintre dragostea sfințită și dragostea profană, în „Rienzi" pare că șovăește puțin. Considerații însă de natură mai puțin filosofică trebuiau să decidă asupra orientării talentului său, cu atât mai mult cu cât vocațiunea muzicală n'o dobândise de-odată.

In 1827, pecând era în clasa a șasea la un liceu din Lipsca, Wagner trecea drept un elev bun la partea literară. Obținu un premiu într'un concurs poetic deschis pentru a plânge moartea unuia din colegii săi; succesul îl determină să tindă să devie poet. Studiă pe Shakespeare, traduse în versuri „Romeo și Julietta", compuse tragedii imitate după moda antică, scrise apoi altă tragedie inspirată de „Hamlet" și de „Regele Lear", unde patruzeci de indivizi mureau de-odată așa încât a trebuit să reînvie pe unii, spre a da piesei un desnodământ.

Se plictisi însă iute de literatură și începu să studieze muzica. Intenția sa era de-a pune pe note tragedia sa cu cele patruzeci de victime. Cumpără de ocazie un tratat de armonie; nepricepând însă nimic, manifestă familiei sale dorința de-a studia muzica.

Astfel Wagner ajunse pe mâna unui profesor, care-avea să-și bată mult capul cu un elev care visa ziua'n amiază și care-l înnebunea cu disertațiile și întrebările sale incoherente. Pentru a nu-și pierde la rândul său capul, profesorul său de muzică îl părăsi, atrăgând părinților atenția că din Richard e greu să iasă ceva.

Cu puțin timp înainte, profesorul său de pian exprimase aceeași temere. Această îndoită prezicere nu turbură întru nimic pe vizionar, care scrisese o uvertură și-o încredințase lui Dorn, dirijorul orchestrei teatrului regal. Această uvertură fu executată între cele două acte ale unei piese. Ea a rămas celebră prin impresia ce-a produs-o publicului, care neputând să deosebească decât bătăile de timpane ce reveneau după fiecare patru tacte, o poreclise „Uvertura cu timpane".

„Această uvertură, scria Wagner, era desigur punctul culminant al nebuniei mele. Pentru a-i da mai multă putință de-a fi înțeleasă, o scrisesem cu trei cerneli deosebite: coardele cu roșu, alămurile cu verde și lemnele cu negru".

In mod brusc se pasionă apoi de politică, și intră la universitate pentru a urma cursurile de estetică și de filosofie.

„Am profitat cât se poate mai puțin, spune Wagner, de această ocazie de-a mă instrui; în schimb am trăit, în toată intensitatea ei, viața de student, cu atâta nebunie și inconștiență, încât încurând mă apucă cel mai mare desgust când mă gândeam la colegii mei".

Wagner se întoarse la studiul muzicei, lucrând cu profesorul Weinleris, pe care nu-l părăsi decât în ziua când acesta îi spuse :

— Ai învățat să te ții pe propriile-ți picioare. Poți să te duci acum.

In primăvara anului 1834, marea artistă Schroeder-Devrient cântă o stagiune la Dresda. Wagner văzu pentru prima oară această artistă fără pereche. Ea era hărăzită să exercite o mare influență asupra lui, să-i sugereze ideia acelei legături intime dintre musică și dramă, către care își îndreptă în curând toate sforțările sale.

„Exemplul doamnei Devrient a fost vecinicul meu ideal, spune Wagner, și ori de câte ori concepeam un rol, o aveam în fața ochilor mei". Pe acea vreme

D-l ministru Groza și comuniștii

D-l Groza ministrul Ardealului a declarat ziarului „Hétfői Ujsag" că comuniștii refugiați din pricina teroarei maghiare din Baranya vor fi găzduiți în România și vor fi plasați în minele noastre de cărbuni.

Se poate că a avea înalte sentimente umane e o calitate pentru a fi ministru, însă o datorie de ministru e de asemeni de a veghea asupra intereselor statului. Și nu știm întrucât poate fi în interesul statului ca acești comuniști refugiați să găsească ospitalitate în România nu știm întrucât ar fi datoare România să se îngrijească de soarta comuniștilor prigoniți pentru convingerile lor politice. Atât ei cât și Antanta trebuiau să cunoască urmările ce le va avea intrarea trupelor maghiare în Baranya, iar dacă aci s'a întâmplat o greșală s'o repare cei cari au făcut-o.

Serbia are datorința morală, de a primi refugiații comuniști. Ea a alimentat încercările lor republicane contra statului maghiar cu gândul la avantagiile economice pe cari le-ar obține această republică s'ar fi realizat. E firesc că acum să dea ospitalitate acelora cari mai mult sau mai puțin au încercat să servească interesele ei. Întrucât suntem însă noi datori de a oferi aceași ospitalitate? Poate pentrucă au declarat republica așezându-o sub scutul Micei Antante?

Producția minelor noastre de cărbuni, din nefericire și așa e destul de redusă. Una din principalele cauze este sabotajul exercitat de muncitorimea noastră minieră, nemulțumită cu starea ei. Nemulțumirile ei sunt cauzate în mare măsură de agitatori ascunși, cari lucrează prin toate mijloacele pentru introducerea ideii lui Lenin în marele cât mai laorgi ale muncitorimii Întrucât ar fi de dorit ca acești propagatori clandestini să câștige în număr și minele noastre de cărbuni să fie transformate în adevărate focare bolșevice? Sau crede Ministrul Ardealului că prin gestul de ospitalitate, prin acest favor comuniștii refugiați își vor schimba convingerile lor? Desigur nu. Ei țin cu mai multă tărie la convingerile lor decât mulți dintre oamenii arenei noastre politice.

In loc de a mări numărul celor mulțumiți cu stările sociale actuale, un act mult mai patriotic ar fi să se caute ca starea muncitorilor dela noi să fie rezolvată și producția minelor urcată, iar prin mijloace umane să se stârpească credințele greșite ale muncitorimei. *Damp.*

Fantaziile unui fost prim-ministru ungur

Unii dintre oamenii politici maghiari cari luptă acum în propagandă pentru alegerile cari vor avea loc la toamnă, au adoptat o politică, care lingușind irredentismul și ura de rassă tinde să explice greșelile politice din trecut aruncând vina pe împrejurări independente de voința lor. In centrul acestor vânători de suflete rătăcite se află fostul președinte de Consiliu, Friedrich, care a inventat un senzațional roman politic, — după cum am citit în „Universul" — pentru a-și scuza greșelele și a-și afirma meritele sale. El spune că în timpul ocupației, Românii intenționa răsturnarea cabinetului de sub conducerea sa pentru a pune la putere un guvern care să realizeze uniunea personală a Ungariei cu România. In această lumină plasează el activitatea comisarului român Diamandi și a trimisului special pentru interesele Transilvaniei, d-l Ioan Erdelyi. Răsturnarea guvernului maghiar era să fie executată cu ocazia venirei A. S. R. Principelui Carol în Budapesta. Că aceasta nu s'a întâmplat — afirmă Friedrich — se datorește numai măsurilor de pază luate de dânsul.

Intreagă compania începută de Friedrich pentru afirmarea meritelor sale și pentru discreditarea politicei românești, este rezultatul unei fantezii bolnave, și nu are la bază decât două motive: în primul loc dorința de a câștiga popularitatea în rândurile masseloi cari se vor prezenta la urmă. E destul de șiret a se eționa între „meritele" sale și a le afirma pe acelea, care le ar fi câștigat față de acțiunea guvernului român, care în mod firesc nu e privit cu simpatie de publicul maghiar. Al doilea motiv al desticnirilor sale senzaționale — după cum scrie „Universul" — este faptul că sub ocupațiunea română s'a admis lui Fridrich să introducă starea de asediu și apoi să facă alegerile. Prin aceasta Friedrich urmărea consolidarea sa la putere, care a fost impedecată de trupele române de ocupație și e ușor de înțeles descărcarea de ură din ultimul timp a lui Fridrich. Care inventează neexactități pentru a-și servi interese alectorale.

Revista presei germane

Primilegiile Sașilor și urmările reformei agrare

Drintr'un articol al ziarului *Kronstädter Zeitung* cu titlul Insemnări la reforma agrară, a rămas de foarfecile cenzurei o mică parte numai, însă destul de mare pentru a cuprinde o serie de inexactități și laudă de sine. Fără comentarii extragem părțile cari caracterizează mai mult părerile lor despre ei și despre alții:

Cel mai puternic argument pentru care pretențiile Sașilor sunt răspinse acela că reforma agrară se face pentru ficicare iar Sașii nu pot să mențină privilegiile câștigate ca gănicori, deoarece această activitate nu mai există... Sasul e adevărat nu mai face apărări de granițe apără însă cultura, în contra cui? el lucrează la independența și la realizarea moralei în România. Sasul este un privilegiat în spirit știință, în putere de acțiune: El are privilegiul de a aparține spiritului german.

Reforma agrară a fost executată în Rusia și ea n'a îmbogățit pe nimeni, în schimb au sărăcit toți. Cel activ nu va mai avea impuls pentru a munci, iar cel inactiv va lăsa să se nimicească tot ce are. Pentru acesta se îngrijesc alții. Pentru unii dintre țăranii români reforma agrară și acum e o speculație nerentabilă. Ei au cumpărat pe datorii vite pentru a câștiga cât mai multă pășune, iar scăderea prețului vitelor și lipsa de nutreț nu le pune în vedere un viitor strălucit."

Păreri alimentate de ură, păreri urgisite și inutile.

Știri și fapte politice

In ziua de 28 August, partidul țărănesc din Basarabia de sub conducerea d-lui I. Inculeț a fost convocat într'un mare congres unde s'au discutat situația politică actuală și s'au luat hotărâri pentru viitor. Raportori au fost d-nii Ion Pelivan, A. Criban, I. Bârcă, G. Pântea și I. Inculeț.

Printr'un comunicat publicat în ziarul „Dreptatea" din Chișinău, d. Pan Halippa lămurește că încă nu poate fi vorba de o contopire cu partidul țărănesc din vechiul Regat, ci numai de hotărârea de a lupta în cadrele partidului țărănesc basarabean pentru realizarea unui partid țărănesc unitar.

Comunicatul d-lui Halippa cuprinde și următoarele rânduri cari par să arate că între d-sa și țăraniștii din vechiul Regat s'au ivit neînțelegeri serioase asupra modului în care ar fi să se organizeze partidul unitar: In ce ne privește, dela început am înțeles că unirea nu se poate face decât pe baza principiilor de organizare democratică indispensabilă pentru un partid care se razimă pe masele muncitorimei sătești.

Cu alte cuvinte, nu înțelegem ca să fie distrusă individualitatea organizațiunei basarabene, ci dimpotrivă voim ca ea să-și păstreze autonomia necesară în acțiunea politică din provincia noastă, și numai să și unească forțele cu țărănimea din celelale provincii românești, prin crearea unui organ politic comun, pentru conducerea acțiunei și luptei politice în ce privește interesul general al țărănimei".

Revista presei maghiare

Comisia pentru rectificarea graniței.

Ziarul „Ujság" într'un primarticol se ocupă de activitatea comisie pentru rectificarea granițel ungaro-române.

Oamenii de ordine și generoși cum simt, desigur că nu se cugetă ungurii noștri decât la „asigurarea păcii generale, și a consolidării Europei". Astfel și ziarul „Ujság" crede să servească acest scop când își exprimă dorințele precum urmează: Noi atunci am considera activitatea comisiei demarcaționale cu adevărat proventuoasă pentru pacea generală și pentru consolidarea Europei, dacă cu înțelegere reciprocă ar reuși să stabilească astfel de hotăriri, cari pe lângă mulțumirea învingătorului să împace și pe cel învins.

Căci adeseori și cea mai mică jertfă și marinimie din partea învingătorilor, poate să aducă mai mare serviciu causei de pace, decât cea mai sever aplicată forță. . . . Confratele dela „Ujság" în generositatea sa uită că e vorbă de o statorire de granită cerută de necesități geografice și poate economice, dar nici decât de sentimente. Sentimentele se pot împăca mai ușor și fără rectificări de granită, căci . . . trenul stă la dispoziție, cui nu-i place: „slobodu-i drumu".

Exhaizerul Carol apelează la Liga Națiunilor

In cercurile legitimiste se confirmă că Exregele Carol va cere pe cale oficială consiliului Ligei Națiunilor, cu prilejul apropiatei seziuni din Geneva, aprobarea de aveni pe tronul Ungariei.

Dacă obține această aprobare. Carol de Habzburg se obligă să recunoască și să respecte tratatul din Trianon.

---

scrisese deja „Zânele" în cari povestea dragostea unei zâne pentru un poet.

Zâna ar sacrifica bucuros nemurirea ei poetului dacă acesta ar rămâne vecinic încrezător, orl cari ar fi încercările la cari l'ar pune. Poetul însă nu este decât un simplu muritor; se îndoește, vrea să știe totul și zâna se metamorfozează într'o statue. Desperat atunci, poetul cântă cu desnădejde și căldura măreață a cântecelor sale, dă viață iubitei sale, pe care era s'o piardă.

Pe vremea când avea douăzeci de ani, „se simțea în cea mai bună dispoziție, și avea pe dracul în el" așa încât încercă să cânte frumusețea materială a femeii, în a doua operă a sa, „Dragoste oprită", căreia fu nevoit să-i schimbe titlul în „Novicea din Palermo", pentru a nu intra în conflict cu cenzura.

Subiectul era așa de scabros pentru timpul său, încât l'a a doua reprezentație, numai erau decât trei persoane în sală: gazda sa cu soția și un evreu polonez în haine de gală. Spre culmea nenorocului, în clipa în care trebuie să se ridice cortina, bărbatul cântăreței se năpusti mai întâiu asupra soției sale și apoi asupra tenorului, și-i bătea așa de tare, încât le-a fost cu neputință să mai apară în public. Aceasta a fost soarta celui de-a doua operă a lui Wagner.

Acesta făcu o încercare mai fericită cu „Rieuzi", o operă istorică. In mijlocul atâtor necazuri vocația și talentul său sfârșiseră prin a se afirma, și gândul său genial nu întârzie de-a fi pus în adevărata sa lumină cu ocazia reprezentării „Vasului fantomă" sau „Olandezul zburător".

Livretul a fost cumpărat pentru 500 franci de către Opera din Paris; partițiunea a fost scrisă de alt cineva, iar opera a avut un mare nesucces. Acest nesucces n'a descurajat pe Wagner, care în șapte săptămâni a scris muzica sa pe poemul său, astfel încât „Olandezul sburător" a fost reprezentat în 1843 la Dresda, și trei luni mai târziu la Riga.

Se poate vedea îndârjirea cu care lupta Wagner, o trăsătură de căpetenie a temperamentului său, atât de osebit, care a dat ocazie la următoarele două aprecieri, pe care doi critici le făceau asupra omului și operii sale.

„Wagner, scria Hiller, directorul Conservatorului din Colonia, în „Deutsche Rundschau", seamănă în multe locuri cu Napoleon al III-lea. Ca și acesta are mare încredere în steaua sa cu toate vitregiile soartei, Cu o constatnă și o energie pe care nici un alt compozitor nu le-a avut în același grad, întrebuințează toate mijloacele ce l-ar putea duce la tinta aspirațiunilor sale . . . Va avea oare și Wagner Sedanul său? E greu de crezut. Până acum nimic nu ne face să presupunem sosirea unui Bismarck sau Moltke pe terenul muzical. Cauza nu va sfârși însă prin a fi învinsă, căci se bazează pe principii false, ca întreaga putere odinioară necontestată a lui Napoleon al III-lea

Marea revistă, „XIX. Jarhundert" scrie pe de-altă parte:

„Richard Wagner e voința, energia și încăpățînarea încarnată. Ca pe toți acei ce se leagă de o idee fixă, a fost tratat mult timp drept maniac. Astăzi, Bismarck și cu el, ale căror caractere spre a nu zice genii, au atâtea trăsături de asemănare, sunt zeii Germaniei. Elita Germanilor galofobi și melomani sunt prosternați la picioarele lor."

Singurul lucru ce trebuește reținut din această paralelă, este spritul absolut și sistematic al lui Wagner, și nevoia sa de-a realiza o unitate. Sistemul, concepția filosofică, cu care a apărut în „Vasul fantomă" se va întâlni în toată opera sa.

Cu tot nesuccesul „Vasului fantomă", Opera din Dresda primi cu multă căldură o nouă operă „Tannhäuser", pentru a cărei demnă reprezentare făcu mari cheltueli. Marea cântăreață Schroeder-Devrient, puțin cam trecută, cântă rolul lui Venus, pe care-l acceptase din complezanță, declarând dela început că nu va putea fi la înălțimea lui . . .

— Sunteți un om de geniu — spunea ea lui Wagner, însă scrieți lucruri atât de excentrice, încât sunt imposibile de cântat.

Incă odată avu Wagner iarăși insucces. Totul displăcuse: muzica și subiectul. „Weber, spunea intendentul regal lui Wagner, ticluia cu mult mai bine lucrurile. Știa să termine printr'un desnodământ fericit operile lui: arta trebue să fie veselă."

Fabula lui „Tannhäuser" era într'adevăr destul de dureroasă. Ca și Hercule între virtute și păcat, Tannhäuser șovăește între dragostea lui Venus amăgitoarea și dragostea mistică a Elisabetei.

Wagner își văzuse însă bine calea și scrise apoi „Lohengrin" prima operă, cu care, cu toate manifestările ostile, a trebuit să învingă la Paris. Din nou ne prezintă dragostea senzuală și dragostea ideală. Prima reprezentație a avut loc la Weimar în 1850. Isgonit încă în 1849 din Germania pentru a fi ridicat armele împotriva regelui Saxoniei, Wagner nu putu să asiste la reprezentarea operii sale.

Zece ani mai târziu, renumele său trecuse peste granițl și cuprinse-se întreaga Franță. Criticii, atât cei favorabili cât și cei nefavorabili îl analizau opera, iar caricatura i-a consacrat gloria.

Cu toate piedecile ce le întâlnea, Wagner își urmă calea. In timpul exilului său începu să compue Tetralogia, și între timp seria „Tristan și Isolda" o admirabă poemă de dragoste, și „Maeștrii cântăreți din Nürenberg". Prin Tetralogie — „Aurul Rinului", „Walkyria", „Siegfried" și „Crepusculul zeilor" — și „Parsifal", recădem în plin simbol.

Opera lui Wagner se termină astfel în apoteză mistică; cel mai de seamă caracter al acestui muzicant geniul este de-a fi clădit, alături de opera sa muzicală, o încercare de sistem filosofic, care, dacă poate fi supus discuției, are cel puțin prețioasa calitate de-a da întregii sale opere un aspect de unitate și de vigoare, nerelizată încă până în prezent de alt compozitor. *R. C.*

INFORMATII

D. Vintilă I. Brătianu a sosit astăzi în Satu-Mare unde se va interesa de aproape de organizația partidului liberal.

Mâine, d-sa va sosi la Cluj.

■

In chestiunea abuzurilor de cari era învinuit sergentul Petre Diaconescu, șeful postului de jandarmi din comuna Aghiriș, ancheta instituită de ministerul de interne a dovedit complecta nevinovăție a acestuia.

Facem cuvenita rectificare.

■

Din cauza lipsei de spațiu continuarea foiletonului nostru Morții Vorbesc va apare în numărul viitor.

■

Comerciale

Aflăm dela Camera de comerț din loc că în Septembrie se va ține la Constanța adunarea Camerilor de comerț pentru a studia o nouă organizare. Tot la această adunare se va discuta și chestiunea burselor.

Este vorbă de înființarea unor burse de efecte și mărfuri la București, Cluj și Timișoara, iar la Arad numai o bursă de mărfuri.

■

Pe unele piețe ardelenești, prețul grâului a început să se urce. Aceasta fiindcă producenții nu vor se vândă grâul speculanților de cereale.

■

Politice.

D-l Ministru Groza a plecat la Arad unde se va întâlni cu d-l General Averescu cu care va veni la Cluj.

■

Aseară s'a terminat consfătuirile ungurilor din Cluj în vederea organizării lor politice din acest oraș.

■

Școlare

La liceul român gr. cat. de băieți din Beiuș examenele de corigență și particulare se vor face la 9 și 10 Sept. Inscrierile vor fi la 12, 13 și 14 Sept.

Prelegerile încep la 15 Sept.

■

Școlare

Eri a avut loc o ședință a eforiei școalelor din Cluj sub presidența D-lui Primar I. Pop. S'a hotărât mărirea căminului ucenicilor din Cluj cu 60 de paturi.

■

Resortul instrucțiunei publice a hotărât ca începerea școlilor în Ardeal să se facă irevocabil în ziua de 3 Septembrie.

■

Militare

D-l General Petala care se găsește în inspecția trupelor pe frontieră se va întoarce iot în localitate.

■

Administrative

După cât suntem informați sporul de salariu la funcționarii publici se va plăti dela 1 Aprilie a. c.

■

Dr. Lăzărescu, medic-șef în Casei Cercuale, Specialist la boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 899

Locale

D-l Prefect Meteș a plecat eri în concediu pe 20 de zile.

■

Financiare

Prin aplicarea legii financiare Titulescu, orașele nu vor mai putea percepe impozite asupra spectacolelor, hotelurilor deasemeni impozitele suplimentare cari au format până acum cele mai importante izvoare finanțiare ale orașelor. Din aceste sume s'au putut face lucrările pentru înfrumsețarea și menținarea în bună starea a orașelor, cari de acum vor fi avizate la ajutoarele pe cari le vor primi din casseria statului. In urma acestei legi Consiliul orașului Cluj a hotărât înființarea impozitului „Beterment" asupra urcării valorii imobilelor rezultată în urma lucrărilor publice orășenești.

■

Culturale

In ziua de 4 Septembrie a, c., la orele 5 d a. va avea loc în sala școalei confesionali din Ormenișul de Câmpie solemnitatea deschiderii bibliotecei populare a Cercului Studenților de pe Câmpie și Mureșul Superior.

Seara la ora 8½ va avea loc o petrecere cu dans. Prețurile de intrare sunt 25 lei pentru familie și 10 lei de persoană. Venitul este destinat fondului bibliotecei.

■

Diverse

In ziua de 5 Septembrie vor începe cu siguranță repatrierile conduse de biroul repatrierilor de sub conducerea d-lui Prefect Putici.

■

Comitetul pentru ridicarea Monumentului Inginerilor Silvici din Regimea 8 R. Vâlcea, roagă stăruitor persoane și autoritățile cari au primit liste de subscripție, să le înapoieze de urgență împreună cu numele adunate d-lui Ion Zăvoianu prin oficiul Călimănești, Jud. Vâlcea.

■

Nici o domnișoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuințează crema Dr. BIRÓ.

Cea mai bună și cea mai plăcută care a fost medaliată și la Paris. I-319

Depozit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piața Unirei.

■

La 1 Mai s'a deschis grădina de vară a Hotelului Central. 622

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere, de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria E M K E Cluj, Piața Unirii 32.

■

Inscrierile la școala primară și grădina de copii din calea Regele Ferdinand 81—83 se fac în 1, 2 și 3 Septembrie, iar cursurile vor începe la 5.

Inscrierile la Universitate

Inscrierile la Universitatea din Cluj vor începe în ziua de 20 Septembrie a. c. pentru Facultatea de Drept, Medicină și la 1 Octombrie pentru cele de Litere și Științe. Ele vor dura 15 zile la cele dintâiu și 10 la cele din urmă.

Inscrieri ulterioare se vor face conform dispozițiilor Regulamentului.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
467 priviți expoziția
primei fabrici de mobile
soc. pe Acțiuni
SZEKELY și RETI
TÂRGUL-MUREȘ.

Cetiți „Infrățirea"

Congresul general al silvicultorilor la Cluj

— Ziua II. —

Telegrama către M. S. Regele. — Chestia unificării societăților silvice

Ședința se deschide la ora 11 fără un sfert sub președenția d-lui Alex. Constantinescu. Biroul provizoriu este format din D-nii Liviu Marțian, directorul general al pădurilor din Ardeal, D-l Aurel Iliescu, consilier silvic și vice președintele societății „Progresul silvic și dl M. P. Florescu secretarul general al societății." Imediat după deschiderea ședinței, dl Președinte dă cetire următoarei telegrame redactată în limba franceză care a fost expediată M. S. Regelui însănătățate:

— „Silvicultorii români constituiți în corp unic și solidar, putând să ție azi primul lor congres în marele centru cultural al României — Clujul, îndreptă primul lor gând către marele lor Rege, factorul esențial al îndeplinirei idealului nostru național.

Unind sentimentele lor de respect și admirație, la ale mele asigurăm pe Majestatea Voastră că silvicultorii români conștienți de greaua sarcină ce au de purtat, vor ști să se facă demni în orice împrejurări ar fi.

Telegrama a fost acoperită de o furtună de aplauze și ovații în picioare la adresa M. Sale Regelui.

Se intră apoi în discuția modificării statului societății „Progresul silvic". Această societate a fost înființată în 1884 și a fost recunoscută ca persoană morală în 1904. Modificarea statului acestei societăți trebue să se facă în vederea unificării tuturor societăților forestiere înprăștiate azi în diferite provincii ale României. Se impune unificarea celor 3 organizații a silviculturilor și anume: Societatea „Progresului silvic" „Cercul silvicultorilor" și „Cercul de studii forestiere".

D-l Președinte luând cuvântul în această chestiune face un apel la toți inginerii silvici pentru aprobarea unificării societăților care trebuie să lucreze mână în mână pentru a realiza cât mai neîntârziat clădirea căminului inginerilor silvici și a munci pentru răspândirea culturei și regenerărea pădurilor.

Se impune o intensă propagandă în această direcție prin toate organele de publicitate existente. D-l Președinte propune și congresul admite, să se creeze noi cercuri de studii forestiere în diferite regiuni ale țărei, având în vedere că cel existent azi la București nu poate ajunge.

Congresul ia apoi în discuție proectul de modificare a statului în vederea unificărei societăților silvice și în spiritul art. 39 din statutul societății „Progresul silvic". La discuția generală se aprobă cu unanimitate luarea în considerare după care se procedează la votarea pe articole a proectului întocmit de comisia de unificare a statutelor.

In ședința de dimineață se aprobă cu diverse modificări propuse de congres 16 articole urmând ca discuțiile să fie continuate după masă.

Ședința de după amiază.

Ședința se deschide sub președenția dlui Al. Constantinescu.

Biroul e compus din dnii: Liviu Marțian, directorul general al pădurilor din Ardeal, Aurel Eliescu și M. P. Florescu, secretarul Societățel.

Se continuă cu discuția pe articole a Statutelor Soc „Progresul silvic". In urma analizei sintetice și a îndemânărei ca care a fost conduse desbaterile, Corpul silvic unit a aprobat, fusiunea tuturor Societăților, într'una, și a nume în bătrâna Societate „Progresul silvic", care pășește în al 35-lea an.

Congresiștii au răsplătit din belșug cu aplauze, ultimele cuvinte ale Președintelui lor care a consfințit azi, în cetatea Clujului, unirea tuturor Societăților forestiere.

Tot în această ședință membrii Societățel „Cercul Silvicultorilor" care au ca scop clădirea unui cămin forestier în București, adunându-se sub președenția dlui inspector silvic Xenofon Sculy și a biroului format din dnii ingineri inspectori silvici C. Sava Golu și C. P. Georgescu și a secretarului M. P. Florescu, s'a hotărât fusiunea în Societatea „Progresul silvic".

■

In urmă procedându-se la alegerea noilor membrii în consiliul de ad.-ție al Soc. „Progresul silvic", pe un period de 4 ani (1921—1925) și pentru a corespunde adevăratul act de înfrățire adunarea generală, în unanimitate și în o expansiune de înalt patriotism au ales următorii consilieri:

1. Al. Constantinescu
2. Aureliu Eliescu
3. C. Oprau, Autorul Casei Pădurilor
4. M. Tănăsescu, inginer inspector gl silvic pensionar
5. C. Sava Golu, inginer inspector silvic, directorul școalei superioare de silvicultură din București
6. M. P. Florescu, inginer Șef silvic al Creditului Technic din București
7. M. Boldur, inginer inspector gl silvic, Directorul gl al pădurilor din Bucovina
8. Liviu Marțian, inginer consilier silvic, Directorul gl al pădurilor din Ardeal
9. Ioan Aleman, inginer inspector gl silvic reprezentantul casei pădurilor din Ardeal la București
10. Ion Moldovan, inginer inspector gl silvic, din adți a

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI.
Direcțiunea Fabricii de Chibrituri Cluj.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că Fabrica de Chibrituri din Cluj, are nevoe de trei sute vagoane, á 10.000 Kgr., bușteni verzi de plop și 100 vagoane, á 10.000 Kgr., bușteni de fag. pentru fabricația chibriturilor.

Pentru aceasta se va ține o licitație publică în localul fabricii, în ziua de 8 Septembrie a. c. ora 9 dimineața.

Concurenții vor depune ofertele închise și sigilate în ziua de 7 Septembrie a. c. la Direcțiunea fabricii, arătând prețul pe vagonul adus în curtea fabricii.

Cu o zi înainte de depunerea ofertei, concurenții vor depune la Cassa fabricii o garanție de 3%, din valoarea ofertei, în numerar sau efecte de Stat.

Condițiunile asupra dimensiunilor și calității bușteniior precum și a timpului de predare se pot lua dela Direcțiunea fabricii. 1013

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Centrală a Casei Pădurilor din Ardeal la București

11. Vintilă Stinghe, inginer șef silvic, profesor la școala superioară de silvicultură din București.

CENZORI:

D-nii Ingineri inspectori silvici: Xenofon Sculy, C. P. Georgescu și Ovidiu Crattero

CENZORI SUPLEANȚI:

D-nii Ingineri șef silvici: G. Turneanu, Marin Drăcea și I. Comanici.

COMITETUL DE REDACȚIE AL REVISTELOR

P. Antonescu, președinte.

Membri:

Ilon Timoc, N. Iacobescu, G. Turneanu, Marin Drăcea, Vintilă Stinghe, I. Guguianu, M. P. Florescu, Psemiscki și D. Robănescu.

Consilierii aleși de adunarea generală, întrunindu-se imediat în ședință, au ales următorul Birou, pe timp de 4 ani:

Președinte: Al. Constantinescu
Vicepreședinți: Liviu Martian, Aureliu Eliescu
Secretar: M. P. Florescu

Seara au avut loc un banket dat de congresiștii Silvici în onoarea autorităților civile și militare din Cluj.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Congresul partidului poporului din Basarabia anunțat pentru Septembrie s'a amânat fără termen.

Comisia unificării legislative a fost convocată de urgență pentru accelerarea lucrărilor.

Comisia sârbo-română a continuat cu lucrările la Ministerul Lucrărilor publice. S'a hotărât construirea unei linii ferate Belgrad—București prin Mehadia via Valea nera — Biserica Albă — trecând Dunărea la Semendria, legături aeriene prin Baziaș, noi intrând în circuitul Internațional Aerian Paris—Praga—București—Constantinopol.

Comisiunea maghiară pentru delimitarea frontierei a sosit la Oradea-Mare. Ca așteaptă în fiecare moment Comisia română.

Orașul Eskischir a fost distrus de incendiu.

D-nii miniștrii Argetoianu și Văleanu și un număr de deputați au plecat la Arad pentru a întâmpina pe ministrul Averescu, și a asista la întrunirile proiectate la Alba-Iulia și Buziaș.

Monitorul Oficial publică decizia Ministerului de interne referitor la înființarea în capitală a 6 oficii de închiriere

Pentru spulberarea afirmației „Îndreptărei" că partidul liberal lupta contra comisiunei căderilor de apă pentru că anumite instituții românești, nu participă „Viitorul" publică informații arătând că instituțiile românești au refuzat să participe la concesia căderilor de apă, considerând aceasta ca o frustare a averii statului.

Oferte numeroase făcute în acest sens de uneltele străinilor au fost refuzate.

Generalul Averescu a rechemat telegrafic din concediu pe d-nul Titulescu, pentru lucrările pregătitoare la aplicarea impozitelor. Se speră că d-nul Titulescu se va întoarce la 1 Septembrie.

Ministrul de război d-nul general Rășcanu s'a întors dela Belgrad. El a declarat că a obținut onoruri militare și l-a fost atașat un colonel și un secretar dela legație. Primirea a fost extrem de călduroasă. Generalul Rășcanu nu vorbește însă nimic de suferințele Românilor din Bănatul robit.

Procesul de Complot al celor 82 studenți din Arad

Inaintea Consiliului de Război al corpului 7 armată din Sibiu, în Ziua de 31 August a. c. vor începe desbaterile marelui proces al celor 82 studenti din Arad, membrii ai societăți iredentiste I. M. E. fiind acuzați de crimă contra siguranței interioare a statului, fapte prevăzute și pedepsite de art. 78, 79 și 81 c. p. c. combinate cu art. 53 și 62 C. J. M. titul 2 Adițional etc.

Consiliul de Război va fi compus din:

1) Președinte D-l colonel Mihăilescu Nicolae, comandantul Brigăzei 45 Infanterie.

2. Membrii: Maiorii Savu Sabin și Apostoliu Cezar; Căpitanii: Galgoti Alexandru și Konrad Martin.

Apărarea tuturor acestor studenți va fi reprezentată prin D-l Căpitan în rezervă Nicolae, I. Băitărețu, avocat din București și fost Comisar Regal.

Iar acuzarea prin D-l căpitan Coman Liviu, St. Comisar Regal, având ca grefier pe Locot. Călin Ioan.

Desbaterile vor începe dimineața la orele 9 în sala cea mare a Tribunalului din Sibiu și se crede că vor dura cel puțin 10 zile.

TELEGRAME

Socialism moderat

Roma 29 c. — Programul care va fi prezentat la Congresul socialist din Goeglitz este deosebit de vechiul program din Erfurt, considerându-se cu deosebire problemele practice. Nu se vorbește de lupte de clasă. Va fi un program moderat.

Din politica Italiei

Roma, 29 c. — Senatorul Valvaseri Perony a fost numit subsecretar de stat la Ministerul afacerilor streine italian.

Moscova în flăcări

San-Paolo, 29 c. — Un incendiu înfrozitor a distrus cartierele centrale din Moscova.

Urmările asasinării lui Erzberger

Lafayette, 29 c. — Președintele Reichstagului german, Loebe a declarat, în cursul deliberațiunilor dintre cancelar și partidele politice, că atentatul contra lui Erzberger a adus mare pagubă păcii. El poate avea consecințe incalculabile pentru germania.

Cabinetul imperiului s'a întrunit pentru a delibera măsurile de asigurare a ordinei publice.

Ziarele germane ostile lui Erzberger sunt acele, cari atacă acum cu aceiaș violență pe Rathenau.

In chestiunea impozitelor indirecte puse de administrațiile comunale

Uniunea Industriașilor Transilvăneni aprotestat printr'o întâmpinare adresată Ministerului de Industrie și Comerț contra impunerei materilor prime și fabricatelor cu diferite taxe, impoztie directe și indirecte de către comune. Ca răspuns la această întâmpinare, Uniunea a primit dela Ministerul Industriei și Comerțului adresa de mai jos, care pune în vedere o sanare radicală a acestei discuțiuni.

Impozitele indirecte puse de comune asupra diferitelor materii prime sau produse industriale, creiază în toată țara mari nemulțumiri prin inegalitatea de condițiuni în cari așează diferițele fabrici în deosebite orașe. — O uniformizare a acestor impozite este absolut necesară pentru a evita ca echilibrul economic al noului regim al impozitelor să nu fie distrus și cu această, să piardă și efectul moral al egalității și echității care stă la baza acestela.

In acest sens suntem de părere că Ministerul de Interne și cel de Finante să se pună de acord cu Ministerul de Industrie fixându-se principiul ca nici o taxă sau impozit direct sau indirect să nu poată atinge materiile prime sau produsele industriale decât dacă asupra sa a consimțit și Ministerul de Industrie.

Administrația ziarului „INFRĂȚIREA" primește abonamente cu prețul de 10 Lei lunar, pe tot timpul sezonului de băi.

DIN UNGARIA

Ungaria de Vest

Precarea Ungariei de Vest nu a mai putut fi impedecată de către guvernul. In ultimul timp reprezentantă guvernului maghiar au făcut ultima propunere prin care au cerut ca orașul Sopron și împrejurimile să rămână sub dominația maghiară, până când toate chestiunile referitoare la acest teritoriu vor fi transate de către cele două state. Propunere a fost respinsă de guvernul vienez motivând că primirea ei ar însemna violarea dispozițiunilor tratatului de pace.

Soarta teritorului, are a format atâta timp o chestiune de litigiu e definitiv decisă. Michet președintele comunei internaționale pentru intermedierea predării Ungariei de Vest a început lucrările pentru predare la 24 August, când a preluat conducerea orașului Sopron și supravegherea oficiilor magkiare, cari vor fi înlocuite cu cele austriace. Prodamațiile adresate prin afișe populației au fost nimicite da „maghiarii deșteptați care au lipit deasupra lor tricolorul maghiar cu cu niscripția cunoscută: „nu nu niciodată (nem, nem, soha).

Președitele Michet a trimis circulere tuturor oficiilor in care le aduce la cunroștință că predarea teritorului a început și nici un ordin venit din Budapesta nu mai poate fi executat decât numai dacă va fi aprobat de comisiunea interaliată.

Trupele austriace pentru ocuparea teritoriu au pornit din Wiener-Neustadt la 28 August. Până la 29 August ora 12, trupele maghiare, oficiale, vor evacua întreg teritorul și trupele austriace vor intra numai după retragerea Maghiarilor, ca altfel orice ciocnire să fie evitată.

Se reintroduce ordinea ?

După stiri sosite din Budapesta guvernul — sau mai bine acis — guvernatorul a trebuit să cedeze și să ordoneze cercetarea jafurilor și omorurilor săvârșite de trupele de teroare condure de Héjjas Prónay și Ostenburg. In urma interpelațiilor fecute în Adunarea națională de fothul ministru de interue Edmond Beniczky și în urma sosirii comisiej interaliate la Budapesta, guvernul a numit pe primprocurorul general Albert Vary cu cercetarea crimelor săvârșite în teritorul dintre Dunăre și Tisa. E puțină speranță însă ca cei vinovați vor primi pedeapsa cuvenită, întru cât teroarea lor s'a desfășurat sub auspiciile guvernatorului Horthy și nu va lipsi nici un mijloc pentru ca crimele fioroase dela Orgovány și din celelalte părți să fie mușamalizate. Dacă totuși primprocurorul va ști să acționeze energic și neinfluențat, se vor face descoperiri senzaționale cari vor înlătura perdelele culiselor și vor prezenta guvernatorul tiranic în adeverata sa lumină.

Atrocități maghiare în Baranya.

Abia a început dominația trupelor maghiare în teritorul Baranya și actele de teroare sunt la ordinea zilei. Curentul social creștin lucrează pentru afirmarea sa. Intr'o comună au început să terorizeze pe acei cari nu sunt creștinei iar când aceștia au încercat să ocupe prin fugă au fost urmăriți prin focuri de arme, apoi prinși și închiși. Unul a reușit totuși să scape și a cerut ajutorul comisiei interaliate din Pécs. Detașamentul trimis a sosit la timp astfel că executarea celor deținuți a putut fi impedecată.

Populația comunelor sârbești e desnădăjduită și cu groază privește viitorul ce'l va avea sub noua dominație maghiară. Mii de săteni se refugi azi pa-ră midu-în avuturile și urgând să trăească mai bine în mizerie decât sub dominația urgisită, a trupelor de teroare. Intr'o comună aproape de Pécs trupele maghiare au omorât un jandarm sârb și au aprins magaziile de cereale ale locuitorilor. Guvernul jugo-slav a prezentat toate cazurile comisiei antante din Pécs.

Alexsandru Wecherle.

Marele om de stat maghiar Alexandru Wekerle, Vineri la 26 August a încetat din viață în spitalul Crucei Roșii din Budapesta în urma unei aprinderi de plămâni.

Consiliul de miniștrii se afla în ședin când a primit știrea morții sale. Consiliul a întrerupt imediat lucrările și a hotărât ca întreg cabinetul să ia parte la înmormântarea lui si va depune o cunună pe sicriul defunctului.

Delimitarea frontierei româno-iugoslave

In urma acordului stabilit între guverul român și cel jugoslav, fiecare guvern a numit câte o comisiune spre a studia trasarea frontierei între cele două țări, conform cu dispozițiunile tratatului de pace din St. Germain.

Fiecare comisiune numără câte patru membri. Delegații română sunt d-nii General Găvănescu, consulul general Brăileanu, dl deputat Nedelcu și un colonel.

Ambele delegațiuni având în mod precis numai rolul de a studia aplicarea frontierei prevăzute de tratatul sus menționat, nu poate fi vorba de nici o neînțelegeri, cum s'a afirmat în vremea din urmă în unele cercuri.

Lucrările au fost în adevăr suspendate în vremea din urmă însă nu din cauza vre-unor neînțelegeri, ci din pricină că generalul președinte al comisiunii sârbe a trebuit să ia parte la funerariile Regelui Petru.

Comisiunea își continuă lucrările conform indicațiilor date.

Descoperirea unei noui organizații bolșevice în Tighina

In urma cercetărilor făcute de brigada de siguranță din Tighina și în baza informațiilor date de un agent bolșevic, care a trecut Nistrul la noi, s'a putut descoperi o nouă organizație bolșevică, cu sediul în comuna Manzir, jud. Tighina.

Intreaga organizație, compusă din 15 persoane, a fost arestată. Ei a făcut mărturisiri complete.

Asupra lor s'au găsit 7 arme 4 revolvere automate, o pușcă-mitralieră, 3 lăzi cu dinamită, mai multe fitiluri și multă muniție rusească.

Cercetările continuă.

Croitorie Militară de primul rang din BUCUREȘTI 892

Bine asortat cu Stofe militare și Raion special de ceaprazerie și echipamente militare

CLUJ, Str. Iuliu Maniu No. 1. Sucursale Piața Ștefan cel Mare No. 7

COMENZILE DIN PROVINCIE SE EXECUTĂ IN 24 ORE.

FRAȚII FURMANN

Scrisoare din Arad

Viața socială și economică. – Recolta în județ. — Exportul de vite. — Lucrările pentru expropriere.

Viața socială românească redusă și foarte monotonă; în afară de câteva serbări poporale date de diferitele societăți românești în parcurile orașului în favoarea Soc. Mărășești și a tuberculoșilor nu a mai fost nici o conventre mai intimă, din cauza căldurilor extraordinare, cari au silit toată lumea să se refugieze la diferite băi din străinătate sau din jur. In jurul Aradului sunt faorte numeroase băi frecventate de vizitatori în număr mare; iar cei cari din cauza ocupațiunei sunt legați de oraș, au cercetat numeroasele băi pe Murăș (strand) unde pentru 2—3 lei cam totatât de bine s'au răcorit ca și la băile de lux. Seara până la orele 2 din noapte toată lumea cu mic cu mare e la Murăș pe mai la plimbare. muzica Reg. 1 Dolj dă zilnic concerte, până la orele 11. O mulțime de domnișoar drăguțe ciripesc pe românește cu ofițeri sau se necăjesc să se înțeleagă pe franțuzește cu cavalerul de al căror drag, au uitat ura cea mare contra valahilor; pe la berării, cafenele, restaurante, plin. Lumea cheltuește mult numai la plată se indignează contra timbrului de ajutor, le cade foarte cu greu să dea la consumație de sute, 2—3 lei pentru stat.

■

Viața este foarte eftină: la restaurantul cel mai bun se mănâncă zilnic pentru 20 lei. Alimente, fructe se găsesc în abundență, ba se trimete foarte mult zarzavat pe valea Murășului, Deva, Simeria, Teiuș, Petroșeni zilnic se aprovizionează de pe piața Aradului.

■

Seceta și căldurile cele mari au compromis foarte mult recolta, mai ales de păpușoi; fânețele uscate cu desăvârșire; pe unele locuri unde plouase mai curând, se mai găsește câte ceva dar spre câmpie, tot câmpul e ars, nici un fir de verdeață.

■

Din cauza lipsei de furage prețul vitelor a scăzut colosal: vite grase se cumpără în piața Aradului cu 1·50 lei kg. Carne se vinde cu 2—3 Lei kg și se așteaptă la o eftinire și mai mare mai ales că prețul peilor a crescut în decursul săptămânei cu 300 la sută. S'a format un consorțiu care cumpără vitele numai pentru piele iar vânzarea cărnei — o fac cu prețurile cele mai reduse — Exportul, de vite de la care se aștepta așa mult, nu a adus rezultatele dorite, singurul stat care impoartă este Austria, iar pe piețele Austriei cel mai mare concurent al nostru este Cehoslovacia, care având și valută mai favorabilă pentru Vienezi, ne-a luat înainte. Afară de această greutate cu care se face exportul, lipsa de vagoane a înstrăinat foarte mult pe cumpărători In prezent se află o comisie a primăriei orașului Viena care a făcutcumpărări de vite cornute în valoare de câteva milioane, Soc. „Arădana" pt. Ind. și Comerț, care a sanat o mare afacere de export de vite a adus ceva urcare la prețul vitelor, dar atât de ușoară că numai la sume mari se poate vedea adevărată urcare.

Exportul de porci a luat un avânt foarte mare, în general se cumpără ori și ce cantitate de untură, cu prețul de 20 lei care se expoartă în Austria unde se obține cu ușurință până la 35—40 lei per kg. In timpurile din urmă s'a exportat multă untură și în Ungaria, unde la fel se observă o urcare serioasă în ultima săptămână o urcare de 30 la sută Carnea de porc se menține la 8 lei, per kilogr. pe piața Aradului.

■

Lucrările pentru expropiere decurg cu febrilitate' s'a dat un termin până la 30 August proporietarilor exproporiabili să dea o declarație model, și care o să fie baza pentru exproprieri Afișele semnate de D-nii Miniștri Averescu Groza și Goga au apărut fără de a obținea nici un interes; cauza e că populațiunea dela oraș nu are pretențiuni să i-se dea pământ, iar Unguri sunt convinși că lor și așa nu o să li-se dea. Gazetele Ungurești au tălmăcit dealtcum că legea pentru reforma agrară prevede că trebuie să fii cetățean român pentru a te bucura de expropriere normele de aplicarea legii prevăd și pe invaliști văduve și orfanii de războiu, așa că și celelalte naționalități se bucură de același drepturi ca și Românii.

Corespondent

Vizita D-lui Dr. M. Gaster

Cu prilejul călătoriei d-lui Dr Gaster prin țară ziarul „Uj Kelet" îi consacră un prim articol înșirându-i meritele și arătând dragostea ce a purtat țării sale chiar și în timpul exiliului. Intrebat de corespondentul acestui ziar, dasă e adevărat că a părăsit mișcarea sionistă, Gaster a răspuns: —„Nu e adevărat că aș fi contrar sionismului. M'am retras numai din munca activă. Și Nordau s'a retras. Palestina încă nu poate să le cuprindă massele evreești din Orient. Massele să rămână dar în țările lor și să fie buni patrioți". Ziarul „Uj Kelet" observă față cu acestea declarațiuni, următoarele: — „Știm foarte bine, că Palestina nu poate să-i cuprindă pe Evrei, dar pentru aceea lucrăm ca să-i poată cuprindă. Și noi spunem, ca Evreii din Orient să rămână deocamdată în țările lor, dar bandele ucrainene nu o spun aceasta Și noi spunem ca Evreul să fie bun patriot în țara în care trăiește și evident, o spunem deși e de prisos, căci și fără a-l face atent el e bun patriot — dare ce să se întâmple cu masse acele, cari vreau să rămână cetățeni, dar nu pot să fie nici buni, nici răi, nici cum? Dă aceștia trebuie să se îngrijască evreimea. Și nu trebuie să uităm, că nu numai clădirea Palestinei e de însemnătate ci și clădirea națională internă".

Citiți „Infrațirea"

Licitația lemnului de pe valea „Râul"

Din Sighetul Marmației primim următoarele:

Din toamna anului 1920, regiunea silvică din Sighet combate insectul „Bostrichus" de pe valea Râul și exploatează pădurea invadată de acest insect.

In primăvara anului curent s'a ținut o licitație pentru vinderea lemnului exploatat.

Procedura observată la licitație l-a determinat pe negutătorii de lemne, de a protesta contra licitației ilegale, în urma căreia explotatorul reușise ca cumpărător.

Licitația a fost anulată.

Până în prezent acest lemn de aproximativ 200.000 m. c. s'a licitat în trei rânduri, dar fără resultat.

La finea lunei August 1921, acest lemn se va licita pentru a 4-a oară.

Suntem informați că nici acuma nu se interesează nimeni de lemnul de pe valea „Râul".

Lemnăl putrezește, iar „Bostrichus" se înmulțește mereu pe când Statul îndură pagube de sute de milioane.

Vom reveni cu amănunte.

Coresp.

Știri de peste hotare

Fanfaronada lui Trotzky

Se comunică din Moscova că cele mai mari divergențe despart pe comisarii poporului asupra chestiunii ajutoarelor străine. Grupul extremist, și în deosebi Trotzky, Boukarine și Radek, se ridică cu violență contra a ceea ce numesc ei o politică de cerșetorie și de concesiune Trotzky declară că guvernul sovietelor își pierde zadarnic timpul și-și compromite autoritatea solicitând ajutor din afară, atunci când există un mijloc simplu de a rezolva criza actuală. Acest mijloc este armata roșie, gata oricând de a porni contra capitalismului mondial (!)

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tuturigeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Reclama este sufletul comerțului

CARTEA ROMÂNEASCĂ
SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREȘTI
INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografica „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA
INSTITUTELE DE DESFACERE
Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatură mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.
Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. Fabricațiune de plicuri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.
Bilete de logodnă. Invitații de nuntă
CARTONAJE
p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.
Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.
ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Birouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.
Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email inalterabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țară înfine tot ce se înrudește cu această branșă.
Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictura.
CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68. Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7. TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17,

PIANE ȘI PIANINE
din cele mai renumite fabrici.
Cu preturi reduse si mari inlesniri de plata
Viori, Arcușe, Cutii de vioară, cum și tot felul de Instrumente muzicale și Accesorii
Cu prețuri deosebit de avantagioase se găsesc la
„FILARMONICA"
Societate Anonimă
Bucuresti, Str. Brezoianu 37.
Vanzare Engros si Endetail
Cea mai bună sursă pentru revânzători. — Expedițiuni prompte în toată țara.

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, șoălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

Corespondențe:

Domnul IOVANEL Dej, Sânte-ți rugați a trimite adresa la ziar pentru al putea expedia,

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Națională din Cluj. Sesiune pe 1921—922

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

IN CURÂND va apare în Cluj Revista Umoristică „ȚÂNȚARUL" Redacția și administrația în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente și anunțuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

Tutungerie

s'a deschis în str. Samuil Micu No. 1, prevăsută cu toate articlele în această branșă, alături o bodegă elegantă în stil parizian cu cele mai gustoase mâncări și beuturi. Rog sprijinul binevoilor ai publicului. 1015

VIER-Viticultor și pomicultor,

preferabil însurat se caută la o vie 10 pogoane.
Adresați Christescu, Str. Nicolaie Golescu 5, București. 1027

3 Căței rasa lup de vânzare.

A se adresa la Strada Hasdeu (Kökert) 25.

Bucătăreasă

excelentă disponibilă imediat caută loc. Adresa Calea Dorobanților No. 38.

TOȚI ABONAȚI ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publice un anunciu de 10—15 cuvinte de două ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint. □

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI.
Direcțiunea Fabricii de Chibrituri Cluj.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștiință generală că Fabrica de Chibrituri din Cluj, are nevoe de 50 vagoane, a 10.000 Kgr., lemne de foc, esenta de fag.

Pentru aceasta se va ține o licitație publică în localul fabricii, în ziua de 15 Septembrie a. c. ora 9 dimineața.

Concurenții vor depune ofertele închise și sigilate până în ziua de 14 Septembrie seara la Direcțiunea fabricii, arătând prețul pe vagonul adus în curtea fabricii.

Concurenții vor depune la Cassieria fabricii o garanție de 3% din valoarea ofertei, în numerar sau efecte de Stat, înainte de deeschiderea licitației.

Condițiunile asupra calității lemnelor precum și a timpului de predare se pot lua dela Direcțiunea fabricii. 1036

LEPAGE
IBRARIE
PAPETARIE TIPOGRAFIE
CLUJ,
PIAȚA UNIRII No. 30
PALATUL STATUS.
TELEFON No. 438.
1022

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI
Direcțiunea Regională Cluj.

Publicatiune.

Conform ordinului Direcțiunii Generale No. 32030 sunt invitați toți posesorii și depozitarii de hârtie de țigarete și tuburi de țigarete, ca la data de 15 Septemvrie a. c. să facă declarațiuni în scris, prin cari să arăte precis numărul și felul produselor, ce posed, data intrării în țară, vama pe unde au intrat, precum și numărul și data autorizațiunei de importare. Nu se va mai acorda sub nici un motiv un nou termen pentru facerea acestor declarațiuni.

Aceste declarațiuni se vor face legibile în limba română și vor fi datate precis, indicând județul, plasa, localitatea precum și strada și numărul casei și vor fi predate celui mai apropiat depozit de vânzarea tutunului în persoană sau prin scrisoare recomandată (Sighet, Satu-Mare, Oradea-Mare, Cluj, Târgul-Mureș, Mercurea-Ciucului, Brașov, Sibiu, Deva, Lugoj, Timișoara) la terminul fixat mai sus.

Totodată vor fi invitați ca cu începerea dela 1 Septemvrie a. c. până la 15 Ianuarie 1922 adecă în termin de 4 luni să le desfacă (vândă) acele produse declarate, trimițând la finea fiecărei luni o nouă declarație la cel mai apropiat depozit de vânzarea tutunului la care să facut prima declarație, prin care să arăte cantitățile rămase nevândute.

Acei cari nu au făcut declarațiuni în terminul fixat și se vor găsi, că vând asemenea fabricate, sau care au spre vânzare cantități mai mari de cât cele declarate, se vor pedepsi cu amendă și confișcarea produselor fără vreo despăgubire, fiind socotită ca contravenție.

Acei, cari nu vor putea vinde în terminul stabilit, nu vor mai putea vinde în țară cărticele și tuburi pentru țigarete peste acest termin, ci li se va acorda numai permisiunea de a le exporta.

1037 DIRECȚIUNEA REGIONALĂ R. M. S.

„Avântul" cooperativă de consum Orăștie.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs pentru un

Conducător de prăvălie

versat în toate ramele comerciale, având a'și arăta și pretensiunea pentru a căror stabilire de condițiuni e consult să se prezinte în persoană, care după acceptare va avea să depună o cauție corespunzătoare sau garanță personală. Preferiți vor fi aceia, cari au mai condus un atare consum sau prăvălii singuratice, Ofertele se vor înainta Cooperativei „Avântul".

1033 1—3 Consiliul de administrație

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40
Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL GEN. A SĂNĂTĂȚII ȘI OCROTIREI SOCIALE CLUJ.

12977/921.—25 August 1921. Serviciul de economat.

Publicațiune.

Pentru aprovizionarea cu efecte, pânzături, încălțăminte, mobiliar și obiecte de gospodărie a Institutelor Sanitare și de Ocrotire din Ardeal, Banat, Maramureș și părțile Ungurene, să aduce la cunoștința celor interesanți, că în ziua de 25 Octomvrie 1921. ora 10 a. m. în localul Inspectoratului General Cluj, Calea Victoriei Nr. 27, să va ține licitație publică cu oferte închisă în conformitate cu legea Contabilității publice articolul 72—83.

Ofertele vor fi scrisă și redactate deslușit, timbrate legal, în plicuri închisă și sigilate. Ofertele trimisă pe poștă sau aduse de către persoane streine nu să admit. Supraoferte nu se primesc.

Concurenții odată cu oferta vor depune garanția de 10% din valoarea furniturii în efecte publice garantate de stat sau sub recepisa Cassei de Depuneri.

Condițiunile și caetul de sarcini să por vedea în fiecare zi de lucru dela ora 9-1 la serviciul de Economat Cluj, strada General E. Grigorescu Nr. 47-49 și la Depozitul Central de Economat București piața Amzei Nr. 17.

Ori-care ofertă, care nu va corespunde întru toate cerințelor legale, va fi respinsă dela licitație.

Pânzături	80.000	metri
Confecționate:		
Hăinițe de iarnă pentru băeți	6.000	costume
„ „ „ „ fetițe	6.000	bucăți
Paltoane de „ pt. băeți și fetițe	4.500	„
Cămăși pentru băeți	6.500	„
Izmene „ „	4.500	„
Cămăși pentru fetițe	5.500	„
Trico pentru băeți și fetițe	2.500	„
Cușme „ „	2.500	„
Ciorapi „ „ și fetițe	7.000	părechi
Ghete „ „ „ „	12.000	„
Bocanci	1.000	„

Paplomă, pătură, perină, saltea, cuvertură, maiaț, pantaloni, izmene' salvete, fețe de masă, ștergare, pantofi, fuste, paturi, ață, talpă, piele, halate, bluze etc.

Obiecte de gospodărie:

Oale de fier turnat, cratiță de fier turnat, oale pânză de fier emailirt, farfurii, căldări de aramă, tacâmuri și altele conform caetului de sarcini. 1031

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 **Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.**

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 167
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Intreprindere Electrotechnică și Mecanică
TEODOR MAIOR
CLUJ, Calea Victoriei No. 7.
Angajează imediat o Domnișoară cu cauțiune care cnnoaște dactilografia și în câtva contabilitatea, asemenea pe lângă limba română și cea maghiară. 174

O reclamă
ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipărește ziarul Infrățirea veți avea mult folos.

AGRICOLA
SOCIETATE ANONIMĂ DE ASIGURARI GENERALE BUCUREȘTI
Capital social: 10 milioane lei, din cari 5 milioane deplin vărsați.
Reprezentanța Generală pentru Transilvania, Maramureș și Crișana în CLUJ,
Str. Nicolae Iorga 11 în casele propril. Telefon No. 621. :-:
502
AGENȚII PRINCIPALE:
CLUJ la „Banca Centrală" Str. Regina Maria 6—8. ORADEA-MARE la Banca „Hillinger & Illyés" Str. Regele Ferdinand 6. SATU-MARE, la „Banca Română" soc. anonimă, Piața Victoriei 6. SIGETUL-MARMAȚIEI Pécsi și Fried arhitect și inginer. SIMLEUL-SILVANIEI, în regia propri.
Asigurările se pot efectua la orice agenție, în condițiuni avantajoase

Vizitați expoziția magazinul de încălțăminte
D. S. RAFTOPOL
din București,
Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15.
în fața bisericei „Matei Corvin". □ Telefon 107
Care stă la dispoziția On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiană „Bally", **toate scăzute în preț cu 20%.**
925
Ținem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „MEDALIA DE AUR".

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la
Bodega New-York
unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece □ la pahar. □
329

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd.
LINIE REGULATA și RAPIDA
Constanța--New-York
VAPORUL TRANSATLANTIC
MEGALI HELLAS
de 18.000 tone, viteză 18 noduri
pleacă din portul **CONSTANȚA** la 30 August st. n. direct **NEW-YORK**
Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III.
Se primesc spre expediere și mărfuri.
Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali
M. EMBIRICOS & Co.
BUCURESTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 și **Sucursalele:** GALAȚI, Strada Speranței No. 28; **BRAILA,** Strada Belvedere No. 1; **CONSTANȚA,** Strada Traian No. 15
„MEGALI HELLAS" pleacă din Constanța la 30 August 1921
Clasa 1 Lei 20.000·— Clasa 2 Lei 15.500·— Clasa 3 Lei 8.500·—
In costul biletelor de la clasa 1, 2 și 3-a, se cuprinde și hrană până la New-York.
Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— și pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.
De la 12 luni și până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul intreg. 902

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or
18 **Piata Unirei No. 5.**

CAUT spre cumpărare de ocazie
DORMITOR COMPLET și SUFRAGERIE
solide și în bună stare.
A se adresa Str. Universității No. 3, Ionescu M.

De vânzare
un dormitor complet, o masă de sufragerie, cu 4 scaune și un pian cu ½ coadă.
A se adresa la ziar.

Dacă suferi de anemie, de boli scrufuloase, boli de piele, reumă la musculatură sau la încheieturi, nervozitate sau boli sexuale cronici cumpără **Sare naturală de mlaștină ce conține și fier** care este cea mai răspândită pentru cura de casă cu un efect neintrecut. Se află de vânzare în orice cantitate la
Marea Drogherie Rozsa
Cluj, Piața Unirii No. 26. □ □ 44

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"
Administrația ziarului „Infrățirea" tipărind pentru toate restaurantele gărilor din Ardeal
liste de bucate
primește reclama cu preț moderat pentru aceste liste.

ABONAMENTE
la ziarul „Infrățirea" se primesc și de azi înainte tot cu:
120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativ Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

Anul II. No. 311 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Vineri 2 Septembrie 1921

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

VIITORUL GUVERN

Ne apropiem de sfârșitul vacanței politice, și totuși, de la închiderea parlamentului și până azi, nu s'a produs nici un fapt nou care să îndreptățiască speranța că șederea la cârmă a actualului guvern ar putea fi măcar prelungită. Colaborarea cu țărăniștii, chiar dacă ar fi să se facă, nu va spori cu nimic nici forța morală, nici capacitatea politică a unui regim care e așa de mult căzut sub ultima treaptă a decăderii și care în el însuși nu mai poate găsi nici un element de vitalitate din care să purceadă o acțiune de regenerare și de rezistență. Presupunând că s'ar putea realiza, această colaborare n,ar face altceva de cât să adune la un loc toate elementele care au provocat criza politică de astăzi și să netezească și mai mult drumul spre un guvern de purificare și de salvare a democrației. Dar colaborarea cu țărăniștii, anunțată ca un mijloc de resolvare a crizei, întâmpină greutăți morale și politice așa de serioase în cât tratativele care au avut loc a trebuit să fie desmințite și dintr'o parte și dintr'alta.

Mai era însă o speranță: că prin votarea reformei agrare, guvernul își va putea găsi un refugiu în mijlocul maselor electorale, de unde învestit cu noui dovezi de încredere din partea voinței poporului, s'ar fi întors cu mai multă autoritate și cu mai mul ă energie. Dar rezultatul alegerii dela Crasna a spulberat și această speranță, țărănimea fiind astăzi pe deplin edificată în ce privește paternitatea reformei agrare. Ea știe anume că această reformă a fost concepută și impusă de partidul liberal încă dinainte de războiu a fost înscrisă în Constituție la Iași, prin voința și prin lupta acelulaș partid și a început a fi realisată și pe teren după un proiect de lege care era de asemenea opera partidului liberal și că deci toate agitațiile care au urmat după război, țărăniste și averescane, n'au făcut altceva decât să amâne ceasul în care țăranul să se simtă stăpânul de veci al pământului expropriat.

Și tocmai pentrucă știe aceste lucruri, țărănimea a ținut să dovedlască în toate alegerile parțiale că voturile ei nu mai pot fi dobândite prin demagogia agrară pe care s'a sprijinit așa de mult, întâiu popularitatea generalului Averescu, iar mai pe urmă și acea mare minciună care este partidul țărănesc.

Având deci împotriva lui toate elementele serioase ale opoziției constituționale, gonit de alegători și isolat în mijlocul ticăloșiei și păcatelor lui, guvernul trebuie să plece. Este aceasta o certitudine care se desprinde astăzi din toate mișcările vieții noastre politice și care e și singura mângâiere în mijlocul dezastrului în care ne găsim aruncați. Și de aceia se și vorbește așa de stăruitor despre venirea la putere a partidului liberal care, aceasta, este o doua certitudine politică în jurul căreia se pot grupa forțe și se pot clădi proecte pentru o nouă guvernare.

Până și adversarii cei mai înverșunați ai partidului liberal încep să se închine în fața acestei certitudini, făcându-și doar un motiv de consolare din faptul că partidul liberal nu va putea să intre singur în alcătuirea noului guvern, ci el va trebui să fie însoțit și de alte grupări politice. Dar biruința partidului liberal nu stă în faptul de a putea veni singur la putere, ci în posibilitatea pe care și-a creiat-o de-a impune la conducerea țării o concepție politică și un program de acțiune care întru totul sunt ale lui. Niciodată dela războiu încoace partidul liberal n'a tăgăduit necesitatea unui guvern de concentrare, dar a cerut întotdeauna ca alcătuirea acestui guvern să rezulte din acceptarea unor principii și a unui program de guvernare fixate și cunoscute dela început.

Concentrare în jurul unei concepții, iar nu în jurul unor ambiții, — iată ce-a cerut necontenit partidul liberal, și nu este, de sigur, vina lui dacă luptele noastre politice au fost determinate și conduse mai mult de nevoia de-a satisface pofte și ambiții, decât de nevoia de a servi o concepție și de-a face să biruie un program.

Chemați prin urmare să ieа răspunderea guvernării de mâine partidul liberal nu va sta să se uite dacă e singur sau cu alții, ci va observa numai dacă alcătuirea noului guvern e sau nu prielnică pentru desvoltarea unei politici de refacere și consolidare națională.

Întâiu va zice: iată ideile și iată și oamenii mei Și făcând așa va da acestei țări un guvern, care chiar alcătuit din mai multe partide, va fi totuși unitar prin ideia care l-a născut și după care va trebui să-și îndrepte întreaga lui activitate.

Știrile zilei

Dl. Valera respinge propunerile engleze

D-nul de Valera a fost reales președinte al republicei irlandeze în această calitate el a respins oficial propunerile engleze. Lloyd George s'a declarat gata să reia noi dispoziții.

Revolta din Indii

Din Berlin se anunță că situația în Indii s'a agravat.

Regiunea în care s'au produs răscoalele, are o întindere de 2000—3000 mile pătrate. Numărul celor căzuți în luptele dintre trupe și răsculați trece de o mie. Răsculații înaintează spre Calicut prădând și dând foc localităților din drumul lor.

Situația la Calicut e foarte critică. Anglia a trimis un vas de războiu în apele regiunei răscoalelor.

Luptele între trupe și răsculați continuă.

O pledoarie

Grădinile! Ce ecouri fermecătoare deșteaptă cuvântul acesta simplu în toate memoriile! Grădini ale iubirei și ale poeziei, ale primăverii și toamnei, ale bătrâneții și copilăriei! Ce e o grădină pentru un artist, dacă nu amestecul visului și naturii? Care școlar, studiând istoria veche, nu și a lăsat gândul să plutească afară din carte spre a evoca în strălucirea lor grădinile suspendate ale Semiramidei, una din minunile lumei?

Sunt grădini cari înfloresc poemele: la Omer, aceea a lui Alcinous în care surâse Nausicaa! la Dante, aceea a Paradisului pământesc, prin care trecea Mathilda, în care era așteptată Beatrice; la Ariosto și Tasso, grădinile minunate și primejdioase ale zânelor și vrăjitorilor. Sunt grădini, ca parcul Versailles, cari sunt un întreg poem. Totuși nu ele ne interesează aci, ci micile împrejmuiri verzi a căror unică bogăție e pământul scormonit și expus tuturor razelor și tuturor suflărilor întinsului cer, și cari sunt cultivate după spiritul grădinarului care spune: „Cea mai frumoasă floare, e un zarzavat frumos!"

Ei bine, într'o vreme de scumpete și de lipsuri, grădinile utile trebuesc să înlocuiască grădinile poetice. Să ne gândim că contactul pământului e binefăcător, să ne aplecăm spre el, să-i dăm o muncă cu adevărat folositoare, și el nu va fi ingrat. Grădinăritul e o distracție sănătoasă. In plus avantagiile lui, ar trebui, mai ales aici în Cluj, să izbească inteligențele practice. Trăim într'o atmosferă de inițiative și de elanuri Să ne gândim și la crearea „grădinilor folositoare."

Opera aceasta ar avea farmecul unei inovațiuni. O ligă a „grădinilor folositoare" ar da un centru bunelor voințe în această direcție. Școli gospodărești ar putea să se învecineze cu straturile de zarzavat; e firesc să înveți să gătești ceea ce cultivi, să potrivești ceea ce recolteзi

S'ar face cooperative, colțișorul lui orășenesc ar ajunge o mică comoară pentru cel sărac! Ideile s'ar propaga, s'ar creа grădini militare, grădini școlare, pretutindeni și mereu „grădini folositoare."

Fiindcă aerul e blând, fiindcă florile sunt răzătoare, fiindcă legumele și fructele sunt așa de hrănitoare, de sănătoase, de necesare azi, fiindcă viața a ajuns așa de scumpă, să mărginim cu „grădini folositoare" asprul drum al muncii. Cerul și pământul sunt plini de lumină și de frumusețe. Noi le putem valorifica; noi putem munci, fiecare în colțul nostru, pentru ca toți să sufere mai puțin de o lipsă și de o scumpete neplăcută, și pentru ca nimeni să n'albă îngrijorarea că nu va putea gusta, în grădinița lui, farmecul unei seri frumoase ...

Dr.

Asasinarea lui Erzberger

Un groaznic asasinat politic s'a comis în Germania. Erzberger a fost asasinat într'o stațiune balneară, și e mai mult ca sigur că suntem în fața unui omor politic. Cu un an și jumătate înnainte, un tânăr licean își îndrepta revolverul împotriva leaderului parlamentar; fapta nu reușise pe deplin și rănitul se vindecă în câteva săptămâni. De data aceasta omorul a fost făptuit tot de doi flăcăi cari adaogă o nouă pagină groasnicei cronici sângeroase a revoluției germane.

Fără să fi fost o figură simpatică, Erzberger a fost timp de două decenii unul din cei mai sârguincioși deputați, un om care dela modestele începuturi ale unui învățător de țară a parcurs un drum în politica mare, care putea să zică de sine însuși că și-a avut partea în noile așezăminte germane. Puțini politicieni erau așa de dușmăniți, poate chiar urîți, puțini politicieni se expuneau însă așa de ușor furiei adversarilor, atacându-i cu temeritatea cu care Erzberger îi provoca la luptă.

Când isbucni revoluția germană, Erzberger era unul din cei trei miniștrii parlamentari ai cabinetul principelui Mox de Baden; deja atunci trecea tânărul deputat drept cel mai democrat leader al partidului centrului. In vara anului 1917 împreună cu Scheideman, David și Südekum când propuse parlamentului faimoasa revoluție, care cerea o pace fără anexiuni. In acele timpuri se efectuase marea trecere a lui Erzberger dela o politică a imperialismului anexionist german, la șamponul ideeii unei păci de înfrățire. In primul au al războiului, ca partizan al pangermanistului Thyssen, s'a declarat pentru anexarea basinelor Briey și Longwy în marele proces politic ce s'a desfășurat anul trecut în Berlin, fostul cancelar Helfferich i-a reproșat inconstanța sa în ceea ce privea politica belicoasă a Germaniei. De atunci datează ura ce-o poartă dreapta împotrivă conducătorului centrului, care a mers în stânga în ceea ce privea problema păcei și care s'a străduit din răsputeri pentru terminarea războiului.

Lui Erzberger îi se reproșează de-a fi uratat armistițiul rusinos care dezarma Germania, de-a fi implorat cu lacrimi în ochi pe mareșalul Foch pentru a cruța cât se poate mai mult poporul german. Numai lăcrimile în ochii unui patriot, sdruncinat sufletește de dezastrul iubitei sale țări, nu cuprind nimic rușinos; și Jules Ferry a plâns înaintea lui Bismarck în 1871. Lui i se atribue că prin acțiunile sale pacifice Antanta ar fi aflat de situația nenorocită a Austriei și de străduințele împăratului Carol după o pace separată, cu toatecă se număra printe oamenii de încredere ai împăratului și ai împărătesei Zita. Om de acțiune care a ajuns dela o modestă școală de sat la conducerea celui mai puternic partid politic german, s'a crezut predestinat să închee armistițiul, prin care a salvat Germania dela înjosirile ce-ar fi putut urma în caz de continua războiul.

Nu se poate contesta că flacăra naționalistă a început să pâlpâe în Germania. Dacă s'ar dovedi că uciga ii lui Erzberger aparțin partidului militarist, fapt ce ar putea compromite întreaga mișcare a politicei naționaliste și pangermaniste, ne-ani putea aștepta la noui complicații și am putea privi asasinarea lui Erzberger drept un eveniment intermediar a unor serii de fapte cari tind să distrugă ce-ace se încearcă să se clădească în Germania, cari încearcă să slăbească tocmai acele așezăminte, cari trebuesc întărite și încetățenite în interesul poporului german. Asasinarea lui Erzberger, care desigur va fi reprobată de toate suflarea conștientă germană, fapt odios ca ori și ce omor politic, poate să devie odată fatală pentru Germania, și nu este de loc de natură să întărească poziția cabinetului Wirth. Este îngrozitor lucru de-a recunoaște că omorul politic, — prin care s'a început războiul, și-a cărui victimă, nerăsbunată până acum, a fost Jaurés, — nu dispare încă din analele Germaniei republicane; mlaștina războiului civil n'a secat încă, și din timp în timp se produc depresiuni sufletești, ca acest odios atentat, prin care dispare un om ca Erzberger, care prin energia, competența și democratismul său era foarte necesar pentru creiarea unui nou spirit german.

Evenimentele zilei

Noul statut al armatei ungare

Ministrul apărării naționale ungare, Belitska, a făcut să fie ratificată de către Adunarea Națională legea asupra noului armate ungare în conformitate cu deciziunile tratatului dela Trianon.

Armata aceasta va cuprinde 35.000 oameni cari vor fi recrutați prin înrolări voluntare. Ofițerii vor fi ținuți să facă 20 de ani iar soldații zece ani de serviciu.

La expirarea acestor termene, și unii și alții vor fi liberați automatic. In cursul anilor de serviciu, soldații vor fi pregătiți pentru îndeletniciri civile; ei nu se vor putea însura fără autorizarea ministrului.

Raportul oficial semnalează jertfa enormă consimțită de către guvern pentru reducerea armatei și în același timp arată necesitatea de a poseda o forță regulată îndestulătoare pentru menținerea ordinei lăuntrice.

Moscova în flăcări

Agenția Havas primește din Berlin o știre din partea comitetul Hoovor, știre interceptată în Germania, care anunță că orașul Moscova arde de trei zile. Lipsesc detalii.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Adunarea generală a Astrei la Sighet

Sărbătorirea a 60 de ani de existență. -- Discursul de deschidere. -- Primirea savanților englezi. -- Alte cuvântări. --

Servicioul divin

Duminecă 28 și 29 August, cea mai de frunte Societate culturală din Ardealul românesc și-a ținut adunarea ei generală. Cu acest prilej, „Asociația pentru literatura română și cultura poporului român" și-a serbat 60 de ani de existență.

Duminecă dim. la ora 9 s'a oficiat un serviciu divin în biserica gr.-cat. română, de vicarul Dr. Boroș, asistat de protopopii Dr. Elie Dăianu și Boroș.

O predică ocazională a ținut vicarul dr. Boroș arătând însemnătatea Asociației.

După serviciul divin, lumea s'a îndreptat dela biserică spre „Palatul cultural" unde era anunțată adunarea generală.

Deschiderea adunării

La ora 1 a. m. președintele Asociațiunei, d-l Andrei Bârseanu, declară adunarea generală deschisă. La masa prezidiului, au loc alături de d-l Bârseanu, dnii prof. Ioan Lupaș, V. Bogrea protopopul dr. Elie Dăianu, vicepreședintele Camerei, dr. George Preda, medic în Sibiu, membrii în comitet, secretarii Romul Simu, Ion Georgescu, oaspeții englezi, profesorii Wrigth și Craigie, Prefectul județului și d-l Codruș.

D-l dr, Preda anunță că președintele Asociației d-l Bârseanu fiind bolnav de gât și neputând vorbi, d-sa va citi discursul pe care avea să-l țină d-l Bârseanu.

Pentru întâia oară Asociația se întrunește în adunarea generală în acest punct însemnat dela granițele nord-vestice ale României întregite, și de aceia salutăm din adâncul sufletului pe frații noștri maramureșeni, cari cu atâta dragoste ne-au chemat ca oaspeți, în frumoasele lor ținuturi, bogate în amintiri istorice.

In cadrele României-Mari avem toate condițiile spre a ne putea dosvolta în ori și ce privință. Se cere numai să știm folosi aceste condiții prielnice, să ne facem fiecare și ori când datoria, și atunci putem fi siguri de viitorul nostru.

Ca să putem folosi după cuviință bunurile și puterile cu care a înzestrat Dumnezeu frumoasa noastră țară, trebue ca poporul să aibă cât mai multe cunoștințe. Deaceea trebue să ne îngrijim în prima linie să dăm poporului nostru cât mai multă lumină, cât mai multă învățătură.

Dacă voim în adevăr să progresăm în nouile împrejurări, trebue să luminăm poporul, să ne deprindem a lucra cu toți, și cu dragoste frățească.

Declar deschisă adunarea generală a Asociației, în anul al 60 lea al existenței sale, anul amintirii marilor bărbați și neamului nostru: Tudor Vladimirescu, Ioan Brătianu și Vasile Alexandri.

Oaspeții englezi

D. Dr. Preda în numele prezidiului, adresează un cald salut oaspeților englezi, savanții Craigie și Wright, în limba franceză.

Bătrânul profesor Craigie dela Universitatea din Oxford, a răspuns în felul următor:

— E probabil peutru întâia oară că aveți la o adunare a Asociației ca oaspeți învățați englezi.

Și pentru noi e o mare plăcere să fim de față la lucrările Dv.

Noi am remarcat, că limba română e foarte uniformă în întregul regat român. Dar cu toate uniformitatea acesta sunt și particularități ale limbei, forme dialectale în Ardeal, și merită să fie culese într'un dicționar special.

Un asemenea dicționar al cuvintelor particulare, folosite în Ardeal ar avea un interes deosebit nu numai pentru filolog ci și pentru istorie.

Inginerul Vright, declară că e autorizat de Societatea Eengleze Fok-lore, să exprime interesul ei pentru opera culturală a Asociației si să ceară un ajutor pretinesc în cercetarea istoriei trecutului roman.

Pentru acest scop din slabele mele remise personale, am dat 10.000 lei pentru colecții de Folklor din România pentru încurajarea culegerilor pentru cunoașterea trecutului.

Profesorul V. Bogrea a tălmăcit în românește frumoasele îndrumări ale savanților englezi.

In numele asociației, d. prof Dr. Lupaș a răspuns la salutul învățaților englezi.

Prefectul județului Maramureș d. Condrus, salută adunarea în numele guvernului.

Primarul orașului Pavel Țiplea salută comitetul Asociației în numele orașului.

Dr. Chindriș salută adunarea în numele Despărțământului Asociației din Maramureș, al cărui președinte este.

Ziua II.

Ședința se deschide la orele 10 dim. în sala cea mare a Palatului Cultural, sub prezidența d-lui A. Bârseanu.

D-l I. Georgescu citește telegramele primite din diferite părți ale țării și următoarea telegramă trimisă M. S. Regelui:

„Intruniți în adunare generală în Sighetul Marmației aducem Omagiile noastre de neclintită credință, nemărginită dragoste și cel mai profund devotament față de M. V., dezrobitorul acestor părți frumoase ale Daciei străbune, protectorul științelor, artelor și progresului în toate cele bune și nobile, Prezidentul de onoare al însoțirei noastre culturale".

„Trăiască M. V., Trăiască M. S. Regina, trăiască întreaga și mult iubita noastră Dinastie".

Raportul general

După citirea adeziunilor trimise de unele despărțăminte ale Astrei, d-l deputat Dimitrie Man, raportor, citește raportul general despre activitatea Astrei pe anul 1920—21.

In raport se arată că în prezent Asociația cuprinde un total de 52 despărțăminte, cu 29 mai mult decât în anul trecut. La anul viitor Asociația va număra 130 de despărțăminte. S'au înființat 300 de biblioteci dintre cari 6 regionale și 294 comunale. Se continuă deasemenea cu organizarea de Case Naționale.

Muzeul central dela Sibiu și-a mărit colecția cu 112 obiecte. In acelaș vreme s'au înființat muzee regionale la Cluj, Sighet, Tg.-Mureș, Hunedioara și Arad. In Vidra de Jos se va înființa un muzeu „Avram Iancu".

Incă 563 volume au venit să îmbogățească biblioteca centrală a Asociației.

Raportul exprimă mulțumiri tuturor persoanelor cari cu fapta său cu scrisul au sprijinit Asociația în opera ei de luminare.

După acela se fac următoarele propuneri primite cu unanimitate de adunare:

Aprobarea raportului general. Proclamarea ca membru de onoare a abatelui Metodiu Zavral dela mănăstirea Stratov din Praga pentru prietenia și sprijinul dat Asociației și ca un omagiu pentru un destins fiu al poporului Cehoslovac. Colaborarea cu celelalte societăți culturale românești pentru a se evita pulverizarea energiilor naționale.

Comitetul central este rugat să depună toate stăruințele pentru evacuarea caselor centrale ale Asociației din Sibiu ocupate de particulari străini de Asociație.

Urmează apoi discuția generală la care iau cuvântul d-l inginer Teodor Burzo și profesor I. Lupaș, care face propuneri cu privire la sărbătorirea lui Avram Iancu.

Raportul financiar

D-l dr. Sever Dan, deputat, dă citire raportului financiar al Asociației din care se constată că veniturile au fost de lei 428.692.60, iar cheltuielile de lei 394.374.93, cu un excedent de 34.317.63 lei. Suma excedentului s'a folosit astfel: lei 15.718.39 s'a adăogat la fondul general al Asociației, iar lei 18.599 28 s'a alocat fondului de pensiune.

Pe lângă cele 60 de fonduri administrate de Asociație s'au mai primit spre administrare fondul N. Iorga, în valoare de lei 45.661.40 și fondul despărțământului Vișlea de lei 550.

Averea totală administrată de Asociație, o afară de imobile, se urcă la suma de lei 1.178.052,12.

Pentru anul 1922 s'au prezentat două proecte de buget: un proect de buget ordinar care prevede 560.000 lei la venituri și tot atât la cheltuieli și un proect de buget extraordinar, care prevede 2,950.000 lei la venituri și tot atâta cheltuieli și capitalizări.

Numărul total al membrilor se ridică la 6600 din cari 19 membrii onorari, 71 membri activi, 307 membrii corespondenți, 51 membri fondatori ai Casei Centrale, 342 membri fondatori ai Asociației, 1043 membri pe viață, 3567 membri activi și 1260 membri ajutători.

Se propune ca să se intervină la stat pentru sporirea subvenției de 200.000 lei acordată de stat la 1 milion. Se mai propune mărirea salariilor funcționarilor Asociației. Raportul se încheie cu propunerea de a se despărți fondurile existente înainte de războiu de cele ce s'a creiat sau se vor creia pe urmă, iar cu cele dintâi să se creeze un fond care să rămână istoric.

D-l dr. Gavril Juga dă citire numelor noilor membri înscriși în Asociație.

Se procedează apoi la decernarea premiilor conductului și expoziției etnografice, fiind premiate comunele următoare în ordinea clasificației: 1. Comuna Borșa. 2. Comuna Sârbi. 3. Comuna Vad. 4. Comuna Sarasău.

Inchiderea Adunării generale

D-l dr. George Preda, în numele d-lui președinte Andrei Bârseanu, mulțumește organizatorilor serbărilor, declarând închisă adunarea generală.

Conferința dlui Dr. I. Lupaș

După amiazi la orele 4 Dl. profesor I. Lupaș a ținut o conferință tratând despre „Momente însemnate din istoria Românilor Maramureșeni."

Maramureșul are în istoria noastră întreită însemnătate pen-

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Reacțiunea domnește în Germania

Teroarea albă în toată libertatea ei. — Isprăvile cele mai cunoscute, dar nu singurele, sunt: asasinarea Rosei Luxemburg și a lui Liebknecht, loviturile de revolver ale Contelui Arco asupra lui Kurt Eisner, omorîrea lui Hugo Haase și Gareis. — In doi ani, 314 persoane au căzut victime ale reacționarilor germani. Ucigașii sunt lăsați nepedepsiți.

In ultimul timp, „Berliner Tageblatt" a afirmat, cu dovada unor documente sigure, că o centurie a poliției zise „a protecțiunei", sau Schupo (Schutzpolizei) s'a organizat în ligă secretă din vara anului 1920, subt numirea de „Bund der Ringelmannen" sau Ligă a tablii rotunde.

Această centurie, care e numită oficial „centurie pentru serviciu special" și mai pe scurt Z. B. V. (inițialele titulaturii germane) are ca șefi pe Căpitanul Stennes, locotenentul Rüttinger și sublocotenentul Wilkenhockner.

Or'ce nou membru trebue să semneze o declarație astfel formulată: „Mă oblig să susțin cu toate puterile mele or'ce acțiune a asociației Ringelmann-ilor și să păstrez în această privință un secret absolut. Infracțiunile vor fi pedepsite cu cele mai aspre măsuri contra onoarei".

Această centurie ar avea ca misiune să scape Germania pe căi expeditive (și anume asasinatul) de toți comuniștii, pacifiștii și altă neghină revoluționară, care personifică regimul nou și pune piedici la renașterea spiritului din 1813.

Primul sergent de încuartiruire, Buchholz, care divulgase căile întortochiate și criminale ale Bund-ului a fost asasinat la 15 Iunie 1921, fără ca să se poată descoperi ucigașul.

E ciudat că există pe lângă poliția oficială — și depinzând de această poliție — un organism clandestin de oameni salariați, al cărora scop principal este masacrarea adversărilor politici ai reacțiunei, dar, culmea, putem dovedi că există în Germania o întreagă organizație teroristă, care nu se asemănă decât cu aceea a carbonarilor din Italia și cu aceea care funcționează, sau funcționa odată, subt numele de sinnfein.

Această organizație e agentul executiv al puterii ocolte a reacțiuni. Fiindcă, în opoziție și paralel cu guvernul legal al D-lui Wirth, s'a constituit în Germania un al doilea guvern.

E guvernul care, radiându-și celulele până în birourile ministerelor, ține toate firile lui Heimatdienst, fondatorul lui orgesch și împiedicătorul dezarmării. Tot el conduce pe față selbstchutz-ul din Silezia de sus și patronează opera generalului Hoefer. Prin instigația sa, s'au ridicat pretutindeni corpurile libere: oberland, rossbach, anloch, etc.

Acelaș guvern secret, ai cărui sprijinitori cunoscuți sunt Stinnse, Ludendorff și Helfferich, se pregătește să dea în toamna aceasta, un asalt decisiv guvernului Doctorului Wirth.

O listă a adversarilor politici.

Din 1919, „mâna neagră" reacționară și-a făcut o listă foarte exactă a adversarilor politici cei mai primejdioși. Această listă, care se găsea la Hotel Eden, în epoca monarchiștilor și a corpurilor libere, a fost botezată Moerderliste, adică lista celor, cari urmau să fie omorâți.

N'a uitat nimeni uciderea feroce a Rosei Luxemburg și a lui Liebknecht, loviturile de revolver ale Contelui Arco asupra valorosului Kurt Eisner, masacrul lui Hugo Haase, șeful partidului socialist independent, omorîrea, de către soldații Reichswehr-ului. a pacifistului cunoscut Hans Paasche, atentatele contra democratului pecifist Helmut von Gherlach, și medicului evreu din Berlin, Dr. Hirschfeld și, mai de curând, asasinarea șefului socialiștilor independenți bavarezi, nefericitul Gareis, vinovat de a fi denunțat dela tribuna Dietei agitațiile orgesch-ului. (Se adaogă împușcarea lui Erzberger de zilele trecute).

Acestea sunt cazurile cele mai cunoscute și nu sunt singurele.

In cartea sa, care a apărut de curând și care se intitulează „Doi ani de asasinate", scriitorul german E. I. Gumbel numai puțin de 329 nume de victime, numai până în Martie 1921. In 314 cazuri, asasinatele aparțin dreptei și numai în 15 cazuri extremiștilor din stânga.

Parodie de justiție.

Aceste cifre sunt impresionante, dar ceeace e mult mai impresionant, e nepedepsirea, de care se bucură ucigașii. Aproape niciodată ei n'au fost arestați și când, printr'o întâmplare nenorocoasă, sunt descoperiți, „justiția" germană — să nu uităm parodia dela Leipzig — face așa fel ca să-i achite.

trucă aci a fost leagănul descălecătorilor Moldovei; aci s'a păstrat dovada istorică sigură despre începuturile organizării bisericeşti, de aci a pornit cuvântul pentru traducerea cărţilor sfinte în graiul românesc.

La 1378 întâlnim numele lui Bale şi Drag cari erau comiţi ai comitatelor Maramureş şi Sătmar.

Conferenţiarul face apoi un curt istorie al descălecărei Moldovei, arătând cum împotriva regelui Ludovic, Bogdan isbuteşte după 20 ani de luptă să ia coroana Moldovei, în vreme ce pentru credinţa lor Dragoş şi Baliţa sunt făcuţi comiţi de către regele Ludovic Părinţii lui Baliţa şi ai lui Dragoş au zidit în cea dintâi jumătate a secolului al XIV lea Mănăstirea din Peri. In secolul al XV lea sub influenţa învăţatului englez Iohn Wiuclef şi a lui Ioan Hus, apar cele dintâi traduceri de cărţi sfinte în limba română. Fragmente din aceste traduceri se găsesc la mănăstirea Voroneţului, zidită de Ştefan cel Mare.

In acest trecut bogat Maramureşenii să găsească îndemnurile trebuitoare pentru a contribui la consolidarea unităţii naţionale şi la răspândirea culturii româneşti.

Conferinţa dlui profesor Universitar Bogrea

A urmat apoi conferinţa dlui profesor universitar Bogrea care a vorbit despre

Ce a dat şi ce poate da Ardealul pentru latinitate.

Unul din marele merite a spus de Bogrea pe care îl are Ardealul în desvoltarea conştiinţei naţionale, este acela că, deşi subjugat şi supus atâtor influenţe străine timp de veacuri, el a ştiut să-şi păstreze fiinţa naţională şi latinitatea sa.

Astfel în rezoluţia festivă dela 16 Mai 1848 se cere ca Românii să fie numiţi Români şi nu valah sau olah. De ce ştergeau ungurii cuvântul român? Pentrucă în primul rând el amintea unitatea naţională cu Românii de dincolo de Carpaţi şi pentrucă acest cuvânt simbolizând şi evocând un întreg trecut de civilizaţie şi de cultură el era un puternic element de mândrie naţională.

Unit astăzi şi liber de orice înrâurire străină de sufletul şi de tradiţia lui, Ardealul îşi scutură spiritul latin de tot celace a voit să-l întunece. Moştenitori, alături de Franţa, Italia şi Spania, ai acelaiaş tradiţi de cultură şi ai aceluiaş spirit creiator, noi înţelegem să ne păstrăm şi să ne întărim latinitatea noastră.

■

După conferinţa dlui profesor Bogrea, dl Filipciuc, prim-pretor al plăşii Vişeu, a ţinut o conferinţă tratând despre Istoricul populaţie, avuţia şi viitorul Maramureşului.

Concertul şi Balul.

Seara la ora 8 a avut loc în sala Teatrului Orăşenesc un concert al cărui bogat program cuprinzând bucăţi din diferite opere şi câteva arii naţionale a mulţumit pe deplin numerosul auditoriu.

După concert a avut loc în în sala cea mare a Palatului Cultural balul anual al Asociaţiei care constitue fun fel de încheiere a adunărilor generale.

■

S'au făcut două propuneri pentru ţinerea adunării generale din anul viitor: Baia Mare şi Ciachi-Gârbău. Comitetul central are latitudinea să aleagă una din aceste două localităţi.

Din locuinţe... bodege

— Procedarea greşită a Consiliului orăşenesc —

In ultimul timp s'a putut observa pe străzile din centrul Clujului, cum se dărâmă locuinţe iar peste câteva zile se instalează câte o bodegă cu coloniale, delicatese, etc. fără nici o importanţă pentru viaţa comercială a Clujului. Dinçoace apare o firmă a lui Legman, dincolo „Goldenheim" iar în altă parte „Abeles". Toate acestea în centrul sau pe străzile mai însemnate ale oraşului.

In locul locuinţelor atât de necesare pentru funcţionarii oraşului, Consiliul orăşenesc permite oricui să instaleze câte o bodegă de speculare a publicului şi cari dealtcum strică şi întreg aspectul străzilor. Astfel s'a admis transformarea locuinţelor în bodegi următorilor:

Fischer Albert, Calea Regele Ferdinand 61, Csorbai George str. Heltai 3, Succesorii „Spada" Cal. Regele Ferdinand 58, Legmann Mendi, Calea Regele Ferdinand 41, Goldner Salamon Calea Regele Ferdinand 65.

Nu înţelegem procedarea Consiliului orăşănesc când nu ţine seamă nici de interesele funcţionarilor, cari luni întregi îşi ruinează sănătatea dormind pe mese în biurouri şi nici de interesele directe ale oraşului. Criza de locuinţe e foarte acută în oraşul Cluj şi în loc de a rechiziţiona tot ce este disponibil consiliul admite instalarea de bodegi. In-a Consiliul face schimb. Trimite funcţionarii să locuească la periferii şi lasă să înflorească bodegile în Centrul oraşului.

Aşteptăm ca Consiliul să ia măsurile necesare pentru a ne scuti de această nouă plagă a comerţului cu bodega şi credem că în viitor va avea mai mult în vedere interesele populaţiei şi funcţionarilor decât interesele celor cari vor cu orice preţ să se căpătuiască. *P.*

Democraţie... aristocratică în Ardeal

Sub acest titlu ziarul *„Bécsi Magyar Ujsag"*, se ocupă de organizarea politică a Maghiarilor din Ardeal şi scrie următoarele:

„Oricât ar dori să ascundă conducătorii politicei maghiare ardelene, în aceste momente lupta de clasă a ajuns la culme între Maghiarii din Ardeal şi astfel şi în sânul Uniunii maghiare. Chestiunea de existenţă pentru Maghiarii din Ardeal este dacă vor şti sau nu să introducă în spiritul Uniunii o democraţie cinstită şi obiectivă."

Pentru a-şi dovedi afirmaţiile, ziarul divulgă o serie de chestiunei interne ale Uniunii caracteristice pentru lupta care se dă între conducători şi masse. In prim 1 rând conducătorii nu vor să recunoască partidul poporului format în Huedin pentru vederile sale democratice. Astfel organizarea continuă condusă de ambele curente. In Cluj conducătorii cu vederi democratice au început organizarea masselor, iar încercările delegaţilor Uniunii de a nimici munca începută au fost zadarnice. Ziarul comentează apoi formarea grupării regionale din Cojocna şi hotărârile ei. După *„B. M. U."* în punctul votat pentru înfiinţarea a cât mai multor instituţii economice, este cuprinsă dorinţa latifundiarilor, cari vor să aibă unde-şi plasa sumele încasate pentru pământul expropriat şi vor să câştige ocupaţiuni pentru „gentri" lor fără pământ. Toţ astfel de intenţii sunt cuprinse în apelul făcut ca populaţia să nu mai bată pe la uşile judecătoriilor statului ci să rezolve litigiile lor la judecătoria aleasă a Uniunii. In această judecătorie internă nu vor fi decât toţi urmaşii grofilor şi baronilor, cari necunoscând limba statului, vor ocupa funcţiuni rentabile în Uniunea maghiară.

Ziarul „Bécsi Magyar Ujság" divulgă şi un amănunt interesant, cum Uniunea s'a folosit de autorităţile române pentruca să nu poată lua cuvânt delegaţii ţăranilor din Kide, cari au alte păreri contrare conducătorilor Uniunii. Ei au declarat primpretorului că nu pot garanta ce vor vorbi delegaţii ţăranilor şi au rugat ca să nu li se dea cuvânt. Firește, prim-pretorul, fiind de bună credinţă, le-a satisfăcut cererea astfel că autorităţile româneşti au fost folosite pentru realizarea dorinţelor conducătorilor maghiari de a exclude ţărănimea maghiară de a-şi spune pe faţă părerile sale.

Revista presei maghiare

Bărbatul de stat

Sub acest titlu, ziarul „Keleti Ujság" îi parentează în mod cel mai elogios pe decedatul Wekerle A fost de fapt cel mai mare financiar al Ungariei şi una dintre cele mai marcante figuri a parlamentului maghiar. Ridicat pe propriile sale puteri dintr'o familie modestă şvăbească, şi în cariera sa politică s'a bizuit mai mult pe talentul său şi pe puterea sa de muncă şi nu a aşteptat să fie ridicat ori susţinut de „cercul fermecat al partidelor politice". Totuş a ajuns în trei rânduri să fie ministru preşedinte al Ungariei.

Faţă de naţionalităţi, a urmat aceiaş politică fatală, care a caracterizat politica tuturor regimurilor maghiare, câte s'au succedat sub era dualismului. Ne este încă în proaspătă memorie enunciaţiunea orgolioasă, ce a fost făcut'o în calitate de ministru, că el nu reflectează la iubirea Românilor, tot ce aşteaptă dela Români este: „respect şi supunere". Dar să dăm cuvântul ziarului maghiar, „Keleti Ujság":

„Dacă ar fi vorba de altul, de un alt bărbat politic — scrie susnumita foaie — cum poate — am putea scrie în necrolog, că el a obţinut în patria sa tot ce unui muritor îi poate fi dat. A ajuns la cârma ţării, a devenit ministru preşedinte... A fost timp, când toţi locuitorii ţării se însufleţeau de el, au murit un sat după numele lui, era căutat în versuri poporale, în cele mai înalte cercuri se temeau de el şi nu îndrăznea nimeni să-i tragă la îndoială autoritatea sa. Şi totuş Alexandru Wekerle nu a ajuns aşa departe ca să-şi fi putut folosi toată marea lui capacitate de muncă spre binele comun al societăţii. Uriaşul dat la o parte, lăsat singur, era o stâncă de granit, cărula numai atunci îi vine rândul, când trebile ţării erau aşa de încurcate încât nimeni nu îndrăznea să intre în joc".

Miniştrii în Ardeal

Sub titlul acesta ziarul „Ujság" mpleteşte noui năzdrăvănii, cam paildă ce-i drept, de venirea în Ardeal a miniştrilor Argetoianu, Cudalbu şi Averescu. „Şi până aci — scrie ziarul „Ujság" — au mai umblat pe la noi miniştrii, dar aceşti domni miniştrii au călătorit mai mult în interes politic, după cum politica de fapt cade în cercul de ocupaţiune al miniştrilor.

Ce-i drept, domnii miniştrii nu şi-au bătut capul cu acela că industria, comerţul, comunicaţia Ardealului a ajuns la bancrot şi că abuzurile pe toate terenele aruncă o lumină tristă asupra decadenţei moralei oficiale".

Aminteşte apoi şicanele, la care e expusă populaţia Clujului din cauza încartiruirilor forţate. „Nici autorităţile, nici guvernul — scrie în continuare — nu şi-au dat silinţa să asaneze aceste stări de lucruri într'un mod corect, drept şi uman, protejând cu toate mijloacele edificarea, obligând pe cei bogaţi şi îndeosebi băncile să edifice în loc să recvireze locuinţele, ci au tolerat ca să-i împingă în stradă pe unul pentru a face loc altuia. Şi această procedare tendenţioasă e şi azi la modă şi e o ocupaţie predilectă a oficiului de încartiruire".

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂŢII

Joi:
Patima.
Vineri:
Inima de mamă.
Duminecă:
Fecioara din Orleans.

CINEMA URANIA;

Miercuri:
Spre o nouă patrie.
Vineri:
Delictul morţii.
Duminecă:
Oraşul Cluj.

CINEMA APPOLO

Sâmbătă:
Păunul Alb.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
şi PIANE
457 priviţi expoziţia
primei fabrici de mobile
soc. pe Acţiuni
SZEKELY şi RETI
TÂRGUL-MUREŞ.

Din cele 314 cazuri, pe cari le-am menţionat, n'au fost decât 6 condamnări, dintre cari una singură capitală, aceea a Contelui Arco, care a fost în 24 de ore schimbată în închisoare pe viaţă, pedeapsă care n'are nimic infamat.

In total, pentru aceste 314 asasinate, tribunalele germane n'au dat decât 31 de ani şi 3 luni de închisoare! Iată ce ne face să afirmăm că reacţiunea este mai puternică decât guvernul Doctorului Wirth.

In schimb, judecătorii germani s'au arătat nemiloşi faţă de cei 15 ucigaşi din extrema stângă, asupra cărora s'au dat 8 condamnări capitale, 176 ani şi 10 luni de muncă silnică şi închisoare! Hotărît, nu mai sunt judecători la Leipzig şi nici la Berlin.

Din 15 crime săvârşite de stânga, una singură n'a fost ispăşită, făptuitorul neputând fi descoperit; în schimb, din 314 asasinate ale dreptei, 282, adică nouă zecimi, au rămas nejudecate. Nu e vorba, bine înţeles, de linşare de către mulţime, sau de învălmăşeli, ci de asasinate bine caracterizate.

Nici-un şef al dreptei n'a fost lovit.

Aşa cum declară profesorul Nicolai, care e boicotat de Universitatea din Berlin, în prefaţa cărţii lui Gumbel, aproape toţi şefii extremii stânge au fost omoriţi, în timp ce nici-un şef al dreptei n'a fost lovit. In timp ce „justiţia" e inexcorabilă pentru comunişti, ea e plină de blândeţe pentru asasinii reacţionari, totdeauna înşelaţi de credulitatea lor sau de ordine rău înţelese, dacă nu cumva un expert designat de curte nu atestă că ei sunt nebuni furioşi. Dar, regulă generală, afacerea e escamotată şi desbaterile nu mai au loc..

Asasinatele reacţionarilor germani s'au întins şi asupra trupelor aliate din Silezia de sus, unde, mai de curând, au ucis pe comandantul Montalegre.

De-sigur, o asemenea situaţie n'o pot tolera Aliaţii, cărora înşişi Germanii le distrug orice înclinare spre îndulgenţă faţă de învinşi.

AMBROSIE GOT
(„Excelsior")

Cetiţi „Infrăţirea"

Pentru ieftinirea traiului

Ne sbatem într'un cerc vitios cum nu s'a mai pomenit. Se stabilesc norme, se iau dispoziţiuni, se încearcă în fel şi chip şi la urmă ne trezim că e mai rău ca înainte şi toate dispoziţiunile ce se iau, se pare că nu servesc altceva decât să mărească încă haosul în care ne aflăm, să acopere mişeliile şi să deschidă noui ocaziuni pentru cea mai desfrânată speculă.

Am ajuns la acel punct încât putem să repetăm cu poetul: „Nu cerceta a este legi căci eşti nebun când le-'nţelegi!"

Dar până când să dureze această stare de lucruri? Şi cel mai rumen secretar comunal, şi cel mai simplu pantofar dela sat, ar şti să dea o soluţie, ar şti să arete calea pe care să ne putem desmeteci.

Numai cei de sus să ne încurce aşa de mult trebile, încât să ajungă la prăpăd o ţară întreagă, şi numai mişeii şi tâlharii să se poată bucura în România mare de tihnă şi de libertate? Dar unde am ajuns?

E cert, că la noi nimeni nu gândeşte. Cel puţin nu acela, cari ar avea datoria să se gândească pentru toţi.

Căci altfel cum să înţelegem acel şir de dispoziţii diferite, contradictorii, dăunătoare intereselor particulare şi dăunătoare intereselor ţării? Cum să înţelegem acel şir de dispoziţii, menite să stabilească preţurile, cari în lipsă de ori-ce sancţiune, ori prin însăşi dispoziţia ce o cuprind, protejează speculanţia şi aduc la ruină clase întregi de cetăţeni? Cum? nu se găseşti un mod, prin care intenţiunea legiuitorului să fie respectată? Ori dispoziţia este făcută intenţionat în aşa fel încât să poată fi interpretată de toţi speculatorii după bunul lor plac?

INFORMAȚII

Comisiunea sârbo-română a continuat eri dimineață, în sala consiliului tehnic superior dela Ministerul lucrărilor pu lice, conferința cu privire la legăturile noastre de comunicație cu Jugo-Slavia.

S'a hotărât construirea unei linii ferate, care să lege direct Belgradul cu Bucureștii în scopul ca acest traseu să intre în linia internațională europeană.

Comisia a primit ca legătura să se facă din gara Mehadia prin Valea Nera la Biserica Albă, trecând Dunărea pe la Semendria, unde se va construi un pod pe teritoriul sârb. Atât podul cât și linia dela Biserica albă la Semendria vor fi construite de Statul jugo-slav.

S'a mai hotărât că mai târziu să se facă o legătură cu Belgradul prin Gruia, linia Craiovei.

In privința legăturilor aeriene s'a stabilit ca construcțiile de aeroporturi, instalații speciale, etc., până la Buziaș să le facă statul român, iar de acolo la Belgrad să le facă statul jugoslav.

In ce privește linia aeriană noi vom intra direct în circuitul aerian Paris-Praga-Belgrad-București-Constantinopol.

■

Comerciale

Printr'un jurnal al consiliului de miniștri, s'au redus taxele vamale la vagonul de cereale după cum urmează: Orzoaica 2 00 lei; maltul 1500 lei; arpacașul de orz, 1500 lei; porumbul 1500 lei; ovăsul 2000 lei; meiul copt 400 lei; măzărichea 500 lei; mazărea 2500 lei; mălaiul 1200 lei; crupele de porumb 1900 lei; fasolea 3000 lei; mustarul galben 3000 lei.

Avem corpul funcționarilor de toate categoriile, cari se sbat în cea mai neomenească mizerie, iei, cari sunt de o mie de ori mai susțitori de țară decât miniștrii actuali, avem poporul dela sat, care cu toată reforma agrară, chiar azi, când i-ar licări și lui o rază de nădejde, va trebui că să la în mână bâta de cerșetor!

Am văzut astăzi o pereche de vaci, în carne bună, cumpărate cu 900 Lei. Alt om, caree a cerut 600 lei pe vacă, nu' și-a găsit cumpărător. Așadară 450 lei o vacă. Tocmai cu acest preț se vinde pielea unei vaci.

Carnea îi rămâne de pomană măcelarului și totuși, după cum cetesc, măcelarii din Cluj au cerut să li-se șteargă prețurile maximale, căci nu câștigă destul. Aud că în unele părți. se taie vitele pentru a nutri porcii cu carnea lor. Și statul ce face? Cârmuitorii țrăii unde sunt? Ori cred că este bine ca să se dea o vacă pentru o pălărie de pale cum a fost cazul la Ludoș?

Dar, înzădar vom aștepta dela carpaci politici ai zilelor de azi să ne dea vre-un răspuns Ei sunt prea îmbătați de situația ce o ocupă, parvenitul decând e lumea a fost opresorul clasei din care s'a ridicat. Datorința este a noastră, a societății, să ne organizăm și să ne apărăm! In deosebi presei îi revine onoare să la în mână chestia și să nu se odihnească până-ce nu va isbuti ca să o rezolve spre mulțumirea celor mulți,

A. C.

Locale

Suntem informați că Consiliul orașului a luat binevenita dispoziție de a nu mai acorda, pe viitor, permis de industrie pentru orașul Cluj persoanelor care nu vor putea documenta că au practicat comerțul cel puțin un an și că n'au altă meserie,

■

Culturale

Vreo 40 studenți dela Facultatea de litere a Universității din București au venit la cursurile de vară pentru limba și literatura italiană din Neapoli, sub conducerea harnicului lector d-l Ramiro Ortiz. Studenții noștri au făcut și o excursie la Roma, care a avut un succes moral desăvârșit. Ce-i drept au lipsit bancheturile și toastările îndelungatel dar interesul multiplu și fecund al tinerilor a făcut o impresie atât de trainică și frumoasă, încât purtarea lor am dori să o aibă de model toți acei cari vin încoace cu dorul de a învăța și nu de a petrece.

Coresp.

■

Diverse

Eri s'a întors în localitate D-l General Petala Comandantul corpului 6 venind dela frontieră unde fusese să inspecteze trupele.

■

In orașul nostru s'au declarat câteva cazuri de scarlatină. Autoritățile sanitare au luat severe dispoziții de izolare a bolnavilor spre a împiedeca răspândirea epidemiei,

■

D-l Dr. Moldovan, șeful resortului ocrotirilor sociale a luat dispoziție de a înființa pe lângă spitalul de femei din localitate și o clinică dentară pentru bolnavii săraci.

■

D-nii silvicultori care au luat parte la congresul care a avut loc în orașul nostru, au plecat azi dimineață în excursie la Năsăud.

■

A apărut *Mihail Kogălniceanu* studiu critic de Radu Dragnea cuprinzând următoarele capitole: Anii de pregătire, Caracterul, Prioritățile literare, Ideile istorice, Ideile literare, Ideile politice, Elocvența sa, Influența sa. Prețul lei 20.

■

D-l dr. Dragomir Demetrescu profesor la facultatea de teologie din București, s'a întors din misiunea pe care a avut-o în Orient de-a mijloci convocarea unui congres al teologilor din Biserica ortodoxă ca premergător s'nodului ecumenic ce se intenționează a se aduna.

Rezultatele obținute în această misiune sunt satisfăcătoare.

■

Eri dimineață a sosit în Capitală mareșalul Freuch, care a fost câteva zile oaspele nostru la Sinaia.

Mareșalul vine în Capitală dela Ghidigeni unde a vizitat fabrica d-lui Chrisoveloni.

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria E M K E Cluj, Piața Unirii 32.

Manual de limba germană de C. Meisner și Ioan Paul. Partea I-a pentru clasa II și III de școale secundare. — Prețul 7 lei.

Manual de limba germană de C. Meisner și I. Paul. Partea III pentru clasele IV; V și VI de școale secundare. — Prețul 8 lei.

Aceste cărți se găsesc în depozit la Profosorul universitar Ioan Paul Cluj, Strada Elisabeta (Erzsébet) Nr. 4.

■

Varul, spirtul și berea au fost scutite de taxe de export.

■

Azi sosește în Cluj d-l Prie, director general al resortului instrucțiunei publice.

■

Fostul ministru ungur Paul Teleki a sosit la New-York, unde a ținut o conferință la „Institutul politic internațional" despre „doleanțele și nedreptățile săvârșite contra Ungariei".

■

Cu onoare aducem la cunoștință onoratei noastre clientele, că începând cu 1 Septembrie a. c. ținem oarele de birou dela 8—12 a. m. și 3—6 p. m. iar oarele de cassă dela 8—12 a. m. și 3—4 1/2 p. m.

„ALBINA" Institut de credit și economii Filiala Cluj. 1043

■

„UNIVERSUM", întreprindere technică de instalațiuni de uzine de apaductali, canzare, încălzire centrală eletrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 188

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue se lipsească din nici o casă. Să află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmacentice Cluj. II-111

■

Vizitați expoziția magazinului de încălțăminte „D. S. RAFTOPOL din București, Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15. în fața bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziția on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiene „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

Tinem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

Noutăți de vară

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699
magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.
Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 435

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

Un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștri abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unirei
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Cel mai eftin se curată și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București)

Ora 2 p. m.

Banca Blank apucată de o nouă criză de cultură română a înființat societatea „Învățătorul român", care afară de scopuri comerciale tinde să acapareze pe luminătorii satelor în jurul intereselor internaționale. Sub noul steag se găsesc în afară de subdirectorii băcii Blank Răducanu și Tabacovici, și câțiva profesori universitari germano-fili.

Noua agenție telegrafică a dlui Take Ionescu Radio-Orient, prescurtat Rador, publică știri alarmante cu privire la Ardeal. Astfel arată că din cauza secetei, sărăcia și lipsa de alimente sunt atât de mari încât populația orașelor se vede silită să se refugieze la sate. E lesne de închipuit ce răsunet au în străinătate asemenea vești fanteziste transmise de agențiile românești.

Leul a cotat eri 15 centime la Bursa din Paris. Scăderea coincide cu vizita dlui Take Ionescu, Titulescu și Averescu în capitala Franței. Sunt indicii că scăderea nu se va opri aci.

Congresul partidului poporului din Basarabia anunpat pentru Septembrie s'a amânat fără termen.

Comisia unificării legislative a fost convocată de urgență pentru accelerarea lucrărilor.

D-l general Averescu a stat câteva zile la Paris unde a tratat câteva afaceri financiare și economice în calitate de ministru al industriei și comerțului. Tratativele începute au fost continuate de d-l Titulescu. In acelaș a fost chemat la Paris d-l Aristide Blank.

Aceste tratative tind la noi înstrelnări a bogăților țării pentru a ameliora situația noastră în străinătate. Asemenea expediente însă nu vor putea decât să agraveze situația în care am ajuns grație politicii economice a guvernului.

Monitorul Oficial publică o nouă cerere de concesie a forțelor hidraulice din județul Dâmbovița, făcută de d-l Musceleanu, discipolul d-lui Oct. Tăslăoanu.

Azi sosesc în capitală d-nii miniștri Averescu, Petrovici și Argetoianu.

O telegramă din Constantinopol anunță victoria la Sali și Sakhet precum și contra-ofensiva lui Kemal-Paşa.

La 1 Septembrie va sosi în București comisiunea polonă pentru a începe tratative în vedere intensificării transporturilor dintre ambele țări.

Ziarele Adevărul și Universul au luat poziție contra d-lui Goga cu privire la declarațiunile stupefinate făcute de d-sa la Bratislava și la congresul internațional artistic.

Pictura pentru statuea lui Avram Iancu

Intr'un număr trecut al ziarului nostru am arătat că ziarul „Ujság" a început o campanie pe tema proprietății picturii dăruite de Consiliul orășănesc pentru o loterie al cărei câștig, va contribui la ridicarea statuei lui Avram Iancu. Aceași campanie o face și ziarul „Ellenzék". Ziarele maghiare amiutesc că pictura ar fi fost donată cu ocazia unei colecte în anul 1890 pentru fondul, statuei lui Matias de groful Zichy. Ea a fost păstrată la Primărie. Pictura a fost pusă odată spre vânzare — se zice — în folosul fondului Matias; vânzarea însă nu s'a putut face. Ziarele maghiare afirmă că pictura a rămas și mai departe proprietatea fondului Matia și de aci, concluzia că ia nu poate fi vândută pentru fondul statuei lui Avram Iancu.

In ce privește chestiunea proprietății, d-l Dandea, consilier orășănesc, declară următoarele:

Pictura n'a fost niciodată proprietatea fondului statuei Matia. Ea a fost predată orașului, fapt ce se poate dovedi prin acte. E adevărat că orașul a încercat vânzarea ei în folosul fondului statuei Matia. Aceasta însă nu s'a întâmplat, astfel că pictura a rămas și pe mai departe proprietatea indiscutabilă a orașului și ea poate fi folosită fără ca cineva să poată contesta dreptul Primăriei de a dispune de ea?

Reaua credință a ziarelor maghiare e evidentă și campania începută de ele nu poate fi pentru noi decât un impuls de a sprijini cu cât mai multă căldură acțiunea începută pentru ridicarea statuei Iancului nostru.

Fixarea frontierei cu Ungaria

Comisiunea interalată pentru fixarea granițel dintre România și Ungaria a sosit Sâmbătă la Oradea-Mare.

Comisiunea este compusă din generalul francez Meunie, colonelul englez Russel colonelul maghiar de stat major Dormandi căpitanul maghiar de stat major Olah Juliu, locotent.-colonel Kovacs Zoltan, profesorul universitar Turcsani Tihamir, un funcționar al legațiunei maghiare din București și un stenograf maghiar.

Preliminariile lucrărilor technice au început. Joi va fi aranjată situația moșilor din Bihor pe cari le desparte linia de frontieră.

Cetiți „Infrățirea"

Știri de peste hotare

Austria ocupă Ungaria de Vest

Trupele maghiare din Ungaria de Vest s'au retras la 27 l. c., conform ordinului guvernului din Budapesta.

Jandarmeria și personalul vamal au părăsit frontiera veche la 23 cor., iar azi în 29 August, ora 4 d. m., jandarmeria austriacă a intrat în teritoriul cedat de Ungaria.

Krah financiar la Berlin

Două bănci sportive din Berlin, cari speculau asupra curselor de cal, au dat faliment. Ele au provocat o adevărată panică printre alte: întreprinderi de acest soi. La ancheta care a fost deschisă, conducătorii băncilor au declarat că n'au mai putut plăti sumele angajate.

O pledoarie engleză pentru Germania

Economistul englez Maynard-Keynes a început a publica în Deutsche Allgemeine Zeitung, o serie de articole în cari încearcă nu numai să demonstreze că condițiunile ultimatului sunt inexecutabile dar să-și fixeze cu aproximație de două luni, epoca în care Germania va sucomba sub sarcina reparațiunilor. Aceste articole au produs nemulțumiri, cu deosebire în Franța unde presa comentează viu teza economistului englez găsindu-i puncte vulnerabile.

Incunoștiințăm On. public că la

Carol Scherer și Fii

urmașii

Gromen și Herbert

fabrică de postav Sibiu

începând de azi vinde în engros și detail postav de calitate fină în

PIAȚA MIHAI VITEAZUL 40 CLUJ.

Mare desfacere stabilă de stofe pentru bărbați și femei, recerință de croitorie, covoasă, pături, flanele pentru țărani în cantități mari calități fine, prețuri moderate. 200 m. stofă de lână pentru reclamă 140 cm. lățime á 96 Lei. 1041

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acoardă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 972

Viața sportivă la Cluj

Haggibbor—Victoria (1:0) sau cum a degenerat sportul Clujului.

In ultimul timp jocul de football al Clujului a ajuns ultima treaptă a decadenței. A mai păși pe arenă de cele mai multe ori însemnează a face dinainte testamentul. E caracteristic că acest grad de „progres" se prezintă îndeosebi la întrecerile „amicale" (?) cu Haggibbor.

In acest sens s'a desvoltat și jocul de Duminecă între Haggibbor—Victoria. Rezultatul și decursul jocului nu importă, ci mai mult felul cum s'a desvoltat. In prima jumătate cu toată plictiseala ce o oferea un joc lipsit de orice combinați și technică mai superioară, se observă jocul dur al interului stâng din Haggibbor. Bornstein, dela care eram deprinși să vedem un joc fin. Prin atacuri și faulturi continue, secondat uneori de Holländer Noe, toi Haggibbor, a reușit să atâțe spiritul de revanșă și al jucătorilor Victoriei. In a doua jumătate lupta se dă pe viață și moarte. Jucătorii ambelor echipe se faultează continuu. In fiecare 5 minute jocul se oprește pentru a cerceta starea sanitară a jucătorului scos din rândurile luptătorilor. Fluerăturile stridente ale arbitrului semnalează un joc extrem de violent. Haggibboriști rezistă mai puțin „atacurilor" și rând pe rând părăsesc arena. In ultimele minute lui Cipcigan i se pune pedecă, cade la pământ. Braun îi aplică înc'o lovitură, acesta se scoală și-i pălmuește iar cel-lalt îl scalpă în față. Frumos epizod. Intr'un timp Haggibbor jucă numai cu 8 oameni, deasemeni și din Victoria sunt scoși doi din joc.

Din pedeapsă au trebuit să părăsească arena dela V. 3, iar dela H. 2.

Renumitul arbitru vienez Schmiedt cu toată energia și precizia sa n'a putut să oprească deslănțuirea urii elementare.

Atragem atenția conducătorilor vieții noastre sportive să ia toate măsurile pentru disciplinarea jocului. Dacă unii dintre jucători își uită de sine, trebuesc create pedepse individuale, cari să nu-i mai admită participarea la jocuri. A sosit ultimul timp pentru a selecționa elementele scandaloase din rândul jucătorilor de ordine.

Tot cu această ocazie ținem să amintim celor în drept că e o adevărată batjocură în ce limbă românească se scriu afișele. De exemplu Haggibbor scria că va avea loc „un mare întrecere" condusă de „Schmiedt, biroul din Viena."

Spectator.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Piane și Pianine

din cele mai renumite fabrici.

Cu preturi reduse si mari inlesniri de plata

Viori, Arcușe, Cutii de vioară, cum și tot felul de Instrumente muzicale și Accesorii

Cu prețuri deosebit de avantagioase se găsesc la

„Filarmonica"

Societate Anonimă

București, Str. Brezoianu 37.

Vanzare Engros si Endetail

Cea mai bună sursă pentru revânzători. — Expediții prompte în toată țara.

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Mărfuri de prima calitate cu prețurile mult reduse

Stofe p. dame	Pânză dublă 175—200 cm. lat
Stofe Bărbătești	Atlas p. plăpumi 180 cm. lat
Mătăsuri fine	Couvertuse de Tul
Muselinuri	Perdele de Tul
Dantele	Linoleum tote lățimele
Panglici	
Covore și Preșuri	

Articole de Mariage. Incălțăminte fină. 17

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la
22
CZINK
Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Scrisoare din Odorhei

Manifestaţiunile Maghiarilor contra Românilor se repetă zilnic, iată încă o dovadă.

In seara zilei de 6 August a c. un reprezentant al poliţiei de stat fiind de serviciu, în timpul inspecţiunei ce a făcut prin oraş, a descoperit în restaurantul lui, Biró Dénes, o societate maghiară unde sub pretextul unei mici petreceri se ţineau discursuri contra Românei. Poate că şi de data aceasta am fi trecut cu vederea acest fapt, dacă persoagiile cari au luat parte la această manifestare nu ar fi din acelea care ocupă situaţiuni înalte în administraţia judeţului nostru.

De cele auzite şi văzute cu acest prilej, poliţistul a făcut un raport către şefii săi erarhici.

Până la sosirea poliţistului câte cuvântări trebue să se fi ţinut, şi dacă nu se atrăgea atenţiunea că în sală se află un poliţist, de sigur că stimatul D-l Hinleder şi ar fi continuat discursul sau din ce în ce mai înflăcărat, arătând ura ce nutreşte contra Românilor şi îndemnând tineretul maghiar la aceasta.

Nu ştim care va fi rezultatul acestui raport şi ce soartă va avea. De un lucru însă suntem siguri, că în urma acestui raport, poliţistul va trebui să şi ia bagagiul, căci acest lucru va supăra în prima linie pe şeful său direct, pe Prefectul Poliţiei şi în gradul superlativ pe D-l prefect al Judeţului, pe D-l Dr. Toma Cornea, care nu vor întârzia a cere mutarea lui, pentru satisfacerea iredentiştilor maghiari, cari au fost turburaţi în petrecerea lor şi pentru care în numele lor, atât prefectul poliţiei cât şi D-l Prefect al Judeţului se vor simţi obligaţi a cere satisfacţie forului superior.

De aceste fapte nu acuzăm nici pe Prefectul Judeţului Dr. Toma Cornea, nici pe prefectul Poliţiei oraşului, cu ştirea şi sub îngăduirea cărora se repetă zilnic asemenea fapte, ci la Bucureşti, cărora ori de câte ori li s'au atras atenţiunea şi li s'au comunicat aceste fapte. S'au făcut că nu pricep, că nu aud, făcându-se în modul acesta culpabili de cea mai mare crimă.

S'a atras în nenumărate rânduri atenţiunea D-lui secretar General de la Cluj, prin diferite gazete, de cea ce se petrece în oraşul nostru, sub administraţia D-lui Prefect Cornea, dar D-sa, nu a dat nici o atenţiune, nu a luat nici o măsură. Până la un timp oarecare ne plăcea a crede că reprezentanţii guvernului la Cluj sunt animaţi de sentimente româneşti. Pe zi ce trece însă începem să perdem această încredere, având impresiunea că trăim mai mult sub guvernarea maghiară.

Despre aceasta însă vom vorbi mai pe larg, într'un articol special.

Să revenim la raportul poliţistului şi să vedem cine sunt personagiile cari au luat parte la petrecere şi ce rol joacă fie care.

In prima linie: D-l Biró Dénes, mâna dreapta D-lui Prefect Dr. Tom Cornea, leocţiitor de sub prefect, unul dintre cei mai mari iredentişti maghiari, care sub oblăduirea Prefectului şi cu ştirea acestuia tae şi spânzură atât în oraşul cât şi în'reg judeţul nostru. Ocupă această demnitate de subprefect, demnitate dăruită de D-l Prefect şi despre care credem că cei de la Cluj nu au cunoştinţă, întru cât de fapt există un subprefec denumit cu decret în regulă.

Nu ştim ce legături există între Prefectul Judeţului nostru şi acest Domn Biró Dénes, dar pe cât se vorbeşte ar exista o legătură de sentimente maghiarofile despre care a dat probe în multe împrejurări.

Biró Gyula propagandist înfocat, feciorul medicului Görgény care a cerut repatrierea şi care de sigur va comunica la Budapesta totul.

Dr. Hinleder Ernő advocat, membru în administraţia judeţeană, denumit de D-l Prefect, director la forestiera, iredendist şi propagandist înfocat.

Polak Bel'a propagandist.

Tamás droghist, iredentist şi propagandist.

Cred că este suficient a spune că toţi aceştia împreună cu prefectul formează buchetul administraţiei noastre judeţene, pentru a nu mai face nici un fel de comentariu.

In preajma marelui eveniment al Incoronărei ne prezintă cu o asemenea administraţie, care nu va da liniştea şi siguranţa în ţară. Facem atenţi pe cei dela Cluj de aceste fapte şi îi ţinem respunsabili de consecinţele lor.

Corespondent.

Cunoscutele şi renumitele maşini de birou:
„MERCEDES" MAŞINA DE SCRIS
„MERCEDES-EUKLID" MAŞINA DE CALCULAT
„EXCELSIOR" — „SOENNECKEN" MAŞINA DE COPIAT
„WALES" MAŞINA de ADUNAT precum şi accesorile pentru aceste maşini şi ARTICOLE DE BIROU.
En gros — En detail.
Reprezentanţi şi depositari generali pentru România Mare:
GH. FUCHS & Co. Bucureşti,
Strada Curiaţi No. 3.
982
Să caută subreprezentanţi pentru PROVINCIE.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Morţii vorbesc

de **E. M. de Vogüé.**

— Partea întâia —

Capitolul VII.

No. 21

Iniţiarea

Salută şi tremură. Acestea sunt trupele mele. Aci surprinzi unul din motivele puterii lor. La ora această numai socialişti întâlneşti în acest palat din care tot ei vor eşi cei din urmă. Imbecilii îţi vor spune că oamenii noştri aleargă aci dis de dimineaţă pentru a mânca gratis o supă şi un sandwick. Prostie! Socialiştii ştiu ce fac. Bunii d-tale burghezi întârziază la masă, la afaceri, la plăceri; ei vin apoi la şedinţă ca la o corvoadă pentru câteva clipe; ei nu sunt deputaţi decât în anumite ceasuri. Socialiştii sunt totdeauna deputaţi şi nu sunt decât asta. Ei nu vin la Cameră, ci trăesc în ea. Camera este clubul, casa, căminul lor. Ei sunt una cu clădirea, ei se simt aci la ei acasă şi liberi în hanul în care alţii se găsesc numai în trecere. A fi de al casei, a fi aceasta cu bucurie şi continuitate, iată una din forţele care compensează inferioritatea noastră numerică şi care ne fac să fim gazde. O să vezi mai târziu celelalte cauze ale acestei stăpâniri. Uite-te bine la băeţii aceştia, observă-le fălcile, mâinile făcute să apuce flacăra hotărârei în ochi şi combativitatea tuturor muşchilor lor. Ce fiziologie de atac. Ei! ce zici, sunt frumoşi lupii mei hămesiţi şi buni pentru a fi aruncaţi asupra mieilor graşi?

— Da, zise Andarran. Dar nu se tem ei de tovarăşul care frecuentează turmele elegante?

— Ei mă suportă şi sunt geloşi pe mine. Câţiva nu mă pot suferi. In fond, ei nu-mi pot ierta redingotele, gusturile, prietenii şi mesele pe cari le iau la Sinda. Văd printre ei pe unii ca i deja rumegă executarea trădătorului, renegatului.

Dar nu face nimica. Grosul partidului mă va suporta până la capăt pentrucă sunt prea săraci în oameni. E ora două: ai să privim acum sosirea mieilor graşi.

Elzéar nu spunea tot adevărul. Prinţesa Veraghin îi dăduse întâlnire la expoziţia de aquarele. Dorinţă de a o întâlni pe Daria pentru a relua şi a duce mai departe convorbirea începută în ajun îl făcea să nu mai poată sta pe loc.

Andarran reînoi cunoştinţa cu Asserme. Aristide îi arată deputaţii mai de seamă. Instruit şi amuzat de observaţiile răutăcioase ale „Canacului" Jacques observa.

Stupul fremăta de bâzâiala caracteristică convorbirilor discrete, izbucnirile verbale, râsurilor sau indignărilor zgomotoase în grupurile unde perora vre-un orator. Aceste grupuri se formau pretutindeni, în salonul Conferinţelor, la bufet în cele trei vestibuluri.

Un leader spunea noutăţile şi pronosticurile zilei şi respingea argumentele unui contrazicător. Auditori de toaţe nuanţele veneau să asculte, ochii lor exprimând curiozitatea fricosului iar pe figurile lor sincere sau şirete citeai nesiguranţa unei hotărâri care încearcă să se orienteze. Perechi se plimbau. Unul din interlocatori îl lua pe celalt de braţ sau îl punea familiar mâna pe umăr: îşi spunea o părere, vorbind încet vădit ocupat cu convingerea unui încăpăţinat. In trecere erau opriţi şi înconjuraţi veteranii, foştii miniştri, „prietenii lui Gambetta"; ultimii păreau investiţi cu o autoritate deosebită, aureolaţi ca nişte apostoli cari supravieţuesc zeului şi-i păstrează doctrina. Alte constelaţii se formau în jurul oştiilor tineri, deputaţii ministeriabili din noua generaţie: aceştia păreau că protestează în toate felurile de exuberanţii şi destrăbălarea prietinilor lui Gambetta.

Ingrijindu-şi persoana, înţepaţi, autoritari, înţepeniţi în gravitatea lor timpurie, având aerul unui gropar care iea măsura unui bătrân, aceşti tineri priveau cum îmbătrânesc înculţi şi demodaţi bărbaţii oportunişti. In colţuri, la locurile obişnuite, câte trei sau patru, ungurii conspirau. Alţii, întinşi pe rarele canapele ale acestor săli nemobilate fumau, căscau; faţa lor exprimând plictiseala clienţilor într'o cafenea de unde ar fi luat cineva cărţile şi dominourile. Plictiseala asta era mai puternică în odaia din dreapta, salonul Pujol. Corecţiunea fisionomiilor şi a hainelor arătau părerea dominească. Pe aici se plimbau membrii dreptei. Ai fi spus că sunt nişte călători ciudaţi, perduţi în lu-te-vins al unei gări unde aşteaptă trenul care nu va pleca niciodată. La stânga în salonul Delacroix, radicalii preocupaţi şi gesticulând îşi comunicau informaţii, articole din ziare, proiecte de legi. Deputaţii care făceau pe emisarii şi alţi oameni, cari se plimbau din aceste două tabere opuse se întâlneau în marele curent central care se învârtea în jurul lui însuşi, determinând valuri, şi opriri între zidurile sălei Casimir-Perrier, mai vastă şi mai frequentată decât cele două anexe laterale.

Peripateticii se plimbau sub gestul Mirabeau-ului lui Dalore care îl punea la locul lui pe d-l de Brezé. Plimbare de închisoare — fu imaginea suggerată lui Jacques de sala lungă cu zidurile goale, unde aceiaşi oameni măsurau veşnic aceiaşi pardoseală cu acelaşi pas care nu duce nicăeri.

O trăsătură caracteristică lui Stând sau umblând împerechiaţi pentru convorbire intimă sau grupaţi într'o conversaţie generală majoritatea acestor oameni ascultau distraţi pe acel care le vorbea; jumătatea din ateuţia lor fiind la pândă. Privirile lor scrutau pe cel care se duceau sau veneau şi se spionau unii pe alţii în neîncrederea universală. Fiecare părea chinuit de una sau mai multe preocupări căutarea unei informaţii, alegerea votului pe care va trebui să-l dea, aşteptarea unui coleg pentru al consulta sau a ministrului care trebue să treacă. Indată ce un membru al cabinetului trecea prin sală, solicitori din toate partidele se năpusteau asupra lui: cerşetorii cerşeau. Cel mai îndrăzneţ lua de braţ Excelenţa îi expunea pe larg afacerea lui, pe când ceilalţi pândeau. studiau hârtiile pe care le scoteau din buzunare şi îi urmăriau ca nişte şacali. Ministrul căuta să scape, ieşea pe unde-va, se scăpă prin manevre dibace de o parte a năvălitorilor. Câţiva plecau de lângă el frecându-şi mânile.

In sfârşit! mi-am căpătat judecătorul de pace care îmi trebuia — am perceptorul meu. — In fine! am izbutit să-mi plasez substitutul, şapte ani veseli prietenilor lor câştigătorii dela tombola funcţionarilor. Şi alergau la telegraf, urmăriţi de frica de a nu fi luaţi înainte iar transmiterea noutăţii care le va dovedi influenţa. va satisface pretenţiile partizanilor, va supăra pe adversari.

— In sfârşit! mi-am decorat dentistul, spuse Roussebtaigue, care fuzionase cu viitorul vecin de bancă. Unul din agenţii mei cel mai devotaţi! Inchipuiţi-vă că era propus de cinci ani pentru a fi decorat cu palmii academici şi era o notă care-l acuza că scoate dinţi şi la mânăstirea Ursulinelor . . . dinţi cariaţi de clericalism! Trei miniştri de Instrucţie publică ni'au purtat cu vorba, lăsându-şi unul altuia moştenire dosarul, nici unul din ei neîndrăznit să treacă peste nota marginală a prefectului.

Astea nu-s născociri. Am văzut dosarul şi nota Solicitatorii care nu reuşiseră să vorbească ministru'ui se îndepărtau cu ameninţarea pe buze.

— Ticăloşii mormăi d-l Cornille Louze strângând mâna lui Asserme — se sinucid, nu vor să-mi i-a de pe cap subprefectul care ne trădează.

Aristide îl trase pe Jacques de mânică.

— Să fugim cât mai e timp. Fiecare îşi povesteşte întâmplarea cu subprefectul colegi or care nu îl ascultă şi se gândesc la al lor. Nepricepuţi cu toţii! Trebuie să înveţi a stârpi singur paraziţii. — Bunăziua, Coqueville!

— Fost grefier, normand curat, reluă Asserme în urma omului slab, ca e trecusă cu o demnitate calculată în mers.

In fiecare iarnă soţii Coqueville dau două sau trei baluri familiilor colegilor şi cunoştinţelor pariziene.

A doua zi fiecare invitat primeşte o scrisoare prin care domnişoarele cer pentru săraci: generosul deputat trimite bani astfel adunaţi unei instituţii de binefacere din circumscripţia lui ca dar personal.

Ţi am spus-o ca să ştii.

Citiţi „Infraţirea"

Mica publicitate

Vânzări şi Cumpărări:

Reclama 1098

DENTIST având instalaţiunea necesară caută un medic ca companion. Oferte sub „Dentist" la Reclama Cluj. 1040

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, soălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

Corespondenţe:

Domnul **IOVANEL** Dej, Sânte-ţi rugaţi a trimite adresa la ziar pentru al putea expedia.

Diverse:

LA ADMINISTRAŢIA ziarului Infrăţirea se primeşte ori ce reclame pentru Programul Teatrului Naţionala din Cluj. Seşiune pe 1921—922

BĂNCI, FABRICANŢI, INDUSTRIAŞI COMERCIANŢI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea.

IN CURÂND va apare în Cluj Revista Umoristică „ŢĂNŢARUL" Redacţia şi administraţia în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente şi anunţuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

Tutungerie

s'a deschis în str. Samuil Micu No. 1, prevăsută cu toate articlele în această branşă, alături o bodegă elegantă în stil parizian cu cele mai gustoase mâncări şi beuturi. Rog sprijinul binevoilor al publicului. 1015

LEPAGE

I B R A R I E

PAPETARIE TIPOGRAFIE

CLUJ,

PIAŢA UNIRII No. 30 PALATUL STATUS. TELEFON No. 438.

1022

3 Căţeii rasa lup de vânzare.

A se adresa la Strada Hasdeu (Kökert) 25. 1038

„Avântul" cooperativă de consum Orăştie.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs pentru un

Conducător de prăvălie

versat în toate ramele comerciale, având a'şi arăta şi pretensiunea pentru a căror stabilire de condiţiuni e consult să se prezinte în persoană, care după acceptare va avea să depună o cauţie corespunzătoare sau garanţă personală. Preferiţi vor fi aceia, cari au mai condus un atare consum sau prăvălii singuratice, Ofertele se vor înainta Cooperativei „Avântul".

1033 1—3 **Consiliul de administraţie**

Dacă suferi de anemie, de boli scrufuloase, boli de piele, reumă la musculatură sau la încheieturi, nervozitate sau boli sexuale cronici cumpără **Sare naturală de mlaştină ce conţine şi fier** care este cea mai răspândită pentru cura de casă cu un efect neintrecut. Se află de vânzare în orice cantitate la

Marea Drogherie Rozsa

Cluj, Piaţa Unirii No. 26. □ □ 44

Salonul de modă „VENUS"

şi a mutat atelierul în

Cluj, Strada Memorandului No. 13 lângă Missir.

Confecţionează cele mai elegante costume englezeşti precum şi rochii de stradă, serate, teatru, bal etc. pelângă preţuri convenabile.

108

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neintrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialişti.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Intreprindere de transport.

Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

„BREAZA" Proprietatea **GH. MATEESCU**

Fabrică de Bitum natural şi Asfalt GARA BELIA TELEFON OFICIUL COMARNIC

Aduc la cunoştinţă autorităţilor şi particularilor că are spre vânzare în condiţiuni avantagioase orice cantităţi de

Bitum natural şi Asfalt, pentru pavaje.

Reclama 805 904

Comenzile şi orice alte relaţiuni a se adresa la

Ad-ţia Centrală a Intrepr. Gh. Mateescu

Ploeşti, Cantacuzino 20. Telefon 45-3

Mare desfacere de mărfuri.

Cu toată urcarea mare a preţurilor din cauza scăderei Leului şi a măriri taxelor vamale.

Filiala

Luca P. Niculescu

CLUJ,

Palatul „Mielul-Alb" (Fehér-Bárány)

ţine a dovedi consumatorilor că a fost şi este singura cassă de încredere care a vândut şi vinde ca preţurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurenţă.

14

Zefir Olanda I cal. 120 lat.	23·—	Lei
Zefir Olanda II. cal. 90 lat.	15·—	„
Nanghiu dublu 140 lat.	30·—	„
Nanghiu I calitate pentru tocuri de perne 80 lat.	18·—	„
Saten Glot extra 140 lat.	45·—	„
Saten Glot I cal. 140 lat.	42·—	„
Saten Glot II cal. 140 lat.	38·—	„
Stofă pepită I cal. 80 lat.	18·—	„
Moso de len franţuzesc 80 lat.	14·—	„
Carton I cal. franţuzesc 80 lat.	14·—	„
Sifon (joljiu) 80 cm. lat.	13·—	„
Sifon (joljiu) 80 cm. lat.	15·—	„
Sifon franţuzesc 80 cm. lat.	18·—	„
Sifon franţuzesc 90 cm. lat.	22·—	„
Sifon 140 cm. lat. pentru plapome	24·—	„

Banca: Comerţul şi Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune şi eftine vinuri precum şi licheruri engros şi detail. Transporturi de povară cu autocamioane şi camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediţie. Fabrica de licheruri, depozitele şi garajul în casele proprii din Strada Bucureşti No. 11 şi 13. Telefon 151. 1007

S'a terminat **cu criza locuinţelor** folosind

NOXA

cel mai bun stărpitor de ploşniţe,

319 care le distruge chiar şi ouăle.

Preţul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piaţa Unirei

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea"

Transporturi de mărfuri Curse cu automobile

In ori ce direcţie execută

346 **cu preţuri convenabile:]**

Emil Blaga

CLUJ, Piaţa Stefan-cel-Mare No. 7.

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 168 PENTRU MICA PUBLICITATE

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI.
Direcțiunea Fabricii de Chibrituri Cluj.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștiință generală că Fabrica de Chibrituri din Cluj, are nevoe de 50 vagoane, a 10.000 Kgr., lemne de foc, esenta de fag.

Pentru aceasta se va ține o licitație publică în localul fabricii, în ziua de 15 Septembrie a. c. ora 9 dimineața.

Concurenții vor depune ofertele închise și sigilate până în ziua de 14 Septembrie seara la Direcțiunea fabricii, arătând prețul pe vagonul adus în curtea fabricii.

Concurenții vor depune la Cassieria fabricii o garanție de 3% din valoarea ofertei, în numerar sau efecte de Stat, înainte de deeschiderea licitației.

Condițiunile asupra calității lemnelor precum și a timpului de predare se pot lua dela Direcțiunea fabricii. 1035

Intreprindere Electrotechnică și Mecanică
TEODOR MAIOR
CLUJ, Calea Victoriei No. 7.
Angajează imediat o Domnișoară cu cauțiune care cnnoaște dactilografia și în câtva contabilitatea, asemenea pe lângă limba română și cea maghiară. 174

CAUT spre cumpărare de ocazie
DORMITOR COMPLET și SUFRAGERIE
solide și în bună stare.
A se adresa Str. Universității No. 3, Ionescu M.

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

LEMNE DE FOC
prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.
MAXMILIAN HOLDER
comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

De vânzare
un dormitor complet, o masă de sufragerie, cu 4 scaune și un pian cu 1/2 coadă.
◆
A se adresa la ziar.

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la
Bodega New-York
unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece
329 □ la pahar. □

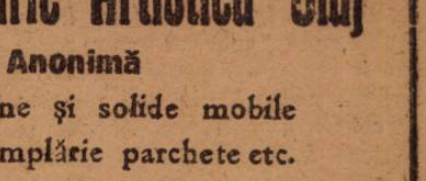

Ceasornicele de mare preciziune
„Longines"
în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul
Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii No. 9
916 **Telefon No. 350**

CAROL LASSEN

Casă Internațională de spediții și transporturi
Cluj, Piața Unirii No. 4.
Telefon No. 333.

◆

Se recomandă pentru transporturi internaționale mari din România în străinătate și vice-versa. Transporturi de colete la toate centrele mari din Continent.

Instalațiuni noi: transporturi vagoane colective cu iuțeală mare din Germania și Austria în România.

I. **Casa are sucursale proprii și reprezentanțe în România:**

București	Oradea Mare	Satu Mare	Cernăuți
Arad	Timișoara	Dej	Sigh. Marmației
Brașov	Sibiu	Bistrița	Mediaș

II. **Casa are sucursale proprii în străinătate:**

Hamburg	Berlin	Frankfurt a. M.	Wien
Bremen	Leipzig	Mannheim	Salzburg
Lübeck	Dresden	Karlsruhe	Passau
Stettin	Chemnitz	Pforzheim	Regensburg
Danzig	Breslau	Offenburg (Baden	Ulm a. D.
Emden	Prostken	Freiburg in Br.	Rotterdam
Flensburg	Köln	Schramberg	Stockholm
Stuttgart	Nürnberg	Schwenningen a. N.	Gotenburg
Schwäb Gmünd	Lissabon	Aachen	Christiania
Kaiserslautern	Worms	Reval	Copenhagen
		Esbjerg	

Transporturi de șlepuri pe Dunăre.
Asigurări se mijlocesc sub condițiunile cele mai culante.
Reprezentante în toate orașele mai mari și porturi din Continent.

Informațiuni asupra duratei de transporturi, situației de comunucație și costul fracțiului se vor da la orice timp.

La cel mai renumit Atelier și Magazin dé Blănărie din Cluj **L. JANKY**
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate
919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj
Societate Anonimă
execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru
Programul Teatrului Național din Cluj.
Pe stagiunea 1921--1922.

O reclamă
ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipărește ziarul Infrățirea veți avea mult folos.
◆

Tipărit cu mașina rotativ Cărtea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIU

ANUL II. NO. 312 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbătă 3 Septembrie 1921

Infrățir

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU N[illegible] (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: [illegible]IA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN 120 LEI
„ 6 LUNI 60 LEI
„ 3 LUNI 30 LEI

Cele două Irlande

Cine cunoaște puțin situația din Irlanda își dă imediat seama că apropierea dintre insula aceasta de oameni energici, cari își doresc independența și conservatoarea Anglie, care vrea să-și menție vechea supremație n'ar fi chiar așa de greu de realizat, dacă nu s'ar găsi în drum marea piedică a regiunei Ulster.

Neînțelegerea dintre d-nii Lloyd George, primul ministru englez, și d-l Valera, președintele Republicii irlandeze pare a fi în privința raporturilor dintre Anglia și Irlanda. Șeful guvernului britanic poate merge or'cât de departe pe calea concesiunilor, acordând irlandezilor cea mai largă autonomie și rezervându-și numai necesitățile politicei externe și ale apărării naționale a Imperiului, sinn-feiner-ii cer și mai mult: independența absolută.

Dar, această independență o ce e d-l De Valera nerecunoscând interesele fundamentale ale Mare-Britanii și pentru a nega cerințele naturii și a'e istoriei? O asemenea ignoranță și îngustime de vederi ne-ar surprinde.

De fapt, explicația se găsește aiurea și ea e foarte logică.

D-l Saint-Brice o analizează admirabil în „Le Journal".

Intransigența sinn-feiner-ilor e o urmare firească a trecutului istoric al Irlandei și al însăși propunerilor d-lui Lloyd George.

Majoritatea catolică irlandeză își revendică independența nu ca să se scape de ireductibile solidarități, ci ca să aibă libertatea de a regula după p'acul ei raporturile cu minoritatea protestantă. Și, această libertate guvernul britanic o refuză categoric. El subordonează toate concesiunile recunoașterii statutului special din Ulster. Începe din nou deci cearta între cele două Irlande.

E o ceartă veche de patru secole. Ea a început din ziua când, pentru a zdrobi rezistența Irlandei catolice, Cromwell a trimis coloni englezi protestanți în insulă. Ei s'au instalat la nord-est și urmașilor constituesc azi elementul dominant în 6 cantoane din Ulster, răspândindu-se puțin și mai spre sud. Catolicii au recâștigat însă o bună parte din teritoriul pierdut.

Între cele două partide, toate elementele se opun: religie, rasă și mai ales, amintirile trecutului. Minoritatea ulterioară nu poate uita că ea a dominat, a exploatat și a terorizat cândva. Majoritatea catolică păstrează amintirea neplăcută a persecuțiunilor, cari au aruncat pe celălalt țărm al Atlanticului milioane de irlandezi. Ulteriorii vor cu ori ce preț să rămână englezi; catolicii vor să rămână protestanți.

Și Gladstone și Asquith au fost împiedicați să dea libertate irlandezilor de opoziția înverșunată, care pornea din Ulster.

După război, d. Lloyd George a avut o mică-a'ă idee: dacă sunt două Irlande, să fie și două guverne irlandeze. Dar, e imposibil se separi complet cele două Irlande, fiind că Ulster e centrul industrial, inima vieții economice a insulii.

Să se stabilească atunci, peste cele două guverne un angrenaj comun, dar aceasta ar trebui să țină o balanță riguros egală, ear ce e șase comitate protestante să albă aceiaș parte decât cele 26 catolice? Iar discuții și iar cearță.

Aceste privilegii ale Ulster ului d. Lloyd George înțelege să le mențiel Mai mult, dânsul cere ca, Ulster-ul, dacă o va dori, să rămâie parte integrantă, din Anglia.

Iată ce arată caracterul fictiv ale concesiunilor oferite catolicilor. Libertatea care li-se oferă e lovită de o ipotecă, care-i ia toată eficacitatea. Anglia păstrează casa și jandarmii.

D. De Valer a pus chestiunea pe adevăratul teren, când în cursul negocierilor, a cerut ca o condiție prealabilă. Acordul celor două Irlande.

Adevă atul vinovat al nereușitei tratativelor nu vor fi deci șeful sinn-feinerilor, care nu cere pentru țara sa decât dreptul de a trăi, ci șeful din Ulster, care nu vrea să reintre în dreptul comun.

Știrile zilei

Războiul Grecc-Turc
Turcii au luat contra-ofensivă

Bordeaux, 30. — După informații din sursă kemalistă, bătălia angajată de două zile în pozițiunile fortificate, la Sud de Quenkson, afluentul râului Sakhar și la Nord-Est de deșertul Sele, s'a sfârșit prin înfrângerea armatei grecești.

Încercarea Grecilor de a sparge frontul a dat greș, iar trupele turcești au luat contra-ofensivă.

Căsătoria Regelui Alexandru al Jugo-Slaviei

Ținând seamă de faptul că regele Alexandru al Jugoslaviei nu are moștenitor legitim, opinia publică jugoslavă a început la ași să-și exprime dorința ca regele să se căsătorească.

Conform Constituției, regele de acord cu Scupcina, poate să desemneze un moștenitor dintr'o linie laterală.

Premiu pentru prinderea asasinului lui Erzberger

Cu toate că se oferă un premiu de 100 mii mărci aceluia care va preda pe asasinii lui Erzberger, până acum aceștia nu au putut fi dovediți. Și șeful poliției criminale din Berlin s'a dus dus la fața locului.

Panta rei

Nu putem ști niciodată ce sumă de neprevăzut poate veni să turbure înșiruirea logică a evenimentelor și ce poate însemna ziua de mâine. Totuși, întunecații profesori de morală scot din situația de azi lecții pentru viitor și se improvizează oracoli dezamăgitori pentru cei cari cu exces de lirism vorbesc de „reînnoirea", de „regenerarea" noastră.

Cuvinte mari cari lasă să intervină imaginația ca o mărturisire ingenuă a ignoranții dovedită față de mentalitatea contemporanilor noștri.

Suntem oare într'o astfel de perioadă de decadență morală încât să ne credem autorizați a o critica cu asprime și a chema cu strigăte mari regenerația viitoare? **Panta rei,** *totul curge, a zis Heraclit, și cuvintele acestea califică potrivit situația de azi în legătură cu cea de ieri și cu cea de mâine. În istoria popoarelor ca și în aceea a globului pământesc, nu se produc transformări bruște și bătrânul adevăr al geologilor:* **Natura non facit saltus,** *găsește azi o perfectă aplicare.*

Căci, cu toate aparențele înșelătoare, în fondul său, Românul de azi e cel care a fost totdeauna și pe care îl vom regăsi și mâine.

Tendințe contrarii adevăratelor noastre înclinări și necesități au îngreulat și vor îngreuia puterea de guvernare. Dezorientări s'au zbătut și se vor zbate în mijlocul unor curente contrarii. Îngrijorări și tristeți au fost și vor fi, dar mișcările nu se vor altera mai mult ca să trădeze dezechilibrul minților, fiindcă totul curge, fără salturi, cu o uniformitate de fond neclintită.

Goana după plăcere, după bogății, după ghifturi? Domnia fanteziei, în formă care distrează?

Toate excesele apetiturilor? O suprafață mincinoasă ca întotdeauna sub care totuși, azi, ca ieri, ca mâine, se cugetă, se muncește, se încheagă sâmburele capitătilor solide.

Să nu ne vorbim de rău de geaba. Bunul nostru simț, energia, inițiativa, credința în noi înșine se mențin și ne arată așa cum am fost totdeauna.

A trăi e a te adapta. Iată de ce trebue să ne înclinăm ca Goethe după ce a cetit pe Spinosa, înaintea „necesității de a ne schimba mai degrabă dorințele decât ordinea lucrurilor". Căci totul curge, și albia în care alunecă fluviul vieții noastre își schimbă uneori laturele dar fundul rămâne același, cu aceleași pietre și același nămol.

Dr.

Refacerea industriei mondiale și industria cărbunelui

Refacerea industriei tuturor statelor din lume depinde în mare parte de industria cărbunelui. Fără cărbuni o industrie puternică, independentă nici nu se poate închipui, căci acest combustibil este necesar la toate categoriile industriale. În timpul războiului industria a suferit tocmai din cauza lipsei de cărbuni cari n'a putut fi exploatat în cantitățile cerute lipsind brațele necesare pentru extragerea lui din pământ. După războiu extragerea cărbunelui a întâmpinat încă foarte multe greutăți mai ales în ce privește transportul lui. Dintre toate statele America și în timpul războiului mondial — a produs mai mult cărbune, alimentând piețele aliaților. După ea vine Anglia. In unele state, exploatarea cărbunului a stagnat aproape de tot în timpul războiului (de pildă la noi — și azi în Rusia).

Industriile din aceste state desigur că aveau să fie paralizate din această cauză. După încheerea păcii însă, când se începu iarăși comerțul și exportul cărbunilor, industriile statelor și au revenit într-o câtva. Pe viitor bună starea, funcționarea a tot fel de stabilimente și fabrici — depinde însă de cantitatea cărbunilor aflătoare la dispoziția desvoltării industriale. Azi statele fac toate sforțările pentru a spori producția cărbunelui, America — a furnizat cantitățile cele mai mari Europei, mai ales în timpul când greva minerilor paralizase această industrie în Anglia. După reluarea exploatării cărbunului în Anglia — cererea pentru cărbunele american se micșoră. Motivul este diferența mare valutară.

Cărbunele american furnizat loco mină costă pro tonă 7—775 dolari, fără a socoti transportul și alte taxe. America are rezerve mari de cărbuni dar n'are unde să le plaseze. Altfel este situația Angliei. Din cauza grevei îndelungate stocurile de cărbuni au fost absorbite așa că azi exportul este foarte redus. Prețul cărbunelui variază după calitate. Cărbunele din Northumberland pro tonă 50—56 sh, din Durham 43—52 sh, din Shottland 46—56 sh, din Iorkshire 41—60 sh.

Cât privește Franța, producția cărbunelui este în creștere. In luna Iunie s'a produs 1,700.480 t (media din 1913 tone 1'9 mil). La finele lunei Iunie minele aveau un stoc de 561.320 tone. Cocs s'a produs în Iunie 192.950 tone, brichette 237.390 tone.

Pe timpul grevei engleze Belgia furniza mult lignit.

Azi acest comerț stagnează întrucâtva lignitul englez fiind mai bun. Belgia are de luptat cu concurența americană și engleză. Rezervele de cărbuni din Belgia sunt foarte mari. Societățile au sistat lucrul, unele l'au redus. Această stagnare este și în legătură cu începerea exportului de cărbune german.

Prețul cărbunelui belgian per tonă 89—96, brichette 107, „Bugner" 140—150 fr.

Dintre toate statele Germania a produs relativ mai mult cărbune. In prima jumătate a anului 1921 exploatația cărbunului de piatră a ajuns 60'9 milioane tone (fără producția din Silezia superioară pe luna April până în Iunie.) Regiunile din Ruhr au produs 45 milioane tone. A produs în primele 6 luni din anul 1921, 59'8 milioane tone de lignit.

Industria cocsului a crescut dela 11'6 mil. tone din anul 1920 la 15'5 mil. tone în anul curent. Prețul carbunului silezian este per tonă 373 mărci, calitatea I-a 380 mărci.

Ceho-Slovacia stă prost în ce privește exploatarea cărbunelui. Calitatea cărbunelui ceh, nefiind bună, rezervele nu pot fi vândute și stocurile cresc din zi.

Astfel în regiunea Ostrau-erau în Iunie 236.000 metri măji cărbuni 868.119 m. m. cocs.

Aceste stocuri până azi au crescut încă.

Desfacerea cărbunelui este și în legătură cu stagnarea momentană a industriei cehe. La noi în țară, producția cărbunelui este suficientă pentru trebuințele industriei noastre. Minele dela Comănești (Moldova) cele dela Petroșeni (Ardeal, produc atât cantitatea necesară C. F., cât și industriei și consumației particulare.

Foarte prost sunt alimentate cu cărbuni Austria și Ungaria. Aceste țări suferă mult din cauza lipsei de cărbuni și costul producției industriale se mărește prin importul cărbunelui scump.

Când legăturile comerciale vor fi restabilite cu Rusia (și situația politică o va permite) rezervele de cărbuni din unele state se vor îndrepta într'acolo.

Azi însă când toate industriile stagnează încă, sau lucrează cu producție redusă, stocurile se cărbuni vor crește mereu. Trebue să se amelioreze diferința valutară, căci țările cari au nevoie de cărbune nu'l pot cumpăra din această cauză pe piețele străine decât cu un prețul ridicat, iar pe piața indigenă el ar trebui vândut cu un preț atât de mare încât face desfacerea imposibilă.

Evenimentele zilei

Lenin voește să plece din Rusia

Ziarele franceze anunță din Belgrad: „Rijec", organul guvernului, primește de la corespondentul său din Roma știrea că guvernul sovietelor a cerut guvernului italian permisiunea pentru Lenin și suita lui de a se duce la Capri. Guvernul sovietelor a dat ca motiv al cererei starea sănătății lui Lenin care îi impune un timp de odihnă.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

ECOURI

O statistică a ziarelor și revistelor cari apar în România.

După date aproximative, adunate de ziarul „Glasul Bucovinei" rezultă că în România Mare apar în prezent cam: 177 diare, reviste și buletine periozice. Dintre acestea sunt: 77 reviste și buletine; 48 ziare cotidiane; 53 ziare cu câte 1, 2 și 3 ediții pe săptămână.

Vechiul regat are cam: 28 cotidiane, 30 gazete săptămânale și 55 reviste și buletine.

Ardealul și Bănatul au: 9 cotidiane, 15 gazete săptămânale și 10 reviste și buletine.

Basarabia are: 2 cotidiane, 4 gazete săptămânale și 10 reviste și buletine.

Bucovina: 8 cotidiane (două românești și 6 evreo-germane) 4 gazete săptămânale și 2 reviste.

Centenarul lui Flaubert și Feuillet.

Anul acesta pare a fi al Centenarelor. In Franța se serbează între altele centenarul a doi romancieri. Unul născut în August celălalt în Decembrie 1821, sunt amândoi atât de deosebiți prin concepția lor despre artă și prin forma în care își învăluie ideile încât singura apropiere ce se poate face între e e aceea pe care o dă coincidența nașterei în ac laș an.

Gustave Flaubert și Octave Feuillet sunt doi scriitori cu totul opuși. Superioritatea celui dintâi asupra celui de-al doilea nu mai sufere astăzi nici o discuție. Vremea le-a indicat locul ce-l ocupă fiecare în istoria literaturii, iar generațiile de astăzi știu că Flaubert împreună cu Balzac și Stendhal alcătuesc o trinitate divinizată, în vreme ce Octave Feuillet nici nu mai e citit.

Scrierile lui Tagore în editura germană.

Volumele apărute în limba engleză în editura Bernhard Tauchnitz au contribuit mai mult ca orice altă publicație în acest gen să răspândească pe continentul european operile poeților și scriitorilor englezi.

Marele poet și filosof indian Rabindranath Tagore ale cărui scrisori au apărut pe continent mai întâi în limba engleză și au avut apoi, traduse în limba germană, un succes răsunător în Germania și-a exprimat, cu ocazia ultimei sale vizite în această țară, dorința ca operile sale să fie răspândite pe continent în atât de apreciatele ediții Tauchnitz.

De curând a apărut în editura Tauchnitz volumul său de poezii „Grădinarul" care a avut cel mai mare succes din toate lucrările sale precum și noul său roman „Căminul și Lumea" iar cele lalte opere mai importante ale sale vor urma în curând.

Dela expoziția teatrală vieneză.

Președintele expoziții teatrale vieneze și-a exprimat față de guvernele marilor puteri dorința să numească prin intermediul instituțiunilor oficiale de artă, opere și artiști cari să se producă la această expoziție.

Primul din guvernele străine cari au răspuns acestei cereri este Franța, care a recomandat spre reprezentarea prin ministerul instrucțiunei trei piese de teatru și trei opere; declarându-se gata a trimite un regisor pentru studierea operilor franceze.

O enciclopedie d'annunziană.

In curând va apare în editura ciații Treves di Milano o enciclopedie monumentală a operelor lui d'Annunzio. S'a constituit un fond pentru finanțarea tipări ei și răspândirei celor 40 volume ale acestei opere „Opera omnia" care va cuprinde pe lângă lucrările lirice, epice, dramatice ale poetului și discursurile războinice, proclamațiile, manifestele, dedicațiile, inscripțiile, plăcile comemorative, precum și scrisorile sale politice.

Volumele „Operei" vor apare ca modele desăvârșite ale artei tipografice italiene, fiecare din cele patru secțiuni va fi lucrată ca tip aparte după modele „Renaissance"; o comisiune specială de artiști se va ocupa cu decorarea exterioară a volumelor.

Opera va avea înscris într'un cerc următorul motto: „Am ceeace am dat".

Distracțiile lui Harding.

Ziarele americane fac o bogată descriere a serbărei clubului „Lagărul de foc" la care luă parte de curând, și președintele Harding.

Acest club e alcătuit numai din patru membri și anume: președintele Harding, Edison, mare fabricant de automobile Ford și un alt nu m i mic fabricant, industriașul de gumă Firostom.

Membrii clubului se întâlnesc numai odată pe an și anume, ei se adună în a a zisul „Lagăr de foc", ceeace nu-i decât o petrecere câmpenească sub cort și unde cei patru membri își pregătesc singuri mâncarea.

Anul aceasta „Lagărul de foc" a avut loc la Liking Crock în Maryland.

Cu un mare lux de amănunte se povestește cum Harding a tăiat și crăpat lemne, cum a călărit, cum a telefonat acasă dela un han din apropiere, și cum apoi la lumina focului cei patru au început să-și spue poveș i și apoi au adormit în hamace.

Liceul din Beiuș

E unul din cele mai vechi licee românești din Ardeal. La început, având 4 clase latinești, a adunat multe forțe bune în corpul profesoral și a dat generația religioasă a ultimilor ani din veacul trecut.

Politica de maghiarizare, întinzându-și mreaja și asupra acestui focar cultural al lui *Samuil Vulcan* și *Mihail Pavel*, l'a schimbat în așa fel, încât, în timpul din urmă, cursul superior se făcea numai în ungurește, iar în cel inferior istoria și geografia se propuneau în ungurește.

Față de celelalte licee românești din Brașov, Blaj, Năsăud și Brad, la cel din Beiuș nu s'a dat o cultură generală, în afară de lecțiile școlare și, apoi, nu s'a desrădăcinat lupta nenorocită dintre cele două confesiuni greco-orientală și greco-catolică. Tinerimea a fost îndemnată de profesori la discuții dogmatice sterile, cari degenerau de multe ori în batjocuri reciproce. Boala aceasta rea, care nici azi nu-i vindecată, a sălășluit puțin pe vremea, când a fost eminentul profesor I. Georgescu.

Răul e și mai mare, fiind că acest spirit a prins rădăcini și în populația intelectuală din Beiuș. Un exemplu e lupta, care s'a dat în jurul întemeierii Școlii normale de fete din marginea orașului. Greco-ortodoxii au apelat cei dintâi pentru înființarea școlii de către stat, luându-le înainte unirilor, cari mureau de ciudă.

Din punct de vedere național, lucrurile nu stau cu mult mai bine. Faptul se explică nu numai prin vitregia împrejurărilor sociale de altădată, subt stăpânirea maghiară, ci și prin aceea că profesorii întrebuințau în în conversația zilnică mai mult limba maghiară decât cea română, ei fiind formați în seminariile romano-catolice, unde șovinismul maghiar bântuia cu furie.

Nici citire românească nu s'a prea făcut. Internatul ortodox stătea mult mai bine în privința aceasta, fiindcă avea o întreagă bibliotecă românească, utilizată. Pentru societatea de lectură, se învățau de prelecție bucăți maghiare și nemțești, iar unii profesori, cari predau română, explicau mai bucuros în ungurește decât în românește. Așa au făcut: Radu Geden și dnii Alex. Nuțiu și Alex. Preancu.

Atunci, cum au avut naționaliștii români așa de înfocați în Beiuș și Bihor? Explicația e c'am avut, în afară de liceu, oameni ca *V. Dumbravă*, *Ion Bușițiu*, *C. Pavel* și *I. Georgescu*, cari au trăit în mijlocul populației bihorene și au ținut treaz focul naționalismului.

Fără îndoială, și liceul își are meritele lui în această direcție, dar nu într'o măsură prea mare.

O îmbunătățire a liceului n'ar putea-o aduce decât statul, care l'ar prelua și ar stârpi spiritul daunător de confesionalism, ce dăinuește încă în instituția aceasta de cultură.

Sirius.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII

Vineri:
Inima de mamă.
Duminecă:
Fecioara din Orleans.

CINEMA URANIA;

Miercuri:
Spre o nouă patrie.
Vineri:
Delictul morții.
Duminecă:
Orașul Cluj.

CINEMA APPOLO

Sâmbătă:
Păunul Alb.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cronica științifică

Dela carbune la diamant

Dacă există suflete, cari pasionându-se după culoare și strălucire, prețuesc pietrele prețioase pentru valoarea și raritatea lor, sunt în schimb numeroase persoane cari nu văd în bijuterii decât un mijloc de-a se deosebi de vecin, de-a exterioriza o bogăție. Câte colliere de perle, câte inele scumpe, câți cercei minunați nu sunt purtați decât pentru a impune? Că e pietre scumpe nu sunt decât un mijloc de-a parveni?

Puțini oameni s'au gândit odinioară că ar fi posibil ca pietrele nestimate să ajungă să fie fabricate ca ori ce marfă obișnuită. Cu toții ne extaziem în fața diamantului Cullinam, cel mai mare și mai frumos diamant din lume; cu toții repetăm cu un fel de respect că are 3.032 carate, și că valora înainte de războiu aproape douăzeci de milioane. In ce dispreț ar cădea această piatră aristocrată, când împreună cu alte duzini de pietre asemănătoare ar ajunge să fie atârnat de lămpile vreunei săli de spectacol sau a vreunui dancing ...

Din timpuri vechi s'a străduit lumea să imiteze diamante prin diferite procedee; încă prin veacul al cincisprezecelea se făceau așa zisele doublete. In dosul unei plăci foarte subțiri de diamant veritabil se lipea cu ajutorul unei substanțe speciale o anexă de sticlă. Printr'o racordare dibaciu efectuată, diamantul părea a fi mai mare, și cumpărătorul nepricepător era susceptibil de-a fi foarte lesne amăgit. Mijlocul era destul de expeditiv și producea venituri bune celui ce-l practica. In schimb era periculos: un întreprinzător de soiul acesta, italianul Zoccolino fu prins asupra faptului și-și ispăși pe o spânzătoare înșelăciunea. Alte doublete se pot efectua aplicându-se în dosul unui cristal poleit o placă de argint bine șlefuită.

In imitațiunile de safir, rubin' smaragd se înlocuește placa de argint prin sticlă colorată. Germanul Iosif Strasser aduse o perfecționare a sistemului printr'o nouă substanță, strassul; acest cristal, bine șlefuit, aruncă raze destul de frumoase.

O varietate de cuarț hialiu și alte imitațiuni mai mult sau mai puțin ordinare simulează destul de bine diamantul în ochii unui amator superficial. Și de obiceiu se găsesc mai mulți nepricepători decât cunoscători versați, chiar printre acei ce se dau ca atare; povestea următoare ne-o dovedește cu prisosință,

In castelul ei din Italia, ducesa de Berry se pregătea în 1832 să treacă în Franța spre a încerca de-a provoca o revoluție împotriva lui Ludovic-Filip. Fiindu-i teamă de-a duce lipsă de bani în expedițiia care necesita cheltueli apreciabile, își vânduse toate bijuteriile, renumite prin frumusețea și valoarea lor. Pentru a îndepărta orice bănuială, isbutise să le reproducă cu ajutorul unui bijutier italian; exemplarele false erau așa de bine reușite și simulau atât de perfect pe cele veritabile, încât nimeni din familia ei nu-și dădu seama de acest fapt. La o serată, când se împodobise cu toate bijuteriile ei false, observa pe un necunoscut care-l privea podoabele cu o insistență ofensatoare Ducesa se duse drept înainte către necunoscut, întrebându-l pe un ton obrasnic:

— S'ar zice că-mi prețuești dimantele. Intru cât păcătuesc ele în fața ochilor d-voastră?

— Nu le prețuesc de loc, zise streinul. Nici nu pretind că pescuesc; caut numai apa turbure.

Cu aceste cuvinte echivoce se pierde în mulțime, fără ca ducesa, mirată de atâta obrăsnicie, să fi avut timpul să-i răspundă. Dacă acest om avea limba deslegată, avea în schimb și un ochiu mai ager, decât întreaga societate, poate mult mai obișnuită de-a vedea diamante adevărate.

Oricât de reușite ar fi fost anumite imitații, savanții s'au ambiționat ca să reproducă diamante veritabile. Diamantul nu este decât cărbune transformat de natură, un cărbune care a reușit să treacă depe spinarea neagră a unui miner, pe umerii albi a unei bogătașe, Problema erea deci de-a căuta diamantul în cărbune, Primul care atacă această problemă fu Desprez, care a reușit în 1853 să volatilizeze o bucată de cărbune la căldura arcului voltaic. Incercările au durat mai multe luni; chimistul a reușit în fine să culeagă depe creioanele arcului un praf strălucitor, care se cristalizase pe ele și cu care a putut șlefui diamantul.

Dat fiind că diamantul poate fi șlefuit numai tot cu diamant, Desprez avu siguranța succesului. Totuși experiența era mai mult teoretică, fără a oferi perspective practice, așa fel încât încercările sale se limitară la această constatare.

In 1893 Moissau a reușit să capete rezultate foarte bune pe același teren. Intr'un cuptor electric a încălzit la 3000 de grade un amestec de fer și de cărbune de zahăr. In momentul când amestecul s'a topit, e aruncat brusc în apă rece. Sub acțiunea combinată a căldurii și a răcirii bruște, cărbunele și-a schimbat starea lui fizică și forma, aglomerându-se în masse de cristale mici, ce se pot separa prin dizolvarea în acizi a fontei răcite, în cari sunt cuprinse. După cum zahărul ars s'a transformat în cărbune, tot așa cărbunele s'a transformat în diamant.

Vorbind de cuptoare a căror temperatură atinge 3000 de grade, cititorii ar putea bănui că experimentatorii cari folosesc asemenea aparate ar lucra pe jumătate goi cu aceste dispozitive cari varsă foc. Aceste cuptoare prin cari se operează metamorfoza cărbunelui în diamant au de-abea mărimea unui geamantan și cutoatecă produc o căl-

Iancu sau Matia?

Privesc cu admirație măreața statue a lui Matia. Da. Fantezia a întrecut realitatea, geniul omului a rupt un moment din viața frământărilor marelui rege maghiar, a Românului Corvin. L'a turnat în bronz să glăsuiască generațiilor viitoare despre mărețele, dreptate și vitejie. Despre gloria maghiară. La picioarele lui trofele armatelor învinse, iar din pieptul figurilor de bronz par că răsună și acum puternicul „éljen" trăiască regele Matia. Gloriosul rege privește sfidător infinitul.

Vor trece încă mulți și vor privi cu sinceră admirație opera valoroasă a sculptorului Fadrusz. Vor admira încă mulți figura măreață — mai mult — trufașă a regelui răsărit din stratul de jos al iobagilor români, și vor rămâne fascinați de măreția simbolică a momentului eternizat zicându-și de sigur: „Iată ce au știut să facă Ungurii pentru glorificarea oamenilor lor istorici.

Desigur, Matia e un rege însemnat în Istoria Ungariei, iar statuea lui adevărată capo-d'operă. Și cum au îndrăznit profanii să se pronunțe pentru îndepărtarea lui? Pentrucă s'a schimbat regimul? Aceasta nu e motiv! Arta e internațională, statuea e o lucrare artistică și ea trebue să rămână la locul ei. Această părere o afirmă și ministrul cultelor și al artelor române: poetul Goga. De această părere sunt încă și mulți alți români buni.

Puțini se vor fi apropiat însă să cerceteze cu deamănuntul figurile, trofeele impozantei statui. Le zic să privească totul mai de aproape și vor vedea că la picioarele regelui Matia se află închinat steagul Moldovei cu stema zimbrului Mateia privește victorios iar la picioarele lui e îngenunchiată și umilită Moldova învinsă. Dela Bogdan Voevodul Ștefan cel Mare până la Alexandru Cuza Vodă „Românii au luptat pe tărâmul Moldovei pentru obârșia și libertatea neamului nostru. iar azi într'un oraș al României Mari Moldova stă îngenunchiată la picioarele unui rege maghiar. Stă îngenunchiată să dovedească domnia vremelnică a elementului maghiar hărăzită lor de împrejurări vitrege ale sorții nedrepte uneori.

Iar aceasta pentrucă asta e internațională.

— — — — — — — — — — —

Din negura vremii timid se apropie figura măreață a înfrântului tribun Avram Iancu. Iancu înflăcăratul român, nenorocitul luptător e pe cale să se reintoarcă la Cluj. Meritele lui nepieritoare vin să-i revendice dreptul la glorie în inimile recunoscătoare ale Românilor eliberați. In România liberă trebue să aibă și el un loc de cinste iar figura și zbuciumul vieții lui vor trebui să dea generațiilor viitoare dovezile vii de naționalism și iubire de neam. Iancu trebue să se reintoarcă în mijlocul nostru, iar noi suntem datori să-i dăm locul cuvenit. Iancu e aproape aci., însă nu și găsește locul. Dela înălțimea fotobiului ministerial i-se răspunde măreţului tribun: Nu vei putea fi în centrul Clujului căci acolo e statua lui Matia. Iar aceasta e o capodoperă artistică ....

Sărmanul Iancu rămâne invins și de astă dată. El va fi plasat probabil în locul satrelor din Piața Mihai Vitezul, sau poate va fi asezat cumva în locul statuei sf. George. în fața halelor de carne, dacă nu va fi silit să se retragă sfios pe vre-o stradă lăturalnică ca și bisericuța gr. orientală. Marele tribun va fi așezat undeva cum dă D-zeu spre necinstirea lui și rușinea noastră.

Iar toate acestea, numai pentrucă arta este internațională ...

Desigur că între deosebirea de păreri de a da locul de frunte lui Iancu fața de Matia, luptă două sentimente : Sentimentul de a cinsti tot ceace este general omenesc ca creație artistică și sentimentul național.

Nu vom putea însă fi adevărații cultivatori și cinstitori ai sentimentului general omenesc până când nu ne-am făcut datoria deplină față de sentimentul național!

Dampo

Congresul

part. țărănesc basarabean

In ziua de 28 August, a avut loc la Chișinău congresul general al partidului țărănesc basarabean. La concurs s'a prezentat delegații tuturor organizațiunilor județene afară de Cahul. Congresul a aprobat tactica și activitatea fracțiunei parlamentare, hotărând ca partidul să rămână pe viitor independent.

Congresul și-a reales comitetul central în care sunt aleși d-nii Inculeț, Pelivan, Barca, Cozaciu, Crihan, Pântea, Bivol, Ioncu, Văluță și E. Dombravă.

Biroul comitetului este constituit din următoarele persoane: Președinte d-l Pelivan, vice-președinți V. Barca și V. Cazaciu, secretar general al partidului A. Crima., casier Iancu.

Noua sciziune a partidului comunist

Incăerarea dela Văcărești dintre șeful comuniștelor Cristescu și cei 15 socialiști sub conducerea deputatului Stoiculescu, a avut drept efect, scindarea organizației comuniste.

In urma unor conferințe la care au participat delegații muncitorimei din Capitală de toate breslele, s'a decis retragerea din partidul comunist de sub șefia deputatului Cristescu, căruia i au adus în ședință un vot de blam.

In consecință toți muncitorii sindicalizați, tăbăcari, curelari, opincari, lucrătorii dela articole de voiaj, etc au cerut înscrierea în partidul social democrat de sub conducerea d-lui Grigorovici.

Acestia vor publica un manifest, ce va apărea în „Vremea Nouă", și în care vor arăta motivele care i-au determinat să plece din partidul comunist.

Cetiți „Infrațirea"

DIN ORADEA-MARE

Șezătoare muzicală. — Consfătuirea artiștilor, scriitorilor și ziariștilor în vederea congresului general ce se va ține în București.

Din inițiativa revistei „Cele Trei Crișuri" și a d-nei Mimi Bumbulescu, aranjatoarea expoziției de țesături și cusături naționale românești în sala prefecturii județului, Miercuri 24 August c. la orele 9 seara s'a ținut o șezătoare muzicală, în sala expoziției cu concursul diletanților români și ai câtorva artiștilor unguri.

Șezătoarea a fost deschisă de I. P. S. episcopul Roman Ciorogaru, care în cuvântarea rostită a ținut să vorbească despre însemnătatea artei casnice naționale românești în care se află țesut tot trecutul românesc. E o datorie imperioasă de a se cerceta serios și amănunțit acest trecut al artei naționale și mai cu seamă de a se face cunoscut tuturor românilor și mai ales străinilor. Colaboratoarele artei naționale casnice vechi au fost femeile, deci tot femeile trebue să se ocupe și astăzi cu țesăturile și cusăturile naționale din trecut, pentru a fi demne de urmașe ale sufletului predecesoarelor lor. Bunul părinte episcop, care întotdeauna nu pregetă a lua parte la manifestațiile culturale și artistice românești din Oradea, pe când alții mai tineri, tot români, își fac cuventul obiceiu de a lipsi înțepenind la masa unei cafenele sau aiurea — aduce elogii organizatoarei expoziției.

D-ra Livia Illea, cu o voce plăcută, a cântat câteva arii românești. D-ra are o frumoasă voce de soprană și execută fără nici o dificultate.

D-na Sudețeanu a cântat câteva bucăți din marii compozitori cu acelaș voce de soprană desăvârșită apreciată încă de mult.

D-l Martinescu, tenor, a cântat din muzica italiană și romanță, cuvinte de George A. Petre, muzica de compozitorul Andrei Satmary, dirijorul orchestrei dela opera din Oradea-Mare, care a și acompanist la piano. D-l Martinescu are o voce de tenor destul de bună și este angajat în București, unde îi prevedem un viitor frumos.

Printre muzică, d-l George A. Petre a citit poezii din diferiți autori români.

Vineri 26 l. c. orele 9 jumăte seara a avut loc în saloanele redacției revistei „Cele Trei Crișuri" adunarea tuturor artiștilor, ziariștilor și scriitorilor români și unguri din Oradia-Mare, convocată de d-l M. G. Samarineanu, — delegatul d-lui Emil Isac, — în vederea participării la congresul general ce se va ține în București începând din 22 Septembrie a. c.

După alegerea comitetului, prezidat de d-l Samarineanu, s'au indicat delegații, cari vor reprezinta fiecare categorie la centru, urmând ca a doua zi să se trimită liste aparte de toți cei cari vor merge la București.

Tot odată adunarea a ținut să fixeze pentru fiecare categorie de artiști, etc, punctele cari vor fi aduse în discuție la congres și din cari amintesc în parte și aici.

D-l Fekete Mihály, luând cuvântul în numele artiștilor dela teatrul „Regina Maria" arată halul în cari se află artiștii din oraș, cari nu pot obține locuințe, ci sunt nevoiți a-și cheltui agoniseala cu plata hotelului. Din ei sunt câțiva cu familie. Spune apoi că taxele de reținere din leafă cari ajung aproape la 50 procente prea mari și din leafa mică, abia le mai rămâne pentru o existență sărăcăcioasă.

In numele ziariștilor a vorbit d-l Fehér Dezső, care spune că cenzura e prea aspră. Dacă se lasă ziarele ungurești din Pesta și Viena a trece la noi, dece atunci ziarele din Oradea sunt oprite a reproduce știri după ziarele din Prașov sau Temișoara bunăoară?

Pictorii, sculptorii, arhitecții și muzicanții au rămas să-și formuleze mai pe urmă doleanțele lor.

Tot cu aceasă ocazie s'a hotărât a se interveni la autoritățile în drept pentru a se autoriza înființarea unui club sau îi putem zice casinou, al societății artiștilor, scriitorilor și ziariștilor români și unguri din Oradea, unde vor putea fi în strânsă legătură și în cunoașterea nevoilor fiecăruia și unde se va întări legătura de frăție între toți, fără diferență de națiune și spre binele statului nostru.

Toți au fost cu bucurie de această părere și în curând se va proceda la înființarea pe baze singure a acestei societăți.

Consfătuirea s'a terminat în deplină intimitate și satisfacție, urmând ca peste câteva zile să se hotărască programul artistic al Oradiei-Mari, care va fi executat la serbările congresului general din București,

Cor.

dură, care nu poate fi obținută cu vreun alt aparat, pereții lor pot fi atinși fără nici un pericol, din cauză că materiile din cari sunt construite sunt foarte refractare. Totuși e nevoe ca experimentatorul să-și pue ochelari negrii oridecâte ori privește în cuptor. Cristalele de diamant obținute prin acest procedeu sunt foarte mici, iar cantitatea de electricitate necesitată de prepararea lor, valora 4 lei pe minut înainte de războI. Procedeul acesta are reaultate constante, cari desigur sunt susceptibile de-a fi perfecționate; poate nu e prea îndepărtat timpul când se va ajunge să se poată obține bucăți mai mari.

Operația aceasta care constă în a reproduce un corp prin intermediul elementelor sale constituitive, se numește sinteză. Sinteza diamantului a fost deci obținută; în practică însă sinteza rubinelor și safirelor — obținută prin procedee analoage — este cu mult mai înaintă.

Când sunt scoase din cuptoare, rubinele sintetice sunt foarte mici. S'a găsit însă un mijloc de a le aglomera în așa fel, încât se obțin pietre de mărimi apreciabile, cari se pot foarte ușor șlefui, și a căror proveniență poate fi indicată doar prin examinare la microscop.

Pentru cunoscători, atari rubine au o valoare inferioară rubinelor adevărate; cu ochiul liber, însă nimeni nu poate deosebi rubinul reconstituit de rubinul mineralogic. Această quasi-indentitate a dat naștere la o fremdă des practicată. Se trimet rubine sintetice în regiunile unde se găsesc zăcăminte de rubine, de unde se întorc amestecate cu rubine veritabile.

Iată cum se obțin rubinele reconstituite. Cristalizând oxidul de aluminiu cu ajutorul cuptoarelor cu gaz oxibidric, capabile de-a da temperaturi de aproape 2000 de grade, se obțin cristalele mici de rubin, despre cari am amintit mai sus. Sub flacăra suflătorului oxihidric se adaogă cristal, cari sunt influența temperaturei ridicate se aglutinează ușor dând naștere la niște pietre de proporții mai mari. In acelaș mod se obțin și safirele și smaragdele: acestea însă sunt mai greu de reconstituit, din cauză că-și pierd adese ori culoarea la flacăra suflătorului.

Ca și cum n'ar fi mulțumit că a fost în stare să conrupă mineralele, omul încearcă să facă și din scoica producătoare de mărgăritare o complice au înșelăciunilor sale. Perlele au fost descoperite de un negustor observând propietatea de irizare a scoicilor, imaginá un procedeu prin care ar putea obține și pentru sticlă proprietăți irizante. Punând în scoică o bucățică de sticlă, un strat de sidef artificial le acoperea numai decât, provocându-le astfel o strălucire tot atât de frumoasă ca și aceea a perlelor naturale.

Se pot însă fabrica și perle adevărate. Se știe că perla e produsă de un fel de scoică. Scafandrii culeg acestea molusce sub ale căror mantale se găsesc perle. Se întâmplă adeseori ca scoicile să nu conție perle, ceeace nu însemnează că mai târziu n'ar fi fost capabile de-a produce perle.

Obsevând că scoicile acoperă cu un lichid vâscos orice corp care i-ar răni carnea, că acest lichid se solidifică luând aspectul sidefos al perlei, observatorii ingenioși au avut idea de-a împunge scoica, spre a introduce în găurica formată o perlă falsă. După câtva timp, spărgând scoica, se găsește în ea o perlă minunată prin forma ei irizarea ce o produce.

Când se va opri oare omul în furia sa de-a imita natura? E vorba să facă plante vii. Un alt îndrăsneț, va voi să creeze viața animală. In ceea ce privesc diamantele și rucinele, noile descoperiri nu pot fi decât fi folositoare menirii. Intrebuințarea axelor de rubin va da noi posibilități de perfecțiune ceasornicărei. Cu diamante se vor putea face instrumente optice menite să mărească câmpul descoperirilor viitoare. Ceva mai mult, substanțele acestea, a căror duritate e neîntrecută, ne vor procura mașini de forat de-o mare perfecțiune. Descoperirea aceasta ne va îndemna poate de-a străpunge coaja pământească care ne desparte de focul central, cu riscul de a-i deschide o nouă poartă, creând astfel un vulcan suplimentar, a cărui necesitate nu se manifestă de loc.

Prometeul timpurilor mitologice s'a căit de a fi luat foc dela cer; să se gândească bine viitorii Prometei înainte de-a deslănțui focul infernurilor. Cine poate prevedea urmările unei erupții provocate? Cred că nu captivează pe nimeni perspectiva de-a pieri îngropați sub cenușa înăbușitoare și lave în stare de topire pentru gloria efemeră a unor ingineri.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

INFORMAȚII

Începutul frasei de la sfârșitul articolului de fond din n-rul de ieri trebuie corectat și cetit după cum urmează:

„Intâiu va zice: iată ideile și iată programul meu, și numai după aceia va zice: iată și oamenii mei".

Fiscale

Cu ziua de azi se va pune în vigoare legea de lux asupra diferitelor articole din comerț.

In zilele de 1—5 Septembrie vor fi convocați toți perceptorii pentru a lua în primire ordinele pentru începerea impozitelor.

La Camera de Comerț a avut loc alaltăeri ultima întrunire a intere-alor în chestiunea lichidării datoriilor de război, conform tratatului de pace. S'a discutat legea și s'a decis anunțarea individuală la Solidaritatea din Sibiu.

Politice

Ungurii din Cluj vor avea o nouă întrunire Vineri, pentru organizarea maghiarilor din Mănăștur.

Locale

Pe piața Clujului se observă o scădere serioasă la toate articolele textile. Această fiindcă consumătorii s'au obținut în timpul din urmă dela ori ce cumpărături.

Dela C. F. R.

Direcțiunea generală a c. f. r. a luat dispoziția ca dela 1 Octombrie vor să fie scoși la pensie toți funcționarii cari sunt născuți până la 31 Decembrie 1859. Bine înțeles că dacă diversele servicii ale acestei administrațiuni vor avea să suiere prin aceste scoateri la pensie, se vor face reangajări din aceștii pensionari.

Comerciale

La Camera de Comerț se lucrează la alcătuirea taxelor pe cari trebuie să plătească toți comercianții membrii.

Ziarul „Aradi Hirlap" dă știrea că regele Ferdinand de vreo câteva luni învață ungurește.

Domnitorul — spune ziarul — ar dori ca la încoronarea din Alba-Iulia, să răspundă și ungurește delegaților unguri.

Industriale

Asociația morarilor din Ardeal și Banat au hotărât să convoace un congres general la Cluj în primele zile a lunei Octombrie.

Joi dimineața s'a prezentat la ministerul de comerț o delegație a morarilor cari s'au plâns de greaua situație a industriei morăritului în urma noului regim al cerealelor.

Azi s'a întors în localitate silvicultorii români, care au făcut o excursie la Năsăud.

Școlare

Inscrierile la școala germană evanghelică din Cluj vor începe la 2 Septembrie ora 10 a. m. în localul școalei din str. Berde Mozes Nr. 4. Cursurile încep la 15 Septembrie.

La școala de aplicație de pe lângă școala normală de fete din Cluj inscrierile se vor ține în 2—3 Sept. dela ora 10—12 a. m. la institutul din strada Berthelot Nr. 2. Se primesc numai fete pentru clasele I—IV. primare.
1044

Agricole

Lucrările de improprietărire vor fi terminate definitiv în tot regatul până la 4 Sept.

De asemenea s'au făcut în cea mai mare parte a țării operațiunile de împroprietărire și lotizarea, precum și distribuirea loturilor lotașilor.

Lucrările exproprierei a doua conform legiferării agrare, vor începe luna viitoare și vor fi terminate în scurt timp, spre a da posibilitate împroprietăriților să lucreze pământul.

Cei cari au reușit să se mențină pe tablouri, nedreptățind pe consetenii săi, vor fi excluși din rândurile împroprietăriților de către comisiunile de control ale împroprietăririi, care își va începe activitatea zilele acestea

Sportive

„Aflăm că d-l Arthur Costamagna a fost provocat la un match de box pentru Sâmbătă 3 Sept a. c. orele 10 seara, în grădina Varietelui Central din localitate, de către d-l Lesly Jakab's sampion american de box din Detroit Michigan".

Diverse

Aflăm că Cehoslovacia nu lasă să treacă vitele exportate din România, căci lipsesc buletinele medicale și deci este teamă de infectare. Vitele trebuesc debarcate la graniță.

Comitetul internațional al soc. I. M. C. A, și I, W. C. A,, a convocat pentru zilele de 5, 6 și 7 Septembrie a. c., la Bușteni un congres internațional studențesc.

Vor lua parte delegații studențești din diferite țări,

D. Stavri-Cunescu, directorul general al muncii, din ministerul muncii, a fost invitat să țină o conferință la acest congres.

Eri au sosit în portul Constanța cele două torpiloare, cedate României de flota austriacă. Primul torpilor „Vârtejul", fost nr. 8, e pus sub comanda căpitanului Răşcanu, iar al doilea fost nr. 81, sub comanda căpitanului Bardescu.

Comisiunea jugoslavă care a lucrat la Ministerul Comunicațiilor, însoțită de d. Gherassimovitch, prim secretar al legației sârbe din București a plecat aseară la Constanța.

Diverse

Vineri d-l general Petala pleacă la București, unde va sta câteva zile.

D-l profesor De Martoune se găsește actualmente în excursie de studii în Bucovina.

Am anunțat la timp evadarea celor trei spărgători dela arestul parchetului local, Elinek Bela, Sabatos Iosif și Corojan Todor. Primii doi au fost prinși la Timișoara și ultimul la Arad.

Podul dela Borcea va fi terminat în primele zile ale lunei Noembrie și dat în circulație în cursul lunei Noembrie.

Ținem a preciza că cu toate sforțările și munca tânărului inginer român d. I. Iconomu acest pod nu a putut fi terminat mai curând de oarece societatea Resița al cărei director general e d. Veith omul lui Horthy, a făcut tot ce e cu putință să întârzie și să saboteze această lucrare.

D. General Ioan Fitceff fost ministru de războiu al Bulgariei și numit în vremea din urmă ministru plenipotențiar, la București, va prezenta Regelui nostru scrisorile sale de acreditare îndată ce suveranul se va înapoia în Capitală.

La Viena s'a semnat tratatul de pace austro-american conform clauzelor tratatului din Saint Germain.

Guvernul jugoslav a disvoltat consiliul comunal din Zagreb, deoarece aceasta a refuzat să participe la înmormântările regelui Petru.

D. ministru Trancu-Iași a sosit eri în Capitală, venind cu expresul din Karlsbad.

In drum spre capitală, d-sa a vizitat coloniile de muncitori cari sunt la Băile Fenix și ale episcopiei din Oradia-Mare; la Sibiu a vizitat depozitul de medicamente, iar la Brașov pe muncitorii sinistrați de ultimul incendiu.

Lucrările comisiei sârbo-române au fost terminate eri dimineață. In același timp sa procedat la semnarea protocolului comisiei plenare.

La ora 4 și jum. misiunea sârbă a oferit un banchet comisiei române la „Athenee Palace."

Suntem informați că persoane cari nu fac parte din organizația partidului liberal și nici nu au vreo autorizație din partea factorilor conducători vorbesc totuși în numele acestui partid în județul Salagiu.

Rugăm pe aderenții partidului liberal să nu dea nici o atenție persoanelor vizate în aceste rânduri.

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea regele Ferdinand No. 34. I-111

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Cu onoare aducem la cunoștință onoratei noastre clientele, că începând cu 1 Septembrie a. c. ținem oarele de birou dela 8—12 a. m. și 3—6 p. m. iar oarele de cassă dela 8—12 a. m. și 3—4 1/2 p. m.

„ALBINA" institut de credit și economii Filiala Cluj. 1043

La 1 Mai s'a deschis grădina de vară a Hotelului Central. 622

Vizitați expoziția magazinului de încălțăminte „D. S. RAFTOPOL din București, Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15. în fața bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziția on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiene „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

Ținem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

TELEGRAME

Amânarea consiliului Ligei Națiunilor

Lafayette, 1. Sept.

După citirea raportului contelui Ishii privitor la Silezia superioară care în general a produs o impresie favorabilă, Consiliul a fost amânat pe Joi.

Este de dorit a se realiza pe cât posibil o înțelegere în momentul când desbaterile vor începe în ședință publică.

Societatea națiunilor nu intervine astăzi cum a intervenit în conflictele dintre Finlanda și Suedia sau dintre Polonia și Lituania, Polonia și Germania nu se vor putea pronunța privitor la trasenl frontierelor lor din Silezia; numai puterile aliate sunt menite a se pronunța în această privință în virtutea tratatului din Versailles. Consiliul suprem după cum avea dreptul s'a adresat Ligei Națiunilor spre a cere avizul său care va fi acceptat în orice caz.

Penalități împotriva agitatorilor naționaliști în Germania.

Lafayette, 1. Sept.

Ordonanța excepțională a președintelui Ebert decretând penalități împotriva agitatorilor naționaliști a fost supusă Marți aprobării Consiliului Imperiului. 15 milioane de lucrători și funcționari sindicalizați s'au pus la dispoziția guvernului spre a apăra regimul republican democrat din Germania.

Punerea în vigoare a tratatului dela Trianon

Paris, 1 Sept.

In vederea punerii în aplicare a tratatului dela Trianon. Comisia de reparațiuni a creiat o secțiune pentru Ungaria.

Kemball Kooc, reprezentantul Angliei, a fost numit președinte, vice-prezident d'Amelio, delegatul Italiei, iar secretar Jean Herbert.

Delegația, sub prezidența lui d'Amelio a plecat la Budapesta spre a lua contact cu guvernul maghiar pentru a regula anumite chestiuni technic survenite din aplicarea tratatului dela Trianon.

Instrucțiile în vederea impozitelor

Conferințe cu personalul percepțiilor

Lucrările pentru pregătirea formalităților în vederea impunerilor pe baza reformei d-lui Titulescu, continuă la ministerul de finanțe.

In intervalul zilelor dintre 4 și 15 Septembrie, va fi convocat întreg personalul percepțiilor din Capitală, urmând a primi lămuriri în privința declarațiilor cari trebuesc semnate de cetățenii contribuabili. In restul țării, pentru predarea aceloraș instrucțiuni vor fi convocați pe circumscripții județene și pe localități toți funcționarii percepțiilor. La aceste conferințe va participa ca delegat al ministerului de finanțe, și administratorul financiar din regiune.

De altfel primele instrucțiuni în privința impozitelor au fost tipărite, urmând a fi trimise percepțiilor din Capitală și din întreaga țară între 4 și 15 Septembrie.

Orice amânare pentru facerea declarațiilor de impunere, e interzisă.

Citiți „Infrățirea"

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Revista presei maghiare

Politica de naţionalitate a liberalilor.

Ziarul „Keleti Ujság“ sub titlul de mai sus se ocupă de un articol al „Viitorului“, în care s'a criticat atitudinea d-lor Goga şi Groza în chestia de naţionalităţi. Consacră în acelaş număr şi un prim articol acestei chestii. „In primarticolul nostru — scrie sus numitul ziar — ne ocupăm cu acele especiorăţiuni, cu cari oficiosul partidului brătienist onorează minorităţile. „Viitorul“ adecă, la loc de frunte atacă guvernul şi mai ales pe miniştrii Goga şi Groza, pe lângă cari i-l mai alătură şi pe Take Ionescu. Susţine foaia numită că declaraţiile lor „incurajază“ pe minorităţi şi face responsabil guvernul de toate urmările.

Dar aceasta încă nu e totul. Organul partidului capitalului financiar susţine despre Goga şi Groza, că fac impresia ca şi când ar fi reprezentanţii intereselor maghiare. Dar merge şi mai departe ziarul liberal. Scrie că şcoalele confesionale maghiare sunt instrumentele şoviniste ale naţionalităţilor în serviciul tendinţelor centrifugale şi că aceste şcoale sunt focarul iredentismului. In faţa acestei stupidităţi nici nu e loc de discuţie.“

Fără să încercăm o discuţie cu d-nii dela „Keleti Ujság“ întrebăm: cum numesc dânşii spre o pildă atitudinea liceelor confesionale din Sighetul Marmaţiei cari anul trecut au lăsat să atârne coroana Ungariei pe pereţii şcoalei, iar în anuarele lor, pe elevi i-au arătat ca aparţinând Ungariei?

Cum numesc actul acelor profesori ai liceului din Timişoara, cari şi-au înarmat elevii şi i-au organizat într'o societate conspiratoare? Intr'adevăr ar fi stupid să încercăm o discuţie. Dar asprimea legii ar fi singură chemată să curme o astfel de discuţie.

Liga Maghiară

Ziarul „Ujsag“ scrie: — „Liga maghiară încă nu şi-a finalizat lucrările de constituire deplină şi deja s'a rupt în două partide pe chestia că să iasă pe arena politică, ori să resiste şi pe mai departe murmurând. Dar aceia cari propun pasivitatea politică, ce cred, ce scop a avut şi poate să aibă constituirea ligii, dacă trebuie să se reţină dela activitatea politică? . . . Bine ştim, că drepturile într'o ţară constituţională se pot cîştiga pe cale parlamentară. E de prisos să accentuăm faptul că pacea dela Trianon a asigurat minorităţilor şi astfel şi maghiarilor drepturi. Pacea am făcut-o, şi am ratificat-o.

Aceasta o ştim, dar avem cunoştinţă că am fi şi în posesiunea acestor drepturi?

Simţim aceea, că în ţara de drept am avea drepturi deplin egale cu toţi fraţii noştrii de altă rassă, de altă limbă.

Ei, şi ce cred pasiviştii ligei maghiare? Că aceste drepturi ni-le vor oferi de bună voie? Dar pentru asta pot să aştepte la infinit. Ori poate cugetă, că prin petiţiuni, prin revoluţiuni şi deputaţii se vor putea resolvi acele chestiuni culturale şi politice, cari ne privesc de aproape şi pe cari contractul de pace ni-le-a asigurat pentru menţinerea rassei şi culturei noastre? Aceasta ar fi greşit. Cu astfel de mijloace nu se poate ajunge la nici un rezultat, aceasta a dovedit-o în de-ajuns experienţele de până aci“.

DIN UNGARIA

Alexandru Wekerle

In etate de 73 de ani a încetat din viaţă săptămâna trecută unul dintre cei mai mari bărbaţi de stat ai Ungariei. Născut la 1848 din rânduri le poporului de jos s'a ridicat la cele mai înalte demnităţi de stat prin priceperea şi tăria voinţei sale. După terminarea studiilor juridice intră la Ministerul de finanţe unde se remarcă prin cunoştinţele sale şi la 1886 e secretar de stat iar 3 ani mai târziu ministru de finanţe în guvernul condus de Coloman Tisza. In această calitate execută două din cele mai însemnate opere ale sale: impozitul asupra vânzării beuturilor alcoolice şi chestiunea regatelor.

Intrat în arena politică în curând dovedeşte calităţile sale ce bărbat de stat şi la 1892 primeşte formarea cabinetului. Spiritul democratic de care este condus însă displace celor mai mulţi şi câştigă o opoziţie puternică. Deosebirile de păreri între dânsul şi opoziţie pe tema politicei confesionale ajunge însă atât de departe că după doi ani de guvernare e silit să părăsească cârma. Legea propusă de Wekerle pentru înfiinţarea căsătoriei civile nu e votată de Casa magnaţilor şi Wekerle e silit să demisioneze. Urmaşul său Kuen Heederváry se dovedeşte slab şi Wekerle e încredinţat din nou cu formarea cabinetului. Revenit la putere el nu cedează din părerile sale de mai înainte astfel că divergenţele între el şi Casa domnitoare cresc. Realizează totuşi legea căsătoriei civile însă perde încrederea Domnitorului şi din nou se depărtează, cu toate că în acest timp era mai sărbătorit ca oricând de poporul maghiar. In 1906 ajunge din nou şeful cabinetului de coaliţie. Ultima sa participare în viaţa politică a fost câteva luni înainte de izbucnirea revoluţiei. In timpul revoluţiei e arestat de Károlyi apoi suferă şi în timpul bolşevicilor. Aceste suferinţe îi agravează starea sanitară şi toate îngrijirile se dovedesc insuficiente.

Prin moartea lui Wekerle, Ungaria a perdut un bărbat de stat cu vederi largi, care a ştiut să se ridice deasupra intereselor de partide, cu atât mai mult că niciodată n'a fost membrul vre unui partid politic, Perderea sa se resimte îndeosebi în aceste timpuri, când numai un bărbat de stat obiectiv şi fără patimi politice ar putea da politicei maghiare o orientare reală.

Ungaria de Vest — Ciocniri sângeroase — Perfidia guvernului maghiar

Predarea teritoriului Ungariei de Vest nu se întâmplă în condiţiunile prevăzute de tratatele de pace. Anume Ungaria fără nici un drept a împărţit teritorul în zona de răsărit şi zona de apus. Cu toate că această împărţire nu e prevăzută în tratate, Ungaria s'a crezut în drept s'o facă pentru asigurarea să că despagubirea bunurilor publice cari vor ajunge în mâna Austriei, se va face. Ocuparea zonei apusene s'a întâmplat fără nici un incident. In zona răsăriteană însă, cu toate că Ungaria a declarat că e evacuat întreg teritorul, se află şi acum jandarmeria şi grănicerii. In afară de acestia sunt şi trupele lui Héjjas Pronay şi Ostenburg, cari agită populaţia contra trupelor de ocupare austriace. Agitatiile Héjjas n'au rămas fără efect. In comuna Pinkafő trupele de ocupare austriace au fost atacate. După o luptă de mai multe ore detaşamentul austriac s'a retras. Deasemeni s'a desvoltat o ciocnire sângeroasă în Szentelek. In ambele ciocniri au fost mai mulţi morţi şi răniţi. S'a lăţit ţirea că între cei morţi e şi un oficer al comisiei antante.

Ştirea ciocnirilor neaşteptate a produs o vie agitaţie în cercurile vieneze. Guvernul austriac nu voeşte ocuparea teritorului cu forţa armatei şi a intervenit la Consiliul suprem pentru a lua măsuri ca executarea tratatului să se poată face înconditiuni e prevăzute. Trupele antante care se află acum pentru executarea predării nu sunt suficiente pentru a forţa trupele maghiare să se retragă. Guvernul din Budapesta rămâne pe punctul său de vedere că a satisfăcut toate cerinţele tratatelor iar ciocnirile le atribue în sarcina elementelor irresponsabile şi a populaţiei. Cercurile politice vieneze sunt convinse, că dacă ciocnirile nu se întâmplă la ordinul guvernului maghiar, el are totuşi cunoştinţă despre acestea şi le aproba.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE ŞI PIANE
467 priviţi expoziţia
primei fabrici de mobile soc. pe Acţiuni
SZEKELY şi RETI
TÂRGUL-MUREŞ.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

„Indreptarea“ anunţă descoperirea unei noui organizaţiuni comuniste la Orhei şi Soroca. Au fost arestaţi zece spioni bolşevici. S'au găsit numeroase hărţi şi acte asupra mişcărilor trupelor. De asemenea s'a descoperit organizaţia teroristă care a făptuit atentate la Manzir şi Benderascol.

■

In instrucţiunile legii impozitului pe lux şi pe cifra afacerilor se prevede impunerea de 1 la sută asupra afacerilor făcute de profesioniştii liberi ca avocaţi, doctori, prin epecularea permiselor de export. Este recunoaşterea legală a speculei necinstite a permiselor.

■

O telegramă din Lyon anunţă că Aliaţii au luat dispoziţia ca refugiaţii ruşi de pretutindeni să fie internaţi în România şi Jugoslovia. Guvernul Român nu cunoaşte această hotărâre Poate că dl Take Ionescu a lucrat singur.

■

Ziarul „Dimineaţa“ a anunţat trecerea bandelor lui Mahno în Basarabia, fiind urmărite de bolşevici In realitate Mahno operează departe de Nistru, numai 70 de călăreţi contra-revoluţionari trecând fluviul.

■

Eri a avut loc în faţa autorităţilor şi reprezentaţilor presei reconstituirea crimei din Grozăveşti.

■

La Sinaia are loc azi un consiliu de miniştri prezidat de dl Averescu. Dl Argetoianu va face un expozeu al situaţiei interne.

■

Dl general Averescu va prezida şedinţa plenară a comisiunei cerealelor.

■

La Buziaş, Dl generdl Averescu a exprimat convingerea viitoarei guvernări cu colaborarea forţelor democratice. Urmează de văzut care forţe democratice vor primi astfel de tovărăşie.

Un nou pretendent la tronul Serbiei

Pretenţiile Prinţului George. — Cine îi sprijină. —

Cu toate desminţirile guvernului din Belgrad, ziarului „Temesvarer Zeitung“ i se comunică următoarele din Agram:

Fostul moştenitor George negociază la Belgrad cu primul ministru Pasici şi cu generalul francez Franchet d'Esperey ca abdicarea lui dela tronul Serbiei să fie considerată ca nulă şi neavenită. Prinţul George cere tronul pentru el.

Acelaş ziar mai află din Belgrad: Declaraţia prinţului George a provocat o senzaţie şi agitaţie enormă în cercurile guvernamentale. Consiliul de miniştri a durat până noaptea târziu. Pasici a raportat despre negocierile cu prinţul George, cari au provocat o mare perturbaţie. Consiliul miniştrilor a însărcinat pe Pasici să continue negocierile cu George şi să-l convingă ca să renunţe la intenţiile sale; dacă nu va izbuti, atunci să caute a regula chestia pe calea unui compromis. Prinţul n'a putut fi înduplecat şi nici n'a acceptat ce moştenirea tronului să fie fixată în favoarea moştenitorilor săi; el n'a dat un răspuns definitiv la aceasta propunere.

Prinţul George tratează acum cu generalul Franchet d'Esperey. Prinţul a fost numit comandant de corp la Agram şi în strâns contact cu Radici. La Agram se afirmă că garnizoana e de partea lui George.

In sfârşit, ziarul mai comunică din Budupesta:

In cercurile politice se manifestă acum mult interes pentru situaţia din Jugo-slavia. După informaţiuni demne de crezare, situaţia e extrem de critică la Belgrad. Cu privire la boala regelui Alexandru circulă zvonul că noul rege nu suferă de o apendicită, ci că a fost grav rănit cu prilejul unui atentat comis asupra trenului său, care a fost ţinut secret până acum. In Jugoslavia se spune fără iş că prinţul George a pus la cale atentatul.

Automobile „ADLER“
Cauciucuri „FISK“
Accesorii
la: POLY VACAS & Cie Bucureşti,
Strada Franklin No. 6. bis (Ateneu). 1042

Croitorie Militară de primul rang din
892 BUCURESTI
Bine asortat cu Stofe militare şi Raion special de ceaprazerie şi echipamente militare
CLUJ, Str. Iuliu Maniu No. 1. Sucursale Piaţa Ştefan cel Mare No. 7
COMENZILE DIN PROVINCIE SE EXECUTĂ IN 24 ORE.
FRATII FURMANN

CONGRESUL SILVICULTORILOR

— Ziua IV. —

— 31 August 1921 —

-- Excursia la Ilva-Mică --

In dimineaţa zilei de Mercuri 31 Aug. 1921 cu un tren special congresiştii în număr de peste 350 D-ne şi D-ni au plecat din Cluj la ora 4'40, Colonelul Vlădescu representantul Corpului 6 de armată şi d-l Onea Directorul căilor ferate particulare însoţiţi de d-l dr. V. Pop, comisarul guvernului pentru c. f. particulare. La ora 9 dimineaţa au descins la Ilva Mică. Au vizitat ferastrăul cu 6 jugure şi instalaţiunile de transport proprietatea comunelor grănicereşte a fostului district Năsăud.

Lagoră, au fost întîmpinaţi de d-l G. Avram inginer silvic şi ajutorul Şefului de Reglunea din Bistriţa, precum şi de un grup de ingineri silvici din acelaşi reziune.

Deasemenea şi de D-nii Balog Gutman Directori întreprinderilor forestiere din Cluj, arendaşii ferăstrăului şi exploatărilor din Ilva Mică, şi de D-l Weis Inginer conducătorul tehnic al Instalaţiunilor de transport.

Deasemenea de reprezantanţii proprietarilor de poduri din aceste ţinuturi D-nii Alex. Halita, vicarul Diecezei din Năsăud, D-l Leon Scridon, subprefectul judeţului Bistrija Năsăud, D-nii Dionisie Longin, Profesorul Scridon membri în comisia de 8, a reprezentanţilor proprietarilor pentru administrarea acestor bunuri.

Cu toată vremea la început nefavorabilă, excursioniştii nu şi-au perdut curajul şi sau hotărât să viziteze şi calea ferată şi pădurile care sunt la 40 km depărtare de acest ferăstrău.

Cu un tren special, frumos decorat cu verdeaţă şi tricolorul Românesc, excursioniştii au putut vedea frumoasa vale a Ilvei, admirând intensiva cultură de pământ.

Au putut vedea noul traseu şi tunelul, pentru calea ferate a destinată a lega Ardealul cu căile ferate din Bucovina prin această vale, legătura proectată unând a fi la Dorna Vatra.

Au putut de asemenea vedea fixarea marginilor din satul Măgura prin plantaţiuni de reşinoase, executate la rugarea locuitorilor — şi chiar cu ajutorul lor, pentru a împedica alunecarea mai departe a muntelui, care ameninţă cu nimicirea întregei comune, — astăzi după 30 de ani, terenul este fixat şi gospodăriile comunei în perfectă siguranţă.

In gara Ilva mare desus, excursioniştii au fost cinematografiaţi în mersul trenului spre munte.

Ajunşi la munte, au descins la isvorul de apă minerală, din valea Bolovanului, fiind aşteptate de o mare mulţime de notabilităţi şi ţărani şi ţărance, îmbrăcaţi în frumosul costum naţional caracteristic al localităţii.

In frumoase poiană a Bolovanului aşteptau mese coploase, aşezate în formă de terase şi arenă, în mijloc fiind amenajat un frumos pavilion ornamentat cu verdeaţă şi tricolorul românesc şi papura ţărei.

In timpul mesei colegiale şi frateşti au domnito mare insufletesc cu toată vremea cam ploiasă Interesant a fost modul original cum au fost veniţi în tacâmă de lemn farfurii, linguri, furculiţi şi tave facute de industria caurică locale române pe care excursionişti le au luat cu ei ca o frumoasa amintire.

In timpul mesei s'a toastat de D-nii Inginer Inspector d-l P. Antonescu pentru rege, în sunetul orchestei şi corului studenţilor forestieri, toată lumea în picioare, a ascultat Imnul Regal, cântat la olaltă în aceasta mândră poiană Era emoţionant momentul când la atâte glasuri româneşti, răspundea parcă şi ecoul pădurii.

D-l suprefect Leon Scridon, în cuvinte bine simţite şi patriotice urează bun venit, congresiştelor, care s'au gândit să viziteze pentru prima oară dela unire incoace aceste ţinuturi şi bogaţii româneşti. Adee laude corpului silvic sub a cărui administraţie s'a organizat şi desvoltat economia forestieră a Ţării în acest ţinut ajungând la rezultate, atât de frumoase organizaţia şi controlul corpului silvic al Statului

DL Inginer şef M. P. Florescu, accentuează că dacă eri după unirea tuturor Societăţilor forestiere la Cluj, azi ne este dat să facem unirea sufletească cu însăşi pădurea, de dincoace de Carpaţi.

Doreşte ani mulţi Decanului Silviculturei Ardelene, Dl Consilier silvic Liviu Marţian.

Dl. Dr. Dionosie Login, membru din comisia celor 8, aduce elogii breslei silvice, care veşnic a apărat ogorul şi brazda pădurii. — Ocrotind-o de toate intemperile vremei.

Dl Colonel Vlădescu, în cuvinte insufleţite aduce laude poporului, din această vale şi face apel la patriotismul şi vitejia pe care se reazimă viitorul ţări. Inginer şef A. Nedelcovici, şeful ocolului silvic (Carol I.) jud. Muscel, în cuvinte pline de înalt patriotism arată că idealul acestui neam, realizat azi complect, prin străduinţa strămoşilor noştrii ne obligă pe noi cei de azi să, muncim cu rîvnă la închegarea sănătoasă a României mari.

In timpul mesei şi după masă s'a încins o horă mare care a cuprins întreaga poiană, la care a luat parte şi poporul cu mare însufleţire.

Serbarea cum şi panorama localităţii au fost cinematografiate şi vor fi reprezentate în toată ţara.

La ora 5 p. m. congresiştii s'au despărţit cu regret de aceste locuri şi au plecat cu trenul spre Cluj.

Toate staţiile căilor ferate forestiere au fost pavoazate cu verdeaţă şi steaguri, aşteptând la diverse gări grupuri de ţărani cu tarafe de lăutari.

La ora 1 noaptea au sosit în Cluj, urmând ca Joi 1 Septembrie a. c. să se viziteze academia agricolă din Cluj, după care congresul va lua sfârşit.

Noutăţi de vară

Calităţi din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699
magazin de haine pentru bărbaţi, copii şi fetiţe.
Cluj, Piaţa Unirii 14. Telefon 435

Pentru a servi publicului călător, ziarul „INFRAŢIREA“ va publica în curând în fiecare zi :-: :-:

Mersul trenurilor

în întreaga ţară, cu plecările şi sosirile în fiecare staţie după datele oficiale ale Dir. C. F. R.

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂŢIREA“

Implinind un an de existenţă la 1 August a. c., ziarul **„Infrăţirea“**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroşii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaţior

Premii în bani şi obiecte un mare număr de

după cum se specifică mai jos

Toţi cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrăţirei“ sunt rugaţi să înainteze Administraţiei ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condiţiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor decât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noştrii abonaţi, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalţi sunt rugaţi a-şi prelungi abonamentul.

Aceste premii constă din următoarele :

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenţ mare cu două uşi, un credenţ mic, una masă patrată, şase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice şi Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piaţa Unirei No. 9

Un ceas brăţară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette“ în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru ţigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piaţa Unirei

Un serviciu de masă pentru şase persoane, compus din 26 bucăţi, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăţi şi două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universităţii No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălţăminte Raftopol Cluj, Piaţa Unirii No. 15
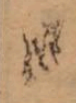
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa“ Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câştigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piaţa Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreţ sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piaţa Unirii CLUJ.

r mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplare artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

MICA PUBLICITATE

Vânzări și Cumpărări:

Reclama 1038

DENTIST având instalațiunea necesară caută un medic ca companion. Oferte sub „Dentist" la Reclama Cluj. 1040

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, șoprătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

Corespondențe:

Domnul IOVANEL Dej, Sânte-ți rugați a trimite adresa la ziar pentru ai putea expedia,

NELI când vii? nimic nou. L.

VILI scrisorile tale le-am primit, Pe aici nimic nou. Când no zici „bun jur". Bald.

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI
Direcțiunea Regională Cluj.

Publicatiune.

Conform ordinului Direcțiunii Generale No. 32030 sunt invitați toți posesorii și depozitarii de hârtie de țigarete și detuburi de țigarete, ca la data de 15 Septemvrie a. c. să facă declarațiuni în scris, prin cari să arăte precis numărul și felul produselor, ce posed, data intrării în țară, vama pe unde au intrat, precum și numărul și data autorizațiunei de importare. Nu se va mai acorda sub nici un motiv un nou termen pentru facerea acestor declarațiuni.

Aceste declarațiuni se vor face legibile în limba română și vor fi datate precis, indicând județul, plasa, localitatea precum și strada și numărul casei și vor fi predate celui mai apropiat depozit de vânzarea tutunului în persoană sau prin scrisoare recomandată (Sighet, Satu-Mare, Oradea-Mare, Cluj, Târgul-Mureș, Mercurea-Ciucului, Brașov, Sibiu, Deva, Lugoj, Timișoara) la terminul fixat mai sus.

Totodată vor fi invitați ca cu începerea dela 1 Septemvrie a. c. până la 15 Ianuarie 1922 adecă în termin de 4 luni să le desfacă (vândă) acele produse declarate, trimițând la finea fiecărei luni o nouă declarație la cel mai apropiat depozit de vânzarea tutunului la care să facut prima declarație, prin care să arăte cantitățile rămase nevândute.

Acei cari nu au făcut declarațiuni în terminul fixat și se vor găsi, că vând asemenea fabricate, sau care au spre vânzare cantități mai mari de cât cele declarate, se vor pedepsi cu amendă și confișcarea produselor fără vreo despăgubire, fiind socotită ca contravenție.

Acei, cari nu vor putea vinde în terminul stabilit, nu vor mai putea vinde în țară cărticele și tuburi pentru țigarete peste acest termin, ci li se va acorda numai permisiunea de a le exporta.

1037 DIRECȚIUNEA REGIONALĂ R. M. S.

CAROL LASSEN

Casă Internațională de spediții și transporturi
Cluj, Piața Unirii No. 4.
Telefon No. 333.

Se recomandă pentru transporturi internaționale mari din România **în străinătate și vice-versa. Transporturi de colete la toate centrele mari din Continent.**

Instalațiuni noi: transporturi vagoane colective cu iuțeală mare din Germania și Austria în România.

I. Casa are sucursale proprii și reprezentanțe în România:

București	Oradea Mare	Satu Mare	Cernăuți
Arad	Timișoara	Dej	Sigh. Marmației
Brașov	Sibiu	Bistrița	Mediaș

II. Casa are sucursale proprii în străinătate:

Hamburg	Berlin	Frankfurt a. M.	Wien
Bremen	Leipzig	Mannheim	Salzburg
Lübeck	Dresden	Karlsruhe	Passau
Stettin	Chemnitz	Pforzheim	Regensburg
Danzig	Breslau	Offenburg (Baden	Ulm a. D.
Emden	Prostken	Freiburg in Br.	Rotterdam
Flensburg	Köln	Schramberg	Stockholm
Stuttgart	Nürnberg	Schwenningen a. N.	Gotenburg
Schwäb Gmünd	Lissabon	Aachen	Christiania
Kaiserslautern	Worms	Reval	Copenhagen
		Esbjerg	

Transporturi de șlepuri pe Dunăre.

Asigurări se mijlocesc sub condițiunile cele mai culante.

Reprezentanțe in toate orașele mai mari și porturi din Continent.

Informațiuni asupra duratei de transporturi, situației de comunucație și costul fracțiului se vor da la orice timp.

AGRICOLA

SOCIETATE ANONIMĂ DE ASIGURĂRI GENERALE BUCUREȘTI

Capital social: 10 milioane lei, din cari 5 milioane deplin vărsați.

Reprezentanța Generală pentru Transilvania, Maramureș și Crișana în CLUJ, Str. Nicolae Iorga 11 în casele proprii. Telefon No. 621.

502

AGENȚII PRINCIPALE:

CLUJ la „Banca Centrală" Str. Regina Maria 6—8. ORADEA-MARE la Banca „Hillinger & Illyés" Str. Regele Ferdinand 6. SATU-MARE, la „Banca Română" soc. anonimă, Piața Victoriei 6. SIGETUL-MARMAȚIEI Pécsi și Fried arhitect și inginer. SIMLEUL-SILVANIEI, în regia propri.

Asigurările se pot efectua la orice agenție, în condițiuni avantajoase.

TOȚI ABONAȚI ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publice un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint. □

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj L. JANKY

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Cea mai ieftine magazie de ghete din România „BATA"

A sosit ghete noi de calitate fină. Vânzare se face în Str. Iuliu Maniu (Szentegyház) No. 4 până la **3 Septemvrie** după aceia în noul local din **Piața Unirii (Főtér) No. 9.** 1041

M. ANGHEL

210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

Întreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volți 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

Dacă suferi de anemie, de boli scrufuloase, boli de piele, reumă la musculatură sau la încheieturi, nervozitate sau boli sexuale cronici cumpără Sare naturală de mlaștină ce conține și fier care este cea mai răspândită pentru cura de casă cu un efect neintrecut. Se află de vânzare în orice cantitate la

Marea Drogerie Rozsa

Cluj, Piața Unirii No. 26. □ □ 44

Căței rasa lup de vânzare.

A se adresa la Strada Hasdeu (Kökert) 25. 1038

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 169
PENTRU
MICA PUBLICITATE

O reclamă

ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipăreşte ziarul Infrăţirea veţi avea mult folos.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Toată elită Clujului îşi de întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece
329 □ la pahar. □

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută celc mai fine şi solide mobile
893 şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 129
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Stirpitor de şoareci şi şobolani

Efect sigur are numai

„TITAN"

în stărpirea şoarecilor
□ şi şobolanilor. □

1 cutie 12 Lei.

Depozitul principal farmacia Dr. Geza Biro Cluj, Piata Unirii No. 6.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREŞTI

INSTALAŢIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secţia fotografica „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE

— LEGATORIE ŞI — LINIATURA MECANICA

Stabiliment industrial pentru confecţiuni de hârtie şi carton. Liniatură mecanică. Fabricaţiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de şcoală, Carnete şi orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume şi orice lucrări de legătorie de cărţi. **Fabricaţiune de plicuri** comerciale, oficiale şi ori ce alte mărimi şi formate uzitate şi după comandă. — **Cassete de hârtie de scrisori** în diferite formate, feluri şi calităţi obicinuite, albe, colorate şi de lux.

Bilete de logodnă. Invitaţii de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii şi alte articole industriale.

Asortiment complect de cărţi de Şcoală, Pedagogice, Literare, Ştiinţifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice şi de Mode, româneşti şi în limbi străine.

ARTICOLE DE BIROU şi PAPETARIE
Călimări şi garnituri complecte pentru Biurouri, Genţi de piele, Agende pentru advocaţi şi de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, :: Registre de Contabilitate, etc., etc. ::

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell şi ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată ţară în fine tot ce se înrudeşte cu această branşe.

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn şi de pictură.

INSTITUTELE DE DESFACERE

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Sfetea, Calea Moşilor 62-64 şi Calea Victoriei 68. Ionniţiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piaţa Unirei 7. TIMISOARA, Piaţa Tepeş-Vodă. 2 — IAŞI, Str. Lăpuşneanu 17.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj**, Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

CAUT spre cumpărare de ocazie
DORMITOR COMPLET
şi
SUFRAGERIE
solide şi în bună stare.
A se adresa Str. Universităţii No. 3, Ionescu M.

De vânzare
un dormitor complet, o masă de sufragerie, cu 4 scaune şi un pian cu ½ coadă.
A se adresa la ziar.

Reclama este sufletul comerţului

Administraţia ziarului „Infrăţirea" tipărind pentru toate restaurantele gărilor din Ardeal

liste de bucate

primeşte reclama cu preţ moderat pentru aceste liste.

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea"

Bănci, fabricanţi, industriaşi, comercianţi cari au nevoe de Contabili, corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc, pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

ABONAMENTE

la ziarul „Infrăţirea" se primesc şi de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativ Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 313 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Duminecă 4 Septembrie 1921

Înfrățiți

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. SUB CONDUCEREA UNUI COMITET Director: D. TOMESCU Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Pe ruinele unei legende

Intors dela Kissingen [cu senzații și i'usii de regenerare, generalul Averescu a descins răsboinic la Arad unde l-așteptau pregătirile de ofensivă ale d-lui C. Argetoianu. O întrunire publică fusese aranjată ca pentru începerea luptei, — și pensionarul galvanizat de cură a fost dus de subțiori la tribună pentru a reface spiritul de rezistență al unor trupe demoralisate. Erau acolo miniștri fără portofolii, dar cu tainuri mari în budgetul statului, erau senatori și deputați veniți să-și apere „Reșițele", erau prefecți din jur și de departe chemați să-și dovedească devotamentul, și era toată drojdia unui regim deprins să trăiască fără muncă, fără cinste și fără lege. Și în fața lor, generalul a vo bit

N'a expus un program și nici n'a făcut vreo declarație din care să rezulte că ar avea cel puțin hotărârea de-a lucra cu energie pentru purificarea și innoirea guvernului, ci, suit pe ruinele unei legende, a încercat să amenințe frontul opoziției cu amintirea unei popularități care s'a dus.

După un an și jumătate de guvernare, generalul putea să ne spuie care i-a fost „cinstea", care i-a fost „munca" și care i-a fost „legalitetea" ilustrându-și astfel deviza prin povestirea faptelor săvârșite. Dar în loc de aceasta, generalul a crezut că ne poate sperla cu rămășițele unei legende militare la sânul căruia vrea să se refugieze cu toate păcatele unei guvernări nenorocite.

Cine nusimte însă că a trecut vremi minților întoarse pe dos când c-o minciună se putea făuri o popularitate, și că astăzi, după trei ani de la răsboi, mințile sau desmeticit și oamenii au recăpătat acel simț al realităților în fața cărui legendele nu mai au nici o putere?

Cunoaștem generalul-legendă dar cunoaștem astăzi și pe politicianul care a dat acestei țări regimul Tăslăuanu-Schuller, și a încerca să acopere realitate celei mai ticăloase guvernări cu o legendă plămădită în vremuri de zăpăceală colectivă, este o faptă de bătrân stricat care umblă să și satisfacă pafta gonind seducător după minorele neinițiate

Dar dacă legenda s'a sfărâmat și popularitatea a ajuns la asfințit, un singur lucru am fi dorit să se păstreze neatins, și anume: *onestitatea sufletului de soldat.* Căci căutindu-și popularitatea printre ruinele legendei generalul Averescu și-ar fi găsit cel puțin onestitatea de soldat — și aceasta onestitate, strămutată un moment în mijlocul vieții politice, ar fi zis politicianului să plece, pentru ca plecînd politicianul, să rămâie cel puțin soldatul.

Dar cuvântarea ținută la Arad a dovedit încăodată că generalul Averescu nu este de cât un politician care trăiește fără rușine din exploatarea unei legende creiată de soldații adevărați în jurul unui soldat care n'a existat niciodată.

Căci ce este întrunirea ținută la Arad de cât încercarea de a prelungi existența unui regim cu câtă popularitate se mai poate culege dintre ruinele unei legende în care țara a încetat de mult să mai creadă?

„Precum în fruntea soldaților nu m'am retras, tot așa nu voiu da înapoi nici acuma, și svârcolirile politicianilor adversari nu mă vor putea face să șovăiesc", — a declarat generalul în aplauzele partizanilor organizați în cohorte de conrupție și de jaf.

Nu știm dacă între ruinele legendei militare a mai rămas ceva dintr'o popularitate politică de care se legaseră atâtea speranțe.

Evenimentele zilei

Relațiunile comerciale dintre Germania și Jugo-Slavia

O delegație sârbo-croată-slovenă se va duce la Berlin pentru a începe negocieri cu privire la un tratat comercial cu Germania.

Congresul rasei negre

Rasa neagră va ține mâine al doilea congres. Primul a avut loc la Paris după răsboi; cel de acum se va ține la Bruxelles. Chestiunile cari figurează pe program sunt în special două: 1. soarta nedreaptă a negrilor în unele colectivități albe; 2. mortalitatea înspăimântătoare care-i decimează în centrul Africei unde nu există medici propriu ziși, aglomerațiile omenești fiind împrăștiate pe întinderi imense, unde propagarea igienei elementare ar fi o mare binefacere.

Intrunirile partidului catolic german — Declarațiunile Nunțiului Papal

Intrunirea generală a partidului german catolic a început Duminecă la Frankfurt pe Main. Au fost de față cancelarul Wirth, primul ministru prusian Stegerwald mai mulți miniștri ai statelor federale câțiva episcopi și alți demnitari. Nunțiul Papal reprezintă pe Papa. Membrii congresului numărau peste 10.000 cuprinzând reprezentanți din Austria, țările de jos, Spania, Elveția.

Pacelli în discursul său exprimă urări pentru pace și bună înțelegere printre națiuni. Wirth declară că catolicii nu aspiră la putere politică au numai voința de a sprijini marea operă de restaurare în Germania precum și viitoarea unitate politică și economică a țărei. Chestiunea principală este încă problema Sileziei superioare care a fost supusă actualmente consiliului Ligei Națiunilor.

O nouă forță economică

Mai mult sau mai bine ca niciodată, cuvântul turism, destul de rău definit până acum în ochii publicului, apare în anul acesta ca unul din simbolurile limpezi ale sforțărilor noastre economice.

S'a considerat în adevăr că e o nevoie ciudată aceea de care suferim toți în zilele de vară, de a fi aiurea, de a nu locui nicăieri cu continuitate, de a uza deopotrivă timpul și spațiul. S'a pus întrebarea: ce demon tainic ne smulge dela adăpostul familiar spre a ne împinge către locuri cari în curând nu vor lăsa în memoria noastră decât o imagine nehotărâtă? Ce mergem noi să căutăm afară din rosturile noastre, departe de ele.

Și s'a răspuns: teoreticește, un fel de creștere a patrimoniului nostru intelectual, fără să se cugete că adevărata explicare este mult mai meditată, mult mai secretă, mult mai instinctivă; e imperioasa dorință de a-ți modifica personalitatea, și dacă se poate spune, de a te „reîncepe", de a te reîngloba sufletește și trupește. Toate însușirile cari dormitează în noi, în cursul vieții obișnuite, se deșteaptă în lungul drumurilor, se ascut curiozitatea, simțul pitorescului, gustul neprevăzutului, oarecare îndrăzneală, o rezistență fizică nebănuită. Nu suntem identici, în locuri diferite.

Sunt regiuni intime ale minții și inimii noastre pe cari nu le zărim dacă rămânem între zidurile casei.

Niciodată furia turismului nu ne-a izbit pe toate drumurile țării noastre mai mult ca anul acesta. Nu voim a vedea în aceasta, cu dispreț sau cu invidie, sportul elegant al unor trîndavi sau exhibiția privilegiaților îmbogățirei. Ci socotim turismul de azi ca un aspect nou și puternic al vieții economice tot așa de mult ca o copioasă sursă de artă.

Posedăm un capital frumusețe de o valoare ine timabilă Curiozitățile naturale și amintirile arheologice se oferă ochilor. Turismul poate fi la noi o industrie privilegiată, în sensul că cumpărarea fondului său de comerț e nulă, că nu trebuesc decât oarecari amenajamente și ca publicitatea sa, făcută în mare parte chiar de către turiști, este una din cele mai puțin costisitoare și din cele mai eficiaste.

Chestiunea turismului e înainte de toate o chestiune de ordin economic și ea constitue pentru toți o datorie națională, așa cum orice guvern are datoria de a prevedea și de a organiza această furie turistică, în sensul de a mobiliza noua-i forță economică și de a o dirija ca și o mișcare de trupe.

Dr.

Conferința dela Washington, un al doilea consiliu Suprem

Când se produc conflicte grave internaționale, se convoacă de obiceiu o Conferință, pentru a le da o soluție pacinică. S'a dovedit totuși că de cele mai multe ori, când înaintea întrunirei delegaților, guvernele n'au găsit încă o bază de acord, Conferința este condamnată să dea fiasco, ba poate chiar să agraveze conflictele, pentru a căror împăcare era menită. Deaceea cele mai însemnate negocieri au loc în culise: de reușita lor depinde succesul Conferințelor. In ceea ce privesc problemele Pacificului, asistăm acum la aceste tratative decisive.

Marea primejdie a viitorului sălășluește în contradicțiile fundamentale ce domnesc între politica japoneză și cea americană. Ideea lui Harding era de-a supune desbaterilor Conferinței complexitatea problemelor extremului orient, în speranța că Japonia fiind oarecum izolată, ar fi obligată de-a face anumite concesiuni. Guvernul din Tokio nevrând să ajungă într'o situație atât de neplăcută, formulează oarecari rezerve, apreciind că nu se poate purcede la deschiderea tratativelor câtă vreme s'ar intenționa să se revizuiască stipulațiile tratatului din Versailles, privitoare la drepturile Japoniei asupra insulei Yap și teritoriului Chantung. Din nenorocire tocmai aceste chestiuni privesc mai de aproape America, care vrea să împiedice influența ce-o exercită Japonia asupra Chinei, și care consideră ocuparea insulei Yap — nod de cabluri și punct strategic însemnat — ca o amenințare directă la adresa ei. Toate discuțiile actuale se învârtesc deci în jurul unor fapte îndeplinite, cari desigur nu vor figura în ordinea de zi a Conferinței.

Japonia are o poziție diplomatică foarte tare. Poate să invoace mai întâiu acordul Lansing-Ishii, semnat în Noembrie 1917, prin care America recunoaște între altele că Japonia are interese speciale în China, mai ales în teritoriile chineze învecinate cu insulele Nipponului. In afară de acestea Japonia poate ori când să se îndrepte către puterile cari au semnat tratatul din Vasailles, spre a le întreba dacă au curajul să renege angajamentele luate față de ea. Până în prezent guvernele din Tokio și Washington nu au reușit să ajungă la nici o înțelegere. Dacă nu parvin până la toamnă să se înțeleagă, Conferința n'ar mai avea nici o șansă de reușită; în loc de a avea drept efect dezarmarea navală a puterilor din Pacific, ar duce mai degrabă la o înarmare generală.

Anglia își dă seamă de această primejdie, care o neliniștește și pe ea, căci ar vrea să evite orice amestec într'un conflict, care ar amenința să ia forme prea grave. Având să aleagă între Statele-Unite și Japonia, ar fi obligată, numai pentru a-nu se certa cu Dominionurile, să la partea Americei; în fond ea ar dori să menajeze ambele țări, spre a găsi o cale de împăciure. Anglia a emis ideeia unei Conferințe preliminare, care ar întruni delegații Americei, ai Japoniei și ai ei; s'ar încerca astfel de-a aplana în trei greutățile momentului, spre a păși de perfect acord la marea Conferință din Noembrie. America a respins numai decât această propunere, dorind intervenția Chinei în desbateri. Intr'un articoi, care pare că oglindește vederile cercurilor diriguitoare, „Evening Post" arata că prin această procedură s'ar da la oparte Franța, care are mari interesele în Indo-China, și care s'ar putea smiți jignită de-o atare procedură.

Guvernul britanic a încercat totuși să-și reia proectul sub altă formă. In discursul pronunțat acum două săptămâni în Camera Conunelor, fără a reveni asupra propunerii unei conferințe preliminare. Lloyd George a insistat asupra necesității unui acord anglo-americano-japonez, numai un atare acord ar permite de-a trata cu folos problema dezarmărei. Nici ace stă sugestie n'a găsit o primire mai bună în Statele-Unite; dealtminteri însăși ziarele bri anice recunosc eșecul acestei propuneri ale premierului englez. „Morning Post" amintește că nu însemnează a exagera realitatea când se pretinde că ideea lui Lloyd George a fost primită cu răceală. Primul ministru britanic a evitat de-a se servi de cuvântul alianță; publicul ame ican tălmăcește cuvântul acord tot prin alianță, așa încât opune o rezistență formală unor asemeni atenttive: „Times" susține că propunerea unei alianțe cari ar lega părțile contractante se împiedică de aceleași rezistențe cari au adus și la repudierea tratatului din Versailles.

Presa britanică se arată neliniștită de această situație. Ea continuă de a-și exprima părerea că Conferința din Washington nu va da faliment; totuși aste destul de îngrijorată. Este lucru sigur, că această mare adunare diplomatică, a cărei convocare a stăruit atât entuziasm, nu se prezintă de loc într'o lumină capabilă să ne încurajeze. S'ar putea produce o înbunătățire; totuși nu trebuește ascuns că până la sfârșit, greutățile vor fi imense. Ceea ce este mai regretabil, este faptul că această Conferință are aerul de-a deveni un al doilea Consiliu Suprem. Primul exemplu a fost dat de Briand; Lloyd George va fi desigur obligat să-l urmeze. Primul ministru japonez Hara, a anunțat că în cazul când Briand și Lloyd George n'ar merge la

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Waschington, n'ar veni nici el, ci ar delega pe contele Ushida. După cum se vede inițiativele rele sunt totdeuna contagioase. Ar fi de dorit ca atât Briand, cât și Hara și Lloyd George să renunțe la proectele lor de călătorie. Nu e câtuși de puțin de dorit un soiu de Consiliu Suprem al Pacificului, a cărui întrunire n'ar face decât să complice și să încurce lucrurile; o simplă conferință a delegaților ar fi cu mult mai bine venită. Este încă timp de-a renunța la o idee ne la locul ei.

Rolul cultural și social al studențimei

Foaia „Viața Studențească" a adresat d-lor profesori universitari dela cele patru Universități din țară câteva chestiuni în legătură cu rolul cultural și social al studențimei noastre și activitatea sa întra și extra-universitară.

Producem din No 5 și 6 al susnumitei foi răspunsuri trimise de d-nii profesorii N. Iorga și C. G. Dissescu.

Răspunsul d-lui N. Iorga.

Studențimea ca factor influent în viața culturală și socială a existat; ea nu mai există însă. Una din cauze poate fi în marile dificultăți de traiu; cauza principală e lipsa inițiativei, lipsa sufletului în studențime. Căci câteva excepții n'ajung pentru ca întreg corpul studențesc să poată fi socotit ca animat de acea energie pe care o cere momentul actual, când, să avem de zece ori atâtea școli, și încă n'am putea să dăm poporului românesc unificat politiceşte lumina fără care nimic nu prețuește.

Începând cu cercul lui de acasă, studentul trebuie să fie un veșnic răspânditor, nu de cunoștinți, ci de dorința și bucuria de a cunoaște. El trebuie să arete timpuri preocupate de pofta plăcerilor brutale ce mare fericire poate găsi omul în sufletul lui însuși. El are chemarea de a pregăti idealismul salvator, fără care umanitatea se îndobitocește.

Pentru acest scop să nu vă închidem prea mult în programe și să nu vă privim în funcțiune de note. Să nu credem că Universitatea e mai puțin a voastră de cât a noastră, a profesorilor. Ea n'are nici un sens decât când e a amândurora.

Răspunsul d-lui C. G. Dissescu.

Îmi cereți răspunsul meu la trei chestiuni în legătură cu datoriile și nevoile bresiei studențești Răspund.

La prima întrebare: dacă studențimea română.... răs unde menirei sale culturale.

Nu cunosc organizația lăuntrică ce studențimea română are. Nu știu ce pregătire sufletască capătă pe băncile universitare. Știu că la cursul meu lecțiunile de drept Public și istorie se ocupă de formația sufletească. Celelalte cursuri după cât știu sunt expuneri de doctrină cu caracter pur științific pentru constatarea Adevărului și Științei.

Dacă studețimea corespunde menirei sale culturale?

Nu îmi dau seamă de conținutul întrebării. Ce menire culturală are? Studențimea învață se învață pe sine, dar studențimea ca studențime, nu profesează. Mai târziu, după terminarea studiilor universitare, studențimea va avea menirea de a învăța pe alții. O menire socială, o influență socială, da, are și trebuie să aibă.

Dar aici ajungem la a doua întrebare.

Are ea vreun rol social? Trebuie să se amestece în viața socială? Da. In ce constă rolul său? Să participe la cultul frumosului sub toate formele lui: în ordinea morală, în obiceiuri, în viața artistică, literară, economică, chiar în viața de Stat.

In generațiunile trecute, studenții luau parte la viața națională, care nu trebuie confundată cu viața de politică militantă a zilei și de care studenții trebuie să se ferească.

Cu durere trebuie să constatăm că în Românía Mare totul este în scădere și rău înțeles.

O falșă concepție a democrației, a egalității sociale, a înavuțirii prin muncă, a triumfului meritului, a demnității persoanle, își croiește un drum din ce în ce mai larg. Este de datoria studențimei să denunțe această stare de lucruri și să o combată.

Psichologiceşte vorbind majoritatea începe la 18 ani, la 21. Pedagogia modernă, sistemul de învățământ cel nou formează conștiințele mai de timpuriu.

A treia întrebare. Trebuie lărgită sau restrânsă activitatea întra și extra universitară?

Răspund; trebuie precisată.

A o lărgi sau restrânge în mod vag este a o expune la pericolele zilei. Timpul formulelor vagi, a libertăților abstracte indefinite a trecut. O libertate valează prin aplicațiunile și rezultatele ce dă, iar nu prin apstracțiunile si declarațiunile ce o însoțesc

Noui ajutoare

la Casa Corpului Didactic

Consiliul de administrație al Casei Corpului didactic a luat hotărârea de-a acorda și în acest an școlar ca în toți anii, ajutoare pentru învățătură la copiii membrilor Casei, mărindu-le după următoarea proporție.

Dacă un membru al casei are trei copii la învățătură sau mai mulți, se dă un plus de 60 lei pentru fiecare copil peste cei doi.

Cum ajutoarele se dau astfel un elev de curs primar 60 lei; unu în liceu curs inferior 150: unul în curs superior 200 și studenții câte 200 lei, iată la ce sumă s'ar ridica în următorul exemplu:

Un părinte are un copil în școala primară, 2 în gimnaziu, 2 în liceu și 1 în universitate. După cota stabilită mai sus 60+300+400+200, apoi cu prima 3+60+240. Total 1200 lei ca ajutor, acordat membrului care n'a cotizat cu absolut nimic la un fond de ajutor.

ECOURI

Cea dintâi dansatoare

Iată acum care a fost prima dansatoare.

In sec. XIX-lea în balete, se obicinuia foarte adesea ca rolurile bărbătești să fie jucate de dansatoare, în „travesti": a'la de curând se văd dansatori veritabili. Cu totul invers era mai înainte, prin timpul lui Ludovic XIV-lea când nu erau decât dansatori. Nici o dansatoare!

In timpul lui Ludovic XIV-lea. Curtea montase „le Triomphe de l'Amour" cu fiul și fica regelui, principesa de Conți și alte doamne dela curte. Acest amestec de cele două sexe surprinse pe rege și-i plăcu mult: și când această bucată se mai dădu la Paris la Academia de muzică, D-ra Fontaine debuta cu permisiunea regală. Și astfel această D-ră Fontaine a fost cea dintâi femeie care a dansat în teatru.

Un dar prețios

Orașul Paris va obține printr'un legat o splendidă colecție de artă.

Perechea americană Iuck, care locuește la Paris va lăsa colecția ei de artă orașului Paris. Această colecție cuprinde între altele câteva tablouri de Boucher și Watteau precum și o serie de gobeline vechi din manufacturele Bruxelles, Aubusson și Beauvais.

Donatorii mai prevăd și suma de un milion franci pentru întreținerea acestei colecții ce va fi transportată la Petit Palais.

Cea mai mică carte

din lume a fost vândută zilele trecute la Londra. Cumpărătorul ei a plătit o bagatelă de 20.000 franci. Cu această sumă cumpărătorul acel colecționar avid de cărți ar fi putut desigur să-și cumpere o bibliotecă întreagă: ar fi avut de citit până la sfârșitul zilelor lui.

Și dacă ar fi o carte plăcută de citit! E vorba de un exemplar din „Memoriile lui Carol Quintul", așezat într'o splendidă cutiuță împodobită cu pietre scumpe. Fiecare din cele douăzeci și nouă de pagini cari compun „volumul" măsură doui centimetri jumătate, pe doi centimetri.

Dar ce-a devenit oare acea copie a „Iliadei" așa de microscopie scrisă încât toată poema lui Homer putea să încapă într'o coaje de nucă?...

Moartea lui Ludwig Thoma

O telegramă din München ne anunță moartea scriitorului german Ludowig Thoma, în etate de 54 ani.

Ludwig Thoma a fost unul din fondatorii revistei humoristice „Simplicissimus" din München, unde a tipărit satire excelente sub pseudonimul de Peter Schlemil. Thoma n'a cruțat pe nimeni nici tronul, nici altarul, nici pe junkerii și nici pe militari.

Satira lui a fost arzătoare și nimeni n'ar fi crezut vreo-dată că Ludwig Thoma, care ura de moarte pe șoviniștii și naționaliștii va intra el singur în tagma acestora.

Acest lucru s'a întâmplat la începutul războiului și Thoma a pierdut foarte mult din influința sa literală. Thoma a scris cele mai frumoase amintiri din copilărie din limba germană sub formă de nuvele humoristice și o serie de romane din viața țăranilor bavarezi și câteva satire teatrale, cari au avut un succes imens în toate țările de limbă germană. O bună parte din viața sa a petrecut-o la închisoare și acolo și-a petrecut timpul citind discursurile lui Wilhelm.

Pretutindeni
în Ardeal
se citește
ziarul INFRĂȚIREA

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Ungaria de astăzi

Nu este subiect de observații mai interesant decât Ungaria actuală și mai important pentru acei pe care-i preocupă viitorul Europei centrale. Modul în care Ungaria va executa tratatul de la Trianon care a intrat în vigoare, acceptând condițiunile prezente, modificările pe care le va aduce unui regim social care a rămas de castă, orientarea pe care o va lua politica sa internă și externă vor avea urmări și însemnătate care vor trece de granițele reduse ale regatului Sfântului Stefan. Dar observarea este cu deosebire complexă și grea. Nu trebuie să pierdem din vedere situația generală și executarea tuturor tratatelor de pace.

Orice observație asupra Ungariei actuale e fără valoare dacă nu se sprijinește pe cunoașterea prealabilă, serioasă și adâncită a chestiunii naționalităților așa cum se punea în Ungaria înainte de războiu și așa cum a fost rezolvată de pace. Mai e nevoie să spunem că asupra acestei chestiuni nu trebuesc întrebați maghiarii?

Eri dominatori mândri nu admiteau măcar existența acestei chestiuni într'un stat în care elementele allogene formau majoritatea care era supusă unei supușenii așa de savant organizată încât de abia reușea cu prețul unor lupte înversunate să introducă în parlamentul din Budapesta câțiva reprezentanți incapabili să ridice glasul și să exercite vre-o influență asupra politicei maghiare.

Invinși astăzi, nedeșteptați încă din visul de megalomanie imperialistă loviți în exaltarea sălbatecă a mândriei naționale, zdruncinați de patru ani de războiu și de trei ani de tulburări violente și agitații interne, nu înțeleg încă adevăratele cauze ale războiului. Caută să-l explice după cum vor să explice și greșelile politice din trecut, explicații pe care le poți asculta cu oareșcare îngăduință dar pe care nu le poți primi dacă vrei să ții seamă de adevărul istoric de dreptate și de menținerea păcii în Europa de mâne.

In ce privește observarea directă a celor ce se petrec în Ungaria trebue să ne dăm seamă că pe acest teren trebue să umblăm cu multă precauțiune, cu atât mai mult în starea de tulburări continue. a cenzurii și a stării de asediu. Adevărul străbate cu greu din informațiile ziarelor, chiar și în convorbiri din cauza fricei, afară numai dacă e vorba de a influența străinul venit să culeagă impresii. Ascultând ceea ce ți se spune, privind ceea ce ți se arată trebue să fii calm și să nu le dai deplină crezare.

Observatorul improvizat care debarcă la Budapesta, parlamentar sau publicist, însărcinat cu misiune oficioasă, trebue să se păzească de aparențele pe care ungurii vor să i le înfățișeze drept realități. Dacă se lasă înșelat, dacă la întoarcere împrăștie în presă sau parlament impresiile candide sau tendențioase svonurile false care uneori sunt periculoase el va fi marele vinovat.

E regretabil că acești călători neprevăzători n'au cetit înainte de a pleca oferele lui Aeneas Sihius Piccolomini, papa Piu al II-a. Acest observator pătrunzător din veacul al XV-lea care a devenit unul din pontificii cei mai luminați ai Renașterii, a fost un prinț al umaniștilor un mare diplomat care cunoștea toate popoarele Europei centrale de pe vremea lui și a lăsat asupra lor observații care ar putea sluji și diplomaților de astăzi.

Hungaria mater mendacismum a scris, într'o scrisoare latină acest papă. Putem reține cuvântul ca o înștiințare folositoare dacă trebue să înțelegem prin arta mai mult decât falșificările conștiente și sistematice ale adevărului (de care ungurii sunt capabili dacă-i judecăm după campania nebunească de minciuni nerușinate și de calomnii pe care o duc contra popoarelor vecine în străinătate, abuzând de ignoranța și credulitatea pe care o întâlnesc în unele cercuri străine), aceste deformațiuni pe care o inspiră impetuositatea naturală a unui caracter pasionat, umilirea mândriei din cauza înfrângerii și tot ce a zguduit sufletul unguresc. Trebue să reacționăm împotriva pericolului și efectelor mirajului oriental care-și produce efectele în cadrul strălucit și tonurile calde ale peisagiului colorat al Budapestei. Dacă poate atrage artistul rătăcește istoricul și observatorul politic. Chiar în interesul ungurilor e mai bine fără prea multă asprime, dar cu energie să restabilim imaginea adevărului auster și implacabil.

Aceste considerațiuni care nu au fost decât preambulul necesar nu-mi dă putința să scriu ce aș fi vrut asupra cărții fraților Tharaud. *Quand Israël est roi*, care discută problemele Ungariei actuale. Cartea aceasta concepută ca o operă de artă dar care prin subiectele pe care le tratează și chestiunile pe care le pune vrea să fie considerată și trebuie să fie judecată ca o operă istorică și de o observație politică. In cadrul în care informația, documentarea,

Scrisoare din Satu-Mare

D-l Vintilă Brătianu în Satu-Mare. — Mișcarea cooperatistă în județ. — Numiri la oraș.

Marți, 30 c. venind dinspre Sighetul-Marmației, a vizitat orașul nostru d-l Vintilă Brătianu, însoțit fiind de d-l Dragoș, președintele organizației județene a P. N. L. de d-nii Stăvescu, Ionescu etc.

I-s'a făcut o primire frumoasă de către membrii organizației locale în localul clubului liberal, salutat fiind de d-l dr. Ștefan Cherecheș, în cuvinte bine simțite d-l Vintilă Brătianu a răspuns, relevând însemnătatea organizării pe toate terenurile vieții publice a poporului român mai ales în deosebi organizarea pe teren economic financiar. Progresul și desvoltarea pe teren culturale este consecință naturală a bunei stări materiale chiar și fără concursul deosebit al statului. D-sa vede necesară conlucrarea pe toate terenurile a ardelenilor cu cei din regatul vechiu, a unirei forțelor tuturora în vederea planurilor de realizat, muncă uriașă ne așteaptă pe toți pentru consolidare internă, care va avea drept consecință consolidarea în lumea întreagă.

A urmat apoi un banchet în sala cea mică a restaurantului Dacia la care au luat parte membrii clubului local, în frunte cu d-nii dr. I. Suta, A Butunoiu dr. Cherecheș, dr. Art. Caba etc. precum și oaspeții din vechiul regat.

* * *

In urma stăruinței președintelui federalei, d-l Dr Sever Pop mișcarea cooperatistă a luat un nou avânt în județul nostru.

E pe cale înființarea în fiecare comună județ a unei cooperative de consum a băncilor populare. Centrala cooperativelor va aplica specialiști din Germania în materie cooperatistă la toate federalele din Ardeal, ceiace va asigura accelerarea lucrărilor, în locul târâgănării de până acum, neobținânduse rezultatele dorite.

Referitor la numirile mai noi, ce au avut loc în administrația orașului Sa umare, în legătură cu aceste denumiri ar fi de dorit, ca să se publice concurs pentru posturile vacante, cum e cazul la Orade, oferindu-se prilej tinerilor cu studii mai înalte, ca să între în serviciul orașului. E și de dorit, ca să fie preferiți cei cu calificație mai înaltă, în locue celor cari au numai bacalaureatul, eventual nici acele, îndeosebi în privința posturilor, la cari se cere cel puțin absolutoriul juridic.

Coresp.

Revista presei maghiare

Ce scrie ziarul „Jövő" despre evenimentele din Ungaria vestică?

In numărul său din 30 Aug., ziarul, ce apare la Viena „Jövő", descrie în modul următor evenimentele în legătură cu predarea Ungariei de vest: — „Predarea Ungariei vestice prin urmare nu s'a putut face fără vărsare de sânge. Korfanții, pe cari i-au vopsit pe pârete, nu au întârziat să se prezinte și Héjjas, Prónay și Osztenburg — oficerii cei mai buni ai lui Horthy — 'și-au transpus activitatea de pe liniile vicinale pe liniile internaționale. Acum nu se mai îndestulesc cu o activitate, despre care guvernul strâns la pârete poate să spună că e o chestie internă a Ungariei, ci se așează cutezător la hotar și se pun în față cu puterile înconjurătoare, cu antanta și cu mica antantă. Nu numai acasă, ci și antanta să la cunoștință cine este a el Héjjas, acel Prónay, acel Osztenburg, cine sunt cei mai buni oficeri ai guvernatorului. A curs sânge și în acest moment nu se știe cât va mai curge încă. Dar dacă guvernul maghiar crede că va putea să se subtragă dela responsabilitate prezentând acțiunea camenilor săi ca o acțiune particulară, de astădată se înșală grozav. Nu numai pentrucă Héjjas, Prónay și Osztenburg sunt prietenii și protejații cei mai favorizați ai lui Horthy, ca i desigur nu s'ar fi pretat la o acțiune, care ar fi fost privită cu ochi rei de protectorul lor, dar și pentrucă pas de pas se poate constata, că această înscenare sângeroasă este fructul agitațiunilor sistematice . . . Și în fine, nu se va putea desvinovăți guvernul, pentrucă și în două rânduri 'și-a tracat intențiunile: întâiu, când ministrul president Bethlen spunea că întrucât se vor găsi „patrioți" cari vor încerca să zădărnicească predarea Ungariei vestice, aceasta o pot face numai pe responzabilitatea proprie, ceea-ce a fost un apel deschis pentru a se prezinta „patrioții", cari să-l scape guvernul de sub ori-ce răspundere; și a douaoară, când consiliul de miniștrii a dat o declarațiune în doi peri, în care în legătură cu evacuarea militară se vorbește de o doua zonă în care are să rămână deocamdată jandarmeria și oficiile vamale maghiare, ceea-ce e recunoastere, că evacuarea inca nu s'a efeptuit, și că guvernul maghiar în mod arbitrar, contrar contractului dela Trianon, a stabilit o a doua zonă, ca e să servească ca bază a operațiunilor lui Héjjas."

Unde e pacea?

Pentru a nu știu câtea-oară, încearcă din nou ziarul „Ujsag", să-și mângâe cetitorii cu iluzie (pentru Maghiari e o iluzie mângâitoare) că pacea e departe de a fi deplină. E o pace pe hârtie și nimic mai mult. Dacă a fost ratificată, nu trebuie să se uite, că învinșii au declarat, că numai cedând forța au iscălit contractul. „Și de aici provine — scrie susnumitul ziar nutrindu-și cetitorii cu nădejdi aurului — că în zadar o căutăm pacea în viața popoarelor și a națiunilor, căci ea zace mereu acolo pe hârtie, unită, nemișcată, ca un mort așternut în sicriu! Dar să dăm cuvântul ziarului maghiar: — „Dar dacă nu e pace în Silezia superioară, să o căutăm dar în Ungaria vestică? Aici tocmai acum viscolește pacea mai cumplit. Curge sângele și se descarcă în roport armele. Aceasta încă e meritul conferinței de pace, căci o hotărâre ca și aceea, care s'a adus în chestia Ungariei vestice, încă nu a văzut lumea și nu cunoaște datoria . . . Pacea așadară nu o găsim nici alci. Dar nu se scaldă nici în valurile Adriaticei și în zădar privim și spre răsărit, căci Rusia dorește orice alta, numai pace nu. Tot astfel nu se poate calcula, când va lua sfârșit războiul greco-turc... Japonia desigur încă nu se înarmează pentrucă ar vedea consolidată pacea, orică s'ar aștepta la asta. Dar nici Indienii și Irlandezii nu-i suflă Angliei în urechi imnuri de pace".

Răspundem ziarului „Ujsag": cu atât mai mare meritul Maghiarilor noștrii, că pot fi totuș atât de loiali și patrioți".

Baranya și Ungaria de Vest

— Duplicitatea politicei maghiare —

Predarea teritorului Baranya Ungariei — după cum e cunoscut — a avut preludiile sale. O muncitorime — indiferent de convingerile sale sociale sau politice — a căutat ca prin toate mijloacele să împedece introducerea dominației maghiare stăpânită de cel mai negru reacționarism. Totuși că ultimele momente atât muncitorimea cât și guvernul jugoslav au trebuit să înțeleagă că prin cedarea acestui teritoriu sau rezistența contra predării se întâmplă un act prin care se respectă sau se violează dispozițiile tratatelor de pace. In ultimele momente atât muncitorimea minieră, cât și cât guvernul jugoslav au înțeles că respectarea tratatelor e calea ce trebue urmată. Muncitorimea, contrar intereselor sale, a ales calea pribegiei, iar guvernul jugoslav a renunțat dela orice ajutoare a muncitorimei — pe față sau clandestină — recunoscând că satisfacerea obligațiunilor trebue îndeplinită. Să nu uităm! Această îndeplinire a stipulațiunilor tratatelor de pace a făcut-o un stat alvat An anta care mai mult sau mai puțin se bucură de simpatia marilor Puteri!

Ce se întâmplă în schimb în Ungaria de Vest?

Ungaria învinsă și redusă la adevăratele sale granițe ține orbiș la un teritoriu ce a fost predat Austriei. Dupăce toate încercările sale de a teroriza guvernul vienez nu reușesc e forțată să recunoască predarea și să înceapă evacuarea teritorului Ungaria oficială, ne mai având altă cale de scăpare, se supune și declară că a luat toate măsurile pentru ca teritoriul Ungariei de Vest să fie predat fără nici o vărsare de sânge. Contrar acestei declarații oficiale însă apare pe scenă Ungaria adevărată. Trupele evacuate, guvernul maghiar le schimbă cu detașamentele de eroare ale consorților Héjjas, Prónay și Oăstenburg Populația e înarmată iar trupele de ocupare austriace sunt atacate și vărsarea de sânge e inevitabilă.

Prin acest act Ungaria de ori a dovedit tot ceace mai putea fi îndoelnic în ce privește felul său cum înțelegee să execute clauzele tratatelor de pace. Ea a devenit că toate aceste tratate nu sunt decât petece de hârtie cari nu trebuesc respectate. Ca o dovadă vie că și guvernul maghiar e amestecat în luptele ce se dau de detașamentele militare contra trupelor austriace, avem și declarația lui Apponyi. Inainte de evacuarea tertorului el spunea cam următoarele: „Dacă Ungaria de Vest va trebui totuși evacuată vom da cuvânt liber populațiunii". Biue înțeles populației, după ce „cuvântul liber" i s'a impus de factorii irresponsabili conduși de Héjjas et Comp.

Acum, mai mult ca ori când, Ungaria a dovedit duplicitatea politicei sale. In viața politică maghiară condusă de Horthy, Apponyi, Andrássy supremul scop este aflarea tuturor mijloacelor neoficiale prin cari tratatele de pace pot fi transformate conform intereselor maghiare. Este firesc, că ideia Ungariei integrale este criteriul principal prin care se filtrează alegerea tuturor acestor subversive mijloace, despre cari cred că vor duce la realizarea scopului propus. E cât se poate de clară dincolo de noua graniță — ori cât ar fi de sincere înțențiile noastre de prietenie — trăește un dușman nelmpăcat condus de două sentimente: ură și răzbunare.

Dampo.

Administrația ziarului
„INFRĂȚIREA"
primește abonamente cu prețul de 10 Lei lunar, pe tot timpul sezonului de băi.

Cea mai distinsă marcă „Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos) recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept Cu efect sigur. Contra: ameților, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, herbinței și boalei de plămâni. Un mijloç foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

critica cea mai riguroasă erau indispensabile, autorii artiști cinstiți au căutat conștiincios adevărul pe care puteau să-l cuprindă urmând înclinarea spiritului și talentului lor. Ei spun adevărul adevărat și gol asupra chestiunilor importante și grave adesesori într'un colț de pagină sau într'un cuvânt la capătul unei linii. E curios că au putut descrie teroarea roșie pe care n'au văzut-o, pe când despre teroarea albă din care au văzut ceva spun prea puțin.

Ca și concepția lucrării lor, rândulrea și proporțiile ei sunt subordonate procedeelor estetice. Procedeu de artiști și de romancieri care urmărește efectul contrastului, opunerea între cele două portrete ale contelui Tisza și al contelui Károlyi. In ambele portrete sunt trăsături adevărate. Istoria caută un adevăr mai puțin simplu.

E cu neputință de a nu observa că ambii oameni opuși unul altuia sunt descriși și judecați după mărturiile celor din preajma lui Tisza.

E firesc ca aceștia să-l prezinte pe Tisza bine și să zăro-

beacă pe adversar sub greutatea acuzărilor că a ruinat și distrus Ungaria. Nu ne vom amesteca în certurile care continuă acolo cu violența pasionată în care se complace combativitatea și partialitatea maghiară.

Din toate acestea ca și din procesul lui Tisza istoria nu s'a ales cu nimic.

In ce privește istoria vom nota armistițiul încheiat la Belgrad de generalul Franchet d'Esperey și greșelile cași incertitudinile politicei Aliaților în Ungaria în lunile care au urmat armistițiu'. Aici istoria e din izvor francez și spune o bună parte de adevăr. De asemenea pretinde a fi istorie din izvor austriac „secretul contelui Tisza" așa după cum numesc romanicerii puțin cam dramatic, revelația că contele Tisza în Consiliul de Coroană din 7 Iulie 1914 a fost contra războiului. Această opunere însemna vederea mai justă a realității decât a nebunilor criminali care au deslănțuit războiul dar nu arată o politică deosebită de a lor.

Din punct de vedere al efectului dramatic cu tăcerea și moartea lui „secretul contelui Tisza" poate da fisionomiei sale mai mult accent și relief, dar nu poate schimba istoria. Politica contelui Tisza a dus la războiu și l-a făcut inevitabil. Politica lui, mai mult decât slăbiciunea și iluziile lui Károlyi a distrus Ungaria și a răsturnat pe Habsburgi.

In această lucrare găsim indicarea a două teze. La începutul cărții vorbind de un potret al lui Bismarck, pe care Jerome Tharaud, fost lector la universitatea din Budapesta, îl descopere intrând în odaia sa mobilată, este idea că germania a pricinuit zdrobirea Ungariei. E insuficient și incomplet. Nu numai Germania a pierdut Ungaria prin înțelegerea Bismarck Andrassy ci în același timp și modul cum Ungaria sprijinită pe Germania a înțeles să rezolve chestiunea naționalităților. Ambele greșeli se combină prin dualism și alianța din 1879, ambele țări sunt legate. Pentru a stăpâni naționalitățile și politica austriacă s'a azvârlit Ungraia în brațele Germaniei.

Artiști incomparabili, istorici inegali, destul de slabi observatori ai realităților politice, frații Tharaud n'au văzut chestiunea naționalităților în Ungaria sau mai degrabă au adoptat intensul care servește astăzi maghiarilor să explice și să scape puterea din trecut. Anul trecut contele Csakay, atunci ministru de externe mi-a făcut cinstea să mi-o expuie cu o amabilitate perfectă și informații de simpatie pentru Franța, spunându-mi povești curate asupra Slovaciei, unde e mare proprietar. Maghiarii — după dânsul — n'au persecutat naționalitățile, dar au făcut unele greșeli care au fost speculate contra lor. E o prăpastie, spun frații Tharaud, între modul cum germanii și maghiarii s'au purtat respectiv cu naționalitățile.

Să fim sinceri și să declarăm că persecuția maghiarilor sub masca unui liberalism exagerat prin care au înșelat Europa era mai grozavă și mai rafinată decât a germanilor.

Sfârșesc fără a fi putut analiza în întregime cartea. Titlul Quand Israël est roi a fost puțin criticat. In ce privește teza că jidanii au fost vinovați de toate relele care s'au abătut asupra Ungariei, fiind singurii autori responsabili ai bolșevismului e adevărată și este expresia stării de spirit care stăpânește Ungaria actuală. Această stare de spirit pare naturală dacă ținem seamă de influența și situația elementului israelit în această țară.

In rezumat sunt în această operă două părți inegale, una care pare a răspunde inspirației lor directe și personale, alte care crezi că le-a fost cerută. Prima e compusă din impresiile fratelui mai mare dintr'o locuire mai îndelungată în Budapesta; a doua e un fel de Anchetă care privește actualitatea și istoria, chestiunile de ieri și de astăzi ale Ungariei. Are unele cursururi din cauza mentalității anchetatorilor, de direcția pe care a luat-o ancheta și de informatorii pe care i-au căutat și întâlnit. Frații Tharaud au ascultat prea mult pe maghiari cari de altfel vorbesc plăcut și frumos. Poți să le asculți povestirile dar să nu le crezi nici-odată,

INFORMATII

Locale

Mâine Sâmbătă la ora 4 după prânz va avea loc la primărie o ședință a comisiei de incartiruire în care se va discuta chestiunea organizarei birourilor de incuartiruire și de închirieri. In această ședință d-l dr. Giurgiu, actualul șef al biroului de locuințe își va expune planul d-sale de reorganizare a acestui birou.

■

Suntem informați din sursă oficială că biroul închirierilor va începe să funcționeze în săptămâna viitoare în 2 camere din localul tribunalului local și având ca șef pe d-l Babeș.

■

In legatură cu fraudele dela resortul internelor din Cluj s'a descoperit complicitatea a două tipografii din Cluj.

■

Autoritățile locale au suspendat prețurile maximale, făcând cunoscut comercianților că n'au dreptul să pună prețuri mai mari decât costul curat al articolului plus 30 la sută.

■

Industriale

Peste câteva zile va avea loc în Cluj o consfătuire a proprietarilor de mori în vederea constituirei unui sindicat al morarilor.

■

Fiscale

Taxele fixate prin noua lege a luxului vor fi încasate prin agenții administrației financiare.

■

Comerciale

La marele târg de vite care are loc în orașul nostru s'a observat o simțitoare urcare a prețurilor. Majoritatea vitelor cumpărate au fost transportate în Regat.

■

Un grup de italieni au cerut să li se aprobe înființarea unei zone-magazii — la Timișoara unde să depoziteze mărfuri care să se vămuiască aci numai dacă le vor desface în țară.

Comerțul viitor odată cu normalizaraa comunicațiilor în Iugoslavia va fi îndreptat astfel spre Triest și Fiume transformându-se Timișoara într'un important centru comercial.

■

Direcțiunea generală a vămilor a trimis o circulară punctelor vamale prin care le invită să perceapă și la transporturile de cereale în cabotaj, comisionul de 25 bani la sută ad-valorem, dacă cerealele nu sunt transportate de însăși producătorul.

Cei cari au plătit acest comision ministerului de industrie, nu li se va mai cere acest comision la vamă, ci trebui să facă numai dovada plății.

■

Artistice

Stagiunea Teatrului Național din București se va deschide Sâmbătă 3 Septembrie; cu „Moartea Cleopatrei", narațiune dramatică în 4 acte De E. M. Pașcanu.

■

Dela C. F. R.

Cu începere de azi se va înființa în Brașov o inspecție telegrafică pe lângă direcția regională a C, F. R.

Diverse

D-l General Petala pleacă pentru câteva zile la București.

■

Bătrânul luptător naționalist Vasile Popa a pierdut un portmoneu cu 700 lei și diferite acte care n'au nici o valoare pentru alții, dar foarte mare pentru el. Rugăm pe acela care le-a găsit să le aducă la redacție noastră. Poate să-și păstreze banii dar cel puțin actele să le trimeată la redacția noastre spre a le putea înapoia lui Vasile Popa.

Rugăm toate ziarele să reproducă aceste rânduri.

■

Guvernul Italian într'un consiliu de miniștri a decis ca hârtia să fie liberă la import și scutită de taxsele vamale în vigoare.

■

Vineri 2 Septembrie se va întruni la ministerul muncii și ocrotirilor sociale comisiunea însărcinată să elaboreze regulamentul de funcționare a corpului de contabili și experți contabili pe baza legei votate pentru pregătirea acestui corp.

■

Primul lord al amiralității a declarat în Camera Comunelor, că de acum înainte nu se vor mai construi decât vase pentru combustiunea petrolului.

■

Direcția generală a statisticei dela ministerul de finanțe ne comunică următoarele date provizorii despre exportul cerealelor din România pe luna Iulie 1921.

Făină de grâu	888	tone
Secară	7.539	„
Orz	57.118	„
Ovăz	10.276	„
Porumb	108 704	„

■

Un congres al muncei. — La Insbruck s'a deschis de curând un congres internațional al muncei. La acest congres participă reprezentanți ai organizațiilor muncitorești din toate țările.

Comuniștii din Rusia și din Germania au cerut să participe și ei la congres, crezând că vor găsi teren de propagandă și prilej de afișare a teoriilor comuniste în congresul internațional al muncei.

Congresul însă a refuzat să primească în sânul lui pe reprezentanții comuniștilor din Rusia și din Germania.

Astfel muncitorimea din toate statele, adunată într'un congres internațional, a refuzat orice contact cu doctrinarii anarhiei și ai ruinei sociale.

Hotărârea congresului dela Insbruck este un simptom mai mult au agoniei bolșevice în afară de hotarele Rusiei infometate.

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue se lipsească din nici o casă. Să află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmacentice Cluj. II-111

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Diverse

Biroul internațional al muncii din Geneva a trimis tuturor statelor care face parte din organizația internațională a muncii o broșură-studiu asupra noului constituiri a consiliului său de administrație și care figurează în ordinea de zi a conferinței care va avea loc în Octombrie. Lucrarea tratează diferitele încercări de a aplana nemulțumirile ridicate de Cuba. India și alte țări pentru admiterea acesto a între cele opt mari state industriale care trebue să participe de drept, conform tratatului de la Versailles, în consiliul de administrație al acestui birou.

■

Nici o domnișoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuințează crema Dr. BIRÓ.

Cea mai bună și cea mai plăcută care a fost medaliată și la Paris. I-319

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piața Unirei.

■

Cu onoare aducem la cunoștiință onoratei noastre clientele, că începând cu 1 Septembrie a. c. ținem oarele de birou dela 8—12 a. m. și 3—6 p. m. iar oarele de casă dela 8—12 a m. și 3—4 1/2 p. m.

„ALBINA" institut de credit și economă Filiala Cluj. 1043

■

Guvernul a acordat lui Schuller, mascat de societatea „Grea[illegible]a" un permis de export de 600 vagoane cereale.

■

Ministerul Muncii a luat măsuri spre a se înființa organe pentru aplicarea legei încurajărei construcțiilor care intră azi în vigoare.

Un apel către publicul românesc

Luptătorul naționalist Vasile Popa în mizerie

Am primit la redacție vizita cunoscutului luptător naționalist Vasile Popa din Berekeș care pe timpul dominației maghiare a îndurat cele mai crunte suferințî de pe urma prigonirei străine făcând de 177 de ori închisoare pentru patriotismul lui. Și-a sacrificat și sănătate și avere pentru cauza românească așa cum a făcut Badea Cârțan, rămânând azi numai cu autografele de încurajare a lui N. Filipescu Delavrancea, Bertelot, și a tuturor oamenilor mari politici și literați din țară.

Azi om bătrân, oțelit în suferințe, abia are în România visurilor lui un colț de pâine ca să-și astâmpere foamea. E timpul să amintim tuturor oamenilor de bine, autorităților și instituțiilor din această țară, că omul căruia șovinismul maghiar i-a dăruit generos 177 de condamnări pentru lupta lui îndârjită pentru libertatea și unirea neamului acesta, merită o recunoștință pentru suferințele lui.

Facem apel publicului și instituțiilor românești dela noi să-și dea obolul lor pentru Vasile Popa bătrânul martir al cauzei noastre naționale. Toate contribuțiile se primesc la Redacția ziarului nostru Str. Iuliu Maniu No 3 et. II.

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouterii Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unirei

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, in valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

r mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

A început ridicarea în dube a cerșetorilor și vagabonzilor din Capitală pentru transportarea lor în coloniile agricole.

■

Un grav conflict a isbucnit între Austria și Ungaria din cauza că evacuarea Ungariei de vest, conform tratatului dela Trianon e împiedicată de bande de insurgenți comandați de ofițeri unguri. Numeroase măceluri au avut loc în sânul populației austriace cu prilejul luptelor date între trupele austriace și ungare, o companie austriacă a fost măcelărită.

S'a cerut intervenția aliaților.

■

Ministerul de instrucție a dispus ca toți învățătorii suspendați să fie reintegrați în posturi, urmând ca darea în judecată, disciplinară să continuie.

■

„Îndreptarea" și ziarele băncii Blank vorbesc de primirea triumfală a gen. Averescu în Ardeal. Alegerea dela Craiova a arătat popularitatea guvernului.

■

Revoluția irlandeză a reînceput la Belfast.

■

Feldmareșalul Below a murit în Berlin.

În discursul rostit în Ardeal, d-l general Averescu a declarat că dânsul a făurit prin sabie România. Mare și a căpătat încrederea țăranimei prin reforma agrară.

Limbajul acesta este destul de curios pentru d-l general care nu trebuie să uite că d-sa este semnatarul păcii dela Buftea.

■

D-l general Averescu a sosit eri la Sinaia împreună cu ceilalți miniștri. După amiazi a avut loc un consiliu de miniștri la care a fost invitat și A. S. R. Principele Carol, căruia i s'au expus stadiul lucrărilor încoronării. Consiliu a hotărît amânarea încoronării, întrucât chiar d-l general Averescu s'ar fi convins de imposibilitatea terminării lucrărilor. Și realitate este o imposibilitate morală pentru guvern de a prezida serbările încoronării.

■

Eri s'a deschis la București cu mare solemnitate anul judecătoresc. La Curtea de Apel și Tribunal a urmat tragerea la sorți pentru formarea secțiunilor. A vorbit primul președinte al curții de Casație în materie pur juridică. La Baroul, D-l Dobrescu a ținut o conferință.

Procesul de complot al celor 83 studenți din Arad

În mărețul palat al Tribunalului din Sibiu, într'o sală impozantă și destul de spațioasă, s'au început în dimineața zilei de 31 August a. c. orele 8½ desbaterile marelui proces de complot al celor 83 studenți din Arad, învinovățiți de crimă contra siguranței statului.

În sală: Acuzații toți prezenți fiind încă de dimineață publicul e puțin numeros; câteva rude de ale inculpaților. Pe măsură ce trece vremea sosesc avocați, gazetari și numeros public.

Apărarea este reprezentată prin D-l avocat Nicolae Băltărețu.

Apărători din oficiu sunt: Căpitani Petrovici Ioan, Fridel Mihail și Locot. Patriciu Nicolae.

La orele 8½ Curtea își face apariția în sala de ședință. Înainte de a începe ședința s'a luat jurământul D-lui Maior Brătășeanu, care a fost numit membru în Consiliu în locul D-lui Maior Savu Sabin.

Consiliul este alcătuit astfel D-l Colonel Mihăilescu Nicolae, președinte, D-nii Maior Brătășeanu și Apostoliu Cezar și căpitanii Konrad Martin și Golgoti Alex. ca membri.

Acuzarea este susținută de Substitutul de Comisar Regal, căpitanul Coman Liviu, având ca grefier pe Locot. Călin Ioan.

După citirea actului de dare în judecată, în care este prevăzută crima de atentat contra siguranței statului s'au luat identitatea acuzaților și anume acuzații. Basch I., Hollo I., Fleiser Gh., Varga P., Kovaco I., Banzi A., Sart H., Elenici, Piros Gy., Kadlescsik P., Bank F., Bergezeszy L., Maçskasi Z., Szanto Gy., Toth Gy. Iszloi D., Vasti I., Tudor D., Izsovada I., Sziflisz O., Pankistoi Ioso I., Dobiz Z., Hehez A., Kabat I., Palotai L., Horhvat Gy., David I., Wampus A., Papp B., Almagy L., Baky K., Nalaze K., Bangi B. Bartha I., Basekrenc, Reumgat. xezer B., Belesznay G., Buza, I., Ccanji M., Demoko D., Ebervein K., Elemer Gy., Erdödy A., Exterde S., Fais F., Fleiser G., Poldi I., Frisci M., Mausser E, Himelsbeker G., Hönig I., Husztik F., Islaj R., Iosa I., Ke'ner I., Kinzig I. F., Lejteni I., Lengyel I., Lengyel S., Lengyel F., Makó I., Nagy L., Olbrich G., Panker I., Papp I., Palffi E., Pfeiffer S., Quirini E., Racz B, Racz I., Schneider F., Schiller B., Simensicz S., Sotus I., Ștefan G., Steiner I, Szabó I, Szeifert I., Szikaly K., Timar L., Ustohai S., Velbergher I, Kamler I. Stibih G., Haldy A.

Incidente.

Avocatul N. Băltărețu din partea apărării, înainte de audierea acuzaților, a ridicat un incident cerând D-lui președinte al Consiliului de Război ca în baza art. 119. C. I. M.; să dispună citarea și aducerea cu mandat de aducere, spre a fi audiați ca informatori următori.

1. Corneliu Popovici comisar special și agenți speciali dela siguranța din Timișoară primul Neuner dezertor din armata Maghiară, Teodor Pațiu și Frederich Armand și comisarul Vulpe dela siguranța din Arad.

Consiliul admite cererea apărării și dispune citarea lor.

Curtea deliberează până la orele 1 și ½ când se suspendă ședința pentru a doua zi la ora 8 dimineața.

Accelerarea Justiției

O circulară a ministrului de justiție

În ajunul deschiderii noului an judecătoresc d. ministru al justiției M. Antonescu a trimis o circulară Curților de Apel și tribunalelor din vechiul regat și Basarabia.

După ce arată părțile bune și frumoase ale magistraturei noastre datoria împlinită, d. ministru atrage atenția asupra relelor cari trebuesc curmate.

Astfel, cere ca ședințele să fie deschise la orele legale, fără nici o întârziere, cei cari nu vor respecta această dispoziție vor fi pedepsiți.

Judecătorii să caute a termina cât mai curând procesele desființând numeroasele amânări.

Cheltuelile cu amânările pricinuite de portărei cari întârzie actele, vor fi în sarcina acestor portărei. Ei vor putea fi condamnați și la plata despăgubirilor.

Pronunțările să nu mai fie amânate ci să se facă îndată după întocmirea motivelor hotărârii.

Pentru a curma întârzierile cu redactarea hotărârilor, ele vor fi prescrise imediat și semnate de judecător.

Magistratul însărcinat cu redactarea motivelor le va depune scrise de mână cu o adresă care va fi înregistrată și păstrată la dosar.

Reducerea hotărârilor va trebui să se facă în cel mult 15 zile.

Silvicultorii la Academia de Agricultura

Eri la ora 10 dimineața peste 300 silvicultori congresiști au vizitat Academia de Agricultură în urma invitației Direcțiunei.

După vizitarea amănunțită a Academiei a avut loc masa oferită în cinstea congresiștilor de Direcția Academiei. Au participat pe lângă congresiști și personalul superior didactic și administrativ al Academiei. A vorbit d-l Inspector agronom I. Ciomac care, după ce în cuvinte avântate a salutat pe păstrătorii pădurilor cari sunt silvicultorii, a făcut un scurt istoric al Academiei, insistând asupra institutelor științifice pe cari le posedă și arătând rezultatele frumoase pe care le-a dat ferma, care se ocupă mai mult cu creșterea vitelor.

După D-sa a luat cuvântul d-l Profesor Prodan care a arătat legătura strânsă dintre știința pură și cea aplicată.

După masă s'a continuat cu vizitarea diverselor institute științifice unde D-nii Profesori Dobrescu, Drăgan și Pater au dat explicațiile cuvenite.

Ferma a fost mai cu osebire obiectul admirației vizitatorilor. Rânduiala și curățenia gospodărească din grajduri și magazii a făcut o excelentă impresie.

După ce au isprăvit vizitarea clădirilor, congresiștii s'au răspândit grupuri prin livadă și vie petrecând până seara târziu, când s'au retras mulțumind. D-l Inspector agronom I. Ciomac, subdirectorul Academiei, pentru buna primire făcută și încântatie de faptul ca țara noastră posedă o instituție agricolă similară celor din străinătate.

TELEGRAME

Funeraliile lui Erzberger

Berlin, 2 Septembrie

Miercuri a avut loc la Biberach funeraliile lui Erzberger la care a asistat pe lângă o mulțime imensă diferite personalități politice precum și cancelarul Wirth.

Măsuri contra agitatorilor Interzicerea purtării uniformei militare

Berlin, 2 Septembrie

Printr'o ordonanță a președintelui Reichului se oprește purtarea uniformelor militare Contravenienții vor fi pedepsiți cu închisoare și amenzi mari.

Ridicarea stării de asediu în Germania

Berlin, 2 Septembrie

Pe ziua de 1 Septembrie s'a ridicat starea de asediu în Germania Centrală.

Chestiunea despăgubirilor

Lafayette, 2 Septembrie

Vărsământul integral al primului miliard din despăgubirile germane se poate considera ca efectuat, dar numai după două sau trei zile execut rea va putea fi oficial înregistrată la Paris.

Aliații și problema Ungariei de vest

Lafayette, 2 Septembrie

Miniștrii aliați au fost primiți de Cancelarul Austriei pe care l'au sfătuit să păstreze o atitudine prudentă așteptând hotărârea Conferinței Anbasadorilor cu privire la chestiunea Ungariei Occidentale.

Contele Bethlen a declarat că guvernul ungar este hotărât să execute tratatul din Trianon. El nu a refuzat să execute evacuarea Ungariei occidentale. Evacuarea teritoriului Pecs s'a terminat.

Războiul greco turc

Atena 2 Sep.

Turcii bat în retragere dincolo de Sangarios.

Intrevederea Loucheur Rathenau.

Lefayette 2 Sept

Opinia engleză se teme de acordul Rathenau-Loucheur, din cauza consecințelor pe cari l-ar avea, închizând într'o oarecare măsură continentul pentru comerțul britanic. Presa franceză răspunde în unanimitate că comerțul englez nu-și va lua avântul în Europa, decât în ziua când ruinele războiului vor fi reparate. Franța nu e animată de nici un sentiment de ură sau de frică.

Prinderea asasinilor lui Erzberger.

Berlin 2 August

Poliția din Berlin a arestat pe câțiva tineri bănuiți a fi asasinii lui Erzberger.

Zece ziare suspendate în Germania.

Berlin 2 August

Ministrul de interne a ordonat suspendarea pe 14 zile a următoarelor ziare ale partidelor pangermaniste: Deutsche Zeitung, Deutsches Tageblatt, Deutsches Abendblatt, Spandauer Apendblatt, Voelkischdr Beobacser, Miesbacher Anzeiger, Süddeutsche Zeitung, Deutsccos Wochenblatt, Hamburger Warte Voelkische Tageblatt.

Cursul bursei la Paris

Londra 47.58
Newyork 12.77
Berlin 14,88;
Românіai 56;
București 15,12;
Berna 218,25;

No. 4618.

2 Septembrie 1921.

Cercul de Recrutare Cluj.

În conformitate cu Ordinul 628/921 al M. St. Major se vor prezinta la viza livretelor și a adeverințelor eliberate de comisiile de control, toți oamenii născuți **1880-1891** din teritoriile alipite.

La aceasta viză se prezintă și cei din vechiul regat care ocupă Funcțiuni în Ardeal, aceștia din contingentul **1897-1919** inclusiv.

Totodată cu viza livretelor se va face și viza certificatelor de dispensă de mobilizare Md. Dl. pe anul 1922 și 1923 pentru gradele inferioare.

Viza se va face la Cercul de Recrutare Cluj în Str. Dorobanților 15 colț cu Str. Regimentului 83. Infanterie, după cum urmează:

La 3	Septembrie	1921	orele	8	Districtul	I.
La 5	„	„	„	„	„	II.
La 6	„	„	„	„	„	III.
La 7	„	„	„	„	„	IV.
La 8	„	„	„	„	„	V.
La 9	„	„	„	„	„	VI.

La viză se va prezinta fiecare personal cu orice act ar poseda, care să justifice situația sa militara.

Cine nu se va prezinta la viza va fi dat nesupus, urmărit și justificat conform art. 224 bis.

p. Comandantul Cercului de Recrutare Cluj.

Locot. I. IONESCU.

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Datoria României către Statele-Unite

Date oficiale

O statistică oficială publică în luna Iulie de către guvernul Statelor Unite de un tablou complet al datoriilor diverselor state străine către Statele-Unite ale Americei.

Din această statistică, publicată de altfel în liniile ei generale de cele mai multe jurnale străine şi reprodusă şi de noi în „Argus" relevăm sumele exacte datorită de România:

România datorează Statelor-Unite după această statistică oficială, întâi o sumă de 23 milioane 205.819.52 dolari obligaţiuni deţinute pentru avansuri din împrumutul „libertăţii, producătoare de o dobândă de 60 la sută pe an.

Ea mai datorează pe lângă această sumă, pentru cumpărarea de materiale de răsboi vândut de miniştri de răsboi şi de marină ai Americei din stocurile lor în excedent, contra obligaţiunii semnate de România în valoare de 12 milioane 922,675,42 dolari cu scadenţele următoare:

5 milioane dolari scadenţa 30 Iulie 1922.

5 milioane dolari scadenţa 30 Iunie 1922.

2 milioane 922.675.42 dolari 30 Iunie 1924.

Ceeace dă totalul de 12 milioane 922.675.42 dolari.

Datoriile interaliate

Proectul de lege privitor la consolidarea datoriei aliate de 11 milioane dolari a făcut de curând, la Senatul american obiectul unui raport favorabil. Legea, aşa cum a fost amendată acordă un termen de 5 ani pentru această consolidare.

* * *

Din New-York se anunţă că toate bonurile de tezaur ale Franţei au fost retrase de pe piaţa New-Yorkului, conform cu programul guvernului francez tinzând la reducerea datoriei publice externe.

Pentru îmbunătăţirea situaţiei sanitare a Clujului

Ambulatoriul policlinic. — Noile secţii înfiinţate. — Ameliorarile.

Se ştie că în oraşul nostru funcţionează încă de mult un ambulator policlinic, redus până azi la un spital de femei. In acest spital din care directorul lui, D-l Dr. Stanca a făcut una dintre cele mai moderne instalaţii clinice din Ardeal, s'au perindat numai în decursul anului acesta câteva mii de bolnave dintre care majoritatea au eşit complect vindecate. Am arătat acum câteva luni rezultatele strălucite obţinute la acest spital datorită priceperei şi constinciozităţei de care a dat dovadă D-l Dr. Stanca în organizarea şi conducerea lui.

Astăzi acest spital de femei e pe cale de a fi complectat ca astfel să devie cu adevărat un ambulator policlinic

Din iniţiativa directorului general al resortului ocrotirilor sociale, D-l Dr. Moldovan, la 1 Octombrie se va deschide într'o aripă a spitalului de femei un ambulator dentistic. In acest ambulator populaţia săracă din oraşul nostru şi din împrejurimi va putea căpăta un tratament gratuit în vindecarea boelilor de dinţi sau repararea danturei. Conducerea acestui ambulatori dentistic a fost încredinţată D-lui Dr. Consilier Cuparescu.

Tot în clădirea din str. Bălcescu No. 21 unde se află actualmente şi spitalul de femei se va deschide şi un ambulator pentru protecţie copiilor mici unde sugarci vor putea căpăta o îngrijire igienică şi complect gratuită. S'au luat dispoziţiile necesare în vederea instalaţiei unei bucătării sistematice în care să se poată steriliza tot laptele necesitat de întreţinerea copiilor. Pe lângă acestea se va mai înfiinţa în Cluj în primele zile ale lui Octombrie inspectoratul higienic cu un laborator care va fi pus sub conducerea d-lui dr. Slavacă.

După câte suntem informaţi d-l dr. Moldovan intenţionează să numească o comisiune de medici specialişti care să fie însărcinată cu găsirea posibilităţilor de organizare a unui spital sau sanatoriu de tuberculoşi care să poate fi pus la dispoziţie populaţiei sărace din Cluj şi împrejurimi acoperind cu aceasta una din principalele lipsuri ale oraşului nostru.

Reducerea taxelor pe Simplon

Cu începere de la 10 Septembrie a. c. se vor schimba din nou preţurile de călători, bagaje şi mici cofetării la trenul Simplon-Orient Express.

De data aceasta taxele s'au micşorat.

Dăm deocamdată noile preţuri de bilete cl. I.:

Bucureşti Paris frcs 767.55
Piteşti-Paris frcs 734.55
Craiova-Paris frc. 712.95
Timişoara-Paris 595.95

Se mai adaugă la aceste, taxele pentru vagonul de dormit.

Rusia se întoarce la sistemul economic normal

Falimentul ideii comuniste a silit pe Lenin şi Trotzki de a se întoarce la sistemul economic din Europa veche. Comunitatea tuturor posesiunilor s'a dovedit nerealizabilă având ca urmare dezastrul economic al ţării întregi. — Prăbuşindu-se economia ţării, — firesc că şi idea politică trebuie să dele faliment, căci populaţia rusească lipsită de toate alimentele, expusă la foamete şi mizerie — a reacţionat cu arma în mână, contra celei mai urâte şi mai prosteşti guvernări din secolul nostru. Lenin, văzându-şi sdruncinat prestigiul, expus la isgonire a început s'o i-a acum pe altă cale.

In sânul comitetului central comunist au isbucnit diferinţe serioase, când Lenin, în ultima întrunire — a propus introducerea sistemului economic din restul Europei.

Comuniştii fanatici au ameninţat chiar pe Lenin dacă acesta nu va renunţa la această ideie. Trotski, călăul poporului rus a venit iarăşi cu „garda roşie", spunând că dacă Europa nu va da ajutor Rusiei — armata roşie va arăta lumii întregi ce poate. Asta era o ameninţare ridiculă, căci fără alimente nici trupele roşii n'ar fi fost pentru o invazie în statele învecinate. Ca Napoleon când a trecut Alpii. Trotzki promite belşuguri în ţările cari se vor „cuceri".

Trotzki, n'a reuşit însă să impuie planul său. Lenin a revenit asupra ideii reorganizării economiei ruseşti pe bazele legalităţii.

Ziarul economic „Bjetnota" (Mizeria) publică acum noua reformă economică din Rusia.

Această reformă este bazată pe organizarea absolut liberă a ţărănimei. — Comitetele ţărăniste, formate din cel puţin cinci membrii, au toate drepturile unei persoane morale şi juridice.

Aceste comitete sunt împuternicite de a închea contracte de cumpărare de a cumpăra proprietăţi, imobile, de a face împrumuturi, — de a crea economii, şi de a înfiinţa stabilimente industiale.

Autorităţile sunt îndatorate de a da tot sprijinul cooperativelor ţărăneşti. Cooperativele pot dispune fără restricţiune asupra banilor şi materialelor. Afară de aceste cooperative se vor înfiinţa „Societăţi de ameliorare". sprijinite băneşte din partea statului rusesc — Un decret recent publică o dispoziţie prin care se estinde dreptul de financiare la întreprinderi: Tot acest decret dispune că întreprinderile pot dispune liber asupra fondurilor lor.

Dispoziţiunile acestea ne arată că Rusia să întoarce la capitalismul, adecă începe a recunoaşte proprietatea individuală şi drepturile sociale. — Păşind dela idea comunităţii — Lenin a recunoscut bunătatea sistemului economic raţional — şi cu aceasta falimentul doctrinei comuniste.

Prin drepturile acordate ţărănimei şi introducerea sistemului financiar individual — sau pus baze necesare pentru desvoltarea economică a Rusiei pe viitor. Urmările bune nu se vor manifesta însă de grabă, căci ce a stricat o dominaţie absurdă în timp de trei ani, — nu se poate reface cu una cu două.

Ţărănimea rusească însă, văzându-şi asigurată posesiunea şi drepturile respectate prin lege va porni munca grea a refacerii. — Cu ajutorul Europei — prin trimiterea de alimente, maşine — şi cointeresări financiare a străinătăţii economia ţării ruseşti, va putea prinde iarăşi fiinţă. Rămâne ca ţărănimea să nu se lese de drepturile acordate azi — şi în caz necesar să-se apere cu arma în mână — dacă poate Trotzki, va voi să impuie ţării voinţa sa, prin unelta sa oarbă „garda roşie.

Raco.

Hatmanul Mahno a trecut în Basarabia

Trupele bolşevice trecute la noi au fost capturate

Citim în dimineaţa: O ştire de o importanţă destul de mare ne-a parvenit pe cale particulară aseară târziu.

Marţi după amiază bandele contra-sovietiste coduse de famosul hatman Mahno, au fost angajate într'o luptă aprinsă cu mai multe detaşamente sovietiste.

Infrânte cu desăvârşire, bandele lui Mahno s'au retras spre Nistru, fiind urmărite de către bolşevici. Profitând de faptul că apa Nistrului este foarte scăzută, rămăşiţele armatei lui Mahno, compuse din 77 călareţi au trecut Nistrul în dreptul satului Vadul lui Vodă.

Hatmanul Mahno, care este uşor rănit la picior şi în piept, împreună cu soţia sa, a trecut de asemeni în Basarabia.

Călăreţii ruşi contra-revoluţionari şi Mahno au fost imediat dezarmaţi de către trupele noastre însărcinate cu paza pe Nistru, şi internaţi într'un lagăr.

Două ore după trecerea bandelor hatmanului Mahno, mai multe detaşamente din armata sovietistă, cari se aflau în urmărirea acestora, au trecut şi ele Nistrul, prin acelaş punct. Sărind în grabă un pluton din compania 3-a de grăniceri, soldaţii ruşi au fost şi ei dezarmaţi şi puşi sub pază militară.

Alte amănunte lipsesc.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE şi PIANE
467 priviţi exposiţia
primei fabrici de mobile
soc. pe Acţiuni
SZEKELY şi RETI
TÂRGUL-MUREŞ.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Morţii vorbesc

de **E. M. de Vogüé.**

— Partea întâia —

Capitolul VII.

No. 21

Iniţiarea

— Vai! Câtă grosolănie!

— Nu asta-i politică. — Iată-l şi pe Pouline Renard zis şi „groaza pruncilor". — Cel mai vesel comis voiajor. — Reprezintă unul din departamentele sceue cu Parisul în care una din industriile principale e creşterea copiilor de ţâţă pe cheltuelile statului. Fiecare ţăran devine rentier se spunea Parisului crescând copii din flori. Votează un alegător rău s'au îşi trimite micul parisian la şcoala călugărilor! Renard îl ameninţă îndată cu luarea înapoi a copilului şi după cât ştim pretenţiile pe cari le are în Consiliul municipal îi uşurează înfăptuirea ameninţării. Pe această cale are în mână pe întreg arondismentul.

— Dar, asta-i mârşăvie! exclamă Jaques.

— Nu, asta-i politică răspunde Asserme cu o nuanţă de admiraţie involuntară pentru colegul aşa de dibaciu. — Iată-l şi pe Mirevaults cel gros care prezidează din nou comisia vamală. Nimic de spus. Tipul marilor burghezi, cinstea republicei pe care au intemeiat-o. Filantrop mare respectat în lumea protestantă franceză. Avere frumoasă câştigată cinstit din fabricarea pânzeturilor. — Decorum desăvârşit pentru o frumoasă viaţă republicană, totdeauna în fruntea partidului condus totuşi cu cu o prudenţă care nu lasă nimic în voia întâmplării. Mirevault nu şi-a spus încă ultimul cuvânt. Alţii strălucesc mai mult şi se trec iute.

El aşteaptă în prăvăile intunecat şi palid ca şi poitavul negru pe care'l fabrică. Una din rezervele personalului nostru politic. Zgomotul paturilor de armă căzând pe parchet întrerupe pe Aristide. Măreţi între două rânduri de soldaţi. Trecea preşedintele spre sala de şedinţe. Jaques văzu pe Duputel, profilul lia iarasin şi capul a b de pasăre de picidă. Tutul nostru nu se schimbase din ziua îndepărtată când Andarran îl zărise în pragul cancelariei din strada Berbacanei la Carcassme.

Ciudat om mormăi Asserme şi tainic subtil. Face toate sforţările pentru a pluti la înălţimi mari' a an ându-şi p'anurile fără a lăsa urme. Când a părăsit presidenţia Consiliului am avut treabă cu dânsul şi am fost la el în palatul comisiei pe care-l stăpâneşte în fundul unui cartier liniştit, strada Ternelor; Golciunea rece a cancelariei uimi un birou impersonal de ingineri de parlamentari, dosare clasatoare, nici un Cibelon de artă, nici o fantezie. Pe masa pe care scrie nu sigur obiect: un ghem de aţă într'o farfurie.

Acest ghem de sfoară e Duputel.... In timpul Panamalei în care nimeni nu se gândea să-l amestece, am avut prilejul să trec prin faţa palatului: răsuflătorile dela pivniţă erau astupate de curând, ca şi cum proprietarul ar fi avut întreruptă orice comunicaţie cu exteriorul în timpul furtunei.

Jacques intră în sala de şedinţe. Fiind singurul deputat prezent văzu stenografii, secretarii şi preşedintele în faţa băncilor goale. Inapoia preşedintelui, lângă zidul plin de aparate telefoane, tuburi de chemare, secretarul general şi funcţionarii lui stătea pe platforma altarului în mai multe caturi care constituie biroul Duputel se desprindea acolo sus pe baza reliefului de stil Ludvic Filip.

Mica publicitate

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, şoălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă ni centru, preţ convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

Diverse:

LA ADMINISTRAŢIA ziarului Infrăţirea se primeşte ori ce reclame pentru Programul Teatrului Naţional din Cluj. Seşiune pe 1921—922

BĂNCI, FABRICANŢI, INDUSTRIAŞI COMERCIANŢI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea.

IN CURÂND va apare în Cluj Revista Umoristică „ŢĂNŢARUL" Redacţia şi administraţia în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente şi anunţuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

Administraţia spitalului public judeţean din Oradea-Mare.

ad. 97—1921.

Concurs.

Se aduce la cunostinţă generală, că în ziua de 5. Octomvrie 1921. ora 11. a. m. se va ţinea licitaţie publică în cancelaria administrativă a spitalului public judeţean din Oradea-Mare (Strada Regele Ferdinand No. 31.) pentru aprovizionarea spitalului cu pânză pentru albituri şi anume:

1) 10.000 m. pânză albă (mollinó) pentru albiturile necesare.

Licitaţia să va ţine în conformitate cu dispoziţiunile Art. 72—83 din legea contabilităţi publice.

Supra oferte nu se primesc. Ofertele trebuesc provăzute cu mostrele pânzeturilor oferite. Spre a fi admişi la licitaţie, din concurenti, vor depune oferta şi garanţia de 10% din valoarea furniturii la caseria Spitalului.

Condiţiunile se pot vedea în fiecare zi de lucru intre orele 11—12 la serviciul administrativ al spitalului.

Oradea-Mare, la 30. August 1921.

Alexandru Peleş, administrator. 1046

Dr. Móricz, p. director spitalului.

Vizitaţi expoziţia magazinul de încălţăminte

D. S. RAFTOPOL

din Bucureşti,

Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15.

În faţa bisericei „Mateiu Corvin". □ Telefon 107

Care stă la dispoziţia On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie şi de ale renumitei fabrici elveţiană 925 „Bally", toate scăzute în preţ cu 20%.

Ţinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a fost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anul 1906 cu „MEDALIA DE AUR".

Convocare.

„CONCORDIA" însoţire generală economică şi comercială s. p. a. în Alba-Iulia (de prezent: „Concordia„ banca economică şi comercială s. a.) îşi va ţinea în ziua de 12 Septemvrie 1921 la 2 ora d. m. I-a adunare generală ordinară în localul propriu Alba-Iulia, (Str. Nicu Filipescu No. 31), la care sunt invitaţi cu stima on. acţionari.

ORDIN DE ZI: *)

1. Deschiderea prin preşedinte, esmiterea conducătorului procesului verbal şi a verificatorilor.
2. Esmiterea comisiunei pentru statorirea capacităţii de decidere.
3. Raportul direcţiunei şi comitetului de supraveghere de pe anul prim de gestiune şi despre raţiuneă finală, precum şi propunerea în conexiune cu aceasta pentru statorirea bilanţului şi hotărârea despre împărţirea venitului curat.
4. Hotărâre asupra absolvarea direcţiunei şi comitetului de supraveghere.
5. Statorirea onorarului Comitetului de supraveghere.
6. Eventuale propuneri.

Alba-Iulia, la 27 August 1921.

DIRECŢIUNEA.

*) NOTA. 1, Acţionarii care doresc a lua parte şi a vota la adunare, sunt obligaţi a depune acţiile resp. până la emisiunea acestora reversele interimale primite în locul acţiilor la cassa institutului, ori la „Szászsebesi Takarékpénztár" soc. pe act. în Şebesul-Săsesc, ori la „Goronul" institut de credit şi economii s. p. a. în Aiud.

2. La adunare poate participa numai acel acţionar, personal, prin reprezentant, sau plenipotenţiat (§§ 12, 13) care cu doua luni înainte de adunare a fost acţionar insoţirii şi a depus acţiile cu 5 zile înainte de adunare la locul fixat de direcţiune.

3. Fiecare acţie îndreptăţeşte la un vot. Plenipotenţiatul — cu excepţiunea representantului legal — numai acţionar poate fi. Un acţionar poate fi plenipotenţiat din partea mai multora.

4. Numai acele propuneri pot fi desbătute, care cel puţin cu 5 zile înainte de adunarea s'a înaintat în scris direcţiunei (§ 19.).

Contul bilanţ la 31 Decemvrie 1920.

ACTIVA: Cassa: Lei 159.656·61. Mărfuri: Lei 565.201·68. Debitori: Lei 1.680.820·79. Mobilar: Lei 4.750·—. Total: Lei 2.410,429·08.

PASIVA: Capital societar: Lei 1.500.000·—. Fond de rezervă: Lei 27.950·—. Creditori: Lei 754.507·50. Profit net: Lei 127.971·58.

Contul perdere şi profit la 31 Decemvrie 1920.

ESITE: Salare: Lei 51.500·—. Interese plătite: Lei 37.500·—. Spese: Lei 73.582·50. Dare: Lei 3.000·—. Profit net: Lei 127.971·58. Total: Lei 293.554·08.

VENITE: Interese întrate: Lei 155.794·27. Profit la mărfuri: Lei 137.759·81. Total: Lei 293.554·08.

1048 DIRECŢIUNEA.

Regatul România. Ministerul Lucrărilor Publice.
Direcţiunea serviciului hidraulic pentru Transilvania şi Banat.

No. 2035—1921. Cluj, la 29 August 1921.

Concurs de admitere

în Şcoala reg. rom. de agenţi hidraulici din Arad.

1. Şcoala de agenţi hidraulici are de scop formarea de personal technic necesar pentru conducerea şi supravegherea executării lucrărilor Hidraulice.

Durata cursurilor şcoalei este de 3 ori câte 4 luni, iar absolvenţilor cu succes şi şcoalei li se vor elibera certificate de agenţi hidraulici.

2. In anul bugetar 1921—22 se vor ţinea 2 cursuri cu durată numai de câte 3 luni. Cursul I. va începere în 1 Oct. a. c. şi în 1 Ian. 1922 va continua cu cursul II. care se va termina în 31 Mart. 1922.

Condiţiuni de admitere.

3. Vor fi admişi la concurs cetăţenii români, cari intrunesc următoarele condiţiuni: a) au terminat cu succes cel puţin 2 clase secundare ori au servit în armată cu gradul de sergent, b) au trecut de 24 de ani, dar nu au împlinit 30 de ani, c) scriu şi vorbesc perfect limba română şi d) sunt deplin sănătoşi.

4. Dintre concurenţi se vor primi în şcoală 20 elevi de agenţi hidraulici. Aceştia vor primi un salar fundamental de Lei 275 lunar iar în timpul studiului vor avea şi locuinţa gratuită şi vor primi pentru întreţinere un ajutor de 15 lei, la zi, având în schimb să facă serviciu la oficiile hidraulice atât în timpul liber din durata cursurilor, cât şi în timpul dintre cursuri.

5. Elevii, cari nu vor da dovadă de capacitate, sârguinţă ori purtare morală corespunzătoare, vor fi eliminaţi din şcoală.

6. După obţinerea certificatului de agent hidraulic, absolvenţii vor fi încadraţi în serviciul statului cu drepturile pe cari le au funcţionarii absolvenţi de 4 clase secundare.

7. Concurenţii vor înainta Direcţiunei Serviciului Hidraulic Cluj, (Str. Mico No. 32.) cel mai târziu până la 15 Sept. a. c. cererile scrise şi iscălite cu mâna proprie provăzute cu timbru de un leu şi asistenta sociala de 25 bani.

Cererea, în care se va indica adresa exactă a concurentului va fi însoţită de următoarele documente.

a) Estras de botez.

b) Certificaful şcolar despre cea mai înaltă clasa terminată cu succes, iar cei ce n'au terminat cu succes cel puţin 2 clase secundare vor alatura un document, din care să se vadă, că a servit în armată cu gradul de sergent.

c) Certificat medical eliberat de vre-un medic în serviciul statului.

d) Cartificat de moralitate,

Având-se în vedere termenul scurt pentru înaintarea cererilor se vor primi şi cererile, cari nu vor fi însoţite de toate documentele necesare, cu condiţia, ca restul documentelor să fie prezentate până la 1 Novembrie a. c.

9. Concurenţii vor fi avizaţi despre resultatul concursului până la 20 Septemvrie a. c.

Director:
R. Oprea.

1047

Cea mai ieftine magazie de ghete din România

„BATA"

A sosit ghete noi de calitate fină. Vânzare se face în Str. Iuliu Maniu (Szentegyház) No. 4 până la **8 Septemvrie** după aceia în noul local din **Piaţa Unirii (Főtér) No. 9.** 1041

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neintrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialişti.

La cel mai renumit Atelier şi Magazin de Blănărie din Cluj L. JANKY

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu preţuri moderate

919

Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăţi 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 170
PENTRU
MICA PUBLICITATE

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd.

LINIE REGULATA și RAPIDA

Constanța--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

MEGALI HELLAS

de 18.000 tone, viteză 18 noduri

pleacă din portul **CONSTANȚA** la 30 August st. n. direct **NEW-YORK**

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere și mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREȘTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 și Sucursalele: GALAȚI, Strada Speranței No. 28; BRAILA, Strada Belvedere No. 1; CONSTANȚA, Strada Traian No. 15

„MEGALI HELLAS" pleacă din Constanța la 30 August 1921

Clasa 1 Lei 20.000·— Clasa 2 Lei 15.500·— Clasa 3 Lei 8.500·—

In costul biletelor de la clasa 1, 2 și 3-a, se cuprinde și hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— și pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni și până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul întreg. 902

Pentru a servi publicul călător, ziarul Infrățirea va publica în curând în fiecare zi

Mersul Trenurilor

în întreaga țară, cu plecările și sosirile în fiecare stație după datele oficiale ale Dir. C. F. R.

3 Căței rasa lup de vânzare.

A se adresa la Strada Hasdeu (Kökert) 25. 1038

De vânzare

un dormitor complet, o masă de sufragerie, cu 4 scaune și un pian cu ½ coadă.

A se adresa la ziar.

Întreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Execută instalații de lumină și transmiteri de forță electrică precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volți 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volți de toate luminele cu preț de concurență. **Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde.** 174

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□ 148

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17. 35

CAUT spre cumpărare de ocazie

DORMITOR COMPLET și SUFRAGERIE

solide și în bună stare.

A se adresa Str. Universității No. 3, Ionescu M.

TOȚI ABONAȚI ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publice un anunciu de 10—15 cuvinte de două ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvînt. □

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece
329 □ la pahar. □

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Reclama este sufletul comerțului

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

O reclamă

ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipărește ziarul Infrățirea veți avea mult folos.

Administrația ziarului „Infrățirea" tipărind pentru toate restaurantele gărilor din Ardeal

liste de bucate

primește reclama cu preț moderat pentru aceste liste.

ABONAMENTE

la ziarul „Infrățirea" se primesc și de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativ Cărtea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul II. No. 314 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Luni 5 Septembrie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj

Nr. de schimb „Transilvania" Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STR... NIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 962.
SUB CONDUCEREA UN...
Director: D. TOM...
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

ROMÂNIA 3 BANI POȘTA

Două spirite

Turneul politic făcut în Ardeal de generalul Averescu și discursurile rostite cu acest prilej aduc din nou la ordinea zilei cele două categorii de spirite și de culturi cari împart lumea politică și cari umplu aproape întregul ei cadru, astfel încât nu rămân la dreapta și la stânga decât varietăți, aproape excepțiuni, sub împărțiri accesorii și despărțăminte de detaliu. Oricum ar fi fost numite ele n'au fost niciodată definite complect, nu li s'a arătat niciodată printr'o expresie destul de înțeleasă atributele distinctive sau diferențele esențiale.

A zice că unii sunt activi și ceilalți amatorii, nu înseamnă a rezolva problema nici a desprinde tipurile. Am fi mai lămuriți dacă am spune cu naivitate că există în lumea politică în care se vorbește, se scrie, se guvernează, politicieni și poeți.

Sunt două feluri de spirite despărțite printr'un antagonism latent. Anumite călătorii ministeriale în Ardeal ni l-a lămurit și pe unii și pe alții.

Eri, când călătorea d-l Goga am văzut ce înseamnă lipsa facultăților practice și am înțeles diferența între oamenii de acțiune și artiști. Astăzi, când călătorește d-l Averescu cumpănim ce înseamnă lipsa acelei educațiuni fine și complecte de cunoscător care nu se capătă decât după multă vreme, printr'o statornică, muncă zilnică, printr'o lentă și răbdătoare gustare, printr'o subtilă și minuțioasă comparație.

Educația aceasta e o posesiune absolută a tuturor resurselor limbei, o știință adâncă și sigură a proprietăți esențiale și radicale a cuvintelor, a înțelesului lor adevărat, un fel de intimitate cu ele, care îți îngăduie să nu le folosești decât cu bună știință, adică cu îndrăzneală sau discuție după cum e cazul.

Și delicatețea aceasta nesfârșită, un om politic de adevărată cultură intelectuală, o dovedește nu numai în alegerea termenilor ci și în confecționarea ideilor. Un om politic care vrea să se hazardeze în discursuri hotărâtoare, trebue să fie un anatomist capabil de a subția cu dibăcie o frază sau o cugetare deja subțirele prin firea lor.

Nu e de ajuns pentru aceasta sforțarea unei vieți întregi de aplicare, dacă omul politic nu are și un oarecare simț, un oarecare tact în vârful unghiilor, flair-ul și instinctul intelectualului.

Sunt fraze și sunt discursuri cari trec drept frumoase, dar cari considerate din punct de vedere al educației fine sunt absolut mediocre, subalterne, nu contează, fără însă a putea convinge de ceeașa, pe cel care le-a rostit sau pe cei cari le-au admirat. Mizeria aceasta nu-i vizibilă cu ochiul liber; e o mizerie în haine negre, care atârnă de lucruri mici și pe care n'o văd decât inițiații.

Oricum ar fi, simți că educația aceasta fină nu e la îndemâna tuturor oamenilor politici, că ea e deasupra lor, că știința aceasta de expertiză și de alambic, că chimia aceasta literară n'are nimic comun cu asprimea inteligenții.

Nu putem cere nimărui mai mult decât poate da. Poate chiar că e util să fie așa, să avem două rase de oameni politici, cu însușirile și lipsurile lor intelectuale, cu reveriile sau brutalitățile lor de exprimare.

Dr.

Evenimentele zilei

Ungurii încalcă teritoriul austriac

Impresie nefavorabilă au produs raporturile sosite din Ungaria Occidentală indicând prezența a bandelor monarhiste în apropierea de Oedenbourg, încercându-se de a stânjeni ocupațiunea pașnică de către Austria a teritoriilor care i-au fost cedate prin tratatul din Trianon. Puterile aliate nu vor suferi o încălcare a tratatului care a fost semnat de dânșii și se vor lua măsuri energice de va fi nevoie de a asigura Austriei teritoriul la care are drept.

Impresia rea creiată de incidentele din districtul Oedenburg a fost intensificată de faptul amintit de ziare după care porțiunea Ungariei meridionale care în ultimii doi ani a fost ocupată de sârbi a fost acum evacuată și a devenit parte integrală a Ungariei potrivit tratatului semnat și în urma recomandațiunilor făcute de aliați.

Convențiunea economică anglo-rusă.

Ziarul berlinez „Lokalanzeiger" publică o știre care poate avea urmări foarte grave, dacă se va adeveri.

Știrea este următoarea:

Zilele trecute s'a semnat la Londra o convențiune economică între reprezentantul republicei sovietelor, Krassin și între unele grupuri economice engleze și societatea americană Standard Oil Konzern, care e condusă de regele petroleului american, Rockefeller. Punctele principale ale acestei convențiuni sunt:

1) Societatea acordă guvernului rusesc un credit de 30 miliarde în bancnote; 2) Comitetul rusesc de ajutorare va funcționa mai departe și va colabora la executarea convențiunei economice; 3) Guvernul rusesc renunță la dreptul de a încheia convențiuni economice fără avizul grupurilor engleze; 4) Societății i se mai fac concesiuni în regiunile de la Urali și concesiuni petrolifere. Redacția ziarului „Lokalanzeiger" observă, că cercurile americane din Berlin sunt de părere că știrea corespunde adevărului.

Lupta de clasă?

Un ziar din București făcea acum câtva timp o observație foarte adevărată, și anume că cei cari alcătuesc și alimentează necontenit, că un număr din ce în ce mai mare, contingentul de elevi ai școlilor noastre secundare și universitare sunt fii de țărani. In fiecare toamnă, început de an școlar, sute și mii de tinere energii rurale vin, din satele presărate în largul câmpurilor, să-și însușească sau să-și desăvârșească o educație și o cultură care prin esența lor îi răsesc dintr'un mediu social pentru a-i arunca într'altul cu totul deosebit. Căci școlile noastre secundare și universitare pregătesc prin cultura pe care o dau, prin educația pe care o fac, prin mediul în care se mișcă elevii reprezentând toate categoriile sociale, toți supuși acelorași norme și aceliași discipline, pregătesc elita intelectuală care va conduce mâine statul. Profesori, funcționari, avocați, doctori, financiari, ingineri, militari, savanți, oameni politici, etc., toți cei cari alcătuesc acea elită de gândire și de cultură care pretutindeni și totdeauna a stat la conducerea unui stat, și-au însușit cunoștințele necesare în licee și în universități. Iar origina celor mai mulți dintre ei este acolo la țară de unde au plecat spre a găsi terenuri de muncă pentru activitățile lor mai numeroase, pentru energiile lor sporite.

Ogorul părintesc era prea strâmt, viața satului prea mărginită pentru forțe și pentru energii cari se cereau întrebuințate pe câmpuri de activitate mai largi și mai variate. Forța aceia care împinge elementele înzestrate cu calități superioare să dezvolte o activitate mai vastă, i-a adus dela coarnele plugului în laboratoare, pe catedră sau în biurouri.

Și atunci cum se poate vorbi de un antagonism de clasă când năzuința elementelor valoroase dela sate de a intra în elita intelectuală a țării, în așa zisa clasă conducătoare, se vădește atât de puternic?

Dar astăzi nu se mai poate vorbi de clase sociale pentrucă în fața legii toți cetățenii statului sunt egali. Nu sunt hotare precise cari să mărginească clasele sociale. Există o burghezie rurală, după cum există o burghezie muncitorească, iar între acestea și proletariat nu există bariere hotărâte. Un lanț continuu de activități se urcă dela temelie până în vârful piramidei sociale.

De aceia nu poate fi vorba de lupte de antagonisme de clasă Nu sunt decât conflicte inerente vieței între interesele și aspirațiile energiilor, valorilor sau capacităților individuale, interese pe cari nu le poți solidariza nici măcar în sânul aceleași clase pentru o acțiunea care ar însemna favorizarea unora și dăunarea altora.

Politica orientală a Italiei

Declarațiunile făcute recent la Senat de marchizul della Torretta au produs oarecare emoție în Orient Noul ministru de externe afirma, e adevărat, că nu s'a schimbat într'u nimic politica orientală a Italiei, dar adaugă că, pentru a realiza acest program guvernul trebuia să-și schimbe metoda.

Metoda ineficace a fost aceea a convorbirilor cu Angora. Care va fi noua metoda. Asupra acestui punct marghizul era mai puțin explicit. In clipa chiar în care ministrul de externe al Italiei anunța la Roma aceasta schimbare de metodă, Journal d,Orient oficiosul al ambasadei italiene din Constantinopol consacra chestiunei Mediteranei un articol remarcabil. „Mediterana a început să devie o mare engleză. Ocupată cu Germania, Franța privește distrată S'ar putea ca pe viitor să se intereseze mai mult din cauza stăpânirii Siriei.

Acum trei puteri sunt în arenă: Italia, marea preoteasă engleză și acolita sa greacă. Autorul procedează la împărțirea Mediteranei între aceste trei puteri, inegale ca însemnătate dacă nu ca lăcomie și conchide: „Credem că dat fiind situația lumei, cunoscându-se pe de altă parte prietenia sinceră dintre Italia și Anglia, aceste două puteri vor găsi o linie de conducere comună în Mediterane și orientul apropiat etc."

Insfârșit, telegrame din Londra anunțau că într'o serie de convorbiri Lord Curzon și de Martiris au pus bazele unui acord pentru efectuarea unei politici comune în orient. De data asta vestea a fost desmințită de Roma printr'o notă scurtă apărută în „Tribuna" totuși dădea de gândit. Schimbarea de metodă anunțată dar nu definită de marchizul della Torretta, consista în părăsirea atitudinei binevoitoare pe care a avut-o Italia pentru Turcia dela armistițiu încoace atât la Constantinopol cât și la Angora și vom vedea în curând Consulta adoptând fără rezerve punctul de vedere englez?

Acestea au tot întrebările pe care și le-au pus turcii. Anglia își propune de a împăca interesele protivnice ale Angliei și Greciei în Mediterană și care puteau fi condițiile acestui compromis?

Acordul aceasta era preludiul acțiunii decizive, așa adesea anunțate, prin care va fi definitiv rezolvită problema orientală?

Marchizul della Torretta nu prevăzuse că această schimbare de metodă va provoca în întreaga Mediterană atâtea nădejdi și griji. Acei cari cunosc pe noul ministru de externe afirmă că pronunțând aceste cuvinte, ministrul italian n'a avut altă intenție decât să arăte cârmuitorilor de la Angora nemulțumirea cea mai justificată și să-i facă să înțeleagă imprudența refuzului pe care l-au apus propunerilor împăciuitoare ale Italiei.

Aceasta explicație e de altfel potrivită cu dispoziția actuală a poporului italian. Contele Sforza a spus că schimbarea ministerului va nu atrage după dânsa și schimbarea politicei externe. In timpul u timei sale guvernări, Giolitti a fixat cu perfecta lui cunoaștere a țării, aspirațiilor și intereselor ei, liniile conducătoare și limite acțiuni pe care Italia trebue și poate s'o urmeze în străinătate.

Această acțiune o definea „eventualmente economică", dând la o parte astfel ambițiile teritoriale și intervențiile militare. Programul lui Giolitti va fi probabil și al succesilor lui, pentru că se bazează pe cunoașterea adâncă a trebuințelor țării și pe exacta evaluare a posibilităților ei.

In Orient, poate mai mult ca aiurea Italia vrea să exercite o acțiune economică. E vorba să se folosească de avantagiile considerabile pe care i le-a atribuit acordul anglo-franco-italian și pe care rândurile ulterioare pot să le confirme modificând ușor forma. Fără a perde timp, Italia s'a pus pe lucru: vapoarele ei comerciale se grămădesc în portul Constantinopolului de unde se îndreaptă spre coastele Mării Negre ca și spre Egeea.

De doi ani majoritatea produselor importate în Anatolia sau Caucaz sunt de origină italiană sau procurate prin mijlocirea comerțului italian. Italia are consuli la Batum și Tiflis, pentru a-și proteja negustorii care se întorc la Constantinopol cu petrol, manganez sau aur. De curând, Georgia plătea 5 milioane ruble în aur un vapor cu făină italiană.

Prin navigație, comerț și bancă își afirmă Italia influența crescândă în Orient. Ea lasă altora sarcina să descarce problemele politice din care nu se desinteresează dar pe care le subordonează acțiunii economice. La Constantinopol diplomația italiană știe să se acomodeze cu situația delicată și se întreține raporturi de prietenie fie cu Aliații, fie cu guvernul din Angora fie cu acel al sultanului.

Italia nu lucrează în Orient la întâmplare și de aceea e posibil să se folosească de pe urma insuccesele altora

Incordarea între Ungaria și Austria

Delegații județelor din țară s'au întrunit în r'un mare congres la Budapesta, unde s'a discutat chestiunea Ungariei de vest. Congresul a hotărât cu unanimitate și cu mare însuflețire ca să se indrume guvernul să rupă legăturile diplomatice cu Austria și să închidă numai decât granițele austriace.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Școală normală de învățători din Cluj

In anul 1871 au fost înființate pe teritoriul întregei Ungarii de atunci 20 de școli normale.

Școala normală din Cluj face parte din acestea.

Partea cea mai interesantă pentru noi românii din istoricul acestei școli este evoluția acțiunei de maghiarizare care preocupa toate organele statului ungar de atunci.

Începând cu anul 1881 limba română rămâne încă câțiva ani numai ca studiu facultativ apoi dispare complect din programul de învățământ al acestei școli.

Până la 1896 adică timp de 25 de ani dela înființarea ei, au absolvit această școală 356 de învățători dintre care numai 41 erau români.

Dela 1896 și până la preluarea ei de către statul român școala a dat 566 de învățători între care abia 15 erau români.

Începând cu anul școlar 1907—8, adecă după votarea faimoaselor legi școlare ale lui Apponyi, maghiarizarea se face, în spiritul acestor legi, în mod brutal. Terorizați, elevii români sunt siliți să-și maghiarizeze numele, să dea declarațiuni, că limba lor maternă e cea maghiară și că, pe lângă această limbă, cunosc puțin și limba valahă. In curând, șovinismul maghiar nu se mai mulțumește cu maghiarizarea numelor și răpirea limbei, căci coborînd în întunerecul timpurilor de dinainte de 1848 în Transilvania, silește pe elevii trecuți de 18 ani să și părăsească și legea părintească și să treacă la vr'una din confesiunile ungurești. In Anuarul școalei pe 1911—12 se mărturisește fără gână: „Trebue remarcat evenimentul, că dintre elevii școalei, șapte și-au maghiarizat numele prin ordin dela Ministerul de interne, iar doi elevi greco-catolici, ajungând etatea reclamată în lege, au trecut unul la confesiunea romano-catolică, al doilea la cea luterană."

Tendința aceasta de maghiarizare brutală a ajuns culmea în iarna anului 1917—18 când au fost maghiarizate cu forța 800 dintre cele mai bune școale primare românești, înființate și întreținute de bisericile noastre, mai ales în județele unde viața culturală și națională românească era mai accentuată.

Școala normală de învățători din Cluj a fost luată în primire în numele statului român la 22 Mai 1919 prin delegații d-nii dr. Gh. Wilt și Anton Domide.

Cu toate stăruințele care s'au depus, localul, care era ocupat cu un spital de invalizi, s'a evacuat abia la sfârșitul lui Octombrie 1920 astfel că cursurile n'au putut să înceapă de cât 1 Decembrie 1920.

Școala normală înainte de toate are datoria să dea neamului nostru nu niște cosmopoliți blazați cu veleități de savanți, ci dascăli luminați, bărbați stăpâniți de nețărmurita iubire de neam, oameni care paralel cu formarea unei serioase concepții de viață și a înțelegerei nevoilor de azi să aibă înțelegere pentru chemarea lor; să fie oțeliți față de toate greutățile și decepțiile ce le-ar putea întâmpina; dascălii, chiar de pe băncile școalei normale-anticipând plăcerea muncei desinteresate, pentru binele obștesc, așteaptă momentul când la lumina și căldura sufletului lor vor putea să deștepte viață nouă în sufletulele dornice, de povețe bune a acelora pe care sunt chemați să-i crească și să-i lumineze. Această notă ideală aceste principii sănătoase au călăuzit activitatea d-lui dr. Pavel Roșca, directorul școalei normale de învățători din Cluj cunoscut de altfel și ca unul din publiciștii de frunte ai Ardealului și ca unul din marii luptători pentru cauza națională românească. De aceleași concepții a fost călăuzit și corpul profesoral al acestei școli.

Fiind în primul an de activitate culturală românească la această școală, s'au întâmpinat destul de multe greutăți, neiertanța cu privire la deschiderea școalei a avut ca urmare pe de o parte că întregirea corpului didactic s'a făcut cu unele întârzieri și pe de altă parte a suferit și recrutarea elevilor.

Pentru clasele VI—VIII s'a urmat planul de învățământ al școlilor de patru clase cum erau în fosta Ungarie, firește cu adaptările corespunzătoare, iar pentru clasa I—V în urma aprobării primite. Din partea secretariatului general din Cluj, s'a urmat un plan de învățământ alcătuit pentru tipul de școală normală cu 8 clase care în unele privințe diferă de planul de învățământ pentru clasele corespunzătoare dela celelalte școli normale.

Aceasta este o anomalie care trebuie curmată prin votarea cât mai grabnică a unei legi, care să normeze organizarea la fel a școalelor normale pentru întreaga țară.

Până când nu se va vota unificarea învățământului nu se poate face cu succes și pe toată întinderea țărei schimbul atât de folositor cu elevii din diferite ținuturi.

Deși s'a făcut un remarcabil progres față de cunoștințele cu care au venit elevii la începutul anului școlar, rezultatele obținute nu sunt acelea la care se putea aștepta pe urma activității unui corp profesoral așa de bine pregătit și de însuflețit. Lucru e foarte explicabil căci în toată stăruința d-lor profesori din cauza scurtimei timpului, față de lipsa de cunoștințe a elevilor și pe lângă lipsa totală a unei biblioteci românești și a mijloacelor de învățământ corespunzătoare, nu se putea face mai mult.

Abia la sfârșitul anului s'au putut stabili condițiuni mai prielnice pentru învățământ. In unul din numerile viitoare a gazetei noastre vom continua aceasta scurtă dare de seamă asupra activității din primul an de funcționare a școalei normale românești de învățători din Cluj.

Șt. P.

„MISSIR"

Str. Memorandului (Unio-u.) 11.

Mărfuri de prima calitate cu prețurile mult reduse

Stofe p. dame	Pânză dublă 175—200
Stofe Bărbătești	cm. lat
Mătăsuri fine	Atlas p. plăpumi
Muselinuri	180 cm. lat
Dantele	Couvertuse de Tül
Panglici	Perdele de Tül
Covore și Preșuri	Linoleum tote lățimele

Articole de Mariage. Incălțăminte fină.

17

Eclipse de soare

In Ameriua se adună milioane de dolari pentru observarea apropiatelor eclipse de soare Verificarea Teoriei Relativității lui Einstein.

Revista „Scientific American" din New-York anunță că Societatea Astronomică Americană a organizat un „Comitet al eclipselor" care va face toate pregătirile necesare pentru observarea eclipselor de soare din 1922 și 1923.

Programul eclipsiei dela 10 Septembrie 1922 prevede numai observațiuni meteorologice.

Programul eclipsei dela 10 Septembrie 1923 va prevedea și verificarea mai îngrijită a deviației luminei, care constitue după cum se știe unul din criteriile practice ale Teoriei Relativității lui Einstein.

„Comitetul Eclipselor" va pregăti toate instrumentele și aparatele necesare; de asemenea va alcătui o listă de expedițiuni astronomice ce se vor organiza pentru observarea eclipselor.

Capitalul necesar va fi pus la dispoziție de guvern și particulari.

Și astfel în timp ce americanii cheltuesc milioane de dolari pentru eclipse, la noi arhimilionarii și îmbogățiții de războiu nu subscriu un singur ban pentru „Fondul Științei".

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal **Cluj,** Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

Citiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cronica muzicală

Opera muzicală și interpretarea tenorii

Cuvântul tenor este sinonim cu o persoană dotată cu o voce puțin obicinuită, a cărui inteligență nu trece de cele mai multe ori limita mediocrității. Desigur că printre tenori, cari la spectacole cei puțin joacă roluri de eroi, se găsesc destui indivizi de-o minimă valoare intelectuală. E celebru cazul unui tenor vestit, care ocupându-se și cu pictura, trimese douăsprezece tablouri spre a fi expuse la o expoziție din orașul său natal. Din toate picturile i-au fost primite numai trei. Artistul furios, aleargă să se plângă președintelui asociației de bele-arte, zicându-i:

— Cum se poate domnule să-mi primiți numai trei pânze din cele douăsprezece trimese, în vreme ce altora le-ați primit mai multe?

— Te asigur, prietine, că te înșeli.

— Deloc.

— La urma urmei regulamentul este categoric; cu ce mi te poți plânge?

— Cu ce? Nu vezi că d-lui Vândut i s'au primit mai bine de cincizeci de pânze?

Președintele izbucni într'un hohot de rîs nefericitul tenor luase cuvântul Vândut drept numele unui om, unui pictor. Comitetul societății de bele-arte, cumpărând tablouri pentru o tombolă ce avea de gând să organizeze pusese pe tablourile cumpărate un carton, pe care era scris Vândut, cuvânt ce făcuse gelos pe tenor.

Din fericire, nu toți tenorii au aceiași mentalitate. Dacă se cere numai tenor să aibă o voce puțin obicinuită, nu strică dacă și o inteligență apreciabilă.

Tenorii au fost deseori obiectul unui dispreț general succesul și gloria de cari s'au bucurat cei mai mulți dintre ei, sunt o compenzație meritată a milei ce li s'a arătat adeseori. Interesul ce li s'a purtat ne amintește de altmintre de lingușirile al căror obiect puteau fi suveranii orientali, mai ales acel din „O mie și una de nopți"

Celebrul tenor Gayarré refuză într'o seară, la Barcelona, să apară în „Traviata". Impresariul său îl întrebă de cauza refuzului.

— Nu sunt scris cu litere destul de groase pe afiș.

Neputând obține nici o concesie dela tenor, impresariul afișă următoarele pe zidurile Barcelonei:

„In urma refuzului tenorului Guyarré de-a cânta de seară în „Traviata", va fi înlocuit de tenorul X... Persoanelor nemulțumite de această înlocuire li se va restitui prețul biletelor."

Nici un spectator n'a cerut rambursarea banilor. Sunt anumiți spectatori cărora le place să fie înșelați, după cum sunt unele femei cărora le place să fie bătute. Cazul lui Gayarré este însă o excepție.

Creatorii mari găsesc totdeauna însă interpreți demni de ei iar decadența artei interpretării nu depinde decât de decadența artei dramatice. Când pe o periodă de decadență creatoare se grefează un învățământ pedagogic, a fartiori interpretul devine un interpret convențional, ridicol pentru un spectator luminat; publicul în genere este însă complicele acestei decadențe. Spectatorului îi place ca în aceleași situații să audă aceleași intonații; și pentru a-și scuza dorința lucrului deja văzut și auzit, va invoca desigur tradiția, lucru atât de respectabil, confundând-o cu convenția, care nu e decât decadența însăși.

Ce importanță pentru arta dramatică poate avea trilul faimos pe un si bemol, pe care în fiecare seară, la o oră, anumită, un tenor îl execută într'o operă oarecare, și pe care „publicul select", după ce-și întrerupe în mod subit micile sale conservații, îl aplaudă cu o frenezie, care nu cunoaște margini? In asemenea ocazie e locul să ne îndoim de inteligența tenorului sau de inteligența publicului?

S'a format totuși o legendă cu anecdote de acest soiu, și tenorul a fost luat astfel drept un tip obtuz.

Toate carierele, dela cele mai joase la cele mai înalte, își au partea lor ridiculă.

Acelea cari sunt mai greu de îmbrățișat, după cum este teatrul și opera, dau ocazia, mai mult ca altele, la critică și la discuții, după cum sunt mai mult sau mai puțin supuse modei și fluctuației gustului. Cu cât această modă este mai spontană și manifestarea ei mai violentă, acei cari sunt obiectul acestei mode sunt mai mult expuși înșelăciunei, sunt mai dispuși să sacrifice artei succesul. Artiștii, cântăreții cari cred că succesul, favoarea publicului este scopul profesiunei lor, nu se înșeală totdeauna: trebue însă să ne înțelegem asupra modalității prin care tind s'o ajungă. Se înșeală însă amarnic când își închipue că succesul nu se poate atinge câtă vreme rămân credincioși adevărului, când ignorează cel mai invariabil și mai îmbelșugat isvor al efectului pe care-l caută; dispariția absolută a interpretului în modul personagiului său.

Nimeni nu se miră, că în lumea înerpreților scena lirică a tenorului are un loc preponderant, că vocea sa excepțio-

Cronica politică

Guvernul încearcă să reziste. Cele două întruniri publice organizate de d-l C. Argetoianu la Arad și Buziaș cu prilejul întoarcerii în țară a d-lui general Averescu vădesc hotărîrea guvernului de a încerca o ultimă rezistență în mijlocul unei crise politice a cărei soluție este totuși una singură: disolvarea parlamentului.

Nu înțelegem însă care ar putea fi temeiurile morale și politice ale unei acțiuni de rezistență. O remaniere a guvernului făcută numai cu forțele politice ale partidului averescan este cu desăvârșire exclusă, dată fiind sărăcia de valori a acestui partid.

O colaborare cu țărăniștii, după țigăniile petrecute în parlament, ar fi o monstruozitate politică la care nici măcar nu cutezăm să ne gândim, necum s'o credem și cu putință.

Activitatea de până acum a guvernului?

Dar tocmai această activitate a provocat crisa în care ne găsim astăzi.

Speră oare guvernamentalii să rupă pentru colaborare o fracțiune din partidul național, cum ar fi să se înțeleagă din faptul că la Buziaș atacurile d-lui general Averescu au fost îndreptate numai împotriva d-lui Iuliu Maniu?

Este o întrebare la care n'am putea răspunde, dar monstruozitatea ar fi tot așa de mare ca și în casul unei colaborări cu țărăniștii, și credem că nu pe monstruosități se poate clădi o guvernare sănătoasă și durabilă.

Și atunci acțiunea de rezistență a guvernului nu se poate razima de cât pe un singur lucru: pe resturile popularității generalului Averescu, adică pe *naivitatea corpului electoral.*

Frandele dela Resortul internelor

In legătură cu fraudele dela interne asupra cărora am scris la timp în ziarul nostru, continuându-se cu amănunțime și severitate cercetările, s'au făcut noi descoperiri care cât de curând vor fi urmate de altele.

In timpul cerçetărilor făcute prin registrele și arhivele contabilității resortului de interne, magistrații și experții au găsit 2 chitanțe trecute de două ori dar cu numerile schimbate. Controlând cu amănunțime toate registrele au constatat că chitanța a fost dată de tipografia „Cultura" din Cluj care tipărea „Gazeta oficială." Comisia de anchetă a chemat imediat pe Ludovic Bergman, procuristul firmei care a declarat următoarele: „s'a prezentat la mine funcționarul dela contabilitate Domocoș și mi a propus să-i procur o chitanță pentru suma de 25'130 de lei ca plată pentru tipărirea „Gazetei oficiale" în atelierele „Culturei oficiale" La riposta pe care am făcut'o că chitanța pentru suma aceasta a fost prezentată ministerului și achitată, Domocoș a spus că știe aceasta dar că el poate face să fie plătită a doua oară. Mi-a promis apoi că dacă fac chitanța are să-mi dea mie 20 la sută din afacere.

Chitanța aceasta a făcută, predată lui Domocos, iar a doua zi chemat fiind la resort tot de Domocos am încasat suma pe care după câteva ceasuri am împărțit'o între noi după cum ne înțelesesem, Același manevră a întrebuințat și Arpad Milcire în complicitate cu acelaș Ludovic Bergman, frustând statul de alți 74.977 lei și 20 bani. Prin urmare prin aceste două chitanțe false statul putea să fie păgubit de 100113 lei dacă afacerea nu s'ar fi descoperit și dacă nu s'ar fi luat măsurile de asigurare pentru restituirea acestei sumă.

Aceste măsuri de asigurare au fost deja executate și ele constau în aplicarea seguestrului penal asupra arendei de 100.000 lei pe care firma „RADIO" (arendașul) o datorește proprietarii lui institului de arte grafice „CULTURA". Cu această măsura suma de care era să fie păgubit statul va fi restituită complect.

Judecătorul de instrucție Dl. Munteanu și procurorul Dl. Ilea sunt pe cale a descoperi noi și senzaționale complecații în această afacere. In ultimul timp s'a constatat până la evidență și complicitatea tipografiei „KRAFT și DROTLEF". Cercetările continuă cu asiduitate.

Intruniri politice săsești

Sașii din județul Brașov vor ține o serie de adunări politice, în care vor raporta deputații și senatorii sași despre situația politică a țării.

Prima adunare s'a ținut la 2 Septembrie în Hălchiu pentru alegătorii sași din comunele Hălchiu, Codlea și Bod.

La 3 Septembrie ora 8 seara se va ține o adunare în Preșmer pentru alegătorii din comunele Preșmer, Hărman și Sânpetru, iar în 4 Septembrie se va ține adunare în Râșnov pentru alegătorii din comunele Râșnov, Cristian și Vulcan.

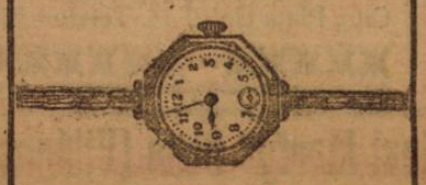

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

916 **Telefon No. 350**

Revista presei maghiare

Presiune dela Nord

Sub titlul acesta ziarul „Bécsi Magyar Ujság" își începe astfel primarticolul său din 31 August: „Apponyi a plecat la Geneva.

A cerut să fie primită și Ungaria în liga națiunilor. In vreme ce trenul cu Apponyi își face drumul spre Apus, se desvoltă înscenarea guvernului maghiar în Ungaria apusană, armata națională se achită de datoria ce i-s'a încredințat. Și Benes a plecat spre Geneva. Cehoslovakia protestează ca Ungaria să facă parte din liga națiunilor, înainte de ce s'ar fi degajat de îndatoririle internaționale. Nici nu se face secret din scopul călătoriei lui Benes, Hazardeurii mughiari cu înscenările din Ungaria apusană mână apa de-adreptul pe moara lui Benes în detrimentul Ungariei. Benes nici uu va fi nevoit să argumenteze. Va fi de ajuns dacă va arăta pe hartă capitala Ungaria apusene: Sopron; a cărei comandant chiar și după declarațiunile oficiale a-le guvernului maghiar este; Ostenburg tot astfel, fără vorbă, a arătat la Neuilly Clemenceau un punct pe harta Ungariei lângă care era scris: Urgovány. Elocventul Apponyi și-a plecat ochii și a tăcut. Și ce alta ar putea să facă astăzi. ?"

In Ungaria apusană

Sub titlul acesta, ziarul „Ujság" are de nou cuvinte să se ocupe de pacea pe hârtie,

— „Acum — scrie acest ziar — în Ungaria apusană au isbucnit flacările de sub jăratec. Acesta e focul, care a rămas din incendiul mondial, pe care conferința păcii nu l'a stins, ci numai l'a acoperit și a încercat să'l înăbușiască cu forțe. Situația din Europa ne demonstrează că aceste focuri, pretutindeni ard sub spuză și nici când nu se poate ști, că unde vor isbucni flacările și unde vor aprinde pacea de hârtie atât de expusă focului".

Credem și noi, că nu conferința păcii, ci armatele învingătoare, ar fi trebuit să nu se oprlască la calea jumătate și printr'o rău înțeleasă impulsiune de noblețe să le îngădue învinșilor nădejdile ce le mai nutresc. Trebuiau aplecați cu fruntea în țărână ca cu fruntea lor să stingă tot focul ce ar mai fi rămas sub spuză.

Dar dacă lucrul nu s'a petrecut astfel, advertismentele continue a-le presei maghiare, desigur ne vor impintena ca să ne pregătim pentru toate eventualitățile, când va fi să isbucniască și la noi focul, să-l știm localiza de așa încât să nu mistue decât pe cei s'au prea aprins de el.

„Nebunie dulce și sfântă"

Ziarul „Jövő", ce apare la Viena reproduce următorul pasagiu din semioficiosul „Uj Nemzedék": „Se poate, că iarăș se vor îngrămădi nori negrii pe orisontul Ungariei. Ceea-ce s'a întâmplat (e vorba de evenimentele din Ungaria apuseană) se poate să o considere mulți ca o nebunie dar e o nebunie dulce și sfântă aceasta". Ziarul „Jövő" reflectează:

Dar aceasta nebunie dulce se trage ca un fir roșu dealungul întregei istorii a „cursului creștin. — Nu pertractez cu antanta obraznică: — a spus'o cu doi ani înainte întemeietorul și primul conducător al „cursului", Friedrich și în nebunia-i dulce a respins dreapta de ajutor a Europei.

— Voiu pedepsi Budapesta păcătoasă! — a spus Horthy și în nebunia-i dulce a instituit.

— Cred renesanza creștină a Ungariei! — ziceau oficerii și în nebuuia-le dulce au omorât în masse populația dela sate, au umplut pădurile ungurești cu trupurile mutilate ale celor spânzurați, și au umplut Dunărea ungurească cu cadavre.

Nu, nu, niciodată! — a strigat resunător ministrul de externe contra Ungariei inelul de fer al popoarelor micei antante. Piară cultura creștină! — a spus ministrul de externe și în nebunia-i dulce a prefăcut'o în asiatică cultura maghiară. — Să ne scăpăm de jidani — a pretins unanim guvernul și în nebunia-i dulce a stângenit viața economică a țării.

— Ungaria apuseană nu o dăm — a anunțat Horthy și în nebunie dulce și sfântă au primit cu salve de gloanțe jandarmeria austriacă care înainta în mod legal. Domnilor maghiari înnebuniți, când dorîți să vă treziți din dulcea-vă nebunie?... A mai rămas ceva din Ungaria dărâmată, vă doare că a rămas și atâta? Trebuie îmbucătățită până la ultimul salcâm? Atunci vreți să vă treziți, când trezvia nu mai valorează nimic?"

Advertismente, cari le-ar putea fi de folos și multor unguraș dela noi.

---

mală oferă mai bogate resurse și dobândește efecte mai sigure, că atât compozitorul cât și publicul îi privesc ca pe un element mai rar în valorificarea operei muzicale. Rămâne ca posesorul unei voci neobicinuite să beneficieze de ea în așa fel, spre a fi demn de darul cu care l-a înzestrat natura, adăogându-i personalitatea sa, inteligența sa la studiu, știința sa dobândită pri muncă serioasă; într'un cuvânt rămâne ca să devie un artist.

Sunt unii tenori cari nu sunt decât tenori, sunt însă alții, cari sunt artiști; de-asemenea sunt artiști cari se lasă îndrumați de gustul capricios și jeftin al publicului, câtă vreme sunt alții pe cari nimeni nu i-ar putea distrage dela scopul lor, cari pot reacționa împotriva răului gust și al convenționalismului.

Este vestit cazul unui tenor bun, care intrând într'o zi într'o cafenea cu o partitură a „Walkyriei", o deschise, începând să o răsfoiască, arătând următoarea dedicație:

„Minunatului meu interpret X. Amintire și veșnică recunoștință, Richard Wagner".

Tenorul uitase, scriind această dedicație sie însuși că Wagner murise în 1883, și că prin urmare dacă mai face asemenea dedicații, operează în regatul întunecat al infernurilor lui Pluton.

Toți autorii dramatici și compozitorii n'au putut să deslușească încă confuziunea dintre tradiție și convenție. Nici Gluck, nici Mozart nici chiar Wagner n'au putut scăpa de ea.

Wagner, care a ridicat pe înălțimi, neatinse până atunci, arta dramatică muzicală a suferit mai mult poate ca ori care altul, de lipsa de pregătire a interpreților săi. In clipa în care măestrul din Bayreuth făcea un pas de uriaș în operă, expunând ideile sale asupra operei de artă a viitorului, puțin interpreți erau în stare să-l înțeleagă și să-l urmeze.

In clipa în care apăru Wagner, Opera din Paris era teatrul tip, cărui gusturi, fasturi și lux erau dătătoare de ton; ea se găsea însă sub influența dictă a lui Meyerbeer, care avusese taientul de-a consacra drept clasic totul ce nu era decât convenție. Pe de-altă parte teatrul italian își uitase adevăratele sale tradiții, astfel încât începu epoca tenorului și primadoner; reprezentațiile erau niște concerte în costum, piesele nu mai aveau personagii, ci numai cântăreți, a căror podoabă de preț era tenorul și primadona. Compozitorii nu contau în fața succeselor ușor de realizat a interpreților.

Marii măeștri clasici, după ce-au avut, în timpul vieții lor, atâtea necazuri pentru a parveni ca muzica lor să fie cântată așa cum a fost scrisă, n'au fost nici după moarte la adăpostul atentatelor făptuite de așa-zișii mari cântăreți, cari executau, după inspirațiile lor, minunatele lor opere.

Cât de puțini artiști, dar mai ales ce public restrâns au avut respectul ideii autorului însuși! „A fi credincios naturei, este cel mai sigur mijloc de-a nu se înșela," zicea marele tenor Nourrit, al cărui exemplu a dovedit acțiunea rodnică pe care un artist desăvârșit o poate avea asupra muzicei și dramei, în opoziție cu un alt cântăreț, de proastă calitate, al cărui punct de vedere își dă roadele nefaste, chiar în timpurile noastre, în întreaga școală de cânt. Numai emoția artistică poate da naștere la adevăr.

Odată cu apariția lui Wagner, arta lirică a fost sortită unor radicale schimbări. Interpretul devenea o parte integrantă a operei, iar tenorul, după definiția ce i-am dat-o la începutul acestor rânduri, devenea o imposibilitate. Dacă pentru a cânta era nevoie, după definiția lui Rossini, de voce, de voce și iarăși de voce, interpretului wagnerian i-se mai cer studii prealabile, oarecari cunoștinți istorice și estetice în afară de unifică și de mimică.

Wagner a împăcat musica cu drama; artă plastică, mimică, dans (în adevărata accepție a cuvântului), pictură, toate concurează la reprezentarea unei drame, pe care musica o luminează și o explică.

Inexprimabilul e exprimat aci de orhestră. Starea de suflet a personagiului devine stambilă prin sunet.

Tenorul, sărmanul tenor, cu mustăcioara-i obișnuită cu gesturile-i cuvenționale, cu pieptu-i umflat de note, pe cari le aruncă publicului delirant, nu mai este eroul acestor opere serioase. Va trebui să renunțe de-a mai cânta fără ritm și fără măsură, de-a face totdeauna aceleași gesturi și mai ales de-a se lăsa aplaudat după cea mai frumoasă notă a sa, pe care o scoate în fiecare seară, aprope la aceeași oră, în ori și ce operă.

Atari tenori au murit. Le mai pomenesc totuși de ei, și cum morții nu se prea grăbesc, trebuesc desființați cu desăvârșire.

Scilier era un atare tenor. Intr'o seară când cânta în „Faust" Gonnod era între culise. Incântat de sine însuși și dornic de-a culege laudă, se apropie de compozitor:

— Ei bine maestre?

— Bine amice, răspunde Gonnod; cum aș vrea să Te văd slăbind.

— Și de ce?

— Dacă ai slăbi, mi-ai dovedi că înghiți mai puțin din notele partiturei mele.

Este sigur că o voce foarte frumoasă va avea totdeauna un efect mare asupra publicului, chiar când ar fi emisă de gâtlejul unui prost și incult.

Când o partitură mută este înviorată de interpret, numai acela care va fi pus inteligența sa în slujba ideii artistului creator, va putea fi numit interpret genial.

R. C.

INFORMATII

Locale

Până la constituirea noului birou de închiriere agendele biroului de închiriere sunt conduse de D-nii Babeș, Bruciu și Beres.

Culturale

Ministrul instrucțiunei a luat hotărârea că pe viitor întreaga Basarabie, afară de orașul Chișinău, să fie cuprinsă în zona culturală. Conform deciziunei ministeriale, membrii corpului didactic din vechiul regat trecut în învățământul din Basarabia vor primi, în urma unui raport întocmit de directorul general al Instrucției din Basarabia și aprobat de minister, salariul întreit pe luna întâia și 25 la sută din salar pe celelalte luni:

Manual de limba germană de C Meisner și I. Paul:

Partea I, pentru clasa II și III dela școalele secundare prețul 7 lei.

Manual de limba germană de C. Meisner și I. Paul:

Partea II pentru clasele IV; V și VI dela școalele secundare de băeți sau de fete. Prețul 8 lei.

Cărțile se găsesc în depozit la Prof. Universitar I. Paul, Cluj str. Elisabeta No 4 unde se primesc toate comenzile.

Fiscale

Consfătuirea perceptorilor a fost amânată Aceasta pentru că s'a hotărât ca să aibă loc mai întâi întrunirea administratorilor financiari la București la care întrunire va asista și D-l Titulescu. Numai după aceasta va avea loc consfătuirea perceptorilor.

Economica

In tot Ardealul grâul se vinde cu 80 bani kilogramul.

Secțiunea economică din ministerul afacerilor străine anunță că guvernul român a acordat creanțelor supușilor cehoslovaci același tratament pe care îl acordă supușilor statelor aliate. Aceste creanțe sunt liberate fără dificultate, dacă titularii fac probă de naționalitatea lor.

Vizitați expoziția magazinului de încălțăminte „D. S. RAFTOPOL din București, Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15. în fața bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziția on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiene „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

Tinem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

Politice

D-l Ministru Groza a sosit eri în localitate unde va sta mai multe zile.

Inscrierea populației a fost prelungită până la 1 Octombrie, înscrișii de până acum se vor prezenta circumscripțiilor respective pentru a lua în primire buletinul de înscriere Nr 2.

Diverse

O telegramă din Berlin anunță moartea feld-mareșalului von Bülow al cărui rol în războiul mondial este bine cunoscut.

O telegramă sosită ministrului de comerț și industrie anunță că oaspeții francezi, cari vin să viziteze România, vor sosi la 4 Septembrie la Sulina.

D. Toma Stelian, fost ministru, s'a înapoiat în Capitală, venind dela Paris, unde a petrecut lunile de vacanță.

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge orice dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea regele Ferdinand No. 34. I-111

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie sunt zilnic afară de Luni. 33

La 1 Mai s'a deschis grădina de vară a Hotelului Central. 622

Dr. Lăzărescu, medic-șef în Casei Cercuale, Specialist la boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

„UNIVERSUM", inteprindere technică de instalațiuni de uzine de apaductali, canzare, încălzire centrală eletrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 188

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria E M K E Cluj, Piața Unirii 32.

XXXXXXXXXXXX

Noutăți de vară

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699
magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.
Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 435

XXXXX—XXXXXX

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty" Sirla (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, flerbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Publicație de concurs.

„Albina" intrepozite și societate comercială a. n. în Cluj publică concurs pentru construirea unor magazii publice cu două etage, pe teritoriul din piața Baross (piața gării) din Cluj.

Condițiunile de concurs și planurile se pot vedea la banca „Albina" sucursală Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 13, de unde se pot procura tipăriturile de preliminar contra sumei de 100 Lei.

Ofert să poate face exclusiv numai pe tipăriturile originale liberate de societate.

Concurenții înainte de a prezenta ofertele sunt obligați a subscrie condițiunile și a depune la casseria băncei „Albina" sucursala Cluj, într'un livret de depunere, cauțiunea de 5 la sută, sau a alătura un livret la oferta.

Terminul de prezentare a ofertelor este ziua de 20 Septembrie 1921 ora 11 a. m.

Cluj, la 2 Septembrie 1921.

1054. DIRECȚIUNEA.

OFICIUL INGINERESC AL ORAȘULUI CLUJ.

Nr. 1195/921 ing.

Publicatie.

Sprea executare curățirei și reparărilor necesare ale țărmurilor apa va fi luat de pe canalul morii dela 15 Septembrie a. m. 5 ore până la 24 Septembrie 7 ore a. m.

Cluj, la 1 Septembrie 1921.

Ing. CIORTEA,
inginer șef.

1052

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyö et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unirei
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

r mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Cel mai eftin se curată și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Croitorie Militară de primul rang din BUCUREȘTI
892
Bine asortat cu Stofe militare și Raion special de ceaprazerie și echipamente militare
CLUJ, Str. Iuliu Maniu No. 1. Suoursale Piața Ștefan cel Mare No. 7
COMENZILE DIN PROVINCIE SE EXECUTĂ IN 24 ORE.
FRATII FURMANN

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Medalia Victoriei a fost instituită printr'un decret apărut în Monitorul Oficial. Ea se va da tuturor combatanților efectivi; medalia este bătută în bronz, iar panglica poartă culorile curcubeului.

■

La Smolensk au fost arestați 1500 de oameni acuzați de complot antibolșevic.

■

Contele Apponyi și-a format un nou partid politic cu program național, prezentând-se la alegerile din Baranya.

■

In curând se va iscăli tratatul comercial între Norvegia și Rusia.

■

In toată Germania au loc mari demonstrațiuni pentru republică. Partidele politice sunt unite contra naționaliștilor.

■

Insurgenții horthyști atacă deopotrivă granițele austriace cași cele cehoslovace. Au avut loc mici încăerări la frontieră. Reprezentanții Antantei sunt hotărâți să facă respectat tratatul dela Trianon.

■

Ministrul de finanțe a-Italiei vorbind corespondentului unui ziar de seară din București a afirmat că încercările Italiei de a cumpăra grâne din România au dat greș din cauza dificultăților făcute anul trecut de societatea Granaria. Ori acestei societăți sub care se ascunde ilustrul domn Schuler i-s'a dat anul acesta încă un permis de export pentru 6 mii vagoane grâu.

In modul acesta se compromit legăturile economice cu străinătatea și cu țările amice.

■

Am anunțat la timp că la Paris au avut loc tratative pentru încheierea unui împrumut extern în Franța la 100 milioane franci. Imprumutul a eșuat deoarece nici Briand și nici finanța franceză n'au încredere în actualul guvern și au cerut asentimentul partidelor de guvernământ vechi și nou.

■

Risipa banului public continuă. Astfel subsecretariatul dela interne, fost al minorităților cheltuește 70 mii lei peutru fiecare număr al unui ziar ridicul „Tara Noastră", destinat culturei țăranilor. In realitate se face prin el propagandă electorală și se căpătuiesc favoriții regimului plătindu-se lefuri grase.

O circulară a ministerului de interne obligă toate administrațiile publice să răspândesc această foaie, punându-le astfel în serviciul electoral al guvernului.

Regimul exportului de cereale continuă să sesbată în mijlocul măsurilor contra dictorii luate de guvern.

Cerealele rămân imobilizate în porturi, vapoare, gări și vagoane până la facerea dovezilor necesare anterioare kotărârei guvernului pentru reținerea cotei de 50 la sută distinată consumului intern. Din aceste cauze exportatorii suferă pagube mari în folosul samsarilor.

Organizarea secției Asistenților și practicanților pe lângă Asociațiile farmacistilor și droguistilor patroni din Ardeal și Banat

In seara zilei de 26 August a avut loc ședința Asociației farmaciș ilor și droghiștilor în sala Sfatului-negustoresc. In lipsa președintelui ședința e deschisă de d-l I. Știopu secretarul general care arată situația Asistenților și practicanților propunând membri or Asociației formarea unei secțiuni a acestora pe lângă Asociații.

Dup ă mai multe discuți d-l Știopu ce e ca patronii în baza legii farmaciștii și droguiștil să aducă la cunoștința asistenților și practicanților lor să se retragă din partidul socialist unde se află înscriși cea mai mare parte ;

Partidul socialist a căutat și caută de a atrage tineretul aplicat la studierea diferitelor meserii, începund dela etatea de 12 ani înscriindu-l în sindicatele acestui partid.

Sindicatele acestea nu fac altceva decât să țină adunări cu caracter, internațional infiltrând în mințile crude ale tinerilor ideile comunipte și principiile luptei de clasă.

La propunerile făcute de secretarul general al Asociației s'a hotărât în umanitate a se pune în vedere personalului să se retragă din sindicatele în care se află înscriși și să se înscrie în secțiunile ce se vor înființa pe lângă Asocia ie.

TELEGRAME

Pentru ajutorarea Rusiei

Lafayette 3 Sept.

Comisiunea de ajutor a Rusiei s'a întrunit Joi dimineața la Quai d'orsay spre a întocmi mesajul către Cicerin pentru adeziunea guvernului sovietic de-a se trimite un comitet de experți în regiunile bântuite ale Rusiei.

Râsboiul greco-turc

Lafayette 3Sept.

Telegrama corespondentului din Constantinopole a ziarului „Les Debats" arată înfrângerea suferită de aripa dreaptă a armatei grecești obligând întreaga armată a se retrage în pozițiunile sale spre est de Sakaria.

Divizia Rodosto a întărit efectivele armatei grecești. Armata Kemalistă a primit deasemenea întăriri importante, Alte știri din Atena spun că aripa stângă a armatei turcești bate în retragerea spre Agora a cărei ocupare de către trupele grecești pare apropiată.

Dela Consiliul Ligei Națiunilor

Lafayette 3 Septembie

Primele convorbiri ale consiliului Ligei Na iunilor s'au ocupat numai de procedura de adoptat. S'a ajuns în principii la un acord care trebuia discutat la Consiliul de Joi după amiază.

Membrii consiliului s'au angajat a nu desvă'ui nimic din întretinerile lor nici de progresul făcut în deliberări.

Alegerile consiliilor muncitorești în Silezia

Lafayette, 3 Septembrie

Alegerile consiliilor muncitorești în minele și uzinele din această regiune dau Polonilor o incontestabilă majoritate. Germanii au majorit te numai la Koenigshütte.

Acordul franco-german asupra despăgubirilor

D-l Briand s'a întreținut Joi dimineața la Ministeru Afacerilor Străine cu d-l Loucheur privitor la detaliile acordului pe care ministrul regiunilor liberate l'a încheiat de curând la Wiesbaden cu Walter Rathenau sub rezerva aprobării lui de către guvernele respective.

O lege care consacră specula permiselor de export

Citim în „Viitorul" :

Instrucțiunile asupra oplicării impozitului pe cifra afacer cuprind următorul straniu ali

„Un impozit de 1% as a afacerilor făcute de către profesioniștii liberi, avocați, doctori, și cari nu ar intra în sfera lor profesională, cum ar fi vânzarea de mărfuri, specularea de permise de export etc.

Prin acest impozit se consacră legalmente specula permiselor de export, una din cele mai rușinoase pete ale actualului regim.

De azi înainte specula permiselor de export în dauna producătorilor și corolarul ei traficul de influență, este un fapt nu numai nepedepsit dar o sursă de venituri pentru stat.

Astfel d-l Tăslăuanu și întreaga-i ceată de samsari devin oameni cinstiți grație unui guvern ce a pierdut cu totul simțul moralității.

Opinia publică va primi însă cum se cuvine această nouă scădere moralii pe care guvernul o organizează în vederea afacerilor de export a nouei recolte.

Cetiți „Infrățirea"

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE ȘI PIANE
467 priviți expositia
primei fabrici de mobile soc. pe Acțiuni
SZEKELY și RETI
TÂRGUL-MUREȘ.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII

Luni:
Fecioara de Orleans.
Marți:
Curierul nopții.
Joi:
Principele Bob.
Sâmbătă:
Falșificatorii de cecuri.

CINEMA URANIA;

Luni:
Orașul Cluj.
Miercuri:
Floarea Trotuarului
Joi:
Principesa din Stambul.
Sâmbătă:
Comedia vieții.

CINEMA APPOLO

Luni:
Păunul Alb.
Marți:
Omul faptului.
Vineri:
Sângele albastru.

Cetiți „Infrațirea"

Mare senzație!!
155
Luni în 5 Septembrie se pune în vânzare
2 vagoane stofe engleze cu prețuri foarte ieftine
1 metru stofe veritabilă de lână
pentru haine bărbătești
numai 75 Lei
In depozitul de stofe „AURORA"
PIAȚA MIHAI VITEAZUL 35.

Piane și Pianine
din cele mai renumite fabrici.
Cu preturi reduse si mari inlesniri de plata
Viori, Arcușe, Cutii de vioară, cum și tot felul de
Instrumente muzicale și Accesorii
Cu prețuri deosebit de avantagioase se găsesc la
„Filarmonica"
Societate Anonimă
București, Str. Brezoianu 37.
Vanzare Engros si Endetail
Cea mai bună sursă pentru revânzători. — Expediții prompte în toată țara.
1039

22
Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, soălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiune pe 1921—922

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

IN CURÂND va apare în Cluj Revista Umoristică „ȚĂNȚARUL" Redacția și administrația în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente și anunțuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

Să încunoștințează toți aceia cari au ceva pretențiuni în afaceri comerciale față de Markovics Lőrinc din Cluj proprietarul hotelului-cabaretului Biazini, că toate aceste pretențiuni să le reclame până inclusiv la data de 10 Septemvrie a. c. cu toate lămuririle necesare la biroul avocațial Dr. Roth Hugo din Cluj, Str. Regina Maria 49, reclamațiunile făcute peste aceasta dată nu se vor lua în considerare.

1051 **Schwartz & Nicolae.**

Fabricele de Mașini

And. Rieger Soc. Anon.

Sibiu.

◆

Livrează cu cele mai avantajoase prețuri:

Masini agricole, postamente de mori, scărmănătoare de lână, prese de vin și ulei.

Execută reparațiuni de tot felul, construcție de poduri cazane etc.

Prăvăliile de desfacere ale produselor din Piața Lemnelor și Piața de Fân fiind bine asortate, furnizează prompt unelte agricole, articole de ferărie, apaducte, tevarie de gaz și diferite alte articole necesare gospodăriilor. 1053

Regatul România. Ministerul Lucrărilor Publice.
Direcțiunea serviciului Hidraulic pentru Transilvania și Banat.

No. 2035—1921. Cluj, la 29 August 1921.

Concurs de admitere

în Școala reg. rom. de agenți hidraulici din Arad.

1. Școala de agenți hidraulici are de scop formarea de personal technic necesar pentru conducerea și supraveghierea executării lucrărilor Hidraulice.

Durata cursurilor școalei este de 3 ori câte 4 luni, iar absolvenților cu succes și școalei li se vor elibera certificate de agenți hidraulici.

2. In anul bugetar 1921—22 se vor ținea 2 cursuri cu durată numai de câte 3 luni. Cursul I. va începere în 1 Oct. a. c. și în 1 Ian. 1922 va continua cu cursul II. care se va termina în 31 Mart. 1922.

Condițiuni de admitere.

3. Vor fi admiși la concurs cetățenii români, cari intrunesc următoarele condițiuni: a) au terminat cu succes cel puțin 2 clase secundare ori au servit în armată cu gradul de sergent, b) au trecut de 24 de ani, dar nu au împlinit 30 de ani, c) scriu și vorbesc perfect limba română și d) sunt deplin sănătoși.

4. Dintre concurenți se vor primi în școală 20 elevi de agenți hidraulici. Aceștia vor primi un salar fundamental de Lei 275 lunar iar în timpul ștudiului vor avea și locuința gratuită și vor primi pentru întreținere un ajutor de 15 lei, la zi, având în schimb să facă serviciu la oficiile hidraulice atât în timpul liber din durata cursurilor, cât și în timpul dintre cursuri.

5. Elevii, cari nu vor da dovadă de capacitate, sârguință ori purtare morală corespunzătoare, vor fi eliminați din școală.

6. După obținerea certificatului de agent hidraulic, absolvenții vor fi încadrați în serviciul statului cu drepturile pe cari le au funcționarii absolvenți de 4 clase secundare.

7. Concurenții vor înainta Direcțiunei Serviciului Hidraulic Cluj, (Str. Mico No. 32.) cel mai târziu până la 15 Sept. a. c. cererile scrise și iscălite cu mâna proprie provăzute cu timbru de un leu și asistenta sociala de 25 bani.

Cererea, în care se va indica adresa exactă a concurentului va fi însoțită de următoarele documente.

a) Estras de botez.

b) Certificaful școlar despre cea mai înaltă clasa terminată cu succes, iar cei ce n'au terminat cu succes cel puțin 2 clase secundare vor alatura un document, din care să se vadă, că a servit în armată cu gradul de sergent.

c) Certificat medical eliberat de vre-un medic în serviciul statului.

d) Cartificat de moralitate,

Având-se în vedere termenul scurt pentru înaintarea cererilor se vor primi și cererile, cari nu vor fi însoțite de toate documentele necesare, cu condiția, ca restul documentelor să fie prezentate până la 1 Novembrie a. c.

9. Concurenții vor fi avizați despre resultatul concursului până la 20 Septemvrie a. c.

Direc : 101
R. Oprea.

1047

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI
Direcțiunea Regională Cluj.

Publicatiune.

Conform ordinului Direcțiunii Generale No. 32030 sunt invitați toți posesorii și depozitarii de hârtie de țigarete și detuburi de țigarete, ca la data de 15 Septemvrie a. c. să facă declarațiuni în scris, prin cari să arăte precis numărul și felul produselor, ce posed, data intrării în țară, vama pe unde au intrat, precum și numărul și data autorizațiunei de importare. Nu se va mai acorda sub nici un motiv un nou termen pentru facerea acestor declarațiuni.

Aceste declarațiuni se vor face legibile în limba română și vor fi datate precis, indicând județul, plasa, localitatea precum și strada și numărul casei și vor fi predate celui mai apropiat depozit de vânzarea tutunului în persoană sau prin scrisoare recomandată (Sighet, Satu-Mare, Oradea-Mare, Cluj, Târgul-Mureș, Mercurea-Ciucului, Brașov, Sibiu, Deva, Lugoj, Timișoara) la terminul fixat mai sus.

Totodată vor fi invitați ca cu începerea dela 1 Septemvrie a. c. până la 15 Ianuarie 1922 adecă în termin de 4 luni să le desfacă (vândă) acele produse declarate, trimițând la finea fiecărei luni o nouă declarație la cel mai apropiat depozit de vânzarea tutunului la care să facut prima declarație, prin care să arăte cantitățile rămase nevândute.

Acei cari nu au făcut declarațiuni în terminul fixat și se vor găsi, că vând asemenea fabricate, sau care au spre vânzare cantități mai mari de cât cele declarate, se vor pedepsi cu amendă și confișcarea produselor fără vreo despăgubire, fiind socotită ca contravenție.

Acei, cari nu vor putea vinde în terminul stabilit, nu vor mai putea vinde în țară cărticele și tuburi pentru țigarete peste acest termin, ci li se va acorda numai permisiunea de a le exporta.

1037 DIRECȚIUNEA REGIONALĂ R. M. S.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL GEN. A SĂNĂTĂȚII ȘI OCROTIREI SOCIALE CLUJ.

12977/921.—25 August 1921. Serviciul de economat.

Publicațiune.

Pentru aprovizionarea cu efecte, pânzături, încălțăminte, mobiliar și obiecte de gospodărie a Institutelor Sanitare și de Ocrotire din Ardeal, Banat, Maramureș și părțile Ungurene, să aduce la cunoștința celor interesanți, că în ziua de 25 Octomvrie 1921. ora 10 a. m. în localul Inspectoratului General Cluj, Calea Victoriei Nr. 27, să va ținea licitație publică cu oferte închisă în conformitate cu legea Contabilității publice articolul 72—83.

Ofertele vor fi scrisă și redactate deslușit, timbrate legal, în plicuri închisă și sigilate. Ofertele trimisă pe poștă sau aduse de către persoane streine nu să admit. Supraoferte nu se primesc.

Concurenții odată cu oferta vor depune garanția de 10% din valoarea furniturii în efecte publice garantate de stat sau sub recepisa Cassei de Depuneri.

Condițiunile și caetul de sarcini să por vedea în fiecare zi de lucru dela ora 9-1 la serviciul de Economat Cluj, strada General E. Grigorescu Nr. 47-49 și la Depozitul Central de Economat București piața Amzei Nr. 17.

Ori-care ofertă, care nu va corespunde întru toate cerințelor legale, va fi respinsă dela licitație.

Pânzături	80.000	metri
Confecționate:		
Hăinițe de iarnă pentru băeți	6.000	costume
„ „ „ „ fetițe	6.000	bucăți
Paltoane de „ pt. băeți și fetițe	4.500	„
Cămăși pentru băeți	6.500	„
Izmene „ „	4.500	„
Cămăși pentru fetițe	5.500	„
Trico pentru băeți și fetițe	2.500	„
Cușme „ „	2.500	„
Ciorapi „ „ și fetițe	7.000	părechi
Ghete „ „ „ „	12.000	„
Bocanci	1.000	„

Paplomă, pătură, perină, saltea, cuvertură, matraț, pantaloni, izmene' salvete, fețe de masă, ștergare, pantofi, fuste, paturi, ață, talpă, piele, halate, bluze etc.

Obiecte de gospodărie:

Oale de fier turnat, cratiță de fier turnat, oale pânză de fier emailirt, farfurii, căldări de aramă, tacâmuri și altele conform caetului de sarcini. 1032

Transporturi de mărfuri
Curse cu automobile

In ori ce direcție execută
cu prețuri convenabile:
346

Emil Blaga

CLUJ, Piața Stefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

„BREAZA"

Proprietatea Gh. MATEESCU

Fabrică de Bitum natural și Asfalt

GARA BELIA

TELEFON OFICIUL COMARNIC

Aduc la cunoștință autorităților și particularilor că are spre vânzare în condițiuni avantagioașe orice cantități de

Bitum natural și Asfalt, pentru pavaje.

Reclama 805 904

◆

Comenzile și orice alte relațiuni a se adresa la

Ad-ția Centrală a Intrepr. Gh. Mateescu
Ploești, Cantacuzino 20. Telefon 45-3

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 171
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichеruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de ploșnițe,
319 care le distruge chiar și ouăle.
Prețul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Cea mai ieftine magazie de ghete din România

„BATA"

A sosit ghete noi de calitate fină. Vânzare se face în Str. Iuliu Maniu (Szentegyház) No. 4 până la **3 Septemvrie** după aceia în noul local din **Piața Unirii (Főtér) No. 9.** 1041

M. ANGHEL 210

Cluj, Piața Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurență.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

O reclamă

ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipărește agenția de publicitate „Soarele" veți avea mult folos.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

AGRICOLA

SOCIETATE ANONIMĂ DE ASIGURARI GENERALE BUCUREȘTI

Capital social: 10 milioane lei, din cari 5 milioane deplin vărsați.

Reprezentanța Generală pentru Transilvania, Maramureș și Crișana în
502 **CLUJ,**
Str. Nicolae Iorga 11 în casele proprii. Telefon No. 621.

AGENȚII PRINCIPALE:

CLUJ la „Banca Centrală" Str. Regina Maria 6—8. ORADEA-MARE la Banca „Hillinger & Illyés" Str. Regele Ferdinand 6. SATU-MARE, la „Banca Română" soc. anonimă, Piața Victoriei 6. SIGETUL-MARMAȚIEI Pécsi și Fried arhitect și inginer. SIMLEUL-SILVANIEI, în regia propri.

Asigurările se pot efectua la orice agenție, în condițiuni avantajoase

De vânzare

un dormitor complet, o masă de sufragerie, cu 4 scaune și un pian cu ½ coadă.

◆

A se adresa la ziar.

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece
329 □ la pahar. □

3 Cățeii rasa lup de vânzare.

A se adresa la Strada Hasdeu (Kökert) 25. 1038

Reclama 1028

Sa deschis din nou

depozitul de lemne și materii

de edificat a firmei de 35 anii

Rohrlich și Soții

(proprietarul Saje Sajovica) în Str. Anton Pan (f. Közvágóhid-t.) No, 14. Se pot cumpăra pe prețurile cele mai eftine toate felurile de scânduri, bârne, laturi, caferii, și țiglă de argesie hârtie gudronată, șendile. parchete, ciment, gyps, cărbuni de lemn etc. Telefon 5-61. Funcționarilor publici și consumătorilor permanenți 5% concesiune. 1002

Mare desfacere de mărfuri.

Cu toată urcarea mare a prețurilor din cauza scăderei Leului și a măriri taxelor vamale

Filiala

Luca P. Niculescu

CLUJ,

Palatul „Mielul-Alb" (Fehér-Bárány)

ține a dovedi consumatorilor că a fost și este singura cassă de încredere care a vândut și vinde ca prețurile cele mai reduse.
14 Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurență.

Zefir Olanda I cal. 120 lat.	28·—	Lei
Zefir Olanda II. cal. 90 lat.	15·—	„
Nanghiu dublu 140 lat.	30·—	„
Nanghiu I calitate pentru tocuri de perne 80 lat.	18·—	„
Saten Glot extra 140 lat.	45·—	„
Saten Glot I cal. 140 lat.	42·—	„
Saten Glot II cal. 140 lat.	38·—	„
Stofă pepită I cal. 80 lat.	18·—	„
Moso de len franțuzesc 80 lat.	14·—	„
Carton I cal. franțuzesc 80 lat.	14·—	„
Sifon (joljiu) 80 cm. lat.	13·—	„
Sifon (joljiu) 80 cm. lat.	15·—	„
Sifon franțuzesc 80 cm. lat.	18·—	„
Sifon franțuzesc 90 cm. lat.	22·—	„
Sifon 140 cm. lat. pentru plapome	26·—	„

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borzalino" și „Hebig" la **Regele Pălăriilor Cluj.** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

CAUT spre cumpărare de ocazie

DORMITOR COMPLET

și

SUFRAGERIE

solide și în bună stare.

A se adresa Str. Universității No. 3, Ionescu M.

MARTIN SCHREIBER

DEPOZIT DE CEREALE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota).
140

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Bănci, fabricanți, industriași,

comercianti cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.

pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor: Pers. No. 127 (1.2.3)	Accel. No. 13. (1.2.)	Mixt No. 527 (1.2. 3.4.)	Kilometri	Staţiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor: Mixt No. 528 (1.2. 3.4.)	Accel. No. 14 (1.2.)	Pers. No. 128
630	1825	1910	10	pl. **Bucureşti** sos.	650	520	1150	2340
644	—	1928		sos. **Bucureşti** pl.		500	1136	2326
646	—	1948		pl. **Chitila** sos	645	440	1134	2324
659	—	2006	18	Buftea	637	425	—	2314
717	—	2032	31	Periş	624	403	—	2256
731	—	2100	40	Crivina	614	345	—	2242
740	—	2112	46	Prahova	609	324	—	2233
802	1943	2154		sos. **Ploeşti** pl.	595	254	1039	2213
822	1953	2240	60	pl. **Ploeşti** sos.		214	1029	2157
838	—	2313		sos. **Buda** pl.	585	150	—	2144
840	—	2315	70	pl. **Buda** sos.		148	—	2142
903	—	2356	81	Baicoi	573	119	—	2128
927	2048	038		sos. **Câmpina** pl.		047	950	2110
947	2108	058	95	pl. **Câmpina** sos.	559	032	945	2102
958	—	117	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	2153	213	110	Comarnic	545	2346	926	2035
1108	—	255	119	Valea Largă	535	2304	—	2015
1123	2231	318		sos. **Sinaia** pl.	530	2242	900	2003
1138	2241	338	125	pl. **Sinaia** sos.		2229	850	1948
1148	—	356	130	Poiana Tapului (halta)	525	2212	—	1940
1157	2259	414	137	Buşteni	522	2150	837	1931
1210	2310	440	136	Azuga	518	2141	829	1920
1230	2329	510		sos. **Predeal** pl.	511	2110	816	1904
1250	2344	540	144	pl. **Predeal** sos.		2032	801	1844
1323	011	617	154	Timişul de sus	501	1948	731	1812
1353	035	655	164	Dârste Săcele	491	1908	654	1743
1405	047	713	170	sos. **Braşov** pl.	485	1845	638	1729
1430	107	820	172	pl. **Braşov** sos.		1755	623	1653
1435	—	827	172	Braşov-Suburbie	483	1748	—	1648
1446	—	839	177	Stupinele-Braşovului	478	1734	—	1637
1457	127	852	183	Bod	471	1747	—	1624
1511	—	913	192	Feldioara	463	1657	—	1610
1526	—	930	199	Măieruş	456	1644	—	1554
1543	—	955	208	Apaţa	447	1632	524	1539
1555	—	1009	215	Ormeniş	439	1443	—	1513
1609	—	1025	220	Augustini	434	1426	—	1500
1624	—	1048	231	Racăşul de jos	424	1405	—	1439
1635	—	1100	237	Turzun	418	1349	—	—
1654	311	1130	245	Homorod Cohalm	410	1331	428	1412
1711	—	1153	254	Caţa	401	1256	—	1346
1733	350	1223	264	Beia	391	1228	351	1326
1747	—	1256	273	Archita	382	1156	—	1306
1802	—	1315	282	Mureni	372	1127	—	1235
1816	—	1333	289	sos. **Haşfalău** pl.	366	1101	—	1215
1817	—	1338		pl. **Haşfalău** sos.		1057	—	1210
1828	—	1353	294	Albaşti (haltă)	361	1042	—	1158
1836	444	1403	299	sos. **Sighişoara** pl.	356	1030	248	1148
1846	454	1418		pl. **Sighişoara** sos.		010	238	1126
1905	—	1442	309	Daneş	345	948	—	1107
1924	523	1514	320	Elisabetopoi	338	923	204	1045
1935	—	1529	328	Aţel	327	903	—	1028
1952	549	1555	338	Medlaş	316	839	138	1008
2009	604	1617	349	sos. **Copşa Mică** pl.	300	812	123	947
2014	614	1642		pl. **Copşa Mică** sos.		752	113	929
2029	—	1701	359	Micăsasa	298	734	—	914
2041	—	1716	367	Homorod	287	717	—	859
2057	—	1737	376	Câmpu Libertăţii	274	653	—	839
2103	658	1744	379	sos. **Blaj** pl.	270	610	025	831
2108	700	1754		pl. **Blaj** sos.		554	023	821
2117	—	1807	384	Crăciunel	271	543	—	812
—	—	1818	389	Cistelu Român	266	530	—	802
2140	—	1840	397	Podul Mureş	258	510	—	745
2146	736	1847	400	sos. **Teiuş** pl.	253	500	2346	737
2220	820	1940		pl. **Teiuş** sos.		418	2100	646
2232	—	1955	406	Gârbovenii de jos	248	405	—	636
2247	839	2045	413	Aiud	241	350	2044	624
2259	—	2100	419	Mirişlău	235	333	—	611
2315	858	2120	427	Vinţu de sus	228	314	2025	556
2322	—	2129	430	Vereşmart	229	304	—	547
2329	907	2137	434	sos. **Feldioara Războieni** pl.	221	255	2016	540
2349	922	2202		pl. **Feldioara Războieni** sos.		240	2009	511
002	—	2218	439	Grindu	216	228	—	502
013	—	2232	443	Hărasteş	212	215	—	452
025	953	2248	451	sos. **Campie Turdei** pl.	204	156	1944	435
039	955	2303		pl. **Campie Turdei** sos.		145	1942	420
055	—	2324	458	Cânepisti	198	125	—	408
108	—	2352	466	Valea Florilor	189	110	—	354
125	—	014	474	Boj	181	046	—	338
136	—	030	479	Cojocna Tunel	176	029	—	325
148	—	045	475	Cojocna Cara	170	012	—	310
156	1103	056	430	sos. **Apahida** pl.	163	2359	1844	300
201	1104	101		pl. **Apahida** sos.		2349	1843	255
216	—	122	496	Someş Sat	159	2332	—	243
229	1125	138	502	sos. **Cluj** pl.	153	2315	1827	230
307	1155	205		pl. **Cluj** sos.		2247	1802	119
—	—	—		Baciu (haltă)		—	—	—
316	—	219	507	Baciu Canton	148	2236	—	111
336	—	241	514	Nădăşel	141	2216	—	057
354	—	304	522	Gârbău Clujului	132	2154	—	037
—	—	—	528	Dorolţ Gândăceni (h)	127	—	—	024
414	1244	342	530	Şoreceni (fabr. de gips)	125	2130	1728	019
422	—	352	533	Şorecani (Comună)	122	2108	—	008
433	—	405	536	Ieghina	119	2057	—	2400
449	1307	425	542	Stâna	113	2042	1711	2347
511	1326	448	552	sos. **Huedin** pl.	103	2013	1654	2321
515	1327	529		pl. **Huedin** sos.		1953	1653	2318
529	—	547	560	Moloşag	94	1933	—	2302
544	1349	608	567	Poieni	88	1913	1630	2246
608	1410	632	574	Ciucea	81	1852	1618	2220
619	—	646	580	Lacul Crişului	74	1805	—	2146
628	—	659	585	Piatra Craiului	70	1751	—	2135
652	1443	736	595	Bratca	60	1718	1534	2109
706	—	754	601	Şuncuius	54	1656	—	2051
713	—	803	603	Peştera (haltă)	51	1645	—	2043
726	1505	837	608	Vadu Crişului	47	1629	1513	2030
735	—	849	613	Butan	42	1546	—	2001
744	—	901	617	Aleşd (haltă)	37	1532	—	1949
751	1522	920	620	Aleşd	35	1523	1443	1942
804	—	937	623	Telechin	29	1458	—	1925
815	1538	1006	631	Tileagd	24	1443	1425	1913
823	—	1023	639	Săcădat	16	1346	—	1855
839	—	1038	645	Oşorhelu	10	1331	—	1843
848	1601	1050	651	sos. **Oradea-M.-Vasetia** pl.	4	1315	1357	1830
850	1602	1057		pl. **Oradea-M.-Vasetia** sos.		1310	1355	1827
856	1610	1105	654	sos. **Oradea-Mare** pl.		1300	1350	1820

București--Timişoara

Aretarea trenurilor: Pers. No. 125 (1.2.3)	Lux. No. 0 (1.)	Mixt No. 525 (1. 2. 3. 4.)	Kilometri	Staţiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor: Mixt No. 526 (1. 2. 3. 4.)	Pers. No. 126 (1.2.3)	Lux No. 8 (1.)
805	855	2010	10	pl. **Bucureşti** sos.	599	540	2000	2805
810	—	2028		sos. **Bucureşti** pl.		522	1945	2251
822	—	2044		pl. **Chitila** sos.	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Ciocăneşti	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Ghergani	562	409	1606	2220
910	948	2212	42	Conteşti	557	353	1856	—
920	957	2226	49	sos. **Titu** pl.	550	336	1845	2203
929	—	2256		pl. **Titu** sos.		312	1830	2155
—	—	—		Canton 35 (haltă)		—	—	—
944	—	2318	59	Mătăsaru	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Găeşti	529	226	1758	—
1016	—	001	79	Pietroaia	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Leordeni	512	144	1733	—
1040	1110	034	93	Călneşti	506	127	1722	—
1052	1111	051	101	sos. **Goleşti** pl.	498	109	1710	—
1056	1125	106		pl. **Goleşti** sos.		055	1700	—
1110	1132	126	109	sos. **Piteşti** pl.	490	038	1646	2046
1150	—	208		pl. **Piteşti** sos.		015	1618	2026
1209	1208	232	118	Pârvu	481	2356	1604	—
1231	1213	257		sos. **Costeşti** pl.	469	2325	1539	1951
1243	—	321	130	pl. **Costeşti** sos.		2315	1526	1943
1313	—	351	146	Stolnici	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Corbu	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Potcovana	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176	Mierleşti	423	2122	1346	—
1453	1417	544		sos. **Slatina** pl.	409	2048	1317	1750
1519	—	558	190	pl. **Slatina** sos.		2037	1307	1743
1535	1442	616	199	Ion Kalinderu	400	2016	1247	—
1548	1449	632		sos. **Piatra Olt** pl.	393	2001	1236	1714
1621	1505	720	206	pl. **Piatra Olt** sos.		1931	1221	1600
1643	—	745	219	Balş	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Peleşti	364	1829	1135	—
1728	—	848	242	Cârcea	357	1813	1123	—
1740	1548	903	251	sos. **Craiova** pl.	348	1741	1102	1558
1800	1602	933		pl. **Craiova** sos.		1703	1042	1542
1813	—	953	261	Işalniţa	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Coţofeni	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280	Răcari	319	1556	957	—
1850	1644	1051	286	sos. **Filaşi** pl.	313	1540	945	1600
1900	1657	1103		pl. **Filaşi** sos.		1516	931	1453
1916	—	1129	299	Butoeşti	300	1454	916	—
1932	—	1154	311	Strehaia	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Tâmna	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Prunişor	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Balota	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356	Şimian	243	1153	739	1317
2113	1847	1439	364	sos. **Turnu Sev.** pl.	235	1129	720	1257
2144	1905	1515		pl. **Turnu Sev.** sos.		1059	649	1240
2212	—	1539	374	Gura Văii Mehedinţi	225	1036	637	—
2232	1912	1559	382	Vârciorova	217	1016	624	1218
2252	1937	1615	387	sos. **Orşova** pl.	212	955	612	1207
2307	1949	1640		pl. **Orşova** sos.		939	600	1157
—	—	1710	398	Topleţ	201	916	543	—
2326	2020	1741	406	Băile Herculane	139	842	529	1133
001	—	1820	410	Mehadia	189	821	506	—
019	—	1848	417	Iablaniţa	182	747	457	—
034	—	1909	424	Cruşovăţ	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Domaşna Cornea	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Poarta	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Teregova	155	557	347	—
150	—	2108	440	Armeniş	150	534	329	—
214	—	2142	455	Slatina mică	144	518	306	—
225	—	2158	462	Vălişoara	137	434	252	—
258	2242	2302	468	Cârpa	131	418	241	—
335	2252	2345	477	sos. **Caransebeş** pl.	122	352	225	915
349	—	002	484	pl. **Caransebeş** sos.		322	150	905
402	—	021	492	Zăgujeni	115	304	136	—
409	—	028	495	Căvăranu	107	244	122	—
416	—	038	499	Sacul (haltă)	104	226	107	—
425	—	051	504	Jena (haltă)	100	217	058	—
434	—	106	510	Găvojdia	95	208	049	—
442	2337	116	516	Tapia (haltă)	89	151	039	—
452	2342	142		sos. **Lugoj** pl.	83	140	029	821
503	—	155	523	pl. **Lugoj** sos.		104	2341	816
512	—	207	529	Costeiu Mare (haltă)	76	051	2330	—
519	—	215	532	Belinţ	70	040	2320	—
535	—	242	540	Chişăţău (haltă)	67	030	2312	—
542	—	250	544	Topolovăţ	59	015	2259	—
556	—	307	551	Şuştra (haltă)	55	2353	2248	—
603	—	313	554	Recaş	48	2339	2236	—
619	—	336	561	Senia (haltă)	45	2328	2229	—
626	—	343	566	Remetea Timişană	38	2315	2219	—
632	—	349	569	Giroda (haltă)	33	2303	2210	—
638	—	401	671	Zenta Nouă (haltă)	20	2256	2203	—
645	056 129	410	575	Timişoara fabrică	28	2250	2157	—
				sos. Timişoa a Ga- pl.	24	2235	2145	715
				pl. ra Dom. Elena sos.				

Braşov--Târgu Mureş--Feldioara Războieni

Pers. 191 (1.2.3)	Pers. 193 (1.2.3)	Kimetr.	Staţiuni	Kimetr.	Pers. 208 (1.2.3)	Pers. 194 (1.2.3)
800	1930		pl. **Braşov** sos.	342	1055	701
816	1946	8	Harman	334	1033	645
837	2006	16	Preşner	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiş	322	1000	1615
859	2028	25	Ozum	318	950	1606
912	2041	30	Chileni	313	939	557
920	2049	33	sos. **Sfântul Gheorghe** pl.	310	931	1530
935	2108		pl. **Sfântul Gheorghe** sos.		915	512
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1534
953	2127	42	Bodoc	300	900	1526
1005	2139	49	Mălnaş	294	847	1515
1013	2147	53	Mălnaş Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadul Oltului	281	819	1434
1039	2211	67	Tuşnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tuşnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Verebiş	267	750	1424
1108	2240	82	Sânsimion	251	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciucului	247	712	1346
1153	2325	104	sos. **Madefalău** pl.	239	659	1331
1205	2400		pl. **Madefalău** sos.		644	1315
1211	006	106	Racoş	237	639	1310
1221	016	111	Mădăraşu Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Câtra	226	621	1252
1237	031	118	Tomeşti	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureş Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voşlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	171	436	1056
1437	234	179	Galaş Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Topliţa Română	158	411	1036
1509	306	194	Meşterea	149	352	1023
1519	315	199	Băneşti	144	343	1010
1536	335	207	Poleţi Ilva	136	330	949
1542	—	209	Sălard	133	—	—
1600	358	220	Răstoşnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măleruş	108	236	855
1646	442	241	Ieciu	101	223	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoata	82	133	802
1745	538	265	Ghernesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	717
1800	553	272	Ierneiul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureş (oraşul de sus)	63	053	729
1825	615	283	sos. **Tg.-Mureş** pl.	60	045	717
1900	710	291	pl. **Tg.-Mureş** sos.		026	709
1914	724	301	Nirăstău	51	013	657
1931	741	304	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	307	Ogra	39	2350	—
1946	755	311	Cipău	35	2340	629
1954	804	317	Iernuţ	31	2332	621
2004	—	320	Cuci	25	2322	—
2011	820		Bogata de Mureş	22	2315	605
2017	826	323	sos. **Ludoşul de Mureş** pl.	19	2309	559
2022	828		pl. **Ludoşul de Mureş** sos.		2307	557
2034	840	329	Gheţa	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	540
2100	906	342	sos. **Feldioara Războieni** pl.		2230	520

Teiuş-Arad

Accel. 13 (1.2)	Pers. 187 (1.2.3)	Mixt. 755 (1.2.3.4.)	Kimetr.	Staţiuni	Kimetr.	Mixt. 756 (234)	Pers. 188 (1.2.)	Accel. 14 (1.2)
750	830	2215		pl. **Teiuş** sos.	231	420	1825	2331
—	838	2226	4	Coşlariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815	904	2300	20	sos. **Alba Iulia** pl.	211	333	1750	2305
817	910	2304		pl. **Alba Iulia** sos.		326	1710	2303
829	925	2323	30	sos. **Vinţul de jos** pl.	201	308	1726	2251
831	930	2326	37	pl. **Vinţul de jos** sos.		300	1716	2245
—	942	2341		Tărtăria	194	245	1701	—
850	954	2355	45	sos. **Jibot** pl.	186	229	1649	2230
855	958	2357	51	pl. **Jibot** sos.		224	1644	2225
—	1011	012	57	Vaida	181	210	1632	—
—	1029	029	66	Orăştie	174	154	1617	—
—	1044	047		Turdăş	165	131	1558	—
934	1058	106	73	sos. **Simeria** pl.	158	110	1543	2145
944	1118	126	83	pl. **Simeria** sos.		042	1513	2134
958	1138	146	89	Deva	149	022	1456	2121
—	1150	201	93	Mintia	142	003	1440	—
—	1158	210	86	Veţel	138	2354	1432	—
—	1205	217	102	Brănisca	135	2345	1425	—
—	1217	230		Bretea Mureşană	129	2332	1413	—
1031	1224	241	106	sos. **Ilia** pl.	125	2320	1405	2047
1036	1234	244	112	pl. **Ilia** sos.		2311	1355	2042
—	1244	256	116	Gurasada	119	2301	1346	—
—	1252	306	123	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1306	322	129	Burjuc	108	2236	1330	—
—	1317	336	136	Zam	103	2223	1315	—
—	1333	353	146	Ilteau	95	2204	1255	—
1135	1359	421	155	Săvârşin	85	2145	1210	1952
—	1417	439	164	Varadia	76	2115	1214	—
—	1431	457	171	Bătuţa diviator	67	2056	1159	—
—	1445	512	176	Barzava	60	2039	1142	—
—	1454	523	180	Nadăş	55	2027	1131	—
—	1503	533	188	Conop	51	2017	1122	—
—	1516	542		Milova Odvos (diviator)	43	2001	1110	—
1239	1531	607	196	sos. **Radna** pl.	35	1942	1055	1842
1244	1543	619		pl. **Radna** sos.		1930	1043	1836
—	1551	628	201	Baratca	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	Păuliş	28	1914	1030	—
—	1612	649	210	GHIOROC	22	1859	1018	—
—	1625	705	217	Ciciri (diviator)	14	1842	1005	—
—	1638	719	224	Glogovaţi	7	1828	954	—
1328	1650	735	231	sos. **Arad** pl.		1810	940	1752

Copşa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor: Pers. No. 214 (1.2.3)	Mixt No. 782 (1. 2. 3. 4.)	Pers. No. 216 (1.2.3)	Kilometri	Staţiuni	Kilometri	Arătarea trenurile: Mixt No. 781 (1. 2. 3. 4.)	Pers. No. 213 (1.2.3)	Pers. No. 215 (1.2.3)
1000	1815	2030		pl. **Copşa Mică** sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Şelca Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneş	21	510	659	1720
1111		2141		sos. Ocna Sibiului pl.	13	—	642	1702
1112		2142	33	pl. (Băi) sos.		—	641	1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Şura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. **Sibiu** pl.	—	455	610	1639

Anul II. No. 315 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Miercuri 7 Septembrie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea“ Cluj

Nr. de schimb

„Transilvania“

Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI ȘI AGENȚILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA UNUI [illegible]

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Director: D. TOMESC Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN . . . . . 120 LEI; 6 LUNI . . . . . 60 LEI; 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Ungaria agresivă

Nădăjduiam că după experiența dureroasă a războiului, maghiarii își vor veni cel puțin parțial în fire și vor renunța la cea mai odioasă armă de care au uzat până acum ca singur mijloc de guvernare teroream. Nădăjduiam fie, căci evenimentele petrecute în Ungaria de la instaurarea regimului Horthy au desmințit complet credințele noastre. In adevăr, nu ne puteam închipui ca un popor care a suferit atâta de pe urma războiului, și care dacă astăzi se bucură de oarecare liniște, datorește Românilor cari în 1919 n'au pregetat să se jertfească pentru restabilirea ordinei la Budapesta fost să manifeste atâta sălbăticie față de Români. Dacă ne amintim cât de bine au fost primiți ostașii noștri de Ungaria bucuroși că au scăpat de grozăviile regimului bolșevic și dacă comparăm acea explozie de bucurie cu ura dezlănțuită acum contra țării noastre, rămânem nedumeriți ca în fața unui fenomen patologic. Altfel nu putem concepe trecerea dela o extremă la alta.

Și cu drept cuvânt cele ce se petrec la Budapesta sunt de domeniul psichiatriei. „Un regim care nu trăește decât prin suspiciune și teroare, întrebuințând gărzile albe ale colonelului Prónay pentru a suprima pe politicianii neagreați de guvern și folosindu-se spioni și agenți provocatori pentru a pregăti și provoca revoluția în țările vecine, trebuia să atenteze și la legile internaționale care pentru dânsul nu înseamnă nimic odată ce calcă în picioare orice urmă de umanitarism. Căci faptul martirizării celor 300 de români închiși în temnițele Budapestei nu este decât o verigă din lanțul cu care guvernul grofilor ferecă Ungaria. Atât martirizarea românilor vinovați numai prin faptul că au îndrăznit să celce pământul Sfantului Ștefan cât și nerespectarea tratatului de la Trianon prin neevacuarea celor trei județe care se cuvin Austriei sunt datorite aceleiași mentalități în guste care a condus de veacuri politica maghiară. Se poate spune despre ingâmfații conducători ai Ungariei că „n'au învățat nici n'au uitat nimic“. N'au învățat că astăzi Statele sunt naționale și democratice, și prin urmare conglomeratul ciudat și ridicol al dublei Monarhii opresive nu mai putea dura. N'au uitat că înfrângerile suferite sunt datorite mentalității medievale care, sub masca liberală și europeană le-a dictat toate hotărârile luate, în primul rând declararea războiului.

N'au tras învățătură că înfrângerea în războiu a însemnat tot odată decretarea insuficienții regimului feudal pe care trebuia să-l înlocuiască imediat cu unul democratic. In locul regimului democrat așteptat cu nerăbdare de toți vecinii dornici să trăiască în pace cu mica Ungarie și pe ruinele constituționalismului de formă care mai supraviețuia s'a așezat temeinic cea mai grozavă fără-de-lege: bolșevismul alb condus de Horthy. Din nefericire acest regim se pare a se bucura de sprijinul Antantei. Cu ocazia evacuării de către sârbi a regiunei Baranya s'a văzut și mai mult sprijinul acordat. Sârbii au fost înștiințați ca în ziua de 20 August să evacueze regiunea, aceasta urmând a fi ocupată de unguri.

Nota emanând de la comisiunea interaliată din Pécs avea caracterul unui ultimatum și redactarea jignitoare a unui ordin. Dacă însă s'a procedat astfel când a fost vorba de respectarea de către sârbi a tratatului din Trianon, nu tot același lucru se întâmplă când e vorba de dreptu ile Austriei.

In adevăr, deși cele trei județe din vestul Ungariei trebuiau predate Austriei încă de la 24 August, astăzi se dau lupte între bandele albe ale lui Pronay. Ostenburg Héjaș și jandarmeria austriacă pentru stăpânirea acestei regiuni. Guvernul ungar se scuză prin note diplomatice că nu are nici un amestec în această intervenție a gărzilor albe, când știuteste de toată lumea că acestea sunt întreținute de guvern și comandate de ofițeri activi.

Greșala Antantei de a nu fi desarmat imediat după armistițiu a fost ireparabilă. Cu armele rămase a fost posibilă crearea armatei bolșevice și apoi a armatei naționale maghiare de astăzi ajutată de gărzile albe.

Din cauza agresivității statornice, a înarmării progresive și continue, a politicei de ură pe care o duce Ungaria a devenit o primejdie efectivă pentru pace în Europa centrală. E vremea ca Antanta împreună cu toți vecinii, cei mai direct interesați pentru existența unei păci efective necesare consolidării și refacerii țărilor respective, vorbească, tare și răspicat neajunsurilor din Budapesta. Echivocuri nu mai încap: Dacă Ungaria dorește pace n'are decât să dovedească, dacă nu trebue să sufere urmările imprudenții sale.

In tot cazul e vremea să i se impuie Ungariei o politică dreaptă și limpede. Credem că vom avea și puterea și voința de a o impune. *R.*

Incendiile din Moscova

Presa franceză înregistrează următoarea telegramă din Copenhaga datată din 25 August: După știri primite aci din Riga și Reval, un incendiu teribil face ravagii la Moscova. Focul durează de două zile și trei cartiere sunt înconjurate de flăcări. Trei sute de case au și fost distruse, între cari și Casa poporului. Incendiul a făcut și numeroase victime.

Reîncepere

Tribunalele și-au deschis porțile, școlile și le-au întredeschis, în arena politică se fac pregătiri; vacanțele se sfârșesc, activitatea se reia pretutindeni.

Septembrie e în adevăr o dată prescrisă de către natură; ea înseamnă un sfârșit și un început.

E adevărata viață în ciclul anual al vieții noastre a tuturora. E în fond adevăratul început al anului. Ianuarie nu înseamnă nimic. E o lună pură prosteste la începutul iernii oficiale, o lună neutră și plictisitoare, o lună de somn al naturii, o lună care indispune pe toată lumea. Ianuarie nu-și justifică deloc pretențiunile de a fi o dată memorabilă a anului decât prin corvezi legate de tradiție. Septembrie însă prin spectacolul încetului declin pe care îl oferă ochilor noștri impune celor mai puțin cugetați gândul că ceva s'a isprăvit, și că trebue să pornim din nou spre ținte noui. Septembrie este anotimpul potrivit reculegerii, meditării asupra valoarei celor ce-au fost până acum, pregătirii celor ce vor să vie. E o etapă nouă spre care nu trebue să pornim cu prea mult avânt.

In zilele cari urmează de acum vom vedea ce ne rezervă toamna aceasta ca să știm cum să prețuim anul acesta. Ne va dovedi oare că mâinile noastre poartă măsura latină și nu știu ce putință de potolire care îngăduie popoarelor de oratori să se înpace mai de vreme sau mai târziu în discursuri?

Va rezolvi oare probleme îngrijitoare ale guvernării țării? Se va prelungi o situație veche? Va începe o situație nouă?

Să ne ferim de pronosticuri grăbite și de preziceri ușoare; fără așteaptă nu vorbele cari să amăgiască ci acele care să îndrepte. Totuși pentru că în lumina calmă a toamnei care se apropie nu poți avea gânduri triste, cugeți că în țara aceasta viața publică are nedreptăți, scandaluri, răutăți, dar nicodată ferocități tremediabile. Sunt încăerări, dar adversarii sfârșesc totdeauna prin a se despărți.

Să dorim a cultiva totdeauna arta de a „despărți“ la timpul potrivit. Arta aceasta ne vine dela fericiții Eleni la cari urile piereau în fraze.

Artă fermecătoare și omenească, necunoscută de vechii Sarmați, ea se numește: civilizație.

Dr.

Incaerari turco-crestine

în Sanjac.

O secțiune de jandarmi și de țărani cari se aflau în urmărirea unei bande de haiduci a fost înconjurată de locuitorii turci din două sate. S'a încins o luptă de pe urma căreia au rămas uciși de jandarmi 35 țărani. Au fost și 7 răniți. S'au luat aspre măsuri pentru stabilirea ordinei. O parte a haiducilor au trecut în munții Herțegovinei. (Rador).

Sistem de dare

Despre d-l Titulescu, actualul ministru de finanțe, e răspândită faima că ar fi un financiar genial. S'au găsit admiratori, cari să atribue politicei financiare a d-lui ministru chiar și scăderea leului pe piața mondială, fapt care nu trebuia să ne înspăimânte, căci e o combinație genială, făcută într'adins, în interesul și în favorul nostru. De, lucrurile pe cari nu le pricep, nu le discut. Dar îmi vin în minte cuvintele simple și înțelepte din poesia lui Coșbuc: Mitre, știi ce spune Psaltul?

— Să nu faci în viața ta
Cea-ce te-ar supăra
De'ți-ar face-o altul...

Aceste cuvinte i-le putem repeta d-lui Titulescu decâte-ori luăm cunoștință de vre-un nou impozit, aceste cuvinte pot forma refrenul isvorit, dintr'o inimă creștinească după fiecare dispoziție financiară a genialului nostru ministru de finanțe. Căci să nu mi-se ia în nume de rău, dar dacă mi-aș permite într'o inspirație nu tocmai genială, fă-'l invit pe domnul ministru să se coboare nițel la noi, să ia funcția și salarul unui funcționar sus pus la noi, să fie silit ca și noi să ia masa la restaurant și bugetul statului să-l fie o noțiune necunoscută, — mă întreb, oare d-l ministru nu 'și-ar încleșta pumnii de mânie, nu ar blestema genialitatea acelor financiari, cari îi fac imposibil traiul, cari nu numai că-i numără bucătura ce o duce la gură, dar o și vămuește? S'a mai auzit undeva, ca cetățeanul, care e știut că el singur le plătește toate dările de consum, toate cheltuelile și venurile birtașului, care-i asigură pe deasupra și chelnerului o situație de grand segneur, — să mai plătească dare și pentru bucătura ce o duce la gură, pentrucă a îngăduit genialul financiar ca omul să aibă un stomac după care trebuie să plătească dare? Pentru-ce nu se pune dare și pe lumina și căldura soarelui, pentru-ce nu se pune dare și pe oxigenul ce-l respirăm, pentruce nu se pune dare de...?

Dar, să-i facem un calcul real d-lui ministru de finanțe, care acum s'a coborât între noi și pentru a-se convinge din proprie intenție de starea lucrurilor a luat o funcție de consilier ministerial (situație înaltă) având un salar cu toate accesoriile de 2 mii lei lunar!

Dl. Consilier va plăti pentru o singură cameră 3 și jumătate mobilată (presupunem că e modest cum suntem noi și nu-și va ținea 5—7 camere)...200 Lei; Serviciul 100 Lei. Spălatul rufelor: 160 Lei; toaletă, ras, tuns: 80 Lei; darea după venit (6 la sută)... 120 Lei; dejun, prânz, cină, cu toate aperitivele, vin, bere etc., să calculăm zilnic numai 60 Lei, ar fi lunar... 1800 Lei, după care sumă impozit: 180 Lei (presupunând că d. Consilier ia masă în restaurante de clasa întâia). Iată, avem deja suma de 2400 Lei, care întrece salarul lunar cu 640 Lei. Dar, unde rămâne îmbrăcămintea ghete, pălării, lingerie, lemne etc.? — Dar, dacă nu mai are norocul dl. Consilier să aibă și o familie constătătoare din 3—4—6—10 membrii?...

Dar e nedreaptă această dispoziție nu numai pentru că după ce le-ai plătit toate impositele de consum ți-se mai cere să plătești impozit pentrucă iai în primire mâncarea, căr e nedreaptă pentru că cu această măsură se apasă tot cei mai nevoiași ori mai puțin norocoși, cari nu pot ori n'au fost protejați de soarte date fiind împrejurările speciale de acum — să-'și aibă o casă a lor și să nu fie siliți astfel a-și lua masa la restaurant. Destul impozit e pe bieții funcționari, și pe ceilalți nevoiași cari trăesc din salare fixe că trebue să mănânce la restaurant îmbogățind pe chelneri și pe birtași, nu cred că e just ca acest impozit să fie supus la alte noui. Dispoziția aceasta trebue să se anuleze, căci altfel vom fi siliți simplu să nu o respectăm.

A. C.

Evenimentele zilei

Războiul greco-turc — Kemaliștii au suferit o mare înfrângere

După informațiunile oficiale adunate până azi se anunță că după 7 zile de lupte crâncene, inamicul care se întărise puternic pe malul de nord al râurilor Sauh și Catrângi, a trebuit să cedeze pe întreaga linie.

Poziținile inamice se întindeau de la satele Etrenkeny-Songarios până la 60 klm. spre răsărit.

Inamicul a început Marți să bată în retragere spre nord-est urmărit de trupele grecești.

Potrivit știrilor grecești, turcii bătuți lângă râul Sakaria, sunt în retragere. Corespondentul din Atena a lui Vossische Zeitung confirmă că turcii după o luptă înverșunată de 7 zile s'ar fi retras spre nord-est urmăriți de armata greacă, care se află acum la o depărtare de 60 kilometri de Angora.

Ajutorarea Rusiei înfometate — Aprovizionarea Moscovei cu avioanele

Ziarele franceze află din Riga că guvernul sovietelor proectează înființarea transporturilor aeriene între Riga și Moscova. Avioanele vor transporta, sub drapelul Crucii Roșii medicamente și proviziunile necesare și cari trebuesc primite în termenul cel mai scurt pentru a salva populația acelui oraș, de un dezastru complect.

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

ECOURI

O defilare curioasă la Paris

O ceremonie interesantă s'a desfăşurat, în ziua de 27 August, la Paris. Pe locul vast de din naintea bisericii Notre Dame, toate organele poliţiei metropolei cuprinzând specialităţile cicliştilor, detaşamentului inspectorilor poliţiei judiciare cu automobilele, motocicletele, targele lor, etc., au defilat, în sunetul muzicii, pe din naintea delegaţiunii legionarilor americani veniţi să viziteze Franţa.

Un maior al poliţiei americane, în numele „apărătorilor societăţii şi ai ordinei publice", pe care-i reprezenta, a înmânat prefectului poliţiei americane, verde şi albă c'o bandă albastră împodobită cu stele.

O antologie a poeţilor germani moderni

Sub titlul „Amurgul unei omeniri" K. Pinthus ne dă o antologie a poeţilor germani contemporani. Antologia e interesantă prin faptul că nu cuprinde şi pe acela de o mai mică valoare. Poeţii citaţi au o biografie şi din opera lor se publică poezii multe, pentru ca cineva să-şi poată face o părere justă despre ei. Operele acestea nu sunt grupate nici în ordine cronologică, nici alfabetică. Autorul a vrut să dea o simfonie a poeziei germane contemporane. Ascultăm tânguirile oamenilor în faţa prăbuşirei viselor lor de altă dată, apoi trezirea sufletelor, strigătele de revoltă şi năzuinţa spre mai multă dragoste între oameni.

O sobă economica — Invenţia unui inginer rus

Acum când lipsa combustibilului se resimte tot mai mult din cauza crizei de transport, invenţiunea noului sistem de încălzire a inginerului Feododorovich Bogatireff, va avea o aplicaţie din ele mai răspândite.

Sistemul inginerului Bogatireff e alcătuit din nişte cazane aşa fel construite încât nu se poate pierde decât o cantitate foarte mică din căldura de egajată de combustibilul întrebuinţat. Pentru ajungerea acestui scop inginerul rus avu ideia să întrebuinţeze izolatoare termice, care să nu permită perderea căldurii prin conductibilitate.

Invenţia acestei sobe economice datează încă din 1919 şi la avut o primă aplicaţie în timpul răsboiului la bucătăriile militare.

Ultimele modele din 1921 sunt atât de perfecţionate încât se poate încălzi un cazan conţinând 60 litri de apă numai cu un kilogram de lemne. L.

„Luceafărul" lui Eminescu ilustrat

Pictorul Teişanu a avut o fericită ideie. El scoate „Luceafărul" lui Eminescu pe care-l ilustrează în 24 planşe litografice, dintre cari 11 alegorice reprezentând momentele caracteristice ale fanteziei.

12 pagini text scrise de mână şi împodobite cu motive decorative potrivite versurilor.

Planşele litografice, trase de pe pietrele pe cari însuşi pictorul lucrează, vor fi în 18 culori. Mapa care cuprinde planşele va fi în mătase imprimate în două culori.

In total se vor trage 250 exemplare, numerotate şi iscălite de pictor, din cari numai 210 sunt puse în subscripţie, 20 exemplare vor fi pe hârtie Japon restul pe hârtie groasă englezească.

D-nii Ioan Minulescu şi Nichifor Crainic au scris recomandaţiuni pentru opera aceasta a pictorului, din care am putut vedea şi noi o probă neterminată încă, dar care promite cele mai bune aşteptări.

E vorba cum se vede de o operă grafică artistică, cum nu o avem încă în industria noastre grafică, de o carte pentru bibliofili cum nu avem încă în bibliotecele noastre.

D. Ion Minulescu spune despre lucrarea d-lui Teişanu:

„Este un început fericit care nu trebue să rămână ca o simplă excepţie onorabilă şi pe care sperăm să-l vedem evoluând spre o cât mai largă popularizare a educaţie artistice, de care până azi nu se bucură decât foarte puţin privilegiaţi ai soatei".

Iar Nichifor Crainic scrie:

„Opera pictorului M. Teişanu nu e o simplă ilustrare, în sens obişnuit, o poeziei lui Eminescu ci o transmutare a conţinutului acestei poezii în colori în felul în care muzicantul transpune cuvintele în melodii şi dansatorul preschimbă un poem simfonic în ritmuri de dans. Ceeace poetul a sugerat, ca plasticitate, prin sonoritatea vorbei, pictorul a realizat în fermecătoare vedenii colorate.

O revistă a Teatrului Naţional din Bucureşti

O publicaţie nouă, neobişnuită. In locul programului de totdeauna, în sala teatrului să vând de-acum înainte broşuri în paginele cărora spectatorii găsesc distribuţia şi subiectul piesei ce se reprezintă. In restul paginelor, coprinzând portretele autorilor şi interpreţilor precum şi reproduceri după schiţele decorurilor, găsim articole interesante cu privire la literatura şi arta dramatică.

Primul număr al acestei publicaţiuni, care pare să apără sub îngrijirea poetului D. Nanu secretarul literar al teatrului, s'a vândut la prima reprezantaţie a piesei d-l M. Paşcanu „Moartea Cleopatrei". Găsim un articol al maestrului Nottara, în care decanul scenei noastre povesteşte începutul teatrului românesc şi felul cum s'a ridicat clădirea pe vremea domniei lui Ştirbey. Ea este opera arhitectului Heff. D. Paşcanu dă o sucintă biografie a eroinei sale Cleopatra regina Egiptului şi poetul Nanu ocupându-se de „Moartea Regilor" de Shakespeare caută să stabilească menirea geniilor în emanciparea sufletului omenesc.

Avem reproducerea câtorva din busturile cu care sculpturii noştri au împodobit foyerele teatrului.

Preţul unei broşuri, care cuprinde şi programul este de zece lei. Ni se pare cam scump. Fiecare spectator doreşte la spectacol să aibă programul reprezentaţiei, dar nu îi-e îngăduit fiecăruia să plătească acest program cu o sumă mai mare decât era odată preţul locului pe care îl ocupă.

Cidul

E vorba ca teatrul Bulandra să reia în actuala stagiune. Cidul lui Corneille. Anul acesta nemuritorul erou al legendelor spaniole devine de actualitate. Spania întreagă a sărbătorit la 21 Iulie apoteoza Cidului Campéador. La Burgos avu loc o solemnă procesiune în fruntea căruia păşeau regele şi regina Spaniei. Mergeau să ia rămăşiţele eroului, dela casa consistorială, ca să le depună în catedrala oraşului. Slujba religioasă a fost oficiată de episcopul din Valenţa. oraş cucerit de Cid, Sarazinilor.

Cronica muzicală

— Opera maghiară: Tosca —

Prima operă cântată în stagiunea anului curent la Teatrul Maghiar este „Tosca" a lui Puccini.

In ceeace priveşte tenorul Mihail Takacs trebueşte recunoscut că ţesătura vocei d-sale nu este propriu zis de tenor, lucru ce s'a putut percepe într'un mod destul de vădit în decursul celor trei acte. Cu un volum destul de mare, pe alocurea eam neegal, d-sa n'a făcut impresia de-a nu fi complect stăpân pe voce. Pelângă că mai are nevoe de studii, d-l Takacs are un cusur, care aproape că nu va putea fi îndreptat: d-sale îi lipseşte tocmai timbrul, una din cele mai necesare şi mai preţioase calităţi ale vocei, care nu se poate dobândi, ci trebueşte să fie înnăscută. Ca joc, d-l Takacs ne-a părut foarte degajat şi familiarizat cu scena, şi-i dorim ca pe viitor să fie tot atât de bine în glas, după cum a fost în joc. In orice caz pentru un debut, d-l Takacs şi-a dat toată silinţa de-a da maximul, ceeace n'a scăpat nimănui din vedere.

Dela primele note, d-na Elena Levay. pe care am avut plăcerea s'o auzim anul trecut în „Faust", „Trovatore", „Aollo in maschera" etc. s'a distanţat de ceilalţi parteneri ai d-sale, dovedindu-ne că este într'adevăr o cântăreaţă, şi anume o cântăreaţă de bună calitate. Plină de duioşie şi de drăgălăşenie în duetul din actul I. cu Cavaradossi, unde ne-a minunat prin uşurinţa cu care-şi conduce vocea, a realizat momente cu adevărat dramatice în actul al II-lea.

In tot timpul spectacolului, d-l Nicolae Bretan a fost un „Scarpia" slab. Ori cum s'ar putea califica facultatea d-sale de-a emite sunete; în nici un caz nu s'ar putea însă pretinde că d-l Bretam a cântat. Vocea d-sale s'a pervertit într'atâta, încât nu mai poate trece drept voce de operă, nici chiar pentru un mic oraş de provincie.

O menţiune d-lui Edmund Kethely.

Restul ansamblului mulţumitor.

Aşteptăm cu nerăbdare să auzim un adevărat bariton pe scena Operii maghiare.

R. C.

Profesorii Wright, Chapmann şi Craigie la Cernăuţi

Cernăuţi. — Miercuri au sosit la Cernăuţi cei trei savanţi englezi, d-nii profesori Wright, Craigie şi Chapmann, pentru a ţine câte o conferinţă în oraşul nostru.

Distinşii oaspeţi au fost întâmpinaţi la gară de reprezentanţii universităţii şi autorităţile civile şi militare.

La ora 7 seara a avut loc la Universitate recepţia savanţilor, cari au prezentat cu această ocazie o adresă omagială a universităţilor engleze.

Apoi d-l profesor Craigie a ţinut o conferinţă despre „Organizarea universităţii din Oxsford" După terminarea conferinţei, universitatea a oferit un banchet colegial oaspeţilor.

Joi au vizitat oraşul şi împrejurimile. Seara au avut loc două conferinţe. D. prof. Chapmann a vorbit de „Petele Solare" iar d. prof. Wright despre „Noui cercetări în domeniul archeologic". După conferinţă primăria le-a oferit un banchet. Vineri distinşii profesori englezi vor părăsi oraşul plecând în Basarabia.

Cetiţi „Infrăţirea"

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Cronica ştiinţifică

Helmholtz

Intreaga lume ştiinţifică a sărbătorit zilele trecute centenarul naşterei marelui fizican german Hermann von Helmholz, al cărui nume este îndeajuns cunoscut de toţi oamenii de ştiinţă şi care s'a bucurat de multă vază şi stimă în timpul vieţii sale. De cele mai multe ori pare îndrăzneaţă încercarea de-a aprecia valoarea şi activitatea ştiinţifică a unui savant numai după o sută de ani dela naşterea sa, mai ales dacă e vorba de-a face o apreciere imparţială. Cu Helmholtz, a cărui activitate a fost consacrată de istoricii ştiinţei, fiind valorificată după îndelungi cercetări, ale cărui lucrări au dat loc la discuţii istorice şi ale cărui descoperiri se întind asupra mai multor domenii ale cunoştinţei omeneşti, problema este foarte mult uşurată.

Evenimentele ce s'au abătut asupra lui Helmholtz sunt foarte bizare, prin faptul că multe din acelea cari l-au lovit, şi ar fi adus altora numai nemulţumiri şi amărăciuni, i-au adus lui de cele mai multe ori noroc. El este fiul unui profesor de liceu; ca copil s'a arătat foarte slab dotat, fiind aproape incapabil să înveţe limbi streine. Şi era imposibil să memorizeze poezii. Jucându-se cu pietre de construcţie, dobândi primele noţiuni de geometrie. Incă de tânăr dorea să studieze fizica; tatăl său, ne având mijloacele necesare, fu nevoit să intre în şcoala militară. Dintre profesorii săi cari au exercitat vreo influenţă asupra sa, era Johann Müller, dascălul lui Du Bois Reymond şi Virchow. Teza sa de doctorat, care trata asupra originii reţelei nervoase, nesatisfăcând exigenţele comisiunei examinatorii, fu nevoit să-şi mai prelungească studiile cu un an.

Studiind într'un dicţionar medical o monografie care trata asupra căldurei fiziologice, se convinse că problema travaliului şi căldurei animale nu va putea fi desluşită decât atunci când se va determina într'un fel sau altul relaţia dintre travaliu şi căldură.

Acest gând îl duse la problema următoare: ce relaţie există între diferitele feluri de travaliu, dacă „perpetuum mobile" nu e posibil, adică dacă nu poate exista vreo maşină care să producă travaliu din nimic. Răspunsul său fu: natura posedă o rezervă de valori de travaliu capabile să acţioneze, cari nu se poate mări, nici micşora în nici un fel: în natura neorganică, cantitatea de travaliu este tot atât de vecinică şi invariabilă ca şi cantitatea de materie.

Constanţa sau conservarea materiei fusese stabilită cu cinci decenii înainte de Lavoisier, ca un principiu fundamental al chimiei. Acest principiu cunoscut azi sub numele de principiul constanţei sau conservărei energiei, a fost numit de Helmholtz principiul constanţei forţei. Când Helmholtz încercă să tipărească într'o revistă de fizică, principiul său, care după douăzeci de ani a fost recunoscut drept una din cele mai mari descoperiri ale veacului, fu refuzat de Poggendorf, aşa încât fu nevoit să-şi tipărească lucrarea pe socoteala sa.

Se întâmplă adeseori, ca asemenea descoperiri să se efectueze în mod simultan în diferite locuri. Aşa s'a întâmplat şi cu principiul energiei al cărui descoperitor a fost de fapt Robert Mayer, cu 6 ani înainte lui Helmholtz. Şi comunicarea lui Mayer referitoare la energie a fost refuzată de Poggendorf, aşa că n'a văzut lumina zilei decât cu mult mai târziu, când Iustus Liebig i-a publicat-o într'o revistă de-a sa pentru chimie şi farmacie.

Şi englezului Joule, care a ajuns prin determinări directe la rezultate similare, îi revine, meritul de-a fi considerat drept descoperitorul aceluiaş principiu. Este demn de insistat asupra împrejurării că câteşi trei nu erau de fost fizicieni — unul era medic la Heilbronn, altul chirurg militar, iar al treilea berar în Edimburg — şi că lucrările [illegible] de ştiinţă cari [illegible] din cele mai însemnate descoperiri ale veacului al XIX-lea n'au parvenit să fie publicate în reviste fizicale.

Cutoatecă principiul energetic formulat de Helmholz era combătut de contimporanii săi, iar descoperirea sa referitoare la excitarea nervoasă nu era aproape de loc recunoscută ca valabilă, poziţia sa în lumea ştiinţifică a fost consolidată printr'o nouă descoperire.

Pregătindu-se să ocupe o catedră de fiziologie la universitatea din Königsberg, se ocupă cu teoria asupra vederii formulată de Brücke.

In curând îi reuşi, ca şi olandezului Cramer, să studieze acomodarea optică a ochiului; aparatul, construit de el cu această ocazie, oftalmometrul lui Helmholz se întrebuinţează chiar în timpurile noastre.

Prin faptul că optica fiziolo-

Cronica politică

Generalul ține întruniri și țara merge la faliment.

Pe când generalul Averescu își plimbă legenda prin Ardeal în chip de ofensivă politică, finanțele și întreaga gospodărie a țării au ajuns în pragul falimentului. Cine nu știe astăzi că statul român, din pricina relei guvernări, nu-și mai poate îndeplini obligațiunile nici în afară, nici în înauntru? In străinătate, bonurile noastre de tezăuri nu se mai pot achita la scadență, iar în țară, pentru a răspunde diferitelor sarcini, statul e nevoit să trăiască din expediente făcând împrumututi la băncile particulare. Politica de afaceri și de risipă a guvernului actual ne-a creiat o situație care este vecină cu aceia din Rusia bolșevică. Nu e de mirare deci, că întocmai ca și bolșevicii, guvernanții noștri se gândesc să scoată la mezat toate bogățiile țării. Politica de înstrăinare a bunurilor noastre naționale este acum pentru ei singurul mijloc prin care mai speră să refacă finanțele și viața noastră economică.

Pe când însă Lenin își recunoaște cel puțin greșelile făaute, generalul Averescu n'are nici un cuvânt de reprobare pentru păcatele guvernului său. Dinpotrivă, în mijlocul dezastrului, generalul organizează întruniri banchete și ține discursuri în fața țăranilor adunați cu forța. Si această inconștiență care se desprinde din atitudinea generalului Averescu este mai alarmantă decât toate păcatele guvernării sale.

Cum se românizează administrația silvică de pe teritoriile de lângă frontieră?

Din complexul de păduri al regiunilor silvice Baia Mare și Sighetul-Marmației, în decursul anului 1920, s'a creat ocolul silvic „Valea Mare", iar ca sediu de serviciu pentru șeful acestui ocol silvic s'a fixat comuna Ocna-Șugatag.

Pădurile aparținătoare acestui ocol silvic sunt în parte bisericești, în parte comunale și particulare și sunt situate pe teritoarele comunelor curat românești Crăcești, Șugatag, Ocna-Șugatag, Văleni, Budești, Breb, Hărnicești, Giulești, Berbești, Deseși, Fireși și Sârbești.

Ca șef al ocolului silvic „Valea Mare" a fost numit inginerul silvic Höhnel, de naționalitate maghiară, rămas dela fostul Stat ungar și primit în funcție de regiunea silvică din Sighet.

In mai multe rânduri Höhnel a refuzat să presteze jurământul de fidelitate, dar constrâns de împrejurări pentru a nu rămâne fără post și pâne, în ultimul timp a jurat credință Statului Român.

Atât Höhnel cât și personalul dânsului nu știu nici vorbi și nici scrie românește.

Numitul șef de ocol și-a deschis biroul său într'o cameră a regiunei silvice din Sighed, la o distanță de zeci de klm. dela sediul destinat pentru dânsul.

La procedura aceasta condamnabilă avem de obiectat următoarele:

E lucru cunoscut și firesc că populația aflătoare în valonul ocoalelor și regiunilor silvice, având nevoe de lemne pășunat pentru vite etc. este nevoită ca zilnic să vie în contact cu personalul silvic ale acestor oficii.

Regiunea silvică din Sighet a fost și este un teritor de frontieră.

Personalul silvic al acestei regiuni se compune parte dintr'un personal rămas dela fostul stat ungar, parte din personal transferat din alte părți. Cea mai mare parte a acestui personal este înrudit cu ungurii din județul Maramureș.

Asupra acestui personal silvic vom reveni cu alt prilej.

Intr'un ziar din Capitală a apărut următoarea notiță. „Directorul General al Agriculturii a luat măsuri ca să se retragă în interiorul țării personalul silvic dela granița dinspre Ungaria, întrucât din causa legăturilor familiare cu ungurii nu inspiră destulă încredere".

Dar' iată ce se întâmplă:

In loc să se aplice această măsură justificată al d-lui Director General, un inginer silvic de naționalitate maghiară și necunoscător al libei române este numit șef al ocolului silvic „Valea Mare" pentru o populație curat românească, cu sediul în Ocna-Șugateg, și-i se permite de a se stabili într'o camera a regiunei silvice din Sighet.

Populația română din satele de pe teritorlul acestui ocol silvic, e nevoită să meargă până la Sighet și să piardă timpul scump de muncă, iar' pe de altă parte să vorbească ungurește cu personalul silvic ungur, care nu cunoaște limba română.

Ne întrebăm:

Sunt Românii stăpâni în România sau Unguri?

Județul Maramureș formează o provincie autonomă sub tutela statului ungar?

Dispoziținea luată cu privire la ocolul silvic „Valea Mare" luată de oameni, cari nu știu sau nu voesc să știe că locuim în România și că oficiile cu personalul lor sunt pentru populație, iar'nu invers, constitue o jignire a intereselor populației și Statului și va avea ca consecințe de a împedeca romanizarea oficiilor și de a produce nemulțumiri în mijlocul populației.

Protestăm cu toatăe nergia contra unor astfel de procedee român.

H.

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acoardă, repară și transportă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

Pentru Ministerul de Externe

— Din necazurile Maramureșenilor —

Pe lângă alte multe dureri pe care la îndură țăranii din Județul Maramureș, din partea unora dintre cei puși să-i cârumească, situația lor de locuitori de frontarie le mai aduce și atâtea alte necazuri, venite din partea organelor de frontieră ale statelor vecine cu noi.

Maramureșenii fiind prin excelență crescători de vite, sunt siliți în urma pierderii a aproape 100 munți luați de Cehi și Polonezi să meargă cu vitele lor și pe muații noștri, dela granită Nu vreau să înșir toate greutățile pe cari le întimpină din partea organelor noastre cu ocazia pășunatului pe munții a vitelor. De astădată mă mărginesc să avăt suferințele pecari îndura din partea grănicerilor poloni.

Făcând abstracție deli nenumăratele incursiuni ale unor bande din Polonia cari fură dela stâni un număr mai mare sau mai mic de vite, aflătoare pe teritoriul nostru. In ziua de 5 August s'a înregistrat și o incursiune a grănicerilor poloni pe teritoriul nostru de pășunat luând cu sine o mare cireadă de boi și o întreagă turmă de oi.

Locuitorii loviți de această calamitate sunt din comunele fruntașe Sacol și Laud de pe valea Icu. Vitele Icudanilor păstrau pe muntele Izvoru Boului, iar ale Sacolonilor pe Ceremuș. Grănicenii poloni, în număr de 40 trecând de pichetul nostru de grăniceri au ridicat cu tot protestul celor 4 grăniceri ai noștri dela Icudani 157 boi iar dela câteva stâni din Sacol în total 1000 oi.

Comandamentul grăniceri'or din Sighetul Marmației prin ancheta intreprinsă a constatat că vitele au păscut pe teritoriul nostru și se aflau dincoace de pichet când au năvălit grănicerii poloni de le-au ridicat.

Cum relațiunile noastre diplomatice cu Polonia, sunt din cele mai bune, sper că Ministrul de Externe va ști aplana acest incident în favorul sătenilor noștri păgubiți. Organele județene: Prefectura Consilieratul. Agricol Comandamentul grăniceresc și-au făcut datorica, raportând telegrafic ca ul,

Așteptăm intervenția energica și urgenta a Guvernului nostru, pentru ca neliniștea populației păgubite să nu se prelungească prea mult.

Cu ocazia acestui incident neplăcut, este momentul să atrag atențiunea Ministrului de Externe, că la tratativele ce se urmează cu Polonii, tocmai asupra munților vecini locului unde s'a întâmplat incidentul, munți cari sperăm să ne revină Maramureșenilor ca să nu se mai repete greșeala de a trata de soarta noastră, fără ca în comisia de delimitare să participe și un cunoscător al situației dintre Maramureșeni.

Exemplul convenției comerciale cu Ceho-Slovacia, în urma căreia toate avantajiile le au Cehii iar Maramureșenii nu beneficiază de nimic, — căci problema pășunatului munților de dincolo de hotare, n'a fost rezolvată — este destulă dovadă.

Din încredințarea țăranilor economi de vite, cari nu pot veni la București, drumul fiind departe, iar sărăcia mare, — aduc prin această cale cazul la cunoștința Ministrului de Externe rugându-l în numele lor să facă intervenția necesară pentru ca avutul a două sate românești să nu fie date pradă.

Dr. Constantin Papuc-Secelea

deputat de Maramureș.

Politica actuală a Bulgariei

In cursul desbaterilor angajate cu ocaziunea abrogării ort. 4 din lega pedepsirii vinovaților catastrofei naționale, ministrul Dascalof, președintile consiliului ad-interim, răspunzând ocupațiunilor lansate de șefii opoziținti a spus: „Politica actualului guvern este inspirată de dorința de pace cu toate popoarele.

După războaiele nenorocite Bulgaria a rămas fără prieteni, dar politica cu minte a guvernului îi va dobândi noi prieteni Relațiunile cu România și Grecia sunt bune, cele cu Jugoslavia se îmbunătățesc prin executarea loială a tratatului de pace, livr-re de cărbuni, materiale de căi ferate, etc.

Acuzațiunea adusă guvernului că întreține bande este falsă. Cea mai bună desmințire este cererea noastră pentru instituirea unei anchete internaționale. Bulgaria și guvernul său se vor abține de la orice acțiune contrară voinței areopagului marilor puteri.

Relațiunile cu Italia bune, mai cu seamă relațiunile comerciale Italia și Bulgaria vor face totul pentru a strânge cât mai cordial legăturile dintre ele. Cu Franța întreținem bune relațiuni comerciale și financiare, Nu este exact că politica franceză se opune politicei britanice. Anglia și Franța sunt inspirate de același bună voință către noi. Drepturile noastre ca acel al debușeului la marea Egee prevăzut de art. 48 al tratatului de pace ca și acel al protejării minorităților vor fi desigur apărate de către Liga națiunilor. Atât timp cât Bulgaria va executa în mod sincer tratatul de pace nu e de temut nici o sancțiune. Introducerea sistem lui armatei voluntare va lăsa țara la sfârșitul lui Septembrie fără apărare.

Cu toate marile simpatii ce poporul bulgar are către poporul rus, Bulgaria nu poate reînova legăturile diplomatice și comerciale cu Rusia sovietică atât timp cât marile puteri ca și celelalte țări balcanice nu o vor face.

---

gică îi dusese pe terenul analizei matematico-fizicale, capătă o deosebită încredere în cercetările fizico-matematice privitoare la sunet, încât îi comunică ilustrului fizician englez William Thomson că concluziile la cari duc matematica combinată cu fizica dau naștere la noi surprize, la cari puțini savanți s'ar putea aștepta. Concluziile nu se succed după bunul plac al autorului, ci după legi proprii, așa încât al împresia, la transcrierea lucrării, că ar fi lucrarea altuia.

Pe această cale au urmat celebrele rezultate ale lui Helmholtz privitoare la analiza sunetelor, după cari sunetele de colorit diferit și de aceeași înălțime ale aceluiași ton fundamental apar urechii sub aspecte diferite, din cauza deosebirei de număr a tonurilor armonice superioare, sau mai bine zis coloritul sunetului e condiționată de descompunerea tonului fundamental în diferite tonuri superioare, deosebite în tărie.

Lucrările sale asupra coloritu'ui vocalelor, asupra tuburilor de orgă asupra vibrațiilor aerului în tuburi deschise, asupra mecanismului tobei și în fine asupra vibrațiilor sonore în cochilia urechii, au făcut din fizica și matematica acusticei o ramură bine definită a fizicei. O bună parte a cercetărilor sale sunt expuse în volumul său asupra sensațiilor acustice ca bază fiziologică pentru teoria muzicei. Cercetările acestea asupra acusticei nu l-au împiedecat să-și continue studiile sale optico-fiziologice, pe cari le-a dus la bunsfârșit. Lui îi revine meritul de-a fi expus o teorie asupra senzațiilor optice produse de culori.

Nu mai puțin interesante sunt cercetările sale din domenial electricității Pe baza expermeală Faraoday emisese o teorie asupra electricității. Indepărtându-se de teoria fluidului, se ajunsese să se susție principiul acțiunei electrice în spațiul apropiat de sursa electrică, în câmpul electric; printre cei care-l susțineau erau și: Helmholz, care a pregătit terenul pentru a se ajunge la această teorie, teoria lui Maxwell.

Adevărata trecere spre teorilui Maxwell n'a făcut-o Helmaholtz, ci Hertz, descoperitorul undelor electrice. Helmholz a caprimat un principiu, pe baza căruia s'a ajuns la rezultate interesante: dacă se admite ipoteza că substanțele elementare se compun din atomii, nu putem trage din aceasta concluzia că electricitatea, atât cea pozitivă cât și cea negativă, ar fi împărțită în porțiuni elementare, cari s'ar comporta ca atomi electrici. Această idee, care nu are decât o valoare mijlocie a așa-zisefor cantități elementare de electricitate, numite electroni de Stoney, cele mai mici cantități electrice insecabile, fac din Helmholtz unul din precursorli teoriei electrice. El a aplicat-o în optică, admițând că cele mai mici particule de materie încărcate cu electricitate Oscilează împreună cu undele de lumină.

Lui i se datoresc explicațiile fenomenelor ce se petrec în elementete galvanice. studiile asupra capacității, microscoapelor o teorie generală asupra echilibrelor chimice, cari au fost însă expuse mai înainte mai pe larg de americanul Gibbs, și în fine studii generale în domeniul mecanicei.

Mulți laterallitatea activității științifice a lui Hemholtz, care a avut succese ca medic, anatomist, fiziolog și fizician se oglindește în întreaga sa poziție socială. Dela un simplu medic de regiment ajunge profesor de fiziologie la Königsberg, apoi profe or de fiziologie și anatomie la Heidelberg și Bonu, și în fine pro esor de fizică la universitatea din Berlin. Helmholtz a fost lipsit de necazurile cauzate de lipsă de laboratorii și fonduri, cari se abat de obiceiu asupra savanților, datorită faptului că amicul său Siemensii furnisă mijloacele necesare pentru a-și instala un institut fizicotehnic.

Helmholtz a întreținut relații din cele mai cordiale cu mulți savanți ai timpului său, ca Humboldt, Clausius, Du Bois Reymond, Brücke, Bunseu, Kirchhoff, Robert Mayer și mai ales cu William Thomson sau Lord Kelvin.

Știința internațională l'a distins cu cele mai mari onoruri, iar împăratul Wilhelm l'a înnobilat; înnobilarea sa a fost astfel anunțată de un ziar humorist berlinez: „Helmholtz a fost conferit nobilimei".

INFORMATII

Se aduce la cunoștiință colaboratorilor noștri, că manuscrisele destinate publicărei trebuesc a fi adresate numai direcției sau redacției ziarului, iar nu personal redactorilor.

De asemenea, manuscrisele destinate redacției să se adreseze numai redacției iar cele destinate administrației numai administrației.

Comerciale

Comisiunea superioară de vânzarea și cumpărarea cerealelor de pe lângă ministerul de interne face cunoscut producătorilor, cari au grâu și secară de vânzare, să-și înainteze ofertele comisiunilor județene care funcționează la prefecturi și care vor fixa prețul după calitatea mărfei.

Plata se va face imediat de către delegatul centralei cooperativelor sătești din comisiunile județene.

■

Peste câteva zile va sosi în țară un prim transport din monetele de metal comandate de statul român în Elveția.

Restul va sosi cel mai târziu până la 5 Noembrie.

■

Direcțiunea datoriei publice din ministerul de finanțe ne comunică că sub nici un motiv nu se vor putea plăti cupoanele titlurilor blocate funcționarilor, altor persoane cărora li s'au cedat sau vândut, Ele se vor plăti numai în mâna funcționarilor destinatori cari vor prezenta borderoul de emisiune.

■

Diverse

Comisia pentru delimitarea frontierelor dintre noi și Jugo-Slavia a hotărît ca Buziașul să treacă definitiv României, nu însă și calea ferată, astfel că pentru a face legătură între Bănat și Buziaș, e nevoe de o accelerare a lucrărilor pentru construirea căilor ferate.

■

Comitetul Fondului Gheorghe Lazăr, publică concurs nou, pentru ocuparea postului de econom la Casa Invățătorilor din Cluj. Petițiile se primesc pe adresa „Fondul Gheorghe Lazăr" Cluj Casa învățătorilor, până la 12 Septembrie n. a. c., orele 12 din zi. Comitetul.

■

D-l Emil Mureșianu a donat 100 Lei pentru ajutor rea luptătorului național Vasile Popa.

■

Din sursă oficială suntem informați că d. Titulescu, ministru de finanțe, nu va sosi curând în țară. Dsa a telegrafiat d-lui M. Paraschivescu, directorul general al contribuțiunilor, să vină imediat în Elveția la St. Moritz. Localitate unde se află ministrul finanțelor.

D. Paraschivescu va pleca cu trenul Expres-Orient.

Această chemare este atribuită greutăților de aplicare a noue reforme fiscale.

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Ministerul de finanțe desminte categoric știrea publicată de unele ziare prin care se arata că d. Titulescu se află în tratative pentru contractarea unui împrumut de 10 miloane franci francezi.

■

Ministerul de interne, a trimis Vineri o telegramă oficiilor de în chiriere din țară, dându-le instrucțiuni cu privire la stricta aplicare a legei oficiilor.

Se atrage atențiunea șefilor de oficii că pe temeiul art. I. ultimul paragraf al legei, trebuesc considerate ca nule de drept toate contractele autentice sau verbale încheiate înainte de aplicarea acestei legi și neintrate încă în vigoare.

■

Un grup de ziariști englezi va sosi în Capitală în cursul acestei luni, spre a face o anchetă privitoare la starea economică, financiară și politică a României întregite.

■

Ziarul german din Arad, află din Münich că la finele lunei acesteia Hugo Stinnes, faimosul mare industriaș german, ve veni din Karlsbad la Budapesta și București, unde ar avea de dus tratative pentru extinderea întreprindelor sale.

■

Se anunță din Abrud că în noaptea de 31 August a fost o puternică ploaie torențială.

Ploaia a căzut cu grindină, care a nimicit recolta restrânsă din mai multe comune. Gara din Abrud a fost inundată. Circulația trenului a fost restabilită.

Ziarele din Buenos-Aires ne aduc știrea că în capitala Argentiniei a încetat din viață d-rul Drago, cunoscutul profesor de drept intetnațional.

Profesorul Drago s'a făcut celebru prin docrina sa din dreptul internațional numită „doctrina lui Drago" prin care susține că statele mari din Europa, n'au dreptul să intervină cu forța în statele sudamericane cari contractasera datorii în Europa.

■

Caporalul pilot Iftode din grupul III. de aviație a căzut cu aparatul de la o înălțime de 120 metri. Aparatul s'a sfărmat, starea pilotului este gravă (Rador).

■

Dr. Lăzărescu, medic-șef în Casei Cercuale, Specialist la boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

■

Pentru vindecarea sigură an Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosității, întrebuințați *vinul de Tokaj cu chinină și fier* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întărește și curăță sângele. Prețul unei sticla 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biró, Cluj, Piața Unirii. III-316

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue se lipsească din nici o casă. Să află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmacentice Cluj. II-111

Aviz.

La școla medie de stat pentru fete din Turda se înființează un curs profesional de un an, suprapus pentru absolventele de clasa IV. civile ori liceală.

Pe lângă partea teoretică se va propune și partea practică cu specialități pentru croitorie, brodarie și țesătorie.

Inscrieri se primesc până în 15 Sept.

Direcțiunea.

No. 927—1921.

Anunciu.

In ziua de 10 Septemvrie a. c. orele 9 a. m. se va ține licitația publică pentru vânderea a 41 vieri și 38 scroafe în vârsta de 4 săptămâni până la 8 luni, rasă mangaliță, în cancelaria Academiei de Agricultura Cluj, Str. Mânăștirului No. 3.

Direcțiunea.

Transporturi de mărfuri
Curse cu automobile
în ori ce direcție execută
cu prețuri convenabile
346
Emil Blaga
CLUJ, Piața Stefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

Premii în bani și obiecte

un mare număr de

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unirei

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

r mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Cel mai eftin se curată și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Un nou impozit al orașului Cluj

— Impozitul asupra urcării valoarei imobiliare —

Am amintit într'unul din numerile trecute ale ziarului nostru ca aproape toate mijloacele financiare ai orașelor au fost suprimate prin legea Titulescu deoarece toate impozitele încasate până acum de orașe vor fi percepute de către stat.

Pentru a putea face față nevoilor urgente, orașele sunt silite să creeze noui impozite cari nu vor fi încasate de stat.

Astfel în orașul Cluj se va introduce în curând impozitul asupra urcării valoarei imobilelor când urcarea are loc în urma unor lucrări cu caracter public. Se vor considera ca lucrări cari pot avea influență asupra urcării valorii imobilelor, toate lucrările pentru înfrumusețarea orașului, regularea străzilor, inființarea de piețe, noi construiri de poduri și linii de comunicație (tramvai) amplificare de apaducte canalizare etc.

Lucrările pentru betonarea străzilor nu vor fi luate în considerare că având efect asupra urcării valoarei imobiliare.

Taxa se va percepe după acea urcare de valoare, care se arată între valoarea imobilului înainte de începerea lucrărilor publice și valoarea lui după terminarea lor. Constatarea valorii se face de către o comisiune de estimare compusă din șeful inginerul orașului, reprezentantul părții interesante, sau în lipsa acestuia un expert. Comisiunea va fi prezidată de un specialist independent din rândurile publicului.

Dacă în timpul efectuării lucrărilor publice, vreun proprietar construește noui instalații pe imobilul său și astfel se ridică valoarea imobilului, spesele noilor instalații se vor scade din suma valorii urcate și numai diferența va fi impozabilă.

Noul impozit se va incassa după sistemul proporțional progresiv și anume:

Dacă urcarea valorii imobiliare nu trec peste 5 la sută, imobilul e scutit de imposit.

Când urcarea valorii este

dela	6—25	la sută se incasează	20	la sută
„	26—50	„ „	35	„
„	51—75	„ „	45	„
„	76—100	„ „	50	„
peste	100	„ „	60	„

după suma valorii urcate

Suma totală ce trebue plătită după urcarea valorii unui imobil însă nu poate trece peste 2/4 din cota reportizată asupra a acestui imobil.

Noul impozit gravează imobilul și proprietarul astfel că schimbul de proprietari nu are efect asupra plătirii sau neplătirii impozitului.

Taxa trebue plătită după 30 zile dela stabilirea ei la casa orășenească, iar dacă proprietarul nu e mulțumit, poate face recurs în timp de 15 zile dela publicare la Comisiunea administrativă. Taxa se poate plăti în rate anuale și în timp de 10 ani, sau în cazuri justificate 15 ani. In acest caz se va încasa 8 la sută camătă de întârziere și cotele vor fi încasate de perceptorat. Admiterea pentru plătirea taxei în rate anuale trebue anunțată Consiliului orășenesc după 15 zile dela fixarea ei.

Impozitul gravează și imobilele, cari au fost începute înainte de introducerea acestui impozit, dar n'au fost terminate până la aplicarea lui.

Dacă în atâtea rânduri s'a protestat contra impozitelor introduse de consiliul orășănesc, deoare e ele ar micșora avutul material al locuitorilor, acest nou impozit e cât se poate de echitabil. E just că proprietarii de imobile să restitue pentru binele public o parte din valoarea imobilelor care s'a urcat în urma lucrărilor făcute pe bani publici.

Ap.

Revista presei maghiare

Neînțelegeri între Maghiari.

Am amintit în mai multe rânduri că unitatea de vederi a dispărut în sânul Uniunii maghiare și urmarea firească a fost că neînțelegerile s'au divulgat și în masele poporului. Nemulțumirea a pornit în urma urzeli lor g oilor conducători pentru apărarea intereselor lor ajutorul Uniunii, uitând însă interesele primordiale ale poporului. Indeosebi între Săcui s'a lățit mai mult nemulțumirea față de Uniune. Ziarul *Ellenzék* anunță că a început o propagandă vie în ținuturile Săcuilor pentru a cere autonomia celor trei județe săcuești: Ciuc, Trei-scaune și Odorhei și scrie următoarele despre apostoli — cum îi numește — și despre acțiunea lor:

„Pe ceilalți Maghiari cari nu trăesc în cele trei județe săcuești, considera pe Săcui emigrați. Ei vor pretinde în viitor extinderea autonomei și asupra acestora. deocamdată însă se mulțumesc numai cu autonomia Săcuilor cari trăesc în masse compacte."

„După părerea conducătorilor, acțiunea pentru desbinarea Maghiarilor e atât de departe, că ruperea se va putea întâmpla în adunarea generală a departamensului din Odorhei. Nu știu că se vor înșale amarnic.

„Aceste acțiuni egoiste și lipsite de conștiință jignesc mult interesele minorității maghiare. Acțiunea pentru desbinarea Maghiarilor e o trădare a tuturor Maghiarilor pentrucă renunță la una din pretențiile fundamentale ale Uniunii maghiare, la autonomia maghiară. In această acțiune iau parte și dintre aceia cari au lucrat pentru înființarea Uniunii, cari și acum strigă că între Săcui și Maghiari nu este nici o deosebire.

„Maghiarii din Ardeal trebue să-i privească disprețuindu-i".

S'a trimis ultimatul.

In legătură cu declarațiile d-lui ministru-președinte Averescu făcute la Buziaș, Ziarul „Ujság" scrie următoarele:

„Averescu e ministru președinte, dar și general în același timp. Ca ministru președinte a căutat să rezolve criza pe terenul liniștit al politicei însă partidul național și cel liberal propagă în toate părțile stirea că la toamnă vor răsturna guvernul.

In urma acestora s'a ivit și mutare în persoana ministrului președinte. La Buziaș a lovit puternic spada și a declarat că va susține lupta. Ca soldat a rămas la postul său și s'a retras numai când modalitățile și formele necesare au fost îndeplinite. Nici pe frontul politic nu vrea să apară mai slab și se va retrage numai după îndeplinirea formelor.

Cu alte cuvinte aceasta înseamnă că nu se sperie de strigătele opoziție și nu se va retrage până, când îi este asigurată încrederea majorității parlamentare, care după credința sa ar fi și majoritatea voinței naționale."

„Opoziția a avut destule ocaziuni să arate atitudinea ce o va avea față de minoritotățile etnografice. A avut ocozie să propage realizarea drepturilor minorităților ca un punct al programului ei și să afirme necesitatea desvoltării culturale ca fiind în interesul consolidării statului și o satisfacere a simțului de dreptate Acestea însă opoziția nu le-a făcut și nu le voește. Dar nu putem aduce nici guvernarea lui Averescu ca un model în acest sens, iar reprezentarea Maghiarilor în Parlament a lipsit cu desăvârșire.

Din toate acestea putem constata că rotul Maghiarilor in viitoarea luptă de partide va fi acel al privitorului obiectiv, Maghiarimea organizată în Uniune va oferа munca ca în interesul statului numai acelui partid, care va asigura instituirea drepturilor minoritare la cari minoritățile au un drept nestirbit în cadrele statului."

Reducerea despăgubirilor

Ce are de plătit Bulgaria

Fiindcă în timpul de urmă în presa bulgară au apărut diferite știri despre reporturi sau reduceri în datoria de răsboi a Bulgariei Comisiunea interaliată dela Sofia pentru controlul îndeplinirii clauzelor păcii a dat un comunicat în presa vecinilor pe care-l citim în fruntea lui. Echo de Bulgaria. Acest comunicat nu desmințe și nici nu confirmă ceva, ci se mărginește să amintească textul art. 122 din tratatul dela Neuilly care stabilește puterille comisiunii și precizează că ea poate propune, prin votul majorității, comisiunii de reparațiuni, reduceri sau raport din datoria de răsboi potrivit cu rezultatul „anchetei asupra mijloacelor și capacității Bulgariei."

România și regimul strâmtorilor

Corespondentul lui „Times" la Constantinopol semnalează că într'un articol publicat în ziarul „Bosphore" un ziarist român amic personal al d-lui Take Ionescu, a declarat că politica României va fi ostilă ori cărei revendicări ce ar amenința internaționalizarea strâmtorilor. România se va opune în special ori cărei tentative din partea Greciei de a obține de la puterile europene un mandat asupra strâmtorilor cași revendicărilor turcești în favoarea suveranității otomane asupra Constantinopolului și Strâmtorilor.

Amicul d-lui Take Ionescu a adăugat că România e dispusă să coopereze în strânsă unire cu puterile aliate pentru a menține libertatea navigației pe Bosfor și în Dardanele. Dar România se va opune deasemeni și ca o mare putere, cum e Anglia de exemplu — să-și asigure controlul strâmtorilor sub paravanul unei mici puteri.

Noutăți de vară

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699

magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 435

DIN UNGARIA

Ungaria de Vest.

Predarea Ungariei de Vest prod ce tot mai puternice valuri nu numai în relațiunile politice dintre cele două state interesate ci și în statele vecine. La Budapesta urmează zilnic consfătuiri între partidele politice pentru clarificarea situației guvernului în urma evenimentelor întâmplate. Cu această ocazie guvernul a reușit să câștige sprijinul ambelor partide politice mai puternice, a partidului social—creștin și apartidului micilor proprietari. Părerea acestora — și prin urmare a majorității parlamentare este că ultimele eveni nu pot fi un motiv pentru demisionarea guvernului.

Ministrul președinte Bethlen declară că Ungaria a împărțit acest teritoriu în două zone pentru asigurarea pretențiilor sale față de Austria.

Pretențiile maghiare ar fi, despăgubire pentru bunurile de stat, Austria să primească asupra sa o parte impor antă din bancnotele emise de Banca austro-ungară să asigure soartă funcționarilor, cari rămân în acest teritoriu, deasemeni rezolvirea chestiunii proprietăților comune.

Dealtcum declară ministrul președinte maghiar — Sârbii nu au evacuat nici până acum în intregime teritorul Baranya astfel că noi din prima zi am avut dreptul să refuzăm evacuarea Ungariei de Vest.

Ziarul „Jövő" comunică că guvernatorul Ungariei de Vest, Davy, numit de guvernul austriac mercând spre Agfalva a fost oprit de un grup de civili înarmați, și aici arătând acte'e sale primite dela guvernul maghiar nu i s'a admis trecerea. Reîntorcându-se la Sopron pentru a anunța cazul comisiei antante, colonelul Ferrario a intervinit la Sigray fostul guvernator al Ungariei de Vest din partea guvernului maghiar. Acesta a declarat că în urma situației schimbată a cedat comandamentul trupelor colonelului Ostenburg. Cu alte cuvinte guvernul maghiar a introdus în mod oficial detasamentele de teroare. Incercând Davy din nou să treacă în Agfalva împreună cu câțiva membrii din comisia antantă, între cari și locotenentul englez Watt, au fost opriți incunjurați de civili înarmați cu granate de mână cari i-au declarat prizonieri; In acelaș timp o mitralieră a început focul asupra comisiei din direcția comunei Agfalva. Focul a încetat numai după intervenția detașamentelor austriace.

Comisia și guvernatorul Davy au fost eliberați de un locotenent maghiar.

Situația în Austria

Nereușita ocupării Ungariei de Vest a produs o luptă între partidele politice austriace. Socialdemocrații au avizat dela început că ocuparea acestui teritoriu nu se va putea face numai cu jandarmeria dacă Ungaria se va opune și au propus ca ocuparea să se facă cu ajutorul armatei. Social creștinii însă n'au admis propunerea și au susținut ca ocuparea să fie executată numai de jandarmi. Guvernatorul Davy, a amenințat cu demisia, dacă nu va primi armata pentru executarea ocupării totuși sa lăsat convins în ultimul moment și s'a mulțumit numai cu detașamentele de jandarmi.

Intreg eșecul se datorește astfel partidului social creștin și ca urmare a început o vie propagandă contra lui pentru a dovedi că ar avea relații secrete cu partidul social creștin din Ungaria. In ultimul timp guvernul austriac a trimis încă 2 mii de soldați. pentru întărirea trupelor de ocupare.

Cehoslovacia intervine?

Ziarul „Abend" află că ministrul plenipotențiar cehoslovac din Viena a intervenit pe lângă guvernul austriac ca să aștepte în liniște deciziunile Consiliului suprem care va fi convocat în curând. Ce oslovacia, dacă va fi nevoe va ataca Ungaria pentru a o sili să execute tratatele de pace.

Taxele pe spectacole

Scutirile pentru reprezentații de binefacere

Ministerul de finanțe a luat următoarea deciziune cu privire la scutirea de taxe a reprezentațiilor date în scop de binefacere:

Toate scutirile de taxă pe spectacole ce s'ar acorda în mod excepțional vreunora din societățile de binefacere sub motivul că încasările ce s'ar realiza sunt destinate pentru scopuri filantropice, impune obligațiunea pentru cei scutiți să justifice destinația dată sumelor efectiv încasate de pe urma acelor spectacole.

Această justificare se va face în Capitală la serviciul taxelor pe spectacole din ministerul finanțelor, în celelalte comune reședințe de județ administratorilor fiscali sub controlul administrației financiare.

Orice refuz din partea celor scutiți de a prezenta conturi de socoteli și de a justifica la vreme destinația dată sumelor efectiv realizate, atrage după sine urmărirea acestora la taxele ce au fost scutite, cum și la interzicerea pentru viitor a oricăror scutiri de asemenea natură.

Cum se va aplica impozitul pe lux și cifra de afaceri

Ministerul finanțelor arată că în vederea aplicării impozitului pe lux și pe cifra de afaceri a luat dispoziția ca încasările ce se vor face de către comercianții supuși la impozitul de lux să se treacă în fiecare zi de către aceștia în detaliu într'o listă (foaie volantă) care va fi un act ce va servi la vărsarea impozitului.

Titulatura acestor liste zilnice va fi „notă de încasările făcute pe ziua de...

In listă se va trece rând pe rând vânzările ce au loc în cursul fiecărei zile după instrucțiile ce sunt date Administrațiilor financiare.

Comercianții supuși la impozitele de 15 la sută 6 la sută sau 3 la sută, sunt obligați să aibă carnete de plată.

Cei ce din forță majoră nu au carnet pot trece deocamdată încasările pe listă în condițiile de mai sus dar numai cu încuviințarea Administrațiilor financiare cari au instrucții detailate de cum trebue să se procedeze.

Totalul zilnic al încasărilor din liste se va trece în registrul model pentru care s'a dat explicații anterior.

Cei ce fac acte de intermediari, mandatari, comisionari închiriatori de lucrări, antreprenori, închiriatori de servicii vor trece operațiunile direct în registrele model la cari sunt obligați fără să mai treacă în lista zilnică fiecare operație în parte.

Băncile cari au contabilitatea regulată nu sunt obligate să aibă registre model nici să treacă operațiile în lista zilnică. Ele vor trece operațiile ce fac în registrele lor de contabilitate obișnuită.

Reorganizarea biroului de cartiruire

Şedinţa de Sâmbătă după prânz. — Mărirea personalului biroului. — Hotărârile luate.

Simţindu-se neapărată nevoie de o reorganizare a biroului de cartiruire, autorităţile locale în frunte cu Dl. Primar Iulian Pop, au convocat pentru Sâmbătă după prânz o şedinţă plenară a comisiei şe incuartiruire biroului După îndelungate desbateri s'a luat o serie de măsuri menite să amelioreze întru câtva criza de locuinţa din Cluj prin reorganizarea biroului de cartiruire.

*

S'a hotărât în primul loc mărirea numărului funcţionarilor dela acest birou pentru ca astfel să se accelera lucrările. Se vor face numi câte un delegat pe lângă toate circumscripţiile orăşeneşti din localitate care să ţine în evidenţă toate mişcările ce se vor în imobilele din circumscripţie şi să reporteze în fiecare săptămână biroului central despre toate aceste miscări. In acelaş timp toate cererile de locuinţe vor fi mânate acestor Agenţi care vor controla situaţia la faţa locului. O altă măsură foarte binevenită care s'a luat este aceea că toate resorturile şi oficiile de stat din oraş vor fi obligate ca în termen de 8 zile să prezinte biroului de incuartiruire câte un tablou care să cuprindă următoarele date: numele funcţionarilor, numărul membrilor de familie numărul camerilor ce ocupă şi adresa fiecărui funcţionar.

*

Bonurile de rechiziţie nu se vor mai putea libera decât în urma unei cercetări la faţa locului din partea funcţionarilor biroului şi a aprobărei comisiei de incartiruire.

Pentru cazuile extra urgente se anunţă Dl Primar sau alt membru al comisiei şi numai în în urma aprobărei acestora se va putea elibera locul.

*

Comenduirea pieţei şi-a luat angajamentul de a procura singură locuinţa pentru dnii ofiţeri, locuinţe care se vor aduce la cunostinţa biroului de cartiruire urmând ca aceasta să elibereze locurile.

Acestea sunt hotărârile luate de comisia de incuartiruire şi credem că prin aplicarea lor severă se va putea ajunge la o ameliorare a crizei de locuinţe din oraşul nostru.

Din Banatul robit

Un protopop român urmărit până la pragul morţii. Studenţii români opriţi de a cerceta şcoliile româneşti.

Vecinii din imediata apropiere au uitat în prea scurt timp suferinţele îndurate, odinioară cu noi împreună, sub stăpânirea tiranică a oligarhiei maghiare: au uitat să se oriente dupa principiile umanitare pe care atât ei cât şi noi înainte de revindecarea aspiraţii, lor naţionale, doream să le vedem aplicate: în special au uitat se fie toleranţi faţă de minorităţi şi în special faţă de tovărişii lor de suferinţa de eri, cari, prin vitregia sorţii şi reaua chibzuire a unor diplomaţi, au fost lăsaţi în hotarul Sârbiei de azi.

Tragedia din Bănatul românesc cedat Sârbiei umple inimele de durere; din fiecare colţ să aud strigăte desnădăjduite. Până când vor trăi aceşti nenorociţi sub un regim al tuturor brutalităţilor şi ilegalităţilor? Tratatul „pentra protejarea minorităţilor" semnat şi de Sârbia, nu este respectat. Abuzurile ce se fac în regatul vecin ar fi trebuit să determine pe cei din fruntea Ligei Naţiunilor ca să trimită, nu în România unde minorităţile au deplină libertate — ci în unele cazuri, chiar prea multă — un delegat al ei, ci în Sârbia unde persecuţiile sunt atât de frecvente în cât acei de altă naţionalitate, cari nu vor să se despartă de vatra strămoşească sunt siliţi ca să renunţe la naţionalitatea lor.

Un prieten, întors acum de curând de peste graniţa temporară — sperăm a fi aşa — poves este că un protopop român — Trifon Miclea din Panciova — n'a fost lăsat în pace de sbirii guvernului din Belgrad. nici pe datul morţii.

Numitul protopop era greu bolnav, zăcea în pat, când autorităţile din Panciova i-au poruncit să se scoale şi să facă un parastas pentru decedatul rege al Sârbiei.

Puterile îi erau slăbite şi n'a putut să meargă cu toate ameninţările şi sudalmele autorităţilor sârbeşti.

N'a fost deajuns atât. A doua zi se pomeneşte în casă cu doi detectivi cari se prefăcuseră a fi doi patrioţi români şi îndemnau pe muribud să se scoale că regele Ferdinand al României încurând va trece graniţa şi sa-i facă o primeire, aşa după cum se cuvine. L'au chinuit şi acestia cu vicleşugul lor, iar la doua zile după această întâmplare martirul acesta român s'a dat duhul în mâinile creatorului.

(Din Nădejdea)

Legăturile noastre poştale aeriene cu Jugoslavia

Comisia sârbo-română a ţinut Sâmbătă de dimineaţă la ministerul de lucrări publice, ultima şedinţă.

S-a discutat chestiunea legăturilor noastre poştale şi aerine cu Jugoslavia hotărându-se următoarele:

Se va intensifica legăturile poştale telefonice şi telegrafice între ambele state.

Se va instala un serviciu special de telegrafice fără fir în Jugoslavia care va fi pus în legătură cu cel de la noi.

Se vor ataşa vagoane poştale la toate trenurile.

Se va face o linie telegrafică directă. T.-Severin-Belgrad pentru a se putea telegrafia direct Bucureşti-Belgrad.

In aceste scop direcţiin generală a aviaţiei civile dela noi va trimite ingineri specialişti la Craiova pentru a alege terenul de unde se va construi aero-portul.

Terminându-se toate lucrările misiunea sârbă a plecat eri de dimineaţă cu Simplonul la Belgrad

Schimbul coroanelor şi rublelor

Ministerul de finanţe, spre a termina cât mai curând chestiunea coroanelor şi rublelor, a făcut cunoscut administraţiilor financiare din Ardeal, Bucovina şi Basarabia că a intervenit la Banca Naţională să i-a măsuri prin sucursalele sale, ca până la 30 Septembrie a. c. inclusiv să să schimbe toate coroanele şi rublele admise locuitorilor la shimbul ulterior de comisiunile de unificare monetară şi al cărer schimuu s,a făcut încă precum şi acele aprobate de comisiunile instituite pentru judecarea cazurilor litigioase în această chestiune. Deasemenea se vor plăti până la acelaşi dată toate chitanţele liberate pentru cota de 40 la sută, rămase încă neplătite în posesiunea locuitorilor, După 30 Septembrie nu se ve mai lua în consideraţie nici o cerere de această natura, orice motive s'ar invoca, iar chitanţele neprezentate vor rămâne fără nici-o valoare.

Senzaţionala descoperirei din Deţă

Uzina electrică subminată Misterioasa reţea telefonică

Cetim în „Nădejdea":

Comandantul comp. dejandarmi din Timişoara, d. locot. Cernescu făcând o plimbare prin parcul Deta şi vizitând atelierul cinemagrafului a observat un aparat telefonic. Punând receptorul la ureche a cărui instalaţie era suspectă a auzit convorbirile ce aveau loc între Reşiţa-Timişoara şi Timişoara-Lugoj. Intrigat asupra acestui fapt a întreprins o serie de cercetări care l'au pus pe urmele acestei misterioase afaceri. Urmărind firul telefonic şi întrebând centrala din Detta cum se poate că de la acest telefon se aud toate convorbirile, i s'a răspuns că nu au nici o çunoştinţă despre acest lucru. In urma unor minuţioase cercetări s'a descoperit că firul telefonic pleca din Uzina electrică din Detta, trecea prin sola cinematografului şi a morei „Lamoth" şi se oprea la locuinţa şefului uzinei un fost ofiţer rus în armata bolşevică Brandsky Pavel. Ofiţerul s'a scoborât în subsolul uzinei unde a găsit sub o maşină o mare cantitate de explosibile care nu aşteptau de cât o mică scântee pentru a arunca tot oraşul în aer. Intr'o altă cameră s'a descoperit un aparat de telegrafie Hughes în funcţiune. Şeful uzinei prinzând de veste a fugit, iar materia lui explosibil a fost demontat în asistenţa unui ofiţer specialist. Se presupune că în această afacere ar fi amestecaţi primarul, notarul şi inginerul Mayer, directorul uzinei.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE ŞI PIANE
467 activiţi expoziţia
primei fabrici de mobile soc. pe Acţiuni
SZEKELY şi RETI
TÂRGUL-MUREŞ.

Regatul România. Ministerul Lucrărilor Publice.
Direcţiunea serviciului Hidraulic pentru Transilvania şi Banat.

No. 2035—1921. Cluj, la 29 August 1921.

Concurs de admitere

în Şcoala reg. rom. de agenţi hidraulici din Arad.

1. Şcoala de agenţi hidraulici are de scop formarea de personal technic necesar pentru conducerea şi supravegherea executării lucrărilor Hidraulice.

Durata cursurilor şcoalei este de 3 ori câte 4 luni, iar absolvenţilor cu succes şi şcoalei li se vor elibera certificate de agenţi hidraulici.

2. In anul bugetar 1921—22 se vor ţinea 2 cursuri cu durată numai de câte 3 luni. Cursul I. va începere în 1 Oct. a. c. şi în 1 Ian. 1922 va continua cu cursul II. care se va termina în 31 Mart. 1922.

Condiţiuni de admitere.

3. Vor fi admişi la concurs cetăţenii români, cari întrunesc următoarele condiţiuni: a) au terminat cu succes cel puţin 2 clase secundare ori au servit în armată cu gradul de sergent, b) au trecut de 24 de ani, dar nu au împlinit 30 de ani, c) scriu şi vorbesc perfect limba română şi d) sunt deplin sănătoşi.

4. Dintre concurenţi se vor primi în şcoală 20 elevi de agenţi hidraulici. Aceştia vor primi un salar fundamental de Lei 275 lunar iar în timpul studiului vor avea şi locuinţa gratuită şi vor primi pentru întreţinere un ajutor de 15 lei, la zi, având în schimb să facă serviciu la oficiile hidraulice atât în timpul liber din durata cursurilor, cât şi în timpul dintre cursuri.

5. Elevii, cari nu vor da dovadă de capacitate, sârguinţă ori purtare morală corespunzătoare, vor fi eliminaţi din şcoală.

6. După obţinerea certificatului de agent hidraulic, absolvenţii vor fi încadraţi în serviciul statului cu drepturile pe cari le au funcţionarii absolvenţi de 4 clase secundare.

7. Concurenţii vor înainta Direcţiunei Serviciului Hidraulic Cluj, (Str. Mico No. 32.) cel mai târziu până la 15 Sept. a. c. cererile scrise şi iscălite cu mâna proprie provăzute cu timbru de un leu şi asistenta sociala de 25 bani.

Cererea, în care se va indica adresa exactă a concurentului va fi însoţită de următoarele documente.

a) Estras de botez.

b) Certificatul şcolar despre cea mai înaltă clasa terminată cu succes, iar cei ce n'au terminat cu succes cel puţin 2 clase secundare vor alatura un document, din care să se vadă, că a servit în armată cu gradul de sergent.

c) Certificat medical eliberat de vre-un medic în serviciul statului.

d) Cartificat de moralitate,

Avându-se în vedere termenul scurt pentru înaintarea cererilor se vor primi şi cererile, cari nu vor fi însoţite de toate documentele necesare, cu condiţia, ca restul documentelor să fie prezentate până la 1 Novembrie a. c.

9. Concurenţii vor fi avizaţi despre resultatul concursului până la 20 Septemvrie a. c. 1047 Director: *R. Oprea.*

Banca: Comerţul şi Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune şi eftine vinuri precum şi licheruri engros şi detail. Transporturi de povară cu autocamioane şi camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediţie. Fabrica de licheruri, depozitele şi garajul în casele proprii din Strada Bucureşti No. 11 si 13. Telefon 151. 1007

NAŢIONAL STEAM NAVIGAŢION Comp. Ltd
LINIE REGULATA şi RAPIDA
Constanţa--New-York
VAPORUL TRANSATLANTIC
MEGALI HELLAS
de 18.000 tone, viteză 18 noduri
pleacă din portul CONSTANŢA la 30 August st. n. direct NEW-YORK
Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. şi chiar pentru pasag. de cl. III.
Se primesc spre expediere şi mărfuri.
Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali
M. EMBIRICOS & Co.
BUCURESTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 şi Sucursalele: GALAŢI, Strada Speranţei No. 28; BRAILA, Strada Belvedere No. 1; CONSTANŢA, Strada Traian No. 15

„MEGALI HELLAS" pleacă din Constanţa la 30 August 1921
Clasa 1 Lei 20.000·— Clasa 2 Lei 15.500·— Clasa 3 Lei 8.500·—
In costul biletelor de la clasa 1, 2 şi 3-a, se cuprinde şi hrană până la New-York.
Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— şi pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.
De la 12 luni şi până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul intreg. 902

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, şoălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

Diverse:

LA ADMINISTRAŢIA ziarului Înfrăţirea se primeşte ori ce reclame pentru Programul Teatrului Naţionala din Cluj. Seşiune pe 1921—922

BĂNCI, FABRICANŢI, INDUSTRIAŞI COMERCIANŢI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de servicii etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Înfrăţirea.

IN CURÂND va apare în Cluj Revista Umoristică „ŢÂNŢARUL" Redacţia şi administraţia în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente şi anunţuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

No. 1217—1921.

Publicaţiune.

Comisariatul General al Expoziţiei aduce la cunoştinţă D-lor Industriaşi, comercianţi, vizitatori care doresc a veni la Bucureşti cu ocaziunea deschiderei târg, pentru a li se rezerva camere prin Biroul cvartiruirei, să anunţe telegrafic sau prin poştă cu zile înainte ziua sosirei, numărul de camere şi dacă e posibil şi trenul cu care vine.

Anuntarea să face direct Biroului de cartiraire al Expoziţiei Str. Oficiul de studiu.

Cluj, la 2 Sept. 1921.

Toată elită Clujului îşi dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece la pahar. 329

TOŢI ABONAŢI ziarului Înfrăţirea

au dreptul să publice la Mica Publiţe un anunciu de 10—15 cuvinte de două ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint.

Mare desfacere de mărfuri

Cu toată urcarea mare a preţurilor din cauza scăderei Leului şi a măriri taxelor vamale.

Filiala Luca P. Niculescu

Cluj, Palatul „Mielul alb" (Fehér-Bárány)

ţine a dovedi conzumatorilor că a fost şi este singura cassă de încredere care a vândut şi vinde cu preţurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurenţă. 14

Zefir Olandă I. cal. 120 lat. . .	23·— Lei	Stofă pepită I. cal. 80 lat. . .	18·— Lei
Zefir Olandă II. cal. 90 lat. . .	15·— „	Moso de len franţuzesc 80 lat. .	14·— „
Nanghin dublu 140 lat. . . .	30·— „	Carton I. cal. franţuzesc 80 lat. .	14·— „
Nanghin I. calitate pentru tocuri de perne 80 lat.	18·— „	Sifon (joljiu) 80 cm. lat. . . .	13·— „
		Sifon (joljiu) 80 cm. lat. . . .	15·— „
Saten Glot extra 140 lat. . .	45·— „	Sifon franţuzesc 80 lat.	18·— „
Saten Glot I. cal. 140 lat. . .	42·— „	Sifon franţuzesc 90 lat. . . .	22·— „
Saten Glot II. cal. 140 lat. . .	38·— „	Sifon 140 lat. pentru plapome .	26·— „

Vânzare en gros şi en detail. Vânzare en gros şi en detail.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudreie şi Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or 18 Piata Unirei No. 5.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail şi cu vagonul, precum şi lemne de construcţie, scânduri şi totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preţ foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17. 35

ENGROS ENDETAIL

1055

S. M. Iacovitch

STR. SELARI 3. BUCUREŞTI (COLŢ COVACI)

FONDATĂ 1032 TELEFON 30/62

Departamentul Postavuri En gros

Anunţă on. Clientelei sosirea unui important transport de mărfuri.

LIBRARIA „Cartea Românească"

Piaţa Unirii 7.

Anunţă Onor. Clientelă, cu ocasiunea noului anu şcolar i-a sosit asortimentul de cărţi şcolare din toate editurile pentru curs primar secundar, şcole normale şi şcole medie. De asemenea mare depozit rechisite şcolare special deposit

de caete de tot felul.

Deposit de cărţi străine. Atât cărţile cât şi rechisitele se vând cu preţuri originale de Bucureşti.

Pentru Domnii Învăţători şi Profesori rabatul cuvenit.

Vizitaţi expoziţia magazinul de încălţăminte D. S. RAFTOPOL din Bucureşti, Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15.

în faţa bisericei „Mateiu Corvin". ☐ Telefon 107

Care stă la dispoziţia On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie şi de ale renumitei fabrici elveţiană „Bally", toate scăzute în preţ cu 20%. 925

Ţinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a fost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anual 1906 cu „MEDALIA DE AUR".

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută celc mai fine şi solide mobile şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc. 893

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

„Ţânţarul"

La cel mai renumit Atelier şi Magazin de Blănărie din Cluj L. JANKY

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu preţuri moderate

Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine. 919

M. ANGHEL 219

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neîntrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialişti.

Întreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. **Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 luminl.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

AVIZ! **Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.**

CUPON NO. 172
PENTRU
MICA PUBLICITATE

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor Pers. No. 127	Accel. No. 18.	Mixt No. 527	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 828	Accel. No. 14	Pers. No. 198
1.2.3	1.2.	1.2. 3.4				1.2. 3.4	1.2.	
6 30	18 25	19 10	10	pl. sos. **București** sos. pl.	650	5 20	11 50	23 40
6 44	—	19 28		sos. pl. **Chitila** sos		5 00	11 36	23 26
6 46	—	19 48		Buftea	645	4 40	11 34	23 24
6 59	—	20 06	18	Peris	637	4 25	—	23 14
7 17	—	20 32	31	Crivina	624	4 08	—	22 56
7 31	—	21 00	40	Prahova	614	3 45	—	22 42
7 40	—	21 12	46		609	3 24	—	22 33
8 02	19 43	21 54		sos. **Ploești** pl.		2 54	10 39	22 13
8 22	19 53	22 40	60	pl. sos.	595	2 14	10 29	21 57
8 38	—	23 13		sos. pl. **Buda** sos.		1 50	—	21 44
8 40	—	23 15	70		585	1 48	—	21 42
9 03	—	23 56	81	Baicoi	573	1 19	—	21 28
9 27	20 48	0 38		sos. pl. **Câmpina** pl. sos.		0 47	9 50	21 10
9 47	21 08	0 58	95		559	0 32	9 45	21 02
9 58	—	1 17	101	Breaza	554	0 17	—	20 53
10 38	21 53	2 13	110	Comarnic	545	23 46	9 26	20 35
11 08	—	2 55	119	Valea Largă	535	23 04	—	20 15
11 23	22 31	3 18		sos. pl. **Sinaia** pl. sos.		22 42	9 00	20 03
11 38	22 41	3 38	125		530	22 29	8 50	19 48
11 48	—	3 56	130	Poiana Tapului (halta)	525	22 12	—	19 40
11 57	22 59	4 14	132	Buștenl	522	21 50	8 37	19 31
12 10	23 10	4 40	136	Azuga	518	21 41	8 29	19 20
12 30	23 29	5 10				21 10	8 16	19 04
12 50	23 44	5 40	144	sos. pl. **Predeal** pl. sos.	511	20 32	8 01	18 44
13 23	0 11	6 17	154	Timișul de sus	501	19 48	7 31	18 12
13 58	0 35	6 55	164	Dârste Săcele	491	19 08	6 54	17 43
14 05	0 47	7 13	170		485	18 45	6 38	17 29
14 30	1 07	8 20		sos. pl. **Brașov** pl. sos.		17 55	6 23	16 53
14 35	—	8 27	172	Brașov-Suburbie	483	17 48	—	16 48
14 46	—	8 39	177	Stupinele-Brașovului	478	17 34	—	16 37
14 57	1 27	8 52	183	Bod	471	17 47	—	16 24
15 11	—	9 13	192	Feldioara	463	16 57	—	16 10
15 26	—	9 30	199	Măieruș	456	16 44	—	15 54
15 43	—	9 55	208	Apața	447	16 32	5 24	15 39
15 55	—	10 09	215	Ormeniș	439	14 43	—	15 13
16 09	—	10 25	220	Augustini	434	14 26	—	15 00
16 24	—	10 48	231	Racașul de jos	424	14 05	—	14 39
16 35	—	11 00	237	Turzun	418	13 49	—	14 21
16 54	3 11	11 30	245	Homorod Cohalm	410	13 31	4 28	14 12
17 11	—	11 53	254	Cața	401	12 56	—	13 46
17 33	3 50	12 23	264	Bela	391	12 28	3 51	13 26
17 47	—	12 55	273	Archita	382	11 56	—	13 06
18 02	—	13 15	282	Mureni	372	11 27	—	12 35
18 16	—	13 33				11 01	—	12 15
18 17	—	13 38	289	sos. pl. **Hașfalău** pl. sos.	366	10 57	—	12 10
18 28	—	13 53	294	Albași (halta)	361	10 42	—	11 58
18 36	4 44	14 03				10 30	2 48	11 48
18 46	4 54	14 18	299	sos. pl. **Sighișoara** pl. sos.	356	10 10	2 38	11 26
19 05	—	14 42	309	Daneș	345	9 48	—	11 07
19 24	5 23	15 14	320	Elisabetopol	334	9 23	2 04	10 45
19 35	—	15 29	328	Ațel	327	9 03	—	10 28
19 52	5 49	15 55	338	Mediaș	316	8 39	1 38	10 08
20 09	6 04	16 17	349		306	8 12	1 23	9 47
20 14	6 14	16 42		sos. pl. **Copșa Mică** pl. sos.		7 52	1 13	9 29
20 29	—	17 01	359	Micăsasa	296	7 34	—	9 14
20 41	—	17 16	367	Hususău	287	7 17	—	8 59
20 57	—	17 37	376	Câmpu Libertății	278	6 53	—	8 39
21 03	6 58	17 44	379		276	6 10	0 25	8 31
21 08	7 03	17 54		sos. pl. **Blaj** pl. sos.		5 54	0 23	8 21
21 17	—	18 07	384	Crăciunel	271	5 43	—	8 12
—	—	18 18	389	Cisteiu-Român	266	5 30	—	8 02
21 40	—	18 40	397	Podul Mureș	258	5 10	—	7 45
21 46	7 36	18 47	400		255	5 00	23 46	7 37
22 20	8 20	19 40		sos. pl. **Teiuș** pl. sos.		4 18	21 00	6 46
22 32	—	19 55	406	Gârbovenii de jos	248	4 05	—	6 36
22 47	8 39	20 45	413	Aiud	242	3 50	20 44	6 24
22 59	—	21 00	419	Mirișlău	235	3 33	—	6 11
23 15	8 58	21 20	427	Vințu de sus	228	3 14	20 25	5 56
23 29	—	21 39	430	Vereșmart	225	3 04	—	5 47
23 49	9 22	22 02	434		221	2 55	20 16	5 40
0 02	—	22 18	439	sos. pl. **Feldioara-Războieni** pl. sos.		2 40	20 09	5 11
0 13	—	22 32	443	Grindu	216	2 28	—	5 02
0 25	9 53	22 48		Hărasteș	212	2 15	—	4 52
0 39	9 56	23 03	451		204	1 56	19 44	4 35
0 55	—	23 24	458	sos. pl. **Gampie Turdei** pl. sos.		1 45	19 42	4 20
1 08	—	23 52	466	Cânepisti	196	1 25	—	4 08
1 25	—	0 14	474	Valea Florilor	189	1 10	—	3 54
1 36	—	0 30	479	Boj	181	0 46	—	3 38
1 48	—	0 45	475	Cojocna Tunel	176	0 29	—	3 25
1 56	11 03	0 56		Cojocna Cara	170	0 12	—	3 10
2 01	11 04	1 01	430		165	23 59	18 44	3 00
2 16	—	1 22	498	sos. pl. **Apahida** pl. sos.		23 49	18 43	2 55
2 29	11 25	1 38		Someș Sat	159	23 32	—	2 43
3 07	11 55	2 05	502		153	23 15	18 27	2 30
—	—	—		sos. pl. **Cluj** pl. sos.		22 47	18 02	1 19
3 18	—	2 19	507	Baciu (halta)		—	—	—
3 36	—	2 41	514	Baciu Canton	148	22 36	—	1 11
3 54	—	3 04	522	Nădășel	141	22 16	—	0 57
—	—	—	528	Gârbău Clujului	132	21 54	—	0 37
4 14	12 44	3 42	530	Dorolț Gândăceni (h)	127	—	—	0 24
4 22	—	3 52	533	Șoreceni (fabr. de gips)	125	21 30	17 28	0 19
4 33	—	4 05	536	Șorecani (Comună)	122	21 08	—	0 08
4 49	13 07	4 25	542	Ieghina	119	20 57	—	24 00
5 11	13 26	4 48	552	Stâna	113	20 42	17 11	23 47
5 15	13 27	5 29			103	20 13	16 54	23 21
5 29	—	5 47	560	sos. pl. **Huedin** pl. sos.		19 53	16 53	23 18
5 44	13 49	6 08	567	Mologag	94	19 33	—	23 02
6 08	14 10	6 32	574	Poieni	88	19 13	16 30	22 46
6 19	—	6 46	580	Ciucea	81	18 52	16 18	22 20
6 28	—	6 59	585	Lacul Crișului	74	18 05	—	21 46
6 52	14 43	7 36	595	Piatra Craiului	70	17 51	—	21 35
7 06	—	7 54	601	Bratca	60	17 18	15 34	21 09
7 13	—	8 03	603	Șuncuius	54	16 56	—	20 51
7 26	15 05	8 37	608	Peștera (haltă)	51	16 45	—	20 43
7 35	—	8 49	613	Vadu Crișului	47	16 29	15 13	20 30
7 44	—	9 01	617	Butan	42	15 46	—	20 01
7 51	15 22	9 20	620	Aleșd (haltă)	37	15 32	—	19 49
8 04	—	9 37	623	Aleșd	35	15 23	14 43	19 42
8 15	15 38	10 06	631	Telechin	29	14 58	—	19 25
8 23	—	10 23	639	Tileagd	24	14 43	14 25	19 13
8 39	—	10 38	645	Săcădat	16	13 46	—	18 55
8 48	16 01	10 50	651	Oșorhelu	10	13 31	—	18 43
8 59	16 02	10 57		sos. pl. **Oradea-M.-Venetia** pl. sos	4	13 15	13 57	18 30
8 56	16 10	11 05	654	sos. **Oradea-Mare** pl.		13 10	13 55	18 27
						13 00	13 50	18 20

București--Timișoara

Aretarea trenurilor Pers. No. 125	Lux. No. 0	Mixt No. 525	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 526	Pers. No. 126	Lux No. 8
1.2.3	1.	1. 2. 3.4				1. 2. 3.4	1.2.3	1.
8 05	8 55	20 10	10	pl. sos. **București** sos. pl.	599	5 40	20 00	28 05
8 10	—	20 28		sos. pl. **Chitila** pl. sos.		5 22	19 45	22 51
8 22	—	20 44		Ciocănești	589	5 02	19 41	22 49
8 41	—	21 17	23	Ghergani	575	4 37	19 25	22 35
9 00	—	21 50	37	Conțești	562	4 09	16 06	22 20
9 10	9 48	22 12	42		557	3 53	18 56	—
9 20	9 57	22 26	49	sos. pl. **Titu** pl. sos.	550	3 36	18 45	22 03
9 29	—	22 56		Canton 35 (halta)		3 12	18 30	21 55
—	—	—		Mătăsaru		—	—	—
9 44	—	23 18	59	Găești	540	2 51	18 16	—
10 02	—	23 42	70	Pietroaia	529	2 26	17 58	—
10 16	—	0 01	79	Leordeni	520	2 05	17 45	—
10 29	—	0 19	87	Călnești	512	1 44	17 33	—
10 40	11 10	0 34	93		506	1 27	17 22	—
10 52	11 11	0 51	101	sos. pl. **Golești** pl. sos.	498	1 09	17 10	—
10 56	11 25	1 06				0 55	17 00	—
11 50	11 32	1 26	109	sos. pl. **Pitești** pl. sos.	496	0 38	16 46	20 46
11 50	—	2 08		Pârvu		0 15	16 18	20 26
12 09	12 08	2 32	118		481	23 56	16 04	—
12 31	12 13	2 57	130	sos. pl. **Costești** pl. sos.	469	23 25	15 39	19 51
12 43	—	3 21		Stolnici		23 15	15 26	19 43
13 13	—	3 51	146	Corbu	453	22 40	14 59	—
13 38	—	4 23	156	Potcovana	443	22 15	14 36	—
14 06	13 44	4 55	168	Mierlești	431	21 42	14 09	—
14 27	14 10	5 17	176		423	21 22	13 46	—
14 53	14 17	5 44	190	sos. pl. **Slatina** pl. sos.	409	20 48	13 17	17 50
15 19	—	5 58		Ion Kalinderu		20 37	13 07	17 43
15 35	14 42	6 16	199		400	20 16	12 47	—
15 48	14 49	6 32	206	sos. pl. **Piatra Olt** pl. sos.	393	20 01	12 36	17 14
16 21	15 05	7 20	219	Bals		19 31	12 21	16 00
16 43	—	7 45	235	Peleși	380	19 06	12 03	16 44
17 15	—	8 31	242	Cârcea	364	18 29	11 35	—
17 28	—	8 48			357	18 13	11 23	—
17 40	15 48	9 03	251	sos. pl. **Craiova** pl. sos.	348	17 41	11 02	15 58
18 00	16 02	9 33		Ișalnița		17 03	10 42	15 42
18 13	—	9 53	261	Cotofeni	338	16 41	10 27	—
18 26	—	10 14	269	Răcari	330	16 25	10 15	—
18 41	—	10 37	280		319	15 56	9 57	—
18 50	16 44	10 51	286	sos. pl. **Filași** pl. sos.	313	15 40	9 45	16 00
19 00	16 51	11 03		Butoești		15 16	9 31	14 53
19 16	—	11 29	299	Strehaia	300	14 54	9 16	—
19 32	—	11 54	311	Tâmna	288	14 02	9 00	—
19 55	—	12 32	325	Prunișor	274	13 26	8 39	—
20 10	—	13 02	335	Balota	264	13 02	8 25	—
20 32	18 08	13 47	345	Șimian	254	12 38	8 11	13 48
20 56	—	14 21	356		243	11 53	7 39	13 17
21 13	18 47	14 39	364	sos. pl. **Turnu Sev.** pl. sos.	235	11 29	7 20	12 57
21 44	19 05	15 15		Gura Văii Mehedinți		10 59	6 49	12 40
22 08	—	15 39	374	Vârciorova	225	10 36	6 37	—
22 12	1 92	15 59	382		217	10 16	6 24	12 18
22 22	1937	16 15	387	sos. pl. **Orșova** pl. sos.	212	9 55	6 12	12 07
22 37	19 49	16 40		Topleț		9 39	6 00	11 57
23 04	—	17 10	398	Băile Herculane	201	9 16	5 43	—
23 26	20 20	17 41	406	Mehadia	189	8 42	5 29	11 33
0 01	—	18 20	410	Iablanița	182	8 21	5 06	—
0 19	—	18 48	417	Crușovăț	175	7 47	4 57	—
0 34	—	19 09	424	Domașna Cornea	168	7 26	4 44	—
0 57	21 15	19 47	431	Poarta	161	7 11	4 29	10 57
1 19	21 33	20 18	438	Teregova	155	6 32	4 06	10 34
1 32	—	20 46	444	Armeniș	150	5 57	3 47	—
1 50	—	21 08	440	Slatina mică	144	5 34	3 29	—
2 14	—	21 42	455	Vâlișoara	137	5 18	3 06	—
2 15	—	21 58	462	Cârpa	131	4 34	2 52	—
2 43	—	22 43	468		122	4 18	2 41	—
2 42	22 42	23 02	477	sos. pl. **Caransebeș** pl. sos.		3 52	2 25	9 15
2 52	22 52	23 45		Zăgujeni		3 22	1 50	9 05
0 02	—	0 02	484	Căvăranu	115	3 04	1 36	—
0 21	—	0 21	492	Sacul (haltă)	107	2 44	1 22	—
0 29	—	0 29	495	Jena (haltă)	104	2 26	1 07	—
0 38	—	0 38	499	Găvojdia	100	2 17	0 58	—
0 54	—	0 54	504	Tapia (haltă)	95	2 08	0 49	—
1 06	—	1 06	510		89	1 51	0 39	—
1 16	—	1 16	516	sos. pl. **Lugoj** pl. sos.	83	1 40	0 29	8 21
1 42	—	1 42	523	Costeiu Mare (haltă)	76	1 04	23 41	8 16
2 07	—	2 07	529	Belinț	70	0 51	23 30	—
2 15	—	2 15	532	Chișătău (haltă)	67	0 40	23 20	—
2 42	—	2 42	540	Topolovăț	59	0 30	23 12	—
2 50	—	2 50	544	Șuștra (haltă)	55	0 15	22 59	—
3 07	—	3 07	551	Recaș	48	23 53	22 48	—
3 13	—	3 13	554	Senia (haltă)	45	23 39	22 36	—
3 36	—	3 36	561	Remetea Timișană	38	23 28	22 29	—
3 43	—	3 43	566	Giroda (haltă)	33	23 15	22 19	—
3 49	—	3 49	569	Zenta Nouă (haltă)	20	23 03	22 10	—
4 01	—	4 01	671	Timișoara fabrică	28	22 56	22 03	—
0 50	—	—		sos. pl. **Timișoa a Ga-ra Dom. Elena** pl. sos.	24	22 50	21 57	—
1 29	4 10	5 75				22 35	21 45	7 15

Brașov--Târgu Mureș--Feldioara Războieni

Pers. 191	Pers. 193	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Pers. 208	Pers. 194
1.2.3	1.2.3				1.2.3	1.2.3
8 00	19 30		pl. **Brașov** sos.	342	10 55	17 01
8 16	19 46	8	Harman	334	10 37	16 45
8 37	20 06	16	Prejmer	326	10 13	16 25
8 48	20 17	21	Chichiș	322	10 00	16 15
8 59	20 28	25	Ozum	318	9 50	16 06
9 12	20 41	30	Chileni	313	9 39	15 57
9 20	20 49	33	sos. pl. **Sfântu Gheorghe** pl. sos.	310	9 31	15 50
9 35	21 08	38	Ghidfalău	305	9 15	15 42
9 44	21 18	42	Bodoc	300	9 08	15 34
9 53	21 27	49	Mălnaș	294	9 00	15 26
10 05	21 39	53	Mălnaș Băi	289	8 47	15 15
10 13	21 47	61	Bicsadu Oltului	281	8 39	15 07
10 27	22 00	67	Tușnad Băi	275	8 19	14 54
10 39	22 11	73	Tușnad Sat	270	7 58	14 34
10 49	22 22	76	Verebiș	267	7 50	14 24
10 58	22 30	82	Sânsimion	261	7 40	14 14
11 08	22 40	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
11 14	—	88	Sâncraiu Ciucului	255	7 27	14 01
11 21	22 52	92	Ighed	250	7 19	13 53
11 29	23 00	96	Miercurea Ciucului	247	7 12	13 46
11 40	23 12	104	sos. pl. **Madefalău** pl. sos.	239	6 59	13 31
11 53	23 25	106	Racoș	237	6 44	13 15
12 05	24 00	111	Mădărașu Ciucului	231	6 39	13 10
12 11	0 06	116	Câtra	226	6 36	13 01
12 21	0 16	118	Tomești	224	6 21	12 52
12 31	0 26	121	Sândominic	222	—	12 47
12 37	0 31	132	Mureș Izvor	211	6 12	12 42
12 43	0 36	142	Voșlab	206	5 55	12 19
13 04	1 00	147	Valea Strâmbă	195	5 35	11 54
13 20	1 20	151	Gheorgheni	192	5 24	11 43
13 30	1 29	155	Sarghighi	187	5 17	11 36
13 45	1 42	163	Ditrău	180	5 03	11 23	4 50	11 10
13 55	1 51	171	Varviz	171	4 36	10 56
14 09	2 06	179	Galaș Fierăstrău	164	4 23	10 43
14 24	2 21	185	Toplița Română	158	4 11	10 36
14 37	2 34	194	Meșterea	149	3 52	10 23
14 53	2 49	199	Bănești	144	3 43	10 10
15 09	3 06	207	Poleți Ilva	136	3 30	9 49
15 19	3 15	209	Sălard	133	—	—
15 36	3 35	220	Răstoșnea	123	3 07	9 27
15 42	—	225	Deda	118	2 56	9 17
16 00	3 58	234	Măieruș	108	2 36	8 55
16 12	4 10	241	Ieciu	101	2 23	8 43
16 32	4 30	245	Idiciu Băi	97	2 14	8 35
16 46	4 42	251	Reghinu Săsesc	92	2 03	8 25
16 56	4 50	255	Petelea	87	1 43	8 12
17 15	5 09	261	Curtifoaia	82	1 33	8 02
17 26	5 20	265	Ghernesig	78	1 24	7 54
17 36	5 30	272	Tinoasa	75	1 16	7 47
17 45	5 38	279	Ierneiul-Mare	71	1 07	7 36
17 52	5 45	283	Tg.-Mureș (orașul de sus)	63	0 53	7 29
18 00	5 53	291	sos. pl. **Tg. Mureș** pl. sos.	60	0 45	7 17
18 18	6 08	301	Nirăstău	51	0 26	7 09
18 25	6 15	304	Sânpaul	41	0 13	6 57
19 00	7 10	307	Ogra	39	23 56	6 42
19 14	7 24	311	Cipău	35	23 50	—
19 31	7 41	317	Iernuț	31	23 40	6 29
19 38	—	320	Cucl	25	23 32	6 21
19 46	7 55	329	Bogata de Mureș	22	23 22	—
20 04	8 04	332	sos. pl. **Ludoșul de Mureș** pl. sos.	19	23 15	6 05
20 11	8 20	342	Gbeța	13	23 09	5 59
20 17	8 26		Ciucl	10	23 07	5 57
20 22	8 28		sos. **Feldioara Războieni** pl.		22 50	5 47
20 34	8 40				22 57	5 40
20 41	8 47				22 30	5 20
21 00	9 06					

Teiuș-Arad

Accel. 13	Pers. 187	Mixt. 755	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Mixt. 756	Pers. 188	Accel. 14
1.2	1.2.3	1.2.3.4				1.2.3.4	1.2.3	1.2
				pl. **Teiuș** sos.	231	4 20	18 25	23 31
				Coșlariu	227	4 09	18 17	—
				Sântimbru Fabrică	221	3 52	18 05	—
				sos. pl. **Alba Iulia** pl. sos.	211	3 33	17 50	23 05
						3 26	17 40	23 03
				sos. pl. **Vințul de jos** pl. sos.	201	3 08	17 26	22 51
				Tărtăria		3 00	17 16	22 49
					194	2 45	17 01	—
				sos. pl. **Jibot** pl. sos.	186	2 29	16 19	22 30
						2 24	16 44	22 25
				Vaida	181	2 10	16 32	—
				Orăștie	174	1 54	16 17	—
				Turdaș	165	1 31	15 58	—
				sos. pl. **Simeria** pl. sos.	158	1 10	15 43	21 45
						0 42	15 13	21 34
				Deva	149	0 22	14 56	21 21
				Mintia	142	0 03	14 40	—
				Vețăl	138	23 54	14 32	—
				Brănisca	135	23 45	14 25	—
				Bretea Mureșană	129	23 32	14 13	—
				sos. pl. **Ilia** pl. sos.	125	23 20	14 05	20 47
						23 11	13 55	20 42
				Gurasada	119	23 01	13 46	—
				Câmpuri Surduc	115	22 52	13 38	—
				Burjuc	108	22 36	13 30	—
				Zam	103	22 23	13 15	—
				Ilteau	95	22 04	12 55	—
				Săvârșin	85	21 45	12 40	19 52
				Varadia	76	21 15	12 14	—
				Bătuța diviator	67	20 56	11 59	—
				Barzava	60	20 39	11 42	—
				Nadăș	55	20 27	11 31	—
				Conop	51	20 17	11 22	—
				Milova Odvos (diviator)	43	20 01	11 10	—
				sos. pl. **Radna** pl. sos.	35	19 42	10 55	18 42
						19 30	10 43	18 36
				Baratca	30	19 21	10 35	—
				Păuliș	28	19 14	10 30	—
				GHIOROC	22	18 59	10 18	—
				Ciciri (diviator)	14	18 42	10 05	—
				Glogovați	7	18 28	9 54	—
				sos. **Arad** pl.		18 10	9 40	17 52

Copșa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor Pers. No. 214	Mixt No. 782	Pers. No. 216	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurile Mixt No. 781	Pers. No. 213	Pers. No. 215
1.2.3	1. 2. 3. 4.	1.2.3				1. 2. 3. 4.	1.2.3	1.2.3
10 00	18 15	20 30		pl. **Copșa Mică** sos	45	6 05	7 50	18 10
10 13	—	20 43	7	Agârbici	38	—	7 38	17 58
10 24	19 00	20 54	12	Șeica Mare	34	5 42	7 29	17 49
10 36	—	21 06	17	Vesăud	28	—	7 15	17 36
10 53	19 56	21 23	25	Loamneș	21	5 10	6 59	17 20
11 11		21 41	33	sos. pl. **Ocna Sibiului** (Băi) pl. sos.	13	—	6 42	17 02
11 12		21 42				—	6 41	17 01
11 19	20 39	21 49	35	Ocna Sibiului	11	4 38	6 36	16 56
11 24	—	21 54	37	Șura Mică	8	—	6 30	16 50
11 40	21 05	22 15	45	sos. **Sibiu** pl.	—	4 55	6 10	16 30

Tipărit cu mașina rotativ Cărtea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII

Anul II. No. 316 — Opt Pagini 1 LEU — Opt Pagini — Joi 8 Septembrie 1921

Infrățir(

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI AGENȚIILE ȘI PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA. CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Depresiune politică

Dacă s'ar putea da un nume situației politice și stărei de spirit de la noi, în ajunul acesta de toamnă, n'am putea găsi alt termen potrivit decât depresiune politică. E ca un fel de înăcrezeală..... agitată de schițat.

Perzistența unor moravuri și unor situații nepotrivite, pierderea unor iluzii prelungite până la epuizare, lărgirea golului din inimi și din lucruri, au îndrumat în mod firesc, oricât poate fi amețit un popor în vârtejul viețil de falsă mulțumire, la depresiunea aceas a. Căci fie că observă uneori mai limpede raportul dintre interesul fiecăruia și starea tuturor, fie că ne-oa de a se da îi este tot așa de firească ca aceea de a-și aparține fiin a aceasta așa de personală care e omu', se desprinde în anumite clipe de ea însăși spre a se lăsa năpădită de pasiunile generale, și într'o societate în care dezordinea atacă rosturile publice, vedem oameni, deveniți indiferenți la mulțumirea lor particulară, ocupându-se numai de ce ea ce nu-i privește în mod direct; răul ambiant e de a uns spre a le da o stare sufletească în care, fără a fi pierdut nimic nu se mai bucură nici de ceea ce au nici de ei-înșiși.

Dintre cei ce aleargă după definiția fericirei, unul a găsit pe cea mai nimerită: „omul fericit e cel care și-a făcut o existență conformă cu caracterul său astfel ca să se poată bucura de el-însuși în viață". Definiția aceasta s'ar putea aplica și la o țară ca Anglia. Un Englez poate afirma că unei societăți îi trebue, spre a-i merge bine, oarecari mici abuzuri înrădăcinate în pământ și apărate împotriva intemperiilor de către rugina unei venerabile antichități; pentru un Englez abuzurile sunt mântuirea națiunilor. Pentru noi paradoxele acestea sunt nepotrivite. Căci nu chestia conformității între instituțiile noastre și geniul nativ al poporului nostru ne interesează, ci starea organismului nostru guvernamental și rezultatele cari pot decurge de aici pentru interesele colective și pentru cele individuale.

Că spiritul nostru public e îngrijorat, nimic mai firesc. Ingrijorarea nevindecabilă a spiritului uman e însuși sufletul istoriei și progresului. Grație acestei îngrijorări o națiune merge căutând ici și colo ceea ce îi convine, rătăcindu-se, răsgândindu-se, căutând mereu și urmărind până la capăt aventura sa.

Înțelegeți care poate fi imboldul acestei îngrijorări într'o clipă când ambițiile politice își desfășoară toate resursele, când corupția se unește cu violența, când ușile casei comune sunt deschise vânturilor celor mai potrivnice, când venirea „salvatorilor politici" e nădejdea supremă.

Democrația nu e regimul tăcerii, dar nici al vorbelor goale Fiecare frază trebue să exprime sau să ațâțe o mișcare. Cuvântul trebue să fie expresiunea unui fapt, unei stări, unei dorințe, unei aspirațiuni.

Depresiunea politică de azi trebue privită și ca făcând parte din funcționarea normală a democrației. Jocul acțiunilor și reacțiunilor la extremitățile unui corp în aparența inert nu-i el oare însăși viața așa cum se comportă ea în toate organismele, cu alternativele ei de sănătate și de febră, de vigoare și de abatere? In viața politică, ca și în viața socială, nu există stabilitate, după limitele militare, ci echilibru după legile biologice.

Nu mai suntem azi în situația de a semna, cum zic diplomații, un protocol de dezinteresare politică,

Discuțiunea politică nu ne mai poate lăsa indiferenți sau tinși de anestezie locală. Indiferența e de acum o imprudență; e o greșală să nu ți luminezi drumul înainte ca să vezi unde mergi. Și să nu uităm că ceea ce ne trebue azi înainte de toate este arta sau mai bine zis voința de a ne guverna.

Dr.

Știrile zilei

Ungaria și conferința ambasadorilor

Lafayette, 5 Septembrie

Conferința ambasadorilor a invitat guvernul ungar să se conformeze stipulațiunilor din tratatul dela Trianon și să nu pună obstacol la evacuarea Ungariei de vest.

Viviani la Geneva

Lafayette, 5 Septembrie

Viviani a părăsit Sâmbătă Parisul, plecând la Geneva pentru a asista la întrunirea Ligei Națiunilor.

Generalul Le Rond la Oppeln

Lafayette, 5 Septembrie

Guvernul Le Rond părăsind Parisul a plecat la Oppeln.

Austria ratifică tratatul de pace cu America

Lafayette, 5 Septembrie

Comisia afacerilor străine din Viena a acceptat tratatul semnat cu America la 24 August și a însărcinat pe doctorul Mayer de a depune un raport parlamentului în vederea ratificării tratatului.

Războiul spaniol în Maroco

Lafayette, 5 Septembrie

Maura, a declarat în cercuri militare că materialul de război este aproape complect la Melila și trupele spaniole bine întărite. Se presupune că înaintarea armatei spaniole începe la 5 Septembrie.

Rebeliunea din India.

Horsea, 5 Sept.

Din India se raportează arestarea pebelilor musulmani.

„Increderea poporului"

Intors în țară după o cură de regenerare la Kissingen, d-l general Averescu s'a oprit în drum pela Arad și la Buziaș pentru a lua parte la câteva întruniri politice puse la cale de prietenii săi din Ardeal.

Simțea nevoie d-l general să la acel „contact cu poporul" de care ne vorbea într'o scrisoare trimisă din localitatea balneară unde și-a refăcut puterile-i slăbite. Dar mai ales simțea nevoie să ne înșire declarațiile pe cari ni-le-a făcut. Aceas ă nevoie o simțea puternic în calitatea sa de șef al unui partid politic și al unui regim de guvernare, cari amândouă se prăbușesc, la rentabil și rușinos, nu sub loviturile adversarilor politici ci sub povara propriilor lor greșeli.

De pe înălțimea tribunei, cu o tinerească și războinică vlagă, doncuhotesca siluetă a bătrânului general s'a sbătut vreme de un ceas pentru a ne spune ce-a realizat guvernul d-sale până acum și ce mai are de gând să facă de acum înainte. Iar pentru-că lupta politică, atât de propice întrerupță pentru guvern de vacanța parlamentară și de căldurile verii, se reia acum, ca bun strateg, generalul a voit să-și asigure superioritatea de acțiune luând o neașteptată ofensivă împotriva adversarilor săi.

D-l general și-a încheiat cuvântarea cu declarația că, adâ c convins de încrederea pe care poporul o acordă încă guvernului și în virtutea autorității morale cu care această încredere îl învestește, el va rămânea și mai departe la putere pentru a duce până la capăt opera începută Auzind această declarație, nu știi ce trebuie să te întrebi mai întâi: este ea isvorâtă din naivitate frumoasă a soldatului sau își trage obârșia dintr'un cinism politic care cunoaște toate compromisurile și are toate îndrăznelile?

Căci altminteri cum ni poate vorbi de „încrederea poporului" șeful unui guvern a cărui activitate s'a bălăcit în mlaștina tuturor mârșăviilor. O țară întreagă își strigă desgustul împotriva unui regim ale cărui acte compromit cu fiecare clipă care trece nu numai prestigiul unei guvernări ci chiar opera de consolidare a statului. O țară întreagă cunoaște nesfârșitul șir de abuzuri și de favoruri; o țară întreagă este martoră la jaful banului public; o țară întreagă privește cum guvernarea ei a devenit un fel de tarabă unde-și fac afacerile misiții și samsarii unui regim care nu știe ce înseamnă nici cinstea, nici demnitatea, nici competența.

Nimic nu s'a făcut pentru a limpezi o situație financiară plină de primejdii, nimic nu s'a săvârșit pentru a reda avântul necesar economiei naționale și nimic nu s'a încercat pentru a coordona neceșitățile și a rezolva problemele ivite în urma războiului și a unirii. Și ni se vorbește totuși de „încrederea poporului" și de „autoritate morală"?

Acordul dela Wiesbaden

Dnii Loucheur și Rathenau au semnat zilele trecute la Wiesbaden sub rezerva aprobării guvernelor respective, acordul relativ la reparațiunile în natură. Proectul de regulament parafat e avantajos pentru Franța și chiar pentru Germania. O dispoziție a acordului de la Londra obliga Franța să dea înapoi cassei reparațiunilor valoarea a tot ce va primi, chiar sub formă de mărfuri peste cei 52 la sută acordați asupra totalului vărsămintelor Germaniei. Era prin urmare aptoape imposibil pentru Franța să recurgă la munca germană pentru reconstruirea regiunilor devastate, oferă care trebuie isprăvită în doul trei ani. Această predică a fost înlăturată. Acesta este după noi marele merit al conferinței de la Wiesbaden.

Francezii au drept să comande în fiecare an după voie cantitățile de care au nevoie.

In ce-i privește Germanii au interes să plătească într'o largă măsură prin furnituri de materiale.

Prin aceasta sunt obligați a veghia la bunul mers al convenției.

După ce am arătat esențialul convenției vom preciza dispozițiunile principale. Germania va fi obligată, pe măsură ce va cere Franța, de efectua începând de azi și până la 1 Mai 1926, livrări în natură în valoare de 7 miliarde mărci aur Fiindcă acest total trece cu mult peste ceea ce ar da cei 52 la sută atribuiți Franței din vărsămintele Germaniei era nevoie să se prevadă un fel de operație de credit.

In fiecare an Franța va da înapoi suma de aproape un miliard mărci aur.

Trebue știut că prin această operație Franța nu face decât să înapoieze Germaniei o parter din anuistatea pe care o datorește. Germania va avea drept pentru furniturile sale principale la dobândă simplă de 5 la sută, atâta vreme cât a pretins să obție dobândă compusă.

Aceasta e dispozitivul acordului principal. O anexă amănunțită indică în ce condiții vor fi făcute comenzile și livrate mărfurile. S'a adoptat sistemul ingenios propus în Ianuarie 1921 la Conferința technică dela Bruxelles. Locuitorul francez din regiunile devastate care va avea nevoie de material german va fi liber să aleagă singur și să se adreseze fabricantului german care-i va conveni. Dar în loc de a plăti prețul productorului german va trimite factura și certificatul de despăgubiri oficiului francez care va fi înființat. Acesta va transmite hârtiile organismului, german similar care va îndemniza pe furnizor. Avantajele acestei metode sunt evidente. Dacă o instituție biurocratică ar fi fost însărcinată să facă comenzile, ar fi făcut multe cumpărături inutile iar mărfurile obținute astfel ar fi fost refuzate de interesați cari singurii sunt în stare de a determina exact ceea ce le trebue mai urgent și li-i mai de folos.

Anexa conține un oarecare număr de dispoziții relativ la prețuri și la data livrărilor.

Ne fiind decât parafat acordul nu-i încă definitiv. S'a crezut oportun de a consulta Comisiunea reparațiunilor. Credem că guvernele aliate nu vor face de data asta dificultăți Franței.

Articolul din acordul de la Londra citat mai sus obligă Franța fie să renunțe la reconstruirea rapidă a regiunilor devastate, fie să se înțeleagă cu Germania. Convenția încheiată nu păgubește întru nimic interesele legitime ale celorlalți aliați pentrucă nu scade sumele pe care le vor primi fiecare. Mai mult ar fi stupid ca după ce Franța a fost acuzată că vrea zdrobirea Germaniei să fie criticată acum când vrea să se înțeleagă cu dânsa.

In ce privește Germania, e greu de făcut pronosticuri. Cabinetul Wirth trebuie să fie favorabil acordului. Majoritatea industriașilor vor găsi combinația avantajoasă. Dar trebuie să ne așteptăm la rezistența înverșunată a naționaliștilor care vor fi sprijiniți de unii magnați ai uzinelor, ca Stinnes de pildă.

In Franța acordul de la Wiesbaden va fi aprobat. Vor fi criticate unele puncte, dar în ansamblul lui acordul, va fi aprobat. Nu trebuie să uităm că o țară se obligă a plăti despăgubiri mari numai atunci când e silit s'o facă de forțe superioare. Nu știm ce se poate întâmpla peste douăzeci sau treizeci de ani. Prin urmare interesul Franței este să scoată de la Germani în socoteala despăgubirilor tot ce va putea mai mult, în cel mai scurt timp posibil. De aceea numai prin faptul că grăbește vărsămintele germane, acordul de la Wiesbaden e bun.

Pe de altă parte va ușura refacerea rapidă a regiunilor devastate. In sfârșit trebuie să constatăm că acest acord leagă într'o oarecare măsură interesele economice al Germaniei de ale Franței: creditorul și debitorul sunt legați unul de altul vrând nevrând. Totuși încheierea acestui acord nu trebuie să împiedece Franța a veghea la executarea de către Germania a tuturor celorlalte obligațiuni.

Evenimentele zilei

Experții interaliați în Moscova

Comisiunea pentru ajutarea Rusiei întrunită la Quai d'Orsay, s'a ocupat Joi dimineața să pună la punct mesagiul care trebue trimes lui Cicerin în vederea obținerei aderării guvernului sovietic, pentru deciziunea luată Miercuri, de a trimete un comitet de experți în regiunile foametei, în Rusia.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

ECOURI

O carte, a singurei fice a Țarului Rusiei rămasă în viață

La Paris, după „Daily Telegraph" a apărut o carte intitulată „supra vieţuitoarea", a cărei autoare se iscăleşte Marie Berdtsche şi declară că e marea ducesă Anastasia, cea mai mică fică a Ţarului, singura care a rămas în viaţă din familia Imperială rusă.

Indicator aerian

Sub patronajul sub-secretariatului de stat al aviaţiei, s'a publicat în Franţa primul indicator al reţelelor aeriene, demn de acest titlu. E demnă de felicitat ideia de-a condensa în câteva pagini orarile liniilor aeriene, actualmente în exploataţie. Publicul e astfel pus în curent cu itinerariile Paris—Londra şi Paris—Bruxeles, Amsterdam—Varsovia; pe lângă acestea se indică preţul călătorillor. Hărţi detallate permit de-a urmări căile aeriene.

Geografia istoriei

La Paris a apărut o lucrare foarte preţioasă a d-lor Jean Brunhes şi Camille Vallexux intitulată „Geografia istoriei", care merită să fie citită de ori cine se interesează de marile probleme politice. Nu e vorba de politică meschină a intereselor de partid, a urei şi a sectarismului, ci de fapte cari sunt baza sistemelor vitale, a coeziunilor omeneşti, cari determină naţionalităţile, diferitele principii ce colaborează la elaborarea societăţilor. Subiectul foarte vast dat fiind că atinge atât constituţia geografică şi geologică cât şi resursele alimentare ale diferitelor state.

Asupra ecestui din urmă punct utopiştii ar putea să înţeleagă că sunt greşiţi, din cauză că uită fenomenele evoluţia Ei uită că forţele inconştiente vor modifica fără încetare în viitor, cum au făcut şi în trecut, legăturile dintre societăţile politice. Cartea d-lor Brunhes şi Vallaux este de un mare interes filosofic şi politic.

Sărbătorirea lui Dante la Sienna

Al şeaselea centenar al lui Dante a fost celebrat solemn la Sienna Primăria era împodobită cu vechile prapure ale oraşului şi ale breslaşilor. Slujbaşii primăriei purtau costume istorice din evul mediu.

Cu acest prilej s'a început mere metesirea clădirilor din vremea poetului şi s'au publicat documente inedite ale vremei.

Fapta de laudă a unui ţăran.

Citim în *Glasul Bucovinei*:

In judeţul Iaşi un ţăran chiabur cu numele Săcară a dăruit suma de 100.000 (una sută mii) lei ca să se zidească un spital care apoi să se cheme „Spitalul Săcară". Fapta gospodarului acestuia e curat minune în ziua de azi, când toţi caută să adune averi cât mai mari, fie chiar prin jaf şi înşelăciune numai să se vadă bogaţi.

Ceilalţi săteni din Hodora, îndemnaţi de fapta lui Săcară, s'au inscris şi ei cu sume între 300 până la 25.000 (douăzeci şi cinci mii), fieçare cu cât au putut, pentru a împlini suma care n'ajungea la clădirea spitalului, iar ceilalţi bani pentru repararea bisericii şi şcoli din sat. Văduvele s'au înscris şi ele cu 300 lei.

S'a ales un comitet care să prefacă în faptă banii despre care vorbim mai sus.

Oare îmbogăţiţii de războiu vor învăţa ei ceva din fapta sătenilor din comuna Hodora jud. Iaşi?

Basarabenii şi Şcoala.

Ţăranii din Tighina (Basarabia) au cerut dela directorul instrucţiei din Chişinău să să le dea voe să înfiinţeze un liceu pentru copiii lor, ca să nu aibă a-i trimite la licee îndepărtate. Aceşti ţărani cu tragere de inimă pentru lumină se prind să dele şi localul (clădirea) şi din banul lor plătesc cheltuelile de întreţinere (ţinere în bună stare şi curat) şi salarul (leafa) profesorilor, numai directoratul de instrucţie să le caute şi aducă profesori harnici. Ce faptă frumoasă este aceasta! El ştiu că omul numai cu mintea luminată e ferit de ispăşiri dureroase şi este înarmat cel mai bine pentru vârtejul vieţii. Şi aşa este.

Pilda aceasta frumoasă s'o treacă pe răbojul lor şi ţăranii bucovineni, care prea intră la grijă când e vorba de şcoală. Am vrea să-i vedem şi pe ei făcân ca basarabenii.

Medalia Victoriei

In urma raportului făcut de ministrul de război, M. S. Regele a semnat următorul decret, care a fost publicat în „Monitorul Oficial" de azi:

Se institue „Medalia Victoriei".

Ea se va conferi ofiţerilor şi gradelor inferioare combatanţi, cari au luat parte efectivă în luptă, la părţile active, în războiul pentru întregirea neamului, precum şi tuturor medicilor armatei ori unde ar fi făcut el serviciu dela 15|28 August 1916—18|31 Martie 1921.

Această medalie va fi bătută în bronz şi se va suspenda de o panglică care va închipui două curcubeuri ce-şi suprapun la mijloc culoare roşie. Ee va fi atârnată pe piept imediat după medalia „Crucea Comemorativă."

Afară de ofiţeri şi grade inferioare, această medalie se va mai acorda preoţilor de regimente şi brigade, brancardierilor şi sanitarilor precum şi cercetaşilor cari au luat parte la lupte pe front sau au făcut serviciu în spitale.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE ŞI PIANE
467 priviţi expoziţia
primei fabrici de mobile soc. pe Acţiuni
SZEKELY şi RETI
TÂRGUL-MUREŞ.

Răsfoind cărţile

H.-G. Wells: „Rusia aşa cum am văzut-o"

Wells „anticipatorul", era indicat să înţeleagă, mai bine ca alţii occidentali, pe Lenin „constructorul absolut!" Şi a dovedit-o cu o pronunţată bunăvoinţă. Pentru Wells. Lenin este singurul monarh posibil acum în Rusia moartă: mai întâi fiindcă el e guvernământul de azi, apoi fiincă face golul în juru-i: n'ar putea fi găsit nimic care să-l înlocuiască. A dobândit totul pentru ca, — după cum zice Wells, — să poată reconstrui mai bine. O lume nouă va naşte, dar pentru aceasta e nevoie de colaboraţia vechii societăţi burgheze, şi Wells, cu Gorki şi cu Neo-Kremlinul, face apel la ea. Căci Ruşii nu mai sunt „decât o turmă, de zero-uri, conduşi decâteva Uuitaţi cari n'ar putea fi eroi"."

Cei cari vor să găsească în cartea lui Wells un Lenin criminal puternic sau genial reconstructor, vor rămânea deziluzionaţi. Şi totuşi Wells e politicos căci îşi aminteşte că a fost invitat decătre soviete...

Erzberger: Amintiri din răsboi.

Asasinatul fruntaş german înfăţişează, în istoria Germaniei din ultimii ani, propaganda germană înainte şi după răsboi, leaderul celui mai puternic grup politic: a fost pentru Germania învinsă de azi ceea ce a fost Thiers pentru Franţa învinsă din 1871.

In volumul său, el arată cum a pus pe Wilhelm al II-a în gardă contra primejdiilor unui conflict mondial, cum a căutat să stabilească curentele contrarii şi să întârzieze hotărârile funeste, cum a negociat armistiţiul şi cum s'a lovit de aspra voinţă a şefului învingător.

Istoric, el îşi expune evoluţia îşi sublinează clara vedere şi-şi afirmă pacifismul. Cei cari vor voi să cunoa că ceea ce s'a petrecut la Vatican' în Turcia, Bulgaria, România, Italia, în cursul marelui conflict, vor citi pe Erzberger şi vor afla cu acest prilej pe departe că Germania nu e una şi indivizibilă şi pe de altăparte că în definitiv ea a fost învinsă cu armele.

J.-J. Tharaud: Când Israel e rege!

Fraţii Tharaud cari cultivă deopotrivă, cu mult succes, istoria romantică şi romanul documentar, ştiu să graveze în minţile noastre regiunele şi popoarelor pe cari le studiază.

Când Israel e rege! e revoluţia maghiară Autorii au cunoscut bine Budapesta. Ei arată cum a profitat Bela Kun de o revoluţie turbure, luând succesia lui Karolyi şi cum neputinţa renovatoare a distrugătorilor-născuţi cari îl încorporau a ajuns la rezultatele ştiute.

Sărbătorirea unui mare romancier ceho-slovac

Cu o rară unanimitate, poporul ceho-slovac sărbătoreşte zilele acestea pe unul din cei mai iluştri fii ai săi, pe creiatorul romanului istoric ceho-slovac, Alois Jirasek, care împlineşte 70 de ani. Niciodată un scriitor în viaţă n'a fost sărbătorit cu atât entusiasm în Ceho-Slovacia, rareori iubirea tuturor claselor sociale s'a manifestat într'un chip atât de spontan. Aceasta pentrucă pentru cea dintâi oară într'o atare împrejurare poporul ceh liber să se manifeste; el aclamă deci tănăra-i libertate şi slăveşte pe unul dintre cei cari au contribuit mai mult la opera sa de-elliberare. Odinioară, oamenii săi mari ca Havlicek, Cech, Nenuda, nu puteau fi sărbătoriţi decât după moartea lor, căci prigonirile austro-maghiare interziceau populaţiei orice manifestare de acest fel.

De aceia Omagiul adus lui

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Situaţia actuală a Românilor din Maramureş

I.

Cu prilejul adunării generale a „Astrei" la Sighetul-Marmaţiei gazeta „Unirea" publică următorul judicios articol pe care-l reproducem şi noi, articol datorit d-lui dr. Alexandru Ciplea:

Aproape de 11 ani trăesc departe de Maramureş. In vara acestui an am făcut două excursii cu elevii liceului din Năsăud în câteva comune mărginaşe, pe valea Izei şi a Vişeului. M'am convins cu tristeţă, că nu mai sunt acasă în ţara mea. Nam mai cunoscut oameni, nici locuri. La tot pasul am fost nevoit să-mi cercetez cunoştinţele şi credinţele vechi. Şi nu e mirare. Războiul modial care a zguduit din temelii aproape întreagă omenimea, a lăsat urme adânci şi în vieaţa poporului românesc din acest colţ istoric.

Totuşi voiu încerca să dau o icoană cât de palidă a situaţiei Cei cari au trăit în Maramureş în vremea marilor prefaceri, vor ce îndreptările trebuitoare. — sigur însă, că toţi vor fi de în a cere un sprijin cât mai larg pentru Ţara Maramureşului, atât de glorioasă în trecutul mai îndepărtat şi atât de primejduită de valorile străine în trecutul mai apropiat şi poate şi în prezent.

■

Industria Maramureşului n'a fost în mâini româneşti: nici salinele bogate, nici industria lemnului, nici izvoarele de petrol, nici apele minerale. Nimic. La minele de sare s'au adus colonişti unguri şi germani. Românii i-au numit „şvagăi" (şovago=tăietor de sare). Industria lemnului a ajuns toată în mâna jidovilor. Braţele româneşti au fost folosite numai la tăierea lemnului şi la plute, şi în general la lucrurile mai ‚proaste' care sunt prea grele pentru mâinile delicate ale Ungurilor şi Jidovilor.

Azi cele mai bogate mine de sare, cele din Ocna-Slatina, sunt în posesiunea Ceho-Slovacia. Cele din Maramureşului românesc, Coştiului şi Ocna-Şugatagului, sunt pe cale să sisteze orice producţie. Sarea scoasă din pământ, în urma interminabilei crize de comunicaţie, stă îngrămădită pe teritorului salinelor şi nu se poate valoriza. Enormă pagubă pentru statul român!

Maramureşul e sortit să fie centru puternic industrial şi comercial. Marginaş cu Ceho-Slovacia, dispunând de uriaşe bogăţii naturale, în mare parte neexploatate încă, Maramureşul are un viitor frumos. Dar oare fi-va în stare Românul, nu să la totul din mâna străinilor, ci barem să împarţă cu străinii aceste două izvoare nesecate de bogăţie?

■

In anul 1705 congregaţia comitatului Maramureş scrie principelui Francisc Rákóczi II: „..în comitatul nostru pe sate nu e altceva, decât pământuri lăzuite în văile aşezate între dealurile şipădurile de pe aici..." De atunci, fireşte, s'a schimbat mult Maramureşul. Pădurile seculare s'au tăiat, văile s'au deschis, dealurile s'au însămânţat. Acele „Pagus Olachalis" şi „Villa Olachalis", pomenite în documentele şi diplomele din veacul XIV şi XV; s'au înmulţit la dreapta Tisei. Nobilii Români, aşezaţi întâi pe valea Marei (numită atunci Maramureş), au împopulat şi celelalte văi, stăpânind cu blândeţe pe blânzii ruşi ai lui Koriatovici. Şi s'a întâmplat procesul firesc: puţinii Români din drepta Tisei, cu excepţia alor 4—5 comune, s'au rusificat complect, iar iobagii ruşi care trăiau în mijlocul Românilor, s'au romanizat. Dar şi aci, dispreţul „nemeşilor" români faţă de Ruşii romanizaţi a dăinuit aproape până ieri-alaltăieri. Fata de nemeş împletia cozi albe, dar răspingea cu mândrie pe iobagul îmbogăţit.

„A ta (v)iţă-i de harbuz,
Şi tu eşti fecior de Rus".

Aproape toate dealurile şi coastele sunt pleşuve. In tot locul a intrat plugul în pământ să scoată pâne oamenilor care s'au înmulţit. Dar cu toate sforţările, pământul Maramureşului nu dă pâine îndestulitoare locuitorilor. Crâu mai multişor se samănă în jos de Sighet, în pământul fertil ajuns în mâna coloniştilor străini. In colo! In colo se samănă secară, orz, orzoaică, ovăs, brişcă şi porumb, dar în cantitate atât de redusă, încât nici pe departe nu acopere trebuinţele locuitorilor. In vremi normale, Sighetul şi Vişcul-de-sus erau adevărate magazine de cereale.

Adevărata ocupaţie a Românilor maramureşeni este creşterea vitelor. Munţii Maramureşului românesc şi o mare parte a munţilor din Maramureşul cehoslovac sunt proprietatea Românilor. E uşor de înţeles dar, de ce delimitarea frontierei maramureşene a jignit atât de adânc interesele economice ale Românilor de acolo. Cu pierderea munţilor, economia de vite în mod fatal va trebui să decadă. Românilor li-se la singurul modru de traiu. Ei, dar diplomaţii noştri nu ştiau, că avem comune româneşti dincolo de Tisa! Dar mi-te să ştie, că munţii bogaţi ai vechilor voivozi şi boleri n'au ajuns toţi în mâini străine...

Şi mulţi munţi româneşti s'au prăpădit în vremea stăpânirii ungureşti! Averile composesorilor din fiecare comună erau chivernisite în deosebi. Chivernisitorii hrăpăreţi au făcut un adevărat jaf din aceste averi frumoase.

„De am fi avut şi noi — spunea un fruntaş din Maramureş unui grănicer din Năsăud — un Bánffi cu mână de fier şi un Clocan care să impună o chivernisire dreaptă a averilor comune, azi ar sta mai bine Maramureşul. Dar aşa, cea mai mare parte a munţilor s'a prăpădit. Şpani şi vicespani — prefecţi şi

Cronica politică

Propaganda electorală cu banii țării. — Ca să-și prelungească existența sau ca să se pregătească pentru anii triști ai opoziției, guvernul a început să desfășure, mai ales aici în Ardeal, o întinsă și desperată propagandă electorală. Toți miniștrii, în frunte cu șeful guvernului, s'au trasformat acum în agenți electorali, și lăsând treburile țării baltă, au pornit să colinde țara pentru a reorganiza partidul poporului. Intr'o singură săptămână, s'au ținut patru întruniri numai în Ardeal, fie care întrunire avându-și recepțiile și banchetele ei.

Moaștele generalului sunt plimbate din loc în loc, și pretutindeni țăranii sînt aduși cu forța ca să aplaude balivernele și ciocoismele d-lui C. Argetoianu. Și pe când d. Argetoianu „organizează" la Arad, Deva și Buziaș, d. I. Petrovici „organizează" la Brașov unde țăranii din șeapte sate au fost luați de la treburile lor pentru a întâmpina pe filosoful fără treabă de la Lucrările publice.

Dar întrebăm: Este îngăduit ca un ministru să-și întrebuințeze timpul, situația și autoritatea, — care toate sînt ale țării, — pentru a face propagandă electorală în serviciul unui partid politic?

Câtă vreme ești la guvern, întreaga ta activitate trebuie să fie închinată țării, iar dacă simți că nu mai poți guverna, singurul lucru ce-ți rămâne de făcut este să-te retragi. Dar să întrebuințezi puterea și autoritatea pe care ți-o dă guvernul pentru a reorganiza partidul din care faci parte, aceasta e o îndrăzneală pe care n-o puteam întâlni decât la oamenii actualului regim. Și de-ar fi numai atât! Dar toate aceste întruniri ale guvernului sînt făcute și cu banii țării, — și aceasta constituie o adevărată crimă. Cu ce merg oare automobilele care transpoartă miniștrii de la un oraș la altul, cu ce se tipăresc afișele, cu ce se ridică arcurile de triumf și cu ce se organizează banchetele electorale dacă nu cu banii noștri, cu banii țării?

Și odată cu întrunirile care se țin lanț, guvernul ne mai dă acum și o gazetă de propagandă electorală pentru care se cheltuesc câteva milioane din budgetul ministerului de interne. Căci ce este „Țara Noastră", dacă nu un ziar al partidului poporului tipărit cu banii țării și răspândit pe cale oficială pentru a se reface la sate popularitatea generalului Averescu?

Jirasek întrece cu mult celebrarea unei simple aniversări literare, ci este o sărbătoare națională. Toți fiii poporului cehoslovac îi mulțumesc astăzi mai întâi pentru sprijinul pe care i l'a dat în clipele cele mai tragice ale opresiunei naționale, când totul părea pierdut. Cu deosebire în timpul războiului activitatea maestrului s'a ridicat la înălțimea unui apostolat.

Alois Jirasek, fiul unui țăran din Bohemia Orientală, a păstrat trăsăturile caracteristice ale originei sale: asiduitate neobosită și stăruință în muncă. Sforțările, studiile și luptele sale n'au avut decât un singur scop: să prindă și să descrie în chipul cel mai viu viața trecută sau contimporană a poporului său. Un mare număr din romanele și schițele sale istorice cântă perioadele glorioase sau triste ale istoriei națiunei ceho-slovace, din veacul al X-lea până în al XIX. Cele mai vestite din lucrările sale sunt acelea cari zugrăvesc mișcarea husită, contra-reforma, luptele de eliberare ale țăranilor din Bohemia occidentală și redeșteptarea sentimentului național la începutul veacului al XIX-lea.

In trilogia intitulată Bratristvo (Unirea fraților) el amintește Slovacilor epoca cea mai glorioasă a istoriei lor, acea în care poporul slovac și-a afirmat cu atâta vitejie voința sa de-a'și cârmui singur soarta și în care trupele husite conduse pe Jan Jiskra, a obținut victorii asupra armatelor regelui maghiar Matias Huniady.

Opera lui Jirasek este pentru generația de astăzi și va rămâne pentru generația de mâine un izvor de idealism creator.

Națiunea ceho-slovacă slăvește în Alios Jirasek nu numai pe unul din cei mai mari scriitori ai săi; ea vede în el pe unul din pionerii independenții sale, pe omul care prin atitudinea-i bărbătească și curajoasă de care a făcut dovadă în timpul războiului, neavând teamă nici de moarte nici de închisoare, merită să fie numit unul din conducătorii morali și intelectuali ai națiunei sale.

---

subprefecți — luau ca diurne câte un munte ... Vezi biserica aceasta de piatră? E frumușică. S'a zidit înainte de aceasta cu vr'o 30 de ani. Intr'alt loc costa poate vr'o câteva zeci de mii de zloți. La noi s'a cheltuit pentru biserica aceasta din averea composesoratului suma fabuloasă de un milion de zloți".

Oare se vor putea reface relele nedreptăți? Poate cu exproprierea? Probabil; dacă administrația românească va fi mai cu dreptate, decât cea ungurească. Ute un caz semnificativ: s'a împărțit pășunea de munte pentru vara aceasta, și Evreii dintr'o comună din Maramureș au căpătat mai multă pășune decât Românii. Cum? Unde ajungem în felul acesta?

Neamul care a acaparat întregul comerț și industrie, să ia bieților Români și cultura vitelor?!

* * *

In anul 1690 există o școală, fire te ungurească, în Sighet. In acel an comitatul hotărește să dea an de an un ajutor de 100 florenți pentru școală. Și adauge: „Pentru întreținerea copiilor fiilor români să nu se ceară mai mult decât pentru copiii maghiari care se aduc la școală, ci să se ia plată în mod echitabil". Dar, de bună seamă, puțini Români se vor fi înfruptat de binefacerile școlii ungurești. Adevărata lumină, lumina intensivă care a străbătut până în cele mai îndepărtate sătulețe, a pornit de la biserică. Aceasta este mama tuturor școlilor. Și a școlii românești din Maramureș.

Am înaintea mea „Șematismul Veneratului Cler al diecezei de Gherla pe an. 1914", și văd, că aproape toate comunele mari și mici din Maramureș au avut școli confesionale. Ici-colo câte o școală comunală. Școli de stat aproape nici n'au existat în acel județ, până când Apponyi nu le-a înființat excluziv pentru maghiarizarea Evreilor. (E în deobște cunoscut, că lui Avraam Husz i-s'a citit sentința de moarte în românește, fiindcă nu vorbea decât în jargon și românește).

Școală confesională din Maramureș și-a făcut pe deplin datoria. Au stat uimiți excursioniștii din granița Năsăudului, când în vara aceasta, într'un sat de numai 70—80 la sută sunt știutori de carte. Acum în vremea a cărui caracteristică e psihoza acută, când învățătorii confesionali trec la stat, intelectualii satelor se îngrămădesc la orașe și toți râvnim la posturi mai „rentabile", biata școală dela sate, mai ales cea confesională, tânjește, Cercularele episcopești sunt pline de concurse la posturi de învățători. Sătenii din Maramureș, pe unde am trecut, spuneau cu durere: Avem școli, dar nu avem dascăli!

La toate ne-am gândit. Am înființat universități și academii, licee, școli normale și medii. Numai de școlile satelor nu ne-am îngrijit. Am zidit coperișul, și am uitat să așezăm clădirea culturii noastre pe temelie solidă.

Și nu înțeleg bolșevismul pornit de sus împotriva bisericii și a școlii confesionale. In aceste vremi de prefacere, oare ne putem permite luxul de a face experiențe cu timpul unic de școală? E bine, să purtăm luptă de exterminare împotriva școlii confesionale, care în trecut și-a împlinit sublima misiune a redeșteptării naționale? Să înfometăm învățătorii confesionali, cu gândul criminal, ca să-i facem ucigători de mamă? Să nimicim un izvor de lumină și moralitate, fără să putem așeza altul în locul lui?

Din unele indicii, în anul 1919 mi-se păcea, că Consiliul Dirigent — acel „Consistor greco-catolic" — e pe cale să facă un act cuminte. Credeam că liceele regești catolice, înființate pe vremuri în mijlocul populației greco-catolice române, cu învoirea pontificelui roman, le va da în grija bisericii greco-catolice: așa cel din Sighet, din Carei-Mari, din Satu-Mare, Baia-Mare etc.. iar pentru elevii maghiari romano-catolici, unde se va simți nevoie va deschide clase paralele. Dar nu s'a făcut și nici azi nu se face acest act de justiție. Dimpotrivă, se pare, că alergând după himere, vrem să nimicim și vechile licee confesionale românești. Și sunt sigur, că biserica s'ar fi îngrijit mai părintește de acele școli catolice dela graniță și azi n'ar fi în primejdie să se închidă din lipsă de profesori și elevi. Și încă ceva: nu se făcea altul acela nenorocit dela rigida educație călugărească la recitarea poezilor batjocoritoare de sfinți.

N'ar strica, dacă dușmanii școlilor confesionale ar citi prețioasele mărunțișuri ale lui Renan, pe care nu-l vor bănui de partialitate față de școala confesională și creștinism. In ale sale „Souvenirs d'enfance et de jeunesse" spune, că a învățat carte la preoți. „Acei vrednici preoți mi-au fost cei dintâi preceptori spirituali și lor le datorez ceeace aș avea bun în mine. Am avut după ei maeștri străluciți și înțelepți, dar n'au fost mai venerabili decât preoții orășelului meu natal".

„Severa regulă a moravurilor era punctul la care acești buni preoți țineau foarte mult și aveau dreptul prin purtarea lor ireproșabilă."

„Sentimentele lor, în această privință, făceau asupra-mi o impresiv profundă și au fost de ajuns să mă facă cast pentru toată tinerețea mea."

„Baza acestei vechi educațiuni era o severă moralitate ținută într'o inseparabilă practică religioasă . . . Am ieșit din mâinile lor cu un sentiment moral gata la toate încercările, pe care ușurința pariziană a trecut fără să-l altereze". (Lamura, Anul II. Nr. 8.)

Acum, când toată lumea din România strigă desnădăjduită, sub amenințarea valurilor de imoralitate și nedreptate, n'ar fi lucru cuminte să dăm tinerimii o educețile vache, probată, religioasă, în școli confesionale? Și aceasta mai cu seamă în Maramureș și în părțile mărginașe.

(Va urma.)

Revista presei maghiare

Timeo Danaos et doua ferentes.

Sub titlul acesta ziarul „Ujság" polemizează cu ziarul ce apare la Viena al emigrației maghiare „Bécsi Magyar Ujság", și cu multă conștiență declină dela sine onoarea de a i-se aduce laude în coloanele acestui ziar. — „Trecutul și prezentul ziarului nostru — scrie Ujság — este o carte deschisă, care nu s'a lăsat influențată de conjuncturi. Pentru „Bécsi Magyar Ujság" este conjunctură că nunumai pe guvernul actual maghiar îl țântuește la stâlpul rușinei, ci întreagă maghiarime, prezentându-i pe toți membrii guvernului și pe fiecare membru al armatei ca ucigași de profesiune.

Și aceasta e conjunctură, că prezintă Cehoslovacia și Jugoslavia ca pe azilurile democrației, numai pentrucă permit vânzarea copilului desmerdat în tot cuprinsul țării."

Sfârșește apoi astfel: — „Noi ne alegem mijloacele cu care luptăm în contra guvernului actual maghiar și nu pornim lupta după — cum o face „Bécsi Magyar Ujság" împotriva Ungariei și a poporului maghiar. Nu ațâțăm mica antantă ca să ocupe Ungaria, nu agităm împotriva realipirii județului Baranya, și nu tresăltăm de bucurie când pacea dela Trianon, care nu cunoaște îndurare răpește și Ungaria vestică ca să pue vârf tragediei poporului maghiar. Nu dorim frăția de arme cu „Bécsi Magyar Ujság", din contră o repingem. Acestui răspunsul nostru ce-l trimitem „Ungurilor din Viena ..."

Haosul în aplicarea impozitelor

Debandada, care domnește la ministerul de finanțe, din cauza aplicării impozitelor noui introduse prin reforma d-lui Titulescu, este îndeajuns de cunoscută. Directorii diferitelor servicii ale ministerului de finanțe, întrmându-se spre a-și face cu un moment mai de vreme declarațiile de impozite după noile legi spre a încunoaja publicul în facerea acestor declarații, văzându-se în imposibilitate de a complecta formularele din cauza complicațiunei lor, nu și-au putut face declarațiile așa cum intenționau.

Dacă însiși colaboratorii d-lui ministru de finanțe, funcționarii superiori ai d-lui Titulescu, n'au fost în stare să găsească cheia enigmaticelor impozite, la ce necazuri și nemulțumiri se poate aștepta bietul public contribuabil.

In timp ce întreg aparatul din ministerul de finanțe își bate cazul cu opera monumentală a genialului și talentatului ministru, d-sa se odihnește în Elveția, după o muncă care este sortită să fie nu numai sterilă, ci amenință să se transforme într'o adevărată pacoste, în urma căreia țara va avea de suferit.

Cutoatecă a fost mânat de cele mai bune intenții, pentru a săvârși o reformă într'adevăr salutară finanțelor țării, d-l Titulescu a dat un fiasco complect din cauză că a vrut să introducă de-odată o sumedenie de impozite imaginabile.

Finanțele României ar fi putut fi asanate printr'o lege care ar fi avut la bază mărirea impozitelor pe bază progresivă, impozite grele pe îmbogățiții de război, cari au profitat de împrejurările vitrege ale năpastei ce căzuse asupra țării pentru a se îmbogăți, și în fine printr'un impozit care să lovească veniturile, a cărui plată să fi putut fi efectuată și în natură.

Statul nu se poate îmbogăți câtă vreme particularii, contribuabilii sunt săraci. Deficitul și datoria statului nu pot fi echilibrați prin numerarul de valori monetare ce s'ar afla în casa statului. Hârtia monedă poate fi înlocuită și mărită la infinit, astfel încât bogăția unui stat nu constă în abundența numerarului.

Insuși modul în care a fost votat acest noian de legi financiare e dovada inseriozității lor, dat fiind că un financiar rutinat, care are pretenția să găsească remediul crizei noastre economice și financiare actuale, nu îi este permis să pue impozite cari istovesc puterile financiare și economice ale unei țări, atât de șubredă pe tărâmul finanțelor ei.

Și cea mai bună probă de insuccesul întregei reforme a d-lui Titulescu este refuzul guvernului francez de a-i acorda un împrumut, câtă vreme va sta la cârma țării un partid care nu prezintă pentru el nici a garanție de solvabilitate.

Reforma d lui Titulescu n'a adus leac crizei actuale din cauză că ea cheltuește în profitul prezentului o rezervă necesară să fie păstrată pentru viitor. Pentru consolidarea noastră economică e neapărată nevoe de un proect sincer bazat pe realitate, și mai ales aplicat de un guvern căruia să nu-i lipsească nici autoritatea morală, nici competința.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

INFORMATII

Locale

D-l Dr. Babeș, a demisionat din postul său dela încartiruirea orașului.

In locul d-sale va fi numit d-l Giurgiu, fost primprefor.

Primăria orașului a pus la dispoziția funcționarilor publici un teritoriu pentru construirea de clădiri.

Economica

După informații primite din partea crescătorilor de vite, situația vitelor devine din ce în ce mai proastă. Exportul vitelor stagnează. Străinătatea nu mai vrea să cumpere vite din frica că vitele românești nu sunt supuse controlului medico-veterinar.

Rea impresie a făcut și faptul că la Congresul internațional veterinar n'a asistat și reprezentantul României. — Măsurile nenorocite ale guvernului au dus și vor duce creșterea vitelor la dezastru.

Școlare

Dl. Prie, director general al resortului de instrucție lucrează la un proect de organizare și unificare a școalelor confesionale din Ardeal.

Artistice

Toate lucrările în vederea congresului general al artiștilor din România sunt terminate. Comisia însărcinată cu organizarea acestui congres va anunța zilele acestea data precisă a convocărei lui.

Judiciare

O comisie formată din mai mulți funcționari superiori dela resortul instrucției și prezidată de dl. Prie, lucrează la un studiu asupra activității resortului de instrucțiune din Cluj.

Azi a sosit în localitate dl. judecător de instrucție Munteanu pentru a continua cercetările în chestia fraudelor dela Interne.

Dela C. F. R.

Funcționarii unguri dela serviciul C. F. R. pentru a putea învăța românește, vor putea cere transferarea lor în Regatul vechiu.

Dela P. T. T.

La finele lui Septembrie se va relua transportul de colete cu Austria.

Diverse

Proprietarul restaurantului din grădina publică a fost amendat cu 8000 lei pentru specula.

Ancheta disciplinară pornită contra d-lui Tămas fiind căpitan de poliție, fiindcă a protestat contra unor unificări forțate pentru care a fost considerat agitator, a fost suspendată, achitându-l. D-sa actualmente este secretar la Primărie.

Comerciale

La Cluj a început să funcționeze, „Reuniunea comercianților și producenților de fructe și legume din Ardeal, Banat, Maramureș, Crișana și Satmar.

Săptămâna viitoare se va ține la Sfatul Negustoresc o adunare a comercianților în chestiunea aplicării impozitului de lux.

O parte din meseriași români cri fac parte din reuniunea comercianților și meseriașilor vor eși din aceasta Reuniune numai pentru meseriași. Adunarea de constituire se va ține la 11 Septembrie.

Diverse

Secția Brașov a societății pentru prăsirea animalelor mici de casă din Transilvania aranjează din 10 până la 12 Septembre a. c. în grădina vechi școli de gimnastică din strada Orfanelor, Brașov o expoziție de animale de casă, la care afară de păsări și anume toate rassele de găini, curci, bibilici, porumbi, păuni, faza i gâște și rațe vor fi admiși și iepuri de casă, albine, capre și câni.

Prăsitorii sunt rugați a-și comunica adresele lor cât mai iute spre a li-se da informațiunele și blanchetele de anunțare la timp.

Biroul de expoziție a societății de prăsilă a animalelor mici din Transilvania.

Hala Agricolă, Brașov, Stada Mihail Weisz Nr. 17.

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit oțelește mușchii stăruți stânge orice dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea regele Ferdinand No. 34. I-111

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria E M K E Cluj, Piața Unirii 32.

La 1 Mai s'a deschis grădina de vară a Hotelului Central. 622

Cetiți „Infrațirea"

Dr. Lăzărescu, medic-șef în Casei Cercuale, Specialist la boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

Ziua înaintea deschiderei întrunirei catolicilor trei reprezentanți unguri au fost siliți de a părăsi adunarea în urma demonstrațiunei partidului socialist local împotriva delegaților lui Horthy.

Pagubele suferite de industria românească în timpul războiului

Oficiul de studii din ministerul de industrie și comerț a întocmit un tablou de valoarea pagubelor provocate de război, industriei românești din vechiul regat. Din anchetele făcute, toate datele au fost recunoscute ca exacte, iar ministerul de justiție și ele ar fi împărțite pe categorii în modul următor: industria lemnului a suferit o pagubă de 182.890.569 lei; rafinăria de petrol 153.482.117 lei; industria ceramică 88 042.982 lei: industria metalurgică 109.331.860 lei; industria textilă 61.353.085 lei: industria morăritului 47.199.598 lei; industria tăbăcăriei și încălțămintei 32 mil. 664.741 lei; industria spirtului 43 mil. 658.673 lei; industria chimică 18 mil 523.944 lei; industia alimentară 15 mil. 939.772 lei; artele grafice 10 mil. 739.382 lei; industria zahărului 13 mil. 99.293 lei; industria sticlăriei 5 mil. 902.460 lei; industria hârtiei 5.797.545 lei; atelierele minelor 1 mil. 339.640 lei și indrstria săpunului și a lumânărilor 2.349.687 lei;

Cifra totală a pagubelor se ridică la suma de 792.371.493 lei;

Pagubele au fost socotite cu valoarea din 1616.

TELEGRAME

Atrocitățile trupelor horthiste în Ungaria de vest.

Budapești, 5 Sept.

In loc de a retrage trupele regulate și partizanii comitagiilor din comitatele apusene, ofițerii lui Horthy continuă înaintarea și ocuparea de comune, pentru a întimida Viena și a sili guvernul austriac la un compromis teritorial.

In centrul zonei de operațiune jandarmeria austriacă ocupă câteva sate.

Mare senzație!!

155

Luni în 5 Septembrie se pune în vânzare

2 vagoane stofe engleze cu prețuri foarte eftini

1 metru stofe veritabilă de lână

pentru haine bărbătești

numai 75 Lei

în depozitul de stofe „AURORA"

PIAȚA MIHAI VITEAZUL 35.

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

Premii în bani și obiecte un mare număr de

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condițiile de participare la premli sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unirei

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

r mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Cel mai eftin se curată și vopsește la **UNIO** Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Din Țara Oașului

Alegerea din circumscripția electorală Satu-Mare. — Candidatul guvernului și candidatul independent al poporului. — Nevoile învățământului. — Populația agitată.

Alegătorii din țara Oașului în arma unei consfătuiri a fruntașilor din circumscripția noastră electorală, au făcut demersuri foarte energice la Ministerul de interne din București cerând să se revoace candidatura dlui dr. Suciu fiindcă la caz contrar ei sunt decișI a lupta din toate puterile contra guvernului, cu ocaziunea alegerei ce s'a fixat pentru ziua de 18 Septembrie. Alegătorii din țara Oașului au făcut acest pas bazați pe trista experiență din trecut când au ales de deputați pe d-nii Comșa și Niță Vancea, actualul prefect de Alud.

Acești doi domni candidați guvernamentali au promis marea cu sarea și după ce poporul i-a ales, au uitat de nevoile circumscripției noastre și n'au făcut nimic pentru a realiza promisiunile pe cari le făcuse.

Poporul, din această cauză, astăzi nu mai vrea să audă de noul candidat al guvernului.

E bine cunoscut că acest biet popor din țara Oașului fiind în nemijlocita apropiere de graniță a suferit mai mult decât oricare altul. Lipsit de mijloace de comunicați și suferind de mari lipsuri materiale și culturale vrea să aleagă pe acele care îi este bine cunoscut și de care e convins că îi poate fi de folos în nevoile sale.

Astfel, populația de aci și-a pus toată încrederea într'un fiu al Sătmarului (Țara Oașului). Acesta este profesorul Romul Fersigan, la care a și plecat deja o delegație compusă dintr'un mare număr de fruntași și țărani din circumscripție care i-au oferit mandatul.

Nu știm încă dacă d-l Fersigan a primit sau nu mandatul oferit de popor.

In tot județul. Sătmar e o fierbere și o agitație foarte pronunțată contra a tot ce e în legătură cu actualul guvern. Nimeni nu vrea să mai audă de un nou candidat guvernamental. In această privință nu mai este nici un Averescan cu trecere înaintea poporului. Aceasta e dovedită și de faptul că nu s'a găsit nici un averescan de aici care să fi avut curajul de a candida la noua alegere. Guvernul a trebuit să apeleze la dl Suciu care fiind tocmai din județul Arad nu este cunoscut de popor și cu siguranță că nu va putea reuși decât numai prin forța abuzurilor electorale de felul celor practicate la Diciosânmărtin și Crasna.

O mare agitație domnește în județ și din cauză că s'a răspândit zvonul că d-l Băltescu prefectul județului a primit un ordin strict să facă tot posibilul pentru reușita candidatului guvernamental de oarece în caz contrar va fi destituit din post.

■

In ceia ce privește învățământul din aceste părți putem spune că în această privință domnește întunericul și zăpăceala cea mai mare.

Suntem în pragul noului an școlar. Școalele n'au rechizitele necesare, învățătorii nici până astăzi nu și-au primit leafa, copiii din cauza sărăciei de care suferă părinții lor n'au posibilitatea de a merge la școală și astfel în loc să se gândească la școală, ei umblă haimana toată ziua pe străzi. Autoritățile în drept nici până azi n'au luat dispozițiile necesare în vederea deschiderei noului an școlar.

Având în vedere această situație precară a județului nostru din punctul de vedere cultural și din alte multe vă rugăm să ne luați apărarea prin foaia D-Voastră și să interveniți pe lângă cei în drept să nu uite că și Sătmarul (Țara Oașului) face parte din România-Mare și că să-și mai aducă aminte din când în când și de ea.

Un sătmăreun.

In chestiunea camerei de comerț din Cluj

Nerespectarea deciziunei ministeriale. — Intervenția ilegală a D-lui Ministru Groza. — Comercianții români loviți în interesele lor. Telegrama de protestare trimisă D-lui Ministru Cudalbu.

Eri a avut loc în localul Camerei de comerț din Cluj o adunare a comercianților convocată de către Camera de comerț din localitate. Adunarea a fost prezidată de d-l Gherman. Au luat parte și 8 comercianți români. Această adunare a fost convocată cu scopul de a se cere comercianților și industriașilor din Cluj părerea asupra modificărilor ce se cer a se face în constituirea Camerei de comerț. Se știe că cu ocazia deschiderei oficiale a Târgului de mostre din Cluj, în urma ultimatului dat de D-l ministru Cudalbu Camerei de comerț s'a ajuns prin bună înțelegere la hotărâre ca pe viitor Camera de comerț să aibă de președinte, un român, iar în ceia ce privește pe membri se hotărâse ca jumătate străini. Numai în urma acestei înțelegeri D-l ministru Cudalbu a primit să ia parte oficial la deschiderea târgului de mostre. Tot cu această ocazie s'a hotărât disolvarea Camerei de Comerț care boicotase complect pe comercianții români, și formarea unei liste a comisiei interimare care să conducă Camera de comerț până la înfăptuirea alegerilor definitive. Această listă a fost imediat făcută (cuprinzând jumătate din membrii români și jumătate unguri conform hotărârei anterioare) și aprobată în întregime de către D-l Ministru Cudalbu.

Totul era gata și cât se poate de echitabil tranșat. Decizia ministerială de dizolvare a fostei camere de comerț. și de instalare a nouei comisi interimare aprobată de D-l ministru Cudalbu a și apărut în Monitorul Oficial și în gazetele românești și străine.

Cu toate acestea vechea cameră de comerț e convocată în adunare generală care pune în discuție executarea sau neexecutarea unui decis ministerial apărut în Monitorul oficial și dat în urma unei prealabile înțelegeri survenite între d-l ministru Cudalbu și reprezentanții camerei de comerț și se ea hotărârea de a se cere suspendarea decisului dat de d-l ministru Cudalbu. Se alege imediat o delegație care s'a prezentat d-lui ministru al Ardealului P. Groza cerându-i suspendarea decisului ministerial de dizolvare a vechei camere de comerț. D-l Ministru Groza fără să consulte pe nici un reprezentant autorizat al comercianților români din Cluj, fără să ceară nici o relație sau să se consulte cu d-l Ministru Cudalbu, singurul în drept a lua măsuri în chestiunea camerei de comerț, anulează decisul ministerial apărut deja în monitorul oficial și scrie pe cererea înaintată de comercianții străini. „Se suspendă decisul de dizolvare a camerei de comerț și de instalare a nouei comisii interimare până la noi dispoziții" și iscălește „ministru de stat P. Groza". Iată cum un ministru de stat, român, trecând dincolo de limita drepturilor și competenței d-sale anulează o măsură înțeleaptă și bine venită, luată de un alt ministru și iată cum interesele vitale ale comercianților români din Cluj năpăstuiți și descurajați din toate părțile, sunt desconsiderate și lăsate în părăsire. In schimb ilegalitatea săvârșită de membrii camerei de comerț, în majoritate străini, care s'au convocat în adunare pentru a cere suspendarea unui decis ministerial luat de comun acord cu ei, este trecută cu vederea și nesancționată de nimeni, și interesele comercianților străini care nu urmăresc altceva decât distrugerea modestului început de comerț și industrie din Cluj, imediat și absolut complect satisfăcute de d-l ministru Groza care nu avea nici un drept să se amestice în această chestiune. Protestăm cu energie contra acestei pripite măsuri ilegale și vădit contrarie intereselor comercianților români luată de d-l ministru Groza. De altfel uniunea comercianților români din Cluj în urma acestei ilegalități și nedreptăți ce li s'a făcut au înaintat d-lui ministru Cudalbu o telegramă de protestare.

Procesul marelui complot descoperit în Ardeal

După două amânări foarte justificate, azi Marți 6 Septembrie s'au început deseatoriile marelui proces al complotului descoperit mai de mult în Ardeal.

Procesul se judecă în sala de congregație a Primăriei din Cluj. Numărul acuzaților e peste 70. — Sala cu toate că foarte spațioasă e ticsită de lume. Băncile din partea stângă sunt complect ocupate de numărul neobișnuit de mare al acuzaților, iar băncile din dreapta iarăși complect ocupate de public și de reprezentanții presei române și străine.

Curtea e formată din: Dl Colonel Popescu, președinte; ca membri d-nii Maior Bălan, Maior Codora, căp. Ioniță și căp. Firculescu Comisar regal Dl căp. Blănariu Vasile. Apărarea: D-nii advocați: Dobrescu, decanul baroului de Ilfov, M. Mora Ștefan Fabius; V. Popescu, Ștefan Oprea, Valeriu Roman; apărători din oficiu Maior Handra și Locot. Nicolau.

Pe banca acuzărei, în afară de d-l Căp-Blănaru au fost mobilizați toți membrii parchetului militar.

Ședința de dimineață a fost ocupată numai cu apelul acuzaților și cu interogatorul lor. Numărul acuzaților fiind foarte mare, apelul nu s'a putut termina în ședința de dimineață.

Desbaterile continuă.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Școala normală „Elena Doamna" a fost desființată de guvernul care în acest fel răzbună pe deputatul Haneș. Copilele țăranilor și ale învățătorilor au fost lăsate pe drumuri.

■

Guvernul nu mai liberează pașapoarte studenților în străinătate din cauza valutei scăzute. Agită idea rechemărei studenților cari se află acum în străinătate.

■

Ministrul Argetoianu a luat concediu pe o lună. Se crede că e o demisie deghizată.

■

După cum am anunțat un mare grup de funcționari dela ministerul Instrucției în cap cu funcționarii superiori Șt. Nanu, directorul învățământului superior, Dnache Ionescu, directorul învățământului profesional, inspectorii generali. Fortu, Nisipeanu și Praja, Banciu, Ionescu și Evolceanu, inspectori secundari și-au înaintat demisiile din posturi ne mai putând suporta actuala stare de lucrui întronată de d-l Haneș, secretar general.

D-l Negulescu a primit la Sinaia o delegație în audiență. Conflictul nu s'a aplanat încă; dimpotrivă amenință să ia proporții mari deoarece sunt așteptate unele divulgări senzaționale.

■

Monitorul Oficial publică jurnalul Consiliului de Miniștri pe tru amânarea serbărilor de încoronare. Data se va fixa ulterior. Propunerea jurnalului a fost aprobată de M. S. Regele.

■

Schimbul coroanelor, rublelor, continuă dând loc la tot felul de abuzuri în dauna statului. Prin neglijarea intereselor statului: o nouă serie de speculanți se îmbogățesc.

Procesul complotului celor 83 studenți din Arad

— Ziua II-a. —

— Ascultarea acuzaților —

Desbaterile s'au reluat în ședința dela 1 Septembrie 1921 la orele 8 dimineața.

In sală, afară de acuzați public numeros. Apoi s'a început luarea interogatoriilor acuzaților următori: 1. Leyteny Iosef conducătorul societății iredentiste, I. M. E. și șeful plutonului 1.

El declară, că Virany, întemeetorul soc. I. M. E, plecând la Buda-Pesta în Iunie 1920, i-a lăsat conducerea lui Enedy, precum și toate actele societății. Mai târziu repatriindu-se și acestai s'a dat conducerea soc. lui. Arată că scopul soc era menținerea ordinei în caz de vre-o revoluție sau ivirea bolșevismului la Arad.

Dl președinte îl întreabă: ce l-a făcut pe Enedy să-i lase conducerea societății tocmai lui? Răspunde că l-a ales pe el din cauza seriozității sale întrebat de felul organizărei soc., răspunde că soc. e compusă din membrii consilieri și ordinari.

Recunoaște că a luat parte la mai multe ședințe ale soc.; că la ședința din 12 Iunie 1920, în care se hotărâse a se aduce la cunoștința membrilor statutele soc., nu-și aduce bine aminte să fie luat parte. Recunoaște că actele soc. s'au găsit la el, cu ocazia perchiziției făcute, că a depus jurământul când a intrat în societate și că deși este trecut în statute art. 2, — în care se vorbește despre desrobirea maghiarilor — totuși el n-a dat nici o importanță și nici n'a luat în serios acest articol.

Apărarea, prin advocatul Băltăreț cere a fi întrebat să precizeze dacă după plecarea lui Enedy și Virani s'a mai ocupat de societate, la care răspunde ca nu s'a mai ocupat și nici nu s'au făcut recrutări de membri noi. Intrebat de apărare dacă a adus la cunoștința membrilor statutele societății, răspunde că nu.

2. Basch Istvan, conducătorul plutonului al 11-lea, recunoaște că a depus jurământul, c'a fost membru consilier, că a fost forțat de Virani să dea un steag românesc jos și că a purtat o cravată „Bacsko", adică un fel de cravată neagră cu ciucuri, cu ocazia venirei în Arad a misiuni Engleze pe care o găsește că era modernă.

In terogatoriul continuă.

Administrația ziarului „INFRĂȚIREA" primește abonamente cu prețul de 10 Lei lunar, pe tot timpul sezonului de băi.

XXXXXXXXXXXX

Croitorie Militară de primul rang din BUCUREȘTI 892

Bine asortat cu Stofe militare și Raion special de ceaprazerie și echipamente militare

CLUJ, Str. Iuliu Maniu No. 1. Sucursala Piața Ștefan cel Mare No. 7

COMENZILE DIN PROVINCIE SE EXECUTĂ IN 24 ORE. FRATII FURMANN

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la 22 CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 535

Regiunea silvică din Sighetul Marmației este inutilă

Regiunea silvică din Sighetul-Marmației la începutul anului 1920 administrase aproximativ 200,000 ha. păduri ale Statului.

In urma evacuării teritoriului revenit republicei cehoslovace, aceste păduri au fost reduse la o suprafață de aproximativ 35 mii ha.

Complexul acesta fiind muntos se putea și poate administra de unul cel mult două ocoale silvice.

Așa dară regiunea silvică din Sighet cu un aparat greoi și costisitor nu mai avea dreptul de existență.

Administrația silvică din Cluj, venind să susție artificial acest regiune a desmembrat un complex de aproximativ 10 mii ha păduri ale Statului, de pe teritoriul comunelor Crăcești și Șugatag, administrate de regiunea silvică din Baia-Mare și le-a atașat regiunei silvice din Sighet.

Astfel de prezent regiunea silvică din Sighet cuprinde aproximativ: 45,000 ha. păduri ale Statului, 60,000 ha. păduri composesorale și 30,000 ha. păduri particulare cu șapte ocoale silvice.

După cum sunt împrejurările de față, pădurile composesorale și particulare se administrează de către posesorii acestor păduri, iar organele regiunilor silvice — în cazul cel mai bun — fac numai controlul acestei administrații.

Așadară regiunea silvică din Sighet are de administrat — în adevăratul înțeles al cuvântului — numai pădurile Statului cu o suprafață de aproximativ 45,000 ha., celace corespunde unui teritor de două până la trei ocoale zilvice.

Cu toate acestea regiunea silvică din Sighet cu un aparat de peste 20 slujbași există încă și astăzi, ca și când acest oficiu ar fi în interesul statului.

Se afirmă că existența acestei regiuni se datorește Direcțiunei Centrale a pădurilor din Cluj, din motive de „pietate față de frumosul trecut“ al regiunei.

Oare poate fi vorba de un „frumos trecut“ al regiunilor silvice dela frontieră, a cărora slujbași erau vestiți ca maghiarizatori, șovinișți?

Cei mai mulți slujbași ai regiunei silvice din Sighet servesc și de prezezent la această regiune și în mai multe rânduri au refuzat de a presta jurământul de credință pentru România, iar în biruorile lor, încă și azi, se scrie și vorbește ungurește.

Sentimentul de „frumosul trecut“ se potrivește pentru politica fostului stat ungar și e periculos pentru cauza românească.

Cu alt prilej vom povesti despre administrarea pădurilor aparținătoare regiunei silvice din Sighet și vom arăta că această administrație lasă multe de dorit.

Amintim aici numai, că prin combaterea Bostrichirilor și exploatarea pădurilor din ocolul silvic „Râul“ Statul perde sute de milioane.

Odată pentru totdeauna trebue să spunem cumcă regiunea silvică din Sighet n'are drept de existență.

Ba încă ce e mai mult:

Intreținerea unui aparat de peste 20 slujbași împovorează nemotivat budgetul Statului, pe când domnul Ministru de finanțe voind să consolideze economia țării, taie din salariile funcționarilor și dictează populației nenumărate impozite.

Deoarece credem că și domnul Ministru al Agriculturii ar trebui să aibă informațiile cele mai bune îi întrebăm cari sunt adevăratele motive pentru cari este necesară existența administrației regiunei silvice din Sighet, spre a putea veni cu amănunte.

I.

Citiți „Infrațriea“

O avere neexploatată

— In atenția medicilor —

In apropierea Clujului, spre nord de gară curge râulețul Nadăș nebăgat în seamă de nimeni. Totuși el are o calitate până acum necunoscută decât numai de țărănimea din jur, care se folosește de puterea lui vindecătoare. Noroiul său propabil conține o însemnată cantitate de brom, iod și alte elemente chimice, cari au un efect deosebit asupra vindecărei reumatismului. Marginile mlăștinoase conțin aceste materii pe toată întinderea râului. Totuși nu se poate observa nici o instalație pentru tratarea bolnavilor. In tot timpul verii mlaștinile sale au fost cercetate de sute de țărani din Cluj și împrejurimi bolnavi de reumă, cari după un tratament făcut de dânșii s'au reîntors sănătoși la căminurile lor.

Tratamentul

Cu începutul verii vizitatorii nemți din depărtări mai mari au instalat corturile lor pe marginea râului pentruca des de dimineață să se poată începe tratamentul simplu, care e următorul:

După o baie de 15—20 minute bolnavii se massează pe întreg corpul cu noroiul mlastinei, indeosebi regiunile suferinde. Urmează apoi bae de soare până când noroiul se usucă complect pe corp. Aceasta se face de 3—4 ori pe zi. Unii povestesc că înainte de massaj e mai bine a bate părțile s ferinde cu urzici până acelea se umflă și numai după acea să se facă massajul. Astfel după 3—4 săptămâni durerile încetează definitiv.

Cazuri de vindecare

Se povestește că un soldat invalid a fost adus cu trăsura de al săi pentru a încerca puterea vindecătoare a râului. Reumatismul ajunsese un grad atât de mare că nu mai putea umbla Nu de mult acest soldat a părăsit mlaștinile râului vindecat deplin.

Un altul povestește că plecat în străinătate pentru a căuta vindecare contra suferințelor cauzate de reumatism în Praga, a constatat nu medic renumit cerând să-i recomande o bae unde s'ar putea cura cu succes. Cercetase mai multe băi renumite însă fără rezultate. Spre marea lui mirare medicul străin îl recomandă râul Nadăș din apropierea Clujului.

E prea posibil ca în povestirile acestea să fie și exagerări. Totuși faptul rămâne. Râul e cercetat în fiecare an de sute de bolnavi.

Atragem atenția serviciului sanitar al Clujului și cerem ca în timpul cel mai scurt să se facă analizele chimice a mlaștinei râului Nadăș, pentru a constata dacă de fapt conține elementele chimice vindecătoare. *P.*

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“

Morții vorbesc

de **E. M. de Vogüé.**

— Partea întâia —

Capitolul VII.

No. 22

Inițiarea

Jacques se mira de simbolismul subiectelor. Franța întindea o coroană de palmi zeului Mercur; un tânăr războinic cu cușmă frigiană împingea Științele și Artele femei care lăsau să le cadă harzele.

Președintele în picioare mormăi încet proiecte de lege: ai fi spus că e un preot care recită mașinal rugăciunile rituale într'o bise ică deșartă.

Unul câte unul, câțiva deputați intrară și se așezară la locurile lor. Vorbeau sau își făceau corespondenți. Când fură cincizeci, unul se sui la tribună. Oratorul, un meridional păros își începu vorbirea.

— Domnilor, strugurii uscați sunt sabia lui Damocles atârnând de asupra viticulturei franceze. Andarran întrebă pe vecinul Conilleau, care ridică din umeri. Lasă-l să vorbească. E vorba de legea asupra reformei băuturilor, și a supra taxei pe alcool. Se ad ce în discuție după zece ani de amânare, când n'au altceva mai bun de făcut. Nici de astădată nu o va trece. Și D-ta îi aperi pe țuicari, nu-i așa? Suntem cei mai numeroși. De-acea când legea va fi în picioare, o vom da-o peste cap la o răspântie. Trâncănește tipule! Ai să fumăm o țigară și să știi ce se mai povestește în culoare. Majoritatea deputaților prezenți fugeau din sală, Jaques se luă după ei simțând că devine o plăcătură amorfă, fără voință în rostogolirile capricioase ale acestei masse fluide în mișcare...

CAPITOLUL VIII.

Cei de altă dată

Pe treptele care leagă amfiteatrul cu sălile laterale se lovi de Bayonne. Socialistul se întoarcea din oraș cu pălăria pe cap și îngrijit. După câteva clipe de convorbire în vestibulul Expoziției. Daria se despărți de dânsul, reproșându-i puțina lui stăruință la Camera. Datoria lui era acolo îi spusese încă odată cu energie frumoasa intelectuală pasionată, și acolo era câmpul de bătaie prin care trebuia cucerită. Nu prin curte mondenă, ci prin fapte pentru cauză trebuia să-și dovedească dragostea. Era îngrijită de soarta, de sovăirea trupelor socialiste, de bănuială între un șef care uită să fie activ. Trebuie să vegheze. Fiecare zi putea fi un prilej pentru cauză. Folonți prilejul toate pentru isbândă.

— Mă vei iubi mai mult dacă vei iubi ce vreau eu, îl șoptea ea concediându-l cu mângâirea liniștită a privirei mândre care-l îndepărta și-l exaspera, care dădea totul dinainte cu condiție ca să nu ceară nimic.

Elzéar se înapoe, chinuit de dorință, aprins de frumusețea atrăgătoare lângă care statuse pe care cu imaginația aproape o avusese și care totuși îi scopa din mâni.

— Te-ai întors? spuse Jacques. Nu-i nimeni. Nu se face nimic.

— Da, nu facem nimic. Nu mai știm a vrea, a lucra și a învinge repede. Eu cel dintâi Poate fiindcă nu mai știm să iubim cu adevărat, adică punând stăpânire prin puterea dragostei pe obiectul dorit.

Bayonne își vorbea sie-și, răspunzând unei gândiri în ime.

— Ai da, reluă el; și fața i se lumină de un zâmbet; — este totuși acela care n'a văzut niciodată, nici nu va vedea ce iubește, dar iubește puternic!

Ii arată un personaj ciudat care venea spre dânșii. Bătrânul înalt și zdravăn purta cu mândrie capul cu trăsături accentuate, îmbrăcat de o pălărie tirolianâ de coloare deschisă, foarte marte și boltită, așezată într'o parte pe lungile plete albe care cădeau pe gulerul hainei. Tot albă ca zăpada, barba, mare și frumoasă împărțită în două, culori pe jiletca de catifea neagră cu flori vișinii. De buzunări atârnau două lanțuri pline cu brelocuri și mărgeau cari lovindu-se îngzâneau.

Trupul lui mare era învăluit într'un pelton castaniu cu revereuri și mâneci astrakan. Pantaloni ca la huzari de aceiași coloare cădeau peste ghete. In costum și înfățișare, în mersul victorios, era un amestec de aventurier, de poet romantic și de negustor ambulant. Și totuși Jacques nu râse când acest antediluvian solemn îi-spuse lui Bayonne cu emfază:

— Cetățene, n'am avut prilejul să te felicit pentru ultimul tău discurs. Să trăești! Am crezut că-l laud încă odată pe marele Lassalle. Nu te lăsa, tinere! Plecat de șaizeci de ani pe leagănul Libertății, nu o voi vedea triumfătoare; dar voi pleca plin de speranță, dacă las pe Augustul prunc în mânile tale.

Apoi își comandă un grog la bufet. Il opri un preot mărunt și-l ceru semnătură pentru un proect de lege muncitorească. Bătrânul se închină politicos și începu să discute prietenește cu colegul în antereu.

— Cantador, — murmură Bayonne iar vesel; — Cantador, democrat, — cum scria odinioară pe cărțile lui de vizită.

— Ei! ce? făcu Andarran. — Cantador, Cantador de la 48, șeful gărzii naționale din Düsseldorf?

— Chiar el: revoltatul de la Düsseldorf, de la Venetia, de pretutindeni, tovarășul lui Garibaldi în expediția celor o mie și în războiul din Franța, colonelul comunarol care a avut cele mai strălucitoare uniforme. Povestește bucuros, sfârșind prin a crede singur — poate e adevărat — că a conspirat cu Mazzini, fraternizat cu Piu al IX-lea, asasinat cu Orsini și a răpit pe prințesa Beligojósa.

Nu-i revoluționar, ci Revoluția făcută nu-i universală și vesnică căci noi știm câtă ani are acest Iosefh Balsamo al Revoluției. Nimeni n'a știut din ce țară e Cantador, din Germania, Italia! Poate c'o fi francez, pentrucă îl vezi deputat. După comună s'a ascuns într'un sătuleț pe coasta Nissei și a trăit acolo cincisprezece ani cu sardele și masline. Intr'o zi comitetele radicale l-au desgropat pentru a doborî pe marele bărbat de stat local care nu le mai plăcea. Vorbăria lui a plăcut alegătorilor meridionali, florari pașnici, dar îndrăgostiți de vibrații și culori. Acest strămoș nu pricepe doctrinele noastre. Când îl vorbești de colectivism și marxism răspunde prin tirade de Hugo sau Cuinet. Dacă ar mai fi câțiva ca dânsul! Dragostea și credința ard înima asta bătrână.

El singur mi-e devotat. Ceilalți mi se supun și-l am spus-o. Numai Cantador mă iubește el se și omoară pentru mine.

Inveselit de suflarea asta de viață, Elzear se duse să vorbească în câteva grupuri și să discute cu gazetarii în salonul păcei. Sufletul locului se deșteaptă într'însul; alt foc îi însuflețește spiritul, încăpățânat după urmă-

rirele lui schimbătoare, veșnic frământat de cele două pasiuni: posedarea unei femei și stăpânirea oamenilor.

Andarran ajunse în salonul Pujol. De abia intrat se întoarse chemat de o voce cunoscută. Tot așa de cunoscută, întipărită în amintiri nesterse, chipul bărbatului închisese ochi tatălui său. Cu toate că trecut de saizeci de ani, marchizul de Kermahenc era încă țanțoș și mândios în hainele sale de modă poate, așa cum le purtau eleganții de pe vremea lui.

Napoleon al III-lea; fața mândră păstra între favoriții cărunți trăsăturile puternic accentuate: abatrul era încă viu în ochii lui sub tufișul sprâncenelor.

— Bună ziua, Jacques! Sunt fericit că te văd la Paris dacă nu aici, spuse hotărât bătrânul boer întinzându-i cu demnitate trei degete dela mână. — Dar ce-ai făcut!

Te credeam om cinstit?

— Mă rog? bâlbăi Andarran, aiurit de așa primire.

— Da! ai furat. Ai furat scaunul care aparținea unui pungaș. Aici nu sunt decât categorii: pungașii și oamenii indelicați cari suntem pentrucă deținem locurile cuvenite pungașilor. Și pe de asupra, iată-te și rallat. Bietul băiat!

— Și D-v. domnule îmi zvârliți porecla pe care n'o merit! Păstrați frumoasă intransigență. Se potrivește cu viața și numele d-v. și știți cât respect această nobilă credință. Dar cu mine nu stau lucrurile la fel. Sunt tânăr, liber și n'am aparținut niciodată acelor pe care-i serviți....

— Nu servesc pe nimeni. Nu servesc decât morții.

— Ingăduiți să lucrez pentru cei vii, pentru viitorul scumpei noastre țări; ceea ce făceai și d-ta când luptai pentru țara asta.

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, șoălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Națională din Cluj. Sesiune pe 1921—922

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

IN CURÂND va apare în Cluj Revista Umoristică „ȚÂNȚARUL" Redacția și administrația în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente și anunțuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

Toată elită Clujului își dă întîlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece
329 □ la pahar. □

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

TOȚI ABONAȚI ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publice un anunciu de 10—15 cuvinte de două ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint. □

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

No. 7879—1921.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 15 Septemvrie 1921 ora 9 dimineață se va vinde prin licitație publică în Cazarma Regimentului 16 Infanterie Calea Dorobonților No. 15, mai multe materiale reformate ca: mașini de scris, mașini de Cismărie, de Croitorie, scule lemnărie, scule ferărie, Cazane diferite, Zecimale, resturi pielărie de harnașament, resturi frânghii, etc. etc.

Licitația se va ține conform art. 75 din Legea Contabilității prin strigări la fața locului.

Materialele se pot vedea în ori ce zi de lucru în orele de serviciu.

Cluj, la 31 August, 1921.

Comand. Reg. Suceava 16. Ofițer cu îmbrăcăminte
Colonel: Indescifrebil. 1056 Ad-tor: Lt. Ionescu.

ENGROS ENDETAIL
1055

M. Iscovitsch

STR. SELARI 3. **BUCUREȘTI** (COLȚ COVACI)
FONDATĂ 1832 TELEFON 30/62

Departamentul de CONFECȚIUNI EN GROS

Anunță onor. Clientelei primirea unui vagon de confecțiuni de Viena.

LIBRARIA „Cartea Românească"
Piața Unirii 7.

Anunță Onor. Clientelă, cu ocasiunea noului anu școlar i-a sosit asortimentul de cărți școlare din toate editurile pentru curs primar secundar, școle normale și școle medie. De asemenea mare depozit rechisite școlare special deposit

de caete de tot felul.

Deposit de cărți străine. Atât cărțile cât și rechisitele se vând cu prețuri originale de București.
Pentru Domnii Invățători și Profesori rabatul cuvenit.

M. ANGHEL 210
Cluj, Piata Mihai Viteazul 40
Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj L. JANKY
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Vizitați expoziția magazinul de încălțăminte
D. S. RAFTOPOL
din București,
Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15.
În fața bisericei „Mateiu Corvin". □ Telefon 107

Care stă la dispoziția On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiană
925 „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.
Ținem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anual 1906 cu „MEDALIA DE AUR".

„Țânțarul"

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj
Societate Anonimă
execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Stirpitor de șoareci și șobolani
Efect sigur are numai
„TITAN"
în stărpirea șoarecilor
□ și șobolanilor. □
1 cutie 12 Lei.
Depozitul principal farmacia Dr. Geza Biro Cluj, Piața Unirii No. 6

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

O reclamă

ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipărește agentia de publicitate „Soarele" veți avea mult folos.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 178
PENTRU
MICA PUBLICITATE

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor Pers. No. 127 1.2.3	Accel. No. 13. 1.2.	Mixt No. 77 1.2. 3.4.	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 523 1.2. 3.4.	Accel. No. 14 1.2.	Pers. No. 128
630	1825	1910	0	pl. sos. **București** sos. pl.	650	520	1150	2340
644	—	1928	10	sos. pl. **Chitila** sos. pl.		500	1136	2326
646	—	1[illegible]		Buftea	645	440	1134	2324
659	—	2006	18	Periș	637	425	—	2314
717	—	2032	31	Crivina	624	403	—	2256
731	—	2100	40	Prahova	614	345	—	2242
740	—	2112	46	sos. pl. **Ploești** pl. sos.	609	324	—	2233
802	1943	2154				254	1039	2213
822	1953	2240	60		595	214	1029	2157
838	—	2313				150	—	2144
840	—	2[illegible]5	70	sos. pl. **Buda** pl. sos.	585	148	—	2142
903	—	2356	81	Baicoi	573	119	—	2128
927	2048	038		sos. pl. **Câmpina** pl. sos.		047	950	2110
947	2108	058	95		559	032	945	2102
958	—	117	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	2153	213	110	Comarnic	545	2346	926	2035
1108	—	255	119	Vătea Largă	535	2304	—	2015
1123	2231	318		sos. pl. **Sinaia** pl. sos.		2242	900	2003
1138	2241	338	125		530	2229	850	1948
1148	—	356	130	Poiana Tapului (halt[illegible]	525	2212	—	1940
1157	2259	414	132	Bușteni	522	2150	827	1931
1210	2310	440	136	Azuga	518	2141	829	1920
1230	2329	510	144		511	2110	816	1904
1250	2344	540		sos. pl. **Predeal** pl. sos.		2032	801	1844
1323	011	617	154	Timișul de sus	501	1948	731	1812
1353	035	655	164	Dârste Săcele	491	1908	654	1743
1405	047	713	170		485	1845	638	1728
1430	107	820		sos. pl. **Brașov** pl. sos.		1755	623	1653
1435	—	827	172	Brașov-Suburbie	483	1748	—	1648
1446	—	839	177	Stupinele-Brașovului	478	1734	—	1637
1457	127	852	183	Bod	471	1747	—	1624
1511	—	913	192	Feldioara	463	1657	—	1610
1526	—	930	199	Măieruș	456	1644	—	1554
1543	—	955	208	Apața	447	1632	524	1539
1555	—	1009	215	Ormeniș	439	1443	—	1513
1609	—	[illegible]25	220	Augustini	434	1426	—	1500
1624	—	1048	231	Racașul de jos	424	1405	—	1439
1635	—	1100	237	Turzun	418	1349	—	—
1654	311	1130	245	Homorod Cohalm	410	1331	428	1412
1711	—	1153	254	Cața	401	1256	—	1346
1733	350	1223	264	Bela	391	1228	351	1326
1747	—	1255	273	Archita	382	1156	—	1306
1802	—	1315	282	Mureni	372	1127	—	1235
1816	—	1333				1101	—	1215
1817	—	1338	289	sos. pl. **Hașfalău** pl. sos.	366	1057	—	1210
1826	—	1353	294	Albești (haltă)	361	1042	—	1158
1836	444	1403				1030	248	1148
1846	454	1418	299	sos. pl. **Sighișoara** pl. sos.	356	1010	238	1126
1905	—	1442	309	Daneș	345	948	—	1107
1924	523	1514	320	Elisabetopol	334	923	204	1045
1935	—	1529	328	Atel	327	903	—	1028
1952	549	1555	338	Mediaș	316	839	138	1008
2009	604	1617	349			812	123	947
2014	614	1642		sos. pl. **Copșa Mică** N. sos.	306	752	113	929
2029	—	1701	359	Micăsasa	296	734	—	914
2041	—	1716	367	Hususău	287	717	—	859
2057	—	1737	376	Câmpu Libertății	278	653	—	839
2103	658	1744				610	025	831
2108	703	1754	379	sos. pl. **Blaj** pl. sos.	276	554	023	821
2117	—	1807	384	Crăciunel	271	543	—	812
—	—	1818	389	Cisteiu Română	266	530	—	802
2140	—	1840	397	Podul Mureș	258	510	—	745
2146	736	1847				500	2346	737
2220	820	1940	400	sos. pl. **Teiuș** pl. sos.	255	418	2100	646
2232	—	1955	406	Gârbovenii de jos	248	405	—	636
2247	839	2045	413	Aiud	242	350	2044	624
2259	—	2100	419	Mirislău	235	333	—	611
2315	858	2120	427	Vințu de sus	228	314	2025	556
2322	—	2129	430	Vereșmart	225	304	—	547
2329	907	2137				255	2016	540
2349	922	2202	434	sos. pl. **Feldioara Razboieni** pl. sos.	221	240	2009	511
002	—	2218	439	Grindu	216	228	—	502
013	—	2232	443	Hărasteș	212	215	—	452
025	953	2248				156	1944	435
039	955	2303	451	sos. pl. **Gampie Turdei** pl. sos.	204	145	1942	420
055	—	2324	458	Cânepiști	196	125	—	408
108	—	2352	466	Valea Florilor	189	110	—	354
125	—	014	474	Boj	181	046	—	338
136	—	030	479	Cojocna Tunel	176	029	—	325
148	—	045	475	Cojocna Cara	170	012	—	310
156	1103	056				2359	1844	300
201	1104	101	490	sos. pl. **Apahida** pl. sos.	165	2349	1843	255
216	—	122	498	Someș Sat	159	2332	—	243
229	1125	138				2315	1827	230
307	1155	205	502	sos. pl. **Cluj** pl. sos.	153	2247	1802	119
—	—	—		Baciu (haltă)		—	—	—
318	—	219	507	Baciu Canton	148	2236	—	111
336	—	241	514	Nădășel	141	2216	—	057
354	—	304	522	Gârbău Clujului	132	2154	—	037
—	—	—	528	Dorolț Gândăceni (h)	127	—	—	024
414	1244	342	530	Șorecani (fabr. de gips)	125	2130	1728	019
422	—	352	533	Șorecani	122	2108	—	008
433	—	405	536	Ieghina	119	2057	—	2400
449	1307	425	542	Stâna	113	2042	1711	2347
511	1326	448				2013	1654	2321
515	1327	529	552	sos. pl. **Huedin** pl. sos.	103	1953	1653	2318
529	—	547	560	Mologăg	94	1933	—	2302
544	1349	608	567	Poleni	88	1913	1630	2246
608	1410	632	574	Ciucea	81	1852	1618	2220
619	—	646	580	Lacul Cetelului	74	1805	—	2146
628	—	659	585	Piatra Craiului	70	1751	—	2135
652	1443	736	595	Bratca	60	1718	1534	2109
706	—	754	601	Șuncuius	54	1656	—	2051
713	—	803	603	Peștera (haltă)	51	1645	—	2043
726	1505	837	608	Vadu Crișului	47	1629	1513	2030
735	—	849	613	Sutan	42	1546	—	2001
744	—	901	617	Aș[illegible] (haltă)	37	1532	—	1949
751	1522	920	620	Aleșd	35	1523	1443	1942
804	—	937	623	Telechin		1458	—	1925
815	1538	1006	631	Tileagd	24	1443	1425	1913
823	—	1023	639	Săcădat	16	1346	—	1855
839	—	1038	645	Oșorhelu	10	1331	—	1843
848	1601	1050	651	sos. pl. **Oradea-M.-Vonetia** pl. sos.	4	1315	1357	1830
850	1602	1057				1310	1355	1827
856	1610	1105	654	sos. **Oradea-Mare** pl.		1300	1350	1820

București--Timișoara

Aretarea trenurilor Pers. No. 125 1.2.3	Lux. No. 0 1.	Mixt No. 525 1. 2. 3. 4.	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 526 1. 2. 3. 4.	Pers. No. 126 1.2.3	Lux No. 8 1.
805	855	2010	0	pl. sos. **București** sos. pl.	599	540	2000	2805
819	—	2028	10	sos. pl. **Chitila** sos. pl.		522	1945	2251
822	—	2044		Ciocănești	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Ghergani	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Conțești	562	409	1606	2220
910	948	2212	42		557	353	1856	—
920	957	2226		sos. pl. **Titu** pl. sos.	550	336	1845	2203
929	—	2256	49			312	1830	2155
—	—	—		Canton 35 (haltă)		—	—	—
944	—	2318	59	Mătăsaru	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Găești	529	226	1758	—
1016	—	001	79	Pietroaia	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Leordeni	512	144	1733	—
1040	1110	033	93	Călnești	506	127	1722	—
1052	1111	051				109	1710	—
1056	1125	106	101	sos. pl. **Golești** pl. sos.	498	055	1700	—
1110	1132	126				038	1646	204
1150	—	208	109	sos. pl. **Pitești** pl. sos.	490	015	1618	2026
1209	1208	232	118	Pârvu	481	2356	1604	—
1231	1213	257				2325	1539	1951
1243	—	321	130	sos. pl **Costești** pl. sos.	469	2315	1526	1943
1313	—	351	146	Stolnici	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Corbu	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Potcovana	431	2142	1409	—
1430	1410	517	176	Mierlești	423	2122	1346	—
1519	—	558	190			2048	1317	1750
1535	1442	616	199	sos. pl. **Slatina** pl. sos.	409	2037	1307	1743
1548	1449	632	206	Ion Kalinderu	400	2016	1247	—
1621	1505	720	219			2001	1236	1714
1643	—	745	235	sos. pl. **Piatra Olt** pl. sos.	393	1931	1221	1600
1715	—	831	242	Balș	380	1906	1203	1644
1728	—	848	247	Pelești	364	1829	1135	—
1740	1548	903	251	Cârcea	357	1813	1123	—
1800	1602	933	261			1741	1102	1558
1813	—	953	269	sos. pl. **Craiova** pl. sos.	348	1703	1042	1542
1826	—	1014	280	Işalnița	338	1641	1027	—
1841	—	1037		Cotofeni	330	1625	1015	—
1850	1644	1051	286	Răcari	319	1556	957	—
1900	1657	1103				1540	945	1600
1916	—	1129	299	sos. pl. **Filași** pl. sos.	313	1516	931	1453
1932	—	1154	311	Butoești	300	1454	916	—
1955	—	1232	325	Strehaia	288	1402	900	—
2010	—	1302	335	Tâmna	274	1326	839	—
2032	1808	1347	345	Prunișor	264	1302	825	—
2056	—	1421	356	Balota	254	1238	811	1348
				Șimian	243	1153	739	1317
2118	1847	1439	364			1129	720	1257
2158	—	1515	374	sos. pl. **Turnu Sev.** pl. sos.	235	1059	649	1240
2212	1 92	1559	382	Gura Văii Mehedinți	225	1036	637	—
2222	1937	1615	387	Vârciorova	217	1016	624	1318
2237	1949	1640				955	612	1207
—	—	1710	398	sos. pl. **Orșova** pl. sos.	212	939	600	1157
2326	2020	1741	406	Topleț	201	916	543	—
001	—	1820	410	Băile Herculane	139	842	529	1133
019	—	1848	417	Mehadia	189	821	506	—
034	—	1909	424	Iablanița	182	747	457	—
057	2115	1947	431	Crușovăț	175	726	444	—
119	2133	2018	438	Domașna Cornea	168	711	429	1057
132	—	2046	444	Poarta	161	632	406	1034
150	—	2108	440	Teregova	155	557	347	—
214	—	2142	455	Armeniș	150	534	329	—
225	—	2158	462	Slatina mică	144	518	306	—
242	2252	2302		Vălișoara	137	434	252	—
258	2252	2345	477	Cârpa	131	418	241	—
335	—	002	484			352	225	915
349	—	021	492	sos. pl. **Caransebeș** pl. sos.	122	322	150	903
402	—	029	495	Zăgujeni	115	304	136	—
409	—	038	499	Căvăranu	107	244	122	—
416	—	054	504	Sacul (haltă)	104	226	107	—
425	—	106	510	Jena (haltă)	100	217	058	—
434	—	116	516	Găvojdia	95	208	049	—
442	2337	142		Tapia (haltă)	89	151	039	—
452	2342	155	523			140	029	821
503	—	207	529	sos. pl. **Lugoj** pl. sos.	83	104	2341	816
512	—	215	532	Costeiu Mare (haltă)	76	051	2330	—
519	—	242	540	Belinț	70	040	2320	—
535	—	250	544	Chișătău (haltă)	67	030	2312	—
542	—	307	551	Topolovăț	59	015	2259	—
556	—	313	554	Șuștra (haltă)	55	2353	2248	—
603	—	336	561	Recaș	48	2339	2236	—
619	—	343	566	Senia (haltă)	45	2328	2229	—
626	—	349	569	Remetea Timișană	38	2315	2219	—
632	—	401	671	Giroda (haltă)	33	2303	2210	—
638	—	401		Zenta Nouă (haltă)	20	2256	2203	—
	050			Timișoara fabrică	28	2250	2157	—
645	129	410	575	sos. pl. **Timișoara Ca-ra Dom. Elena** sos.	24	2235	2145	715

Brașov--Târgu Mureș--Feldioara Războieni

Pers. 191 1.2.3	Pers. 193 1.2.3	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Pers. 208 1.2.3	Pers. 194 1.2.3
800	1930	0	pl. **Brașov** sos.	342	1055	1701
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Prejmer	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiș	322	1000	1615
859	2028	25	Ozum	318	950	1606
912	2041	30	Chilieni	313	939	1557
920	2049	33	sos. pl. Stația Gheorghe pl. sos.	310	931	1550
935	2108				915	1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1534
953	2127	42	Bodoc	300	900	1526
1005	2139	49	Mălnaș	294	847	1515
1013	2147	53	Mălnaș Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tușnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tușnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Vorebiș	267	750	1424
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Mlercurea Ciucului	247	712	1346
1153	2325	104			659	1331
1205	2400		sos. pl. **Madefalău** pl. sos.	239	644	1315
1211	006	106	Racoș	227	629	1310
1221	016	111	Mădăraș Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Câtra	226	621	1252
1237	031	118	Tomești	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureș Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voșlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditriu	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	171	436	1056
1437	234	179	Galaș Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Toplița Română	158	411	1036
1509	306	194	Meșterea	149	352	1023
1519	315	199	Bănești	144	343	1010
1536	335	207	Poleți Ilva	136	330	949
1542	—	209	Sălard	133	—	—
1600	358	220	Răstoșnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măieruș	108	236	855
1646	442	241	Ieciu	101	223	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	814
1736	530	261	Curtifoaia	82	133	802
1745	538	265	Ghernesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Iernelul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureș (orașul de sus)	63	053	729
1825	615	283	sos. pl. **Tg. Mureș** pl. sos.	60	045	717
1900	710				026	709
1914	724	291	Nirăstău	51	013	657
1931	741	301	Săapaul	41	2356	642
1938	—	304	Ogra	39	2350	—
1946	755	307	Cipău	36	2340	629
1954	804	311	Iernuț	31	2332	621
2004	—	317	Cuci	25	2322	—
2011	820	320	Bogata de Mureș	22	2315	605
2017	826	323	sos. pl. Idușul de Mureș pl. sos.	19	2309	559
2022	828				2307	557
2034	840	329	Gbeța	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	510
2100	906	342	sos. Feldioara Războieni pl.		2230	520

Teiuș-Arad

Accel. 13 1.2	Pers. 187 1.2.3	Mixt. 755 1234	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Mixt. 756 1234	Pers. 188 1.2.3	Accel. 14 1.2
750	830	2215	0	pl. **Teiuș** sos.	231	420	1825	2331
—	838	2226	4	Coșlariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815	904	2300	20	sos. pl. **Alba Iulia** pl. sos.	211	333	1750	2305
817	910	2304				326	1740	2303
829	925	2323	30	sos. pl. Vinț de jos pl. sos.	201	308	1726	2252
831	930	2326	37	Tărtăria		300	1716	2249
—	942	2341			194	245	1701	—
850	954	2355	45	sos. pl. **Jibot** pl. sos.	186	229	1649	2230
855	958	2357	51	Vaida		224	1644	2225
—	1011	012	57	Oșdștie	181	210	1632	—
—	1029	029	66	Turdăș	174	154	1617	—
—	1044	047			165	131	1538	—
934	1058	106	73	sos. pl. **Simeria** pl. sos.	158	110	1543	2145
944	1118	126	83	Deva		042	1513	2115
958	1138	146	89	Mintia	149	022	1456	2121
—	1150	201	93	Vețăt	142	003	1440	—
—	1158	210	86	Brănisca	138	2354	1432	—
—	1205	217	102	Brntea Mureșană	135	2345	1425	—
—	1217	230			129	2332	1413	—
1031	1224	241	106	sos. pl. **Ilia** pl. sos.	125	2320	1405	2047
1036	1234	244	112			2311	1355	2042
—	1244	256	116	Gh[illegible]nsada	119	2301	1346	—
—	1252	306	123	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1306	322	129	Burjuc	108	2236	1330	—
—	1317	336	136	Zam	103	2223	1315	—
—	1333	353	146	Iliteau	95	2204	1255	—
1135	1359	421	155	Săvârșin	85	2145	1210	1952
—	1417	439	164	Varadia	76	2115	1214	—
—	1431	457	171	Bătuța diviator	67	2056	1159	—
—	1445	512	176	Banzava	60	2039	1142	—
—	1454	523	180	Nadăș	55	2027	1131	—
—	1503	533	188	Conop	51	2017	1122	—
—	1516	542		Milova Olvus (diviator)	43	2001	1110	—
1239	531	607	196	sos. pl. **Radna** pl. sos.	35	1942	1055	1842
1241	1543	619				1930	1043	1836
—	1551	628	201	Banitca	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	Păuliș	28	1914	1030	—
—	1612	649	210	GH[illegible]ROC	22	1859	1018	—
—	1625	705	217	C[illegible]ji (diviator)		[illegible]	[illegible]	—
—	1638	719	224	Glogovați	7	1828	954	—
13.0	1650	735	231	sos. **Arad** pl.		1810	940	1752

Copșa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor Pers. No. 214 1.2.3	Mixt No. 782 1. 2. 3. 4.	Pers. No. 216 1.2.3	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurile Mixt No. 781 1. 2. 3. 4.	Pers. No. 213 1.2.3	Pers. No. 215 1.2.3
1000	1815	2030	0	pl. **Copșa Mică** sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Șeica Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneș	21	510	659	1720
1111		2141		sos. Ocna Sibiului pl.		—	642	1702
1112		2142	33	pl. (Băi) sos.	13	—	641	1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Șura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. **Sibiu** pl.	—	455	610	1630

Tipărit cu mașina rotativ Cărtea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIU

Anul II. No. 317 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Vineri 9 Septembrie 1921

Infrățir

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI ABONȚILE ȘI PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA. CLUJ, STRADA No. 3 (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA UNUI C Director: D. TOMESCU

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Spre unitatea culturală

Înfăptuită unitatea noastră politică, ne rămâne deschisă problema cea mare și grea de a ne crea și unitatea națională. Înțeleg: unitatea în limbă, în conștiință, în cultură. Nu e de ajuns că ne-am asigurat acea suprafață de pământ care cuprinde neamul românesc, pentru a putea vorbi de înfăptuirea unității naționale, că a vreme ne stăpânește un amestec de sentimente diferite, câtă vreme civilizația noastră fără nume și fără caracter diferită și ea după influențele diferite, nu o vom prefăce într'o cultură proprie, românească, unitară. Inzădar ne vorbesc frații din vechiul Regat, că ei reprezintă la noi cultura latină, inzădar afirmă unii dintre ai noștrii, că ei posedă o cultură germană, adevărul este că și unii și alții, reprezintă numai o spoială de cultură, o civilizație străină, căci cultură adevărată nu există decât: naționalicește individualizată. Că vor fi oameni capabili în diversele ramuri de știință, artă, industrie ori comerciu, că se vor fi instruit în țări străine; a căror limbă și obiceiuri și-le-au însușit, nu însemnează nimic pentru cultura românească, căci cultura atât a individului, cât și în deosebi a națiunilor, trebuie să pornească din propriul fond sufletesc și să-și găsească și formele distincte specifice, în cari ea să se manifezteze. „Cultura este ordine, legislație, creațiune ritmică; cultură este desvoltarea artistică de care e capabilă o rassă și de care sunt impregnate toate manifestările ei fie generale, fie particulariste până și tactul, tempo-ul, tonul: prin ritmul sângelui„. In acest chip îl înțelegem pe Iorga când ne vorbește de minunea cea mare, mai sfântă decât toate minunile," pe care este: „*ivirea* neamului românesc"!

Căci neamul românesc abia de aci înainte are să se iviască și va fi cu totul altfel decum vor să ni-l arate șefii partidelor, ori mănuitorii de permise Când se va ivi neamul românesc va fi frăție și pace, va fi entusiasm și înălțare de suflet, va fi încredere reciprocă și încredere în viitor. Se va risipi oricea desamăgire și nemulțumire, care-i cuprinde azi pe toți, și care nu provine decât din lipsa de cultură adevărată, națională, cultură, care ar avea să-i cuprindă pe toți în aceea, comunitate de sentimente și emoțiuni, care ar avea să ne dea conștiința măreției vremurilor ce le trăim și a evenimentului sfânt, la care abia îndrăzniam să visăm.

Desigur va trece încă multă vreme până-ce aceasta forță calitativă, va produce „minunea cea mare, mai sfântă decât toate minunile„. Se cere o răbdare de fer, o muncă neobosită din partea tuturor și în toate ramurile vieții și mai ales se cere din partea celor ce au răspunderea conducerii țării și neamului: să-și adune toate mințile, să se lapede de toate patimile personale și de partid, să cerceteze toate fibrele ființei noastre naționale, să discearnă bine cea-ce e just din cea-ce e injust, ceea-ce e folositor din ceeace nu e, și preocupați mereu numai și numai de idealul creării unității sufletești, să dea soluțiile ce'e mai potrivite trebuințelor noastre nunumai în instituțiuni, ci în însăși pulsațiunea vieții de toate zilele.

Pentru aceea, mai presus de toate și înainte de ori-ce altă se va ține cu cea mai mare rigoare seama de cerințele generale de drept și dreptate, se va asigura ordinea, libertatea și progresul și se vor îndeplini toate condițiile ca cetățenii să se simtă într'un stat de drept, într'un stat cultural. Fără îndeplinirea prealabilă a acestor cerințe generale, nici nu se poate concepe ideea unei munci pentru crearea unității culturale.

Aurel Ciato.

Evenimentele zilei

Ceho-Slovacia și Ungaria.

Praga, 5 Sept.

Beneș a declarat că Ceho-Slovacia nu nutrește sentimente ostile față de Ungaria. Patru comisiuni sunt ocupate de a stabili nu un modus videndi între cele două țări. Beneș insistă asupra faptului că statele micei antante refuză se admită un Habsburg pe tronul Ungariei.

Intrunirea Ligei Națiunilor

Bordeaux, 7 Septembrie.

In discursul de deschidere al ședinței Ligei Națiunilor, Wellington Koo a arătat că idealul de pace, spiritul de cooperare și de dreptate cari face parte permanentă și necesară din organul încredințat cu regularea afacerilor internaționale.

Insărcinarea sa cea mai importantă este de a menține pacea și a regula diferendele internaționale.

Wellington Koo a insistat apoi asupra alegerei judecătorilor pentru constituirea curții de justiție internațională, dezarmare etc.

După prânz a avut loc alegerea președintelui Van Karnebeck (Olanda) care mulțumește pentru cinstea făcută lui și țării.

Discursul cancelarului Wirth

Bordeaux, 7 Septembrie.

In discursul său cancelarul Wirth a afirmat intenționea de a lupta pentru democrația germană și a arătat pericolul proiectelor de restaurare monarhistă.

A făcut apoi elogiul lui Rathenau care a adus servicii mari poporului german și reproșează cu vehemență capitaliștilor germani faptul că n'au dat nici-un ajutor guvernului cu prilejul plății primului miliard către aliați.

Efect de valuta?

Pentru tineretul nostru de azi, pilda raselor saxone e plină de utile învățăminte. Individualismul britanic crează suflete de inițiativă; el face să dispară dăunătorul spirit de turmă. El dă tânărului o conștiință exactă a forții sale, a resurselor și moralității sale El crează oameni de acțiune cari nu se sfiesc de a bate drumurile tuturor țărilor, căci pentru aceștia adevărata lume începe dincolo de granițele țării lor.

ei își dau seama că în timpurile ce vor urma mărimea și puterea unei rase se va măsura cu risipirea sa pe suprafața pământului.

Spațiul, viața adaptată nădejdilor posibile, neîncetata nevoe de acțiune și răsplata sforțării, după valoarea atribuită acestei sforțări, după valoarea atribui a acestei sforțări de către cel care o încearcă, toate răspund nevoilor adevărate ale generației care se ridică.

A înlesni tineretului exodiul spre cetățile universitare ale Apusului sau spre centrele de studii tehnice și de experiențe comerciale, e a lucra în sensul unei bine înțelese expansiuni a rasei și în scopul de a crea viguroase elemente de energie acțiună de inițiativă, de știință practică.

A continua să fie în sprijinul necesităților materiale ale tineretului nostru universitar aflător în școlile înalte ale apusului, e o datorie de statornicie pentru guvern. Astfel că măsura pe care intenționează s'o ia guvernul actual, de a nu mai acorda valută acestui tineret, e rău venită. A face selecțiune, da. E necesar chiar ca să se cerceteze câți dintre miile de favorizați valutari ai Statului săvârșesc o serioasă muncă în Universitățile franceze, italiene sau engleze și se găsesc în situația de a nu putea răspunde cu propriile lor mijloace materiale la cerințele unei vieți scumpită de nenorocita scădere a leului nostru. E necesar să se înlăture toți parazîții înfipți în budgetul consacrat înlesnirilor de valută. Căci dacă aceste înlesniri s'ar mărgini la cele câteva sute de studenți, — în deosebi din nouile provincii, — cari se silesc cu adevărat să dovedească că au meritat această favoare, guvernul nu ar fi fost alarmat și scăderea leului n'ar mai fi fost pretextul, unei măsuri care poate fi tardivă recunoaștere unui exces de favoritism dar care e și o nedreptate.

Nu cunoaștem intențiunile adevărate ale guvernului. Ar fi o procedare inteligentă, dacă măsura luată ar fi provizorie în scopul numai de a pune chestia la punct, prin orânduirea unui triaj al favorizaților. Dacă ea însă ar lua un caracter definitiv, greșala care s'ar face ar însemna o sfruntare mai mult într'un regim de sfruntări: când risipa banului public se face cu ușile deschise în bătaia tuturor vânturilor, o meschină economie care lovește și în necesități reale, dar care e e anunțată cu zgomot, e o bătaie de joc.

Dr.

Criza internă din Germania

O jumătate de milion de oameni au demonstrat acum o săptămână la Berlin pentru republică. Inconjurată de popoare care-i poartă dușmănie, neuitând suferințele la cari au fost aduse din cauza pangermanismului, având să ducă o luptă uriașe pe tărâmul economic, Germania se află într'o criză internă, care aţâță toate pasiunile turburând liniștea necesară refacerei. In timp ce se repauza într'un sat din Pădurea Neagră, Erzberger a fost ucis în mod mișelesc. Mai îngrozitor decât această faptă este cinismul cu care anumite cercuri reacționore jubilează de această crimă, făcând din ucigaș un erou. Aici se poate vedea o zăpăceală în fața căreia o țară întreagă stă neputincioasă, lupte de partide cari au luat o formă acută și amenințătoare, gata să ajunga la paroxism. Erzberger a fost ucis de doi mișei; vina acestei crime o poartă însă acei aţâțători politici ai dreptei, cari nu mai vor să aibe considerația pentru viața adversarilor lor.

Cancelarul Wirth a ținut un frumos și semnificativ discurs la înmormântarea lui Erzberger „Patria e în pericol"; fură primele sale cuvinte, cărora le-a răspuns grandioasa manifestație, pentru patrie, republică și democrație, dela Berlin. Lupta împotriva guvernului și actualei stări de lucruri este dusă din două părți, de două partid, dușmane între ele, de particularistii bavarezi și de conservatorii din Prusia. Bavarezii din dreapta, cari fac parte din grupa secesionistă a centrului, nu urmăresc pe nimeni cu atâta ură ca pe centriști, foștii lor colegi, al căror conducători e au Erzberger și actualul cancelar-

De luni de zile există o tensiune între Bavarezi și între Reichstag, din cauză că, drept o reacție a guvernării comuniste din timpul revoluției, majoritatea este acum în mâna dreptei, care nu se împacă cu spiritul larg democratic al guvernului republicei. Ordinele guvernului din Berlin nu sunt executate în München; astfel în Bavaria au apărut nesupărate de nimeni unele din gazetele suspendate de ministerul de interne din Berlin; de-asemenea ofițerii de rezervă, cărora guvernul le-a interzis postul uniformei apar vecinic îmbrăcați ca de paradă, făcând din lipsa de disciplină o provocare politică.

Ambii adversari ai guvernului ar vrea să se unească spre a da o luptă cu mai mulți sorți de isbândă. Congresul național german, care a avut loc la Berlin și-a exprimat dorința de-a se părăsi defensiva, pentru a trece la un atac brusc. Nimeni nu se poate mira, că la un popor cu un sentiment dinastic atât de puternic, se găsesc încă în al treilea an al republicei mulți monarhiști; în cele mai multe cazuri, mobilul acest sentiment tradiționalist este credința în reînvierea vechiului imperiu.

Și particularistii bavarezi se sprijinesc pe sentimente tradiționaliste; însuși unul din leaderii democraților centriști, fostul ministru de interne al imperiului, Preuss, care a preconizat odată desmembrarea imperiului, vrea să uzeze în politică de amintirea lăsată de fosta Germanie. Niciodată n'au fost însă așa de aspre relațiile dintre Sud și Nord ca tocmai astăzi, în zilele pline de griji, pe cari are să le suporte țara.

In întreg imperiul se fac sforțări serioase pentru consolidarea cabinetului Wirth, singurul guvern care a avut și are încă încrederea Aliaților, fără de care Germania ar fi obiectul unor noui neliniști. Ministerul prusian avea până acum de partea sa pe democrați, pe centriști și pe liberali; acum și-au exprimat și social-democrații dorința de-a intra în guvern, fapt care ar căpăta deplina aprobarea a cancelarului. Mai importantă e recenta atitudine luată de social-democrații independenți cu ocazia manifestației din Berlin. Oratorii independenților au accentuat asupra necesității, ca în lupta împotriva reacționarilor trebuesc lăsate la o parte toate resentimentele de partiv, în vreme ce alt independent a declarat în aceeași zi, la înmormântarea lui Erzberger, că toate partidele republicane să stea strâns unite în jurul cancelarului pentru a înfrâna nervoza militaristă și pangermanistă. Președintele republicei, Ebert a avut o întrevedere cu șeful partidului popular Stresseman; chiar un membru al partidului popular a declarat mai zilele trecute în parlament că partidul său are vederi republicane, și că nici nu se consideră, nici nu vrea să treacă drept partid de dreapta. Această nouă atitudine a partidului este foarte semnificativă, arătându-ne că dreapta parlamentară rămâne izolată, cabinetul Wirth căpătând astfel o puternică majoritate în Reichstag.

Insultele pe cari unele gazete din Germania de Sud le aduc lui Wirth, cât și anumite evenimente din Berlin, unde guvernul a recurs la mijlocul extern de-a suspenda mai multe ziare pangermaniste, din cauza unor demonstrații monarhiste, find desigur semnele unor noui neliniști, sunt de natură să agraveze criza, aducând noi neplăceri guvernului. Lupta internă, care a dus la crima împotriva lui Erzberger, bântue încă mai departe, turburând Germania, care azi mai mult ca oricând, are nevoe de unitate interioară și de o liniște constantă.

Poporul german va birui desigur această criză. Toată lumea vorbește de hărnicia, de voința și de ingeniozitatea cu care el

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

lucrează pentru refacerea economică a Germaniei. Acelaşi spirit trebue să domnească şi în politică; aţâţătorii pangermanişti trebue să recunoască că Germania e într'un destul de greu impas, şi că are nevoe de linişte iar nu de lupta fratricidă între ei. De liniştea ei internă depinde situaţia ei externă, şi nimic n'ar fi mai periculos decât să inspire din nou neîncrederea streinătăţii, prin noui manifestări monarhiste şi şoviniste.

Şcoala normală de învăţători din Cluj

Date statistice. — Şcoala de aplicaţie. — Societatea de lectură „N. Iorga"

Continuăm azi scurta dare de seamă asupra activităţei şcoalei normale de învăţători din Cluj, dare de seamă începută în unul din numerile trecute ale gazetei noastre.

Arătăm atunci istoricul atât de dureros şi totuşi atât de eroic al acestei şcoli şi terminam partea primă a acestei dări de seamă cu expunerea minunatelor principii pedagogice care au călăuzit pe membrii corpului didactic al acestei instituţii culturale în tot timpul activităţei lor din primul an de funcţionare sub regimul românesc,

Date statistice.

In primul ani de funcţionare a şcoalei normale de învăţători din Cluj au fost înscrişi şi au urmat cursurile, celor opt clase ale şcoalei, 114 elevi. Dintre aceştia numai trei au fost de naţionalitate maghiară restul fiind români. Dintre aceşii 114 elevi, 75 sunt fii de ţărani sau muncitori, iar restul fii de învăţători şi funcţionari.

Rezultatele activităţei corpului didactic şi a elevilor sunt foarte satisfăcătoare căci numai 6 elevi au fost lăsaţi repetenţi.

In ceia ce priveşte bursele, dintre elevii înscrişi la această şcoala 106 au beneficiat de bursa întreagă iar restul de 7 au fost semi bursieri.

Şcoala de aplicaţie

Pregătirea practică şi-au făcut'o elevii în şcoala de aplicaţie, şi anume clasa V—VIII au asistat la lecţiile din şcoala de aplicaţie făcând observări după indicaţiile primite din partea profesorului de practică pedagogică, iar elevii din clasele VII şi VIII pe lângă aceasta au făcut exerciţii de ţinerea lecţiilor sub conducerea aceluiaşi domn profesor de practică pedagogică.

In privinţa pregătirei practice a elevilor trebuie să se mai facă oarecari îmbunătăţiri mai ales în ceia ce priveşte organizarea conlucrărei cât mai armonioase, mai sistematice şi mai intense a tuturor profesorilor şi maeştrilor în această direcţie, aşa în cât cea mai mare parte a învăţământului din ultimii ani ai şcoalei normale să se concentreze asupra şcoalei de aplicaţie.

Cu deosebită îngrijire s'a cultivat muzica şi s'a stăruit asupra educaţiei naţionale şi religioase prin dese conferinţe ţinute de către membrii corpului didactic în diferite ocazii.

Societatea de lectură, „N. Iorga" a elevilor

Această societate de lectură a elevilor s'a înfiinţat la 22 Ianuarie 1921. Numărul membrilor a fost 107 cuprinzând aproape totalul elevilor s'au ţinut şapte şedinţe dintre care şase ordinare şi una extraordinară. In aceste şedinţe s'au declarat 22 de poezii; orchestra şcoalei s'a produs în patru rânduri, iar corul în şase. cu ocazie deferitelor şezători artistice-culturale care au ţinut câte o conferinţă din sfera de activitate extraşcolară a viitorului învăţător. Această societate de lectură are o bibliotecă compusă din 419 volume. Averea în bani a societăţei e de 1114 lei. Societatea de lectură a şcoalei normale de învăţători din Cluj a dat elevilor un bun prilej de validitare a talentelor.

Considerăm ca un eveniment de mare însemnătate ca în Clujul românesc, deşi cu întârziere, a luat fiinţă şi această şcoală normală. Pentru noi a căror ţărie este încă aproape exclusiv la sate, această este instituţia menită a servi cele mai indispensabile nevoi culturale. Până când nu vom avea în fiecare sat învăţători bine pregătiţi şi conştienţi, vor suferi toate celelalte instituţii culturale şi întreagă viaţa noastră economică şi socială.

— „Invăţătorii sunt chemaţi să aprindă făclia cunoştinţelor, să sădească sămânţa virtuţilor şi să trezească dorul de muncă cinstită pentru binele propriu şi cel obştesc în sufletele primitoare ale generaţiilor tinere din care ca din nişte izvoare nesecate se alimentează întreg organismul fiinţei noastre naţionale. Invăţătorii sunt iniţiatorii, păstrătorii şi chezăşia cea mai sigură a desvoltărei adevăratei noastre culturi naţionale.

Şcoala normală de învăţători din Cluj condusă cu atâta pricepere şi însufleţire de d-l Dr. Pavel Roşca, un om, de o vastă cultura şi de o recunoscută competenţă în materie de administraţie şi de pedagogie, poate fi luată ca model de toate instituţiile de cultură nu putem de cât să felicităm pe conducătorii acestei şcoli pentru munca depusă şi pentru frumoasele rezultate obţinute după primul an de activitate şi să le urăm spor la muncă pe calea atât de bună şi folositoare pe care au apucat.

St. P.

Aniversarea a două sute şapte ani dela moartea lui Constantin Brâncoveanul

„Glasul Oltului" scrie că în ziua de Sfânta Maria mare — biserica unită din Făgăraş şi-a împlinit creştineasca datorie, de a sluji sf. liturgie şi parastas pentru nemuritorul său ctitor Constantin Brâncoveanu de'a a cărui moarte tragică în aceia zi s'au împlinit 207 ani. In faţa unui popor foarte numeros şi a reprezentanţilor autorităţilor locale Păr. Canonic Iacob Popa deputat, şi păr. Octavian Popa au celebrat cu deosebită solemnitate slujbele prescrise pentru pomenirea morţilor de biserica orientală, In decursul slujbei s'au pomenit cu numele marele voivod şi familia sa şi s'au înălţat rugăciuni pentru odihna sufletelor lor. Fiind în această zi şi aniversarea intrării României în războiu s'a făcut tot odată pomenirea eroilor din Făgăraş morţi pentru întregirea neamului, cum au fost dr. Perţia, dr. Şenchea, Const. Popp, L. Hobian, V. Cernea şi alţi vre-o patruzeci de eroi. Păr. Canonic a rostit un frumos discurs.

Fondul pentru statuea Avram Iancu

Acţiunea socială. — 200.000 Lei adunaţi. — Donaţiunea Ministerului de război. — Pictura. — Premierea celor mai bune proecte de statue.

Datorinţa naţională pe care o avem faţă de meritele şi luptele îndârjite conduse de tribunul dela Vidra, pentru drepturile noaste în Ardeal, a trecut în ultimul timp într'o acţiune socială, care merită toată lauda. S'au început colecte în cele mai multe din oraşele Ardealului. Doamne, domnişoare din societatea aleasă, cutreeră birourile instituţiilor noastre şi adună cu multă râvnă banii necesari pentru ridicarea statuei unuia dintre cei mai însemnaţi bărbaţi ai Românilor din Ardea. In afară de colecte fondul sporeşte şi prin vânzarea broşurilor despre viaţa marelui tribun, editate spre acest scop. Broşura lucrată de d-l profesor Al, Ciura, directorul Liceului „Gheorghe Barţiu" din Cluj, cuprinde amănunte din viaţa, visurilor şi sforţările luptătorului nostru naţional dela 1848. La urmă cântecele poporale dovedesc de câtă veneraţie se bucura Avram Iancu în sânul poporului. Broşura se găseşte de vânzare la librării. Broşurile din librării, nu prea sunt cumpărate. Romanele senzaţionale şi demoralizatoare sunt mai mult căutate decât cărticica care cuprinde o pagină atât de frumoasă din trecutul luptelor noaste naţionale şi ale suferinţelor poporului nostru sub o stăpânire duşmană. Cumpărarea acestoi broşuri e o datorie pentru fiecare dintre noi, căci prin aceasta vom ajuta opera măreaţă pentru eternizarea eroului nostru.

Sumee adunate până acum se apropie de douăsute mii lei.

Mai multe sume rezultate din colecte şi puţine donaţiuni din partea instituţiunilor noastre financiare.

Ministerul de Răsboi a înţeles datorinţa de a sprijini acţiunea începută pentru ridicarea statuei Avram Iancu, aprobând pentru fondul statuei Avram Iancu două vagoane de alamă dela Socola-Iaşi. Unul dintre cele două vagoane donate gratuit pentru statue a şi sosit la Cluj.

Pictura „Trandafirul rupt", pusă ca obiect de loterie pentru sporirea fondului va fi fotografiată în mărimea cărţilor postale ilustrate pentru a se face o cât mai mare propagandă pentru vinderea biletelor. Fiecare cumpărător de bilete va primi şi o astfel de carte ilustrată, pentru a înlesni cunoaşterea picturii. Ea este de altfel expusă în vitrina comerciantului Neumann din Piaţa Unirii, unde se poate vedea zilnic. Tragerea loteriei va avea loc la 30 Septembrie. Sunt puse spre vânzare 1000 á 100 Lei.

Mai mulţi sculptori din ţară şi străinătate au început studierea vieţii lui Avram Iancu, evenimentele politice din viaţa sa, momentele mai importante din luptele dela 1848, pentruca statuea lui să simbolizeze tot ceeace a fost mai înălţător în viaţa marelui nostru erou naţional. Sunt speranţe că la sfârşitul lunei Septembrie fondul va putea fi atât de mare ca să se poată începe primele lucrări pentru ridicarea statuei. In acest caz se va publica concurs în ţară şi străinătate pentru prezentarea proectelor de statui. Trei proecte cari vor reuşi să înfăţişeze mai bine viaţa şi lupta eroului, luptele noastre naţionale şi însemnătatea acţiunei lui Avram Iancu în viaţa

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Situaţia actuală a Românilor din Maramureş

II.

Ce priveşte cultura românească, e adevărat, că aceasta a lipsit în Maramureş mai mult decât în alte părţi locuite de Români. Dar nici nu se putea altfel. O mamă, ori cât şi-ar iubi pe toate fiicele sale, totuş mai mult ajutor poate să întindă fetei măritate în apropiere, decât celei înstrăinate. Maramureşul a fost prea părăsit. „Asociaţia" din Sibiu multă vreme n'a desvoltat acolo nici o activitate. Firește, a fost împiedecată de guvernul unguresc. „Asociaţia maramureşană" s'a mărginit să susţină un mic convict. Toată dragostea românească a Românilor primejduiţi — nu zic înstrăinaţi — din Maramureş s'a concentrat în biserică. In acest punct sunt vrednici de urmat. Şi tocmai pentru aceea ar fi nimerit, ca cultura românească să se infiltreze în inima locuitorilor de acolo prin biserică şi scoala confesională.

Nu se poate contesta, că biserica Maramureşului este cea catolică. Românii maramureşeni, ţărani şi cărturari, sunt catolici convinşi. Bisericile sunt arhiplîne. Se predică. Credincioşii sunt creştini practicanţi. A face propagandă în Maramureş pentru o altă credinţă — ori cât de românească ar fi aceea — e o crimă.

E interesant, că în prima jumătate a veacului XVIII unirea religioasă a Românilor maramureşeni cu Roma s'a înfăptuit numai după lupte îndelungate, fiindcă unindu-se cu Roma, biserica Maramureşului trebuia să ajungă sub jurisdicţia episcopiei urgisite a Rutenilor. Cu Giurgiu şi cu Clain erau gata să se unească. Dar cu vremea Maramureşul s'a desfăcut de episcopia ruteană a Muncaciului. Au reţinut de acolo numai ceeace era bun: evlavia adâncă, mila creştinească, alipirea de biserică.

La începutul acestui secol, în urma unor certuri, în două comune din Maramureş s'a introdus din nou religia greco orientală. Dar şi în aceste parohii numai o intimă minoritate s'a lepădat de credinţa cea veche. In celelalte 47 parohii n'a putut intra noua credinţă. Românii maramureşeni nu se fac „Greci". Vorba lor.

Ar fi lucru foarte cuminte, dacă şi din cele două comune s'ar depărta desbinarea religioasă. Amestecul religios, în Maramureş, ar fi fatal. Biserica greco-catolică a dat poporului o educaţie religioasă foarte strictă. Imi aduc aminte, că în satul meu natal a mers toată lumea ca la „comedie" să vadă cununia unei fete care nu putea purta cunună de mireasă. Divorţurile erau necunoscute. Dacă vr'un intelectual român se divorţa, poporul îl trecea în rândul „calvinilor răi". Şi nu-i urma exemplul.

Acum însă, dacă o biserică care se zice creştinească şi românească, ar încerca să facă proselitism în satele româneşti din Maramureş, permiţând divorţul şi subordonând în felul acesta perceptele divine patimilor omeneşti, s'ar face cel mai mare rău poporului de acolo. S'ar zdruncina temelia vieţii morale din acele părţi.

Ce-i de făcut?

In primul rând, poporul român din Maramureş trebue scos din servitutea streinilor şi apărat împotriva cămătarilor. Trebuesc restituite averile răpite. E nevoe de sprijin larg pentru industria şi comerţul românesc. Să scoatem poporul din sărăcie, căci sărăcia e o sfetnic rău!

Mână în mână, apoi, cu întărirea materială trebue să se întărească şi sufletul, cultura, şcoala şi biserica românească. Pentru cultura românească va face foarte mult „Asociaţia" din Sibiiu. Să nu se fărimiţească puterile, ar fi bine, dacă „Asociaţia Maramureşului" s'ar uni cu cea din Sibiiu. Şcoala va trebui desvoltată conform tradiţiilor maramureşene. Fostul liceu călugăresc să treacă subt îngrijirea bisericii catolice române. Şcolile primare confesionale să fie sprijinite. Unde, în vremea urgiei ungureşti, enoriaşii au fost nevoiţi să-i asupra lor sarcini insuportabile, repartiţii grele, statul să uşureze aceste sarcini.

Ce priveşte biserica, iată ce gândesc eu. Cred ca o condiţiune sine qua non, ca din Maramureş să se excludă orice fel de propagandă ostilă bisericii catolice. Aceasta este adevărata biserică a poporului român din Maramureş, apoi, va trebui întărită. Si se va întări prin restituirea vechii episcopii a Maramureşului, dându-se urmaş episcopului greco-catolic Macarie (1456—1460), care probabil şi-a avut reşedinţa episcopească în Perii Maramureşului.

E de mult simţită nevoia unei culturi mai româneşti în Maramureş. Dela înfiinţarea eparhei Gherlei, de când Maramureşul şi părţile ungurene, dismembrate din episcopia ruteană a Muncaciului, au făcut parte din noua episcopie românească, tot despre „amalgamizare" a fost vorbă. Şi aceasta în vederea răspândirii culturii româneşti. Dela unirea politică a tutu or Românilor încoace, aceste discuţi au depăşit cadrele bisericeşti. E cunoscută recenta încercare

Cronica politică

Aplicarea impozitelor. — Urmând să înceapă aplicarea noului regim fiscal, perceptoratele din Capitală au distribuit populației niște declarațiuni-tip pe care contribuabilul este obligat să le complecteze potrivit cu lămuririle date de Ministeriul de finanțe.

Aceste declarațiuni, astfel complectate, vor servi ca bază pentru stabilirea impozitelor cedulare pe venitul global și pe avere.

Operația complectării însă este un adevărat supliciu pentru cine se încumetă să străbată labirintul celor 197 de coloane care alcătuiesc „declarațiunile" și de care nu te poți apropia decât dacă ai urmat la o școală specială pentru descurcarea și înțelegerea reformelor d-lui Titulescu. Cu declarația în mână, contribuabilul umblă din om în om cerând un cuvânt de lămurire pe care nu i-l poate da nimeni. Până și agenții de percepție stau ca viței la poarta nouă în fața acestor teribile declarațiuni care a căzut ca o pacoste pe capul contrabuabilului român.

Căci iată în ce fel de stil sînt redactate explicațiile după care trebue să se orienteze contribuabilul în complectarea declarațiunilor:

„Veniturile ce vor fi declarate trebue să corespundă cu cele declarate la cedule, afară de cele ale persoanelor în sarcină (!) ale căror venituri cedulare sunt declarate separat, cari trebue să corespundă cu declarațiunile lor și afară de veniturile cari nu sunt impozabile la cedule (!)

Cine-ar putea să prindă rostul acestei fraze pe care o luăm la întâmplare din textul unei „declarațiuni"? Și atunci nu e de mirare că pregătirile pentru aplicarea noilor imposite se fac în mijlocul unei stări de spirit care nu este cea mai potrivită pentru marile sacrificii la care este chemată țara. Nemulțumirile au și început să se manifeste din toate părțile, și ele vor crește și mai mult când se vor vedea toate nedreptățile, toate abuzurile și toate șicanele la care fatal va da naștere balamucul fiscal creiat de reformele dlui Titulescu.

Abuzurile unui prefect

In Bihor față de cele 6 ziare și câteva reviste ungurești n'aveam decât o singură gazetă românească, „Tribuna" care apare în condițiuni foarte modeste. A fost deci mare bucuria bihoreanilor, când își făcu apariția în Beiușul românesc gazeta „Beiușul", care este primită cu simpatie pentru cinstea cu care discută diferite chestiuni de interes obștesc. Și cum în Bihor, lucrurile merg anapodaa era firesc, ca critica neiertătoare să supere administrația locală și în primul rând pe d-l prefect Iosif Iacob, care neputincios față cu cele ce i-se reproșau, a ordonat prefecturei din Beiuș să cenzureze în ziar tot ceace ar viza administrația acestea fără a ține seamă de înaltul decret regal Nr. 853/1921 și a ordonanței Nr. 2 a Corpului VI armată, care mărginesc la o zonă de 70 km. legalitatea măsurilor excepționale, deci și cenzurei.

In consecința de două luni „Beiușul" apare cu mari și multe pete șterse de cenzură, ba numărul din urmă a fost confiscat chiar.

Ne întrebăm ce-i aceasta? Ori, în Bihor nu se mai respectă nici Constituția și nici semnătura M. S. Regelui?

Cerem anchetarea cazului și pedepsirea funcționarilor, cari abuzează de puterea lor.

Cetiți „Infrățirea"

Românilor din Ungaria vor fi premiate. Pentru premierea lor s'a destinat suma de 100,000 lei.

Ar fi o greșală și o prea repede uitare a datorințelor noastre naționale, dacă acțiunea începută ar suferi întârziere din cauza indiferenței publicul ui românesc. *Ap*

de a uni într'un județ Maramureșul cu granița Năsăudului. Firește, n'a isbutit. Ar fi o impietate să ștergi o atât de scumpă amintire istorică.

Această unificare sufletească însă, după părerea mea, s'ar putea efectua prin episcopia Maramureșului. Ar fi o unificare din care ar câștiga și Maramureșul și Ardealul. Eparhia Gherlei e prea vastă, așa că formarea unei noui dieceze e neapărat de lipsă. Sediul eparhiei ce se va înființa ar putea fi Satu-Mare, Baia-Mare sau Sighetul-Maramureșului. Din punct de vedere catolic, ori care din cele trei orașe ar fi potrivit să fie sediul eparhiei noui. Nu însă tot așa din punct de vedere național. Noua episcopie, având sediul în Baia-Mare sau în Satu-Mare, ar fi o episcopie a a „ungureană". Reînviind însă vechie episcopie Maramureșului, cu sediul în Sighet, această eparhie ar putea cuprinde sub sceptrul său spiritual județele: Satu-Mare, Maramureș și Bistrița-Năsăud. S'ar face deci cea mai norocoasă unire a părților ungurene cu Ardealul. Această unire ar fi cu folos pentru Maramureș, intrând în legături strânse cu granița Năsăudului, care are o veche cultură românească. Și s'ar înviora viața morală a Ardealului, venind în contact religios cu evlaviosul popor din Maramureș. Având apoi în vedere nouile linii ferate proiectate: Sighet—Iza—Năsăud, apoi Sighet—Baia-Mare, contactul între deosebitele părți ale episcopiei noui ar fi cât se poate de ușor.

In vremile aceste mari să avem o mai mare solicitudine pentru poporul din granița Românismului. Hotarele țării le vom fortifica nu cu cetăți, ci cu Români bogați, sănătoși, culți și morali.

Cercetând aceste părți expuse, „Astra" se arată fidelă vechilor tradiții.

Revista presei maghiare

Glasse din incidentul căderii unui ministru

Sub acest titlu, ziarul „Jövő" care apare la Viena scrie între altele: — „Când într'o țară cade un ministru de externe, se înțelege dela sine, că a văzut politica lui. Și dacă în momentele cele mai agitate produse de evenimentele din Ungaria vestică ne vine știrea că ministrul de externe să presupunem că l'a trântit politica lui. De sigur că politică lui l'a trântit. Dar va fi bine ca să și căutăm de grabă a stabili: care a și fost politica lui Bánffy?

Căci așa la prima vedere s'ar putea presupune, că guvernul maghiar și-l sacrifică pe Bánffy ca să împace indispoziția generală de pe urma evenimentelor din Ungaria vestică. Guvernul maghiar nici nu așteaptă intervenția antantei, ci proprio motu îl elimenează pe vinovat. Desigur, că aceasta ar fi o jertfă destul de slabă și nu ar însemna de loc o reparare serioasă. Dar cel puțin de formă ar mântui aparența că guvernul maghiar încearcă jertfindu-și pe unul din membrii sei, să induleiască situația. Da, dar Bánffy Miklós nu a făcut politica aceea pentru care Osztenburg, Héjjas și Prónay să fi plecat la Șopron. Dincontră, Bánffy când a răspuns deunăzi la interpelarea lui Lingauer Albin, a spus că tratatul dela Trianon trebue executat și că o chestiune așa de grea nu se poate resolvi cu larmă de bâlciu. Atunci de odată a înghețat în jurul lui buna dispoziție. In momentul acela Bánffy era căzut. Cu aceea declarație și-a săpat Bánffy groapa. A căzut. Și i-sa spus că numai până la iscălirea tratatului cu America poate să-și țină locul. Aceasta s'a întâmplat acum și astfel depărtarea lui Bánffy a devenit actuală. Nu pentrucă el ar fi îndemnat la rezistență, ori că el ar fi încurajat pe Héjjas și soții să procedeze faptice, ci pentrucă a îndrăznit să spună că cu astfel de bravuri de cârciumă, nu se poate opri destinul. Cu alte cuvinte, pe Bánffy nu l'a trântit politica lui, ci faptul că a voit să-i împedece pe Héjjas și soții de a juca rolul ce l'au jucat în forul internațional".

Chestiunea săcuiască.

E interesantă polemica ce se formează în coloanele ziarelor din localitate: „Ellenzék" și „Keleti Ujság," pe tema autonomiei teritorilului locuit de Săcui. Se bat pentru pasărea din gard. După cât înțelegem noi, prin reforma administrativă se intenționează ce-i drept o descentralisare administrativă trecând asupra organelor locale în număr de atribute administrative care astăzi aparțin Puterii Centrale, lăsând în acest chip să crească puterea organelor locale în chestiunele de detaliu cari privesc interesele locale ale comunelor și județelor. Dar dela această descentralizare până la autonomie e o cale atât de lungă, încât toată discuția presei maghiare pe această temă ne pare de prisos. De curiositate dăm totuș câteva spicuiri din ziarul „Keleti Ujság" pentru a-se vedea, că chiar acordându-se Săcuilor autonomia, aceasta pentru Unguri nu ar însemna decât începutul câștigării drepturilor naționale, la cari râvnesc. Iată câteva pozițiil:

— „Dară da, s'a resimțit nevoia și s'au făcut declarațiuni în privința aceea, că chestia săculască trebuie cadrată în cursul de viață a Ligii maghiare. Nu trebuie îngăduit ca drepturile sau instituțiunile, ce le-ar putea câștiga săcuimea să influențeze ca mijloace de cortețire, respective ca mărul O. Eris și ca posibilitatea câștigării acestor drepturi maghiarimea dintr'alte părți să o privească ca o desvoltare împotriva sa, — Rezolvarea chestiei numai așa e posibilă, ca organizațiunile Ligei maghiare de pe teritorul săcuiesc, ca atari să-și întindă mâna pentru drepturile de autonomie a-le săcuilor. — De altă parte, luăm ca sigur, că autonomia aceasta nu ar fi defavorabilă maghiarimii, ci din contră, ar însemna începutul câștigării drepturilor naționale."

Judecarea marelui proces al complotiștilor din Ardeal

— Ordonanță definitivă —

Ședința de după masă.

In mijlocul aceleiași săli arhipline s'au continuat dezbaterile marelui proces al inculpaților din complotul descoperit în Ardeal.

Dl Grefier dă cetire ordonanței definitive care cuprinde peste 100 de pagini și pe care o dăm într'un scurt rezumat:

Marele complot organizat de ungurii dela noi după indicațiile și ordinele secrete trimese prin numeroși spioni dela Buda Pesta a avut în Ardeal cinci centre principale puse fiecare sub conducerea câte unui șef-comandant militar care avea însărcinarea să organizeze în secret trupele pentru cazul unui atac contra Ardealului din partea Ungariei. Aceste trupe urmau să fie întrebuințate la hărțuirea trupelor române concomitent cu atacul celor maghiare dela graniță.

Pe lângă acest comandant militar fiecare dintre cele 5 centre principale mai avea și câte un șef civil însărcinat cu propaganda revoluției și a ureî contra statului român în rândurile populației Ardealului. Toate aceste centre care aveau numeroase legături între ele și cu Buda-Pesta aveau o vastă organizație de spioni și propagandiști răspândiți prin toate orașele și satele Ardealului.

Cele 5 centre principale ale organizației complotiste maghiare erau: Satu-Mare sub conducerea lui Sabo Serafin călugăr, la Sighetul Marmației, sub conducerea preotului Harsany; la Cluj sub șefia lui Sandor Imre și colonelul Ugray; la Brașov sub conducerea lui Koltse Caroly; la Tg.-Mureș sub șefia advocatului Dr. Cernat.

Având în vedere actele dosarului, referatul și concluziunile Comisarului regal s'au dat în judecata Curței marțiale, pentru delictul de crimă contra siguranței statului, prin aceia că în mod clandestin au săvârșit fapte care primejduesc siguranța statului, operațiunile armatei și apărarea țărei ilesnind prin aceasta operațiunile inamicului, următoarele persoane; Hannig Geza, A. Gastanny, Varga Andrei, Nierla Zoltan, Morvay Pal, Tamaș Bandiy, Ibran Gyorgy, Sukosd Geza, Dr. Fog rassy, Radnatlanny, Fehervary Mateaș Kosegy Oscar, Szolőssz A, Czacker Bela, subl.cot. Hadu, Nogrady Gyula, subloc. Covaci Ivan, Gross Pandt, Bruelerd, protopop Iranny Camil, Sabo Serafin, Szoltez Laslo, preot. Sucs Janos, Szygely Andrei, Barta Sandor, Hrsany Istvan, Szabo Iosif, Kortye Gabor, Ugrany Sandor, Londoy Imre, Koltze Karoly, Dr. Cernat. Dintre aceștia, ultimii 7 sunt acuzați că au strâns informațiuni și le-au trimes la Buda-Pesta.

Acuzați că au întreținut înțelegeri cu inamicul cu scopul de a favoriza întrepinderile sale sunt: Varga Elena, Varga Ioan, Szilagy Iosef, Hulen Ernő, Olah Iosef, Lenák Ernő, dr. Krisfalussy, dr. Szilagy Iános, Iuhás Péter, Barna Gábor, Péter Iosif, Zamplantoray Zsigmond, Kubay Lajos, Peterdy Peteres Zamocos, d-na Farago, Calugăr Mesanessy, Siter Koney și Reiber Bennyg.

Acuzați, învinuiți că în mod clandestin au dat azil diferiților indivizi, știind pe cine ajută primejduind prin aceasta siguranța statului sunt: Preot Ganezy Sándor, Ekey Vilma, Inginer Fuchs, Balogh Iános Kovaci Iános, Berky Péter și Imetz K., Varga, Iuliana, Mikoli György Ludovic Ivas, Tamas Kato, Petres Iosif, Dezsy Dénes, Besser György, Petri Bála, d-na Tarkaș, I. Rölich.

Acuzatul învinuit pentru faptul că ar fi săvârșit faptul de tentativă de crimă contra siguranței statului prin faceea că a venit cu însărcinarea dată de biroul de spionaj din Debrețin să culeagă informațiuni cu caracter militar primejdioase si-

Cărți de școală

de curs primar urban și rural și de cursul secundar
COMPLECT ASORTIMENT LA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ" S. A.

BUCUREȘTI

3. Bul. Academiei, „Cartea Românească",
62-64. Calea Moșilor, (fost Librăria Sfetea)
68. Calea Victoriei, (fost Librăria Sfetea)
12. Strada Sefari, (fost Librăria Ionnițiu).

1057

SUCURSALE: CLUJ, Piața Unirei No. 7, Librăria „Cosinzeana". TIMIȘOARA, Str. Țepeș-Vodă 2, „Cartea Românească". DICIO-SÂNMĂRTIN, Librăria Cartea Românească.

D-nii Profesori, Profesoare, Institutori, Institutoare, Învățători și Învățătoare să binevoiască a cere cataloagele de cărți școlare, pedagogice și literare cari se trimet franco.

INFORMAŢII

Politice

Comitetul execuţiv al partidului ţărănesc e convocat pe ziua 15 Septembrie a. c., la orele 10 jum. dim. la sediul secretariatului partidului (str. Numa-Pompiliu, nr. 26), spre a lua ultimele hotărîri cu privire la data şi programul congresului partidului, ce urmează să se ţie în curând în Bucureşti.

Majestatea Sa Regele Remâniei a făcut în cursul săptămânei trecute o excursie cu automobilul în „Elveţia normandă".

Suveranul a vizitat Domfront, Vive, Mortain şi Flers.

Direcţiunea generală a comerţului, în baza tratatului de pace încheiat cu Ungaria care în urma ratificărei a intrat în vigoare, face cunoscut tuturor comercianţilor şi celor interesaţi care au avut mărfuri comandate în Ungaria înainte de războiu, achitate sau numai acontate, să se adreseze de urgenţă ministerului de industrie printr'o cerere la care să fie anexate toate actele justificative pentru a le putea da curs în scopul de a obţine despăgubirile rezultate în urma încherii acestor contracte rămase neexecutate.

D. Cihosky, rectorul academiei comerciale, va ţine a secretariatul general al industriei şi comerţului pe tot timpul concediului d-lui Th. Deleanu.

Economice

Eri după amiază au fost convocaţi la ministerul de finanţe reprezentanţii marilor bănci din capitală

S,a discutat chestiunea finanţării exportului de cereale din cota de 50 la sută disponibilă la expot.

Culturale

In ziua de 16 Septembrie sosesc în localitate 155 de studenţi, profesori şi soţiile profesorilor francezi, cari vor vizita oraşul unde vor sta 2 zile.

Administrative

Lucrările pentru egalizarea salariilor funcţionarilor publici, precum şi pentru plata sporurilor de la 1 Aprilie, sunt aproape terminate. In cel mult două săptămâni ele vor lua fiinţă.

Resortul internelor a făcut intervenţii la Bucureşti pentru accelerarea sosirei numirilor persoanelor cari vor conduce biroul închirierilor.

A sosit la Cluj d-l Bălăşeanu directorul General al contabilităţii dela Ministerul Agriculturei.

Agricole

In tot Ardeal au început semănăturile de toamnă. Recolta sfeclei, care suferise din cauza secetei, un urma poilor căzute, promite a fi bună.

Apicole

Apicultorii din Cluj au trimis Direcţiunei Agriculturei două memorii unul în chestia Societăţii agricole, şi a atelierului apicol, altul în chestiunea aprovizionării stupăriilor cu zahăr. S'a promis tot sprijinul.

Muncitoreşti

Resortul muncei din Cluj, lucrează la regulamentul de punere în aplicare a legei plasărei.

Didactice

Mărirea salariilor corpului didactic se va face pe ziua de 1 Noembrie a. c. In consecinţă ministerul instrucţiei a făcut cunoscut că ordonanţarea lefurilor pe lunile Septembrie şi Octombrie să se facă conform vechilor salarii.

Fiscale

Miercuri 7 Septembrie va începe la toate administraţiile financiare din ţară judecarea apelurilor făcute contra hotărârilor primelor comisiuni de clasificare, prevăzute de art. 4 din legea impozitului pe lux şi cifra afacerilor.

Constituirea comisiunilor pentru judecarea apelurilor şi convocarea lor se va face conform art. 72 şi următorii din legea contribuţiunilor directe.

Hotărârile comisiunilor vor fi comunicate pe calea prevăzută de art. 75 din legea contribuţiunilor directe.

Financiare

Guvernul a propus marilor bănci să înainţeze exportul de cereale din cota de 50 la sută rezervată Statului, precum şi cumpărările de cereale de care are nevoe ministerul de războiu.

In acest scop a avut loc Sâmbătă o consfătuire la ministerul de interne, prezidată de dl ministru Argetoianu, iar Duminecă şi eri Luni reprezentanţii marilor bănci s'au întrunit într'o conferinţă intimă în cabinetul ministrului de finanţe. Este vorba să se organizeze exportul aproximativ 100 mil. devagoane cereale, precum şi să se finanţeze cu aproximativ 500 mii lei aprovizionarea armatei cu cereale.

Exportul cotei de 50 la sută se va face în contul Statului şi în schimbul unui comision ce urmează a se stabili. Marile bănci au admis în principiu propunerea guvernului şi au delegat băncile Marmorosch-Blank, Românească, Naţiunei, de Credit Român, Chris-soveloni şi Comerţială Română, ca să trateze cu guvernul condiţiunile ambelor operaţiuni.

Azi reprezentanţi acestor bănci vor avea o nouă conferinţă cu d. ministru Argetoianu, după care probabil se va încheia contractul între guvern şi consorţiul Băncilor româneşti.

Printr'o telegramă trimeasă ziarului „Indreptarea", dl. Vasile Goldiş dezminte interwievul politic pe care l'ar fi acordat ziarului „Tribuna Banatului, şi pe care, cunoscută fiindu-ne seriozitatea ziarului din Timişoara, nu l'am putut crede că fiind adevărat.

Dela C. F. R.

Printr'o circulară telegrafică a direcţiunei c. f. r. s'a dat eri ordin tuturor staţiunilor să nu permită încărcarea la nici un fel de cereale şi furage, fără certificatul comisiunilor locale de cumpărarea cerealelor.

Diverse

Manual de limba Germană de C. Meisner şi I. Paul.

Partea I pentru clasele II şi III dela şcoalele secundare. Preţul 7 lei.

Manual de limba Germană de C. Meisner şi I. Paul.

Partea II pentru clasele IV, V şi VI dela şcoalele secundare. Preţul 8 lei.

In depozit la prof. I. Paul Str. Elisabeta No. 4. Cluj.

Comisiunea însărcinată de direcţiunea generală a regiei să trateze cumpărarea unei însemnate cantităţi de tutun în Macedonia s'a înapoiat în Capitală.

S'au cumpărat mai multe sorturi de tutun pentru îmbunătăţirea calităţii tutunului nostru pentru ţigarete.

D. Ioan Chica, fiul d-lui Alexandru Ghica, ministrul României la Paris, care face o excursiune în munţii Valais (Elveţia), a alunecat într'o prăpastie şi în urma rănilor căpătate a murit.

Comisiunea superioară pentru cumpărarea şi regulamentarea vânzărei cerealelor de pe lângă ministerul de interne, comunică următoarele:

Se aduce la cunoştinţa producătorilor sau comerciantilor, cari au pe vânzare: orz, ovăz, porumb şi fasole, că dacă voesc, pot vinde marfa lor în totul, adică atât partea contingentată pentru consumul intern, cât şi cota la export. Comisiunei judeţene de cumpărare din judeţul unde o au depozitată.

Preţurile de cumpărare sunt cele fixate prin jurnalul consiliului de miniştri No. 2327 din 921, publicat în „Monitorul Oficial" No. 111 din 21. August 1921.

Comisiunea judeţeană de cumpără marfa ce i se va oferi, plătind preţul prin delegatul Centralei cooperativelor săteşti din comisiune.

In vederea începerei transportului celor 5 mii de cai, pe cari ni-i dă Germania în contul despăgubirilor de răsboi, d-l inginer T. Gâlcă a fost delegat să plece la Berlin pentru a participa la conferinţa care se va ţine peste câteva zile pentru aranjarea acestui transport.

După cum s'a stabilit cu guvernul german, caii vor fi trimişi în ţară parte în cele 600 de vagoane ale C. F. R. — vagoane cari se găsesc luate pradă de răsboi de germani şi care ne sunt înapoiate cu această ocaziune, şi parte în vagoane ale căilor ferate germane.

Caii vor intra în ţară prin punctul de frontieră Halmei, în 20—25 trenuri expediate din Germania zilnic câte un tren.

Diverse

După desbateri furtunoase Sobrania a votat abrogarea faimosului articol 4 din legea asupra judecării vinovaţilor de catastrofa naţională. Niei o nouă acţiune judiciară nu va mai fi intentată.

Instanţele în curs vor fi lichidate în cel mai scurt termen.

La comisiunea centrală de despăgubiri din ministerul de finanţe se lucrează la centralizarea sumelor ce au fost acordate de comisiunile de judecată.

Centralizarea se face pe sumele de 3000, 10.000, 50.000 100.000, 1.000.000 şi peste un milion.

Zilele acestea va fi convocată comisiunea care să stabilească cotele ce urmează să se dea la fiecare din fondul acordat pentru ajutorarea dăunaţilor de răsboi.

Lucrările biroului de repatrieri au început de câteva zile sub conducerea domnului Prefect Putici.

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue se lipsească din nici o casă. Să află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmacentice Cluj. II-111

Vizitaţi expoziţia magazinului de încălţăminte „D. S. RAFTOPOL din Bucureşti, Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15. în faţa bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziţia on. clientelă cu tot felul de modele executate de casaproprie şi de ale renumitei fabrici elveţiene „Bally", toate scăzute în preţ cu 20%.

Tinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a fost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria EMKE Cluj, Piaţa Unirii 32.

„MISSIR"
Str. Memorandului (Unio-u.) 11.
Mărfuri de prima calitate cu preţurile mult reduse

Stofe p. dame	Pânză dublă 175—200
Stofe Bărbăteşti	cm. lat
Mătăsuri fine	Atlas p. plăpumi
Muselinuri	180 cm. lat
Dantele	Couvertuse de Tül
Panglici	Perdele de Tül
Covore şi Preşuri	Linoleum tote lăţimele

Articole de Mariage. Incălţăminte fină. 17

„UNIVERSUM", inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaductali, canzare, încălzire centrală eletrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 188

Contradurerii de stomac, contra diareei întrebuinţaţi numai *Vinul de Afine* preparat de Dr. BIRO care are efect sigur.

Fiind foarte plăcut la gust se ia uşor de către copii.

Preţul unei sticle Lei 10.— depozit principal farmacia Dr. Biró Piaţa Unirei Cluj. II-319.

Alegerile pentru congresul bisericesc bucovinean

— Comunicatul partidului Unirii —

Comitetul executiv al partidului democrat al Unirii, întrunit în şedinţă în ziua de 30 August 1921, cercetând între altele şi chestiunea aşa numitelor alegeri pentru congresul bisericesc bucovinean, hotăreşte:

1. A nu participa la aşanisele alegeri pentru congresul bisericesc bucovinean fixate pentru zilele de 12, 13, 14 şi 15 Septembrie 1921.

2. A nu recunoaşte existenţa de drept a congresului ce eventual se va constitui în urma acestor pretinse alegeri.

3. A arăta cu acest prilej că în principiu partidul este pentru autonomia bisericească în cadrele organizaţiunii unitare a bisericii din toată România-Mare şi pentru introducerea vieţii constituţionale în biserică, dar faţă de cele ce se petrec în prezent îşi rezervă dreptul ca la timp potrivit să ia măsurile de îndreptare asupra cărora va aviza.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE şi PIANE
467 priviţi expoziţia
primei fabrici de mobile soc. pe Acţiuni
SZEKELY şi RETI
TÂRGUL-MUREŞ.

guranţei statului dar n'a putut să-şi execute însărcinarea fiind prins, este Szekeresy Gergely.

După terminarea cetirei ordonanţei definitive care a ţinut până la ora 7 seara d-l Preşedinte al Curţei, suspendă şedinţa şi anunţă pe cea următoare pentru a doua zi dimineaţa la ora 9.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

In sfârșit s'a anunțat că la 15 Septembrie, partidul țărănesc se va întruni în congres.

Anunțând acest fapt „Indreptarea îl însoțește de comentarii cari ne dovedesc că guvernul năzădăjduește să-și întărească situația printr'o colaborare cu țărăniștii.

O atare colaborare nu ne miră, întrucât după pupături nu puteau urma decât îmbrățișeri.

■

Starea celor 9 comuniști răniți cu prilejul încercării de evadare, nu este gravă.

S'au luat noi și intinse măsuri de pază. Ancheta care se urmează a descoperit că sunt complici din afară. Noi arestări sunt iminente.

■

Georges Clemenceau reintră în viața politică. La Sartenne în Corsica dânsul a ținut un mare discurs arătând că tratatul de pace este mândria vieții sale.

■

La 10 Septembrie sosesc în țară un grup de ziariști și oameni politici englezi sub conducerea lui Sir Britain Gellard și Sir Lawrence, membrii ai Camerii Comunelor.

Oaspeții vor rămâne în țară vre-o trei săptămâni în care timp vor vizita poate regiunile României.

Guvernul le va face trimirea oficială.

D-l C. Argetoianu a avut eri o consfătuire cu d-l Cănănău asupra situației politice dela Iași, unde organizațiile tachiste și averescane sunt în plină descompunere.

■

La deschiderea adunării a doua a Ligei Națiunilor România a fost reprezentantă prin d-nii Titulescu, Toma Ionescu și Dem. Negulescu.

■

Traficul vaselor române pe Dunăre distanța Severin-Belgrad a început.

■

Suveranii Angliei au dat tradiționalul bal în cinstea servitorilor Curței și a țăranilor pe de domeniile regale. Regina a deschis balul cu pădurarul șef.

■

In urma măsurii Legației române din Budapesta de a refuza viza pașapoartelor pentru cetățenii unguri cari vor să vină în România, guvernul maghiar tinde la aplanarea conflictului liberând pe cei 300 români închiși în temnițele maghiare.

■

Guvernul desminte categoric svonurile despre noi atacuri la Nistru.

D-l general Răscanu va pleca în inspecție în Basarabia.

Plângeri și lămuriri

Din partea d-lui Lazăr Chirilă funcționar la Resortul Instrucțiunei, primim următoarele cu privire la procesul dintre d-sa și d-l profesor univ. Abramescu:

Am luat cu adâncă mâhnire la cunoștință faptul, că presa noastră cotidiană, se ocupă cu înjurii de persoane, ori care ar fi ele în ierarchia socială.

Motive de proteste, se găsesc mai curând decât contra mea împotriva d-lui Abramescu, care își asumă titlul de profesor univ. cata vreme, este numai conferențiar, și care întotdeauna, când a avut conflict cu mine, confunda persoana sa cu Univesitatea, în numele căreia cerea răsbunare împotriva mea.

Nu este adevărat, că eu, ori soția mea, am fi insultat ori brutalisat pe domnul, ori pe d-na Abramescu. Ba din contra, după ce ne-au insultat ei în cel mai grav chip au avut și îndrăzneala să denunțe poliției și justiției o mulțime de pretinse „acte de brutalitate," de cari nu neam făcut nicicând culpabili.

Intre multele și gravele insulte, cu cari ne-a gratificat domnul și doamna Abramescu, este și osândirea originei mele țărănești, stigmatizată de: Ordinară, mojică opincoasă și puturoasă, Țărănime. grație căreia a, d-l Abramescu, urcă azi treptele Universității din Cluj, dela care înălțime ameițitoare, înjură. A-și vrea să cunosc originea nobilă, boerească, în numele căreia se face condamnarea mea și a soție mele?

Mi-a descalificat diploma de doctor în drept „fiindcă e ardeleană", în vremea ce d-l Abramescu, n'avut o asemenea diplomă, până în Iunie, a. c.

Locuința, Nrul 9 din strada Schiltz, n'am primit-o din gratia d-lui Abramescu, ci dimpotrivă. Fiind invitat de Cons. Dirigent să ocup postul de subdirector al înv. primar și normal, Comisariatul de încuartiruire civilă, me-a liberat la 24 Noembrie, 1919. bonul 3275/1919. pentru întregul apartament de patru camere, (având 5 copii) cu două zile mai înainte, de cât bonul d-lui Abramescu, primit dela Comenduire. Am protestat contra încartiruirii d-sale. Martori: D-nii Dr Matelu, Victor Stanciu și O. Ghibu. Cu toate acestea eu, care eram primpretorul pl sei Trăscău, cu oficiul nepredat și cu familia în Ofenbaia, (jud. Tu da Arieș) n-am putut intra imediat în locuință. D-l Abramescu, fiind în Cluj, a intrat în locuință, desconsiderând protestul meu.

Nu este adevărat, că după ce am locuit împreună „eu, ori soția, i-am fi brutalisat." Ba dimpotriva, nevastă-mea cu un gest de noblețe, i-a permis să fiarbă, deși bon n'avea la bucătărie.

Este un neadevăr, că eu m'aș fi amestecat în chestia servitoarelor d-lui Abramescu și le-aș fi „bruscat".

Că „eu a-și fi lovit pe dna Abramescu, în bucătărie" este cea mea riscată minciună, căci eu, în vieața mea, nu mi-am însușit astfel de procedele, cu atât mai puțin față de o doamnă.

Este inexact, că „eu aș fi atacat la 25 Decembrie 1920 pe dl Abramescu și ta-și fi provocat leziuni". In ziua aceasta, dnul Abramescu, dna și cl cap. Slătineanu, pe cari nu-i cunosc, au insultat în bucătărie, pe soția însărcinată în luna a 7-a, spunându i „țărancă ordinară" așteptând ca să ies eu pentru a se răfui cu mine. Eu, m'am reținut dela aceasta. La 5 Nov. 1920 dimineața, dl Abramescu așteptându-mă pe scara subsolului mi-a adresat următoarele cuvinte: „Cine și-a spus că nevastă-mea este unguroaică, și după aceia m'a lovit'. Iar dna Abramescu ieșind în stradă m'a înjurat cum nu se poate mai urât.

Nu este adevărat, „că servitoarea mea, Sabina Lazar ar fi atacat banditește" pe dna Abramescu. Aceasta s'a întâmplat invers și anume: In 3 Iunie (Const. și Elena) dna Abramescu, a pălmuit pe servitoarea mea, fără nici un motiv, și era să-mi strivească și băiatul de 3 luni și jumătate, care era ținut în brațe. Servitoarea pălmuită, a fost deținută de dl procuror Epure. Arestată, dusă la justiție, poliție, curtea marțială și în urmă recunoscută ca nevinovată, ea a trebuit să plece din Cluj, după ce la 16 Iunie, dl Abramescu avertizase poliția, că numai garantează viața fetei.

Este adevărat, ca la 11 August, a c., d. Avramescu după ce s'a mutat din locuință, împreună cu portarul și băiatul său, au încercat să vâre-, nu știu cu ce intenție niște mobilă în cele două camere, reservate mie de biroul de încartiruire, conform bonului ce-l am. Eu, având bonul d-lui prof. Ionescu și autorizare din partea d-sale, de-al muta în noua locuință, am luat cheile camerei și coridorului, ca unul, carele mă ține în drept asupra apartamentului întreg.

„Că am băut crunt pe d. Abramescu și pe portar, rupându-le vestmintele, este un neadevăr". Din contră, eu care lucram, acasă la un anuar al Ministerului, ieșiam la ora 4 p. m. pe ușa coridorului îndreptându-mă către ieșire. La ușă, îmi ies în cale: portarul Horvat și d-l Abramescu, cari sunt frați de cruce și furioși, mă îmbrâncesc de ambele părți, fiind-că le-am interzis intrarea în locuința mea. Eu, m-am apărat cu am putut, contra doi, pierzându-mi manuscrisul, pe care nu l-am mai putut găsi nici până azi. Imediat la sesizarea poliței din partea d-lui Abramescu, au apărut la domiciulul meu, sergentul Jon Pop Trei, domnul și d-na Abramescu și portarul Horvat, tovarășul d-lui Abramescu, și domnul Cap. Slătineanu. Aceștia toti au înscenat în casa mea, o larmă infernală. D-na Abramescu, în fața lor, m-a scuipat în obraz, insultându-mă cu cuvintele tâlhar, pungaș ordinar, mojic, mizerabil micinos.

„Ți-ai luat doctoratu cu tâlhăriile și pistolul". Tot asemenea, și soția mea, a fost din nou insultată de D-na Abramescu. D-l Slătineanu m-a lovit peste cap cu pumnul. Martorii scenei penibile sunt și d-nii: V. Glad Gor, inspector financiar și d, procuror general Cosma, care din întâmplare, auzind zgomotul a intrat. După această intervenție, oaspeții veniți s'au potolit.

Nu este adevărat, că d. Slătineanu ne-ar fi despărțit, căci, d-sa a venit la fața locului numai mai târziu, și probabil chemat de d. Abramescu. Căci aceasta a făcut-o în totdeauna, când d. Abramescu provoca, câte o ieșire bruscă contra mea. Acest domn căpitan, are o deosebită plăcere să se amestece în conflictul meu cu domnul Abramescu și să-mi încalce casa, supt pretextul, că „din pricina mea nu poate avea li-

Soc. „Reșița' exploatează celelalte industrii

Ibbânda scrie că ministerul de industrie și comerț a primit mai multe plângeri din partea industriașilor și a cooperativelor forestiere contra societății „Reșița" din cauză că această societate nu poate furniza la timp comenzile, iar pe de altă parte, socotește materialele pe prețuri excesiv de ridicate. Numita societate procedează astfel, din cauză că guvernul luase deciziune de a nu mai acorda scutiri de taxe vamale pentru articolele cari se se pot fabrica în țară. Cu alte cuvinte guvernul a înțeles să protejeze industria națională, aplicând taxe foarte mari de import pentru articolele de fierărie mașini, șine, etc.

Bazată pe această încurajare societatea „Reșița" periclitează interesele altor industrii tot atât de importante.

Astfel, centrala cooperativelor sătești, a făcut cunoscut ministerului de industrie că din cauza prețurilor prea mari pentru șinele de fier, linie înguetă, precum și pentru alte articole ce-i necesită pentru industria forestieră, nu poate face comanda la societatea „Reșița", cerând ministerului de industrie scutirea de taxe vamale pentru aceste articole comandante în Germania.

In afară de cooperativele forestiere, chiar industriile metalurgice și alte industrii a reclamat ministerului, expunând procedeele condamnabile întrebuințate de societatea „Reșița".

Cum toate reclamațiunile sunt intemeiate, se crede că ministerul va fi silit să renunțe la monopolul acordat „Reșiței" acordând scutiri de taxe vamale industriilor cari au nevoie de articolele ce se pot fabrica la „Reșița". Aceasta spre a nu periclita interesele celorlalte industrii.

niște" Alți locatari însă, până azi nu se simțesc molestați de mine decât d. Căpitan, Cea am pus, este numai un rezumat palid, față de nenumăratele incidente petrecute și provocate de d. Abramescu.

In ce privește „complecta satisfacție pentru domnul Abramescu" adaog, că în materia de dreptate, atât bunul simț, cât și știința dreptului ne învață, că față de ori și cine, fie de ori ce rang, sau poziție socială, se cercetează numai dreptate materială Deci și în cazul meu, cu dl Abramescu „satisfacția completă" rămâne să o dea justiția, singura chemată a împărți dreptate. Cu această chestiunea din parte-mi o consider ca încheiată, ori care ar fi ripostele, ce ar mai veni împotriva mea.

Dr. Lazar Chirilă,
subdir. înv. primar și normal.

TELEGRAME

Italia și Iugoslavia.

Roma, 5 Sept.

Italia este în termeni buni cu Iugoslavia. Relațiile între ambele țări nu sunt turburate de nimic. Italienii vor apăra vechiul program al partidului socialist și vor condamna comunismul.

Mica înțelegere și Germania

Paris, 5 Sept.

Mica înțelegere a exprimat trei vederi: nevoia de a proteja micile țări din Europa centrală împotriva Germaniei și Rusiei. Colaborarea la noul sistem politic în Europa centrală și în urma tratatelor de pace au putere de viață.

Noutăți Pardesie și haine de școală

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699
magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.
Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 435

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară și transportă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

Cititi „Infratriea"

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Transporturi de mărfuri
Curse cu automobile

In ori ce direcție execută
346 cu prețuri convenabile:

Emil Blaga

CLUJ, Piața Stefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. **Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

LIBRARIA
„Cartea Românească"
Piaţa Unirii 7.
Anunţă Onor. Clientelă, cu ocasiunea noului anu şcolar i-a sosit asortimentul de cărţi şcolare din toate editurile pentru curs primar secundar, şcole normale şi şcole medie. De asemenea mare depozit rechisite şcolare special deposit
de caete de tot felul.
Deposit de cărţi străine. Atât cărţile cât şi rechisitele se vând cu preţuri originale de Bucureşti.
Pentru Domnii Invăţători şi Profesori rabatul cuvenit.

„BREAZA" Proprietatea **GH. MATEESCU**
Fabrică de Bitum natural şi Asfalt GARA BELIA TELEFON OFICIUL COMARNIC
Aduc la cunoştinţă autorităţilor şi particularilor că are spre vânzare în condiţiuni avantagioase orice cantităţi de
Bitum natural şi Asfalt, pentru pavaje.
Reclama 905 904
Comenzile şi orice alte relaţiuni a se adresa la
Ad-ţia Centrală a Intrepr. Gh. Mateescu
Ploeşti, Cantacuzino 20. Telefon 45-3

NAŢIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd
LINIE REGULATA şi RAPIDA
Constanţa--New-York
VAPORUL TRANSATLANTIC
MEGALI HELLAS
de 18.000 tone, viteză 18 noduri
pleacă din portul **CONSTANŢA** la 30 August st. n. direct **NEW-YORK**
Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. şi chiar pentru pasag. de cl. III.
Se primesc spre expediere şi mărfuri.
Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali
M. EMBIRICOS & Co.
BUCURESTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 şi **Sucursalele:** GĂLAŢI, Strada Speranţei No. 28; **BRAILA,** Strada Belvedere No. 1; **CONSTANŢA,** Strada Traian No. 15
„MEGALI HELLAS" pleacă din Constanţa la 30 August 1921
Clasa 1 Lei 20.000·— Clasa 2 Lei 15.500·— Clasa 3 Lei 8.500·—
In costul biletelor de la clasa 1, 2 şi 3-a, se cuprinde şi hrană până la New-York.
Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— şi pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.
De la 12 luni şi până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul intreg. 902

O lipsă a Clujului

O lipsă de care suferă Clujul este cu siguranţă aceea a unui laborator dentar care să procure dentiştilor materialul necesar reparărei denturel. Pentru procurarea acestui material dentistic medicii dentişti dela noi sunt siliţi să facă comenzile în străinătate (Budapesta şi Viena) ceiace aduce după sine o urcare considerabilă a preţurilor care se plătesc pentru repararea denturei.

In tot Ardealul nu există până acum un asemenea laborator dentar care să corespundă necesităţilor,

Aflăm însă că în curând se va înfiinţa în oraşul nostru un asemenea laborator dentar şi o mică clinică dentară pe lângă acesta.

Iniţiatorii şi conducătorii acestei instituţii şi-au şi adus din străinătate toate aparatele şi instrumentele necesare, iar dacă până acum nu a luat fiinţă această folositoare instalaţie, aceasta se datoreşte numai lipsei de local.

Nu putem crede că autorităţile Clujului nu vor da tot concursul pentru ca această lipsă de care suferă Clujul şi Ardealul să fie înlăturată.

Incercarea de evadare a comuniştilor din Văcăreşti

Incă mai de multă vreme a luat naştere între comuniştii dela Jilava şi Văcăreşti un plan comun de evadare. O strânsă legătură se făcea clandestin între deţinuţii din cele două închisori prin persoanele cari veneau să-i viziteze.

Duminecă 4 Sept., la ora 1 noaptea, comuniştii, profitând de faptul că se schimbase garda, cu instrumente procurate de cei care veneau să-i viziteze, au tăiat tocul uşei în dreptul zăvorului şi pe când plantonul de pe coridor trecuse în extremitatea pavilionului, comuniştii Sternberg, A. Ilieş şi Erecia s'au năpustit asupra plantonului l'au strâns de gât şi iau băgat o batistă în gură. Plantonul însă a mai avut timp şi putere să dea alarma, după care cade în nesimţire.

Intervenind plutonul de gardă au tras focuri de armă în comunişti rănind pe câţiva şi astfel încercarea de evadare a comuniştilor a fost împiedecată.

Răniţii au fost internaţi în infermeria închisoarei iar ceilalţi puşi în lanţuri.

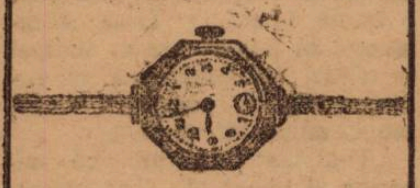
Ceasornicele de mare preciziune
„Longines"
în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul
Fenyö şi Braunfeld
Cluj, Piaţa Unirii No. 9
916 **Telefon No. 350**

PREMIILE
ZIARULUI
„INFRĂŢIREA"

Implinind un an de existenţă la 1 August a. c., ziarul **„Infrăţirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroşii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaţilor

un mare număr de Premii in bani şi obiecte

după cum se specifică mai jos

Toţi cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrăţirei" sunt rugaţi să înainteze Administraţiei ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condiţiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noştrii abonaţi, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalţi sunt rugaţi a-şi prelungi abonamentul.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenţ mare cu două uşi, un credenţ mic, una masă patrată, şase scaune, în valoare de . . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice şi Bijouteri Fenyö et. Braunfeld Cluj, Piaţa Unirei No. 9
Un ceas brăţară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1800·—
Una tabachere pentru ţigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piaţa Unirei
Un serviciu de masă pentru şase persoane, compus din 26 bucăţi, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăţi şi două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universităţii No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălţăminte Raftopol Cluj, Piaţa Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câştigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piaţa Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreţ sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piaţa Unirii CLUJ.

r mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 23. Tel. 353

Mica publicitate

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, șoălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiune pe 1921—922

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

IN CURÂND va apare în Cluj Revista Umoristică „ȚÂNȚARUL" Redacția și administrația în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente și anunțuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar.
829

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or
18 Piața Unirei No. 5.

„Țânțarul"

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
85

Intreprindere de transport.
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

No. 7879—1921.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 15 Septemvre 1921 ora 9 dimineață se va vinde prin licitație publică în Cazarma Regimentului 16 Infanterie Calea Dorobonților No. 15, mai multe materiale reformate ca: mașini de scris, mașini de Cismărie, de Croitorie, scule lemnărie, scule ferărie, Cazane diferite, Zecimale, resturi pielărie de harnașament, resturi frânghii, etc. etc.

Licitația se va ține conform art. 75 din Legea Contabilității prin strigări la fața locului.

Materialele se pot vedea în ori ce zi de lucru în orele de serviciu.

Cluj, la 31 August, 1921.

Comand. Reg. Suceava 16. Ofițer cu îmbrăcăminte
Colonel: Indescifrebil. 1056 Ad-tor: Lt. Ionescu.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL GEN. A SĂNĂTĂȚII ȘI OCROTIREI SOCIALE CLUJ

12977/921.—25 August 1921. Serviciul de economat.

Publicațiune.

Pentru aprovizionarea cu efecte, pânzături, încălțăminte, mobiliar și obiecte de gospodărie a Institutelor Sanitare și de Ocrotire din Ardeal, Banat, Maramureș și părțile Ungurene, să aduce la cunoștința celor interesanți, că în ziua de 25 Octomvrie 1921. ora 10 a. m. în localul Inspectoratului General Cluj, Calea Victoriei Nr. 27, să va ține licitație publică cu ofcrte închisă în conformitate cu legea Contabilității publice articolul 72—83.

Ofertele vor fi scrisă și redactate deslușit, timbrate legal, în plicurj închisă și sigilate. Ofertele trimisă pe poștă sau aduse de către persoane streine nu să admit. Supraoferte nu se primesc.

Concurenții odată cu oferta vor depune garanția de 10% din valoarea furniturii în efecte publice garantate de stat sau sub recepisa Cassei de Depuneri.

Condițiunile și caetul de sarcini să por vedea în fiecare zi de lucru dela ora 9-1 la serviciul de Economat Cluj, strada General E. Grigorescu Nr. 47-49 și la Depozitul Central de Economat București piața Amzei Nr. 17.

Ori-care ofertă, care nu va corespunde întru toate cerințelor legale, va fi respinsă dela licitație.

Pânzături	80.000	metri
Confecționate:		
Hăinițe de iarnă pentru băeți	6.000	costume
„ „ „ „ fetițe	6.000	bucăți
Paltoane de „ pt. băeți și fetițe	4.500	„
Cămăși pentru băeți	6.500	„
Izmene „ „	4.500	„
Cămăși pentru fetițe	5.500	„
Trico pentru băeți și fetițe	2.500	„
Cușme „ „	2.500	„
Ciorapi „ „ și fetițe	7.000	părechi
Ghete „ „ „ „	12.000	„
Bocanci	1.000	„

Papiomă, pătură, perină, saltea, cuvertură, mătrag, pantaloni, izmene' salvete, fețe de masă, ștergare, pantofi, fuste, paturi, ață, talpă, piele, halate, bluze etc.

Obiecte de gospodărie:

Oale de fier turnat, cratiță de fier turnat, oale pânză de fier emailirt, farfurii, căldări de aramă, tacâmuri și altele conform caetului de sarcini. 1032

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj
Societate Anonimă
execută celc mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

M. ANGHEL 210
Cluj, Piata Mihai Viteazul 40
Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.
ARTICOLE TECHNICE
Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.
Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.
Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

Mare desfacere de mărfuri.
Cu toată urcarea mare a prețurilor din cauza scăderei Leului și a măriri taxelor vamale
Filiala
Luca P. Niculescu
CLUJ,
Palatul „Mielul-Alb" (Fehér-Bárány)
ține a dovedi consumatorilor că a fost și este singura cassă de încredere care a vândut și vinde ca prețurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurență.

Zefir Olanda I cal. 120 lat.	23·—	Lei
Zefir Olanda II. cal. 90 lat.	15·—	„
Nanghiu dublu 140 lat.	30·—	„
Nanghiu I calitate pentru tocuri de perne 80 lat.	18·—	„
Saten Glot extra 140 lat.	45·—	„
Saten Glot I cal. 140 lat.	42·—	„
Saten Glot II cal. 140 lat.	38·—	„
Stofă pepită I cal. 80 lat.	18·—	„
Moso de len franțuzesc 80 lat.	14·—	„
Carton I cal. franțuzesc 80 lat.	14·—	„
Sifon (joljiu) 80 cm. lat.	13·—	„
Sifon (joljiu) 80 cm. lat.	15·—	„
Sifon franțuzesc 80 cm. lat.	18·—	„
Sifon franțuzesc 90 cm. lat.	22·—	„
Sifon 140 cm. lat. pentru plapome	26·—	„

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj L. JANKY
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate
919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

ENGROS ENDETAIL
1055
I. M. Iscovitch
STR. ȘELARI 3. BUCUREȘTI (COLȚ COVACI)
FONDATĂ 1832 TELEFON 30/62
Departamentul Postavuri En gros
Anunță on. Clientelei sosirea unui important transport de mărfuri.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 174 PENTRU MICA PUBLICITATE

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor Pers. No. 127	Accel. No. 13.	Mixt No. 527	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 528	Accel. No. 14	Pers. No. 128
1.2.3	1.2.	1.2. 3.4				1.2. 3.4.	1.2.	
630	1825	1910	10	pl. **București** sos.	650	520	1150	2340
644	—	1928		sos. **București** pl.		500	1136	2326
646	—	1948		pl. **Chitila** sos	645	440	1134	2324
659	—	2006	18	Buftea	637	425	—	2314
717	—	2032	31	Periș	624	403	—	2256
731	—	2100	40	Crivina	614	345	—	2242
740	—	2112	46	Prahova	609	324	—	2233
802	1943	2154				254	1039	2213
822	1953	2240	60	sos. **Ploești** pl. pl. sos.	595	214	1029	2157
838	—	2313		sos. pl.		150	—	2144
840	—	2315	70	**Buda**	585	148	—	2142
903	—	2356	81	Baicoi	573	119	—	2128
927	2048	038				047	950	2110
947	2108	058	95	sos. **Câmpina** pl. pl. sos.	559	032	945	2102
958	—	117	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	2153	213	110	Comarnic	545	2346	926	2035
1108	—	255	119	Valea Largă	535	2304	—	2015
1123	2231	318				2242	906	2003
1138	2241	338	125	sos. **Sinaia** pl. pl. sos.	530	2229	850	1948
1148	—	356	130	Poiana Tapului (halta)	525	2212	—	1940
1157	2259	414	132	Bușteni	522	2150	837	1931
1210	2310	440	136	Azuga	518	2141	829	1920
1230	2329	510				2110	816	1904
1250	2344	540	144	sos. **Predeal** pl. pl. sos.	511	2032	801	1845
1323	011	617	154	Timișul de sus	501	1948	731	1812
1353	035	655	164	Dârste Săcele	491	1908	654	1743
1405	047	713	170			1845	638	1729
1430	107	820		sos. **Brașov** pl. pl. sos.	485	1755	623	1653
1435	—	827	172	Brașov-Suburbie	483	1748	—	1648
1446	—	839	177	Stupinele-Brașovului	478	1734	—	1637
1457	127	852	183	Bod	471	1747	—	1624
1511	—	913	192	Feldioara	463	1657	—	1610
1526	—	930	199	Măieruș	456	1644	—	1554
1543	—	955	208	Apața	447	1632	524	1539
1555	—	1009	215	Ormeniș	439	1443	—	1513
1609	—	1025	220	Augustini	434	1426	—	1500
1624	—	1048	231	Racășul de jos	424	1405	—	1439
1635	—	1100	237	Turzun	418	1349	—	—
1654	311	1130	245	Homorod Cohalm	410	1331	428	1412
1711	—	1153	254	Cața	401	1256	—	1346
1733	350	1223	264	Beia	391	1228	351	1326
1747	—	1255	273	Archita	382	1156	—	1306
1802	—	1315	282	Mureni	372	1127	—	1235
1816	—	1333				1101	—	1215
1817	—	1338	289	sos. **Hașfalău** pl. pl. sos.	366	1057	—	1210
1828	—	1353	294	Albași (haltă)	361	1042	—	1158
1836	444	1403				1030	248	1148
1846	454	1418	299	sos. **Sighișoara** pl. pl. sos.	356	1010	238	1126
1905	—	1442	309	Daneș	345	948	—	1107
1924	523	1514	320	Elisabetopoi	334	923	204	1045
1935	—	1529	328	Aței	327	903	—	1028
1952	549	1555	338	Mediaș	316	839	138	1008
2009	604	1617				812	123	947
2014	614	1642	349	sos. **Copșa Mică** pl. pl. sos.	306	752	113	929
2029	—	1701	359	Micăsasa	296	734	—	914
2041	—	1716	367	Hususău	287	717	—	859
2057	—	1737	376	Câmpu Libertății	278	653	—	839
2103	658	1744				610	025	831
2108	700	1754	379	sos. **Blaj** pl. pl. sos.	276	554	023	821
2117	—	1807	384	Crăciunel	271	543	—	812
—	—	1818	389	Cisteiu Român	266	530	—	802
2140	—	1840	397	Podul Mureș	258	510	—	745
2146	736	1847				500	2346	737
2226	820	1940	400	sos. **Teiuș** pl. pl. sos.	255	418	2100	646
2232	—	1955	406	Gârbovenii de jos	248	405	—	636
2247	839	2045	413	Aiud	242	350	2044	624
2259	—	2100	419	Mirisiău	235	333	—	611
2315	858	2120	427	Vințu de sus	228	314	2025	556
2322	—	2129	430	Vereșmart	225	304	—	547
2329	907	2137				255	2016	540
2349	922	2202	434	sos. **Feldioara Razboieni** pl. pl. sos.	221	240	2009	511
002	—	2218	439	Grindu	216	228	—	502
013	—	2232	443	Hărasteș	212	215	—	452
025	953	2248	451			156	1944	435
039	955	2303		sos. **Gample Turdei** pl. pl. sos.	204	145	1942	420
055	—	2324	458	Cânepisti	196	125	—	408
108	—	2352	466	Valea Florilor	189	110	—	354
125	—	014	474	Boj	181	046	—	338
136	—	030	479	Cojocna Tunel	176	029	—	325
148	—	045	475	Cojocna Cara	170	012	—	310
156	1103	056				2359	1844	300
201	1104	101	490	sos. **Apahida** pl. pl. sos.	165	2349	1843	255
216	—	122	496	Someș Sat	159	2332	—	243
229	1125	138				2315	1827	230
307	1155	205	502	sos. **Cluj** pl. pl. sos.	153	2247	1802	119
—	—	—		Baciu (haltă)		—	—	—
318	—	219	507	Baciu Canton	148	2236	—	111
336	—	241	514	Nădășel	141	2216	—	057
354	—	304	522	Gârbău Clujului	132	2154	—	037
—	—	—	528	Dorolț Gândăceni (h)	127	—	—	024
414	1244	342	530	Șoreceni (fabr. de gips)	125	2130	1728	019
422	—	352	533	Șorecani (Comună)	122	2108	—	008
433	—	405	536	Ieghina	119	2057	—	2400
449	1307	425	542	Stâna	113	2042	1711	2347
511	1326	448				2013	1654	2321
515	1327	529	552	sos. **Huedin** pl. pl. sos.	103	1953	1653	2318
529	—	547	560	Molosâg	94	1933	—	2302
544	1349	608	567	Poieni	88	1913	1630	2246
608	1410	632	574	Ciucea	81	1852	1618	2220
619	—	646	580	Lacul Crișului	74	1805	—	2146
628	—	659	585	Piatra Craiului	70	1751	—	2135
652	1443	736	595	Bratca	60	1718	1534	2100
706	—	754	601	Șuncuius	54	1656	—	2051
713	—	803	603	Peștera (haltă)	51	1645	—	2043
726	1505	837	608	Vadu Crișului	47	1629	1513	2030
735	—	849	613	Butan	42	1546	—	2001
744	—	901	617	Aleșd (haltă)	37	1532	—	1949
751	1522	920	628	Aleșd	35	1523	1443	1942
804	—	937	623	Telechin	29	1458	—	1925
815	1538	1006	631	Tileagd	24	1443	1425	1913
823	—	1023	639	Săcădat	16	1346	—	1855
839	—	1038	645	Oșorhelu	10	1331	—	1843
848	1601	1050	651	sos. **Oradea-N.-Vasaelia** pl.	4	1315	1357	1830
850	1602	1057		pl. sos		1310	1355	1827
856	1610	1105	654	sos. **Oradea-Mare** pl.		1300	1350	1820

București--Timișoara

Aretarea trenurilor Pers. No. 125	Lux. No. 0	Mixt No. 525	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 526	Pers. No. 126	Lux No. 8
1.2.3	1.	1. 2. 3.4.				1. 2. 3.4	1.2.3	1.
805	855	2010	10	pl. **București** sos.	599	540	2000	2805
810	—	2028		sos. **Chitila** pl. pl. sos.	589	522	1945	2251
822	—	2044			589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Ciocănești	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Ghergani	562	409	1606	2220
910	948	2212	42	Conțești	557	353	1856	—
920	957	2226		sos. **Titu** pl. pl. sos.	550	336	1845	2203
929	—	2256	49	Canton 35 (haltă)		312	1830	2155
—	—	—		Mătăsaru		—	—	—
944	—	2318	59	Găești	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Pietroaia	529	226	1758	—
1016	—	001	79	Leordeni	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Călnești	512	144	1733	—
1040	1110	034	93		506	127	1722	—
1052	1111	051		sos. **Golești** pl. pl. sos.	498	109	1710	—
1056	1125	106	101			055	1700	—
1110	1132	126		sos. **Pitești** pl. pl. sos.	490	038	1646	2046
1150	—	208	109	Pârvu		015	1618	2026
1209	1208	232	118		481	2356	1604	—
1231	1213	257		sos. **Costești** pl. pl. sos.	469	2325	1539	1951
1243	—	321	130	Stolnici		2315	1526	1943
1313	—	351	146	Corbu	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Potcovana	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Mierlești	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176		423	2122	1346	—
1453	1448	544		sos. **Slatina** pl. pl. sos.	409	2048	1317	1750
1504	—	558	190	Ion Kalinderu		2037	1307	1743
1535	1442	616	199		400	2016	1247	—
1548	1449	632		sos. **Piatra Olt** pl. pl. sos.	393	2001	1236	1714
1621	1505	720	206	Balș		1931	1221	1600
1643	—	745	219	Pelești	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Cârcea	364	1829	1135	—
1728	—	848	242		357	1813	1123	—
1740	1548	903		sos. **Craiova** pl. pl. sos.	348	1741	1102	1558
1800	1602	933	251	Işalnița		1703	1042	1542
1813	—	953	261	Coțofeni	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Răcari	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280		319	1556	957	—
1850	1644	1051		sos. **Filași** pl. pl. sos.	313	1540	945	1600
1900	1651	1103	286	Butoești		1516	931	1453
1916	—	1129	299	Strehaia	300	1454	916	—
1932	—	1154	311	Tâmna	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Prunișor	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Balota	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Șimian	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356		243	1153	739	1317
2113	1847	1439	364	sos. **Turnu Sev.** pl. pl. sos.	235	1129	720	1257
2144	1905	1515		Gura Văii Mehedinți		1059	649	1240
2158	—	1539	374	Vârciorova	225	1036	637	—
2212	1 92	1559	382		217	1016	624	1218
2222	1937	1615		sos. **Orșova** pl. pl. sos.	212	955	612	1207
2237	1949	1640	387	Topleț		939	600	1157
2304	—	1710	398	Băile Herculane	201	916	543	—
2326	2020	1741	406	Mehadia	139	842	529	1133
001	—	1820	410	Iablanița	189	821	506	—
019	—	1848	417	Crușovăț	182	747	457	—
034	—	1909	424	Domașna Cornea	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Poarta	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Teregova	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Armeniș	155	557	347	—
150	—	2108	440	Slatina mică	150	534	329	—
214	—	2142	455	Vâlișoara	144	518	306	—
225	—	2158	462	Cârpa	137	434	252	—
242	—	2243	468		131	418	241	—
258	2242	2302		sos. **Caransebeș** pl. pl. sos.	122	352	225	915
335	2252	2345	477	Zăgujeni		322	150	905
349	—	002	484	Căvăranu	115	304	136	—
402	—	021	492	Sacul (haltă)	107	244	122	—
409	—	029	495	Jena (haltă)	104	226	107	—
416	—	038	499	Găvojdia	100	217	058	—
425	—	054	504	Tapia (haltă)	95	208	049	—
434	—	106	510		89	151	039	—
442	2337	116		sos. **Lugoj** pl. pl. sos.	83	140	029	821
452	2342	142	516	Costeiu Mare (haltă)		104	2341	816
503	—	155	523	Belinț	76	051	2330	—
512	—	207	529	Chișătău (haltă)	70	040	2320	—
519	—	215	532	Topolovăț	67	030	2312	—
535	—	242	540	Șustra (haltă)	59	015	2259	—
542	—	250	544	Recaș	55	2353	2248	—
556	—	307	551	Senia (haltă)	48	2339	2236	—
603	—	313	554	Remetea Timișană	45	2328	2229	—
619	—	336	561	Giroda (haltă)	38	2315	2219	—
626	—	343	566	Zenta Nouă (haltă)	33	2303	2210	—
632	—	349	569	Timișoara fabrică	20	2256	2203	—
638	—	401	671		28	2250	2157	—
	050			sos. **Timișoara Ga-** pl.				
645	129	410	575	pl. **ra Dom. Elena** sos.	24	2235	2145	715

Brașov--Târgu Mureș--Feldioara Războieni

Pers. 191	Pers. 193	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Pers. 208	Pers. 194
1.2.3	1.2.3				1.2.3	1.2.3
800	1930		pl. **Brașov** sos.	342	1055	1701
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Preșner	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiș	322	1000	1615
859	2028	25	Ozum	318	950	1606
912	2041	30	Chileni	313	939	1557
920	2049				931	1550
935	2108	33	sos. pl. **Sfântul Gheorghe** pl. sos.	310	915	1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1534
953	2127	42	Bodoc	300	900	1526
1005	2139	49	Mălnaș	294	847	1515
1013	2147	53	Mălnaș Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tușnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tușnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Vorebiș	267	750	1424
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciului	247	712	1346
1153	2325				659	1331
1205	2400	104	sos. pl. **Madefalău** pl. sos.	239	644	1315
1211	006	106	Racoș	237	639	1310
1221	016	111	Mădărașu Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Câtra	226	621	1252
1237	031	118	Tomești	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureș Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voșlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	171	436	1036
1437	234	179	Galaș Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Toplița Română	158	411	1036
1509	306	194	Meșterea	149	352	1023
1519	315	199	Bănești	144	343	1010
1536	335	207	Poleți Ilva	136	330	949
1542	—	209	Sălard	133	—	—
1600	358	220	Răstosnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măieruș	108	236	855
1646	442	241	Ieciu	101	223	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoaia	82	133	802
1745	538	265	Ghernesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Ierneiul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureș (orașul de sus)	63	053	729
1825	615	283	sos. pl. **Tg.-Mureș** sos.	60	045	717
1900	710				026	709
1914	724	291	Nirăstău	51	013	657
1931	741	301	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	304	Ogra	39	2350	—
1946	755	307	Cipău	35	2340	629
1954	804	311	Iernuț	31	2332	621
2004	—	317	Cuci	25	2322	—
2011	820	320	Bogata de Mureș	22	2315	605
2017	826	323	sos. pl. **Ludoșul de Mureș** pl. sos.	19	2309	559
2022	828				2307	557
2034	840	329	Gheța	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	540
2100	906	342	sos. **Feldioara Războieni** pl.		2230	520

Copșa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor Pers. No. 214	Mixt No. 782	Pers. No. 216	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurile Mixt No. 781	Pers. No. 213	Pers. No. 215
1.2.3	1. 2. 3. 4.	1.2.3				1. 2. 3. 4.	1.2.3	1.2.3
1000	1815	2030		pl. **Copșa Mică** sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Șeica Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneș	21	510	659	1720
1111		2141	33	sos. pl. **Ocna Sibiului** (Băi) pl. sos.	13	—	642	1702
1112		2142				—	641	1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Șura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. **Sibiu** pl.	—	455	610	1630

Teiuș-Arad

Accel. 13	Pers. 187	Mixt. 755	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Mixt. 756	Pers. 188	Accel. 14
1.2	1.2.3	1234				1234	1.2.3	1.2
750	830	2215		pl. **Teiuș** sos.	231	420	1825	2331
—	838	2226	4	Coșlariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815	904	2300		sos. pl. **Alba Iulia** pl. sos.	211	333	1750	2305
817	910	2304	20			326	1740	2303
829	925	2323	30	sos. pl. **Vințul de jos** pl. sos.	201	308	1726	2251
831	930	2326	37	Tărtăria		300	1716	2249
—	942	2341			194	245	1701	—
850	954	2355	45	sos. pl. **Jibot** pl. sos.	186	229	1649	2230
855	958	2357	51	Vaida		224	1643	2225
—	1011	012	57	Orăștie	181	210	1632	—
—	1029	029	66	Turdăș	174	154	1617	—
—	1044	047			165	131	1538	—
934	1058	106	73	sos. pl. **Simeria** pl. sos.	158	110	1543	2145
944	1118	126	83	Deva		042	1513	2134
958	1138	146	89	Mintia	149	022	1456	2121
—	1150	201	93	Vețal	142	003	1440	—
—	1158	210	86	Brănisca	138	2354	1432	—
—	1205	217	102	Bretea Mureșană	135	2345	1425	—
—	1217	230			129	2332	1413	—
1031	1224	241	106	sos. pl. **Ilia** pl. sos.	125	2320	1405	2047
1036	1234	244	112	Gurasada		2311	1355	2042
—	1244	256	116	Câmpuri Surduc	119	2301	1346	—
—	1252	306	123	Burjuc	115	2252	1338	—
—	1306	322	129	Zam	108	2236	1330	—
—	1317	336	136	Ilteau	103	2223	1315	—
—	1333	353	146	Săvârșin	95	2204	1255	—
1135	1359	421	155	Varadia	85	2145	1240	1952
—	1417	439	164	Bătuța diviator	76	2115	1214	—
—	1431	457	171	Barzava	67	2056	1159	—
—	1445	513	176	Nadăș	60	2039	1142	—
—	1454	522	180	Conop	55	2027	1131	—
—	1503	533	188	Milova Odvos (diviator)	51	2017	1122	—
—	1516	547			43	2001	1110	—
1239	1531	607	196	sos. pl. **Radna** pl. sos.	35	1942	1055	1842
1244	1543	619		Baratca		1930	1043	1836
—	1551	628	201	Păuliș	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	GHIOROC	28	1914	1030	—
—	1612	649	210	Ciciri (diviator)	22	1859	1018	—
—	1625	705	217	Glogovați	14	1842	1005	—
—	1638	719	224	sos. **Arad** pl.	7	1828	954	—
1328	1650	735	231			1810	940	1752

Tipărit cu mașina rotativ Căartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Anul II. No. 318 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbata 10 Septembrie 1921

Înfrăţi

Administraţia Ziarului „Înfrăţirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952. SUB CONDUCEREA UNUI Director: D. TOMES Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
6 LUNI . . . . . 60 LEI
3 LUNI . . . . . 30 LEI

Misionari culturali?

De aproape o lună profesori englezi şi francezi aduşi cu mari jertfe din depărtatele lor patrii colindă ţara românească pentru a o face cunoscută şi iubită. Legăturile politice pentru a fi durabile trebuesc aşezate pe interese economice şi afinităţi culturale. Dar pentrucă pe cale economică Antanta e departe de a strânge relaţii prieteneşti cu noi fie din cauza valutei scăzute, fie din cauza îngustimei de vederi care conduce negustorimea anglo-franceză, guvernele respective s'au gândit să înceapă apropierea de România pe cale culturală.

Şi peregrinii politico-culturali au plecat cu îngreuiorul lor bagaj de cunoştinţe spre orientul apropiat. Odată ajunşi la noi s'au văzut obiectul unei admiraţii nestăpânite — cel puţin aşa li se arată — şi a unor solemne primiri oficiale.

Conferinţe la care asistau oficialii şi mondenii, banchete solemne, recepţii strălucite au urmat într'un vârtej ameţitor. Bieţii oameni, gârboviţi de muncă şi îmbătrâniţi deasupra manuscriselor colbăite sau în tăcerea laboratoarelor uluiţi de atâta curtoazie nu ştiau cum să interpreteze concertul de laude cu care erau întâmpinaţi. Neobişnuiţi cu atâta exagerare au bănuit la început că sunt obiectul unei superbe ironii.

În curând şi-au recunoscut greşeala şi atunci au rămas convinşi că nivelul întregii noastre lumi conducătoare şi intelectuale e mult inferior celei din Franţa sau Anglia.

Din fericire constatarea lor profund greşită, întrucât relaţiunile lor s'au mărginit la oficialităţi, iar greşala de neiertat a fost că nu s'au străduit a cunoaşte dacă nu a lega prietenii cu intelectualii cari, departe de a găsi vreo satisfacţie în tovărăşia oficialităţilor solemne şi nu totdeauna inteligente, studiază în liniştea bibliotecilor sau laboratoarelor.

Pe aceştia nu i-au cunoscut misionarii culturali francezi şi englezi, căci atunci cu siguranţă n'ar fi expus cu atâta gravitate teorii răstite de orice om cu pretenţii de cultură.

Afară de greşala noastră — am putea spune mania — de a primi ca bun orice ne vine din străinătate, trebuie să recunoaştem că nici guvernele francez şi englez n'au făcut o alegere fericită în persoanele profesorilor trimeşi.

Ar fi trebuit ca aceşti misionari să fie adânci cunoscători ai poporului român şi ai ţării româneşti şi însufleţiţi de dragoste frăţească faţă de tânără civilizaţie latină de pe malurile Dunării.

Departe de a cunoaşte România şi stările din ea, profesorii englezi nu cunoşteau nici măcar limba franceză care se vorbeşte aşa de mult la noi.

In acest caz ce atracţie puteau să aibă conferinţele lor asupra Auditorului dacă noutăţile învechite pe care le revelau publicului românesc mai erau aduse la cunoştinţa şi în limba lui Shakespeare. Greşala de neiertat a profesorilor este că s'au lăsat a fi înduplecaţi de oficialitatea engleză pentru a veni într'o ţară pe care până acum cu siguranţă că o credeau situată undeva departe, în Asia centrală de pildă.

Şi dacă aşezarea el geografică o situau la aşa depărtări ce idei puteau avea despre cultura acelui popor. Faptul că înainte de a veni aici nu şi-au dat silinţă să culeagă informaţiuni exacte asupra ţării: oamenilor şi stării culturale a ţării li pune într'o lumină defavorabilă. Şi informaţii puteau lua de la foarte mulţi colegi de profesorat cari se fălesc cu studenţii români: muncitori serioşi, aceştia câştigă locurile de căpetenie chiar asupra studenţilor autochtoni prin concursuri foarte severe.

In rezumat ne vedem puşi numai în faţa greşelilor de procedare: 1, greşala guvernelor francez şi englez că au trimes oameni nepregătiţi din punctul de vedere al cunoaşterii ţării noastre; 2, greşala sau poate insuficienţa lor ca oameni de ştiinţă de a căuta să pătrundă adevărata stare de lucruri de la noi. Aceasta e de sigur aceea care nu poate fi ertată.

Puţină osteneală de a cunoaşte adevărata România n'ar fi stricat distinşilor oaspeţi străini, cu atât mai mult cu cât sunt oameni de ştiinţă şi ca atare trebuie să facă toate sforţările pentru a descoperi sub aparenţele realitatea în toată goliciunea ei.

Ne pare rău că n'au făcut-o şi de aceea constatăm că n'au corespuns aproape de loc misiunei care li se încredinţase. Să nădăjduim că pe viitor asemenea lipsuri vor fi împlinite pentru prestigiul culturii occidentului şi pentru binele nostru.

Evenimentele zilei

Partidul lui Streseman şi reintoarcerea Monarhiei în Germania

Intr'un discurs pronunţat la Magdeburg, Streseman nu tăinueşte că partidul său doreşte reintoarcerea monarchiei însă numai atunci când majoritatea poporului german, exprimă formal această dorinţă.

Ciocniri cu Cehoslovacii

Bandele maghiare pregătesc un atentat contra capului de pod dela Bratislava. In această regiune funcţionează şi face inspecţii Friedrich ca comandant. El recrutează voluntari, în majoritate studenţi universitari.

Ungurii atacând la Astinhof au fost respinşi având 6 morţi şi mai mulţi răniţi, iar cehoslovacii 2 morţi.

Dezechilibru sufletesc

De abia acum când vedem cu câtă greutate şi cu câtă încetineală se face reintrarea în normal a vieţii omeneşti, ne putem da seamă ce fur uriaş a stârnit în sufletele grozăviile şi teroarea unui război cum n'a mai fost până acum. Şi greutatea aceasta de-a ne întoarce la vremile de dinainte de război greutate ale cărei cauze aparente le căutam în distrugerile şi în jertfele pe cari le-a îngrămădit războiul, se datoreşte în realitate numai dezechilibrului psihic în care se bate omenirea după grelele încercări prin care a trecut. Lipsurile, necontenita încordare serioasă, grijile, consumaţia enormă de energii, variaţiunile de fiecare clipă ale stărilor sufleteşti, nesiguranţa şi greutatea vieţei sunt cauzele acestui dezechilibru, ale cărui consecinţe le întâlnim acum la fiecare pas şi care întârzie reintrarea la normal. Căci este înmiit mai greu să refaci un suflet decât să ridici o uzină sau să clădeşti un pod.

De sus până jos, pe toată scara activităţii omeneşti, consecinţele dezechilibrului acesta împiedică o liniştită aşezare a omenirii pe muncă serioasă şi fecundă. Sufletul nostru răscolit şi dezorientat, se găseşte acum deschis celor mai autopice idei şi gata să păzească la realizări imposibile. Incercaţi de sentimente contrarii cu o receptivitate psihică sporită peste măsură, noi bâjbâim şovăitori şi dezorientaţi, în căutarea unei eşiri care nu este nicăeri.

Navem decât să privim o clipă în viaţa politică, ale cărei manifestări sunt mai lesne de prins şi vom vedea din sbuciumul ei, din inconsecvenţa actiunilor, din violenţa conflictelor, din mulţimea curentelor, din patima luptei, din divergenţele de idei şi de opinii, până cât de profund este acest dezechilibru şi al doilea, şi mai ales ce efecte dăunătoare are.

In viaţa socială chiar unde manifestările de deschilibru sufletesc sunt mai greu de observat din cauza amploarei şi complexităţii lor, un cercetător mai atent găseşte totuşi repede urmele lor. Oare violenţa luptei pentru existenţă şi spiritul de exploatare de de astăzi, nu dovedesc în deajuns că omenirea şi-a pierdut cumpăna sufletească.

Dar şi în viaţa intelectuală, aceia care ar fi trebuit să rămână cea mai puţin atinsă de furtuna războiului ,dezorientarea şi dezechilibrul se vădesc cu acelaşi forţă. Căci este dadaismul, ce înseamnă elucubraţiile cari umplu samedente de publicaţii şi de reviste, dacă nu manifestările unui spirit zăticnit, dezorientat, aproape bolnav?

Pentru a ieşi din nevoile şi greutăţile vremii ne trebuia înainte de toate să refacem sufletele să ne recăpătăm echilibrul şi sănătatea morală.

† GAVRIIL PRECUP

Poporul român din Transilvania pierde pe unul din bunii şi vrednicii săi fii. Gavriil Precup, valorosul profesor, timp de aproape un sfert de secol, al şcoalelor din Braj şi dela Unire încoace, Directorul Învăţământului secundar din Resortul Instrucţiunii şi-a dat, eri, 7 Septembrie, ora 4 după suferinţe ce l-au făcut să-i dorească însuşi deslegarea din viaţă sufletul său ales în mâinile Domnului.

Vestea morţii, premature şi neaşteptate, a acestui distins şi preţuit compatriot va provoca, negreşit, în rândurile societăţii româneşti de dincoace de munţi şi în multe cercuri de dincolo, adâncă şi sinceră durere. Căci Gavriil Precup n'a fost numai un eminent învăţător şi educator al generaţiilor de tineri ce s'au perândat, în trupul apostolatului său, pe băncile bătrânelor şcoale din Blaj, ci şi un militant, unul din cei mai aprigi, ai vieţii noastre naţionale, pe teren cultural, social, politic şi chiar economic.

Cine din cunoscătorii vieţii publice româneşti din ultimele două decenii nu ştie cu câtă râvnă şi pricepere a stat el neîntrerupt în serviciul tuturor societăţilor şi operelor de cultură naţională, în deosebi a celor menite să răspândească această cultură în massele poporului ţăran, — cum s'a străduit, o viaţă întreagă, pentru răspândirea meşteşugurilor printre Români şi pentru organizarea socială, prin tot felul de însoţiri, a meseriaşilor săi din Blaj, — cum asprijinit, cu modestele sale mijloace materiale, dar cu marile sale puteri sufleteşti, atâtea din întreprinderile economice-financiare, ori bancare, odinoară şi ele de consolidare a poziţiei noastre naţionale, — cum, în fine, a luptat, în viaţa politică, până în ultimele sale zile, ca gregar disciplinat şi entusiast al partidului naţional, nici odată obosit sau descurajat, totdeauna plin de credinţă şi nădejde.

Cu deosebire însă, Gavriil Precup a muncit, cu zelul şi pregătirea pe cari le trăgea din vocaţia sa înăscută şi din experienţa sa îndelungată, la întocmirea noului învăţământ secundar de dincoace de munţi, în calitatea sa de Director al acestui învăţământ în Resortul Instrucţiunii. Când se va face istoricul organisaţiei vieţii noastre de stat din Transilvania şi se va putea distinge şi aprecia lucrarea fiecăruia din cei ce au contribuit la această mare şi dificilă operă, numele lui Gavriil Precup vă fi ură şi el la loc de onoare, ca unul ce a zidit la temelia pe care este a se desvolta şi consolida, prin cultură, viitorul Statului român întregit.

Dar nu într'un necrolog de ziar, scris în fuga condeiului şi sub emoţia despărţirii veşnice, se poate fixa şi caracteriza, în întregul său, activitatea unui om de meritele mult regretatului nostru defunct. Depunem deci o lacrimă de sinceră durere şi vie recunoştinţă pe mormântul celui ale cărui rămăşiţe pământeşti se duc acum să se aşeze şi să se odihnească, de toată truda unei vieţi bine împlinite, în Blajul său scump, — în pământul sfinţit de mădularele atâtor iluştrii şi bine meritaţi fii ai neamului şi lângă acel Câmp al Libertăţii pe care — încă la 3/15 Maiu din anul acesta — răsuna glasul plin de căldură şi de simţire patriotică al Profesorului ce vorbia foştilor, săi elevi — vai, pentru cea din urmă oară! — de faptele mari ale strămoşilor, al căror vrednic urmaş s'a arătat a fi fost, prin toată viaţa sa, Gavriil Precup.

***

Repartizarea vaselor dunărene ale puterilor centrale

— Declaraţiile arbitrului american —

Zilele acestea a sosit la Paris venind din Viena d-l Hines, arbitrul repartizării vapoarelor în Europa.

Hotărîrea d lui Hines în chestia repartizării vaselor de pe Dunăre ale foştilor inamici a confirmat o mare parte din capturile făcute de Jugo-Slavia şi România în cursul războiului, dar a dispus ca alte 50.164 tone capturate în război să fie înapoiate de aceste ţări, Austriei şi Ungariei fiindcă, după părerea sa, aceste vapoare nu erau posibile de captură. Deşi decizîunea arbitrului lasă acestor ţări un răgaz până la 2 Octombrie ca să efectueze restituirea, Jugoslavia a început de pe acum să restituie aceste vapoare, iar România face de asemenea pregătirile necesare în scopul acesta.

Arbitrul a mai cerut Germaniei, Austriei şi Ungariei să cedeze 70861 tone de corăbii şi 3850 H. P. de remorchere Cehoslovaciei şi un număr de vapoare de pasageri Cehoslovaciei, Jugoslaviei şi Romaniei. Dar cele trei ţări cari trebue să primească vapoarele au acceptat cu bună voinţă propunerea făcută de Germania, Austria, şi Ungaria ca, în interesul navigaţiei pe fluviul şi mai ales spre a nu aduce un prejudiciu transportului de cereale, să se amâne livrarea acestor vapoare până la sfârşitul sezonului de navigaţie, probabil în cursul lunei Decembrie.

Căutând să amelioreze condiţiunile de transport pe Dunăre delegaţii Ungariei, Cehoslovaciei, Jugoslaviei, şi Române,

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

s'au înțe'es asupra tuturor punc-telor privitoare la materialul de regularizare ce urmează a se ceda, precum s'au înțeles și asupra valoarei acestui material De asemenea au intervenit acorduri cu privire la cedarea materialului de regularizare înainte s'au la 11 Octombrie, așa ca lucrările pentru curățarea Dunărei pentru navigație să poată progresa repede, pe câtă vreme, după tratatele de pace, Ungaria ar fi putut să refuze predarea acestui material până la 1 Decembrie. S'au angajat negocieri pentru scoaterea la suprafață a unui număr de vapoare cufundate în Dunare în cursul războiului.

Școala normală „Andrei Șaguna" din Sibiu

Date statistice. — Conferințe profesorale. Mijloace de învățământ. — Școala de aplicație. — Societatea de lectură. — „Andrei Șaguna". — Biblioteca.

Această instituție culturală a Sibiului aparține Arhidiecezei române din Transilvania. Anul școlar 1920—21 s'a început în localul seminarului Andreian.

Un eveniment foarte îmbucurător și cu o influență binefăcătoare asupra instrucțiunei și în general asupra întregei vieți școlare din anul acesta, a fost că la stăruințe I. P. S. S. Arhiepiscop și mitropolit Dr. N. Bălan Ministerul de război în înțelegere cu Ministerul Cultelor a cedat pe timp de trei ani cazarma Grănicerilor din Sibiu pentru școala normală „Andrei Șaguna."

In această cazarmă care a fost luată în primire de direcția școalei 20 Sept. 1920 a fost instalată școala și internatul ei. In acest nou local. Consistoriul arhidiecezan a admis să funcționeze și un internat pentru adăpostirea elevelor care urmează regulet cursurile școalei normale.

In anul școlar 1920—21 s'au înmatriculat în totul 195 elevi.

In cursul anului școlar au părăsit școala în totul 7 elevi. Prin urmare s'au prezentat la examenul de fine de an în total 188 elevi.

Elevi particulari în acest an școlar au fost: în total 33 elevi.

Conferența profesorale.

Corpul didactic în cursul anului școlar 1920—21, a ținut 12 conferențe — afară de conferențele pentru examene și de clasificare. In aceste conferențe au fost desbătute chestiunile curente de ordin didactic, administrativ și disciplinar.

A mai ținut o serie de conferențe didactice, în cari s'a ocupat exclusiv cu Planul de învățământ al școalei normale cu 8 clase.

Mijloacele de învățământ

Ca mijloace de învățământ au fost la dispoziținea profesorilor și elevilor modeste colecții de aparate fizice, chemice, geografice, colecțiile de botanică, zoologie, geologie și economie, de cari dispune școala, apoi biblioteca școalei și biblioteca societății de lectură „Andreiu Șaguna" a elevilor.

Mai frumos a sporit biblioteca școalei, care arată la fine anului o creștere de 654 opuri în 702 volume, numărând în total 1687 opuri în 2389 volume.

Școala de aplicație

Școala de aplicație la începutul anului școlar 1920—21 a funcționat pe lângă școala normală în localul seminarului „Andreian", fiind organizată cu 6 clase și un învățător.

Deodată cu școala normală însă s'a instalat în aceiași clădire și Orfelinatul ortodox român din Sibiu, astfel orfanii au fost primiți în școala de aplicație, dând un însemnat contigent de elevi.

In 10 Noembrie 1920, școala de aplicație număra 118 elevi.

Elevii clasei a VIII normale au făcut zilnic lecții în școala de aplicație sub supravegherea învățătorilor, iar de două ori pe săptămână lecții de model în fața profesorului de pedagogie Dr. Nicolae Regman, care este și directorul școalei de aplicație, directorul școalei normale și a profesorilor de specialități.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna"

Societatea și-a început activitatea în 4 Octombrie 1920, când conform dispozițiunilor din statut, sub conducerea d-lui director al școalei Dr. Vasile Stan și-a ținut ședința de constituire. alegându-se prezident al societății d-l Aurel Popoviciu, profesor.

Societatea astfel constituită a ținut în decursul anului 2 ședințe publice, 13 ședințe ordinare, 1 ședință administrativă și o ședință de închelere.

In anul de gestiune 1920—21 numărul membrilor activi a fost 112, iar al celor asistenți 76.

Prima ședință publică a ținut-o societatea în 12 Decembrie 1920 în colaborare cu Societatea de lectură a elevilor Seminariului „Andreian", în memoria fericitului în Domnul marelui archiepiscop și mitropolit Andreiu baron de Șaguna.

Biblioteca societății de lectură

La finea anului de gestiune 1920—21 biblioteca societății, conform inventarului, constă din 1695 opuri în 1987 volume.

In sala de lectură au fost puse spre cetire în decursul anului foi pedagogice, politice, economice și politico-sociale, parte abonate, parte gratuite.

Din cele expuse mai sus se poate deduce până la evidență străduința lăudabilă depusă de conducătorii acestei instituții culturale în frunte cu directorul ei d-l Vasile Stan, pentru a înzestra pe viitorii dascăli nu numai cu cultura și educația necesară ci și pentru a-i pătrunde de spiritul de datorie tot atât de trebuitor pentru opera de luminare a satelor.

Cetiți „Infrățirea"

ECOURI

Walter Scott și renumele.

Walter Scott, a cărui aniversare de 150 de ani de la naștere, a fost serbată la Edinburg și în întreaga Anglie, pare să nu fi pus mare preț pe faima sa artistică, de care s'a bucurat de altminteri în mare măsură și în tot timpul vieții.

Când i s'a oferit demnitatea de „Poeta hauneautus". o refuză pur și simplu și consideră scrierile sale numai ca mijloc de a-și menține poziția de gentleman.

Prefera să fie cunoscut ca „Scott de Abbotsford" de cât ca autor a lui „Wavorley".

A asçuns mult timp că era autor al acestui roman, care a devenit atât de curând renumit și era foarte dezolat când a fost demascat la curte.

Na fost tocmai norocos ca ca om de afaceri, participând la tipografii și institute de editură, și scrise multe din operile sale în grabă și numai pentru a câștiga bani, el care în tinerețea sa a trăit într'o uitare romantică visând din cronica familiei Scott și Rutherford, strămoșii săi, el care ca adolescent a petrecut o noapte în continuă frământare scrind și creind lucruri noi asupra baladelor Leonorelor de Burger.

Călăreț și vânător pasionat avea mai mult noroc la vânatoare de cât la masa de scris.

Fiica sa fiind întrebată cum i-a plăcut „Castelana lacului". răspunse că n'a citit-o :

„Tata spunec a nu'e nimic mai rău pentru tineri de cât să citească poezii proaste".

Expoziția internațională de cărți la Florența

Florența pregătește pentru primă vara lui 1922, diferite exhibiții artistice și culturale printre cari citâm în primul rând expoziția internațională de cărți de sub egida asociației editorilor din Milano cu participarea Asociației Leonardo.

In cadrul acestei expoziții, vor fi organizate alte expoziții industriale și artistice cari au vre-o legătură cu cartea.

Astfel spre exemplu vor fi secțiuni rezervate desenatorilor de cărți, fotografilor. De o deosebită importanță va fi secțiunea ziarelor.

Ea va cuprinde material antic și modern, care va da amănunte asupra istoricului precum și asupra importanței și respândirei presei.

O secțiune pentru cultura populară va arăta vizitatorului activitatea întreprinsă pentru răspândirea culturei cu ajutorul cărților în Italia și în alte țări.

Pia a mondială a cărților a primit cu entuziasm ideea organizării acestei expoziții, dovadă numeroasele planuri de congrese ce se vor ține cu ocazia aceasta la Florența.

Intre aceste congrese citâm între altele: Congresul editorilor congresul culturei populare și unul al ziariștilor.

Cronica muzicală

— Opera maghiară: Trovatore —

La a doua reprezentație de Operă a teatrului maghiar, „Trovatore" de Verdi a văzut lumina rampei.

Și de această dată am avut fericita ocazie să admirăm vocea frumoasă și bogată a d-nei Elena Levay, care ne-a dovedit încă de mult că este o primadonă de valoare. Cântând cu multă distincție, cu o emisiune naturală foarte ușoară, cu note acute plăcute și cu agilități bine executate, d-sa ne-a dat o Eleonoră, cum puține s'au mai auzit.

Domnul Bretan a vrut să fie mai agreabil în contele Luna; pe alocurea chiar a reușit.

D-l Takács cam nepotrivit rolului, a făcut toate sforțările pentru a o scoate la un sfârșit mai mult sau mai puțin onorabil.

Ne este penibil să vorbim de d-ra Mihalfy.

Orhestra s'a prezentat mai coherentă și mai bine stăpânită de dirigent, care a condus-o cu multă pricepere și cu o vădită tendință de-a realiza lucruri frumoase.

R. C.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Portretele lui Dante

— Cu prilejul celui de al șaselea centenar —

Se apropie al șaselea centenar al lui Dante. Ravena, Florența și Roma vor sărbători cum se cuvine pe l'altissimo poeta. Franța va trimite ca reprezentanți pe cei mai eminenți dantologi. Dacă Pascal l-a ignorat pe Allighieri, dacă des Brosses a mărturisit că Dante îl obosea, dacă Voltaire nu l-a onorat decât cu insulte, un veac de erudiție franceze a reparat insultele aduse. Elegantul Buletin al Jubileului condus de D-ni André Peraté și Henry Cochiu aduce osanale lui Dante. In același număr D-l Masseron spune că nu citește un ziar fără a întâlni numele lui Dante și descopere chiar câteva vesele curiosita dantesche.

Toate bune, dar cum să ni-l închipuim pe divinul poet? Dintre atâtea portrete pe care imagine s'o invocăm? Din toate tainele a care-l înconjură, aceea a iconografiei lui nu-i cea mai nepătrunsă. Boccacio în Vita di Dante, vorbește de înfățișarea sa melancolică, de părul lui negru, des și creț și de barba lui!

Dar unde găsim portretul lui Dante cu barbă! Se crede că grupul giottesc din biserica Santa Maria în Porto fuori din Ravena reprezintă pe Allighieri vorbind cu Guido da Polenta. Ambile personagii au bărbi mari, dar prea se aseamănă așa încât trăsăturile și bărbile lor sunt convenționale. Identificarea e suspectă.

In toate celelalte portrete poetul apare ras. Știm că figurează printre cei aleși din Judecata din urmă, pictată de Giotto în capela Magdelenei din palatul Podestat din Florența. Profilul e juvenil și serafic. Giotto l-a cunoscut pe Dante așa cum l-a pictat! Dată executării portretului nu coincide cu vârsta aparentă a poetului. Acest Dante al marelui trecentist n'are mai mult de 25 de ani și nu scrisese Commedia. Prin urmare pictorul nu putea ghici gloria, scriitorului așa încât să-l așeze printre Eletii, alături de pe sonagii importante ca Robert d'Anjon și cardinalul Bertrand del Paget. Giotto după cât se pare a decorat capela Bargello după moartea lui Dante. Astfel se explică prezența poetului în rândurile fericiților. Și nimic nu ne poate împiedeca să Presupunem (cu toate că lipsește dovada măcar a unei simple întâlniri între Dante și Giotto) că pictorul personifica pe poetul ales fixând trăsăturile lui Allighieri când era tânăr. Pentru Richard Holbrook (Portraits of Dante from Giotto to Raffael) acest Dante de la Bargello ar fi inspirat decoratorul unui manuscris palatin de la Biblioteca națională din Florența, unde Allighieri reapare de profil, tânăr, suberb dar gânditor și disprețuitor. Din acest portret ar deriva bronzul de la Neapole care fixează definitiv fisionomia lui Dante — buze răsfrânte, bărbie ascuțită, nas covoiat — acela pe care Rafael l-a investit cu pecetea universalității.

Dar ce-i cu barba poetului? Stolbrook vorbește de ea cu indiferență. Tot să ai barbă și s'o porți un timp după care s'o razi. Barba asta are secretul ei.

In ce privește genealogia stabilită de criticul englez ea nu-i admisă de toată lumea. După Corrado Ricci, tipul dantesc, plictisit, disprețuitor. consacrat de tradiția veacurilor, ar fi datorit unui portret pictat de Taddeo Gadoli în biserica franciscană Santa Croce din Florența.

Din nefericire această operă nu mai există! Prin urmare e cu neputință de determinat punctul de plecare iconografic al lui Dante posomorât care pare a spune „cât e de amară pânea dată de pomană și cât e de greu drumul când trebui să urci și să cobori scara altuia". Această iconografie s'a impus de mult după o mărturie ciudată: o fecioară cu figura mistică, severă și obosită pictată de un trecentist anonim pe un stâlp a unei basilici vechi de lângă Bagnacavallo. Fără îndoială madona asta are chipul lui Dante, — cel tradițional — și portretele următoare ale poetului îi vor semăna, fie că vor fi pictate de Orcagrea, Michelino, Andrea del Costagno, Luca Signorelli, Borgognone, Rafail, ori sculptate de Torrigiani sau Pietri Lombarilo.

Acum trei ani la Pimini, în timpul lucrărilor începute la biserica Sfântul Augustin după cutremur, s'a descoperit un ansamblu de picturi de Giotto și apăru atunci din profile, s'ah, cu coroana pe frunte și bărbia poruncitoare, Dante. Excelentul critic Malaguzzi-Valeri scria: „Descoperirea neașteptată a unui portret al lui Dante, simbol al italianității și personificarea culturei noastre n'ar fi avut odinioară însemnătatea unei preziceri". La 2 Ianuarie anul trecut s'a făcut altă descoperire care a produs o și mai mare senzație. In biserica Sfântul Francisc din Ravena unde a fost îngropat Dante s'a descoperit pe lângă alte picturi trecentiste și un personaj văzut din profil, tânăr, superb, învăluit în cutele mantei, cu bărbia pe mâna stângă, cu mintea perdută în visuri sau meditații. Aceasta nu era decât imaginea idealizată a poetului. Detaliu curios: chipul sculptat în 1483 de Petro Lombardo pe mormântul lui Altissimo poeta seamănă cu cel din această frescă. Savantul Bollettino publicat la Ravena cu prilejul celui al șaselea centenar spune că poporul ravenit a venit cu mic cu mare să contempleze descoperirea, „crezând că divinul poet, după atâtea veacuri, reapărea în biserica sa pentru a medita asupra iminenții centenarului său".

Cronica politică

Prăbușirea dela Alba-Iulia. In timp ce membrii guvernului, în frunte cu generalul, își prăpădesc vremea și cheltuiesc banii țării organisând întruniri și banchete pentru a reface basa electorală a partidului averescan, la Alba-Iulia s'a întâmplat o nenorocire care, în situația politică de astăzi, capătă caracterul unui avertisment. In ziua de 1 Septembrie, adică tocmai la data când guvernul se găsia în plină propagandă electorală, declarând pretutindeni că nu înțelege să se despartă de putere, pavilionul Incoronării dela Alba-Iulia s'a prăbușit acoperând sub dărâmături zece lucrători, dintre cari nouă au fost grav răniți, iar unul a rămas pe loc în agonie.

Este acesta un fapt care, sub forma crudă a dezastrului material, vine să ne arate resultatele guvernării averescane.

Căci lucrările pentru Incoronarea de la Alba-Iulia reprezintă în mic toate păcatele guvernului de azi. Favoritismul, incapacitatea, graba și risipa, — nimic nu lipsește din modul în care au fost concepute și executate lucrările de la Alba-Iulia pentruca ele să devie însăși icoana guvernării actuale. Date fără concurs unui singur om, făcute în pripă și cu material de adunătură, aceste lucrări întrunesc perfect cele trei caractere ale activității de până acum a guvernului Averescu: *incapacitatea*, *improvisația* și *risipa banului public*. Și de aceia, resultatul nu putea fi de cât *prăbușirea*.

Dar prăbușirea de la Alba-Iulia nu este de cât un avertisment. Păstrând și mai departe guvernarea actuală, vom avea cât de curând o altă prăbușire care aceia, va aduce după ea nu moartea a zece oameni, ci distrugerea unei țări întregi.

Să fie oare așa de mare inconștiența guvernanților de azi în cât să nu-și înțeleagă datoria de a părăsi conducerea țării de cât în ceasul prăbușirii generale?

Revista presei maghiare

Să salvăm ce se mai poate salva

Conducătorii confesiunilor maghiare în dorința lor de a anihila funcțiunea forțelor școalelor de stat române ti, au ordonat ca în toate parochiile să se ridice câte o școală confesională. Pe lângă scopul afirmat de apărare a limbii și culturii maghiare ei mai intenționează și îndepărtarea influenței directe a statului în educația fiilor de maghiar.

Ocupându-se de acest ordin ziarul „Keleti Ujság" scrie următoarele:

„E în general știut că numai școala confesională se apropie de idea culturală care pe lângă educația cetățenească, sau mai bine zis paralel cu aceasta, face posibilă și cultivarea simțului de rasă. Prin urmare politica școlară a confesiunilor nu servește irredentismului, ci tinde spre îndeplinirea acelor datorințe pe cari le avem față de stat în urma noului situații, dar le avem și față de Maghiarime".

„Pentru asigurarea acestei educații cu scop dublu e o necesitate că în fiecare comună maghiară să se ridice o școală confesională, însă înființarea lor nu se poate face cu repezicunea ce o cred conducătorii confesiunilor".

Amintește apoi că sforțarea pentru ridicarea cât mai grabnică a tuturor școalelor confesionale ar însemna nimicirea în fond a chestiunei sociale neglijându-se realitățile vieții dintre cari prima e satisfacerea cerințelor învățătorilor confesionali maghiari. Ei nu mai pot face jertfe pentru naționalism, ci Maghiarii în situații mai bune materiale sunt chemați să le vie în ajutor.

„In astfel de împrejurări trebue să renunțăm la înființarea imediată a școalelor confesionale. Aceasta o impune confesiunilor lipsa materială. Putincele mijloace materiale de cari dispune să le folosim deocamdată numai pentru întărirea punctelor celor mai periclitate, iar în regiunile unde Maghiarii locuesc în masse mai compacte să ne mulțumim cu școalele de stat cu limba de propunere maghiară. Trebue să pretindem guvernului că în fiecare comună să admită în mod proporțional învățătorii maghiari.

Școalele de stat cu limba de propunere maghiară și mai puțin școalele confesionale cu învățătorii bine plătiți sunt o garanție mai sigură pentru desvoltarea noastră decât școalele confesionale cu puține forțe materiale".

Impresii din Belgrad

D-l Jaszi Oszkar, distinsul sociolog maghiar refugiat la Viena, își scrie în ziarul „Becsi Magyar Ujsag" impresiile ce le-a cules în călătoria sa la Belgrad. — „Inainte de toate — scrie d-l Jaszi — trebue constatat că opinia publică din Belgrad pe urma ultimelor evenimente este nervoasă și agitată, pentru care motiv politicii responsabili nu bucuros se declară înaintea publicității.

In conversațiuni private însă toți recunosc că evacuarea jud. Baranya înainte de ce guvernul Horthy ar fi îndeplinit condițiunile tratatului dela Trianon, a fost o mare înfrângere diplomatică pentru mica antantă... Durere, o mulțime de împrejurări au contribuit la înfrângerea punctului de vedere jugoslav. Cauza principală a fost că nu am aranjat dinainte chestiunea pe cale diplomatică, ci au lăsat-o pe momentul din urmă, când chestia evacuării devenise definitiv actuală. Au întreîăsat cu totul să informeze Consiliul suprem de ceeace se petrece în Ungaria și că acolo toate dispozițiile tratatului dela Trianon au rămas pe hârtie... Cu altă ocasie am sulevat ideia unei colaborări a democrației jugoslave și maghiare. Nu am tăinuit că emigrația democrată și socialistă nu o află destul de hotărâtă și de energică politica externă a micei antante față cu sistemul lui Horthy... Distinsul politic numi-a răspuns — scrie Jaszi — că ei doresc foarte mult ca democrația maghiară să ia cât mai curând guvernarea Ungariei. Și încă din mai multe motive: Unul, cel mai important este un motiv sentimental și anumit că opinia democrată a Jugoslaviei îi stimează și iubește pe conducătorii democrați unguri. Dar și din motive de politică reală, a spus politicul sârb, noi nu putem colabora decât cu democrația maghiară. Căci sistemul lui Horthy nu se poate susține, iar noi nu putem urma o politică conciliantă cu acea Ungarie, care se gândește și prepară mereu revanșa, care vrea să restaureze pe Habsburgi și care vre-a să reîntroneze feudalismul. Și în fine și din motive internaționale... După părerea mea Ungaria independentu ar rupe radical și definitiv că ori ce utopie de revanșă.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE ȘI PIANE
467 priviți expoziția
primei fabrici de mobile
soc. pe Acțiuni
SZEKELY și RETI
TÂRGUL-MUREȘ.

Șepci
pentru liceu brodate și nebrodate se găsesc cu preț de concurență la
FRAȚII FUHRMANN
892
Cluj, Str. Iuliu-Maniu No. 1
și
Piața Ștefan cel Mare 7.

Mișcarea spartachistă în Bavaria

Socialiștii bavarezi sunt decisi să lupte cu hotărâre în contra politicei reacționare a guvernului din Münich. Presa stângei vorbește chiar de o despărțire a Franconiei de Bavaria superioară.

Ziarul social-democraților din Nurenberg „Social - demokrat" scrie „Dacă guvernul din Münich persistă în atitudinea sa intransigentă, este posibil ca Bavaria de nord să se separe de Münich.

Ferdinand al Bulgarie la München

Se semnalează sosirea la Munich a lui Ferdinand, al Bulgariei.

Cu toate că fostul țar călătorește incognito, el a primit vizita câtorva dintre membrii bine cunoscuți ai organizațiilor militare și monarhiste. — (Rador)

Citiți „Infrațiriea"

Judecarea marelui proces al complotiștilor din Ardeal

— Ziua II. —

Sedința de dimineață

Incă dela ore 8 și jumătate sala dezbaterilor era aproape plină de curioși în majoritate străini care veniau să asiste la desbaterile procesului marelui complot descoperit în Ardeal.

La ora 10 grefierul anunță curtea care intră în sală, și dezbaterile încep.

Se la interogatorul acusatului Hannig Géza din Satu-mare. Acesta declară că într adevăr a fost spion însărcinat de birouri de spioni din B-Pesta și că în acelaș timp a dus mulți informații Comand. districtului II din Debrețin referitoare la mișcările trupelor românești din Ardeal și asupra situației funcționarilor care n'au depus jurământul statului român. La întrebările puse de D-l Președinte ai curței acuzatul recunoaște că a primit trei scrisori de pânză dela B-Pesta și că le-a înmânat lui Kulesz și Szilágy. Mai departe declară că a purtat corespondență secretă între șefii Biroului de spionaj din Ungaria și o parte din acuzații din sală — și că parola de care se folosea era „Oltean — La Cluj declară a uitatul că avea însărcinarea să aibă o întrevedere cu generalul Flor și să înmâneze acestuia 1500 lei, dar de orece generalul Flor nu era în Cluj a dus banii înapoi.

Un român în ajutorul spionului.

In continuarea Hanig declară că a fost și în Sighetul Marmației pentru a găsi informații referitoare la Reg. 81. Aci întâlnește pe Vasile Ilie fost coleg de liceu și fără înconjur îl roagă pe acesta să-i procure lista ofițerilor Regimentului, Ilie își procură toate datele cerute și le predă lui Hanig.

Tot în Sighetul Marmației întâlnește pe Iosif Szilagyi, căruia îi predă o blancheță scrisă cu mașina pe pânză de matasă și cere informații militare despre regimentele 81 și 104.

Szilagyi recunoaște că a primit blancheta. Nu a cetit-o însă pentru ca scrisoarea nu se putea recunoaște Hanig nu i-a explicat însemnătate blanchetei decât numai după reîntoarcerea sa dela El sabetopot.

Semnul distinctiv o cruce pe unghii

Hanig continuă cu informațiile sale în Dej. Aci neavând cunoscuți a complectat numele ofițerilor prin informații cerute dela soldați. Reîntors a doua oară la Dej face cunoștință cu funcționarul ceferist Bartha.

La Bartha a fost îndrumat de Comandamentul districtului II. din Debrițin. Prezentându-se la casa de bilete de la gară, întinde mâna astfe ca Bartha să observe crucea desemnată pe unghie. E poftit în birou unde dă și parola.

Bartha declară că n'a observat semnul distinctiv și l'a primit crezând că aduce vești dela ratele său din Debrețin

Hanig afirmă că în cancelarie a scris informațiile primite dela Bartha despre transporturile militare și despre recrutări.

In Baia-mare.

După trecerea granițel, spionul Hanig e găzduit în Baia-mare la proprietarul Mikola. Acesta îl îndrumă pentru a cere informații dela locot. în res. *Hullain*. Comunică lui Hullain că e trimisul secret al Comandamentului II. din Debrețin. Se plânge că Hullain a promis tot ce-i cerusse însă niciodată n'a predat nimic.

In Satu-mare.

Pentru Satu mare Hanig primește recomandație să cerceze familia Varga. Aci se interesează de preotul catolic Serafin. I se promite întâlnirea cu Serafin pe a doua zi între orele 8—9 amintind parola „Sfântul Anton". A doua zi se întâlnesc. Hanig comunică parola, predă scrisoarea către preotul Irányi și cere informații militare.

Părintele se indignează

Părintele Sefarin indignat răspunde că n'a amestecat numele sfinților în parola amintită de Hanig. El n'a formulat și n'a primit nici o pavolă din Debrețin. Abea după a doua întâlnire a știut că Hanig e spion. La primit în mai multe rânduri însă numai pentrucă aștepta să primească știri dela părinții săi cari locuesc în Solnoc. Nu am dat nici o informație militară. Nu am cunoștin e militare.

Președintele arată un carnet.

Serafin: Recunosc că este al meu. Aci sunt înscrise prescripțiunile mele preoțești.

Preș.: Se vorbește însă și despre formații militare.

Serafin: Da. Acelea însă nu sunt în legătură cu informațiile cerute de Hanig.

Hanig amintește că a fost trimis direct din Debrețin ca să ia legătură cu preotul Irányi. A primit pentru el scrisori din Debrețin. Informațiile cerute nu le a primit.

In Careii-Mari. Contraziceri

La întrebarea președintelui unde a făcut Hanig cunoștința preotului Gönczy, el răspunde:

Am primit îndrumare din Debrețin să cercetez pe Gönczy. Mi s'a comunicat parola „Alfa" sau „Beta".

Ca semn distinctiv a fost crucea pe unghie. Am vorbit cu Gönczy de nenumărate ori.

Gönczy: Afirmațiile lui Hanig sunt neadevăruri. Numai de trei ori l'am întâlnit.

Harnig: Aceasta va trebui s'o documentezi părinte. La întâlnirea mea am comunicat parola și am spus scopul venirei mele. Am cerut informații despre Reg. 12 Roșiori.

Declară că a vorbit încă cu Oláh, Tersanszky, Soltesz, Lui Hullaiu, Oláh și Szilágyi le-a predat trei scrisori, scrise pe nătară.

Hullain: Nu am voit să primesc încredințarea. După mai multe întâlniri am primit'o totuși am ars'o.

Oláh (indignat) Blancheta am lăsat-o la Hánig. Nu am putut să mă scap de el.

Szilágyi recunoaște că a primit blancheta. (Pauză zece minute).

In pauză avocații German și Oprea oferă apărarea lor lui Hanig. Hanig însă nu se lasă convins. „Mie nu mi va ajuta nici o apărare.

Avocații se oferă

După pauză Avocații Oprea și German cer președintelui să admită ca ei să ia apărarea lui Hanig, cu toate că acesta n'a cerut apărarea lor.

Președintele declară că Hanig n'a cerut apărător și în acest caz apărarea o va face apărătorul din oficiu.

Avocatul Oprea către Hanig: E adevărat că acuzatul Bartha a ştiut parola „Dublu" (kétszeres).

Hanig: Na înţeles-o. Am explicat însă că parola „Dublu" e parola generală, iar parola „Oltean" e schimbătoare. I-am explicat şi înţelesul crucei de pe unghie.

Acuzatul principal Andor Tamás

Andor Tamás spion maghiar e un tânăr de 21 ani născut în Târgovişte. In 1916 e internat în Bucureşti apoi eliberat de trupele germane şi înrolat în armata maghiară la reg 24 honvezi. Vorbeşte şi româneşte, răspunde totuşi în limba maghiară. Declară următoarele despre activitatea sa

în Cluj:

Am trecut de 7 ori graniţa din Ungaria în România încredinţat din partea Uniunii săcuilor din Ardeal trecuţi în Ungaria. Cu ocazia venirei mele am fost însoţit de Dionisiu Szilágyi, curierul Uniunii să cueşti pe care urma să-l înlocuesc. Acesta m'a recomandat în Cluj, locotenenţilor Fülöp şi Radnóthâzy deasemeni funcţionarului superior dela Direcţiunea Regională C. F. R. dr. Ottó Fogarassy. In Cluj nu am rămas niciodată mai mult de câteva ore.

Misiunea lui

Incredinţarea mea a fost să urmăresc mişcarea socială din România, spiritul muncitorimei. Nu e adevărat că aşi fi avut parte în organizarea grevei generale. Informaţiile militare nu aparţineau resortului.

Planul unui telefon secret şi altele

In convorbirile cu Radnothâzy şi Fogarassy am intenţionat să instalăm un telefon secret între Kötegyán şi Lökösháza. Prin acesta serviciul de curier ar fi putut fi înlăturat. Pentru Fogarassy nu am primit nici o încredinţare directă. El s'a oferit singur. Cu o ocazie am adus pentru dânsul 200.000 cor. şi am predat. Nu dat nici o îndrumare lui Fogarassy ca să organizeze greva generală. Dela el am primit însă datele despre situaţia grevei. Pe d-şoar Jekey Vilma o cunosc de când eram soldat. Am lăsat la dânsa un pachet spunând că peste 3—4 zile mă voi reîntoarce şi rugând să nu fie deschis.

D-şoara Jekey declară că a deschis pachetul din curiozitate şi văzând că acolo sunt afişe agitatorii le-a ars reţinând câteva de suvenire.

Pe Radnotfáy, l'au rugat să mă pună în legătură cu un anumit „poet" („költö"). Acest nume a fost ca parolă şi nu ştiu întrucât ar fi în legătură cu Költö Gábor. Omul căruia am fost prezentat numai seara în întunerec astfel că nu-l pot recunoaşte. In trei rânduri am adus pentru el ştiri şi am primit datele necesare.

Pres: Dacă nu l-ai cunoscut, cum se poate că ai predat astfel de chestiuni importante.

Tamás: Totdeauna am fost însoţit de Radnothfáy. Acesta prezenta garanţia că sunt în legătura necesară.

In Braşov

Acuzatul comunică apoi că în Braşov a fost introdus de acelaşi Szilágyi Dénes. Aci am cunoscut pe profesorul Bálint Medgyasszay, Ignaţ Székelz şi alţii. Numai unii dintre aceştia au fost informaţi de misiunea mea celoriaţi n'am comunicat nimic

Misterele schitului.

In Braşov am locuit la profesorul Bálint care locuia în schitul călugărilor catolici. Am ales această locuinţă pentru a fi departe de ochii siguranţei. Aci am întâlnit pe Kölcze, Petres şi Hajdu. Tot aci primeam informaţiile necesare. Pentru Kölcze am adus scrisoare din Budapesta.

In goană după spion.

Din schit a trebuit să dezertez deoarece siguranţa a prins de veste că locuesc aci: Noaptea la ora 11 mănăstirea a fost înconjurată de detectivi. In grabă am îmbrăcat hainele călugărului Hajdu, peste uniformă în timp ce Hajdu conducea detectivii căutând oficerul lui Horthy. Eu m'am strecurat pe lângă dânşii şi am fugit la Petres unde am dormit peste noapte.

Şedinţa se închide urmând să continue după masă la ora 4.

Fehérváry în Cluj s'a prezentat ca agent al siguranţei române. Aci a fost îndrumat să se prezinte lui Költö Gábor. Acesta a declarat că nu se ocupă cu chestiuni militare şi la îndrumat la Sándor Imre, dela care a primit informaţii.

Sándor: Minte. Mi-a predat 2500 lei spunând că va veni un oficer care va preda în schimb ţigarete Memphis.

Pres: Din ce motive vorbeşti atât de indignat despre Fehérváry?

Sándor: Pentru că m'a înşelat.

Preşedintele adresează lui Fehérváry:

— Ce ziceţi la acestea?

Fehérváry: Sándor nu spune adevărul. Am primit trei telegrame cifrate. Le am cetit cu ajutorul cheii de desiegare. In prima se comunica cine e comandantul, cine sunt oficerii şi cine sunt conducătorii judeţului. Iar a doua au fost informaţii despre trupe.

Şedinţa continuă.

După masă

In şedinţa de după masă se face confruntarea lui Tamas cu Petres şi nevasta Fodor. Petres nu recunoaşte că a predat o telegramă. D-na Fodor declară că nu a dus la schit hainele în care fugise Tamas. Acesta spune contrarul Tamas apoi dă mai multe declaraţii cari sunt contrare celor declarate în procesele verbale.

Se naşte un incident între Curte şi apărare.

Urmează ascultarea acuzatului Fehérváry. Aceasta declară cu a fost încredinţat cu formarea trupelor secrete maghiare în Ardeal. Oficerul maghiar Reduer l'a îndrumat să intre în legătură cu părintele Serafin din Satu-Mare. Deoarece nu avea nici o legitimaţie acesta i-a câştigat o legitimaţie românească.

Serafin: Fehérváry m'a forţat. După convingerile lui am cerut legitimaţia unui elev şi am predat-o lui Fehérváry.

Preş: Dacă abea dimineaţa ai cunoscut pe Fehérváry cum se poate că după masă ai intrat în legături atât de intime?

Serafin: Fehérváry m'a forţat. Eu am fost slab. N'am ştiut să rezist. A doua oară l'am primit devarece m'a terorizat din nou.

Rep.

INFORMAŢII

Astăzi dimineaţa la ora 11 s'a constituit Automobil-Clubul regional din Cluj.

Şedinţa a avut loc în sala Prefecturei şi a fost prezidată de d-l Ioan Cămărăşescu, vice-preşedintele Automobil-Clubului Regal din Bucureşti.

S'au citit şi s'au adoptat statutele, alegându-se un Comitet de 9 membri sub prezidenţia d-lui T. Mihali,

Studenţeşti

Toţi studenţii, cari se află în Cluj sunt rugaţi ca mâne la ora 9 seara să se prezinte în sala mare a Căminului studenţesc pentru a se discuta modalităţile de primire a studenţilor francezi, cari vor sosi în curând la Cluj.

Centrul studenţesc.

Şcolare

Direcţiunea Şcoalei Superioare de Comerţ Române din Cluj, aduce la cunoştinţa celor interesaţi că în mod excepţional se mai admit înscrierile elevilor la această şcoală, şi la şcoala practică comercială de un an pentru fete, până la 15 Septembrie crt.

Se acoardă mai multe burse şi locuri în internat.

Cursurile Şcoalei Superioare de Comerţ sunt de 4 ani şi după tipul acestei şcoli, s'a ridicat la 4 ani durata tuturor şcoalelor comerciale din Ardeal ce până anul trecut erau numai de 3 ani.

Dela Cercul de recrutare

In conformitate cu ordinul Comandamentul Teritorial Nr. 26819—1921 al Corpului 6 armată se pune în vederea oamenilor născuţi de la 1880 la 1896 cari nu s'au prezentat încă la Control pentru a-şi aranja situaţia lor militară, că ultimul termen de prezentare este până la 30 Septembre 1921.

Prezentarea se face la Cercul de Recrutare.

Cei ce nu se vor prezenta nici până la această dată vor fi pedepsiţi.

Agricole

Direcţiunea Agriculturei va începe selecţionarea vitelor delşcolile agricole.

Sericicole

Sericicultura din Ardeal a produs 90.000 klg. gogoşi crude din cari s'au câştigat 33.000 klg. gogoşi uscate în valoarea de 5 miliaane lei.

Filatura dela Békés-Csaba, luată ca pradă de războiu va fi în curând instalată din nou.

Judiciare

Dl Cosma, procuror general a plecat în concediu. In timpul absenţei dsale îl va ţine locul dl M. Balasan, prim-procuror.

Fiscale

Ministerul finanţelor face cunoscut că cei cari nu vor face declaraţii impozitare până la 1 Octombrie, vor plăti cu 50 la sută mai mult.

Coroanele cari nu s'au schimbat încă se vor putea schimba până la 30 Septembrie. Asemenea vor fi schimbate până la data acea, restanţele de 40 la sută după retragerea coroanelor.

Zilele acestea a apărut în editura Anca un interesant studiu asupra „Recoltajului plantelor medicinale şi clasarea lor în terapeutică, datorit dlui I. Ştiopu. Această lucrare este prevăzută cu o prefaţă a dlui Prof. Univ. Eh. Pamfil care între altele spune următoarele:

Această lucrare făcută în românește de dl I. Ştiopu, umple un gol simţit îndeajuns, mai ales pentru cei cari nu au cultură prea aprofundată în botanică şi farmacognozie.

Recomandăm cu căldură acest studiu cititorilor noştri.

Diverse

Direcţia exportului din ministerul de industrie şi comerţ face cunoscut solicitatorilor pentru exportul de caşcaval că pe viitor nu mai aprobă decât cererile producătorilor şi comercianţilor, cari vor face dovadă că au firmele înregistrate.

Profesorul Wiedenfeld, noul reprezentant comercial german a părăsit Berlinul, plecând la Moscova. Misiunea lui Wiedenfeld este de caracter curat economic şi nu înseamnă reluarea relaţiunilor diplomatice dintre Germania şi Rusia sovietică, ce au fost între upte dela asasinarea ministrului german din Moscova, contele Mirbach.

In loc de cunună pe mormântul regretatului G. Precup prietenii lui au înfiinţat un fond special cu numele „Fondul Gavriil Precup" şi l-au predat Mesei Studenţilor din Blaj.

La acest fond au contribuit:

Iuliu Maniu 200 lei, Alexandru şi Veturia Borza 200 lei, Gavriil Tripon 100 lei, Ing. I. F. Negruţiu 100 lei, Onisifor şi Veturia Ghibu 100 lei, Ing. Alex. Dragomir 100 lei, Seven Pop 100 lei, Dr. V. Bianu 60 lei, D. Agârbiceanu 100 lei.

La Cinema URANIA se reprezintă fromoasa piesă orientală „Princesa din Stambul"; în rolul principal cu Lilly Marischka. Este cea mai perfectă caracterisare a unui mare misoghin, care în cele din urmă se amorezează foc. Sâmbătă, Duminecă continuă piesa de aventuri. „Comedia vieţii" o întreagă serie de diferite întâmpirări, cari fascinează atenţia privitorului.

La Cinema APOLLO se rulează Vineri, Sâmbătă şi Duminecă Sângele albastru sau „Cel din urmă Penderby," o piesă al cărei conţinut merită o deosebită atenţie.

Cinema UNIVERSITAŢII repriznţă Vineri bine cunoscuta Operetă „Principele Bob," care în film are o expresie şi mai accentuată ca perscenă. Sâmbătă şi Duminecă se rulează o mare piesă americană de aventuri „Falsificatori de Cecuri".

Deschiderea expoziţiei de mostre din Parcul Carol se va face Vineri la 16 l. c., la ora 10 dimineaţa. Festivitatea înaugurării va avea loc la întoarcerea M. Sale Regelui în ţară.

Regele Greciei Constantin într'un interview anunţă ca trupele greceşti vor întra în curând în Angora.

Noua relaţie oficială asupra incidentului dela frontiera Bulgariei arată, că nu s'a tras asupra delegaţiei române, ci un soldat a tras în aer voind să încerce câteva cartuşe vechi.

Tratativele pentru încheerea convenţiei economice romano-austriace vor începe la 10 Septemvrie. Delegaţia română pleacă azi la Viena.

Câteva date asupra repatrierilor

Se ştie că de câtva timp funcţionează în oraşul nostru un birou central al repatrierilor din Ardeal. Acest birou este pus sub conducerea dlui prefect Putici. Atribuţia principală a biroului central de repatrieri din Cluj este aceia de a controla toate persoanele care vor să se întoarcă în Ungaria şi a le procura actele de care au nevoie.

Guvernul maghiar prin ministerul lui de externe a anunţat resortul internelor din Cluj că pentru a uşura lucrările în chestia repatrierilor, va trimite un delegat al său ataşat pe lângă d. Putici, care să se ocupe în special cu asigurarea existenţei repatriaţilor, în Ungaria. Acest delegat nici acum n'a sosit în Cluj.

Cu toate acestea biroul central a repatriaţilor îşi continuă lucrările.

Majoritatea persoanelor care cer reîntoarcerea în Ungaria e formată din ceferiştii maghiari care n'au depus jurământul, din studenţi profesori, doctori şi avocaţi care au mai multe şanse de a-şi câştiga existenţa în Ungaria.

Numărul total a repatrierilor din Ardeal pe lună se ridică aproape la o mie, iar numai în Cluj la 40 familii lunar.

In luna aceasta adică în timp de 8 zile biroul central al repatrierilor a primit 600 de cereri de a pleca în Ungaria.

Dintre aceste 30 de cereri sunt înaintate din partea locuitorilor străini din Cluj.

S'au dat instrucţiuni tuturor poliţiilor dela frontieră de a nu admite trecerea graniţei nici unui repatriat dacă acesta nu are viza biroului central al repatrierilor din Cluj.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

In Agram s'a descoperit un mare complot comunist. Scopul lui era aruncarea în aer a Scupcinei în timpul ședinței, precum și a tuturor ministerelor, ocuparea Belgradului de un guvern comunist. S'au descoperit ramificații în toate orașele Sârbiei.

După reușită urma să se întroneze regimul sovietic în Bulgaria și Ungaria. Complotiștii aveau complici între funcționarii Scupcinei și ai diferitelor ministerii.

■

In Londra s'a experimentat un nou model de tanc, care trece prin râuri oricât de adânci.

■

„Indreptarea" desminte știrea hotărârilor luate de partidul țărănist de a nu colabora cu guvernul, lăsând să se înțeleagă că tratativele urmează între guvern și țărăniști.

■

D-l Averescu a luat interimatul externelor în locul d-lui Antonescu.

■

Intre primăria Capitalie și delegații morarilor urmează tratative pentru ridicarea prețului la pâine.

■

In ultima săptămână s'au negociat la Paris 75 milioane lei, ceeace explică în parte scăderea leului la 14 centime.

■

O telegramă din Milano anunță că dl. Niculescu-Basu a suferit un accident de automobil.

Candidatura Ungariei pentru a intra în Liga Națiunilor va provoca desigur desbateri importante.

Reprezentanții Micei Înțelegeri au făcut declarațiuni comune în cari spun că 24 ore după ce un Habsburg va fi restabilit pe tronul Ungariei, trupele statelor din mica Antantă vor înainta pe teritoriul maghiar.

■

Ziarul „Le Progres" anunță că mare parte din garanția de 15 milioane franci francezi depusă de grânari pentru exportul cerealelor, a servit călătoriilor d-lor Titulescu și Tache Ionescu în străinătate.

■

Ziarul „Politica" din Sofia anunță apropiată logodna între Regele Boris și Principesa Mărioara a României.

■

La repartizarea vaselor de pe Dunăre cuvenite România guvernul călcând interesele țării a admis ca ele să fie predate nereparate și la sfârșitul sezonului navigației.

■

In cazul Haneș s'a ivit o nouă complicație. Directoara d-na Sadoveanu afirmă că d-l ministru Negulescu a declarat altă dată că recunoaște complecta vinovăție a inculpatului. D-na Isabella Sadoveanu ne dă textual această afirmație în scrisoarea deschisă publicată în „Viitorul" arătând totodată la câte înșelăciuni s'a recurs pentru salvarea coruptorului de minore.

Anarhia dela incuartiruire

In nenumărate rânduri am arătat că activitatea biroului de încartiruire din Cluj a nemulțămit întreaga populație. Anarchia care alături cu favonul domnesc la acest birou, au făcut imposibilă rezolvirea unei chestiuni, dificilă ce e drept, dar nu irezolvabilă.

Nemulțumirele și scandalurile zilnice la cari a dat loc activitatea biroului de încartiruire sunt nenumărate.

Am arătat în unul din numerile trecute ale gazetei noastre, cum în vreme ce pe toate străzile răsar ca din pământ fel de fel de bodege și de cârciumi murdare, instituții de cultură sau funcționari ai statului rămân fără locuințe.

Astăzi, de pildă avem cazul cu revista „Gândirea" care înseamnă aici în Ardeal cea mai serioasă și mai bună publicație românească.

Publică mai jos petițiunea pe care redacția „Gândirei" a adresat-o d-lui secretar general dela Interne cu nădejdea că cererea-i va satisfăcută:

Domnule Secretar,

De peste cinci luni revista „Gândirea" care și a creiat un loc aparte între publicațiile românești, și astăzi singură duce efectiv o luptă intelectuale în tot Ardealul; a cerut în nenumărate rânduri oficiului de încartiruire grația unui adăpost de care se bucură cu generozitate atâtea bodegi și atâtea persoane al căror rost aci îl găsim încă misterios. Nenumăratele noastre petiții au rămas înghițite în arhive fără urmă, și bine înțeles fără rezultat. Și aceasta ne pare curios. Publicațiile maghiare, fie politice fie de aceași natură ca a noastră s'au bucurat din partea autorităților românești de mai multă solicitudine.

Noi credem a face aci o operă de cultură și credem a menține cu adevărate jerfe modestel p estigiu al intelectualității românești ținând socoteală că în tot Ardealul apar peste 20 reviste maghiare și vre-o două ori trei săsești, pecând pentru moment alături de „Transilvania" dela Sibiu și „Gândirea" nu știm a putea număra altă revistă românească de tiraj.

Vă rugăm dar pe această cale neobicinuită, fiindcă neobicinuite sunt și procedeele și mentalitatea ce stăpânește biuroul de încartiruire, a ne acorda locuința din Piața Ecaterina Nr. 4 ocupată în prezent de d-l Eugen Blanu, inspectorul general al Siguranței din ardeal, imediat după eliberare urmând a instala acolo atât locuința personală a celor doi redacteri ce îngrijesc de apariție cum și redacția, administrația, biblioteca și sala de ședințe a comitetului redacțional.

Ținând soçoteală că nu e vorba decât de trei camere, credem a vă face o cerere mai puțin decât modestă.

Primiți vă rog expresiunea deosebitei considerațiuni,

Cezar Petrescu,
unul din redactori.

Este desigur foarte trist că o publicație românească de valoare care trebue sprijinită mai ales aci în Ardeal unde se simte nevoe de atâta cultură românească se vede prigonită de organele administrației publice.

Sâmbătă 17 Septembrie 1921 va apare în Cluj

Țânțarul

Revistă humoristică săptămânala ilustra a în doua culori

Țânțarul va avea colaborarea celor mai talentați humoriști și caricaturiști.

Țânțarul va apare în fiecare Sâmbătă cu un material foarte variat în forma cea mai vioaie.

Țânțarul va înțepa cu finețe, fără venin, și va da imboldul veseliei sănătoase.

Citiți cu toții „Țânțarul"

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

Un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștri abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unirei
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

r mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplare artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la 22 **CZINK** **Cluj strada Dézsma Nr. 6, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 23. Tel. 536**

Vânatul în pădurile Maramureșului

— Câteva fapte și câteva întrebări —

Ministerul Agriculturei a decis a da în arândă vânatul din pădurile Statului din Ardeal.

Din pădurile de pe teritoriul regiunei silvice din Sighetul-Marmației, va fi supus unei licitațiuni revirul „Bocicoi".

Acest revir este un teritor de o extindere nelnsemnată în comparație cu întreaga suprafață a regiunei silvice și nu conține s lbătăciune.

Cele mai însemnate regiuni cu codrii seculari, în cari află adăpost cerbi, căprioare, capre negre, urși, lupi, vulpi, cocoși de munte etc. — cele mai rare animale săibatice din întreg Romînie — sunt ocoalele silvice Vișău și Polcuile sub Munte, aparținătoare regiunei silvice din Sighet.

Suntem i formați că amatorli nu relectează la vânatul din Bocicoi, ci la cel din Vișău și Poieni sub Munte și ar fi dispuși să plătească taxe considerabile Statului pentru acest sport.

Așa dară nu putem înțelege dece d-l Ministru Cudalbu, ca, factor responsabil pentru bunul mers al administrației pădurilor, a exclus dela licitație teritoriile de vânătoare din Vișău și Poienile sub Munte și nu voește să încaseze sute de mii de lei tocmai acuma, când regiunea silvică din Sighet înregistrează deficitele de milioane și Statul are nevoie de miliarde.

Suntem informați că vânatul din Vișău și Poienile sub Munte s'a exclus dela licitație cu scopul de a se face un act de prevenire și protecție, rezervându-se unui prieten al domnului Ministru Cudalbu dreptul de a vâna nestingherit în aceste păduri.

In chestiunea aceasta cerem lămuririle necesare.

[illegible]

Pădurile din județul Maramureș de o mare însemnătate din punct de vedere economic.

Sub administrația ungară pădurile din Maramureș au ajuns să devie prada speculanților, iar, vânatul un obiect de distracție al magnaților unguri.

In timpul războiului mondial aceste păduri au fost teatrul luptelor celor mai crâncene.

In urma stabilirei frontierei între România și Cehoslovacia Carpații din Maramureș sunt tăiați în două.

Chiar acum sub stăpânirea românească există contracte de vânătoare încheiate cu ungurii dela Budapesta, încă nereziliate.

Sub administrația română și-a câștigat un fel de drept de monopol al vânatului în județul Maramureș, d-l dr. Nedici.

Încă în anul 1919 și 1920, pe când era funcționar pe lângă resortul de finanțe din Cluj, d-l Nedici făcea vânători prin frumoasele păduri ale regiunei silvice din Sighet.

Mai târziu spre a putea vâna nestingherit, d-l Nedici a fost numit „comisar regal de vânătoare".

Pentru vânatul din pădurile din Maramureș, unde vânează numai d-l Nedici, sunt mulți amatori, cari ar plăti Statului sume frumoase pentru a li se da permisul legal.

Este întrebarea: D-l Nedici plătește ceva Statului pentru distracția pe care o are cu vânătoarea, și cât plătește? D-l Nedici este în măsură să plătească Statului sumele pe cari le-ar oferi mai mulți amatori?

In present d-l Nedici nu se mărginește numai la vânatul animalelor sălbatice, ci ucide și câinii cari însoțesc turmele de oi și boi ale locuitorilor spre a le păzi de urși și lupi, confiscă vitele oamenilor, le dictează pedepse și se poartă ca un pașă.

Din cauza aceasta țăranii au trimis o plângere Consiliului de Miniștri, cerând să li se facă dreptate.

N.

Bugetul Germaniei pe 1921

Ministrul de finanțe german a făcut, cu ocaziunea cererei unor credite suplimentare, următorul expozeu financiar:

Bugetul general al Reichului pentru 1921, în partea lui ordinară se ridică la 48.495 milioane mărci. Pentru a obține echilibrul acestui buget ar lipsi vre-o 4.259 milioane de venituri regulate, Acest deficit va trebui se să fie acoperit în parte prin împrumuturi și în parte prin impozite noui.

Cheltuelile de reparațiuni pentru Antanta trebue trecute în bugetul ordinar. Prin urmare în afară de acoperirea deficitului de mai sus va fi nevoe de a se face față la suma anuităților fixe de 2 miliarde aur, plus valoarea celor 27 la sută din exporturi.

Bugetul extraordinar are un pasiv de 49.180 milioane mărci, care va trebui acoperit printr'un împrumut. Veniturile extraordinare, de 10.5 miliarde mărci sub titlu de „sacrificiu pentru nevoia imperiului".

Evaluările totale de venituri prevăzute pentru anul bugetar 1921 sunt de 10 miliarde mărci.

Cheltuelile de ocupațiune sunt evaluate la 8.5 miliarde.

Datoria consolidată, la data de 30 Septembrie 1920, se urcă la 85.899 milioane mărci. De la această dată și până a 31 Mai 1921, ea s'a micșorat cu 7.555 milioane, prin contribuțiuni de de război vânzarea stocurilor armatei etc. La data de 31 Mai 1921, datoria consolidată germană era așa dar de 78.345 millioane mărci. Datoria flotantă sub formă de bonuri de tezaur scontate era la 31 Mai 1921 le 199.134 milioane mărci. La această suma se mai adaugă și alte datorii, sub alte forme de angajament, de 44.955 milioane.

Congresul industriei casnice

Organizatorii expoziționil târg de mostre fiind hotăriți că dea toată atentențiunea cuvenită industriei casnice, a organizat cu această ocazie un congres, în care să se discute toate punctele privitoare la această chestiune. El se va ține chiar în parcul Carol în zilele de 20, 21 și 22 Septembrie. In acest scop comisarul general al expoziției a lansat invitațiuni către toți acei ce lucrează orice fel de obiecte necesare gospodriilor. Se știe că în ultimul timp, din cauza greutăților de transport și a scumpetei obiectelor casnice ce se aduceau din străinătate, s'a produs un revirimente printre cei ce puteau produce și la noi și astăzi vedem pe piață, o mulțime de obiecte, țesături de tot felul, etc, făcute la noi în țară.

De multe ori valoarea artistică a acestor lucrări e destul de importantă.

Expozițiile ce s'au făcut pe ici pe colea, de către școlile noastre profesionale, de către întreprinderile particulare, au dovedit aceasta cu prisosință.

Călători străini cutreeră țara adunând frumoasele noastre țesături naționale, ducându-le în străinătate, unde sunt vândute pe prețuri exagerate.

In acest congres se va discuta:

Situațiunea actuală a industriei casnice în Ardeal, Bucovina, Basarabia și în vechiul regat.

Valoarea economică și artistică a acestei industrii. Planuri de case românești.

Organizarea învățământului industriei casnice și o legе de încurajare, etc.

Discursul de deschidere al acestui congres îl va ține d-l general Averescu.

Toți cei ce vor participa la acest congres vor beneficia de o reducere de 50 la sută pe C. F. R. Relațiuni la ministerul de industrie, direcția expoziției târg.

Viața sportivă

— Duminecă 4 Septemvire —

MTE. (Tg.-Mureș)—KKASE. (Cluj) — 1:0 (0:0)

După atâtea jocuri desgustătoare cari s'au desvoltat în ultimul timp pe arena sportivă a Clujului, jocul de eri a fost o binevenită ocazia de recreațe și noi speranțe pentru publicul care asistase în număr foarte frumos. Dacă nivelul jocurul nu a fost de cea mai bună calitate — uneori minute întregi jocul se desvolta încet și plictisitor — n'au lipsit însă momente frumoase și combinații bune. A lipsit însă... intervenția agilă a salvărei și tablourile de puțină delicateță când jucătorii loviți luau drumul spitalului de la arena sportivă.

In primele momente KKASE atacă. Scurt timp însă după începere superioritatea echipei mureșene se accentuează și KKASE nu desvoltă decât un joc de apărare. Puținele atacuri întreprinse de KKASE în prima jumătate se nimicesc de cele mai multe ori în urma slăbiciunii mărginașului drept, sau sunt înfrânte de halful Kaucsár (MTE) și arierii MTE.

Patru cornere contra KKASE fără rezultate. Mărginașul stâng MTE. conduce mai multe atacuri transmite periculoase mingi. la centru și marchează prec[illegible] Baczoni apără destul de bine însă nu prinde sigur. In genera în jumătatea primă tempo încet aglomerații. KKASE joacă prea puțin faier. Halful drept e scos din joc din pedeapsă.

In a doua jumătate tempoul mai viguros. MTE se menține superioară și după mai multe atacuri reușește cu un goal inaparabil rezultat din acțiunea mărginașului stâng. Toate încordările KKASE rămân inutile.

La KKASE se remarcă portarul Baczoni, arierul drept și Kozma, mărginaș la stânga. Din echipa MTE. cei mai buni sunt halful și arierul stâng, iar dintre combatanți mărginașul stâng.

Arbitrul Molnar, conduce slab cu puțină atenție și prea puțin energic.

Spectator.

Noutăți Pardesie și haine de școală

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699

magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 435

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Morții vorbesc

de **E. M. de Vogüé.**

— Partea întâia —

Capitolul VIII.

No. 23

Cei de altă dată.

— Da! luptam.. luptam.. cum vânez în pădurițea mea din obișnuință cu toate că nu mai este vânat. Regimul lor a distrus totul până și vânatul!

— Știu că vă voi câștiga încrederea dacă îmi voi face un loc de cinste în Republica noastră. După ca astro ele pe care nu le-ai putut împiedeca, s'a născut spontan...

— Da, după cum gangrena naște pe rană.

Fă ce vrei, tinere prietene; voi fi vesel când te voi vedea deziluzionat...

— Nu mi-ai transmis D-ta ultimele cuvinte ale tatălui meu; „Să servesc Franța"?

— Vei vedea de aproape ceau făcut ei din Franța. Tatăl D-tale și cu mine nu gândeam la fel, dar apăram contra străinul i același fond comun de tradiții. speranțe și cinste bătrânească. Mai ușor decât străinii, au distrus Franța pentru care bietul Regis a murit cu pieptul străpuns pe petrișul Auvours... Ajunge. Nu vreau să întristez luna D-tale de miere parlamentară. Desgustul nu va întârzia. In orice împrejurare vei găsi sprijin. scumpul meu copil la bătrânul D-tale prietin. Te-ai raliat. Eram să mă fac și eu republican, întorcându-mă de la Goritz, după moartea regelui. N'a prins altoiul, m'au desgustat prea mult. La urma urnei poți ajunge și mai rău: orleanist. Orleaniștii sunt sub raliați.

Marchizul Alain de Kermahenc, din ramura Kermaheuc de Morlaix, era văzut amiralului.

De la moartea amiralului era singurul purtător al acestui nume; cel din urmă reprezentant al neamului vechiu de corăbieri. Familia lui e foarte veche în ținutul Leonului. Unuia din strămoșii lui, amestecat în conspirația contelui de Calais, i se tăie capul pe același trunchiu cu seniorul său. Mulți Kermahenc au murit alături de Simon de Montfort... Alt Kermahenc a trecut în Anglia cu regele Ioan, s'a răsculat cu baronii pentru a obține Magna Charta și a murit nesupus. Tatăl lui Alain, numit pair de Carol al X-lea, a demisionat în 1830. Tânărul crescuse amenințat de blestemul părintesc dacă va servi vreodată un Orleans sau Bonaparte. Nu ieși din moșioara lui decât în 1870, cu batalionul de voluntari pentru a se împotrivi năvalei prusiene. La alegerile din Februarie 1871, bretonii pe care i-a dus la luptă l'au trimes în Adunarea națională.

Dl de Kermahenc se deosebi prin aprinderea legitimismului său, lucra pentru restaurare, refuză orice compromis în ce privește drapelul și furios contra colegilor orleaniști pe care îl învinuia de nereușita monarhiei se împotrivi până la moartea reg lui tuturor în ercări or de contopire. La 3 Septemb le 1883, în mănăstirea franciscanilor din Goritz, el închise în criptă stindardul plin cu flori de crin al Vendéeei. Și toate nădejdile i se veștejiră ca și ramura de ederă, adusă de la Go itz, care încadra portretul contelui de Chambord la căpătâiul patului său, în modestul apartament, din strada Monsieur. Din ziua aceea, Dl de Kermahenc nu mai făcea politică activă.

De pe marginea mormântului regal unde își lăsase inima, învăluia întâmplările într'un scepticism dușmănos, deopotrivă de înverșunat contra celia isprăvea de murit și încerca să se nască. Continuă să reprezinte circumscripția lui, după cum avea păzitor la moșie pentru ca să nu de-a pe acolo vre-un hoț. Reînoirea mandatului era numai o simplă formalitate. Nici vizite electorale, nici întruniri Cu opt zile înaintea alegerii, bătrânii din parohii se duceau la castel. Beau câteva cani de cidru în timp ce marchizul Alain le spunea:

— Toate merg rău și mâine va fi mai rău decât astăzi. Să ne apărăm până la sfârșit.

Alegătorii îl credincioși, îi dădeau ascultare și puneau în urna buletinului tradițional. La ultimile alegeri majoritatea lui descrescuse; ciocăneala stăruitoare a funcționarilor fărămița granitul breton. Excesul de zel îi făcu să peardă ce câștigaseră. Subprefectul se hotărî a veni în persoană să laicizeze școala din Kermahenc. In pragul școlii marchizul Alain schiță un gest semnificativ cu piciorul și i ocără zdravăn pe subprefectul.

Ministrului care urca la tribună pentru a cere Camerei să urmărească pe deputatul vinovat Kermahenc îi răspunse dela locul său:

— Cum, domnule ministru, subprefectul v'a raportat cuvântul spus de mine? Trebue descalificat pentru lipsa de discreție. I-am spus că e un dobitoc, e adevărat, dar i-am spus o la ureche.

— Dar cu gestul cum rămâne?

— Și gestul era tot confidențial.

Râsul dezarmă Camera; actul energic și nepedepsit îi reeduse transfugii așa că anul următor d-l de Kermahenc primi voturile obișnuite.

La Cameră stătea singuratic tocmai sus pe băncile extremei drepte. Cu toate că în relații bune am putea spune cordiale cu cei din lumea sa, nu se amesteca în consfătuirile lor politice și rămânea înc is în intransingența lui. Odinioară, dela tribuna congresului din Versailles, cuvântarea lui original fu aplaudată. Stăpânit de zece ani eloquența nu se mai întrupa decât în întrerupere tăetoare cari biciuiau centrul și stânga. Râdeau dar era temut. Marchizul era respectat. Tinerii din stânga îl porecleau „bătrânul țăcnit"; dar când era bine dispus, adversarii aceștia veneau la el mai de grabă decât le oricare altul pentru a judeca chestiunile lor de onoare. Nu-și ascundea slăbiciunea lui pentru socialiști, „Trăind cu morții, nu urăsc pe gropari" spunea el.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

GERMANĂ ingrijitoare de copii sugaci, cu diplomă de studi caută post, merge și în provincie. Adresa la ziar subt „Naura". 1059

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

ARDELEAN cu patru clase de liceu absolvent al școalei de viticultură de stat, caută post la viticultură estinsă. Adresa Bosian, Sântiacobul de câmpie p. Cianul-mare jud. Turda Arieș. 1063

Vânzări și Cumpărări:

PREDAU imediat 50 buc. acții de „Banca Centrală" în preț de emitere: 300·— lei bucata. Giurgiu Strada Bobului (Mester) No. 7 între orele 4—7 p. m. 1060

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, șoălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Națională din Cluj. Sesiune pe 1921—922

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

IN 17 Sept. a. c. va apare în Cluj Revista Umoristică „ȚÂNȚARUL" Redacția și administrația în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente și anunțuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar.
329

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or** Piața Unirei No. 5.
18

Publicațiune.

Pe ziua de 1 Octombrie 1921 la Farmacia Clinicelor dela Universitatea din Cluj, sunt vacante 8 posturi de preparatori ajutori.

Aceste locuri pot fi ocupate de studenți farmaciști sau de *absolvenți ai liceului cari vor să începă practica farmaceutică.*

Nu pot concura decât cei cu rezultatul la examen *foarte bine sau bine însă la științele naturale și fizice chimice să aibă nota foarte bine.*

Retribuțiunea este 50% din leafa de preperator.

Cererile însoțite de actele necesare se vor adresa *Direcțiunei Farmaciei Clinicilor Universitare* Str. V. Babeș 61 Cluj.

1058 *Decanatul Facultății de Medicină.*

No. 7879—1921.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 15 Septemvrie 1921 ora 9 dimineață se va vinde prin licitație publică în Cazarma Regimentului 16 Infanterie Calea Dorobonților No. 15, mai multe materiale reformate ca: mașini de scris, mașini de Cismărie, de Croitorie, scule lemnărie, scule ferărie, Cazane diferite, Zecimale, resturi pielărie de harnașament, resturi frânghii, etc. etc.

Licitația se va ține conform art. 75 din Legea Contabilității prin strigări la fața locului.

Materialele se pot vedea în ori ce zi de lucru în orele de serviciu.

Cluj, la 31 August, 1921.

Comand. Reg. Suceava 16. Ofițer cu Imbrăcăminte
Colonel: Indescifrebil. 1056 Ad-tor: Lt. Ionescu.

Concurs.

La clinica psichiatrică din Cluj sunt următoarele posturi vacante de ocupate imediat:

1 Supravighetor cu leafa de baza lunara 450 de Lei și ajutoarele obisnuite.

1 Supravighétoare cu aceias leafa.

3 Infirmiere cu leafa de baza lunara 300 Lei și ajutoarele obisnuite.

4 Infirmiere cu aceias leafa.

1 Secretar dactilografiç cu leafa lunara de baza 250 Lei și ajutoarele obisnuite.

Supravighetori și infirmieri vor primi locuința, încălzit, luminat și alimentație în clinica.

Competenții își vor înainta rugarile cu toate actele în timpul cel mai scurt posibil Direcțiunei clinicei în care vor arată că au mai funcționat în senzul acesta și că posed limba română.

Cluj, la 2 Septembre 1921.

1061 Direcțiunea clinicei psichiatrică.

Departamentul de CONFECȚIUNI EN GROS

Anunță onor. Clientelei primirea unui vagon de confecțiuni de Viena.

M. ANGHEL 210

Cluj, Piața Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schiob" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate irmos de specialiști.

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de ploșnițe,
319 care le distruge chiar și ouăle.
Prețul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei

Întreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Execută instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 luminl.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 **Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.**

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

„Țânțarul"

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

Anunță Onor. Clientelă, cu ocasiunea noului anu școlar i-a sosit asortimentul de cărți școlare din toate editurile pentru curs primar secundar, școle normale și școle medie. De asemenea mare depozit rechisite școlare special deposit

de caete de tot felul.

Deposit de cărți străine. Atât cărțile cât și rechisitele se vând cu prețuri originale de București.

Pentru Domnii Invățători și Profesori rabatul cuvenit.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 175
PENTRU
MICA PUBLICITATE

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor Pers. No. 127	Accel. No. 13.	Mixt No. 527	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 528	Accel. No. 14	Pers. No. 128
1.2.3	1.2.	1.2. 3.4.				1.2. 3.4.	1.2.	
630	1825	1910		pl. **București** sos.	650	520	1150	2340
644	—	1928	10	sos. **Chitila** pl.		500	1136	2326
646	—	1948		pl. **Chitila** sos		440	1134	2324
659	—	2006		Buftea	645	425	—	2314
717	—	2032	18	Periș	637	403	—	2256
731	—	2100	31	Crivina	624	345	—	2242
740	—	2112	40	Prahova	614	324	—	2233
802	1943	2154	46		609	254	1039	2213
822	1953	2240	60	sos. **Ploești** pl. pl. sos.	595	214	1029	2157
838	—	2313				150	—	2144
840	—	2315	70	sos. **Buda** pl. pl. sos.	585	148	—	2142
903	—	2356	81	Baicoi	573	119	—	2128
927	2048	038				047	950	2110
947	2108	058	95	sos. **Câmpina** pl. pl. sos.	559	032	945	2102
958	—	117	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	2153	213	110	Comarnic	545	2346	926	2035
1108	—	255	119	Valea Largă	535	2304	—	2015
1123	2231	318				2242	900	2003
1138	2241	338	125	sos. **Sinaia** pl. pl. sos.	530	2229	850	1948
1148	—	356	130	Poiana Țapului (haltă)	525	2212	—	1940
1157	2259	414	132	Bușteni	522	2150	837	1931
1210	2310	440	136	Azuga	518	2141	829	1920
1230	2329	510	144		511	2110	816	1904
1250	2344	540		sos. **Predeal** pl. pl. sos.		2032	801	1848
1323	011	617	154	Timișul de sus	501	1948	731	1812
1353	035	655	164	Dârste Săcele	491	1908	654	1743
1405	047	713	170		485	1845	638	1728
1430	107	820		sos. **Brașov** pl. pl, sos.		1755	623	1653
1435	—	827	172	Brașov-Suburbie	483	1748	—	1646
1446	—	839	177	Stupinele-Brașovului	478	1734	—	1637
1457	127	852	183	Bod	471	1747	—	1624
1511	—	913	192	Feldioara	463	1657	—	1610
1526	—	930	199	Măieruș	456	1644	—	1554
1543	—	955	208	Apața	447	1632	524	1539
1555	—	1009	215	Ormeniș	439	1443	—	1513
1609	—	1025	220	Augustini	434	1426	—	1500
1624	—	1048	231	Racâșul de jos	424	1405	—	1439
1635	—	1100	237	Turzun	418	1349	—	—
1654	311	1130	245	Homorod Cohalm	410	1331	428	1412
1711	—	1153	254	Cața	401	1256	—	1346
1733	350	1223	264	Bela	391	1228	351	1326
1747	—	1255	273	Archita	382	1156	—	1306
1802	—	1315	282	Mureni	372	1127	—	1235
1816	—	1333	289		366	1101	—	1215
1817	—	1338		sos. **Hașfalău** pl. pl. sos.		1057	—	1210
1828	—	1353	294	Albești (haltă)	361	1042	—	1158
1836	444	1403				1030	248	1148
1846	454	1418	299	sos. **Sighișoara** pl. pl. sos.	356	1010	238	1126
1905	—	1442	309	Daneș	345	948	—	1107
1924	523	1514	320	Elisabetopoi	334	923	204	1045
1935	—	1529	328	Aței	327	903	—	1028
1952	549	1555	338	Mediaș	316	839	138	1008
2009	604	1617				812	123	947
2014	614	1642	349	sos. **Copșa Mică** pl. pl. sos.	306	752	113	929
2029	—	1701	359	Micăsasa	296	734	—	914
2041	—	1716	367	Hususău	287	717	—	859
2057	—	1737	376	Câmpu Libertății	278	653	—	839
2103	658	1744				610	025	831
2108	700	1754	379	sos. **Blaj** pl. pl. sos.	276	554	023	821
2117	—	1807	384	Crăcinnel	271	543	—	812
—	—	1818	389	Cisteiu Român	266	530	—	802
2140	—	1840	397	Podul Mureș	258	510	—	745
2146	736	1847				500	2346	737
2200	820	1940	400	sos. **Teiuș** pl. pl. sos.	255	418	2100	646
2232	—	1955	406	Gârbovenii de jos	248	405	—	636
2247	839	2045	413	Aiud	242	350	2044	624
2259	—	2100	419	Mirielău	235	333	—	611
2315	858	2120	427	Vințu de sus	228	314	2025	556
2322	—	2129	430	Vereșmart	225	304	—	547
2329	907	2137				255	2016	540
2349	922	2202	434	sos. Feldioara Războieni pl. pl. sos.	221	240	2009	511
002	—	2218	439	Grindu	216	228	—	502
013	—	2232	443	Hărașteș	212	215	—	452
025	953	2248				156	1944	435
039	955	2303	451	sos. Gampie Turdei pl. pl. sos.	204	145	1942	420
055	—	2324	458	Cânepiști	196	125	—	408
108	—	2352	466	Valea Florilor	189	110	—	354
125	—	014	474	Boj	181	046	—	338
130	—	030	479	Cojocna Tunel	176	029	—	325
148	—	045	475	Cojocna Cara	170	012	—	310
156	1103	056	490		165	2359	1844	300
201	1104	101		sos. **Apahida** pl. pl. sos.		2349	1843	255
216	—	122	496	Someș Sat	159	2332	—	243
229	1125	138				2315	1827	230
307	1155	205	502	sos. **Cluj** pl. pl. sos.	153	2247	1802	119
—	—	—		Baciu (haltă)		—	—	—
318	—	219	507	Baciu Canton	148	2236	—	111
336	—	241	514	Nădășel	141	2216	—	057
354	—	304	522	Gârbău Clujului	132	2154	—	037
—	—	—	528	Dorolț Gândăceni (h)	127	—	—	024
414	1244	342	530	Șoreceni (fabr. de gips)	126	2130	1728	019
422	—	352	533	Șorecani (Comună)	122	2108	—	008
433	—	405	536	Ieghina	119	2057	—	2400
449	1307	425	542	Stâna	113	2042	1711	2347
511	1326	448			103	2013	1654	2321
515	1327	529	552	sos. **Huedin** pl. pl. sos.		1953	1653	2318
529	—	547	560	Molosâg	94	1933	—	2302
544	1349	608	567	Poieni	88	1913	1630	2246
608	1410	632	574	Ciucea	81	1852	1618	2220
619	—	646	580	Lacul Crișului	74	1805	—	2146
628	—	659	585	Piatra Craiului	70	1751	—	2135
652	1443	736	595	Bratca	60	1718	1534	2109
706	—	754	601	Șuncuius	54	1656	—	2051
713	—	803	603	Peștera (haltă)	51	1645	—	2043
726	1505	837	608	Vadu Crișului	47	1629	1513	2030
735	—	849	613	Butan	42	1546	—	2001
744	—	901	617	Aleșd (haltă)	37	1532	—	1949
751	1522	920	620	Aleșd	35	1523	1443	1942
804	—	937	623	Telechia	29	1458	—	1925
815	1538	1006	631	Tileagd	24	1443	1425	1913
823	—	1023	639	Săcădat	16	1346	—	1855
839	—	1038	645	Oșorhelu	10	1331	—	1843
848	1601	1050	651	sos. Oradea-N.-Vasetia pl.	4	1315	1357	1830
850	1602	1057		pl. sos		1310	1355	1827
856	1610	1105	654	sos. Oradea-Mare pl.		1300	1350	1820

București--Timișoara

Aretarea trenurilor Pers. No. 125	Lux. No. 0	Mixt No. 525	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 526	Pers. No. 126	Lux No. 8
1.2.3	1.	1. 2. 3.4.				1.2. 3.4.	1.2.3	1.
805	855	2010		pl. **București** sos.	599	540	2000	2805
810	—	2028	10	sos. **Chitila** pl.		522	1945	2251
822	—	2044		pl. **Chitila** sos.	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Ciocănești	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Ghergani	562	409	1906	2220
910	948	2212	42	Conțești	557	353	1856	—
920	957	2226	49	sos. **Titu** pl. pl. sos.	550	336	1845	2203
929	—	2256		Canton 35 (haltă)		312	1830	2155
—	—	—		Mătăsaru		—	—	—
944	—	2318	59	Găești	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Pietroaia	529	226	1758	—
1016	—	0001	79	Leordeni	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Călnești	512	144	1733	—
1040	1110	034	93		506	127	1722	—
1052	1111	051		sos. **Golești** pl. pl. sos.	498	109	1710	—
1056	1125	106	101			055	1700	—
1110	1132	126		sos. **Pitești** pl. pl. sos.	490	038	1646	2046
1150	—	208	109	Pârvu		015	1618	2026
1209	1208	232	118		481	2356	1604	—
1231	1213	257		sos. **Costești** pl. pl. sos.	469	2325	1539	1951
1243	—	321	130			2315	1526	1943
1313	—	351	146	Stolnici	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Corbu	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Potcovana	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176	Mierlești	423	2122	1346	—
1453	1417	544			409	2048	1317	1750
1519	—	558	190	sos. **Slatina** pl. pl. sos.		2037	1307	1743
1535	1442	616	199	Ion Kalinderu	400	2016	1247	—
1548	1449	632	206		395	2001	1236	1714
1621	1505	720		sos. **Piatra Olt** pl. pl. sos.		1931	1221	1600
1643	—	745	219	Bâlș	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Pelești	364	1829	1135	—
1728	—	848	242	Cârcea	357	1813	1123	—
1740	1548	903			348	1741	1102	1558
1800	1602	933	251	sos. **Craiova** pl. pl. sos.		1703	1042	1542
1813	—	953	261	Işalnița	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Coțofeni	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280	Răcari	319	1556	957	—
1856	1644	1051			313	1540	945	1600
1900	1657	1103	286	sos. **Filași** pl. pl. sos.		1516	931	1453
1916	—	1129	299	Butoești	300	1454	916	—
1932	—	1154	311	Strehaia	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Tâmna	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Prunișor	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Balota	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356	Șimian	243	1153	739	1317
2113	1847	1439			235	1129	720	1257
2144	1905	1515	364	sos. **Turnu Șev.** pl. pl. sos.		1059	649	1240
2158	—	1539	374	Gura Văii Mehedinți	225	1036	637	—
2212	1 92	1559	382	Vârciorova	217	1016	624	1218
2222	1937	1615	387		212	955	612	1207
2237	1949	1640		sos. **Orșova** pl. pl. sos.		939	600	1157
2304	—	1710	398	Topleț	201	916	543	—
2326	2020	1741	406	Băile Herculane	139	842	529	1133
001	—	1820	410	Mehadia	189	821	506	—
019	—	1848	417	Iablanița	182	747	457	—
034	—	1909	424	Crușovăț	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Domașna Cornea	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Poarta	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Teregova	155	557	347	—
150	—	2108	440	Armeniș	150	534	329	—
214	—	2142	455	Slatina mică	144	518	306	—
225	—	2158	462	Vâlișoara	137	434	252	—
242	—	2243	468	Cârpa	131	418	241	—
258	2242	2302			122	352	225	915
335	2252	2345	477	sos. **Caransebeș** pl. pl. sos.		322	150	905
349	—	002	484	Zăgujeni	115	304	136	—
402	—	021	492	Căvăranu	107	244	122	—
409	—	029	495	Sacul (haltă)	104	226	107	—
416	—	038	499	Jena (haltă)	100	217	058	—
425	—	054	504	Găvojdia	95	208	049	—
434	—	106	510	Tapia (haltă)	89	151	039	—
442	2337	116			83	140	029	821
452	2342	142	516	sos. **Lugoj** pl. pl. sos.		104	2341	816
503	—	155	523	Costeiu Mare (haltă)	76	051	2330	—
512	—	207	529	Belinț	70	040	2320	—
519	—	215	532	Chișătău (haltă)	67	030	2312	—
535	—	242	540	Topolovăț	59	015	2259	—
542	—	250	544	Șuștra (haltă)	55	2353	2248	—
556	—	307	551	Recaș	48	2339	2236	—
603	—	313	554	Senia (haltă)	45	2328	2229	—
619	—	336	561	Remetea Timișană	38	2315	2219	—
626	—	343	566	Giroda (haltă)	33	2303	2210	—
632	—	349	569	Zenta Nouă (haltă)	20	2256	2203	—
638	—	401	671	Timișoara fabrică	28	2250	2157	—
645	050	410	575	sos. Timișoara Ga- pl.	24	2235	2145	715
	129			pl. ra Dom. Elena sos.				

Brașov--Târgu Mureș--Feldioara Războieni

Pers. 191	Pers. 193	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Pers. 208	Pers. 194
1.2.3	1.2.3				1.2.3	1.2.3
800	1930		pl. **Brașov** sos.	342	1055	1701
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Prejmer	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiș	322	1000	1615
859	2028	25	Ozun	318	950	1606
912	2041	30	Chilieni	313	939	1557
920	2049	33	sos. Sfântul Gheorghe pl. pl. sos.	310	931	1550
935	2108				915	1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1534
953	2127	42	Bodoc	300	900	1526
1005	2139	49	Mălnaș	294	847	1515
1013	2147	53	Mălnaș Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tușnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tușnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Vorebiș	267	750	1424
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciucului	247	712	1346
1153	2325	104	sos. Madefalău pl. pl. sos.	239	650	1331
1205	2400				644	1315
1211	006	106	Racoș	237	639	1310
1221	016	111	Mădărașu Ciucului	231	626	1301
1231	026	116	Câtra	226	621	1252
1237	031	118	Tomești	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureș Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voșlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	171	436	1056
1437	234	179	Galaș Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Toplița Română	158	411	1036
1509	306	194	Meșterea	149	352	1023
1519	315	199	Bănești	144	343	1010
1536	335	207	Poleți Ilva	136	330	949
1542	—	209	Sălard	133	—	—
1600	358	220	Răstosnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măieruș	108	236	855
1646	442	241	Ieciu	101	223	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoaia	82	133	802
1745	538	265	Ghernesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Ierneiul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureș (orașul de sus)	63	053	729
1825	615	283	sos. pl.		045	717
1900	710		pl. **Tg.-Mureș** sos.	60	026	709
1914	724	291	Nirăstău	51	013	657
1931	741	301	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	304	Ogra	39	2350	—
1946	755	307	Cipău	35	2340	629
1954	804	311	Iernuț	31	2332	621
2004	—	317	Cuci	25	2322	—
2011	820	320	Bogata de Mureș	22	2315	605
2017	826	323	sos. Luduș pl. pl. sos.	19	2309	559
2022	828				2307	557
2034	840	329	Gheța	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	540
2100	906	342	sos. Feldioara Războieni pl.		2230	520

Teiuș--Arad

Accel. 13	Pers. 187	Mixt. 755	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Mixt. 756	Pers. 188	Accel. 14
1.2	1.2.3	1234				1234	1.2.3	1.2
750	830	2215		pl. **Teiuș** sos.	231	420	1825	2331
—	838	2226	4	Coșlariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815	904	2300	20	sos. **Alba Iulia** pl. pl. sos.	211	333	1750	2305
817	910	2304				326	1740	2303
829	925	2323	30	sos. Vințul de jos pl. pl. sos.	201	308	1726	2251
831	930	2326	37	Tărtăria		300	1716	2249
—	942	2341			194	245	1701	—
850	954	2355	45	sos. **Jibot** pl. pl. sos.	186	229	1649	2236
855	958	2357	51	Vaida		224	1643	2225
—	1011	012	57	Orăștie	181	210	1632	—
—	1029	029	66	Turdăș	174	154	1617	—
—	1044	047			165	131	1558	—
934	1058	106	73	sos. **Simeria** pl. pl. sos.	158	110	1543	2145
944	1118	126				042	1513	2134
958	1138	146	83	Deva	149	022	1456	2121
—	1150	201	89	Mintia	142	003	1440	—
—	1158	210	93	Vețăl	138	2354	1432	—
—	1205	217	86	Brănisca	135	2345	1425	—
—	1217	230	102	Bretea Mureșană	129	2332	1413	—
1031	1224	241	106	sos. **Ilia** pl. pl. sos.	125	2320	1405	2047
1036	1234	244	112			2311	1355	2042
—	1244	256	116	Gurasada	119	2301	1346	—
—	1252	306	123	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1306	322	129	Burjuc	108	2236	1330	—
—	1317	336	136	Zam	103	2223	1315	—
—	1333	352	146	Ilteau	95	2204	1256	—
1135	1359	421	155	Săvârșin	85	2145	1240	1952
—	1417	439	164	Varadia	76	2115	1214	—
—	1431	457	171	Bătuța diviator	67	2056	1159	—
—	1445	512	176	Barzava	60	2039	1142	—
—	1454	523	180	Nadăș	55	2027	1131	—
—	1503	533	188	Conop	51	2017	1122	—
—	1516	544		Milova Odvos (diviator)	43	2001	1110	—
1239	1531	607	193	sos. **Radna** pl. pl. sos.	35	1942	1055	1842
1244	1543	619				1930	1043	1836
—	1551	628	201	Baratca	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	Păulis	28	1914	1030	—
—	1612	649	210	GHIOROC	22	1859	1018	—
—	1625	705	217	Ciciri (diviator)	14	1842	1005	—
—	1638	719	224	Glogovați	7	1828	954	—
1328	1650	735	231	sos. **Arad** pl.		1810	940	1752

Copșa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor Pers. No. 214	Mixt No. 782	Pers. No. 216	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurile Mixt No. 781	Pers. No. 213	Pers. No. 215
1.2.3	1.2. 3.4.	1.2.3				1.2. 3.4.	1.2.3	1.2.3
1000	1815	2030		pl. **Copșa Mică** sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Șelca Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneș	21	510	659	1720
1111		2141	33	sos. Ocna Sibiului pl.	13	—	642	1702
1112		2142		pl. (Băi) sos.		—	641	1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Șura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. **Sibiu** pl.	—	455	610	1630
					1328	1650	735	231

Tipărit cu mașina rotativ Cărtea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

Anul II. No. 319 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Dumineca 11 Septembrie 1921

Infrăţirea

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj
Nr. de schimb
„Transilvania“
Sibiiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA ... No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI ...
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Dacă ar fi soldat

La mai toate întrunirile ţinute în Ardeal, generalul Averescu a avut grija, nu însă şi pudoarea ca în cuvântările rostite să vorbească mai mult despre soldatul care a fost decât despre omul politic care este. Şi nu numai d-sa dar şi toţi ceilalţi cuvântători, începând cu d-l Argetoianu, marele maestru al mascaradei, şi sfârşind cu cel mai obscur dintre căpătuiţii regimului, au încercat să deştepte entuziasmul ardelenilor vorbind cu înflăcărare despre virtuţile şi însuşirile de ostaş ale aceluia care a fost odată generalul Averescu.

Nu ştim, firesce, dacă după resultatele guvernării de până acum, se mai găsesc oameni aşa de naivi cari de dragul soldatului, se uită greşelile şi păcatele politicianului. Dar înţelegem planul şi tactica acţiunei Neputând să se razime pe opera săvârşirei ca om politic, generalul Averescu vre-a să-şi refacă popularitatea punând din nou în circulaţie acea legendă de răsboi care din rândurile oştirei l-a aruncat pe neaşteptate în mijlocul luptelor noastre politice.

Şi pentru aceasta generalul şi-a ales Ţara Ardealului unde sufletele sunt oarecum mai virgine, mai neiniţiate şi deci mai potrivite pentru răspândirea şi exploatarea unei legende pe care vechiul Regat refuză de mult s-o mai primească.

Nu vom sta acum să cercetăm adevărul şi temeinicia legendei. Fruct al imaginaţiei populare, ne-ar fi greu să stabilim partea de basm şi partea de realitate care au intrat în alcătuirea şi desvoltarea ei. Dar nu ezităm să spunem că şi noi, cei cari n'am crezut niciodată în însuşirile şi în capacitatea de om politic a generalului Averescu, ne-am mângâiat totuşi cu gândul că celace nu va fi în stare să facă omul politic, va şti să facă soldatul. Ne ziceam anume că tocmai fiindcă nu este crescut în mijlocul politicianismului, generalul Averescu va şti să aducă în viaţa noastră politică ceva din severitatea morală a ostaşului de abia ieşit din tranşee. Nu-i ceream o concepţie, nu-i ceream un program, nu-i ceream capacitatea de-a studia probleme şi de-a le da soluţii, dar îi ceream cel puţin ca intrat în viaţa politică, să fie un soldat al cinstei şi al dreptăţii în faţa căruia să dispară toate păcatele vechi ale politicianismului român.

Şi ce fericită ar fi fost această ţară dacă la conducerea ei am fi avut într'adevăr o inimă şi un suflet de soldat! Dar sunt, iată trei ani de zile de când, mâncându-şi singur legenda, generalul Averescu ni se arată cu toate păcatele politicianului şi fără nici una din virtuţile ostaşului.

Când, în Moldova, se presenta în tranşee ca duşman al rezistenţei şi ca prietin al păcei, generalul era politician, dar nu era soldat.

Când, părăsind frontul şi băgându-şi sabia în teacă, a plecat la Buftea să iscălească unirea şi desfiinţarea Romîniei, generalul era politician, dar nu era soldat.

Când, mai pe urmă, aruncat cu totul în politică urzia conspiraţii alături de socialişti pentru detronarea Regelui şi pentru proclamarea unei republici al cărei preşedinte se visa, generalul era, desigur, politician, dar nu era şi soldat.

Când uitându-şi de lozinca pe care şi-o alesese, a lăsat să se întroneze peste tot necinstea, ilegalitatea şi sistemul de trai din jaful şi risipa banului public generalul se dovedia politican, dar nu se dovedia şi soldat. Şi chiar când, acum, după un an şi jumătate de guvernare văzând dezastrul în care ne găsim, are totuşi inismul să ne vorbească despre soldatul din legendă, generalul a suit toate treptele politicianismului, dar şi a lăsat jos şi inima şi sufletul de soldat.

Căci dacă ar fi cu adevărat soldat, generalul Averescu şi-ar recunoaşte singur păcatele guvernării sale şi părăsind politica, ar pleca să-şi adăpostească ultimul rest de cinste sub strălucirea unei legende pe care, dacă n'a putut s'o justifice, are cel puţin datoria s'o respecte.

Dar politicianismul are toate îndrăznelile, şi soldatul nu mai e de mult...

Ştirile zilei

O victorie bolşevică

Ziarul „Pravda“ din Moscova anunţă că trupele roşi au distrus în stepele Mongoliei armata contra-revoluţionară, de sub comanda baronului Ungern-Sternberg. Generalul, el însuşi a fost făcut prizonier, cu întregul statmajor care acum e dus la Moscova, sub escortă. Aceşti ofiţeri vor fi judecaţi de tribunalul suprem.

Nu sunt nici 10 zile decând baronul Sternsberg, într'un ordin de zi, proclama ca împărat legitim a Rusiei pe ducele Mihail.

Declaraţiile lui Trotzky

La ultima întrunire a partidului comunist, Trotzky a spus între altele:

Burghezia a încercat să profite de situaţia noastră pentru realizarea planurilor ei politice, dar n'a reuşit.

Vom întinde mâna proletariatului mondial, pe deasupra capetelor nenumăratelor organizaţii burgheze prin ajutorul cărora vrea să ne lege. Burghezia mondială va plăti scump mizerabila bucată de pâine aruncată revoluţiei ruse. (Rador.)

Arestarea şefului Rebeliunei din India.

Din Calcuta se comunică ziarului „Times“ că Ali Mulallar şeful rebelilor, împreună cu alţi 30 de Moplahşi au fost arestaţi (Rador).

Justiţie internaţională

Consiliul Societăţii Naţiunilor a hotărât înfiinţarea Curţii de Justiţie internaţională şi mai toate statele au şi numit reprezentanţi. Elita juridică a lumei va judeca ori de câte ori va fi prilejul diferendele dintre Statele cari compun Liga Naţiunilor. Odată sentinţa dată cine o va executa dacă una din părţi refuză a i se supune. De sigur Liga Naţiunilor. Dar ce putere obligativă are Liga Naţiunilor sau ce sancţiuni poate da acelora care nu se vor supune deciziunilor.

Se va forma o armată internaţională s'au va fi realizată o colaborare vremelnică militară Nici una din aceste două hipoteze nu e realizabilă. Am văzut în Asia Mică rezultatele deplorabile ale unei armate compuse din trupe franceze, engleze şi italiene. Frecări inevitabile conflicte de rassă, neînţelegeri dintre comandamente cari fatal au dus la triumful kemaliştilor. În Silezia superioară aceiaşi situaţiei sunt acolo soldaţi englezi, francezi şi italieni. Cei englezi sunt aproape binevoitori populaţiei germane. italienii indiferenţi, singurii francezii îşi dau silinţa să împiedice terorizarea polonezilor de bandele naţionaliste. Colaborarea vremelnică militară dintre mai multe state pentru a sili o mare putere de pildă să respecte deciziunile Curţii Internaţionale de Justiţie ar necesita atâtea cheltueli şi tulburări în viaţa economică a statelor participante încât ar deveni imposibilă din cauza ostilităţii puternice a populaţiei care nu mai doreşte răsboiu.

Am stabilit prin urmare că Liga Naţiunilor nu e în stare să-şi impue hotărârea.

Atunci pentru ce o Curte internaţională de Justiţie, Pentru a da prilej avocaţilor celebri, politicianilor consumaţi şi profesorilor distinşi a face paradă de eloquenţă umanitară pe spinarea popoarelor care-i plătesc.

Activitatea acestei Curţi de Justiţie se va mărgini ca şi a aceea a mamei ei Societatea Naţiunilor la discursuri desigur frumos şi bine spuse dar zadarice. Va fi dacă vreţi un al doilea tribunal al păcei dela Haga. Ce sau ales din toate hotărârile luate înainte de 1914 la Haga atunci când răsboiul inevitabil şi-a făcut apariţia! Firesce nimic. Şi atunci la ce bun tronia unui nou tribunal al păcii?

Mulţumirile nu mai pot fi înşiate cu aparenţe.

Pacea dintre Statele-Unite şi Germania

La 25 August s'a încheiat la Berlin tratatul care chezăşueşte pacea dintre Statele-Unite şi Germania. Lucrurile au mers mai repede decât se aştepta opinia publică americană. Este de notat faptul că Americanii au ţinut cu o insistenţă semnificativă, ca tratativele să fie duse în secret.

Tratatul e în concordanţă cu moţiunea Knox-Parter, sancţionată încă din primele zile ale lui Iulie de Harding. Atât în America cât şi în Germania a produs mare mirare faptul că preşedintele Harding a lăsat să treacă atâta vreme fără să încunoştiinţeze Germania de această rezoluţie, şi fără să întreprindă cele necesare pentru realizarea ei. Acum s'a văzut lasă că a preferat să se ducă tratativele în Berlin, şi ori cine urmăreşte viaţa politică a Statelor-Unite poate să-şi dea numai decât seama de cauzele acestui procedeu.

Preşedintele republicei trebue să dobândească în vederea acestei chestiuni o majoritate de două trei mii în Senatul actual, în care se bat cap în cap trei curente. Unul aprobă neaderarea la tratatul din Versailles şi neparticiparea în Societatea Naţiunilor, altul se mulţumeşte cu partea care-i revine Americei în urma tratatului din Versailles, şi al ul în fine care ar dori intrarea Statelor-Unite în Societatea Naţiunilor. Curentul împotriva unui amestec în afacerile europene a luat proporţii atât de considerabile, încât Harding nu poate să întreprindă nimic în problemele europene care n'ar avea legătură cu interesele americane.

Starea de răsboiu dintre Germania şi America încetează de a mai dăinui. Statele-Unite îşi rezervă dreptul asupra proprietăţilor şi averilor supuşilor germani şi a statului german. Atât acest punct cât şi recunoaşterea datorillor impuse prin tratatul din Versailles, care este pomenită şi în tratatul de pace germano-american, va da naştere la oarecari nemulţumiri în cercurile germane.

Situaţia anterioară, în care timp nu era nici pace, nici răsboiu între America şi Germania, era pe cât de nenormală pe atât de neplăcută. Acum se vor relua relaţiile diplomatice şi consulare, şi cu cât se va efectua această revenire la normal mai repede, cu atât mai bine va fi pentru ambele părţi. Acest lucru însemnează pentru Germania un progres, dat fiind că Statele-Unite aveau de mai mult timp un agent la Berlin. Deasemeuea are mare însemnătate pentru Germania faptul că se uşurează condiţiile de călătorie, cari fac posibile legăturile comerciale. Problema cea mai de căpetenie pentru Germania sunt averile considerabile ale Germanilor din America secfestrate în Statele-Unite.

Ultimul punct al tratatului spune că tratatul de pace dintre America şi Germania nu este decât un cadru provizoriu, în care se vor efectua o sumedenie de tratate şi de convenţii parţiale. Va urma dar un tratat asupra averilor germane, şi apoi desigur că se va simţi şi nevoia unei convenţii comerciale. Prin adoptarea tarifului Fordney, Statele-Unite şi-au creat în politica comercială baze noue în sens foarte protecţionist. Germania e din nou legată printr'atât la mai multe îndatoriri în ceea ce priveşte clauza ţărei celei mai favorizate. Nu va fi prea uşor ca pe asemenea temelie să se clădească o convenţie comercială care să fie o bază sigură a unor relaţii intense comerciale germano-americane.

Principalul este desigur spiritul în care tratatul va fi executat şi complectat. De acest lucru atârnă într'o oare care măsură starea Germaniei, deoarece tratatul restabileşte relaţiile sale cu cel mai puternic stat; dând posibilitatea ambelor părţi să şi descurce afacerile şi rosturile încălcite de un răsboi îngrozitor. În actua'a situaţie, de politica ce-o va duce America depinde dacă acest tratat va fi nu atât în folosul Germaniei cât în folosul refacerii şi şi împrospătării Europei. Oamenii de stat din Statele-Unite, după cum ne arată faptele lor, nu sunt de principii Wilsoniene, cel puţin din discursurile şi declaraţiile lor se poate vedea ce vor, lucru ce nu se întâmpla cu mesagiile lui Wilson.

E de dorit ca acest nou tratat să inaugure e o eră de relaţii prieteneşti între America şi Germania.

Evenimentele zilei

O cântăreaţă indiană.

De curând a debutat cu un deosebit succes la Opera Metropolitană din New-York o cântăreaţă indiană. Ea este fiica unui conducător de trib indian şi a fost trimeasă la vârsta de 15 ani într'o şcoală de fete, unde s'a descoperit imediat vocea ei extrem de melodioasă. I s'au dat lecţii de canto de cei mai renumiţi profesori şi de oarece nu are numai o voce frumoasă dar este şi de o frumuseţe deosebită fu angajată la Opera Metropolitană.

Unul din rolurile ei mai de seamă este „Michaela“ din Carmen şi „Mignon“.

Vase de război american la Petrograd.

In golful baltic au sosit două vase port-mine americane. Scopul ar fi „ajutoarea activităţei lui Hoover, susţinerea legăturei între diferitele misiuni“. Aceste vase vor pleca la Helsingsfors, iar de aci vor intra în portul Petrogradului. La Helsingsfors, comanda va cere croquiul aşezărei minelor pentru a circula liber în raionul Cronstadului.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

ECOURI

In memoria lui Carusso și a lui Verdi

„Metropolitan Opera Company" din New-York, a oferit Primăriei orașului Neapoli, în memoria lui Carusso, suma de 50.000 lire, cari vor fi împărțiți la săraci: iar președintele, acelei companii Mr. Otto Kahn a donat 50.000 lire Azilului de bătrâni muziciști „Guiseppe Verdi" din Milano.

Sărbătorirea sixcentenarului Dante la Viena

La 14 Sept. cor. va avea loc la Viena, sub patronagiul legațiunei italiene din acest oraș, o serbare pentru comemorarea lui Dante.

Se vor execuța „Simfonia Dantesca„ de Liszt, și „Francesca da Rimini" de Tshaikowski, dirigiate de Weingarner. Actorul Alexandru Moissi, care e născut la Triest, va recita în limba italiană un cânt din Divina Comedia.

Palatul Ptolomeilor

Cu ocazia construirii noului palat al muzeului hidrobiologic din Alexandria s'a dat de urmele unei șosele romane de bazalt lată de șease metrii.

S'au descoperit apoi colonadele unui palat lucrate în mozaic și cu gravuri reprezentând pantere, hiene, gazele și un animal din povești, jumătate leu, jumătate pasăre.

S'a mai dat și de urmele unui canal de scurgere la mare.

După părerea autorităților științifice, pare a fi vorba de palatul zidit de Ptolomei în secolul al doilea după Christos.

Mozaicurile au fost lucrate probabil de artiști greci.

Feminismul în India.

O mare mișcare după mai multă libertate și mai multe drepturi se petrece acum printre femeile din India și mișcarea aceasta a marcat succese însemnate.

Lupta femeilor indiene e cu mult mai ușoară decât a surorilor europane pentrucă ele nu întâmpină aci, opoziția bărbaților.

Tradiția indiană permite accesul femeii la orice situație pentru care dânsa se simte capabilă, și în istoria indiană sunt destule femei cari au jucat roluri importante.

Astăzi toate adunările femeilor sunt publice și bărbații le dau un sprijin important în lupta lor pentru drepturi legale.

Izolarea de până acum a femeii dela orice comerț cu bărbatul și în special casătoria copiilor țineau femeea departe de viața publică.

In administrația orașelor Bombay și Mandrus femeile au dreptul să fie alese funcționare și corpul legiuitor al Madrusului le-a acordat dreptul deplin de vot în alegeri.

Dreptul de vot îl mai au femeile și în alte orașe. In Statul Cochin pot să fie alese în corpul legiuitor.

O mărturie a progresului făcut de mișcarea femenină în India este faptul că deja o femeie a ajuns primar.

Cu estinderea dreptului de vot al femeilor și cu instruirea femeilor situația femeii în India devine tot mai tare ceeace va face ca și celalte state asiatice să urmeze exemplul.

O bibliotecă franceză ambulantă în România.

Sub auspiciile societății franceze „Vie universitaire", s'a constituit un comitet însărcinat cu organizarea unei biblioteci circulante, rezervată profesorilor universitari și studenților din Italia, România, Polonia, Cehoslovacia și Jugoslavia. Această bibliotecă ambulanță va conține toate lucrările științifice cele mai recente, necesare universitarilor și care vor fi trimise gratuit tuturor univesităților din România, ca și universităților din celelalte țări menționate mai sus, sub forma de împrumut.

Dispoziția luată de societatea „Vie univarsitaire", din Paris este excelentă și trimiterea de cărți științifice universităților noastre va aduce un real serviciu profesorilor și studenților noștri, cât și culturii franceze.

Cu prețurile fantastice de astăzi, nici profesorii, nici studenții nu-și pot procura cărțile științifice franceze.

Care a fost cel dintâi Cinemotograf.

Iată răspunsul unuia dintre bătrânii arhiviști ai Cinemotografului D. F. V. Ardaut, la o întrebare a unui cititor curios al confratelui parizian „Comoedia".

Cel dintâiu Cinematograf a fost la Lyon: prin mijlocul anului 1895, în rue de la Republique, o sală care putea să cuprindă vre-o sută de persoane, cari după ce plătiseră cincizeci de centime asistau la o reprezentanție de vreo jumătate de ora.

S'au proiectat patru filme:

„Sosirea unui tren în gară".

„O Baie de negrii".

„Prăbușirea unui coș" și mai multe vederi proiectato pe deandoaselea cari erau foarte comice.

La ieșire fiecare spectator primea câte un plicușor purtând inscripția. „Fotografie insuflețită prin cinematograf de către D. D. Auguste și Louis Lumiere„ și care conținea un cartonaș cu o tăetură cu o ferestruică în care se putea vedea „o imagine" a unui film și dedesubt cu mențiunea: „Specimen al uneia dintre cele 500 de fotografii cari formează o bandă cinematografică".

După puțin timp cinematograful începea să se desvolte pretutindeni și avea să ajungă curând la marile progrese de astăzi.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII

Vineri:
Principele Bob.
Sâmbătă:
Falșificatorii de cecuri.
Duminecă:
Falșificatorii de cecuri.

CINEMA URANIA;

Vineri:
Principesa din Stambul.
Sâmbătă:
Comedia vieții.
Duminecă:
Comedia vieții.

CINEMA APPOLO

Vineri:
Sângele albastru.
Sâmbătă:
Sângele albastru.
Duminecă:
Sângele albastru.

Cetiți „Infrățirea"

Cuvinte pentru d-l Dr. Pteancu

Din partea d-lor profesor Gavril Barbul și Silviu Tămaș primim două scrisori prin care se restabilește adevărul asupra activității ca profesor a d-lui dr. Pteancu dela liceul din Beiuș.

Publicând mai jos scrisoarea d-lui dr. Gavril Barbul, felicităm și noi pe profesorul care a știut să sădească o temenică recunoștință în sufletele fostilor săi elevi cari i-au luat atât de frumos apărarea.

Cetind în nr, din 3 Sept. al prețuitului ziar „Infrățirea" corespondența despre „Liceul din Beiuș" semnată „Sirius", ca fost elev al liceului din Beiuș mă simt dator în interesul adevărului a rectifica constatările care privesc persoana venerabilă și activitatea de profesor a d-lui director regional dr. Alexandru Pteancu. Absolut nu e adevărat că d-sa ca profesor de limba română ar fi explicat mai bucuros ungurește decât românește

Ca fost elev al d-sale afirm, conform adevărului, în numele meu și a foștilor mei colegi de școală, că dl dr. A. Pteaucu ca profesor în Beiuș a fost un eminent pedagog și un român înflăcărat în toate împrejurările grele, între cari am trăit pe vremea stăpânirii ungurești. A predat limba și literatura română cu o vastă erudițiune, ținându-ne lecții tot așa cum ne-a ținut prof. Pavel, plin de însuflețire pentru geniul național întrerupt în literatura noastră. Și acum ne păstrăm foștii lui elevi însemnările după explicările d-sale și le cetim și acum cu multă plăcere.

Pregătindu-și în scris lecțiile pentru fiecare oră, ne-a făcut nu numai să cunoaștem, dar și să ne iubim literatura noastră; glasul său vibrător ne implânta în în suflete oră de oră cea mai curată iubire de neam și cel mai înflăcărat entuziazm pentru cultura noastră românească. In vechi n'a pronunțat nici un singur cuvânt ungurese la lecțiile sale de românească, ci totdeauna s'a nizuit a face să ne iubim limba mai presus de toate și să o vorbească cu plăcere și acei ce nu știau bine românește. Minunea ce ne-a dat d-l profesor Ptea cu în școală, atât la ore, cât și la societatea de lectură și la biblioteca școlarilor a făcut să vibreze viu în sufletele elevilor săi iubirea către neamul și cultura românească în viața întreagă a noastră. Știam noi elevii și știa publicul românesc din Beiuș că explicările sale pline de însuflețire trebue să le tăinuim în sufletele noastre, pentrucă dacă ar fi știut Ungurii de ceeace se petrecea la orele D-Sale de română, i-ar fi suspendat la moment. Acest zel desăvârșurat pentru cultura românească și lupta purtată cu atât curaj pentru interesele sfinte ale neamului nostru a făcut ca să-l iubim și venerăm în viața noastră întreagă.

Acesta este adevărul cu privire la activitatea de profesor a d-lui Pteancu.

Satu-Mare, la 5 Sept. 1921.

Gavril Barbul
profesor

Iubileul învățătorului Ioan Costa

Zilele trecute, Ioan Costa învățătorul gr.-or. confesional din Comuna Cefa și-a sărbătorit 40 ani de achivitate ca învățător.

Ioan Costa are merite inconstatabile câștigate pe terenul educației poporale din Bihor. Luptând cu mare greutăți s-a nizuit în tot timpul să facă din țăranul român tot, ce a crezut de bun. In scopul acesta a dus în fiecare an la școlile secundare 5—6 băieți, care în băncile școalei primare au dat dovadă de o capacitate superioară și în decurs de 40 ani s'a urcat la 100 numărul acelora, pe cari ridicându-i de la coarnele plugului, i-a așezat în internate, sacrificând de multe ori din buzunarul său, având de luptat și cu părinții cari nu voiau să-și dea băeții la școala din oraș.

— Să le dăm știpendii băieților prezentați de Ioan Costa — a zis odată un domn — că dânsul ne dă bă ți buni.

Școala lui Ioan Costa a fost totdeauna o școală model pe care o frecventau și băeții din satele vecine, venind pe jos în fie care zi să învețe carte de la cunoscutul și harnicul învățător.

Anul 1921 prezintă 4 date în-

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cum a abdicat țarul Nicolae

Asupra periodei dintre arestarea țarului — Martie 1917 — și uciderea sa — Iulie 1918 — există puține amănunte exacte. Deasemenea evenimentele ce au precedat și au urmat abdicării țarului sunt și ele foarte obscure; există doar raportul celor doi deputați, Gutschkow și Chonlgiun, cari erau delegați din partea Dumei pentru a cere abdicarea. La sosirea lor țarul abdicase deja; martorii acestui eveniment au fost numai generalul Rusky, comandantul frontului de nord-vest, și încă alți doi generali.

Ziarul „Figaro" a primit un raport dela una din cele trei persoane prezente la iscălirea abdicării, din care reținem următoarele.

Spiritele erau agitate la Petrograd încă dela 25 Februarie 1917. Generalul Rusky primi în acea zi la 11 seara, la Pskow, o telegramă dela Rodzianko, președintele Dumei, care-l înștiința de răscoalele ce se produseseră în capitala imperiului din cauza lipsei de hrană, și cari luaseră un caracter catastrofal. Trupele trăseseră în mulțime.

Pe de altă parte, după informațiile primite dela agenții săi, Petrogradul ar mai fi avut pentru opt zile hrană pentru populație și pentru cincisprezece zile pentru armată. Rusky mijloci ca telegrama lui Rodzianko să ajungă șefului de stat major al generalisimului, pentru ca acesta s'o aducă la cunoștința țarului. Țarul părăsi la 27 Februarie Mohilewul pentru a se duce la Zarkoje-Selo; în drum își întrerupse călătoria, ducându-se la Pskow, și chiar în momentul când intră în gară, sosi o telegramă cu știrea că garnizoana orașului învecinat a trecut de partea revoluționarilor. Inaintea sosirii țarului, veni o telegramă dela Alexejew, în care făcea o descriere a revoluției care se întindea cu repezicinne și în care-l ruga pe țar să se gândească bine la urmările nefaste pe cari le-ar putea avea o înfrângere. Alexejew ruga pe țar să nu dea crezare sfătuitorilor rău voitori, ci să facă concesii, dând țării un guvern responsabil, în fruntea căruia să fie un bărbat de stat care să se bucure de încrederea întregului popor.

Generalul Rusky se hotărâ să spri inească această cerere, după ce făcu o descriere conștiincioasă a stărei de fapte. Țarul refuză să satisfacă această propunere; el nu știa veștile din ultimele două zile; mareșalul curței, generalul Vojikow avusese stupiditatea criminală de-a nu-i preda ultimele telegrame.

Intre timp să răspândi în Pokord svonul că Rodzianko a părăsit Parisul pentru a se reîntoarce în Rusia; în curând se află că președintele Dumei și-a mai prelungit șederea în Franța. Sosirea sa în Rusia nu era dorită. Unul din aghiotanții lui Rusky îl sfătui pe acesta ca să intervie pe lângă țar pentru ea Radzianko să fie rechemat. Astfel era cu putință ca țarul să cedeze. Rusky acceptă această propunere.

In aceeași zi Rusky fu invitat, împreună cu cei doi generali ai săi la masă la țar. Prânzul a fost foarte liniștit. Țarul era mișcat și părea foarte preocupat, cutoatecă căuta să-și ascundă gândurile.

Noaptea târziu îi rugă deabia lui Rusky să obție dela țar numirea unui guvern răspunzător față de adunarea națională. Țarul aprobă, se codi apoi, acceptă din nou, cerând ca guvernul în funcție să intre în noua combinație. Când obținu în fine aprobarea țarului, Rusky comunică rezultatul acesta lui Rodzianko, chemându-l la Petrograd.

Rodzianko răspunse că ar fi prea târziu. Aceste concesii ar fi putut îmbunătăți situația dela 27 Februarie, fără a putea opri revoluția care isbucnise de-a binelea. Situația s'ar putea îndrepta numai prin abdicarea țarului în favoarea fiului său sub regența marelui duce Mihail Alexandrovici. Rusky comunică acest răspuns țarului, care ceru avizul generalisimului armatelor

La 2 Martie primi țarul primul răspuns dela generalisim. Marele duce Nicolae Nicolaevici și generalii Ewert și Brusilov îl implorau să urmeze sfatul lui Rodzianko, spre a scăpa Rusia. Comandantul armatei a patra începea telegrama prin dezăprobarea lui Rodzianko, termenând totuși prin a cere abdicarea.

Atunci vani știrea din Petrograd că gardă imperială a trecut de partea revoluționarilor. Acest fapt a fost imitat și de garda din marină, în frunte cu șeful ei, marele duce Ciril Wladimirovici, care se prezentase în Dumă lui Rodzianco, într'un hal care era în contradicție cu situația sa.

semnate în viața învățătorului Ioan Costa: a împlinit vârsta de 60 de ani, 35 de ani a căsătoriei, 40 de ani ca învățător și tot în anul acesta s'a urcat la 100 numărul băieților pe cari i-a dus la școlile superioare sau industrie.

Între foștii săi elevi s'a pornit cu această ocazie acțiunea de a da fostului lor dascăl un banchet, care a avut loc la 1 Septembrie. In numele foștilor elevi, cari s'au adunat într'un număr frumos D-l căpitan de poliție Petre Balog a felicitat pe bătrânul dascăl.

D-l Iercan Nerva, referinte consistorial, a vorbit în numele I. P. S. S. Episcopului Roman Ciorogan, fostul profesor al învățătorului Ioan Costa, felicitându-l în cuvinte foarte călduroase.

D-l revizor Fersigan a adus omagiile revizoratului școlar, iară D-l Pantiliu Bugariu, președintele Reuniunei învățătorilor din Bihor, într'un călduros toast a felicitat pe sărbătorit în numele învățătorilor din Bihor.

După aceasta vorbește D-l Nicolae Firu deputat și inspector al școlilor care dorește bunului său amic și coleg, să poată sărbători în deplină sănătate și jubileul de 50 ani ai activității sale apostolești.

D-l George Balog, secretar în Salonta-Mare vorbește în numele foștilor elevi, aducând omagiile elevilor recunoscători și totodată arătând cu o ajutorul unei statistici bogate însemnătatea activității bătrânului dascăl, care de 7 ori a fost premiat din partea autorităților superioare pentru meritele câștigate pe terenul didactic.

D-l Ștefan Stana prezintă felicitările studenților universitari ieșiți de supt mâna învățătorului confesional român din Cefa.

Apoi D-l căpitan Balog citește telegramele sosite, între ele și telegrama redactorului ziarului român „America" din Cleveland Adrei Popovici, care nici din colo de Ocean nu s'a uitat de a felicita pe bătrânul său dascăl.

D-l Învățător Costa cu lacrimile în ochi își exprimă mulțumirile pentru urările, făcute. La urmă D-l Secretar Emeric Balog predă sărbătoritului un frumos album iscălit de foștii săi elevi și cu aceasta frumoasa serbătorire s-a terminat.

—e—g.

Revista presei maghiare

Coridorul Ceho-jugoslav

Ziarul „Ujság" scrie: — Coridorul Ceho-jugoslav demult formează unul din visurile utopice ale Cehoslovaciei. După Ungaria vestică, ar fi cea mai proaspătă rană pe corpul Ungariei care sângeră din atâtea răni. Dare neîndoios, că Cehilor le procură mare bucurie tot ce slăbește pe Unguri și atacă puterea de viață a Ungariei. Coridorul ceho-jugoslav are menirea să le procure plăcerea aceasta.

Pentru aceea călătorește acum Benes la Paris, ca în situația tulbure creată prin chestia Ungariei vestice să poată pescui coridorul. Cehii pentru aceea sunt însemnați, că pe cât sunt ei de puțini, pe atât de mult doresc, și acum când trădarea (?) le-a procurat țară și putere, nu se mulțumesc cu norocul avut ci stau înainte cu noui pretensiuni. Această pretensiune însă nu se îndreaptă și nici nu se poate îndrepta decât în contra Ungariei, pe care — repetăm — ar dori să o slăbească pentru vecie, căci desigur au motiv să se teamă de o Ungarie mai tare". Își esprimă apoi nădejdea, că ostenelile lui Benes de astădată vor fi fără rezultat căci puterile apusene nu se vor mai lăsa seduse, — „au învățat — scrie ziarul unguresc — din pildele trecute și au înțeles că Ungaria nu trebule slăbită chiar în interesul culturii apusene, știu bine, că în lipsă de orientare și până acum au slăbit-o mai mult decât le cerea chiar interesul lor propriu. Pentru aceea a aflat anfanta de bine să delege comisiuni, cari să repare (?) și să rectifice granițele între Ungaria și statele moștenitoare. Aceasta însemnează, că că în cadre e posibilității, mai curând dorește să amelioreze situația Ungariei, decât să o strice. Acesta însemne ză, că marile puteri se încred în prevederile statelor moștenitoare, cari vor fi gata chiar cu prețul anumitor sacrifici (?) să contribue la asgurarea păcii".

Cât de generoși sunt Ungurii noștrii! Cât de bucuros ar aduce sacrificii Ungariei, nu le ile de deochi! Că îl vezi Doamne, toată pacea Europei și a micilor state moștenitoare, atârnă dela cum se vor încrunta (teremtette) Héjjașii lui Horthy la Budapesta!

Ar fi șubredă baza statului nostru dacă ar fi să-i asigurăm trăinicia îndulcind pe Horthy și cedându-i teritorii. Fie Ungurii noștri pe pace îi vom apăra noi la nevoe!

Declarațiile prefectului de Oradea-Mare.

Ziarul „Nagyvárad" publică declarațiile prefecților de Oradea, Iosif Iacob, făcută ziariștilor de acolo.

Se pronunță asupra censurei care câtă vreme în cadrele statului se produc mișcări și se exprimă păreri, cari sunt în contradicție cu existența statului rămâne neschimbată în vigoare și eventual se a estinde pe un teritoriu mai mare"! Se pronunță apoi asupra pretențiunilor autonomiste a-le Maghiarilor în următo ul mod: — „Dar, statul a îngăduit spre o pildă organizarea minorităților și maghiarimea și-a înscris ca prim punct în program, că pretinde autonomia națională pe baze cu totul libere.

Aceasta ar însemna stat în stat. Altceva e autonomia și altceva autonomia națională. Hotărârea dela Alba-Iulia spune că minorităților se pot dirigia sigure dar nu spune că se pot guvern singure. Drepturile minorităților se estind asupra administrației asupra limbei în justiție (credem ca e redat greșit, dl prefect va fi exprimat: că drepturile minorităților se pot afirma în administrație, în ce privește folosința limbei în justiție etc.) dar nu se pot estinde asupra suveranității unei minorități, ori asupra unei suveranități depline".

Tot cu această ocăsie, se pronunță dl prefect și în chestia dreptului de folosință a steagului și a tricolorului unguresc. — „Nu demult — spune dl prefect — a apărut o ordonanță a guvernului, care îngădue pe lângă îndeplinirea anumitor condiții, folosirea steagului și a tricolorului maghiar. Dar ordonanța aceasta e cam nebuloasă și așa încât până-ce nu-mi va veni răspuns, care să preciseze înțelesul ordonanță, chiar în interesul maghiarimii nu am publicat'o, ca nu cumva să-i procure cuiva neplăceri".

Ungaria a primit 20.000 dolari din fondul Rockefeller

Ziarul românesc America care apare la Ohio (Statele Unite) scrie următoarele:

Ziarul „Szabadság" aduce știrea că universitatea din Pesta a primit din fondul cultural Rockefeler suma de 20 mii dollari. Suma a fost dusă la Pesta de dl Gunn, profesor la universitate, delegatul fundațiunii, care împreună cu trei profesori dela universitatea din Pesta și cu Bowden, președintele acțiunii americane de ajutorare din Ungaria, va împărți acest ajutor.

■

Fundațiunea Rockefeller dispune de suma de 187 milioane dollari care se vor împărți între 35 țări „pentru progresul umanității" — cum spun literile fundaționale. Am ceiit că până acum s'a împărășit Belgia, unde se va ridica o facultate modernă de medicină apoi Cehoslovacia unde, precum în Belgia, se va ridica un institut medical, ale cărui cheltueli vor fi acoperite din acest fond. Mai știm că câțiva medici din Cehoslovacia sunt bursieri ai acestui fond aici, în Statele Unite. Acum citim despre ajutorul dat Ungariei!

Nu știm însă că România sau studenții români de aici ar beneficia de acest fond. Oare să fim greșiți?

Partidul național liberal în Ardeal

Adunarea generală a organizației din Oradea și jud. Bihor.

De curând a avut loc în sala „Széchenyi" din Oradea-Mare adunarea generală extraordinară a partidului național liberal din Bihor, la care au luat parte peste 250 membri, unde s'au discutat mai multe puncte din program și s'au făcut noui propuneri pentru împărțirea orașului Oradea în circumscripții electorale.

După ce dl președinte Dr. Iustin Ardeleanu declară ședința deschisă, mulțumind întregei adunări pentru participare, ia cuvântul dl Dr. Câmpian, care amintind însemnătatea acestei adunări roagă pe cei prezenți să aibă răbdare pentru discuțiunile ce vor urma și cari-i interesează pe toți.

Dl Dr. Șimonca arată neputința de a mai dăinui a actualului guvern, de oarece oamenii pe cari îi are în fruntea instituțiunilor românești sunt mai toți fără pregătire. Pentru a face din România Mare, o Românie Tare trebue muncă încordată, abnegație și sacrificii.

Dl Dr. Iustin Ardeleanu propune alegerea dlor Dr. D. Jonaș și Balogh ca verificatori de partid, ceeace adunarea acceptă, iar dl profesor Silaghe, casierul partidului expune darea de seamă a situației materiale a partidului.

Dl Bălănescu expunând greutățile materiale ale partidului și cheltuelile ce se fac, mari chiar dela început, propune ca fiecare membru să plătească o cotizație de 2 lei pe lună, ceeace ar face 24 lei anual, ușurând astfel starea; propunerea se acceptă cu unanimitate.

Președintele propune întregirea comitetului de 30 membrii, la care dl Jonaș mai propune 2, care propunere, după puține discuțiuni pro și contra, se aprobă pentru candidații: Dr. Bălănescu, Dr. Francisc Iancu, D. Jonaș, Ioan Pop, Gavril Seleș, D. Popa, Ioan Milocan, Adolf Székely, Papadoff, Mihai Bogdan și Paul Budai, după care se ia hotărârea ca membrii, cari vor lipsi de trei ori consecutiv dela adunarea comitetului, vor fi considerați ca demisionați. Se alege apoi secretarul partidului, dl Dr. Șimonca, având ca ajutor pe dl Bălănescu, care este și secretarul personal al președintelui.

După toate acestea, dl președinte Iustin Ardeleanu face propunerea ca orașul Oradea-Mare să fie împărțit în șease circumscripții electorale ale partidului național liberal, după cum urmează:

Circ. I, culoare albă, în centrul orașului, sub conducerea dlui Dr. Gh. Șimonca;

Circ. II, culoarea albastră, în mahalaua Tiglistei, sub conducerea dlui D. Balogh;

Circ. III, culoare verde, în mahalaua Velența, sub conducerea dlui D. Jonaș;

Circ. IV, culoare roșie, în mahalaua Râtu, sub conducerea dlui Iancai Mihai;

Circ. V, culoare neagră, în mahalaua Gelfagvaroș, sub conducerea dlui Francisc Iancu;

Circ. VI, culoare galbenă, în mahalaua Porond, sub conducerea dlui Ioan Milocan.

După acest plan acceptat cu unanimitate, ședința ia sfârșit.

Cu această ocazie, cred că e timpul a spune un cuvânt de laudă pentru partidul n. liberal din Bihor, care în scurt timp a înjghebat o organizație temeinică, având în sânul său pe cei mai destoinici oameni ai Bihorului. Găsim aci luptători ca dl C. Banu, din București, dl Iustin Ardeleanu, fostul director al revistei „Vulturul negru", dl N. Zigre și alții cu un trecut de luptă națională însemnat.

Tot de curând partidul național liberal a început întreprinderea la sate a unor dese conferințe, pentru luminarea sătenilor și sperăm că acest partid își va realiza treptat toate punctele programului.

Cor.

Judecarea marelui proces al complotiștilor din Ardeal

— Ziua III. —

La 8 Septembrie oră 10 dimineața desbaterile continuă conduse de d-l colonel Popescu președintele Curții Marțiale. Sala de congregații a primăriei e arhiplină. In cea mai mare parte străini asistă la desbaterile procesului. După mărturisirile senzaționale din ziua precedentă, azi declarațiile acuzaților aruncă o nouă lumină asupra urzelilor complotiștilor.

Se ia interogatorul acuzatului Geza Sükösd, locotenent activ în armata națională maghiară.

Vizita logodnicei

La întrebarea președintelui acuzatul declară următoarele:

Din Budapesta am primit pașaport în regulă semnat și de consulatul român. In pașaport s'a introdus ca funcțiune: student în drept. Scopul călătoriei mele a fost sa cercetez logodnica care se află în Tg.-Mureș. Inainte de plecare am fost rugat de locotenentul Beke să intru în legătură cu locotenentul Radnótfáy pentru a primi mai multe informații militare. Aci a fost prezentat lui Radnótfáy de colegul său Reiter. Dela Radnótfáy a primit datele curate. Prin Reiter a făcut cunoștința fraților Pokorny și a inginerului Fuchs. Despre aceștia crede că sunt agenți provocatori. Ei i-au predat un bilet de teatru pe care erau înscrise două numere și parola „Ne deșteptăm" (Feltámadunk.") Parola e deviza Uniunii irredente a săcuilor din Budapesta N. R.) Ing. Fuchs i-a predat o schiță prin care i-se arăta locul cel mai bun pe unde ar putea trece granița. Schota a nimicit-o imediat după primire. Când a voit să plece din Cluj a fost arestat la gară. Declară că informațiile dela Radnóthfáy le-a primit numai pentru a face un serviciu locotenentului Beke.

Acuzatul Köszeghy

Declară că neavând bani pentru a scoate pașaport a trecut fără acte granița și s'a prezentat locotenentului Dumitrescu. A fost apoi pus în libertate ca agent al siguranței, când a făcut cunoștința lui Peterdy pentru a-i cere informații militare, deoarece a primit însărcinare din partea siguranței ca să cerceteze în chestiunea unui complot urzit

La un prânz Rusky declară generalilor săi: „Țarul nu are încredere în mine. Să mergem după masă la el, ca să audă nu numai părerea mea ci și pe a dumneavoastră."

Țarul primi cu multă afabilitate pe generali, poftindu-i să șadă. Numai Rusky se așează, în vreme ce ceilalți își păstrau poziția militară. Țarul fuma, și oferi și celorlalți țigări; și de data aceasta numai Rusky primi să fumeze. Rusky arată mai întâiu țarului ultimele telegrame, expuse situația generală, arătând că singurul mijloc de scăpare e abdicarea în favoarea moștenitorului.

„Nu știu dacă o va vrea întreaga Rusie", răspunde țarul, Rusky explică că starea de spirit nu mai permite o anchetă, arătând că evenimentele se desfășoară cu atâta repeziciune, încât orice întârziere ar putea provoca neplăceri și urmări nenorocite. „Ascultă părerea colaboratorilor mei, spunea Rusky; ei sunt oameni sinceri și independenți".

Rusky își repetă de mai multe ori cererea până ce țarul se adresă celor doi generali spunându-le: „Vă rog să-mi spuneți părerea d-voastră sinceră".

Toți erau mișcați. Țarul și Rusky fumau cu nervozitate. Unul din generali, asigurând pe țar de toată credința ce i-o poartă, declară că e de părerea lui Rusky. Celă alt plângea și după câteva fraze introductive, pe care le scoase cu mare greutate, isbucni într'un plâns cu hohote, spunând încet:

„Sunt un om cinstit, subscriu în totul părerea lui Rusky".

După o tăcere de mai multe minute, luă țarul cuvântul:

„M'am decis... renunț la tron". Apoi îndreptându-se către Rusky zise: „Îți sunt recunoscător, pentru credința cu care m'ai servit și-l îmbrățișă părasind vagonul salon.

La reîntoarcerea predete lui Rusky o telegramă pentru Rodzianko, spunându-i:

„Nu sunt sacrificii, pe care Rodzianko să nu le facă când e vorba de binele țării.

Cetiți „Infrățirea"

în Cluj. La siguranță a fost bătut de Fehérváry.

Acuzatul Sacher

Nu recunoaște că ar fi spion și spune că a călătorit în Ungaria numai pentru a se înscrie la Academia de silvicultură. Totuși dela un anumit Brekler primește o încredințare scrisă cu mașina pe mătasă și însărcinarea de a se interesa de situația parcului de vagoane din Arad. Ultima însărcinare o primește dela Hajdu. In Arad se interesează de fapt la funcționarul Stiller despre situația parcului de vagoane. Stiller a refuzat orice informații. S'a mai interesat la un funcționar din Timișoara însă peste 15 minute a fost arestat.

Interogatorul Sublt. Kovaci

Președ. De câteori ai trecut granița și cu ce acte te-ai servit la trecerea ei?

Kovaci Am trecut granița în Ardeal de 3 ori neservindu-mă de nici un act. Scopul venirei mele în Ardeal a fost să-mi văd logodnica lucru pentru care am trecut granița de două ori. Scopul celei de-a treia veniri a mele în Ardeal a fost căsătoria mea. La întrebarea D-lui Președinte asupra datei la care a fost arestat și asupra persoanelor cu care a venit în legătură întimpul cât a stat în Ardeal, acuzatul declară că a fost arestat în Mai 1921 și că n'a avut cu nimeni nici o legătură secretă deoarece scopul sosirei lui în Ardeal a fost numai să-și vadă logodnica.

Comisarul regal dă cetire unei declarații a lui Kovaci făcută la siguranță în care acesta declară că o dat un carnet de note lui Reiber.

Kovaci „In delcarația făcută la siguranță am mințit pentru că eram sub oarecari presiuni.

Acuzatul începe să recunoască.

Președintele. — Nu crede că-ți ușurezi situația prin o negare sistematică dela început până la sfârșit, dosarul face destulă lumină asupra vinovăției D-ta e și prin sistemul de negare pe cari continui să-l urmezi nu faci decât să-ți îngreunezi situația.

Președ. Este sau nu adevărat că ai cerut lui Reiber câteva informații militare spre a le duce în Ungaria?

Kovaci Reiber, mi-a promis că o să-m dea o serie de informații pentru a le duce în Ungaria pe care mi le-a și dat și le-am dus. Dar de oarece acele informații erau de mult cunoscute în Ungaria, ele n'au mai avut nici o valoare și ca atare fapta mea nu poate fi calificată de spionaj.

Președintele. — Sunt clarificat. — Treci la loc.

Interogatorul acuzatului Secheres

Președintele. — Ce ai fost în armata ungară?

Secheres, voluntar cu termen redus.

Președintele. — Dela cine ai cerut informații asupra trupelor care se transportau din Ardeal în Basarabia?

Sekeres — Dela nimeni pentru simplu motiv că aceste informații nu mă interesau.

Intreruperea interogatorului.

Președintele este sau nu adevărat că ai primit 1500 lei dela biroul de spionaj din Seghedin?

Sekeres. Da, am primit acești bani pentru niște informații complect inofensive date biroului de spionaj.

Președ. Contradicția e evidentă. Vom continua interogatorul d-tale altădată când după ce te vei mai gândi vei pune mai multă sinceritate în cele ce vei afirma.

Ședința se suspendă la ora 12 iar D-l Președinte anunță pe cea viitoare pentru după prânz la ora 4.

Ședința de după masă Interogatorul preotului Harszany

Dl. președinte adresându-se acuzatului îi spune să povestească toate faptele în legătură cu acuzațiile ce i-se aduc, și a căror au or sau martor a fost el. Preotul Harszany foarte emoționat începe :

— „In Martie 1920, am auzit că subprefectul Sabo Ianos, să pregătește să treacă în Ungaria. Atunci am căutat să mă întâlnesc cu el și după ce l'am rugat să ducă o scrisoare unei rudenii ale mele din Seghedin, din vorbă în vorbă, Sabo mi-a promis că dacă se va duce la Budapesta va încerca prin toate mijloacele să obție un ajutor bănesc pentru funcționari maghiari din Ardeal care n'au funcții și care prin urmare trăesc în mizerie. In acelaș timp mi-a spus că mă va însărcina pe mine cu distribuirea banilor lucru pe care l'am primit — Sabo a plecat și a trecut multă vreme fără ca să primesc nici o știre dela el. Mai târziu am însărcinat pe un cunoscut al meu care se repatria în Ungaria, să caute să se întâlnească cu Sabo și să-i amintească de promisiune Mai târziu am făcut aceiași rugăminte doctorului Sopolseu Sigmund. Peste câteva săptămâni întorcându-se Sapolseu mi-a spus că Sabo a reușit să obțină 200 mii de coroane, pentru funcționarii din Ardeal și că sosirea lor va avea loc cât de curând.

Harseny — „In ziua când a venit Dr Sablozen dela Buda-Pesta aducându-mi vestea ea vor sosi 200,000 de coroane pentru ajutorul funcționarilor care n,au depus jurământul statului român, m'am întâlnit și cu Dr Kisfaludi care mi-a spus că s'au pregătit pentru funcționarii unguri din Ardeal și alți 92,000 de coroane și ca Sabo se găsește deja în posesiunea lor.

Președintele — Am înțeles. Ia să ne spuneți acum de unde aveai autorizație de a te ocupa cu organizarea clandestină a Maramureșului și cu distribuirea banilor ce sosea dela Buda-Pesta funcționarilor unguri din Ardeal.

Preotul Harseny — N'am avut nici o însărcinare dela B.-Pes,a pentru a organiza Maramureșul ier în chestia funcționarilor, fiindu-mi milă când vedem că trăesc în mizerie și știind ca Sabo are trecere la B.-Pesta l'am rugat prietenește să intervie acolo bentru ajutorarea funcționarilor de aci.

D-l președinte roagă pe d-l comisar regal să citească o scrizoare dela dosar care cuprinde jurământul pe care trebuiau să-l depuie toți aceia care au luat parte la organizarea cruciotului, și care s'a găsit în casa lui Harsany.

După cetirea scrisoarei președintele întreabă pe Harsani de unde are această scrisoare.

Harsanii Mi-a fost adusă de un prietin, care azi e repatriat în Ungaria, și am păstrat'o numai din curiozitate.

că cei dela B.-Pesta l'au însărcinat cu organizarea Maramurășului dar că el n'a primit.

Președintele Sunt complect clarificat.

Ședința se suspendă.

INFORMATII

Bisericești

Sâmbătă 10 l. c. la orele 10 a. m. are loc în biserica ortodoxă din localitate parastasul de 6 săptămâni pentru odihna sufletului regretatei Antoinette C. Georgescu. — Vâlcea, soția decedată a d-lui C. Georgescu — Vâlcea, Consilier la Curtea de Apel din Oradia-Mare.

Dela C. F. R.

Direcțiunea regională din Cluj va primi 10.000 vagoane de marfă pentru transporturile din Ardeal.

Comerciale

In cercurile comerciale din Oradea se intenționează zidirea unui antrepozit pentru mărfurile de transit. Astfel mărfurile cari ajung la graniță nu vor trebui imediat plătite la vamă a pot rămâne depozitate timp mai îndelungat în msgazie plătind o taxă minimală. Această măsură înseamnă înlesnire adusă comerțului deoarece importatorii nu vor fi siliți să ia împrumuturi dela bănci pentru plătirea taxelor vamale astfel că urcarea prețurilor la mărfuri va fi întrucâtva împedecată.

Apicole

Aflăm că atelierul apicol dela Direcțiunea Agriculturei se va muta la ferma Academiei de agricultură.

Deplasarea atelierului nu este bine venită, căci invalizii de războiu cari sunt instruați în chestiunile apicole la acest atelier, vor trebui să meargă câțiva chilometrii zilnic, pentru a putea face studiile și instruirile pentru facerea coșnițelor etc. — Ori unii nu sunt în stare de a o face.

Pentru încurajarea creșterei de albine și pentru nutrirea lor au fost aprobate apicultorilor 4 vagoane de zahăr.

Asociația maghiară a apicultorilor din partide ardelene a serbat zilele acestea jubileul de 40 ani dela existența sa. Serbarea a fost prezidată de baronul Iosika.

Școlare

Ministrul instrucțiunii a încuviințat școlilor primare urbane din țară să continue în facultativ predarea limbilor franceză și germană acolo unde părinții pot plăti un profesor.

Aceasta în urma experiențelor făcute anul trecut la școlile primare din Capitală.

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

La ultimele târguri de vite a început să se ridice întru câtva prețul vitelor depreciat până acum din cauza diferitelor măsuri nenorocite ale Guvernului.

Bibliografice

La 1 Octombrie va apare Săgetătorul, publicațiune săptămânală pentru apărarea culturei românești.

Săgetătorul, având în primul rând scopul de a îmbrățișa întreaga cultură românească, roagă pe intelectualii din întreaga țară, să-i semnaleze, tot acestea ce e demn de relevat și știut și de alții.

Comunicările se pot trimite deocamdată d-lui Mihail Surbu Calea Griviței Nr. 30.

Diverse

Aflăm că în luna Octombrie va începe un export mai intensiv de fructe și legume. Aceasta în urma intervenției „Reuniunei comercianților și producenților de fructe și legume din Ardeal Banat, Maramureș, Satmar și Crișana" — care a primit din partea Dir. reg. C. F. R. Cluj, promisiunea că va obține 800 vagoane necesare pentru a putea porni comerțul fructelor în în interiorul țării și pe urmă exportul. Reuniunea va distribui vagoanele, imediat ce le va primi membrilor săi.

Contra durerii de stomac, contra diareei întrebuințați numai *Vinul de Afine* preparat de Dr BIRO care are efect sigur.

Fiind foarte plăcut la gust se ia ușor de către copii.

Prețul unei sticle Lei 10.— depozit principal farmacia Dr. Biró Piața Unirei Cluj. II-319.

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Sâmbătă și Duminecă marea pasă de senzație a casei Apollo din București Sânge albastru sau Cei din urmă Penderby. Istoria unei căsătorii nefericite care a dat naștere unei iubiri înflăcărate.

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va rula Sâmbătă și Duminecă mărgăritorul seriei Sexton-Blocke, care poartă recordul filmelor detectivice, o creațiune cu adevărat senzațională „Falșificatorii de cecuri". Lupta detectivului Sexton cu o bandă periculoasă de hoți.

In CINEMA URANIA va rula Sâmbătă și Duminecă cea mai frumoasă creațiune a fabricei Pax, „Comedia vieții", în rolul principal Paul Capellani și Suzanne Deprés. O serie întreagă de întâmplări, cari în cele din urmă cauzează înfrângerea escrocilor.

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue se lipsească din nici o casă. Să află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmacentice Cluj. II-111

Peste tot au început semănăturile e de rapită. Sămănăturile etc. toamnă continuă.

Viața provincială

Srisoare din Arad

Serbări culturale

Populația românească a Aradului, care timp mai îndelungat a fost lipsită de ori și ce manifestație socială și culturală, în săptămâna trecută, afară de serbările populare de sub auspiciile Ministerului de Războiu, și a expoziției de cusături naționale a D-nei M. Bumbulescu, a avut ocazie să se delecteze și în arta teatrală românească cu sosirea elevilor de la cursul învățătorilor din Deva.

Sosind în ziua de 3 au fost întâmpinați cu toată dragostea atât de autorități cât și de societatea arădană, care i-a așteptat în mare număr la gară. După urările de bun sosit, au fost conduși cu alai la internatul de fete unde au fost tot timpul găzduiți.

Seara a avut loc o foarte intimă serată, dată de ele i și elevele cursurilor, în Teatrul de iarnă al orașului. Afară de câteva cântări executate cu măestrie de corul elevilor, s'a reprezentat și piesa „Baba Hârca" sub îngrijirea marelui prozator M. Sadoveanu, care face parte din corpul profesoral, fiind delegat de Minister ca profesor, de Istorie și Literatura română.

Reușita seratei atât materiale cât și morale dă dovadă, că societatea arădană e conștientă de rolul ei apreciind și susținând pe acei cari vin în numele culturei românești.

Calea ferată Arad-Oradea Mare

Pentru punerea în legătură directă a Aradului cu Oradea e de cea mai mare însemnătate linia ferată: Chișineu—Salonta la care au început deja să lucreze. Linia ferată are 38 km. lungime și trece peste Crișul Negru prin punctul Tamașhida, iar Crișul Alb pe la Chișineu.

Pentru lucrările de terassament, inclusiv podurile, a fost acceptată oferta D-lui Jeremia din București, și care a sosit deja cu personalul technic pentru a începe lucrările. Podurile pe fer, sunt comandate la Uzinele din Reșița, și sunt speranțe că în Ianuarie lucrările de terassament vor fi gata, așa că în Maiu se va da în circulație și linia aceasta de așa de mare importanță economică. Muncitorii se recrutează din comunele învecinate și se bucură foarte mult că o să poată să lucreze toată iarna.

Politice

Sosirea d-lui prim-ministru general Averescu în localitate, nu a produs nici o impresie deosebită în populație, în afară de membrii partidului poporului, oficialități și populația adusă de prin comunele învecinate, grație forurilor administrative și trenurilor puse gratis la dispoziție. S'a remarcat lipsa celor mai de frunte politiceni ai Aradului. S'au folosit de toate mijloacele pentru a face o primire cât mai impunătoare. Vizita D lui General Averescu, ca șef de partid, în orașul nostru își are semnificația ei: se vede că a fost informat că în oraș și județ are puțini aderenți. *Corespondent.*

Cel mai eftin se curată și vopsește la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Funeraliile lui Gavril Precup

Cortegiul. — Cuvântările. — Sosirea la gară.

Eri după prânz la orele 4 a avut loc transportarea rămăşiţilor pământeşti ale profesorului Gavril Precup dela capela cimitirului din localitate unde fusese depuse, la gară spre a fi duse la Blaj locul de naştere al defunctului, unde va avea loc înmormântarea.

Încă dela ora 3 şi jumătate un număr foarte mare de cunoscuţi colegi şi prieteni nu umplut capela cimitirului aşteptând cu figurile îndurerate începerea slujbei bisericeşti.

Printre persoanele care erau de faţă remarcăm Dnii IULIU MANIU, BRANIŞTE, ONISIFOR GHIBU toţi profesorii universitari din localitate, toţi funcţionarii resortului de instrucţie din Cluj, autorităţile civile şi militare, şcolile, reprezentanţii tuturor confesiunilor din Cluj şi un mare număr de cunoscuţi de ai defunctului.

La ora 4 începe slujba religioasă oficiată de părintele protopop Dălanu, secondat de trei preoţi. Corul a fost format din studenţii universitari care au dat răspunsurile.

După terminarea slujbei Părintele Protopop Dăianu ia cuvântul în numele „Asociaţiei" al cărei membru distins a fost regretatul defunct, şi arată munca neobosită şi atât de rodnică depusă de Gavril Precup în această societate.

Dupi Părintele Protopop Dălanu ia cuvântul D-l I. Agârbicianu, în numele partidului naţional.

D-l Prof. Univ. Haţiegan ia cuvântul în numele funcţionarilor publici şi arată marea pierdere pe care o suferă corpul funcţionarilor prin moartea iubitului lor coleg şi şef Gavril Precup.

D-l Tripon ţine o scurtă cuvântare de adio în numele „Casinei" din Cluj.

In cele din urmă ia cuvântul D-l Dr. I. Mateiu, directorul învăţământului primar şi normal, care spune următoa ele:

Jalnică Adunare.

Ministerul Instrucţiei Publice mi-a dat trista însărcinare de-a spune cuvinte de regret şi de recunoştinţă la sicriul celui ce a fost colegul şi prietinul nostru.

Deşi bolnav era cu neputinţă să nu iau asupra mea această datorie faţă de memoria lui Gavril Precup, care m'a preţuit şi m'a iubit cu atâta sinceritate.

Căci era unul din acele suflete rare, care în prietenii ce şi-i făcea căuta să se regăsească pe sine cu toate gândirile curate, cu toate frământările de bine ce-i agitau mintea şi-i luminau cărările vieţii sale laborioase.

Il vedeam eri cu câteva ceasuri înainte de a se stinge şi în frigurile ce-i zguduiau trupul chinuit, pare că se sbuciuma toată viaţa lui de luptă, pe care a dus-o neîntrerupt pentru neamul său.

Din clipa în care urcase acum 20 de ani catedra şcolilor din Blaj, el îşi da seama că datoria profesorului, devotat muncii fără preget, se concentrează mai pe sus de toate în crearea de de caractere, de suflete senine şi armonioase cari să se jertfească pentru înălţarea unui popor prigonit cum era al nostru. Şi sunt sigur că toţi cari au avut norocul să-l asculte ca elevi, vor fi părăsit Blajul cu o parte din sufletul lui Precup, pururea senin cald, încrezător şi idealist. Din clasa lui rădea voioşia, dorul de muncă şi acel sentiment de istibil de credinţă în izbânda gândurilor curate, care te face să porneşti în valmăşagul vieţii cu ochii strălucitori de perspectiva biruinţii.

Dar pentru Precup şcoala era prea îngustă. Temperamentul lui viclu neodihnit, mânat veşnic spre acţiune, îl cerea în largul câmp de muncă al neamului. N'a fost manifestare culturală, politică sau economică în viaţa noastră publică, la care el să nu fi participat cu însufleţirea şi cu jertfa ce-l caracteriza. Ne obicinuisem aşa de mult cu figura lui prietenoasă în aceste adunări, încât trebuia să încercăm o decepţie dacă n'ar fi fost între noi.

Cunoscător al istoriei şi pământului românesc, pe care-l străbătuse dela un colţ la altul, el îşi furişe o credinţă nebiruită în izbânda neamului. Naţionalismul său înflăcărat, sigur şi organic, îl aruncară în toate luptele naţionale pe cari le susţinea cu o energie şi cu un optimism uimitor ori unde vedea o pornire menită să contribue la întărirea naţiei. Precup aleargă bucuros şi fericit ca un copil, spre a spune ceva din entuziasmul şi ajutorul lui înălţător. Meseriaşii din Blaj, pentru cari şi-a jertfit o mare parte din însufleţirea şi munca sa, lui îi datoresc organizarea şi desvoltarea lor.

Cu toată firea lui veşnic activă, frământată de toate problemele publice, cari îl ţinură într'o continuă încordare timp de 26 ani, Precup care avea dreptul să se gândească şi la sănătatea sa, când a văzut înfăptuita minunea unirii naţionale, s'a simţit întinerit şi hotărît la o muncă nouă. Numai aşa putem înţelege acceptarea invitării din 1919 de-a intra în slujba înaltă dar grea de dictator al învăţământului secundar. Dacă astăzi avem un învăţământ liceal organizat cu care suntem în drept să ne mândrim, meritul este al lui G. Precup, care cu preţul sănătăţii sale, a desfăşurat una din cele mai meticuloase şi mai însufleţite activităţi.

Văzând starea de criză morală prin care trece societatea noastră îşi dă seama că ea nu poate fi înlăturată decât prin organizarea şcolii pe cele mai înalte concepţii de viaţă. Creştinul bun şi omul de omenie era, avea convingerea intimă, că România-Mare nu poate trăi decât clădită pe credinţa în Dumnezeu şi pe caractere integre. Această convingere mi-a mărturisit-o şi acum câteva zile, cu melancolia morţii în ochi, spunându-mi; ne trebue caractere şi de aceea am lăsat un premiu pe care Universitatea din Cluj să-i acorde acelui student, care va dovedi că are această podoabă a vieţii.

Iată cine se duce dintre noi: un idealist duios şi un caracter deplin.

Este par'că o fatalitate care smulge dintre noi pe cei mai buni, pe cei mai curaţi, de cari atârnă îndreptarea unei societăţi cu atâtea patimi.

De aceea Ministerul Instrucţiei publice înţelege pierderea dureroasă ce o sufere şcoala prin moartea lui Gavril Precup şi dacă are o dorinţă de exprimat este acela că şcoala românească să aibă pururea ca un exemplu de urmat viaţa şi munca lui jertfitoare.

Noi colegii lui, pe cari ne-a învăluit totdeauna în dragostea sa de mai bătrân îndrumător şi minunat tovarăş de muncă, ne vom ruga lui Dumnezeu să ne dăruiască ceva din caracterul lui armonios spre a putea servi desăvârşirea operei şcolare în spiritul pe care el îl adusese printre noi.

Dumnezeu să te odihnească soţ iubitor, luptător idealist şi prietin scump.

Credincios ai fost până la moarte, Domnul îţi va da cununa vieţii. Amin!

După terminarea cuvântărilor de adio coşegi e scos din biserică, aşezat în carul mortuar împodobit cu zeci de coroane, după care porneşte, spre gară urmat de un impozant corteg.

Ajuns în gară tocmai când sosea trenul acelerat dela Oradia, cortegiul a fost urcat într'un vagon care a fost ataşat imediat acceleratului.

După un ultim cuvânt de adio rostit de Părintele protopopDălunu, trenul porneşte.

Colaboratorii defunctului care plecase la Bucureşti pentru aranjarea unor chestiuni şcolare şi cari tocmai se întorceau spre Cluj, s'au întâlnit pe drum cu trenul ce transporta cortegiul lui Gavril Precum fără să ştie că prietinul şi tovarăşul lor de muncă îşi face ultimul drum spre Blaj.

Fondul „Gavril Precup." In loc de cunună pe mormântul regretatului Gavril Precup, au mai contribuit pentru „Masa studenţilor" din Blaj următorii:

Dr. Valer Branisce 100, Dr. Simion Tămaş 200, Dr. Romul Boilă 100, Dr. Simion Nemeş 100, Dr. Ioan Mateiu 100, Al. Lapedatu 100, Dr. Alex. Fodor 100, E. Morandini 100, Dr. Dănilă Sabo 100, Dr. Victor Deleu 100, Dr. Vasile Chiroiu 100, Dr. Bilaşcu 100, Dr. Ioachim Tolciu 100, Dr. O. Prie 100, Vasile Dimitriu 100, arhimandritul N. Ivan 100, Vasile Bogrea 100, G. Bogdan Duică 100, Dr. Emil Haţiegan 100, Marin Stefănescu 100, G. V. Stanciu 100, G. Bratu 100, N. Bănescu 100, Dr. P. Meteş 100, Dr. N. Drăganu 100, I. Grinţescu 100, P. Popa 60, Emil Isac 50, Dr. Ioan Oprescu, 50, Nic. Chişan 50 Lei. — Laolaltă, dimpreună cu sumele publicate în numărul trecut, Lei 3870.

Călătoria M. S. Regelui Ferdinand

Regele Ferdinand s'a înapoiat. Marţi după amiază la Paris din excursia cu automobilul în Touraine unde, însoţit de suită, a vizitat celebrele castele depe malurile Loirei. Seara a vizitat laboratorul d-rului Vignal care a făcut parte din misiunea generalului Berthelot în România şi care are mulţi prietini în România din cauza devotamentului său pentru răniţii români.

Miercuri dimineaţă, regele însoţit de d-l Stoicescu, consilier de legaţie, s'a dus să ia dejunul la castelul Chambly la prinţul Murat. Regina se întoarce Miercuri dimineaţă ca să asiste la plecarea regelui în România la orele 4 după amiază cu un tren special. Regina va mai sta şapte zile în Franţa.

In împrejurimile Moscovei au fost 70 cazuri de holeră pentru o sută de locuitori, anunţă o telegramă primită de guvern.

*

Un extraordinar răsunet politic a avut demisia în corpore a funcţionarilor superiori dela Ministerul Instrucţiunei publice, cari motivează astfel ca protest în contra supendării inamovibilităţii, ca protest contra soluţiei cazului Haneş, adecă contra nuşamalizării întregii proceduri în această chestiune. Protestul se îndreaptă şi contra întregii activităţi ilegale şi arbitrare a secretarului general Haneş.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

Pentru a şi consolida o situaţie care se clatină rău de tot, guvernul a urmărit în vremea din urmă câştigarea unei colaborări cu ţărăriştii.

In vederea acestui scop a făcut unele manevre ca; cu presiunea în cazul Haneş, cumpărarea unui alt fruntaş ţărănist cu suma de 20.000 franci francezi şi colaborarea interesată a d-lui Spineanu, un fruntaş ţăranist.

Din această acţiune, ţărăniştii ies complect compromişi.

*

Din Komarno (Cehoslovacia) se anunţă că a sosit acolo contabilul Iosif Balgoş, după ce a fost 13 luni internat de către unguri. El a fost arestat la Budapesta, unde a trebuit să facă pe omul de serviciu 7 săptămâni la hotel „Britania", începând din Iunie 1920. In timpul acesta a avut ocazie să se convingă de Omorârea a 22 Negustori Români şi Jugoslavi în pivniţele hotelului.

A adus şi fotografii despre cruzimile săvârşite asupra celor arestaţi.

*

Nu va scăpa nimănui, credincios, gravitat a acestei ştiri, pe care o găsim în ziarul „Prager Presse" Nr. 157, cu data de 3 Septembrie a. c.

Este de datoria guvernului să intervină energic ca să se facă lumină deplină în această gravă chestie, şi — dacă sălbătăciile guvernului maghiar se vor confirma, — să ceară cuvenita satisfacţie, stăruind totdeodată pentru grabnica eliberare a nefericiţilor români deţinuţi de luni de zile fără nici o vină în temniţele ungureşti.

*

Afişul expoziţiei târgului de mostre Bucureşti a stârnit comentarii. Afişul reprezintă personagii în costume ungureşti cu tricoloru românesc. Acesta se datoreşte artistului maghiar Janesch din Oradia-Mare. Ministrul artelor române a dat din nou dovadă de protecţia străinilor, plătind din punga statului astfel de monstruozităţi.

*

Sovietele au descoperit la Moscva un nou complot anticomunist. Au executat 60 persoane în majoritate intelectuali.

*

Valera a primit invitaţia la o nouă conferinţă irlando-engleză.

*

A murit subit eri seră dectorul V. Slon, fost director general al Serviciului sanitar, profesor universitar, membru fruntaş al pardului liberal.

*

Ziarele casei Blank „Luptătorul" şi „Adevărul" găsesc vinovată de evadarea dele Jilava, Justiţia militară, care a provocat un „macel inutil." Astfel atitudinea antiromânească a acestor ziare continuă, urmărind provocarea bolşevismului.

*

La 17 Septembrie se va ţine la Cernăuţi congresul germanilor din întreagă România pentru constituirea Ligei germane.

*

M. S. Regele se va întoarce în ţară la 20 Septembrie.

*

In urma svonurilor răspândite din sursă maghiară relativ la discuţiile comisiei delimitării frontierelor cu Ungaria asupra stăpânirei română în Arad, Haimi, Sătmar şi Carei, generalul Memuler a dat un comunicat, arătând că aceste localităţi nici nu fac obiectul discuţiei.

Sâmbătă 3 Octombrie 1921 va apare în Cluj

Ţânţarul

Revistă humoristică săptămânala ilustrata în doua culori

Ţânţarul va avea colaborarea celor mai talentaţi humorişti şi caricaturişti.

Ţânţarul va apare în fiecare Sâmbătă cu un material foarte variat în forma cea mai vioaie.

Ţânţarul va începa cu fineţe, fără venin, şi va da imboldul veseliei sănătoase.

Citiţi cu toţii „Ţânţarul"

Sentința în procesul complotului celor 83 studenți din Arad

Miercuri 7 Septemvrie a. c., la orele 8 dimineața, sala ședinței era arhiplină de punlic. La orele 8'30 s'a deschis ședința.

Se dă cuvântul d-lui avocat Băltăreț u spre a-și continua răspunsul la replica d-lui Comisar Regal. D-sa, în puține cuvinte expuse într'o formă mișcătoare își termină apărarea.

La orele 9.30 se începe ascultarea ultimul cuvânt al acuzaților, apoi se intră în deliberare. După aproape 3 ore de deliberare Consiliul aduce următorul verdict:

Leyteny Iozef și Palfi Andreas condamnați la câte 2 ani închisoare corecțională; Basch István și Elemer Gyula la câte 18 luni inchisoare corecțională; Erdődy Andras la 14 luni închisoare corecțipnală; Hollo István și Fleischer Gheorge la câte un an închisoare corecțională; Kelner Iozef la 3 luni închi oare corecțională și 3000 lei amendă; Mako János, Husztik Ferenz, Schiller Béla, Lengyel Sándor, Kintzig János, Sárkozi Elemér, Szász Béla, Baumgartener Alajos, Buzás István, Macskasi Zoltán, Vosary Iozef, Pankotai Iosza István, Albert Gusztáv, Hesch Akos, Székely Károly, Hauser Ernő, Földy István, Kovács Iozef, Baky Károly, Himmelsbacher Gheorghe și Csany Márton, au fost condamnați la câte o simplă pedeapsă corecțională de 14 zile.

Hönig Stefan, Ustehal Nándor, Balazi Károly, Deszo Fodor, Pap Béla, Paukar János, Seifert János, Piros Gyula, Varga Péter, Buzi András, Huniady Iozef, Frisch Mihai, Eberwein Károly, Kurest a Ferenz, Szabó János, Nagy László, Kadlesik Pál, Basch Ferenz, Beregszászi László, Almásy László, Quirini Ernő, Estende Sándor, Szántó Gyula, Toth Gyula, Islándi Dezső, Lengyel Ferencz, Faix Frigyes, Stefan Géza, Rátz Imre, Weinberger Ienő, Svoboda Ienő, Belesnay Gusztáv, Siflis Ödön, Dobis Zoltán, Scheiber Ferenz, Kabat István, Barsi Béla, Domokos Dénes, Steiner János, Palotay Laszlo, Horvath Gyula, David János, Bartha István, Pfeifer Alexandru, Sotus Iosef, Lengyel Iozef, Papp Iozef, Rátz Béla, Timár Lajos și Simon tz Sándor au fost condamnați de asemenea la câte o simplă pedeapsă corecțională de câte 10 zile.

Kamler János a fost condamnat la o amendă de 1000 lei.

Kámpis Anton, Stiobich Gusztáv, Haydi Antal, au fost achitați de orice penalitate.

Recolta de cereale a anului curent

Numai sporirea producției agricole poate aduce eftenirea traiului. —

Toate statele din lume stau în ajunul noii recolte.

In timpul războiului mondial când toate brațele de muncă erau recrutate pentru armată, lipsa lor dela producție, aducea micșorarea progresivă a costului de producțiune deci și la preț. Demobilizându-se însă milioane de muncitori pentru toate ramurile economice, aceștia devenind iarăși activi la muncă, trebuia să scadă iarăși costul de muncă și prețul vânzării. Aceasta s'a și întâmplat dar într'un procent foarte mic. Industria se bazează pe reducerea prețurilor producțiunei agricole.

Când produsele agricole vor fi mai eftine, sdecă alimentele mai lesne de cumpărat pentru muncitorii industriali, costul de muncă la aceștia se va putea reduce, cu aceasta și fabricațiunea industrială se eftinește.

Cât timp însă va persista prețul ridicat al alimentelor, atât timp nici fabricatele industriale nu se vor eftini.

In ultimii ani recolta a fost slabă mai în toate statele. Aceasta fiindcă nu s'au putut semăna toate suprafețele de pământ agricol iar în unele regiuni, timpul a fost defavorabil împiedecând desvoltarea semănăturilor. Buletinele agricole din anul curent ale statelor în general vestesc o recoltă dacă nu normală, aproape de cele dinaintea războiului.

A tfel în America sunt cantități foarte mari de porumb și grâu. Desfacerea lor pe piețele europene întâmpină însă greutăți mai din cauza diferinței valutare.

In Argentinia stocurile de porumb cresc mereu ne având plasare. America de Nord are stocuri de cereale încă din anul trecut și recolta curentă promite a fi bună.

In Franța recolta este taxată peste medie. Germanie anunță o recoltă satisfăcătoare. Piețele germane au rezerve mari de alimente și cereale din Jugoslavia Ungaria, America, Olanda. In Ungaria grâul și orzul dau rod mult și bun.

Porumbul și cartofil stau bine. Cât privește Jugoslavia, grâul și orzul este slab ovăzul, porumbul și leguminoasele nu stau tocmai bine. Dealtfel nici nu s'au semănat toate extinderile agricole.

Ceho-Slovacia are o recoltă mai bună ca cea din anul trecut.

In general vorbind, recolta porumbului, grâului și cartofilor este mulțumitoare.

Recolta fructelor este peste medie în toate țările. Vinul în unele părți, a dat o recoltă frumoasă.

Polonia nu prea stă bine cu recolta recentă. Situația politică a făcut imposibilă semănarea întregului pământ productiv, lipsând brațele de muncă necesare.

In țara noastră, după buletinele agricole recolta este mai bună ca în anii trecuți. Angrai anunță recolte bune în colonii e, sale, tot așa Japonia. Rusia, după cum este știut, nu are aproape de loc recoltă, căci regimul comunist a făcut imposibilă semănarea pământului.

Unele State, ca America, Anglia, cari au valută mare nu și pot însă desface rezervele de cereale, fiindcă în statele europene costul cerealelor și alimentelor ar veni prea scump.

Statele cari au nevoie de cereale și le procură din România, Jugoslavia și Ungaria.

După toate indicațiunile, recolta mondială anului curent, este favorabilă. Ca urmare toate statele trebue să lucreze la micșorarea prețurilor ca cereale și alimente.

Scăzând prețurile la produsele agricole, este firesc scăderea costului la fabricatele industriale. Astfel dacă din an în an prețurile agricole, se vor scădea treptat, va veni și eftinirea fabricatelor industriale. Valul eftinirii trebui să pornească însă din sânul producției agricole și numai atunci vom ajunge la stări normale. *Raco.*

Târgul de mostre dela Neapole

Un important târg de mostre, va avea loc la Neapole, pe ziua de 15 Septembrie.

Se așteaptă concursul comercianților din România, Grecia, Bulgaria, etc.

Noutăți Pardesie și haine de școală

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699

magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 435

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI

MOBILE ȘI PIANE

467 priviți expoziția

primei fabrici de mobile soc. pe Acțiuni

SZEKELY și RETI

TÂRGUL-MUREȘ.

Uniunea Comercială S. A.

Capital fundamental 25.000.000 Lei.

Centru: București.

SUCURSALE: Galați, Iași, Constanța, Craiova, Timișoara și CLUJ, STRADA REGINA MARIA (fost Deák Ferencz-u.) No. 32.

Au sosit din nou mari cantități de diferită fierărie, talpă din străinătate și cele mai fine căpute. 801

REPREZENTANTE:

Oesterreichische Berg & Huttenwerk-Gesellschaft, WIEN și Westboemische Kavlin & Chamottenwerke PRAG. Radio 1111

PREMIILE ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlarie Fischer, Cluj, Piața Unirei

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

r mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplare artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la **CZINK** Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

GERMANĂ îngrijitoare de copii sugaci, cu diplomă de studi caută post, merge și în provincie. Adresa la ziar subt „Naura". 1059

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

ARDELEAN cu patru clase de liceu absolvent al școalei de viticultură de stat, caută post la viticultură esimsă. Adresa Bosian, Sântiacobul de câmpie p. Cianul-mare jud. Turda Arieș. 1063

Vânzări și Cumpărări:

PREDAU imediat 50 buc. acții de „Banca Centrală" în preț de emitere: 300·— lei bucata. Giurgiu Strada Bobului (Mester) No. 7 între orele 4—7 p. m. 1060

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, șoălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

Corespondențe:

MIȚI totul merge bine. Te dorește al tău. Emil.

VILI cum ai călătorit? Consăteanu a fost peaici. Nimic nou. Bald.

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiune pe 1921—922

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

IN 3 OCT. a. c. va apare în Cluj Revista Umoristică „ȚÂNȚARUL" Redacția și administrația în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente și anunțuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar.
329

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or
Piața Unirei No. 5.
18

Concurs.

La clinica psichiatrică din Cluj sunt următoarele posturi vacante de ocupate imediat:

1 Supraveghetor cu leafa de baza lunara 450 de Lei și ajutoarele obișnuite.

1 Supravighétoare cu aceiaș leafă.

3 Infirmiere cu leafa de baza lunară 300 Lei și ajutoarele obisnuite.

4 Infirmiere cu aceias leafa.

1 Secretar dactilografic cu leafa lunara de baza 250 Lei și ajutoarele obisnuite.

Supravighetorii și infirmierii vor primi locuința, încălzit, luminat și alimentație în clinică.

Competenții își vor înainta rugarile cu toate actele în timpul cel mai scurt posibil Direcțiunei clinicei în care vor arată că au mai funcționat în senzul acesta și că posed limba română.

Cluj, la 1 Septembre 1921.

1061 Direcțiunea clinicei psichiatrică.

LIBRARIA „Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

Anunță Onor. Clientelă, cu ocasiunea noului anu școlar i-a sosit asortimentul de cărți școlare din toate editurile pentru curs primar secundar, școle normale și școle medie. De asemenea mare depozit rechisite școlare special deposit

de caete de tot felul.

Deposit de cărți străine. Atât cărțile cât și rechisitele se vând cu prețuri originale de București.

Pentru Domnii Invățători și Profesori rabatul cuvenit.

Departamentul Postavuri En gros

Anunță on. Clientelei sosirea unui important transport de mărfuri.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit.
148

Vizitați expoziția magazinul de încălțăminte
D. S. RAFTOPOL
din București,
Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15.
În fața bisericei „Mateiu Corvin". Telefon 107

Care stă la dispoziția On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiană
925 „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

Ținem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „MEDALIA DE AUR".

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde.
174

M. ANGHEL
210
Cluj, Piata Mihai Viteazul 40
Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

„Țânțarul"

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama se primesc ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Național din Cluj.

Pe stagiunea 1921—1922.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 176
PENTRU
MICA PUBLICITATE

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor Pers. No. 127	Accel. No. 13.	Mixt No. 527	Km.	Stațiuni	Km.	Arătarea trenurilor Mixt No. 528	Accel. No. 14	Pers. No. 128
1.2.3	1.2.	1.2 3.4				1.2. 3.4.	1.2.	
6 30	18 25	19 10	10	pl. București sos.	650	5 20	11 50	23 40
6 44	—	19 28		sos. București pl.		5 00	11 36	23 26
6 46	—	19 48		pl. Chitila sos	645	4 40	11 34	23 24
6 59	—	20 06	18	Buftea	637	4 25	—	23 14
7 17	—	20 32	31	Periș	624	4 03	—	22 56
7 31	—	21 00	40	Crivina	614	3 45	—	22 42
7 40	—	21 12	46	Prahova	609	3 24	—	22 33
8 02	19 43	21 54		sos. Ploești pl.		2 54	10 39	22 13
8 22	19 53	22 40	60	pl. Ploești sos.	595	2 14	10 29	21 57
8 38	—	23 13		sos. Buda pl.		1 50	—	21 44
8 40	—	23 15	70	pl. Buda sos.	585	1 48	—	21 42
9 03	—	23 56	81	Baicoi	573	1 19	—	21 28
9 27	20 48	0 38		sos. Câmpina pl.		0 47	9 50	21 10
9 47	21 08	0 52	95	pl. Câmpina sos.	559	0 32	9 45	21 02
9 58	—	1 17	101	Breaza	554	0 17	—	20 53
10 38	21 53	2 13	110	Comarnic	545	23 46	9 26	20 35
11 08	—	2 55	119	Valea Largă	535	23 04	—	20 15
11 23	22 31	3 18		sos. Sinaia pl.		22 42	9 00	20 03
11 38	22 41	3 38	125	pl. Sinaia sos.	530	22 29	8 50	19 48
11 48	—	3 56	130	Poiana Țapului (haita)	525	22 12	—	19 40
11 57	22 59	4 14	132	Bușteni	522	21 50	8 37	19 31
12 10	23 10	4 40	136	Azuga	518	21 41	8 29	19 20
12 30	23 29	5 10		sos. Predeal pl.		21 10	8 16	19 04
12 50	23 44	5 40	144	pl. Predeal sos.	511	20 32	8 01	18 45
13 23	0 11	6 17	154	Timișul de sus	501	19 48	7 31	18 12
13 53	0 35	6 55	164	Dârste Săcele	491	19 08	6 54	17 43
14 05	0 47	7 13	170		485	18 45	6 38	17 29
14 30	1 07	8 20		sos. Brașov pl.		17 55	6 23	16 53
14 35	—	8 27	172	pl. Brașov sos.	483	17 48	—	16 48
14 46	—	8 39	177	Brașov-Suburbie	478	17 34	—	16 37
14 57	1 27	8 52	183	Stupinele-Brașovului	471	17 17	—	16 24
15 11	—	9 13	192	Bod	463	16 57	—	16 10
15 26	—	9 30	199	Feldioara	456	16 44	—	15 54
15 43	—	9 55	208	Măieruș	447	16 32	5 24	15 39
15 55	—	10 09	215	Apața	439	14 43	—	15 13
16 09	—	10 25	220	Ormeniș	434	14 26	—	15 00
16 24	—	10 48	231	Augustini	424	14 05	—	14 39
16 35	—	11 00	237	Racâșul de jos	418	13 49	—	—
16 54	3 11	11 30	245	Turzun	410	13 31	4 28	14 12
17 11	—	11 53	254	Homorod Cohalm	401	12 56	—	13 46
17 33	3 50	12 23	264	Cața	391	12 28	3 51	13 26
17 47	—	12 55	273	Beia	382	11 56	—	13 06
18 02	—	13 15	282	Archita	372	11 27	—	12 35
18 16	—	13 33		Mureni		11 01	—	12 15
18 17	—	13 38	289	sos. Hașfalău pl.	366	10 57	—	12 10
18 28	—	13 53	294	pl. Hașfalău sos.	361	10 42	—	11 56
18 36	4 44	14 03	299	Albaști (haltă)				
18 46	4 54	14 18		sos. Sighișoara pl.		10 30	2 48	11 48
19 05	—	14 42	309	pl. Sighișoara sos.	356	10 10	2 38	11 26
19 24	5 23	15 14	320	Daneș	345	9 48	—	11 07
19 35	—	15 29	328	Elisabetopoi	334	9 23	2 04	10 45
19 52	5 49	15 55	338	Ațel	327	9 03	—	10 28
20 09	6 04	16 17	349	Mediaș	316	8 39	1 38	10 08
20 14	6 14	16 42		sos. Copșa Mică pl.		8 12	1 23	9 47
20 29	—	17 01	359	pl. Copșa Mică sos.	306	7 52	1 13	9 29
20 41	—	17 16	367	Micăsasa	296	7 34	—	9 14
20 57	—	17 37	376	Hususău	287	7 17	—	8 59
21 03	6 58	17 44	379	Câmpu Libertății	278	6 53	—	8 39
21 08	7 00	17 54		sos. Blaj pl.		6 10	0 25	8 31
21 17	—	18 07	384	pl. Blaj sos.	276	5 54	0 23	8 21
—	—	18 18	389	Crăciunel	271	5 43	—	8 12
21 40	—	18 40	397	Cistelu Român	266	5 30	—	8 02
21 46	7 36	18 47	400	Podul Mureș	258	5 10	—	7 45
22 20	8 20	19 40		sos. Teiuș pl.		5 00	23 46	7 37
22 32	—	19 55	406	pl. Teiuș sos.	255	4 18	21 00	6 46
22 47	8 39	20 45	413	Gârbovenii de jos	248	4 05	—	6 36
22 59	—	21 00	419	Aiud	242	3 50	20 44	6 24
23 15	8 58	21 20	427	Mirislău	235	3 33	—	6 11
23 22	—	21 29	430	Vințu de sus	228	3 14	20 25	5 56
23 29	9 07	21 37	434	Vereșmart	225	3 04	—	5 47
23 49	9 22	22 02		sos. Feldioara Războieni pl.		2 55	20 16	5 40
0 02	—	22 18	439	pl. Feldioara Războieni sos.	221	2 40	20 09	5 11
0 13	—	22 32	443	Grindu	216	2 28	—	5 02
0 25	9 53	22 48	451	Hărasteș	212	2 15	—	4 52
0 39	9 55	23 03		sos. Câmpie Turdei pl.		1 56	19 44	4 35
0 55	—	23 24	458	pl. Câmpie Turdei sos.	204	1 45	19 42	4 20
1 08	—	23 52	466	Cânepisti	196	1 25	—	4 08
1 25	—	0 14	474	Valea Florilor	189	1 10	—	3 54
1 36	—	0 30	479	Boj	181	0 46	—	3 38
1 48	—	0 45	475	Cojocna Tunel	176	0 29	—	3 25
1 56	11 03	0 56	490	Cojocna Cara	170	0 12	—	3 10
2 01	11 04	1 01		sos. Apahida pl.		23 59	18 44	3 00
2 16	—	1 22	496	pl. Apahida sos.	165	23 49	18 43	2 55
2 29	11 25	1 38		Someș Sat	159	23 32	—	2 43
3 07	11 55	2 05	502	sos. Cluj pl.	153	23 15	18 27	2 30
—	—	—		pl. Cluj sos.		22 47	18 02	1 19
3 18	—	2 19	507	Baciu (haltă)		—	—	—
3 36	—	2 41	514	Baciu Canton	148	22 36	—	1 11
3 54	—	3 04	522	Nădășel	141	22 16	—	0 57
—	—	—	528	Gârbău Ciujului	132	21 54	—	0 37
4 14	12 44	3 42	530	Dorolț Gândăceni (h)	127	—	—	0 24
4 22	—	3 52	533	Șoreceni (fabr. de gips)	125	21 30	17 28	0 19
4 33	—	4 05	536	Șorecani (Comună)	122	21 08	—	0 08
4 49	13 07	4 25	542	Ieghina	119	20 57	—	24 00
5 11	13 26	4 48		Stâna	113	20 42	17 11	23 47
5 15	13 27	5 29	552	sos. Huedin pl.	103	20 13	16 54	23 21
5 29	—	5 47	560	pl. Huedin sos.		19 53	16 53	23 18
5 44	13 49	6 08	567	Mologsag	94	19 33	—	23 02
6 08	14 10	6 32	574	Poieni	88	19 13	16 30	22 46
6 19	—	6 46	580	Ciucea	81	18 52	16 18	22 20
6 28	—	6 59	585	Lacul Crișului	74	18 05	—	21 46
6 52	14 43	7 30	595	Piatra Craiului	70	17 51	—	21 35
7 06	—	7 54	601	Bratca	60	17 18	15 34	21 09
7 13	—	8 03	603	Șuncuius	54	16 56	—	20 51
7 26	15 05	8 37	608	Peștera (haltă)	51	16 45	—	20 43
7 35	—	8 49	613	Vadu Crișului	47	16 29	15 13	20 30
7 44	—	9 01	617	Butan	42	15 46	—	20 01
7 51	15 22	9 20	620	Aleșd (haltă)	37	15 32	—	19 49
8 04	—	9 37	623	Aleșd	35	15 23	14 43	19 42
8 15	15 38	10 06	631	Telechin	29	14 58	—	19 25
8 23	—	10 23	639	Tileagd	24	14 43	14 25	19 13
8 39	—	10 38	645	Săcădat	16	13 46	—	18 55
8 48	16 01	10 50	651	Oșorhelu	10	13 31	—	18 43
8 50	16 02	10 57		sos. Oradea-M.-Vasilia pl.	4	13 15	13 57	18 30
8 56	16 10	11 05	654	pl. sos. Oradea-Mare pl.		13 10	13 55	18 27
				sos.		13 00	13 50	18 20

București--Timișoara

Aretarea trenurilor Pers. No. 125	Lux. No. 0	Mixt No. 525	Km.	Stațiuni	Km.	Arătarea trenurilor Mixt No. 526	Pers. No. 128	Lux No. 8
1.2.3	1.	1. 2. 3. 4.				1.2. 3.4	1.2.3	1.
8 05	8 55	20 10	10	pl. București sos.	599	5 40	20 00	28 05
8 10	—	20 28		sos. București pl.		5 22	19 45	22 51
8 22	—	20 44		pl. Chitila sos.	589	5 02	19 41	22 49
8 41	—	21 17	23	Ciocănești	575	4 37	19 25	22 35
9 00	—	21 50	37	Ghergani	562	4 09	16 06	22 20
9 10	9 48	22 12	42	Conțești	557	3 53	18 56	—
9 20	9 57	22 26		sos. Titu pl.		3 36	18 45	22 03
9 29	—	22 56	49	pl. Titu sos.	550	3 12	18 30	21 55
—	—	—		Canton 35 (haltă)		—	—	—
9 44	—	23 18	59	Mătăsaru	540	2 51	18 16	—
10 02	—	23 42	70	Găești	529	2 26	17 58	—
10 16	—	0 01	79	Pietroaia	520	2 05	17 45	—
10 29	—	0 19	87	Leordeni	512	1 44	17 33	—
10 40	11 10	0 34	93	Călnești	506	1 27	17 22	—
10 52	11 11	0 51		sos. Golești pl.		1 09	17 10	—
10 55	11 25	1 06	101	pl. Golești sos.	498	0 55	17 00	—
11 10	11 32	1 26		sos. Pitești pl.		0 38	16 46	20 46
11 50	—	2 08	109	pl. Pitești sos.	490	0 15	16 18	20 26
12 09	12 08	2 32	118	Pârvu	481	23 56	16 04	—
12 31	12 13	2 57		sos. Costești pl.		23 25	15 39	19 51
12 43	—	3 21	130	pl. Costești sos.	469	23 15	15 26	19 43
13 04	—	3 51	146	Stolnici	453	22 40	14 59	—
13 20	—	4 23	156	Corbu	443	22 15	14 36	—
13 44	—	5 17	176	Potcovana	431	21 42	14 09	—
13 54	—	5 44		Mierlești	423	21 22	13 46	—
14 15	—	6 24	190	sos. Slatina pl.		20 48	13 17	17 50
14 30	—	6 58		pl. Slatina sos.	409	20 37	13 07	17 43
14 48	15 42	7 16	199	Ion Kalinderu	400	20 16	12 47	—
15 08	15 48	7 32		sos. Piatra Olt pl.		20 01	12 36	17 14
15 21	15 05	7 20	206	pl. Piatra Olt sos.	393	19 31	12 21	16 00
15 43	—	7 45	219	Balș	380	19 06	12 03	16 44
15 58	—	8 31	235	Pelești	364	18 29	11 35	—
16 16	—	8 48	242	Cârcea	357	18 13	11 23	—
16 48	16 02	9 03	251	sos. Craiova pl.	348	17 41	11 02	15 58
17 00	—	9 33		pl. Craiova sos.		17 03	10 42	15 42
17 13	—	9 53	261	Işalnița	338	16 41	10 27	—
17 38	—	10 14	269	Coțofeni	330	16 25	10 15	—
17 55	—	10 37	280	Răcari	319	15 56	9 57	—
18 32	16 44	10 51		sos. Filași pl.	313	15 40	9 45	16 00
18 50	16 55	11 03	286	pl. Filași sos.		15 16	9 31	14 53
19 00	—	11 29	299	Butoești	300	14 54	9 16	—
19 32	—	11 54	311	Strehaia	288	14 02	9 00	—
19 55	—	12 32	325	Tâmna	274	13 26	8 39	—
20 10	—	13 02	335	Prunișor	264	13 02	8 25	—
20 32	18 08	13 47	345	Balota	254	12 38	8 11	13 48
20 56	—	14 21	356	Șimian	243	11 53	7 39	13 17
21 13	18 47	14 39	364	sos. Turnu Sev. pl.	235	11 29	7 20	12 57
21 44	19 05	15 15	374	pl. Turnu Sev. sos.		10 59	6 49	12 40
21 58	—	15 39	382	Gura Văii Mehedinți	225	10 36	6 37	—
22 22	1 92	15 59		Vârciorova	217	10 16	6 24	12 18
22 22	19 37	16 15	387	sos. Orșova pl.	212	9 55	6 12	12 07
22 37	19 49	16 40		pl. Orșova sos.		9 39	6 00	11 57
—	—	17 10	398	Topleț	201	9 16	5 43	—
23 26	20 20	17 41	406	Băile Herculane	139	8 42	5 29	11 33
0 01	—	18 20	410	Mehadia	189	8 21	5 06	—
0 34	—	19 09	424	Iablanița	182	7 47	4 57	—
0 57	21 15	19 47	431	Crușovăț	175	7 26	4 44	—
1 32	21 33	20 18	438	Domașna Cornea	168	7 11	4 29	10 57
1 50	—	20 46	444	Poarta	161	6 32	4 06	10 34
2 14	—	21 08	440	Teregova	155	5 57	3 47	—
2 40	—	21 42	455	Armeniș	150	5 34	3 29	—
2 57	—	21 58	462	Slatina mică	144	5 18	3 06	—
3 25	—	22 43	468	Vâlișoara	137	4 34	2 52	—
3 42	22 42	23 02	477	Cârpa	131	4 18	2 41	—
4 00	23 52	23 45		sos. Caransebeș pl.	122	3 52	2 25	9 15
4 35	—	0 02	484	pl. Caransebeș sos.		3 22	1 50	9 05
4 56	—	0 30	492	Zăgujeni	115	3 04	1 36	—
5 14	—	0 49	495	Căvăranu	107	2 44	1 22	—
5 29	—	0 38	499	Sacul (haltă)	104	2 26	1 07	—
5 54	—	0 54	504	Jena (haltă)	100	2 17	0 58	—
6 10	—	1 06	510	Găvojdia	95	2 08	0 49	—
6 45	0 50	4 10	575	Tapia (haltă)	89	1 51	0 39	—
	1 29			sos. Lugoj pl.	83	1 40	0 29	8 21
				pl. Lugoj sos.		1 04	23 41	8 16
				Costeiu Mare (haltă)	76	0 51	23 30	—
				Belinț	70	0 40	23 20	—
				Chișătău (haltă)	67	0 30	23 12	—
				Topolovăț	59	0 15	22 59	—
				Șuștra (haltă)	55	23 53	22 48	—
				Recaș	48	23 39	22 36	—
				Senia (haltă)	45	23 28	22 29	—
				Remetea Timișană	38	23 15	22 19	—
				Giroda (haltă)	33	23 03	22 10	—
				Zenta Nouă (haltă)	20	22 56	22 03	—
				Timișoara fabrică	28	22 50	21 57	—
			575	sos. Timișoara Gara pl.	24	22 35	21 45	7 15
				pl. Dom. Elena sos.				

Copșa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor Pers. No. 214	Mixt No. 782	Pers. No. 216	Km.	Stațiuni	Km.	Arătarea trenurile Mixt No. 781	Pers. No. 213	Pers. No. 215
1.2.3	1. 2. 3. 4.	1.2.3				1. 2. 3. 4.	1.2.3	1.2.3
10 00	18 15	20 30		pl. Copșa Mică sos	45	6 05	7 50	18 10
10 13	—	20 43	7	Agârbici	38	—	7 38	17 58
10 24	19 00	20 54	12	Șeica Mare	34	5 42	7 29	17 49
10 36	—	21 06	17	Vesăud	29	—	7 15	17 36
10 53	19 56	21 23	25	Loamneș	21	5 10	6 59	17 20
11 11		21 41	33	sos. Ocna Sibiului pl.	13	—	6 42	17 02
11 12		21 42		pl. (Băi) sos.		—	6 41	17 01
11 19	20 39	21 49	35	Ocna Sibiului	11	4 38	6 36	16 56
11 24	—	21 54	37	Șura Mică	8	—	6 30	16 50
11 40	21 05	22 45	45	sos. Sibiu pl.	—	4 55	6 10	16 30

Brașov--Târgu Mureș--Feldioara Războieni

Pers. 191	Pers. 193	Km.	Stațiuni	Km.	Pers. 208	Pers. 194
1.2.3	1.2.3				1.2.3	1.2.3
8 00	19 30		pl. Brașov sos.	342	10 55	17 01
6 16	19 46	8	Harman	334	10 37	16 45
8 37	20 06	16	Preșner	326	10 13	16 25
8 48	20 17	21	Chichiș	322	10 00	16 15
8 59	20 28	25	Ozum	318	9 50	16 06
9 12	20 41	30	Chilenî	313	9 39	15 57
9 20	20 49		sos. Satu Gheorghe pl.	310	9 31	15 50
9 35	21 08	38	pl. Satu Gheorghe sos.		9 15	15 42
9 44	21 18	42	Ghidfalău	305	9 08	15 34
9 53	21 27	49	Bodoc	300	9 00	15 26
10 05	21 39	53	Mălnaș	294	8 47	15 15
10 13	21 47	61	Mălnaș Băi	289	8 39	15 07
10 27	22 00	67	Bicsadu Oltului	281	8 19	14 54
10 39	22 11	73	Tușnad Băi	275	8 08	14 44
10 49	22 22	76	Tușnad Sat	270	7 58	14 34
10 58	22 30	82	Verebiș	267	7 50	14 28
11 08	22 40	85	Sânsimion	261	7 40	14 14
11 14	—	88	Sântimbru Ciucului	258	—	—
11 21	22 52	92	Sâncraiu Ciucului	255	7 27	14 01
11 29	23 00	96	Ighed	250	7 19	13 53
11 40	23 12		Miercurea Ciucului	247	7 12	13 46
11 53	23 25	104	sos. Madefalău pl.	239	6 59	13 31
12 05	24 00		pl. Madefalău sos.		6 44	13 15
12 11	0 06	106	Racoș	227	6 32	13 10
12 21	0 16	111	Mădăraşu Ciucului	231	6 36	13 01
12 31	0 26	116	Cătra	226	6 21	12 52
12 37	0 31	118	Tomești	224	—	12 47
12 43	0 36	121	Sândominic	222	6 12	12 42
13 04	1 02	132	Mureș Izvor	211	5 55	12 19
13 20	1 20	142	Voșlab	206	5 35	11 54
13 30	1 29	147	Valea Strâmbă	195	5 24	11 43
13 45	1 42	151	Gheorgheni	192	5 17	11 36
13 55	1 51	155	Sarghighi	187	5 03	11 23
14 09	2 06	163	Ditrău	180	4 50	11 10
14 24	2 21	171	Varviz	171	4 36	10 56
14 37	2 34	179	Galaș Fierăstrău	164	4 23	10 43
14 53	2 49	185	Toplița Română	158	4 11	10 36
15 09	3 06	194	Meșterea	149	3 52	10 23
15 19	3 15	199	Băneşti	144	3 43	10 10
15 36	3 35	207	Poieți Ilva	136	3 30	9 49
15 42	—	209	Sălard	133	—	—
16 00	3 58	220	Răstosnea	123	3 07	9 27
16 12	4 10	225	Deda	118	2 56	9 17
16 32	4 30	234	Măieruș	108	2 36	8 55
16 46	4 42	241	Ieciu	101	2 23	8 43
16 56	4 50	245	Idiciu Băi	97	2 14	8 35
17 15	5 09	251	Reghinu Săsesc	92	2 03	8 25
17 26	5 20	255	Petelea	87	1 43	8 12
17 36	5 30	261	Curtifoaia	82	1 33	8 02
17 45	5 38	265	Ghernesig	78	1 24	7 54
17 52	5 45	268	Tinoasa	75	1 16	7 47
18 00	5 53	272	Ierneiul-Mare	71	1 07	7 36
18 18	6 08	279	Tg.-Mureș (orașul de sus)	63	0 53	7 29
18 25	6 15	283	sos. Tg.-Mureș pl.	60	0 45	7 17
19 00	7 10		pl. Tg.-Mureș sos.		0 26	7 09
19 14	7 24	291	Nirăstău	51	0 13	6 57
19 31	7 41	301	Sânpaul	41	23 56	6 42
19 38	—	304	Ogra	39	23 50	—
19 46	7 55	307	Cipău	35	23 40	6 29
19 54	8 04	311	Iernuț	31	23 32	6 21
20 04	—	317	Cuci	25	23 22	—
20 11	8 20	320	Bogata de Mureș	22	23 15	6 05
20 17	8 26	323	sos. Ludoșul de Mureș pl.	19	23 09	5 59
20 22	8 28		pl. Ludoșul de Mureș sos.		23 07	5 57
20 34	8 40	329	Gheța	13	22 50	5 47
20 41	8 47	332	Cluci	10	22 57	5 40
21 00	9 06	342	sos. Feldioara Războieni pl.		22 30	5 20

Teiuș-Arad

Accel. 13	Pers. 187	Mixt. 755	Km.	Stațiuni	Km.	Mixt. 756	Pers. 188	Accel. 14
1.2	1.2.3	1234				1234	1.2.3	1.2
7 50	8 30	22 15		pl. Teiuș sos.	231	4 20	18 25	23 31
—	8 38	22 26	4	Coșlariu	227	4 09	18 17	—
—	8 50	22 42	11	Sântimbru Fabrică	221	3 52	18 05	—
8 15	9 04	23 00	20	sos. Alba Iulia pl.	211	3 33	17 50	23 05
8 17	9 10	23 04		pl. Alba Iulia sos.		3 26	17 40	23 03
8 29	9 25	23 23	30	sos. Vințul de jos pl.	201	3 08	17 26	22 51
8 31	9 30	23 26	37	pl. Vințul de jos sos.		3 00	17 16	22 49
—	9 42	23 41		Tărtăria	194	2 45	17 01	—
8 50	9 54	23 55	45	sos. Jibot pl.	186	2 29	16 49	22 30
8 55	9 58	23 57		pl. Jibot sos.		2 24	16 44	22 25
—	10 11	0 12	51	Vaida	181	2 10	16 32	—
—	10 29	0 29	57	Orăștie	174	1 54	16 17	—
—	10 44	0 47	66	Turdăș	165	1 31	15 58	—
9 34	10 58	1 06	73	sos. Simeria pl.	158	1 10	15 43	21 45
9 44	11 18	1 26		pl. Simeria sos.		0 42	15 13	21 34
9 58	11 38	1 46	83	Deva	149	0 22	14 56	21 21
—	11 50	2 01	89	Mintia	142	0 03	14 40	—
—	11 58	2 10	93	Vețăl	138	23 54	14 32	—
—	12 05	2 17	86	Brănisca	135	23 45	14 25	—
—	12 17	2 30	102	Bretea Mureșană	129	23 32	14 13	—
10 31	12 24	2 41	106	sos. Ilia pl.	125	23 20	14 05	20 47
10 36	12 34	2 44		pl. Ilia sos.		23 11	13 55	20 42
—	12 44	2 56	112	Gurasada	119	23 01	13 46	—
—	12 52	3 06	116	Câmpuri Surduc	115	22 52	13 38	—
—	13 06	3 22	123	Burjuc	108	22 36	13 30	—
—	13 17	3 36	129	Zam	103	22 23	13 15	—
—	13 33	3 53	136	Ilteau	95	22 04	12 56	—
11 35	13 59	4 21	146	Săvârșin	85	21 45	12 40	19 52
—	14 17	4 39	155	Varadia	76	21 15	12 14	—
—	14 31	4 57	164	Bătuța diviator	67	20 56	11 59	—
—	14 45	5 12	171	Barzava	60	20 39	11 42	—
—	14 54	5 23	176	Nadăș	55	20 27	11 31	—
—	15 03	5 32	180	Conop	51	20 17	11 22	—
—	15 16	5 42	188	Milova Cávos (diviator)	43	20 01	11 10	—
12 39	15 31	6 07	196	sos. Radna pl.	35	19 42	10 55	18 42
12 44	15 43	6 19		pl. Radna sos.		19 30	10 43	18 36
—	15 51	6 28	201	Baratca	30	19 21	10 35	—
—	15 59	6 35	203	Păulis	28	19 14	10 30	—
—	16 12	6 49	210	GHIOROC	22	18 59	10 18	—
—	16 25	7 05	217	Ciciri (diviator)	14	18 42	10 05	—
—	16 38	7 19	224	Glogovați	7	18 28	9 54	—
13 28	16 50	7 35	231	sos. Arad pl.		18 10	9 40	17 52

Tipărit cu mașina rotativ Cărtea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Anul II. No. 320 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Luni 12 Septembrie 1921

Infrăţirea

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj
Nr. de schimb
„Transilvania“ Sibiiu

ANUNŢURI:
LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI
şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Crimă şi pedeapsă

Dacă acceptăm definiţia crimei ca „orice act care loveşte libertatea individuală“, de bună seamă că în afară de omorul propriu zis, trebue să adăogăm cele o mie şi una de ilegalităţi minciuni, excrocherii, abuzuri de putere imputabile guvernământului unei ţări.

Ne petrecem cea drept viaţa brusCându-ne, vătămându-ne, smulgându-ne din mână dreptul la cea mai bună existenţă. Astfel că, în baza definiţiei de mai sus, putem clasa între crime cea mai mare parte a actelor făptuite zilnic. Aprobarea sau dezaprobarea, responsabilitatea şi irresponsabilitate sunt elemente speciale nelegate de actul în sine ci de crima considerată cu cauzele, scopul, autorul, ambianţa sa fizică şi socială, adică cu elemente variabile cari fac ca acelaşi act să fie aprobat sau dezaprobat după timp şi loc, după împrejurările determinante şi mentalitatea colectivă.

În viaţa noastră publică, roiesc pildele cari pot confirma imposibilitatea de a determina crima dacă implicăm noţiunea de reprobare sau de aprobare. În anumite împrejurări şi pentru anumiţi oameni, libertatea cuvântului şi scrisului e calificată crimă şi reprimată ca atare; în aceleaşi împrejurări, pentru alţi oameni, libertatea aceasta e un drept sacru iar stânjenirea ei e calificată crimă.

Nu se poate nega că se vorbeşte şi se scrie mult şi în toate sensurile, în luptele noastre politice. Tribunele de oratorie vagabondă şi tribunele volante cari sunt ziarele ateştă, prin violenţa cuvântului şi slovei lor o stare de criză politică care loveşte în oboseala aparentă a maselor. Corusi discordante în prohodul pe care îl cântă guvernului actual, turbură odihna stăpânilor clipei actuale cari ar prefera legănarea imnurilor de slavă ale unei majorităţi compacte.

Ne este dat să fim obiectul unor restricţiuni şi martorii unei edificatoare confuziuni a atribuţiilor în Stat. Pare că Statul e o fortăreaţă luată cu asalt şi ţara un teritoriu cucerit în care prin instrumentul docil al administraţiei se pot lua măsuri arbitrare.

Nu este dat să vedem odată mai mult în locurile acestea că deţinătorii neexperimentaţi ai puterii străini de înţelesul adevărat al cuvântului „politic“, înţeleg puterea aceasta ca ceva absolut limitat, uitând că dacă lucrul e posibil teoritic, practic însă tradiţia politică, cultura medie a naţiunei o restrâng şi îi trag limitele cu destulă preciziune.

A avea măsura puterei în toate formele şi la toate gradele sale, a realiza cu tact şi fină inteligenţă. Actele autorităţii publice, a şti să stabilească răspunderea, sunt însuşiri cari nu se găsesc, în tolba oricărui om de guvernământ. Oricât ar afirma deţinătorul unui marochiu ministerial că e căptuşit de cele mai bune intenţii restrângând libertatea scrisului, atunci când măsura aceasta n'are ca bază interese superioare de stat, ci strâmte interese de partid sau mai ales vindicative enervări personale, e firesc ca atitudinea aceasta să provoace justa critică a tuturor spiritelor cu judecată şi indignarea protestatoare a celor loviţi direct sau indirect.

Autoritatea şi libertatea cele două laturi între cari sunt cuprinse condiţiunile vieţii publice, sunt iarăşi adrese în discuţiune.

Procesul acesta e vechi. Fondul lui rămâne acelaşi. Ceeace se schimbă sunt împrejurările cari îl menţin în dezbatere şi persoanele cari ocupă fotoliul ministerului public. Iar ceea ce importă în cazul peste care alunecăm azi, nu-i pledoaria apărării care are avantajul de a fi primită cu caldura simpatiei acordată cauzelor juste ci îndrăzneala argumentaţiei unui rechizitoriu ridicol.

Dr.

Ştirile zilei

Electrificarea căilor ferate italiene

În luna August 1920 s'au electrificat în Italia 800 km. de drum de fier.

Lucrările au continuat apoi activ şi se contează pentru electrificarea a 700 km. în anul acesta şi 1000 km. anul viitor.

Economia de cărbuni reprezintă deacum 40 milioane lire pe an.

Reluarea legăturilor comerciale între Ceho-Slovacia şi Rusia.

Guvernul ceho-slovac a lăsat liber comerţul cu Rusia în ce priveşte industria metalurgică.

Revendicările greceşti

Cercurile oficiale declară, că Grecia îşi va retrage trupele pe linia Eschi Sehir imediat ce ele îşi vor fi îndeplinit misiunea pentru care atacă Angora.

Revendicările Greciei se limitează la păstrarea Eschi Sehirului care formează o linie de siguranţă strategică pentru viitor.

Restul teritorului cuprins între Eschi Sehir şi Angora va fi lăsat Turciei.

Incident germano-olandez

„Deutsche Allgemeine Zeitung“ află că la manifestaţiile din Chemnitz populaţia a cerut ca drapelul olandez dela consolatul Olandiei să fie dat jos. Probabil că acest incident va avea urmări diplomatice.

Minoritatea ungară sub ocrotirea Ligei Naţiunilor.

„Neue Freie Presse“ anunţă din Geneva: În şedinţa din 31 August a Societăţii Naţiunilor s'a hotărât ca executarea art. 60 din tratatul de pace în Ungaria precum şi articolelor 10 şi 11 despre minorităţi din tratatul încheiat cu România să fie garantate de Societatea Naţiunilor.

Colaborare?

In vremea din urmă s'a vorbit mult despre anumite tratative cari s'a urma între guvern şi partidul ţărănist pentru a stabili o colaborare. Inregistrând ştirea că în curând partidul ţărănist va ţine un congres pentru a'şi hotărâ mijloacele de acţiune şi atitudinea în viitor. „Indreptarea“ o însoţeşte de câteva comentarii măgulitoare pentru ţărănişti. Iar într'un articol ulterior, în legătură cu o declaraţie a partidului ţărănist care se rosteşte împotriva unei colaborări cu guvernul actual, acelaş ziar lasă să se înţeagă că totuşi se urmează în taină tratative pentru o înţelegere între partidul poporului şi cel ţărănist.

Ştirea aceasta va surprinde desigur pe cei mai mulţi. Căci videnţa luptei politice între partide n'a fost niciodată mai îndărătnică ca aceia care s'a manifestat până acum între partidul poporului şi partidul ţărănist. N'a fost chestiune, n'a fost lege, n'a fost discuţie, n'a fost acţiune, în care guvernul, ca reprezentant al partidului poporului, să nu se fi izbit de împotrivirea dârză, de multeori fără rost şi patriarhală, a ţăranilor. Un război politic de distrugere se dădea între unii şi alţii, război în care a alege armele de luptă era o slăbiciune.

Nu-şi iertau nimic unul altuia, nu pierdeau niciun prilej ca să izbească unul într'altul cu o înverşunare şi cu o patimă cari sporeau cu fiecare ciocnire. Presa unuia şi presa celuilalt se împroşcau reciproc cu toate sudălmile şi cu toate calomniile. Iar în parlament, deputaţii ţărănişti şi averescani ne ofereau spectacolul unor dezbateri cari nu mai aveau nimic civilizat.

In totul acestei lupte intervine pe neaşteptate acea retragere a apoziţiei din parlament, retragere care aduce cu sine clarificarea situaţiei politice şi deschiderea crizei. O opoziţie solidară cuprinzând aproape toate partidele politice, de o parte, un guvern covârşit sub povara greşelilor şi imoralităţii de altă parte sale, iar între ele partidul ţărănist, izolat şi nehotărât.

Şi iată că acum ni se vorbeşte de o colaborare ţărănisto-averescană. Mărturisim că pe noi nu ne miră. Nu ne miră pentrucă în lupta lor din trecut şi pe unii şi pe ceilalţi i-a mânat violenţa aceleaşi pofte: unii luptând disperaţi să rămână agăţaţi de putere; ceilalţi bătându-se ca să ajungă până la ea. Având acelaş substrat de demagogie şi de exploatare a nevoilor obşteşti, tot atât de tineri politiceşte deopotrivă ameninţaţi să piardă, unii nădejdea puterii, ceilalţi beneficiile ei, ţăranii şi averescanii se găsesc într'o situaţie care îi obligă să se gândească la o colaborare. Şi poate că-i va fi dat politicii noastre de după război să vadă şi realizarea acestei turpitudini.

Mişcarea monarhistă în Germania.

— Cu ocazia manifestaţiei din Grünevald —

Pe o vreme minunată douăzeci de mii de persoane manifestau în stadiul din Grünewald pentru restabilirea monarchiei. Când arena plutea în întunerec, se desfăşură o măreaţă retragere cu torţe. Acum două săptămâni drapelele se închinară în faţa principelui Eitel Friedric şi mareşalului Ludendorff, înconjuraţi de un stat ma or numeros, chiar şi de amirali, parlamentarii naţionalişti, şi femeile de bune condiţii.

Germanii au trecut drept maeştrii în organizarea acestor cortegii nocturne; miile de toate mişcate de şoldaţi şi studenţii în haine de gală, aclamaţiile publicului, muzicile militare cântând imnele germane, contribuia la evocarea Germaniei războinice şi regaliste.

„Tageblatt“ asigură, că întorcându-se în oraş, aceste horde s'au dedat la excese antisemite. „Vorwaerts“ denunţă această defilare sediţioasă al uniformelor şi drapelelor vechi, cât şi cântecele injurioase la adresa acelor evrei cari refuză să strige: „Trăiască împăratul“. Ziarul socialist adaogă: „Poliţia a rămas pasivă“.

Lucrul acesta e fals. Agenţii poliţieneşti s'au alipit cortegiului, salutând milităreşte atât pe principi şi pe generali, cât şi pe drapele imperiale.

Nu mai e nevoe să fie decrisă revistă combatanţilor frontului, la care, principele Eitel bătând singur pasul de gâscă, defila cu capul la stânga în faţa generalului Ludendorff, care părea şi mai tânăr în mijlocul generalilor şi drapelelor imperiale. Au defilat peste 300 de oameni bine echipaţi, gardă marină, trupele baltice. Cortegiul era închis de către şcolăriţe.

S'ar zice că organizatorii acestor ceremonii patriotice ar vrea să acţioneze pozitiv asupra spiritului partizanilor lor. Fiecare manifestaţie nouă accentuează un caracter agresiv împotriva guvernului republican, şi entuziasmul său pentru războiu. Discursurile pronunţate la „Stadiu“, au întrecut pe acelea dela Koenigsberg sau Frankfurt pe Oder. Germanii au fost sfătuiţi de-a depune arme e, pentru ca tineretul german să fie înrolat cu forţă în legiunea străină, ca negrii să vio eze fecioarele germane, cu Polonezii să-şi maseze trupele la graniţa Sileziei.

„Vai de acei ce ne-au necinstit şi ne-au urît. Ura isbucneşte peste tot, sguduind toată Germania; prin ea tineretul va învăţa să-şi încarce puşca. Fiţi credincioşi imperiului şi împăratului.“

Insuşi preoţii catolici şi protestaţi predică evanghelia regalistă. Pentru Generalul von der Goltz, şeful diviziei de fer din fabrică, Francezii „sunt un popor a căror murdărie fizică şi morală e dovedită! asemenea duşmani nu ne vor ţinea mult timp în robie.“ „Ministerul Wirth întruneşte toate defectele scăcoase ale noului regim.“ Generalul von der Goltz a condus“ că Germania n'a fost învinsă pe câmpul de luptă, ci a fost lovită pe la spate de Erzberger, Max de Baden şi revoluţionari.

După citirea unei ţelegrame a fostului Kaiser, un Deutschland über a les, făcu să se cutremure atmosfera, Lundendorff repetă încă odată „că marele stat major a vrut să lupte până la moarte, dar defetiştii demoralizaseră armata.“

Această zi trebuia să fie neapărat prezidată de Hindenburg. În ultimul moment, parodiind un cuvânt celebru al lui Pismarck, Hindenburg telegrafie că nu vine pentrucă nu-i place Berlinul, Bismarck zisese: „Berlinul ar fi frumos fără Berlinezi“.

Congresul comunist din Lena confirmă supunerea voarbă a revoluţionarilor germani ordinelor din Moscova. „Trebue să se mobilizeze proletariatul, să se confisce casele burghezilor, să se împedice discuţia impozitelor noui, şi că să se obţine ca toţi soldaţii cari au luptat să nu plătească nici un impozit. Distrugeţi toate organizaţiile, zice manifestul, sindicatele, parlamentare, scăpaţi lumea de burghezie. Formaţi un front unic al proletarilor. Proclamaţi republica sfaturilor. Să tremure burghezii. Nu puteţi prin aceasta decât să vă pierdeţi lanţurile.“

Când comuniştii sunt în ofensivă, independenţii ar perde tot credi ul dacă ar fi în activi. Deaceea „Freiheit“ a publicat cu litere groase un apel către partizani pen ru de armarea capitalismului. „Ridică-te popor muncitor împotriva hoţilor cari vor să-ţi impue impozite grele. Lupta cu burghezi va fi grea. Să uităm deosebirile dintre noi, şi să formăm un front unic împotriva reacţiunei.“

Guvernul e foarte alarmat de această tensiune; nu se aşteaptă nimeni la recolte, ci numai la incidente tumultoasă, cari ar sdruncina situaţia cabinetului.

Evenimentele zilei

Revoltă în regiunea Volgei

Din Helsingfors se anunţă:

In gubernille de-alungul Volgei au izbucnit revolte împotriva regimului sovietic. Revolta e în creştere şi se întinde mereu şi în alte ţinuturi. Cuvintele din Moscova a instituit o comisiune extraordinară cu puteri nemărginite pentru a organiza lupta cu răsculaţii dela Volga (Rudor)

Fuga scriitorului Amfiteatrov din Rusia

Din Helsingfors se anunţă că a sosit în capitala Finlandei cunoscutul publicist şi scriitor rus A. Amfiteatrov e sleit de puteri. (Rador).

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Artiștii cari au plecat

D-na Elena roman și dl Rudolf Steiner, doi artiști cari au însemnat două din cele mai de valoare elemente ale Operei Naționale din Cluj, au părăsit zilele trecute orașul nostru plecând la București.

Și desigur plecarea aceasta, tocmai acum în preajma începerii unui noi stagiuni, stârnește păreri de rău la toți aceia cari iubind și înțelegând muzica prețuesc însușirile unui artist care se străduește și isbutește s'o interpreteze.

Nu vom uita multă vreme accentele de tragică durere ale nefericitei. Aida, nici duioșia și grația Madamei Butterfily și nici pătimașa gelozie a Santuzzie. D-na Roman ne-a dovedit în toate aceste roluri nu numai mlădioșia unei voci care nu cunoaște slăbiciuni ci și siguranța unei emisiuni pline și sbogate. La un joc simplu care știa să se acomodeze și să trăiască fiecare situație dramatică d-sa adăoga vraja unei voci care mențând fiecare notă năvalea în sală, sigura de ea, puternică limpede, triumfătoare. Am admirat la d-na Roman nu numai stăruința și arta unei artiste de talent ci și dezinteresarea unei românce care servea o instituție de artă românească în Ardeal.

Iar dl Steiner care ținut întru câtva departe de seamă, nu ne-a putut arăta toate însușirile sale de cântăreț și de artist, a știut să dea foarte dificilului rol al lui Mafisto din Faust și supleța fizică și subtilitatea de frazare cerute. Vocea d-sale fără a avea un volum mare, posedă un timbru rar, aproape ciudat câteodată. O bună technică vocală și un elegant joc de scenă îl sporesa mijloacele de realizare artistică.

Și iată că acum și d-na Roman și dl Steiner ne părăsesc. Regretele noastre însoțesc această plecare. Recunoscători pentru momentele de artă pe cari ni le-au hărăzit, le trimitem de aci din Cluj în Bucureștiul succeselor și consacrărilor, cele mai calde îndemnuri și urări.

ECOURI

Savanții englezi vizitează Chișinăul

Sâmbătă 3 Septembrie a. c. cu trenul de 9 seara, au sosit în Chișinău savanții englezi, profesorii:

Dr. W. A. Craigie, dr. R. A. Wright, dr. S. Chapman și Reverend Chevassul.

Fiind invitați de către institutul de studii Sud-Est Europene sub auspiciile ministerului cultelor și artelor ca să viziteze țara noastră, să studieze anumite chestiuni și să țină o serie de conferințe în toate centrele culturale ale țărei, acești savanți au venit să viziteze Chișinăul și să țină o conferință în legătură cu cultura românească din Basarabia.

Iată care a fost programul primirei:

1. Sosirea în gara Chișinău, Sâmbătă 3 Septembrie a. c. ora 9 seara.

2. Duminecă ora 9 dim. vizitarea orașului, Archiva, Muzeul și școalele.

3. Ora 11 a. m. Asistarea la slujba religioasă la Catedrală.

4. Ora 12 și 30; Conferință la Teatrul Orfeum.

5. După amiază continuarea vizitărei orașului și împrejurimilor.

O nouă carte despre Dostoiewski.

O nouă, carte despre Destoiewski a apărut!

Despre autorul romanului „Crimă și dedeapsă" am avut până acum un studiu forte interesant în volumul „Le Roman Russe" de Vogue. Criticul izbutise să se stabilească locul ce-l ocupă romancierul în literatura rusă precum și personalitatea sa, care avea să aibă atâta influență asupra literaturei universale. Dostoievski a rămas cel mai pe actualitate romancier și opera sa va fi mereu citită, căci vișnic pare să explice evenimentele vremii. Mai este și cel mai rus dintre toți scriitorii ruși spre deosebire de Turgenieff, prea franțuzit, și de Tolstoi prea universal. A mers până acolo în aprecierile prezentului și în prezicerile viitorului încât în paginele lui găsim chiar o indicație a bolșevismului. Din această pricină criticii occidentali au văzut în el pe scriitorul național rus prin excelență care întrupează în opera sa întreaga Rusie.

Noua carte, însă, apărută de curând, este cu atât mai interesantă cu cât e scrisă de însăș fiica romancierului d-r Amiee Dostoiwski. Dragostea filială a autorei n'a împedecat-o să fie obiectivă în judecata ei și nici să se dea în lături dela povestirea mai multor incidente amoroase cari au frământat viața părintelui ei.

Dela Societatea de științe.

Vineri 9 Septembrie seara la ora 9, Societatea de științe a ținut o ședință extraordinară publică la sala pe conferințe a Fundațiunei Carol în care d. prof. Sidnev Chapman, tânărul dar cunoscutul matematician și astronom, care se găsește de 3 săptămâni în România a făcut o conferință despre „Relațiuni între soare și magnetism terestru" (cu proecțiuni fotografice). Cu această ocaziune d. Prof. Sidney Champan a prezentat adrese de salutări din partea Universității din Manchester, a Societății de matematice din Londra și a Societății Regale de Astronomie către Universitatea și Societatea de Științe din București.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
467 priviți expoziția
primei fabrici de mobile
soc. pe Acțiuni
SZEKELY și RETI
TÂRGUL-MUREȘ.

Școala politechnică din Timișoara

Organizarea școalei. — Căminul studențesc. — Conferințe și excursii.

Școala Politechnică din Timișoara își datorește existența stăruințelor depuse de Primăria Orașului, pentru a da acestui centru industrial și comercial care e Timișoara și aspectul cultural necesar unui oraș care a concetrat și vrea să păstreze toată viața provinciei Banatului. Pe lângă nenumăratele școli primare, școli civile. licee, orașul trebuie să aibe și un așezământ de cultură superioră, și ace a care s'a potrivit mai bine în culoarea locală a fost tocmai Școala Politechnică. De aceia nu se poate vorbi de Școala Politechuică fără a releva sprijinul puternic ce l'a primit din partea orașului.

Totuși sforțările acestuia care încep încă din 1907, n'au ajuns la nici un rezultat sub guvernul maghiar, și cu greu s'ar fi valorif cat dacă nu găseau terenul favorabil la Ministerul Lucrărilor Publice. Timpul era de altfel propice căci recunoscându-se după războiu importanța tot mai mare a technicei și țara câștigând înbogății naturale, cererea de inginer devenea tot mai mare și Școala Politechnică de o necesitate grabnică. Și chiar zidul de granit ce era Școala Națională de Poduri și Șosele își schimba fața în Școala Politechnică din București și deschidea astfel drumul la celelalte orașe ca să o urmeze. Așa că atunci când încercările orașului Timișoara ajung la Ministerul Lucrărilor Publice, ele au găsit terenul pregătit și s'a putut astfel foarte iute atinge ceia ce nu se putea obține de 13 ani.

Numele de care este legată înființarea legală a Școlii Politechnice din Timișoara, și acordarea fondurilor necesare prin trecerea ei în bugetul statului, este acela al regretatului D. A, Greceanu fost ministru al lucrărilor publice, decedat în urma atentatului dela Senat. Nu mai puțin sprijin a găsit această idee.

Organizarea școalei.

Școala Politechnică din Timișoara cuprinde de oçamdată două secțiuni.

a) Secțiunea de ingineri electro-mecanici.

b) Secțiunea de ingineri de mine și metalurgie.

Alte secțiuni de specializare vor putea fi create în legătură cu nevoile locale sau cele generale ale țărei.

Învățământul se întinde pe pe durata a patruani de studii, după care studenții, după care studentul obține diploma de inginer, în specialitatea pe care și-a ales'o.

Pe lângă acești patru ani de studii mai există pe lângă școală diviziunea pregătitoare, destinată ca să dea studenților cari nu pot intra direct în școală pregătirea matematică necesară pentru începerea carierei technice. Durata studiilor în diviziunea pregătitoare este de un an. Pentru anul 1920—21, din cauza timpului înaintat, aceste cursuri au durat numai un semestru.

Pe lângă Școala Politechnică există un cămin care asigură studenților burse sub formă de întreținere. La dispoziția studenților se găsește un dormitor unde însă fiecare trebue să-și aducă rufele pentru pat, și o cantină unde iau masa. Anul acesta au fost 57 bursieri.

In anii viitori bursele se vor acorda în ordine de merit și numai celor lipsiți de mijloace.

Conferințe și excursiuni

In cursul anului școlar au avut loc excursiuni la diferite fabrici din Timișoara. Astfel s'a vizitat:

Fabrica de tutun R. M. S.

Fabrica de motoare, Hinterseer & Barth.

Fabrica de pălării.

Fabrica de bere.

La aceste vizite care s'au făcut împreună cu profesorii, s'au dat toate explicațiile necesare de către personalul superior al fabricelor.

Conferințe s'au ținut de către d-nii:

Inginer Stan Vidrighiu, direc-

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Germanii falșifică istoria

Manifestațiile la care se dedau protagoniștii militarismului prusian sunt traducerea unei stări sufletești supărătoare. In aceste manifestări e dorința apologiei personale, pe care ai erta-o dacă n'ar întuneca ideile acelora cari sunt victimile acestei stări sufletești. Chiar scriitori militari de mare valoare sunt influențați de atmosfera generală și pasiunea lor apologetică învinge obișnuita putere de înțelegere. Asta rezultă din cetirea capitolului final al lucrării foarte interesante pe care a editat-o generalul von Freytag-Loringhoven (Heerführung im Weltkrieg).

Studierea sumară a ultimului capitol e cu deosebire interesantă. Acest capitol consacrat „examinării măsurilor luate de Germania în timpul războiului" este o vedere de ansamblu a înlănțuirii faptelor care au provocat înfrângerea Germaniei.

E interesant cum totul e atribuit în vederea necesităților propagandei: Germania era să izbândească de mai multe ori și nu s'a întâmplat asta din cauza câtorva greșeli ușor de ocolit. Să reînceapă, nemai repetând greșelile făcute, și izbânda va fi asigurată.

Această concepție simplistă tinde să descarce marele stat major prusac de vinovăția lui, dar tinde să mai provoace la germani spiritul de revanșă, arătându-le cât le va fi ușor să-și zdrobească dușmanii. Pentru a exalta puterea armatei germane Freytag arată că la începutul războiului forțele imperiilor centrale erau numeric inferioare celor franceze, engleze, rusești și sârbești laolaltă.

Printr'un calcul împrumutat generalul von Kuhl stabilește sau pretinde să stabilească că Antanta opunea 5 milioane jumătate de luptători celor 3 milioane 140.000 austro-germani.

Calculele efective sunt inexacte de aceea nu vom urmări pe Kuhl și Freytag în amănuntele socotelilor. Ajunge să le vedem exactitatea și sinceritatea dacă comparăm două date: după dânșii Franța ar fi mobilizat în 1914 două milioane o sută de mii soldați pe când Germania numai 2,060.000. Această evidentă falsificare a adevărului ne uimește. Nu citâm decât din memorie enorma superioritate a Germaniei asupra adversarilor săi în material de artilerie și mai cu seamă în artilerie grea. Și tocmai acesta a fost motivul pentru care conducătorii germani din 1914 au provocat războiul.

Pretinsa disproporție dintre forțele militare este prima scuză a nereușitei planului german de la începutul războiului. Această nereușită o atribuie faptului că generalul von Moltke, șeful statului major german n'a putut aprecia exact situația armatelor, cărora le lăsară prea multă inițiativă. Afară de asta tot el ar fi ordonat retragerea din 9 Septembrie fără a fi luat la față locului contact cu realitatea. După Freytag, succesul lui Kluck asupra lui Mannoury era sufficient pentru a i permite să bată toată armata franceză. Căci după părerea lui spărtura deschisă în liniile germane între Kluck și Bülow era încă destui de acoperită.

Știm cât e de îndrăzneață această afirmare, spărtura în chestiune era de 50 km. lărgime și pentru a o masca nu era decât un corp de cavalerie și două brigăzi de infanterie.

Răspunderea ordinului de retragere cădea și pe Bülow, Kluck și Kuhl nu numai pe Moltke. Când mai mulți șefi de armată sunt răspunzători de o pretinsă greșală, aceasta nu-i datorită decât doctrinei lor militare. Dar Freytag nu vrea să admită așa ceva. Sau atunci n'a fost greșală ci înfrângere, lucru pe care Freytag tot nu-l poate admite. Campania din 1915 prezintă pentru istoricii militari interesul deosebit de a revela discuția înverșunată dintre Falkenhayn, atunci șeful de stat major al armatelor germane și Hindenburg, comandantul suprem al armate germane de pe frontul oriental și Ludendorif șeful său de stat major.

In sfârșit dioscurii doreau întărirea trupelor de sub comanda lor pentru a executa contra Rusiei o vastă operație decizivă. Falkenhayn nu crezu cu putință satisfacerea acestei pretenții. Freytag găsește dreaptă aprecierea lui Falkenheyn și arată că numai datorită acestei prudențe trupele germane au putut rezista ofensivei franco-britanice din Septembrie.

In ce privește Verdunul Freytag că ideea lui Falkenhayn era dreaptă: Trebuia uzată cea mai puternică armată a Antantei, armata franceză, înainte ca Aliații să înceapă ofensiva. Să trecem peste eroarea de apreciere a lui Falkenhayn asupra capacității de rezistență a Franței și Rusiei.

Falkenhayn a comis o greșală doctrinară cu deosebire gravă, și pe care Freytag aruncă valul uitării: a crezut în eficacitatea unei bătălii prelungite în același sector; a crezut în bătălia

Cronica politică

In rând cu samsarii. — Intr'un ziar din București s'a putut ceti mai zilele trecute următorul comunicat:

„Direcțiunea exportului din Ministerul de Industrie și Comerț face cunoscut că pentru aprobarea permisului de export de caşcaval solicitatorul trebuie să fie comerciant cu firmă înscrisă făcând dovada cu un certificat eliberat de Camerele de Comerț. **Aceasta spre a se evita numeroasele cereri de export făcute de deputați, samsari sau chiar funcționari".**

In momentul, prin urmare, când generalul Averescu recurge la toate mijloacele pentru a-și prelungi șederea la guvern, o autoritate publică vine să denunțe printr'un comunicat rolul de samsari cu care se îndeletnicesc astăzi deputații din majoritate.

Faptul este, de sigur, ne mai pomenit și el arată haful de decădere în care au ajuns oamenii regimului actual

Pentruca ministerul de industrie și comerț să fie nevoit să dea un asemenea comunicat în care deputații țării să fie pomeniți în rând cu sansarii, a trebuit ca stricăciunea să fie așa de întinsă în cât orice direcție să fie cu totul de prisos.

Primind exemple de la banca ministerială, deputații din majoritate s'au transformat mai toți în oameni de afaceri, și nu e nici o mirare că un asemenea parlament, după însăși mărturisirea primului ministru, a putut fi cumpărat de dl Veith pentru a vota legea „Reșiței".

Dar întrebăm: Ce guvernare poate să aibe o țară în care și parlamentul și banca ministerială sunt alcătuite din oameni pe cari primul venit îi poate cumpăra cu un bacșiș, cu câteva acțiuni sau cu un permis de export?

Șepci

pentru liceu brodate și nebrodate se găsesc cu preț de concurență la

FRAȚII FUHRMANN

892

Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 1 și Piața Ștefan cel Mare 7.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

torul alimentării cu apă și canalizării orașului Timișoara, asupra instalațiilor de alimentare cu apă și canalizare. Conferința a fost completată cu două excursii: vizitarea uzinei de curățire și pompare în Bega a apelor uzate, și vizitarea puturilor de alimentare a orașului și a stațiunii de pompare.

Inginer-șef St. Mateescu, director general al uzinelor electrice din Arad, asupra Alimentării cu forță și lumină electrică a Aradului și împrejurimilor. Conferința a fost completată cu o vizită a uzinei electrică din Arad, a tranvaiului Arad-Podgorie, stația de transformatori din Görög, etc.

Directorul școalei politechnica din Timișoara care e și profesor la Universitatea și politechnice din București, ajutat de un corp profesoral ai cărui membri sunt fariși conferențiari sau profesori la diferite Universități din țară, au făcut ca această instituție de cultură superioară, abea după un an de existență, să rivalizeze cu cele mai renumite din străină a e

Raporturile româno-maghiare

Declarațiile ministrului Ungariei în România

Intrebat de ziarul „Universul" cari sunt cauzele întârzierilor tratativelor dintre guvernele române și maghiare cu privire la schimbul de prizonieri politici, d. de Rubido Zichy, a declarat următoarele:

De un an de zile, se duc între Budapesta și București, tratative în vederea schimbului de deținuți politici. Aceste tratative au avut loc la Budapesta, în condițiuni cari nu-mi sunt cunoscute în amănunt.

Cert este însă că au survenit dificultăți din ambele părți, — datorită faptului că fiecare parte privea unul și același lucru dintr'un punct de vedere deosebit.

Cum însă ambele guverne sunt animate de cele mai bune intențiuni, am toate motivele să nădăjduesc că e vorba de o neînțelegere trecătoare și că, foarte curând un acord se va stabili, spre satisfacțiunea tuturor.

Insistând declarațiunea că, în ce privește politica sa externă, țara sa înțelege să rămână în mod strict pe temeiul dispozițiunilor tratatului dela Trianon, ministrul Ungariei a vorcit de programul său de acțiune în Capitala noastră, bazat pe preocuparea de a face să se ulte trecutul și de a face ca raporturile maghiaro-române să fie de amicală vecinătate.

Cât privește acuzațiunea adusă unor anumite cercuri din Ungaria că ar urmări reintronarea dinastiei de Habsburg, ministerul Ungariei ne-a declarat: Printr'o lege specială, votată în 1920, persoana Suveranului, în Ungaria este scoasă din discuțiune.

Această chestiune, lăsată complect la o parte în acest moment, va rămâne în aceeași situațiune o bună bucată de vreme și anume atât timp cât Ungaria nu se va fi consolidat în interior.

Cetiți „Infrățirea"

Judecarea marelui proces al complotiștilor din Ardeal

— Ziua IV. —

Ședința se deschide la ora 9 jumătate. Imediat după deschidere d-l Președinte, citește lista inculpaților cari sunt absenți. Aceștia sunt următorii: Piker Lajos, Grosz Pál, Kodolfai Gh, Gastory Aladár, Zoltán Ghiula, Morvai Pál, dr. Fogarasi, Noggady Ghiula și Kovács lános:

Interogativul inculpatului Irany

Președintele — Cu ce interese te-ai dus la mânăstirea franciscanilor și cu cine te-ai întâlnit acolo?

Irany — In Noembrie 1919 a venit la mine Morvay Géza (nu Morvai Pál care e aci) și mi-a spus că Gastory mă cheamă la mânăstire spre a-mi comunica câteva lucruri care mă interesează personal.

Președintele — Cine te-a condus până la mânăstire și în ce cameră ai intrat?

Irany — Am mers la mânăstire condus de același Morvai care mi-a spus că Gastory are să mi comunice ceva. Ajuns la mânăstire am fost condus în camera Parintelui Serafin unde am găsit pe Gastory.

Președintele — Ce conversație a urmat între D-ta și Gastory?

Irany — După ce am discutat câteva chestiuni referitoare la înaintarea Românilor spre Budapesta, în care Gastory mi-a spus că armata română se va retrage dela Budapesta până la o linie demarcațională, dincolo de Sătmar.

Președintele — Ce propuneri ți-a făcut Castory căci în declarația dela dosar vorbești despre oarecari propuneri ce ți le-ar fi făcut Gastory.

Irany — In adevăr Gastory mi-a propus ca în cazul când armata română sa va retrage, să organizez eu o altă armata maghiara cu care să lupt contra comunismului, dar la aceasta mi am adus nevoind să primesc această însărcinare. In urma refuzului meu Gastory mi-a dat o însărcinare politica care consta în aceia că trebuia să traduc din ziarele străine articolele favorabile Ungariei. Am primit această însărcinare căci totdeauna am avut ferma convingere că Satu-Mare va rămânea Ungariei. Tot ceia ce am făcut, n'am făcut'o cu intenția de face rău României ci cu convingerea că lupt contra comunismului care amenința de o potrivă pe cele două țări vecine,

Președintele — Cu toate acestea ce te-a îndemnat să iei parte la o consfătuire în care se discutau planuri care dacă s'ar fi realizat loveau în interesele României?

Irany — Am fost etemat de Morvay la această consfătuire și dacă m'am dus am făcut'o numai din curiozitate.

Președintele — Dacă te-ai dus numai din curiozitate asta denotă că, nu te interesei în de a roape de mișcarea anti românească. Atunci cum se face că ai primit o schiță niste însemnări și o scrisoare dela Gastory care știe în ce direcție lucrează.

Irany — Lucrurile acestea mi-au fost aduse de Géza Morvai dela Gastory, fără ea să-i le cer și care nu le am cetit nici odată, Nici până azi nu știu ei cuprindeau acele note.

Președintele — De ce te-ai, dus și două oară a Gastory dacă nu admitezi planurile lui?

Irany — L'am întâlnit din întâmplare.

Președintele luând dosar o hartă găsită asupra lui Hanig și care a fost trimisă acestuia de către Irany. Apoi adresându-se inculpatului Irony îl întreabă ce fel de hartă aceasta care conține planul cazarmilor?

Irany — O simplă schiță dela cărțile funduoare în care sunt și mânăstiri și biserici și cazarmi.

Ședința se suspendă. In timpul când publicul eșia din sală, Acuzatul Colonel Ugray voind să vorbească cu cineva dintre peasoanele din public este oprit de sentinelă. Atunci Colonelul Ugray lovește peste mână pe santinelă.

In urma acestui fapt d-l Președinte condamnă pe Colonelul Ugrei la 6 luni închisoare Apărarea protestează.

Discuțiile se amână pentru ședința viitoare.

Ședința de după masă

La ora 5 desbaterii continuă. Curtea e presentată de dl. colo-

de uzuri, fără a vedea că dacă e însuși alimenta armata cu rezerve din sectoarele liniștite, inamicul făcea la fel și că în definitiv uzura era de ambele părți și aceasta vera o calamitate pentru armata germană; fiindcă se uza fără compensație pe când cea franceză îngădui pregătirea diviziilor Kitchener, reconstituirea rușilor și înarmarea românilor. Și astăzi încă Freytag face aceiași greșală, pentrucă judecă că batalia de la Verdun a avut mari foloase pentru Germania, pentrucă a silit pe englezi să reia ofensivă înainte de vreme pentru a despresura citadela Mensei și pentrucă a micșorat importanța forțelor pe care Franța le-a destinat pentru ofensivă.

Și aici istoria imparțială va judeca altfel, căci va stabili că rezervele germane erau destul de uzate în toamna anului 1916, pentrucă Antanta să fi putut obține victoria, dacă n'ar fi, făcut greșeli enorme pe frontul românesc. Fără aceste greșeli, pretinsile succese germane de la Verdun n'ar fi putut scuti Germamania de înfrângere.

Inutil să mai spunem că Freytag nu are în vedere asemenea eventualitate. De aceea e cam încurcat atunci când trebuie să explice motivele care au împins Germania să întrebuințeze războiul submarin. Guvernul și statul major german au întrebuințat acest mijloc desperat care trebuia fatal să provoace osilitatea Statelor Unite considerând neputința armatelor germane de a eși învingătoare și speranța de a tăia aprovizionarea Antantei înaintee ca intervenția americană să devie efectivă. După Freytag acest mijloc n'a fost decât o armă mai mult întrebuințată după multe tărăgăneli.

O așa deformare a faptelor duce pe Freytag la greșeli ciudate. Astfel el atribuia numai războiului submarin situația foarte critică în care era Antanta în 1917. Și citează ca mărturie declarațiile făcute atunci de oameni de stat și îngrijirea care stăpânea Parisul și Londra începând din Iulie 1917. Freytag uită însă că principala cauză a nelinștei era revoluția rusească care lipsea Antanta de jumătate din forțele ei militare. Fără revoluția rusească și micșorarea presiunei exercitate de armatele Antantei asupra celor germane, războiul submarin n'ar fi împiedecat. Antanta să treacă la ofensiva generală în primăvara anului 1917 și să obție repede victoria.

Același falșificare a adevărului istoric și în ce privește campania din 1918. Freytag nu ocupă strategia nebunească a lui Ludendorff care asemănând frontul francez cu cel rusesc n'a văzut că ceea ce era potrivit acolo era cu neputință aici. Freytag vorbește de superiotatea numerică a Antantei, pe când la 18 Iulie, numărul unităților americane intrate în foc nu compensa inferioritatea numerică de care Aliații suferau de șase luni Afirmă că la 11 Noembrie germanii puteau să se retragă și să resiste pe Rin, din cauza încetirii ofensivei aliate, pe când atacul deciziv asupra comunicațiilor germane și atacul armatei Mangin în Lorena trebuiau să se producă imediat.

Aceasta e istoria oficială germană a războiului. Greșelile sunt așa de grosolane încât ne-ar face să rădem, dacă ele n'ar avea ca scop falșificarea adevărului în folosul spiritului de răsbunare stearpă și în ârzierea epocei când germanii recunoscând adevăratele lor greșeli vor putea intra în rândul popoarelor civilizate.

Cărți de școală

de curs primar urban și rural și de cursul secundar

COMPLECT ASORTIMENT LA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ" S. A.

BUCUREȘTI

3. Bul. Academiei, „Cartea Românească",
62-64. Calea Moșilor, (fost Librăria Sfetea)
68. Calea Victoriei, (fost Librăria Sfetea)
12. Strada Selari, (fost Librăria Ionnițiu).

1057

SUCURSALE: CLUJ, Piața Unirei No. 7, Librăria „Cosinzeana". TIMIȘOARA, Str. Țepeș-Vodă 2, „Cartea Românească". DICIO-SÂNMĂRTIN, Librăria Cartea Românească.

D-nii Profesori, Profesoare, Institutori, Institutoare, Învățători și Învățătoare să binevoiască a cere cataloagele de cărți școlare, pedagogice și literare cari se trimet franco.

nel Popescu. Se i-a interogatorul părintelui Szabo Serafin, care declară că a fost cercetat în 1919 de locotenent-colonel Pozsonyi Andrei Varga şi Geza Morvay, cari a cerut să cedeze camera sa din schit pentru a discuta modalităţile de organizare. El a refuzat cererea. Aminteşte apoi legăturile sale cu Morvay, Mikola pentru a cere informaţii despre părinţii săi. Mai spune că a primit o scrisoare în care se cerea se răspundă la anumite întrebări cu caracter informativ despre milităie. Pentru acestea s'a prezentat la el un anumit Fehervary, care i-a cerut răspunsul şi ajutorul său pentru a fi primit de colonel Sandor Im e din Cluj. El a refuzat.

Carnetul compromiţător

După pauză preşedintele arată un carnet şi cere să răspundă ce ştie Pater Serafin, despre acest carnet.

PATER SERAFIN: Carnetul este al meu. Când am încercat să primesc legitimaţie dela autorităţile române pentru a trece graniţa, l'am predat lui Andrei Szekely.

PREŞEDINTELE: Când, în ce împrejurări şi din ce motive?

PATER SERAFIN: Mergând spre oficiu pentru a cere legitimaţia l'am predat lui Szekely, de oarece conţinea date compromiţătoare.

PREŞEDINTELE: Ce teamă te-a îndemnat să predai carneţul?

PATER SERAEIN: Credeam că voi fi perchiziţionat de către autorităţi sau la graniţă şi nu voeam ca acest carnet să fie la mine.

PREŞEDINTELE: Ce făceai dacă nu întâlneai pe Szekely An ras pentru ca să-i predai carnetul?

PATER SERAEIN: Rupeam filele că datele compromiţătoare şi le ardeam.

PREŞEDINTELE: Din toate acestea resultă că Pater Serafin a adunat date militare nepermise, ştia că dacă vor fi descoperite el va fi pedepsit şi a încercat să le ascundă. Recunoaşte acestea Pater Serafin?

SERAFIN: Da.

Urmează ascultarea elevului de liceu.

Ladislau Soltosz

El declară că a fost chemat de Hany la locuiţa acestuia. Aci Hany s'a interesat de situaţia din România, iar acuzatul despre situaţia Ungariei spunând lui Hany că ar dori să continue studiile în Ungaria, Hany la răspuns că va avea multe greutăţi însă dacă îi va ajuta, el va interveni în Ungaria ca să primească tot de ce are nevoe. La acestee Hany la comunicat că deoarece el a fost arestat în Baia mare, nu poate circula liber şi l'a rugat pe Soltèsz să-i câştige date despre magaziile militare şi hârtii cu stambilele oficiale române. El a refuzat Hany l'a amenin at însă ca dacă nu va câştiga cele cerute va face ca să întâmpine greutăţi în Ungaria. Intimidat în parte de aceasta, iar fiindu-i Hany coleg de şcoală la câştigat datele cerute, despre magaziile militare şi hârtii cu stambilă.

Actul garnizoanei.

PREŞ: Cum ai câştigat hârtia cu stambila garnizoanei?

SOLTESZ: M-am prezentat la Comăndulrea Pieţii pentru a cere un bilet de liberă circulaţie. Aci pe masă am observat actul cu stambila garnizoanei şi l'am vârât în buzunar.

PREŞ; Inainte această nu avea-i nevoie de bilet de circulaţie? Chiar acum trebuea să ţe prezinţi la comănduire?

SOLTESZ; Trebuea să câştig datele cerute de Hany, pentru că el nu m'a amenitat.

Intâlnirea la gară.

PREŞ: Ai întâlnit la gara Baia Mare pe Hany?

SOLTESZ: Da. Inainte de plecare m'a rugat să-i lucrez planurile magăziilor militare. Eu am pregătit aceste selute şi le-am predat lui Hany împreună cu două scrisori particulare.

PREŞ: Pentru ce nu ai studiat mai bine decât să faci schiţe despre magazii militare?

SOLTESZ: Am făcut acestea chiar pentru a avea o uşurare şi încontinuarea studiilor mele în Ungaria.

Biletele de identitate

Preş: Recunoşti că ai predat bilete de identifate lui Hanig?

Solteor: Da, biletele mele cari erau expirate,

I se prezintă biletele. Recunoaşte cele pe numele său afară de unul pe numele „Mendel", în care au fost pachetate şi returi cupărate cu câteva oare înainte de arestarea sa. Nu recunoaşte biletul pe numele „Gros".

Preş: Careţeste proveniența acestui bilet.

Hanig: Biletul este al meu, l'am primit dela Biroul de spionaj din Debreţin.

Preş: Cu ştambilă românească? Scris în româneşte.

Hanig: Da!

Se naşte un incident între Curte şi Apărare din cauza biletului „Mendel".

Agenţii provocatori

In continuare Soltesz spune că a fost cercetat de un anumit Szilágyi, care se prezentase ca Subit. în armata maghiară. De fapt acesta este la siguranţa din Sighetul-Marmaţiei. Szilágyi l-a cerut date militare din Bala-Mare. El a refuzat să-i dea. Solter vrea să documenteze că agenţii provocatori l'au amestecat în acest complot, iar el este nevinovat.

Preş: Aceasta e povestea cu agenţii provocatori în mai multe variaţii. Faptul rămâne. Soltesz a predat lui Hanig informaţii militare, schita despre magaziile militare a furat actul cu stambila garnizoanei, a predat lui Hanig biletele de identitate înainte de a se fi prezentat vre-un agent provocator. Prin urmare intervenţia agenţilor provocatori chiar dacă ar fi cu fapt nu poate avea influenţă asupra actelor făcute de Soltesz înainte de prezentarea lor.

Mai are Soltesz ceva de comunicat?

Soltesz: Nu.

Şedinţa se închide pentru a continua ziua următoare la ora 9 dim.

TOŢI ABONAŢI ziarului Infrăţirea

au dreptul să publice la Mica Publiçe un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint. □

INFORMAŢII

Am primit din partea Prefecturei o adresă prin care se aduce la cunoştinţa ziarelor româneşti din Cluj ordinul „unui" ministru — pe care adresa nu-i numeşte — că cu începere de eri s'a instituit cenzura.

Ziarele româneşti din Cluj, considerând ilegală măsura luată fără nici o motivare, au hotărît să o socotească ca neavenită.

■

Din lipsă de spaţiu suntem nevoiţi a amâne pentru numărul viitor publicarea romanului dela foiletonul nostru „Morţii vorbesc".

■

Financiare

Ministerul de finanţe a contractat de la Banca Naţională două împrumuturi: unul de 40 milioane lei spre a face faţă cheltuelilor curente; iar altul de 200 milioane pentru plata cotei de contingentare a cerealelor destinate armatei.

■

Manual de limba germană de C. Meiner şi J. Paul. *Partea I* pentru clasele II şi III dela şcolile secundare *Preţul 7 lei.* Manual de limba germană de C. Meisner şi J. Paul *Partea II* pentru clasele IV V şi VI dela şcoalele secundare *Preţul 8 lei.* Cărţile se găsesc în depozit la Prof. Univ J. Paul, Cluj Stradă Elizabeta No. 4 unde se primesc toate comenzile.

■

Politice

Duminică, partidul poporului va ţine la Iaşi o întrunire publică. D. general Averescu va face noui declaraţiuni.

■

Partidul ţărănesc basarabean divizându-se, fracţiunea în frunte cu d. Inculet a scos ziarul „Glasul Basarab ei".

In primul articol de fond se declară că încă n'a sosit timpul desfiinţărei partidului ţărănesc basarabean.

■

Comerciale

In urma tratativelor cari au avut loc între producătorii de lemne şi d-l Groza, — acestora li s'a asigurat vagoane destinate exclusiv pentru transporturile de lemne.

■

Militara

La cercul de recrutare Cluj continuă controlul situaţiunei militare a locuitorilor.

■

Industriale

Duminecă se va ţine întrunirea acelor industriaşi români cari vor să iese din „Reuniunea comercianţilor şi industriaşilor omăni pentru a forma o reuniune separată.

Noua Reuniune va primi numai meseriaşi.

■

Şcolare

Duminecă în 11 Sept. la ora 10 a. m. se ţine la liceul de fete „Regina Maria din loc serbarea de deschidere a anului şcolar.

Agricole

Preţul porumbului a început să se urce în tot Ardealul fiind foarte căutat pentru export.

■

Fiscale

Organizarea perceptoratului noi înfiinţate continuă.

Se face instrucţiunea funcţionarilor infoviori în vederea alcătuirei tabelelor de impozitare.

Cu aceasta ocazie, trebuie să constătăm că medelele de punere sub impozit sunt aşa de încurcat compuse, încât o bună parte din populaţie nici nu ştie ce se cere în ele.

■

Diverse

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Duminecă marea pasă de senzaţie a casei Apollo din Bucureşti „Sânge albastru „sau" Cel din urmă Penderby", iar Luni „Goana după aur". Romanticismul regiunilor pline de aur şi avuţii ale Americei se va desfăşura ca un tablou enorm încadrat într'un colorit măestrit.

■

In CINEMA UNIVERSITAŢII se va rola Duminecă „Falşificatorii de cecuri", iar Luni creaţiunea fabricei americane Lux „Omul Faptului" în rolul principal renumitul actor Dustin Farnum.

■

In CINEMA URANIA se va rula Duminecă cea mai frumoasă creaţiunea a fabricei Pax: „Comedia vieţii", iar Luni se va relua seria grandiosului film „Cezarina" partea I. Prietena albă a omului galben.

■

„Dl. Dr. Mihail Serban directorul Academiei de Agricultura din Cluj a fost decorat cu ordinul Coroana României în gradul de ofiţer pentru modul cum a lucrat la pregătirea reformei agrare in Transilvania şi Banat".

■

„UNIVERSUM", inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaductali, canzare, încălzire centrală eletrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 188

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staţionat prospătează corpul obosit ojeleşte muşchii stătuţi stânge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

■

Baia de aburi Diana este deschisă Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie sunt zilnic afară de Luni. 33

■

Dr. Lăzărescu, medic-şef în Casei Cercuale, Specialist la boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

■

La 1 Mai s'a deschis grădina de vară a Hotelului Central. 622

■

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria E M K E Cluj, Piaţa Unirii 32.

■

Vizitaţi expoziţia magazinului de încălţăminte „D. S. RAFTOPOL din Bucureşti, Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15. în faţa bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziţia on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie şi de ale renumitei fabrici elveţiene „Bally", toate scăzute în preţ cu 20%.

Tinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a fost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

Ceţiţi „Infraţirea"

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac şi piept. Cu efect sigur. Contra: ameţelilor, sgârciurilor de stomac, iritaţiilor de vomat, ierbinţelei şi boalei de plămâni. Un mijloç foarte bun în caz de lăuză şi reconvalescenţă. 1049

Concurs.

La clinica psichiatrică din Cluj sunt următoarele posturi vacante de ocupate imediat:

1 Supraveghetor cu leafa de baza lunara 450 de Lei şi ajutoarele obişnuite.

1 Supravighétoare cu aceiaş leafă.

3 Infirmiere cu leafa de baza lunară 300 Lei şi ajutoarele obisnuite.

4 Infirmiere cu aceias leafa.

1 Secretar dactilografiç cu leafa lunara de baza 250 Lei şi ajutoarele obisnuite.

Supravighetorii şi infirmierii vor primi locuinţa, încălzit, luminat şi alimentaţie în clinică.

Competenţii îşi vor înainta rugarile cu toate actele în timpul cel mai scurt posibil Direcţiunei clinicei în care vor arată çă au mai funcţionat în senzul acesta şi că posed limba română.

Cluj, la 1 Septembre 1921.

1061 Direcţiunea clinicei psichiatrică.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Revista presei maghiare

Și-au împărțit rolurile.

Sub acest titlu, ziarul „Bécsi Magyar Ujság" arată felul cum Horthy și cu ai sei au pus la cale evenimentele din Ungaria vestică, cum și-au împărțit între dînșii rolurile pentru a salva aparențele și a acoperi vinovăția lui Horthy. Continuă apoi astfel:

— „Așa stă lucrul. Guvernul maghiar înșelându-i pe vecini, seducând marile puteri și tradând înainte de toate însăștarea: el însuș a organizat, a pornit și susține întreagă desvoltarea fatală a evenimentelor în Ungaria vestică, și le va și acoperi, cât timp îl va sta în putință. Scopul: interesul unei caste de reptile, cu desconsiderarea chinurilor ce le îndură poporul sărman, cu desconsiderarea suverană a viitorului maghiarimii.

Dacă reușește să readucă familia habsburgică: bine — dacă nu reușesc; cel puțin au încercat ceva pentru a o readuce.

Cea ce oamenii aceștia fac: nu poate fi interesul Maghiarilor, creerul maghiar nu le poate răspunde decât gândindu-se la ei cu scârbă și blăstemându-i.

Executarea punctuală a tratatului dela Trianon: acesta e astăzi un interes și o datorie a ungurilor.

Oamenii cari au înscenat aventura din Ungaria vestică, au tăiat în carnea națiunii maghiare mai adânc. Într'adevăr: numai ucigașii națiunii s'au putut preta la aceea înconștiență ce-ți înghiață sângele de a provoca o aventură ca și cea din Ungaria vestică, numai ucigașii națiunii d'al de Horthy și soții . . . Chestia Ungariei vestice trebuie imediat resolvită în interesul păcii europene, dar astăzi ea se poate resolvi numai în legătură cu chestiunea maghiară însaș. Focul aprins de Horthy în Ungaria vestică, deslușește cu litere de flacări pe cerul întunecat al Europei lozinca noastră: Ceterum censemus horthyculturam esse delendam."

Democrație maghiară — iredenta maghiară

Ziarul „Szabadság" ce apare în Kașovia ocupându-se de articolul lui Jászy Oszkár și de declarațiunile, ce i-au făcut acestuia unii politici sârbi cu ocazia întreținere sale în Belgrad, declarațiuni, pe care le-am reprodus și noi la timpul său în coloanele ziarului nostru, — publică un articol sub titlul de mai sus, în care punând în față aceste două direcțiuni. pledează pentru un regim democraric. — „Scopul Ungariei demotratice — scrie ziarul amintit — nu poate fi afițarea iredenței căci nu ar putea veni în coliziune cu dispozițiile tratatului de pace. In cazul unei schimbări de regim în Ungaria, nesiguranța de azi cultura maghiară ce se află astăzi în declin și politica stângace ce se face, vor fi înlocuite cu deșvoltarea deplină a unei vieți spirituale, cu afirmarea neîmpedecată a forțelor democratice. cu așezarea stabilă a maghiarimii în democrația statelor moștenitoare. Politica nouă maghiară numai pe aceasta cale poate să pășlască și dacă a făcut pașul acesta, atunci a contribuit în mare măsură la asigurarea păcii europene și la așezarea liniștită a minorităților maghiare în statele moștenitoare."

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Comunistul Babnowski, rănit cu prilejul încercări de evadare dela Jii va a declarat că bani necesari sunt păstriți de o persoană sus pusă.

S'au operat noi arestări printre cei cari au procurat pile și ferăstrăie pentru evadare. Agenții bolsevici cari procurau bani închișilor au fost arestați.

■

Trupele maghiare, așa zise răsculate, au înaintat pe teritorul Austriei, găsindu-se la 35 Km. de Viena. Aliații vor trimeti ajutoare Austriei.

■

Legațiile române din străinătate sunt asaltate de posesorii locurilor de tezaur neplătită cari protestează violent cerând achitarea lor din cauza scăderei valutei.

■

Trupele sovietelor au sechestrat toate transporturile de alimente trimisă pentru înfometați.

■

Ziarul Mișcarea din Iași scrie următoarele:

Ar putea să ne respundă d-l Prim Ministru ce măsuri au luat în contra înbogățitului de război general Averescu care și-a plătit luxul de a cumpăra în București Palatul Prințului Soutzo pe derizotă sumă de nouă milioane lei?

De unde atâtea milioene ilustrule general?

Este la mijloc probabil aplicațiunea practică a vechei devize averescane „muncă, cinste, legalitate."

Rămâne să vedem cum se va justifica proveiența banilor — pentru că legea d-lui Titulescu este categorică.

■

Corpul regretatului Dr. Sion a fost așezat în biserica albă din Calea Victoriei. Inmormântarea va avea loc Sâmbătă ora 2 la Belu.

■

Primăriile comunale au primit ordin să cumpere portretul lui Argetoianu pentru a-l expune. S'a deschis credit special spre ecert.

■

A sosit în Capitală o delegația belgiană compusă din dnii Dubois, consilier de stat, rector al Academiei de Comerț din Anvers, și Paul Ugent, profesor la Universitatea din Louvoin, pentru strângerea realițiilor comerciale belgo-române. Delegația a fost în audență la dl. ministru Trancu-Iași. Apoi a vizitat diferite instituții financiare, comerciale și industriale. Seara a avut loc un dineu la Copșa. Delegația va vizita orașele Brăila, Galați, Iași și Kișinău.

■

Dl. Argetoianu a plecat la Viena în misiune diplomatică. Probabil pentru a aduce informații și lămuriri asupra afacerei colieralui de perbe.

■

Ziarul „Politica" din Praga anunță că bolșevicii au concentrat la puncte însemnate cele mai principale forțe la frontiera română. Tunuri sunt în număr suficient, fabricile de muniții lucrează. Lipsesc însă încălțămintele și morarul trupelor e scăzut.

■

Leul s'a prăbușit azi la 12 centime 7 optimi. Cauza este emigrarea capitalurelor peste granță pentru a scăpa de impozite și nenorocita politică financiară a guvernului Ziarele internaționale ale lui Blank publică o serie de calomnii în chestiunea portarului oferit de fabricile german și finanțat de Banca generală. Sunt amestecați în această chestiune și alți oameni politici ca Vintilă Brătianu, cari n'au nici o legătura și amestec în această chestiune. In acest mod infam caută să lovească în doctorul Creangă și Banca generală neplăcuți ziarelor internaționale pentru naționalismul lor.

■

M. Sa Regina Maria și A. Sa Principesa Ileana au sosit la Paris.

■

Se anunță din Paris, că renumita artistă Francisca Bertini a murit. Se știe că Bertini trebuea să se căsătorească în curând. Cauzele morței nu se cunosc.

MARTIN SCHREIBER
DEPOZIT DE CEREALE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielului Alb (Fehér-Bárány palota). :-:-:
140

TRISKA I.
Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară și transportă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.
Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.
Piane se dau cu chirie. 97

ȘTIRI DE PESTE HOTARE

Un interview al regelui Constantin

„Daily Telegrah" publică un interview cu regele Constantin la Eski-Cheir. Regele a declarat că situația e excelentă. „Vom intra în Angora, a pus el, dar vom rămâne numai câteva zile pentru a distruge depozitele militare. Nu avem încă un proiect asupra Constantinopolului de care nu e cazul de vorbit pentru moment, intrarea armatei grecești în Constantinopol ar putea înlesni pacificarea Anatoliei și să dea o soluție definitivă problemei orientale, dar puterile nu doresc prezența npastră la Constantinopol, și nu voim să mai mărim dificultățile".

Căsătoria Regelui Alexandru al Serbiei

Ziarul „Politica" din Belgrad află dela Roma că s'a intervenit la Vatican pentru trecerea princesei Isabella de Guise dela religia catolică la cea ortodoxă, spre a se putea căsători cu regele Alexandru al Serbiei.

Prințesa este născută în 1900 și face parte din casa Bourbon-Orleans.

Congresul popoarelor excluse din liga

Eri s'a inaugurat la Geneva congresul popoarelor oprimate excluse din Liga națiunilor.

Maiorul Vagliasindi, delegat, al comitetului pentru independența Montenegrului, a cittt un mesagiu al lui Gabriele d'Annunsalutat de aplauze.

Turburările din Ungaria Occidentală. — Ungurii nu și-au retras trupele.

In loc de a-și retrage trupele și pe partizanii din comitatele apusene, guvernul ungar continuă menținerea lor, spre a intimida Viena și a sili guvernul austriac la un compromis teritorial.

Jandarmeria austriacă a putut ocupa sau reocupa câteva sate numai în centrul zonei.

S'a sugerat guvernului austriac ca ofițerii din armată să ia comanda jandarmeriei. In acest mod s'ar putea insufla jandarmeriei ceva mai multă încredere în forțele ei.

Chestia integrității Ungariei

Corospondentul vienez al ziarului „Prager Presse" află din izvor diplomatic al Înțelegerei, că consiliul suprem poseda documente autentice, dovedind că guvernul maghiar gândește să pună în joc chestiunea integrității țării.

A SOSIT
la marele magasin
„MISSIR"
Str. Memorandului 11 (Unio).
Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezești „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele și Storuri de Tülle.
Linoleum și Prețuri cu Metru.
Pânzărie și Stofe de Mobile.
Mare sortiment de Pantofi și Ghete pentru Domni, Doamne și Copii. 17

Sâmbătă 1 Octombrie 1921 va apare în Cluj

Țânțarul

Revistă humoristică săptămânala ilustrata în doua culori

Țânțarul va avea colaborarea celor mai talentați humoriști și caricaturiști.

Țânțarul va apare în fiecare Sâmbătă cu un material foarte variat în forma cea mai vioale.

Țânțarul vă înțepa cu finețe, fără venin, și va da imboldul veseliei sănătoase.

Citiți cu toții „Țânțarul"

Viața sportivă

M. T. K. — Haggibbor = 10:0 (5:0) — Bajocorirea sportului.

Joi, 8 Septembrie. Azi a trebuit să se desfășoare matchul oficiv pentru liga pe teritoriul Comitetului. Regional FSSR între cele două mai tari echipe din regiunea Clujului. Jocul care a avut loc astă vară între MTK și Haggibbor, când Haggibbor învinge cu 1:0, a fost anulat de Comitetul Regional, deoarece ambele echipe au jucat cu jucători nelegitimați. Deciziunea Comitetului prin care s'a decis o nouă prezentare pe terenul a celor două echipe a fost foarte firească. Nu se putea admite ca vreuna din cele două echipe să câștige titlul de învingătoare a jocurilor pentru liga, când jucătorii nu erau trecuți între footballiști amatori. A trece cu vederea acest fapt ar fi însemnat tolerarea dezordinei de către forurile conducătoare și acest fapt ar fi fost un caz de precedență pentru tolerarea și altor iregularități.

Clubul Haggibbor a ținut însă să dovedească și de astă dată felul cum înțelege a respecta deciziunile forurilor superioare. În loc de a înlătura toate motivele de conflict cari nu pot fi decât în detrimentul vieții sportive generale, ca fine să le aâțe prin'r'o purtare pe care ne ferim de a o numi.

Anume: în loc de a trimite față de MTK echipa primă, acea echipă, care a luat parte în jocul anulat, clubul Haggibbor a trimis pe teren echipa B.

Fapta aceasta a clubului Haggibbor nu poate rămâne fără cele mai severe măsuri. Oricare club al Clujului trebue să înțeleagă că deasupra lui o mână puternică îndrumă viața sportivă. Atât Haggibbor cât și celelalte cluburi vor trebui să înțeleagă că există un for superior, care trebuește respectat, iar deciziunile lui împlinite. Ambiția și amorul propriu al cluburilor trebue suprimat ca element de conducere în actele vreunui club.

Comitetul Regional va trebui să se impună prin măsurile cari le va lua, iar Haggibor va trebui să simtă că nu placul ei de a se răzbuna în dreapta sau în stânga trebuie să fie criteriul de judecată al acțiunilor sale. Prin acest act Heggibor n'a jignit numai autoritatea forurilor ei superioare ci a dat a dovadă despre o înjalificabilă purtare față de un club, care are dreptul să pretindă pe arena clupilui. Simțul de colegi alitate trebua să fie un argument destul de puternic pentru a nu trimite echipa, când era vorba de matchul decisiv. Acest simț însă probabil e scos din viața internă a clubului Haggibor în raporturile sale cu cel lalte cluburi. Să poarte consecințele.

Pe lângă datorința de a arăta că știe să restabilească echilibrul ordinei, Com. Reg. va trebui să dea satisfacție clubului M. T. K., care a fost adânc jignit prin purtarea clubului Haggibor. Am perdut orice încredere că acest club ar putea să revina prin bună voința sa la normal; bună voința și dorința sinceră de o înțelegere reciprocă sunt calități cari lipsesc dela Haggibor. Iar dacă nu se va pune capăt samovolniciei și obrăzniciei acestui club, nu ne vom mira câud toate celelalte cluburi vor lua pe aceași cale.

In ultima analiză mai are un cuvânt și publicul. Am înregistrat cu satisfacție interesul manifestat în rândurile publicului pentru mișcarea sportivă. Nu trecea o singură Duminevă ca tribuna să nu fie umplută până la ultimul. Din ce motive se simte acum îndreptățită Haggibbor să izgonească acest public, câștigat pentru sport după o atât de îndelungată muncă. Inscenări de asemenea natură nu pot avea decât efectul de a dăgusta și pe cel mai înflăcărat iubitor de sport. Prin aceasta mulți vor rămâne departe de tot ce se petrece, astfel că o nouă pedecă se pune în calea desvoltării pornită cu un avânt atât de frumos. Iar necercetarea întrecerilor știm ce rezultate plauzibile are: reducerea întratelor la cassierie. Astfel prin purtarea unei echipe și celelalte cluburi pot fi mai mult sau mai puțin atinse în existența lor materială.

Acestea sunt rezultate cari se pot provede. Ele vor urma în mod fatal când mentalitatea clubului Haggibbor ar domina și celelalte cluburi. Pentru a împedeca aceasta cerem măsuri severe.

O severitate nu poate fi decât justificată când prin ea se înlătură un rău.

Jocul desvoltat cum se poate desvolta între cea mai bună echipă a regiunii clujene și între viitoarele forțe a clubului Haggibbor. MTK. a jucat fără adversar.

Prin acestea jocul decisiv s'a întâmplat. MTK. poartă titlul bine meritat de învingătoare a ligei pe anul 1921. Haggibbor în schimb a dovedit spiritul ce o dominează și a indicat felul cum trebue tratată pentru a servi măcar în viitor interesele sportive în primul rând.

Spectator.

Congresul catolic polonez

Congresul catolic a fost deschis în prezența șefului statului clerului și autorităților. Printre oaspeți se afla și Korfanty care a fost călduros aplaudat. Delegațiunea lituană a declarat în numele populației catolice că este o necesitatea imperioasă ca teritoriul Vilna să fie alipit Poloniei (Rador).

Ceasornicele de mare precisiune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

916 **Telefon No. 350**

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITĂȚII

Luni;
Omul Faptului.
Miercuri;
Grădina Deliciului.
Vineri:
Mea Culpa.
Duminecă:
Izvorul de aur.

CINEMA URANIA;

Luni:
Cezarina Partea I.
Miercuri:
Cezarina Partea II.
Vineri:
Cezarina Partea III.
Duminecă:
Frumusețea fatală.

CINEMA APPOLO

Luni:
Goana de aur.
Joi:
Cerșetoarea.
Sâmbătă:
Fatalitatea.
Duminecă:
Comoara lui Isacco.

Citiți „Infrățiriea"

Piane și Pianine

din cele mai renumite fabrici.

Cu preturi reduse si mari inlesniri de plata

Viori, Arcușe, Cutii de vioară, cum și tot felul de Instrumente muzicale și Accesorii Cu prețuri deosebit de avantagioase se găsesc la

„Filarmonica"

Societate Anonimă

București, Str. Brezoianu 37.

Vanzare Engros si Endetail

Cea mai bună sursă pentru revânzători. — Expediții prompte în toată țara.

1039

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

Premii un mare număr de in bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyö et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unirei
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

r mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

ARDELEAN cu patru clase de liceu absolvent al școalei de viticultură de stat, caută post la viticultură estinsă. Adresa Bosian, Sântiacobul de câmpie p. Cianul-mare jud. Turda Arieș. 1063

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, șoălătorie, pivniță..

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

FAC SCHIMB cu locuința mea cu balcon din centru care se compune 2 odăi, bucătărie și baie, cu alta care să fie tot în centru sau în apropiere dar să fie cu 3 odăi moderne *plătind diferența*. Fischer prăvălie de sticlă, Piața Unirii 13. 1064

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de servicîu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Înfrățirea.

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Înfrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Națională din Cluj. Sesiune pe 1921—922

IN 1 OCT. a. c. va apare în Cluj Revista Umoristică „ȚÂNȚARUL" Redacția și administrația în Strada Iuliu Maniu No. 8. Se primesc abonamente și anunțuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

Fabricele de Mașini

And. Rieger • Soc. Anon. Sibiu.

◆

Livrează cu cele mai avantajoase prețuri:

Masini agricole, postamente de mori, scărmănătoare de lână, prese de vin și uleu.

Execută reparațiuni de tot felul, construcție de poduri cazane etc.

Prăvăliile de desfacere ale produselor din Piața Lemnelor și Piața de Fân fiind bine asortate, furnizează prompt unelte agricole, articole de ferărie, apaducte, tevarie de gaz și diferite alte articole necesare gospodăriilor. 1053

Mare desfacere de mărfuri

Cu toată urcarea mare a prețurilor din cauza scăderei Leului și a măriri taxelor vamale.

Filiala Luca P. Niculescu

Cluj, Palatul „Mielul alb" (Fehér-Bárány)

ține a dovedi consumatorilor că a fost și este singura cassă de încredere care a vândut și vinde cu prețurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurență.

14

Zefir Olandă I. cal. 120 lat. . .	23·— Lei	Stofă pepită I. cal. 80 lat. . .	18·— Lei
Zefir Olandă II. cal. 90 lat. . .	15·— „	Moso de len franțuzesc 80 lat. .	14·— „
Nanghin dublu 140 lat. . . .	30·— „	Carton I. cal. franțuzesc 80 lat. .	14·— „
Nanghin I. calitate pentru tocuri de perne 80 lat.	18·— „	Sifon (joljiu) 80 cm. lat. . . .	13·— „
		Sifon (joljiu) 80 cm. lat. . . .	15·— „
Saten Glot extra 140 lat. . .	45·— „	Sifon franțuzesc 80 lat. . . .	18·— „
Saten Glot I. cal. 140 lat. . .	42·— „	Sifon franțuzesc 90 lat. . . .	22·— „
Saten Glot II. cal. 140 lat. . .	38·— „	Sifon 140 lat. pentru plapome .	26·— „

Vânzare en gros și en detail. **Vânzare en gros și en detail.**

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI.
Direcțiunea Regională Cluj, Serv. Vânzări.

No. 18331— 8 Sept. 1921.

Publicațiune.

Conform ordinului Direcțiunei Generale R. M. S. No. 33318 din 3 Aug. 1921, se face cunoscut că începând cu data de 15 Sept. 1921, se va pune în vânzare prin depozitele de vânzarea sărei din Arad, Timișoara și Caransebeș sare pentru vite cu prețul de 50 bani kgr. loco depositul. Prepararea acestei sări se va face prin salinele Ocna-Murășului, Dej, Praid. și depozitul Central de sare Camara-Sighet din sarea mărunță murdară pentru industrie amestecată cu pelin și oxid de fier. Aceasta sare se poate cumpăra și de la salinele de mai sus, cu prețul de 40 bani kgr. loco salina.

Director Regional:
LUCACI.

1065

M. ANGHEL

210

Cluj, Piața Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

893 execută cele mai fine și solide mobile și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Transporturi de mărfuri
Curse cu automobile

In ori ce direcție execută cu prețuri convenabile:

346

Emil Blaga

CLUJ, Piața Ștefan-cel-Mare No. 7.

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar.

329

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piața Unirei No. 5.**

„Țânțarul"

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichеruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1067

Stirpitor de șoareci și șobolani

Efect sigur are numai

„TITAN"

în stârpirea șoarecilor și șobolanilor.

1 cutie 12 Lei.

Depozitul principal farmacia Dr. Geza Biro Cluj, Piața Unirii No. 6.

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

Anunță Onor. Clientelă, cu ocasiunea noului anu școlar i-a sosit asortimentul de cărți școlare din toate editurile pentru curs primar secundar, școle normale și școle medie. De asemenea mare depozit rechisite școlare special deposit.

de caete de tot felul.

Deposit de cărți străine. Atât cărțile cât și rechisitele se vând cu prețuri originale de București.

Pentru Domnii Invățători și Profesori rabatul cuvenit.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 177
PENTRU
MICA PUBLICITATE

MERSUL TRENURILOR

București—Predeal—Oradea Mare

Pers. No. 127 (1.2.3)	Accel. No. 9 (1.2.)	Mixt No. 527 (1.2.3.4)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Mixt No. 528 (1.2.3.4.)	Accel. No. 10 (1.2.)	Pers. No. 128
630 644	2035 —	1910 1928	10	pl./sos. **București** sos./pl.	650	520 500	710 601	2340 2326
646	—	1948		pl. **Chitila** sos	645	440	604	2324
659	—	2006	18	Buftea	637	425	—	2314
707	—	2032	31	Periș	624	403	—	2256
731	—	2100	40	Crivina	614	345	—	2242
740	—	2112	46	Prahova	609	324	—	2233
802 822	2152 2202	2154 2240	60	sos./pl. **Picești** pl./sos.	595	254 214	710 551	2213 2157
838 840	— —	2313 2315	70	sos./pl. **Buda** pl./sos.	585	150 148	— —	2144 2142
903	—	2356	81	Baicoi	573	119	—	2128
927 947	2307 020	038 058	95	sos./pl. **Câmpina** pl./sos.	559	047 032	511 506	2110 2102
958	—	117	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	—	213	110	Comarnic	545	2346	—	2035
1108	—	255	119	Valea Largă	535	2304	—	2015
1123 1138	020 031	318 338	125	sos./pl. **Sinaia** pl./sos.	530	2242 2229	423 413	2003 1948
1148	—	356	130	Poiana Tapului (halta)	525	2212	—	1940
1157	049	414	132	Bușteni	522	2150	400	1931
1210	—	440	136	Azuga	518	2141	350	1920
1230 1250	118 130	510 540	144	sos./pl. **Predeal** pl./sos.	511	2110 2032	340 328	1904 1844
1323	—	617	154	Timișul de sus	501	1948	250	1812
1353	—	635	164	Dârste Săcele	491	1908	218	1743
1405 1430	234 247	713 820	170	sos./pl. **Brașov** pl./sos.	485	1845 1755	206 151	1728 1653
1435	—		172	Brașov-Suburbie	483		—	1648
1446	—		177	Stupinele-Brașovului	478		—	1637
1457	307		183	Bod	471		—	1624
1511	—		192	Feldioara	463		—	1610
1526	—		199	Măieruș	456		—	1554
1543	—		208	Apața	447		009	1539
1555	—		215	Ormeniș	439		—	1513
1609	—		220	Augustini	434		—	1500
1624	—		231	Racășul de jos	424		—	1439
1635	—		237	Turzun	418		—	—
1654	530		245	Homorod Cohalm	410		2349	1412
1711	—		254	Cața	401		—	1346
1733	550		264	Bela	391		2319	1326
1747	—		273	Archita	382		—	1306
1802	—		282	Mureni	372		—	1235
1816 1817	— —		289	sos./pl. **Hașfalău** pl./sos.	366		— —	1215 1210
1828	—		294	Albești (haltă)	361		—	1158
1836 1846	603 611		299	sos./pl. **Sighișoara** pl./sos.	356		2219 2209	1148 1126
1905	—		309	Danes	345		—	1107
1924	631		320	Elisabetopol	334		204	1045
1935	—		328	Ațel	327		—	1028
1952	650		338	Mediaș	316		138	1008
2009 2014	717 727		349	sos./pl. **Copșa Mică** pl./sos.	306		2102 2047	947 929
2029	—		359	Micăsasa	296		—	914
2041	—		367	Hususău	287		—	859
2057	—		376	Câmpu Libertății	278		—	839
2103 2108	811 813		379	sos./pl. **Blaj** pl./sos.	276		2013 2010	831 821
2117	—		384	Crăciunel	271		—	812
—	—		389	Cistelu Român	266		—	802
2140	—		397	Podul Mureș	258		—	745
2146 2220	840 852		400	sos./pl. **Teiuș** pl./sos.	255		1937 1926	737 646
2232	—		406	Gârbovenii de jos	248		—	636
2247	911		413	Aiud	242		1915	624
2259	—		419	Mirislău	235		—	611
2315	930		427	Vințu de sus	228		1910	556
2322	—		430	Vereșmart	225		—	547
2329 2349	939 954		434	sos./pl. **Feldioara Războieni** pl./sos.	221		1900 1852	540 511
002	—		439	Grindu	216		—	502
013	—		443	Hărasteș	212		—	452
025 039	1025 1027		451	sos./pl. **Câmpia Turdei** pl./sos.	204		1827 1825	435 420
055	—		458	Cânepiști	196		—	408
108	—		466	Valea Florilor	189		—	354
125	—		474	Boj	181		—	338
136	—		479	Cojocna Tunel	176		—	325
148	—		475	Cojocna Cara	170		—	310
156 201	1111 1113		490	sos./pl. **Apahida** pl./sos.	165		1725 1724	300 255
216	—		496	Someș Sat	159		—	243
229 307	1133 1200		502	sos./pl. **Cluj** pl./sos.	153		1704 1638	230 119
—	—			Baciu (haltă)			—	—
318	—		507	Baciu Canton	148		—	111
336	—		514	Nădășel	141		—	057
354	—		522	Gârbău Clujului	132		—	037
—	—		528	Dorolț Gândăceni (h)	127		—	024
414	1315		530	Șoreceni (fabr. de gips)	125		1625	019
422	—		533	Șorecani (Comună)	122		—	008
433	—		536	Ieghina	119		—	2400
449	1418		542	Stâna	113		1601	2347
511 515	1437 1438		552	sos./pl. **Huedin** pl./sos.	103		1600 1550	2321 2318
529	—		560	Moloșag	94		—	2302
544	1450		567	Poieni	88		1540	2246
608	1500		574	Ciucea	81		1439	2220
619	—		580	Lacul Crișului	74		—	2146
628	—		585	Piatra Craiului	70		—	2135
652	1520		595	Bratca	60		1419	2109
706	—		601	Șuncuiuș	54		—	2051
713	—		603	Peștera (haltă)	51		—	2043
726	1530		608	Vadu Crișului	47		1349	2030
735	—		613	Butau	42		—	2001
744	—		617	Aleșd (haltă)	37		—	1949
751	1535		628	Aleșd	35		1343	1942
804	—		623	Telechin	29		—	1925
815	1540		631	Tileagd	24		1329	1913
823	—		639	Săcădat	16		—	1855
839	—		645	Oșorheiu	10		—	1843
848 850	1545 —		651	sos./pl. **Oradea-M.-Venetia** pl./sos	4		1257 1255	1830 1827
856	—		654	sos **Oradea-Mare** pl.			1250	1820

București—Timișoara

Pers. No. 125 (1.2.3)	Lux. No. 0 (1.)	Mixt No. 526 (1.2.3.4.)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Mixt No. 526 (1.2.3.4)	Pers. No. 126 (1.2.3)	Lux No. 8 (1.)
805 810	855 —	2010 2028	10	pl./sos. **București** sos./pl.	599	540 522	2000 1945	2805 2251
822	—	2044		pl. **Chitila** sos.	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Ciocănești	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Ghergani	562	409	1606	2220
910	948	2212	42	Conțești	557	353	1856	—
920 929	957 —	2226 2256	49	sos./pl. **Titu** pl./sos.	550	336 312	1845 1830	2203 2155
—	—	—		Canton 35 (haltă)		—	—	—
944	—	2318	59	Mătăsaru	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Găești	529	226	1758	—
1016	—	001	79	Pietroaia	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Leordeni	512	144	1733	—
1040	1110	034	93	Călinești	506	127	1722	—
1052 1056	1111 1125	051 106	101	sos./pl. **Golești** pl./sos.	498	109 055	1710 1700	— —
1110 1150	1132 —	126 208	109	sos./pl. **Pitești** pl./sos.	490	038 015	1646 1618	2046 2026
1209	1208	232	118	Pârvu	481	2356	1604	—
1231 1243	1213 —	257 321	130	sos./pl **Costești** pl./sos.	469	2325 2315	1539 1526	1951 1943
1313	—	351	146	Stolnici	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Corbu	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Potcovana	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176	Mierlești	423	2122	1346	—
1453 1519	1417 —	544 558	190	sos./pl. **Slatina** pl./sos.	409	2048 2037	1317 1307	1750 1743
1535	1442	616	199	Ion Kalinderu	400	2016	1247	—
1548 1621	1449 1505	632 720	206	sos./pl. **Piatra Olt** pl./sos.	393	2001 1931	1236 1221	1714 1600
1643	—	745	219	Balș	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Pelești	364	1829	1135	—
1728	—	848	242	Cârcea	357	1813	1123	—
1740 1800	1548 1602	903 933	251	sos./pl. **Craiova** pl./sos.	348	1741 1703	1102 1042	1558 1542
1813	—	953	261	Ișalnița	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Coțofeni	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280	Răcari	319	1556	957	—
1850 1900	1644 1651	1051 1103	286	sos./pl. **Filiași** pl./sos.	313	1540 1516	945 931	1600 1453
1916	—	1129	299	Butoești	300	1454	916	—
1932	—	1154	311	Strehaia	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Tâmna	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Prunișor	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Balota	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356	Șimian	243	1153	739	1317
2113 2144	1847 1905	1439 1515	364	sos./pl. **Turnu Sev.** pl./sos.	235	1129 1059	720 649	1257 1240
2158	—	1539	374	Gura Văii Mehedinți	225	1036	637	—
2212	1 92	1559	332	Vârciorova	217	1016	624	1218
2222 2237	1937 1949	1615 1640	387	sos./pl. **Orșova** pl./sos.	212	955 939	612 600	1207 1157
2304	—	1710	398	Topleț	201	916	543	—
2326	2020	1741	406	Băile Herculane	139	842	529	1133
001	—	1820	410	Mehadia	189	821	506	—
019	—	1848	417	Iablanița	182	747	457	—
034	—	1909	424	Crușovăț	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Domașna Cornea	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Poarta	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Teregova	155	557	347	—
150	—	2108	440	Armeniș	150	534	329	—
214	—	2142	455	Slatina mică	144	518	306	—
225	—	2158	462	Vâlișoara	137	434	252	—
242	—	2243	468	Cârpa	131	418	241	—
258 335	2242 2252	2302 2345	477	sos./pl. **Caransebeș** pl./sos.	122	352 322	225 150	915 905
349	—	002	484	Zăgujeni	115	304	136	—
402	—	021	492	Căvăranu	107	244	122	—
409	—	029	495	Sacul (haltă)	104	226	107	—
416	—	038	499	Jena (haltă)	100	217	058	—
425	—	054	504	Găvojdia	95	208	049	—
434	—	106	510	Tapia (haltă)	89	151	039	—
442 452	2337 2342	116 142	516	sos./pl. **Lugoj** pl./sos.	83	140 104	029 2341	821 816
503	—	155	523	Costeiu Mare (haltă)	76	051	2330	—
512	—	207	529	Belinț	70	040	2320	—
519	—	215	532	Chișătău (haltă)	67	030	2312	—
535	—	242	540	Topolovăț	59	015	2259	—
542	—	250	544	Șuștra (haltă)	55	2353	2248	—
556	—	307	551	Recaș	48	2339	2236	—
603	—	313	554	Senia (haltă)	45	2328	2229	—
619	—	336	561	Remetea Timișană	38	2315	2219	—
626	—	343	566	Giroda (haltă)	33	2303	2210	—
632	—	349	569	Zenta Nouă (haltă)	20	2256	2203	—
638	—	401	671	Timișoara fabrică	28	2250	2157	—
645	050 129	410	575	sos./pl. **Timișoara Gara Dom. Elena** pl./sos.	24	2235	2145	715

Brașov—Târgu Mureș—Feldioara Războieni

Pers. 191 (1.2.3)	Pers. 193 (1.2.3)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Pers. 208 (1.2.3)	Pers. 194 (1.2.3)
800	1930		pl. **Brașov** sos.	342	1055	1701
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Preșner	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiș	322	1000	1615
859	2028	25	Ozun	318	950	1606
912	2041	30	Chileni	313	939	1557
920 935	2049 2108	33	sos./pl. **Sfântul Gheorghe** pl./sos.	310	931 915	1550 1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1534
953	2127	42	Bodoc	300	900	1526
1005	2139	49	Mălnaș	294	847	1515
1013	2147	53	Mălnaș Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tușnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tușnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Verebiș	267	750	1424
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciucului	247	712	1346
1153 1205	2325 2400	104	sos./pl. **Madefalău** pl./sos.	239	659 644	1331 1315
1211	006	106	Racoș	237	639	1310
1221	016	111	Mădărașu Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Cătra	226	621	1252
1237	031	118	Tomești	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureș Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voșlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	171	436	1056
1437	234	179	Galaș Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Toplița Română	158	411	1036
1509	306	194	Meșterea	149	352	1023
1519	315	199	Bănești	144	343	1010
1536	335	207	Poleți Ilva	136	330	949
1542	—	209	Sălard	133	—	—
1600	358	220	Răstoșnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măieruș	108	236	855
1646	442	241	Ieciu	101	223	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoaia	82	133	802
1745	538	265	Ghernesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Ierneiul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureș (orașul de sus)	63	053	729
1825 1900	615 710	283 291	sos./pl. **Tg. Mureș** pl./sos.	60	045 026	717 709
1914	724	301	Nirăștău	51	013	657
1931	741	304	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	307	Ogra	39	2350	—
1946	755	311	Cipău	35	2340	629
1954	804	317	Iernuț	31	2332	621
2004	—	820	Cuci	25	2322	—
2011	820		Bogata de Mureș	22	2315	605
2017 2022	826 828	323	sos./pl. **Ludoșul de Mureș** pl./sos.	19	2309 2307	559 557
2034	840	329	Gheța	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	540
2100	906	342	sos. **Feldioara Războieni** pl.		2230	520

Teiuș—Arad

Accel. 13 (1.2)	Pers. 187 (1.2.3)	Mixt. 755 (1234)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Mixt. 756 (1234)	Pers. 188 (1.2.3)	Accel. 14 (1.2)
750	830	2215		pl. **Teiuș** sos.	231	420	1825	2331
—	838	2226	4	Coștariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815 817	904 910	2300 2304	20	sos./pl. **Alba Iulia** pl./sos.	211	333 326	1750 1740	2305 2303
829 831	925 930	2323 2326	30	sos./pl. **Vințul de jos** pl./sos.	201	308 300	1726 1716	2251 2249
—	942	2341	37	Tărtăria	194	245	1701	—
850 855	954 958	2355 2357	45	sos./pl. **Jibot** pl./sos.	186	229 224	1649 1644	2230 2225
—	1011	012	51	Vaida	181	210	1632	—
—	1029	029	57	Orăștie	174	154	1617	—
—	1044	047	66	Turdaș	165	131	1558	—
934 944	1058 1118	106 126	73	sos./pl. **Simeria** pl./sos.	158	110 042	1543 1513	2145 2134
958	1138	146	83	Deva	149	022	1456	2121
—	1150	201	89	Mintia	142	003	1440	—
—	1158	210	93	Vețel	138	2354	1432	—
—	1205	217	86	Brănișca	135	2345	1425	—
—	1217	230	102	Bretea Mureșană	129	2332	1413	—
1031 1036	1224 1234	241 244	106	sos./pl. **Ilia** pl./sos.	125	2320 2311	1405 1355	2047 2042
—	1244	256	112	Gurasada	119	2301	1346	—
—	1252	306	116	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1306	322	123	Burjuc	108	2235	1330	—
—	1317	336	129	Zam	103	2223	1315	—
—	1333	353	136	Ilteau	95	2204	1255	—
1135	1359	421	146	Săvârșin	85	2145	1240	1952
—	1417	439	155	Varadia	76	2115	1214	—
—	1431	457	164	Bătuța diviator	67	2056	1159	—
—	1445	512	171	Barzava	60	2039	1142	—
—	1454	523	176	Nadăș	55	2027	1131	—
—	1503	533	180	Conop	51	2017	1122	—
—	1516	542	188	Milova Odvoș (diviator)	43	2001	1110	—
1239 1244	1531 1543	607 619	196	sos./pl. **Radna** pl./sos.	35	1942 1930	1055 1043	1842 1836
—	1551	628	201	Baratca	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	Păuliș	28	1914	1030	—
—	1612	649	210	GHIOROC	22	1859	1018	—
—	1625	705	217	Ciciri (diviator)	14	1842	1005	—
—	1638	719	224	Glogovați	7	1828	954	—
1328	1650	735	231	sos. **Arad** pl.		1810	940	1752

Copșa-Mică—Sibiu

Pers. No. 214 (1.2.3)	Mixt No. 782 (1.2.3.4.)	Pers. No. 216 (1.2.3)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Mixt No. 781 (1.2.3.4.)	Pers. No. 213 (1.2.3)	Pers. No. 215 (1.2.3)
1000	1815	2030		pl. **Copșa Mică** sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Șeica Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneș	21	510	659	1720
1111 1112	 	2141 2142	33	sos./pl. Ocna Sibiului (Băi) pl./sos.	13	— —	642 641	1702 1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Șura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. **Sibiu** pl.	—	415	610	1630

Tipărit cu mașina rotativ Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII"

Anul II. No. 321 · Opt Pagini 1 LEU · Opt Pagini · Miercuri 14 Septembrie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI ȘI AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA ... NIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. SUB CONDUCEREA U... Director: D. TOM... Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Dreptul limbei românești

Cine ar fi crezut că după trei ani de stăpânire românească, să fim siliți a lua asupra noastră umilitoarea sarcină de a cere respectarea limbei românești și a-i fixa drepturile în cadrele statului român? Cine ar fi crezut că conducătorii acestei țări și acestui neam să fie așa de orbiți în preocupările lor personale și de partid, încât să nu poată ajunge nici după trei ani de zile la o unitate de vederi măcar în ce privește dreptul limbei românești și exercițiul acestui drept? Grație acestei neglijențe și acestea inconștiențe am ajuns ca în țara noastră nu numai să nu se respecte dreptul limbei românești, dar să se ridice proteste împotriva acestei limbi și să se caute excluderea ei chiar în actele oficiale.

Am luat cu indignare cunoștință de demersul unei deputațiuni a Ligii maghiare din Târgul-Mureșului pe lângă ministrul Ardealului, cerând pentru advocații maghiari dreptul de a pleda în limba maghiară și mergând până la a cere înlăturarea judecătorilor *români* pentrucă nu știu limba maghiară. Se poate concepe o sfidare mai vătămătoare pentru domnitatea statului român și a organelor sale?

Mai întâi: cu ce drept vine Liga maghiară să reprezinte doleanțele advocaților din Târgul-Mureș, ce for este această Ligă și de unde își ia putere? Cum se poate sta de vorbă cu reprezentanții acestei Ligi fără ca prin însuși faptul acesta să nu recunoști organizațiunea separatistă a Maghiarilor?

Al doilea: Ce pretențiune poate fi aceea ca advocații, cari au fost somați și li s'a dat termen în care să-și însușească limba statului, să poată pleda și de aici înainte în limba maghiară? Da, înțelegem dreptul cetățenilor de a se folosi de limba lor maternă înaintea forurilor judiciare, dar acest drept nu se extinde asupra advocaților și chiar a judecătorilor. Căci, atunci statul în stat s'ar crea la fiecare judecătorie de ocol, iar judecătorul ar trebui să aibă cunoștința de limbi a lui Cipariu ca să poată fi pe plac tuturor advocaților.

Dar culmea e atinsă atunci când se pretinde ca judecătorii din vechiul Regat să fie înlăturați pentru că nu știu limba maghiară. Un judecător român în propria lui țară să nu poată funcționa în limba lui!

Ne-am fi așteptat, ca d-l ministru, care ar putea fi în măsură de a ști cum se respectă dreptul limbii românești sub regimul maghiar căci doar tocmai la tribunalul din Deva, unde a practicat. D-l ministru ca advocat, a fost condamnată d-na Vlad, soția d-lui dr. Aurel Vlad, la una lună închisoare numai pentrucă cu ocazia unui examen școlar a îmbărbătat pe elevi să iubească și să cultive limba românească, ne-am fi așteptat zic ca d-l ministru să ție seamă de situația înaltă pe care o ocupă în stat și de responsabilitatea ce-i incumbă această situație, și — dacă totuși a stat de vorbă cu reprezentanții Ligii — să le fi aplicat o lecție, care să-i trezească la realitate și pe ei și pe toți câți îi privește.

Ce ușor i-ar fi fost domnului ministru să răspundă acelei deputațiuni — păstrând toată curtuazia la care ține așa de mult — că da advocații trebuie să și dea silința să-și însușiască limba statului, căci altfel nu se vor putea ferici, dar cât privește înlăturarea judecătorilor români, pe motivul că nu cunosc limba maghiară, să le arate că e o pretențiune nu numai nejustificată prin lege, dar conține în sine criteriul agitațiunii, pentru care în baza legilor ungurești în vigoare încă la noi, ar putea fi traduși înaintea tribunalului. Le-ar mai fi putut șopti apoi la ureche, că oare cum ar fi mulțumiți, dacă toți judecătorii și întreg cortegiul nesfârșit de funcționari dela noi, cari nu știu românește, ar fi înlăturați din postul lor pentru că nu cunosc această limba?

Dar cazul acesta nu este izolat. Indulgența noastră a făcut ca și acei dintre funcționarii maghiari, cari știu românește demonstrativ nu vor să se folosească de această limbă. La poștă, la gară, la tren, și astăzi trebue să ne împrumutăm conștiința osânditului, când îndrăsnim să ne folosim de limba românească. Și câtă batjocură pun ei și în limba românească, când totuș se folosesc de ea. La poștă, la telefon te silește să vorbești ungurește în dată ce a prins de veste că cunoști aceasta limbă, căci altfel nu ești servit. Tot astfel în toate coatingerile comerciale. Chiar cei ce se bucură de beneficiile statului, susțin șovinismul cel mai intransigent. Și că acest sovinism nu este numai individual și întâmplător, ci este propagat și alimentat tendențios, o dovedește următoarea știre publicată în numărul trecut din „Keleti Ujság". E vorba de un ordin ce s'ar fi dat din București ca CFR iștii maghiari, cari au depus jurământul și nu și-au însușit încă limba română să fie repartizați pe timp de 6 luni în vechiul Regat pentru a și-o putea însuși, de unde după împlinirea acestui termen își vor reocupa porturile de mai 'nainte. Iată, cu ce cuvinte introductive ne dă știre această, ziarul amintit: — „Din București ne vine știrea, care așteaptă încă să fie confirmată și care a produs cu drept cuvânt o senzație vie etc."

Așadară pentru Maghiari ar trebui drept senzație, dacă ceferiștii în România ar ști și românește! Dar oare nu a sosit momentul ca să ieșim din impasul de până aci și să câștigăm pentru limba românească respectul și cinstirea ce i se cuvine?

Aurel Clato.

Chestiune de rațiune

Ne întărim pe zi ce trece în convingerea că din nenorocire civilizația nu poate distruge fondul de eternă slăbăticie care este în noi și că cel mult poate să-l restrângă în limite mai strâmte. Sunt patimi înăscute în inima omului, cari îl vor turbura totdeauna cu furtile lor: sunt altele cari nu sunt decât boli ale minții.

Gândindu-ne la Norii poetului grec, ai inițiați ale oamenilor trândavi, nu putem să răspundem decât că numai ei sunt cu adevărat totul, de ei depinde totul, de ei e condus totul.

Căci în adevăr ce-i istoria? Religiile, filozofiile, artele, civilizația, totul vi e din același izvor, anume din ideea pe care și-o face omul despre sine însuși, căci e ideea — mamă la care se raportează toate celelalte.

O societate este totdeauna expresiunea unei gândiri; studiați-i legile moravurile, instituțiunile, și veți ști ceeace în cutare imp, în cutare loc, cugeta omul despre om. Fericire virtute, a avut el, când mai mult când mai puțin; dar a înaintat treptat în cunoașterea ființei sale, a soartei sale și revoluțiunilor minții sale au răspuns metamorfozele societății.

Întrebați ceea ce a fost omul pentru om, începând dela anticele monarhii ale orientului până la Sovietele ruseți de azi. — și cenzurați apoi păcatele noastre cât vă va plăcea; veți putea arăta poate în istorie vremuri în care omul avea mai mult respect pentru lege, dar desfidem să se poată arăta vremuri în care legea să fi avut mai mult respect pentru om.

Sunt anumite libertăți pe cari nu le poate covârși nici o autoritate și prestigiul nici unei tradițiuni. Numai cugetarei are dreptul de a porunci cugetării; leg a Statului derivă din legile eterne ale spiritului omenesc, astfel ca supunându-ne ei să nu putem suferi altă constrângere decât sfintele violențe ale rațiunei noastre.

Rațiunea aceasta a făcut unele bune a aceri de cari se poate cu drept cuvânt felicita. E drept că ceea ce ea a făcut până acum e puțin față de ceeace rămâne de făcut și că atunci când comparăm ce am obținut cu ceea ce speram, brațele ne cad; dar istoria e ea oare un basm și ajunge să lovești cadrul unei țări cu o vergea vrăjită spre a-i reînnoi fața?

O problemă politică complicată cu o problemă socială, iată ce nu se poate face într'o zi.

Mâine va fi desigur în organizația țării noastre mai multă judecată ca azi. Cum vom ajunge acolo, nu importă. Să ne gândim însă la Eneea și la vitănea lui. Potolindu-se, punând sabia în teacă, întorcând ochii dela ruinele asupra cărora se înverșunaseră zeii, el privi în viitor și văzu Roma!

Dr.

Problema Sileziei superioare

— în fața Ligei Națiunilor —

Liga Națiunilor a primit misiunea care i-a fost încredințată de guvernele Antantei, în urma nereușitei desbaterilor ultime ale Consiliului Suprem. Sarcina delicată de-a fixa o graniță, după dorința populației, este îngreunată și mai mult prin necesitatea de-a satisface în același timp unele interese economice foarte complexe. Nu e deloc surprinzător că asupra unei probleme așa de încurcată, de-a cărei soluționare se leagă atâtea interese, s'au emis păreri deosebite, foarte greu de conciliat. Cu toată delicatețea și greutatea ei, această sarcină n'a putut fi respinsă de Liga Națiunilor, care are acum ocazia să-și mărească influența. Creditul moral ce-i va trage din această afacere va depinde de sigur de imparțialitatea de care va ști să facă dovadă în hotărirea ce-o va da.

Într'adevăr hotărirea Ligei Națiunilor va avea aspectul unei adevărate sentințe. Vicontele Ishii a avut grija să spue în raportul său introductiv că Consiliul Ligei și-a asigurat toată libertatea și întreagă autoritate, și guvernele Antantei s'au angajat să adopte întocmai soluția pe care Liga Națiunilor va propune-o.

Intreaga presă europeană a fost unanimă în a recunoaște încă dela începutul desbaterilor Consiliului Suprem, că acesta ar fi incapabil să ia o hotărire echitabilă, și că ar fi nevoit la urma urmei să se adreseze Ligei Națiunilor, fiind moralmente obligat să se supue în fața deciziunilor acestela. Oricare altă procedură n'ar fi putut decât să agraveze conflictul care începuse să se iveaască între guvernele Antantei, împiedicând astfel rezolvarea unei probleme care nu putea să rămâe în suspensie la infinit.

Din punct de vedere juridic Consiliul Ligei Națiunilor e chemat să-și dea numai părerea în problema Sileziei superioare. Sunt însă păreri de care trebuește neapărat să se ție socoteală; în împrejurările de față, recomandarea pe care o va face Liga Națiunilor se va impune desigur tuturor guvernelor interesate.

Vicontele Ishii n'a privit în raportul său fondul problemei, ci s'a mărginit numai să prezinte un istoric al afacerei, arătând împrejurările cari îngreuiază determinarea graniței. Plenipotențiarul japonez a indicat cu mult bun simț că rolul ce-a sugera numai decât o soluție nu va putea fi atins decât atunci când toți membrii consiliului vor fi studiat documentele privitoare la Silezia superioară, și mai ales după ce vor fi putut să nivelleze neînțelegerile prin conversații particulare. Acest fel de-a gândi pe cât e de politic, pe atât este de rațional.

Dacă dela prima sa ședință Consiliul ar fi fost pus în fața unui proect precis față de care delegații ar fi trebuit să ia o atitudine oarecare, fără să fie avut loc discuții preliminare, problema ar fi riscat să aibe aceeași soartă pe care a avut-o în urma desbaterilor Consiliului Suprem. Toată lumea este pe deplin convinsă că munca decisivă nu se poate face decât în culise; este de dorit ca înțelegerea să fie deplină în momentul în care desbaterea va ajunge în ședință publică. Altă cale nu e posibilă pentru a ajunge la unanimitatea care va da o valoare nediscutabilă sentinței pronunțate.

In raportul său, Vicontele Ishii a lăsat să se înțeleagă că nu ar fi vorba de-un arbitragiu, ci de-o recomandare, pe care o speră că se poate obține cu unanimitate. In asemenea condiții este sigur că Liga Națiunilor nu-și va declina competența. Svonurile cari circulă lasă să se înțeleagă, că dacă e cu putință o înțelegere, nu se vor găsi soluții decât într'un compromis care s'ar apropia de sugestiile prezentate de contele Sforza.

Consiliul Ligei a mai avut grijă să spulbere o neînțelegere rezultată din informații greșite. Mai multe ziare comparaseră rolul Ligei Națiunilor în problema Sileziei cu acela pe care și l-a asumat în ceea ce privea, chestiunea Vilna și problema Insulelor Aaland. Cazurile acestea sunt foarte deosebite. Liga Națiunilor nu intervine într'un conflict dintre Germania și Polonia. Aceste două state nu pot să ia parte la hotărirea care se va aduce cu privire la granița sileziană. Numai puterile aliate și asociate, în virtutea tratatului din Versailles, sunt singurele calificate să se pronunțe în această privință; Germania și Polonia, cari au semnat acest tratat, au recunoscut validitatea hotărirei lor. Consiliul Suprem s'a adresat Ligei Națiunilor pentru a-i cere părerea.

Aceasta va fi desigur primită dacă va fi luată în unanimitate. La urmă însă, tot puterile aliate și asociate vor da soluția finală. Ele erau libere să consulte pe ori cine ar fi vrut, după cum ar fi putut primi și un trasen al experților. Liga Națiunilor va asculta, dacă-i va părea folositor, pe delegații poloni și germani.

Cabinetele din Varșovia și Berlin nu pot interveni cu propria lor autoritate în desbateri, și nu vor putea contesta hotărirea pe care vor lua-o în ultimă instanță puterile aliate.

Problema fiind astfel pusă, nu rămâne decât ca să se lase Liga Națiunilor să lucreze. Cu cât se va polemiza mai puțin pe această chestiune, cu atât vor fi mai multe șanse ca să se găsească un mijloc care să rezolve odată această problemă.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Viața științifică

Pericolul Radium-ului

Nu de mult timp, s'a dat alarma asupra primejdiei ce-o prezintă laboratoriile de radiologie pentru vecinătate, din pricina uşurinţii cu care radiaţiunile se răspândesc împrejur, în ţările aceleaşi clădiri sau în casele alăturate. Lumea a mai fost pusă pe gânduri şi de moartea prematură a celor, cari se îndeletnicesc cu experienţe mai îndrăzneţe asupra radium-ului.

Dl. I. C. MOTTRAM director a „Radium Institute", în Londra, a spus că mijlocul cel mai bun pentru a-ţi da socoteala de pericolele, la cari e expus un radiologist, e să-i examinezi sângele la intervale determinate. Diferitele ţesuturi ale organismului sunt foarte inegal sensibile acţiunii radiaţiunilor. Aşa, celulele nervoase sunt foarte rezistente, pe când elementele reproducătoare sunt foarte puţin rezistente de unde sterilitatea generală a radiologiştilor.

Sângele reacţionează în faţa radium-ului, ca şi'n faţa razelor x, printr'o împuţinare a numărului elementelor celulare. Se cunoaşte cifra normală a acestora şi când ea e recăzută, e un semn că radiologistul nu e bine apărat. Când mai mulţi radiologişti prezintă acelaş simptom, e lucru sigur că instalaţia e defectuoasă. Aceasta e o concluzie practică de mare interes.

Importanţa e cu atât mai mare, cu cât astăzi e în radiologie tendinţa utilizării unor doze cât de puternice. Aşa, în Germania, se practică cu oare-care succes, pentru vindecarea cancerului o metodă deosebit de energică de radiaţiuni.

Din acţiunea razelor asupra sângelui s'a încercat — cu unele bune rezultate. — De a se face o metodă terapentică.

Distribuirea locurilor în Casa Invăţătorilor din Cluj

Comitetul fondului „Gheorghe Lazăr" în şedinţa sa din 3 Sept. 1921, luând în deliberare cererile sosite pentru ocuparea locurilor în Casa Invăţătorilor pe anul şcolar 1921—1922, ele au fost distribuite fiilor membrilor fondului în modul următor:

Cele 25 burse au fost date studenţilor:

1. Popovici Ştefan, Braşov,
2. Putelea P. Onoriu, Cenade,
3. Bogdan Valeriu, Finteuş,
4. Pop Iuliu, Satu-Mare,
5. Muslea Ion, Braşov,
6. Mihalea Ion, Năsăud,
7. Muntea M. Ciclova-Montană
8. Nemeş Aurel, Volla,
9. Barna Victor, Blaj,
10. Jianu Victor, Comoriţte,
11. Maior Leon, Blaj,
12. Sirca Livius, Bacamezeu,
13. Baciu Victor, orfan, Năsăud.
14. Niculae Victor, Avrig,
15. Ianul Ionel, Ilva-Mare,
16. Dobocan Ion, Sângeorgiul de Meseş,
17. Galaction Naşcu, orfan, Lunca-Bradului,
18. Bucur Eugen, Pălfalău,
19. Moga Eugen, orfan, Mihăeşul de Câmpie,
20. Ghiţa Iacob, orfan, Borgo-Bistriţa,
21. Todoţin Iuliu, Lenca,
22. Elekes Iuliu, maghiar, Cehieşti,
23. Runcian Ion, Braşov,
24. Macarie Aurel, Ernut şi
25. Suciu Beniamin, Ciugutiul de Jos 26 semiburse studenţilor:
1. Dorca Eugen, Loceni,
2. Nae Viorel Marghita-Jugoslovia,
3. Spârchezu Tiberiu, Zărneşti,
4. Bratu Romul, Tilişca,
5. Roşu Eugeniu, Turda,
6. Muntean M. Ion, Cugir,
7. Lucaciu E. Ion, Teiuş.
8. Jianu Alexe, Ciclova Montonă,
9. Tănase Ovidiu, Bărbant,
10. Vostinar Vasile, Ineu,
11. Cosmuţa Iosif, Sântau,
12. Frenţiu Teodor, Foroic
13. Deva Eugen, Blaj,
14. Nicoră Adrian, Vinerea,
15. Breisch Ernst, sas, Albalulta,
16. Haciu C. Valer, Teliciu,
17. Ilie Victor, Certeza,
18. Covaci Sever, Sebiş,
19. Lang Hans, sas, Sângeorgiul-Săsesc,
20. Ganca Sever, Lipsa,
21. Roşu Aurel, Beiuş,
22. Branza Romul, Orăştie,
23. Velicean I. Octavian, Lunca
24. Aron Cornel, Cisnădia,
25. Caba Emil, Lugoj şi
26. Fritsch M. Rainhold, sas, Bistriţa.

8. Solve studenţilor:
1. Paul Sabin, Lăpuşel,
2. Roth Felix, sas, Şebeşul-Săsesc,
3. Şireagu Octavian, Zălău.
4. Georgescu N. Ioan, Craiova
5. Goţea Ion, Vinţu de Jos,
6. Muntean Victor, Blaj,
7. Jusco Gavril, Dragomireşti-Maramureş şi
7. Arz Fritz, sas, Munor.

Preşedinte:
(ss) *Dr. Gheorghe Vilt.*
Secretar:
(ss) *Ion Anghelin.*
Directorul Casei Invăţători or,
(ss) *Andrei Pora.*

Cetiţi „Infrăţirea"

ECOURI

Turneul teatral N. Soreanu

Turneul oficial al Teatrului Naţional, pus sub conducerea d-lui N. Soreanu, va cuprinde oraşele: Chişinău, Cernăuţi, Cluj, Oradea-Mare, Arad, Braşov, Sibiu, etc. şi va începe la 1 Octombrie.

Piesele jucate vor fi: „Avarul" de Moliere: „Raţa Sălbatecă" de Ibsen: „Institutorii" de Ernst şi „Nodul Cordian" de M. Al. Ioan.

D-l de Martonne în Dobrogea

Distinsul savant Emmanuel de Martonne, însoţit de D-nii Vasile Meruţiu, profesor la Universitatea din Cluj, Prodan, Silaghi, Vuia, căpitan Oprescu de la Institutul geografic, colonel Dobroteanu dela ministerul de război, profesorul Brătescu din Constanţa, Domnişoarele Girard şi Friconne, domnii Promont, Lequeun, Picheut, profesori din Paris, asistenţii de universitate Florinescu şi Mihăescu, şi studentul Moitore, au vizitat Tulcea, Isacea, Niculiţelul, muntele Consul, Alibechioi Dealul Procopan, Iacob Deak şi Măcin. De aci au plecat la Brăila deplini mulţumiţi de primirea ce li s-a făcut.

Intelectuali executaţi la Petrograd

Din Helsingfors se telegrafiază:

Petrogradul e din nou sub teroare. „Pravda" publică lista a 61 de persoane executate sub acuzarea de a fi complotat contra regimului comunist. Printre victime se găsesc mulţi ale căror nume sunt gloria ştiinţei, artei şi literaturei. Astfel reţinem numele profesorului Nicolae Taganzeff, Maximoff, Kozlowsky, geolog, Tikvinski, Nicolae Lazarevski, juristul bine cunoscut, prinţul Uktowski, sculptor, şi poetul Gownil-ff. Au mai fost executaţi: ofiţeri, studenţi şi câteva emei, printre care d-nele Taganzeff, Golienshtche, Kontonzoff, Antipoff şi Lund.

Din cei 200 de conspiratori, 80 la sută, erau funcţionari sovietici dintre care 4 membri ai partidului comunist. Teroarea se desfăşoară de asemenea la Kiew şi Odesa.

Arta Română în America

Ministrul României, pe lângă guvernul Statelor-Unite, d. V. Bibescu a deschis la New-York o expoziţie a artei româneşti. Erau de faţă membrii marcanţi ai societăţii americane şi colonia română. Expoziţia a avut o reuşită considerabilă.

TRISKA I.
Primul şi cel mai mare depozit de piane din Ardeal **Cluj,** Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară şi transpoartă piane conservatorului, Operei şi tuturor institutelor de stat.
Au sosit în mare cantitate piane şi pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann şi Stingl cari se vând în preţul fabricei.
Piane se dau cu chirie. 97

TOŢI ABONAŢI ziarului Infrăţirea

au dreptul să publice la Mica Publiţe un anunciu de 10—15 cuvinte de două ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint. □

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

ION C. BRATIANU

Conferinţă ţinută la Ateneul Român din Bucureşti, cu prilejul Centenarului, de către Horia Furtună.

I.

Cred că, — că în vremile acestea, când neorânduirea în viaţa noastră comună măreşte suferinţa zilei de astăzi prin teama zilei de mâine, când tuturor ni se cere, nu numai un suflet cinstit cu simţul răspunderii, dar şi pricepere în partea de muncă ce cade în datoria fiecăruia, — se cuvine ca cercetând trecutul neamului nostru, să ne oprim asupra clipelor de grea cumpănă în care au sosit mântuitorii şi să găsim în simţimintele şi în faptele acestora, pe lângă pilda măreaţă propusă admiraţiei noastre, imbold de îmbărbătare şi prilej de nădejde.

Se împlinesc o sută de ani dela naşterea lui Ion Brătianu, şi România se simte pios mişcată şi recunoscătoare la amintirea lui. In toate evenimentele hotărîtoare care dealungul veacului trecut ne-au scos Ţara din rândul neamurilor fărâmiţite şi umilite: în redeşteptarea conştiinţei naţionale, în Unire, în aducerea Principelui Carol, în războiul pentru independenţă, în întemeierea Regatului, în îndrumarea naţională a politicei economice, financiare, culturale, administrative, etc., în toate Brătianu a fost în rândul iniţiatorilor, al primilor luptători sau a conducătorilor.

Ion Brătianu s'a născut pe la Sf. Petre 1821, în vremile cele mai dramatice ale istoriei noastre moderne. Domnii fanarioţi luau ţara la mezat, boerii erau corupţi, slujbaşii împilau, judecătorii erau nedrepţi, conducătorii bisericeşti inculţi, iar poporul român suferind de foamete, ciumă şi invazii, era aproape şters din rândul naţionalităţilor, aşa încât mulţi străini se întrebau, dacă suntem Slavi şi trebue să ne topim în imperiul rus, sau suntem nişte triburi de paria, ce-am putea fi desmoşteniţi în favoarea coloniilor germane.

Dar faima lui Napoleon începuse să aducă dânsa şi pe la noi ideile revoluţiei franceze. Şi din mijlocul durerii începeau să se ridice glasul lui Lazăr chemând spre lumină, şi eroislui Tudor chemând spre libertate.

Intr'astfel de vreme de restrişte şi de început de redeşteptare, se născu Ion Brătianu.

Brătienii, vechi boeri de ţară, îşi luaseră numele dela satul Brătieni de pe apa Vălsanului în Argeş. Dincă, tatăl lui Ion Brătianu, om cinstit şi harnic, fu până la moarte deputat şi ispravnic al Argeşului. Coana Sica, mama lui Ion, era o femee iute şi autoritară, care nu-şi iubea copii la fel şi care pe Ion îl oropsise cu totul.

Copilăria lui Ion fu tristă. Când se zvonea că vin Turcii sau când ambulanţele ruseşti aduceau ciuma, întreaga familie pornea la munte sau în Ardeal. In vremi de linişte, copilul învăţa, ca pe atunci, în casă, cu un dascăl grec, sau discipol al vreunei şcoale greceşti. Şcoala era chiar în casa părintească, unde mai veneau şi alţi copii să înveţe.

Fără nici o alintare din partea mamei lui, care nu-l vedea cu săptămânile, văzând rar pe tatăl său, om bun dar foarte ocupat, — Ion creştea neîngrijit şi fără bucurii, dormind în odăi umede, iar vara pe căpiţele de fân, neavând voe să stea la masă cu părinţii şi adesea pedepsit, pe când în casă se perindau dascăli ce trebuiau să-l crească; iar întâmplarea le aducea din când în când în gazdă generalii muscali, dela ai căror aghiotanţi Ion învăţă ruseşte.

La vârsta de 13 ani Ion fu dat la Piteşti la şcoala românească. Aci avu profesor pe Niculae Simonide, un discipol al lui Lazăr, care sădi într'însul iubirea de neam cu o putere pe care nimic nu mai era s'o înfrângă. Iubirea aceasta lua câte odată forme atât de plastice, încât ispravnicul Dincă trebuia să trimeată dorobanţii să potolească ceata de tineri ce spărgeau geamurile dela şcoala grecească, fără să bănuiască că fiul său era în capul zurbagiilor. Entuziasmul lui Ion nu mai avea graniţe; el se lăuda că va lua Transilvania şi făcea pe mama lui, Coana Sica, să-l compătimească cu dispreţ: „Auzi, nebunul, că o să ia Transilvania"; iar Dincă, mai înţelept, răspundea: „Mai ştii, soro, ce-o vrea Dumnezeu". „Aşa, bagă-i şi d-ta, astea în cap, răspundea Coana Sica, că nu-i destul de zăpăcit".

La vârsta de 14 ani Ion, cam fără voia lui, intră la Bucureşti în oştire cu grad de luncăr, iar după trei ani fu înaintat praporcic (sublocotenent). In timpul liber el citea cărţi istorice şi sociale şi frequenta familii intelectuale ca Odobescu, Iancovescu, Mănescu, Caracaş. La Ion Brătianu acasă se întâlneau tinerii adepţi ai ideilor liberale, cum erau Ion Ghica, Grigore Alexăndrescu, fraţii Goleşti, fraţii Bălcescu, Cezar Boliac şi alţii, care discutau până noaptea târziu însufleţiţi de iubirea de patrie şi de libertate.

Cu mari greutăţi, Ion Brătianu plecă la Paris să-şi continue studiile. Aci el învăţă matematicele şi izbuti să intre în şcoala de stat major. Ca să poată citi în linişte, el intrase în gazdă al un cismar, în faţa podului d'Arcole şi voind să muncească mai mult ca oricare altul, nu se culca seara până nu vedea că toate luminile la ferestrele din împrejurimi erau stinse. Odată o fereastră rămase luminată până la ziuă, şi Brătianu nevoind să se lase mai prejos, citi şi el până în zori. Cum lucrul acesta se repetă şi a doua seară, el se interesă la casa cu fereastra luminată şi află că rivalul său cu lampa aprinsă era un bolnav, care era veghiat de îngrijitori. Odaia în care Brătianu muncea era atât de mică, încât prietenii lui îşi aminteau, că ziua trebuia să ridice patul cu o frânghie la tavan ca să se poată mişca prin casă.

In vremea aceea Parisul era centrul intelectual unde, pentru întâia oară, se putea întâlni împreună elita tinerilor Munteni şi Moldoveni în comunitatea aceloraş aspiraţii, pe când de pe catedrele lor, ca de pe nişte amvoane, marii profesori Michelet, Quinet şi Mickiewitz, deşteptau în sufletele tinere, sentimentele generoase de entuziasm, de altruism şi de libertate, precum şi puterea de-a voi dreptatea şi propăşirea.

„Feriţi-vă, — spunea Quinet în 1842 la Collège de France. — apăraţi-vă, păziţi-vă de somnul sufletesc; e înşelător; pătrunde prin toate căile şi e de o sută de ori mai greu de înfrânt decât somnul trupului. Să nu credeţi (căci asta e una din ideile prin care se încearcă să se insinueze),

Organizarea Maghiarimei ardelene

— Intrunirea dela Turda —

(Dela Coresp. nostru)

Duminecă 11 Septembrie Maghiarii din oraşul Turda au avut întrunirea lor pentru organizarea politică în cadrele Uniunii Maghiare. După o sondare amănunţită a spiritului care domină în populaţia maghiară din Turda şi împrejurimi, delegatul Centrului a venit să realizeze afilierea Maghiarilor din această parte la Uniunea maghiară.

Aspecte

Lumea se adună încet. Grupuri de ţărani şi intelectuali maghiari discută aprins. Intelectualii încearcă prin mii de argumente se convingă ţărănimea de avantajele organizării. Intre ţărănime domneşte o rezervă explicabilă. Ştirile răspândite şi de o parte a ziarelor maghiare, că conducerea Uniunii nu se interesează decât de interesele grofilor şi baronilor, au prins rădăcini în mulţime. Ţărănimea e prea puţin însufleţită în favoarea organizării. Ea se crede tratată maştter de proprii ei conducători.

Aceasta e cauza că o linişte ca de plumb pluteşte de asupra mulţimei adunate. Insufleţire puţină. Aproape de loc.

Intrunirea

Advocatul Balog din Turda salută mulţimea adunată. Deschide şedinţa amintind de dispoziţiile tratatelor de pace prin cari se acordă minorităţ lor dreptul de organizare politică. Propune apoi de preşedinte pe preotul reformat Lörinczy.

Preşedintele Lörinczy aminteşte că nenorocirea Ungariei a fost o pedeapsă a lui D-zeu. Poporul maghiar a fost împărţit sub domnia altor state. Cei cari nu pot fi sub stăpânirea Ungariei vor trebui, să apere intact caracterul lor naţional formând masse bine organizate, conduse de aceleaşi principii şi bazate pe absolută încredere.

Urmează la cuvânt protopopul romano-catolic din Turda. In cuvinte frumoase d-sa aminteşte lucruri prea puţin accentuate până acum. Intre altele zice cum următoarele:

„Realizarea drepturilor noastre nu o putem face referindu-ne în fiecare moment la depturile asigurate nouă de traratele de pace. Nu vom ajunge scopul dorit dacă organizaţia noastră adună massele la un loc pentru a forţa puterea de stat la îndeplinirea stipulaţiunilor referitoare la drepturile minorităţilor. O astfel de parte numită energică ar da naştere unei reacţiuni din prtea conducătorilor statului şi realizarea scopului organizării noastre va fi întârziată. Dacă voim însă ca să câştigăm cea ce dorim.

„prin atitudinea noastră şi felul cum înţelegem să privim încadrarea noastră în noul stat, trebue să câştigăm increderea conducătorilor statului".

Numai în acest caz putem privi cu încredere în viitor şi aceasta e singura cale care duce la îndeplinirea dorinţelor noastre".

Cuvintele acestea mărturisite cu atâta sinceritate au fost ascultate cu multă atenţie.

Preotul reformat Nagy, din Ghiriş, aminteşte din nou despre cultura maghiară, care va trebui să trăiască neatinsă pe plaiurile câştigate de Arpad şi strămoşii maghiari.

Ultimul care vorbeşte este delegatul Comitetului Central din Cluj. El are o misiune. Să facă tot posibilul ca cele 21 puncte să fie primite în întregime şi fără modificări. Se achită conştiincios de misiunea sa printr'un apel încălzit de focul sentimentului, care străbate mai uşor în inimile mulţimei de cât argumentele ce nu se prea pot aduce în favoarea celor 21 puncte.

Programul Uniunii e primit în întregime. Piatra fundamentală a organizării Maghiarilor din Turda prin aceasta s'a pus, iar mulţime se depărtează în aceiaşi linişte resemnată; care a dominat în întreg timpul şedinţei.

Alegerea de episcop al Clujului

Convocare

Prin Inaltul Decret Regal Nr. 3235 dela 18 Iulie a. c., s'a promulgat legea votată de Corpurile legiuitoare a'e României întregite despre reînfiinţarea Episcopiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului şi Clujului, cu reşedinţa în Cluj, şi cu teritorul stabilit de Congresul naţional bisericesc prin concluzul No. 58 dela 25 Februarie 1920.

Consistorul diecezan luând act despre aceasta, — în temeiul literilor şi consensul Inalt Preasfinţiei Sale Domnului Arhiepiscop şi Mitropolit Dr. Nicolae Bălan dto 27 Iulie a. c. No. 200 M. convoacă şi declară de convocat Sinodul electoral eparhial pe ziua de Miercuri 15/28 Septembrie 1921 la orele 9 dimineaţa pentru alegerea noului Episcop, potrivit dispoziţiilor din Statutul Organic §§-ii 99—103 şi anume în biserica ortodoxă parohială din Cluj.

Cluj, 6 Septembrie (24 August) 1921.

Consistorul eparhial ortodox-român:

Vasile Sava m. p.
secretar consistorial.

Nicolae Ivan m. p.
arhimandrit, preşedinte.

Citiţi „Infraţirea"

Prăbuşirea lucrărilor dela Alba-Iulia

— Restabilirea adevărului —

In legătură cu prăbuşirea unor lucrări dela Alba-Iulia despre care am dat şi noi relaţii după ziarele din Bucureşti, suntem rugaţi să publicăm următoarele lămuriri cari restabilesc adevărul:

In numărul de Vineri 8 Septembrie a. c., al onoratului Dv. ziar aţi publicat unele lucruri relativ exajerate asupra unui accident neînsemnat întâmplat în Alba-Iulia, la lucrările pentru încoronarea suveranilor. De altfel informaţiuni cu totul exajurate şi absolut falşe au apărut în alte ziare şi în special ale maghiare asupra acestui accident.

Subsemnatul luând parte la execuţiunea acestor lucrări şi fiind martor ocular la accidentul survenit, ţin a vă comunica următoarele pentru lămurirea şi orientarea opiniei publice:

Trei bolţi mici din colţul clădirei muzeu au fost descentrate înainte de vreme, adică schelăriile pe care rezemau bolţile încă crude, au fost ridicate prea de grabă, fie din imprudenţă. Contrar ordinelor date de direcţiunea lucrărilor, fie din reavoinţă de lucratorii streini, cari urmau să fie licenţiat din serviciu, lucrările fiind aproape terminate.

Prin căderea acestor bolţi s'a produs rănirea a doi lucrători în afară de orice pericol şi s'au cauzat daune de circa 15.000 (cincisprezece mii) lei.

Socot că aceste date vă sunt suficiente pentru a judeca gravitatea accidentului.

Rugându-vă să binevoiţi a publica cele de mai sus, Vă rog să primiţi expresiunea sentimentelor mele cele mai destinse.

Cluj, 10 Septembrie 1921

Alexandru Ulescu
inginer.

Invăţământul în Maramureş

— O întâmpinare —

Primim următoarele:

„Cu inima plină de durere am cetit în ziarul „Infrăţirea" Nr. 287 din 5 August articolul: Ştiri şi stări şcolare din judeţul Maramurăş"; iar cel din Nr. 288 din 6 August a. c. intitulat „Decăderea învăţământului în Maramurăş" l'am cetit cu obrazul înroşit.

„Oare aci, în colţul nordvestic al patriei Române, intradevăr aşa să fie stările învăţământului primar? Şcoala din Maramurăş, care e chemată, ca aci la graniţă să fie o fortăreaţă puternică de apărare în contra duşmanului, e în stare aşa de deplorabilă? Şcoala primară a poporului din ţara lui Dragoş, şcoala primară a acelui popor, care are un trecut istoric e posibil să fie într'o stare aşa de tristă? Pentruce nu se dă nici un răspuns la cele cuprinsă în articolele mai sus citate? Noi, cari ne facem cu sfinţenie datoria ca învăţători, pretindem, ca cel îndrept adecă revizorul şcolar în timpul cel mai scurt să clarifice această chestie, răspunzând la cele afirmate în articolele amintite.

Judeţul Maramurăş, la 4 Septembrie 1921. *Un învăţător*

Din afacerile regimului

— Coroanele norvegiene —

Iată, după „Mişcarea" din Iaşi, câştigurile realizate de unii favoriţi ai D-lui Take Ionescu, în afacerea schimbului coroanelor norvegiene:

D. Pâcleanu, care a schimbat 200 mii lei, realizând un beneficiu de un milion.

D. Derussy, secretar general al d-lui Take Ionescu, a schimbat 80 mii coroane câştigând 400.000 lei.

D Lucasievici a schimbat 40 mii coroane, câştigând 200.000 lei.

D. Arion, fost secretar de legaţie, a schimbat acelaşi sumă.

Până azi, cu toate somaţiunile presei din Bucureşti, guvernul nu a dat nici un comunicat.

să nu credeţi, împreună cu veacul nostru, că aurul poate totul, face totul, e totul. Cine a posedat mai mult aur decât Spania şi cine are azi mâinile mai goale decât Spania? Nu renegaţi, în numele tradiţiei, libertatea de de discuţie, independenţa sfântă a spiritului omenesc. Cine le a renegat mai mult ca Spania şi cine e azi mai aspru pedepsită decât Spania în familia creştinească? Voi, care intraţi în viaţă, nu spuneţi că sunteţi obosiţi fără să fi alergat, că respiraţi în epoca voastră un aer care împiedică marile gândiri să se nască, sacrificiile curajoase să se îndeplinească, vocaţiile dezinteresate să se pronunţe, întreprinderile îndrăzneţe să se săvârşească; deşteptaţi-vă acum la luptele inteligenţei, ca să nu mai readormiţi decât în moarte. Lumea e nouă pentru oamenii noui, şi e o fericire, pe care mulţi v'o invidiază, că aparţineţi unei ţări care, — după întinctele pe care le vor face să prevaleze generaţiile mai tinere, — poate încă să opteze între începutul declinului şi continuarea zilelor de glorie".

Aceste cuvinte adresate tinerei generaţii franceze, găseau cel mai adanc răsunet în sufletele românilor.

Aceştia strânseră legăturile dintre dânşii, făcând o societate pusă sub preşedenţia cetăţeanului Lamartine. Printre primii membri găsim pe fraţii Brătieni, Rosetti, Goleştii, Kogălniceanu, Creţulescu, Alexandri, Negruţi, Sturdza şi alţii.

Brătianu intră în diferite loji masonice, în care se studiau chestiunile sociale, se împrietini cu marii filo-români Quinet şi Michelet, şi întreprinse o operă de propagandă printre intelectualii francezi pentru a ne face cunoscuta situaţia şi năzuinţele porului nostru.

In revoluţia de'a 1848, Brătianu, întors din Paris cu sufletul clocotind de dorul libertăţii, jucă un rol covârşitor prin îndrăzneala şi spiritul lui de iniţiativă. In toate fazele acestei revoluţii, Brătianu e în fruntea poporului, înfruntând pericolele şi determinând evenimentele. In proclamaţia dela Islaz, prima noastră Constituţie democratică, între alte puncte, revoluţionarii puneau; independenţa administrativă şi legislativă a Ţării şi neamestecul puterilor străine. Egalitatea drepturilor politice; Responsabilitatea miniştrilor şi a tuturor funcţionarilor; instr. egală şi întreagă pentru tot Românul de amândouă sexele, şi, — o primă rezolvare a chestiunei agrare —: emanciparea clăcaşilor, ce se fac proprietari prin despăgubire.

Dar revoluţia nu era pe placul Turciei şi al Rusiei. Turcii începeau să trimeată armată în ţară. In ziua de 20 Iulie, 30.000 de români erau strânşi pe Câmpia Libertăţii, mărturisind că Constituţia ce şi-au dat-o, e cu voia întregului popor.

„Fraţilor, vă sfătuesc să nu pierdeţi curajul, spunea Brătianu. Inalta Poartă cunoaşte că e în interesul său ca noi să fim tari şi liberi. Afară de aceasta Franţa, Italia, Englitera, Germ., Ungaria şi încă mai vârtos fraţii noştri Români din Transilvania, Banat, Bucovina, Moldova şi Basarabia, care sunt în număr de 9 milioane, vor sprijini cauza voastră.

Aduceţi-vă aminte de străbunii noştri sub Mihai Viteazul care, cu 6000 de Români bătură, sute de mii de Turci, atunci când Europa întreagă tremură de Poartă".

Iar în Septembrie, împreună cu alţii, Brătianu arse în public Regulamentul Organic, ca un semn de respingere a legiuirilor străine care robiseră poporul şi făcuse din boeri unealta asupririlor.

Dar Brătianu şi alţi capi ai revoluţiei fură arestaţi mişeleşte de Turci, în înţelegere cu Ruşii. şi trimeşi pe un vas pe Dunăre, de pe care cu greu putură evada, luând drumul exilului.

Ajuns la Paris, Brătianu îşi continuă cu mai mult înflăcărare activitatea. El redactă un protest adresat Sultanului şi un protest adresat Puterilor. In întrunirile românilor ei reprezenta. fără şovăială, revolta, entuziasmul şi încrederea; pe când — după cum scrie Rosetti în memoriile sale: — Insuşi Vasile Alexandri, descurajat, spunea: „Slabi fiind, trebue să ne facem viermi".

Brătianu, prin vorbă şi prin scris, pune în curent lumea apuseană cu situaţia şi drepturile românilor. Străini, ca: Bataillard, Ubicini, Desprez, începe să scrie despre noi. In 1851 Brătianu, împreună cu Rosetti, scot revista „Republica Română" care a apărut întâi la Paris şi apoi la Bruxelles.

Iată ce spunea Brătianu formulând lapidar dorinţele românilor şi schimbându-i la acţiune şi la solidaritate:

„Voim ca românul să se restabilească în însuşi ochii săi, ca om, şi să se întroneze întru toate drepturile sale, ca să poată trăi după legile naturei sale, desvoltându-se, perfecţionându-se şi împlinindu-şi misia sa în societate, cu toată gloria şi virtutea de care este capabil.

„Voim să aibă o parte independentă şi liberă; o patrie cu 10 milioane de români, care să aibă toţi aceleaşi drepturi şi aceleaşi datorii, o parte întreagă şi deopotrivă la suveranitatea naţională...

„Voim ca fiecare să fi stăpân pe roadele muncii sale, fără a putea să-i ia un pai măcar trântorii omenirei...

„Cât pentru mijloace, nu voim altele decât acelea ce ne-a dat Dumnezeu, ca să ne putem mântui ori de câte ori vom voi cu deplinătate, şi care sunt: mintea, inima şi braţele noastre.

„Voi toţi câţi vă hrăniţi în întunerecul de astăzi cu sudoarea muncitorului, cu suspinul văduvei şi orfanului, ca strigoii cu sângele rudelor! Voi, suflete roabe, ce nu mai puteţi, nu a voi şi a căuta, dar nici a înţelege adevărul, frumosul şi sublimul, calomniaţi cât veţi voi programul nostru, şi ziceţi în cuvintele voastre cele fără credinţă, fără şir, şi logică, că este exaltat, nepolitic şi o simplă utopie! Nu ziceţi un cuvânt măcar de îndoială, de necredinţă în puterea României, căci 18 secoli de lupte şi vitejie vă zdruncină sufletele chiar şi pentru eternitate. E poate, oare, vreunul din voi să ne doboare argumentele, arătându-ne un singur popor, fie cât de mic, care a voit cu deplinătate şi a hotărît în unire a pieri sau a trăi liber şi nu a izbutit?"

Mediul înaintat în care trăia Brătianu la Paris, a făcut să fie implicat pe nedrept în comploturile zise dela Hipodrom şi Opera-Comică. In urma pledoarei Jules Favre, Brătianu fu achitat. Procurorul însă îl dădu în judecată pentru delictul de a ţine presă clandestină. Brătianu nu era nici întru aceasta vinovat, ci era victima unei înscenări, căci presa care s'a găsit la el, acasă, fusese adusă în ajun de un individ necunoscut şi lăsată portarului „pentru d-l Brătianu". Imbolnăvindu-se, pe când era închis, Brătianu intră în sanatorul d-rului Blanche, personalitate distinsă şi în relaţii intime cu cercurile intelectuale din jurul Curţii Imperiale. Prin d-rul Blanche, Brătianu cunoscut diferiţi oameni politici, care-i mijlociră o întrevedere cu Napoleon al III-lea.

INFORMAȚII

Politice

Citim în „Dacia“:

„Din sursă autorizată deținem știrea că printr'un nou radio adresat — ca de obicei — întregei Europe, guvernul sovietic rus exprimă dorința de a relua negocierile cu România și arată speranța că va ajunge la un acord următor căruia să se stabilească în mod efectiv relațiuni normale între cele două țări.“

Ziarul „Pravda“ cu No. 148 din Moscova, publică un articol de fond intitulat „Rusia e amenințată“ și în care se spune următoarele:

„Franța împinge România să atace Rusia sovietică. D-l Take Ionescu, ministerul de externe român a declarat în mod deschis că Franța așteaptă momentul prielnic pentru răsturnarea regimului sovietic. Când veți pune pune aceste cuvinte în legătură cu concentrarea trupelor românești și cu viitoarea sosire a mareșalului Foch la Varșovia, trebue să trageți concluzia că regimul sovietic este din nou amenințat“.

D-l Mihali, președintele comisiei de unificare a plecat eri la Oradia-Mare unde se va întâlni cu Groza; vor pleca apoi împreună la Satu-Mare, Baia-Mare și Sighetul Marmației.

Spre sfârșitul săptămânei d-nii Groza și Mihali se vor întoarce la Cluj.

In ziua de 24 Sept. sosește în Cluj dl ministru Garoflid.

Agricole

Comisiunea superioară de cumpărare aduce la cunoștința celor interesați că cererile însoțite de dovezile cu data certă pentru cerealele supuse contingentărei, cumpărate, depozitate în magazii sau încărcate în vagoane, înainte de 17 August a. c. spre a fi scutite dd contingentare, trebuesc depuse la comisiunile de cumpărare județene, unde acele cereale se găsesc cei mai târziu până la 20. Sept. a. c. după care dată ele nu vor mai fi luate în considerație.

Numai cerealele însoțite de dovezi certe, precum contracte. chitanțe de plata taxei de timbru, scrisori comerciale trecute în copiere, registre bine și regulat ținute, vor putea fi luate în considerare.

Administrative

D-l Cimponeriu, directorul Casei centrale a muncei din Cluj, a plecat la București pentru a lua ultimele dispoziții cu privire la noua organizare ce urmează a se da resortului muncei din Cluj, organizare în vederea căreia d-l Cimponeriu a și redactat un proect despre care vom vorbi într'unul din numerile viitoare.

Săptămâna aceasta va începe să funcționeze în 3 camere din palatul tribunalului Cluj biroul închirierilor. După cât suntem informați, șeful acestui birou a fost numit d-l Dr. Babeș.

Administrative

Dl C. Tănăsescu a plecat în concediu pentru 2 săptămâni. In timpul absenței d-sale resortul internelor va fi condus de dl Mihail inspector general la secretariatul minorităților.

Comerciale

Eri a avut loc în Cluj o consfătuire între comercianții români cari au părăsit „Uniunea comercianților“, s'a discutat chestiunea Constituirei unei alte Uniuni.

Suntem informați că măcelarii din Cluj intenționează să înainteze guvernului un memoriu prin care să ceară acestuia să suspende exportul porcilor, considerând acest export ca una din pauzele principale ale urcărei cretului la carnea de porc.

O comisiune alcătuită din d-nii Th. Deleanu, secretar general în ministerul de industrie și comerț; G. Cristodorescu, directorul comerțului interior; D. Gheorghiu, directorul general al vămilor; Al Buescu, director în ministerul de finanțe și inginer Tănăsoiu din ministerul comunicațiilor, va pleca săptămâna viitoare la Wiena pentru a trata o nouă convenție economică cu Austria.

Dela maximarea prețurilor încoace, din toate măcelăriile a dispărut untura. Azi nu se poate căpăta în nici una din prăvăliile de carne. Populația suferă în urma acesteia. Intrebăm autoritățile dacă nu se poate găsi modul de a aduce în vânzarea publică, untura care azi pe prețul ridicat se vinde sub mână.

Culturale

Marți 13 Sept. orele 5 d" a. Dnii Membrii din Comitetul *Cultura Poporului*, sunt rugați a se întruni în ședință, în Sala Rectoratului dela Universitate.

Muncitorești

„Vremea Nouă“, organul central al partidului social-democrat din România, anunță:

Uniunea patronilor din Cluj într'o ședință ținută săptămâna trecută a hotărât începerea unei acțiuni generale pentru reducerea de salarii la muncitori și împotriva zilei de 8 ore. Se intenționează introducerea lucrului în açord pe toată linia.

Industriale

Art. 1 din legea de încurajare a industriei naționale din 1912 se suspendă, urmând ca fabricile de zahăr, atât cele din noile ținuturi, să poată beneficia în întregime de avantajele ce le acordă acea lege.

Dr. Lăzărescu, medic-șef în Casei Cercuale, Specialist la boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

Universitare

La facultatea de teologie din București pe lângă catedrele actuale s'a înființat o catedră de drept bisericesc [comparat cu dreptul ebraic, roman, bizantin, civil și dreptul bisericesc al confesiunilor creștine. O catedră de îndrumări misionare.

Financiare

La 13 Septembrie se va ține la Camera de Comerț ședință pentru a se discuta chestiunea anunărli la impozitare și a lămuri contorcuabilii asupra modului cum trebuesc înscrise datele cerute, în modelele de impozitare, așa de confus alcătuite. Este fapt cert că și autoritățile financiare au de luptat cu noul sistem, și mai cert est însă faptul că cea mai mare parte din populație nu pricepe și nu poate pricepe opera încurlată a d-l Titulescu.

Consiliul superior de valuta, din ministerul de finanțe a dispus ca exportul de corbane angurești, austriace, etc., precum și de ruble să se facă pe viitor numai pe bază de autorizație din partea comisiei de valută.

Pentru exportul celorlalte valute, afară de lei, solicitatorul trebue să prezinte certificatul percepției respective prin care să se constate că averea a fost declarată.

Diverse

La direcțiunea despăgubirilor de răsboi se lucrează la repartizarea pagubelor în cele două categorii: pagubele până la 3000 lei și pagubele mai mari de 3000 lei. Prima categorie de pagube se vor achita integral, iar cealaltă categorie se va achita; după toate probabilitățile, numai cu 50 la sută.

La ministerul de industrie și comerț se lucrează la statuarea noului regim el exportului cu excepția exportului de grâu și secară, care se va face după normele deja stabilite.

Noul regim va fi supus în curând spre aprobarea consiliului de miniștri.

M. S. Regele a părăsit Franța plecând spre Elveția unde s'a oprit la St. Gall două zile întâlnindu-se ce principele Wilhelm de Hohenzollern fratele său.

De azi Suveranul a plecat la voneția unde va veni și M. S. Regina Maria cu A. S. R. Principesa Elena.

Suveranii vor sosi la Sinaia la 20. Septembrie.

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol“ nu trebue se lipsească din nici o casă. Să află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea“ fabrică de preparate cosmetice și farmacentice Cluj. II-111

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Diverse

Biserica ortodoxa din comuna Cărpiniș, județul Alba Inferioară locul nașterei martirului Cloșca a fost zilele trecute înzestrată cu un frumos tablou în ulei reprezentând capetele expresive ale martirilor Horia, Cloșca și Crișan, cari cum se știe, au fost trași pe roată la 1784 în Albalulia.

Tabloul este opera pictorului ardelean Albescu și a fost dăruit bisericei de către amicul nostru dl I. Rusu Abrudeanu, deputatul Abrudului.

Așezarea în biserică a acestei icoane, care repre intă pe primii martiri ai neamului, a fost însoțit de un ceremonios serviciu divin și de un parastas pentru odihna sufletelor eroilor Horia, Cloșca și Crișan.

Au avut loc la București funerariile regretatului dr. V. Sion prof. universitar, fost director general al Serv. Sanitar și membru marcant al partidului liberal.

Ceremonia religioasă a avut loc la biserica Albă, unde se află depuse rămășițele pământești ale defunctului. Episcopul a oficiat serviciul religios, după care au ținut cuvântări d-nii: dr. Manicatide în numele Universității și institutului Babeș; dr. Kaminski în numele direcției generale a serviciului sanitar; N. Săveanu în numele partidului liberal, și Popa ol în numele medicilor veterinari.

După aceea cortegiul a fost pus în mișcare, carul funebru fiind urmat de membrii familiei, de un însemnat număr de medici și de amici politici

Contra durerii de stomac, contra diareei întrebuințați numai *Vinul de Afine* preparat de Dr. BIRO care are efect sigur.

Fiind foarte plăcut la gust se la ușor de către copii.

Prețul unei sticle Lei 10.— depozit principal farmacia Dr. Biró Piața Unirei Cluj. II-319.

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Marți „Goana după aur“. Romanticismul regiunilor pline de aur și de avuții ale Americei se desfășură ca un tablou enorm înaintea noastră, totul încadrat în un colorit măestrit.

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va rula Marți creațiunea fabricei americane Lux: „Omul faptului“. In rolul principal renumitul actor Dustin Farnum.

In CINEMA URANIA se va relua seria grandiosului film „Cezarina“. Partea I. „Prietena albă a omului galben“ se va rula Marți.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE ȘI PIANE
467 priviți expositia
primei fabrici de mobile soc. pe Acțiuni
SZEKELY și RETI
TÂRGUL-MUREȘ.

Bibliografie

Cunoscutul publicist d. H. Streitman a pus sub tipar un volum de reflecții politico-sociale, cu caracter filosofic și literar, pe care le-a publicat în diverse ziare și reviste sub pseudonimul Alcest.

Istoria Predicei la români, de diaconul Dr. Gheorghe Comșa subdirector general în Ministerul cultelor. București, Tip. Cărților Bisericești, 1921. — Un volum de peste trei sute de pagine, în care autorul prezintă icoana activității preoților români în serviciul amvonului, începând cu veacul al 15 lea până în zilele noastre. Se fac cunoscute publicațiile de predici și alte urme despre activitatea aceasta a preoților români. Fiecare preot are la îndemână indicațiuni prețioase pentru a se ajuta la întocmirea unor bune predici. Volumul costă 15 lei.

REGATUL ROMANIEI.
POLIȚIA DE STAT, CLUJ.

Nr. 6424—921

Publicațiune

In baza Ord. Nr. 30467—921 a Inspectoratului Teatrelor din Transilvania și Banat invit pe toți aceia, cari doresc a obține pe anul șc. 1921—22 permisiuni pentru deschiderea de școli de dans, muzică etc. că dela data publicării prezentei în ziare în decurs de 8 zile să-și prezinte permisiunile cele posed vidimate de Insp. Teatrelor din Trans. și Banat în camera Nr. 1 etaj I. a Poliției de Stat din Loc. căci la caz contrar vor fi revocate și permisiunile cele posed de prezent.

Cluj, la 8. Sept. 1921.

Prefectul poliției: indiscifrabil

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Scrisoare din Satu-Mare

Participarea comercianților și a industriașilor la târgul de mostre din București. Viața culturală. — Viața politică. — Numiri noi în învățământul primar.

In urma stăruințelor depuse de inspectoratul industrial din Satu-Mare, reprezentanții industriei mari și mici s'au decis a participa la expoziția și târgul de mostre din București.

Până acum s'au expediat 6 vagoane din județele Maramureș, Satu-Mare și Sălaj, conținând diferite produse ale industriei mari și mici. In câteva vagoane s'au expediat și produse ale industriei casnice din aceste județe, cari dovedesc gustul artistic al poporului dela sate în executarea diferitelor articole.

Nu de mult a apărut un articol în ziarul local „Szamos", în care se afirma ca lucru ce t desființarea inspectoratului industrial din Satu-Mare. Interesându-mă în chestie la d-l subinspector Ioan Merciu, am primit lămuririle necesare în acel sens, că nici vorbă nu poate să fie despre desființarea inspectoratului, articolul menționat fiind o simplă scornitură.

■

Dintre manifestațiunile culturale mai noi din județ se remarcă concertul, care a avut loc în Careii-Mari, la 28 August, impunându-se oaspeților, veniți din depărtări mari, corul bine instruit al d-lui Boșca, care a executat cu dibăcie diferite cântece românești.

După concert conform obiceiurilor ardelene, a urmat balul.

In frumoasa comună, Sanislau în 28 August a avut loc sfințirea clopotelor noui, în cadrul unor mari solemnități.

Tot în luna trecută a ținut în Sanislău d-l profesor M. Iliescu o conferință cu conținut istoric, vorbind pespre trecutul glorios al poporului român

Conducătorii intelectuali din Sanislău, în frunte cu d-l protopop Alexă Pop și membrii corpului didactic dau dovadă ca își înțeleg chemarea. Nu de mult la stăruința d-lui prot. Pop, s'a ridicat o biserică impozantă, cu două turnuri, prezintându-se prin forma-i exterioară, ca o catedrală.

■

In cicumscripția din Țara Oașului, în vederea alegerei de deputat, toate partidele politice desvoltă o activitate febrilă. Poporul sărăcit de prea mulții Evrei ai locului, stă buimăcit în fața asalturilor politice ale diferiților candidați, cari cum spune oășanul, toți promit marea cu sarea, ca în urmă să fie lipsiți și de sare.

Poporul din Țara Oașului e de altfel cu totul neorientat în chestii politice. El se lasă cu totul condus de intelectualii lui, pe cari îi stimează, ca pe oameni mai învățați.

Nu așa stă chestia și cu jandarmii, cari și sub Maghiari au mâncat câte-o bătaie strașnică din partea oășenilor a căror deviză e, că: „cât timp sunt pietrii și pari, nu se teme de jandari".

■

Referitor la numirile noui făcute în învățământul primar din județ, d l subrevizor Irimaș a binevoit a-mi da următoarele informațiuni.

La Careii-Mari e numit director la școala de stat d-l George Pteancu, care sub Maghiari în decurs de aproape treizeci de ani, a desvoltat o activitate rodnică la școala confesională română de acolo.

La școala centrală din Satu-Mare a fost numit d-l D. Șuta, directorul școalei de stat din Pomi, care pe vremea, când era învățător la școala confesională din Sânmiclăușul-Crasnei, a format un cor bisericesc din tineretul de ambe sexe de acolo, care era vestit în întreg județul.

Intre alții au fos numiți: D-l V. Mihalca și Dșoara Et. Nuțiu la Baia-mare; Dșoara Cornelia Grama la Sanislău; D-l a Cardoș director la Pomi; D-ra Maria Cora la Mediașul-aurit etc.

In școlile, ce cad pe teritoriul domeniilor mari: Degenfeld, Lajoș, Clara Corol, cu începerea noului an școlar se va propune exluziv în l. română, iar în cele șvăbești, vre-o 15 la număr, exclusiv în l. germană.

Au fost destituiți din post învățătorii următori: Ștefan Bako, dela școala conf. calvină din Carăii-mari, Iuliu Ottmaer din Moftinul-mic, V, Lang din Seini din cauza, că agitau în școală contra statului român, Bakó ținea discursuri elevilor, terminându-le cu vorbele lui Ștefan Széchenyi, că: „Magyarország nem volt hanem lesz." (Ungaria nu a fost, ci va fi de acum.)

Din cauza denegării de a depune jurământul, au fost destituiți Eugen Ladányi Augustin Stibrich. *Coresp.*

Amânarea congresului ziariștilor

Citim în Viitorul:

Comitetul de organizare al congresului artiștilor ne trimite următorul comunicat:

Comitetele de organizare ale congresului artiștilor întrunindu-se Vineri 9 Septembrie la ministrul artelor:

Având în vedere faptul că acest congres urma să se țină odată cu serbările încoronărei de cari erau condiționate anume pregătiri:

Considerând că și împrejurarea că unele centre de organizare din provincie nu au putut da la timp informațiile de cari era neapărată nevoie pentru găzduirea congresiștilor, precum și stabilirea ordinei de zi a discuțiunilor din congres; și cum dorința unanimă este, ca acest prim congres al artiștilor din toate părțile României întregite să fie o grandioasă manifestare, care pe lângă o mai de aproape cunoaștere și cordialitate între artiști să producă și discuțiuni asupra nevoilor la olaltă simțite spre a se lua măsuri de îmbunătățire de toți cei în drept, iar marele public să fie și pe această cale pus la curent cu sacrificile ce trebuesc făcute astăzi pentru artă și artiști;

Au hotărât amânarea congresului până la o dată ce se va fixa ulterior.

■

„In realitate motivele date de comitet sunt doar pretexte. Adevărul e că în fața indignărei opiniei publice românești și a furtunei ce a provocat-o chiar în rândul artiștilor acest congres nu s'a mai putut ține."

Noutăți Pardesie și haine de școală

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699

magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 435

Evenimentele din Ungaria apuseană

Armata regulată ungară luptă cu austriacii.

Ciocnirile ungurilor cu posturile jandarmeriei austriace în Ungaria vestică, dăinuesc. Situația este foarte serioasă de oarece s'a arătat la ultima năvălire în spre Agendorf, și mai explicit decât la Kirchlag, cooperarea insurgenților cu armata regulată ungară. Populația mărginașe fuge.

Din ordinul guvernului din Wiena, delegația austriacă din Geneva, a apelat la liga națiunilor împotriva incidentelor din Kirchlag.

Austria se retrage.

Guvernul Austriei a informat comisiunea interaliată din Oedenburg că va retrage jandarmeria din Burgenland dacă starea de lucruri actuală nu va înceta în curând, pentru a nu expune mai departe viața jandarmilor.

Ungaria declină orice răspundere.

Guvernul ungar în răspunsul său la nota Antantei va declina orice răspundere pentru atrocitățile și turburările petrecute în Ungaria de vest, iar în ce privește evacuarea zonei II, guvernul ungar va arăta că acest teritoriu n'a fost până acum evacuat tocmai din cauză că guvernul vrea să îndeplinească în mod eficace obligațiunile impuse prin tratatul de pace.

Guvernul ungar din pricina notei Antantei se află într'o situație gravă, — dar fiind că marea majoritate a populației aprobă politica sa nu încape îndoială, că această aprobare își va găsi expresiunea și în răspunsul guvernului. (Rador.)

Pregătirile Cehoslovaciei și Jugoslaviei.

Contrar tuturor desmințirilor, Cehoslovacia concentrează la frontiera de sud trupe pentru orice eventualitate. Se zice că ar fi cam 150 mii oameni.

De asemenea Jugoslavia în părțile Zagrebului are concentrate trupe multe, eventual pentru o demonstrație militară.

Îmbunătățirea situației magistraților și a funcționarilor judecătorești din Ardeal

Intervențiile făcute la București au dat un rezultat bun. Situația magistraților din Ardeal s'a îmbunătățit în sensul revendicărilor cerute. Toți consilierii efectivi ai Curților de Apel din Transilvania, prin noul buget sunt avansați pe data de 1 April, în clasa VI gr. 1. Toți vor beneficia de leafa fundamentă de 3000 lei lunar, fiind, în modul acesta pe deplin asimiliați cu consilierii Curților de Apel din vechiul regat.

Deasemeni toți procurorii sunt retroactiv înaintați pe 1 April, în clasa VI de salarisare, fiind totodată asimilați cu colegii lor din vechiul regat.

In ceeace privește funcționarii judecătorești, au fost toți avansați, creindu-se următoarele lefuri fundamentale:

Cl. VI gr. 1 1800 lei; cl. VI gr. 3 1500 lei; cl. VII gr. 1 1350 lei; cl. VII gr. 2 1250 lei; cl. VII gr. 3 1150 lei; cl. VIII gr. 1 1050 lei; cl. VIII gr. 2 950 lei; cl. IX gr. 1 900 lei; cl. IX gr. 2 850 lei; cl. X 750 lei și cl. XI 650 lei.

Ziarele din București

— despre cenzura presei în Ardeal —

Dacia.

Eri dimineață țara a aflat din declarațiile ministrului Groza făcute la Cluj, că în ținuturile noui de peste Carpați, s'a introdus iar cenzura presei sub rezerva aprobării ulterioare a guvernului.

Am citit declarațiile ministrului și nu ne venea să credem, cu toate că d. Groza obișnuește să promită multe și cu ușurință... In cazul de față nu era vorba numai de simple făgăduieli, ci și de fapte: din momentul declarațiilor, cenzura s'a declarat din nou introdusă.

Ne întrebăm nedumeriți: ce s'a întâmplat în Ardeal pentru a se lua asemenea măsură? Vre-un complot vast, vre-o descoperire grozavă pentru siguranța statului vre-o mare primejdie pentru societatea românească?

Ne întrebăm și nu ne dumirim pentru că măsura vine tocmai în zilele când leul continuă să scadă vertiginos. Sau poate guvernul central are interes să continue scăderea asta a leului? Vom vedea cum va proceda față de măsura d-lui Groza.

Luptătorul.

Noi credem, totuși, că d-l Groza are motive mult mai temeinice și mai personale ca să reintroducă cenzura: Omul nu mai poate să audă văicărelile celor obijduiți. Plângerile locuitorilor îl indispun și îl îngreunează digestia. Mai ales, în ultimul timp, neobrăzarea țăranilor care au eșit cu jalbele în prosop înaintea generalului Averescu, i-a făcut o impresie cât se poate de urâtă. De altfel le-a și spus-o:

— Nu vă e rușine, haimanalelor, ca în loc să primiți pe musafir cu bucurie, îi eșiți înainte cu plângeri!...

Dar astea sunt considerațiuni de ordin general. D-l Groza mai are ceva pe suflet, pe care nu vrea s-o spună și pentru care introduce cenzura ca nu cumva s-o spună și alții. Și anume. D-l Groza nu este de acord cu controlul averii sale, control prevăzut de impozitul câștigurilor de război. Patria a comis de a în această privință, unele mici indiscreții.

ȘTIRI DE PESTE HOTARE

Alegerea Comisiunilor Ligii Națiunilor

Desbaterile din consiliul Ligii națiunilor decurg încet, din cauza ingenioaselor discuții la ordinea zilei.

In ședința de Marți seara s'au ales șease comisiuni pentru chestiunile juridice, tehnice, de dezarmare și blocus, apoi pentru chestiunile financiare, umanitare și politice.

Președinții acestor comisiuni sunt următorii, în același ordine după cum s'a enumerat mai sus: Schialoja (Italia), Ionescu (România), Branting (Suedia), Edwards (Chile), Doherty (Canada) Gimino (Spania), în urmă s'au ales vicepreședinții în număr de șease: Balfour, Benes în balotaj cu Torriente, Bourgeois, Da Cunha, Ishii, Hymans,

Afară de Argentia, în Liga națiunilor încă nu sunt reprezentate Honduras, Nicaragua, Panama, Peru, San-Salvador.

Trotzki a demisionat?

După o telegramă din Reval, circulă zvonul în cercurile bolșeviste că Trotzki. Diersinsky. Tomsky și Statin au oferit demisia lor membrilor comitetului central al partidului comunist,

Ajutorarea copiilor din Moscova

Sovietul din Moscova a format o comisie de ajutorare a copiilor care are de acum în sarcina sa mai mult de 100 mii de copii.

D. Clemenceau despre plebiscitul din Silezia de sus

Intr'un discurs ținut la Ajacci (Corsica), d. G. Clemenceau, fostul prim-ministru al Franței a declarat următoarele:

„Tratatul dela Versailles nu este intangibil dar el dă o satisfacție suficientă Franței, prin integrala lui executare. Dacă am cedat în chestia plebiscitului din Silezie de sus, apoi aceasta am făcut-o sub presiunea aliaților și apoi plebiscitul corespunde principiului sfânt al doctrinei dreptului populațiunilor de a dispune liber de soarta lor".

Ungaria și Liga Națiunilor

In darea de seamă asupra deschiderei celei de a doua adunări a Ligei Națiunilor, a ziarului „L'Information" din 5 Sept. citim:

„Această a doua întrunire a Societății Națiunilor" va fi dominată de două mari desbateri. Una cu privire la reducerea armamentelor și cealaltă asupra chestiunei Ungariei, intrarea în Ligă a Litoaniei și a Estoniei nu par să ridice prea mari obiecțiuni.

In ce privește chestiunea armamentelor, delegații vor fi foarte împărțiți. Chestiunea ungară ridică un caz nou care pune Societatea Națiunilor în fața unei dileme neașteptate. Tratatul Micei Antante a fost înregistrat de secretariat ori acest tratat prevede că restaurarea monarhiei în Ungaria va fi considerată de către membrii Micei Antante ca un „casus belli". Admițând Ungaria sub rezerve că ea va renunța definitiv la monarhie, Societatea Națiunilor va risca să ia asupra sa responsabilitatea unui nou război.

Altă lovitură de stat maghiară

Autoritățile polițienești au descoperit în casele fostului colonel maghiar Szekrényes Adalbert un infocat regalist, toate planurile unui complot contra siguranței republicei Cehoslovace. După planul acesta monarhiștii maghiari din Bratislava lucră în perfect acord cu instrucțiile monarhiștilor din Budapesta. Și lovitura era să se dea, pornind înarmați din Bratislava, în ziua când li se vor fi dat instrucții și ordine din Budapesta. Complotiștii au fost puși impediat în fiare și transportați cu o excortă dublată la Praga.

Se uneltește iarăși readucerea lui Carol de Habsburg

O puternică armată ungară așteaptă la Szombathely sosirea în țară a ex-regelui Carol. Armata aceasta al cărei comandant a fost colonelul Lehar, decurând pus în retragere este bine echipată, prevăzută cu aeroplane, tunuri, mitraliere, muniții și alimente pentru două luni.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Cetățenia română în teritoriile alipite

Ministerul de justiție a trimis autorităților din teritoriile alipite o circulară prin care se reglează chestiunea relativă la cetățenia română.

1. Toți cei cari până în prezent erau cetățeni unguri sau austriaci și sunt născuți în teritoriile alipite, sau se trag din părinți cu domiciliul permanent aci, posedând și dreptul de liberă petrecere, sunt recunoscuți de stat, fără alte formalități, ca cetățeni români și chiar în cazul când numitul nu este domiciliat în ținuturile alipite:

2. Statul român recunoaște ca cetățeni români și pe acei cari în momentul intrării în vigoare a tratatului de pace aveau aci domiciliul permanent și erau mai înainte cetățeni unguri sau austriaci, fără a lua în seamă dacă numiții s'au născut acolo sau au fost admiși cu domiciliul acolo.

In acest al doilea caz, circulara mai amintește o excepțiune și anume: nu se vor recunoaște ca cetățeni români acele persoane domiciliate acolo, care își exprimă intențiunea deschisă că doresc să rămână și mai departe cetățeni unguri sau austriaci.

3. Conform circulărei, declarațiunea bărbatului sau a capului familiei obligă și pe soția și pe copiii minori sub 18 ani.

Cetiți „Infrățirea"

Ministerul de război — Direcția Școalelor Militare.

Noi examene de admitere în liceele militare

Prin D. M. No. 936 din 5 Septemvrie a. c., s'a hotărât a se ține noi examene de admitere în liceele militare în ziua de 20 Septemvrie a. c., la locurile rămase vacante numai pentru bursă și anume:

	București	Chișinău	Tg.-Mureș
Clasa I.	—	5	5
„ II.	—	6	5
„ III.	5	—	—
„ IV.	5	—	—
„ V.	15	10	25
„ VI.	5	—	5
„ VII.	5	—	—
Total: .	35	20	40

a) La Chișinău în localul liceului militar „Regele Ferdinand I."

b) La Tg.-Mureș în localul liceului militar „Mihai Viteazul"

c) La București în localul Școalei militare de Infanterie (Dealul Spirei).

La examenul dela Chișinău vor participa numai candidații basarabeni; la Tg.-Mureș, numai ardelenii, bănățenii și bucovinenii, dovedind aceasta prin actele de studii ale ultimilor 2 ani.

Condițiunile de admitere, precum și actele necesare înscrierei la examen, sunt cele publicate în D. M. No. 537 din 13 Iunie 2921 (M. O. No. 75 din 8 Iulie 1921).

Actele însoțite de cererea de înscriere, se vor trimite la adresele mai sus arătate, unde trebuesc primite până în ziua examenului și numai pentru clasele unde sunt vacante.

Cererile înaintate comisiunilor în afara prevederilor arătate nu vor fi luate în seamă.

Pentru clasele VI—VII vor fi admiși numai candidații cu secția reală.

Noui examene de admitere în școlile pregătitoare de ofițeri

Conform D. M. 948/921 se va ține un nou examen de admitere pentru ocuparea locurilor vacante la școlile de ofițeri activi pentru infanterie, geniu, administrație și școala technică de construcții.

Examenul va fi în București, în ziua de 20 Septembvie 1921 școala pregătitoare de ofițeri de infanterie numărul 1 (Str. Isvor) unde vor fi adresate înscrierile.

Cererile de înscriere și actele prevăzute în decizia ministerială 530/021 publicată în Monitorul Oficial 67/921 vor fi înaintate până în ziua examenului la școala din București.

Condițiunile de admitere sunt aceleași ca în decizia ministerială 530.

Actele pot fi complectate și prezentate la intrarea în școală. Certificatul de studii, original sau copie, trebue neapărat prezentat acum la examen.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Luni;
Omul Faptului.
Marți:
Omul Faptului.
Miercuri;
Grădina Deliciului.
Joi:
Grădina Deliciului.
Vineri:
Mea Culpa.
Sâmbătă;
Mea Culpa.
Duminecă:
Izvorul de aur.
Luni:
Izvorul de aur.

CINEMA URANIA

Luni:
Cezarina Partea I.
Marți:
Cezarina Partea I.
Miercuri:
Cezarina Partea II.
Joi:
Cezarina Partea II.
Vineri:
Cezarina Partea III.
Sâmbătă;
Cezarina Partea III.
Duminecă:
Frumusețea fatală.
Luni:
Cezarina Partea IV.

CINEMA APOLLO

Luni:
Goana după aur.
Marți:
Goana după aur.
Miercuri:
Goana după aur.
Joi:
Cerșetoarea.
Vineri:
Cerșetoarea.
Sâmbătă:
Fatalitatea.
Duminecă:
Comoara lui Isacco.
Luni:
Comoara lui Isacco.

Societatea de Asigurări „Generala"
București

preia în condițiunile cele mai avantagioase, acele asigurări, cari potrivit Jurnalului Consiliului de Miniștri (apărut în Monitorul Oficial No. 90 din 27 Iulie 1921), devin libere, prin aceia că nu pot fi acoperite de Societățile străine cari își au sediul în actualele teritorii ale Ungariei, Austriei și Germaniei și nici nu pot fi reînoite prin încasarea bonului de primă referitor.

Suszisul Jurnal al Consiliului de Miniștri nu atinge în nici un chip Societățile Italiene, prin urmare nici „Assicurazioni Generali", ale cărei afaceri și reprezentanțe din Ardeal le-a preluat de câteva luni *Societatea Română de Asigurare „Generala" din București.*

„Generala" e reprezentată în orașul nostru de către Banca Marmorosch Blank & Comp. S. A. și Agența Principală a Societății „Generala", Fischer și Róna, Str. Nicolae Iorga No. 3 *Cluj.* 1066

Reclama este sufletul comerțului

PREMIILE
ZIARULUI
„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal a hotărât să împartă abonaților

un mare număr de Premii in bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unirei
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamle (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

r mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 533

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

RREDAU imediat 50 buc. acții de „Banca Centrală" în preț de emitere: 800·— lei bucata. Giurgiu Strada Bobului (Mester) No. 7 între orele 4—7 p. m. 1060

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, zoălătorie, pivniță. (B)

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Național din Cluj. Sesiune pe 1921—922

IN 1 OCT. a. c. va apare în Cluj Revista Umoristică „ȚĂNȚARUL" Redacția și administrația în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente și anunțuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece
329 □ la pahar. □

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or
18 Piața Unirei No. 5.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Vizitați expoziția magazinul de încălțăminte

D. S. RAFTOPOL

din București,

Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15.

în fața bisericei „Mateiu Corvin". □ Telefon 107

Care stă la dispoziția On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiană
925 „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

Ținem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anual 1906 cu „MEDALIA DE AUR".

LIBRARIA „Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

Anunță Onor. Clientelă, cu ocasiunea noului anu școlar i-a sosit asortimentul de cărți școlare din toate editurile pentru curs primar secundar, școle normale și școle medie. De asemenea mare depozit rechisite școlare special deposit

de caete de tot felul.

Deposit de cărți străine. Atât cărțile cât și rechisitele se vând cu prețuri originale de București.

Pentru Domnii Invățători și Profesori rabatul cuvenit.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichеruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Transporturi de mărfuri

Curse cu automobile

în ori ce direcție execută
346 cu prețuri convenabile:)

Emil Blaga

CLUJ, Piața Ștefan-cel-Mare No. 7.

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Mare desfacere de mărfuri.

Cu toată urcarea mare a prețurilor din cauza scăderei Leului și a măriri taxelor vamale.

Filiala Luca P. Niculescu

CLUJ,

Palatul „Mielul-Alb" (Fehér-Bárány)

ține a dovedi consumatorilor că a fost și este singura cassă de încredere care a vândut și vinde ca prețurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurență.
14

Zefir Olanda I cal. 120 lat.	23·—	Lei
Zefir Olanda II. cal. 90 lat.	15·—	„
Nanghiu dublu 140 lat.	30·—	„
Nanghiu I calitate pentru tocuri de perne 80 lat.	18·—	„
Saten Glot extra 140 lat.	45·—	„
Saten Glot I cal. 140 lat.	42·—	„
Saten Glot II cal. 140 lat.	38·—	„
Stofă pepită I cal. 80 lat.	18·—	„
Moso de len franțuzesc 80 lat.	14·—	„
Carton I cal. franțuzesc 80 lat.	14·—	„
Sifon (joljiu) 80 cm. lat.	13·—	„
Sifon (joljiu) 80 cm. lat.	15·—	„
Sifon franțuzesc 80 cm. lat.	18·—	„
Sifon franțuzesc 90 cm. lat.	22·—	„
Sifon 140 cm. lat. pentru plapome	26·—	„

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama se primese ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Național din Cluj.

Pe stagiunea 1921--1922.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 178 PENTRU MICA PUBLICITATE

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor: Pers. No. 127 (1.2.3)	Accel. No. 9. (1.2.)	Mixt No. 527 (1.2. 3 4)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor: Mixt No. 528 (1.2. 3.4.)	Accel. No. 10 (1.2.)	Pers. No. 128
630	2035	1900	10	pl. București sos.	650	520	610	2340
644	—	1928		sos. București pl.		500	—	2326
646	—	1948		pl. Chitila sos	645	440	604	2324
659	—	2006	18	Buftea	637	425	—	2314
717	—	2032	31	Periș	624	403	—	2256
731	—	2100	40	Crivina	614	345	—	2242
740	—	2112	46	Prahova	609	324	—	2233
802	2152	2154		sos. Pitești pl.		254	555	2213
822	2202	2240	60	pl. sos.	595	214	551	2157
838	—	2313		sos. Buda pl.		150	—	2144
840	—	2315	70	pl. sos.	585	148	—	2142
903	—	2356	81	Baicoi	573	119	—	2128
927	2307	038		sos. Câmpina pl.		047	511	2110
947	010	058	95	pl. sos.	559	032	506	2102
958	—	117	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	—	213	110	Comarnic	545	2346	—	2035
1108	—	255	119	Valea Largă	535	2304	—	2015
1123	020	318	125	sos. Sinaia pl.	530	2242	423	2003
1138	031	338		pl. sos.		2229	413	1948
1148	—	356	130	Poiana Tapului (haita)	525	2212	—	1940
1157	049	414	132	Bușteni	522	2150	400	1931
1210	—	440	136	Azuga	518	2141	350	1920
1230	118	510	144	sos. Predeal pl.	511	2110	340	1904
1250	130	540		pl. sos.		2032	328	1845
1323	—	617	154	Timișul de sus	501	1948	250	1812
1353	—	655	164	Dârste Săcele	491	1908	218	1743
1405	224	713	170	sos. Brașov pl.	485	1845	206	1729
1430	247	820		pl, sos.		1755	151	1653
1435	—		172	Brașov-Suburbie	483		—	1648
1446	—		177	Stupinele-Brașovului	478		—	1637
1457	307		183	Bod	471		—	1624
1511	—		192	Feldioara	463		—	1610
1526	—		199	Măieruș	456		—	1554
1543	—		208	Apața	447		009	1539
1555	—		215	Ormeniș	439		—	1513
1609	—		220	Augustini	434		—	1500
1624	—		231	Racâșul de jos	423		—	1439
1635	—		237	Turzun	418		—	—
1654	530		245	Homorod Cohalm	410	2349	14 12	1850
1711	—		254	Cața	401		—	1346
1733	550		264	Bela	391	2319	1326	1916
1747	—		273	Archita	382		—	1306
1802	—		282	Mureni	372		—	1235
1816	—		289	sos. Hașfalău pl.	366		—	1215
1817	—			pl. sos.			—	1210
1828	—		294	Albaști (haltă)	361		—	1158
1836	603		299	sos. Sighișoara pl.	356	2219	1148	2113
1846	611			pl. sos.		2209	1126	2144
1905	—		309	Daneș	345		—	1107
1924	631		320	Elisabetopoi	334		—	1045
1935	—		328	Ațel	327		—	1028
1952	650		338	Mediaș	316		—	1008
2009	717		349	sos. Copșa Mică pl.	306	2102	947	2304
2014	727			pl. sos.		2047	929	2326
2029	—		359	Micăsasa	296		—	914
2041	—		367	Hușusău	287		—	859
2057	—		376	Câmpu Libertății	278		—	839
2103	811		379	sos. Blaj pl.	276	2013	831	057
2108	813			pl. sos.		2010	821	119
2117	—		384	Crăciunel	271		—	812
—	—		389	Cisteiu Român	266		—	802
2140	—		397	Podul Mureș	258		—	745
2146	840		400	sos. Teiuș pl.	255	1937	737	225
2220	852			pl. sos.		1926	646	242
2232	—		406	Gârbovenii de jos	248		—	636
2247	911		413	Aiud	242		1915	624
2259	—		419	Mirislău	235		—	601
2315	930		427	Viișu de sus	228		1910	556
2322	—		430	Vereșmart	225		—	547
2329	939		434	sos. Feldioara Razboieni pl.	221		1900	540
2349	954			pl. sos.			1852	511
002	—		439	Grindu	216		—	502
013	—		443	Hărasteș	212		—	452
025	1025		451	sos. Câmpie Turdei pl.	204		1827	435
039	1027			pl. sos.			1825	420
055	—		458	Cânepisti	196		—	408
108	—		466	Valea Florilor	189		—	354
125	—		474	Boj	181		—	338
136	—		479	Cojocna Tunel	176		—	325
148	—		475	Cojocna Cara	170		—	310
156	1111		490	sos. Apahida pl.	165		1725	300
201	1113			pl. sos.			1724	255
216	—		496	Someș Sat	159		—	243
229	1133		502	sos. Cluj pl.	153		1704	230
307	1200			pl. sos.			1638	119
—	—			Baciu (haltă)			—	—
318	—		507	Baciu Canton	148		—	111
336	—		514	Nădășel	141		—	057
354	—		522	Gârbău Clujului	132		—	037
—	—		528	Dorolț Gândăceni (h)	127		—	024
414	1315		530	Șoreceni (fabr. de gips)	125		1625	019
422	—		533	Șorecani (Comună)	122		—	008
433	—		536	Ieghina	119		—	2400
449	1418		542	Stâna	113		—	2347
511	1437		552	sos. Huedin pl.	103		1600	2321
515	1438			pl. sos.			1550	2318
529	—		560	Molosâg	94		—	2302
544	1450		567	Poieni	88		1540	2246
608	1500		574	Ciucea	81		1439	2220
619	—		580	Lacul Crișului	74		—	2146
628	—		585	Piatra Craiului	70		—	2135
652	1520		595	Bratca	60		1419	2109
706	—		601	Șunculus	54		—	2051
713	—		603	Peștera (haltă)	51		—	2043
726	1530		608	Vadu Crișului	47		1349	2030
735	—		613	Butan	42		—	2001
744	—		617	Aleșd (haltă)	37		—	1949
751	1535		620	Aleșd	35		1343	1942
804	—		623	Telechin	29		—	1925
815	1540		631	Tileagd	24		1329	1913
823	—		639	Săcădat	16		—	1855
839	—		645	Oșorheiu	10		—	1843
848	1545		651	sos. Oradea-M.-Venetia pl.	4		1257	1830
850	—			pl. sos			1255	1827
856	—		654	sos Oradea-Mare pl.			1250	1820

București--Timișoara

Aretarea trenurilor: Pers. No. 125 (1.2.3)	Lux. No. 0 (1.)	Mixt No. 525 (1. 2. 3. 4.)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor: Mixt No. 526 (1. 2. 3.4.)	Pers. No. 126 (1.2.3)	Lux No. 8 (1.)
805	855	2010	10	pl. București sos.	599	540	2000	2805
810	—	2028		sos. București pl.		522	1945	2251
822	—	2044		pl. Chitila sos.	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Ciocănești	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Ghergani	562	409	1606	2220
910	948	2212	42	Conțești	557	353	1856	—
920	957	2226		sos. Titu pl.	550	336	1845	2203
929	—	2256	49	pl. sos.		312	1830	2155
—	—	—		Canton 35 (haită)		—	—	—
944	—	2318	59	Mătăsaru	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Găești	529	226	1758	—
1016	—	001	79	Pietroàla	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Leordeni	512	144	1733	—
1040	1110	031	93	Călnești	506	127	1722	—
1052	1111	051	101	sos. Golești pl.	498	109	1710	—
1056	1125	106		pl. sos.		055	1700	—
1110	1132	126	109	sos. Pitești pl.	490	038	1646	2046
1150	—	208		pl. sos.		015	1618	2026
1209	1208	232	118	Pârvu	481	2356	1604	—
1231	1213	257	130	sos. Costești pl.	469	2325	1539	1951
1243	—	321		pl. sos.		2315	1526	1943
1313	—	351	146	Stolnici	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Corbu	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Potcovana	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176	Mierlești	423	2122	1346	—
1453	1417	544	190	sos. Slatina pl.	409	2048	1317	1750
1519	—	558		pl. sos.		2037	1307	1743
1535	1442	616	199	Ion Kalinderu	400	2016	1247	—
1548	1449	632		sos. Piatra Olt pl.	393	2001	1236	1714
1621	1505	720	206	pl. sos.		1931	1221	1600
1643	—	745	219	Balș	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Pelești	364	1829	1135	—
1726	—	848	242	Cârcea	357	1813	1123	—
1749	1548	903		sos. Craiova pl.	348	1741	1102	1558
1800	1602	933	251	pl. sos.		1703	1042	1542
1813	—	953	261	Işalnița	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Coțofeni	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280	Răcari	319	1556	957	—
1850	1644	1051		sos. Filași pl.	313	1540	945	1600
1900	1652	1103	286	pl. sos.		1516	931	1453
1916	—	1129	299	Butoești	300	1454	916	—
1932	—	1154	311	Strehaia	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Tămna	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Prunișor	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Balota	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356	Șimian	243	1153	739	1317
2113	1847	1439	364	sos. Turnu Sev. pl.	235	1129	720	1257
2144	1905	1515		pl. sos.		1059	649	1240
2158	—	1539	374	Gura Văii Mehedinți	225	1036	637	—
2212	1 92	1559	382	Vârciorova	217	1016	624	1218
2222	1937	1615	387	sos. Orșova pl.	212	955	612	1207
2237	1949	1640		pl. sos.		939	600	1157
2304	—	1710	398	Topleț	201	916	543	—
2326	2020	1741	406	Băile Herculane	139	842	529	1133
001	—	1820	410	Mehadia	189	821	506	—
019	—	1848	417	Iablanița	182	747	457	—
034	—	1909	424	Crușovăț	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Domașna Cornea	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Poarta	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Teregova	155	557	347	—
150	—	2108	440	Armeniș	150	534	329	—
214	—	2142	455	Slatina mică	144	518	306	—
225	—	2158	462	Vălișoara	137	434	252	—
258	2242	2302	468	Cârpa	131	418	241	—
335	2252	2345	477	sos. Caransebeș pl.	122	352	225	915
349	—	002	484	pl. sos.		322	150	905
402	—	021	492	Zăgujeni	115	304	136	—
409	—	029	495	Căvăranu	107	244	122	—
416	—	038	499	Sacul (haltă,	104	226	107	—
434	—	054	504	Jena (haltă)	100	217	058	—
503	—	106	510	Găvojdia	95	208	049	—
519	—	313	554	Tapla (haltă)	89	151	039	—
536	—	336	561	sos. Lugoj pl.	83	140	029	821
543	—	343	566	Costeiu Mare (haltă)	76	051	2341	816
552	—	349	569	Belint	70	040	2330	—
603	—	401	671	Chișătău (haltă)	67	030	2320	—
050				Topolovăț	59	015	2312	—
645	129	410	575	Șustra (haltă)	55	2353	2259	—
				Recaș	48	2339	2248	—
				Senia (haltă)	45	2328	2236	—
				Remetea Timișană	38	2315	2229	—
				Giroda (haltă)	33	2303	2219	—
				Zenta Nouă (haltă)	20	2256	2210	—
				Timișoara fabrică	28	2250	2203	—
				sos. Timișoara Gara pl.	24	2235	2157	—
				pl. Dom. Elena sos			2145	715

Brașov--Târgu Mureș--Feldioara Războieni

Pers. 191 (1.2.3)	Pers. 193 (1.2.3)	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Pers. 208 (1.2.3)	Pers. 194 (1.2.3)
800	1930		pl. Brașov sos.	342	1055	1701
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Preșner	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiș	322	1000	1615
859	2028	25	Ozun	318	950	1606
912	2041	30	Chileni	313	939	1557
920	2049	33	sos. Sfantul Gheorghe pl.	310	931	1550
935	2108		pl. sos.		915	1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1534
953	2127	42	Bodoc	300	900	1526
1005	2139	49	Mălnaș	294	847	1515
1013	2147	53	Mălnaș Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tușnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tușnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Verebiș	267	750	1424
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciucului	247	712	1346
1153	2325	104	sos. Madefalău pl.	239	659	1331
1205	2400		pl. sos.		644	1315
1211	006	106	Racoș	227	639	1310
1221	016	111	Mădărașu Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Câtra	226	621	1252
1237	031	118	Tomești	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureș Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voșlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	171	436	1056
1437	234	179	Galaș Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Topliță Română	158	411	1036
1509	306	194	Meșterea	149	352	1023
1519	315	199	Bănești	144	343	1010
1536	335	207	Poleți Ilva	136	330	949
1542	—	209	Salard	133	—	—
1600	358	220	Răstosnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măleruș	108	236	855
1646	442	241	Ieciu	101	203	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoaia	82	133	802
1745	538	265	Ghernesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Ierneiul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureș (orașul de sus)	63	053	729
1825	615	283	sos. Tg. Mureș pl.	60	045	717
1900	710		pl. sos.		026	709
1914	724	291	Nirăstău	51	013	657
1931	741	301	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	304	Ogra	39	2350	—
1946	755	307	Cipău	35	2340	629
1954	804	311	Iernuț	31	2332	621
2004	—	317	Cuci	25	2322	—
2011	820	320	Bogata de Mureș	22	2315	605
2017	826	323	sos. Ludoșul de Mureș pl.	19	2309	559
2022	828		pl. sos.		2307	557
2034	840	329	Ghețа	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	540
2100	906	342	sos. Feldioara Războieni pl.		2230	520

Teiuș-Arad

Accel. 13 (1.2)	Pers. 187 (1.2.3)	Mixt. 755 (1234)	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Mixt. 756 (1234)	Pers. 188 (1.2.3)	Accel. 14 (1.2)
750	830	2215		pl. Teiuș sos.	231	420	1825	2331
—	838	2226	4	Coșlariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815	904	2300	20	sos. Alba Iulia pl.	211	333	1750	2305
817	910	2304		pl. sos.		326	1740	2303
829	925	2323	30	sos. Vințul de jos pl.	201	308	1726	2251
831	930	2326	37	pl. sos.		300	1716	2249
—	942	2341		Tărtăria	194	245	1701	—
850	954	2355	45	sos. Jibot pl.	186	229	1649	2230
855	958	2357	51	pl. sos.		224	1644	2225
—	1011	012	57	Vaida	181	210	1632	—
—	1029	029	66	Orăștie	174	154	1617	—
—	1044	047		Turdăș	165	131	1538	—
934	1058	106	73	sos. Simeria pl.	158	110	1543	2145
944	1118	126	83	pl. sos.		042	1513	2134
958	1138	146	89	Deva	149	022	1456	2121
—	1150	201	93	Mintia	142	003	1440	—
—	1158	210	86	Vețăl	138	2354	1432	—
—	1205	217	102	Brănisca	135	2345	1425	—
—	1217	230		Bretea Mureșană	129	2332	1413	—
1031	1224	241	106	sos. Ilia pl.	125	2320	1405	2047
1036	1234	244	112	pl. sos.		2311	1355	2042
—	1244	256	116	Gurasada	119	2301	1346	—
—	1252	306	123	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1306	322	129	Burjuc	108	2236	1330	—
—	1317	336	136	Zam	103	2223	1315	—
—	1333	353	146	Ilteau	95	2201	1255	—
1135	1359	421	155	Săvârșin	85	2145	1240	1952
—	1417	439	164	Varadia	76	2115	1214	—
—	1431	457	171	Bătuța diviator	67	2056	1159	—
—	1445	512	176	Barzava	60	2039	1142	—
—	1454	523	180	Nadăș	55	2027	1131	—
—	1503	533	188	Conop	51	2017	1122	—
—	1516	542		Milova Odvos (diviator)	43	2001	1110	—
1239	1531	607	196	sos. Radna pl.	35	1942	1055	1842
1244	1543	619		pl. sos.		1930	1043	1836
—	1551	628	201	Baratca	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	Păuliș	28	1914	1030	—
—	1612	649	210	GHIOROC	22	1859	1018	—
—	1625	705	217	Ciciri (diviator)	14	1842	1005	—
—	1638	719	224	Glogovați	7	1828	954	—
1328	1650	735	231	sos. Arad pl.		1810	940	1752

Copșa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor: Pers. No. 214 (1.2.3)	Mixt No. 782 (1. 2. 3. 4.)	Pers. No. 216 (1.2.3)	Kilometri	Stațiuni	Kilometr.	Arătarea trenurile: Mixt No. 781 (1. 2. 3. 4.)	Pers. No. 213 (1.2.3)	Pers. No. 215 (1.2.3)
1000	1815	2030		pl. Copșa Mică sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Șelca Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneș	21	510	659	1720
1111		2141	33	sos. Ocna Sibiului pl.	13	—	642	1702
1112		2142		pl. (Băi) sos.		—	641	1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Șura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. Sibiu pl.	—	455	610	1630

Tipărit cu mașina rotativ Cărtea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

Anul II. No. 322 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Joi 15 Septembrie 1921

Infrăţi

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI:
LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI
şi
AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Spre noua ştiinţă

Din tot zbuciumul politic legat de raporturile internaţionale şi de costurile naţionale ale fiecărui stat de după războiu, se ridică ca o afirmaţie în fiecare zi tot mai puternică, că o ştiinţă naţională a guvernării va putea şi va trebui să se impună.

Deja omenirea, creer al pământului, considerată prin raport la massa planetii, ca celulele cerebrale prin raport la individ, începe să devină obiectul unei terapeutici definite şi precise. Ca şi simplele organisme, ştim că inteligenţa popoarelor a cunoscut periode de sănătate agitată (barbarie), altele de inervare exterioară (fanatism religios), a tele de activitate internă, meditativă, raţionantă (civilizaţie, ştiinţă, misticism), alte e de pletoră şi de mi t ire (decadenţă). Fiecare din aceste faze ale creşterii sau senilităţii naţiunilor, rămâne constatată de cât e toate documentele geologiei, legendelor, istoriei. E o banalitate s'o mai spunem, de oarece metaforele uzuale consacră modul acesta de a gândi de secole.

Minuţioasele învestigaţiuni ale sociologilor au ştiut să descopere cauzele depărtate ale acestor fenomene principa e. Clime'e şi configuraţia fizică a patriilor creiază după necesităţile vitale ale locului, caracterul rasei. Prin alteraţiuni succesive, obicelurile mai întâiu utilitare ajung tradiţionale, religioase, sau pur şi simple legale. Înlănţuirea constatării făcute prin cercetările ştiinţei acesteia ajun e să creieze o patologie a popoare or. Bolile copilăriei. tinereţii, vârstei mature şi senilităţii raselor sunt cunoscute cu exactitate. Se stabilesc diagnosticuri. Se compun leacuri. După marea de sânge a războaielor, după purgativul epidemiilor, urmează medicaţiuni mai paşnice.

Se concepe uşor că pentru a expune aceste diagnosticuri a trata bolile după temperamentele generaţiilor a uşura, sau a vindeca, cutare fost sau actual mili ar plin de bravură sau cutare avocat cu vorbărie ilustră va fi lipsit de i struciunea indispensabilă.

Până mai în timpul din urmă societăţile au câştigat intensitatea vigoarei lor prin credinţa în indivizi, eroi, şefi, conducători, în zei, sau în ele însuşi ca Roma. Ele s'au slăbit îndată ce simţul critic şi creşterea ştiinţei au suprimat această credinţă. Omul curagi s este o minte simplă. Înzestrat cu un exces de vanitate, el nu-şi închipuie cu sinceritate putinţa unei credinţe mai bune în stare să l doboare. El se repede la luptă, sigur că va învinge : legenda lui Achille scă'dat în apa Styxului şi devenit astfel invulnerabil dovedeşte bine această idee iniţială a omului curagios.

Simţul onoarei s'a manifestat mult mai târziu. Vulnerabilitatea călcâiului lui Achille a fost desigur o împrejurare prinsă de rapsozi mult timp după prima versiune.

In timpul primelor grupări, credinţa aceasta naivă în vigoarea imediată a braţului a trecut de la individ la oardă. In timpul social, trecând de'a oardă la mulţimi, ea a constituit valoarea armatelor, patriotismul, curajul eroic.

Dimpotrivă, civilizatul, pe care l'a instruit experien a istoriilor, literaturelor, dogmelor, nu mai posedă mândria aceasta naivă. Energia îl părăseşte fiindcă el nu mai crede în infailibilitatea puterii sale. Desigur e în stare să-şi sacrifice viaţa, pentru un ideal de convenienţe, dar sacraficiul acesta indică slăbiciunea consimţită şi acceptarea înfrângerii. Nu mai e curagiul epocilor eroice. Şi în curând dela individul de elită, convingerea aceasta trece la poporul întreg.

Azi intrăm într'o epocă de sedimentare a ideilor şi popoarelor; tentativele de armonizare, cu toate izbucnirile continue ale unor conflicte, ne arată posibilitatea unei potoliri sec lare. Aici intervine adevărata operă a sociologilor. Graţie terapeuticei lor vor putea fi îngrijite părţile încă bolnave ale omenirei, cu făgăduieli de vindecare.

Ceea ce va fi greu însă e a face ca mulţimile să accepte domnia inteligenţii, să părăsească încrederea pe care o acordă mediarităţii afirmată nu prin opere utile ci prin vorbărie şi prin clovnerie.

Din Sociologie se va naste o ştiinţă pe care intelectualii nouli generaţii o vor îndruma spre maturitate; şi în vreme ce ea se va desvolta inteligenţele se vor adapta teoriei el spre a o realiza cu eficacitate. *Dr.*

Evenimentele zilei

Recunoaşterea tratatului germano-american

Ziarele, în special „Le Petit Perisien“ desmint zvonul cum că Statele-Unite ar fi cerut, într'o notă oficială, Franiei şi celorlalte puteri aliate să recunoască tratatul semnat de cu când cu Germania. Nici o notă oficială n'a fost remisă şi nici un demers nu s'a făcut în sensul acesta la Quai d'Orsay de reprezentantul guvernului american la Paris.

O armata de infometăţi spre Moscova.

O armată de infomatăţi a pornit spre Moscova, devostând totul în calea ei Acaastă armată a atins Moscova.

„Izvestia“ anunţă că guvernul din Moscova nu va alimenta de cât 4 milioane de lucrători şi 2 milioane de funcţionari sovieţici. Restul populaţiunii se va hrăni „prin proprille sale mijloace.

Ofensivă culturală

După sfârşitul fericit al războiului nostru, s'au găsit în ţară conştiinţi luminate, a căror vorbă suna aşa: Numai războiul cu armele s'a terminat. D'abia acum, dela semnarea păcii, a 'ncepul organizarea culturală a neamului român, strâns însfârşit laolaltă. Dreptul de ţară mare şi de popor puternic nu ni-l poate susţine decât o adâncă şi generală cultură naţională.

Dar — O, veşnicul „dar“, care împiedică realizarea deplină a or'cărui gând bun! — vorba aceasta sună zadarnic în imensul pustiu al oficialităţii române S'au creiat, e adevărat, numeroase instituţii de „cultură a poporului“, ba chiar şi un minister al artelor, dar — iar „dar!“ — preocuparea de căpetenie pare să fi fost tot „căpătuirea“ amicilor şi partizanilor politici, adică, subt actualul regim, trista cărdăşie a co nteresaţilor în aceleaşi afaceri veroase pe spinarea statului.

Avem deci mai mulţi directori, generali mai toţi, şi mai numeroşi slujbaşi de ocazie, dar n,avem mai multe cărţi pentru popor, nici buni propagandişti culturali. Avem bursieri, cari studiază limba română ... la Viena şi Paris; avem înscrise în buget lefuri mari pentru profesori, dar — din nou acest supărător dar? — ele nu se plătesc; avem, însfârşit, publicaţii într'ţinute de guvern, cari „luminează“ mulţimele, lăudându-le pe binefăcători dela putere!

Poţi să mai spuni că aceştia fac totul numai pentru ei şi partidul lor? Doamne fereşte!

Iată încă că, pe măsură ce oficialitatea te indignează cu atâta dispreţ, pentru binele public şi cu atâta sfidare a blânzilor săpânitori, tot mai mult creşte admiraţia pentru înfiriparea şi la noi a unei viguroase iniţiative private, factor care a săvârşit minuni aiurea, în streinătate.

Am văzut astă-vară cum o mână de studenţi, cutreierând Ardealul, a putut învieră sta'ele cu frumoase şezători şi cum au pu'ut înfiinţa zeci de biblioteci populare; am văzut apoi cu ce căldură s'a pornit la lucru, la chemarea Principelui Carol, cu înfiinţarea a două aşezăminte de cultură pentru popor. Azistăm azi la deschiderea unor noi case de edilară, cari au înscris în programul lor răspândirea de cărţi bune la sate.

Acestea sunt fapte mai binefăcătoare decât toate legile uşuratice votate în ultimul timp cu o grabă, în care nu s'a ultat îmbogăţirea personală, ci doar ... interesul public.

Beneficiile de stat

Intr'un număr recent al ziarului nostru am arătat cât de superficial, de nedrept şi nelogic se procedează cu aruncul dărilor, care în lipsa unei idei conducătoare, a unui plan şi a unui sistem bine chibzuit, apasă în mod cu totul neproporţional asupra anumitor categorii de cetăţani, făptuindu-se astfel o nedreptate, care nu poate fi întru nimic justificată. Tot atât de superficială şi comodă ne pare şi acea dispoziţie o legii, care e menită să stabilească condiţiile, în cari se pot câştiga bene icille de stat, îndeosebi brevetele pentru monopoluri. Se spune simplu, că brevet pentru vânzare de tutun nu pot să primească decât invalizii ori văduvele de războiu.

Este foarte just şi echitabil ca statul să îngrijască de invalizii de războiu, este just ca ei să fie luaţi în considerare şi la acordarea brevetelor, dar credem că a re'erva acest drept numai pe seama invalizilor este iarăşi o mare nedreptate. Las că şi între învalizi sunt nenumărate categorii şi după ocupaţiunea lor şi după gravitatea mutilării lor, aşa încât nu e prudent nici din punctul de vedere al statului, nici al interesetor personale a invalidului, ca să li-se arete o singură cale de scăpare: tutungeria. Câţi nu şi-ar dori o aplicare mai uşoară în branşa lor, ceea-ce ar fi şi interesul statului, căci nu ar retrage dela o muncă productivă pe atâţia inşi, cari ar fi capabili să săvârşească încă munca, ce li s'a încredinţat. Indeosebi pentru intelectuali, câte astfel de posturi nu s'ar putea găsi: de administratori, inspectori etc. în nenumăratele ramuri de administraţie, putând astfel să-i înlocuiască pe cei de azi, cari cei mai mulţi s'au sustras dela cariera pentru care s'au calificat, pentru a'şi asigura o ocupaţiune mai uşoară şi mai rentabilă.

Dar şi din punct de vedere naţional dispoziţia legii nu prevede nici-o soluţiune. Se ştie, ca la noi toate beneficiile statului erau în mâni străine cu es hiderea complectă a Românilor. Care este raţiunea ca această stare de lucruri să se perpetuese şi sub stăpânirea românească? Pentru-ce nu s'ar putea enunţa principiul just şi echitabil ca toate naţionalităţile patriei să se împărtăşească în proporţia numerică de beneficiile statului şi să se şi procedeze în consecinţă?

Brevetele câştigate sub Unguri, cu eschiderea Românilor, pe lângă uzurparea unui drept, la care erau îndreptăţiţi să aspire şi Românii, nu pot fi luate în considerare căci ar fi să sancţionezi o nedreptate împotriva Românilor chiar, dar şi alfel toţi traficanţii rămaşi din timpul regimului maghiar şi-au făcut averi, încât nu mai sunt avizaţi la protecţia specială a statului român.

Cât priveşte apoi categoria acelora cari să poată fi împărtăşiţi de beneficiile statului, pentru-ce nu s'ar extinde şi asupra nenumăraţilor martiri ai cauzei româneşti, cari au suferit temniţi, şi-au jertfit avutul şi odihna şi expuşi în continuu prigonirilor ungureşti nu şi-au putut crea o stare care să le asigure existenţa? Pentru ce ar fi excluse văduvele acelor luptători naţionali, cari şi-au expiat mucenicia pentru neam în temniţi, în spitale, ori în casa de nebuni?

Credem că un amendament în acest sens la legea brevetelor se impune de urgenţă, căci este şi drept, şi uman, şi patriotic, să îmbrăţişem pe cei ce au adus jertfe pentru noi. Şi să nu se uite, că aceste jertfe au fost aduse de bună voie şi în deplină conştienţă! *A. C.*

Înţelegerea germano-bavareză

Tratativele între guvernul german şi delegaţii bavarezi au ajuns înfine la un bun rezultat. Cancelarul Wirth a propus Bavariei, ca în schimbul unor anumite concesiuni, starea de asediu care fiin a încă în Bavaria, să fie ridicată. Se ştie că în Bavaria puterea este deţinută de pangermanişti, cari au oferit azil tuturor agi atorilor monarhişti.

La Rosenheim, în sudul Bavariei, a avut loc acea faimoasă întrevedere între ex-regele bavarez, principele moştenitor Rupprecht, Helfferich, Ludendorff şi Mackensen, care avea drept scop organizarea unui complot, prin care să îndepărteze actualul regim republican şi democratic. Intărit prin trecerea partidului popular, în frunte cu Stressemann, de partea constituţiei şi republicei, Wirth ar fi putut să ia o at tudine mai imperativă faţă de Bavaria, care nu consimţea întru nimic să se supue dispoziţiilor cabinetului german, privitoare la dezarmare şi înlăturarea din funcţiile publice a agenţilor monarhişti.

Totuşi, cancelarul, a încercat o înţelegere pe căle pacinică spre a nu întinde coarda, atât timp cât lucrurile se puteau aranja şi prin mijloace mai puţin radicale. Intr'adevăr, cutoatecă delegaţii bavarezi nu sunt împuterniciţi să ia hotărâri proprii, au acceptat principial toate propunerile cancelarului, plecând la München, spre a le supune aprobării guvernului lor. Dar fiind că la tratative au luat parte afară de trei delegaţi ai guvernului bavarez şi conducătorii partidelor coaliţionate ale parlamentului bavarez, este aproape sigur că cabinetul bavarez va fi de acord cu delegaţii săi, primind astfel propunerile guvernului din Berlin.

Compromisul prin care se va ajunge la o înţelegere între München şi Berlin nu va pune definitiv capăt animozităţilor şi

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

divergențelor de vederi și sentimente ce despart Bavaria de Imperiu. In orice caz concură însă la liniștirea situației, pentru care cancelarul Wirth a procedat cu toată rigoarea și energia, fiind hotărât ca și pe viitor să nu ocolească nici mijloacele extreme, atunci când așezământul actual republican, care singur poate asigura existența unei Germanii pacinice și leale, bună platnică și purătoare de progres, va fi periclitat.

Adunarea generală a despărțământului Hida al „Astrei"

Despărțământul Hida al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român și-a ținut adunarea generală în comuna Hida la 28 August a. c. sub prezidența d-lui consilier dr. Simion Tămaș fost prefect al județului Cojocna.

In cuvântul său de deschidere d-l președinte arată importanța și rolul pe care l-a avut Asoc. în viața noastră culturală sub stăpânirea străină. Face asemănare între adunările obicinuite cari se țin astăzi la noi, clasându-le în adunări culturale.

Scoate la iveală rolul adunărilor culturale cari trebuesc să ne preocupe mai mult ca ori când, având în vedere că în cultură rezidă puterea și trăinicia unui popor. După alte multe sfaturi și povețe folositoare date poporului adunat în număr destul de mare, declară adunarea generală deschisă.

A urmat cetirea rapoartelor secretarului, a cassierului și bibliotecarului despărțământului.

Secretarul despărțământului Petru Bura constată, că dela ultima sa adunare generală ținută în 19 Iulie 1914, comitetul nu a putut desvolta nici o activitate, deoarece îndată după această adunare a început războiul mondial, în care timp ori ce întrunire era interzisă. Pe de o parte după unire, activitatea despărțământului a stagnat din cauza morții președintelui despărțământului Hida regretatul protopop Pavel Roșca, iar pe de altă parte dintre membrii comitetului unii au părăsit teritoriul despărțământului; orice colaborare a fost cu neputință, în consecință roagă adunarea să se constituiască din nou având a-și alege un nou director și un nou comitet care să poată începe o nouă societate.

Din raportul cassierului Ioan Ferec și a bibliotecarului Ioan Ștefan, se constată, că din cauza situației anormale orice activitate a stagnat.

Un punct mai interesant în programul adunării a fost tălmăcirea reformei agrare de către învățătorul Vasile Hossu din Hida. Această discuție a avut un deosebit efect asupra poporului adunat din satele învecinate.

Neîncrederea manifestată de popor în posibilitatea împărțirei pământului în urma lămuririlor, date a fost complect înlăturată.

Mulți oameni din poporul adunat cereau lămuriri la cari în mare parte a răspuns și d-l dr. Tămaș. Ideia de-a se pune cu astfel de ocazii în programele adunărilor despărțămintelor explicarea agrare pare a fi foarte bine venită. Învățătorul Vasile Hossu s'a achitat cu multă pricepere de rolul ce i-s'a încredințat.

Având în vedere că vechiul comitet și-a depus mandatul, s'a ales un nou comitet: Director dl dr N. Cristea, primpretor în Hida, secretar Vasile Hossu, casier Ivan Ferec și bibliotecar Leontin Ferec, toți învățători din Hida. Membrii în comitet Iuliu Cehiffa preot în Hida, I. Borbely pretor în Hida, Vasile Dumitraș înv. și I. Tămașan proprietar din Sânmihaiu.

După cum întrecut acest despărțământ sub conducerea înțeleaptă ani de-a rândul, a d-lui dr. S. Tămaș care în era ungurească a fost sufletul și inițiatorul mișcărei culturale, care în anul 1914, sub conducerea protopopului Pavel Roșca a desvoltat o activitate foarte remarcabilă, va desvolta și în viitor sub conducerea inimosului primpretor d-l N. Cristea tot o activitate rodnică pe terenul cultural a poporului de pe valea Almașului.

De remarcat este faptul că cu ocasiunea acestei adunări sau înscris vre-o 7—8 membrii pe viață și mai mulți membrii ordinari și ajutori.

La sfârșit d-l dr. S. Tămaș prin o cuvântare în care dă unele sfaturi poporului adunat, declară adunarea de închisă.

D-l dr. N. Cristea după acestea mulțumește adunării pentru încrederea acordată alegându-l de director al despărțământului rugând să i-se dea tot sprijinul promițând că își va depune toată energia de care dispune ca acest despărțământ să ajungă unul dintre cele mai active despărțăminte din Ardeal.

După adunare, tinerețul din Balca și Hida, sub conducerea învățătorului Leontin Ferec, a jucat în piața din Hida mai multe jocuri naționale, cari au plăcut poporului.

Seara la 8 ore s'a început o frumoasă petrecere care a ținut până în zorii zilei.

Ceeace am putut constata cu ocaziunea acestei adunări este faptul că poporul nostru atât de ascultător și loial s'a schimbat cu totul. Mi s'a părut ca și când acestor popor atât de sincer, limpede și cumpătat în concepțiile lui despre viață, nu ar mai avea acea încredere oarbă în conducătorii lui, începe a nu prețui mult vorbele spuse de persoane influente în genere. Prea multele promisiuni ce i-s'a făcut în acești doi din urmă ani în toate privințele l-au adus într'un fel de confuzie, i-au tulburat echilibrul sufletesc. Nu mai poate deosebi prietenul de dușman. Privește cu un fel de neîncredere pe oricine se apropie de el.

Mentalitatea aceasta nouă, ca să-i zicem așa trebuește schimbată în timpul cel mai scurt, până când nu vor apuca a se apropia de el oameni cari vor ști exploata slăbiciunea sa. Acest lucru va putea fi ajuns numai prin școală și educație. Preocuparea de căpetenie a noastră să fie ridicarea culturală a acestui popor în mâna căruia rezidă soarta acestei țări. Trebue să-i dăm încă din școală și o cultură generală, iubirea de neam, patrie și tron.

Cu aceste virtuți, poporut nostru, având o cultură generală temeinică și sănătoasă, România Mare va avea o temelie solidă pe care nici un dușman nu va fi în stare să i-o surpe. *b—a.*

ECOURI

Un roman francez remarcabil

Fiul marelui poet Edmond Rostand, Maurice, el însuși un scriitor de talent, a publicat de curând un frumos roman intitulat „Le Pilori". Noua sa operă face parte din curentul umanitarist, în care pot fi trecute o serie întreagă de lucrări apărute în Franța după război.

E vorba de Christian de Venoge, fiul unui sculptor celebru a cărui genialitate îl duce în nebunie. Muma lui Christian conștientă de mizeriile ce l-ar aștepta în viață, ar vrea să-și ucidă copilul în pântece, dar un vis, o face să prevadă că va avea un fiu cu o uriașă menire în viață deși la urmă va fi ucis de oameni. In cuvântul Christian să nu uităm că există Christ. Își trăește viața în prada unor frământări sufletești grozave. Nu știe ce să creadă, nimeni nui poate explica taina vieții, taina morții și existența lui Dumnezeu. Insurat și cu copii el scrie un roman anarhist care îl face odios în societate. E gata să fie închis. Lipsește un pas, ca să-i ia copiii. Fuge, dar după câtăva vreme revine în orașul său unde e recunoscut de cetățeni și ucis cu pietre într'un început de revoluție. De-abea după câtva timp i-se recunoaște dreptatea și i-se ridică o statue.

Umanitarism în literatură

Cunoscutul scriitor Romain Rolland, autorul romanului Jean Christophe și al cărții pacifiste „De-asupra învălmășelii" a publicat o nouă operă cu titul "Pierre et Luce".

Acțiunea se petrece în vremea războiului și e în legătură cu el. Se subliniază din nou tema că războiul aduce numai ruini pretutindeni, chiar într'o ofenzivă idilă. Subiectul e următorul:

In al patrulea an de război, Pierre întors de pe front, găsește în metropolitan pe Luce. El o soarbe cu ochii; dânsa nici nu-l bagă de seamă. E pe vremea bombardamentului Parisului. O bombă cade tocmai în dreptul lor. In învălmășeala ce se produce, se apropie, el o ia de mână, ea se lasă ca și cum instinctul ar povățui-o să se sprijine pe cineva. De-aici începe romanul de dragoste care se termină în biserica Saint-Gervais la 1918, în ziua când o altă bombă dărâmă o parte din biserică cu un stâlp ce se prăbușește de-asupra lor.

Biblioteca ambulantă franceză

„Neamul Românesc" anunță:

„Sub auspiciile societății franceze „Vie universitaire" s'a constituit un comitet cu organizarea unei biblioteci circulante, rezervată profesorilor universitari și studenților din Italia, România, Polonia, Ceho-Slovacia și Jugoslavia. Această bibliotecă ambulantă conține toate lucrările științifice cele mai recente, necesare universitarilor și care vor fi trimese gratuit tuturor universităților din celelalte țări menționate mai sus, sub formă de împrumut.

Dispoziția luată de societatea „Vie Universitaire" din Paris e excelentă și trimiterea de cărți științifice universităților noastre va aduce un real serviciu profesorilor și studenților noștri cât și culturii franceze.

Cu prețurile fantastice de astăzi, nici profesorii nici studenții nu-și pot procura cărțile științifice franceze".

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

ION C. BRATIANU

Conferință ținută la Ateneul Român din București, cu prilejul Centenarului, de către Horia Furtună.

II.

Acesta primi de'a Brătianu un memoriu asupra românilor, în care se preciza întinderea teritoriilor locuite de Români între Tisa, Nistru, Dunăre și Marea-Neagră, caracterul rasei noastre și menirea ce-o avem în civilizația Orientului.

Brătianu făcu să mai apară nenumărate memorii, broșuri și nu încetă un singur moment propaganda și activitatea publicistică.

Profetizând unitatea națională și chemând energiile la luptă iată ce scria el în 1853, în „Republica Română":

„Frații mei, pregătiți-vă pentru ora cea mare și sfântă, căci nu este departe. Orice preocupațiune afară din această idee, este peire. Nu primiți, nu faceți nici o învoială pentru orice altă condițiune ar voi să vă facă, afară din aceea a unei Românii libere, una și nedespărțită. Un singur minut măcar nu vă învoiți cu vrăjmașul. Nu credeți că naționalitatea se poate desvolta sub suflare străină. Către voi, mai cu seamă frații mei Români, de sub Austria, îndreptez aceste din urmă cuvinte; sunt încă între voi oameni care, unii rătăciți și alții orbiți de interesele lor personale, fără a avea conștiință de rătăcirea lor, vă îndeamnă a suferi dominarea străină, sub cuvânt că astfel străinul adormind în nepăsarea lui, să vă lase puțină răsuflare, pe care s'o întrebuințați la desvoltarea naționalității noastre. Sfat otrăvitor, tactică de pieire pentru toți câți a urmat-o. Nu, fraților, făcând pe mortul, nu vom reînvia naționalitatea noastră. Adevărul n'a fost nici odată slujit de amăgire și minciună. Crucificarea și chinurile deteră lumea sub domnia creștinismului. Și apoi cum oare voi, oamenii dreptății, veți izbuti a înșela pe cei cari sunt amăgirea și prefăcătoria? Austria și Rusia nu ne vor da pace decât când piatra mormântală va închide groapa ce visează ele pentru toate naționalitățile și pentru a noastră mai cu osebire. Crezând și afirmându-vă pe toată ziua înaintea voastră și a lumei întregi, astfel numai veți putea ajunge a da națiunii române un trup și un suflet din ce în ce mai mare, din ce în ce mai tare. Intoarceți-vă dar privirea, putințele, aspirațiunile către frații voștri din celelalte părți ale mumei comune care se numește România. Un singur simțământ numai vă este ertat a avea pentru Austria și Rusia: ură și vrăjmășie. Respingeți tot ce vă vine dela ele, ca o cursă vicleană, că o otravă de moarte, care abea vă veți atinge și trupul tot se va învenina. Inimarea simțămintelor voastre, lupta eroică contra stăpânitorilor, chiar de-ar fi fără o izbândă a zilei, va fi cu mult mai folositoare naționalității noastre și omenirii decât concesiunile cele mai largi ale Austriei și toate favorurile Rusiei dobândite prin amăgire, adică cu scăderea moralității individuale și naționale. Suntem un popor tânăr și fecior, și prin urmare, cu totul eroic; este pasul cel dintâiu ce facem în această carieră nouă ce omenirea și-a deschis la 1848. Voi, toți frații mei, dela Tisa până la Marea-Neagră, dela Dunăre la Nistru, zi și noapte aduceți-vă aminte că izbăvirea fiecăruia dintre noi este numai în izbăvirea a 10 milioane de frați ai noștri în trup și în suflet. Aduceți-vă aminte că sufletul României nu se poate manifesta decât în unitatea națională; că pe cât vom fi întruchiați în bucăți, locul națiunii noastre va fi gol în hora cea mare a omenirii și omenirea va suferi și noi vom suferi mai tare".

Viziunealui clară și simțul lui politic pătrunzător, l'au făcut, încă din 1855, să vadă care era singura soluție a chestiunei Orientului. Pe când conflictele de interese și diletadtismul în politica externă au încercat până azi toate îndrăznelile, toate soluțiile și toate compromisurile în problema Orientală, — Brătianu proclamă acum șaptezeci de ani principiul naționalităților, în Memorul său asupra Austriei:

„De om vrea ori de n'om vrea, de e ușoară ori grea, — dacă dorim serios independența Europei, reconstruirea Orientului pe bazele naționalităților, este singura soluție a acestei chestiuni... ea este asemenea o condițiie sine qua non ca el să se poată civiliza".

Activitatea politică a emigraților, și în special a lui Brătianu, a avut o influență decisivă asupra Tratatului din Paris din 1856, care ne dădea garanții, un început de neatârnare, revizuirea legilor și armata națională.

Ion Brătianu se intoarse în 1857 în țară și începe, împreună cu ceilalți exilați, lupta electorală pentru alegerile în divanul adhoc, care, după tratatul din Paris, trebuia să hotărască asupra dorințelor poporului în ceeace privește organizarea țărei. Brătianu cu partidul național, însă fără să discute organizarea dinăuntru a țării, face ca adunarea să aclame următoarele patru puncte: Autonomia, Unirea, Prințul străin și Guvernul constituțional reprezentativ.

La a doua adunare chemată în 1859 să aleagă pe Domnitor, în Muntenia, pe când mulți se certau pentru Domnie, Brătianu, prin energia lui, prin îndrăzneala și patriotismul lui, — sprijinit de popor și înțelegându-se cu comandantul trupelor, colonelul Vlădoianu, face ca unanimitatea adunării să aleagă pe Domnul Moldovei, Alexandru Cuza.

In timpul domniei acestuia, Brătianu își continuă activitatea politică scriind la „Românul" și luând parte activă la dezbaterile legilor în Cameră. La proectul de lege agrară a lui Kogălniceanu, el răspunse în Cameră printr'un contra proect,

Cronica politică

Leul 12 Centime. — Cu fiecare zi, ruina valutei noastre se apropie de faliment. Ultima cotă sosită de la bursa din Paris, indică leul ca fiind scăzut la 12 centime, ceia ce înseamnă că în 12 zile de azi înainte, dacă leul şi va păstra aceiaşi iuţeală în scădere, România va fi ştearsă de pe piaţa lumei ca valoare economică şi financiară. Şi doar suntem nu numai o ţară victorioasă, ci şi o ţară în care victoria era unită cu cele mai strălucite posibilităţi de refacere şi prosperitate economică. O serioasă şi destoinică guvernare, şi în trei ani câţi au trecut de la războiu, România ar fi putut ajunge cea mai bogată şi mai fericită dintre ţări. Nimic nu ne lipsia pentru ca victorioşi în războiu, să fim victorioşi şi în opera de refacere economică. Dar peste durerile mari ale războiului am lăsat să se desvoalte o politică de nebuni şi resultatele le culegem astăzi sub forma crudă a dezastrului economic şi financiar. Când leul unei ţări bogate ca România a ajuns să fie bătaia de joc a bursei din Paris, aceasta înseamnă că în mijlocul belşugului n'am ştiut să avem şi o bună gospodărie. Ne trebue o guvernare în care să găsim adunată ştiinţa, capacitatea şi experienţa politică, şi în loc de aceasta am lăsat la cârma ţării, ieri, incapacitatea ţărănistă, iar, astăzi, desfrâul averescan.

Şi cum am putea arăta mai bine consecinţele guvernării de până acum de cât scriind pur şi simplu aceste trei cuvinte : Leul 12 centime? In ele e cuprinsă şi nepriceperea şi imoralitatea şi incoştienţa „oamenilor noui".

Cărţi de şcoală

de curs primar urban şi rural şi de cursul secundar
COMPLECT ASORTIMENT LA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ" S. A.

BUCUREŞTI

3. Bul. Academiei, „Cartea Românească",
62-64. Calea Moşilor, (fost Librăria Sfetea)
68. Calea Victoriei, (fost Librăria Sfetea)
12. Strada Selari, (fost Librăria Ionniţiu)

1057

SUCURSALE: CLUJ, Piaţa Unirei No. 7, Librăria „Cosinzeana". TIMIŞOARA, Str. Ţepeş-Vodă 2, „Cartea Românească". DICIO-SÂNMĂRTIN, Librăria Cartea Românească.

D-nii Profesori, Profesoare, Institutori, Institutoare, Învăţători şi învăţătoare să binevoiască a cere cataloagele de cărţi şcolare, pedagogice şi literare cari se trimet franco.

Patriotismul săsesc

Duminecă 11 Septembrie, a. c. Saşii din Ardeal au serbat aniversarea de 200 ani dela moartea baronului Samuil Bruckenthal întemeietorul muzeului naţional săsesc din Sibiu.

Sub auspiciile bisericei evanghelice s'au organizat în toate satele săseşti serbări mari, cu o colectă de 20 Lei de fiecare familie şi de 100 Lei pentru un „Album" artistic, în care fiecare îşi poate scrie naţionalul.

Cu acest prilej învăţătorul din Agnita Iosif Lebrer a scris o poezie intitulată „Dela vorbe la fapte" în care poetaşul jupân spune:

„Părinţii noştri au murit
„Străinii ţara au cucerit
„Cu vicleşug afurisit
„In rândurile noastre s'au făcut rupturi
„Cine ne vor fi Domnitori?
„Inima se frânge de dureri!

Iar în pasagiul următor provoacă pe Saşi la luptă, ca să pună capăt mizeriei, chinurilor şi torturilor şi să se aprindă flacări din sat în sat, cari să smulgă poporul din letargie, la fapte. Frumos!! Unde e procurorul? Ce politică de duplicitate urmează Saşii?

Sub era ungurească, în parlament votau cu guvernul pentru bani, iar în jos agitau contra tot ce era unguresc!

Urâtă şcoală, urâte caractere.

VITICULTOR
ADMINISTRATOR

Serios, absolvent al une şcoli de viticultură, cu bune referinţe şi certificate de serviciu la preferinţă căsătorit, se caută pentru vie (7 Ha) şi moşie

in MOLDOVA

Condiţiile se vor comunica Dlui I. C. ATANASIU alleea Carmen-Sylva, BUCUREŞTI
1068

Cetiţi „Infraţirea"

Scrisoare deschisă D-lui N. Iorga

Primim spre publicare, următoarea scrisoare deschisă adresată d-lui Nicolae Iorga :

Stimate domnule profesor !

Cu primele cuvinte ţin se vă asigur că sunt unul dintre acia cari Vă simează ca pe un mare Român şi mare învăţat al Neamului.

Noi Ardelenii cunoaştem până la un punct în reaga d-voastră activitate positivă, dar vă cunoaştem şi activitatea negativă pe tărâm politic, prin acea patronare a: „Corului sălbatic" Parlamentar, datorită spiritului d-voastră extrem de viol şi de mobil.

Vitregia sorţii ne-a deprins pe noi la o mai mare stabilitate, atât în bine, cât şi în rău şi fluctuaţiunile între ură şi iubire la noi e mai lentă şi între timp ne putem face convingerile dacă trebue să urăm sau să iubim.

Aceste două manifestaţiuni în sufletul ardelean să desvoaltă cu o egală intensitate şi când sentimeetul urei ne este sugerat de a tcineva decât de propriele noastre convingeri, ne lasă doar impresia povestitoare în viitor.

Că noi Ardelenii azi am ură este foarte adevărat, numai că ura noastră nu să îndreaptă într'o singură direcţie, ci în toate direcţiunile de unde ne-a venit umilinţa încă necunoscută, şi robirea economică.

Tăranul ardelean a ajuns aproape la sapă de lemn, dreptatea şi egalitatea în faţa legilor până la noi încă nu a ajuns, o bună parte din inteligenţa ardeleană în loc să-şi numere faptele bune numără *milioanele* câştigate cum D-Voastră prea binea bine ştiţi, şi ştie toată lumea.

Mantia protectoară acoperă cele mai mari nelegiuiri, sau imoralităţi, şi credinţa noastră tare de altădată, că neamul acesta are numai virtuţi, este zdruncinată.

Azi urâm pe toţi acei ce ar putea, să se opună procesului de descompunere, dar nu o fac şi ne lasă la discreţia capriciilor unor temperamente criminale.

Tendinţele de cuceriri politice — dacă pleacă dela oameni, sau grupuri de oameni, încercaţi în materie şi cu *garanţii din trecut* — nu numai că nu ne supoartă, dar le aşteaptăm cu dorul cu care am aşteptat dorobanţul român, pentru ca se rupă lanţul robiei milenare.

De la alungarea duşmanului corupitor, şi până în prezent am avut atâtea triste constatări în cât azi, unii vedem, alţii simţim drumul adevăratei mântuiri.

Adevărata stare din Ardeal, nu se poate cunoaşte din Bucureşti nici din informaţiile acelor, pe cari situaţia haotică de după războiu l-a trimes acolo, şi mai puţin încă din comunicatele oficiale ale atâtor excelenţe de cari ne îngrozim.

Glasul conştiinţei a fiecărui Ardelean strigă azi: *„Ajunge!"*

Experienţele de guvernământ coastă prea mult, şi sfârşesc, fiecare în parte, prin a ne face dovada deplină că mântuirea o vom avea tot de la aceia, cari şi-au luat răspunderea războiului de neatârnare.

Ziarul „Infrăţirea" din Cluj, departe de a semăna — duşmănia, sau porniri nenorocite, este pentru noi ardelenii „Monitorul cuviinţei", şi unicul cotidian de pe aceste locuri în jurul căruia să strâng toate sufletele române ţi încă — neînstrăinate.

Veniţi în Ardeal, în satele şi oraşele noastre, şi ascultaţi poporul, care are simţul realităţii, şi când acest popor strigă:

„Să vie domnul Brătianu!"

înseamnă că răbdarea a ajuns la capăt, şi că mântuirea noastră nu o vedem în *ură*, ci în *iubire* şi în încrederea faţă de acela, care în toate momentele grele a fost la înălţimea datoriei pentru neam şi ţară, şi ne va salva oricâtă isteţime ieftină — i s'ar pune în cale.

Cluj, la 12 Septembrie 1921.
Cu profund respect

Farmacist
M. Şomlea.

In curând „Tânţarul"

spunând că această lege „va trebui cât mai neamânat să se promulge şi să se pue în lucrare." Ceeace-l despărţea de Kogălniceanu nu erau soluţionările date, ci faptul că din această reformă guvernul făcea un instrument de cezarism.

Dezvoltarea neamului nu putea fi asigurată decât sub un regim de libertăţi constituţionale şi de moralitate administrativă. Regimul personal şi clica de oameni de afaceri ce înconjurau pe Domnitor compromiteau organizarea interioară a ţărei. Pe de altă parte dorinţa de a pune capăt certurilor pentru domnie făcu pe Brătianu şi pe toţi oamenii politici mai de seamă ai acelor vremuri ca să se hotărască să răstoarne pe Cuza şi să aducă un Principe străin.

Plecând în Franţa şi în Germania, prin relaţiile sale cu Napoleon al III-lea şi cu familiile din jurul lui, Brătianu obţinu încuviinţarea ascunsă a împăratului împotriva protocoalelor conferinţelor din Paris şi aduse în 1866, ca Domnitor pe Carol de Hohenzollern.

După ce fu de câteva ori ministru de interne, finanţe şi războiu şi de fapt conducătorul guvernului timp de doi ani, vreme în care începu opera de organizare a oştirii, a finanţelor şi a administraţiei, Brătianu fu silit să se retragă dela guvern sub ameninţările Austriei care-l acuza de mişcări iredentiste în Transilvania şi în faţa campaniei alianţei israelite care-i aducea cele mai nedrepte acuzaţii de persecuţiuni şi progromuri. Brătianu rămase în opoziţie până la 1876 când, aşa zisa Coaliţie dela Maiar Paşa, care voia să pue ordine în viaţa politică, răsturnă guvernul Catargi şi aduse guvernul prezidat de Manolache Costache. După două luni rezultatul alegerilor dădu lui Brătianu preşedenţia consiliului şi finanţele.

Aci începe perioada de 12 ani de guvernământ a lui Brătianu, în care se făcu declararea războiului la 30 Aprilie, declararea Independenţei la 10 Mai 1877, proclamarea Regatului la 10 Mai 1881, revizuirea Constituţiei pentru lărgirea dreptului de vot în 1884, şi care prin nenumărate legi a pus temeliile economice şi politice ale României moderne.

Sufletul şi opera lui Brătianu fac parte din evoluţia vieţii noastre politice, nu numai fiindcă au condiţionat evenimentele ireversibile care s'au înscris în istorie şi ne-au mărit suma de bunuri materiale şi sufleteşti, ci şi fiindcă îndrumează problemele politice şi economice ce ni se pun şi astă i.

In marea lui activitate parlamentară, Brătianu îşi spune cuvântul asupra tuturor propunerilor de lege, formulând principiile, situând chestiunile sau arătând mijloacele de realizare.

Spre a-i pricepe inima şi orientările, să ascultăm câteva din cuvintele lui care vibrează încă şi astăzi de viaţă, lumină şi adevăr.

Brătianu s'a ocupat mult de chestiunile financiare insistând asupra întrebuinţării cu folos ai banilor publici :

„Am zis de o mie de ori în această Cameră, spunea el (11 Februarie 1963), ca de se plăteşte o pară fără folos pentru ţară, pentru contribuitori, este, o para acuncată, dilapidată, şi din contra, de vom plăti sute de milioane întrebuinţate în lucrări reproducătoare, folositoare pentru ţară, toată ţara se va simţi mulţumită, căci folosul indirect ne vine iarăş nouă şi încă de multe ori cu dobândă".

Iar altădată (1 Iunie 1883), vorbind de necesitatea unui budget real cu cheltueli bine cumpănite :

„ In totdeauna am manifestat opiniunea că numai când budgetele se fac dimpreună cu comisia budgetară şi din vreme, atunci se poate zice că un budget este bine pregătit, că prin urmare ar trebui ca comisia budgetară să lucreze şi între sesiuni... De aceea d-lor eu v'aşi ruga să numiţi comisia budgetară ca împreună cu guvernul să studieze fiecare minister în special, pentru ca comisia budgetară să-şi poată da seama de tot mecanismul nostru financiar, de toate serveciile, să vadă care sunt indispensabile, care sunt de prisos şi atunci să vedem şi Guvern şi Cameră ce e de făcut şi să venim înaintea ţării cu fruntea sus să-i spunem că am făcut un budget dându-ne seamă de dânsul.

D-lor, ştiţi că până acum şi resursele noastre şi trebuinţele noastre au fost puţine ; dar idealul nostru, atât în viaţa individuală cât şi publică creşte pe toată ziua şi aceasta cu drept cuvânt căci în altfel Ţara ar sta pe loc dacă n'am avea totdeauna un ideal mai perfect : şi prin urmare şi trebuinţele noastre de toate zilele cresc. Cu toate acestea, dacă cheltueli e nostre nu vor fi bine cumpănite şi nu vom şti să facem economii acolo unde putem să facem şi să dăm prisosul acolo unde nu mai putem şi numai trebue să facem economie, atunci se poate zice că un budget este bine pregătit, că prin urmare ar trebui ca comisia budgetară să lucreze şi între sesiuni... De aceea d-lor eu v'aşi ruga să numiţi comisia budgetară ca împreună cu guvernul să studieze fiecare minister în special, pentru ca comisia budgetară să-şi poată da seama de tot mecanismul nostru financiar, de toate serveciile, să vadă care sunt indispensabile, care sunt de prisos şi atunci să vedem şi Guvern şi Cameră ce e de făcut şi să venim înaintea ţării cu fruntea sus să-i spunem că am făcut un budget dându-ne seamă de dânsul.

D-lor, ştiţi că până acum şi resursele noastre şi trebuinţele noastre au fost puţine ; dar idealul nostru, atât în viaţa individuală cât şi publică creşte pe toată ziua şi aceasta cu drept cuvânt căci în altfel Ţara ar sta pe loc dacă n'am avea totdeauna un ideal mai perfect : şi prin urmare şi trebuinţele noastre de toate zilele cresc. Cu toate acestea, dacă cheltueli e nostre nu vor fi bine cumpănite şi nu vom şti să facem economii acolo unde putem să facem şi să dăm prisosul acolo unde nu mai putem şi numai trebue să facem economie, atunci vom fi nevoiţi să intrăm iarăş pe drumul împrumuturilor sau al impozitelor".

Imparţial şi obiectiv având în vedere numai dreptatea şi interesul general el spunea (15, Februarie 1883) : „ar fi o lăşitate dacă noi majoritatea şi guvernul am veni să jignim interesele Statului făcând cheltueli care ar cădea apoi în sarcina contribuabililor, numai şi numai ca să ne păstrăm popularitatea într'un corp oarecare".

Odata (17 Februarie 1883) pe când se discuta legea cumulului deputatul Fărcăşanu spusese, că e bine ca să mănânce câţi mai mulţi pâine din budget.

Brătianu răspunse : „Eu aş căuta să împuţinez funcţiunile cât se poate mai mult, prin urmare nu caut să creez funcţiuni ca să mănânce mai mulţi pâine; pânea să o mănânce pe celelalte tărâmuri ale activităţii sociale, fiindcă numai aşa vom ajunge să nu mai lăsăm acele ramuri în mâinile străinilor, căci dăcă vom căuta să îndreptăm toată activitatea noastră numai spre funcţiuni şi lăsăm comerţul, industria şi agricultura în mâna străinilor, vom ajunge în curând să fim cărători de apă ai acelor străini".

Iar altă dată (12 Ianuarie 1884) definind care e politica practică în materie financiară.

INFORMAȚII

Politice

Joi se va întoarce în localitate D-l ministru Groza și D-l Mihali care se găsesc în prezent la Sighetul Marmației.

■

Comerciale

Toți comercianții cari au făcut cumpărături de cereale înainte de 17 Aug. vor trebui să le anunțe spre justificare Comisiunei centrale pentru reglementarea cumpărării și vânzării cerealelor din ministerul de interne.

■

Agricole.

Pentru formarea unui corp de agenți sericicoli bine instruiți, se vor deschide la 15 Septembrie cursurile unei școli anume creată la Lugoj.

■

Teatrale.

Eri după prânz a avut loc inspecția teatrului unguresc din localitate la care au luat parte pe lângă d-l Emil Isac și d-nii Rădulescu, șeful siguranței, Popovici prefectul poliției și dr. Totoianu.

Rezultatele anchetei au fost satisfăcătoare.

■

Suntem informați că se intenționează înființarea la Cluj a unui teatru evreesc.

■

Artistice

In curând se va înființa în saloanele d-lui dr. Babeș din Cluj un club artistico-literar din al cărui comitet fac parte pe lângă d-l Babeș și d-nii Emil Isac, Colonel Bacaloglu și d-l V. Dimitriu prof. universitar.

■

Scolare

Asociația generală a membrilor corpului didactic primar aduce la cunoștința membrilor săi că salariile fixate prin noul buget sunt: 400 lei pe lună învățători ajutori, 600 provizori, 700 definitivi, 800 înaintați și 1000 lei institutorii rurali și urbani cu începere de la 1 Noembrie a c.

Asupra gradațiilor contabilitatea generală a ministerului instrucțiunii publice nu s'a pronunțat încă, dacă se vor da la întreg salarul bugetar, sau numai la o parte (la vechiul salariu).

Asociația a făcut o întâmpinare către ministerul instrucțiunii publice, cerând ca și membrilor corpului didactic să li-se dea salariul mărit de la 1 Aprilie ca și celorlalți funcționri și să nu se îngădue știrbirea principiului gradațiilor, cari nu pot fi socotite deci la salariul bugetar întreg.

Diverse

D-l Judecător de instrucție Munteanu sosește azi în localitate pentru a continua cercetările în chestia fradeilor dela interne.

■

D-l prefect Dr P. Meteș ne informează că s'au luat absolut toate măsurile pentru ca aprovizionările de iarnă ale orașului să fie suficiente și să nu întârzie

■

Dr. Lăzărescu, medic-șef în Casei Cercuale, Specialist la boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 a. m. Str. Iuliu Maniu 40. 899

Diverse

Ziarul „Farul" din Constanța aduce vestea unei probe preliminare de trecere a unei locomotive peste podul dela Borcea. Comentând această știre, *Dacia* scrie:

„După trei ani de când a încetat ocupatiunea dușmană și ne-am întors casă, stăpâni în țara noastră, podul dela Borcea se anunță pe isprăvite.

„Povestea a durat așa de mult și a fost atât de înșelatoare până acum, pentru biata Dobroge ca și pentru întreaga țară, în cât citim și aroape nu ne vine să credem.

„Și chiar dacă știrea-i adevărată parcă ni-i teamă să nu se întâmple ceva tocmai acum la sfârșit. Doamne fereste de vre-o prăbușire ca la Alba-Iulia că iar rămânem fără pod înainte de al fi văzut repus în circulație..."

■

Automobilul cu Nr. 12 Arad, plecând din Oradea-mare în spre Arad la Chișineu, din nebăgare de seamă, o cantitate de benzină care se afla în automobil, aprinzându-se a produs o puternică explozie. In automobil se aflau trei directori de bancă: Iacob László, secretar la „Nagyváradi Egyesülat Bank"; Popescu Ilie, director la filiala unei bănci din București la Oradea-mare și Popovics Artur, directorul băncii „Loyd" din Temișoara, cari au putut părăsi automobilul înainte de exlozie. Le-a rămas bagajele, câteva milioane lei și 10,000 dolari, cari s'au mistuit în flacări. Șoferii însă sunt răniți foarte grav.

■

La Arad apare dela 4 Septembrie un nou ziar românesc „Voința Poporului", sup conducerea deputatului Constantin Savu. Noul confrate promite să servească în primul rând interesele muncitorilor și țăranilor. Apare odată pe sătămână.

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcere de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Marți grandiosul film „Cezarina". Partea I. „Prietena albă a omului galben".

■

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
467 priviți expoziția
primei fabrici de mobile
soc. pe Acțiuni
SZEKELY și RETI
TÂRGUL-MUREȘ.

La 1 Mai s'a deschis grădina de vară a Hotelului Central. 622

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

■

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta Marți „Goana după aur". Romanticismul regiunilor pline de aur și de avuții ale Americei se desfășură ca un tablou enorm înaintea noastră, totul încadrat în un colorit măestrit.

■

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va rula Marți: „Omul faptului". In rolul principal renumitul actor Dustin Farnum.

Soldele ofițerești

Lacomandamente și corpuri au sosit instrucțiunile complecte ale Ministerului de răsboi, relativ la noile solde ale ofițerilor aprobate de guvern.

Extragem din acest tablou care cuprinde solde întregului personal pendinte de Ministerul de Răsboi, numai cifrele privitoare la solde'e ofițerilor

Publicăm la fiecare grad solda propriu zisă și tot odată suma globală încasată lunar în care se cuprind toate îndemnizațiile și reținerile:

Generalul de corp de armată; Solda propriu zisă 3250, Luna globală: 5444, General de divizie 3000; 5021. General de brigadă 2400; 4344. Colonel 1800; 3244. Locot-colonel 1350; 2736. Maior 1100; 2454. Căpitan 1000 2060. Locotonent 900; 1806. Sub-Locotenent 800; 1693, Șef, de muzică principal: 1100; 2407 Șef de muzică cl. I. 1000; 2060, cl. II 900; 1860 cl. III-a 800; 1693.

Sumele aceastea sunt acelea pe care le încasează ofițerii însurați și cu copii, pentru acei neînsurați fără copii, și acei neînsurați este o diferință care variază după importanța gradului.

In rezumat dar, la soldele ofițerilor se constată o mare sporire față de acelea din trecut.

Strângerea oșămintelor eroilor de pe Valea Jiului

Zilele acestea au început sub conducerea dlui maior Zagoritz, un bun cunoscător al acestor regiuni, lucrările pentru exhumarea și identificarea oseminteior eroilor căzuți în munții Vulcanului și Hațegului, de pe valea Jiului.

Osemintele vor fi grupate în cimitire de onoare, în Vulcan și Lupeni.

Pentru înlăturarea greutăților pe care le oferă osemintele ce n'au putrezit complet, soc. „Mormintele eroilor" a adresat călduroase apeluri către societățile miniere din aceste regiuni, spre a-i da tot concursul, pentru confecționarea coșciugelor necesare acestor operațiuni, în atelierele lor.

Până la sfârșitul toamnei, se crede că toate mormintele și osemintele izolate, răspândite în munții Hațegului Vulcanului, Zănoaga și Molinișului, precum și în tot cuprinsul jud. Gorj, vor putea fi centralizate în cimitire de popoare.

Dela Băile din Vălcele

Viața la băi. — Frumoase manifestațiuni culturale. — O echipă de orfani ajutorați de armatei. — Se pregătește o mare operă culturală și de întărire economică. — Prospective în viitor.

Băile din Vălcele cunoscute mai bine cu urgisita numire de „Băile de Előpatak" au fost de zeci de ani locul de cură și punctul de atracție al oaspeților de din colo.

Deși starea dărăpănată, a acelor mai multe vile pe cari proprietarii exclusiv de neam străin nu se îndură, să le repare așteptând probabil vremuri mai prielnice pentru ei ?! nu ne insufleța nici o nădejde să avem vreun sezon, totuși numărul vizitatori lor, deja în vara aceasta a întrecut orice așteptare.

Trebue scoase în evidență serviciile prețioase, ce ni le a adus în special 2 dintre oaspeții băilor și adecă Dr, Inspector școl. din București. I. I. Teodoru și Dl. avocat, de pe lângă Min de finanțe Elefterie Rădulescu ambii cu Doamnele, cu al căror concurs, Gh. Fl. Preșmereanu paroh și Gh. Iordache, înv. dir. au aranjat 2 serbări naționale, cu program de muzică clasică și națională cari au avut un frumos succes moral.

Nu mai puțin a fost și succesul material care chiar la prima serbare, a atins suma de Lei 13,000 (mii) din care s'au adaus la fondurile bisericii și școalei câte o sumă de Lei 4000, iar cu restul sumei s'a constituit un Fond pentru o Bibliotecă școlară și pentru o Reuniune corală.

Nu se pot în deajuns aprecia aceste nobile nizuințe, mulțumită cărora acum suntem în plăcuta situație, de a ne putea ajutora biserica și școala, dar mai ales biserica, care are nevoie de multe reparații, întrucât cu mij loacele, procurată până acum de parohul Gh, Fl. Preșmereanu, de abia a putut fi acoperită.

Sperăm, că pe anul viitor s'o Putem vedea terminată. Garanție desăvârșită avem în energia și munca neobosită plină de râvnă și nobilă abnegațiune, de care a dat dovadă până acum actualul paroh, dela venirea căruia în comună, biserica noastră a progresat, și ajuns într'o stare de înflorire cum n'a mai fost, după cum cu drept constată, întreaga comuna.

Ar fi de dorit, încă, ca și la publicul mare din afară încă să ne secundeze în acțiunile noaste.

Și mai ales acum, că am înțeles că e vorba, de înființarea unor mari așezăminte de cultură: ca Ab tie de împroprietărire și Bănca Populară, cu scop de a lua în stăpânire sau cel puțin în arendă apele minerale, precum și Intreprinderea de băi.

Cum până în timpul de față comuna n'a beneficiat de această comoară de ape minerale ar fi o mare greșeală să stăm nepăsători, tocmai acum când e timpul cel mai prielnic pentru a naționaliza aceste comori naturale ce ni s'au răpit hoțește pe vremuri.

Și aceasta ușor se mai poate repeta, încă o dată mai ales, că cum am înțeles, unele societăți străine săsești umbla să pună mâna pe ele! Mulțămită intervenirii energice a parohului secundat, de câți-va vizitatori între cari Dnii Colonel Coloianu și G. Dumitrescu, tipograf și comerciant Ploești cererea îndreptățită a comunei de a se împărtăși, cel puțin în parte, din venitul taxelor de cură va fii rezolvită sperăm în mod favorabil căci am fost asigurată de toată bună voința din partea. Dlui Prefect V. Neamțu și a Dlui Subprefect Ionescu, de a căror dragoste de cauză ne-am înredințat în atâtea rânduri.

Date fiind toate, condițiile cele mai prielnice, având conducători din cei mai pregătiți și mai conștienți mulțămită cărora, nu numai, că a fost salvată dela peire o comună care era gata să fie înghițită de lăcomia șoviniștilor unguri de pe vremuri dar a ajuns să aibă grație muncii desfășurate de preot și cei 3 învățători umăr la umăr și într'o armonic, care numai cinste le face și cea mai bună școală din întregul județ după cum a fost oficial recunoscut de către Revizoratul școlar.

Având așa teren prielnic nu rămâne decât, să ne așternem pe lucru, și rezultatele frumoase nu vor întârzia să mângâie inimile noastre, doritoare de înaintarea și fericirea neamului.

Corespondent.

Noul regulament al Teatrului Național

Iată noul regulament al ordinei interne a teatrului Național din Cluj, formulat de inspectorul general al teatrelor din Ardeal, care urmează să se aplice în toamna aceasta.

1. Oprirea desăvârșită a fumatului în interiorul teatrului.

2. Cortina de fier, să se lase de câte ori pe scenă se montează piesa.

3. Paza și întreținerea în bună regulă a instalațiunii electrice a becurilor de pericol.

4. Dacă apaductul orășenesc nu funcționează spectacolul să fie imediat interzis.

5. Ușile de ieșire să nu fie închise în cursul reprezentațiilor.

6 Instalațiunea de apă, deasupra scenei, să fie probată la fie care închidere de stagiune.

7. Montarea pe scenă să fie astfel făcută, în cât să nu oprească în funcțiunea de control pe pompierul de serviciu.

8. Nu se pot pune scaune suplimentare în Sala de spectacol.

9. In cursul representației, să se interzică strict păsirea pe scenă a oricărui străin.

10. Dacă artiștii sunt obligați prin rolul lor a fuma, ori dacă, se folosește flacăra deschisă (torța, candelabru, etc.) pe scenă pompierul să fie făcut atent la aceasta.

11. In localul teatruiui să nu poată locui nimeni, fără autorizația specială a Ministerului.

12. In teatru să fie în permanență doi pompieri, cari să depindă însă direct numai de Comandantul lor.

Cetiți „Infrățirea"

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Revista presei maghiare

Apetitul Austriei

Sub acest titlu ziarul „Ujság" tare de un timp încoace ajunge recordul şovinismului maghiar între foile cari apar în Cluj, scrie un primarticol extraordinar de războnic în contra Austriei cu prilejul cedării Ungariei vecine. Din fiecare şir transpiră solidarizarea deplină cu bandele pretinse neregulate, cari bântuie acele ţinuturi, iar felul cum deplânge soarta Uungariei şi cum înfierează actul păcii, care i-a creiat această soarte, adeveresc că ziarul acesta serveşte şi astăzi cauza Ungariei şi că schimbările de teritorii, ce s'au produs le consideră ca nişte pure acte criminale. Iată, câteva din ieşirile acestui ziar, cari ne vor pune în curent cu dispoziţia sufletească a celor cari fac astăzi opinia publică a maghiarimii dela noi.

„Acea mare greşală istorică, prin care se sfâşie şi pe seama Austriei aliate o bucată din Ungaria dărăburită, a arătat-o pe Austria într'o decădere morală ca şi a jefuitorilor de cadavre, cari despoaie pe camarazii lor căzuţi pe câmpul de luptă. Şi în timpul cât Austria a trăit cu Ungaria în baza uniunei personale în relaţiuni de frăţie, Ungurii au simţit că ei sunt numai fraţi maşteri ... Acum însă, când Ungaria în urma fruntaşilor cari au zguduit Europa s'a putut smulge din îmbrăţişările de polip ale Austriei, mai mult decât oricare alt duşman se lăcomeşte să rupă şi ea o parte din trupul sfâşiat al soţului său de odinioară.

Cinismul lăcomiei austriace nu se poate scuza cu acea că antanta în plăcerea ei a împărţi în întăritarea ei şi în necruţarea ei uciga e, i-a destinat şi Austrei o parte din ţară, căci ea a avut posibilitatea ca să încheie cu ungurii, o înţelegere ori să-şi adeverească cinstea cavalerească şi sentimentul moral prin aceea că ar fi acce, tat ca juriu: plebiscitul.

Mai departe în neputinţa-i ridiculă, ziarul furibund se năpusteşte de nou asupra Antantei, scriind: „Şi Antanta îndeplineşte dorinţele Austriei fără să ţie seamă de protestul poporului, de tulburarea relaţiilor paşnice, de vărsă ile de sânge, căci vrea să mântue înaintea lumii aparenţa înţelepciunii, care a creat pacea. Dar va pu ea mântui oare în faţa istoriei, care de pe acum în urma faptelor petrecute, poate să înregistreze că războiul mondial, a fost urmat de c a mai mizerabilă şi mai superficială pace. Munca ticăloasă a păcii o vestesc acum estimentele cari îmbracă în doliu şi în sânge Ungaria vestică şi pecetluesc ura între două ţări."

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

In timp ce excadrila de bombardement din Braşov pregătea exerciţii, o bombă căzută din suport a ucis 10 persoane între cari este şi locotenentul Papastopol, sunt 3 gravi răniţi, iar un avion este complect distrus.

■

Studenţilor români li s'a făcut o primire măreaţă la Roma; ieri s'au imbarcat la Neapole împreună cu un grup însemnat de studenţi italieni pentra a reveni în ţară.

■

Ministrul de externe Cehoslovac, d-l Beneş, a sosit la Viena, unde a avut întâlniri cu cancelarul austriac, dr. Schober, şi cu diplomaţii aliaţi.

■

Ziarul „Extrablatt" anunţă că a avut loc o înţelegere între Consiliul Suprem şi statele vecine cu Ungaria, în urma căreia România, Ceho-Slovacia şi Jugo-Slavia vor porni o acţiune militară împotriva Ungariei.

■

In judeţul Hotin un tren a fost atacat cu granate; de-abea s'a putut refugia într'o staţie. Mecanicul şi un soldat au fost omoraţi; maşina a fost defectată.

Azi are loc un Consiliu de miniştrii.

■

Capitala a rămas fără pâine.

■

D-l Ion Inculeţ desminte telegrafic cuvintele albia Prutului trebue adâncită" atribuite D-sale de către „Indreptarea".

■

Comisia de ancbetă împotriva consilierului comunal din Bucureşti, Boşman, acuzat că a speculat grâu, nu se poate constitui, consilierii comunali refuzând să facă parte din comisie.

■

Ministerul de finanţe a dat ordin administratorilor financiari ca să înainteze ordonanţele de plată a diferenţelor de salarii cuvenite funcţionarilor dela 1 Aprilie, în urma sporurilor.

■

In urma ordinelor date de consiliu de miniştrii comisiilor judeţene de aprovizionare, morile vor fi înlesnite să facă cumpărături de cereale.

■

Direcţia vămilor a dispus ca membrii comisiilor interaliate cari lucrează la de imitarea frontierei se vor bucura de avantagiile pe cari le au şi membrii corpului diplomatic.

■

Expresul Strassbourg-Lyon a deraiat; sunt 25 morţi şi 60 răniţi.

■

Cursul leului n'a sosit astăzi.

Din Maramureş

Oameni şi ţară. — Pământ de măriri trecute, năpădit de buruieni. — Adunarea Asociaţiunii.

Reproducem din „Unirea Poporului", din Blaj următorul frumos articol care dă o minunată icoană a Maramureşului de azi, cu toate comorile şi nevoile lui.

Am văzut ţara lui Dragoş Vodă din vremile de demult. Pământ deluros, cu păduri şi vii roditoare. Sate resfirate pe coaste şi ape repezi de munte, Ţară mândră şi frumoasă, cu oameni voinici laţi în umere, deschişi la faţă şi vioi. Cu glugile lor mitoase şi cu multele bărci stufoase, cari se întâlnesc la bărbaţii mai în vârtă, ne aduc aminte de strămoşii neamului nostru, cari eu curăţit de sălbătăciuni codrii Daciei celei vechi. Femeile lor sunt sdravene şi bine închelmate, au ochi negrii adânci şi plini de pară. Se vede cât de colo, că maramureşenii sunt viţă curată de român. N'au putut să-i strice nici Sarmaţii pustiurilor ruseşti, vecinii lor de peste munte, nici năvala fără seamă a Ovreilor Galiţiei apropiate. Popor la locul lui.

Maramureşenii n'au fost niciodată lobagi şi slugi domneşti, ca Rutenii, ori chiar ca fraţii lor din Ardeal. Ei au ştiut să-şi păstreze prin văgăunile munţilor de graniţă slobozenia, şi, prin vitejia şi vigoarea lor trează, au smuls dela stăpânitorii de demult scrisori de „nemeşie" scrise pe piei de câine, în cari împăraţi mari le recunosc drepturi şi le chezăşuesc domnia peste păduroasele ţinuturi ce apărau. Diplomele lor, cu mari peceţi de ceară uscată, merg îndărăpt prin negura trecutului până pe la anul 1300 şi mai departe.

Oameni de vitejie.

Maramureşenii au avut totdeauna printre dânşii viteji cu nume mare, a căror pomenire se păstrează şi în zilele noastre Dragoş Vodă, de bouri, înfruntă regurile pline de primejdii ale Răsăritului sălbatic şi întemeiază ţara Moldovei. Bogdan Vodă, un urmaş al său, mai războinic de cât dânsul, rupe orice legături cu dânsul, rupe orice legături cu ungurii lui Ludovic craiul şi stăpâneşte singur ţara cea nouă, lăsând-o slobodă fiilor săi.

Neamul de viteji din Maramureş nu s'a stins nici după plecarea voinicilor lui Bogdan, ci s'au ţinut ca un zid neînvins împotriva Tătarilor şi a scursorilor Răsăritului.

Pomenim aici din vremile mai târzii, pe Pintea Viteazul, al cărui trup nu-l prindea glonţul de puşcă şi era fala tuturor Românilor din Maramureş. Cântecele lui de vitejie le cântă şi Ardealul.

In anul 1717, o mare oaste de Tătari năvăleşte spre Maramureş, înfiorând codrii cu copitele armăsarilor lor. Popa Şandru Lupu din Borşa îi strâmtorează cu sătenii săi într'o cheie de munte şi răstoarnă peste dânşii copacii unui codru întreg. Tătarii mor cu tidvele sdrobite de buzdugane şi de baltage. Hanul însuşi îşi pierde zechea de barşon şi Românii fac din ea haină bisericească pentru popa lor. Ea se păstrează şi astăzi într'o bisericuţă din Maramureş.

Intre sătenii din Maramureş s'au ridicat unii la domnii mai mari. Aceştia, având legături mai multe cu Ungurii stăpâni, le-au învăţat limba şi obiceiurile rămânând însă totuşi „olahi" cu mând ie dârză. Urmaşii lor se însurau până ieri mai bucuros cu unguroaice, cari li-se păreau mai potrivite pentru mândria lor de „nobili". România-mare le-a îndreptat şi acestora ochii spre trupina Neamului, dar va trebui totuşi să mai treacă o leacă de vreme, până când „moroşanul" nemeş, domn sau ţăran, se va deprinde a se socoti frate, şi după rang, cu Ardeleanul „lobag".

Ei se ţin sânge mai ales şi-te măsură cam de sus. Cu vremea însă, când legăturile dintre ei şi noi se vor strânge mai tare şi ne vor cunoaşte mai bine, vor vedea, că ardelenii lui Iancu şi ai lui Axente, ori munteni lui Mihai Viteazul, sunt şi ei „viţă crăiască". Atunci zăgazurile nemeşiei dintre ei şi noi vor cădea dela sine.

Buruiana jidovească.

Sosind în Maramureş grozav îţi bate la ochi mulţimea Ovreilor. Te îmbulzesc la tot pasul. Sunt jupâni cu bărbi mari, încâlcite, cu caftani lungi, soloase cam nespălaţi şi bulendroşi. Poartă în cap chichii cu margini păroase, par'că ar fi îmbrobodiţi cu cozi de vulpe. Şi mai au, dela mic până la mare, nişte percluni de păr pe la urechi, de crezi, că le-au răsărit la toţi bărbi de ţapi la tâmple.

In oraş, în Sighet, cuprind toate răspânţiile, ca un roi de mămăruţe negre. Sunt mulţi cât spuza vetrii. E greu Maramureşul de ei.

Am văzut şi două sate pe Iza şi Mara. Dealungul drumului de ţară, în mijlocul comunelor, sunt numai case de-ale lor. Le cunoşti uşor după jidovăcicile grase din prag, sau după cartoanele din ferești. Au şi sinagogi mai mari chiar decât bisericile noastre.

Toţi aceşti ovrei numeroşi trăiesc din „gheşeft". Toată roada văilor şi toată lâna şi carnea dobitoacelor trece prin mânile lor. Unii se cuprind şi cu meş eşugul: cos sumane şi cioareci pe seama Românilor. Îi vezi şi la plug în unele sate, ori ducând de funie câte-o vacă spre târgul Sighetului. Mulţi dintre ei s'au făcut baci pe la stâni: mulg oi şi fac brânză, sufulcaţi până la cot.

Sunt şi bocotani între dânşii. Au păşuni în munţi, ori sunt arendaşi ai plaiurilor. Şi „moroşanul" de baştină e silit să-şi deie oaia sau vitele la vărat în mâna ovreilor.

Jidovii Maramureşului sunt ca scaiul, au năpădit toate drumurile şi aşezările. Românii noştri s'au căţărat cu locuinţele lor pe coaste de munte, iar jupânii huzuresc la văi şi la încrucişări de drumuri.

Grea boală pe Maramureş atâta jidovime, mai ales că ei au în mâni partea mai uşoară a vieţi.

Serbările din Sighet.

In acest colţ de ţară cu vechi amintiri de mărire, cu săteni sdraveni, cu ovrei mulţi, s'a ţinut obişnuita adunare a Asociaţiunii pentru luminarea prin învăţătură a Poporului român. Loc foarte bine ales. Era să fie un prilej de întâlnire între ardeleni şi moroşeni, ca să se cunoască şi să se preţuiască împrumutat. Ardelenii aveau să vadă, că Maramureşul nu-i un unghieţ întunecat şi bătut de Dumnezeu, cum se credea. Iar moroşenii încă, văzând sufletul mai deschis şi mai sprinten al ardeleanului, puteau să-şi mai uite din celea fumuri de nemeşie bătrână şi să se îmbrăţişeze cu dragoste:

Ca doi ochi dintr'o lumină,
Ca doi fraţi dintr'o tulpină!

Sâmbătă 1 Octombrie 1921 va apare în Cluj

Ţânţarul

Revistă humoristică săptămânală ilustrată în doua culori

Ţânţarul va avea colaborarea celor mai talentaţi humorişti şi caricaturişti.

Ţânţarul va apare în fiecare Sâmbătă cu un material foarte variat în forma cea mai vioaie.

Ţânţarul va înţepa cu fineţe, fără venin, şi va da imboldul veseliei sănătoase.

Citiţi cu toţii „Ţânţarul"

Croitorie Militară de primul rang din BUCUREŞTI 892

Bine asortat cu Stofe militare şi Raion special de ceaprazerie şi echipamente militare

CLUJ, Str. Iuliu Maniu No. 1. Sucursale Piaţa Ştefan cel Mare No. 7

COMENZILE DIN PROVINCIE SE EXECUTĂ IN 24 ORE.

FRATII FURMANN

Trebue să încrestăm însă, că singur moroşenii au fot la locul lor de astădată. Ei s'au pregătit pentru adunare cu atâta tragere de inimă şi cu atâta căldura, încât au făcut adevărate minuni. Ardelenii însă, precum şi Românii din alte unghiuri, n'au venit la întâlnire decât foarte puţini: abia 10—15 inşi! Singur Sibiiul cu preşedintele şi cu slujbaşii Asociaţiei, Blajul cu evlavia sa pentru tot ceeace e pornire naţională, Clujul şi Ibaşfalăul de pe Târnave, au ţinut să fie de faţă!

Maramurăşenii ar fie primit mii şi mii de oaspeţi dar n'au venit. Păcat! Pricina va fi fost şi depărtarea cu călătoria grea şi îndelungată, dar ni-se pare, că înflăcărarea pentru cultura naţională a scăzut mult în zilele de căpătuială de astăzi! Oamenii s'au prea cofundat în politica şi în goana după înţolire, încât nobila Asociaţiune a rămas cam părăsită de însufleţiţii ei fii de ieri...

Adunarea s'a ţinut după calapodul îndatinat Dl Andreiu Bârseanu, venarabilul preşedinţe, chiar bolnav fiind, n.a pregetat să bată calea până la Sighet. S'au ţinut cuvântări, s'au ales comisii şi s'a cumpănit hărnicia neodihnită a celor ce au în mână soarta Asociaţiei. S'a dat o masă cu toaste şi închinări pentru Rege, pentru armată şi pentru popor. Doi învăţaţi englezi au fost şi ei de faţă la toate lucrările.

Comorile Maramureşului

După adunarea din ziua de Duminecă, Maramurăşenii ne-au chemat să le vedem comorile, aşezate frumos în palatul cultural „Principele Carol", palat zidit de statul ungur c pentru alte scopuri Şi am văzut adevărate minuni! Să Vă închipuiţi, iubiţi cetitori, 10-15 ôdăi mari, cât nişte şcoli, pline de covoare şi ţesături, de războaie cu câte patru şi şase ţes toare la o spată, de unelte şi arme de demult patrafire şi haine bisericeşti, croite din sumane de căpitani tătăreşti, steaguri vechi, ciuruite de gloanţe, bănci de sare din ocnele Maramurăşului, bani de aur de-ai Varvarilor, scurmaţi de prin răzoare şi roade de-ale câmpului, toate în cea mai frumoasă aşezare! Ca vârf la toate era un covor uriaş cât o arie de şură, cu chip de vultur în mijloc, pe care femeile din Maramureş îl ţesuseră anume pentru Mănăstirea din Blaj, ca cinste răposatului Mitropolit Mihalyi, fiu al Maramurăşului. Colorile covoanelor îţi lua vederi

Fără îndoială, această „expoziţie" a fost cea mai mândră icoană a Maramureşului. Femeile acestui colţ de ţară sunt mai meştere la război chiar şi de cât ţesătoarele Ileni Cosânzene din poveste. Nici în curţi crăeşti nu sunt covoare mai frumoase decât ale lor.

Ghiara politicei.

După desfăşurarea sate'or' poporul s'a adunat înaintea foişorului dela otelul „C rona", ca să audă şi el un cuvânt din gura domnilor. A vorbit frumos şi cu glas răsunător deputatul Manu. In cuvântarea sa a pomenit şi pe dd. Maniu şi Vaida, cari nu s'au întâmplat să fie acolo. Poporul a strigat cu însufleţire: Să trăiască! Impregiurarea aceasta a atins pe dl Condrus, prefectul judeţului. A vorbit deci şi d-sa. A amintit pe dl general Averescu şi împărţirea pământului.

La urmă, rugat de dl preşedinte al Asociaţiunii, a început să vorbească şi directorul gazetei noastre, crezând că trebuie să laude poporul Maramureşului, care s'a înfăţişat la acestea serbări ale cărţii şi învăţăturii româneşti în chip atât de demn şi de măreţ. Căuta să arete începutul de cunoaştere şi de frăţie ce trebue să se închege între fiii acelu aş popor român, fie din Ardeal, fie din Maramureş sau din vechiul regat. Şi mai vroia să spună, că ocrotitorul Asociaţiei este însuşi Ma. Sa Regele nostru iubit, ca preşedinte de onoare. Sătenii trebuiau să afle, că Regele însuşi stă în fruntea nizuinţelor de înaintarea ale poporului român.

Nu a putut însă să-şi urmeze cuvântarea sa, fiindcă dl prefect speriat şi îngrijat de soarta stăpânilor săi politici, s'a pus în fruntea muzicei militare şi i-a poruncit să cânte. Glasul de împotrivire al ascultătorilor nu a folosit. Muzica a cântat înainte.

Procleta de politică, care ne taie atâtea avânturi măreţe, a turburat astfel încheierea frumoasei adunări a satelor, care altfel era să fie senină ca învăţătura şi raţia, pe cari le propovăduieşte Asociaţiunea.

Propaganda maghiară în America

Un răspuns al ministrului nostru dela Washington

Dintr'o lungă şi documentată scrisoare publicată de d. A. Bibescu, ministerul nostru la Washington, în ziarul „New-York Herald", ca răspuns la cuvântare a Contelui Teleki, extragem pasagiul final:

Discursul contelui Teleki, — scrie domnul bibescu — în întregimea lui, este simbolul nouei metode de propagandă ungurească care dându-şi seama de zădărnicia apelurilor sentimentale, încearcă să complice chestia — dominaţia politică a celorlalte neamuri de către o Ungarie militaristă printr'o lungă vorbărie pseudo-ştiinţifică, geografică şi economică.

Contele Teleki îşi exprimă neliniştea că stăpânirea izvoarelor râurilor din Ungaria, de către România şi Cehoslovacia, ar putea fi o ameninţare de inundare a câmpiilor maghiare. Insă izvoarele Rinului şi a Ronul i sunt şi au fost sub controlul Elveţiei de secole, cu toate acestea Germania şi Franţa au trăit destul de bine.

Ar fi în locul potrivit ca având în vedere atacul împotriva României Americanii cari nu cunosc trecutul istoric al României, ar putea să pătrundă situaţiunea el, aducându-şi aminte de sforţările Italiei pentru aducerea la îndeplinire a aspiraţiunilor naţionale. România, a avut în războiul trecut o ţintă şi numai una: desăvârşirea unităţei naţionale. Vechiul regat a jucat partea Piemontului; Transilvania Banatul, Basarabia, Bucovina corespunzând Lombardiei, Veneţiei, Toscanei Neapolului. Ungaria a avut aceiaşi poziţiune faţă de România, pe care Aus ria a avut o faţă de Italia, Astăzi, naţiunea italiană îşi arată nobila dorinţă de a ajuta pe duşmanul care se căeşte şi care a fost zdrobit: Austria. Dacă Ungaria ar arăta un adevărat spirit de împăcăciune, dacă s'ar arăta doritoare de muncă, România n'ar fi mai puţin mărinimoasă decât sora ei latină din apusul Europei.

ANTOINE BIBESCO
Ministrul României
Washington, 20 August 1921

Aplicarea noilor impozite

In legătură cu aplicarea noulor impozite, oficiosul „Indreptarea" publică lămuriri date de d-l Angelescu, subsecretarul de Stat al Tezaurului, în această chestiune.

Iată ce spune între altele, d-l Angelescu:

„Să spună fiecare în — mod cinstit — ce avere posedă, ce venituri are, lămurind elementele cari compun averea şi diferitele categorii de venituri şi datorille pe care le are. Calculele pentru aşezarea impozitului revine organelor fiscale cari vor primi instrucţiunile necesare.

In timp ce contribuabilii completează formulare de declaraţiuni — şi uităm să vă spun că pentru comunele rurale declaraţiile sunt mult mai simple şi ele sunt colective — ministerul de finanţe lucrează la o serie de lămuriri şi instrucţiuni complimentare pentru agenţii de percepere cari vor fi puşi în cunoştinţă — prin conferinţe, instrucţiuni, eventual o şcoală speci lă — cu toate dispoziţiunile legilor financiare.

Este natural — schimbăm doară, în mog fundamental aşezarea fiscală a ţării — să se iveaască greutăţi. Suntem convinşi că toate greţăţile vor fi învinse."

Citiţi „Infraţiriea"

De peste hotare

Cum a fost dizolvat comitetul pan-rus

Agenţia „Russpress" află din Moscova că adunarea plenară a comitetului pan rus. trebuia să aibă loc în ziua de Sâmbătă 27 August.

In cursul acestei întruniri, reprezentanţii guvernului trebuiau să transmită comitetului răspunsul consiliului comisarilor poporului în ceeace privea revendicările acestei organizaţii. In afară de membrii comitetului erau invitaţi 100 de reprezentanţi ai cercurilor politice şi literare din Moscova.

La ora 4 după amiază, casa unde era reşedinţa comitetului pan-rus de ajutorare a fost înconjurată de agenţii dela „Tcheka" (Tribunalul extraordinar) şi de deţaşamentele gărzii roşii.

Toţi cei prezenţii au fost supuşi unei minuţioase percheziţii şi cea mai mare parte fură arestaţi. Agenţii de la „Tcheka" declarată confiscate dosarele şi casieria comitetului. La şedinţă asistau mai mulţi corespondenţi de ziare engleze şi poloneze. Ei au fost de asemeni arestaţi dar peste trei sferturi de oră erau liberi.

Se zice că acest comitet panrus a fost dizolvat de comitetul executiv al sovietelor în urma insistenţelor lui Litvinoff.

PREMILE
ZIARULUI
„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existenţă la 1 August a. c., ziarul **„Infrăţirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroşii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaţior

un mare număr de Premii în bani şi obiecte

după cum se specifică mai jos

Toţi cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrăţirei" sunt rugaţi să înainteze Administraţiei ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condiţiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noştrii abonaţi, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalţi sunt rugaţi a-şi prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenţ mare cu două uşi, un credenţ mic, una masă patrată, şase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice şi Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piaţa Unirei No. 9
Un ceas brăţară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru ţigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piaţa Unirei
Un serviciu de masă pentru şase persoane, compus din 26 bucăţi, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăţi şi două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universităţii No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălţăminte Raftopol Cluj, Piaţa Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câştigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piaţa Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreţ sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piaţa Unirii CLUJ.

r mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 553

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

INSTITUTOARE franceză caută loc în o familie. Adresa la ziar sub „Urgent".

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE o Mașină nouă de Cusut fabrica Singer, în Clinica de ochi la portar. 1067

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, șoălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

LA ADMINISTRAȚIA ziarului Infrățirea se primește ori ce reclame pentru Programul Teatrului Națională din Cluj. Sesiune pe 1921—922

IN 1 OCT. a. c. va apare în Cluj Revista Umoristică „ȚÂNȚARUL" Redacția și administrația în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente și anunțuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar.
329

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit.
148

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI.
Direcțiunea Regională Cluj, Serv. Vânzări.

No. 18331— 8 Sept. 1921.

Publicațiune.

Conform ordinului Direcțiunei Generale R. M. S. No. 33318 din 3 Aug. 1921, se face cunoscut că începând cu data de 15 Sept. 1921, se va pune în vânzare prin depozitele de vânzarea sărei din Arad, Timișoara și Caransebeș sare pentru vite cu prețul de 50 bani kgr. loco depositul. Prepararea acestei sări se va face prin salinele Ocna-Murășului, Dej, Praid și depozitul Central de sare Camara-Sighet din sarea măruntă murdară pentru industrie amestecată cu pelin și oxid de fier. Aceasta sare se poate cumpăra și de la salinele de mai sus, cu prețul de 40 bani kgr. loco salina.

Director Regional:
LUCACI.
1065

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

LIBRARIA
„Cartea Românească"
Piața Unirii 7.
Anunță Onor. Clientelă, cu ocasiunea noului anu școlar i-a sosit asortimentul de cărți școlare din toate editurile pentru curs primar secundar, școle normale și școle medie. De asemenea mare depozit rechisite școlare special deposit
de caete de tot felul.
Deposit de cărți străine. Atât cărțile cât și rechisitele se vând cu prețuri originale de București.
Pentru Domnii Invățători și Profesori rabatul cuvenit.

Agenția de publicitate „Soarele" tipărind pentru toate restaurantele gărilor din Ardeal
liste de bucate
primește reclama cu preț moderat pentru aceste liste.

M. ANGHEL
210
Cluj, Piața Mihai Viteazul 40
Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.
ARTICOLE TECHNICE
Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.
Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.
Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

„Țânțarul"

Vizitați expoziția magazinul de încălțăminte
D. S. RAFTOPOL
din București,
Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15.
în fața bisericei „Mateiu Corvin". Telefon 107
Care stă la dispoziția On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiană „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.
925
Ținem à nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anual 1906 cu „MEDALIA DE AUR".

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind
NOXA
cel mai bun stârpitor de plosnițe, care le distruge chiar și ouăle.
319
Prețul unei sticle Lei 15·—
Depositul principal Farmacia **„Dr. Biro"** Cluj, Piața Unirei

La cei mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**
se efectuază în cei mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate
919
Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj
Societate Anonimă
execută cele mai fine și solide mobile și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
893
Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

La Adm. Ziarului Infrățirea și la ag. de publ. Reclama
se primesc ori ce reclame pentru
Programul Teatrului Național din Cluj.
Pe stagiunea 1921—1922.

O reclamă
ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipărește agenția de publicitate „Soarele" veți avea mult folos.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 179
PENTRU
MICA PUBLICITATE

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor Pers. No. 127	Accel. No. 9.	Mixt No. 527	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 528	Accel. No. 10	Pers. No. 128
1.2.3	1.2.	1.2. 3.4.				1.2. 3.4.	1.2.	
630	2035	1910	10	pl. sos. **București** sos. pl.	650	520	610	2340
644	—	1928				500	—	2326
646	—	1946		pl. **Chitila** sos	645	440	604	2324
659	—	2006	18	Buftea	637	425	—	2314
717	—	2032	31	Periș	624	403	—	2256
731	—	2100	40	Crivina	614	345	—	2242
740	—	2112	46	Prahova	609	324	—	2233
802	2152	2154		sos. pl. **Ploești** pl. sos.		254	555	2213
822	2202	2240	60		595	214	551	2157
838	—	2313		sos. pl. **Buda** pl. sos.		150	—	2144
840	—	2315	70		585	148	—	2142
903	—	2356	81	Baicoi	573	119	—	2128
927	2307	038		sos. pl. **Câmpina** pl. sos.		047	511	2110
947	010	058	95		559	032	506	2102
958	—	117	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	—	213	110	Comarnic	545	2346	—	2035
1108	—	255	119	Valea Largă	535	2304	—	2015
1123	020	318		sos. pl. **Sinaia** pl. sos.		2242	423	2003
1138	031	338	125		530	2229	413	1948
1148	—	356	130	Poiana Tapului (halta)	525	2212	—	1940
1157	049	414	132	Bușteni	522	2150	400	1931
1210	—	440	136	Azuga	518	2141	350	1920
1230	118	510		sos. pl. **Predeal** pl. sos.		2110	340	1904
1250	130	540	144		511	2032	328	1844
1323	—	617	154	Timișul de sus	501	1948	250	1812
1353	—	655	164	Dârste Săcele	491	1908	218	1743
1405	234	713	170		485	1845	206	1729
1430	247	820		sos. pl. **Brașov** pl. sos.		1755	151	1653
1435	—		172	Brașov-Suburbie	483		—	1648
1446	—		177	Stupinele-Brașovului	478		—	1637
1457	307		183	Bod.	471		—	1624
1511	—		192	Feldioara	463		—	1610
1526	—		199	Măieruș	456		—	1554
1543	—		208	Apața	447		009	1539
1555	—		215	Ormeniș	439		—	1513
1609	—		220	Augustini	434		—	1500
1624	—		231	Racășul de jos	424		—	1439
1635	—		237	Turzun	418		—	—
1654	530		245	Homorod Cohalm	410		2349	1412
1711	—		254	Cața	401		—	1346
1733	550		264	Beia	391		2319	1326
1747	—		273	Archita	382		—	1306
1802	—		282	Mureni	372		—	1235
1816	—		289		366		—	1215
1817	—			sos. pl. **Hașfalău** pl. sos.			—	1210
1828	—		294	Albași (halta)	361		—	1158
1836	603		299		356		2219	1148
1846	611			sos. pl. **Sighișoara** pl. sos.			2209	1126
1905	—		309	Daneș	345		—	1107
1924	631		320	Elisabetopoi	334		—	1045
1935	—		328	Ațel	327		—	1028
1952	650		338	Mediaș	316		—	1008
2009	717		349		306		2102	947
2014	727			sos. pl. **Copșa Mică** pl. sos.			2047	929
2029	—		359	Micăsasa	296		—	914
2041	—		367	Hususău	287		—	859
2057	—		376	Câmpu Libertății	278		—	839
2103	811		379		276		2013	831
2108	813			sos. pl. **Blaj** pl. sos.			2010	821
2117	—		384	Crăciunel	271		—	812
—	—		389	Cisteiu Română	266		—	802
2140	—		397	Podul Mureș	258		—	745
2146	840		400		255		1937	737
2220	852			sos. pl. **Teiuș** pl. sos.			1926	646
2232	—		406	Gârbovenii de jos	248		—	636
2247	911		413	Aiud	242		1915	624
2259	—		419	Mirislău	235		—	611
2315	930		427	Vinț de sus	228		1910	556
2322	—		430	Vereșmart	225		—	547
2329	939		434		221		1900	540
2349	954			sos. pl. **Feldioara Războieni** pl. sos.			1852	511
002	—		439	Grindu	216		—	502
013	—		443	Hărasteș	212		—	452
025	1025		451		204		1827	435
039	1027			sos. pl. **Câmpia Turdei** pl. sos.			1825	420
055	—		458	Cânepisti	196		—	408
108	—		466	Valea Florilor	189		—	354
125	—		474	Boj	181		—	338
136	—		479	Cojocna Tunel	176		—	325
148	—		475	Cojocna Cara	170		—	310
156	1111		480		165		1725	300
201	1113			sos. pl. **Apahida** pl. sos.			1724	255
216	—		496	Someș Sat	159		—	243
229	1133		502		153		1704	230
307	1200			sos. pl. **Cluj** pl. sos.			1638	119
—	—			Baciu (halta)			—	—
318	—		507	Baciu Canton	148		—	111
336	—		514	Nădășel	141		—	057
354	—		522	Gârbău Clujului	132		—	037
—	—		528	Dorolț Gândăceni (h)	127		—	024
414	1315		530	Șoreceni (fabr. de gips)	125		1625	019
422	—		533	Șorecani (Comuna)	122		—	008
433	—		536	Ieghina	119		—	2400
449	1418		542	Stâna	113		—	2347
511	1437		552		103		1600	2321
515	1438			sos. pl. **Huedin** pl. sos.			1550	2318
529	—		560	Mologșag	94		—	2302
544	1450		567	Poieni	88		1540	2246
608	1500		574	Ciucea	81		1439	2220
619	—		580	Lacul Crișului	74		—	2146
628	—		585	Piatra Craiului	70		—	2135
652	1520		595	Bratca	60		1419	2109
706	—		601	Șuncuius	54		—	2051
713	—		603	Peștera (halta)	51		—	2043
726	1530		608	Vadu Crișului	47		1349	2030
735	—		613	Butan	42		—	2001
744	—		617	Aleșd (halta)	37		—	1949
751	1535		620	Aleșd	35		1343	1942
804	—		623	Telechin	29		—	1925
815	1540		631	Tileagd	24		1329	1913
823	—		639	Săcădat	16		—	1855
839	—		645	Oșorheiu	10		—	1843
848	1545		651	sos. pl. **Oradea-M.-Vezetia** pl. sos.	4		1257	1830
859	—						1255	1827
856	—		654	sos **Oradea-Mare**			1250	1820

București--Timișoara

Aretarea trenurilor Pers. No. 125	Lux. No. 0	Mixt No. 525	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 525	Pers. No. 126	Lux No. 8
1.2.3	1.	1. 2. 3. 4.				1. 2. 3. 4.	1.2.3	1.
805	855	2032	10	pl. sos. **București** sos. pl.	599	540	2000	2805
810	—	2028				522	1945	2251
822	—	2044		pl. **Chitila** sos.	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Ciocănești	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Ghergani	562	409	1606	2220
910	948	2212	42	Conțești	557	353	1856	—
920	957	2226		sos. pl. **Titu** pl. sos.		336	1845	2203
929	—	2256	49		550	312	1830	2155
—	—	—		Canton 35 (halta)		—	—	—
944	—	2318	59	Mătăsaru	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Găești	529	226	1758	—
1016	—	001	79	Pietroaia	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Leordeni	512	144	1733	—
1040	1110	034	93	Călnești	506	127	1722	—
1052	1111	051		sos. pl. **Golești** pl. sos.	498	109	1710	—
1056	1125	106	101			055	1700	—
1110	1132	126		sos. pl. **Pitești** pl. sos.		038	1646	2046
1150	—	208	109		490	015	1618	2026
1209	1208	232	118	Pârvu	481	2356	1604	—
1231	1213	257		sos. pl. **Costești** pl. sos.		2325	1539	1951
1243	—	321	130		469	2315	1526	1943
1313	—	351	146	Stolnici	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Corbu	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Potcovana	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176	Mierlești	423	2122	1346	—
1453	1417	544		sos. pl. **Slatina** pl. sos.		2048	1317	1750
1519	—	558	190		409	2037	1307	1743
1535	1442	616	199	Ion Kalinderu	400	2016	1247	—
1548	1449	632		sos. pl. **Piatra Olt** pl. sos.		2001	1236	1714
1621	1505	720	206		393	1931	1221	1600
1643	—	745	219	Balș	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Pelești	364	1829	1135	—
1728	—	848	242	Cârcea	357	1813	1123	—
1740	1548	903	251		348	1741	1102	1558
1800	1602	933		sos. pl. **Craiova** pl. sos.		1703	1042	1542
1813	—	953	261	Ișalnița	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Coțofeni	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280	Răcari	319	1556	957	—
1850	1644	1051		sos. pl. **Filași** pl. sos.		1540	945	1600
1900	1657	1103	286			1516	931	1453
1916	—	1129	299	Butoești	300	1454	916	—
1932	—	1154	311	Strehaia	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Tâmna	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Prunișor	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Balota	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356	Șimian	243	1153	739	1317
2113	1847	1439		sos. pl. **Turnu Sev.** pl. sos.		1129	720	1257
2144	1905	1515	364	Gura Văii Mehedinți	235	1059	649	1240
2158	—	1539	374	Vârciorova	225	1036	637	—
2212	1 92	1559	382		217	1016	624	1218
2222	1937	1615		sos. pl. **Orșova** pl. sos.		955	612	1207
2237	1949	1640	387		212	939	600	1157
2304	—	1710	398	Topleț	201	916	543	—
2326	2020	1741	406	Băile Herculane	139	842	529	1133
001	—	1820	410	Mehadia	189	821	506	—
019	—	1848	417	Iablanița	182	747	457	—
034	—	1909	424	Crușovăț	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Domașna Cornea	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Poarta	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Teregova	155	557	347	—
150	—	2108	440	Armeniș	150	534	329	—
214	—	2142	455	Slatina mică	144	518	306	—
225	—	2158	462	Vălișoara	137	434	252	—
242	—	2243	468	Cârpa	131	418	241	—
258	2242	2302		sos. pl. **Caransebeș** pl. sos.		352	225	915
335	2252	2345	477		122	322	150	905
349	—	002	484	Zăgujeni	115	304	136	—
402	—	021	492	Căvăranu	107	244	122	—
409	—	029	495	Sacul (halta)	104	226	107	—
416	—	038	499	Jena (halta)	100	217	058	—
425	—	054	504	Găvojdia	95	208	049	—
434	—	106	510	Tapia (halta)	89	151	039	—
442	2337	116	516	sos. **Lugoj** pl. sos.	83	140	029	821
452	2342	142				104	2341	816
503	—	155	523	Costeiu Mare (halta)	76	051	2330	—
512	—	207	529	Belinț	70	040	2320	—
519	—	215	532	Chișătău (halta)	67	030	2312	—
535	—	242	540	Topolovăț	59	015	2259	—
542	—	250	544	Șuștra (halta)	55	2353	2248	—
556	—	307	551	Recaș	48	2339	2236	—
603	—	313	554	Senia (halta)	45	2328	2229	—
619	—	336	561	Remetea Timișană	38	2315	2219	—
626	—	343	566	Giroda (halta)	33	2303	2210	—
632	—	349	569	Zenta Nouă (halta)	20	2256	2203	—
638	—	401	671	Timișoara fabrică	28	2250	2157	—
645	050	410	575	sos. pl. **Timișoara Gara Dom. Elena** sos.	24	2235	2145	715
	129							

Brașov--Târgu Mureș--Feldioara Războieni

Pers. 191 1.2.3	Pers. 193 1.2.3	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Pers. 208 1.2.3	Pers. 194 1.2.3
800	1930		pl. **Brașov** sos.	342	1055	1755
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Preșner	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiș	322	1000	1615
859	2028	25	Ozum	318	950	1606
912	2041	30	Chileni	313	939	1557
920	2049	33	sos. pl. **Sfantul Gheorghe** pl. sos.	310	931	1550
935	2108				915	1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1544
953	2127	42	Bodoc	300	900	1520
1005	2139	49	Mălnaș	294	847	1515
1013	2147	53	Mălnaș Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tușnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tușnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Verebiș	267	750	1421
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciucului	247	712	1346
1153	2325	104	sos. pl. **Madefalău** pl. sos.	239	659	1331
1205	2400				644	1315
1211	006	106	Racoș	237	639	1310
1221	016	111	Mădăraşu Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Câtra	226	621	1252
1237	031	118	Tomești	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureș Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voșlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	171	436	1056
1437	234	179	Galaș Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Topliţa Română	158	411	1036
1509	306	194	Meșterea	149	352	1023
1519	315	199	Bănești	144	343	1010
1536	335	207	Poleți Iliva	136	330	949
1542	—	209	Sălard	133	—	—
1600	358	220	Răstosnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măieruș	108	236	855
1646	442	241	Ieciu	101	223	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoata	82	133	802
1745	538	265	Ghernesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Ierneiul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureș (orașul de sus)	63	053	729
1825	615	283	sos. pl. **Tg.-Mureș** pl. sos.	60	045	717
1900	710	291			026	709
1914	724	301	Nirăstău	51	013	657
1931	741	304	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	307	Ogra	39	2350	—
1946	755	311	Cipău	35	2340	629
1954	804	317	Iernuț	31	2332	621
2004	—	320	Cuci	25	2322	—
2011	820		Bogata de Mureș	22	2315	605
2017	826	323	sos. pl. **Ludoșul de Mureș** pl. sos.	19	2309	559
2022	828				2307	557
2034	840	329	Gheța	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	540
2100	906	342	sos. Feldioara Războieni pl.		2230	520

Teius-Arad

Accel. 13	Pers. 187	Mixt. 755	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Mixt. 756	Pers. 188	Accel. 14
1.2	1.2.3	1234				1234	1.2.3	1.2
750	830	2215		pl. **Teiuș** sos.	231	420	1825	2331
—	838	2226	4	Coștariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815	904	2300	20	sos. pl. **Alba Iulia** pl. sos.	211	333	1750	2305
817	910	2304				326	1740	2303
829	925	2323	30	sos. pl. **Vințul de jos** pl. sos.	201	308	1726	2251
831	930	2326	37			300	1716	2249
—	942	2341		Tărtăria	194	245	1701	—
850	954	2355	45	sos. pl. **Jibot** pl. sos.	186	229	1649	2230
855	958	2357	51			224	1644	2225
—	1011	012	57	Vaida	181	210	1632	—
—	1029	029	66	Orăștie	174	154	1617	—
—	1044	047		Turdăș	165	131	1558	—
934	1058	106	73	sos. pl. **Simeria** pl. sos.	158	110	1543	2145
944	1118	126	83			042	1513	2134
958	1138	146		Deva	149	022	1456	2121
—	1150	201	89	Mintia	142	003	1440	—
—	1158	210	93	Vețăl	138	2354	1432	—
—	1205	217	86	Brănisca	135	2345	1425	—
—	1217	230	102	Bretea Mureșană	129	2332	1413	—
1031	1224	241	106	sos. pl. **Ilia** pl. sos.	125	2320	1405	2047
1036	1234	244				2311	1355	2042
—	1244	256	112	Gurasada	119	2301	1346	—
—	1252	306	116	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1306	322	123	Burjuc	108	2236	1330	—
—	1317	336	129	Zam	103	2223	1315	—
—	1333	353	136	Ilteau	95	2204	1255	—
1135	1359	421	146	Săvârșin	85	2145	1240	1952
—	1417	439	155	Varadia	76	2115	1214	—
—	1431	457	164	Bătuța diviator	67	2056	1159	—
—	1445	517	171	Barzava	60	2039	1142	—
—	1454	523	176	Nadăș	55	2027	1131	—
—	1503	533	180	Conop	51	2017	1122	—
—	1516	542	188	Milova Odvos (diviator)	43	2001	1110	—
1239	1531	607	196	sos. pl. **Radna** pl. sos.	35	1942	1055	1842
1244	1543	619				1930	1043	1836
—	1551	628	201	Baratca	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	Păuliș	28	1914	1030	—
—	1612	649	210	GHIOROC	22	1859	1003	—
—	1625	705	217	Ciciri (diviator)	14	1842	1005	—
—	1638	719	224	Glogovați	7	1828	954	—
1328	1650	735	231	sos. **Arad** pl.		1810	940	1752

Copșa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor Pers. No. 214	Mixt No. 782	Pers. No. 216	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurile Mixt No. 781	Pers. No. 213	Pers. No. 215
1.2.3	1. 2. 3. 4.	1.2.3				1. 2. 3. 4.	1.2.3	1.2.3
1000	1815	2030		pl. **Copșa Mică** sos.	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Șeica Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1856	2123	25	Loamneș	21	510	659	1720
1111		2141		sos. pl. **Ocna Sibiului** (Băi) pl. sos.	13	—	642	1702
1112		2142	33			—	641	1701
1119	2039	2149		Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	35	Șura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	37					
			45	sos. **Sibiu** pl.	—	455	610	1630

Tipărit cu mașina rotativ Cărtea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIU

Anul II. No. 323 — Opt Pagini 1 LEU — Opt Pagini — Vineri 16 Septembrie 1921

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Problema învățământului

Dintre toate problemele mari, cari își așteaptă astăzi o fericită dezlegare, cea mai importantă sub toate raporturile la noi, este problema învățământului. Nu ne miră dacă maghiarimea pătrunsă de însemnătatea acestei chestiuni, îi dă și atențiunea cuvenită și-și deschide largi coloanele presei sale pentru a discuta modalitățile, prin cari crede că ar putea să-și asigure mai bine interesele naționale și să-și așeze mai temeinic bazele de drept în viitoarea organizație școlară.

Noi, cari în decursul veacurilor trecute, am luptat neîntrerupt călăuziți de principiile de conservare națională și de libertate, vom fi cei din urmă cari să cerem o restrângere a libertății învățământului pe seama altor neamuri. Oricât ar fi de dominant astăzi în Europa curentul de centralizare a învățământului, ori cât ne sunt încă de proaspete în memorie cuvintele lui Apponyi rostite la Jászberény: — „în resortul cultelor eu am problema de a lărgi influența statului spre a asigura caracterul național al culturii" — noi nu ne vom molipsi de aceste boale, ci vom susținea libertatea în sine a învățământului, concepțiune care ne va feri pe de o parte de o centralizare despotică, pe de alta de destrăbălarea anarhică și de tot corteghiul lor de prigoniri și — catastrofe politice și naționale.

Rolul statului în asemenea condițiuni se reduce la dreptul de control și de intervenție când s'ar constata că în vre o școală se propun idei prin cari se combate rațiunea de a fi a statului, se periclitează existența lui și se neglijează cultivarea sentimentului patriotic, mai departe când se combate credința în Dumnezeu și rostul de a fi a religiunii și când se propagă idei în contradicție cu moralitatea publică. Dar de altă parte, tot concepția libertății în sine a învățământului ne va feri să îngăduim confesiunilor, ori chiar minorităților ca atari, — după cum pretinde o parte a presei maghiare — drepturi nelimitate, „autonome", în baza cărora să se propage „cultura" după unul și același tipic, după predilecțiile, șabloanele, ori tendințele cari nu au nici în cer nici în mânecă cu adevărata educațiune, și cari prin scopul îngust ce-l reprezintă sunt în cele din urmă chiar: *negațiunea culturii.*

„Nota caracteristică a culturi adevărate e varietatea și bogăția nuanțelor de cultură, cari însă nu se pot produce decât prin jocul *liber* al forțelor intelectuale și morale". Dacă în acest chip, înțelegem să dăm toată libertatea naționalităților de a-și deschide și a-și susține școli, nu înțelegem însă ca aceste școli, să fie pepinierele esclusivismului național ori chiar ale iredentismului.

Iar pentru a le feri de a aluneca pe această pantă, singura modalitate este de ale scoate toate școalele de sub tutela confesiunilor, ori organizațiunilor naționaliste, asigurând *școalelor însăși*, în limitele cerințelor legale, o anumită autonomie. Avem spre pildă în America așa numitele orașe școlare, un fel de proprie organizare a *elevilor*, având în frunte un major, care e ajutat în lucrările sale de diverse comitete, tribunal, judecătorii, poliție și o secție sanitară. Succesul acestei școli e lăudat de toată lumea și de toți pedagogii americani.

In acest chip se poate discuta chestiunea autonomiei școalelor. Nu însă cum ar dori ziarul „Keleti Ujság" care se întreabă cine să fie susținătorul școalelor maghiare: statul, ori organizația națională maghiară ca corporațiune autonomă? De altfel, pentru a amuza cetitorii noștrii, fie-ne permis ca să citâm la acest loc câteva conclusiuni la cari ajunge acest ziar, și cari ne dau măsura cuvenită a logicei și mentalității maghiare, După-ce susține că în baza §-ului 11 al tratatului de pace. Săcuii pe teritorul lor au drept la autonomie școlară, scrie următoarele: — „Aceasta autonomie teritorială totodată cuprinde în sine și pretențiunea, că pe acel teritor, în chestii școlare, afară de controlul statului, nu se poate afirma nici o atfel de activitate. Pe acel teritor prin urmare nu pot avea loc decât numai școalele respective comunității autonome, și nici un fel de altă școală concurentă nu poate funcționa".

Precum vedem, Maghiarii noștrii sunt tot cei vechi: dreptul lor e negațiunea dreptului celorlalți. Un avertisment mai mult pentru a fi cu băgare de seamă la acordarea drepturilor.

Aurel Ciato.

Evenimentele zilei

Criza din Jugoslavia

Ministerul de interne sârb a făcut să se publice un comunicat oficial asupra situațiunei din regat.

Comunicatul recunoaște că siguranța statului e gray periclitat la granițele Albaniei; în Sandjacul Novi-Bazar, Muntenegru, Megahia și până la un punct în Macedonia.

Cauza acestei stări de lucruri — adaugă comunicatul în chestiune — se datorește marelui număr de naționalități, cu credințe (religii) deosebite și interese contrarii, înglomate în regatul jugo-slav, ca și propagandei streine, tinzând la turburarea ordinei interne și dezmembrarea teritorială a statului.

Autoritățile militare și administrative au luatemăsurile necesare pentru menținerea ordinei și reprimarea încercărilor de răsvrătire. In acelaș timp guvernul promite locuitorilor de ftoate naționalitățile și religii drepturi egale în fața legilor.

Cultul energiei

O amintire a sângelui stropită cu sânge: iată ce a fost a opta aniversare a morții lui Vlaicu. Căci în ziua în care gânduri îndurerate se întorceau spre memoria cuceritorului care a realizat cu prețul vieții sale un glorios „quo nou ascendam?", un stupid accident de aviație — ca o mărturie a jertfelor tot mai mari pe cari le cere stăpânirea umană a aerului, — a făcut la Brașov cincisprezece victime.

O amintire a sângelui, dar și o evocare a cultului energiei. Aviatorii sunt esteticiani ai aerului dar sunt și ispitiți ai curajului, împinși de administrația pe care o provoacă chiar la cei mai sfioși desfășurarea îndrăznelii.

Asprimea sforțării morale și fizice, brutalizată în încercările sportive, dispare în aviație într'o viziune de grație și de ușurință. Te gândești numai la bravura acestor navigatori cari se avântă în nesfârșit și în necunoscut. Căci zicătoarea „perfida unda" trebuește reformată. Perfidiile undei nu sunt nimic pe lângă acelea ale atmosferii. Ce curaj trebue spre a înfrunta prime dii imprecise ale căror cauze sunt ignorate și pe cari le ghicești pretutindeni amenințătoare! Dar tocmai condițiile acestea exaltă îndrăzneala și înmulțesc numărul îndrăznețiilor.

Îndrăzneala aceasta e firească la noi. E împreună cu ingeniozitatea nativă, gustul aventurilor, nevoia de a merge înainte și veselia aceea în bravură care a pus cântece pe buzele soldaților noștrii porniți la asalt, una din calitățile neamului nostru.

Avem rezerve de eroism nesecate. E ca o împingere lăuntrică care își caută fără încetare căi noui. Dacă nu mai avem câmpuri de luptă, avem încă câmpuri de aviație.

Jertfele dintr'unele au trecut în celelalte. Ele ne dor mai mult prin contrastul liniștei păcii, dar ne dau și un drept mai mult de a fi mândri de dovezile acestea ale unui cult al energiei pe care nu-l stăvilește nici o primejdie și nu-l mișcorează nici o teamă.

Bulgaria în confederația jugoslavă

Intr'o ședință a Sobraniei de la 7. Septembrie, primul ministru d. Alexandru Stambulinsky, vorbind despre viitoarea politică externă a Bulgariei, a susținut cu multă căldură necesitatea apropierei cu Serbia și chiar intrarea Bulgariei în confederația jugoslavă unde va avea un rol de frunte. Aceste declarațiuni au produs enormă senzație în cercurile politice, și sunt interpretate în sensul că d. Stambulinsky la trecerea sa prin Belgrad s'a angajat formal pentru trecerea Bulgariei în confederația jugoslovă pentru a cărei înfăptuire lucrează și panslaviștii ruși ce se află refugiații ruși ce se află refugați în Bulgaria și Serbia.

România și conflictul austro-maghiar

De abea s'a făcut schimbul de ratificări al tratatului dela Trianon, și Ungurii și-au și reluat atitudinea lor războinică, crezând că vor intimida astfel pe Aliați, silindu-i să consimtă cel puțin în mod tacit ca Ungaria să stăpânească înainte cele trei județe, cari se cuvin de drept Austriei. Indrăsneala maghiară nu s'a mărginit numai să opună rezistență Austriei în ocuparea unui teritoriu care îi revine ei conform stipulațiilor păcii de la Trianon, ci încălcând prin forțe militare organizate puse sub ordinul guvernului dela Budapesta însăși pământul austriac, Maghiarii voiau să silească Austria ca sub imperiul groazei produs de hoardele lui Pronay, Heyjas și Osztenburg, să renunțe de bună voe la Ungaria de Vest.

Dacă până în prezent două săptămâni de când trebuea să se efectue predarea acestui teritoriu, n'a putut totuși să se execute întocmai prevederile tratatului din Trianon, ci din potrivă evenimentele au luat o întorsătură neașteptată, o bună parte din vină revine Aliaților: într'adevăr aceștia, cu toate că cu câteva zile înainte forțaseră pe Sârbi să cedeze Ungariei ținutul Baranya, care-și exprimase dorința să rămână o republică independentă, și-și constituise chiar un guvern ad-hoc, de data aceasta n'au luat măsurile necesare, și nici n'au procedat cu energia corespunzătoare, pentru a forța pe Unguri să se supue hotărâtor unui tratat, menit să chezășuiască pacea Europei centrale.

Cu riscul de-a contrazice dreptul de autodeterminare, Antanta a apărat interesele maghiare, intervenind pentru justa executare a tratatului de la Trianon privitoare la ținutul Baranya. Când e vorba însă de drepturile Austriei, singura țară din statele învinse care s'a supus cu loialitate hotărârilor tratatului din Saint-Germain, procedând la o imediată dezarmare și care și-a alcătuit un regim într'adevăr democrat și republican, astfel încât nimeni în Austria nu dorește, nici nu uneltește pentru o restaurare monarhică, ea este lăsată pradă unor bande de șovini sălbateci, susținuți de un guvern de rea credință.

Dintre aliați, Anglia, Japonia și Statele-Unite s'au dezinteresat totdeauna de nevoile și problemele politice ale Europei centrale, iar Franța și Italia nici ele n'au interese speciale în această chestiune vitală pentru Austria. Vina nesupunerii maghiare nu o au numai aliații, cari din punctul lor de vedere materialist sunt mai mult sau mai puțin îndreptățiți să se desintereseze de afacerile altora, după urma cărora nu pot trage nici foloase, nici ponoase directe. Mai vinovată este însă politica noastră încredințată genialului și abilului „mare European".

Cehо-Slovacii, îndată ce și-au dat seamă de gravitatea ce-o prezintă rezistența maghiară, au și trimes pe ministrul lor de externe, d-l Beneș, la Viena, spre a intra în tratative cu guvernul austriac în vederea soluționării acestui diferend, care ar putea altminteri să degenereze într'un nou război, menit să întunece cerul Europei centrale. In acest timp ministrul nostru de externe, d-l Take Ionescu, fratele noului vice-președinte al Ligei națiunilor, a cărui recentă alegere este privită de ziarele băncei Blank ca o nouă dovadă de simpatie și prețuire adusă României, dă interviewuri ziarelor pariziene, intrulându-se președinte de consiliu, se recreează în streinătate după munca uriașă ce-a depus-o pentru a realiza alianța cu Polonia, și simulează cel puțin că se desinteresează de noul conflict, căruia desigur că suntem datori a-i da toată atenția.

Cutoată simpatia specială de care se bucură în cercurile aliate, d-l Take Ionescu nu va obține desigur ca aliații să acționeze cu Ungaria așa după cum dictează interesele noastre și ale Ceho-Slovaciei. Și ce frumos rol ar putea avea d-l ministru de externe tocmai în aceste momente, când soarta a făcut ca să se afle în streinătate!

Fără a pune prea multă greutate pe fanfaronada specific maghiară, care caută ca prin mijloace artificiale să consfințească o stare de fapt, e locul să relevăm că România trebue să facă demersuri energice pe lângă guvernul din Budapesta, atrăgându-i atenția asupra urmărilor rele pe cari le-ar avea de suferit Ungaria în cazul când va nesocoti tratatul dela Trianon, a cărui executare leală o pretinde întreaga opinie publică română. Altfel nu înțelegem ca atâta vreme cât Maghiarii nu respectă hotărârile luate de comun acord cu ei, noi să fim obligați să acordăm minorității maghiare din România libertăți de natură să ne lezeze însuși suveranitatea noastră națională.

Știrile zilei

Ungurii continuă evacuarea

Evacuarea părții din comitatele ungurești de mai înainte ocupate de jandarmeria austriacă a început Vineri, potrivit notei trimise de guvernul austriac aliaților.

Le Temps, semnalează, că luptele locale continuă.

Comisarul ungar a remis comisiunei interaliate o petiție a populației reugiunilor evacuate exprimând dorința de alipire la Ungaria.

Scăderea mărcii

Se semnalează din Berlin o mare scădere a mărcii, din cauza speculatorilor.

Panica este enormă. Pe ziua de 11 Sept. bursa a fost închisă

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

In amintirea lui Gavril Precup

In frumoasa sală festivă a liceului din Brașov vre-o 20 de elevi așteptau cu inima grea să înceapă examenul de maturitate. Intr'un colț al sălii era masa verde, blestematul postav verde, care de odată îți răpește tot curajul și pune o barieră de netrecut între profesor și elev. Scaunul comisarului guvernamental era încă gol. Toți ne frământam mintea ca să ghicim înfățișarea aceluia ce-l va ocupa. Ni-l închipuiam ca pe un pedant sever trimis înadins ca să chinuiască pe biețil elevi; un om posomorât cu ochii mici sclipind răutăcios din dărătul ochelarilor de o coloare nelămurită.

Dar iată că de odată se deschide ușa și intră comisarul. In acelaș moment fețele noastre se însănineză, pe buzele fiecăruia aproape un zâmbet și ne aruncăm pe furiș priviri uimite, căci în fața noastră nu stă comisarul temut, ci un om cu fața blândă și ochii plini de o nespusă bunătate. Și de odată dispare aerul stângenitor, ce ne înconjura, căci figura lui Gavril Precup, împrăștie ceva familiar, care ne redă curajul și ne inspiră încredere.

Iar când răspundem, fiecăruia i se pare că are mintea mai clară ținându-și ochii în ochii senini ai comisarului, cari lucesc de bucurie când elevul, încurajat de privirile sale blânde, evocă cu vocea sigură și neputându-și stăpâni o oarecare mândrie, toată măreția trecutului nostru.

Iar când, trecuți toți peste acest stâlvilar, așteptăm cu inima ușurată, se ridică Gavril Precup și figura lui se schimbă, pare că crește, devine măreață, ochii-i lucesc de o strălucire stranie și glasu-i vibrează când cuvinte calde isvoresc din gura sa: „oricare ne va fi soarta, oriunde ne vor arunca valurile vieții, să lucrăm pentru patrie și să ne iubim neamul."

Acesta a fost Gavril Precup, un om cu suflet mare și inima bună.

N'am scris aceste puține rânduri ca să evoc meritele lui Gavril Precup, ci să-i aduc prinosul de recunoștință și iubire al acelora, cari deși nu l-au cunoscut decât câteva ceasuri, nu-l vor uita niciodată.

Doriu Popescu
absolvent al liceului
din Brașov.

ECOURI

Un nou fond cultural

S'a instituit un fond cultural al ministerului Cultelor și artelor, compus din venitul realizat după vânzarea cărților didactice pentru seminar, a icoanelor și cărților pentru popor, din donațiuni și legate, din subvenții și serbări, etc.

Acest fond va fi întrebuințat ca fond de rulement pentru ajutarea, susținerea și crearea faptelor de cultură și anume: tipărire de icoane și cărți pentru seminarii și școalele de cântăreți bisericești; cărți pentru întregirea culturei preoților; publicarea unei foi săptămânale populare, traducerea și publicarea scriitorilor bisericești etc.

Congresul rasei negre

Cu prilejul celui de al doilea congres al rasei negre care s'a ținut la Londra, apoi la Bruxelles și acum la Paris, ziarele au consacrat diferite articole în cari au relevat că în țările de sub protecția republicei franceze revendicările legitime ale rasei negre nu sunt expuse a fi rău primite.

In „L'Eclair", d. Candace, deputat de Guaddelupa, constată că congresul din Paris a fost deosebit de interesant. Teoriile bolșeviste și separatiste ale d-lui Marcus Garvey au fost viguros combătute de delegațiunile franceze, haitiene, portugheze, belgiene și de imensa majoritate a delegațiunei americane și engleze. Șeful delegației americane, profesorul Burghardt du Bois a combătut teoriile separatiste cari nu se pot explica decât prin mânia provocată de prejudecățile concetățenilor albi. Deasemenea, șeful delegațiunei americane a respins orice ideie de atitiere la internaționala din Moscova.

D. Candace constată că aproape unanimitatea congresiștilor a acceptat punctul de vedere al delegațiunei franceze și anume că în starea actulă a evoluției lor, colectivitățile negre nu pretinde de a se emancipa fără ajutorul celor albi.

Serbările pentru dante la Florența

Serbările florentine pentru al 6-lea centenar al morții lui Dante vor urma după erminarea celor din Ravenna. Cea mai însemnată va fi aceea de la 17 ale curentei. Atunci va defila marele cortegiu istoric preparat de municipalitatea Florenții și organizat de pictorul Bonafedi.

Acest cortegiu va reprezenta întoarcerea miliției florentine cu Dante de la bătălia din Campaldino, în 1289. Va lua parte la acest cortegiu 1.500 persoane, dintre care 300 călări.

Moartea aviatorului Henry Roget

La 30 August a murit în Franța, la spitalul din Val-de Grâce, locotenentul pilot, Henry Roget, în etate de 28 ani din cauza unei grele pleurezii. Tânărul aviator francez fusese unul dintre cei mai remarcabili piloți de curse lungi și anul trecut a vizitat și România, unde moartea lui prematură a stârnit regrete unanime în cercurile care le-au cunoscut.

Citiți „Infrățirea"

Oaspeții străini la noi

— Vizite și conferințe —

Vizita d-lui Charles Bertrand

Comitetul de recepție a deputatului francez Charles Bertrand președintele „Federației interaliate a foștilor luptători din Paris" a ținut Duminecă ședință la sediul din București.

S'a alcătuit programul de primire al ilustrului oaspe și manifestul care va fi lansat de către foștii luptători români și aliați, văduvele eroilor morți în lupte și surorile de caritate din războiu.

D-l Bertrand va ține în ziua de 18 Septembrie orele 10 dimineața o conferință la Ateneul Român. Vor vorbi d-nii Virgiliu Ștef. Serdaru, N. Stoica George Lungulescu și o delegație a soc. „Văduvele Eroilor".

La manifestația care va fi apoi la statuia „Mihai Viteazu" vor vorbi în franțuzește dr. Serdaru, iar în românește d-l Petrov dela soc. „Odobești" și Constantinescu-Bordeni dela soc. „Prahova".

In zilele următoare se va vizita regiunea petroliferă și a fostului front românesc.

Conferința d-lui Wriete

Sâmbătă seara d-l dr. Wriete, invitatul soc. Sud-est-Europene, a ținut la fundația Carol o conferință al cării subiect a fost: Evoluția scrierii D-sa a arătat fazele prin care a trecut scrisul dela figuri, hieroglife și cuneiforme până în zilele noastre.

Vizita d-lui Jean Pélissier

Unul din cei mai prețioși amici al naționalităților oprimate de eri, al națiunilor libere de azi, d-l Jean Pelissier se află printre noi.

Autor al studiilor, "Dix mois de guerre dans les Balkans L'Europe sous la menace allemande" (1914), director al publicației „Les Annales des Nationalités", d-l Jean Pélissier este un vechiu apărător al cauzei românești.

La noi, d-l Jean Pélissier, după ce va căuta să vadă personalitățile de seamă, va întreprinde o călătorie în provinciile românești liberate, spre a se documenta asupra stării actuale de lucruri.

Conferința Dlui Chapman.

Vineri, Societatea de științe din București a ținut în sala Fundațiunei Carol, în care d. prof. Chapman tânărul dar celebrul matematician englez a făcut o conferință în fața unui public foarte ales. Mai întâi d. prof. Țițeica, secretarul general al Soc. a prezentat societății pe d. Chapman, a urat bună venire savantului profesor englez și a dat cetire adresei de simpatie pe care Universitatea din București a trimes'o la 1919 Universităților engleze.

D. prof. Chapman a răspuns citind și înaintând d-lui Țițeica adrese de salutări și frățietate dela Universitatea din Manchester dela Societatea Regală astronomică și Societatea de matematici din Londra. D. prof. Țițeica a citit și înmânat adrese similare în numele Universității Societății de științe și Soc de matematice.

După această parte oficială, d. Chapman și-a desvoltat conferința „Relațiuni între soare și magnetismul terestru" (în englezește, tradus de d. G. Murgoci).

Vizita italienilor în România.

In urma consfătuirei ținută la ministerul de comerț și industrie a fost întocmit întregul program al excursiunilor pe care le vor face timp de aproape o lună cei 150 de oaspeți italieni, cari vor sosi în România la 19 cor.

La 20 Septembrie italienii vor vizita Galații; la 21 Brăila, apoi Mărășești, valea Prahovei, Cluj, Alba-Iulia, regiunile miniere din Ardeal, Timișoara și apoi Reșița.

Sosirea oaspeților italieni în Capitală va avea loc la începutul lunei Octombrie.

Cu același vapor cu care vor sosi cei 150 italieni la Constanța, se vor înapoia din Franța și 60 de studenți români.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

ION C. BRATIANU

Conferință ținută la Ateneul Român din București, cu prilejul Centenarului, de către Horia Furtună.

III.

„Voiam să fac comisiunei budgetare propunerea de a studia cu deamănuntul toate administrațiile publice spre a reduce personalul lor în limitele adevăratei necesități aceasta ar fi avut de rezultat, dacă propunerea se primea, nu numai de a aduce o economie în cheltuiala Statului, dar mai cu seamă de a deprinde pe funcționarii noștri să muncească cât muncesc și cei din alte țări...

Noi, d-lor, trebue să ne silim cu toții să facem ca de azi înainte Românii să lucreze cel puțin îndoit decât lucrează astăzi, cel puțin atâta cât străinii și să muncească cu bărbăție pe toate tărâmurile activității sociale...

De acee am cerut ca comisia budgetară să se împartă în diferite subcomisiuni, să meargă în fiecare administrație să o studieze de aproape și să facă toate modificările și reducțiile posibile.

D-voastră ziceți că de un proect de lege ca acesta toată lumea se leapădă...

Sunt, D-lor, două feluri de oameni practici, sunt acei care își fac afacerile lor particulare și care sunt oameni practici numai în vederea interesului lor personal. Astfel de oameni practici se găsesc pe toate tărâmurile, în toate partidele și în toate nuanțele, atât între reacționari cât și între ultra-liberali. Pe tărâmul afacerilor publice, ei nu fac decât a se servi de ideile cele mai liberale, cele mai democratice, puse înainte de alții și a le exploata, nu în interesul general, ci ca să-și facă o poziție.

Eu, D-lor, nu vorbesc de asemenea oameni practici. Sunt însă alții, care pun simțul lor practic în serviciul exclusiv al intereselor generale, care știu să reziste la reforme grăbite și să adopte la timp pe acelea care sunt reclamate de societatea întreagă.

„Am avut întotdeauna curajul să spun adevărul, cu toate că mulți îmi spuneau că am să mă primejduiesc; am spus adevărul poporului, precum l'am spus la împărați și cu atât mai mult îl spun la domnii deputați.

Practici în sensul cel bun, sunt acela ale căror facultăți sunt echilibrate, adică acel care pot să-și dea seama de condițiile unei societăți, de nevoile ei și de reformele ce i-se cuvin spre a vindeca relele, de care ea ar suferi și a da un avânt mai mare prosperității publice. A lua o idee din Franța, din Englitera sau din America, a o introduce de odată în țară . . . nu este de loc practic.

. . . fiecare lege ce facem să o adaptăm necesităților sociale și politice și mijloacelor noastre.

Cum a făcut Anglia reformele ei? S'a apucat ea a proclama idei mari? Nu. Din contră, a căutat cu toate legile ce făcea să răspundă necesităților sociale.

Fiecare cetățean să contribue la dezvoltarea activității naționale . . . trebue însă să ne observăm unii pe alții, să ne impingem necurmat a fi activi, economi, și înainte de toate să fim morali și onorabili."

Brătianu și-a dat pe deplin seama de însemnătatea căilor de comunicație în circulația produselor și în dezvoltarea și prosperarea economică a țării. Adevărul acesta, care astăzi ni se pare de necontestat, — acum o jumătate de veac tăcea pe Maiorescu să spue ironic: Dumnealor vor să cheltuiască milioane cu drumuri de fier la Mărășești și vor să aibe port la mare, — și făcea pe Niculae Ionescu să afirme că e inutil să faci drumuri de fier atât timp cât n'ai instituții de credit, iar construirea liniilor va costa atât, încât va pune țara în imposibilitatea de a-și creta vre-un credit public și privat în timp de 99 de ani.

„Creditul nu se organizează, spunea Brătianu (Senat 16 Septembrie 1868): „și nu numai creditul, dar nici cesce dă loc creditului adică comerțul și industria, nu pot să meargă înainte dacă nu au mijloace de comunicație. Prin urmare chiar în favoarea creditului într'o societate trebue mai întâi de toate, căile de comunicație . . . un drum de fier ce ar merge numai până la jumătatea țării ar produce de 10 ori mai puțin, decât ar merge să se lege cu celelalte drumuri ale Europei și să ajungă până la marginea mării, care este celălalt drum mare, ce ne leagă cu Orientul." Și apoi Brătianu arăta cum de când Turcii au liberat navigația pe Dunăre, cultivarea pământului în Muntenia a luat o dezvoltare neînchipuită și afirmă că prin înființarea drumurilor de fier bogățiile țării, pădurile, etc., vor fi puse în valoare și buna stare obștească va crește.

Nu numai cu oameni care nu pricepeau folosul drumului de fier, avu Brătianu să lupte ci și cu oameni care negau folosul instituțiilor bancare. Astfel vorbind de Banca Națională el zicea (1 Decembrie 1880): „Banca nu a putut să înceapă decât astăzi, și dacă nu s'a putut înființa până acum la noi o bancă, cu toate că eu am luptat pentru înființarea unui asemenea institut încă dela 1858 și 1867; dacă zic, nu s'a înființat până acum la noi o bancă, este că am găsit în toate părțile opoziție, fără distincțiune, opoziție care provenea de acolo că nu-i cunoștea nici importanța nici efectele ei."

Și pentru înființarea și încurajarea industriilor naționale, Brătianu trebui să lupte. Astfel fiind vorba de industria zahărului el spune (5 Martie 1882): „...acolo unde nu este industrie, nu e te agricultură, nu poate agricultura să-și ia zborul decât acolo unde se desvoltă și industria..."

Țin la această lege mai mult

Cronica politică

Colaborare cu „scuze“ sau: „îl mănânc, dar cu lămâie“. — Cunoaştem o anecdotă care caracterizează perfect situaţia ţărăniştilor în legătură cu colaborarea la care aşa de dulce îi pofteşte astăzi guvernul.

Se zice că într'un oraş dintr'o insulă grecească regimul democratic era aşa de înaintat în cât locuitorii căpătaseră deprinderea de a-şi face treaba, fără nici o ruşine în pieţile şi pe străzile oraşului. Câteodată se întâmpla ca aproape toţi locuitorii, cuprinşi subit de imfama necesitate, să invadeze străzile pentru ca, aşezaţi unul lângă altul, să se bucure împreună de acest mare triumf al libertăţii individuale. Dar fericirea nu dură mult. Intr'o bună zi, insula fu ocupată de Englezi şi supusă la un regim militar din cele mai aspre. Comandantul oraşului, desigur un reacţionar, afişă o ordonanţă prin care locuitorii erau anunţaţi că cine va mai îndrăzni să-şi facă treaba pe stradă va fi pus să-şi mânânce propria-i murdărie. De frică, locuitorii se supuseră. Unul singur, un grec mai voinicos, ale cărui sentimente democratice nu puteau să suporte nici un fel de restrângere a „libertăţilor cetăţeneşti“, îndrăzni, potrivit obiceiului, să iase în stradă. Prins de soldaţi, fu invitat să mănânce ceiace făcuse. Grecul însă tot aşa de dârz ca şi un ţărănist şi hotărît să-şi apere democraţia, refuză să mănânce. Atunci fu luat pe sus şi dus la spânzurătoare unde soldaţii îl mai întrebară odată: „Il mânânci?“ Văzând că nu e de glumit, grecul răspunse: „Il mănânc, dar cu lămâie“.

Aşa şi cu ţărăniştii. Invitaţi la colaborare de d-l C. Argetoianu, ei răspund: „Te pupăm, şi, dacă vrei, îl şi mâncăm, dar întâi să ne ceri *scuze*“. Şi fiindcă pretenţiile ţărăniştilor sunt aşa de mici d-l Argetoianu va cere „scuze“, — şi colaborarea se va face. Dar cu lămâie sau fără lămâie, murdăria rămâne murdărie.

Biserica ortodoxă din Vad

Comuna Vad e situată în stânga Someşului la circa 14 chilometri, spre Nord, dela Dej. Comună curat românească, unită în totalitatea credincioşilor cu Roma până la anul 1918, când o parte a acestora a trecut la biserica ortodoxă, formând o filie care a fost ataşată împreună cu filia Căscău situată la o distanţă de 2 chilometri dela Vad, în dreapta Someşului, la parohia materă Selişca.

Puţinii credincioşi ortodoxi din Vad, la stăruinţele neobosite ale administratorului lor parohial Izidor Sevan, s'au decis a-şi edifica o biserică, ca loc de închinare. In acest scop li s'a donat din partea unui credincios gr. cat. o grădină în centrul comunei, şi au întreprins şi o colectă adunând un fond de 6000 Lei. Din aceste mijloace însă nu se poate azi ridica biserica.

Reînfiinţându-se Eparhia Vadului şi Feleacului şi dorind a eterniza acest însemnat act din viaţa bisericii ortodoxe din Transilvania tocmai prin ridicarea unei biserici în Vadul istoric d-l preşedinte al Consistorului Eparhiei reînfiinţate a intrevenit la On. Minister al Cultelor pentru un ajutor. Ministerul a acordat un ajutor de 10.000 de Lei.

I. P. Cuviosul Părinte Nicolae Ivan a ţinut să aducă singur la cunoştinţa credincioşilor bisericii ortodoxe din Vad, darul făcut de guvernul român, care va duce cu un pas înainte visul lor, la care ţineau aşa de mult, şi care, ei fiind puţini şi săraci, li-se părea aproape irealizabil.

In ziua de 10 Iulie I. P. S. sa însoţit de protopresbiterului Dejului, de preotul revizor şcolar Andrei Gâlea şi de secretarul consistoriului din Cluj pleacă spre a vizita comuna Vad şi a lua cunoştinţă la faţa locului de cele necesare la edificarea acestei biserici.

In filia Căscău este întâmpinat de actualul administrator al parochiei Selişca Ion Goran şi de fostul paroh în Selişca Izidor Sevan.

Preotul Ion Goran, într'o cuvântare binesimţită, bineventează pe d-l Prezident al Consistorului eparhial din Cluj, ca pe unul care vine în numele Domnului să aducă mângâiere celor ce au suferit veacuri întregi, oropsiţi de neamuri şi credinţe străine. Işi exprimă convingerea, că noua stăpânire românească va căuta să repare greşala trecutului apropiat punând biserica ortodoxă în drepturile ei.

La aceată întâmpinare răspunde I. P. C. Sa părintele arhimadrit Nicolae Ivan, vădit emoţionat de primirea călduroasă ce i-s'a făcut şi de cuvintele însufleţite ale tânărului preot.

După primire, I. P. C. Sa vizitează biserica ortodoxă din Căscău, unde asistat de preoţii ce-l însoţea înalţă o rugăciune de mulţumită lui D-zeu pentru izbânda dată asupra duşmanilor neamului şi ai bisericii lui, şi printr'o cuvântare instructivă arată credincioşilor din Căscău îndatoririle ce le au în România Mare pentru a-şi întări neamul şi biserica. Prin stăruinţa lor această biserică, umilă şi oropsită în trecut, va deveni un „Sion“ adevărat, o dovadă a tăriei noastre naţionale şi religioase. S'a oprit apoi îndelung asupra îmbrăişării meseriilor.

Trecând de aici I. P. Cuvioşia Sa la Vad, întreagă comuna, fără deosebire de confesiune a eşit sub poarta de triumf spre întimpinare.

Urmaşii plăieşilor lui Ştefan cel Mare au primit cu o însufleţire de nedescris pe purtătorul legii străbune, a legii lui Ştefan cel Mare ctitorul bisericilor.

Pe feţele lor se citea mare bucurie că biserica străbună se întoarce, azi să-şi mângâie fiii cari i-au mai rămas după veacuri lungi de restrişte.

In numele credincioşilor din Vad, I. P. C. Sa este salutat tot de preotul Ion Goran, care administrează şi această filie. Remarcăm din cuvântarea lui următoarele:

“Locuitorii de legea ortodoxă a acestei comune ne dăm seama de însemnătatea acestei vizite.

„In această comună a fost odată reşedinţa unor vlădici români, atunci, când erau stăpâni pe aceste plaiuri Domni români, de legea românească. Şi se umplu de bucurie inimile noastre, văzând, — iarăşi sub stăpânire românească — în mijlocul nostru, un prelat român şi ortodox, ca şi cei de pe vremea lui Ştefan cel Mare, venit aici cu gândul de a contribui cu ce îi stă în putinţă la ridicarea unui lăcaş de închinăciune. In acest pământ zac osămintele vlădicilor cucernici din cele trecute vremuri şi îşi vor dormi somnul de veci cu mai multă mângâiere, ştiind că s'a ridicat aici iarăşi un altar de unde să se propovăduiască credinţa şi învăţăturile lor“.

Relevă apoi că aproape 200 de ani vlădicii dela Vad au propovăduit cuvântul lui Dumnezeu în această parte a pământului românesc, fiind păzitori de lege şi datini şi astăzi când credincii lor se întorc din nou în sânul bisericii ortodoxe nu trec dela o lege la alta, ci se întorc în sânul bisericii strămoşilor lor. Roagă pe S. P. Cuviosul Părinte Arhimandrit să le dee tot sprijinul pentru a şi putea ridica o biserică.

I. P. Cuvioşia Sa răspunde că n'a venit să aducă vrajbă între credincioşii acestei comune, ci pacea sufletească, care ne o inspirăzilele mari prin cari trecem. A dorit să vadă acest loc scump

Revista presei maghiare

Ostenburg şi Krausz

Ziarul „Bécsi Magyar Ujság“ într'un număr recent ne desvăleşte mijloacele, de cari se foloseşte Horthy în interesul propagandei sale. Iată, ce scrie în numărul său din 9 Septembrie: „Un major dela cavalerie, desigur Ostenburg, a năvălit azi, prin fraudă pe teritorul austriac, a pustiit şi a prădat. Revolta generală a ridicat valuri ca nicicând înainte. Oare suntem daţi pradă lui Horthy? Oare poate să facă Horthy ce i place? Iată ce strigă aici oamenii ameninţând cu pumnii. In larma produsă de ropotul armelor şi de strigătele de indignare abia vor fi auzit Vienezii sunetul fin al aurului, pe care în zilele aceste l'au numărat pe tabla de marmoră a unei bănci din Viena. Kolă, bancherul din Viena l'a luat în primire, Krausz Simon din Budapesta l'a predat. Kola eri încă era miliardar, numai aceea nu s'a ştiut că în ce fel de valută, Austriacă ori polonă? Astăzi se ştie: în băşici de săpun. Şi spuma uscată a acestei băşici de săpun a cumpărat-o omul din Budapesta pentru un pumn de aur.

Aceasta spumă de săpun înseamnă totuşi încă: trei cotidiane din Viena. De eri începând proprietarul ziarelor „Extrablatt“ „6 Uhr Blatt“ şi „Mittagszeitung“, precum şi a[l] fabricei de hârtie Elbemühl şi al tipografiilor sale, este Banca Anglo maghiară respective Krausz Simon, respective . . Horthy. . .

Dacă vienezii nu vor să-l salute aci pe husarul lui Horthy, trebue să-l expulzeze pe evreul lui Horthy . . . Vienezii nu ştiu cine este acest Krausz Simon. Ei văd în el un simplu judeomaghiar, râd de manierele lui, dar îi primesc banii. Rău fac. Bonhomia acestui om a ruinat deja multe sute de oameni şi a înseninat opinia publică a unei ţări.

Acest om a fost odată foarte jos şi acum, când se vede iarăşi sus, nu se dă înapoi dela nimic. A fost mintea financiară sub comunişti, şi numai un fir de păr l'a despărţit că nu a fost învălit şi el în cearceaful ud.

Dar cu o manevră desperată a eşit la liman şi s'a alipit de curs ca sufleur. El a fost trâmbiţa cea mai lărmuitoare în presa lui Hegedüs. Daraverile discrete ale teroriştilor şi ale guvernului lor, el le aranjează în străinătate şi multe fire trec prin mânile lui şi de la Buda la exîmpăratul.“

---

decât la banca de pe care vă vorbesc... neapărat, D-lor, că dacă fac chestiune ministerială la o chestiune politică, cum nu voi face chestiune ministerială pentru o chestiune economică. Căci dacă nu m'aş interesa foarte mult de chestiunile de un interes economic, atunci n'aş fi pe această bancă mai ales în starea de sănătate în care mă vedeţi. Dar ideile financiare şi economice ce le-am în mintea mea şi pe cari am avut timp de 40 de ani să le studiez, voesc să le realizez, fiindcă cred că sunt mai ataşat lor, sunt mai identificat cu ele, decât ori care altul.

Să mi se arate o singură ţară unde industria a luat naştere fără să fi venit Statul să facă sacrificiile cele mai mari... oare ţara noastră, care este una din ţările cele mai frumoase, nu trebue şi ea să facă sacrificii pentru introducerea şi desvoltarea industriilor naţionale“?

Prezentând proectul de lege pentru înfiinţarea ministerului agriculturei, industriei, comerţului şi domeniilor (31 Ianuarie 1883) Brătianu spunea:

...„facem un minister separat pentru ale cărui lucrări ministrul respectiv să fie răspunzător... oare noi avem să trăim tot aşa cum am trăit până azi?

Nu ziceţi D-voastră, cu toţii, că voiţi să faceţi ca comerţul să înflorească? Nu vedeţi că ţara şi guvernul, camerii, toţi voim oameni să admistreze în ţara românească fără răspundere“.

De aceea eu cred că acest proect de lege este o necesitate de bună gospodărie şi o necesitate constituţională; căci nu poate nimeni să administreze în ţara Românească fără răspundere“.

Brătianu a fost întemeietorul politicei economice naţionale. Lozinca „prin noi înşi-ne“ el o aplica şi în domeniul realizărilor de ordin practic:

„Mai întâi pentru facerea lucrărilor publice (9 Decembrie 1886) să nu luăm bani din străinătate, ca să plătim însutit cum am păţit-o cu Strussberg şi Offenheim, ci să facem în ţară prin transformarea unui capital românesc în alt capital; al doilea să facem proprietari cât mai mulţi în România. din toate punctele de privire e asigurarea Statului român facerea a cât se poate mai mulţi proprietari“.

Iar vorbind (6 Februarie 1886) de institutele de credit pe care le-a înfiinţat:

„Noi am văzut că lipsesc României instrumentele de credit care fac puterea societăţilor moderne şi dela început, înainte de a veni la putere.. am căutat să înfiinţăm acele instituţiuni, nu dându-le în concesiune la capitaişti străini, ci fundându-le cu mijloacele noastre şi susţinându-le din toate puteiile noastre“.

Vorbind de necesitatea muncii intense sub un regim de liberă concurenţă, spre a îmbunătăţi starea economică generală, Brătianu povestea în 1886:

„Mi-aduc aminte că odată Principele Brâncoveanu şi cu Principele Bibescu mă întrebau ce preparator am pentru vinurile mele, şi dacă este francez sau elveţian, căci îmi ziceau că vor să fie clienţii mei şi că doresc să-mi vadă ferma. Eu le-am răspuns că este elveţian, însă le-am adăugat că atunci când vor voi să mă viziteze, să mă anunţe ca să fiu acasă, căci acel elveţian sunt eu şi cu nevasta mea, ajutaţi de ţăranii noştri. Eu nicăieri nu am luat lucrători străini, dar îmi dau multă osteneală. Când mă duc acasă pentru o zi sau două, credeţi că mă duc ca să mă plimb? Nici de cum: muncesc de dimineaţă până seara; căci numai cu taxe protectoare nu facem nimic, dacă nu ne punem serios pe lucru. Şi apoi nu trebue să avem în vedere numai pe producători şi să uităm cu totul pe consumatori.

Da, să plătească consumatorul, dar să nu plătească îndoit şi întreit. Nu, D-lor, dacă producătorul Ion Brătianu o vrea să vândă prea scump untul şi vinul, să ştie că poate să vie altul să-i facă concurenţă şi această concurenţă va profita consumatorilor“.

Iar altădată (4 Februarie 1887):

„Să se pună pretutindeni în comunicaţie directă producătorul cu consumatorul, şi a înlătura pe cât se poate de intermediari, fiind că aceştia prea ridică contribuţii grele asupra producătorilor şi consumatorilor.“

Convins că moştenitorii averilor prea mari sunt nişte declasaţi lipsiţi de imboldul muncii, Brătianu se pronunţa (31 Ianuarie 1886) pentru taxa pe moştenire:

„Proprietatea nu se conservă prin privilegiu, ci din contra se pierde, fiindcă creiază o clasă de oameni fără viaţă.

De aceea este bine, ca şi rudele directe şi de sânge să plătească şi ele o taxă cum plătesc celelalte rude, şi de aceea sunt pentru acest articol pe care vă rog să-l votaţi.“

Brătianu a fost întotdeauna pentru o armată cât mai puternică, ce trebuia să fie o şcoală de eroism şi paznica cea mai bună a integrităţii şi demnităţii Statului nostru.

„D-voastră ştiţi, spunea el (22 Februarie 1883), cât ne-am luptat ca să dobândim recunoaşterea neutralităţii noastre, dar nu am putut-o dobândi, şi dacă Europa nu ne-a garantat-o, nu este oare de datoria noastră să ne-o asigurăm noi înşine? Belgia şi Elveţia au neutralitatea lor garantată de toate Puterile Europei şi cu toate acestea vedeţi cât cheltuesc pentru fortificări şi pentru înarmare... Eu, într'adevăr... m'am silit să fac întotdeauna cele mai mari economii posibile, fără a lua însă vre-odată ceva dela armată, ci din contra, ce economii realizam din alte părţi, vă ceream autorizare să le dau armatei.“

Iar altădată (27 Ianuarie 1884) întrebuinţând o imagine:

„Când te aşezi undeva, îţi faci gard împrejurul curţei, ca să nu treacă prin ea toate lighioanele. Gardul unei ţări este oştirea, şi cu toţii am crezut că nu trebue ţara noastră să fie o arie unde să cutreere toată lumea.“

INFORMAȚII

Comerciale

Direcțiunea generală a vămilor fiind informată că în vagoanele cu orz ce trec în export se află cantități mari de grâu, a dat ordin ca vămile să ia măsuri severe de control, făcând sondaje transporturilor.

In cazul când se vor găsi astfel de contrabande, vagoanele vor fi oprite de la export.

■

Luni a avut loc la hotelul New-York — consfătuirea tuturor debitanților de tutun din Ardeal — pentru a protesta contra suprimărei marilor tutungerii.

■

In restaurantul Clasa I. din gara Cluj se găsesc în permanență zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

neamului și bisericii ortodoxe.

Scump neamului pentrucă poartă numele plăieșilor lui Ștefan cel Mare și a unor zile frumoase de mărire națională și scump bisericii ortodxe pentrucă în pulberea lui zac mucenicii credinței strămoșești. Le dă apoi toate deslușirile referitor la zidirea bisericii.

De aici vizitatorii se duc la biserica gr.-cat. ridicată de Ștefan Vodă.

Biserica este situată în partea de vest a comunei unde terenul este mai ridicat. Este acelaşi bisericuță ca și celelalte lăcașuri sfinte ridicate de Ștefan Vodă prin văile Moldovei. Biserica este astăzi restaurată, s'au păstrat însă proporțiile și stilu original. După spusele preotului local pe pietrele din părete se află multe inscripțiuni, cari din greșală, nu s'au păstrat la suprafață.

Pe o modestă piatră de mormânt se poate ceti numele lui „Lalot".

Ochii unui cercetător istoric iscusit care ar avea și timpul și priceperea necesară ar putea descoperi încă câteva urme din timpurile episcopiei dela Vad.

I. P. C. Sa cercetează locul unde este a se zidi biserica ortodoxă. Locul este situat în mijlocul comunei și proprietarul grădinii la insistența I. P. C. Sale declară că dăruește bisericii toată grădina numai să se ridice biserica.

Dupăce a luat toate dispozițiile pentru începerea lucrărilor I. P. C. Sa s'a întors la Cluj, iar credincioșii ortodocși comunei Vad s'au pus pe lucru și azi, după 2 luni de zile dela această vizită sunt gata aproape cu toată cărămida trebuincioasă.

In Vad sunt abia 17 familii ortodoxe și pentru ridicarea acestei biserici trebuesc sute de mii de Lei, dar credem că cu ajutorul celor chemați și a oamenilor cu tragere de inimă față de biserica ortodoxă se va ridica în Vad, pe lângă biserica lui Ștefan cel Mare și acest lăcaș sfânt, ca o vecinică mărturie a vremurilor lui Ferdinand Desrobitorul și vor vesti ambele din generație în generație măreția celor mai însemnate zile din viața poporului nostru.

Infăptuirea acestei idei e depusă în mâini dibace. Părintele arhimandrit este omul muncii pozitive și în vreme ce alții cântăresc roadele muncii prin ziare, I. P. Cuviosia Sa ridică biserici și pune pe temelii solide viața Eparhiei reînființate „a Vadului Feleacului și Clujului."

Tratativele comisiunei superioare de cumpărare a cerealelor cu consorțiul de bănci, vor fi definitiv terminate până Miercuri 14 crt.

Argumentul principal care determină guvernul de a stărui asupra noului regim de monopolizare a exportului — este — după informațiuni ce aveam din sursă oficioasă — nevoia de a asigura în primul rând trebuințele consumului intern.

Imediat după terminarea tratativelor și încheierea contractului general va da presei un comunicat amănunțit asupra condițiilor și normelor de funcționare al noului regim al cerealelor.

■

Industriale

O delegație a marilor morari din vechiul regat și Ardeal s'a presentat d-lui I. Gheorghiu, directorul general al vămilor și președintele comisiunei pentru cumpărarea cerealelor, căruia i-a expus situația precară în care se găsește industria morăritului, din cauza ultimelor măsuri de monopolizare a cumpărărei cerealelor.

Delegația a cerut ca cel puțin aprovizionarea morilor pentru satisfacerea consumului intern să fie lăsată liberă.

Delegația a primit un răspuns negativ, însă a fost asigurată că se vor da chiar azi ordine comisiunilor de aprovizionare județene să facă morarilor toate înlesnirile necesare la cumpărarea cerealelor.

■

Financiare

S'au prezentat la prefectura din Cluj mai mulți țărani fruntași și secretari comunali pentru a protesta contra impozitelor prea ridicate.

*

Legațiunea Statelor-Unite prin ministerul de externe a cerut ministerului de finanțe relațiuni cu privire la aurul pe care-l posedă statul nostru asupra minelor de aur și argint precum și dacă marcarea făcută de statul nostru garantează valoarea și finețea auru lui.

■

Am arătat că din împrumutul de 600 milioane lei pe care ministerul de finanțe l-a contractat la Banca Națională, 200 de milioane sunt destinate pentru plata cumpărărilor de cerale. Suma aceasta este destinată numai pentru plata grâului necesar exportului în Franța pentru restul de 13.000 de vagoane, spre a se acoperi contractul de export încheiat cu Franța.

■

Administrative

Toate administrațiile au primit ordin să înainteze ordonanțele de plată pentru funcționari rectroactiv pentru diferințele de salar dela 1 Aprilie.

■

Agricole

Aflăm că pe lângă Ministerul de Agricultură se va institui o comisie care va elabora proiectul referitor la încurajarea cultivării pământului după sistemul mecanic-agricol.

*

Militara

Controlul documentelor militare continuă la Cercul de recrutare în cazarma reg 83 Inf.

Muncitorești

La Brașov s'a deschis congresul regional al organizațiunilor muncitorești din județele Brașov, Ciuc, Făgăraș, Odorhei, și Târnava Scaune în care se vor discuta situația muncitorilor din această regiune.

■

Dela C. F. R.

Sre a se pune capăt murdăriei ce se face prin vagoane, direcțiunea a hotărât ca de la 1 Octombrie c. să fie amendați cu 40 lei pasagerii cari se vor urca pe bănci sau canapele, precum și cei cari vor arunca pe jos rămășițe de alimente, mucuri de țigări, etc.

Cu aceeași amendă se vor pedepsi călătorii cari nu vor păstra în tren o ținută cuviincioasă în îmbrăcăminte, precum și cei cari nu vor avea un ton cuviincios în discuțiile cu personalul de tren sau cu tovarășii de călătorie.

Din aceste amenzi, 5 la sută se va acorda personalului de tren.

*

D-l director regional Hossu și inspector Nador au plecat eri la Praga pentru a discuta chestia înființării unei legături de CF. mai bună între România și Cehoslovacia.

■

Bisericești

Instalarea P. S. Sale a Episcopului Roman al Oradiei Mari se va face la 2. Octombrie a. c. în cadrul unor grandioase solemnități de către Sinodul eparhiai convocat pe aceeaș zi.

■

Școlare

La 1 Octombrie vor începe cursurile la școlile elementare de agricultură.

■

Școlare

Din pricina lipsei de material pentru laboratorii, predarea științelor fizico-chimice în școalele secundare întâmpină mari dificultăți.

Pentru remedierea acestor lipsuri, ministerul instrucțiunei a hotărât să înființeze laboratorii comune pentru mai multe școli în diferite centre școlare.

In acest scop ministerul a decis ca în timpul târgului de monstre de la Parcul Carol în zilele de 22, 23 și 24 Septembrie, să coanvoace la o serie de conferințe la Casa școalelor pe profesorii și profesoarele de științe fizico-chimice de la școlile secundare.

■

Adunări, întruniri

Inginerii membrii ai Asociației generale a inginerilor din România (A. G. I. R.) Cercul regional Cluj se vor întruni în adunare Sâmbătă în 17 l. c. ora 18 în localul soc. „Creditul Technic Transilvănean", Sucursala Cluj, Calea Victoriei No. 23 etaj, pentru a discuta măsurile de luat întru asigurarea unei cât mai depline reușite a primului Congres ce se va ține la Iași în primele zile ale lunei Octombrie.

După adunare convenire colegială la Restaurantul orașului, Str, Regina Maria No. 16.

Oaspeții sunt bine văzuți atât la adunare, cât și la convenirea colegială.

■

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

Un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unirei
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Și mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Cel mai eftin se curată și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Diverse

Eri au sosit la Cluj mai mulți medici veterinari din Basarabia pașpeții vor vizita herghelille și unele locuri principale din Ardeal.

■

Citim în *Glasul Ollului*: In legătură cu orfelinatul din Blaj se vor deschide cât mai curând ateliere de meserii. Pentru ca și instrucția în meserii a copiilor să se facă în spirit creștinesc I. P. S. Mitropolit Vasile va aduce călugări salezieni de la școlile de meserii din Apus.

■

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta Miercuri „Goana după aur". Romanticismul regiunilor pline de aur și de avuții ale Americei se desfășură ca un tablou enorm înaintea noastră, totul încadrat în un colorit măestrit.

■

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va reprezenta Miercuri mărgăritarul seriei Manichelli: „Grădina deliciului" romanul trist al vieții unui tânăr scriitor genial.

■

In CINEMA URANIA se va rula Miercuri filmul „Cezarina", Partea II. „Tragedia vieții lui Maud Gregards".

■

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă servește iarăși renumitele* Cataife *cu frișcă*, Baclavale turcești *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia și Dumineca Plăcintă *cu brânză, carne și mere.*

In fiecare dimineață: sandwich, pateuri, țuică de Vălени, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum și tot felul de licheruri dela distileria Bresson. 1071

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue se lipsească din nici o casă. Să află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

■

„UNIVERSUM", inteprindere technică de instalațiuni de uzine de apaductali, canzare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 188

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosității, întrebuințați *vinul de Tokaj cu chinină și fer* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biró, Cluj, Piața Unirii III-316

■

Vizitați expoziția magazinului de încălțăminte „D. S. RAFTOPOL din București, Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15. în fața bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziția on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiene „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

Tinem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 1 Octombrie 1921 la orele 9 dimineața se va ține licitație publică în curtea cazarmei Divizionului 6 Tren (Fe'ekvar) pentru vinderea a mai multi cai de reformă.

Licitatorii vor depune la fața locului o garanție de 1030 (una mie) lei.

Cluj, la 14 Sept. 1921.

Comandamentul
1070 Div. 6 Tren.

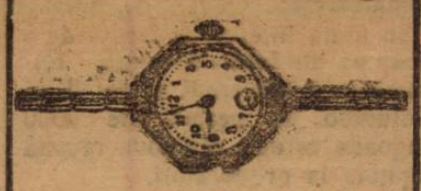

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyő și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii No. 9
916 **Telefon No. 350**

A SOSIT
la marele magasin
„MISSIR"
Str. Memorandului 11 (Unio).

Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezești „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele și Storuri de Tülle.
Linoleum și Prești cu Metru.
Pânzărie și Stofe de Mobile.

Mare sortiment de Pantofi și Ghete pentru Domni, Doamne și Copii. 17

Ultime informațiuni

Prin fir special dela corespondentul nostru din București
Ora 1 p. m.

Leul anunțat pe cursul de 19 l/s în mod oficial s'a dovedit greșit, din cauza transmisiunei. In realitate telegramele particulare arată că cursul leului în două zile va fi 8 centime. Această scădere este datorită și jocului de bursă a speculanților francezi cari urmăresc cumpărarea pe nimic a grânelor românești. Noul împrumut de 600 milioane prin Banca Națională mărește inflația monetară scumpind cumplit viața. In Serbia și Bulgaria dela războiu s'a micșorat inflația; la noi s'a mărit.

■

Zahărul a ajuns în Capitală dela 16 la 26 lei kilogramul.

■

D-l Vintilă Brătianu a sosit în Capitală.

■

Dl. Valeanu — Brutinel a acordat o furnitură pentru reparare a 200 locomotive lui Mühlberg, comerciant de mode, croitorie, și lingerie de dame în Dresda, împreuna cu un acont de 20 milioane. Fabricile au refuzat furnitura. Mühlberg umblă să instaleze o baracă proprie pentru reparațiuni, transformându-se din modist în fabricant de locomotive. Acest contract rusinos este comentat pe piața germană ca lipsă de seriozitate a guvernului român. Contractul Brutinel n'a fost reziliat încă; azi se găsesc în atelierul Stegului austriac 120 locomotive în construcție ce ne costă câte 10 mil. Același atelieri lucrează 4 locomotive pentru primăria Capitalei cu 2 milioane bucată.

Locomotivel primăriei sunt superiore având fiecare aramă, deci Brutinel a incasat 8 milioane samsarlâc de fiecare locomotivă, Contractul n'a fost însă reziliat.

■

Aliații au somat guvernul maghiar să evacueze imediat Ungaria de vest. Guvernul maghiar a oferit Conferinței ambasadorilor trupe regulate maghiare pentru curățirea Ungariei de vest. de bande.

■

Printr'un jurnal al consiliului de miniștri s'a suspendat ultimul aliniat la art. 12 din legea dela 19 Iulie relativ la pensionarea funcționarilor după 15 ani de serviciu. Noi am arătat la timp urmările acestei măsuri care ar aduce după sine descompletarea serviciilor.

■

D-l Titulescu face în străinătate triaj între studenții ce primesc valuta. (Ceea ce am așteptat și noi. N. R.)

Tot d-l Titulescu face în Elveția un împrumut de 40 de milioane franci elvețieni.

Judecarea marelui proces al complotiștilor din Ardeal

— Ziua V. —

Desbaterile complotului continuă în sala cazărmei Reg. 83. Sala ca deobicei, arhiplină. D-l colonel Popescu deschide ședința la ora 9 și jumătate. Continuă ascultarea acuzatului

Sándor Imre

El amintește că la 23 sau 24 Ianuarie 1921 s'a prezentat la dânsul un anumit Matei Fehérváry care spuneau că vine din Budapesta dela banca „Duna" trimis de directorul ei Hantze, prietenul lui Sandor. La rugat să-i ajute în anumite afaceri comerciale. El a refuzat.

Istoria țigaretelor Memphis.

In continuare Sándor spune că Fehérváry l-a comunicat despre venirea căpitanului Ajtay, care va aduce 5000 buc. țigarete Memphis. Spre acest scop i-a predat 2500 Lei și a amintit că dacă nu vor sosi țigaretele, el să trimită banii la Brașov și Tg. Mureș unor comercianți.

Președintele către Fehérváry: Cine sunt acești comercianți?

Fehérváry: Tot ceace spune Sándor despre comercianți și istoria țigaretelor Memphis nu e decât o minciună sfruntată.

Sándor: După două săptămâni Fehervary m'a cercetat din nou. Eu nu am mai voit să întrețin nici o legătură cu dânsul. L'am rugat să reia banii depuși la mine. El m'a rugat să aștept încă câteva zile apoi după un timp mi-a trimis o chitanță cerându-mi o mie de Lei împrumut. Am dat numai 500 Lei și i-am scris că ceilalți bani au fost trimeși la destinație. De fapt însă nu am trimis banii ci aveam de gând numai ca să-i trimit. Am făcut aceasta pentru ca să mă scap de Fehérváry, care ajunse să fie neplăcut.

Președintele arată o scrisoare a lui Sándor adrosată lui Fehérváry, în care Sandor amintește că a trimis banii la destinație, de acea nu poate să trimită lui Fehérváry decât numai 500 Lei.

Scopul banilor predați.

E ascultat Feherváry asupra provenienței banilor și scopului pentru care ei au fost aduși în țară. Feherváry declară că a predat lui Sándor nu 2500 ci 3000 de Lei Acești bani au fost predați lui de căpitanul Budaházy din Budapesta pantru ca ei să fie împărțiți curierilor cari făceau spionaj în Ardeal. Din Budapesta el n'a fos trimis direct la Sándor Jozsef ci acuzatul Költő Gábor i-a recomandat pe Sándor. Atât Költő cât și Sándor au știut despre originea banilor și scopul ce se urmărea.

Din Budapesta Fehérváry spune că n'a primit numai 3000 ci 5000 de Lei, Restul de 2000 Lei a fost întrebuințat de dânsul.

In legătură cu complotul anarhist din Basarabia s'au făcut noui descoperiri. Au fost arestați atentatprii cu dinamită depe linia Chișinău-Cetatea Albă. Agentul de poliție Marinoiu a fost împușcat de complotiști în timpul arestărilor. Arestările la Bender Chișinău și Cetatea Albă continuă.

■

Studenții francezi sosiți la Cernăuți au fost primiți foarte frumos. Mâine vor pleca la Dornia, apoi cu plutele la Piatra.

Preș: Cum rămâne cu istoria țigaretelor Memphis?

Fehérváry: Nu știu nimic despre aceste țigarete. Intreagă această istorie nu e decât o născocire.

Scrisorile lui Sándor.

Președintele arată câteva scrisori dintre cari într'una se vorbește despre un plan de războiu în cazul că trupele rusești ar ataca România. In cealaltă scrisoare sunt informații despre mișcarea trupelor române din Ardeal.

Fehérváry declară că aceste scrisori au fost scrise cu mașina de scris a lui Sándor și urmau să fie trimise la Budapesta. Sándor nu recunoaște că aceste scrisori ar fi scrise de dânsul. El spune că mașina lui de scris a fost sechestrată de siguranța însă ea nu a fost pecetluită. El crede că aceste scrisori au fost lucrate cu mașina lui pentru ca acuza în contra lui să poată fi susținută.

Ședința de după amiazi.

Desbaterile încep le orn 4 și jumătate cu interogatoriul acuzatei Varga Elena care întreabă fiind dacă cunoaște pe vre'o unul dintre spioni, răspund că n'a cunoscut pe nici unul afară de Hannya despre care numai foarte târziu, după data la care a făcut cunoștință a aflat că e spion.

Președintele: Ai cunoscut pe Hanig înainte de a-l găzdui în casa D-tale?

Varga Elena: Nu l'am cunoscut, dar când a venit la noi ne-a spus că e trimis din Ungaria de către Morvay, nu amic al familiei noastre și ne-a rugat, să-l găzduim. Auzind că e trimes de amicul nostru Morvay l'am primit și l'am găzduit.

Președintele: Ce documente s'au găsit la D-ta cu ocazia percheziției?

Varga Elena: Intr'un saltar secret practicat în piciorul mesei, cu scopul de a ne ascunde bijuteriile într'un caz când ar veni comuniștii, s'au găsit la percheziție un pachet cu scrisori intime.

Președintele întrebând pe comisarul regal dacă hârtiile găsite la Varga Elena sunt compromițătoare pentru situația ei de inculpată. La acestea comisarul regal răspunde că n'au așa de mare importanță.

Președintele: Ai cunoscut pe inculpatul Székely și ai fost prezentă când acesta a depus jurământul?

Varga Elena: N'am fost de față și dacă hârtia care cuprinde jurământul lui Székely e iscălită și de mine aceasta se datorește faptului că eu am iscălit în alb o hârtie crezând că e glumă și după aceia s'a scris pe acea hârtie jurământul lui Székely.

Interogatoriul lui Varga János

Președintele: Ce relații ai avut cu spionii?

Varga János: N'am cunoscut nici pe unu dintre aceștiá decât în închisoare.

Președintele! Pentru ce ai început să negi de la început interogatoriul d-tale îl voi continua altă dată.

Urmează interogatoriul lui Szilagy.

SZILAGY, recunoaște că Hanig i-a cerut informații asupra

trupelor, pe care el nu le-a dat. Haning verifică afirmația lui Szilagy.

OLLAH, spune că a cunoscut pe Haning de acum trei ani; în Noembrie 1920, i-a dat o scrisoare ca s'o ducă surorei sale la Debrețin, cerându-i să se intereseze dacă a fost numit la C. F. Maghiar. Hanig i-a cerut știri militare, pe care nu le a dat însă. Hanig declară că a primit și o chitanță de la Ollah. Ollah neagă acest fapt. Nu am dat nici o informație; din vreme ce aveam la mine dispoziți pe două luni a mersului trenurilor, nu eram să-i dau numai vești asupra unui tren sanitar, fără importanță.

HULLAN. Hanig a venit la el cu o scrisoare, fiind refuzat s'a retras.

Înainte de a începe scurte dare de seamă asupra procesului complotiștilor, ținem să atragem atenția d-lui Președinte al consiliului de războiu asupra faptului unic în felul lui, până acum, și care constă în aceia ca în sala de ședință, în care intră toți cizmarii și tovarășii de principii ai acuzaților, reprezentanții presei sunt opriți de santinele și cu toate că arată legitimația de gazetar sunt cu îndărătnicie împiedecați de a mai intra în sală.

Pe lângă aceasta rugăm pe dl Președinte ca să dea ordin celor ce sunt însărcinați cu aranjarea sălii, de a se instala o masă a presei în sala de ședință pentru că altfel suntem puși în imposibilitate de a mai continua dările de seamă asupra mersului desbaterilor procesului.

Sperăm că dl Președinte va lua măsurile necesare spre a evita această situație neplăcută și dăunătoare opiniei publice care urmărește mersul procesului din gazete.

Ziua VII.

Ședința de dimineață.

Desbaterile încep la ora 9 și jumătate, continuându-se interogatorul acuzaților.

Interogatorul acuzatului Szemal Ernö

Președintele: Ai luat parte activă la organizația iredentă.

Szemal Ernö: N'am luat nici un fel de parte la organizația ocultă iredentă și pentru confirmarea contrariului afirmației mele nu există la dosar nici o dovadă pentru că este și imposibil să existe. In ce mă privește mă simt cu conștiința împăcată.

Președintele: Atunci ce te-a făcut să iei parte la acțiunea de ajutorare a funcționarilor îndreptată la B.-Pesta?

Szemal Ernö: N'am făcut altceva decât am încercat să contribui și eu cu ceva la îmbunătățirea situației funcționarilor care trăiau în mizerie. In cela ce privește suma distribuită funcționarilor am convingerea că ea nu vine dela Budapesta ci dela o misiune interaliată națională.

Președintele; Cu toate acestea procesul verbal care se găsește la dosar și care e iscălit de D-ta afirmă lucruri cu totul altele

Szemel Ernö: Procesul verbal dela dosar l'am semnat pentru că am fost forțat să-l semnez.

Președintele: V'ați făcut un adevărat sistem din a nega și din a spune că declarațiile date în timpul instrucției le-ați iscălit sub presiuni, Acestea sunt calomnii aduse siguranței și parchetului militar, asupra cărora vom reveni.

Interogatorul lui Kristfaludi, profesor la academia de drept din Sighetul-Marmației.

Aceasta recunoaște că a luat o parte activă la acțiunea de ajutoare a funcționarilor care n'au depus jurământul.

Comisarul regal citește apoi procesul verbal luat la instrucție în care se spune următoarele: Subsemnații recunoaștem că am greșit împotriva statului român și aceasta ne face ca pe viitor să ne retragem din activitatea publică etc. Acest proces verbal e semnat de Kritsfaludy, Szemak, Silagy și Harșany.

Dr. Silagyi declară că a fost însă chemat să valorifice acțiunile destinate ajutorări funcționarilor. In altă ordine de idei Silagyi declară că el personal n'a vorbit cu nimeni și nimic relativ la mișcarea iredentei. Cât privește pe Harsany, acesta în calitate de ziarist era natural să vorbească despre organizarea maghiarimei din Ardeal căci tocmai atunci se discuta intrarea maghiarimei într'o acțiune politică.

Dr. Petru Juhasa, directorul liceului din Sighetul Marmației recunoaște că a fost vorba de depunerea jurământului de fidelitate dar că el s'a opus. Pe lângă aceasta acuzatul mai declară că Harsany la spus că a primit vești dela B. Pesta prin care i-se aduce la cunoștință că funcționari maghiari pot să depuie jurământul statului român ca astfel să-și poată îmbunătăți traiul.

Singura mea greșală, afirmă acuzatul este că am promis lui Harsany că cele ce mi-a comunicat le voi păstra în secret.

Urmează după aceasta interogatoriile acuzaților Reiter Iosif, Pederdy și Tarago, care n'au așa de mare importanță.

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal **Cluj,** Strada Saguna No. 14.

Acoardă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

Noutăți Pardesie și haine de școală

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699 magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.

Cluj, Plața Unirii 14. Telefon 435

Emigrările românilor în America

— Constatările ataşatului nostru comercial din Belgia —

Ataşatul nostru comercial din Belgia a făcut cunoscut ministerului de industrie şi comerţ că emigranţii români sunt ca număr al doilea după polonezi şi că agenţii de vapoare, cari îi aduc spre porturile de îmbarcare, îi transportă în condiţiuni deplorabile.

Ataşatul opinează ca statul nostru să facă să înceteze aceste emigrări şi cari fac ca mii de români să rătăcească prin porturile occidentale, întru cât speculanţii cari-i ademenesc să emigreze spre America nu le asigură nici intrarea nici plasarea lor acolo.

Este ştiut de altfel că în industrie mai cu seamă, criza este foarte acută şi că acei emigranţi cari au şanse să fie primiţi să debarce se prăpădesc de foame şi mizerie.

La Anvers ataşatul nostru a văzut pe străzi femei fără însoţitori, originare din Transilvania cărora refuzându-li-se intrarea în America au fost strânse de pe drumuri de către secţiunele asociaţiilor de binefacere.

(Universul).

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Miercuri;
Grădina Deliciului.
Joi:
Grădina Deliciului.
Vineri:
Mea Culpa.
Sâmbătă:
Mea Culpa.
Duminecă:
Izvorul de aur.
Luni:
Izvorul de aur.

CINEMA URANIA

Miercuri:
Cezarina Partea II.
Joi:
Cezarina Partea II.
Vineri:
Cezarina Partea III.
Sâmbătă;
Cezarina Partea III.
Duminecă:
Frumusețea fatală.
Luni:
Cezarina Partea IV.

CINEMA APOLLO

Miercuri:
Goana după aur.
Joi:
Cerșetoarea.
Vineri:
Cerșetoarea.
Sâmbătă:
Fatalitatea.
Duminecă:
Comoara lui Isacco,
Luni:
Comoara lui Isacco.

Cetiți „Înfrățirea“

Studenții români în călătorie peste hotare

La Paris.

Un grup de 50 studenți şi de profesori şi studenţe din România de la Universitatea din Cluj au sosit în seara de 6 Sept. c. la Paris sub conducerea d-lui Oprescu, au vizitat a doua zi mormântul soldatului necunoscut pe care au depus o impozantă jerbă de flori împodobită cu o largă panglică tricoloră.

In Italia.

La Roma un banchet a fost oferit de Camera de comerţ studenţilor români. Au participat cam o sută de comeseni, între cari consulul României la Geneva, senatorul Ronco, reprezentantul prefectului şi numeroase notabilităţi.

Preşedintele camerii, consulul Tomellini şi reprezentatul guvernului au făcut urări călduroase pentru România. D-na Tomellini a fost ovaţionată de români. A răspuns dl Romiro Ortiz, profesorul de limba italiană la Universitatea din Bucureşti în numele studenţilor români şi cei italieni.

Noaptea studenţii s'au îmbarcat la Neapole pentru a se întoarce în România, împreună cu grupul studenţilor italieni.

Din afacerile regimului

Citim în „Izbânda“:

Din Iaşi ni se transmite următoarea ştire:

Doui membri ai parlamentului, prietenii intimi ai d-lui Take Ionescu, ne aduc la cunoştinţă următoarele:

In urma intervenţiei făcută de o doamnă din înalta societate bucureşteană, guvernul a dat d-lui Columbo un permis de 6000 vagoane cereale din noua recoltă reţinută la producători.

D-na care a făcut această intervenţie este acţionara principală a societăţii „Grânăria“.

Aceiaş d-nă a intervenit pe lângă ministerul de războiu cerând să i se acorde tot d-lui Columbo furnizarea a 5000 uniforme militare cu 200 lei uniforma cu toate că ministerul de războiu avea o ofertă mai avantajoasă tot din Italia.

Aşteptăm ca cei în drept să dea un comunicat prin care să lămurească ce este adevărat din ştirea pusă în circulaţie de amicii d-lui Take Ionescu.

Legătura de cale ferată dintre România şi Polonia

La direcţiunea generală a C. F. R. conferinţa cu delegaţii guvernului polonez, sosiţi de două zile în Capitală, a început.

S'a discutat în primul rând anularea convenţiunei de cale ferată provizorie, şi încheierea unei convenţiuni noui, care să fie în concordanţă cu tratatul de comerţ încheiat între România şi Polonia.

In şedinţa de eri — la care a participat şi directorul general al C. F. R. d. general Ionescu — s'au stabilit următoarele; traficul prin punctul de frontieră Nepolocăuţi să nu se mai facă cu gară comună, rămânând pentru România ca staţiune de frontieră Nepolocăuţi, iar pentru Polonia punctul Snyatin.

In ce priveşte traficul pe linia Horodenca-Baby-Ştefăneşti-Zaliscyk au fost fixate ca staţiuni comune Ştefăneşti şi Zaliscyk.

Acestea au fost punctele din programul primei şedinţe asupra cărora delegaţii ambelor ţări au fost de perfect acord.

Eri delegaţii polonezi au făcut o escursiune la Sinaia, iar astăzi Luni, conferinţa va fi reluată.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI MOBILE ȘI PIANE

467 priviți expoziția **primei fabrici de mobile soc. pe Acțiuni**

SZEKELY și RETI

TÂRGUL-MUREȘ.

Ştiri de peste hotare

Primul Tren cu alimente a sosit in Rusia.

Ziarul „Goloss Rossi“ anunţă că primul tren cu alimente trimis din străinetate, a sosit în regiunile infometate.

Pe de altă parte, se anunţă din Riga că vaporul „Orinoca“, pornit din New-York, a sosit în port cu 6825 saci de făină şi 2300 saci de zahăr.

In curând

„Ţânţarul“

DIRECȚIUNEA CLINICILOR UNIVERSITARE, CLUJ.

No. 405—921.

Licitaţiune.

La 23 Septemvrie a. c. ora 10 a. m. se va ţinea licitaţiune publică cu oferte închise în localul Direcţiunei Clinicilor pentru repararea generală a conductelor de apă şi canalizare.

Planurile se găsesc la Administraţia Clinicilor Universitare.

Cluj, la 12 Septemvrie 1921.

IOAN CRIŞAN, pt. director.

1072

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 si 13. Telefon 151. 1007

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu:

INSTITUTOARE franceză caută loc în o familie. Adresa la ziar sub „Urgent".

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucţie. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditaţie elevilor de liceu din orice materie cu preţ moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE o Maşină nouă de Cusut fabrica Singer, în Clinica de ochi la portar. 1067

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, şoălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, FABRICANŢI, INDUSTRIAŞI COMERCIANŢI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea.

LA ADMINISTRAŢIA ziarului Infrăţirea se primeşte ori ce reclame pentru Programul Teatrului Naţionala din Cluj. Seşiune pe 1921—922

IN 1 OCT. a. c. va apare în Cluj Revista Umoristică „ŢÂNŢARUL" Redacţia şi administraţia în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente şi anunţuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

Toată elită Clujului îşi dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece la pahar.
329

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail şi cu vagonul, precum şi lemne de construcţie, scânduri şi totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preţ foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Mare desfacere de mărfuri

Cu toată urcarea mare a preţurilor din cauza scăderei Leului şi a măriri taxelor vamale.

Filiala Luca P. Niculescu

Cluj, Palatul „Mielul alb" (Fehér-Bárány)

ţine a dovedi conzumatorilor că a fost şi este singura cassă de încredere care a vândut şi vinde cu preţurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurenţă.
14

Zefir Olandă I. cal. 120 lat.	23'— Lei	Stofă pepită I. cal. 80 lat.	18'— Lei
Zefir Olandă II. cal. 90 lat.	15'— „	Moso de len franţuzesc 80 lat.	14'— „
Nanghin dublu 140 lat.	30'— „	Carton I. cal. franţuzesc 80 lat.	14'— „
Nanghin I. calitate pentru tocuri de perne 80 lat.	18'— „	Sifon (joljiu) 80 cm. lat.	13'— „
		Sifon (joljiu) 80 cm. lat.	15'— „
Saten Glot extra 140 lat.	45'— „	Sifon franţuzesc 80 lat.	18'— „
Saten Glot I. cal. 140 lat.	42'— „	Sifon franţuzesc 90 lat.	22'— „
Saten Glot II. cal. 140 lat.	38'— „	Sifon 140 lat. pentru plapome	26'— „

Vânzare en gros şi en detail. Vânzare en gros şi en detail.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

TOŢI ABONAŢI ziarului Infrăţirea

au dreptul să publice la Mica Publiçe un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint.

Intreprindere de transport.

Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Publicaţiune.

Pe baza aprobărei Inspectoratului General al Sânătăţei şi Ocrotirei Sociale Cluj de sub No. 5636—921/III referitor la lucrările de reparaţie la spitalul judeţan Bistriţa se va ţine licitaţia publică în ziua de 30 Sept. la Divizia Tehnica Igienică Cluj (Inst. Pasteur II etaj cam. 131) pentru următoare lucrări:

1. Lucrări de zidar tâmplăr şi zugrav devizul 91.896 Lei 10 b.
2. Lucrări de tinichigiu, devizul . . . . . 30.945 „ —
3. Lucrări de sobe, devizul . . . . . 47.220 „ —
4. Lucrări de instalaţie electrică şi diferite, devizul . . . . . 80.000 „ —

Ofertele se pot face numai pe baza devizelor aprobate cu rabat sau suprasolvire în %, atât pentru toate lucrările, cât şi pentru lucrările singuratice.

Divizia Technica Igienică îşi reservă dreptul de a alege din ofert chiar şi numai unele lucrări, sau de al respinge în intregime şi toate ofertele.

Ofertele să vor înainta până la ora 11 ziua de 30 Sept. 1921, la Divizia Technică Igienică personal sau prin postă.

Ofertele primite se vor deschide la Divizia Technică Igienică Institutul Pasteur etaj II, camera 131 în aceiaşi zi la orele 12 de către o comisiune. La aceasta poate lua parte şi întreprinzătorul sau reprezentantul lui.

Preliminare, planuri şi dispoziţiunile cari se refere la aceste lucrari se pot vede în camera 131.

Pentru concursul prezent şi pentru executarea lucrărilor sunt în vigoare legea contabilităţi 72—85 § şi condiţiunile generale şi speciale ale lucrărilor de stat.

La ofertă are să se alăture şi chitanţa perceptoratului respectiv sau copia legalizată a acestuia care dovedeşte că 5% din suma ofertului au fost depusă ca vadiu pentru lucrări.

Ofertantul o dator se ramână în oblig. cu ofertul sau, până la sosirea aprobărei dela Direcţiunea Generală Sanitară din Bucureşti.

MOLDOVAN m. p. Inspector General. 1069 BINDER m. p. Şef de Divizie.

La cel mai renumit Atelier şi Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu preţuri moderate

419 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine şi solide mobile
893 şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. **Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piaţa Unirii 7.

Anunţă Onor. Clientelă, cu ocasiunea noului anu şcolar i-a sosit asortimentul de cărţi şcolare din toate editurile pentru curs primar secundar, şcole normale şi şcole medie. De asemenea mare depozit rechisite şcolare special deposit

de caete de tot felul.

Deposit de cărţi străine. Atât cărţile cât şi rechisitele se vând cu preţuri originale de Bucureşti.

Pentru Domnii Invăţători şi Profesori rabatul cuvenit.

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neintrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialişti.

„Ţânţarul"

Transporturi de mărfuri

Curse cu automobile

In ori ce direcţie execută
346 **cu preţuri convenabile:]**

Emil Blaga

CLUJ, Piaţa Stefan-cel-Mare No. 7.

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

AVIZ! **Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.**

CUPON NO. 180 PENTRU MICA PUBLICITATE

MERSUL TRENURILOR

Bucureşti–Predeal–Oradea Mare

Pers. No. 127 (1.2.3)	Accel. No. 9. (1.2.)	Mixt No. 527 (1.2.3.4)	Kilometri	Staţiuni	Kilometri	Mixt No. 528 (1.2.3.4.)	Accel. No. 10 (1.2.)	Pers. No. 128
630	2035	1910	10	pl. Bucureşti sos.	650	520	610	2340
644	—	1928		sos. pl.		500	—	2326
646	—	1948		pl. Chitila sos	645	440	604	2324
659	—	2006	18	Buftea	637	425	—	2314
717	—	2032	31	Periş	624	403	—	2256
731	—	2100	40	Crivina	614	345	—	2242
740	—	2112	46	Prahova	609	324	—	2233
802	2152	2154	60	sos. Ploeşti pl.	595	254	555	2213
822	2202	2240		pl. sos.		214	551	2157
838	—	2313	70	sos. Buda pl.	585	150	—	2144
840	—	2315		pl. sos.		148	—	2142
903	—	2356	81	Baicoi	573	119	—	2128
927	2307	038	95	sos. Câmpina pl.	559	047	511	2110
947	010	058		pl. sos.		032	506	2102
958	—	117	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	—	213	110	Comarnic	545	2346	—	2035
1108	—	255	119	Valea Largă	535	2304	—	2015
1123	020	318	125	sos. Sinaia pl.	530	2242	423	2003
1138	031	338		pl. sos.		2229	413	1948
1148	—	356	130	Poiana Tapului (halta)	525	2212	—	1940
1157	049	414	132	Buşteni	522	2150	400	1931
1210	—	440	136	Azuga	518	2141	350	1920
1230	118	510	144	sos. Predeal pl.	511	2110	340	1904
1250	130	540		pl. sos.		2032	328	1844
1323	—	617	154	Timişul de sus	501	1948	250	1812
1353	—	655	164	Dârste Săcele	491	1908	218	1743
1405	234	713	170	sos. Braşov pl.	485	1845	206	1728
1430	247	820		pl. sos.		1755	151	1653
1435	—		172	Braşov-Suburbie	483		—	1648
1446	—		177	Stupinele-Braşovului	478		—	1637
1457	307		183	Bod	471		—	1624
1511	—		192	Feldioara	463		—	1610
1526	—		199	Măieruş	456		—	1554
1543	—		208	Apaţa	447		009	1539
1555	—		215	Ormeniş	439		—	1513
1609	—		220	Augustini	434		—	1500
1624	—		231	Racăşul de jos	424		—	1439
1635	—		237	Turzun	418		—	—
1654	530		245	Homorod Cohalm	410		2349	1412
1711	—		254	Caţa	401		—	1346
1733	550		264	Beia	391		2319	1326
1747	—		273	Archiţa	382		—	1306
1802	—		282	Mureni	372		—	1235
1816	—		289	sos. Haşfalău pl.	366		—	1215
1817	—			pl. sos.			—	1210
1828	—		294	Albaşti (haltă)	361		—	1158
1836	603		299	sos. Sighişoara pl.	356		2219	1148
1846	611			pl. sos.			2209	1126
1905	—		309	Daneş	345		—	1107
1924	631		320	Elisabetopol	334		—	1045
1935	—		328	Aţel	327		—	1028
1952	650		338	Mediaş	316		—	1008
2009	717		349	sos. Copşa Mică pl.	306		2102	947
2014	727			pl. sos.			2047	929
2029	—		359	Micăsasa	296		—	914
2041	—		367	Hususău	287		—	859
2057	—		376	Câmpu Libertăţii	278		—	839
2103	811		379	sos. Blaj pl.	276		2013	831
2108	813			pl. sos.			2010	821
2117	—		384	Crăciunel	271		—	812
—	—		389	Cisteiu Român	266		—	802
2140	—		397	Podul Mureş	258		—	745
2146	840		400	sos. Teiuş pl.	255		1937	737
2220	852			pl. sos.			1926	646
2232	—		406	Gârbovenii de jos	248		—	636
2247	911		413	Aiud	242		1915	624
2259	—		419	Mirislău	235		—	611
2315	930		427	Vinţu de sus	228		1910	556
2322	—		430	Vereşmart	225		—	547
2329	939		434	sos. Feldioara Războieni pl.	221		1900	540
2349	954			pl. sos.			1852	511
002	—		439	Grindu	216		—	502
013	—		443	Hărasteş	212		—	452
025	1025		451	sos. Câmpia Turzii pl.	204		1827	435
039	1027			pl. sos.			1825	420
055	—		458	Cânepisti	196		—	408
108	—		466	Valea Florilor	189		—	354
125	—		474	Boj	181		—	338
136	—		479	Cojocna Tunel	176		—	325
148	—		475	Cojocna Cara	170		—	310
156	1111		490	sos. Apahida pl.	165		1725	300
201	1113			pl. sos.			1724	255
216	—		496	Someş Sat	159		—	243
229	1133		502	sos. Cluj pl.	153		1704	230
307	1200			pl. sos.			1638	119
—	—			Baciu (haltă)			—	—
318	—		507	Baciu Canton	148		—	111
336	—		514	Nădăşel	141		—	057
354	—		522	Gârbău Clujului	132		—	037
—	—		528	Doroltj Gândăceni (h)	127		—	024
414	1315		530	Şoreceni (fabr. de gips)	125		1625	019
422	—		533	Şorecani (Comuna)	122		—	008
433	—		536	Ieghina	119		—	2400
449	1418		542	Stâna	113		—	2347
511	1437		552	sos. Huedin pl.	103		1600	2321
515	1438			pl. sos.			1550	2318
529	—		560	Molosăg	94		—	2302
544	1450		567	Poieni	88		1540	2246
608	1500		574	Ciucea	81		1439	2220
619	—		580	Lacul Crişului	74		—	2146
628	—		585	Piatra Craiului	70		—	2135
652	1520		595	Bratca	60		1419	2109
706	—		601	Şunculus	54		—	2051
713	—		603	Peştera (haltă)	51		—	2043
726	1530		608	Vadu Crişului	47		1349	2030
735	—		613	Butan	42		—	2001
744	—		617	Aleşd (haltă)	37		—	1949
751	1535		628	Aleşd	35		1343	1942
804	—		623	Telechin	29		—	1925
815	1540		631	Tileagd	24		1329	1913
823	—		639	Săcădat	16		—	1855
839	—		645	Oşorheiu	10		—	1843
848	1545		651	sos. Oradea-M.-Velenţa pl.	4		1257	1830
850	—			pl. sos			1255	1827
856	—		654	sos Oradea-Mare pl.			1250	1820

Bucureşti–Timişoara

Pers. No. 125 (1.2.3)	Lux. No. 0 (1.)	Mixt No. 525 (1.2.3.4)	Kilometri	Staţiuni	Kilometri	Mixt No. 526 (1.2.3.4)	Pers. No. 126 (1.2.3)	Lux No. 8 (1.)
805	855	2030	10	pl. Bucureşti sos.	599	540	2000	2805
810	—	2028		sos. pl.		522	1945	2251
822	—	2044		pl. Chitila sos.	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Ciocăneşti	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Gherganl	562	409	1606	2220
910	948	2212	42	Conţeşti	557	353	1856	—
920	957	2226	49	sos. Titu pl.	550	336	1845	2203
929	—	2256		pl. sos.		312	1830	2155
—	—	—		Canton 35 (haltă)		—	—	—
944	—	2318	59	Mătăsaru	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Găeşti	529	226	1758	—
1016	—	001	79	Pietroaia	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Leordeni	512	144	1733	—
1040	1110	034	93	Călneşti	506	127	1722	—
1052	1111	051	101	sos. Goleşti pl.	498	109	1710	—
1056	1125	106		pl. sos.		055	1700	—
1110	1132	126	109	sos. Piteşti pl.	490	038	1646	2046
1150	—	208		pl. sos.		015	1618	2026
1209	1208	232	118	Pârvu	481	2356	1604	—
1231	1213	257	130	sos. Costeşti pl.	469	2325	1539	1951
1243	—	321		pl sos.		2315	1526	1943
1313	—	351	146	Stolnici	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Corbu	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Potcovana	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176	Mierleşti	423	2122	1346	—
1453	1417	544	190	sos. Slatina pl.	409	2048	1317	1750
1519	—	558		pl. sos.		2037	1307	1743
1535	1442	616	199	Ion Kalinderu	400	2016	1247	—
1548	1449	632	206	sos. Piatra Olt pl.	393	2001	1236	1714
1621	1505	720		pl. sos.		1931	1221	1600
1643	—	745	219	Balş	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Peleşti	364	1829	1135	—
1728	—	848	242	Cârcea	357	1813	1123	—
1740	1548	903	251	sos. Craiova pl.	348	1741	1102	1558
1800	1602	933		pl. sos.		1703	1042	1542
1813	—	953	261	Işalniţa	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Coţofeni	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280	Răcari	319	1556	957	—
1850	1644	1051	286	sos. Filiaşi pl.	313	1540	945	1600
1900	1651	1103		pl. sos.		1516	931	1453
1916	—	1129	299	Butoeşti	300	1454	916	—
1932	—	1154	311	Strehaia	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Tâmna	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Prunişor	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Balota	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356	Şimian	243	1153	739	1317
2113	1847	1439	364	sos. Turnu Sev. pl.	235	1129	720	1257
2144	1905	1515		pl. sos.		1059	649	1240
2158	—	1539	374	Gura Văii Mehedinţi	225	1036	637	—
2212	1922	1559	382	Vârciorova	217	1016	624	1218
2222	1937	1615	387	sos. Orşova pl.	212	955	612	1207
2237	1949	1640		pl. sos.		939	600	1157
2304	—	1710	398	Topleţ	201	916	543	—
2326	2020	1741	406	Băile Herculane	139	842	529	1133
001	—	1820	410	Mehadia	189	821	506	—
019	—	1848	417	Iablaniţa	182	747	457	—
034	—	1909	424	Cruşovăţ	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Domaşna Cornea	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Poarta	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Teregova	155	557	347	—
150	—	2108	440	Armeniş	150	534	329	—
214	—	2142	455	Slatina mică	144	518	306	—
225	—	2158	462	Vâlişoara	137	434	252	—
242	—	2243	468	Cârpa	131	418	241	—
258	2242	2302	477	sos. Caransebeş pl.	122	352	225	915
335	2252	2345		pl. sos.		322	150	905
349	—	002	484	Zăgujeni	115	304	136	—
402	—	021	492	Căvăranu	107	244	122	—
409	—	029	495	Sacul (haltă)	104	226	107	—
416	—	038	499	Jena (haltă)	100	217	058	—
425	—	054	504	Găvojdia	95	208	049	—
434	—	106	510	Tapia (haltă)	89	151	039	—
442	2337	116	516	sos. Lugoj pl.	83	140	029	821
452	2342	142		pl. sos.		104	2341	816
503	—	155	523	Costeiu Mare (haltă)	76	051	2330	—
512	—	207	529	Belinţ	70	040	2320	—
519	—	215	532	Chişătău (haltă)	67	030	2312	—
535	—	242	540	Topolovăţ	59	015	2259	—
542	—	250	544	Şuştra (haltă)	55	2353	2248	—
556	—	307	551	Recaş	48	2339	2236	—
603	—	313	554	Senia (haltă)	45	2328	2229	—
619	—	336	561	Remetea Timişană	38	2315	2219	—
626	—	343	566	Giroda (haltă)	33	2303	2210	—
632	—	349	569	Zenta Nouă (haltă)	20	2256	2203	—
638	—	401	671	Timişoara fabrică	28	2250	2157	—
645	050 129	410	575	sos. Timişoara Regina Elena pl. / pl. sos.	24	2235	2145	715

Braşov–Târgu Mureş–Feldioara Războieni

Pers. 191 (1.2.3)	Pers. 193 (1.2.3)	Klmetr.	Staţiuni	Klmetr.	Pers. 203 (1.2.3)	Pers. 194 (1.2.3)
800	1930		pl. Braşov sos.	342	1055	[illegible]
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Preşmer	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiş	322	1000	1615
859	2028	25	Ozum	318	950	1606
912	2041	30	Chileni	313	939	1557
920	2049	33	sos. Sfântul Gheorghe pl.	310	931	1550
935	2108		pl. sos.		915	1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1524
953	2127	42	Bodoc	300	900	[illegible]
1005	2139	49	Mălnaş	294	847	1515
1013	2147	53	Mălnaş Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tuşnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tuşnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Verebiş	267	750	1424
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1410
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciucului	247	712	1346
1153	2325	104	sos. Madefalău pl.	239	659	1331
1205	2400		pl. sos.		644	1315
1211	006	106	Racoş	237	639	1310
1221	016	111	Mădăraşu Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Câtra	226	621	1252
1237	031	118	Tomeşti	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureş Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voşlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	171	436	1056
1437	234	179	Galaş Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Topliţa Română	158	411	1036
1509	306	194	Meşterea	149	352	1023
1519	315	199	Băneşti	144	343	1010
1536	335	207	Poieţi Ilva	136	330	949
1542	—	209	Salard	133	—	—
1600	358	220	Răstosnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măleruş	108	236	855
1646	442	241	Ieciu	101	223	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoata	82	133	802
1745	538	265	Chernesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Ierneiul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureş (oraşul de sus)	63	053	729
1825	615	283	sos. Tg.-Mureş pl.	60	045	717
1900	710		pl. sos.		026	709
1914	724	291	Nirăstău	51	013	657
1931	741	301	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	304	Ogra	39	2350	—
1946	755	307	Cipău	35	2340	629
1954	804	311	Iernuţ	31	2332	621
2004	—	317	Cuci	25	2322	—
2011	820	320	Bogata de Mureş	22	2315	605
2017	826	323	sos. Ludoşul de Mureş pl.	19	2309	559
2022	828		pl. sos.		2307	557
2034	840	329	Gheţa	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	540
2100	906	342	sos. Feldioara Războieni pl.		2230	520

Copşa-Mică–Sibiu

Pers. No. 214 (1.2.3)	Mixt No. 782 (1.2.3.4.)	Pers. No. 216 (1.2.3)	Kilometri	Staţiuni	Kilometri	Mixt No. 781 (1.2.3.4.)	Pers. No. 213 (1.2.3)	Pers. No. 215 (1.2.3)
1000	1815	2030		pl. Copşa Mică sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Şeica Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneş	21	510	659	1720
1111		2141	33	sos. Ocna Sibiului (Băi) pl.	13	—	642	1702
1112		2142		pl. sos.		—	641	1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Şura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. Sibiu pl.	—	415	610	1630

Teius–Arad

Accel. 13 (1.2)	Pers. 187 (1.2.3)	Mixt. 755 (1234)	Klmetr.	Staţiuni	Klmetr.	Mixt. 756 (1234)	Pers. 188 (1.2.3)	Accel. 14 (1.2)
750	830	2215		pl. Teiuş sos.	231	420	1825	2331
—	838	2226	4	Coştariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815	904	2300	20	sos. Alba Iulia pl.	211	333	1750	2305
817	910	2304		pl. sos.		326	1740	2303
829	925	2323	30	sos. Vinţul de jos pl.	201	308	1726	2251
831	930	2326		pl. sos.		300	1716	2249
—	942	2341	37	Tărtăria	194	245	1701	—
850	954	2355	45	sos. Jibot pl.	186	229	1649	2230
855	958	2357		pl. sos.		224	1644	2225
—	1011	012	51	Vaida	181	210	1632	—
—	1029	029	57	Orăştie	174	154	1617	—
—	1044	047	66	Turdăş	165	131	1558	—
934	1058	106	73	sos. Simeria pl.	158	110	1543	2145
944	1118	126		pl. sos.		042	1513	2134
958	1138	146	83	Deva	149	022	1456	2121
—	1150	201	89	Mintia	142	003	1440	—
—	1158	210	93	Veţăl	138	2354	1432	—
—	1205	217	86	Brănisca	135	2345	1425	—
—	1217	230	102	Bretea Mureşană	129	2332	1413	—
1031	1224	241	106	sos. Ilia pl.	125	2320	1405	2047
1036	1234	244		pl. sos.		2311	1355	2042
—	1244	256	112	Gurasada	119	2301	1346	—
—	1252	306	116	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1306	322	123	Burjuc	108	2236	1330	—
—	1317	336	129	Zam	103	2223	1315	—
—	1333	353	136	Ilteau	95	2204	1256	—
1135	1359	421	146	Săvârşin	85	2145	1240	1952
—	1417	439	155	Varadia	76	2115	1214	—
—	1431	457	164	Bătuţa diviator	67	2056	1159	—
—	1445	512	171	Barzava	60	2039	1142	—
—	1454	523	176	Nadăş	55	2027	1131	—
—	1503	533	180	Conop	51	2017	1122	—
—	1516	542	188	Milova Odvos (diviator)	43	2001	1110	—
1239	1531	607	196	sos. Radna pl.	35	1942	1055	1842
1244	1543	619		pl. sos.		1930	1043	1836
—	1551	628	201	Baratca	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	Păuliş	28	1914	[illegible]	—
—	1612	649	210	GHIOROC	22	1859	[illegible]	—
—	1625	705	217	Ciciri (diviator)	14	1842	1005	—
—	1638	719	224	Glogovaţi	7	1828	954	—
1328	1650	735	231	sos. Arad pl.		1810	940	1752

Tipărit cu maşina rotativ Căartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAŢIUNII" SIBIU

Anul II. No. 324 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbăta 17 Septembrie 1921

Infrăţirea

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IULIU ... 3 (ETAJ. II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMIT...
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952. Director: D. TOMESCU Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN .... 120 LEI
„ 6 LUNI .... 60 LEI
„ 3 LUNI .... 30 LEI

La ville universitaire de Cluj a le grand honneur et le grand plaisir de recevoir dans ses murs les représentants de l'Université française, professeurs et étudiants. Cette visite a le caractère d'une communion intellectuelle que nous avons souhaité de tout coeur.

Notre hospitalité a toujours été large; cette fois-ci nous voudrions qu'elle soit encore caressante à tel point que nos nouveaux hôtes comprennent combien la France a, au plus haut degré, ce qu'on pourrait appeler la séduction ethique.

Votre manière de penser, vos traditions, votre civilisation, messieurs les représentants de l'Université française, sont en grand honneur chez nous. Aussi il n'y a rien d'étonnant de notre part à vous faire fête quand vous venez nous rendre visite. Ces visites constituent un nouveau chapitre des relations intellectuelles de la France et de la Roumanie. Elles manifestent une fois de plus les sympathies traditionnelles des deux pays; elles apprennent aux deux pays á mieux se connaître, c'est-á-dire á bien se convaincre que rien ne les sépare, que tout les rapproche.

Le même idéal plane sur nos nations unies par une invincible fraternité. En évoquant nos origines lointaines, nous retrouvons le même foyer de lumière d'où la civilisation a rayonné sur nous. Fidèles à ces origines qui font notre gloire, nous continuons les traditions de la culture ancienne qui les a formées.

En saluant aujourd' hui les représentants de l'Université française venus chez nous, nous saluons les représentants de cette culture harmonieuse que la France a, de tout temps, recherchée et qui développe. — comme une véritable éducation, — une religion intérieure, une conscience toujours plus sensible et plus haute, l'amour de la clarté, le culte de la justice, le respect des autres hommes.

Messieurs les professeurs, messieurs les étudiants de France, soyez les bien-venus au milieu de vos collègues et de vos amis de Cluj!

Intre Austria şi Ungaria

In timp ce magnaţii Budapestei paradează saloanele marelor capitale europene şi fac anticameră politicienilor străini, iar aurul reacţionarilor convorbeşte la cauza maghiară ziarişti şi oameni de literei armatele naţionale se pregătesc a da Austriei lovitura de graţie şi a o înlesni prin dispariţia unui vaşnic duşman al regimului habsburgic venirea împăratului Carol pe tronul Ungariei.

In faţa planului bine chibzuit al hortiştylor au început să se mişte şi cei mai hotărâţi partizani ai unei Ungarii puternice, reintegrate „în graniţele ei istorice." Consiliul ambasadorilor din Paris a trimes guvernului maghiar a doua notă, redactată în termeni mult mai energică ca prima şi prin care îl invită să evacueze în douăzeci şi patru de ore întreaga regiune cuvenită Austriei, ameninţându-i în acelaşi timp cu intervenţia armată.

Beneş ministrul de externe al Cehoslovaciei e acum la Viena unde discută situaţia cu cancelarul Schober.

Situaţia Austriei, e destul de critică. Armată nu are fiindcă guvernele socialiste care au cârmuit-o până acum au înfăptuit dezarmarea aproape completă, de oarece totul se reduce acum la un fel de jandarmerie cam puţin combativă.

In ce priveşte intervenţia, cine o va face? Jugoslavia a început să cocheteze cu Ungaria pentru a câştiga un aliat contra Italiei într'un eventual conflict şi pentru a cumpăra dela unguri folosindu-se de eftinătatea valutei fabricatele şi maşinele de cari are atâta nevoie. Prin urmare de astădată Jugoslavia va rămâne neutră s'au se va mulţumi la protestări platonice. Intervenţia militară ar rămâne să fie făcută numai de România şi Cehoslovacia. Dat fiind faptul că atât noi cât şi cehoslovacia avem interes ca Ungarii să se împace cu realităţile create de răsboi, lăsând la o parte visurile de heghemonie politică şi de imperialism naţionalist, intervenţia noastră ar fi plauzibilă şi ar constitui o lecţie meritată pentru megalomnia bolnavă a magnaţilor albi.

Cu ocazia însă a discutării intervenţii i armate pentru respectarea tratatului de la Trianon, facem constatarea că dacă dreptatea cauzei austria ce ar fi fost sprijinită pe o armată organizată, astăzi n'ar mai fi avut nevoie guvernul austriac să cerşească mila autantei şi a vecinilor pentru a putea înfrânge trufia maghiară.

Socialiştii, cari au condus mica Austrie până mai acum câteva luni au pus realizarea utopii lor lor politice economice deasupra interesului ţări. Acesta nu-i decât unul din nenorocitele rezultate pe care le-a dat politica socialistă în Austria.

Vizitatori streini

Unul din aspectele noi, caracteristice, ale vieţii româneşti de după răsboi e intrarea într'o mai strânsă legătură cu civilizatul Apus european. Era şi firesc ca ţara noastră, a cărei mărire recenta ne apropie cu mult, geograficeşte, de fântânile — izvoare de cultură şi ne măreşte importanţa ca numeros şi util factor etnic de civilizaţie, să fie astăzi obiectul unei mai cercetătoare atenţii din partea străinătăţii.

Şi în trecutul apropiat, când eram o biată ţărişoară uitată cu dispreţ într'un colţ căruia i se spunea „balcanic" şi vizitată aproape numai de industriaşi şi negustori străini, râvnitori ai bogăţiilor noastre de petrol şi de grâne, şi atunci s'au găsit, izolat şi înfruntând apatia sau ostilitatea generală, câţi-va oameni de altă naţie, cari ne-au cercetat, ne-au cunoscut şi ne-au vestit lumii miraţi de însuşirile mari, ce găsiseră la acest minunat popor latin, răzleţit prin meleaguri depărtate de fraţii lui. Dar, a trebuit să vină răsboiul cel mare, care a dovedit că măreţe împărăţii nu-s decât copilăroase construcţii de carton, gata să sboare la suflul vântului, dacă nu-s întemelate pe o viguroasă şi unitară naţiune, ca să ne putem valorifica şi noi — cu ce sacrificii ştim cu toţii drepturile unei vieţi în măsura calităţilor şi puterile noastre.

Cei cari ştiu să vadă şi să se adapteze schimbărilor definitive, ne-au înţeles şi ne preţuesc. Ei vor să ne cunoască temeinic la noi acasă. Acelora, cari rup cu ruginita tradiţie a mândrii şi infructuoasei izolări şi viu să arunce puntea unei rodnice cunoşteri reciproce şi a unei harnice conlucrări, le suntem cu tot sufletul recunoscători şi le dăm asigurarea că vor găsi la noi nu numai o frăţească primire, ci şi toată dorinţa de a munci mână în mână cu ei şi popoarele lor la tot ce poate înmulţi comoara umanităţii paşnice şi civilizatoare.

Numeroşii studenţi români cari se instruesc la Universităţile mari din Apus şi luptă cu greutăţile înstrăinării şi cu scumpetea uriaşe din diferenţa valutară, sunt dovada că noi dorim şi facem toate sforţările ca să ne însuşim mijloacele lor de muncă şi de cultură.

Cu venirea printre noi a unor savanţi, profesori şi studenţi din Franţa Anglia şi Italia, cum am avut bucuria să-i vedem în dese rânduri în ultimii ani, noi salutăm nu numai sfinte legături de sânge şi de rasă sau pecetluirea unei Alianţe, care a rămas acelaşi şi după trecerea de primejdia răsboiului purtat laolaltă, ci şi apropierea instinctivă şi puternică a sufletelor dornice ca, printr'o muncă dârză şi unită să vindice rănile învrăjbirii dintre popoare şi să aducă binele şi dreptatea, întronându-le ca veşnic biruitoare.

Ajutorarea Rusiei

In vederea ajutorărei Rusiei e nevoe să se cunoască nevoile ei, resursele şi mijloacele prin care ar putea fi ajutată; în consecinţă, comisiunea internaţională pentru ajutorarea Rusiei a hotărît să trimeată o delegaţie de experţi cari să viziteze ţinuturile înfometate. Fiecare putere va fi reprezentată în această comisiune prin cinci delegaţi specialişti, cari vor studia pe loc toate problemele pendinte de opera întreprinsă de întreaga Europă.

Experţii vor trebui să determine zona în care bântue foamea, şi numărul aproximativ al indivizilor înfometaţi, cercetând în acelaşi timp măsura în care populaţia a emigrat şi mai emigrează pentru a scăpa de foamete; de-asemenea vor studia întinderea epidemiilor şi evoluţia lor posibilă.

Pentru a cunoaşte situaţia alimentară, experţii vor trebui să aibe în vedere atât trecutul cât şi viitorul, preocupându-se de proporţia în care se vor putea face noule însămânţări în regiunile bântuite de foame, cât şi de stocurile de alimente, de excedentele recoltelor, de vitele de măcelărie cari s'ar putea îndrepta către ţinuturile înfometate. In ceea ce privesc transporturile va fi nevoe să se studieze starea căilor ferate şi fluviale, cât şi numărul animalelor de tracţiune.

O parte însemnată a anchetei va fi aceea care va referi la măsurile luate de guvernul Sovietelor: ce a făcut pentru a lua excedentul de cereale din regiunile roditoare pentru a le împărţi ţinuturilor înfometate, ce măsuri a luat pentru combaterea epidemiilor şi în special pentru a îmbunătăţi starea sanitară a copiilor, ce a făcut pentru a însămânţa zona înfometată, pentru a repartiza în interiorul Rusiei obiectele de primă necesitate în schimbul cărora ţăranii să-şi fi dat excedentul de grâne.

Ajutoarele ce se vor da Rusiei vor trebui să aibe un dublu caracter: pe de-o parte e vorba de-a furnisa lucruri necesare igienei şi transporturilor; experţii vor trebui deci să studieze na ura mărfurilor şi instrumentelor necesare Rusiei. Pe de-altă parte e nevoe să se ştie dacă se va putea aproviziona populaţia anumitor teritorii, organizând astfel un import de alimente; aceasta e problema cea mai urgentă dintre toate chestiunile inscrise în programul anchetei.

Desigur că această anchetă care va trebui să fie pe cât de repede efectuată pe atât de adâncă, nu va putea fi dusă cu succes decât dacă autorităţile sovietice vor face experţilor toate înlesnirile. Deaceea comisiunea prezidată de Noulens s'a adresat lui Cicerin, indicându-i programul anchetei, şi cerându-i ca toate autorităţile să dea desluşirile necesare delegaţilor, pentru ca aceştia să-şi depună cât mai repede raportul.

Rămâne de văzut ce va răspunde guvernul Sovietelor acestei comunicări. Există un precedent, foarte puţin încurajator. In Februarie 1920, Lloyd George cerea în numele Consiliului Suprem ca să se organizeze o comisiune de anchetă de către Liga Naţiunilor. Sovietele n'au răspuns timp de două luni notei lui Lloyd George. La urmă, după o nouă notă a Ligei Naţiunilor, Sovietele răspunseră cam în acest sens; comitetul central executiv al Sovietelor consimte în principiu să primească misiunea însă refuză de fapt să o lase să intre în Rusia, sub pretextul că ar cuprinde reprezentanţii anumitor puteri cari nu păstrează neutralitatea faţă de guvernul sovietic.

Orice părere am avea asupra doctrinei bolşevice, trebueşte recunoscut că o anchetă internaţională făcută în Rusia de oameni competenţi poate să se transforme întrun dezastru pentru guvernanţii dela Moscova. In interiorul Rusiei, călătoria acestor specialişti streini, trimişi de guverne burgheze şi primiţi de voe, de nevoe de guvernul Sovietelor, va da dovada că guvernul Sovietelor este la aman. In exterior, concluziile anchetei vor demonstra cu un mare lux de detalii că propaganda bolşevică va încerca în zadar să conteste că comunismul constitue o catastrofă fără seamăn pentru ori care popor. Se va constata împotriva voinţei conducătorilor bolşevici că pretinsa dictatură a proletariatului duce la o exterminare generală a tuturor cetăţenilor, chiar a proletariatului. Ruşii înşişi îşi vor da seama că faimoasa revoluţie mondială, despre care li se vorbeşte fără încetare în închisoarea lor şi a cărei perspectivă este singura raţiune de-a fi a guvernului bolşevic, nu are nici o şansă de reali are atât timp cât majoritatea oamenilor va avea ochi pentru văzut şi urechi pentru auzit.

S'ar putea deci ca guvernul din Moscova să se hotărască să facă ancheta imposibilă, cu riscul ca aprovizionarea să sufere, dat fiind că interesele conducătorilor sunt în contradicţie cu interesele poporului rus, care are nevoe de pâine, chiar de-ar fi să spânzure pe Lenin şi pe toţi comisarii poporului.

Totuşi le-ar veni greu bolşevicilor să refuze oficial un ajutor internaţional, nu însă din cauza nemulţumirii pe care un atare refuz l-ar cauza poporului. Sau populaţia rusă nu va şti nimic de-ocamdată, sau i-se va spune că străinii vor să vină pentru a le lua pământul.

Bolşevicii ruşi n'au interesul ca să nu se mai vorbească de foametea din Rusia. Ei nu vor renunţa la pretextul negocierilor şi la beneficiile propagandei pe care guvernul lor îl trage depe urma foametei, a cărui cauză este el însuşi. Iată dece lucrând pentru a face cu neputinţă ancheta, vor avea probabil grija să nu închidă perspectiva unor noui tratative ulterioare.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

O bună acțiune femenistă

Cu prilejul ultimului număr din revista „Lumina femeii" (Anul II. Nr. 9.) Cluj.

Făcând recenzia unui număr recut al aceleași excelențe reviste, remarcăm cu bucurie faptul că „Lumina femei" nu e numai o publicație, care să ofere o bună lectură „jumătății mai slabe din omenire", ci și un harnic curier, care pune în legătura și unește un grup, din ce în ce mai mare, de femei hotărîte să nu se oprească la o vorbire inutilă, ci să pășească imediat la fapte hotărîtoare pentru emanciparea înțeleaptă a surorilor lor.

Revista aceasta primită cu simpatie dela început de către public și de pe acum, abia la al noulea număr, mult răspândită și citită, a avut cumințenia să-și croiască dela început drumul sănătos al unor idei, cari nu-și cereau izbânda prin afișarea unei noutăți excentrice, dar ușuratice, ci prin însăși deosebita lor greutate morală.

S'a vorbit totdeauna, în coloanele „Luminii femeii", de o pregătire lentă și temeinică, prin cultură, pentru rolul social al ființelor, cari au fost socotite pe nedrept până acum numai sclave, sau numai păpuși. Și, pe când unele femeniste în București și Moldova, se agită pentru o imediată și integrală, adică revoluționară, emancipare civilă și politică din Ardealul nostru, care părea că și-a pierdut vorba-i domoală și cuminte, pornește sfatul bun ca, drepturile politice ale femeii să se dea prin reforme treptate și binechibzuite. Și continuă astfel, înțelepțește, primul articol al ultimului număr din „Lumina femeii":.. credem că viața noastră publică este destul de dezorientată, ca să nu mai aducem și noi aportul considerabil al inexperienții noaste... Iar convingerea aceasta e a multora, mai cu seamă în Ardeal, unde din învățătura unui trecut vitreg, în care cel mai mic drept s'a câștigat încet, definitiv, a intrat aproape în sângele poporului teama de victorii ușoare și reforme pripite, superficiale".

Dar, doamnele adunate în jurul „Luminii femeii" nu s'a oprit la apelul de mai sus, ci au pornit îndată la strângerea rândurilor celor cari socotesc nemerite aceste păreri. S'a constituit astfel o „Ligă pentru emanciparea progresivă a femeii".

Statutul acestei Ligi un model be organizare practică și neîncurcată în formalități complicate și zadarnice de funcționare. Pentru că e și extrem de concis și prescurtat, îl copiem mai jos:

Constituirea

Se constitue, cu sediul central în Cluj, Liga pentru emanciparea progresivă a femeii române.

Scopul

a) De a contrabalansa o mișcare de emancipare pripită pentru obținerea de vot public și a aduce la cunoștința Leguitorilor țării dorința majorității femeilor, cari cer participarea la viața de Stat numai în măsura care nu va perturba prea mult celelalte dorințe actuale ale femeilor, ca gospodină și mamă.

b) De a cere reforme treptate și pe bază de cultură și moralitate personală, pentru a ni se da răgazul să pregătim masa feminină în vederea reformelor viitoare.

Organ de publicitate

Buletinul Ligei va fi anexat la Revista „Lumina Femeii" din Cluj.

Funcționarea

Liga pentru emanciparea progresivă a femei are:

1 prezidentă de onoare,

1 birou compus din 3 persoane: prezidentă activă, secretară și casieră.

Membre.

Membrele

Liga are numai 2 categorii de membre.

1. Membre active (femei), cari plătesc o taxă de 10 lei odată pentru totdeauna, pentru fondul de propagandă, spre a se acoperi cheltuelile de tipar etc.

2. Membrii sprijinitori (bărbați), aleși dintre bărbații cu situație la cârmuirea trebilor țării, pentru a da sprijinul lor moral. Membrii sprijinitori plătesc taxe benevole, fără a fi obligați.

Modul de lucru

Scopul Ligei fiind acela de propagandă a unei idei, numai biroul va lucra oficial, membrele urmând a face propagandă particulară, iar, dacă doresc să facă vre-o intervenție pe lângă autorități, vor cere delegație iscălită de toate membrele biroului!

Durata

Liga pentru emanciparea progresivă a femeii va dura până la atingerea scopului, când se va dizolva, iar sumele, eventual disponibile, se vor dona diferitelor Soc. de binefacere, după hotărârea Biroului.

Fonduri

Fondurile Ligei vor consta din taxele membrelor active și membrilor sprijinitori și diferite donațiuni. Nu se vor face nici serbări, nici colecte pe stradă, etc.

Aderările să se trimeată pe o carte poștală la Redacția Revistei „Lumina Femeii", Str. Eminescu 13, Cluj.

O asemenea temeinică Ligă va strânge de sigur, multe aderente și reușita e asigurată.

■

Numărul acesta al revistei publică și alte lucruri de un viu interes. Așa vorbindu-se despre copii din Rusia, cari mor de foame, se atrage atenția asupra mortalității infantile din țara noastră. Necesitatea sportului — în deosebi cel estetic — e bine evidențiată într'un articol. Se comentează evenimentul într'adevăr extraordinar al celor 4 surori, cari s'au cununat în aceiași zi și cărora *Lelița Sanda* le adresează o frumoasă scrisoare. Se remarcă atenția, pe care Familia Regală a dat-o Clujului, prin înființarea de instituții și prin vizitele Principilor. Un necrolog meritat e scris pentru valoroasa profesoară Valeria Tulbure, moartă de curând. *Dr. C. Stanca* își termină micul, dar științificul său studiu asupra rolului femeii în natură. Urmează o cronică bogată a publicațiilor femeniste. Copertă de pictorul Aurel Pop și numeroase fotografii.

Revista „Lumina femeii" e în plin progres.

Cronica muzicală

Teatrul maghiar: Festival Dante și Pagliaci

Nu putem decât felicita direcțiunea teatrului maghiar pentru frumoasa inițiativa de-a comemora al șaselea centenar al morții genialului Dante. Cu această ocazie suntem datori să facem a constatare pe cât de bine venită, pe atât de neplăcută pentru noi. In timp ce Maghiarii, pe cari nimic nu-i leagă sufletește de Italia și de Dante în special, au ținut să comemoreze pe nemuritorul predecesor al Renașterei, instituțiile artistice române de stat — Teatrul și Opera națională — din Clujul de-abea desrobit, în care se simte într'o largă măsură nevoia de-a consolida cultura românească în spiritul latinității, prin ori ce manifestare care ne-ar face să retrăim momentele de glorie artistică a tot ce-a fost latin, nu s'au gândit să sărbătorească pe acest gigant al spiritului latin, plin de lumină și de adevăr, care a fost marele Dante.

Directorul teatrului maghiar, dl Dr. Eugen Janovics, a cărui muncă pe tărâmul cultural și artistic este foarte apreciată și cunoscută tuturor, a ținut o conferință interesantă asupra lui Dante, schițând momentele mai însemnate din viața sa și legăturile dintre opera sa și spiritul vremii în care au fost concepute.

Dnii Francisc Táray, Alexandru Forgács și Francisc Oláh, artiști ai teatrului maghiar, au recitat următoarele bucăți din „Divina Comedia": „Iadul-Episodul Franceschii de Rimini, „Purgatoriul" — Cântecul Beatricei și ultima parte din „Raiul".

■

Opera maghiară ne-a dat o bună reprezentație a operei „Pagliacci", în ceea ce privește pe soliști și orhestra.

Dna Elena Lévay a avut o apariție drăgălașe în rolul Colombinei, pe care l-a cântat cu multă dulceață, căldură și finețe.

In rolul lui Canio, dl Rafael Ruvinsky, într'o bună dispoziție vocală ne-a dat ocazia să-i apreciem frumoasele-i calități vocale. Cu un joc bine studiat, a redat foarte bine sbuciumul paiaței înșelate, care isbucnea cu toată patima unei dragosti nefericite.

Dl Frederic Sugár a cântat cu multă amploare rolul lui Tonio, arătându-ne că pelângă un registru superior foarte frumos și bine importat, posedă și o tehnică aleasă. Foarte degajat pe scenă, dsale îi revine o bună parte din reușita spectacolului. [Mențione dlor Bela Bálint (Sylvio) și Edmond Réthely (Beppo).

Corul a fost foarte insuficient, supărând chiar adeseori bunul simț muzical al auditorului.

In schimb felicităm pe dirigent pentru frumoasele progrese realizate cu orchestra, care dintr'o orhestă indisciplinată cum era anul trecut, devine pe zi ce trece mai muzicală și mai corespunzătoare cerințelor unei opere.

R. c.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

ION C. BRATIANU

Conferință ținută la Ateneul Român din București, cu prilejul Centenarului, de către Horia Furtună.

IV.

El repeta cuvintele pe care i le spusese Bismark: „Noi suntem pentru pace și oricine va provoca războiul sau va face invaziune, vom fi inamicii lui".

Dar cum mulți îi spuneau că asemenea declarații constituesc o imprudență, el spuse din nou (22 Noembrie 1883):

„Cum am declarat atunci, căci și atunci mi-ați făcut același repros, vă declar și de astădată că asemenea imprudențe sunt capabil să le fac și azi și mâine și poimâine, pentru ca să știe toți că Românii nu vor mai suferi o invazie străină în România".

El știa câtă coeziune națională și cât patriotism conștient dă cultura masselor, și o punea în primul rând al preocupărilor sale:

„Intotdeauna am ținut la biserică (14 Februarie 1884), școală și armată, și am zis mai mult chiar, că după principiile societăților democratice de astăzi, dacă este vorba să dăm votul și pușca în mâna Românului, trebue mai întâi să-i dăm instrucția și educația necesară".

Amintindu-și de patriotismul primilor învățători români ai secolului, Brătianu spunea (14 Februarie 1884):

„Eu n'am fost profesor, dar școlar am fost, și într'o epocă când instrucțiunea era rudimentară. Bietul Niculae Simonide care a făcut cea dintâi școală națională, avea trei sute cincizeci de școlari și noi vre-o câțiva care mai învățaserăm nițică carte grecească și franțuzească, eram generali sedatori. Țin minte că pe atunci a venit și pe la noi un german, care făcea călătorii spre a-și da seama de instrucția publică în toate Statele Europei și când ne-a văzut a eșit afară și s'a luat cu mâinile de păr și întreba pe bietul Simonide: „Cum faci d-ta, d-le, de-i conduci, căci la noi 50 și nu se pot conduce; mai cu seamă că ai d-tale sunt chiar mai deștepți decât ai noștri"?

„Și pe atunci era un singur inspector pentru toată țara. Nicoară, un Transilvănean foarte învățat. Odată pe an el venea în inspecțiune, dar era așteptat și de profesori și de școlari și de părinții de familie ca un adevărat Messia. Acest inspector avea așa de mare autoritate încât inspiră și pe efori. Eforii erau oameni inculți, știau numai să scrie și să citească românește; dar își făceau datoria, veneau des la școale și vedeau ce se face. Nu știu dacă întotdeauna se pricepeau la toate ce se făcea, dar pentru noi venirea lor era un mare stimulent.

„Când intrau în școală eforii, noi toți stam cu respect...

„Dacă nu va fi sentiment național și patriotism, — patriotism nu de exploatat ci de acel care să se sacrifice pentru țară — atunci să nu așteptați mari lucruri dela acei popor. Unde nu este căldură, nu e viață și căldura este dragostea de patrie. Nu ura, nu invidia, ci devotamentul, dragostea, ne fac să ne consacrăm toată existența noastră patriei. Fără acest patriotism și fără această unitate națională, nu poate fi instrucție adevărată, ci instrucție de meserie. Nu a fost societate mai în firimituri ca societatea greacă; și credeți d-voastră că societatea greacă s'ar fi ridicat acolo unde a ajuns fără acea strânsă unitate națională reprezentată prin jocurile Olympice... Apoi Germania când nu avea unitatea națională, era un câmp deschis tuturor celor ce voiau să pătrundă în ea, și numai după ce a venit un Schiller, un Goethe și au dat avânt patriotismului, unitatea ei s'a întărit și astăzi Germania s'a suit unde este. Fără unitatea națională și fără amorul patriei nu este patrie.

„D-lor, eu sunt bătrân și ne ducem cu toții, unul câte unul pe fiecare zi, nu am mai rămas decât vre-o patru, cinci; de aceea suntem datori să ne amintim recontenit ceeace am învățat dela profesorii cari au format acea generație. Noi am fost mai prejos de d-voastră în învățătură, dar focul sacru pentru amorul patriei ce ni l'a infiltrat Lazăr, nouă elevilor săi, numai aceea nea dat putere să facem ceeace am făcut până astăzi.

„Și d-voastră... dacă veți avea și patriotismul și simțimântul național, atuncea veți merge departe și veți avea binecuvântările generației viitoare, într'altfel... Am zis!...

Dar pentru a avea o școală adevărată trebue ca învățătorul să-și aibă mijloacele de existență asigurate (9 Februarie 1883):

„Onor. d-l Fleva a zis, că Guvernul este slab cu cei tari și tare cu cei slabi. Aceasta se vede că e maxima nouii generații. Noi însă am dovedit că am fost tari cu cei tari și am fost întotdeauna pentru cei slabi contra celor tari.

„...Noi privim profesiunea de învățător ca o vocațiune. Gradația e menită a face ca toți aceia cari se consacră învățământului să găsească numai în învățământ mijloacele lor de existență, ca să nu fie nevoiți a alerga alurea."

Brătianu credea (12 Ianuarie 1882) că pentru a avea legi bine pregătite, trebue să se înființeze un Consiliu de Stat cu răspundere:

„Eu nu înțeleg înființarea unui Consiliu de Stat decât numai pentru confecționarea legilor și susținerea lor aci.

„...Este o mare lacună în țara aceasta lipsa Consiliului de Stat. Vă pot spune și eu, că în alte țări care au Consiliu de Stat, încă mai au pe lângă miniștri, consilii compuse din oameni speciali.

„D-lor, știți de ce s'a desființat Consiliu de Stat la noi? Fiindcă era compus astfel încât

Cronica politică

Izolarea guvernului. Știindu-și prăbușirea apropiată, guvernul a încercat în vremea din urmă o apropiere de partidul țărănist al d-lui Mihalache cu nădejdea că, întărit cu elementele acestei grupări, își va putea prelungi o existență care pe zi ce trece devine tot mai primejdioasă pentru stat. Dar fie din cauză că ceiace dădea unii era prea puțin pentru ceiace cereau ceilalți, fie din cauză că țăraniștii și-au dat seama că orice sprijin, ori de unde ar veni, nu mai poate da viață unui regim care prin incapacitatea și imoralitatea lui a adus țara pe pragul dezastrului, apropierea nu s'a realizat.

In situația politică de azi, guvernul rămâne dar izolat. Incotro își aruncă ochii pentru a cerși prietenii, el nu vede întinzându-i-se nici o mână de ajutor, este atât de compromis prin tot ceiace a făcut, încât o tovărășie politică cu el ar însemna moartea pentru orice grupare care i-ar de sprijin.

Această orbilă izolare constitue un prilej pentru guvern ca să contemple în toată întinderea ei epoca de corupție și de jaf și va vedea atunci câtă incapacitate unită cu câtă imoralitate i-a trebuit pentru a arunca țara în dezastrul financiar de azi. Poate că îngrozit de ceiace va vedea, strivit de povara răspunderii pe care o poartă, își va da seamă că nimeni nu-i poate îngădui să aștepte prăbușirea statului pentru a se desiipi de putere.

Isprăvile cartiruirei

Cetind aceste două cuvinte, vă veți întreba cu mirare:

Cum? Un oficiu care nu există este totuși în stare să facă și isprăvi? Da, și iată cum. Cartiruirea nu există când e vorba să-ți găsiască locuință, dar ea învlază dintr'odată când e vorba să-ți iea locuința pe care o ai. Are un sediu, are un șef și o întreagă armată de funcționari, și totuși, ori cât ai căuta-o, n'ai s'o găsești nicăieri când e vorba să-și îndeplinească misiunea pentru care a fost creiată. Atunci, își caută capul și nu-l găsește, își caută autoritatea și nu dă peste ea. Adresează-i o cerere, adresează-i o plingere, — și vei vedea că oficiul se șterge, dispare și devine nimic. Din când în când însă, Oficiului îi vine gust să existe, și într'o secundă de existență se răsbună pe toate lunile de neexistență. Și să te ferească d-zeu să dea peste tine în clipa când există!

Atunci are, nu un șef, ci o mie de șefi cari toți se bucură de puteri nelimitate, iar deciziunile Oficiului sânt aduse la îndeplinire cu o promptitudine, cu o inteligență și cu un simț al datoriei care te înspăimântă.

Iată de pildă, de ce isprăvi e capabilă Cartiruirea în clipele nenorocite când se hotărește să existe.

In strada Regală No. 5, în două camere vecine locuiau până ieri 6 persoane: într'o cameră patru lucrători tipografi și în altă cameră un Rus împreună cu concubina sa. Și unii și alții au ocupat camerile într'un moment când Cartiruirea avea gustul să nu existe. Dar, deodată, pe neașteptate, Cartiruirii i-a venit gust să existe, și atunci, cu o putere pe care n'a avut-o niciodată, a aruncat în stradă pe cei patru lucrători tipografi, pentru a instala în ambele camere pe Rus și pe concubina lui. Vra să zică, în vremea când Cartiruirea nu înțelegea să existe, în două camere locuiau 6 persoane, în care Cartiruirea s'a hotărât să-și afirme existența în două camere locuiesc 2 persoane, iar patru sânt aruncate pe drumuri. Isprava e, de sigur, prea frumoasă ca să nu recunoaștem existența cartiruirii.

Și tocmai de acela, văzând că Oficiul există, ne-am dus astăzi să-i arătăm nedreptatea făcută și să-i cerem locuință pentru cei patru lucrători tipografi. Dar, minunea dracului! Ieri, când a fost vorba să scoată din casă patru oameni, Oficiul exista. Astăzi însă, când l-am cerut să găsească o locuință pentru cei aruncați în stradă, Oficiul încetase să mai existe. Nimeni cu care să stai de vorbă nimeni care să te asculte, nimeni care să te înțeleagă. Era șeful și era o întreagă armată de funcționari, și totuși Oficiul era inexistent.

Cetiți „Infrățirea"

nu plăcea nimănui... Se credea, cu drept sau fără drept, că s'a instituit un Consiliu de Stat ca simplu instrument în mâna puterii executive. Și la noi de multe ori când o instituție nu ne place, în loc să îmbunătățim condițiile sale, mai lesne ne vine să o desființăm. Aceasta este rău. La noi în Statul român nu avem nici o instituție care să pregătească și să confecționeze proectele de legi, căci comisiile speciale de care vorbiți d-voastră, numite de guvern, știți cât au costat pe Stat, fără să dea niciun rezultat, fiindcă nu este nici o răspundere asupra celor ce le compun."

In politica externă Brătianu apără până la extrem punctul de vedere național, refuzând orice adeziune în ceeace ni se impunea cu forța. Așa a făcut în chestia Basarabiei păstrându-ne intacte drepturile și protestând împotriva nedreptății și a violenței. Astfel la discuția mesagiului din 4 Decembrie 1881 el spunea:

„Eu am zis de multeori oamenilor de Stat ai marilor Puteri, că nu este o poziție mai grea, mai displăcută decât să fie cineva ministru al unui Stat mic, ținând socoteală de aceeace ziceam, că egalitatea Statelor nu este pusă încă în aplicare.

„Da, tratatele sunt bune, dacă vor fi în dosul lor baionete ca să le susțină. Apoi mai multe baionete decât acelea pe care le-am avut, nu le-am putut găsi; nu puteam eu să fac din România o putere așa de mare încât să impue Europei întregi; Europa a dat Basarabia Impăratului Rusiei, nu noi am dat-o. Ce culpă găsiți d-voastră în aceasta? Care este greșeala noastră? Că n'am dat-o noi înșine și am apărat-o din toate puterile noastre până în momentul când ne-a luat-o prin voința Europei întregi?

V'ar fi plăcut mai bine ca în loc să ne opunem, după cum am făcut, noi să fi dat consimțimântul nostru la facerea unui schimb? Onor. d-l Lahovary poate să zică că era mai bine să facem astfel, căci cel puțin rămâneam amici cu Rusia. Ei, d-le Lahovary, Impăratul Alexandru a avut simțiminte mai înalte de cât d-ta, Impăratul Alexandru a zis: „Brătianu ne este cel mai mare vrăjmaș în chestiunea Basarabiei, dar aceasta nu mă oprește de a-l stima", numai d. Lahovary are altfel de opinie despre mine".

Și adresându-se către Carp, Maiorescu și Lahovary:

„Dacă d-voastră vă simțiți în stare să dobândiți mai mult sau să dobândiți în mod clar și precis numai atât cât am cerut eu, și c t persist a dobândi, vă dăm puterea chiar de azi."

Iar altă dată (28 Octombrie 1S83) el spunea:

„Un Stat ca al nostru se întărește cât se poate, ca atunci când vor veni evenimentele, să știe să le facă față... Cred că cu ajutorul d-voastră, al tuturor, am făcut tot ce s'a putut cu micile noastre mijloace de-a întări această țară. Și cred că vom face din zi în zi mai mult, pentru ca la evenimentele ce s'ar ivi, să nu fim târâți unde nu ar fi voia noastră ci să ne alegem noi rolul ce ne va conveni".

In chestia Dunării (7 Decembrie 1887) Brătianu zicea:

„Eu sunt încredințat că ar fi mai bine a avea controlul! Europei decât al unei singure Puteri, căci atunci s'ar părea că suntem puși sub epitropia unei singure Puteri.

„Când controlul va fi făcut de toate Puterile, va fi mai bine pentru toți și aceasta se face pretutindeni; oriunde sunt interese comune, se iau măsuri de asigurare în comun.

„...dar am spus că niciodată nu voi primi ca în apele noastre regulamentele să fie aplicate de altcineva decât de noi înșine."

In chestiile mari în care era în joc un interes mare al românismului, Brătianu rezista împotriva oricui și chiar a Europei întregi. Astfel el a refuzat aplicarea hotărîrilor Conferinței dela Londra în chestiunea Dunării, până a reușit să facă pe Europa să renunțe le hotărîrile luate.

Vorbind de necesitatea în care ne găseam de-a afirma prin jertfele noastre sfinția idealului voit în 1877, și amintind cum prietenii cei puternici își fură prietenii mai mici la încheierea tratatelor de pace, Brătianu spunea (3 Martie 1883);

„Ași întreba dacă noi fără reputația ce și-a făcut-o România peste Dunăre, puteam să pledăm la Berlin cauza noastră cu aceea tărie? Dacă în starea umilită în care am fi fost fără acele fapte de vitejie, drepturile noastre erau mai mult ascultate în Europa?"

Și aceste cuvinte ce și-au păstrat actualitatea:

„... Cei mari, până când ajung de a face un act public, întâi se înțeleg între dânșii, și nu vin să consulte pe cei mici nici să le facă concesiuni."

In politica internă Brătianu era pentru unirea tuturor în marile chestiuni naționale, în care dezbinările politice și mai ales dezbinările provinciale ar face cel mai mare rău.

Brătianu răspunzând lui Gr. Vernescu (27 Noembrie 1879). în chestia răscumpărării căilor ferate, spunea;

„Iacă trăim rău, în o poziție umilitoare, în trecut existența noastră mititică... era mai asigurată. Astăzi avem o poziție înaltă, însă și pericolele, dacă nu vom fi la înălțimea situațiunei ce ni s'a creat, prin bravura noastră, negreșit sunt mult mai mari ca în trecut.

„... Noi nu putem câștiga o poziție astăzi în Europa decât arătându-ne că suntem un popor cu viață, unul și nedespărțit, cu aceleași simțiminte, cu aceeași voință, cu aceeași hotărire; numai așa ne putem impune Europei... Ei, d-lor! Nu veniți să creați în tot minutul din chestiunile sociale și economice naționale, arme de partid, fiindcă asemenea arme aduc rău acelui partid, și un rău și mai mare țării.

„In toate chetiunile mari care se rezolvă în fața Europei și care sunt de un interes general, să ne unim cu toții ca Români, iar nu să provocăm dezbinări de partid și mai cu seamă dezbinări provincale. Numai așa putem să ajungem a ne împlini misiunea pe care și-o împlinește România dela 1848 până azi făcând atâtea sacrificii."

Cronica Sătmăreană

Alegerile din Țara Oașului. — Organizarea partidului național liberal. — Vizita D-lui Vintilă Brătianu. — Culturale. — Economice. — Sociale.

Politice

La noi în oraș și județ domnește mare fierbere. Locul de deputat pentru circumscripția orașului este vacant și în curând vom avea alegere. S'au înscris 4 candidați, însă candidatul țăraniștilor nu a fost admis din cuză că a fost declarat numai de 49 alegători și nu de 50 cum scrie legea. Lupta însă se dă între d-nii Suciu candidatul guvernului și Andrei Doboși candidatul partidului național. Guvernul și-a adunat toate forțele din regat și Ardeal, precum și toată teroarea administrativă.

Țara Oașului e în fie care ciipă străbătută în lung și lat de automobile, trăsuri, biciclete cu agenți guvernamentali. De o săptămână Părintele Lucaci, împreună cu dl. dr. Băltescu, prefectul județului, însoțiți de primpretori, căpitanul de jandarmi și un întreg stat major de funcționari administrativi împart bani, promisiuni, amenințări și țiu întruniri în toate satele. Candidații opoziției sunt opriți de a ține întruniri și a veni în contact cu poporul...

Luni, 12 Septembrie, a sosit în localitate dl. Groza, care conduce personal campania electorală.

Și când te gândești că toate aceste pentru un loc mai mult într'un Parlament, căruia i-s'a cântat prohodul.

■

Partidul național-liberal din județul Satu-Mare cât și clubul din orașul Satu-Mare își urmează lucrările de organizare la orașe și la sate. Sunt multe înscrieri și cereri chiar din partea unora ce până azi au fost averescani.

Poporul vede unde poate găsi o bună conducere și unde este singura salvare a țării.

■

Pela sfârșitul acestei luni d. Vintilă Brătianu, va face o vizită orașului și județului Satu-Mare. Se fac pregătiri pentru primirea D-sale. Se crede că odată cu dl. Vintilă Brătianu vor veni și alți fruntași ai partidului și mai ales d. I. G. Duca, care este foarte așteptat.

■

Culturale

Viața culturală, din punct de vedere românesc sufere mare scădere pentru că nimic nu se face în această direcțiune, iar unele autorități pun piedici și celor ce au dorința de a veni cu obolul lor pentru binele general.

Se așteaptă întoarcerea din turneu a trupei ungurești care își va deschide și anul acesta stagiunea în sala Teatrului comunal, care încă poartă firma veche ungurească.

Anul școlar a început cu examenele elevilor de liceu pregătiți în particular. Școlile nu se deschid însă din cauza epidemiilor și a lipsei de interes a autorităților comunale care se ocupă de toate numai de comună nu.

Pentru acest an în fine s'a găsit un local pentru o școală medie de fete — singura școală de fete românească, dar aceasta numai mulțămită luptei dusă de d. dr. Steancu, director regional al învățământului secundar.

S'a redeschis școala comunală pentru funcționarii unguri unde se predă geografia și istoria română Sunt înscriși de 3 ani 250 funcționari și în 3 ani nu știu absolut nici o vorbă mai mult decât „am onoare". Cauza e că șefii autorităților, mai ales la Primărie ei în își nu vorbesc nici în oficiu, nici în viața privată românește, deși unii din ei poartă nume românești.

Acest filomaghiarism face ca românii în orașul și județul Satu-Mare să fie într'o situație de inferioritate față de elementul unguresc și evreesc, iar românilor din alte părți, chiar foști înalți funcționari ai statului, li se interzice stabilirea în oraș.

Nu știm cum se va romaniza aces colț de țară în astfel de împrejurări și cu acești conducători.

Economice

Lipsa de nutreț din cauza se-

INFORMAȚII

Aflăm că în Str. Heltai Nr. 9, alături de o cârciumă, aflându-se două camere de locuit, Comisiunea de cuartiruire a Clujului a crezut că-i mai bine să facă şi acolo cârciumă, decât să le dea funcţionarilor, cari dorm pe birouri.

■

Aflăm că d-l Groza ar fi cerut guvernului din Bucureşti că din ventiturile fostului resort de alimentare să se acorde 3 milioane lei pentru „propagandă", iar 900.000 să se pună la dispoziţia d-sale.

Ştirea a produs senzaţie în cercurile politice locale.

■

Azi a sosit în localitate d-l general Moşoiu, comandantul teritorial al Basarabiei.

■

D-l Mihali şi d-l Groza pleacă azi la Bucureşti, invitaţi de guvern.

■

Financiare

Peste câteva zile va avea loc constituirea Asociaţiei băncilor din Ardeal Banat, Crişana, Maramureş şi Satmar.

■

In curând va apare la Cluj un nou ziar maghiar.

■

Agricole

La Cluj se va constitui în curând societatea apicultorilor. Noua societate va interveni şi pe lângă Ministerul Agriculturei în chestiunea atelierului apicol din Cluj.

■

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria EMKE Cluj, Piaţa Unirii 32.

Având în vedere sosirea studenţilor francezi în oraşul nostru. Prefectura a dispus ce în zilele de 16—17—18 Sept. 1921 toate edificiile publice şi particulare precum şi bisericele de orice confesiune să arboreze drapele naţionale române.

Edificiile publice pe lângă drapele române vor arbora şi drapele naţionale franceze. Cluj, la 12 Sept. 1921.

■

Şcolare

Consistorul arhiepiscopesc din Blaj, pune la concurs cu terminul de 1 Octombrie a. c. postul de învăţător la şcoala de aplicaţie, anexată pe lângă şcoala normală de învăţători gr. cat. din Blaj.

Emalumente:

a) dela susţinătorul şcolii, anual 1000 lei salar şi 500 lei chirie.

b) diferenţa dela stat.

■

Conform cu D. M. No. 936 din 5 Sept. c., la liceul militar „Mihai Viteazul" din Târgu-Mureş, se ţine la 20 Septembrie, un nou examen de admitere, numai pentru candidaţii din Ardeal, Banat şi Bucovina, precum şi acei cari au urmat ultimii doi ani la şcoalele din aceste ţinuturi.

Condiţiunile şi actele ce se cer, sunt acele arătate în D. M. No. 537—921, publicată în Monitorul Oficial No 57 din 8 Iulie 1921.

Locurile vacante sunt numai de bursă şi în următoarele clase: I, II, V şi VI; condiţii pentru clasa VI, trebue să fie absolvenţi ai clasei a V-a secţia reală.

Inscrierile se fac la liceu până în ziua examenului. 1075

■

La Internatul Liceului de fete „Regina Maria" se află vacante 30 locuri pentru eleve. 1079

O plângere adresată Oficiului de Cartiruire

Cei patru lucrători tipografi aruncaţi în stradă cu forţa de către Oficiul de Cartiruire au adresat acestui oficiu următoarea plângere:

Onor.

Comisiei de cuartiruire!

Subsemnaţii, Carol Schneider, Francisc Iacob, Ivan Ioanovici şi Victor Pfenning, lucrători în Tipografia „Cosinzeana", secţia ziarului „Infrăţirea", depunem următoarea plângere împotriva unei nedreptăţi ce ni s'a făcut cu locuinţa:

Aveam toţi patru o cameră şi o bucătărie, cu mobila strict necesară, date acum, aproape un an, de către Comenduirea Pieţei Cluj prin Biletul de cvartir No. 53, la d-l Miss Ştefan din Str. Majalis No. 5.

Un refugiat rus, lucrător la Apaductul oraşului, ne-a rugat să-i cedăm bucătăria, ceeace am şi făcut, din propria noastră bunăvoinţă, acum o lună şi mai bine de zile.

Refugiatul, care are o concubină unguroaică, a venit ieri, 14 Septembrie, cu un bon dela Comisia de cuartiruire, prin care i se dădea dreptul să ne ia şi singura noastră cameră. Am fost astfel daţi cu forţa afară, cu bagaje cu tot, cu ajutorul Poliţiei, fără să ni se dea altă locuinţă sau, măcar, să fim înştiinţaţi din vreme ca să ne căpătăm un adapost.

Aşa-dar, în lipsa de astăzi a locuinţelor, e drept şi bine ca în două încăperi, în cari stăteau şase oameni, să şadă acum numai doi?

Crezând că e la mijloc numai o greşală şi o inducere în eroare a Onor. Comisiunii de cuartiruire de către Rusul, care ne-a răsplătit bunătatea noastră isgonindune acum din casă pe drumuri şi nădăjduind în simţul d-vs. de dreptate, vă rugăm să binevoiţi a dispune ca să ni se dea înapoi modesta noastră locuinţă sau o alta, în care să ne putem odihni şi noi după munca, pe care o depunem şi în interesul culturii româneşti din Ardeal.

Cu adânc respect:

(ss) *Carol Schneider*
(ss) *Francisc Iacob*
(ss) *Ivan Ioanovici*
(ss) *Victor Pfenning*

Diverse

S'a anunţat că o parte din comercianţii români, membri ai Reuniunei ar fi hotărît într'o consfătuire care a avut loc Duminica trecută să părăsească Reuniunea.

Se dă cea mai categorică desmințire acestei ştiri. Este vorb numai de formarea unei societăţi deosebite de breaslă a meseriaşilor români.

■

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta Vineri „Cerşetoarea". Rolul principal Leontina Kühnberg. Deviza acţiunei este prin cinste şi modestie fericire.

■

In CINEMA UNIVERSITĂŢII se va rula Vineri: „Mea culpa" film Pathé. In rolul principal Susanne, o fată care ia asupra ei păcatul mamei sale, nevinovăţia se descopere, iar ea primeşte fericirea meritată.

■

In CINEMA URANIA se va rula Vineri Partea III din „Cezarina": La Rabinul din Kun-fu.

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staţionat prospătează corpul obosit oţeleşte muşchii stătuţi stânge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

■

La 1 Mai s'a deschis grădina de vară a Hotelului Central. 622

■

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă generală că în ziua de 1 Octombrie 1921 la orele 9 dimineaţa se va ţine licitaţie publică în curtea cazarmei Divizionului 6 Tren (Felekvar) pentru vinderea a mai mulţi cai de reformă.

Licitatorii vor depune la faţa locului o garanţie de 1000 (una mie) lei.

Cluj, la 14 Sept. 1921.

Comandamentul
1070 Div. 6 Tren.

Vizitaţi expoziţia magazinului de încălţăminte „D. S. RAFTOPOL din Bucureşti, Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15. în faţa bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziţia on. clientelă cu tot felul de modele executate de casaproprie şi de ale renumitei fabrici elveţiene „Bally", toate scăzute în preţ cu 20%.

Tinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a fost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

Deja revizoratul şcolar al judeţului Sălaj

D-l Traian Pop, învăţător suplent la şcoala primară de stat din Biuşa (jud. Sălaj), după terminarea cursurilor din anul şcolar trecut 1920—21 s'a depărtat din post pe timpul vacanţei de vară în loc necunoscut.

Având a da socoteală despre banii oficioşi primiţi pentru întreţinerea şcolii d-l Traian Pop este provocat a se prezenta în termen de 5 zile, dela prima publicare a acestui edict la Revisorul şcolar în Zălau. In caz contrar va fi dat în judecată.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI MOBILE ŞI PIANE

467 priviţi expoziţia primei fabrici de mobile soc. pe Acţiuni

SZEKELY şi RETI

TÂRGUL-MUREŞ.

Societatea de Asigurări „Generala"

Bucureşti

preia în condiţiunile cele mai avantagioase, acele asigurări, cari potrivit Jurnalului Consiliului de Miniştri (apărut în Monitorul Oficial No. 90 din 27 Iulie 1921), devin libere, prin aceia că nu pot fi acoperite de Societăţile străine cari îşi au sediul în actualele teritorii ale Ungariei, Austriei şi Germaniei şi nici nu pot fi reînoite prin încasarea bonului de primă referitor.

Suszisul Jurnal al Consiliului de Miniştri nu atinge în nici un chip Societăţile Italiene, prin urmare nici „Assicurazioni Generali", ale cărei afaceri şi reprezentanţe din Ardeal le-a preluat de câteva luni *Societatea Română de Asigurare „Generala" din Bucureşti.*

„Generala" e reprezentată în oraşul nostru de către Banca Marmorosch Blank & Comp. S. A. şi Agenţia Principală a Societăţii „Generala", Fischer şi Róna, Str. Nicolae Iorga No. 3 *Cluj.* 1066

Şepci

pentru liceu brodate şi nebrodate se găsesc cu preţ de concurenţă la

FRAŢII FUHRMANN

892

Cluj, Str. Iuliu Maniu No. 1 şi Piaţa Ştefan cel Mare 7.

Cetiţi „Infrăţirea"

XXXXX—XXXXXX

cetei din vara aceasta a silit pe ţărani să-şi vândă vitele. Imposibilitatea exportului a adus după sine scăderea simţitoare a vitelor şi a cărnei, care până acum întrecea preţul pieţei Bucureştiului.

In schimb cerealele cresc. Zilele acestea pe piaţa Satu-Mare-lui s'a vândut porumbul cu 26000 lei vagonul, adică în timp de o lună a avut urcare de 12000 lei la vagon, iar grâul cu 25000 lei vagonul adică cu o urcare de lei 4000.

Recolta prunelor cât şi a viilor e superioară altor ani însă timpul ce continuă a fi rece neliniştește pe cultivatori, precum şi impozitele ce produc mari nemulţumiri şi mai ales în sânul populaţiei rurale care va fi greu lovită.

După-cât se pare legile financiare vor fi greu de aplicat în Ardeal şi mai ales în regiunea noastră. Nemulţumirea este generală şi aceasta o constată guvernul şi cu ocaziunea alegerei din ţara Oaşului unde li se spune în faţă de către locuitori reprezentanţilor guvernului şi unde numai teroarea jandarmeriei este singura speranţă a candidatului averescan.

Sociale.

Inspectoratul regional al muncii din localitate a înfiinţat în oraşele Sighetul-Marmaţiei, Baia-Mare şi Carei-Mari pe lângă Primăriile acestor oraşe câte un birou de plasare publică şi gratuită pentru găsire de lucru şi lucrători.

In oraşul nostru Primăria refuzând a da concursul inspectorul şef al muncii a înfiinţat un asemenea birou chiar la sediul inspectoratului din Str. Mihai Viteazul No 38.

Prin înfiinţarea acestui oficiu se aduce un nepreţuit serviciu muncii cât şi producţiei, fiind un regulator al mânei de lucru pe întregul cumprins al ţării.

D-l Moţet Subinspector industrial a plecat la Bucureşti pentru aranjarea expoziţiei (secţiunea Satu-Mare Maramureş). Din acest ţinut s'au dus importante obiecte şi credem că se va stabili cu această ocaziune nu debuşeu în ţară şi străinătate pentru industria casnică şi nu vor mai fi speculate ţărancele noastre de evreii ce zilnic trec graniţa.

D-l Ghiulea Inspectoral regional şef al Ministerului Muncii şi Ocrotirilor Sociale lucrează actualmente la constituirea sindicatelor profesionale cu personalitate juridică, care credem că vor lua fiinţă în cel mai scurt timp.

9. IX. 1921 Satu-Mare.

I. I. Gălăţianu.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

S'a supus aprobărei ministrului de industrie și comerț, d-l general Averescu proectul libertăței importului mărfurilor de lux prohibite, punându-se în schimb taxe mari vamale.

La Galați și Brăila sunt mari cantități de zahăr, din cauza fluctuației valutare negustorii așteaptă momentul favorabil spre a le cumpăra: zahărul a ajuns astăzi la 28 lei kilogramul.

D-l ministru Cudalbu desminte pretinsa d-sale declarație privitoare la modificarea impozitelor, dimpotrivă ele se vor aplica neschimbate.

Leul cotează la bursa din Paris 10,50 centime.

„Viitorul" sfătuește publicul să facă decarațiile de impozite, supunându-se legei; nu este nevoe de rezistență, de vreme ce legea prin ea însăși este neaplicabilă.

La Ministerul de Interne n'a sosit încă rezultatul alegerii dela Tulcea, unde guvernul a exercitat mari presiuni.

La regimentul 20 obuziere din Constanța s'au descoperit fraude de un milion lei, în cari sunt implicați mai mulți ofițeri; curtea marțială anchetează.

D-l colonel Lascăr Vasilescu directorul revistei „Victoria" a fost arestat pe teritoriul ungar în gara Kotegyhaza.

Din nevoile Maramureșului

Chestiunea exportului de vite. Chinezismele administrației.

Exportul de vite, unul din principalele izvoare de traiu ale populației din Maramureș era oprit cu desăvârșire.

Toate intervențiile și plângerile populației Maramurășene, de a i se permite exportul de vite au rămas fără urmare.

Numai un evreu din Borșa a isbutit a obține o autorizație pentru exportul de vite.

In fine totuși s'a dat liber acest export.

Guvernul însă căuta formula, în baza căreia să se facă exportul.

S'au trimis la Maramureș inspectori din Ministerul de Industrie și Comerț, ca să studieze situația vitelor și să facă propuneri cu privire la export.

Se proectase ca eliberarea autorisățiilor de export să se facă prin licitație: deasemenea se la și măsura de a se înlesni formarea unor cooperative de export.

Exportut însă nu se putea executa deoarece deciziunea Consiliului de Miniștri, în baza căreia s'a permis exportul încă nu era publicat în Monitorul Oficial, oficiile vamale încă nu erau înștiințate despre aceasta deciziune, taxele de export și comisionul încă nu erau fixate definitiv și nu se aflau la dispoziție vagoanele necesare.

In acest timp însă populația din Maramureș a suferit și îndură enorme pagube, cauzate de guvern.

Dacă considerăm că în toamna anului trecut o vită cornută se putea vinde cu aproximativ 4000 lei, iar astăzi trebue să vinzi aceiaș vită, ca să poți cumpăra 300 kgr. de malai (porumb) pe un preț de 450 lei, și s'ar fi putut exporta aproximativ 10,000 bucăți vite cornute, atunci putem calcula că populația din județul Maramureș, din lipsa de înțelegere a nevoilor acestei populație și din nepăsarea actualului guvern, îndură pagube de 10 mii×3,500= aproximativ 35 milioane adică treizeci și cinci milioane lei.

E inseresant dar' și dureros de amintit că în decursul anului [illegible]

[illegible] dețul Maramureș nu s'a putut face fân îndeajuns pentru iernarea vitelor pentru export, iar evreii și alți samsari profitând de dificultățile e portului și lipsei de hrană, cumpără vitele țăranilor pe un preț de batjocură, pecând populația a ajuns în ultima fasă a răbdării și desperării.

Pe lângă acestea neajunsuri, ce le îndură populația maramureșană se mai adaugă și șicane din partea administrației din Sighet

Spre ilustrarea acestui fapt publicăm următoarea plângere a mai multor țărani din Maramureș, adresată d-lui Ministru dela Interne:

„Domnule Ministru!

Subscrișii reprezentanți ai diferitelor comune din județul Maramureș, cari avem vite la munții Poienile sub Munte, am fost avizați prin tobă în comunele noastre, ca să coborâm vitele pe ziua de 27 Iulie 1921, deoarece o comisiune franceză pentru export sosește la Poieni sub Munte, ca să cumpere vitele pe un preț de 4·50 lei pro kg.

In ziua susamintită am scoborât în comuna Poieni sub Munte peste 2000 (două mii) de vite grase, așteptând comisia franceză, care nu s'a prezentat și în locul ei au venit niște evrei cunoscuți din comunele Crăciunești și Vereș-Mort, cari văzând că populația a coborât vitele la o distanță de 30—40 klm, pe căldurile cele mai mari, iar' vitele au pierdut din greutate și au slăbit, pe când noi am pierdut 4 zile de muncă la câmp, — au oferit prețuri de batjocură.

In durerea noastră am telefonat la d-l prefect, care ne-a spus că el nu știe nimica, iar d-l subprefect ne-a răspuns că comisia franceză nu se mai prezintă, e căldură prea mare și târgurile se vor opri pe două săptămâni.

Medicul veterinar județan, d-l Sedelsky, care se afla la fața locului ne-a îndrumat să dăm vitele samsarilor evrei, deoarece prețul lor va scădea.

[illegible]

prea mic n'am putut vinde vitele, ci am fost nevoiți să le ducem iară la munte pe căldurile cele mari, perzând astfel alte 4 zile de muncă, iar vitele scăzând din greutate și slăbind.

Rugăm Onoratul Minister să ne ajute să nu fim despoiați de avutul nostru de către organele administrative.

Cu deosebit respect:

Gavrila Plis, m. p., Dunca Dumitru, m. p., Jurca Grigorie, m. p., Schefa Panco, m. p., Grigorie Dancu, m. p., Grigorie Maris, m. p., Grigorie Ivașco, m. p., Vasile Dunca, m. p., Alexandru Rodnic, m. p., Grigoria Țiplea, m. p., Alexandru Miclea, m. p., Grigorie Batin, m. p., George Seger, m. p., Petru Codrea m. p. Și alții"

Nu putem înțelege de ce guvernul și administrația din Sighet în loc să sară într'ajutor populației din Maramureș, desperate și nenorocite, nu numai că stau cu nepăsare în fața acestui haos ci și își bat joc de această populație atât de răbdătoare, pacinică și cu sentimente curat românești.

Cerem o cât mai grabnică intervenție în interesul populației Maramureșene, atât cu privire la înlesnirea exportului, cât și la aprovisionarea județului cu cele necesare pentru traiul de toate zilele.

Din Ungaria de Vest

Horthy n'a răspuns încă notei înțelegerei.

Consiliul de miniștri întrunit aseară sub președenția lui Horthy, a examinat din nou nota puterilor aliate și situația externă creată de evenimentele din Ungaria apuseană. După o desbatere de aproape 3 ore, consiliul a hotărât amânarea răspunsului său la nota aliaților și continuarea ocupării teritorului austriac, drept chezășie că atât Austria cât și puterile aliate se vor hotărî în cel din urmă să lase ungurilor întreg teritoriul din Ungaria occidentală, cedat Austriei prin tratatul de pace dela Trianon.

Lupte de artilerie la granițele Stiriei.

Ziarele anunță în ediții speciale că la hotarele Stiriei sunt lupte grele între artileria lui Horthy și cea austriacă care luptă la dreapta fluviului Leitha. Bubuitul tunurilor se aude necontenit.

Din Viena pleacă mereu trenuri cu muniții și cu oameni la front, și fierberea este de nedescris. (Damian).

Deschiderea Expoziției și târgul de mostre din Parcul Carol

Vineri 16 Septembrie la orele 10 are loc deschiderea expoziției târg de mostre a industriei românești.

Programul solemnității a fost stabilit astfel:

1. Imnul Regal. 2. Serviciul religios oficiat de Mitropolitul Primat, Miron Cristea, 3. Cuvântarea Domnului Primministru general Averescu, 4. Cuvântarea d-lui Manoilescu comisarul general al expoziției, 5. Cuvântarea d-lui N. Zane, președintele comitetului central, 6. Răspunsul A. S. R. Principele Carol, 7. Cetirea actului comemorativ al expoziției de către d-l ministru al Industriei și comerțului, 8. Iscălirea actului comemorativ, 9. Vizita expoziției.

In curând

„Țânțarul"

Judecarea marelui proces al complotiștilor din Ardeal

— Ziua VII. —

Interogatoriul inculpatului Alexandru Gönosi

Președintele: Când te-ai întâlnit cu Hannyg și ce ai discutat cu el?

Gönösi: In ziua de 10 Ianuarie 1921 Hannyg a fost la mine și mi-a cerut informațiuni militare spunând că este trimis de către un comandant din Debrețin.

Președintele: Ce informațiuni i-ai dat?

Gönösi: Nu i-am dat nici un fel de informații pentru că nu aveam și în al doilea rând nu voiam să mă amestec într'o mișcare care îmi periclita libertatea. Gönösi încheie spunând că nu cunoaște nici pe Irany.

Interogatoriul acuzatei Vilma Jekey.

Aceasta povestește că Tamási a fost de două ori pe la dânșii. Când a fost în cel de-al doilea rând Tamási a adus și manifestele aflate la dânsa, dintre care o mare parte a ars.

Președintele: De ce ai primit în casa D-tale pe un om despre care știai că e spion.

Vilma Jekey: N'am știut că-i spion și dacă l'am primit în casă am făcut'o pentru motivul că era un prieten al casei noastre — și mai mult decât atât, fusese vorba să ne căsătorim.

Președintele: Dar în ziua când ți-a adus în casă manifestele ce-ai făcut?

Vilma Jekey: Cum am aflat că în casa noastră se găsesc manifeste am ars imediat o mare parte din ele, iar restul le-am ascuns.

Președintele: Sunt clarificat.

Interogatoriul lui Ioan Balog

Președintele: Care sunt faptele de care te crezi vinovat în acest complot?

Balog: Sunt cu conștiința împăcată și nu mă simt vinovat cu absolut nimic.

Președintele: Atunci de ce ai primit în casă pe Tamási, când știai foarte bine că e spion?

Balog: N'am știut decât după 2 luni dela data când a venit la mine în casă, că e spion și dacă l'am primit în casă am făcut'o pentru ca era prietinul fiului meu.

Dr. Carol Imets, abatele mănăstirei franciscanilor din Târgu-Mureș, spune următoarele:

In 16 Septembrie 1920, călugărul Mesaros, l'a anunțat că cineva îl roagă să-l găzduiască în chilia lui. A doua zi vine la schit Tamași, acuzatul de azi, despre care nu a ea nici cea mai mică idee că e spion — Tamași a adus cu el 4 pachete și m'a rugat foarte mult să iau măsuri ca acele pachete să fie în siguranță pentru că ele cuprind lucruri foarte importante. Pachetele le-am dat în grija călugărului Mesaros care le-a dus în chilia lui.

Președintele ce discuții au urmat între D-ta și Tamași?

Dr. Carol Imetz: Tamași mi-a spus că are foarte mare nevoie de a se întâlni cu căpitanul Szolossy căruia are să dea niște informațiunii din Budapesta. Aceasta a fost discuția care a avut loc între mine și Tamași după care acesta a plecat dela Mănăstire probabil cu scopul de a se întâlni cu căpitanul Szoloszy.

Președintele întrebând pe Tamași, ce avea în cele 4 pachete aduse la Mănăstire, acesta a răspuns că avea bani aduși dela Budapesta pentru funcționarii care n'au depus jurământul și că întreaga sumă a dat'o spre păstrare călugărului Mesaroș care azi e repatriat în Ungaria.

Carol Imetz spune că de altfel cu Mesaroș a avut nenumărate conflicte din cauza intransigenței acestuia în toate ocaziile. Pentru acest motiv a și cerut transferarea lui.

Urmează interogatoriul acuzaților Gheorghe Micola, Galambosz Lajoș și Ecaterina Tamaș care cu toții declară că au avut relații cu Tamași, dar că n'au știut că au a face cu un spion.

Ședința se suspendă.

Ministerul lucrărilor publice.

Școala de Conductori de Lucrări Publice din CLUJ

Publicațiune

Concursul de admitere in scoală

I. Extras din organizația școlilor

1. Școlile de conducători de lucrări publice, au de scop formarea de personal tehnic necesar pentru proiectarea, conducerea și supravegherea executării lucrărilor tehnice publice sau particulare de diferite feluri, sub ordinele inginerilor.

Durata cursurilor școlii este de 3 ani școlari, absolvenților cu succes ai școlilor li se vor elibera diploma de „Conductor de lucrări publice".

Diplomații acestei școli fac serviciul militar cu termen redus și pot concura la obținerea certificatului pentru ofițer de rezervă.

2, Instrucția elevilor cuprinde:

a) Invățământul teoretic consistând din lecțiuni orale și lucrări grafice;

b) Invățământul practic, consistând din lucrări pe teren cu aplicațiuni ale cunoștințelor teoretice dobândite în școală, precum și lucrări de laborator. Se face în timpul vacanței mari a anului I, campanie pentru practică topografică, organizată de școală.

Asemenea sunt obligați elevii a face în timpul celei de a doua vacanță mare, practică pe șantiere la serviciile Statului, iar în lipsă de lucrări la Stat, această practică se va face la particulari, obținerea locurilor la particuluri rămâne în sarcina elevilor Uneori pentru practică de șantier la Stat se găsesc locuri sala-

3. Invățământul în școală este gratuit.

Elevii primesc gratis cele necesare studiilor lor, adică: cursurile, planșetele, hârtia de desemn și celelalte mici accesorii de librărie, afară de compasuri, pe cari ei vor trebui să și le procure singuri cu spesele lor.

4. Toți elevii sunt externi și îngrițesc singuri de întreținerea lor cu propriile lor mijloace.

Se acordă însă, în limitele bugetare, ajutoare în bani elevilor români ai școlii lipsiți de mijloace, cât timp sunt meritoși și numai în epoca predării cursurilor.

In caz când se va putea avea cămin sau internat în școală, aceste ajutoare în bani încetează.

5. Elevi vorfi supuși la toate regulele de ordine și disciplină și cele de asiduitate la cursuri, examen și lucrări cari vor fi stabilite de direcțiunea școlii, prin dispoziții de ordine interioară ce va găsi cu cale să ia.

6. Un elev nu poate rămânea mai mult de doi ani în aceiaș clasă, în cazul când el va rămâne pentru a doua oară repetent, elevul va vi șters din controale.

Nu se admite repetirea decât a 2 clase.

II. Condițiuni de admitere.

1. Tinerii cari doresc a fi înscriși la concursul de admitere în școala de conductori de lucrări publice din Cluj, vor trebui să adreseze direcțiunii școlii o cerere cu timbru de un leu și asistență socială de 25 bani.

Inscrierilee la concurs se fac cu începere dela apariția acestei publicații și până la 20 Septemvrie 1921.

Peste această dată orice cerere de înscriere va fi respinsă; deasemenea va fi respinsă înscrierea celor cari până la acea dată nu vor presenta toate actele cerute mai jos.

Cererea va fi însoțită de următoarele acte:

a) Extractul de pe actul de naștere, din care să reiasă că n'are mai puțin de 16 ani, nici mai mult de 23 ani la 1 Octomvrie 1921.

Dispensă de vârstă nu se acordă;

b) Cel puțin certificatul de absolvire (capacitatea) cursului inferior de liceu sau gimnaziu, ori certificatul de absolvire al școlii superioare de arte și meserii din București sau Iași, ori a uneia din ținuturile alipite, echivalată cu acestea de către ministerul instrucțiunei publice, ori diploma de absolvire a unei din școlile normale de învățători. Candidații normaliști vor trebui să fie liber de orice obligațiune față de ministerul instrucțiunii:

c) Certificatul de vaccinare recentă.:

d) Certificatul de bună purtare.

Dacă candidatul a întrerupt cursurile de mai puțin de un an, va aduce certificație școală unde a urmat în ultimul timp, dacă candidatul a întrerupt studiile de mai mult de un an, va prezenta certificate de bună purtare de acolo de unde va fi avut o ocupație sau dela autoritatea comunală sau polițienească de unde domicilia, arătându-se cum și-a trecut timpul dela încetarea cursurilor;

e) Un certificat e iberat de un medic oficial și întărit cu sigiliu oficial prin care să constate că tânărul candidat este de bună constituție, și că nu suferă de vreo maladie contagioasă.

Toate aceste acte nu se vor înapoia în nici un caz înainte de trecerea completă a examenului de admitere, afară de candidații cari eventual se retrag dela acest examen.

Celor reușiți la acest examen nu li se înapoiază actele decât după terminarea școlii sau dacă elevul se retrage din școală

2. Concursul se va ține în Cluj, în localul școlii, cu începere dela 26 Septemvrie 1921. Acest concurs se va urma înaintea unui juriu numit de direcțiunea școlii.

Probele la cari vor avea a satisface candidatul vor fi cele următoare:

a) Probe în scris, cari având de bază programul celor 4 clase gimnaziale, vor cuprinde chestiuni din: algebră, geometrie plană și în spațiu, fizica și aretmetica cu: sistemul metric, sistemul de măsuri vechi române, raportul între măsuri vechi române și cele metrice, transformarea măsurilor metrice și vice-versa;

b) O lucrare de caligrafie și scriere curentă după dictare și de desemn cu creion;

c) O compunere în limba română care se învedereze și gradul de cunoștință a gramaticei și ortografiei limbei române;

d) Probe orale consistând dintr'un examen teoretic (și de aplicații la matematici) asupra materiilor cerute mai sus.

3. După terminarea tuturor probelor concursului, direcțiunea școli, coordonând rezultatele pa baza notelor obținute de concurenți, va forma lista celor ce ar putea fi admiși în școală și o va supune ministerului.

Direcțiunea școlii, îndată după rezultatele probei scrise, va elimina pe acei concurenți cari vor fi dovedit lipsă de cunoștințe suficiente.

Nutrirea Albinelor

Nutrirea albinelor, lucrul ar părea unora foarte curios, are o deosebită însemnătatea pentru apicultori. Scopul cel urmărese apicultorii prin nutrirea albinelor este îndoit și anume:

Nutrirea specilativă și în lipsă de nutriment. De hrănirea speculativă se folosește apicultorul totdeauna primăvară de timpuriu în scopul de a desvolta instinctul reginei la depunerea ouălor și conducerea albinelor pentru îngrijirea larvelor.

Aplicultorul bun, toamna înainte de a pune albinele pentru iernat, trebue să viziteze cu mare precauțiune toate coloniile de albine, convigându-se că fiecare familie este prevăzută cu nutriment pentru iernat, având în vedere ca fiecare familie să fie prevăzută cu cel puțin 8—10 kg. de miere. Familiile slabe trebue neaparat împreunate și prevăzute cu nutrimentul necesar a nu fi expuse pieirii în timpul pernei.

Ca să-i putem desvolta și activa reginei instinctul la depunerea ouălor de timpuriu, ne folosim de nutrirea speculativă. Cel mai bun nutriment pentru albine se înțelege dela sine că este mierea speculată în fagurii, care îi vom rezerva totdeauna din coloniile noastre mai bogate; dacă din nevoie am fi avizați a cumpăra miere lichidă din stupării streine, e recomandabi ca mierea cumpărată s'o fierbem cu puțină apă, asigurându-ne colonille de diferite boli, (putrezirea punctului și alte morburi). In caz de nevoie ne putem folosi și de zăhar care îl vom transforma în sirop, în modul următor: la un kilogram de zăhar adăugăm ½ kg. de apă care trebuie fiartă cel puțin 15—20 minute, adăugând în acest sirop o lingură de glicerină s'au oțet care vai mpiedica cristalizarea sirupului.

Manipularea la nutrirea albinelor trebuie s'o facem neapărat seara, s'au în timp ploios când albinile sunt liniștite, căci mirosul mierei agită albinele îndemnându-le se fure. Familiile de albine în coșuri rustice se pot nutri în modul următor; Ridicând coșul, tăiem puțin din partea de jos a fagurilor care ar fi educați până la laviță, cam cât să se poată pune cu ușorință o farfurie sau o tavă, în care vom turna mierea sau siropul pregătit pentru nutrire, punându-se de asupra mierei sau siropului un grătar făcut din lemn sau bețișoare, care vor servi albinelor să nu se înece. Tava cu miere se așază necondiționat seara, iar dimineața trebue luată pentru a evită furtul. Nutrirea se mai poate face prin ridicarea cejniței în poziție orizontală, apoi cu ajutorul unei linguri vom turna pe faguri mierea sau sorul. După isprăvirea acestei operațiuni, cojnița se așază la locul său, albinele cu un sumzet de veselie vor depozita nutrimentul primit la locul destinat. Nutrirea în forma din urmă din partea mea n'o recomand, fiind că prin astfel de operațiune albinele se murdăresc prea tare, iar în cele mai multe cazuri sunt atacate de albinele hoațe.

Nutrirea la stupii sistematici se face cu foarte mare ușurință având totdeauna în rezervă fagurii cu miere operculată care cu ușurință se pun la locul destinat, sau ne folosim de unele aparate construite în acest scop, Fagurii cari se așează primăvara pentru nutrirea albinelor, trebuesc desoperculați, stropiți pu puțină apă și așezați în cuibul de clocire. Ne având fagurii cu miere ne putem servi de miere lichidă sau sirop, care, pregătindu-se în modul descris mai sus, se toarnă în fagurii goi și curați. Apoi îi așezăm în cuibul de clocire, iar albinele vor depozita după placul lor.

Cel mai ușor metod pentru nutrirea albinelor este următorul: turnăm siropul sau mierea în sticle, legându-le la gură cu pânză rară, le așezăm în magazin de miere pe un grătar cu gura în jos, iar albinele vor suge prin pânză nutrimentul și i-l vor depozita la locul destinat. Fiecare apicultor prevăzător, de cu toamnă știe cât nutriment trebue să lase unei familii.

Din cauza secetei prea mari din vară, care a uscat cu desăvârșire flora câmpiilor, 50—60 la sută din albine sunt amenințate să piară de foame, dacă nu le vom ajutora de timpuriu prin nutrirea cu zahăr.

Vasilu Corodan
profesor de apicultură

PREMIILE
ZIARULUI
„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

Pun mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din urmatoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyö et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplâre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 23. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

INSTITUTOARE franceză caută loc în o familie. Adresa la ziar sub „Urgent".

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE o Mașină nouă de Cusut fabrica Singer, în Clinica de ochi la portar. 1067

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de servicin etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea.

IN 1 OCT. a. c. va apare în Cluj Revista Umoristică „ȚÂNȚARUL" Redacția și administrația în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente și anunțuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

ANUNȚ. Reclama 1148

Se aduce la cunoștință celor interesați că la *Clinica Ginecologică și Obstetricală din Cluj, sunt vacante 5 posturi de moașe bugetare* ce se pot ocupa dela 1 Octombrie 1921.

Cererea însoțită de actele necesare se vor înainta Direcțiunei Clinicei unde se pot lua orice informațiuni relative la aceste posturi.

1073 Direcțiunea Clinicei Gynecologice și Obstetricale.

„Țânțarul"

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Toată elită Clujului își de intîlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar. 829

Publicațiune.

Pe baza aprobărei Inspectoratului General al Sănătății și Ocrotirei Sociale Cluj de sub No. 5636—921/III referitor la lucrările de reparație la spitalul județan Bistrița se va ține licitația publică în ziua de 30 Sept. la Divizia Tehnica Igienică Cluj (Inst. Pasteur II etaj cam. 131) pentru următoare lucrări:

1. Lucrări de zidar tâmplăr și zugrav devizul 91.896 Lei 10 b.
2. Lucrări de tinichigiu, devizul . . . . . 30.945 „ —
3. Lucrări de sobe, devizul . . . . . 47.220 „ —
4. Lucrări de instalație electrică și diferite, devizul . . . . . 80.000 „ —

Ofertele se pot face numai pe baza devizelor aprobate cu rabat sau suprasolvire în %, atât pentru toate lucrările, cât și pentru lucrările singuratice.

Divizia Technica Igienică își reservă dreptul de a alege din ofert chiar și numai unele lucrări, sau de al respinge în intregime și toate ofertele.

Ofertele să vor înainta până la ora 11 ziua de 30 Sept. 1921, la Divizia Technică Igienică personal sau prin postă.

Ofertele primite se vor deschide la Divizia Technică Igienică Institutul Pasteur etaj II, camera 131 în aceiași zi la orele 12 de către o comisiune. La aceasta poate lua parte și intreprinzătorul sau reprezentantul lui.

Preliminare, planuri și dispozițiunile cari se refere la aceste lucrari se pot vede în camera 131.

Pentru concursul prezent și pentru executarea lucrărilor sunt în vigoare legea contabilității 72—85 § și condițiunile generale și speciale ale lucrărilor de stat.

La ofertă are să se alăture și chitanța perceptoratului respectiv sau copia legalizată a acestuia care dovedește că 5% din suma ofertului au fost depusă ca vadiu pentru lucrări.

Ofertantul o dator se ramână în oblig. cu ofertul sau, până la sosirea aprobărei dela Direcțiunea Generală Sanitară din București.

MOLDOVAN m. p. Inspector General. 1069 BINDER m. p. Șef de Divizie.

In sfârșit Ai auzit?

Ce anume?

Leul a început să crească.

De când frate?

Chiar de azi s'a deschis **„PIPA MICĂ".**

Dar ce mai e și asta?

„PIPA MICĂ" este restaurantul din Str. Mateiu No, 5. **vis-á-vis** de Cafée „Park". Serviciul nu-l garantează renumitul tzhal de la „Central", care servește la restaurantul **„PIPA MICĂ".** 1078

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Stirpitor de șoareci și șobolani

Efect sigur are numai

„TITAN"

în stărpirea șoarecilor și șobolanilor.

1 cutie 12 Lei.

Depozitul principal farmacia Dr. Geza Biro Cluj, Piața Unirii No. 6.

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate numai de specialiști.

S'a deschis marea prăvălie de stofe

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortată cu toate articolele de îmbrăcăminte stofe pentru paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea și pretul original al fabricei.

1076

De vânzare 50 hl. vin

foarte bun „Érmellék".

Informații în Strada Bobului No. 6 (Mester). 1077

Casă de vânzare

în Strada Bobului No. 6, cu 8 camere preț convenabil. 1075

!!

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută celc mai fine și solide mobile

893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120

Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

MECHANICUL

S. BERGER

1074 Cluj, PiAța Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 34

PREGĂTEȘTE ȘI REPARĂ manometre, vacumetre, instrumente medicale, dentistice, fizice și științifice, cu brevet de pregătire.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumerille cele mai renumite, **Parfumeria d'Or**

18 **Piata Unirei No. 5.**

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

să pot face și la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

AVIZ! **Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăți 50 bani de fiecare cuvânt.**

CUPON NO. 181 PENTRU MICA PUBLICITATE

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor: Pers. No. 127 (1.2.3)	Accel. No. 9. (1.2.)	Mixt No. 527 (1.2.3.4)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor: Mixt No. 528 (1.2.3.4)	Accel. No. 10 (1.2.)	Pers. No. 128
630	2035	1910	10	pl. București sos.	650	520	610	2340
644	—	1928		sos. București pl.		500	—	2326
646	—	1948		pl. Chitila sos	645	440	604	2324
659	—	2006	18	Buftea	637	425	—	2314
717	—	2032	31	Periș	624	403	—	2256
731	—	2100	40	Crivina	614	345	—	2242
740	—	2112	46	Prahova	609	324	—	2233
802	2152	2154		sos. Ploești pl.	595	254	555	2213
822	2202	2240	60	pl. Ploești sos.		214	551	2157
838	—	2313		sos. Buda pl.	585	150	—	2144
840	—	2315	70	pl. Buda sos.		148	—	2142
903	—	2356	81	Baicoi	573	119	—	2126
927	2307	038		sos. Câmpina pl.	559	047	511	2110
947	010	058	95	pl. Câmpina sos.	554	032	506	2102
958	—	117	101	Breaza	545	017	—	2053
1038	—	213	110	Comarnic	535	2346	—	2035
1108	—	255	119	Valea Largă	530	2304	—	2015
1123	020	318	125	sos. Sinaia pl.	525	2242	423	2003
1138	031	336		pl. Sinaia sos.		2229	413	1948
1148	—	356	130	Poiana Tapului (halta)	522	2212	—	1940
1157	049	414	132	Bușteni	518	2150	400	1931
1210	—	440	136	Azuga	511	2141	350	1920
1230	118	510	144	sos. Predeal pl.	501	2110	340	1904
1250	130	540		pl. Predeal sos.		2032	328	1844
1323	—	617	154	Timișul de sus	491	1948	250	1812
1353	—	655	164	Dârste Săcele	485	1908	218	1743
1405	234	713	170	sos. Brașov pl.	483	1845	206	1729
1430	247	820		pl. Brașov sos.		1755	151	1653
1435	—		172	Brașov-Suburbie	478		—	1648
1446	—		177	Stupinele-Brașovului	471		—	1637
1457	307		183	Bod	463		—	1624
1511	—		192	Feldioara	456		—	1610
1526	—		199	Măieruș	447		—	1554
1543	—		208	Apața	439		009	1539
1555	—		215	Ormeniș	434		—	1513
1609	—		220	Augustini	424		—	1500
1624	—		231	Racâșul de jos	418		—	1439
1635	—		237	Turzun	410		—	—
1654	530		245	Homorod Cohalm	401		2349	1412
1711	—		254	Cața	391		—	1346
1733	550		264	Bela	382		2319	1326
1747	—		273	Archița	372		—	1306
1802	—		282	Mureni			—	1235
1816	—		289	sos. Hașfalău pl.	366		—	1215
1817	—			pl. Hașfalău sos.			—	1210
1828	—		294	Albaști (haltă)	361		—	1158
1836	603		299	sos. Sighișoara pl.	356		2219	1148
1846	611			pl. Sighișoara sos.			2209	1126
1905	—		309	Daneș	345		—	1107
1924	631		320	Elisabetopoi	334		—	1045
1935	—		328	Ațel	327		—	1028
1952	650		338	Mediaș	316		—	1008
2009	717		349	sos. Copșa Mică pl.	306		2102	947
2014	727			pl. Copșa Mică sos.			2047	929
2029	—		359	Micăsasa	296		—	914
2041	—		367	Hususău	287		—	859
2057	—		376	Câmpu Libertății	278		—	839
2103	811		379	sos. Blaj pl.	276		2013	831
2108	813			pl. Blaj sos.			2010	821
2117	—		384	Crăciunel	271		—	812
—	—		389	Cisteiu Român	266		—	802
2140	—		397	Podul Mureș	258		—	745
2146	840		400	sos. Teiuș pl.	255		1937	737
2220	852			pl. Teiuș sos.			1926	646
2232	—		406	Gârboveni de jos	248		—	636
2247	911		413	Aiud	242		1915	624
2259	—		419	Mirișlău	235		—	611
2313	930		427	Vințu de sus	228		1910	556
2322	—		430	Vereșmart	225		—	547
2329	939		434	sos. Feldioara Razboieni pl.	221		1900	540
2349	954			pl. Feldioara Razboieni sos.			1852	511
002	—		439	Grindu	216		—	502
013	—		443	Hărastes	212		—	452
025	1025		451	sos. Campia Turdei pl.	204		1827	435
039	1027			pl. Campia Turdei sos.			1825	420
055	—		458	Cânepisti	196		—	408
108	—		466	Valea Florilor	189		—	354
125	—		474	Boj	181		—	338
136	—		479	Cojocna Tunel	176		—	325
148	—		475	Cojocna Cara	170		—	310
156	1111		490	sos. Apahida pl.	165		1725	300
201	1113			pl. Apahida sos.			1724	255
216	—		496	Someș Sat	159		—	243
229	1133		502	sos. Cluj pl.	153		1704	230
307	1200			pl. Cluj sos.			1638	119
—	—			Baciu (haltă)			—	—
318	—		507	Baciu Canton	148		—	111
336	—		514	Nădășel	141		—	057
354	—		522	Gârbău Clujului	132		—	037
—	—		528	Dorolț Gândăceni (h)	127		—	024
414	1315		530	Șorecenl (fabr. de gips)	125		1625	019
422	—		533	Șorecani (Comuna)	122		—	008
433	—		536	Ieghina	119		—	2400
449	1418		542	Stâna	113		—	2347
511	1437		552	sos. Huedin pl.	103		1600	2321
515	1438			pl. Huedin sos.			1550	2318
529	—		560	Molosag	94		—	2302
544	1450		567	Poieni	88		1540	2246
608	1500		574	Ciucea	81		1439	2220
619	—		580	Lacul Crișului	74		—	2146
628	—		585	Piatra Craiului	70		—	2135
652	1520		595	Bratca	60		1419	2109
706	—		601	Șuncuius	54		—	2051
713	—		603	Peștera (haltă)	51		—	2043
726	1530		608	Vadu Crișului	47		1349	2030
735	—		613	Butan	42		—	2001
744	—		617	Aleșd (haltă)	37		—	1949
751	1535		620	Aleșd	35		1343	1942
804	—		623	Telechin	29		—	1925
815	1540		631	Tileagd	24		1329	1913
823	—		639	Săcădat	16		—	1855
839	—		645	Oșorheiu	10		—	1843
848	1545		651	sos. Oradea-M.-Fenestia pl.	4		1257	1830
850	—			pl. Oradea-M.-Fenestia sos.			1255	1827
856	—		654	sos. Oradea-Mare pl.			1250	1820

București--Timișoara

Aretarea trenurilor: Pers. No. 125 (1.2.3)	Lux. No. 0 (1.)	Mixt No. 525 (1.2.3.4)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor: Mixt No. 526 (1.2.3.4)	Pers. No. 126 (1.2.3)	Lux No. 8 (1.)
805	855	2010	10	pl. București sos.	599	540	2000	2805
810	—	2028		sos. București pl.		522	1945	2251
822	—	2044		pl. Chitila sos.	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Ciocănești	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Ghergani	562	409	1606	2220
910	948	2212	42	Conțești	557	353	1856	—
920	957	2226	49	sos. Titu pl.	550	336	1845	2203
929	—	2256		pl. Titu sos.		312	1830	2155
—	—	—		Canton 35 (haltă)		—	—	—
944	—	2318	59	Mătăsaru	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Găești	529	226	1758	—
1016	—	001	79	Pietroaia	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Leordeni	512	144	1733	—
1040	1110	034	93	Călnești	506	127	1722	—
1053	1111	051		sos. Golești pl.	498	109	1710	—
1056	1125	106	101	pl. Golești sos.		055	1700	—
1110	1132	126		sos. Pitești pl.	490	038	1646	2046
1150	—	208	109	Pârvu		015	1618	2026
1209	1208	232	118	sos. Costești pl.	481	2356	1604	—
1231	1213	257		pl. Costești sos.		2325	1539	1951
1243	—	321	130	Stolnici	469	2315	1526	1943
1313	—	351	146	Corbu	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Potcovana	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Mierlești	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176	sos. Slatina pl.	423	2122	1346	—
1453	1417	544	190	pl. Slatina sos.	409	2048	1317	1750
1519	—	558		Ion Kalinderu		2037	1307	1743
1535	1442	616	199	sos. Piatra Olt pl.	400	2016	1247	—
1548	1449	632		pl. Piatra Olt sos.		2001	1236	1714
1621	1505	720	206	Balș	393	1931	1221	1600
1643	—	745	219	Pelești	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Cârcea	364	1829	1135	—
1728	—	848	242	sos. Craiova pl.	357	1813	1123	—
1740	1548	903		pl. Craiova sos.	348	1741	1102	1558
1800	1602	933	251	Işalnița		1703	1042	1542
1813	—	953	261	Coțofeni	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Răcari	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280		319	1556	957	—
1850	1644	1051		sos. Filași pl.	313	1540	945	1600
1900	1651	1103	286	pl. Filași sos.		1516	931	1453
1916	—	1129	299	Butoești	300	1454	916	—
1932	—	1154	311	Strehaia	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Tâmna	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Prunișor	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Balota	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356	Șimian	243	1153	739	1317
2113	1847	1439		sos. Turnu Sev. pl.	235	1129	720	1257
2144	1905	1515	364	pl. Turnu Sev. sos.		1059	649	1240
2158	—	1539	374	Gura Văii Mehedinți	225	1036	637	—
2212	1 92	1559	382	Vârciorova	217	1016	624	1218
2222	1937	1615	387	sos. Orșova pl.	212	955	612	1207
2237	1949	1640		pl. Orșova sos.		939	600	1157
2304	—	1710	398	Topleț	201	916	543	—
2326	2020	1741	406	Băile Herculane	139	842	529	1133
001	—	1820	410	Mehadia	189	821	506	—
019	—	1848	417	Iablanița	182	747	457	—
034	—	1909	424	Crușovăț	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Domașna Cornea	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Poarta	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Teregova	155	557	347	—
150	—	2108	440	Armeniș	150	534	329	—
214	—	2142	455	Slatina mică	144	518	306	—
225	—	2158	462	Vălișoara	137	434	252	—
242	—	2243	468	Cârpa	131	418	241	—
258	2242	2302		sos. Caransebeș pl.	122	352	225	915
335	2252	2345	477	pl. Caransebeș sos.		322	150	905
349	—	002	484	Zăgujeni	115	304	136	—
402	—	021	492	Căvăranu	107	244	122	—
409	—	029	495	Sacul (haltă)	104	226	107	—
416	—	038	499	Jena (haltă)	100	217	058	—
425	—	054	504	Găvojdia	95	208	049	—
434	—	106	510	Tapia (haltă)	89	151	039	—
442	2337	116		sos. Lugoj pl.	83	140	029	821
452	2342	142	516	pl. Lugoj sos.		104	2341	816
503	—	155	523	Costeiu Mare (haltă)	76	051	2330	—
512	—	207	529	Belinț	70	040	2320	—
519	—	215	532	Chișătău (haltă)	67	030	2312	—
535	—	242	540	Topolovăț	59	015	2259	—
542	—	250	544	Șustra (haltă)	55	2353	2248	—
556	—	307	551	Recaș	48	2339	2236	—
603	—	313	554	Senia (haltă)	45	2328	2229	—
619	—	336	561	Remetea Timișană	38	2315	2219	—
626	—	343	566	Giroda (haltă)	33	2303	2210	—
632	—	349	569	Zenta Nouă (haltă)	20	2256	2203	—
638	—	401	671	Timișoara fabrică	28	2250	2157	—
645	050	410	575	sos. Timișoa a Ge- pl.	24	2235	2145	715
	129			pl. ra Dom. Elena sos.				

Copșa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor: Pers. No. 214 (1.2.3)	Mixt No. 782 (1.2.3.4)	Pers. No. 216 (1.2.3)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurile: Mixt No. 781 (1.2.3.4)	Pers. No. 213 (1.2.3)	Pers. No. 215 (1.2.3)
1000	1815	2030		pl. Copșa Mică sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Șelca Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneș	21	510	659	1720
1111		2141	33	sos. Ocna Sibiului pl.	13	—	642	1702
1112		2142		pl. (Băi) sos.		—	641	1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Șura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. Sibiu pl.	—	4r5	610	1630

Brașov--Târgu Mureș--Feldioara Războieni

Pers. 191 (1.2.3)	Pers. 193 (1.2.3)	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Pers. 208 (1.2.3)	Pers. 194 (1.2.)
800	1930		pl. Brașov sos.	342	1055	17
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Preșner	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiș	322	1000	1615
859	2028	25	Ozum	318	950	1606
912	2041	30	Chileni	313	939	1557
920	2049	33	sos. Sfântu Gheorghe pl.	310	931	1550
935	2108		pl. Sfântu Gheorghe sos.		915	1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1534
953	2127	42	Bodoc	300	900	1527
1005	2139	49	Mălnaș	294	847	1515
1013	2147	53	Mălnaș Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tușnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tușnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Vorebiș	267	750	1428
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciucului	247	712	1346
1153	2325	104	sos. Madefalău pl.	239	659	1331
1205	2400		pl. Madefalău sos.		644	1315
1211	006	106	Racoș	257	639	1310
1221	016	111	Mădărașu Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Câtra	226	621	1250
1237	031	118	Tomești	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureș Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voșlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	171	436	1056
1437	234	179	Galaș Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Toplița Română	158	411	1036
1509	306	194	Meșterea	149	352	1023
1519	315	199	Bănești	144	343	1010
1536	335	207	Poieți Ilva	136	330	949
1542	—	209	Sălard	133	—	—
1600	358	220	Răstoșnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măieruș	108	236	855
1646	442	241	Iecia	101	203	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoaia	82	133	802
1745	538	265	Ghernesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Ierneiul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureș (orașul de sus)	68	053	729
1825	615	283	sos. Tg.-Mureș pl.	60	045	717
1900	710		pl. Tg.-Mureș sos.		026	709
1914	724	291	Nirăstău	51	013	657
1931	741	301	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	304	Ogra	39	2350	—
1946	755	307	Cipău	35	2340	629
1954	804	311	Iernuț	31	2332	621
2004	—	317	Cuci	25	2322	—
2011	820	320	Bogata de Mureș	22	2315	605
2017	826	323	sos. Ludoșul de Mureș pl.	19	2309	559
2022	828		pl. Ludoșul de Mureș sos.		2307	557
2034	840	329	Ghețа	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	540
2100	906	342	sos. Feldioara Războieni pl.		2230	520

Teiuș-Arad

Accel. 13 (1.2)	Pers. 187 (1.2.3)	Mixt. 755 (1234)	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Mixt. 756 (1234)	Pers. 188 (1.2.3)	Accel. 14 (1.2)
750	830	2215		pl. Teiuș sos.	231	420	1825	2331
—	838	2226	4	Coșlariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815	904	2300	20	sos. Alba Iulia pl.	211	333	1750	2305
817	910	2304		pl. Alba Iulia sos.		326	1740	2303
829	925	2323	30	sos. Vințul de jos pl.	201	308	1726	2251
831	930	2326		pl. Vințul de jos sos.		300	1716	2249
—	942	2341	37	Tărtăria	194	245	1701	—
850	954	2355	45	sos. Jibot pl.	186	229	1649	2230
855	958	2357		pl. Jibot sos.		224	1644	2225
—	1011	012	51	Vaida	181	210	1632	—
—	1029	029	57	Orăștie	174	154	1617	—
—	1044	047	66	Turdăș	165	131	1558	—
934	1058	106	73	sos. Simeria pl.	158	110	1543	2145
944	1118	126	83	pl. Simeria sos.		042	1513	2134
958	1138	146	89	Deva	149	022	1456	2121
—	1150	201	93	Mintia	142	003	1440	—
—	1158	210	86	Veștăl	138	2354	1432	—
—	1205	217	102	Brănisca	135	2345	1425	—
—	1217	230		Bretea Mureșană	129	2332	1413	—
1031	1224	241	106	sos. Ilia pl.	125	2320	1405	2047
1036	1234	244		pl. Ilia sos.		2311	1355	2042
—	1244	256	112	Gurasada	119	2301	1346	—
—	1252	306	116	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1306	322	123	Burjuc	108	2236	1330	—
—	1317	336	129	Zam	103	2223	1315	—
1135	1333	353	136	Ilteau	95	2204	1256	—
—	1359	421	146	Săvârșin	85	2145	1240	2052
—	1417	439	155	Varadia	76	2115	1214	—
—	1431	457	164	Bătuța diviator	67	2056	1159	—
—	1445	512	171	Barzava	60	2039	1142	—
—	1454	523	176	Nadăș	55	2027	1131	—
—	1503	533	180	Conop	51	2017	1122	—
—	1516	542	188	Milova Olvos (diviator)	43	2001	1110	—
1239	1531	607	196	sos. Radna pl.	35	1942	1055	1842
1244	1543	619		pl. Radna sos.		1930	1043	1836
—	1551	628	201	Baratca	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	Păuliș	28	1914	1028	—
—	1612	649	210	GHIOROC	22	1859	1018	—
—	1625	705	217	Ciciri (diviator)	14	1842	1005	—
—	1638	719	224	Glogovați	7	1828	954	—
1328	1650	735	231	sos. Arad pl.		1810	940	1752

Tipărit cu mașina rotativ Cărtea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul II. No. 325 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Duminecă 18 Septembrie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Reorganizarea învățământului agricol superior

de **Dr. I. M. Dobrescu,**
profesor la Academia de Agricultură Cluj.

La baza avuției noastre naționale stă Agricultura.

Agricultura este o știință și o artă ce nu poate progresa, la noi ca și aiurea, fără școli superioare care să corespundă cerințelor culturale, economice și sociale ale momentelor hotărâtoare.

Organizarea sau reorganizarea acestor instituțiuni, trebue să satisfacă așa dar interesele generale, prezente și viitoare și nici de cum pe cele actuale ale unei categorii de profesioniști, care cred că pot monopoliza gândirea și reglementarea tuturor manifestărilor spiritului românesc.

In alte țări, când este vorba de reorganizarea unui serviciu sau a unei instituțiuni publice, se adună specialiști în congrese ca să discute proectele și să-și dea părerea asupra oportunității sau a inoportunității lor; la noi însă se țin congrese și se fac memorii, în care se contestă dreptul de a se pronunța asupra unei probleme la ordinea zilei, tocmai a acelor factori care ar putea să aducă mai multă lumină.

Fapte recente, petrecute în congresul de la Cluj al Profesorilor Universitari, mă îndreptățesc să afirm cele de mai sus și dacă ies din rezerva pe care mi-o impusesem, nu o fac în scopul de a polemiza sau de a critica părerile altora ci mai mult pentru a mă achita de o datorie de conștiință.

Funcționez de 15 ani în Învățământul Agricol superior și am avut ocaziunea, pe de o parte să cunosc toate proectele de organizare sau reorganizare ce s'au propus până în prezent, iar pe de alta de a-mi face o convingere proprie despre felul cum s'ar putea realiza acest desiderat.

Dintre toate proectele concepute, nici unul n'a atins însă culmea celui ce s'a încercat să fie trecut prin suprindere, la sfârșitul ultimei sesiuni parlamentare.

Nu am aci intențiunea să discut nici expunerea de motive și nici să analizez punct cu punct articolele, ce trebuiau votate de frica grevei fomentate de factori interesați direct sau indirect.

Voi căuta numai să examinez principiul, ce stă la baza economiei proectului și anume: trecerea Învățământului Agricol la Universitate sub formă de Institute anexate pe lângă catedra de Chimie Agricolă.

Motivele pentru care să cere această trecere sunt multe, unele avuate, altele secrete; adevăratul motiv este însă credința ce o au anumite persoane că prin trecerea la Universitate toate defectele și lipsurile de care suferă învățământul Agricol superior vor dispare ca prin farmec.

Pentru a putea dovedi cât de mult se înșală cei ce cred acest lucru, voi enumăra aci câte-va din cauzele care au contribuit la lânceziréa singurei Școale Superioare pe care am avut-o până în 1919, Școala de Agricultură dela Herăstrău.

La școala de Agricultură dela Herăstrău, nu s'a putut face lucrări de seamă, din cauza lipsei de dotație. Laboratoare, muzee, bibliotecă nu existau de fapt ci erau numai în miniatură. Localul lăsa mult de dorit din toate punctele de vedere și pe lângă aceasta mai era și situat departe de oraș și lipsit de orice mijloace de comunicație. Profesori, pentru ca să poată face o oră de curs sau de laborator trebuiau să piardă o jumătate de zi cu drumul. Ferma, de cele mai multe ori a fost lăsată în părăsire, fără vite suficiente de muncă și de demonstrație, fără unelte și mașini și în fiecare zi i-se ciuntea din Domeniul destinat culturilor, pentru a se face parcuri de agrement, Hipodrom, Leagăn pentru copii, depozite sanitare sau de armăsari etc. Bugetul la personal și material, nici odata n'a satisfăcut, minimum de existență sau de cerințe: ca exemplu aș putea să dau prevederile bugetare pentru toate muzeele și laboratoarele, care nici odată n'au întrecut suma globală de 2000 lei, în tot timpul de 13 ani cât am funcționat la Herăstrău.

In astfel de condițiuni, ori cât de savanți ar fi fost profesori dela Herăstrău și ori cât de înamorați ar fi fost de focul sacru al Științei, tot n'ar fi putut face mai mult de cât au făcut: căci, întradevăr dacă profesori dela Herăstrău n'au făcut opere de știință a căror valoare și faimă să treacă peste hotare, au făcut însă operă de prevedere socială căci fără ei și fără această școală o operă de împroprietărire și consolidare a României-Mari pe baze democratice nu s'ar fi putut face cu înlesnirea cu care se face acum.

Cela-ce i-a mai lipsit Herăstrăului a fost Directiva, și n'a put s'o aibă din cauza vitregiei timpurilor trecute

Ministerul de Agricultură în sarcina căruia cădea această atribuțiune nu putea și nici nu avea nevoe să dirijeze activitatea acestei școli pe calea cercetărilor experimentale, care să formeze baza culturei raționale intensive, de oare-ce el singur făcea culturi extensive la moșiile și fermele sale.

Cât privește proprietatea privată, mică sau mare burgheză sau latifundiară, aceasta era exploatată după sistemul arendășesc al Grecilor din Fanar, obiș-

(Urmare în pag. II.)

Universitatea franceză

La Paris, la Lyon sau la Strassburg, aceiași glorioasă istorie culturală consfințește prestigiul Universității franceze; aceiași elocință profesorală netedă, clară, plăcută, același larg val de idealism țâșnit din însăși adâncimile conștiinței naționale, s'a răspândit peste hotarele Franței prin propaganda rodnică a marilor intelectuali.

Universitatea franceză e creatoarea unei pedagogii așa de blândă și de umană încât i s'a putut reproșa uneori că e prea umanitară, a unei libertăți de imagine așa de poetică încât a pus totdeauna pe un altar nevăzut și veșnic prezent nobilele idei pentru cari vitejii rasei franceze au trăit și pentru cari au știut să moară.

Universitatea franceză și-a hrănit copiii cu doctrine liberale și generoase; ea a făcut din ei cavaleri ai Idealului, campioni ai dreptului, apărători ai celor slabi, dușmani ai înșelăciunei, mișeliei și violenței. Ea a impus preceptele cari dictează datoria și a creat pildele cari dau puterea de a o îndeplini.

Universitatea franceză a arătat că primul principiu al adevăratei culturi este ca printr'o armonioasă colaborare, întemeiată pe echilibrul forțelor morale, științele, literile, artele, toate disciplinele superioare ale omenirei inteligente trebuesc să contribuie împreună cu un fel de emulație gravă și veselă, la cea mai mare glorie a spiritului uman.

Potrivit misiunei sale seculare, Universitatea franceză a salvgardat principiile proclamate în cursul unei lungi și glorioase istorii și a ajutat Franței să păstreze tradiționalele-i virtuți, prin iubire, respect și indignare. Iubire a generațiilor care au mânuit unealta unei munci intelectuale și morale stăruitoare și răbdătoare, și care au cizelat cu atâta finețe limba franceză făcând-o să oglindească toate reflectele, să repete toate ecourile, să înmulțească la infinit glasul și lumina spiritului omenesc. Respect al marilor Francezi cari au avut gloria de a formula un sistem de maxime primite pretutindeni cu o consimțire universală. Indignare contra nedreptățil și violenților, indignare creatoare de cugetări înalte, de voinți drepte și de acțiuni hotărîtoare.

Universitatea franceză, apărătoare a domeniului ideal al culturei franceze, a dovedit lumei întregi ceea ce este omenesc și frățesc în această cultură. Ea îndeamnă azi națiunile moderate să rămână fidele ilustrelor origini care fac gloria lor, reluând tradițiile culturei vechi care le-a format. Marile idei, înflorite sub cerul luminos al Atenei, întărite de munca Romei transplantate la Paris decătre o evoluție deja milenară, nu au pierdut nimic din prima lor frăgezime și din antica lor frumusețe. Azi ele domină din nou lumea civilizată, proclamând marea veste a noului cruciade culturale. *I. Dr.*

Regimul republican se consolidează în Germania

Prăbușirea tronurilor celor douăzeci de case domnitoare germane, și realizarea unei Constituții votată în August 1919, nu înseamnă încă înrădăcinarea spiritului republican în Germania. Menționarea actualului regim într'adevăr se face cu multe lupte, neliniști și jertfe, printre cari este și nefericitul Mathias Erzberger, al cărui mormânt de-abea a fost închis zilele trecute.

Pangermaniștii și militariștii organizați în jurul ultimului cancelar al imperiului, Helfferich, în partidul național german, duc o luptă dârză împotriva actualului cabinet.

In lupta lor nu țin socoteală de nici un mijloc, recurgând chiar la atentate; astfel nu de mult după moartea lui Erzberger, Scheidemann, Rathenau, Crispien și însuși cancelarul Wirth au fost amenințați cu moartea.

Fiind pus în situația de-a se aștepta oricând la orice atac și mișelie din partea naționaliștilor, cabinetul german s'a hotărît să ia poziție față împotriva oricărei uneltiri care ar avea drept scop sdruncinarea democrației și a regimului republican. Intr'adevăr a prevenit campania de răsturnare urzită în castelul din Rosenhaim, în urma căreia, în ziua de 2 Septembrie — aniversarea luării Sedanului — monarhiștii pregăteau o nouă răscoală, asemănătoare cu aceea a lui Kapp.

Sriinit de marele număr al muncitorimei germane, Wirth a declarat războiul pe față monarhiștilor, salvând astfel Republica. In ziua în care trebuia să se producă începutul mișcării monarhiste peste o jumătate de milion de lucrători manifestau la Berlin pentru democrație, iar Wirth, încurajat de sprijinul acestor puternice organizații sindicale, a avut curajul să exprime următoarele cuvinte: „Acei cari caută să asmuțească burghezia împotriva proletariatului, trebue să știe că mă vor găsi de partea acestuia din urmă".

Insuși partidul popular german, condus de același Stresemann, care cu ocazia conferinței din Londra făcea o mare opoziție primirii ultimatului, și lupta din răsputeri împotriva actualului cabinet, înspăimântat de perspectiva unei restaurări a Hohenzollerilor sau a reacțiunei a trecut de partea Republicei, astfel încât cancelarul Wirth, are peste două streimi — aproape trei pătrimi — din membrii Reichstagului de partea sa în același timp socialiștii independenți, cari luptau împotriva socialiștilor majoritari și în special împotriva lui Scheidemann, văzând pericolul în care se află regimul republican, au primit în principiu să facă parte din cabinetul prusian, și apoi din guvernul imperiului, rămânând să se fixeze doar anumite puncte în ceea ce privește naționalizarea minelor, la care unul din principalii săi leaderi, Crispien, nu vrea să renunțe cu ori și ce preț.

Simultau cu întărirea să prin sprijinul partidului popular și celui socialist independent, guvernul a obținut un mare succes, ușurându-și în mod apreciabil situația, prin demisia guvernului reacționar bavarez prezidat de von Kahr. In Bavaria, monar iștii, susținuți și apărați de guvernul bavarez, se organizau, punând la cale comploturi împotriva cabinetului german, și a fruntașilor în mâna cărora se află astăzi destinele imperiului. Ordinele cabinetului german nu erau niciodată executate în Bavaria, iar von Kahr nu voia în nici un chip să ridice starea de asediu.

Intâmpinând atât opoziția partidelor socialiste, cari amenințau cu greva și cu încetarea transporturilor de alimente în Bavaria, cât și a comisiunei permanente a Landtagului bavarez, care fusese convinsă de guvernul german că interesele imediate ale imperiului cer consolidărea regimului republican, cabinetul lui von Kahr a fost nevoit să demisioneze, producând astfel o îndulcire a raporturilor dintre Berlin și München. Noul cabinet va fi prezidat după toate probabilitățile de popul știi Philling sau Held, cari de comun acord cu guvernul german vor putea lua toate măsurile necesare spre a pune un sfârșit agitațiunilor subversive ale militariștilor.

Astfel putem spera că situația din Germania se va limpezi, dând putință factorilor ei răspunzători să-și continue munca grea ce-o au de depus pentru consolidarea economică și politică a republicei germane.

Numai votarea unei Constituții republicane și întronarea momentană a unui regim democrat nu însemnează încă stabilitatea Republicei, care dealtminteri nici nu se poate realiza complect decât prin schimbarea mentalității generale și desrădăcinarea spiritului monarchist și pangermanist, pe care-l au din păcate încă mulți Germani.

In orice caz cabinetului Wirth îi incumbă greaua sarcină de-a încerca să efectueze această schimbare și de-a executa cu credință angajamente luate față de Aliați.

R. C.

Evenimentele zilei

Cursul busei.

Londra 51,64; New-York 13.79; Berlin 13; Madrid 180,5; *București 10,5*; Berna 238,35.

Briand la Washington.

Ambasadorul Franței din Washington a anunțat că a primit confirmarea oficială a prezenței lui Briand la Conferința dezarmărei

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

(Urmare din pag. 1,)

nui i să ia șapte piei de pe o oaie.

A pregăti în școală altfel de elemente de cât cele corespunzătoare cerințelor timpului și societății în care trăim, înseamnă a creia Anachronisme. Așa dar vrând, nevrând, școala de Agricultură de la Herăstrău a trebuit să se acomodeze cu nevoile pe care le avea Ministerul de Agricultură și marea proprietate, singurul debușeu de plasare al absolvenților, ce nu erau și însăși proprietari.

Dacă examinăm acum situația momentană și a celei de a două instituțiuni superioare de cultură agricolă, Academia de Agricultură din Cluj, romanizată de abia în 1919, constatăm existența unui bogat material și unui inventar viu și mort căruia n'are cine să-i dea viața și imboldul necesar ca prin el Instituția să devină viabilă. Căci nu e suficient să umpli pereți cu maxime și figuri alegorice, copiate din autori străini, să scoți copii din dosare și procese verbale, să te extaziezi admirând trecutul și hulind prezentul, să te înconjuri de oameni fără nici o personalitate, să complotezi și să te umilești printre culisele universitare, ca să dovedești lumei ca faci operă de asanare și de îndrumare a unei Instituțiuni care pe lângă oare-care neajunsuri intelectuale mai are și păcatul cel mare că „unde nu-i cap vai de picioare".

Rezumând prin urmare motivele pentru care am putea zice că școlile actuale n'au putut, da roade mulțămitoare dăm peste următoarele capete de acuzare parțiale :

a) Insuficiența de material și laboratoare.

b) Lipsă de personal cu pregătire specială.

c) Directivă greșită sau puțin prevăzătoare.

Să vedem acum, care ar fi foloasele în cazul când aceste școale ar trece la Universitate

Lipsa de material și laboratoare se va simți tot atât de mult ca și mai înainte, din cauză că Universitățile și așa nu au localuri destul de încăpătoare pentru trebuințele lor actuale.

Cursurile generale, s'ar putea face împreună cu cele Universitare iar cele speciale în cea mai mare parte tot de persoanale, care funcționează la una din școlile actuale. Deosebirea așa dar între trecut, prezent și viitor n'ar fi alta de cât că studenții ar avea ocaziunea să asculte câți-va profesori în plus, teoreticiani distinși și renumiți chiar în specialitatea pe care o profesează, dar străini cu totul și indiferenți chiar față de Agricultură și de o Instituție care n'ar avea alt scop de cât să-i aprovizioneze cu produse lactifere, fructifere, avicole, viticole, apicole etc.

Studenți agronomi, vor audia cursuri de fizică înaltă și de Chimie fizicală. Vor învăța pe de rost teoria ionilor și legile din Termochimie, vor ști elementele radioactive și cum se poate clorura sau iodura în poziția orto sau pără chiar stereoizomeria azotului, nu vor ști însă cum crește procentul de azot din boabele de grâu și nici ce influență poate avea solul și clima asupra calității grânelor.

Dar Directiva cine i-o va da-o acestui învățământ, dacă trece de sub autoritatea Ministerului de Agricultură? Cine-i va cerceta programele, cine va distinge pe profesori, cine o va dota cu materialul și terenurile necesare?

Ne-am plâns până acum că școlile de Agricultură au produs numai teoreticiani și funcționari, ofițeri, șefi de gară etc.

Prin trecerea la Universitate credeți că vom scăpa de această calamitate? desigur că nu. Numărul celor ce vor îmbrățișa funcțiuni birocratice se va înmulți și mai mult din cauza cursurilor teoretice pe care le vor urma.

Cunoștințele destinate practicianilor nu pot fi predate cu folos de cât de oameni care pe lângă știință de carte mai au și experiența practică. Din cauza aceasta nu se poate creia un învățământ agricol pur universitar adică cu aceleași doctrine, aceleași metode și cu un corp profesoral cu aceiași pregătire științifică. Universitatea se opune ca să primească în sânul corpului ei profesoral pe un practician distins ori cât de mari ar fi meritele acestuia pentru motivul că n'are nici titlu, nici lucrări, sau are titluri și lucrări, dar nu sunt academice.

Așa dar vrând nevrând, Învățământul Agricol prin trecerea la Universitate va deveni din ce în ce mai teoretic pe măsură ce se va putea complecta catedrele prin oameni cari au titlurile și lucrările cerute de legea unitară Universitară.

Că nu va putea realiza progrese reale, aceasta o pot afirma de acum, căci știut este că o școală ca să prospere trebuie să fie în mediul corespunzător; izolând-o de mediu o condamni la lâncezire. Cismarul se formează în atelier, negustorul în prăvălie și agricultorul pe câmp. Între zidurile și pietrele Universității nu pot crește nici pomi fructiferi și nici nu putem semăna grâul. Cel mult am putea zugrăvi pereți cu lanuri de cereale și chipuri de animale.

Numai când școala va fi în contact intim cu agricultorul, cu crescătorul de vite, cu viticultorul, cu fabricantul de zahăr, de bere sau de spirt, numai atunci va putea să-și modifice programele și cursurile după cerințele practice.

Universitatea are datoria să dea directiva învățământului general și prin atașarea Învățământului technic va trebui să-și mai formeze încă o directivă. In acest caz, care din acste două directive va predomina și care ar fi mijloacele prin care s'ar putea împiedica lupta de preponderență și frământările intestine ale acestor două directive?

Eu cred că Universitatea are de ajuns de lucru cu Învățământul general, al cărui scop e să dea societății noastre o elită de inteligență, să desvolte sentimentul frumosului, să cultive sentimentele generoase și altruiste, să deștepte constiința națională și să clarifice ideia justiției sociale și că nu-i va mai rămâne timp să se ocupe de selecțiunea cerealelor, înbunătățirea rasei vitelor, creșterea porcilor etc. chestiuni ce nu pot intra în educația estetică a societății noastre și în învățământul clasic.

De altfel este și o incompatibilitate între aceste două feluri de manifestări ale spiritului omenesc, și aș vrea să văd efectul pe care l'ar face rapoartele facultății sau secției agricole prin care s'ar cere mărirea rației alimentare a unor anumite animale, după ce se discutase până aci despre zei din Olimp, pictura sau poezia futuristă, justiția socială, atracția universală etc.

O altă incompatibilitate între Învățământul universitar și cel profesional mai o găsim în libertatea Academică.

Frecvența facultativă chiar a cursurilor obligatorii pentru desăvârșirea într'o specialitate literară sau științifică este cu totul nepotrivită atmosferei ce trebue să domnească în Institutele cu caracter profesional, atașate la Universitate, unde totul trebue să concureze, să se armonizeze și să se contopească pentru atingerea aceluiași scop final, promovarea unor elemente cu o cultură generală în specialitatea tehnică pe care și-a ales-o.

Frecventarea obligatorie a tuturor cursurilor, lucrărilor practice și seminariilor, ce intră în programul unui ciclu de învățământ technic e o condițiune sine qua non.

In agricultură ca și în celelalte ramuri ale științelor aplicate, avem nevoe de oameni cu o cultură generală iar nu de specialiști unilaterali în sensul celor pe care-i produce Universitățile Germane.

Specializarea pe obiecte sau chiar pe capitole din materiile ce formează ciclul cunoștințelor unui technician se potrivește foarte bine în Germania, unde un debușeu și poate că se va potrivi și la noi nu însă în timpurile de față ci mai târziu, când vom deveni și noi o țară cu o agricultură și o industrie tot așa de desvoltată ca și aceia din Germania.

O altă calitate, ce nu se poate căpăta în Universitate și numai în școli speciale, este organizarea metodică a muncei și producțiunei. America a reușit să acapareze piața și să facă concurență celorlalte popoare din Europa, nu atât prin faptul că posedă technicieni mai iscusiți sau capitaluri mai abundente ci prin faptul că le dă mâna să vândă mai eftin, lucrând cu mai multă metodă. Cela ce ne lipsește însă și nouă este tocmai metoda.

Din toate cele ce am spus până aci, cred că e suficient demonstrat că învățământul Agricol superior prin trecerea la Universitate nu numai că nu-și va putea complecta lipsurile de care a suferit până în prezent ci se va bolnăvi și mai grav de anemie, din cauza mediului defavorabil în care va trebui să se desvolte.

Trebue așa dar neapărat să creiem o atmosferă favorabilă actualului învățământ Agricol superior, dând absolvenților prestigiul titlurilor și posibilitatea plasării în condițiuni echivalente cu colegi lor de la Universitate.

Să organizăm actualele școli în strânsă legătură cu Ministerul de Agricultură și să le cerem să corespundă cerințelor economice și sociale ale țării.

Azi nu mai avem proprietatea mare, care să aducă bani în țară prin produsele pe care le exporta. Proprietatea mijlocie și mică nu va putea înlocui proprietatea mare de cât dacă va fi organizată.

Ne trebue așa dar școli, care să corespundă reformelor agrare. Aceste școli trebuesc să fie cât mai puțin teoretice și înzestrate cu toate uneltele cele mai noi și mai perfecționate de care se poate servi în cultura mică sau mijlocie și care prin prețul lor pot fi la îndemâna micilor capitaliști de la sate. Să fie dotate de asemenea cu laboratoare în care să se învețe manipulațiile necesare pentru recunoașterea calității unui pământ, nevoia de îngrășăminte, prepararea bălegarului, controlul semințelor și al produselor agricole, selecțiunea cerealelor ect.

Absolvenții acestor școale trebuesc să știe să măsoare suprafețele, să construiască o magazie, un grajd etc. să asaneze un teren s'au să-i procure umiditatea necesară. Să știe de asemenea să fabrice vinul, oțetul, rachiul, să industrializeze laptele să organizeze industrii agricole etc. și să poată să învețe și pe alți adevărata cultură rațională, căci :

Nu e suficient să știi numai cum se ară și se seamănă mai bine și la momentul oportun ci trebue să știi în acelaș timp să tragi și folos din produsele rezultate și munca depusă.

Cum s'ar putea realiza toate aceste deziderate și măsurile ce ar trebui luate eșind din cadrul acestui articol, rămâne să le vedem cu altă ocaziune.

Dr. I. M. Dobrescu,
Profesor, la academia de Agricultură. — Cluj.

ECOURI

Cimitire pentru legionarii românii în Italia

Guvernul italian a organizat două cimitire la Altamura și Avezzano pentru legionarii români morți în câmpurile de organizare, după ce reușiseră să părăsească rândurile armatei austro-ungare. S'au adunat apoi și oseminte le românilor forțați de Austro-Ungaria să lupte împotriva fraților italieni. Sunt vreo zece cimitire pe Carso și Piave și alte vreo zece în Trentin. Căpitanul transilvănean Kelar' delegat al societății „Mormintele Eroilor" asistă pe autoritățile militare italiene în această patriotică și pioasă acțiune.

Un studiu despre morală

Lucrarea d-lui Gr. Tăușan, intitulată „Evoluția sistemelor de morală" e un studiu critic și istoric de bună îndrumare pentru orice om de cultură.

D'abia apărută, cartea d-lui Tăușan s'a și răspândit mult, ceiace arată și nevoia, căreia îi răspunde în public și bunele însușiri ale operii.

Încă o scriere despre războiul român

A apărut în franțuzește un volum documentat asupra epopeii războiului nostru, cu titlul „Le Triangle de la mort, recit et esquisses de la guerre roumaine.

Autorul e d-l Virgil Serdaru.

Cartea e onorată de un autograf al M. S. Reginei Maria.

O carte educativă

Cine a urmărit scrierile educative (între cari o serie neîntreruptă de admirabile articole de ziar) ale d-lui Simionescu, profesor la Universitatea din Iași, poate să-și dea seama ce importanță are noua sa carte „Oameni aleși".

Felul curgător și limpede, în care d-sa ne-a obișnuit să ne spună lucruri așa de interesante și de utile face și această carte foarte plăcută la citit și foarte instructivă în acelaș timp.

D-l I. Simionescu e un frumos exemplu al unui om de știință, care nu se închide în biroul lui, ci își consacră o parte din prețiosul său timp pentru o activitate de îndrumare socială.

Din literatura războiului nostru

A apărut o interesantă lucrare a d-lui colonel Alexandru I. Lupașcu-Stejar, fost comandant al reg. 3 artilerie pe câmpul de luptă, și cavaler al ordinului „Mihai Viteazul", lucrare intitulată „Din Războiul Românlei în lumina adevărului".

Se vorbește mult bine despre acest volum și 'n deosebi despre prisma obiectivă, prin care sunt privite faptele din războiul nostru pentru întregirea neamului.

Lucrarea aceasta nu e numai o expunere technică și militară, ci, prin orizontul larg, pe care-l are, ca și prin descrierile, și pătrunderea psihologică, ce prezintă, cartea d-lui Colonel Alexandru I. Lupa cu-Ștejar interesează îndeaproape și marele public.

Dela despărțământul Teaca al Asociației

De'a despărțământul Teaca al Asociației care constă din comunele aparținătoare plășii Teaca și Ormeniș se convocă conform circularei din 22 August a. c. trimis pe adresa fiecărui preot din despărțământ și pe această cale, la adunarea generală ordinară ce se va ținea în Teaca la 21 Septemvrie a. c în „Casina Română", la 3 ore p. m.

La ordinea zilei :

1. Deschiderea adunărei de către directorul despărțământului.
2. Costatarea membrilor.
3. Atât d-nii preoți și învățători cât și intelectualii din comune fiind obligați a înființa agenturi și a câștiga membri, iar comunele a intra în șirul membrilor fundatori, ori pe viață conform hotărârei adunărei generale poporale din 31 August a. c. fie care preot, învățător, sau intelectual va raporta asupra activității împlinite secretarului despărțământului pentru a-și putea face raportul.
4. Inscrierea noilor membri.
5. Propuneri în cadrul statutelor și închiderea adunărei.

Sperăm că glasul Asociațiunei va fi ascultat de toți români și fiecare se va grăbi să-și facă datoria.

Seara la 8 ore prelegeri poporale apoi dans.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
467 priviți expoziția
primei fabrici de mobile
soc. pe Acțiuni
SZEKELY și RETI
TÂRGUL-MUREȘ.

Noutăți Pardesie și haine de școală
Calități din timp de pace au sosit la
Firma NEUMAN M. 699
magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.
Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 435

Apel la presă

In vălmășagul luptelor politice, cari încep a nu mai interesa pe nimeni, căci desgustul față de toată rînduirea publică, de procedeele aziatice și de corupția fără frâu care bântu'e în țara noastră presa ar avea rolul să-și aplece binișor urechia și ascultând pulsațiunea inimii celor mulți, neamulțumiți cu aceste stări de lucruri, să ridice probleme, să dea soluții și să înfiegeze caz de caz toate nelegiuirile, toate abusurile, toate esperimentările absurde, cari au adus țara la ruină și populația la o apatie mărginașe cu desperarea. Legiuitorii improvizați, cari au vreme să se preocupe de a ridica statul lui Petőfi și Ady uită că cauza școalei noastre este pierdută, că învățătorii noștrii mușcă cu dinții în iarbă. Cârmuitorii trândavi, cari își închipue că țara noastră e o țară de jaf, își împing protejații înainte, destituind și în locuind funcționarii de cinste, de cari avem așa puțini, numai pentru a și satisface ambiția a și arăta puterea și a și asigu a interesul mârșav de partid.

Iar pentruca anarhia aceasta să-și albă un c periș ne vin impozitele fără sistem, fără a ține seama de ceeace se poate și ceeace nu se poate. Se impozitează munea brațelor, se impozitează creerul, se impozitează terenul neproductiv și azi mâne ne vom trezi că ni-se impozitează și datoriile, căci numai datoriile ne-au mai rămas.

Muncitorii intelectuali țipă că nu-și pot tări viața de pe o zi pe alta, că-și mistue toată sărăcia stând la postul de onoare nere-munerați iar genialii cârmuitori ai țării, în loc să le vie întru ajutor, ai încarcă cu impozite noui, mii noui, cele mai noui. Statul a putut să îngrijască de chelneri, ca să încaseze dela consumatori 10—15 procente, iar pe aceia, cari plătesc înșiși toate dările de consum până la punctul când li-se servește mâncarea și cari îi asigură și birtașului nu câștig boeresc.

Ba îi supune și unei dări speciale pentrucă își iau osteneala să-și ducă bucătura la gură. Dar statul nu se gândește, că acel chelner, bagă în buzunar trei funcționari superiori de ai statului și totuși pe bietul funcționar, pe bietul intelectual să cadă osânda? Și cât se fură și cu acest impozit! O cafea neagră cu impozit cu tot costa 1 Leu și 86 baui Se plătește 2 lei, căci banii mărunți nu sunt Chelnerului îi rămâne un plus de 14 bani Vinde 500 cafele la zi, are un câștig furat de 70 lei. Câți funcționari nu ar fi fericiți să aibă salarul acesta. Chelnerul o câștigă numai după cafea neagră. Dar ce mai vinde încă?

Dispozițiile cârmuirii trebuie să fie de așa natură, încât să fie exclusă ori-ce speculă, ori-ce neîndreptățire și calculul ce-l face să consune, să fie precisca încheierea unui bilanț. Cum rischează statul să patroneze tâlhăria și păgubirea oamenilor — chiar presupunând că impozitul de care vorbim și-ar avea rațiunea sa — stabilind un impozit, care în lipsa de monedă mărunță, nu se poate încasa conform intențiilor legiuitorului?

Dar câte nu sunt de spus?

Pentru acest motiv, și pentru a da o leacă de nădejde populației înspăimântate de descărcarea selbatecă a celor mai imposibile și mai stupide esperimentări — fac apel la presă, aparțină ori cărui partid, ori cărei naționalități; să-și ridice cu toată energia cuvântul, să apese asupra tuturor, i nominiilor și să nu se odihnească până — ce nu se va restabili mersul normal în toate relațiunile publice și private.

A. C.

Știri și fapte politice

Gruparea țărănistă de sub conducerea d-lui Mihalache, silită să-și precizeze o atidtudine, publică urmatorul comunicat:

„O parte din presa independentă și în timpul din urmă o iciosul partidului liberal, duce o campanie în privința unei pretinse co aborări a partidului țărănesc cu partidul dela guvern".

„Comitetul executiv al partidului țărănesc respinge toate aceste zvonuri perfide și are credința că opinia publică, care a urmărit lupta dusă de partidul țărănesc împotriva acestui guvern, în timp ce partidul liberal îl sprijinea, nu se va lăsa indusă în eroare".

„Partidul țărănesc, consecvent liniei sale de conduită, va continua lupta de ră turnare și nu poate fi deci vorba de colaborare nici cu acest guvern, cu desăvârșire compromis, nici cu partidul liberal, care l'a patronat. De-altfel, declarația citită în parlament, cu prilejul retragei care fixează atitudinea noastră, este categorică".

Am arătat încă de eri că acest comunicat spulberă cele din urmă nădejdi ale guvernului într'o colaborare cu țărăniștii. Izolat cu totul, guvernului nu-i mai rămâne altceva de făcut decât să părăsească frânele unei guvernări unde a făcut dovadă de incapacitate și de imoralitate.

Dar comunicatul spune la sfârșit că partidul țărănist nu dorește colaborare nici cu partidul liberal. Socotim că partea aceasta putea să lipsească. Partidul liberal n'a cerut niciodată să colaboreze cu o grupare care se razimă pe principiul luptei de clasă și care dă adăpost în sânul sau tuturor elementelor anarchice.

Presa și isprăvile Oficiului de Incartiruire

Sub titlul „Cum lucrează serviciul de cartiruire", ziarul *Patria* scrie următoarele:

Ni se comunică un nou caz, care confirmă completa dezorganizare ce domnește la serviciul de încuartiruire al orașului.

Este vorba de o hotărâre arbitrară a acestui serviciu, privitoare la evacuarea silită din locuință a 4 lucrători din serviciului Tipografiei ziarului „Infrățirea", fără să li se dea o altă locuință.

Cei patru lucrători locuiau într'o singură camera în imobilul Str. Regală 5, unde o altă cameră era ocupată de alți doui chiriași.

In urma hotărârei serviciului de încuartiruire camera celor 4 lucrători evacuați a fost dată celorlalți doui, rămânând ca aceștia să locuiască fie care în câte-o cameră în timp ce bieții lucrători nu au unde se adăpos i.

Nu înțelegem ce a putut determina evacuarea silită a lucrătorilor; dar cu atât mai puțin pricepem cum de nu li-s'a dat o altă locuință, lăsându-i în stradă cu bagajele în spinare.

Procedeul este necivilizat. Și am dori să se revie neîntârziat asupra acestei hotărâri.

Pretutindeni

în Ardeal

se citește

ziarul INFRĂȚIREA

„Eu sunt forța!"

Sau... cum vorbește o autoritate când e sculată din somn.

Am arătat ieri actul de sălbatec abuz săvârșit de așa zisa Cartiruire față de cei pentru lucrători tipografi pe cari, știindu-i că nu se bucură de niciun sprijin, i-a aruncat afară din singura cameră pe care-o ocupau. Și aceasta nu pentru a da locuință unui om sau unei familii care n'ar fi avut unde să stea, ci pentru a creia mai multă lărgime unui menaj de 2 persoane care până aci locuiseră într'o singură cameră.

Văzând nedreptatea și sălbăticia cu care era săvârșită, — cei patru lucrători au fost aruncați în stradă fără ca Oficiul de Incartiruire să-și fi simțit cel puțin obligația de a le da o locuință în altă parte, — Directorul ziarului nostru s'a dus la prefectul Poliției cu gândul să-i explice nedreptatea care se săvârșește și să-l roage să amâne pentru a doua zi executarea ordinului de evacuare.

Era ora 6 seara, și prefectul poliției dormia. Sculat din somn de către agentul care însoțise pe directorul nostru, prefectul a trecut repede din camera în care dormise ca om în biuroul unde trebuia să se prezinte *ca autoritate*. In cămașă și în papuci, cu părul vâlvoi, cu o mână frecîndu-se la ochi și cu alta ridicându-și pantalonii, — așa s'a prezentat în biurou prefectul poliției din Cluj. Totuși, directorul ziarului nostru a încercat să-i vorbească. In momentul acela însă, s'a strecurat în biurou și concubina Rusului pentru care cei patru lucrători tipografi urmau să fie aruncați în stradă și, înviorat brusc, prefectul poliției a început să țipe înainte ca directorul nostru să-i fi dat vreo explicație:

— *Dumneata, domnule, nu știi ce-i aia forță? Dacă nu știi, uită-te la mine:* **Eu sânt forța!** — *și-am isprăvit cu dumneata.*

Și, firește, uitându-se mai bine la prefect, directorul nostru a văzut în momentul acela forța, dar n'a văzut și elementul de cultură și bună creștere care face prestigiul autorității, când un prefect de poliție e în stare să confunde biuroul unei instituții de stat cu camera în care-și face siesta?

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Vineri:
Mea Culpa.
Sâmbătă:
Mea Culpa.
Duminecă:
Izvorul de aur.
Luni:
Izvorul de aur.

CINEMA URANIA

Vineri:
Cezarina Partea III.
Sâmbătă;
Cezarina Partea III.
Duminecă:
Frumusețea fatală.
Luni:
Cezarina Partea IV.

CINEMA APOLLO

Vineri:
Cerșetoarea.
Sâmbătă:
Fatalitatea.
Duminecă:
Comoara lui Isacco.
Luni:
Comoara lui Isacco.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

ION C. BRATIANU

Conferință ținută la Ateneul Român din București, cu prilejul Centenarului, de către Horia Furtună.

V.

In diferite rânduri Brătianu s'a pronunțat pentru descentralizarea administrativă. La 10 Noembrie 1883 el zicea:

„D-lor, de când suntem la putere am voit să fim fideli principiilor noastre de descentralizare. Intr'un Stat mic ca al nostru, cu cât comuna va fi mai tare, cu atât și Statul va fi o țărie cumpusă din atâtea mici țări tar de va veni străinul, să se găsească nu numai în fața unui Stat, ci oriunde se va duce să găsească Sta ul român.

„De aceea, de câteori am fost la ministerul de interne, nu veți găsi nici o opoziție din partea mea contra a tot ce atinge de interesul adevărat comunal sau județean. numai când comuna sau județul atinge un interes general, numai atunci mă opun, altminteri niciodată".

Tot atunci el spunea:

„Și dacă astăzi se fac greșeli, alegătorii au să se deștepte încetul cu încetul, căci își fac educația lor; și educația cea mai eficace este aceea care o face omul suferind după urma greșelilor sale.

„Apoi mai este și opinia publică un control foarte puternic în afară de puterea centrală.

In acelaș discurs Brătianu propunând o anchetă parlamentară asupra administației comunale a Bucureștilor, iar P. Grădișteanu întrerupându-l cu vorbele: „Faceți Camera un fel de dădacă", Brătianu replică:

„Sunteți și trebue să fi i dădaca națiunei române. Nu suntoți veniți aci numai ca să vă hărțuiți. Suneți veniți spre a fi educa'ori națiunei. Mai întâiu Parlamentul este cel dintâiu care este inițiatorul țărei la viața nouă și la condițiile noi ale societății moderne.

„Iar după d-voastră, fiecare impiegat, fiecare Român în parte trebue să fie un apostol al românismului, al libertății și al democrației.

„In altfel vom merge tot schiopând și de multe ori căzând într' groapă și eșind de acolo vom cădea în altă groapă mai rea decât cea dintâi"

Brătianu a fost preocupat și de cauza țărănească pe care a pus-o la ordinea zilei încă dela 1848. A dat însurățeilor 300,000 de pogoane și a pus mașile în loturi ca să poată și capitalistul cel mic să ia pământ.

Intr'o discuție pe care a avut-o la 21 Ianuarie 1883 în Parlament cu Kogălniceanu, care era agresiv, Brătianu spuse acestuia:

„D le Kogălniceanu, ar trebui să fii mai modest; pentru cauza țăranilor am lupt t cu toții și nu d-voastră ați pus la ordinea zilei această chestiune. Intrebați pe d. Ion Ionescu dacă nu s'a pus în București această chestiune încă dela 1838. Pe când d-voastră apărați acolo sfântul Regulament, noi am făcut revoluțiune aci, ca să împroprietărim pe țărani.

„Unii au luptat pentru împroprietărirea țăranilor cu starea lor și cu viața, și alții au exploatat-o și se laudă până astăzi.

„Te rog d-le Kogălnicene, să nu mă crezi așa de si plu ca să zic că ai vrea încă odată să deschizi chestia rurală, fiindcă nu sunt atât de simpu, nici atât de pasionat încât să te cred că e ti așa de puțin inteligent".

Brătianu era pentru inamovibilitatea (30 Noembrie 1885) magistraturei și a administrației;

...nu numai mag stratura, d r nici administrație nu vom avea bună, până când nu vom da garanție funcționarilor în contra fluctuațiunilor de tot momentul, la care sunt expuși când numai și destituirea lor ar depinde numai dela bunul plac al superiorilor lor".

In conducerea administrativă Brătianu înțelegea (3 Februarie 1983 să domnească dreptatea cea mai desăvârșită și califică de hoție orice părtinire.

...de multeori mi s,a întâmplat să fiu rugat a face ceva care nu trebuia să fac și ziceam: „nu p t să fac cutare lucru, căci cale legea". Dar în fine, mi se zicea: „fă-o pentru hatârul meu", Ei bine, d-lor, la aceasta am răspuns ceeace am repetat de multeori din nenorocire, am răspuns: „Cum voești d-ta, ca eu, care nu fur pentru mine să fur pentru d-ta? Căci cel ce face hatâr, mișelii în paguba Statului, este un adevărat hoț".

Iar la 20 Ianuarie 1884, pe când era ministru de războiu, spunea:

„Intrebați dacă eu am în armată favoriți, dacă chiar a simțit cineva că sunt influențat de simpatii sau antipatii politice. Știți că cel dintâi general care s'a făcut sub ministerul meu a fost cel mai mare adversar al partidului liberal. Eu am multe rude, atât în administrația civilă, cât și în oștire; întrebați câți sunt protejați de mine, întrebați pe cel din oștire dacă vre-o rudă a mea a avut să se laude de venirea mea la ministerul de războiu".

In Parlament erau zeci de

INFORMAȚII

Toți cei cari au o plângere de făcut împotriva Cartiruirii — și știm că sunt atâția — sunt rugați să se adreseze ziarului „Infrățirea" indicând precis date și amănunte pentru ca toată lumea să cunoască isprăvile acestui Oficiu care e inexistent când vrea să facă abuzuri.

■

D-l ministru Cudalbu constatând că, punerea în aplicare a noilor impozite care o pregătire specială a întregului personal însărcinat cu aceasta, și în dorința ca cetățenii să facă declarațiunele în deplină conștiință a luat deciziunea că ultimul termen pentru facerea declarațiunilor să fie prelungit până la 1 Decembrie, pentru cei din țară și 15 Decembrie pentru cei din străinătate.

Dela C. F. R.

La Căile Ferate s'au introdus iarăși oarele de birou dimineața dela 8-1 și după amiazi dela 5-7,

■

Comerciale

Din partea Camerei de comerț iau parte în mod oficial la târgul de mostre din București. d-nii Dr Kis și Rados.

■

Diverse

Prețul zahărului s'a urcat brusc la 23 lei în ultimele 8 zile,

■

D-l Marian Ionescu, mare proprietar trimete prin „Viitorul" o scrisoare președintelui Camerii d-l Duiliu Zamfirescu, arătându-i că-i datorează suma de 12 mii lei de 5 ani, datoria de onoare dela joc; pentru a nu-l descalifica îi cere plata imediată a sumei bănuind că președintele „Reșiței" dispune de destui bani.

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria E M K E Cluj, Piața Unirii 32.

■

La Internatul Liceului de fete „Regina Maria" se află vacante 30 locuri pentru eleve. 1079

Reproducând comunicatul partidului țărănist, „Viitorul" arată că guvernul a rămas izolat, deoarece țărăniștii refuză colaborarea. Cât privește declarația țărăniștilor, că nu colaborează cu partidul național-liberal, „Viitorul" arată că partidul național-liberal, în urma repetatelor sale declarații, a respins lupta de clasă, ignorând acele grupări politice cari o îmbrățișează. Partidul național-liberal, conștient de rolul său, știe cu cine să colaboreze în opoziție sau la guvern.

■

Prin jurnalul Consiliului de Miniștri s'a numit o nouă comisie interimară a orașului Dorohoiu, în frunte cu d-l Gorgos.

■

„The Financial Neirs" ediția franceză motivează scăderea leului prin mărirea circulației fiduciare române.

■

D-l Barbu Voinescu a fost confirmat în funcțiunea de secretar general al ministrului Muncii.

■

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosității, întrebuințați *vinul de Tokaj cu chinină și fer* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biró, Cluj, Piața Unirii. III-316

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue se lipsească din nici o casă. Să află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

■

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta numai pentru o zi filmul italian foarte vestit: „Comoara lui Isacco", o enarație fantastică.

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va rula Sâmbătă film Pathé: „Mea culpa". In rolul principal Susanne Grandis. O fată tânără care ia asupra sa păcatul mamei sale, soartea o recompenzează descoperindu-se nevinovăția ei.

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Sâmbătă Partea III din „Cezarina": Rabinul din Kuan-fu".

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 1 Octombrie 1921 la orele 9 dimineața se va ține licitație publică în curtea cazarmei Divizionului 6 Tren (Felekvar) pentru vinderea a mai mulți cai de reformă.

Licitatorii vor depune la fața locului o garanție de 1000 (una mie) lei.

Cluj, la 14 Sept. 1921.

Comandamentul
1070 Div. 6 Tren.

Catedre vacante la școlile de aplicație de pe lângă școlile normale din Transilvania

Ministerul Instrucțiunii, Secretariatul general Cluj, publică concurs pentru ocuparea catedrei de învățător la școlile de aplicație.

Doritori de a ocupa catedre la aceste școli, își vor înainta petițiile, însoțite de toate actele justificative, acestui Secretariat, până la 25 Septembre 1921.

Se vor lua în considerare numai petițiile învățătorilor, cu cel puțin 5 ani în învățământ.

Cei admiși la concurs vor da un examen practic în fața comisiei instituită anume pentru acest scop, pe lângă școala normală de băeți din Cluj,

Acest examen se va ține la 30 Sept, 1921.

Școala normală de fete:

Cluj 1 catedră, Lugoj 1 catedră, Oradea-Mare 2 catedre Sf. Gheorge 1 catedră.

Școala normală de băeți:

Cluj 1 catedră, Timișoara 1 catredră, Zălau 1 catedră Satu-Mare 2 catedre.

Ministerul lucrărilor publice.

Școala de Conductori de Lucrări Publice din CLUJ

Publicațiune

Concursul de admitere in școală

I. Extras din organizația școlilor

1. Școlile de conducători de lucrări publice, au de scop formarea de personal tehnic necesar pentru proiectarea, conducerea și supravegherea executării lucrărilor tehnice publice sau particulare de diferite feluri, sub ordinele inginerilor.

Durata cursurilor școlii este de 3 ani școlari, absolvenților cu succes ai școlilor li se vor elibera diploma de „Conductor de lucrări publice".

Diplomații acestei școli fac serviciul militar cu termen redus și pot concura la obținerea certificatului pentru ofițer de rezervă.

2, Instrucția elevilor cuprinde:

a) Învățământul teoretic consistând din lecțiuni orale și lucrări grafice;

b) Învățământul practic, consistând din lucrări pe teren cu aplicațiuni ale cunoștințelor teoretice dobândite în școală, precum și lucrări de laborator. Se face în timpul vacanței mari a anului I, campanie pentru practică topografică, organizată de școală.

Asemenea sunt obligați elevii a face în timpul celei de a doua vacanță mare, practică pe șantiere la serviciile Statului, iar în lipsă de lucrări la Stat, această practică se va face la particulari, obținerea locurilor la particuluri rămâne în sarcina elevilor Uneori pentru practică de șantier la Stat se găsesc locuri - salariate.

3. Invățământul în școală este gratuit.

Elevii primesc gratis cele necesare studiilor lor, adică: cursurile, planșetele, hârtia de desemn și celelalte mici accesorii de librărie, afară de compasuri, pe cari ei vor trebui să și le procure singuri cu spesele lor.

4. Toți elevii sunt externi și îngrițesc singuri de întreținerea lor cu proprille lor mijloace.

Se acordă însă, în limitele bugetare, ajutoare în bani elevilor români ai școlii lipsiți de mijloace, cât timp sunt meritoși și numai în epoca predării cursurilor.

In caz când se va putea avea cămin sau internat în școală, aceste ajutoare n bani încetează.

5. Elevi vorfi supuși la toate regulele de ordine și disciplină și cele de asiduitate la cursuri, examen și lucrări cari vor fi stabilite de direcțiunea școlii, prin dispoziții de ordine interioară ce va găsi cu cale să ia.

6. Un elev nu poate rămânea mai mult de doi ani în aceiaș clasă, în cazul când el va rămâne pentru a doua oară repetent, elevul va vi șters din controale.

Nu se admite repetirea decât a 2 clase.

II. Condițiuni de admitere.

1. Tinerii cari doresc a fi înscriși la concursul de admitere în școala de conductori de lucrări publiceadiu Cluj, vor trebui să adreseze direcțiunii școlii o cerere cu timbru de un leu și asistență socială de 25 bani.

Inscrierilee la concurs se fac cu începere dela apariția acestei publicații și până la 20 Septemvrie 1921.

Peste această dată orice cerere de înscriere va fi respinsă; deasemenea va fi respinsă înscrierea celor cari până la acea dată nu vor presenta toate actele cerute mai jos.

---

membri ai opoziției: nu s'a ridicat un singur glas să-l contrazică.

Așa înțelege Brătianu datoria și conștiința omului politic.

In reformele pe care le făcea, Brătiannu avea în vedere nu numai folosul zilei de azi ci și interesul zilei de mâine. Cu prilejul revizuirea Consituției el spune (22 Decembrie 1892):

„Astăzi avem siguranță pozitivă că vom avea o reformă care să dea, cum am zis, garanțiile tuturor intereselor și tot deodată să asigure liniștea și înfrățirea tuturor claselor societății, ca în fața furturilor care pot mâine să vie asupra capului nostru, să ne găsească pe toți nu divizați, ci uniți".

La 2 Decembrie 1880 se săvârși un atentat la viața lui Brătianu. Restabilindu-se după două săptămâni, și fiind ovaționat de întregul Parlament el spuse (16 Decembrie 1880):

„Sunt fericit că acest caz nenorocit al unei boale de care societatea română până acum a fost scutită, m'a luat de obiect pe mine: căci oțelit cum sunt în luptele pe cari toată viața mea le-am înfruntat, acest atentat nu a produs cel mai mic efect asupră-mi, ci din contra nu a făcut decât a întări și mai mult hotărârea mea de a-mi face datoria până în capăt și fără șovăire".

Iar după patru zile, el adeogă (20 Decembrie 1880):

„V'am spus de pe banca ministerială, în urma atentatului ce s'a comis în contra vieții mele, că azi mă simt oțelit ca întotdeauna și ați crezut unii că zic aceasta fiindcă stau la putere? Nu, am zis că mă simt oțelit mai mult decât totdeauna, pentru ca să lupt cu d-vs, bărbățește și dacă aș fi acolo pe banca de deputat, iar nu pe cea ministerială, unde trebue să am mai mult menajamente, v'aș sfărâma și de data asta, precum v'am sfărâmat continuu dela 1884 până astăzi."

Brătianu sfătuia opoziția să nu fure timpul Parlamentului, ci să lupte în liniște și cu argumente precise (17 Noembrie 1879):

„Adevărata propagandă se face numai aci, înaintea țării, unde vine fiecare cu argumentele sale... aci în Parlament se luminează țara...

„Înțeleg că este o tactică parlamentară care se întrebuințează în toate țările constituționale ca opoziționea să creadă de datoria sa ca totdeauna să ție majoritatea în loc spre a nu putea să producă nimic, și astfel majoritatea să fie compromisă înaintea țării și să fie nevoe de a se schimba situațiunea.

„Dar tot asemenea e de datoria majorității și a guvernului de a nu vă da această satisfacțiune pe care o căutați d-vs."

Iar altă dată el declara (2 Decembrie 1887):

„Noi însă știam că nu vom putea servi mai bine cauza poporului, pe care o luasem a o apăra și a o face să triumfe decât numai punând-o pe tărâmul legalității, justiției și bunei cuviințe... Ei, d-lor, ce persecuțiuni au mai fost atunci. Oamenii erau cu grămada, cu chila băgați în pușcărie.

„Noi dar, am fi avut de o mie de ori mai multe scuze, când ne-am fi lăsat a fi conduși de pasiune, de iritație în luptele ce le aveam cu adversarii noștrii; noi am fi avut mai mult cuvânt de cât d-voastră să eșim din ori ce cumpăt, fiindcă noi nu avem nimic de pierdut, avem totul de câștigat, dar d-voastră, aveți totul de pierdut și nimic de câștigat."

Esențialmente practic, el nu se lăsa îmbătat de ideologiile sterile și răspunzând lui G. Panu asupra politicei externe, spunea (22 Noembrie 1883):

„Și eu sunt pentru teorii, dar pentru teorii de acelea cari pot să fie aplicate în condițiile în care se află azi societatea română și Europa, căci teoriile pe cari le găsesc cu totul abstracte, acelea le las să fie aplicate de acela cari vor veni după noi, când condițiile sociale economice se vor schimba vreodată."

Brătianu socotea (11 Februarie 1886) că România, țară mică, spre a se putea dezvolta are nevoe de maximum de libertăți politice:

„Mi-aduc aminte că eram la Paris, când într'o zi Saint-Marc Girardin, venise să mă vadă... erau mai mulți români în camera mea; și mă plângeam că guvernul Franței era atunci contra noastră pentru că avem o Constituție prea liberală; ziceam d-lui Girardin: d-voastră puteți să vă dați fantezia să fiți și despotici și dictatori, fiindcă sunteți o națiune mare, puternică; dar noi o națiune mică dacă nu vom avea libertăți pentru ca tot românul să poată lua parte la viața publică, rămânem prea slabi."

Arătând dreptul unei conștiinți curate de a se socoti nelegată de părerea și de voința altora, Brătianu zicea (12 Februarie 1886):

„Imi pare rău să aduc aminte d-lui Ionescu... că numai faptele omului îl umilesc, iar nu voința, fie chiar și a celui mai puternic care s'ar încerca, — și numai când conștiința mea mi-ar zice că am șchiopătat, numai atunci mă simt umilit."

Odată spunându-i-se lui Brătianu că e orator, el se scut rău cu ironie (29 Mai 1886) de acest compliment ce i se adresa:

„Nu este orator acela care exprimă o idee de care e convins și o spune astfel încât să fie înțeles de toată lumea, — ci acela care poate să vorbească toată ziua fără ca să aibă nici o idee."

Trăind o viață austeră, petrecută numai în mijlocul familiei sau în politică, el putea răspunde (12 Iunie 1886) dârz și limpede:

„Nu este împrejurul meu nici un singur om, d-le Fleva, care să fie mai puțin corect decât d-ta.

„Nu bag în familia mea pe nimeni și nu trăesc în alt loc de cât numai aci și în mijlocul familiei mele. Eu nu petrec aiurea, nu am alte relațiuni; nu am nici slăbiciuni, nici pasiuni".

Față de prietenii lui politici care practicau ipocrizia, Brătianu era neîndurat. Astfel cu prilejul Convenției cu Rusia, Fleva, Ionescu și alții într'o convorbire particulară avută cu Brătianu, se angajaseră să dea majoritate guvernului susținându-l. In ședința publică însă, ei încercaseră să-și facă popularitate în fața țării, protestând împotriva Convenției. Brătianu le făcu urm. lecție (14 Iulie 1876):

Cererea va fi însoțită de următoarele acte:

a) Extractul de pe actul de naștere, din care să reiasă că s'are mai puțin de 16 ani, nici mai mult de 23 ani la 1 Octomvrie 1921.

Dispensă de vârstă nu se acordă;

b) Cel puțin certificatul de absolvire (capacitatea) cursului inferior de liceu sau gimnaziu, ori certificatul de absolvire al școlii superioare de arte și meserii din București sau Iași, ori a uneia din ținuturile alipite, echivalată cu acestea de către ministerul instrucțiunei publice, ori diploma de absolvire a unei din școlile normale de învățătători Candipații normaliști vor trebui să fie liber de orice obligă față de ministerul instrucțiunii:

c) Certificatul de vaccinare recentă.:

d) Certificatul de bună purtare.

Dacă candidatul a întrerupt cursurile de mai puțin de un an, va aduce certificație școală unde a urmat în ultimul timp, dacă candidatul a întrerupt studiile de mai mult de un an, va prezenta certificate de bună purtare de acolo de unde va fi avut o ocupație sau dela autoritatea comunală sau polițienască de unde domicilia, arătându-se cum și-a trecut timpul dela încetarea cursurilor;

e) Un certificat eliberat de un medic oficial și întărit cu sigiliu oficial prin care să constate că tânărul canditat este de bună constituție, și că nu suferă de vreo maladie contagioasă.

Toate aceste acte nu se vor înapoia în nici un caz înainte de trecerea completă a examenului de admitere, afară de candidații cari eventual se retrag dela acest examen.

Celor reușiți la acest examen nu li se înapoiază actele decât după terminarea școlii sau dacă elevul se retrage din școală

2. Concursul se va ține în Cluj, în localul școlii, cu începere dela 26 Septemvrie 1921. Acest concurs se va urma înaintea unui juriu numit de direcțiunea școlii.

Probele la cari vor avea a satisface candidatul vor fi cele următoare:

a) Probe în scris, cari având de bază programul celor 4 clase gimnaziale, vor cuprinde chestiuni din: algebră, geometrie plană și în spațiu, fizica și aretmetica cu: sistemul metric, sistemul de măsuri vechi române, raportul între măsuri vechi române și cele metrice, transformarea măsurilor metrice și vice-versa;

b) O lucrare de caligrafie și scriere curentă după dictare și de desemn cu creion;

c) O compunere în limba română care se învedereze și gradul de cunoștință a gramaticei și ortografiei limbei române;

d) Probe orale consistând dintr'un examen teoretic (și de aplicații la matematici) asupra materiilor cerute mai sus.

3. După terminarea tuturor probelor concursului, direcțiunea școli, coordonând rezultatele pa baza notelor obținute de concurenți, va forma lista celor ce ar putea fi admiși în școală și o va supune ministerului.

Direcțiunea școlii, îndată după rezultatele probei scrise, va elimina pe acei concurenți cari vor fi dovedit lipsă de cunoștințe suficiente.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Dansul milioanelor continuă: Monitorul oficial arată azi 137 milioane credite extraordinare aprobate de Consiliul de miniștri.

A S. R. Principele Carol a sosit în Capitală pentru a asista la inaugurarea târgului de mostre.

Racovski și Trotzki în la Odessa mari întruniri pentru un nou război contra Poloniei. In Ucraina s'a declarat starea de război, aducându-se la cunoștință populației prin afișe apropiatul războiu cu Polonia.

„Monitorul Oficial" publică bilanțul Băncii Comerciale din B-pesta, care arată că rezultatul celor 7 sucursale de peteritorul ocupat nu este socotit. Sfidarea băncii maghiare apărând în Monitorul Oficial român, dovedește lipsa de răspundere din partea actualului guvern.

Intr'un reportaj de ultima oră „Viitorul" afirmă că situația politică se va clarifica înainte de începerea noii sesiuni parlamentare. In locul actualului guvern va veni un guvern cu autoritate și având în crederea țării. Noul guvern va revizui impozitele realizând un plan de economie ca la 1901. Provinciile alipite vor fi administrate de oameni cari cunosc nevoile lor.

Se poate chiar ca însuși generalul Averescu cu toate declarațiile contrare să se hotărască în cele din urmă să încredințeze altora destinele țării.

Răspunsul Ungariei la nota Conferinței ambasadorilor a produs o impresie defavorabilă, în marele capitale aliate. Convingerea este că Ungaria nu se va spune de cât cu forța.

Rezultatul alegerii dela Tulcea unde a fost ales candidatul țărănist arată nemulțumirea generală contra guvernului Partidul liberal s'a abținut conform declarațiunei făcute.

Contractul cu Brutinel a trecut camuflat numele unui consorțiu francez în aceleași condițiuni.

Acest consorțiu are colaborarea aceloraș domni Brutinel și gen. Văleanu.

Leul cotează 11'50 centime.

O telegramă sosită din geneva cere urgent guvernului plata pentru o lună a salariilor reprezentanților României în Liga Națiunilor dnii Negulescu și Toma Ionescu. Suma cerută este 128·000 fr. francezi adecă 1.200.000 sau de patru ori cât lista civilă a M. S. Regelui.

Programul

primirei și serbărilor date în Cluj în onoarea Profesorilor și Studenților francezi

Seara la ora 8½, va avea loc un festival la Opera Română cu următorul program:

FAUST, Opera de Charles Gounod, actele 3 și 4. Dirijează: Maestrul Jean Bobescu.

Distribuția: Faust, d-l T. Grozăvescu. Mephistopheles, d-l Z. D'Arin. Valentin, d-l N. Apostolescu. Margareta, d-ra A. Dicescu. Martha, d-na Lya Pop. Siebel, d-na Ionașcu.

ARII FRANCEZE ȘI ROMANE D-na Lya Pop; D-ra M. Nestorescu; D-nii Grozăvescu și Apostolescu.

ARLESIANA: Suita a 2-a de orchestră de G. Bizet. Dirijează: Maestrul Jean Bobescu.

SAMSON ȘI DALILA: Operă de Saint-Saëns, actul 2. Dirijează: Maestrul Rudolf Schuler. Dalila, d-na Lya Pop. Samson, d-l Constan in Pavel. Dagon, d-l N. Apostolescu.

Sâmbătă 17 Septemvrie.

La ora 9. Intâlnirea la biblioteca Universității și vizitarea ei. Vizita Clinicelor, a Institutelor și a Grădinei Botanice. Vizită la Academia de Agricultură.

La ora 13. Dejunul la Căminul Studenților.

La ora 16. Vizită la Arenele Sportive. Jocuri și exerciții fizice, coruri și dansuri naționale.

La ora 20. Banchetul oferit de Primăria orașului la Căminul studenților.

Duminecă 18 Septemvrie.

La ora 8'30. Plecarea din gara Cluj.

TELEGRAME

Delegația engleză la Washington.

Fereign office anunță ambasadei engleze din Washington că delegația engleză care va lua parte la Conferința dezarmărei va cuprinde 50 de persoane afară de 4 delegați oficiali.

Demisia cabinetului Bavarez.

Cabinetul bavarez a demisonat în întregime.

Asasinii lui Erzberger.

Asasinii lui Erzberger au fost descoperiți de poliția din Baden; sunt comerciantul Schulz și studentul în drept Fliessen, acesta din urmă ofițer activ de marină; sunt în perspectivă noui arestări.

Primirea oaspeților francezi la Cluj

De câteva săptămâni profesorii și studenții francezi se găsesc în excursie prin România. In toate părțile au fost primiți cu un entuziasm de nedescris.

Oaspeții francezi au ținut să viziteze și Clujul și au fixat data sosirei în orașul nostru pentru ziua de 16 Sept.

S'a instituit un comitet format din șefii autorităților noastre și din câțiva domni profesori universitari care au luat toate măsurile ca primirea oaspeților francezi să fie cât mai frumoasă, Entuziasmul cu care au fost întâmpinați la gară a fost de nedescris.

La toate casele de pe strada Reg. Ferdinand care duce la gară au fost arborate steaguri românești și franceze, iar pe marginea trotuarelor, de-alungul întregei străzi au fost așezate toate școalele de băeți și fete, primare și secundare din Cluj, cu drapelele celor două țări latine.

Studenții universității clujene în frunte cu Dnii Profesori, toate autoritățile militare și civile și un imens public au ocupat întreg peronul gării și locul liber din fața lui așteptând sosirea trenului. Muzica militară și muzica ceferiștilor unite erau așezate în dreapta ușei de intrare a sălei de așteptare.

La ora 9 trenul intră în gară. In mijlocul nestăpânitelor urale care au izbucnit deodată din piepturile miilor de persoane ce așteptau, cele două muzici unite au intonat imnul național francez „Marseillaise" iar trenul care aducea pe atât de așteptații oaspeți a fost bătut cu o grindină de flori. In mijlocul unui entuziasm de nedescris care se citea pe fețele tuturora, oaspeții francezi au scoborît din tren.

Cel dintâi ia cuvântul Dl Iulian Pop, primarul orașului care spune următoarele:

Domnilor, cu inimile clocotitoare de bucurie am eșit întru întâmpinarea Dvoastră iubiți oaspeți. Am venit ca și prin prezența noastră să dăm expresiune sentimentelor noastre de dragoste și de recunoștință, către nobila și glorioasa noastră soră — Franța.

In numele orașului nostru fiți bine veniți și credeți că această izbucnire de dragoste și de entuziasm e izvorâtă din sincera noastră dragoste de frate.

Trăiască Franța glorioasă, Trăiască fraternitatea franco-română.

In numele universității d-l Sextil Pușcariu rostește apoi următoarea cuvântare:

Domnilor și scumpi confrați,

Spre a sosi la Cluj ați străbătut astă noapte lanțurile de munți cari au fost martori ai luptelor înverșunate pentru integritatea națională, — și ați pătruns în regiunea în cari timp de șeasesprezece veacuri s'au dus lupte aspre pentru apărarea latinității.

In numele Universității Românești din Dacia superioară vă urez bun sosit.

Ați vizitat mormintele soldaților români cari au învățat dela vitejii lor frați francezi să sfarme lanțurile robiei; Veți cerceta instituțiile de înaltă cultură în cari lucrează cot la cot savanții francezi și profesori români pentru triumful culturei latine în cea mai depărtată dintre provinciile vechiului Imperiu roman.

Veți găsi în Universitatea noastră pe tânărul profesor și pe bătrânul student, foști camarazi de tranșee, colaborând la opera comună, fericiți de-a vă primi și de-a vedea că grăbiți să cercetați chiar în clipa în care patria noastră este liberă și reconstituită în integritatea sa.

Ca francezi, înțelegeți cât de mare trebue să fie fericirea noastră de-a ne simți stăpâni pe Strassburgul nostru; ca universitari veți înțelege bucuria noastră de-a putea în deplină libertate să ne consacrăm sforțările noastre progresului culturei noului stat; ca latini veți simți că satisfacția noastră crește din momentul în care putem saluta printre noi aceia cari ne-am servit totdeauna de model și cari ne-am susținut totdeauna printr'o colaborare iubitoare.

La Universitatea română din Cluj sunteți d-lor, la d-voastră.

In numele studenților Universității cele noi românești din Cluj, d-l I. Vasiliu, salutăm sosirea reprezentanților Culturei franceze și-a scumpilor colegi de Universitate din Franța.

D-l Colonel Popescu în numele armatei urează bun sosit oaspeților francezi.

Din partea oaspeților francezi răspunde d-l Prof. Universitar Klotz, care spune următoarele:

Fraților — Oricât m'aș sili, mi-e imposibil să găsesc cuvinte cu care să vă pot manifesta nețărmurite fericire pe care ne-a provocat-o primirea cu adevărat grandioasă pe care ne-ați făcut'o. Mărășeștii, aceasta a doua Marnă a umanității, v'au consocrat în fața întregei omeniri ca eroi în cel mai înălțător înțeles al cuvântului. Azi am venit la D-voastră și din scurtul timp pe care l'am petrecut în mijlocul D-voastră ne-am convins că sunteți o stâncă de granit a culturei și a umanității, că ați fost și veți fi mândria latinității — *Traiască România-Mare.*

Dela gară, impunătorul cortegiu cu muzicile în frunte s'au îndreptat spre Piața Unirei unde după ce s'a jucat o horă, oaspeții francezi au plecat la Căminul Studenților. La oră 1 a avut loc o masă comună.

Știri de peste hotare

Ajutorarea Rusiei.

Comisia internațională pentru ajutorarea Rusiei s'a întrunit sub președinția lui Noulens. Orice indicațiune va lua privitor la atitudinea răspunsului Sovietelor este încă prematură. Vineri se va întruni la Geneva sub președinția lui Nausen o întrunire a comitetelor cari au trimes misiunea Nausen în Rusia.

Dela Liga Națiunilor.

Ieri s'a întsunit Consiliul Ligei Națiuulor și Comitetul permanent al ei pentru a alege judecătorii cari vor constitui Curtea Internațională pentru Justiție; s'au ales 11 judecatori și 4 supleanți dintr'o listă care cuprindea 90 de candidați.

Belgia și Olanda la Washington.

Doua mari puteri au cerut admiterea Belgiei și Olandei la Conferința din Washington.

Cel mai eftin se curată și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la 22 CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 533

Chestiuni locale

Nou regulament pentru cafenele, cârciume și bodege. — Regulament pentru teatre, cinematografe, varieteuri. — In atenția Consiliului.

O nouă plagă a orașului nostru e pe cale să dispară. Oricare străin venit în Cluj a rămas cu o impresie nu prea satisfăcătoare despre aspectul orașului. Incepând dela gară se înșiruie dealungul străzii principale cârciume, bodege, până spre centrul orașului, Una mai murdară și mai neîngrijită ca cealaltă. Indeosebi strada Liceului G. Barițiu, e suprapopulată cu crâșmele evreilor galițieni și face impresiunea unei adevărate mahalale. In Dumineci și sărbători localurile de vin și bere vupesc de cântecele și chiuiturile cetățenilor turmentați. O nouă orânduire a acestor localuri se impunea pentru a salva prestigiul orașului decăzut la nivelul orașelor provinciale neîngrijite.

Consiliul orășenesc a hotărât să elaboreze un nou regulament pentru starea sanitară a tuturor localurilor de consum și pentru plasarea lor. Cârciumile cari acum nimicesc frumsețea străzilor principale în curând vor fi îndepărtate din centrul orașului. Se va fixa o limită în interiorul căreia nu se va mai admite existența nici unei cârciume. Cele existente vor fi plasate în afară de această periferie în mahalalele orașului și numărul lor se va reduce după împrejurări. Indeosebi se va lua măsuri ca starea lor sanitară și curățenia localurile să fie respectată.

Măsura e venită la timp. Așteptăm executarea ei cât mai grabnică.

Zilele acestea a intrat în vigoare și regulamentul pentru teatre-ciuema, cabarete, varieteuri și alte spectacole cu caracter stabil. Față de orice autorizație, orașul va avea drept de precădere pentru a o exploata în regie proprie sau prin mijlocirea vreunui întreprinzător. Invalizii de războiu vor fi preferați față de alții cari ar cere autorizații. Autorizațiile primite de particulari se pot revoca dacă posesorul a fost pedepsit de două ori într'un an pentru contravenție față de actualul regulament sau dacă a fost judecat pentru agitație, spionaj, lés majestate sau dacă a fost închis pentru orice alte fapte timp de 30 zile. Deasemeni se revocă autorizația când reprezentațiile sunt periculoase moralei publice.

Toate localurile cari se vor construi din nou vor trebui să aibă o sală de așteptare spațioasă, și de siguranță în număr corespunzător, prevăzute cu instalații satisfăcătoare contra incendiului. Localurile existente vor trebui deasemeni schimbate pentru a corespunde regulamentului nou.

Taxele pentru teatru-cinema etc. se vor plăti orașului pentru fondul de înfrumsețare în proporție cu mărimea lor. Anume localuri pentru 400 spectactori plătesc ca taxă 1000—2000 Lei, pentru 600 spectatori 2000—4500, iar peste 600, 4000—8000 Lei.

Noul regulament stabilește încă o serie de măsuri polițienești a căror nerespectare se consideră ca contravenție.

O măsură nouă este că copii sub 12 ani nu pot cerceta teatrele-cinema etc. fără a fi însoțiți de părinți sau servitoare.

Se stabilește deasemeni că teatrele-cinema nu vor putea da reprezentații cu prelegeri și explicații în grai viu pe tot timpul existenței teatrului și a operei naționale.

Noul regulament intră în vigoare la 1 Octomvrie a. c.

Intr'un număr trecut am atras atenția Consiliului orășenesc asupra faptului, că de ce admite transformarea locuințelor în bodege fără nici o importanță comercială sau pentru publicul consumator. Așteptăm ca permisiile de asemenea natură să înceteze. Totuși observăm că noui locuințe se dărâmă pentru a face loc bodegilor de căpătuială. Astfel se pregătește acum transformarea unei locuințe în Piața Sf. Ceorge.

Cerem cu insistență, ca autoritățiile pentru dărâmarea locuințelor în folosul bodegilor să înceteze.

De peste hotare

Ședințele Societății Națiunilor.

La întrunirea Societății Națiunilor delegatul australian Bruce susține că societatea are două țeluri: a face războiul imposibil și a îmbunătăți soarta omenirei Delegatul canadian Doherty exprimă regrete Consiliului că a trimes Consiliului Suprem petiția Ucrainienilor din Galiția orientală.

Comunicații româno-ceho.

Pentru ameliorarea comunicațiilor între România și Ceho-Slovacia, ministerul căilor ferate a trimes la București o misiune în scop de-a organiza transporturile între cele două țări.

XXXXX—XXXXXX

De vânzare

una cassă de bani sistem Wertheim, un prânzitor de stejar, un dormitor de cireș și un birou de scris. 1081

A se adresa în Str. Memorandului 10.

Publicațiune de licitație.

Direcțiunea Salinei din Ocna-Mureșului, pentru întreținerea și repararea diferitelor instalațiuni, are nevoe de materialele următoare:

2·7—3·00 met. lung, 15—25 cm. lat 40—50 mm. gros scânduri de stejar 16·4 m³.

3—6 met. 20×24 cm. gros șlipere speciale 41 m³.

2·3 met. lung 22×30 cm. lemn fasonat de stejar 5.5 m.

2·80 met. lung, 20 cm. gros stâlpi de grad de stejar 17·5 m³.

Materialele se vor furniza franco ab Uioara.

Ofertele întocmite în limba română, prevăzute cu timbru de 1 Leu, asistență socială de 25 bani, se vor înainte până la 30 Septembrie a. c. acestei Direcțiuni.

Pe plicul ofertei se va indica: „Ofert pentru furnizarea materialelor de stejar".

Direcțiunea Salinei.

Se caută un conducător de Băcănie și Fierărie care poate să depună și garanție.

Ofertă cu pretenție de salar a se adresa la Banca Comercială și Industriala Dicio-Sânmărtin. 1082

Șef Contabil bun bilanțier se caută

la Banca Comercială și Industrială din Dicio-Sânmărtin

◆ 1083 ◆

Oferte cu pretențiuni de salar a se adresa la Bancă.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Morții vorbesc

de **E. M. de Vogüé.**

— Partea întâia —

Capitolul VIII.

No. 23

Cei de altă dată.

Dl de Kermahenc era sărac. Ducea o viață simplă și metodică. Venea totdeauna la ședințe, ca musteriul Ciculuí care s'ar că-i dacă va lipsi tocmai atunci când îmblânzitorul va fi sfâșiat de fiare, și nu pleca dela Cameră decât pentru a se duce la cercul Union. Masa pusă și obișnuita sticluță de vin de Anjou îl așteptau de cincisprezece ani în colțul sălii de mâncare. De pe vremea Septenatului, mânca totdeauna acolo cu nepotul său d'Agrève, aghiotantul Mareșalului; iar de la moartea grozavă a nefericitului ofițer, mânca singur, frunzărind La Gazette.

Se înfuria împotriva „gazetei renegate, trecută de partea orléaniștilor", citea cu mai multă bunăvoință L'Intransigeant; apoi sprijinindu-se de sobă din salonul cel mare, satiriza cu amărăciune și expresii fericite lucrurile și oamenii pe care-i văzuse dimineața „în cușca cu veverițe". Așa judeca el parlamentul. La nouă ceasuri împlinite, lacheul îi dădea bastonul și pălăria. Acei cari știau unde se duce marchizul schimbau priviri ironice.

Dl de Kermahenc vorbea uneori prietinilor buni de o fată pe care o proteja și care înveselea bătrânețea-i morocănoasă: „O copilă cum se cade, spunea el cu înduioșare, ieșită din cauza sufletului ei curat dintr'una din școlile în care se fabrică învățătoarele Republicei; nevoia și vocația artistică au dus-o într'un teatru unde își câștiga pânea zilnică; dar pentrucă era de o cinste exemplară talentul nu-i era recunoscut." — Sentiment părintesc șoptea prietenii marchizului. Tinerii cunoscând trecutul furtunos al fostului cavalerist, zâmbeau neîncrezători.

Nu îngăduia să se glumească pe seama ei, căci bătrânul breton se duela ca la douăzeci de ani. De altfel era respectat atât la cerc cât și la Cameră; era și iubit pentrucă cei cari îl cunoșteau îi știau bunătatea. Uneori masa de la cerc rămânea neocupată câte-o săptămână și mai mult: toți știau ce înseamnă lipsa asta. Leonezi expatriat din nenorocita colonie bretonă cari umple uzinele din Saint-Quen și Saint-Denis veniseră la el și-i arătaseră greutățile lor: de Kermahenc le dădea leafa din ultima lună. Închis în odaia lui din strada Monsieur, trăia cu o felie de șuncă pe care i-o cumpăra pe datorie bătrânul fecior de casă.

— Domnule marchiz, slugă plecată! zvârle în treacăt cu o puternică voce de bas Cantador.

— Bună ziua, bătrânule. Și acum ești plecat pe leagănul Libertății? răspunse ironic dl de Kermahenc, întinzând două degete revoluționarului.

— Ca și D-v. pe mormântul Regelui. Suntem mai aproape unul de altul decât crezi pentru că amândouă sunt drepturi divine.

Marchizul se uită după paltonul castaniu și făcu semn lui Jacques.

— Are dreptate. Îl iubesc pe bătrânul dobitoc. Crede nădăjduește, are încă foc în inimă. Și trăește Dumnezeu care veghează asupra tuturor ființelor va spune când îl va fi adus Cantador: Uite, ăsta încă n'a murit?

— De altfel același lucru îl va spune și despre mine.

— Din fericire, spuse Jacques nu păreți așa grăbit pentru a emigra acolo!

— Ei! lumea mea s'a prăpădit. Cuprinsul meu e gol, cum spunea bătrânul Montaigne. Imi pare că am fost dus pe când dormeam într'o Chină din poveștl. Când mă gîndesc că domnii ăștia își zic conservatori! Ce dracu mai vor să păstreze? Cel mult banii lor și încă! — Banii jacobinilor cumințiți, uzați după o sută de ani cu a căror fete se înșoară, după ce părinții lor au ghilotinat pe ai noștri.

Poporul ne va răzbuna, dar în loc să privim nepăsători la schimbarea dreaptă care va să vie, străjuim casele cu banii ale acelora cari ne-au strâns de gât. Nici nu mai știm să ne aducem aminte. Frumos ne mai înșeală șireții și proștii când ne sfătuesc cu gravitate să luptăm pentru cauza lor dreaptă! Ce-a mai rămas dintr'ânsa? Și ce părere au despre ea pretinșii apărători?

— Rămâne Franța, cum spunea un prinț.

— Care Franță? Caricatura celei adevărate.

Iată, acum câteva zile am trebuit să mă duc pentru un consiliu de familie la cea din urmă rudenie, pe care o mai am, micul duce de Jossé-Lauvreins. N'am mai fost pe la Cristian de când s'a însurat cu o americană. Totuși îmi plăcea mult castelul frumos de pe Loire fiindcă am petrecut într'ânsul multe veri când eram copil. M'au trimis atunci părinții la mătușa-mea de Lauvreins; bătrâna ducesă nu mai vedea bine și trebuiam să-i citesc în fiecare zi L'Union. Mătușa mea și gazeta nu vroiau să știe de cât de două persoane: contele de Chambord și papa Piu al IX-lea. Chiar eu până la douăzeci și cinci de ani, n'am citit a tă gazetă de cât L'Union de unde am învățat lumea toată din ce e scrise de trei oameni: Laurentie, Poujoulat și de Riancey. Erau gazetari cinstiți scriau curat și nu făceau afaceri. — Cuminți alaltăieri dimineață, eram în odaia Enric al II-lea din castelul de Jossé și am sunat pentru a cere ziarele. Știi ce mi-a adus? New-York Herald. Intreb pe fecior dacă își bate joc de mine și-mi răspunde că alt ziar nu este în toată casa.

— Și nu vorbiți englezește?

— Dragă Jacques, un diplomat îl întreba tot așa pe bătrânul meu prietin generalul Le Flo, care a răspuns: De unde vrei s'o știu? Noi am vorbit cu englezii numai cu tunurile. — La prânz vine și nepoata mea americană, frumoasă dar îmbrăcată fără gust. Rochie de biciclistă, jambiere galbene. Dacă ai fi văzut-o ți-ai fi pus mâinile în cap!

O întreb: — N'ai vre-un ziar francez.

— Aoh! îmi răspunde, New-York Herald e așa de îndemânatic: îmi dă vești despre tatăl meu despre fratele meu care face afaceri în Bechuonaland, și rezultatele matchurilor de polo de la Cannes și Pau unde joacă surorile mele și toate intrigile Parisului, într'un cuvânt tot ce-mi trebuie.

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu:

SE CAUTĂ portar român însurat, fără copiu, capătă o odae cu bucătărie. Condiţiile de primire se pot afla în Calea Victoriei No. 63, et. I.

INSTITUTOARE franceză caută loc în o familie. Adresa la ziar sub „Urgent".

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucţie. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditaţie elevilor de liceu din orice materie cu preţ moderat. A se adresa la ziar sub H.

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, şoălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT o camera sau două în centru plătesc bine. Adresa la ziar sub Cinstit.

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe cavt. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, FABRICANŢI, INDUSTRIAŞI COMERCIANŢI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Înfrăţirea.

IN 1 OCT. a. c. va apare în Cluj Revista Umoristică „ŢÂNŢARUL" Redacţia şi administraţia în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente şi anunţuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail şi cu vagonul, precum şi lemne de construcţie, scânduri şi totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preţ foarte avantagios.

MAXMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

„Ţânţarul"

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite, Parfumeria d'Or
18 Piata Unirei No. 5.

Reclama este sufletul comerţului

◆□◆□◆□□◆□◆□◆

REGIA MONOPOLURILOR STATULUI.
Direcţiunea Regională Cluj, Serv. Vânzări.

No. 18331— 8 Sept. 1921.

Publicaţiune.

Conform ordinului Direcţiunei Generale R. M. S. No. 33318 din 3 Aug. 1921, se face cunoscut că începând cu data de 15 Sept. 1921, se va pune în vânzare prin depozitele de vânzarea sării din Arad, Timişoara şi Caransebeş sare pentru vite cu preţul de 50 bani kgr. loco depositul. Prepararea acestei sări se va face prin salinele Ocna-Murăşului, Dej, Praid şi depozitul Central de sare Camara-Sighet din sarea măruntă murdară pentru industrie amestecată cu pelin şi oxid de fier. Aceasta sare se poate cumpăra şi de la salinele de mai sus, cu preţul de 40 bani kgr. loco salina.

Director Regional:
1065 LUCACI.

Publicaţiune.

Pe baza aprobărei Inspectoratului General al Sănătăţei şi Ocrotirei Sociale Cluj de sub No. 5636—921/III referitor la lucrările de reparaţie la spitalul judeţan Bistriţa se va ţine licitaţia publică în ziua de 30 Sept. la Divizia Tehnica Igienică Cluj (Inst. Pasteur II etaj cam. 131) pentru următoare lucrări:

1. Lucrări de zidar tâmplăr şi zugrav devizul 91.896 Lei 10 b.
2. Lucrări de tinichigiu, devizul . . . . . 30.945 „ —
3. Lucrări de sobe, devizul . . . . . 47.220 „ —
4. Lucrări de instalaţie electrică şi diferite, devizul . . . . . 80.000 „ —

Ofertele se pot face numai pe baza devizelor aprobate cu rabat sau suprasolvire în %, atât pentru toate lucrările, cât şi pentru lucrările singuratice.

Divizia Technica Igienică îşi reservă dreptul de a alege din ofert chiar şi numai unele lucrări, sau de al respinge în întregime şi toate ofertele.

Ofertele să vor înainta până la ora 11 ziua de 30 Sept. 1921, la Divizia Technică Igienică personal sau prin postă.

Ofertele primite se vor deschide la Divizia Technică Igienică Institutul Pasteur etaj II, camera 131 în aceiaşi zi la orele 12 de către o comisiune. La aceasta poate lua parte şi intreprinzătorul sau reprezentantul lui.

Preliminare, planuri şi dispoziţiunile cari se refere la aceste lucrari se pot vede în camera 131.

Pentru concursul prezent şi pentru executarea lucrărilor sunt în vigoare legea contabilităţi 72—85 § şi condiţiunile generale şi speciale ale lucrărilor de stat.

La ofertă are să se alăture şi chitanţa perceptoratului respectiv sau copia legalizată a acestuia care dovedeşte că 5% din suma ofertului au fost depusă ca vadiu pentru lucrări.

Ofertantul o dator se ramână în oblig. cu ofertul sau, până la sosirea aprobărei dela Direcţiunea Generală Sanitară din Bucureşti.

MOLDOVAN m. p. Inspector General. — BINDER m. p. Şef de Divizie.
1069

In sfârşit Ai auzit?

Ce anume?

Leul a început să crească.

De când frate?

Chiar de azi s'a deschis **„PIPA MICĂ"**.

Dar ce mai e şi asta?

„PIPA MICĂ" este restaurantul din Str. Mateiu No, 5. **vis-á-vis** de Cafée „Park". Serviciul ni-l garantează renumitul tzhal de la „Central", care serveşte la restaurantul **„PIPA MICĂ"**.
1078

La cel mai renumit Atelier şi Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu preţuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine şi solide mobile
893 şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Vizitaţi expoziţia magazinul de încălţăminte

D. S. RAFTOPOL

din Bucureşti,

Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15.

În faţa bisericei „Mateiu Corvin". □ Telefon 107

Care stă la dispoziţia On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie şi de ale renumitei fabrici elveţiană
925 „Bally", toate scăzute în preţ cu 20%.

Ţinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a fost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anual 1906 cu „MEDALIA DE AUR".

De vânzare 50 hl. vin

foarte bun „Érmellék".

Informaţii în Strada Bobului No. 6 (Mester). 1077

Casă de vânzare

în Strada Bobului No. 6, cu 8 camere preţ convenabil. 1077

!!

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini. Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

Uzina electrică a oraşului
Conducerea societăţii „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□
148

Toată elită Clujului îşi dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece
329 □ la pahar. □

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neintrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialişti.

ANUNŢURI

se primesc la:

Administratia

ziarului „Infrăţirea"

şi la toate agenţiile de publicitate.

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăţi 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 182
PENTRU
MICA PUBLICITATE

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor Pers. No. 127	Accel. No. 9.	Mixt No. 527	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 528	Accel. No. 10	Pers. No. 128
1.2.3	1.2.	1.2. 3.4.				1.2. 3.4.	1.2.	
630	2035	1910	10	pl. sos. **București** sos. pl.	650	520	610	2340
644	—	1928				500	—	2326
646	—	1948		pl. **Chitila** sos	645	440	604	2324
659	—	2006	18	Buftea	637	425	—	2314
717	—	2032	31	Periș	624	403	—	2256
731	—	2100	40	Crivina	614	345	—	2242
740	—	2112	46	Prahova	609	324	—	2233
802	2152	2154	60	sos. pl. **Ploești** pl. sos.	595	254	555	2213
822	2202	2240				214	551	2157
838	—	2313		sos. pl. **Buda** pl. sos.	585	150	—	2144
840	—	2315	70			148	—	2142
903	—	2356	81	Baicoi	573	119	—	2128
927	2307	038		sos. pl. **Câmpina** pl. sos.	559	047	511	2110
947	010	058	95			032	506	2102
958	—	117	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	—	213	110	Comarnic	545	2346	—	2035
1108	—	255	119	Valea Largă	535	2304	—	2015
1123	020	318	125	sos. pl. **Sinaia** pl. sos.	530	2242	423	2003
1138	031	338				2229	413	1948
1148	—	356	130	Poiana Tapului (halta)	525	2212	—	1946
1157	049	414	132	Bușteni	522	2150	400	1931
1210	—	440	136	Azuga	518	2141	350	1920
1230	118	510	144	sos. pl. **Predeal** pl. sos.	511	2110	340	1904
1250	130	540				2038	328	1844
1323	—	617	154	Timișul de sus	501	1948	250	1812
1353	—	655	164	Dârste Săcele	491	1908	218	1743
1405	234	713	170	sos. pl. **Brașov** pl. sos.	485	1845	206	1728
1430	247	820				1755	151	1653
1435	—		172	Brașov-Suburbie	483		—	1648
1446	—		177	Stupinele-Brașovului	478		—	1637
1457	307		183	Bod	471		—	1624
1511	—		192	Feldioara	463		—	1610
1526	—		199	Măieruș	456		—	1554
1543	—		208	Apața	447		009	1539
1555	—		215	Ormeniș	439		—	1513
1609	—		220	Augustini	434		—	1500
1624	—		231	Racâșul de jos	424		—	1439
1635	—		237	Turzun	418		—	—
1654	530		245	Homorod Cohalm	410		2349	1412
1711	—		254	Cața	401		—	1346
1733	550		264	Bela	391		2319	1326
1747	—		273	Archita	382		—	1306
1802	—		282	Mureni	372		—	1235
1816	—		289	sos. pl. **Hașfalău** pl. sos.	366		—	1215
1817	—						—	1210
1828	—		294	Albești (halta)	361		—	1158
1836	603		299	sos. pl. **Sighișoara** pl. sos.	356		2219	1148
1846	611						2209	1126
1905	—		309	Daneș	345		—	1107
1924	631		320	Elisabetopol	334		—	1045
1935	—		328	Ațel	327		—	1026
1952	650		338	Mediaș	316		—	1008
2009	717		349	sos. pl. **Copșa Mică** pl. sos.	306		2102	947
2014	727						2047	929
2029	—		359	Micăsasa	296		—	914
2041	—		367	Hususău	287		—	859
2057	—		376	Câmpu Libertății	278		—	839
2103	811		379	sos. pl. **Blaj** pl. sos.	276		2013	831
2108	813						2010	821
2117	—		384	Crăciunel	271		—	812
—	—		389	Cisteiu Român	266		—	802
2140	—		397	Podul Mureș	258		—	745
2146	840		400	sos. pl. **Teiuș** pl. sos.	255		1937	737
2220	852						1926	646
2232	—		406	Gârbovenii de jos	248		—	636
2247	911		413	Aiud	242		1915	624
2259	—		419	Mirișlău	235		—	611
2315	930		427	Vințu de sus	228		1910	556
2322	—		430	Vereșmart	225		—	547
2329	939		434	sos. pl. Feldioara-Războieni pl. sos.	221		1900	540
2349	954						1852	511
002	—		439	Grindu	216		—	502
013	—		443	Hărasteș	212		—	452
025	1025		451	sos. pl. Câmpia Turdei sos.	204		1827	435
039	1027						1825	420
055	—		458	Cânepisti	196		—	408
108	—		466	Valea Florilor	189		—	354
125	—		474	Boj	181		—	338
136	—		479	Cojocna Tunel	176		—	325
148	—		475	Cojocna Cara	170		—	310
156	1111		490	sos. pl. **Apahida** pl. sos.	165		1725	300
201	1113						1724	255
216	—		496	Someș Sat	159		—	243
229	1133		502	sos. pl. **Cluj** pl. sos.	153		1704	230
307	1200						1638	119
—	—			Baciu (halta)	—		—	—
318	—		507	Baciu Canton	148		—	111
336	—		514	Nădășel	141		—	057
354	—		522	Gârbău Clujului	132		—	037
—	—		528	Dorolț Gândăceni (h)	127		—	024
414	1315		530	Șoreceni (fabr. de gips)	125		1625	019
422	—		533	Șorecani (Comuna)	122		—	008
433	—		536	Ieghina	119		—	2400
449	1418		542	Stâna	113		—	2347
511	1437		552	sos. pl. **Huedin** pl. sos.	103		1600	2321
515	1438						1550	2318
529	—		560	Mologag	94		—	2302
544	1450		567	Poieni	88		1540	2246
608	1500		574	Ciucea	81		1439	2220
619	—		580	Lacul Crișului	74		—	2146
628	—		585	Piatra Craiului	70		—	2135
652	1520		595	Bratca	60		1419	2109
706	—		601	Șuncuiuș	54		—	2051
713	—		603	Peștera (halta)	51		—	2043
726	1530		608	Vadu Crișului	47		1349	2030
735	—		613	Butan	42		—	2001
744	—		617	Aleșd (halta)	37		—	1949
751	1535		629	Aleșd	35		1343	1942
804	—		623	Telechiu	29		—	1925
815	1540		631	Tileagd	24		1329	1913
823	—		639	Săcădat	16		—	1855
839	—		645	Oșorheiu	10		—	1843
848	1545		651	sos. pl. **Oradea-M.-Vasctia** pl. sos.	4		1257	1830
859	—						1255	1827
856	—		654	sos. **Oradea-Mare** pl.			1250	1820

București--Timișoara

Aretarea trenurilor Pers. No. 125	Lux. No. 0	Mixt No. 525	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 525	Pers. No. 126	Lux No. 8
1.2.3	1.	1. 2. 3.4.				1. 2. 3.4	1.2.3	1.
805	855	2010	10	pl. sos. **București** sos. pl.	599	540	2000	2305
810	—	2028				522	1945	2251
822	—	2044		pl. **Chitila** sos.	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Ciocănești	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Ghergani	562	409	1606	2220
910	948	2212	42	Conțești	557	353	1856	—
920	957	2226	49	sos. pl. **Titu** pl. sos.	550	336	1845	2203
929	—	2256				312	1830	2155
—	—	—		Canton 35 (haltă)		—	—	—
944	—	2318	59	Mătăsaru	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Găești	529	226	1758	—
1016	—	001	79	Pietroaia	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Leordeni	512	144	1733	—
1040	1110	034	93	Călnești	506	127	1722	—
1052	1111	051		sos. pl. **Golești** pl. sos.	498	109	1710	—
1056	1125	106	101			055	1700	—
1110	1132	126		sos. pl. **Pitești** pl. sos.	490	038	1646	2046
1150	—	208	109			015	1618	2026
1209	1208	232	118	Pârvu	481	2356	1604	—
1231	1213	257		sos. pl. **Costești** pl. sos.	469	2325	1539	1951
1243	—	321	130			2315	1526	1943
1313	—	351	146	Stolnici	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Corbu	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Potcovana	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176	Mierlești	423	2122	1346	—
1453	1417	544	190	sos. pl. **Slatina** pl. sos.	409	2048	1317	1750
1519	—	558				2037	1307	1743
1535	1442	616	199	Ion Kalinderu	400	2016	1247	—
1548	1449	632		sos. pl. **Piatra Olt** pl. sos.	393	2001	1236	1714
1605	1500	720	206			1931	1221	1600
1643	—	745	219	Balș	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Pelești	364	1829	1135	—
1728	—	848	242	Cârcea	357	1813	1123	—
1740	1548	903		sos. pl. **Craiova** pl. sos.	348	1741	1102	1558
1800	1602	933	251			1703	1042	1542
1813	—	953	261	Işalnița	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Coțofeni	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280	Răcari	319	1556	957	—
1850	1644	1051		sos. pl. **Filași** pl. sos.	313	1540	945	1600
1900	1651	1103	286			1516	931	1453
1916	—	1129	299	Butoești	300	1454	916	—
1932	—	1154	311	Strehaia	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Tâmna	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Prunișor	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Balota	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356	Șimian	243	1153	739	1317
2113	1847	1439	364	sos. pl. **Turnu Sev.** pl. sos.	235	1129	720	1257
2144	1905	1515				1059	649	1240
2158	—	1539	374	Gura Văii Mehedinți	225	1036	637	—
2212	1 92	1559	382	Vârciorova	217	1016	624	1218
2222	1937	1615		sos. pl. **Orșova** pl. sos.	212	955	612	1207
2237	1949	1640	387			939	600	1157
2304	—	1710	398	Topleț	201	916	543	—
2326	2020	1741	406	Băile Herculane	139	842	529	1133
001	—	1820	410	Mehadia	189	821	506	—
019	—	1848	417	Iablanița	182	747	457	—
034	—	1909	424	Crușovăț	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Domașna Cornea	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Poarta	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Teregova	155	557	347	—
150	—	2108	440	Armeniș	150	534	329	—
214	—	2142	455	Slatina mică	144	518	306	—
225	—	2158	462	Vălișoara	137	434	252	—
242	—	2243	468	Cârpa	131	418	241	—
258	2242	2302		sos. pl. **Caransebeș** pl. sos.	122	352	225	915
335	2252	2345	477			322	150	905
—	—	002	484	Zăgujeni	115	304	136	—
349	—	021	492	Căvăranu	107	244	122	—
402	—	029	495	Sacul (haltă)	104	226	107	—
409	—	038	499	Jena (haltă)	100	217	058	—
416	—	054	504	Găvojdia	95	208	049	—
425	—	106	510	Tapia (haltă)	89	151	039	—
434	—	116		sos. pl. **Lugoj** pl. sos.	83	140	029	821
442	2337	116	516			104	2341	816
452	2342	142	523	Costeiu Mare (haltă)	76	051	2330	—
503	—	155	529	Belinț	70	040	2320	—
512	—	207	532	Chișătău (haltă)	67	030	2312	—
519	—	215	540	Topolovăț	59	015	2259	—
535	—	242	544	Șuștra (haltă)	55	2353	2248	—
542	—	250	551	Recaș	48	2339	2236	—
556	—	307	554	Senia (haltă)	45	2328	2229	—
603	—	313	561	Remetea Timișană	38	2315	2219	—
619	—	336	566	Giroda (haltă)	33	2303	2210	—
626	—	343	569	Zenta Nouă (haltă)	20	2256	2203	—
632	—	349	671	Timișoara fabrică	28	2250	2157	—
638	—	401		sos. pl. **Timișoara Ga-ra Sud. Elena** pl. sos.	24	2235	2145	715
645	050	410	575					
	129							

Brașov--Târgu Mureș--Feldioara Războieni

Pers. 191 1.2.3	Pers. 193 1.2.3	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Pers. 208 1.2.3	Pers. 194 1.2
800	1930		pl. **Brașov** sos.	342	1055	17
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Prejmer	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiș	322	1000	1615
859	2028	25	Ozun	318	950	1600
912	2041	30	Chileni	313	939	1557
920	2049				931	1550
935	2108	33	sos. pl. **Sfântul Gheorghe** pl. sos.	310	915	1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1524
953	2127	42	Bodoc	300	900	1520
1005	2139	49	Mâlnaș	294	847	1515
1013	2147	53	Mâlnaș Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tușnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tușnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Verebiș	267	750	1424
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciucului	247	712	1345
1153	2325	104	sos. pl. **Madefalău** pl. sos.	239	659	1331
1205	2400				644	1315
1211	006	106	Racoș	257	639	1310
1221	016	111	Mădărașu Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Câtra	226	621	1252
1237	031	118	Tomești	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureș Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voșlab	206	535	1158
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	156	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	171	436	1056
1437	234	179	Galaș Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Toplița Română	158	411	1035
1509	306	194	Meșterea	149	352	1023
1519	315	199	Bănești	144	343	1010
1536	335	207	Poleți Iliva	136	330	946
1542	—	209	Sălard	133	—	—
1600	358	220	Răstoșnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măieruș	108	236	855
1646	442	241	Iecin	101	223	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoaia	82	133	800
1745	538	265	Ghernesig	78	124	756
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Ierneiul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureș (orașul de sus)	63	053	720
1825	615	283	sos. pl. **Tg.-Mureș** pl. sos.	60	045	717
1900	710	291			026	700
1914	724	301	Nirăstău	51	013	657
1931	741	304	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	307	Ogra	39	2350	—
1946	755	311	Cipău	35	2340	629
1954	804	317	Iernuț	31	2332	621
2004	—	320	Cuci	25	2322	—
2011	820		Bogata de Mureș	22	2315	605
2017	826	323	sos. pl. **Ludoșul de Mureș** pl. sos.	19	2309	559
2022	828				2307	557
2034	840	328	Gheță	13	2250	547
2041	847	332	Ciucl	10	2257	540
2100	906	342	sos. Feldioara Războieni pl.		2230	500

Telius-Arad

Accel. 13	Pers. 187	Mixt. 755	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Mixt. 756	Pers. 188	Accel. 14
1.2	1.2.3	1234				1234	1.2.3	1.2
750	830	2215		pl. **Teiuș** sos.	231	420	1805	2331
—	838	2226	4	Coșlariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815	904	2300	20	sos. pl. **Alba Iulia** pl. sos.	211	333	1750	2305
817	910	2304				326	1740	2303
829	925	2323	30	sos. pl. Viațul de jos pl. sos.	201	308	1726	2251
831	930	2326	37			300	1716	2249
—	942	2341		Tărtăria	194	245	1701	—
850	954	2355	45	sos. pl. **Jibot** pl. sos.	186	229	1649	2230
855	958	2357	51			224	1644	2225
—	1011	012	57	Valda	181	210	1632	—
—	1029	029	66	Orăștie	174	154	1617	—
—	1044	047		Turdaș	165	131	1558	—
934	1058	106	73	sos. pl. **Simeria** pl. sos.	158	110	1543	2145
944	1118	126	83			042	1513	2134
958	1138	146	89	Deva	149	022	1456	2121
—	1150	201	93	Mintia	142	003	1440	—
—	1158	212	86	Vețăl	138	2354	1432	—
—	1205	217	102	Brănisca	135	2345	1425	—
—	1217	230		Bretea Mureșană	129	2332	1413	—
1031	1224	241	106	sos. pl. **Ilia** pl. sos.	125	2320	1405	2047
1036	1234	244				2311	1355	2042
—	1244	256	112	Gurasada	119	2301	1346	—
—	1252	306	116	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1306	322	123	Burjuc	108	2236	1330	—
—	1317	336	129	Zam	103	2223	1315	—
—	1333	353	136	Ilteau	95	2204	1256	—
1135	1359	421	146	Săvârșin	85	2145	1240	1952
—	1417	439	155	Varadia	76	2115	1214	—
—	1431	457	164	Bătuța diviator	67	2056	1159	—
—	1445	512	171	Barzava	60	2039	1142	—
—	1454	523	176	Nadăș	55	2027	1131	—
—	1503	533	180	Conop	51	2017	1122	—
—	1516	542	188	Milova Olvos (diviator)	43	2001	1110	—
1239	1531	607	196	sos. pl. **Radna** pl. sos.	35	1942	1055	1842
1244	1543	619				1930	1043	1836
—	1551	628	201	Baratca	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	Păuliș	28	1914	1028	—
—	1612	649	210	GHIOROC	22	1859	1018	—
—	1625	705	217	Ciciri (diviator)	14	1842	1005	—
—	1638	719	224	Glogovați	7	1828	954	—
1328	1650	735	231	sos. **Arad** pl.		1810	946	1752

Copșa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor Pers. No. 214	Mixt No. 782	Pers. No. 216	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurile Mixt No. 781	Pers. No. 213	Pers. No. 215
1.2.3	1. 2. 3. 4.	1.2.3				1. 2. 3. 4.	1.2.3	1.2.3
1000	1815	2030		pl. **Copșa Mică** sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Șeica Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneș	21	510	659	1720
1111		2141	33	sos. pl. Ocna Sibiului (Băi) pl. sos.	13	—	642	1702
1112		2142				—	641	1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Șura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. **Sibiu** pl.	—	415	610	1630

Tipărit cu mașina rotativ Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

Anul II. No. 326 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Luni 19 Septembrie 1921

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

Infrăţirea

ANUNŢURI:
LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STR. [illegible] No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 652.
SUB CONDUCEREA UN[illegible]
Director: D. TOMES
Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Strasbourg et Cluj

Le 22 novembre 1919, la ville de Strasbourg fetait la résurrection de son Université; peu après, le 1-er février 1920, la ville de Cluj inaugurait son Université roumaine ouverte aux étudiants quelques mois avant. A Strasbourg le président de la République française, à Cluj le Roi et la Reine de Roumanie, entourés des hauts dignitaires de l'Etat, des représentants diplomatiques, des délégués des Universités nationales et étrangères, ont patronné les cérémonies universitaires.

D' émouvants discours ont été prononcés et des acclamations les ont accuillis. Il y a régné une atmosphère d'union, d' amour et de bons désirs présageant d' heureux lendemains. Ces journées - là ont été très belles; il n'y a pas eu de différence entre la solennité de Strasbourg et celle de Cluj comme il n'y en a pas aujourd' hui entre les oeuvres réparatrices des deux universités.

La même mobilisation de forces intellectuelles y a été faite dans le même but. Le même spectacle touchant nous y a été offert de l' adieu fait par certains vieux maitres à leurs villes universitaires de la patrie-mère pour aller vivre à Strasbourg et à Cluj, y apporter la richesse de leur expérience et donner leurs dernières forces au pays reconquis. Le même effort se poursuit pour faire à Strasbourg et à Cluj des universités modèles et rayonnantes. Le même combat s'y livre pour que l'esprit qui régna dans ces cités et qui prétendit dominer ou absorber les consciences nationales, soit anéanti par l'esprit qui veut assurer le libre épanouissement des divers génies pour qui la civilisation est l' oeuvre collective des grands et des petits peuples.

A Cluj comme à Strasbourg on travaille avec ardeur pour le retour à la culture nationale. A Cluj comme à Strasbourg, l'déologie trouble, l'érudition indigeste, le didacticisme féroce. la pédagogie touffue, l'étude pédante des sciences détournée d'un idéal constant de droit et d' humanité de l'ancien régime, ont fait place aux claires, belles et harmonieuses latinités.

A Cluj comme à Strasbourg, la jeunesse universitaire énergique, laborieuse et vibrante, est pénétrée plus que toute autre des devoirs envers la patrie.

A Cluj et à Strasbourg ce ne sont pas seulement des universités militantes qui s' affermissent; ce sont aussi des foyers intellectuels qui se reconstituent.

Cluj, Strasbourg: les deux flèchès symboliques qui doivent être sans ceşse à l'horizon des pensées roumaines et françaises pour les maintenir fortes et généreuses.

Evenimentele zilei

Frontiera ceho-maghiară.

Consiliul ambasadorilor a respins cererea maghiară pentru modificarea frontierei între Ungaria şi Ceho-Slovacia.

Noi hotărâri al Ligei Naţiunilor

Paris, 16 Sept.

Intrunirea Societăţii Naţiunilor a apropiat examinarea rezoluţiei lui Lord Robert Cecil, peutru o mai mare publicitate din deliberările soçietăţii. S'a aprobat şi propunerea lui Lord Robert Cecil pentru învăţământul esperanto în şcoliile publice. Chestiunea va fi pusă la ordinea zilei anul viitor. Chestiunea Rusiei a fost trimisă Comisiei a şase pentru chestiuni politice. Propunerea lui Gilbert Murray (Africa de sud) relativ la protecţiunea minorităţilor a fost trimisă la prima Comisiune. Propunera relativ la crearea unui stat armenian a fost trimisă la Comisia şase. Comisiunea şase se va pronunţa în cursul şedinţei după amiază în favoarea admiterei. Estoniei în Societatea Naţiunilor.

Teroarea la Petrograd

Teroarea domneşte la Petrograd. Ziarul Pravda publică o listă de 61 de persoane împuşcate în urma recentei conspiraţii împotriva regimului comunist. Printre victime se găsesc numele câtorva reprezentanţi eminenţi ai ştiinţei, artei şi literaturei, ca: Nicolae Taganeff, Maximoff, Kozlowsky, Tikvinysky, Nicolae Zazaresky — jurist celebru, — prinţul Uktimsky, sculptor, poetul Gomnileff, apoi mulţi ofiţeri, studenţi, marinari şi femei, între care d-nele Taganzeff, Golenşte, Kantonzoff, Antipoff şi Lund. Din 200 de conspiratori, 80 la sută erau funcţionari sovietici, dintre care patru membri ai partidului comunist.

Teroarea domneşte la Kiew şi Odessa.

Oaspeţii francezi la Cluj

— Recepţia dela Universitate —

Discursul D-lui V. Dimitriu, rectorul Universităţei. — Discursul D-lui Macavescu, presed. centrului studenţesc. — Răspunsul D-lui Prof. Univ. din Paris Glotz. — Răspunsul studenţilor francezi. — Cuvântările D-lor Lepadatu şi De Martonne.

După grandioasa primire ce s'a făcut oaspeţilor francezi în dimineaţa zilei de eri, a urmat în după ameaza aceleiaşi zile o recepţie în aula Universităţei clujene, la ora 4.

In această recepţie au luat parte pe lângă toţi oaspeţii francezi, toţi studenţii universităţii din Cluj, toţi profesorii universitari, toate autorităţile civile şi militare şi un mare număr de public. La ora 4 şi jumătate începe recepţia prin intonarea imnului naţional francez „Marseillaisse“ după care ia cuvântul d-l Vasile Dimitriu care rosteşte următorul discurs aplaudat de întreaga asistenţă:

— Vive la France! Fiţi bine veniţi acasă la noi! Acesta e strigătul de bucurie pornit din adâncul sufletului, a tot ce este românesc în această ţară.

In numele Universităţei clujene, vă zic bine aţi venit. Cum s'ar putea să nu vă facem această urare când Universitatea noastră s'a inspirat în întreaga ei constituire din aria, ştiinţa şi geniul francez.

D-voastră Franţa, a-ţi răspândit pe întinsul pământului, dumnezeeştile principii ale dreptăţii şi ale libertăţei — Franţa ne-a dat nouă nobila sarcină de a fi aci în orientul Europei santinela civilizaţiei şi a latinităţei!

Sângele francez, a curs şuvoi pe plaiurile Moldovei şi s'a amestecat cu sângele şi cu lacrimile noastre, atunci în zilele acelea de restrişte şi de suferinţă.

Cultura franceză a fost izvorul nesecat şi muza inspiratoare a culturei noastre!

Şi atunci cum să nu vă iubim şi să nu vă primim cu sufletele pline de bucurie aci în Ardealul nostru românesc.

Dacă noi v'am cunoscut înaintea vizitei D-voastră, prin această vizită veţi putea cunoaşte şi D-voastră ţara românească.

Aţi cunoscut Constanţa şi Galaţii, aţi cunoscut „Verdunul“ nostru, Mărăşeşti, unde steaua lui Mackensen a pălit, aţi trecut prin frumoasa grădină a românismului Moldova, prin Basarabia şi Bucovina spre a ajunge la Cluj — aci în golgota neamului nostru. — Aţi văzut libertatea ce domneşte aci. Orice cetăţean de orice naţionalitate sau religie se bucură de aceleaşi drepturi şi de aceleaşi libertăţi ca şi noi. Veţi ajunge în Bucureşti — micul nostru Paris — pentru că francezii se simt acolo, la Bucureşti, ca la ei acasă. In fine ne-aţi putut cunoaşte acasă la noi. Duceţi în Franţa expresiunea dragostei şi a recunoştinţei noastre faţă de nobila D-voastră ţară, şi dosmînţirea bârfelilor contra neamului nostru răspândite cu atâta dărnicie prin străinătate, de către duşmanii noştri. Mulţumindu-vă, în numele universităţei Clujene pentru vizita ce ne-aţi făcut'o strig încă odată din tot sufletul „Trăiască Franţa“.

Cuvântarea d-lui profesor univ, francez Glotz

Frumoasei cuvântări rostite se d-l V. Dimitriu îi răspunde, din partea oaspeţilor francezi d-l Prof. Universitar Glotz care dpune următoarele:

Doamnelor, domnilor şi iubiţi camarazi!

D-l Rector al Universităţei Clujene a vorbit atât de adânc şi de poetic, a vorbit cu fraze atât de înălţatoare de Franţa şi opera ei. In adevăr Franţa şi opera ei a fost ce a fost, dar, nu mai puţin, România, mititica Românie de eri şi marea Românie de azi a fost totdeauna şi a dat pe te măsură de multe dovezi că va fi deapururi ceia ce trebue să fie o ţară civilizată şi de strălucit viitor.

Poporul acesta românesc a fost p in totdeauna de cel mai senin şi mai eroic idealism.

Principiile latinităţei şi a umanităţei — *libertate egalităte şi fraternitate* — au fost aplicate cu stiinţenie în România. Politica de libertate şi de justiţie a fost principiul călăuzitor al D-voastră ca şi al nostru în toa e acţiunile mari din istorille noastre

Suntem aci în inima României, în Dacia în ţara lui Traian şi a lui Decebal. De aci s'a răspândit poporul dac şi cultura Daco-romană, aci între munţii aceştia cu crestele la ceruri s'a cristalizat poporul român şi a ţi rămas stăpîni căci glasul pământului acesta şi urletele desnădăjduite ale dreptăţei, o clipă în genunchiată, spuneau că d-voastră şi numai d-voastră puteţi, aveţi dreptul şi datoria să stăpâniţi aceste pământuri.

Era înainte, nu e mult de atunci, o naţiune aci care în numele principiilor franceze ale revoluţiei, a dus răsboi cu Austria refuzând însă aceleaşi principii popoarelor pe care le subjugă. Există însă o justiţie imanentă, şi dreptatea s'a făcut iar odată făcută ea va rămâne.

Iată de ce în 1914 Franţa pentru a ajuta o naţie mică, a dus răsboi cu Germania. Iată pentru ce toate popoarele care luptau pentru libertate s'au pus alături de Franţa.

Românul e moderat, e înspirat de educaţie franceză şi de principiile ei şi de aceia nu e şi nu poate fi nici un pericol pentru naţionalităţile etnice din România.

România va ajuta aceste naţionalităţi să trăiască că la ele acasă atâta vreme cât ele îşi vor înţelegere menirea lor în cadrele României mari.

Cred că rezumez gândurile şi simţemintele d-voastră, compatrioţilor arătându-mi admiraţia faţă de tot ceia ce am găsit în ţara aceasta cu adevărat frumoasă, bogată, civilizată şi mare şi strigând. *Trăiască pe vecie unitatea teritoriala şi morală a României mari.* Oistinsul orator a fost ovaţionat mai multe minute de întreaga asistenţă în picioare.

Urmează cuvântul rostit de d-l Macavescu, în numele studenţilor dela Universitatea din Cluj care arată strânsa legătură ce există între cultura celor două ţări surori şi sentimentele de frăţească dragoste care au legat totdeauna pe studentul român de cel francez.

D-l Macavescu termină spunând: Calităţile rasei D-voastră, frumoasele D-voastră tradiţii şi respectul pe care l'a i arătat totdeauna faţă de lucrurile mari ale spiritului, v'au consacrat de mult timp, la desăvârşirea operei organizatoare lăsată moştenire D-voastră de marii D-voastră strămoşi.

Trăiască fraternitatea franco-română.

Oaspeţii francezii au oraţionat călduros pe reprezentantul studenţimei române.

Cuvântul de răspuns al studenţilor francezi

Doamnelor, Domnilor profesori, iubiţi colegi!

Când am venit în România, vă iubeam mult vă cunoşteam însă puţin. Am venit aci la D-voastră pentru a vă cunoaşte mai bine şi pentru a vă iubi şi mai mult.

Daţimi voie ca în numele colegilor mei francezi să răspund colegului meu român prin câteva cuvinte care vă rog să credeţi, că pornesc din inimă.

Inainte de a începe daţi-mi voe să strig dintot sufletul „Trăiască România.“

Noi v'am cunoscut, aşa cum se cunosc fraţii în familie dar n'am avut ocazie să vă îmbrăţişăm. Azi a venit în fine ocazia să învăţăm a ne cunoaşte mai bine unul pe altul, şi să ne îmbrăţişăm.

Vă ştim imensele sacrificii pe care le-aţi făcut pentru drept şi pentru libertate. A pătruns până la noi în Franţa şi până dincolo de ocean faima eroismului cu care a luptat soldatul român care după aprecierea sinceră şi obiectivă a unuia dintre generalii noştri, e cel mai teribil infanterist din lume. Vă ştim şi tocmai pentru că vă cunoaştem aceste fapte măreţe vă iubim şi vă respectăm,

Acum câteva zile am depus o coroană de flori adusă dela noi

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

din Franța, pe mormântul eroilor dela Mărășești și în pietatea care ne stăpânea sufletele în acela ni să părea că un soldat de-al nostru doarme acolo sub crucea de piatră. Lacrima curată care ne-a picurat din ochi pe mormântul eroului necunoscut dela Mărășești, a izvorât din sufletul curat al unui frate.

Nu pot să termin fără a mulțumi Clujului și Universității lui pentru entuziasta primire ce ne-a făcut.

Trăiască orașul Cluj, trăiască România-Mare.

Cuvântarea d-lui Prof. A. Lepădatu

Nu voiu ascunde emoția ce m'a cuprins adresându-mă pentru a vă vorbi despre destinele istorice ale Ardealului.

Născut în urma colonizărei lui Traian, poporul român a suferit invazia barbară, distrugând civilizația maghiară, și silind populația să se refugieze în munți; unde ducea o viață nomadă. Tocmai prin veacul al XIII-lea s'au putut închega organizații politice, din nenorocire acestea s'au putut forma numai în Moldova și Muntenia, în timp ce părțile transcarpatine căzură sub dominație maghiară. Subjugați, Românii din Ardeal ar fi dispărut de mult dacă nu aveau acea tenacitate specifică rassei noastre și dacă n'ar fi întreținut legături cu frații lor liberi. Prin unirea cu Roma s'a putut desvolta și în Ardeal o viață culturală proprie, care era totuși departe de-a fi la nivelul acelela din Principatele libere.

Aproape toți ați auzit criticele ce ni s'aduc: că am balcanizat cultura maghiară. Se zice că vechiul regat e inferior în cultură Ardealului, uitându-se însă că pecând primul era sub influența orientului, ce de-al doilea era influențat de occident. Se zice că tot ce este în Ardeal este produsul muncii maghiare, fără a se menționa că munca s'a depus pe spinarea țăranului român. Și dacă orașele române sunt mai urâte ca cele maghiare, este din cauza că Românii nu aveau voe să se stabilească în orașele mai de seamă. Deasemenea maghiarii împiedecau orice manifestare culturală română; astfel este cazul monumentului lui Barițiu.

Din aceste cauze populația orașelor nu e în majoritate română, și în genere poporul român este mai sărac decât celelalte naționalități. Totuși trecutul ne place, pentrucă este al nostru, reprezentând zece veacuri de luptă grea și dureroasă.

Deabea 18 veacuri după descinderea lui Traian, urmașii săi pot îndeplini misiunea lor istorică. Legăturile cu Franța au fost totdeauna foarte strânse; pe viitor sperăm să se păstreze o continuitate oarecare, mai ales că nu avem numai sentimente, ci și interese comune. Vrem să facem din România țara prosperă depe timpul Cezarului, care a vrut să facă o operă utilă omenirei, așezând la porțile orientului, un element de civilizație romană. In senzul gândului său vrem să muncim spre a restitui moralmente Românismului triumfător acest colț al României orientale, Transilvania.

Cuvântarea dlui profesor Em. de Martonne

In cele din urmă ea cuvântul savantul geograf francez Dl. De Martonne, cunoscut bine, publicului și în special studenților dela Universitatea noastră din savantele conferințe ținute de Dsa la Universitatea din Cluj.

Dl. De Martonne începe prin următoarele cuvinte. Venind în tren, din cauza căldurei, din cauza aborelii și din alte cauze încă, vi s'a părut cu siguranță că România e o țară monotonă fără nici un farmec. Cu toate acestea nu e așa. Eu care am călătorit mulți ani prin România cu care l'am vizitat și studiat pământul pas cu pas, eu francez vă afirm cu o absolută obiectivitate că România e o țară de frumusețe și de o bogăție cum puține țări sunt pe lume.

Dl. De Martonne face apoi o amănunțită descriere a frumusețiilor și a bogățiilor României și termină spunând; „o asemenea țară va trăi pentru că t ebuie și merită să trăiască.

La ora 7 recepția la sfârșit în mijlocul unui entuziasm general.

După recepție ospeții francezi au vizitat conduși de profesorii Universității din Cluj institutele și laboratoriile de botanică, geologie și mineralogie. Seara la 8 avut loc un festival la teatru.

Festivul dela Opera Națională.

In rolul lui Faust a apărut după noua distribuție d-l Traian Grozăvescu, care cu o voce bine și plăcut timbrată, cu o emisiune naturală, cu note scoase din piept, a cântat foarte frumos tot rolul, mai ales în registrul superior. Pelângă d-sa au mai apărut d-na Liya Pop (Martha) și d-l Nicu Apostolescu (Valentin) dobândind același succes ca și anul trecut. D-ra Dicescu a susținut rolul Margaretei, iar d-l N. Bretan pe acela al lui Mephisto. Corul, mărit cu elemente noui a fost minunat, și după modul cum s'a prezentat aseară, s'a arătat a fi un cor care ar putea cânta pe orice scenă a unui oraș mare apusean; e locul să relevăm meritul d-lui H. Klee neobositul maestru de cor al operei, care a reușit să realizeze lucruri așa de frumoase.

Doamna Liya Pop a avut un deosebit succes cântând arii românești, foarte mult gustate de auditor, care-a răsplătit-o cu îndelungi aplauze. De-asemenea a mai cântat și d-ra Nestorescu arii franceze.

Orhestra condusă de maestrul Ioan Bobescu a executat cu multă finețe și colorit „Arleziana" de Bizet.

La sfârșit s'a cântat actul al doilea din „Samson și Dalila", în care d-na Liya Pop a putut cu prisosință să ne dea dovada calităților d-sale vocale care o consacră drep o contra-altă de valoare D-l Apostolescu a fost foarte impunător în rolul d-sale cu care a realizat efecte frumoase. Deasemeni și d-l Pavel. Montarea și regia ireproșabile. Orhestra a fost foarte bine ca execuție, dirijată cu mult bun simț *și delicateță* de maestrul Rudolf Schüller.

Șt. Paul

Cum salută presa maghiară pe oaspeții francezi

Vom reda câteva spicuiri din presa maghiară pentru a se vedea cu câtă îndărătnicie răspund Ungurii noșirii chiar și atențiunei noastre celei mai delicate, prin care căutăm să ni-i apropiem și să-i împărtășim de aceleași emoții sufletești, de cari palpită și sufletul nostru.

Ziarul „Ellenzék" spre pildă sub titlul „Complezanță exagerată" potestează în contra acelui ordin al prefectului poliției, prin care se cere ca pe edificiile publice să se arboreze tricolorul român și francez în onoarea oaspeților, cari ne onorează orașul nostru. Se întreabă inteligentul gazetar:

— „Nu suntem peste măsură curioși și pentru acea nu întrebăm care e baza de drept pe urma căreia s'a dat acest ordin. Totuși întrebăm, ce crede poliția din Paris ori Londra va proceda la fel când ar sosi acolo 20 ori 50 de studenți români? Așa-i că nu? Și nu-i așa că nu e permis să ne facem de râs înaintea națiunilor culte din apus, pe cari am dori să le convingem, că suntem civilizați?" De, dacă suntem siliți să recurgem la ordonanțe polițienești pentru ai deprinde pe maghiari cu cerințele curtzaiei și a bunului simț, nu e vina noastră.

Ziarul „Keleti Ujság" consacră un prim articol sub titlul: „Messieurs!" pe care și-l începe precum urmează:

— „Stimați domi, în a căror onoare au ordonat să se decoreze cu drapele orașul, dați-ne voie ca în afară de salutul celor ce vă primesc, să îndrăznim să ne adresăm și noi Dv., (Precum se vede ziarul în chestiune vrea să dea aparența cași cum confrații noștrii maghiari ar fi fost exeluși de a participa la primirea oaspeților. Dar nu s'a făcut public la înteagă popula la Clujului?) fiilor națiunei franceze. Este națiune învingătoare a Dvstre, națiune învinsă a noastră, deși trebuie să accentuăm prealabil la acest loc, că nu prețuim prea mult valoarea acestei distincțiuni, precum în general nici când nu am dat o importanță prea mare relațiilor de putere trecătoare și schimbăcioase ale națiunilor, pe cari le prețuim mai bucuros după valoarea lor universală, care rămâne".

Continuă apoi astfel: — „DV. sunteți studenți, domnilor și noi știm numai atât, că sunteți francezi. Dar nu știm că sunteți elevii lui Clemenceau, Joffre, și Poincaré, ori ai lui Anatole France, Romain Rolland și Henri Barbusse ?" Și după ce în felul acesta ar dori să-i despartă pe studenți de la „grande nation", și de gloria franceză, cărora declară deschis că nu le păstrează nici o stimă, ar vrea consulto more să se pună pe același picior cu cultura franceză și cu ideile mari și generoase, cari au frământat sufletul acestei nobile națiuni. Noi nu le stricăm gustul; poate contemplând idealele și făcând comparații, li-se vor cisela sentimentele, de ceea ce n'am putea decât să ne bucurăm.

Ziarul „Ujság", încearcă să fie mai obiectiv, dar i-se pare niței tendențios felul cum e redat istoricul Clujului. Remarcă ca tendențioasă aserțiunea, că numai acei elevi erau primiți în licele maghiare, cari declarau că se învoesc să li-se propună religia în ungurește. Și totuș este așa. Iar dacă să găsiau catecheți, cari în contra ordonanței să propună totuș românește religia, li-se oprie salarul. Avem cazul preotului Juliu Nistor dela Blaj (școala în care majoritatea elevilor erau români).

Dar nu e complect și în deosebi nu e destul de fidel tabloul ce li-sa dat studenților franceze. S'ar fi putut arăta — ca studenți desigur i-ar fi interesat — cum au fost prigoniți studenții români la universitatea d n Cluj, cum li-sa desființat societatea de lectura „Julia" cum se ardeau ziarele românești în piața Clujului, cum curtea cu juratii deaici trimitea la pușcărie în fiecare an cu zecile pe intelectualii români, cum se spărgeau capetele Românilor când se întruniau pentru a protesta contra cutărui proect de lege, cum plebea Clujului era răsculată contra Românilor, cu cântece patriotice, cari își aveau refrenul atâta de semnificativ pentru mult trimbițata cultură maghiară: „O! te budös bocskor"! („O! tu opincă puturoasă".)

A. C.

O anchetă a revistei „Viața Studențească"

Menirea culturală și rolul social al Studențimei

— „Muncă ordonată, nu agitație" — răspunde d-l C. Rădulescu—Motru.

„Viața Studențească", din București continuă să publice răspunsurile primite la ancheta deschisă printre profesorii universităților românești cu privire la menirea culturală și rolul social al studenților.

In numerile 7 și 8 găsim răspunsurile dlor profesori C. Rădulescu-Motru și Virgil Bărbat. Reproducem astăzi răspunsul dlui Rădulescu-Motru asupra căruia atragem atențiunea studențimei din Ardeal.

I. Ce fel de menire poate avea studențimea? Studențimea nu este o clasă socială constantă, și nici măcar un conglomerat cu interese profesionale constante. Interesul de a se cultiva, face ca generațiunea tânără, la o anumită vârstă, și pe un număr limitat de ani, să se găsească, ca studențime, pe băncile școalei. Organizația școalei precum și programul ei de lucru sunt date de alții; studențimea aduce cu ea predispoziții și avântul tinereței.

Acel care de bună voie vine să primească dela alții o cultură, renunță la rolul de inițiativă. Prin urmare, menirea de a da inițiative în viața socială nu poate avea studențimea. Când organizația socială este normală, bine înțeles atunci este altceva; atunci toată lumea își ia dela sine ori și ce rol.

Noi, Românii, avem mulți cari iau inițiativa, puțini care duc o muncă până la sfârșit. Auzim la fiece moment lauda acelora cari au făcut propuneri, sau plângerea acelora care n'au fost ascultați, căci dacă ar fi fost ascultați, ar fi ieșit toate bine; dar niciodată nu auzim pe cineva să se laude cu desăvârșirea unei opere începute. Doresc în consecință ca organizația lăuntrică a studențimei să înlesnească munca ordonată și nu agitația.

II. Și cu aceasta răspund și la cea de a doua întrebare. Rolul studențimei nu este să propage idei, ci să se convingă de adevărul și de sinceritatea ideilor pe care apucă să le învețe. Trei, patru ani, cât stă pe băncile școalei un tânăr, nu este prea mult pentru asemenea convingere.

III. Față cu reformele universitare ce se proectează... Eu de mai mulți ani nu citesc proectele de reformă școlară, și așa îndemna și pe studenți să se abțină de la o asemenea lectură inutilă. Există o singură mare reformă pe cara o așteaptă universitatea noastră, pentru a se înnoi, dar care nu poate să încapă în paragrafe de legi: este ridicarea nivelului în care se țin cursurile de către profesori. Când această valută va fi ridicată, studenții vor renunța la activitatea extra-universitară, findcă vor fi prea ocupați cu activitatea intra-universitară.

C. Rădulescu-Motru.

ECOURI

Meartea unui mare poet rus.

La Petrograd a murit zilele acestea cel mai mare poet al actualei generații ruse, Alexandru Blok.

El a căzut victimă foomei, după ce guvernul sovietic i-a refuzat autorizația să plece în streinătate.

Turneul Teatrului Național din București.

Prima echipă a artiștilor Teatrului Național, sub conducerea talentatului artist și socitar al Teatrului d. N. Soreanu va face un turneu în țară în ziua de 1. Octomvrie.

Turneul va dura timp de 45 de zile și se vor da câteva trei representații în fiecare din următoarele orașe: Brăila, Galați, Bârlad, Vaslui, Iași, Botoșani, Dorohoi, Cernăuți, Focșani, Ploești, Pitești, Craiova, T.-Severin, Temișioara, Arad, Cluj, Tg.-Mureș, Sibiu și Brașov.

In fie care din aceste orașe se vor reprezenta: „Institutorii". „Aurul" care se va reprezenta împreună cu piesa într'un act „Nodul Gordian" și „Rața Sălbatecă" de Ibsen, în care se știe că d. N. Soreanu are admirabile creațiuni artistice.

Cel mai mare vapor din din lume.

Santierele engleze sfârșesc construirea și instalarea vaporului „Majestic", care va fi cel mai mare vapor din lume. Lungimea acestui vapor este aproape de 1000 picioare și va putea transporta 4000 de pasageri, cu o iuțeală medie de 23 noduri pe oră.

Deosebită îngrijire s'a luat aplicându-se măsurile cele mai largi de siguranță. In lungul său vaporul va avea coperte duble impermeabile. Ca pază împotriva incediului s'au aplicat coperte de oțel precum și un complet sistem de alarmă automat a fost instalat pentru cazuri de incendiu.

Un aparat special pentru eșirea fumului a fost prevăzut, iar întregul sistem se centralizează într'un pod plutitor unde paza este neîntreruptă. In loc de cărbuni, va arde păcură și va fi pus în funcțiune prin turbine de abur în legătură cu patru propeleri.

Cetiți „Infrațirea"

Ştiri şi fapte politice

De căderea ruşinoasă a candidatului guvernamental în alegerea parţială dela Tulcea, „Gazeta Ardealului“, şi ea guvernamentală, încearcă să se consoleze cu faptul că rezultatul alegerii l'a cunoscut şi l'a publicat înaintea noastră.

Şi totuşi de data aceasta, „Gazeta Ardealului“ putea să fie informată câteva ceasuri mai târziu.

Căci cu cât a fost informată mai de vreme, cu atât şi durerea a fost mai lungă. Dar, vorba ata: De dorul fragilor rozi şi cozile.

* * *

Ştiţi de ce-a căzut la Tulcea candidatul guvernamental? — Pentrucă guvernul, vrând să întesească colaborarea, a dat toate voturile sale candidatului ţărănist. Aceasta este explicaţia pe care ni-o dă „Gazeta Ardealului“. Ceiace înseamnă că nu e de ajuns să ai Agenţie telegrafică pentru a fi şi gazetă inteligenţă.

* * *

Ziarul „Dacia“ din Bucureşti se crede în măsură, după informaţiile de care dispune, să confirme întru totul versiunile care au circulat acum câtva timp cu privire la vizita pe care M. S. Regele a făcut-o d-lui Ion Brătianu la Florica.

Se, ştie că, după retragerea opoziţiei din Parlament, singurul bărbat politic care nu s'a prezentat în audienţă la Palat a fost d-l Ion I. C. Brătianu, şi a ceasta din cauză că d-l general Averescu ridicase chestia „răspunderilor“ împotriva guvernării liberale din timpul războiului. Ca o consecinţă a acestui fapt, M. S. Regele, înainte de-a pleca în străinătate, a ţinut să repare personal greşala primului ministru ducându-se cu automobilul la Florica unde a luat masa în tovărăşia d-lui Ion Brătianu, ziarul „Dacia“ susţine că vizita a fost recunoscută de chiar M. S. Regele care, la o întrebare a d-lui Tache Ionescu, ar fi răspuns următoarele: *„Da, am fost la domnul Brătianu, fiindcă am crezut de a mea datorie ca înainte de a pleca din ţară să stau de vorbă despre situaţia politică cu omul de stat care m'a ajutat să fac războiul şi să înfăptuiesc România Mare“.*

Cărţi de şcoală

de curs primar urban şi rural şi de cursul secundar
COMPLECT ASORTIMENT LA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ“ S. A.

BUCUREŞTI

3. Bul. Academiei, „Cartea Românească“,
62-64. Calea Moşilor, (fost Librăria Sfetea)
68. Calea Victoriei, (fost Librăria Sfetea)
12. Strada Selari, (fost Librăria Ionniţiu).

1057

SUCURSALE: CLUJ, Piaţa Unirei No. 7, Librăria „Cosinzeana“. TIMIŞOARA, Str. Ţepeş-Vodă 2, „Cartea Românească“. DICIO-SÂNMĂRTIN, Librăria Cartea Românească.

D-nii Profesori, Profesoare, Institutori, Institutoare, Învăţători şi Învăţătoare să binevoiască a cere cataloagele de cărţi şcolare, pedagogice şi literare cari se trimet franco.

Revista presei maghiare

Reforma administrativă

Ziarul „Keleti Ujság“ publică un obiectiv articol în chestia reformei administrative, datorit d-lui Hofbauer Aurel. După ce face cunoscut proiectul reformei, recunoaşte spiritul liberal şi democratic al acestui proiect, dar exprimă şi unele păreri critice, pe care le redăm în următoarele:

„Aprobă că s'a şters instituţia virilismului, dar nu află că ar fi motivată înlocuirea lui cu instiţia reprezentării din oficiu.

Iată ce scrie în această privinţă d-l Hofbauer:

„Privind principial chestiunea, nu aflu nevoia ca sistemul pur electoral să se înjumătăţească. Căci acel principiu, deasemeni democratic, ca capabilitatea să se afirme în general în afacerile publice şi în special în viaţa socială locală este atins prin însuşi sistemul electoral. Dacă însă din orcare motiv, spre pildă din cauza structurei societăţii locale, acest sistem ar fi avizat la un corectiv oarecare, aceste s'ar putea uşor găsi acordându-se intelectualităţii vot consultativ în reprezentanţele comunale“.

Nu aprobă apoi dispoziţia aceea, care îl privează de dreptul pasiv de alegere pe beneficiaţii statului, precum nu aprobă nici incompabilitatea ce s'a anunţat pentru membrii reprezentanţei comunale de a putea fi în acelaş timp şi membrii ai congregaţii judeţene.

„Incompabilitatea funcţiei de membru al reprezentanţei comunale şi de membru în consiliul judeţan — scrie d-l Hofbauer — pentru acea nu o află de corectă, căci aceasta ar conduce la falşificarea directă a concepţiei etice care stă la baza sistemului electoral. In baza aceasta trebue să presupunem, că în comune cei apţi vor primi mandat în reprezentaţia comunală. Şi după ce aceştia nu pot fi membrii şi ai consiliului judeţean, urmează logic, că la alegeri e pentru judeţ constderaţia capacităţii cuiva, ori nu se va putea validita de loc, ori numai într'o măsură foarte neînsemnată. Aceasta însă ar aduce cu sine căderea nivoului moral şi intelectual al consiliului judeţean sub cel al reprezentanţei comunale, cu toate că ar fi de dorit tocmai contrarul“.

Oficiul de încuartiruire prin Restaurante

— Câteva din isprăvile lui —

E mai bine de o lună de zile, de când într'un restaurant de pe Str. N. Iorga s'a prezentat un domn dela Oficiul de încuartiruire, însoţit de Alexandu Sütö, instalator la apaductul oraşului (cu locuinţa în Strada Hold-vilag No. 10.), întrebăm pe proprietar:

— A fost cineva la d-voastră dela Oficiul de încuartiruire?

— Da, a fost, răspunse proprietarul.

— Veţi şti, că noi sutem supraveghetori ai acestui oficiu, cu din oficiu, iar Alex. Sütö din partea apaductului, cu cari noi avem legătură; Aici la d-voastre suntem informaţi, că aveţi 2 camere, dintre cari oficiului de incuartiruire i-s'a declarat numai uua, prin urmare una din aceste camere, noi, ca supraveghetori, o evacuăm. . .

Intrucât acest restaurant nu are decât o singură cameră, afară de localul restaurantului, Camera care este despărţită cu un părete de scânduri, folosindu-se jumătate ca odaie şi cealaltă ca bucătărie proprietarul spuse că nu o poate evacua.

Atunci Sutö îndemnă pe camaradul său să i-o lase, căci se vor tocmai altfel cu proprietarul . . . cerându-i băutură. Tovarăşul său spune că să le dea mai întâi ceva de muncare, căci nu pot să beie pe nemâncate.

Proprietorul, refuzând aceasta, a cerut cu plată, servindu-lise mâncări cum şi 4 klg. de vin. Stând de vorbă — cu proprietarul, domnii funcţiouari dela cartiruire îi spun că lor li-s'a dat în restaurantul Balazsi cină şi 2 kg. vin pentru a nu-i evacua una cameră fără ferestre, că croitorul Goldberger le face câte un costum de haine numai pentru 300 lei etc. Dintr'una într'a ta, el întreabă pe proprietar dacă cumva ştie pe cineva, care n'ar avea locuinţă, căci dânşii dacă li se plăteste o sumă bunişoară, ar putea să procure camera din cele rechiziţionate de ei.

Proprietarul răspunse că el nu se ocupă cu astfel de afaceri.

Când fu să achite suma pentru cela ce mâncaseră şi băuseră, după multe tergiversări spun proprietarului, că *nu au bani mărunţi, ci numai o hârtie de 500 lei.*

Proprietarul, însă cerându-le cu insistenţă plata, domnul dela încuartiruire vrea să-şi scoată revolverul:

— Ce? . . . , nu te încrezi în noi, uite revolverul, ca să ştii. . . . Sütö întrerupându-l, nu l-a lăsat să scoată revolverul, zicându-i:

Las, eu ştiu că ai revolver încă de când erai la Siguranţă, dar acuma nu ne trebue! Aci e cuţitul meu (şi zicând acestea scoase un cuţit mare din buzunar).

După o mică pauză, d-l dela cuartiruire scoase un ceas stricat din buzunar, zicându-i proprietarului, că i-l lasă zălog, până a doua zi, când va veni să plătească, dar să-i mai dea 20 de lei mărunţi, pentru a putea merge şi în alt restaurant să bea ceva.

Vrând nevrând, fu silit să le dea şi cei 20 de lei, iar ceasul cel stricat, îl opri proprietarul, sperând că se vor ţine de cuvânt.

— — — — — — — — — —

Dar, . . . trecu ziua aceia trecu lună de zile şi d-l dela Oficiul de încuartiruire nici până azi nu s'a prezentat pentru aşi achita datoria.

Iată din ce fel de funcţionari este alcătuit aşa zisul Oficiu de Incuartiruire împotriva căruia se ridică astăzi un întreg oraş.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA“

ION C. BRATIANU

Conferinţă ţinută la Ateneul Român din Bucureşti, cu prilejul Centenarului, de către Horia Furtună.

VI.

„Când am primit ministerul, mi s'a pus întrebarea de Şeful Statului: ce avem să facem cu Convenţiunea austriacă, care devenise un act diplomatic perfect? Şi am răspuns Măriei Sale, că vom schimba ratificările Convenţiunii, făcându-ne rezerve în privinţa declaraţiunilor făcute de Ministrul de comerţ austro ungar, că adică prin această Convenţiune, Austria să renunţe la orice drepturi, ce ar crede că-i dau, în privinţa noastră tratatele ei cu Turcia; şi d-voastră aţi recunoscut cu toţii aceasta şi cu această rezervă aţi insistat să venim în minister.

„Este ceva mai mult. Când a veni ora fatală să facem schimbul, eu m'am revoltat, nu voiam să primesc, am voit să ies din minister. Negreşit, nu puteam să fac un plebiscit în ţară, ca să nu fi rămas nici unul din d-voastre neconsultat, dar v'am consultat pe toţi, pe câţi am putut să vă întrunesc şi toţi în unanimitate mi-aţi zis şi aţi stăruit să stau la minister.

„Fac apel la onor. d. Fleva să mărturisească, dacă nu mi-a zis d-sa însuşi să rămâi, fiindcă găsec de neapărat trebuincioasă prezenţa mea în minister. Am ascultat, fărămându-mi inima tot momentul, numai ca să mă supun voinţei d-voastre. Eu, Domnilor, când am venit în această Cameră şi în minister, la vârsta şi în împrejurările particulare în cari mă aflu, am făcut un sacrificiu. Negreşit că d-lui Ionescu îi vine mai bine, decât să facă cursul dela catedra d-sale la 15 sau 20 tineri, îi vine mai bine să ţie discursuri acestei Adunări, unde gloria, ilustraţiunea d-sale este mai mare. Dar eu care sunt sleit de stare, sleit de putere, fac un adevărat sacrificiu, venind astăzi pe această bancă unde m'aţi chemat, fiindcă averea care mi-a ramas dela părinţii şi strămoşii mei, câştigată cu sudoarea şi sângele lor, am cheltuit-o pentru ca această ţară să-şi redobândească drepturile ei, şi dacă eu nu voiu sta să muncesc, la căminul meu, familia mea rămâne pe drumuri... Cel puţin d-l Ionescu şi d-l Fleva, cari vin să ne judece, să fie drepţi şi să nu caute numai popularitate. D-sa ne îndeamnă, ne sileşte să stăm la putere şi apoi de câte ori vine câte un fapt ca aceste, pe care prudenţa, pe care interesele naţiunii cer ca să-l facem, chiar cu sacrificiul poziţiunii noastre, a popularităţii noastre personale, atunci veniţi d-voastre şi ridicaţi atâtea protestaţiuni în contra acelor fapte, pentru ca apoi în urmă să puteţi zice: „alţii le-au făcut noi am protestat, noi suntem puri!

„Nu pot primi această poziţiune, Domnilor, şi nu pot să mai stau un minut în minister, dacă nu mai sunt reprezentantul d-voastre. Eu fac parte din altă generaţiune şi prin urmare trebue să vă spun care este procedarea noastră. Domnilor, noi am sacrificat starea, sănătatea şi viaţa noastră, tot în fine, pentru această ţară, şi suntem din acea şcoală bătrână, care zicea: Piară memoria noastră, numai ţara să trăiască!

„Ţara pentru dânşii era mai întâi de toate, pe când d-voastră îngrijiţi mai mult de popularitatea d-voastre înaintea alegătorilor, decât de interesele generale ale ţării.

„Da, Domnilor, mi-aţi declarat mai mulţi din d-voastre, că voiţi să vedeţi dacă va fi majoritatea şi fiind o majoritate, atunci aveţi să vă abţineţi dela vot. Va să zică şi d-voastre credeţi că lucrul este bun. Dar nu voiţi să luaţi răspunderea, pentru că s'a făcut un curent în România în contra Convenţiunii austro-ungare şi acum urmând a se încheia una şi cu Rusia, ţara s'a speriat.

Dar când s'a desfăşurat aci Convenţiunea cu Austro-Ungaria, numai noi am luptat şi d-voastre, nici nu v'aţi mişcat. Din nenorocire mai sunt şi alte legi, în contra cărora s'a făcut un curent general în toată ţara şi toate acele curente d-voastre veniţi a le exploata. Este monopolul tutunului, este legea licenţelor, în contra cărora eu mi-am pus toate silinţele, am făcut tot ce-mi era în putinţă spre a nu fi votate, şi d-voastre nu veniţi a le lovi decât astăzi, când ele sunt fapte împlinite.

„Domnilor, eu niciodată, nu acum, dar nici când eram tânăr, când poate aveam trebuinţă de popularitate, n'am profitat vreodată de un curent, n'am profitat vreodată de o amăgire a poporului ca să dobândesc ceva dela dânsul.

„Puteţi întreba pe onor d. Chiţu când am fost ales la Craiova de colegiul al IV-lea, sub guvernul presiunii, la banchetul ce mi s'a dat de cetăţenii de acolo, a venit popa Clocâlteu, reprezentantul delegaţilor; când a intrat mi-a făcut un discurs în care între altele, mi-a zis să stăruesc pentru împroprietărirea tuturor însurăţeilor, şi a desvoltat mai multe dorinţe, la cari eu am răspuns: Părinte, citeşte legea, caută să vezi de este în lege ceeace ceri şi atunci se va înfiinţă, vom lupta să se aplice legea; dar nu cereţi mai mult şi nu promiteţi nici d-voastre poporului. Căutaţi şi studiaţi toate nevoile ţării, însă nu promiteţi poporului mai mult decât i-am putea da când vom veni la putere, căci dacă veţi promite mai mult şi nu veţi da, poporul are dreptul să vă omoare cu pietre.

„De câte ori un curent este rătăcit. noi totdeauna ne-am opus lui şi ne vom opune. Precum v'am spus şi în întrunirile particulare, vă declarăm şi aci, că la asemenea curente vom şti totdeauna să rezistăm, pentrucă noi suntem din acei cari nu ne-am închinat fruntea nici la gura tunului, nici în faţa eşafodului sau la uşa temniţei cari

Cel măi eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

INFORMAȚII

Agricole

Prețul porumbului și al cartofilor a început să se urce în întregul Ardeal.

■

Economica

Din provincie sosesc iarăș plângeri în ce privește chestiunea comerțului și exportului de vite. Țăranii sunt foarte îngrijorați că nu se iau măsuri în această chestiune, care din zi în zi devine mai critică.

■

Artistice

Dela Teatrul Național din Cluj a plecat la București un trimis special pentru a aranja acolo chestiunea biletelor gratuite și locurilor de onoare cari se vor acorda diferitelor instituții.

■

Sericicole

Școala de sericicultură dela Lugoj se va deschide la 20 Septembrie. Cursurile vor dura 4 săptămâni.

■

„Asociația serici cultorilor" care se va fo ma în curând va crea pe lângă ea și o tovărășie pentru industrializarea și valorizarea productelor apicole. Se va edita și un ziar special apicol.

■

Diverse

Arbitrul american Hinnes în comisiuuea de repartizare a vaselor capturate a cerut restituirea a 14 vase capturate în 1916 de armata noastră și validate de tribunalele noastre maritime.

Pretextul cererii de restituire este că cele 14 vase au fost nenarmate și se aflau în reparație în porturile noastre.

Majoritatea acestor vase aparțin soc. D. D. F. G.

La ministerul lucrărilor publice s'a înființat direcțiunea lucrărilor de reclădire urbană, având în atribuțiunile ei studiul, proectarea, conducerea și controlul lucrărilor de refacere a clădirilor din orașele dăunate de războiu, precum și studiul sistematizărei acelor orașe.

Direcțiunea lucrărilor de reclădire urbană este condusă de un arhitect șef ca director, ajutat de personalul technic și administrativ necesar.

Pe urma necesității se vor înființa în orașele dunate de războiu serviciile exterioare necesare.

■

Citim în „Universul":

Acum câtva timp guvernul sovietelor ceruse guvernului nostru autorizația ca să între în țară trei reprezentanți ai comisariatului din Moscova, însărcinați să cumpere cereale din România. I s'a răspuns atunci că exportul grâului este rezervat statului român, dar că orzul, ovăsul, porumbul și secara sunt libere la export.

Acum guvernul sovietelor a cerut din nou autorizarea de intrare pentru următoarele persoane: Boris Alexandrovici Winter, Boris Semenovici Oder, A. Krivitzki și Saveli Levin.

Guvernul nostru a răspuns că va lua cuvenitele dispoziții îndată ce va fi avizat de sosirea persoanelor în punctele pe unde vor să între în țară.

■

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie sunt zilnic afară de Luni. 33

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

■

„UNIVERSUM", întreprindere technică de instalațiuni de uzine de apaductali, canzare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 188

■

Dr. Lăzărescu, medic-șef al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 a. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

■

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă servește iarăși renumitele* Cataife *cu frișcă*, Baclavale turcești *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia și Dumineca Plăcintă *cu brânză, carne și mere.*

In fiecare dimineață: sandwich, pateuri, țuică de Văleni, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum și tot felul de licheruri dela distileria Bresson. 1071

■

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta Duminecă și Luni: „Comoara lui Isacco", o enarație fantastică.

■

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va rulă Duminecă și Luni filmul american: W. H. Techapel" dramă criminală. In rolul principal este simpaticul Hans Mierendorff și Grit Hegesa.

■

La 1 Mai s'a deschis grădina de vară a Hotelului Central. 622

In restaurantul Clasa I. din gara Cluj se găsesc în permanență zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

■

Vizitați expoziția magazinului de încălțăminte „D. S. RAFTOPOL din București, Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15. în fața bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziția on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiene „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

Tinem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal **Cluj,** Strada Saguna No. 14.

Acoardă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

In CINEMA URANIA se va reprezenta pentru Duminecă: „Frumusețea fatală", unul dint e cele mai frumoase filme Gaumont.

Luni „Cezarina" Partea IV.

Fabricele de Mașini

And. Rieger • Soc. Anon. Sibiu.

Livrează cu cele mai avantajoase prețuri:

Masini agricole, postamente de mori, scărmănătoare de lână, prese de vin și uleu.

Execută reparațiuni de tot felul, construcție de poduri cazane etc.

Prăvăliile de desfacere ale produselor din Piața Lemnelor și Piața de Fân fiind bine asortate, furnizează prompt unelte agricole, articole de ferărie, apaducte, tevarie de gaz și diferite alte articole necesare gospodăriilor. 1053

Cetiți „Infrățirea"

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept. Cu efect sigur. Contra: ameților, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, tierbinței și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

---

am avut curajul chiar în, fața invaziunii să nu șovăim; am avut mai mult decât atâta, am avut curaju pe când poporul român era strivit sub o îndoită invaziune și ne blestema că noi i-o adusesem, am avut curajul să suferim acele blesteme, cu durerea în inimă negreșit, dar cu conștiința împăcată, fiindcă știam că pe drumul acela aveam să aducem salvarea acestui popor".

Respingând argumentele de așa natură și înlăturând toate considerațiile care pot să înșele vederea clară în politică, el zicea (28 Mai 1886):

„... cu respect se ascultă adevărul; — nu talentul, nu poziția înaltă de om de Stat se ascultă cu respect, ci numai adevărul".

Nici când iubea, Brătianu nu renunța să vadă drept și să îndrepte greșelile, (14 Ianuarie 1886):

„Eu când iubesc nu iubesc cu slăbiciune, iubesc cu tărie și când copii mei fac vreo greșală, eu cel dintâi o văd. Tot așa și pentru colegii mei".

Voind să arate că adevărata selecție a valorilor individuale în politică se face pe cale naturală, și că protecția nu poate menține pe incapabili, Brătianu spunea, (12 Iunie 1886):

...De multe ori veneam la mine câte cineva care-mi imputa că nu am voit să-i creez o poziție în partid și eu îi răspundeam: Ei, D-le, te-aș fi insultat dacă căutam să-ți fac eu o poziție; poziția ți-o faci D-ta prin meritele și corectitudinea D-tale; numai dacă vei putea să dovedești că m'am înconjurat de oameni mișei, de canalii care caută să speculeze poziția ce au, și am înlăturat tot ce este onest, numai atunci poți zice că am descurajat pe acei care puteau să fie în partidul liberal și în statul major; dovediți-mi aceasta și mă voi declara eu însumi culpabil".

Și singurul simțământ care-l făcea să rămâie la conducerea Statului, era acela al datoriei, (20 Decembrie 1886);

„Am toate desavantagiile stând la putere fără să am nici unul dinavantagiile puterii, pentru că eu nu stau aci pentru a face treburile mele, nici pentru interes de bani, nici pentru onoruri și par de, ci numai pentru ca să-mi fac datoria".

Convins că omul politic trebue să fie rezultanta aspirațiilor neamului în care trăește, el explică lucrul acesta lui Carp, (9 Februarie 1886):

„Numai acei care se fac promotori ai curentului, acei care sunt rezultantele condițiilor și aspirațiilor" numai acela reușesc a atrage după dânșii curentele unei societăți, — iar toți acei cari caută să creeze curente care nu rezultă din condițiile în care se află o societate, aceia rămân utopiști ca să nu zic mai mult".

El se orienta după sufletul și nevoile păturei țărănești și ale acelora care prin origină și aspirații erau în legătură cu țăranul român. El se întreba (6 Februar 1886): pot să creeze o aristocrație în România, țară în care n'a existat niciodată aristocrație creată în România grație invaziunii străinilor, s'a dus din țară cu ei de-odată pe copcă și-au rămas numai țranii români.

Brătianu era pătruns de convingerea că simțământul de unire și de soldaritate există între români, dar că datoria conducătorilor este de a'l provoca și a'l face să producă efecte folositoare pentru țară. Astfel la 30 Nov. 1885 răspunzând lui Kogălniceanu, Brătianu spunea:

„Idealul meu a fost, este și va fi idealul țărei, idealul acela pe care, de multe ori, mulți dintre D-voastră nu l'ați înțeles și nu l'ați urmat.

D-lor, la 1848 era un curent revoluționar în București, compus din mai mulți între care erau: Ghica, Golești, Crețuleșii și alții și afară de doi, trei erau contra mișcării imediate. După aceea m'am dus la moșie să-mi văd rudele și proprietățile: am o moșie pe lângă Pitești, dar ca să ajungi acolo ai 25 dealuri de suit și 25 văi de scoborât, și mergând pe acolo, am găsit pe o vale un voinic care păștea o turmă de oi și l'am întrebat: Ce mai este prin țară? El mi-a zis: Apoi D-le se aude că spătarului i-a luat Vodă Bibescu nevasta, și el s'a dus în Rusia și vine cu Muscalii. —Dar bine bădiță, zisei eu, țara aceasta are să fie întotdeauna o arie unde să treere toți străinii prin ea? Noi n'am putea să ne împotrivim lor ca să nu mai vie pe aci? — Dar cum nu, d-le, zise el; mi-a spus moșu-meu că știe și el de la moașă-sa că odată când au venit Turcii și au robit o mulțime de lume, când au trecut pe lângă satul nostru, s'au sculat bărbați și femei de au bătut pe Turci și au dezrobit pe robi.

După acela venind în București am zis acelui comitet: Iată, d-lor, care este simțimântul românului! Și aceas a mi-a servit mie de călăuză întotdeauna, chiar atunci când mulți din amicii mei politici ne-au lăsat și când am făcut acte îndrăsnețe nu au fost cu noi.

Știți, că atunci erați la putere, că cu războiul din urmă, toată lumea era în contra trecerei Dunărei, ca să nu facem războiu; dar țara întreagă nu numai că a aplaudat, dar ne-a dat concursul său cum nici o țară din lume nu a dat exemplu ca acesta!

Veneau oamenii cu carele din vârfurile munților chiar, ca să care provisiunile pentru armată și când treceau cu carele peste podul dela Turnul-Măgurele, întrebau: cine a făcut acest pod? Și tot dintre dânșii răspundeau cu mândrie: Românii noștri!

Nici odată n'a fost fericire mai mare pentru mine decât aceasta ca românii să facă pod ca să treacă la războiu peste Dunăre. Și ori de câte ori am avut nevoe să-mi împrospătez idealul totdeauna tot acolo m'am gândit și tot acolo să te gândești și d-ta, d-le Kogălniceanu, dacă vrei să mergi înainte."

Brătianu credea că cea mai bună armă politică e sinceritatea. „Ei d le Cantilli, spunea el la 3 Februarie 1884, mă uitai să văd dacă onoratul meu amic, d-l Rosetti, e aci, ca să vă spună că la 1848 mai cu seamă într'o noapte, când se credea că au intrat Turcii în București și era tot orașul în picioare, eu n'am potolit oamenii lingușindu-i ci le ziceam vorbe tari și d l Rosetti cu care eram în trăsură, când vedea că le zic lucruri prea aspre, 'mi zicea: mai lasă-i că ne omoară.

„Nu ne omoară îi răspundeam eu și trebue să le spun adevărul. Le ziceam vorbe tari, nu-i lingușeam; n'am lingușit nici odată, nu numai pe regi și împărați, dar nici pe popor, ci le-am spus totdeauna adevărul și n'am ridicat nici un glas în contra mea. Poporul român înțelege".

Dar preocupările de realizare practică, nu șlergeau din sufletul lui Brătianu simțimintele de recunoștință față de binefăcătorii românismului. Astfel la 30 Noembrie 1883 el spunea:

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Suveranii sosesc Marți la Sinaia cu tren special venind din Veneția. M. M. Lor vor fi întâmpinați de dl. gen. Averescu.

■

Președenția Consiliului de miniștri arată într'un comunicat dispozițiunile jurnalului 3213 relativ la exportul anului, cari privesc numai exploatările particulare.

■

Ministrul Agriculturei scoate în concurs toate catedrele supliante din învățământul agricol din țară.

■

Expresul Strasbourg-Lyon a deraiat sunt 40 morți și 60 răniți.

■

Sâmbătă au sosit la constanța studenții italieni cari întorc vizita celor români. Comitetul recepțiunei înștiințează că însuși Orlando fost prim-ministru însoțește. Guvernul nostru va fi reprezentat prin dl Trancu-Iași.

■

Delegații României din Comisiunea de reparații dela Germania au identificat 22 locomotive și 3000 vagoane luate de trupele Germane și cari ni se vor înapoia.

■

Exportul aurului este o nouă afacere pusă la cale de Soc. „Mica" care în realitate nu este decât soc. „12 Apostoli" camuflată, care trebuia lichidată de stat.

In această societate dl general Coandă ține locul d-lui general Averescu, câtă vreme acesta va fi prim-ministru.

Prin aceste înalte intervenții s'a acordat exportul aurului, când toate statele cari posedă acest metal, îl țin strâns pentru garantarea emisiunilor de hârtie monedă.

■

Eri a avut loc la București cu mare solemnitate inaugurarea Târgului de mostre la Arenele Romane din Parcul Carol, splendid decorate cu flori și covoare. O lume enormă umplea Expoziția. Pe scena arenelor o luat loc Soc. Filarmonica, în loji corpul diplomatic, clerul, guvernul, oficialitățile, ofițerii generali, membrii parlamentului etc.

La ora 1 sosește A. S. R. Principele Carol fiind primit de Comitetul central sub prezidența Dlui N. Zanne, luând loc pe estrada din centru.

Serviciul divin a fost oficiat de S. P. S. S. Mitropolitul Miron Cristea.

Apoi au vorbit dl. general Averescu mulțumind industriașilor pentru concursul dat și A. S. R. principelui Carol pentru cinstea făcută, din ing. Manoilescu și Zanne. Răspunde A. S. R. Principele Carol.

Dl ing. Manoilescu citește actul comemorativ semnat de Principele Carol, Mitropolitul Primat și membrii guvernului. Se urmează apoi cu vizitarea expoziției.

Marele transatlantic „King Alexander" în portul Constanța.

In ziua de 2 August prin sosirea transatlanticului „King Alexander" s'a inaugurat linia Constanța.

Primirea, vasului a cărui sosire era anunțată încă cu câteva zile înainte, a fost o adevărată sărbătoare pentru Constanțeni.

„King Alexander" e unul din cele mai frumoase transatlantice.

El aparținea flotei germane sub numele de „Kleweland".

Luat pradă de războiu de către englezi, a fost vândut casei „Embericos" din București.

Transatlanticul are o capacitate de 30.000 tone și poate transporta aproape 5000 de călători

Sosind din New-York „King Alexander" a parcurs această distanță în 20 zile, cu popasuri de câte 2 și 3 zile în diferite state.

Cu un confort din cele mai moderne, acest transatlantic continuă să facă regulat cursa Constanța-New-York.

Venirea lui în Constanța, care dela marele vas de războiu „Potemkim" n'au mai avut prilej să vadă un alt vas mai mare ca „King Alexander" a fost pentru Constanțeni un eveniment.

După facerea primei curse în bune condițiuni și în timpul prescris, va sosi din nou la Constanța, pentru a face a doua cursă, cu plecarea la 6 Octombrie.

Sosirea acestui transantlantic este așteptată cu multă plăcere de către Constanțeni pentru ai face o frumoasă primire așa după cum o merită.

TELEGRAME

Complotul din Constantinopole.

Se crede că știrile privitoare la descoperirea unui complot la Constantinopol sunt exagerate.

Războiul mauro-spaniol

Madrid, 16 Sept.

Comunicatul spaniol anunță că artileria dușmană a bombardat imprejurimile dela Melilla. Maurii au atacat Colonile spaniole.

Sancțiunile se mențin față de Germania

Paris, 16 Sept.

Sancțiunile economice contra Germaniei, cari trebuiau ridicate la 15 Sept. vor fi menținute căci Germania refuză de a primi proiectul adoptat de Consiliul suprem la 13 August, cerându-i-se să primească să constitue unui organism, adecă unei organizări cari se colaboreze cu autoritățile germane competinte, la examinarea deliberărilor referitor la restricțiunile la import și export în teritoriile ocupate. S'a hotărât menținerea sancțiunilor economice până când Germania va reveni la judecata sănătoasă.

Dela Consiliul suprem

Paris, 16 Sept.

Consiliul suprem în intrunirea de joi dimineața a început discuția generală asupra lucrărilor Consiliului. După propunerea a 13 state, s'a hotărât a pune la ordinea zilei chestiunea învățământului limbei esperanto în școlile publice. Intrunirea a ales membrii în comisia mediatoară care trebuie să reguleze chestiunea alegerei intimului membru a Curței permanente, alegând între Aloarez (Chili) și Deschamps (Belgia).

Trupele grecești în retragere

Constantinopole, 16 Sept.

După știri din sursă turcească, trupele grecești ar fi în retragere.

Adunarea poporală din Oradea-Velența

Partidul Național-Liberal a aranjat în Oradea-Velența o petrecere poporală împreunată cu serbări și dans în ziua de Duminecă (11 Septembrie a. c) Prefectura n'a încuviințat ținerea adunării politice ci numai Serbarea poporală și petrecerea.

Motivul opririi întrunirii politice este că în Bihor și în Oradea-Mare partidul național-liberal s'a întărit atât de mult, că azi întreg poporul din acest județ nu mai vrea să știe de alt guvern pentru viitorul apropiat de cât acela, care a înfăptuit și care este chemat a consoli a România-mare.

La întrunirea poporală din Velența a vorbit d. dr. Justin Ardelean, prezidentul organizației din orașul Oradea-Mare, apoi d. dr. Simonca. Ambii au relevat importanța organizării, precum și sosirea în curând a unui guvern, care are să curme suferințele neamului românesc cauzate de o conducere lipsită de pricepere.

După aceasta a vorbit d. Dumitru Jonaș, fost deputat și actualul președinte al cercului economilor din Velența. D. avocat Câmpianu într'o vorbire frumoasă ungurească a tălmăcit ideile liberale-naționale ale cetățenilor unguri.

Serbarea poporală, la care a luat parte o mulțime imensă a fost urmată de un bal, care a ținut până la 4 ore de dimineață.

Aici ținem să amintim, că Oradea-Mare împărțită în 6 sectoare după culori numai în sectorul Velența, are 1200 de membri înscriși în partidul liberal.

Județul Bihor în conformitate cu statutele va fi organizat complet într'un termen de cel mult o lună. *Coresp.*

Nedreptățile făcute țăranilor din județul Maramureș din partea Comisiei județene pentru reforma agrară

Cu ocazia întrunirei „Astrei" la Sighetul-Marmației am stat de vorbă cu mai mulți țărani din Maramureș, ascultându-le durerile și plângerile.

Mă mirâ însă cum Comitetul Agrar din Cluj a tolerat ca țăranii să fie așa de nedreptățiți cu împărțitul munților.

In reforma agrară se specifică că păsunele și pădurile se dau la comune, iar' nu la indivizi.

Cu toate acestea Comisia pentru arendările forțate compusă din d-l Iuliu Moys ca președinte, d-l Dr. Vasile Kindvisch și d-l Mihail Kökenjesdi ca delegați ai județului și d-l Augustin Drăgan, ca consilier agricol au împărțit munții în așa fel, că evreii au primit câte doi munți, pecând comunele fruntașe românești au fost nevoite să dea vitele lor pe munții acestor evrei norocoși.

Cum se face că Weizberger Saul Leib primește doi munți, anume Bârjaba și Prislupul Cotet, Werzberger Chaim: Isvorul Callor, Werzberger Moritz muntele Picioarele Gradului, Steinmetz: muntele Paltin și Netedu și așa mai departe.

De ce nu se face amintire și de nenorocitul țăran maramureșean, că Gh. Dunca a lui Vasile va merge pe muntele Ascunsul etc. etc.

Ba ce e mai dureros: această comisie îl îndreptățește pe evreu, că dacă are vase, să formeze el stâna. Cine zice că nu are o căldare de fiert laptele și 2—3 găleți de muls când e vorba de băgat în buzunar sume enorme, aruncând nenorocitului de țăran 4—5 funți de brânză pentru un an întreg?

Oare e drept ca comune întregi ca Bârsana, Nănești, Sicu, Glodete, să primească câte 1—2 munți și evreii susnumiți tot câte 1—2 munți?

Oare evreii din Borșa, Moisei, Poienile sub Munte nu putem merge cu vitele lor împreună cu ale locuitorilor din comunele, de unde sunt și unde trăesc?

De ce în anul 1919 și 1920 acești evrei nu au primit munți aparte?!

Dar, mai mult m'am întristat când am auzit cum țăranii din Bârsana și anume invalizii în anul acesta au primit numai 21 de jugăre. Ce poate însemna acest sistem, ca evreul Kahan care nici odată nu a muncit el pământul și care nu a fost exarendat decât de 2 jug. din o moșie de 400 jug? Tot asemenea în Cuhea, din fundațiunea lui Mariș, s'a dat la 90 invalizi 27 jug., iar restul i-a rămas preotului și secretarului din Eud.

Toate acestea le povesteau cu durere țăranii la adunarea „Astrei."

Așa înțeleg domnii din comisiune să-și facă datoria față de țăranul român?

Sibianul.

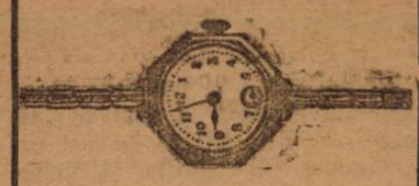

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

916 **Telefon No. 350**

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI

MOBILE ȘI PIANE

467 priviți expoziția

primei fabrici de mobile soc. pe Acțiuni

SZEKELY și RETI

TÂRGUL-MUREȘ.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Sâmbătă 1 Octombrie 1921 va apare în Cluj

Țânțarul

Revistă humoristică săptămânala ilustrata în doua culori

Țânțarul va avea colaborarea celor mai talentați humoriști și caricaturiști.

Țânțarul va apare în fiecare Sâmbătă cu un material foarte variat în forma cea mai vioaie.

Țânțarul va înțepa cu finețe, fără venin, și va da imboldul veseliei sănătoase.

Citiți cu toții „Țânțarul"

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu orice afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine şi solide mobile
893 şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

A SOSIT
la marele magasin
„MISSIR"
Str. Memorandului 11 (Unio).

Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezeşti „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele şi Storuri de Tülle.
Linoleum şi Preşuri cu Metru.
Pânzărie şi Stofe de Mobile.

Mare sortiment de Pantofi şi Ghete pentru Domni, Doamne şi Copii. 17

S'a deschis marele magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortată cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea şi pretul original al fabricei.
1076

Piane şi Pianine
din cele mai renumite fabrici.
Cu preturi reduse si mari inlesniri de plata
Viori, Arcuşe, Cutii de vioară, cum şi tot felul de
Instrumente muzicale şi Accesorii
Cu preţuri deosebit de avantagioase se găsesc la
„Filarmonica"
Societate Anonimă
Bucureşti, Str. Brezoianu 37.
Vanzare Engros si Endetail
Cea mai bună sursă pentru revânzători. — Expediţiuni
1039 **prompte în toată ţara.**

Viata sportiva

— Pedepsirea clubului Haggibor —

Am amintit într'unul din numerile trecute atidunea provocatoare a clubului Haggibor cu ocazia jocului decisiv pentru ligă cu echipa MTK. din Tg.-Mureş. Contrar dispoziţiunilor regulamentului de joc şi disciplină şi contrar hotărârei aduse de Secţia de football a Comitetului Regional din Cluj, clubul Haggibor în loc să se prezinte la matçh cu echipa primă a crezut că va da o lovitură desconsiderând autoritatea Com. R. când s'a prezentat cu o echipă compusă din jucătorii echipei B. şi juniori.

Inainte de începerea matchului conducătorilor clubului li s'a pus în vedere că această prezentare va putea avea urmări disciplinare, dacă nu vor lua parte la match cel puţin trei din jucătorii echipei prime: Cu toată această bunăvoinţă arătată de conducătorii vieţii sportiva din Cluj, vicepreşedintele şi ispravnicul clubului Hag bor au declarat că vor suporta consecinţele atitudinei lor.

A fost cât se poate de firesc ca consecinţele să urmeze. Secţia de football, chiar numai pentru apărarea prestigiului şi autorităţii ei, nu putea decât să introducă cercetarea disciplinară şi să ia măsurile pen ru a înfrânge dorinţa de nesupunere lipsită de respectul necesar la oricare club s'ar manifesta aceasta în viitor.

In şedinţa sa de Marţi 13 l. c. Secţia de football a hotărât pedepsirea clubului Haggibor cu interzicerea dela matchuri pe timp de cinci luni.

Pedeapsa pare a fi drastică totuşi e justificată nu numai în urma atitudinei clubului Haggibor în acest caz, ci îndeosebi pentrucă clubul pedepsit a servit încă şi alte cazuri de nesupunere faţă de hotărârile Comitetului. Astfel când s'a interzis clubului purtarea culorilor şi insignelor sioniste în timpul matchurilor, fiind avizat de trei ori să renunţe la culorile şi însignele naţionale, clubul nu s'a supus. Pentru acest caz regulamentul de disciplină prevede interzicerea dreptului de joc pe timp de un an. Secţia de football a crezut că va reîntroduce spiritul de disciplină în clubul Hag bor pedepsindu-e numai cu 500 Lei amendă.

Aşa se vede însă că conducătorii clubului n'au înţeles să supună clubul lor deciziunilor aduse de forurile superioare astfel că noul caz a silit Secţia de footbal să aplice măsuri mai energice. Ele sunt bine venite. Indeosebi acum când unele dintre cluburi au crezut că prin nesupunere şi încăpăţânare vor putea nimici definitiv autoritatea Comitetului Regional pentrucă într'o stare de anarhie sportivă să realizeze anumite scopuri.

Pedeapsa aplicată clubului Haggibor va servi desigur un exemplu viu şi altor cluburi, cari în ultimul timp începuseră să se încurajeze prin exemplele de nesupunere servite de Haggibor. Cazul pedepsirei clubului Haggibor însă nu mai e de natură ca să fie urmat şi sperăm că se va reintroduce definitiv liniştea şi ordinea în sânul vieţii sportivă din Cluj.

Spectator.

In curând
„Tânţarul"

PREMIILE
ZIARULUI
„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existenţă la 1 August a. c., ziarul **„Infrăţirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroşii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaţior

Premii în bani şi obiecte
un mare număr de

după cum se specifică mai jos

Toţi cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrăţirei" sunt rugaţi să înainteze Administraţiei ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Tragerea premiilor va avea loc la 1 Noemvrie 1921.

Condiţiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noştrii abonaţi, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalţi sunt rugaţi a-şi prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenţ mare cu două uşi, un credenţ mic, una masă patrată, şase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice şi Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piaţa Unirei No. 9
Un ceas brăţară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru ţigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piaţa Unire
Un serviciu de masă pentru şase persoane, compus din 26 bucăţi, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăţi şi două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universităţii No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălţăminte Raftopol Cluj, Piaţa Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câştigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piaţa Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreţ sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piaţa Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu:

SE CAUTĂ portar român insurat, fără copiu, capătă o odae cu bucătărie. Condițiile de primire se pot afla în Calea Victoriei No. 63, et. I.

INSTITUTOARE franceză caută loc în o familie. Adresa la ziar sub „Urgent".

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE un pian (negru) puțin întrebuințat. Str. Universității (Egyetem-u.) No. 10. 1085

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, soălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT o camera sau două în centru plătesc bine. Adresa la ziar sub Cinstit.

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, FABRICANȚI, INDUSTRIAȘI COMERCIANȚI cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Înfrățirea.

IN 1 OCT. a. c. va apare în Cluj Revista Umoristică „ȚĂNȚARUL" Redacția și administrația în Strada Iuliu Maniu No. 3. Se primesc abonamente și anunțuri. Abonament pe un an 100 Lei, pe 6 luni 60 Lei, pe 3 luni 30 Lei.

ANUNT. Reclama 1148

Se aduce la cunoștință celor interesați că la *Clinica Ginecologică și Obstetricală din Cluj, sunt vacante 5 posturi de moașe bugetare* ce se pot ocupa dela 1 Octombrie 1921.

Cererea însoțită de actele necesare se vor înainta Direcțiunei Clinicei unde se pot lua orice informațiuni relative la aceste posturi,

1073 Direcțiunea Clinicei Gynecologice și Obstetricale.

TOȚI ABONAȚI ziarului Înfrățirea

au dreptul să publice la Mica Publiçe un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint. □

Reclama este sufletul comerțului

Publicațiune.

Administrația Clinicilor Universitare din Cluj, publică concurs pentru furnizarea urmatoarelor: rufărie, haine etc. necesare pentru Clinici.

Cearceafuri de pat	3500	buc.
Cearceafuri pentru împachetat	32	„
Cearceafuri impermeabile	24	„
Pături de iarnă	560	„
Pături de vară	450	„
Fețe de perină	2400	„
Pânză de matrața	2000	Mtr.
Covoare înaintea patului	50	buc,
Stergare pentru mâni	1650	„
Stergare pentru bucătarie	626	„
Serviete	430	„
Fețe de masă	148	
Fețe de masă de linoleum	68	„
Halate pentru medici	700	„
Halate pentru bolnavi și servitori	850	„
Cămeși pentru bărbați	1370	„
Cămeși pentru femei	1140	„
Cămeși pentru copii	180	„
Ismene — pantaloni — pentru bolnavi	1040	„
Rochi pentru femei	680	„
Rochi pentru fetițe	75	„
Sorțuri pentru servitoare	70	„
Sorțuri albe pentru infirmiere	55	„
Rochi pentru servitoare	200	„
Blouze pentru servitoare	200	„
Ciorapi pentru bolnavi	700	„
Vestoane pentru servitoari	200	„
Pantaloni pentru servitori	200	„
Pantofi de piele	300	„
Bocanci	50	perechi
Ghete pentru femei	50	„
Cârpe pe cap	200	buc.
Căciule pentru bolnavi	200	„
Stofe pentru hainuțe de copii	300	mtr,
Cârpe pentru esarpe	230	buc.
Cârpe pentru sters prav curățit parchet	450	„
Stofă pentru rolete	600	„
Ața albă	600	mosorele
Ața neagră	200	„
Batiste	950	buc.

Ofertele și mostrele sunt a se înainta până la 30 Septemvrie 1921 ora 10 a. m. la administrația Clinicilor.

Cluj, la 14 Septemvrie 1921.

IOAN CRIȘAN,
administrator.

1084

NAȚIONAL STEAM NAVIGAȚION C-o. LTD.
reprezentant general

M. EMBRICOS & CIE.

BUCUREȘTI,
Str. Academiei No. 2.

956

TARIF

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.

Linia regulată și rapidă Constanța—New-York cu vapoarele transatlantice: „KING ALEXANDER"
plecare 6 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria Constantza Constantinapole		cl. I-a cu hrană	Lei	1.000·—
„ „ „		cl. II-a cu hrană	Lei	700·—
„ „ „		cl. III-a fără hrană	Lei	287·50
„ „ Pireu	cl. I-a cu hrană		Lei	3.105·—
„ „ „	cl. II-a cu hrană		Lei	2.070·—
„ „ „	cl. III-a fără hrană		Lei	847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiți, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

In sfârșit Ai auzit?

Ce anume?

Leul a început să crească.

De când frate?

Chiar de azi s'a deschis **„PIPA MICĂ".**

Dar ce mai e și asta?

„PIPA MICĂ" este restaurantul din Str. Mateiu No, 5. **vis-á-vis** de Cafée „Park". Serviciul ni-l garantează renumitul tzhal de la „Central", care servește la restaurantul **„PIPA MICĂ".** 1078

Mare desfacere de mărfuri.

Cu toată urcarea mare a prețurilor din cauza scăderei Leului și a măriri taxelor vamale.

Filiala Luca P. Niculescu

CLUJ,
Palatul „Mielul-Alb" (Fehér-Bárány)

14

ține a dovedi consumatorilor că a fost și este singura cassă de încredere care a vândut și vinde ca prețurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurență.

Zefir Olanda I cal. 120 lat.	23·—	Lei
Zefir Olanda II. cal. 90 lat.	15·—	„
Nanghiu dublu 140 lat.	30·—	„
Nanghiu I calitate pentru tocuri de perne 80 lat.	18·—	„
Saten Glot extra 140 lat.	45·—	„
Saten Glot I cal. 140 lat.	42·—	„
Saten Glot II cal. 140 lat.	38·—	„
Stofă pepită I cal. 80 lat.	18·—	„
Moso de len franțuzesc 80 lat.	14·—	„
Carton I cal. franțuzesc 80 lat.	14·—	„
Sifon (joljiu) 80 cm. lat.	13·—	„
Sifon (joljiu) 80 cm. lat.	15·—	„
Sifon franțuzesc 80 cm. lat.	18·—	„
Sifon franțuzesc 90 cm. lat.	22·—	„
Sifon 140 cm. lat. pentru plapome	26·—	„

Șef Contabil

bun bilanțier
se caută
la Banca Comercială și Industrială din Dicio-Sânmărtin

1082

Oferte cu pretențiuni de salar a se adresa la Bancă.

Se caută un conducător de Băcănie și Fierărie care poate să depună și garanție.

Ofertă cu pretenție de salar a se adresa la Banca Comercială și Industriala Dicio-Sânmărtin. 1082

Transporturi de mărfuri
Curse cu automobile

In ori ce direcție execută
346 **cu prețuri convenabile:**

Emil Blaga

CLUJ, Piața Stefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

AVIZ!

Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, trimițând la Administrația ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvânt.

CUPON NO. 183
PENTRU
MICA PUBLICITATE

Ministerul lucrărilor publice.

Școala de Conductori de Lucrări Publice din CLUJ

Publicațiune

Concursul de admitere in scoală

I. Extras din organizația școlilor

1. Școlile de conducători de lucrări publice, au de scop formarea de personal tehnic necesar pentru proiectarea, conducerea și supravegherea executării lucrărilor tehnice publice sau particulare de diferite feluri, sub ordinele inginerilor.

Durata cursurilor școlii este de 3 ani școlari, absolvenții cu succes ai școlilor li se vor elibera diploma de „Conductor de lucrări publice".

Diplomații acestei școli fac serviciul militar cu termen redus și pot concura la obținerea certificatului pentru ofițer de rezervă.

2, Instrucția elevilor cuprinde:

a) Învățământul teoretic consistând din lecțiuni orale și lucrări grafice;

b) Învățământul practic, consistând din lucrări pe teren cu aplicațiuni ale cunoștințelor teoretice dobândite în școală, precum și lucrări de laborator. Se face în timpul vacanței mari a anului I, campanie pentru practică topografică, organizată de școală.

Asemenea sunt obligați elevii a face în timpul celei de a doua vacanță mare, practică pe șantiere la serviciile Statului, iar în lipsă de lucrări la Stat, această practică se va face la particulari, obținerea locurilor la particulari rămâne în sarcina elevilor Uneori pentru practică de șantier la Stat se găsesc locuri salariate.

3. Învățământul în școală este gratuit.

Elevii primesc gratis cele necesare studiilor lor, adică: cursurile, planșetele, hârtia de desemn și celelalte mici accesorii de librărie, afară de compasuri, pe cari ei vor trebui să și le procure singuri cu spesele lor.

4. Toți elevii sunt externi și îngrijesc singuri de întreținerea lor cu propriile lor mijloace.

Se acordă însă, în limitele bugetare, ajutoare în bani elevilor români ai școlii lipsiți de mijloace, cât timp sunt meritoși și numai în epoca predării cursurilor.

In caz când se va putea avea cămin sau internat în școală, aceste ajutoare în bani încetează.

5. Elevi vorfi supuși la toate regulele de ordine și disciplină și cele de asiduitate la cursuri, examen și lucrări cari vor fi stabilite de direcțiunea școlii, prin dispoziții de ordine interioară ce va găsi cu cale să ia.

6. Un elev nu poate rămânea mai mult de doi ani în aceiaș clasă, în cazul când el va rămâne pentru a doua oară repetent, elevul va vi șters din controale.

Nu se admite repetirea decât a 2 clase.

II. Condițiuni de admitere.

1. Tinerii cari doresc a fi înscriși la concursul de admitere-ă școala de conductori de lucrări publiceadin Cluj, vor trebui să adreseze direcțiunii școlii o cerere cu timbru de un leu și asigurare socială de 25 bani.

Inscrierilee la concurs se fac cu începere dela apariția acestei publicații și până la 20 Septemvrie 1921.

Peste această dată orice cerere de înscriere va fi respinsă; deasemenea va fi respinsă înscrierea celor cari până la acea dată nu vor presenta toate actele cerute mai jos.

Cererea va fi însoțită de următoarele acte:

a) Extractul de pe actul de naștere, din care să reiasă că n'are mai puțin de 16 ani, nici mai mult de 28 ani la 1 Octomvrie 1921.

Dispensă de vârstă nu se acordă:

b) Cel puțin certificatul de absolvire (capacitatea) cursului inferior de liceu sau gimnaziu, ori certificatul de absolvire al școlii superioare de arte și meserii din București sau Iași, ori a uneia din ținuturile alipite, echivalată cu acestea de către ministerul instrucțiunei publice, ori diploma de absolvire a unei din școlile normale de învățători Candidații normaliști vor trebui să fie liber de orice obligație față de ministerul instrucțiunii:

c) Certificatul de vaccinare recentă.:

d) Certificatul de bună purtare.

Dacă candidatul a întrerupt cursurile de mai puțin de un an, va aduce certificație școală unde a urmat în ultimul timp, dacă candidatul a întrerupt studiile de mai mult de un an, va prezenta certificate de bună purtare de acolo de unde va fi avut o ocupație sau dela autoritatea comunală sau polițienească de unde domicilia, arătându-se cum și-a trecut timpul dela încetarea cursurilor;

e) Un certificat eliberat de un medic oficial și întărit cu sigiliu oficial prin care să constate că tânărul canditat este de bună constituție, și că nu suferă de vreo maladie contagioasă.

Toate aceste acte nu se vor înapoia în nici un caz înainte de treceerea completă a examenului de admitere, afară de candidații cari eventual se retrag dela acest examen.

Celor reușiți la acest examen nu li se înapoiază actele decât după terminarea școlii sau dacă elevul se retrage din școală

2. Concursul se va ține în Cluj, în localul școlii, cu începere dela 26 Septemvrie 1921. Acest concurs se va urma înaintea unui juriu numit de direcțiunea școlii.

Probele la cari vor avea a satisface candidatul vor fi cele următoare:

a) Probe în scris, cari având de bază programul celor 4 clase gimnaziale, vor cuprinde chestiuni din: algebră, geometrie plană și în spațiu, fizica și aretmetica cu: sistemul metric, sistemul de măsuri vechi române, raportul între măsuri vechi române și cele metrice, transformarea măsurilor metrice și vice-versa;

b) O lucrare de caligrafie și scriere cursivă după dictare și de desemn cu creion;

c) O compunere în limba română care se învedereze și gradul de cunoștință a gramaticei și ortografiei limbei române;

d) Probe orale consistând dintr'un examen teoretic (și de aplicații la matematici) asupra materiilor cerute mai sus.

3. După terminarea tuturor probelor concursului, direcțiunea școli, coordonând rezultatele pa baza notelor obținute de concurenți, va forma lista celor ce ar putea fi admiși în școală și o va supune ministerului.

Direcțiunea școlii, îndată după rezultatele probei scrise, va elimina pe acei concurenți cari vor fi dovedit lipsă de cunoștințe suficiente.

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ și RAPIDĂ

Constanța--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

KING ALEXANDER

de 30.000 tone, viteză 18 noduri

pleacă din portul **CONSTANȚA** la 6 Octomv. st. n. direct **NEW-YORK**

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere și mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREȘTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 și **Sucursalele: GALAȚI,** Strada Speranței No. 28; **BRAILA,** Strada Belvedere No. 1; **CONSTANȚA,** Strada Traian No. 15

„KING ALEXANDER" pleacă din Constanța la 6 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1 Lei 21.000·— Clasa 2 rang 2 Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2 Lei 20.000·— Clasa 2 rang 3 Lei 15·000·—
Clasa 1 rang 3 Lei 19.000·— Clasa 2 rang 3 Lei 14·750·—
Clasa 2 rang 1 Lei 16.000·— Clasa 3 Reservate Lei 9.000·—
Clasa 3 Rezervate Lei 8.500·—

In costul biletelor de la clasa 1, 2 și 3-a, se cuprinde și hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— și pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni și până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul intreg. 902

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de ploșnițe,
care le distruge chiar și ouăle.
319 **Prețul unei sticle Lei 15·—**

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei

M. ANGHEL 319

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. **Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde.** 174

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj L. JANKY

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite, **Parfumeria d'Or** 18 **Piața Unirei No. 5.**

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece
329 la pahar.

De vânzare

una cassă de bani sistem Wertheim, un prânzitor de stejar, un dormitor de cireș și un birou de scris. 1081

A se adresa în Str. Memorandului 10.

MARTIN SCHREIBER

DEPOZIT DE CEREALE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielului Alb (Fehér-Bárány palota).
140

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

MECHANICUL

S. BERGER

1074 Cluj, PiAța Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 34

PREGĂTEȘTE ȘI REPARĂ manometre, vacumetre, instrumente medicale, dentistice, fizice și științifice, cu brevet de pregătire.

Intreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

„Țânțarul"

Tiparit cu masina rotativ Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 327 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Mercuri 21 Septembrie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, [illegible]MANIU No. 3 (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA [illegible]ITĂ
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Director: D. TO[illegible]U Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
6 LUNI . . . . . 60 LEI
3 LUNI . . . . . 30 LEI

Munca realizatoare

— Cu prilejul expoziției-târg dela București —

Deschiderea expoziției-târg de mostre în parcul Carol din București a fost prima manifestare a muncei productive și prin urmare primul efect al păcii efective de la încheierea păcei. După războiul costisitor și distrugător care a sleit atâtea energii, a distrus atâtea vieți și a secat atâtea izvoare ale bogăției naționale, dovedirea vitalității noastre economice era necesară pentru a ne cunoaște pe noi înșine și a face cunoscute străinătății eforturile noastre pentru realizarea unui efectiv progres industrial.

Inițiativa luată de dl Inginer Manollescu, directorul general al industriei pentru organizarea acestei expoziții-târg de mostre, care de azi înainte va fi permanentă, corespundea necesității de a strânge legăturile între comercianții și industriașii Românieî Mari, dând posibilitate negustorilor a se aproviziona de la fabricile din țară cu produse pe care până acum le aduceau din străinătate. Deasemenea vecinii noștri sârbi și bulgari vor face același lucru întrucât pe lângă calitatea produselor industriale mai au și folosul vamal.

Expoziția această de produse industriale va deștepta încrederea meritată în muncă națională care e în stare să realizeze în scurt timp progrese remarcabile, întrecând uneori prin soliditatea produselor și trăinicia lor chiar pe cele din străinătate.

Prea de multeori s'a repetat cu o insistență plictisitoare banalul: România e o țară eminamente agricolă; pentru a câua a să dovedim contrariul. Dacă această zicătoare mai putea fi acceptată înainte de războiu, acum nu mai este crezută de nimeni. Fabricele din Transilvania și Banat sunt la înălțimea celor din Occident, ba mai mult au perspective de desvoltare așa de frumoase încât sunt pândite de finanța açaparatoare străină: Mașini felurite, poduri, obiecte manufacturate, cele mai diverse produse industriale ies acum din fabricele românești. Cunoscute în țările vecine produsele industriale pot concura și apoi înlocui pe încetul mărfurile germane, franceze sau italiene. Faptul că expoziția va avea loc în fiecare an va produce emulația industriașilor cari vor avea tot interesul să perfectioneze mașinile și să eftenească fabricatele pentru a triumfa asupra celorlalți pe baza concurenții. Producția de mărfuri din ce în ce mai multă cu prețuri din ce în ce mai eftine va pricinui eftinirea traiului. Iată una din consecințele îndepărtate ale emulației stârnite între industriași dela expoziția-târg de mostre. Arătând lumei române ti rezultatele muncei industriale. Expoziția-târg de mostre îndeplinește și un rol educativ, redeșteptând energiile muitora și aprinzând mai vie ca oricând flacăra încrederii în forțele românești.

Siguri de ajungerea scopurilor pentru care a fost înființată sau ăm deschiderea Expoziției-târg de mostre ca izbânda păcei asupra răsboiului și ca un început de așezare temeinică și de normalizare sta ornică a muncei productive.

Evenimentele zilei

Declarațiile d-lui Beneș

Intr'un interview acordat ziarului „Pravo Lidu" d-l Beneș a declarat că aproape toate puterile și statele din Mica Înțelegere sunt contra admiterei în Liga Națiunilor a Ungariei care a dovedit în ultimile săptămâni că nu respectă tratatele de pace.

Chestiunea Plebiscitului

Presa italiană declară în unanimitate că pretenția ungară de a face rezerve asupra aplicărei tratatului de Trianon și de a cere un plebiscit, este inadmisibilă, căci Ungaria ar putea pretinde tot așa și un plebiscit în Transilvania sau în Croația. Presa ungară se plânge de atitudinea energică a Italiei. „Pester Lloyd" scrie că Ungaria poate spera un sprijin numai în dragostea de libertate a Franței și în dreptatea Angliei. „Tribuna" din Roma răspunde ziarelor ungare că Ungaria nu trebue să uite că Italia a sprijinit'o în cererile ei rezonabile. Incercând să nu aplice tratatul de pace, Ungaria se expune la consecințe dezastroase pentru dânsa.

O anchetă internațională în Rusia — România invitată la opera de ajutorare

In cursul ședinței plenare de Vineri după amiază, comisiunea internațională de ajutorare a decis să trimeată fără întârziere o scrisoare de invitație următoarelor puteri; Germania republica Argentină; Brazilia, Bulgaria. China, Danemarca, Spania, Estonia Statele-Unite ale Americei, Finlanda, Lituania, Letonia, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, Romaola, Jugoslavia, Suedia, Elveția, Cehoslovacia și Vaticanul. Comisiunea internațională intenționează să întrunească pe toți delegații țărilor ce i-a invitat la viitoarea întrunire plenară care se va ține precum s'a anunțat la Bruxelles în ziua de 6 Octombrie.

Guvernul sovietist a informat pe d-l Nansen că patru milioane tone de cereale lipsesc regiunilor înfometate pentru a aștepta până la viitoarea recoltă. Ori, excedentele de cereale din alte regiuni ar putea să acopere jumătate din acest deficit, dacă dezorganizarea transporturilor n'ar împedica de a transporta aceste provizii în regiunile înfometate.

Vorbărie

Un distins profesor francez, oaspe al Universității clujene, a făcut la toastul rostit la un banchet oficial, cu o blândă ironie, constatarea că primirile de oaspeți, ceremoniile și solemnitățile noastre sunt prilejul unei avalanșe ametitoare de discursuri. Ce-ar fi zis oare eminentul profesor dacă i ar fi fost dat să fie dintre obișnuiții tribunei publice în Parlamentul nostru?

Nu e locul aici să pornim o anchetă asupra felului elocinței noastre naționale nici să disertăm asupra prolixității noastre oratorice. E drept însă că atunci când ne ocupăm de vorbăria banchetelor, solemnităților și întrunirilor, a-i semnala prolixitatea este aproape a face un pleonasm. Pentru ca un orator să poată reuși în atari împrejurări trebue să fie prolix; dacă n'ar fi, dacă ar spune simplu lucrurile așa cumsunt, ascultătorii ar observa pe ele că n'are nimic de spus; ori trebue ca el să spună ceva-, orice-, numai să fie ceva. Și cum funțiunea creiază organul, ne explicăm mecanismul acesta intelectual al oratorului, care e îndeosebi al parlamentarului: elocuțiunea precedează totdeauna cugetarea ca la acel orator care spunea cu simplicitate „eu când nu vorbesc, nu mă gândesc la nimic, ca să gândesc trebue să vorbesc"....

Convenționalismul terminilor uzuali ai cuvântărilor ocazionale ca și al cuvântărilor parlamentare pune la dispoziția celor cari uzează de ei o cantitate prețioasă de expresiuni vagi și abudente cari îngăduie oratorului să-și lungească vorbăria, să câștige timp atunci când „cugetarea" persistă să nu apară.

S'ar crede că pentru acest fel de tentative oratorice se cere forță de rezistență dela auditori; dimpotrivă, această forță e necesară numai celui care vorbește căci auditorii au numeroase resurse de a se sustrage primejdiei. E totuși o forță de care se cred capabili atâția cari în alte împrejurări n'ar consimți și nici n'ar putea susține o sforțare continuă de asemenea natură.

Desigur, se poate face o clasificare a vorbitorilor, după bogăția debitului lor verbal, după înțeleaga cuvintelor pe minut, după vigoarea, îndrăzneala sau șiretenia diplomatică a argumentației lor. Clasificarea aceasta poate dovedi că, cu excepția anumitor cazuri de parlamentari uniformizați de practica îndelungată a unei oratorii de tribună, sunt deosebiri bine hotărîte între Ardelean, Oltean, Moldovean, etc. deosebiri pe cari le-ar nivela încet încet realizarea constrângerii — al cărei scop ar fi și eminamente moralizator — de a nu îngădui unui orator, în oricare împrejurare și cu atât mai mult în viața parlamentară, să poată vorbi peste un anumit termen.

Reglementareu într'un mod rațional și echitabil a prolixității oratorice este un lucru posibil dacă se va ține socoteală de diferențele de natură ale vorbitorilor și dacă prin urmare vor fi handicapați cei ce vor avea nevoie de aceasta. **Dr.**

Liga Națiunilor întâmpină greutăți

De peste un an Consiliul Societății Națiunilor se întrunește la Geneva la diferite epoci; desbaterile sunt destul de lungi și după controversele cari iau naștere în decursul lor, s'ar bănui că e vorba de probleme însemnate pentru cari se caută soluțiile cele mai juste și mai echitabile. Intr'adevăr delegații din Consiliul Ligei desfășoară o activitate febrilă studiază dosarele voluminoase ale diferitelor chestiuni asupra cărora trebuesc să se pronunțe. In cea ce privește însă rezultatul practic al desbaterilor practic al desbaterilor interminabile, el este în majoritatea cazurilor nul.

La acest insucces al Ligei concură mai mulți factori. Mai întâiu vina revine, însăși Ligei, din cauză că dela început n'a căutat să-și valorifice autoritatea, atunci când tratatele de pace, pe baza cărora există Liga Națiunilor, au fost călcate de diferite națiuni. Astfel n'a căutat să impue executarea tratatului din Sévres, lăsând să periste diferendul greco-turc, care în urmă a luat aspectul unui războiu crâncen, menit să turbure pe timp mai îndelungat pacea din Orient. De-asemenea în conflictul recent austro-ungar, pentru a cărui rezolvire ar fi putut interveni cu autoritatea unui parlament internațional, Liga Națiunilor nici măcar nu s'a interesat de decursul evenimentelor, lăsând Austria, singura țară care a executat cu lealitate dispozițiile tratatului din Saint-Germain, dezarmându-se complect, prada hordelor maghiare susținute de guvernul maghiar sfidând întreaga Europă, care se dezinteresează de acest diferend, care va putea avea într'un viitor apropiat consecințe funeste.

Pe lângă această dezinteresare în ceea ce privește aplicarea tratatelor Liga Națiunilor n'a lucrat în mod real, cel puțin până acum, la îndeplinirea părții de frunte a misiunei sale: să facă războiul imposibil și să pregătească o soarte mai bună omenirii. Prin distrugerea militarismului german, s'a suprimat numai un singur factor capabil să producă noui vărsări de sânge. In acelaș timp a rămas alte puteri, la cari a prins militarismul, și cari nu numai că nu se mențin la starea înarmărilor de la încetarea războiului, ci se înarmează pe zi ce trece. Prin scoaterea Germaniei de pe arena războiului nu s'a sfârșit cu militarismul, ci din potrivă au luat naștere noui valori, cari cu timpul vor atinge poate chiar vor întrece pe Germania din 1914. Astfel pacea n'a dus de cât la o intervertire a rolurilor, cari ne deschide perspective îngrijitoare pentru viitor. Față de marile înarmări navale și aeriene, pe cari le fac aproape toate statele războiul al cărui sfârșit datează doar de doi ani, îți apare ca o parohie. Și toate aceste înarmări se fac în vederea unui scop, care în orice caz nu poate fi pacea. „Si vis pacem, para bellum", sunt cuvinte paradoxale care nu se mai pot bucura de valabilitate. Dacă într'adevăr o armată bună și numeroasă poate să dea unui stat siguranța liniștii pentru un timp anumit, înarmările necontenite vor declanșa cândva noui războaie, cari vor avea consecințe mai nenorocite ca acela de ieri. Pentru dezarmare, Liga Națiunilor n'a făcut nimic și nici nu va face atât timp cât delegații ei nu vor avea dreptul de-a impune statelor lor hotărârile Ligei, adică cât timp statele nu vor fi reprezentate în Ligă prin factori responsabili, exponenții guvernelor.

In ceea ce privește pregătirea unei soarte mai bune omenirii, ea e în strânsă legătură cu războiul. Numai în momentul când se va atenua curentul imperialist când statele se vor convinge de neputința de-a progresa prin războiu, se va putea desvolta acel spirit larg umanitarist prin care se va îndulci viața și se vor netezi asperitățile ei.

Dealtminteri orice tentativă de a-și desvolta activitatea în acest sens va fi contra carată de America, care nu înțelege să se lege prin angajamente care i-ar pune anumite restricțiuni liniei sale de conduită. Președintele Harding, cât și întregul guvern american a convocat la Washington Conferința dezarmărei și nu a dat pe mâinile Ligei Națiunilor regularea acestei probleme, neînțelegând ca interesele americane să fie discutate și soluționate de națiuni streine de aceste interese.

Chiar dacă Liga Națiunilor și-ar schimba directivele și planul ei de lucru tot ar risca ca soluțiile ei să rămână literă moartră, câtă vreme n'are putința să le execute, să le introducă în fapte. Pentru aceasta e nevoe ca delegații diferitelor state să nu ia hotăriri, să nu voteze rezoluții decât sub rezerva ratificării lor de către guvernele lor, astfel încât hotărîrile Ligei să nu aibă valoarea executivă decât în momentul când au fost ratificate de toate statele care-o constituesc. Altfel Liga riscă să lucreze în deșert, în timp ce bietele națiuni nu se aleg decât cu deficite produse prin plata grasă a reprezentanților lor, cari pentru noi cel puțin se ridică la o sumă mai mare decât lista civilă a familiei regale.

Englezii nu-l primesc pe Saliopin

Saliopin celeprul bas rus, protestează contra acuzărei că ar fi bolsevic. Totuși, guvernul englez, de frică să nu facă propagandă pentru comuuism. a refuzat să-i elicereze pașaport, spre a intra în Anglia.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Turneuri artistico-culturale

— La Arad. — La Timișoara. — La Caransebeș. —

Al treilea curs de vară pentru pregătirea de învățători la școalele primare s'a ținut în vara aceasta la Deva. Despre cursurile acestea și despre „cursiști" s'a vorbit și scris și bine și rău în timpul de când ele s'au organizat ca o necesitate imperativă. Cu pesimism s'au exprimat mulți, cari nu și-au luat osteneala a pătrunde în amănuntele acestor cursuri spre a cunoaște pe deoparte elementele cari au participat la ele, pe de alta munca intensivă depusă spre a forma în timp relativ scurt puteri didactice corespunzătoare ca intelect și caracter.

Și e ușor de înțeles, căci o instituțiune culturală, fie ea de orice categorie, nu lucrează cu mijloace de reclamă, pentru a orbi marele public, ci cu modestia caracteristică numai adevăratei culturi, se mulțumește a rămânea în umbră și a fi apriciată numai de factorii competenți, așteptând ca viața însă și să verifice activitatea ei. Dându-și seama de aceasta s'a lucrat la cursurile din Deva întăcere, pregătindu-se încheerea cursurilor și un mic festival menit să rămână între modestele cadre școlare.

Dar tocmai spre a se lămuri mai bine atmosfera creată în jurul acestor cursuri și arăta pe participanții lor în adevărata lor lumină, au crezut conducătorii ca să facă accesibilă și pentru marele public măcar o parte din munca depusă, anume cea artistică literară.

Corpul profesoral a organizat o excursiune împreunată cu festivaluri, care să atingă orașele Arad, Timișoara și Caransebeș. Pentru acoperirea speselor de călătorie s'a dat din partea Secretariatului general Ministerul Instrucțiunei Publice suma de 10.000 (zece mii) lei.

Impozanta excursiune în frunte cu directorul cursurilor C. Sporea însoțit de distinsul prozator M. Sadoveanu și inimosul profesor universitar V. Ghidionescu a cărui prezență la cursuri e o garanție că afară de artă s'a făcut și pedagogie, cu toții în număr de 206 au ajuns la Arad în 4 l. c. Duminecă seara cu trenul din Ardeal, cum îl numia Arădanii. La gară au fost întâmpinați de autoritățile administrative și școlare în frunte cu harnicul primar dl I. Robu.

Seara avea să se desfășure la teatrul orășenesc programul festivalului.

Știm că orașele încă nu sunt cucerite sub raport național, dar totuși la un public așa de mic nu se aștepta nimeni afară de înșiși Arădanii, cari nici înainte de producțiune nu se arătau prea optimiști în ceeace privește rezultatul material.

Grație dărniciei D-lui primar, care a pus la dispoziționea excursioniștilor suma de 1500 lei, s'a putut întru câtva micșora deficitul rezultat din spesele de deplasare. Prestațiunile corului au fost peste așteptare, iar micile erori dela operetă rezultate din faptul, că orhestra s'a înfiripat la repezeală din civili și militari, au fost disparente față de jocul artistic al diletanților și mai ales al D-șoarei Milea în rolul principal.

Aici s'a putut vedea și partea rea a dispozițiunilor rezultate din aplicarea noilor impozite, deoarece excursioniștii au fost constrânși a plăti „dare de lux" din venitul brut de 3000 lei, 1061 lei. Amărâți, dar nu descurajați, ci s'au îndreptat Luni dimineața spre Bănat despre care știau că trebue să fie „frumoasa". În Timi oara la gară lume multă. Corpul didactic primar în frunte cu subrevizorul și directorul școalei normale i-a primit pe excursioniști și i-a încvartirat în internatul ucenicilor și în orfelinat, Orașul a oferit pe o zi masa gratuit tuturor. Producțiunea s'a ținut în casinoul ofițerilor Marți seara. Sala s'a umplut de un public distins. Numerile din program au fost răsplătite de aplauze furtunoase. Măiestrul conducător al corului profesorul N. Oancea a primit-o mică recompensă pentru munca sa prin ovațiunile ce i-s'au adus, oferindu-i-se și un frumos buchet de flori. A doua zi, Mercuri, după ce s'a primit avizul; că Lugojul nu poate provedea cu cuartir pe excursioniști s'au îndreptat spre Caransebeș.

Aici reprezentațiunea și a ajuns apogeul, prin faptul că i-a stat într'ajutor muzica societății filarmonice de acolo în frunte cu primarul orașului.

Sala arhiplină a fost adânc impresionată de reușita diletanților și mulți dădea expresiune mulțumirei lor, constatând că aveau până atunci păreri greșite despre cursiști. La sfârșitul programului mulțimea a ovaționat pe măestrul Oancea și pe D-l Satirescu, care împreună cu D-l Sadoveanu fuseseră regizorii piesei „Baba Hârca".

Corpul didactic din Caransebeș și-a dat multă osteneală la încvartirarea și alimentarea cursiștilor colectând chiar o sumă frumușică spre scopul acesta.

Turneul a fost încă o dovadă, că atunci când s'a încredințat conducerea cursurilor directorului C. Sporea s'a făcut o alegere norocoasă și că dânsul cu același noroc și-a ales colegii de muncă spre a duce la bun sfârșit opera de intenzificare a învățământului primar.

I. Mihu.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

Școala Normală de fete din Oradea-Mare

Ministerul instrucțiunei publice a înființat în Oradea-Mare, în anul 1920 o Școală Normală pentru educația viitoarelor învățătoare. Pe întreagă zona dela Maramureș, până la Timișoara aceasta este unica școală normală de fete, care a fost plasată la Oradea-Mare, templul cultural din țara Crișurilor.

Ministerul dupăcum aflăm din sursă competentă, a transferat această școală la Beiuș ceiace a produs o consternare adâncă în sânul intelectualilor bihoreni și județelor din jur.

Pentru redactarea unei întimpinări, în ziua de 11 Septembrie în Oradea-Mare, în sala societății culturale „Cele Trei Crișuri" s'a ținut o adunare de protestare, presidată de d-l Colonel Bacaloglu.

Presidentul adunării a vorbit despre transferarea școalei și despre urmările triste ale acestei transferări. A cerut întrunirea să-și dea părerea cu privire la măsurile ce ar fi să le ia.

Apoi s'a cetit Memoriul profesorilor în această chestiune.

După aceasta ia cuvântul profesorului P. Dejeu, și într'o vorbire logică și bine simțită arată importanța acestei Școli în Oradea-Mare în orașul care este un nod de căi ferate, este un centru natural pentru țara Crișurilor. Ministerul instr. publice nicăiri n'a putut așeza școala aceasta mai potrivit ca în Oradea. Și dacă azi dispune altcum aceasta s'a făcut în urma unei informații false, dată de d-l Senator Gavril Cosma din Beiuș, care într'o vreme voia nici mai mult nici mai puțin, decât ca și capitala județului Bihor s'o așeze în mijlocul pădurilor seculare de pe valea Crișului negru în comuna Beiuși.

Pe urmă prof. Dejeu, face propunerea că adunarea să-l autorizeze pe d-l Colonel Bacaloglu, să intrevină personal la d-l Ministru al instr. publice și să ceară anularea dispoziționei luate.

Adunarea a primit propunerea profesorului Dejeu și pe urmă s'a purces și iscălirea întimpinării, care urmează a se remite Ministerului instrucțiunei publice la București.

Coresp

Vizita italienilor în România

Dela 19 Septembrie până la 10 Octombrie vom avea în țară oaspeți italieni între cari sunt personalități politice și scriitori de frunte.

Inginerul român Emil Buia, plecat în țară din Roma, a fost însărcinat cu supravegherea construirei la Cluj, după desemnul d-sale, a postamentului pe care se va așe a Lupoiaca de bronz, ce orașul Roma ne-o oferă ca dar. Acest simbol clasic roman, se va inaugura în marele nostru centru cultural Ardelenesc în fața escursioniștilor italieni.

Din comitetul de onoare al vizitatorilor, fac parte între alții V. E. Orlando, Salvator Barzilai, Ettore Ferrari, Alfredo Baccelli și Ernesto Artom.

In afară de darul Romei, vizitatorii vor mai aduce 20.000 cărți poștale desemnate de ânșă cuprinzând versuri de L. D. Legranzo pentru această ocaziune, de asemeni mari cantități de cărți interesante și obiecte de artă din marmoră, bronz precum și picturi moderne reproduceri după opere vechi, destinate a se oferi diferitelor asociațiuni, institutii superioare de cultură, comitete de recepție, etc. Escursioniștii aduc pentru comuna București drapelul pe care femeile italiene l'au oferit în timpul războiului Legiunei Române din Italia, precum și coroane de bronz ce se va depune pe mormintele defuncților Rege Carol și Reginei Elisabeta, la Curtea de Argeș și pe câmpul glorios de la Mărășești.

In fruntea cortegiului escursioniștilor va fâlfâi sindardul Roman.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

ION C. BRATIANU

Conferință ținută la Ateneul Român din București, cu prilejul Centenarului, de către Horia Furtună.

VII.

„D-lor știți cu toții, că eu sunt de obicei împotriva acelei dispoziții pe care o avea Camera trecută de a da recompense naționale în toate ocaziunile, dar de astădată sunt dator să iau cuvântul fiindcă sunt unul din bătrânii care am fost educat, sau mai bine zis, care am fost românit de elevii lui Lazăr, cari au învățat la școala națională de atunci; știu că cei care au urmat lui Lazăr în școlile de atunci, au fost adevărații apostoli; căci Lazăr a avut puterea aceea, ca pe toți școlarii săi să-i facă apostoli ai românismului și din ei n'a mai rămas astăzi decât N. Simonide, fostul inspector al școalelor, care și pe mine m'a făcut Român, căci nu prea se știa pe atunci a fi Români; este bătrânul profesor Ioanid și văduva Moroiu. Mi-aduc aminte D-lor, că în toate Duminicile mă duceam împreună cu alții, — și mi se pare că mai trăesc unii din acei de atunci, între care este și Alexandru Orăscu care este astăzi senator, — mi-aduc aminte că, încă dela eta'ea de 14 ani și până la 20 de ani ne duceam în toate Duminicile la Moroiu, care ne vorbea câte trei, patru ore de datoriile noastre de Români. Moroiu era tipul cel mai nobil al profesoratului român, era caracterul cel mai sublim dintre toți elevii lui Lazăr.

Moroiu, pe când alții din colegii lui jucau roluri mari și aveau o poziție distinsă, el ducea viața cea mai modestă, și când i s'a propus să-l facă serdar a zis: dacât serdar Moroi prin noroi, mai bine sadea Moroi prin noroi.

El era cel dintâi jurisconsult venit pe atunci din Italia și dacă ar fi vrut să facă stare, cum era singurul în România, care avea o mare autoritate în toate tribunalele și curțile, putea să devină nu numai foarte avut, nu numai serdar și paharnic, dar unul din cei dintâi boeri ai țării românești, căci vechii boeri aveau respect pentru știință...

Moriu însă a voit să rămână apostol și să trăiască în mijlocul tinerimei, dându-i cele mai patriotice consilii. Dacă dar merită cineva nu numai să se dea un ajutor văduvei lui, dar chiar să i se facă o statue, cel dintâi este Lazăr și al doilea Moroiu."

Fiind adânc încredințat că numai sufletele entuziaste și mari ridică o țară și o pregătesc pentru mărire și propășire, Brătianu vorbea, în epistola adresată ministrului de instrucție, Ureche, (29 Iunie 1865) de: acei timpi, când fiecare mânăstire era o universitate, fiecare casă boierească un colegiu, fiecare boer un instructor de arme și un inițiator la viteja românească. Mă întorc la timpii-ce am apucat sau cari au preces cu puțin copilăria mea.

„Când Lazăr trecu Carpații și poposi în Capitala românească, grecismul năbușise limba noastră; clasele avute abia mai îngânau limba părinților lor și numele de Român devenise un nume de dispreț; limba greacă comanda după Tron, ea regula drepturile și datoriile oamenilor, dascălii greci ocupau catedrele în școala domenească și tot în limba greacă se ridicau imnurile la cer, pe când cea română abia se mai auzia pe lungul brazdei, în monologul plugarului, ce mâna boii. Care fu dar puterea, de care dispuse Lazăr ca să-i dea curaj a se pune față cu Doamna, nu numai a României ci a Orientului întreg, el care nu avea alt sceptru decât toiagul de pelerin, și altă aureolă, altă coroană decât praful, ce-l adunase pe calea cea mare, ce ducea din Transilvania la București? Ce putere supranaturală avu Lazăr, ca la rândul său, să ridice de pe patul morții, nu un individ, ci o națiune și să zică: „Scoală-te și mergi", și ea să meargă? Niciuna alta decât aceea, pe care o dă Dumnezeu oamenilor, cari se hotărăsc să se ridice cu sufletul și cu inima, spre a se face expresiunea unei nevoi, a unor trebuințe simțite, a unei idei mari, cari știu la un moment propriu să se gândească și să voiască pentru o națiune întreagă.

Lazăr, necunoscut, nevând alt titlu decât acela de Român, ce atuncea, cum am zis, era un nume de dispreț, din fundul unei chilii, e din hanul lui Șerban-Vodă, — pe cât îmi aduc aminte, — găsi discipoli și patroni și ridică o școală măreață, puternică, nu de pitră și de var ci o școală morală, de unde virtutea, patriotismul, iubirea științei și devotamentul până la sacrificiu pentru toată România. Acestei sufliări de viață, de viață română, datorim tot ce avurăm până acum; ea ne-a dat Văcărești, Eliazi și Asachești, Alexandrești și Alexandri; ea inspiră pe legistul Moroiu, care ne aduse un minunat amintre demnitatea magistraților români; ea a dat inimă lui Grigore Ghica Vodă, lui Constantin Bălăceanu, Mitropolitului Grigorie; ea a insuflețit pe Dinicu Golescu, pe Câmpineni și Gr. Cantacuzino; ea a făcut să nască noui Cantemiri, ca iubitul nostru și de fericită memorie Bălcescu; ea a dat devotament acelei legiuni modeste de profesori, cari serviră de cadre la începutul organizării instrucțiunii publice și cari, prin spiritul ce-l adu eră în nouele școale, ne făcură să credem într'un viitor prosper și glorios; tot acea suflare a școalei lui Lazăr deșteptă inimile Românilor, le îmbărbăți și prin Vladimirescu, prin Soloman, prin Magheru, ne dovedi că nu este vitejia, care a părăsit pe Români, ci ocaziunea, condițiunile proprii de a se manifesta".

La 27 Ianuarie 1884 Parlamentul voia să dea un adăpost și să ajute pe bătrânul C. A Rosetti ajuns în mizerie și căruia 'i arsese casa. Rosetti în numele fiului său mort, Mircea, pe care Brătianu îl iubise mult, îl conjură să oprească votul Senatului sau cel puțin să nu

Cronica politică

Clarificarea situaţiei şi noul guvern. In urma comunicatului prin care partidul ţărănesc recunoaşte ca imposibilă orice înţelege cu guvernul, situaţia politică a făcut un nou pas spre, clarificare. Ocolit acum de toate partidele şi grupările politice şi avînd împotriva lui şi voinţa corpului electoral manifestată încăodată în alegerea parţială dela Tulcea, guvernul va trebui să plece. După ziarul „Viitorul" clarificarea deplină a situaţiei se va produce chiar înainte de deschiderea parlamentului.

Dacă generalul Averescu nu va înţelege singur necesitatea schimbării de regim şi va încerca o nouă acţiune de rezistenţă, atunci se va produce o puternică mişcare în opinia publică al cărei rezultat nu va putea fi altul decât imediata înlăturare a guvernului actual şi întocmirea unui nou guveru care să refacă autoritatea ţării în afară şi să întemeieze o bună gospodărie înlăuntru. In rîndul întâiu, noul guvern va avea să facă rînduială în finanţele Statului concepînd pentru aceasta o severă de politică economii şi de sacrificii. Impositele actuale vor trebui supuse unei revizuiri, cetăţanilor urmând să li se ceară numai ceia ce este necesar şi nu depăşeşte capacitatea lor de a plăti. Odată cu lupta pentru aşezarea ordinei în finanţele şi gospodăria ţării, va trebui să se lucreze şi pentru înlăturarea haosului administrativ din nouile provincii alipite, această operă încredinţîndu-se unor oameni cunoscători ai situaţiunei din fiecare provincie şi în stare să întroneze pretutindeni respectul legilor şi simţul răspunderei.

Cu aceste două datorii împlinite, noul guvern va fi pus temelia unei adevărate politci de consolidare să-şi va fi pregătit terenul pentru acele mari realisări politice din care trebue să resulte fiinţa, puterea şi temeinicia noului stat român.

Oficiul de Incuartiruire se apără ameninţând

La Redacţia ziarului nostru s'a presentat astăzi un domn, care, dându-şi calitatea de membru al Comisiei de Incuartiruire, ne-a lăsat un articol plin de necuviinţe ca răspuns la campania începută de noi pe chestia celor patru lucrători tipografi. Aşa cum e scris articolul oglindeşte perfect spiritul sălbatec, pornit spre teroare şi abuz, care domneşte la Oficiul de Incuartiruire. Căci după ce are curajul să apere scandalosul abuz săvârşit pe seama celor patru lucrători, autorul articolului, în numele Oficiului de Incuartiruire, ne ameninţă cu noui abuzuri, — de astă dată îndreptate împotriva noastră.

Păstrăm articolul ca un document, şi aşteptăm răzbunarea Oficiului căruia-i suntem recunoscători că a binevoit să ne avertiseze.

Noutăţi Pardesie şi haine de şcoală
Calităţi din timp de pace au sosit la
Firma **NEUMAN M.** 699
magazin de haine pentru bărbaţi, copii şi fetiţe.
Cluj, Piaţa Unirii 14. Telefon 435

In jurul Oficiului de Incuartiruire

— Un oraş întreg se ridică —

să protesteze împotriva acestui oficiu, unde domneşte incapacitatea, dezordinea şi abuzul.

Indată ce te-ai prezentat la Oficiul de Incuartiruire pentru a cere locuinţă, eşti întrebat dacă ocupi un post la stat. Şi aceasta pentrucă, în virtutea unei dispoziţii a Oficiului, funcţionarii statului se bucură de prioritate. Intâi lor, funcţionarilor, trebuie să le dăm locuinţe. Şi numai apoi celorlalţi petiţionari, ţi se spune la biuroul cartiruirii. N'avem nimic de zis împotriva acestei dispoziţii ; la dimpotriva, noi am arătat tot timpul mizeriile pe cari le întâmpină funcţionarii veniţi în Cluj, din pricina modului cum Oficiul de cartiruire înţelege să-şi justifice rostul.

Ca să se vadă însă că această prioritate acordată funcţionarilor este numai un pretext pentru a ascunde abuzuri şi dezordinea, publicăm mai jos cazurile a doi funcţionari superiori cărora cartiruirea nu numai că nu le-a dat locuinţe, dar rechiziţionat pentru alte persoane pe cele găsite personal de ambii slujbaşi.

Procedarea Oficiului de cartiruire faţă de aceşti doi funcţionari ilustrează modul abuziv, incapacitatea şi dezordinea cu care a lucrat şi continuă a lucra acest biurou.

Iată cazurile :

Domnule Director,

Citind apelul Dvs, cu onoare vă aduc la cunoştinţă cazul meu revoltător cu Biroul de Cartiruire :

Şase luni de zile am avut numai un pat în Casa învăţătorilor, de unde am fost dat afară, fiindcă studenţii se întorc la cursuri.

După ce, am cerut Biroului de Cartiruire de 3 ori bon pentru camere mobilate, pe cari eu însumi le găsisem şi cari au fost date succesiv la alte persoane, mi s'a atras atenţia că voi căpăta locuinţă, numai dacă mă instalez înainte de a lua bon în casa, ce voi găsi. Ştiam de altfel că Regulamentul pentru locuinţe spune clar că un funcţionar al statului are necondiţionat drept la bon, dacă el găseşte locuinţă, se înţelege cu proprietarul şi anunţă despre aceasta Biroul de Cartiruire.

Prilejul de a se goli locuinţe a venit, fiindcă mulţi profesori detaşaţi la Directoratul deînstrucţie din Cluj au cerut catedră. Aşa-dar, am luat locuinţa D-lui Remus Pop, unul din aceşti profesori, din Str. Băilor Nr. 14. M'am înţeles cu gazda şi m'am mutat în locuinţă.

Am cerut bon. La 10 Septembrie, am prezentat personal cererea, pe care am indicat camera ocupată. Pe d-l Giurgiu, şeful Biroului, l'am făcut atent c'am păţit de 3 ori cu locuinţa şi am fost înşelat, aşa că mă tem să nu mi se întâmple la fel şi acum.

Cererea mea a trecut Sâmbătă după masă prin şedinţă şi a fost aprobată. Luni, am primit bon în regulă. Abia am ajuns acasă şi am afişat bonul. O domnişoară vine şi m'anunţă că locuinţa îi aparţine. I-am arătat bonul, explicându-i c'am procedat strict conform regulamentului.

De Luni până azi, Sâmbătă, 17 Septembrie 1921, am stat liniştit. Azi însă, la ora 11 am., mi s'a trimis hotărârea Biroului de Cartiruire că, în termen de 24 ore, trebue să-mi părăsesc locuinţa, fiindcă altfel voi fi dat afară cu forţa.

Natural că voi protesta şi pe cale legală împotriva acestei procedări.

Mulţumindu-vă pentru bunăvoinţa, cu care aţi luat apărarea chiriaşilor năpăstuiţi de Biroul de Cartiruire, vă rog, d-le Director, să primiţi asigurarea stimei mele.

Cluj, la 15. Sept. 1921.

Dr. Gh. Ioanoviciu
Subdirectorul învăţământului primar şi normal.

II.

Pe ziua de 18 Septembrie, s'au prezentat la redacţia noastră soţii Küttel, amândoi medici şi funcţionari în Cluj. Dânşii ni s'au plâns că au prezentat de mai multe ori cerere de locaiţă, indicând chiar camerile, ce găsise. Au fost însă sistematic refuzaţi, ba d-l Giurgiu, şeful Biroului de cartiruire, nici n'a vrut să aducă cererea în faţa Comisiunei.

Insuşi un funcţionar din anturajul Comisiunei, indignat de felul cum se procedează cu locuinţele, a îndemnat pe d-na Küttel să aducă acest caz la cunoştinţa presei.

Adăogăm că d-l dr. Ludovic Küttel, medic bacteriolog la Inspectoratul de Igenă, stă de mai mult timp în Cluj dormind prin birouri pela clinici, iar d-na soţia D-sale. fostă medic în circumscripţia Dragomireşti, e mutată la Clinica neurologică din localitate, aşa că locuinţa din sat trebue s'o evacueze, ca să se mute noul medic numit. In Cluj, unde va putea aduce mobila şi unde vor putea sta soţii Küttel, dacă indispoziţia d-lui Giurgiu va mai ţine mult timp ?

Cetiţi „Infrăţirea"

promulge legea.

Un singur adăpost primesc, spunea Rosetti, unirea D-vs. „Uniţi-vă cu toţii, puneţi mâna cu tărie pe vechiul nostru drapel, pe care este scris libertate, naţionalitate, dreptate pentru toţi, fără osebire de partid, fără ură şi fără iubire, şi mergeţi înainte şi când în calea voastră veţi merge cu acel drapel, faceţi-mi şi mie răsplătirea naţională, de a vă aminti din când în când că am fost unul din servitorii acestui drapel, că cu dânsul am trăit, cu dânsul voi trăi, şi cu dânsul voi muri fără nici o şovăire".

Brătianu reamintind prietenia lui cu Rosetti şi că timp de 40 de ani a fost alături de el ca un suflet în două corpuri, arată înălţimea la care tinde acest vot al Parlamentului.

„D-lor, dacă lumea greco-latină s'a ridicat aşa de sus în cât nu ştiu dacă omenirea va mai trăi atâtea secole ca să se ridice vreodată la acea înălţime, este că Grecii şi Romanii înălţau pe acei care-i serveau, până a-i diviniza, făceau dintr'ânşii Semizei şi le ridicau temple şi statui. Astfel sunt jocurile Olimpice, templele Semizeilor şi statuile, care se mai găsesc chiar şi astăzi, şi care au dat putere şi viaţă acelor popoare şi le-au făcut să ridice dezvoltarea omenirei acolo unde nici o altă societate nu s'a putut ridica".

Şi adresându-se lui Rosetti:

„Când veţi şi noi să mergem pe urmele acelor popoare, nu veni d-ta să scoborî votul nostru dela înălţimea unde noi am voit să'l punem. Noi ţi-am ridicat numai un templu, unde vei locui, dacă vei voi, pentru gloria d-tale şi a ţărei care ţi l'a ridicat".

Rosetti încearcă să vorbească: „Numai câte a cuvinte voi zice; D-l prim ministru acum ca întotdeauna ..."

— Te-am biruit, compleţă Brătianu în aplauzele prelungite ale Adunărei. Fiii D-tale îşi vor face o glorie ca să-ţi facă leagăn de mătase şi să te îngene în acel templu."

Dar atâta energie puternică şi măsurată, atâta conştiinţă clar văzătoare şi activă, atâta intransigenţă în conducere şi atâta uniformitate în principii, trebuiau, după logica tristă şi nerecunoscătoare a lucrurilor, să trezească în unii dorinţi de schimbare. Opoziţia începu o campanie de răsturnare violentă şi pe căi ilegale. Brătianu voi atunci să lase alte puteri noi să muncească pentru ţară şi se retrase dela cârma Statului.

El spunea (1 Martie 1888) câteva zile înainte de a se retrage:

„In orice ţară i se cam urăşte lumei cu acelaş guvern, cu acelaş om care a avut mai îndelungat direcţia afacerilor publice. Am dat un exemplu despre aceasta în altă parte, unde spuneam că Aristide a votat chiar el contra lui, fiindcă zicea i se urâse lumei să tot audă acelaş nume de: Aristide cel drept. Şi în adevăr D-lor, lumea se uită tot în sus, vrea să meargă tot înainte şi cât mai repede, şi este imposibil ori cărui guvern să satisfacă toate dorinţele, să realizeze toate aspiraţiile, toate ideile.

„Fiţi dar mai moderaţi: intraţi în ordine, nu mai aţâţaţi lumea, discutaţi serios şi fără pasiune cestiunile care privesc interesele cele mari ale ţării, ca să vadă lumea că ideile D-voastră sunt mai bune decât ale noastre, că măsurile D-voastră financiare, sunt mai bune decât ale noastre, ca să puteţi avea majoritatea, altfel bateţi apa în picioare de geaba...

„Mi aduc aminte de cuvintele unui bătrân care zicea că numai mulţumită bunului simţ şi prudenţei poporului nostru, naţionalitatea română a putut să rămâe în picioare, cu toate invaziile ce-au trecut peste dânsa. Un ţăran român zicea odată în alte împrejurări grele: să fim pe pace, căci şi acele împrejurări au să treacă, cum au trecut multe altele peste noi, fiindcă poporul român ştie să reziste până ce trece torentul şi atunci vede că „apa trece, pietrele rămân".

Şi în fine, ca şi cum ar rezuma un testament politic, ultimele cuvinte pe care Brătianu le rosteşte la 10 Martie 1888, în Parlamentul Poman sunt: „Politica noastră care trebue să ne insufle în fiecare moment, care trebue să ne absoarbă toate puterile, politica noastră trebue să fie condusă de un singur simţimânt, de simţimântul conservaţ unei naţionale."

Dar plecarea lui dela putere nu era o renunţare. El continuă tot atât de aprig lupta pentru ideile pe care le insufle ise atâtea decenii şi repeta: „Am devenit iarăş apostol şi apostoli să vă faceţi cu toţii". Slăbit trupeşte şi bolnav, el era într'o neastâmpărată muncă şi răspundea doctorului ce-l îngrijea : „Mă supun la tot ce ordoni ,doctore, la tot afară de repaos".

La 4 Mai 1891, inima lui care bătuse atât de puternic şi cu atâta dragoste se rupse. Brătianu intra în marea pace.

Intr'o scurtă reamintire a evenimentelor istorice pe care le cunoaşteţi în amănunţime, am voit să arăt câteva aspecte ale sufletului şi concepţiilor lui Brătianu, în legătură cu ţara pe care o servea.

Dar pentru a înţelege ce a fost Brătianu nu trebue să-l privim ca pe un izolat, apariţie providenţială, săvârşitor de fapte generoase, care dispare fără urmă şi fără origine. Dealungul veacurilor în Mircea, în Matei Basarab, în Ştefan a mai apărut acelaş român neaoş, care a topit în pieptul lui jalea tuturor, care a strâns n'a făcut decât să săvârşească voinţa obştească.

Pare că e acelaş suflet care din când în când reînvie într'un popor, ca să-i înfrunească aspiraţiile, să-i îndrumeze puterile şi să-l cârmuiască spre limanuri mai fericite.

Născut în 1821 câteva săptămâni după omorârea mişeească a marelui pandur, s'ar putea spune că sufletul lui Brătianu e sufletul lui Tudor Vladimirescu urcat puţin plaiurile ca să se întrupeze în acela care era să creeaşcă împreună cu România şi să vie spre noi, aducând cu acelaş credinţă şi încredere avântul spre traiul liber, care pornind dela chiotul răguşit al panduru ui, ajunse la simfonia cu forme multe a vieţii de faţă, slobodă şi cântată de mii de piepturi româneşti.

INFORMATII

Mâine, Marți, cu trenul accelerat de 12, va sosi în localitate. Înalt Prea Sfințitul Mitropolit al Blajului dr. Vasile Suciu. De la Cluj, I. P. S. S. va merge la Gilău unde în ziua de Sf. Marie va avea loc sfințirea bisericei.

Politice

Vineri s'a constituit la Beiuș, jud. Bihor, secțiunea locală a partidului național-liberal. Comitetul a fost ales cu vot secret, după cum urmează: Președinte dr. Const. Pavel, profesor, fost deputat național, vicepreședinte Traian Costea, secretar dr. Gavrilă Cosma, avocat, casier adv. Nic. Ciaviciu.

Organizația deși abia acum constituită cuprinde totuși numeroși membri, atât inteleçtual cât și țărani.

Judiciare

Curtea de apel, ca ultimă instanță, a confirmat Decizia prin care Tribunalul Cluj a respins cererea d-lui Partenie Barbu de a se ordona instrucția pentru crima abuzului de putere împotriva d-lui judecător Horia Bottea.

Această hotărâre fiind definitivă, d-l judecător Horia Bottea a cerut Ministerului de Justiție autorizația de a da judecății pe d-l Partenie Barbu pentru denunțare calomnioasă.

Agricole

Ministerul de agricultură face cunoscut că din cauza secetei care dăinuește arăturile de toamnă se fac foarte greu.

Se simte mare nevoe de ploaie.

Economice

Marți 20 Septembrie orele 4 d. u m. se întrunește la ministerul de finanțe comisiunea superioară vamală pentru a fixa taxele de export la aur, prune uscate și alte produse ale țării.

Militare

Ministerul Instrucțiunei a făcut cunoscut tuturor învățătorilor cari sunt chemați la concentrări că nu pot fi scutiți de ele — fiind nevoe pentru complectarea noilor cunoștințe militare.

Diverse

Membrii „Sindicatului presei române din Ardeal", sunt rugați a trimite pe adresa casierului Sindicatului, dl. L. Paukerow; „Gazeta Ardealului" Cluj, suma de 130 lei, în care se cuprinde taxa de înscriere 40 lei și cotizațiile de 10 lei lunar până la 1 Septembrie. După achitarea taxelor vor primi câte un exemplar din statute și cartea de membru, care sunt tipărite.

Ministerul muncii a fost încunoștințat că fabricile de cherestia din județul Neamț au declarat lockaot.

Cuza acestui conflict este lipsa mijoacelor de transport care lasă fără lucru 12 mii muncitori specialiști. Ministrul muncii a intervenit în chestiunea demai sus pe lângă ministerul comunicațiilor.

Comitetul Sindicatului Presei Române din Ardeal, în ședința ultimă pe care ținut-o hotărâre, între altele, să aranjeze în Cluj și în principalele centre din Ardeal, Șezători ale presei, la care își vor da concursul cele mai valoroase elemente din presa și publicitatea ardeleană precum și artiștii noștri mari dela Teatru și Operă.

Prima Șezătoare a presei, va avea loc la 8 Octombrie la Cluj, și vor urma în fiecare lună câte două Șezători.

Comisiunea superioară pentru aplicarea legei oficiilor de închiriere a fost convocată pentru Luni, când dl. Ministru de Sat Popovici-Taşcă, va da șefilor de oficii noui indicații.

Sâmbătă de dimineață a început la Constanța congresul general al tuturor germanilor din România-Mare. Congresul va lua sfârșit Marți seara.

Sunt de față foarte mulți reprezentanți ai germanilor, din sudul Basarabiei, din Transilvania și coloniștii din regiunea Dobrogei.

Ministerul de finanțe face cunoscut pentru ultima oară că schimbul de coroane și ruble nu se mai admite nimănui și sub nici un motiv, termenul pentru presentarea cererilor fiind expirat de mult.

Toate cererile ce i se vor mai prezenta în această chestiune vor fi puse direct la dosar.

La 17 Sept. s'a comis un furt îndrăzneț la d-l Avocat, Dr. Gayzayr. O doamnă elegantă însoțită de un domn au pătruns în locuința numitului căutând să fure mai multe obiecte. La alarma dată de stăpâna casei hoții au fost prinși și înaintați poliției

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

Dr. Lăzărescu, medic-șef al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 a. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Marți la orele 11 jum. dimineața suveranii vor sosi la Sinaia.

Nici o domnișoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuințează crema Dr. BIRÓ.

Cea mai bună și cea mai plăcută care a fost medaliată și la Paris. I-319

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piața Unirei.

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă servește iarăși renumitele* Cataife *cu frișcă*, Baclavale turcești *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia și Dumineca Plăcintă *cu brânză, carne și mere.*

In fiecare dimineață: sandwich, pateuri, țuică de Văleni, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum și tot felul de licheruri dela distileria Bresson. 1071

In restaurantul Clasa I. din gara Cluj se găsesc în permanență zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

In CINEMA URANIA se va reprezenta Marți „Cezarina" Partea IV. „In țara regelui african Macobe".

In CINEMA APOLLÓ se va rula Marți fantasticul film creațiunea fabricei Cines: „Comoara lui Isacco".

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va reprezenta Marți, renumitul film american „Wh. Techapel" dramă criminală, în rolul principal întâlnim pe simpaticul Hans Mierendorff și Grit Hegesa.

In curând va apare o nouă carte cu titlul:

Plantele medicinale

Recoltarea, uscarea, alegerea, conservarea, produsele medicinale și întrebuințarea lor în terapeutică, aceste sunt diferitele capitole tratate de d-l I. Știopu diplomat în drogue chimico-farmaceutice.

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal **Cluj,** Strada Saguna No. 14.

Acoardă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

Cetiți „Infratirea"

Cărți de școală

de curs primar urban și rural și de cursul secundar

COMPLECT ASORTIMENT LA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ" S. A.

BUCUREȘTI

3. Bul. Academiei, „Cartea Românească",
62-64. Calea Moșilor, (fost Librăria Sfetea)
68. Calea Victoriei, (fost Librăria Sfetea)
12. Strada Selari, (fost Librăria Ionnițiu).

1057

SUCURSALE: CLUJ, Piața Unirei No. 7, Librăria „Cosinzeana". TIMIȘOARA, Str. Țepeș-Vodă 2, „Cartea Românească". DICIO-SÂNMĂRTIN, Librăria Cartea Românească.

D-nii Profesori, Profesoare, Institutori, Institutoare, Învățători și Învățătoare să binevoiască a cere cataloagele de cărți școlare, pedagogice și literare cari se trimet franco.

Cerealele noastre și valuta

D-l *Vintilă Brătianu* publică în „Viitorul" un judicios articol despre comerțul de cereale în legătură cu problema dificilă a valutei. Părerile exprimate aci sunt a a de juste, iar soluțiile propuse atât de temeinice și de salutare, încât orice cititor își poate da perfect seama de natura stării rele de astăzi, care totuși s'ar putea îndrepta printr'o cinstită și pricepută intervenție a autorităților de stat.

O intervenție limitată a statului e necesară din 3 puncte de vedere al producțiunei, al consumațiunei interne și al consolidării situației financiare (schimbul).

Lăsat liber comerțul cerealelor ar putea duce la un export exagerat și deci la periclitarea consumației interne sau la cultivarea numai a cerealelor cerute în străinătate, lucru iarăși dăunător pentru consumul intern. Statul se va îngriji și de produsele mai bune de exportat, dar și de cele necesare nevoilor țării. El se va opune ridicării factice a prețurilor interne, atât prin schimbul depreciat, cât și prin acapararea de către unii a produselor, în nădejdea unui export mai favorabil.

Statul va fixa un preț intern *independent* de cel extern așa de fluctuant (și aceasta pentru fiecare fel de cereale); va opri exportul; va imobiliza cerealele și va organiza distribuția lor.

Se va căuta însă de a se asigura și un export, atât pentru a se da producătorilor și un plus de beneficiu, cât și pentru a se stabili un schimb mai normal (ridicarea valutei). E bine ca folosul, ce ar reveni economiei naționale, să nu intre exclusiv în mâna exportatorilor intermediari străini Lucrul e cu atât mai necesar, cu cât s'a făcut răul de a se exporta cantități mari de lei, cu cari străinătatea cumpăra ieftin, din pricina valutei noastre scăzute, cerealele, în loc ca, printr'o acțiune de stat, să primim numai franci și lire sterline. Statul însă nu are alt rol decât de a lua tratele și taxă de export, nu și de a realiza beneficii.

Un asemenea program cere următoarele măsuri;

1. Controlul tuturor cerealelor.
2. Imobilizarea lor, statistica și asigurarea pentru fiecare producător atât a cotei de consumație internă, cât și aceea de export.
3. Clasarea și expedierea, recunoașterea cantității și calității, adică primirea mărfei, prin băncile populare, cooperativele și sindicatele de producători.
4. Avansuri asupra cantităților primite sau rezervate. (Pentru aceasta, va fi o înțelegere între stat, Casa de împrumut pe gaj și Banca națională!
5. Organizarea exportului (predarea la vreme de cantități mari și calități bine definite, plata în trate prin Banca națională în legătură cu Statul, etc.)
6. Distribuția în interior, prin cooperative și comune.
7. Finanțarea plății interne.

Se va fixa d'inainte un prț intern, același pentru toată țara (ținând seama mai ales de costul de producție, dar și de cantitatea exportabilă și de prețul vânzării ei), iar prețul de export se va schimba după oferta streină!

Statul va plăti producătorului lei, fie din buget fie din alte resurse, pentru ca să rămâie cu cât mai multe trate disponibile.

O Casă de compensație și lichidare a acestor operați va înlesni Statului să-și plătească unele datorii mai urgante și să-și garanteze și emisiunea.

Nu trebue să ne îngrijim de leii din afară, ci numai de consolidarea internă. Cu cât aceasta va fi mai apreciabilă, cu atât deținătorii de lei vor aștepta rambursarea lor și deprecierea nu va fi atât de mare. Cu cât vom de importanță leului de peste hotare, cu atât exportul lui se va spori și deprecierea se va menține.

Politica — preconizată de conservători — de a readuce în țară, în mod factice, datoria noastră în streinătate, nu a reușit, ci s'a dovedit ca bună convenția Partidului liberal, care a lăsat ca acest import să se facă treptat și în mod normal.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Profesorii și studenții francezi la Cluj

Vizitarea orașului. — Banchetul. — Toasturile. — Toastul D-lui Meteș, prefectul județului; toastni D-lui consul francez; toastul D-lui Merin Ștefănescu prof. universitar; toastul D-lui Rocoviță prof. universitar; toastul D-lui General N. Petala; toastul D-lui Bogdan, în numele studenților clujeni; toastul D-lui Șerban prof. la Universitatea din Iași; răspunsul oaspeților francezi, toastul D-lui prof. Glotz; toastui studenților francezi; toastul D-lui De Martonne. — Hora. — Plecarea spre Blaj.

Cea de a doua zi a șederei studenților și profesorilor francezi la Cluj a fost consacrată vizitărei orașului și în special vizitărei instituțiilor publice și monumentelor mai importante și mai de valoare a orașului nostru. Oaspeți noștri, au fost conduși în vizitarea acestora de către profesorii. studenții, clujeni și de câțiva reprezentanți ai autorităților. Și s'au dat toate explicațiile necesare, cu ocazia vizitărei fiecărei instituții sau monument, pentru ca vizitatorii să-și poată forma o ideie clară asupra valorei și importanței istorice sau științifice a fiecăruia.

Au fost vizitate următoarele instituții:

Clinicile și laboratoriile medicale, Universitatea și biblioteca Universității; catedrala cea mare din piața Unirei, Grădina botanică Parcul de aviație dela Someșfalău, toate muzeele din Cluj, institutul antirabic, Academia de agricultură etc., etc.,

Cu ocazia vizitărei bibliotecei centrale a Universității, oaspeții francezi, și-au exprimat admirația pentru impozantul laborator cultural care este ace stă bibliotecă centrală și au făcut aprecierea că ea poate rivaliza și din punctul de vedere al aranjamentului și din punctul de vedere al valoarei cărților ce cuprinde, cu cele mai bune biblioteci din străinătate.

In liniamente generale oaspeții francezi au găsit sincere cuvinte de laudă pentru bogățiile științifice istorice și artistice reprezentate prin instituțiile și monumentele, de care dispune orașul nostru.

Banchetul.

Sâmbătă seara le ora 8 a avut loc în sala cea mare a căminului studențesc din Strada Avram Iancu, un banchet oferit oaspeților francezi de orașul Cluj.

Numărul persoanelor care au luat parte la acest banchet a trecut de 300. Printre acestea, afară de profesorii și studenți francezi, remarcăm: toți profesorii universitari din Cluj, reprezentanții profesorilor universitari din Iași și București, D-l General N. Petala comandantul corpului 6 de armată, D-l Mihali președintele comisiei de unificare, Consulul francez D-l Ștefan Meteș prefectul județului, D-na și D-l Iulian Pop primarul orașului, D-l Valeriu Popovici prefectul poliției, reprezentanții presei române, D-l Vasile Dimitriu rectorul Universității clujene, directorii liceelor de băeți și fete din Cluj, D-l Dondea consilier orășenesc, decanii tuturor facultăților dela Universitatea dir Cluj, studenții români, etc. etc.

Banchetul a început la ora 9 și în tot timpul cât a durat a fost o intimitate și însuflețire dintre cele mai pronunțate, După ce masa a fost servită urmează seria toastelor deschisă de D-l Meteș, prefectul județului care spune următoarele: Doamnelor și Domnilor, Poporul român are un obicei după care ori de câte ori se prezintă vre'o ocazie mai eșită din comun cum e și aceasta de astă seară primul cuvânt și-l îndreaptă către acela care stă în runtea lui către M. S. Regele tăturor românilor. Ridic acest pahar în sănătatea M. S. Regelui și a familiei regale. Toată sala izbucnește în aplauze și în urale iar muzica militară intonează imnul regal după care urmează. „Marseilleisse".

D-l Consul francez ridică paharul în cinstea poporului român aducându-i elogii și termină spunând „Românul n'are dreptate atunci când e așa de simplu și de modest în auto-aprecieri.

Toastul rostit de d-l Marin Ștefănescu profesor universitar

— „Ca vechi student al facultăți de litere din Franța și ca profesor la Universitatea din Cluj vă spun cu toată sinceritatea și cu tot entuziasmul sufletului meu, că nu există țară pe lume care se aibă pentru Franța o iubire atât de nemărginită și atât de profundă ca iubirea ce i-o păstrează România.

Dacă Franța a avut și dacă are, un aliat natural sincer, desinteresat și atașat de ea la viață și la moarte apoi acel aliat e poporul român.

Dar de unde izvorește această nemărginită dragoste pentru Franța. In primul loc dragostea aceasta care ne-a legat și ne leagă pe vecie unul de altu e dragostea de frate la frate, căci același sânge clocotește în vinele noastre și aceleași idealuri mărețe ne frământă sufletele.

In al doilea rând ceia ce a cristalizat dragostea noastră pentru Franța e recunoștința ce o avem pentru această țară mare și nobilă în cel mai divin înțeles al cuvântului pentru imense sevicii ce ni le-a adus în lupta noastră pentru unire și lumină. Orice s'ar întâmpla noi nu putem uita Franța până în ultimele zvârcoliri a existenții noastre pe acest pământ.

Ceia ce însă ne mai leagă de Franța e o legătură dumnezească — mistică — Ni e dragă Franța pentru că ea reprezintă noblețea și măreția.

Franța și-a risipit sângele pe toate fronturile pentru dreptate și umanitate.

Când în 1916 am intrat în războiu alături de Franța am făcut'o pentru că ne ardeau flacările unui ideal al nostru moștenit din strămoși — unirea — dar și pentru a salva pe aceia care în nemărginitul ei idialism pornise pe drumul sacrificiului pentru dreptate și unanimitate . . . pentru a salva Franța — Ați venit astăzi la noi ca să ne cunoașteți mai bine și prin urmare să ne iubiți mai mult. Acolo la sate îmbrățișându-și brazda strămoșească, amestecată cu sângele lui, veți găsi esența intimă și curată a românismului. Acolo în modesta căsuță dela țară trăesc toate calitățile și toată sfințenia neamului această. Incheind vă spunem cu inimă curată și cinstită a latinului că noi trăim și vom muri alături de Franța reprezentanta nobileței pe pământ. Strig, cum vom stiga și în ultima suflare a românismului „Vive la noble France".

Toastul d-lui Prof. Universitar Racoviță.

— „Dați mi voie, ca bătrân sorbonar ce sânt că vă dau oare cari explicații asupra unei constatări pe care ați făcut'o. Aceasta constatare este aceia că ați găsit la liceele și Universitatsa noastră profesori francezi. Vreau să vă explic acest fericit eveniment.

După înfăptuirea unirei tuturor provinciilor românești, țara noastră se găsea în fața unei noi necesități, aceia de a încadra cu profesori de seamă cele două noi universități românești din Cluj și Cernăuți. Foștii profesori maghiari și germani dela aceste două înalte instituții culturale, din motive pe care numai egoismul și șovinismul lor, le explică, au refuzat să mai servească sub noul regim. Cele două vechi universități ale noastre din Iași și București au dat cei drept un număr destul de mare de profesori, destul de bine pregătiți, dar totuși insuficient ca număr față de marile nevoi ale învățământul din provinciile alipite. In fața acestui importante și urgente necesități s'a pus chestiunea complectarei numărului de profesori necesari învățământulu nostru cu elemente din streinătate. Era vorba deci să apelăm la o țară streină ca să ne dea profesori. Se punea atunci a doua chestiune. Căreia dintre țările străine să-i cerem profesori pentru noile universități și licee. Ei bine, fără o clipă de îndoială, dela ministrul Angbelescu până la popor, toți ziceau: trebuie să complectăm cadrele învățământului nostru cu profesori din Franța. Și nobila Franță ni-i-a dat. Reçtorul decedat Poincaré a venit la București și a tranșat cu ministrul nostru de instrucție publică, chestiunea profesorilor ce urmau să ne vină din Franța. Rog pe d-l Consul al Franței să transmită din nou guvernului său, mulțumirile noastre pentru modul frățesc cu care a răspuns la cererea noastră.

Aducem încă ndată toate mulțumirile noastre, dlor profesori francezi care și au părăsit franța și au venit la noi pentru a răspândi lumină, și toate elogiile pentru strălucitele rezultate pe care le-au dat prelegerile Domniilor lor.

Toastul Dlui General N. Petala

Sub zidurile de neînvins ale Verdunului și sub câmpurile însângerate ale Mărășeștilor, soldații patriilor au îndeplinit prin sacrificille lor opere dreptate și de libertate a popoarelor, unind inimile noastre în credința latinității rasei noaste Este deci natural că a doua zi după victorie amintirea gloriosului trecut să ne aeară să mergem pe același drum de frățească colaborare în opera noastră pacificatoare de aceleași drumuri porcurse eri de soldații francezi cu misiunei Berthelot, care au luptat și au învins alături de noi veniți astăzi Dvoastră, reprezentanții tineriței intelectuale franceze să ne aduceți strălucirea culturei voastre, la rasele căreia naște o nouă civilizație care trebnie să aducă umanității mai multă dreptate și mai multă fericire și cum aci în provinciile noastre eliberate noi vom avea de luptat cu urmele unei alte culturi, care uitându-și înalta ei misiune servea aparențelor celor mai înșelătoare și scopurilor celor mai egoiste. Noi vom căuta în amiciția dvoastră sprijinul necesar pentru a merge și mai departe pe drumul generos și umanitar al culturei franceze.

In această cetate a clujului pentru totdeauna românească și care reprezintă pentru noi triumful spiritului latin contra recepției turanice și exclusiviste a vechilor opresori noi salutăm cu fericire tinerimea Franței victorioase. In urmele soldaților noștri, a camarazilor D-voastră de eri eu salut în D-voastră pe soldații păcei cu convingerea că rămânând credincioși idealului nostru comun, noi vom ști să luptăm și să învingem sub scelaș drapel al spiritului latin pentru cel mai mare bine făcut civilizației și umanității și pentru gloria patrillor noastre! Vive la France imortelle.

D-l Bogdan în numele studenților români ridică paharul în sănătatea oaspeților francezi arătând efectele culturei franceze asupra intelectualilor români, aducând elogii profesorilor francezi care au ținut cursuri la Universitatea noastră și relevând relațiile de dragoste reciprocă care există între studenții românii și francezi.

Toastul d-lui Șerban profesor la Universitatea din Iași.

Distinși oaspeți, fie mi permis a vă traduce un articol apărut azi într'un jurnal unguresc din Cluj intitulat „Politeță exagerată" în care ziaristul maghiar ironizează autoritățile și publicul românesc al Clujului pentru primirea ce v'am făcut și spune că ordinul prefectului de poliție al Clujului prin care cerea tuturor proprietarilor de case din Cluj să arboreze drapele românești și franceze nu are nici o justificare legală — pentru motivul că vizitatorii nu sunt persoane oficiale a unui stat străn. Oratorul traduce în franțuzește obraznicul și tendențiosul articol din ziarul maghiar după care analizându-l trage câteva concluzii evidențiind mentalitatea strâmta și nedemnă a acelui maghiar, care în insuficiența lui intelectuală și în porcirea lui invidioasă, a găsit de cuviință să primească pe oaspeții francezi cu un articol atât de lipsit de bun simț și de politeță.

Trecând la altă ordine de idei oratorul face câteva caracterizări interesante asupra culturei franceze și arată înrâurirea ei asupra culturei române. Termină strigând Trăiască cultura franceză.

Răspunsul oaspeților francezi. Toastul d-lui Glotz profesor la Universitatea din Paris.

Primit cu entuziaste și îndelungate ovații distinsul oaspe spune următoarele:

Iubiți prietini. aduc cele mai călduroase mulțumiri autorităților orașului Cluj pentru minunata primire pe care ne-a făcut'o și pentru sincerile dovezi de simpație pe care ni le-a dat. Mulțumesc d-lui General Petala și tuturor oratorilor din astă seară pentru cuvintele frumoase ce ni le-a adresat. Intre Franța și România nu e o simpatie comandată sau trecătoare ci o dragoste naturală — instinctivă. — Suntem convinși că manifestațiile de simpatie și primirea ce ne-ați făcut'o a fost ceva spontan.

Articolul unguresc din ziarul maghiar reprezinta, în țara românească, țara libertăților uneori prea mari și a civilizației, insula concepțiilor strâmte ale trecutului fără dreptate și fără adevăr. E strigătul invidiei și al gelozieî pornit din inteligențele înguste al unor oameni care nu și-au înțeles nici odată menirea. E o recomendație sinceră și neordonată de autorități. Fiți siguri domnilor și poate fi sigur și autorul articolului maghiar, că dacă mâine, poimâine în cel mai simplu cătun al Franței s'ar primi o telegramă prin care să se anunțe sosirea unor oaspeți români care au venit să-i viziteze, toate geamurile caselor s'ar împodobi cu tricolorul român și toate sufletele ar vibra de entuziasm și bucurie.

Unite prin sânge și cultură fraternitatea franco-română va trăi de-apururi în potriva bârfelilor orișicui — Vive la grande Roumaine — Toată sala în picioare ovaționează mai multe minute pe orator în timp ce muzica militară intonează imnurile, francez și român.

Știri și fapte politice

Mai toate ziarele din București, în frunte cu „Viitorul", au semnalat acel act de monstruoasă inconștiență care este publicarea în Monitorul Oficial a bilanțului „Băncii Comerciale Ungare din Budapesta.

In acest bilanț, numita bancă își permite să socotească drept „teritoriu ocupat" orașe românești ca Arad, Brașov, Sibiiu, Oradea-Mare etc., care aparțin astăzi Statului român. Faptul constituie, desigur, o îndrăzneață sfidare pe care trebuie s'o înghițim cu concursul însuși al guvernului român.

Dar, vorba d-lui Iorga: „Ce ne lipsește mai mult este conștiința de noi înșine, este simțul delicat al mândriei naționale".

*

După o informație publicată de „Viitorul", salarul lunar al celor doui reprezentanți ai României în Liga Națiunilor, d-nii dr. Toma Ionescu și D. Negulescu, este de 128,000 de franci francezi, ceiace după cursul actual al valutei face 1,200.000 de lei. Și ne mai mirăm de ce falimentul ne bate la ușă . . .

*

Intr'o scrisoare adresată „Adevărului", d-l I. Mihalache se lapădă de titlul de „șef al partidului țărănesc", lămurind că acest partid nu are în fruntea lui un șef, ci numai un comitet cu președinte. Și totuși, atâta vreme, d-l Mihalache a îngăduit să fie numit „șeful țărăniștilor" ceiace înseamnă, că, astăzi, partidul mai are și alți „șefi". Prezența în partid a d-lui C. Stere începe să se simtă: d-l Mihalache a devenit modest.

Toastul studenților francezi

In adevăr nu sunt președinție de republică s'au cap încoronat, nu suntem persoane oficiale cum nici d-voastră când veți veni în Franța nu veți fi. — Cu toate acestea fiți siguri că vom ști să răspundem fraților noștri români, când vor veni la noi acasă, cu același entuziasm și cu aceeași caldă iubire cu care am fost primiți noi în România.

Aducem toate mulțumirile noastre pentru primirea cu adevărat neașteptată ce ni s'a făcut la Cluj. — Ați făcut tot pentru a ne face viața cât mai plăcută posibil. Ca un modest simbol al mulțumirilor și al recunoștinței noastre față de Clujul românesc, dați-mi voie să ofer acest buchet de flori d-nei Pop, soția d-lui Primar al Cluiului.

Trăiască Clujul, trăiască România.

In cele din urmă la cuvântul dl. Profesor universitar Em. de Martonne, care înainte de a pleca în Franța, a ținut să aducă țării omagiul său pentru ospitalitatea frumoasă pe care a întâlnit-o pretutindeni în țara noastră.

La ora 1 banchetul la sfârșit și în mijlocul unei intimități frățești și a unei însuflețiri generale se întinde o horă care ține jumătate de ceas. Urmează apoi Marseilleise intonată de muzica militară și de către cei de față, după care într'un entuziasm de nedescris oaspeții francezi sunt purtați pe brațe și bătuți cu flori. La ora două sărbătorirea se încheie iar a doua zi dimineața la ora 8 oaspeții francezi cu un trem special au părăsit Clujul pornind înspre Blaj unde vor sta 3 zile. *S. P.*

Congresul Ziariștilor maghiari la Cluj

Eri la 18 Sept. a avut loc congresul ziariștilor maghiari din întregul Ardeal.

Primăria nepunând la dispoziție sala din casa orașului, congresul a fost deschis la ora 9 dim. în sala „Liceului Ordinului Ziariștilor."

La 17 Sept. s'a ținut o ședință anterioară alegându-se trei președinți pentru conducerea desbaterilor în persoana d-lor Ujvari Peter, Balogh A. și Pap And...

Ședința se deschide de președintele d-l Balogh care salută pe congresiști. Arată apoi importanța presei.

Conform tratatului dela Trianon — zice oratorul — trebuie lucrat pentru consolidarea în baza legilor din noua patrie. Protestează contra restrângerii libertății presei. Amintește de ziaristul Amon Otto, de curând decedat.

SZEKELY Béla (vice președintele) citește raportul anului trecut, apoi noul proiect de statut conform căruia Sindicatul presei maghiare care a fost membru în Associația socialistă o părăsește constituindu-se în organizație independentă.

D-l KADAR I. depune un proect pentru o lege disciplinară.

D-l SZEGÖ vorbește despre legea dreptului de traducere la noi și în străinătate

Cere ca Sindicatul să înainteze în chestiunea aceasta un memoriu la București, în care să se stabilească că traducerile pot fi făcute numai cu învoirea autorului.

D-l GYÖRI ISTVAN face propunerea pentru crearea unui fond de ajutorare pentru acei ziariști cari n'au ocupație.

Propunerea aceasta este sprijinită de d-l Székely János, contra ei vorbește d-l Szász Endre.

D-l UJVARI Peter găsește potrivit că la ajutorul acesta să contribuie și editorii.

In continuare începe o discuție aprinsă în chestia cenzurei. Se arată că cenzura se face în unele orașe foarte individual și cei cari o fac n'au pregătirea pentru funcție de cenzor. Se cere alcătuirea unui memoriu către autorități în care se ceară directive precise pentru cenzori și modul cum trebuie făcută cenzura.

Ședința de după amiazi

Ea începe la oarele 3½. Prezidează d-l UJVARI PETER.

Urmează o discuție mai lungă asupra modului de angajare a ziariștilor. Sindicatul va supune ziariștii începători la un examen după o probă de 3 luni — pentru a putea constata dacă sunt apți sau nu.

Se hotărește introducerea contractului colectiv în provincie.

Luând cuvântul d-l SZEKELY JANOS (Consum) arată că în chestia cenzurei trebuie cerută colaborarea Sindicatului presei române din Ardeal. Propune ca sindicatul maghiar să ia contact cu Sindicatul român, pentru o colaborare comună în toate chestiunile cari privesc interesele presei. In sensul acesta cere un memoriu prin care Sindicatul presei române să fie invitat la muncă comună. (Congresul acceptă propunerea cu unanimitate).

D-l KADAR I. propune înființarea „Baroului ziariștilor" la care să participe toți ziariști din Ardeal indiferent de naționalitate. (Se acceptă).

Urmează alegerile

Ca președintele al sindicatului se alege d-l Dr. ARPAD PAUL.

Vicepreședinte conducător: d-l SZEKELY BELA.

Vicepreședinți: Szasz Endre, Pap Andor, Marot Sandor.

La fondul de penzie și ajutorare

Președinte: Ujvari Peter și Zagoni I.

Comitetul disciplinar

Președinte: Dr. Balogh A., vicepreședinte: D-l Kadar I.

In continuare se decide ca în comunitate cu Sind. presei române să se aranjeze chestiunea obținerii permiselor de călătorie pe toate liniile C. F. din România.

Urmează propuneri fără importanță referitor la organizarea internă.

La ora 6 seară Congresul la sfârșit.

Președintele mulțumește pentru munca depusă de cei prezenți și declară terminat congresul.

In anul viitor congresul se va ține la Arad. *Raco.*

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Miercuri: Femee de aur.
Joi: Femee de aur.
Vineri:
Femea până în zilele noastre.
Sâmbătă:
Femea până în zilele noastre.
Duminecă: Ebreul.

CINEMA URANIA

Miercuri: Cezarina Partea V.
Joi: Cezarina Partea V.
Vineri: Cezarina Partea V.
Sâmbătă; Cezarina Partea V.
Duminecă: Floarea lacului.

CINEMA APOLLO

Miercuri:
Frida.
Joi:
Frida.
Vineri:
Păcatul lui Tom Parker.
Sâmbătă:
Păcatul lui Tom Parker.
Duminecă:
Străinul Misterios.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ȘI PIANE
467 priviți expoziția
primei fabrici de mobile
soc. pe Acțiuni
SZEKELY și RETI
TÂRGUL-MUREȘ.

S'a deschis marele magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortată cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea și pretul original al fabricei.
1076

PREMIILE
ZIARULUI
„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Tragerea premiilor va avea loc la 1 Noemvrie 1921.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unirei
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raf. opol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK 22 Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 23. Tel. 553

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu

SE CAUTĂ de urgenţă o calfă de coşar (hornar) cunoscător al limbei române care ştie să conduc , retribuţiuni şi plată foarte favorabilă. A se adresa la Ni u Andron coşar Năsăud jud. B. Năsăud.

SE CAUTĂ portar român însurat, fără copiu, capătă o odae cu bucătărie. Condiţiile de primire se pot află în Calea Victoriei No. 63, et. I.

INSTITUTOARE franceză caută loc în o familie. Adresa la ziar sub „Urgent".

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucţie. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditaţie elevilor de liceu din orice materie cu preţ moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări şi Cumpărări:

SE VINDE o tipografie bine aranjată din cauza retregarei, într'un oraş românesc, cu diferite şcoli, oficii, un regimeet şi în curând tribunal. Adresa la administraţie, 1086

DE VÂNZARE un pian (negru) puţin întrebuinţat Str. Universităţii (Egyetem-u.) No. 10. 1085

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, spălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil liberă după una luna de la cumpărare. Adreza „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

Mărunţişuri | CLUJ | Articole de tricotage

Calea Victoriei No. 10

Ludovic Albisy

Articole pentru bărbaţi | Articole de lux şi de jucării

Oficiul Inginerese al oraşului Cluj.

No. 1195—921 ing.

Publicaţiune,

Se aduce la cunoştinţă interesaţilor că apă de pe canalul morii va fi luată dela 2 Octomvrie a. c. 6 h. p. m. până la 11 Octomvrie a. c. 4 h. a. m.

Prin aceasta să anuleaza dispoziţiile anterioară.

Cluj, la 17 Sept. 1921.

CIORTIU,
şef inginer.

Reclama este sufletul comerţului

Mare desfacere de mărfuri

Cu toată urcarea mare a preţurilor din cauza scăderei Leului şi a măririi taxelor vamale.

Filiala Luca P. Niculescu

Cluj, Palatul „Mielul alb "(Fehér-Bárány)

ţine a dovedi consumatorilor că a fost şi este singura cassă de încredere care a vândut şi vinde cu preţurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurenţă.

Zefir Olandă I. cal. 120 lat . .	23·— Lei	Stofă pepită I. cal. 80 lat . . .	18·— Lei
Zefir Olandă II. cal. 90 lat . .	15·— „	Moso de len franţuzesc 80 lat .	14·— „
Nanghin dublu 140 lat	30·— „	Carton I. cal. franţuzesc 80 lat .	14·— „
Nanghin I. calitate pentru tocuri de perne 80 lat	18·— „	Sifon (joljiu) 80 cm. lat . . .	13·— „
		Sifon (joljiu) 80 cm. lat . . .	15·— „
Saten Glot extra 140 lat . . .	45·— „	Sifon franţuzesc 80 lat	18·— „
Saten Glot I. cal. 140 lat . . .	42·— „	Sifon franţuzesc 90 cm. lat . .	22·— „
Saten Glot II. cat. 140 lat . . .	38·— „	Sifon 140 lat pentru plapome . .	26·— „

Vânzare en gros şi en detail. Vânzare en gros şi en detail.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail şi cu vagonul, precum şi lemne de construcţie, scânduri şi totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preţ foarte avantagios.

MAXIMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile, Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite. **Parfumeria d'Or**

18 **Piata Unirei No. 5.**

Auto-Mecanica Cluj

Convocare

In conformitate cu §§ 10 şi următoare din Statute Domnii acţionari ai societăţei anonime „Auto-Mecanica" din Cluj sunt convocaţi la

Adunarea Generală Ordinară

pentru ziua de Mercuri 5 Octombre 1921 ora 10 a. m. în Cluj, str. Baba Novac 9|a.

Acţiunile cu cuponni No. 1 vor fi depuse cu cel puţin 8 zile înainte, adică până la 27 Septembre 1921, contra chitanţă arătând numărul voturilor:

la Cluj, la casseria Băncei Românesti, Strada Universităţii 3;

la Bucureşti, la casseria Societăţei Române de Automobile şi Leonide & Co. Unite, cal. Victoriei 67.

Ordinea de zi:

1. Raportul comisiunei de cenzori. Aprobarea acestuia.
2. Raportul consiliului de direcţiune. Aprobarea acestuia.
3. Aprobarea bilanţului general şi a contului de profit şi perdere.
4. Dispoziţiuni în privinţa repartizărei beneficiului net.
5. Descărcarea consiliului de direcţiune pentru anul expirat.
6. Ratificarea coptărei membrilor noui aleşi în consiliul de direcţiune.
7. Ratificarea alegerei cenzorilor.

Bilanţul pe exerciţiul 1920—1921, contul de profit şi pierdere şi toate actele relative se pot vedea de d-nii acţionari la sediul societăţei Cluj, Str. Regina Maria No. 10, în orice zi de lucru dela 9-12 a. m.

Cluj, în 19 Septembre 1921.

Consiliul de administraţie al societăţei anon. „AUTO-MECANICA".

Publicaţiune.

Administraţia Clinicilor Universitare din Cluj, publică concrus pentru furnizarea urmatoarelor: rufărie, haine etc. necesare pentru Clinici.

Cearceafuri de pat	3500 buc.
Cearceafuri pentru împachetat	32 „
Cearceafuri impermeabile	24 „
Pături de iarnă	560 „
Pături de vară	450 „
Feţe de perină	2400 „
Pânză de mătrăţa	2000 Mtr.
Covoare înaintea patului	50 buc.
Stergare pentru mâni	1650 „
Stergare pentru bucătacie	626 „
Serviete	430 „
Feţe de masă	148 „
Feţe de masă de linoleum	68 „
Halate pentru medici	700 „
Halate pentru bolnavi şi servitori	850 „
Cămeşi pentru bărbaţi	1370 „
Cămeşi pentru femei	1140 „
Cămeşi pentru copii	180 „
Ismene — pantaloni — pentru bolnavi . . .	1040 „
Rochi pentru femei	680 „
Rochi pentru fetiţe	75 „
Sorţuri pentru servitoare	70 „
Sorţuri albe pentru infirmiere	55 „
Rochi pentru servitoare	200 „
Blouze pentru servitoare	200 „
Ciorapi pentru bolnavi	700 „
Vestoane pentru servitoare	200 „
Pantaloni pentru servitori	200 „
Pantofi de piele	300 „
Bocanci	50 perechi
Ghete pentru femei	50 „
Cârpe de cap	200 buc.
Căciule pentru bolnavi	200 „
Stofe pentru hăinuţe de copii	300 mrt.
Cârpe pentru esarpe	230 buc.
Cârpe pentru sters prav curăţit parchet . . .	450 „
Stofă pentru rolete	600 „
Aţa albă	600 mosorele
Aţa neagră	200 „
Batiste	950 buc.

Ofertele şi mostrele sunt a şe înainta până la 30 Septemvrie 1921 ora 10 a. m. la administraţia Clinicilor.

Cluj, la 14 Septemvrie 1921.

IOAN CRIŞAN,
administrator.

1084.

Transporturi de mărfuri Curse cu automobile

In ori ce direcţie execută cu preţuri convenabile:)

Emil Blaga

CLUJ, Piaţa Ştefan-cel-Mare No. 7.

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Vizitaţi expoziţia magazinul de încălţăminte

D. S. RAFTOPOL

din Bucureşti,

Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15.

In faţa bisericei „Mateiu Corvin". ☐ Telefon 107

Care stă la dispoziţia On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie şi de ale renumitei fabrici elveţiană 925 „Bally", toate scăzute în preţ cu 20%.

Ţinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a ost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anual 1906 cu

„MEDALIA DE AUR"

AVIZ! Oricine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, frimiţând la Administraţia ziarului 5 CUPOANE DIN ZIAR. Peste 10 cuvinte va plăţi 50 bani de fiecare cuvânt

CUPON NO. 184
PENTRU
MICA PUBLICITATE

NAȚIONAL STEAM NAVIGAȚION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ și RAPIDĂ

Constanța--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

KING ALEXANDER

de 30.000 tone, viteză 18 noduri

pleacă din portul **CONSTANȚA** la 6 Octomv. st. n. direct **NEW-YORK**

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere și mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCURESTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 și Sucursalele: **GALAȚI,** Strada Speranței No. 28; **BRAILA,** Strada Belvedere No. 1; **CONSTANȚA,** Strada Traian No. 15

„KING ALEXANDER" pleacă din Constanța la 6 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2 Lei	15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3 Lei	15·000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3 Lei	14·750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate Lei	9.000·—

Clasa 3 Rezervate Lei 8.500·—

In costul biletelor de la clasa 1, 2 și 3-a, se cuprinde și hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— și pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni și până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul întreg. 902

O reclamă

ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipărește agenția de publicitate „Soarele" veți avea mult folos.

Toată elită Clujului își dă întîlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar. 329

CAUT spre cumpărare de ocazie

DORMITOR COMPLET și SUFRAGERIE

solide și în bună stare.

A se adresa Str. Universității No. 3, Ionescu M.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirl

TOȚI ABONAȚI ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publiçe un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint.

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

NAȚIONAL STEAM NAVIGAȚION C-o. LTD.

reprezentant general

M. EMBRICOS & CIE.

BUCUREȘTI,
Str. Academiei No. 2.

936

TARIF

NAȚIONAL STEAM NAVIGAȚION C-o. LTD.

Linia regulată și rapidă Constanța—New-York cu vapoarele transatlantice: „KING ALEXANDER" plecare 6 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria	Constantza	Constantinapole	cl. I-a cu hrană	Lei 1.000·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană	Lei 700·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană	Lei 287·50
„	„	Pireu	cl. I-a cu hrană	Lei 3.105·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană	Lei 2.070·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană . . .	Lei 847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiți, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj L. JANKY

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919

Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Reclama este sufletul comerțului

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

ABONAMENTE

la ziarul „Infrățirea" se primesc și de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 328 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Joi 22 Septembrie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA I[...] (ETAJ. II)
SUB CONDUCEREA UNUI C[...]
Director: D. TOMESC[...]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . 30 LEI

Dacia rediviva

La sfârșitul lunei acesteia, vor sosi în Capitala Ardealului o sumă de studenți și intelectuali italieni, având în frunte eminente personalități politice și culturale, cum sunt D-nii V. E. Orlando, Salvator Barzilai, Ettore Ferrari, Alfredo Baccelli și Ernesto Artom.

După vizita Francezilor, iată acum, așa de curând, ceilalți frați ai noștri de sânge, pe fericiții Italieni, cari sunt dintre toți urmașii, moștenitorii mai direcți având însuși pământul patriei-mame' ai marilor Români. Va fi, cu acest prilej, încă o dovadă a comunității noastre de rasă latină, fapt contestat, în dorința de a ne ponegri, de dușmanii noștri, cari se văd acum desmințiți în afirmarea lor că popoarele romanice apusene nu socotesc pe Români între ele. (In treacăt fie spus): pe când dușmanii refuză să ne recunoască calitatea unei rase distinse, se găsesc dintre ai noștri, cari s'au plictisit cu afirmarea axiomatică despre origina latină și cred că-i lucru nou să evidențieze exagerat influențele străine a căror mare importanță n'a fost de-altfel necunoscută de nici-un Român conștient.

Ținem așa-dar să subliniem deosebita însemnătate pe care o are venirea solilor dela Roma. Numai pronunțând numele sfânt al cetății eterne, simțim inima bătând și vedem par'că efluviile umane civilizatoare pornite deacolo spre Dacia străbună. Ca și ele, grupul de italieni, care vine acum la noi, ne aduce scumpe daruri de cultură și de artă și ne mai aduce simbolul lupoaicii care a hrănit voinicește pe Romolus și Remus, fondatorii mitologici ai poporului roman, regele lumii antice. Statuia lupoaicii va fi așezate în Cluj, vechea Napocă exact pe locul, unde nu mai departe de acum câți-va ani stătea o grosolană întruchipare a faimosului honved. Nu e acesta momentul istoric, când se proclamă reînviată, în fața latinității unite și biruitoare, vechea Dacie?

Iată de ce venirii Italienilor trebue să i se dea o nemaiasemănată atenție.

Și ne gândim, spunând acestea, la primirea ce s'a făcut Francezilor. Nu vom bârfi: oficialitatea și câte-va persoane mai de inimă și-au făcut datoria. Dar a lipsit însuflețirea spontană, căldura și generalitatea manifestației. Am dorit de pildă, ca în locul sau măcar pe lângă muzica militară și cea a oficianților gării cu semețul chipiu maghiar, să fie un cor românesc, iar între școlile înșirate de-alungul străzii și între mândri vardiști călări să nu mai rânjească ironic spațiile imense goale, ci să se înbulzească acolo mulțimea Românilor dornici să-și vadă frații de sânge și tovarășii pe arme. Am fi dorit înime ca scumpii oaspeți să fie conduși în familiile și gospodăriile românești, mai ales ale Ardelenilor localnice și la festivalul, care s'a dat la Teatru național, să nu arătăm celor cari veneam din splendoarea Parisului lucruri văzute acolo și incontestabil superioare, în loc de a le da chiar stângaci, ceva caracteristic nou, în cea mai pitorească înfățișare națională, ceace de-sigur că doreau și ei. Și dacă proverbiala gentilețe franceză a trecut cu vederea aceste greșeli, ele nu trebuesc repetate la venirea Italienilor.

Să nu uităm apoi că, dacă înrâurirea culturală franceză s'a resimțit atât de mult asupra noastră, sufletește cei mai apropiați ne sunt tot Italienii. Latinul de Sud ca și noi, ei ne seamănă izbitor în calități, ba — de ce să n'o spunem? — mai ales în defecte.

Să ne aducem aminte că Românii ardeleni au trecut linia de foc a războiului și s'au strecurat din ostila armată austriacă și ungară la cea frățească italiană, cu care au luptat alături pentru desrobirea umanității de subt pumnul teutono-turanic. Unii din acești Români dorm acum în pământul părintesc al Italiei, alții sunt azi printre noi. Să-i aducem pe aceștia să primească pe oaspeți, dacă se poate chiar în iubita lor uniformă italiană cu tricolorul român la pălărie și cu steagul nostru înainte, așa cum au luptat cot la cot cu vitejii de azi pe creștele Alpilor și pe țărmurile Padului. Se vor umezi de plăcere ochii Italienilor, când vor vedea, hainele lor militare de suferință și vor auzi armonioasa lor limbă tocmai hăt, departe, pe plaiurile Daciei pe care strămoșii lor și ai noștrii o făcusere cândva un pământ al fericirii. Vor înțelege atunci ca niciodată mai bine cât sunt de datori să ne ajute ca să redăm acelui ținut deplina și unitara înfățișare a unei civilizații cu rădăcini vechi și comunelor și nouă. Iar noi vom tresări de adânca bucurie a omului îndepărtat, care-și revede alături frații și-i poate strânge, măcar o clipă, la pieptul lui.

Pe marginea unei scrisori

Acum câteva zile am primit la redacție o scrisoare trimisă din Roma de un student, care uimit și îndurerat de măsura luată de guvern cu privire la retragerea valutei pentru studenții din străinătate, se ridică împotriva acestă măsuri cu toată naivitatea vârstei și cu toată pornirea tinereței.

Abia a trecut vâltoarea anilor de războiu, spune el în scrisoare, și o mulțime de tineri au plecat în țările apusului pentru a și cunoaște civilizația popoarelor occidentale. La Roma, la Paris, la Londra, și chiar din colo de ocean, în Lumea Nouă, tineri români, înfruntând necunoscutul străinătății și toate greutățile vremei, s'au așezat la muncă. In laboratoare, în clinici, în biblioteci, la cursuri, ei își urmau cu râvnă studiile, căutând să-și îmbogățească cunoștințele și să-și deschidă spiritul către toate cercările științei. Munca lor se desfășura în atmosfera acră a laboratoarelor sau în liniștea bibliotecilor, tăcută și tihnită, aproape nevăzută. Și iată că măsura guvernului a venit să le turbure seninătatea cercetărilor și a studiilor. Astfel, studentul ne scrie că un camarad al lui care urma ingineria, a părăsit descurajat cursurile pentru a se duce să îmbrace haina de călugăr într'o mănăstire dela San-Paolo. Un altul care ani de-a rândul stând aplecat la microscop, analizase natura intimă a corpurilor și isbutise să descompună ioni nedeterminați, este silit să-și întrerupă studiile pentru a se reîntoarce în țară. O măsură luată într'un rece cabinet ministerial venea să lovească brusc interesele atâtor tineri cari studiază în țări străine, turburându-le sufletul, răpindu-le liniștea necesară.

Statul nu mai poate suporta plata diferențelor valutare pentru studenții din străinătate. Aceasta voia să fie justicarea unei măsuri nu numai nedrepte dar sfidătoare. Căci cine poate admite o atare justificare, când lumea întreagă stă îngrozită în fața risipei cu care guvernul întrebuințează banul public.

Cum, statul român poate plăti celor doi delegați ai săi la Liga Națiunilor a căror activitatea s'a mărginit la câteva discursuri sforăitoare, sume cari întrec lunar lista civilă a M. S. Regelui, statul român poate plăti călătoriile de plăcere în străinătate ale tuturor marilor noștri europeni și financiari, dar nu-și poate lua asupra sa sarcina schimbului pentru studenți? se întreabă studentul nostru. Dar desigur, prietene dragă, el poate plăti acelora pentrucă sunt oamenii regimului, și voi sunteți oamenii științei și ai muncei rodnice. Indignarea voastră este naivă, voi nu știți ce poate face un guvern a cărui politică s'a mărginit la căpătuirea partizanilor în dauna intereselor statului. Se spune că s'ar fi revenit asupra măsurei, dar încercarea română totuș ca un simbol al acestei politici.

Evenimentele zilei

America și Liga Națiunilor

Lafayette, 19 Sept.

Edwars, delegat al statului Chili a exprimat corespondentului lui „Le Temps", preocuparea sa pentru riscul destul de grav al societății națiunilor, dacă America ar înceta de a fi reprezentată la consiliu, în urma scrutinului care prevede numai pentru membri.

Edward își exprimă părerea că conform pactului întrunirea își poate mări numărul membrilor permanenți și numărul membrilor aleși.

Chestiunea Dantzigului

San-Paolo, 19 Sept.

Intrunirea Societăței Națiunilor și-a terminat eri discuțiunea generală. Consiliu a discutat chestiunea Dantzigului cerând că această chestiune să fie supusă unei comisiuni speciale.

Criza de guvern din Bavaria

Tocmai în clipele în cari, mai mult ca ori când, se impunea unitatea de vederi și de acțiune a cercurilor responsabile germane, a isbucnit conflictul dintre guvernul german și cel bavarez, a cărui soluționare pare a nu fi atât de apropiată. Conflictul își are cauza în asasinarea lui Erzberger. Cancelarul Wirth se ridica împotriva elementelor subversive cari, înotând în mocirla celei mai mari destrăbălări politice, amenințau constituția Republicei; prima lovitură o primi Bavaria.

Guvernul din Berlin a căutat la început, ca chiar cu riscul unui compromis, după urma căruia principiile sale ar avea de suferit să se înțeleagă pe cale pacinică cu delegații bavarezi. Când s'au întors însă aceștia la München, au fost dezavuați de președintele consiliului de miniștrii bavarez, von Kahr. Partidele de stânga, cari până acum îl sprijiniseră, nemai putând tolera o atitudine, în urma căreia unitatea Germaniei putea suferi, îl părăsiră, grăbindu-i căderea. Hotărârea Parlamentului nu pare să fi convins pe von Kahr și personalitățile politice cari îi servesc de remorcă, de adevăratele interese ale țării. Ei vor să provoace răscoale împotriva Imperiului, căutând ca să-și salveze politica lor, producând conflicte între Bavaria și Berlin.

Când Wirth a căutat să afle într'o comisie a Reichstagului ce s'a întâmplat în Bavaria, delegatul bavarez îi comunică că nu se putea întâmpla nimic, de vreme ce ministerul e demisionat și Landtagul nu s'a întrunit încă. Bavarezii — vreau să înțeleg guvernanții bavarezi — și-au făcut însă socotelile fără să conteze pe Wirth. Credeau anume că au de a face cu unul din guvernele trecute, cu cari puteau jon la cercurile reacționare și antirepublicane.

De data aceasta în fruntea guvernului este un om pătruns de un spirit real democratic, care poate fi convins că metodele sale nu vor da greș în actualele împrejurări, când Germania este pretutindeni înconjurată de dușmani cari stau la pândă. Cancelarul desvălui o serie de documente, din cari reeșea că Bavaria — anume guvernul bavarez — adăpostește conducătorii răscoalei lui Kapp, care a adus atâta perturbare în Germania și a produs mari neajunsuri guvernului, că se opune străduinței poliției guvernului țărei de-a prinde pe ațâțători, și în fine că guvernul bavarez care și-a enunțat activitatea și și-a justificat existența prin asigurarea ordinei și a dreptăței, se dedă la practici și expediente cari nu cadrează nici cu autoritatea morală necesară unui guvern, nici cu interesele imediate ale Imperiului.

Cum se vor desfășura evenimentele ulterioare, este destul de greu de pronosticat. Cancelarul Wirth este însă ferm hotărât să purifice atmosfera pestilențioasă care înăbușe orice perspectivă de progres în Germania. München nu îndrăznește nimeni să înceapă lupta pe față împotriva Cancelarului; totuși militariștii nu sunt dispuși să se resemneze, și marii patrioți, nu au măcar pudoarea să despartă politica lor de interesele lor egoiste, cari după pretenția lor vor fi o binefacere pentru Germania.

In legătură cu soluționarea crizei ministeriale bavareze au avut loc chiar întrevederi între fostul principe moștenitor bavarez și von Kahr. Semnificativ mai este faptul că partidul popular, care 'n momentul când se pusese problema acceptării condițiilor dela Berlin, înclina spre o capitulare complectă, își schimbă directiva. Intr'adevăr o fracțiune a partidului popular, a delegat pe șeful ei, Haid, spre a oferi fostului prim-ministru să candideze pentru președenția consiliului, accentuând asupra necesității de-a disolva Landtagul în cazul când acesta ar înclina către o politică de concesiuni. Cercurile cari împărtășesc aceste vederi speră ca prin popularitatea lui von Kahr să influențeze asupra masselor electorale, și prin aceasta să dobândească viitoarea situație politică.

Cu tot revirimentul care pare să se producă în favoarea monarhiștilor, socialiștii bavarezi atât cei majoritari cât și independenții, sunt hotărâți mai mult ca oricând să lupte cu toată energia împotriva uneltirilor pangermane. Intr'adevăr până în prezent s'au și manifestat în Landtag susținând toate cererile guvernului din Berlin; apoi organizează puternicele sale sindicate din Franconia, proectând proclamarea une republici independente, în cazul când Bavaria n'ar ceda condițiilor cancelarului persectivă pe cât de neplăcută lui von Kahr, cu cât Franconia este un mare centru industrial. In acelaș timp a venit și amenințarea cu greva generală, prin care s'ar slăbi mult situația oricărui guvern din Bavaria.

In aceste condițiuni toate planurile monarhiste ar putea fi dejucate, de proletariatul german, care-și plătește astfel prinosul de recunoștință către cancelarul Wirth, care a lucrat totdeauna spre binele și mulțumirea lui.

America suspendă ajutoarele pentru Rusia

Horsea, 19 Sept.

Confirmându-se știrea despre jefuirea primului tren american care ducea ajutoarea în Rusia guvernul american a ordonat suspendarea oricărui transport de ajutor.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Cultura epocei de fier

Sub acest titlu Dl. N. Iorga publică următorul articol în Neamul Românesc

Am învins pe Germanii Prusiei și Bavariei, dar spiritul german — să nu ne înșelăm — stăpînește lumea.

Nu spiritul lui Luther și lui Schiller și lui Goethe, spiritul lui Herder și al lui Ranke; nu, ci acel spirit pruso-german, dur păgîn, sălbatec, doritor numai de putere pentru stoarcere, de tiranie pentru desfrîu ori și de forță și de silă pentru forța și silla înseși.

Știrile ce ne vin din Apusul învingător plîngerile oamenilor cu buna creștere veche, cu naivul idealism al timpului de ieri, ni-o dovedesc.

Amabilitatea socială a dispărut. Femeile sunt desprețuite și bruscate. Tinerii le chiamă la baluri cu un gest și le lasă 'n mijlocul sălii. Bătrînii n'au drept la nici un respect. Poesia, dacă nu se dedă la gesturi deșănțate, e lăsată pe sama ființelor slabe. „Omul tare" caută volanul automobilului, emoțiile aeroplanului, când nu merge în colonii să facă bani prin cultura de porci. La profesiile libere, al căror exercițiu e miserabil răsplătit, nu se presintă nimeni dintre cei cari pot altceva.

Bine, dar acest timp de „après-guerre" îl cunoaștem bine. E eroul lui Nietzsche, e „bestia blondă" care nu face decât să arăte că poate fi și—brună!

Totuși, în mândria lor, acești tineri nu-și dau sama că umanitatea merge astfel către animalul primitiv, cu un dinte și cu o ghiară mai mult: ale technicei.

Și, simțind încă pornirile lui Prometeu, descoperitorul, creatorul, ei nu-și amintesc de un lucru că lângă dînsul, chinuindu-l, stau Kratos și Bia, care și răsbună pentru că în-a întrecut și înjosit cu acel foc sacru care nu arde în usinele moarte, ci în sufletul viu al omului.

N. Iorga

In jurul unui memoriu

In Nr 9—10 din „Curierul Administrativ" am citit un memoriu făcut dl Dr. Leon Scridon în numele funcționarilor județului Bistrița-Năsăud. Acest memoriu cuprinde un tablou comparativ al salariilor pe cari le au judecătorii de ocol din orașe, profesorii de liceu, învățătorii urbani și funcționarii județului în orașe.

Se arată acolo cât de prost sunt salarizați funcționarii județeni, pentru a se spune apoi că: „Pentru funcționarii județeni e și mai mâhnitor faptul că un învățător dela școala primară căruia nu i se cer studii academice beneficiază de un salariu mai mare decât funcționarii județului cari trebuesc să termine universitatea." Mă mir că se află cineva care să fie mâhnit pentru salarul pe care-l primește astăzi un învățător. Toată lumea se plânge de soarta dascălului și de starea școalei pe mare la care a ajuns, pentrucă învățătorii o părăsesc pentru insuficiența salarului ce-l primesc. In Ardeal e nevoie de șapte mii învățători în Vechiul Regat de douăzecii de mii. Dacă funcționarii județeni invidiază soarta dascălului n'au decât să se facă învățători, căci nevoia de aceștia e foarte mare. Gândească-se oricine la munca pe care o depune un învățător și nu fie mâhnit nici un funcționar județan pentrucă un învățător dela sate are „douăsute cincizeci" Lei salar de bază pe lună.

Amiralul Togo învingătoru dela Port-Artur s'a făcut dascăl după reintoarcerea din luptă; să intre și dl Dr. Leon Scridon în rândurile acestor dascăli cari făuresc viitorul neamului luminând satele și va vedea atunci și ce muncă uriașă îi se cere și ce suflet larg trebuie să aibă.

Iar dacă funcționarii județeni sunt nemulțumiți cu salariile pe cari le au, să ceară mărirea lor, dar să nu facă reflecții injuste desconsiderând munca și importanța învățătorimei.

Notițe bibliografice

Au apărut: revista „Gândirea" No. 10 cu următorul cuprins:

Revolta fondului nostru nelatin Lucian Blaga

Toamnă — Al. O. Teodoreanu.

Pe marginea vieții — Vintilă Russu Șirianu.

Cucul din valea Popii — Ion Pillat.

Toamnă plumburie — Ștefan Bălcești.

Trecutul mort — Leon Feraru.

Scrisorile unui Rareș:

„Dacia Felix" — C. Robul

Iubita cântă — Ion Sân Giorgiu.

Doamna Callopi Ivan.

Ascetism — Eugen Relgis.

Mihail Kogălniceanu — I. darie

Teatrul nou — Adrian Maniu.

Cărți și reviste, Cronica Mărunță. Desemene de Victor Ion Popa și M. G. Georgescu.

■

„Ardealul Juridic", No. 4 cu Sumarul:

1. Contribuțiuni la unificarea legilor de Vasile M. Dimitriu și Dr. Ștefan Laday.
2. Articolul 21 din codul de com rț de Dr. Aurel Iancu.
3. Jurisprudente de ale Inaltei Curți de Casație (Secția Ardeal) și Curtea de Apel Cluj. Materie comercială și penal adnotări de ST. L. și V. M. D.
4. Dicționar Juridic. Cronica legislativă. Informațiuni. Biblioteca „Ardealul Juridic"
5. Codul penal al Contravențiilor Legea ung. XL/1879. Tradusă din limba maghiară și comentați de V. M. Dimitriu și Dr. Ștefan Laday.

Școala normală de învățători din Caransebeș

Activitatea școlară a corpului didactic. — Mijloace de învățământ. — Școala de aplicație.

Activitatea școlară a corpului didactic

Corpul profesoral a școalei normale din Caransebeș a dat o deosebită, importanță întăririi în elevi a sentimentului religios și moral. In Dumineci și sărbători elevii au cercetat regulat sfintele slujbe în catedrala din loc, fiind conduși de către profesorul de religie și încă un alt profesor, în ordinea stabilită de conferința profesorală la începutul anului. Tot de către profesorul de religie s'au ținut în fiecare Duminecă și sărbătoare exortări potrivite, iar în cele două posturi mari (al Crăciunului și Paștilor) toți elevii s'au împărtășit cu sf. Cuminecătură. Corpul profesoral a fost totdeauna convins că numai având la bază sentimentul religios-moral, o educație poate să-și ajungă ținta supremă: formarea caracterelor bune.

Invățământul. Conferințe profesorale. In clasele școalei normale inferioare materia de învățământ predată a fost cea fixată în planul de învățământ pentru școalele normale de stat, iar în clasele V—VIII s'a folosit planul de învățământ în vigoare pentru școalele normale confesionale. Ce privește rezultatul învățământului, mulțumită zelului și însuflețirii cu care a muncit fiecare profesor este îndestulător. Din numărul total al elevilor din toate 8 clasele au fost îndrumați la corigență 12 elevi, iar la repetirea cursului numai doi elevi. Elevii, în general, s'au nizuit ca să satisfacă cât mai bine îndatoririlor multiple ce le au. Sperăm, că an de an rezultatul învățământului o să fie tot mai satisfăcător. Greutatea cea mai mare s'a întâmpinat în instrucția elevilor cari în timpul războiului și-au terminat cursurile, studiind abia câte 6 săptămâni în loc de un an întreg.

Pentru a putea asigura bunul mers al învățământului, toate problemele în legătură cu educația elevilor au fost desbătute temeinic în conferințele profesorale de pes e an S'au ținut în decursul anului 16 conferințe, toate cu scopul principal de a asigura o procedură unitară între profesori în ce privește întreaga educație a ele ilor.

c) Disciplina. Având în vedere că disciplina este unul dintre factorii principali în formarea caracterului religios-moral, corpul profesoral al școlei normale din Caransebes și în această privință a făcut tot ceeace trebuia să facă. In genere se poate zice, că disciplina a fost mulțumitoare. Profesorii de curs, cu ajutorul monitorilor de clase, au îngrijit ca nimica să nu tulbure bunul mers al învățământului și astfel cazuri disciplinare mai grave nu s'au ivit în decursul anului.

Mijloacele de învățământ Biblioteca

Biblioteca școalei normale cuprinde o bibliotecă a profesorilor și una a elevilor. Cea dintâiu datează de mai multă vreme și s'a îmbogățit în decursul timpului cu cărți de înaltă valoare științifică și literară donate de foștii profesori ai acestei școale: I. Ionașiu și Enea Hodoș, de Academia Română etc., cea din urmă este întemeiată de asemenea din primii ani ai institutului și este administrată de un vice-bibliotecar de cl. VII, care are de ajutor un elev din cl. VI. Stocul de cărți al acesteia a crescut considerabil prin primirea în posesiune a bibliotecii fostului referent școlar al diecezei Caransebeșului, a adânc regretatului Stefan Jican. Asociațiunea

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

ION C. BRATIANU

Conferință ținută la Ateneul Român din București, cu prilejul Centenarului, de către Horia Furtună.

VIII.

Urgia vremilor sau însăși păcatele lui pedepsesc pe câte un neam, ținându-l zecimi de ani sau veacuri în întuneric și șerbie; dar dospirea vieții și resorturile sufletești care vor înfăptui răscumpărarea, dăinuesc și răzbesc, — după cum și Firea păstrează sub viscolirea întinsă și desnădăjduită a iernii, puterea de a readuce sărbătorile primăverii.

Dar veneratia numelui lui Brătianu e o mi care sufletească stearpă, dacă inima noastră nu-l pricepe așa cum trebue.

Brătianu a fost un paznic al românismului. Paznic ca păstorul lângă turmă și ca îngerul la căpătâiul leagănului. Paznic plin de îngrijorare îl găsim la 1877, stând zile întregi lângă podul de pe Dunăre ca amenințat să se rupă, — după cum paznic a fost toată viața lui, îngrijat de soarta țării și repetând vorbele lui Ștefan cel Mare: „Țarului Rusiei, ce-i pasă? Șade pe divan, se mulțumește și privește cum i se adună provincii peste provincii și eu de 40 de ani nu m'am culcat liniștit, veghiând ziua și noaptea ca să-mi păstrez țărișoara mea."

Brătianu a fost mare prin ceeace a realizat dar și prin lupta care a dus-o împotriva atâtor oameni mici, imorali sau falși sceptici care, și azi ca și în trecut, prin vorbe obosite și inacțiune, întârziază orice îmbunătățire în viața publică.

A face politică înseamnă a-ți îndeplini datoria la care te chiamă conștiința că faci parte dintr'un neam în evoluție.

Dar ce sunt toate virtuțile sufletești atunci când sunt pecetluite de sterilitate? Am avut în viața naastră politică dialecticiani iscusiți în depănarea argumentelor, tribuni cu vorba în lăcărată, retori ce-au murit izolați în concepția lor trufașe. Dar fiindcă binele țării și sufletul țării n'au fost mărite de trecerea lor pe lume, piatra mormântului le-a închis greu amintirea.

Brătianu a avut o concepție politică și economică națională care l'a călăuzit în toate faptele sale: politica lui externă, comercială, socială, rurală, echilibrarea budgetului, luarea vămilor și a sal nelor din mâna marilor capitaliști, politica de export a grânelor, răscumpărarea și construirea căilor ferate, înființarea marilor instituții economice, etc. pretutindeni el căuta să creeze pentru binele obștesc.

In Parlament, ironic în răspunsuri și cu riposta vie, Brătianu nu s'a gândit totuși nici odată să-și cizeleze fraza și să o împodobească cu frumusețî străine de ideea ce-l stăpânea, căci numai convingerile îi dictau cadența vorbirii. El în totdeauna opunea frumusețel cuvintelor, dinamismul ideii.

Demostene spunea că cele trei calități ale oratorului sunt acțiunea, acțiunea și acțiunea. In cuvântările lui Brătianu, totul îndemna la acțiune; autoritatea morală ce i-o dă trecutul lui și faptele ce le îndeplinise, principiile nestrămutate de drept ate de la care se inspira, și mai presus de toate căldura și simplicitatea cu care făcea să izvorască ori ce acțiune politică din dragostea de țară.

El nu-și revedea discursurile stenografiate spre a le da forma definitivă. N'avea timp. Dacă vorba lui convinsese, scopul era atins. El nu răspundea atacurilor personale. N'avea timp: îl aștepta opera legislativă.

Răspunzând în Parlament lui Lahovary (16 Ianuarie 1882), Brătianu spunea:

„Dacă am un simțimânt față la care țiu, e sentimentul onoarei, pe care o las moștenire copiilor mei. Dar este un simțimânt și mai puternic, care la mine devine o pasiune, este acela al intereselor țării mele, și acest simțimânt m'a făcut să tolerez ofensele ce mi se adresau, ca să las a se discuta alte chestiuni cari erau la ordinea zilei".

Brătianu declară, și el că cel mai mare rău într'o societate este neaplicarea legilor" dar, de sigur ca și Isocrate, gândea că: condiția ca un guvern să fie bun nu e ca porticile să fie acoperite cu legi, ci ca dreptatea să locuiască în sufletele oamenilor". De aceea cu prilejul discuției fiecărei legi ce-o propunea, el amintea întotdeauna și marile principii de moralitate și de folos obștesc care inspiraseră legea și care trebuiau să chezășuiască aplicarea ei.

In politica externă Brătianu era prudent, dar când socotea că interesul românismului o cere declara răsboi, ca în 1877, — sau pronunța cuvinte care trebuiau să se audă, ca în 1868 când ca președinte al Adunării deputaților vorbind de Transilvania spunea, pentru Austria:

„Când o soră a mea este măritată, nu am dreptul să mă amestec în menajul său, nu am dreptul să fac cel mai mic pas care să poată da bănuială șoțului ei, că aș voi vreodată să aduc zizanie și desbinare în casa lor. Insă d-lor, oare când soțul ei, cumnatul meu, va merge până a o maltrata cu brutalitate, când o va trata ca pe o sclavă, cu toate că știe că ea este dintr'un sânge nobil când voi vedea că ridică cuțitul asupra ei, nu am eu oare dreptul să strig, să-l opresc dela acea crimă? . .

„Să fie sigure Statele vecine care au fericita voință de-a ne pune în poziție să le zicem frații noștrii — frați cum le zicem Sârbilor — că nu vor avea nici un subiect de grije din partea noastră, dar să nu uite că atunci când vor voi să înjunghie pe sora noastră de dincolo, care este măritată cu dânșii, sângele ei le va stropi fruntea".

Vasta lui cultură politică, istorică și socială, făcea pe Regele Carol să spue: „Brătianu e unul din rarii oameni cu care

culturală din Bănat asemenea a donat şcoalei peste 500 opuri, cari, după o colecţionare uşoară, — au trecut în proprietatea bibliotecii elevilor îmbogăţindu-o cu opere de valoare, mai ales că în urma vîrtejei împrejurărilor din vremea din urmă, — ani de grea criză în viaţa şcoalei, — această bibliotecă nici nu a putut fi întregită, aşa în cât să servească cultura naţională.

Biblioteca profesorală cuprinde opere din domeniul filozofiei, pe agogiei, filologei, istoriei, ştiinţelor naturale, descriptive şi exacte, artei şi literaturii proprii, în limba română, franceză, germană, rusească, portugeză, maghiară, latină şi grecă. Atît biblioteca elevilor cât şi a profesorilor stă sub conducerea profesorului-bibliotecar Nicolae Tomiciu, şi amândouă împreună reprezintă o valoare aproximativă de 70—80,000 lei.

Din biblioteca profesorului au fost consultate în cursul anului şcolar 1920—21, 54 de opuri de către 12 profesori, iar din cea a elevilor s'au împrumutat 339 cărţi de către 123 elevi. Selecţionate au fost în urma conţinutului lor 287 opuri în 345 volume.

Pe lângă bibliotecă elevii mai au la dispoziţie următoarele mijloace de învăţământ: Muzeul de ştiinţe naturale; Laboratorul de chimie; Laboratorul de fizică; Colecţiunea geografică; Colecţiunea de geometrie şi Colecţiunea atelierului de lucru manual.

Scoala de aplicaţie.

Şcoala de aplicaţie are menirea a da elevilor săi elementele culturii umane-generale apoi a desvolta în mod armonic şi în deplină libertate puterile morale, intelectuale şi fizice, şi în fine a pregăti prin practica pedagogică pe elevii normalişti pentru chemarea lor de învăţători.

Şcoala de aplicaţie a avut patru clase cu elevi de ambele sexe, şi a fost condusă de învăţătorul Ioan Popa Curescu.

Anul şcolar s'a început la 15 Septemvrie 1920 şi s'a încheiat la 16 Iunie 1921, cu o serbare şcolară în prezenţa părinţilor învitaţi şi a oaspeţilor veniţi de dragostea ce o au către instituţiunile noastre culturale.

Instrucţia s'a făcut în şcoala de aplicaţie conform programei analitice edată de Resortul Cultelor şi Instrucţiunii publice în anul 1919, este şi astăzi în vigoare.

Activitatea Şcoalei Normale din Caransebeş a fost după cum se poate vedea din cele arătate până acum dintre cele mai rodnice şi mai bine îndrumate.

Cu prilejul adunării dela Alba-Iulia

— Declaraţiile D-lui Iuliu Maniu —

Din expunerea politică pe care a făcut-o dl. Iuliu Maniu la întrunirea partidului naţional ţinuta în Alba-Julia, reproducem următoarele importante declaraţiuni cu privire la viitoarea atitudine a partidului naţional şi la condiţiunile de colaborare pentru formarea noului guvern:

In ce priveşte viitorul, pentru organizarea norocoasă acestei ţări, partidul naţional a fost întotdeauna de părere că în vremurile acestea grele, este necesară o concentrare a tuturor forţelor reale ale ţării, fiind în planul său realizarea unui guvern de concentrare.

A trebuit însă cu durere să ne convingem că această idee nu a fost realizabilă, şi între altele şi din motivul că partidul d-lui general Averescu, nici odată nu a voit să audă de o astfel de deslegare. Vroia şi credea că poate singur să deţină puterea.

Astăzi am găsit a fi cea mai corespunzătoare deslegare, formarea unui guvern cu singura menire de a face alegeri libere şi imparţial ca astfel să se poată manifesta, voinţa adevărată a naţiunii, când este vorba de a se crea cele mai fundamentale legi ale ţării şi ar organiza în mod corespunzător.

Noi, partidul naţional trebue să ţinem seamă de o realitate care urmează din împrejurarea că forţa politică a partidului nostru se recrutează numai într'o parte a ţării, deşi reprezintă interesele întregei ţări. De aci urmează că nu putem avea pretenţia că voinţa politică a partidului naţional român, ori cât de corectă ni s'ar părea nouă, să fie impusă întregei ţări, şi că nu putem cere, precum n'am cerut nici odată, ca să guvernăm noi singuri această ţară.

A trebuit deci dela început şi trebuie şi acuma, atât în lupta opoziţională, cât şi în munca de guvernare, să ne gândim şi să realizăm colaborări corespunzătoare intereselor ţări, aşa precum le înţelegem noi.

Nu putem însă să ne închipuim nici un fel de colaborare la a cărei bază mai întâiu de toate, nu ar sta principiile adevărat naţionale şi hotărât democratice ale partidului nostru.

Nu se poate închipui o colaborare nici în viitor, care să nu excludă cu desăvârşire practică şi moravurile învechite şi care să nu asigure peste orice îndoială, alegeri libere, cu toate garanţiile înfăptuirei lor, astfel ca voinţa ţării să iasă la iveală, nefalsificată şi nesilită.

Orice colaborare ar trebui să aibă de ţintă imediată, înfăptuirea consituiei ţării întregite, a unei forme administrative radical democratice, revizuirea legilor financiare şi agrare şi legiferarea întregului sistem electoral, pe baze democratice şi moderne în amănuntele lui.

Este mai departe un principiu al adevăratei democraţii şi al adevăratului parlamentarism, ca ţara să se guverneze şi să se administreze prin acela, cari să se bucure de încrederea poporului.

De aceea şi în provincille unite, oricare colaborare trebuie să respecte acest principiu, mai ales că unificarea sufletească pretinde, ca ele să fie guvernate şi administrate prin oameni, cari în mod firesc stau mai aproape de nevoile lor. Orice colaborare se poate închipui numai cu respectarea acestor consideraţiuni.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

Isprăvile Cuartiruirii

Dăm mai jos câteva fapte caracteristice, din cari se va vedea de ce lucruri e capabilă faimoasa Cuartiruire:

1. In Str. Elisabeta Nr. 10 sunt două camere, despre cari Oficiul de cuartiruire habar n'are sau, mai bine, vrea să nici nu ştie de ele şi să nu le cerceteze şi să le dea spre locuit, cu toate că i s'a atras atenţia că acolo vine numai din când în când o misterioasă doamnă, însoţită sau nu de cineva şi apoi dispare săptămâni întregi.

Ce să fie la mijloc?

2. In Calea Victoriei 29, s'a dat un apartament întreg, la etaj unora cari aveau deja locuinţă în aceiaşi curte.

Ce fericiţi oameni!

3. In Str. Londra Nr. 7, 2 camere şi o bucătărie sunt reţinute pentru un evreu, care-şi aşteaptă nevasta aflată în altă parte de mult timp.

Punem această inofensivă întrebare: dacă doamna nu se va întoarce încă multă vreme, cei cari dorm pe mesele dela Oficiile lor îşi vor putea roade la infinit oasele lor pe scânduri!

4. In acelaşi curte, un ungur deţine un apartament întreg, cu dormitor, sală de mâncare şi altele.

Ştim explicaţia: protecţia minorităţilor, garantate de Tratatul de pace!

5. In Str. Eötvös Nr. 11, o casă întreagă, cu grădină, e reţinută de luni de zile pentru un vice-rabin.

O! Românie Mare, rai pentru străini, iad pentru Români!

Din paşalâcul Târnavei

Stările din judeţul nostru au ajuns la desperare şi anarchie totală, iar pentru sanarea lor nu se poate face nimic. Guvernul nu ascultă plângeri, în gazetă nu poţi scrie nimic, căci cenzura şterge şi cele mai nevinovate expresii critice.

Dacă vrei să publici în ziarul *Târnava* ordinile oficiale date de prefectură, ele sunt astfel cenzurate încât li se schimbă cu totul înţelesul.

Funcţionarii stau sub teroarea prefectului Căluţ, care ştiind că nu are nici o răspundere lucrează fără să ţină seamă de legi.

Legea despre maximarea preţului cerealelor şi circulaţia internă a bucatelor permite comerciul liber în ţară.

In judeţul Târnava-mică la Jernut, târgul de cereale a fost împrăştiat, cumpărătorii din alt judeţ daţi afară şi ţăranii au plecat plângând şi blăstămând cu bucatele înapoi.

Când faptele acestea sunt constatate în gazeta „Târnava" secretarul prefectului Simu, fost primpretor la Sărmas cenzurează gazeta; iar dacă în gazetă se scrie, că nu se permite din partea prefecturei eşirea cerealelor din judeţ se şterge la cenzură cuvântul nu dar totuşi să dă strict ordin primpretorilor şi Jandarmilor ca să nu permită să se ducă cerealele de a Proştea-Mare la Mediaş la depărtare de 5 km.

Toate acestea se întâmplă pentruca Dl Révész directorul unei bănci maghiare izraelite să poată cumpăra eftin pentru export.

Acest domn a fost numit de representant al cooperatelor şi membru în comisia judeţană pentru cumpărarea cerealelor, împreună cu pretinul său groful Bethlen Adam din Bachirea pentrucă şi D-l prefect cu D-l deputat ţărănist Răducanu sunt membri în Consiliul de administraţie al băncii Révész.

Astfel s'a făcut la noi alianţa maghiaro-ţărănistă-averescană pentru exploatarea şi ultimei bucăturі a ţăranilor săraci.

Intelectualii sunt revoltaţi ţă-

---

poţi discuta istorie generală şi politică europeană."

In politica internă Brătianu îşi urma fără şovăire ţelul lui de consolidare naţională. Sub un aspect blând care fermeca şi apropria, Brătianu era un realizator sever şi neobosit.

El era convins că îndeplinirile politice se fac numai de către partide organizate, grupate în jurul unor principii şi cu activitatea pusă în serviciul interesului general; iar despre activitatea partidului lui se poate spune ceea ce Macaulay spunea despre partidele tories şi whigs în Anglia că se confundă cu însăşi istoria ţării.

Voeşte şi vei putea, spunea într'una Brătianu acelora care în jurul lui amânau începuturile obositoare ale acţiunei şi-şi ascundeau sub pretexte de scepticism şi de descurajare, mediocra pastă sufletească din care era plămădită Voeşte şi vei putea, repeta el, conştient că omul în mijlocul societăţei şi societăţile în mijlocul naturei, nu pot să se conserve şi nu pot să biruie decât punându-şi toate străduinţele în slujba unui ideal preconcepat. Acelora care nu pricepeau că e o datoria cetăţenească de a lupta împotriva păcatelor din viaţa publică, Brătianu le reamintea că numai sforţările omeneşti au realizat propăşirea omenirei, că simpla constatare a răului fără o muncă corespunzătoare spre a crea binele înseamnă o complicitate conştientă la rău, că inactivitatea e o imoralitate şi că „descurajarea e cel dintâi pas către corupţiune".

In mijlocul multor dezorientaţi care-şi compunea un suflet cu fâlfâituri de concepţii, Brătianu reprezenta năzuinţele concentrate ale rasei, împuternicite şi luminate de o conştiinţă.

Brătianu îşi dădea seama că poartă în el principiile de conservaţie şi de progres ale neamului nostru cu o mentalitate de moşinean, când răbdător şi înţelept, când aprig şi viteaz, călăuzit de un bun simţ înăscut şi slujit de o voinţă ce nu se îndoae.

— D-ta faci ce vrei, eşti tare şi mare, îi spusese odată necăjit în Parlament, Kogălniceanu.

— Eu nu sunt tare şi mare, îi replică Brătianu, decât fiindcă sunt sincer, leal şi neconrupt,

Altă dată fiind atacat de Blaremberg, Brătianu îi răspunse:

„Blaremberg a spus (25 Nov. 1870): „e un vizir care duce această ţară" şi-a făcut apel la majoritate să nu se mai ia după cei bătrâni... îl întreb pe d-l Blaremberg; dar oare la 1848 eram bătrâni de a mers ţara după noi? Dar la 1857 eram bătrâni de a mers ţara cu noi? Apoi d lor, de ce ţara a mers după Stan şi după Vlad? Mers-a ea după individualităţi? Fost-a ţara întreagă un batalion şi cu un căpitan în cap? Nu, d-lor. Dar cei dela 1848 ridicaseră un stindard pe care în Moldova îl ridicase Cant mir, iar dincoace de Milcov, Brâncoveanu şi Tudor Vladimirescu, care ştiţi cum au căzut.

„El bine au venit cei dela 1848 şi au ridicat acel stindard şi ţara s'a luat după el. Nu s'a luat după Brătianu, sau după alţii, ci după stindardul principiilor, al viitorului, şi dovadă că acel stindard a fost al viitorului este că toţi care l'au părăsit, au fost părăsiţi şi de ţară.

„Ei, d-lor, dacă şi din mâinile noastre va cădea acel drapel, negreşit că lumea. Ţara. nu are să-şi mai aducă aminte nici de Creţulescu, nici de Cogălniceanu, nici de mine, ci se va uita la acei care vor ţinea stindardul libertăţilor şi al renaşterei neamului român."

Acesta era secretul tăriei lui: identificarea cu aspiraţiile neamului

„Puterile Europei, mai spunea el (Discurs la Adresa Tronului 29 Noembrie 1868), vor vedea că sentimentele care ne-au făcut pe noi să lucrăm astfel, nu erau nici simţimintele, nici voinţa unui om, unei nuanţe, unui partid, ci simţămintele, voinţa naţiunei întregi".

Brătianu a fost puternic fiindcă s'a simţit solidar cu naţiunea.

In conştiinţa acestei legături sufleteşti găsea el toate inspirţiile, toate avânturile şi toate recompensele. Ştiindu-se vorbitorul şi fiuritorul milioanelor de năzuinţi ce de veacuri au chinuit piepturile şi au luminat ochii româneşti, energia lui era întărită şi mărită de toate aceste izvoare. Cu intuiţia realităţii şi cu cunoştinţa oamenilor, cu convingerea că reprezintă aspiraţiile permanente ale unui popor şi luându-şi numai din aceasta raţiunea de a fi, cu toată curăţenia inimei, cu cumpănele inteligenţei şi cu toate îndrăznelile acţiunei, Brătianu fără să şovăiască şi fără să desnădăjduiască, timp de 480 ani, a creat şi a grăbit fazele succesive şi naturale ale evoluţiei neamului nostru, repetând ca un crez „pun patria mai presus de orice, şi mai înainte de orice simţimânt".

In clipele mari, în momentele de grea cumpănă, când raţiunea se întunecă, spunea el, ca să ştii ce ai de făcut lasă inima să vorbească.

Faptele lui arată că inima i-a vorbit.

Şi la amintirea acestei inimi care a bătut alături de atâtea inimi româneşti, — şi care a bătut şi pentru acelea care nu îndrăzneau să bată, — la amintirea omului care ne-a dus cu trudă şi cu izbândă destinele ţărei dela robia Regulamentului Organic la întemelierea vieţii moderne şi libere în Regat, să ne lăsăm pătrunşi de florul pios al respectului şi de încrederea bărbătească a nădejdei.

Acum câteva zile la Florica s'au transportat rămăşiţele pământeşti ale lui Brătianu din mormânt la capelă. Trupul lui a fost purtat pe deasupra capetelor. Şi aşa cum era, — sub soare e blând de Mai, în larga lincă argeşeană, plină de primăvară şi de viaţă, — ne-a apărut în marea lui realitate: nemuritor deasupra muritorilor, statue nemişcată purtată de socul mişcător al mulţimei; Brătianu eşise parcă dinadins din mormânt să-şi mai vadă odată ţara şi să simtă cum în România întregită lumina se resfiră liniştită pe visul lui întrupat.

INFORMATII

M. M. L. L. Regele și Regina au trecut ieri prin Timișoara unde au fost întâmpinați de dl General Văleanu, ministrul Comunicațiilor.

Suveranii sosesc azi la Sinaia.

■

Iată itinerariul vizitei păspeților italieni în Ardeal și Banat:

Brașov sosire 26 Sept. orele 21.30 plecare orele 24; Sibiu sosire 27 Sept. orele 10, plecare orele 23; Cluj, sosire 28 Septembrie orele 10, plecare orele 21: Arad sosire 29 Septembrie, [orele ... plecare 30 Septembrie orele 8; Timișoara sosire 20 Septembrie orele 6.20 plecare 30 Septembrie orele 0.143; Reșița sosire 30 Septembrie orele 19, plecare 3 Octombrie orele 21 m. a.

■

D-l Titulescu amenință cu demisia în cazul dacă s'ar desființa impozitul pe capital.

■

Inscrierile la școalele de ucenici se vor face în 25, 26, 27 și 28 Septembrie dela 9 ore și 3—8 ore după amiaz, în strada Mico 24. La înscriere se va plăti pentru cărți și recvizite 50 Lei din partea patronilor.

■ a

În ziua de 14 Septembrie încetat din viață la Aiud dr. Ioan Maior, advocat.

Înmormântarea a avut loc la 16 Septembrie.

Condoleanțele noastre îndureratei familii.

Banii se tânguesc, iar D-l prefect pleacă în automobil cu D-l Révész către București ca să-și vadă de afaceri.

Banii publici ai județului a fost trecuți în depunere la aceiași bancă pe care D-l prefect o numește cea mai solidă și mai mare bancă românească de fapt și până acum a cumpărat și vândut numai spirt.

Funcționarii sunt obligați să ajute la aceste afaceri. Subșeful poliției, d-l Valea, în loc să vadă de poliția neglijată, umblă pela sate, în ascuns fără baze de drept și rechiziționează bucate.

Șeful poliției, d-l Moldovan, notar fugărit din un sat românesc, amenință redacția „Târnavei" pentru critica adusă: iar peste toți plutește duhul rău al singurului popă fugărit din întreg Ardealul, Nicoară, vestitul președinte de alegeri.

Administrația județului a ajuns anarhică, încât chiar primarii satelor sunt crișmari.

Am rugat pe D-l Groza să vină la noi, dar nu ne-a ascultat și bine a făcut, dar totuși sperăm că va veni deputatul nostru d-l Prie să vedem ce a lucrat, căci știm ce ne-a promis.

Coresp.

Toți cei cari au ce plângere de făcut împotriva Cartiruirii — și știm că sunt atâția — sunt rugați să se adreseze ziarului „Infrățirea" indicând precis date și amănunte pentru ca toată lumea să cunoască isprăvile acestui Oficiu care e inexistent când vrea să facă abuzuri.

■

Comerciale

A avut loc la Viena în fața a numeroși participanți și în fața autorităților române și austriace, inaugurarea Camerei de comerț româno-austriacă.

În comitetul de direcțiune al Camerii au fost aleși d-nii Deleanu, ministrul Cantacuzino și generalul Averescu.

■

Associația comercianților și producătorilor de fructe și legume din Ardeal, Banat Crișana, Maramureș și Sătmar face apel la toți producenți și comercianți din această branșe de a se înscrie ca membri. Taxa de înscriere 100 lei.

■

Am anunțat că printr'un jurnal al consiliului de miniștri s'a admis pe timp de o lună producătorilor de aur să exporte cantitățile disponibile. Exportul s'a admis cu condiția ca să aducă în țară pentru valoarea aurului exportat, lei efectivi în bilete de ale Băncei Naționale. În acest scop, nu se va admite exportul de cât acelor producători cari vor face dovadă că a depus valoarea în lei, a aurului la legația română din țara unde se face exportul. Dovada va consta dintr'un certificat al legației române prin care se atestă că s'a depus valoarea aurului în lei efectivi sau pe baza autorizației dată de direcțiunea generală a vămilor în urma intervenției telegrafice a legației noastre.

Exportul se va cere de la data când se va anunța în Monitorul Oficial.

■

Școlare

Direcțiunea școalei medii Silvice din Casa Verde Timișoara publică concurs pentru ocuparea a 7 locuri vacante în anul I al școalei, care urmează a se ține în localul școalei în ziua de 15 Octombrie 1921 ora 8 a. m.

■

Diverse

În cursul lunei Noembrie va avea loc un nou congres general al funcționarilor publici din țară.

Vor participa delegațiuni din întreaga țară.

Se va face un demers pe lângă guvern pentru admiterea statutului funcționarilor publici.

Această hotărâre a fost luată în congresul dela Bacău.

■

Azi după amiaz apare primul număr al noului ziar maghiar „5 orai ujság"

■

La Berlin se va ține în timpul dela 23 Sept. — 2 Oct. cea mai mare expoziție de automobile.

Această expoziție va întrece toate expozițiile de până acum. Vor participa și state străine.

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

■

În CINEMA URANIA se va reprezenta Miercuri „Cezarina" Partea V. „Ophir", orașul de cinci mii de ani.

■

În CINEMA APOLLÓ Miercuri vom avea o deosebită plăcere a ne delecta în jocul divin al drăgălașei Lotte Neumann într'una din cele mai bune creațiuni ale sale: „Frida", dramă socială.

■

În CINEMA UNIVERSITĂȚII se va reprezenta Miercuri „Femeea de aur", cu P. Menichelli.

■

Între patroni restaurantelor și chelneri au isbucnit din nou neînțelegeri pe motivul că patronii nu mai vor să plătească chelnerilor procentul de 10=15 la sută. Patronii vor să calculeze aceste procente în sarcina Consumatorului. În unele cafenele procedeul acesta a și început. Chelnerii sunt foarte iritați și se așteaptă greva.

■

Noui elevi admiși în liceele militare se vor prezenta la școli la 20 Septembrie a. c.

Admișii sunt publicați în Monitorul Oficial 128 din 10 Septembrie D. M. 947—1921.

■

Mari industriași și bănci din Germania au hotărât în adunarea ținută la 14 Sept. la Berlin de a procura statului miliardele de aur necesare pentru achitarea reparațiunilor de războiu — din stocurile de rezervă ale băncilor, și pe urmă prin acea, că vor lua credite din străinătatea pe efecte și valori. Pin această măsură se speră și la îmbunatățirea valutei.

■

Producția de opere dramatice se ridică la peste 3500 în anii 1919—20 și 1200 manuscrise.

■

Specula cu zăharul continuă. Prețul la chilogram s'a urcat la 26 și peste câteva zile va fi 30 lei.

■

La Direcțiunea generală financiară, sub auspițiile d-lui Simionescu continuă întrunirea directorilor și administratorilor financiari în ce privește felul cum să se facă impozitarea conform operei încurcate a d-lui Titulescu. Instruirea va ține încă câteva zile.

■

Pe piața Clujului specula cu slănină și unsoare prosperează. Kilogramul de slănină a ajuns 24—26 lei.

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

PREMIILE
ZIARULUI
„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Tragerea premiilor va avea loc la 1 Noemvrie 1921.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a, c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplare artistică în Cluj - Strada Iuliu Maniu 4.

Cel mai eftin se curată și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Cronica politică

Adunarea dela Alba-Iulia. Declarațiile d-lui Iuliu Maniu. Alaltăieri, Duminecă, a avut loc la Alba-Iulia cea dintâi adunare din marea serie de adunări poporale organizate în Ardeal de partidul național-român. La această adunare au luat parte alegătorii din circumscripțiile electorale Alba-Iulia și Ighiu în fața cărora d-l Iuliu Maniu, ca deputat de Alba-Iulia, a arătat activitatea desfășurată în parlament de către representanții partidului național, iar ca președinte al acestui partid, a făcut și câteva declarații importante cu privire la situația politică actuală.

Ceia ce se desprinde mai limpede din declarațiile d-lui Maniu, este hotărârea partidului național, rămasă nestrămutată dela retragerea din parlament, de-a pune în mișcare toate forțele de care poate dispune pentru a înlătura de la conducerea țării acel guvern al tuturor dezastrelor și al tuturor umilințelor care este guvernul Generalului Averescu.

Arătând într'adevăr nepriceperea, ilegalitățile și destrăbălarea care caracterizează activitatea acestui guvern, și stăruind mai ales asupra situației nenorocite creiate în Ardeal unde la haosul administrativ se adaogă realitatea crudă a dezastrului economic, d. Iuliu Maniu a afirmat că singura scăpare pentru țară nu poate fi de cât înlăturarea imediată a guvernului actual și dizolvarea parlamentului.

In ce privește alcătuirea noului guvern, d. Maniu a făcut următoarea declarație care aruncă o lumină nouă asupra atitudinii politice a partidului național:

„Noi, partidul național, — a spus dsa — trebuie să ținem seamă de o realitate care rezultă din împrejurarea că forțele politice ale partidului nostru se recrutează numai dintr'o parte a țării, deși ele represintă interesele întregei țări. De aci urmează că nu putem avea pretenția ca voința politică a partidului național-român ori cât de corectă ni s'ar părea nouă, să fie impusă întregei țări, și că nu putem cere ca să guvernăm noi singuri această țară.“

Este aceasta o declarație care exprimă destul de limpede hotărîrea partidului național de-a contribui cu forțele sale politice la alcătuirea unui viitor guvern care, representând toate provinciile României unite, să realizeze „unitatea desăvîrșită în Stat, în gîndire și instituțiuni“.

Cât despre programul și misiunea politică a viitorului guvern, d. Maniu a declarat că orice colaborare va trebui să aibă ca țintă imediată înfăptuirea constituției țării întregite, întocmirea unei reforme administrative radical democratice și revizuirea legilor financiare.

La sfârșitul Adunării, s'a votat o rezoluție prin care, potrivit declarațiilor făcute, se cere disolvarea parlamentului actual și se exprimă hotărârea ca deputații partidului național să nu mai ieа parte la lucrările acestui parlament.

Campania de răsturnare a guvernului

— Manifestul partidului național liberal —

Partidul național liberal a adresat țării un manifest în care arată că a început campania de răsturnare a guvernului. Acest manifest spune că țara se găsește în fața unui guvern fără autoritate și a unui parlament care nu mai reprezintă voința și așteptările poporului. Incercarea unei îndreptări a fost zadarnică. Injgheba-rea, numită Partidul poporului — a dat dovadă de cea mai mare incapacitate și corupție în administrația statului. Impozitul pe capital întocmit de guvernul actual nu trebue menținut, căci înseamnă un dezastru pentru țara întreagă. Țara întreagă cere reviziuirea impozitelor recurgându-se la sacrificii cu adevărat cerute de nevoile statului, Sfârșitul manifestului arată că Partidul național-liberal începând acțiunea de răsturnare a guvernului — este conștient că reprezintă dorința opiniei publice îngrijorate și că va avea tot sprijinul ei.

Circulara adresată de d-l Ion Brătianu președinților organizațiilor județene notează începerea luptei contra guvernului, **arătând totodată că la începutul lunei Noembrie va avea loc la București congresul general al partidului național-liberal. Congrasul general se va ocupa cu făurirea constituției, nevoia de salvare a finanțelor statelor și o administrație bună încredințată oamenilor cinstiți. Politica economică a actualului guvern a întâmpinat legitime protestări. Incercările corpurilor leguitoare au dovedit neputința legei agrare care este aplicată nesincer și spre nemulțumirea țărănimei.**

Reforma fiscală a fost redusă la jaf și la impozite cari nu se pot aplica căci împiedică desvoltarea economică a țării. Anarhia în politica de import, concesionările fără rost a avuțiilor naționale la străini, au sdruncinat creditul public. Partidul național liberal începe lupta pentru reintrarea în legalitate și pentru dobândirea temeinicilor constituționale cerute de organizarea democratică a României întregite. Țara vrea ordine, cinste și pricepere, o administrație însuflețită de grija binelui obștesc care să respecte toate confesiunile și toate naționalitățile credincioase. S'a hotărât că până la congresul general pentru lămurirea opiniei publice să se țină întocmiri publice în toate județele din țară.

Dr. Alexander Springer medic Alba-Iulia și Mariska Rieger Sibiiu, la 18 l. c. s'a căsătorit. (In loc de orice înștiințare.) 1093

Dr. Lăzărescu, medic-șef al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 a. m. Str. Iuliu Maniu 40. 899

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria E M K E Cluj, Piața Unirii 32.

La 1 Mai s'a deschis grădina de vară a Hotelului Central. 622

TELEGRAME

Asasinatele din Petrograd

Horsea, 19 Sept.

La Petrograd au fost împușcate din ordinul lui Trotzki, 76 persoane bănuite de conspirație antibolșevică.

Prințul moștenitor al Italiei în armată

San-Paolo, 19 Sept.

Prințul moștenitor al Italiei, împlinind 17 ani a intrat în rândurile armatei italiene.

Centenarul lui Dante

Roma, 19 Sept.

Guvernul italian va pune în circulație 3 timbre poștale pentru comemorarea centenarului lui Dante.

O frumoasă manifestare a Oradei mari

La expoziția târg de mostre din București se remarcă dela intrare o singură construcție mai mai de seamă: e pavilionul ridicat de Camera de Comerț și Industrie din Oradea-Mare, pentru expozanții din Bihor, Sătmar și Maramureș. E o c'ădire uriașă, față de toate celelalte, așezată la intrare, pe stânga, și a fost construită exclusiv cu materialul dus din Ardeal, sub directa conducere a prezidentului Camerei din Oradea-Mare d. I. V. Fetu care a adus un imens servicîu inițiatorilor expoziției târg de moste. Planul mărețului pavilon al Oradiei-Mari aparține inginerului-arhitect Fr. Spiegler. D. dr. Ion Pop, secretarul d-lui Fetu, are deasemenea o bună parte din meritul frumoasei realizări de care vorbim.

Pavilionul are o lungime de 56 m, pe 18 m. și are numeroase compartimente deschise, estetic amenajate. Prevăzut cu geamuri multe și înalte, e cât se poate de bine luminat. Expozanții înscriși sunt peste 40 cari toți s'au întrecut în a'și prezinta producțiile lor cele mai reușite cu cari ne putem făli. La darea de seamă generală, voi aminti lucrările și producțiile mai de seamă ce vor fi văzute în pavilioanele expoziției.

Dealtminteri pavilionul Oradiei-Mari e singurul care va rămâne, fiind de o construcție din cele mai durabile.

Pregătiri în vederea primirei oaspeților italieni

— Consfătuirea dela primărie —

Primăria orașului Cluj a primit o adresă dela ministrul nostru dela Roma prin care e anunțată că orașul Roma a hotărât să doneze orașului Cluj, una din copiile celebrului și anticului monument al latinității „Lupoaica lăptând pe Romulus și Remus“, după monumentul de pe capitoliu. Acest monument făcut cadou Clujului a fost păstrat într'un muzeu din Neapole și are o mare valoare artistică și istorică. In aceiași adresă se anunță că va sosi la Cluj d-l Inginer Bula, însărcinat cu montarea monumentului. Consiliul orașului Cluj a comandat toate cele necesare construirei piedestalului monumentului.

Pe de altă parte ministerul de industrie a cerut primăriei un proect care să cuprindă aproximativ, sumele necesare primirei oaspeților italieni care ne aduc monumentul. In acelaș timp ministerul a comunicat primăriei, că s'a acordat 270,000 pentru primire și pentru ziua serbărei și pe lângă această sumă încă câte 27,000 lei pentru fiecare zi cât vor sta oaspeții italieni la Cluj.

Eri oaspeții italieni printre cari se găsesc d-nii V. E. Orlando, Salvator Barzilai, Ettore Ferari: Alfredo Baceli și Ernesto Anton, foști miniștri au sosit la Constanța. Din partea orașului Cluj au plecat D-l Hossu și un inginer din partea primăriei pentru luarea în primire a statului.

Suntem informați pe cale telegrafică că primirea făcută la Constanța a fost grandioasă. A seară la orele 6 a avut loc la primărie a consfătuire spre a se discuta chestiunea măsurilor ce trebuesc luate în vederea primirei oaspeților italieni care sunt așteptați în primele zile ale lui Octombrie, și în vederea inaugurărei monumentului latinității „Lupoaica alăptând pe Romul și Remus“.

La această consfătuire au luat parte: D-l V. Dimitriu rectorul Universității; D-l Iulian Pop primarul orașului d-l Stefan Meteș, prefectul poliției, d-l Dandea conconsilier orășenesc, d-l Ostrogovici profesor universitar d-l N. Bănescu profesor universitar, d-l Ciortea dela resortul instrucțiunei publice, d-l. V. Popovici prefectul poliției D-l Zah. Bârsan, directorul Teatrului Național; D-l Popovici Beyreu directorul Operei, d-l Gh. Dima directorul conservatorului; Părintele Băianu, d-l Pora directorul casei învățătorilor; d-nii Bogdan și Roșca, directori de liceu etc.

D-l Prefect Meteș deschide discuțiile arătând scopul pentru care au fost convocare persoanele de mai sus la această consfătuire și spune că ar fi foarte nimerit ca serbările, ce vor avea loc cu ocazia primirei oaspeților francezi și cu ocazia inaugurărei statuei, să aibă nu numai un caracter local ci aceste serbări să fie ale întregului Ardeal românesc. Arată apoi că consiliul municipal al Romei când a luat hotărârea să facă cadru României „Lupoaica“ după studierea câtorva propuneri privitoare la fixarea orașului cărula să i se dea acest cadru, propuneri care visau Bucureștiul, Alba-Iulia, Clujul, Chișinău și Cernăuțiul, părerile majorității a fost pentru Cluj. D-l Prefect propune ca la aceste serbări care să nu fie numai ale Clujului ci ale întregului Ardeal să fie invitați: Delegații tuturor județelor din România sau cel puțin din Ardeal, delegații care să cuprindă reprezentanți ai țărănimei și ai intelectualilor, delegați ai tuturor școalelor din Ardeal, delegați ai guvernului, delegați (profesori și studenți) ai tuturor Universităților din țară, delegați ai Academiei, delegați ai Asociației, delegați ai legionarilor care au fost în Italia, Primarii orașelor București, Iași, Cernăuți și Chișinău. D-l Prof. Bănescu propune ca să se aducă un număr mai mic de delegați din cauza greutăților de cartiruire, și că acești delegați să fie în majoritatea lor țăranii în costumele lor naționale reprezentând toate regiunile din Ardeal.

D-l V. Dimitriu e de părere că majoritatea delegaților să fie formată din cei mai chipeși țărani ai Ardealului; însă crede că numărul invitaților să nu treacă de 400 căci numai așa ar fi posibilă cartiruirea lor.

După ce se discută câtva timp asupra acestor propuneri se alege următoarele comisiuni.

1. Comisiunea care să tranșeze chestiunea invitaților, care e formată din; Părintele Băianu și d-nii Bănescu, Ciortea, Bogdan și Roșca.

Comisia care să tranșeze chestiunea incartiruirei formată din d-nii: Popovici, prefectul poliției Dandea, consilier, Pora, directorul casei învățătorilor. Prof. Ostrogovici, Prof. Bratu, col. Vlădescu și Prof. Domide.

S'a luat apoi în desbatere chestiunea fixărei locului unde să fie așezat monumentul. La început părerile erau împărțite în două. Unii ziceau că în fața statuei lui Matei Corvin și alții erau de părere ca monumentul să fie aranjat în fața primăriei.

In cele din urmă s'a hotărît definitiv ca „Lupoaica“ să fie așezată în fața statuei din piața Unirei.

Cât privește modul, sau poziția în care va fi aranjată „Lupoaica“ față de statuia lui Matei, hotărîrea o va lua comisiunea formată din d-nii Petran, Ing. Bula, Prof. Bănescu, Prof. Ostrogovici și Zah. Bârsan.

S'au mai ales următoarele comisiuni:

1. Comisiunea pentru decorarea orașului formată din d-nii Petran, Ciortea și Hosu.

2. Comisiunea pentru fixarea programului general al serbărilor formată din d nii: Sextil Pușcariu, Vasile Dimitriu, Emil Racoviță, Marin Stefănescu, V. Bogrea; general N. Petala, C. Tănăsescu, Emil Petrini; Iulian Pop, primarul Orașului, I. Agârbiceanu, președintele sindicatului presei; Popovici Beyrenth, Zaharia Bârsan, C. Ciortea, Valer Popovici, prefectul poliției și Ștefan Paul, ziarist.

Toate comisiunile se vor întruni mâine spre a discuta chestiunile, cu rezolvarea cărora au fost însărcinate.

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 553

Viaţa provincială

Scrisoare din Satu-Mare

Cinstea şi legalitatea sub guvernul generalului Averescu. — Vizita D-lui Groza în Satu-Mare. — Averescanismul în decin.

Referitor la postul de director de bibliotecă din Oradea-Mare, în ziarul local „Szamos", din 15 Septembrie a apărut ştirea, că numirea în acest post s'a amânat, deoarece dintre petiţionari nu s'a găsit nici unul, care ar fi dovedit, că posedă în mod îndestulător limba statului şi că ar avea calificaţia cerută, cu toate, că la acest post a reflectat şi un locuitor din Satu-Mare, licenţiat în teologie, care în decursul acestui an îşi va termina şi studiile juridice, care a avut ocaziune să cunoască şi să studieze organizaţiile diferitelor biblioteci din Austria şi Ungaria.

Cu toate acestea, scrie „Szamos", nu s'a găsit nimeni, care să fie numit în postul acesta!

Acum vre-o lună s'a deschis concurs pentru 51 de posturi în administraţia oraşului Oradea-Mare, la cari au reflectat 250 de petiţionari, între cari şi câţiva români. Svonindu-se că prefectul, în înţelegere cu primarul C. Bucico, vor să numească în primul rând români, cari posed limba română şi cari au şi calificaţia cerută, presa jude-maghiară din Oradea-Mare a pus la cale o campanie deşănţată în favorul recurenţilor evrei şi maghiari, cari, cum scriau ziarele judaice „Nagyvárad", „Szabadság" şi „Nagyváradi Napló", stau în serviciul oraşului de 10—20 de ani şi cari nu pot fi daţi la o parte în nici un caz etc.

Campania şi-a ajuns scopul. Primarul intimidat s'a şi grăbit să numească ca bibliotecar al oraşului pe învăţătorul Soós István, abandonând pe petiţionarul român, care are calificaţie mai înaltă şi care personal posedă o bibliotecă de mai multe mi de volume, scrise în diferite limbi.

Pentru cele 51 de posturi dela administraţia oraşului Oradea-Mare s'a publicat concurs aproape în toate ziarele româneşti, pentru ca în definitiv să fie preferiţi locuitorii din Oradea, cari de trei ani de zile nu şi-au putut însuşi cât de cât limba statului."

Astfel să realizează munca, cinstea şi legalitatea sub regimului averescan pe toate liniile.

Luni, 12 Sept., a sosit în oraşul nostru d-l Petru Groza, iar Marţi a plecat spre Sighetul-Marmaţiei, ca să cunoască mai de aproape situaţia minorităţilor, îndeosebi a evreilor. Interesant, că d-l Groza chiar în preajma alegerii din Ţara Oaşului ne face vizita.

In răspunsul, ce l-a dat d-l Groza reprezentanţilor minorităţilor din Satumare, cu ocaziunea recepţiilor, ce au avut loc, a spus între altele, că „noi ardelenii trebue să avem un rol preponderant în rezolvirea chestiunei minorităţilor, întrucât nu de mult am fost şi noi minoritate în fosta Ungarie." Aceasta afirmaţie a d-lui Groza nu corăspunde adevărului, deoarece minorităţile din fosta Ungarie au format, împreună cu evreii, majoritatea populaţiei, 56 la sută. Et ab uno disce omnia! Cam aceiaşi valoare intrinsecă au şi celelalte afirmaţiuni şi declaraţiuni ale d-lui Groza, care a făcut promisiuni tuturora, more averescano, încât minorităţile îl consideră ca pe un mântuitor al lor. Natural, d-l Groza ca un avocat iscusit, face declaraţiuni cum grano salis, în calitea-i de Salvator, având frică, de eventuala lui răstignire pe cruce.

Când a fost d-l Groza în Oradea, a spus, că „Oradea e fereastra ţării, ce serveşte spre apus şi prin care străbat privirile lumei culte apusene spre noi." Da, e adevărat, ne privesc ochii apusului şi rezultatul e, că leul scade pe zi ce merge, văzând „activitatea rodnică" a regimului averescan, reprezintat şi la guvern prin medlocrităţi, ca d-l Petru Groza, avocat din Vifleimul minorităţilor, din Deva. Noi românii neam păcălit rău cu averescanizmul, ne-am lăsat seduşi, dar cum vedem, die Welt will nicht betrogen werden, cum e vorba neamţului.

* * *

Partidul averescan pierde pe zi ce merge din popularitatea-i de până acum. Dealtcel în Ardeal toţi deputaţii averescani au fost aleşi prin forţă, cu puţine escepţii. In Ţara Oaşului poporul le spune în faţă averescanilor: vă cunoaştem, ce preţul i!

Toată populaţia din judeţ aşteaptă cu nerăbdare schimbarea apropiată a guvernului actual, disolvarea corpurilor legiuitoare actuale, ca în definitiv să-şi poată trimite în parlament pe reprezentanţii săi, aleşi de bună voie, cari oferă garanţie, că interesele neamului vor fi salvate şi conflictele dintre diferitele clase sociale aplanate în mod paşnic.

Corep.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
şi PIANE
467 priviţi expoziţia
primei fabrici de mobile
soc. pe Acţiuni
SZEKELY şi RETI
TÂRGUL-MUREŞ.

Reclama este sufletul comerţului

Ministerul Instrucţiunii. Secretariatul General, Cluj.

No. 27763—1921.

Publicaţiune.

Direcţiunea Generală a Ministerului Instrucţiunii din Cluj, publică concurs pentru catedra de Tehnologie mehanică şi Construcţiuni de maşini dela şcoala medie tehnică din Cluj. Doritorii (ingineri mehanici de a ocupa aceasta catedră sistemizată îşi vor înainta cererea însoţită de acte prin Direcţiunea şcoalei până la 20 Septemvrie a. c.

Orele de tehnologie mehanică (Patru) de construcţiuni de maşini (Opt) plus patru ore de arhitectură pot fi conferite şi ca ore auxiliare.

Director General:
A. CIORTEA.

1092

Publicatie.

Se aduce la cunoştinţă celor interesaţi că în ziua de 1 Octombrie 1921, ora 16 se ţine licitaţie publică cu oferte închise pentru furnizarea cărnei necesară pe timp de un an corpurilor din garnizioană Cluj.

Doritori pot vedea condiţiunile caetului de sarcine în orice zi la serviciul Intendenţei Comandamentului VI. Teritorial în fie care zi de lucru între orele 11—12, unde se va ţine şi licitaţie.

Licitaţia se ţine în conformitate cu art. 72—83 din legea asupra contabilităţei publice depunându-se de ofertanţi şi garanţia de 10% asupra furniturei.

Supra oferte şi interpusi nu se admit. 1094

Comand. Teritorial Corp. VI. A. Serviciul intendenţei.

Banca: Comerţul şi Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune şi eftine vinuri precum şi licheruri engros şi detail. Transporturi de povară cu autocamioane şi camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu incredere acestui unic birou român de expediţie. Fabrica de licheruri, depozitele şi garajul în casele proprii din Strada Bucureşti No. 11 si 13. Telefon 151. 1007

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Morţii vorbesc

de E. M. de Vogüé.

— *Partea întâia* —

Capitolul VIII.

No. 25

Cei de altă dată.

— Pe când Ducesa Peg de de Jossé Lauvreins vorbea aşa, închideam ochii şi vedeam pe mătuşă-mea Diana, împletind ciorapi pentru săraci în jilţul cu armele familiei de Lauvreins purtând deviza: Fulmina şi cessaut me tamen urit amor.

Parcă pianul adormit al mătuşii mele răscolit, de o maimuţă. Şi cu drept cuvânt, când fata din Michigan, sub pretext de muzică, începu să cânte la pian cine ştie ce cacofonie germană îmi răscoli şi-mi sparse urechile. Scumpul-meu copil într'o bună zi vei şti că atunci când se pierd cântecele bătrâneşti nu ne mai rămâne decât să le urmăm; lumea rămâne pentru noi o locuinţă goală.

Pe când încăpăţânatul breton spunea acestea ochii lui albaştri deschişi se întunecară ca marea după apusul soarelui şi Jacques văzu oglindindu-se într'ânşii visul trist şi curat al neamului, în timp ce marchizul adăuga ca pentru sine:

— Un singur suflet îmi mai e pe plac.

— Sufletul Rosei Esther, — şopti Félmes la urechea lui Andarran.

Vicontele Olivier, care se înrudea puţin cu familia Sénanvert îl luă cu dânsul şi continuă.

— Sancta simplicitas! biată inimă mare şi naivă! Totuşi e cam maniac. Să-ţi spun ce mi-a făcut. Aveam pe cap un oarecare Trentesaux, fost vânător african care făcuse armata sub tată-meu. Asserme mă scăpase odată de dânsul, Aristide ştie să descopere slujbe!

Infiinţase odinioară farul de pe Insulele Sanguinaires pentru a pune acolo pe un corsican, fostul lui agent electoral din Alpi. Fiindcă murise corsicanul Asserme căpătui pe bătrânul soldat.

Ministerul de marină suprimând forul, cetăţeanul veni iar pe capul meu. Tocmai Sinda căuta un portar impunător şi decorat, Baronul Ghedeon ţinea la medalia militară. Trenteseux are un metru optzeci şi medalia. Il aduc şi-l tocmeşte. Alaltăeri treceam pe strada Vigny cu Kermahenc care-şi făcea pelerinajul zilnic în strada Fortuny Apropiindu-mă de palatul Sinda povesti din păcate marchizului cele ntâmplate. Il văd că începe să spumege: „Imbogăţitului ă stuia jidan îi trebuie un soldat francez care era să moară pentru ţară!" — Tocmai portarul era în pragul uşei; Sinda eşind din casă îi dădea ordine. Ce crezi c'a făcut Kermahenc? Intră sub portic, împinge pe baron ca şi cum nici nu l-ar fi văzut, salută ceremonios pe portar: — Iartă-mă scumpul meu camarad, mi s'a spus că ai luptat cu noi la Loire; n'ai putea să-mi spui nişte amănunte pe care le-am uitat. Imi dai voie? — Strânse mâna lui Trentesaux, intră în cămăruţa lui: măgulit bătrânul soldat îl pofteşte pe scaun şi vorbesc prieteneşte... Baronul veni la mine Dunăre de furios. Fireşte a doua zi Trentesaux era dat afară şi acum e pe capul meu.

— Totuşi, obiectă Andarran. Dl de Kermahenc e politeţa personificată. Nu-l cunoaşte pe baronul Sinda?

— Da nu. Iarna trecută, la o serbare de binefacere Ghédéon a rugat pe o doamnă din comitet să-l prezinte marchizului. Umbla după numele lui pentru consiliul de administraţie al Băncei Herzegovinei, o afacere care atunci nu mirosea tocmai bine.

Kérmahenc îl lăsă să vorbească; şi deodată cu glas răspicat şi puternic: — Dacă nu mă înşel domnule doriţi numele meu în schimbul banilor dumitale, Foarte mulţumesc.

Banii D-lale sunt prea murdari. La revedere. — Ii întoarse spatele în faţa tuturor şi Sinda n'a mai dă atunci decât spatele don Quichottelui nostru.

Acela pe care Félines îl califica astfel chema pe tineri. Un uşier îi dăduse o telegramă. Pe fruntea bătrânului se întinse umbra morţii, neaşteptate, cu zguduitura care o prigoneşte când apare deodată relevată de trimeşi repezi şi tainic ca şi dânsa.

— Incă unul care se duce! Cel mai credincios şi vechiu tovarăş. Intr'o viaţă de lupte n'a plâns decât de două ori; la Favors în Scara când a trebuit să părăsească poziţia, şi la Goriz când s'a închis cavoul regelui.

— Sunt, chemat în Bretania pentru funeral! Mă duc!

Marchizul se uită la ceas. — La revedere. scumpul meu Joaques: abia am timp să-mi fac bagajile înainte de plecarea trenului. Şi pe lângă artă mai trebuie să mă opresc la telefon, născocirea asta drăcească n'o mânuesc cum trebuie mai niciodată nu sunt auzit. Hotărât maşinile astea sunt prea noi pentru mine.

— Vă întovărăşesc. spuse Andarran, vrau să văd cum e instalat acest serviciu.

Un du-te vino înfrigurat umplea de mişcare sala cabinelor telefonice. Cererile de comunicări se încrucisau ciudat amestecate: cu ministerile, bursa teatrele, cu redacţiile ziarelor de luptă cărora socialiştii le zvârleau sare, informaţiuni cu vocetare şi lăsând uşile deschise; cu palatele din foburgul Saint-Germain, unde deputaţii dreptei vesteau discret vizite. Pe firul comun chemările zburau toate odată:

— Alo! Internele! La Radical! Nunţiatura. — Contuarul general al Consiliilor! Ducesa de Jossé Lauvreins! La Lanterne. — Şi gândirile discordante se frecau, încrucişau în circuitul undelor vibratorii înjurăturile ziariştilor, secretele speculaţiilor de bursă, patimile urîcioase ale politicianilor, mărturisirile gingaşe către cucoane frumoase etc.

— Femeile elegante cărora, as adresau unele din aceste mesagii s'ar fi cutremurat dacă ar fi putut vedea persoanele şi sentimentele lor profanate în Babilonul asta murdărite în grosolana promiscuitate a firului.

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu

SE CAUTĂ de urgenţă o calfă de coşar (hornar) cunoscător al limbei române care ştie să conduc, retribuţiuni şi plată foarte favorabilă. A se adresa la Ni u Andron coşar Năsăud jud. B. Năsăud.

INSTITUTOARE franceză caută loc în o familie. Adresa la ziar sub „Urgent".

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucţie. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditaţie elevilor de liceu din orice materie cu preţ moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE urgentă ma multe mobile Str. Brăteanu No. 21, et. II. 5. Se pot vedea între 3—5 p. m. 1095

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Inchirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

Toată elită Clujului îşi dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece la pahar.
329

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite. **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

Uzina electrică a oraşului
Conducerea societăţii „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalaţii de motoare electrice. Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit.
148

C. F. R. DIRECŢIUNEA REGIONALĂ CLUJ.

No. 25849—1921 M.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţă amatorilor, ca în ziua de 15 Octomvrie 1921 orele 12 se va ţine licitaţie publică în localul Direcţiunei 4-a Regională din Cluj, pentru închirierea unui loc în vestibului garei din Oradea-Mare pe care loc se va putea construi un chiosc pentru casă de schimb şi bazar.

Chioscul se va construi de către concesionar în locul unde a fost bazarul de obiecte şi va avea forma şi faţada fostului chiosc pentru bazar.

Licitaţia va începe dela o chirie anuală de 2000 Lei în sus. Închirierea se va face numai pe cinci ani dupa care chioscul va rămâne proprietatea Direcţiunei Generale Cfr. ofertele trebuie să conţină aceasta declaraţie.

Licitaţie se va ţine numai cu oferte închise şi sigilate.

Ofertele sunt a-se adresa până la data arătată Direcţiunei 4-a Regională Cluj Serv. P.

Supra oferte nu se primesc.

Mănunte şi alte condiţiuni se pot vedea la Direcţiunea 4-a Regională camera 36.

Cluj, la 15 Septemvrie 1921.

Direcţiunea 4-a Regională:
1090 OCT. POP.

Publicaţiune.

Administraţia Clinicilor Universitare din Cluj, publică concrus pentru furnizarea urmatoarelor: rufărie, haine etc. necesare pentru Clinici.

Cearceafuri de pat	3500	buc.
Cearceafuri pentru împachetat	32	„
Cearceafuri impermeabile	24	„
Pături de iarnă	560	„
Pături de vară	450	„
Feţe de perină	2400	„
Pânză de matraţa	2000	Mtr.
Covoare înaintea patului	50	buc.
Stergare pentru mâni	1650	„
Stergare pentru bucătacie	626	„
Serviete	430	„
Feţe de masă	148	„
Feţe de masă de linoleum	68	„
Halate pentru medici	700	„
Halate pentru bolnavi şi servitori	850	„
Cămeşi pentru bărbaţi	1370	„
Cămeşi pentru femei	1140	„
Cămeşi pentru copii	180	„
Ismene — pantaloni — pentru bolnavi	1040	„
Rochi pentru femei	680	„
Rochi pentru fetiţe	75	„
Sorţuri pentru servitoare	70	„
Sorţuri albe pentru infirmiere	55	„
Rochi pentru servitoare	200	„
Blouze pentru servitoare	200	„
Ciorapi pentru bolnavi	700	„
Vestoane pentru servitoare	200	„
Pantaloni pentru servitori	200	„
Pantofi de piele	300	„
Bocanci	50	perechi
Ghete pentru femei	50	„
Cârpe de cap	200	buc.
Căciule pentru bolnavi	200	„
Stofe pentru hăinuţe de copii	300	mrt.
Cârpe pentru esarpe	230	buc.
Cârpe pentru sters prav curăţit parchet	450	„
Stofă pentru rolete	600	„
Aţa albă	600	mosorele
Aţa neagră	200	„
Batiste	950	buc.

Ofertele şi mostrele sunt a se inainta până la 30 Septemvrie 1921 ora 10 a. m. la administraţia Clinicilor.

Cluj, la 14 Septemvrie 1921.

IOAN CRIŞAN,
1084. administrator.

M. ANGHEL 210
Cluj, Piata Mihai Viteazul 40
Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.
ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neintrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialişti.

Şef Contabil
bun bilanţier
se caută
la Banca Comercială şi Industrială din Diolo-Sânmărtin
1082
Oferte cu pretenţiuni de salar a se adresa la Bancă.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj
Societate Anonimă
execută celc mai fine şi solide mobile
893 şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

La cel mai renumit Atelier şi Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu preţuri moderate
Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Stirpitor de şoareci şi şobolani
Efect sigur are numai
„TITAN"
în stârpirea şoarecilor şi şobolanilor.
1 cutie 12 Lei.
Depozitul principal farmacia Dr. Geza Biro Cluj, Piaţa Unirii No. 6.

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. **Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

Se caută un conducător de Băcănie şi Fierărie care poate să depună şi garanţie.
Ofertă cu pretenţie de salar a se adresa la Banca Comercială şi Industriala Dicio-Sânmărtin. 1082

Vizitaţi expoziţia magazinului de încălţăminte
D. S. RAFTOPOL
din Bucureşti,
Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15.
în faţa bisericei „Mateiu Corvin". Telefon 107
Care stă la dispoziţia On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie şi de ale renumitei fabrici elveţiană
925 „Bally", toate scăzute în preţ cu 20%.
Ţinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a ost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anual 1906 cu
„MEDALIA DE AUR"

AVIZ! Ori cine are dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 5—10 cuvinte, frimiţând la Administraţia ziarului 5 **CUPOANE DIN ZIAR.** Peste 10 cuvinte va plăţi 50 bani de fiecare cuvânt

CUPON NO. 185
PENTRU
MICA PUBLICITATE

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Pers. No. 127 (1.2.3)	Accel. No. 9 (1.2.)	Mixt No. 327 (1.2.3.4)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Mixt No. 528 (1.2.3.4.)	Accel. No. 10 (1.2.)	Pers. No. 128
630	2035	1910	10	pl. / sos. București sos. / pl.	650	520	610	2340
644	—	1928				500	—	2326
646	—	1948		pl. Chitila sos	645	440	604	2324
659	—	2006	18	Buftea	637	425	—	2314
717	—	2032	31	Periș	624	403	—	2256
731	—	2100	40	Crivina	614	345	—	2242
740	—	2112	46	Prahova	609	324	—	2233
802	2152	2154	60	sos. / pl. Ploești pl. / sos.	595	254	555	2213
822	2202	2240				214	551	2157
838	—	2313	70	sos. / pl. Buda pl. / sos.	585	150	—	2144
840	—	2315				148	—	2142
903	—	2356	81	Baicoi	573	119	—	2128
927	2307	038	95	sos. / pl. Câmpina pl. / sos.	559	047	511	2110
947	010	058				032	506	2102
958	—	117	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	—	213	110	Comarnic	545	2346	—	2035
1108	—	255	119	Valea Largă	535	2304	—	2015
1123	020	318	125	sos. / pl. Sinaia pl. / sos.	530	2242	423	2003
1138	031	338				2229	413	1948
1148	—	356	130	Poiana Tapului (halta)	525	2212	—	1940
1157	049	414	132	Bușteni	522	2150	400	1931
1210	—	440	136	Azuga	518	2141	350	1920
1230	118	510	144	sos. / pl. Predeal pl. / sos.	511	2110	340	1904
1250	130	540				2032	328	1844
1323	—	617	154	Timișul de sus	501	1948	250	1812
1353	—	655	164	Dârste Săcele	491	1908	218	1743
1405	234	713	170	sos. / pl. Brașov pl. / sos.	485	1845	206	1728
1430	247	820				1755	151	1653
1435	—		172	Brașov-Suburbie	483		—	1648
1446	—		177	Stupinele-Brașovului	478		—	1637
1457	307		183	Bod	471		—	1624
1511	—		192	Feldioara	463		—	1610
1526	—		199	Măieruș	456		—	1554
1543	—		208	Apața	447		009	1539
1555	—		215	Ormeniș	439		—	1513
1609	—		220	Augustini	434		—	1500
1624	—		231	Racășul de jos	424		—	1439
1635	—		237	Turzun	418		—	—
1654	530		245	Homorod Cohalm	410		2349	1412
1711	—		254	Cața	401		—	1346
1733	550		264	Bela	391		2319	1326
1747	—		273	Archita	382		—	1306
1802	—		282	Mureni	372		—	1235
1816	—		289	sos. / pl. Hașfalău pl. / sos.	366		—	1215
1817	—						—	1210
1828	—		294	Albaști (haltă)	361		—	1158
1836	603		299	sos. / pl. Sighișoara pl. / sos.	356		2219	1148
1846	611						2209	1126
1905	—		309	Daneș	345		—	1107
1924	631		320	Elisabetopol	334		—	1045
1935	—		328	Ațel	327		—	1028
1952	650		338	Mediaș	316		—	1008
2009	717		349	sos. / pl. Copșa Mică pl. / sos.	306		2102	947
2014	727						2047	929
2029	—		359	Micăsasa	296		—	914
2041	—		367	Hususău	287		—	859
2057	—		376	Câmpu Libertății	278		—	839
2103	811		379	sos. / pl. Blaj pl. / sos.	276		2013	831
2108	813						2010	821
2117	—		384	Crăciunel	271		—	812
—	—		389	Cisteiu Român	266		—	802
2140	—		397	Podul Mureș	258		—	745
2146	840		400	sos. / pl. Teiuș pl. / sos.	255		1937	737
2220	852						1926	646
2232	—		406	Gârbovenii de jos	248		—	636
2247	911		413	Aiud	242		1915	624
2259	—		419	Mirisiău	235		—	611
2315	930		427	Vințu de sus	228		1910	556
2322	—		430	Vereșmart	225		—	547
2329	939		434	sos. / pl. Feldioara-Războieni pl. / sos.	221		1900	540
2349	954						1852	511
002	—		439	Grindu	216		—	502
013	—		443	Hărasteș	212		—	452
025	1025		451	sos. / pl. Câmpia Turdei pl. / sos.	204		1827	435
039	1027						1825	420
055	—		458	Cânepisti	196		—	408
108	—		466	Valea Florilor	189		—	354
125	—		474	Boj	181		—	338
136	—		479	Cojocna Tunel	176		—	325
148	—		475	Cojocna Cara	170		—	310
156	1111		480	sos. / pl. Apahida pl. / sos.	165		1725	300
201	1113						1724	255
216	—		496	Someș Sat	159		—	243
229	1133		502	sos. / pl. Cluj pl. / sos.	153		1704	230
307	1200						1638	119
—	—			Baciu (haltă)			—	—
318	—		507	Baciu Canton	148		—	111
336	—		514	Nădășel	141		—	057
354	—		522	Gârbău Clujului	132		—	037
—	—		528	Doroltț Gândăceni (h)	127		—	024
414	1315		530	Șoreceni (fabr. de gips)	125		1625	019
422	—		533	Șorecani (Comună)	122		—	008
433	—		536	Ieghina	119		—	2400
449	1418		542	Stâna	113		—	2347
511	1437		552	sos. / pl. Huedin pl. / sos.	103		1600	2321
515	1438						1550	2318
529	—		560	Moloșâg	94		—	2302
544	1450		567	Poieni	88		1540	2246
608	1500		574	Ciucea	81		1439	2220
619	—		580	Lacul Crișului	74		—	2146
628	—		585	Piatra Craiului	70		—	2135
652	1520		595	Bratca	60		1419	2109
706	—		601	Șuncuius	54		—	2051
713	—		603	Peștera (haltă)	51		—	2043
726	1530		608	Vadu Crișului	47		1349	2030
735	—		613	Butan	42		—	2001
744	—		617	Aleșd (haltă)	37		—	1949
751	1535		620	Aleșd	35		1343	1942
804	—		623	Telechin	29		—	1925
815	1546		631	Tileagd	24		1329	1913
823	—		639	Săcădat	16		—	1855
839	—		645	Oșorheiu	10		—	1843
848	1545		651	sos. / pl. Oradea-M.-Venetia pl. / sos	4		1257	1830
850	—						1255	1827
856	—		654	sos Oradea-Mare pl.			1250	1820

București--Timișoara

Pers. No. 125 (1.2.3)	Lux No. 0 (1.)	Mixt No. 525 (1.2.3.4.)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Mixt No. 526 (1.2.3.4)	Pers. No. 126 (1.2.3)	Lux No. 8 (1.)
805	855	2010	10	pl. / sos. București sos. / pl.	599	540	2000	2805
810	—	2028				522	1945	2251
822	—	2044		pl. Chitila sos.	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Ciocănești	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Ghergani	562	409	1606	2220
910	948	2212	42	Conțești	557	353	1856	—
920	957	2226	49	sos. / pl. Titu pl. / sos.	550	336	1845	2203
929	—	2256				312	1830	2155
—	—	—		Canton 35 (haltă)		—	—	—
944	—	2318	59	Mătăsaru	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Găești	529	226	1758	—
1016	—	001	79	Pietroaia	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Leordeni	512	144	1733	—
1040	1110	03[illegible]	93	Călinești	506	127	1722	—
1052	1111	051	101	sos. / pl. Golești pl. / sos.	498	109	1710	—
1056	1125	106				055	1700	—
1110	1132	126	109	sos. / pl. Pitești pl. / sos.	490	038	1646	2046
1150	—	208				015	1618	2026
1209	1208	232	118	Pârvu	481	2356	1604	—
1231	1213	257	130	sos. / pl Costești pl. / sos.	469	2325	1539	1951
1243	—	321				2315	1526	1943
1313	—	351	146	Stolnici	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Corbu	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Potcovana	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176	Mierlești	423	2122	1346	—
1453	1417	544	190	sos. / pl. Slatina pl. / sos.	409	2048	1317	1750
1519	—	558				2037	1307	1743
1535	1442	616	199	Ion Kalinderu	400	2016	1247	—
1548	1449	632	206	sos. / pl. Piatra Olt pl. / sos.	393	2001	1236	1714
1621	1505	720				1931	1221	1600
1643	—	745	219	Balș	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Pelești	364	1829	1135	—
1728	—	848	242	Cârcea	357	1813	1123	—
1740	1548	903	251	sos. / pl. Craiova pl. / sos.	348	1741	1102	1558
1800	1602	933				1703	1042	1542
1813	—	953	261	Ișalnița	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Coțofeni	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280	Răcari	319	1556	957	—
1850	1644	1051	286	sos. / pl. Filiași pl. / sos.	313	1540	945	1600
1900	1651	1103				1516	931	1453
1916	—	1129	299	Butoești	300	1454	916	—
1932	—	1154	311	Strehaia	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Tâmna	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Prunișor	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Balota	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356	Șimian	243	1153	739	1317
2113	1847	1439	364	sos. / pl. Turnu Sev. pl. / sos.	235	1129	720	1257
2144	1905	1515				1059	649	1240
2158	—	1539	374	Gura Văii Mehedinți	225	1036	637	—
2212	1 92	1559	382	Vârciorova	217	1016	624	1218
2222	1937	1615	387	sos. / pl. Orșova pl. / sos.	212	955	612	1207
2237	1949	1640				939	600	1157
2304	—	1710	398	Topleț	201	916	543	—
2326	2020	1741	406	Băile Herculane	139	842	529	1133
001	—	1820	410	Mehadia	189	821	506	—
019	—	1848	417	Iablanița	182	747	457	—
034	—	1909	424	Crușovăț	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Domașna Cornea	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Poarta	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Teregova	155	557	347	—
150	—	2108	440	Armeniș	150	534	329	—
214	—	2142	455	Slatina mică	144	518	306	—
225	—	2158	462	Vâlișoara	137	434	252	—
242	—	2243	468	Cârpa	131	418	241	—
258	2242	2302	477	sos. / pl. Caransebeș pl. / sos.	122	352	225	915
335	2252	2345				322	150	905
349	—	002	484	Zăgujeni	115	304	136	—
402	—	021	492	Căvăranu	107	244	122	—
409	—	029	495	Sacul (haltă)	104	226	107	—
416	—	038	499	Jena (haltă)	100	217	058	—
425	—	054	504	Găvojdia	95	208	049	—
434	—	106	510	Tapia (haltă)	89	151	039	—
442	2337	116	516	sos. / pl. Lugoj pl. / sos.	83	140	029	821
452	2342	142				104	2341	816
503	—	155	523	Costeiu Mare (haltă)	76	051	2330	—
512	—	207	529	Belinț	70	040	2320	—
519	—	215	532	Chișătău (haltă)	67	030	2312	—
535	—	242	540	Topolovăț	59	015	2259	—
542	—	250	544	Șuștra (haltă)	55	2353	2248	—
556	—	307	551	Recaș	48	2339	2236	—
603	—	313	554	Senia (haltă)	45	2328	2229	—
619	—	336	561	Remetea Timișană	38	2315	2219	—
626	—	343	566	Giroda (haltă)	33	2303	2210	—
632	—	349	569	Zenta Nouă (haltă)	20	2256	2203	—
638	—	401	671	Timișoara fabrică	28	2250	2157	—
645	050 129	410	575	sos. / pl. Timișoara Gara Dom. Elena pl. / sos.	24	2235	2145	715

Brașov--Târgu Mureș--Feldioara Războieni

Pers. 191 (1.2.3)	Pers. 193 (1.2.3)	Klmetr.	Stațiuni	Klmetr.	Pers. 208 (1.2.3)	Pers. 194 (1.2.3)
800	1930		pl. Brașov sos.	342	1055	1701
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Preșner	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiș	322	1000	1615
859	2028	25	Ozum	318	950	1606
912	2041	30	Chilent	313	939	1557
920	2049	33	sos. / pl. Sfântul Gheorghe pl. / sos.	310	931	1550
935	2108				915	1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1534
953	2127	42	Bodoc	300	900	1526
1005	2139	49	Mălnaș	294	847	1515
1013	2147	53	Mălnaș Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tușnad Băi	275	308	1444
1049	2222	73	Tușnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Verebiș	267	750	1424
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciucului	247	712	1346
1153	2325	104	sos. / pl. Madefalău pl. / sos.	239	659	1331
1205	2400				644	1315
1211	006	106	Racoș	237	639	1310
1221	016	111	Mădărașu Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Cătra	226	621	1252
1237	031	118	Tomești	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureș Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voșlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	17	436	1056
1437	234	179	Galaș Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Toplița Română	158	411	1036
1509	306	194	Meșterea	149	352	1023
1519	315	199	Bănești	144	343	1010
1536	335	207	Poleți Ilva	136	330	949
1542	—	209	Salard	133	—	—
1600	358	220	Răstosnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măieruș	108	236	855
1646	442	241	Ieciu	101	223	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoaia	82	133	802
1745	538	265	Ghernesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Iernciul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureș (orașul de sus)	63	053	729
1825	615	283	sos. / pl. Tg. Mureș pl. / sos.	60	045	717
1900	710				026	709
1914	724	291	Nirăstău	51	013	657
1931	741	301	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	304	Ogra	39	2350	—
1946	755	307	Cipău	35	2340	629
1954	804	311	Iernuț	31	2332	621
2004	—	317	Cuci	25	2322	—
2011	820	320	Bogata de Mureș	22	2315	605
2017	826	323	sos. / pl. Ludoșul de Mureș pl. / sos.	19	2309	559
2022	828				2307	557
2034	840	329	Ghеța	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	540
2100	906	342	sos. Feldioara Războieni pl.		2230	520

Teius-Arad

Accel. 13 (1.2)	Pers. 187 (1.2.3)	Mixt. 755 (1234)	Klmetr.	Stațiuni	Klmetr.	Mixt. 756 (1234)	Pers. 188 (1.2.3)	Accel. 14 (1.2)
750	830	2215		pl. Teiuș sos.	231	420	1825	2331
—	838	2226	4	Coșlariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815	904	2300	20	sos. / pl. Alba Iulia pl. / sos.	211	333	1750	2305
817	910	2304				326	1740	2303
829	925	2323	30	sos. / pl. Vințul de jos pl. / sos.	201	308	1726	2251
831	930	2326				300	1716	2249
—	942	2341	37	Tărtăria	194	245	1701	—
850	954	2355	45	sos. / pl. Jibot pl. / sos.	186	229	1649	2230
855	958	2357				224	1644	2225
—	1011	012	51	Vaida	181	210	1632	—
—	1029	029	57	Orăștie	174	154	1617	—
—	1044	047	66	Turdăș	165	131	1558	—
934	1058	106	73	sos. / pl. Simeria pl. / sos.	158	110	1543	2145
944	1118	126				042	1513	2134
958	1138	146	83	Deva	149	022	1456	2121
—	1150	201	89	Mintia	142	003	1440	—
—	1158	210	93	Vețăl	138	2354	1432	—
—	1205	217	86	Brănisca	135	2345	1425	—
—	1217	230	102	Bretea Mureșană	129	2332	1413	—
1031	1224	241	106	sos. / pl. Ilia pl. / sos.	125	2320	1405	2047
1036	1234	244				2311	1355	2012
—	1244	256	112	Gurasada	119	2301	1346	—
—	1252	306	116	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1306	322	123	Burjuc	108	2236	1330	—
—	1317	336	129	Zam	103	2223	1315	—
—	1333	353	136	Ilteau	95	2204	1255	—
1135	1359	421	146	Săvârșin	85	2145	1240	1952
—	1417	439	155	Varadia	76	2115	1214	—
—	1431	457	164	Bătuța diviator	67	2056	1159	—
—	1445	512	171	Barzava	60	2039	1142	—
—	1454	523	176	Nadăș	55	2027	1131	—
—	1503	533	180	Conop	51	2017	1122	—
—	1516	542	188	Milova Odvos (diviator)	43	2001	1110	—
1239	1531	607	196	sos. / pl. Radna pl. / sos.	35	1942	1055	1842
1244	1543	619				1930	1043	1836
—	1551	628	201	Baratca	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	Păuliș	28	1914	1030	—
—	1612	649	210	GHIOROC	22	1859	1018	—
—	1625	705	217	Ciciri (diviator)	14	1842	1005	—
—	1638	719	224	Glogovați	7	1828	954	—
1328	1650	735	231	sos. Arad pl.		1810	940	1752

Copșa-Mică--Sibiu

Pers. No. 214 (1.2.3)	Mixt No. 782 (1.2.3.4.)	Pers. No. 216 (1.2.3)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Mixt No. 781 (1.2.3.4.)	Pers. No. 213 (1.2.3)	Pers. No. 215 (1.2.3)
1000	1815	2030		pl. Copșa Mică sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Șeica Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneș	21	510	659	1720
1111		2141	33	sos. / pl. Ocna Sibiului (Băi) pl. / sos.	13	—	642	1702
1112		2142				—	641	1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Șura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. Sibiu pl.	—	415	610	1630

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

Anul II. No. 329 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Vineri 23 Septembrie 1921

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Infrăţii

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRAD[illegible]U No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952.
SUB CONDUCEREA DI[illegible]
Director: D. TOMES[illegible]
Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Manifestul către ţară al Partidului National Liberal

Ţara se găseşte în faţa unui guvern fără autoritate şi a unui parlament care nu mai reprezintă voinţa ei.

Cu prilejul discuţiunilor afacerei „Reşiţa“, reprezentanţii partidului naţional-liberal, ca şi reprezentanţii celorlalte partide din opoziţia constituţională, s'au retras din Corpurile legiuitoare.

Cât timp guvernul generalului Averescu a încercat să desăvârşească reforma agrară, care era opera noastră, ne-am ferit să întreprindem împotriva lui o acţiune de opoziţie mai energică. Neam mulţumit să denunţăm în parlament şi în presă greşelile şi abuzurile acestui guvern, cu speranţa, că prin îndemnurile noastre cei de la cârma ţărei vor pune un frâu poftelor lor atât de dăunătoare închegărei unităţei noastre naţionale.

Aşteptările noastre au fost însă zadarnice.

Înjghebarea numită Partidul poporului, lipsită de orice program, de îndată ce s'a văzut stăpână pe putere, — singurul ei scop, — a dat repede tot mai vădit priveliştea incapacităţei şi a corupţiei.

Administraţia, în vechiul regat ca şi în provinciile alipite, încredinţată de sus până jos unor oameni fără pregătire şi fără scrupule, a ridicat pretutindeni legitime indignări şi legitime protestări.

Legea agrară aplicată nesincer, fără metodă şi fără dreptate, într'o atmosferă de făgăduieli demagogice, a nemulţumit adânc ţărănimea.

Încercările de legiferare ale diferiţilor miniştri s'au dovedit rând pe rând neputincioase să răspundă nevoilor vremurilor, şi să dea României întregite aşezământul aşteptat.

Reforma fiscală cu atât zgomot trâmbiţată, — precum am prevăzut în declaraţiunile noastre din parlament — s'a redus în ce priveşte chiriile la un jaf scandalos al banului public iar în ce priveşte veniturile, la votarea unor impozite atât de nesocotit întocmite, încât nici nu se pot aplica şi cari, dacă s'ar fi putut aplicat, ar fi împiedicat desvoltare economiei naţionale.

Anarhia în politica de export şi de import, care stânjeneşte orice comerţ cinstit, sistemul permiselor care a îmbogăţit favoriţii regimului în dauna intereselor obştesti, concesionarea fără rost a avuţiilor, la străini, necinstea care a pus stăpânire pe toate administraţiile publice, începând cu aprovizionarea şi cu ministerul de industrie, ne-au sdruncinat creditul public şi privat ne au periclitat situaţia economică, ne-au scumpit neîncetat traiul şi ne-au dus la actuala sădere nenorocită a leului.

Ca şi guvernul de la care au purces, majorităţile parlamentare n'au putut să înzestreze statul cu legile de cari are nevoe, iar prin corupţia ce fără protestare s'a desfăşurat în rândurile lor, au pierdut ori ce drept de a mai reprezinta interesele şi aspiraţiunile României.

Un regim ce nu e în stare să conducă treburile publice, poate cu atât mai puţin să purceadă la facerea Constituţiei subacărei scut consolidarea noastră naţională urmează a se înfăptui. Aşa fiind dăinuirea acestui regim primejduieşte prezentul şi compromite viitorul neamului.

Partidul naţional-liberal începe lupta pentru reintrarea în legalitate şi pentru dobândirea temeliurilor constituţionale cerute de organizarea democratică a României întregite.

Ţara vrea ordine, cinste pricepere, o administraţie însufleţită de grija binelui obştesc, care să respecte confesiunile şi toate naţionalităţile credincioase statului.

Ţara cere grabnica însănătoşire a situaţiei financiare, să se pue capăt risipei, să se revizuiască impozitele, să se reducă tot ce este exagerat şi scumpe te traiul, să se recurgă numai la acele sacrificii ce cu adevărat sunt cerute ne nevoile statului.

Impozitul pe capital întocmit de guvernul actual, nu trebue menţinut. Un impozit pe capitaluri e cinstite, care nu se cuvine să fie confundate cu câştigurile de război, nu este justificat decât atunci când în urma unei politice chibzuite de economii şi de impuneri tot nu s'au putut consolida finanţele publice.

Ţara reclamă îndreptarea mijloacelor de transport şi o sănătoasă organizare economică care să îngăduie treptata eftinirea traiului.

Ţara după reformele pentru săteni, aşteaptă măsurile de îmbunătăţire a soartei muncitorilor, încrezătoare în patriotismul şi în spiritul lor de solidaritate socială.

Ţara doreşte ca prestigiul ei în afară să fie restabilit şi ca în unire cu aliaţii noştri să putem urma o politică de pace şi de reciprocă încredere.

De aceea începând acţiunea lui, partidul naţional-liberal, pentru care ţara s'a rostit lămurit în alegerile parţiale şi care zilnic primeşte din toate straturile noui mărturii de încredere, este conştient că reprezintă dorinţa opiniei publice îngrijorate şi că va avea tot sprijinul ei.

Spania războinică

Iată o împărechere de cuvinte la cari nu ne mai aşteptam. Eram obişnuiţi cu o veche şi orgolioasă Spanie senioralâ, cu pitoreştele scene ale Grenadei şi Sevilei de ieri, cu depărtatele viziuni ale unei inchiziţiuni întunecată ca negrul unsuros din tablourile lui Velasquez, cu aurul portocalelor şi sângele corridelor. Şi iată că ceva din vechia Spanie reapare azi când ucigătoarele lupte din Maroc spulberă liniştea urmaşilor hidalgo-ilor de ieri.

Ajunsă în urma secularelor încercări suferite, tot mai înţeleaptă şi mai cugetată, Spania înţelesese că trebue să se reorganizeze în întregime. E, adevărată unitate naţională o îndruma spre stricta îndeplinire a datoriei sale care nu admitea nici un pas nici un gest pe calea aventurilor, nici singură nici alîată cu alţii. Sub greutatea unei fatalităţi istorice, Spania nu avea dreptul să ceară dela guvernanţii săi decât două lucruri: să nu comită promită prezentul în aventuri de orice soi şi să nu închidă porţile viitorului pentru cazul în care Spania ar putea într'o bună zi să adoapte în Maroc o conduită diferită de cea pe care o impunea realitatea naţională Armata-i modestă nu mai putea servi decât ca instrument de pacificare a noulor teritorii africane.

Spania are în Africa o istorie militară care ne demonstrează că gloriile sale au fost cumpărate acolo cu preţul celor mai grele jertfe şi al celor mai aspre lecţiuni. Fără a vorbi de timpurile mai vechi în cari izbândele şi înfrângerile s'au succedat, evenimentele unei epoci mai recente ne arată că Spaniolii sunt convinşi de inutilitatea practică a războiului cu Marocanii pe care totuşi îl continuă din orgoliul renăscut al rasei lor.

Căci cu toată, că avem o Spanie nouă, a Spanie actuală pacifistă şi pacifică, există încă ceva din Spania războinică de ieri trăind în marginea epocii noastre prinsă într'o reţea de prejudecăţi din cari nu poate ieşi şi cari nu sunt decât respectul unor tradiţiuni de secularâ panaşă. Spania războinică pare un anacronism; ea totuşi există ca o protestare contra indolenţii de care e învinuită ţara hidalgilor, ca o dovadă că Spania nu e pământul fanatismului şi obscurantismului dăunător liniştei interne.

Ajutorarea Rusiei

Răspunsul Sovietelor

Răspunzând telegramei trimise de Noulens, preşedintele Societăţii de ajutorare a Rusiei, guvernul Sovietelor califică drept monstruoasă propunerea acestei Comisiuni. Iată răspunsul:

„Cu cea mai mare mirare guvernul a constatat că nota d-lui Noulens în loc de-a oferi o asistenţă reală poporului rus, formulează sugestiuni, cari pun guvernul sovietic în situaţia de-a se îndoi de dorinţa sinceră a d-lui Noulens de-a ajuta Rusia.

Pe de altă parte însuşi numirea d-lui Noulens, duşmanul cel mai periculos al revoluţiei ruse, a cauzat dela început o mare indignare în toată ţara. Ruşii îşi aduc aminte cum, în calitatea d-sale de ambasador al Franţei la Petrograd, a făcut tot posibilul ca să deslănţuiască intervenţia străină împotriva Rusiei, şi cum a lucrat pentru înjghebarea tuturor contra revoluţiilor împotriva Sovietelor.

Printre cei vii, d-l Noulens poartă cea mai mare răspundere în ceea ce priveşte războiul nostru civil, luptele noastre cu străinătatea şi blocusul care ne-a cauzat atâtea suferinţi.

Numirea d-lui Noulens este o sfidare. Pe dealtă parte nu vorbeşte de-a ajutora populaţia, ci propune un sistem complicat de investigări asupra stării Rusiei.

Comisiunea de ajutorare a Americei a venit deja în ajutorul înfometaţilor. D-l Nansen, mare comisar al Crucei-Roşii n'a crezut necesar ca massele ruseşti înfometate să aştepte o anchetă adâncită asupra situaţiei.

In timp ce mii de bărbaţi şi de femei mor de foame, comisia d-lui Noulens ne propune, ca în loc să distribue alimente, să culeagă date statistice asupra Rusiei. Guvernul sovietic nu poate considera acea tă propunere decât ca un gest monstruos.“

Răspunsul califică drept netolerabil controlul asupra zonei înfometate, neadmiţând deci ca o delegaţie de experţi să procedeze la faţa locului la o anchetă asupra nevoilor poporului rus şi indignându se de faptul că Noulens, fostul ambasador al Franţei la Petrograd, duşman al revoluţiei russe, presidează Comisia.

Guvernul sovietic ar vrea ca Estonia, Norvegia, Germania, Turcia şi Comitetul lui Hoover, cari au manifestat deja simpatiile lor faţă de poporul rus, să asigure numai ele controlul împărţirii proviziilor, şi să furnizeze Comisiei internaţionale toate informaţiile necesare. Dacă se face o apropriere între acest răspuns şi disolvirea Comitetului panrus din Moscova, care trebuia să vie în Apus pentru a face propagandă în favoarea victimelor foametei, se pot descoperi, fără multă chibzuială, gândurile Sovietelor.

Comitetul, compus de persoane streine oricărei politici, reprezentanţi ai tuturor claselor poporului rus, se constituise pentru a asigura puterile apusene, şi pentru a le încuraja în ajutorarea Rusiei. Membrii săi fuseseră aleşi pentru a calma scrupulele bolşevicilor. In realitate era un camuflaj sovietic, cărora se pretaseră oameni cinstiţi în speranţa de-a ajuta în mod eficace pe compatrioţii lor nevoiaşi. Guvernul Sovietelor socotea necesar să recurgă la un astfel de subterfugiu, pentrucă nu spera să obţie altfel concursul necesar. Astăzi, când Hoover şi Nansen au luat-o înainte cu ajutorarea, fără să aştepte garanţiile reclamate de Comisia internaţională, guvernul sovietic se debarasează de manechinele pe care voia să le trimeată în Europa şi America.

Sovietele nu-se îngrijesc de ajutoarele europene decât în măsura în care pot să şi întărească puterea lor sdruncinată. Nu vor să lase nici pe occidentali, independenţi să facă anchete în Rusia; nici să permită compatrioţilor ruşi neînfeudaţi regimului sovietic să se pună în curent Europa cu adevărata stare de lucruri din Rusia. Dacă ar vrea într'adevăr să uşureze situaţia înfometaţilor nu s'ar îngriji de părerile lui Noulens, nici de gândurile comitetului panrus. Spre a justifica disolvarea acestuia, îl acuză de-a fi în legătură cu organizaţiile cari unelteşc să doboare bolşevismul. Ei reproşează emigranţilor de-a fi exploatat în favoarea reacţiunei crearea Comitetului. Mulţi emigranţi vedeau cu ochiu rău colaborarea oamenilor de ispravă cu exponenţii lui Lenin şi Trotzky, fiindu-le teamă că lupta împotriva bolşevicilor se va slăbi, prelungind astfel era Sovietelor. Adevăratul mobil al guvernului sovietic este frica de-a vedea un Comitet independent substituindu-se autorităţii sale.

Ajutorarea Rusiei, fără certitudinea că de pă ea vor profita victimele foametei, ar fi o operă imorală, direct împotrivită scopului umanitar pe care şi-l propun statele miloase. Ar fi criminal să furnizezi Sovietelor mijloace pentru prelungirea unui regim care duce la cel mai înfiorzitor faliment care s'a constatat în toată lumea politică. Sistemul comunist se desfăşoară fără nici o piedică de patru ani în Rusia. Dacă va cădea în chaos, nu va fi datorit obstacolelor ce ar fi întâmpinat. El va dispărea prin dictatura care nu s'a dat în lături în faţa ori ărui mijloc; într'adevăr, a distins toate bogăţiile şi resursele cari să acumulaseră în decursul veacurilor, fără să creeze nimic în locul lor, ba mai mult a redus la stare de sălbătecie numeroase ţinuturi, ridicate timpla un oare care stadiu de civilizaţie. Europa ar deveni complicele celor mai răi răufăcători cari au devastat o ţară, dacă i-ar ajuta să se susţină, permiţându-le să la ajutoare, pe cari le-ar smulge cari ăţii Apusului.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Practica
în învățământul agricol superior

de **Dr. I. M. Dobrescu,**
profesor la Academia de Agricultură din Cluj.

Ori care ar fi curentul care va învinge când se va pune de D. I. M. Dobrescu, profesor la Academia de Agricultură Cluj bazele teoretice ale învățământului agricol superior, fie curentul Universitar, fie cel al Școlilor speciale, ei nu va putea fi desăvârșit dacă nu va fi completat și într'un caz și într'un altul prin Învățământul practic.

„Finis coronat opus" zice latinul și am văzut că în ce privește Agricultura, nu este suficient să știi cum să ari și se semănă mai bine și la momentul oportun, ci trebue să știi în acelaș timp să tragi și folos din produsele rezultate și munca depusă.

Dacă la baza Învățământului teoretic trebue să fie așa dar tendința practică iar nu cea speculativă, atunci la baza Învățământului practic care trebue să fie principiile diriguitoare în lucrările prezente și cele viitoare?

Examinând de aproape această chestiune dăm peste rezultatul că, Învățământul practic nu merită a i se atribui această calitate, dacă n'a urmărit problemele de rentabilitate.

Mijloacele prin care s'ar putea mări rentabilitatea proprietăței noastre private în condițiunile actulamente create, trebue să constitue punctul de gravitate în jurul căruia trebue să se îndrepte întreaga noastră activitate.

Pentru aceasta avem nevoe de ferme bine organizate, bine exploatate și în centre nu prea depărtate de Institutele teoretice la care trebuesc să fie anexate.

Ceia-ce este atelierul, șantierul uzina sau mina pentru inginer acelaș lucru trebue să fie. *Ferma model* pentru viitorul fermier. Și, după cum organizarea și conducerea unui șantier trebue să preocupe pe viitorul inginer, tot astfel trebue să se întâmple și cu stagiarul dela fermă.

Chestiunile mărunte nu trebue să frământe un creer luminat și este de condamnat sistemul astăzi utilizat. Deprinderile manuale nu-și mai au rostul în școlile superioare și cu atât mai puțin în stagiul de perfecționare.

Eu consider ca o degradare a acestui învățământ faptul ca după trei ani de studii superioare, cine-va să fie pus la lucrări manuale și să bată snopi la treerătoare.

Lucrul aceasta ne dovedește completa dezorganizare a fermelor actuale, atașate la școlile superioare iar măsurile de îndreptare nu pot fi decât radicale.

Toate lucrările prezente și viitoare ale acestor ferme trebuesc discutate în Seminare, văzute și controlate de Comisii de prefecționare și verificare.

Actualul sistem de delăsare a tuturor intereselor școlare pe mâna unui intrus, care n'are altă țintă decât satisfacerea intereselor personale, nu poate să ne ducă de cât la completa depopularea actualelor școli superioare.

ECOURI

Un volum în proză a poetului Nichifor Crainic.

La București (în Editura Librăriei Pavel Suru) a apărut o nouă lucrare a dlui Crainic. „Priveliști fugare" sunt o strângere de note de drum, în cari regăsim toată căldura și plasticitatea celui mai neaoș dintre scriitorii români mai tineri de azi.

Autorul ne poartă cu drag pe întinderi a țarii noastre renăscute și nu pierde prilejuri nesimțite de a ne strecura observări și poveațe pline de bunele îndemnuri ale unui naționalism sănătos și harnic, departe de gongoreala fățarnică a discursurilor patriotice de ocazie.

„Priveliști fugare" oferă o lectură înviorătoare și larg îndrumătoare spre mai bine.

Centenarul lui Dante—Societatea Națiunilor sărbătorește pe Dante

La sfârșitul ședinței Societății Națiunilor Renne brod a amintit spre sărbătorirea în toată lumea a centenarului lui Dante, care a avut prima vizione despre înfrățirea universală.

Cialoja mulumi foarte mișcat pentru omagiul pe care Societatea Națiunilor la odus azi gloriei celui mai mare poet.

Președintele a invitat adunarea să se ridice în picioare, asociindu-se omagiilor aduse lui Dante, cel dintâiu care a aprins steaua luminoasă a idealului umanității.

O revistă polițistă românească

A apărut la București o revistă polițistă intitulată „Paza". Pe copertă e desemnată — ce credeți? — o bardă!

Numărul prim are, în afară de banalele cuvinte introductive, o mulțime de note asupra oamenilor politici sau funcționarilor, cari sau ocupat de organizarea poliției. Nu e uitat — se putea? — nici d-l ministru Argetoianu.

Restul materialului e plin de atracție, ba uneori, se citește cu pasiunea, cu care se savurează azi un film polițist sau un roman cu detectivi.

Sunt, pe ici, pe colo, și note interesante despre lucruri, cari au urmări în viața socială.

Cel mai bun poet japonez e . . . american

Japonia a organizat de curând un mare concurs între poeții naționali. Au luat parte 17.000 de poeți și premiul pus de împărat era foarte darnic și atrăgător.

Poeziile scrise în limba japoneză și cari râvneau, toate, să ia valorosul premiu, au fost trimise anonim. Când s'a căutat numele autorului acelei lucrări, care obținuse premiul, s'a văzut că cel mai bun poet japonez era . . . scriitoarea americană, *Ch. Burnett*, stabilită în Tokio.

Cetiți „Infrățirea"

Școala ucenicilor de meserii din Orăștie

Școala ucenicilor de meserii din Orăștie e susținută de orașul Orăștie și începutul funcționărei sale datează din 1877 având astfel un trecut de aproape 50 de ani. Caracterul ei dela început era maghiar-german care s'a păstrat până aproape de vremurile de acum câțiva ani în urmă până pe la 1916 stăpânirea ungurească a impus și ordonat instrucție exclusiv ungurească și sărmanii ucenici veniți să învețe meserii, de prin satele românești cu puțina cunoștință de carte primeau învățătura numai în limba greoaie a lui Tuhotum, impusă de stăpânire.

In răstimpul dintre 1916 și 1919 instrucție sistematică nu s'a făcut; frământările războiului au conturbat școala în mersul ei. In toamna anului 1919 apoi Consiliului orășenesc, orânduit acum pe temeiuri românești, a hotărît reînceperea învățământului în Școala ucenicilor de meserii, s'a constituit o Eforie școlară care la rândul său, în ședința ținută la 15 Ianuarie 1920, a purces la alegerea puterilor didactice, cărora să se încredințeze învățământul în Școala fiitorilor industriași ai Țării Românești. Și cei câțiva profesori dela liceul „A. Vlaicu" și învățători dela școale din loc, au primit cu dragoste această nouă sarcină și s'au pus la muncă cu gândul de a așeza temelii noui românești în instrucția ucenicilor.

Anul școalar 1919—20 poate fi considerat astfel ca începutul Școalei ucenicilor de meserii cu caracter românesc. Deși a fost de durată scurtă, începându-se instrucția numai la 15 Februarie și ținând până la jumătatea lunei Maiu 1920, totuși greutățile noului început au fost străbătute, temeliile românești s'au așezat și școala a intrat într'un mers mai sistemizat.

Ivățământul

Elevii români reprezentanți printr'o majoritate de 116 ucenici au fost împărțiți în 3 clase ținându-se seamă de cunoștințele de mai înainte a elevilor cei de naționalitate străină au fost adunați toți într'o singură grupă și puși sub conducerea lui I. Lebhart. Această măsură în aparență destul de bună și recomandabilă, dacă judeci serios asupra ei constați cu ușurință, o profundă greșală de tactică. Prin această separare completă a elementului românesc de cel străin provoci velaități reciproce de separatism, invidie și chiar ură între cele două fabere prin sânge și trecut deja dușmănoasă și astfel se contribue pe neobservate la o mai pronunțată despărțire între cele două naționalități în cadrele aceluiași stat unitar.

In întreg învățământul s'a avut în vedere, ca elevii să-și câștige și înmulțească cunoștințele practice, folositoare în viața lor de meseriași. Neavând o programă analitică pentru școli de felul acesta în românește s'a căutat să se satisfacă instrucțiunea ucenicilor prin cele predate cu gândul curat și intenție de a forma și educa pe viitorul meseriaș român, așa după cum îl cere vremea de astăzi.

Instrucția religioasă s'a făcut cu fiecare clasă în o oră pe săptămână. S'au ținut lecții de morală creștinească, s'au învățat rugăciuni, istorie biblică, catechism etc. S'a avut în vedere în general marea însămnătate a educației creștinești pentru viitorii meseriași, cari așa de ușor alunecă, după-ce iasă în viață, pe povârnișuri și vârtejuri dușmănoasă credinței noastre strămoșești. Durere însă, că catecheții nici anul acesta, nici în celalalt, n'au primit nici o remunerațiune pentru osteneala lor, susținătorul școalei ținând și acum morțiș la rândurile fostei stăpâniri unguresti, care nu plătea pe catecheții ucenicilor români, cari în fiecare an întrec numărul de 100.

Directorul acestei școli D-l Octavian Lupeanu și-a dat seamă dela început, de importanța și de necesitatea unei asemenea școli de ucenici în care se poa-

---

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cronica științifică

Bătrânețea și moartea

Nașterea, viața cu întregul ei cortegiu de manifestații organice și moartea sunt fenomene cari au preocupat totdeauna pe om, lăsând un vast câmp liber contra erselor filosofice. Cu cât cercetătorul încearcă să pătrundă mai adânc în intimitatea acestor fenomene, cu atât ajunge mai lesne la convingerea că sunt mai greu de pătruns. Limitele cunoștinței biologice sunt prea mărginite, astfel încât natura și cauzele evoluției noastre organice ne rămân încă pe mult timp de nedesleagat.

In ceeace privește îmbătrânirea lor, organele diferite ne prezintă diferite moduri de-a se comporta; astfel musculatura crește până aproape la vârsta de cincizeci de ani. Creerul își atinge greutatea maximă încă între 15 și 20 de ani. Cercetările microscopice ne indică apariția intimpurie a semnelor de îmbătrânire. Toată lumea a fost cuprinsă de mirare față de cercetările cari conchideam că creerul atinge maximul de creștere la o vârste încă fragedă. Nici un organ nu atinge la om perfecțiunea creerului. Grație funcțiunei sale omul ocupă un rol privilegiat în natură.

Experiența dovedește cunoscut că omul este îndeajuns de productiv la o vârstă când multe din organele sale nu ating încă perfecțiunea. Mühlmann indică cu multă dreptate că capacitatea de producție a omului e cu mult mai mare în tinerețe decât la bătrânețe. Ce minunată ființă se formează în câțiva ani după naștere. Mersul, vorba, rațiunea și mii de alte calități nu sunt decât efectele desvoltării creerului.

Imbătrânirea este micșorarea activității celulare, și începe, privită din punct de vedere biologic, în momentul nașterii individului. Intensitatea creșterii scade deja din primii ani. Un copil nou născut a pierdut prin naștere sa 99% din capacitatea sa de creștere. Dacă creșterea zilnică nu este mai mică de 100% trebue să acceptăm părerea lui Minot, care susține, că în momentul nașterii, individul este deja bătrân.

Nu se poate determina biologic începutul îmbătrânirei fiziologice, dat fiind că aceasta apare în mod simultan cu viața. Din punct de vedere pur practic putem să socotim îmbătrânirea din momentul în care creșterea totală a organismului și-a atins maximul. După ce individul încetează să crească în înălțime, începe să-și mărească grosimea. Omul încetează să mai crească pe la vârsta de cincizeci de ani Unii socotesc creșterea omului încetală din momentul neputinței de a se mai reproduce. In ceeace privește sexul masculin, acest mod de-a vedea este greșit de vreme ce celulele reproducătoare se pot menține fecunde până la vârsti înaintate. In schimb femeia perde în pragul bătrâneței capacitatea ei reproductivă.

O serie întreagă de cauze sunt admise ca mobil al îmbătrânirii fiziologice. Adeseori se vorbește de fenomene cari provoacă uzarea țesuturilor, admițându-se că se epuizează celula vie, părere care nu explică însă natura lucrului.

Schimbările produse în chimismul organismului joacă desigur un rol însemnat în îmbătrânire. In luna a treia corpul foetusului are 94 procente apă, la naștere 66—69 procente, iar omul matur are numai 58 procente apă. Alți cercetători pretind că numai hrana ar fi cauza desechilibrului organic, consecutiv cărui apare bătrânețea. Creșterea este împiedecată prin lipsa de nutriment. Raportul dintre suprafața trupului și massa care-l hrănește se deranjază la bătrânețe. Această teorie a fost combătută mai ales de Mühlmann, care admite, că prin acest raport sufere în special sistemul nervos central, ducând astfel la diminuarea capacității sale funcționale, și în urmă la moarte. Ribbert privește moartea produsă de cauze psihologice ca o moarte celebrală, în vreme ce moartea patologică ar fi cauzată în cele mai multe cazuri în urma funcționării anormale a inimei.

Cercetătorul american Minct crede că îmbătrânirea organismelor este produsă prin diferențiarea substanței vii. La multe ființe viețuitoare inferioare, toate fenomenele vitale au loc în cadrul unei singure celule. La indivizii superiori apare o diviziune a numcii. Fiecare țesut, fiecare organ preia un lucru deosebit, pe care-l îndeplinește în folosul complexului.

Diferențiarea substanței vii, organizarea, ne dau avantagiile indivizilor superiori, și sunt în special factorii grație cărora omul poate fi multilateral, având funcțiuni organice, fizice și spirituale. Moartea este plata pe care o dă omul naturei pentru avantagiul pe care aceasta i-l'a dat, făcând din el o ființă superioară.

Noile cercetări asupra secrețiunilor interne au adus rezultate însemnate pentru medicina practică. Experiența a dovedit că o funcționare normală a organismului este cu putință numai atunci, când glandele cu secrețiune internă sunt active.

Cronica politică

Campania de răsturnare a guvernului. Moțiunea votată la întrunirea politică a partidului național la Alba-Iulia cași manifestul către țară publicat de partidul național-liberal, marchează în situația politică actuală începutul campaniei de răsturnare a guvernului. Lupta între guvern și opoziția partidelor Unirii a început odată cu retragerea acesteia din parlament, retragere care a provocat criza politică în care ne găsim și azi. Dar, de abia acum se poate vorbi de o campanie de răsturnare, întrucât până aci războiul politic nu s'a purtat decât prin presa de partid. Întrunirea dela Alba-Iulia, viitoarele adunări ale partidului național, precum și manifestul către țară al partidului liberal care anunță congresul organizațiilor liberale din întreaga țară și preconizează întruniri pe județe, ni arată că lupta politică s'a coborît din parlament și din presă în mijlocul maselor populare. Și evident că aci forța ei sporește cu aportul pe care i-l dă numărul și voința opiniei publice.

Așa dar campania de răsturnare a guvernului a început, deschisă fiind de partidul liberal din vechiul regat și de partidul național din Ardeal.

In fața acestei campanii, situația guvernului se prezintă foarte șubredă. Pe de o parte incapacitatea sa de a guverna, pe de alta lipsa unei viziuni clare și precise a problemelor cari se cer soluționate, l'au așezat într'o poziție cu neputință de ținut. La acestea vin să se adaoge politica de sugrumare a intereselor statului și de risipă fără frâu a banului public precum și corupția introdusă în administrația țării de oamenii regimului. Și când prin însăși greșelile și păcatele sale șandramaua guvernamentală este atât de aproape de năruire, campania de răsturnare se prezintă în condițiunile cele mai prielnice pentru a-și ajunge scopul. Un singur lucru se cere: ca solidaritatea partidelor de opoziție să nu se desmintă o clipă.

te da copiilor de meseriași pe lângă învățătura unei meserii din care să-și poată câștiga pâinea de toate zilele, și posibilitatea de a căpăta fie chiar și ca instrucțiune auxiliară, un bob de cultură generală. Aci în Ardeal în special, ar fi dorit ca numărul unor asemenea școli să fie cât mai mare pentru a contrabalansa efectul meseriașilor străini care pe lângă ea formează majoritatea meseriașilor noștri sunt și superiori acestora tocmai prin această cultură generală.

Prin urmare când ca chestie de număr meseriașii străini sunt în majoritate, când ca chestie de cultură îți sunt superiori, și când pe lângă acestea tu meseriaș român n'ai nici școli, sau ai prea puține, ca să te poți cultiva, ce-ți mai rămâne altceva de făcut de cât să taci să închizi ochi și să te lași condus de nas după placul străinilor. Situația aceasta provocată de lipsa prea mare a unor asemenea școli de ucenici și-a manifestat deja în atâtea rânduri dezastruoasele ei efecte. Propaganda tuturor ideilor anarhice și subversive, întreprinsă de meseriașii și muncitorii străini sau de conducătorii lor tot străini, a prins în multe spirite a meseriașilor noștri pentru că a găsit un teren starp de cultură predispus influențelor de orice natură și lipsit de mijloacele de control pe care numai cultura ți-le poate da.

Aceasta fiind situația aducem toate laudele noastre conducătorilor școalei de ucenici din Orăștie condusă cu atâta pricepere și tragere de inimă de Dl Oct. Lupeanu, și atragem atenția celor în drept asupra faptului că Ardealul are absolută nevoie ca numărul unor asemenea școli să fie cât mai mare și școlile de ucenici cât mai bine înzestrate cu cele necesare.

Șt. Paul.

Cum se risipesc banii statului

Citim că Ministerul finanțelor e pe cale de-a contracta cumpărarea a 40 automobile „Cadillac" pe cari le prevede necesare viitorilor inspectori financiari cari vor controla aplicarea noilor impozite. Pentru 40 mașini „Cadillac", în urma valutei scăzute de azi la care ne-a adus guvernul Averescu statul ar trebui să plătească 12 milioane lei pentru ca inspectorii financiari să se poată plimba comod.

Oare trenurile nu sunt destul pentru d-nii inspectori? Astăzi în serviciul Ministerelor sunt peste 1000 automobile cari mistuesc din greu bugetul statului. Iar d-l Titulescu vrea să-l încarce cu noui povoare procurând automobile când sunt prea multe față de modestul buget din care abea se pot plăti salariile funcționarilor.

Rostul bugetului statului nu este acele de a cheltui sume fantastice pe automobile sau plătind diurne și mai mari decât lista civilă a M. S. Regelui.

Rostul lui este să satisfacă necesitățile băneștl ale organismului statului pentru buna funcționare a a acestula.

S.

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acoardă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

Cum procedează oficiul cuartiruirii cu funcționarii statului

Pentru ilustrarea modului cum lucrează Cartiruirea, binevoiți a publica următoarele:

De 2 ani servesc statul român, ca medic-funcționar, dupăce înainte serviam ca ofițer în armata română. Un an am stat într'o cameră nesănătoasă a unui institut al statului, unde din cauza umezelii locuinței am contractat o pitiriază. Inzadar am încercat să obțiu o locuință mai bună prin cartiruire.

Incredințat în Iulie 1920 cu conducerea azilului de copii miam luat cameră în biuroul de director al azilului, o odaie de 5 m. lungime, 2·50 m. lățime pe care până azi sunt nevoit a o folosi ziua biurou, noaptea dormitor, dormind pe un divan, mai scurt ca mine, lungit noaptea cu un fotoliu.

Tot din Iulie 1920 împlinesc agendele și unui alt post, muncind înainte de masă la Inspectoratul General Sanitar, după masă la azilul de copii.

In 27 Mai a. c. am obținut în sfârșit, prin protecție, un bon pentru o locuință, pe care o voiu putea ocupa, când actualul locatar își va cumpăra o casă și se va muta în ea. Nici până azi nu și-a putut-o cumpăra.

Orice stăruințe de a-mi câștiga pân'atunci o locuință, au rămas zadarnice. Am dat adresa de locuințe libere Cartiruirii, nu le primiam însă. O Ovreică a intrat odată în fața mea la o ședință a comisiei, câtă vreme eu aștepțam modest în anticameră. Stătea de câteva zile în Cluj, în otel.

Pe motiv, că fața ei se pregătia de examen, că e văduvă de ofițer în rezervă austroungar și că 2 frați ai ei au căzut pe frontul românesc (împotriva Românilor) a primit numai decât o locuință în oraș. Nu peste mult a deschis o tutungerie cu vânzare de băuturi în oraș.

Să accentuez, că în căutarea după locuință am dat de două, una a unui funcționar al statului, ai că ror locatari îmi oferiau locuința pentru o sumă de 10.000 Lei, taxa ieșirii lor, suma pe care ei afirmau, că o plătiseră funcționarilor Incartiriurii la ocuparea locuinței? Că sunt confirmat în postul meu de inspector de asile de copii pentru Transilvania prin decret regal și trebuind să împlinesc agendele a două funcții în folosul statului, ar fi necesar să pot avea o locuință?

Că rugările mele date Cartiruirii descriau fidel această situație a mea și că răspunsurile date de diferiți șefi, cu excepția bonului menționat, bun de nimic, erau aceleaș: de unde să-ți dăm când n'avem?

Primiți, d-le director, asigurarea deosebitei stime, ce V-o păstrez.

Cluj, 20 Septembrie 1921.

Dr. GHEORGHE POPOVICIU.

Scrisoare din Satu-Mare

Organizarea partidului național-liberal în județ. — Starea învățământului primar din Țara Oașului. — Știri diverse.

Pela finele lunei Septembrie se așteaptă sosirea în Satu-Mare a d-lor Vintilă Brătianu, I. G. Duca și G. G. Mârzescu, cari vor participa la întrunirile, ce vor avea loc în orașele Satu-Mare, Baia-Mare, Carei-Mari, în Seini, Arad, Șomcuta, Sanislău etc., în scop de a înființa organizațiile locale de P. N. L.

Sâmbătă, 17 Septembrie a avut loc o ședință a comitetului local, la care a fost de față și d-l dr. T. Dragoș, președintele organizației județene a P. N. L. stabilindu-se programul turneului politic de propagandă, care se va întreprinde în județ.

*

In legătură cu corespondența din Țara Oașului, care a apărut în Infrățirea în nrul de 8 Sept. art. d-l subrevizor Ioan Belanu a binevoit a-mi da următoarele informațiuni referitoare la starea reală a învățământului primar din Țara Oașului.

Nu corespunde adevărului afirmațiunea, că în plasa Țara Oașului ar domni „un întunerec și o zăpăceală mare". Atât școlile din Țara Oașului, cât și celelalte din alte plăși ale județului, au fost prevăzute la vreme cu rechizitele școlare necesare, revizoratul, procurând însă de acum doi ani un vagon de cărți, cari s'au distribuit școlilor din județ.

Învățătorii și-au primit leafa totdeauna regulat. De restanțe nepătite nici vorbă nu poate fi.

In luna Iulie, a. c., când asemnarea salariilor întârziase și o parte a învățătorilor avea să plece la cursuri de vară, revizoratul a obținut dela 3 bănci din Satu-Mare suma de 350 mii lei, ca împrumut fără interese pe timp de o lună, plătindu-li-se tuturor învățătorilor întreg salarul în primele zile ale lunei respective. Salariile de pe lunile Augusț și Septembrie s'au plătit la timp.

Față de mersul învățământului, în special al celui din plasa Țara Oașului, atât de disconziderată în trecut, revizoratul școlar poartă o deosebită grije.

In decursul anului școlar trecut toate școlile din acest ținut au fost inspectate de 2—3 ori și s'au luat măsuri, ca posturile vacante, atât la școlile de stat cât și la cele confesionale, să fie complectate, barem în mod provizoriu.

Cu dată de 1 Sept. au fost numiți numai în plasa Țara Oașului 10 învățători titulari noi astfel, că la școlile de stat nu mai există nici un post vacant.

Pentru frecventarea regulată a școlilor de către copii, am sesizat în repetite rânduri și cu multă stăruință organele administrative, pentru a se întrona buna rânduială și în privința aceasta.

In scopul asigurării a unui progres și mai intensiv pe teren școlar, am socilitat concursul actorilor celor chemați.

*

Pe la finele lunei se vor începe lucrările ridicării unui monument pe piața Victoriei, având destinația să glorifice soldatul român învingător. In acest scop s'a adunat până acum suma de 25 mii lei la inițiativa dlor A. Butunoiu, Dr. Beles etc.

*

La liceul de băieți *M. Eminescu* din loc, a fost denumit de profesor titular dl Aurel Githa, care în Iunie și-a terminat studiile la facultatea de litere din Paris.

Se cunosc o sumă de afecțiuni cari își au cauza în funcționarea anormală a glandelor cu secreție internă: maladia lui Basedoiv, cretinismul, mixoedemul infantilismul etc. Cercetările experimentale și practica clinică, au arătat că aceste glande cu secreție internă influențează în mod considerabil și creșterea organismului.

De curând s'au stabilit anumite relații între glandele genitale și creșterea anumitor organe și îmbătrânire, isvorâte din cercetări mai atente. Inainte vreme se admitea că glandele genitale n'ar fi de cât niște organe genitale, cari n'ar servi de cât la petrecerea speței prin producerea ovulei și a spermatozoidului. Ultimele cercetări au dovedit, că aceste organe au și o secreție internă, independentă de cea externă, producând hormoni, cari influențează și celelalte organe în ceea ce privește dimesiunea, forma și activitatea lor. Indepărtarea glandelor sexuale, castrarea, se practică atât de des la animale, din considerații gospodărești, încât avem un minunat material de observațiune. Prin castrare, animalul se îngrașe, calitatea cărnei sale se îmbunătățește, la femele, se observă că secreția laptelui e mai bogată și mai consistentă.

Și păsările castrate se îngrașe. Motive terapeutice, sau considerații religioase, fac ca și la om castrarea să nu fie o raritate. Enuchii, cântăreții castrați, sectele religioase ale scopiților din Rusia, pot fi un material bogat al unor noui studii; la temei materialul care privește îndepărtarea chirurgicală a ovarelor este mai sărac. Extirparea este mai grea din punct de vedere tehnic, așa încât ea se efectuează destul de rar. In orice caz, se găsesc multe exemplare de acest soiu, cari permit să se tragă concluzii mulțumitoare. Castrarea, operată în tinerețe, favorizează creșterea în lungime. Creșterea este prelungită în timp, iar sistemul osos rămâne mai mult timp în faza, pe care, la oamenii necastrați, persistă doar copii. Organele genitale împiedică creșterea, iar lipsa secrețiuni lor mărește capacitatea de creștere. Observația arată că castrarea are o mare influență și asupra conformației organismului.

In om persistă dorul unei vecinice tinereți și a nemuririi. Suntem singurele vietuitoare cărora natura ne-a dat conștiința morții nemiloase. Animalul nu cunoaște frica de moarte, fiindcă îi lipsește imaginația sfârșitului groasnic ce-l gândește.

Religia și filosofia caută să distrugă pe omul cugetător dela acest adevăr biologic, încercând să idea drept compensație pentru limitarea duratei vieții, convingerea unui suflet nemuritor. Cu toate acestea, gândul bătrâneței și morții influențează foarte mult asupra activității noastre fizice și spirituale. Câtă forță intelectuală nu se pierde când începe bătrânețea? Sunt totuși biologi cari susțin că moartea ar fi spre folosul organismului. Viața vecinică ar aduce prea mari stricăciuni complexului organic, printr'o serie de deschilibre cari se produc în viață. Natura distruge aceș i indivizi uzați îngrijând ca în locul lor să vadă lumina zilei, alții, cu noui energicii, și noui capacități productive. Individul trebue să dispară pentru ca colectivitatea să-și menție o desvoltare normală.

Pentru individ, explicarea această biologică este tot atât de puțin consolatoare ca și punctul de vedere religios care susține că omul a venit pe lume pentru a isp și viața păcătoasă a primului om, Adam.

INFORMATII

Toți cei cari au o plângere de făcut împotriva Cartiruirii — și știm că sunt atâția — sunt rugați să se adreseze ziarului „Infrățirea" indicând precis date și amănunte pentru ca toată lumea să cunoască isprăvile acestui Oficiu care e inexistent când vrea să facă abuzuri.

Abonamente pentru ziarul "Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

In Alud a fost asasinat zilele trecute milionarul Winkler Ianoș furându-i-se o însemnată sumă de bani.

Poliția a luat măsurile necesare pentru prinderea îndrăznețiilor criminali.

Peste 4 sau 5 zile va sosi în țară dl. Titulescu, ministru de finanțe.

La 26 Septembrie dl. Take Ionescu va pleca dela Paris la Londra.

Exploatatorii de păduri din Basarabia au trimis un delegat în Ungaria pentru cumpărarea de mașini necesare pentru tăerea traverselor, doagelor și alte lucrări de lemn.

Mai mulți funcționari superiori dela regionala C. F. R. din Arad cari n'au depus încă jurământul au cerut să fie repatriați în Ungaria.

In una din nopțile trecute s'a dezlănțuit un uragan puternic asupra comunei Glogovăț din jud. Arad.

Uraganul a pornit din loc 50 vagoane ce cantonau în gară. A trebuit să se trimită din Arad o locomotivă, ca să oprească din mers vagoanele care au deteriorat toate macazurile pe unde au trecut. Unul din vagoane a fost sfărâmat.

In curând se va începe pictura bisericii și aranjarea mobilierului necesar în biserica și pavilonul regal dela Alba-Iulia.

Contra durerii de stomac, contra diareei întrebuințați numai *Vinul de Aftne* preparat de Dr. BIRO care are efect sigur.

Fiind foarte plăcut la gust se ia ușor de către copii.

Prețul unei sticle Lei 10.— depozit principal farmacia Dr. Biró Piața Unirei Cluj. II-319.

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria E M K E Cluj, Piața Unirii 32.

La 11 Sept. a avut loc în Baia-Mare celebrarea cununiei dșoare E. Chiș cu dl Dr. V. Pop, procuror din Satu-Mare, organizatorul asociației meseriașilor români din Satu-Mare.

Coresp.

Se aduce la cunoștința funcționarilor CFR că reclamațiuni directe și personale directorului general nu vor face decât în cazul când demersurile erarhice au rămas fără nici un rezultat.

Pe ziua de 1 Oct. pleacă din Germania primul transport de cai — ce urmează a se restitui României — conform tratatului dela Versailles.

D. Paraschivescu director general al contribuțiilor s'a înapoiat din Elveția unde a prezentat d-lui Titulescu textul instrucționar pentru aplicarea impozitelor.

D-l ministru a făcut câteva modificări de detaliu. Aceste instrucțiuni vor apare peste câteva zile.

Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan sosește la Cluj luni 26 Septemvrie st. n. la orele 8 și 30 a. m. cu trenul dela Dej.

Recepțiunile vor fi la 29 Septemvrie ora 11—13 la reședința Consistoriului Diecezan Str. Iuliu Maniu 31.

Din Oradea-Mare și Cluj, vor pleca pentru a cerceta universitățile maghiare peste 500 studenți de naționalitate maghiară. Ei motivează plecarea, că neposedând limba română, nu sunt în măsură de a studia la universitățile române.

D-l Consilier Teodor Fabius este delegat dela Directoratul general al internelor din Cluj la subsecretariatul minorităților din București.

Sâmbătă sosește D-l Mihali dela București unde a luat parte la consiliul de miniștri prezidat de M. S. Regele.

In ziua de 24 Septembrie sosește la Cluj D-l Ministru Garofild însoțit de D-l Petrini director general al resortului de agricultură din Cluj.

D-l Consilier Sterea din direcția poliției a înaintat ministerului de interne dela București tabloul funcționarilor de poliție avansați.

D-l Victor Pop director general al resortului justiție a plecat eri în concediu. D-l Procuror general Cosma îl va înlocui.

In săptămâna aceasta Partidul național va ține două mari întruniri: Mercuri în 21 l. c. la Deva și Vineri în 23 l. c. la Sibiu. La ambele aceste întruniri va lua parte pe lângă fruntașii lor și câți-va dintre membrii comitetului executiv în frunte cu d-l Iuliu Maniu.

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă servește iarăși renumitele* Cataife *cu frișcă*, Baclavale turcești *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia și Duminecа Plăcintă *cu brânză, carne și mere.*

In fiecare dimineață: sandwich, pateuri, țuică de Văleni, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum și tot felul de licheruri dela distileria Bresson. 1071

In CINEMA URANIA se va reprezenta Joi „Cezarina" Partea V. „Ophir", orașul de cinci mii de ani.

In CINEMA APOLLÓ Joi vom avea o deosebită plăcere a ne delecta în jocul divin al drăgălașei Lotte Neumann într'una din cele mai bune creațiuni ale sale: „Frida", dramă socială.

In CINEMA UNIVERSITĂȚII Joi se va reprezenta „Femeea de aur", cu P. Menichelli.

In restaurantul Clasa I. din gara Cluj se găsesc în permanență zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

„UNIVERSUM", inteprindere technică de instalațiuni de uzine de apaductali, canzare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 188

Vizitați expoziția magazinului de încălțăminte „D. S. RAFTOPOL din București, Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15. în fața bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziția on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiene „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

Tinem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

916 **Telefon No. 350**

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

Un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Tragerea premiilor va avea loc la 1 Noemvrie 1921.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a, c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyö et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Adresa confidențială trimisă ministerului de comerț și industrie de dl Titulescu cere un tablou de mărfurile trebuitoare țărei. Astfel se crede că noul împrumut elvețian va veni probabil în mărfuri, afacere avantagioasă pentru samsari și în genul vechei aprovizionări dând loc la noi focuri de depozite.

■

Guvernul francez desmint știrea trimisă de Litvinof delegație sovietice din Londra că guvernul francez împinge pe România și Polonia să trimeată ultimatum Rusiei.

■

Dl Averescu, prim ministru și adinterim la interne, intenționează punerea în libertate a comuniștilor aducându-și aminte de vechile simpatii sau în vederea unei viitoare tovărășii politice în opoziție.

■

Regele Regina, princesa Ileana și fica marei ducese Kiril au sosit la Sinaia și au fost întâmpinați de A. S. R. Principele Carol de toți miniștri, plecând la castelul Peleș aclamați de mulțime.

■

D-l Iorga declară într'un interview că împărtășește cu totul declarațiile dela Alba-Iulia și că dorește dizolvarea parlamentului în care nu se va întoarce niciodată Declară că nu mai poate avea nici o relațiune cu țărăniștii în materie de datorie față de patrie și demnitate națională neadmițând nici un fel de transacțiuni.

■

Leul înregistrează o urcare, a fost cotat 14 centime și trei optimi.

■

Pentru declarații de import falșe făcute în complicitate cu funcționarii vămei Galați, birourile Economu și Barasch au fost amendate cu 1 milion și jumătate lei.

■

Revenindu-se asupra programului, studenții italieni vor vizita întâi Galații, Iașii, Mărășeștii și Bucureștii și după aceia Ardealul.

■

Nunțiul papal conform avizului dela Roma a încorporat eparhiei de Iași parohiile catolice din Basarabia dependente azi de eparhia rusă a Tiraspolului.

■

Monitorul oficial publică o decizie interzicând portul armelor fără o autorizație specială.

Tratativele ruso-române

— Chestiunea tezaurului nostru —

Dimineața publică următorul interview obținut de corespondentul agenției Rador dela d. Kereschan, șeful misiunei sovietice din capitala Poloniei:

Chestiunea tratativelor între România și Sovietică a fost agitată de mult. Rămânea însă găsirea unui loc, de preferință neutru, pentru începerea lor. La sosirea mea la Varșovia m'am gândit îndată la aceste tratative și cum acest oraș este destul de convenabil ambelor părți am făcut cunoscut către sfârșitul lunei August, guvernului român că, conform dorinței guvernului din Moscova, sunt hotărât să intru imediat în tratative cu atât mai mult cu cât guvernul polonez nu este contra. Telegrama de înștiințare a guvernului român a fost expediată și înregistrată de poșta din Varșovia. Cu toate acestea, când am publicat în ziarele polone textul ei, am fost desmințit de legațiunea română din Varșovia? De ce? S'a spus mai tarziu de către același legație că totul se datorește primirei târzii a acestei telegrame la București, fapt care a determinat desmințirea telegramei. Relev acest mic incident numai spre a proba, că aveam cele mai bune intenții când anunțasem în mod public textul telegramei.

Mă întrebați, care va fi obiectul tratativelor dela Varșovia? Sunt atâtea chestiuni economice de regulat între ambele țări, încât doream la început să pășim pe un drum de înțelegere. Dacă aceste tratative vor fi cele dintâi și cele de pe urmă este greu de precizat. Înc în să cred că de fapt tratativele dela Varșovia nu vor forma de cât o introducere în tratativele în care se vor discuta în fond toate chestiunile politice și economice care atinș ambele țări. Varșovia va avea meri ul de a fi fost prima etapă, în care s'a luat un prim contact mai serios între cele două țări.

Tezaurul dela Moscova

S'au brodat diverse legende asupra acestei chestiuni, totuși un lucru rămâne în picioare; tezaurul român exi tă și va fi înapoiat celor în drept. Rămâne de văzut modalitatea. Când se va discuta această modalitate nu știu. Dar trebue știut de toți că gu rnul bolșevic a știut să res ecte un avut care nu-i aparținea.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXIMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

Regimul de legalitate

Abuzurile prefectului de Târnava-Mică

In județul Târnavei Mici persecuțiile politice sunt la ordinea zilei, și se îndreaptă mai cu seamă în contra aderenților partidului național-liberal. D-l Prefect Căluț urmărește personal pe fie care membru al partidului național-liberal și amenință în tot chipul. Așa a fost transfer t profesorul dela școala medie Nic: Moldovan la Săcele din persecuție politică. Alții au fost amenințați cu retragerea licențelor de crișmărit, Preotul I. Pădurean din Soimuș a fost provocat de-a dreptul ca să-și dea demisia din partidul liberal. D-sa are de încasat o sumă de câteva mii de lei dela o comună din județ pentru grâu adus din vechiul regat. Prefectul a oprit pe primarul acelei comune, să-i plătească părintelui Pădurean suma datorită, iar acestula i-a spus că dânsul (prefectul) numai așa permite să-i-se plătească suma la care are dreptul. dacă dă o declar ție publică, că părăsește partidul liberal.

Corespondent.

La fondul „Gavriil Precup"

pentru „Masa studenților" din Blaj, au mai contribuit, în loc de comună pe monumentul regretatului bărbat de școală care a fost G. Precup, următorii:

Dr. Cains Brediceanu, ministru plenipotențiar 200 lei, Dr. Laurian Gherman 200 lei, Dr. Bacoviță 100, Dr. I. Minea 100, Dr. Iacobovici 100, Dr. Iuliu Hațiegan 100, Dr. Iosif Popovici 100, Dr. Silviu Dragomir 100, Dr. V. Ghidionescu 100. Dr. V. Meruțiu 100, Dr. V. Onișor 100 N. Ghiulea 100, Dr. Anghelescu 100, Dr. I. Lupaș 100, Dr. Iuliu Moldovan 100. Dr. Laurențiu Nestor 100, Dr Coriolan Petru 100, G. A. Dima 100, Dr. Ostrogovici 100, Dr. G. Giuglea 50, Dr. P. Ilcuș 30 lei.

Total cu suma precedentă 6050 Lei.

Linia aeriană București-Galați-Chișinău

Lucrările pentru amenajarea aeroportului dela Băneasa continuă.

Săptămâna aceasta se vor începe la Galați lucrări pentru construirea unui hangar care va putea adăposti 6 avioane, precum și o uzină și un atelier mecanic.

De asemenea se va construi la Chișinău un hangar la fel cu cel proectat la Galați.

Direcțiunea aviației, din ministerul comunicațiilor a comandat deocamdată 9 avioane tip. „Ansaldo", cari sunt ultima perfecțiune. Imediat ce avioanele vor sosi, se vor putea începe cursele.

Avioanele vor transporta pasageri, mărfuri și corespondență.

In acest scop se vor înființa trei oficii la București, Galați și Chișinău, unde se vor vinde bilete și preda bagaje și corespondență.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

XXXXXXXXXXXXX

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Joi:
Femee de aur.
Vineri:
Femea până în zilele noastre.
Sâmbătă:
Femea până în zilele noastre.
Duminecă:
Ebreul.

CINEMA URANIA

Joi:
Cezarina Partea V.
Vineri:
Cezarina Partea V.
Sâmbătă:
Cezarina Partea V.
Duminecă:
Floarea lacului.

CINEMA APOLLO

Joi: Frida.
Vineri:
Păcatul lui Tom Parker.
Sâmbătă:
Păcatul lui Tom Parker.
Duminecă:
Străinul Misterios.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI MOBILE ȘI PIANE

467 priviți expoziția primei fabrici de mobile soc. pe Acțiuni

SZEKELY și RETI

TÂRGUL-MUREȘ.

No. 990—921 IV. — Sept. 20.

Publicațiune.

In ziua de 3 Octomvrie 1921 ora 9 a. m. se va ține licitație publică conform art. 74—82 legea comptabilității statului la Ferma Academiei de Agricultura din Cluj-Mănăștur, pentru vinderea următoarelor:

75 bucăți piei de miel,
2 bucăți piei de oaie, circa 100 kg. lână de oaie,
1 vacă,
4 viței,
3 tauraș,
75 oi,
26 miei

precum și alte obiecte scoase din întrebuințare.

Toate acestea se află la Ferma Academiei de Agricultura din Cluj-Mănăștur, unde se pot vizita. Licitatorii vor depune o garanție de doua mil lei.

1098 DIRECȚIUNEA.

Publicatie.

Se aduce la cunoștință celor interesați că în ziua de 1 Octombrie 1921, ora 16 se ține licitație publică cu oferte închise pentru furnizarea cărnei necesară pe timp de un an corpurilor din garnizioană Cluj.

Doritori pot vedea condițiunile caetului de sarcine în orice zi la serviciul Intendenței Comandamentului VI. Teritorial în fie care zi de lucru între orele 11—12, unde se va ține și licitație.

Licitația se ține în conformitate cu art. 72—83 din legea asupra contabilității publice depunându-se de ofertanți și garanția de 10% asupra furniturei.

Supra oferte și înterpusi nu se admit. 1091

Comand. Teritorial Corp. VI. A. Serviciul intendenței.

Se caută un conducător de Băcănie și Fierărie care poate să depună și garanție.

Ofertă cu pretenție de salar a se adresa la Banca Comercială și Industriala Dicio-Sânmărtin. 1082

A SOSIT la marele magasin „MISSIR"

Str. Memorandului 11 (Unio).

Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezești „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele și Storuri de Tülle.
Linoleum și Preșuri cu Metru.
Pânzărie și Stofe de Mobile.

Mare sortiment de Pantofi și Ghete pentru Domni, Doamne și Copii. 17

Şah

Marele interes al publicului manifestat faţă de jocul de şah, ne îndeamnă, ca de aici înainte, în fie care număr de Duminică al gazetei noastre să-i dăm pu-tin loc unei rubrici, care se va ocupa şi cu acest interesant sport mintal, unde se vor publica ştiri din lumea mare, referitoare la jocul de şah, probleme şi jocuri de model a celor mai renumiţi maeştri de şah mondiali.

In chipul acesta am dori, ca publicul cetitor să cunoască producţiunile mintale a celor mai renumiţi maeştri de şah din ţară şi streinătate, oferindu-le totodată şi o distracţie spirituală. Pe jucătorii noştri de şah am dori să-i facem capabili de a ţine pas cu evoluţiunea jocului de şah din streinătate.

Rroblema No. 1,

De Carol Traxler Wiena.
Alb: Rb8, De4, Ne7, Cg8, (4)
Negru: Re8, Ce6, p, d7 şi f7 (4)
Mat în doi paşi.

Problema No. 2,

De J. Fridlizius Stockholm.
Alb: Rc7, Tg7, p. b4 (3)
Negru: Ra7, p. a4, b5 şi d5 (4)
Mat în 3 paşi.

Jocul No. 1,

Jucat la matcul naţional de şah din Londra.

Alb: Ed. Lasker Negru: G. A. Thomas

1.	d2—d4	e7—e6
2.	Cg1—f3	f7—f5
3.	Cb1—c3	Cg8—f6
4.	Nc1—g5	Nf8—e7
5.	Ng5xf6	Ne7xf6
6.	e2—e4	f5—e4
7.	Cc3xe4	b7—b6
8.	Cf3, e5	0—0
9.	Nf1—d3	Nc8—b7
10.	Dd1—h5	Dd8—e7

(Negru nu observă combinaţiunea următoare foarte frumoasă a lui alb, pentrucă putea face pasul Nf6Xe5).

11.	Dh5Xh7+!	Rg8Xh7
12.	Ce4Xf6+	Rh7—h6

(Dacă Regele s'ar duce pe h8, alb cu trăsătură Ce5—g6 iar da mat).

13.	Ce5—g4	Rh6—g5
14.	h2—h4+	Rg5—f4
15.	g2—g3+	Rf4—f3
16	Nd3—e2+	Rf3—g2
17.	Th1—h2+	Rg2—g1
18.	0—0—0+ mat. —	

ŞTIRI.

1. La Newyork se va ţinea în luna Noemvrie o emulaţiune internaţională de şah pentru obţinerea titlului de maestru de şah mondial, (champion of the world) cu premii băneşti considerabile — în dollari — cu participarea maeştrilor cei mai renumiţi din întreaga lume.

2. La 5 Sept. a. c. s'a început la Budapesta o emulaţiunea de şah internaţională, la care s'au anunţat ca participanţi 12 maeştri de şah renumiţi. Până în prezent, genialul maestru rus Alexius Alechin, fost ofiţer de gardă a Ţarului, are şansele cele mai multe peutru câştigarea premiului I.

3. Amatorii de şah clujeni se ocupă cu idea înfiinţării unui Club de şah în care se vor înscrie ca membrii şi-l vor sprijini mai mulţi bărbaţi merituoşi şi distinşi ai vieţei noastre publice.

Numele acelor cari vor rezolvi problemele cu succes se va publica în numărul nostru din Dumineca viitoare.

N. B. Explicarea semnelor: R—Rege, D—Dama sau Regina, T—Turn, N—Nebun, C—Cal p—pion.

Sămânăturile din România şi problema exportului de cereale

Direcţiunea generală a Agriculturei a reuşit în fine să alcătuească un tablou statistic asupra sămânăturilor făcute în ţara întreagă în anul acesta.

Statistica aceasta era foarte necesară, căci din ea se pot deduce conluzii şi la alte chestiuni importante pentru prosperirea economiei naţionale. Neavând nici o bază de calcul, de la care s'ar putea porni organizarea vieţii noastre economice — presupunerile nu erau de ajuns pentru a putea socoti cu toate eventualităţile economice. Statistica agricolă însă ne spune în stare de a calcula necesităţile ţării şi pe urmă de a constata dacă putem s'au nu organiza export de cereale. După buletinul agricol publicat în anul 1920—21 în ţara întreagă s'au sămănat: grâu de toamnă 2,109311 Ha, şi anume: Regatul vechiu 1,111.912 Ha, Ardealul 678.181 Ha. Basarabia 308,289 Ha, şi Bucovina 10,934 Ha, grâu de primăvară: 279.882 Ha, din care are parte Regatul vechiu cu 51.660 Ha, Ardealul 88.642 Ha, Basarabia 135'519 Ha, Bucovina 4.162 Ha.

Orz de toamnă s'a sămnat pe întinderea de 265.379 Ha, mai mult în Ardeal — 114.444 Ha

Orz de primăvară a fost cultivat pe 45.732 Ha.

Secară de toamnă s'a sămănat pe 65.668 Ha, şi cea de primăvară pe 1.261.547 Ha.

Rapiţă de toamnă a fost sămănată pe 14.240 Ha, de primăvară pe 34.139 Ha.

Mai mult s'a sămănat porumbul cu 2.815.366 Ha, din cari Regatul vechiu 1.644.642 Ha, Ardealul 549.986 Ha. Basarabia 567.555 Ha, Bucovina 49.183 Ha, Ovăs s'au sămănat 1.059.935 Ha, mai mult are Regatul vechiu. Cartofi s'au cultivat 148 648 Ha, mai mult în Ardeal, Bucovina şi Basarabia.

In general întinderile cele mai mai mari de semănături le are Regatul vechiu cu 700.000 Ha, pe urmă Basarabia 500.000 Ha. Aceste sămănături au suferit întru câtva prin seceta care a domnit în lunile Iulie şi August anul curent. Venind însă ploi, situaţia s'a schimbat, şi ultimele buletine agricole vestesc o recoltă aproape belşugă. Cu toate aceste însă în întreagă ţara sămănarea întregului pământ agricol productiv a suferit în urma tărăgănirei reformei agrare rămânând multe suprafeţe necultivate, aşa că, vorbind de o producţie agricolă generală — dacă s'ar fi cultivat tot pământul sămănăturile trebuiau să ocupe o întindere şi mai mare. Noi trebuie să socotim însă cu realitatea faptelor. Şi situaţia recoltei din anul curent cât şi cea din anul trecut — care a dat o cantitate de cereale peste procentul consumaţiei interne — au pus agricultura în stare de a valoriza plusul de producte agricole prin traficarea lor în comerţ. Atât anul trecut însă cât şi anul curent, s'a uitat să se calculeze procentul consumaţiei interne, pentrucă în urmă să se calculeze procentul necesar noilor însămânţări şi în fine procentul ca surplus de cereale pentru export.

Neglijarea aceasta are însă urmări grave pentru economia ţării în regi. Forurile competente nefiind informate nici azi dacă putem sau nu exporta cereale, comerţul cerealelor este supus unor restricţiuni cari sugruma desvoltarea agriculturei. Ţara noastră, ca stat agricol — trebuie să organizeze valorizarea productelor agricole, printr'un export sistemizat. A paraliza desvoltarea unui ram economic pe motive de necunoştinţi în cauză cum o face actualul guvern — nu e te îngăduit. De desvoltarea agriculturei depinde existenţa a milioane de suflete. La bună stare în agricultură se poate ajunge numai atunci, când gospodăria agricolă are câmp liber de activitate — şi când guvernul — în loc să oprimeze încurajează producţia şi exportul.

Ce să facă agricultorul cu plusul de cereale? Dacă populaţia este odată prevăzută cu trebuinţele proprii, procentul în plus de ce să nu fie liber la export? Guvernului este frică cu nu vom avea cereale destule pentru noi — pe când — de pildă în Basarabia sunt peste 30.000 vagoane de porumb din anul trecut, porumb care stă expus pieirei, căci basarabenii nu-l pot exporta?

Teama guvernului ar fi motivată dacă am avea prea puţin în ţară. Există însă surplus destul de însemnat. Dar incapacitatea unui minister nu poate să rămâie obstacol pentru agricultură. Nu taxele vamale exagerate nici măsurile „speciale" vor înlătura o stare de fapt foarte tristă cum este cea a valorizării productelor agricole. Când valuta noastră se prăbuseşte pe zi ce trece, când străinătatea ne refuză creditele necesare refacerii noastre financiare, pentrucă din vina guvernării noi nu putem furniza nimic în schimb, nu este ertat să lăsăm a se îngrămădi cerealele, petrolul lemnul şi altele. Aceste materii stau nefolosite în loc să ne dee venituri, cari ne-ar pune în stare de a creia o gospodărie stil mai mare. Nouă nu ne trebuie concesionări şi reinteresări străine, nouă ne trebuie numai activitate intensivă şi libertatea de acţiune. Agricultura fiind una din principalele surse de venituri pentru poporul nostru, comerţul de cereale trebuie lăsat liber şi organizat pe baze solide şi sănătoase.

In interesul tuturora, comerţul şi exportul cerealelor trebuie lăsat liber.

Din conscrierea cantităţilor de cereale recoltate în anul trecut şi celor din anul curent se poate calcula uşor procentul consumaţiei şi însămânţărilor, iar restul pentru export. La alcătuirea acestei statistice pot contribui foarte mult marile din diferitele localităţi, cari ştiu cantitatea macinată pentru populaţie. La această cantitate se calculează 10—20 la sută în plus sau în minus şi astfel se capătă procentul consnmaţiei. Cantitatea sămânţei iarăşi o pot stabili forurile agricole. Din sămănăturile făcute în timpul dela 1920—21, socotind numai la o recoltă medie, se poate condată aproximativ pro hectar cantitatea cerealelor le recoltat. In felul acesta organizându-se o statistică agricolă sistemiată, vom putea face calculale necesare asupra gospodăriei agricole, şi al exportul cerealelor celorlalte produse ca petrol şi lemne sunt cele mai efirace mijloace pentru a esi din penibila situaţie financiară în care ne găsim.

Raco.

Organizarea producţiei şi traficului de legume şi fructe din Ardeal

Dintre problemele economice cari preocupă pe economiştii ardeleni grădinăritul şi pomicultura formează punctul de interes general. Se ştie că Ardealul produce cantităţi mari de fructe şi legume — cari nu pot fi consumate de populaţie şi formează deci obiectul unui comerţ destul de intens. Comerţul fructelor şi a legumelor stagnase însă aproape de tot într'un timp când nu funcţiona regulat transportul la C. F. şi nici poşta nu transportă colete. Azi el încă stagnează, căci lipseşte o organizaţie specială, care să reprezinte interesele producătorilor de fructe şi legume, cât şi a comercianţilor cari se ocupă cu vânzarea produselor acestora.

Lipsa unui for reprezentativ pentru ambele ramuri productive, lipsa unei autorităţi morale care să se îngrijească de trebuinţele şi lipsurile grădinăritului pomiculturei, a făcut ca cercurile guvernatoare — nici să nu prindă ştire de aceste surse economice foarte importante pentru Ardeal.

Din iniţiativă particulară s'a constituit în fine la Cluj „Associaţia comercianţilor şi producătorilor de fructe şi legume din Ardeal, Banat, Crişana, Satmar şi Maramureş". cu scopul de a organiza comerţul fructelor şi a legumelor de a iniţia, pomicultura şi grădinăritul, de a studia toate problemele cari se referă la îmbunătăţirea lor de a cerceta modalităţile pe baza cărora s'ar putea porni în stil mare comerţul fructelor şi legumelor, de a stabili cauzele nefuncţionării, şi de a face propuneri concrete autorităţilor în general de a demonstra atât guvernului cât şi populaţiei ce însemnătate au aceste ramuri agricole şi ce trebuie făcut a le ridica la un nivel superior. Asociaţia se va ocupa şi cu chestiile vamale; va alcătui propuneri în cari se va expune guvernului modalitatea sub cari ar putea începe şi un export puternic va interveni pe lângă Direcţiunile C. F. R. pentru obţinerea de vagoane necesare transporturilor de fructe şi legume, Associaţia ca representant al comercianţilor şi producenţilor de fructe şi legume va lua contact cu pieţele străinătăţii pentru a începe furnizări şi într'acolo.

Constituirea acestei Associaţii era foarte necesară. Comerţul fructelor şi al legumelor suferise foarte mult în urma dispoziţiunilor de vamă şi transport date de către autorităţile locale.

Pomicultorii şi grădinarii cât şi comercianţii acestei brezlei din cauza dezorientării autorităţilor cari clădeau ordine tocmai contrare în anul trecut caşi în cel curent au avut de înregistrat pierderi de milioane lei căci în primul rând nu căpătau vagoanele necesare, iar pe urmă taxele vamale prea urcate făceau imposibil un negoţ de fructe cu străinătatea. La fel era situaţia cu legumele. Pentru consumaţia internă este foarte important ca fructele şi legumele să fie transportate la timp la locul destinaţiei căci o imbarcare prea lungă strica aceste alimente. Asociaţia va interveni ca şi la trenurile personale să se ataşeze un vagon pentru transportul fructelor şi legumelor sau să fie primite la vagon de colete postale. Pentru aprovizionarea oraşelor este foarte importantă funcţionarea regulată şi la timp a transportului de fructe şi legume. Iar cât priveşte exportul, el se poate face numai atunci când se pun la dispoziţie vagoane, şi când taxele vamale vor fi în proporţie pentru a putea suporta concurenţa pe piaţa străinătăţii.

Grădinăritul şi pomicultura din Ardeal au un viitor foarte frumos desvoltarea lor depinde însă de felul cum vor înţelege autorităţile să le sprijine. Nu trebuie uitat că în legătură strânsă cu buna starea a acestor factori agricoli este şi desvoltarea unui ram industria: industria conservelor de fructe şi legume. Această industrie, azi încă în prima perioadă de desvoltare avem numai vr'o trei fabrici va lua proporţii mari dacă se va evidenţia că rentabilitatea este mare. Fapt este însă că orice avânt pe terenul acesta se va înăbuşii, dacă cei interesaţi vor vedea că statul nu le dă sprijin ci din contra le îngreunează starea prin măsuri absurde.

Primul pas al Asociaţiei a avut rezultat! Direcţiunea C. F. Cluj, a promis să pună la dispoziţia Asociaţiei 800 vagoane necesare transportului şi exportului de fructe care va începe în luna Octombrie.

Este în interesul tuturor producătorilor şi comercianţilor de fructe şi legume de a sprijini Asociaţia care este reprezentantul intereselor lor. Numai solidaritatea şi unirea duce la sfârşit bun. Deaceia, colaborarea tuturora este necesară pentru a face din aceste surse agricole debuşeuri de venitul mari — dela cari depinde buna starea unei părţi mari din populaţia ardeleană.

Raco,

Noutăţi Pardesie şi haine de şcoală
Calităţi din timp de pace au sosit la
Firma **NEUMAN M.** 699
magazin de haine pentru bărbaţi, copii şi fetiţe.
Cluj, Piaţa Unirii 14. Telefon 435

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK
Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 555

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

SE CAUTĂ de urgență o calfă de coșar (hornar) cunoscător al limbei române care știe să conduc, retribuțiuni și plată foarte favorabilă. A se adresa la Ni u Andron coșar Năsăud jud. B. Năsăud.

INSTITUTOARE franceză caută loc în o familie. Adresa la ziar sub „Urgent".

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

SE VINDE o tipografie bine aranjată din cauza retragerei, într'un oraș românesc, cu diferite școli, oficii, un regimeet și în curând tribunal. Adresa la administrație. 1086

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

---

Măsunți-șuri | CLUJ | Articole de tricotage

Calea Victoriei No. 10

Ludovic Albisy

Articole pentru bărbați | 1087 | Articole de lux și de jucării

---

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite. **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece
329 la pahar.

Întreprindere de transport.

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transportări în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ și RAPIDĂ

Constanța--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

KING ALEXANDER

de 30.000 tone, viteză 18 noduri

pleacă din portul **CONSTANȚA** la 6 Octomv. st. n. direct **NEW-YORK**

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expedfere și mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREȘTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 și Sucursalele: **GALAȚI,** Strada Speranței No. 28; **BRAILA,** Strada Belvedere No. 1; **CONSTANȚA,** Strada Traian No. 15

„KING ALEXANDER" pleacă din Constanța la 6 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 15·000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 14·750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000·—
Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500·—		

In costul biletelor de la clasa 1, 2 și 3-a, se cuprinde și hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— și pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni și până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul întreg. 902

M. ANGHEL

210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă primă, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

La cel mai renumit Ateliер și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Întreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

Transporturi de mărfuri
Curse cu automobile

În ori ce direcție execută cu prețuri convenabile:

Emil Blaga

CLUJ, Piața Stefan-cel-Mare No. 7.

Telefon 2-70. **Telefon 2-70.**

Mare desfacere de mărfuri.

Cu toată urcarea mare a prețurilor din cauza scăderei Leului și a măriri taxelor vamale.

Filiala
Luca P. Niculescu

14 **CLUJ,**

Palatul „Mielul-Alb" (Fehér-Bárány)

ține a dovedi consumatorilor că a fost și este singura cassă de încredere care a vândut și vinde ca prețurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurență.

Zefir Olanda I. cal. 120 lat.
Zefir Olanda II. cal. 90 lat.
Nanghin dublu 140 lat.
Nanghin I. calit. pentru toeuri de perne 80 lat.
Saten Glot extra 140 lat.
Saten Glot I. cal. 140 lat.
Saten Glot II. cal. 140 lat.
Stofă pepită I. cal. 80 lat.
Moso de len franțuzesc 80 lat.
Carton I. cal. franțuzesc 80 lat.
Sifon (șoșia) I. cal. 80 cm. lat.
Sifon (șoșia) II. cal. 80 cm. lat.
Sifon franțuzese 80 cm. lat.
Sifon franțuzese 90 cm. lat.
Sifon 140 cm. lat. pentru plapome

Barcheturi și stofe pentru toamnă în mare cantitate

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută celc mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichcruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1002

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
reprezentant general

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREȘTI,
Str. Academiei No. 2.

956

TARIF

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.

Linia regulată și rapidă Constanța—New-York cu vapoarele transatlantice: „KING ALEXANDER"
plecare 6 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria Constantza	Constantinapole	cl. I-a cu hrană	Lei	1.000·—
„ „	„	cl. II-a cu hrană	Lei	700·—
„ „	„	cl. III-a fără hrană	Lei	287·50
„ „	Pireu	cl. I-a cu hrană	Lei	3.105·—
„ „	„	cl. II-a cu hrană	Lei	2.070·—
„ „	„	cl. III-a fără hrană	Lei	847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiți, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor: Pers. No. 127 (1.2.3)	Accel. No. 9 (1.2.)	Mixt No. 527 (1.2. 3.4.)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor: Mixt No. 528 (1.2. 3.4.)	Accel. No. 10 (1.2.)	Pers. No. 128
630	2035	1910	10	pl. sos. **București** sos. pl.	650	520	610	2340
644	—	1928		sos.		500	—	2326
646	—	1948		pl. **Chitila** sos	645	440	604	2324
659	—	2006	18	Buftea	637	425	—	2314
707	—	2038	31	Periș	624	403	—	2256
731	—	2108	49	Crivina	614	345	—	2242
740	—	2122	46	Prahova	609	324	—	2233
802	2152	2154		sos. pl. **Ploești** pl. sos.		254	555	2213
822	2202	2220	60		595	214	551	2157
838	—	2238		sos. pl. **Buda** pl. sos.		150	—	2144
840	—	2315	70		585	148	—	2142
903	—	2356	81	Baicoi	573	119	—	2128
927	2307	638		sos. pl. **Câmpina** pl. sos.		047	511	2110
947	010	058	95		559	032	506	2102
958	—	127	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	—	212	110	Comarnic	545	2346	—	2035
1108	—	255	119	Valea Largă	535	2304	—	2015
1123	020	328	125		530	2242	423	2003
1138	031	348		sos. pl. **Sinaia** pl. sos.		2229	413	1948
1148	—	356	130	Poiana Tapului (halta)	525	2212	—	1940
1157	049	414	132	Bușteni	522	2150	400	1931
1210	—	430	136	Azuga	518	2141	350	1920
1230	118	510	144		511	2110	340	1904
1250	130	540	154	sos. pl. **Predeal** pl. sos.		2032	328	1844
1323	—	617	164	Timișul de sus	501	1948	250	1812
1353	—	658		Dârste Săcele	491	1908	218	1743
1405	236	713	170		485	1845	206	1728
1430	247	820		sos. pl. **Brașov** pl. sos.		1755	151	1653
1435	—		172	Brașov-Suburbie	483		—	1648
1446	—		177	Stupinele-Brașovului	478		—	1637
1457	307		183	Bod	471		—	1624
1511	—		192	Feldioara	463		—	1610
1526	—		199	Măleruș	456		—	1554
1543	—		208	Apața	447		009	1539
1555	—		215	Ormeniș	439		—	1513
1609	—		220	Augustini	434		—	1500
1624	—		231	Racâșul de jos	424		—	1439
1635	—		237	Turzun	418		—	—
1654	530		245	Homorod Cohalm	410	2349	14	1850
1711	—		254	Cața	401		—	1346
1733	556		264	Bela	391	2319	13	1900
1747	—		273	Archita	382		—	1306
1802	—		282	Mureni	372		—	1235
1816	—		289		366		—	1215
1817	—			sos. pl. **Hașfalău** pl. sos.			—	1210
1828	—		294	Albești (halta)	361		—	1158
1836	603		299		356	2219	11	1148
1846	611			sos. pl. **Sighișoara** pl. sos.		2209	11	1126
1905	—		309	Daneș	345		—	1107
1924	631		320	Elisabetopol	334		—	1045
1935	—		328	Ațel	327		—	1028
1952	650		338	Mediaș	316		—	1008
2009	717		349		306	2102	9	947
2014	722			sos. pl. **Copșa Mică** pl. sos.		2047	9	929
2029	—		359	Micăsasa	296		—	914
2041	—		367	Hususău	287		—	859
2057	—		376	Câmpu Libertății	278		—	839
2103	811		379		276	2013	8	831
2108	813			sos. pl. **Blaj** pl. sos.		2010	8	821
2117	—		384	Crăciunel	271		—	812
—	—		389	Cistelu Română	266		—	802
2140	—		397	Podul Mureș	258		—	745
2146	840		400		255	1937	7	737
2220	853			sos. pl. **Teiuș** pl. sos.		1926	6	646
2232	—		406	Gârbovenii de jos	248		—	636
2247	916		418	Aiud	242	1915	6	624
2259	—		419	Mirișlău	235		—	611
2315	930		427	Vințu de sus	228	1910	5	556
2322	—		430	Vereșmart	225		—	547
2329	938		434		221	1900	5	540
2349	954			sos. pl. **Feldioara Războieni** pl. sos.		1852	5	511
002	—		439	Grindu	216		—	502
013	—		443	Hărasteș	212		—	452
025	1025		451		204	1827	4	435
039	1027			sos. pl. **Câmpia Turzii** pl. sos.		1825	4	420
055	—		458	Cânepiști	196		—	408
108	—		466	Valea Florilor	189		—	354
125	—		474	Boj	181		—	338
138	—		479	Cojocna Tunel	176		—	325
148	—		475	Cojocna Cara	170		—	310
156	1115		480		165	1725	3	300
201	1123			sos. pl. **Apahida** pl. sos.		1724	2	255
216	—		490	Someș Sat	159		—	243
229	1138		502		153	1704	2	230
307	1200			sos. pl. **Cluj** pl. sos.		1638	1	119
—	—			Baciu (haltă)			—	—
318	—		507	Baciu Canton	148		—	111
336	—		514	Nădășel	141		—	057
354	—		522	Gârbău Clujului	132		—	037
—	—		528	Dorolț Gândăceni (h)	127		—	024
414	1316		530	Șorecani (fabr. de gips)	125	1625	0	019
422	—		533	Șorecani (Comună)	122		—	008
433	—		536	Ieghina	119		—	2400
449	1418		542	Stâna	113		—	2347
511	1432			sos. pl. **Huedin** pl. sos.	103	1600	23	2321
515	1436		552			1550	23	2318
529	—		560	Molosâg	94		—	2302
544	1452		567	Poieni	88	1540	22	2246
608	1500		574	Clucea	81	1439	22	2220
619	—		580	Lacul Crișului	74		—	2146
628	—		585	Piatra Craiului	70		—	2135
658	1528		595	Bratca	60	1419	21	2109
706	—		601	Sunculus	54		—	2051
713	—		603	Peștera (haltă)	51		—	2043
726	1538		608	Vadu Crișului	47	1349	20	2030
735	—		613	Butan	42		—	2001
744	—		617	Aleșd (haltă)	37		—	1949
755	1938		628	Aleșd	35	1343	19	1942
804	—		623	Telechin	29		—	1925
815	1548		634	Tileagd	24	1329	19	1913
828	—		639	Săcădat	16		—	1855
838	—		645	Oșorheiu	10		—	1843
848	1605		654		4	1257	18	1830
855	—			sos. pl. **Oradea-N.-Venetia** pl. sos		1255	18	1827
905	—		664	sos **Oradea-Mare** pl.		1250	18	1820

București--Timișoara

Aretarea trenurilor: Pers. No. 125 (1.2.3)	Lux. No. 0 (1.)	Mixt No. 525 (1. 2. 3. 4.)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor: Mixt No. 526 (1. 2. 3.4)	Pers. No. 126 (1.2.3)	Lux No. 8 (1.)
805	855	2010	10	pl. sos. **București** sos. pl.	599	540	2000	2805
810	—	2028		sos.		522	1945	2251
822	—	2044		pl. **Chitila** sos.	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Clocănești	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Ghergani	562	409	1606	2220
910	948	2212	42	Conțești	557	353	1856	—
920	957	2226		sos. pl. **Titu** pl. sos.	550	336	1845	2203
929	—	2256	49	Canton 35 (haltă)		312	1830	2155
—	—	—		Mătăsaru	540	—	—	—
944	—	2318	59	Găești	529	251	1816	—
1002	—	2342	70	Pietroaia	520	226	1758	—
1016	—	001	79	Leordeni	512	205	1745	—
1029	—	019	87	Călnești	506	144	1733	—
1040	1110	034	93			127	1722	—
1052	1111	051		sos. pl. **Goleşti** pl. sos.	498	109	1710	—
1056	1125	106	101			055	1700	—
1110	1132	126		sos. pl. **Pitești** pl. sos.	490	038	1646	2046
1150	—	208	109	Pârvu		015	1618	2026
1209	1208	232	118		481	2356	1604	—
1231	1213	257	130	sos. pl **Costești** pl. sos.	469	2325	1539	1951
1243	—	321		Stolnici		2315	1526	1943
1313	—	351	146	Corbu	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Potcovana	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Mierlești	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176		423	2122	1346	—
1453	1417	544		sos. pl. **Slatina** pl. sos.	409	2048	1317	1750
1519	—	558	190	Ion Kalinderu		2037	1307	1743
1535	1442	616	199		400	2016	1247	—
1548	1449	632	206	sos. pl. **Piatra Olt** pl. sos.	393	2001	1236	1714
1621	1505	720				1931	1221	1600
1643	—	745	219	Balș	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Peleșt	364	1829	1135	—
1728	—	848	242	Cârcea	357	1813	1123	—
1740	1548	903	251		348	1741	1102	1558
1800	1602	933		sos. pl. **Craiova** pl. sos.		1703	1042	1542
1813	—	953	261	Işalnița	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Cotofeni	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280	Răcari	319	1556	957	—
1850	1644	1051	286		313	1540	945	1600
1900	1651	1103		sos. pl. **Filași** pl. sos.		1516	931	1453
1916	—	1129	299	Butoești	300	1454	916	—
1932	—	1154	311	Strehaia	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Tâmna	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Prunișor	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Balota	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356	Șimian	243	1153	739	1317
2113	1847	1439			235	1129	720	1257
2144	1905	1515	364	sos. pl. **Turnu Sev.** pl. sos.		1059	649	1240
2158	—	1539	374	Gura Văii Mehedinți	225	1036	637	—
2212	1 92	1559	382	Vârciorova	217	1016	624	1218
2222	1937	1615			212	955	612	1207
2237	1949	1640	387	sos. pl. **Orșova** pl. sos.		939	600	1157
2304	—	1710	398	Topleț	201	916	543	—
2326	2020	1741	406	Băile Herculane	139	842	529	1133
001	—	1820	410	Mehadia	189	821	506	—
019	—	1848	417	Iablanița	182	747	457	—
034	—	1909	424	Crușovăț	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Domașna Cornea	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Poarta	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Teregova	155	557	347	—
150	—	2108	440	Armeniș	150	534	329	—
214	—	2142	455	Slatina mică	144	518	306	—
225	—	2158	462	Vălișoara	137	434	252	—
242	—	2243	468	Cârpa	131	418	241	—
258	2242	2302	477	sos. pl. **Caransebeș** pl. sos.	122	352	225	915
335	2252	2345		Zăgujeni		322	150	905
349	—	002	484	Căvăranu	115	304	136	—
403	—	021	492	Sacul (haltă)	107	244	122	—
409	—	029	495	Jena (haltă)	104	226	107	—
416	—	038	499	Găvojdia	100	217	058	—
425	—	054	504	Tapia (haltă)	95	208	049	—
434	—	106	510	sos. pl. **Lugoj** pl. sos.	89	151	039	—
442	2337	116	516	Costeiu Mare (haltă)	83	140	029	821
452	2342	142		Belinț		104	2341	816
503	—	155	523	Chișătău (haltă)	76	051	2330	—
512	—	207	529	Topolovăț	70	040	2320	—
519	—	215	532	Șuștra (haltă)	67	030	2312	—
535	—	242	540	Recaș	59	015	2259	—
542	—	250	544	Senia (haltă)	55	2353	2248	—
556	—	307	551	Remetea Timișană	48	2339	2236	—
603	—	313	554	Giroda (haltă)	45	2328	2229	—
619	—	336	561	Zenta Nouă (haltă)	39	2315	2219	—
626	—	343	566	Timișoara fabrică	33	2303	2210	—
632	—	349	569	sos. Timișoara Ga- pl.	28	2256	2203	—
638	—	401	671	pl. ra Dom. Elena sos.	24	2250	2157	—
645	050 129	410	575			2235	2145	715

Copșa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor: Pers. No. 214 (1.2.3)	Mixt No. 782 (1. 2. 3. 4.)	Pers. No. 216 (1.2.3)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurile: Mixt No. 781 (1. 2. 3. 4.)	Pers. No. 213 (1.2.3)	Pers. No. 215 (1.2.3)
1000	1815	2030		pl. **Copșa Mică** sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Șeica Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneș	21	510	659	1720
1111		2141	33	sos. Ocna Sibiului pl.	13	—	642	1702
1112		2142		pl. (Băi) sos.		—	641	1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Șura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. **Sibiu** pl.	—	455	610	1630

Brașov--Târgu Mureș--Feldioara Războieni

Pers. 191 (1.2.3)	Pers. 193 (1.2.3)	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Pers. 208 (1.2.3)	Pers. 194 (1.2.3)
800	1930		pl. **Brașov** sos.	342	1055	1701
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Preșner	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiș	322	1000	1615
859	2028	25	Ozum	318	950	1606
912	2041	30	Chilent	313	939	1557
920	2049	33	sos. Sfântul Gheorghe pl.	310	931	1550
935	2108		pl. sos.		915	1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1534
953	2127	42	Bodoc	300	900	1526
1005	2139	49	Mâinaș	294	847	1515
1013	2147	53	Mâlnaș Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tușnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tușnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Verebiș	267	750	1424
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciucului	247	712	1346
1153	2325	104	sos. pl. **Madefalău** pl. sos.	239	659	1331
1205	2400				644	1315
1211	006	106	Racoș	237	639	1310
1221	016	111	Mădăraşu Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Câtra	226	621	1252
1237	031	118	Tomești	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureș Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voșlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	171	436	1056
1437	234	179	Galaș Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Toplița Română	158	411	1036
1509	306	194	Meșterea	149	352	1023
1519	315	199	Băneștî	144	343	1010
1536	335	207	Poleți Iliva	136	330	949
1542	—	209	Salard	133	—	—
1600	358	220	Răstoșuea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măieruș	108	236	855
1646	442	241	Ieciu	101	223	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoaia	82	133	802
1745	538	265	Ghernesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Ierneiul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureș (orașul de sus)	63	053	729
1825	615	283	sos. pl. **Tg.-Mureș** sos.	60	045	717
1900	710				026	709
1914	724	291	Nirăstău	51	013	657
1931	741	301	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	304	Ogra	39	2350	—
1946	755	307	Cipău	35	2340	629
1954	804	311	Iernuț	31	2332	621
2004	—	317	Cuci	25	2322	—
2011	820	320	Bogata de Mureș	22	2315	605
2017	826	323	sos. pl. **Ludoșul de Mureș** pl. sos.	19	2309	559
2022	828				2307	557
2034	840	329	Gheța	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	540
2100	906	342	sos. Feldioara Războieni pl.		2230	520

Teiuș-Arad

Accel. 13 (1.2)	Pers. 187 (1.2.3)	Mixt. 755 (1234)	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Mixt. 756 (1234)	Pers. 188 (1.2.3)	Accel. 14 (1.2)
750	830	2215		pl. **Teiuș** sos.	231	420	1825	2331
—	838	2226	4	Coșlariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815	904	2300	20	sos. pl. **Alba Iulia** pl. sos.	211	333	1750	2305
817	910	2304				326	1740	2303
829	925	2323	30	sos. pl. **Vințul de jos** pl. sos.	201	308	1726	2251
831	930	2326	37			300	1716	2249
—	942	2341		Tărtăria	194	245	1701	—
850	954	2355	45	sos. pl. **Jibot** pl. sos.	186	229	1649	2230
855	958	2357	51	Vaida		224	1644	2225
—	1011	012	57	Orăștie	181	210	1632	—
—	1029	029	66	Turdaș	174	154	1617	—
—	1044	047			165	131	1558	—
934	1058	106	73	sos. pl. **Simeria** pl. sos.	158	110	1543	2145
944	1118	126				042	1513	2134
958	1138	146	83	Deva	149	022	1456	2121
—	1150	201	89	Mintia	142	003	1440	—
—	1158	210	93	Vețăl	138	2354	1432	—
—	1205	217	86	Brănisca	135	2345	1425	—
—	1217	230	102	Bretea Mureșană	129	2332	1413	—
1031	1224	241	106	sos. pl. **Ilia** pl. sos.	125	2320	1405	2047
1036	1234	244				2311	1355	2042
—	1244	256	112	Gurasada	119	2301	1346	—
—	1252	306	116	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1306	322	123	Burjuc	108	2236	1330	—
—	1317	336	129	Zam	103	2223	1315	—
—	1333	353	136	Ilteau	95	2204	1255	—
1135	1359	421	146	Săvârșin	85	2145	1240	1952
—	1417	439	155	Varadia	76	2115	1214	—
—	1435	457	164	Bătuța diviator	67	2056	1159	—
—	1445	512	171	Barzava	60	2039	1142	—
—	1454	523	176	Nadăș	55	2027	1131	—
—	1503	533	180	Conop	51	2017	1122	—
—	1516	542	188	Milova Sârbă (diviator)	43	2001	1110	—
1239	1531	607	196	sos. pl. **Radna** pl. sos.	35	1942	1055	1842
1244	1543	619				1930	1043	1836
—	1551	628	201	Baratca	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	Păuliș	28	1914	1030	—
—	1612	649	210	GHIOROC	22	1859	1018	—
—	1625	705	217	Ciciri (diviator)	14	1842	1005	—
—	1638	719	224	Glogovați	7	1828	954	—
1328	1650	735	231	sos. **Arad** pl.		1810	940	1752

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Anul II. No. 330 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbăta 24 Septembrie 1921

Infrățirea

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI ȘI AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA No. 3 (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Director: D. TOMESCU. Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN . . . . . 120 LEI; 6 LUNI . . . . . 60 LEI; 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Lupta pentru răsturnarea guvernului

Dela retragerea opoziției din parlament și până azi, situația politică n'a suferit nicio schimbare care să justifice agățarea de putere a guvernului actual. Nici liniștea pe care i-a dat-o vacanța, nici absența Regelui din țară, nici combinațiile încercate de d-l Argetoianu și nici plimbarea prin Ardeal a moaștelor genialului Averescu n'au putut să-i asigure guvernului o platformă orl cât de slabă care să-l îndreptățească la o acțiune de rezistență. Ba, dimpotrivă, în liniștea pe care ne a dus-o vacanța parlamentară, resultatele neroșite ale guvernării actuale au căpătat o teribilă evidență în fața căreia nu mai poate fi loc pentru nici o ezitare. Scutită câteva luni de zarva din parlament, care uneori putea fi confundată și cu sgomotul fecund al muncii, societatea românească și-a văzut dezastrul care o paște în toată întinderea și în toată cruzimea lui.

Nu mai e vorba acum de aprecierea unei guvernări asupra careia părerile urmează să fie împărțite după partidul și după concepțiile politice pe care le reprezentăm fiecare, ci e vorba de un dezastru care, pretutindeni, a luat forma crudă a materialității și pe care, înainte de a-l aprecia din mijlocul doctrinelor noastre politice, îl *vedem*, îl *pipăim*, îl *auzim*. Căci ce împărțire de păreri mai poate să existe în fața unei guvernări nefaste ale cărei resultate, ca și în Rusia tuturor plăgilor, au luat dimensiunile unei mari și groaznice catastrofe? Cu leul desființat, cu visteria Statului goală, cu un ministru de finanțe cerșind împrumuturi pe la toate ușile străinătății și cu bogățiile țării așteptând să fie scoase la mezat, — ce ne mai trebuie oare ca să recunoaștem cu toții, pe de asupra tuturor deosebirilor noastre de partid și de doctrină, că situația de astăzi nu este decât începutul însuși al unui faliment inevitabil?

Și totuși, guvernul generalului Averescu încearcă să-și sape tranșee, încearcă să reziste, încearcă să sfideze. Când țara crapă de dureri, generalul își plimbă moaștele din banchet în banchet ținând discursuri și făcând propagandă în numele unei legende pe care a primit-o chilipir ca soldat și crede că-i poate fi chilipir și ca om politic.

Țara moare și generalul sfidează, — iată ceiace ne îngrijorează și mai mult în situația de astăzi când la durerile de jos ni se răspunde cu inconștiența de sus. Și în Rusia, unde un popor întreg a ajuns să cerșească, Lenin își face o plăcere din a se ști dormind peste republica tuturor dezastrelor. Dar, totuși, lui Lenin i se poate găsi o scuză și anume: *scuza ideologiei*. S'ar putea zice că, îmbătat de prea multă ideologie, Lenin nu mai are nici un simț liber pentru a-și da seama și de catastrofa care-l înconjoară.

Și, cu toate acestea, în fața foametei care a cuprins Rusia, Lenin a avut un moment de luciditate când, scuturându-și mintea de toate fantasmele în care a crezut și coborându-se brusc în mijlocul realităților, a recunoscut dezastrul și s'a mărturisit învins. Dar ce scuză să poate să aibe omul care fără să fi avut o credință, fără să fi fost robul unei concepții și fără să poată spune deci că este victima unei ideologii, îndrăznește totuși să păstreze conducerea țării într'un ceas ca acesta când dezastrul ne covârșește din toate părțile?

Înțelegem și noi să murim, dar cel puțin să avem ilusia că ne-am sacrificat pentru o ideie, pentru o credință și fie și pentru o himeră. Și noi putem primi toate durerile din lume dacă am ști că la capătul lor ne așteaptă biruința unui ideal

Dar a lăsa să se distrugă o țară întreagă fără ca din ruinele ei să vedem crescînd puterea și lumina unei idei, este un sacrificiu pe care nu ni-l poate cere nulitatea politică a d-lui general Averescu.

Și dacă, totuși, Leninul României înțelege să reziste, vom ști să-l deșeptăm din inconștiențe în care a căzut. Căci rezistența pe care o încearcă astăzi guvernul nu este rezistența unei idei, sau măcar rezistența unei himere, el este rezistența unor oameni în cari simțul răspunderei a adormit și pe cari țara are datoria să-i sguduie și să-i cheme la realitate.

Și în fața inconștienței care sfidează, țara a început să-și facă datoria.

Evenimentele zilei

America și Iaponia

Lafayette, 22 Sept.

Guvernul american și cel japonez au încheat un acord preliminar după care Japonia păstrează în posesiunea sa insula Iap. Statele Unite vor avea acces pentru întrebuințarea porturilor.

America și Rusia

Lafayette, 22 Sept.

Guvernul american a asigurat pororul rusesc că interesele legitime ruse vor fi păzite cu îngrijire la Conferința dezarmării.

Un plan al prințului Max de Baden

Lafayette, 22 Sept.

Prințul Max de Baden a conceput un plan care tindea ridicarea opiniei universale împotriva aliaților în special contra Franței — prin diferite organizațiuni de propagandă germană — care trebuiau să răspândească ideia că răspunderea războiului incumbă tot atat și puterile aliate ca și Germania, arătând că partea Antantei este tot atât de mare în deslănțuirea războiului Antanta a uzat și ea de cruzimi în conducerea războiului.

Pasivitate cetățenească

Sântem cel mai blând popor din lume. Și iată că de zeci de ani, de când se vorbește mai stăruitor despre noi, ne-am obișnuit cu acest epitet al blândeții și l'am socotit măgulitor. Dar totul are o măsură și 'n chestie de educație cetățenească, pare că noi am tânjit și răbdarea și supunerea cu cari trebue să întâmpini fatalele greutăți din viață au degenerat într'o general mollpsitoare pasivitate.

Plătim scump intrarea la un teatru și 'n locul programului atrăgător anunțat, ni se dă o batjocură. Suntem necăjiți dar tăcem și plecăm, murmurând, dar atât, Un public francez, în locu-ne, ar fi făcut scandal și ar fi obținut înapoierea costului biletelor de intrare.

Mergem în piață și vedem că precupeții nici gând n'au să respecte prețurile maximale. Căutăm cu ochii să vedem un om al autorității, să ne plângem lui, dar nici chip să zărim pe vr'unul. Ne indignăm contra negustorului, care, înpuindu-ne, ne și sfidează obraznic; ne plângem contra neglijenți pazel, pe care zice c'o ține statul în piață, dar plătim, la urma urmei, cât ni se cere și plecăm bonbănind ca babele. In altă țară, cetățenii strânși în jurul unui conflict deacestea, n'ar fi stat mult la gânduri să conducă singuri pe speculant la poliție, dacă acesta ar fi avut norocul să scape numai cu atât.

Avem un oficiu public, despre care presa face dovada că trafichează cu nevoile cetățenilor, ia deci bani și susține pe nedrept pe cineva contra altuia. Toți discutăm cazul cu multă aprindere, dar nu se poate constitui un grup din cei păcăliți, care să dea în judecată pe funcționarii acelui oficiu.

Un ministru al țării fură atât de mult, încât prea se deochează și trebue să fie scos din guvern. Totuși, avem răbdarea să-i citim, puțin timp după, articole, în care face morală publicului.

Știm sigur că un deputat „deal poporului" și-a motivat titulatura, plătind cu câte o sută de lei fiecare vot. Îl ascultăm însă discursurile „patriotice" din Cameră și nu se găsește nimeni să l fluere.

S'ar putea înmulți la infinit exemplele celebrei noastre blândeți care merge până la răstignirea de sine. Or, această pasivitate cetățenească care lasă pe oamenii slabi la bunul plac al celor fără scrupule, nu e lăudabilă nici chiar în ordinea morală. Iar în ordinea socială, ea e semnul unei întârzieri în cultura adevărată cetățenească, aceea care face o datorie din a ști nu numai să fii plecat spinarea subt greutățile publice ci și să-ți valorifici justele tale drepturi.

Diplomația și limba franceză

Sub acest titlu, d-l Raymond Poincaré, fostul președinte al Republicei francese, semnează în ziarul „Le Matin" un interesant prim articol în care ia apărarea limbei franceze ca limbă diplomatică universală amenințată de limba engleză pe care Wilson a numit-o „limba diplomatică a Pacificului".

D-l Poincaré arată că ziarul „Times" își apropriază această maximă și că adaogă că extensiunea democrației nu numai că a micșorat numărul Curților în care e folosită limba franceză, dar a chemat pe scenă un însemnat număr de oameni politici rău pregătiți prin întâia lor educație să vorbească limba de care se serveau vechii diplomați. Marele ziar englez vrea să arate că limba franceză și a pierdut vechile-i prerogative pe care nu le va mai regăsi. E de altfel loc și pentru limba franceză și pentru cea engleză în formidabila îngrămădire a documentelor diplomatice. Această co-existență ar avea chiar, după cum spune „Times", avantagii reale. Pentru a evita neînțelegerile, esențialul e să fie o concordanță strânsă între cele două versiuni; ceea ce n'a fost totdeauna cazul în experiențele recente.

Și din acest punct de vedere, conchide „Times", admiterea unei a doua și chiar a unei a treia limbi oficiale poate fi oportună, deoparte pentru că va încuraja studiul și cunoștința limbei franceze, de altă parte pentru că va impune Francezilor o cunoștință egală a limbilor surori.

D-l Poincaré combate această argumentare, arătând că Franța n'a cucerit cu armele privilegiul-i tradițional. El a eșit prin forța lucrurilor.

Cea mai mare parte dintre tratatele veacurilor XVIII și XIX, chiar cele dela Viena din 1815 și Francfurt din 1871, au fost redactate în limba franceză. Astfel chiar a doua zi după înfrângerile Franței, învingătorii, fără a fi siliți la aceasta, recunoșteau meritele limbii franceze. De atunci în nici unul din actele diplomatice, în deosebi în cele franco-germane, limba franceză n'a fost despoiată de drepturile sale seculare. Pentru ca Franța să fie lipsită de ele, a trebuit ca, luptând pentru libertatea lumei, să piardă 1.400.000 de ostași și să albă devastate zece departamente. „Franța și-a vărsat sângele pentru alții, zice d-l Poincaré, și e ceva paradoxal ca după o victorie comună, aliații ei să înceapă prin a-i cere jerfa unei situațiuni care, mai înainte nu-i era contestată".

D-l Poincaré arată apoi, cu numeroase exemple culese din tratatul dela Versailles și din scrisorile schimbate, înainte de semnare, între reprezentanții puterilor aliate și asociate și delegația germană, că echivocurile în redactarea actelor diplomatice și neînțelegerile în interpretarea și aplicarea tratatelor și au putut fi înlăturate prin folosirea a două sau trei limbi. Se observă mai ales mari deosebiri între textul englez și textul francez, dicordanțe cari ar fi putut fi evitate contrazicerile inerente naturei celor două limbi, contraziceri aproape cu neputință de îndreptat. sunt multe cuvinte engleze care n'au echivalentul lor în limba franceză, și reciproc. De aci decurg anomalii, perifraze încurcate, aproximațiuni ale întâmplării și obscurități primejdioase. De la primele rânduri se afirmă pe lângă diferența geniului celor două limbi, imposibilitatea de a folosi totdeauna cuvinte de originnă indentică pentru a exprima gândirea plenipotențiarilor.

„Numeroasele nuanțe, de deosebire între cele două spune d-l Poincaré vor fi încă multă vreme, pentru profesori, subiecte de lecții ingenioase și, pentru școlari, cauze de neplăcute perplexități. E dar inutil ca ele să vină să mai complice munca diplomaților. Când un singur text are valoare, ai cel puțin resursa de a apela la el în caz de conflict. Când două sau trei versiuni au aceeași valoare juridică, cum le poți împăca? Poți oare însărcina o altă limbă de a juca rolul de arbitru? Sau se va supune diferendul unui comitet linguistic al Societății Națiunilor?

E prin urmare mai simplu și mai comod pentru toată lumea să se conserve limbei care până acum a servit ca unitate de măsură o misiune care n'are nimic imperialist și pe care a îndeplinit-o totdeauna în beneficiul limpeziciunei și rațiunei.

„Limba franceză e și trăsătura de unire naturală între limba engleză, amestec al limbei saxone și franceze, și limbele latine cari domnesc în Europa și în America pe o vastă întindere de teritorii. Un Englez învață mai ușor limba franceză ca cea spaniolă; un italian învață mai ușor franceza ca engleza. Limba franceză pare de i predestinată să dea servicii internaționale".

Știrile zilei

Ridicarea sancțiunilor economice contra Germaniei

Corespondentul ziarului „Le Temps" la Bruxelles confirmă înțelegerea care există între Bruxelles, Paris și Londra d'a se amâna deciziunea ridicării sancțiunilor economice. Organismul interaliat, însărcinat să vegheze la executarea tratatului, va trebui să exercite un control peafabil în Octombrie asupra licențelor de importare în Renania. In cazul când interesele aliaților ar fi vătămate, organismul interaliat va face la timp observările necesare și va lua măsuri.

Numai atunci când Germania va recunoaște organul acesta de control, sancțiunile economice de azi vor fi ridicate.

Mișcarea culturală, liferară, teatrală, artistică

ECOURI

Din surprizele concursului între poeți

In Japonia s'a pus la cale un concurs între poeții naționali. Nu mai puțin de 17.000 de poeți au luptat pentru premiul pus de împărat. Lucrările au fost trimise anonim. Când s'a cercetat despre numele scriitorului care câștigase premiul întâiu, pentru o poezie scrisă, nici vorbă, în limba japoneză, s'a văzut că acel scriitor era poeta americană așezată în Tokio, Ch. Burnett.

Comemorarea lui Dante Alighieri

La Florența, un mare cortegiu de reprezentanți din toate comunele italiene s'a dus la Santa-Croce spre a depune o coroană pe mormântul lui Dante Alighieri Solemnele comemorări ale poetului continuă în lumea întreagă, Guvernul italian va pune în circulațiune trei timbre postale, pentru comemorarea sexcentenarului dantesc.

La 20 Septembrie va avea loc la Roma o nouă comemorare solemnă a poetului la Camidoglio. Pioasele pelerinagii organizate de liga navală italiană se vor face la Carso, în ținuturile unde a fost cel mai aprig război italian și unde Italia făcu cele mai mari sacrificii.

Producția de cărți în Germania.

Și până acum Germania stătea în fruntea celorlalte țări cu producția ei de cărți și reviste. Războiul, care i-a micșorat sau distrus multe bunuri materiale, n'a fost în stare să-i ia această întâietate. Statistica anului 1920, încheiată acum, aduce o dovadă hotărâtoare. Față de 1919, creșterea e într'adevăr impunătoare.

In 1920 s'au tipărit peste tot 32.345 de lucruri noui; în 1919, 26.104 (în Elvția, de pildă, în acelaș timp, cifrele arată o scădere: dela 1626 acum doi ani, numai 1453 anul trecut). Dintre acestea: 19.078 (față de 15.876) cărți noui: 8713 (1919: 6.432) ediții noui; reviste 4552 (1919: 3886). După o statistică din Gazeta Bursei librarilor, în întâiul rând stau scrierile de literatură cu 66,47 de volume (1919: 5051),

Revista „Analele Ungare"

Profesorul Robert Gragger, președintele Institutului ungar de pe lângă Universitatea din Berlin, scoate trimestrial o foarte interesantă revistă numită Analele Ungare (editura: Vereinigung wissenschaftlicher Verleger). Scopul ei este să cerceteze pe temelii științifice problema culturală ungară și legătura ei cu manifestările culturale generale, dar mai ales cu țările sud-est europene. Până acum au apărut două numere cu contribuții de seamă, despre Mișcarea populației în Ungaria, Istoria genezei Iugoslaviei și Problema Dunărei. In fiecare număr apare și o bibliografie întocmi ă cu grijă despre toate chestiunile care privesc Ungaria.

Foarte important
La toți trebue comunicat că la
Aneta Oltean & Co.
Cluj, Piața Unirei No. 1
Au sosit mult așteptatele modele din PARIS, BERLIN, VIENA, pe cari le a pus în vânzare cu prețuri escepțional de reduse. □ Vizitarea liberă fără obligație de cumpărare. □
In curând „Tântarul"

Dl Charles Bertrand în București

Luni dim. s'a ținut la Ateneul Român, conferința deputatului francez d-l Charles Bertrand, președinte al Federației interaliate, a foștilor luptători din Paris, în prezența membrilor legațiunilor și ministrului Franței Daeschner.

D-l dr. Virgiliu Serdaru, membru în comitetul central al Federației interaliate, prezintă pe conferențiar, în aplauzele întregei asistențe.

Charles Bertrand, emoționat de primirea entuziastă, aduce salutul foștilor luptători francezi, amintind că sacrificiile făcute pentru o cauză comună, au pecetluit pentru totdeauna legăturile de frăție, dintre toți combatanții aliați.

Arată rolul federației internaționale, care printr'o strînsă solidaritate între toți foștii luptători, va ști să conserve roadele păcii, obținute cu atâtea sacrificii, luptând în acelaș timp la evitarea unui nou război.

Conferențiarul încheie, spunând că generația foștilor luptători este o generație de elită și prin calitățile lor vor ști totdeauna să fie alături de orice acțiuni întreprinsă spre binele patriei.

Mai vorbesc apoi d-nii Stoica și Lungulescu.

Seara la orele 10 a avut loc la restaurantul Enescu un banchet dat în onoarea d-lui Charles Bertraud, de comitetul de recepție, format din membrii asociațiilor de foști combatanți.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE ȘI PIANE
467 priviți expoziția
primei fabrici de mobile soc. pe Acțiuni
SZEKELY și RETI
TÂRGUL-MUREȘ.

Influența cinematografului asupra tinerimei

In Franța, se discută mult asupra acestei chestiuni și pare într'adevăr că ea a luat proporții le unei grave probleme pedagogice.

De curând, a atras atenția cititorilor presei serioase un articol al D-lui Stefane-Pol.

D-sa se întreabă: Cinematograful e cu adevărat el demoralizator al tinerimei, cum pretind oamenii morăcănoși, când vorbesc despre crimele și delictele, cari întrețin lungi cronici de ziar? Sau, cum afirmă toți cei cari trăesc după urma filmelor, cinematograful e cel mai bun mijloc de a aduce massele, distrându-le în acelaș timp?

Chestiunea e infinit de complexă, căci, dacă sunt, la teatru, spectacole, pe cari tendințele fiecăruia să le poată considera ca bune sau rele, aceste spectacole sunt anunțate prin ziare și analizate de critici; ele se continuă luni întregi; se știe, după scenele, pe cari se joacă, dacă sunt serioase sau ușuratice; fiecare nu merge sau nu-și trimete copiii decât în cunoștință de cauză. Pe când, la cinematograf, spectacol prin esență popular, filmele, în cursul aceleași reprezentații, oferă publicului scenele cele mai variate: drame, comedii, romane polițiști, clovnerii, vederi însuflețite etc, iar programul variază la 2—3 zile.

In afară de romanele-foiletoane, cari se debitează regulat, programul are în general toată atracția surprizei.

Trebue deci, afară numai dacă nu recurgi la relele expediente ale unei riguroase cenzuri, să primești cinematograful așa cum e, adică un total de priveliști animate, unele instructive sau evocatoare de sentimente nobile (drame ale devotamentului, comedii morale, arătarea unor locuri frumoase și țări străine, viața animalelor, fabricarea obiectelor utile, etc..) altele numai de distracție și nu mai puțin folositoare, ca odihnă după munca zilnică altele, în sfârșit, în cari emoția dramatică are adesea un isvor impur: crime pasionale, fapte de banditi urmăriri de criminali. De-alci, netăgăduit că multe secături iau unele idei, pe cari le vor pune în practică. Dovada o dau tribunalele și cabinetele de instrucție, de unde se vede că imitația după cinematograf duce până la crime.

Se va spune că, în schimb, cinematograful dă tinerelii puțin din acel spirit de inițiativă și de independență, care-i lipește uneori?

Nu, nu e nevoie de filme pentru aceasta.

Sunt tineri energici și vioi, cari nici n'au văzut cinematograful, ba și îl disprețuesc. Dintre aceștia, unora le place să vagabondeze ca să cunoască noi oameni și locuri și n'au alt defect decât cel al nestatorniciei.

Care poate fi remediul urmărilor rele ale cinematografului? Pare că există cel puțin două: părinții să împiedice pe copii lor — mai ales când manifestă instincte re'e — dela vederea filmelor polițiste și, de altă parte, autoritățile publice să încuviințeze, funcționarea cinematografelor numai cu condiția ca din programele lor să se îndepărteze cu totul scenele, cari constituesc cea mai bună școală a apașului.

In jurul apariției unei cărți

— „Noțiuni de Industrie și de Tehnologie" de A. Domide și I. Văleanu —

Puterea de rezistență și de viață a unui popor și a unei țări oricât ar fi ea de mare sau de mică e direct proporțională cu cultura și puterea de viață a individului combinată cu resursele și bogățiile naturale a acelei țări precum și cu mijloacele de valorificare a acestor resurse și bogății naturale. Cifra reprezentativă a bogățiilor naturale și tocmai pentru mo-

---

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Actualități științifice

Primejdiile radiațiunilor pentru celule de sânge

Acum câteva luni, opinia publică a fost mișcată când a aflat că laboratorii e de rodiologie constitue un pericol serios pentru vecinătate din cauza ușurinții cu care se răspândesc radiațiile. Moartea în acelaș timp, în Anglia a distinsului radiolog Ironside Bruce, moarte datorită unei anemii profunde din cauza radiației, a hotărât autoritățile britanice la o anchetă asupra măsurilor de protecție o radiologilor.

In numărul său ultim revista Nature expune o parte din rezultatele obținute și în ultimele zile chestiunea a fost discutată la Britisch medical Association. Bine înțeles ca n'a fost definitiv rezolvată dar au fost semnalată fapte importante.

După cum a amintit d-l I. C. Mottram, directorul cercetărilor la Radium Institute din Londra trebue să examinăm sângele la intervale detorminate pentru a ne da seamă de primejdia pe care poate să o încerce radiologii. Diferitele țesuturi ale organizmului sunt foarte inegal sensibile la acțiunea radiațiunilor. Astfel celulele nervoase sunt foarte rezistente. Din contra elementele reproductoare nu; de unde sterilitatea generală a radiologilor. Sunt destul de sensibile pielea, vasele, țesutul conjunctiv, folicule e piloare și foarte sensibile celulele reproductoare, țesuturile limfoide și celulele sangvine.

In aceste condițiuni, sângele se prezintă ca țesutul cel mai apt pentru examinare. Experiența asupra șoarecului a demonstrat că sângele arată radiația X pe care fotografia nu e în stare s'o evidențieze. Sângele reacționează la radium ca și la razele X. In ce fel?

Prin împuținarea numărului elementelor celulare. Cunoaștem cifra normală a acestora: și din clipa când sângele prezintă o cifră vecină de limita inferioară nu putem avea încredere, iar examinarea trebuie reincepută. Dacă cifra e mică, radiologul e imperfect protejat și când prezintă mai mulți același simptom înseamnă că instalația e defectuoasă. Aceasta e o concluzie practică de mare interes. E cu atât mai importantă cu cât tendința în radiologie e spre utilizarea dozelor puternice. Doui germani D-nii Wintz și Seitz, au studiat și publicat o metodă energică pentru tratarea cancerului. In principiu, procedează prin ofensivă fulgerătoare și fac o singură radiație foarte puternică. Dar în practică, cum nu știm niciodată dacă nu avem generalizare de o parte sau de altă, după ce s'a operat șase săptămâni asupra bolii vizibile în care sângele a redevenit normal, începem în împrejurimi de trei sau patru ori menținând totdeauna intervalul de șase săptămâni. Operăm cu raze extraordinar de tari, sau pătrunzătoare — în stare să treacă prin oțel pur de câțiva centimetri — deci mai periculoase, dacă sunt active decât razele slabe.

Dacă credem presa germană, s'ar fi obținut pe această. cale 80 procente vindecări. Autorii nu spun încă același lucru, și R. Knox, cunoscutul radiolog englez, declară că e criminal da a proclama asemenea rezultate, bazați pe cazuri așa de recente, Timpul își are și el rolul. E interesant de constatat că radiologul Knox își afirmă convingerea că chirurgia rămâne arma rea mai sigură contra cancerului.

Totuși radiologii sunt folosiți în spitalele londoneze pentru a controla afirmațiile germane. Abia atunci vom putea vedea care părere e adevărată. Odată ce razele X au așa de puternică acțiune asupra sângelui, nu e posibil să fie cazuri în care să fie întrebuințată ca metodă terapeutică?

Această întrebare și-o pune G. Lovell Gulland profesor de la universitatea din Edimburg. La început metoda a fost primită cu entuziasm care mai pe urmă a scăzut. Și acum entuziasmului i-a urmat reflexiunea spre binele bolnavilor. Căci sunt cazuri cum au spus dr. Gu land și Metcalfe când razele X reacționează favorabil.

Vaccinare contra tifusului și scarlatinei.

Un bacteriolog japonez Kusama publică asupra vaccinării contra tifusului și scarlatinei lucrări importante pe care *British Medical Journal* le rezumă.

Experiența asupra maimuței arată că perioada de incubație a tifusului variază după modul de injecție, virulența și cantitatea de virus întrebuințată; ca mai scurtă cu injecția intra venoasă și virusul e mai violent cu doză mai puternică. Afară de asta, boala produsă artificial e cu atât mai puțin gravă cu cât perioada de incubație e mai lungă.

O doză destul de slabă prelungește această periodă, determinând o reacțiune slabă sau nedeterminând de loc, conferă un oarecare grad de imunitate activă. Cu mici cantități de sânge de tific nediluat, Kusama

Cronica politică

D-l Iorga și țărăniștii. Intr'un interview acordat unui ziar din București, înainte de a pleca în străinătate, d-l N. Iorga a făcut mărturisiri caracteristice cu privire la relațiile dintre partidul naționalist și țăraniști.

Nu pot avea nici-un fel de relațiuni politice a spus d-l Iorga — cu un partid care îmbrățișând pe d-l Stere a făcut un act contrar demnității naționale. A te solidariza cu acțiunea unui om care n'a urmat politica națională a statului în vremurile închegării sale definitive, înseamnă a avea judecată de om nou. Și în privința aceasta, d-l Iorga vrea să rămână un om vechiu.

In ceiace privește politica de învrăjbire între clase, politică pe care partidul țărănesc a înțeles s'o adopte, d-l Iorga o socotește sub toate raporturile catastrofală. „Clasa țărănească trebuie ridicată prin cultură și ocrotire ca să ajungă un factor hotărâtor în viața statului. Ea n'are nevoie să urască pe nimeni, ci să iubească în noțiunea însăși a patriei pe toți românii și pe toti cei cari colaborează cinstit cu dânșii."

In sfârșit, a spus d-l Iorga, partidul naționalist nu înțelege să fraternizeze cu o grupare care cuprinde în sânul ei alături de câteva elemente cinstite, atâția transfugi politici, învechiți în rele și cari îmbracă azi o haină nouă. „Vechiul politician îmi miroase cu atât mai rau cu cât are pretenția de a nu mai fi ceiace a fost întotdeauna. Frazele ipocrite mă desgustă mai mult decât orice alta".

Noi am arătat încă de mult câtă demagogie, câtă fățărnicie câte preocupări meschine și mai ales ce oameni se ascund în dosul acestui țărănism. Ne bucură faptul că și d-l Iorga a ajuns, după ce a făcut o experiență care l'a mâhnit, la aceleași concluzii. Și mărturisirea lor tocmai în ajunul unei schimbări de regim capătă o semnificativă importanță.

---

tivul că aceste bogății sunt naturale e invariabilă joacă un rol destul de important însă de o mai mică importanță față de cel de al doilea factor, posibilitățile și mijloacele de valorificare economică a bogățiilor naturale. Așa fiind e ușor de înțeles că cultura științifico-industrială și ca stare însuși industria joacă un rol de căpetenie în puterea de viață și progresul unui popor.

Țările mai avansate în cultură și civilizație de cât noi, Anglia Germania, America ele s'au pătruns deja de mult de acest indiscutabil adevăr, de economie politică iau bănut de mulți ani încă efectele frumoase și utile pe care le poate avea aplicarea lui, în diferitele sisteme de conducere și organizare social economică și l'au aplicat, iar rezultatele au fost strălucite.

Conducătorii tuturor acestor țări pătrunși de adevărul indiscutabil al acestui adevăr, au lăsat mai deoparte ideologia și peregrimațiile filozofice în materie de politică social economică au părăsit sterilele rătăciri prin stele și s'au apropiat de pământ căutând în măruntaele lui izvorul tuturor energiilor de viață și de progres al popoarelor lor.

Și atunci a luat naștere în Germania, Anglia și America un curent nou, dar sănătos și extrem de util, care avea de scop pe deoparte crearea și răspândirea unei literaturi științifice industrială iar pe de altă parte crearea și susținerea unor instituții culturale în care să se predea și să se aplice această literatură. Aceste instituții au fost școlile civile (medii) care au adus cea mai bogată și mai intensă contribuție la prosperarea economică și prin urmare și socială a Angliei, Germaniei și Americei.

La noi țara tuturor avalanșelor de fraze lustruite și umflate dar sterpe de adevăr și de util, la noi țara tuturor intelectualilor cu gândurile prin nouri, adevărurile de politică economică de mai sus sunt neglijate și începuturile de apropiere de ele și prin urmare de scoborâre la realitate, descurajate sau lipsite de încurajare.

In țara noastră există câteva școli civile cărora însă nimenia nu le dă atenție și din cauza aceasta sunt desprețuite și considerate ca jignitoare de către aceia care ar avea predispoziții înăscute de a urma cursurile lor. Literatură științifică industrială, scrisă pe înțelesul tuturor fără emisiuni de teorii extra vagante și imperceptibile, lipsește la noi aproape total.

▪

Zilele acestea am zărit în vitrina unei librării un volum intitulat „Noțiuni de industrie și de Tehnologie" de d-nii A. Domide și I. Văleanu.

Citind aceasta carte în care găsești expuse într'o limbă curat românească și pe înțelesul tuturor noțiuni științifice de industrie mare, mică și casnică, noțiuni și date precise și detailate asupra industriei noastre casnice, descrierea clară și totuși foarte amănunțită a tuturor felurilor de unelte și mașini, noțiuni asupra utilizărei tuturor felurilor de forțe naturale de care dispune țara noastră, — mi-am zis și sunt sigur că cu mine vor zice toți care vor ceti această interesantă și instructivă lucrare, — „Aceasta e o carte care ne trebuie, aceasta e literatura științifică de care are azi nevoie țara românească.

E un început frumos cu toate că incomplect un început de care trebuie să se țină seamă și care va umplea un mare gol.

D-l Domide, Conducătorul neobosit al școalei civile din Cluj școală care abia după primul an de funcționare a dat așa de strălucite rezultate, a pus la dispoziția elevilor săi o carte care pe lângă că le va putea oferi tocmai hrana intelectuală de care acești elevi au mai multă nevoie — noțiuni științifice de industrie — le dă în acelaș timp și posibilitatea de a-și însuși cu mai multă ușurință cunoștințele de care au nevoie în pregătirea carierei lor.

Șt. P.

---

a obținut la maimuță imunitat activă fără reacție febrilă; o sutime de mici din cea mai mică doză determinând simptome, protejează contra unei doze de cinci ori mai mare decât cea mai mică doză morbidă.

Aceste ludi ațiuni sunt mulțumitoare. Dar cercetări ulterioare sunt necesare: sensibilitatea omului e poate superioară celeia a maimuței. Aplicând ideile mai sus arătate, alt experimentator, Takahaski, a încercat inocularea antiscarlatinoasă. Evaluând cantitatea maximă de sânge scarlatinos în stare să provoace boale la o zecime de centimetru cub, Takahaski, a inoculat celor cinci copii ai săi (de la 3 la 10 ani) o a zecea mie parte din centimetru cub. Neprovocându-se vre-o reacțiune Takahoski a inoculat după 5 săptămâni 15 sutimi.

Nici-o reacțiune. Aceasta era vaccinare. De aceea a uns gâtlejul copiilor săi cu scuipat și sânge de la un scarlatinos, fără nici-un inconvenient.

Experiențele promit dar trebue continuate.

Măsuri contra speculei cu valuta în Iugo-Slavia

Cu prilejul unei conferințe care s'a ținut zilele acestea la ministerul de finanțe din Belgrad, s'au luat următoarele hotărâri: interzicerea comerțului liber cu valuta, sporirea considerabilă a tarifelor pentru importul articolelor de lux și reducerea tarifelor pentru export.

Afară de acestea s'a elaborat un proect de lege relativ la măsurile excepționale ce se impun contra speculei și contrabandei de valută.

Contrabanda va fi pedepsită cu moartea.

Toate băncile cari fac afaceri de valută, vor fi închise.

Se prevăd aspre pedepse pentru cei cari fac comerț de valută.

TELEGRAME

Societatea Națiunilor și Polonia

Lafayette, 21 Sept.

Consiliul Societății Națiunilor a declarat cu unanimitate că proectul lui Hymans este cel mai potrivit pentru regularea litigiului dela Vilna.

Formațiunile militare din Bavaria

Lafayette, 21 Sept.

Ancheta din Bavaria a stabilit prezența unor formațiuni militare destinate pentru Silezia cari provin din vechile formațiuni protectuitoare, și constituie un grav pericol.

La întrunire la care au asistat cancelarul Wirth, d-l Granauer și Ratenau s'a discutat metoda de a combate aceste formațiuni.

Chestiunea Santungului

Lafayette, 21 Sept.

Ministrul Japoniei la Peking a prezentat proectul pentru regularea chestiunei Chantung.

Societatea Națiunilor și Minoritățile

Geneva, 21 Sept.

D-l Murray delegatul Africei de Sud a depus rezoluțiunea pentru salvarea drepturilor minorităților. Intrunirea cere Consiliului de a numi o comisie permanentă pentru primirea plângerilor adresate Societății Națiunilor, care la nevoe să procedeze la anchetare la fața locului.

D-l Toma Ionescu a declarat în numele Micei Antantei că nu primește numirea unei comisiuni permanente însărcinată cu examinarea plângerilor minorităților.

Pentru rambursarea împrumuturilor de răsboi

— Intrunirea dela Sibiu —

Miercuri 13 Septembre a. c. s'a ținut în Sibiu, după inițiativa Comitetului local pentru împrumuturile de răsboiu, o mare și bine cercetată adunare a posesorilor de împrumuturi de răsboiu din Sibiu și împrejurimi din toate straturile societății și fără deosebire de naționalitate și partid.

Adunarea presidată de d-l advocat Ioan A. Preda, asistat ca vicepreședinte de d-l Ernst Lüdecke și ca secretari de d-nii Constantin Popp și Gustav Herberth, s'a ocupat cu chestiunea împrumuturilor de răsboiu, de o importanță atât de capitală pentru întreaga populațiune din Ardeal.

Referenții au fost d-nii: deputat Dr. Hans Otto Roth și director de bancă A. Boiu, cari au accentuat necesitatea imperativă a rambursării împrumuturilor de răsboiu, atât din punct de vedere social, cât și economic și au arătat că viața economică a Ardealului lipsită de capitalul de circa 2 miliarde investit în împrumuturi de răsboiu, stagnează și merge spre ruină.

După tratatul de pace, statul, e drept, nu este obligat a recunoaște obligațiunile de împrumut de răsboiu; dar are acest obligament moral și material față de cetățenii săi proprii și nu se va putea da înlături a rambursa respectiv a prelua aceste împrumuturi.

La propunerea d-lui Dr. N Vecerdea adunarea a votat cu unanimitate următoarea moțiune: „Adunarea generală a posesorilor de obligațiuni de „Imprumut de răsboiu", ținută la 13 Septembre 1921, în Sibiu, roagă cu insistență Onoratul guvern să ramburseze fără amânare cu întreaga lor valoare, împrumuturile de răsboiu ale fostei monarhii austro-ungare, semnate de cetățenii statului român, și să dispună lichidarea cupoanelor acestor împrumuturi ajunse la scadență, dela 1 Octomvrie 1918 încoace.

De rezolvarea favorabilă a acestei chestiuni este legată existența a nenumărați cetățeni români și a unui număr extraordinar de mare de instituțiuni culturale și umanitare.

Orice amânare nouă a rambursării poate avea grave consecințe economice și sociale.

D-nii parlamentari ardeleni sunt invitați a cere în parlament, cu toată energia, rambursarea imediată a împrumuturilor de răsboiu."

Intreaga adunare a decurs cu demnitate și seriozitate, domnind între participanți, fără deosebire de partid și naționalitate cea mai perfectă armonie.

O hotărîre nedreaptă a consiliului de ministri

In timpul din urmă Consiliul de miniștri prin hotărârea luată la protocol sub N-rul 2242, a dispus ca toate cerealele și derivatele lor să se vândă numai în interiorul județelor în care se află — nefiind permis nimărui a transporta bucatele dintr'un județ într'altul pentru a le vinde.

Aducându-se această hotărâre la cunoștința plugarilor noștri și luându-se și dispoziții de executare, plugarii noștrii uluiți se întreabă unii pe alții: „Ce o mai fi și asta frate, să nu fii tu stăpân pe cel al tău și să-ți poruncească alții!"

După ce nu se pot clarifica unii pe alții, iată-i cu doleanțele lor la conducătorii satelor, la preoți, învățători și notari, cerând explicații.

Declarăm deci în numele țăranilor agricultori că dispoziția luată de Consiliul de miniștrii lovește adânc în interesele plugarilor cari nu pot să-și valorizeze productele lor la cari cu atâta trudă au muncit prin faptul că comunele din marginea județelor fiind obișnuite a duce bucatele în orașele cele mai apropiate de comuna lor cari orașe se află în alt județ le transporta fără greutate chiar și cu spatele pe când dacă ar vrea să le vândă în orașele mai îndepărtate din județele propriu, pentru transportul lor ar trebui să plătească multă cărăușie și de multe ori nici cu plata nu le-ar putea transporta din cauza drumurilor grele și lungi.

Ni-se va răspunde că statul va institui comisii de cumpărare a cerealelor în fiecare județ, și țăranii noștrii n'au decât să le vândă acestora bucatele lor.

E adevărat însă țăranul nostru cu drept cuvânt, raționează astfel: Câtă vreme tot comerciul e liber cu fer, talpă, bumbac, lemn de clădire și tot felul de articole, pentru ce pentru aceștia nu să pune graniță județului ca zonă de oprire și pentru ce se lasă ca vitele să treacă dintr'un județ întraltul?

Pentru ce numai ceiace produce agricultorul să nu fie vândut de producător direct la consumator, fără de a trece prin mâna a 2 sau 3 samsari cari se se îmbogățească pe urma muncii țăranului.

Dacă guvernul vrea să facă un export de cereale prin mijlocirea comisiunilor de cumpărare instituite în acest scop, crezând că vor realiza câștig mare — după părerea noastră acel câștig va fi mic pentru stat și va fi mai mare pentru samsari, să se lase comerțul liber și să se ridice oprelíștea de-a trece cerealele dintr'un județ într'altul și în scurtă vreme, se va vedea abundență de bucate vor scade prețurile lor, iar pe de altă parte se va lua o peatră de moară de pe peptul agricultorilor noștri.

Guvernul voește oare dezastrul economic al țării?

Ne facem o datorie din a atrage din vreme atențiunea guvernanților noștri ca înainte de-a lua vre-o hotărîre, mai întâi să o studieze bine — și după multă chibzuială să o aplice.

Căci în caz contrar autoritatea celor cari dau ordine nechibzuite, se va duce pe apa Mureșului, iar noi cei ce pururea suntem în mijlocul poporului nu vom putea să ridicăm moralul poporului de sub păstorirea noastră deoarece ni se va arunca cuvintele: „Dacă Domnii noștri știu judeca ce mai așteptați dela noi."

In lături deci cu toate, dispozițiile nedrepte cari lovesc în interesele claselor de muncitori agricoli, și a diferitelor clase intelectuale, cari nu poartă nici

INFORMATII

Politice

Intr'o constătuire intimă pe care d-l prof. N. Iorga a avut-o Duminecă dimineața cu membrii comitetului executiv al partidului naționalist-democrat, d-sa a făcut o scurtă expunere asupra situației politice, sfătuindu-și tovarășii de luptă să înceapă o vie propagandă de reorganizarea partidului în întreaga țară și să se pregătească pentru eventuala schimbare de regim, despre care a cerut să fie înștiințat telegrafic în străinătate, spre a veni imediat în țară, în cazul când criza de guvern s'ar produce înainte de întoarcerea d-sale din străinătate.

Externe

D. Beneș ministrul de externe cehoslovac, a declarat într'un interview — dat unui corespondent al ziarului „Pravo Lido" — că Ungaria nu va fi admisă la Societatea Națiunilor, de oarece atât statele mari cât și Mica Antantă, se opun la aceasta.

Maghiarii n'au respectat tratatul de pace, — iar d. Beneș crede că Ungaria își va retrage mai dinainte cererea de admitere

O telegramă sosită din Bulgaria anunță că în curând va începe predarea celor 6000 vite mari ce ne datorează bulgarii, conform tratatului dela Neuilly.

Predarea se va face prin punctul Tursmil lângă Turtucaia.

Cu începere dela 15 Septemvrie s'a oprit eliberarea pe timp de 20 zile a oricărui permis de import și export pentru toată țara.

Noul regim al impozitului a fost complect revizuit de ministerul de comert, urmând ca, în cursul acestei săptămâni să fie supus din nou consiliului de miniștri.

Marele probleme economice la ordinea zilei vor fi tratate pe larg în „Lupta Economică" organ al comerțului și industriei care reapare cu începere dela 25 Septemvrie a. c.

Diferite ziare din Franța și Italia au scris că atât Jugo-Slavia cât și Ceho-Slovacia, vor să profite de evenimentele din Ungaria, ca să ocupe o regiune ungară, care ar stabili directa comunicație între cele două țări.

D-l Beneș, dsminte însă aceste știri, prin nota adresată conferinței ambasadorilor, în care ministerul afacerilor streine cehoslovac, declară că nimic nu va fi făcut de Ceho-Slovacia, care să nu fie în perfectă înțelegere cu Aliații.

La 1 Mai s'a deschis grădina de vară a Hotelului Central. 622

o vină pentru criza economică și deprecierea leului. Să dispară samsarii de monede și de cereale, căci aceștia ne aduc țara la dezastru financiar.

Pentru a înlătura această primejdie, se cere însă o mână de fier și înțeleapta prevedere a omului politic cu experiență.

Suntem în așteptare.

Pr. Ioan Crăciun.

Externe

Secretarul general al Societății Națiunilor a primit din partea doctorului Chotch, în calitate de ministru de externe al regatului Muntenegru, o notă de protestare împotriva încorporării acestui regat în statul sârbo-croato-sloven.

Comitetul central al sovietului din Moscova a ordonat, în legătură cu noua orientare a sovietului pe tărâmul economic, repunerea imediată în vigoare a codului și a procedurei civile.

Agricole

Ministerul Agriculturei a organizat în zilele de 24, 25 și 26 Septembrie crt. o demonstrațiune de motocultură la Băneasa pe terenul obștei Băneasa la kilometri 9 pe șoseaua București-Ploești.

La această demonstrațiune, cea mai importantă din câte s'au organizat în țară până astăzi s'au înscris 32 tipuri de mașini de fabricațiune Americană, Engleză, Franceză, Italiană, Germană, Ceho-Slovacă, etc., etc.

Va asista și principele Carol.

Comerciale

S'a urcat din nou prețul slăninei la 28—30 lei chilogramul.

La 25—26 Sept. se va ține adunarea generală a Sfatului Negustoresc. Se va discuta:

1. Constituirea Consiliului general.
2. Chestiunea noilor impozite.
3. Libertatea comerțului.

Prețul zahărului a ajuns la 28 lei chilogramul.

Măcelarii vor ține la 25—26 Sept. o adunare pentru a protesta contra funcționarilor dela comisia pentru maximarea prețurilor.

Culturale

Cu ocaziunea vizitei studenților francezi în București, d. profesor Dr. G. Marinescu, va ține Joi 22 Septembrie crt, orele 4 d. a., o conferință în marele amfiteatru al facultății de medicină cu titlul:

„Recherches sur le mecanisme biologique l'iheredité du rajeunissement et de la vitillesse avec projections".

Studenții români cari au fost aproape două luni în Grecia și Italia s'au întors Luni seara în Capitală.

Judiciare

S'a descoperit amestecul poliției dela gara Cluj în furturile comise pe linia Cluj—Teiuș, d-l procuror Xantopol anchetează afacerea.

Consiliul de răsboi al corpului III armată a pronunțat eri d. a. sentința în procesul ofițerilor foști prizonieri la Krefeld.

După o deliberare de 2 ore, consiliul a achitat pe colonelul Stavrache, pe locotenenții activi Stănescu și Balaban și pe locot. în rezervă Constantinescu.

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

Toți cei cari au o plângere de făcut împotriva Cartirului — și știm că sunt atâția — sunt rugați să se adreseze ziarului „Infrățirea" indicând precis date și amănunte pentru ca toată lumea să cunoască isprăvile acestui Oficiu care e inexistent când vrea să facă abuzuri.

Apicole

La 1 Octombrie se va ține adunarea de constituire a Societății apicole.

Dela C. F. R.

Direcțiunea generală a c. f. r. a dat o circulară către toate inspecțiunile de mi care, că se interzice cu desăvârșire orice intervenție privitoare la orice fel de chestiuni de serviciu sau particulare pe căi laterale, oricare ar fi ele.

Reclamațiile trebuesc înaintate pe cale erarhică și vor fi soluționate de șefii respectivi.

Studențești

Societatea de lectura „Titu Maiorescu" a studenților superiori dela liceul „Regele Ferdinand" Turda, și-a început activitatea în 19 Sept. 1921, când urmând dispozițiunilor statute or n vigoare, sub conducerea d-lui prof Aurel Pop s'a ținut ședința de constituire, alegându-se următorul comitet: președinte: Aurel Cribelean cl. VIII lic., secretar Enea V. Șortan cl. VIII lic., notar I. Palade cl. VII. lic., bibliotecar R. Șerban cl. VIII lic., v.-bibliotecar C. Muntean cl. VII lic., cassar I. Rațiu cl. VII lic., controlor M. Feban cl. VIII lic.. In comisia critică au fost aleși din cl. VIII Alex. Cimoca, R. Luca și D. Pitea; din cl. VII. lic. V. Gomboșiu, E. Racolța și E. Pop. In comisia bibliografică E. Hopârtean și V. Galea din cl. VIII lic., și S. R. Hutiu din cl. VII lic.

Toți d-nii studenți în drept sunt rugați a participa la întrunirea de interese comun, care se va ține la Căminul Studențesc Vineri, 23 cor. la ora 8.30 seara.

Diverse

După cum am anunțat, pentru toate cumpărările ce se vor face dela expoziția-târg pe baza mostrelor, înregistrate de către comisariatul general, se acordă o reducere de 15 la sută pe C. F. R. pentru tot cuprinsul țării.

Jurnalul respectiv al consiliului de miniștri a apărut în „Monitorul Oficial" Nr. 136 din 20 Septembrie c.

La 11 Noembrie cor. se va ține la Paris, un congres interaliat aeronautic, care va dura până la 26 Noembrie.

Din partea ministerului comunicațiilor va lua parte o delegație de ingineri.

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

P un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Tragerea premiilor va avea loc la 1 Noemvrie 1921.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a, c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Diverse

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia“ dă efect fără pereche a cărui surmenaju staţionat prospătează corpul obosit oţeleşte muşchii stătuţi stânge orice dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia“ în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. 1-111

Intre patronii restaurantelor şi cafenelilor şi chelneri s'a ajuns la înţelegere. Patronii vor calcula procentul chelnerilor în preţ pe urmă vor vărsa direct taxa de lux la perceptorate.

Prin jurnalul consiliului de miniştri din „Monitorul Oficial“ Nr. 136 din 20 Septembrie a. c. s'a autorizat ministerul comunicaţiilor, direcţiunea aviaţiunei să încheie contract în limita sumei de 1.000.000 lei cu firma „Dabeg“ din Viena, pentru cumpărarea a 3 instalaţiuni automate de distribuit benzina necesară aeroporturilor Bucureşti—Galaţi —Chişinău.

A mai fost autorizat acelaş minister, direcţia aviaţiei, să construiască în regie clădirile necesare în număr de 3 pentru adăpostul necesar instalaţiunii în limitele sumei de 300 mii lei.

Din Paris ne vine ştirea că suma de un milion franci francezi depuşi încă înainte de începerea ostilităţilor la o bancă franceză, sumă ce s'a adunat în România prin subscripţie publică pentru construirea unui submarin a fost ridicat de misiunea română de studii şi aprovizionare de sub conducerea d-lui col. Pascal.

Ştirile sosite din ţară, arată că întreaga populaţie rurală este profund nemulţumită din cauza noului regim al cerealelor.

Deputaţii şi senatorii din majoritate au intervenit pe lângă primul ministru să revie asupra dispoziţiunilor luate de ministerul de interne, cari nu fac decât să risipească munca sătenilor în profitul peculanţilor cari cutreeră satele.s

Primul ministru a cerut amănunte în această privinţă şi e posibil ca multe din dispoziţiunile luate de d. Argetoianu, în colaborare cu d. Al. Davilă, să fie anulate.

D-na *Elena Bacaloglu*, distinsa scriitoare şi propagandista a cauzelor române în Italia, a sosit în localitate.

D-sa, care e binevenită mai ales acum, cu prilejul sosirii oaspeţilor italieni, a avut amabilitatea să ne făgăduiască colaborarea la ziarul nostru.

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria EMKE Cluj, Piaţa Unirii 32.

In CINEMA URANIA se va reprezenta Vineri partea V. din Cezarina, singura parte umoristică: Miss Napoleon în New-York.

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta Vineri o dramă aventurioasă cu renumitul Narry Piel în rolul principal: Păcatul lui Tom Parker.

In CINEMA UNIVERSITĂŢII se va reprezenta Vineri filmul renumit al casei Pathé: Femeea dela Eva până în zilele noastre.

Vizitaţi expoziţia magazinului de încălţăminte „D. S. RAFTOPOL din Bucureşti, Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15. în faţa bisericei „Mateiu Corvin“ Telefon No. 107, care stă la dispoziţia on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie şi de ale renumitei fabrici elveţiene „Bally“, toate scăzute în preţ cu 20%.

Tinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a fost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anul 1906 cu „Medalia de Aur“. 952

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.
Se serveşte cină de teatru etc.

1103. Serviciul prompt

S'a deschis marele magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Ultime informaţiuni

Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti

Ora 1 p. m.

Charles Bertrand, a părăsit capitala plecând la Paris. La gară au fost de faţă dnii Daeschner, ministerul Franţei, generalul Pétin.

Dl. Virgil Serdaru, a mulţumit pentru vizita făcută României.

La Roma a avut loc în Capitoliu comemorarea solemnă a lui Dante.

Lenin a trimis o telegramă Societăţii tehnice pentru ajutorarea Rusiei, arătând că lucrătorii pe care îi va trimite în Rusia să ia haine şi alimente pentru doi ani.

Amiralul Horthy, a ordonat arestarea lui Frederich şi a lui Pronay şi împuşcarea imediată a tuturor ofiţerilor cari au trecut în tabăra lor.

Ziarele americane stăruesc ca conferinţa dela Washington să garanteze integritatea teritorială a Rusiei şi Chinei.

„Monitorul Oficial“ publă decizia consiliului de miniştrii asupra exportului aurului. Preţul a fost fixat la 27.500 lei per kgr. Oficii la Abrud şi Baia-Mare. Siguranţa generală va depune la Abrud aurul rechiziţionat dela micii industriaşi şi particulari, oficiul plătind preţul sus indicat.

Pus în imposibilitate să realizeze o remaniere sau o concentrare, guvernul a hotărât să ţină întruniri publice în diferite centre din ţară. Miniştrii vor pleca singuri să-şi susţină cauza partidului, lăsând administraţia ţării în completă părăsire.

In faţa acţiunei solidare a opoziţiei, desnodământul crizei politice este apropiat.

Dizolvarea comitetului pan-rus continuă să provoace manifestări anti-bolşevice la Petograd, Riga. Moscova, etc.

Studenţii francezi sosesc azi în Bucureşti.

Primăria publică un apel către populaţie pentru a le face o grandioasă primire.

In gara de nord, d-l Gheorghian primarul Capitalei, va rosti un cuvânt de bună venire.

Vineri va avea loc vizitarea Exposiţiei-Târg; iar Sâmbătă un festival la teatru. Gazduirea lor se face la hoteluri şi la Şcoala Centrală.

Studenţii italieni au fost primiţi cu mare entuziasm la Brăila. Au vizitat oraşul apoi a urmat un banchet la Teatrul Comunal şi un ceai la Sfatul Negustoresc.

Vizita canonică a I.P.S.S. Mitropolitul Suciu

Inalt P. S. Sa Mitropolitul din Blaj Dr. Vasile Suciu, a sosit Marţi în 20 l. c. la Cluj. La gară i-s'a făcut primirea oficială fiind întâmpinat de autorităţile din Cluj şi public numeros şi select. De aci a plecat direct la Gilău, pentruca Miercuri în ziua de sf. Marie să sfinţească cu mare solemnitate biserica de acolo. In zilele acestea face vizitaţiune canonică în comunele din jurul Gilăului şi Clujului. Sâmbătă în 25 l. c. v'a veni la Cluj pentru ca după amiazi la 5 ore să aziste la vecernia, ce se v'a face în bis. parohială gr-cat. Duminecă în 25 l. c. la ora 9 a. m. I. P. S. S'a v'a celebra Liturgie pontificală tot în bis. parohială cu asistenţă număroasă. La această Liturgie vior fi invitate toate, autorităţile civile şi militare din Cluj După sf. Liturgie vor urma recepţiuni la casa parohială.

După cum ni-se comunică drumul dela Cuj la Gilau al I. P. S. Sale părintelui Mitropolit Vasile a fost un drum triumfal. Poporul dornic, de-a vedea pe părintele l'a întâmpinat cu mare însufleţire. In Feneşul săsesc s'a ridicat 2 porţi grandioase triumfale şi a fost binevenit de preotul gr. cat. şi rom. cat. şi autorităţile civile.

In Gilău a fost primit cu acelaşi însufleţire cu porţi de triumf şi cu vorbiri rostite de către secretarul comunal, preotul reformat, rabinarul, curatorul bis şi ar la uşa bisericii de preotul gr. cat. Dr. Victor Pop. Ceremonia sfinţirii bisericii şi cuvântarea Arhiereului au făcut impresie adâncă asupra întrego poporului fără deosebire de confesiune şi naţionalitate din Gilău şi asupra numerosului public din jur.

Numeroşi intelectuali din Cluj, între cari d-nii Mihaly, dr. Meteş, prefect dr. Utalea, subprefect, dr. Tripon, dr. Pop, primar, dr. Tănaşiu, dr. Haţegan, dr. Mirea, Francu şi alţi mulţi d-ni şi doamne au luat parte la solemnitate.

După sfinţirea bisericii au urmat recepţiunile, apoi banchet un festival dat de tinerimea din Gilău şi petrecere.

ŞTIRI DE PESTE HOTARE

In jurul asasinatului lui Erzberger

Instrucţiunea afacerii asasinatului lui Erzberger s'a încheiat

Dintre 11 persoane arestate la Münich, 6 vor fi duse la Offenburg pre a fi chestionate la locul crimei.

Situaţia în Ungaria

Dupu informaţiuni demne de încredere Ungaria se află în faţa unor evenimente grele, de oarece politica fără rezultat în chestiunea Ungariei de vest, a atras dupa sine înrăutăţirea politicei externe.

In interior luptele politice sunt aprige. Partidul creştin din cauza ultimelor panamale şi-a îngreuiat situaţia. „Uj nemzedék“ spune că în urma acestora partidul se prăbuşeşte. Legitimiştii ameninţă cu noui destăinuiri.

Incercările hortiştilor, în cap cu Bethlen, de a salva situaţia prin crearea unui partid unitar n'au dat până acum nici un rezultat.

Drapelul Statului Evreesc din Palestina

Drapelul statului evreesc din Palestina are culorile alb şi albastru, având în centru scutul lui David, ca simbol al luptei şi razistenţei.

Cotizaţia Statelor la Societatea Naţiunilor

După versiunea publicată de „Manchister Guardian“. Statele membre ale Societăţii Naţiunilor au fost repartizate în şapte clase de contribuţie, cari ar fi:

Clasa I: Anglia şi Franţa ca 2.291000 fr. aur.

Clasa II: Italia, Japonia, China şi India cu 1,654.000 fr. aur.

Clasa III: Argentina, Brazilia Canada, Cehoslovacia, Polonia, România şi Jugoslavia cu 891 mii fr. aur.

Clasa IV: Belgia, Chili, Olanda Austria, Elveţia şi Suedia cu 381 mii fr. aur.

Clasa V: Bulgaria, Columbia, Cuba, Danemarca, Grecia, Noua Zelandă, Norvegia, Peru, Portugalia şi Siamul cu 250 mii fr. aur.

Clasa VI: Bolivia, Finlanda, Haiti şi Venezuela cu 127,000 fr. aur.

Clasa VII: Albania, Costarica Guatemala, Honduras, Luxemburg, Nicaraqua, Paraqual şi Salvador cu 50.000 fr. aur (Rador).

Demisia lui Trotzki se confirmă

Ştirea despre demisia lui Trotzki din postul de comisar al guvernului sovietist se confirmă.

Pe de altă parte, informaţiuni sosite din Stockholm asigură că guvernul sovietist a reluat o activă propagandă revoluţionară printre statele din Europa.

In atenţiunea Comercianţilor!

Noua producţie de ghethe

1105 **„VICTORIA“**

Furnizează în engros pe lângă garanţie cele mai moderne article de această branşă cu preţurile cele mai moderate. Vizitaţi şi vă convingeţi!

Producţia de ghethe Victoria BINDER HERSCH & Comp.

Str. I. C. Brătianu 21 (f. fabrica Kola) şi Strada Reg. Maria 8.

A sosit CIRCUL OLIMPIA cu felurite animale sălbatice, tropice şi meridionale, reprezentaţia se începe la ora 8 seara în promenadă. Preţuri moderate.

1210

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK 22 Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 551

Dela Expoziția-Târg din București

— Pavilonul oficial —

Din Buletinul oficial al Expoziției-Târg reproducem un articol care va interesa publicul ardelenesc și în special pe industriași.

In dorința de a informa pe cititorii noștri asupra felului cum sunt organizate pavilioanele din târgul de mostre ne-am propus să descriem cât mai pe larg fiecare pavilion.

Azi ne ocupăm de pavilionul oficial.

Pavilionul oficial din târgul de mostre prezintă un deosebit interes atât prin felul cum este organizat dar mai ales prin bogăția și varietatea lucrurilor expuse.

In aripa nordică sunt expuse produsele textile, de pielărie, chimie, cele de ceramică și cele în legătură cu hârtia.

In articolul de față vom arăta cititorilor cele ce sunt expuse în aripa sudică a pavilionului oficial, aripă în care sunt grupate secțiunile ministerului de industrie și comerț și acele ale ministerului muncei și ocrotirilor sociale.

La intrarea pe partea dreaptă în aripa nordică sunt expuse obiectele muzeului technic și ale școalei comunale de electricieni și mecanici.

Urmează apoi secțiunea specială a oficiului de studii din ministerul de industrie și comerț. Alături, uzinele de fier din Oțua și Hunedoara proprietatea statului, au exspus toate produsele lor începând cu uneltele cele mai simple și până la roți și arbori speciale și industriale.

Aceste produse sunt de foarte bună calitate, și avem plăcutul prilej să constatăm, că ele rivalizează cu produsele străine, din toate punctele de vedere.

Un punct de atracție al pavilionului este și secțiunea unde sund expuse produsele minelor dela Petroșani. D. inginer Ștefan Szecey șeful uzinei din Diak a condus lucrările pentru a arăta vizitatorilor cum sunt construite galeriile și a prezentat în miniatura un model al lucrărilor de preg tire de abataj ramblearea hidraulică a golurilor exploatate.

Lângă această secțiune se văd și produsele de tot felul ale societății I. R. D. P. și mostre de cărbuni din minele cari aparțin Băncii Generale a Țării Rom nești

Invalizii de război au și ei standul lor. Atelierele secțiunei București, de sub președinția d-nei A. Săvescu, depun diferite haine și tricotaje lucrate în atelierele căminului invalizilor din calea Victoriei No. 133 Apoi mai sunt și numeroase secțiuni pentru p oduse de dogărie și tâmplărie. Secțiunile de ghete și haine sunt bine reprezentate și cele expuse dovedesc că invalizii lucrează cât se poate de bine și interesant.

In standul orbilor din București de sub direcțiunea d-nei Maria Pilat și d-rele Gogu sunt expuse tricotaje și împletituri de scaune și diferite peri Secțiunea Iași de sub președinția d nei ministru Petrovici expune interesante obiecte de tâmplărie și tricotaj.

Regia Monopolului Statului își expune produsele care sunt aranjate cu mult gust și ansamblul geneneral lasă o impresie cât mai frumoasă vizitatorilor. Sunt expuse și tutunuri din ținuturile alipite.

In aripa nordică a pavilonului oficial, mai sunt expuse produsele fabricelor Fridric Czell și fii din Brașov, ca: liqueuri, spirt, bere, malz, vin, etc. Fabricele de ciocolată „Regina Maria", Zamfirescu și Berendei au secțiuni speciale unde produsele lor sunt în văzul tuturor.

Galeriile sunt ocupate cu secțiunile asigurărilor muncitorești, a asistenței sociale și învățământului din Ministerul Muncei și ocrotirilor sociale.

Aci funcționează și un biurou de plasare care dă toate informațiunile expozanților, vizitatorilor cât și muncitorilor cari solicită lucru. Serviciul este absolut gratuit.

Nu putem încheia acest articol fără a aminti de frumoasele produse expuse de distileria „Ioho" de lăptăria „Aurora", fabrica „Stela" fabrica de conserve „Griviția", întreprinderile „Știrbey", fabrica de aparate ortopedice Carol Binger și nouile invențiuni și lucrări ale d-lui T. Brumărescu.

De peste hotare

Profesorii români în Franța

Profesorii universitari români profesorii de liceu, directorii și directoarele școalelor normale, aflați la Paris, au fost zilele trecute la Versailles, sub conducerea d-lui Briére; conservator-ajutor al muzeului din localitate. El au vizitat castelu din localitate, galeria Oglinzilor, galeria bătăliilor, salonul păcii și Trianon.

Inainte de vizitarea castelului, o delegație română s'a dus la prefectură, unde a fost primită de d-l Jouliard, prefectul de Seine-e'-Oise, care a urat bună venire românilor.

Raporturile româno-ruse

Față de zvonurile înregistrate de anumite ziare străine, — zvonuri după cari ar fi o tensiune în raporturi e dintre România și republica sovietică rusă, — guvernul român a trimis reprezentanților săi diplomatici în străinătate o notă circulară, desmințind aceste zvonuri.

Circulara accentuiază că România, gata să respingă în orice moment o agresiune pe care nimic n'o lasă să se întrevadă, este hotărită să păstreze o atitudine calmă și conciliantă. De altfel, din nici o parte nu s'a făcut nici o tentativă care să îndemne România să-și schimbe această atitudine.

Evacuarea Ungariei de vest

„Wiener Mittagszeitung" află că ungurii vor evacua Burgenlandul în cursul săptămânei viitoare. (Rador.)

Buletin economic

La finele primului trimestru din acest an încheindu-se tabloul statistic de vasele de comerț care se află în construcție, se constată că Statele Unite avea în șa tierele sale 1,102.672 tone; Anglia 3.798.593 tone; Italia 351.639 tone; Japonia 294.346 tone, iar Franța 427.186 tone Grecia figurează pe acel tablou cu 1500 tone.

■

Guvernul german a acordat societăților de navigație și tuturor armatorilor particulari, cari au fost dăunați de pe urma războiului, fie că li s'au capturat, confiscat sau scufundat vasele, o despăgubire în total de opt miliarde mărci, spre a se repartiza treptat în interval de cinci ani.

Prima repartiție pentru anul 1921—1922 a fost de două miliarde și jumătate cu condițiunea ca sumele respective subdivizate la armatorii dăunați să fie întrebuințate numai pentru c nstrucțiunea vapoarelor.

Menționăm că lucrurile acestea se întâmpl ă în Germania, țară eșită învinsă din acest război.

La noui lucrările se petrec cu totul contrariu.

■

Comisariatul general în dorința de-a îmbrățișa prin Expoziția-târg, nu numai manifestarea industrială a țării, dar și problema socială a factorilor cari contribue la propășirea industriei românești, va ține în acest sens o serie de conferințe.

Prima conferință se va ține Duminecă la orele 6 d. a. în sala de conferințe a expoziției de către d-l profesor universitar Ioan Atanasiu, care va vorbi despre „Hrana muncitorului".

■

Pentru a se micșora suprafața necultivată din terenul expropiat pentru care Statul are obligația de a plăti anuitatea prin jurnalul consiliului de miniștri publicat în „Monitorul Oficial" Nr. 136 din 20 Septembrie a. c. s'a autorizat d-l ministru președinte al comitetului agrar, să arendeze societății „Plugul Românesc" din terenul expropriat, rămas necultivat 15'000 ha. în județul Constanța.

— Idem să dea în arendă suprafața de circa 60 ha. teren de grădinărie, rezervat în județul Ilfov, cooperativei „Economia Casnică".

■

Imitând procedeurile întrebuințate în timpul războiului de miniterul imperial al finanțelor, guvernul sovietic a hotărât prin decret, cursul oficial al rublelor. Conform acestui decret străinii vor căpăta: pentru o liră engleză 133'000 ruble și pentru un franc 20.000 ruble, pe când matelotii ruși vor primi numai 6000 ruble pentru o liră engleză și 4000 ruble pentru 1 franc.

E vorba bine înțeles, de un curs artificial și fictiv căci la Reval se poate cumpăra cu 1 franc 5000 ruble sovietice și cu o liră engleză 200.000 ruble.

O notă a lui Cicerin către guvernul polon

Cicerin, Comisarul pentru afacerile externe ale Rusiei sovietice, a adresat guvernului polon o notă prin care protestează împotriva ținutei acestui guvern acuzându-l că a violat stipulațiunile tratatului încheiat la Riga.

Această acuzațiune este întemeiată pe o serie de documente dovedind, pentru Cicerin, o așa zisă colaborare între guvernul din Varșovia și grupul Savinkoff, în vederea răsturnării guvernului sovietic.

O anchetă făcută, a scos la iveală numele locotenentului Mislowsky, căruia reprezentanții Rusiei sovietice i-au oferit bani, spre a divulga chestiuni privitoare la organizarea militară a Poloniei.

O scrisoare publicată de locotenentul Mislowsky în presa polonă, însă, arată că el a mistificat pe delegații sovietici ruși din Varșovia furnizându-le, — în locul datelor cerute, — cifre și indicațiuni cari, prin inexactitatea lor, erau ut roristice.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Morții vorbesc

de **E. M. de Vogüé.**

— Partea întâia —

Capitolul VIII.

No. 25

Cel de altă dată.

— Numărul 900.80 murmură timid d-l de Kermahenc funcționarului dela telefon, demn și cuviincios în livreaua-i roșă. Bretonul se închise în cabină, rămase multă vreme, ieși, își luă rămas bun dela Jacques. Felines îl întâmpină la ușă:

— Și pleci neapărat astă seară?

— Chiar acum, dar numai pentru două zile.

Și marchizul se depărtă.

Olivier se apropie de funcționar care scria la birou cu anuarul telefonic la îndemână.

— Comunicația cu d-ra Rosa Esther, strada Fortuny, mi se pare numărul 900,80.

Funcționarul arătă că așa este, se ridică: — Alo! Alo! 900,80. Asserme intră chiar atunci. Grăbit, Aristide strigă din prag: — Dra Esther! strada Fortuny!

— Alo, alo 900,80!

Puțin timp după aceasta apăra Bayonne și se apropie de funcționar care începuse iar să scrie.

— Ești bun să-mi dai numărul telef nului drei Rose Esther, strada Fortuny?

— 900,80! răspunse funcționarul fără a ridica capul și fără a pune mâna pe anuar.

La răspunsul imediat, automatic, dat cu o serlositate necinstită de funcționarul cu gulerul roș, Elzéar începu să râdă uitându-se la Andarran, care făcea același lucru. Când ieși din cabină își găsi prietenul tot acolo, întrebându-l din ochi:

— Ce însemnează asta? Cine-i Estera asta așa de întrebată?

— O stea răsărită pe cerul Parisului. Trebuie s'o cunoști pentru a redeveni parizian. Chiar în seara asta te voi duce la ea pentrucă e vizibilă Mai întâi vom cina. Astăzi, nu va mai fi nimic interesant aici. Hăisă cinăm amândoi ca pe vremea când stăteam în Cartierul Latin, sau dacă vrei ceva mai bine ca atunci, într'un cabaret din bulevard.

CAPITOLUL IX.

Rose Esther

Foștii camarazi se îndreptau spre strada Fortuny. Cine fusese veselă, ge eros stropită cu vin vechiu, și înveselită de amintirile comune care leagă pe doui oameni în floarea vârstei, atunci când trecutul ne poartă dar nu ne zdrobește încă. Jacques ghicea în veselia prietenului sau ceva silit, o tainică onervare care bicinia verva lui Elzéar. Tribunul făcuse aluzii la romanul lui cu prințesa; aceste mărturisiri făcute pe jumătate dădeau a înțelege că lucruri e ajunseseră mult mai departe de cât erau în realitate. Andarran știa cât să creadă; de oarece cunoștea de mult mania de a exagera care intra în toate plăcerile lui Bayonne.

— Un orator gândea Jacques, își spune bucuriile și supărările. Iubește cu adevărat pe frumoasa străină! O dorește pu ernic, cum dorește totul: dar ce dorește e el de la ea? Numai persoana ei? Sau strălucirea, t tlul, luxul, averea ei?

El care se ruș ina de sentimentele sale intime, nu cam înțelegea dragostea asta pe care nu o înspăimântă mărturiile publice. Elzéar avea trebuința de a-și înșela supărarea cu vorbe.

Stricat de izbânzile repezi și ușoare, era înfuriat împotriva Dariei, împotriva lui însu-și, împotrivindu-se piedicelor, era înfuriat pe dânsul de nedibăcia lui și se cuprinse de furia răzbunării, dorea să injosească obiectul dorinței și să pedepsească pe aceea care nu ceda repede.

Era în prada mișcărilor obișnuite ale vanității egoiste a dragostei bărbătești, exasperate în astă seară de căldura vinului în sânge, de decepția pe care i-o pricinuise scrisoarea prințesei.

Venind acasă, de la Expoziție, găsise pe t nărul medic polonez în consultație cu un confra e parizian. Inbolnăvită de două zile contesa Lurieff se plângea de dureri grele; indispoziția bătrânei avea un caracter alarmant. Foarte îngrijată Daria, amâna întâlnirea dată a doua zi, pentrucă nu putea prevede ci pa când va putea veni.

Pe drum, Bayonne povestea lui Jacques puținul pe care-l știa despre Rose Esther la care se duceau. Fugită din învățământ, o victimă a diplomei care s'a plictisit de goana după lecții și-și caută norocul în teatru. Juca de doui sau trei ani roluri mici la Porte-Sai t Martin. Frumusețea ei rece fusese remarcată. Nimeni însă nu i recunoștea talentul. De alt el descuraja cronica scandaloasă care evidențiază o actriță prin viața ei liniștită.

D-l de Kermahenc, protectorul ei cunoscut vorbea rareori de dânsa; și atunci când îi pronunța numele, o făcea c duloșia respectuoasă a bunului cavaler Don Quichotte pentru Dulcinea sa.

Rose Esther primea nu mai câțiva prieteni siguri cari îi lăudau inteligența cultivată, felul cum știa să se poarte și înțelepciunea plăcută. Neavând altă grijă decât să și păstreze sprijinul onorabil al marchizului, nu avea legături cu lumea galantă și nici cu colegele ei de teatru. Aceasta se răzbunau atribuindu-i alte legături foarte discrete.

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu

INSTITUTOARE franceză caută loc în o familie. Adresa la ziar sub „Urgent".

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucţie. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditaţie elevilor de liceu din orice materie cu preţ moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

Se face, se modifică şi se repară pălări de dame la:

Văd. Schwalb E.

Cluj, Piaţa Unirii No. 17.
Preţ moderat. 1099

MECHANICUL

S. BERGER

1074 Cluj, Piaţa Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 34

PREGĂTEŞTE ŞI REPARĂ manometre, vacumetre, instrumente medicale, dentistice, fizice şi ştiinţifice, cu brevet de pregătire.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj.** Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Toată elită Clujului îşi dă întîlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se serveso vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece
329 la pahar.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite. **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

M. ANGHEL

210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neîntrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialişti.

Telefon 942. Fondat 1910

Atenţiune!!

Architecţi, întreprinzători, proprietari de case!

Mare depozit de ţiglă, porcelan şi sobe cu preţuri din timp de pace.

INTREPRIND: Pardoseli, aranjeri de pavaj mozaie, păreţi şi ridicare sobelor de tot feliul.

REPREZENTANT: L. C. Hardtmuth fabrica de porcelan şi lut.

Dna Tamasy Iosif — Carl Mayer şi Fiul, fabrică de sobe şi mai multe fabrici de clasa primă.

Cluj, Calea Moţilor 7

Fondat 1910. 1097 Telefon 9-42

S'a terminat **cu criza locuinţelor** folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de ploşniţe,
319 care le distruge chiar şi ouăle.
Preţul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piaţa Unirei

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine şi solide mobile
893 şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea"

La cel mai renumit Atelier şi Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu preţuri moderate

Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

O reclamă

ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipăreşte agenţia de publicitate „Soarele" veţi avea mult folos.

AUTO-MECANICA

SOCIETATE ANONIMA

REPREZENTANTA GENERALA A. S. R. A. LEONIDA & Co. UNITE DIN BUCURESTI.

DIRECŢIUNEA CLUJ, STR. REGINA MARIA No. 10

Depozit de Cauciucuri Accesorii, Piese de schimb Articole de Sport.
Str. Regina Maria No. 10.
Telefon No. 2-16.

Ateliere de Reparaţiuni AUTO-GARAGE. Benzina, Ulei, Carbid.
Calea Dorobanţilor No. 18
Telefon No. 4-89.

1101 MEMBRI DIRECŢIUNEI:

Preşedinte CAROL IAHODA, Membri: C. LEONIDA, CHR, PENESCU, KHERTSCH, Dr. I. COSTINESCU, Dr. GH. LEON. Dr. A. PORDEA, IOSIF HEVESI. Director IOAN N. JILESCU.

Banca: Comerţul şi Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune şi eftine vinuri precum şi licheruri engros şi detail. Transporturi de povară cu autocamioane şi camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediţie. Fabrica de licheruri, depozitele şi garajul în casele proprii din Strada Bucureşti No. 11 şi 13. Telefon 151. 1007

Bănci, fabricanţi, industriaşi,

comercianti cari au nevoe de

Contabili,

corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. **Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

La Adm. Ziarului Infrăţirea şi la ag. de publ. Reclama

se primesc ori ce reclame pentru

Programul Teatrului Naţional din Cluj.

Pe stagiunea 1921--1922.

Agenţia de publicitate „Soarele" tipărind pentru toate restaurantele gărilor din Ardeal

liste de bucate

primeşte reclama cu preţ moderat pentru aceste liste.

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor: Pers. No. 127 (1.2.3)	Accel. No. 9. (1.2.)	Mixt No. 527 (1.2 3.4)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor: Mixt No. 528 (1.2. 3.4.)	Accel. No. 10 (1.2.)	Pers. No. 128
630	2035	1910	10	pl. **București** sos.	650	520	610	2340
644	—	1928		sos. pl.		500	—	2326
646	—	1948		pl. **Chitila** sos	645	440	604	2324
659	—	2006	18	Buftea	637	425	—	2314
717	—	2032	31	Periș	624	403	—	2256
731	—	2100	40	Crivina	614	345	—	2242
740	—	2112	46	Prahova	609	324	—	2233
802	2152	2154		sos. **Ploești** pl.		254	555	2213
822	2202	2240	60	pl. sos.	595	214	551	2157
838	—	2313		sos. pl.		150	—	2144
840	—	2315	70	pl. **Buda** sos.	585	148	—	2142
903	—	2356	81	Baicoi	573	119	—	2128
927	2307	038		sos. **Câmpina** pl.		047	511	2110
947	010	058	95	pl. sos.	559	032	506	2102
958	—	117	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	—	213	110	Comarnic	545	2346	—	2035
1108	—	255	119	Valea Largă	535	2304	—	2015
1123	020	318	125	sos. **Sinaia** pl.	530	2242	423	2003
1138	031	338		pl. sos.		2229	413	1948
1148	—	356	130	Poiana Tapului (halta)	525	2212	—	1940
1157	049	414	136	Bușteni	522	2150	400	1931
1210	—	440		Azuga	518	2141	350	1920
1230	118	510	144	sos. **Predeal** pl.	511	2110	340	1904
1250	130	540		pl. sos.	501	2032	328	1844
1323	—	617	154	Timișul de sus		1948	250	1812
1353	—	655	164	Dârste Săcele	491	1908	218	1743
1405	234	713	170	sos. **Brașov** pl.	485	1845	206	1729
1430	247	820		pl, sos.		1755	151	1653
1435	—		172	Brașov-Suburbie	483		—	1648
1446	—		177	Stupinele-Brașovului	478		—	1637
1457	307		183	Bod	471		—	1624
1511	—		192	Feldioara	463		—	1610
1526	—		199	Măleruș	456		—	1554
1543	—		208	Apața	447		009	1539
1555	—		215	Ormeniș	439		—	1513
1609	—		220	Augustini	434		—	1500
1624	—		231	Racâșul de jos	424		—	1439
1635	—		237	Turzun	418		—	—
1654	530		245	Homorod Cohalm	410	2349	1412	1850
1711	—		254	Cața	401		—	1346
1733	550		264	Bela	391	2319	1326	1916
1747	—		273	Archita	382		—	1306
1802	—		282	Mureni	372		—	1235
1816	—		289	sos. **Hașfalău** pl.	366		—	1215
1817	—			pl. sos.			—	1210
1828	—		294	Albești (haltă)	361		—	1158
1836	603		299	sos. **Sighișoara** pl.	356	2219	1148	2113
1846	611			pl. sos.		2209	1126	2144
1905	—		309	Daneș	345		—	1107
1924	631		320	Elisabetopol	334		—	1045
1935	—		328	Ațel	327		—	1028
1952	650		338	Mediaș	316		—	1008
2009	717		349	sos. **Copșa Mică** pl.	306	2102	947	2304
2014	727			pl. sos.		2047	929	2326
2029	—		359	Micăsasa	296		—	914
2041	—		367	Hususău	287		—	859
2057	—		376	Câmpu Libertății	278		—	839
2103	811		379	sos. **Blaj** pl.	276	2013	831	057
2108	813			pl. sos.		2010	821	119
2117	—		384	Crăciunel	271		—	812
—	—		389	Cisteiu Român	266		—	802
2140	—		397	Podul Mureș	258		—	745
2146	840		400	sos. **Teiuș** pl.	255	1937	737	225
2220	852			pl. sos.		1926	646	242
2232	—		406	Gârbovenii de jos	248		—	636
2247	911		413	Aiud	242	1915	624	335
2259	—		419	Mirislău	235		—	611
2315	930		427	Vințu de sus	228	1910	556	402
2322	—		430	Vereșmart	225		—	547
2329	939		434	sos. **Feldioara Războieni** pl.	221	1900	540	416
2349	954			pl. sos.		1852	511	425
002	—		439	Grindu	216		—	502
013	—		443	Hărasteș	212		—	452
025	1025		451	sos. **Câmpia Turzii** pl.	204	1827	435	452
039	1027			pl. sos.		1825	420	503
055	—		458	Cânepiști	196		—	408
108	—		466	Valea Florilor	189		—	512
125	—		474	Boj	181		—	354
136	—		479	Cojocna Tunel	176		—	338
148	—		475	Cojocna Cara	170		—	325
156	1111		490	sos. **Apahida** pl.	165	1725	300	542
201	1113			pl. sos.		1724	255	603
216	—		496	Someș Sat	159		—	619
229	1133		502	sos. **Cluj** pl.	153	1704	243	626
307	1200			pl. sos.		1638	230	632
—	—			Baciu (haltă)			119	638
318	—		507	Baciu Canton	148		—	645
336	—		514	Nădășel	141		—	
354	—		522	Gârbău Clujului	132		—	
—	—		528	Dorolț Gândăceni (h)	127		—	
414	1315		530	Șoreceni (fabr. de gips)	125		—	
422	—		533	Șorecani (Comună)	122		—	
433	—		536	Ieghina	119		—	
449	1412		542	Stâna	113		—	
511	1437		552	sos. **Huedin** pl.	103		—	
515	1438			pl. sos.			—	
529	—		560	Mologșag	94		—	
544	1450		567	Poleni	88		—	
608	1500		574	Ciucea	81		—	
619	—		580	Lacul Crișului	74		—	
628	—		585	Piatra Craiului	70		—	
652	1520		595	Bratca	60		—	
706	—		601	Șuncuius	54		—	
713	—		603	Peștera (haltă)	51		—	
726	1530		608	Vadu Crișului	47		—	
735	—		613	Butan	42		—	
744	—		617	Aleșd (haltă)	37		—	
751	1535		628	Aleșd	35		—	
804	—		623	Telechin	29	1343	1942	1036
815	1540		631	Tileagd	24		—	1925
823	—		639	Săcădat	16	1329	1913	1111
839	—		645	Oșorheiu	10		—	1855
848	1543		651	sos. **Oradea-M.-Venetia** pl.	4		—	1843
850	—			pl. sos		1257	1830	1124
856	—		654	sos. **Oradea-Mare** pl.		1255	1827	1140
						1250	1820	2105

București--Timișoara

Aretarea trenurilor: Pers. No. 125 (1.2.3)	Lux. No. 0 (1.)	Mixt No. 525 (1. 2. 3.4.)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor: Mixt No. 526 (1. 2. 3.4)	Pers. No. 126 (1.2.3)	Lux No. 8 (1.)
805	855	2010	10	pl. **București** sos.	599	540	2000	2805
810	—	2028		sos. pl.		522	1945	2251
822	—	2044		pl. **Chitila** sos.	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Ciocănești	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Ghergani	562	409	1606	2220
910	948	2212	42	Conțești	557	353	1856	—
920	957	2226	49	sos. **Titu** pl.	550	336	1845	2203
929	—	2256		pl. sos.		312	1830	2155
—	—	—		Canton 35 (haltă)		—	—	—
944	—	2318	59	Mătăsaru	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Găești	529	226	1758	—
1016	—	001	79	Pietroaia	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Leordeni	512	144	1733	—
1040	1110	031	93	Călnești	506	127	1722	—
1052	1111	051	101	sos. **Golești** pl.	498	109	1710	—
1056	1125	106		pl. sos.		055	1700	—
1110	1132	126	109	sos. **Pitești** pl.	490	038	1646	2046
1150	—	208		pl. sos.		015	1618	2026
1209	1208	232	118	Pârvu	481	2356	1604	—
1231	1213	257	130	sos. **Costești** pl.	469	2325	1539	1951
1243	—	321		pl sos.		2315	1526	1943
1313	—	351	146	Stolnici	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Corbu	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Potcovana	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176	Mierlești	423	2122	1346	—
1453	1417	544		sos. **Slatina** pl.	409	2048	1317	1750
1519	—	558	190	pl. sos.		2037	1307	1743
1535	1442	616	199	Ion Kalinderu	400	2016	1247	—
1548	1449	632		sos. **Piatra Olt** pl.	393	2001	1236	1714
1621	1505	720	206	pl. sos.		1931	1221	1600
1643	—	745	219	Balș	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Pelești	364	1829	1135	—
1728	—	848	242	Cârcea	357	1813	1123	—
1740	1548	903		sos. **Craiova** pl.	348	1741	1102	1558
1800	1602	933	251	pl. sos.		1703	1042	1542
1813	—	953	261	Işalnița	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Coțofeni	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280	Răcari	319	1556	957	—
1850	1644	1051		sos. **Filași** pl.	313	1540	945	1600
1900	1651	1103	286	pl. sos.		1516	931	1453
1916	—	1129	299	Butoești	300	1454	916	—
1932	—	1154	311	Strehaia	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Tâmna	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Prunișor	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Balota	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356	Șimian	243	1153	739	1317
2113	1847	1439		sos. **Turnu Sev.** pl.	235	1129	720	1257
2144	1905	1515	364	pl. sos.		1059	649	1240
2158	—	1539	374	Gura Văii Mehedinți	225	1036	637	—
2212	1 92	1559	382	Vârciorova	217	1016	624	1218
2222	1937	1615	387	sos. **Orșova** pl.	212	955	612	1207
2237	1949	1640		pl. sos.		939	600	1157
2304	—	1710	398	Topleț	201	916	543	—
2326	2020	1741	406	Băile Herculane	139	842	529	1133
001	—	1820	410	Mehadia	189	821	506	—
019	—	1848	417	Iablanița	182	747	457	—
034	—	1909	424	Crușovăț	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Domașna Cornea	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Poarta	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Teregova	155	557	347	—
150	—	2108	440	Armeniș	150	534	329	—
214	—	2142	455	Slatina mică	144	518	306	—
225	—	2158	462	Vâlișoara	137	434	252	—
242	2242	2302	468	Cârpa	131	418	241	—
335	2252	2345	477	sos. **Caransebeș** pl.	122	352	225	915
349	—	002	484	pl. sos.		322	150	905
402	—	021	492	Zăgujeni	115	304	136	—
409	—	029	495	Căvăranu	107	244	122	—
416	—	038	499	Sacul (haltă)	104	226	107	—
425	—	054	504	Jena (haltă)	100	217	058	—
434	—	106	510	Găvojdia	95	208	049	—
442	2337	116	516	Tapia (haltă)	89	151	039	—
452	2342	142		sos. **Lugoj** pl.	83	140	029	821
503	—	155	523	pl. sos.		104	2341	816
512	—	207	529	Costeiu Mare (haltă)	76	051	2330	—
519	—	215	532	Belinț	70	040	2320	—
535	—	242	540	Chișătău (haltă)	67	030	2312	—
542	—	250	544	Topolovăț	59	015	2259	—
556	—	307	551	Șuștra (haltă)	55	2353	2248	—
603	—	313	554	Recaș	48	2339	2236	—
619	—	336	561	Senia (haltă)	45	2328	2229	—
626	—	343	566	Remetea Timișană	38	2315	2219	—
632	—	349	569	Giroda (haltă)	33	2303	2210	—
638	—	401	671	Zenta Nouă (haltă)	20	2256	2203	—
	050			Timișoara fabrică	28	2250	2157	—
645	129	410	575	sos. **Timișoara Gara** pl. pl. **Dom. Elena** sos.	24	2235	2145	715

Copșa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor: Pers. No. 214 (1.2.3)	Mixt No. 782 (1. 2. 3. 4.)	Pers. No. 216 (1.2.3)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurile: Mixt No. 781 (1. 2. 3. 4.)	Pers. No. 213 (1.2.3)	Pers. No. 215 (1.2.3)
1000	1815	2030		pl. **Copșa Mică** sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Șeica Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneș	21	510	659	1720
1111		2141	33	sos. **Ocna Sibiului** pl.	13	—	642	1702
1112		2142		pl. (Băi) sos.		—	641	1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Șura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. **Sibiu** pl.	—	455	610	1630

Brașov--Târgu Mureș--Feldioara Războieni

Pers. 191 (1.2.3)	Pers. 193 (1.2.3)	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Pers. 208 (1.2.3)	Pers. 194 (1.2.3)
800	1930		pl. **Brașov** sos.	342	1055	1701
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Preșner	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiș	322	1000	1615
859	2028	25	Ozun	318	950	1606
912	2041	30	Chileni	313	939	1557
920	2049		sos. **Sfântul Gheorghe** pl.	310	931	1550
935	2108	33	pl. sos.		915	1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1534
953	2127	42	Bodoc	300	900	1526
1005	2139	49	Mălnaș	294	847	1515
1013	2147	53	Mălnaș Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tușnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tușnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Verebiș	267	750	1424
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciucului	247	712	1346
1153	2325	104	sos. **Madefalău** pl.	239	659	1331
1205	2400		pl. sos,		644	1315
1211	006	106	Racoș	237	639	1310
1221	016	111	Mădăraşu Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Câtra	226	621	1252
1237	031	118	Tomești	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureș Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voșlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	171	436	1056
1437	234	179	Galaș Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Topliță Română	158	411	1036
1509	306	194	Meșterea	149	352	1023
1519	315	199	Bănești	144	343	1010
1536	335	207	Poleți Ilva	136	330	949
1542	—	209	Salard	133	—	—
1600	358	220	Răstoșnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măleruș	108	236	855
1646	442	241	Ieciu	101	223	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoaia	82	133	802
1745	538	265	Gheruesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Ierneiul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureș (orașul de sus)	63	053	729
1825	615	283	sos. pl. **Tg.-Mureș** sos.	60	045	717
1900	710				026	709
1914	724	291	Nirăstău	51	013	657
1931	741	301	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	304	Ogra	39	2350	—
1946	755	307	Cipău	35	2340	629
1954	804	311	Iernuț	31	2332	621
2004	—	317	Cuci	25	2322	—
2011	820	320	Bogata de Mureș	22	2315	605
2017	826	323	sos. pl. **Ludoșul de Mureș** pl. sos.	19	2309	559
2022	828				2307	557
2034	840	328	Gheța	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	540
2100	906	342	sos. **Feldioara Războieni** pl.		2230	520

Teiuș-Arad

Accel. 13 (1.2)	Pers. 187 (1.2.3)	Mixt. 755 (1234)	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Mixt. 756 (1234)	Pers. 188 (1.2.3)	Accel. 14 (1.2)
750	830	2215		pl. **Teiuș** sos.	231	420	1825	2331
—	838	2226	4	Coștariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815	904	2300	20	sos. **Alba Iulia** pl.	211	333	1750	2305
817	910	2304		pl. sos.		326	1740	2303
829	925	2323	30	sos. **Viațul de jos** pl.	201	308	1726	2251
831	930	2326	37	pl. sos.		300	1716	2249
—	942	2341		Tărtăria	194	245	1701	—
850	954	2355	45	sos. **Jibot** pl.	186	229	1649	2230
855	958	2357	51	pl. sos.		224	1644	2225
—	1011	012	57	Vaida	181	210	1632	—
—	1029	029	66	Orăștie	174	154	1617	—
—	1044	047		Turdăș	165	131	1558	—
934	1058	106	73	sos. **Simeria** pl.	158	110	1543	2145
944	1118	126		pl. sos.		042	1513	2134
958	1138	146	83	Deva	149	022	1456	2121
—	1150	201	89	Mintia	142	003	1440	—
—	1158	210	93	Vețăl	138	2354	1432	—
—	1205	217	86	Brănisca	135	2345	1425	—
—	1217	230	102	Bretea Mureșană	129	2332	1413	—
1031	1224	241	106	sos. **Ilia** pl.	125	2320	1405	2047
1036	1234	244		pl. sos.		2311	1355	2042
—	1244	256	112	Gurasada	119	2301	1346	—
—	1252	306	116	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1306	322	123	Burjuc	108	2236	1330	—
—	1317	336	129	Zam	103	2223	1315	—
—	1333	353	136	Ilteau	95	2204	1256	—
1135	1359	421	146	Săvârșin	85	2145	1240	1952
—	1417	439	155	Varadia	76	2115	1214	—
—	1431	457	164	Bătuța diviator	67	2056	1159	—
—	1445	512	171	Barzava	60	2039	1142	—
—	1454	523	176	Nadăș	55	2027	1131	—
—	1503	533	180	Conop	51	2017	1122	—
—	1516	542	188	Milova Otvos (diviator)	43	2001	1110	—
1239	1531	607	196	sos. **Radna** pl.	35	1942	1055	1842
1244	1543	619		pl. sos.		1930	1043	1836
—	1551	628	201	Baratca	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	Păuliș	28	1914	1030	—
—	1612	649	210	GHIOROC	22	1859	1018	—
—	1625	705	217	Ciciri (diviator)	14	1842	1005	—
—	1638	719	224	Glogovați	7	1828	954	—
1328	1650	735	231	sos. **Arad** pl.		1810	940	1752

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIU

Anul II. No. 331 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Duminecа 25 Septembrie 1921

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRA[illegible] No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 962.
SUB CONDUCEREA UNUI
Director: D. TOMESC[illegible]
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Cântecul lebedii

Și iată lebedele negre ale guvernului își vor părăsi cuiburile calde și vor porni mândre pe agitatul loc al politicei ca să-și cânte cântecul morții, nu cel mai frumos dar desigur, cel mai desnădăjduit.

Aceasta e vestea care ni se anunță ca o urmare a solidarei acțiuni a opoziției. Ce ar putea însemna pentru administrarea țării această părăsire provizorie a ministerelor decătre titularii lor spre a da asalt tribunelor de întruniri publice, nu mai importă. Țara e obișnuită cu abuzul de concedii și interimate. Și ar suporta câteva în plus cu atât mai multă răbdare dacă ele ar servi ca tranziție la o definitivă plecare a guvernului.

Desigur, cei ce au gust pentru retorică nu vor avea dreptul să se plângă de ofensiva oratorică pe care o pregătesc domnii Averescu și Argetoianu. Guvernul actual a fost și este guvernul frazei în permanență. Hotărârea desperată pe care o ia acum de a ține întruniri publice în diferite centre din țară nu-i altceva decât o ultimă sforțare de a folosi încă odată arma pe care a mânuit-o împotriva pasiunilor nobile ale poporului, spre a înșela mulțimea prin propriile-i păcate, prin flecărla și credulitatea sa.

Ce vor auzi cetățenii? Cu o notă mai forțată ca de obicei a expresiei și a glasului, cu stridența unor țipete de furie și de desnădejde, aceiași retori și aceleași comediani, cu aceleași gesturi de improvizație simulată, cu aceleași amenințări acute, cu aceleași întreg aparat de vorbărie pretențioasă și superficială pe care o parte din public știe să o înțeleagă, cu aceleași locuri comune oratorice, vor arunca bila și fierea — *turbida bilis* — peste acea opoziție care face să se apropie deznodământul crizei politice. În loc de remușcări, acuzări. În loc de căință umilă, paradoxe veninoase, insulte, defăimări. Și pentru ca „poporul" să-și aibă partea sa de satisfacție, pentru ca ofensiva urei împotriva adversarei să nu treacă limitele răbdării auditorilor, limbi mieroase de artiști în palmodii vor fi gata a monta sufletul mobil al mulțimei, exaltând „poporul" cu laude vane, cu acele fatale lingușiri care nu contribue puțin la demoralizarea lui. Ca pontifi ai partidului poporului vor vorbi de sudorile acestui popor, uitând cât sunt de fecunde și demne de respect aceste sudori când ele udă uneltia în mâna muncitorului sau plugul apăsat în brazdă, dar ce sterile, ridicule și nepotrivite atunci când cad pe tribuna unei întruniri de acest fel.

Niciodată nu va fi dat cetățenilor mai mult ca în această împrejurare să înțeleagă orgia oratorilei fără demnitate și a spiritului fără conștiință care nu mai pot renoepe sub ochi îngăduitori și pe care publicul nu le mai poate aplauda fără a fi amăgit de ele sau complicele lor.

Poporul acesta, în numele căruia vor pretinde că vorbesc reprezentanții guvernului, are datoria să le arate că politicianii cari vor să rămână populari cu orice preț, riscă să-și nimicească „opera" și să se scoată din circulație. Piatra de încercare a unui om de guvernământ e curajul pe care îl are de a pune opinia sa de-a curmezișul opiniei instinctive a mulțimilor. Dacă n'are în marile ocazii îndrăzneala impopularității, poate fi tribun, chiar orator, nu va fi niciodată un om politic în sensul înalt al cuvântului.

Vor cânta lebedele guvernamentale. Vor cânta cu jalea începutului sfârșitului tot regretul unui regim de rea guvernare, de venalități ridicată la instituție de Stat, de fraudă, fățărnicie și nedreptate. Vor cânta astfel încât conștiința publică se va scutura de primejdia care amenință s'o pervertească.

Când voești să scapi de responsabilitatea grea a actelor prin responsabilitatea ușoară a cuvintelor, nu trebue să uiți că dacă opoziția *sistematică* poate fi o rea școală de guvernământ, optimismul oficial nu poate face oameni politici.

Iată de ce organizatorii ofensivei oratorice averescane, ar avea un merit final dacă ar face ca acel cântec de agonie să îmbrace măcar frumusețea de ton a cântecului lebedei murinde.

Dr.

Evenimentele zilei

Bulgaria desminte orice agitații în Tracia.

Legația Bulgariei la Paris desminte în modul cel mai formal scrisoarea publicată în unele din ziarele din Constantinopol și reprodusă în presa streină, privitoare la o acțiune pregătită în Tracia de pretinse comitete revoluționare bulgare, în înțelegere cu naționaliștii din Angora și bolșevicii. Sunt 3 luni de când nici un comitet de felul acesta nu mai este tolerat pe teritoriul buigar. Politica guvernului bulgar este de altfel clară și cunoscută.

Ea constă în cea mai strictă observație a unei atitudini corecte și loiale față de toți vecinii Bulgariei și marile puteri.

Vizita unei misiuni chineze în Franța

Bordeaux, 22 Sept.

Misiunea chineză superioară de războiu a vizitat portul Toulon. Generalul Chersing a sosit la Havre pe pauqebotul „Paris".

Lupta de clasa

După asprul rechizitoriu făcut țăraniștilor de d-l Iorga în interviewul publicat în „Adevărul", „Neamul Românesc" publică o conferință a d-lui Petre P. Suciu, un distins colaborator al ziarului naționalist, în care se vorbește despre deosebirile dintre partidul naționalist și cel țărănesc.

Conferențiarul a arătat, așa cum am arătat și noi de atâtea ori, ce sunt „oamenii noi" răsăriți acum după războiu: oameni compromiși, culeși din vechile partide cari pentru a-și reface o situație politică exploatează dispoziția publicului pentru noutate și toate nevoile în cari ne-a coborât războiul.

Vorbind apoi de țărănism ca doctrină politică, d-l Suciu a spus următoarele:

Țărănismul nu trebuie să plece de la ideia luptei de clasă, căci ea este ideie străină, adusă de peste granită, în contradicție cu mentalitatea țăranului nostru, ci de la aceia a unității organice a neamului pe care țăranul o are în mult mai mare măsură decât aceia cari îl îmbracă într'o haină marxistă de împrumut.

Prin deosebire de alte doctrine politice care nu implică prin însăși definiția lor ideia națională, țărănismul, și mai cu seamă țărănismul român nu poate fi decât național.

De ce? Fiindcă niciodată țăranul n'a împins interesul lui de clasă până la tăgăduirea unității neamului și a Statului. Lupta de clasă este an inațională, și fiindcă împarte neamul în părți ireconciliabile și fiindcă prin însăși definiția ei presupune o comunitate de interese mai strânsă între clasele asemănătoare ale diferitelor țări, decât între clasele componente ale aceluiași neam.

Sufletul țăranului român, mult mai adânc decât al acelora cari îl atâtă, poartă în el simțul ierahiei al valorilor morale și sociale și niciodată nu a conceput un interes țărănesc în legătură cu un altul de peste granițe, în opoziție ireductibilă cu un interes românesc din țara lui.

Ideia esențială a țărănismului este naționalismul și democrația.

Revoltele din Ucraina.

După știrile din Lemberg și Tarnopol, actualmente în Ucraina sunt revolte care au întrecut ca importanță toate mișcările precedente. Fosta Podolie e în mâinile rebelilor. Trupele roșii se retrag în dezordine spre sud-vestul Ucrainei.

Rebelii sunt în stăpânirea liniei ferate Kamenetz-Podolski și Winitza. Sovietele acestor două orașe s'au refugiat la Kiew, iar Kamenetz-Podolsk și Winitza sunt înconjurate de răsculați. (Radov.)

Geneva și Washington

Printr'o ironie a soartei, articolul pactului Societății Națiunilor, la care ținea Wilson poate mai mult ca la celelalte, a contribuit în special să creeze o opinie defavorabilă americană față de Consiliul din Geneva. E vorba de faimosul articol 10, redactat în următorii termeni:

„Membrii Societății națiunilor să angajează să respecte și să mențină, împotriva oricărei agresiuni exterioare, integritatea teritorială și independența politică a tuturor membrilor ei. În caz de agresiune, de amenințare sau de pericol de agresiune, Consiliul va lua toate precauțiunile pentru a executa această obligațiune."

Idea care inspiră acest angajament solemn pe care-l iau unii față de alții, toți contractanții, este de fapt foarte justificată. Societarea Națiunilor a luat naștere înainte de toate pentru a înlătura pericolele războiului și pentru a inaugura o eră de pace.

Dacă nu-și afirmă voința de-a interveni atunci când unul din membrii săi este obiectul vremei agresiuni, ea abdică dela orice autoritate și riscă să-și piardă creditul. Ea a fost creată pentru ca un grup de popoare să țină în șah orice tentativă de atac; dacă ar asista, fără a se mișca, la o catastrofă asemănătoare celei din 1914, desigur că ar fi distrusă momentan, căci nici un popor n'ar mai vrea să se intereseze de-o organizație, a cărei neputință ar fi fost demonstrată.

Totuși, încă dela început s'au formulat critici împotriva acestei dispoziții fundamentale a pactului. S'a obiectat că Societatea Națiunilor garantează tuturor Statelor statului lor teritorial actual, ceea ce ar constitui un fapt destul de îndrăsneț. Este oare cu putință ca repartizarea lumei să fie statuată odată pentru totdeauna; oare istoria nu ne demonstrează că evoluția neçesită adeseori schimbări, atfel încât este riscă să se fixeze prin decret o ordine a lucrurilor? S'au formulat și obiecțiuni de natură practică.

Liga e veșnic aruncată în încurcături din care cu greutate poate eși. Anul trecut, când Polonia era să cadă sub loviturile bolșevicilor, ale căror oști ajunseră până la porțile Varșoviei Societatea Națiunilor n'a încercat măcar să ajute pe unul din membrii săi amenințați, Polonia.

Dela prima adunare a Ligei, se manifestă o opoziție principioare la această clau ă controversată: Canada cerea chiar suprimarea articolului 10. Împreună cu toate amendamentele pactului, această propunere fu trimisă unei comisiuni speciale, însărcinată să redacteze un raport care urma să fie discutat cu prilejul celei de-a doua adunări.

Chestiunea a fost discutată acum trei săptămâni de comisiunea competentă. Balfour, președintele ei, făcu un raport detaliat, pronunțându-se pentru o modificare radicală a articolului 10. Nu este greu de înțeles motivul atitudinei adoptate de delegatul britanic. Anglia este obligată să țină socoteală de dorințele Dominionurilor, și nu vrea să se pună în opoziție pe această temă cu Canada. Pe dealtă parte se gândește mereu la Conferința din Washington și la relațiile ei cu Statele-Unite fiind dispusă să le facă, acestora din urmă concesiuni apreciabile, în toate domeniile.

Noblemaire, în absența lui Viviani, delegatul Franței, a susținut o părere deosebită, după care nu trebue să se atingă nimeni de pact, câtă vreme, prin conversații directe nu se va putea cunoaște cu precisiune intenția Americei. Statele-Unite au făcut deseori aluzie la o asociație a națiunilor, la care eventual ar putea să adere și ea; e deci logic, ca având în vedere apropiata Conferință din Washington, să nu se procedeze cu grabă. Se pot discuta de-o camdată o sumedenie de probleme cari interesează mai mult sau mai puțin direct Societatea națiunilor; ar fi imprudent de-a lua acum hotăriri, cari ar deveni regretabile mai târziu.

Comisia a adoptat o formulă mixtă în urma căreia art colul 10 nu trebuește suprimat complect, ci numai modificat în conținutul său. O sub-comisiune a fost însărcinată să elaboreze în această privință un proect, pe care comisiunea îl va eximina în decurul acestei săptămâni și pe care apoi îl va prezinta în ședința plenară a Ligei.

E mai mult ca sigur că articolul 10 nu va putea subsista în forma lui actuală, în cât va fi modificat într'o zi sau alta.

Modificarea nu va trebui întreprinsă însă decât după o matură chibzuială. Societatea Națiunilor s'ar condamna singură, dacăt ar renunța să intervină în cazurile de agresiuni: e vorba să se găsească un mod într'adevăr satisfăcător de-a redacta articolul. Ar fi foarte nerațional de a face plăcere Statelor-Unite, transformând bazele unei instituțiuni, a cărei fondator a fost unul din reprezentanții Americei, pe cari Americanii l-au renegat. Nu trebuește uitat că pactul Societății națiunilor face parte din tratatul din Versaill s și că nu este cuminte de-a favoriza schimbări prea brusce pentru a complace unui guvern care nesocotește adeseori interesele Europei.

Ceea ce se petrece la Geneva permite de-a întrevedea influența pe care o exercită încă depe acum Conferința din Washington. Rezultatele întrevederei din Noembrie vor „avea o mare influență asupra întregii politici mondiale; cu atât mai mult e bine să nu să întreprindă acțiuni nechibzuite.

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Vizita oaspeţilor italieni

Ziua sosirii oaspeţilor italieni a fost definitiv fixată, la 28 Septembrie, orele 10 dimineaţa.

Comisiunea pentru întocmirea programului acelei zile s'a întrunit aseară, la orele 5, în localul Primăriei, pentru a lua dispoziţiile necesare.

S'a hotărât, în acea şedinţă, ca statuia lupoaicei simbolice, o replică a celei capitoline, să fie aşezată în piaţa Unirii, la centrul laturei principale. D. arhitect Buia, venit în acest scop dela Roma, începe astăzi lucrările de montare.

Programa serbătoririi a fost deasemenea întocmită, în liniile sale mari.

Oaspeţii vor sosi la 10 dimineaţa. Recepţia va avea loc la gară, unde vor fi de faţă toate autorităţile civile şi militare, şcolile, Universitatea, legiunea ardeleană a foştilor luptători în Italia şi invitaţii din afară. Căci, la această sărbătoare a latinităţii, vor participa mari grupuri ţărăneşti din ţinuturile caracteristice ale ardealului, Liga Culturală, Asociaţia pentru cultura poporului român, Academia Română şi societăţile culturale din Ardeal.

După recepţie, cortegiul va porni, în sunetele Muzicei militare, către Piaţa Unirii, unde se va face, cu deosebită solemnitate, desvelirea monumentului.

La sfârşit, va avea loc defilarea pe dinaintea acestui monument.

La orele 1 p. m, banchetul, în sala Prefecturii.

La orele 3 p. m. vor începe visitele, în diferite părţi ale oraşului, pe grupe, întrunindu-se toate, la orele 6, la fabrica Renner, unde se va servi şi o gustare.

La orele 9 seara oaspeţii se vor îmbarca în trenul care va aştepta dinaintea fabricei, pentru a merge mai de parte.

E de prisos a atrage atenţia publicului asupra semnificaţiei acestei serbătoriri, la care tot ce e românesc va trebui să participe.

Foştii legionari vor fi chemaţi la Cluj, Invitaţiile se vor expedia astăzi şi programul definitiv se va tipări şi comunica în curând.

■

Din eroare am omis numele d-lui prof. Dr. Ostrogovich dintre membrii Comisiei pentru hotărârea definitivă a programului. D-sa desfăşură un deosebit zel pentru pregătirea lucrărilor în vederea zilei de 28 Septembrie.

Notiţe bibliografice

A apărut în editura institutului de editură Cartea Românească.

Abecedare

Nou. Biciulescu M. şi I. V. Tasu „Vrei să citeşti" Abecedar partea I Lei 2.75

Cărţi de cetire

Nou. Biciulescu M. şi I. V. Tasu „Alteeva" Carte de cetire pentru clasa II Urbană Lei 11

Nou Idem „Mai departe" Carte de cetire pentru clasa III Urbană Lei 13.50.

Nou Broşteanu D. Niculescu G. şi Ionescu C. Lungu, Carte de cetire pentru clasa II primară Urbană Lei 8.50.

Nou. Ghiaţă I. Cristescu Fl. şi I. G. Bratu, Carte de cetire pentru clasa II Urbană Lei 8.50.

Gramatici

Nou. Bretu I. G. şi Ivanovici Gramatică pentru clasa III Urbană Lei 4.25.

Nou Idem, idem pentru clasa IV Urbană Lei 5.25.

Geografii

Nou. Bratu I. G. şi Caracudovici St. Geografia României pentru clasa III Urbană şi divizia III rurală (Anul I.) Lei 6.—

Matematice

Nou. Biciulescu M. Aritmetica în Imagini penru clasa I. Urbană şi Div. I rurală Lei 4.—

Nou. Balaban Gh. Algebra elementară de clasa IV-a Lei 8.50

Nou. Chiticaru C. şi Bratu I. Carte de geometrie practică pentru clasa I-a a şcoalelor inferioare de meserii şi a şcoalelor industriale de ucenici Lei 6.50.

Cărţi de limba germană

Leist, Fibel partea I. Lei 5.25

Idem, Deutsches Lesebuch partea II. Lei 8.

Nou. Seşefschi Ana, Curs de limba germană pentru clasa VIII liceală şi secundară Lei 19.

Drept, economie, politică, instrucţie civică.

Nou. Dragu G. Instrucţie civică, drept uzual şi economie politică pentru cl. IV. secundară Lei 14.

Istorie

Nou. Tafrali O. Istoria evului antic cl. I-a secund. Lei 13.75

Nou. Tafrali O. Istoria evului antic cl. V-a secund. Lei 29.50

Limba franceză

Nou. Rădulescu, Pogonianu I. Carte de limba franceză pentru cl, VIII. Lei 17.50

Stiinţele Fizico-chimice

Nou. Brăileţeanu N. St. Noţiuni de Fizică de cl. III-a secundară de Fete. Lei 14

Muzica

Nou. Poşluşnicu Mihail Gr. Chrestomaţia muzicală pentru cl. V-a. Lei 9.50

De vânzare la principalele librării din ţară

Conferinţele dlui profesor Craigie

Profesorul dr. A. W. Craigie, dela Universitatea din Oxford, redactor principal al Marelui Dicţionar istoric al limbii engleze şi unul din cei mai ilustrii reprezentanţi ai filologiei britanice, care — în drum spre Indii — a vizitat întreg cuprinsul ţării noastre, studiind viaţa şi limba românească, va face o serie de trei conferinţe la Universitatea din Cluj asupra unor chestiuni de limba şi literatura engleză.

Prima conferinţă va avea loc în *Sala Bibliotecii Universităţei, Duminecă* 25 Septembrie c. orele 5½ p. m.

Celelalte două conferinţe se vor face *Luni* şi *Marţi* la aceiaşi oră şi în acelaşi loc.

Conferinţele vor fi traduse imediat în româneşte.

Nu ne îndoim că intelectualii Clujului vor şti să răspundă după cuviinţă la deosebita atenţie a învăţatului englez pentru oraşul nostru.

Dela Teatrul Naţional

Se anunţase deschiderea stagiunei Teatrului Naţional cu Vlaicu Vodă, dar din cauza întârzierei venirei costumelor dela Bucureşti, stagiunea se va deschide la 1 Octombrie cu „Chemarea Codrului", Comedie istorică în trei acte de D-l Diamandy,

D-l Zaharie Bârsan directorul Teatrului Naţional reîntors de curând dela Viena şi Berlin, a comandat rechizite nouă în vederea actualei stagiuni. Decorurile vor fi reînoite, aşa că arta decorativă va fi cu mult mai superioară stagiunei din anul trecut, iar montările vor putea rivaliza cu scenele străine.

Prin plecarea artiştilor D-l şi D-na Popea, Consantiniu, Calboreanu, D-na Faliero, Potcoavă Miron Popovicîu, Nichita şi D-ra Horga, trupa Teatrului Naţional din Cluj a fost într'u câtva sărăcitită, Prin revenirea însă a D-nei Olimpia Bârsan, cari prin mari stăruinţe a Obţinut prin Minister învoirea de-a nu părăsi Clujul încă, şi în al doilea rând prin angajarea D-lor Ignătescu şi M. Popescu, precum şi prin Concursul marilor fruntaşi ai scenei Teatrului National din Bucureşti D-nii C. Nottara, Ianeu Brezeanu; Sturza, Teatrul Naţional din Cluj, vă putea da spectacole cât se poate de reuşite. Până la adunarea comitetului care va stabilii definitiv repertoriul, se vor juca următoarele piese:

Chemarea Codrului (deschiderea stagiunei). Cu dl Nottara: Regele Lear şi Ruy Blas; cu dl Sturza: Duşmanul poporului, Apostolul Borkman; cu dl Iancu Brezeanu: Năpasta, Noaptea furtunoasă, Avarul; cu dl Zaharie Bârsan: Vlaicu Vodă, Hamlet; cu dna Olimpia Bârsan: Electra, Magda, Medea, Lupta între femei; cu dl Stănescu Papa: Bolnavul Inchipuit; cu dna Jeana Popovici şi Mihăilescu-Brăila: Heidelbergul de altădată, Fetiţa, Romanţioşii şi Necunoscuta cu dna Ignătescu.

Repertoriul mai este alcătuit din: O çăsnicie, Ginerile lui Poirier, Azilul de noapte, Visul unei nopţi de vară, Sorana, Patima roşie, Fără reazim şi Cometa de poeţii Iosif şi Anghel.

Din reluări se vor juca piesele cari au avut mai mult succes în stagiunea trecută şi anume: Doctorul fără voie, Scrisoarea pierdută, Amorul veghează, Femeile noastre, Nepoftitul, Hangiţa, Instinctul, Prostul, O aventura frumoasă, O noapte furtunoasă, Ca să trăeşti fericit şi Trandafirii roşii.

Sperăm, că faţă de repertoriul atât de bogat, cât şi faţă de talentul şi de munca depusă de artiştii noştri, indiferenţa Clujenilor nu va fi atâta de accentuată cu anul trecut, ci aceştia credem că vor da tot concursul Teatrului Naţional a cărei rodnică activitate a fost recunoscută şi remarcată la timp.

A. St.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAŢII

Vineri:
Femea până în zilele noastre.
Sâmbătă:
Femea până în zilele noastre.
Duminecă:
Ebreul.

CINEMA URANIA

Vineri:
Cezarina Partea VI
Sâmbătă;
Cezarina Partea VI
Duminecă:
Floarea lacului.

CINEMA APOLLO

Vineri:
Păcatul lui Tom Parker.
Sâmbătă:
Păcatul lui Tom Parker.
Duminecă:
Străinul Misterios.

Noutăţi Pardesie şi haine de şcoală

Calităţi din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699

magazin de haine pentru bărbaţi, copii şi fetiţe.

Cluj, Piaţa Unirii 14. Telefon 543

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Citind revistele

Din sumedeniile de reviste, cari apar azi, rar poţi da peste o pagină, care să fie un spor al adevăratei culturi. „Gândirea" aduce însă, cu fiecare număr, măcar o bucată-două de literatură, care va rămânea. Aşa, ultimele două numere publică două frumoase poezii semnate de Ion Pillat. Amândouă se remarcă prin admirabila încadrare a unor simţăminte delicate şi mlădiate subtil până la intelectualizare într'un viguros peisagiu neaoş românesc. Firul poeziei tradiţionale româneşti e astfel neîntrerupt şi evoluţia merge firesc spre o modernizare nepripită şi adânc implântată.

Citâm din poezia „In vie" cele din urmă două strofe:

„Cu galben şi cu roşu îşi
coase codrul iia,]
Prin foi lumina sboară ca
viespi de chihlibar.]
O ghionoae toacă într'un a-
gud, şi rar]
Ca un ecou al toamnei răs-
punde tocălia...]

S'a dus... şi iarăşi sună... şi
tace... Dar aud]
— Ecou ce adormise şi-a tre-
sărit deodată —]
In inimă o toacă ce'ncepe'n-
cet să bată]
Lovind în amintire ca pasă-
rea'n agud".]

Imaginele sunt apoi de-o frăgezime rară; câte-va exemple: „Şi soarele de aur dă'n pârg ca o gutuie"... „Prin joi lumina sboară ca viespi de chihlimbar"... In zori, ca poteraşii, din văi, şirag ies plopii. Ascult, de la răscruce, cu suflet de hai-duc..."

Dar Pillat, ca şi ceilalţi poeţi buni, cari scriu la „Gândirea": Lucian Blaga, Adrian Maniu, Al. Al. Philipide şi Al. O. Teodoreanu, vin cu un nume câştigat în alte publicaţii şi par că poposesc numai arar şi'n coloanele acestei reviste; numele, care va rămâne totdeauna legat de revistă, e acela al lui Cezar Petrescu, care se afirmă din ce în ce mai distinct în literatură. Trecând peste justele şi bine susţinutele sale note de critică şi de polemică mai măruntă (cunoscute şi apreciate încă de pe când scria la „Hiena" şi aiurea), ne oprim îndeosebi asupra cronicilor de analiză mai inzistentă şi mai sistematizată (cum e aceea asupra romanului „Ion" de Liviu Rebreanu, magistrală iluminare a valorii unei opere literare), ca şi asupra micilor studii de cultură generală (de exemplu „Galerele albe"), cu observări a căror motivare justă şi riguros logică e însorită necesar cu amintiri calde şi cu scene vii, fericite întâlniri între criticul fiu şi literatul cu înclinări romantice, care e d-l Petrescu.

Şi, fiind că veni vorba de romantism, el e însuşirea caracteristică şi a schiţelor „Năluca", şi „Dacia Felix", două bucăţi din seria simpatic intitulată „Scrisorile unui răzaş". Dar nu e un romantism exagerat, frizând ridicolul, ci, din potrivă, e temperat, ba chiar puţin biciuit de-o uşoară şi inteligentă autoironizare, care dă o culoare proprie tuturor personagiilor sale principale.

Dintre scriitorii cunoscuţi şi de-a urea, în ce-au publicat în ultimele două numere ale „Gândirei", doar Vintilă Russu-Şirianu, a dat ceva mai deosebit, în „Pe marginea vieţii", (trei schiţe de-un desen sigur, în contururi mari şi cu trăsătura groasă, a vieţii zilnice) şi „Inoptare", pastel care se termină cu imagina frumoasă, deşi nu prea nouă:

Iar în fag, pe vârf de cre-
[angă.
S'a pus să stea de veghe, ca
ocandelă, o stea...

■

„Un călător", semnat de Gib. I. Mihăescu, deşi are calitatea unei pătrunzătoare analize psihologice, ne facem totuşi să dorim mişcarea, „nervul dramatic", care a susţinut aşa de bine schiţa aceluiaşi autor, publicată mai de mult tot în „Gândirea", cu titlul „Retragerea".

Nu sunt lipsit de interes nici versurile d-lui Ion Sân-Giorgiu, Eugen Relgis, D. V. Teodorescu, Ştefan Bălceşti, Leon Feraru.

Ne-au plăcut francheţea şi tăria, cu cari dl. Lucian Blaga, susţine „revolta fondului nostru relativ". Credem însă că d-sa greşeşte când actualizează curentul „latinist", care i-s'a atins de mult, ceea ce nu însemnează iar că ar trebui să înclinăm balanţa de partea cealaltă cu exagerarea, care ar fi şi mai nedreaptă de cât a înaintaşilor, noştri, cari priveau numai spre Roma.

Dl. Adrian Maniu, ne vorbeşte de un teatru românesc „nou", care s'ar putea creia reluându-se firul întrerupt al reprezentaţiilor antice în plin aer, ca şi al teatrului nostru popular, biblic (Vicleanul). Cine va fi acela, care va avea cutezanţa, nu de a scri, lucru foarte uşor, ci de a purcede la înfăptuirea unui asemenea inovator teatru?

„Gândirea", are şi în aceste două numere din urmă numeroase coloane de cronici bine scrise şi utile în orientarea mişcării noastre literare, artistice şi sociale.

Cronica politică

Ce-i mai trebuie generalului? Alaltăieri, într'un consiliu de miniştrii, vorbind despre campania de răsturnarea începută de partidele din opoziţie, generalul Averescu a declarat că „situaţia guvernului e bună şi că *nimic nu s'a produs* care să facă măcar presupusă o eventuală retragere".

Dar ce mai trebuie oare pentru ca generalul să înceapă a se gândi la o „eventuală retragere"? Ce-ar trebui să „se producă" în actuala situaţie a ţării pentru ca dl Averescu să-şi recunoască singur datoria de-a părăsi puterea? Când dezastrul economic şi financiar este aşa de evident şi când România este gonită de pe toate pieţele lumei ca o ţară a cărei organisaţie şi gospodărie nu mai inspiră nimănui nicio încredere, ce ar mai vrea generalul să „se producă" pentru ca o eventuală retragere să fie măcar „presupusă"? Vrea d-sa prăbuşirea complectă a statului român şi aruncarea noastră pe mâna străinilor cari s'ar repezi atunci să ne ajute şi să ne organizeze cu capitalurile, cu oamenii şi cu technica lor, aşa cum se reped astăzi spre Rusia înfomentată unde bolşevicii, văzând dezastrul, au continuat totuşi să guverneze?

Dar, în situaţia României, guvernul generalului Averescu nu mai poate face de cât două lucruri: sau se retrage sau instituie teroarea. Ce poate face ţara, — aceasta va vedea-o generalul la timp.

Fraudele dela interne

—Complicitatea tipografiei Krafft şi Drotleff— — Statul păgubit de 140,000 de lei — Dispariţia autorului principal — Aplicarea execuţiei de asigurare asupra Tipografiei Krafft şi Drotleff

Am anunţat la timp ziarul prin nostru, complicitatea institutului de arte grafice Krafft şi Drotlef în marile fraude dela resortul internelor din Cluj. Astăzi suntem în măsură să dăm date precise asupra acestei noui descoperiri.

■

Firma Kraft şi Drotlef făcea parte ca şi institutul de arte grafice „Kultura din Cluj, dintre furnizorii resortului de interne. Aceste institute prin procuriştii lor furnizau resortului de interne şi altor resorturi imprimatele de care acestea aveau nevoie, şi în acelaş timp au luat în întreprizâ tipărirea „Gazetei Oficiale". Bazaţi pe faptul că resortul internelor a arătat oare care încredere în modul cum aceste institute îl servesc şi în acelaş timp folosindu-se de complicitatea a lor doi funcţionari dela contabilitatea internelor din Cluj Luca Gutu şi V. Zabatz azi arestaţi procuristul firmei Krafft şi Drotleff — au hotărât să facă o afacere urmând ca câştigul să-l împartă între ei. Survenind între aceşti trei complici o înţelegere definitivă, de comun acord, au elaborat planul secret de acţiune.

Planul de acţiune

Procuristul, Institutului de arte grafice Krafft şi Drotleff cu numele Iosif Tonheiser se obligă să procure, în numele firmei al cărei reprezentant autorizat era, 4 chitanţe false pentru suma totală de 139.299 lei sumă pe care resortul de interne o achitase deja ca plată a imprimatelor ce-i le procurase firma de mai sus. In acelaş timp complicii au făcut una din acele chitanţe pentru o sumă ce urma să fie plătită de resort pentru retipărirea Gazetei Oficiale în limba germană lucru complect neadevărat. Aceste chitanţe procurate de Iosif Tonheiser erau prevăzute cu stampila firmei şi erau scrise pe hârtie cu antetul firmei.

Pe de alta parte cei doi funcţionari dela contabilitatea internelor, Luca Guţu şi Victor Zabetz arestaţi încă de mult s'au însărcinat cu înlăturarea chitanţelor vechi deja achitate şi cu achitarea chitanţelor false.

Planul de acţiune a celor trei complici a reuşit de minune, lovitura a fost dată, suma încasată şi împărţită între ei.

In urma descoperirei complicităţei institutului de arte grafice Kultura, continuându-se cu mai multă amănunţime cercetările s'a dat şi peste chitanţele false furnizate de procuristul Iosif Tanheiser, şi astfel complicitatea firmei Krafft şi Drotleff a fost surprinsă.

Constatându-se faptul până la evidenţă d-l Procuror Ilea a propus şi d-l Judecător de instrucţie Munteanu a ordonat execuţia de asigurare asupra institutului de arte grafice Krafft şi Drotleff care s'a aplicat imediat.

Autorul principal procuristul autorizat al firmei de mai sus Iosif Tanheiser, după ce a săvârşit fapta s'a repatriat în Ungaria încă din 25 Iunie.

In lipsa lui conform legilor comerciale a fost făcută responzabilă firma pe care o reprezenta şi astfel statul a fost scutit de pagube. Aceasta e o nouă latură descoperită în chestia marelor fraude dela interne.

Delimitarea frontierei între România şi Iugoslavia

— Ce comune au revenit României —

Comisiunea mixtă româno-jugo-slavă, şi-a terminat lucrările privitore la delimitarea frontierei între România şi Jugo-Slavia.

Au revenit României conform tratatelor 700 klm. cu comunele Baziaş, Lătunaş, Jemul Mare, Galul Mare, Soca, Sulina, Pustinia, Comloşul Mic şi alte comune mai mici.

De asemenea localitatea Kocea, ale cărei hotare treceau prin curţile oamenilor.

Nu s'a discutat însă nimic despre despăgubirile cuvenite pentru stăpânirea, pe nedrept, — timp de doi ani — a acestor comune limitrofe.

XXXXX—XXXXXX

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ŞI PIANE
467 priviţi expoziţia
primei fabrici de mobile
soc. pe Acţiuni
SZEKELY şi RETI
TÂRGUL-MUREŞ.

Isprăvile Cuartiruirii

Dăm mai jos alte câteva fapte, cari, fiind ale Oficiului de cuartiruire, de bună seamă că sunt toate nedrepte:

1. In Str. Memorandului Nr. 13 locueşte dl I. Schwartz, care are 6 camere şi bucătărie.

Două din aceste camere, ocupate de d-l Bertalan Lenberg, evacuat cu ordinul Nr. 2974 din 4 Iulie 1921, au fost date d-lui C. Opriescu, funcţionar la „Cultura Poporului" (bonul Nr. 5441—921, din 6 Septembrie 1921) Ele n'au putut fi însă ocupate până acum.

D-sa a făcut recurs (înregistrat cu Nr. 17671), care a fost primit de Comisia de cuartiruire, dar care a dispărut, aşa că nu se mai poate executa.

Cu alte cuvinte: cu o mână dai şi cu alta iei sau, cum poţi salva aparenţele şi pe dedesupt să faci afaceri... de sigur nu ale populaţiei nevoiaşe, ci ale funcţionarilor Cuartiruirii.

2. Un invalid român din războiu, d-l Ion Drăgan a cerut Oficiul de cuartiruire să i se dea un local, în care să deschidă o prăvălioară, ca să-şi susţie existenţa.

Se ştie cât de dornică e Cuartiruirea cu negustorii străini, cari se lăfăesc în cele mai mari magazine.

Ei bine, deşi pentru d-l Drăgan Cercul de recrutare din localitate cu adresa Nr. 16241—921 se rugase de Cuartiruire să i se facă această înlesnire binemeritată, acest Oficiu, care se pare că se ocupă cu licitarea locuinţelor pentru procopsirea funcţionarilor lui, nu a găsit cu drept să satisfacă cererea unui om care a rămas schilod în urma războiului pentru România Mare.

Revista presei maghiare

Iarăş Liga naţiunilor.

Ziarul „Ellenzék" consacră iarăş un articol pentru a demonstra zădărnicia Ligii naţiunilor şi a prezenta situaţia creată prin tratatul de pace, ca una care nu se poate menţine. Iată ce scrie: — „Potentaţii lumii au crezut, că soarta popoarelor se poate croi la masa conferenţelor, ca şi cum ele nu ar fi nici măcar turme de oameni, ci turme de oi. S'au înşelat enorm. Popoarele nu se lasă conduse ca animalele necuvântătoare. Nu vor să îngăduie ca cuvântul de poruncă dictatorică a altora să le hotărască soartea, ori cât s'ar crede aceia de atotputernici ci ele însăşi vor să fie stăpâni pe viitorul lor. Au crezut că cu instituţia miraculoasă botezată Liga naţiunilor, au asigurat pentru totdeauna domnice păcii şi a dreptăţii între popoare. Este neputincios oracolul mondial, care mistifică atâtea milioane. Nu e capabil de nimic altceva decât de susmun laţiuni platonice, cari nu au nici o valoare reală. Numai acela nu se opune voinţei oracolului, cine nu are poftă pentru aşa ceva"

In fine constată şi „Elenzék" că Liga naţiunilor nu este sperietoarea aceea, cu care căutau să ne ameninţe decâteori îşi formulau prezenţiuni fantastice. Numai de ai şti să-şi tragă şi consecinţele logice şi să privească la puterea statului ca la singurul isvor, de unde emană drepturile şi libertăţile cetăţenilor săi.

Premise şi concluzii false

In ziarul „Keleti Ujság" d-l Paál Arpád publică un articol în care se încearcă a-le aduce în relaţiune de cauză şi efect, două ştiri diverse, cari nu pot fi aduse în nici o conexiune. Prima ştire ar fi că d-l Toma Ionescu a protestat împotriva înfiinţării unei comisiuni stabile în sânul Ligii naţiunilor, care ar avea menirea să supravegheze executarea fidelă a dispoziţiilor tratatului de pace privitor la minorităţi- — „D-l Toma Ionescu — scrie sus numitul ziar — a opus principiul suveranităţii statului, care nu îngădue înfiinţarea unei comisiuni, care să se amestece în chestiile interne a le statului şi să creze o instituţie care să supravegheze sub raport internaţional chestia minorităţilor"

A doua ştire apoi e succesul d-lui Titulescu de a contracta în Helveţia un împrumut de 40 milioane franci elveţieni. După-ce arată cu ce mare greutate s'a putut realiza contractarea împrumutului acestuia, află că aceasta e a-se atribui tocmai faptului că minorităţile sub losinca naţionalisării au fost şi sunt aduse la concluzii false.

Dar să dăm cuvântul d-lui Paál Arpád: — „In ultima analiză — scrie d-l Paál — cauza doleanţelor fiecărei minorităţi este că prin naţionalizări lacome i-au scos ori vor să-i scoată pe cei cari aparţin minorităţilor din siguranţa lor materială.

Nu are nimeni nimic în contra ca naţiunea în majoritate, să se îmbogăţească, să se desvoalte şi să dorească a-se întări materialiceşte. Dar avem de excepţionat dacă această desvoltare materială nu caută să o realizeze prin munca sa proprie, ci simplu prin acapararea produsului muncii celor de a tă naţionalitate. Aceasta nu e creaţiune; aceasta e rămânere în alcătuirea economică a statului. Să ne întoarcem la principiul ca diferitele naţiuni să participe la problemele economice aflate unul pe lângă o împărţire proporţională a muncii". Suntem de acord şi nici nu s'a încercat nimeni să excludă naţionalităţile din această concurenţă sănătoasă. Dar pe cât ne aducem aminte, chiar în presa maghiară am cetit propuneri în sprijinul naţionalizării muncii şi a capitalului, care să servească ca armă de luptă politică.

XXXXXXXXXXXX

Pretutindeni
în Ardeal
se citeşte
ziarul INFRĂŢIREA

„Cele trei Crişuri", Anul II, No. 14 şi 15, Oradea-Mare

Revista, care e sentinela noastră culturală cea mai înaintată spre marginea de Apus a românismului, a început să publice articolele de o deosebită valoare ale d-lui M. Gaster, savantul care n'a uitat niciodată că e un român pribeag. D-sa arată într'un articol cum arta îşi are o origină mistică, religioasă, iar într'alt articol cât ne poate destăinui despre cultură o simplă numire geografică.

O bună lectură pentru copii e povestioara „E bolnav Pisi" de scriitorul macedonean N. Batzaria.

D-l George Baca'oglu ne vorbeşte cu căldură despre legăturile dintre noi şi l alieni.

Un vers vior şi de-o grandoare impunătoare găsim în „Perpetuum mobile" semnat: Vasile Al. George. O strofă:

„Străbat pe carul de lumină:
Sus cer, jos câmpuri de ru[ginâ;
Spre asfinţit
In prăbuşire trec săgeată:
Hlamida de aur, destrămată
Se risipeşte'n infinit . . ."

Poezia mai publică George A. Petre (cu unele sclipiri de interesantă noutate), George Voevidca (cu reeditări din Heine, dar bine prinse în formă românească), Cridim (sentimental, când nu scrie reuşite epigrame) şi M. S. Samarineanu, care pune simţire şi armonie în versurile sale.

Multă muzicalitate în poezia „O cât te-am aşteptat" de T. Murăşeanu.

D-l Nuşi Tullin aminteşte pe Bolintineanu în cele 4 strofe intitulate „Zadarnic".

D-l Emil Isac, neguros în cele câteva rânduri de pre „locul morţei".

Ploase şi cuvenite vorbe de amintire şi recunoştinţă scrie d-l Al. Ciura despre regretatul profesor Gavril Precup.

Trei scriitoare Lia Hârsu, Adela Xenopol şi Elena Dobroşinschi contribuesc la îmbogăţirea materialului revistei.

Binevenite sunt traducerile din Rabindranath Tagore, Jose Santos Chocano, Ady Endre, F. Lamennais şi Gyoni Geza. De altfel şi traducătorii s'au achitat conştiincios.

Folositoare sunt şi numeroasele cronici şi note cari încheie coloanele fiecărui număr.

INFORMATII

D-l A. Lepădatu, inspectorul Cooperativelor din Ardeal, e rugat să treacă pela redacţia noastră, într'o cauză care priveşte serviciul D-sale.

Toţi cei cari au o plângere de făcut împotriva Cartirului — şi ştim că sunt atâţia — sunt rugaţi să se adreseze ziarului „Infrăţirea" indicând precis date şi amănunte pentru ca toată lumea să cunoască isprăvile acestui Oficiu care e inexistent când vrea să facă abuzuri.

Locale

Suntem informaţi că comisia de încartiruire a luat dispoziţia ca pe viitor să nu se mai facă cu forţa instalările sau evacuările din camerile rechiziţionate, decât în urma unei prealabile cercetări la faţa locului. Aceasta pentru a se evita conflictele.

Primăria oraşului ne informează că aprovizionările de iarnă cu lemne şi alimente pentru Cluj sunt pe cale a fi terminate. Clujul nu va duce lipsă de nimic nici în iarna aceasta.

In numărul de mâine vom da o amănunţită dare de seamă asupra vizitei profesorilor şi studenţilor români în Franţa

Cine a găsit Marţi seara în trenul accelerat Oradea-Mare—Bucureşti, sau pe peronul gării Cluj o cutie lungă de carton de coloare brună este rugat să trimeată măcar hârtiile de orice fel aflătoare înăuntru pe adresa d-lui P. Grimm, Str. Bălcescu 11-A, Cluj, şi va primi pentru aceasta cu cea mai mare discreţie recompensa cerută.

Abonamente pentru ziarul „Infrăţirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

Comerciale

Preţul zahărului pe piaţa Clujului e în continuă creştere. Aflăm că autorităţile a hotărât să ea măsuri de represiune.

Azi vor pleca la Bucureşti mai mulţi comercianţi clujeni pentru a lua parte la târgul de mostre.

La Huniedoară s'a înfiinţat o nouă secţie a „Sfatului Negustoresc".

Pe cale particulară aflăm că s'ar fi confirmat constituirea Camerei de Comerţ în modul propus, adeca la conducere va avea parte: 48 membrii din Cluj şi 32 membrii din provincie.

„Societatea Ocrotirea Orfanilor din Războiu Secţia Regională Cluj, aduce mulţumiri călduroase onoratului public, pentru contribuirea la frumosul succes, avut cu ocaziunea chetei aranjate la 21 August 1921."

Agricole

Buletinul agricol vesteşte bunul mers la însămânţările de toamnă. Ele sunt favorizate de ploile căzute.

Studenteşti

Intre conducerea Universităţii şi studenţii în drept şi medicină au izbucnit neînţelegeri pe motivul regulamentului universitar.

Azi seara va avea loc o consfătuire a studenţilor la „Căminul Studenţesc".

Artistice

Aflăm că Opera naţională îşi va deschide stagiunea în primele zile ale lui Octombrie cu opera Samson şi Delila.

Culturale

Invăţătorii confesionali români din judeţul Sibiiu, în şedinţa ţinută la 20 Septembrie c. în prezenţa d-lui prefect al judeţului, a d-lui revizor şcolar, a d-lui asesor consist. Triteanu, au hotărît unanim, că nu vor intra în şcoală, până când nu vor fi puşi pe picior egal de salarizare cu învăţătorii de stat.

Diverse

Domni şi Doamne, elevi şi eleve ce doresc a învăţa sau a se perfecţiona în limbile franceză şi română pot căpăta lecţii zilnic între orele 11—1 cu preţ moderat, la locuinţa d-nei Aurelia Moisescu Vila, Str. General Grigorescu Nr. 33 în curtea azilului de copii.

Manual de limba germană de C. Meisner şi I. Paul:

Partea I. pentru clasele II. şi III. dela şcoalele secundare. Preţul 7 lei.

Partea II. pentru clasel IV, V. şi VI. dela şcoalele secuadare. Preţul 8 lei.

Cărţile se găsesc în depozit la d-l prof. univ. I. Paul în Str, Elisabeta Nr. 4 Cluj.

S'a deschis pe seama ministerului domeniilor un credit extraordinar de 9 milioane lei spre a cumpăra prin bună învoială clădirile necesare locuinţei Familiei A. S. R. Principelui Carol, clădirile rămâne proprietatea Statului.

S'a autorizat deschiderea unui credit de 2 milioane lei pentru pre întâmpinarea cheltuelilor necesitate de lucrurile comisiunei inter-aliate. pentru fixarea şi trasarea pe teren a liniei de frontieră, dintre România şi Ungaria.

S'a aprobat înfiinţarea, pe ziua de 1 Septembrie, a unui consulat general al României la Lemberg (Lwow), precum şi numirea d-lui Petre Economu, consul general, ca titular al noului consulat general.

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria EMKE Cluj, Piaţa Unirii 32.

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă serveşte iarăşi renumitele* Cataife *cu frişcă*, Baclavale turceşti *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia şi Duminecа Plăcintă *cu brânză, carne şi mere.*

In fiecare dimineaţă: sandwich, pateuri, ţuică de Văleni, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum şi tot felul de licheruri dela distileria Bresson. 1071

Agenţia „Est-Europe" comunică:

„Narodni Listy" anunţă că guvernul cehoslovac a luat măsuri de protecţie la frontiera sa cu Ungaria. Trupele au fost concentrate la Presburg şi la Orşova. Capul de pod dela Bratislava (Presburg) este păzit de trupe.

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj. II-111

In restaurantul Clasa I. din gara Cluj se găsesc în permanenţă zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. BIRÓ.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris. I-319

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

In CINEMA URANIA se va reprezenta Sâmbătă partea VI. din Cezarina, singura parte umoristică: Miss Napoleon în New-York.

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta Sâmbătă o dramă aventurioasă cu renumitul Narry Piel în rolul principal: Păcatul lui Tom Parker.

In CINEMA UNIVERSITĂŢII Sâmbătă se va reprezenta: Femeea de la Eva până în zilele noastre.

Călăuza drumurilor din România-Mare pentru *automobilişti* se găseşte de vânzare în Cluj la Auto-Mecanica S. A.

Toţi domnii foşti legionari în Italia sunt rugaţi a lua parte la consfătuirea, ce va avea loc Duminecă 25 Septembrie 1921 la orele 12 în sala de şedinţă Nr. 4 a primăriei în vederea participării la primirea excursioniştilor italieni.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.

Se serveşte cină de teatru etc.

1103. Serviciul prompt.

PREMILE

ZIARULUI

„INFRĂŢIREA"

Implinind un an de existenţă la 1 August a. c., ziarul **„Infrăţirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroşii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaţior

Un mare număr de Premii in bani şi obiecte

după cum se specifică mai jos

Toţi cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrăţirei" sunt rugaţi să înainteze Administraţiei ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Tragerea premiilor va avea loc la 1 Noemvrie 1921.

Condiţiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noştrii abonaţi, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalţi sunt rugaţi a-şi prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a, c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenţ mare cu două uşi, un credenţ mic, una masă patrată, şase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice şi Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piaţa Unirei No. 9

Un ceas brăţară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru ţigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piaţa Unire

Un serviciu de masă pentru şase persoane, compus din 26 bucăţi, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăţi şi două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universităţii No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălţăminte Raftopol Cluj, Piaţa Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câştigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piaţa Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreţ sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamle (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piaţa Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 556

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Studenții francezi au fost primiți cu mare entuziasm de întreaga capitală; mii de oameni staționau pe străzi Gata era frumos pavoazată la gară a vorbit dr. Gheorghian, primarul capitalei, căreia i-a răspuns profesorul Glotz. Dela gară oaspeții au fost conduși în automobile la locuințe, în drum au fost bătuți cu flori de populație.

La ora 4. d. a. dl prof. Marinescu a ținut o conferință la Fundație. Azi vizitează cimitirul eroilor, unde vor veni toți ofițerii garnizonei, iar după amiază merg la expoziție. Deasemenea vor vizita și palatul regal unde vor fi primiți de Suverani. Duminecă seara va fi un festival la Teatrul Național în cinstea oaspeților.

■

Instrucția comuniștilor arestați cu ocazia congresului, a fost terminată; maiorul Cernat lucrează la ordonanța definită, Judecarea procesului e fixată la 20 Octombrie în sala Eforiei.

■

Procesul deputatului Trofimof acuzat de complicitate în asasinatului Zenaidei Spănescu a fost amânat pentru 10 Octombrie din lipsă de martori și a unui act însemnat.

■

M. S. Regele vine peste două zile în capitală pentru a vizita târgul de mostre.

Podgorenii trebue să facă declarații la prefecturi, arătând recolta; în caz contrar vor fi pedepsiți pentru fraudă.

■

S'a hotărât suspendarea acordării valutei tuturor studenților aflători în streinătate.

■

La Viena a isbucnit greva generală. Palatul bursei a fost asaltat; numerarul a fost luat de muncitori și împărțit între Sindicate. Intreaga Austrie e amenințată de greva generală.

■

Brutinel încasează grăbi milioanele donate de guvern, temându-se că va cădea regimul.

■

Noua revoltă a flotei baltice contra bolșevicilor a avut drept epilog arestarea a 400 ofițeri.

■

Intr'un recent Consiliu de Miniștrii, d-l general Averescu a afirmat că situația politică a guvernului este excelentă. Cu acest prilej, unul dintre miniștrii l'a întrebat ce va face guvernul dacă opoziția nu se va prezenta în Parlament. Primul Ministru a răspuns că se vor face noui alegeri. A evitat să spune însă cine va prezida aceste alegeri. In orice caz, nu d-l Argetoianu va putea face acest lucru.

■

Amiralul englez Sir John de Robeck, comandantul flotei mediterane, sosește în țară. Va fi întâmpinat de ministrul Angliei, va vizita Sinaia și va fi primit la Palat.

Cu data de 1 Octombrie se va deschide restaurantul

„La Pisica Vânată"

Strada Avram Iancu No. 18 fost Biasini, renovat și din nou aranjat. -:-:-

Se primesc de acum abonamente de la 3—400 lei lunar 1107

AVIZ

Cassa M. EMBIRICOS & C-ie, cu sediul pe str. Academiei No. 1 în București reprezentanța Societății National Steam Navigation Co., Ltd., primește dela Filiala sa din New-York următoarea știre:

Vaporul transatlantic „KING ALEXANDER" a-l susnumitei societății plecat din Pireau 6 zile și jumătate în urma vaporului „ARCOPOLIS" a-l Societății American Black See Line a sosit în New-York unde ambele vapoare aveau destinație cu 4 ore înaintea vaporului „ACROPOLIS".

Acest record a fost obținut grație mașinilor cu totul perfecționate și moderne ale transatlanticului „KING ALEXANDER" care îi permit să aibă o viteză de 18 noduri pe oră.

Vaporul „KING ALEXANDER" face curse regulate între Constanța și New-York, viitoarea plecare din Constanța are loc la 6 Octombrie a. c.

TELEGRAME

Ofensiva turcească

Paris, 22 Sept.

Știri din Constantinopole anunță că forțele turcești înaintează îndreptându-se spre Esky-Cheir.

Lituania în fața Societății Națiunilor

Comisia specială a Societății națiunilor s'a pronunțat în favoarea admiterei Lituaniei.

■

Papa și ajutorarea Rusiei

Paris, 22 Sept.

Papa a adresat un apel călduros reprezentanților popoarelor întruniți la Geneva, pentru ajutorarea eficace de dat Rusiei.

O explozie mare în Germania

In fabricile de anilină dela Oppau-Baden s'a produs o explozie care a distrus întreaga fabrică. Este un mare număr de morți și răniți.

Dela Liga Națiunilor

Paris, 22 Septembrie.

Intrunirea ligei națiunilor a adoptat moțiunea Murray, recomandând în urma revizuirei tratatului dela Sevres, crearea unui cămin național autonom pentru armeni, — Askenary (Rdonic) și Galvanuska (Lituania) au declarat că vor face cunoscut guvernelor lor hotărîrea Consiliului privitor la Lituania.

Dela Curtea de justiție internațională

Paris, 22 Septembrie.

Van Konebeck a anunțat că judecători supleanți aleși au acceptat numirea lor și sunt gata de a intra în funcțiune.

■

Murray, Africa de Sud arată necesitatea constituirei unei comisi internaționale pentru ameliorarea soartei lucrătorilor internaționali.

Noul guvern polonez

Varșovia, 22 Sept.

Se anunță formarea cabinetului Ponikovsky cu Skirmund, ministru la externe.

Mobilizarea generală în Turcia

Constantinopol, 22 Sept.

Mustafa Kemal a ordonat mobilizarea generală în Anatolia.

O notă engleză către Moscova

Propaganda sovietică în detrimentul Angliei

Din cauză că guvernul sovietic a nesocotit cu totul promisiunile solemne care le-a făcut de a se reține dela orice propagangă anti-bolșevică în străinătate lordul Curzon ministrul de externe englez a prezentat Moscovei săptămâna trecută o notă aspră.

Trebue să amintim că semnându-se tratatul comercial anglo-rus în Martie trecut Cicerin a declarat că guvernul sovietic privește această semnătură ca un reviriment în relațiunile cu Anglia iar guvernul englez s'a crezut îndreptățit de a crede că o nouă eră va fi inaugurată în relațiunile anglo-ruse. Aceste speranțe au fost nimicite căci în curând s'a văzut că agenții bolșevici din străinătate, departe de a înceta activitatea lor împotriva guvernului englez și a intereselor engleze, au intensificat campania lor în diferite direcțiuni.

Posibilitatea unor relațiuni mai bune între guvernele și popoarele din ambele țări, spune Curzon este imposibilă de a se realiza, dacă condițiunile acestea nu vor urma iar guvernul englez trebue să ceară pentru siguranța sa că guvernul sovietic să înceteze această activitate care constitue o violare a tratatului încheiat. Primul punct de care trebue să se ocupe guvernul englez este rolul pe care îl joacă cea de a treia internațională, propaganda principiilor de prăbușire.

Raporturile privitoare la lucrul acestor organizațiuni înfăptuit la Moscova de persoane proeminente în decursul recentului congres nu lasă nici o îndoială că unul din țelurile sale principale este, de a submina instituțiunile engleze, cu deosebire în răsărit. Un exemplu de recenta activitate a celei de a treia internaționale se dă prin raportul făcut de comitetul central al internaționalei în care se spune: „Combătând imperialismul englez am reușit în 1919 de a apăra Turkestanul de influența engleză pe când în 1921 am și luat ofensiva împotriva fundațiunilor capitaliste din India însăși.

Nota arată diversele propagande întreprinse de soviete împotriva Angliei, de pildă acțiunea lui Rotștein la Teheran, influența bolșevică la Angora, activitatea din Afganistan.

Incheind, nota arată atitudinea ostilă a sovietelor față de Anglia, de dominionurile și coloniile sale.

Desbaterile Ligei-Națiunilor

Diferendul polono-lituanian asupra Vilnei

Lafayette, 20. — Consiliul ligei a reluat astăzi examenul diferendului dintre Polonia și Lituania în chestiunea Vilnei. D. Hymans Belgia care a condus tratativele între Polonia și Lituania de mai multe ori, a expus situația actuală membrilor consiliului. D. Hymans a adus câte-va retușări proectului transacțional de conciliațiune între ambele părți. redactat de el și aprobat de consiliu în lunie trecut. Aceste retușări au fost găsite necesare de d. Hymans în urma conlucrărei cu reprezentanții Poloniei și Lituaniei la Geneva începută la 26 August Aceste îndreptări constitue numai o amelioare și o simplă rectificare, iar nu o schimbare a proectului primitiv.

D. Askenazy (Polonia) declară că textul... înainte de proectul Hymans putea fi acceptat de Polonia, ca bază de discuțiuni cu Lituania, dar modificările aduse introduc o schimbare importantă. pe care Polonia n'o poate admite. Pentru d. Askenazy, proectul primitiv prevedea organizarea de către Lituania, în stat federat a celor două cantoane Kowno și Vilna. Modificările aduse de Hzmans, prevede numai o largă autonomie. Ori d. Askenazy în numele Poloniei, nu poate recunoaște nici un alt drept Lituaniei, asupra Vilnei de cât federațiunea, după modelul cantoanelor elveține. D. Salvanon skas (Lituania) a arătat că toate dificultățile între Polonia și Lituania în chestiunea Vilna, sunt create din cauza ocupărei acestui oraș de trupele generalului Zeligowsky iar Lituania face concesiuni considerabile Poloniei, în dorința ei de pace.

D. Hymans, reluând cuvântul a expus consiliului că e momentul ca să se închidă desbaterea Consiliul a ascultat de mai multe ori de câteva luni, ambele părți în cauză, precum și comisiunea specială trimisă la Vilna. Hymans aprobat de colegii săi, crede că în atari condiții a sosit momentul de a se emite recomandațe, conform pactului. Această recomandație, n'ar da de singur o completă satisfacție ambelor părți dar ar constitui o transacție și Hymans speră că Polonia și Lituania, ar accepta-o în interesul lor și al păcii.

Consiliul va continua desbaterile în această chestiune mâine 22 Septembrie.

ȘTIRI DE PESTE HOTARE

Reacționarii germani se agită

Nu se poate spune încă nimic precis asupra felului în care se va deslega criza ministerială bavareză. In cursul unei întruniri, naționaliștii din Münhcen și-au afirmat încrederea în fostul ministru de justiție Roth și au cerut întoarcerea la putere a lui von kahr. Socialiștii majoritari și independenți se întrunesc Sâmbătă pentru a-și preciza linia de conduită. „Muenchner Post" afirmă că proletariatul bavarez nu va tolera niciodată întoarcerea lui Kahr. După „Vossische Zeitung" populiștii au decis să ofere lui von Kahr candidatura la președinția consiliului, dar acceptarea ar fi îndoelnică. „Freiheit cere ca ofensiva contra reacțiunei bavareze să înceapă. Ea va porni dela președintele Ebert sau dela proletariatul german. „Germania" adresează cancelarului un apel la acțiune. După „Acht-Uhr Abendzeituug„, organizația „Orka" care-și avea birourile la Rosenheim în Bavaria, le-a transportat la Salzburg. Căpitanul Pobsf ar fi plecat deasemenea dela Rosenheim la Salzburg.

Recrutările continuă

„Freiheit" semnalează din nou activitatea de înrolare pentru corpurile libere Oberland și Hindenburg Se anunță de asemenea că locotenentul Rossbach se află actualmente la Wannsee lângă Berlin unde conduce recrutările organizației sale.

Tratativele continuă

Intre Berlin și München cu toată înăspirea conflictului tratativele urmează. In zilele din din urmă politicianii din Bavarezi cu vază au fost din nou în Berlin spre a nivela calea pentru o înțelegere mutuală.

Partidul popular bavarez vrea să propue în Landtag instituirea unui președinte de stat pentru Bavaria, care să reprezinte Bavaria în străinătate.

In Breslau președintele Raichstagului, Loebe, a intervenit pentru colaborarea socialiștilor majoritari cu partidul popular german. In caz că aceștia ar da o declarație hotărâtă privitor la apărarea Republicei.

Apropiata soluție a problemei sileziene

Agenția Havas află că soluționarea chestiunei Sileziei suderioare supusă consiliului Ligei este pe cale bună. Lucrările comisiunei de patru se continuă în condițiuni foarte favorabile. Fiecare din cei patru raportori examinează problema sub diferitele ei aspecte și în acest scop a redactat un chestionar la care experții au dat răspunsurile aproape complecte

Se poate emite speranța că consiliul Ligei Națiunilor, va fi în măsură de a-și da avizul peste câte-va zile, după închiderea adunărei membrilor ligei, adică în primele 15 zile ale lunei Octombrie.

Tratativele franco-kamaliste la Angora

D-l Franklin Bouillon, care părăsise Constantinopolul spre a se reîntoarce la Angora unde are mulți prietini în guvern și adunarea națională de acolo, este însoțit de un ofițer francez care cunoaște foarte bine țara.

Se asigură că prin prezența sa la Angora, Franklin Bouillon va ușura un acord cu kemaliștii asupra diferitelor chestiuni determinate de vecinătatea Siriei.

Se speră că schimbul prizonierilor va fi accelerat și că se va lua dispoziții spre a se pune capăt ostilităților din Cilicia.

Expoziția-Târg din București

— Pavilonul Banatul —

Din Buletinul Expoziției din București reproducem următoarele amănunte cu privire la obiectele și mașinile expuse de diferitele industrii bănățene.

Primul pavilion care îți izbește privirea când intri în „Parcul Carol" este Pav. Bănatului, Sobru și auster acest pavilion închide multe surprinze chiar pentru comerciantul și industriașul mai cunoscători ai produselor noastre.

Banatul poate fi considerat ca una din cele mai industriale regiuni din țara românească. In afară de formidabila „Reșița" în materie metalurgică, cu toate stabilimentele ei adiacente, o infinită varietate de industrii formează obiectul ocupațiilor bănățenilor,

In Banat se fabrică piaține. Ace stă fabrică e de natură a minuna pe toți acei cari nici nu bănuiau măcar că avem o astfel de industrie în țară. Sunt peste 490 de fabrici diferite în tot Banatul.

In special grație bogăției imense a subsolului Banatul are o puternică industrie metalurgică. In această privință expun:

Industria metalurgică, reprezentată prin soc. Reșița și Nadrag, fabrica de mașini agricole și industriale Marki & Barta din Temișoara; fabrica de mașini agricole Schram, Hüttel & Smiedt din Topli a.

Fabrica Hintereseer & Bart din Temișoara, singura fabrică de electromotoare din România Mare.

Fabrica de lanțuri de oțel din Temișoara. Fabrica de cântare. etc.

Toate aceste industrii metalurgice din Banat și altele mai mici prin varietatea și bogăția producțiunei, sunt în măsură să furnizeze agriculturei și industriei românești, de pe întreg teritoriul României-Mari, tot utilajul necesar trebuințelor lor indispensabile; dela simplul șurub până la cel mai precis și complicat motor.

In materia de țesături, tricotage textile în general, și pălării de pâslă Banatul expune larg.

Industria textilă este representată în Banat prin Societatea anonimă Industria Lânei și prin „Industria Textilă". Societatea anonimă, cea mai mare fabrică din România Mare, având o secție de filatură, în măsură a aproviziona toate fabricile textile din țară. Singură această fabrică are 1700 lucrători.

Fabrica de tricotage Ghyula, societate anonimă din Timișoara care de curând a luat măsuri de a înființa și o secție pentru fabricarea ciorapilor de mătase, articole, care reprezintă un capitol foarte important din contribuțiile de import ale țărei.

In aceiași ramură avem Fabrica de textile din Lugoj, care produce postavuri de cea mai fină calitate, dar mai cu seamă pânză de bumbac.

Avem cea mai importantă Fabrică de pălării din țară și cea mai mare fabrică de ghete „Turul", care are o producție anuală de 2—3 milioane perechi de ghete.

Urmează fabrici: de cămăși, de gulere, de cravate, de zefire, așa încât industria textilă din Banat este în măsură a procura din propriile ei produse un echipament complect începând de la pălărie până la ghete.

Greutățile Cooperației în Ardeal

— Ele sunt opera administrației —

Din foaia „Cooperația Orășenească" reproducem următorul articol:

Rezultatul unui an de activitate, al cooperației de peste munți nu corespunde, nici pe departe optimismului, de care cooperativele au fost însuflețite la înființare

Voi analiza pe rând, cauzele cari au determinat acest rezultat slab probând cu exemple concrete culese în cursul inspecțiunilor făcute. Enumărarea acestor cauze, nu o voi face după importanța lor, această importanță, fiind foarte relativă, ca diferend dela cooperativă la cooperativă:

Lipsa de local (magazin)

Voi începe cu această chestiune care este aproape generală și care la 2 cooperative, (Crișana—Aiud și Satu-Mare—Satu-mare), date fiind împrejurările provoacă vii nemulțumiri, în rândurile destul de reduse ale cooperatorilor.

In ambele aceste localități autoritățile pe baza ordonanțelor în vigoare, rechiziționează locaturi, pentru cooperativele respective; în ambe e cazuri proprietarii (evrei) fac declarațiuni solemne în public, că vor obține înapoi localurile, cu puține sacrificii bănești, adăogând la fel cel din Bihorca și cel din Satu-Mare, că totul se cumpără cu bani în România Mare și mai ieftine, conștiințele de cât mărfurile; în ambele cazuri proprietarii (cu binevoitorul concurs, al vreunui sus pus al zilei) se ține de cuvânt, și în Satu-Mare, marfa cooperativei este scoasă cu forța în stradă de către proprietara „Glück" în aplauzele a cel puțin 100 de spectatori, din minoritățile etnice cari au jurat cel dintâiu credința Regelui României și în ochii autorităților noastre locale, cari din condecendență față de ordinul superior, venit de la resortul de interne din Cluj, nu au putut interveni.

(Și cine va spune, că disciplina nu există în ad-ția noastră, să se convingă de contrariu, în Satu-Mare). Peste firma Cooperativei, în mod vizibil și stidător stă azi, un petec de hârtie, cu numele patroanei „Glück".

A strica prietenia cu „frații noștri" ar fi o lipsă de diplomație, a căuta „coada de topor" (ce ar însemna încă 2 nume proprii în coloanele ziarelor) ar fi cel puțin, o probă de naivitate, în țara noastră.

. . . . . .

Mai departe — și desigur că nu vă veți mira — acelaș resort de interne ordonă rechiziționarea unui local pentru federala „Oradia-Mare", în localitatea cu acelaș nume. Ordinul se prescrie în mape de „evidențe" a autorităților locale cu toate că localul era chiar indicat.

Cum rămâne cu disciplina și necontarea ordinelor?

— Ei dar exigenți mai sunteți! Nu știți că spiritul de inițiativa și apreciere nu lipsește autorităților, ci se respectă.

. . . . . .

Și ... mai departe ... la Beiuș în localul închiriat de cooperativă, stau grămădite magazii militare iar pe te drum, în localul „Cazinei maghiare" magazii mai mari, stau goale.

— Ei bine, dar asta cum se mai scuză?

— Simplu. Spiritul de contrazicere este dăunător și plecând de la acest principiu, nu văd cum vom putea contrazice poetul, care zice:

. . . . . .

Nici'i casa, casa lui
Ci'i străin în țara lui

. . . . . .

și căruia d-l ministru al artelor ne promite că-i va ridica un monument în Ardeal mai nainte de a-i ridica lui Petöffi, și deci să fim consequenți ...

. . . . . .

Mai departe ... nu voi ma continua cu detalii de fapte, mai mult sau mai puțin similare, la cooperativele din Șoncuta-Mare Cehul Silvaniei, Reghinul Săsesc etc.

In toate cazurile s'a intervenit de Direcția Cooperației, în nici un caz nu s'a primit satisfacție.

Nu este aceasta oare o dovadă, de descentralizare — până la desinteresare dăunătoare — în sistemul nostru administrativ?!

Și acum care ar fi remediul?

Ei bine, există o maximă care se aruncă în fiecare câmpei de discurs, care se scrie de câte ori este cazul, dar care tocmai din această cauză, se face că nu se prea pune în practică.

O cunoașteți: „Prin noi înșine". Nu cereți nimic, procedați ca ori ce negustor pe piața respectivă, procurați-vă localuri după puterile capitalului, veți merge mai încet, veți ajunge mai departe căci în cooperație nu este nici o grabă, cooperative nu se înființează pentru unu sau doi, care membrii să-și primească regulat capitalul lor, ca rămâne ca baza reformei economice sociale ce nu va întârzia.

Aurel S. Pavel.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Organizarea apiculturei

Avântul de organizare pornit pe toate tărâmurile economice a adus la față și acele surse economice cărora nu prea i s'a dat importanță.

Un ram lateral al economiei ardelene este agricultura. Agricultura, nici sub regimul trecut nu prea era desvoltată. Populația Ardealului se ocupă încă de pe vremuri cu creșterea albinelor, dar această ocupație nu s'au putut desvolta încă într'atât ca să devie o ocupație specială.

Este însă fapt, că agricultura organizată după sistemul tehnic-agricol, poate produce atât rod, încât ocupația aceasta poate da o rentabilitate egală a tor surse economice, cari pretind o muncă cu mult mai grea și mijloace bănești mai mari.

Agricultura nu cere investirea de capitaluri mari, în schimb însă productele ei valorizate dau un câștig frumos. Sigur este însă și faptul că agricultura pretinde un tratament și o îngrijire specială. Creșterea albinelor trebuie făcută cu multă atenție și mai ales în perioadele de metamorfozare, roiurile trebuesc supuse unei îngrijiri de aproape.

Prin nepricepere sau nepăsare — apicultorul poate înregistra pagube mai mari ales când roiurile încep sborurile. Dar și la felul de câștigare a mierei trebuie urmat sistemul rațional, avându-se în vedere că albinele să nu fie expuse unui tratament contrar. In Ardeal albinăritul poate fi cultivat în toate părțile, căci este dată și posibilitatea de nutrire.

Acolo unde există pomicultură și legumăritul, albinele își au asigurată hrănirea lor. Iar în locuri unde lipsește aceasta sunt grădini de flori, unde albinele se pot desvolta și găsi trebuințele necesare existenței lor.

Cu toate că Ardealul oferă toate posibilitățile pentru o apicultură intensă — totăși ea n'a luat încă acea extindere, căci cei puțini interesați — fără să fie organizați — n'au putut propaga mai pe larg însemnătatea ce are și poate avea acest ram economic. Apicultorii aveau de de luptat cu multe — căci nici forurile agricole se prea interesau de desvoltarea apicultură.

ără sprijinul autorităților desvoltarea sănătoasă și progresivă avea întotdeauna piedici.

Apicultorii au dus o adevărată luptă pentru a demonstra importanța și necesitatea breslei lor. Era deci o ideie bună organizarea tuturor apicultoriori din Ardeal într'o societate.

Organizația apicultorilor într'o societate va avea rezultatul bun prin aceea că această associație va trebui să fi privită ca factorul reprezentant al miilor de interesați — ca forul lor moral — ale căror cereri și plângeri, organele statului vor trebui să le audă. Crearea acestei organizații este foarte bine venită, dar nu trebuie tărăgănită. Cu cât mai iute vor fi organizați agricultorii, cu atât mai iute vor putea păși la înlăturarea acelor obstacole — cari se află în calea unei desvoltării progresive apicole.

Apicultorii trebuie să manifesteze importanța acestui ram economic atât forurilor în chestie cât și restului din populație. Ideia creșterei albinelor trebuie răspândită și în massele țărănești, trezind interesul lor pentru apicultură. Apicultorii de profesiune și experiență trebuie să arete cu date ce rentabilitate are acest ram, cât se poate câștiga prin comerțul mierei, pentru a atrage în felul acesta și pe acei posesori de pământ cari au posibilitatea de a se ocupa și cu branșa aceasta.

Mierea formează un aliment foarte căutat și prețuit mai ales la orașe. Deci trebuie sporite sursele cari pot da această hrană. Mierea poate deveni însă și obicetul unui export, dacă nu mare dar totuși foarte sentabil. Sunt popoare cari închină foarte mult pentru dulcețuri; (Polonezii Germanii s. a.) în aceste țări mierea românească ar găsi cumpărare. Este însă ele sine înțeles că producția de azi a mierea abia ajunge pentru consumația internă deci nu poate fi vorba de un export decât atunci când stupurie se vor spori cu mii când apoi cultura va deveni o ocupația serioasă pentru o mare parte din populație și se va cultiva în țaaa întreaga. A înfăptui această operă, cerându-se imperativ și sprijinul statului pe care trebuie să-l dele este datorința Societății agricole care se va înființa. Ea va trebui să intervie în toate chestiile cari cad în sfera de interes apricol, Organizația nouă trebuie să compuie un tablou al stupurilor și pe urmă să distribuie roiuri acolo unde agricultura nu este introdusă.

In modul acesta, agricultorii fiind organizați, creșterea albinelor fiind deasemeni organizată agricultura va avea un frumos viitor în gospodăria economică a țării.

Raco

De peste hotare

Notă României în chestiunea Ungariei de vest

„Wiener Mittagszeitung" anunță că mai acum câteva zile România a adresat Ceho-Slovacia și Jugoslaciei o notă în care se înzistă asupra urgentei necesități a executărei intregrale a condițiunilor tratatului de pace dela Trianon, atrăgând atențiunea asupra protocolului anexat acelui tratat, în care se spune că dacă vre-una din condițiunile tratatului nu va fi respectată, părțile contractante își recâștigă față de Ungaria libertatea de acțiune. — (Rador).

Guvernul american suspendă transporturile de alimente pentru Rusia

Jefuirea primului tren american cu alimente pentru Rusia fiind confirmată, guvernul american a ordonat suspendarea oricărui transport de ajutoare.

TOȚI ABONAȚI ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publice un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint. □

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

INSTITUTOARE franceză caută loc în o familie. Adresa la ziar sub „Urgent".

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub R.

Vânzări și Cumpărări:

SE VINDE o tipografie bine aranjată din cauza retragerei, într'un oraș românesc, cu diferite școli, oficii, un regiment și în curând tribunal. Adresa la administrație, 1086

DE VÂNZARE casele din Strada Kálandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar.
329

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXIMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit.
148

DIRECȚIUNEA GENERALĂ A REGIEI MONOPOLURILOR STATULUI

No. 19572/20 Sept. 1921.

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință generală ca în ziua de 8 Octombrie a. c. ora 11 a. m., se va ține atât la Direcțiunea Generală a Regiei Monopolurilor Statului din București (Calea Victoriei No. 127) cât și la Direcțiunile Regionale ale Regiei Monopolurilor Statului din Cluj și Iași licitațiune publică, cu oferte închise pentru exportarea a 50.000 tone (5000 vagoane) sare în bolovani (drob) de la salinele din Transilvania, în următoarele condițiuni.

1. Se vor lua în considerație numai ofertele pentru o cantitate de cel puțin 100 tone (10 vagoane).

2. Cantitatea minimă lunară pe care Regia o va preda este 10 la sută din cantitatea adjudecată fie carui ofertant. Dacă Regia va fi în măsură să expedieze o cantitate mai mare, adjudecatarii sunt obligați a exporta lunar până la maximum 30 la sută din cantitatea adjudecată.

3. Predarea sarei se va face franco pe vagon la punctele de graniță care se vor indica de adjudecatari.

4. Taxele de transport pe C. F. R. dela Saline până la punctele de frontiera precum și taxele vamale și de comision cand în sarcina Regiei.

5. Transportul eventual pe Dunare al sarei adjudecate se va face numai cu vasele Direcțiunei Navigațiunei Fluviale Române.

6. Costul sarei se va achita cu anticipație la una din Cassieriile Regiei pentru cel puțin 50 tone.

7. Ofertele vor fi însoțite de o garanție de 5% din valoarea sarei în numerar sau efecte publice admise de Casele Statului, corespunzatoare prețului oferit și cantității pentru care se prezita ofertă. 1106

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Executa instalații de lumină și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate
919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj
Societate Anonimă
execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
reprezentant general
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREȘTI,
Str. Academiei No. 2.
956

TARIF

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
Linia regulată și rapidă Constanța—New-York cu vapoarele transatlantice: „KING ALEXANDER" plecare 6 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria Constantza Constantinapole	cl. I-a cu hrană	Lei	1.000·—
„ „ „	cl. II-a cu hrană	Lei	700·—
„ „ „	cl. III-a fără hrană	Lei	287·50
„ „ Pireu	cl. I-a cu hrană	Lei	3.105·—
„ „ „	cl. II-a cu hrană	Lei	2.070·—
„ „ „	cl. III-a fără hrană	Lei	847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiți, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

NAȚIONAL STEAM NAVIGAȚION Comp. Ltd
LINIE REGULATĂ și RAPIDĂ
Constanța--New-York
VAPORUL TRANSATLANTIC
KING ALEXANDER
de 30.000 tone, viteză 18 noduri
pleacă din portul CONSTANȚA la 6 Octomv. st. n. direct NEW-YORK
Durata voiajului 16—18 zile
După „King Alexander" urmează a pleca următoarele vapoare
„THEMISTOCLES", „CONSTANTINOPOLS" și „MEGALI HELLAS"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III.
Se primesc spre expediere și mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREȘTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 și Sucursalele: CALAȚI, Strada Speranței No. 28; BRAILA, Strada Belvedere No. 1; CONSTANȚA, Strada Traian No. 15

„KING ALEXANDER" pleacă din Constanța la 6 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 15.000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 14·750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000·—
		Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500·—

In costul biletelor de la clasa 1, 2 și 3-a, se cuprinde și hrană până la New-York.
Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— și pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.
De la 12 luni și până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul întreg. 902

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumerille cele mai renumite. Parfumeria d'Or
18 Piața Unirei No. 5.

Reclama este sufletul comerțului

Vizitați expoziția magazinului de încălțăminte
D. S. RAFTOPOL
din București,
Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15.
În fața bisericei „Mateiu Corvin". Telefon 107

Care stă la dispoziția On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiană
925 „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.
Ținem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a ost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu
„MEDALIA DE AUR"

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

M. ANGHEL 210
Cluj, Piața Mihai Viteazul 40
Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.
ARTICOLE TECHNICE
Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.
Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.
Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

A sosit CIRCUL **OLIMPIA** cu felurite animale sălbatice, tropice și meridionale, reprezentația se începe la ora 8 seara în promenadă. Prețuri moderate.
1102

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor Pers. No. 127	Accel. No. 9.	Mixt No. 527	Kilometri	Staţiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 528	Accel. No. 10	Pers. No. 128
1.2.3	1.2.	1.2. 3.4				1.2. 3.4.	1.2.	
630	2035	1910	10	pl. sos. **Bucureşti** sos. pl.	650	520	610	2340
644	—	1928				500	—	2326
646	—	1948		pl. **Chitila** sos	645	440	604	2324
659	—	2006	18	Buftea	637	425	—	2314
717	—	2032	31	Periş	624	403	—	2256
731	—	2100	40	Crivina	614	345	—	2242
740	—	2112	46	Prahova	609	324	—	2233
802	2152	2154		sos. pl. **Ploeşti** pl. sos.		254	555	2213
822	2202	2240	60		595	214	551	2157
838	—	2313		sos. pl. **Buda** pl. sos.		150	—	2144
840	—	2315	70		585	148	—	2142
903	—	2356	81	Baicoi		119	—	2128
927	2307	038		sos. pl. **Câmpina** pl. sos.	573	047	511	2110
947	010	058	95		559	032	506	2102
958	—	117	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	—	213	110	Comarnic	545	2346	—	2035
1108	—	256	119	Valea Largă	535	2304	—	2015
1123	020	318		sos. pl. **Sinaia** pl. sos.	530	2242	423	2003
1138	031	338	125		525	2229	413	1948
1148	—	356	130	Poiana Tapului (halta)	522	2212	—	1940
1157	049	414	132	Buşteni	518	2150	400	1931
1210	—	440	136	Azuga	511	2141	350	1920
1230	118	510	144	sos. pl. **Predeal** pl. sos.	501	2110	340	1904
1250	130	540	154		491	2032	328	1844
1323	—	617	164	Timişul de sus	485	1948	250	1812
1353	—	655		Dârste Săcele		1908	218	1743
1405	234	713	170			1845	206	1729
1430	247	820		sos. pl. **Braşov** pl. sos.		1755	151	1653
1435	—		172		483		—	1648
1446	—		177	Braşov-Suburbie	478		—	1637
1457	307		183	Stupinele-Braşovului	471		—	1624
1511	—		192	Bod	463		—	1610
1526	—		199	Feldioara	456		—	1554
1543	—		208	Măleruş	447		009	1539
1555	—		215	Apaţa	439		—	1513
1609	—		220	Ormeniş	434		—	1500
1624	—		231	Augustini	424		—	1439
1635	—		237	Racăşul de jos	418		—	—
1654	530		245	Turzun	410	2349	1412	1850
1711	—		254	Homorod Cohalm	401		—	1346
1733	550		264	Caţa	391	2319	1326	1916
1747	—		273	Beia	382		—	1306
1802	—		282	Archita	372		—	1235
1816	—			Mureni			—	1215
1817	—		289	sos. pl. **Haşfalău** pl. sos.	366		—	1210
1828	—		294	Albaşti (haltă)	361		—	1158
1836	603					2219	1148	2113
1846	611		299	sos. pl. **Sighişoara** pl. sos.	356	2209	1126	2144
1905	—		309	Daneş	345		—	1107
1924	631		320	Elisabetopol	334		—	1045
1935	—		328	Aţel	327		—	1028
1952	650		338	Mediaş	316		—	1008
2009	717					2102	947	2304
2014	727		349	sos. pl. **Copşa Mică** pl. sos.	306	2047	929	2326
2029	—		359	Micăsasa	296		—	914
2041	—		367	Hususău	287		—	859
2057	—		376	Câmpu Libertăţii	278		—	839
2103	811		379	sos. pl. **Blaj** pl. sos.	276	2013	831	057
2108	813					2010	821	119
2117	—		384	Crăciunel	271		—	812
—	—		389	Cisteiu Român	266		—	802
2140	—		397	Podul Mureş	258		—	745
2146	840		400	sos. pl. **Teiuş** pl. sos.	255	1937	737	225
2220	852					1926	646	242
2232	—		406	Gârbovenii de jos	248		—	636
2247	911		413	Aiud	242	1915	624	335
2259	—		419	Mirişlău	235		—	611
2315	930		427	Vinţu de sus	228	1910	556	402
2322	—		430	Vereşmart	225		—	547
2329	939		434	sos. pl. **Feldioara Războieni** pl. sos.	221	1900	540	416
2349	954					1852	511	425
002	—		439	Grindu	216		—	502
013	—		443	Hărasteş	212		—	452
025	1025		451	sos. pl. **Câmpia Turdei** pl. sos.	204	1827	435	452
039	1027					1825	420	503
055	—		458	Cânepişti	196		—	408
108	—		466	Valea Florilor	189		—	512
125	—		474	Boj	181		—	354
136	—		479	Cojocna Tunel	176		—	338
148	—		475	Cojocna Cara	170		—	325
156	1121		490	sos. pl. **Apahida** pl. sos.	165	1725	310	556
201	1133					1724	300	603
216	—		496	Someş Sat	159		255	619
229	1133						—	626
307	1200		502	sos. pl. **Cluj** pl. sos.	153	1704	243	632
—	—					1638	230	638
318	—		507	Baciu (haltă)			119	—
336	—		514	Baciu Canton	148		—	050
354	—		522	Nădăşel	141		—	129
—	—		528	Gârbău Clujului	132		—	057
414	1315		530	Dorolţ Gândăceni (h)	127		—	037
422	—		533	Şoreceni (fabr. de gips)	125	1625	—	024
433	—		536	Şorecani (Comună)	122		—	019
449	1418		542	Ieghina	119		—	008
511	1437		552	Stâna	113		—	2400
515	1438			sos. pl. **Huedin** pl. sos.	103	1600	—	2347
529	—		560	Mologâg	94	1550	2318	2321
544	1450		567	Poieni	88		—	2302
608	1500		574	Ciucea	81	1540	2246	2246
619	—		580	Lacul Crişului	74	1439	2220	2220
628	—		585	Piatra Craiului	70		—	2146
652	1520		595	Bratca	60		—	2135
706	—		601	Şuncuius	54	1419	2109	2109
713	—		603	Peştera (haltă)	51		—	2051
726	1530		608	Vadu Crişului	47		—	2043
735	—		613	Butan	42	1349	2030	2030
744	—		617	Aleşd (haltă)	37		—	2001
751	1535		628	Aleşd	35		1949	1024
804	—		623	Telechin	29	1343	1942	1936
815	1540		631	Tileagd	24		—	1925
823	—		639	Săcădat	16	1329	1913	1111
839	—		645	Oşorheiu	10		—	1855
848	1545		651	sos. pl. **Oradea-M.-Venetia** pl. sos	4		1843	1119
859	—					1257	1836	1124
856	—		654	sos. **Oradea-Mare** pl.		1255	1827	1140
						1250	1820	

București--Timişoara

Aretarea trenurilor Pers. No. 125	Lux. No. 0	Mixt No. 525	Kilometri	Staţiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor Mixt No. 526	Pers. No. 126	Lux No. 8
1.2.3	1.	1. 2. 3. 4.				1. 2. 3. 4.	1.2.3	1.
805	855	2010	10	pl. sos. **Bucureşti** sos. pl.	599	540	2000	2805
810	—	2028				522	1945	2251
822	—	2044		pl. **Chitila** sos.	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Ciocăneşti	575	437	1925	2235
900	—	2150	37	Ghergani	562	409	1606	2220
910	948	2212	42	Conţeşti	557	353	1856	—
920	957	2226		sos. pl. **Titu** pl. sos.	550	336	1845	2203
929	—	2256	49			312	1830	2155
—	—	—		Canton 35 (haltă)		—	—	—
944	—	2318	59	Mătăsaru	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Găeşti	529	226	1758	—
1016	—	001	79	Pietroaia	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Leordeni	512	144	1733	—
1040	1110	034	93	Călneşti	506	127	1722	—
1052	1111	051	101	sos. pl. **Goleşti** pl. sos.	498	109	1710	—
1056	1125	106				055	1700	—
1110	1132	126		sos. pl. **Piteşti** pl. sos.	490	038	1646	2046
1150	—	208	109			015	1618	2026
1209	1208	232	118	Pârvu	481	2356	1604	—
1231	1213	257	130	sos. pl. **Costeşti** pl. sos.	469	2325	1539	1951
1243	—	321				2315	1526	1943
1313	—	351	146	Stolnici	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Corbu	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Potcovana	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176	Mierleşti	423	2122	1346	—
1453	1417	544		sos. pl. **Slatina** pl. sos.	409	2048	1317	1750
1519	—	558	190			2037	1307	1743
1535	1442	616	199	Ion Kalinderu	400	2016	1247	—
1548	1449	632	206	sos. pl. **Piatra Olt** pl. sos.	393	2001	1236	1714
1621	1505	720				1931	1221	1600
1643	—	745	219	Balş	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Peleşti	364	1829	1135	—
1728	—	848	242	Cârcea	357	1813	1123	—
1740	1548	903				1741	1102	1558
1800	1602	933	251	sos. pl. **Craiova** pl. sos.	348	1703	1042	1542
1813	—	953	261	Işalniţa	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Coţofeni	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280	Răcari	319	1556	957	—
1850	1644	1051				1540	945	1600
1900	1651	1103	286	sos. pl. **Filaşi** pl. sos.	313	1516	931	1453
1916	—	1129	299	Butoeşti	300	1454	916	—
1932	—	1154	311	Strehaia	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Tâmna	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Prunişor	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Balota	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356	Şimian	243	1153	739	1317
2113	1847	1439				1129	720	1257
2144	1905	1515	364	sos. pl. **Turnu Sev.** pl. sos.	235	1059	649	1240
2158	—	1539	374	Gura Văii Mehedinţi	225	1036	637	—
2212	1 92	1559	382	Vârciorova	217	1016	624	1218
2222	1937	1615				955	612	1207
2237	1949	1640	387	sos. pl. **Orşova** pl. sos.	212	939	600	1157
2304	—	1710	398	Topleţ	201	916	543	—
2326	2020	1741	406	Băile Herculane	139	842	529	1133
001	—	1820	410	Mehadia	189	821	506	—
019	—	1848	417	Iablaniţa	182	747	457	—
034	—	1909	424	Cruşovăţ	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Domaşna Cornea	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Poarta	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Teregova	155	557	347	—
150	—	2108	440	Armeniş	150	534	329	—
214	—	2142	455	Slatina mică	144	518	306	—
225	—	2158	462	Vălişoara	137	434	252	—
242	2252	2302		Cârpa	131	418	241	—
335	2252	2345	477			352	225	915
349	—	002	484	sos. pl. **Caransebeş** pl. sos.	122	322	150	905
402	—	021	492	Zăgujeni	115	304	136	—
409	—	029	495	Căvăranu	107	244	122	—
416	—	038	499	Sacul (haltă)	104	226	107	—
425	—	054	504	Jena (haltă)	100	217	058	—
434	—	106	510	Găvojdia	95	208	049	—
442	2337	116	516	Tapia (haltă)	89	151	039	—
452	2342	142		sos. pl. **Lugoj** pl. sos.	83	140	029	821
503	—	155	523	Costeiu Mare (haltă)	76	104	2341	816
512	—	207	529	Belinţ	70	051	2330	—
519	—	215	532	Chişăţău (haltă)	67	040	2320	—
535	—	242	540	Topolovăţ	59	030	2312	—
542	—	250	544	Şustra (haltă)	55	015	2259	—
556	—	307	551	Recaş	48	2353	2248	—
603	—	313	554	Senia (haltă)	45	2339	2236	—
619	—	336	561	Remetea Timişană	38	2328	2229	—
626	—	343	566	Giroda (haltă)	33	2315	2219	—
632	—	349	569	Zenta Nouă (haltă)	20	2303	2210	—
638	—	401	671	Timişoara fabrică	28	2256	2203	—
645	050	410	575	sos. pl. **Timişoara Gara Dem. Elena** sos.	24	2250	2157	—
	129					2235	2145	715

Braşov--Târgu Mureş--Feldioara Războieni

Pers. 191	Pers. 193	Kilometr.	Staţiuni	Kilometr.	Pers. 208	Pers. 194
1.2.3	1.2.3				1.2.3	1.2.3
800	1930		pl. **Braşov** sos.	342	1055	1701
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Preşner	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiş	322	1000	1615
859	2028	25	Ozum	318	959	1606
912	2041	30	Chileni	313	939	1557
920	2049		sos. pl. **Sfântul Gheorghe** pl. sos.	310	931	1550
935	2108	33			915	1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1534
953	2127	42	Bodoc	300	900	1526
1005	2139	49	Mălnaş	294	847	1515
1013	2147	53	Mălnaş Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tuşnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tuşnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Vorebiş	267	750	1424
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciucului	247	712	1346
1153	2325		sos. pl. **Madefalău** pl. sos.	239	659	1331
1205	2400	104			644	1315
1211	006	106	Racoş	237	639	1310
1221	016	111	Mădăraşu Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Câtra	226	621	1252
1237	031	118	Tomeşti	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureş Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voşlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	171	436	1056
1437	234	179	Galaş Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Topliţa Română	158	411	1036
1509	306	194	Meşterea	149	352	1023
1519	315	199	Băneşti	144	343	1010
1536	335	207	Poleţi Iliva	136	330	949
1542	—	209	Sălard	133	—	—
1600	358	220	Răstoşnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măieruş	108	236	855
1646	442	241	Ieciu	101	223	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoaia	82	133	802
1745	538	265	Ghernesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Ierneiul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureş (oraşul de sus)	63	053	729
1825	615	283	sos. pl. **Tg.-Mureş** pl. sos.	60	045	717
1900	710				026	709
1914	724	291	Nirăstău	51	013	657
1931	741	301	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	304	Ogra	39	2350	—
1946	755	307	Cipău	35	2340	629
1954	804	311	Iernuţ	31	2332	621
2004	—	317	Cuci	25	2322	—
2011	820	320	Bogata de Mureş	22	2315	605
2017	826	323	sos. pl. **Ludoşul de Mureş** pl. sos.	19	2309	559
2022	828				2307	557
2034	840	329	Gheţa	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	540
2100	906	342	sos. **Feldioara Războieni** pl.		2230	520

Teiuş-Arad

Accel. 13	Pers. 187	Mixt. 755	Kilometr.	Staţiuni	Kilometr.	Mixt. 756	Pers. 188	Accel. 14
1.2	1.2.3	1234				1234	1.2.3	1.2
				pl. **Teiuş** sos.	231	420	1825	2331
750	830	2215		Coşlariu	227	409	1817	—
—	838	2226	4	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
—	850	2242	11			333	1750	2305
815	904	2300	20	sos. pl. **Alba Iulia** pl. sos.	211	326	1740	2303
817	910	2304				308	1726	2251
829	925	2323	30	sos. pl. **Vinţul de jos** pl. sos.	201	300	1716	2249
831	930	2326	37			245	1701	—
—	942	2341		Tărtăria	194	229	1649	2230
850	954	2355	45	sos. pl. **Jibot** pl. sos.	186	224	1644	2225
855	958	2357				210	1632	—
—	1011	012	51	Vaida	181	154	1617	—
—	1029	029	57	Orăştie	174	131	1558	—
—	1044	047	66	Turdăş	165	110	1543	2145
934	1058	106	73	sos. pl. **Simeria** pl. sos.	158	042	1513	2134
944	1118	126				022	1456	2125
958	1138	146	83	Deva	149	003	1440	—
—	1150	201	89	Mintia	142	2354	1432	—
—	1158	210	93	Veţăl	138	2345	1425	—
—	1205	217	86	Brănisca	135	2332	1413	—
—	1217	230	102	Bretea Mureşană	129	2320	1405	2047
1031	1224	241	106	sos. pl. **Ilia** pl. sos.	125	2311	1355	2042
1036	1234	244	112	Gurasada	119	2301	1346	—
—	1244	256	116	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1252	306	123	Burjuc	108	2236	1330	—
—	1306	322	129	Zam	103	2223	1315	—
—	1317	336	136	Ilteau	95	2204	1255	—
—	1333	353	146	Săvârşin	85	2145	1240	1952
1135	1359	421	155	Varadia	76	2115	1214	—
—	1417	439	164	Bătuţa diviator	67	2056	1159	—
—	1431	457	171	Barzava	60	2039	1742	—
—	1445	512	176	Nadăş	55	2027	1131	—
—	1454	523	180	Conop	51	2017	1122	—
—	1503	533	188	Milova Otvos (diviator)	43	2001	1110	—
—	1516	542				1942	1055	1842
1239	1531	607	196	sos. pl. **Radna** pl. sos.	35	1930	1043	1836
1244	1543	619				1921	1035	—
—	1551	628	201	Baratca	30	1914	1030	—
—	1559	635	203	Păuliş	28	1859	1018	—
—	1612	649	210	GHIOROC	22	1842	1005	—
—	1625	705	217	Ciciri (diviator)	14	1828	954	—
—	1638	719	224	Glogovaţ	7	1810	940	1752
1328	1650	735	231	sos. **Arad** pl.				

Copşa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor Pers. No. 214	Mixt No. 782	Pers. No. 216	Kilometri	Staţiuni	Kilometri	Arătarea trenurile Mixt No. 781	Pers. No. 213	Pers. No. 215
1.2.3	1. 2. 3. 4.	1.2.3				1. 2. 3. 4.	1.2.3	1.2.3
1000	1815	2030		pl. **Copşa Mică** sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Şeica Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	29	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneş	21	510	659	1720
1111		2141	33	sos. pl. **Ocna Sibiului** (Băi) pl. sos.	13	—	642	1702
1112		2142				—	641	1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Şura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. **Sibiu** pl.	—	455	610	1630

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 332 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Marți 27 Septembrie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Nr. de schimb
„Transilvania" Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU M... 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 962. SUB CONDUCEREA UNUI COMI... Director: D. TOMESCU Telefon: ...ACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Bilanțul unei situații

de
N. Bănescu
Prof. universitar.

Când, după disolvarea întâiului Parlament, pe care-l dase votul obștesc, guvernul actual lua conducerea țării, se putea crede că vom avea, în sfârșit, guvernarea hotărâtă și dreaptă, care să aducă mai repede ordinea, în haosul născut din tragedia anilor de război.

Iată de ce aproape toți au arătat aceiași sinceră dorință de a sprijini opera necesară și grea, pe care guvernul actual era chemat s'o înfăptuiască.

Astăzi nimeni nu se mai poate înșela asupra rezultatelor. Guvernul și-a făcut pe deplin dovada „capacității" sale. Și-a făcut-o, prin întreaga improvizație legislativă hărăzită, în câteva luni, țării, și-a făcut-o, mai cu seamă, prin spiritul de sălbatecă și imorală cărdășie, pe care a înțeles să-l întindă, semeț, asupra vieții noastre publice.

Nici odată lumea n'a fost mai desnădăjduită, în vechiul Regat ca și în provinciile alipite. Ruina o covârșește de toate părțile, în ciuda loquacității oficiale și a exhibiției de carnaval;

Viața economică, — zugrumată din incapacitatea și desfrâul celor chemați a-i deschide drumul refacerii și propășirii.

Finanțele, — sleite printr'o risipă, care a întrecut tot ce se cunoaște dela întemeierea Statului nostru modern. In timp ce superioare nevoi ale culturii se nesocotesc, din „lipsă de mijloace", averea comună se părăduește necurmat în misiuni netrebnice, în sinecure nerușinate și cinice delapidări;

Avuția Statului, — scoasă sistematic la mezat, ca în vremile cele mai triste ale istoriei acestui popor;

Consolidarea națională, — o vorbă, sforăită cu ifose, la ocazii;

Unificarea, — un banal pretext de îmbuibare a becisnicilor fiecari, ajunși din bieți oameni de rând pe treptele de sus ale ierarhiei trândave;

Iar administrația, — un pașalâc inconștient și obraznic, tolănindu-se între insuficiență și arbitrar.

Întrebați lumea orașelor, care de doi ani și mai bine se zbate în ghiarele speculațiunii tolerate; întrebați poporul dela sate, uluit de făgăduelile demagogiei fățarnice, sărăcit de binefacerile domnișorilor ce paradează cu numele său.

Bilanțul acesta nu e o fantasie de polemist. E, din nenorocire, *realitatea* crudă, biciuitoare, care de un an și mai bine sapă la temeliile Statului abia închiegat.

Și nicăieri, poate nu s'au simțit mai aprig decât în Ardeal efectele pretențiosului vicleim politic. Pentru aceia descurajarea ia aici, pe fiecare zi, proporții. In capetele mai aprinse încolțesc mereu ideile monstruoase. Și autoritatea morală a Statului se pulverisează, necontenit, în acte compromițătoare, acum, când ea trebue să fie mai puternică decât oricând . . .

A tolera mai departe o situație ca aceasta, e a ne asuma însine o vinovată complicitate.

Conștiința publică e chemată a-și spune cuvântul. Ea e datoare a face semnul poruncitor, pentru ca vedenia urâtă ce plutește asupra haosului din care a ieșit să intre din nou în haos.

Evenimentele zilei

Programul conferinței dela Washington.

O telegramă „Havas" anunță că programul provizoriu al guvernului american pentru conferința dela Washington a fost stabilit precum urmează: De armarea: 1. limitarea înarmărilor navale, baza limitei și executarea condițiunilor; 2. regula pentru controlarea noilor metode de război; 3. limitarea înarmărilor de uscat.

Chestiunile Pacificului și Extremului Orient: a) chestiuni relative la China; principiile aplicabile; b) aplicarea chestiunilor următoare: integritatea teritorială, integritatea administrativă; porți deschise; egalitatea din punct de vedere administrativ și industrial; concesiuni, monopoluri și alte privilegii economice.

Sovietele concentrează 10 divizii în Ucraina.

Din Varșovia se telegrafiază că după știrile din Lemberg Sovietele fac pregătiri pentru a respinge un atac al României.

In acest scop au fost concentrate în Ucraina zece divizii.

G-l Averescu și reforma agrară

In „Neamul Românesc" d-l N. Iorga ne face atenți asupra operei de demagogie pe care generalul Averescu continuă s-o desfășure în jurul reformei agrare. Uitând că reforma agrară a fost cerută de alții, votată în principiu de alții și realizată în cea mai mare parte tot de alții, generalul Averescu vrea să se înfățișeze ca un nou Cuza-Vodă cărula țăranii ar trebui să-l fie pe veci recunoscători pentru împroprietărirea făcută.

Pretutindeni, la sate, în vechiul Regat ca și în Ardeal, guvernul a organisat o întinsă propagandă, cu organele și cu banii statului, a cărei menire e să presinte pe general ca autor al reformei agrare și deci ca singurul sprijinitor al țărănimei oropsite.

Dar dacă generalul Averescu nu este autorul, este d-sa cel puțin un bun înfăptuitor al reformei agrare? Căci acesta este singurul lucru care-i rămânea de făcut: să aplice cinstit și cu dreptate o reformă pe care a primit-o de-a gata.

D-l Iorga, după informațiile pe care le are, ne face cunoscut că „sate întregi nu știu ce e acea legea votată în favoarea lor" și că interese de clientelă politică fac ca proprietatea mare să fie pretutindeni împărțită în mod părintesc, adică în folosul proprietarului și în paguba țăranului. Cât despre repe ictunea cu care se lucrează la înfăptuirea exproprierei, inginerii mărturisesc că vor trebui decenii numai pentru a se face măsurătorile.

Dar ce este și mai caracteristic este că în multe părți cela ce se aplică nu e legea votată de Parlament, ci decretul-lege. Faptul a fost constatat de chiar d-l Iorga care a văzut și reclamația unor săteni pe care s'a pus rezoluția că prescripțiile legei să nu fie aplicate de cât „dacă sătenii vor cere o neapărat."

Este deci peste tot tendința vădită de-a se eluda spiritul democratic al reformei agrare prin aplicarea ei în condiții și cu metode reacționare, — și aceasta cu voia și cu știrea generalului Averescu.

Știrile zilei

Germani în armata ungară.

Ziarele vieneze anunță că se găsesc ofițeri germani din societatea militaristă „Orgesch", printre conducătorii bandelor ungare care luptă în contra austriacilor.

Mareșalul Foch pleacă în Statele-Unite

Lafayette, 23 Sept.

Mareșalul Foch s'a îmbarcat pe vasul „Paris" pentru a vizita Statele Unite.

Maghiarii moderați?

D-l Oscar Jaszi e fostul ministru ungur pentru minorități, post creat prea târziu și inutil, când prăpastia, ce amenința țara era larg deschisă și un întreg neam se prăbușia, din proprie vină, spre ea.

Admițând chiar că noul ministru nu fusese întemeiat numai de ochii lumii, ca să se ierte păcatele unei politici șovine milenare și crima de a fi pornit un uriaș și odios război, totuși nu vedem utilitarea, care necesita înființarea postului ocupat de d-l Jaszi. Dela isbucnirea războiului încoace, nu mai putea fi vorba de o împăcare, prin concesii reciproce, de o potrivă de umilitoare pentru unii și pentru alții, între naționalitățile asuprite în fostul Imperiu austro-ungar și cele două popoare dominatoare, sau, mai bine, cele două oficialități atât de abusive în exercitarea nedreptei lor supremații.

Factorul etic social, pe care-l numim conștiința națională, nu era numai un leitmotiv al discursurilor patriotice de ocazie, ci un puternic și general îmbold sufletesc și un adevărat motor de acțiune mil ara pentru un întreg neam, oricât de răspândit și de sfâșiat între stăpâniri streine ar fi fost el.

Naționalitățile din Austro-Ungaria, de cari avusese grije — slava Domnului! — nu un minister, al cărui titular a fost d-l Jaszi, și nu o bucățică de vreme, ci toate ministerele în frunte cu un Tisza sau cu sărbătoritul de azi Appony, și sute de ani, era acum pe deplin luminate asupra soartei, pe care ar avea-o oricând în granițele vechei organizații politice, oricât de multe făgăduieli li s'ar mai face de acum înainte.

Dar, în sfârșit, cu d-l Iaszi se poate sta lin știt de vorbă. E unul din acei puțini unguri, care dacă e să-l credem sincer, și-au dat seama de timpuriu de primejdia, pe care o aducea, riscând însăși existența Imperiului dualist, felul absurd și brutal în care erau tratate oropsitele naționalități.

D-l Iaszi așa-dar a adresat de curând Primului-ministru român o scrisoare deschisă cu prilejul judecării la Cluj a ultimei — vrem să spunem cea mai de curând fiindcă ultima nu credem să fie — încercări mag lare de comp'ot împotriva siguranții statului nostru.

In esență, fostul ministru ungur susține că cei chemați la proces nu sunt vinovați, fiind simple victime ale propagandei șoviniste a Budapestei în care predomină azi reacțiunea, adică aristocrația maghiară, care vrea să îndrepte atenția publică a poporului asupra unei revanșe a înfrângerii din războiul, pe care numai politica ei l-a pierdut. Mulțimea orbită a vinovaților războiului. (Să nu se uite că d-l Iaszi nu e la Budapesta și deci poate fi foarte sever cu ea.)

„Să fiți așa-dar, blânzi cu maghiarii complotiști nevinovați, Românilor"!

Nevinovați? Dar cine-l poate crede așa de naivi, încât să se fi luat după propaganda budapestană fără să-și fi dat seama de crima ce-o fac împotriva noii patrii, care le'n însesemâna răsleață, uitând greșelile trecute, în vederea unei colaborări pentru o înfloritoare stare internă, folositoare tuturor, a țării?

Nu! Spiritul conspiratorilor maghiari azi e perzistența vechei dușmănii de rasă și a obisnuiței privilejului de a domina și a exploata populațiile nemaghiare. Astăzi, acest privilej pierdut — și pentru totdeauna — la face să le sângere inima și să ceară dela metropola șovinistă cât mai multe ajutoare pentru a readuce fericirea de altădată.

Noi nu vedem, fiindcă nici nu sunt, marele număr de maghiari pocăiți și moderați. Aceștia nu pot fi decât puțini și izolați — cum ai cinstea (să fii poate, Dumneata, Domnule Iaszi — și prin urmare fără, putința de-a da tonul unei mișcări sociale, a unei schimbări dorite și de noi și de Ungurii cuminți, clar-văzători, cum pari a fi însuți,

Iar stârpirea vechiului spirit șovinist, aceasta-i o datorie a noastră, a Românilor, cari știm să respectăm drepturile altora și ne-am în ățat să ne păstrăm și să ne garantăm liniștea țării, noastre, pentru a face din neamul omenesc un contribuitor la împăcilutoarea civilizație unană.

E drept că mijlocul cel mai sigur pentru garantarea acestei liniști și împăcări necesare nu e un proces aspru împotriva complotiștilor interni, ci aducerea Budapestei la simțul realității și al respectării tratatului de pace, implicând dezarmarea și stârpirea oricărui mijloc de revanșă.

Am făcut odată acest lucru din nefericire pentru întreaga Europă — și chiar pentru cei buni dintre Unguri — n'am fost lăsați să facem o operă deplină și neschimbate pentru totdeauna.

Trotzki nu vrea războiu.

Cu ocasiunea congresului corporațiilor sovietiste și al sovietelor de la fabrici Trotzki a vorbit despre situația internațională a republicei ruse. Dânsul a spus: „Noi nu vrem război, de oarece ne gândim mai întâi la refacerea economică. Suntem însă nevoiți să ne apărăm granița de la sud-vest. O spunem lumei întregi că suntem destul de tari. Dacă cineva ne-ar ataca, îl vom lovi în așa fel, încât se vor muta granițele.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Excursia profesorilor și studenților români în Franța

— Ce ne declară Dl. Prof. univ. Oprescu conducătorul excursioniștilor —

— „Când am sosit în Cluj venind din Franța am aflat că ziarele ungurești au publicat cu ocazia vizitei francezilor în România, oarecari articole ironice la adresa francezilor și mai ales în ceia ce privește grandioasa primire ce s'a făcut acestor oaspeți. — afirmând că francezii nu ar face aceeași primire dacă un grup intelectuali români ar călători în Franța spre a o vizita. Consider că cel mai bun răspuns dat ziarelor maghiare ar fi o descriere a călătoriei noastre în Franța, spre a se vedea modul cu adevărat grandios cum această țară a înțeles să ne primească.

Anul trecut se proectese o călătorie intelectualilor români mai ales a ardelenilor, în Franța, dar din considerațiuni financiare această călătorie a fost amânată.

Anul aceasta însă inspectorul profesorilor francezi din România și-a manifestat dorința ca această călătorie să nu mai fie amânată. Prin intervențiile D-sale și a D-lui Prof. Racoviță s'a hotărât ca această călătorie să fie făcută fără întârziere iar în vederea acestui scop, guvernul francez a și acordat o subvenție de 30,000 lei. Data plecării în această frumoasă și instructivă călătorie fiind hotărâtă, au fost invitați pentru a lua parte la ea: directorii de servicii și funcționarii superiori dela resortul instrucției din Cluj, directorii de licee, studenții și alți funcționari ardeleni Guvernul nostru a promis și el o subvenție deși cheltuelile erau aproape asigurate. Am fost însărcinat eu, cu conducerea acestei călătorii de studii. In vederea acestui fapt am plecat la București spre a face demersurile necesare și am întâmpinat o foarte mare bună voință din partea legațiunilor străine.

■

După terminarea tuturor pregătirilor ne-am întrunit în Cluj 50 persoane și am pornit în Franța.

Locul șederei noastre a fost Lyonul pentru că în acest oraș spiritul francez e mult mai curat decât la Paris, unde sunt atâția străini. In acest oraș pur francez am fost găzduiți în Lycée du Parc iar D-nele și D-șoarele la Căminul studenților. Din primele zile ale sosirei noastre lionezii au dat dovadă de cea mai pronunțată ospitalitate. Ni s'au făcut prețuri reduse în toate părțile și am avut tot confortul. Chiar de a doua zi au fost aranjate cursurile. Aceste cursuri au fost de 2 feluri I. practica limbei franceze (gramatică etc.) pentru începători și II. cursuri generale despre arta, literatura și civilizația franceză pentru cei mai înaintați în cunoașterea limbei franceze.

O foarte mare influență a avut asupra ascultătorilor cursul D-lui Foccion, profesor de istoria artelor și directorul muzeului din Lyon. Aceiași influență a avut și cursurile D-lui Letrey prof. de literatura franceză.

Mulți dintre profesorii care ținea aceste cursuri la Lyon, petreceau tot timpul între noi, ne-au însoțit în toate excursiile ne-au dat toate deslușirile de care aveam nevoie. Din primul moment primarul orașului D-l Herriot fiind informat că Românii vor rămânea cât-va timp în Lyon, ne-a făcut toate înlesnirile posibile. Recunoștința specială merită D-na Mangini președinta societății studentelor, care s'a arătat față de studentele române de o amabilitate rară D-l profesor Guiart, merită toată recunoștința pentru marile servicii ce ne-a făcut. Timp de 7 săptămâni, vizitatorii români au luat lecții zilnice, afară de Sâmbătă care era consacrată excursiilor.

Dela Lyon am pornit la Paris unde am fost oaspeții ministerului de externe francez. Aci am fost găzduiți la liceul Louis le grand, unde am avut tot confortul necesar. La Paris ministerul de externe ne-a pus la dispoziție două autocare pentru a-ne servi dela 8 a. m. până la 12 noaptea. Primirea, care a avut loc la 7 Sept. precum și șederea la Paris a fost de neuitat.

Atenția cu care grupul vizitatorilor români a fost primit, a fost cu adevărat înălțătoare. Am fost primiți de D-l Lochaire reprezentantul ministerului de instrucție, de reprezentații primăriei, a poliției de un mare număr de ziariști și de un imens public cu un entuziasm de nedescris. Programul șederei la Paris a fost așa făcut încât în cel mai scurt timp să putem vizita tot ceia ce era mai interesant și mai atrăgător. Am vizitat în primul loc mormântul soldatului necunoscut unde s'a depus o splendidă coroană, după care am vizitat tot orașul.

A doua zi a avut loc primirea solemnă, care s'a făcut în palatul invalizilor D-l General Martel care nu era în Paris a anunțat că vrea să facă personal primirea în sala drapelelor Franței.

După primire am fost conduși de însuși d-l general în marea sală a drapelelor Franței, unde ni s'a dat toate explicațiile necesare.

Am vizitat apoi mormântul lui Napoleon. Printr'o favoare specială și neobișnuită pentru nici un fel de străin, s'a permis vizitarea criptei lui Napoleon și lucru cu totul excepțional ni s'a dat cheia ca să se deschidă sicriul marelui împărat.

Am vizitat apoi toate muzeele Parisului sub conducerea persoanelor celor mai competente în materie de artă d-l subdirector general al muzeelor statului, ne-a condus la Louvre, unde ni s'a dat cele mai amănunțite explicațiuni.

In tot timpul șederei noastre la Paris în fiecare seară eram invitați la operă sau la teatru. Comedia franceză a aranjat un spectacol special pentru noi în care a jucat d-l De Max în rolul lui Oreste din Andromaça.

Am vizitat apoi casa elui dela Versailles unde am fost întâmpinați de prefectul Saint Oise — am vizitat manufactura dela Sevre și Malmaison, unde era aranjată o expoziție cu ocazia centenarului lui Napoleon.

Am uitat să spun că cu ocazia unei grandioase recepții care a avut loc la primăria din Paris, primarul d-l Cezar Kaire, care se găsea în afară de Paris, a venit să ne primească personal. Toată primăria era împodobită cu drapele românești.

Primarul ne-a vorbit și ne-a arătat marile servicii pe care le-a adus România în marele război, cauzei comune.

In cele din urmă ne-a anunțat că una din străzile Parisului va fi numite Rue du Bucarest.

După o a doua recepție admirabil organizată la legația română, seara a fost un mare banchet la liceul Loius le grand. Cele mai marcante persoane școlare ale Parisului au fost de față. S'au ținut numeroase toesturi cu înflăcărate elogii la adresa României.

■

Intoarcerea în țară doream s'o facem prin Italia, dar a trebuit să renunțăm la acest plan pentrucă ambasada italiană din Paris n'a consimțit să ne acorde nici un favor spunând că pentru aceasta e nevoie de consultarea guvernului dela Roma. Un secretar de legație ceho-slovace a tranșat această chestiune a reducerilor în 5 minute. Ne-am întors în țară prin Verdun și Strasbourg.

La Verdun unde am vizitat câmpul de luptă, am fost conduși de Maiorul Léspinasse. Am fost foarte fericiți să vedem decorațiile românești alăetri de cele franceze pe pieptul acestui erou La Strasburg am întâlnit aceași iubire și acelaș entuziasm.

Aici a avut loc o splendidă recepție la înaltul comisar al Alsaciei și Lorenei. Bătrânul reprezentant al guvernului în aceste provincii a ținut să primească pe românii ardeleni în palatul guvernatorului alaecian

■

Am părăsit Franța în ziua de 17 Sept. și în 3 zile prin Praga ne-am reîntors la Cluj.

In afară de rezultatele minunate pentru învățământ ale acestei călătorii în Franța în afară de strângerea legăturilor de pretenie între noi și francezi și de impresie neșterse ce a lăsat'o asupra noastră această, călătorie are și alte rezultate practice pe care îmi fac o plăcere să vile comunic.

Sunt cunoscute actualele dificultăți valutare cu care se pot procura cărțile franceze. Ei bine ministerul de externe din Paris mi-a promis că va pune la dispoziția consulatului francez din Cluj o sumă importantă, din care să se creieze 20 de biblioteci ambulante în Ardeal, puse sub conducerea profesorilor de limba franceză care venind din Franța s'au stabilit în Ardeal.

2) In privința unei biblioteci ambulante de specialitate pentru profesorii de universitate sau de școli superioare, avem mari speranțe că se va putea realiza.

3) Tot ministru de externe francez mi-a permis că va plăti transportul unor conferențiari francezi care să ție o serie de cursuri în România.

Cred că simpla povestire a felului în care a decurs călătoria noastră de studii în Franța e cel mai bun răspuns la articolele ungurești de care făceam aluzie la început.

În chestiunea salarizării învățătorilor confesionali

— Hotărârea învățătorilor din județul Sibiu —

Invățătorii români confesionali din județul Sibiu, întruniți în adunare generală, în Sibiu, la 20 Septembrie st. n. a. c. au adus următoarea hotărâre:

„Până factorii în drept vor rezolva în mod principial, prin dispozițiile sale situația școalei confesionale și pentruca în viitor învățătorul confesional să nu mai fie lăsat în situația tristă de azi și materialicește inegal salarizat față cu învățătorii de stat, directoratul general al instrucțiunei să fie rugat a declara pe învățătorii confesionali din județul Sibiu de învățători de stat, iar veneratele consistoare să admită ca comitetele și sinoadele parochiale, până la decidera sorții școlilor confesionale, să cedeze edificiile școlare în folosința statului. Invățătorii confesionali declară, că până la realizarea favorabilă a acestei hotăriri, nu vor începe prelegerile."

Evident, cererea învățătorilor este întemeiată și dreaptă. Hotărîrea luată de ei își are justificare. Dar după cum am arătat mai de mult, singura soluție care și în această chestiune va putea înlătura nemulțumirile, este statificarea învățământului. Și la aceasta trebue să ajungem cât mai repede.

Cetiți „Infrațirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cronica științifică

Se poate produce ploae?

Se poate afirma adeseori că natura nu face numai bine totdeauna. Intr'adevăr regatul norilor este adeseori rău guvernat; chiar în vara aceasta, a fost prada unei anarhii dezastroase și distructive, a cărei utilitate finală pare a fi îndoelnică. Aceste abuzuri de autoritate au ca rezultat imediat exasperarea nenorociților de săteni, cari numai atunci când norii sunt darnici cu pământul, își au existența și traiul tihnit asigurat. Când plouă prea mult, când soarele dogorește prea puțin, lumea tace, se resemnează în fața forțelor naturei; când acestea exagerează însă, ne aducem aminte, că în ciuda superiorității lor sdrobitoare, le aservim nevoilor noastre și capriciilor noastre cu o măestrie desăvârșită; încurajați de succesele noastre anterioare, vrem să impunem naturei noui cuceriri. Este deci logic, ca într'o perioadă de secetă, ca aceea din vara aceasta, agricultorul cu mentalitate modernizată să invoce știința, sperând ca prin ea să deschidă cataractele cerului.

In câteva luni, în câteva săptămâni, generația noastră a realizat în mod subit arta de-a sbura, dorința omului în decurs de mai multe mii de veacuri; ea a imaginat apoi telegrafia fără fir, a cărei concepție ar fi părut nebuună geniilor de acum un veac. In multe părți ale Apusului, sindicate de țărani au atacat norii, astfel încât nu este îndrăsneală dacă putem prevedea că se va ajunge să se producă ploae.

Timp îndelungat vrăjitorii negrii erau aproape singurii oameni care-și arogau o atare putere. Grație unor coincidențe fiecare putea, în decursul existenței sale, să-și asume un succes capabil să impresioneze pe oamenii în credători. De câțiva ani industria ploii a recrutat adepți mai serioși: făcătorii de ploae sau „rain makers" sunt la modă în Statele-Unite și Australia. In aceste țări, unde inițiativele cele mai îndrăsnețe au totdeauna mare șanse de-a fi sprijinite, unde se admite a priori că inginerul este capabil a face orice, experiențele acestor binefăcători ai omenirii au fost controlate de oameni cari prezintau garanții serioase. Tot ce s'a publicat în această direcție, indică nu insucces general, fără vreo dată precisă asupra secretul inventatorilor.

După „Monsthy Weather Review" primii făcători de ploae au apărut în 1897; fără a poseda vreo cultură tehnică, erau de bună credință. Dela 1905 până la 1918 deveniră foarte numeroși, pretinzând onorarii din ce în ce mai ridicate, cutoate că metodele lor, adesea absurde din punct de vedere științific, erau absolut ineficace. Aceștia mișună mai ales în sudul Californiei, unde probabilitățile ploii sunt foarte vagi. In aceste regiuni, ploaia depinde foarte puțin de situația meteorologică; 51 de săptămâni au trecut dela ploaia diluviană din Februarie 1917 și ploaia tot atât de abundentă din 1918.

In 1907, guvernul teritoriului. Yukon și mai mulți proprietari de mine trataseră cu un oarecare Hatfield din Los Angeles, care trebuie să primească 10000 de dolari în cazul când ar reuși să producă ploae. Experiențele începute pe o colină, au dat rezultate atât de mediocre, încât fură oprite, și contractul anulat; nu s'a dat nici o deslușire asupra sistemului încercat.

In mod general, se știe însă că diferitele metode întrebuințate în Australia și California constau fie de-a trimete în aer vapori obținuți pe cale chimică, de cele mai multe ori nu vor da hidrogen, fie de-a produce prin aparate misterioase „un vid în mai multe zone ale atmosferei". Experiențele au dat aproape totdeauna greș; când reușeau, s'a putut demonstra că succesul era datorit, fie întâmplărei, șansele de ploae și de secetă fiind egale, fre faptului că condițiile generale ale atmosferei determinau în acel moment precipitațiuni abundente nu numai pe terenul ales, ci și pe întinderi mai mari.

Războiul a adus un câmp de experiențe mai serios, care a permis de-a ne da seama, dacă, cum se afirma de mult, tunul poate să producă un deschilibru în atmosferă, susceptibil să aducă ploae. După un studiu amănunțit, locotenentul Baldit, se exprimă categoric: tunul n'a determinat niciodată, ploaia, când starea atmosferică n'o favoriza. Cât despre trageriile preconizate împotriva pietrei, ele dau rezultate atât de variabile și atât de discutabile, încât nu merită să fie cercetate mai amănunțit.

Iată ce ne sbune experiența; destul de puțin, după cum se vede.

Nici teoria nu ne dă date mai precise. Cum s'ar putea imagina și studia un mijloc de-a produce ploae artificială, când ignorăm cu desăvârșire aproape geneza ploii naturale, fenomen

Un răspuns

La explicaţiile pe care d. Popovici, prefectul poliţiei, binevoieşte a le da prin „Gazeta Ardealului“, am de răspuns următoarele:

1. Nu este adevărat că, mergând la d. Prefect, aş fi fost însoţit şi de lucrătorii tipografi. Aceştia au rămas acasă, şi deci nu puteau să aibe „un ton ridicat şi plin de injurii la adresa poliţiei,“ câtă vreme nu erau de faţă.

2. Cele dintâi cuvinte pe care le-am rostit au fost acestea: „Domnule Prefect, daţi-mi voie să mă presinti . . .“ — dar n'am putut să spun nici cine sânt şi nici la ce-am venit, pentrucă d. prefect mi-a tăiat vorba de la început cu acea ieşire nenorocită care se pare totuşi că l-a făcut nemuritor.

3. „Manifestaţii de revoltă şi injurii adresate poliţiei?“ Dar atâta mi-ar fi trebuit, pentruca d. prefect să treacă imediat de la elogiul „forţei“ la aplicarea ei. Eram doar singuri, şi-i sânt foarte recunoscător că s'a mulţumit numai cu elogiul.

4. D. prefect se scuză cu faptul că nu ştia „cu cine avea de-a face“ şi că m'a luat drept un lucrător. Nu-i voi spune drept ce l-am luat eu, deşi ştiam că e prefect de poliţie. Dar o întrebare: Ce treaptă socială, de la lucrător în sus, se poate bucura de calmul, de buna disposiţie şi mai ales de buna creştere a d-lui prefetc?

D. Tomescu.

Congresul germanilor din România

Uniunea tuturor germanilor din România Mare în congresul ce a avut loc la Cernăţi, şi-a ales comitetul conducător alcătuit din deputaţi şi senatori aparţinând uniunei iar ca representanţi provinciali: pentru Bucovina Edmund Schnirch, dr. Lang şi Heinrich Kauz; pentru Transilvania dr. Knall, Buchholzer, Wolff, Lakobi, Bortmoss, Zerbes, dr. Reiner; pentru Banat Anwender şi Beller; pentru Basarabia Fichtner, Kohlenbach şi Osvald; România veche dr. Frank. Preşedinte al Uniunei a fost ales deputatul Brandsch.

In chestiunea minorităţilor, raportul d-lui Kaspar Muth, între altele a spus; „Până când chestiunea minorităţilor nu îşi va găsi o deslegare în sensul Wilsonian, spiritele nu se vor linişti. Cât timp promisiunile pactului dela Alba Iulia nu vor deveni realităţi chestiunea minorităţilor în România nu poate fi socotită ca rezolvată. Datoria noastră este să ridicăm valuta materială a ţării dar şi valu a morală. Credinţa în chemarea germanismului în lume ne îndatorează să luptăm în acest stat pentru drept şi morală fiindcă istoria a demonstrat că marile idei şi adevăruri nu pot fi continuu nesocotite de un stat fără a nu-i păgubi.

Congresul a votat următoarea rezoluţiune: „Congresul, îşi exprimă dorinţa ca chestia minorităţilor naţionale să fie rezolvată fără întârziere. Interesul general al statului cere imperios ca, chestiunea minorităţilor naţionale să nu mai fie agravată prin dispoziţiunile neclare de astăzi. Fără crearea unor relaţiuni clare de drept, aceasta însemnată problemă de stat nu va ajunge nici odată la un acord care este în interesul tuturor.“

O schimbare în tonul presei maghiare

Este lucru ştiut de lumea întreagă că serviciul presei maghiare din Budapesta căuta cu orice prilej să răspândească ştiri şi informaţii tendenţioase asupra situaţiei statelor vecine ei.

Intreaga presă a lui Horthy se lua la întrecerea în batjocorarea şi discreditarea noilor state. Campania acestei prese, dusă cu o mârşvie accentuată nefiind supusă nici unui control din partea guvernului maghiar actual, se servea de cele mai ordinare mijloace pentru a ponegri pe „Valahii“ pe „Banditii sârbi“, pe „Cehii mizerabili“ şi pe Austriecii fricoşi“.

Astfel întreaga presă a lui Horthy, — în timpul de urmă — avea caracterul unui abecedar de înjurături cu caracterul cel mai vătămător şi agresiv. Dar după cum opinia publică maghiară însuşi se săturas în curând auzind mereu aceleaşi lucruri „Biroul presei“ din Pesta dădea din timp în timp avertismente ziariştilor de a fi „mai patrioţi“ adecă de a înjura mai accentuat. Acuma se pare că se va schimba atitudinea ziarelor maghiare faţă de mica Antante şi Austria.

Motivul acestei schimbări îl găsim într'o ordonanţă dată de Presidiul ministerial sub No. 7272 şi publicată în toate cotidianele lui Horthy. Ordonanţa dispune; „Sunt oprite toate publicaţiile referitoare la chestiunea Ungariei de vest, publicaţii cari ar putea tulbera relaţiile noastre cu statule învecinate. Mai ales se interzice publicarea:

a) Apelurilor cari îndeamnă la organizaţii sau rezistenţă faţă de Austria.

b) Apelurilor militare cari ameninţă cu atac Austria.

c) In fine acelor publicaţii cari constituiesc insulte şi provocări la adresa statelor Antantei Mici.

Până eri insultele, provocările şi dispreţul la adresa statelor succesoare erau socotite ca „însuşiri patriotice. Conform nouei ordonanţe, ele sunt socotite ca delicte cari se vor pedepsi. Citind aceste lucruri oricine care cunoaşte politica cu două feţe a lui Horthy, trebue să-şi puie întrebarea: „De unde vine pornirea aceasta morală“? Şi răspunsul îl găsim în desfăşurarea ultimelor evenimente politice. Ungaria se ştie azi izolată. Mica Antantă cât şi cea Mare, se gândesc la blocarea ţării Sf. Stefan. De însemnătatea acestei măsuri — parcă şi cei dela Budapesta îşi dau seamă. Presa lui Horthy — fulgerătoare contra aliaţilor nu făcea altceva dacă nu înceta a măsura politica internaţională după calapodul ungar. Şi fiindcă presa este oglinda unui popor — această oglindă trebuia învelită pentru a ascunde adevărata stare de spirit — care agită massele populaţiei maghiare. Deacum înainte presa maghiară va apere liniştită, iar Europa, va putea crede că Ungurii s'au „cuminţit“. Dar măsura luată faţă de presă mai are şi altă latură.

Presa hortiană propagase prea mult ideia rezistenţei la redarea Ungariei de vest — deci firesc — publicase şi toate „apelurile militare“ (oficioase şi neoficioase) şi ţinea în curent publicul cu mişcările conducătorilor de bande neregulate din teritoriul vestic, destăinuind astfel multe lucruri, pe cari nu toată lumea trebui să le ştie.

Deacum înainte presa maghiară nu va mai pomeni de aceste lucruri. Dar nu va publica nici operile lui Ostenburg şi Friedrich.

Presa nu se va mai ocupa cu mobilizarea lui Ostenburg care a concentrat contingentele 1895—1900 la Oedenburg, iar artileria la Kecskemét, prin chemări în scris iscălite de el. Şi presa va tăce şi asupra spuselor deputatului Lingnauer care a declarat: „Vom relua lupta şi suntem hotărîţi a o duce până la sfârşit şi fără sprijinul guvernului.

Dacă vin Italienii, ei vor fi aşteptaţi; pentru patria noastră vom începe lupta cu lumea întreagă!

Şi Héjjas, cu toate asigurările guvernului hortian — se află încă în Ungaria de vest şi organizează armata „credincioşilor“ pentru „clipa cea mare“.

Presa maghiară va tace şi la aceasta. Această tăcere, în care este ferecată presa de către organele lui Horthy nu este altceva decât o urmare a nouei politici pe care o va urma cabinetul dela Pesta.

Şi pentru a câştiga simpatiile Franţei şi Angliei — va înceta şi campania contra popoarelor român, sârb, ceh şi austriac.

Astfel metoda s'a schimbat, tactica însă a rămas aceiaşi.

Pe sub ascuns se vor propaga şi mai accentuat ideile iredentiste, se vor organiza şi mai multe societăţi culturale.

Iar în Ungaria de vest — Ostenburg şi tovarăşii săi vor continua să comită cele mai crude fapte de absolutism militar, tăgăduit pe faţă de Horthy, pe sub mână însă nutrit cu

Ştiri şi fapte politice

D. Mateiu Cantacuzino, fost ministru în guvernul Averescu şi demisionat din pricina imoralităţii acestui guvern, vorbind într'un interview despre reformele d-lui Titulescu a declarat următoarele:

„Mai presus de toate cred că un Guvern, care nu are tăria morală de a reacţiona în contra celei mai neruşinate risipe a averei publice şi a celei mai neruşinate corupţii, din câte le-a cunoscut această nenorocită ţară, nu poate avea pretenţii de a impune cetăţenilor sacrificii, nici chiar în măsura în care aceste sacrificii sânt neapărat trebuitoare“.

■

„Indreptarea“ anunţă că d. Titulescu se află la Geneva unde iea parte la şedinţele Ligei Naţiunilor. In acelaş timp, un alt ziar anunţă pe contribuabili că d. Titulescu, care a vorbit aşa de frumos în palament despre necesitatea economiilor, primeşte pe zi o diurnă de 1000 de franci.

Şi cu un asemenea ministru vreţi să rezolvim problema crizei financiare?

■

Intr'o cuvântare ţinută undeva prin Ardeal, d Groza a declarat că d-sa este „un ministru rătăcitor“, Şi de-ar fi numai atât,„ Dar d Groza este şi un ministru rătăcit.

■

Nici d. Iorga, — a mărturisit-o singur într'un interview — n'a fost în stare să complecteze faimoasele declaraţii pentru impozite ale d-lui Titulescu.

O necuviinţă sârbească faţă de familia regală

Citim în „Nădejdea“.

Sântem informaţi că trenul special care readucea în ţară pe Suveranii României, a trebuit să aştepte două ore în staţiunea Jimboaia, pe teritorul regatului jugoslav, fiindcă autorităţile sârbeşti n'au permis transitarea vagoanelor regale cu locomotive sârbeşti, fiind nevoe să se trimită grabnic din Timişoara două locomotive româneşti.

Deasemeni funcţionarii români ce întovărăşeau trenul regal n'au avut permisiunea să se scoboare din tren pe tot parcursul căilor ferate sârbeşti.

Impresia pe care asemenea atitudine a produs-o e lesne de închipuit.

---

complex, asupra cărula cunoaştem doar câteva elemente foarte restrânse. După teoria clasică, plăcută prin simplitatea ei, ploaia e provocată prin întâlnirea unui curent umed cald, cu un curent rece: primul, micşorându-şi temperatura, nu mai poate absorbi aceeaşi cantitate de vapori de apă; o parte din aceşti vapori se condensează dând ploaia. Nu se mai admite astăzi acest mecanism pur termic. Se dă mai multă crezare unor fenomene electrice, încă rudimentar definite; se invocă rolul prafului atmosferic, care ar forma, independent de temperatura sa, nucleu de condensaţie, după cum se petrec lucrurile, în laborator, un gaz închis într'un balon se condensează la o temperatură mai ridicată decât limita normală, dacă balonul conţine praf. In fine se atribue norilor o stare de echilibru instabil, a cărei ruptură aducând ploaia, ar putea fi obţinută prin mijlocirea explosivelor. Acestea nu sunt decât nişte ipoteze, cari ori cât ar fi de interesante, nu se poate pune bază pe ele. Nu ştim încă ce se petrece în atmosferă; sondagiile efectuate până acum, nu ne-au adus încă indicaţii asupra fenomenelor amintite.

Intre altele se ştie că norii cari ar fi susceptibili să ne aducă ploaia, au vârful lor la înălţimi mari: Cumulo-nimbus sau norii furtunelor, la 5—6 mii metri; norii ploii, alto-cumulus sau alto stratus, la 3—4 mii metri. Cum aceşti nori au deseori baza la 6—7 sute metri de sol, ne putem închipui imensa masă care trebueşte perturbată. In faţa neputinţei obuzelor, s'a propus bombardarea din avioanele care navighează în inima norilor; ideea e amuzantă. Rămâne numai de demonstrat starea de echilibru nestabil a norilor.

Un viticultor algerian, inginerul Hippolyte Dessoliers, vede problema sub alt aspect şi-şi propune o soluţie, care a priori pare raţională. Navigatorul parcă vede de departe insulele oceanului Pacific cu minunatele coloane de nori cari planează deasupra lor, nu numai când insulele sunt muntoase, ci şi atunci când sunt joase şi compuse din simple recife de corăbii cari de-abea întrec suprafaţa apei. Norii se formează în felul următor: rocele sub-marine opresc radiaţiile solare, cari în jurul recifelor pătrund la adâncimi de 100—300 metri. Suprafaţa rocelor izolate se încălzeşte deci puţi, încălzim şi apa care o acoperă şi a cărei evaporări se activează. Aerul înconjurător se îmbogăţeşte din ce în ce mai mult în vapori de apă, în acelaşi timp ce temperatura sa se ridică; astfel uşurat (aerul umed e mai uşor ca cel uscat) tinde să se ridice. Pe măsură ce se ridică, se răceşte şi atingând în curând punctul de condamnare, dă naştere unui masiv de de nori. Desoller, spune că principial, având în vedere neconteniele deplasări sub influenţa mareelor şi a vânturilor, supra încălzirea apei e foarte minimă; creşterea evaporării şi modificarea stratelor aerului sunt deci foarte slabe. Totuşi aceste cauze minime ajung pentru ca să se formeze o coloană ascensională care să se ridice spre zenit. Autorul au fost isbit de disproporţia dintre micimea cauzei şi mărimea efectului, conchizând că în regiunile aride ale Africei e suficient să mă eşti puţin evaporarea pe o suprafaţă aleasă, pentru ca acest punct să devină un centru de coordonare atmosferică, apt să dea naştere la masive de nori şi să facă să convergă toţi norii mici, cari altminteri se pierd în imensele spaţii atmosferice.

In atenţia damelor!

Au sosit:

pardesie de toamnă şi paltoane de iarnă după ultima modă din Paris şi Viena la marele magazin

Diamanstein şi Moskovics

Cluj, Str. Regele Ferdinand Nr. 25.

Articole de modă pentru dame şi bărbaţi.

INFORMATII

Unele ziare, publicând resultatul alegerei de la Oaș, pomenesc și de un candidat al partidului liberal. Ori, de la retragerea sa din parlament, partidul liberal nu s'a mai presentat la nici-o alegere, și deci nici la alegerea de la Oaș, el având convingerea că singura soluție pentru resolvarea crisei nu este de cât disolvarea parlamentului actual.

■

Abonamente pentru ziaru „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

■

Viticole.

Situația viitor este mijlocie în ce privește cantitatea, dar — în ce privește calitatea — foarte bună.

In cursul săptămânei viitoare va începe culesul viilor în toată țara.

■

Comerciale

Comisia superioară vamală a fixat următoarele taxe la export:

Aur 3000 lei kgr.
Prune afumate 0.20 bani kgr.
Prune uscate 0.30 bani kgr.
Magiun 0.50 bani kgr.
Plante medicinale 100 lei vagonul și
Bitumurile 500 lei vagonul.
Amoniacul și soda caustică au fost scutite de taxă.

■

In cercurile producătorilor și comercianților de fructe și legume este mare nemulțumire fiindcă nu pot obține vagoanele necesare pentru transportarea productelor.

■

Pe piața lemnului se observă o mișcare mai vie. Sunt cereri din partea străinătății. Neflind însă vagoane transacțiunile se pot încheia numai cu greu.

■

Mâine înainte de prânz se începe la prefectură congresul măcelarilor. Participă 38 de măcelari din Ardeal.

■

Fiscale.

La 15 Octombrie vor începe să funcționeze comisiile de evaluare ale fiscului care vor lucra concomitent cu depunerea declarațiilor de către contribuabili. După terminarea acestor operațiuni vor începe să funcționeze comisiile de impunere.

Operațiile de percepere ale fiscului nu vor începe decât în primăvara anului 1922.

---

bani, material de războiu și altele.

Prin măsura luată față de presa ungară, Horthy vrea să refacă prestigiul națiunii. De acum înainte ziarele vor tăcea.

Și noi și aflații noștri știm însă ce ascunde această nouă politică de moderațiune a lui Horthy, inaugurată prin măsura luată contra presei maghiare.

Raco.

Locale

Consiliul orășenesc se preocupă cu reorganizarea serviciului de pompieri din oraș.

■

Ministerul de interne a telegrafiat la Cluj să i-se trimită întreg dosarul chestiunei uzinei electrice din Cluj.

■

Fiscale

Incasările R. M. S. dela 1 Aprilie—15 August, au atins cu un mic plus prevederile bugetare.

Ele se cifrează la 268.654.244 lei.

■

Direcțiunea financiară din loc a primit un ordin nou referitor la perceperea impozitului de lux. Noul ordin se va publica în curând.

■

Militare

In urma hotărârei marelui stat-major al armatei, toți tinerii cu termen redus din contingentul 1922, vor fi incorporați pe ziua de 1 Octombrie 1921.

In ce privește însă, incorporarea contingentului 1922, s'a hotărît să aibă loc pe ziua de 1 Ianuarie 1922, dată fixată în consiliul de miniștri.

■

Comandamentul corp. VI. a întărit starea de asediu pe tot teritoriul judeților Maramureș, Sălaj, Sătmar Bihor și Arad.

■

Judiciare

Eri Curtea Marțială a reluat din nou desbaterea procesului celor 70 de complotiști din Ardeal, președinte rămânând tot d-l Colonel Popescu.

■

Sanitare

Comisia sanitară a Clujului, întrunită eri a hotărît se întreprindă măsuri sanitare pentru preîntâmpinarea holerei.

■

Diverse

După informațiunile culese de la comisariatul general al expoziției, încasările din taxa de intrare timp de trei zile cu începere de Duminecă până Joi întrec suma de 400.000 lei.

■

M. S. Regele va vizita în curând Timișoara și alte localități mai însemnate din Banat.

■

S'a hotărît definitiv ca toate despăgubirile de războiu, inclusiv despăgubirile până la trei mii de lei și cari se vor achita integral, se vor plăti numai în bonuri de despăgubiri, iar nu în numerar.

Lucrările pregătitoare pentru plata acestor despăgubiri, în limita sumei de 4 miliarde acordate sunt încă în curs.

■

Comisia superioară de cumpărare și vânzare a cerealelor a dispus să nu mai ție seamă de centractele de vânzare a cerealelor încheiate înainte de 17 August c.

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Toți cei cari au o plângere de făcut împotriva Cartiruirii — și știm că sunt atâția — sunt rugați să se adreseze ziarului „Infrățirea" indicând precis date și amănunte pentru ca toată lumea să cunoască isprăvile acestui Oficiu care e inexistent când vrea să facă abuzuri.

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 a. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

■

Vizitați expoziția magazinului de încălțăminte „D. S. RAFTOPOL din București, Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15. în fața bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziția on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiene „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

Tinem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Duminecă numai odată admirabila dramă socială „Floarea Lacului". O fată se căsătorește cu un nobil bogat, norocul acesta nu-l știe prețui, căci împinsă de destinul ei fatal se reintoarce la vechiul amant care o refuză. In desperarea ei nenorocită se sinucide.

Luni se va reprezenta Cezarina Partea VII-a: Femea filantropă.

■

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta: „Străinul misterios", având ocazie să vedem peisagiile frumoase ale încântătoarei Floride; iar Luni umoristicul film detectiv: Aventura doctorului Hirn.

■

In CINEMA UNIVERSITĂȚII Duminecă și Luni se va începe reprezentarea colosalului film american: Evreul, în rolul principal renumitul actor Franck Kelau.

■

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Baie sunt zilnic afară de Luni. 33

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge orice dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

■

La 1 Mai s'a deschis grădina de vară a Hotelului Central. 622

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

A SOSIT

la marele magasin

„MISSIR"

Str. Memorandului 11 (Unio).

Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezești „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele și Storuri de Tülle.
Linoleum și Preșuri cu Metru.
Pânzărie și Stofe de Mobile.

Mare sortiment de Pantofi și Ghete pentru Domni, Doamne și Copii. 17

„UNIVERSUM", inteprindere technică de instalațiuni de uzine de apaductali, canzare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 188

Toți domnii foști legionari în Italia sunt rugați a lua parte la consfătuirea, ce va avea loc Duminecă 25 Septembrie 1921 la orele 12 în sala de ședință Nr. 4 a primăriei în vederea participării la primirea excursioniștilor italieni. 1108

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

1103. Serviciul prompt.

■

Cu data de 1 Octombrie se va deschide restaurantul

„La Pisica Vânătă"

Strada Avram Iancu No. 18 fost Biasini, renovat și din nou aranjat. -:-:-

Se primesc de acum abonamente de la 3—400 lei lunar 1107

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la Regele Pălăriilor Cluj, Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Cetiți „Infrățirea"

Foarte important

La toți trebue comunicat că la

Aneta Oltean & Co.

Cluj, Piața Unirei No. 1

Au sosit mult așteptatele modele din PARIS, BERLIN, VIENA, pe cari le a pus în vânzare cu prețuri escepțional de reduse. □ Vizitarea liberă fără obligație de cumpărare. □

Cel mai eftin se curată și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

D-l C. Argetoianu a arătat într'un interview acordat ziarului „Liberté" că chestiunea minorităților din România nu există decât în străinătate prin agitațiile statului maghiar.

Adevărul este că statul român plătește un învățător la 16 copii unguri și sași, iar pentru români un învățător la 85 copii,

Din aceasta, mai bine decât din orice altceva, se poate vedea cum înțelege statul român obligațiile sale față de minoritățile etnice, dar mai ales se poate vedea cât de lipsite de temei sunt campaniile presei maghiare și agitațiile statului ungar.

■

M. S. Regele a vizitat eri Expoziția din Parcul Carol, dela ora 10 dimineața până la 2 d. a. M. S. a fost primit de d-l generat Averescu, de comisarul general al Expoziției, d-l Manoilescu, și de toți membrii Comitetului de organizare. Un public numeros a luat parte la primirea M. S. Regelui.

Vizita s'a început cu pavilionul Banatului. Gustarea s'a luat în pavilionul societății G. I. B.

■

O telegramă din Elveția anunță că M. S. Regele a cumpărat castelul Weinburg care a aparținut în trecut familiei Hohenzolern.

■

D-l Inculeț a informat ziarul Adevărul că la Iași a avut loc un botez iar nu o consfătuire politică. La acesta a asistat d-nii Mârzescu și Nistor,

■

O explozie catastrofală a distrus frabrica de produse himice din Oppeln pe malul Rinului. Sunt peste 1500 morți de lucrători morți

■

Guvernul e în daerută în urma repedei companii a opoziției. Au fost chemați urgent D-nii Argentoianu și Take Ionescu în scopul începerii de tratative noui cu țărăniștii Dacă reușesc voesc să convoace o sesiune extra ordinară a parlamentului în termen apropiat luând pretext cererea a 40 de deputați guvernamentali. Apoi voesc să voteze fără control legea electorală, administrativă și să facă disolvarea parlamentului, mijlocind cele trei strigări pentru constituantă

■

Joi a avut loc la Iași o mare întrunire a partidului național-liberal. A vorbit d-l Mârzescu anunțând începerea campaniei de răsturnare a guvernului, ținerea de întruniri publice în diverse centre județene, convocarea congresului partidului liberal din județul Iași pentru ziua de 16 Octombrie.

■

La Constanța au fost arestați doi teroriști. S'a descoperit o corabie în care se găseau bani, munițiuni și manifeste de propagandă boișevică. Corabia venea dela Odessa și era ancorată în dreptul satului Jurilofca.

■

M. S. Regele a plecat aseară la vânătoare în munții Maramureșului unde va rămâne 10 zile. La înapoiere M. S. trece prin Banat, vizitând Timișoara și alte localități.

Săptămâna muzicală

Teatrul maghiar: Traviata

Consecvent tradiției sale, teatrul maghiar ne-a dat încă dela începutul stagiunei acestui an, cel puțin o reprezentație de operă pe săptămână. De data aceasta ne-a fost dat să auzim „Traviata" lui Verdi, și trebuește să mărturisim că din ce în ce ansamblul este mai bun și spectacolul mai agreabil.

Nu ne-am așteptat de loc la succesul atât de manifest pe care d-na Lévay l'a obținut în rolul Violettei. Încă de mult timp fixați asupra vocei d-sale pe care totdeauna am apreciat-o n'am crezut ca o soprană dramatică ce este d-na Lévay să poată cânta cu atâta dexteritate roluri de coloratură. Într'adevăr agilitățile d-sale au fost minunate, cu mult simț a cântat actul final.

D-l Ruvinsky a fost foarte plăcut în rolul lui Germont, pe care ni l-a cântat fără nici o sforțare. În joc s'a arătat a fi un artist rutinat.

La d-l Bretan am remarcat o tendință de a suplini prin mijloace artificiale organul d-sale displăcut, fără însă să reușească să-și acopere lacunele-i vocale.

Corul a fost ceva mai suportabil ca la reprezentațiile anterioare.

Orhestra foarte justă, discretă în nuanțări și cu un colorit mai variat.

R. C.

TELEGRAME

Regele Serbiei se întoarce în țară

Regele Alexandru al Sârbiei a plecat din Paris pentru a se reintoarce la Belgrad.

Massryk vizitează țara

Praga 23 Sept.

Președintele Massaryk însoțit de d-l Beneș a întreprins prima călătorie oficială în Moravia Slovacia și Rusia sud carpatică.

Ajutorarea Rusiei și Cehoslovacia

Praga 23 Sept.

Guvernul sovietic cere guvernului ceho-slovac oficial, că colecta din Ceho-slovacia pentru victimele foametei din Rusia să fie trimeasă direct pe adresa reprezentanților guvernului ceh din Moscova. Guvernul sovietic autorizează autoritățile cehe se controleze întrebuințarea colectelor în Rusia și va acorda membrilor din comitetul de ajutoare toate drepturile acordate și altor comisiuni de ajutoare.

Declarațiile ministrului Hiotu

Ministrul Hiotu a acordat redactorului dela ziarul „Tribuna" niște desluțiri asupra situației economice și financiare a României, arătând că dacă străinătatea ar cunoaște pagubele României ar fi mai indulgentă. Situația a început să se înbunătățească gratis recolta anului curent.

Ceho-Slovacia va trimite trenuri de mostre

Praga 23 Sept.

La începutul lui Octombrie trenul de mostre Praga va porni spre România, Polonia. Călătoria va dura opt săptămâni.

Congresul muncitorilor majoritari din Franța

Lafayette, 23 Sept.

In Conferința generală a muncitorilor majoritări a fost reales cu majoritate de 99 voturi Victor Joubeaux de secretar general. Extremiștii au obținut 60 voturi.

Membrii comisiei pentru evaluarea prețurilor au cerut micșorarea prețului pâinei la 1 franc chilogramul.

Greva textilă a încetat.

Generalul Persching la Paris

Lafayette, 23 Sept.

Generalul Pershing a sosit la Paris.

Statele-Unite și Filipinele

Waschington, 23 Sept.

In urma raportului generalului Wood că Philipinele nu se pot guverna independent Statele-Unite mențin egemonia asupra lor.

Studenții și valuta

— Scrisoare din Italia —

Starea studenților în urma ordinului No. 92.243 a ministerului de finanțe a devenit îngrijorătoare din cale afară. Prin acest ordin se sistează schimbul tuturor studenților noștri din streinătate, cari aci în schimbul celor 480 lei românești primeau 400 lire italiene. De-i drept cu această sumă nu trăiește nici cel mai modest funcționar, dar în fine era un ajutor real pentru procurarea instrumentelor și cărților de învățământ precum și plătirea multelor taxe didactice și de examene. De fapt la noi în România nu sunt atâtea taxe și socotind deprecierea leului nostru, am ajuns în imposibilitate de a mai avea studenți în streinătate, mai ales în țările latine și cu valută urcată, cum sunt Franța, Italia, Belgia și Elveția, nemai pomenind de America sau Anglia, cari pentru un student român sunt de nepătruns — în urma ordinului amintit.

E de netăgăduit, că studențimea română din streinătate a fost o grea povară pentru țară. Mai aspru decât oricine a criticat studențimea din Paris d-l profesor N. Iorga cu bună dreptate. De fapt în cele mai multe locuri se acorda studenților acest schimb, fără restricțiune, fără control și de multeori cu strigătoare abuzuri. Au fost artiști și voiagori cu câteva clase medii și au ind de schimb s'au înscris la o școală și trăgeau schimbul nu pentrucă aveau nevoie de studii stricte în înțelesul riguros al cuvântului, ci pentrucă li-se oferea un mod comod, de a petrece și trai lesne. Se înțelege că demulteori faceau adevărate chefuri cu banii țării și la capăt nu prezentau nici măcar actul de împlinire al anului școlar. La Paris unde erau atât de mulți presupun că acest control nici măcar nu se făcea. Aceste abuzuri condomnate și înfierate de însăși studențimea serioasă și truditoare, au avut darul să compromită renumele întregei studențimi. Căci oferindu-se schimbul fără control, de fapt numai cei inconștienți mai rămâneau la institutele noastre din țară: dece să învețe cineva la Cluj sau București în mizerii de locuințe și alte necazuri, când se putea cu acelaș bani trăi comod la Paris, și încă nici nu trebuie să prezinți documente de progres? Prin acordarea fără rezerve. și control a schimbului s'ar fi dus în câțiva ani toți studenții din România în străinătate. Din contra însă cu sistarea completă a schimbului, fără considerare, nu ne rămâne în streinătate niciun student și un exces e mai dezastruos decât celălalt. Căci de fapt ce s'a întâmplat?

La Roma erau 30 studenți cari beneficiau de schimb. D-l ministru Lahovary, care a fost înțelegătorul studenimii a exercitat dintru început controlul necesar, cerând la finele fiecărei sesiuni de examen rezultatul obținut Peste vară s'a mai acordat schimb la vreo zece, cari au documentat că sunt în anii superiori și fac examene în Octombrie, ceilalți au fost trimiși acasă. Iată însă că în 26 Aug st vine ordinul d-lui ministru de finanțe, care sistează completi schimbul chiar și acelora cari fac examene la toamnă. Studenții au fost siliți să plece acasă neputând trăi, rămânând numai cei cari își fac ultimele examene, în număr de 6 (șase) persoane.

Aceștia au înaintat un memoriu d-lui ministru rugându-l, ca în mod excepțional cu toate greutățile financiare ale țării, dar să le facă posibilă darea ultimelor examene. Era și o strigătoare nedreptate această sistare bruscă a schimbului în tolul frământărilor și trudelor cu învățătura. De o parte fiindcă pe acest schimb ei au contat dintru început, când li-sau asigurat schimbul de vară. Dacă nu li s'ar fi oferit, ei ar fi plecat din lunie acasă. Pe de altă parte i-a lăsat în plină mizerie tocmai în preajma examenelor, ne sperând ajutor de niciunde, căci nu s'au îngrijit mai de vreme de ajutor, fiindcă nu li-se spusese, că se sistează schimbul.

Această lovitură le-a distrus și liniștea sufletească. Toți înaintându-și rugările pentru admitere la examin au trebuit să plătească și taxele urcate de examene și cheltuieli au pentru teze. Era bine că li-s'a dat studenților o lovitură atât de neașteptată? Era rost de economie dintru început. Căci dacă nu era schimb, studenții n'ar fi venit la Roma ci ar fi plecat în Viena sau alt orașe cu valută mai scăzută să-și desăvârșească cunoștințele în technică sau științe Dar să-i lași în drum cu o lună înaintea examenelor ultime eu cred că această măsură a domnului ministru de finanțe nici măcar umană nu e, nemai vorbind de alte desiderate.

Că e necesar ca studențimea controlată conștient să-și desăvârșască studiile terminate în

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal **Cluj,** Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE ȘI PIANE
467 priviți expoziția
primei fabrici de mobile soc. pe Acțiuni
SZEKELY și RETI
TÂRGUL-MUREȘ.

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârciurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 104

Piane și Pianine
din cele mai renumite fabrici.
Cu preturi reduse si mari inlesniri de plata
Viori, Arcușe, Cutii de vioară, cum și tot felul de
Instrumente muzicale și Accesorii
Cu prețuri deosebit de avantagioase se găsesc la
„Filarmonica"
Societate Anonimă
București, Str. Brezoianu 37.
Vanzare Engros si Endetail
Cea mai bună sursă pentru revânzători. — Expediții prompte în toată țara.
1039

Şah

— Ştiri —

1) Matchul de şah din Budapesta, care a decurs în interesul general al tuturor maeştrilor şi amatorilor de şah din lume, s'a terminat la 21 Sept. a. c.

Premiul I. la obţinut maestrul rus Alex. Alechin care a câştigat 8½ puncte (din partide; jocul câştigat numără 1 punct, jocul remis ½ punct).

Al doilea a fost afară de orişice aşteptare, vienezul Grünfeld cu 8 puncte care acum pentru prima dată a ajuns la un loc aşa bun. Premiul III. şi IV cu număr de puncte egale 7 jumătate s'au atribuit vienezului Tartakower şi elegantului american de naţionalitate sârb B. Kostits, ambii doi ediţi ca aprigi jucători în mai multe rânduri. Premiul V. a fost luat de renumitul maestru maghiar Z. Bella, iar al VI.-lea de olandezul Euwe. Maestrul Bogoljubow, care în ultimul timp a avut succese frumoase la mai multe matchuri, din cauza unei indispoziţiuni n-a putut ajunge nici măcar în şirul premiaţilor. Probabil că a avut efect deprimător asupra ambiţiosului maestru şi faptul că în ziua I. a perdut jocul prim, faţă de Alechin sau poate şi păstrează toate forţele pentru matchu cu valută mai bună — dela Haga ca acolo să poată triumfa. De astfel ne vom convinge, ce tactică a urmărit acum.

2) La 1 Octombrie se începe matchul dela Haga, organizat de Federaţiunea de şah suedeză. Federaţiunea are speranţe că vor participa următorii şahişti: Alechin, Bogoljubow, — ruşi — Teichmann, Mieses şi Sämisch — nemţi, — Réti şi Tartakower — austriaci — Maroczy şi Breyer — maghiari, — precum şi câţva maeştri olandezi.

Este posibil ca valuta ridicată a Holandiei să amăgească pe mai mulţi maestri pentru a participa la match.

3) Dintre senzaţiunile şahului din ţară amintim pe d-l Locot. Gudjiu-nul dintre cei mai buni şahişti care în ziua de 9 Sept. bucureşteni a ţinut la Sibiu un match simultan de şah, constatator din 18 partide, câştigând 12 şi pierzând 6. A mai jucat cu mai mulţi şahişti renumiţi din provincie, dar i-a învins pe toţi.

Rezultatul acesta ne umple de bucurie, deoarece în faptul acesta vedem prima legătură dintre şahiştii vechiului regat şi Transilvăneni. Regretăm însă foarte mult că d-l Locot Gudjiu n'a venit şi pe la Cluj, unde avem numeroşi şahişti de forţă cari bucuros şi-ar fi măsurat puterile cu el.

Problema No. 3

de I. Vasta, din Skutsch (Ceho-Slovacia,

Alb: Ra2, Dd7, Td5, Nb5, p. b2, (5).

Negru: Ra5, Nb8, Gd6, p. b6, (4).

Mat în doi paşi.

Problema No. 4

de K. Cermak, din Praga.

Alb: Rd1, Da3, Cd2, Cd3 (4).

Negru: Re3, Td5, p, d4, (3).

Mat în doi paşi.

Partida No. 2

Alb Alechin	Negru Lowenfish
1. d2—d4	c7—c5
2. d4—d5.	

(Albul nu vrea să ia pionul neputându-l păstra; jucătorii mai slabi voind să apere cadoul acesta „Danaidie", de obicei cad în cursa următoare:

2. d4×c5	e7—e6
3. b2—b4	a7—a5
4. c2—c3	a5×b4
5. c3×b4	Dd8—f6,

şi albul pierde o figură).

2. — —	Cg8—f6
3. Cb1—c3	d7—d6
4. e2—e4	g7—g6
5. f2—f4	Cb8—d7
6. Cg1—f3.	

Pedestraşii albi ajutaţi de cavalerie se reped să spargă frontul negrului.

6. — —	a7—a6
7. e4—e5	d6×e5
8. f4×e5	Cf6—g4
9. e5—e6.	

Hannibal ante portas!

9. — —	Cd7—e5
10. Nc1—f4	Ce5×f3+
11. g2×f3	Cg4—f6
12. Nf1—c4	f7×e6.

Negru cu mişcarea Nf8—g7 ar fi putut cugeta mai bine la desvoltarea figurilor.

13. d5×e6	Dd8—b6

Mai bine ar fi fost schimbul Damelor şi desvoltarea mai repede.

14. Dd1—e2	Db6×b2
15. Cc3—b5!	

Combinaţiune genială.

15. — —	Db2×a1+
16. Re1—f2	Da1×h1
17. Cb5—c7	Re8—d8
18. De2—d2+	Nc8—d7
19. e6×d7.	

Negru se predă deoarece urmează mişcarea Nc4—e6 s'au Cc7—e6+.

Deoarece prima noastră rubrică de şah a apărut cu întârziere, abia în numărul din 22 Septemvrie, ne-am decis ca numele acelora cari au rezolvit problemele cu succes să-l publicăm în numărul gazetei noastre din Duminica viitoare.

Partea didactică

Explicarea semnelor:

R=Rege, D=Damă, (sau Regină), T=Turn, N=Nebun, C=Cal, p=pion, +=şah!, ×=a-lua o figură, O—O—O=rocadă mare, O—O=rocadă mică, !=mişcare bună, ?=mişcare rea.

De exemplu: —e2—e4—, înseamnă că pionul ce se află în cvadratul e2 merge pe e4, —Dd1Xh5+— că Dama din cvadratul d1 ia o figură din cvadratul h5 şi dă şah.

Impărţirea tablei de şah şi semnarea cvadratelor:

Negru

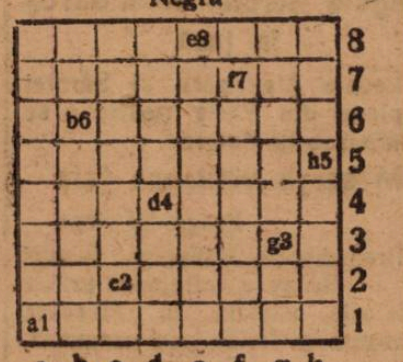

Alb

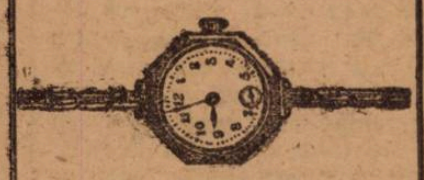

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

916 **Telefon No. 350**

NATIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ şi RAPIDĂ

Constanţa--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

KING ALEXANDER

de 30.000 tone, viteză 18 noduri

pleacă din portul **CONSTANŢA** la 6 Octomv. st. n. direct **NEW-YORK**

Durata voiajului 16—18 zile

După „**King Alexander**" urmează a pleca următoarele vapoare

„THEMISTOCLES", „CONSTANTINOPOLS" şi „MEGALI HELLAS"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. şi chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere şi mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREŞTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 şi Sucursalele: GALAŢI, Strada Speranţei No. 28; BRAILA, Strada Belvedere No. 1; CONSTANŢA, Strada Traian No. 15

„KING ALEXANDER" pleacă din Constanţa la 6 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 15·000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 14·750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000·—
		Clasa 3 Rezervate	Lei 8,500·—

In costul biletelor de la clasa 1, 2 şi 3-a, se cuprinde şi hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— şi pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni şi până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul întreg. 902

Auto-mecanica

Societate Anonimă

Activ **Bilanţ General la 30 Iunie 1921** **Pasiv**

Cassa	433—	Capital	1000000·—
Imobil	687705·21	Bănci	208205·—
Maşini şi unelte	348304·63	Diverşi Creditori	153043·28
Mărfuri Generale	354158·40	Profit şi Perdere	82650·90
Cheltueli de instalare	23398·—		
Mobilier	14070·—		
Diverşi Debitori	15829·94		
	1443899·18		1443899.18

Cont de Profit şi Perdere

Cheltueli Generale	89787·19	Venit Automobile	64851·30
Salarii	109533·50	Atelier	692924·35
Reclame	3704·10	Mărfuri în consignaţie	595·—
Material atelier	187016.94	Mărfuri	130151·38
Salarii ateliere	304479·50		
Dobânzi	33457·68		
Comision	34758·10		
Amortizări	43134·12		
Profit şi Perdere	82650·90		
	888522·03		888522·03

Director executiv: **Carol A. Jahoda**

Membri în consiliul de administraţie:
I. Pennescu-Kertsch, Dr. Aug. Pordea, C. Leonida, Dr. George Leon

Contabil: **Dr. Czetz Dénes**

Cenzori:
Alexandru B. Bach, Czetz Iosif, Glodici Dezideriu

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 23. Tel. 558

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

INSTITUTOARE franceză caută loc în o familie. Adresa la ziar sub „Urgent".

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

Corespondențe:

CONSĂTENE ce e cu tine de nu dai nici un semn de viață. Bald.

NELI. Totul merge bine. Nimic nou. Vino ori scrie. Te dorește Emil.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mărunțișuri | CLUJ | Articole de tricotage

Calea Victoriei No. 10

Ludovic Albisy

Articole pentru bărbați | 1087 | Articole de lux și jucării

Se fac, se modifică și se repară pălării de dame la:

Văd. Schwalb J.

Cluj, Piața Unirii No. 17.
Preț moderat. 1099

MECHANICUL
S. BERGER
1074 Cluj, Piața Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 34

PREGĂTEȘTE ȘI REPARĂ manometre, vacumetre, instrumente medicale, dentistice, fizice și științifice, cu brevet de pregătire.

MARTIN SCHREIBER
DEPOZIT DE CEREALE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota). :-:-: 140

Mare desfacere de mărfuri

Cu toată urcarea mare a prețurilor din cauza scăderei Leului și a măririi taxelor vamale.

Filiala Luca P. Niculescu

Cluj, Palatul „Mielul alb "(Fehér-Bárány)

ține a dovedi consumatorilor că a fost și este singura cassă de încredere care a vândut și vinde cu prețurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurență.

Zefir Olanda I cal. 120 lat.
Zefir Olanda II cal. 90 lat.
Nanghiu dublu 140 lat.
Nanghiu I calitate pentru tocuri de perne 80 lat.
Saten Glot extra 140 lat.
Saten Glot I cal. 140 lat.
Saten Glot II cal. 140 lat.
Stofă pepită I cal. 80 lat.
Moso de len franțuzesc 80 lat.
Carton I cal. franțuzesc 80 lat.
Sifon (joljiu) I cal. 80 cm. lat.
Sifon (joljiu) II cal. 80 cm. lat.
Sifon franțuzesc 80 cm. lat.
Sifon franțuzesc 90 cm. lat.
Sifon 140 lat. pentru plapome

Barcheturi și stofe pentru toamnă în mare cantitate.

Concurs.

Societatea Ocrotirea Orfanilor din Războiu, Secția Regională IX Cluj, publică concurs pentru postul de Director, pentru biroul Regional Cluj.

In vârtutea Art. 13 din statutele funcționarilor societății se vor numi în aceasta funcțiune de preferința persoane posedând titluri academice corespunzătoare acestei funcțiuni sau persoane cunoscute a avea o experiență dobândită în administrațiune sau în operele de asistență.

Salarizarea corespunde salarelor celor dela stat.

Concurenții vor înainta petițiile până la 10 Oct. 1921, către Biroul Regional Cluj, Strada Cogălniceanu Nr. 8.

Director regional: INDESCIFR. Șef de serv.: INDESCIFR.

Prefectura Poliției orașului Cluj. Regatul România.

Nr. 83—1921 prez.

Ordonanță.

In onoarea oaspeților italieni cari urmează a sosi în orașul nostru dispun următoarele:

In ziua de 28 Sept. 1921 toate edificiile publice și private precum și bisericile de orice confesiune să arboreze steaguri naționale române.

Edificiile publice pe lângă steagurile naționale române vor arbora și steaguri naționale italiene.

Cluj, la 23 Sept. 1921.

Pentru conformitate: MESEȘAN, secretarul poliției.

Prefectul poliției: VALERIU POPOVICIU.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lieheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Stirpitor de șoareci și șobolani

Efect sigur are numai „TITAN"
în stârpirea șoarecilor și șobolanilor.
1 cutie 12 Lei.
Depozitul principal farmacia Dr. Geza Biro Cluj, Piața Unirii No. 6.

Intreprindere de transport.
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Atenție!

Architecți, Intreprinzători, proprietari de case se găsește
Mare depozit de sobe de porțelan și teracota calitate din timp de pace.
Execută: sobe de tot felul, pardoseli, îmbracă pereții caselor în mozaic și faianță.
Dna Tamasy Josif Cluj, Calea Moților No. 7.
Reprezentanțe generale în Ceho-Slovacia L. C. HARDTMUTH, CAROL MAYER & FIUL și RAKANITZER PRINȚ LICHTENSTEIN Fabrica de Porțelan și Teracota.
1097

M. ANGHEL 210
Cluj, Piața Mihai Viteazul 40
Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.
ARTICOLE TECHNICE
Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.
Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.
Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

MARE CANTITATE
de Cauciucuri proaspete
CABLURI MICHELIN
Au sosit și sau pus în vânzare la:
Emil Blaga
CLUJ, Piața Stefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

A sosit CIRCUL **OLIMPIA** cu felurite animale sălbatice, tropice și meridionale, reprezentația se începe la ora 8 seara în promenadă. Prețuri moderate. 1102

Cooperativa „Croitoria Românească“ Cluj

sub conducerea Petricaș, Aiudean, Cranciovan, Niculescu

Strada Memorandului No. 8.

Execută în cel mai scurt timp, după modelele cele mai noi ori ce comande în această branșă.

Mare deposit de stofe engleze pt. haine, pardesiuri, paltoane.

Prețuri de concurență!

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂȚIREA“

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea“**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei“ sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Tragerea premiilor va avea loc la 1 Noemvrie 1921.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouterii Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette“ în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa“ Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Angel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·— Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

LA

26 Septemvrie

se va deschide atelierul de confecțiuni

care va executa orice lucrări pentru doamne și domnișoare. Pentru comercianți va lucra și en gros. Confecțiunile se vor face după ultima modă.

1104

BAUMCZWEIG

Str. Baba Novac No. 15 (Bethlen) parter.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Mare magazin de manufactură, mărunțișuri și bumbac. Prețurile cele mai eftine la:

1100

SAMUEL KUPÁS

Cluj, Piața Unirei No. 28

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar.
329

In atențiunea Comercianților!

Noua producție de ghethe „VICTORIA“

1105

Furnizează în engros pe lângă garanție cele mai moderne articole de această branșă cu prețurile cele mai moderate. Vizitați și vă veți convinge!

Producția de ghethe Victoria BINDEA, HERSCH & Comp.

Str. I. C. Brătianu 21 (fost fabrica Kola) și Str. Reg. Maria 8.

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumerille cele mai renumite. **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Tovarăși!!

Care voește să se îmbrace bine și ieftin să cerceteze magazinul fabricei de postav

GROMEN și HERBERT

Cluj, Calea Regele Ferdinand 31

Palatul Babos.

Prețurile originale ale fabricei!!

Stofă de lână pentru bărbați 1 m. 140 cm. lat. Lei 96, 120, 140.

1110 **Postav calitate cea mai fină pentru paltoane Lei 120, 140, 160, 180, 260.**

Fabricele de Mașini

And. Rieger ◆ Soc. Anon. Sibiu.

Livrează cu cele mai avantajoase prețuri:

Masini agricole, postamente de mori, scărmănătoare de lână, prese de vin și ulei.

Execută reparațiuni de tot felul, construcție de poduri cazane etc.

Pravăliile de desfacere ale produselor din Piața Lemnelor și Piața de Fân fiind bine asortate, furnizează prompt unelte agricole, articole de ferărie, apaducte, tevarie de gaz și diferite alte articole necesare gospodăriilor. 1053

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

Anul II. No. 333 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Miercuri 28 Septembrie 1921

Infrățirea

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA DNUL [illegible]
Director: D. TOMESC
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
6 LUNI . . . . . 60 LEI
3 LUNI . . . . . 30 LEI

„Opera guvernului"

In Consiliul de miniștri pe care l-a presidat acum câteva zile, pe lângă declarația că „nimic nou nu s'a produs care să schimbe situația guvernului", generalul Averescu a mai declarat că „guvernul nu-și consideră opera terminată și că deci nu înțelege să părăsească puterea atâta vreme cât nu va fi adus la îndeplinire programul pe baza căruia i s'au încredințat destinele țării."

Și generalul are mare dreptate. Intr'adevăr, „opera guvernului" nu este terminată. Dacă ar fi numai faptul că „Reșița" n'a fost încă votată, și atâta ni-ar fi de ajuns ca să înțelegem câtă muncă și câtă bătaie de cap îi mai trebuie guvernului pentruca „opera" începută să fie dusă la un sfârșit. Dar gândiți-vă că nici până acum guvernul n'a izbutit să concesioneze căile ferate, că petrolul a rămas încă în mâinile noastre, că bunurile statului n'au fost înstrăinate, că atâtea afaceri începute de d-nii Schuller și Tăslăoanu n'au putut fi isprăvite, — și veți înțelege câtă dreptate are generalul Averescu când declară că „opera guvernului" nu este terminată. Dacă d. Tăslăoanu ar fi izbutit să se mențină pe banca ministerială, poate că această operă ar fi fost astăzi terminată, și guvernul generalului Averescu, mulțumit că și-a îndeplinit „programul", s'ar retrage de bună voie.

Câtă vreme însă va mai fi un singur ban de cheltuit și o singură afacere de făcut, „opera" nu este terminată și guvernul nu poate să plece.

Dar terminarea „operei" înseamnă distrugerea țării.

Când generalul zice: „opera nu e terminată", aceasta înseamnă că regimul actual n'a ajuns încă să-și sature și să-și mulțumească toți oamenii car-l alcătuiesc. Și ce moment mai prielnic se poate închipui pentru săturarea partizanilor de cât momentul acesta când desorganisarea economică și financiară a țării a luat dimensiunile unei adevărate catastrofe? Cu cât ne apropiem mai mult de ruină și faliment cu atât și condițiile sânt mai prielnice pentru exploatarea și jefuirea țării.

S'ar putea zice că cele optsprezece luni de guvernare au fost pentru guvern numai o epocă de inițiare și antrenament și că de abia de astăzi înainte, pe baza experienței câștigate, guvernul va găsi în mod serios la aplicarea programului și metodelor sale de lucru. Tot ce ni s'a dat până acum ca jaf, abuz și destrăbălare a fost numai operă de începători și ar fi de sigur, un mare păcat ca guvernul să părăsească puterea tocmai când oamenii săi se simt așa de bine antrenați pentru realizarea unui program care de abia a fost început.

Acuma este deci ceasul când se pregătesc marile lovituri menite să desăvârșiască „opera" începută? Cu mai mult cinism, oamenii guvernului vor porni asaltul din urmă pentru stoarcerea și distrugerea acestei țări.

Permisele vor începe din nou să funcționeze, sinecurele se vor înmulți, misiunile în străinătate vor fi mai bine plătite, jefuirea statului se va face mai fără rușine, imoralitatea va fi mai cutezătoare și abuzurile mai fățișe. Și când țara va fi complect istovită, atunci va începe politica concesiunilor prin care capitalurile streine vor fi chemate să ne „organizeze" și să ne stăpinească bogățiile. Ajuns aici, guvernul va mai avea un singur lucru de făcut: *să ne rule foc.* Ca la Geagoga, va trebui să se dea drumul flăcărilor pentruca nimic să nu mai rămâie din ceia ce-a fost odată bogăția și puterea acestei țări. Și de abia atunci, în fața prăpădului, generalul va recunoaște poate că „programul" a fost îndeplinit și „opera" terminată.

Evenimentele zilei

Criza ministerială în Bulgaria.

Ministrul căilor ferate a demisionat.

Sesiunea Sobraniei a fost închisă după ce s'a votat abolirea consorțiului cerealelor, al căror comerț redevine astfel liber.

Ultimatul Poloniei adresat Rusiei

Se știe că d-l Philipovici, ministerul Poloniei la Moscova a remis în ziua de 14 Septembrie guvernului sovietic un ultimatum în care se amintește că tratatul dela Riga este nesocotit în mod sistematic de sovietc.

Guvernul polonez acordă, pentru executarea diferitelor clauze sovietelor, termen până la 1 Oct.

In cercurile oficiale poloneze se declară că demersul d-lui Philipovici nu poate avea caracterul unui ultimatum, căci ministerul polonez dela Moscova este demisionar și că în consecință, el nu poate angaja responsabilitatea unei țări cu un ultimatum.
(Rador.)

America nu retrage trupele dela Rin

Pershing și a exprimat bucuria că a revăzut Parisul și a declarat ziarului L'Homme Libre că scopul călătoriei în România nu va fi să retragă trupele americane dela Rin, ci numai să le inspecteze.

O nouă lovitură în Silezia de sus?

„Freiheit" semnalează preparativele unei noui lovituri în Silezia de sus. Inrolările pentru Solbstchutz continuă. Un detașament de milițieni bavarezi a trecut frontiera silezlană între Kallsmark și Popielow.

Cum se risipesc banii țării

Cunoaștem un fapt care ilustrează perfect modul de a lucra al actualului guvern. Se știe că în absența Regelui din țară, actele de guvernământ sânt scutite de sancțiunea pe care trebuie să li-o dea iscălitura regală, puterea acestora având-o Consiliile de miniștri cari, printr'un „jurnal" iscălit de miniștrii presenți și sub rezerva sancționării ulterioare a M. S. Regelui, pot să iea hotărâri cu putere de decret. Și vă închipuiți acum cât de mult trebuie să fi abusat guvernul de absența Regelui pentru ca în Consiliile de miniștri să și aranjeze toate acele afaceri a căror moralitate n'ar fi putut da ochi și cu iscălitura regală de cât pe calea „sancționării ulterioare".

Nimeni însă nu și ar fi putut închipui că guvernul, rămas fără controlul regal și grăbit să și aranjeze afacerile, ar putea să împingă abuzul așa de departe în cât să se dispenseze până și de Consiliile de miniștri.

Cu două sau trei zile înainte de sosirea Regelui în țară, un înalt funcționar din Ministerul Agriculturei a putut fi văzut cum alerga prin București de la un ministru la altul ca să adune iscăliturl pentru „jurnalul" unui consiliu de miniștri care nu avusese loc

Intâlnit de un prieten, funcționarul a mărturisit: „De-azi dimineață și până acum gonesc după iscăliturile miniștrilor și n'am putut să vânez de cât una singură. Și lucrul e foarte urgent: e vorba de jurnalul unui consiliu de miniștri care trebuie iscălit înnainte de venirea Regelui."

Veți crede însă că „jurnalul" în chestiune se referia la vreunul din acele acte mărunte care alcătuiesc calabalâcul unei guvernări: numiri, mutări înaintări, destituiri etc. Dar nu: prin acel jurnal se prevedeau câteva milioane pentru „aplicarea reformei agrare în Ardeal". Și acum judecați cazul: hotărârea fusese luată și jurnalul redactat, dar Consiliul de miniștri nu se ținuse.

Când veți vedea, prin urmare, apărând în Monitorul Oficial un jurnal al Consiliului de Miniștri prin care bugetul țării este încărcat cu încă câteva milioane menite să hrănească o nouă armată de paraziți, să știți că jurnalul n'a fost discutat în niciun consiliu de Miniștri și că iscăliturile au fost adunate una câte una după ce hotărîrea fusese luată și jurnalul redactat.

Așa suntem guvernați și așa se risipesc banii țării. Și înțelegem acum și mai bine câtă dreptate a avut generalul Averescu când a declarat că „opera guvernului său nu este încă terminată."

Ministru învinuit de agitație

Impotriva ministrului de Culte saxon Fleissner s'a ridicat acuzarea de agitație pentru prăbușire a guvernului, comisă la întrunirea populară din Dresda.

Opera consiliului suprem

Se cunoaște atitudinea demnă și hotărâtă pe care o adoptase dl Ion I. C. Brătianu în momentul, când reprezenta, ca președinte de consiliu, țara la Conferința Păcei din Paris. In acele clipe de cari depindeau noile noastre granițe și noul aspect al statului român, dsa a dat, nu de niște împărțitori de dreptate, ci de o instituțiune, care cu toate că era lipsită de competință, se erijase în ultimă instanță de judecată a problemelor internaționale, bun înțeles după cum o indicau interesele celor ce-o compuneau.

Istoria vine destul de vreme încă să dea dreptate atitudinei dlui Ion I. C. Brătianu prin pana competentă a fostului președinte al Republicei franceze, Raymond Poincaré, care într'un articol publicat în marea revistă pariziană „Revue des deux monde", pune într'o adevărată lumină nu numai procedeul întrebuințat de Conferința Păcei și de succesorul el, Consiliul Suprem, dar și spiritul în care se soluționau problemele supuse judecății lui.

Poincaré se referă la un articol aparut în cotidianul englez „Times" care rezumă lunga serie de greșeli și sfârîtul quasi rușinos al Consiliului Suprem. Dintre toate problemele ce avea de soluționat, două comportau mai mare atenție; chestiunea sancțiunilor și aceea a Sileziei superioare. Primul eșec este suprimarea sancțiunilor economice cu începere dela 1 Septembrie; în ceea ce privește Silezia, Consiliul suprem a avut cel puțin prezența de spirit, să-i difere soluționarea Ligei Națiunilor, spre a cruța Antanta de pericolul unei rupturi, care ar fi avut urmări fatale pentru întreaga politică europeană. Prin acest procedeu pe cât de cuminte, pe atât de dăunător reputației sale Consiliul Suprem și-a dat singur certificat de incapacitate. Dizolvarea, — care firește va urma, — Consiliului Suprem nu înseamnă ruptura Antantei, „ci arată sfârșitul și condamnă frivolitatea procedurei după care au fost conduse până acum de tinele Antantei". Poincaré accentuează asupra desnodământului pe care-l prezidase acestei instanțe, a cărei nevalabilitate o dovedise încă dinainte.

In același timp Poincaré își exprimă satisfacția pentru judecata aspră a gazetei engleze: „Prin inaptitudinea metodelor sale și caracterul neserios al deciziilor sale pripite, Consiliul Suprem a făcut mai mult rău Antantei decât toate intrigile celor mai răi inamici ai ei" — arătând că nu se putea înfățișa mai bine aspectul acestui for suprem. In întrunirile sale, calitățile cari au determinat succesul său, nu sunt cunoașterea diplomatică a afacerilor, ci resursa de vorbărie, vivacitatea replicelor, talentele cari reușesc la tribune și produc efecte ieftine asupra alegătorilor, după cum a mai arătat și Lansing, în luminoasele-i descrieri a celor patru potentați dela Conferința Păcei.

Poincaré ter însă astfel: „să înmormântăm deci Consiliul Suprem, dar să nu lăsăm a se crede că și-a sacrificat viața lui agitată pentru viitorul Antantei. Dimpotrivă, cu procedura sa superficială și nefastă, cu veciuicele sale lupte de amor propriu și vanitate, cu gustul lui de publicitate, cu disprețul afișat față de experiența diplomatică a fost cât p'aci să compromită și să sfarme Antanta".

Golgotha

„Stați drept sublimi apostoli
căci fruntea vi-i senină
Lăsați inchizitorii să-și facă datoria,
Vedea-veți scris pe ziduri cu slove de lumină
In temnițele voastre: trăiască România!"
(*Al. Vlahuță.*)

„Stați cu mâna'-n sîn flăcăi?
N' uziți plângând prin văi?
Ceru-i roșu de văpăi
Și se umilă vadul!..."
(*Gh. Coșbuc.*)

Iată frânturi rupte din inima celor mai de seamă poeți ai anilor de grele suferințe. Sunt îmbărbătarea ce ni-se trimitea din liberul regat al României, în vreme ce noi sfârșiam epoca unor lupte de sacrificii. De sacrificii conștiente, căci la noi înțelegea și cel din urmă om, că numai prin jertfe, prin exemple mari, se poate face începutul unei lupte politice ideale, care ridicând conștiința maselor să le determine la acțiune. A fost o luptă de acele, care ar merita să nu fie trecută cu vederea, ori cel puțin să nu fie desavuată de inconștienții zilelor de azi.

In „Golgotha", număr ocasional, apărut pe acele vremuri s'au scris versurile de mai sus, refren fidel al palpitației sufletului românesc, care se sbătea în lanțuri. Era timpul când se spărgeau și se devastau lăcașuri și biserici, când reprezentanții neamului românesc au fost scoși din lăcașurile lor noaptea ca criminalii de rând pentru a fi aduși pe banca de osândă, când organisația partidului național a fost desființată prin ordonanța ministrului Hierorgimi, când Aurel C. Popovici, mintea și inima românismului întreg, a trebuit să și părăsească țara și când în fine . . . d-l Petru Groza, actualul ministru al Ardealului și-a început educația în liceul reformat Kuun din Orăștie.

Cum? se poate una ca aceasta? D-l Groza ministrul Ardealului liberat, care a fost mar-

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

tor al suferințelor, al martriului unui neam tocmai în etatea când impresiile sapă brazdele cele mai adânci și mai durabile în sufletul omului, acest domn Groza să fi uitat că unificarea provinciilor românești este un product al conștiinței naționale? Se poate ca un astfel de om să graseze în largul țării românești în calitatea de ministru responzabil, când are inconștiența să susțină că „în vălmășagul mondial ce s'a produs, nu noi, ci alte mari puteri au hotărât asupra sorții noastre."

Da, credem și suntem convinși că d-l Groza, care după cum mărturisește însuș s'a contopit în cultura maghiară a colegiului Kuun, unde și-a făcut educația opt ani de zile, să nu poată avea o cultură românească. Înțelegem să-și împrumute grandomania de a crede că „adevărata cultură și educația liberală" de care s'a împărtășit în acest liceu, la asigurat situația înalt ce o ocupă în stat. Dar nu înțelegem, ca acest domn Groza să fi uitat că în colegiul Kuun a mai avut colegi, cari au fost prigoniți, că l'a avut de coleg pe Vlaicu, că o mulțime de elevi români au trebuit să părăsească liceul pentrucă nu s'au învoit să primească instrucția religiei în limba maghiară, iar cei cari au rămas totuș au trebuit să ia oare (grecocatolicii români) la preotul romano-catolic maghiar în ungurește? Și totuș spiritul tradițional liberal al acestui liceu să fie reliefat de d-l ministru al Ardealului? Și să-i dea și onoarea acestui liceu de a putea crede, că aievea educația primită în acest liceu l'a ridicat pe d-l ministru la treapta înaltă ce o ocupă în stat?

Să am pardon — cum ar zice Caragiale — dar d-l Groza — și exprim o părere generală — nu ar fi ajuns din necunoscutul în care se adância niciodată la treapta de ministru dacă nu-l ajuta tocmai valmășagul nu mondial, ci în care a ajuns țara noastră pe urma unei guvernări improvizate, inconștiente și incapabile.

Sine ira et studio!

Aurel Ciato.

In amintirea lui Augustin Bunea

— Un apel —

In 14 August 1921 s'a făcut în mod solemn deschiderea „Casei naționale dr. Augustin Bunea" și a „Bibliotecii populare" în comuna Vad.

„Comitetul cultural din Vad" a hotărît ca aceste două instituțiuni folositoare pentru popor să poarte numele celui mai vrednic fiu al acestei comune fruntașe de pe valea Oltului, a mult regretatului canonic mitropolitan din Blaj și membru al Academiei române dr. Augustin Bunea, care în scurta sa vieață a lucrat așa de mult pentru biserica și neamul său și care întreaga sa avere — de și modestă — a lăsat-o prin testament pentru scopuri bisericești și culturale românești; iar bogata și prețioasa sa bibliotecă a donat-o întreagă în folosul tinerimii studioase din Blaj.

De aceea „Comitetul cultural din Vad" ales pentru administrarea „Casei naționale" și a „Bibliotecii populare" face un călduros apel către înaltele ministere: a Cultelor și a Artelor a Instrucțiunii publice, a Agriculturii și a Domeniilor; apoi către Academia română, a cărei membru a fost către Liga culturală și Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român, pentru care așa de mult a lucrat, către Consiliul de administrație al „Caselor naționale" de sub direcțiunea domnului Manolescu, apoi către toți colegii, prietinii, stimătorii și admiratorii acestui bărbat vrednic al neamului nostru; pe urmă către toate băncile și institutele de bani, către toate corporațiunile și instituțiunile economice-culturale din întreaga Românie, pe care n'a avut fericirea de-a o vedea întregită, să contribue după putere și bunăvoință cu obolul lor în scopul ridicării unei „Case naționale" care să poarte numele lui, în care se va instala și „Biblioteca populară" și dacă se va putea și un modest muzeu.

Cât pentru argumentarea unei biblioteci vrednice de numele lui, care așa de mult a iubit cartea, apelăm către toți cei amintiți mai sus, și către toată suflarea românească, care ține să contribue cât de puțin la munca pentru ridicarea poporului nostru, să contribuie cu cărți, foi, reviste și obiecte pentru muzeu.

In modul acesta „Comitetul cultural din Vad" voește să i perpetueze memoria chiar în comuna sa natală, una dintre comunele cele mai fruntașe din județul Făgărașului, punându-l de exemplu pentru generațiile viitoare.

Banii, cărțile, foile, revistele și obiectele pentru muzeu se vor trimite pe adresa: „Casa națională Dr. Augustin Bunea", comuna Vad, poșta Șercaia, județul Făgăraș, și se vor evita cu mulțămită pe cale ziaristică.

Vad, la 10 Sept. 1921.

Comitetul cultural din Vad

Director:
IOAN BUNEA,
parohul Vadului.

Secretar:
OCTAVIAN POPP,
învățător diriginte.

Liga națiunilor și muncitorii intelectuali

In ce privește a patra chestiune la ordinea zilei, Guilbert Murray (Africa de sud) raportor, relevă necesitatea de a constitui comisiunea ceruță de Leon Bourgeois (Franța) cure va fi însărcinată să studieze metoda de urmat pentru a înființa organizația internațională a muncei intelectuale și a ameliora soarta muncitorilor intelectuali.

Be legarde (Haiți) insistă asupra importanței ca problema educației să fie studiată cu îngrijire. Proiectul rezoluției, prezintat în numele consiliului societății națiunilor de Leon Bourgeois și anume, numirea unei comisiuni de către consiliu care să fie însărcinată să studieze chestia internațională de cooperare intelectuală, compusă din 12 membri cel mult, inclusiv femeile a fost adoptat.

Liceul de fete „Carmen Sylva" din Timișoara

Instrucția elevilor în această de sub direcția d-lui I. Fodor s'a făcut fără întrerupere în tot decursul anului școlar.

Membrii corpului didactic și-au dat toată silința pentruca elevele să-și însușească nu numai materialul prescris în programa analitică, dar și o limbă frumoasă românească.

Scopul urmărit, în educația elevelor a fost pe de o parte deșteptarea sentimentului și a mândriei naționale prin recitări de poezii patrotice prin cântări și dansuri naționale și prin folosirea portului național. Elevele care până acum au studiat tot la străini arată un progres îmbucurător în limba română.

Aceiași atenție s'a dat și educației religioase-morale.

Pentru aranjarea unei capele a liceului s'a obținut dela Ministerul cultelor cărțile bisericești necesare iar I. P. S. S. mitropolitul primar Dr. Ilie M. Cristea a procurat vasele sacre și un-rând de haine bisericești.

Pentru întuirea multor materii învățate în școală elevele au vizitat fabrica de chibrituri, fabrice de bere și alte instalații industriale.

Activitatea extrașcolară a profesorilor

1. Ioan Fodor, a ținut timp de 6 luni un curs de limba română la călugărițele Notre Dames; alt curs de limba română cu 15 profesori dela liceul piarist timp de 6 săptămâni; al treilea curs cu 30 funcționari de bancă timp de 5 luni. La serbarea de 10 Maiu a ținut discursul festiv.

2. Gheorghe Stefanescu Galați a ținut 11 ore de fizică chimie la liceul Diac. Loga, 3 ore la școala de arte și meserii, și câteva ore la școala specială de arti erie.

3. Ecaterina Stefanovici a ținut discursul la festivitatea școlară aranjată în amintirea lui Vasile Alexandri: a instruat elevele la recitări.

4. Maria Manolescu a ținut cuvântări la festivitatea din 1 Decembrie, din 6 Februarie și la Comemorarea lui Tudor Vladimirescu.

5. Aneta Onițiu a instruat coruri cu mult zel.

6. Ioan Imbroane a muncit pe terenul ziaristic.

Internatul școalei

S'a căutat să fie adăpostite un număr cât mai mare de eleve în internat, a fost aproape un îndoit număr de interne față de numărul lor sub regimul unguresc. Și aceasta s'a făcut fără a se aduce vre-un prejudiciu, în cela ce privește sănătatea, instrucția s'au educația elevelor. Conducătorii școlii și-au dat silința să înmulțească mobilierul necesar pentru adăpostirea a cât mai multor copii, cari sunt siliți a părăsi căminul părintesc și a alerga la oraș pentru luminarea minții lor. Diferitele încăperi ale institutului și situația lui higienică a permis aceasta.

S'au bucurat, așadară, atâția părinți de înlesnirile pe cari le poate face un internat, în ori ce timp, în privința întreținerii, dar mai vârtos astăzi, când viața este în mod neobișnuit îngreuiată din cauza situației economice cunoscute și mai mult încă din cauza speculei care profită de situațiile turburi.

Dar în afară de înlesnirea aceasta materială, s'a căutat să se realizeze cât mai mult din acela ce constitue chemarea principală a unui internat de școlari: supravegherea împlinirii datorilor de școală, întreținerea sănătății și creșterea morală e elevelor.

Călăuzite de dorința de a forma acest tineret femenin cât mai conștiu de datoria sa în viață, s'a căutat ca educația să fie cât mai aleasă și să corespundă tuturor cerințelor de higienă, de morală, de estetică.

Incheind această scurtă dare de seamă trebuie să afirmăm fără încunjur și cu toată obiectivitatea că liceul de fete Carmen Sylva din Timișoara și-a îndeplinit menirea cultural-națională pe care a avut-o.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Ce va fi noul stat evreesc al Palestinei

Chestiunea Orientală a rămas neresolvită prin Tratatul de pace. Războiul dintre greci și turci, face și mai actuală problema Orientală. De aceea și toată lumea vorbește mereu de ea. Nu e deci fără rost să recapitulăm faptele cele mai însemnate, cari privesc planul unui stat evreesc al Palestinei, una din laturile mai de seamă ale rezolvirii crizei Orientale.

Ne amintim că la începutul lunei curente s'a ținut la Carlsbad al 12-lea congres sionist. De asupra cunoscutului Schutzenhaus a fâlfâit câteva zile drapelul alb și albastru, având în centru, ca simbol al luptei și rezistenței, scutul Regelui David așa cum îl descrie Scriptura: e drapelul poporului evreesc.

Evenimentele, cari s'ar succedat dela ultimul congres, ținut la Viena în 1913, au dat adunării dela Carlsbad proporții fără precedent. In adevăr, în timpul războiului, președintele Asociației sioniste Dl. Chajim Weizemann comitetul executiv și directorul lui Dl. Nahuva Sokolow au reușit să obțină din partea Angliei recunoașterea mișcării sioniste și făgăduiala unui sprijin efectiv. In acelaș timp, batalioane evreești ajutau victoria Aliaților în Palestina. Aspirațiunile naționale evreești a fost apoi recunoscute și de celelalte puteri, mai ales de Franța și Italia, cari au adoptat punctul de vedere britanic. Anglia, cea dintâi, luase pe seama ei chestiunea Palestinei: aceasta a fost pricina pentru care mai ales a putut să pretindă și să obțină mandat asupra acestei țări.

In fața a mii de Evrei, din toate țările, purtând costume variate și vorbind o mulțime de limbi, cu predominirea, bine înțeles, a obișnuitului halat evreesc și a jargonului iudaic, Dl. Sokolow, a expus la congresul Carlsbad bazele politice ale sionismului.

Organizația politică a sionismului

Toate chestiunile de politică generală se tratează la Londra între un comitet executiv de 5 membrii și „Colonial Office" al guvernului britanic.

La Ierusalim, acest comitet e reprezentat de o comisie sionistă numită de el și care păstrează un contact strâns cu înaltul comisar englez. Alături de comisie e un comitet național ales de Evreii din țară, „Voad Leoumi", care se ocupă de interesele lor regionale.

D-l Sekolow crede că viitorul națiunei evreești e legat de desvoltarea influenții franceze în Siria. Națiunea evreească socotește Societatea națiunilor ca protectoarea sa, care a înregistrat mandatul Angliei, mandat numai pe timpul cât națiunea evreească nu va fi în măsură să-și asigure o existență proprie.

Evreii sunt interesați la paza locurilor sfinte, ei considera Palestina ca centrul principalelor religii ale lumii, cucernicia credincioșilor e de-altfel favorabilă prosperității țării și centrele de pelerinaj arată tuturor vizitatorilor munca de organizație a poporului evreu.

Viața economică în Palestina

Doctorul Ruppin, „economistul național" evreu, care e un fel de ministru al afacerilor economice și financiare, socotește la 10.000 pe emigrații izraeliți sosiți anul trecut în Palestina după recomandația comitetelor sioniste din țările lor de origină.

S'a creiat un fond național („Keren Hayesod) pentru a ajuta pe emigrați și a favoriza colonizarea. Banca evreească, reprezintă prin Anglo-Palestine Company și care are sucursale în toate orașele țării, e pe punctul de a-și crește capitalul pentru a face avansuri comercianților. Există de asemenea o bancă de lucrători care va permite asociației muncitorești să îmbunătățească condițiile technice ale lucrului.

Opera economică îndeplinită de sioniști tinde să facă Palestina primitoare pentru națiunea evreească reconstituită.

Să nu se creadă că pionerii sionismului nu sunt sfâșiați de divergențe de păreri.

Așa, sunt deosebiri de idei între Dr. Weizeman și D-l Brandeis, unul din șefii mișcării în America, relativ la constituirea și utilizarea fondului național. Primul și comitetul din Londra voiesc ca or'ce ban să fie strâns și folosit de centrul sionist londonez, împărțindu-se bănii jumătate la fondul de rezervă, jumătate la fondul de întreprinderi. Celălalt și'o parte din sioniștii americani voiesc ca fiecare țară să-și organizeze separat fondurile sale și după voința donatorilor.

Aceste divergințe de opiuli erau așa de adânci, încât D-l Brandeis s'a retras din comitetul executiv și s'a decis să organizeze munca în Palestina după propriile sale metode. Dar azi se crede că cele două partide se vor înțelege și uni.

Universitate evreiască în Palestina.

Crearea unui centru intelectual la Ierusalim, care, după președintele Weizemann, trebue să fie un instrument științific, social și politic, întrunește unanimitatea sioniștilor.

Se va începe prin a ușura studiul științelor aplicate și a

Cronica politică

Manevrele tachiștilor. Ne aducem aminte cu toți cum înainte de producerea crizei politice, ziarele tachiste atacau guverul din care totuși făceau parte trei miniștri conservatori democrați, cu violența unei campanii de opoziție. Presa tachistă și de multeori chiar deputații tachiști erau atunci alături de opoziție sprijinind acțiunea politică a acesteia. Ostilitatea aceasta care se manifesta piezis a creiat în câteva rânduri serioase dificultăți și în general o poziționare foarte delicată guvernului care se vedea atacat de însași reprezentanții săi. S'a vorbit chiar de mai multe ori de plecarea din guvern a miniștrilor tachiști și în locuirea lor cu elemente din partidul poporului.

Iată însă că pe neașteptate se produce criza politică. Situațiunea politică a guvernului este amenințată. Incapacitatea și corupția regimului averescano-tachist au provocat acțiunea solidară a opoziției, acțiune al cărei rezultat nu va putea fi decât răsturnarea guvernului. Puși în fața unei noi situații și văzându-se în primejdie de a pierde bunătățile din care se înfruptau stând la putere, tachiștii schimbară imediat tactica. Din vrăjmași mascați ai guvernului ei deveniră, peste noapte, susținătorii cei mai fervenți. Caci n'avem decât să citim „Adevărul" — acest monitor al casei Blank — Tache Ionescu, ambii solidari prin aceleași interese și aceiași politică internațională — ca să ne convingem de această bruscă schimbare la față.

Dar în mai strâns contact cu realitatea, tachiștii își dau seama că zilele guvernului sunt numărate. Și atunci ei fac tot felul de încercări pentru a prelungi existența unui regim din care trag atâtea foloase. Astfel în fiecare zi citim în „Adevărul" îndemnuri pentru o colaborare cu țărăniștii, colaborare în care ziarul casei Blank vede salvarea democrației române amenințată de coaliția partidelor din opoziție. Toate manevrele acestea sunt însă zadarnice.

Nici o grupare politică n'ar avea curajul să ia în spate activitatea nefastă a guvernării averescane, pentrucă și-ar compromite nu numai prestigiul politic, ci chiar existența. Și chiar admițând că țăraniștii ar face greșeala politică să-și ia o atare răspundere, lucrul acesta n'ar fi în stare nu să împiedice, dar nici măcăr să amâne prăbușirea guvernului.

Cum sunt cenzurate ziarele în Ardeal

— Foarfecă în ajutorul guvernului —

Ca să se vadă felul abuziv în care cenzura își exercitează puterea aci în Ardeal, publicăm următorul articol a cărui publicare a fost interzisă ziarului Târnava de către cenzura din Diciosânmărtin.

In ziarul oficial al guvernului „Indreptarea" organul partidului poporului de sub șefia domnului general Averescu, numărul dela 16 Septembrie a c. pe pagina a treia s'a publicat hotărîrea luată de Consiliul de Miniștri, prin care se permite exportul aurului scos din minele ardelene. Se spune că se permite exportul, adecă se lasă să lasă afară din țară aurul, care se scoate din minele (băile) particularilor.

Această hotărîre se zice că s'a adus pentru aceea, că societățile particulare au avut mari cheltueli cu scoaterea aurului din pământ și aceste cheltueli nu și le pot întoarce, dacă vând aurul la noi în țară, unde nu se plătește așa bine, ci numai dacă li se lasă să-l vândă în alte țări. In felul acesta, scriu foile guvernului, se va încuraja mai mult producția aurului și totodată prin export se va ajuta îndreptarea valorii leului nostru.

Acestea le-am citit în „Indreptarea" și ridicându-mi ochii de pe foaie, vedeam câmpul din fața casei gemând de vite, sute și mii, cari căutau după un fir de iarbă, pe imașul uscat de soare și gândul îmi sbură la poporul nostru, la sătenii noștrii, pe cari nimeni nu-i întreabă câtă pierdere au ei cu creșterea vitelor și câți bani au dat ei pentru vite în anul trecut și câți mai pot scoate acum.

Anul trecut, pe vremea asta țăranii erau cu stare bună, vitele lor aveau preț mare, dar acum sărăcesc văzând cu ochii. Nutreț la vite nu este, și ca să nu le moară de foame la iarnă sunt siliți să le vândă aproape pe nimic, numai pentru aceea, pentru că aici în țară vitele nu se plătesc așa bine, cum s'ar plăti dacă s'ar putea duce mai multe în alte țări.

Mă socoteam atunci: pentru ce Guvernul d-lui general Averescu nu are același grije pentru țărani, ca și pentru societățile, cari au mine de aur, cărora le permite să-și ducă produsul și să-l vândă în străinătate?

Pe când căutam să pătrund această taină, mi-aduc aminte că am citit ceva despre exploatarea aurului în „Monitorul Oficial", foaia oficioasă a statului. Răsfoiesc numerii din anul trecut și acolo găsesc în Nr. 263 din 19 Martie 1920, informațiunea, că s'a înființat o societate cu numele de „Mica", care avea în Consiliul de Administrație între alți domni și pe următorii: D-nii General Averescu, General Coandă, C. Argetoianu, tocmai oamenii din fruntea guvernului de azi. Cetind mai departe aflu, că această societate cumpărase toate minele de aur din mijlocul Ardealului, din Brad.

Acum e ușor se pătrund cu mintea taina, pe care am amintit o mai sus, adecă aceea, că pentru ce a adus guvernul hotărîrea, prin care lasă liber exportul aurului, ca să poată fi vândut cu preț mai bun din partea producătorilor.

Acum înțelegem pentru ce s'a putut aduce o hotărîre atât de păgubitoare pentru țară, prin care chiar și aurul, cea dintâiu bogăție a unei țări, este lăsat să treacă peste granițe.

Mulțumit că mi-am potolit curiositatea de-a pătrunde taina hotărîrei guvernului, când a permis exportul aurului, am înțeles îndată, cât era el de „bligat" să ia o astfel de măsură și mi am pus în gând să răsfoiesc „Monitorul Oficial" de câteori sunt nedumerit de vre-o hotărîre ministerială.

Un curios.

unor științe speculative. Se va creia întâi o Facultate de medicină. Pentru moment, totul se mărginește la institute pentru cercetări.

Se va instala apoi o Școală de arheologie, legată cu școlile creștine din Orient. In urmă, va fi deschisă o Școală de științe ebraice, lingvistice, istorice și filozofice.

Deși limba ebraică e destinată să devie limba învățământului oficial publicațiile științifice și literare ale acestor școli vor fi în ebraică, engleză și franceză, pentru crearea de legături cu toate Universitățile lumii.

Sioniștii respind acuzația c'ar fi agenți englezi. Ei vor să fie numai agenți evrei.

De altfel, ei țin ca Francezii să joace un rol pe coasta asiatică a Mediteranei. In toate școlile din Palestina se'nvață franțuzește.

Evreii, prin traiul lor în Orient, au devenit un popor de cultură occidentală, dar ei revin în Orient și vechile tradiții se redeștaptă. Prin națiunea evreească se stabilește o punte între Orient și Occident.

Congresul preoților

Congresul general al preoțimei din România Mare se va ține la 5, 6, și 7 Octombrie în Chișinău spre a discuta problemele morale, sociale și materiale, cari se impun opiniei publice spre rezolvire.

La ordinea zilei sunt puse problemele:

Rolul pastoral al preotului în împrejurările actuale; situația socială, morală și materială a preotului față de ceilalți factori sociali: preoțimea și politica: asociațiunile preoțești.

Pe lângă problemele de mai sus se vor discuta și toate chestiunile privitoare la învățământul religionar și congresul profesorilor de religie, hotărât a se ține la 10 Septembrie la Cernăuți și care se va ține de odată cu congresul general ca parte integrantă funcționând ca secție cu ordinea zilei;

Invățământul religionar și distribuirea disciplinilor; programa analitică; manualele didactice; exercițiile religioase; obligațiunile și drepturile prof. de religie.

Fiecare preot, diacon presibiter sau episcop este invitat a se ocupa serios cu problemele de la ordinea zilei, spre a putea lua parte cu folos la discuțiile ce se vor ține la congres.

Congresul va arăta calea care duce la unificarea provinciilor alipite.

Participanții vor beneficia de o reducere de 75 la sută și în Chișinău se vor bucura de toată dragostea și îngrijirea comitetului basarabean și ieșan.

Adeziunile la participare pentru bucovineni se vor adresa prof. Petre Popescu la Cernăuți.

Plecarea din Cernăuți va fi la 3 Octombrie orele 11 seara, spre a ajunge la 4 Octombrie la ora 9 seara în Chișinău.

In jurul alegerii dela Oaș

Din partea organizației partidului național-liberal din jud. Sătmar primim următoarele:

Ziarul „Indreptarea", în No. 217 din 21 Sep. a. c., sub titlul "Cuvântul țărei" în legătură cu Manifestul partidul național-liberal — scrie că la alegerea de deputat din circumscripția Oaș-Ugocea (jud. Sătmar) candidatul liberal ar fi întrunit abia 365 voturi,

Pentră lămurirea publicului cetitor și pentru restabilirea adevărului trebue să spunem că Partidul Național-Liberal nu și-a pus candidat la alegerea parțială din 18 Sep. a. c. circumscripția Oaș-Ugocea.

D-l. Sabin Stețiu n'a făcut și nu face nici astăzi parte din organizația național-liberală. La alegere n'a fost susținut de organizația partidului nostru și n'avem știre, că s'ar fi dat în vre-o comună drept membru al partidului național-liberal. Gazetele din Ardeal, ca „Patria", „Satu-Mare" etc. vorbind despre d-l. S. Stețiu, îl socotesc candidat independent.

Organizația național-liberală din acea circumscripție întrunindu-se în ziua de 4 Sept. a. c. la băile Bicsad a hotărât, că potrivit declarațiunei rostită în Camera deputaților în numele partidului național-liberal organizația noastră va păstra o ținută pasivă în alegerea din țara Oașului cu atât mai vârtos, fiindcă noi credem, că actualele Corpuri Legiuitoare nu se vor întruni încă odată într'o sesiune ordinară. Această hotărâre s'a adus la cunoștința prietinilor noștri.

Și fiindcă „Indreptarea" a încercat a mistifica adevărul îi atragem atențiunea, că în circumscripția Oașului sunt în total — dimpreună cu acea din comunele alipite în vara ac asta — 14.963 alegători, dintre cari abia 4800 s'au prezentat la urnă dând candidatului Averescan în total 2721 voturi.

Și dacă nu uităm, că celelalte 2079 voturi exprimate au fost date candidaților opozanți și că 10.163 alegători — cu toate sforțările administrației și a agenților electorali — au avut o ținută pasivă față de propaganda făcută, fiecare cetitor va înțelege, că „victoria" trâmbițată de presa averescană întru adevăr a fost și este pentru ei o înfrângere morală complectă și că neparticipând a alegere decât într'un număr foarte re us, poporul s'a rostit lămurit și în această alegere parțială pentru partidul național-liberal.

Primiți, etc.

Dr. T. Dragoș de Deseșiu
Președintele comitetului județean al Partidului Național-Liberal.

Revista presei maghiare

Guvernul nu pleacă

Ziarul „Ujság" sub titlul de mai sus se ocupă de situația creată guvernului prin atitudinea opoziției. „Guvernul nu pleacă — scrie susnumitul ziar — și nici prin gând nu i trece să se sperie de opoziția care se pregătește la o luptă pe înmoarte și pe viață.

Opoziția însă crede, că va eși învingătoare din luptă. După cum se anunță s'a și pornit organizarea în acest sc p. Patidul național a dat mâna cu liberalii. Acum e planul, ca aplanând toate divergențele să atragă în sfera lor de interese și partidul bucovinean de sub șefia lui Nistor și pe cel basarabean de sub conducerea lui Inculeț. S'au pornit tractări în acest scop.

Dacă, în ast chip se va realiza coaliția opozițională guvernul va fi pus în fața unei grele probleme. . . . Și dacă dorul de luptă și hotărîrea de a trânti guvernul este așa de mare și de solidară în sânul opoziției după cum arată semnele, iar situația guvernului de altă parte este atâta de sigură după-cum o anunță ministrul președinte; atunci țara va fi martora unor lupte politice extrem de mari și de viforoase. Căci pe cât e de sigură opoziția de căderea guvernului, tot așa de sigur anunță Averescu rămânerea guvernului. Numai aceea nu e sigur astăzi, că ce folos va avea țara din aceste lupte".

Criză în politica internă

Ziarul „Keleti Ujság" se ocupă asemenea de criza politică și scrie între altele:

„Poate fi cu totul indiferent, ca în fruntea țării se află un guvern Averescu, ori un guvern Brătianu ameliorat prin Maniu.

Căci coaliția aceea, care după cum afirmă, va lua în curând guvernarea, nu promite mult.

Nu are o gândire conducătoare, care să poată scoate țara din situația grea socială și economică, în care se sbate. Precum guvernul lui Averescu nu a reprezentat un sistem care să fi avut un program bine stabilit în chestiile vitale ale țării, tot astfel nici coaliția nu reprezintă o direcțiune unitară nici ca concepție nici ca tactică, despre care să se poată forma dinainte o părere și să se poată constata că prognosa e favorabilă ori nu.. „Fortwursteln" — cu acest cuvânt s'ar putea caracteriza, ceea-ce se petrece la noi de ani de zile. A învinge de pe o zi pe alta nevoile momentane, a lua lupta din caz în caz cu greutățile mărunte, aceasta e politica ce se face la noi, și cari descons derând cu totul problemele mari, fundamentale, ori în casul cel mai bun vorbind numai de ele, nu se încearcă resolvirea lor... Și avem toate motivele su nu sperăm nici dela coaliție refacerea țării. Credem, că Maniu dispune și de concepție și de bună intenție pentru a putea rezolvi în mod durabil problema naționalistă și socială. Dar nu ne putem închipui că s'ar putea stabili o conlucrare sănătoasă între dânsul și Brătianu.

... Se pregătește o căsătorie de interese, zestrea e guvernul, dar lipsește aceea încredere și sinceritate reciprocă, fără de care și pe mai departe va dăinui tot sistemul politic cel vechiu, cu oameni noui dar cu păcate vechi."

Cetiți „Infratirea"

INFORMAȚII

Din motive independente de voința sa, d-l A. Crainic n'a putut sosi ieri la timp, pentru a-și începe conferințele.

Acestea s'au fixat definitiv precum urmează:

Azi, 26 Sept. la orele 5 (15) p. m., „Istoria limbii engleze.

Mâne, 27 Sept. la orele 11 dim., „Marele Dicționar al limbii engleze".

Ambele conferințe vor avea loc în Sala palatului Bibliotecii.

Publicul e rugat a asista în număr cât mai mare.

■

Sâmbătă, 1 Octombrie, va avea loc în Ludoșul de Mureș marele târg anual de vite.

■

Mâine sosește în Cluj Dl. Ministru Garofliid, pentru a lua dispozițiile necesare în vederea aplicării reformei agrare.

■

Siguranța locală continuă cercetările în chestia unei mari contrabande de aur suprinsă la frontieră în punctul de trecere Halmi.

■

Intrebăm autoritățile de ce nu iau măsuri în chestiunea speculei cu zahăr.

Populația este foarte agitată, căci zahărul se scumpește din zi ce trece.

■

Toți cei cari au o plângere de făcut împotriva Cartirului — și știm că sunt atâția — sunt rugați să se adreseze ziarului „Infrățirea" indicând precis date și amănunte pentru ca toată lumea să cunoască isprăvile acestui Oficiu care e inexistent când vrea să facă abuzuri.

■

Locale

Eri s'a întrunit comisia însărcinată cu aranjarea serbărilor, cari vor avea loc cu ocazia venirei italienilor la Cluj.

■

Universitare

Inscrierile la Universitate au început de câteva zile. Până acum s'au înscris la facultatea de drept 195 de studenți.

Agricole

Casa centrală a cooperației și împroprietăririi a dispus ca rezervele de tot felul și loturile de casă să se arendeze pe un an.

Arenda va fi prețul regional dublat atât pentru rezerve cât și pentru loturile de casă.

Arendașul e obligat ca în cazul când prețul regional se va mări pentru anul viitor să accepte prețul.

■

Judiciare

Procurorul Tribunalului din Tg.-Mureș, a descoperit în subsolul prefecturei Mureș-Turda, un cufăr care conținea 800,000 coroane. Aceste coroane au fost strânse de Pretorul I. Rusu, autorul principal în fraudele dela Interne, cu scopul de a le schimba pe sub mână la București.

■

Economice

In străinătate sunt foarte mult căutate traversele de cale ferată din carl țara noastră posedă stocuri bogate.

Din nefericire nu se pot încheia vânzări căci taxa de export de 1000 lei la metru cub pusă de guvern face imposibil orice comerț de expot.

■

Diverse

In restaurantul Clasa I. din gara Cluj se găsesc în permanență zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

■

Ministerul afacerilor străine aduce la cunoștința generală că tratatul pace dela Trianon, din 4 Iunie 1920, încheiat între Ungaria și Puterile Aliate și asociate, a intrat în vigoare pentru Puterile semnatare, cari l-au ratificat. Cu începere dela 26 Iulie 1921, iar nu dela 26 Iulie 1920, cum din eroare s'a publicat în comunicatul din 6 Septembrie 1921.

■

Guvernul a oprit intrarea în țară a ziarelor șoviniste maghiare: „Az Est", „Pesti Napló" și „Magyarország", pentru atacuri repetate și articole înjurioase la adresa României.

■

Suma de un miliard acordată provizor pentru plata despăgubirilor din Ardeal, Bucovina și Basarabia se va repartiza după aceleași norme după care se va distribui cele trei miliarde acordate vechiului regat și în așa fel ca să se păstreze aceiași proporție între suma ce va primi un dăunat din teritoriile alipite și unul din vechiul regat.

■

„Casa de citire" a Reuniunei meseriașilor români din Făgăraș și jur s'a deschis cu solemnitate în 18 Septembrie a. c în localul școlei primare de stat din Făgăraș. Au fost numeroși membri de față cărora le-a stat la dispoziție peste 12 ziare bine alese. Toți membri reuniuni sunt invitați cu drag, a cerceta casisina în Dumineci și sărbători după ameazi dela orele 2—8.

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 a. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă servește iarăși renumitele* Cataife *cu frișcă*, Baclavale turcești *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia și Duminecа* Plăcintă *cu brânză, carne și mere.

In fiecare dimineață: sandwich, pateuri, țuică de Văleni, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum și tot felul de licheruri dela distileria Bresson. 1071

■

Domnii care doresc să ocupe postul de experți permanenți la tribunalul Cluj, în materie de contabilitate, inginerie, de comasare, mine, mașini, etc., își vor adresa cererile Președintelui Tribunalului Cluj.

■

Cine a găsit Marți seara în trenul accelerat Oradea Mare-București sau pe peronul gării Cluj o cutie lungă de carton de culoare brună este rugat să trimeată cărțile și mai ales hârtiile de orice fela flătoare înlăuntru pe adresa d-lui profesor P. Grimm, Str. Bălcescu 11 A, Cluj și va primi pentru aceasta cu cea mai mare discreție recompensa cerută.

■

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

■

La Oradea-Mare se tratează cu o comisiune ungară schimbul unui număr de deținuți politici.

■

Profesorul dr. Const. Louroi, rectorul universității din Atena, a fost chemat la palat ca, împreună cu d-rul Romalo; medicul familiei regale, să asiste pe A. S. Regală principesa moștenitoare Elena, care se află indispusă.

■

Comisiunile de clasificare prevăzute de art. 4 al legii taxelor pe lux și cifra afacerilor, vor putea fi convocate în cursul anului ori de câte ori va fi trebuință, în baza instrucțiunilor ce se vor da de ministerul de finanțe.

■

In vederea unei cât mai concentrate acțiuni administrative, s'a hotărât înființarea pe ziua de 25 Septembrie a unui comandament militar în Basarabia și d. general Ion Popovici a fost numit comandant militar al Basarabiei.

■

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosității, întrebuințați *vinul de Tokaj cu chinină și fer* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biró, Cluj, Piața Unirii. III-316

Scrisoare din Arad

— Pentru primirea excursioniștilor italieni —

Pentru întâmpinarea excursioniștilor italieni, cari în curând vor sosi în orașul nostru s'au luat cele mai întinse măsuri. S'a format un comitet în frunte cu P. S. S. Pap Ioan episcopul Aradului și d-na V. Goldiș, d-l prefect-Radu Pancu, dr. I. Robu primarul orașului și aproape toată societatea românească din Arad. S'au luat măsuri pentru pavoazarea orașului, se vor ridica arcuri triumfale cu drapele române și italienești. Despre tot ce se va întâmpla în timpul cât vor fi excursioniști la Arad, se va cinematografia. Sé promite o primire grandioasă a fraților veniți să vadă România Mare.

Chestiunea pașapoartelor falșe

In timpul din urmă precum se știe Conzulatul Romând din Budapesta a încetat de a mai viza pașapoartele celor ce voiau să călto ească în România. Cu toate aceste o mulțime de indivizi treceau granița, cu pașapoarte vizate de Consulat. Siguranței fiindu-i suspecte vizele a procedat cu cea mai mare rigoare la identificarea vizelor. In ziua 20 c. procedând la identificarea pașapoartelor, a aflat pe d-na Sauer Ferencné cu pașaport falșificat, toate subscrierile și ștampila Consulatului au fost false. Luându-i-se interogatorul a declarat că vizarea pașaportului și-a procurat-o prin un advocat din Budapesta, și a fost în bună credință că pașaportul e vizat de Consulat. Pașaportul a fost confiscat, iar proprie ara au fost pedepsită pentru intrarea clandestină în țară. Fiincă pașaportul acesta nu e primul pe care siguranța l'a declarat de falș s'a cunoscut cu toată siguranța că la Budapesta există un birou care se ocupă cu falșificarea vizelor pentru România, Pașaportu falș s'a trimes la Ministerul de Externe din București pentru a se lua măsurile, pe cale diplomatică.

Contrabandele de aur

In ultimul timp contrabandele de aur și diamant s'au înmulțit foarte mult. Aproape zilnic se treceau în mod fraudulos mari cantități de bijuterii, aur și diamante. Grație Siguranței care își face serviciul cu cea mai mare conștiinciozitate, eri s'a putut pune mâna, pe individul Igaz Sándor, bijuter din Arad, care în ultimul timp foarte mult călătorea în străinătate. Eri sosind din Budapesta și făcându-se controlul la punctul de trecere Curtici, s'a găsit asupra lui o mulțime de bijuterii și diamante pe care voia să le introducă în țară, toate aceste bijuterii erau în o pâine care era de a începută; afară de pâine avea o mulțime de prăjituri mici care în loc de magiun erau umplute cu bijuterii, S'a procedat la întocmirea procesului verbal pentru a fi dat în judecată, iar bijuteriile care valorează câteva sute de mii au fost confiscate de oficiul vamal.

Serviciul Telegrafic

Posta din localitate, are o mare nevoe de Centrală pentru telefoane nouă, și pentru care s'a intervenit de mai multe ori la Dir. Generală din București pentru aprobare In sfârșit se vede că și Dir. se ocupă serios de chestia aceasta de așa de mare importanță, și a trimis un inginer pentru a lua măsurile necesare pentru înzestrarea oficiului cu o Centrala nouă. care costă aproximativ 1.500,000 lei suma aceasta pare colosală, însă și centrala veche face o circulație anuală de 1.000.000 lei, așa că spesele cu procurarea unei centrale noi s'ar plăti în interval de un an având în vedere circulația mai intensivă.

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va reprezenta Marți grandioasa creațiune a casei Pathé: „Ebreul".

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Marți Cezarina partea VII: Femea filantropă. Ajung în dezbatere mari probleme, grație bogăției lui Maud, căci pe unde ajunge mâna lui domnește îndestulire și fericire.

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

■

Cu data de 1 Octombrie se va deschide **restaurantul**

„La Pisica Vânătă"

Strada Avram Iancu No. 18 fost Biasini, renovat și din nou aranjat. -:-:-

Se primesc de acum abonamente de la 3—400 lei lunar 1107

■

In CINEMA APOLLÓ se va va reprezenta Marți umoristicul film detectivic: Aventura doctorului Hirn.

■

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

1103. Serviciul prompt.

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acoardă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Organizarea Apiculturei

— Un apel pentru constituirea Societăţii de apicultură —

Comitetul de organizare al Societăţii de apicultură a adresat tuturor apicultorilor următorul apel:

In posesiunea scrisorei d-voastră de aderare la constituireă stuparilor români din Ardeal, Banat şi părţile ungurene într'o societate cu şediul în Cluj şi ramificaţii pe ţinuturi, avem onoare a va invita să participaţi la adunarea generală de constituire care se vă ţine în Cluj Sâmbătă la 1 Octombrie 1921 în localul Bancii Agrare strada Regele Ferdinand Nr. 32 cu următoriul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunărei generale de constituire şi alegerea presidiului.

2. Discutarea şi primirea proectului de stat al Insoţirei stuparilor români din Ardeal, Banat şi părţile ungurene.

3. Alegerea comitetului provizor până la aprobarea statutelor societăţii înfiinţate.

4. Discuţie asupra necesităţei de a organiza apicultura în întreaga ţară şi de a organiza un congres apicol.

5. Eventuale propuneri.

6. Inchiderea adunării generale.

Pe lângă domnii invitaţi ca convocător trimis la adresă, invităm pe calea publicităţii pre toţi stuparii cari încă nu ne-au trimis adresa dar vor lua cunoştinţa de acest convocător, precum şi pre toţi aceia cari să interesează de progresul apiculturii Române.

Cluj, la 20 Sept. 1921.

V. CORODAN
profesor de apicultură.

IONEL PRECUP
prof. de liceu.

Congresul german dela Cernăuţi

Politica minorităţii germane din ţara noastră dela marele act al Unirii încoace — avea directiva de organizare a tuturor forţelor germane într'un bloc german puternic, pentrucă în urmă uniţi cu toţii să pornească politica lor în noua patrie.

Elementul german din lăuntrul ţării noastre era împărţit în diferite tabere cu credinţe politice deosebite.

Pentru a apiana marile diferenţe de vederi în chestiunile de politică socială între Svabi şi Saşi de-o parte, iar Germanii din Ardeal cei din Bucovina şi Basarabia, conducătorii germani au încercat toate mijloacele pentru a înlătura stările politice între diferitele grupări politice şi a-i uni pe toţi într'o grupare mare.

Incercările de împăcare au reuşit şi rezultatul înţelegerii comune este tocmai congresul german din Cernăuţi care se ţine acum. La acest congres — la care au luat parte toate grupările politice şi confesionale ai germanilor din patria noastră — se va pune bazele unirii într'un singur partid a tuturor grupărilor politice germane din România nouă — în forma unei Reuniuni politice, care va reprezenta de acum înainte toate interesele conc tăţenilor germani faţă de statul nostru.

Unirea aceasta nu era lucru uşor, căci fiind în diferite provincii cari a i formează România Mare, ei au trăit în alte împrejurări sub alt regim.

Dacă Saşii erau o naţiune privilegiată sub fostul regim, germanii basarabeni şi bănăţieni erau colonişti, iar bucovinenii se bucurau şi ei de o anumită favorizare din partea Austriei.

Prin despărţirea geografică era firesc că şi caracterul politic-cultural şi economic să se desvolte în alte condiţii, deci în sânul populaţiei germane nu exista o unică concepţie şi vedere politică. Nivelarea şi calibrarea acestor deosebiri este datoria nouei creaţiuni politice. In ceiace ne priveşte pe noi, organizarea politică a germanilor are importanţă întru aceia că de acum înainte minoritatea germană se va prezenta ca o massă compactă acţionând pe baza unui program stabilit. Ca punct de pornire le serveşte actul unirii dela Alba-Iulia, pe ale cărui principii îşi întemeiază dreptul lor în administrarea ţării şi în general în toate chestiunile vitale.

Primul punct al programului lor cuprinde aranjarea chestiunei minorităţilor pe baza stipulaţiilor tratatului de pace şi în special pe baza hotărîrilor dela Alba-Iulia.

Ei pretind împlinirea necondiţionată a principiilor stabilite acolo şi confirmate de către suveranul nostru. Cer participare la administraţia judeţeană şi urbană auto determinarea în chestiunea şcolilor şi egalitate de o sprijini şcoli din partea statului. Pretind aceleaşi drepturi politice şi administrative.

In general egalitate în toate drepturile şi chestiunile.

Ceea ce poporul românesc a promis el real potrivit intereselor generale ale ţării. — Poporul românesc nu vrea să oprimeze pe nimeni. — Spiritul liberal inerent nouă nu cere nedreptăţirea altora. Noi dorim o muncă comună pentru clădirea şi întărirea patriei noastre, dorim ca toţii să aibe aceleaşi drepturi şi datorinţe politice sociale şi culturale.

Noi nu vom lua minorităţilor şcoalele dar pretindem ca limba română, care este limba oficială să se-înveţe de toţi cetăţenii.

Nu vom limita drepturile confesionale, dar pretindem respectul faţă de confesiunea noastră. N'am concediat şi nu vom concedia funcţionari cari nu sunt români dar cerem ca ei să înveţe a se folosi de limba românească.

Nu vom face excepţie, dar fie care cetăţean având aceleaşi drepturi trebue să aibe şi aceleaşi datorinţe. Dacă până acum nu s'au ajuns la o înţelegere motivul este că minorităţile au primit tot ceea ce venea din sânul nostru s'au oare care vrăjmăşie. Nu opera socială de refacere a patriei noastre, minorităţile s'au ţinut de parte.

Cel puţin de acum înainte să ne găsim alături în această muncă. Noi îi primim pe toţi cu mulţumire.

R. C.

Situaţia în Ungaria de Vest

Ultimatul înţelegerii

După o ştire din Viena, la Budapesta s'a înmânat la 22 un ultimatum al aliaţilor care hotăreşte un termen de 14 zile, pentru evacuarea Ungariei apusene.

Austria cere intervenţia trupelor Cehoslovace

Dela coresp. nostru particular Viena, 24 — Se aşteaptă decidera Antantei privitor la cererea Austriei spre a se permite ca trupele ceho şi jugoslave să înceapă operaţiunile în Ungaria de vest, sub conducerea italiană.

O nouă notă pentru evacuarea ungariei de vest

Conferinţa ambasadorilor a trimes preşedintelui delegaţiunii ungureşti o notă nouă în privinţa comitatelor occidentale ale Ungariei pe care trebuie să le predea Austriei. Conferinţa cere, prin această notă ca guvernul unguresc, în termen de opt zile cel mult, să evacueze cu totul ţinutul Burgeland, conform planului întocmit de generalii aliaţi. Dacă guvernul unguresc nu se va supune ultimatului trimes, puterile aliate vor lua măsuri de constrângere.

Desminţirea mobilizării ungare

O ştire venită din Budapesta declară scornite veştile răspândite mai cu seamă în Anglia, după cari s'ar fi ordonat o mobilizare în Ungaria, fie de guvern, fie de personalităţi fără mandat.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAŢII

Luni: Ebreul.
Marţi: Ebreul.
Miercuri: Răsplata.
Joi: Răsplata.
Vineri: Răsplata.
Sâmbătă: A ta pe vecie.
Duminecă: A ta pe vecie.

CINEMA URANIA

Luni: Cezarina Partea VII.
Marţi: Cezarina Partea VII.
Miercuri: Cezarina Partea VIII.
Joi: Cezarina Partea VIII.
Vineri: Tosca
Sâmbătă. Tosca.
Duminecă: Furtul de comori.

CINEMA APOLLO

Luni: Aventura Drlui Hirn.
Marţi: Aventura Drlui Hirn.
Miercuri: Ramura.
Joi: Ramura.
Vineri: Tâlharul.
Sâmbătă: Actriţa.
Duminecă: Intrigi de Curte.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE ŞI PIANE
467 priviţi expoziţia
primei fabrici de mobile soc. pe Acţiuni
SZEKELY şi RETI
TÂRGUL-MUREŞ.

Citiţi „Infrăţirea"

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

In atenţia damelor!
Au sosit:
pardesie de toamnă şi paltoane de iarnă după ultima modă din Paris şi Viena la marele magazin
Diamantstein şi Moskovics
Cluj, Str. Regele Ferdinand Nr. 25.
Articole de modă pentru dame şi bărbaţi.

LA
26 Septemvrie
se va deschide atelierul de confecţiuni
care va executa orice lucrări pentru doamne şi domnişoare. Pentru comercianţi va lucra şi en gros. Confecţiunile se vor face după ultima modă.
1104
BAUMZWEIG
Str. Baba Novac No. 15 (Bethlen) parter.

ASORTIMENT COMPLECT ŞI PROASPĂT
de cauciucuri
MICHELIN CABLE
s'au pus în vânzare
cu tarif original la
Emil Blaga
CLUJ, Piaţa Stefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

In jurul dispariţiei mobilierului din castelele de vânătoarea din Maramureş

Vânatul din pădurile erariale ale Carpaţilor Maramurăşeni era un obiect de distracţie al membrilor din familia casei habsburgice.

Pentru acei oaspeţi distinşi fostul stat ungar a clădit castele de vânătoare, mobilându-le cu obiecte de o mare valoare.

Unul din cele mai frumoase castele este aşanumitul „Castelul Cuzi", clădit pentru fostul principe de coroană Rudolf şi situat lângă râul Tisa, nu departe de comuna Trebuşa.

Atât aceste castele cât şi mobilierul aparţinător erau proprietatea Statului şi se aflau în administrarea regiunei silvice din Sighetul-Marmaţiei.

In urma cedării unei părţi a judeţului Maramureş republicei cehoslovace şi castelele de vânătoare au trecut în posesiunea Cehilor.

Inainte de predarea acestui teritor regiunea silvică din Sighet a evacuat material lemnos, cherestea, mobilier şi alte obiecte în valoarea de mai multe milioane.

O mare parte din aceste obiecte au dispărut, iar Siguranţa din Sighet şi Cluj, precum şi poliţia şi tribunalul din Sighet au făcut cercetări, cari au decurs în modul următor:

In urma unui denunţ că mobilierul din castelul Cuzi a dispărut, tribunalul din Sighet a deschis proces. Administraţia financiară a declarat că acest mobilier a fost luat de un ofiţer român, a cărui nume nu i este cunoscut. Procesul a trebuit să se sisteze. Comandamentul Companiei de Grăniceri, însă susţine că acest ofiţer e cunoscut că aparţine corpului de grăniceri şi că a împrumutat numai nişte sobe de fier din Cuzi, pentru încălzirea camerelor, unde locuiau soldaţii însă contra unei dovezi date regiunei Silvice.

Siguranţa din Sighet a constatat că mobilele din „Castelul Cuzi" se află la d-l Ivaşco, şeful regiunei silvice din Sighet.

De asemenea a dispărut şi mobilierul castelului din Feherpatak.

Din Cuzi a dispărut şi un dulap antic, artistic, de o valoare nepreţuită, la care s'a lucrat timp de mai mulţi ani deadândul şi avea 6 metri lungime.

Administraţia financiară din Sighet a comunicat Comandamentului Garnizoanei din Sighet, că acest dulap este proprietatea Statului şi roagă să i se permită a transporta acest dulap din Maramureş la Cluj, pentru resortul de finanţe.

Aceiaşi administraţie financiară însă a depus la poliţia din Sighet, că d-l Nedici ar fi cumpărat dulapul dispărut dela un pădurar, fără să se gândească că nimănu-i mi-i vine a crede că un pădurar poate fi proprietarul unui dulap aşa de mare şi scump.

Ioan Berniţchi, fost funcţionar al administraţiei financiare din Sighet, de present cu sediul în Cehoslovacia a declarat în scris, că dânsul a transportat acest dulap la Cluj, pentru d-l Nedici şi că o parte din mobilierul dispărut s'ar afla pe la mai multe persoane din Sighet.

Se spune că d-l Teodor Pop, şeful poliţiei din Sighet ar fi fost amenințat că şi va pierde serviciul, dacă nu va înceta cercetările asupra mobilierului dispărut.

Jupanatul cehoslovac, crezându-se îndreptăţit de a reclama obiectele dispărute, a raportat Ministerului de Externe din Praga, care a intervenit în chestiune pe lângă Ministerul de Externe din Bucureşti.

Acum 2 luni, şeful regiunei silvice din Sighet a trebuit să evacueze mobilierul din Cuzi, aflător în mai multe camere din locuinţa ce-i stă la dispoziţie, şi să-l expedieze la Giurgiu.

Din Buşteni s'au evacuat 8 vagoane cu mobilier, cherestea şi alte obiecte în valoare de mai multe milioane. Intre altele au dispărut şi 2 vagoane cu mobilier.

Toate anchetele sunt zădărnicite şi nu se poate ajunge la rezultatul dorit.

Nu numai populaţia oraşului Sighet, ci acela a întregului judeţ este consternată în faţa acestui fapt ţinut ascuns.

Se impune facerea unei anchete serioase şi severe pentru a se vedea ce s'a făcut cu mobilierul şi celelalte obiecte dispărute, pentru a constata lipsurile după inventarele originale şi a-i trage pe cei vinovaţi la răspundere.

N.

Congresul măcelarilor la Cluj

Duminecă, 25 Sep. la orele 9 dimineaţa a început congresul tuturor măcelarilor din Ardeal. La congres au asistat reprezentanţii tuturor reuniuni or măcelăreşti. Preşedintele d-l Káloy Réthy deschide congresul ţinând un discurs în care arată importanţa acestui congres pentru breasla măcelăriei. Salută pe veniţii.

Pe urmă se statorniceşte programul chestiunilor de discutat. Se procedează la alegerea preşedintelui în persoana d-lui Sigismund Petri (Tg.-Mureş) şi să aleg funcţionarii congresului, Se aleg 5 verificatori.

Incepe discuţia programului pe puncte, şi se hotăreşte:

1. Să se ceară scoaterea din vigoare a ordonanţelor şi legilor cari stânjenesc comerţul liber. Congresul cere introducerea comerţul i absolut liber. (Propunerea d-lui K. Réthy).

2. Se protestează contra judecătoriei de specula, Se cere că acuzatului să i se dele dreptul de apărare.

3. In chestiunea aducerei vitelor pe piaţă se cere a se lua măsuri că se să facă mai organizată. Să se puie personal mai mult la transcrierea bileţelor de vite.

4. La tălerea vitelor să se dele libertatea Vârsta şi cantitatea să nu fie limitată.

5. In chestia impozitării se cere ca impozitarea să se facă după chea de impunere dinainte de războiu. Măcelarii motivează această cerere prin acea că n'a fost comerţ liber deci n'au putut câştiga mult.

6. Se hotăreşte înfiinţarea unei cooperative pentru valorizarea pielei seului mateor şi altor producte laterale. In legătură cu aceasta s'a hotărât înfiinţare unei bănci, care va crea o fabrică de piele şi o fabrică de săpun.

7. Se va elibera un proiect pentru înfiinţarea unei cooperative industriale regnicolare de carne.

8. Să se introducă repausul Duminecal general. Guvernul să dele ordonanţă definitivă în această chestie.

Aceste sunt hotărârile principale ale congresului.

Comerţul extern al Angliei

Anglia a importat luna trecută mărfuri în valoare de 88.581.040 lire sterline, exportând produse indigene în valoare de 61.344.086 lire sterline şi reexportând mărfuri importate pentru 9.997.000 lire sterline.

In cursul ultimelor 8 luni importul Angliei, s'a cifrat la 740.881.000 lire sterline cu 603.164.000 lire sterline mai puţin decât în cele 8 luni corespunzătoare ale anului trecut.

In primele 8 luni ale anului curent s'au exportat mărfuri în valoare de 463.414.000 lire sterline, cu 426.408.000 mai puţin decât în perioada corespunzătoare a anului trecut.

CHESTIA VALUTEI

Conferinţa

dela Banca Naţională

Reprezentanţii întreprinderilor financiare din Capitală s'au întrunit Vineri seara la Banca Naţională spre a discuta memoriul ce va fi înaintat guvernului în chestiunea valutei.

Au participat d-nii Băicolanu, O. Kiriacescu şi I. D. Clinceanu, din partea „Băncei Naţionale"; L. Berco ici, Atlas, de la „Creditul român"; I. Răducanu, de la „Marmorosch Blank"; dr. Creangă, de la „Banca generală"; Slevescu, de la „Banca românească"; Iacobescu, de la „Banca de scont".

S'a citit memoriul redactat, care a fost aprobat de cei de faţă.

Memoriul numără punctele pe care se sprijinesc financiarii noştri în chestiunea valutei. Punctele sunt privitoare la regimul exportului, la retragerea misiunilor inutile din străinătate şi la celelalte puncte pe care le-am enumărat într'un recent articol din ziar.

Biserica ortodoxă Română din Baia-Mare

Ziua la 5-18 Septembrie, a fost o zi de însemnătate istorică în viaţa oraşului Baia-Mare.

In aceasta zi s'a reînfiinţat în oraşul nostru parochia gr. orientală română.

După actul unirei către biserica papală, făcut în anul 1698, din partea episcopului Atanasie în faţa protopopilor săi a trebuit să treacă 223 de ani până când în oraşul nostru a reînviat paroc la străbună naţională română, care până atunci — ca biserică mamă — coprinsesă în sinul să pe toţi românii, atât pe cei de dincolo, cât şi pe cei de dincoace de Carpaţi.

Personalul regiunei silvice din Sighet

E lucru constatat că regiunea silvică din Sighetul-Marmaţiei, un teritor de frontieră, este inutilă, ca atare împovorează nemotivat bugetul Statului, administrează iraţional pădurile din judeţul maramureş, înregistrează deficite de milioane şi nu ţine cont de interesele Statului şi ale populaţiei din acest judeţ.

Personalul silvic al acestei regiuni în număr de 80 constă în cea mai mare parte din Unguri, rămaşi dela fostul stat ungar şi aplicaţi în serviciul regiunei.

Datele ce le dăm mai la vale ne ilustrează cât de mare este procentul Românilor şi Ungurilor, repartizaţi la serviciul central din Sighet şi la serviciul extern al acestei regiuni silvice.

A. Serviciul central din Sighet:

a) Serviciul silvic (ingineri silvivici) 3 Români 2 Unguri

b) Contabilitatea şi Casieria 6 Unguri

c) Subofficianţii şi personalul auxiliar 2 Români 13 Unguri

B. Serviciul extern.

a) Şefi de ocoale (ingineri silvici) 2 Români 5 Unguri

b) Personalul auxiliar 10 Români 37 Unguri

Total: 17 Români 63 Unguri, ceaa ce face aproximativ: 22 la sută Români şi 78 la sută Unguri. Bine-înţeles că cele 22% Români sunt cuprinşi şi aceia cari pe vremea administraţiei maghiare se socotea Unguri cari nu posedă suficient limba română şi cari nici ei în prezent nu ştiu dacă sunt Români sau Unguri.

Cea mai mare parte din funcţionarii Unguri oformează elemente pentru care actualul şef al regiunei silvice, d-l Ivaşco a intervenit de a se amâna termenu fixat de Minister pentru depunerea jurământului de fidelitate, şi n'a depus jurământul decât după expirarea termenului.

Să nu ne mire dacă populaţia românească a judeţului, nevăzând nici o schimbare a vremurilor vitrege de odinioară silită să vorbească ungureşte cu slujbaşii regiunei silvice, nu e nici azi lămurită dacă judeţul maramureş se află sub administraţia română sau ungară.

20 IX 1921. L.

ŞTIRI DE PESTE HOTARE

Noul cabinet bavarez

Münich, 23. — Parlamentul bavarez a acceptat următoarea listă ministerială propusă de contele Lerchenfeld: Contele Lerchenfeld, preşedinţia, externele şi justiţia, Schweyer interne, Mat instrucţia publică şi cultele, Krausneck finanţele, Oswald chestiunele sociale, Tutzhofer agricultura, Hauser comerţul industria. Naţionaliştii bavarezi nu sunt reprezentaţi nici în coaliţiune şi nici în cabinet Lerchenfeld expunând programul a declarat că vrea să menţină liniştea şi ordinea şi a subliniat că va cultiva cele mai strânse relaţiuni cu Reichul, cărula îi va fi neapărat credincios.

Pacea greco-turcă se negociază

Războiul greco-turc, la a cărui a desfăşurare asistăm astăzi, nu poate fi considerat decât ca o inutilă vărsare de sânge, — după atâtea valuri cari au curs, — vărsare de sânge care se produce tocmai în vremea când toată Europa cere să-şi revină şi să se refacă.

Spiritori convinşi ai unei politici de pace, avem convingerea că în acest moment chiar o înţelegere între beligeranţi trebue să fie deopotrivă de dorită de către ambele părţi. Intâlnirea între reprezentanţii acestor două părţi trebue să se fi şi produs la Londra, sau în altă parte, iar rezultatele ei sunt de aşteptat în foarte scurt timp. (Rador.)

Militarismul german lucrează

Ancheta cu privire la lovitura de stat procedată în Bavaria, a stabilit existenţa unor formaţiuni militare secrete, în Silezia centrală şi sudică. Aceste formaţiuni sunt compuse din elemente din foastele organizaţii militare, desfiinţate din ordinul guvernului german. Cercurile parlamentare din Berlin opiniază că ele prezintă şi acum un pericol pentru pacea Germaniei.

Intr'un consiliu de miniştri s'au discutat mijloacele cu cari să se combată aceste organizaţii militare secrete.

A asistat cancelarul Wirth, miniştrii Grandauer, Rathenau şi ministrul prusac Dumicius.

XXXXXX—XXXXXX

Noutăţi Pardesie şi haine de şcoală

Calităţi din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699

magazin de haine pentru bărbaţi, copii şi fetiţe.

Cluj, Piaţa Unirii 14. Telefon 543

Prima fabrică mecanică de plapome şi albituri de pat anunţă On. clientelă că a sosit

mătăsuri şi cashmire

de diferite culori din timp de pace.

Din magazie la comandă se expediază prompt şi favorabil cashmire, feliurite plapome de cloth şi stofă, albituri de pat, matraţe de cele mai ieftine preţuri până la cele mai fine.

ATELIERUL: Str. Radu fost Bocskay No. 9 (Óvár) vis-á-vis cu Hotelul „Dacia" 1115 PRĂVĂLIA: Str. Bolyai.

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la 22 CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 353

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

INSTITUTOARE franceză caută loc în o familie. Adresa la ziar sub „Urgent".

CONTABIL cu praxă, vorbește limba română, germană, maghiară, caută ocupație pentru după amiazi. Adresa sub „A" la ziar.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, șopron, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

DE VÂNZARE: pian modern nou, lămpi electrice, mobile, perne nouă. Str. Timarilor (Zápolya) 22. 1117

Închirieri:

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

Căsătorii:

O DOAMNĂ văduvă inteligentă de 40 ani dorește căsătorie cu un oficiant pensionar sau de la Calea Ferată, eventual cu un meseriaș bogat. A se adresa în Str. Gen. Dragalina VI Cetățul poteca No. 3. 1113

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mărunțișuri | CLUJ | Articole de tricotage

Calea Victoriei No. 10

Ludovic Albisy

Articole pentru bărbați | 1087 | Articole de lux și jucării

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

SPITALUL DE ORTOPEDIE DIN CLUJ.

No. 798—1921.

Concurs.

Având în vedere că la licitațiunea publică ținută în ziua de 11 Septembrie 1921 pentru aprovizionarea Spitalului de Ortopedie din Cluj cu matrațe, rufărie, așternut și îmbrăcăminte pentru bolnavi, s'a prezentat numai un singur concurent, se aduce la cunoștință generală că, în ziua de 12 Octomvrie 1921 ora 10 a. m. se va ține o noua licitațiune cu caracter de urgență, în cancelarie administrativă a Spitalului, (Str. Negruzzi) în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității,

Condițiunile, caetul de sarcini și lista de cantitățile necesare se pot vedea în fiecare zi de lucru în orele oficiale, la administrația Spitalului.

Cluj, la 19 Septemvrie 1921

Pt. Direct. Spitalului:
GHERASIM,
Administrator.

1112

EDIRCȚIUNEA GENERALĂ A REGIEI MONOPOLURILOR STATULUI

No. 19572/20 Sept. 1921.

Publicațiune.

Se publică spre cunoștință generală ca în ziua de 8 Octombrie a. c. ora 11 a. m., se va ține atât la Direcțiunea Generală a Regiei Monopolurilor Statului din București (Calea Victoriei No. 127) cât și la Direcțiunile Regionale ale Regiei Monopolurilor Statului din Cluj și Iași licitațiune publică, cu oferte închise pentru exportarea á 50.000 tone (5000 vagoane) sare în bolovani (drob) de la salinele din Transilvania, în urmatoarele condițiuni.

1. Se vor lua în considerație numai ofertele pentru o cantitate de cel puțin 100 tone (10 vagoane).

2. Cantitatea minima lunară pe care Regia o va preda este 10 la sută din cantitatea adjudecată fie carui ofertant. Dacă Regia va fi în masură să expedieze o cantitate mai mare, adjudecatarii sunt obligați a exporta lunar până la maximum 30 la sută din cantitatea adjudecată.

3. Predarea sarei se va face franco pe vagon la punctele de graniță care se vor indica de adjudecatari.

4. Taxele de transport pe C. F. R. dela Saline până la punctele de frontiera precum și taxele vamale și de comision cand în sarcina Regiei.

5. Transportul eventual pe Dunare al sarei adjudecate se va face numai cu vasele Direcțiunei Navigațiunei Fluviale Române.

6. Costul sarei se va achita cu anticipație la una din Cassieriile Regiei pentru cel puțin 50 tone.

7. Ofertele vor fi însoțite de o garanție de 5% din valoarea sarei în numerar sau efecte publice admise de Casele Statului, corespunzatoare prețului oferit și cantității pentru care se prezita ofertă. 1106

Vizitați expoziția magazinul de încălțăminte

D. S. RAFTOPOL

din București,

Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15.

In fața bisericei „Mateiu Corvin". □ Telefon 107

Care stă la dispoziția On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiană „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

925

Ținem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a ost decorat la expoziția generală din București în anual 1906 cu „MEDALIA DE AUR"

Reclama este sufletul comerțului

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate numai de specialiști.

Mare desfacere de mărfuri.

Cu toată urcarea mare a prețurilor din cauza scăderei Leului și a măriri taxelor vamale.

Filiala

Luca P. Niculescu

14 CLUJ,

Palatul „Mielul-Alb" (Fehér-Bárány)

ține a dovedi consumatorilor că a fost și este singura cassă de încredere care a vândut și vinde ca prețurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurență.

Zefir Olanda I. cal. 120 lei.
Zefir Olanda II. cal. 90 lei.
Nanghin dublu 140 lei.
Nanghin I. calit. pentru tocuri de perne 80 lei.
Satin Glot extra 140 lei.
Satin Glot I. cal. 140 lei.
Satin Glot II. cal. 140 lei.
Stofă pegilă I. cal. 80 lei.
Moso de len franțuzese 80 lei.
Carton I. cal. franțuzese 80 lei.
Sifon (jolțiu) I. cal. 80 cm. lat.
Sifon (jolțiu) II. cal. 80 cm. lat.
Sifon franțuzese 80 cm. lat.
Sifon franțuzese 90 cm. lat.
Sifon 140 cm. lat. pentru plajome

Barchețuri și stofe pentru toamnă în mare cantitate

NAȚIONAL STEAM NAVIGAȚION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ și RAPIDĂ

Constanța--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

KING ALEXANDER

de 30.000 tone, viteză 18 noduri

pleacă din portul CONSTANȚA la 6 Octomv. st. n. direct NEW-YORK

Durata voiajului 16—18 zile

După „King Alexander" urmează a pleca următoarele vapoare

„THEMISTOCLES", „CONSTANTINOPOLS" și „MEGALI HELLAS"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere și mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREȘTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 și Sucursalele: CALAȚI, Strada Speranței No. 28; BRAILA, Strada Belvedere No. 1; CONSTANȚA, Strada Traian No. 15

„KING ALEXANDER" pleacă din Constanța la 6 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000—	Clasa 2 rang 3	Lei 15.000—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000—	Clasa 2 rang 3	Lei 14.750—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000—
		Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500—

In costul biletelor de la clasa 1, 2 și 3-a, se cuprinde și hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450— și pentru clasa I-a, 1.800— Lei.

De la 12 luni și până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul intreg. 902

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

PREMIILE
ZIARULUI
„INFRĂȚIREA"

Împlinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Tragerea premiilor va avea loc la 1 Noemvrie 1921.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un **serviciu de masă** pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un **serviciu de vin** compus din opt bucăți și două **glastre** pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

LEMNE DE FOC
prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.
MAXIMILIAN HOLDER
comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.
35

La parfumeria d'Or
se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite. **Parfumeria d'Or**
18 **Piața Unirei No. 5.**

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la
Bodega New-York
unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece
329 la pahar.

Se fac, se modifică și se repară pălării de dame la:
Văd. Schwalb J. Cluj, pe partea Str. Mateia, Piața Unirii 17. Preț moderat. 1099

CAUT spre cumpărare de ocazie
DORMITOR COMPLET și SUFRAGERIE
solide și în bună stare.
A se adresa Str. Universității No. 3, Ionescu M.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:
La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungerla* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

TOȚI ABONAȚI ziarului Infrățirea
au dreptul să publice la Mica Publicitate un anunciu de 10—15 cuvinte de două ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint.

AUTO-MECANICA
SOCIETATE ANONIMA
REPREZENTANTA GENERALA A. S. R. A. S. **LEONIDA & Co.** UNITE
DIN BUCUREȘTI.
DIRECȚIUNEA CLUJ, STR. REGINA MARIA No. 10

Depozit de Cauciucuri Accesorii, Piese de schimb Articole de Sport.
Str. Regina Maria No. 10.
Telefon No. 2-16.

Ateliere de Reparațiuni AUTO-GARAGE.
Benzina, Ulei, Carbid.
Calea Dorobanților No. 18
Telefon No. 4-89.

1101 MEMBRI DIRECȚIUNEI:
Președinte CAROL A. IAHODA. Membri: C. LEONIDA, CHR. PENNESCU-KHERTSCH, Dr. I. COSTINESCU, Dr. GH. LEON. Dr. A. PORDEA, IOSIF HEVESI. Director IOAN N. JILESCU.

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj L. JANKY
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate
919 **Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.**

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lieheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
reprezentant general
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREȘTI,
Str. Academiei No. 2.
956
TARIF
NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
Linia regulată și rapidă Constanța—New-York cu vapoarele transatlantice: „KING ALEXANDER" plecare 6 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria	Constantza	Constantinapole	cl. I-a cu hrană	Lei 1.000·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană	Lei 700·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană	Lei 287·50
„	„	Pireu	cl. I-a cu hrană	Lei 3.105·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană	Lei 2.070·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană	Lei 847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiți, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj
Societate Anonimă
execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

Tipărit cu mașina rotativă Casei Românești institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj

Anul II. No. 334 **Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini** Joi 29 Septembrie 1924

Biblioteca Centrală Sibiiu

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj

Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI ȘI AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA. CLUJ, STRADA ... No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Telefon: REDACȚIA No. 211.
SUB CONDUCEREA UNUI ... Director: D. TOMESCU

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . 30 LEI

Evviva ai Messi d'ITALIA!

Oggi Cluj attende, vestita a festa, nuovi ospiti. Dopo la sorella francese, l'altra sorella maggiore di nostra terra invia i suoi figli tra noi. Per la prima volta, il suolo redento di quest'antica regione romena riceve la visita dei figli d'Italia.

Ed essi non vengono solo per una semplice visita ai fratelli lontani, che le tempeste di quasi duemila anni non hanno potuto sradicare dalla terra in cui furono posti dalla Citta Eterna, per essere di vedetta all'estremo confine del mondo romano; ma vengono qui con un sacro invio, per sigillare con un simbolo i legami eterni del nostro popolo colla illustre „*Gens romana*": Essi portano in dono a Cluj l'emblema dell'origine di Roma Madre, *una copia antica della Lupa leggendaria*. Quest'emblema ornerà d'ora innanzi la piazza centrale della nostra città; la quale è chiamata a vigilare al consolidarsi della latinità nelle belle contrade avite.

La festa di oggi ha quindi per noi un alto significato. Ecco perchè da tutti i lati della Dacia superiore i Romeni si adunano oggi a Cluj, per questa sacra comunione con Roma. Essi non fanno, da questo punto di vista, che riprendere qui una tradizione coltivata da secoli e non possono mai dimenticare quale spirito di lotta ha risvegliato in loro, dopo secoli di tenebre e d'oppressione, l'immagine grandiosa di Roma! Quando le nostre prime cronache moldave raccoglievano dalla polvere del passato la storia delle gesta eroiche del popolo romeno, la coscienza dell'origine romana fu il primo soffio di redenzione per questa schiatta che aveva in sè le virtù degli antichi dominatori del mondo.

Quando *Miron Costin* scriveva nel secolo XVII il suo libro sulle origini della Moldavia e del suo popolo, egli cominciava coll' Italia „*Paradiso della terra*" e coll' Impero di Roma, e diceva con fierezza: „Osservati dunque adesso, o lettore, come in uno specchio, e mira di dove sei, gettando lungi da te tutti i racconti menzogneri, che altri scrissero di te, per ignoranza fuorviati, o per invidia".

Egli vedeva con certezza nelle „*abitudini, natura e favella*" del Romeno il segno non dubbio che esso è „*Italiano e Romano*". E la stessa cosa è messa sempre in evidenza da tutti i suoi seguaci, fino a *Dimitrie Cantemir*, ed oltre.

Cosí gli Ardeleni della grande pleiade del secolo XVIII, cresciuti all' ombra grandiosa di Roma in cui avevano vissuto e toccato quel sacro suolo che riconoscevano come loro „terra patrum", con quale orgoglio gridarono al pogolo di oppressi dell' Ardeal la nobiltà dell' origine, che assegnava loro una superiorità innegabile difronte agli oppressori! *Şincai e Maior* hanno dissotterrato a Roma il tesoro di gloria del loro popolo ed hanno fatto balenare agli occhi dei fratelli soggiogatì l'idea rinnuovatrice, la quale è stata per questi il palladio protettore nella lotta prosequita fino ad oggi. Quell' idea li ha consolati in tutte le disgrazie ed ha rinforzato in loro continuamente la speranza rendendoli alla fine vincitori!

Tutte queste grandi memorie si risvegliano oggi in noi all' arrivo degli amati fratelli d'Italia. Perciò gridiamo loro di tutto cuore:

Siate i benvenuti in mezzo a noi, nobili figli di Roma Eterna! Dite alla Madre illustre con quante pene secolari abbiamo conservato, come dice il Cronista, „abitudini, natura e favella" d'italiano e di Romano; ditele quanto siamo fieri del suo dono e della nostra fraternità colla divina Italia!

N. Bănescu
Professore ordinario all' Universita di Cluj.
(Traduzione di Adriano Ostrogovich Professore ordinario all' Universita di Cluj.)

SOLIA ITALIEI

Clujul aşteaptă azi, în haine de sărbătoare, noui oaspeţi.

După soră franceză, cealaltă soră mai mare a ţării noastre ne trimite solia ei. Intâia oară, pământul liberat al acestui străvechiu ţinut românesc primeşte pe fiii Italiei.

Şi ei nu vin pentru o simplă visită la fraţii depărtaţi, pe cari vijeliile a două mii de ani aproape nu i-au putut desrădăcina din pământul, în care „cetatea eternă" i-a pus, ca să fie strajă hotarului extrem al lumii romane; ci vin aici cu o generoasă solie, ca să peceţluiască, printr'un simbol, legăturile veşnice ale neamului nostru cu nobila *gens romana*: ei aduc Clujului românesc darul Romei, o copie arhaică a vestitei lupoaice legendare. Aceasta va împodobi, de acum, piaţa centrală a oraşului, menit a veghia la întărirea latinităţii pe mândrele plaiuri străbune.

Sărbătoarea de azi are prin urmare pentru noi o înaltă semnificaţie. De aceia, din toate colţurile Daciei-Superioare, românimea se strânge în Cluj pentru această sacră comuniune cu Roma.

Românii nu fac, în această privinţă, de cât să reia aici o tradiţie cultivată de veacuri. Ei nu pot uita niciodată câtă energie luptătoare a trezit într'înşii, după veacuri de întunerec şi oprimare, icoana măreaţă a Romei. Când primele noastre Cronici moldovene adunau, din pulberea trecutului, povestea istoriei de eroice sforţări a neamului românesc, conştiinţa originei romane a fost întâia sclipire de lumină pentru ridicarea morală a acestui neam, în care zăceau virtuţile stăpânilor de odinioară ai lumii.

Când Miron Costin îşi compunea, în veacul XVII, Cartea sa despre originile Moldovei şi neamului moldovenesc, el începea cu Italia, „Raiul pământului" şi cu „Impărăţia Râmului", spunând cu mândrie, în Voroava sa luminată de marea ideie a latinităţii:

„Caută-te dar acum, cetitoriule, ca într'o oglindă şi te priveşte de unde eşti, lepădând dela tine celelalte basne, ce au ţi au însemnat despre tine, din neştiinţă rătăciţi, alţii de zavistie..."

„Obiceiurile, firea, graiul" Românului erau pentru dânsul netăgăduite semne ale vieţei sale nobile de „Italian şi Râmlean." Şi acelaş lucru e scos mereu în evidenţă de toţi urmaşii săi, până la Dim. Cantemir şi mai departe.

Iar Ardelenii din marea pleiadă a veacului XVIII, crescuţi la umbra slăvită a Romei, în care trăiseră, pipăind cu evlavie urmele neşterse ale unui pământ, recunoscut de dânşii ca terra patrum, cu ce mândrie nespusă n'au trâmbiţat, în lumea de iobagi umiliţi ai Ardealului, nobleţa originii, care-i punea mai presus de trufaşii lor asupritori? Şincai şi Maior au desgropat la Roma comoara de slava a neamului; ei au făcut să treacă pe supt ochii fraţilor robiţi ideia mântuitoare. Aceasta a fost pentru dânşii adevăratul palladium, în lupta purtată până azi; aceasta i-a mângâiat de toate nenorocirile, le-a întărit necontenit speranţa şi i-a făcut să biruie.

Toate aceste mari amintiri se răscolesc astăzi în noi, la sosirea scumpilor soli ai Italiei. De aceia le strigăm, din toată inima noastră:

Fiţi bineveniţi în mijlocul nostru, nobili fii ai Romei eterne! Spuneţi mamei ilustre cu câtă trudă seculară ne-am păstrat noi aici, — cum zice cronicarul, — „obiceiurile, firea şi graiul de Italian şi Râmlean", spuneţi-i cât suntem de mândri de darul ei, de frăţia noastră iubitoare cu divina Italie!

N. Bănescu prof. univ.

La potenza dei valori ideali

di **ELENA BACALOGLU**

Nel piu gretto materialismo, in un epoca sociale e politica nella quale il fermento di tutte le passioni è tanto piu vivo e torbido in quanto tocca quasi esclusivamente gli istinti materiali del essere umano e delle collettività, una constatazione s'impone: che, malgrado tutto, la potenza dei valori ideali della vita e del uomo rimane sempre la piu forte, qualunque fossero le condizioni nelle quali questa potenza şi manifesta.

Prendiamo come esempio l'ultima grande guerra, e piu ancora gli tempi attuali, dal armistizio in poi Piu le nazioni si preparavanno ad ammazzarsi a vicenda, tanto piu si parlava ai popoli di giustizia, di liberta, di diritti. In stesso tempo fu l'aureola morale del Belgio innocente calpestato dai tedeschi, che fu la prima e la piu grande disfatta universale di costoro; come fu la demagogia idealista di Wilson che servi di paravento a tutte le iniquità. E quando alla strage mondiale segui, nei rapporti individuali, sociali e continentali, gli segni esteriori della piu barbara lotta economica e della piu esasperata vanita o imperialismo, si scelssero e si scelgono le frasi le piu belle, gli mezzi culturali e spirituali i piu costosi, le forme le piu attrattive per attenuare l'egoismo frenetico ed animalesco dei tempi nuovi, per nascondere tutte le bruttezze. tutte le violenze dell' ora presente.

Al infuori della loro profanazione, quale omaggio piu grande per i valori ideali della vita, sé non questo implicito riconoscimento delle loro esistenze e necessità, dal momento che non c'è uomo politico che possa far a menodi parlarne nei discorsi; che non c'è uomo di Stato che non puó non legiferare in nome loro sè non per loro; che non c' é essere che non facira caso o uso di questi, valori ideali quando vuol riuscire, piacere, arrivare, conquistare?

Mentire è riconoscere la veritá nel momento stesso quando si vuol soprimerla.

Cosi, la potenza dell' Ideea domina tutti gli istanti dela vita dell' umanitá, anche quando questa potenza sembra vinta, sembra inesistente. O tanto piu allora domina in quanto disprezzata e calpestata, essa, ancora e sempre, vive — vive come una fiamma, sotto le cenere, per divampare, un giorno, piu grande e piu bella.

* * *

L' Ideea italo-romena, cioè, l' anima unitaria di due popoli che in fondo è uno solo, è uno di questi valori ideali, è una di queste veritá della quale non si è voluto mai far caso; che fu quasi sempre sacrificata, sopratutto nella storia politica ed economica dei nostri paesi. Storia politica ed economica le quale proprio per la loro materialitá e realismo richiedevanno di essere animate di quanto piu sentimento-patrio, il quale, con l'onesta è la sola luce ideale di queste forme positive di vita.

Tuttavia Ideea italo romena viveva; fu tradotta spesso in un sentimento decorativo, o in un ricordo storico, astratto. Si manifestava dunque lo stesso e quand meme. Ma non con la serieta dovuta, non con la coscienza della sua maturità.

Questo per il passato. Col la guerra l'aspetto delle cose muto. Ma non in bene. L' Ideea italo-romena divenne il mezzo il piu practico di communicazione per i loro propri interessi, dei altri popoli. Questa nostra ingenua latinità italo-romena di vene cosi una specie di commesso-viaggiatore per lamerce e le idee altrui sotto l' etichetta italiana o romena.

E fummo a questa punto.

Fino ad oggi.

Ora c'è nel' aria vento di fronda.

Gli Alpi ed i Carpati sembrano fremere, svegliarsi, racontarsi le loro sofferenze, le loro lotte, la potenza della loro Unità come punto di partenza nei secoli, come punto di arrivo, se non per il presente, per l'avvenire. Percio oltre la visita stessa de gli italiani ospiti nostri, i quali ci arrivanno in questa vechia cita culturale, in questa oggi nostra Cluj, noi afferiammo nello spazio, invisibilmente, che, in Italia e in Romania, il tempo muta che le anime si destano, che la sorte delle due nazione si fa sempre piu potente ed uguale.

Salutiamo questa aurora di vita nuova e vera. Essa ci promete la vera liberta, la vera giustizia, il rispetto di tutti i nostri diritti dopo tanto patire.

La potenza dei valori ideali della vita non si distrugge, Anzi finisce sempre per subordonare gli istinti materiali al valore creativo.

E'certo che i romeni non avrebbero mai fatto la guerra solo per le immense richezze dei nostri paesi irredenti, oggi liberati — Resta compresa — se non fosserostati spinti dal spirito etnico, dal senso mistico della loro Unita Nazionale. Laquale, sorpassava tutti i beni terreni compresi sul suolo e nella terra romena, per attingere le vete sublime, bagnate da tanto sangne, della nostra spiritualita e personalita storica, della nostra anima latina e romana.

Ed e a Cluj, c'e questa verita si fa piu viva. Ed e qui, portando il dono della lupa romana, che la vostra es ursione, o italieni, — anche contro ogni altra volonta — rappresenta il punto culminante del vostro programma, la veta incondizonata della nostra aspirazione: essere degni di noi stessi, dell Italia forte e della grande Romania.

Per le stesse raggione profonde, sono auch'io qui.

Per le stesse raggione altissime ho voluto — dopo averla

(Urmare in pag. II)

Una pagina di Anton-Maria del Chiaro Fiorentino

(*Istoria delle moderne rivoluzioni della Valachia, Venezia 1718*)

Quanto poi alla nazione valaca in generale, basta solo il praticarla per veni e agevolmente in chiaro che i Valachi sono dotati di ottima indole e capacissimi di fare una buona riuscita in tutte le professioni alle quali si applicano, ogni qual volta sieno ammaestrati. Eglino sono naturalmente agili al cavalcare, destri nel maneggiar la sciabla e nell'arte del saettare, e, se fossero instruiti nell'arte militare, farebbero un gran profito. Quanto poi ad altri esercizi meccanici, riescono mirabilmente. Imparano tutto cio che vedono, e non vi é manufattura tanto alla moda turchesca, quanto alla usanza nostra, che eglino non sappiano assai bene imitare Mi ricordo aver veduto un giovine servitor della Casa cantacuzena, il quale aveva cosí bene imparato a disegnar con la penna, che i disegni da lui fatti parevano stampati in rame. Un altro ancoa (fratello di un mercanto noto qui in Venezia ad alcuni di quelli che negoziano con li mercanti valachi) riesce assai bene nel dipingere, a segno tale che hà copiato molto esattamente alcuni quadri di chiesa in Venezia e, ritornato poi nella Valachia, há fatto quivi diverse pitture, trà le quali un San Francesco inginócchioni in atto di ricever le stimmate, il quale si vede nell' altar laterale a man diritta qer andar all' altar maggiore nella nostra chiesa di Tergoviste. Quanto poi alle fornaci de' vetri, ve ne hà una lontano da Tergoviste suddet o due buone miglia italiane, e quei vetri riescono assai chiari e netti, benchè sieno di colore azzurro. Ne vengon portati della Polonia di colore piu bianco, ma, sendo pieni di macchie e di altri difetti, non sono da paragonarsi a quelli che si fabricano nella Valachia. I nobili peró, siccome ancora i forastieri che hanno il modo da spender molto, provvedonsi di cristalli di varie sorte, che vengono portati da Venezia, per la via di Constantinopoli, e ancora di quelli di Boemia, che sogliono due volte all' anno arrecarsi (insieme con varie sorte di altre mercanzie) da negozianti che vengono da Lipsia.

Ma per tornare alla ingegnosa capicità de' Valachi, torno a dire che eglino sanno imitare ogni sorta di manifattura, non tanto alla moda turchesca, quanto alla italiana, tedesca, franzese etc. Hó veduto eziandio intagli tanto in legno, quanto in rame, per uso della stamperia di cui a [mio tempo era direttore monsignor Antimo, arcivescovo Metropolit della Valachia, di nazione Giorgiano, soggetto che, ad onta dela iniqua sorte, la quale il fece cadere schiavo nella sua età giovenile, contuttociò, traficando con la ingegnosa industria sua quei talenti che dall' Altissimo erangli stati conceduti, seppe ascendere a quel grado supemo di ecclesiastica dignita nella Valachia, da cui poscia videsi precipitato in un momento, come vedràssi nel fine di questa storia, dove non credo che il lettore potra con occhi asciutti leggere il tragico e funesto fine di quel degno e virtuoso Arcivescovo. La stamperia dunque esistente nel monistero dell' Arcivescovado o Metropolia della Valachia tiene i suoi buoni e bei caratteri arabici, greci, valachi e illirici. Gli stampatori sono Valachi di nazione, ammaestrati da persone che furono in ciò instruiti dal mentovato arcivescovo. Tra le altre opere che al giorno presente vedonsi stampate nella Valachia, vi sono le seguenti, cioè: *Vecchio e Nuovs Testamento,* secondo la version de' LXX, tradotto nella valaca lingua pe opera di due fratelli nobili valachi della famiglia Greciani (uno di questi fù padre della principessa Pagona, che ritrovasi presentemente, qui, in Venezia). Cominciossi la stampa di questa opera circa l' anno 1688, essendo principe di Valachia Serbano Cantacuzeno, e si terminò dopo alqunti anni, sotto il principato del Brâncoveanu, Tomo uno in foglio, con buona carta e margine grande, col suo vago frontispizio, a cui segue una pagina in cui è stampata l'arma della Valachia, cioè un corvo volante con la croce nel rostro e la di cui testa è collocata tra il sole e la luna; quindi ne segue la dedicatoria, indirizzata al suddetto principe Costandin Brâncoveanu.

Epistole e Vangeli per uso della Chiesa, stampati in lingua valaca.

Salterio in lingua illirica ed anche nella valaca.

Vite de' Santi di S. Giovanni Damasceno, tradotte e stampate in lingua valaca.

Antifone, Tropari ed *Inni* per tutto l'anno stampati prima] in il irico e poscia in greco.

Libri diversi di *Orazioni* stampate si in greco, si anche in valaco.

Alexandria o sia Storia di Alessandro il Macedone, stampata in lingua valaca.

Le Massime degli Qrientali, traduzione, della lingua franzese nelea italiana, fatta da me e dedicata al Principe Costantin Brâncoveanu.

Storia giudaica in greco letterale, opera postuma di quel famoso Alessandro Maurocordato, stampata nella Metropolia di Bucureşti, a spese del Principe di Valachia Nicolò Maurocordato, figlio dell'autore, e che la fece uscire alla luce l'anno 1716, del mese di agosto.

(Urmare din pag. 1.)

creata in Italia dove sto compiendo l'organizazione — mettere la base dello stesso „*Movimento nazionale italo-romeno*", a Cluj. E questa base, in questa clasica nostro citta redenta, e oggi un fatto compiuto.

Con la lupa romana sara, per certi un monito, per tutti un atto di glorificazione ideale e practica, antica e moderna insieme, della nostra indomita e indomabile latinita, che trae l'origine e la forza delta Citta Eterna, di Roma, Madre del Diritto, e della quale siamo i figli.

Eleua Bacaloglu

Citiți „Infrațriea"

Elena Bacaloglu

literară - ziaristă

După ce se afirmă în ziaristică şi literatura română cu romane psihologice, novele, impresii, critici literare şi politice, de 15 ani se strămută în Italia, unde începu c'o directivă conştientă un adevărat apostolat pentru cauza italo-română.

A colaborat şi colaborează în Italia la cele mai mari ziare şi reviste italiene, şi a strâns raporturi cu cele mai mari personalităţi din înalta aristocraţie, ziaristică, literară şi câmp politic bucurându-se de-o deosebită stimă din partea tuturor.

Inainte de răsboi pe lângă studiul anterior critic asupra lui Maetperlink şi un altul de mare originalitate asupra celui mai mare poet al Neapolului Salvatore di Giacomo, Elena Bacaloglu a strâns în volum o parte din nenumăratele conferinţe ţinute în toate centrele italiene şi acest volum „Preuves d'Amour" cu 200 ilustraţii româneşti a fost prima carte de propagandă serioasă în Italia. Cu ocazia publicării ei a fost decorată şi de Regele Carol proprio motto cu Bene Merenti cl. I.

Dela răsboi Elena Bacaloglu aduse cele mai mari servicii ţării, care însă nu se cunosc încă în ţară pentru motive pe care D-na Bacaloglu le va expune într'o carte istorică expunere în legătură cu toate evenimentele naţionale şi internaţionale din ultimii ani. Ştim azi însă că D-sa a creat toată mişcarea oficială italo-română pe lângă guvernul italian din 1917; că a avut patronagiul Reginei Margareta a Italiei, al generalissmului Cadorna şi al Primului Ministru italian şi că urmele acestor patronate şi contribuţii oficiale se găsesc, împreună cu colaborarea lui D'Annuzio, Cadorna, B. Croce, etc. în ultimul volum „La Romania" ilustrat cu 134 desemnuri originale de unul din cei mai mari pictori belgieni Charles Doudelet. Cu ocazia acestui volum, d-na Bacaloglu a dat naştere în Italia unui puternic curent naţional care s'a concretizat în „Mişcarea naţională italo-română". Mişcarea care are de bază o intransigenţă naţională în toate manifestările vieţei româneşti şi italieneşti.

E secondată în opera aceasta patriotică şi culturală de cele mai mari figuri italiene ca D'Annunzio, Luigi Federzoni şi mai ales Benito Mussolini capii recunoscuţi ai Italiei de azi şi de mâine.

Paralel cu această mişcare creată de d-na Bacaloglu în Italia, s'a pus temeiul unei acţiuni paralele de ordin naţional, cultural şi economic în România cu sediul comitetului central în Cluj, care va juca un mare rol, mai ales în Ardeal unde terenul e şi mai prielnic pentru o mişcare italo-română.

D-na Elena Bacaloglu e pe lângă membră a Scriitorilor Români, de 15 ani membră profesionistă a Societăţii Presei italiene şi străine din Roma; în Comitetul directiv al Societăţii Scriitorilor italieni şi 'n acela al Societăţii „Latina Gens" tot din Roma; şi în multe alte societăţi culturale şi naţionale.

A avut diferite misiuni oficiale din partea guvernului italin din care cele mai importante fu aceea din 1917 referitoare la organizarea naţională italo-română în toată Italia, şi aceea referitoare la coloniile latine din Balcani (românii din Macedonia, Albania, Dalmaţia, Istria) în vederea sistematizării Europei orientale. Fu alăturată în acest scop de guvernul italian şi pe lângă Conferinţa Păcei la Paris.

Tot d-sa a creat şi cel dântâi ziar italo-român „La Romania" la Roma care îşi va relua în curând normala apariţie.

In afară de această multiplă activitate, pe lângă cartea documentară a acestor din urmă ani, d-na Bacaloglu are mai multe volume în preparaţie: un volum de articole politice şi critice sociale apărute în diferite mari ziare; două volume de poesii unul în limba franceză altul în italieneşte „Mia assima" şi-o piesă de teatru Bianca Milesi şi George Asky cu subiect istoric italo-român, etc.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Impresii din Italia

ALE UNUI ARDELEAN

Cu prilejul visitei oaspeţilor italieni, găsim nemerit a reamintii cetitorilor ardeleni impresiile unuia dintre dânşii, care, acum vr'o optzeci de ani, vizita, în suita unei beizadele din Bucureşti, Occidentul. El a petrecut atunci multe luni în Italia, căutând cu evlavie urmele măririi străbunilor. Impresiile ce deşteptă într'însul cunoaşterea lumii înaintate din Apus, şi mai cu seamă a urmelor trecutului roman, către care mergea înainte de toate gândul acestui entusiast epigon, au fost împărtăşite unui prieten pe care nu-l cunoaştem, în scrisori, adunate de autor mai târziu, sub titlul de „Peregrinul transilvan".

Călătorul acesta neastâmpărat, inteligent şi cult, e Ion Codru Drăguşanu, din Făgăraş. El scrie cu multă îndemânare o limbă frumoasă, vioaie şi plină de humor. D-l Iorga a reeditat cartea sa rară, uitată până mai ieri în ortografia sa imposibilă şi astăzi ea e la îndemâna oricui (Vălenii de Munte, 1910).

Publicând astăzi câteva crâmpeie dintr'însa, vom trezi, poate curiositatea cetitorilor pentru o lectură care merită să-i opreascâ atenţia.

I.

Milano, Ianuar 1839.

„Ohi! il bel paesa
Che l'Apennin parte.
Il Mar circonda. e l'Alpe"
(Dante)

ŢI am scris odată, fârtate, mi se pare, că cred a fi ursit să trec prin toate gradele societăţii, ca Spaniolul Gil-Blas. N'am crezut biet, că voi apărea şi ce nu-s. Iată, sărmanul de mine, că, fără vină, deşi nu aievea, iară ajunseiu târcovnic, numai cu un grad mai sus ca la Călăraşi.

Am, biet, cum ştii, o pleaşă în creştet, câştigată prin foc, în frageda copilărie, din negrija dădacii mele, Sanda, care nu e vrednică să o tot visez; apoi port un veşmânt lung până jos. Intr'atâta, ca, ou cu ou, samăn cu clericii catolici de aici, căci şi ei poartă gheroc lung şi au tunsură în creştet, de şi nu naturală, ca a mea! Cum mă văzură bilaneşii, ştiind că sunt din suita lui Vodă, nu se mai îndoiră că îs n'aşi il capelanul Curţii Mării Sale. Aşa, vrând, nevrând, caută să cuprind locul de frunte la masa ospătarului şi să-mi placă numirea de „Signor abbate" (va să zică: domnule părinte) din toate părţile.

„Inter vaccas bos est abbas" sună proverbul. Mie mi se întâmplă înt ocmai: trec, adecă, de om învăţat, pentru că, din câţi venită cu mine, nimeni nu ştie ceva, italieneşte, pe când eu din Viena îmi cumpăraiu gramatica, şi o rup de minune. Nemţeşte ştiu bine, în franceză m'am deprins întru câtva, — apoi, pofim, să nu creadă oamenii că-s încaile popă?!

Catedrala de aici (Duomo di Milano) n'are păreche în lume. Inchipuieşte-ţi un munte de marmură albă, pe toate părţile tăiat în reţea, împodobit cu mii de statui şi încoronat cu o pădure de turnuri şi turnuleţe, ce, în formă de sloi de ghiaţă, caută spre cer, toate purtând chipuri de sfinţi în vârfuri. Dar nu-ţi discriu.

La toate bisericile se află joc de clopote, adecă mai multe, maiestrit aşezate, aşa în cât, trăgându-se, fac o armonie aşa de jalnică, pare că-ţi sfâşie inima, până te dedai cu dânsa. Las'că aici, unde abia o oră pe zi se închid bisericile, clopotele se trag neîntrerupt.

Milanul e oraş de sărbătoare, şi mulţi oaspeţi se aşează aici vara, căci nu e cald peste măsură. Acum, de şi ca primăvara noastră, tot e iarnă, şi nu sânt streini mulţi. Noi şi câţiva Englezi, petrecem în hotelul „Gran-Bretagna", toată ziua în ospăţ şi glume, căci aici e ieftinătate ca în Bucureşti.

In Viena cafeaua se serveşte în ceşcuţe ca degetarele, şi nişte cornuţe cât păstările de fasole aici ceaşca cât cupa, pâine albă, ce e drept nu aşa de delicată ca în Viena, cu grămada, şi unt proaspăt ca un munţicel la dejun, opt mâncări la prânz, ceaiu spre seară şi cină din destul, apoi vin, cât pofteşti; toate, pe zi, pentru trei, patru lire.

Vinul, ce e drept, e negru de roşu, dar aspru, căci e cultivat pe şes, între arbori; dar bucatele cele mai bune aici sânt: „risotto di Milano" şi „polenta con uccelli" adecă un fel de pilaf şi mămăligă cu vrăbii fripte pe dânsa.

Aceste mâncări nu le poţi compara cu altceve fără cu „magyar káposzta", „sächsisch Kampest", adecă varză acră cu râncezeală, delicatese ce la noi unde-s atâtea naţionalităţi, fiecare cu predilecţie şi-o aproprează.

Cu aceasta dau dreptate Visterului Diun Perieţeanu, că adecă gurmetul (mâncăciosul) nostru e pe lângă varză acră ca Sârbul pe lângă ceapa crudă. E o zicătoare: că Sârbul, când s'a săturat, zice: „A um n'aş mai mânca, să fie chiar ceapă!"

II.

Din Roma, Faur 1839.

„Roma, Roma regina orbis,
Cuius par est nihil secundum!"

Trec, dragă, tot ce am văzut frumos, mâreţ, interesant de la Milano până aici. Las la o parte şi Marea, Marea Mediterană, ce la Genova o văzui pentru întâia dată, şi-ţi scriu numai despre Roma, mama noastră şi despre Traian, părintele nostru. Ar fi şi păcat, în scurtul timp ce-s aici, a mă ocupa cu lucruri mici. Şi ce nu e mic pe lângă Roma şi pe lângă Traian! . . .

. . . . Pe mine însă mă interesează Roma antică, mai presus de toate. Roma, frate, Roma, care nici visasem a o vedea oarecând, — iată-mă în mijlocul ei.

Nu în deşert se chiamă „eterna cetate". A domnit peste lumea păgână, cât era în epoca păgânismului cunoscută; domneşte acum peste lumea creştină, acea lume care e demnă de consideraţie astăzi, în sens şi spiritual şi material de odată.

Roma modernă e mare, e memorabilă. Dar nu aceasta trage la sine cu atâta putere, ci Roma antică. Ce zic? Amintirile ei cele mâreţe, cadavrul ei, în mare parte înmormântat, desgropat, şi totuşi încă viu şi plin de viaţă.

Un papă oare care avu fericita ideie de a consacra toate monumentele antice, transformându-le în biserici creştine. Numai aşa fură apărate de răpire şi de stingere totală, căci cine s'ar atinge de ele, săvârşeşte fără de lege.

Azi dimineaţă plecarăm pe „Via del Corso", strada cea mai frumoasă în Roma nouă, ajunse-

LUPOAICA

Pe malul Tibrului, pe malul Dâmboviței, pe malul Someșului, aceiași întrupare de legendă proclamă prin piatră și bronz origina comună a fiilor bătrânei Rome și vechii Dacii. La Roma, la București, la Cluj, același monument public, ridicat ca să afirme un glorios trecut, să servească prezentul, să închege viitorul să-i ațâțe marile fioruri colective cari samănă entuziasmul și susțin mândria de rasă.

„Lupoaica" *are de-acum trei sălașe, și cel mai nou dintre ele nu e cel mai umil. Monumentul care se profilează azi în spațiul larg al unei piețe din Cluj, impunându-se cu toată micimea lui față de bronzul craiului Mathia, prin vigoarea conturului său precis și prin significația nediscutată a simbolului pe care îl înfățișează, vine dintr'o țară în care fiecare piatră e o evocare de legendă sau un fragment de minunată istorie, în care dorm nețersele amintiri de veacuri.*

Ea vine din bătrânul pământ latin spre care capetele se întorc și se înclină, lacome de a-i cunoaște farmecele, și de a umple cu strălucirea neperitoare a lucrurilor mari dispărute existența care se pregătește goală și vulgară poate. Ea vine din „Orașul Etern" în incinta căruia sunt cuprinse 25 de veacuri de istorie, din Roma de care ne amintim ca de o străbună cu fața bătrână și severă, aspră chiar, dar a cărei asprime se destinde uneori în surâsuri în care trece atâta lâncezeală, ale cărei trăsături ruinate păstrează încă atâtea fragede frumusețî, încât o iubești cu dragostea pioasă și filială cu care înconjuri bunica care poate se va stinge în curând.

„Lupoaica" din piața Clujului evocă nu calda și parfumata Italie a poeziei ci Italia lucrurilor străvechi, nemișcate, a pietrelor fărămițate pe care rămâne maiestatea strălucirilor de odinioară.

Deșteptând ecoul unui trecut latin amorțit timp de o mie de ani pe locul pe care se ridică azi, — Lupoica *afirmă perpetuitatea istoriei rasei noastre în Dacia superioară.*

Instalarea ei la Cluj, în piața în care ecourile trufiei maghiare refugiate între bronzul lui Mathia și ungherele mucezite ale catedralei Sf. Mihai, n'au amorțit de tot, nu-i o simplă manifestație ci un act de înaltă însemnătate care strângând legăturile între Italia cea nouă și România întregită, proclamă definitiv reîntoarcerea Ardealului la adevărata-i origină, la principiile și la idealul civilizației latine, și fixează cu trăinicia blocului de piatră reluarea stăpânirei noastre în aceste locuri.

In limbajul său robust, **Lupoaica** *de bronz a Clujului va da minunate lecții celor ai căror ochi o vor privi. Intr'un fulger vor trece în fața ochilor zeci de veacuri de latinitate strălucitoare. Cei ce nu au știut, vor începe să simtă; cei ce n'au înțeles vor începe să înțeleagă; cei ce au uitat își vor aduce aminte; cei ce n'au îndrăznit vor ști să vrea.*

Nearmonizat cu arhitectura înconjurătoare, monumentul acesta se va ridica cu atât mai mult ca strigătul închegat în piatră și bronz al revanșei latine!

Dr.

Cetiți „Infrațirea"

Il canto della Forza*)

di **ELENA BACALOGLU**

Da Napoli al Mar Nero,
il bastimento che muove le onde,
e del mare e mosso,
traccia la via del ritorno
alle mille anime che nascondo,
e che ritornono con me
nel luogo dove sono nata.

Cosi guardando il mare azzurro
e spumante, simile ad un marmo
movente, bianco e c lest 'oscuro,
le anime meste spariscono in me,
lasciando un fiore solo: l'allegrezza,
l'allegrezza della mia forza
che si divide in mille onde felici,
felici di vivere e di transportare,
sul mare,
l'ebrezza la piu grande — non del Sogno —
l'ebrezza della *Realta.*

Perchè, vivo, si, con gli occhi
aperti sul mondo intiero, l'ora
la piu grave della mia vita.
Ma, non ho paura. E non tremo.
Sorrido, e il mio cuore canta.
Son' forte. E sento il *domani*
in potere *mio*,
a me votato . . .

Che m'importa duncque di aver lottato
col tutto l'essere teso verso la
formidabi e liberazione del mio forte Io
sè della lotta scaturisce la Gioia,
il Dominio su di me e su gli altri!
Sè tanti credettero nutrirsi di me, del mio lavoro,
come farebbe il mosro che guardo, ora, nel mare, dove
nacque,
— sè cadesti nelle profonde acque, o nel abisso —
io non sono morta ne cadro mai.
per far di pasto agli altri.

„Ho quel che ho donato", ha detto il Poeta**
Anch'io dico:
„ho quel che mi fu rubato,
ho quel che nato in me
ritorna sempre mio — o non sparisce mai!

E son felice, o mar di Napoli e di Mar Nero
che segnate la via del ritorno
e del cammino eterno,
alle mie ani e che hanno lottato per *unirvi*,
che hanno in loro stesse due mondi
sorti in un cuore forte,
che sfida e la Vita,
e la Morte, —
che hanno in loro stesse due terre,
nate e mitigate
nel grigio delle onde della vita,
e nel azzuro della Forza,
e della Serenità,
perchè possano creare alla loro volta,
il blocco, o il marmo vivo,
della loro, e della vostra
potente e felice, *Unità*,
O Mar di Napoli e di Mar Nero!

Agosto — 1921.

* Poesie scritta sul bastimente romeno „Regele Carol", il 28 Agosto 1921, al ritorno provisorio dell'autrice in Patria dopo un'assenza di sei anni.

** d'Annunzio.

Popoare inrudite

Sunt raționaliștî sceptici în privința așa numitului „glas al sângelui". Ei cred că ceeace hotărăște la un om, conștiința unității de neam sau de rasă, se datorește numai culturii naționale. A și fi, fără influența unei anume educații și fără vrerea ta, la uneori chiar împotriva vreri tale că ești legat, prin infinite fibre de o succesie de generații, comune mai multor neamuri urmașe, e pentru acești sceptici, un simplu protext de vagă și mistică teoreîzare a unor apropieri practice și a unor alianțe, pe cari le înghebează numai întâmplarea și forța interesului comun și prezent între anume popoare.

Dar iată dacă ne desbărăm de obicelul înrăit al sofisticii și ne oprim numai la ce ace ne spun împede unele fapte, dăm peste dovezi categorice ale unei iubiri adânci între popoarele înrudite sau mai bine, al unui impuls instinctiv de apropiere tot așa de firesc după cum vietățile de acelaș fel se simt atrase unele spre altele pentru înlesnirea vieții și prețuirea împlinarea primejdiilor.

In 1870 — zi când Franța a suferit înfrângerea pe care abia în zilele noastre a răsbunat-o, România, țara mică de atunci în apropiere și legată prin nenumărate raporturi economice și politice cu state germane, de unde își adusese și un prinț ca să domnească la noi, nu s'a temut să-și prime dulască toate aceste bunuri și să declare mândră — deși n avea nici-un interes, cel puțin imediat s'o facă —: Steagul nostru va fâlfâi totdeauna alături de Franța!

In războiul care abia s'a sfârșit, pe vremea când oficialitatea română ține cu greutate cumpăna neutralității, sufletul întregului nostru p por a fost dela început cu Aliații — și nu în vederea unei socoteli de avantagii sau a unei calculate scontări de timpuriu a victoriei, atât de nesigură pe atunci, ci pur și simplu, fiindcă acolo erau Italienii și Francezii Stegulețele, cu cari însemnam pe hărți mi, cările frontului, ni se înfigeau par'că în inimă, când le puneam pe pământul Italiei stră une.

Era sentimentul puternic al comunității de rasă, care făcea să ne însușim or'ce lovitură dată fraților noștri latini din Apus și să ne socotim de fapt trecând peste or'ce planuri și tratate politice, drept țovarășii datoria de a da ajutor. Și acest ajutor l-am dat intrând în foc în momentul cel mai greu pentru Aliați și punând în cumpănă însăși existența țărișoarii noastre.

„Glasul sângelui" nu e o simplă figură retorică bună de sforăit la festivități patriotice; el e o realitate, care face să vibreze coardele cele mai tainice ale sufletului nostru. Efluvii de energie uriașă sunt în stare să pornească numai la auzul acestui glas. Cele mai bine și în aparență mai trainic combinate planuri raționale se surpă la auzul înclinărilor cele mai nelogice chiar ai inimii. Cum s'a produs alt el minunea ca rasa germanică, atât de țărâmițită în statulețele create de Napoleon, să se ridice unitare și să se libereze.

Rasa latină cu popoarele ei influențate azi mai mult ca oricând după războiul purtat împreună se menține ca cea mai însemnată pârghie a unanimității și a civilizației.

Inflăcărați de acest gând, strigăm din toată inima italienilor cari vizitează reînviata Dacie: „Bine ați venit, frați întru Roma eternă!"

Programul primirii oaspeților Italieni

Pentru primirea oaspeților italieni cari vor sosi mâine în Cluj s'a stabilit următorul program:

Ora 10 a. m. Sosirea oaspeților în gară și recepție în salonul gării.

Ora 10.30, plecarea cortigiului în piața Unirii.

Ora 11. Solemnitatea desvelirii statuii: Imnul regal român și italian. Desvelirea statuii se va anunța orașului prin 21 focuri de tun. Delegatul Romei dă în primire statuia, iar primarul Clujului o ia în primire.

Discurs despre latinătatea noastră.

Vorbirea altor delegați.

Corul conservatorului și al operei cântă „Ginta latină."

Defilarea școlilor.

Ora 13. Banchetul pentru oaspeți în sala Prefecturii, și masă în parc pentru delegații provinciilor.

Ora 16. Vizitarea orașului, a instituțiilor culturale și a instalațiilor industriale.

Ora 21. Plecarea cu tren special dela fabrica Renner.

răm la muntele Capitoliu, văzurăm, din fugă, mărețe e ruine. aici abundente, trecurăm Forul Roman, subt arcul lui Titu, pe „Via Sacra", alături cu muntele Palatin, leagănul măririi romane, pe lângă Amfiteatrul lui Flaviu, ruina cea mai măreață în toată lumea, ne întorserăm pe subt munții Esquilin, Viminal și Quirinal, în Forul lui Traian, care, laudă Domnului, și azi poartă numele său antic: „Foro Traiano".

Atâta respect are tatăl nostru Traian, după șaptesprezece veacuri!

In acest For măreț, ridicat de Traian, după ce s'a transportat o parte a muntelui Quirinal, stau încă bazele și trunchiurile din colonada bisericii acestui erou divinizat, nu de mult descoperite și în mijlocul forului e o columnă strălucită de marmură albă, care oarecând suporta chipul Impăratului Traian, expus adorației universale. Azi spre acelaș scop, se află statuia Apostolului Sf. Pavel.

Columna traiană e toată, întreagă și memorabilă prin proporții, formă și sculptură. Toată viața militară a divului Traian e descrisă triumfal, din base până în Capitel, pe o cale șerpuită, în baso-reliefuri de câte trei palme. Două mii și cinci sute de chipuri omenești, nici una ca celalaltă, afară de cai, căruțe, mașine de război, arme. steaguri și altele, se află în jurul columnei. Varietntea lor te pune în mirare și uimire. Sunt înfățișate mai cu seamă ambele războaie purtate împotriva Dacilor, înaintașii noștri, ale căror chipuri și îmbrăcăminte par a fi ale Țuțuienilor ardeleni din zilele noastre.

Ne suirăm o sută optzeci și cinci de trepte tăiate în marmură pe d'inăuntrul columnei, ce formează o scară spirală, puțin luminată prin ferestruicele ici-colo tăiate, până deasupra.

Ne transportarăm, în cuget, pe vârful Bucegiului, de unde ni se înfățișară, ca visiuni, provinciile Daciei noastre.

Vezi — zise d. C. C. — Roma cu șapte colnice e icoana Daciei noastre, cu șapte provincii: Ardealul, Maramurășul, Moldova, Basarabia, Istria, Timișoara și Crișana! . .

INFORMATII

Toți cei cari au o plângere de făcut împotriva Cartirului — și știm că sunt mulți — sunt rugați să se adreseze ziarului „Infrățirea" indicând precis date și amănunte pentru ca toată lumea să cunoască isprăvile acestui Oficiu care e inexistent când vrea să facă abuzuri.

Comerciale

In ziua de 29 Septembrie, la orele 10 dimineața, va avea loc în localul Camerei de Comerț din localitate solemnitatea instalării comisiunei Camerei de Comerț.

■

Se pare că hotărârea luată de către comercianți măcelari au avut un rezultat: prețul slăninei a scăzut în Cluj.

■

Culturale

D-l Maior Teodor Iacoban a pus bazele unei fundațiuni culturale pentru liceul din Șimleul Silvaniei, (Jud. Sălaj) cu scopul de a întemeia o bibliotecă și a ajuta cu cărți și obiecte școlare pe elevii săraci.

■

Primim la redacție următoarele cărți: Relațiile Comerciale ale Țării Românești cu Ardealul până în veacul al XVIII-lea de Ștefan Meteș Membru corespondent al Academiei Române.

■

Concordate, Un Capitol de Istorie politică, de R. Cândea, profesor la Universitatea din Cernăuți.

■

Financiare

Duminecă și Luni a avut loc la Banca Agragră o consfătuire în chestiunea „Sindicatului Băncilor din Ardeal".

Au luat parte și reprezentanții băncilor din provincie atât românești cât și unguresti.

■

Administrative

D-l Tănăsescu s'a întors din concediu, reluându-și activitatea.

■

Sericicole

Regiunea sericicolă Lugoj a cerut Direcțiunei Agriculturei să ia măsuri pentru apărarea duzilor de pe marginea șoselelor.

■

Diverse

„Societatea Ocrotirea Orfanilor din Războiu Regionala IX. Cluj", publică concurs, pentru ocuparea postului de maestru croitor la atelierul de croitorie dela Orfelinatul „Principele Carol" a acestei Societății.

Retribuțiile, sunt cele prevăzute în Statute plus locuință în Orfelinat.

Cererile provăzute, cu acte în regulă se vor înainta Biuroului Regional, Strada Cogălniceanu Nr. 8, până în ziua de 5 Oct. a. c.

■

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va reprezenta Miercuri drama socială senzațională: Răsplata.

Diverse

Desbaterile procesului celor 70 de complotiști continuă.

De prezent se face interogatoriile inculpaților. Toți fac aceleași declarații ca și în rândul trecut.

■

Indivizi necunoscuți pătrunzând în locuința văduvei doctorului Iosef Kalmer au furat bijuterii în valoare de 50,000 lei Poliția este pe urma pungașilor.

■

Dumineca trecută a luat sfârșit greva muncitorilor constructori din Cluj Salariile au fost urcate cu 50 de bani la ora de lucru.

Noile contracte colective au fost încheiate cu termenul până la 31 Decembrie.

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Miercuri ultima parte din Cezarina: Răzbunarea lui Maud. Inima nobilă a lui Maud iartă și pe cel mai mare dușman al ei care lovit de soartă se apropie, cu pași repezi, uspre fatalul declin al prăbușirei totale.

■

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta Miercuri senzaționala dramă: Hamara, în rolul principal Erich K. Titz și Sachi v. Blondel.

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. 1-111

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 a. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

■

La 1 Mai s'a deschis grădina e vară a Hotelului Central. 622

Cu data de 1 Octombrie se va deschide restaurantul

„La Pisica Vânată"

Strada Avram Iancu No. 18 fost Biasini, renovat și din nou aranjat. -:-:-

Se primesc de acum abonamente de la 3—400 lei lunar 1107

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cina de teatru etc.

1103. Serviciul prompt.

Din isprăvile Oficiului de incuartiruire

Un avocat român din localitate a primit în toamna anului trecut dela biroul de incartiruire. — casa lui proprie fiind rechiziționată pentru un funcționar al statului, — două camere bucătărie și dependințe din apartamentul de trei camere al unui fost funcționar maghiar, care n'a voit să depună jurământul și spunea că se expatriază în Ungaria, lăsându-i-se și lui o cameră până la expatriere. Sosind primăvara și auzind că în Ungaria le merge prost celor expatriați, se hotărâ să depună jurământul și să-și ocupe postul, ca să nu moară de foame. Numai decât a cerut și locuința înapoi. Comisia de locuințe, — fără să asculte pe avocatul din chestie și să-i dea posibilitatea de a se apăra în contra afirmațiunilor neadevărate ale petentului, — a a luat dela avocat încă o cameră pentru funcționarul din cestie iar șeful biroului de incartiruire d-l Dr. T. Giurgiu în mod ilegal a mai adăogat la camera luată și folosința bucătăriei, cămărei etc. silind pe avocat, care are familie de trei membri, pe când celalalt chiriaș numai de doi membri, să folosească bucătăria în comun.

Acum ungurul are două camere la stradă, bucătărie etc., iar avocatul o singură cameră în curte. (dormitor)

De notate, e avocatul în chestie a fost consilier la orașul Cluj și la preluarea imperiului a fost delegat de consiliul național să preia oficiul dela funcționarii maghiari, cari nu voiau să depună jurământul și între cari se afla și concurentul lui la locuință, Avocatul a servit statul timp de doi ani și jumătate acolo unde era nevoie de munca lui credincioasă și devotată la începutul greu al organizării înlocuind pe foștii funcționari maghiari. Acum vine oficiul de încartiruite autoritatea a statului român și împărțește răsplata după merite: Pe funcționarul care în vremuri grele a părăsit și sfidat statul și nici acum nu știe nici o iotă românește deși a trecut terminul pentru însușirea limbei române, îl reabilitează și și lăsând drepturile câștigate de altul, îl dă înapoi și locuința, iar pe avocatul român, care ajurat pe legile ștatului, și care ar contribui și el la întărirea elementului român în acest oraș, și care în baza legii are drept la trei camere și acesorii, îl evacuează.

Cetiți „Infrățirea"

XXXXXXXXXXXXX

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Tragerea premiilor va avea loc la 1 Noemvrie 1921.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Cel mai eftin se curată și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Conferința Dlui Prof. Craigie despre „Limba Engleza"

Cel dintâi ia cuvântul d-l Vasile Dimitriu care recomandă pe conferențiar publicului de față, după care d-l Craigie își începe conferența despre „Limba engleză" conferență care a fost tradusă în românește de d-l Grimm profesor universitar.

Conferința D-lui Craigie

Obiectul vorbirei mele, începe conferențiarul, este să încurajez studiul limbei engleze arătând câteva din caracteristicile ei speciale, cari sper că vor face ca învățarea acestei limbi, să nu fie un lucru tocmai greu.

Sunt două motive principale care cer învățarea limbei engleze, în afară de motivul comercialo-industrial.

Primul motiv este importanța și valoarea literaturei engleze și al doilea motiv îl constitue publicațiunile care se fac în limba engleză nu numai în Anglia ci pe tot întinsul pământului.

Pentru învățarea limbei engleze e necesar în primul loc să ne dăm seama de desvoltarea acestei limbi.

La început englezii au fost un mic trib germanic care cu timpul a străbătut pe pământul Angliei de azi. Acest popor s'a afirmat chiar dela începutul istoriei lui ca o națiune care a ținut morțiș la tradiția lui respingând ori ce influențe străine.

La început limba engleză era foarte grea și complicată din cauza multor flexiuni gramaticale pe care le avea.

Cu toate astea, această limbă s'a răspândit foarte mult din cauza influențelor irezistibile provocate de împrejurări de neînlăturat. Aceste împrejurări sunt în primul loc invaziile popoarelor străine.

Așa invazia poporului scandinav care avea o limbă foarte asemănătoare cu cea engleză, lucru care a făcut ca limba engleză să simtă o mare influență a limbei scandinave.

O doua influență a fost cauzată de invazia normanzilor (1060) care fiind clasa stăpânitoare au reușit să-și impuie limba într'un foarte mare grad și astfel să altereze întru câtva limba de baștină — engleză.

Limba engleză care la început era o limbă germanică, prin adaptarea limbei franceze, a devenit jumătate romanică.

După multe fluctuații și modificări, abia la 1490 se poate spune că limba engleză e cristalizată.

Conferențiarul citește apoi un text din Sec. 13 în care se vede marea influență a limbei latine. Răspândirea limbei engleze a început abia în sec. 17 când coloniș ii englezi au trecut în America.

In anul 1700 erau 8 milioane de oameni care vorbeau limba engleză, în 1800 erau 20 de milioane, în 1850 50 de milioane, în 1900 vorbesc englezește 121 de milioane, în 1910 vorbesc englezește 144 milioane și în 1920 există 165 de milioane de oameni care vorbesc limba engleză.

In ceiace privește scrierea, ea este foarte complicată. Și aceasta era argumentul principal al acelora care nu credeau în răspândirea limbei engleze.

Azi există în Anglia o societate care lucrează pe toate căile în vederea simplificărei limbei engleze.

Cu aceasta, prima conferință a d-lui Craigie a luat sfârșit, iar d-l V. Dimitriu anunță pe cea de a doua pentru astăzi la ora 5.

Aquile

Nu s'au născut ca orice sburătoare.
Ci sub puterea focului de soare;
Iar germenul, de zei s'a plăsmuit:
Din albul corp al Venerei, din Marte —
In muntele Soracte.

Și, cum creșteau frumoasele aquile,
Treceau sub ceruri zile după zile,
Și cum treceau
Aripele creșteau,
Iar ghiarele prindeau oțel pe ele.

Minunei Stolul falfâe în sbor
Și drept spre soare zarea o despică,
Și-acolo sus, pe 'ntinderi siderale,
Se 'mpart spre patru puncte cardinale.

Ce strâmtă-i țara miticului Lațiu,
Când aripele lor strâtse spațiul,
Când Zeul Mars le toarnă 'n vine lavă!
Minune, stolul falfâe în sbor
Și cât zăresc părinții lor din slavă —
Atâta le va fi moșia lor.

O, zilele acele stălucite,
Când una rătăcise
In sborul ei spre dacicul pământ!
Avea pe aripi pulbere de aur
Mai roșie ca în ziua când, sub flăcări,
Cartagina rămase un mormânt.
Și 'n zilele acelea, când o parte
Trecea măreț spre Galia, departe,
Când altele cădeau domnind pe Rhin,—
Doar una falfâind peste Danubiu,
In Sunete de tibii și de goarne,
Domnea din Tisa 'n Pontul Euxin!

Ion Al. George.

Știri și fapte politice

Ziarul „Dretatea" din Chișinău scrie:

Lansarea manifestului partidului Național-liberal, a produs o atmosferă de nădejde și entuziasm în toate straturile populației. Venirea la conducere a partidului care după întărirea culturală și economică a țării în decurs de 50 de ani de înțeleaptă muncă s'a făcut unirea și care, întâiul a pus în programul său reglementarea muncii și a beneficiilor lucrătorilor, după ce legiferase prin semnătura M. S. Regelui Ferdinand I. împroprietărirea țărimei, este comentată cu multă simpatie în întreaga Basarabia.

Partidul care cândva s'a retras dela conducerea țării așteptând cu toată încrederea ca poporul, după împlinirea procesului de reculegere, să-l înțeleagă ste acuma așteptat, odată cu Țara întreagă și de regiunea noastră.

In ultimile săptămâni au apărut în Chișinău încă trei foi românești. Acest lucru nu poate fi decât îmbucurător. Una din aceste foi însă, „Funcționarul" este foaia pentru apărarea intereselor funcționărimei și apare de două ori pe lună. Celelalte două, sunt foile grupărilor țărăniste basarabene: „Glasul Basarabiei" este foaia grupării d-lor I. Inculeț și I. Pelivan, „Viața Basarabiei" este foaia grupării d-lor Stere și Halippa. Ambele aceste foi apar din săptămână în săptămână așa că nu pot îndeplini decât necesitățile de luptă dusă între țărăniștii scizionați.

Ultimul număr al grupării d-lui Inculeț este dedicat mai în întregime atacării d-lui Stere, pe când primul număr — care este singurul apărut — al grupării Stere-Halippa pare a fi inaugurat tactica de împăciure și unire între partizanii ambelor grupări.

ȘTIRI DE PESTE HOTARE

Femeile în Parlamentul englez

Doamna Wintringham a fost aleasă astăzi membră a parlamentului pentru localitatea Louth, a cărui cerc electoral fusese reprezentant de soțul său care a murit în timpul unei ședințe din Camera Comunelor, de acum câteva săptămâni.

Circumstanțele tragice ale sfârșitului său au împrăștiat simpatia pentru văduva sa care a dat asistența sa în timpul războiului operei sociale în spitalurile locale în acest district.

Va fi deci cea de a doua femee membră care va avea scaunul său în în Camera Comunelor, cealaltă este Lady Astor.

Apropriea economică între Germania și Rusia

La 22 Septemvrie reprezentantul german în Moscova profesorul Wiedenfel a înmânat președintelui comitetului executiv panrus scrisoarea sa de acreditare. Recomandă în discursul său apropierea economică între Germania și Rusia a căror relațiuni reciproce au luat în toată întinderea lor un caracter oficial.

Italia și trimitea tupelor aliate in Ungaria de Vest

In consiliul de miniștrii Bonomi a declarat că Italia nu va trimite trupe în Burgeland a desconsiliat și guvernele din Belgrad și Praga pentru o acțiune iminentă împotriva Ungariei, totuși puterile sunt unite privitor la sancțiunile economice.

Vapoarele predate înțelegerii

Vapoarele predate de Germania pe baza tratatului din Versailles dela 1 Maiu 1921 sunt evaluate de comisiunea de reparațiuni la 745 milioane mărci în aur.

O statistică a accidentelor de cale ferată

O statistică stabilește că în Spania moare în accidente de drum de fier 1 călător la 1.052.456; în Anglia unu la 1.256.290, în Franța unu la 1.955,555, în Belgia unu la 8.861 804, în Prusia unu la 24.511.488.

Care o fi proporția la noi?

N'avem nici o dată în această privință.

Italia și chestiunea Burzenlandului

Berlin, 26 Septembrie

Ministrul Bonomi a declarat în consiliul de miniștri că Italia nu va trimite trupe în Ungaria de Vest.

Târgul oriental dela Lemberg (Luvow)

Varșovia, 26 Sept.

In curând se va deschide la Lemberg târgul oriental la care vor fi reprezentate pe lângă industria polonă și industria multor țări străine.

Intrevedere între Masaryk și Benes

Praga, 26 Sept.

Ministrul de externe Benes a plecat alaltăieri seara din Praga spre a se întâlni cu președintele Masaryk în Slovacia. Intrevederea este în raport cu evenimentele din Ungaria Occidentală.

Tratatul comercial ceho-polon

Praga, 26 Sept.

Negocierile în vederea tratatului comercial dintre Polonia și Ceho-Slovacia se urmează. Tratatul va fi încheiat pe baze naționale.

O scrisoare a contelui Apponyi

Lafayette 26 Sept.

In numele guvernului maghiar, contele Apponyi a adresat o scrisoare președintelui Ligii Națiunilor, prin care roagă întrunirea să remită la viitoarea ședință hotărirea sa asupra cererei de admitere a Ungariei în Liga.

Societatea Națiunilor

Bordeaux, 26 Sept.

Știri din Geneva arată că Societatea Națiunilor se fortifică, se îmbunătățește probându-și eficacitatea. Discursul recent al lui Leon Bourgeois a produs o mare impresie obținând o largă publicitate.

Generalul Pershing la Rhin

Bordeaux, 26 Sept.

Generalul Pershing a plecat pentru a inspecta contingentele de trupe americane de pe țărmul Rhinului.

Spre o soluționare a conflictului bavarez

Bordeaux, 26 Sept.

Se pare că în curând se va pune capăt conflictului cu Bavaria Spre a-și consolida situația internă, Bavaria va primi un termen hotărît după care va trebui să ridice starea de asediu.

O desmințire bulgară

Sofia, 26 Sept.

Guvernul bulgar desminte știrile ziarelor din Atena privitoare la un acord între Bulgaria, Turcia și Rusia împotriva României, Greciei și Serbiei.

TELEGRAME

Conflictul dintre Albina și Iugo-Slavia

Lafayette 26 Septembrie

Comisiunea însărcinată a se ocupa cu conflictul albano-jugoslav va trata definitiv această chestiune. Consiliul ambasadorilor va recunoaște probabil Albaniei frontierele fixate de tratatul din Londra încheiat în 1913, cu câteva modificări.

Italia insistă pentru recunoașterea întregală a frontierelor din sus-amintitul tratat. Anglia voește să facă anumite concesiuni jugo-Slaviei.

Anglia nu e invitată la Conferința dela Washington

Lafayette 26 Septembrie

Balfour a declarat că guvernul englez nu e invitat a participa la Conferința dela Washington pentru dezarmare.

Intre Bavaria și Germania

Lafayette 26 Septembrie

Președintele consiliului de miniștri bavarez, Lerchenfeld a sosit la Berlin spre a relua relațiunile dintre Bavaria și guvernul german. Tratativele sunt în curs

Răsboiul greco-turc

Lafayette 26 Septembrie

Ocuparea localității Sivrichisar de către trupele Kemaliste se confirmă. Armata greacă se găsește în fața alternativei de a da ultima sa luptă sau a se retrage pe linia Essișeir. Ultima eventualitate pare probabilă.

Noul comandant al trupelor sovietice din Ukraina

Berlin, 26 Septembrie

Werkowski, fostul ministru de răsboi în cabinetul Kerens I. a fost numit comandant suprem al trupelor sovietice din Ucraina.

Condițiunile de pace ale lui Kemal-Pașa

Paris, 26 Septembrie

Sami Bey a declarat că pentru încheierea păcii Kemaliștii vor cere mai întâi: evacuarea imediată a tuturor teritorii turcești ocupate arbitrar de Greci. Ca condiții de pace ei indică restituirea Adrianopolului și a Smirnei, certitudinea independenței politice și economice absolute.

Curs de croitorie și de țesatorie

Directoratul General al Instrucțiunei din Cluj înființează pe lângă școala civilă de fete din Cluj (Str. Cogălniceanu Nr. 9.) Un curs de croitorie și țesetorie de un an cu scopul de a da pregătire de bine gospodine fetițelor care au absolvat 4 clase secundare.

Condițiile de primire sunt: Certificat de 4 clase secundare și etate de 14—18 ani. Ca eleve extraordinare se primesc și fetițe cu mai puțin de 4 clase secundare sau civile.

Inscrierile se fac între 20 Septembrie și 1 Octombrie la susnumita școală între orele 8—1 a. m. și 4—6 d. m. de către d-ra Florica Vesbian maestră de croitorie conducătoarea cursului.

Taxa de inscriere și didactrul este la fel cu taxele similare dela școala civilă.

Director General:

A. Ciortea.

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK 22 Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 23. Tel. 55

Viticultura în Ardeal

Comorile economice ale Ardealului sunt multiple. E foarte rău însă că nu li-se atribue atenţia cuvenită. Mai ales guvernul actual manifestă o nepăsare uimitoare faţă de chestiunile economice de cari depinde existenţa poporului ardelenesc. Din cauza ignoranţei guvernului actual are de suferit şi viticultura din Ardeal. Este lucru ştiut că Ardealul este foarte bogat în podgorii. Azi, în Ardeal se cultivă o suprafaţă de aproape 80.000 Ha cu vie, şi viticultura este ocupaţia unui număr mare de cultivatori şi comercianţi. De însemnătatea acestui ram economic nimeni nu şi-a dat seamă şi aşa se face că astăzi viticultura din Ardeal este ameninţată de urmări foarte grave dacă nu se vor lua măsuri de salvare încă la timp.

Pentru a arăta importanţa acestui ram trebue să relevăm faptul că viticultura din Ardeal în timpurile normale a dat o producţie în valoare de 30—35 milioane coroane. Această sumă — pentru timpurile trecute era foarte mare. Populaţia din regiunile unde sunt podgorii avea câştiguri frumoase din cari şi Statul trăgea profituri. Azi situaţia viticulturei este foarte tristă.

Regiunile de podgorie — ca Aradul, Bihorul, Satu-Mare, Sătagiu, Stămar — unele părţi din Banat şi de pe lângă Bistriţa, — au avut în ultimii ani recolte foarte bogate.

Vinul recoltat dela anul 1918 încoace n'a putut fi valorizat prin comerţ căci greutăţile de comunicaţie, măsurile şi ordonanţele luate de cercuri conducătoare făceau imposibil traficul vinului. Şi vinul produs în Ardeal este de calitate foarte bună şi a avut căutare şi în străinătate.

Din nenorocire însă — situaţia acestui ram economic devine tot mai critică pe zi ce trece. Viticultorii nu-şi mai pot vinde producţia anului trecut căci comercianţii de vin au pivniţele pline încă din recolta anilor 1918, 1919 şi 1920.

Vinul din aceşti ani nu s'a putut vinde — căci stagnează exportul deoarece guvernul a impus taxe prea mari şi pe de altă parte — Direcţiunea C. F. n'are vagoane pentru comerţul de vin, deoarece însă producţia vinului este foarte mare, întrecând quantumul consumaţiei interne, aşa că din an în an rezervele cresc. Pentru a demonstra numai printr'o pildă situaţia critică a viticulturei amintim că în regiunea Aradului se află în pivniţele comercianţilor şi podgorenilor o cantitate de peste 30 mil hectolitri de vin încă din anul 1918 încoace. Vinul acesta care reprezintă o valoare de peste 200 milioane lei, — nu se poate negocia, căci lipseşte absolut exportul. Calculând cantitatea vinului aflător în Ardealul întreg, ajungem la suma de câteva sute mil hectolitri vin în valoare de sute milioane lei.

Oare dacă exportăm banii primiţi pentru vin n'ar îmbunătăţi valuta noastră?

Cantităţile de vin aflătoare în pivniţele din Ardeal sunt expuse stricăciunei, dacă de urgenţă nu se vor lua măsuri.

Guvernul trebuie să-şi dee seama ce avere publică se pierde dacă nu va lua măsuri pentru a ameliora criza în podgoriile Ardealului.

Măsurile cari se impun de urgenţă sunt:

1. Ridicarea taxelor comunale asupra producţiei de vin, până ce se va înlătura criza.

2. Exportul liber al vinului.

3. Căile ferate să pună imediat vagoane la dispoziţia comercianţilor.

4. Vagoanele destinate pentru transportul vinului să fie libere de ori ce taxă. Ca urmare să se abroge taxa de 40.000 lei impusă pro vagon ca măsură de siguranţă când trece graniţa.

Avem în ţară aproape 100 cisterne de vin cari trebuie reparate imediat şi puse la îndemâna comercianţilor de vin.

5. Guvernul să intervie pe lângă statele cari au pus taxe de import asupra vinului, că aceste taxe să fie abrogate (Cehoslovacia 5 lei pro litru şi alte ţări.)

6. Guvernul să încheie tranzacţiuni şi cu ţările celelalte.

7 Scutirea traficului de vin de ori ce taxe.

Numai în condiţiile acestea se va putea înlătura o stare de lucruri, care mâine va putea aduce la faliment pe o mare parte din populaţia ardeleană. Criza este foarte serioasă şi dacă măsurile nu vor veni la timp atunci podgoria Ardealului este expusă unui dezastru. Căci o cultivare nouă nu se poate face, dacă şi recoltele de vin din anii precedenţi stau însă nevalorizate.

Cât priveşte însă comercianţii şi podgorenii, ei ar trebui să se organizeze, căci altfel un vor ajunge la un rezultat bun. Părerea mea este că o organizaţie a viticulturei va putea mai uşor reprezenta interesele podgorenilor Deci propun înfiinţarea unei Asociaţii a podgorenilor şi comercianţilor de orii care fiind reprezentanta lor faţă de stat şi public va putea demonstra mai uşor importanţa viuculturei, va putea face propuneri concrete, se va putea ocupa cu procurarea vagoanelor va înainta memorii şi propuneri în cauză asupra taxelor, şi felului de organizare al traficului intern de vin şi al exportului va lua contact cu pieţele străinătăţii pentru a le alimenta cu vin în general se va ocupa şi rezolvi toate acele probleme de care depinde starea bună a podgoriei ardelene. Numai fiind organizaţi podgorenii vor putea să amelioreze criza prin care trec.

Este vorba de existenţa a mii de oameni este vorba de o sursă de câştig din cari statul la rândul său va profita. Valuta noastră nu o vom putea îmbunătăţi cât timp ţinem bogăţiile în ţară. Şi vinul care aşteaptă să fie exportat va aduce în ţara noastră valută străină, care ne lipseşte aşa de mult pentru a avea contra garanţii asupra împrumuturilor noastre externe, cari depreciază leul.

Raco.

Intrunirea băncilor din Ardeal şi Banat

Duminecă a avut loc la Cluj o consfătuire a directorilor de bănci din Ardeal şi Banat pentru a lua o serie de măsuri în vederea apărarei intereselor lor.

Una din chestiunile care s'au discutat la această şedinţă a fost constituirea unei asociaţiuni a tuturor băncilor din Ardeal şi Banat în vederea readucerei în ţară a hârtiilor de valoare ce se găsesc în Ungaria. D-l Dominic Raţiu a arătat că pentru rezolvirea a acestor chestiuni a tratat încă de mult cu asociaţia de bănci „Solidaritatea din Sibiu".

D-sa cere ca reprezentanţi tuturor băncilor din Ardeal să adereze la Asociaţia „Solidaritatea din Sibiu" care se va muta în Cluj şi ale cărei statute vor fi revizuite pentru a corespunde nouei situaţii.

D-l Iuliu Todor directorul unei bănci din Arad a răspuns D-lui Dominic Raţiu spunând că planul D-sale nu mulţumeşte băncile interesate şi propune înfiinţarea unei instituţiuni care să reprezinte interesele tuturor băncilor ardeleneşti. D-l Vlad a arătat lipsurile noilor legi financiare propunând ca toate băncile să adrese la „Solidaritatea".

D-l Iuliu Deutsch spune că în cei din urmă 2 ani băncile au suferit foarte mult şi aprobă părerea D-lui Vlad.

Se alege apoi o comisiune pentru pregătirea lucrărilor, formată din D-nii C. Pop, Gheorghe Adam, Aurel Vlad, D. Raţiu, H. Schullerus, I. Ferentz, Bergleiter Demeter, Geza Balog, Ladislau Bogsant şi Emil Lendoy.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Fraţii Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Foarte important
La toţi trebue comunicat că la
Aneta Oltean & Co.
Cluj, Piaţa Unirei No. 1
Au sosit mult aşteptatele modele din PARIS, BERLIN, VIENA, pe cari le a pus în vânzare cu preţuri escepţional de reduse. □ Vizitarea liberă fără obligaţie de cumpărare. □

Abonamente pentru ziarul „Infrăţirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE ŞI PIANE
467 priviţi expoziţia
primei fabrici de mobile soc. pe Acţiuni
SZEKELY şi RETI
TÂRGUL-MUREŞ.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Morţii vorbesc

de **E. M. de Vogüé.**

— Partea întâia —

Capitolul IX.

27

Rose Esther

Legăturile cu alţii afară de marchizul de Kermaheuc erau cel puţin presupuse; era prea greu de admis fidelitatea tinerei femei într'o dragoste poate platonică, neapărat dezinteresată, întrucât lipsa de bani a bătrânului gentilom era cunoscută de toată lumea. In această situaţie era un punct întunecat. Puţină lume căuta să-l deslueşască: Esther nu aţâţase curiozitatea Edipilor cari îşi fac o meserie din a deslega aceste enigme pariziene.

De câtva timp însă aceştia căutau s'o deslege; din seara triumfală care atrăsese privirile tuturor asupra acestei figuri de penumbră, aureolată de neaşteptată lumină a unui mare succes teatral. Michel Trévoux, noul director al teatrului Porte-Saint-Martin, primise şi montase cu îngrijire Husiţii, drama istorică a unui tânăr poet prieten cu Esther, Daniel Heilbronn. Încurcaţi în alegerea unei interprete pentru rolul principal, autorul şi directorul riscaseră prilejul şi încredinţaseră rolul acesta Rosei Esther. Succesul veni să îndreptăţească încrederea lor. Cu îndemânare construită, plină de peripeţii mişcătoare, scrisă într'o limbă pitorească, piesa avusese un succes care făcu să plângă de ciudă pe bunii camarazi ai autorului.

Publicul din seara premierei se entusiasmase cu deosebire de Martha, eroină taborită care mergea la supliciu pentru iubirea şi credinţa sa Frumoasă în pasiunea ei reţinută sub masca-l tragică, rând pe rând, aprigă şi drăgăstoasă, Esther descoperise în această creaţie însuşiri nebănuite. Fu o adevărată deslănţuire de entusiasm, la sfârşitul actului al patulea, când Martha, târâtă la rug împreună cu iubitul său, urcă treptele altarului aruncându-şi blestemele asupra Pragii; când redete printr'un expretiv joc de scenă lupta între femeia îndrăgostită care urma până la moarte pe apostolul ei şi între mama care se întorcea către copilul său părăsit în oraşul blestemat.

După lăserea cortinei şi după aplauze frenetice, cabina artistei, deobiceiu deşartă, se umplu se de întreg rolul de fluturi cari sboară la focul succesului. Inda fu consacrată ca mare tragedianâ, nădejde a artei franceze. Scriitori şi oameni de teatru, ziarişti şi oameni de lume, toţi căutau care de care să se apropie de noua celebritate; era luptă pentru a pătrunde în intimitatea rezervată a vieţii sale. Marchizul de Kermaheuc spunea pretutindeni, la Cameră şi la club, că trebuie să fie ceva strict în cărmuirea lumei de vreme ce pentru întâia dată se dădea dreptate talentului adevărat.

El adăoga apoi încet: adevăratului geniu. Marchizul simţea o bucurie naivă pentru această rază de soare care în sfârşit cădea pe „curajoasa copilă"; dar simţea şi o adevărată spaimă, în faţa acestei năvale a şuvoiului parizian în scumpa-i singurătate de iubire: spaima pe care ar fi încercat-o dacă Sena ar fi atins şi ar fi inundat pe neaşteptate păduricea lui dela Kermaheuc.

Cât despre Esther, ea îşi primise gloria ca pe un musafir demult aşteptat, care nu te surprinde şi care vesteşte pe alţi mai însemnaţi. Ea se arătase sensibilă elogiilor criticilor cu trecere, respectoasă faţă de sfaturile lor, demnă faţă de mulţimea linguşitorilor, foarte puţin dispusă să-şi schimbe existenţa retrasă şi s'o lase a fi năvălită de exploratorii de stele. Printre bărbaţii cari i s'au prezentat în seare premierei, ea primise cu distincţie câteva personalităţi cu trecere în presă şi în politică lar pe Bayonne care însoţise la reprezentaţie pe prinţesa Veraghin îl primise cu o graţie deosebită. Cucerit de această atenţie, el făgăduise că-i va face o vizită a doua zi; dar se scuzase printr'un bilet, deoarece Daria îi fixase aceia i oră. In dimineaţa sosirii lui Andarran, o scrisoare foarte amabilă îl reamintea lui Bayonne făgăduiala şi-l îndemna să vie să la un ceai: o reprezentanţie de caritate la teatrul Porte-Saint-Martin dădea o seară de odihnă interpreţilor dramei lui Heilbronn, şi artista profita de acest prilej pentru a aduna şi a mulţumi câtorva dintre prietini. Dar fiindcă Bayonne se scuza din nou prin telefon, motivând nevenirea sa din pricina obligaţiilor sale faţă de Andarran căruia trebuia să-i ţină tovărăşie chiar în seara acea, Est er îi răspunsese că Andarran adus de Elizar va fi bine venit în casa, ei.

In vreme ce Bayonne sfârşea cu aceste lămuriri, cei doi deputaţi ajunseseră tocmai în faţa unui zid de împrejmuire, cu grilaj de fier, care întrerupea alinierea faţadelor pe strada Fortuny. Zidul acesta şi o mică curte izolau o casă clădită retras, sugrumată între zidurile laterale a două înalte clădiri veşine. Casa, veche şi modestă, părea uitată aci, pitită între cele două case noui şi frumoase, ca o rămăşiţă a trecutului, o ultimă supravieţuitoare dintre casele acelea de ţară risipite odinioară pe câmpul Monceau. Abea luminat, retras în umbră sub ederă, ascuns de zidul împunător şi negru şi de grilajul de fier, locuinţa aceasta bărânicioasă, cu înăţişarea-i mută şi tainică, evocă în mintea lui Jacques amintirea schiţelor pe cari le dau ziarele ilustrate când reproduc în cursul unei afaceri criminale casa dramei.

El sunară în poarta din colţul zidului. Pe nisipul din curte paşii nu făceau nici un zgomot. Le deschise o servitoare care-i introduse în salonul dela parter. Un mobilier în care domina stilul Ludovic al XIV, fără lux, dovedea un gust sever şi exercitat; pe panourile de pânză de Jouy atârnau stampe din secolul lui Ludvic; ele reprezentau scene de galanterie mitologică, desenate cu o rece măreţe.

Un pian cu coadă încărcat de partituri ocupa un colţ al odăii. Plante verzi, puţine flori. Te-ai fi crezut în casa unei muzicante instalate cu oarecare grijă de sobră eleganţă pentru a primi elevi de familie bună.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CONTABIL cu praxă, vorbește limba română, germană, maghiară, caută ocupație pentru după amiazi. Adresa sub „A" la ziar.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

DE VANZARE: pian modern nou, lămpi electrice, mobile, perne roșă. Str. Timarilor (Zápolya) 22. 1117

Închirieri:

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

Căsătorii:

O DOAMNĂ văduvă inteligentă de 40 ani dorește căsătorie cu un oficiant pensionar sau de la Calea Ferată, eventual cu un meseriaș bogat. A se adresa în Str. Gen. Dragalina VI Cetățul poteca No. 3. 1113

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Înfrățirea

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

Vizitați expoziția magazinul de încălțăminte

D. S. RAFTOPOL

din București,

Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15.

În fața bisericei „Mateiu Corvin". ☐ Telefon 107

Care stă la dispoziția On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiană
925 „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

Ținem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a ost decorat la expoziția generală din București în anual 1906 cu

„MEDALIA DE AUR"

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blanurile cele mai fine.

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. **Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde.** 174

„RAPID-BLOCK"

SOCIETATE ANONIMA ROMANA
DE CONSTRUCTIUNI ȘI INTREPRINDERI COMERCIALE ȘI INDUSTRIALE

Capital statutar 20.000.000 lei. — Capital emis 10.000.000 lei.

Constituită cu acte autentice Nr. 14433 și 14928 Trib. Ilfov Secția Notariat și cu Sentința No. 337 din 6 Iulie 1921 a Trib. Ilfov Secția I Comercială („Monitorul Oficial" No. 83 din 19 Iulie 1921)

Scutită de ori-ce impozit direct către Stat, județ și comună timp de 10 ani și taxele de Construcțiuni vor fi pe jumătate conf. art. 14 și 15 din legea pentru încurajarea construcțiilor de clădiri.

PROSPECT DE EMISIUNE

Războiul mondial a adus cu sine o expansiune economică foarte pronunțată în vederea reparării pagubelor pricinuite de acel flagel. România s'a manifestat în această direcțiune într'un chip deosebit de la încheerea păcei încoace; dovadă sunt numeroasele societăți comerciale, industriale și bancare ce s'au înființat în acest interval și cari, toate, au fost îmbrățișate cu multă încredere de către marele public. S'a observat însă, că dintre acele societăți numai câteva din ele au atins o nevoe reală—adică, acelea cari au avut în vedere **„construirea de locuințe"** de care se simte mare lipsă astăzi.

In acest scop, Societatea „Rapid-Block" preconlează a pune la îndemâna ori-cui mijloace de a'și construi în scurt timp locuinți eftine și durabile.

Tot odată, s'a decis ca d-lor acționari ai societății să li se acorde, în genere o reducere de 10% asupra devizului, dacă vor construi pe cont propriu; iar d-lor acționari cari vor subscrie cel puțin 100 de acțiuni li se vor acorda pe lângă reducerea de 10% și avantagii de plată la construcții proprii.

Societatea **„Rapid-Block"** s'a constituit cu capital statutar de 20.000.000 Lei împărțit în 40.000 acțiuni la purtător á 500 Lei fiecare. Prima emisiunea este de 10 000 000 Lei împărțită în 20.000 acțiuni la purtător á 500 Lei fiecare; plus prima de emisiune de 100 Lei.

Acest capital este deja acoperit, parte prin aporturi în natură și parte în numerar până la concurența a 5.000.000 Lei; restul se pune la dispoziția marelui public spre a participa la întreprinderile Societății, — adică **10,000 acțiuni reprezentând un capital de 5.000.000 Lei.**

Programul de activitate al Societatei „RAPID-BLOCK"

este următorul:

1. Fabricarea de blocuri de ciment pentru construcțiuni rapide de locuințe eftine și durabile, după un sistem nou, care a fost experimentat cu succes în străinătate.

2. Execuțiuni de construcțiuni și ori-ce lucrări de arhitectură, fie pe cont propriu, fie pentru terțe persoane.

3. Exploatarea de păduri pentru comercializarea și industrializarea lemnului.

4. Cumpărarea și vânzarea de ori ce fel de materii prime, derivate, fabricate sau confecționate în legătură cu scopurile Societății.

5. Cumpărarea, dobândirea și închirierea de imobile și trenuri urbane și rurale pentru trebuințele Societății, putând a le revinde sau arenda și altele.

Subscrierea la Capitalul Societății **„Rapid-Block" începe în ziua de 15 Septembrie 1921.** Consiliul de Administrație își rezervă dreptul de a închide subscripția ori când va crede de cuviință, făcând repartiția acțiunilor subscrise.

Subscrierile se primesc la:

1. **Sediul Societățel** Calea Victoriei 5.
2. **Banca de Scont a României** Str. Karagheorghevici.
3. **Societatea Comunală de locuințe eftine** Str. Paris 27.
4. **Banca Franco-Română** Palatul Bursei.
5. **Sindicatul Agricol Ialomițe** Calea Victoriei 60.
6. **Banca Farmaciștilor din România** Str. Paris 9.
7. **Banca Negustorească a României** Calea Victoriei 5.
8. **Banca Forestieră** Calea Victoriei 78.
9. **Banca Comerțului** din Prahova, Ploești și prin delegații speciali și împuterniciți cu procuri autentice.

Subscriitorii vor depune odată cu subscrierea de **Lei 250, de fiecare acțiunea în care se coprinde Capitalul și prima de emisiune,** iar restul de **Lei 350, de fiecare acțiune. se va face la epocile fixate de Consiliul de Administrație conform codului de Comerț în unul sau mai multe vărsăminte publicate în Monitorul Oficial și alte ziare.** Subscriitorii, prin faptul efectuărei primului vărsământ înțeleg a adera implicit la toate condițiunile actului de constituire, ale statutelor și prezentului prospect. Pentru primul peried de 4 ani:

Consiliul de administratie al Societatei „Rapid-Block"

sa constituit astfel:

Președinte D-l **Constantin Banu,** deputat.

Vice-Președinte D-l Ing. **Dragomir Rapoteanu,** fost Sub-Director General al C. F. R.

Administratori-Delegați: D-nii Ing. **C. Pedrazzoli** și **Theodor Rogalsky,** Arhitect Constuctor.

Membrii: D-l **I. Oprescu-Romanați,** Directorul Băncei Negustorești a României-București; D-l Inginer **Ștefan Mirea,** Profesor la Școala Superioară de Arhitectură; D-l Colonel **A. Spirescu,** Mare Proprietar; D-l **Ștefan Morărescu-Adria,** Banchier-Proprietar; D-l **Petre Alexandrescu,** Indrustriaș Forestier; D-l **G. Lucian Boltuș,** Doctor în Științe de Stat, fost Sub-Director la Ministerul Finanțelor, Expert Contabil Judiciar; D-l Inginer **G. Dimescu** și D-l **G. Chicoș,** Rentier.

COMITETUL CENZORILOR

(ACTIVI)

D-l **Christ. G. Simionescu,** Casier Central al Casei de Depuneri și Consemnațiuni; D-l **Petre I. Petrescu,** Mare Proprietar, Deputat; D-l **Panait Ionescu,** Proprietar Viticultor.

(SUPLEANȚI)

D-nii Colonel **V. Piperescu,** Proprietar; **M. Nicolescu.** Sub Casier Central al Casei de Depuneri; **Alex. Miclescu,** Controlor Financiar.

Director General: **G. Lucian Boltuș.** 1114

MINISTERUL AGRICULTURII. Direcțiuni Generală a Agriculturii.

Publicațiune.

Condițiunile de admitere în Academia agricolă din Cluj, în anul școlar 1921—1922.

Se aduce la cunoștință celor doritori ca la Academia Agricolă din Cluj sunt vacante în anul I. 20 burse; 20 locuri de solvenți interni și 20 locuri de externi.

Pentru a fi admisi în Academie, candidații trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

a) Să fie români;

b) Să fie absolvenți de liceu, sau să posedă vre-un alt titlu pe temeiul căruia se pot înscrie valabil la una din facultățile noastre.

Cererile de înscriere trebuiesc neapărat însoțite de actul de naștere și certificatul original de absolvirea liceului, să cu titlu echivalent.

Copiile nu sunt admise.

Fără aceste acte nici o cerere de înscriere nu va fi luată în considerare oricare ar fi motivul invocat de candidat.

Cererile de înscriere însoțite de actele aci arătate trebuiesc trimise Direcțiunii Academiei Agricole din Cluj, până în seara zilei de 23 Octombrie 1921, când înscrierile se închid.

Candidații trebuie să arate lămurit în cererile lor de înscriere dacă dorese a concura pentru bursă, voesc a fi admisi ca solvenți externi sau interni.

Bursele se acordă celor reușiți la concurs în ordinția clasificacei și în limita locurilor vacante. Consiliul profesoral poate hotărâ ținere de concurs și pentru solvenți și externi.

Concursul se ține în Academia Agricolă, începând în dimineața zilei de 24 Octombrie 1921. El este în scris și oral.

Mai înainte de începerea concursului, candidații vor fi examinați de medicul școalei.

Materiile din care vor fi examinați candidatii sunt:

Botanica, Chimia, Fizica și Matematica, după programul liceului.

Bursierii au drept la suma de 360 lei lunar, pentru întreaga lor întreținere.

Ei sunt interni.

Solvenții interni și externi vor plăti ca taxă de laborator 50 Lei pe an.

Durata studiilor este de 4 ani, din care trei de studii teoretice și un an de practică.

Absolvenții vor primi diploma de ingineri agronomi ce îi îndreptățește a fi primiți în Corpul Agronomic.

Orice alte informațiuni se pot cere dela Direcțiunea Academiei Agricole din Cluj. 1120

MINISTERUL AGRICULTURII. Direcțiunea Generală a Agriculturii

Publicațiune.

Sesiunea de examene la Academia agricolă din Cluj.

Se aduce la cunoștință publică, că examenele sesiunei de toamnă se vor ține la Academia agricolă din Cluj pentru absolvenții cursurilor I, II și III, începând din dimineața zilei de 31 Octombrie a. c.

Cei ce nu se vor prezenta la Direcțiunea până în seara zilei de 30 Octombrie, nu vor fi admiși la examene, pierzând un an școlar, fiindcă altă sesiune nu se mai admite, decât acea reglamentară din luna lunie. Programul detailat după care se vor ține examenele din din diferitele materii se va afișa la Academie. 1119

A APĂRUT

Drept penal

Introducere. Chestiuni de istorie și filozofie penală. Criminologie de

Dr. Traian Pop

profesor la facultatea de drept a Universității din Cluj.

De vânzare la Librăria G. Onișor, Cluj.

Prețul Lei 110·— 1121

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea“

O reclamă

ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipărește agenția de publicitate „Soarele“ veți avea mult folos.

Asortiment complect și proaspăt

de cauciucuri

PIRELLI

cu tarif original s'au pus în vânzare la

Emil Blaga Cluj,

Piața Ștefan cel Mare No. 7.

Telefon 2-70. **Telefon 2-70.**

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite. **Parfumeria d'Or** 18 **Piața Unirei No. 5.**

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar. 329

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de ploșnițe, 319 care le distruge chiar și ouăle.

Prețul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro“ Cluj, Piața Unirei

In atenționea Comercianților!

Nouă producție de ghețe „VICTORIA“ 1105

Furnizează în engros pe lângă garanție cele mai moderne articole de această branșă cu prețurile cele mai moderate. Vizitați și vă veți convinge!

Producția de ghețe Victoria BINDEA, HERSCH & Comp.

Str. I. C. Brătianu 21 (fost fabrica Kola) și Str. Reg. Maria 8.

Uzina electrică a orașului Conducerea societății „GANZ“ CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30. (Palatul Széky) Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. 148

Lingerie pentru Dame. zestre de mireasă, zestre pentru copilași și vesmiate pentru copii, după modelele cele mai noui să fac la **Jenny Irma si Comp.** Modelele se pot vedea la magazinul **British Import.** 1122

TOȚI ABONAȚI ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publice un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint.

Bănci, fabricanți, industriași, comercianți cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA“.

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

Ups. Nr. 336

Anul II. No. 335 — Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini — Vineri 30 Septembrie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRA[...] No. 3 (ETAJ. II)
SUB CONDUCEREA UN[...]
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952. — Director: D. TOMES[...] — Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . 30 LEI

Partid țărănist?

(Reflecțiuni în jurul unui interviw)

Cred că nu mă poate bănui nimenea din cei cari mă cunosc că vre-un interes de partid ar putea să mă influențeze pentru a trage la îndoială dreptul la existență al unui alt partid.

Pentru simplul motiv: că nu aparțin cu adevărat niciunui partid!

Dacă am primit bucuros să colaborez la ziarul „Infrățirea", am făcut-o cu rezervația mentală pe care de altfel nu am tăinuit-o nimănui, de a vedea o cât mai apropiată colaborare a partidelor celor mai chemate de a înfăptui și organic unirea, care s'a înfăptuit politicește. Nu m'am înscris în partidul liberal, nici nu am părăsit steagul partidului național, și am rămas acelaș, ca și sub unguri: însoțitorul fidel, dar atent al propășirii cauzei românești. Unde credeam că se comite vre-o greșală, o spuneam limpede și fără să mă mai gândesc că eventual păcătuesc în contra „disciplinei", căci peste tot eu nu am cunoscut și nu cunosc o altă disciplină, decât aceea a conștiinței curate, a conștiinței datoriei.

Pentru acest motiv îmi va ierta d-l Sever Dan, scump și apreciat prieten, dacă îmi voiu permite să-i fac unele reflecții la interviewul acordat ziarului „Dacia", în care se anunța unele idei, cari atât din punct de vedere principal cât și din punct de vedere tactic sunt absolut neavenite. Să-mi dea voie d-l Dan, ca din capul locului să-i declar, că multe din enunciațiunile d sale în interviewul acordat acordat sunt atâta de confuze și de contradictorii, încât nu pot să treacă fără reflexiuni. Lăsând cu totul la o parte pretențiunea de a accepta tinerețea ca un titlu de recunoaștere, încercare compromisă de Goga, Tăslăuanu și soții — e totuș o mare pretenție ce ni-se cere de-a admite „ideea" marelui partid țărănist ca partid sincer reformat și „sincer național". Adecă cum? Cei cari au suferit temnițe, cari au jertfit averea carieră, situații și au luptat cum li s'a cerut pentru binele poporului românesc, aceia să se dea frumușel la o parte și să facă loc partidului „sincer național?"

Nici nu partidului, ci „ideei" marelui partid? Căci partid nu există, ci există ideea unui „mare partid", idee ce o poartă în cap d-l Sever Dan și soții... Ori câtă stimă și sinceră iubire îi port d-lui Dan, dar pentru o disciplină așa de pretențioasă nu sunt accesibil.

Dar, d-l Sever Dan merge și mai departe și — poate — din considerațiuni de tactică, „acceptă o situație care i-se impune din afară de partidul nostru" „în credința că este un experiment de scurtă durată"...

Apoi, într'adevăr, dacă d-l Sever Dan are credința aceasta, atunci păcătuește greu dacă nu se ridică cu toată puterea ca să împedece noui experimentări.

Eu însă am convingerea că politica unei țări nu o conduc într'atât partidele, ci bărbații de stat cari au toate aptitudinile și pregătirile necesare, aparținând ei oricărui partid. Pentru aceea, până când știm că în partidul liberal sunt cele mai bune valori, cari nu au experimentat, ci au făptuit, până când știm că în partidul național dela, noi sunt cei mai vrednici oameni cari au toată încrederea poporului ardelenesc, până atunci d-l Sever Dan să nu încerce noui experimentări cu alcătuiri de noui partide Nu din grație, ci pentrucă interesele superioare a-le țării și a-le neamului ne cer ca să renunțăm la lozinci anarhice, la diferențieri de clase și la trucuri electorale, cari ne duc la ruină.

A-se vorbi în Ardeal de un partid țărănist e o absurditate, câtă vreme toți suntem din țărani și toți câți am luptat: am jertfit și am suferit pentru țărani. Cine vrea să facă mai mult decât noi, îi stă în liberă voie, dar să nu-i depărteze pe țăran dela noi cari l'am iubit și-l al iubim. Ori sunt oameni, cari altfel nu se pot afirma, decât sămănând zarvă?... Dar poporul nostru e înțelept de ajuns ca să nu se mai lase sedus!

Aurel Ciato.

Evenimentele zilei

Trupele franceze se retrag din regiunea Ruhr

Telegrame din Berlin anunță că retragerea trupelor franceze destinate eventualei ocupări a regiunei Ruhr, a început la 16 Septembrie.

De fapt vestea se referă la trupele supranumerare care nu se puteau încă arma iarna.

Această demobilizare nu implică în nici un fel desființarea sancțiunilor militare (ocuparea orașelor Düsseldorf, Duisburg și Ruhrort).

Anglia respinge cererile Irlandei

Convorbirea miniștrilor englezi privitoare la conferința din Inverness s'a terminat cu rezultatul că majoritatea miniștrilor face pendință conferința de abandonarea principiului de suveranitate din partea Irlandei. Răspunsul care va fi trimis lui De Valera, pe această bază va fi după declarațiunea lui Lloyd George, ultimul cuvânt al Angliei.

■

Guvernul maghiar voeşte începerea de tratative cu România pentru reîntorcerea emigraților din Transilvania.

Veneția se modernizează

Citiam deunăzi într'un ziar că guvernul italian are de gând să întreprindă mari lucrări pentru amenajarea portului Veneției din care voeşte să facă un port modern, înzestrat cu tot ceiace technica modernă a produs mai desăvârşit şi mai uriaş ca să câştige timpul. Vom vedea dar, în curând, în portul acesta care păstrează încă, mutilat şi înghesuit, o parte din înfățișarea-i medievală, ridicându-se elevatoare cu brațe gigantice, clădindu-se docuri imense, aşternându-se un painjeniş de şine şi de fire telegrafice; vom vedea massele întunecate ale vapoarelor mari şi grele, vom vedea neconteniita activitate a unui furnicar de oameni şi vom auzi hărăitul neîntrerupt al maşinilor peste care se va înălța strigătul ascuțit şi pătrunzător al sirenelor. Iar pe cerul Veneției, pe cerul acela de un albastru sidefat pe care l'au cântat toți poeții, în loc să vedem profilându se mulțimea de turnuri şi turnulețe, de cupole şi de săgeți cari se ridică fine şi elegante din toate părțile oraşului vom zări greoaie şi sinistre desluşindu-se prin norii de fum ai uzinelor şi ai vapoarelor, brațe monstruoase de macarale, coşuri groase şi îndesate, siluete de clădiri moderne ca nişte ziduri drepte, străbătute de găurile ferestrelor. Şi încetul cu încetul pe măsură ce modernizarea portului se va înfăptui şi prozaica activitate comercială va căpăta avânturi noi, în uşi oraşul va îmbrăca aspectul rece şi searbăd al cetățenilor industriale şi comerciale, cu străzi drepte şi bine pavate, cu fațade întunecate aliniate ca pentru paradă, fără nici-o notă pitorească fără culoare, peste cari lumina soarelui alunecă rece şi tristă.

Sub năvala acasta a vieții moderne care tinde să utilizeze practic toate condițiunile şi toate forțele naturale, Veneția îşi va pierde toată vraja trecutului său de artă şi de poezie.

Inghesuite, stâlcite de impertinența sfidătoare a clădirilor moderne, vechile palate cu largi portaluri de marmură se vor face mici, aproape nevăzute. Va dispare, poate şi aceea poetică Punte a Suspinelor de care sunt legate atâtea amintiri galante şi atâtea misterioase crime, şi, în locul ei, se va ridica un pod modern de fier şi de beton iar pe înguste-le canaluri în cari soarele aprinde incendii de culori n'o să mai vedem trecând, grațioase şi ieneşe, elegantele gondole ci, repezi şi săltând, bărcile automobile. Toată vraja Veneției, țesută din lumină, din amintiri şi din viziuni de artă se va risipi şi nu vor rămâne decât câteva vestigii răzlețite pe cari le va cerceta curiozitatea vizitatorilor streini.

Cetatea endyomenă, cetatea de vis şi de lumină se va transforma cu vremea într'un oraş modern, în care nu vei întâlni nimic din feerica armonie şi din vibrătoarea poezie de odinioară.

Şi parcă îți se strânge inima de durere în fața acestui trecut care moare.

Agitațiile împotriva cancelarului germaniei

In urma hotărârilor luate la Congresul Socialiştilor majoritari din Goerlitz, se poate prevede aspectul noiii coaliții a majorității din Reichstag şi din Landtagul prusian; în ceea ce priveşte configurația cabinetului german care va urma desigur noiii coaliții, domneşte încă un mister, pe care mulți îl caută să-l deslege. E demn de remarcat că să încearcă multe împotriva primului ministru Wirth, care e fiert în oală seacă. Nu mai e nevoe de amintit că naționaliştii germani doresc din tot sufletul să scape de cancelarul, care-i incomodează în tentativele lor de restaurare.

Dar fiind că nu pot să-l depleseze prin propriile lor puteri, sugerează partidelor coaliției necesitatea demiterii sale. Şi din rândul partidului popular se formulează pretenții analoage. Acum câteva zile, şeful popularilor, Stressemann atacă cu vigoare pe cancelar pentru politica sa față de Bavaria, afirmând că n'ar fi fost nevoe de măsuri excepționale după asasinarea lui Erzberger, dacă cancelarul n'ar fi ațâțat patimile de-abea adormite, prin cuvântări nesăbuite.

Tendința de-a înlătura pe Wirth se deceleează şi din partea socialiştilor majoritari, cari ar vedea cu plăcere în locul de cancelar pe Loebe, preşedintele Reichstagului, după cum anunța „Koelnische Zeitung".

Zvonul aceasta a fost desmințit la congresul din Goerlitz de fostul cancelar Hermann Müller, care a respins afirmația după care socialiştii ar fi părtaşi la combinațiile de culise, cari au avut loc în ultimele zile, accentuând asupra faptului că nu s'au pus în discuție persoane, ci numai principii.

Socialiştii majoritari şi populiştii s'au înțeles, înaintea Congresului din Goerlitz, numai principial asupra unei conlucrări posibile.

De fapt nu se grăbeşte nimeni în vederea remanierei cabinetului german; numai cabinetul prusian va suferi în cel mai scurt timp o sensibilă schimbare. Se încearcă să se remanieze concomitent ambele guverne; inițiativa o va lua-o desigur preşedintele republicei, Ebert, care va chema la sine pe conducătorii nouie coaliții, spre a le cere avizul.

Formarea guvernului prusian nu va întâmpina greutăți. Preşedința cabinetului german — este lucru sigur — o va păstra Wirth. Pentru acesta luptă mult socialiştii, având mai ales în vedere impresia rea pe care ar produce-o streinătății înlăturarea actualului cancelar. Partidul popular va trebui să se supună; e încă nelămurit dacă Stressemann ar primi să fie ministru de externe într'un cabinet prezidat de Wirth.

In jurul păcii dela Versailles

Incidentele recente care au pus față în față guvernele Franței şi Angliei, prin revelația divergențelor ce subsistau între ele, au determinat pe Raymond Poincaré să facă mărturisiri publice. Trăgând perdeaua, care până acum era trasă cu oarecare pudicitate în dosul scenelor pregătitoare ale tratatului din Versailles, fostul preşedinte de republică ne arată într'un articol din „Temps", greutățile de cari s'a isbit Clemenceau în negocierile sale.

Interesul Franței, după indicațiile lui Poincaré, era ca să ocupe țărmul stâng al Rinului până când Germania ar fi satisfăcut obligațiile tratatului; şi Bismarck ținuse Franța sub ocupațiune până la plata complectă a celor cinci miliarde. Clemenceau luptă mult să atingă această țintă, fiind susținut de Poincaré. In tot timpul negocierilor se isbi însă de opoziția lui Wilson şi a lui Lloyd George.

In schimbul cererilor franceze, Wilson şi Lloyd George ofereau Franței faimoasele tratate de garanții, cari n'au fost ratificate, astfel încât, spune Poincaré, din toate speranțele acordate de Aliați Franței, nu mai rămâne decât vânt. După Poincaré, şi André Tardieu, deschizându-şi dosarul, aminteşte că delegația franceză dela Conferința păcei a cerut crearea unui Stat renan sub protecția Ligei națiunilor. Această propunere, susținută cu tărie de Tardieu şi Clemenceau întâmpină veşnica şi neînfrânta opoziție a Angliei.

Preşedintele consiliului de miniştri britanic ceru chiar autorizarea ca Germania să conserve o armată de două sute de mii de oameni, atenuarea clauzelor relative la reparații, admiterea imediată a Germaniei în Societatea Națiunilor şi plebiscitul în Silezia superioară.

După lupte îndârjite, Clemenceau învinse pre utindeni punctul de vedere englez, afară de problema sileziană; în schimb fiu ue să cedeze în ceea ce privea constituirea Statelor renane, obținând însă ocuparea pe cincisprezece ani a malului stâng a Rinului, cu drept de prelungire în caz de neexecutare a angajamentelor din partea Germaniei şi dacă garanțiile împotriva unei agresiuni neprovocate din partea Germaniei n'ar fi considerate drept suficiente.

Or, se întreabă Tardieu, care

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

sunt aceste garanţii? tratatele pe cari Anglia şi Statele-Unite nu le-au ratificat?

In urma neexecutării angajamentelor germane şi a neratificării din partea Angliei şi Statelor Unite a tratatelor, nimeni nu va fi calificat ca după cinci sprezece ani, spune Tardieu, să ceară evacuarea ţărmului stâng al Rinului. Tardieu adaogă că dela semnarea tratatului din Versailles, Franţa n'a încetat nici la Spa, nici la Paris, nici la Londra, să cedeze din dreptur'le ei. Se va mai putea oare persista pe această cale? Camerile o vor decide, termină Tasdieu, Se pot deci prevede debatele furtunoase ce vor avea loc la deschiderea sesiunei Parlamentare.

Prin revelaţiile lui Poincaré şi Tardieu se poate constata că opoziţia lui Lloyd George nu datează de ieri, sau de astăzi ci că s'a manifestat în tot timpul desbaterilor în urma cărora a luat fiinţă tratatul de pace dela Versailles.

Conferinţa profesorului Craigie

— Dicţionarul din Oxford —

Eri a avut loc în sala cea mare a bibliotecei centrale din Cluj, conferinţa D-lui Craigie care a vorbit despre „Dicţionarul din Oxford".

D-l Craigie a făcut o expunere asupra lucrărei şi tipăririi Marelui dicţionar al limbei engleze „pe principii istorice" la care d-sa e redactor principal şi colaborator de 24 ani. D-l prof. Craigie a început prin a arăta felul şi natura dicţionarelor obişnuite din'aintea secolului XVII ce-erau făcute pentru uzul învăţărei unei limbi streine; numai în 1603 s'a tipărit un mic dicţionar în care ilustra sensul curat engleze pentru englezi; lucrare ce a avut mult succes, aşa că dintr'un volumaş de buzunar a ajuns la sfârşitul sec XVII un mare manual de bibliotecă. Mai târziu Samuel Johnson a dat un asemenea dicţionar nu mergea mai departe de sec lui Shakespeare.

In 1837 Richardson a tipărit un dicţionar ce conţinea articolele şi datele lui din Enciclopedia metropolitană completând cu date istorice asupra cuvintelor şi citaţiilor, până în sec XIV. Acesta a fost tipul ce s'a urmat apoi în facerea marelui dicţionar dela Oxford.

In 1857 Soc. filologică din Londra mai ales în urma unui raport al episcopului Treuch, a început să se ocupe de cuvintele engleze ce nu se mai întrebuinţau şi să le scoată din scrieri mai vechi şi documente pentru a fi publicate într'un Standard English Dictionary.

Materialul adunat a început să fie aşa de voluminos că s'a decis publicarea unui „Nou Dicţionar al limbei engleze" nu numai pe consideraţii filologice ci şi istorico-literare până la cele mai vechi date ce s'ar putea afla. In afară de membrii societăţei ajutau la adunarea materialului prin citiri şi extrase sute de colaboratori benevoli (la 1861 erau peste 700) al căror număr s'a ridicat la zeci de mii, marea majoritate rămânând necunoscuţi. Se poate zice că toată naţia engleză cultă a colaborat la această mare operă, trimiţând liste de cuvinte şi citaţiuni din cărţi şi documente.

La 1879 societatea filologică însărcinează ca redactor principal pe Murray, care şi a consacrat toată viaţa acestei opere, din care cauză se şi zice „Dicţionarul lui Murray".

La 1882 s'a început publicarea primelor fascicule eşind până la 1884, 352 pag. apoi prin o organizare redacţională s'a grăbit publicarea; singur Murray a publicat 7800 pag.

Din nefericire Murray a murit la 1915 fără a-şi vedea opera sfârşită deşi îşi luase ca colaboratori principali pe Brandley. Craigie şi Onions, în afară de personatul de redacţie şi colectare ce se instituise între timp şi luçra în clădirea specială Old Ashmolean dela Oxford.

Opera aceasta, unică în lume şi ca valoare şi ca lucrare, una din perlele de fală ale ştiinţei dela Oxford, este acum pe isprăvite.

Publicarea a ajuns la ultimul volum al XII din cari au apărut mai multe fascicule: întârzie literele W şi U din cauza originei dubioase a multe cuvinte şi a istoricului complicat al cuvintelor ce încep cu W. Când se va isprăvi acest dicţionar va copride 15'000 pag, format 8 mare cu 3 coloane pe pagină: va cuprinde descrierea şi documentarea a 400.000 cuvinte cu aproape 2 milioane citaţiuni. Operele similare; germană, olandeză. spaniolă, începute cam în acelaş timp sau chiar înainte nu au ajuns nici la 2 treimi din dimensiunile şi publicarea acestela, iar nu are nici planul nici dimensiunile dicţionarului dela Oxford.

D. Craigie arată cum a procedat — am putea zice în mod mecanic — la colectarea, aranjarea şi publicarea acestui dicţionar. Lucrul s'a făcut că la redactarea, unei reviste pe riodice, având termen fix de apariţia fasciculelor şi adunând, aranjând şi grăbind publicarea materialului — adesiea ştiinţificeşte incomplect — întocmai ca la o revistă automat. Deşi se zice dicţionarului Murray, dar el e opera multor colaboratori, mulţi necunoscuţi; „redactorii" principali (nu autori) nu făceau decât o revizie sau control anumit, împărţeau lucrul, adunau lucrarea pregătită de tipar şi îngrijeau de apariţia regulată a fasciculelor. Numai prin ordinea şi sistem la lucru s'a desăvârşit această operă.

D-l Craigie a arătat că pe lângă munca redactorilor principali cel mai mare ajutor a fost dat de munca voluntară a miilor de colaboratori neplătiţi lucru care s'ar putea face şi în ţara noastră şi-ar da minunate rezultate.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
ŞI PIANE
467 priviţi expoziţia
primei fabrici de mobile
soc. pe Acţiuni
SZEKELY şi RETI
TÂRGUL-MUREŞ.

ECOURI

Un c[illegible]giu lui Dante

Cu prilejul solemnităţii comemorative al centenarului al 6-lea dantesc, o delegaţie a corpului profesoral dela Universitatea din Paris, a depus pe mormântul marelui poet, la Ravenna, o colecţie de lucrări ale savanţilor francezi în memoria genialului cântăreţ latin.

Cartea începe cu un frumos sonet de d-l Pierre de Nolhac.

Un martirolog american

D-l P. Hollweck a scris un volum, care cuprinde, pe scurt viaţa şi opera preoţilor şi laicilor, cari au dat religiei catolice jertfa supremă a sângelui, în cuprinsul teritoriului Statelor-Unite.

Sunt 108 de martiri, dintre cari primul american a fost franciscanu Juan pe Padilla, omorât de Judeni la 1544.

Institutorii francezi, socialişti revoluţionari

Nu numai Federaţia extremistă susţine idei revoluţionare, ci şi Sindicatul naţional al institutorilor din Franţa.

Dovada o face însuşi secretarul acestei organizaţii d-l Emil Glay, în articoiele sale publicate, fie în „Buletinul sindical", foaie de propagandă socialistă distribuită lucrătorilor şi ţăranilor de învăţători — fie în Revista învăţământului primar".

Iată câteva rânduri ale d-lui Glay:

„In regimul capitalist, după războiul din 1914—1918, apărarea naţională se confundă cu interesele particulare ale câtorva Societăţi amonime de afaceri...

Nu sunt comunist; am convingerea că Moscoviţii au stricat propagandei, pe care o puteam face cu prilejul evenimentelor contemporane, dar nu mai puţin cred în nevoia unei apropieri cu ei ca să îndepărtăm răul oamenilor, cari nu se tem de a-şi satisface poftele lor egoiste în detrimentul colectivităţii".

Limba Esperanto la Societatea Naţiunilor

In şedinţa dela 13 Septembrie curent, preşedintele adunării Societăţii Naţiunilor a citit o propunere în favoarea introducerii limbei Esperanto. Propunerea era iscălită de 8 delegaţi ai adunării, printre cari Lordul Rebert Cecil.

Această propunere a fost trimeasă în studiu unei comisiuni instituite imediat şi cu însărcinarea de a prezenta un raport, în care pot şi noui propuneri.

Regele Cinematografului

Charlot e cel mai iubit şi mai popular artist al cinematografului.

Francezii spun că nevoia de a destinde nervii după războiu, el a fost un adevărat binefăcător,

La Londra i s'a făcut zilele trecute o intrare triumfală, cum nu putea avea parte un savant, care scapă prin descoperirile sale, mii de oameni dela moarte.

O bibliotecă franceză în Bucureşti

Se va înfiinţa, chiar în acest an, în Bucureşti, prin stăruinţa d rei Dima Tulcea, o bibliotecă franceză destinată studenţilor cari sunt în imposibilitate materială să-şi procure cărţi de specialitate, cari astăzi costă enorm.

D-sa a obţinut dela guvernul francez subvenţiuni în bani şi cărţi. Subvenţiunea în bani se ridică la 50 mii franci francezi pe an, iar cărţile ce vor fi aduse la Bucureşti au o valoare de peste 27 mii franci francezi.

Această biblioteca va fi deschisă încontinuu până la 10 şi jum. seara.

Intr'o cameră separată se va servi studenţilor ceai cu ceva gustări ca să poată continua studiul cât mai neîntrerupt.

D-ra Dima Tulcea a mai obţinut filme ştiinţifice pentru şcoli.

Citiţi „Infraţiriea"

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Rabindranaht Tagore

Sub streaşina pădurii seculare, care adăposteşte cu dragoste de părinte, poiana înfiorată de surîsuri tinere de lumină, părea că amurgurile coborau mai în grabă. Ademeniţi poate de răcoarea şi liniştea înserării visătoare, ne găseam zilnic pe prispa de paziţte moale, cu exoticii oaspeţi ai sanatorului.

Şi povestea se ţesea între noi domoală, cu luări aminte pline de bunătate, se ţesea în culori vii, calde, ca şi cămaşa de încoronare a unui tânăr şi vestit împărat. Fiecare se ostenea să aleagă ce-i mai frumos, ce-i mai de preţ fie din inima lui fie din sufletul neamului.

Mai gureşă, mai spornică şi mai colorată în grai era o indiană tânără, cu ochii ei mari, umezi, cu valuri de duioşie. Sufletul ei semăna cu floarea ninsă a lotusului sfânt de pe oglinda apelor fără adâncuri şi înflorea în faţa-i fragedă, pe când rădăcinile se pierdeau în adâncimile nepătrunse ale fiinţei. Surâsurile acestea îmi păreau a fi mai mult amintirile unor întâmplări de fericire.

Intr'un amurg cu îmbrăţişări de culori fragede, în cari se îndrăgostise şi luna, isvorând năvalnică şi împurpurată din valurile infinitului, indiana apăru mai de vreme pe podişul de paziţte de sub poala pădurii de brad. Aducea în mână un volum de poezii al lui Rabindranath Tagore, cu titlul „Grădinarul".

Am cetit traducerea nemţească a gloriei noastre ţindiene. Suntem plini de mândrie pentru faptul că lumea literară a încuviinţat lui Rabindranath Tagore premiul cel mai mare" premiul Nobel".

„ Da, Tagore, azi e cel mai mare poet pentru Europa, pentru India însă e şi cel mai mare profet. E omul despre care noi toţi credem sincer, că-i trimis de zeitate pentru trezirea neamului indian. Se coboară din părţile Kalkutei şi-i văr de-al doilea cu mama. A scris mult, s'a urcat cu sufletul până în împărăţia Nirvanei, şi din pragul zeilor a coborât vestea minunată a reînvierii.

„Farmecul poeziei lui îl cunoaşteţi toţi europenii, dar scrierile lui sunt traduse aproape în toate limbile. Nu ştiţi însă cine-i profetul!

„Copilăria lui e plină de taină necuprinsă de mintea omenească. Deaceea poate i-a ţesut poporul o „haină sfântă de legende feerice." Să-ţi povestesc cea mai simplă:

„Se zice că Tagore iubea, încă în leagăn fiind florile portocalii ale arborelui Kadamba. Il atrăgeau cu puteri nevăzute.

„Ştii pela noi plouă mult. Atunci râurile se umflă nebune şi se varsă pe întinderi mari. Englezul care făcea pe îngrijitorul lui Tagore, luă copilul într'o zi cu întâiul soare cald şi strălucitor, după nişte ploi torenţiale, în cărucior şi-l scoase pe lângă râul umflat.

„Arborele Kadamba, care păzea malul, era în floare şi copilul din cărucior ceru cu voacea înlăcrimată flori. Englezul ca să-l mulcomească, îl ascultă şi urcă în pom. Lasă însă cu dinadins căruciorul prea aproape de malul ameninţat de turbarea valurilor. Coborând cu braţul plin de sfinţenia şi frumuseţea florilor de culoarea lunei, căruciorul era gol... L'a căutat ziua întreagă, noaptea întreagă, împreună cu părinţii şi locuitorii târguşorului. Dar nici o urmă de băiatul dispărut. Abea la o săptămână se lăţeşte vestea, că în apropierea Kalkutei a fost pescuit, din valuri un băeţel între 2 şi 3 ani şi, minune, copilul era viu şi teafăr...

„Vezi că valurile nu se îndurară să-l înghită ci-i purtară pe braţele lor moi, ca pe un mare împărat. Acesta, aşa se spune a fost semnul minunat, că valurile vieţii n'o să-l înghită ci vor să-l ridice în împărăţia de lumină a veşniciei..."

Tânăra indiană „Subhaşini" cea cu farmeçe în grai şi stie glasul cu mlădieri de privighetoare şi privi plină de nedumerire în spre mine pierzându-şi apoi pânzele ochilor departe după colinele împădurite. Taina liniştei care ne înăcă, mă înfioră pe când noaptea se furişă vicleană prin petele de umbră ale copacilor. Nervii mei atinşi de degetele viorii ale serii, tremurau asemenea corzilor unei harfe atinse de visul unei prinţese. Vrăjit ascultam cântecul care se desprinde domol din vibraţiile fiinţei mele. Era doar cântecul vieţii, în care plângeau atâtea nădejdi trandafirii, atâtea doruri argintate şi atâta dragoste neînţeleasă. Şi plângeau parcă şi codrii şi isvoarele şi lunile şi florile . . .

. . . „Pentru ce-ţi îmoi privirile în valurile întristării? Ori inima ţi-e bolnavă?" grăi blând indiana. „Ţi-am pătruns fiinţa străine: Vorbeşte din prisosul inimii tale! Destindeţi sufletul asupra firii şi lasă să înflorească pe pânza lui urmele Dumnezeirii. Cască ochii tăi mai asămănători cu ai zeului „Rainana" şi ştergeţi tristeţa din luminile lor cu boranguicul razelor de lună.

Declarațiunile d-lui Vintilă I. C. Brătianu

Programul partidului național liberal — Opera de guvernământ trebue să se sprijine pe opinia publică. — Congresul partidului liberal.

Organizațiile partidului național-liberal din județul Ilfov au avut e constătuire, în vederea campaniei de răsturnare a guvernului.

Cu acest prilej d. Vintilă I. C, Brătianu a făcut un scurt expozeu al situației politice, schițând, în trăsături generale cari trebue să fie activitatea organizațiunilor partidului liberal din provincie pentru aducerea la cunoștință a programului pe care — la guvern — partidul liberal îl va aduce la îndeplinire.

■

Partidul național-liberal — a spus d. Vintilă I. C. Brătianu — în urma solicitărilor venite din toate colțurile țării, a dat semnalul luptei împotriva guvernului, prin publicarea manifestului adresat opiniei publice.

Organizațiunile din provincie au datorie să lumineze opinia publică asupra programului enunțat de direcțiunea partidului.

Căci viitorul guvern trebue să se bizue — în opere de consolidare internă — pe o opinie publică luminată, gata să-i dea sprijinul până la îndeplinirea ultimului punct pe baza căruia a venit la cârma Statului.

Viitorul guvern trebue să vie, deci cu un mandat imperativ din partea opiniei publice: mandat pe care, cu sprijinul țării întregi, să-l aducă la îndeplinire.

Programul nostru de activitate a spus d. Vintilă I, C. Brătianu, se poate rezuma în următoarele puncte:

I. Întocmirea unei constituții noui necesitate de noua așezare a statului.

II. Economii bugetare, cari să pue capăt nesăbuitei risipe care se manifestă astăzi.

III Revizuirea impozitelor, în sensul salvării intereselor generale ale țării.

IV. Unificarea administrativă, în sensul intereselor generale, pentru curmarea destrăbălării actuale.

V. Inaugurarea unei politici economice, conforme cu interesele economice naționale, prin stabilirea unei politice de stat bine definită, în materie de import-export.

Căci avem datoria să dăm sprijin activității economice naționale, apărând, cu îngrijire interesele statului.

Sâmburile guvernării rezidă în conștiința maselor cetățenești.

Opinia publică trebue să știe că o operă solidă de guvernământ nu poate fi îndeplinită decât după trecerea unei perioade lungi de muncă, de 4—5 ani.

Înlăturarea guvernului trebue făcută împreună cu întreaga opinie publică a țării, așa precum a fost în trecutele guvernări din 1901, 1907 și 1914.

Ne dăm seamă că avem de luptat cu greutăți mari. Avem convingerea că partidul care a făcut România Mare cu siguranță va putea să învingă și dificultățile cari se vor ivi în timpul guvernării, dacă partidul va conta pe opinia publică conștientă.

D. Vintilă Brătianu a terminat cuvântarea anunțând că partidul național liberal va ține un congreș, în București, la începutul lunei Noembrie.

Știri și fapte politice

Din toată cuvântarea ținută de d-l I. Maniu la întrunirea partidului național din Temișoara, ziarul „Voința" subliniază numai declarațiile cu privire la Consiliul Dirigent. Ce altceva ar putea să-i mai intereseze pe oamenii d-lui Bontescu cari, după ce s'au ridicat pe spatele partidului național, îi dau astăzi cu piciorul pentru a intra în serviciul partidului dela putere.

■

Un fapt care trebuie însemnat este că la întrunirea dela Temișoara a partidului național a vorbit și domnul Vasile Goldiș care, până acum, a declarat că n'a înțeles niciodată să părăsească partidul național.

Întrunirea partidului poporului la Iași

Seria întrunirilor pe cari guvernul s'a hotărât să le țină în țară, a fost inaugurată prin aceia care a avut loc Duminică la Iași.

Primul ministru, general Averescu, a fost primit în capitala Moldovei cu tot fastul pe care l'a putut pune la cale oamenii administrației sale. La sosirea trenului ministerial, în gară, au cântat muzicile și au condus cortegiul în oraș escortele militare.

■

La orele 3 d. a., delegațiile aduse cu multă cheltuială din nordul Moldovei și din Basarabia s'au întrunit în sala circului Sidoli, unde vorbitorii, mai mult sau mai puțin cunoscuți au vorbit ce-au crezut că le este îngăduit să vorbească și-au atacat pe adversarii de cari le este teamă.

Au vorbit d-nii Pogonat, Serghie. Nită și săteanul Russu.

„Discursu" de-o oră a d-lui Averescu, a fost nici mai mult nici mai puțin important de cât al celor cari vorbiseră înaintea d-sale.

D-sa a declarat la sfârșit că fiind convins că se bucură de încrederea poporului și că această încredere îi dă toată tăria de a resista.

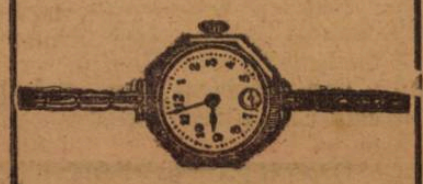

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

916 **Telefon No. 350**

Scoala medie de fete din Aiud

— Internatul — Activitatea școlară și extra școlară a corpului didactic

Lipsa cea mai arzătoare a țării noastre, a unei Românii întregite și atât de bogată în tot felul de materii prime, este formarea unei puternice clase de industriași și negustori de toate categoriile pricepuți și harnici până când nu vom reuși să ne echipăm cu această armată a războaielor viitoare, cu toată libertatea noastră politică vom tânji într'o robie economică istovitoare și umilitoare. Ar fi deci cea mai costisitoare neglijență să nu folosim educația și instrucția noastră medie pentru crearea și ridicarea puterei noastre economice. Dar pentru acest scop nu sunt suficiente nici școala primară cu ori ce modificări i s'ar aduce nici cea profesională și cu atât mai mult cea secundară cu tendința și programa ei pentru cariere pur intelectuale. Pentru aceasta numai școala medie (școala civilă) e chemată să umple acest mare gol de care suferă viața noastră economică. Conducătorii școalei medii de fete din Aiud în frunte cu d-l Ananie Boldur, directorul școalei și-au dat perfect de bine seama de rolul școalei civile și rezultatele muncei lor au fost strălucite.

Internatul.

Îndată după preluarea școalei de către imperiul Român, încă în primul an s'a simțit lipsa unui internat, care să adăpostească și ocrotească fetițele, cari au început a împopula în număr tot mai frumos această școală. Orașul Aiud, cu populațiunea sa în majoritate ungurească, nu numai că nu oferă cvartire suficiente elevelor noastre, dar condițiile acelor cvartire din punct de vedere moral și național prezintă o stare plină de îngrijorare pentru noi. Încă în toamna acestui an, directorul școalei în consfătuire cu eforia a lansat un apel pentru strângerea unui fond spre a putea deschide cât mai curând internatul proiectat. Nu putea fi vorba deocamdată de zidirea unui local, propriu, ci de a aduna mijloacele necesare pentru instalarea într'un local închiriat. Colecta făcută însă a avut un rezultat prea modest, așa că cu banii adunați pe calea aceasta nu se putea întreprinde nimic.

Atunci am apelat la Secretariatul General al Instrucțiunei, care în urma cererei motivate și atât de întemeiate ne-a asemnat un ajutor de 50.000 Lei. Din producțiuni școlare și colecte am strâns 14.554 Lei.

Ca local pentru internat s'a pus la dispoziția școalei o clădire care era proprietatea orașului Aiud.

Ca mijloce de învățământ elevii au avut pe lângă meritoșii corpului didactic și următoarele;

1. Colecțiunea istorico fiziologică care consistă din 63 de volume.
2. Colecția geografică.
3. Muzeul de științe naturale.
4. Laboratorul de fizică și chimie și în fine Bibliotecile cea profesorală și cea a elevilor care au în total 400 de volume în marea lor majoritate românești.

Un fapt de mare importanță pentru noi românii este acela că toți elevii (123) acestei școli până la unul au fost români.

Activitatea extra-școlară a profesoarelor

In decursul acestui an școlar corpul didactic a ținut 20 de conferințe în care a dezbătut diferite chestiuni pedagogice, didactice etc.

De asemenea au ținut câte o conferință la șezătorile literale aranjate de corpul didactic al acestei școale în postul mare, d-șoara Virgina Genoiu și Tulia Fodor. Iar ceilalți membrii au făcut recitări și aranjat coruri la acestea șezători.

Pe lângă acestea directorul A. Boldor cu colaborarea d-șoarei V. Genoiu a organizat și condus „cursul de limba română" pentru funcționarii administrativi și judecătorești din Aiud. Acest curs a ținut 3 luni de zile și a fost ascultat de 130 funcționari de toate gradele, împărțiți în 4 secții cu câte 4 ore la săptămână.

Incheind această scurtă dare de seamă putem spune fără sfială și cu toată obiectivitatea că această școală datorită conștiinciozității și muncei neobosite depuse de corpul didactic, și-a îndeplinit cu prisosință menirea, atât de grea și atât de frumoasă și utilă pe care a avut'o.

Soarbe tot farmecul naturii din inserările acestea fermecător de frumoase, din amurgurile acestea divine și însănătoșează-ți fulma ...

„... O, amurgurile noastre din văile sfinte sunt înflorate de melodiile prighetorilor măiestre, sunt adevărate minuri... Asemenea sunt și amurgurile vieții. „Iama" zeul morții îți atinge cu odihnă sufletul înfășurat în doruri și nădejdi de fericire și tu te pogori în neființa ca și lumina stelelor cari ne clipesc atât de cuminți.

„Da, viața e un vis minunat coborât din sufletul zeului „Dschanganat" pe o coardă de vioară, fugar ca toate visurile; e floarea albastră care înflorește numai sub sărutările de foc ale soarelui, Știi cine-i soarele vieții noastre? Dragostea! Ee ne înflorește trandafirii în inimi și ne răănește cu ghimpii desiluziilor..."

„Nu cunosc pe nimeni afară de Dante, a cărui inimă să fi înflorit atât de minunat, ca inima lui Tagore! „Surabela" copila cea plină de farmec i-a grăit cu mierea trandafirilor pe buze. Și l'a privit cu ochii ei de lumină umbriți de cearcăne mari Și el n'a mai putut-o uita. Intreaga lui ființă a fost sfințită de miresmele părului ei negru ca templul de mirodeniile jertfelor. El însă era prea tânăr și venind altul i-a furat parfumul vieții ..."

„Atunci a fugit, de-acasă, s'a coborât, la Kalkuta pentru ca să-și înece dragostea „Surabelei" în dragostea Indiei care e roabă... Și a început, să cu leagă în sufletul lui îndurerat de moarte, florile pline cu sucuri vindecătoare ale „Vedelor" și graiurile sfinte ale profeților.

„... Și Surabela era în Kalkuta, în vila de lângă lacul care oglindește orașul dinspre mia ănoapte. Pe fața lacului înflorea lotusul. Privirea lor era singura bucurie a Surabelei...

„Intr'o primăvară s'a întâmplat că a plouat iarăși fără măsură. S'a umflat râul și a turburat și valurile lacului nins de floare. Mânios, lacul a învăluit cu moarte florile păcii, a rupt digul înalt și undele înmorții lui geau cu lăcomie casa în care tremura Surabela! Toți pierduseră nădejdea mântuirii. Tagore însă nu. In noaptea de păcură, nesocotind primejdiile, birue vaduri e pentru a răpi din brațe e lui lama necruțătorul, pe acea care i-a înflorit inima ...

„Și zeul dragostei l'a ajutat. A purtat-o peste moarte a pus-o pe pământ sigur și s'a perdut în noapte fără a-i spune a vorbă legănată. Și nici ea n'a putut să-i mulțumească, vraja florului sfânt le încle tase gura ...

„Dar în Tagore s'a aprins atunci și mai mult dragostea față de umila roabă „Ind a" și a început să-i cânte farmecul învierii:

„Fii trează Indie!

„Tine prinosul tău pregătit pentru Răsăritul cel sfânt, Facă glasul tău s fie cel dintâiu care să-l întimpine și să-i cânte.

„Luminile de purpură ale Asfințitului nu sunt zorile tale, Patria me ci este vălvătaia rugului, pe care se mistuie ca trupul păcătosului, Egoismul unui neam.

„Zorile dimineții tale așteaptă înapoia nopții adânci a Răsăritului,

„Ele așteaptă în tăcere.

„Să se știe: că cel mai puternic nu este cel mai mare și cel mai trufaș nu dăinuește veșnic!..."

Astfel cântă Tagore, cel cu inima înflorită de dragostea Răsăritului sfânt care o să vină...

...„Dar ulte se scurge vremea și nu ți-am auzit graiul înflorit. Tălmăcește-mi cântarea care a plâns aseară pe buzele tale; lămurește-mi vorbele pe care le-al simțit fără să le înțeleg! Voi tăcea, înfrățindu-mă cu florile din jurul nostru, cu pădurea care ne adăpostește și te vom asculta ca în bisericâ. Tălmăcește mi în amurgul acesta sfânt cântarea inimii tale! Zorile zilei de mâne mă vor întâlni departe pe apele Dunării în jos.

Da, mâne drumurile vieții ne despart și nu ne vom mai găsi în viața arătărilor materiale..,

Z. Sandu.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Miercuri: Răsplata.
Joi: Răsplata.
Vineri: Răsplata.
Sâmbătă: A ta pe vecie.
Duminecă: A ta pe vecie.

CINEMA URANIA

Miercuri: Cezarina Partea VIII.
Joi: Cezarina Partea VIII.
Vineri: Tosca
Sâmbătă. Tosca.
Duminecă: Furtul de comori.

CINEMA APOLLO

Miercuri: Ramura.
Joi: Ramura.
Vineri: Tâlharul.
Sâmbătă: Actrița.
Duminecă: Intrigi de Curte.

Cetiți „Infrățirea"

INFORMATII

Toți cei cari au o plângere de făcut împotriva Carburilui — și știm că sunt destăia — sunt rugați să se adreseze ziarului „Infrățirea" indicând precis date și amănunte pentru ca toată lumea să cunoască ispravile acestui Oficiu care e inexistent când vrea să facă abuzuri.

Externe

De două zile a sosit în Capitală o comisiune din partea guvernului soviet, în frunte cu Boris Alexandrovici, pentru a trata cu guvernul român cumpărarea cerealelor libere la expor.

Judiciare

D-l M. Antonescu, ministrul Justiției, a făcut ieri o declarație în chestia înscrierei avocaților din vechiul regat în barourile din provinciile alipite. Legea e clară a spus d-sa Am trimis azi o circulară precisă ca fără nici o altă instrucțiune avocații din vechiul regat să fie înscriși la cererea lor în baroul de acolo.

Industriale

Luni s'a inaugurat la expoziția de mostre, pavilionul demontabil al județului Cluc, făcut din inițiativa d-lui prefect de Cluc, dr. Alex. Vasuși care cuprinde mobile sculptate, ape minerale, produse metalice, siropuri etc.

Sanitare

La 1 Octombrie se vor crea direcțiuni regionalezootechnice și sanitar veterinare și anume la București, Galați, Cluj, Târgul Mureș, Timișoara, Chișinău și Cernăuți Toate serviciile veterinare din țară vor fi subordonate diracțiunilor din regiunea respectivă cari totodată vor rezolvi și toate chestiile de marfe zootechică și veterinară.

Direcțiunaa Zootechică și Veterinară din Cluj lucrează la alcătuirea unei noui statistice asupra număruiui animalelor din Ardeal.

Credem că noua statistică va demonstra guvernului în fine că Ardealul are atâtea animale pentru a lăsa liber exportul lor.

Agricole

Buletinul agricol vestește mersul bun la munca însămânțărilor de primăvară.

Diverse

A 1 Mercuri are loc la Curtea de Argeș, comemorarea a 100 de ani, dela moartea lui Neagoe Basarab.

La această comerorare a participat și A. S. R. Principele Carol și membrii guvernului aflători în Capitală.

Guvernul a restituit societății de navigație „Dunărea" un număr de opt șlepuri și remorchere cari ne-au fost luate de inamic în timpul războiului,

D-l colonel Argeșeanul atașatul nostru militar la Tokio. a raportat ministerului de război că în vestul Siberiei, se mai găsesc încă 2000 de prizonieri români. Majoritatea acestor prizonieri sunt români din Ardeal

In urma acestui raport, ministerul de război a trimis instrucțiuni atașatului nostru pentrepatrierea lor în țară.

Pe de altă parte s'a trimis și o notă guvernului soviet să înlesnească aducerea prizonierilor români în țară.

In cursul lunei viitoare se anunță sosirea celor șease vadoare mari de pasageri, repartizate României de către conferința interaliată.

După cum se știe s'a intenționat la un moment dat internarea refugiaților ucraineni din Ba arabia. In urma intervențiilor făcute s'a renunțat la această măsură hotărându-se ca ei să fie plasați în diferite oarșe din Oltenia, Muntenia și Dobrogea și să fie lăsați sub îngrijirea și ocrotirea Uniunii Evreilor Pământeni și-a Uniunii comunităților Istracite din vechiul regat.

Luni dimineața s'a deschis la București, în sala Consiliului general al Comerțului din palatul Nifon, congresul Sfaturilor Negustorești din întreaga țară.

Congresul s'a terminat Marți seara.

Azi 28 Septembrie, Consistoriul diecezei Vadului și Feleacului s'a întrunit pentru a proceda la alegerea pentru scaunul de episcop, la care s'au prezentat doi candidați: părintele arhimandrit Nicolae Ivan și părintele Pavel Roșca.

Rezultatul alegerei a fost următorul:

Arhimandritul Nicolae Ivan a întrunit 31 de voturi, iar părintele Pavel Roșca 27.

Guvernul d-lui Averescu, ne mai având de încercat alte expediente, a recurs la aceia al emiterei de noi titluri de rentă. In ultimul timp s'au tipărit numeroase titluri de ale împrumutu ui național și al Unirei.

Cu aceste titluri se plătesc furnituri inutile și se acoperă cheltuelile provocatorii ale regimului.

Noua emisiune s'a făcut fără nici un text de lege și numai din bunul plac al guvernului.

Procedeul acesta a fost adoptat numai în Rusia bolșevistă, atunci când Lenin, ca să'și prelungească domnia, a tipărit hârtie cât mai multă și mai lipsită de valoare.

Intr'un stat organizat măsurat ca acelea luate de guvernul d-lui Averescu sunt inadmisibile.

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 a. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va reprezenta Joi drama senzațională: Răsplata, în rolul principal Philip Dorit.

In CINEMA URANIA se va reprezenta Joi ultima parte din „Cezarina": Răzbunarea lui Maud. Inima nobilă a lui Maud iartă și pe cel mai mare dușman al ei care lovit de soartă se apropie, cu pași repezi, înspre fatalul declin al prăbușirei totale.

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta Joi senzațională dramă: Hamara, în rolul principal Erich K. Titz și Sachi v Blondel.

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

„UNIVERSUM", întreprindere technică de instalațiuni de uzine de apaductali, canzare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 188

Nici o domnișoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuințează crema Dr. BIRÓ.

Cea mai bună și cea mai plăcută care a fost medaliată și la buris. I-319

Depozit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piața Unirei.

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Vizitați expoziția magazinului de încălțăminte „D. S. RAFTOPOL din București, Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15. în fața bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziția on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiene „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

Tinem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

Cu data de 1 Octombrie se va deschide restaurantul

„La Pisica Vânată"

Strada Avram Iancu No. 18 fost Biasini, renovat și din nou aranjat.

Se primesc de acum abonamente de la 3—400 le lunar 1107

In restaurantul Clasa I. din gara Cluj se găsesc în permanență zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

PREMIILE

ZIARULUI

„INFRĂȚIREA"

Implinind un an de existență la 1 August a. c., ziarul **„Infrățirea"**, recunoscător pentru sprijinul pe care i l-au dat numeroșii săi cetitori din Ardeal, a hotărât să împartă abonaților

un mare număr de Premii în bani și obiecte

după cum se specifică mai jos

Toți cei cari doresc să ia parte la premiile „Infrățirei" sunt rugați să înainteze Administrației ziarului adresa împreună cu valoarea abonamentului.

Tragerea premiilor va avea loc la 1 Noemvrie 1921.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a, c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Parte din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'una din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Oaspeții italieni la Cluj

— Aspectul orașului —

Vizita oaspeților italieni la Cluj a produs în întreg orașul dela cele mai înalte autorități până la ultimul cetățean al lui un entuziasm și o bucurie cu adevărat de nedescris. Intreg orașul părea o grădină de flori și de verdeață împodobite cu cele două drapele, român și italian înfrățite. Toate vitrinile prăvăliilor și geamurile caselor particulare au fost îmbrăcate în drapele și flori și toate balcoanele erau împodobite cu covoare și scoarțe naționale. La Podul de peste Someș înveșmântat în brad și tricolorurile ambelor națiuni surori, a fost construit un splendid arc de triumf de mărime considerabilă pe care sta scris — Bine ați venit și Eviva Italia — Piața unirei unde a fost așezată Lupoaica trimeasă cadou latinilor dela răsărit de către orașul Roma a fost împodobită cu ghirlande de brad și de flori din mijlocul cărora răsăreau triumfale la fie care 2 metri, drapelele române și italiene — în sugestive fâlfâiri încrucișate.

Gara orașului complect încărcată în coroane de brad și stejar îți făcea impresia că răde de bucurie prin zâmbetul florilor ce o împodobea și vibrează de mândrie prin fâlfâirile nenumărabilului număr de drapele care o împodobiau.

Incă d la ora 9 toate autoritățile civile militare și bisericești toată intelectualitatea Clujului și un imens număr de public a completat peronul și piața din fața gării. La ora 9 și jumătate sosește primul tren cu delegații din provincii care aducea delegații din Bistrița, Dej și Gherla. Aceste delegații erau formate din elevi cu profesori în frunte și din delegația țăranilor din acea regiune — cele mai pitorești costume naționale.

Se formează apoi un impunător cortegiu care cu 2 muzici în frunte pornește spre piața unirei unde a avut loc desvelirea și inaugurarea Lupoaicei.

Toată piața era ticsită de lume. Armata a fost aranjată în cordon de onoare.

Zece aeroplane au executat o serie de virajuri îndrăznețe în înălțime văzduhului.

La desvălirea statuei s'a tras 21 lovituri de tun.

Urmează cuvântările d-lor Bogrea prof. universitar, I. Pop, primarul, Reprezentanții orașului Roma, reprezentanții studenților italieni și români, d-na El. Bacaloglu și d-l advocat A. Pop.

A urmat apoi defilarea școalelor, a trupelor și a delegaților din provincie. La ora 1 și jumătate a avut loc banchetul în sala Prefecturei.

Primirea la gară

La ora 9½ sosește trenul special care aduce în Cluj pe oaspeții italieni.

In mijlocul unui entuziasm de nedescris oaspeții școboară din tren.

Cel dintâi la cuvântul Dl *Iulian Pop*. primarul orașului care salută în numele Clujului românesc pe oaspeții sosiți arătând strânsele legături de prietenie ce există între aceste două țări surori, legături care au fost și mai mult strânse cu ocazia războiului mondial. Termină zicând: Bine ați venit și trăiască fraternitatea italo-română. Urmează cuvântarea Dlui general Florescu care în numele armatei și al Dlui General Petala urară oaspeților bun sosit.

Dl C. Ciortea în numele școalelor din Ardeal salută pe oaspeți arătând legăturile culturale care există între aceste două țări Părintele dr. Doianu ține o cuvântare în numele bisericei și termină strigând trăiască Italia Dl Evan în numele instituțiilor economice ale Ardealului salute pe oaspeți. Dl Iocot. Todan în numele legionarilor români care au fost în Italia ține o frumoasă cuvântare mulțumind Italiei pentru ajutorul pe care la dat legionarilor români și termină strigând Trăiască Italia!

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă servește iarăși renumitele* Cataife *cu frișcă*, Baclavale turcești *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia și Dumineca Plăcintă *cu brânză, carne și mere.*

In fiecare dimineață: sandwich, pateuri, țuică de Vălени, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum și tot felul de lichеruri dela distileria Bresson. 1071

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

1103. Serviciul prompt.

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

Noutăți Pardesie și haine de școală

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699

magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 54₃

XXXXXX—XXXXXX

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal.

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

XXXXXXXXXXXX

Stabilirea granița româno-ungară

— Declarația d-lui Take Ionescu —

Paris, 25. (Rador). — D. Take Ionescu a făcut o serie de declarațiuni în ceeace privește rectificările de graniță între România și Ungaria și mai cu seamă asupra interpretărilor date de delegații maghiari scrisoarei lui Millerand care atingea această chestiune.

In esență d. Take Ionescu a declarat:

Se știe că, din primul moment, comisiunea interaliată pentru delimitarea frontierei decisese ca toate propunerile de rectificare care nu vor avea un caracter pur local și care ar pune în joc chiar stipulațiunile tratatului dela Trianon, — să fie de-adreptul respinse fără să mai fie luate în discuțiune.

Luând această hotărâre comisiunea inter-aliată nu făcea decât să interpreteze scrisoarea lui Millerand în adevăratul ei sens. Ungaria a protestat la conferința ambasadorilor împotriva acestei hotărâri pretinzând că s'a violat sensul scrisoarei d-lui Millerand. Președintele guvernului francez d-l Briand, în urma acestui apel făcut conferinței ambasadorilor a adresat guvernului maghiar o scrisoare în ziua de 2 ale acestei luni, prin care se afirmă că delegații comisiunei interaliate au dat scrisoarei lui Millerand justa ei intrepetare și că în consecință traseul frontierei poate fi supus numai rectificărilor cu caracter local nu și acelor rectificări care ar însemna aducerea din nou în discuție a însăși bazelor tratatului dela Trianon.

Guvernul român a prezentat din primul moment, conferinței ambasadorilor punctul său de vedere în această chestiune importantă.

Chestiunea Ungariei de Vest

Ungaria nu vrea să evacueze

Ziarele din Budapesta afirmă că guvernul maghiar a informat conferința ambasadorilor că-i este imposibil să evacueze Ungaria de Vest în actualele condiții.

Guvernul se teme că cedarea acestui teritoriu să nu provoace dizolvarea Ungariei în mai multe guvernăminte.

Cere trimiterea, la fața locului a unei comisiuni interaliate, cu misiunea de a găsi noui baze de înțelegere.

Acord Austro-Ceh

Rezultatul deliberărilor dintre ministerul de externe cehoslovac Beneș, cu cancelarul austriac Schober în chestiunea Ungariei apusene, ar fi perspectivele pentru o soluțiune pacinică în sensul ca Ungaria să evacueze Burzenland-ul, iar Austria să re rocedeze, în schimb, orașul Oedenburg.

Pretențiunile Ungariei

Ungaria a înmânat lui della Torretta, ministrul de externe al Italiei, noile sale pretențiuni.

Ea pretinde: 1. Plebiscit în Sopron și împrejurimi; 2. să i se dea ca compensație comitatul Dieselburg pentru Sopron. Cele două pretenții ale lui Behlen sunt identice cu cele două de mai sus.

Citiți „Infrățirea"

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Amiralul englez Robech a vizitat Sinaia și a fost primit în audiență la castelul Peleș participând și ministrul Angliei Sir Dearing. Mâine Sir Johnde Robech va vizita București unde va fi primit de ministrul de răsboiu. Se svonește că vizita amiralului englez este în legătură cu aducerea instructorilor englezi la marina română. Ar fi de dorit ca convenția să nu se încheie în felul arătat în trecut, când ofițerii englezi instructori puteau dispune asupra marinei române.

■

Primul ajutor de primar, Katz, a făcut o nouă afacere împrumutând comuna cu premii ca orașele falite, în sumă de 100 milioane lei din cari 50 milioane subscrise de Casa Blank cu condiția ca 30 milioane să servească pentru deschiderea unei piețe în fața casei Blank.

■

Cehoslovacia a trimis un ultimatum Ungariei amenințând cu intervenția militară a trupelor sale și ale Serbiei, dacă nu va ceda în chestia Ungariei de vest.

■

Intrunirea averescană la Iași a costat 750.000 lei din visteria statului. Pentru a face economii pentru membrii partidului, guvernul a dat ordin că membrilor participanți să li se deie călătorie gratuită pe C. F. ceiace înseamnă un abuz care oglindește regimul. Astfel Direcțiunea generală a C. F. a dat o circulară către stațiunile Vaslui, Iași, Crasna, Huși, Roman, Buhaești, Galați sub Nr. 6020 prin care arată că persoanele înscrise în listele alcătuite de prefecturi se bucură de călătorie gratuită.

Guvernul uzează întregul organism al Statului ca un bun propriu.

■

După întoarcerea d-lui Argetoianu în țară, guvernul va face noi încercări de apropiere cu țărăniștii. D-l Stere susține necesitatea apropierei țărăniștiilor neputând veni astfel la putere altă fracțiune. Țărăniștii nu admit colaborarea chiar cu sacrificarea d-lui Argetoianu. Acesta este decis să demisioneze pentru a înlesni înțelegerea cu țărăniștii.

■

D-l gen. Averescu a luat prin ordin ministerului de Industrie dosarul afacerei Castel-Bologheze, dela cabinetul 7 instrucție, refuzând înapoirea. Astfel justiția țării prin ordinul guvernului este silită să întindă mușama peste o afacere de 20 milioane.

Leul a cotat la Paris 10⁷/₈.

■

Pentru consolidarea afacerei Reșița, ministrul de războiu d-l Rășcanu s'a pretat unui joc dubios dând prin contracte de lungă durată armamentul și aprovizionarea cu muniții a țării în mâinele străinilor dela Reșița în timpul călătoriei făcute în Banat, căutând astfel excludarea voinței parlamentului. Asemenea și generalul Burileanu cumulează încă funcția de reprezentant a lui Veith ca aceia de director și ministerul de războiu.

Noui modificari de trenuri

In afară de trenurile exprese 19 și 20, București—Iași și înapoi, cari vor fi puse în circulație pe ziua de 1 Octombrie, se vor mai aduce următoarele modificări — de la același dată — și următoarelor trenuri:

Trenul accelerat 1 și 2, București—Iași, se va transforma în tren de persoane cu No. 101 și 102.

Trenul 101 va pleca de la București la 8.45 seara și va sosi la Iași a doua zi dimineața la 10 și 30, iar trenul 102 va pleca de la Iași la 6.25 seara și va sosi a doua zi dimineața a București la 9.5.

Ambele trenuri vor circula pe via Tecuci-Vaslui.

■

Deasemenea de la 1 Octombrie trenurile 121—122 București—Iași, cari circulă acum prin Pașcani, vor circula prin Vaslui, după următorul orariu: trenul 121 va pleca din București la 7.25 dimineața și va sosi la Iași la 10.40 seara, iar trenul 122 va pleca la 7.20 dimineața de la Iași și va sosi la 10 jumătate seara la București.

■

Trenurile personale 147—148 vor circula, tot de la 1 Octombrie, între Galați-Grigore Ghica Vodă (Nepolocăuți) pe via Mărășești-Bacău cu plecarea de la Galați la 10,15 seara și sosirea la Nepolocăuți la 8,35 dimineața iar dela Neopolocăuți la 7,20 seara și cu sosirea la 6,15 dimineața la Galați.

■

Trenul Simplon va pleca din București la 11 seara în loc de 8,55 dimineața și va sosi la Timișoara a doua zi la 2,18.

■

Trenurile personale 147—148 pentru Timișoara, va pleca de la 1 Octombrie la 7.10 dimineața în loc de 9,30 seara și va sosi la Timișoara la 11 noaptea, iar trenul 4 va pleca din Timișoara la 4,45 d. a. și va sosi la București a doua zi dimineață la orele 8,15.

Pretutindeni în Ardea se citește ziarul INFRĂȚIREA

Hotărârea graniței între România și Iugoslavia

— Ce comune ni-s'a dat? —

Comisiunea româno-jugoslavă și-a încheiat lucrările privitoare la hotărârea graniței între România și Jugoslavia.

Pentru a putea sluji cetitorilor noștri cu amănunte asupra acestei însemnate înțelegeri, reproducem după gazeta „Nădejdea„ declarațiile d-lui deputat Const. Nedelcu, unul din membrii comisiei.

Iată ce-a declarat d-sa:

— Înțelegerea între noi și Sârbi s'a isc lit. Până acum între România și Jugoslavia nu a existat decât o linie de pătrulare. Conform contractului de pace dela Serves, nouă ni-se luase de către Sârbi mai multe comune pe care le dețineau fără drept.

Deși această clauză suna destul de limpede că îndată să se elibereze de către Sârbi aceste comune. Această linie demarcațională era atât de neregulată încât exista sate în care casele locuitorilor sunt pe pământ românesc iar curțile pe pământ sârbesc. De aci zilnic se nășteau conflicte între Români și Sârbi.

A mai stabilit asupra reciprocității preptului de proprietate și anume: dacă locuitorului român conform tratatului dela Sevres i-a rămas proprietatea în Serbia, această avere să nu-i fie confiscată, asemenea și locuitorului sârb a cărui avere a rămas pe pământ Românesc, să-i fie recunoscută.

Au revenit României conform înțelegerei 700 chilometri pătrați cu comunele: Buziaș, Lătunaș, Jamul-mare, Gaiul-mare, Soca. Surian, Pustiniș, Păltiniș, Comlosul-mic și alte comune mai mici, cari toate ne revin și cu cadastrele lor.

De asemenea ne-a revenit localitatea Checea întreagă, ale cărei hotare treceau prin curțile oamenilor.

Comisiunea a constatat că pe nedrept s'a predat Serbiei — prin conferința de pace — comuna curat românească Clorda. In urmare comisiunea va cere pe cale diplomatică, îndreptarea graniței, iar pentru comunele Straia, Coștei, Sălcița Jam, Voivodinț și Jabuca, între Biserica-Albă și Vârșeț, se va căuta prin bună înțelegere să ne fie predate, întrucât sunt curat românești. In caz contrar, se va cere îndreptarea tratatului (contractului de înțelegere).

Venind în desbatere comunele pe cari trebue să le părăsim noi, lăsându-le Sârbilor, nu am putut afla nimic dela d-l Nedelcu.

Hotărîrile acestor comisii rămâne a fi recunoscute de ambele state.

Nu s'a desbătut însă nimic asupra despăgubirilor cuvenite pentru stăpânirea, pe nedrept, — timp de 2 ani — a acestor comune limitrofe.

Cititi „Infratirea“

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anea* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

LA
26 Septemvrie
se va deschide atelierul de confecțiuni
care va executa orice lucrări pentru doamne și domnișoare. Pentru comercianți va luora și en gros. Confecțiunile se vor face după ultima modă.
1104
BAUMZWEIG
Str. Baba Novac No. 15 (Bethlen) parter.

A SOSIT
la marele magasin
„MISSIR“
Str. Memorandului 11 (Unio).
Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezești „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele și Storuri de Tülle.
Linoleum și Preșuri cu Metru.
Pânzărie și Stofe de Mobile.
Mare sortiment de Pantofi și Ghete pentru Domni, Doamne și Copii.
17

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA“

Morții vorbesc

de **E. M. de Vogüé.**

— Partea întâia —

Capitolul IX.

27

Rose Esther

Bayonne găsi în salonul Rose Esther vreo șeapte sau opt cunoscuți. Doi ziariști, din aceia cari se bucură de autoritate, complimentau pe Heilbronn: fericitul autor al Husiților era un om tânar de tot, cu o claie de par creț și cu o barbă roșe, cu ochi mici de viezure cari clipeau des în lungul unui nas intelligent care acuimece. Un maestru al teatrului contemporan, veni aci pentru a recunoaște aceste noui forțe și pentru a vedea ce câștig ar putea trage din ele, diseca Husiții în dosul pianului, în tovărășia unui bătrân academician, filozof plăcut, răspândit în toate cercurile. Baronul Sinda, „intrat pentru o cli ă ca vecin“, spunea el, Olivier de Félines și Aristide Asserme. copleșeau cu laudele lor pe Rose Esther. Bayonne își prezentă prietenul: noli sosiți fură primiți ca niște obișnuite, cu cordial tact fără mirare, cu o nuanță drăgălașă în gestul care pe ea a arăta lui Elzear un fotoliu obișnuit, în colțul căminului,

Rose Esther, îmbrăcată foarte simplu, într'o rochie de postav de culoarea Heliotropului, puțin decoltată, stă ea pe o chaise-longue. Chipul cum își ținea capul, bustu-i drept, mișcările-i rare, totul în infățișarea ei indica o rezervă voită grija de a aminti conveniențele celor cari le ar uita; ființa ei descuraja privirile scrutătoare prin acea castitate în ținută prin care femeia nu dă nimic din trupul ei sub cutele vestimintelor. Lungit așa puțin slăbuț corpul ei nu păstra în nemișcare nici una din farmecele de șearpe pe cari le avea pe scenă. Toată vraja era pe chip, vraja unei figurine gotice. Niște panglici modelau sub părul negru desenul delicat al regulat în care fiecare trăsătură era perfectă în sine, fruntea, obrazii, urechea, nările mici și temurătoare; linia în gustă a buzelor descoperea dinți minunați. Paloarea sidefată a tenului se încălzea de focul ochilor mari și umezi, peste car se lăsa stins vălul sprâncenelor lungi cari păreau că se străduesc să stingă flăcări lăuntrice de inteligență și de voință.

Atentă la conversația pe care o dirija cu tact, cu glas încet și măsurat în care fiecare cuvânt își avea prețul, Esther se străduia vădit să gonească din vorbirea și din ființa ei orice amintire despre artistă, să pară doamnă până în vârful unghiilor. Ea uimise pe prietenii săi prin transfigurația sa în rolul Marthei, făcând să țâșnească din el furtuna pasiunei la care te așteptai atât de puțin din partea acestei fecioare.

Conversația se învârtea în jurul artei dramatice, asupra nouei piese, asupra Boemiei da unde Heilbroun îți adusese drama. Andarran voi să-și spună o amintire din călătoriile sale:

— Cea mai puternică emoțiune a mea la Praga, spuse el, am simțit-o în cimitirul israelit, în mijlocul acelor morminte rătăcite și dezolate; parcă văd și acum pe un plos pelerin îmbrăcat în haiatul evreilor polonezi; descifra inscripțiile ebraice și căuta mormântul unui rabin venerat în Polonia: când găsi lespedea exilată, el aruncă cele trei pietricele rituale cu un gest atât de jalnic, atât de mișcător...

Această isbucnire poetică n'avu efectul la care se aștepta bietul Jaques. El nu-și putu explica clipa de răceală și de tăcere care urmă, caș cum el însuși ar fi aruncat cele trei pietricele în mijlocul salonului. Bătrânul academician privi cu un surâs malițios pe poetul Heilbronn ceilalți... Esther reluă îndată conversația aducând pe deputați la subiectul asupra căruia ei nu încetează niciodată de a vorbi asupra bucătăriei parlamentare. Dupăce se însufleți ră ascultând ultimile intrigi, Esther întrebă cu sfială:

— E adevărat — scuzați-mi neștiința — că suntem amenințați de o criză de guvern?

— In partidul nostru se nădăjduește totdeauna într'o criză ministerială, spuse sentențios Asserme. — Cred că în adevăr acest ieri sit eveniment este foarte apropiat.

Andarran se arătă surprins.

— E cu putință. Toți deputații centrului la cari am fost prezentat astăzi păreau foarte încrezători. Ei mi-au spus că nu există nici-o interpelare primejdioasă la orizont.

— Scumpe coleg, reluă Asserme, foarte rar cade un guvern din pricina unei interpelări primejdioase: în clipa când te aștepți mai puțin, atunci aluneci pe o coajă portocală. O s'o vezi și pe asta. Și îmi face impresia că ai s'o vezi în curând. Guvernul acesta a durat prea mult A nemulțumit prea multe lume' In opinia publică s'a făcut o schimbare spre stânga.

— Opinia publică! Dar de acesta de fabulă? Rânji unul dintre ziariști.

— In coloanele d-voastră iubite confrate, la d-voastră cari aveți asemenea articole.

— Mu țumesc. Spune-ne opinia pe care o doreșți, lingușitorul, și ți-o vom face.

— Să aprindem o lumânare mortului breton, murmură Asserme la urechea lui Bayonne: — Petrecerea de astă-seară o datorim absenței bătrânului marchiz. — Și adăogă cu glas tare: — Bietul marchiz! Are nenorocirea să înmormânteze mereu? E un geniu funerar.

— Vrei să spui geniul fidelității, întreru se sec Esther, care aruncă o privire tăioasă neastâmpăratului Aristide; nu îngăduia nici odată nici măcar umbra unei glume pe socoteala marchizului.

— Domnule baron, plecând, făceți-mi pomană cu un sfat; în odaia acela am o gravură de Robert Nanteuil, o estampă a Cabinetului Regelui; negustorul ni-a lăsat-o aci pentru a mă ispiti, și aș vrea să știu părerea D-voastră de colecționar.

Ea însoți pe Sinda în vestibul și rămase acolo cu el o clipă. Felimes profită de dispariția lor pentru a spune noului auditoriu anecdota cu Trentesaux și marchizul de Kermaheuc.

— Dacă acesta ar fi fost aci n'am fi avut plăcerea să-l vedem pe Gedeon Sinda.

Esther intră; ea auzi ultimile cuvinte din povestirea lui Olivier de Félines. Un gest de nerăbdare îi scăpă.

— Zău, așa, domnule de Felines, d-ta ești în stare să încurci lumea întreagă Toată povestea este mult exagerată. Știu că a fost o neînțelegere între acești domni, dar aș vrea să fiu atât de fericită încât să-i împac. Nu mai în enina lucrurile, te rog.

Toți bărbații isbucniră într'un râs batjocoritor.

Și atunci, continuă Esther, d-l Mirevault o să fie la puterea? Intrebarea aceasta o aruncă cu un ton inocent. Se ghicea totuși un ansamblu de idei bine hotărîte sub cuvintele acestea pe cari le lăsa să cadă nepăsătoare.

Mirevault? De ce, Mirevault? spuseră în cor cei patru deputați

Nu știu . . . Văd că am spus o prostie . . . L'am auzit diperectorul meu, d-l Trevaux, fă când această presupunere Pe vremea când era industriaș, a avut legături bune cu Mirevault, care mi se pare, era pe-atunci ministru.

Mirevault a fost ministru? Félines căuta să și amintească. Când vrea? Tu ți-aduci aminte, Asserme?

Stai, răspunse Aristide, gândindu-se; — da, mi-aduc aminte că a fost odată ministru de comerț, pe vremea lui Gambetta. Mirevault era prieten cu Gambetta. Astăzi n'au mai rămas decât foarte puțini din prietenii marelu bărbat. Mirevault este o relicvă, trebuie s'o onorăm.

El este o utilitate, întrerupse ziaristul bun pentru o împrejurare oarecare. Un Tirard mai puțin lung, dar mai gras.

Oh! oh! foarte frumos! — Baronul Sinda, totdeauna plin de atenții față de presă, se crezu dator să facă un succes acestei mediocre glume asupra respectabilului bărbat de stat. El salută această glumă cu râsul care-i era obișnuit, un râs care-i deschidea larg zdravănu-i grumaz. Triestinulse scuză în picioare și trase concluzia cu aforismul următor:

22

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 553

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

TÂNĂR cu cunoștințe de birou în limba româna-german și mașină de scris caută post. Adresa la „Reclama". 1123

CONTABIL cu praxă, vorbește limba română, germană, maghiară, caută ocupație pentru după amiazi. Adresa sub „A" la ziar.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

DE VANZARE: pian modern nou, lămpi electrice, mobile, perne nouă. Str. Timarilor (Zápolya) 22. 1117

Inchirieri:

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

Căsătorii:

O DOAMNĂ văduvă inteligentă de 40 ani dorește căsătorie cu un oficiant pensionar sau de la Calea Ferată, eventual cu un meseriaș bogat. A se adresa în Str. Gen. Dragalina VI Cetățul poteca No. 3. 1113

Corespondențe:

IONEL rog scriemi care este cauza de nu am primit nimic de 3 zile sunt bolnavă nu pot scrie.
Marghit.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mărunțișuri | CLUJ | Articole de tricotage

Calea Victoriei No. 10
Ludovic Albisy

Articole pentru bărbați | 1087 | Articole de lux și jucării

Dela Secția Militare Cluj.

No. 3049—1921 s. mil.

Publicațiune.

In conformitate cu ord. of. Nat' I. O. V. Nr. 7422 din 7 Sept' 1921 să pune în vedere tutura invazilor și văduvelor de război depe raza orașului Cluj că sa aprobat acestor protegați sa se aprovizionare contra cost în limitele posibilitatei dela centrele și sub centrele casei militare chiar dacă nu sunt înscrisi cu membri. Un asemenea Consum pentru Cercul de Recrutare Cluj să găsaste în cazarma Reg. 83 Inft.

Cluj, la 27 Sept. 1921.

INDESCIFR.
consiliar.

Mare desfacere de mărfuri

Cu toată urcarea mare a prețurilor din cauza scăderei Leului și a măririi taxelor vamale.

Filiala Luca P. Niculescu

Cluj, Palatul „Mielul alb "(Fehér-Bárány)

ține a dovedi consumatorilor că a fost și este singura cassă de încredere care a vândut și vinde cu prețurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurență.

Zefir Olanda I cal. 120 lat.
Zefir Olanda II cal. 90 lat.
Nanghiu dublu 140 lat.
Nanghiu I calitate pentru tocuri de perne 80 lat.
Saten Glot extra 140 lat.
Saten Glot I cal. 140 lat.
Saten Glot II cal. 140 lat.

Stofă pepită I cal. 80 lat.
Moso de len franțuzesc 80 lat.
Carton I cal. franțuzesc 80 lat.
Sifon (joljiu) I cal. 80 cm. lat.
Sifon (joljiu) II cal. 80 cm. lat.
Sifon franțuzesc 80 cm. lat.
Sifon franțuzesc 90 cm. lat.
Sifon 140 lat. pentru plapome

Barcheturi și stofe pentru toamnă în mare cantitate.

MINISTERUL AGRICULTURII. Direcțiunea Generală a Agriculturii

Publicațiune.

In conformitate cu art. I din „legea penfru numirea profesorilor și conferențiarilor de curs teoretic și practic la școală centrală de agricultură dela Herestrau și școala speciala de silvicultura dela Brănești", dela 1904, se aduce la cunoștință celor interesați ca la Academia agricolă din Cluj, sunt vacante urmatoarele catedre și locuri de conferențiari:

1. Fizica, meteorologia și chimia generală (catedra).
2. Anatomie și fiziologie vegetală (catedra).
3. Anatomie și fiziologie animală, zoctechnice generală și speciala (catedra).
4. Matematici, mecanică și mașini agricole (catedra).
5. Chimie agricolă și technologie (catedra).
6. Economie națională și politica agrara (catedra).
7. Agricultura generală (catedra).
8. Agricultura speciala, pășuni și fânete (catedra).
9. Ameliorarea plantelor agricole (catedra).
10. Economie rurală și estimațiuni agricole (catedra).
11. Topografie, îmbunătățiri funcțiare și construcții rurale (catedra)
12. Mineralogie, geologie și agrogeologie (conferință).
13. Viticultura și conologie (conferință).
14. Horticultura (pomicultura, legumicultura etc.) (conferință).
15. Entemologia (conferință).
16. Medicina veterinară (conferință).
17. Contabilitatea (conferință).
18. Silvicultura (konferință).
19. Dreptul civil, constituțional și administrativ (conferință).
20. Piscicultura (conferință).

Candidații cari doresc a scupa vreuna din aceste catedre, sau vre unul din locurile de conferențiari, trebue să fie români, majori, sa fi statisfăcut legea de recrutare și sa posede diploma unei școli superioare dfn țara sau străinatate sau diploma de licenta, ori de doctorat pentru specialitatea respectivă, recunoscut în țara. Cererile însoțite de titlurile și actele necesare, vor fi adresate la ministrul agriculturii, în termen de 15 zile dela publicarea prezentei instiințari.

Aceasta publicațune a apărut în Monitorul Oficial No. 139 din 24 Septembrie 1921, la pagina 5574. 1124

Atențiune!

Architecți, întreprinzători, proprietari de case se găsește

Mare depozit de sobe de porțelan și teracota calitate din timp de pace.

Execută: sobe de tot felul, pardoseli, îmbracă pereții caselor în mozaic și faianță.

Dna Tamasy Josif Cluj, Calea Moților No. 7.

Reprezentanțe generale în Ceho-Slovacia L. C. HARDTMUTH, CAROL MAYER & FIUL și RAKANITZER PRINȚ LICHTENSTEIN Fabrica de Porțelan și Teracota. 1097

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută celc mai fine și solide mobile și toate lucrările de tâmplărie parchete etc. 898

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Servici promt.

Intreprindere de transport.
Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

NATIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
reprezentant general
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREȘTI,
Str. Academiei No. 2.
956

TARIF

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
Linia regulată și rapidă Constanța—New-York cu vapoarele transatlantice: „KING ALEXANDER"
plecare 6 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria	Constantza	Constantinapole	cl. I-a cu hrană Lei	1.000'—
„	„	„	cl. II-a cu hrană Lei	700'—
„	„	„	cl. III-a fără hrană Lei	287'50
„		Pireu	cl. I-a cu hrană . . . . Lei	3.105'—
„		„	cl. II-a cu hrană . . . . Lei	2.070'—
„	„	„	cl. III-a fără hrană . . . Lei	847'—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiți, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

M. ANGHEL 210
Cluj, Piata Mihai Viteazul 40
Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.
ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate
919
Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

ASORTIMENT COMPLECT ȘI PROASPĂT
de cauciucuri
MICHELIN CABLÉ
s'au pus în vânzare
cu tarif original la
Emil Blaga
CLUJ, Piața Stefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Stok proaspăt de Pneuri și Bandaje

GOOD YEAR

Constructie speciala A. W. T.

— Cu prețuri normale —

Toate Dimensiunile Europene, asemenea Americane cu talonul de sârma

Casa GOODYAR TIRE & RUBBER Company

Atrage atențiunea onoratei clientele să nu cumpere pneuri care nu vor avea un plumb de siguranță, fabrica garantând calitatea numai pentru acestea.

Pneurile fără plumburi, sunt din cele rămase de la armata americană din Franța și deci marfă veche și rău păstrată.

REPREZENTANT EXCLUSIV PENTRU ROMÂNIA

CONSTANTIN S. MIHAESCU

IN FAȚA MINISTERULUI DE RĂZBOI

(Strada Valter Mărăcineanu No. 2). — Telefon 47/72. 1126

Benzină - Automobile - Uleiuri - Accesorii.

AUTO-MECANICA

SOCIETATE ANONIMA

REPREZENTANTA GENERALA A. S. R. A. R. **LEONIDA & Co.** UNITE

DIN BUCURESTI.

DIRECȚIUNEA CLUJ, STR. REGINA MARIA No. 10

Depozit de Cauciucuri
Accesorii, Piese de schimb
Articole de Sport
Str. Regina Maria No. 10.
Telefon 2-16.

Ateliere de Reparațiune
Auto-Garage
Benzină, Ulei, Carbid
Calea Dorobanților 18.
Telefon 4-89.

MEMBRI DIRECȚIUNEI:

PREȘEDINTE: Carol A. Iahoda.

MEMBRI: C. Leonida, Chr. Pennescu-Khertsch, Dr. I. Costinescu, Dr. Gh. Leon, Dr. A. Pordea, Iosif Hevesi.

DIRECTOR Ioan N. Jilescu. 1101

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ și RAPIDĂ

Constanța--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

KING ALEXANDER

de 30.000 tone, viteză 18 noduri

pleacă din portul **CONSTANȚA** la 6 Octomv. st. n. direct **NEW-YORK**

Durata voiajului 16—18 zile

După „**King Alexander**" urmează a pleca următoarele vapoare

„THEMISTOCLES", „CONSTANTINOPOLS" și „MEGALI HELLAS"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expedlere și mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCURESTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 și Sucursalele: GALAȚI, Strada Speranței No. 28; BRAILA, Strada Belvedere No. 1; CONSTANȚA, Strada Traian No. 15

„KING ALEXANDER" pleacă din Constanța la 6 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 15.000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 14.750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000·—
Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500·—		

In costul biletelor de la clasa 1, 2 și 3-a, se cuprinde și hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— și pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni și până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul intreg. 902

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele și Parfumeriile cele mai renumite. **Parfumeria d'Or** 18 **Piața Unirei No. 5.**

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXIMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17. 35

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj.** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar. 329

Se confecționează și se coasă

după ultima modă lengerie (albituri) pentru dame de corp și de pat precum și lengeri de lux la

Dna Georgescu 1128

Str. Basarabiei No. 10 (Kemény Gábor) et. I. ușa 5.

La Farmacia Clinicilor dela Univetsitatea Cluj sunt *vacante* pe ziua de *1 Octomvrie* posturile următoare: *1 laborant, 1 fochist, 1 servitor de biurou și 1 servitor.*

Doritorii să ocupe posturile amintite, vor proba cu acte că sunt calificați să-le ocupe; să știe scrie și ceti și să fie români.

Leafa fundamentală la care se adaugă sporurile în vigoare este:

a) pentru laborant 250 lei lunar;
b) pentru fochist 250 lei lunar;
c) pentru servitor de biurou 200 lei lunar și
d) pentru servitor 150 lei lunar.

Direcțiunea
Inst. Farmaceutic și Farmaciei Clinicelor. Str. V. Babes 61.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

Depozit de pielărie engros

S. Fischer 1127

București, Lipscani 90 sau Decebal 7 (în stradelă)

In permanență asortat cu

pielărie și talpă

Telefon 45/46. **străină și indigenă.** Telefon 45/46.

TOȚI ABONAȚI ziarului Infrățirea

au dreptul să publice la Mica Publice un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint.

Se caută

pentru imediată angajare ună dactilografă care cunoaște limba română și ungară pentru orele de după masă.

Ofertele a se adresa la administrația ziarului subt „SOCIETATE".

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

octombrie —

Anul II. No. 337 **Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini** Duminecă 2 Septembrie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj — Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI ȘI AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STR... NR. No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. SUB CONDUCEREA DI... Director: D. TOMI... Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN . . . 120 LEI; 6 LUNI . . . 60 LEI; 3 LUNI . . . 30 LEI

ROMÂNIA 6 BANI

Problema financiară și viitorul guvern

De câțiva ani țara se sbate în mijlocul unor imense greutăți financiare. Tot ceiace s'a spus și s'a scris despre această situație critică nu sunt decât palide icoane ale unei stări de lucruri capabile — și astăzi aproape gata — să provoace prăbușirea statului.

Am nădăjduit atunci când haosul politic păru a se limpezi prin venirea la putere a generalului Averescu, că acest guvern care se numea al „cinstei, ordinei și legalității" va înțelege că între marile probleme de rezolvirea cărora atârnă consolidarea situații create prin războiu, chestiunea rânduirei și așezărei pe temeiuri solide a finanțelor statului se impunea cu forța unei necesități. Dacă împrejurările și condițiunile războiului siliseră statul să treacă peste marginele regulelor financiare, îndată ce pacea readuse stările normale, cea dintâi preocupare a guvernului trebuia să se îndrepte către rezolvirea chestiunei financiare. Și cel dintâi mijloc pentru a pune ordine în finanțele statului era alcătuirea unui buget al țării întregi. Acest buget din care neapărat trebuia să lipsească tot ceiace ar fi fost cheltuială de prisos, tot ceiace ar fi fost confuzie și tot ceiace ar fi fost interes politic, avea să însemne începutul întremărei noastre financiare. Se cerea dar o politică de economie feroce, de chibzuială și de ordine care singură putea să redea țărei sănătatea financiară. Guvernul d-lui general Averescu, preocupat numai de interesele consolidării sale politice, lipsit de competența și experiența necesară, n'a făcut însă în materie de politică financiară decât tocmai contrariul de ceia ce era ne esar să facă. Chemat să reia firul unei politici financiare de vremuri de pace, dator s'o realizeze în interesul consolidării statului întregit, guvernul d-lui general n'a făcut prin nefastul activitate decât să înrăutățească situația finanțelor statului în așa grad încât ne aflăm azi în preajma unui dezastru.

Corupția, enormitatea cheltuelilor inutile, căpătuirea partizanilor politici, iată ce înghite, cu voracitatea unei păsări de pradă, banul public. Și după ce s'a ilustrat cu această politică de jaf și de anarchie, guvernul vine să instituie cu o sfidătoare îndrăzneală un nou regim fiscal care constă dintr'o nesfârșită colecție de legi, culese din legislațiunea financiară a tuturor țărilor din lume. Noile impozite, sugrumătoare pentru economia națională se izbiră dela început de o dârză împotrivire a opiniei publice care înțelege să facă cele mai eroice eforturi fiscale, dar care vrea, în același timp, să aibă și siguranța că banului său i se dă întrebuințarea necesară. Chezășia aceasta, guvernul nu i-o putea oferi pentrucă populația pierduse încrederea în capacitatea, în cinstea și în voința guvernului de a realiza o operă de însănătoșire a finanțelor publice. Dar noile impozite se dovediră, acum, când se încercă aplicarea lor practică, inaplicabile.

In lumina acestei politici de risipă și a unui regim inaplicabil, situația financiară a statului ia proporții de dezastru. Aceasta și explică pe deoparte lamentabila prăbușire a valutei naționale.

Moștenirea pe care o va lăsa actualul guvern va fi o sarcină grea pentru viitorul guvern. Acesta va trebui să rupă cu politica de cheltueli și de pradă. Principiul său fundamental în materie financiară va trebui să fie economia. Tăind toate cheltuelile inutile, desființând toate sinecurele împovărătoare rânduind și controlând fiecare centimă cheltuită, străduința viitorului guvern se va îndrepta întâi către normalizarea cheltuelilor statului.

Pentru a lsipi haosul financiar în mijlocul căruia bâjbâim azi, guvernul de mâine va trebui să realizaze o nouă reformă generală a impozitelor, mai puțin complicată, mai bi chizbuite și inspirată de realitățile ocești economice. Această nouă reforma va avea să țină seamă de necesitatea unei desăvârșite unificări politice și economice și de nevoile băneștí ale României Mari.

Intocmai ea ei va fi astfel încât va trebui să împace aceste necesități cu principiul de dreptate socială care cere ca la susținerea greutăților financiare ale statului să ia parte potrivit cu puterile lor toți cetățenii țării.

La alcătuirea viitorului regim fiscal va trebui să se aibă în vedere ca nici una din dispozițiile sale și nici el în ansamblu să nu constitue o piedică în dezvoltarea economiei naționale. Acesta se cere dimpotrivă, încurajată și sprijinită printr'o politică financiară chizbuită care să redea statului încrederea străinătății și înăuntru pe aceia a contribuabilului.

Desigur, vremea eroismului fiscal nu va trece așa de repede pentrucă nevoile sunt imense: dar unde este cetățeanul care, știind că jertfa sa este necesară statului și că banul său nu va fi losi decât intereselor obștești; să nu-și dea bucuros contribuția?

Clădită pe un temeiu de dreptate, ținând seamă de necesitățile statului, fără inspirații străine de nevoile și de realitățile vieții noastre sociale și economice, reforma fiscală va inaugura concomitent cu politica de economii opera de regenerare și de consolidare a finanțelor statului.

Cerșetorii și vagabonzii

Guvernul actual, în graba lui de-a legifera în toate chestiunile a adus și o lege, care privește pe cerșetori și vagabonzi. E vorba de strângerea lor după drumuri și utilizarea lor forțată la muncă spornice și productive. „Utilizare forțată," fiindcă cei mai mulți din oamenii, cari întind mâna drumeților, sau hoinăresc fără nici un rost, o fac din meserie, nu de nevoe

Intervenția autorităților în regularea vieții acestor „indivizi suspecți" e foarte necesară și ea se practică cu frumoase rezultate în streinătate. Așa dar nu poate fi vorba la noi de-o inițiativă „lăudabilă" a guvernanților. Mai mulți după câte știm, în București funcționează de ani de zile o școală de corecție, întreținută de o Societate particulară pentru copiii fără căpătâi și cu înclinări rele.

Dar toate acestea nu micșorau, de sigur meritul legislatorilore dacă ei ar fi făcut un lucru bine gândit și practic. Cunoaștem însă o dispoziție a legii, care ne îndeamnă să credem că și de data aceasta guvernul nu e pe calea cea bună. S'a luat hotărâre de a se înființa colonii de nevoiași și și citim în ziare că ministrul muncii, d-l Gr. Trancu Iași e foarte mândru, arătând pe una din aceste colonii la . . . Turnu Roș. Așadar cerșetorii și vagabonzii, cei cari pot cât de cât munci, (cellalți se vor bucura cu drept de „asistență socială" vor fi strânși și izolați în smârcuri îndepărtate iar acolo lăsați „în paza" unor funcționari)

Știm bine ce însemnează toate acestea. noi posturi de lefegii favoriți, cari ar putea dacă n'ar fi oameni de inimă, să exploateze pe niște nevoiași, ușori în alte condiții, de îndreptat în apucăturile lor rele. Și când zicem „ușor de îndreptat", ne gândim cu regret la faptul că nimeni nu mai ține seamă de rolul moral și educativ pe care l-ar putea avea încă biserica noastră. Sunt atâtea mănăstiri în țară la noi, cari s'ar putea folosi cu succes la adăpostirea și corectarea acestori oameni, dintre cari mulți nu au nevoe decât de îndrumători buni și de o povață blândă pentru a lua drumul cel larg și luminos al muncii cinstite.

Ce bine ar fi dacă în jurul posomoratelor și uitatelor mănăstiri, azi numai locuri de odihnă mai mult sau mai puțin meritate, s'ar vedea din nou harnice roiuri de oameni cari ca altădată, ar tipări cărți, ar lucra unelte și ar face ferme-model din cari să se aprovizioneze toată împrejurmea.

Nimic nu amintește și nu moralizează mai mult decât munca dar nu cea de ocnaș, făcută subt amintirea biciului. Acesta în ârjește și revoltă mai ales când e nedreptă și e nemeritată cum e cazul cu cerșetorii și vagabonzii. Din potrivă, munca făcută cu îndemnuri blânde se poate prinde și de omul cel mai rău, la care devine cu vremea benevolă, ba chiar plăcută și prin aceasta cu adevărat folositoare.

Oaspeții Clujului

— Confrații englezi —

In timp ce ecoul grandioasei manifestațiuni a înetal rei lupoaicei române în piața Clujului plutește încă în aer, distinși reprezentanți ai presei engleze vin discret, tăcut, fără răsună oare solemnități, să ceară Clujului o scurtă ospitalitate.

Sărbătoriți la București, confrații noștrii englezi, nu vor putea să evite a fi sărbătoriți și la Cluj decătre Sindicatul Presei române din Ardeal. Ceea ce importă însă nu e schimbul de politeți legate de astfel de vizite ci urmările, mai folositoare decât orice propagandă, ale unei călătorii de cercetare atentă și binevoitoare.

Propaganda pe care n'o facem noi peste hotare, o poate face acolo obiectivitatea călătorilor veniți la noi călăuziți de sentimente de sinceră amiciție și hotărîți să cumpănească cu scrupulozitate greutatea realităților.

Iată de ce primim pe noii noștrii oaspeți cu toată căldura prieteniei, de ce avem o largă încredere în întrebuințarea pe care o vor da rezultatului cercetărilor lor în Ardeal.

E desigur o apreciabilă deosebire între expansivitatea vioaie, neastâmpărată, nelimitată a Italianului și calmul tăcut al Englezului. Dar calmul și tăcerea aceasta ascund o muncă continuă. Acceptarea forțelor, rădarea de a le rezista împrumutându-le mijloacele, resemnarea la luptă, alcătuesc fondul caracterului britanic. Continuita ea aceleiași vigori într'o rasă care se eternizează, dela originile ei, în ideal de expansiune continuă, a format oameni cu sufiete senine. Intreg poporul englez alunecă sănătos pe lucrări repezi și succesive, fără a pierde vremea în discuții și explicații de prisos. El își conservă conceptele și în vremea ce Francezul scoate din ele un precept pe care îl proclamă, el le îngrămădește înlăuntru sau, le ține secrete, le armonizează și scoate din ele ideia unei afaceri.

Englezii alcătuesc un popor de oameni mulțumiți. Și această mulțumire generală constă în faptul că Englezii muncesc și cheltuesc, nu-și păstrează banul ci profită de el. Economia exagerată, mamă a tuturor micimilor, a tuturor josnicelor patimi egoiste, nu există pentru Englez. Banul circulă. Omul mănâncă pe cât îi e foame și bea pecât îi e sete. Și de viitor îngrijesc companiile de asigurări.

Un popor solid, tăcut, încrezător în ritmul sforțărei lui, iată Englezul. Din docuri în fabrici, din fabrici în bănci, el curge ca o altă Tamisă, mai des, fără altă rivalitate decât aceea a valurilor murmurându-și active în a se îndrepta spre mare. Și văzătorul de ziare care trece în Londra cu foaia sa plină de știri scurte, de cifre, de cote, pare o pasăre de mare care-și scoate strigătul strident în lungul unor tărmuri de întunecate edificiu.

Dr.

Noul guvern bavarez

Cu toată împotrivirea dreptei conservatoare pangermaniștii, s'a putut alcătui un guvern bavarez, care să inspire oarecare încredere cancelarului. Cu excepția președintelui său, cabinetul bavarez, din care lipsesc naționalii germani, nu este un guvern nou, și poartă marca unui caracter de provizorietate. El este alcătuit de clericali, cari împreună cu democrații și cu uniunea țărănească dispune de 90 de mandate în Landtag, față de cele 68 de mandate ale opoziției din dreapta și din stânga.

Noul președinte de consiliu, om cu multă experiență politică, cu toate că este un monarhist din convingere, își dă seamă că Germania a ajuns în faza când nu i se poate potrivi decât republica și democrația, și că nu ar fi întru nimic oportun o restaurare fie a Hohenzollernilor, fie a Witelsbachilor. In discursul său rostit în Landtagul bavarez, cu ocazia alegerii sale la președenția consiliului, și-a exteriorizat credințele, insistând asupra necesității unui real așezământ de stat democratic și a nivelării divergențelor de clasă. Credința față de Reich este pentru el o necesitate inexorabilă, cu atât mai mult, cu cât și-a dat seama în diferitele funcții înalte ce-a ocupat, de nevoia menținerii unității Germaniei, fie chiar prin sacrificarea unor interese locale.

Se crede că actuala formațiune ministerială ar fi provizorie, pentrucă s'a lăsat posibilitatea ca de-a intra în guvernul socialiștilor majoritari. Aceștia însă nu sunt mulțumiți numai cu căderea sistemului Kahr. Atitudinea majoritarilor va depinde de capacitatea guvernului de-a pune capăt agitațiilor bolșevicilor și reacționarilor.

Contele Lerchenfeld va trebui să ia măsuri severe împotriva militariștilor și aventurierilor, cari și-a mutat sediul din Rosenheim la Salzburg, așteptând momentul favorabil pentru a încerca să dea noui lovituri monarhiste, de speța răscoalei lui Kapp.

De altminteri, dela începutul activității sale, noul guvern bavarez a putut constata o atitudine foarte binevoitoare a cancelarului Wirth, care i-a acordat „însemnate concesiuni, în

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

vederea nivelării diferendului pe care-l ursise monarhistul Kahr în cea ce privește ridicarea stării de asediu, pe care fostul guvern o instituise nu atât împotriva monarhiștilor — pe care-i susținea în mod secret cu bani și bunăvoința organelor polițienești — cât împotriva socialiștilor — cari se ridicau împotriva regimului reacționar și neascultător al dispozițiilor din Berlin — s'a hotărît să fie ridicată numai ministrul de interne german. Și în privința poliției s'a ajuns la înțelegerea, ca în materiile de siguranță a statului, guvernul din Berlin să aibe puteri absolute.

Aceste măsuri, prin înțelepciunea lor și necesitatea prin cari s'au impus vor pune sfârșit unor serii de agitații, străine de orice interese reale ale Reichului, contribuind în mod eficace la consolidarea Republicei, grație căreia Europa nu va avea să se teamă de noi agresiuni germane.

Notițe bibliografice

— Revista „Transilvania" își consacră ultimul său număr (Nr. 7—8. Anul III) raportului general al „Asociațiunei pentru literatura română, și cultura poporului român".

Deși credem că acest raport, în extenziunea dată, ar fi putut mai bine constitui cuprinsul unei broșuri aparte, decât să ocupe un întreg număr dublu al revistei, care e datoare să publice lucruri mai variate, totuși recomandăm acest număr cititorilor, fiindcă se cuprind în el datele reale și informațiunile cele mai sigure ale unei frumoase și rodnice activități al „Asociațiunei" pe tărânul cultural-național.

Cuprinsul e următorul:

A. Convocare.

B. Raportul general al comitetului central despre lucrările îndeplinite și despre situația „Asociațiunii" în anul 1920

Anexele raportului general:

I. Activitatea despărțămintelor în cursul anului 1920—21.

II. Secțiunile științifice-literare ale „Asociațiunii" și anexa A.

III. a) Raportul comitetului central asupra socotelilor „Asociațiunii" în anul 1920 cu anexele.

b) Bilanț general la 31 Decembrie 1920.

c) Venituri și cheltueli la 31 Decembrie 1920.

d) Evidența specială a fondurilor și fondațiunilor pe anul 1920.

e) Efectele fondului general la 31 Dec. 1920.

f) Efectele fondurilor și fondațiunilor la 31 Dec. 1920.

g) Conspectul depozitelor spre fructificare la 31 Decembrie 1920.

IV. a) Raportul comitetului central asupra budgetului „Asociațiunii" pe anul 1921.

b) Budgetul „Asociațiunii" pe anul 1922.

V. Lista bursierilor „Asociațiunii" pe anul școlar 1920—21.

VI. a) Consemnarea membrilor „Asociațiunii" pe anul 1920.

b) Conspectul sumar al membrilor pe anul 1920.

VII. Consemnarea membrilor decedați ai „Asociațiunii" în anul de gestiuni 1920—21.

VIII. Loteria „Asociațiunii".

■

— Cunoscuta revistă „Sburătorul", care a reapărut de curînd cu adagiul „literar" (celălalt, cel vechiu, nu era literar?) are în ultimul număr, No. 2, un sumar tot cu colaboratorii d'înainte:

Hortensia Papadat-Bengescu: Salutul.

Marcel Romanescu: Noaptea de Crăciun.

Maiorul Gh. Brăescu: Câinii de războiu.

Al. T. Stamatiad: Amintire.

A. Dominic: Diamantul.

B. Fundoianu: Epilogul matchului Carpentier-Dempsey.

Cronica literară. — Mihail Iorgulescu: D. Caracostea: Poetul Brătescu-Voinești.

Cronica dramatică. — E. Lovinescu: Teatrul Regina Maria, Chemarea Codrului de G. Diamandy; F. Aderca: Teatrul Național, Nevestele domnului Pleșu de Caton Theodorian. — Însemnări Literari.

■

— „Ardealul juridic", revistă de drept și de unificare legislativă, doctrină, jurisprudență, legislație comparată, are în ultimul număr, No. 4, un interesant sumar, care constitue o adevărată muncă serioasă pentru unificarea României-Mare:

1. Contribuțiuni la unificarea legilor de Vasile M. Dimitriu și Dr, Ștefan Laday.

2. Articolul 21 din codul de comerț de Dr. Aurel Jancu.

3. Jurisprudențe de ale înaltei Curți de Casație (Secția Ardeal) și curtea de Apel Cluj, Materie comercială și penală adnotări de St. L. și V. M. D.

4. Dicționar Juridic. Cronica legislativă. Informațiuni, Biblioteca „Ardealul Juridic"

5. Codul penal al Contravențiilor Legea ung. XL/1879. Tradusă din limba maghiară și comentați de V. M. Dimitriu și Dr. Ștefan Laday.

■

— A apărut No. 8 9, An. III. din „Analele Băncilor", revistă scrisă în românește și franțuzește, având ca director pe D-l Pant. M. Sitescu, care a și fondat-o și care a isbutit să facă din ea un admirabil organ de informație și de studii bancare asupra mișcării economice din România.

Iată bogatul sumar al acestui număr din urmă:

Băncile Mari Comerciale din Rom. în 1920.

Economie și Finanțe Române.

Cota Bursei București.

Economie și Finanțe Mondiale

Inf. fin. și bancare din România.

a) Finanțe și Bănci.

b) Diverse Societăți.

Buletinul Societăților Anonime din România.

Situația principalelor bănci de comisiune.

Situația Băncei Naționale a României.

Bilanțele: Banca Com. Italiană și Română, Banca Franco-Română și Banca Albina Hușî.

Din viața bancară străină.

Din viața Econ. statistică și financ. Literară.

■

— In Biblioteca bunului păstor a apărut No. 10, o broșură tratând despre „Schisma românească sau unirea cu Roma".

Cartea e scoasă din tipografia arhidiecezană din Sibiu și e, prin urmare, o apărare oficială a bisericii greco-orientale din Ardeal.

Ne bucură că apărarea se face în termeni civilizați și pe baza unor date, nu an împunsături răutăcioase și cu afirmații nefondate, cum din păcate, s'au întrebuințat uneori în lupta, așa de dăunătoare unității naționale, dintre cele două tabere ale bisericii române din Ardeal.

Povestirile lui Luscarov-Moldoveanu

D-l N. Iorga publică în „Gazeta Transilvaniei" un frumos articol despre nuvelistul Lascarov-Moldoveanu, cu prilejul apariției volumului „Povestirile lui Spulber" editat de institutul „Ramuri" din Craiova.

Reproducem din acest articol următoarele:

D-l Lascarov-Moldoveanu nu pleacă de la nicio teorie și dela nicio ambiție. Știe bine ce valorează teoriile în materie de literatură — Lenin zice acuma și în materie de economie politică — și, dacă i-ar fi fost să urmeze chemărilor ambiției, o putea face încă de acum măcar zece ani, în care timp făcea numai, în forma cea mai literară, articole de critică politică, afară de versuri bune, pe care nu le iscălea cu numele său. Nu se ia după minciuni model, străin sau localnic, și nu pare a fi influențat de niciо lectură.

Ceiace a vrut e numai să spuie cinstit lucruri adevărate și binefăcătoare, — căci are curajul de a fi și un moralist pe vremea când omenirea, între morala veche și cea nouă, stă în pielea goală mai bine decât să poarte ce i se pare a fi zdrențele trecutului,

Are o foarte largă experiență umană de la țară, de la oraș chiar — căci profesia sa l-a pus în contact cu toate miseriile sufletești — și amintirea lui e de o precisiune rară. Oamenii trec de a dreptul pe filele cărții fără ca vre-o schimă „estetică" să ni spuie că în dosul lor stă un „autor" care ne pândește. Această experiență privește mai ales ținutul Putnei, Vrancea, Tecuciul cu viile vecine, Covurluiul cu lunca Siretului. Un teren de observație foarte bogat în măndre tipuri țărănești arhaice. Și astfel o lume întreagă trăiește în paginile acestui volum. Mocani cari merg până la Mare cu cânii, oile, doinele și amintirile lor, răzeși cari până la moarte se judecă pentru dreptul lor, vieri bucuroși de roada pe care o împart cu alții, buinari cari ac cu grijă vasele în care se va cuprinde atâta putință de mângâieri, femei harnice din satele de veche gospodărie în casele albe, — ici și colo câte un chip de fată ca în bătrâna noastră lume moldovenească.

Acestea toate sânt spuse scurt și cuprinzător, fără sentimentalism și nedeslușiri romantice, fără insistențe de estet, — așa cum le-ar spune un scriitor rutinat, sigur de toate mijloacele sale. Sânt spuse și cu cea mai gingașă și simpatică sfială, — calitate, pe care s'o tot cauți azi și n'o găsești. Fără a-l urmări, înduitul, lucrul nou, necunoscut, răsare la fiecare pagină, la fiecare pasagiu printr'o visiune personală, printr'o comparație luminoasă (frunzișul bogat al nucului îi pare o coroană de zmeu), printr'un detaliu pitoresc printr'un cuvânt nou, din acelea care trebuie culese.

A recomanda o asemenea carte e a face bine sufletelor.

In chestia regulamentului facultăților dela Universitatea din Cluj

Azi dimineață a avut loc la Universitatea din Cluj o ședință plenară la care au luat parte DI Rector, Dnii Decani ai tuturor facultăților și mulți profesori.

In această ședință s'a discutat chestiunea de a se hotărâ care regulament va rămâne în vigoare anul acesta, cel vechi s'au cel nou. După câte suntem informați credem că de oarece și majoritatea profesorilor și majoritatea studenților sunt pentru regulamentul vechi, acesta va rămânea în vigoare cel puțin la Universitatea din Cluj.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Oamenii zilei

Hugo Stinnes

Oficialitatea europeană se ocupă de timp îndelungat încă de Hugo Stinnes și de întreprinderile sale, și atât în Germania cât și pretutindeni în Europa, marele financiar și industriaș german, care ne amintește întrucâtva pe acei bogătași americani, este subiectul unei frecvente discuții. „Prager Presse" publică un interesant articol asupra personalității marelui om ai trusturilor, din care extragem câteva din pasagiile mai însemnate.

In Germania nu se mai entuziasmează nimeni la auzul numelui Stinnes; chiar influența sa politică, asupra partidului național german, a scăzut mult în ultimul timp. Reprezentanții grupelor financiare sud-germane cât și Ludendorff îi reproșează între altele, că, din motive materiale, a intrat în tratative cu industriașii francezi și că a consimțit să coopereze cu Francezii în întreprinderile depe malul stâng al Rinului, scăzând astfel puterea de concurență a industriei germane.

Apoi i se mai reproșează că e pe punctul să delibereze chestiuni financiare cu bolșevicii. că ar pune într'o situație rea industria germană cointeresând-o în Rusia. In ceeace privește ajutorarea Rusiei, mulți din admiratorii de eri ai lui Stinnes caută să deceleze în ea o străduință de cooperare cu anumite consorții engleze.

„Vossische Zeitung" și după ea și alte ziare atacă cu vehemență pe Stinnes din cauza atitudinei sale în lupta pe care navigația germană o duce împotriva navigațiilor streine, afirmând în consecință că Stinnes e cauza stagnării navigației germane, în urma căreia interesele germane sunt serios amenințate. S'ar putea ca aceste atacuri să pornească din cauza sentimentelor pangermaniste cu care Stinnes hrănește massele. Numele său e într'adevăr foarte popular în Germania, cel puțin în prezent.

Nimeni nu poate tăgădui că Stinnes n'ar avea legături cu republica ceho-slovacă; se afirmă chiar că acestea ar fi foarte intime și cordiale. „Vorwärts" și „Berliner Tageblatt" au furnisat chiar unele amănunte în această privință. Desigur că este în interesul lui Stinnes să saboteze concurența ceho-slovacă — mai ales în ramura fierului — care se găsește în mâini nu prea prietenoase, sau să scape de această concurență, acaparând o bună parte din industria metalurgică. Astfel se dă o luptă crâncenă pentru turnătoriile din Witkowitz, și se caută să se achiziționeze întreprinderi mai mari sau mai mici, miniere sau metalurgice.

Pentru aceasta e nevoe de-a influența opinia pieței, lucru pentru care lucrează cu o deosebită activitate prietenii și factorii cari au fost atrași în sfera trusturilor lui Stinnes. Acesta a luptat mult să acapareze cărbunii ceho-slovaci, necesari întreprinderilor sale din Austria, și să obțină în același timp zăcămintele huiliere din Germania pentru așezămintele sale metalurgice din Reich, spre a scăpa de greutatea și de riscul transporturilor. Toate aceste încercări au dat greș grație perspicacității guvernului și oficialității cehe.

Prin bunele sale relații cât și prin dezorganizarea și dezorientarea politică și economică a Austriei, puterea lui Stinnes crește pe zi ce trece în mica republică. Pentru a ilustra acest fapt este destul să amintim că dispune aproape de întreaga industrie electrică, de industria lemnului și a hârtiei. In Austria speră să găsească un punct de sprijin singur în vederea invadării peninsulei balcanice, prescurtând astfel drumul spre Orient.

Francezii în primul rând, și apoi Englezii privesc cu o vădită îngrijorare succesele pe care le obține Stinnes în Austria, bănuind că la baza planurilor sale economice sunt mobile politice. Colonelul Reboul în „Temps" și Terșannes în cartea sa asupra situației actuale în Austria, afirmă că plebiscitul austriac pentru alipirea la Germania ar fi o întreprindere a lui Stinnes, finanțată de el.

In Ungaria are Hugo Stinnes un amic intim, pe ambasadorul german, Fürstenberg. Și colaboratorii săi financiari din Viena sunt buni prietini cu industriașii și bancherii maghiari. Adeseori s'a pomenit de baronul Simon Krauss de Erdi din Budapesta, că ar fi în legătură cu Stinnes, ale cărui afaceri nu se mărginesc numai în Ungaria, ci se întind și în Slovacia, Jugo-Slavia, România, și mai ales în Bulgaria, unde are foarte multe relațiuni printre financiari.

Astă primăvară când a fost Stinnes la Budapesta, a circulat versiunea că nu s'a interesat numai de întreprinderi industriale, ci și de ziarele capitalei maghiare. Afară de achiziționarea mare-

Cronica politică

Cu prilejul intrunirei averescane dela Iaşi. Nu ne vom ocupa aci de modul cum a decurs „marea întrunire politică" a partidului poporului la Iaşi, nici de cuvântările rostite, nici de solemnele declaraţii făcute, nici cel puţin de emoţia bătrânului general care, vorbind la Iaşi, îşi aducea aminte că partidul său s'a născut aci la Iaşi într'o vreme când nevoile şi durerile răsboiului cereau în altă parte energiile naţionale. Ne vom ocupa numai de un amănunt pe care presa guvernamentală, atât de bine informată asupra celor petrecute la întrunire, nu l'a menţionat, şi care totuşi merita mai multă atenţie.

Ştiţi D-voastră, de pildă, că „numeroasele delegaţii provinciale", cari veneau din satele şi târgurile Moldovei către cetatea unde avea să le vorbească ilustrul general, au călătorit gratuit pe cu calea ferată? Guvernul a încunoştiinţat staţiunile Roman, Bacău, Adjud, Vaslui, etc. prin organele direcţiei căilor ferate că pe liniile cari duceau la Iaşi, în ziua când avea loc întrunirea guvernamentală, persoanele trecute în listele prefecturilor respective, se bucură de călătorie gratuită.

In faptul acesta de a-ţi aduce partizanii la întrunire pe cheltuiala statului, se vădeşte chipul cum a înţeles regimul averescan să guverneze ţara.

A avea puterea, a conduce ţara, înseamnă pentru acest regim a trage foloase pentru partid şi pentru oamenii lui. Nu grija de interesele obşteşti, nu sforţarea de a realiza o operă efectivă pentru consolidarea statului şi rezolvirea nenumăratelor nevoi cari îl sugrumă din toate părţile, ci numai preocuparea de a-şi îmbogăţi partizanii, de-a-şi întări politiceşte partidul.

Faptul acesta de a pune gratuit la dispoziţia amicilor politici trenurile statului pentru a popula o sală de întrunire caracterizează imoralitatea politică a regimului averescan.

In atenţia damelor!

Au sosit:

pardesie de toamnă şi paltoane de iarnă după ultima modă din Paris şi Viena la marele magazin

Diamantstein şi Moskovics

Cluj, Str. Regele Ferdinand Nr. 25.

Articole de modă pentru dame şi bărbaţi.

Constituţionalism şi guvern rău

Cu titlul de mai sus, d-l N. Iorga publică în „Neamul Românesc" următorul articol pe care-l reproducem în întregime:

Şeful Guvernului, mulţămit ca to'deauna, graţie admirabilului său temperament, şi de sine şi de toţi cei ce-l încunjură şi de isprava care o fac împreună, a declarat formal că sigur de iubirea poporului pe care l-a împroprietărit, nou Cuza-Vodă fără coroană, dar cu buzdugan, nu poate fi înlăturat de Regele pentru că n'ar fi constituţional.

Mai la urmă aşa e: are Parlamentul pentru că l-a făcut. Dar n'o să-l dea vot de blam epochimenele pe care le cunoaştem prin toate înjuriile pe care ni le-au strigat... Şi atunci măcar pe patru ani, după care se pot falsifica alte alegeri, d-sa e stăpân pe toate fără ca Suveranul să poată zice ceva.

Ceva însă poate zice Regele.

Acelaşi spirit constituţional care prevede — să uităm actul din Mart 1920 — să se ţie samă de majorităţile pe care un Guvern le are (dar nu şi de cele pe care şi le-a creat el însuşi), dă Suveranului dreptul de-a sancţiona legile şi de a numi pe funcţionarii Statului după presentarea ministrului respectiv. Căci acest ministru se duce, dar responsabilitatea Suveranului rămâne întreagă înnaintea istoriei pentru tot ce a confirmat şi sancţionat, ca şi acum aceste acte le-ar fi săvârşit direct. Aceasta este însă şi sensul moral al Monarhiei.

Regele poate deci să refuze semnătura Sa unor legi haotice servind adesea scopurilor personale şi intereselor egoiste. El poate să respingă decretele care dau ţara pe mâna neispraviţilor şi a pungaşilor. Poate şi îndrăznim a zice: trebuie.

Şi cum tot legi şi decrete de acestea se presintă zilnic, rămâne ca miniştrii incapabili de altceva să tragă consecinţele. Dacă vor să rămâie şi aşa, îi priveşte căci lucrul de căpetenie pentru noi, în deosebire de alţii, cari văd înnainte de toate puterea, este ca România să nu fie guvernată ca un Ţinut african cucerit de nişte aventurieri îndrăzneţi cari invoacă la fiecare neomenie un fetiş în care nu cred.

Revista presei maghiare

Cum salută presa maghiară pe oaspeţii italieni?

„Ellenzék" profită de prezenţa oaspeţilor italieni a aduce prisos culturii latine precum urmează: — „Sunt nenumărate firele cari leagă istoria Italienilor de a Maghiarilor, cultura italiană născută din cultura latină de cultura maghiară.

Greşala cea mai mare a cultivării maghiare în veacurile trecute a fost — poate — faptul că aceea a fost latină. Istoriografii, învăţaţii, poeţii noştrii au scris în limba latină, limba oficială a legislaţiei a fost l. latină, şi politici noştrii îşi ţineau discursurile în dietă latineşte... Horaţiu a spus că-şi ridică monument mai durabil decât metalul în versuri. A avut dreptate. Şi putem afirma cu curaj, că şi cultura maghiară ridică geniului latin în literatura sa clasică monument mai durabil ca metalul. Aşa stăm şi cu cultura italiană. Nu regii din familia Anjou au fost cei dintâi, cari au introdus la noi spiritul italian şi nu corvinii lui Mathia cel drept au fost cei din urmă, cari au susţinut între noi acest spirit. Rassa maghiară poate fi numai recunoscătoare Italienilor, pentru că a primit multe comori şi au învăţat mult dela dânşii. Şi vecinic ne va fi nouă sfânt acel cer albastru, sub care exilatul dela Torino şi-a închis ochii pentru totdeauna".

Keleti Ujság:

Sub titlul „Oaspeţi" meditează asupra nestatorniciei sorţii, îşi reaminteşte vremea când şi Maghiarii erau fericiţi şi înconjuraţi de prieteni şi se resignează citind din latineşte: „Donec eris felix, multos numerabis amicos..."

Continuă apoi să etaleze tot ce crede că e nemulţumire în ţară, toată mizeria, toate rănile, de cari crede că suferă ţara şi cari nu se pot ascunde cu înscenări sărbătoreşti. Se pare că regretă că la masa întinsă nu li-s'a servit oaspeţilor „cartofi şi mămăligă". Dar uită că chiar cu mămăliga noastă nu ne-am fi depărtat de fraţii italieni, cari cunosc ca şi noi „palenta".

Memoriul Ligei maghiare

Se ştie că Liga maghiară a înaintat două memorii guvernului, unul în care se exprimau doleanţele ale maghiarilor politicieni şi altul în care se cerea revizuirea legii agrare.

Ziarul „Brassoi Lapok", urgitează rezolvirea cererilor cuprinse în memoriu şi scrie între altele: — „Memoriul Ligii maghiare a provocat o impresie adâncă în cercurile guvernamentale. Cel puţin aşa a declarat dl. Take Ionescu, ministrul de externe al României. Şi cu toate acestea din Iulie nu s'a luat nici o dispoziţie, nu a sosit nici un răspuns pe seama Ligii... Credem, că atunci când îşi exprimă doleanţele cea mai importantă minoritate a ţării, atât înţelepciunea politică, cât şi loialitatea şi dreptatea pretind ca guvernul să ia imediat în deliberare chestiunea ce i-se prezintă... şi să ia imediat dispoziţiile de cuviinţă... Pe orizontul politic se adună nori întunecaţi, ici-colo se produc şi fulgere. Partidele se pregătesc pentru lupte mari şi guvernul însă se înarmează...

Privim cu neastâmpăr semnele acestea, căci ne temem că în preocuparea partidelor de a ajunge la cârmă, vor trece iarăş cu vederea doleanţele minorităţilor. Ceea ce astăzi n'ar fi iertat să se întâmple statului ca în sufletele poporului să descindă mulţumirea şi înţelegerea frăţiască, de cât aceea, că cine va ajunge la putere..."

Târgul de mostre din Bucureşti

Ziarul „Brassói Lapok" ocupându-se de târgul de mostre dela Bucureşti scrie între altele:

„Cu o mare învăţătură ne serveşte târgul de mostre dela Bucureşti. Constatarea ce se poate face este, că contingentul cel mai mare al participanţilor la aceasta expoziţie în stil mare, l'au dat reprezentanţii industriei ardelene şi produsele industriale cele de valoare sunt tot cele expuse de ardeleni. Se poate o ocaziune şi o pildă mai elocventă de a se demonstra cât tezaur spiritual şi material se cuprinde în patria noastră mai restrânsă, că la ce grad înalt de desvoltare se află industria şi comerciul Ardealului şi că cu câtă râvnă lucrează la noi toţi fără deosebire de naţionalitate".

Laudă apoi produsele industriale expuse de Secui şi Saşi, iar pentru cele expuse de Românii ardeleni, se exprimă precum urmează;

Şi românimea ardeleană ne serveşte cu multe valori preţioase cu excelente produse de industrie casnică, şi dacă în industria propriu zisă nu a îndeplinit încă o muncă mai de seamă — dat fiind că e un popor agricol — totuşi se prezintă deja capabil de a concura şi în ce priveşte desvoltarea în viitor, ne oferă cele mai frumoase speranţe".

Conclude apoi astfel:

„Nici pe un moment nu este permis nici din egoism local, nici din vre-un asentiment politic şi mai puţin încă din vre un capriciu trecător să se neglije acele izvoare de forţă sufletească spirituală şi morală, pe cari le prezintă Ardealul pentru România. Expoziţia dela Bucureşti e numai o pildă, dar însuşi trecutul, pământul, viaţa, sufletul de aici oferă alte mii de pilde pentru înţelegerea aceasta. Pacea, înflorirea, dorul şi capacitatea de muncă a Ardealului, este tăria cea mai de seamă a României. Pentru aceia toate aceste trebuesc cultivate cu o politică înţelegătoare şi înţeleaptă".

Cetiţi „Infrăţirea"

lui cotidian „Az Est", amicul său Fürstenberg şi-a asigurat una voinţa multor altor ziare. In Burgenland Stinnes a cumpărat toate ziarele, afară de cele creştine-sociale.

In urma contra-presiunei Antantei, celelalte planuri ale lui Stinnes, din domeniul industriei şi navigaţiei, sunt foarte greu de realizat în Ungaria.

Stinnes, desfăşoară o activitate foarte febrilă şi în Jugo-Slavia, unde a pătruns graţie amicilor săi din Viena Toate ziarele jugoslave anunţă acapararea unor serii de întreprinderi: hârtie, lemn, mine, din diferite părţi ale regatului, care a intrat în mâna grupului său. Este lucru cert că Stinnes, exercită şi o presiune puternică asupra burselor jugoslave, influenţând valuta pentru a netezi calea mărfurilor sale.

In ceea ce priveşte România, de abea de aude ici, colo, despre tentativele lui Stinnes de-a pune picior ferm pe piaţa română. Este sigur însă că urmăreşte cu multă atenţie şi precauţiune desvoltarea industriei românului din Ardeal, dat fiind că prietenii săi din Viena şi Budapesta, sunt mai apropiaţi de el de cât financiarii Bucureştilor.

In ceea ce priveşte concesiunea rusă, să face prea mult sgomot de cât ar merita în realitate, ceea ce este şi în interesul lui Stinnes şi al bolşevicilor. Aceştia vor să arate că nu numai se tratează cu ei, dar că se şi fac contracte, spre a exercita o presiune asupra oficialităţii europene. Stinnes, realizează de partea sa agitarea concurenţilor săi, pe care-i determină la jocuri de bursă costisitoare. Ştirile eronate nu-i pot aduce prejudiţiu nici lui, nici bolşevicilor.

In Iunie au avut loc la Berlin tratative între Krassin şi Stinnes. In cercurile Antantei, aceste tratative erau privite cu ochi invidioşi, financiarii Antantei fiind convinşi că au dus la rezultate pozitive. Apoi se auzi că au eşuat în urma rezistenţei britanice. Se vorbea că Stinnes ar fi dobândit împreună cu Armstrong anumite concesiuni; totuşi englezii s'ar fi îndreptat împotriva lui Stinnes, astfel încât înţelegerea n'ar fi avut loc. S'a discutat mult de repararea portului Petrograd şi de transportarea unor cantităţi de cărbune englez în Rusia.

In ceea ce priveştd navigaţia în marea Baltică nu s'a ajuns încă la o înţelegere, dat fiind că interesaţii principali „United Baltic Corporation" şi „Hamburg—America Linie„, nici nu vor să audă măcar de Stinnes. Totuşi Stinnes este cointeresat la "Deutsch-Russische Transportgesellschaft" care îngrijeşte de transporturile necesare din Marea Baltică.

Ştirile din Rusia sovietică afirmă că în ceea ce privesc concesiunile, lucrurile nu sunt aşa de simple, şi cum necesită un comerţ normal, e aproape sigur că Stinnes care nu şi-a bătut joc niciodată de banii săi, nu-i va sacrifica de dragul lui Lenin şi al lui Trotzky. O serie întreagă de chestiuni nu este încă clarificată, desbateri au veşnic loc, fără ca problema să avanseze. S'a efectuat o singură concesionare către o întreprindere americană.

Cea mai mare îngreunare a concesiunilor o crează împrejurarea că o bună parte a postulanţilor concesiunilor sunt astfel de întreprinzători, ale căror întreprinderi erau naţionalizate, cari îşi cer acum înapoi fostele lor proprietăţi.

Nu mai puţine greutăţi sunt create de stare de drept a întreprinderilor şi a întreprinzătorilor. Capitaliştii nu vor să uzã de principiile bolşevice, bolşevicii nu vor să facă nici o concesie în aceea ce priveşte punctul de vedere socialist, căci astfel ruperea partidului, care se anunţă mereu, ar deveni o realitate. Nimeni, cu atât mai mult Stinnes, nu vrea să se angajeze orbeşte, în Rusia, fără garanţii serioase; nu se poate hotărâ încă valuta în care se vor achita mărfurile produse, nu se ajunge la o înţelegere în ceea ce privesc raporturile dintre lucrători şi pătroni. Stinnes este însă sigur că Rusia contează pe el, şi că n'a fost întrecut încă de nimeni în perspectivele sale de-a acapara o mare parte a industriei russe, atunci când împrejurările o vor permite.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

INFORMATII

Suntem informați că la sosirea M. S. Regelui în Maramureș nu erau de față nici prefectul județului, d-l Condrus, și nici șeful siguranței d-l Urdea.

Politice

Eri au sosit în capitală d-nii Maniu, Inculeț și Nistor.

D-l Argetoianu sosește azi în Capitală. Probabil vine în țară pentru a se retrage din guvern.

Ministerul de războiu urmând exemplul celui de finanțe, a comandat telegrafic 49 automobile.

Cheltuelile provocătoare urmează.

Italianul Trutta venit în Capitală ajutat de favoriții regimului încercă să facă a se reveni asupra unui contrat anulat de talpă care-i asigură beneficii enorme.

Parastasul de 7 ani dela moartea regelui Carol I va avea loc la 8 Octombrie sau 27 Sept. stil vechi.

Dela C. F. R.

In Noembrie se va ține o conferință la Berna asupra mersului trenurilor. România va trimete pe d-l Nițescu directorul serviciului mișcării.

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria E M K E Cluj, Piața Unirii 32.

Universitare

Direcțiunea Institutului de Istorie Națională de pe lângă Universitatea din Cluj, roagă Direcțiunile școalelor de toate gradele din Regat, în deosebi a celor de dincoace de munți, să binevoiască a-i trimite pentru Biblioteca acestui Institut câte un exemplar din anuarele publicate dela Unire încoace, pe adresa: Institutul de Istorie Română — Universitate — Cluj.

Direcțiunea Institutului de Istorie Națională de pe lângă Universitatea din Cluj, obținând dela Ministerul Cultelor și al Artelor, suma de Lei 6000 (șase mii), spre a fi decernută ca premii pentru scrieri din domeniul istoriei române, va acorda:

1. Lei 3000 (trei mii) pentru cea mai bună scriere istorică asupra lui Avram Iancu și epocii sale.

2. Lei 3000 (trei mii) pentru cea mai bună încercare de bibliografie istorică *română transilvană.*

Termenul concursului este: 1 Iulie 1922.

Manuscrisele se vor trimite până la această dată Direcțiunii Institutului de Istorie Națională din Cluj (Universitate) cu numele autorului în plic închis, cu un „motto".

In atelierul „SPHINX" stada Deák Ferenc No. 21 funcționează fostul artist conducător din atelierul Leonardo.

Execută lucrări artistice de prima calitate ca și până acum. Firma a fixat prețuri foarte reduse ca ori cine să-și poată face fotografii ieftine. 1130

Locale

Cu începere de la 1 Octombrie s'a luat hotărîrea ca în fiecare săptămână să se facă câte două razii polițienești pe la periferiile orașului.

Administrative

Azi a sosit în Cluj reintorcându-se dela București d-l T. Mihaly.

Diverse

Admiralul Sir Robuk a făcut eri o vizită la Ministerul de comunicații și de externe.

D-l general Moșoiu comandantul armatei teritoriale din Basarabia a avut o intrevedere cu d-l Averescu.

Pe soclu „Lupoacei" aduse de oaspeții Italieni și așezată în Piața Unirei s'a săpat următoarea inscripție:

„Alla cita di Cluj Roma madre"

Astăzi Vineri seara are loc în saloanele restaurantului Hotel Central marele concert al capelei militare a Regimentului 83 Infanterie, sub însăși conducerea Șefului muzicei. Bucătărie de primul rang, băuturi excelente. II-622

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosității, întrebuințați *vinul de Tokaj cu chinină și fer* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biró, Cluj, Piața Unirii. III-316

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă servește iarăși renumitele* Cataife *cu frișcă,* Baclavale turcești *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia și Dumineca Plăcintă *cu brânză, carne și mere.*

In fiecare dimineață: sandwich, pateuri, țuică de Văleni, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum și tot felul de lichеruri dela distileria Bresson. 1071

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va reprezenta Sâmbătă o frumoasă dramă de dragoste, cap d'opera fabricei italiane Cines, „A la pe vecie", în rolul principal Almirante Manzini și Reneé Torelli.

In CINEMA URANIA se va reprezenta Sâmbătă: Tosca, celebrul roman alui Victor Sardou, cunoscut și din opera cu acelaș nume.

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta cap d'opera fabricei Corvin, „Actrița", dramă zguduitoare după romanul renumit a lui Coloman Perzseli, în rolul principal renumita actriță Elena Mattyasovsky.

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

Vizitați expoziția magazinului de încălțăminte „D. S. RAFTOPOL din București, Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15. în fața bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziția on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiene „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

Tinem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

In restaurantul Clasa I. din gara Cluj se găsesc în permanență zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

Cu data de 1 Octombrie se va deschide restaurantul

„La Pisica Vânată"

Strada Avram Iancu No. 18 fost Biasini, renovat și din nou aranjat. -:-:-

Se primesc de acum abonamente de la 3—400 lei lunar 1107

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

1103. Serviciul prompt.

Citiți „Infratriea"

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie **FENYŐ & BRAUNFELD** din Piața Unirii CLUJ. Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Oaspeții englezi la Cluj

Eri au sosit în Cluj cu automobilele un grup de ziariști englezi alcătuit din d-nii:

1. Sir Harry Brittain, membru al Parlamentului britanic, președintele Asociațiunei britanice a ziarelor și directorul mai multor societăți industriale engleze.

2. Walter Gerrodd, ziarist și autorul lucrărei științifice „The Danube from source to mouth."

3. Walter Lee, redactor la Secția informațiilor industriale a Asociațiunei publicistice a d-lui Sidney Walton.

D-l Leon Gaster, președintele Secțiunei tehnice a institutului britanic al ziariștilor și secretar general al Asociațiunei britanice a ziariștilor, îmbolnăvindu-se pe drum a fost nevoit să se întoarcă la București.

Distinșii oaspeți care au vizitat mai multe orașe din Ardeal.

Au venit să vadă și Clujul unde vor sta o zi, adică ziua de azi. Oaspeții englezi au fost primiți de câțiva reprezentanți a sindicatului presei din Ardeal care i-au condus până la hotelu Newyork, unde au fost încartisați.

In decursul zilei de azi confrații englezi au vizitat instituțiile mai importante ale Clujului și în special Biblioteca centrală a Universității.

După amiazi au vizitat, ducându-se cu automobilele la Sărmaș unde vor vizita instalațiile de gaz.

Astă seară sunt invitații sindicatului presei la Opera națională unde se va cânta pentru prima oară opera Samson și Dalila.

După operă Sindicatul presei va oferi oaspeților englezi un supeu intim la restaurantul Newyork.

La ora 2 noaptea distinșii oaspeți vor părăsi orașul.

Ziua Italienilor la Cluj

— Discursul toast al Dlui Ganeral N. Petala rostit la banchetul dela Prefectură dat în cinstea italienilor — După note stenografice —

Doamnelor și Domnilor,

Sunt 2000 de ani de când imperiu roman ne-a trimis aci în aceste ținuturi pe cât de frumoase și de mănoase, tot pe atât de îndepărtate și situate în calea tuturor invaziilor barbare, pentru a mări hotarele imperiului și pentru a aduce aci lumina civilizației latine. Sunt două mii de ani de când ne frământăm pentru a îndeplini voința strămoșilor noștri, lăsată nouă, din generație în generație ca o moștenire sfântă.

Prin câte greutăți și prin câte suferinți a trebuit să trecem în tot acest timp, v'o spun paginile istoriei noastre pe care voi D-lor o cunoașteți, pagini de epopee antică scrisă cu lacrămile și cu sângele nostru.

Dar în chip încă și mai elocvent și mai mișcător decât însăși istoria vă vor vorbi seăcia caselor noastre, murmurul jalnic al apelor, freamătul de durere al pădurilor, noastre și cantecile poporului nostru — care până azi toate au cântat numai durerea și eroismul nostru.

Dacă în cursul acestor 2000 de ani de lupte și de suferinți, am avut momente în care cauza noastră părea perdută când istoria nici nu mai înregistra măcar existența în aceste ținuturi, ale urmașilor legionarilor români, explicarea trebuie căutată în faptul că, voi, frații noștri care ne trimesărăți aci, erați prea departe spre a ne ajuta și aveați voi înșiră de luptat în potriva aceloraș greutăți ca și noi.

■

Printr'una dintre acele coincidențe a destinului, care ne reamintește puterea dumnezeirei, Italia și România sosesc în acelaș timp la capul sforțărilor și-a nizuințelor lor.

După imense lupte și sacrificii, principatele române dela gurile Dunărei, urmând exemplu Piemontului nostru izbutesc să restabilească hotarele Daciei și să întrunească înlăuntrul acestor hotare pe toți urmașii legionarilor Romei.

Astăzi când voi trimișii cetății eterne veniți în mijlocul nostru spre a ne bucura de izbânda noastră comună, și spre a înălța împreună, în mijlocul cetății romane — Napoca simbolul în bronz al latinității nostre — alături de bucuria ce ne-o procură vi l a Dvoastră alături de mulțumirea și recunoștința noastră pentru simțământul și gândirea frățească care va împins spre noi, cu un dor atât de scump inimilor noastre, îngăduiți-mi de a vă face o rugăminte. „Spuneți fraților noștri că ne-am îndeplinit sarcina încredințată nouă de strămoși!

Spuneți-'e că după ce re-am reîntregit hotarul prin izbânda armelor noastre, înțelegem să administrăm această veche provincie romană, cu generozitate și cu dreptate care sunt caracteristicile rasei noastre. Spuneți pentru ca peste tot să se știe că noi nu ne gândim a desnaționaliza pe cetățenii noștri de altă naționalitate ci înțelegem să împrăștiem numai peste tot ținutul locuit de Români lumina civilizației latinie.

Spuneți încă fraților noștri, că astăzi când distanțele au dispărut, azi când unitatea noastră națională e aproape desăvârșită și când noi ne punem pe lucru, pentru a îndeplini misiunea de umanitate și de civilizație latină în centrul și sud-estul Europei, înțelegem să simțim alături de noi pe poporul de care suntem legați prin sânge și prin toate fibrele inimei noastre.

Nu aș putea d-lor să găsesc nici o dovadă mai elocventă a sinceității acestor legături decât pe acela de a îndrepta gândurile și urările noastre, cele mai calde înspre Regele nostru iubit și înspre Italia glorioasă contopind inimile noastre, a tuturora în strigătul de Trăiască Regele Italiei. Trăiască Italia.

Banchetul dela Fabrica Renner — Toasturile — Hora — Plecarea oaspeților

Din lipsă de spațiu n'am putut face în numărul de eri a gazetei noastre, darea de seamă asupra banchetului oferit oaspeților italieni de consiliul de Administrație al fabricei Renner și o facem azi.

La ora 5 după amiază oaspeții italieni însoțiți de reprezentanții autorităților, de profesorii universitari și de reprezentanți presei clujene au fost duși cu automobilele la fabrica Renner unde au vizitat întreage instalațiile, călăuziți de conducătorii fabricei care au dat toate explicațiile necesare. Oaspeți italieni au găsit multe cuvinte de laudă pentru instalațiile cu adevărat moderne și magnifice ale acestei fabrici.

La ora 8 seara s'a oferit vizitatorilor un banchet în marea sală de recepție a fabricei, banchet minunat servit și cu adevărat somtuos. Au luat parte peste 200 de persoane printre care remarcăm pe D-nii General Petala, C. Tănăsescu, Iulian Pop primarul orașului, profesorii universitari, șefii tuturor autorităților, etc. In tot timpul mesei a domnit cea mai vie însuflețire și intimitate.

Seria toasturilor este începută de d-l Prof. Univ. Hațiegan care în numele consiliului de administrație al fabricei, salută cu câteva cuvinte ca de și entuziasmante pe oaspeți, și termină zicând Fiți bine veniți". la apoi cuvântul D-l Colonel Bacalogiu care într'o foarte originală și interesantă cuvântare arată legăturile culturale și comerciale ce există între cele două țări precum și ajutoarele pe care Italia le-a dat Românei pe toate tărâmurile. Termină strigând. „Trăiască fraternitatea italo-română. Urmează tuastul foarte scurt unui student italian care ridică paharul și-l bea pentru studenții români. In cele din urmă vorbește D I Groza în numele legionarilor români care au fost în Italia.

La ora 12 banchetul ia sfârșit și vizitatorii, scoboară în sala cea mică dela parter, unde în mod spontan, se încinge o horă românească la care au luat parte toți italienii. La un moment dat apare în capul scărilor D-l General N. Petala când hora se întrerupe, iar D-l General luat pe sus e adus în mijlocul jucăușilor și se încinge a doua horă într'un entuziasm de nedescris.

In cele din urmă trenul special sosind, oaspeți italieni aclamați și bătuți cu flori părăsesc Clujul.

Moartea lui P. Grădișteanu

Marți a încetat din viață, la locuința sa din strada Vasile Lascăr No. 6, Petru Grădișteanu avocat și jurisconsult distins, fost deputat și senator, fost decan al baroului Capitalei, președinte al „Ligei Culturale" director general al teatrelor. etc.

Defunctul era de mai multă vreme foarte slăbit. Luni noaptea pe când se întorcea dela teatru, i s'a făcut rău iar a doua zi pe la ora 11 a sucombat în urma unei sincope.

Petru Grădișteanu era un orator de mare talent. Cuvântările lui în Parlament ca și pledoariile sale în fața justiției erau foarte apreciate și ascultate cu un deosebit interes.

Grădișteanu era în vârstă de 82 ani.

Inmormântarea rămășițelor sale pământești va avea loc mâine Joi la ora 4 d. a., la cimitirul Bellu.

Clinica Gynecologică și Obstericală, Cluj.

ANUNT. Reclama 1188

Se aduce la cunoștință celor interesați că la *Clinica Gynecologică și Obstetricală se află cinci (5) posturi vacante de moașe bugetare* ce se pot ocupa dela 1 Octombrie 1921.

Informațiuni se pot lua în ori ce zi dela: Direcțiunea Clinicei.

Cluj, la 28 Sept. 1921. 1129

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Imprumutul comunei București dela Blank care a subscris 50 mil. a fost achitat cu 225 titluri de bonuri de tezaur cumpărate în Italia cu 30 la sută din valoarea nominală a acestor bonuri.

■

M. S. Regina a sosit în Capitală. Mâine va vizita târgul de mostre, Sâmbătă Constanța, apoi va pleca la Sinaia.

■

Consfătuirea cu bancherii asupra valutei — vorbă să fie — a fost amânată până la reîntoarcerea în țară a d-lui Titulescu.

■

Ministerul de războiu conform planului alcătuit asupra satisfacerei nevoilor armatei a făcut cunoscut că are nevoe de suma de 7 miliarde 200 milioane lei peste prevederile bugetare. Suma ar urma să fie repartizată timp de 5 ani. Chestiunea urmează să fie discutată pentru a aduce o soluție conform actualelor împrejurări.

■

Consiliul de miniștrii a însărcinat pe ministrul justiției că pe baza legislației noastre să studieze posibilitatea amânării plăților comercianților români în străinătate cu scadența la Octombrie.

■

Familia Regală va vizita la 15 Octombrie Bazargicul.

■

Răspunzând discursului d-lui Averescu ținut la Iași d-l Mărzescu a arătat neadevărurile susținute și a negat de democrația averescană care are în cabinet 9 miniștrii conservatori și anume: Tache Ionescu, Argetoianu, Antonescu, Titulescu, Negulescu, conservatorul-carpiot Petrovici, conservatorul-marghilomanist Garofil d Idem Goga devotat tachist, dori Popovici, conservator flondorist.

■

Imprumutul de 40 milioane cu Elveția a fost încheiat în condiții dezastroase. 5 milioane se vor da în numerar, 25 milioane în mărfuri (cari vor avea soarta Giagogei) iar despre restul de 10 milioane se va decide ulterior.

TELEGRAME

Noul cabinet ceho-slovac

Președintele Masarik a însărcinat cu formarea noului cabinet pe d-l Beneș. Iată lista noului cabinet:

Ministru de externe: Dr. Eduard Beneș.

Ministru de interne: Dr. Jan Cerny.

Apărarea națională: deputatul F. Udrzal.

Finanțe: Augustin Novak.

La ministerul de comerț, serviciul extern: dep. Ing. F. Novak.

Agricultură; deputatul Franț Stanek.

Comunicație: dep. dr. Ian Sramek.

Unificare: dep. dr. Ivan Derer.

Poșta și Alimentație: dep. Anton Srba.

Salubritate publică: Dr. Buhuslav Vibensky.

Ministerul îngrijirii sociale: Gustav Habermann.

Lucrări publice: Alois Tucny.

Instrucție: Dr. Vavro Srobar.

Iustiție: Dr. Iosif Dolansky.

Slovacia: Dr. Martin Miciura.

Noul prin-ministru ceh.

Praga, 29 Sept.

Președintele Masarik a aprobat eri lista miniștrilor numind pe Benes de președinte a consiliului de miniștrii și ministru afacerilor externe.

Intrunirea conferinței ambasadorilor.

Lafayette, 29 Sept.

Conferința ambasadorilor întomită sub președenția lui Cambon a luat act de nota guvernului ungar care înștiințează că speră să ajungă la un acord cu Austria guvernul ungar exprimă voința a se conforma cu toate hotărârilor puterilor aliate.

Ridicarea sancțiunilor economice impuse Germaniei

Paris, 29 Sept.

Președintele Consiliului Ligei Națiunilor a înștiințat ambasadorul german că în conformitate cu hotărârea din 13 August sancțiunile economice vor fi ridicate la 30 Septembrie.

Noutăți Pardesie și haine de școală

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699

magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 543

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI

MOBILE ȘI PIANE

467 priviți expoziția

primei fabrici de mobile soc. pe Acțiuni

SZEKELY ȘI RETI

TÂRGUL-MUREȘ.

Bilanțul economic al Ardealului în urma guvernării averescane

Urmările dezastruase ale regimului de „muncă, cinste, și legalitate", sunt azi lesne de constatat.

Corupția și administrația publică, abuzurile, oamenilor regimului, ordonanțele fără rost și cop, dezorientarea generală în chestiile economice, măsuri de o reslune pe toate liniile — înfăptuirea comerțului, permisele, protecția, jaful și interesele personale ale favoriților averescani — au dus țara pe marginea prăpastiei.

Tărăgăneala guvernului averescan în chestia retragerei coroanelor a avut primul efect dezastruș asupra vieții economice ardelene. Ardealul ne având bani a fost silit să i-a împrumuturi mari și azi încă instituțiunile financiare ardelene gem sub povara dobânzei pe cari le încasează casa Blank!

Și pe când Blank & Co. numără milioanele câștigate, instituțiile financiare și comerciale ardelene se apropie de ruină, căci povara de datorii apasă greu asupra întregii vieți economice. Valorile Ardealului sunt ipotecate, date gaj.

Activitatea financiară independentă este paralizată, căci Banca Blank dictea ă după plăcere și interesele sale internaționale.

Averile Ardealului au fost acaparate de evrei pe nimic, căci puterea financiară ardeleană nu era în stare să reziste asaltului milioanelor și pentru a nu le lăsa pradă falimentului, le cedau pe preț de cumpărare ridicol. Din această cauză populația are de înregistrat perderi de milioane de lei.

A doua lovitură o primi Ardealul prin neexecutarea reformei agrare. Țărănimea era îndusă în eroare cu făgăduințe. Nesigur de posesiunea pământului, țăranul a neglijat cultivarea a cărei consecință a fost recolta slabă și scumpirea cerealelor și alimentelor. Și atunci s'a instituit oficiale de aprovizionare, a luat ființi jaful public, abuzurile se țineau lanț, și începu perioada „strălucită" a permiselor.

Regimul averescan a luat însă și comerțul sub aripele sale ocrotitoare.

Cu o dragoste nemaipomenită a îmbrățișat acest ram cu o sumedenie de ordonanțe, îndreptate una împotriva celeilalte, luau ordonanțele cu găleata.

Bilanțul un haos complect în desfășura ea comerțului, care a fi să mai prost ca ori când. Nepriceperea organelor administrative cari au aplicat legiile comerciale tocmai în sensul contrar, au creat un adevărat balamuc. Taxele impuse asupra comerțului interior și exportului în unele cazuri treceau peste valoarea reală.

Costul productelor industriale și comerciale se ridică extraordinar din cauza taxelor „speciale", împiedecând încheerea transacțiilor comerciale și stânjenind orice posibilitate.

In numărul de mâine ne vom ocupa cu fiecare industrie sau ramuri economice în parte.

Ardealul este foarte bogat în lemne. Anual se exploatează sute de mii metri cubi. De când este guvernul actual, traficul lemnelor, texportul și toate exploatațale sun nimicite.

In păduri zac sute de mii de metri cubi lemne, așteptând să fie transportate și exportate. Ele putrezesc, căci exportul lemnului nu este liber. Sunt milioane de traverse, ele nu pot fi exportate căci sunt impuse unei taxe speciale, care face imposibilă o transacțiune.

Avem anima'e milioane de capete. Ele mor, căci lipsește hrana și nu sunt libere la export. Iar carnea costă 8—16 lei kilogramul, slănina 30 lei pe piața ardeleană.

Pomicultura a dat o recoltă de milioane kilograme fructe cari azi putrezesc — nefiind export — iar C. F. n'are vagoane măcar pentru transportul intern.

Recolta legumelor se ridică la zeci de mii kilograme ele nu pot fi însă valorizate fie din cauza greutăților de transport fie din cauza taxelor vamale.

Dela anul 1918 încoace în pivnițele podgorenilor ardeleni sunt peste 100.000 hectare vin.

El nu poate fi valorizat căci guvernul menține taxele comunale și n'a făcut nici un pas pentru a ne asigura piața străină. In schimb însă s'au impus 40 mii lei taxa de garanție asupra unui vagon care ar trece țara exportând vin. Cine poate să depuie această sumă. Nu se ia nici o măsură și astfel milioane de lei pier.

In județul Bihor avem cea mai puternic desvoltată industrie, a morăritului. Morile bihorene exportau până în Anglia și Levante. Azi ele sunt în nefuncțiune, așteptând falimentul.

Un rol important avea fabricațiunea spirtu ui. Fabricile din Bihor produceau cantități mari pentru export. La fel și fabricile de eter. De când guvernează d-l Averescu, s'au luat astfel de măsuri încât putem fi siguri că nici o picătură de spirt sau eter nu va trece granița. Că aceasta o să se întâmple ne-o garantează enormele taxe vamale, cari fac imposibil o concurență în străinătate. In schimb guvernul n'a luat nici o măsură pentru a opri importul eterului, a impus însă producția indigenă la taxe, cari ridică costul de producție în așa măsură, încât eterul importat e mai ieftin ca cel indigen.

Ardealul are și o industrie de mașini de tot felul. In Bihor această industrie se sbate în ultimele răsuflări, căci impozitele mari, taxele speciale, urcă prețul într'atâta încât mașinele și uneltele importate costă mai ieftin. Ce este cu încurajarea industriei?

Ne bucurăm că avem mine de aur și argint (Transilvania și Maramură). Dar unde rămâne valorizarea? Unde măsurile sănat ase cari ar contribui la prosperitatea acestor ramuri întradevărat comori uaționa'e?

Avem băi de fier la Zlatna, Oravița, Baia-Mare. Acestea bogății au devenit monopolul d-lui Tăslăuanu și amicii.

Ne-a dat bunul Dumnezeu cărbuni, sare, Nimic nu s'a făcut pentru a exploata național aceste comori și pentru a le utiliza roditor prin export.

Avem fabrici de ciment (guvernul a ridicat costul la metru cub de gaz metan), fabrică de țiglă, cărămidă avem fabrici de produse argiloase, de sticlă, de cherestea, de parchette de mobilier, fabrici de piei, de postavuri, de țesătorie, de hârtie, de bere, de salam, de conserve, de lichеuri, de chibrituri, de zahăr, de ghete. Și ce a făcut guvernul pentru a sprijini desvoltarea acestor facrici?

A luat măsuri cari strangulează întreaga lor activitate cari împiedecă valorizarea productelor în așa mod că ele să fie puse pe preț convenabil în consumație iar pe de altă parte să poată fi exportate.

Avem și'o cale ferată în Ardeal. Ea a ajuns într'un hal nedescriptibil.

Nu este organizație, lipsește o circulație punctuală — publicul n'are încredere în ea. Boala principală este: lipsa de vagoane. Dar ce sunt vagoanele acele cari stau pe toate liniile de luni de zile încărcate cu tot fel de material? — Vagoane sunt dar nu este spirit de organizare.

Leste fel asituația poștei Trimiți o scrisoare sau un pachet, ori dispare sau nu ajunge la destinație.

Și îi mai trebuia țării și ultima lovitură: noul sistem de impozite al d l Titulescu.

In sînul comercianților, industriașilor și restul populației, domină teroarea cea mai mare.

Până când nu vom fi fără mâncare fără îmbrăcăminte, până când avuții'e țării vor fi ajuns în mâna străină, până atunci „opera" guvernului nici nu poate fi terminată.

După atâta muncă a guvernului îi trebue un repaus. Și ni se pare că a sosit vremea acestei repaos.

Raco.

Un nou sprijinitor al culturei maghiare d-l Victor Eftimiu

In ziarul maghiar „Bukarești Kurir" a apărut niște declarații ale d-lui Victor Eftimiu, directorul general al teatrelor care arată că în repertoriul Teatrului Național din București figurează două piese ungure ti iar în foyerul teatrului va fi expus alături de busturi e aamenilor de litere și de tea ru români, bustul scriitorului ungur Madach lucrat de sculptorul maghiar Rubletzky.

Abia acum, când vedem pe directorul unei instituții de cultură românească urmând pilda ministrului artelor și devenind reprezentantul culturei maghiare ne putem explica complezanța Teatrului Maghiar din Cluj care a reprezentat aseară piesa Prometeu a d-lui Victor E timiu.

Negocierile româno-ruse au început

Președin'ele delegației române, Fflality și președintele delegației sovietice, Karachan, au avut o întrevedere la care au căzut de acord să înceapă negocierile.

In ziua de 22, la ora 3 p., m. a avut loc prima ședință.

Guvernul polon a pus la dispoziția conferinței româno-sovietice apartamentele vechiului castel regal.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios.

MAXIMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

35

România
Ministerul Internelor
Directoratul general din Cluj.

Nr. 19332/1921.

Publicațiune

Cu începere dela 1 Octombrie 1921 să înființează școala de notari comunali pe durata de 9 luni. Pentru a asigura costul elevilor (prânzul și cina) invităm pe cei cari sunt în stare a oferi acest cost ca să-și înainteze ofertele lor cel mai târziu până în ziua de 4 Octombrie, 1921 la acest Directorat.

Condițiile de licitație (caetul de sarcină) să pot vedea între oarele 9—13 în biroul din camera nr. 45 al acestui Directorat.

Directoratul General al Ministerului de Interne.

Nr. 1296—1921.

Publicare.

Primăria comunei Ludoșul de Mureș aduce la cunoștință că târgul din 4 Octomvrie de marfă este amânat pe 5 Octomvrie, iar cel săptămânal din 18 Octomvrie la 19 Octomvrie, și cel din 25 Octomvrie la 26 Octomvrie.

1132 Primăria comunală.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Vineri: Răsplata.
Sâmbătă: A ta pe vecie.
Duminecă: A ta pe vecie.

CINEMA URANIA

Vineri: Tosca
Sâmbătă. Tosca.
Duminecă: Furtul de comori.

CINEMA APOLLO

Vineri: Tâlharul.
Sâmbătă: Actrița.
Duminecă: Intrigi de Curte.

Cea mai distinsă marcă „Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos) recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept Cu efect sigur. Contra: amețelilor, sgârcurilor de stomac, iritațiilor de vomat, fierbințelei și boalei de plămâni. Un mi loc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Plângeri și lămuriri

Am cetit articolele apărute în urile 287 și 288 ale ziarului „Infrățirea".

Cetind pe cel dintâiu, aflu, că un un știu cine „a văzut la fața locului" lucruri oribile în învământul primar din Maramureș, care în loc să dea înainte „decade treptat", din cauză că în fruntea școalelor de zici stă ca revizor un om „încărcat cu o mulțime de păcate și greșeli... lipsit de simțul de a se orienta și de bunăvoința de a lucra, un om cu năravuri rele, lingușitor față de cei de sus, tiran față de cei mici și, protectorul celor vinovați" etc., etc.

Pentru probarea acestor păcate și scăderi „Un profesor" aduce datele concrete în Nr. 288.

Zice d-sa, că până la război, în fiecare sat era școala confesională bună, mai bună ca școlile ungurești. Asta e de crezut, însă nu putem admite, că în cursul războiului și după revoluție, școlile zise ar fi rămas aceleași, fiindcă în cazul acesta, la preluarea imperiului în Maiu 1919, ar fi trebuit să aflăm școlile confesionate fixite cu elevi, ar fi trebuit că în toamna următoare să continuăm cu clasele visate de dl profesor iar să nu începem aproape în fiecare școală dela litera „i" și dela numărul „1" după cum de fapt s'a început.

Pentruca să convingem pe prietenul nostru despre adevărul pe care vrea să-l întor ocheze, îl rugăm să creadă că la preluarea imperiului, în cele 61 localități am aflat 52 școli de stat cu 183 posturi de învățător, dintre cari au făcut jurământul 40 în l. In aceleași localități mai erau 42 școli confesionale române cu 44 posturi, din cari erau vacante 17; iar 27 învățători s'a prezentat benevol și au făcut jurământul. (La 18 șc li ale minorităților cu 29 posturi am aflat la preluarea 24 învățători).

Resultă deci, că pentru 327 posturi la școlile de stat și confesionale române am moștenit de toți 67 învățător dintre cari până azi au „părăsit" județul 23 inși, ob inând în schimb 76 alți învățători așa că în anul 1920—21 stăteau în serviciul învățământului de stat și confesional români de aici 116 învățători repartizați astfel, că în întreg județul am avut numai 5 c mune fără învățător.

A t neadevăr, pe care dl „profesor" vrea să-l pună în picioare este acela cu privirela școlile din Sighet. Aici dumnea ui in entează 48 școale, vrând poate să facă publicul să credă, că acest oraș este o capitală... Rogu l să nu încerce așa ceva, în Sighet nu au fost și nu sunt decât următoare e școli de stat și anume: Școala cu 11 sale de învățământ, în care s'a deschis în 1919. „Liceul Dragoș" și c re îi servește și astă i de internat; apoi alta în Cămara cu una sală.

Numărul total al posturilor sistemizate la școlile de stat în Sighet (oraș și suburbii) este de 39 învățători, cari nu ave u sală în ed ficille de stat mai sus pomenite, învățau în localuri închiriate dela particulari. Ne mir deci, că unde a putut „vedea" dl profesor 48 școale? De cumva aceste de fapt ar exista, îl rugăm să ne indice strada și nr. casei.

Va urma.

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK 22 Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 533

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu

CAUT POST de administrator de moşie în apropierea Clujului sau alte instituţiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucţie. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditaţie elevilor de liceu din orice materie cu preţ moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

Căsătorii:

O DOAMNĂ văduvă inteligentă de 40 ani doreşte căsătorie cu un oficiant pensionar sau de la Calea Ferată, eventual cu un meseriaş bogat. A se adresa în Str. Gen. Dragalina VI Cetăţui poteca No. 3. 1113

Corespondenţe:

MARGIT Regret, mă miră, suspect. scrisoare ziar. Rog răspunsul 1131 Ionel.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

Toată elită Clujului îşi dă întîlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece la pahar.
329

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj**, Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Uzina electrică a oraşului
Conducerea societăţii „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalaţii de motoare electrice. Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit.
148

La parfumeria d'Or

Se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumeriile cele mai renumite. **Parfumeria d'Or**
18 **Piata Unirei No. 5.**

La cel mai renumit Atelier şi Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu preţuri moderate
919
Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

NAŢIONAL STEAM NAVIGAŢION Comp. Ltd
LINIE REGULATĂ şi RAPIDĂ
Constanţa--New-York
VAPORUL TRANSATLANTIC
KING ALEXANDER
de 30.000 tone, viteză 18 noduri
pleacă din portul CONSTANŢA la 6 Octomv. st. n. direct NEW-YORK
Durata voiajului 16—18 zile
După „King Alexander" urmează a pleca următoarele vapoare
„THEMISTOCLES", „CONSTANTINOPOLS" şi „MEGALI HELLAS"
Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. şi chiar pentru pasag. de cl. III.
Se primesc spre expediere şi mărfuri.
Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREŞTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40
şi Sucursalele: GALAŢI, Strada Speranţei No. 28; BRAILA, Strada Belvedere No. 1; CONSTANŢA, Strada Traian No. 15

„KING ALEXANDER" pleacă din Constanţa la 6 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 15·000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 14·750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000·—
Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500·—		

In costul biletelor de la clasa 1, 2 şi 3-a, se cuprinde şi hrană până la New-York.
Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— şi pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.
De la 12 luni şi până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul întreg. 902

Fabrica de Tâmplărie Artistică · Cluj
Societate Anonimă
execută celc mai fine şi solide mobile
893 şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
Fabrica: Strada Gh. Barifiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini. Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

M. ANGHEL 210
Cluj, Piata Mihai Viteazul 40
Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.
ARTICOLE TECHNICE
Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neintrecută şi pentru toate scopurile.
Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.
Clapete din material garantat, executate numai de specialişti.

AUTO-MECANICA
SOCIETATE ANONIMA
REPREZENTANTA GENERALA A S.I.I.S. **LEONIDA & Co.** UNITE
DIN BUCUREŞTI.
DIRECŢIUNEA CLUJ, STR. REGINA MARIA No. 10

Depozit de Cauciucuri	Ateliere de Reparaţiune
Accesorii, Piese de schimb	Auto-Garage
Articole de Sport	Benzină, Uleiu, Carbid
Str. Regina Maria No. 10.	Calea Dorobanţilor 18.
Telefon 2-16.	Telefon 4-89.

MEMBRI DIRECŢIUNEI:
PREŞEDINTE: Carol A. Iahoda.
MEMBRI: C. Leonida, Chr. Pennescu-Khertsch, Dr. I. Costinescu, Ioan Edeleanu, Dr. Gh. Leon, Dr. A. Pordea, Iosif Hevesi.
DIRECTOR Ioan N. Jilescu. 1110

NAŢIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
reprezentant general
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREŞTI,
Str. Academiei No. 2.
956
TARIF
NAŢIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
Linia regulată şi rapidă Constanţa—New-York cu vapoarele transatlantice: „KING ALEXANDER" plecare 6 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria Constantza Constantinapole	cl. I-a cu hrană	Lei	1.000·—
„ „ „	cl. II-a cu hrană	Lei	700·—
„ „ „	cl. III-a fără hrană	Lei	287·50
„ „ Pireu	cl. I-a cu hrană	Lei	3.105·—
„ „ „	cl. II-a cu hrană . . .	Lei	2.070·—
„ „ „	cl. III-a fără hrană . . .	Lei	847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiţi, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

Se confecţionează şi se coasă
după ultima modă lengerie (albituri) pentru dame de corp şi de pat precum şi lengeri de lux la
Dna Georgescu 1128
Str. Basarabiei No. 10 (Kemény Gábor) et. I. uşa 5.

Deposit de pielărie engros
S. Fischer 1127
Bucureşti, Lipscani 90 sau Decebal 7 (în stradelă)
In permanenţă asortat cu
pielărie şi talpă
Telefon 45/46. străină şi indigenă. Telefon 45/46.

Căutăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.
Administraţia ziarului.

Reclama este sufletul comerţului

MERSUL TRENURILOR

București--Predeal--Oradea Mare

Arătarea trenurilor: Pers. No. 127 (1.2.3)	Accel. No. 9. (1.2.)	Mixt No. 527 (1.2. 3. 4.)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor: Mixt No. 528 (1.2. 3. 4.)	Accel. No. 10 (1.2.)	Pers. No. 128
630	2035	1910	10	pl. sos. **București** sos. pl.	650	520	610	2340
644	—	1928		sos. pl.		500	—	2326
646	—	1948		pl. **Chitila** sos	645	440	604	2324
659	—	2006	18	Buftea	637	425	—	2314
717	—	2032	31	Periș	624	403	—	2256
731	—	2100	40	Crivina	614	345	—	2242
740	—	2112	46	Prahova	609	324	—	2233
802	2152	2154				254	555	2213
822	2202	2240	60	sos. pl. **Ploești** pl. sos.	595	214	551	2157
838	—	2313		sos. pl.		150	—	2144
840	—	2315	70	**Buda** pl. sos.	585	148	—	2142
903	—	2350	81	Baicoi	573	119	—	2128
927	2307	038				047	511	2110
947	010	058	95	sos. pl. **Câmpina** pl. sos.	559	032	506	2102
958	—	117	101	Breaza	554	017	—	2053
1038	—	213	110	Comarnic	545	2346	—	2035
1108	—	253	119	Valea Largă	535	2304	—	2015
1123	020	318	125	sos. pl. **Sinaia** pl. sos.	530	2242	423	2003
1138	038	338				2229	413	1948
1148	—	350	130	Poiana Țapului (halta)	525	2212	—	1940
1157	049	414	132	Bușteni	522	2150	400	1931
1210	—	440	136	Azuga	518	2141	350	1920
1230	118	510	144	sos. pl. **Predeal** pl. sos.	511	2110	340	1904
1250	138	540	154	Timișul de sus	501	1948	250	1812
1323	—	617	164	Dârste Săcele	491	1908	218	1743
1353	—	655						
1405	234	713	170	sos. pl. **Brașov** pl. sos.	485	1845	206	1729
1430	241	820	172	Brașov-Suburbie	483	1755	151	1653
1435	—		177	Stupinele-Brașovului	478		—	1648
1446	—		183	Bod;	471		—	1637
1457	307		192	Feldioara	463		—	1624
1511	—		199	Măleruș	456		—	1610
1526	—		208	Apața	447		—	1554
1543	—		215	Ormeniș	439		009	1539
1555	—		220	Augustini	434		—	1513
1609	—		231	Racâșul de jos	424		—	1500
1624	—		237	Turzun	418		—	1439
1635	—		245	Homorod Cohalm	410		—	—
1654	530		254	Cața	401	2349	1412	1841
1711	—		264	Beia	39		—	1346
1733	550		273	Archita	382	2319	1326	1916
1747	—		282	Mureni	372		—	1306
1802	—						—	1235
1816	—		289	sos. pl. **Hașfalău** pl. sos.	360		—	1215
1817	—						—	1210
1828	—		294	Albești (halta)	36		—	1158
1836	603					2219	1148	2113
1846	611		299	sos. pl. **Sighișoara** pl. sos.	356	2209	1126	2144
1905	—		309	Daneș	345		—	1107
1924	631		320	Elisabetopol	334		—	1045
1935	—		328	Ațel	327		—	1028
1952	650		338	Mediaș	316		—	1008
2009	717					2102	947	2304
2014	727		349	sos. pl. **Copșa Mică** pl. sos.	306	2047	920	2326
2029	—		359	Micăsasa	296		—	914
2041	—		367	Hususău	287		—	859
2057	—		376	Câmpu Libertății	278		—	839
2103	811					2013	831	057
2108	813		379	sos. pl. **Blaj** pl. sos.	276	2010	821	119
2117	—		384	Crăciunel	271		—	812
—	—		389	Cisteiu Român	266		—	802
2140	—		397	Podul Mureș	258		—	745
2146	840					1937	737	225
2220	852		400	sos. pl. **Teiuș** pl. sos.	255	1926	646	242
2232	—		406	Gârbovenii de jos	248		—	636
2247	919		413	Aiud	242	1915	624	335
2259	—		419	Mirislău	235		—	611
2315	930		427	Vințu de sus	228	1910	556	402
2328	—		430	Vereșmart	225		—	547
2349	939					1900	540	416
2349	954		434	sos. pl. **Feldioara-Războieni** pl. sos.	221	1852	511	425
002	—		439	Grindu	216		—	502
013	—		443	Hărasteș	212		—	452
025	1025					1827	435	452
039	1027		451	sos. pl. **Cample Turdei** pl. sos.	204	1825	420	503
055	—		458	Cânepisti	196		—	408
108	—		466	Valea Florilor	189		—	354
125	—		474	Boj	181		—	338
136	—		479	Cojocna Tunel	176		—	325
148	—		475	Cojocna Cara	170		—	310
156	1111					1725	300	603
201	1113		490	sos. pl. **Apahida** pl. sos.	165	1724	255	619
216	—			Someș Sat	159		—	243
229	1139		502	sos. pl. **Cluj** pl. sos.	151	1704	230	632
307	1200					1638	119	638
—	—			Baciu (halta)			—	—
316	—		507	Baciu Canton	148		—	111
336	—		514	Nădășel	141		—	057
354	—		522	Gârbău Clujului	132		—	037
—	—		528	Dorolț Gondăceni (h)	127		—	024
414	1310		530	Șorecani (fabr. de gips)	125	1625	019	
422	—		533	Șorecani (Comună)	122		—	008
433	—		536	Ieghina	119		—	2400
449	1418		542	Stâna	115		—	2347
511	1437					1600	2321	
515	1438		552	sos. pl. **Huedin** pl. sos.	103	1550	2318	
529	—		560	Mologag	94		—	2302
544	1450		567	Poieni	88	1540	2246	
608	1500		574	Ciucea	81	1439	2220	
619	—		580	Lacul Crișului	74		—	2146
628	—		585	Piatra Craiului	70		—	2135
652	1520		595	Bratca	61	1419	2106	
706	—		601	Șunculuș	54		—	2051
713	—		603	Peștera (haltă)	51		—	2043
726	1530		608	Vadu Crișului	47	1349	2030	
735	—		613	Butan	42		—	2001
744	—		617	Aleșd (haltă)	37		—	1949
751	1535		626	Aleșd	35	1343	1942	
804	—		623	Telechin	29		—	1925
815	1540		631	Tileagd	24	1329	1913	
823	—		639	Săcădat	16		—	1855
839	—		645	Oșorheiu	10		—	1843
848	1545		651	sos. pl. **Oradea-M.-Venetia** pl. sos	4	1257	1830	
850	—					1255	1827	
856	—		654	sos **Oradea-Mare** pl.		1250	1820	

București--Timișoara

Aretarea trenurilor: Pers. No. 125 (1.2.3)	Lux. No. 0 (1.)	Mixt No. 525 (1. 2. 3. 4.)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurilor: Mixt No. 526 (1.2. 3. 4.)	Pers. No. 126 (1.2.3)	Lux No. 8 (1.)
805	855	2010	10	pl. sos. **București** sos. pl.	599	540	2000	2805
810	—	2038		sos. pl.		522	1945	2251
822	—	2044		pl. **Chitila** sos.	589	502	1941	2249
841	—	2117	23	Clocăneați	575	437	1905	2235
900	—	2150	37	Ghergani	562	409	1806	2220
910	948	2212	42	Conțești	557	353	1856	—
920	957	2226	49	sos. pl. **Titu** pl. sos.	550	336	1845	2203
929	—	2256		Canton 35 (haltă)		312	1830	2155
—	—	—		Mătăsaru		—	—	—
944	—	2318	59	Găești	540	251	1816	—
1002	—	2342	70	Pietroaia	529	226	1758	—
1016	—	001	79	Leordeni	520	205	1745	—
1029	—	019	87	Călnești	512	144	1733	—
1040	1110	034	93		506	127	1722	—
1052	1111	051	101	sos. pl. **Golești** pl. sos.	498	109	1710	—
1056	1125	106				055	1700	—
1110	1132	126	109	sos. pl. **Pitești** pl. sos.	49	038	1646	2046
1150	—	208				015	1618	2026
1209	1208	232	118	Pârvu	481	2356	1604	—
1231	1213	257	130	sos. pl **Costești** pl. sos.	469	2325	1539	1951
1243	—	321				2315	1526	1943
1313	—	351	146	Stolnici	453	2240	1459	—
1338	—	423	156	Corbu	443	2215	1436	—
1406	1344	455	168	Potcovana	431	2142	1409	—
1427	1410	517	176	Mierlești	423	2122	1346	—
1453	1417	544	190		409	2048	1317	1750
1519	—	558		sos. pl. **Slatina** pl. sos.		2037	1307	1743
1535	1442	616	199	Ion Kalinderu	400	2016	1247	—
1548	1449	632				2001	1236	1714
1621	1505	720	206	sos. pl. **Piatra Olt** pl. sos.	395	1931	1221	1600
1643	—	745	219	Balș	380	1906	1203	1644
1715	—	831	235	Pelești	364	1829	1135	—
1728	—	848	242	Cârcea	357	1813	1123	—
1740	1548	903	251		348	1741	1102	1558
1800	1602	933				1703	1042	1542
1813	—	953	261	sos. pl. **Craiova** pl. sos.	338	1641	1027	—
1826	—	1014	269	Işalnița	330	1625	1015	—
1841	—	1037	280	Coțofeni	319	1556	957	—
1850	1644	1051	286	Răcari	313	1540	945	1600
1900	1651	1103				1516	931	1453
1916	—	1129	299		300	1454	916	—
1932	—	1154	311	sos. pl. **Fil'ași** pl. sos.	288	1402	900	—
1955	—	1232	325	Butoești	274	1326	839	—
2010	—	1302	335	Strehaia	264	1302	825	—
2032	1808	1347	345	Tâmna	254	1238	811	1348
2056	—	1421	356	Prunișor	243	1153	739	1317
2113	1847	1439	364	Balota	235	1129	720	1257
2144	1905	1515		Șimian		1059	649	1240
2158	—	1539	374		225	1036	637	—
2212	1 92	1559	382	sos. pl. **Turnu Sev.** pl. sos.	217	1016	624	1218
2222	1937	1615	387	Gura Văii Mehedinți	212	955	612	1207
2237	1949	1640		Vârciorova		939	600	1157
2304	—	1710	398		201	916	543	—
2326	2020	1741	406	sos. pl. **Orșova** pl. sos.	139	849	529	1133
001	—	1820	410	Topleț	189	821	506	—
019	—	1848	417	Băile Herculane	182	747	457	—
034	—	1909	424	Mehadia	175	726	444	—
057	2115	1947	431	Iablanița	168	711	429	1057
119	2133	2018	438	Crușovăț	161	632	406	1034
132	—	2046	444	Domașna Cornea	155	557	347	—
150	—	2108	440	Poarta	150	534	329	—
214	—	2142	455	Teregova	144	518	306	—
225	—	2158	462	Armeniș	137	434	252	—
242	—	2243	468	Slatina mică	131	418	241	—
258	2242	2302		Vâlișoara	122	352	225	915
335	2252	2345	477	Cârpa		322	150	905
349	—	002	484	sos. pl. **Caransebeș** pl. sos.	115	304	136	—
402	—	021	492	Zăgujeni	107	244	122	—
409	—	029	495	Căvăranu	104	226	107	—
416	—	038	499	Sacul (haltă)	100	217	058	—
425	—	054	504	Jena (haltă)	95	208	049	—
434	—	106	510	Găvojdia	89	151	039	—
442	2337	116	516	Tapia (haltă)				
452	2342	142			83	140	029	821
503	—	155	523	sos. pl. **Lugoj** pl. sos.		104	2341	816
512	—	207	529	Costeiu Mare (haltă)	76	051	2330	—
519	—	215	532	Belinț	70	040	2320	—
535	—	242	540	Chișătău (haltă)	67	030	2312	—
542	—	250	544	Topolovăț	59	015	2259	—
556	—	307	551	Șustra (haltă)	55	2353	2248	—
603	—	313	554	Recaș	48	2339	2236	—
619	—	336	561	Senia (haltă)	45	2328	2229	—
626	—	343	566	Remetea Timișană	38	2315	2219	—
632	—	349	569	Giroda (haltă)	33	2303	2210	—
638	—	401	671	Zenta Nouă (haltă)	20	2256	2203	—
	050			Timișoara fabrică	28	2250	2157	—
645	129	410	575	sos. pl. **Timișoara Gara Dom. Elena** sos.	24	2235	2145	715

Copșa-Mică--Sibiu

Arătarea trenurilor: Pers. No. 214 (1.2.3)	Mixt No. 782 (1. 2. 3. 4.)	Pers. No. 216 (1.2.3)	Kilometri	Stațiuni	Kilometri	Arătarea trenurile: Mixt No. 781 (1. 2. 3. 4.)	Pers. No. 213 (1.2.3)	Pers. No. 215 (1.2.3)
1000	1815	2030		pl. **Copșa Mică** sos	45	605	750	1810
1013	—	2043	7	Agârbici	38	—	738	1758
1024	1900	2054	12	Șeica Mare	34	542	729	1749
1036	—	2106	17	Vesăud	2	—	715	1736
1053	1956	2123	25	Loamneș	21	510	659	1720
1111		2141	33	sos. pl. **Ocna Sibiului** (Băi) pl. sos.	13	—	642	1702
1112		2142				—	641	1701
1119	2039	2149	35	Ocna Sibiului	11	438	636	1656
1124	—	2154	37	Șura Mică	8	—	630	1650
1140	2105	2245	45	sos. **Sibiu** pl.	—	455	610	1639

Brașov-Târgu Mureș-Feldioara Războieni

Pers. 191 (1.2.3)	Pers. 193 (1.2.3)	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Pers. 208 (1.2.3)	Pers. 194 (1.2.3)
800	1930		pl. **Brașov** sos.	342	1055	1701
816	1946	8	Harman	334	1037	1645
837	2006	16	Preșner	326	1013	1625
848	2017	21	Chichiș	322	1000	1615
859	2028	25	Ozun	318	950	1606
912	2041	30	Chiteni	313	939	1557
920	2049	33	sos. pl. **Sfântu Gheorghe** pl. sos.	310	931	1550
935	2108				915	1542
944	2118	38	Ghidfalău	305	908	1534
953	2127	42	Bodoc	300	900	1526
1005	2139	49	Mălnaș	294	847	1515
1013	2147	53	Mălnaș Băi	289	839	1507
1027	2200	61	Bicsadu Oltului	281	819	1454
1039	2211	67	Tușnad Băi	275	808	1444
1049	2222	73	Tușnad Sat	270	758	1434
1058	2230	76	Verebiș	267	750	1424
1108	2240	82	Sânsimion	261	740	1414
1114	—	85	Sântimbru Ciucului	258	—	—
1121	2252	88	Sâncraiu Ciucului	255	727	1401
1129	2300	92	Ighed	250	719	1353
1140	2312	96	Miercurea Ciucului	247	712	1346
1153	2325	104	sos. pl. **Madefalău** pl. sos.	239	659	1331
1205	2400				644	1315
1211	006	106	Racoș	237	639	1310
1221	016	111	Mădărașu Ciucului	231	636	1301
1231	026	116	Câtra	226	621	1252
1237	031	118	Tomești	224	—	1247
1243	036	121	Sândominic	222	612	1242
1304	102	132	Mureș Izvor	211	555	1219
1320	120	142	Voșlab	206	535	1154
1330	129	147	Valea Strâmbă	195	524	1143
1345	142	151	Gheorgheni	192	517	1136
1355	151	155	Sarghighi	187	503	1123
1409	206	163	Ditrău	180	450	1110
1424	221	171	Varviz	17	436	1056
1437	234	179	Gałaș Fierăstrău	164	423	1043
1453	249	185	Topliță Română	158	411	1036
1509	306	194	Meșterea	149	352	1023
1519	315	199	Bănești	144	343	1010
1536	335	207	Poleți Ilva	136	330	949
1542	—	209	Salard	133	—	—
1600	358	220	Răstoșnea	123	307	927
1612	410	225	Deda	118	256	917
1632	430	234	Măleruș	108	236	855
1646	442	241	Ieciu	101	223	843
1656	450	245	Idiciu Băi	97	214	835
1715	509	251	Reghinu Săsesc	92	203	825
1726	520	255	Petelea	87	143	812
1736	530	261	Curtifoaia	82	133	802
1745	538	265	Ghernesig	78	124	754
1752	545	268	Tinoasa	75	116	747
1800	553	272	Ierneiul-Mare	71	107	736
1818	608	279	Tg.-Mureș (orașul de mai)	63	053	729
1825	615	283	sos. pl. **Tg.-Mureș** sos.	60	045	717
1900	710				026	709
1914	724	291	Nirăstău	51	013	657
1931	741	301	Sânpaul	41	2356	642
1938	—	304	Ogra	39	2350	—
1946	755	307	Cipău	35	2340	629
1954	804	311	Iernuț	31	2332	621
2004	—	317	Cuci	25	2322	—
2011	820	320	Bogata de Mureș	22	2315	605
2017	826	323	sos. pl. **Ludușul de Mureș** sos.	19	2309	559
2022	828				2307	557
2034	840	329	Gheța	13	2250	547
2041	847	332	Ciuci	10	2257	540
2100	906	342	sos. **Feldioara Războieni** pl.		2230	520

Teiuș-Arad

Accel. 13 (1.2)	Pers. 187 (1.2.3)	Mixt. 755 (1234)	Kilometr.	Stațiuni	Kilometr.	Mixt. 756 (1234)	Pers. 188 (1.2.3)	Accel. 14 (1.2)
750	830	2215		pl. **Teiuș** sos.	231	420	1825	2331
—	838	2226	4	Coșlariu	227	409	1817	—
—	850	2242	11	Sântimbru Fabrică	221	352	1805	—
815	904	2300	20	sos. pl. **Alba Iulia** pl. sos.	211	333	1750	2305
817	910	2304				326	1740	2303
829	925	2323	30	sos. pl. **Viațul de jos** pl. sos.	201	308	1726	2251
831	930	2326				300	1716	2249
—	942	2341	37	Tărtăria	19	245	1701	—
850	954	2355	45	sos. pl. **Jibot** pl. sos.	18	229	1649	2230
855	958	2357				224	1644	2225
—	1011	012	51	Vaida	181	210	1632	—
—	1029	029	57	Orăștie	174	154	1617	—
—	1044	047	66	Turdaș	165	131	1558	—
934	1058	106	73	sos. pl. **Simeria** pl. sos.	158	110	1543	2145
944	1118	126	83			042	1513	2134
958	1138	146	89	Deva	149	022	1456	2121
—	1150	201	93	Mintia	142	003	1440	—
—	1158	210	86	Vețal	138	2354	1432	—
—	1205	217	102	Brănișca	135	2345	1425	—
—	1217	230		Bretea Mureșană	129	2332	1413	—
1031	1224	241	106	sos. pl. **Ilia** pl. sos.	125	2320	1405	2047
1036	1234	244				2311	1355	2042
—	1244	256	112	Gurasada	119	2301	1346	—
—	1252	306	116	Câmpuri Surduc	115	2252	1338	—
—	1306	322	123	Burjuc	108	2236	1330	—
—	1317	336	129	Zam	103	2223	1315	—
—	1333	353	136	Ilteau	95	2204	1255	—
1135	1359	421	146	Săvârșin	85	2145	1240	1952
—	1417	439	155	Varadia	76	2115	1214	—
—	1431	457	164	Bătuța diviator	67	2056	1159	—
—	1445	512	171	Barzava	60	2039	1142	—
—	1454	523	176	Nadăș	55	2027	1131	—
—	1503	533	180	Conop	51	2017	1122	—
—	1516	544	188	Milova Nivas (diviator)	43	2001	1110	—
1239	1531	607	196	sos. pl. **Radna** sos.	35	1942	1055	1842
1244	1543	619				1930	1043	1836
—	1551	628	201	Baratca	30	1921	1035	—
—	1559	635	203	Păulis	28	1914	1030	—
—	1612	649	210	GHIOROC	22	1859	1018	—
—	1625	705	217	Ciciri (diviator)	14	1842	1005	—
—	1638	719	224	Glogovați	7	1828	954	—
1328	1650	735	231	sos. **Arad** pl.		1810	940	1752

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

Anul II. No. 338 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Luni 3 Octombrie 1921

Infrăți

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA ... No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Telefon: REDACȚIA No. 211.
SUB CONDUCEREA UNUI ...
Director: D. TOMESCU

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . . 30 LEI

Administrația Ziarului „Infrățirea“ Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

Greva invățătorilor

Se știe că invățătorii confesionali din județul Sibiu au hotărît, in adu area generală ținută la 20 Septemb ie in Sibiu, că nu vor mai intra in școală, până ce statul nu-i va declara de invățători de stat. Acelaș lucru l-au hotărît și invățătorii confesionali din Sebeșul de sus, dacă nu vor fi sa'a izați la fel cu invățătorii de stat.

Ca unii cari am urmărit deaproape soarta grea a invățătorilor și am relevat de-atâtea ori nedreptatea, ce li se face, dându-li-se o leafă ridicolă — și aceea neplătită cu lunile — nu ne mirăm de loc de hotărîrea desperată, pe care au luat-o după o lungă și zadarnică așteptare ca să li se realizeze măcar o parte din multele făgăduieli, ce li se făcuse.

El — ce credeți? — nu în fiecare zi sunt alegeri și doar guvernul averescan e învățat să promită marea cu sarea numai când e vorba ca cetățenii să-l trimeată în parlament „aleșii“... Partidului poporului.

Munca aspră și istovitoare a modestului invățător rămâne așadar nerăsplătită. Bietul dascăl, care trebue să fie un model în toate privințele pentru săteni, nu are cu ce să se îmbrace cum-se-cade, nu poate să-și întreție omenește familia și gospodăria, nu are de unde să-și trimeată copiii la școlile din oraș și se duce abătut și copleșit de atâtea lipsuri ca să învețe odraslele altor oameni, dintre cari tocmai cei cari nu muncesc din greu ca el, cei cari aleargă după afaceri ușoare și bănoase, dispun de mijloace mai multe și se lăfăesc în plăcerile vieții. Cât e de absurd să ceri unui învățător cel mai sfânt dintre apostolate: creșterea cuminte a generațiilor tinere și totuși să-l lași în plata domnului, să se svircolească în cele mai crude nevoi, se vede astăzi, când colile se'nchid și numărul analfabeților și al nemulțumiților împotriva stăpânirii ușuratice și nepăsătoare creste mereu. Se vorbește de o propagandă bolșevică la sate? Dar, ce poate mai ușor demoraliza și dezorganiza până la anarchie decât această neglijență a administrației noastre? Când însuși conducătorii și luminătorii țărănimii sunt lăsați în părăsire, să nu ne surprindă dacă și populația cea mai înapoiată, mai conservatoare și mai pașnică se va revolta împotriva celor cocoțați la cârma țării numai ca să-și facă interesele lor și să se îmbogățească pe spinarea mulțimii nevoiașe.

Nu numai cel mai elementar simț uman, dar și cea mai înaltă grije de statul nostru încă în fierberea închegării, cer ca învățătorii să fie în de-aproape subt grija unei autorități atente și ascultătoare la nevoile lor.

Dar, aceastâ neapreciere a muncii intelectuale învățătorești e îndeosebi vinovată în Ardeal. Se uită că aici păstrarea neștirbită a naționalității noastre și spiritul viu al unui românism cu încrederea nestrămutată că, odată, și odată, va triumfa, sunt, în cea mai mare parte, meritul învățătorilor. Și nu numai în trecut, ci și acum, ca și în viitor, sprijinul cel mai puternic în lupta rasei noastre contra streinilor infiltrați atât de adânc în Ardeal, unde au fost favorizați în desvoltarea lor de către fosta stăpânire maghiară, îl avem tot în populația dela sate și mai ales, în partea cea mai luminată a ei, adică tocmai în învățători. Nici vorbă de românizarea completă a Transilvaniei, câtă vreme școala dela țară nu va fi înfloritoare.

Se va spune, poate, de către unii: „Bine, toți suntem convinși de însemnătatea școlii sătești și de greutățile mari ale învățătorilor de azi. Dar, dacă statul nu-i poate ajuta, fiind și el prea sărac acum?“

Nu-i poate ajuta? Dar nevoile țării trebuesc bine cumpănite și, din câte mijloace sunt, îndeplinite cele mai de căpetenie și mai urgente lipsuri.

Gândiți-vă însă la ce face guvernul actual: o țară bogată ca a noastră e dată pe mâna câtorva speculatori, cari o storc în cointeresare cu guvernanții îmbogățiți din mită, nu din muncă îndelungată.

Nu sunt mijloace? Dar, atunci, pentru ce guvernul dă ordin primăriilor să cumpere portretul D-lui ministru Argetoianu și deschide un credit special în scopul acesta?

Trebuiesc să se facă economii? Atunci, pentru ce partizanii Partidului poporului sunt invitați să vină *gratuit* cu trenul la întrunirea dela Iași, ceeace a costat pe stat 750.000 lei?

Nu se știe cine fură din depozitele statului? Dar, oare guvernul nu mușamalizează totul, cum a fost cu misteriosul foc dela Giagoga? Ba, tot acest guvern, ține numai decât să plătească 20 de milioane furnizorului Castelbolognese, care ne-a trimis postav stricat, după un contract, ce-ar fi putut fi reziliat de parchet.

Apoi, aver scanti nu scot cu banii statului o fițuică „Țara noastră“, în care, în loc să facă educație națională, face o propagandă electorală, de partid?

D-l *Titulescu*, ministrul cu impozitele cele grele, ca să dea un exemplu de economie, nu cumpără, pentru ministerul său, 15 automobile Cadillac și 5 forduri, iar D-l *General Rășcanu* ministrul de răsboi, încă o sumedenie de automobile, în valoare de nenumărate milioane?

Grije pentru averea statului? Dar guvernul, *fără un prealabil Consiliu de miniștri*, hotărește 12 milioane pentru aplicarea reformei agrare în Ardeal.

Atâtea și atâtea fapte, la cari s'ar mai putea adăoga și altele și cari dovedesc jaful guvernanților, lipsa lor de grije pentru nevoile statului și deci, dacă vor mai fi lăsați mult timp la putere ducerea derăpănățării e iminentă.

„Conștiința“ și „cuvântul“ generalului

De mai multe ori, în discursul rostit la Iași, generalul Averescu a simțit nevoia să facă uz și de cuvântul d-sale de onoare ca de un ultim și suprem argument menit să suprime orice îndoială din sufletul ascultătorilor.

„Afirmă aceasta în toată conștiința“ sau „afirm în plină conștiință“ — sânt cuvintele cu care generalul a crezut că-și poate însoți de osebitele declarațiuni pentru a le face indiscutabile în ce privește adevărul lor.

Și e, de sigur, tot ce poate fi mai frumos ca un om politic să-și prezinte conștiința ca o ultimă instanță în fața căreia să nu mai fie loc pentru nicio discuție și pentru nicio îndoială.

Dar conștiința unui om trebuie căutată în înseși faptele pe care a fost în stare să le săvârșească, și, din nefericire, faptele generalului nu ne mai îngăduie să credem în realitatea unei conștiinți din care să facem un criteriu pentru purtarea activitatea noastră.

Și a fost, totuși, o vreme când cuvântul generalului era cuvânt de evanghelie, fiindcă în el se presupunea conștiința și onoarea sa de soldat. O țară întreagă își zicea atunci: să-l urmăm, fiindcă un soldat nu poate să mintă. A zis generalul că are să fie „cinste“, cinste are să fie; a zis generalul că are să fie „legalitate“, legalitate are să fie.

Dar vremea acela a trecut de mult. Cine mai crede astăzi în „conștiința“ și în „cuvântul“ generalului, când fiecare act al activității sale politice a fost o crudă desămăgire pentru toți câți au crezut că un soldat nu poate să mintă?

„Conștiință“ — când cariera politică ți-ai inaugurat-o printr'un act de conspirație? „Conștiință“, — când, chemat întâia oară la guvern, cel dintâi lucru pe care l-ai făcut a fost să-ți lapezi sabia pentru a iscăli mai ușor umilința și sdrobirea patriei?

„Conștiință“, — când, venit a doua oară la putere ai primit să patronezi toate jafurile, toate hoțiile și toate ilegalitățile? „Conștiință“ — când văzând dezastrul în care ne-ai aruncat, ai totuși curajul să te cramponezi de putere și să declari că „opera“ nu-ți este încă terminată?

Dar ciudată concepție trebuie să aibe generalul despre conștiință, dacă conștiința d-sale nu încearcă nicio sguduire în fața guvernării pe care ni-a dat-o.

Evenimentele zilei

Bulgaria a înștiințat guvernul român că predarea materialului rulant de cale ferată se va face la 15 Noembrie din cauza dificultăților de transport.

Liga Națiunilor și Silezia superioară

Cutoatecă se păstrează un secret hermetic în jurul lucrărilor celor patru membri ai consiliului Ligei Națiunilor cărora li s'a încredințat examinarea fondului problemei sileziene, este totuși cu putință de-a culege știri fragmentate, a căror confruntare permite să facem câteva precizări relative.

Alegerea unui raportor unic, care se impunea prin logica lucrului, n'a fost posibilă din două cauze: nu se putea însărcina un reprezentant al Americei sau al Asiei să raporteze asupra unei probleme exclusiv europene; făcând abstracție de puterile interesate, cărora să adăoga Belgia, prin sentimentul de solidaritate ce i se atribue față de Franța, sorții ar fi trebuit să cadă asupra Italiei; astfel ar fi părut că dela început consiliul ar adopta o soluție medie, aceea sugerată de fostul ministru al afacerilor streine, contele Sforza.

De aci a urmat remiterea dosarului unei sub comisii de patru, care a primit directive precise, consiliul, prin însărcinarea ce i-a dat-o, neabdicând dela propriile sale drepturi de investigație. Printre recomandațiile ce i s'au dat, se remarcă aceea de-a se înconjura de avizul unor noui experți tehnici, și de-a apela la Silezienii cari locuesc regiunea contestată.

Este sigur că acest supliment de anchetă va lungi deliberările sub comisiunei. Fiecare își dă seama că sarcina grea și delicată de-a prezenta consiliului Ligei concluzii luate în unanimitate, va da loc la multe contradicții și discuții din cele mai animate.

Consiliul își dă seama că oricât de mare ar fi libertatea pe care guvernele o dau sentinței delegaților lor, cari deliberează cu drepturi suverane, aceștia nu vor putea face abstracție totală de atitudinea luată de guvernele lor. In aceste condiții țelul lor este de-a dezarma intransigențele. Dacă cei patru vor ajunge la o părere comună, va fi greu unui sau altui membru al consiliului, a cărui țară e interesată în chestiune, să refuze soluția acomodantă a sub-comisiunei!

Nu este încă înlăturată nici ipoteza dezacordului final a celor patru; de aci svonul că s'ar fi emis de către Consiliu părerea că Silezia de sus să fie administrată ca și ținutul Sarre.

Liga națiunilor a fost solicitată să dea un avis asupra aplicării tratatului din Versailles germano-polon; comisia își va depăși mandatul propunând un nou statut politic. Consiliul trebue să se preocupe nu de Germania, nici de Polonia, ci de asigurarea păcii.

Propaganda în străinătate

Zilnic cetim și auzim în ce largă măsură se face propaganda cea mai vie în străinătate pentru a-se ponegri și a-se compromite statul și națiunea română, iar efectele acestei mâni lungi începem deja a-le resimți pe teren economic și financiar. Să nu se creadă că nu e de ajuns a avea conștiința unei cause drepte, căci multe cause de aceste în urma intrigilor și a diferitelor interese egoiste, au putut fi neglijate și au putut să sufere mult și greu. Orice causă mai ales în politică nu e de ajuns să fie dreaptă prin sine însăși, ci trebue mereu susținută, căci însăși politica este un continuu început de nou.

In situații noui, trebuesc căutate noui puncte de rasim, noui carăre de acțiune și nou curs de viață. Iar propaganda ce se face pentru a asigura bunul nume, stabilitatea și propășirea țării, încă trebue să se cadreze în cursul intereselor, ideilor și frământărilor generale. Toată propaganda ungurească, ce se face în străinătate pe o scară întinsă și fără a alege mijloacele ar rămânea fără vre-un resultat mai remarcabil, dacă nu s'ar încerca paralel și noui concesiuni de interese, cari să fie exploatate în defavorul nostru.

Pentru aceea și propaganda, cu care vom avea noi să răspundem țăsăturii de intrigi, în care vor să ne prindă ca într'o mreajă extinsă peste tot, trebue să pornească din această idee fundamentală.

Pentru aceea, cei ce vor fi designați să apere în străinătate prestigiul țării și neamului nostru, vor trebui nu numai să cunoască bine cauza ce au de apărat, dar vor trebui să fie neobosiți în a căuta căi și mijloace de a strânge relațiuni, de a crea o comunitate de sentimente și de interese între noi și națiunile mari. Bine înțeles în baza unei direcțiuni unitare și bine stabilite de acasă.

Cunoscându-se apoi dialectica de sofisme a Maghiarilor precum și bagajul întreg de argumentație bazat pe minciuni istorice pe insinuări fără scrupul pe falsificarea adevărului, a documentelor și a cifrelor chiar acei cari vor avea să contrabalanseze efectele propagandei lor vor avea nu numai să cunoască perfect mentalitatea maghiară, istoria lor și întreg materialul statistic, ce vor avea săle utilizeze, dar vor trebui să întreție contact permenent cu organizația ce va avea să se facă în acest scop acasă, de unde vor primi toate informațiunile toate datele la timp și și controlate sever.

Nu se va trece cu vederea, că și în politică cel mai bun sistem de apărare este atacul. Pentru aceea în combaterea adversarului nu ne vom mărgini să-i parăm lovitura, ci va trebui să-i aplicăm imediat și ripostul.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Școala superioară de comerț din Brașov

Dacă baza vieții economice a popoarelor o formează avuțiile naturale, de care ele dispun, factorul cel mai important pentru valorificarea acestor avuții, îl formează organizația economică pe care ele au fost capabile să și-o înfăptuiască. Această organizație ca să poată avea efecte reale și să producă rezultate mulțumitoare nu poate fi închipuită fără activitatea comerciantului menită să pună în mișcare valorile organismului social.

Dar ca orice activitate care e pusă în serviciul unei cauze mari, așa și aceia a comerciantului trebuie să întrunească două calități esențiale, să aibă două însușiri indispensabile: cinste și pricepere când în comerț zicem despre cineva că e un negustor priceput înțelegem că pe lângă cunoștințele tehnice de specialitate se simte nevoie și de o anumită doză de prevedere.

Primele îi garantează succesul cea de a doua stabilitate și progresul.

Iată principalele meniri a școalelor de comerț:

Învățământul a fost normal și în cadrele programei analitice. Greutățile simțite în anul trecut au început să dispară. Numai în cl. primă, în care au venit elevi dela diferite școli cu pregătire foarte diferită, procesul de unificare a fost mai greu. In general se poate constata că și în anul acesta s'a muncit serios și cu tragere de inimă, iar rezultatele obținute sunt mulțumitoare.

Disciplina a format obiectul unei deosebite griji atât din partea direcțiunii cât și a întregului corp profesoral. Peste tot ea a fost mulțumitoare, întru cât n'a obvenit decât un singur caz când un elev a trebuit să fie eliminat.

Mijloace de învățământ. In anul școlar curent, prin îngrijirea specială a profesorului de limba română, s'a continuat cu augmentarea bibliotecii întemeiate pe seama elevilor, ajungând aproape să se dupliice numărul volumelor. Astfel din 640 cărți, câte erau la finea anului școlar trecut, numărul lor se urcă la finea acestui an la 1220 volume, ceeace face o creștere de 580 numere. Biblioteca a fost consultată intensiv de elevi, luându-se acasă 1093 volume adecă: cl. I. 270, cl. II. 170 și cl. III. 958. Veniturile bibliotecii au fost următoarele: Suma ordinară din bugetul școalei Lei 1957. Cotizațiile benevole ale elevilor și adecă: din cl. I. Lei 388, din cl. II. Lei 407,50, din cl III Lei 897.75 la un loc deci Lei 3650.25.

5, Societatea de lectură.

In anul școlar curent societatea de lectură a elevilor a fost condusă de Prof. Dragoș Navrea, ca președinte. In ședința de constituire, ținută la 23 Octombre 1920 societatea și-a ales următorul comitet: vicepreședinte Ilie Szöcs cl. III. secretar Ștefan Suciu cl. III, vicesecretar Iancu Butnariu cl. II, cassier Gheorghe Popovici cl. III, bibliotecar Maria Opincariu cl. III, vicebibliotecar Dumitru Brânză cl. II. Comisia literară a fost compusă din: președinte Ilie Szöcs cl. III, membri: Maria Tarca, Ioan Florin Banciu, Sextil Vodă cl. III, Stelian Median, Ana Manoilă cl. II, Gheorghe Forsea cl. I.

In decursul anului s'au ținut în 15 ședințe, în cari societatea s'a ocupat cu cetirea și discutarea diferitelor lucrări ale membrilor, cu recenziuni, cu dări de seamă, declamațiuni, lectură din autorii români, precum și cu piese muzicale cântate din voce, în cor și la diferite instrumente muzicale.

Din pedepsele plătite de membri pentru absențe și întârzieri s'a încassat suma de Lei 77·—, ce s'a depus în libel la Banca „Albina" din loc.

Rezultatul examenului, conform cărula a fost declarat de maturi 23 de absolvenți, se vede din tabloulnde mai jos,

Astfel în anul școlar prezent, în ambele sesiuni, au fost declarați de maturi 32 de absolvenți, ceeace împreună cu 53 din anul trecut, face laolaltă maturi 85 de absolvenți în primii doi ani de existență al școalei.

Aceasta e activitatea școalei superioare de comerț din Brașov și meritul succese or repurtate revine în primul loc d-lui Ioan Pricu directorul școalei și distinșilor membri a corpului profesoral care merită toate laudele.

Pentru acest scop însă se recer oameni foarte pregătiți și înțelegători, oameni iscusiți și acasă cu totul în politică.

A. C.

Un monument lui Spiru C. Haret la Tulcea

In urma donațiunei d-lui Mihail Dobrescu, cerealist și mare exportator din Tulcea s'a ridicat în grădina publică din acel oraș un monument marelui român Spiru Haret. Bustul în bronz este unul din cele mai mari din țară, și are o asemănare remarcabilă cu Haret, fiind foarte expresiv și plin de viață. Bustul stă pe o carte de bronz legată în compoziție cu ramuri de lauri artistic executate. Soclul monumentului executat în granit alb este lucrat în stilul românesc.

Cea mai distinsă marcă „Cognac Medicinal Marty" Siria (Világos) recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac și piept Cu efect sigur. Contra: ameților, sgârcurilor de stomac, iritațiilor de vomat, flerbințelei și boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză și reconvalescență. 1049

Congresul internațional al artelor la Paris

— Conferința Dlui prof. N. Iorga —

La congresul internațional al artelor, ce se ține la Sorbona, trebuia să participe 4 români și anume: d-nii profesori N. Iorga și Pârvan, arhitectul Balș și pictorul Verona.

Comunicările lor erau înscrise în ordinea de zi de azi, la amfiteatrul Descartes.

S'a prezentat numai de N. Iorga, scuzând pe compatrioții d-sale și rezumând, foarte pe scurt, — comunicările lor.

D. Pârvan trebuia să arate ultimele sale descoperiri în Dobrogea și să expună piesele arhiologice găsite în această regiune.

Pictorul Verona trebuia să arate desvoltarea artei populare românești, iar d. arhitect Balș trebuia să vorbească de arhitectura religioasă în Moldova.

Conferința d-lui Iorga a fost un ansamblu, arătând origina artei religioase în Muntenia și Moldova, evoluția paralelă a acestei arte până la unirea acestor 2 principate.

D. N. Iorga, a arătat, documentând expunerea cu numeroase clișee, gradul la care a ajuns această artă și a explicat toate influențele.

A făcut, apoi, istoricul picturei bizantine, din care multe eșantioane din bisericile române complectează numeroasele lacune ce prezintă Istoria picturei bizantine în occident.

Comunicarea d-lui Iorga a făcut mare impresie printre congresiști.

La Paris se mai ține un alt congres internațional, al măsurilor și greutăților.

Secretar general al acestui congres este compatriotul nostru d. Hepites.

ECOURI

Congresul internațional al artelor

Congresul internațional al artelor s'a deschis eri în Sorbona. Domnul Paul Leon directorul școalei de arte frumoase din Paris a ținut discursul de deshcidere. Ministrul artelor frumoase nu a putut asista la ceremonie. Domnul Paul Leon a expus progresul realizat în studiul operilor maiștrilor din secolele trecute.

Dela opera română din București

Maestrul G. Enescu a dirijat săptămâna trecută la „Opera Română" trei repetițiuni ale operei „Lohengrin" S'a repetat în fiecare zi câte un act. D-l Enescu s'a arătat foarte mulțumit de interpreți și de execuțiunea corală. Se știe că maestrul va dirija primele reprezentațiuni ale lui „Lohengrin" la Opera Română.

In cel de al doile concert dirijat de maestrul Oscar Fried va apare ca solistă, renumită pianistă d-ra Luise Gmelner (sora celebrei cântărețe) care va executa acompaniată de orchestră concertul pentru piano în „Si bemol" de Brahms, unul din cele mai frumoase din literatura acestui instrument.

Fried va mai dirija în acest concert și simfonia a patra (Sol minor) de Gustav Mahler, al cărui interpret fără rival este.

Olărie artistică românească

La Târgul de mostre dela Parcul Carol s'a deschis și prima expoziție de olărie artistică românească Troița.

Expoziția se prezintă în condiții frumoase, căci toate bucățile expuse sunt datorite unor pictori de seamă ai noștri cari și-a dat toate silințile să ne dea lucrări de seamă. Modelele sunt din celea mai reușite.

Cetiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Mișcarea cooperativă în Italia

Sindicatul Național al Cooperativelor

In Italia mișcarea cooperativă, deja puternică încă înainte de războiu, s'a desvoltat în chip repede și neașteptat îndată ce s'a început periodul de pace. E ușor de prevăzut că Italia va ocupa din punct de vedere al organizării cooperative acel aș loc de frunte pe care îl ocupă astăzi țările cu organizațiile cooperative cele mai înainte.

Cu o legislație foarte favorabilă mișcării cooperative, Italia dispune de numeroase elemente cari țînesc la o cât mai intensă cooperativizare a economiei naționale.

Ție-se seamă că teoreticianul cel mai mare al asociației cooperative ca instrument de emancipare economică a muncitorilor cu „reunirea capitalului și a muncei în aceleași mâini" e Giuseppe Mazzini, unul legat de atâtea amintiri cari sunt scumpe poporului italian.

Formula mazziniană e în armonie cu cea mai modernă îndrumare a mișcării muncitorești, care tinde mereu către forme de sindicalizm, forme cari înlătură concentrările burocratico-statale și favorizează autonomia fiecărei categorii în parte de lucrători asociați pentru producere și schimb.

Pe lângă acdasta, Italia are în tradițiunile sale de municipalizm și de producție, în configurația geografică, în formele sale de agricultură un alt întreg de elemente care fac ca cooperațiunea să răspundă în totul condițiunilor etnico „istorice" sociale ale mediului.

Cooperativism politic și cooperativism sindical

O mare piedică pentru mișcarea cooperativă a fost și este subjugarea acesteia de către partide e politice. In Italia chiar și Partidul socialist oficial, își trage forța și viața din mișcarea cooperativă, care îl susține bănește, având în schimb din partea acestuia o mulțime de piedeci care îi întârziază desvoltarea și îi denaturează scopul.

Partidul Popular Italian, expresiune politică a catolicilor, a încredințat și el soarta sa mișcării cooperative ca și partidul socialist și cu aceleași urmări dăunătoare desvoltării cooperative.

Răspundea deci nu numai necesităților locale ci și exactei interpretări a mișcării cooperative în sine și orientării muncitorești în particular, crearea unui organizm care, în afară și mai presus de competițiunile de partid, să strângă toate acele forțe muncitorești pe care ideologia de partid ar fi putut să le despartă.

Sindicatul național al cooperativelor răspunde întru totul acestei funcțiuni.

Forțele sindicatului N. A. C.

Sindicatul numără 3000 de cooperative — de consum, agricole, industriale, de clădiri etc cu un total de mai bine de 4,000.000 de asociați.

Dat ritmul desvoltării sale suntem încredințați că această cifră se va îndoi în scurt timp. In lagărul cooperativ italian se succed de fapt evenimente cu înțeles neîndoios.

Numeroase cooperative deja legate partidelor politice rup zilnic aceste legături ale lor și se alipesc la Sindicat.

Federațiunea italiană a cooperativelor luptătorilor care ține să stea departe de competițiunile politice, îi propune ca unic scop emanciparea economică a membrilor ei. Această Federație laolaltă cu sindicatul susmenționat constitue cea mai intensă și complectă organizație cooperativă, cu ramificații în toată Italia

Caracterul aceasta de neutralitate politică deosebește organizația noastră de toate ceelalte grupări cooperative cari sunt răspândite în țară în raport cu puterea partidului politic de care ține.

Organele sindicatului.

Sindicatul își are birourile sale centrale în Roma (via Zanardelli, 2) unde se află și biroul central al Federației Italiene a luptătoritor.

Ele se împart după cum urmează:

1. Biroul organizației și al propagandei.
2. Biroul presei (organul Sindicatului și al Federației este „Sindicatul cooperativ", săptămânal).
3. Biroul comercial.
4. Biroul asigurărilor.
5. Biroul de plată și al studiilor tehnice.
6. Banca Federală a muncei (în formațiune).
7. Biroul de Inspectorat al Cooperativelor.
8. Biroul de Raporturi Internaționale.

Titlul birourilor arată în mod clar funcțiunea fiecăruia.

Pe lângă Birourile centrale, și în raport cu competința fiecăruia s'au alipit Asociațiunile naționale pe categorii. Există în acest mod, pentru înlesnirea și subîmpărțirea muncei următoarele:

Asociații naționale pe categorii:
A cooperativelor de consum
„ metalurgice

Cronica politică

Răspuns la declarațiile dlui general Averescu. In întrunirea care a avut la Iași, dl general Averescu a făcut unele declarații și unele afirmații cari nu corăspundeau adevărului. La cele spuse de primul-ministru, a răspuns tot la Iași, dl G. G. Mârzescu, fost ministru. Dl Mârzescu s'a oprit la fiece afirmație a generalului, punând lucrurile la punct, restabilind faptele și precizând adevărul.

Astfel, cu privire la reforma agrară, cu care guvernul se laudă pe toate cărările, dl Mârzescu a arătat cum partidul poporului n'a făcut de cât să aplice ceiace partidul liberal isbutise să realizeze cu prețul unei lupte cu partidele politice cari erau împotriva exproprieri. Singura contribuție a guvernului la reforma agrară nu este decât aceia a sporirii prețului pământului.

In ceiace privește democratismul regimului dela putere, dl Mârzescu a dovedit într'un mod strălucit câtă fățărnicie și câtă demagogie se găsesc în spatele acestui democratism. Căci cum poate fi democrat un guvern al cărui membrii reprezintă reacțiunea conservatoare care a dat guvernului actual un caracter vădit oligarchic. Conservatori de toate nuanțele, dela cei mai ferecați în rigiditatea principiilor reacționare până la cei cari știu să-și ascundă în dosul unui democratism de față dă adevăratul rost politic, aceștia sunt membrii guvernului. Iar în privința partidului, el nu se compune decât din transfugi politici și din elemente dubioase cari vor să răsbească în viața politică la umbra unei firme noi.

Trecând apoi la aceia încredere a masselor de care generalul Averescu vorbea cu atâta falsă siguranță, fostul ministru liberal a dovedit cu cifre la ce se reduce această încredere.

Dl general Averescu ne-a făcut, dovada unei mari îndrăzneli și al unui rar cinism atunci când a vorbit de încrederea masselor într'un regim care a ridicat împotriva sa, prin activitatea-i de guvernare de până acum, o revoltă și o ostilitate generală.

Și este imposibil că din această situație, cu toate întrunirile publice și cu toate discursurile generalului, guvernul să nu iasă zdrobit.

Știri și fapte politice

Partidul național-liberal, din Iași a ținut mai multe întruniri în cadrul cărora au luat parte un mare număr de săteni.

La una din aceste întruniri a vorbit și dl. G. Mârzescu, șeful partidului, răspunzând punct cu punct la toate declarațiunile pe care dl. general Averescu le-a făcut la întrunirea d-sale din Iași. La afirmația generalului că guvernul ar fi făcut foarte mult pentru reorganizarea căilor ferate, dl. Mârzescu a arătat că din ziua venirii la putere și până azi guvernul actual n'a făcut altceva de cât să întrebuințeze căile ferate pentru îmbogățirea partizanilor și a oamenilor săi de afaceri: „Numeroasa asistență a manifestat zgomotos împotriva guvernului, aclamând cu entuziasm pe dl. G. Mârzescu, și pe frunta ii liberali, — spune corespondentul din Iași al ziarului „Dacia".

■

Intreaga presă s'a ridicat să înfiereze faptul că întrunirea guvernului de la Iași a fost organizată cu banii statului și că trenurile au fost puse în mod gratuit la dispoziția partizanilor.

După „Viitorul", tesaurul public a fost jefuit cu 750.000 de lei bani cari au fost necesari pentru ca sala de întrunire să fie cât mai populată.

Și tot în „Viitorul", s'a putut ceti textul telegramei oficiale pe care direcțiunea regională din Iași a expediat-o stațiunilor din Moldova pentru îmbarcarea și transportarea gratuită a tuturor membrilor Ligei Poporului la întrunirea de Duminecă, ținută de averescani în Capitala Moldovei.

Sunt acestea două fapte cari arată îndeajuns halul de destrăbălare în care a căzut actualul guvern.

■

Ziarul „Izbânda", este informat că d. Titulescu, ar fi reușit să contracteze în Elveția, un împrumut de 40 de milioane de franci elveției, dintre care statul român va primi 20 de milioane în numerar, iar restul de 20 de milioane în mărfuri:

Ziarul bucureștean mai adaugă că mărfurile trimise de Elveția vor servi pentru „complectarea stocului de la Aprovizionare".

Aceasta înseamnă că în curând vom asista la o nouă serie de panamale, și deci la o nouă serie de „încendii oficiale".

Tresaltă și bucură-te, Geagoga!

Dl. Vasile Goldiș despre situația politică!

După întrunirea partidului național dela Timișoara, corespondentul ziarului „Adevărul a avut o convorbire cu d-l V. Goldiș care a făcut următoarele declarații asupra situației politice.

— Am fost în totdeauna încredințat că nu există alte competințe politice mai de seamă, nimeni n'are autoritatea de a guverna mai serios, ca d-l Ion I. C. Brătianu și personalitățile din partidul liberal, — și-a început convorbirea d-l Vasile Goldiș.

„Acum când guvernul Averescu se află în preziua plecărei, nu văd alt guvern care să-i urmeze de cât o formație liberală cu concursul partidului național.

„De altfel, încă din Martie trecut, după reintoarcerea mea din Egipt, — după ce într'un an de guvernare, formațiunea Averescu, produsese atâta nemulțumire în țară, — mi-am permis să sfătuesc pe M. S. Regele să cheme la guvern pe d-l Ion I. C. Brătianu.

„Partidul național, din care fac parte, i-am dat sfatul să nu-și înceapă campania de răsboiu până ce nu va încheia definitiv pactul cu liberalii, căci numai anulând încheerea acestui pact, va putea avea popularitatea necesară în părțile bănățene. Intrunirea proectată la Arad și adunările din jur, nu le-am îngăduit să se țină până ce acest pact nu va fi lucru împlinit.

„Am însă credința că pactul va fi în curând pecetluit și cu forma oficială, pentru ca țara să aibă parte de un guvern viabil, serios și care singurul va putea să ne redea buna reputație în afară, — azi grav atins — și liniștea în țară.

Incă o ispravă a Oficiului de încuartiruire

— Evacuarea imobilului „La Mielul Alb" —

Pe Str. Regele Ferdinand, se află o frumoasă și spațioasă clădire, cunoscută subt numele „La Mielul alba". Nu de multă vreme, această clădire, în care locuesc, relativ mulțumitor, 26 de familii, a fost cumpărată de un grup de capitaliști pentru a fi folosită ca hotel.

Nu contestăm că orașul nostru duce lipsă de hoteluri și că planul nouilor proprietari era bine venit. Nu contestăm de-asemeni că dânșii nu aveau dreptul să caute să obție evacuarea imobilului pentru a fi transformat în hotel. Dar aci intervine faimosul nostru Oficiu de Cuartiruire și să vedeți cu ce metodă admirabilă procedează.

Fie că Oficiul a primit ordin mai de sus, cum pare a fi în cazul de față, fie că îndemânaticii funcționari ai Cuartiruirii au socotit ei înșiși, după investigații personale, bine înțeles, și cu mijloace necunoscute de noi că e drept să golească imobilul, fapt e că nefericiții de locatari au primit ordin, fără drept de recurs, de a părăsi casa în 48 de ore și a se muta în alte locuinți, a căror adresă li se indica tuturora. Va să zică în anumite ocazii, cum e aceasta, de care vorbim — și a căror apreciere intră doar în capacitatea funcționarilor Cartiruirii — se pot găsi dintr'odată 26 de locuințe.

Mari sunt minunile tale, Doamne!

Lasând la-o parte gluma, întrebăm: sunt, ori nu sunt locuințe? Dacă sunt, atunci pentru-ce n'au fost date funcționarilor, cari de luni de zile au cerut și au așteptat, dormind pe birouri, buna voința Cuartiruirii? Și pentru-ce acest Oficiu se plânge mereu că n'ere locuințe? Dacă nu sunt, atunci cum de-a găsit acum și'ncă 26 de încăperi?

Iată o dilemă, din care nu știm cum ar ieși chiar iscusții funcționari ai Cuartiruirii.

Ca oameni buni ce suntem, le oferim noi de pe acum un răspuns: Locuințe? Sunt și nu sunt, după . . . împrejurare.

Dar nu aici se termină comedia Cuartiruirii în cazul Mielului Alb.

Dacă chiriașilor de-acolo le-ar fi găsit cu adevărat locuințe noui și corespunzătoare, n'am fi putut zice că n'a fost oarecare corectitudine. Dar, vezi, atunci Cuartiruirea nu și-ar fi bătut joc de oameni și deci rolul ei nu era pe deplin realizat. Ce-i de făcut? s'au întrebat îndelung funcționarii și ca să aibe liniște să se gândească, au poruncit vardistului de pază să nu mai lase pe nimeni să intre în Oficiu în ziua aceia. (Se știe că la Cuartiruire or'cine e lăsat să intre, ba chiar poftit înăuntru și servit cu cea mai urbană delicatețe.)

Unul a dat ideea: să comunicăm unora dintre chiriași adrese fictive, adică acolo unde nu se află locuințe libere, iar altora să le dăm mai puține încăperi de cât au avut.

Zis și făcut. Ce interesează dacă „Mielul alb" locuiau și oameni de o deosebită considerație? D-l Virgil Ciobanu profesor universitar, directorul Institutului medico-legal; d-l Căpitan Petrescu, d-l Damian David, inspector industrial, d-l Buia, medicul Circumscripției a 4-a, d-l advocat Roman, d-l profesor Ghiță, d-l profesor Jeanel, d-l ingenir Kreiter, șef de serviciu la Industrie, etc.

Dar, să cercetăm puțin mai de aproape un caz special: Familia văduvii Murány constituită din 4 persoane a stat în 2 camere și bucătărie; în locul acestora, i s'au dat o cameră și bucătărie la subsol. Ne amintim acum de

---

» agricole
» pescarilor și marinarilor
A cooperativelor pentru construirea caselor populare

Sindicatul pune ca principiu fundamental ideia descentrărei prin mijlocul autonomiei locale, și a instituit în acest scop în fiecare capitală de provincie 72 Birouri provinciale, cari orinduesc și coordonează mișcarea provincială, discutând împreună cu Birourile centrale interese de caracter general. O altă menire a Birourilor provinciale e și aceia a reprezentanței comerciale. Ele se ocup cu plasarea produselor pe cari Biroul Comercial le oferă, în urma acordurilor directe cu centrala de producțiune. La rândul lor Birourile provinciale ofer Biroului central comercial sau celorlalte Birouri provinciale produsele locale.

Această funcțiune comercială nu rămâne totuși mărginită numai le activitatea cooperativă. Birourile Provinciale se ocup în primul rând cu necesitățile Cooperativelor în ceia ce privește vânzarea produselor și cumpărarea materiilor necesare, îngrijind în mod special schimbul dintre cooperativă și cooperativă. Dar, odată împlinită această funcțiune, tratează în mod direct pe terenul concurenței cu orice vânzător și cumpărător.

Spiritul informator.

Funcțiunile acestor birouri sunt hotărate de un regulament care este de sigur unul din documentele cel mai desăvârșite în materie de organizație cooperativă. Se statornicește printr'ânsul că sistemul cooperativ nu poate înlocui dintr'o dată și printr'un simplu joc de cuvinte organizațiunea economică actuată, ci numai atunci când va fi în stare să înlocuiască rând pe rând celulele economice și organele technico-financiare a actualei organizații economice, cu alte celule și alte organizme nestăpânite de spirit exclusiv individualist, ci de o mentalitate pentru care individul, fără să se anuleze ea atare, cedează cerințelor și intereselor colectivității.

Aceste celule și aceste organe trebue să fie de același capacitate ca și acele individualistice burgheze, dacă pretind să se substituiască și să se succeadă acestora.

Mijloacele

Sindicatul are un capital propriu format:

a) din cotisațiile de adesinne a fiecărei cooperative,

b) din cășt urile operațiunilor comerciale,

c) din cotisațiile speciale pe care le plătesc cooperativele pentru servicii speciale aduse lor de către organele centrale.

Ideia Sindicatului în cela ce privește partea financiară, e aceia de a nu capitaliza ci de a investi toată activitatea sa în organizme și servicii și de a contribui la formorea capitalului pentru asociațiunile naționale pe categorii. Birourile Provinciale nu primesc cotisații de la organizațiuni dar sunt reținute de către Sindicat până când procentul reținut asupra afacerilor trat te nu le îngădue o deplină autonomie economică.

Organizația internațională

Sindicatul tinde să stabilească raporturi internaționale pe aceleași base și cu aceleași criterii cari călauzesc acțiunea sa în țară.

Cooperativa e un instrument economic-comercial și ar fi de prisos să se caute cauza legăturilor atât naționale cât și internaționale în factori străini de acela economici comerciali, In acelaș chip, după cum sindicatul își propune înlăuntrul națiunii s elimineze pe cât posibil, în cuprinsul țărei, numărul intermediarilor și că pue în contact cât mai direct produsul cu consumul, de a creia o producție cooperativă, de a intra e țărâmul cooperațiunilor comerciale ca și organizațiunile capitaliste, tot astfel și pe țărâmul internațional Sindicatul are drept țintă să înlăture cât mai mult numărul intermediarilor în comerțul de importațiune și exportațiune, să pună Cooperativele diferitelor țări în contact direct pentru cumpărări și vânzări și să facă într'un cuvânt ca cooperativele să beneficieze de acea margine de câștig inerentă schimbului comercial dintre țară și țară.

Rusul, care locuia cu concubina într'o cameră şi i s'au dat 2 isgonind afară 4 lucrători.

De ce Cuartiruirea să fi fost aşa de aspră cu văduva Murany şi aşa de darnică cu Rusul?

Răspundem tot noi: fiindca la acest Oficiu domneşte o completă dezordine, o lipsă de plan, un schimbător capriciu după figura postulantului sau după altceva. Un singur lucru e constatat şi metodic: înlocuirea inteligenţii şi bunei credinţe cu abuzul de forţă.

Foarte important

La toţi trebue comunicat că la

Aneta Oltean & Co.

Cluj, Piaţa Unirei No. 1

Au sosit mult aşteptatele modele din **PARIS, BERLIN, VIENA,** pe cari le a pus în vânzare cu preţuri escepţional de reduse. □ Vizitarea liberă fără obligaţie de cumpărare. □

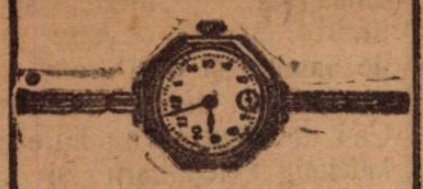

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld

Cluj, Piaţa Unirii No. 9

916 **Telefon No. 350**

INFORMAŢII

M. S. Regele a sosit la amiazi la Sighetul Marmaţiei şi a fost întâmpinat înaintea prefecturei de către autorităţi. Suveranul a trecut în revistă trupele.

Cu acest prilej ni se comunică că în timpul vânătoarei din pădurile Vişeului, Majestatea Sa a împuşcat un mare cerb.

Studenţeşti

Domnişoarele şi Domnii studenţi bănăţeni sunt invitaţi la şedinţa extraordinară care va avea loc Sâmbătă în Oct. la orele 8 seara în Sala Festivă a Căminului Studenţesc.

Intrunirea se face în vederea Serei de cunoştinţă a cercului bănăţean şi în vederea banchetului proectat de comitet. Fiecare bănăţean îşi ţine de datorintă ca să ia parte la această şedinţă unde se va forma şi corul bănăţean.

Financiare

Ministerul de finanţe a întocmit un tablou de toate efectele de stat ale fostei monarhii austro-ungare şi care se află în posesiunea supuşilor români.

Aceasta s'a făcut spre a fi trimisă comisiunei pentru aplicarea tratatelor.

Până la 10 Septemvrie, data când s'a închis stampilarea, ministerul posedă următoarele date: efecte cu emisiunea până la 28 Iulie 1914, în vechiul regat 42.305.720 kor. Bucovina 38 mil. 907.003 kor. Ardeal 224.897.667 coroane.

Efectele emise dela 28 Iulie până la 31 Oct. 1918, în vechiul regat 254.245.475 kor. Bucovina 266 915.716 kor. Ardeal 2 miliarde 235.460.077 coroane.

Economice

In ziua de 9 Octomvrie se ţine la Iaşi un mare congres economic în chestiunea libertăţi comerţului şi a îmbunătăţirei valutei.

La acest congres au fost invitaţi comercianţi, industriaşi şi financiari din întreaga ţară.

Vor lua cuvântul mai mulţi oratori şi economişti cum şi reprezentaţi ai vieţei economice din România Mare.

Baia de aburi Diana este deschisă Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Băi sunt zilnic afară de Luni. 33

Comerciale

Stagnarea exportului de cereale pe Dunăre se datoreşte în parte situaţiunei târgului mondial dar şi scăderei apelor care întârzează mult transporturile. Din această pricină ultimul transport de grâu destinat Franţei a trebuit să facă 12 zile până la Brăila.

Stagnarea va înceta însă odată cu creşterea apelor.

De altfel şi aspectul târgului mondial se crede că va fi cât de curând în favoarea noastră după cum s'a întâmplat cazul cu petrolul unde întregi transacţiuni sunt din ce în ce mai numeroase după o stagnare de atâta timp.

Dl Tatai secretar la Camera de comerţ pleacă mâine la Hunedoara pentru a înfiinţa o secţie o sfatului Negustoresc.

Instituirea Comisiei interimară la Camera de Comerţ a fost amânată pe motivul că prefectura n'a primit ordin dela Bucureşti relativ la complectarea comisiei cu încă 16 membrii.

Agricole

Consiliul de miniştrii a hotărît ca împroprietărirea în Ardeal să înceapă cât mai curând posibil. In acest scop d. ministru Garoflid va pleca în Ardeal însoţit de d. Cipăianu directorul general al Casei de împroprietărire.

Regularea tul legei este aproape terminat, afară de 6—7 articole ce trebuesc puse de acord.

Dela C. F. R.

D. ministru al comunicaţiilor a supus semnărei membrilor guvernului noul regulament al vagonilor pe căile ferate.

Aceşti guarzi vor păzli mărfurile ce se transportă pe c. f. r.; pentru acesta posesorii de mărfuri vor plăti o taxă de asigurare.

Administrative

D-l Garoflid şi d-l Petrini secretar general al Agricultura din Cluj, vor inspecta la 12 Octombrie toate institutele agricole din Ardeal.

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—8 a. m. Str. Iuliu Maniu 40. 899

Agricole

La 1 Octombrie a avut loc la Banca Agr ră constituirea Societăţii agricole.

Diverse

Stagiunea Teatrului Naţional se va deschide Joi 6 Octombrie c. cu „Chemarea Codrului" de G. Diamandi.

In rolurile principale vor apare d-nele Olimpia Bârsan, M. Ignatescu-Dobrescu, Jeana Popovici şi d-nii Stănescu-Papa, Dem. Mihăilescu-Brăila, Neamtzu-Ottonel etc.

Miercuri 3 Octombrie se va dezveli la Oradea Mare, cu mare solemnitate, statuia M. S. Regina Maria, în prezenţa suveranilor.

Vor participa la această solemnitate delegaţiuni din diferite judeţe ale Ardealului şi celorlalte ţinuturi alipite.

Inultimul Consiliu de Miniştrii, D-l general Răşcanu, ministrul de răsboi, a făcut un expoeu asupra situaţiei din Basarabia, pe care a formulat-o apoi reprezentanţilor presei, astfel: „Basarabia stă mai prost de cum se spune, dar mai puţin prost decât se crede.

„Societatea Ocrotirea Orfanilor din Răsboi Secţia Regională IX. Cluj, cu onoare roagă membrii Societ. locuitori în Cluj să binevoiască a comunica biroului Regional, Cluj, Strada Gogălniceanu Nr 8, adresele şi anume: numele şi pronumele, profesiunea şi locuinţa, aceasta, pentru a putea face notările cuvenite şi pentru ţinerea în evidenţă".

Din Arad ni se comunică că excursioniştii italieni au avut în acel oraş o primire strălucită.

Au vizitat fabricile de automobile şi vagoanele soc. „Astra", Palatul Cultural, pepinieraşul atului dela Miniş. Seara a avut loc reprezentanţie de gală la teatrul Orăşănesc şi un mare banchet în sala hotelului „Cruce Albă".

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria EMKE Cluj, Piaţa Unirii 32.

Vizitaţi expoziţia magazinului de încălţăminte „D. S. RAFTOPOL din Bucureşti, Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15. în faţa bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziţia on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie şi de ale renumitei fabrici elveţiene „Bally", toate scăzute în preţ cu 20%.

Ţinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a fost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staţionat prospătează corpul obosit ocoleşte muşchii stătuţi stânge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

„UNIVERSUM", întreprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 188

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. BIRÓ.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris. I-319

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

In CINEMA UNIVERSITĂŢII se va reprezenta Duminecă o frumoasă dramă de dragoste, cap d'operă a fabricei italiane Cines: „A ta pe vecie", în rolul principal Almirante Manzini şi Reneé Torelli.

In CINEMA URANIA se va reprezenta Duminecă frumoasa dramă de aventuri: „Furiul de Comori".

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta Duminecă un grandios film din viaţa plină de intrigi ale curţilor regeşti, care a stârnit mare interes în tot locul unde s'a reprezentat.

Cetiţi „Infrăţirea"

Cooperativa **„Croitoria Românească"** Cluj

sub conducerea Petricaş, Aiudean, Cranciovan, Niculescu

Strada Memorandului No. 8.

Execută în cel mai scurt timp, după modelele cele mai noi ori ce comande în această branşă.

Mare deposit de stofe engleze pt. haine, pardesiuri, paltoane.

Preţuri de concurenţă!

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Ooaspeții englezi la Cluj

— Supeul oferit de Sindicatul presei române din Ardeal —

Grupul ziariștilor englezi care a vizitat Clujul a asistat aseară la deschiderea stagiunei Operii Române, ca oaspeți ai Sindicatului presei din Ardeal care le-a oferit apoi un supeu intim în sala restaurantului New-York. La acest supeu, pe lângă oaspeții englezi însoțitorii lor români și gazetarii români din Cluj au participat D-nii Charles Goodwin consul al Angliei, C. Tănăsescu, directorul general al Internelor, prefectul Dr. Meteș, primarul Dr. Pop, prof. univ. Grimm și reprezentantul Sindicatului presei maghiare. Seria toasturilor a fost deschisă de D-l Ion Agârbiceanu, președintele Sindicatului presei române din Ardeal, care salută în numele acestui sindicat, cu mare bucurie, pe distinșții oaspeți ai Marii Britanii.

„Noi ardelenii, spune d-sa, am avut în trecut un contact foarte folositor cu presa engleză. Cunoscutul și valorosul ziarist englez Scotus Viator a desvălit înaintea Apusului, în vremile suferințelor noastre, starea noastră.

De atunci încă cauza minorităților era pe jumătate rezolvită". D-l Agârbiceanu mulțumește presei engleze pentru sprijinul din trecut și face apel la gazetarii englezi ca și pe viitor să dea un bun sprijin cauzei noastre fiind cercetători atenți și răspânditori drepți și obiectivi ai celor văzute și cumpănite la noi.

Din partea oaspeților englezi răspunde Sir Harry Brittain care mulțumește cu multă căldură pentru primirea frumoasă ce li s'a făcut pretutindeni în România și își exprimă cu multă vioiciune admirația față de ospitalitatea românilor de care auzise vorbindu-se de mult. Constată că România azi e mare, are atâtea bogății și că un strălucit viitor îi surâde. În cele din urmă mulțumește presei române pentru primirea ce le-a făcut-o și termină strigând „Trăiască Presa română! Trăiască România Mare".

D-l prof. Grimm în numele Universității Clujene închină pentru presa engleză.

C-l Charles Godwis, consulul Angliei ridică paharul spre a arăta că nu e prima occzie când îi e dat să vorbească de ospitalitatea română. România e o comoară de bogății și are cel mai strălucit viitor. Legăturile între România și Anglia au fost și vor fi totdeauna amicale.

Bea pentru prosperitatea României mari.

In cele din urmă la cuvântul D-l Székelyi, în numele presei maghiare salută cu căldură pe oaspeții englezi și bând în cinstea lor.

Supeul a luat sfârșit la ora 2, când oaspeții englezi au părăsit Clujul plecând la Hunedoara.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Împrumutul d-lui Titulescu în Elveția s'a făcut în condiții dezastroase. Mărfurile elveține în valoare de 25 mil. lei sunt cu 400 la sută mai scumpe decât celelalte mărfuri. Se va importa articole de lux, șocolată, lapte condensat, brânzături, alpenstokuri, ceasornice, cari vor arde în depozite. Valoarea totală se ridică la 500 milioane lei. Plata se va face în grâne când nu se știe încă ce cantitate va avea disponibilă guvernul. El s'a angajat la un export imens cu „Sindex". — Astfel continuă politica de risipă.

Antanta a trimis un nou ultimat Ungariei. Aceasta are mobilizate la granița de vest 150 mii oameni. România a rămas tot timpul pasivă. Ultimatul Antantei nu îngăduie amânare.

Ungaria a hotărât evacuarea.

Misiunea engleză a părăsit Capitala în frunte cu d-l amiral John Robeck.

„Adevărul" protestează contra bandelor de bătăuși averescani cari tulbură întrunirile partidului național în Banat din ordinul părintelui Imbroane. Asemenea protestează contra cenzurei abuzive care a suprimat discursurile d-lor Maniu și Vaida, și împotriva teroarei care desființează posibilitatea manifestărilor opoziției.

La 5 Octombrie încep perceptoratele din țară vârsămintele impozitelor de lux și asupra cifrei afacerilor.

Comisia de identificare din Germania a descoperit la Lipsca numeroase clopote luate din bisericile românești în timpul ocupației germane.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

1109. Serviciul prompt.

Nr. 1296—1921.

Publicare.

Primăria comunei Ludoșul de Mureș aduce la cunoștință că târgul din 4 Octomvrie de marfă este amânat pe 5 Octomvrie, iar cel săptămânal din 18 Octomvrie la 19 Octomvrie, și cel din 25 Octomvrie la 26 Octomvrie.

1122 Primăria comunală.

TELEGRAME

Japonia bântuită de uragane

Lafayette, 30 Sept.

Puternice uragane au bântuit regiunile occidentale din Japonia. Sute de case au fost distruse. Se semnalează prăbușiri de terenuri la Osaca, Kobel. Au suferit mult comunicațiile telefonice și telegrafice.

Suveranii Belgiei la Alger

Lafayette, 30 Sept.

Suveranii Belgiei sunt așteptați la Alger. Vor vizita în urmă Orania.

Relațiile franco-germane în urma indicării sancțiunilor economice.

Lafayette 30 Sept.

Sancțiunile economice vor fi indicate la 30 Septembrie și sunt considerate ca un succes pentru politica lui Wirth și sunt un progres în calea relațiunilor normale între Franța și Germania.

Guvernul englez și sinfeinerii

Lafayette, 30 Sept.

Sinfeinerii au fost invitați să participa la conferința dela Londra care se va ține la 2 Octombrie.

Înțelegere anglo-italiana în chestia Albaniei

Horsea, 30 Sept.

Formula anglo-italiană care prevede chezășie deosebită pentru menținerea independenței integrității Albaniei a fost primită de consiliul ambasadorilor.

Anglia și Polonia

Horsea, 30 Sept.

Lloyd George răspunzând telegramei lui Poniovski spune că Polonia poate fi sigură că Anglia va susține tratatul dela Versailles care a înfăptuit independența Poloniei.

Dela întrunirea Societății Națiunilor

Lafayette, 30 Sept.

Intrunirea Societății Națiunilor a continuat dimineață examinarea raportului Gilbert-Murray-Africa de sus privitor la traficul femeilor și copiilor. Se propune adoptarea unei rezoluțiuni. Proiectul de convențiune redactat de guvernul britanic în urma mai multor amandamente primește propunerea lui Murray.

Dela Societatea Națiunilor.

Lafayette, 26. Sept.

Intrunirea Societății Națiunilor după ce a ascultat propunerile mai multor delegați a adoptat rezoluțiunea invitând comisia economică financiară să continue lucrările, 1. facilitarea aplicării principiului echitabilității în tratamentul comerțului. 2. A face achetă pe lângă diferitele guverne asupra măsurilor luate pentru asigurarei aplicărea rezoluțiunilor Conferinței financiare dela Bruxelles și a urmări lucrările de organizare a proiectului de credite internaționale. 3. Exprimă regrete că opera de reconstruire a finanțelor austriace a fost întârziată. 4. Statelor membre asupra raportului comisiei economice privitor la problema materiilor prime. 5. Invită comisie comunicațiilor și trauzit în vederea intrunirei conferințelor parțiale sau regionale spre a falicita comunicațiile și transporturile între Statele ale căror sisteme de transporturi au fost dezorganizate.

In chestia statuii lui Matei Corvinul

= O protestare și o punere la punct =

O protestare și o punere la punct.

Ziarul „Ujság" intr'un articolaș se ocupă iarăși de statuia lui Mathia și arată cum s'au ras coroana și inscripția maghiară de pe monument înlocuindu-se cu cuvintele: Matei Corvinul.

Scrie apoi între altele: „Cerem iertare, dar noi pe Matei Corvinul nu l'am cunoscut, iar dacă purtând alt uume a fost al nostru, în baza drepturilor minoritare asigurate în tratatul de pace, și în baza legilor de curtuasie, ne-am fi putut forma și ne-am putea forma și astăzi un drept ca cel puțin și în limba noastră să i-se remarce trecutul, care l'a învrednicit să-i ridicăm statuie. Dar potentații Clujului, cari și până acum au dovedit foarte puțin tact față de noi, n'au manifestat nici acest infim grad de curtuazie. După aceste, ar fi foarte motivat ca guvernul maghiar să-și pretindă acest monument de artă care reprezintă o mare valoare artistică și de pe care au făcut să dispară orice crimă, că ar fi o operă maghiară. Și de altfel ea a fost ridicată cu banii noș rii, din însuflețirea, stima și alipirea noastră, prin urmare nu ne-ar fi permis să suferim în tăcere ca cu încetul să o ru neze."

Aceste le scrie ziarul „Ujság" Să ne fie îngăduit a-i răspunde și noi în câteva cuvinte. Intâiu ar fi de dorit ca Maghiarii noștri să nu confunde situația de drept public în care trăesc azi, și în care au trăit în trecut. Dacă se tolerează în piața Clujului statuia lui Matei Corvinul, este tocmai dintr'un respect pentru o operă de artă, dintr'o curtuazie dacă doriți, ameliorată prin originea românească a aceluia pe care îl reprezintă statuia. Nici intr'un caz, însă, nu pentru a perpetua un cult la o parte din cetățeni noștrii, care ar fi în contrarietate cu dreptul public al nostru.

Pentru acest motiv apoi, este ridicol pe lângă că e temerar, să se amintească drepturile minoritare asigurate prin tratatul de pace.

Cât privește apoi gelosia de a nu se fi îngăduit și inscripție ungurească, ceea-ce dupăcum mărturisește ziarul „Ujság" ar putea să-i seducă pe neștiutori de a crede că stau în fața vreunui monument românesc, ea îmi pare cu totul justificată. Chestiunea s'ar putea trunșa norocos cred eu, dacă atât în limba română, cât și în cea maghiară s'ar pune inscripția următoare: „Omagiul Ungurilor adus celui mai mare și mai drept rege al lor: Românului Matei Corvinul".

A. C.

Cu prilejul Alegerii de episcop al Clujului

— Cuvântarea părintelui arhimandrit N. Ivan în urma alegerii P. S. Sale —

„O ce adâncă este bogăția înțelepciunea și știința d-lui Dumnezeu, cât de nepătrunse sunt judecățile lui". (Romani 9, v. 33)

Inalt Prea Sfințite!

Venerabil Sinod!

Cu sufletul plin de o puternică emoție, am primit știrea, că votul Domniilor Voastre, m-a ales pe mine, ca să păstoresc această Epurhia nou înființată, bogată în amintiri dureroasă, dar glorioase ale trecutului nostru din aceste ținuturi. Cugetul meu, în fața unei cinste atât de mare și adânc mișcat în fața răspunderii grele de-a organiza și îndruma în primii săi pași Episcopia Vadului și Feleacului se înalță cu neclintită încredere către *Acela*, care întotdeuna a dat întărire de sus aleșilor săi învrednicindu-i să-și îndeplinească greaua lor sarcină spre cinstea numelui său și al sfintei Sale Biserici.

Cu inima plină de cântări de slavă pentru tatăl nostru ceresc. Vă mulțumesc cu adâncă recunoștință pentru bucuria ce ați dat bătrâneței mele, ca să-mi pot încheia viața cu muncă cinstită și devotată pentru ridicarea și întărirea bisericii noastre.

Impreună cu apostolul Pavel, îmi plec genunchii înaintea tatălui ceresc și îl rog, ca în bogăția slovei sale să ne facă să ne întărim puternic prin Duhul lui, astfel, ca Christos să locuiască în inimile noastre, prin credință, ca să ajungem plini de toată bunătatea lui Dzeu.

Iar Acelula, ce prin puterea, care lucrează în noi, poate să facă nespus mai mult decât cerem sau gândim noi. „A lui să fie slava în Biserică și în Isus Christos, din neam în neam și în veci vecilor". (Efeseni 3, v. 11—21.)

Intâmpinând actul alegerii — aprobarea Prea Inaltă a Generosului nostru Domnitor Ferdinand I, declar, că mă supun votului Sinodului, pe care îl consider, ca voința lui Dumnezeu și promit sărbătorește, că îmi voi pune toate puterile, ca în frățească înțelegere cu toți fii bisericei să ridicăm această cetate a ortodoxismului, din care să se reverse lumina Evangheliei Domnului nostru Isus Hristos, în aceste părți expuse ale iubitei noastre patrii întregite și în veci nedespărțite.

Cuvântarea deputatului Sinodal dr. I. Lupaș

Inalt Prea Sfințite Domnule Arhiepiscop și Metropolit!

Venerabil Sinod!

Fie-mi îngăduit a expune în scurte cuvinte mulțămita și recunoștința, pe care ce-l dintâi sinod electoral al episcopiei Vadului o datorește în. Prea Sf nostru metropolit, care n'a pregeta osteneala drumului, ci a venit să conducă însuși actul alegerii de episcop contribuind prin aceasta în mod însemnat la sfințenia și prestigiul alegerii de episcop, ce s'a îndeplinit astăzi.

Zile de cea mai fericită păstorire V'a hărăzit bunul Dumnezeu, în. Prea Sfințite Părinte, zile mai de glorie și înălțare sufletească, cum nu le-a putut avea

nici unul dintre înaintaşii în. Prea Sf. Tale. Te-ai învrednicit a colabora la împlinirea programului de restituire integrală a ortodoxiei româneşti şi la reînvierea vechilor noastre episcopii aşa, cum le plănuise marele organizator Şaguna în cursul neobositelor sale lupte pentru reînfiinţarea metropoliei noastre.

In Octombrie 1920, în. Prea Sf. Ta, ai avut fericirea de-a prezida sinodul electoral dela Oradea-Mare şi a ridica în scaunul episcopiei ortodoxe, care vegetase fără păstor timp de 225 de ani, pe un vrednic stegar al luptelor noastre culturale, pe un adevărat îndrumător şi doftor al sufletelor credincioase, cum este Prea Sf. Sa Episcopul Roman.

Astăzi al presidat sinodul electoral din Cluj care a dat renumitei cetăţi a slăvitului întru pomenire Ştefan cel Mare pe cel dintâi episcop, după o vacanţă care, în paguba bisericii şi a neamului nostru din aceste părţi, a durat tocmai 290 de ani.

Programul lui Şaguna este acum îndeplinit în parte. Cadrele organizaţiei noastre bisericeşti sunt complectate. Rămâne ca în aceste cadre ample să vărsăm, prin muncă încordată şi însufleţită, Duh dătător de viaţă, acel Duh nou şi întăritor, despre care ne vorbeşte prorocia d-lui Iezechil în frumoasa parimie, care s-a cetit eri la Sf. slujbă a vecerniei.

Mulţămirea şi recunoştinţa, de care tresaltă acum inimile noastre ale tuturor Românilor drept credincioşi din eparhia Vadului şi a Clujului, nu află alt termin de esteriorizare mai potivit decât cuvântul Psalmistului: (30 v. 22) „Bine este cuvântat Domnul, că minunată a făcut mila sa în cetatea îngrădirii".

Aici în Clujul, care a fost cetatea îngrădirii tuturor libertăţilor noastre religioase, culturale şi politice, prin actul electoral de astăzi s'a aşezat încă un stâlp puternic pentru templul măreţ al culturii noastre religioase, morale şi culturale.

Ca nişte fii duhovniceşti ai N. P. Sf. Tale, făgăduim că vom pune toată omenească silinţă, ca templul acesta să se poată înălţa cât mai curând spre binele poporului drept credincios, spre întărirea statului nostru naţional şi întru mărirea lui Dumnezeu, căruia se cuvine vecinică laudă şi mulţumită pentru mila revărsată din belşug asupra bisericii noastre ortodoxe-române.

Bunul Dumnezeu să vă răsplătească în Prea Sf. Părinte, toate ostenelele şi stăruinţele îndreptate spre înflorirea Sfintei noastre biserici.

LICITAŢIE DE LEMNE.

Comuna Mighindoala (Jud. Târnava-Mare, plasa Mediaş) vinde prin licitaţie publică, care se va ţine în localul Primăriei comunale Buia în ziua de 27 Octombrie a. c. orele 10 a. m., 1450 stejari de pe o suprafaţă de 78·8 jug. cat.

După evaluarea ocolului silvic sunt: 531 m3 stejar lemn de lucru şi 354 m3 lemne de foc.

Preţul strigărei	54.912 lei
Vadiul	5.490 „

Ofertele închise se vor preda Primarului com. Mighindoala înainte de începerea licitaţiunei verbale.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea la Primăria com. Mighindoala şi Buia şi la Ocolul silvic Mediaş (Piaţa Regina Maria 6) în fiecare Joi şi Duminică.

Ofertele cari nu corespund condiţiunilor de contract şi licitaţie sau care nu sunt însoţite de garanţie prescrisă, precum şi ofertele ulterioare şi telegrafice nu se vor lua în consideraţie.

Pădurea este situată de la comuna Mighindoala la o depărtare de 1 Km., iar de la gara Şeica-Mare la 9 Km.

Mighindoala, 28 Septembrie 1921.

1134 *Primăria com. Mighindoala.*

Reclama este sufletul comerţului

In atenţia damelor!

Au sosit:
pardesie de toamnă şi paltoane de iarnă după ultima modă din Paris şi Viena la marele magazin

Diamantstein şi Moskovics

Cluj, Str. Regele Ferdinand Nr. 25.

Articole de modă pentru dame şi bărbaţi.

1111

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Micul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Cen
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Costinzeana* Piaţa Unirii

Citiţi „Infrăţirea"

Abonamente pentru ziarul „Infrăţirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noemvrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

Cursul bursei la Paris

România	11⁷/₈
Londra	52.39¹/₄
Newyork	12.02
Berlin	11.—
Spania	113.—
Italia	57'34
Elveţia	273.—

Lingerie pentru Dame, zestre de mireasă, zestre pentru copilaşi şi veşminte pentru copii, după modelele cele mai noui să fac la
Jenny Irma si Comp.
Modelele se pot vedea la magazinul **British Import.** 1122

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii
467

TRISKA I.
Primul şi cel mai mare depozit de piane din Ardeal **Cluj,** Strada Saguna No. 14.

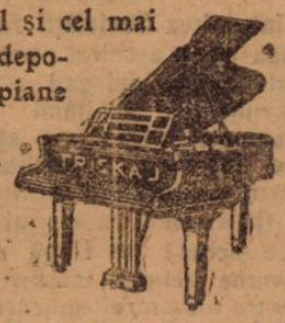

Acordă, repară şi transportă piane conservatorului, Operei şi tuturor institutelor de stat.
Au sosit în mare cantitate piane şi pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann şi Stingl cari se vând în preţul fabricei.
Plane se dau cu chirie. 97

S'a deschis marele
magazin de tricotage SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu preţul original al fabricei.
1076

Suporile Kristó
Cluj, Str. Monostori No. 25.
Execută în renumitul **Atelier de Croitorie**
cele mai elegante costume tailleur, după cele mai moderne jurnale din Viena şi Paris.

LA
26 Septemvrie
se va deschide
atelierul de confecţiuni
care va executa orice lucrări pentru doamne şi domnişoare. Pentru comercianţi va lucra şi en gros. Confecţiunile se vor face după ultima modă.
1104
BAUMZWEIG
Str. Baba Novac No. 15 (Bethlen) parter.

A SOSIT
la marele magasin
„MISSIR"
Str. Memorandului 11 (Unio).
Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezeşti „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele şi Storuri de Tülle.
Linoleum şi Preşuri cu Metru.
Pânzărie şi Stofe de Mobile. 17
Mare sortiment de Pantofi şi Ghete pentru Domni, Doamne şi Copii.

22
Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la **CZINK** Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Maria Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 355

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu

CAUT POST de administrator de moşie în apropierea Clujului sau alte instituţiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucţie. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditaţie elevilor de liceu din orice materie cu preţ moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

Căsătorii:

O DOAMNĂ văduvă inteligentă de 40 ani doreşte căsătorie cu un oficiant pensionar sau de la Calea Ferată, eventual cu un meseriaş bogat. A se adresa în Str. Gen. Dragalina VI Cetăţul poteca No. 3. 1113

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

Mărunţişuri | CLUJ | Articole de tricotage

Calea Victoriei No. 10

Ludovic Albisy

Articole pentru bărbaţi | 1087 | Articole de lux şi jucării

Clinica Gynecologică şi Obstericală, Cluj.

ANUNŢ.

Reclama 1188

Se aduce la cunoştinţă celor interesaţi că la *Clinica Gynecologică şi Obstetricală se află cinci (5) posturi vacante de moaşe bugetare* ce se pot ocupa dela 1 Octombrie 1921.

Informaţiuni se pot lua în ori ce zi dela: Direcţiunea Clinicei.

Cluj, la 28 Sept. 1921. 1129

Toată elită Clujului îşi dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece la pahar.

329

La parfumeria d'Or

se află cele mai fine articole de parfumerie se recomandă Săpunurile. Pudrele şi Parfumerile cele mai renumite. **Parfumeria d'Or** Piaţa Unirei No. 5.

38

Se caută

pentru imediată angajare ună dactilografă care cunoaşte limba română şi ungară pentru orele de după masă.

Ofertele a se adresa la administraţia ziarului subt „SOCIETATE".

NAŢIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ şi RAPIDĂ

Constanţa--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

KING ALEXANDER

de 30.000 tone, viteză 18 noduri

pleacă din portul CONSTANŢA la 6 Octomv. st. n. direct NEW-YORK

Durata voiajului 16—18 zile

După „King Alexander" urmează a pleca următoarele vapoare

„THEMISTOCLES", „CONSTANTINOPOLS" şi „MEGALI HELLAS"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. şi chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere şi mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREŞTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 şi Sucursalele: GALAŢI, Strada Speranţei No. 28; BRAILA, Strada Belvedere No. 1; CONSTANŢA, Strada Traian No. 15

„KING ALEXANDER" pleacă din Constanţa la 6 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 15·000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 14·750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000·—
Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500·—		

In costul biletelor de la clasa 1, 2 şi 3-a, se cuprinde şi hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— şi pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni şi până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul întreg. 902

Atenţiune!

Architecţi, întreprinzători, proprietari de case se găseşte

Mare depozit de sobe de porţelan şi teracota calitate din timp de pace.

Execută: sobe de tot felul, pardoseli, îmbracă pereţii caselor în mozaic şi faianţă.

Dna Tamasy Josif Cluj, Calea Moţilor No. 7.

Reprezentanţe generale în Ceho-Slovacia L. C. HARDTMUTH, CAROL MAYER & FIUL şi RAKANITZER PRINŢ LICHTENSTEIN Fabrica de Porţelan şi Teracota.

1097

Mare desfacere de mărfuri.

Cu toată urcarea mare a preţurilor din cauza scăderei Leului şi a măriri taxelor vamale.

Filiala Luca P. Niculescu

14 CLUJ,

Palatul „Mielul-Alb" (Fehér-Bárány)

ţine a dovedi consumatorilor că a fost şi este singura cassă de încredere care a vândut şi vinde ca preţurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurenţă.

Zefir Olanda I. cal. 120 lei.	Stofă pepită I. cal. 80 lei.
Zefir Olanda II. cal. 90 lei.	Mose de len franţuzese 80 lei.
Ranghiu dublu 140 lei.	Carton I. cal. franţuzese 80 lei.
Ranghiu I. calit. pentru tocuri de perne 80 lei.	Sifon (jolţiu) I. cal. 80 cm. lei.
	Sifon (jolţiu) II. cal. 80 cm. lei.
Satin Glot extra 140 lei.	Sifon franţuzese 80 cm. lei.
Satin Glot I. cal. 140 lei.	Sifon franţuzese 90 cm. lei.
Satin Glot II. cal. 140 lei.	Sifon 140 cm. lei. pentru plapome

Barcheturi şi stofe pentru toamnă în mare cantitate

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neîntrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialişti.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine şi solide mobile

893 şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barţiu No. 28. Telefon 120

Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

La cel mai renumit Atelier şi Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu preţuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini. Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

ASORTIMENT COMPLECT ŞI PROASPĂT
de cauciucuri
PIRELLI
s'au pus în vânzare
cu tarif original la
Emil Blaga
CLUJ, Piaţa Ştefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

NATIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
reprezentant general
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREŞTI,
Str. Academiei No. 2.
956
TARIF
NAŢIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
Linia regulată şi rapidă Constanţa—New-York cu vapoarele transatlantice: „KING ALEXANDER“ plecare 6 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria Constantza Constantinapole cl. I-a cu hrană Lei 1.000·—
„ „ „ cl. II-a cu hrană Lei 700·—
„ „ „ cl. III-a fără hrană Lei 287·50
„ „ Pireu cl. I-a cu hrană . . . . Lei 3.105·—
„ „ „ cl. II-a cu hrană . . . . Lei 2.070·—
„ „ „ cl. III-a fără hrană . . . Lei 847·—
Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiţi, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

Banca: Comerţul şi Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune şi eftine vinuri precum şi lichеruri engros şi detail. Transporturi de povară cu autocamioane şi camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediţie. Fabrica de lichеruri, depozitele şi garajul în casele proprii din Strada Bucureşti No. 11 şi 13. Telefon 151. 1007

In atenţiunea Comercianţilor!
Noua producţie de ghete
1105 **„VICTORIA“**
Furnizează în engros pe lângă garanţie cele mai moderne articole de această branşă cu preţurile cele mai moderate. Vizitaţi şi vă veţi convinge!
Producţia de ghete Victoria BINDEA, HERSCH & Comp.
Str. I. C. Brătianu 21 (fost fabrica Kola) şi Str. Reg. Maria 8.

Mare magazin de manufactură, mărunţişuri şi bumbac. Preţurile cele mai eftine la:
1100
SAMUEL KUPÁS
Cluj, Piaţa Unirei No. 28

Intreprindere de transport.
Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

MARTIN SCHREIBER
DEPOZIT DE CEREALE ŞI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota). :-:-:
140

Reclama este sufletul comerţului

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Fraţii Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

MECHANICUL
S. BERGER
1074 **Cluj, Piaţa Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 34**
PREGĂTEŞTE ŞI REPARĂ manometre, vacumetre, instrumente medicale, dentistice, fizice şi ştienţifice, cu brevet de pregătire.

Se face, se modifică şi se repară pălării de dame la:
Văd. Schwalb J. Cluj, pe partea Str. Mateia, Piaţa Unirii 17. Preţ moderat. 1099

Prima fabrică mecanică de plapome şi albituri de pat anunţă On. clientelă că a sosit
mătăsuri şi cashmire
de diferite culori din timp de pace.
Din magazie la comandă se expediază prompt şi favorabil cashmire, feliurite plapome de cloth şi stofă, albituri de pat, matraţe de cele mai ieftine preţuri până la cele mai fine.
ATELIERUL: Str. Radu fost Bocskay No. 9 (Óvár) vis-á-vis cu Hotelul „Dacia“. 1115 PRĂVĂLIA: Str. Bolyai.

TOŢI ABONAŢI ziarului Infrăţirea
au dreptul să publice la Mica Publice un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint. □

Căutăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.
Administraţia ziarului.

FOARTE IMPORTANT

pentru toţi este de ştiut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrăţirea abonaţilor săi.

Condiţiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noştrii abonaţi, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalţi sunt rugaţi a-şi prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenţ mare cu două uşi, un credenţ mic, una masă patrată, şase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice şi Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piaţa Unirei No. 9
Un ceas brăţară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette“ în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru ţigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piaţa Unire
Un serviciu de masă pentru şase persoane, compus din 26 bucăţi, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăţi şi două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universităţii No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălţăminte Raftopol Cluj, Piaţa Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa“ Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câştigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piaţa Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreţ sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piaţa Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

Anul II. No. 339 — Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini — Miercuri 5 Octombrie 1921

Infrăţi

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, ST... No. 3 (ETAJ. II)
SUB CONDUCEREA U...
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952. Director: D. TOM... Telefon: REDACŢIA No. 211.
ABONAMENTE: PE 1 AN .... 120 LEI; 6 LUNI .... 60 LEI; 3 LUNI .... 30 LEI

Generaţia cea nouă

Discursul d-lui Vaida ţinut la întrunirea de ieri a partidului naţional a avut o încheiere cu adevărat fericită prin care oratorul ridicându-se pe sine, ne-a ridicat şi pe noi toţi deasupra dureroaselor priveliştí pe care le înfăţişează astăzi viaţa noastră morală şi politică.

După ce, la început, într'o formă poate nu întotdeauna destul de bine supravegheată în efectele ei asupra auditorului ne-a vorbit despre Ardeal şi vechiul Regat şi ne-a arătat câte mari neajunsuri şi câte mari dureri s'au năpustit peste populaţia de aci din pricina unei politici de unificare rău concepută, şi şi mai rău aplicată, dl Alexandru Vaida s'a adresat la urmă către tinerimea din sală pentru care d-sa a ştiut să găsească cele mai frumoase cuvinte de îndrumare şi de înnălţare morală.

Tribuna agitatorului politic s'a schimbat atunci într'o liniştită catedră de dascăl de la înălţimea cărela s'a desfăşurat o lecţie care alături de cuvântarea d-lui Iuliu Maniu a fost podoaba întrunirei politice de ieri.

Poate pentru întâia oară de când se găseşte luptând în vălmăşagul politic al Româniel Mari, dl Vaida şi-a simţit sufletul covârşit de o amară îndoială în ce priveşte unele din atitudinile şi acţiunile noastre politice. Suntem noi adică pe drumul cel drept şi simţirea şi faptele noastre sânt ele cele mai potrivite cu marile interese naţionale pe care suntem chemaţi să le servim? Nu cumva greutăţile pe care le întâmpinăm astăzi în lupta de abia începută pentru consolidarea statului român sunt în mare parte greutăţi pe care noi înşine le creiem prin vădirea unui suflet care nu întotdeauna e la înălţimea ceasului.

Nu cumva rădăcina răului trebue căutată în simţirea, în cugetarea şi în cultura noastră care, ele, fiind plămădite şi formate în altă vreme, nu pot avea nici entuziasmul, nici avântul şi nici lărgimea care se cer pentru vremurile mari de astăzi?

Aceste întrebări, care sânt ale unui cuget onest, se pare că şi-la pus dl Vaida la întrunirea de ieri în clipa când ne vorbea despre păcatele şi neajunsurile unificării. Şi atunci, ca un răspuns, d-sa s'a îndreptat către tinerimea universitară ca spre singurul luminiş care ni se poate deschide în această cumplită noapte a tuturor rătăcirilor şi a tuturor îndoielilor.

Căci avem România Mare, dar nu avem întru totul şi sufletul care trebuie pentru păstrarea şi consolidarea ei, — şi sufletul acesta. D-l Vaida l-aşteaptă să răsară mâine din mijlocul acelei tinerimi pentru care d-sa a avut cuvinte şi îndrumări care vor rămâne, desigur, neuitate prin frumuseţea şi înălţimea lor morală.

O generaţie nouă stă gata să-şi facă locul în cultura şi politica României, şi ea va trebui să aducă şi acel suflet nou în faţa căruia vor cădea de la sine toate greutăţile unificării, fiindcă pretutindeni, vom avea atunci o singură simţire şi o singură cugetare politică.

Când această nouă generaţie va păşi la conducerea României, ea va râde de multe din agitaţiile noastre şi se va mira că a putut să existe vreodată o problemă şi o politică a unificării. Ardealul şi vechiul Regat vor fi pentru ea numai simple cuvinte desfăcute de ori ce realitate, România fiind atunci o mare şi covârşitoare realitate străbătută de un singur suflet şi sprijinind o singură viaţă.

Şi de aceea înţelegem de ce la capătul unui discurs în care se exprimaseră violent toate durerile acestui ceas de criză, dl Vaida şi-a îndreptat cuvântul spre tinerimea noastră universitară în al cărei suflet şi a cărei cultură d-sa vede singura putere în stare să ne pregătească, să ne deschidă şi să ne asigure viitorul.

Evenimentele zilei

A fost scris lui Dante să rătăcească nu numai în timpul vieţii, ca naufragiat politic.

Cu prilejul marilor serbări, cari s'au dat în Italia de curând în cinstea celui mai mare poet, s'a reedit povestirea călătoriei cadavrului său

Se ştie că, în seara înmormântării, corpul lui Dante a fost transportat într'o capelă din Ravenna, unde a stat până la 1519. Papa Leon al X-lea, hotăreşte atunci ca Dante să fie dus la Florenţa. Când însă reprezentanţii au sosit la Capelă, corpul lui Dante nu mai era acolo. Călugării mănăstirii spărseseră într'o noapte cripta şi luaseră scheletul poetului „Divinei Comedii". Trimişii florentini ai Papei n'au cutezat să-i spue faptul, aşa că s'a crezut că Florenţa a renunţat la cererea de a aduce scheletul şi mulţi oameni veniră să se închine în faţa aceluiaşi mormânt.

La 1892, Ravenna cere Franciscanilor ca sicriul să fie mutat în Catedrală; călugării înarmaţi se opun.

La 1860, un gardian, dormind noaptea în biserica mănăstirii, a spus c'a văzut într'un colţ al Capelei un om îmbrăcat în roş şi care spunea: Eu sunt Dante Alighieri!

Nimeni n'a crezut pe bătrân. Dar, după cinci ani, fiind nevoe de reparaţii în biserică, lucrătorii au dat în acelaşi colţ de un sicriu pe care sta scris: Dantes ossa...1677".

Şi într'adevăr, în sicriu se aflau osemintele geniului poet.

Aşa că Dante, omul care rătăcise o viaţă întreagă din loc în loc şi a cărei imaginaţie îl dusese până în Iad, purgatoriu şi paradis, n'a avut parte de odihnă nici după moarte.

Politica de libertăţi

Libertate individuală, libertate a proprietăţii, libertate a muncii libertate a credinţelor, libertate a învăţământului, iată atâtea libertăţi cari pentru ar fi garantate e necesar ca acţiunea grupărilor voluntare, a asociaţiunilor cu scop lucrativ şi în faţa lor acţiunea Statului, protector — născut al dreptului tuturor, să se ţină mutual în respect.

Un stat omnipotent hotărând totul printr'o acţiune unilaterală, încheând şi rupând după fantezia sa contractele, substituind libertăţii întreprinderilor administraţiuni iresponsabile, în acelaşi timp rutiniere şi agitate, — rutiniere pentru că Statul se controlează al însuşi şi poate că şi îngăduite fără teamă totul, agitate fiindcă trebuesc totdeauna să satisfacă exigentele schimbătoare ale stăpânilor zilei, — nu poate fi acceptat de o politică „liberală" adică a libertăţi tor pentru toţi.

O astfel de politică nu se mărgineşte să împiedece ca libertatea unuia să împieteze asupra libertăţii celorlalţi. Ea sprijină orice libertate care se bizuie înainte de toate pe ea-însăşi, pe avantaje şi câştiguri proporţionale cu munca sa personală şi acceptând cu bărbăţie responsabilitatea actelor sale. In schimb nu vrea o libertate condamnată la izolare, fiindcă atunci n'ar mai înţelege să se facă onoare unei astfel de idei numai abţinându-se de la orice atingere, în favoarea celor cari o reprezintă. In limba noastră, în înţelesul spiritului nostru naţional, cine zice om liberal zice şi om generos, om care ştie că în societate trebue să dai mult din tine însuţi şi de altmintrelí, după cum o faci sau nu o faci, ridici sau scobori medíul social, economic, moral, intelectual, la care cei mai mândrii de superioritatea lor sunt totuşi obligaţi să apeleze.

Un lucru nu mai puţin singur, e că libertatea nu ar putea fi considerată ca un ce absolut, ca o forţă hotărâtă de a te izola, de a te libera de orice determinism. Diferitele serii de determinism fiind numeroase e îngăduit voinţii omeneşti să se strecoare într'una sau în cealaltă şi să aleagă punctul unde va acţiona; dar pretutindeni va găsi în forţa lucrurilor condiţiuni pe cari va trebui să le cunoască dacă nu vrea să se izbească de ele în zadar; dimpotrivă ţinând socoteală de ele poate să le încline spre ţintele pe care le-a ales. Iată de ce o politică „liberală" demnă de numele său, apare ca cea mai experimentală, mai pozitivă, mai atentă la lecţiunea faptelor.

Situaţia din Basarabia

Deşi întotdeauna s'au svonit lucruri îngrijorătoare despre provincia noastră dela Răsărit, totuşi, în timpul din urmă toată lumea părea liniştită şi asigurată că acolo nu se petrec chiar fapte grave, ci sunt simple svîrcoliri fireşti după o schimbare de regim şi în vecinătatea haosului din Rusia bolcevisată. La această acalmie a spiritelor contribuise în bună parte optimismul Guvernului, care dădea mereu asigurări şi-şi motiva inactivitatea prin lipsa unui pericol serios în Basarabia.

Iată însă că ministrul de răsboi face o îndelungă inspecţie în această regiune şi prezintă Consiliului colegilor săi un lung şi documentat raport, care pune în îngrijorare întreaga ţară.

Cu privire la acest raport, ţinut, bine înţeles, departe de cunoştinţa opiniei publice, avem mărturiile d-lui ministru Petrovici, care, într'un moment de sinceritate, a declarat că în Basarabia lucrurile nu stau cum se cuvine şi că rusificarea, ce nu s'a putut face un secol subt stăpânirea moscovită, ameninţă să se facă acum, subt stăpânirea romanească. Guvernului nu i se putea da un certificat mai bun de capacitate.

Graniţa noastră dela Nistru nu e păzită — aceasta o afirmă însuşi ministrul Basarabiei, d-l Sergiu Niţă.

Din 3 milioane, cât era populaţia înainte de răsboi, redusă apoi la 2 milioane şi jumătate, Basarabia are, de când e subt oblăduirea României, 4 milioane de locuitori. Plusul acesta considerabil e format din refugiaţii de dincolo de Nistru. Or, numai o infimă parte din ei sunt Români, marea majoritate o formează străinii şi aproape toţi elemente turbulente şi propagandişti ai destrămării statului.

Admiţând chiar că un înalt spirit de ospitalitate ne-a făcut să primim aceşti refugiaţi, pe cari i-am fi retrimis peste Nistru la o moarte sigură, ce a făcut însă Guvernul ca să le supravegheze acţiunea lor şi s'o imunizeze? A ridicat oare funcţionarii incorecţi, şi abusivi şi i-a înlocuit cu oameni cinstiţi şi de ispravă, restabilind astfel prestigiul terfelit al autorităţilor româneşti din Basarabia?

Lăsând totul în voia partizanilor politici, cărora nu li s'a cerut decât rămânerea într'un partid, care vrea să-şi întârzie grabnica şi inevitabila lui descompunere, Guvernul actual e primul şi marele vinovat de cangrena socială, ce se întinde în Basarabia şi care ameninţă azi întreaga Românie.

S'au luat de acum, aşa de târziu şi în pripă, măsuri contra relei stări din Basarabia. De eficacitatea lor ne îndoim, câtă vreme vom avea în fruntea ţării guvernanţi, a căror cea d'intâi preocupare e numai să-şi asigure, prin căpătuială pe spinarea ţării, cât mai mulţi şi de or'ce speţă partizani politici!

Mai multă bună cuviinţă

Societatea noastră cultă românească e departe încă de a prezinta aceea înlănţuire strinsă, care face dintr'un *număr de atomi* un *organism* conştient, care să şi aibă scopul său, putea sa şi funcţiunile sale proprii. Dată fiind la noi imensa felurime de elemente psihice şi de manifestări sufleteşti concretizate în nenumărate grade de cultură, pentru închegarea unui început de viaţă socială acceptabilă e inomis nevoe de un respect mai mare decum se arată azi pentru *bunăcuviinţă*.

Poate mulţi vor trece cu uşurinţă peste acest postulat al meu, fără să-i atribue vre-o importanţă deosebită. Căci şi cu „bunăcuviinţă" suntem ca şi cu multe alte cuvinte, cari folosite de toţi şi la toate ocaziile, lasă să se scape din vedere tocmai înţelesul originar, adânc al cuvântului. Cu toate aceste un Goethe spre pildă recunoaşte, că numai „două puteri pacinice sunt pe lume: dreptul şi cuviinţa".

Dar şi cuviinţa fiind un produs al culturii presupune o organizaţie în vederea unui scop comun. Avem aşadară pe lângă *explicarea* lipsei de cuviinţă la noi, şi indicarea stăruinţelor noastre viitoare. Lipseşte cuviinţa la noi, pentrucă întreagă cultura noastră este încă în curs de formaţiune şi ca urmarea acesteia este incompectă şi organizaţiunea noastră socială şi e nelămurit şi scopul la care trebuie să tindem. Deci, cultură înainte de toate, cultura largă şi rodnică, iată ce trebuie dat societăţii noastre!

Dealtfel cultura este un scop pentru sine în cursul vieţii sociale a popoarelor. Numai prin cultură se poate ajunge la o conştiinţă socială şi numai cultura ne dă criteriul pentru înţelegerea valoarei faptelor sociale. Vedem dar, că bunăcuviinţa e condiţionată de anumit grad de cultură, totuş la rândul său ea încă e un mijloc pentru promovarea culturii, pentru întemeiera şi consolidarea unei vieţi sociale. Deci mai multă bunăcuviinţă!

A. C.

Ştirile zilei

Ministerul de răsboiu a înştiinţat ministerul de industrie şi comerţ că nu mai aprobă nici o scutire de concentrare pentru gărzile diferitelor întreprinderi industriale de oarece armata e trecută de mult pe picior de pace.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Pentru Câmpul libertății dela Blaj

— Un apel al „Astrei"

Puține lucruri avem noi Românii, atât de scumpe și de sfinte, ca Blajul, acest leagăn străluciț al deșteptării noastre naționale, așezat în inima frumosului Ardeal, la împreunarea celor două Târnave.

Câte amintiri nu se leagă de acest loc! Nu e peatră, nu e mormânt, nu e arbore, nu e colț de stradă ori de grădină, nu e câmp, nu e lac, care să nu-și aibă povestea sa înduioșătoare. Blajul e în adevăr o Romă mică.

Aici, se zice, că ar fi fost bătut până la sânge mitropolitul martir, Sava II. Brancovici, fiindcă n'a voit să boteze în legea românească căței principelui calvin, Mihai Apafi. Aici a mutat centrul bisericei românești unite cu Roma vlădica Inochentie Micu, punând temelie celor mai vechi școli românești de pretutindeni: școlilor dela Blaj, deschise de urmașul său, Petru Pavel Aron, din Bistra nunților apuseni, arhiereul cu viață sfântă în anul 1754. Aici au trăit și au muncit episcopi harnici și binefăcători ca Atanasie Rednic, Grigorie Maior, Ion Bob, Ioan Lemeni, Alexandu Strerca Șuluțiu, Ioan Vancea și alții. Aici a fost dascăli mai întâiu marii învățați cunoscuți de toată lumea; Samoilă Micu-Clain, Gheoghe Șincai, Petru Maior. Aici Simion Bărnuțiu, Aron Pomul, Timoteiu Cipariu, Ion Micu Moldovanu, Augustin Bunea, Vasilie Hossu ș. a. Aici au învățat carte, între multe mii de elevi și eleve și un Samuil Vulcan, episcop la Oradea mare, întemeietorul liceului din Beiuș, un Ioan Budoi Deleanul, scriitorul vestitei „Țiganiada", și un Ioan Maiorescu, apostolul românismului în trei țări române, un Alexandru Papiu Ilarian, fost ministru și membru al Academiei Române, un Andrei și Iacob Mureșianu, redeșteptătorii Românilor din Brașov și cel dintâiu prin „Resunetul" său iar doilea prin scrisul său la „Gazeta Transilvaniei" chiar ai tuturor Românilor, George Barițiu, marele gazetar și istoric Nicolae Popea, episcopul dela Caransebeș de mai târzru ș. a. Însuș marele nostru poet, Mihail Eminescu, s'a simțit atras un moment de farmecul acestui orășel de școale.

Unde mai pui apoi „câmpul libertății", ce se întinde pe malul drept al Târnavei mari lângă Blaj, unde, sub președinția episcopilor Lemeni și Șaguna, 40.000 de Români s'au adunat în 3/15 Maiu 1848 să audă cuvântul fruntașilor noștri de atunci: Simion Bărnuțiu, Alexandru Papiu Ilarian, Timoteiu Cipariu, George Barițiu, Pușcariu etc. și unde au venit Moții în frunte cu regele Munților, Avram Iancu, cântând: „Astăzi cu bucurie Românilor veniți, Pe Iancul în câmpie Cu toți să-l urmăriți", iar în timpul din urmă neuitatul șoim al Ardealului, aviatorul Aurel Vlaicu aici a ținut să sboare mai întâiu în văsduch punând întreaga lume în uimire cu îndrăsneala genului său technic la 1911, din prilejul adunării generale a Asociațiunei ținută în acest orășel.

Afară de școli și biserici cruci și morminte simple nu este nimic ce să vorbească despre gloria trecută. A fost o cruce într'un vârf de deal și o peatră a libertății în mijlocul câmpului cu acelaș nume, dar într'o noapte mâni sacrilege deprinse a lupta numai contra materiei brute au aruncat în aer cu dinamită aceste relicve istorice românești. — Acum când aceste mâni blestemate nu mai pot lucra e timpul să vină-alte mâni binecuvântate, care să prefacă câmpul libertății într'o grădină minunată, împodobită cu busturile tuturor oamenilor mari pentru tot românul să cumpere cât mai multe bilete dela loteria „Asociațiunei" din Sibiiu, strada Șaguna 6 și dela băncile din centrele mai de seamă, fiincă veniturile acestei loterii au între altele și această frumoasă menire.

ECOURI

Biblioteca lui Stendhal.

Clovis Bucci, urmașul unui prieten al lui Stendhal, a întocmit un mic muzeu la Civitavecchia unde se știe că Henri Beyle a locuit multă vreme ca consul al Franței. In acest muzeu se găsesc trei biblioteci ale scriitorului conținând vre-o două sute de volume ce i-au aparținut. Printre ele există câteva prime ediții din operele sale, cu atât mai prețioase cu cât poartă pe margini adnotări și corecturi făcute de autor. Celelalte volume sunt cu operele altora pe care Stendhal le-a adnotat, însemnându-și impresiile și diferite aprecieri. Ele au o valoare deosebită nu numai pentru că au fost răsfoite de autorul romanului „Rouge et Noir", dar și pentru că pe paginile lor poți citi considerația de care se bucurau unii contemporani sau alții, mai vechi, în ochii ilustrului lor cititor. Stendhal poseda un spirit critic foarte original, de cele mai multe ori nepărtinitor sub o aparență paradoxală sau violentă.

Cele mai multe din cărți au fost legate, interpunând între pagini, câteva file albe pe care Stendhal își scria impresiile sau însemnări interesante pentru biografii lui. Așa de pildă într'un volum al său: „Le coffre et le revenant' găsim următoarea însemnare: „pas mal, — Relu par hasard 13 Avril 1840."

Pe un volum al lui Dante scrie această apreciere pe care o traducem: „Orce lucrare al cărei merit e de a fi calculat gradul de prostie al spectatorului sau al cititorului, mă plictisește. Cele care îmi plac sunt calculate pentru a plăcea celor mai spirituali, dintre contemporani. De exemplu Dante, 18 Aprilie 1840".

Cum au rămas aceste cărți, de n'au fost risipite după moartea proprietarului? Iată povestea lor. La moartea sa, în 1842, Stendhal lăsă ca executor testamentar pe Donato Bucci în ceeace privește lucrurile rămase la Civitavecchia. Prietenul acesta avea însărcinarea să vândă totul și să dea o parte din suma realizată de vânzare, familiei reprezentată prin d-na Paulina Beyle. Bucci vându totul afară de bibliotecă despăgubind familia cu o sumă apreciată în comun. Așa se face că nu s'a înstrăinat nici o carte de pe raftu ile unei biblioteci din care Stendhal desprindea câte odată vre-un volum devenit acum prețios.

Pe urmele lui Hamlet...

Sub conducerea lui Emile Fabre, administratorul Comediei Franceze, o echipă de artiști ai acestui teatru printre care Fenaupy Marie Leconte și Măioara Ventura, a făcut un turneu la Copenhaga jucând piesele din marele repertor pe scena teatrului regal din Danemarca.

Artiștii n'au vrut însă să plece din țara lui Hamlet până când n'au vizitat castelul dela Elsenor, unde se știe, că se petrece cea mai mare parte din tragedia lui Shakespeare. Intovărășiți de contele Brockenhuy—Schack, intendentul teatrului regal din Copenhaga, artiștii Comediei Franceze, au vizitat cu deamănuntul vestitul castel.

Elsenor este astăzi un orășel cu vre-o câteva zeci de mii de locuitori, mai toți comercianți, așezați în cel mai strâmt ținut din Sund. Dela marginea orașului se observă în depărtare o coastă, care e a Suediei.

Castelul a fost clădit pe la sfârșitul veacului al XVI-lea, dar a fost cu totul distrus într'un mare incendiu.

La 1636 il reclădiră din nou așa cum se vede astăzi.

Totuși, din documentele vremilor și din spusele moștenite de-alungul veacurilor, din generație în generație, se crede că sus pe turn meterezele sunt aceleași ca la început și că în dreptul acelor ziduri uriașe și impresionante au făcut de gardă soldații regelui Danemarcei, în noaptea când umbra tatălui lui Hamlet a apărut prințului, cerând răzbunare.

Artiștii comediei franceze, printre care după cum am spus se găsea și Ventura noastră, au urcat scările de piatră și au ajuns cu o vădită emoțiune pe vestita terasa de unde începe chinul și delirul „nefericitului prinț al Danemarcei". Acolo sus, asvârlindu-și privirile în zarea mărginită de coastele Suediei, actorii francezi s'au înșirat în fața unui decor, copiat pentru nevoile scenei, rămas întreg în zidurile care reamintesc o epocă sângeroasă din care s'a inspirat unul din cele mai formidabile genii ale omenirii.

Noua stemă a României și știința heraldică

DI. PAUL GORE, face următoarele senzaționale declarațiuni cu privire la noua stemă a țării:

In No. 92 din 29 Iulie a. c. al „Monitorului Oficial", s'a publicat legea (descrierea și imaginea) pentru fixarea stemei Regelui României mari.

Cum subsemnatul, în calitate de specialist în heraldica, am luat parte la ședințele comisiunii pentru compunerea stemei țării, afară de ultima ședință la care n'am participat, fiind reținut la Chișinău, țin prin această scrisoare să aduc la cunoștința persoanelor, cari se interesează că stema țării, așa cum s'a legiferat de scris și imprimat în „Monitorul Oficial", o socotesc compusă cu călcarea legilor și regulamentelor heraldice și lipsită de stil potrivit și gust artistic.

Prin ace sta îmi degajez complect responsabilitatea morală și științifică la compunerea acestei steme.

Intr'un studiu critic detaliat voi arăta toate călcările științei și artei heraldice, comise în stema nouă.

Primiți, Domnule Director, încredințarea deosebitei mele considerațiuni.

Iași, 26 IX. 1921.

Paul Goré.

Membru al consiliului Heraldic al Franței, al Convențiun-Internaționale Heraldice, al Academiilor Heraldice din Roma și Madrid și altor Societăți Heraldice din Europa.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Săptămâna muzicală

Opera națională: Samson și Dalila premieră
Opera maghiară: Rigoleto

Opera națională și-a deschis stagiunea anului curent cu „Samson și Dalila", fastuoasa operă a marelui compozitor francez Camille Saint-Saens.

Crescut la școala marilor clasici, nu numai Mozart și Beethoven, ci și Haendel și Sach, pe atunci, încă neînțeleși în Franța, Saint-Saëns nu reuși să cucerească încrederea persoanelor influente, cari nu admiteau ca idealul muzicantului francez să se ridice de-asupra genului operii comice. Cu toate că s'a prezentat de două ori la concursul „Rome", căzu cu succes, față de niște compozitori, pe care posteritatea l-a ignorat.

Dela primele sale încercări s'a dovedit un puternic temperament muzical. Inceputul gloriei sale nu e marcat numai de scrierile sale muzicale, ci și de virtuozitatea sa. Ca pianist, s'a bucurat de multă stimă printre artiști și public. Ura s'a pentru wagnerianism, disprețul său pentru succesele ieftine și atitudinile cu efect, i-au atras deseori reproșuri serioase: adevărații cunoscători simțiră însă îndată calitățile sale muzicale și minunăția clasică a operei sale.

Toçmai în floarea vârstei începu compunerea operei, care a contribuit atâta la strălucirea numelui său, opera „Samson și Dalila", ai cărei prime interprete a fost celebra cântăreață Viardot, căreia partitura îi și este dedicată. Cu toate frumsețele sale, cari poartă adânc întipărite în ele marca talentului zămislitorului ei, opera fu reprezentată pentru prima oară la Weimar, sub îngrijirea lui Liszt, trebuind să treacă încă mult timp până ce să fie reprezentată publicului parizian, în caprul în care-i convenea.

Cu un temperament deschis tuturor manifestărilor de idei, cu o natură foarte combativă, Saint-Saens a luat parte la multe polemici muzicale. Fu unul dintre primii apărători ai muzicei wagneriene în Franța, scriind cronici entuziaste asupra Tetralogiei. Apoi, fără a abdica dela admirația sa pentru uriașul muzicei germane, printr'o evoluție naturală a cugetului său și a evenimentelor însă-și, a semnalat pericolele influenței wagneriene în Franța.

„Ce om elegant e Berlioz" spunea, odată Saint-Saens, cuvântul e într'adevăr adânc. Eleganța lui Berlioz nu apare numai în compoziția sa puțin stângace, ea e ascunsă în inima operei sale, există în stare latentă, în natura sa prodigioasă. La Saint-Saens, eleganța sa impecabilă acoperă deseori un fond de vulgaritate, această vulgaritate e ca un sânge plebeu care pune o contra greutate e ementului nervos, a cărui predominanță ar putea deveni un pericol. Vulgaritatea această n'are nimic comun cu trivialitatea, de care predecesorii săi cei mai iluștri, în Franța, n'au putut să se ferească. Saint-Saens privește sus de tot, grija însă constantă a expresiunei, îl aduce în mod fatal din când în când pe pământ. Acest realism îi deschidea o cale rodnică și cu totul nouă în muzică.

Pentru prima oară, picturei care unea inimile și sufletele, s'a adăogat aceea a contractului epidermelor, a parfumului părului despletit, a mirosurilor îmbătătoare sub efluviile primăverii.

Ca un minunat pictor Saint-Saens știa că nu e nevoe să pună toată paleta pe pânză, și astfel aduse în orchestră un ton de sobrietate mama nuanțelor delicate. Suprimă repetițiile obositoare cari despodobesc atâtea opere frumoase, atrăgându-și astfel critica acelora cari așteptau „revenirea motivului", așteptare care dădea impresia că motivul e numai schițat.

Saint-Saens s'a identificat cu personagiile ce le-a adus pe scenă, a trăit în mod expresiv sentimentele ce-a avut să exprime, le-a întors în toate direcțiile, și-a scrutat sufletul, și l-a comparat cu sufletele altora, a pătruns în cele mai adânci cute ale inimei pentru a găsi accentul adevărat. In același timp a căutat sunetul care valorifică idea, care departe de-a o deservi, ajută să o manifesteze, să o facă mai precisă și mai frumoasă. Intr'un cuvânt Saint-Saens s'a gândit la opera sa, s'a gândit și a frământat-o fără încetare, a trăit zi și noapte cu acest tovarăș vecinic dornic de-a fugi, de care s'a cramponat cu toată puterea desperării și cu toată persistența dorinței.

Acestor străduințe ale lui Saint Saens de-a atinge frumosul, de-a îmbina, cu cât se poate mai multă naturalețe, patima și sbuciumul sufletesc, viziunile interioare, cu sunetul, care să impresioneze pe auditor și să-l facă să trăiască toată acțiunea care se petrece pe scenă, le-a corespuns o demnă sforțare, a operei naționale de-a ne face să asistăm la o reprezentație perfectă, care în bună parte a fost atinsă.

Primul lucru care ne-a încătușat și ne-a captivat cu totul a fos desigur montarea, pe cât de fastuoasă, pe atât cu gust executată a operii. Luptând cu vitregia împrejurărilor, cu lipsa de mijloace și de recuzită, harnicul director de scenă, cu care opera noastră se poate într'adevăr făli, d-l Constantin Pavel, a cărui activitate rodnică va rămâne totdeauna vie în memoria celor ce-au avut ocazia să-i cunoască montările, n'a cruțat nici o oboseală, n'a avut nici un răgaz, până ce n'a asigurat cel puțin esetica decorurilor și al ansamblului, care-au fost realizate în mod artistic, putând să satisfacă pretențiile și gustul celor mai desăvârșiți amatori ai teatrului și al operelor. Totul ce se găsea pă scenă, decoruri custume, măști se prezenta în

Cronica politică

Portretul dlui Argetoianu. In vreme ce țara se sbate în mijlocul unor greutăți uriașe, în vreme ce atâtea probleme se cer soluționate și atâtea nevoi se cer satisfăcute, guvernul dlui general este preocupat de cu totul alte lucruri.

Astfel, un ziar din București a anunțat că ministerul de interne a impus printr'un ordin tuturor primăriilor rurale să-și procure neapărat portretul dlui Argetoianu, și să-l instaleze în localul primăriilor.

Ordinul prevede deschidere unor credite speciale pentru cumpărarea acestor portrete și obligă pe prefecți să privegheze la executarea lui.

Iată un ordin care dovedește ce preocupări au încercat pe unul din principalii miniștri ai cabinetului într'o vreme când a nu te preocupa de rezolvirea problemelor și de satisfacerea intereselor obștești înseamnă a pierde posibilitatea de a ridica statul din noianul de greutăți cari-l înecovoaie. Ce dovadă mai vorbitoare de neseriozitatea și de lipsa de grijă pentru interesele statului a actualului guvern decât ordinul acesta!

Atâtea și atâtea lucruri sunt de îndreptat sau de creiat în administrație: atâtea și atâtea nevoi încearcă viața socială, economică și culturală a țării. In vremea asta, unul din miniștrii dă ordin ca să-i se agițe potretul în sălile primăriilor rurale, un altul se plimbă în străinătate pe cheltuiala statului, un al treilea regulează chestiunile de politică internațională ale Europei întregi un al patrulea se gândește ce afaceri cu locomotive mai poate realiza, și așa mai departe iar primul ministru aranjează întruniri politice prin țară și ține discursuri chilometrice.

Și când preocupările guvernului sunt atât de străine de interesele și de necesitățile statului, înțelege oricine că a-l lăsa să-și continue activitatea înseamnă a nu face nimic pentru a opri țara de pe povârnișul pe care se rostogolește.

Revista presei germane

Organizarea bisericei

Biserica evanghelică din țara noastră va ține la 28 Octombrie la Sibiu a 29-a adunare generală. Importanța adunării acestea propune din faptul că la întrunirea din Octombrie se va pronunța definitiv alipirea la biserica evanghelică din Ardeal, a bisericii din Basarabia, Banat, Bucovina și Regatul vechiu, formându-se o reprezentanță generală al protestantismului din România.

Cu această ocazie „Kronstädter Zeitung" face câteva reflexiuni și zice „Azi biserica evangelică fără autonomie nu poate exista. Aceasta nu înseamnă independența față de stat, și cu privire la ordinea externă stabilit, va avea un anumit drept de control. Biserica cere însă dreptul de a orândui chestiunile interne ale bisericei și școalei.

Scopul nu poate să fie altul decât de-a întinde autonomia bisericei evanghelie din Ardeal și asupra bisericilor alipite.

Este vorba de o epocă de transițe, este vorba de a sprijini biserica și școala până ce vor sosi stări orânduite.

De n'am mai fi în stare de a ține biserica noastră germano-evanghelică și școlare atunci se va fi sfârșit cu ev luția noastră de opt sute de ani :".

INTRUNIREA PARTIDULUI NATIONAL LA CLUJ

Cuvântările D-lor Aurel Isac, Socol; Alex. Vaida Voevod, Iuliu Maniu și Șt. Ciceo Pop. Moțiunea,

Eri la ora 11 a avut loc în sala Reduta din Cluj o întrunire publică, convocată de partidul Național.

Intrunirea este deschisă de d-l Tamâși care în câteva cuvinte arată rostul acestor întruniri publice convocate de conducătorii partidului național, după care proclamă ca președinte al întrunirei pe bătrânul luptător d-l Aurel Isac.

D-l Aurel Isac, luând cuvântul arată într'o lungă cuvântare rolul partidului național și activitatea lui, examinează actele nenorocite ale actualului guvern și ajunge la concluzia că spre interesul și prestigiul țărei guvernul Averescă nu mai poate rămâne la cârma statului.

Cuvântarea d-lui Socol, deputat de Cluj

Oratorul anunță că va continua darea de seamă asupra activității actualului guvern, dare de seamă începută acum câteva luni tot la o întrunire convocată de partidul național.

D-sa analizează pe rând și în mod amănunțit cele patru mari „opere" ale actualului guvern și anume :

1. Legea agrară pentru vechiul Regat. 2. Legea agrară pentru Ardeal. 3. Reforma financiară și 4. Reșița.

Luând în discuție reforma agrară din vechiul Regat așa cum a fost concepută de guvernul actual, oratorul arată foarte documentat că așa cum s'a făcut această reformă au fost favorizați, marii proprietari de pământuri nedreptățindu-se clasa țărănească. Reforma agrară așa cum a fost făcută de guvernul Averescu, e antidemocratică din punctul de nedere al prețului exproprierei. S'a hotărît ca acest preț să fie egal cu renta adică cu arenda înmulțită cu 40. Trecând apoi la legea agrară pentru Ardeal, oratorul arată că această lege în părțile ei bune nu e opera guvernului Averescu, ci a marelui sfat național.

D-l Socol analizează apoi reforma financiară a d-lui Titulescu despre care spune că e o copie nereușită a unor sisteme străine care nu corespund cu stările de lucruri dela noi această lege financiară este inexecutabilă și nu prevede nici un mijloc eficace de control.

In privința Reșiței oratorul arată că această murdară afacere o actualului guvern, este cea mai rușinoasă parte din activitatea nenorocită a guvernului Averescu.

Trecând la altă ordine de idei d-l Socol analizează situația nenorocită de azi a Administrației, la care a adus țara conducerea nepricepută și necinstită a actualilor miniștri și-a actualului parlament.

Terminând oratorul spune „Azi suntem la marginea prăpastiei cu toții trebue să cerem ca acest guvern să piece și ca acest parlament nedemn și corupt să fie disolvat".

Cuvântarea d-lui Alex Vaida

Fruntașul partidului național începe prin a expune amintirile pe cari le trezește această sală „Reduta" unde s'a judecat celebrul proces al memorandului.

Trecând apoi la chestiunea unificărei așa cum vrea s'o facă guvernul Averescu, oratorul spune că aceasta constitue o gravă ofensă adusă demnității și patriotismului Românilor din Ardeal.

„Viziunea României mari una și nedespărțită a existat ascunsă în adâncul sufletelor noastre și înainte de unificarea fanarioților dela București și va exista atâta timp cât va mai fi o fărâmătură de suflet în noi.

Această unificare așa cum vrea s'o facă guvernul actual, este egală cu distrugerea acelei însuflețiri cu care am făcut unirea, însemnează zdruncinarea încrederei între frați.

Noi nu suntem un partid de tagmă ci cea mai çomplectă și mai înaltă expresiune a românismului din Ardeal.

Adresându-se apoi studenților universitari, oratorul arată marile servicii pe care acest tineret le-a adus cauzei naționale, precum și marile speranțe pe care și le pune România în ai viitorii conducători a acestei țări.

„Luminați-vă mintea prin studii, educați-vă sufletul prin muncă. cinste și moralitate, fiți domni de înaltașii voștri și gândiți-vă că mâine veți fi conducătorii acestei țări."

Cu aceste cuvinte oratorul își încheie cuvântarea.

Cuvântarea d-lui Iuliu Maniu

Domnilor! unirea înfăptuită prin imensele sacrificii a fraților noștri din vechiul Regat, prin priceperea conducătorilor țărei din 1914—17 și prin conștiința națională a românilor din provinciile noi alipite, ne-ar îndreptăți să fim cu sufletele pline de fericire și sufletele noastre să nu cunoască amărăcinea. Dacă totuși azi ne ocupăm cu durerile noastre, cauza este că nu voim ca România noastră să ajungă în prăpastie. Dacă avem azi de suferit atâta, vina nu e a României mari ci a acelora care dețin puterea. Cuvintele noastre de critică și de protestare nu le ridicăm contra fraților, ci contra acelora care stau la cârma acestei țări, nu pentru a-i servi interesele ei, ci pentru a-și îndeplini ambițiile lor pentru a-și servi interesele lor.

Dezastrul financiar economic și moral al țărei noastre nu e opera României mari ci opera guvernanților care neînțelegându-și menirea nu și-au făcut datoria.

Noi vrem să remediem aceste rele înainte de a ne prăbuși în prăpastia care ne amenință și să nu lăsăm în fruntea acestei țări o mână de oameni nesocotiți care-și bat joc de ea, și care nu merită situațiile înalte pe cari le ocupă. Noi am luptat și vom lupta totdeauna călăuziți de trei principii naționalismul, democratic și mai presus de toate moralitateatea.

Partidul nostru, care reprezintă chintesența românismului din Ardeal, a luat hotărârea să lupte pe toate căile, pentru a răsturna guvernul D-lui General Averescu și-a disolva parlamentul acționarilor Reșiței, căci al țărei nu poate să fie.

Ei bine când noi și cu noi, toată opinia publică, cinsită a acestei țări cere actualului guvern să plece, D-l Averescu declară că nu părăsește puterea în ruptul capului. Singur faptul că se poate ca un prim-ministru să declare, călcând voința manifestată a poporului, că nu vrea să părăsească puterea, constitue cel mai serios motiv ca el să fie dat afară.

Pe lângă aceasta, guvernul, în toate alegerile parțiale a căpătat un rușinos vot de neîncredere din partea poporului. Deci el trebuie să plece.

Partidul național a fost, este și va fi totdeauna de părerea că numai o concentrare a tuturor forțelor acestei țări poate aduce fericirea României mari. Noi vom primi colaborarea oricărui partid din țară care va ști să prețuiască aceste trei principii: naționalismul, democrația și moralitatea. Incheiu făcând un călduros apel la D-voastră, spre a ne ajuta în lupta pe care o ducem contra actualilor conducător al acestei țări spre binele și fericirea D-voastră și a României mari (aplauze, ovații),

---

tr'o perfectă armonie, în concordanță cu tradiția și cu atmosfera în care are loc desfășurarea ea dramatică a operei. D-l Pavel poate fi mândru de frumoasa d-sale realizare scenică, care-l consacră încă odată drept un regisor de mâna întâiu.

Dacă reușita scenică se datorește d-lui Pavel, este incontestabil că reușita muzicală îi revine aproape în mod exclusiv maestrului Rudolf Schüller, care a dirijat cu multă siguranță și autoritate, e opera lui Saint-Saëns. Pe deplin stăpân pe orhestră, a fost capabil să realizeze într'adevăr momente patetice cu arhestra, prin finețea în nuanțarea și prin varietatea coloritului. In tot timpul spectacolului, care cere un mare efort intelectual pentru travaliul la care este supus întreg sistemul nervos al dirigentului, d-l Schüller a apărut într'o egală dispoziție, punându-și la contribuție până la ultimele acorduri ale orhestrei, toată gama variată a puternicului său temperament și toate cunoștințele d-sale muzicale, pentru a asigura pe deplin succesul reprezentației.

Corurile au fost la înălțimea montărei. Cu un număr destul de restrâns de elemente eterogene, d-l Herman Klee, harnicul maestru al corului, au răsuit prin muncă perseverentă, să ne ne de-a un ansamblu de care s'a bucurat spectacolul de Vineri seara.

Doamna Lya Pop a putut să ne facă dovada îmbogățirilor sale calități vocale în dificilul rol al Dalilei, piatra de încercare a tuturor contra-altelor. Cu un plăcut timbru de contra-alto, și cu frumoase note grave baritonale ne-a făcut impresia a fi progresat foarte mult în ultimele luni. Mai ales am fost satisfăcuți constatând că timbrul dsale nu mai sufere schimbări ale de evidente în ceea ce privește coloritul său, atunci când trece dela un registru la altul. Am apreciat în special subtilitatea în nuanțare, inteligența în frazare, cât și finețea și grațiozitatea jocului dei Lya Pop, care ne-a dat astfel o Dalila cât se poate de interesantă.

Domnul Constantin Pavel a susținut rolul lui Samson, pe care l-a jucat cu mult dramatism.

Domnul Nicu Apostolescu a cântat cu multă amploare, într'o bună dispoziție, rolul marelui preot, cu toatecă vocea dsale e prea limpede, prea deschisă, prea puțin întunecată pentru acest rolul.

Ne-a impresionat foarte plăcut progresele realizate de dl Traian Gavrilescu, care a susținut foarte corect, rolul satrapului Abimeleh.

De asemenea am admirat timbrul agreabil de bas al dlui Marin George, căruia i-ar lipsi câteva tonuri în registrul grad.

Baletul, bine disciplinat de dl Liveti a fost în tonul operii contribuind la reușita ansamblului. Baletul ar fi putut realiza lucruri și mai frumoase, dacă în actul întâiu scările ar fi fost mai în fundul scenei, rămânând ca să-și desfășoare jocul grațios în planul întâiu, iar nu pe trepte.

Suntem recunoscători operii naționale pentru reușita spectacolului cu care și-a început campania de muncă, sperând că și pe viitor ne vom putea bucura de noui spectacole similare.

*

Opera maghiară ne-a făcut în decursul săptămânei trecute încă odată dovada muncei ce-o depune, pentru a realiza spectacole cât mai reușite. Desigur, față de Opera Națională, înzestrată cu o reușită mai bogată și subvenționată de stat, cu o sumă destul de frumușică, opera maghiară nu va putea să parvină la reprezentațiuni ca aceea a lui „Samson și Dalila". Totuși în limitele posibilului, cu toată bunăvoința membrilor ei, cari muncesc la menținerea unui nivel mai ridicat artistic, a reușit să ne dea o reprezentație agreabilă a lui „Rigoletto".

In rolul titular, dl Frederic Sugár, care ne făcuse încă la spectacolele anterioare, dovada capacității sale de bariton, a cântat cu multă însuflețire, redându-ne un Rigoletto aproape desăvârșit. Pe lângă vocea d-sale de o întindere apreciabilă, cu care a învins cu ușurință greutățile acestui rol, ne-a desfășurat și un inteligent joc de scenă, pe alocurea original.

Dna Margareta Kovács a cântat cu oarecari sforțări rolul Gildei, făcându-ne impresia că nu este încă complect stăpână pe vocea dsale, care nu are întinderea cerută unei soprane de coloratură. Cu toată slăbiciunea ce se simte în registrul grav, are totuși un mediu plăcut.

Dl Rafael Ruvinsky, ca totdeauna a fost corect în rolul ducelui, pe care l-a cântat cu multă finețe.

Corurile mai disciplinate ca oricând.

Orhestra, bine condusă de dirijor.

R. C.

Cuvântarea d-lui Stefan C. Pop

Inainte de asta cu 27 de ani, pe această sală stătea pe banca acuzaţilor naţiunea română din Ardeal reprezentată prin conducătorii partidului naţional. Pe banca apărărei eram eu, Aurel Isac şi bătrânul luptător neobosit pentru cauza naţională d-l Tripon (sala face îndelungate ovaţii d-lui Tripon) Oratorul face descrierea marelui proces al memorandului în care acuzaţii şi apărătorii erau conducătorii partidului naţional.

„Ei bine d-lor, e dea uns acest unic moment, această singură faptă din istoria partidului naţional pentru a vă da seama de rostul lui în această ţară".

După cuvântarea d-lui Ciclo Pop, d-l Prof. Universitar Emil Haţiegan dă cetire următoarei moţiune:

Moţiune

Adunarea poporului convocată de partidul naţional şi ţinută la Cluj în sala „Reduta" hotăreşte:

1. Avem deplină încredere în partidul naţional.

2. Aprobă cu unanimitate şi entuziasm retragerea definitivă a deputaţilor şi a senatorilor naţionalişti din parlamentul actual.

3. Cere au toată insistenţa imediata înlăturare a guvernului Averescan dela putere.

4. Cere dizolvarea corpurilor legiutoare şi alegeri noui şi libere.

5. Cere ca viitorul guvern ori care ar fi el să procedeze imediat la judecarea guvernului Averescan sare a se stabili răspunderile.

La ora 3 p. m. d-l A. Isac, preşedintele adunărei mulţumind auditorilor închide adunarea.

Ş. P.

INFORMATII

Industriale

Organizaţiile industriaşilor s'au plâns ministerului de industrie împotriva proiectului anunţat de ministerul de războiu, prin care acest departament intenţionează să-şi înfiinţeze fabrici proprii pentru satisfacerea nevoilor armatei.

Militara

S'au mai înfiinţat noui secţiuni ale caselor de împrumut pe gaj la Cluj, Cernăuţi, Temişoara, Arad, Braşov şi Sighişoara.

Zilele acestea, se vor înfiinţa alte secţiuni la Oradea-Mare, Tg. Muraş şi Sighetul Marmaţiei.

Dela C. F. R.

Sunt anulate toate permisele de liberă circulaţie pe C. F. R. pentru o singură călătorie eliberate fără carnet de identitate.

Persoanele, cari se vor urca în trenuri spre a călători cu asemenea permise, după data şi ora arătată mai sus, se vor considera ca fără legitimaţie de călătorie şi vor fi supuse la plata billetului şi amenda respectivă, oricare ar fi data liberării ar fi data liberării permisului.

Dela 1 Octombrie, nu se va mai libera sub nici un motiv asemea permise ori d cine are fi cerute.

Financiare

Ministerul de finanţe a pus în vedere celorlalte ministere să înceapă lucrările pregătitoare în vederea întocmirei bugetului general al Statului pe exerciţiul financiar 1922—23.

Peste câteva zile va sosi în ţară primul transport din comanda de monete metalli e a 25 şi 50 bani făcută în Belgia. Intregul tranport de 20 milioane de lei va fi adus în ţară în timp de 5 luni.

In acest timp, e vorba să se facă retragerea din circulaţie a moneteor ocupaţiunei germane cari au mai rămas valabile pe piaţă.

In sesiunea de toamnă a corpurilor legiuitoare se va depune proectul de lege cu privire la reorganizarea caselor pe împrumut pe gaj. S'a renunţat deci la întocmirea unei dec et-lege după cum se hotărâse la început.

Prin noua organizare, casele de împrumut pe gaj nu vor mai acorda credite industriale, iar operaţiunile lor de credit vor cuprinde numai pe micii agricultori, al căror număr a sporit în urma ultimei împropietăriri agrare.

Comerciale

Direcţiunea generală a vamilor a comunicat oficiilor vamale să perceapă pentru încălţămintea de lux ce se importă o taxă de 70 lei pe chilogram.

Industriale

Expoziţia-Târg din parcul Carol va rămâne deschisă în mod oficial până la 16 Octombrie inclusiv.

Culturale

In cursul lunei Octombrie va reapare revista literară săptămânală „Flacăra" sub direcţia d-lui C. Banu.

Manuscrisele se vor adresa la direcţia revistei str. Câmpineanu 40.

Muncitoreşti

Consiliul sindical din România a delegat pe d. deputat Iosif Mayer în comisiunea de arcetă ce funcţionează pe lângă biroul internaţional al muncii dela Geneva, conform tratatului de pace dela Versailles.

Din comisiune mai fac parte d-nii: D. Gusti, profesor universitar, ca delegat neutru şi dr. Cerkez, ca reprezentant al patronilor.

Judiciare

In chestia fraudelor dela Interne ancheta continuă. Sunt în vedere alte arestări.

Aflăm pe cale particulară că Hugo Stinnes tratează cu cercuri economice din Ardeal pentru cumpărarea unor întinse regiuni de păduri şi diferite mine.

Agricole

Buletinul agricol anunţă că recolta porumbului din Ardeal este satisfăcătoare.

Comerciale

Intre Austria şi România sunt în curs tratative pentru exportarea din Ardeal a unor cantităţi însemnate de fructe, cereale şi legume la Viena.

Diverse

Americanii au înfiinţat la Petrograd 120 bucătării, unde se distribue zilnic 60.000 franzele, pentru copii. Acţiunea de ajutorare a americanilor se va întinde asupra întregului guvernământ.

M. S. Regele a părăsit joi zona de vânătoare din Vişăul de sus.

Autorităţile au arestat pe un tinichigiu din Oradea, care lucra la acoperişul gării din Oradea-Mare. Numitul a declarat la instrucţie că a fost pus la cale de un bogătaş ungur din Sânislău (jud. Satu-Mare), care i-a plătit o sumă mare de bani ca să pue foc gării din Oradia. Operaţia criminală declară tinichigiul că a executat-o turnând un bidon de benzină în podul gării, peste care a aruncat câţiva cărbuni aprinşi, ca focul să cuprindă întreg acoperişul.

Examenul de absolvire a Academiei de Studii Cooperatiste pentru anul şcolar 1920—21 a fost fixat pentru ziua de 17 Oct. 1921.

Elevii detaşaţi pentru facerea practicei trebue ca cel mai târziu până la 12 Oct. a. c. să depună la secretariatul Academiei actele de studii precum şi certificatul de practică dat de federală şi vizat de organele de control ale Centralei Băncilor Populare.

Pentru informaţiuni, studenţii se vor adresa la secretariatul Academiei, Calea Griviţei Nr. 2 (Centrala Băncilor Populare.)

Cursurile Academiei de Studii Cooperatiste se vor deschide pe ziua de 1 Noembrie a. c.

Se primesc inscrieri la această Academie până la 25 Octombrie a. c.

Doritorii trebue să aibă unul din următoarele studii:

1. Licenţa în Drept sau Matematici.
2. 8 clase de liceu.
3. Şcoala superioară de Comerţ.
4. Şcoala Normală.
5. Şcoala superioară de Agricultură.

Inscrierile şi orice fel de informaţiuni se primesc la Secretariatul Academiei, Calea Griviţei Nr. 2 (Centrala Băncilor Populare.

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria EMKE Cluj, Piaţa Unirii 32.

Vizitaţi expoziţia magazinului de încălţăminte „D. S. RAFTOPOL din Bucureşti, Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15. în faţa bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziţia on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie şi de ale renumitei fabrici elveţiene „Bally", toate scăzute în preţ cu 20%.

Ţinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a fost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta Luni: drama, Intrigi de curte. Lupta a duor partide pentru Aron.

Un proces de presă la Lugoj

D-l Avram Imbroane, vicepreşedintele Camerei şi deputat de Lugoj a intentat proces de presă d-lui Ion Culoglu, redactor al „Timişanei" din localitate pentru calomnie, D-l Ion Culoglu ar fi „calomniat" pe d-l vicepreşedinte al Camerei, afirmând despre dânsul, că în vederea campaniei electorale din anul trecut a intervenit la centrala Aprovizionării din Bucureşti pentru livrarea a cinci vagoane zahăr pentru judeţele bănăţene. Caraş-Severin şi Timiş Torontal, apoi, că costul zahărului nu l-ar fi plătit.

Sâmbătă la 24 Septembrie s'a desbătut înaintea tribunalului din Lugoj acest proces, care pasionează mult publicul.

Apărătorul d-lui Culoglu, d-l dr. Nestor Porumb, în cursul pledoariilor sale a dovedit-o că actualul vicepreşedinte al Camerei, d-l Imbroane spune ne adevăruri, când e vorba să-şi apere „reputaţia" sa. In adevăr, în depoziţiile sale, făcute judelui-instructor, d-l Imbroane pur şi simplu tăgăduieşte orice intervenţie de-a sa la centrala aprovizionării, a arma, că nici habar n'a avut de livrarea zahărului.

Apărătorul acuzatului însă îi prezintă o adresă oficială a d-lui Chirolu, fost prefect de Caraş-Severin, în care acesta recunoaşte că d l Imbroane a intervenit pentru zahăr, că zahărul a sosit pe adresa D-sale, că D-sa este obligat să-l plătească etc.

Cu alte cuvinte, d-l vicepreşedinte al actualei Camere cutează să aducă pe banca acuzaţilor pe-un bătrân cinstit, cum este d-l Culoglu, deşi ştie, că tot ceeace s'a scris despre d-sa, corespunde adevărului.

Tribunalul după strălucita apărare a d-lui dr. Porumb, a achitat pe d-l Culoglu.

In CINEMA UNIVERSITĂŢII se va reprezenta Luni: „Copilul înghetat" drama după renumita poezie a baronului Eötvös în rolul principal micul Szécsi. Nici într'un copil din lume nu să reflectează dragostea de mamă într'un stil atât de accentuat ca în filmul acesta.

In CINEMA URANIA se va reprezenta Luni: filmul Pathé, „Soartea stăpâneşte", tragedia unei familii fanatice. In rolul principal Henry Krauss.

Tratatul de Semiologie al Profesorului *Emile Sergent* membru al Academiei de medicină din Paris ediţia XX, *în traducere românească* s'a pus sub tipar şi va apare în editura „Cartea Românească".

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.
Se serveşte cină de teatru etc.
1103. Serviciul prompt.

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—8 a. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. BIRÓ.
Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris. I-319
Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă serveşte iarăşi renumitele* Cataife *cu frişcă*, Baclavale turceşti *precum tot felul de preparate de sezon.*
Joia şi Dumineca Plăcintă *cu brânză, carne şi mere.*
In fiecare dimineaţă: sandwich, pateuri, tuică de Văleni, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum şi tot felul de licheruri dela distileria Bresson. 1071

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj. II-111

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Cum tratează guvernul pe funcționarii din Administrația Ardealului

— Cazul celor 4 funcționari superiori dela Directorul internelor — Opinia publică revoltată —

Acum câteva zile unele gazete din Cluj au dat știrea că d-nii Consilieri ministeriali Ilie Oana, I. Milea, M. Megeruşan şi Alex Palegiescu au cerut cu insistență d-lui Ministru Argetoianu, să le primească demisia din înaltele funcțiuni ce le ocupau. Această știre surprinzătoare şi comentată în fel de fel de sensuri de către gazetele din țară şi de publicul ardelean a provocat o vie impresie printre toți funcționarii resortului de interne şi în publicul clujan.

Am auzit pe foarte mulți funcționari dela interne spunând: Dacă pleacă d-l Oana, plecăm şi noi. Faptul acesta ne a făcut să ne interesăm de aproape de această chestiune, ca e ieşă din comun, că să aflăm cauzele care au provocat pe d-nii Consilieri mai sus numiți să-şi înainteze demisiile.

Din informațiile pe care le-am putut obține am aflat că n'a fost vorba de demisii ci că cei 4 funcționari superiori dela directoratul internelor au cerut ca pe ziua de 15 Octombrie să fie scoşi la pensie pentru că toți patru au câte 25–27 de ani de serviciu administrativ.

Vom arăta cari sunt cauzele care au provocat aceste demisii, cauze din care se va vedea perfect modul cum guvernul dela Bucureşti înțelege să trateze pe funcționarii ardeleni fără să se gândească la serviciile pe cari aceştia le-au adus administrației Ardealului.

Conform legilor în vigoare în Ardeal, legi în baza cărora funcționarii superiori de care vorbeam mai sus, au fost numiți consilieri ministeriali, situația consilierului ministerial în erarhia administrativă este cu un grad mai jos decât a aceluia de secretar general de minister şi corespunde gradului de Director general.

Prin urmare în baza aceleiaşi legi salariul consilierului ministerial e echivalent cu acela al directorului general. Cu toate acestea salariile primite de cei 4 consilieri echivalau cu salariile pe cari le primesc directorii de clasa I.

Iată o primă jignire adusă unora dintre cei mai conştiincioşi funcționari din resortul internelor.

Această hotărîre necugetată a guvernului şi această jignire s'au înfăptuit fără ca să se constate prin o comisie de anchetă dacă în adevăr cei patru funcționari cu toate că sunt consilieri ministeriali nu merită să primească decât salariul directorului de clasa I.

Pe de altă parte aceiaşi lege în vigoare azi în Ardeal prevede de altfel cum e şi logic, că prefectul este inferior în grad şi în salarizare față de consilierul ministerial. Cu toate acestea prin decizia atât de necugetată şi de jignitoare a guvernului cei 4 consilieri sunt puşi în inferioritate de salariu față de Prefect. Şi atunci se produce fenomenul caraghios că prefectul e obligat să primească şi să execute ordinele unui inferior.

In acelaş timp, guvernul dela Bucureşti a refuzat să plătească funcționarilor dela directoratul internelor sporul de sala lu.

O altă cauză şi mai jignitoare, care a provocat demisia celor 4 consilieri ministeriali a fost aceea că cu ocazia plecărei în concediu a d-lui Tănăsescu călcându-se legea s'a lovit în demnitatea şi drepturile d-lui Consilier Ilie Oana. Iată cum:

Conform legilor în vigoare, atunci când şeful unui serviciu sau al unui directorat lipseşte din diferite motive, locțiitorul lui de drept şi de fapt trebue să fie funcționarul superior care vine în gradul imediat inferior acelui în care se găseşte acesta.

Aşa fiind, legal şi logic ar fi fost că cu plecarea în concediu a d-lui Tănăsescu supliniitorul d-sale să fie unul dintre consilierii sus titulați.

Ei bine nu! Guvernul călcând legea a trimis pe d-l Mihail, Inspector general la secretariatul minorităților din București, descompletând serviciul de acolo, risipind banul statului prin grelele cheltueli de detaşare.

■

Iată prin urmare cum, d-l Ministru Argetoianu înțelege să răsplătească munca cinstită şi conştiincioasă ai funcționarilor Ardeleni, iată prin ce mijloace guvernul dela Bucureşti crede că va face unificarea sufletească a României mari.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii 467

Abonamente pentru ziaru „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

Imprumutul nostru în Elveția

Ştim cu toții cât tămbălău s'a făcut în jurul împrumutului pe care d-l Titulescu ministru de finanțe, îl trata în Elveția. Cercurile guvernamentale lăsau să se înțeleagă că acest împrumut va face ca valuta noastră să se ridice.

Ei bine, cunoastem astăzi condițiunile în cari a fost realizat acest împrumut. Şi condițiunile sunt dezastroase pentru stat. Căci din suma de 40 milioane franci elveției, statul român nu primeşte numerar decât 5 milioane, 25 milioane le va primi în mărfuri de proveniență elvețiană, iar restul de 10 milioane, aşa cum vor stabili tratativele cari sunt încă în curs.

Efectiv prin urmare, statul român nu primeşte decât 5 milioane franci elveției cari nu sunt în deajuns pentru prelungirea scadenței bonurilor noastre de tezaur. Căci cele 25 milioane pe cari îi vom primi în mărfuri nu reprezintă un ajutor financiar real. In adevăr, ce mărfuri ne poate trimite Elveția? Ciocolată, lapte condensat, ceasornice, făina lactată şi alte produse de felul acesta.

Dacă d-l Titulescu are nevoie de ciocolată, nevoile statului sunt cu totul altele. Condițiunile în cari se încheie acest contract sunt nenorocite pentru statul român. Căci cine poate admite ca statul să-şi ia asupra sa o datorie de 500-600 milioane lei — atât valorează, după valuta noastră, cele 25 milioane franci elveției primiți în mărfuri — pentru ca să avem în țară ciocolată şi lapte condensat?

Condițiunile împrumutului acesta zugrăvesc minunat nenorocita politică financiară a guvernului actual care neținând seamă de necesitățile reale ale statului, a isbutit să creize țării o situațiune care se apropie de dezastru.

Noutăți Pardesie şi haină de şcoale
Calități din timp de pace au sosit la
Firma NEUMAN M. 699
magazin de haine pentru bărbați, copii şi fetițe.
Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 543

Citiți „Infrățirea"

Armata maghiară la granița Ungariei de Vest

Viena. — In ziua când a fost prezentat la Budapesta ultimatul Antantei, Ungaria avea concentrată la granița Bucovinei o armată de 40 000 oameni, sub comanda generalului Kratochvil. Această armată era împărțită în trei grupuri, aripa dreaptă se află la Strass-Sommarein, centrul la Gothard cu frontul spre Stiria.

Se afirmă că Ungaria a mobilizat în total 150.000 oameni.

FOARTE IMPORTANT
pentru toți este de ştiut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noştrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-şi prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a, c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uşi, un credenț mic, una masă patrată, şase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—
Dela renumitul magazin de Ceasornice şi Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—
Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un serviciu de masă pentru şase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți şi două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—
Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—
Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, in valoare de . . . . . Lei 500·—
Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câştigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—
Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—
Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie
FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.
Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Plângeri şi lămuriri

Oare, ştie d-l profesor că dintre cei 42 învăţători de stat aflaţi în Sighet numai unul a făcut jurământul? Cu toate acestea învăţământul primar aici nu a dat de rău, după cum ar vrea să ne prezinte lucrul. Aici dela început trudesc 10 puteri luate încă atunci din provincie.

Şi acum rugăm pe d-l „profesor" să ne scuze, dacă pentru pornirea învăţământului românesc în Sighetul jidovesc am pus numai 10 puteri didactice (între acestea unele pe cari în provincie nu le-am fi putut folosi:) De vrea să ştie, iată motivul: Nu voim să lipsim statele române ţi de învăţători, de dragul, să zicem de a româniza pe streinii, cari cu deosebire la preluarea imperiului îşi băteau pieptul, că sunt unguri (?)

Acesta a fost motivul, (bazat de altcum şi pe ordinul forurilor superiore) care ne-a îndemnat să „cedăm evreilor din Sighet" mobilierul statului şi edificiile închiriate, economizând în chipul acesta chiria care ar face cel puţin atâta cât leafa d-lui profesor la an. Cedând provizoriu salele închiriate, bine înţeles am cedat şi folosinţa mobilierului, fiindcă de l ţineam înmagazinat, pe lângă că trebuia să plătim chiria, mai puteam deveni şi odioşi în ochii streinilor, pe cari aici la graniţă trebuia să-i câştigăm, după cum i-am şi câştigat în bună parte.

Ca statul aici în Maramureş nu ar fi avut mobilierul necesar pentru şcolile sale, rugăm pe dl. profesor să ne numească pe acei învăţători, cari nu au putut instrui din motivul că le-ar fi lipsit băncile, tablele etc. Că şcolile statului ar fi dispus de mobilier nou contestăm, şi rugăm pe dl. profesor să ne spună dela cine şi când a fost procurat acel mobilier *nou* visat de dânsul? După venirea mea aici m'am convins, că în cursul răsboiului şcolile din Sighet şi şi din provincie fiind transformate în spitale sau cortele pentru soldaţi, băncile au fost aruncate afară ori puse în poduri, pivniţă, etc.

Revenind asupra preluărei şcolilor în provincie, nu ştiu are ştire dl. profesor despre referinţele circulaţiei de aici în anul 1919? Ştie d-sa, că în lipsa serviciului postal în judeţ, oficiile îşi expediau corespondenţa cu curieri speciali sau cu persoane de ocazie? Ştie d-sa, că dupăce în Maiu 1919 am terminat cu preluarea oficiului şi a şcolilor din Sighet, revizorul şcolar a cutreierat pe jos toate comunele de pe Valea Mărei, a Cosăului şi Valea Izei, convingându-se personal despre starea lucrurilor? Cu această ocazie toată averea aflată a fost luată în stăpânire pe lângă proces verbal, pe care oricând l-l putem pune la dispoziţie.

Acolo unde învăţătorul nu a făcut jurământul sau a fugit dinaintea poporului, revizorul şcolar a instituit de curator al şcoalei pe învăţătorul român sau pe preotul aflat în comună. In aceştia am avut deplină încredere, că vor chivernisi şi griji în cea mai bună regulă averea aflată. Dacă nu m'aş fi încrezut în dânşii, ar fi trebuit să punem lângă flecare şcoală jandarmi, pe cari atunci — nu-i aveam. In cazul când dl. „profesor" ştie, că cineva dintre curatorii instituiţi ar fi înstreinat ceva dela şcoală, îl rugăm să ne servească date, fie chiar în mod confidenţial.

In ce priveşte „majoritatea şcolilor cu ferestrile sparte, fără uşi etc." — ierte-ne d-l „profesor" să i-o spunem că acestea sunt urmele răsboiului şi ale revoluţiei şi nici decât neglijenţa revizorului şcolar, pe care intenţionat şi cu rea voinţă vrea să-l ponegrească. Mai amintesc în treacăt, că cu preluarea şcolilor de pe Valea Vişeului şi plasa Sighet, fiind încredinţat subrevizorul, răspunderea mea ar fi numai în a doua linie. De altcum ţin să declar, că pagubele făcute şcolilor de pe aici provin tot din timpul răsboiului şi al revoluţiei.

Dacă şcolile statului de atunci în coace s'ar fi păgubit din partea cuiva, rugăm pe domnul profesor să ne dea numele vinovaţilor, făcându-ne în chipul acesta serviciul, pe care jandarmeria nu ni l-a putut face.

Dacă învăţământul a suferit în unele comune, cauza este, că perceptoratele nu au putut plăti bugetele şcoalelor asemenea la timp. Neajunsul acesta a fost preîntîmpinat cu ordinul, prin care consiliul administrativ a îndatorat comunele să dea combustibilul de lipsă şcolilor. In cazuri, când acest combustibil nu a sosit la timp, sau dacă în comună au bântuit boale contagioase, pe cine putem învinui de închiderea şcoalei?

Revizoratul şcolar a cerut învăţătorilor să justifice în flecare lună prezenţa lor în şcoală. Rapoartele ne-au sosit regulat şi sunt certificate semnate de directorii şi prezidenţii comitetelor şcolare. Dacă aceste rapoarte nu ar corespunde adevărului, rugăm să ne denunţe pe toţi aceia, cari ne-au raportat fals, pentru a-i putea trage la răspundere. Tot asemenea rugăm să ni se dea şi numele învăţătorului, care „are altă ocupaţiune."

Ierte-ne d-l „profesor" să-i spunem verde în ochi, că visează atunci, când afirmă că eu aş fi prezidat un examen, la care „am găsit 4 băeţi şi aceia pe stradă". Da! am prezidat examenul din comuna Bârsana, unde am aflat şcoala plină de elevi şi învăţătorii au dat dovezi frumoase despre hărnicia lor, apoi „după examen" am cercetat şcoala de stat din Săpânţa, fiindcă învăţătorul de acolo a încheiat cursurile fără a ne fi anunţat. Aici au fost prezenţi, nu 4 elevi, ci 29, cu toate că numai cu 48 ore înainte am spus învăţătorului, că-i vom cerceta şcoala.

Referitor la necercetarea şcolilor din partea mea, mărturisesc sincer, că în scurtul timp din 8 Decemvrie 1920 până la 22 Ianuarie 1921 şi din 29 Martie până la încheierea cursurilor, pe lângă cercetarea alor 18 învăţători din 9 comune a trebuit să-mi curăţesc şi masa de actele, cari nu au putut fi rezolvite în absenţa mea de concediu medical şi de studii. Şcolile cercetate erau de aşa fel, că mai mult trebuie să contribuim cu statul.

O bună parte din celealalte şcoli au fost cercetate de substitutul meu, — ci nu le-am putut cerceta pe toate, cauza este timpul fizic ne-a lipsit. La dadusă de mine învăţătorului „care a produs exclusiv ungureşte elevilor români"(?) i-o aduc şi pe această cale fiindcă acest învăţător (dacă nimeresc gândul: din Cămara Sighetului) a ştiut să atragă la şcoală copiii, pe cari antecesorul său „institutorul" de a l i-a înstreinat cu metodul său fonomimic aplicat chiar şi la propunerea aritmeticei! Când am vizitat această m'am convins, că cei 5—6 elevi români au cărţi româneşti şi ştiu ceti, ştiu scrie şi socoti româneşte; iar elevii de ungur încă aveau dexteritatea recerută în materialul prescris. Doresc din inimă d-lui „profesor" să ajungă curând revizor şcolar în Maramures şi să-l învrednicească Dumnezeu să poată pune câte un „învăţător" de român şi lângă cpl 5—6 elevi români rătăciţi printre unguţi. Dacă eu astăzi nu pot face aşa ceva, îl rog să mă ierte.

In ce priveşte „neluarea măsurilor faţă de învăţătorii unguri din Câmpulung şi Vişeu" poftesc „amicului" meu să aibă parte de aceeaşi protecţie dela superiorii săi şi atunci sunt sigur, că va putea merge după acei învăţători să-i salute — în Ungaria. . .

Din cele descrise până aci credem, că publicul va şti să aprecieze „bunele intenţii"(?) ale omului nostru, căruia îi dau totuşi dreptate în ceeace priveşte afirmaţia referitoare la restanţele de salar ale învăţătorilor. Fapt e că sunt cam multe aceste restanţe şi în alte judeţe şi în Meramureş.

Cazul nostru este următorule în urma schimbărei câmptabilităţii treb ind să preluăm din nou materialul referitor la înaintările învăţătorilor din o gradaţie în alta l-am predat celei mai bune forţe de lucru ce-am în oficiu care'e s'a căznit cu el dela începutul lui Aprilie Astăzi pentru a treia oră s'a dus cu ele la Cluj să le rezolve. In timpul acesta, pe lângă rezolvirea cauzelor celor mai gingaşe, a mai trebuit să constat greşelile strecurate în trecut la retribuţiile învăţătorilor, făcând să se restitue statului banul ridicat pe nedrept.

Poate, esta e cauza, ca cum „dur" cu învăţătorii, cari — onoare multelor escepţiuni — vreu să aibă banul statului fără să muncească. Eu am ştiut şi ştiu să cinstesc pe toţi câţi muncesc cu pricepere şi dragoste curată, — fie chiar „învăţătorii coloniştilor din Coştelu, Vişeu" etc.

Sighet, la 13 Septembrie 1921

TEODOR STOIA,
revizor şcolar.

ЖЖЖЖЖЖ—ЖЖЖЖЖ

TRISKA I.

Primul şi cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 16

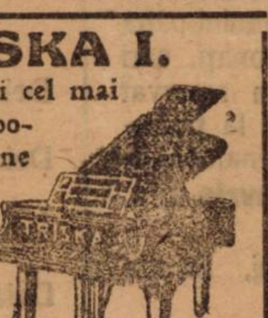

Acoardă, repară şi transpoartă piane conservatorului, Operei şi tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane şi pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann şi Stingl cari se vând în preţul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

ЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖЖ

Şah

Impărţirea tablei de şah şi semnarea cvadratelor:

a8		c8			f8		h8	8
			d7	e7				7
	b6					g6		6
			d5					5
a4		c4		e4		g4		4
	b3		d3		f3		h3	3
a2		c2		e2		g2		2
a1	b1	c1	d1	e1	f1	g1	h1	1
a	b	c	d	e	f	g	h	

Alb

R=Rege, D=Damă, (sau Regină), T=Turn, N=Nebun (Fugar), C=Cal, p=pion.

Problema No. 5

de Konrad Erlin Wiena.

Alb: Rg7, De4, Td6, Cf7, ph4 (5).

Negru: Re8. Nc8, pc7, d7 şi e7 (5).

Albul face trăsatura primă şi dă mat la paşul al doilea. (Mat în 2 paşi.)

Problema No. 6

de Dr. S. Gold New-York.

Rd4, De4, Nf4 (3).

Rd1, Na4, p. b2 şi h4 (4).

Mat în 2 paşi.

Despre probleme în genere.

1. Totdeauna albul face trăsătura primă.

2. O bună şi frumoasă problemă a) de obicei nu se începe cu şah! sau cu luarea unei figuri, b) are variaţiuni de mat ur, ceiace înseamnă că în poziţiunea de mat, cvadratele din jurul Regelui negru, nu cad în acelaş timp în cercul de bătae a mai multor figuri albe.

c) Numai acele figuri vor fi puse în joc (pe tablă) de ambele părţi, cari sunt indispenzabile la rezolvirea problemei.

d) Exprimă o idee genială.

Toate acestea resumându-le, problemele se caracterizează prin ideile ce se reliefează din ele şi prin virtuozitatea executării lor technice.

Resolvirea corectă a problemelor apărute în primele noastre rubrici, este următoarea:

Problema No. 1.—1) De4—e2!—
Problema No. 2.—1) Tg7—g5!—
Problema No. 3.—1) Dd7—e7!—
Problema No. 4.—1) Da3—a8!

Probemele au fost rezolvate bine de următorii Domni:

Eugen Gerasin. Nicolae Várady, Pavel Codru, Josif Frldiuki, Alexandru Schwartz, Pavel Simon.

Partida No. 3

Jucată la matchul de şah din Budapesta, ţinut în luna Septembrie a. c.

ALB:	NEGRU:
Dr. Savielly Tartakower din Viena	Andrei Steiner din Budapesta
1. e2—e4	e7—e5
2. Nf1—c4	Cg8—f6
3. d2—d4	e5×d4
4. Cg1—f3	Cb8—c6
5. 0—0	Cf6×e4
6. Tf1—e1	d7—d5
7. Nc4×d5	Dd8×d5
8. Cb1—c3	Dd5—a5!

In situaţiunea prezentă stă Dama mai bine aici; de obice se mai face şi trăsătura următoare:

8. ——Dd5—e4, dar în cazur acesta jocul se poate schimba în chipul următor în favorul albului:

9. Cf3—d2!	Dc4—b4
(pe Dc4—a6 urmează Cc3—d5)	
10. Cc3—d5	Db4—a5
11. c2—c4!	Nf8—d6
12. Cd2×e4	0—0
13. Nc1—d2!	——)
9. Cc3×e4	Nc8—e6
10. Ce4—g5	0—0—0
11. Cg5×e6	f7×e6
12. Te1×e6	Da6—d5

Negru trece cu vederea trăsătura N f8—d6! dealtcum foarte avantagioasă pentru sine, care i-ar fi asigurat o poziţie splendidă din următoarele motive: a) Nebunul ar stă la loc foarte potrivit; b) ar împiedeca tragerea Nebunului alb pe f4; c) ar promova desvoltarea completă a celorialte figuri; d) ar putea pregăti un atac greu de apărat contra poziţiunei Regelui alb.

13. D d1—e2	h7—h6
14. N c1—f4	g7—g5
15. N f4—g3	d4—d3
16. c2×d3	g5—g4

17. T e6×c6 Albul jertfeşte din calitate, ca în schimb să-şi poată asigură conducerea în a doua fază a jocului. Deoarece norocul îl urmăreşte pe cei îndrăzneţi, întreprinderea albului se termină cu succes.

17. — —	b7×c6
18. C f3—e5	h6—h5
19. d3—d4!	R c8—b7
20. T a1—c1	T d8—e8
21. T c1—c3	D d5—d4?
22. T c3×b3+	R b7—a8
23. C e5×c6	D d4—d7
24. C c6—e5	N f8—g7
25. D e2—e4+	c7—c6

26. T b3—b8+ Negrul capitulează pentru că în trăsătura următoare şi-ar pe de Damă.

In ziua I. a matchului partida aceasta s'a terminat mai repede şi n'a putea putut avea efect încurajator asupra tânărului maestru Steiner care acum pentru prima dată a luat parte la un match aşia aprig.

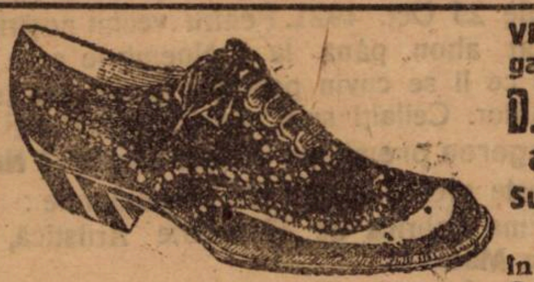

Vizitaţi expoziţia magazinul de încălţăminte

D. S. RAFTOPOL

din Bucureşti,

Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15.

In faţa bisericei „Mateiu Corvin". □ Telefon 107

Care stă la dispoziţia On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie şi de ale renumitei fabrici elveţiană „Bally", toate scăzute în preţ cu 20%.

925

Ţinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a ost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anual 1906 cu

„MEDALIA DE AUR"

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea

22

Este adevărat artistic, cum se curăţă şi vopseşte la CZINK Cluj, strada Dezsma Nr. 5, strada Regina Mari Nr. 7 şi Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 55

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu

CAUT POST de administrator de moşie în apropierea Clujului sau alte instituţiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucţie. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditaţie elevilor de liceu din orice materie cu preţ moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE un şesiong cu cuvertura, una faţă de masă, două perdele de maşină pentru croitorie bărbătească marca Singer în Str. Iuliu Maniu No. 4 et. II, cam. 4. 1135

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, spălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

Publicaţie.

Se aduce la cunoştinţa tuturor interesaţi, că la Serviciul Domeniilor Militare al Comand. VII Terit. din Sibiu sunt vacante următoarele posturi pentru funcţionari civili:

1. **Arhitect clasa III-a** şi
2. **Conductori Stagiari clasa II-a.**

Condiţiunile de admitere se pot vedea zilnic în toate orele de oficiu la susnumitul serviciu.

Cererile se vor înainta până la 15 Oct. 1921 la Comandamentul VII Teritorial, Serviciul Domeniilor Militare, Sibiiu. 1137

Toată elită Clujului îşi dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece la pahar. 329

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.

Administraţia ziarului.

TOŢI ABONAŢI ziarului Infrăţirea

au dreptul să publice la Mica Publice un anunciu de 10—15 cuvinte de doauă ori. Pentru restul de cuvinte va plăti 50 bani de fiecare cuvint.

Mare desfacere de mărfuri

Cu toată urcarea mare a preţurilor din cauza scăderei Leului şi a măririi taxelor vamale.

Filiala Luca P. Niculescu

Cluj, Palatul „Mielul alb "(Fehér-Bárány)

ţine a dovedi consumatorilor că a fost şi este singura cassă de încredere care a vândut şi vinde cu preţurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurenţă.

Zefir Olanda I cal. 120 lat.
Zefir Olanda II cal. 90 lat.
Nanghiu dublu 140 lat.
Nanghiu I calitate pentru tocuri de perne 80 lat.
Saten Glot extra 140 lat.
Saten Glot I cal. 140 lat.
Saten Glot II cal. 140 lat.

Stofă pepită I cal. 80 lat.
Moso de len franţuzesc 80 lat.
Carton I cal. franţuzesc 80 lat.
Sifon (joljiu) I cal. 80 cm. lat.
Sifon (joljiu) II cal. 80 cm. lat.
Sifon franţuzesc 80 cm. lat.
Sifon franţuzesc 90 cm. lat.
Sifon 140 lat. pentru plapome

Barcheturi şi stofe pentru toamnă în mare cantitate.

NAŢIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
reprezentant general

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREŞTI,
Str. Academiei No. 2.
956

TARIF

NAŢIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.

Linia regulată şi rapidă Constanţa—New-York cu vapoarele transatlantice: „KING ALEXANDER" plecare 6 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria	Constantza	Constantinapole	cl. I-a cu hrană	Lei 1.000·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană	Lei 700·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană	Lei 287·50
„	„	Pireu	cl. I-a cu hrană	Lei 3.105·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană	Lei 2.070·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană . . .	Lei 847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiţi, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

ASORTIMENT COMPLECT ŞI PROASPĂT de cauciucuri PIRELLI s'au pus în vânzare cu tarif original la

Emil Blaga

CLUJ, Piaţa Stefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Întreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini. Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

Atenţiune!

Architecţi, întreprinzători, proprietari de case se găseşte

Mare depozit de sobe de porţelan şi teracota calitate din timp de pace.

Execută: sobe de tot felul, pardoseli, îmbracă pereţii caselor în mozaic şi faianţă.

Dna Tamasy Josif Cluj, Calea Moţilor No. 7.

Reprezentanţe generale în Ceho-Slovacia L. C. HARDTMUTH, CAROL MAYER & FIUL şi RAKANITZER PRINŢ LICHTENSTEIN Fabrica de Porţelan şi Teracota. 1097

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40
Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neintrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate firmus de specialişti.

Deposit de pielărie engros

S. Fischer 1127

Bucureşti, Lipscani 90 sau Decebal 7 (în stradelă)
în permanenţă asortat cu
pielărie şi talpă
Telefon 45/46. **străină şi indigenă.** Telefon 45/46.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine şi solide mobile şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc. 893

Fabrica: Strada Gh. Barijiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Bănci, fabricanţi, industriaşi,

comercianti cari au nevoe de

Contabili,

corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

NATIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ și RAPIDĂ

Constanța--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

KING ALEXANDER

de 30.000 tone, viteză 18 noduri

pleacă din portul **CONSTANȚA** la 6 Octomv. st. n. direct **NEW-YORK**

Durata voiajului 16—18 zile

După „**King Alexander**“ urmează a pleca următoarele vapoare

„THEMISTOCLES“, „CONSTANTINOPOLS“ și „MEGALI HELLAS“

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere și mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREȘTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 **și Sucursalele: GALAȚI,** Strada Speranței No. 28; **BRAILA,** Strada Belvedere No. 1; **CONSTANȚA,** Strada Traian No. 15

„KING ALEXANDER“ pleacă din Constanța la 6 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2 Lei	15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3 Lei	15·000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3 Lei	14·750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate Lei	9.000·—
Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500·—		

În costul biletelor de la clasa 1, 2 și 3-a, se cuprinde și hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— și pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni și până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, lar de la 8 ani în sus plătesc biletul întreg. 902

Se caută

pentru imediată angajare ună dactilografă care cunoaște limba română și ungară pentru orele de după masă.

Ofertele a se adresa la administrația ziarului subt „SOCIETATE“.

Se confecționează și se coasă

după ultima modă lengerie (albituri) pentru dame de corp și de pat precum și lengeri de lux la

Dna Georgescu

1128

Str. Basarabiei No. 10 (Kemény Gábor) et. I. ușa 5.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. Servici promt.
1116

Se fac, se modifică și se repară pălării de dame la:

D-na Schwalb J. Cluj, pe partea Str. Mateia, Piața Unirii 17. Preț moderat. 1099

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

Reclama este sufletul comerțului

Cetiți „Infrățirea“

AUTO-MECANICA

SOCIETATE ANONIMA

REPREZENTANTA GENERALA A. S. R. A. S. LEONIDA & Co. UNITE

DIN BUCUREȘTI.

DIRECȚIUNEA CLUJ, STR. REGINA MARIA No. 10

Depozit de Cauciucuri
Accesorii, Piese de schimb
Articole de Sport
Str. Regina Maria No. 10.
Telefon 2-16.

Ateliere de Reparațiune
Auto-Garage
Benzină, Ulei, Carbid
Calea Dorobanților 18.
Telefon 4-89.

MEMBRI DIRECȚIUNEI:

PREȘEDINTE: Carol A. Iahoda.
MEMBRI: C. Leonida, Chr. Pennescu-Khertsch, Dr. I. Costinescu, Ioan Edeleanu, Dr. Gh. Leon, Dr. A. Pordea, Iosif Hevesi.
DIRECTOR Ioan N. Jilescu. 1110

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919

Are în depozit un stoc însemnat din blanurile cele mai fine.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cal. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Surorile Kristó

Cluj, Str. Monostori No. 25.

Execută în renumitul **Atelier de Croitorie**

cele mai elegante costume tailleur, după cele mai moderne jurnale din Viena și Paris.

ABONAMENTE

la ziarul „Infrățirea“ se primesc și de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu masina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Anul II. No. 341 — Opt Pagini — 1 LEU — Opt Pagini — Vineri 7 Octombrie 1921

Infrăţirea

Administraţia Ziărului „Infrăţirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IU[illegible] 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI COM[illegible]
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

LUPOAICA

„Să nu repetăm noi cei puţin expresiile de ură sau de ridicul ce inimicii naţiei române răspândesc în lume." *Bolintineanu.*

Vorbele de mai sus se găsesc în romanul lui Bolintineanu, „Elena", apărut, cum se ştie, puţin după prima unire, adică în 1862. Ele sunt spuse de Alexandru Elescu unei fete de muntean, care găsise că-i o glumă bună să râzi de moldoveni.

Ştiţi însă ce glumă-şi permisese Caterina? Să spună că a auzit, că moldovenii toţi au cap de zimbru iar pentru aceasta Bolintineanu se supără. Ce ar zice, dacă ar auzi vorbele pe care şi-le spun „fraţii" acum, după a doua unire! Dacă ar fi să credem celace ne spunem unii altora, apoi ar urma, în adevăr, că suntem nişte „mişei", nişte „ticăloşi", nişte „putregăiturî" şi aşa mai încolo, adică ne demni de faţa pe care am făcut-o. Din fericire, noi ştim că de data aceasta denumirile în chestiune sunt simple flori de oratorie parlamentară şi extraparlamentară şi nu ne amărăm prea din cale afară de tare!

Dar totuş, de jocul acesta, utilă poate partidelor politice, destul de fără gust însă, începuse să ne cam fie silă, nouă, celor care mai vedem lumea şi altfel de cât aşa cum apare dintr'un portofoliu ministerial. Doream parcă o vorbă, un semn, din adâncuri, din adâncurile care-s totdeauna curate.

Iar atunci, în seceta aceia sufletească, au venit studenţii francezi şi după ei cei italieni. Şi rând pe rând, sufletul românesc a prins a se răscoli, a spuma, până ce s'a brăzdat de dâre lungi şi luminoase, — drumurile oaspeţilor noştri! —, de-a lungul şi de-a latul lui. Vi iteje primite îi aminti e parcă din nou că el are fraţi, aiurea, departe pe malul Atlanticului şi pe acela al Mediteranei, iar gândul acesta strecurase cu el şi altul: că şi în pământul nostru dintre Tisa şi Nistru, tot numai fraţi sunt. Provocaţi să-şi arate dragostea lor faţă de francezi şi italieni, românii, oarecum ruşinaţi, este drept, simţiseră săltând în inimile lor şi frăţia dintre ei. Aceasta a şi fost câştigul cel mare şi imediat pentru noi, al trecerii tinerimei franceze şi italiene pe la noi. Mare câştig de altfel! Căci sufletul unui neam are altă contabilitate decât cea negustorească şi câştigurile lui sunt de multe ori imponderabile şi de aceia, se vede, au şi scăpat privirei acelora care, pe când întindeau mesele de primire a musafirilor, socoteau numai cheltuelile!

Dar să ne întoarcem la aceşti musafiri. Ori cu cât drag i-am fi primit noi şi ori câtă prin eneală sufletească ne-ar fi provocat vizita lor, ei s'au dus şi cu depărtarea lor începea să se topească şi urma lăsată de ei, să se topească şi să se piardă în valmăşagul luptelor noastre zilnice, întocmai ca dâra ceaţă albă lăsată de un vas înapoia lui, dâră care încetul cu încetul se face una cu apa din prejur.

Trebuia altceva, mai trebuia ceva de cât o simplă vizită, ne trebuia ceva permanent şi atunci a venit ea, „Lupoaica".

Aceasta nu va mai pleca! Ea va sta veşnic cu noi, pentru ca veşnic să ne aducă aminte că noi suntem mulţi, cei ce ne tragem din acelaş om, din unul din omuleţi care sug lupoaica noastră, adusă în Cluj acum; să ne spună veşnic, că noi suntem mulţi, cei de o rassă şi că mulţi din neamul nostru au minunat lumea în trecut, după cum iar şi sunt chemaţi să facă acelaş lucru în viitor: să ne spună veşnic, în sfârşit, până şi atunci când urava clocoti mai mult în noi, că noi, cei de ambele laturi ale Carpaţilor, suntem cu toţii, tot fraţi, inimă chiar, din marea frăţie latină.

Lupoaica noastră din Cluj este conştiinţa noastră cea bună, ea este mustrarea mereu prezentă şi concretă a păcatelor făcute de noi în contra latinităţii noastre şi în contra puterii neamului nostru românesc, atât de latin, dar atât de străin în părţile acestea de lume, atât de străin şi de aceia cu o atât de mare nevoie de unire. Lupoaica noastră din Cluj nu ne va mai lăsa, şi privind-o, noi vom putea judeca prezentul şi viitorul neamului nostru, de pe înălţimea celor câteva mii de ani de perspectivă istorică glorioasă, pe care o aduce ea în mijlocul nostru.

La toate acestea şi la multe alte lucruri înrudite se va fi gândit poate colegul meu, subtitlul umanist Bogrea, când îmi spunea că-i e dragă Lupoaica noastră şi că în fiecare zi, când trece la universitate, îi râde şi îi zice: „bună-dimineaţa", în suflet.

Fiţi siguri, în orice caz, că — aceste — rosturi şi însemnări ale Dădacei lui Rom şi Rem, le-au simţit duşmanii noştri şi de aceia o şi urăsc ei atât. Rânjetul Lupoaicei îi neliniştează, iar colţii ei îi îngrozesc, pentrucă în acest prim monument naţional ridicat în Ardeal un românesc, ei văd simbolul de ameninţare, ieşit ca din pământ, al unei rasse întregi, al unei rasse care este aici şi pretutindeni, acum şi de când îi istoria Europei, al unei rasse care a ştiut totdeauna birui şi pedepsi şi care şi atunci când se părea că adoarme, nu a lipsit de a se redeştepta şi de a orbi cu strălucirea ei pe toţi aceia care o văzuseră îngenunchiată de ei. Lupoaica a venit în Ardeal; luaţi seama români şi luaţi seama şi voi străinilor! Lupoaica are lapte pentru puii Romei vitoare, dar ea are şi colţi pentru cei ce o vor turbura în menirea ei de mamă!

Se pare chiar, că un imprudent a şi avut prilejul să simtă un colţ al scumpei noastre Lupoaice, în pulpa lui. Despre aceasta însă poate altădată.

Virgil I. Bărbat.

Finanţa internaţională

Era o credinţă generală că războiul va face să intervină altfel de raporturi între naţiuni. Munca de refacere după oroile şi distrugerile războiului părea că va înlesni comuniunea sufletească a tuturor popoarelor ce'e mai mari ajutând pe cele mai mici, cele mai încercate de nevoi şi de dureri aşteptând sprijin din partea celor cari au avut mai puţin de suferit. Dar chiar din clipa întrunirei Conferinţei de Pace s'a văzut că, dimpotrivă, războiul n'a făcut decât să îndârjească lupta de interese dintre naţiuni. Şi chiar între alţii, între aceia cari luptaseră şi sângeraseră alături pe câmpurile războiului pentru un ideal care se părea comun, pacea readuse conflictul latent de interese. Războiul economic fu reluat de statele pe cari războiul cu armele le atinsese mai puţin în viaţa lor economică. Finanţa ţărilor mari avea un câmp larg de activitate în state'e noi create şi în cele unde războiul a dezorganizat condiţiunile de producţie şi de schimb. Într'o astfel de situaţie, acestea se vă ură silite să facă apel la capitalul străin pentru a se ridica din mijlocul greutăţilor financiare sau economice pe cari jertfele răs oiu ui le a usese pe capul lor. Dar capitalul străin e oferi în condiţiuni atât de apărătoare şi de umilitoare pentru ele încât cele mai multe fură nevoite să ia măsuri de apărare împotriva acestei invazii.

La adăpostul şi câteodată la ameninţarea unor presiuni politice, capitalul internaţional îşi făcu apariţia în ţările mai mici sau mai încercate de nevoi străduindu-se să pună mâna pe bogăţiile naturale pe cari capitalul naţional nu putea de câmdată să le valorifice.

Încercări de felul acesta le văzurăm şi le vedem încă manifestându se şi la noi.

Şi după ce am asistat la încercările de acoparare ale capitalului allat, asistăm acum la încercările capitalului german. Astfe zlarele vorbesc că marele capitalist german, Hugo Stinnes, a trimis emisari în România pentru a cerceta avuţiile naţionale şi a pune stăpânire pe ele. Agenţii ai acestui potentat modern cutreeră Ardealul, Dobrogea, regiunile petrolifere din vechiul Regat, luând informaţii, interesându-se asupra posibilităţilor de exploatare, făcând sondagii. Semnând ce bogăţii încă nevalorificate, aşezată prieteni, ţara noastră oferă un vast teren de exploatare capitalurilor străine cari se bat pentru a i acapara avuţiile. Din această luptă a finanţei internaţionale, noi putem printr'o politică înţeleaptă, să culegem multe foloase. Dar când încercările capitalurilor internaţionale, în loc să fie stăruinţile în acţiunea lor de acaparare, sunt sprijinite chiar în ţară de o politică care înţelege să servească interesele străine înaintea celor româneşti, e lesne de văzut cât de mare primejdie ameninţă economia naţională şi prin ea însăşi existenţa statului român.

Problema Burgenlandului

Intervenţia solicitată de Ungaria în vederea soluţionării problemei Burgenlandului pare a intra în faza ei decisivă. Guvernul maghiar şi cel austriac au făcut cunoscut lui Beneş propunerile lor. Pe de-altă parte, marile puteri aliate însărcinate cu executarea tratatului din Trianon, au fost puse la curent cu demersurile înfăptuite şi cu rezultatele întrevederilor. Se ştie că în acelaş timp ce adresa cererea sa lui Beneş, guvernul maghiar primea din partea Conferinţei ambasadorilor o notă somând Ungaria, ca cu riscul introducerii unor sancţiuni economice, să evacueze înainte de 4 Octombrie, teritoriile, cari în virtutea stipulaţiilor tratatului, trebuesc să revină Austriei.

O notă a agenţiei Havas, anunţă că Conferinţa ambasadorilor, care a avut loc la Paris a declarat că nu se opune vreunui acord austro-maghiar, dacă Austria acceptă propunerile cei s'au făcut, cu condiţia ca teritoriile litigioase să fie evacuate în termenul prescris de nota adresată guvernului maghiar.

In expozeul făcut comisiunei afacerilor streine a Camerii cehoslovace, Beneş a explicat origina intervenţiunei sale. N'a făcut totuşi cunoscut conţinutul propunerilor maghiare în această privinţă suntem reduşi la informaţiile parvenite din streinătate, după care, Austria ar primi tot Burgenlandul, cu excepţia oraşului Sopron (Odenburg) şi o bandă strâmtă de-alungul graniţei. Ori cum ar fi, Ungaria se găseşte în alternativa sau de-a evacua complectamente Burgenlandul până astăzi, sau, în cazul acceptări din partea Austriei a propunerilor ce i s'au făcut, de-a-şi realiza dorinţele înainte de această dată.

Decizia Conferinţei ambasadorilor cesigur nu va putea decât să grăbească atitudinea Ungariei, în consecinţă deci, soluţia litigiului. Guvernul austriac este de fapt autorizat să facă un acord cu Ungaria, fără ca acesta să ia ca pretext întrevederi pentru întârzierea evacuării Ungariei de vest. Ne putem deci aştepta pe astăzi ca Beneş să primească comunicarea hotărârilor luate de cele două ţări interesate, şi în acest caz, mijloacele de execuţie a condiţiilor primite de-o parte şi de cealaltă. Am dori ca atunci când guvernul maghiar îşi va fi dat cuvântul, să aibe puterea să şi-l ţină. Europa centrală, care va vedea apoi diferitele state ce o compun unindu-se, va putea zice că intră într'o adevărată eră de pace.

Noul cabinet polonez

In momentul când guvernul de funcţionari din Ceho-Slovacia îşi dădea dimisia, pentru a face loc unui guvern parlamentar, ce producea în Polonia un eveniment contrar. Ogravă criză economică şi numeroase conflicte politice interne au determinat căderea cabinetului Witos, care fu înlocuit printr'un guvern de funcţionari, prezidat de Ponisskovsky.

E de dorit ca noul cabinet să păstreze destul tact în politica externă, mai ales în ceea ce privesc legăturile cu vecinii, cât şi în politica internă, pentru a asigura Poloniei, în situaţia internaţională, locul pe care-l merită prin cultura ei şi însemnătatea drepturilor ei istorice. Dacă va reuşi, se va putea spune că a făcut mai mult decât cabinetele precedente şi că şi-a asigurat un loc de cinste în istoria turburată a Poloniei.

Prietenii şi partizanii lui Ponisskovsky văd în el un bun organizator, nu un politic experimentat, care s'a distins dintr'un calm extraordinar şi o cunoaştere adâncă a lucrurilor publice. Aceste calităţi sunt complectate de însuşiri personale, foarte folositoare şefului guvernului într'o epocă de tensiune între partide şi individi: afabilitatea şi tactul politic de care a făcut dovadă mai ales în legăturile sale cu adversarii săi politici.

Dacă se priveşte atitudinea sa în actualul cabinet trebue să mărturisim că atât partizanii cât şi amicii săi îl apreciază. Fiecare din demersurile sale sunt o sforţare pentru a contribui prin intervenţia sa la apaizarea conflictelor şi de-a îndrepta toată munca către un singur scop: o soluţionare pacifică a crizei interne. Ponikovsky a respins încă dela început ideea unui cabinet compus numai din funcţionari, lipsiţi de programe politice şi neexecutând decât funcţiuni oficiale. A elaborat programul unui cabinet compus din specialişti reprezentând toate clasele sociale şi toate ţinuturile ţării, asigurându-şi în acelaş timp neutralitatea binevoitoare a partidelor. Dacă n'a reuşit totuşi să încredinţeze toate portofoliile personalităţilor competente, faptul este datorit mai ales fricei pe care o inspiră responsabilitatea sării critice actuale.

Programul noului guvern este prevăzut pentru o perioadă mai lungă. Problema care ocupă acum mai mult timp opinia publică poloneză este chestiunea financiară.

Aşezarea pe baze sigure a finanţelor publice este unul din punctele principale de acţiune ale noului guvern. Un plan detaliat va fi elaborat de noul ministru de finanţe, căruia a primul ministru îi dă orientarea: percepţie energică a impozitelor asupra câştigurilor de război, asupra proprietăţii, şi în general contribuţii grele. Contribuţiile au format încă obiectul unui conflict între partidul popular şi celelalte partide.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Se reproșa în genere partidului popular de-a se interesa prea puțin de obligația țăranilor de-a plăti impozit. Noul guvern polonez va lua măsuri energice împotriva speculațiilor provocate de războiu, pe care primul ministru polonez le califică drept crime de înaltă trădare.

Cuvintele drepte ale fostului președinte de consiliu, Witos, adresate ca replică criticilor ce i se aduceau: „Nu veți remedia situația actuală atacând guvernul, ci susținându-l și colaborând cu el", au fost rostite în deșert. Aceste conflicte au împedecat partidele de-a privi clar situația, cauzând neînțelegerea în ceea ce privea constituirea unui guvern parlamentar. Astfel a triumfat ideea unui cabinet de funcționari.

Scrisoare din Italia

Sărbătorirea zilei de 20 Septembrie Comemorarea lui Dante

Ziua de 20 Septembrie, este pentru Italia, ceiace este 10 Maiu pentru România: marea sărbătoare a Italiei întregi, este ziua când trupele de voluntari ale lui Garibaldi intrară victorioase în Roma. Și a fost nespus de fericită ideia de a sărbători odată cu această aniversare sexcentenarul marelui geniu latin Dante. Se prăznuia, dar, în aceiași zi eliberarea și începutul realizării unității italiene și se comemora cu același sfânt entusiasm poetul Italiei medievale, poetul ale cărui opere sintetizează spiritul latin, spiritul acela luminos ca soarele și întăritor ca un vin de Italia.

S. P. Q. R. (Senatul Romei), a hotărât, după propunerea asesorului Corrado Ricci, să eternizeze și în bronz marea operă a poetului, acea „Divina Comedie", care este cântecul umanității. Un monument comemorativ se va înălța în care 100 plăci în relief vor ilustra cele mai frumoase concepții din această operă a lui Dante.

Cu prilejul serbării de momemorare, senatorul Corrado Ricci a ținut o minunată conferință vorbind despre *Roma, ca ideal politic și religios a lui Dante*. Conferențiarul a arătat că opera lui Dante cuprinde toate virtuțile morale și ideale ale umanității prin demnitatea concepției, prin elevațiunea gândirei, prin frumusețea imaginilor, prin splendoarea formei și prin tăria caracterelor dezvăluite întrânsa.

Se știe că toate țările latine, toată lumea civilizată chiar, a sărbătorit amintirea și opera lui Dante. Nu există nici un poet pe care o lume întreagă cu o splendidă unanimitate să-i fi sărbătorit ca pe Dante. Căci poet al Italiei și al latinității, el este în același timp prin tot ceiace opera sa a realizat ca Frumos și ca Ideal, și poetul umanității.

ECOURI

O revistă pentru săteni

„Câmpul" foaia bilunară pentru săteni este acum în al XIV an de apariție. Incetată pe o bucată de vreme, de către evenimentele războiului, reapare din nou sub conducerea câtorva distinși scriitori de specialitate. Specialitate, dealtfel poate fi și simplul fapt că noi, avem prea puțini scriitori pentru larga masă a poporului, pentru țărănime. Și d-nii: Sandu Aldea, Gh. Savin, Haceganu, G. Ionescu, Șișești, D. G. Chitoni, D. I. Ștefănescu și G. Stănescu — toți agronomii sunt buni scriitori în graiul așezat al săteanului. „Câmpul" însă este o revistă de specialitate prin însăși redactarea ei, întrucât în această foaie găsim tratate chestiunile cari privesc pământul: muncirea lui sistematică, lămurirea legilor, lui etc. Recomandăm îndrumătorilor satelor să facă a pătrunde cât mai mult în popor „foaia sătenilor: „Câmpul".

Cetiți „Infrățirea"

Necesitatea bibliotecilor populare

Unul din mijloacele cele mai eficace de care se poate uza în scopul de a ridica nivelul cultural al poporului nostru este, fără îndoială, înființarea și susținerea unui cât mai mare număr de biblioteci populare.

Pentru ca existența unor asemenea biblioteci să fie cu adevărat utilă și să servească interesele poporului român se cer mai multe condiții complectamente indispensabile. In primul loc se cere ca prin fel de fel de mijloace să se desvolte în spiritul poporului gustul de cetit la care poți cu oare care ușurință ajunge prin atâțarea curiozității.

E indiscutabil și la mintea omului că „curiozitatea" a fost este și va fi unul din factorii principali care au contribuit la dezvoltarea culturei și a civilizației omenești.

La această atâțare a curiozității pentru lucrurile înalte și frumoase se poate ajunge — mai ales acolo în satul acela retras și izolat, unde domină întunericul — prin o serie întreagă de mijloace. In primul loc suntem convinși că una din principalele mijloace de a atinge acest scop, sunt preoții, învățătorii, într'un cuvânt intelectualitatea satelor noastre care s'ar impune să-și aducă mai serios aminte de menirea lor educativă și din când în când să mai adune pe săteni la școală sau la biserică și să le mai spuie în limba lor simplă dela țară care sunt foloasele culturei și ce mijloc de odihne și de distracție sufletească este lectura cărților bune — căci sunt atâtea cărți rele care numai otrăvesc sufletul. Să le arete că de cât să-și piardă duminicile și zilele de sărbătoare și decât să-și risipească banii munciți și sănătatea, prin crâșme mai bine și-ar cumpăra o carte cu lectura căreia să-și lumineze mintea și să-și odihnească sufletul obosit de necazurile vieții. Invățătorii și preoții noștri printre care bântuie astăzi epidemia politicei și pofta nefrânată a câștigurilor ușoare, să-și aducă aminte că principala lor menire e luminarea poporului.

In al doilea rând pe lângă desvoltarea gustului cetitului prin atâțarea curiozității, se impune ca o necesitate imediată și absolut indispensabilă ca guvernul și în special ministerul instrucțiunei publice să înzestreze școlile dela țară, sau primăriile satelor noastre cu biblioteci populare unde țăranul să-și poată satisface curiozitatea. Aceste biblioteci s'ar putea desvolta prin contribuțiile benevole ale sătenilor prin donațiuni, etc.

O condiție principală pe care trebue să le îndeplinească aceste biblioteci populare, este aceia ca să fie românească și aceasta cu atât mai mult în provinciile alipite. Căci trebue să recunoască ori și cine că lectura continuă și prea lungă într'o limbă străină și a unor opere străine îți fură pe nesimțite sufletul, dacă mintea nu îi-e înarmată cu suficientă cultură, și în cele din urmă te trezești că nu mai ești tu. Iată de ce, credem că aceste biblioteci poporale să fie exclusiv românești și mai mult decât atât avem convingerea că s'ar face un real serviciu spiritului românesc, daca s'ar exclude din toate bibliotecele școalelor românești sau a satelor, cărțile scrise în altă limbă decât cea românească. Toate țările democratice și civilizate, s'au călăuzit de aceste principii și au înzestrat toate satele lor cu asemenea biblioteci populare.

La noi însă, în programul cultural al guvernului nu există nici un singur punct ca să se ocupe de această importantă problemă, iar preoții și învățătorii care ar avea menirea să ia asemenea inițiative și să lupte prin orice mijloace pentru înființarea de biblioteci populare, s'au dat cu trup și suflet politicei unii neglijându-și misiunea atât de înaltă pe care o aveau. Pe de altă parte guvernul în loc să caute să aducă pe preoți și pe învățători la adevărata lor menire, luminarea și educația poporului el le sporește preocupările de politică, amestecându-i în vârtejul luptelor politice.

Iată o situație îngrijitoare, iată un rezultat nenorocit a felului cum se face astăzi politică la noi. Atât timp cât guvernul nu va ști să ea o serie de măsuri spre a înzestra satele noastre și în special școlile noastre dela țară cu biblioteci populare românești excluzând cărțile străine și atâta timp cât preoții și învățătorii nu vor fi smulși politicei tendința de unificare sufletească și de luminare a poprului va șchiopăta mereu.

Scrisoare din Satu-Mare

Viața culturală, socială, sportivă — Știri diverse

Sâmbătă, 1 Oct. la ora 6 a avut loc o ședătoare a societății „Cultura Poporului", în sala de festivități a Casinei române.

In cuvântul de deschidere Dl Gen. A. Butunoiu, comand. garnizoanei, vorbește despre conștiința datoriei, după cum s'a manifestat în trecut la diferitele popoare, îndeosebi în decursul războiului, citând câteva exemple și din trecutul îndepărtat și cel mai apropiat al Românilor.

Conștiința datoriei, spunea Dsa, e virtutea, ce înalță pe om, pe un popor, făcându-l fericit. Chemarea omului e, ca să-și împlinească cu sfințenie datoria, ce este împreunată cu oficiul său, chiar și de ar obveni, obstacole ce ar putea fi îndepărtate numai cu cele mai mari jertfe, găsindu-și munca devotată răsplata în sine.

D oara Macedonescu nea delectat cu câteva cântece, cari au plăcut mult publicului ales.

Dl prof. Botez a cetit poezia „Rapsodii de toamnă" după care a urmat declamarea Dlui col. Pop.

La ședătoare s'a prezintat un public ales. Să remarcă prezența Dlor dr. P. Lucaciu, dr. I. G. Barbul, dr. Silvași, dr. Tamaș, etc.

Duminecă, 2 Oct. ofițerii garnizoanei a aranjat în matineu în sala de festivități a Casinei române, după care a urmat petrecerea cu dans, la care s'a prezintat asemenea un public ales din păturile sociale române.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Personalitatea criticului Titu Maiorescu

— Primele scrieri filosofice — Influența —

Nu de mult timp, a apărut discursul pe care Dl G. Bogdan-Duica l'a ținut la recepțiunea sa în Academia română

Consecvent unei vechi tradiții noul academician a vorbit despre predecesorul său în fotoliul celei mai înalte instituții românești de cultură. Dar, cuvintele Dlui Bogdan-Duică n-au format un obișnuit discurs de recepțiune. adică un simplu elogiu ocazional, ci au constituit dintru început o bază solidă pentru cel mai temeinic studiu științific, ce s'ar putea face asupra culturii românești, a criticului mai însemnat ce-am avut: Titu Maiorescu.

Iată oratorul cum circumscrie obtectul lucrării sale: „Desăvârșit demn de Maiorescu va fi numai studiul, care-l va privi ca un fenomen egal în rang cu cele mai înalte suflete ale călăuzitorilor naționali pe drumurile grele ale renașterilor. adecă: pe drumurile epocelor, care însemnează înflorirea popoarelor până la gradul de a-și simți limpede, vesele puterile mari, care cresc în ele, de a-și diferența menirea lor în lume și vrednicia în concurență cu popoarele civilizației moderne.

Lucrarea aceasta se va face altă dată.

Acum, eu voiu rosti numai un capitol din ea, dar un capitol fundamental. Acum, eu voiu scrie capitolul, care să vă convingă despre cul evoluțiunei lui literare, supuse permanent îndemnurilor filosofice culese din mediul apusean, încă din timpul tinereței sale studioase".

Urmând acest gând, dl Bogdan-Duica cercetează, c'o pătrundere de analiză și c'o metodă și claritate de expunere rare, lucrarea lui Maiorescu „Einiges Philosophische in gemeinfasslicher Form" (Berlin, 1861), fiindcă această carte, împreună cu teza de doctorat „De philosophia Herbarti" (1859), „ne-a rămas ca povadă sigură, binevenită. că rădăcinele faptelor literare de mai târziu ale autorului ei, trec dincolo de anul 1860, că evoluția lui Maiorescu pe atunci trebue urmărită și fixată".

„Einiges Philosophische" e scrisă subt înrâurirea lui I. F. Herbart, filosoful german, a cărui cugetare e absolut raționalistă. Pentru el — ne spune E. v. Aster — claritatea și precizitatea noțiunilor este singurul criteriu, iar lipsa contrazicerii în concepția despre lume singurul scop al gândirii sale filozofice". Așa ni s'a înfățișat și Maiorescu; despre el se poate vorbi despre „o afinitate psihică înăscută, nu despre un împrumut de forme cogitaționale, care se știe prind teren numai acolo unde există o predispoziție congenială".

Aceasta despre „formă; în ce privește fondul din „Einiges Philosophische„ el e în parte, un ecou din Herbart în parte „un scurt avânt de proprie filozofie, care cercetează două probleme mari: a credinței religioase și a vieței sociale".

Raparturile, relațiunile — acestea având un mare rost în filozofia lui Herbart — sunt socotite de Maiorescu ca necesare; mai mult: ele sunt realități, care trebuesc supuse cercetării. In marginile unei asemenea concepții, rolul filosofiei e să se obție dela studiul particularității lucrurilor și să contemple numai raportul lor pur, între o-lalță. Dar Maiorescu n'a despărțit total niciodată raporturile pure de căldura vieții, de realități, deși ele nu apar decât ca fugare exemple doveditoare ale raporturilor filozofice găsite și exprimate.

Toată această cercetare, după Maiorescu, are un singur scop: „să trezească respect pentru cercetările conștiincioase și pentru teoria, care îi dă omului atâta tărie, încât el să se poată sprijini numai pe sine însuși, în același timp căutându-și, însă, fericirea sa în fericirea deaproapelui său".

Așa a fost atitudinea practică de mai târziu a lui Maiorescu. Pentru el, toleranța e întâia virtute a omului civilizat.

Intr'o epocă de neastâmpărat materialism, Titu Maiorescu a avut o liniște neturburată, rezultată din ideea că în tot domnește legea și o răbdare pornită din convingerea că legile domnesc cu necesitate.

Directiva dată de Maiorescu literaturii române.

Cu o asemenea pregătire, Titu Maiorescu observă cursul literaturii noaste. Ea era la început, c'un aspect confuz și fără talente fulgerătoare. Criticul a dat diagnoza; suferim de lipsă de fantasie viguroasă, care e primă condiție de creare a operei de artă.

„Mica temelie artistică" a literaturii noastre o puseseră V. Alexandri, D. Bolintineanu și Gr. Alexandrescu. Dar temelia o surpau acum (1867) tineri slabi, fără talent, fără carte. Această literatură era „prea tânără încă pentru o estetică mai întinsă"; întâiul lucru necesar era să se înlăture poeții „cu fantasia seacă de imagini originale" și cu „inima goală de simțiri adevărate.

Apoi, să recomande acea literatură de bun început, iar din continuare să publice numai poezie adevărată ca fond și estetică în formă.

Acesta e cuprinsul „Cercetării critice„ (1867), în care Maiorescu s'a sprijinit pe estetica lui Vischer, „idealistul concret", după care poezia era liberarea conținutului din nebuloase realități, liberare prin îmbrățișarea fondului într'o formă frumoasă.

Trecând dela formalismul herbartian la idealismul concret al lui Vischer, Titu Maiorescu, europenizând cugetarea românească, publică „O cercetare asupra poesiei române dela 1867". Ac. atacă fără cruțare, dar cu dreptate, tot ce-a crezut că e rău în

Ştiri şi fapte politice

Naţionaliştii-democraţi şi guvernul

La o întrunire a naţionaliştilor-democraţi din Craiova, d-l Eugen Meitani, secretarul general al partidului naţionalist-democrat, vorbind despre activitatea şi situaţia guvernului, a spus următoarele:

„A dat iarna în finanţele Statului pentru a ne da în schimb cedule inaplicabile. A pus pumnul în gura opoziţiei. A trivializat viaţa parlamentară. A glorificat pe Tăzlăuanu. A imortalizat pe Schuller.

In orice altă ţară, un guvern dovedit incapabil într'o chestie vitală cum e aceia a finanţelor, s'ar fi retras în 24 ore. La noi, dimpotrivă, guvernul se socoate mai tare ca oricând şi pentru a rămâne la putere, se arată dispus să înfrunte nu numai voinţa ţărei, ci şi voinţa Coroanei.

Pentru liniştea ţărei pentru prestigiul Coroanei, esemenea încercări nu trebue să reuşească".

Un interview al d-lui Matei Cantacuzino

D-l Matei Cantacuzino a acordat ziarului „Adevărul" un interview în care d-sa încearcă să creeze o atmosferă favorabilă guvernului.

E de ajuns să spunem că d-l Matei Cantacuzino a făcut parte din actualul guvern ca ministru de justiţie şi că după câteva luni, a trebuit să-şi dea demisia din pricina imoralităţii care se lăfăia pe banca ministerială pentru a înţelege câtă greutate pot să aibe declaraţiile publicate în „Adevărul".

Dar se pare că „intelectualul" dela Iaşi urmăreşte o revenire în guvernul actual, în cazul când acesta s'ar . . remania.

Ţăraniştii împotriva Dinastiei

Ziarul „Izbânda" din Bucureşti publică o dare de seamă despre consfătuirea care a avut loc la Iaşi între ţăraniştii şi d-l C. Stere. Consfătuirea s'a ţinut în casa d-lui I. Borcea, fostul ministru ţărănist, şi discutându-se elaborarea unui nou program d-l Paul Bujor, senator ţărănist, a cerut cu insistenţă ca gruparea ţărănistă să prevadă în programul ei — (şi să lupte pe această chestiune) — „înlăturarea Dinastiei şi întronarea Republicei româneşti".

Iată cu ce se îndeletnicesc ţăraniştii noştri în clipa când ţara a ajuns la marginea prăpastiei.

Guvernul care trebue să vină

„Glasul Bucovinei", organul partidului democrat al Unirii, vorbind despre necesitatea unui nou guvern, scrie următoarele: „Dacă factorii responsabili voiesc să se înceteze odată cu guvernul de experienţă şi cârma Statului să fie încredinţată unor elemente care au dat în timpuri grele, cele mai strălucite probe de înalt patriotism, sincer devotament şi capacitate indiscutabilă, atunci guvernul care trebuie să vină va fi „un guvern de colaborare al partidelor unirei. Numai un astfel de guvern poate să facă faţă situaţiei actuale a ţărei noastre şi să se menţină la înălţimea misiunei sale viitoare, având pe lângă concursul nelimitat al ţărei, toată autoritatea morală şi ascendenţa cerută de împrejurări".

Congresul Partidului Naţional Liber din judeţul Bihor

Ideile partidului liberal au străbătut în toate colţurile României întregite. In ţările alipite, masele populare se organizează pentru a-se consolida în statul român mărit la a cărui făurire partidul liberal are atât de lungă participare.

Energic şi în grabă se organizează în cadrele acestui partid populaţia dela fruntariile României Mari.

Căci mai mult decât ceilalţi populaţia dela aceste fruntarii ştie să preţuiască după adevărata ei valoare România al cărei popor cunoaşte durerea sufletească a consângenilor săi rămaşi afară de graniţele acestei ţări.

Poporul din Judeţul Bihor după pregătiri de aproape un an acum după ce s'a organizat după comune în conformitate cu statutele, în ziua de 10 Octombrie la ora 10 se va ţine congresul de organizare în sala cea mare a cercului catolic din Oradea-Mare.

La acest congres vor fi de faţă foarte mulţi fruntaşi din toate părţile judeţului, deoarece în Bihor nu există comună fruntaşă, care să nu-şi aibă Clubul şi comitetul naţional-liberal.

In conformitate cu statutele partidului, comitetul naţional-liberal al judeţului Bihor va avea 681 membri, iar delegaţia specială judeţeană 14 membri.

Prezident al acestui comitet va fi ales, după cum se prevede d-l Nic. Zigre, avocat în Oradea-Mare.

Coresp.

Finanţa Ardeleană şi finanţa vechiului Regat

Sub titlul de mai sus, D-l Dr. H. Maniu, publică în „Voinţa" de aseară o serie de observaţiuni nedrepte şi răutăcoase asupra finanţei vechiului regat. Să pare că spiritul rău de ură şi desbinare este menit să întunece încă dreapta judecată a oamenilor. Dealtfel spiritul în care este scris acest articol, explică locul în care s'a publicat, întrucât aceaşi gazetă, nu de mult, îşi arăta nemulţumirea văzând că marile bănci din vechiul regat îşi întindea operaţiunile şi în Ardeal. Când s'a anunţat deschiderea de sucursale ale băncilor româneşti din Bucureşti, „Voinţa" a publicat o serie de articole şi articolaşe în care s'a vorbit de „subjugarea economică a Ardealului", fără să se gândească că munca şi capitalul românese nu putea să vină decât pentru a libera viaţa economică a Ardealului subjugarea capitalului străin. Finanţa românească a vechiului regat nu concepe naţionalizarea printr'o „bruscare inutilă" şi „antipatică" ci printr'o atitudine clară, cinstită şi hotărâtă. Adevărata, finanţă românească din vechiul regat şi-a expus programul ei de activitate şi pe baza acelui program lucrează în toate teritoriile alipite. Ea vrea naţionalizare iar nu camuflaj, aşa cum s'a făcut cu Reşiţa, întocmite după proectele patronului ziarului „Voinţa". Finanţa-românească înţelege prin naţionalizare, câştigarea unui procent mai mare din jumătatea capitalurilor investite în întreprinderile străine, pentrucă noi românii, să putem avea conducerea efectivă.

Din această cauza nu veţi vedea niciodată pe un reprezentant al marei finanţe din vechiul regat mulţumindu-se să facă parte din consiliile de administraţie ale societăţilor camuflate, numai pentru a servi de decor intereselor străine,

Aceste sunt „preocupările oneste", de care vorbeşte dl. Maniu. d-sa se miră de ce finanţa românească din vechiul regat şi-a întins sfera s'a de activitate peste hotarele Carpaţilor când în regat sunt poate mai multe bogăţii nevalorificate.

E bine dl. Maniu, nu „ocaziile de speculă şi de câştiguri mari" a făcut să treacă în Ardeal pe aceste bănci şi instituţii, din vechiul regat. Ele au venit tocmai ca o manifestare a finanţei româneşti chiar acolo, unde se ştia mai dinainte ci nu poate fi vorba de câştiguri mari; ci din contră se aşteaptă la pierderi.

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neîntrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate întocmai de specialişti.

Nu de mult a luat fiinţă în oraşul nostru, la iniţiativa Dlor dr. Doboşi, Cherecheş, Balibanu, clubul sportiv Olimpia, ce îndreptăţeşte la rezultate frumoase în viitor, judecând după întrecerile ei de până acum.

■

Băracile, comercianţilor, ce erau aşezate pe piaţa Victoria, în urma unui ordin al autorităţilor, a fost mutate pe strada Regina Maria, lucru prin care a câştigat mult aspectul pieţii, în mijlocul căreia va fi aşezat monumentul soldatului român învingător.

In lună trecută a avut loc adunarea marilor proprietari din judeţ, la care procedându-se la alegerea comitetului de 40 între cei aleşi se remarcă şi câţiva români Dnii dr. G. Barbul, V. Stan şi Ioan Puşcaş.

Aşezându-se în oraşul Satu-Mare o sumedenie de evrei din Galiţia şi Maramureş, întâmpină cele mai mari greutăţi provederea elementelor româneşti cu loc inţe corăspunzătoare. Cei câţi a comercianţi români nici vorbă să obţină vre-un locul potrivit pe piaţa Victoriei, cari părăsiţi, pe străzi laterale, privesc cu adâncă tristeţă pe comercianţii învingători de genere judaică, cari din anumite motive îşi pot menţine şi pe mai departe poziţiile privilegiate.

Coresp.

literatura noastră de atunci, bântuită de aberaţiuni şi grotesc de formă.

Ca studiu de patologie literară au mai apărut: „Limba română în jurnalele din Austria" (1868), arătând greşala de a ni se aservi limba după tiparul german, „Beţia de cuvinte" (1873), boală răspândită atunci în România prin pierderea „cuprinsului intuitiv al realităţii" şi „Răspunsurile Revistei contemporane" (1873).

In urmă, prin „Observări polemice" (1869) şi „In contra direcţiei de astăzi în cultura română" (1868), Titu Maiorescu compară cultura română cu cele străine şi distinge civilizaţia unui neam isvorită din cauze istorice adânci de împrumuturile uşuratice din ţările străine.

Odată terminată opera negaţiunilor energice, criticul înfăţişă poporului său „Direcţia nouă", rezultatul pozitiv al cercetărilor sale. (1872).

Iată ce spune singur: „Direcţia veche a băbaţilor noştri publicişti este mai mult îndreptată spre formele din afară; direcţia nouă şi ţine caută mai întâi de toate fundamentul din lăuntru; şi unde nu-l are, despreţuieşte forma din afară ca neadevărată şi nedemnă".

„Direcţia nouă" caută răspuns la întrebarea: dacă energia sufletească a poporului este capabilă să producă o cultură naţională? Răspunsul a fost pozitiv, optimist.

Dintre cei 6 poeţi, pe cari Maiorescu îşi întemeiază speranţele, numai doi mai influeutează azi; Alexandri şi Eminescu, dar ei sunt forţe culturale de primul rang. Tot aşa, din 10 prozatori, se mai citesc 3. Al. Odobescu, Al. Xenopol şi Ioan Slavici, dar şi aceştia de mâna întâi.

Direcţia nu era greşită şi, după 14 ani, criticul constată adaosul de scriitori noi: Caragiale, Creangă, Delavrancea, Gane, Vlahuţă. Producţia literară era acum sigură şi sănătoasă; acum nu mai e nevoe decât de critici izolate. De-aceea, Maiorescu a scris acum rar

Sistemul de gândire al lui Titu Maiorescu

E un sistem desvoltat din idealismul concret, acărui altă rădăcină a fost Kant, ai cărui mijlocitori spre Maiorescu au fost Hegel şi Vischer şi care, în a doua epocă, se curbă puţin spre idealismul abstract al lui Schopenhauer.

Pentru Maiorescu, mintea omenească e un „straniu product al formaţiunilor animalice". Ca repaos din veşnica-i agitare, omul a scornit „artele frumoase". Poezia exprimă „idei", cari sunt totdeauna simţăminte şi nu cugetări exclusiv intelectuale. Frumosul poetic e un simţământ exprimat sensibil.

In a 2-a epocă după 1890, vechiul sâmbure se desvoltă într'o teorie vastă, generală, privitoare la toate artele, a „ficţiunei ideale", în faţa căreia omul se uită pe sine. „Ficţiune ideală" înseamnă „aparenţa realităţii", aparenţa în care se încheagă arta adevărată.

Idealitatea dă obiectului tratat de artist caracterul „tipic" (teoria lui Plato). Maiorescu afirmă a tei generalitatea artei ideale, adică putinţa artistului de a lua obiectului „mărginirea individului lă" şi de a-l preface în tip, privindu-l „sub specie aeternitatis". Aşa dar, arta tipică este arta impresională, care dă emoţiuni impersonale, desrobeşte de egoism şi e fără s'o caute înadins o educăto re morală. Arta morală e aceea care nu excită pofta, nu aceea care ne-ar lăsa reci.

Această teorie însă Maiorescu a expus-o întâmplător şi anume cu prilejul cercetării comediile lui Caragiale, pe care acelaş critic le considera aiurea ca inculte şi ridicole.

Mediul cărula artistul i se adresează, Maiorescu l-a analizat (1883) în studiul „Despre progresul adevărului în judecarea lucrurilor literare". Aci apare şi ideea lui Spencer: evoluţiunea. Criticul nostru admite influenţe direcţionale, îndreptări de atenţie şi cugetare prin experienţă, cultură, analiză critică, împrejurări istorice, dar nu admite o determinare esenţială a sufletului. In producţia literară dela noi a fost un ritm, suitor dela 1870—1890 şi coborâtor dela 1890.

In ce priveşte personalitatea, Maiorescu, care nu voise înainte să se scufunde în chestiuni de autro-pologie, admite acum (1888) o „unitate de organism vital", în care „o consecinţă trebue să existe în ascunsa rădăcină a creaţiunii sufletului omenesc". In ultimă instanţă e o adâncă armonie a tuturor menifestărilor unui suflet.

Concepţia aceasta era însă vagă fiindcă „aceea rădăcină unitară a rămas ascunsă în întunericul formărilor ante-constiente sau inconstiente".

Cum mintea omenească e produsul formaţiunilor animalice, numai biologia, nu metafizica, poate explica într'o câtva.

Maiorescu s'a oprit la observarea empirică a individilor şi a fost prudent în caracterizări. Ele persistă, fiindcă erau măsurate de-o personalitate, care ştia să guste, rămânând totuşi departe de obiectul judecăţii sale. Exemplul poate fi „Eminescu şi poeziile lui". Principii mai fugari, dar corecţi, sunt: Caragiale, Coşbuc, Goga, Papovici-Bănăţeanu, Victor Vlad, Leon Negruzzi şi alţii.

D-l Bogdan-Duică încheie discursul său, arătând spiritul naţional, care a străbătut operile lui Titu Maiorescu. Cu câtă bucurie a privit el primele intrări româneşti în literatura universală. („Literatura română şi străinătatea", 1882). Pentru Maiorescu însă, un popor e vrednic de-o soartă bună numai, când caută să-şi justifice dorinţele printr'o contribuţie la cultura universală. El recunoştea că poporele sunt chemate a se întări în cercuri etnografice, deosebindu-şi fiecare misiunea istorică după propria sa natură.

Titu Maiorescu e nemuritor, fiindcă personalitatea lui s'a întipărit intim în cele mai sigure cantităţi culturale româneşti.

■

Am făcut rezumatul discursului D-lui Bogdan-Duică pentru luminoasele idei, cari descifrând pe Titu Maiorescu, dau admirabile îndrumări generale asupra unei întregi epoci din cultura românească.

Ne asociem şi noi la regretul D-lui Sextil Puşcariu, care, salutând în numele Academiei pe noul sosit, spunea ca cel care a studiat aşa de bine literatura noastră, şi a dat studii de-o înaltă valoare (cum e însuşi discursul de faţă), a anunţat că nu nădăjduieşte să dea cândva o sinteză generală. Totuşi, noi o aşteptăm.

INFORMATII

Politice

Dl Rudolf Brandsch, deputat şi preşedintele „Asociaţiei germanilor din România", publică următorul comunicat:

„Cu prilejul dărilor de seamă asupra congresului german, au apărut unele ziare atacuri împotriva noastră şi s'au făcut încercări de a pune la îndoială loialitatea poporului german din România-Mare.

„Respingem cu toată hotărârea aceste atacuri şi insinuări. Ele nu ne vor împiedeca ca, în cadrele unei complete loialităţi cetăţeneşti şi conştienţi de aparţinerea noastră la marea comunitate culturală germană, să ne apărăm drepturile noastre, atât în interesul poporului nostru, cât şi în interesul statului român.

„Noi nu cerem altceva, decât libertatea de a putea desvolta munca noastră culturală în sensul hotărârilor de la Alba Iulia, cari până acum n'au fost puse în aplicare, o muncă ce în primul rând e tocmai pentru binele patriei noastre,

Militare

Le ministerul de răsboi şi la statul-major se lucre ză la o importantă mişcare în armată, care va privi şi comandamentul superior.

Banca Naţională a României de informează că departe de a fi dat consimţământul său la exportul aurului cum s'a afirmat în unele ziare, a intervenit din potrivă prin diferite adrese în vederea reţinerii aurului în ţară.

Locale

Campania dusă de presa din Cluj împotriva Oficiului de încartuire şi-a avut efect: Dl Giurgiu s'a demis din funcţiunea de şef al acelui oficiu.

Pavilionul fabricei de maşini „Schieb" S. A. Sibiu de la expoziţia şi târgul de mostre din Bucureşti a fost vizitat de către Mitropolitul Primat Miron Cristea, care convins de calitatea ireproşabilă a clopotelor expuse, a încredinţat executarea a trei clopote (un complex Armonic) în greutate de Aproximativ 2500 kgr, cea ce dovedeşte că produsele acestei fabrici au început aşi câştiga aprecierea deplină în cercurile înalte ale societăţei.

De altfel această fabrică a fost încredinţată cu turnarea marelui clopot al catedralei încoronărei din Alba Iulia în greutate de circa 1500 kgr.

Pentru Cluj încredinţatul acestei fabrici este firma *M. Anghel* Piaţa Mihai Viteazu Nr 40 care primeşte comande pentru ori ce mărime de clopote.

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria E M K E Cluj, Piaţa Unirii 32.

In CINEMA URANIA se va reprezenta Marţi: filmul Pathé, „Soarta stăpâneşte", tragedia unei familii fanatice. In rolul princip l Henry Krauss.

Acum câteva zile şi-a făcut apariţia în Cluj „Foaia Comercianţilor Români" care îşi propune să apere interesele comercianţilor români din Cluj şi să susţină justele lor revendicări. N'avem nimic de spus împot iv ă, ba chiar ne bucură apariţia acestui ziar. Dar ni se spune că ziarul este scris şi în limba maghiară. Şi atunci ne întrebăm: dacă foaia este a comercianţilor români, după cum ni arată titlul, atunci de ce este scrisă şi în limba maghiară?

Iar dacă este foaia tuturor Comercianţilor, fără deosebire de naţionalitate, atunci ne încearcă altă întrebare: de ce i s'a zis „Foaia Comercianţilor români"?

Dar în afară de aceste juste întrebări, ni se mai spune că „Uniunea Comercianţilor români" nu ştie nimic în privinţa acestui ziar care se erijează în monitor al intereselor comercianţilor români.

Fiscale

In comisiunea pentru stabilirea normelor unitare de evaluare a averilor cerute de impozitul pe avere şi îmbogăţirea din timpul răsboiului, au fost numite următoarele persoane: D. Tăslăuanu, preşedinte la Inalta Curte de Casaţie şi justiţie, ca preşedinte, iar ca membrii: D-nii Paraschivescu, directorul Contribuţiunilor directe, C. Marinescu, G. Iorga, G. Panait, G. Cipăianu, Ch. Stalcovici, Hătăceanu şi N. Căpitaneanu.

Şcolare

Suntem informaţi că d-l V. Vâlcovici, pro esorul de mecanică de la Universitatea din Iaşi, a fost însarcinat cu direcţiunea Politecnicei de la Timişoara.

Culturale

La 1 Ianuarie va apărea la Bucureşti o mare revistă culturală sub numele de: *„Cugetul Românesc"*, pusă sub conducerea celor mai distinse personalităţi din ţară. Se alcătuesc comitete locale în următoarele centre: Iaşi, Cluj, Arad, Timişoara, Cernăuţi, Chişinău şi Macedonia.

Diverse

Aseară au sosit în localitate d-nii Gr, Dumitrescu şi Dr. Victor Slăvescu, venind de la Satu-Mare unde au fost pentru a lua măsurile necesare deschiderei Băncei Româneşti de acolo.

Financiare

Comisia pentru schimbul coroanelor care şi-a încheiat lucrările, nu va mai fi convocată decât în cazul când ministerul de finanţe va aprecia că între cererile de schimb respinse sau întârziate sunt unele cari au motive suficiente spre a fi luate în cercetare.

In orice caz însă comisia nu se va întruni decât peste 2—3 luni.

„UNIVERSUM", întreprindere tehnică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 188

Aviz

Prelegerile la şcoala de aplicaţie de pe lângă şcoala normală de fete din Cluj Strada Berthelot Nr. 2 se vor începe la 10 Oct. a. c. 1139 Direcţiunea.

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. BIRÓ.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris. 1-319

Depozit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

Vizitaţi expoziţia magazinului de încălţăminte „D. S. RAFTOPOL din Bucureşti, Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15. în faţa bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziţia on. clientelă cu tot felul de modele executate de casaproprie şi de ale renumitei fabrici elveţiene „Bally", toate scăzute în preţ cu 20%.

Ţinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a fost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj. II-111

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă serveşte iarăşi renumitele* Cataife *cu frişcă*, Baclavale turceşti *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia şi Dumineca Plăcintă *cu brânză, carne şi mere.*

In fiecare dimineaţă: sandwich, pateuri, ţuică de Văleni, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum şi tot felul de lichieruri dela distileria Bresson. 1071

In CINEMA APOLLÓ se va reprezenta Miercuri: „Aventura Drului Steffens, în rolul principal Fritz Greiner. Un inginer îşi omoară fratele, iar cu săvârşirea crimei învinueşte pe protectorul soţiei sale, de care trăeşte despărţit. Ocupând locul fratelui său se căsătoreşte cu vechea lui amantă.

Drul Steffens, consultat de către nevasta criminalului pătrunde după multe cercetări misterul acestei crime. Tragedia se sfârşeşte prin omorirea criminalului.

In CINEMA UNIVERSITĂŢI se va reprezenta Miercuri: „Copilul înghe ţat„ drama după renumita poezie a baronului Eötvös, în rolul principal micul Szécsi. In nici un op din lume nu să reflectează dragostea de mamă într'un stil atât de accentuat ca în filmul acesta.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.
Se serveşte cină de teatru etc.
1103. Serviciul prompt.

Viaţa provincială

Scrisoare din Maramureş

Vizita canonică a episcopului dela Gherla prin Maramureş şi Ceho-slovacia — Primirea M. Sale Regelui în Sighet.

La 14 Septemvrie I. P. S. S. Episcopul dela Gherla şi-a început vizita canonică prin Maramureş, venind dinspre Năsăud—Salvă până la Săcet cu automobilul cale aproape 70 km. însoţit de Dr. P. Fabian canonic şi Dr. Bob profesor la teologie şi vre-o 4 clerici. Rând pe rând a vizitat valea Vişeului, a Izei, a Marei şi a Coreului. In 25 a fost în Sighet unde i s'a făcut o primire măreaţă, din partea oraşului, armatei şi a parohiei. Un banchet, la care a luat parte 300 persoane a dat dovadă de iubirea ce poartă maramureşenii faţă de capul eparchiei Gherla.

Isprăvind cu vizitarea în toate parohiile aparţinătoare eparhiei, a voit să treacă şi în Cehoslovacia să viziteze cele 6 parohii, cari cad peste Tisa. Deodată nu li s'a dat voe şi s'a şi abătut dela program, când a 2 zi, însuş jupan I din Tatina vine şi-i aduce permisiunea din partea ministrului de esterne, ca să poată cerc ta parohiile: Apşa-de-jos 2 parohii, Apşa-de-mijloc 2 parohii, Sat Slatina unde este îngropat fiertatul episcop al Orăzii M. Pavel şi Biserica-albă.

La podul slatinei peste Tisa, a făcut Cehii o splendidă poartă triumfală cu inscripţia: Salve Domine. Poporul de bucurie o eşit întru întâmpinare cu călăreţi în frunte steagul tricolor român aproape până la graniţa României. A avut lipsă de puţină mângâiere, căci sunt foarte mâhniţi. Administraţia cehă, a introdus limba oficioasă cehă, secretarii comunali cehi, nu pricep româneşte nimica, ci se fol sesc de tălmaciu. In şcoală e introdusă asemenea limba cehă, încât pruncii ar trebui să înveţe limbă străină. Ar fi bine dacă statul ar subvenţiona pe învăţătorii confesionali români, cari fiind puşi sub ocrotirea bisericei, ar putea să înveţe româneşte.

La 30 Sept. Vineri după 12 ore a sosit cu automobilul M. Sa Regele, venind dela Viscu-de-sus, fiind la vânat pe muntele Faina, unde între altele a împuşcat şi un cerb preafrumos. Toate şcoliile secundare, miliţia şi toată inteligenţa i-a eşit întru întâmpinare şi ar fi avut frumoasă primire, dacă nu se întîmpla incidentul penibil al prefectului.

S'a oferit Maiestăţii Sale un banchet din partea oraşului la care a luat parte vre-o 40 de persoane şi după masă imediat M. S. Regele a plecat prin valea Izei către Beclean, unde aştepta trenul regal.

Cor.

TRISKA I.

Primul şi cel mai mare depozit de piane din Ardeal Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară şi transpoartă piane conservatorului, Operei şi tuturor institutelor de stat.
Au sosit în mare cantitate piane şi pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann şi Stingl cari se vând în preţul fabricei.
Piane se dau cu chirie. 97

Citiţi „Infraţirea"

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneană, Societate pe Acţii 467

A SOSIT
la marele magasin
„MISSIR"
Str. Memorandului 11 (Unio).
Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezeşti „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele şi Storuri de Tülle.
Linoleum şi Preşuri cu Metru.
Pânzărie şi Stofe de Mobile. 17
Mare sortiment de Pantofi şi Ghete pentru Domni, Doamne şi Copii.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 3

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Gunernul a scuzat hotărîrea lăsărei libere la import a articolelor de lux prin pretinse intervenții în acest sens făcute de către bănci. In realitate e vorba de o intervenție contrară, băncile neputând admite un import păgubitor valutei guvernul a trecut peste acest sfat în interesul favoriților.

■

Regina Sofia a Greciei intenționează să vină la București însoțită de Dr. Luros.

■

Consiliul facultății de medicină din București a hotărît greva medicilor profesorilor universitari.

Greva nu este față de bolnavi ci față de Eforia spitalelor civile.

■

D-l Francovici, fiind acuzat de dr. Rădulescu, președintele ligei chiriașilor, că în calitate de membru al Comisiei interimare a luat mită 900.000 lei dela hotelieri, s'a instituit o comisie de anchetă.

■

Ministerul de instrucțiune publică intenționează punerea de taxe pentru învățământul primar. Aceasta e încă o încălcare a Constituției care prevede învățământul primar obligator și gratuit.

■

Veneția, nu Roma va fi locul întrunirei delegaților maghiari și austriaci.

Se vorbește de o nouă notă a lui Cicerin, cerând guvernului român extrădarea capului de bandă Mahno, pe care nime nu-l cunoaște

■

O telegramă franceză anunță contrar dezmințirilor oficiale, că Ungaria de Vest s'a proclamat independentă. Ciocniri violente au avut loc între trupele austriace și insurgenți,

Azi începe blocusul economic al Ungariei hotărât irevocabil de către Aliați.

■

Eri s'a întrunit la ministerul de finanțe Comisiunea de valorificare a averilor conform legii pentru impunerea averilor îmbogățiților de război.

■

Ungurii au început evacuarea zonei a doua din Ungaria de Vest. La Sopron au rămas câteva sute de jandarmi după cererea comisiunei interaliate.

Guvernul Italian a decis trimeterea unei comisiuni pentru căutarea soldaților italieni cari fiind prizonieri de război austriaci s'ar fi refugiat la noi.

■

D-l Petrovici, ministrul lucrărilor publile, dezminte tardiv declarațiile sale asupra situației în Basarabia și situației guvernului, spunând că au fost glume prietenești cu gazetarii.

Știri de peste hotare

Criza guvernamentală din Suedia

După o știre din Stokholm, în Suedia se așteaptă schimbarea cabinetului probabil pentru Marți, după ce rezultatul total al alegerilor din Reichstag va asigura social-democraților o puternică majoritate. Regele va însărcina probabil pe Branting aflător încă în Geneva cu formarea cabinetului.

Opera de refacere a Franței

Ziarele franceze constată că toate știrile care sosesc din regiunile industriale și comerciale indică o reluare a afacerilor, reluare încetă, dar destul de regulată.

Turburări sângeroase în Croația.

„Korrespondenz Bureau" știință că la Murakod sunt grave turburări. Populațiunea cere cu insistență autonomia Croației și Slovaciei La fața locului fiind trimisă jandarmeria, au fost sângeroase ciocniri cu poporul răsculat. Sunt peste 75 de morți și peste 200 răniți.

Guvernul din Belgrad îngrijorat de turburările de la Murakod, a trimis armată din localitate pentru restabilirea liniștei și ordinei.

Atitudinea socialiștilor independenți

Partidul socialist independent german va da zilele acestea răspunsul la oferta guvernului de a intra în formațiunea cabinetului Wirth, — formulându și în acelaș timp și programul: Stabilirea echilibrului bugetar, garanții de respectare a obligațiilor financrare către statele aliate printr'o riguroasă impunere a proprietății și măsuri drepte contra reacțiunei. Ziarul „Berliner Tageblatt" declară că Wirth a convocat pentru astăzi șefii partidelor, pentru a discuta posibilitatea întinderii coaliției guvernamentale către stânga și dreapta,

TELEGRAME

Dela Societatea Națiunilor.

Lafayette 4 Oct.

Havas anunță că Consiliul Societății Națiunilor va da avizul în chestiunea Sileziei de sus, Sâmbătă sau Duminecă. „Le Temps" crede că Beuten va fi atribuit Poloniei.

Schimbări la marele stat major grec.

Lafayette 4 Oct.

Generalul Dousmanis a fost numit șef de stat major, generalul Papoulas generalismul armatei greacă.

Inaugarea monumentului lui Pierre Louigi.

Roma, 4 Oct.

Astăzi s'a inaugurat la Palestina monumentul compozitorului Pierre Louigi.

In chestiunea Albaniei.

Paris, 4 Oct.

In consiliul națiunilor Lord Robert a cerut numirea unei comisiuni de anchetă de trei membrii pentru Albania. Reprezentantul Albaniei declară că guvernul albanez aprobă trimiterea comisiunei.

Franța și Austria.

Paris, 4 Oct

Ministrul francez la Viena a declarat în numele guvernului francez că va face toate sforțările pentru îndreptarea situației financiere a Austriei.

Anglia și Ungaria

Londra 4 Oct.

Un articol din „Times" relativ la Burgenland cere acțiunea grabnică la hotărârile aliaților în chestiunea Burgerlandului pentru a evita turburări în Europa de sud.

Franța și problema dezarmării

Lafayette 4 Oct.

Ziarele engleze salută discursul lui Noblemaire, relativ la aprobarea dezarmării sub condițiunile de cercetare reciprocă al statelor în chestiunea armamentelor.

Urmările restricțiunilor la import în Elveția

Restricțiunile de vamă luate în Elveția au avut rezultat dezastruos, căci dela 1 Ianuarie până la Iulie 1921 deficitul este 5¼ milioane franci.

Circulația monedară în Austria

Bilanțul Băncii Naționale austriace din 23 Sept. arată sporirea circulației de hârtie monedă cu 285 miliarde coroane la 64179 miliarde coroane.

Imprumutul Argentiniei în America

Argentinia a încheiat cu America un împrumut cu durată de 2 ani.

Cursul bursei la Paris

România	11.—
Londra	52.73
Newyork	13.—
Berlin	11.¼
Spania	184.—
Italia	56.¼
Elveția	245.—

Noutăți Pardesie și haină de școale

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699

magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 543

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, in valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Este adevărat artistic, cum se curăță și vopsește la CZINK Cluj, strada Dézsma Nr. 5, strada Regina Ma Nr. 7 și Calea Reg. Ferdinand 25. Tel. 5

Chestiunea exportului de vite

O chestiune care așteaptă grabnică rezolvirea este în Ardeal problema exportului de vite. Măsurile luate de guvernul actual în aceasta privință până în prezent n'a adus nici o ameliorare, ci din contră, au îngreunat situația și au pus piedici posibilităților de export.

Azi situația crescătorilor de vite este mai proastă decât oricând. Nepăsarea guvernului față de această problemă a adus cu sine urmări dezastoase.

Se știe că acum câteva săptămâni a avut loc un congres sanitar veterinar internațional. La acest congres au luat parte reprezentanții tuturor statelor în cari creșterea vitelor este o ocupațiune specială. La acest congres a lipsit însă reprezentantul României și urmarea este că azi toate statele au început să se ferească de importul vitelor românești, pe motivul că nu sunt siguri de nu se vor introduce boli.

Astfel Cehoslovacia a interzis transitul vitelor românești. Germania Austria și Turcia păstrează rezerve față de cumpărătorii de vite române ti și permite numai la prezentarea unui buletin sanitar special. Consecința acestor măsuri este că transporturile de vite au fost oprite și descărcat la hotarele țării unde stau așteptând până ce guveruul va lua măsuri cari să asigure trecerea lor p ste graniță.

In general guvernul nu publică buletine veterinare pent u a informa precis străinătatea, așa că aceasta pierde încrederea în calitatea și sănătatea vitelor românești.

Și câtă reme guvernul nu se va răsgândi și nu va lua măsuri sănătoase, vitele Ardealului sunt expuse pețrei. Prețurile vitelor scad încontinu. Inaintea retragerii coroanelor un bou costa 18—20.000 cor. azi costă 3500—5000 lei, vaca costa 12—16.000 cor., azi costă 2000—3000 lei.

Pe când stocurile de vite sunt în creștere incontinuă, pe piața indigenă, prețul cărnii crește mereu aducând sarcini grele populației.

Dar după cum se vede, guvernul nu găsește soluție la problema de sus.

Intâi de toate ar trebui luate măsuri, pentru ca vitele să fie supuse unui control riguros veterinar.

Apoi trebuie luat contact cu piețele străine, pentru a încheia transacțiuni.

Mai bine s'ar face dacă după sistemul țărilor din apus, s'ar înființa o Direcțiune de export a vitelor, direcțiune care să fie condusă de experți, având ca membrii medici-veterinari.

Această Direcțiune ar trebui să alcătuiască statistice, ar trebui să aranjeze chestiunea îngrășării vitel r ar trebui să procure toate mijloacele pentru a putea porni exportul vitelor.

La granițe ar trebui instituite servicii medico-veterinare pentru a put a face controlul vitelor, înainte de trecerea grăniței.

Cam în felul acesta s'ar putea aranja chestiunea aceasta.

Nepăsarea și nepriceperea guvernului în aceasta ca în toate chestiunile la ordinea zilei, va avea urmări grave asupra e onomiei naționale.

Col.

Notițe bibliografice

A apărut:

„*Gândirea*" literală, artistică, socială anul I. Nr. 11, 1 Octombr e 1921, cu următorul cuprins:

Ele ie, Adrian Maniu.
Spre literatura rusă, Ion Dario.
Dorinți de rob, Demostene Botez.
Zamolxe, Lucian Blaga.
Parabole și Paradoxe, Al. Busuiocianu.
Tăcere, Vintilă Russu-Șirianu.
Trezie târzie, Andrei Braniște.
Fugarul (Scrisorile unui răzeș) C. Robu.
Se închină pustnicul, Al. O. Todoreanu.
Cântece pentru Lelioara, Emil Dorian.
Etica și știința inductivă (Cronica ideilor) Dr. Vasile Gherasim.
Flori Orientale, George Voevidca.
Recenzii — Cronica mărunță — Desemne de Victor Iop Popa, M. G. Georgescu etc.

20 pagini în 4° cu numeroase desemne 2 lei 50 bani.

Tot odată administrația anunță că primul număr fiind epuizat, nu mai poate răspunde nici unei cereri. Abonamentele curg dela Nr. 2.

Cititi „Infratirea"

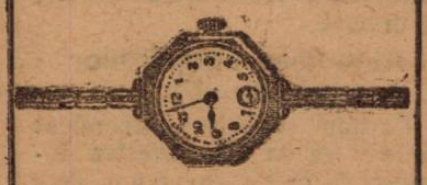

Ceasornicele de mare preciziune „Longines" în aur, argint și nichel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul
Fenyö și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii No. 9
916 Telefon No. 359

Impozitele pe lux și cifra afacerilor

— Declarațiile proprietarilor rurali —

Art. I. Sunt obligați să facă declarații individuale de cantitățile de produse rezultate din explotarea lor, exploatare făcută fie în calitate de proprietari, concesionari sau arendași:

a) Cei ce au în exploatare terenuri agricole în întinderea dela 25 ha în suns;

b) Toți exploatatorii de vii, livezi de pruni sau alți arbori fructiferi în întindere dela 5 ha în sus;

c) Cei ce au în explotare explotări similare.

Art. II. Declarațiile se vor face în dublu exemplar la primăriile comunelor căror aparține exploatarea, în intervalul dela 1—15 Octombrie 1921.

Primăriile sunt obligate să înregistreza aceste declarații, și câte un exemplar să-l predea agenților de percepție respective.

Art. III. Aceste declarațiuni vor cuprinde:

1) Intreaga producție evaluată în totalul ei posedată dela 1 Septembrie.

2) Cantitățile rezervate pentru trebuințele exploatatorului sau pentru trebuințele exploatației

Art. IV. Impozitul de 1 la sută se va plăti pentru vânzările efectuate până la 15 Octombrie în zilele de 10—25 Octombrie, iar pentru vânzările ce se vor face dela 15 Octombrie înainte impozitul se va plăti odată cu acele văuzări.

Art. V. Toți acești exploatatori sunt obligați să țină o contabilitate amănunțită de vânzările făcute, plata impozitului urmând a se face pe baza registrelor ce sunt obligați să țină.

Art. VI. Pentru produsele destinate exportări, cari sunt scutite de acest impozit, se va urma conform instrucțiunilor publicate în Monitorul Oficial din 31 August 1921.

Art. VII. Agricultorii și micii exploatatori agricoli cari au în explotare terenuri agricole sub 25 ha sau vii livezi de pruni ori alți arbori fructiferi sub 5 ha, vor face declarațiuni colective la primăriile cărora aparțin în prezența perceptorului respectiv, pe formulare ce se vor întocmi și trimite de minister.

In declarațiuni se vor trece deslușit cantitățile produse ce se rețin de către aceștia pentru trebuințele lor și cele destinate vânzării.

Aceste delcarațiuni se vor trece de către agențiile de percepții într'un registru statistic.

Art. VIII. Plata impozitului de 1 la sută pentru toți cei prevăzuți la art 7 de mai sus se va face la epocile ce se vor fixa de minister în număr după întocmirea registrelor statistice menționate.

Știri mărunte

Materialele pe cari Germani trebuie să le restitue României

Comisiei românea care funcționează în Germania pentru a stabili materialul de origină românească a constatat până de prezent că Germani are dela noi peste 3000 vagoane, 30 locomotive, 50 vagoane de persoane, 400 țisterne și cantități mari de material dela Căile ferate.

Cititi „Infrătirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Morții vorbesc

de **E. M. de Vogüé.**

— *Partea întâia* —

Capitolul IX.

27 **Rose Esther**

— D-l Mirevault este un om cugetat, foarte cugetat. Numele său va face o excelentă impresie în lumea oamenilor de afaceri. — Dar trebuie să plec de aci; trebue să mă duc astăseară la ambasada imperială, n'am venit decât pentru o clipă, ca vecin. Frumoasă vecină, îți reînnoesc rugămintea baroanei care te roagă să vii joi pentru a declama prietinilor noștrii frumoasele versuri ale d-lui Heilbroun, minunata scenă din actul al cincilea. Soția mea va fi foarte încântată să-ți facă cunoștință.

Vă rog să prezentați mulțumirile mele, doamnei baroane. Voi face toate sforțările, dar nu îndrăznesc să făgăduesc sigur. D-l de Kermatena se va întoarce probabil chiar în ziua aceia din tristul său pelerinaj; sunt datoare să fiu lângă vechiul meu prietin: mâhnirea lui va avea mare nevoie de mângâerile prieteniei.

Rose Esther era din acele ființe cărora nu le place șgomotul și cari au meșteșugul de a vătui viața în jurul lor, pentruca toți să alunece cu discreție.

Asserme veni să-și ia rămas bun: un articol pe care trebula să-l facă îl chema la ziar. Rosi îl reținu o clipă în pragul ușii pentru a-i spune câteva cuvinte cu un ton poruncitor și scurt care constrasta cu vorbirea-i obișnuită.

— Așa dar, d-ta crezi într'o criză apropiată?

— Da, sau nu mai înțeleg eu nimic.

— In cazul acesta încearcă să te aranjezi în așa fel încât Mirevault să ia președinția viitorului guvern.

— Ce idee! De unde îți mai veni și fantezia asta pentru începeutul ac la?

— Fantezie este rău spus. Doresc ca Mirevault să fie președinte al Consiliului. Am motivele mele. Mă înțelegi?

— Dar nu-i cu putință. Noi avem angajamente față de Boutevierge.

— Nu știu dacă este posibil știu numai că acesta este indispensabil. Punețiul pe acele unde voiți, dar președinția trebuie să revie celuilalt. Adineaori chiar vorbeam de asta cu baronul: ține grozav la această combinațiune. Am făgăduit lui Sinda ajutorul d-tale netăgăduit. A propos: baronul găsește foarte la locul ei ideia, d-tale asupra subsecretariatului Artelor frumoase care ți s'ar potrivi de minune. Fă-mi, dar, plăcerea de a pregăti fără întârziere ministerul Mirevault în Cameră și în ziarele d-voastră.

Ea opri asupra lui Aristide Asserme o privire dreaptă, încărcată de sub-înțelesuri, care trebuiu să-i amintească acestuia obligațiuni sau nădejdi de multe felur. Deputatul se înclină în tăcere, în semn de supunere la ordinile primite, apoi se depărtă Rose Esther se întoarse surâzătoare la musafirii săi.

— Iartă-mă, dragă domnule de Felines, că te-am bruscat, Dar și d-ta ai în seara asta spiritul d-tale fericit din serile de bătălie. Ași pune rămășag că ai mai avut o luptă cu prefectul d-tale.

— Nici nu fac altceva. Un seciar îngrozitor, care mi dărâmă circumscripția!

— Sunt unii prefecți foarte de treabă. D-l Trévoux m'a prezentat eri seară unui prefect care avea maniera frumoase, și mânușile rupte din pricină că mă aplaudase prea mult. De altfel, vorbea de d-ta, în cabina mea; spunea d-lui Trevoux că el a servit în departamentul d-tale și că nădăjduia să fie mutat din nou acolo, dacă prietenul lor d l Mirevault va veni la putere. Dar, cum se numea! Sallois, Sarrois...

—Saunois! un băiat de treabă, un republican cu care te poți înțelege. Ți-a spus d-tale acestea?

— O! nu mie. Doamne, dar unde mă amestec eu? Dacă am lua de bune ce spuneți d-voastră toți, ar sfârși prin a te îmbolnăvi de pojarul d voastră politic!

Esther privi pendula care arăta unsprezece ore și jumătate.

— Imi pare foarte rău, dar sunt nevoită să vă spun tuturor să plecați. Mediul îmi ordonă multă odihnă, rolul acesta este atât de obositor de jucat; și chiar mâine am alte repetiții. Cât vă sunt de recunoscătoare, domnilor, că mi-ați adus încurajările și sfaturile d-voastră.

Musafirii se sculară îndreptându-se spre ușă cu în etinerea pe care o pun bărbații atunci când es dela o artistă frumoasă, fiecare având dorința de a plisca cel din urmă, fatuitatea de a nădăjdui în mod nelămurit că va fi poate reținut... Esther își arătă respectul pentru bătrânul academican reconducându-l.

— Scumpe maestre, îți cer votul d-tale pentru tânărul meu poet când nu va mai fi tânăr. Și-l arătă pe Heilbronn care în tot timpul serei ascultase totul, observase totul fără să spună un cuvânt,

— Va fi printre noi, tuși bătrânul. Răbdare numai, și va fi printre noi Îți făgăduesc votul meu, tinere: nu de data asta; ci când va trebui.

— Îți mulțumesc pentru ei l dacă ai bunătatea de a mi-l duce pe domnul administrator general, înștiințează-mă dinainte sunt ca un copil mic mă simt întimidată la gândul de a-l primi. — Ah! era să uit..., Domnule Bayonne.

Esther chemă pe Bayonne care își punea paltonul în anticameră.

— Iartă-mă, domnule Bayonne... O să fii atât de bun să-mi acorzi încă o clipă? Am să-ți cer un mic serviciu.

Ceilalți bărbați aruncară celui care beneficia de această chemare, privirea răutăcioasă de gelozie pe care o al pentru câștigătorul unui lot mare dorit de toți. Eși ă.

— Hotărât — zise Felines tovarășilor săi traversând curtea, — la teatru ca l la Cameră, toate succesele le au numai socialiș ii aceștia. Dacă Kermahenc au putea să vadă din vagonul în care călătorește pe Bayonne în culbul său...

Vicontele reținu o clipă pe Andarran pe trotuar.

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu

SE CAUTĂ o domnişoară pentru la 2 băiaţi (4—6 ani) care să posedă limba română şi franceză să preferă care ştie zice şi la pian. Adresa la ziar No. 40.

DOMNIŞOARĂ care cunoaşte limba germană, maghiară şi română caută serviciu la una prăvălie sau birou. A se adresa la administraţia ziarului subt „Domnişoara". 1140

CAUT POST de administrator de moşie în apropierea Clujului sau alte instituţiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucţie. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditaţie elevilor de liceu din orice materie cu preţ moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE un şeslong cu cuvertura, una faţă de masă, două perdele de maşină pentru croitorie bărbătească marca Singer în Str. Iuliu Maniu No. 4 et. II, cam. 4. 1135

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

Toată elită Clujului îşi dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece la pahar.
329

Întreprindere de transport
Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Întreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Fraţii Márton ffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Servici prompt.

Cele mai noi modele Vieneze de
PĂLĂRI DE DAMĂ
se pot cumpăra cu preţ eftin la
STEFAN FEHER
CLUJ, Strada Memorandului No. 21 (Redoute)
De asemenea orice formă de plus, velur şi filţ se poate transforma după modelele Vieneze.

NAŢIONAL STEAM NAVIGAŢION Comp. Ltd
LINIE REGULATĂ şi RAPIDĂ
Constanţa--New-York
VAPORUL TRANSATLANTIC
KING ALEXANDER
de 30.000 tone, viteză 18 noduri
pleacă din portul CONSTANŢA la 6 Octomv. st. n. direct NEW-YORK
Durata voiajului 16—18 zile
După „King Alexander" urmează a pleca următoarele vapoare
„THEMISTOCLES", „CONSTANTINOPOLS" şi „MEGALI HELLAS"
Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. şi chiar pentru pasag. de cl. III.
Se primesc spre expediere şi mărfuri.
Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREŞTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 şi Sucursalele: GALAŢI, Strada Speranţei No. 28; BRAILA, Strada Belvedere No. 1; CONSTANŢA, Strada Traian No. 15

„KING ALEXANDER" pleacă din Constanţa la 6 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 15.000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 14.750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000·—
Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500·—		

In costul biletelor de la clasa 1, 2 şi 3-a, se cuprinde şi hrană până la New-York.
Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— şi pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.
De la 12 luni şi până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul întreg. 902

Se caută
pentru imediată angajare una dactilografă care cunoaşte limba română şi ungară pentru orele de după masă.
Ofertele a se adresa la administraţia ziarului subt „SOCIETATE".

Agenţia de publicitate „Soarele" tipărind pentru toate restaurantele gărilor din Ardeal
liste de bucate
primeşte reclama cu preţ moderat pentru aceste liste.

Mare desfacere de mărfuri.
Cu toată urcarea mare a preţurilor din cauza scăderei Leului şi a măriri taxelor vamale.
Filiala Luca P. Niculescu
14 CLUJ,
Palatul „Mielul-Alb" (Fehér-Bárány)
ţine a dovedi consumatorilor că a fost şi este singura cassă de încredere care a vândut şi vinde ca preţurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurenţă.

Zefir Olanda I. cal. 120 lei.
Zefir Olanda II. cal. 90 lei.
Nanghiu dublu 140 lei.
Nanghiu I. calit. pentru tocuri de perne 80 lei.
Saten Giet extra 140 lei.
Saten Giet I. cal. 140 lei.
Saten Giet II. cal. 140 lei.
Stofă pepită I. cal. 80 lei.
Moso de len franţuzese 80 lei.
Carton I. cal. franţuzese 80 lei.
Sifon (jeţiu) I. cal. 80 cm. lei.
Sifon (jeţiu) II. cal. 80 cm. lei.
Sifon franţuzese 80 cm. lei.
Sifon franţuzese 90 cm. lei.
Sifon 140 cm. lei. pentru plajome

Barcheturi şi stofe pentru toamnă în mare cantitate

Întreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. **Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

Se confecţionează şi se coasă
după ultima modă lengerie (albituri) pentru dame de corp şi de pat precum şi lengeri de lux la
Dna Georgescu 1128
Str. Basarabiei No. 10 (Kemény Gábor) et. I. uşa 5.

Banca: Comerţul şi Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune şi eftine vinuri precum şi licheruri engros şi detail. Transporturi de povară cu autocamioane şi camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediţie. Fabrica de licheruri, depozitele şi garajul în casele proprii din Strada Bucureşti No. 11 şi 13. Telefon 151. 1007

Bănci, fabricanţi, industriaşi,
comercianti carí au nevoe de
Contabili,
corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
reprezentant general
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREȘTI,
Str. Academiei No. 2.
956

TARIF

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
Linia regulată și rapidă Constanța—New-York cu vapoarele transatlantice: „KING ALEXANDER“ plecare 6 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria	Constantza	Constantinapole	cl. I-a cu hrană	Lei 1.000·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană	Lei 700·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană	Lei 287·50
„	„	Pireu	cl. I-a cu hrană	Lei 3.105·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană	Lei 2.070·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană . . .	Lei 847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiți, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

Suporile Kristó
Cluj, Str. Monostori No. 25.
Execută în renumitul **Atelier de Croitorie**
cele mai elegante costume tailleur, după cele mai moderne jurnale din Viena și Paris.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj
Societate Anonimă
execută cele mai fine și solide mobile
393 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Depozit de pielărie engros
S. Fischer 1127
București, Lipscani 90 sau Decebal 7 (în stradelă)
In permanență asortat cu
pielărie și talpă
Telefon 45/46. străină și indigenă. Telefon 45/46.

Stok proaspăt de Pneuri și Bandaje
GOOD YEAR
Construcție speciala A. W. T.
— Cu prețuri normale —
Toate Dimensiunile Europene, asemenea Americane cu talonul de sârma
Casa GOODYAR TIRE & RUBBER Company
Atrage atențiunea onoratei clientele să nu cumpere pneuri care nu vor avea un plumb de siguranță, fabrica garantând calitatea numai pentru acestea.
Pneurile fără plumburi, sunt din cele rămase de la armata americană din Franța și deci marfă veche și rău păstrată.
REPREZENTANT EXCLUSIV PENTRU ROMÂNIA
CONSTANTIN S. MIHAESCU
IN FAȚĂ MINISTERULUI DE RĂZBOI
(Strada Valter Mărăcineanu No. 2). — Telefon 47-72. 1126
Benzină - Automobile - Uleiuri - Accesorii.

Lingerie pentru Dame, zestre de mireasă, zestre pentru copilași și vesminte pentru copii, după modelele cele mai noui să fac la
Jenny Irma si Comp.
Modelele se pot vedea la magazinul **British Import.** 1122

Gazeta noastră se vinde in Cluj in urmatoarele locuri:
La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Dedă* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

Reclama este sufletul comerțului

LA
26 Septemvrie
se va deschide atelierul de confecțiuni
care va executa orice lucrări pentru doamne și domnișoare. Pentru comercianți va lucra și en gros. Confecțiunile se vor face după ultima modă.
1104
BAUMZWEIG
Str. Baba Novac No. 15 (Bethlen) parter.

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate
919 Are în depozit un stoc însemnat din blanurile cele mai fine.

ABONAMENTE
la ziarul „Infrățirea“ se primesc și de azi înainte tot cu:
120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul II. No. 342 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbătă 8 Octombrie 1921

Infrăţi

Administraţia Ziarului „Infrăţirea“ Cluj
Nr. de schimb
„Transilvania“
Sibiiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI și AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

România și Ungaria

Rezistența Pudapestei pe chestiunea executării tratatului de a Trianon cu privire la evacuarea Burgenlandului, a pus în discuțiune, — datorită d-lui Beneș, — problema unei intervenții armate a Micei Înțelegeri în Ungaria de vest. Cum România face și ea parte din această nouă constelațiune europeană, se înțelegea de mai înainte, odată ce problema intervenției se pusese, că urma în chip firesc să ne împlinim rolul care ne-ar fi revenit în acțiunea grupului de mici puteri căruia aparținem. Deal fel cum diferendul austro-ungar n'a căpătat încă a soluțiune, ideia unei intervenții armate în Ungaria occidentală continuă să rămână în posibilitățile zilei de mâine.

În această situațiune, care s'ar putea să ne rezerve surprize, e necesar să cercetăm care ar trebui să fie atitudinea României, privită însă prin prisma intereselor românești.

Astfel pusă chestiunea, urmează întrebarea firească: ce interese românești am avea noi de apărat cu baionetele noastre în acea parte occidentală a Ungariei, pe care Austria o revendică, — și desigur cu drept cuvânt, — potrivit stipulațiunilor categorice ale tratatului de pace? Care este acel interes românesc în măsură să îndreptățească sacrificarea unui singur soldat român pentru dincolo de fruntariile noastre vestice? Nu avem nici măcar pretextul unei vecinătăți de granită cu teritoriul ungurese în litigiu și nici cel puțin acuza apărării, — cu titlul de reciprocitate, — a intereselor unui stat aliat. În fața poporului român, greu încercat după atâtea jertfe, nu am putea motiva cu nimic rolul de jandarmi ai cauzei austriace, complect străină de interesele românești.

Dar problema mai era o față: aceia o interesului general, care obligă pe toți deopotrivă la respectarea tratatelor de pace, respectare la impunerea căreia se cuvine să contribuim cu toții deopotrivă. În cazul acesta nu mai poate fi vorba de a acțiune izolată a Micei Înțelegeri, ci de una comună a tuturor Aliaților mari și mici laolaltă, așa cum e logic și cum se cuvine în cazul când și interesul e comun. Prin urmare, dacă e vorba să împlinim un mandat european pe de-asupra intereselor noastre, desigur că intervenția României ar lua un alt caracter, dar și atunci numai împreună cu toți Aliații din occident.

Tricolorul românesc numai fâlfâind alături de drapelele engleze, franceze și italiene, cu toți ceilalți mici aliați în tovărășie de arme, ar putea da intervenției românești caracterul ei cel adevărat și ar explica, din punct de vedere moral, în judecata de opinie publică dela noi nevoia și cinstea unei asemenea acțiuni.

Altcum și în altă calitate nu avem nici interesul și nici dreptul să ne amestecăm în cearta austro ungară, fiind că socotelile noastre militare cu Ungaria le-am lichidat în războiul pentru întregirea neamului, pe care a realizat-o cu jertfe nesfârșite de sânge, vitejia ostașului român din vechiul Regat și politica de prevedere a conducătorilor țărei. Acesta e un adevăr trecut de pe acum în istorie și pe care nici-o încercare, voită sau nu, nu-l va putea denatura. Cu vitejia și cu brațul vânjos al acestui soldat român ne-am apărat mai în urmă granițele României noui împotriva încercărei îndrăsnețe a lui Béla-Kuhn, după cum politica de prevedere a celor cari au adus la unitatea națională va ști să împiedece la vreme o aventură nemotivată și inutilă împotriva Ungariei.

O credem aceasta cu atât mai mult, cu cât — necesitatea consolidărei noului Stat român sporit, — ne obligă la o vecinătate pașnică cu toți cei cari ne înconjoară, atâta vreme bine înțeles cât vecinii noștri vor înțelege și apreția cumințenia acestei politici. Și cum procesul național dintre România cu Ungaria s'a soluționat potrivit dreptății istorice, în ce ne privește nu mai avem nimic de împărtășit cu acest adversar de până eri, rezervându-se bine înțeles dreptul să răspundem, — așa cum am dovedit că știm să o facem, — la orice provocare din partea celora cu cari dorim să avem numai legături de bună și leală necesitate.

Evenimentele zilei

Înființarea academiei teologice din Chișinău „Petru Movilă“

În ziua de 12 Septembrie a. c. preoțimea basarabeană întrunită în congres general anual a păsit la un act, care va rămâne o dată în analele istoriei de redeșteptare culturală națională a Basarabiei.

I. P. S. S. Gurie, Arhiepiscopul Chișinăului și Hotinului, bazat pe trecutul nostru istoric, care arată că biserica a fost cel mai puternic stâlp de susținere a neamului nostru, în decursul veacurilor viforoase, a luat inițiativa înființărei unei Academii Teologice în Chișinău.

Această inițiativă a fost împărtășită și de I P. S. S. Mitropolitului primat și d-l Goga, ministrul cultelor, cari au primit-o cu căldură. D-l Goga a supus M. S. Regelui dorința Eparhiei din Chișinău și M. S. Regele a aprobat.

Înființarea Academiei Teologice „Petru Movilă“ este un evinement național.

Precum în trecut preoțimea basarabeană a știut să lupte în biserică ca să păstreze țăranului moldovan limba lui părintească, așa și astăzi preoțima basarabeană va lupta pentru biserică.

Și biserica noastră se confundă cu însuși poporul nostru.

O teamă nejustificată

O mare îngrijorare a cuprins, în zilele din urmă, „partidul poporului“. Și îngrijorarea lui cunoscută, nu gândul prăbușirii dela putere, cu gâriele ei de sinecure și ploi e de afaceri, chinuește acest partid. Ceia ce-l îngrijește e prestigiul moralei publice, de care de doi ani o apără cu atâtea jertfe cel mai stoic dintre partide, în mijlocul destrăbălării generale. Drumul său e doară însemnat cu atâtea victime, ce au sucombat, eroic, pe baricadele Moralei. Gândiți-vă numai la cea mai ilustră dintre dânsele, la d-l Tăslăuanu....

Și morala publică e grav amenințată de „coaliția politică“ ce se tratează între partidul național-liberal și cel național ardelean. Sacrificii, bine înțeles, și dintr'o parte și din cealaltă. Dar pe când d-l Mantu își sacrifică „Democrația“ (care, se știe e monopolisată de partidulpoporului), d-l Brătianu își jertfește „organisațiile“ și aceasta constitue o „imoralitate politică“. Exclusivismul regionalist“ — scrie Monitorul partidului eminamente popular — își capătă astfel consacrarea.

Pentru liniștirea conștiinței acestui nobil, desinteresat partid care și-a făcut din principiile moralei crezul său politic, finem să asigurăm că organisațiile naționale-liberale, menite a sparge carapacea regionalismului, vor exista mai departe în Ardeal. Partidul poporului o va constata cu bucurie în curând.

Și vor exista aceste organisații, pentru că le cer necesitățile însăși ale acestor ținuturi, zăpăcite de câți le-au acoperit cu superioara lor ocrotire; pentru că le cere lumea, sătulă de discursuri și sătulă de incapacitatea care autentic regională sau de import, e același mormă ce trebue alungată.

D. Madgearu îndrăznește

Un ziar din localitate care până mai ieri ridiculiza, cu drept cuvânt, activitatea politică a dlui Madgearu, astăzi găsește că este nimerit să stea de vorbă cu D-sa pentru a căpăta orientări politice. Acest domn Madgearu, care în timpul neutralității striga că vrea război cu orice preț, în ziua declarării războiului se gudura pe lângă stâlpii partidului liberal ca să-l mobilizeze pe loc la o direcțiune statistică, unde-și freca coatele de registrele unei arhive. Și astăzi își permite să vorbească de lipsa de autoritate morală a partidului liberal!

O lămurire

Un ziar din Cluj, a cărui autoritate morală este firește aceia a patronului său, publică următoarele:

— *„În Cluj circulă de câteva zile știrea că liberalii ar fi gata să intre în tratative cu partidul țărănesc, relativ la viitorul parlament și guvern“.*

Și ziarul în chestiune adaugă că *„în sânul partidului țărănist există cea mai perfectă armonie cu privire la respingerea oricăror tentative de apropiere venite din partea partidului liberal“.*

Pentru perfecta lămurire a publicului ardelean ne socotim în măsură să putem afirma că partidul național-liberal n'a făcut și nici nu va face cândva propuneri de înțelegere grupărei țărăniste; și mai putem adăuga că dacă asemenea propuneri ar veni dela gruparea d-lui Mihalache, ele vor fi categoric respinse, de oarece o apropiere este de mai înainte imposibilă între partidul național-liberal cu acei cari au proclamat lupta de clasă și cari la Iași, prin glasul d-lui Paul Bujor, au cerut alaltăieri **răsturnarea Dinastiei și instituirea Republicei** românești.

Cine crede că poate colabora cu o asemenea grupare politică, în dauna celor mai de seamă interese ale țărei este firește, liber să o facă; — partidul național-liberal însă nu o va face niciodată. Aceasta ca să se știe de toți acei, cari ar mai specula o asemenea ideie.

Lupta pentru petrol

De la izbucnirea războiului mondial, însemnătatea petrolului a crescut în mod considerabil. Stăpânirea lui e unul din elementele principale de supremație pe care și le dispută Marea-Britanie și Statele-Unite.

Japonia se interesează de asemenea de petrol, mai ales pentru trebuințele sale militare. După declarația amiralului Kato, marina Japoniei are nevoie de 3 mil. de tone. Aceasta reprezintă aproape de trei ori cât consuma, în 1920, toată flota americană a Pacificului.

O revistă economică franceză din cele mai bune (L'Expansiva Economique) ne dă, în numărul său din August a. c., câteva date foarte interesante în privința luptei pe care și-o dau marile state în concurența pentru petrol. Resumăm aceste date, care pot da cetitorilor noștri o ideie asupra însemnătății avuției noastre scoase sistematic la mezat de incapacitatea conducătorilor de azi.

Situațiunea celor trei state ce vin în concurență e următoarea: State-Unite au produs, în 1920, 700 mil. hectolitri de petrol, adecă 64 la sută din întreaga producție mondială. Ele au încă pe continentul lor 254 mil. hectolitri, producția Mexicului. Deci, în total, dispun de 87 la sută din toate disponibilitățile lumii. Japonia nu produce nici jumătate din cât consumă, iar Marea-Britanie a extras din solul său, în 1920, numai 375 de tone.

Producția mondială a petrolului este, după cantitate, următoarea:

1. Statele-Unite,	cu	708	mil. hl.;
2. Mexicul	„	254	„ „
3. Rusia	„	48	„ „
4. Indiile olând.	„	25	„ „
5. Indiile engl.	„	13	„ „
6. România,	„	11	„ „
7. Egiptul	cu	10	7 mil. hl.
8. Persia	„	10	„ „
9. Galiția	„	9	„ „
10. Japonia și Formosa	„	3·5	„ „
11. Trinitatea	„	2·5	„ „
12. Peru	„	4·5	„ „
13. Argentina	„	2	„ „

Dar trebue însemnat că producția Rusiei, României și Galiției sunt, pentru moment, în scădere; în Argentina și Peru e la începuturile sale, iar zăcămintele din Mesopotamia nu intră încă în socoteală.

Japonia, obligată până acum a-și cumpăra dela Standard Oil și din Sumatra aproape ½ din petrolul său, huila de care are nevoie, caută să-și capete neatârnarea. A făcut nouă sondaje pe pământul său și începe a exploata zăcămintele din Sakalin, pe care și le rezervă exclusiv. O societate, compusă din Japonezi și Mexicani, studiază punerea în valoare a terenurilor petrolifere, ale Mexicului. În acelaș timp cele două principale societăți ale Japoniei cu fuzionat și oferă guvernului din Batavia concursul lor, pentru exploatarea zăcămintelor din Djambi, în Indiile olandeze.

Djambi fusese concedat de guvernul olandez, în timpul războiului, unei filiale a firmei Royal Dutch. Standard Oil protestează însă, prin guvernul State-or-Unite, la Haga și s'a mers până la amenințarea de a se interzice supușilor olandezi exploatarea puțurilor de petrol în Statele-Unite.

Un alt teren disputat cu înverșunare e Costa-Rica. O societate americană, Amory, a obținut o concesie de 7000 klm. patrați de la un guvern ieșit din revoluție, nerecunoscut. Statele-Unite au intervenit pentru ca zisa concesiune să fie ratificată de guvernele ulterioare din

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Costa-Rica. Dar, trezindu-se că aproape întreg capitalul societății Amory era englez, reclamă acum anularea concesiunei, pe când Marea-Britanie cere, la rândul său, recunoașterea actului de concesionare. Și între aceste două mari puteri, Costa-Rica așteaptă, nu se poate hotări la o decisiune.

Petrolul din Mesopotamia e de asemenea o cauză de ceartă pentru cele două mari state. Statele-Unite protestează în potriva ori cărui monopol care exclude pe cetățenii americani. Franța poate cumpăra, după convențiile sale cu Anglia, 25 la sută din producția Mesopotamiei

Pe când în Ungaria o filială a societății Anglo-Persian Oil păstrează monopolul exploatării petrolului, societățile franceze constituite în Polonia caută a-și asigura acolo exploatarea.

Din cele expuse, e învederat că în lupta care se dă în toată lumea, în spatele societăților suverane ale petrolului, adecă Standard Oil și Royal Dutch, se găsesc statornic guvernele Marei-Britanii și Statele-Unite, la dorințele Japoniei nu pot decât complica dificultățile acestei rivalități.

Economist.

ECOURI

Atavismul și civilizația

Atavismul și civilizația, așa am putea numi un interesant roman: „Maria Chapdelaine" de Louis Hemon. Acțiunea se petrece în Canada. Viața aspră a muncitorilor de pământ canadieni, lupta care se petrece într'un suflet între tentația orașelor și tradițiunea unor sătenî severi triumful definitiv al eredității contra cărela cele mai frumoase teze sociale nu-pot nimic, iată ce se poate gusta în tăcerea și pacea spirituală a unei epopei rustice: aceia a canadienei Maria Chapdelaine. Maria Chapdelaine fica unui agricultor, spirituala amantă a lui Francais Paradis, care muri acoperit de zăpadă, nu va lua de bărbat pe Lorenzo Surprenant, venit din orașe sclipitoare, ci pe Gagnon, omul pământului, care ataşază și chiamă. Romanul d-lui Louis Hemon e un cap d'opera.

Confuzie în cursul unei reprezentații teatrale.

Cu ocazia reprezentărei comediei „Kean" de Dumas, prelucrată de Barnay, la Luisen Theater din Berlin s'a petrecut în una din seri un incident destul de caraghios:

In actul al patrulea, care se joacă în parte în mijlocul publicului, agentul din poliție însărcinat cu păstrarea ordinei, crezând că sgomotul produs în sală de artiști este provocat în realitate de vre-o ceartă între spectatori sări de la locul său și strigă împreună cu pseudocolegul său din piesă, care la un moment dat are de spus: Liniște, în numele legii" aceleași cuvinte.

Se îndreptă în acelaș timp spre partea de unde provine scandalul, când i-se expuse situația de către direcțiune.

In prmul moment fu foarte mirat, se puse însă apoi pe râs împreună cu cei din jurul său.

Obiecte de artă restituite Italiei de Austria.

Guvernul austriac a restituit definitiv Italiei obiectele de artă, documentele și amintirile ce aparțineau provinciilor anexate în urma marelui război și chiar și pe acele ce fuseseră luate de Austria atunci când aceasta a trebuit să cedeze Lombardia și Veneția. Printre aceste obiecte se află mantoui, coroana și alte in igne cu cari Napoleon I fusese încoronat ca rege al Italiei, gobelinul din palatul dela Mantova, suvenirurile bizantine luate din Veneția și obiectele istorice ale Dogilor. Apoi obiectele prețioase din muzeele din Trento, Triest și din Istria.

Istoria n'a reclamat nici un obiect dobândit în mod regulat de Austria, ci numai acele cari au fost luate în mod ilegal din bisericile și palatele italiene. Numeroase opere de artă italiene mai rămân în muzeele din Viena.

Deschiderea Coloseumului din Cernăuți

Complect renovat și pus sub noua conducere a d-lui Wilhelm Popp, și având ca director de scenă pe Hans Fleischman, Coloseum-ul cernăuțean, s'a deschis simplificându-și titlul în „Mica scenă artistică".

Este adevărat o mică sçenă și încă artistică.

Un teatru intim, pentru vr'o trei sute de persoane, elegant, în care se joacă lucruri ușoare: farse, operete într'un act, vodeviluri și pe desupra clour-ile străinătății în ceeace privește teatrele intime cari au luat o desvoltare mare în străinătate.

Deschiderea stagiunei acestui teatru s'a făcut cu farsa „Noaptea de nuntă a lui Politzer", un act amuzant, interpetat de Fleischerman, Gotler, comicul luhn și subreta Happe.

Demne de remarcat experiențele d-lui Aroly și a d-nei Ani Aroly.

Merită atențiune și pictorul Altman, care a împodobit teatrul făcând din el un elegant local de artă.

Șezători culturale în Banat

Pentru anul acesta, ni se promite o serie de șezători culturale în Banat, organizate de publicistul Camil Petrescu, cu congresul scriitorilor din Regat.

In Timișoara aceste șezători sunt așteptate c'un viu interes, fiindcă — în lipsa teatrului care a ars — ar fi singurele manifestații românești. Ce va fi făcând Ministerul artelor, dacă nu se îngrijește ca nici un centru așa de mare ca Timișoara, al patrulea din România-Mare să aibe măcar câteva semne că există și o artă românească.

Inițiativa privată pare însă c'a intervenit: se dă ca sigură știra că d-l R. Bulinski, distinsul secretar al Teatrului național din București, se va stabili la Timișoara pentru înființarea unui teatru românesc.

Un concurs al sonetului

Primul număr al publicației săptămânale „Săgetătorul", apărut la 1 Octombrie, publică un concurs al sonetului, oferind un premiu de 1000 lei, divizibil în două.

Inițiativa e motivată prin aceea că deși avem mai mulți poeți decât prozatori, totuși poeții sunt cei mai puțin încurajați. Volumele de versuri se editează cu mare greutate.

S'a ales sonetul, forma cea mai precisă și mai dificilă a poeziei, pentru că ea dă prilej poetului să-și vădească stăpânirea desăvârșită a formei și disciplina avântului liric.

„Săgetătorul" care în primul număr n'a publicatnici-o poezie sau schiță, ci doar articole culturale, pare a fi singura publicație, care publicând concursuri literare, promite să nu-și premieze proprii ei redactori.

Un monument la Mesteacăn

Străinul, care cercetează părțile ardelene locuite de Români, va rămînea de sigur uimit de numărul mic și foarte neînsemnat de amintiri istorice românești ce se leagă de aceste părți.

Ca și cum pe aici n'ar fi trăit nici un om de seamă și nu s'ar fi întâmplat nici un lucru mare. Nimic nu amintește trecătorului străin de vrednicia înaintași or și de datoria sfântă a urmașilor.

Deși n'am avea decât să răscolim puțin spu a uitării și a nepăsării și am vedea, cum izbucnește de caldă și de luminoasă din jeratecul trecutului para de foc a amintirilor înălțătoare.

Astfel ne gândim de astădată, la ținutul curat românesc al Zarandului, de unde a pornit în toamna anului 1784 mișcarea de eliberare a lui Horia, Cloșca și Crișan.

Câte amintiri nu se leagă aici de aproape fiecare urmă din mareu mișcare de atunci.

Par'că-l văd pe Horia, cum s'a întors din Viena dela împăratul Iosif II, încredințat că împăratul le vrea binele, numai afurisiții de domni unguri îi împiedică să le facă acest bine și de aceea să încerce ei înlăturarea acestor piedeci, cum apoi, încrezător în cuvintele înșelătoare ale împăratului străin, a vestit poporul, strâns în mare număr la târgul dela Brad, să se adune, cu mic cu mare la ziua de 1. Brumar (Noemvrie) 1784, la biserica din Mesteacăn unde ei le spune știrile aduse dela împăratul. Aici, după ce le-a povestit în grai simplu, pe înțelesul tuturora, câtă oria sa la Viena și primirea ce a avut la Iosif II, par'că-l aud cuvântând: Fraților! a venit timpul să ne scăpăm de asupritori. Insuș împăratul ne dă dreptate. Să jurăm cu toții pe sfânta cruce (și aica par' că-l văd scoțindu-și crucea din sân) că nu vrem să mai fim robii nimănui, cu atât mai puțin ai domnilor străini de neamul și de limba noastră. Să ne adunăm în cete și de grabă să mergem la Bălgrad (Albalulia), unde vom găsi arme, cu care apoi ne vom apăra drepturile împotriva ori și cui! — Par' că văd și simt fiorii unei noui vieți ce i-a trezit în inimile iobagilor români cuvântul și fapta desrobitorului Horia.

Pentru că însă chipul lui să grăiască pentru toate timpurile inimilor românești, el trebue turnat în bronz ori cioplit în marmoră. De aceea toți Românii, înțelegători și cu tragere de inmă pentru cauza noastră națională, au datorie să cumpere cât mai multe bilete dela loteria „Asociațiunei" din Sibiiu, strada Șaguna 6, ori dela băncile mai de frunte din toate centrele, fiind că Asociațiunea vrea să însemne cu o cruce măcar memorabilul loc de la Mesteacăn din veniturile loteriei sale.

Teatrul Național din Cluj.

Joi 6 Octombrie

Deschiderea stagiunei orele 8 seara precis: CHEMAREA CODRULUI poveste viteiască în 3 acte de George Diamandi.

Sâmbătă 8 Octombrie orele 8 seara precis:

CHEMAREA CODRULUI.

Duminecă 9 Octombrie matineu, la 3 ore:

DOCTORUL FĂRĂ VOIE.

Seară, la 8 ore:

CHEMAREA CODRULUI.

Marți 11 Octombrie, seara, a doua premieră:

NECUNOSCUTA, piesă în 5 acte de Bisson, tradusă de P. Gusty.

Odată cu începerea piesei se închid ușile la parter.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Intâiul curs de istorie națională la Români*)

Cel dintâiu curs de istorie națională la Români s'a deschis, la Academia Mihăileană din Iași, de marele Mihail Kogălniceanu, în 24 Noemvrie 1843. Puțini vor fi desigur, acei cari să nu fi citit clasicul „Cuvânt" pe care această strălucită personalitate culturală și politică a neamului românesc l-a pronunțat cu acea ocazie înaintea ascultătorilor săi din vechea capitală a Moldovei. Și încă mai puțini aceia cari să-l fi cetit și să nu aibă vie în în memoria lor, ori de câte ori li se amintește de el, adânc simțitele și bine cugetatele pasagii prin cari tânărul publicist și istoric — era numai de 26 de ani — punea în evidență interesul pe care istoria națională trebuie să-l aibă, sub raport sufletesc, pentru Români, necesitatea, din punct de vedere politic, a cunoașterii trecutului nostru, caracterul mai larg, universal chiar, al acestui trecut și concepția — tradițională, putem zice, în istoriografia noastră națională — a desfășurării vieții istorice, unitare, a întreg neamului românesc.

„Ce interes mare trebuie să aibă istoria națională pentru noi, îmi place a crede — zicea Kogălniceanu — că și Dv. o înțelegeți ca și mine. Ea ne arată întâmplările, faptele strămoșilor noștri, cari prin moștenire sunt și ale noastre. Inima mi se bate când aud rostind numele lui Alexandru-cel Bun, lui Ștefan-cel-Mare, lui Mihai Viteazul. Da, domnilor mei! Și nu mă rușinez a vă zice că acești barbați pentru mine sunt mai mult de cât Alexandru-cel Mare, de cât Anibal, de cât Cesar. Aceștia sunt eroii lumei, în loc că cei dintâi sunt eroii patriei mele. Pentru mine bătălia dela Războieni are mai mare interes de cât lupta de la Termopile, și izbânzile dela Racova și Călugăreni îmi par mai strălucite de cât cele dela Maranton și Salamina, pentru că sunt câștigate de către Român! Chiar locurile patriei mele îmi par mai plăcute, mai frumoase de cât locurile cele mai clasice. Suceava și Târgoviște sunt pentru mine mai mult de cât Sparta și Atena! Baia, un sat ca toate satele pentru streini, pentru Români are mai mult preț de cât Corintul, pentru că în Baia, avanul Rege al Ungariei, Matei Corvinul, Viteazul Vitejilor, Craiul Crailor, cum îl zicea Sixt al IV-lea, rănit de sabia moldovană, fu pus pe fugă și uită drumul patriei noastre".

Apoi, îndată după aceasta: „Trebuința istoriei patriei ne este nespărată chiar și pentru ocrotirea drepturiior noastre împotriva naților streine. Neavând istorie, fiecare popor dușman ne-ar putea zice cuvintele d-lui Aaron: Inceputul ce ai este necunoscut, numele ce porți nu este al tău, nici pământul pe care locuești. Soarta ta așa au fost, ca să fii tot după cum ești: leapădă-te de începutul tău, schimbă-ți numele sau primește pe acesta ce ți-l dau eu, ridică-te și du-te de pe pământul pe care locuești, căci nu este al tău și nu te mai munci în zadar, căci nu poți fi mai bine de cum ești. Și în adevăr, toate aceste cuvinte ni s'au zis de către streini: începutul ni s'a tăgădut, numele ni s'au prefăcut, pământul ni s'au sfâșiat, drepturile ni s'au călcat, numai pentru că n'am avut pe ce să ne întemeiem și să ne apărăm dreptățile".

Iar după ce trecea în revistă principalele evenimente istorice de caracter mai general petrecute pe pământul românesc, de la expediția lui Darius Hystaspes până la ultimele războaie dintre Ruși și Turci, Kogălniceanu încheia: „Nimeni, dar, nu poate tăgădui interesul universal al unei istorii care ne înfățișează niște întâmplări așa de importante, niște bărbați așa de strălucîți, niște nații așa de numeroase și deosebite, cari toate pe pământul patriei noastre au lăsat urme în trecerea lor, monumente de existența ce au avut, bine cuvântări sau blăstămuri, unele și altele meritate prin facerile de bine sau prin răutățile ce ni-au lăsat".

In fine, arătând extensiunea cursului său, el afirma unitatea de desvoltare istorică a neamului românesc prin următoarele cuvinte: „Eu privesc ca patrie a mea toată acea întindere de loc unde se vorbește românește și ca istorie națională istoria Moldovei întregi, înainte de sfâșierea ei, a Valachiei și a fraților din Tvansilvania. Această istorie e obiectul cursului meu: întinzându-mă, cum se înțelege dela sine, mai mult asupra întâmplărilor Moldovei, nu voi trece sub tăcere faptele vrednice de însemnat a' celorialte părți a Daciei, mai ales a' Românilor din Vlachia, cu cari suntem frați — și de cruce, și de sânge, și de limbă, și de lege".

Spre a putea cuprinde, în toată însemnătatea lor — morală, politică și națională — aceste cuvinte ale lui Kogălniceanu trebuie să cunoaștem împrejurările în cari se afla cel ce

*) Fragment din lecțiunea de deschidere a Cursului de istorie veche a Românilor, ținută la Universitatea din Cluj în ziua de 6 Noemvrie 1919 de pl prof. A. Lapedatu.

Din păcatele guvernului

Actualul guvern s'a născut din necesitatea unui moment și a trăit în contra oricărei logici sau prevederi, peste puterile lui și peste cerințele împrejurărilor. A venit când era nevoie de putere și ar fi trebuit să plece când s'a simțit nevoie de libertate.

Cu toate acestea generalul Averescu, s'a îndrăgit de putere și nu vrea să se decidă a o părăsi de bună voie. La întrunirea publică dela Iași a născocit tot felul de argumente pentru a dovedi poporului nerăbdător că nu sunt motive serioase, care să-l determine a părăsi guvernul.

Nu vom înșira toate păcatele și nelegiuirile săvârșite în cei aproape doi ani de guvernare de cabinetul d-lui Averescu, pentru că ar însemna să publicăm o arhivă întreagă de fapte în documente. Vom atinge însă numai o latură a problemei care dovedește complecta lui incapacitate.

E vorba de latură economică.

Avem o țară a cărei situațiune economică naturală o poate invidia orice Stat din Europa. Pe lângă o industrie începetoare, care sprijinită cu înțelepciune ne-a putea satisface cele mai multe din nevoile noastre tehnice, avem o economie agricolă înfloritoare.

Cu nevoile noastre reale de import și cu posibilitățile noastre efective de export trebui să avem o balană comerciale, care să ne ridice valuta la normal. Cu toate acestea asistăm zilnic la tragedia valutei, care au transformat leul nostru într'o monedă complect depreciată. Și toată această tragedie o joacă guvernul cu lipsa lui de pricepere și prevedere. Este, firesc că atunci când porturile noastre sunt pline de mărfuri, inutile când piețele străine sunt acoperite cu bonurile de tezaur și când politica financiară o țării, este încredințată lui Schuller, creditul și prestigiul țării, trebue să se coboare acolo, unde l-a adus guvernul generalului Averescu.

Ce nevoie avem de toate parfumeriile și mătăsurile ce se introduc zilnic și cărora zilnic li se dă un acces mai mare. Ce altă nevoie decât a creia cât mai multe privilegii partizanilor politici, pentru a întări stâlpii politici ai partidului, venit la cârma țării pentru a introduce ordinea și legalitatea.

Intregul sistem de permise așa cum a fost conceput de Dnii Taslăuanu și succesorii săi, nu a sprijinit decât interesele personale ale partizanilor și ale acelora ce l'au creiat.

Ce rost poate avea categoriile de mărfuri trecute în tabelele ticluite la Ministerul de industrie și comerț? Or este nevoie de o marfă la import și atunci o lași liberă, ori este inutilă și atunci o proviheși.

Cine poate stabili cvantumul mărfurilor necesitate de cosumul intern? Cum se poate el stabili, când cifrele statistice vechi nu pot avea nici o aplicare astăzi? Dacă un articol de consum este necesar la import, lasă-l liber, fără restricția permiselor scandaloase, pentru-că nimeni nu va importa mai mult decât necesitățile consumului, dacă însă nu este vorba de un arttcol de prima necesitate, atunci prohibește-l complect, fără excepție, pentru-că acestea sunt mărfurile cate ne omoară valuta. Din nenorocirea tocmai acestea sunt categoriile de mărfuri, pe urma cărora partidu poporului și-au creiat fondurile de opoziție și s'a construit palate în parcurile din București.

Prin urmare o politică economică a guvernului cu permisele, bonurile de tezaur, cu întreaga gospodărie financiară de până acuma a ținut valuta noastră la un țivei scăzut, care a avut ca urmare descurajarea comerțului și industriei românești. Dar, pe lângă aceasta, piața economică stagnează și dintr'un alt punct de vedere.

E bine stabilit că industria și comerțul unui stat se poate desvolta numai atunci când poate să-și facă planuri pentru o activitate mai îndepărtată, pentrucă surprizele sunt totdeauna dănătoare. Cine nu poate prevedea, nu poate să-și învestească capital într'o industrie sau un comerț.

Ce se întâmplă însă? Cu serizitatea actualului guvern, compus din elemente disperate, nu s'a putut duce o politică economică de principii, ci de ocazii. Ministerul pe industrie și comerț care este organul de conducere a vieții noastre economice a dus o politică nenorocită, lipsită de conduită, dar totdeauna vinovată. Făcând abstracție de afacerile scandaloase, de furturile, bacșișurile și dezordinea acestui minister, încă s'a făcut vinovat de dezorientarea complectă care domnește în capetele acelora, care l'au condus și-l conduce.

Urmărind Monitorul Oficial, s poate observa schimbările continue de ordonanțe, regulamente și dispoziții privitoare la aceiași chestiune. Ce se aprobă astăzi, mâine se oprește și a. m. d. Ce negustor priceput, sau ce industrie serioasă poate să se întemeieze pe asemenea scamatorii de politică economică? Cine poate să nădăjduiască că atâta vreme cât actualul guvern va mai sta la putere, se poate lucra pentru desvoltarea vieței noastre economiâe? Nimeni. Din această cauză toți factorii mai importanți din industrie și comerțul acestei țări așteaptă cu o nerăbdare explicabilă plecare dela guvern a generalului Averescu, evident cu excepțiunea acelora pentru care guvernul a făcut nelegiuri față de interesele țării, numai pentru a-i sprijini.

V. n.

Un milion pentru un permis de export

Citim în *Nădejdea:*

Acum câte-va zile un domn proprietar din Timișoara, anume Otto Vidor a făcut comerciantului Ioan Mustață din localitate propunerea ca acesta să-i procure un permis pentru a exporta 1000 kgr. aur, oferindu-i pentru acest serviciu suma de un milion de lei.

Ioan Mustață se puse pe lucru și nu trecu mult timp și-și găsi „omul". Intâlnind pe un alt negustor din Timișoara, Ilie Cordaș, după mai multe discuții acesta din urmă se oferă să-i procure permisul în schimbul sumei de 500.000 lei.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii
467

Cititi „Infratirea"

Acțiunea „Țărănistă" la Iași

D. P. Bujor cere întronarea republicei

Ce s'a discutat la consfătuirea țărănistă din Iași

In cursul săptămânei trecute a avut loc consfătuirea țărăniștilor din Iași, la care a luat parte și d. C. Stere, însoțit de cei trei-patru prieteni personali cari au declarat că-l secondează în toate acțiunele.

Consfătuirea a avut loc în casa unui fost sfetnic al Tronului și căpitan în armată, — fosta excelență d. I. Borcea.

După diverse discuțiuni urmate cu privire la acțiunea și programul țărănist și după propunerea d-lui C. Stere ca statul să rechiziționeze Banca Națională a luat cuvântul d. Paul Bujor, senator și profesor universitar, șeful grupărei țărăniste din Iași.

D. P. Bujor a comunicat celor prezenți că a întocmit programul politic al grupărei țărăniste care diferă de cel al d-lui Mihalache și a insistat cu deosebire asupra punctului esențial din acest program care prevede ca gruparea țărănistă să aibă ca suprem ideal proclamurea și întronarea republicei românești.

Cum se vede d. P. Bujor așteaptă salvarea dintr'o singură direcție; de la lumina ce-i vine de la răsărit.

Pentru confirmarea acestui fapt care e într'adevăr extra-ordinar și de necrezut, cerem d-lor P. Bujor și C. Stere să clarifice în mod public această chestiune.

Trebue să se știe în mod hotărât dabă gruparea țărănistă pe lângă ura de clasă mai nutrește și acest ideal de a întrona regimul republican și dacă d. Paul Bujor, în afară de ideile-sale originale, mai are și relațiuni ca acela cari împrăștie ... lumina de la răsărit.

Cu alte cuvinte trebuie să se lămurească dacă țărăniștii sunt și comuniști..

Deținem toate amănuntele despre cele ce sa discutat în casa d-lui I. Borcea, și așteptăm o lămurire categorică din partea celor vizați.

Abonamente pentru ziaru „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

le pronunță, el și patria sa. Impregurările acestea erau din cele mai grele. Căci, deși ajunse, pe urma păcii dela Adrianopol (1828) a avea o administrație autonomă, deși intrate sub cârmuirea Domnilor naționali, aleși, după vechiul regat obiceiu al țării, pe viață, și deși supuse controlului unei Adunări obștești cu putere legislativă, — Principatele Române, Moldova și Țara-Românească, se găsiau sub așa zisul protectorat rusesc mai oneros și mai periculos de cât suveranitatea turcească, nominală, sub care aceste Principate trăiau, politicește, de câteva secole.

Intr'adevăr, protectoratul rusesc degenerase — după chiar expresia din alt loc a lui Kogălniceanu — în adevărat proconsulat, sub care „Domnii țării nu mai erau de cât niște locotenenți ai consulilor Țarului și orice simțimânt de naționalitate și libertate interzis și înăbușit". Școlile superioare (Academia Mihăileană), pe cari priceputul și energicul Mihai-Vodă Sturza se grăbi a le înființa potrivit dispozițiunilor din „Regulamentul Organic, fură supuse controlului direct al reprezentanților Imperatului moscovit, ca unele în cari avea să se formeze spiritul și sufletul nouăi generații. Asemenea presa și puținele publicații ce apăreau erau supuse celei mai riguroase censuri, pentru ideile de libertate politică, de dreptate socială și independență națională ce începuseră a frământa din nou popoarele mai înaintate ale Europei să nu pătrundă și în mijlocul poporului românesc.

Mai bine de cât oricare altul Kogălniceanu știa aceasta. De aceia, ca să dea cât mai puțin motiv de intervenție consulului rusesc din Iasi, ținea să declare la sfârșitul cuvântării sale că: „în înfățișarea întâmplărilor cari sunt aproape de noi și pe care sau noi sau părinți noștri le-au văzut, voiu fi cu cea mai neadormită priveghere, mărginindu-mă a vă arăta numai faptele împlinite, fără a vă descoperi — notați bine! — și țelurile ascunse", cari erau, vădit pentru toată lumea chiar atuncea, anexarea Principatelor Române la Rusia. „In epoca dela 1822 și până la 1834", zice el mai departe, „voiu fi mai ales cât se va putea mai scurt și mai obștesc, înfățișându-vă numai întâmplările publice și acele cari au avut o înrâurire simțitoare asupra țării." Chiar și pentru întâmplările mai depărtate, din trecutul de secole al Țărilor Române, Kogălniceanu ținea să prevină pe ascultătorii săi, că se va sili să spună totdeauna adevărul, caracterul principal al istoriei, iar când nu-l va putea spune, va tăcea — „și Dv. veți înțelege pentru ce", adăoga el.

Cu toate aceste rezerve și asigurări însă, era evident că un curs ca acel ce începea tânărul profesor moldovean, curs în care se trata, așa de vibrător, interesul istoriei naționale, se accentua, așa de hotărît, folosul, sub raport politic, al cunoașterii trecutului și importanță, ades universală, a acestui trecut și se propaga, sub forma conștiinței desvoltării noastre istorice împreună, ideia unității morale și naționale a tuturor Românilor, nu putea fi îngăduit. Și într'adevăr, câteva săptămâni în urmă, consul I rusesc din Iași, considerând ca periculos intereselor și scopurilor politice ale Puterii protectoare acest curs, la care, după mărturia lui Ion Ghica, amfiteatrul Academiei Mihăilene era totdeauna plin, ceru Domnului, iar acesta trebui să aprobe, închiderea lui.

Aceasta fu, așa ear, soarta celui dintâiu curs de istorie națională la Români, deschis într'o vreme când autoritatea Domnilor noștri era subordonată aceleia a reprezentanților Țarului, când autonomia administrativă a Principatelor Române și puterea legislativă a Adunărilor lor obștești era ca și anulată prin amestecul direct și însolit al consulilor ruși în afacerile din lăuntru ale țărilor și prin nouile dispoziții pe cari Puterea protectoare le introduse în Regulamentul Organic, când propagarea ori cărei idei de libertate politică, de dreptate socială și de independență națională era — cum am zis — considerată ca primejdioasă intereselor Curții proteguitoare și când, în fine, libertatea cuvântului și a scrisului erau controlate, țărmurite și înăbușite prin mijlocirea spionajului celui mai odios și a censurei celei mai riguroase.

Dar, dacă cursul lui Kogălniceanu fu închis, rolul său de mare dascăl al istoriei noastre naționale n'a putut fi împiedecat. Căci, prin activitatea sa publicistică, în deosebi cu „Arhiva Românească" și cu editarea izvoarelor de căpetenie ale trecutului moldovenesc, el puse bază întregii istoriografii moderne românești, al cărei progres avea să fie tot mai mult favorizat de condițiile desvoltării politice a poporului român în cele trei pătrare de secol ce s'au scurs de atunci încoace — timp în care o serie întreagă de însemnate evenimente, precipitate cu iuțeală neașteptată, aduse — cu lucrarea neobosită și plină de jertfă a două generații de mari și luminați patrioți — Țările Române dela situația, nespus de grea, în care ele se găsiau înainte de 1848, la aceea, neașăm nat de bună, în care ele se găsesc astăzi.

INFORMATII

Toți membrii organizației partidului național-liberal din Cluj sunt rugați a se întruni, în localul clubului, Sâmbătă, 8 curent, la orele 6 p. m.

La ordinea zilei fiind chestiuni foarte importante, nimeni nu va trebui să lipsească dela această întrunire.

■

Domnul dr. Minovici, distinsul profesor de la Universitatea din Cluj, care a fost chemat cu insistență la catedra de medicină legală, a fost obligat să părăsească orașul nostru din cauza lipsei de locuință. De i d-sa lăsase la București un palat și o situațiune materială dintre cele mai frumoase, pentru a fi de folos universității noastre, oficiul de incuartiruire nu a putut să pună la dispoziția eminentului profesor nici măcar *o singură* cameră.

Deocamdată fără nici un comentariu.

■

In curând comisiile districtelor vor începe un control sever al actelor justificative în baza cărora s'au completat buletinele de inscriere la biroul populației.

■

D-l procuror Cosma a fost însărcinat cu conducerea Directoratului general al Justiției.

■

Directorul general zootechnic Furtuna împreună cu inspectorul general Corbu vor inspecta mai multe domenii din Ardeal pentru a asigura terenul necesar herghelilor Statului.

■

D-l Vasile Goldiș își reocupă cu începerea dela 1 Octomvrie a., postul de secretar consistorial. Reintrarea d-lui Goldiș în funcțiunea bisericească, pe care a îndeplinito-o cu rară competință și multă demnitate a produs sinceră bucurie în societatea din Arad și va fi primită cu multă satisfacție de întreaga diecesă.

■

Eri a sosit în localitate d-l General Moșoiu, venind din Basarabia. D-sa va rămânea în Cluj 3 zile.

■

Autoritatea biroului de incartuire s'a suspendat pe timp de 3 zile, în care timp d l Dr Țiplea va lua în primire situația acestui birou.

■

D-l ministru Groza a plecat eri la București.

■

Suntem informați că lucrările de reparație a abatorului din Cluj au fost amânate.

■

Țăranca Maria Manciulea din com. Părău jud. Făgăraș, a fost decorată cu „Virtutea militară" pentru servicile ce le-a adus armatei cu ocazia trecerii trupelor române peste Olt.

■

Membrii corpului diplomatic cari au însoțit la vânătoare pe M. S. Regele în Maramureș, au sosit în Capitală.

Monitorul oficial din 2 Octomvrie dovedește că Ministerul de industrie și Comerț s'a transformat într'o Instituție de licitație a bunurilor de stat. Actualul ministru de comerț se gândește bine: dacă nu pot vinde tot, cel puțin câte ceva. Căderile de apă, căile ferate, fabricile de muniții nu se pot vinde fără opoziția supărătoare chiar pentru cei mai cinici-guvernanți de aceea prin Monitorul oficial mai sus amintit se mulțumește actualul ministru cu scoaterea la licitație a rafinăriei de petrol a statului dela Mărgineni, județul Bacău.

■

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Joi „Prima iubire", drama după renumita nuvelă a lui Turgenjeff, în rolul principal Rosa Forten. Tragedia, sinistră a vieții unei prințese.

■

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va reprezenta Joi creațiunea fenomenală a fabricei italiane Cines; „Martirii dragostei", în rolul principal Bianca Bellincioni.

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Joi drama de aventurii producția fabricei Lux: „Moșia din Torcsvár", în rolul principal Max Landa.

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge orice dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

■

Astăzi Vineri seara are loc în saloanele restaurantului Hotel Central marele concert al capelei militare a Regimentului 83 Infanterie, sub însăși conducerea Șefului muzicei. Bucătărie de primul rang, băuturi excelente.

U-622

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

■

Vizitați expoziția magazinului de încălțăminte „D. S. RAFTOPOL din București, Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15. în fața bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziția on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiene „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.

Ținem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „Medalia de Aur". 952

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

Reorganizarea biroului de cuartiruire

Interminabilă chestiune a locuințelor din Cluj, care în ultimul timp ajunsese într'un hal de zăpăceală neasămuită pare că cu ziua de eri să fi trecut într'un stadiu în care dacă nu rezolvirea crizei de locuințe cel puțin ameliorarea acestei crize să fie posibilă. Șeful biroului a fost schimbat și suntem informați că prin revenirea d-lui Dr. Țiplea în fruntea biroului de cuartiruire se intenționează o radicală modificare atât în ce privește organizarea acestui birou cât și în ceia ce privește regulamentul evacuărilor și al încartiruirilor.

In primul loc aflăm ca se va pune în aplicare principiul, preconizat mai de mult dar neaplicat până acum, și anume: se va detașa pe lângă fiecare circumscripție câte un delegat al biroului central al cartiruirei care să fie însărcinat cu controlul și cu ținerea în evidență a tuturor schimbărilor ce au loc în imobilele din cir umscripția respectivă. Acest delegat va înainta în fiecare Sâmbătă câte un amănunțit raport, biroului central în care vor fi notate toate schimbările din acea circumscripție. In baza acestui raport se vor rezolva toate cererile.

Prin această măsură, controlul locuințelor va putea fi mai amănunțit și pe lângă aceste se va evita situația caraghioasă de a se elibera câte 5—6 bonuri pentru același locuință, căci toate camerile declarate disponibile prin raporturile delegaților dela circumscripție camere care vor fi acordate cuiva vor fi trecute într'un registru catalogat pe străzi, și nu se va elibera nici un bon până nu se va consulta și acest registru.

Pe de altă parte se va face un control general în tot orașul pentru a se vedea amănunțit situația camerilor. Se va da o ordonanță tuturor proprietarilor de case din Cluj ca în termen de 8 zile să înainteze biroului de încartiruire câte un tablou în care să se arete amănunțit numărul Camerilor cu toate dependințele, numărul numele, profesiune, naționalitatea și timpul de când stau în Cluj al tutor locatarilor din imobil. Aceste tablouri vor trebui să fie subscrise de propietar și de locatari, făcute în dublu exemplar dintre care unul va fi lipit pe zidul imobilului. Pentru ori ce declarație falșe se vor prevedea pedepse foarte severe.

In baza acestor tablouri se va face un control general de către delegații dela circumscripție pentru a se constata veracitatea celor ce cuprind aceste tablouri.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

1103. Serviciul prompt.

Cetiți „Infrățirea„

Plângeri și lămuriri

Din partea d-lui Emil Mureșianu primim următoarele:

Stau în strada General Grigorescu (fostă Rakoczi) de acum trei ani, și de atunci am avut de înregistrat până în ziua de astăzi mai mult decât 20 atacuri în contra persoanelor pașnice care dintr'o nevoie sau alta, sunt silliți a umbla pe stradă, mai ales acuma când nopțile sunt mai lungi, și după orele 8 seara.

Astfel la 29 Septembrie seara un birjar care mergea pașnic ispre casă, a fost atacat de un individ necunoscut, dar birjarul fiind om bine legat, atacatorul și-a luat pedeapsa: la 30 Septembrie seara, la orele 11 și jumătate, d-l Iuliu Mureșianu plecând spre casă însoțit de soția sa și servitoare a fost atacat de un individ, care mulțumită puterei fizice a d-lui Mureșianu și-a luat pedeapsa, luându-o la sănătoasa.

Toate aceste cazuri, în prima linie să datoresc firmei Ganz, care își dă toată silința ca strada General Grigorescu dela inceput până la sfârșit se fie luminată numai într'un punct cu un bec. De trei ani de când stau pe această stradă, și acest fapt îl pot documenta cu toți conlocuitorii, încă nu a fost prevăzută cu iluminatul necesar. Pe stradă domnește o întunecime de nepătruns așa încât cei ce au nevoie de a umbla pe stradă se lovesc unii de alții, iar pungașii cari locuesc într'un număr destul de considerabil prin viile din str. Grigorescu și Donat, folosind această împrejurare pericliteză siguranța individuală.

Rog deci autoritățile competente să binevoiască a lua măsurile cuvenite pentru iluminarea acestor străzi, și pentru stârpirea pungașilor din această regiune, altfel suntem nevoiți noi locuitorii a ne constitui într'un fel de gardă pentru a ne putea apăra viața și punga în contra pungașilor de tot soiul, care de multeori chiar înarmați fac atacul, trăgând focuri asupra oamenilor.

Primiți etc. *Emil Mureșianu.*

Impunerea agricultorilor

Cum vor plăti agricultorii impozitul de 1 la sută

Ministerul de finanțe publică următoarea decizie prin „Monitorul Oficial" No. 145 din 2 Octombrie a. c.:

Sunt obligați să facă declarații individuale de cantitățile de produse rezultate din exploatarea lor, exploatare făcută fie în calitate de proprietari, concesionari sau arendași.

a) Cei ce au în exploatare terenuri agricole în întindere dela 25 ha în sus:

b) Toți exploatatorii de vii, livezi de pruni sau alți arbori fructiferi în întindere dela 5 ha în sus:

c) Cei ce au în exploatare ferme, păduri, bălți sau alte exploatări similare.

Declarațiile

Declarațiile se vor face în dublu exemplar la primăriile comunelor căror aparține exploatarea, în intervalul dela 1—15 Octombrie 1921.

Primăriile sunt obligate să înregistreze aceste declarații, și câte un exemplar să-l predea agenților de percepție respective.

Aceste declarații vor cuprinde:

1. Intreaga producție evaluată în totalul ei posedată dela 1 Septembrie 1921:

2. Cantitățile rezervate pentru trebuințele exploatatorului sau pentru trebuințele exploatării.

Cum se va plăti impozitul

Impozitul de 1 la sută se va plăti pentru vânzările efectuate până la 15 Octomvrie, în zilele de 16—25 Octomvrie, iar pentru vânzările ce se vor face dela 15 Octomvrie înainte, impozitul se va plăti odată cu acele vânzări.

Toți acești exploatatori sunt obligați să țină o contabilitate amănunțită de vânzările făcute, plata impozitului urmând a se face pe baza registrelor ce sunt obligați să țină.

Pentru produsele destinate exploatării, cari sunt scutite de acest impozit, se va urma conform instrucțiunilor publicate în „Monitorul Oficial" din 31 August 1921.

Declarațiile colective

Agricultorii și micii exploatatori agricoli cari au în exploatare terenuri agricole 25 ha sau vii, livezi de pruni o i alți arbori fructiferi sub 5 ha, vor face declarațiuni colective la primăriile cărora aparțin, în prezența perceptorului respectiv, pe formulare ce se vor întocmi și trimite de minister.

In declarațiuni se va trece deslușit cantitățile de produse ce se rețin de către aceștia pentru trebuințele lor și cele destinate vânzării.

Aceste declarațiuni se vor trece de către agențiile de percepții într'un registru statistic.

Plata impozitului de 1 la sută pentru toți cei prevăzuți la art. de mai sus, se va face la epocile ce se vor fixa de minister în număr după întocmirea registrelor statistice menționate.

Cei cari jertfesc pentru cultură

Din partea Direcțiunei Liceului de stat „Traian Doda" din Caransebeș primim următoarele:

— Rog să publicați în prețuitul Dvoastre ziar următoarea mulțumită publică a liceului nostru:

Direcțiunea liceului „Traian Doda" din Caransebeș ține să mulțumească și pe această cale domnului profesor dela Universitatea din Cluj, dr. Ion Popescu-Voitești, pentru suma de 640 (șasesutepatruzeci) Lei spesele date Dniei sale pentru deplasarea cu ocazia examenului de maturitate la acest liceu, în calitate de comisar ministerial — trimisă numitei direcțiuni cu dorința, de-a fi întrebuințată pentru augmentarea bibliotecilor liceului.

Citiți „Infrățirea"

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Partidul Național-român și situația

— Un comunicat —

Comitetul executiv al partidului național a dat următorul comunicat:

Comitetul executiv al partidului național întrunit în ședință împreună cu parlamentarii partidului în ziua de 5 Octombrie a. c., cu sinceră satisfacțiune ia act de votul de încredere care i s'a dat de impunătoarele adunări populare ținute în ultimul timp în întreg cuprinsul Ardalului și al Bănatului.

Constată că întreaga opinie publică din aceste ținuturi cere cu hotărîre înlăturarea neîntârziată a guvernului d-lui general Averescu și dizolvarea parlamentului, și că aceiași opinie publică aprobă activitatea din parlament a deputaților și senatorilor partidului național, și în special aprobă părăsirea parlamentului.

Comitetul executiv ia la cunoștință raportul despre situația politică presentat de presidentul partidului, aprobă pașii pe carn i-a întreprins și-i dă depline puteri pentru a căuta o soluție potrivită și grabnică în vederea înlăturării regimului actual și întronarea unui uou regim corespunzător principiilor naționale și democratice.

Evacuarea Ungariei de Vest

— Guvernul maghiar se spune ultimatului —

Ungaria a făcut cunoscut, prin intermediarul comisiunei militare interaliate din Oedenburg că se supune ultimatumului aliaților și că trupele regulate ungare vor evacua, în consecință, la miază-noapte din 3 Octombrie Burgenlandul sau comitatul Ungariei occidentale pe care tratatul dela Trianon îl desparte dela Ungaria pentru a-l atribui Austriei.

Evacuarea militară a celei de a 2-a zone a Ungariei de Vest a început Luni, 3 Octombrie. Câteva sute de jandarmi și polițiști au rămas la Sopron după cererea comisiunii generalilor interaliați pentru a asigura ordinea, sub comanda acestei comisiuni în calitate de autoritate internațională, Generalul de divizie Paul Hegedus (maghiar) rămâne la Sopron, spre a menține legătura cu comisiunea generalilor interaliați.

Actul de evacuare

Astăzi, la orele 16 jum., în biroul comisiunii generalilor interaliați din Sopron a fost semnat un proces-veraal, anume din partea Ungariei de către generalul de divizie Hegedus, din partea Antantei de către generalul englez Gorton, de către generalul francez Hamelin și de către generalul italian Ferrario, prin care se constată îndeplinirea dispozițiunilor tratatului de pace dela Trianon cu privire la Ungaria de vest, în conformitate cu nota din 22 (9) a conferinței ambasadorilor, căreia comisiunea de mai sus i-a adresat un raport constatând că guvernul maghiar a executat tratatul.

Prin aceasta Ungaria a înlăturat ultimul obstacol care se opunea stabilirei unui angajament între Austria și Ungaria, în virtutea aprobării prealabile a Conferinței ambasadorilor.

Conferința dela Roma

La conferința ambasadorilor, președintele Bonin Longare a aprobat propunerea italiană de a invita cabinetele din Viena și Budapesta să trimeată plenipotențiari la Roma în scop de a încheia un acord asupra chestiunei Ungariei occidentale sub auspiciile ministrului de externe al Italiei.

Atitudinea Ceho-Slovaciei

Se comunică oficial că guvernul ungar a înștiințat oficiai ministerul de externe din Praga despre o notă, adresată conferinței ambasadorilor prin care anunță evacuarea Ungariei occidentale în termenul fixat.

„Prager Tagblatt" publică o convorbire cu ambasadorul italian Bordenare care declară că Ungaria a solicitat încă la 15 Septemvrie mediațiunea ministrului de externe dela Toretta și că o cerere similară n'a fost adresată decât mai târziu d-lui Beneș care nu știa de demersul anterior făcut de Budapesta. Nici-o neînțelegere, oricât de mică, nu există între guvernele italian și cehoslovac. Italia nu dorește decât să preîntâmpine un conflict în centrul Europei. Ocuparea militară a Ungariei occidentale de către Cehoslovacia ar fi putut să ducă la complicațiunei războinice în Europa centrală, ceeace Italia ține să împiedice.

Se comunică lui „Prager Presse" din sursă vieneză, că cercurile guvernamentale din Viena insistă absolut asupra unei conferințe între Schober și Beneș, oricare ar fi întorsătura ce ar putea s'o ia chestia Ungariei occidentale.

Toți aliații au un interes cu atât mai mare să insiste acum asupra executărei, în toate amănuntele sale a tratatului de Trianon, pentru a nu încuraja pe maghiari în rezistența lor contra noilor frontiere.

Dela Teatrul Național din Cluj

Comitetele reunite ale Teatrului Național în ziua de 29 Septembrie a redus și stabilit în așa fel prețurile locurilor în sală, că toată lumea bogați și săraci să poată asista la spectacoale.

Prețurile fiind aproape jumătățite Direcțiunea nu mai poate face nici un fel de reducere. Aceasta ca răspuns la multele cereri ce ne vin în acest scop.

Direcțiunea Teatrului Național.

TELEGRAME

Dl Take Ionescu la Londra

Horsea, 6 Oct.

Alaltăieri seara a sosit la Londra Dl T. Ionescu căruia i-s'a făcut o călduroasă primire, din cauză că primul ministru (?) este privit atât de Lloyd George cât și de Curzon ca un valoros și credincios prieten. Azi va avea o întrevedere cu primul ministru englez și cu secretarul afacerilor străine.

Semnarea protocolului privitor la Ungaria occidentală

Luni a fost semnat Sopron protocolul p in care se constată că dispozițiunile tratatului dela Trianon privitoare la Ungaria accidentală au fost executată în conformitate cu nota redactată la 22 Sept. de către conferința ambasadorilor.

Hotărârile consiliului ligei națiunilor cu privire la statele care declară război

Intrunirea a votat amendamentele la art. 16 după care consiliul trebuie să emită un aviz în chestiunea de a se ști dacă un stat a greșit și a rupt pactul fără ca votule statelor s'a întreprins acest război conteze în unanitatea siliului.

2. Consiliul trebue să notifice membrilor data în care va aplicare sancțiunile economice, împotriva statului vinovat scurte a ii recurs la război și a statelor contra cărora poate admite că anumite state să amâne aplicarea blocusului economic în particulor și intr'o perioadă hotărâtă.

4. Statele membre se angajează să rupă imediat relațiunile comerciale și financiare cu statul vinovat interzicând orice raport de comunicație finenciară comercială și personală între persoanele aflătoare pe teritoriul lor și persoanele din teritoriul statului vinovat.

Privitor le chestiunea adusă la ordinea zilei pentru suprimarea art. 10 care garantează statelor integritatea teritorială actuală, întrunirea a adoptat propunerea comisiunei după care din cauza divergenței de interpretare cu privire le puterea juridică a art. 10, se hotărește a amâna pentru seziunea anului viitor examinarea art. 10.

A doua femee în Camera Engleză

A doua femeie a intrat în Camera Comunelor.

E doamna Margaret Wintringham, care la alegerea parțială din Louth (Lincolnshire), care a avut loc la 23 Septembrie, a fost aleasă cu 8386.

Mrs. Wintringham a candidat ca liberală și a avut să lupte nu numai contra unui candidat conservator care a întrunit 7595 voturi, ci și contra uneia din partidul travaillist care a întrunit 3873 voturi.

Noua membră a Camerei Comunelor a fost aleasă în locul rămas vacant prin moartea soțului ei, — moarte subită care s'a întâmplat în fumoarul Camerei Comunelor.

Cum am spus Mrs. Margaret Wintringham este a doua femeie deputat în Camera engleză. Prima este lady Astor, care a fost aleasă și ca în locul rămas vacant, în Camera lorzilor.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Desvelirea monumentului Reginei Maria la Oradea a fost amânată sine die, pregătirile nefiind terminate.

■

Maxim Gorki a declarat într'un interwiew acordat ziarului „Daily News" că în Rusia comunismul este aproape de dispariție. El prevede stabilirea în Rusia a unei republici socialiste sau democratice asemănătoare Statelor-Unite. Regimul sovietic a fost piaga necesară dar tranzitorie în evoluția poporului rus.

■

O telegramă din Horsea anunță că d-l Take Ionescu a sosit la Londra. Telegrama numește pe d-l Take Ionescu, primul ministru român. Astfel dovedește că d-l Take Ionescu continuă să-și dea acest titlu pentru a mistifica mai ușor apusul.

■

La 8 Octombrie pleacă din București inginerii pentru congresul dela Iași. Au reducere de 75 la sută pe calea ferată.

■

Față de precipitarea evenimentelor politice d-l Argetoianu a sosit eri în Capitală, unde va avea o întrevedere cu d-l Averescu.

■

La Congresul sindicatelor muncitorești dela Brașov vor participa delegații sindicatelor din vechiul Regat și Bucovina.

■

Guvernul contează să declare vacante locurile opoziției. Redeschiderea parlamentului este socotită în opinia publică ca o imposibilitate morală.

Azi dimineața sosesc în București studenții italieni. Primaria Capitalei a lansat un apel către populație pentru a face o primire entusiastă oaspeților. Capitala este pavoazată.

■

D-l general Averescu a hotărât prohibirea importului articolelor de lux. Desele variațiuni se datoresc intervențiilor favoriților.

■

D-l Mihai Popescu, om de mare cinste, admistrator al Casei Scoalelor, reintegrat în funcțiune printr'o decizione a Curții de Casație. D-sa a fost din nou scos la pensie în ziua apariției reintegrărei sale în Monitorul Oficial, prin legea cu caracter răsbunător făcută de dl Negulescu, ministrul Instrucției Publice, votată fără controlul opoziției, după retragerea acesteia din Parlament.

■

Situația politică în gruparea țărănistă este următoarea: dl Stere, conducătorul de fapt al partidului este împotriva unei înțelegeri cu generalul Averescu. Un număr de deputați și de senatori țărăniști voesc o conlucrare cu averescanii în parlament, temându-se de dizolvarea lui care ar aduce noi alegeri. D-l dr. Lupu a sfătuit să rămână cu toții în expectativă până la 15 Noembrie spre a vedea dacă dl general Averescu poate deschide parlamentul. Atunci se vor pronunța.

■

Situația în India se agravează. Revoltații musulmani comit mari violențe.

Atacurile bandelor bolșevice în Basarabia

— Jefuirea unei fabrici de zahăr —

Atacurile bandelor venite de peste Nistru au reînceput cu vechiul sistem. Bande bine înarmate trec, în aceaș noapte Nistrul în mai multe puncte, jefuind ce le iese în cale și omorând fără nici o cruțare pe cei ce îndrăznesc să li se împotrivească.

Am relatat în numărul de eri că în noaptea de 1 spre 2 Octombrie o bandă a trecut limanul, înaintând până la periferia orașului Cetatea-Albă, unde au aruncat în aer postul de jandarmi, omorând pe plutonieri. Iată acum că autoritățile noastre din Capitală au fost înștiințate că în aceeaș noapte, de astă dată însă în nordul Basarabiei, o ceată de 140 de inși înarmați cu arme și mitraliere au trecut Nistrul în județul Hotin pe teritoriul comunei Zarajeni. Aci banditii au înconjurat fabrica de zahăr, au somat pe paznici și funcționari să se culce la pământ, ordonându-le să nu se miște și apoi au început să opereze. Negăsind altceva mai de preț, banditii au furat 40 de cai din grajduri. Când să plece, unul din paznici a vrut să dea alarmă, dar a fost împușcat cu mai multe zeci de focuri de revolver. Incălecând pe caii cu cari venise și pe cei furați, banditii s'au apropiat din nou de mal, trecând Nistrul, înapoi în Ucraina, fără să fie supărați de cine-va.

Știrile zilei

Cursul bursei la Paris

România	11.172
Londra	52.59
Newyork	14.08
Berlin	11.3/4
Spania	183.3/40
Italia	56.—
Elveția	—.—

Citiți „Înfrățirea"

Concesionarea și Valea-Jiului

Pe timpul răposatei domnii maghiare foarte rar auzia marele public despre această regiune. Poate jucătorii la bursă, cari studiau oscilarea valorilor în Revistele economice și fără voie întâlneau și știri despre acțiunile Societăților de mine din Valea Jiului. Nu era aci într'adevăr decât un teren de exploatare. Cândva tot proprietăți ai țăranilor noștrii, expropriate sau cumpărate pe nimic de speculanți. Și ce exploatare murdară.

Valea — care văzuse cu cinci ani înainte avântul Șoimului român, apoi frângerea aripilor, atâtea jiluri și atâta durere în scurt timp, astăzi pare veselă și vioaie; far Jiul bărbătesc mai zburdalnic. Cu frumusețe naturală valea Jiului întrece Tirolul. Și nu odată am întâlnit pe timpuri turiști din țări străine cari au venit să admire munții Retezatului, Paringul, Peșterea Bolii etc. Trebue să fixez un fapt.

Clima e cu mult mai suportabilă ca aiurea.

Venirea vizitatorilor străini ar ridica și nivelul material al populației nevoiașe din împrejurimi. Suntem la începutul începutului. Dar e bine să se știe că toți munții cu pădurile colosale au fost întrebuințate de 2—3 magnați pentru vânătoare, iar poporul băștinaș zăcea în mizerie.

Populația este viguroasă și întâlnești tipuri adevărate de dacoromani, zdraveni, svelți, cu frunte înaltă și senină. Acum vre-o 10—12 ani s'a ținut un concurs de frumsețe pentru bărbați, paremi-se la Viena, unde se concentrară din toate ținuturile Monarhiei bărbații cei mai impunători; premiul întâi l'a câștigat un momârlan (așa numesc țăranii de aici), fiind cel mai frumos, cu trăsături semețe, ochi strălucitori, trup robust.

Te îndurerează văzând în aproprierea satului Merișor, pe un dâmb, înălțându-se ruina unei fortărețe romane, care și astăzi după un mileniu de ani întrece prin construcție masivitate, casele satului modern dinspre Sud-Vest. Dar roata s'a întors — Astăzi te trezești din somn la zbornăitul zilnic al automobilelor ce duc domnii români, când un tovarăș al Sindicaliștilor, ori vre-un mare antreprenor și nu rar familii în excursie. Toți din Vechiul Regat. Ei au apreciat mai curând bogățiile, atracțiunile acestui ținut și descoperindule nu prea vor să le despartă de ele. Mulți s'au adăpostit cu domiciliu în Petroșeni, Lupeni, Vulcan ca și în alte părți ale Ardealului. Și această venire a lor este un eveniment îmbucurător.

Să trec la viața din Petroșeni. Muncitorimea e mixtă, majoritatea natural română, împrejurimea absolut română. Funcționarii comunali deasemenea. E o plăcere să asiști la o serbare națională în acest cuib al atâtor porniri șoviniste maghiare. Ca efect poate nu'ntâlnești om care se nu îți răspundă spontan românește. Dar asta deși e un frumos succes este insuficient. Mă ve-ți înțelege treptat. Bunăstarea țării, a poporului a celui român nu depinde numai de arborarea demonstrativă a clădirilor. Aspectul exterior place, dar dacă ne coborâm mai adânc, ne vom convinge, că tot avutul e în mâni străine. Și ei toți o duc mai bine, decât românul în România mărită.

Publicul mare auzind despre Petroșeni, instinctiv întreabă un singur lucru, dacă iară i se mișca socialiștii. Problema aceasta s'a rezolvit decând s'a înființat Sindicatul național, care servește interese pur sociale și cele ale ale Statului.

Funcționarismul și el își îndeplinește conștiincios menirea. Corpul didactic este excelent.

Strada principală a orașului are o lungime de aproape 2—3 kilometri Aici e cea mai multă mișcare și viață. Prăvălie lângă prăvălie, birturi peste birturi, Cinematografe, depositе, măcelării, bazare, cafenele intreprinderi de tot soiul. Cercetând firmele constați că în total dacă sunt 3 români între aceștii industriași, comercianți și proprietari. Totul e în mână evreiască. Și oare nu comerțul și industria constituesc criteriul de apreciere al bunei stări a populației? Orașul are o populație de circa 25—30.000 locuitori, însă piața aceasta prevede cu mărfuri toată împrejurimea.

E pitoresc, e românesc orășelul, dar jalnic lăsat pradă Evreilor. Pentru a putea forma o ideie de însemnătatea comerțului aici, e destul să amintesc, că toți evreii cari s'au perindat cândva pe aici, au plecat cu avere frumoasă și astăzi zi după zi trec cele mai impozante clădiri în proprietatea lor la ei a la cei mai modești nu joacă rol câteva sute mii de Lei, căci după scurtă durată îi varsă iarăși la loc poporul servi, care e dominat de ei.

Și acum câteva cuvinte despre păduri, Uriașele păduri au dispărut în unele locuri. Munții odinioară bogați, sunt rași și sterpi nu vezi pe câte unul nici urma plantațiilor dese, seculare. După normele legii pentru exploatarea pădurilor tălerea pădurilor se face sistematic, după un plan determinat și cu anumite prescripții, ținându-se cont și viitor, ca în decurs de 40—50 ani terenul exploatat se devie iarăși pădure ; dar această posibilitate aci nu mai există. E duresos modul barbar de exploatare condusă numai de speculă. Insă sunt și alte lucruri. Pădurile în parte aparțin Statului, în parte unor Societăți și faimoși domni, cum este un Madesbach, șeful complotului descoperit nu de mult. Chestia e însă că ori cine ar fi proprietarul, Statul de aceia e putere supremă ca să-și impună voința.

Unii dintre cititori își vor fi pierdut îndulgența. Descriu atâtea lucruri și despre concesionarea din titu încă nici un cuvânt. Ca să fie tabloul complect, am ținut de necesar expunerea celor de mai sus. Concesionarea e în legătură cu minele de cărbuni! Dacă poporul a fost lăsat în incultură, pot liniștit afirma că și la interpinderile minere este numai unelteași mijloc; dar un factor cu drepturi. Acțiunile, cândva moșiile bărânilor noștrii, sunt ale străinilor. Și brațul român dacă are la ceva acces, nu este altceva, decât munca și sarcinile, jertfirea plumânilor în adâncul pământului. La Societate dacă sunt 2—3 inginieri români, funcționarii toți sunt unguri sau nemți din Austria. Locuesc bine, au grădini întinse și reduceri la alimente și îmbrăcăminte față de românii sufletinzi, cari nu sunt bunăoară nici reprezentați pecum să mai fie în măsură de a influența conducerea. Că ungurii au făcut instalațiunile, ei au investit cu aranjament modern minele da o admit; însă această jertfă li s'a rambursat de mult din belșugul ce l au obținut de apr ape jumătate secol prin truda românilor.

La minele Statului irregularitate; lefurile nepătite câte 4—5 luni și când e a-se plăti se topește și reține totul în consumul su ținut în numele Statului de speculatorii străini. Natural că conducerea nu se poate pretinde de la oameni fără pricepere, dar de aceia s'au votat prin budget organe superioare ca să controleze, să remedieze greșelile și să facă îmbunătățiri. Nu însă intimidați de obstacole aparente să se retragă în inactivitate, lăsând să curgă râul și să inunde după plac.

Se vorbește anume nu știu dacă e adevăr, că Statul ar dori se vândă minele ce le are aici ne fiind capabil a le mai susține. Când ne vedem exploatați în toate manifestațiile economice, e sănătos când din partea ori cui ar veni, un astfel de plan? Ce ne-a căzut de a gata în brațe să lăsăm cu mai mare ușurință în jaful altora! Dacă oamenii puși să conducă nu-și pricep meseria, trebuesc alungați și înlocuiți cu experți, ținând control sever, dar nu a decide superficial într'o interprindere esențială a Statului. Cărbunele este nutrețul comunicației, iar aceasta sângele care circulă în organizmul țării.

Este o pornire dezastruoasă, în pericol național înstrăinarea. Am relevat-o ca eventualitate, căci protestarea — sunt convins — nu e gest antinațional dacă o face chiar o persoană incompetentă. Desvoltarea, puterea unei națiuni atârnă de energia proprie, ne vom ridica prin noi înșine! Concedând însă mereu toate mijloacele puternice de progres, ne paralizăm posibilitățile de desvoltare și ne mințim succesele de până acum; rămânând iarăși cu axioma din cântecul jalnic al trecutului: „Munții noștrii aur poartă, noi cerjim din poartă'n poartă!" Suntem în popor de bun simț, capabil de orice, ne-am făcut datorința și ne-o vom face; dar pretindem același lucru și dela factorii de guvernământ.

Ardealul economic

O bogăție uriașă: gazul metan

— Conferința d-lui ing. Florea Maior —

La târgul de mostre d. ing. Florea Maior, a ținut o conferință despre gazul metan utilizând studii germane și engleze făcute asupra acestei probleme.

Ungurii căutând potasă au dat în Ardeal la 1908, peste o sursă puternică de metan cu un debit de 1 milion m. c. pe zi.

Presiunea gazului era de 27—28 atmosfere și la analiză se văzu că gazele naturale sunt metan 99,5 la sută cu o putere calorică de 9000 grade.

Biurocrația maghiară a tot așteptat ca gazul să se epuizeze; văzând că după 8 ani nici presiunea și nici cantitatea nu s'a micșorat, au concesionat în 1916, lui Deutsche Bank, patru basinuri de la Cluj, Târgu-mureșului, Oradea-Mare și Arad. Elisabetopol, pe 50 ani.

Specialiștii americani stabiliseră existența a șase bazinuri metanifere cu o suprafață de 8017 m. patrați, din tre care se credea că cel puțin 515,5 km. pătrați sunt de utilizat pentru sondagii bogate.

Orașele ardelene urmau să fie excluse dela folosința gazului și se proectase crearea unei conducte lungi de 450 km. până la Budapesta. Intr'adevăr consumul acestui oraș, era de 300.000 m. c. zilnic gaz de iluminat. Metanul fiind calitativ mai bun și pe sfert mai eftin, era să spore și consumul enorm. Se urmărea prin aceasta desvoltarea industrială a pustei ungurești, răpind Ardealului imensa bogăție. Germanii au construit o conductă lungă de 75 km. dela Sărmășel la Turda, care servea 20 de comune și avea un debit de 204.000 m. c. pe zi. Stațiunile de pompare s'au dovedit inutile pentru-că gazul avea o presiune naturală așa de mare că mergea singur pe conductă. O conductă mai mică se construi la Mediaș, iar o Bancă Oslandeză obtin concesia unei Căi ferate electrice Mediaș-Basna.

Ungurii fondară o societate „Metană", pentru studiul proprietăților chimice ale gazului. Germanii făcură o fabrică mare pentru fabricarea salpetrului în aer. Cassa Schmidts din Copenhaga facu la Turda o fabrică de ciment cea mai modernă din Europa. Ministerul nostru de industrie persecută azi fabrica scumpind numai ei gazul metan la 40 bani metrul cub.

Astfel vagonul de ciment se scumpește la 16.000 lei când ar putea să coste 2000 lei vagonul. Problema locuințelor s'ar putea rezolvi ușor în întreaga țară. S'ar eftini o cărămidă presată azi la 10 bani bucata, dacă s'ar acorda combustibil gratuit și transport eftin de C. F. R. industriei materiale de construcții.

Proprietățile gazului metan

Gazul metan (c. h. 4) este o hydrocarbură care are o căldură specifică foarte ridicată ce e întrecută numai de hidrogenul pur. Cu alte cuvinte cu o greutate mult mai mică de metan poți obține temperaturi ridicate mai ușor decât cu alt combustibil.

Gazul metan este combustibilul ideal pentru suduri, fabricațiune oțelului, a porțelanului, a sticlei etc. România trebue să capete în cel mai scurt timp o industrie puternică. In America grație izvoarelor de metan a luat naștere cel mai mare trust al oțelului Bethlehen Steel. Corporation care controla în timp de pace 75 la sută din producția de oțel din intreaga lume.

Azi la noi un metru cub de metan costă 8 bani, iar cărbunele echivalent ar costa 2.40 bani. Nu se poate ca față de o așa abondență de combustibil în România să nu ia naștere o mare idustrie metalurgică.

Cele mai pesimiste evaluări făcute de specialiștii americani, cred că am avea un total de cel puțin 74 de miliarde de metri cubi de metan, dar se speră că această cantitate va fi de 4—5 ori mai mare

Dar și numai această cantitate ar echivala cu un milliard de tone antracit. Actualmente avem o producțiune anuală 1.390.920.000 metri cubi de metan care se perde fără folos. Ea e echivalentă cu o forță de 1.584.840 H. P. după datele oficiale ale ministerului de industrie. Este o crimă că statul nu face toate sforțările ca să avem materiale de construcție eftine și că nu ajută industria particulară să creeze fabrici acolo. America toată avea în 1910, o producție anuală de 11 miliarde m. c. metan.

Pentru aceasta trebue mai de cât acoperit Ardealul întreg cu o rețea de conducte interceptate de gazometre rezervoare mari, care ar garanția o presiune constantă pretutindeni Problema electrificărei nu se pune încă de oarece motoarele tehnice dau un rendement prea slab azi și în străinătate se așteaptă în curând inventarea turbinei de gaz care ar da un folos mai mare.

Este imens numărul industriilor care se pot crea. Gazul metan din punct de vedere național e o bogăție mult mai mare ca petrolul pentrucă trebue utilizat în țară. Pe când petrolul îmbogățește numai pe câțiva și folosul cel mai mare îl au străinii. Gazul metan va da o ocupațiune și bogăție la multe milioane de lucrători din această țară. Statul trebue să-și rezerve monopolul exclusiv.

Dar în această țară nu avem fer destul și atunci statul trebue să interzică exploatarea minereurilor de fer din țară și să dea o primă de import pentru minereul de fer și cupru, de oarece avem la 150 kl. departe de granița noastră în Ukraina și pe malurile Marei Negre în Georgia cele mai bogate și cele mai mari zăcăminte de fer și cupru din Europa.

Prin începerea unei chibzuite, politici de gospodărie comunală. ridicăm enorm orașele și satele din aceste regiuni. Introducând în cea mai umilă casă electricitatea și gazul pentru iluminat și încălzit, creem condițiuni ideale pentru traiul claselor de jos. O țărănime conștientă și bogată, precum și o clasă muncitorească având tot confortul posibil, vor da o muncă de calitate superioară. Imediat trebuesc create căi de comunicație ușoare cu porturile pe apă și uscat. Mureșul e navigabil până la Fisky. Dunărea, Tisa și Mureșul sunt înte naționalizate prin pacea dela Versailles. Dar nu ne putem încrede în unguri și de acea trebue canalizat oltul și săpat un canal de 1 gătură între Olt și Mureș, care să meargă până la toate centre e de metal.

Pentru a da un avânt inițiativei românești, trebue de urgență să se modifice codul nostru de comerț introducând societatea cu răspundere limitată (Limited). La Anglia, America și Germania 60 la sută din industrie și comerț, au aceasta formă de societate. Bogățiile Tramvaiului au fost puse în valoare în zece ani, de englezi, grație acestor societăți care au transformat desertul în orașe industriale înfloritoare. Așa va fi și în România dacă se va munci.

XXXXXXXXXXXXX

22
In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica in strada Dézsma No. 5.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

DACTILOGRAFĂ care are cunoștința de 3 limbi caută post pentru d. a. adresa la Adm. Ziarului. Frieda Roth, Str. Babeș, 15. 1141

SE CAUTĂ o domnișoară pentru la 2 băiați (4—6 ani) care să poseată limba română și franceză să preferă care știe zice și la pian. Adresa la ziar No. 40.

DOMNIȘOARĂ care cunoaște limba germană, maghiară și română caută serviciu la una prăvălie sau birou. A se adresa la administrația ziarului subt „Domnișoara". 1140

CAUT POST de administrator de moșie în apropierea Clujului sau alte instituțiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

---

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestitii mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar.

329

Se fac, se modifică și se repară pălării de dame la:

D-na Schwalb J. Cluj, pe partea Str. Mateia, Piața Unirii 17. Preț moderat. 1099

MECHANICUL

S. BERGER

1074 Cluj, PiAța Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 34

PREGĂTEȘTE ȘI REPARĂ manometre, vacumetre, instrumente medicale, dentistice, fizice și științifice, cu brevet de pregătire.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Atențiune!

Architecți, întreprinzători, proprietari de case se găsește

Mare depozit de sobe de porțelan și teracota calitate din timp de pace.

Execută: sobe de tot felul, pardoseli, îmbracă pereții caselor în mozaic și faianță.

Dna Tamasy Josif Cluj, Calea Moților No. 7.

Reprezentanțe generale în Ceho-Slovacia L. C. HARDTMUTH, CAROL MAYER & FIUL și RAKANITZER PRINȚ LICHTENSTEIN Fabrica de Porțelan și Teracota.

1097

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

893

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de ploșnițe, care le distruge chiar și ouăle.

319

Prețul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia **„Dr. Biro"** Cluj, Piața Unirei

---

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919

Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de **Lei 1800·—**

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de **Lei 500·—**

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie **FENYŐ & BRAUNFELD** din Piața Unirii CLUJ. Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Cele mai noi modele Vieneze de

PĂLĂRI DE DAMĂ

se pot cumpăra cu preț eftin la

STEFAN FEHER

CLUJ, Strada Memorandului No. 21 (Redoute)

De asemenea orice formă de plus, velur și fîlț se poate transforma după modelele Vieneze.

Școală de dans pentru copii

fetițe și băeți dela 6—12 ani

din societatea de elită românească. Sub conducerea profesoarei diplom.

1142 **LUCREȚIA MĂRCUȚIU**

Curs de 6 săptămâni, 3 ore pe săptămână cu începere dela 10 Octomvrie a. c. în sala mică a prefecturei.

Dansuri naționale românești, moderne de salon și alegorice

Taxa 120 Lei de persoană. — Înscrieri se fac în fiecare zi dela orele 5—6 la Liceul „Regina Maria" Strada Minervei (Schütz János) No. 1

Întreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Execută instalații de lumină și transmiteri de forță electrică precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volți 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volți de toate luminele cu preț de concurență. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

O reclamă

ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipărește agenția de publicitate „Soarele" veți avea mult folos.

Reclama este sufletul comerțului

In atențiunea Comercianților!

Noua producție de ghete

1105 **„VICTORIA"**

Furnizează în engros pe lângă garanție cele mai moderne articole de această branșă cu prețurile cele mai moderate. Vizitați și vă veți convinge!

Producția de ghete Victoria BINDEA, HERSCH & Comp.

Str. I. C. Brătianu 21 (fost fabrica Kola) și Str. Reg. Maria 8.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

M. ANGHEL

210

Cluj, Piața Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurență.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

Suporile Kristó

Cluj, Str. Monostori No. 25.

Execută în renumitul **Atelier de Croitorie**

cele mai elegante costume tailleur, după cele mai moderne jurnale din Viena și Paris.

Se caută

pentru imediată angajare una dactilografă care cunoaște limba română și ungară pentru orele de după masă.

Ofertele a se adresa la administrația ziarului subt „SOCIETATE".

Agenția de publicitate „Soarele" tipărind pentru toate restaurantele gărilor din Ardeal

liste de bucate

primește reclama cu preț moderat pentru aceste liste.

ABONAMENTE

la ziarul „Înfrățirea" se primesc și de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIU

Anul II. No. 343 | Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini | Duminecă 9 Octombrie 1921

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratui
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI AGENȚIILE ...

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA. CLUJ, STRA... NIU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. SUB CONDUCEREA ... Director: D. TO... Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . 30 LEI

Lecții date de evrei

Nici un popor poate nu este atât de bine organizat pentru alarmă, în caz de pericol, ca cel evreesc. Imprejurările sunt cele care l'au obligat poate să fie așa cum este, dar realitatea este, în orice caz, aceasta: ajunge să atingi pe unul din ei, aici, în Cluj, să zicem pentruca presa din toată lumea să vorbească de „barbaria" cu care sunt tratați evreii în România! Chiar și suferințe explicabile prin stările generale ale unei țări, suferințe pe care le îndură toată populația, sunt prezentate de evrei drept ceva propriu lor, iar străinătatea se grăbește să se alarmeze față de atâta mizerie îndurată de poporul ales. Așa s'a petrecut de exemplu în Moldova, în 1916—18. Toată lumea de acolo a îndurat greu din toate punctele de vedere. Când a venit însă Crucea roșie americană, toată această suferință era să devină, grație unei propagande dibace, apanagiul populației evreești. Atât s'au văitat evreii, în cât Americanii — semiți unii din ei — mai, mai să creadă că românii, ei, o duc bine din toate și că suferința din Moldova era numai un rezultat al antisemitismului nostru.

Dar toate lucrurile acestea se cunosc. Celace se știe poate mai puțin este că atât de abili nu-și face reclama suferințelor reale sau închipuite, evreii nu pun mai puțin zel în a se apăra, ca evreu în contra oricărei acuzații, sau bănueli. Iar pentrucă reușita să fie asigurată nici unul, înțelegeți, nici unul din evrei, nu trebue să apară pătat în fața lumii, — chiar dacă este aa! — orice crimă, orice speculă, orice imoralitate făcută de un evreu, sau de un grup de evrei și *denunțat ca atare*, este prezentată lumii ca un caz nou de antisemitism, iar acuzatorii devin în felul acesta acuzați în fața conștiinței umanitare.

Pe când eram în America se întâmplase o serie de crime, în care vinovatul principal era un șef de poliție din New-York, polițist care a și fost condamnat la moarte și executat apoi. Cu ocazia aceia s'a constatat încă că o mare parte din cei implicați în această afacere urâtă erau evrei iar o statistică publicată curând după aceia arăta că aceștia adică evreii, ocupau locul întâi sau al doilea, îmi pare, pe lista criminalității americane. Constatarile acestea publice au avut drept rezultat o învierare extraordinară a presei evreești, adică a unei bune părți din presa americană, așa încât Roosevelt s'a simțit obligat să scrie un articol în „Outlook în aceastä chestiune. El explica răul, arătând că evreii venind, în mare parte din Rusia, țară fără libertăți, în America, o țară cu deplină libertate, nu este de mirare, zicea el, că mulți din ei își pierd la început capul; dar urma Roosevelt, faptul acesta nu arată nimic în defavoarea rassei evreești, ca atare. Explicația a satisfăcut „neamul" și „presa" a închis incidentul.

Ceva în genul acesta s'a întâmplat și la noi, de curând Cazul îl găsim redat în revista bucureșteană: „Ideea Europeană" numărul 76, apărut zilele acestea Acolo aflăm că profesorul Rădulescu Motru a primit un protest din partea Uniunei Evreilor pământeni, protest în contra faptului că revista în chestiune publicase, într'un număr precedent, o notiță în care spunea despre unele anunțuri gravuri dela expoziția de mostre din București că sunt urâ, executate într'un gust maghiaro-judaic. Uniunea Evreilor a socotit aceasta ca insultătoare pentru evrei și de aici protestul.

Nu știm, vezi bine, dacă U. E. P. a adresat o plingere și Ligei națiunilor. Ne facem o plăcere încă, în ce ne privește, s'a trimet pe cetitori la frumosul răspuns al domnului Motru, care atrage atenția celor dela U. E. P. că respectul pentru un neam nu implică faptul că trebue să-i aprobi toate actele lui, nu implică, în nici un caz, că trebue, în specie, să aprobi gustul intelectualilor evrei dela Budapesta, salariații mentalitățil guvernanților de acolo.

Dar dacă am relevat toate acestea astăzi aici nu a fost numai ca să atragem, odată mai mult, privirile românilor asupra tacticei unuia din neamurile ce locuesc în mijlocul nostru. Am făcut-o și pentru altceva. Am făcuto pentrucă constatarea aceasta a deșteptat în mine și invidia invidia pentru acest popor evreesc care nu are nenorocul să aibă partide politice, unele partide politice partide care, ori cât s'ar susține altfel, din motive meschine une-ori, din dorința de putere, nu numai că nu apără neamul românesc de orice vină care i s'ar aduce din afară, dar ridică, ele, vinele cele mai grase în contra acelor părți din românime unde nu-și au ele stabilite cartierul general de luptă. Și am relevat cazul evreilor pentrucă dacă el ne provoacă atâta revoltă, încât să nu o putem stăpâni nu numai puțină silă ne produce și acțiunea, era să zic crima, de care se fac vinovați românii noștri, prin ațâțările lor de ură între frați.

Husband.

Dela Asociația Generală a medicilor din România

„Comitetul Asociației Generale a medicilor din România" roagă pe toți medicii funcționari și practicieni cari nu sunt înscriși în Asociație să trimită de urgență adresele la Asociație str. Isvor Nr. 14, pentru a li se expedia gratuit și personal anteproectul de lege pentru organizarea Corpului Medical, votat de delegațiile filialelor județene și de Congresul dela Cluj.

Republica Românească

La recenta consfătuire țărănistă din Iași. D-l P. Bujor, profesor universitar și senator, a comunicat celor prezenți că a întocmit programul politic al grupării țărăniste ieșene, program program care diferă de cel al D-lui Mihalache și a insistat cu deosebire asupra punctului esențial din acest program, care prevede ca gruparea țărănistă să aibe ca suprem ideal proclamarea și încronarea republicei românești.

E un vechiu gând, care a străbătut mintea multora din așa ziși „oameni politici noi." Sunt adică în țara noastră, ambițiii cari nu-și găsesc margina satisfacției în democratismul așezămintelor noastre politice, prin care-slavă Domnului! — poate să ajungă la cea mai înaltă situație orice om cu merite și, mai ales, cu priceperea de-ajunge. Cu alt cuvinte, nu-i destulă zăpăceală în toată organizarea statului nostru, ci ne-ar trebui un adevărat haos, dărămător al patriei, fiindcă îi surpă unul din stâlpii cei mai puternici: dinastia.

Și se știe că dinastia cea nouă, care domnește la noi, a fost una din cele mai democratice dinastii ce s'au văzut când-va în fruntea statelar.

Parlamentul și viața constituționala dela noi nu se poate spune că sunt simple jucării la discreția suveranului. Dacă nivelul lor s'au scoborit până la a ajunge ficțiuni, nu reprezentate reale ale voinții poporului aceasta s'a întâmplat nu din arbitregiul vinovat al monarchului, ci din pricine abusurilor partidelor politice, cari sfâșaindu-se între ele, când ajungeau la putere îngaranțau durabilitatea profiturilor prin siluirea metodică a alegerilor și prin măsuri discreționare.

Era un proces vechiu, cu care cetățenii se obișnuiseră și nu mai protestau. Azi însă, prin votul universal, lucrul acesta nu mai cu putință în ce privește alegerile. Dar poate tocmai din prina asta politicianii de acum se răsbună, ducând până la despotism arbitrarul hotărârilor lor, când sunt la guvern.

Regele în ă e reazămul stabilității vieții noastre de stat. Să nu ne fure ademeniloare teorii sociale și să încercăm primejdioasă lor punere în practică înainte de a privi drept în față realitatea Sunt în țara noastră cetățenii c-o educație pentru vița publică în așa grad, încât să pue interesul statului mai presus de cel personal, iar în serviciul țării să stee cu folos după un mecanism bazat numai pe ei? Evident că nu. Și atunci, numai un rege, constituțional, dar ereditar, de stare să fie pivotul solid și sigur existentă statului.

De-aceea s'au și luat măsuri, constituție, ca persoană regală să fie cât mai inviolabilă. De altfel, noi Români am și avut norocul ca regii dinastiei noi să fie apropiați de popor, ajutători au lui și ca urmare foarte iubiti de nou.

Problema locuințelor

de **Dr. M. A. Botez,**
profesor agregat de igienă

Ce nu vorbește titlul acestui articol mai ales în timpurile de azi de lipsă de locuințe? Totuși eu voi sta de vorbă cu cititorii acestei foi asupra modului cum s'ar putea ajunge să se construiască locuințe ieftine, sănătoase și îndestulătoare ca număr.

Curiozitatea stârnită prin titlu și aceste câteva prime rânduri va fi satisfăcută foarte simplu prin cele ce vor urma.

Am putea oare avea locuințe eftine, sănătoase și îndestulătoare așteptând să se ieftinească materialele de construcție și să începem clădirea cu resurse proprii?

Sau să așteptăm să răsară societăți particulare de construcții, care să ridice ca în povești cartiere întregi?

Nici prin resursele proprii nici prin societățile particulare problema locuințelor nu poate fi îndrumată pe calea rezolvirii.

Cu resursele proprii se poate face ceva însă destul de târziu și nevoia, lipsa trebue satisfăcută repede și complect.

Prin societățile particulare se poate face ceva mai mult; totuși nu se poate rezolva problema.

Trebue să lucrăm repede și cu mijloace mari, trebue să lucrăm în stil mare și în acelaș timp coordonat în tot întinsul țării.

Pentru aceasta e necesar să intre în joc alte elemente decât resursele particulare ori societățile particulare cu scopuri une-ori cari se apropie mai mult de speculă.

Par'că văd însă cititori contrariați de cele ce afirm și gata să-mi spuie: să se înceapă a clădi case de raport, care să desvolte orașele în înălțime pentru că în suprafață nu-i de sperat din cauza scumpetei terenului. Le răspund, sperați zadarnic. Problema locuințelor se va rezolva altfel de cât prin case de raport, prin case cazărmi.

Inainte de toate, cine în timpurile de azi de goana după câștig, de nesaț după profituri scandaloase și-ar întrebuința capitalul în atari întreprinderi?

Ar fi să așteptăm zadarnic.

Cu totul în altă direcție să ne îndreptăm privirile și așteptările. Aș zice mai bine, cu totul în altă direcție să ne *mișcăm* pentru a avea locuințe.

Și le vom avea punând în joc atât resursele particulare, individuale cât și ale societăților de construcție. Le vom avea eftine, sănătoase, confortabile, plăcute, cu verdeață, cu flori, cu piețe, așa cum tot timpurile moderne au arătat, că se poate construi o locuință populară.

Pentru aceasta e nevoie însă de o anumită politică din partea statului, din partea comunelor. Și desigur e nevoie de asemenea de o anumită politică din partea celor mulți și nevoiași. ***Statul, comunele trebue să înceapă a clădi, trebue să înceapă a încuraja, a ajuta clădirea de locuințe eftine și sănătoase.***

Lumea trebue să se miște, să ceară acest lucru. Și dacă doriți un exemplu din altă parte iată-l. In Anglia — țara inițiativei private prin excelență — ministerul igienei, deci statul, a edictat regule privitoare la plata subvenților pentru construcția de locuințe eftine, sănătoase.

Și pentru că regulele s'au edictat în vederea unei practici imediate s'a prevăzut și un credit de 15 milioane lire sterline pentru plata subvenților de construcție a unui număr de 100000 de case în 12 luni dela 23 Decemvrie 1919.

Cum se vede în fața nevoiei chiar în Anglia statul a intervenit și a acordat subvenții dintr'un credit, care în moneda noastră se urcă la miliarde la construcții destul de numeroase sfârșite însă în 12 luni de la data promulgării legii.

Apoi dacă așa se petrec lucrurile în Anglia, unde inițiativa privată a realizat atâtea opere de interes public, ce să mai așteptăm, ce să mai visăm noi, cei deprinși să nu ne mișcăm decât sub proteguirea statului?

Să nu se spuie, că a recurge la proteguirea statului sau comunei înseamnă a ucide ori-ce posibilitate de desvoltare a inițiativei private.

Din contra, inițiativa privată destul de plăpândă la noi nu poate decât să prospere cu sprijinul înțelept al statului, comunei.

Prin acest sprijin se asigură inițiativei particulare, private nu numai e bună și frumoasă desvoltare, dar i-se asigură și coordonarea diverselor ei activități.

Și tocmai coordonarea manifestărilor inițiativei private duce la rezultate fructuoase, cum ar fi în cazul nostru satisfacerea nevoiei de locuințe eftine, salubre.

Chiar în Anglia subvențiile au în vedere și societățile de utilitate publică.

E oare de discutat amestecul, concursul statului, comunei când ne gândim că materialele de construcție pentru a fi transportate la locul de construcție au nevoie de înlesniri de transport?

Se mai poate discuta în această privință, când obținerea terenului de construcție e una din marile dificultăți și că fără concursul comunal în acest senz construcțiile nu pot să iee extenziunea necesară?

Iată situații în care se poate vedea limpede cum inițiativa particulară trebue să meargă mână în mână cu statul, comuna.

Un exemplu în aceasta privință ni-l oferă *Societatea Comunală pentru Construirea de locuințe eftine din București,* pe care am dori să o vedem lucrând și în afară de București, chiar prin aceste părți.

Dar ce să mai zicem, când se pune chestiunea Sistematizării, asanării, modernizării și chiar înfrumusețării unui cartier, unei localități?

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

In chip natural comuna trebue să meargă împreună la atari opere cu inițiativa privată.

Prin urmare nu trebue să avem teamă din acest punct de vedere. *Problema locuințelor va fi rezolvată prin conlucrarea statului, comunelor și inițiativei private.*

In aceste condițiuni problema locuințelor nu mai e o simplă chestiune de întreprindere și de profit; ci e o chestiune de politică vitală de stat, comunală.

Când statul și comunele vor începe a construi pentru personalul serviciilor publice, pentru populația lipsită, nevoiașă, când va începe a ajuta, a sprijini construcțiile de locuințe eftine și sănătoase, atunci problema locuințelor va fi în curs de rezolvire.

In țară noastră, care a suferit în atâtea părți ale ei așa de mult prin războiu, problema locuințelor se confundă cu refacerea localităților distruse și aduce în chip fatal tocmai obligația Statului de a duce anumită politică de construcții în vederea refacerii.

■

Dar problema aceasta mai are o latură, care de asemenea cere obligația intervenției statului, comunei. Și iată căre-i.

In regiunile nouă ale țării statul, comunele trebue să intervie nu numai construind și ajutând opera de construcții ci și prezidând con truirea într'un stil, care să dele locuinței caracterul architecterul românesc. In felul acesta se va satisface pe de oparte nevoia de locuințe iar pe de alta necesitateu mai puțin strigătoare, dar totuși existentă, a unei înfățișări românești a casei, a cartierului, localității.

De la discuție trebue să trecem însă la lucru practic. In acest mod discuția cu privire la o problemă din practica vieții își căpătă încheierea justă. Calea, pe cari trebue să pornim, o știm!

Știri și fapte culturale

In curând se va deschide, la Facultatea de litere din Cluj, cursul de limba și literatura franceză.

D. Auger, chemat din Franța pentru această catedră a primit propunerea și Facultatea a făcut intervenția necesară pe lângă Ministerul de Instrucției pentru îndeplinirea formalităților.

D. Auger e unul dintre cei mai distinși profesori tineri ai Franței și venirea sa la Universitatea din Cluj va fi o nouă contribuție prețioasă la opera culturală a înaltei instituțiuni.

■

Duminecă, 9 c. va avea loc, în Aula festivă a Universității, instalarea autorităților universitare și deschiderea noului an școlar.

Cu această ocazie, se va desvăli și celebrul tablou al execuției lui Horia, primit în dar dela Universitatea din Iași, și așezat în Aulă.

Programa solemnității, care va începe la orele 4 p. m., se va împărtăși publicului în numărul de mâne.

•

Sâmbătă, 1 Octombrie, la orele 9 după amiază a avut loc în sălile „Casinoului român" din Satu-Mare prima ședătoare de anul acesta a societăților „Cultura poporului" și „Astra".

A fost una din cele mai frumoase ședători cu un program ales și foarte plăcut și la care au luat parte aproape toți intelectualii români de alci.

A vorbit dl col. A. Botunoiu despre „Conștiința datoriei", arătând în chip plastic puterea și însemnătatea acestei conștiinți în desvoltarea o meniri, ilustrând spusele d-sale cu exemple foarte nimerite luate din istoria națională și cea universală.

Cetiți „Infrățirea"

Câmpul libertății dela Blaj

— Un apel al „Astrei" —

Puține lucruri avem noi românii, atât de scumpe și de sfinte, ca Blajul, acest leagăn strălucit al deșteptării noastre naționale, așezat în inima frumosului Ardeal, la împreunarea celor două Târnave.

Câte amintiri nu se leagă de acest loc! Nu e peatră, nu e mormânt, nu e arbore, nu e colț de stradă ori de grădină, nu e câmp, nu e lac, care se nu-și aibă povestea sa înduioșătoare. Blajul e în adevăr o Romă mică.

Aici, se zice, că ar fi fost bătut până la sânge mitropolitul martir, Sava II. Bracovici, fiind-că n'a volt să boteze în legea românească căței principelui calvin, Mihai Apafi. Aici a mutat centrul bisericei românești unite cu Roma, vlădica Inochentie Micu, punând temelie celor mai vechi școli românești de pretutindeni: școlilor dela Blaj deschise de urmașul său, Petru Pavel Aron, din Bistra munților apuseni, archiereul cu viață sfântă în anul 1754. Aici au trăit și au muncit episcopi harnici și binefăcători ca Atanasie Rednic, Grigorie Maior, Ion Bob, Ioan Lemeni, Alexandru Sterca Șuluțiu, Ioan Vancea și alții.

Aici au fost dascăli mai întâiu marii învățați cunoscuți de toată lumea: Samoilă Micu-Clain, Gheorghe Șincai, Petru Maior. Aici Simion Bărnuțiu, Aron Pumnul, Timoteiu Cipariu, Ion Micu Moldovanu, Augustin Bunea, Vasilie Hossu ș. a. Aici au învățat carte între multe mii elevi și eleve și un Samuil Vulcan, episcop la Oradea Mare, întemeitorul liceului din Beiuș un Ioan Budai Deleanu, scriitorul vestitei „Țiganiada", un Ioan Maiorescu, apostolul românismului în trei țări române, un Alexandru Papiu Ilarian, fost ministru și membru a Academiei Române, un Andrei și Iacob Mureșianu, redeșteptătorii Românilor din Brașov și cel dintâiu prin „Resunetul" său, iar al doilea prin scrisul său la „Gazeta Transilvaniei", chiar al tuturor Românilor, George Barițiu, marele gazetar și istoric, Nicolae Popea, episcopul dela Caransebeș de mai târziu ș.a. Insuș marele nostru poet, Mihail Eminescu, s'a simțit atras un moment de farmecul acestui orășel de școale.

Unde mai pui apoi „câmpul libertății", ce se întinde pe malul drept al Târnavei-mari lângă Blaj, unde, sub președinția episcopilor Lemeni și Șaguna, 40 mii de Români s'au adunat în 3-15 Maiu 1848 să audă cuvântul fruntașilor noștri de atunci: Simion Bărnuțiu, Alexandru Papiu Ilarian, Timoteiu Cipariu, George Barițiu, Pușcariu etc. și unde au venit Moții în frunte cu regele Munților, Avram Iancu, cântând: „Astăzi cu bucurie Românilor veniți. Pe Iancul în câmpie Cu toți să-l urmăriți", iar în timpul din urmă neuitatul șoim al Ardealului, aviatorul Aurel Vlaicu aici a ținut să sboare mai întâiu în văzduh, punând întreaga lume în uimire cu îndrăsneala geniului său tehnic la 1911, din prilejul adunării generale a Asociațiunei ținută în acel orășel.

Afară de școli și biserici, cruci și morminte simple, nu este nimic ce să vorbească despre gloria trecută. A fost o cruce într'un varf de deal și o peatră a libertății în mijlocul câmpului cu acelaș nume, dar într'o noapte mâni sacrilege deprinse a lupta numai con ra materiei brute au aruncat în aer cu dinamită aceste relicve istorice românești.

Acum când aceste mâni blestemate nu mai pot lucra, e timpul să vină alte mâni binecuvântate, care se prefacă câmpul libertății într'o grădină minunată, împodobită cu busturile tuturor oamenilor mari pentru toi românul să cumpere cât mai multe bilete dela loteria „Asociațiunei" din Sibiiu, strada Șaguna 6 și dela băncile din centrele mai de seamă, fiindcă veniturile acestei loterii au între altele și această frumoasă menire.

ECOURI

Tricentenarul lui Moliere

Comedia franceză lucrează acum cu mare activitate pentru sărbătorirea centenarului a trei sute de ani dela nașterea lui Molière.

Se vor monta și juca în timp de o lună 26 piese de Molière dintre cari multe cari nu s'au mai jucat de 30 de ani și „Prințesa din Elida" dela 1737.

Se vor recita din când în când și câteva poezii izolate de Molière ca „Mulțumire Regelui", precum și poeme epice asupra lui Molière ca „L'Epitre" de Boileau.

Vor fi invitați de către guvern reprezentanții marilor universități și ai societăților literare străine după cum s'a procedat în Italia cu ocazia sărbătorirei lui Dante.

La reprezentațiile ce se vor da la Comedia Franceză vor asista elevii și elevele liceelor, ai universităților și ai școlilor superioare.

In acelaș timp s'a înființat un muzeu al lui Molière la Palais-Royal unde va fi instalată expoziția de portrete, busturi, tablouri, ediții antice, estampe, costume, etc., în fine tot ce va putea evoca suvenirul Maestrului.

Pentru această expoziție se vor obține sub formă de împrumut toate operile cari figurează în muzee, sau biblioteci, ca spre ex. Celebrul portret al lui Molière de Mignard din Muzeul dela Montpellier de Sebastien Bourdon. Se va cere de la British Muzeum două semnături ale lui Molière, iar dela Arhivele din Montpelier două autografe ale lui.

In afară de acestea comedia franceză posedă prețioasa colecție a operilor lui Molière în ediții originale, lăsate de d. Rondel precum și un mare număr de portrete pictate: cel de Mignard, reprezentând pe Molière în rolul lui César din tragedia Pompei, cel de Coypel și multe altele, între cari unul atribuit tot lui Mignard și care a fost mult timp în Rusia.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Progresele Istoriografiei naționale*)

. . . . . .

Afară de aceasta, mai este însă o deosebire așa de mare, dacă nu chiar mai mare, în ce privește mijloacele de investigare și de învățământ ale istoriei noastre naționale, — mijloace, atunci, (la 1843) foarte modeste și restrânse, azi, dimpotrivă, extrem de bogate și de întinse. E destul să consultăm scrierile istorice de pe acea vreme ale lui Kogălniceanu și Bălcescu, cei dintâi istorici moderni la Români, în comparație cu scrierile istoricilor noștri de azi, ca să ne convingem ce mare distanță e între unii și alții, sub raportul cunoașterii și utilizării izvoarelor și literaturii istorice. Căci pe când la cei dintâi repertoriul bibliografic abia cuprinde câteva zeci de titluri, la cești din urmă aceste titluri se numără cu sutele. Singură bibliografia scrierilor celui mai mare istoric român al vremurilor noastre — o personalitate, e drept, excepțională, — numără sute de lucrări și studii mai întinse și desigur nu exagerez când adaog; mii de articole, de specialitate mai mărunte.

Dar să lăsăm pe Kogălniceanu însuși să ne arate care era starea studiilor și a mijloacelor de investigație istorică pe vremea sa. „O singură istorie completă și sistematică nu avem încă despre Români, zicea el. Șirul Domnilor nu este încă clasificat și statornicit prin făclia unei critici sănătoase. Documenturile oficiale și acturile publice, cari sunt cea mai întâiu și mai puternică dovadă a adevărurilor istorice, ne lipsesc cu totul; din pricina deselor revoluții cari în atâtea rânduri ne-au pustiit patria, sunt pierdute pentru totdeauna sau împrăștiate prin țări streine, pe la particulari, sau în bibliotecile Ungariei, Poloniei, Transilvaniei, a' Moscovei, Petersburgului, Vienei, și chiar Sfockholmului. Așa dar în lipsa acestor izvoare de căpetenie, noi nu avem de cât Letopisețile țării și istoriile Ungariei, Poloniei și Turciei, cu cari patria noastă au stătut în relații; dar și aceste izvoare sunt încă departe de a fi desăvârșite. Cronografurile românești, în ce ating mai ales de întâiele timpuri ale Principatelor, nu se potrivesc macar între dânsele. Istoricii vechi, unguri, poloni și turci, nu cuprind, precum se înțelege dela sine, de cât fragmenturi despre istoria noastră și aceste încă adesea întunecate prin duhul partidei și al urei. Ne mai rămân încă istoriile, observațiile istorice, călătoriile, publicate despre țările noastre de deosebiți streini în deosebite limbi. Acestea sunt ajutorul de căpetenie pentru compunerea analelor noastre naționale și mai ales scrierile lui Gebhardi și Engel, cari prin ostenitoarele lor lucrări au binemeritat dela Români".

Cât de departe suntem și de aceste vremuri! Căci prin opera istorică a lui Kogălniceanu însuși, a lui Nicolae Bălcescu, Bogdan Petriceicu-Hasdeu, Alexandru Papiu-Ilarian, Eudoxiu Hurmuzaki, Alexandru Odobescu, Grigorie Tocilescu, Alexandrn Xenopol, Dimitre Onciul, Ioan Bogdan, Nicolae Iorga și a tuturor celor ce au mai lucrat și lucrează pe terenul istoriografiei naționale alături de acești protagoniști, s'au dat la iveală mai toate isvoarele istorice indigene și — în colecții adesea monumentale — o mare parte din bogatul material documentar semnalat de Kogălniceanu ascultătorilor săi. Pe de altă parte, Istoria Valachiei și Moldovei a lui Engel — sursa de căpetenie a celor dintâi expuneri generale de istorie a Românilor, ale lui Florian Aaron și August Treboniu Laurian și a istoricilor streini mai vechi cari în cercetările și studiile lor au fost aduși să se orienteze aspra trecutului românesc — Istoria aceasta, foarte meritorie de altfel, a fost, zic, de mult, de acum 30 de ani, înlocuită de marea și cunoscuta operă de sinteză — cu o ediție prescurtată franceză — a venerabilului nostru istoric, membru al Institutului Franței, dl Alexandru Xenopol, și de fundamentala și renovatoarea Istorie a Românilor, publicată, la 1905, în limba germană, de dl Nicolae Iorga. In jurul acestor capitale scrieri s'au produs apoi o nesfârșită serie de studii și monografii din toate domeniile vieții — publice și private, materiale și spirituale — a poporului român, — studii și monografii pe cari o viitoare bibliografie istorică română — de absolută necesitate — e chemată să le semnaleze noualor generații de cercetători prin o metodică și sistematică rânduire și clasare.

Dar și calitativ, istoriog afia română a făcut progrese însemnate, așa că azi ea poate sta, sub acest raport, în rând cu istoriografiile streine. Ediții de texte și de documente — cum sunt bună-oară acele ale mult regretatului profesor și academician Ioan Bogdan — nu sunt întru nimic mai prejos de publicațiile similare ale popoarelor celor mai înaintate în ce privește studiile istorice. Metodele nouă apoi, strict științifice, ale cercetărilor apusene sunt familiare azi nu numai celor dintre ai noștri cari și-au însușit pregătirea lor istorică direct la școlile streine, ci și acelora ce și-au făcuf această pregătire la Universitățile din Regat, unde, în deosebi la școala profesorului Onciul, s'au format aproape toți cei ce și-au asigurat prin scrisul lor, un loc onorabil în istoriografia română mai nouă. Cu înalta sa cultură generală, cu imensa-i erudiție specială; cu geniala sa intuiție istorică, cu fenomenala sa putere de lucru și cu marea-i autoritate științifică, d-l Nicolae Iorga a dat, în fine, studiilor istorice la Români, o amploare și o valoare cu totul deosebită, introducând în istoriografia noastră națională întrebuințarea de izvoare și de publicațiuni necunoscute acestea până la dânsul, în același timp, prin marile sale opere de istorie generală și specială, tipărite în limbile de cultură apusene, d-sa a făcut cunoscut istoriografiei streine izvoarele și literatura istorică română, așa că astăzi istoriografia noastră națională nu numai că se găsește cum am spus, la nivelul celor streine, ci și în directă legătură cu ele.

Chiar și aci, în Transilvania,

*) Fragment din lecțiunea de deschidere a cursului de Istoria veche a Românilor, ținută la Universitatea din Cluj, în ziua de 6 Noembrie 1919 de d-l prof. A. Lapedatu.

Cronica politică

Partidul național și situația politică. Comunicatul de ieri la partidului național, repactat după o serie de întruniri publice care au fost adevărate consultări ale poporului din Ardeal, vine să lămurască odată mai mult o acțiune politică la a cărei strînjenire s'a lucrat așa de mult prin metoda svonurilor și a interpretărilor tendențioase,

Nu mai e vorba acum de o acțiune isolată atribuită unuia sau altuia dintre fruntașii partidului național, ci e vorbă de o acțiune în care găsim toate caracterele unei puternice mișcări populare și pe care direcția partidului e îndeunată să și-o însușească în întregime.

In urma adunărilor populare ținute în întreg cuprinsul Ardealului și al Banatului, partidul național a putut să vadă și mai bine că politica sa din ultimul timp represintă întru totul voința poporului manifestată prin acte de cea mai largă și însuflețită adesiune.

Atît retragerea din parlament, cât și lupta pentru răsturnarea guvernului au găsit în opinia publică din Ardeal o aprobare așa de fățiș acordată în cât nu mai poate fi loc astăzi pentru nici-o ezitare în ce privește continuarea acțiunei începute.

Dar Comunicatul, luând act de această deplină potrivire între acțiunea partidului național și voința poporului din Ardeal, vorbește mai departe și de „pașii pe catre i-a întreprins" șeful partidului d-l Iuliu Maniu, pentru a căuta „o soluție potrivită și grabnică în vederea înlăturărli regimului actual și întronarea unui regim corespunzător principiilor naționale și democratice."

Cunoaștem „ pașii" pe care i-a întreprins d-l Maniu, și sunt meniți să pună în evidență acea calitate a Ardelenilor despre care așa de frumos ne vorbește d-l Iorga în „Neamul Românesc" și care este „simțul național mai presus de orice".

Acest simț național care a dus până acum la sfărmarea Federației și la izolarea partidului țărănesc, va realiza de astăzi înainte o nouă grupare de forțe politice din sânul căreia va trebui să resulte și noul guvern al României.

Purificarea democrației de toate curentele și tendințele internaționale, — iată cea dintâi condiție pentru închegarea unui guvern durabil, și în această operă de purificare partidul național reprezintă cu adevărat sufletul și conștiința politică a poporului român din Ardeal.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

unde condițiile de desvoltare ale studiilor istorice române au fost mult mai puțin favorabile ca în vechiul Regat, — studiile acestea au făcut mari progrese. Operele lui Gheorghe Barițiu, Nicolae Popea, Ioan Pușcariu, Augustin Bunea, Teodor Păcățianu, George Popovici, Ion Sârbu și în deosebi acele ale valoroșilor tineri ce în timpul din urmă s'au afirmat la noi ca istorici cu serioasă pregătire și cu real talent, sunt cea mai vie dovadă de progresul pe care l'au îndeplinit, în istoriografia română transilvană, urmașii lui Samuil Clain, lui Gheorghe Șincai și lui Petru Maior. Și nu mă sfiesc a afirma că, dacă istoricii români din Transilvania ar fi putut lucra în condițiile și cu mijloacele cu cari au lucrat istoricii poporelor până eri privilegiate — privilegiate chiar și sub raport științific — ale acestei patrii, pentru reconstituirea trecutului lor național, ei ne-ar fi dat o operă istorică, care, sub toate raporturile, ar fi fost la înălțimea aceleia ce au dat o Sașii și Ungurii, cum se va dovedi aceasta, sunt absolut încredințat, în nouile împrejurări în cari suntem chemați a trăi și lucra de aci înainte, noi, stăpânii, nu numai de drept, ci și de fapt, azi, ai acestor țări.

In cursul special de istoriografie română pe care l-am anunțat la această Universitate și pe care-mi propun să-l duc dela anonimii analiști de pe vremea lui Alexandru-cel-Bun până la istoricii zilelor noastre, voiu avea ocazia să arăt, în chip amănunțit și documentat, tot ceiace s'a produs pe acest teren; iar tinerii ce vor simți îndemnul a mă asculta, vor avea, la rândul lor, ocazia să vadă ce operă remarcabilă s'a putut îndeplini în acest ram al culturii noastre naționale. Vor vedea că, alături de studiile filozofice, cele istorice alcătuiesc opera culturală cea mai de seamă ce s'a elaborat la poporul român până la intrarea și participarea sa la viața culturii moderne și vor înțelege atunci de ce aceste studii — filologice și istorice — au avut totdeauna o mare preponderanță și de ce, chiar față de afirmarea disciplinilor științifice ale nouei culturi moderne la Români, ele-și păstrează încă această preponderanță. Iar, după ce vor cunoaște și vor înțelege toate acestea, se vor întreba, precum se întreabă cel ce le vorbește acum: dacă în împrejurările cunoscute și cu mijloacele arătate s'a lucrat atâta pe terenul istoriografiei naționale, ce se așteaptă dela cei chemați a lucrat pe același teren în nouile împrejurări și cu nouile mijloace — incomparabil mai bune și mai bogate de cât acele ale predecesorilor?..

Reflecții la un act ministerial

Se știe cum actualul Ministru al Instrucției Publice scosese din posturile lor pe mai mulți funcționari de carieră ai acelui Minister. Aceasta, fără alt motiv, de cât spre a putea face loc favoriților regimului imoral și incapabil.

Inalta Curte de casație, la care s'a recurs, a făcut dreptate funcționarilor jigniți, reintegrându-i în locurile lor. Dar d. Ministru al Instrucției, profesor de filosofie (etică, morală ș. c. l.) nu se tulbură prea mult de justiție și legalitate. Marea energie din fruntea Departamentului Instrucției o strecoară, în zilele de agonie ale Parlamentului de pomină, o „lege", care face din d-sa un fel de țar al tuturor serviciilor școlii. Inamovibilitatea, pentru care au luptat atâția înaintași ai Ministrului Instrucției, e socotită de acesta o simplă „glosă" a lexicului noțiunilor morale, susceplibilă de interpretare.

Și așa, prin voința remorcată a energiei dela Instrucția Publică, se înlătură, cu seninătatea filosofică atât de caracteristică celui mai imperturbabil dintre ucenicii estetismului nostru rece, obiectiv, se înlătură, zicem, d. Mihail Popescu, din fruntea Casei Școalelor, pe care, vreme de decenii, a condus'o cu pricepere și osârdie.

Cine a servit în școala românească nu poate uita serviciile prețioase pe care acest om al muncii devotate le-a adus culturii poporului, pentru binele căreia îl jertfește azi partidul constituit în „Ligă" de apărare a bietului popor. Dar ce au a face, pentru un Ministru-filosof, realitățile pregnante ale politicianismului mercantil și obraznic, cu micile contradicții ale noțiunilor superioare?

D-lui Ministru Negulescu îi trebue mașini, care să nu turbure mecanismul senin și delicat al marei sale energii poruncitoare. Inlături deci, oamenii cari erau pilda unei generații, pentru a face loc celor mai compromise elemente ale școlii politicianisate

Dar, d-le Negulescu, te judecă lumea, te vor judeca, în curând, colegii, când, coborând treptele podiului ministerial, vei reintra, mâne, dascăl de filosofie, în rândurile lor. Și toată seninătatea d-tale liniștită nu te va putea apăra atunci de osânda ce ți va răsuna, tare, în urechi. N. B.

Noutăți Pardesie și haină de școale

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699

magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 543

Institutul Economic românesc

Puternica desvoltarea economică pe care o ia România Mare, după ultimul războiu, impune o grije generală în sensul de a îndruma energiile și inițiativa individuală, pentru înlăturarea tuturor greutăților inerente oricărui început. Această grije trebue să fie cu atât mai mare, cu cât și înăuntrul hotarelor noastre, și în afară, deschi ibrul adus de războiul general a schimbat și schimbă incontinuu condițiunile economice, mondiale și naționale.

Instituțiunile economice românești trebue să participe din ce în ce mai mult și în număr cât mai mare, nu numai la desvoltarea agricolă, industrială și comercială a țării, dar și la consolidarea națională, prin transformarea pe baze naționale a întreprinderilor din teritoriile liberate, cari până acum depindeau de centre din afară de hotarele Rămâniei Mari.

Pentru ambele aceste activități, trebue să cunoaștem cât mai amănunțit, pe de o parte condițiunile generale în care viața noastră economică se va putea desvolta, formele sub care se vor înfățișa procesele de procurare a materiilor prime, mijloacele de adoptat pentru intensificarea producției, iar pe de altă parte trebue să cunoaștem condițiunile generale în care se va desvolta importul și exportul țării.

Aceste preocupări sunt cu atât mai necesare, cu cât toate statele străine inaugurează o politică hotărâtă de ocrotire interven ionistă a activității lor economice, mult mai accentuată decât până acum, ceeace va creea noi condițiuni de viață economică.

Pentru a desăvârși deci reorganizarea și desvoltarea, și a asigura expansiunea economică a României Mari, se simțea încă de mult nevoia unui oficiu central privat, care prin cercetări și studii să ușureze și să canalizeze activitatea îndreptată în scopul arătat. Statul nostru care după războiu este încărcat, cu atâtea sarcini, deși dispune de o organizațiune birocratică, nu are posibilitatea să îndeplinească în mod sufficient rolul de informator și îndrumător al întregei noastre vieți economice. Inițiativa românească, dându-și seama de acest fapt, a pus bazele unui „Institut Economic Românesc".

El va fi pe deoparte un organ de informațiune în ceeace privește condițiunile economice generale și speciale, iar pe de altă parte un organ de cercetare și îndrumare al tuturor chestiunilor economice cari interesează țara noastră.

Din Institutul Economic Românesc, fac parte până în prezent un însemnat număr de bănci și alte institute de credit, societăți comerciale și industriale, comercianți și industriași, și alte persoane private, care prin capitalul lor social reprezintă în total o putere financiară de peste două miliarde lei.

Imprumutul

Se pare că guvernul numără rându-și zilele de agonie vrea cu orice preț să creieze o situație imposibilă acelora ce-i vor urma. Nu e destul că a pus averea statului la mezat, înstrăinând avuțiile noastre naționale, că a dat zbrance în bunul public prin misiunile secrete ale acoliților politici, după ce mai întâi a tălat bursele și valuta studenților aflați în străinătate, căci, acuma condiționează împrumutul contractat în Elveția. La impozitul unor mărfuri în valoare de 500 milioane lei. Și dacă l-ar întreba cineva pe d-l general Averescu, de ce valuta noastră nu se ridică, desigur că s'ar întreba și el: de ce? Priceperea actualului guvern în materie economică, se reduce la sfaturile și aprecierile lui Schuller sau a ți patrioți de talia lui. Aceasta este explicația succeselor financiare realizate de economiștii guvernului. Este cunoscut faptul că niște ziariști englezi cari trecând prin țara noastră, dorind să cunoască ceva despre viața noastră economică, adresându-se d-lui general Averescu acesta l'a îndreptat, pentru chestiunile financiare la Schuller, pentru chestiunile comerciale la Tăslăuanu ș. a. m. d.

Astăzi Generalu are alți consilieri dar treburile merg tot ca mai înainte. Imprumutul contractat în Elveția este o nenorocire, ținând seama de condițiunile în care se face. Dar chiar afară de condițiuni, se pune întrebarea, ce rost are un împrumut atâta vreme cât nu se face economiile bugetare cerute de împrejurări. Ce rost au nouile ministere creiate decât pentru a ratifica ambițiile deostățitor politici, ce rost au Directoratele șefilor de cabinet și sutele de automobile susținute cu banii contribuabililor decât ca să amărască țara aceasta cu noui impozite și cu noui sarcini.

Pe deoparte se cheltuește fără nici o socotință, iar pe de altă parte veniturile statului care ar trebui să acopere golurile bugetare se întrebuințează în scopuri politice. Ce guvern în țara românească și-a mai permis să pună trenuri la dispoziția călătorilor pentru a lua parte la întrunirile politice ale agitatorilor dela guvern?

Nimeni până când cinicul Domn Argetoianu a devenit ministru de interne. Și aceasta pentru că singurul său program de guvernare este să își asigure menținerea puterei cu orice preț și prin orice mijloace.

Ce a făcut guvernul „cinstei" și a „legalității" pentru intensificarea producției sau pentru punerea în valoare a bogățiilor noastre naționale? Este evident că nu a făcut nimic, dar a sporit impozitele într'o măsură care întrece posibilitățile de plată ale contribuabililor, ceiace are drept urmare descurajarea industriei și comerțului. Și astfel s'a creat un cerc vițios inextricabil. Pe deoparte ridici impozite ca să creiezi venituri noi, iar pe dealtă parte prin greutatea impozitelor omori viață economică, tocmai izvorul din care se nasc veniturile de stat, și atunci, fatal trebue să contracteze împrumuturi, în condițiunile în care ni le impun străinii, dar nici într'un caz, în condițiuni favorabile nouă.

Dar, ce vor să știe d-nii dela guvern?

Citiți „Infrățirea"

INFORMAȚII

Toți membrii organizației partidului național—liberal din Cluj sunt rugați a se întruni, în localul clubului, Sâmbătă, 8 curent, la orele 6 p. m.

La ordinea zilei fiind chestiuni foarte importante, nimeni nu va trebui să lipsească dela această întrunire.

■

Economice

In toate târgurile de vite din Ardeal s'a observat o simțitoare urcare a prețurilor.

■

Sanitare

Autoritățile sanitare ale Clușului au hotărât să înceapă în curând lucrea de măsuri preventiva contra holerei.

■

Luni, 3 Oct. la orele 4 după amiază a avut loc solemnitatea deschiderii cursurilor școalei de „Arte și Meserii" din Satu-Mare.

S. S. Părintele Vasile Lucaci a oficiat serviciul divin, după care tot S. S. a rostit o frumoasă și călduroasă cuvântare plină de sfaturi pentru elevi.

Au vorbit apoi, potrivit ocaziei, dl Șt. Focșa, directorul școlii și dl profesor I. Florea, îndemnând pe elevi la ascultare, bună purtare și silință.

■

Duminecă, 2 Octombrie a avut loc în orașul Băiți, în sala Modern, întrunirea partidului național liberal și alegerea comitetului pentru județul Băiți.

La această împunătoare întrunire au luat parte peste 1000 de persoane în majoritate țărani. In timpul întrunirei a domait un entuziasm de nedescris. In numărul de mâine vom da o dare de seamă amănunțită.

■

Mâine la ora 10 se va face în toate bisericile românești din localitate și în special la capela eroilor, pomenirea lui Negoe Voda Basarab. Sunt invitate toate autoritățile a lua parte la această comemorare.

■

Duminică 9 c. va avea loc, în Iași, un congres economic cu reprezentanți din toată țara. Se anunță că la acest congres va lua cuvântul și d-l Matei Cantacuzino, fost ministru.

■

Au fost numiți membri în comisiunea motoculturei pentru supravegherea aplicării legii și pentru a autoriza importul aparatelor de motocultură d-nii: Ionescu Sișești directorul general agriculturei; d-l Nasta, directorul general al cadastrului și inginer Vâlceanu, directorul serviciului mașinelor agricole din partea ministerului de agricultură; G. Cipăianu di partea Casei centrale a împroprietăririlor: Brătescu, din partea ministerului de finanțe: dr. Zahareanu, din partea Uniunei sindicatelor agricole: I. Gorciu ca secretar al comisiunei și un delegat al ministrului de comerț.

■

Adunarea poporală dela Del anunțat pentru 7 Oct se amână deoare-ce fruntași Partidului Național nu pot lua parte la adunare în acea zi.

■

Se proectează o linie dublă între Brașov și Buzău, linia Predeal fiind insuficientă.

Reprezentanții industriei lemnului ne comunică că de câtva timp se observă, pe piața lemnului o mișcare mai vie. Sunt foartd numeroase cererile primite din străinătate.

Dar lipsa de vagoane face ca transacțiunile să se închee cu mare greutate.

Față cu cele relatate mai sus se impune ca guvernul nostru să caute în limita posibilității să pună la dispoziție industriașilor vagoanelor necesare.

■

Diverse

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Vineri „Margaritarul Negru" drama criminală, creațiunea fabricei Ufa, O istorie senzațională.

■

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va reprezenta Vineri creațiunea fenomenală a fabricei italiane Cines; „Martirii dragostei", în rolul principal Bianca Bellincioni.

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Vineri drama de aventurii producția fabricei Lux: „Moșia din Törcsvár", în rolul principal Max Landa.

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

■

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervositătii, întrebuințați *vinul de Tokaj cu chinină și fier* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biró, Cluj, Piața Unirii. III-316

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria E M K E Cluj, Piața Unirii 32.

■

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă servește iarăși renumitele* Cataife *cu frișcă*, Baclavale turcești *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia și Dumineca Plăcintă *cu brânză, carne și mere.*

In fiecare dimineață: sandwich, pateuri, țuică de Văleni, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum și tot felul de licheruri dela distilleria Bresson. 1071

■

In restaurantul Clasa I. din gara Cluj se găsesc în permanență zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

■

Abonamente pentru ziaru „Infrățirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piața Unirii 7,

■

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

1108. **Serviciul prompt.**

Recrutarea tinerilor născuți în 1901.

Secția militară al Consiliului orășenesc în conformitate cu adresa Cercului de Recrutare Nr. 5835—1921, pune în vedere tuturor tinerilor născuți în anul 1901, cari în primăvara anului 1922 vor fi recrutați, precum și părinților acestora. că la 17, 18, 19 și 20 a lunei curente se va ține în localul secției militară centralizarea tablourilor de recenzământ.

Cari dintre acești tineri voiesc să participe în oarecare favor prevăzut în Legea despre recrutarea armatei, ori aceia cari voiesc se invoace suditența străină, să se prezinte în ziele și localul susfixate cu cererile și documentele prevăzute în lege la Comisiunea de Centralizare, unde vor primi toate îndrumările necesare.

Dela Teatrul National

D-na Olimpia Bârsan va rămâne încă un an în mijlocul nostru

Direcțiunea Teatrului Național are plăcerea să anunțe publicul clujan, că intervenind la Ministerul Artelor și la Direcțiunea Generală a Teatrelor a reușit să aibă pentru d-na Olimpia Bârsan încă o detașare, pe timp de un an, la teatrul nostru.

Nu poate decât să ne bucure aceasta și mulțumim călduros valoroasei noastre artiste pentru inima cu care vine și de data asta în ajutorul Teatrului din Ardeal. O așteptăm cu drag s'o aplaudăm în viitoarele d-sale roluri.

Asemenea d-l Virgil Vasilescu, societar al Teatrului, detașat aci pentru stagiunea trecută, un element cu multe și reale calități pentru comedie, s'a hotărît să rămână pentru totdeauna în mijlocul cununei de artiști ai Teatrului din Cluj.

Reprezentațiile trupei Ligii Culturale în Bucovina

Sâmbătă 1 Octombrie trupa Ligii Culturale de sub conducerea apreciați'or artiști d-na Lucia Calomeri și d-l Ion Armășescu și-a început reprezentațiile la Cernăuți cu puternica dramă patriotică „Pentru Patrie".

Duminecă în 2 Octombrie a urmat tragi-comedia „Avocatul". Ambele reprezentații au obținut frumoase succese, iar artiștii interpreți au fost puternic aplaudați. Aupra acestor piese și a jocului artiștilor s'au publicat detailate dări de seamă cu prilejul reprezentațiilor date de trupă la Suceava.

Artiștii cari alcătuesc această trupă îndeplinesc o înaltă misiune culturală, cutreerând orașele și comune'e mai mari din provinciile alipite. Repertoriul e așa întocmit în cât pe lângă partea distractivă dă publicului multe învățături și îndemnuri bune.

Scrisoare din Alba-Iulia

Vânare după cvartire. — Profesorii liceului n'au locuințe. — Un evreu, fost spion maghiar, umblă.

Nu e vorba d-e vânare funcționarilor, cum se'ntâmplă în alte părți, ci de feliul în care liga sionistă vânează imobilele din oraș, voind să le cuprindă toate numai pentru ovrei. Și ca să fie lucrurile mai luminoase, las să grăiască faptele, cari și numai auzindu-le te înspăimântă, necum să le mai și pățești. Profesorii liceului, începând cu directorul în frunte, au avut continue neplăceri până și-au ocupat cvartirele, alții nici dup'aceea n'au avut pace și n'au nici în ziua de azi. Iată în ce cvartire locuesc acela, cari și prin poziția lor, ca și prin demnitatea lor, trebue să fie puși printre conducătorii orașelor și propagatorii culturii naționale.

Cele dintâi mizerii i-au ajuns pe profesorii Feculescu și Abușan. Cel dintâi cu mare greu și după schimbul câtorva telegrame abia a primit un cvartir mai în centru, iar al 2-lea a stat 2 ani într'o cameră, ca vai de el, până ce-'n urmă, aducându-și pe mama și un copil, după multe alergări, abia a primit 2 camere ca vai de ele.

Profesorul Achim a primit una odae lângă localul public (!) la periferie, de unde, câștigându-și cu anevoie lucrătoarea croitorului Mucea, s'a bucurat că a putut părăsi locuința acela tîcăloasă, și-a avut deosebitul noroc să-și adăpostească familia în lucrătoarea părăsită și nepotrivită pentru un meseriaș. In locuința prof. Achim, anul acesta a fost îndrumat prof. Muntean, de unde un semn ceresc l-a strămutat într'o locuință mai corăspunzătoare.

Mizeriile pe care le-au îndurat profesorii din partea proprietarilor sunt de neînchipuit. Astfel profesorul Codrea, n'avea voe să petreacă afară pe stradă după ce-a însărat, căci era amenințat să stea 'n drum până la ziuă. Nici în gerul cel mai mare nu voiau să-i deschidă poarta.

In timpul din urmă, locuința în care stă profesorul Opriș a fost cumpărat de ovreul Grünberger, care l-a silit s-o evacueze, iar dacă altfel nu se poate, să părăsească orașul Alba-Iulia, deoarece pentru dânsul nu e te loc în oraș, ci numai pentru Grünberger, care în 1916 a băgat la temniță pe-un român nevoiaș, din comuna Micești.

După ce-a umblat acest ovreu la tribunal și pe la cartiruire molestând până i comandamentul milit ar, s'a obrăznicit și a căutat să ocupe cu forța 2 odăi din cele 3 ale profesoru'ui Opriș. Numai după 2 zile a putut fi scos ovreul din curte.

Toate acestea tulburări din cauza cvartirelor mizerabile fac ca profesorii să nu-și poată vedea în liniște de școală.

Ar fi timpul, să-și aibă și ei liniștea pe care o au celalalți locuitori ai Albei-Iulia, cum sunt oficianții celorlalte oficii, și să li-se dea și acestor slujbași ai culturei cvartire corăspunzătoare. Sau dacă nu e loc în oraș, să se mute liceul undeva 'n pădure, ca măcar frunza copacilor să le dea ceva sălaș, cum dă la toată lumea.

Coresp.

O frumoasă lecție țărănească

Ziarele au relatat incidentul petrecut, acum câteva zile, la Rădăuți, cu prilejul întrunirii partidului Socialist.

Propagandiștii utopiei feroce, care bântuie de atâția ani puternica Impărăție moscovită, au avut imprudența să aducă la întrunire și țărani. Se gândeau, negreșit, „tova ășii" ce câștig ar fi pentru dânșii captarea acestui viguros factor al vieții noastre publice.

Dar socoteala din târg...

Pornit-au oratorii partidului frăției universale a zugrăvi, în graiul lor colorat, neroziile cu care se amăgește azi lumea, într'o Societate care, de atâtea mii de ani, își caută zădarnic fericirea.

Și de odată un fulger de lumină a scăpărat în capul lui Badea Ion. El a înțeles numai decât idealul brutalei vieți egalitare, ce fâlfâiau pe dinaintea ochilor săi acești „iconoclaști" politici: sumbru ideal de viață fără neam, fără trecut, fără datini și fără glorie. Și și-a adus atunci aminte Badea Ion de pământul îngrășat, în fiecare an, cu sudorile sale, de moșia udată de sângele atâtor strămoși, de criptele în care dorm atâtea glorii ale țării, acolo la Rădăuți, de slova îngropată în ruine la Suceava. El s'a văzut, într'o clipă, gol de toate acestea sfinte bunuri ale vieții, în raiul cel hâd al egalității stupide fără de neam și moșie, fără datini și glorie. Și-atunci, un huiduit formidabil a ieșit din pieptul acestui țăran, legat prin atâtea fibre ale ființii lui pe pământul în care fiueră ori-ce vânturățară.

Țăranii bucovineni au dat o lecție pentru care merită toată lauda. E un semn al conștiinții publice țărănești, pe care-l salutăm cu toată bucuria.

El se va produce și aiurea. Câte cuvinte, de calapodul celor rostite de socialiștii din Rădăuți, n-aud țăranii și aici, de atâta vreme? Știm sigur că, în fundul inimii lor, ei le condamnă. Și va veni, fără îndoială, vremea, când osânda va zbucni, ca la Rădăuți, în public.

Ce înseamnă puterea astăzi

Sub acest titlu, Dl N. Iorga publică în „Neamul Românesc" un articol din care reproducem următoarele rânduri menite să deștepte simțul de răspundere la acei cari își închipuie că guvernul acestei țări poate fi aruncat pe mâna tuturor nechemaților:

„Puterea înseamnă azi o strivitoare greutate, o înfrocoșată răspundere un sacrificiu dureros. O pregătire sufletească e absolut necesară pentru a fi oameni ai vremii de azi. Și tot odată, se cere acelor cari se încumetă să-a frînele în mână, putința de a răspunde instantaneu și sigur la probleme pe care le poate trezi ceasul care vine și a căror aparițiie și desfășurare e în afară de prevederile omenești.

Dacă s'ar gândi la toate acestea, ar fi mai puțini amatori de putere azi, iar mâine mai puțini nedestoinici și nechemați la cârma țării".

N. Iorga.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Intr'un reportaj politic asupra crizei interne, „Adevărul" arată că generalul Averescu voește să remanieze guvernul înainte de deschiderea parlamentului. D-l general Averescu părăsește ministerul industriei lăsându-l d-lui Anghelescu pentru a putea să se ocupe cu acțiunea politică rămânând fără portofoliu.

Eri au sosit excursioniștii italieni în București. Au fost primiți cu mare entusiasm. Gara și străzile erau pavoazate.

Au vorbit d-nii Protopopescu Take în numele orașului și a răspuns d-l Artioli Romano. Au plecat apoi la Ateneu unde s'a predat drapelul batalionului 4 voluntari de către colonelul Fragolli unei gărzi de onoare.

La ora 1-a avut loc un banchet oferit de Camera de Industrie și Comerț.

Seara la ora 8, Băncile din Capitală au oferit un banchet.

D-l Eugen Goga cere într'un interview sacrificarea d-lui Argetoianu pentru o înțelegere cu țărăniștii.

Biroul executiv al Internaționalei roșii a lansat un manifest către muncitorii și țăranii din Europa arătând că România a asasinat pe Const. Popovici, secretarul general al Sindicatului din România. Această nouă minciună dovedește ce sentimente nutrește Rusia sovietică față de România.

D-l Argetoianu, sosit în Capitală a dat un interwiew în „Adevărul" spunând că vine hotărît să lupte pentru exterminarea liberalilor. In acest scop crede că țărăniștii vor lăsa la o parte luptele de persoane, persoana sa fiindu-le chiar plăcută prin aportul pe care-l aduce în luptă.

D-l Argetoianu, omul lui Schuller, imoral, incapabil și abuziv, vorbind de exterminarea liberalilor; neputință unită cu ridicol.

Băncile românești în memoriul în chestia valutei arată guvernului importanța scădere a leului este provocată de neachitarea bonurilor de tezaur, statul neimplinindu-și astfel obligațiile contractuale.

La Londra sa deschis școli speciale pentru învățarea limbelor moderne și în special cea franceză. Aceste școli sunt frequentate de elevi de toate vârstele. Alături de băeți de 18 ani stau bărâni de 60 de ani, dornici și unii și alții să învețe limbele moderne.

D-l Argetoianu este singurul obstacol la o împăcare cu țărăniștii. Se pare că d-sa va demisiona.

Altă soluție care se agită este o colaborare cu d-l Marghiloman căruia i se oferă locurile opoziției în parlament. In acest caz d-l Take Ionescu și prietenii săi se retrag din Parlament provocând căderea regimului.

Rămâne deci înțelegerea cu țărăniștii, singurul mijloc în care d-l Averescu vede salvarea.

Prefectura de Tulcea este implicată în mari fraude cu exportul de cereale.

Un violent incident a avut loc la ministerul justiției între d-nii Groza și Romano secretarul general.

D-l Groza s'a prezentat la minister cerând mutarea unei servitori de magistrații din Ardeal d-l Romano făcând obiecții. D-l Groza a replicat următoarele: Spune-i d-lui Antonescu că sunt hotărât să mătur din Ardeal pe acești magistrați. Urmează un violent schimb de cuvinte. D-l Groza a trimis martori d-lui Romano.

Regimul are ocupații serioase.

D-l Titulescu și-a anunțat iar sosirea în țară pe săptămâna viitoare.

✝

Ersilia dr. A. Codarcea cu fiul în numele lor și al întregei lor familii anunță cu durere prietenii, colegii și pe toți cei ce au apreciat și iubit în viață pe neuitatul lor dispărut că în ziua de 3 Oct. 1921 se va exhuma la Botoșani oseminte le celui drag și neuitat

Medic Maior

Dr. Alexandru Codarcea

decedat de tifos exantematic la 23 Aprilie 1917 în etate de 49 ani, jertfindu-și viața pentru neam și țară la postul de medic al Pulberariei Armatei, și care se va depune în ziua de 9 Oct. 1921 spre vecinica odihnă în cavoul familiei din Hațeg (Transilvania).

Citiți „Infrățirea"

TELEGRAME

Un interwiew al lui Kerenski

Paris, 7 Octombrie

Kerenski a declarat că Sovietele vor refuza controlul și tratativele comisiunei care se va întruni la Bruxelles. Foametea a atins 30 milioane locuitori. Kerenski recomandă bună voința națiunilor europene cari vor ucide sovietele deja în disoluție.

Ultima ședință a Ligii Națiunilor

Geneva 7 Octombrie

Societatea Națiunilor a ținut eri ultima sa ședință realegând membrii pe un an. A amânat apoi pentru ședințele anului viitor discuția Art. 28. relativ la înregistrarea tratatelor.

Printr'un amendament la art. 6. s'a admis ca cheltuelile societății să fie suportate de statele membrie ale Ligei în proporția stabilită de adunare.

Conferința dela Washington

Lafayette, 7 Octombrie

Departamentul de Stat american anunță admiterea Olandei, Belgiei, Portugaliei și Chinei la Conferința dezarmării dela Washington, având drepturi egale cu puterile principale. Se crede că Lloyd George va merge să asiste la parte din desbaterile conferinței înconjurat de technicieni, secretari și de mareșalul Wilson ca consilier militar și amiralul Beaty ca consilier naval.

O notă a guvernului maghiar

Budapesta, 7 Octombrie

O notă oficială maghiară se ridică contra elementelor iresponsabile care proclamă independența sau neutralitatea teritoriilor în litigiu cu Austria, menținând poziționea conciliantă în interesul unui acord posibil.

Reluarea lucrului în șantierele Triestului.

San Paolo, 7 Oct.

Santierele dela Triest au reluat activitatea după trei zile de grevă.

Limbele oficiale la Conferința dela Washington.

Paris, 7 Oct.

Limbele franceză și engleză vor fi întrebuințate oficial la desbaterile conferinței dela Washington.

Cursul bursei la Paris

Londra	52.44
Germania	11.1/8
Newyork	13.97 1/2
Spania	183.
Italia	55.1/2
Elveția	245.1/4
România	11.3/8

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii
467

Viața in Rusia roșie

— Câteva anecdote macabre —

„Le Matin", din 25 Septembrie publică sub titlul de mai sus, câte-va anecdote cari chiar dacă par puțin cam macabre, occidentului „burghez", ele arată însă o epocă și o mentalitate cu totul speciale. Cele ce urmează au fost trimise ziarului parizian, de către corespondentul său special la Helsingfors, G. Alesinsky.

La Kazan, autoritățile roșii procedau la rechiziția cailor particularilor. In limbajul oficial aceasta înseamnă: „expropierea burgheziei în folosul lucrătorilor". Insă, în realitate, lucrătorii nu profitau nimic din aceste bunuri „socializate", cari întrau în proprietatea comisarilor poporului sau a funcționarilor sovietici.

La unul din „burghezii" locali, autoritățile roșii descoperiră un cal de rasă, care poseda diplome din cari, reesa toată nobletea sângelui. Era în sfârșit fiul unor vechi câștigători de curse.

Un cal aristocratic și care nu se ocupă de un lucru productiv, ne servind de cât a amuza paraziții și exploatatorii! Ce trebue să se facă, cu uu astfel de cal?

Să fie împușcați! Și sărmanul patruped fu împușcat...

Intr'un alt oraș, la o baba foarte conservatoare, se găsi un papagal savant. Nu se știe dacă el împărtășea ideile reacționare ale stăpâne-si, însă învățase să cânte imnul imperial: „Boje țaria hrani". Intr'o bună R. S. F. S. R. (republica socialistă federativă sovietică rusească), nu se poate tolera astfel de lucruri: propaganda monarhistă. Și, nefericitul papagal savant fu împușcat...

Este oare adevărat că în Rusia s'ar fi mâncat carne de om?

Cei ce vin din Petrograd afirmă că DA. Iată un fapt precis.

In 1920 autoritățile bolșevice au fost nevoite să aresteze câțiva Chinezi, acuzați de a fi speculat cu carnea omenească. Nu este vorba de vânzarea femeilor. Aceasta nu consitue o crimă în țara unde țăranii înfometați își vând fetele negustorilor speciali venind din Turkestan sau Persia. Nu, e cu totul alt-ceva. Acești Chinezi făceau parte dintr'un detașament special al faimoasei Ceka din Petrograd, care nu este decât o mașină pentru omorârea adversarilor comunismului. Cum bolșevicii nu puteau găsi destui „executori" printre Ruși, angajeau pentru aceasta Letoni sau Chinezi, însărcinându-i cu împușcarea condamnaților politici.

Câți-va Chinezi, dintr'un pluton de execuție, găseau slujba prea complicată și prea prost plătită. Chinezii nemulțumiți concepură un plan ingenios, pentru utilizarea cadavrelor victimelor.

In loc să le îngroape, tăiau părțile cele mai cărnoase și mâncabile, vânzându-le în porțiuni respectabile măcelarilor, cari le distribuiau clientelei, fericită de a găsi o bucățică de carne, neștiind însă ce mărâncă.f

Insă cum chinezii, prea setoși, urcau prețul marfei lor omenești, fusă arestați pentru delictul de speculare. Și numai atunci se află adevărul tragic.

In 1919. animalele sălbatice din Grădina Zoologică din Petrograd sufereau groaznic din cauza lipsei hranei.

O persoană caritabilă, o damă din înalta societate roșie, căreia îi place să se plimbe pe acolo, suferea — și ea, — văzând bieții lei și tigrii înfometați și reduși la scheletele lor. Ne putând suporta mai mult acest trist spectacol, înceată cu vizitele.

Câte-va săptămâni mai târziu, ne putând să mai rezis e tentației, se duse din noui la favoriții ei. Care nu-i fu — în schimb — mirarea! Găsi animalele sălbatice îngrășate, cu corpul rotunjior cu ochii sătui și mulțumiți, cu părul mătăsos, în sfârșit animalele bine hrănite.

Ea ceru explicații păzitorului: „camaradul gardian".

— „Camarul comandant al închisoarei dela Ceka e un băiat bun și milos, îi răs unse păzitorul. Ne trimite regulat cadavrele celor împușcați, pentru a hrăni animalele....

Relațiunile economice româno-cehoslovace

D-l Votruba președintele târgului de mostre din Praga, care a vizitat în fruntea delegațiunii comerciale cehoslovace expoziția noastră de mostre, a părăsit Capitala pe ziua de Joi pecând la Praga. Inainte de a ne fi părăsit a primit la d-sa pe reprezentanții presei române cu cari a binevoit să se întreție.

La întrebarea asupra relațiunelor economice româno-cehoslovace, d. Votruba a declarat: Cehoslovacia are interesul cel mai viu pentru propășirea raporturilor economice între amândouă țările, pentrucă România formează unul din statele cu debușeul cel mai natural. Pentru Cehoslovacia care își dă bine seama de concurența străină în Balcani, legăturile comerciale cu România sunt de foarte mare importanță, mai cu semă că consumul intern al României-Mari este în continuă creștere. Este dar indispensabil ca negustorii și în special industriașii cehoslovaci să viziteze țara d-voastră, spre a lega mai mult relațiunile personale și a cunoaște de aproape mentalitatea comercială a românilor. Lucrul acesta nu se poate obține printr'un simplu reprezentant.

Intrebat apoi asupra impresiilor sale, relative la târgul expoziției din București, D. Votruba a felicitat pe organizatorii târgului, cari prin aranjarea lor frumoasă și estetică face impresia cea mai plăcută din toate punctele de vedere. Târgul din Capitala României Mari amintește prin așezarea lui locală târgul de mostre din Praga, care din acest punct de vedere s'a bucurat de admirația tuturor vizitatorilor. Ca vizitator național economic văd în acest târg de mostre un spectacol splendid, nu numai în ceiace privește desvoltarea industriei din vechiul regat, ci și un tablou chiar al României întegite după unificare la al cărei bilanț nu pot decât să vă felicit din tot sufletul.

Pretutindeni
în Ardeal
se citește
ziarul INFRĂȚIREA

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Austria în pragul falimentului financiar

Dintre statele europene Austria germană are mai mult de suferit în urma dezechilibrărei economiei generale. Austria de azi este numai o miniatură a Austriei de eri, cât privește estinderea teritorială, dar sarcinile financiare nu numai că au rămas aceleași ḑar s'au și sporit încă, luând proporții fantastice. În împrejurările economia anormale întreagă țară se sbuc umă azi în agonia falimentului financiar, dacă statele cu valuta mai bună nu vor contribui la refacerea acestei țări. Austria de odinioară avea o industrie foarte productivă, având materii de primanecesitate din provinciile monarhiei întregi. Prin noua grupare în state independei a vechii monarhii, Austria de azi a pierdut hinterlandul aprovizionării industriei sale, care cu încetul începu să-și reducă funcțiunea în proporții mari, adecă Austria își pierdu ultimul sprijin dela care putea aștepta re acerea financiară. Industria austriacă lucrează și azi încă, dar cu mijloace reduse — cost de producțiune mare — și fabricatele produse nu mai pot fi valoritate real căci valutele străine au putere de cumpărare prea mere pe piața austriacă. Ca urmare mai toate ramurile industriale au redus producția, unele a sistat de tot. Piața austriacă poate face concurență, dar ea nu este sănătoasă pentru industria proprie căci valorile materieiilor față de monedele străine n'au proporție reală. Reducându-și producțiunea, era firesc că faptul acesta să aibă urmări grave pentru resul economiei din Austria.

Concedierea muncitorilor, grevele funcționarilor de stat și angajaților publici din cauze salariilor prea mici au avut ca urmare ridicarea salariilor.

Guvernul austriac ne mai având în cotro trebue să satisfacă doleanțele slujbașilor publici, celace micșora o încărcare supra forțată a budgetului. Și atunci începu emiterea hârtiei monedă, care azi a ajuns cifra de peste 100 miliarde coroane.

Coroana austriacă azi n'are valoare, și cât timp ea va fi atât de depreciată vorbă nu poate fi de a echilibra finanțele statului. Impozite de tot fel — impuse în proporții dezastroase pentru economia țării — numai ajung pentru acoperirea datorilor publice.

Astfel din lună în lună cresc datorile iar coroana își piere tot mai mult valoarea.

Refacerea Austriei a devenit o problemă internațională.

Falimentul funciar al republicei înseamnă deschilibrare și pentru celelalte țări. Deacea ajutorul care trebuie dat Austriei, trebuie făcut de grabă. Statele Unite — ca țara cea mai bogată — au vrut de mult să deschidă credite extraordinare Austriei sărăcite. Dar finanța mare americană a făcăt oferta pe baza unor condiții inacceptabile, cerând concesionarea căilor ferate, tuturor industriilor și supravegherea de aproape a gospodăriei interne.

Austria, care vede că n'are încotro este decisă să accepte condițiile cele mai umilitoare — numai pentru a scăpa de falimentul care o amenință.

Dar creditorii nu prea se grăbesc. De luni de zile se târăgănesc tratativele pentru încheerea unui imprumut nou, și pe când poporul austriac este nut cu promisiuni scumpetea crește din zi ce trece circulația monedară sporește datoriile statului ua ajuns o cifră fantastică, — țara se apropie încet—dar sigur de tallmentul financiar.

Raco

Procesul complotiștilor din Ardeal

— Piedoarile —

După ce comisarul regal și-a terminat rechizitorul, Dl Președinte a dat cuvântul apărărei.

Cel, dintâi, vorbește Dl Dobrescu, decanul baroului de Ilfov care ia apărarea tuturor acuzaților. Arată că fapta ce li se impută complotiștilor n'a fost împlinită și că prin urmare nu pot fi aplicate sancțiunile penale pe care le cere comisarul regal.

În numele umanitarismului cere achitarea tuturor.

Dl Advocat Roman ḑea cuvântul sprea a apăra pe Părinții Harsany despre care spune că n'a făcut nimic și că numai a intenționat să comploteze contra siguranței statului.

Vorbește apoi pentru apărarea acuzatului Szabó Szeralin, făcând apel la sentimentele umanitare ale Curței și cerând achitarea clienților săi. Urmează pledoariile Dlor advocați Kis, Ștefan Oprea, Popescu și Lucot Nicolau.

Toți acești au cerut achitarea pentru motivul că fapta n'a fost săvârșită și că în numele umanității trebuie să judece se cu multă judece clemență.

Azi, la ora 2 urmează să se rostească sentința.

Troțki despre criza universală

Regimul constituțional al sovietelor obligă comisarii poporului să prezinte rapoarte asupra activității lor. In una din aceste ședințe, Trotzki examinând situația târgului capitalist, trece în revistă: situația Germaniei, situația Franței, Angliei și a Statelor Unite, scoate următoarele concluzii.

„Franța joacă rolul de regulator în Europa, însă se lovește de fiecare pas de politică engleză care împletează asupra intereselor ei, mai ales în celace privește Germania.

Divergența e mai vizibilă însă între Anglia și America.

De acum, producția uvrieră a sporit în proporția de 2 la 5, adică muncă a doi lucrători americani echivelează cu producția a cinci lucrători engleji.

Lupta pentru petrol ia un caracter de gravitate excepțională.

Dar mai sunt alte cauze de conflict: datoriile contractate de Europa față de America și sforțările acesteia de a concentra în mâinile ei cablurile telegrafice ale lumei întregi.

O altă cauză de conflict e marea dezvoltare a tonajului Statelor Unite sare reprezintă 30 la sută din tonajul universal. Din rivalitatea maritimă între America și Anglia s'a născut alianța acesteia cu Japonia.

In 1924 flota americană va fi superioară flotei Angliei și Japoniei.

Dacă considerăm că cine posedă domeniul marilor e stăpânul lumei, nu e nevoe de a fi profet pentru a prevedea un conflict armat între Statele-Unite și Anglia.

Armatele europene au crescut în raport cu cele dinainte războiului cu 30 la sută. Aceasta provine din fărămițirea Europei, fiecare stat nou având nevoe a apăra frontierele sale."

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Reglementarea vânzării vitelor

Monitorul Oficial publică următoarea decisiune a consiliului de miniștri.

Se încuviințează vânzarea vitelor de muncă, bătrâne, dela toate instituțiunile cu caracter agricol din Ardeal, vite ce au fost reformate de comisiunea specială instituită în acest scop și compusă din șeful de regiune ispectorul agronom și veterinarul plășii.

Pentru a nu se produce scăderi de prețuri prin trimiterea unui prea mare număr de vite pe piață spre a se vinde în bloc prin licitații orale, la târgurile de săptămână, în loturi mici și în fața unei comisiuni compusă din 2 delegați ai direcțiunei generale de agricultură din Ardeal și a numit delegat al autorității comunale locale.

Prin derogarea dela legea contabilității publice, fiind vorba numai de schimb de inventar cu prețul rezultat din vânzarea vitelor bătrâne se vor cumpăra alte tinere cu care se va intregi inventariu viu după necesitatea instituțiunilor.

Abonamente pentru ziaru „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

XXXXXXXXXXXXX

Dela institutul economic românesc

— Un apel —

Institutul Economic Românesc, în dorința de a'și procura întreg materialul economic care privește țara, pentru ca apoi pe baza lui să poată informa cât mai complect pe cei interesați, roagă toate întreprinderile financiare, industriale și comerciale (Fabrici, Bănci, Case de comerț etc,) sa bine-voiască a-i trimete, cât mai mai curând posibil, numele firmei, adresa, obiectul întreprinderei, statutul și actele constitutive, bilanțurile publicate, dările de seamă, specimenele de semnături, monografii, etc, sau a cere dela Institut chestionarul tipărit pe care va putea înscrie aceste științi.

Trimițând aceste informațiuni Institutului Economic Românesc, care posedă o organizațiune pentru adunarea și clasarea lor sistematică, fiece întreprindere are prilejul să se facă cunoscută în cercurile care o interesează, după cum ea are posibilitatea să-i ceară relațiuniuni asupra firmelor pe care nu le cunoaște.

Institutul Economic Românesc are sediul la București, Palatul Băncei Naționale a României.

XXXXXX—XXXXXX

Cetiț „Infrațirea"

Direcțiunea Generală a Căilor Ferate Române.

No. 36884 DG.—1921.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de Lun 17 Octombrie a. c. ora 11 dim. se va ține licitațiune la Direcțiunea Generală C. F. R. Serv. P. Calea Victoriei No. 124, pentru vânzarea a 100 butoaie de stejar pentru vin în capacitate de 5000—15.000 litri fiecare.

Butoaiele sunt montate pe vagoane și se află depozitate în stațiile Odobești 6 vag. Drăgășani 1, în Conștanța 25, în Armășești 14, în Medjedia 2, în Predeal 1, în Oradea-Mare 4 și în Arad 7.

Demontarea lor de pe vagoane se va face de cumpărător în termen de 10 zile dela sosirea vagonului în stația de demontare.

Doritorii de a cumpăra aceste butoaie vor prezenta sau trimite prin poștă ofertele lor timbrate și sigilate pe adresa Dir. G-le Serv. P. Calea Victoriei No. 124, însoțite de recepisa Casei Generale C. F. R. constatând depunerea unei cauțiuni de 5%, care nu se vor restitui decât după ce adjudecarea va rămâne definitivă.

Pe plicul ofertei se va scrie pe lângă adresa și mențiunea: „ofertă pentru cumpărare de butoaie, licitația dela 17 Octombrie."

Depunerea cauțiunei în sala de licitație și supra oferte nu se primesc.

Ofertele vor trebui să conțină precis prețul oferit pe Decalitru, No. vagonului și stațiunea unde se află butoiul ce vizează și stația unde va trebui a fi transportat pentru demontare.

Taxele de transport pe C. F. R. dela stația de depozit până la stația de predare sunt în sarcina cumpărătorului.

Licitația se va ține în conformitatea cu art. 72—83 din legea Comptabitității publice.

Taxele de înregistrare și timbrele sunt în sarcina cumpărătorului.

Vagoanele se pot vedea în stațiile unde sunt depozitate și ori ce informațiuni asupra acestei licitații se pot obține în toate zilele de lucru dela Direcțiunea Generală C. F. R. Calea Victoriei No. 124, biuroul indicelor.

1145—1 **Direcțiunea Generală C. F. R.**

Petrolul exportat în 1921

— în primele șase luni —

Intr'un număr trecut al ziarului nostru, am arătat care a fost totalul producției de petrol pe șase luni ale anului 1921, comparativ cu anul 1920.

După datele publicate de „Monitorul petrolului", totalul exportului efectuat în primele 6 luni din 1920, rezultă pentru primul semestru al anului 1921 un spor de 13.150 tone sau o creștere procentuală de 14 la sută, pe când dacă cumpărăm acest export cu cel realizat în ultimele 6 luni din 1920 rezultă un minus de 45.2 3 tone.

Făcând media lunară a exportului de produse de petrol în primele 6 luni ale anului 1921 față de exportul întregului an 1920, o ținem următoarele rezultate:

Media pe 6 luni din 1921: tone 17.912 lunar.

Media pe anul 1920: tone 20.533 lunar.

Principalele țări în care s'a făcut export de produse de petrol în anul 1921, au fost:

Franța cu 18.554 tone sau 17 jum. la sută din tabloul exportului, Italia cu 17.966 tone sau aproape 17 la sută, Ceho-Slovacia cu 12.771 tone sau 12 la sută, Turcia cu 11.530 tone sau 11 la sută, Bulgaria cu 9.569 tone sau aproape 9 la sută, Austria cu 8.551 tone sau 8 la sută, Anglia 7.469 tone sau aproape 7 la sută, Ungaria cu 6.381 tone sau aproape 6 la sută, Germania cu 5.157 tone sau circa 5 la sută, etc.

Cea mai mare parte a exportului de produse de petrol se face, după cum este natural pe apă și anume împărțindu-se cam în părți egale între portul maritim Constanța și porturile dunărene Giurgiu, Brăila și Oltenița.

Starea timpului și a semănăturilor din România Mare

Raportele primite la ministerul de agricultură și domenii ne arată că au căzut ploi în Banat, Bucovina, Moldova și Muntenia.

In urma acestor ploi starea câmpului s'a îmbunătățit simțitor. In cea mai mare parte a țării a început facerea porumbului, în special prin Banat și Bucovina. Recolta porumbului atât în vechiul regat cât și în noile ținuturi alipite este în curs. Se crede că cel mai târziu peste o săptămână recolta porumbului va fi strânsă de pe ţanuri.

Păşunatul, graţie ploilor căzute în ultimul tim se prezintă bine. In mare parte a ţării s'a început facerea arăturilor de toamnă.

22

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

STUDENT universitar (german) dă oare de limba germană. Adresa la ziar. 1144

SE CAUTĂ o domnișoară pentru la 2 băiați (4—6 ani) care să posestă limba română și franceză să preferă care știe zice și la pian. Adresa la ziar No. 40.

DOMNIȘOARĂ care cunoaște limba germană, maghiară și română caută serviciu la una prăvălie sau birou. A se adresa la administrația ziarului subt „Domnișoară". 1140

CAUT POST de administrator de moșie în apropierea Clujului sau alte instituțiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE un șeslong cu cuvertura, una față de masă, două perdele de mașină pentru croitorie bărbătească marca Singer în Str. Iuliu Maniu No. 4 et. II, cam. 4. 1135

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Deposit de pielărie engros

S. Fischer 1127

București, Lipscani 90 sau Decebal 7 (în stradelă)

în permanență asortat cu

pielărie și talpă

Telefon 45/46. **străină și indigenă.** Telefon 45/46.

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 **Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.**

Cele mai noi modele Vieneze de

PĂLĂRII DE DAME

se pot cumpăra cu preț eftin la

STEFAN FEHER

CLUJ, Strada Memorandului No. 21 (Redoute)

De asemenea orice formă de plus, velur și filț se poate transforma după modelele Vieneze.

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volți 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volți de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

Locomotivă

de 50—60 HP. în perfectă stare de funcțiune pentru linie Decauville ecartement de 760 m/m predabilă în timp de 12 zile cumpără imediat

BANCA GENERALĂ A ȚĂRII ROMÂNEȘTI

Minele de cărbuni. Valea-Agrisului

1143 **JIBOU** (Județul Sălaj).

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

FOARTE IMPORTANT pentru toți este de știut că la **1 NOEMBRIE** va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul **Infrățirea abonaților săi.**

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) cumpusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două glastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie **FENYŐ & BRAUNFELD** din Piața Unirii CLUJ. iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

LA
AUTO-MECANICA
SOCIETATE ANONIMA

REPREZENTANTA GENERALA S. U. A. E. **LEONIDA & Co.** UNITE

DIRECȚIUNEA CLUJ, STR. REGINA MARIA No. 10

A SOSIT
UN STOC MARE DE:
Piese de schimb pentru Automobile
1110 **Fiat Tip. 501, Fiat Tip. 505 si Camioane Fiat 3½ tone**
Lanțuri de Transmisie pentru Camioane.

Rulinceați de bile toate dimensiunile originale din Fabrica D. W. F. și R. B, F.
POTCOAVE de CAUCIUC pentru CAI No. 3—4½
Ciulase pentru cai. — Rolouri de cauciuc pentru cai.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj
Societate Anonimă
execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Vizitați expoziția magazinul de încălțăminte
D. S. RAFTOPOL
din București,
Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15.
În fața bisericei „Mateiu Corvin". □ Telefon 107
Care stă la dispoziția On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiană
925 „Bally", toate scăzute în preț cu 20%.
Ținem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a ost decorat la expoziția generală din București în anual 1906 cu
„MEDALIA DE AUR"

Toată elită Clujului își de întâlnire în fiecare zi la
Bodega New-York
unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece
329 □ la pahar. □

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□
148

Căutăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.
Administrația ziarului.

Școală de dans pentru copii
fetițe și băeți dela 6—12 ani
din societatea de elită românească. Sub conducerea profesoarei diplom.
1142 **LUCREȚIA MĂRCUȚIU**
Curs de 6 săptămâni, 3 ore pe săptămână cu începere dela 10 Octomvrie a. c. în sala mică a prefecturei.
Dansuri naționale românești, moderne de salon și alegorice
Taxa 120 Lei de persoană. — Inscrieri se fac în fiecare zi dela ore'e 5—6 la Liceul „Regina Maria" Strada Minervei (Schütz János) No. 1

Se confecționează și se coasă
după ultima modă lengerie (albituri) pentru dame de corp și de pat precum și lengeri de lux la
Dna Georgescu 1128
Str. Basarabiei No. 10 (Kemény Gábor) et. I. ușa 5.

O reclamă
ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipărește agenția de publicitate „Soarele" veți avea mult folos.

Surorile Kristó
Cluj, Str. Monostori No. 25.
Execută în renumitul **Atelier de Croitorie**
cele mai elegante costume tailleur, după cele mai moderne jurnale din Viena și Paris.

Reclama este sufletul comerțului

ABONAMENTE
la ziarul „Infrățirea"
se primesc și de azi
înainte tot cu:
120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

Anul II. No. 344 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Luni 10 Octombrie 1921

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

Infrăţirea

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRA[...]NIU No. 3 (ETAJ. II)
SUB CONDUCEREA D[...]
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952. Director: D. TOM[...] Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN . . . . 120 LEI; 6 LUNI . . . . 60 LEI; 3 LUNI . . . . 30 LEI

Perspective financiare

Oricât de greu vor apăsa impozitele asupra intereselor materiale ale indivizilor, atât timp cât vor apărea ca o necesitate vitală, vor trebui suportate cu resemnare şi încredere în viitor.

Faptele au adeverit presupunerile noastre că, despăgubirile ca şi creanţele de război vor trebui să le amortizăm numai prin forţele noastre.

Despăgubirile ce ni se acordă, 1 şi ½% din vărsămintele germane, în participaţie cu o serie de state ca Brazilia, Cuba, Liberia, etc., nu vor uşura de cât în infimă măsură sarcina ce trebue s'o luăm pentru refacerea economiei noastre naţionale şi restabilirea echităţei în sacrificii pentru evitarea ciocnirilor de clasă.

Dar această nedreptate ce ni se face, concură împreună cu altele ca: noui pretenţiuni financiare ungare asupra noastră ca stat moştenitor al defunctei monarhii, tărăgănirile în restabilirea raporturilor politice dintre noi şi Republica Sovietelor, specula de bursă, etc, la deprecierea nenorocită a leului nostru la Paris.

Nu pricepem în orice caz de ce noi, cari ne-am făcut datoria în chip onorabil faţă de marii noştri aliaţi, să asistăm la slăbirea relaţiilor economice dintre România şi ţările apusene.

In afară de perespectivele pur economice date de desvoltarea crescândă a industriei şi a agriculturei noastre, dezvoltarea condiţionată fără îndoială şi de tendinţa impozitelor, putem întrevede perspectivele financiare ale impozitelor caşi ale creanţelor ce avem de încasat dela ţările învinse separat de cota despăgubirilor pe cari cum am spus, nu putem conta prea mult.

Cari sunt aceste creanţe?

Creanţa colectivă cu a celorlalţi aliaţi rezultând din daune de răsboi ale vechiului Regat, Cca. 31 miliarde lei aur.

Creanţa specială nouă asupra Austriei şi Ungariei pentru Cca. 5 miliarde lei, asupra Germaniei pentru Cca. 2 miliarde lei asupra Rusiei pt. Cca. 15 miliarde lei, toatea acestea provenind din retragerea coroanei austro-ungare, leului Banca G-rală şi a rublei în Basarabia.

In afară de îndatoririle ce avem faţă de daunaţii de războl, destul de echitabile, ni se pregătesc altele cu totul nedrepte.

Una din acestea este cea relativ la reparaţiunile datorite de Austria şi privilegiul care garantează creanţele asupra acesteia.

Intr'adevăr, suspendându-se executarea creanţelor Austriei, nu va trece mult până vom vedea şi suspendarea executărei acelor ale Germaniei, Ungariei, Bulgariei.

Creanţele asupra străinătăţei ce am dobândit prin executarea stipulaţiilor din tratatele de pace vor deveni pentru noi fără vre-o valoare momentană reală ci numai iluzorie.

Ajutorarea Austriei este condiţionată de un grup de financiari prin suspendarea pe timp de 20 de ani a executărei creanţelor statelor aliate. Consiliul ambasadorilor, au aprobat în principiu această condiţie esenţială rămânând ca şi celelalte state interesate să aprobe aceasta.

In interesul superior al menţinerei republicei Austriace în actualul concert european, va trebui să primim o formulă, dar cu rezervele determinate de condiţiunile economice în care ne găsim.

Pentru noii creditori, trebue să găsim şi să le propunem asigurarea capitalurilor lor, dar aceasta numai rambursându-se din rentabilitatea întreprinderilor ce vor finanţa. Nu înţelegem de loc să imobilizeze aceste fonduri în întreprinderi neproductive, cari să mineze însuşi fondul şi nici în acele operaţiuni de consumaţiune distrugătoare de bunuri.

Dar ni se cere să admitem suspendarea pentru 20 de ani şi asupra reparaţiunilor ce ni se datoresc şi asupra privilegiului ce avem pentru acestea în baza creanţelor speciale, înseamnă să aprobăm radierea, înseamnă să renunţăm la acestea pentru totdeuna. Aceasta este o sfruntare a celui mai elementar spirit de dreptate.

Intr'adevăr reparaţiuni înseamnă restituiri, readuceri în averea noastră naţională a acelor bunuri ce ne-au fost luate pe nedrept, şi dreptul de viaţă al naţiunei noastre nu ne dă voie să facem gratuităţi.

Destituirea d-lui Andreiu Bârseanu din învăţământul superior

„Gazeta Transilvaniei" anunţă că Dl Andreiu Bârseanu, preşedintele Asociaţiunei pentru literatura şi cultura poporului român, a fost dimis telegrafic din postul său de director regional al învăţământului secundar, pe motiv că ar fi prea ocupat cu activitatea pe care o desfăşoară pe terenul cultural în Ardeal.

Faptul acesta revoltător, pentru a căror caracterizare nici nu găsim cuvântul potrivit, este, credem, menit să deschidă ochii chiar şi celor mai orbi şi încarnaţi spijinitori al regimului, care a adus ţara la marginea falimentului moral şi marerial.

Destituirea d-lui Andreiu Bârseanu, suntem convinşi, va produce o furtună de indignare şi revoltă în toate păturile poporului nostru din Ardeal şi Banat.

Cei trei viz...

Pe o coastă repede, urca într'o dimineaţă o căruţă, trasă de un cal potrivit în putere, cal din aceia ce găseşti prin părţile de lume, în care nutreţul nu prea abundă şi în care vremurile au fost aspre câtva timp, în căruţă erau trei oameni, unul din ei purtând o sabie lungă, altul având în mână o băşică de bou colorată şi umflată cu principii şi cel din urmă cu un brevet de vizitiu spânzurat de gât.

Dar calul nu-l mâna vizitiul, ci omul cu sabia cea lungă, că aşa zis se acesta: că vrea să mâna el! Calul însă, a tras cât a tras, dar de la o vreme s'a oprit, că dealul era, cum spuneam, repede şi oamenii din căruţă grei. Geaba a tot chemat Sabie-Lungă în ajutor tot felul de duhuri de acelea care cred în sabie şi chiar şi pe Belzebut în persoană, că din loc n'a mai fost să urnească.

Văzând cum stau lucrurile, Băşică-de-bou a prins a se mânia foc şi a striga fel şi fel de vorbe aspre, că avea gura amarnică. I a mai zis că constituţia calului, a căruţei, a dealului chiar, este bună, dar că cine nu ştie să mâne să stea de o parte şi să lase hăţurile în seama oamenilor cu principii.

Zis şi făcut. Al doilea om a pus deci mâna pe hăţuri, a început să-i strige calului tot felul de vorbe, care mai rari, dar şi unele din cele pe care le înţelege orice dobitoc, căruţa din loc însă nu s'a mişcat. Dacă a văzut aşa omul nostru a pornit a croi în cal cu băşica de bou. Calul însă nu prea simţea loviturile, căruţa tot pe loc sta, dar băşica a plesnit în cele din urmă de s'au risipit principiile din ea.

„Măi fraţilor", s'a ridicat atunci al treilea om, care cam moţăise până atunci — că-i şi zicea lumea: Moţăilă omul cu brevetu de vizitiu adevărat, agăţat de gât, „ştiţi ce socotesc eu? Să ne dăm cu toţii jos şi să împingem la căruţă până ce ne-om vedea în vârful dealului. Că făr de asta, dacă nu ne-om uni şi n'om opinti ne-apucă noaptea pe drum".

Acum, eu nu ştiu dacă au împins cu toţii la căruţă, da ştiu atât că mai spre amiază cal, căruţă şi oameni erau cu bine în vârful dealului. Şi cum poposeau, calul mânca la iarbă, pe marginea drumului, omul care luase hăţurile cu puterea îşi freca sabia cea lungă că tot smucindu-se cu mânatul, îi căzuse şi se umpluse de noroiu; omul cu băşica de bou îşi aduna principiile şi vrea să le bage îndărăt, dar nu prea era loc, că mai adunase două noui: unirea şi opinteală; cel de-al treilea după ce a suflat un fir de păr de cal, care se oprise pe brevetul de vizitiu adevărat, ce-l avea agăţat de gât, a căscat odată straşnic, s'a întins în fundul căruţei şi a adormit.

Morală fabulei:

Când îi la vale,
La voia Dumitale;
Da când îi la urcat
Ia om încercat.

Sercăiteanul.

Cuvinte de îndrumare pentru studenţi

D. Marin Ştefănescu, profesor la Universitatea din Cluj a dat următorul răspuns la ancheta deschisă de „Viaţa Studenţească" asupra rolului social al studenţimei:

Studentul, fiind partea cea mai luminată a tineretului, are ca rol principal de a înţelege, mai bine ca toate celelalte părţi tinere definiţia idealistă a tinereţei. Aşa, de ex., dacă un oarecare tânăr, fără de cultură, aflându-se la răspândirea tuturor drumurilor idealiste, se lasă luat de cel dintâi curent pe care îl întâlneşte mai imediat, şi părăseşte pe toate celelalte, studentul trebue să ştie că drumul său este o armonie. Fie cazul întâlnirei între democraţie şi ordine, sau între credinţă şi ştiinţă, sau între dragostea de patrie şi dorul de înfăptuire a umanitarismului, — caz care se impune în chip deosebit timpului nostru şi nouă. Rolul studenţilor în rezolvirea armonică a unei atare probleme, este de o foarte mare importanţă. Oricare ar fi organizaţia lor, ei trebue să caute a da o soluţie armonică acestei probleme, şi să propovăduească adevărul său. Studentul care năzueşte să fie un democrat fără ideia de ierarhie; sau un partizan al ordinei fără suflul democratismului; sau un om de ştiinţă pozitivă fără avântul credinţei religioase; sau un religios mistic fără sprijinul ştiinţei pozitive; sau un patriot şovinist fără sentimentul umanitarismului; sau un umanitarist cosmopolit fără dragostea de patrie: este tot ce poate fi mai dăunător propăşirei culturale.

Din potrivă, acela care urmăreşte un acord între democraţie şi ordine, între credinţă şi ştiinţă între patriotism şi umanitarism, este isvorul însuşi oe progres pentru omenire. Şi este firesc să fie aşa. Căci lumea trăeşte şi propăşeşte prin ordine şi armonie, iar studenţimea, fiind partea cea mai luminată a tinerului, ea poate mai întâi să ai ă o înrâarirea hotărâtoare asupra celorlalte părţi, şi ea este apoi pepiniera din care se vor recruta conducătorii de mâine ai societăţei. In cât din orice puuct de vedere ne-am pune, rolul studenţimei apare ca foarte însemnat în viaţa culturală.

Dar cu atât mai mult ne putem da seama despre acest rol, cu cât în loc de a privi societatea în general examinăm pe aceea căreia noi aparţinem cel mai de aproape, adică neamul nostru. Dacă cercetăm mai adânc fiinţa României, ajungem la concluzia că prin originea sa dacoromână, prin aşezarea ei geografică, prin frumuseţea şi bogăţia ei materială, prin frumuseţea şi bogăţia ei sufletească ea este menită să joace un rol de frunte în lume ca armonizatoare între democratism şi ordine, în reacredinţă ştiinţă, între naţionalism şi umanitarism. Şi studenţimea trebue să se pătrundă de acest adevăr.

Dar cum ajunge studenţimea ca să şi înţeleagă acest rost? Răspunsul pare a fi următorul. Studenţimea trebue să fie studioasă. Cu cât un student va merge mai cu sfinţenie pe calea arătată de profesorii săi, cu atât el va deveni un factor mai folositor pentru înălţarea societăţei în mijlocul căreia el trăeşte.

In tot cazul, studenţii români trebue să ştie că oricum ar fi organizaţi, ei trebue să se pătrundă cel puţin de următorul adevăr pentru a-l propovădui din toate puterile lor. Ţara în care s'o strecurat socialismul antinaţionalist, sau şovinismul antiumanitarist, este o ţară pornită spre peire. Pe când ţara în care s'a înţeles că numai prin patriotism ajungem la umanitarism, sau că prin patriotism trebue să năzuim la umanitarism, este o ţară plină de cel mai frumos viitor. Căci socialistul anti-naţionalist este ca unul care nu poate să facă ceeace este mai puţin şi crede că va putea să facă ceeace este mai mult, adică este ca unul ce nu ştie să moară pentru omenire.

Ci noi trebue să fim convinşi că patria este şcoala unde învăţăm ca, murind pentru ea, să fim în stare a muri pentru omenire. Şi pentru noi, studenţimea trebue să fie flacăra însăşi care să încălzească această convingere, şi să o propage ca focul nestins al apostolatului. Profesorii sunt vatra pe care arde focul nădejdei de mâine a neamului iar focul însuşi al acestei nădejdi, sunt şi trebue să fie studenţii. Aşa ne vom împlini noi cel mai bine datoria pentru care existăm pe pământul ţărei noastre. Să facem ca România să fie o mare şcoală a lumei în care se armonizează, sau trebue să se armonizeze democraţia cu ordinea, şi credinţa cu ştiinţa, şi naţionalismul cu umanitarismul.

Marin Ştefănescu
Profesor la Universitatea din Cluj.

D-l Argetoianu vorbeşte

De Argetoianu ştiind bine ca datorită limbajului d-sale colorat şi atitupinei sale despotice din parlament, a creiat guvernului o situaţiune precară, încearcă să găsească motive justificative pentru atmosfera nesuferită în care se găsesc obligaţii să mai traiască şi declară unui ziar din capitală că „adevăratul element disolvant, adevăraţii bolcevici la noi sunt liberalii".

Este evident că liberalii sunt disolvanţi, pentrucă ei vor disolva parlamentul d-lui Argetoianu şi sunt bolcevici pentru că nu înţeleg să guverneze cu pumnul în gură ca d-sa, nesocotind libertatea parlamentară şi cele mai elementare noţiuni de bună cuviinţă.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Părintele ciorogariu

— Ca om de școală și de condeiu —

Din ultimul n-r al ziarului „Beiușul", închinat în întregime părin elui Ciorogariu cu prile ul instalării sale în scaunul Episcopiei de la Oradea-Mare, reproducem următorul articol datorit d-lui Onisifor Ghibu, profesor universitar:

In alte împrejurări decât acelea în cari au trăit și luptat oamenii noștri de carte în era ungurească, o minte atât de ageră, cum o fost părintele Ciorogariu, ar fi găsit, de ajuns alte posibilități de afirmare; ea n'ar fi fost silită să se fărâmițeze pe toate terenele vieții publice: în biserică, în școală, în politică, în publicistică și în mișcarea economică, fără a se putea afirma cu puterea sa genuină într'o direcție sigură, pe care să o aprofundeze și să o servească efectiv. Cu toate acestea însă trebuie să recunoaștem, că pe toate aceste terene activitatea părintelui Ciorogariu a fost remarcabilă și ea a permis totdeauna să iasă în relief valoarea personală a autorului încă de la primele lui manifestări în viața publică.

O parte însemnată a vieții sale părintele Ciorogariu a petrecut-o în școală, ca profesor și apoi ca director al seminarului din Arad, precum și ca membru în diferitele corporațiuni școlare-bisericești.

L-am văzut, la 1909, pe catedră. Era un dascăl pasionat, care nu se conduce după înțelepciunea cutărui autor de manuale școlare, ci și de experința sa de viață atât de bogată. Individualiza admirabil cazurile pe cari le trata la Pastorală și la celelalte discipline teologice. Cuvintele-i de-un plasticism real, erau de foc; de o elocvență potolit, fiecare vorbă... o spunea, convingea și cuceria pe ascultători.

Dacă viața l-ar fi lăsat în liniștea școalei sale pe acest om, galeria școalei românești s'ar fi putut mândri cu o figură de un calibru deosebit.

La 1910 am lucrat la Arad, împreună cu părintele Ciorogariu, în ancheta numită de Consistorul mitropolitan pentru alcătuirea planului de învățământ, pe seama școalelor primare ortodoxe din mitropolia Transilvaniei. P. S. S. era președintele anchetei, iar eu secretarul ei. Timp de aproape două săptămâni s'au discutat toate amănuntele vieții școalei primare atât de crunt prigonite de stăpânirea ungurească și păr. Ciorogariu n'a scăpat o clipă din vedere aceste lucrări grele, pentru cari avea o înțelegere desăvârșită și pe urma căreia comisiunea a putut da cel mai bun „Plan de învățământ" și „Indreptar metodic" care s'a tipărit vreodată în românește, (tipărit în Sibiu, la 1911 într'un volum 320 pagini).

In revista „Biserica și școala" din Arad, al cărei redactor a fost vreme îndelungată părintele Ciorogariu a publicat un mare număr de articole și studii relative la școală și la educație. In toate scăpărau idei sănătoase, expuse cu o rară claritate, convingere și vigoare. Păcat numai că ele, în urma caracterului local al revistei, s'au bucurat de o prea slabă răspândire atunci, când au fost scrise. Cred, că părintele Ciorogariu este dator față de cultura românească din epoca de prigonire ungurească, să adune acum într'un volum toate articolele, studiile și discursurile de cuprins școlar, pe cari le-a scris și ținut, pentrucă ele formează nunumai o pagină însemnată din lupta noastră națională ci ele sunt în acelaș timp și o adevărată podoabă a scrisului românesc din epoca dinainte de unire a Transilvaniei. In adevăr, părintele Ciorogariu este și un scriitor, cum puțini am avut de o concesiune și de o rară plasticițate, care nu se poate aprecia pe deplin decât având strânse la un loc toate produsele unei întregi activități publicistice.

Rostul acestor rânduri ocazionale este de-a ruga pe părintele Ciorogariu să nu întrelese de a ne da, adunat la un loc, într'un volum tot ce-a scris relativ la școală și în afară de acestea într'un al doilea volum, tot ce-a scris în chestiuni bisericești — un teren pe care deasemenea l-a servit cu o înțelegere superioară și în sfârșit, într'un al treilea volum, tot cea scris pe terenul politicei naționale, alăcăreia unul dintre stegarii cei mai devotați a fost și a rămas. „Unchiașul" dela „Tribuna" de pe vremuri, nu-i permis să lase „nepoților" moștenirea sa risipită; el e dator s'o adune la un loc, pentru ca urmașii să o poată desvolta mai departe.

Amintiri despre Cerna

Din interesantele amintiri despre poetul P. Cerna publicate în numărul 3 al revistei „Sburătorul literar" de către d-l V. Al. Jean reproducem următoarele:

„Dimineața când ceilalți elevi se așezau în bancă cu privirile puțin adormite, în prelungirea somnului de demineață, mai cu seamă iarna — el era vioiu, concentrat și încordat cași când ar fi continuat tensiunea celeil'alte zile fără întrerupere. Și era într'adevăr așa: „Îți spuneam aseară că cele mai bune versuri ale lui Sully Prudhomme. . . . . ." Aveai imediat impresia că firul conversație n'a fost întrerupt nici o secundă, că a rămas întins peste noapte vibrând cu aceiași intensitate, cu aceiași vigoare. O poezie atât de frumoasă! Sully Prudsomme a scris-o numai pentru el, căci numai el poate vedea complect incomparabila ei frumsețe! Credeai că s'a despărțit de versurile lui o clipă dar în realitate noaptea adormea cu ele, cum dorm copii strângând în brațe jucăriile care farmecă și păzmuesc viața.

De multe ori neastâmpărul lui mă obosia. Se împărția... se risipia în aceiaș oră în toate părțile și simția nevoia să fie ascultat, veșnic ascultat. Până să între „Domnul profesor" îmi vorbia de o carte nouă de mișcarea socialistă, de Dreifus, Labori Zola de profesori conferințe Verlaine și din familia lui ceva.

Familia? Nici ei n'o cunoștea și râdea de toate legendele care înconjurau origina lui obscură. Nu știu cine îi încredințase că e fiul natural al unui General rus. Mi-a povestit-o zâmbind. Știa numai că e copil găsit și că nu se poate sprijini în viață decât pe munca lui, pentru că sprijinul familiei care-l crescuse, era să-i fie de puțin folos. Deseori îmi povestia încercările de a-l „bulgariza" ale celor de acasă. Nu le da însă nici o atenție ci dimpotrivă era mâhnit când primul nostru profesor de istorie îi spunea cu asprime: „Mă băete! Eu nu prea am încredere în cetățenii âștia noi din Dobrogea".

In Brăila a putut să trăiască de bine, de rău meditând pe fiul unui comerciant grec, care-i dă în schimb masă și adăpost. Nici o dragoste, nici o legătură sufletească puternică pe vremea aceia. Familia — familia așa cum o știm noi, n'a cunoscut-o.

Cu ceilalți, prietenia așa cum o înțelegea el: o comunitate de aspirații intelectuale, N'a cunoscut nici dragostea pentru femee, deși era afemeiat. In toate cerceta „subiectul". Cea mai frumoasă era acela care putea să-i sugereze un vers frumos. Singura patimă, singura lui dragoste era poezia. Un vers reușit, impecabil, îl făcea fericit. Râdea de bucurie ca un copil și'l declama mereu. In viața lui frământată în preocuparile lui împrăștiate, o singură linie dreaptă: Goana după versul definitiv. Din toate colțulețele pe unde rătăcea, gândul se întorcea mereu acolo . . . la el acasă. O imagine . . . un simcol . . . o rimă îl obsedeau luni și câte odată ani de zile. Parcă-l aud; „Ce zici? De când îmi tot bat capul! Am găsit sau nu?". Credea-i că le-a uitat! Că a trecut la alt subiect și a părăsit definitiv strofa care-l obosise. Peste luni de zile revenea stăruitor, încăpățânat, ca un căutător de comori care sapă, sapă necurmat și îndrăjit în locul unde i-a licărit lumina. Zece, douăzeci de forme, dacă trebuiau până ce imaginea se fixa în expresia ei adevărată, clară, cizelată, în ultima ei linie de frufumusețe. Splendida imagine din cele trei sburătoare:

Dar s-a ,nfrânt avântul jos,
Tăind cerc larg și maiestos,
Făcând din sborul său cunună
De-asupra crucii lui Christos....

defează din clasa VI de liceu. Cu ani de zile în urmă a apărut poezia de inițivă. Multe, foarte multe din poezi le lui datează ca inspirație de atunci. Nici odată nu se mulțumea cu primele forme găsite. Avea la început o izbucnire, se încălzia, era vesel, mulțumit. Câte-va momente, apoi întunecat, plictisit îmi spunea: „Nu! Nu e ce vreau eu!". Lucra cinstit și migălos cu grija giuvaergiului care șlefuește colțurile luminoase ale pietrei. In totdeauna inspirația se izbea de un spirit e a tocritică nemiloasă, care strică și aruncă mereu tiparele. Caetele de cursuri erau pline de hârtuțe în care stărula acelaș vers chinuit în fefurite forme și cadențe până să-și găsească liniștea în mijlocul unei strofe. Il îndemnăm să se oprească și-mi răspundea zâmbind: „Tu nu simți epigrama cum vine? Cu un poet ca mine literatura s'a cernit".

Traducerea lui Prometheu a început-o în clasa V de liceu, firește, a trecut peste ea, a neglijat-o dar nu a publicat o până ce nu s'a convins că a sleit mijloacele de a o reda. Era furios că nu poate găsi în românește cuvinte de o egală sonoritate. O declama captivat de energia versului și o ritma lovind cu pumnul în bancă:

Hier sitz ich, forme Menschen
Nach meinem Bilde,
Ein Geschlecht, das mir gleich
[sei,
Zu leiden, zu weinen...

Și în timpul lecțiilor de matematici pe când îl credeam concentrat cu mintea la cifrele înșirate pe tabelă mă trăgea ușor de haină și-mi strecura însemnarea: „la vezi tu! Mi se pare că sunt la ultima formă!" Un observator superficial pe care l-ar fi impresionat varietatea preocupărilor lui aparente n'ar fi ghicit niciodată că mintea care părea că flutură, își con-

---

❦ FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA" ❦

Probleme ale Istoriografiei Române*)

Căci, mai e mult, foarte mult de lucrat — atât pentru culegerea și publicarea izvoarelor, cât și pentru completarea și refacerea cunoștințelor noastre istorice pe baza acestor nouă izvoare. Acum vre-o șaisprezece ani, într'o publicație omagială, închinată bătrânului Dimitrie A. Sturdza, din a cărui inițiativă și sub a cărui purta e de grijă s'au făcut cele mai mari colecții documentare, publicate sau patronate de Academia Română, — cel mai bun cunoscător al surselor noastre istorice inedite și cel mai neobosit strângător și al lor, dl Nicolae Iorga, arăta, în amănunt, ce lucrare însemnată mai e de făcut pentru culegerea și publicarea izvoarelor istoriei române — la noi și în străinătate. Cu excepția unei mici părți a acestor izvoare, de proveniență transilvană, publicate între timp de editori sași, unguri și chiar români, aproape întreaga lucrare preconisată de dl Iorga rămâne de făcut. Adăogând la aceasta cercetarea arhivelor ce intră, acum, de drept, în posesiunea noastră și cari, până aci, aparținând fostului Stat ungar, ne erau greu accesibile, putem vedea ca operă mare — de câteva generațiuni — mai e de îndeplinit numai pentru culegerea și publicarea izvoarelor inedite ale trecutului nostru.

Tot așa pentru complectarea și refacerea cunoștințelor noastre asupra acestui trecut. Mai întâiu în ce privește istoria, politică a Țărilor Române. Căci, cu toate că această istorie e bine și amănunțit cunoscută, totuși, din bogatul material documentar ce s'a publicat și așteaptă a mai fi publicat, se pot și se vor putea stabili și preciza nu numai faptele și evenimentele necesare expunerii sale pragmatice, ci și anumite aspecte ale ei, puse în lumină cu deosebire în timpul din urmă. Într'adevăr, cu cât s'a pătruns mai adânc în cunoașterea trecutului Țărilor Române, cu atât s'a văzut mai bine că viața lor politică a avut, în istoria Orientului european, o însemnătate cu mult mai mare de cât se credea. — Și anume: că unele ce, singure în acest Orient, și-au putut păstra, neîntrerupt, de la întemeiere până azi, cu toate adversitățile prin care au trecut, organizațiile de Stat; ca unele ce, de la sfârșitul sec. XIV, dela sfărâmarea Țaratelor bulgare și sârbești, până la începutul sec. XVIII. la ridicarea puterii rusești sub Petru-cel-Mare, au fost cele mai importante State creștine în Orientul european, exceptând, firește, Ungaria și Polonia, cari, ca viață politică și, mai ales, ca orientare culturală, aparțin Europei centrale; ca unele ce, în fine, având această importanță au putut fi privite, mult timp secole întregi, de creștinii supuși efectiv dominațiunii otomane, ca continuatoare ale tradițiilor culturale și chiar politice ale fostului Imperiu bizantin.

Pe lângă aceasta, chestiuni noui și interesante se pun mereu în istoriografia română făcând ca trecutul nostru politic să rămână cel mai însemnat tărâm de studii spre care trebue să se îndrepteze preocupările noastre și ale cercetătorilor viitori. Astfel bunăoară, ca să nu dau decât un exemplu dintr'atâtea, e afirmarea — pe cale de a trece din domeniul hipotezelor în acel al adevărurilor = că istoria politică a Țărilor Române cuprinde în începuturile sale, baza de drept istoric a noului Stat român, chiar și pentru teritoriile sale de dincoace de munți. Căci extensiunea geografică și politică a Țări Românești, se afirmă și se susține, nu se opria, la originile sale, la Carpați, ci cuprindea și regiunile locuite atunci exclusiv de Români pe puțin jumătatea de Sud a Transilvaniei. Numai pe măsură ce Ungurii au luat efectiv în stăpânire întreagă această provincie la sfârșitul sec. al XII-lea, Țara Românească și-a restrâns, treptat, granițile între cari o găsim în prima jumătate a sec. următor, înainte de năvălirea Tătarilor — la teritoriile de dincolo de Carpați, transalpine, cum le-au numit înlocuitorii stăpânirii românești în Transilvania. Legitimitatea actualei dominațiuni române în aceste părți capătă prin aceasta și o bază de drept istoric pe lângă aceea de drept etnic și politic, ceia ce trebuie pus în deplină evidență, pentru că în acest caz istoria Transilvaniei, din punct de vedere românesc, nu mai poate fi privită independent, ci, ca și acea a Basarabiei și Bucovinei, în legătură organică, inițială, cu aceia a Țărilor Române.

Ca și cu istoria politică, la fel stau lucrurile cu istoria culturală, de asemenea bine și amănunțit cunoscută. Căci și în acest domeniu, cu cât s'a pătruns mai adânc în cunoașterea lui, cu atât s'a văzut că, în ce privește în deosebi manifestările literare și artistice, diferitele influențe culturale streine ce s'au succedat la poporul nostru — slavo-bizantine la început, ungaro-polone mai apoi, neo-grecești și modern-apusene la urmă — s'au transformat, sub înrâurirea spiritului și sufletului românesc, așa fel că au produs forme nouă de-o originalitate care dă un caracter cu totul distinct vechei noastre culturi, pe care chiar streinii înțelegători l-au recunoscut și l-au apreciat ca atare. De însemnătatea acestei culturi, specific românești, ca aport la istoria culturii în genere, și de valoarea ei, ca patrimoniu național, sunt pătrunși toți cunoscătorii. Trebue însă ca importanța și valoarea de care vorbim să fie răspândite în cercuri cât mai largi, mai ales aici, în Transilvania, unde unii, durere, nici nu știu, iar alții nici nu cred în existența vechii culturi românești. Aceasta

*) Fragment din lecțiunea de deschidere a cursului de istoria veche a Românilor, ținută la Universitatea din Cluj, în ziua de 6 Noembrie 1919, de dl Prof. A. Lapedatu.

pentra mereu forțele intime, pentru desăvârșirea frumosului.

Deși plin de spontaneitate, emotiv, cald, nu punea preț pe inspirație care părea că vrea să-l înșele. Se lupta cu un cuvânt, cu o rimă înfuriat și când vedea că le-a biruit, nu se socotea încă stăpân pe ele, arunca dalta, închidea atelierul de sculptură, și pleca cu gândul să revină „să le mai vadă odată!" Așa se explică versuri ca acestea:

Se pare că, nerăbdătoare,
Viețile din viitor
Aud o voastră sărutare,
Din noaptea neființei lor.

Erau singura lui bucurie, singura lui răsplată. Profesorul nostru de istorie din ultimul an, d-l Ursu ne constituise în societate de lectură. Bulfinski declama în aplauzele sălei, cellalți făceau critică. muzică... el continua să strângă în hârtiuțele lui în fiecare zi câte un vers mai bun. In „Dura lex" se trădează. Primul vers îi poartă fotografia.

Ca un artist de-apururi ne-
[mulțumit de sine
De mii de ani natura, în
[setea de mai biue,
Se luptă să deschidă desă-
[vârșirii cale —
Și tot mai multe împarte din
[darurile sale;

Nu l'am văzut niciodată încântat de succesele sale școlărești. Nici atunci când, absolvind liceul, d-l Director i-a pus pe cap coroana de merișor care i-a căzut peste urechi și l'a făcut să rădă. Nici când profesorii l'au felicitat că a salvat onoarea Brăilei, împiedicând pe un „străin" să fie cel dintâiu din absolvenți. Dar când la o lucrare de limba română, d-l Brătescu i-a spus:

„Domnule Stancicof, imaginea d-tale este demnă de marii noștri poeți", i-am văzut ochii umezi de bucurie — necăjiți că nu pot să plângă în voe

Mizeria funcționarilor administrativi

Zilele acestea se vor întruni în Cluj delegații județelor din Ardeal, la o consfătuire și înțelegere referitor la ameliorarea sorții funcționarilor administrativi. Fiecare județ este reprezentat prin 3 delegați cari vor avea să se consulte cu ceialalți colegi asupra măsurilor ce sunt de luat. Căci așa numai merge, nu poate să mai meargă. Nu putem să ne îngodăm cu totul în datorii ca mai târziu să ne blasteme și critice copii, cari acum îi preamalenii, strigă după vestminte, căldură, mâncare și cărți. Și nu avem de unde se procura. Am pune peana jos, dară ne este rușine și nu voim să compromitem statul. Și poate că d-nii dela putere cunosc aceste năcazuri ale noastre, dară de ajutat nu ne ajută.

Așteptăm de mult după diferența de salar și urcarea salarului propus nu ne vine. Mulți în contul acestei diferențe de salar, au ridicat împrumuturi din dreapta și stânga, și acum rămân în rușine și mizerie și mai mare.

Funcționarii administrativi sunt foarte nedreptățiți. Ei sunt cei mai desprețuiți dintre toți funcționarii statului, deși să știe că șurubul principal din mașinăria statului este administrația, prin care se înfăptuesc toate. La alegeri administrația este bună, dară la remunerarea cinstită a ei nu se gândește nimeni.

Funcționărimea cealaltă ca magistrații și în special miliția este dublu și tripla salarizată față de administrație.

De pildă un pretor cu soție și 2 copii încadrat în cl. VIII. gr. 1, primește lunar 980 Lei. Are aceiași pregătire ca un magistrat, lucru destul și poate mai șicanat și hărțuit decât acesta, și totuși magistratul primește încă pe atâta salar. Față de miliție un pretor după rangul social și poziția în statul funcționăresc este în rangul majorului. dară în salarizare este mai redus decât un locotenent. Unde este deci aici dreptatea?!

Delegații întruniți acum la Cluj, vor avea toate acestea în vedere și le vor spune cred celor competenți, că „flămânzi, goi și fără adpost", cum sunt funcționarii administrativi, nu o pot duce, și mai departe.

E. M.

Intrevederea dintre d-nii Averescu și Matei Cantacuzino

Primul-ministru a declarat că n'a citit legile financiare

Ziarul „Izbânda" publică următoarele amănunte asupra întrevederii care a avut loc la Iași între din general Averescu și Matei Cantacuzino:

Cu prilejul vizita pe care d-l general Averescu a făcut-o d-lui Matei Cantacuzino, — în ziua de 25 Septembrie, când a fost la Iași — aflăm următoarele amănunte din sursă pozitivă:

D-l Averescu a vizitat pe d-l Matei Cantacuzino în scopul de a mai împăca pe fostul ministru de justiție, care se știe, prin scrisorile ce i-a adresat, prin declarațiuni publice și prin interviewuri, a criticat cu toată asprimea regimul averescan.

D-l general Averescu a vizitat pe profesorul dela Iași cu acest singur scop: de a-l mai îmbuna. Și efectul s'a văzut imediat: declarațiunea făcută de d-l Matei Cantacuzino că guvernul actual — (pe care, în interviewul acordat „Izbandei" l-a numit „cel mai ticălos guvern") s'ar mai putea menține cu o mare primenire sau cu o colaborare care să-i schimbe în totul fizionomia concepțiile și sistemul.

Dar d-l general Averescu a mai discutat cu d-l Matei Cantacuzino și chestiunea impozitelor.

La criticile aspre și fundamentale pe cari d-l Matei Cantacuzino le-a făcut impozitelor, primul ministru a răspuns astfel:

Legile sunt ale lui Titulescu dar vina este a mea. O recunosc. Am avut toată încrederea în proectele lui Titulescu pe cari îți mărturisesc că nici nu le-am citit. S'au făcut greșeli mari, recunosc, dar le vom repara prin modificările ce le vom introduce.

Garantăm autenticitatea acestei declarațiuni, pe care o reproducem aproape în termenii în care a fost făcută în casa d-lui Matei Cantacuzino.

Criza industriei lemnului din Ardeal

Puternica industrie a lemnului din Ardeal dela un timp încoace se găsește într'o stagnare serioasă în ce privește exploatările și valorizarea bunului produs. Industria lemnului, care odinioară lucra în stil mare, e silită să-și reducă producția pe motivul că desfacerea comercială a devenit imposibilă în împrejurările create de actuala guvernare.

Ardealul care are întinderi imense de păduri cari formează obiectul important al ocupațiilor unei mari părți din populație prin neluarea de măsuri necesare la timp, pentru a asigura bunul mers al acestui ram productiv în cele din urmă a ajuns să-și vadă această bogăție irosindu-se din pricina lipsei mijloacelor de transport.

Azi, avem stocuri imense de lemne de foc, lemn de construcție, lemn fasonat și prelucrat, cari nu pot fi comerciabilizate, căci Direcțiunea Căilor Ferate n'are vagoane pentru transportul lemnului.

Exploatările forestiere din Ardeal, plătind cost scump pentru brațul de muncă și lefuri mari funcționarilor, și neavând posibilitatea să desfacă produsele lemnoase, au de suportat pierderi care le pun în joc existența.

Pe când străinătatea are lipsă mare de lemne de material de construcție pentru a reface devastările cauzate de războiu, la noi cresc zilnic rezervele de lemn.

Producția lemnului din Ardeal are o însemnătate covârșitoare pentru întreaga noastră viață economică. De acela trebue sprijinită și găsite mijloacele care ar putea îmbunătăți situația acestei bogății economice.

Inainte de toate trebue organizat un serviciu special pentru transportul lemnelor; apoi trebue revizuite taxele de export, și luat contact cu piețele străinătății pentru a sigura pe ele desfacerea lemnului românesc. De pildă, acum străinătatea are nevoie mare de traverse. Deci se menține taxa de 1200 lei pentru metrul cub de traverse de stăjar export? Milioanele de traverse cerute de străinătate în schimb n'ar aduce ele în țara noastră milioane de valută străină? Ori valuta aceasta n'ar contribui ea la urcarea leului nostru?

Dar toate acestea trebue organizate. Fără organizație vom merge de răpă, și de suferit, va suferi numai poporul.

Deci se impune imperativ luarea de măsuri sănătoase pentru apărarea industriei de lemn. Altfel stagnarea actuală poate deveni o primejdie serioasă pentru întreaga viață economică din Ardeal.

A SOSIT
la marele magasin
„MISSIR"
Str. Memorandului 11 (Unio).
Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezești „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele și Storuri de Tülle.
Linoleum și Prețuri cu Metru.
Pânzărie și Stofe de Mobile. 17
Mare sortiment de Pantofi și Ghete pentru Domni, Doamne și Copii.

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

In atenția damelor!
Au sosit:
pardesie de toamnă și paltoane de iarnă după ultima modă din Paris și Viena la marele magazin
Diamantstein și Moskovics
Cluj, Str. Regele Ferdinand Nr. 25.
Articole de modă pentru dame și bărbați.
1111

și pentru ca noua ordine culturală ce suntem chemați să stabilim acum să aibă la bază această cultură și, ca și dânsa, să-și păstreze caracterul deosebit pe care i-l va putea imprima puterea de adaptare și transformare de care a dat dovadă că e capabil, în materie de cultură, sufletul și spiritul poporului român. Lucrul nu se va putea face de cât prin nouă și stăruitoare studii în această direcție. De aceia preocupările cercetătorilor, actuali și viitori, trebuie, cu necesitate, să se îndrepteze cât mai mult spre trecutul nostru cultural, unde ei vor găsi un material de studii tot așa de bogat și vor afla un îndemn la lucru tot așa de mare ca și în domeniul istoriei politice.

Mai mult decât în aceste două domenii — politic și cultural — e de lucrat în domeniul vechilor noastre instituiuni privitoare la organizarea administrativă, judiciară și militară, împărțirea, caracterizarea și îndeletnicirile claselor sociale, la felurile, normele și raporturile de proprietate și așa mai departe — pentru că aceste instituțiuni sunt prea puțin studiate până acum, atât în sine, cât și în legăturile și influențele lor reciproce, și pentru că, — fie c'au fost adoptate pe cale de împrumut, fie c'au fost răsărite din nevoile însăși ale mediului în care s'au produs — ele au căpătat în desvoltarea lor — ca și elementele culturale — un caracter propriu românesc, ce trebuie evidențiat și pus în valoare. Și aceasta, pentru același cuvânt mai sus exprimat, că ele constituesc tot atâtea forme, nouă, cife entiate alcătuitoare deci de progres, ale vieții românești. O lucrare mare, plină de răbdare și de stăruință, e deci absolut necesară pe acest teren. Rezultatele ce se pot obține pe urma unei asemenea lucrări, sunt de natură să răscumpere — cum s'a dovedit prin cele câteva studii temeinice ce s'au făcut în timpul din urmă — munca și stăruința cercetătorilor în această direcție.

Ce privește istoria Românilor din Transilvania, — luată fiind această numire, nu în înțeles geografic și nimic chiar istoric, ci'n înțeles politic-actual, cuprinzând adecă întreg teritoriul românesc de dincoace de Carpați, — preocupările, cel puțin în legătura cu acest curs, trebuie să se îndrepteze, nu asupra vieții politice, de Stat, a vechiei Ungarii și a marelui Principat transilvan, întru cât, dela jumătatea sec XV. până la 1848, poporul român din aceste părți a fost exclus dela viața politică de Stat a foștilor săi stăpânitori; ci ele trebue să se îndrepteze cu deosebire asupra vieții proprii românești, atâta câtă a fost și a putut fi — în condițiile în care s'a desvoltat — această viață. Trebue mai întâiu să se studieze temeinic organizațiile politice-naționale pe cari Românii transilvăneni le-au avut pe vremea Ungurilor și pe cari ei și le-au păstrat, în forme juridice-administrative, până în sec. XV. Trebuie apoi să se studieze în toate amănuntele, relațiile de tot soiul ce au existat în cursul timpului între Ungaria și Transilvania de o parte Moldova și Țara-Românească de alta și influențele culturale pe cari locuitorii acestor țări le-au exercitat asupra fraților lor din Transilvania. Trebue, în fine, studiată fundamental viața socială și economică a poporului român din aceste părți, pentru că din rodul muncii grele și stăruitoare a acestui popor, totdeauna, ca și astăzi, cel mai numeros, s'au tras forțele, pe cari feudalii și oligarchii stăpânitori și-au clădit și menținut viața politică și culturală a Statului lor dominator și asupritor.

INFORMAŢII

Aflăm dela Directoratul general de finanţe că diferenţa de salar se va achita funcţionarilor publici cel mai târziu în 10 zile.

■

In curând va avea loc o consfătuire a directorilor de bancă la care a fost invitat şi d-l Simionescu, directorul general dela finanţe, pentru a da explicaţii asupra aplicării noilor impozite.

■

Buletinul agricol lunar vesteşte bunul mers al timpului şi al însămânţărilor de toamnă.

■

Primăria oraşului anunţă că va spori salariile muncitorilor angajaţi.

■

Un profesor titrat doreşte să dea lecţii de limba franceză şi română. Doritorii se vor adresa sub „profesor" la Librăria „Cartea Românească" din Piaţa Unirii N-. 7, Cluj.

■

Baia de aburi Diana este deschisă Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Băi sunt zilnic afară de Luni. 33

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staţionat prospătează corpul obosit oţeleşte muşchii stătuţi stânge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

■

„UNIVERSUM", inteprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 188

■

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

■

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 899

■

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria E M K E Cluj, Piaţa Unirii 32.

■

In CINEMA UNIVERSITĂŢII se va reprezenta Duminecă drama senzaţională „Ave Caesar" mărgăritorul fabricei Corvin. In rolurile principale cei mai renumiţi actori maghiari, ca Beregi, Rajnai etc.

■

Neputând răspunde la fiecare în parte, aduc pe această cale vile mele mulţumiri tuturor cunoscuţilor şi prietenilor cari cu prilejul decedării scumpului şi în veci neuitatului meu soţ mi-au trimis şi mi-au arătat duioase cuvinte de mângâere şi sincere condoleanţe.

Văduva Virgina Precup.

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Sâmbătă „Mărgăritarul Negru" dramă criminală, creaţiunea fabricei Ufa. O istorie senzaţională.

■

In CINEMA UNIVERSITĂŢII se va reprezenta Sâmbătă creaţiunea fenomenală a fabricei italiane Cines; „Martirii dragostei", în rolul principal Bianca Bellincioni.

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Sâmbătă drama de aventurii producţia fabricei Lux: „Moşia din Törcsvár", în rolul principal Max Landa.

■

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Duminecă „Mărgăritarul Negru" dramă criminală, creaţiunea fabricei Ufa. O istorie senzaţională.

■

Vor concura la premiile ziarului „Infrăţirea" atât vechii cât şi noii abonaţi cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Duminecă senzaţiunea fenomenală a fabricei Star „Clasa V". O istorie drăgălaşe din viaţa studenţilor. In rolurile principale Tóth, Kürthy, Latabár, Ujváry.

■

Dr. M. Silbermann reîntorcându-se dela Viena unde s'a specializat în sifilis, boli de piele şi venerice, a început orele de consultaţiuni zilnic dela 9—11 a. m. pentru femei şi 3—5 p. m. pentru bărbaţi. Str. Universităţii Nr. 7. Cluj.

Rara ocaziune

Grăbiţi de a vă încălţa eftin, numai cu?

Lei **50** *Lei*

una pereche ghete s'au pantofi de dame şi bărbaţi în valoare de 600 lei la magazinul de încălţăminte fină şi veritabilă

„D. S. RAFTOPOL"
Piaţa Unirii No. 15 Cluj
Telefon No 107

care se pot primi prin cumpărarea a un bon cu 4 (patru) cupoane sistem american.

Nu uitaţi pe Franţa şi Elveţia, unde se încalţă şi se îmbracă eftin sărac şi bogat prin acest remediu introdus în ţara noastră pentru înlesnirea populaţiei având în vedere apropierea ernei.

Unicul remediu de a merge spre normalitate cine nu doreşte încălţăminte cu bon îşi poate lua cu preţul magazinului, care este foarte redus.

925-1 *Direcţiunea.*

Memoriul

Institutelor financiare în chestiunea valutei, prezentat guvernului

Se cunoaşte intervenţia pe care marile instituţii financiare din Capitală au făcut'o pe lângă guvern în vederea îmbunătăţirei valutei.

Suntem în măsură să publicăm azi în cele ce urmează textul memoriului prezentat d-lui general Averescu.

Faţă cu scăderea cu totul îngrijitoare a valutei noastre subsemnatele Institute financiare au socotit de a lor datorie să cerceteze cauzele şi se încerce a indica măsurile pe cari le cred nimerite să atenueze, dacă nu să înlăture acest fenomen care păgubeşte întreaga viaţă economică a ţărei.

Ne permitem deci să aducem la cunoştinţă Onor. Guvern constatările noastre cu rugămintea a le examina şi decide.

Cauzele scăderei valutei

Cauzele imediate care au provocat scăderea leului, aşa de accentuată în ultimul timp, ar fi după noi:

Neîndeplinirea din partea statului a obligaţiunilor contractate când unele bonuri de tezaur în valută streină au ajuns la scadenţă.

Speculaţiunea cu monedă naţională făcută atât de particularii din interior cât şi jocurile à la hausse pe pieţele străine de unele cercuri, cari nu pot fi supuse unui control din partea noastră.

Lipsa unei politice economice unitare, în special reglementare nestatornică a comerţului exterior, a contribuit de asemenea la scăderea încrederii faţă de ţară.

Deficitele bugetare fiind acoperite că datorii prin sporirea comisiunei de bilete, în mod fatal s'a provocat o diminuare a puterii de achiziţie a monezei

Socotim că, faţă de gravitatea problemei valutare se impune de urgenţă o colaborare sistematică din partea, a trei factori a statului, a Băncii de Emisiune şi a marilor Bănci Comerciale.

In consfătuirile cari au avut loc între delegaţii subsemnatelor Bănci, s'a stabilit un deplin acord în ce priveşte contribuţiunea pe care Instituţiunile finanţiare sunt datoare să dea.

Băncile semnătare îşi exprimă speranţa că Onor. Guvern va binevoi să aprecieze această iniţiativă şi să o sprijine în interesul economic general, îndrumând politica economică şi financiară în direcţia susţinerii valutei noastre strâns legată cu întreaga desvoltare economică a ţărei.

Balanţa de plată a ţărei noastre cu străinătatea prezintă un deficit primejdios, ca urmare a unui fenomen permanent din timpul războiului şi chiar şi după războiu; adică pe de o parte diminuarea producţiunei, pe de altă parte creşterea consumaţiunei. Acest deschilibru este „causa causarum" a nivelului scăzut al valutei noastre. Restrângerea consumaţiunei este o cerinţă fundamentală pentru a pune frâu cheltuelilor atât în gospodăria publică cât şi în gospodăria particularilor.

In acest scop statul poate şi credem că este dator să ia anumite musuri,

Prohibirea importului articolelor de lux

In primul rând să împiedice importul articolelor cari nu sunt absolut necesare, reducând în viitor angajamentele noastre externe. Se va face o singură excepţiune cu mijloacele de producţiune, adică cu acele mărfuri cari sunt absolut necesare pentru întreţinerea întreprinderilor economice: precum şi pentru relacerea ţării.

Diferenţa îngrijitoare a importului faţă de export. o ilustrează următoarele cifre oficiale:

	1919
Import . .	Lei 3.623.000.000
Export . .	„ 104.000.000
Dif. rez. peste export	Lei 3.519.000.000
	1920 (6 luni)
Import . .	Lei 3.078.400.000
Expor . .	„ 382,355.000
Dif. rez. peste export	Lei 2.596.045.000
	Total
Imort . .	Lei 6.701.400.000
Export . .	„ 586.355.000
Dif. rez. peste export	Lei 6.115.045.000

Reducerea cheltuelilor în Valută streină

Tot în vederea reducerii balanţei noastre de plată cu streinătatea, socotim că este de o urgenţă nevoe ca statul să caute a diminuă pe cât se poate cheltuelilor ordinare şi extraordinare făcute în valuta streină.

Sub astfel de cheltueli s'ar putea cuprinde întreţinerea diferitelor misiuni sau comisiuni a căror utilitate nu este pe deplin învederate, dar a căror întreţinere contribue efectiv la deprecierea valutei.

In afară de aceste misiuni oficiale cu caracter trecător cari aduc o îngreunare a bugetului, socotim necesar şi o reducere a cheltuelilor, prin diminuarea corpului diplomatic în acele ţări cu cari legăturile noastre nu sunt atât de desvoltate. De asemenea tot în vederea îngrădirii obligaţiunilor noastre faţă de streinătate, credem că ar trebui să înceteze în mod provizoriu trimiterea studenţilor la şcoliile din streinătate, iar pe de altă parte, să se pună stavilă călătoriilor de agrement cari aduc şi ele o agravare a balanţei noastre de plată.

Încurajarea producţiei

In ultimul rând „last not least" pentru a dobândi o sumă cât mai importantă de creanţă asupra străinătăţei cu care să facem faţă plăţilor externe, ca anuităţile împrumutu ilor publice, bonurile de tezaur etc. este absolută nevoe ca statul să încurajeze producţiunea în toate direcţiunile.

Pentru încurajarea producţiunei însă, ce cere o ameliorare accentuată a mijloacelor de transport, precum şi un nou regim al exportului.

E în deobşte cunoscut că stocurile noastre de mărfuri, în special de material lemnos, nu pot fi valerificate din cauza insuficienţei căilor de transport. Intreprinderile industriale de exemplu sunt în bună parte ameninţate cu încetarea lucrului, nu pentru că debuşeul lipseşte ci pentru că posibilitatea de transport e exclusă.

Libertatea exportului

Incurajarea producţiunei este însă condiţionată de o mai multă libertate economică, care ar cere în primul rând rând reintronarea libertăţei exportului, în locul regimului actual decretat târ în şi fără stabilitate.

Libertatea exportului pentru articolele noastre principale cunoscut: cerealele, după ce s'ar asigura pe deplin consumul intern lemnele, produsele petrolifere etc. ar aduce o valorificare cu mult mai însemnată produselor noastre cari ar fi negociate pe pieţele străine de elemente cu experienţă. Cu aceste produse ale solului şi subsolului, am putea diminua desechilibrul atât de mare între datoriile externe şi creanţele noastre asupra streinătăţei. Statul ca negustor s'a dovedit prea greoi şi aproape în totdeauna activitatea sa

D-l M. Antonescu, ministru de justiţie, soseşte Marţi în localitate pentru a cerceta activitatea resortului de justiţie din Cluj.

■

Biroul de cuartiruire se va muta în localul primăriei et. I. în birourile unde până acum a fost serviciul industrial.

■

Aflăm că d-l judecător Munteanu, care fusese însărcinat cu anchetarea frandelor dela interne va fi în locuit. E vorba de muşamalizarea acestor frande?

■

Săptămâna viitoare, odată cu sosirea d-lui ministru Antănescu, se va tranşa şi chestiunea posturilor vacante din magistratura Ardealului.

■

Biroul de cartiruire care-şi suspendase activitate pe 3 zile Luni îşi va relua lucrările după planul de activitate întocmit de d-l dr. Tiplea, noul şef al Biroului.

■

Cele mai frumoasă bijuterii şi cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Raţiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

■

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.
Se serveşte cină de teatru etc.
1103. Serviciul prompt.

COOPERATIA

Contabil-Bilanţier, prima forţă, experienţă îndelungată cooperaţie, specializat străinătate, diplomat şcoală comercială superioară, persoană serioasă caută angajament Durabil ca Director eventual Revizor-Contabil, la o Federală de Bănci Populare sau Cooperative Săteşti.

Adresaţi Drogueria Mihail Dobrescu-Galaţi pentru „COOPERATOR".

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

în această direcțiune a dat rezultate negative. S'ar putea cita ca exemplu experiența făcută în chestia aprovizionărei după războiu prin Stat.

De și este necontestat dreptul de intervenție al statului în chestiuni de ordin economic și social credem însă că această intervenție în ce privește producțiunea și exportul trebue mărginită la un rol de îndrumare și canalizare a inițiativei private organizate. Numai dând imbold acestei inițiative să producă cât mai mult și s'și poată valorifica această producțiune vom contribui la o desvoltare temeinică a vieței economice.

In special în chestiunea culturei cerealelor am înregistrat cu îngrijorare plângeri din partea agricultorilor cari intenționează să renunțe la cultura unora din ele, supuse regimului restrictiv al statului.

Dacă Băncile anterior memoriului ce prezintă în dorința lor de a ajuta statului român, au răspuns favorabil cererei Onor Guvern de a colabora la comerțul de cereale pe bazele unei restricțiuni a exportului, ele se declară gata a renunța în orice moment la convenții încă încheiată, în cazul când s'ar decreta de guvern libertatea exportului.

Colaborarea Băncilor

Institutale financiare dacă își exprime Părerea că aceasta ar fi cazul de colaborare din partea Statului, o colab. absolut necesară pentru apărarea valutei românești, din partea lor se declară gata a da o contribuție cât mai largă pentru a ajuta o asemenea politică economică. Institutele Financiare sunt gata să-și îndeplinească cu sacrificii datoria lor față de viața economică a țărei, mai ales dacă vor ști că străduințele lor găsesc un acord desăvârșit în măsurile aci propuse ce ar urma să fie luate de către stat.

In primul rând spre a pune o stavilă speculațiunei cu valută română. Institutele Financiare ar fi gata să organizeze un oficiu alcătuit din delegații Băncei Naționale și ai Băncilor mari cu scopul bine definitiv de a supraveghia orice depunere făcută în interior la vreuna din Bănci, pentru contul terților din străinătate cum și de a evita orice operație ne făcută cu valuta noastră cu scop de speculă.

In acest mod se va putea constata dacă aceste depuneri au de bază o transacțiune comercială reală (de pildă import de mărfuri) achitarea unei datorii, sau dacăt prin asemenea depunere urmărește o speculațiune de valută, sau o evaziune de capital.

Intrucât privește operațiunea aferitoare la disponibilitățile actuale sau viitoare ale firmei străine aflate la băncile din țară s'ar mai putea stabili o convențiune pentru un tratament unitar privitor la dobânzi, comision și celelalte condițiuni.

De oarece marile Bănci în special, prin politica lor de credit vă contribui la intensificarea producțiunei și la refacerea economică. Instituțiunile Financiare și-ar da obligațiunea a da o deosebită atențiune finanțărei importului și articole necesare producțiunei în acelaș timp a stăvilii pe toate căile creditele de consumațiune.

Subsemnatele Banci constată că cifra exorbitantă a biletelor emise de Banca Națională pentru acoperirea nevoilor de credit public, contribue la deprecierea monedei naționale, Ele socot deci că orice mărire a emisiunei actuale nu ar avea de efect decât o înrăutățire și mai pronunțată a situațiunei noaste valutare.

Spre a putea efectua o dimisionare treptată a circulațiunei monetare se cere alcătuirea unui plan financiar pentru o durată de mai mulți ani.

De asemenea socotim că decretarea libertăței exportului ar aduce o valorificare cât mai însemnată a produselor noastre, astfel că și statul și Banca Națională ar dobândi pe diferite căi un stok de devize mai important pentru plățile externe, (taxe de export în aur. In modul acesta se va putea inaugura o politică valutară efretivă.

In sfârșit, socotim că Banca Națională a României va susține la rându-i pe marile bănci în politica lor de credit îndreptată spre încurajarea mijloacelor de producțiune și intensificarea activă economică.

Suntem convinși că numai o colaborare de acest fel între Stat, Banca de Emisiune și Băncile comerciale ar putea da rezultate pozitive, așteptate de întreaga țară.

(Urmează semnăturile reprezentanților institutelor financiare).

Ultime informațiuni

Cu autorizația de export N-rul 50, Uzinele Soc. Reșița primesc învoirea să exporteze în Ungaria 4500 perechi de roți, 485 de vagoane și alt material pentru căile ferate. In acest timp. căile ferate române se luptă cu cele mai grele lipsuri din pricina cărora guvernul intenționează concesionarea atelierelor. Dar, cum era și de prevăzut, societatea Reșița, rămasă maghiară, trebuie să lucreze întâi pentru refacerea Ungariei, și aceasta cu sprijinul d-lui Duiliu Zamfirescu, președintele Camerei Deputaților.

Sub protecția scandaloasă a lui Ion Boambă, avocat al Statului și unul din oamenii de afaceri ai d-lui Tăslăuanu, s'a făcut camuflarea societăților germane „Creditul petrolifer și „Concordia", statul pierzând de pe urma acestei camuflări câteva miliarde. Director general al societății camuflate a fost numit germanul Stux, fost director al societăței petrolifere „Concordia".

■

Judele de instrucție al Tribnnalului de Argeș a dat ordonanță definitivă pentru urmărirea fostului deputat țărănist Pitică care e acuzat că a luat mită dela țărani cu ocazia împroprietărirei. Alături de Jenăchescu și Haneș, Pitică își are locul său în panteonul gloriilor țărăniste.

■

Dintr'un schimb de vederi care a avut loc între generalul Averescu și d-l Argetoianu, reiese că ministrul de interne ar fi dispus să se retragă din guvern dacă țărăniști ar face din sacrificarea sa o condiție pentru înfăptuirea colaborării. In cazul acesta, d-l Argetoianu lasă internele d-lui Averescu, la Industrie va veni d-l dr I. N. Angelescu, iar locul d-lui M. Antonescu va fi luat de d-l Berlescu.

Citiți „Infrățirea"

LA

26 Septemvrie

se va deschide atelierul de confecțiuni

care va executa orice lucrări pentru doamne și domnișoare. Pentru comercianți va lucra și en gros. Confecțiunile se vor face după ultima modă.

1104

BAUMZWEIG

Str. Baba Novac No. 15 (Bethlen) parter.

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie **FENYŐ & BRAUNFELD** din Piața Unirii CLUJ. ❖ Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplare artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

22

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

SACH

Negru

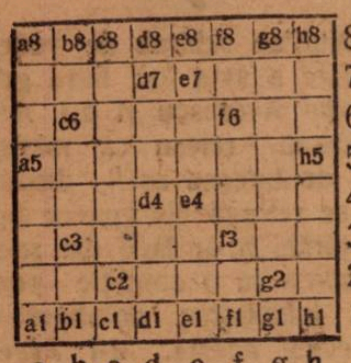

a b c d e f g h

Alb

R=Rege, D=Damă (Regina), T=Turn, N=Nebun (Fugar) C=Cal, p=pion, 0—0=Rocadă mică, 0—0—0=Rocadă mare.

Problema Nr. 7

de Emil Pradignat fost cel mai bun compozitor de probleme al Franței — de la mort.

Alb: Rb6, Ng5, Cb3 și e7, p. c2, d3, d5 și f2 (8 figuri). Negru: Re5, Nh5, Ce2, p, c3 și d6 (5 figuri.)

Alb trage și face mat în 2 pași.

Problema Nr. 8

de L. B. Zahlkind Petrograd (Rusia)

Alb: Rg6, Da2, Tc3, Ne2 și e3, p. d4 (6 figuri). Negru: Re4, Tb2, Cg7, p. a6, f6, g3, g4 (7 figuri)

Mat în 2 mutări.

Atragem atențiunea stimaților noștri cetitori asupra acestor probleme, cu variante de mat pure și frumoase.

Terminul trimiterei problemelor rezolvite este 10 zile. Rezolvirea corectă a problemelor și numele rezolvenților se va publica la 2 săptămâni după apariția lor în gazetă.

Partida Nr. 4

Apărarea Franceză, Varianta „Rubinstein".

(Partida această, care a fost jucată din partea albului într'un stil frumos, a fost jucată între Clubul de șah din Linz și cel din Viena prin corespondență în anul curent).

Alb: Clubul de șah din Linz	Negru: Clubul de șah din Viena
1. e2—e4	e7—e6
2. d2—d4	d7—d5
3. Cb1—c3	d5×e4

Varianta aceasta a apărerei franceze, se practică cu predilecție de mai mulți maeștri. Negrul trebue însă să joace foarte precaut, deorece albul având câmp mai liber, ar putea trece ușor la atac decisiv.

4. Cc3×e4	Cb8—d7
5. Cg1—f3	Cg8—f6
6. Nf1—d3	b7—b6

(Continuarea obișnuită :

6. — —	Cf6×e5
7. Nd3×e4,	Cd7—f6
8. Nc1—g5.	Nf8—e7)

7. c2—c3 Scopul trăsăturei acesteia este apărarea pronului „d", din centru, ca în ărmătoarea fază a jocului, ofițerii cari vor fi ocupați cu executare atacului, să fie dispenzați de a-l mai apăra, înlesnindu-se totodată mobilizarea lor, ceeace din punctul de vedere al întrebuințării ofițerilor în genere e regulă foarte importantă ; a două oară este și o trăsătură de tempo — așteptătoare întru atât că albul voiește să aștepte rocada negrului, amânându-și rocada proprie pentru o ocaziune mai favorabilă.

7. — —	Nc8—b7
8. Ce4×f6	Cd7×f6
7. Nc1—f4	Nf7—e7
10. Dd1—e2	c7—c5
11. Nf4—e5	0—0

Nebunul albului stă aici foarte bine.

12. h2—h4.

Începutul actului decisiv.

12. ——	Vd8—d5.
13. Cf3—g5	g7—g6.

pare a fi mai bun h7—h6 însă albul are poziție bună de atac și pentru pașul acesta putându-l exploata cu succes.

14. Th1—h2	c5×d4
15. Nd3—c4.	

Trăsătură importantă !

Dama neagră trebue fugărită din poziția-i actuală — de pe punctul d5, ca să nu poată avea influența turburătoare, asupra combinațiunei următoare.

16. h4—h5	Cf6×h5
17. Th2×h5!	

Negru n'a putut lua Turnul, deoarece după trăsătura 18. Dd1—h5 ar deveni matul inevitabil.

Negru natural a observat pericolul, deja la trăsătura anterioară, dar la calcularea consecințelor a căzut în eroare deoarece poziția-i era de mai înainte foarte amenințată.

17. ——	Ne7×g5
18. Th5×g5	f7—f6
19. 0—0—0!	

Luarea Turnului, iarăși nu ar fi bună deoarece negru după trăsătura 20. Ne5×d5 cădea în cursa matului de unde numai cu mari sacrificii materiale ar putea scăpa.

19. ——	f6×e5
20. De2×e5!	d4×c3

Nebunul alb nu se putea lua' deoarece ar urma 21. Tg5—g6+ h7×g6, 22. Td1—h1, cu amenințări serioase de mat.

21. b2—b3	Ta8—e8
22. Tg5×g6+	h7—g6
23. Td1—h1.	

Vienezii după trăsătura aceasta au predat partida telegrafice.

Comunicări

1. Alexandru Pop, elev la liceul Gh. Barițiu Cluj ; Problemele rezolvite de D-Voastră, sunt toate corecte. Deducerea lor precisă demonstră că vă ocupați serios cu șahul, ceiace e foarte îmbucurător deoarece dela tineret sperăm în primul rând deșteptarea interesului față de șah.

2. V. P. Sibiu ; Dacă ne trimiteți probleme bune le publicăm bucuros.

3. C. Negreanu Timișoara ; Când ne trimi ei problemele rezolvite, vă rugăm să notați pe plic și cuvântul „șah" pentru sortarea mai ușoară a corespondenței incurse la administrație.

M. J.

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

O nouă orientare financiară a sovietelor

„Neam silit până acum, continuă Alskin, să suprimăm banii și să facem să-și piarză ori-ce valoare. Pentru moment trebue să renunțăm la acest proiect și în locul celor ce am început, trebue să însănătoșim moneda noastră, începând să ridicăm cursul rublei, cu ajutorul împrumuturilor contractate în străinătate, reducând pe cât posibil circulațiunea noastră financiară. De asemenea trebue să egalizăm anumite impozite, să introducem taxe poștale să stabilim taxe la căile ferate, muncitorii cari primeau gratis, grație cartelei alimentare, toate produsele de prima necesitate, vor fi de acum înainte obligați să-și plătească pe prețul de cost aceste alimente.

„În curând se vor stabili operațiunile bancare; un comisariat al finanțelor precum și o bancă însărcinată cu aceste operațiuni vor fi create. Grație tuturor acestor măsuri, industria și comerțul vor renaște foarte repede în Rusia", a încheiat Alskin.

Comisarii poporului din Rusia își modifică acum politica financiară.

„Până acum, zice comisarul finanțelor Alskin în ziarul „Pravda", politica noastră financiară era bazată pe naționalizare.

„Acum, pentru a reda activitatea comerțului, am fost obligați să facem apel la inițiativa particulară și în acest scop am fost siliți să desnaționalizăm anumite industrii și să deschidem anumite târguri particulare.

„Politica financiară trebuie prin urmare să fie deocamdată modificată și resursele statului, care până acum proveneau din această naționalizare vor fi înlocuite prin emisiuni de bani.

Cetiți „Infrățirea"

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

916 Telefon No. 350

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

SZEKELY și RETI

Fabrica de mobile transilvaneană, Societate pe Acții

467

Asigurarea vitelor în timpul transportului

Cu toate neajunsurile provocate de starea de războiu și de închiderea granițelor. Ardealul ajunsese în ultimul timp să aibă o producție animală care întrecând pe celelalte ramuri de producție să devină o chestiune de vitalitate. Greutățile în transport ca și acele relative la export, provocase aprinse discuțiuni în parlamentul țării și dela soluționarea acestora se aștepta progresul economic al Ardealului ori prăbușirea.

Cum s'a soluționat o știm cu toții: pe jumătate. Transporturile suferă și acum în siguranță. Ceiace se încarcă de Cluj pentru București trebue să aibă însoțitori și nu se poate preciza data sosirei.

Dacă pentru mărfurile obișnuite întârzierea aduce prejudiții proprietarilor, apoi când este vorba de a se transporta animale vii întârzierea are consecințe incalculabile.

Asigurându-se vitele pentru timpul transportului se evită nesiguranța și se accelerează aprivizionările cu carne ale orașelor.

Nu credem că ne înșelăm deci dacă afirmăm că asigurarea vitelor va face să promoveze nu numai comerțul cu acestea c însăși ramura de producție ceai mai importantă din Ardeal, acea a creșterei animalelor.

Suntem informați că un consorțiu format din societățile „Dacia România" „Națională" și Generală, cele mai mari societăți de asigurare din vechil regat au înființat un oficiu care se ocupă cu asigurarea vitelor în timpul transportului'

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii.

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

LA

AUTO-MECANICA

SOCIETATE ANONIMA

REPREZENTANȚA GENERALĂ S. A. R. B. **LEONIDA & Co.** UNITE

DIRECȚIUNEA CLUJ, STR. REGINA MARIA No. 10

A SOSIT

UN STOC MARE DE:

Piese de schimb pentru Automobile

1110 Fiat Tip. 501, Fiat Tip. 505 si Camioane Fiat 3½ tone

Lanțuri de Transmisie pentru Camioane.

Rulineați de bile toate dimensiunile originale din Fabrica D. W. F. și R. B, F.

POTCOAVE de CAUCIUC pentru CAI No. 3—4½

Ciulase pentru cai. — Ro'ouri de cauciuc pentru cai.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

STUDENT universitar (german) dă oare de limba germană. Adresa la ziar. 1144

SE CAUTĂ o domnișoară pentru la 2 băiați (4—6 ani) care să poată limba română și franceză să preferă care știe zice și la pian. Adresa la ziar No. 40.

DOMNIȘOARĂ care cunoaște limba germană, maghiară și română caută serviciu la una prăvălie sau birou. A se adresa la administrația ziarului subt „Domnișoară". 1140

CAUT POST de administrator de moșie în apropierea Clujului sau alte instituțiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

MASĂ de scris, mobile de vânzare. Strada Pan (Kriza) 6 dreapta. 1150

DE VÂNZARE un șeslong cu cuvertura, una față de masă, două perdele de mașină pentru croitorie bărbătească marca Singer în Str. Iuliu Maniu No. 4 et. II, cam. 4. 1135

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

Mărunțișuri

CLUJ

Articole de tricotage

Calea Victoriei No. 10

Ludovic Albisy

Articole pentru bărbați

1087

Articole de lux și jucării

Se fac, se modifică și se repară pălării de dame la:

D-na Schwalb J. Cluj, pe partea Str. Mateia, Piața Unirii 17. Preț moderat. 1099

Mare magazin de manufactură, mărunțișuri și bumbac. Prețurile cele mai eftine la:

1100

SAMUEL KUPÁS

Cluj, Piața Unirei No. 28

Mare desfacere de mărfuri

Cu toată urcarea mare a prețurilor din cauza scăderei Leului și a măririi taxelor vamale.

Filiala Luca P. Niculescu

Cluj, Palatul „Mielul alb "(Fehér-Bárány)

ține a dovedi consumatorilor că a fost și este singura cassă de încredere care a vândut și vinde cu prețurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurență.

Zefir Olanda I cal. 120 lat.
Zefir Olanda II cal. 90 lat.
Nanghiu dublu 140 lat.
Nanghiu I calitate pentru tocuri de perne 80 lat.
Saten Glot extra 140 lat.
Saten Glot I cal. 140 lat.
Saten Glot II cal. 140 lat.

Stofă pepită I cal. 80 lat.
Moso de len franțuzesc 80 lat.
Carton I cal. franțuzesc 80 lat.
Sifon (joljiu) I cal. 80 cm. lat.
Sifon (joljiu) II cal. 80 cm. lat.
Sifon franțuzesc 80 cm. lat.
Sifon franțuzesc 90 cm. lat.
Sifon 140 lat. pentru plapome

Barcheturi și stofe pentru toamnă în mare cantitate.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj.** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Școală de dans pentru copii

fetițe și băeți dela 6—12 ani

din societatea de elită românească. Sub conducerea profesoarei diplom.

1142 **LUCREȚIA MĂRCUȚIU**

Curs de 6 săptămâni, 3 ore pe săptămână cu începere dela 10 Octomvrie a. c, în sala mică a prefecturei.

Dansuri naționale românești, moderne de salon și alegorice

Taxa 120 Lei de persoană. — Inscrieri se fac în fiecare zi dela orele 5—6 la Liceul „Regina Maria" Strada Minervei (Schütz János) No. 1.

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar.

329

MARTIN SCHREIBER

DEPOZIT DE CEREALE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota).

140

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

9

Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Intreprindere de transport

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

MECHANICUL

S. BERGER

1074 Cluj, Piața Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 34

PREGĂTEȘTE ȘI REPARĂ manometre, vacumetre, instrumente medicale, dentistice, fizice și științifice, cu brevet de pregătire.

„VICTORIA" Societate Anonimă Română,

pentru comerțul și industria alimentară a cărui.

Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate. preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne.

Locomotivă

de 50—60 HP. în perfectă stare de funcțiune pentru linie Decauville ecartement de 760 m/m predabilă în timp de 12 zile cumpără imediat

BANCA GENERALĂ A ȚĂRII ROMÂNEȘT

Minele de cărbuni. Valea-Agrisului

1143 **JIBOU** (Județul Sălaj).

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Atenție!

Architecți, întreprinzători, proprietari de case

se găsește

Mare depozit de sobe de porțelan și teracota calitate din timp de pace.

Execută: sobe de tot felul, pardoseli, îmbracă pereții caselor în mozaic și faianță.

Dna Tamasy Josif Cluj, Calea Moților No. 7.

Reprezentanțe generale în Ceho-Slovacia L. C. HARDTMUTH, CAROL MAYER & FIUL și RAKANITZER PRINȚ LICHTENSTEIN Fabrica de Porțelan și Teracota.

1097

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Execută instalații de lumină și transmiteri de forță electrică precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volți 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volți de toate luminele cu preț de concurență. **Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde.** 174

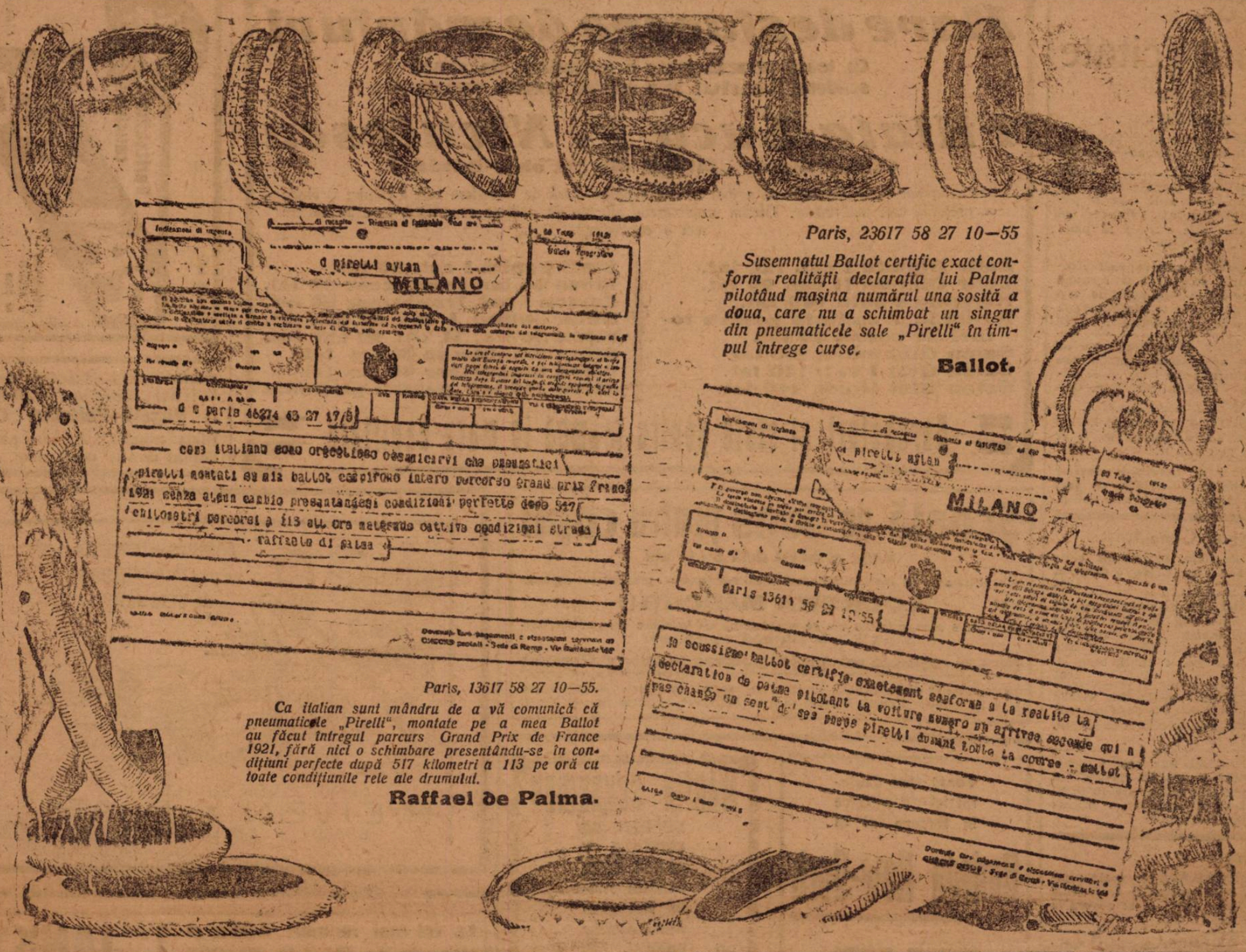

In permanenţă mare deposit la Telefon 270

EMIL BLAGA. CLUJ

Piaţa Ştefan cel Mare No. 7 ✻ ✻ Telefon 270

Stîrpitor de şoareci şi şobolani

Efect sigur are numai

„TITAN“

în stârpirea şoarecilor şi şobolanilor.

1 cutie 12 Lei.

Depozitul principal farmacia Dr. Geza Biro Cluj, Piaţa Unirii No. 6.

Prima fabrică mecanică de plapome şi albituri de pat anunţă On. clientelă că a sosit

mătăsuri şi cashmire

de diferite culori din timp de pace.

Din magazie la comandă se expediază prompt şi favorabil cashmire, feliurite plapome de cloth şi stofă, albituri de pat, matraţe de cele mai ieftine preţuri până la cele mai fine.

ATELIERUL: Str. Radu fost Bocskay No. 9 (Óvár) vis-á-vis cu Hotelul „Dacia“. 1115 PRĂVĂLIA: Str. Bolyai.

A APĂRUT

Drept penal

Introducere. Chestiuni de istorie şi filozofie penală. Criminologie de

Dr. Traian Pop

profesor la facuitatea de drept a Universităţii din Cluj.

De vânzare la Librăria G. Onişor, Cluj.

Preţul Lei 110·— 1121

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Fraţii Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.

1116 Servici promt.

In atenţiunea Comercianţilor!

Noua producţie de ghete

1105 **„VICTORIA“**

Furnizează în engros pe lângă garanţie cele mai moderne articole de această branşă cu preţurile cele mai moderate. Vizitaţi şi vă veţi convinge!

Producţia de ghete Victoria BINDEA, HERSCH & Comp.

Str. I. C. Brătianu 21 (fost fabrica Kola) şi Str. Reg. Maria 8.

M. ANGHEL

210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb“ Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neîntrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate întrucât de specialişti.

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac şi piept. Cu efect sigur. Contra: ameţelilor, sgârciurilor de stomac, iritaţiilor de vomat, fierbinţelei şi boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză şi reconvalescenţă. 1049

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine şi solide mobile

893 şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120

Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 345 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Miercuri 12 Octombrie 1921

Înfrăți

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRA[illegible]NIU No. 3 (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA U[illegible]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Director: D. TOMESCU Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONA[illegible]E:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
6 LUNI . . . . . 60 LEI
3 LUNI . . . . . 30 LEI

Reabilitarea democrației

Acum câteva zile, confratele „Patria" a denunțat ca o primejdie abuzul care se face astăzi din afișarea „democrației." Era poate chiar în ziua când d. B. Brănișteanu iscălia în „Dimineața" un articol cărula-i arborase acest titlu: *Democrația baza politicei noastre.*

Și confratele „Patria" are dreptate. Nici când nu ni s'a vorbit mai mult de democrație de cât în vremea aceasta care este a tutulor decăderilor morale și politice. Începând cu țărănistul de abia ieșit din gheoace și sfârșind cu reacționarul feroce care este d. Argetoianu, toată lumea țipă și se agită în numele democrației.

De democrație îți vorbește d. [illegible]eș, de democrație îți vorbește d. Tășlăoanu și tot de democrație îți vorbește și d. Argetoianu care se pare a fi și cel mai indicat pentru a ajunge marele șef al forțelor noastre democratice. Unde este mai multă nepricepere, mai multă imoralitate și mai mult reacționarism, de acolo se ridică și cei mai mult aprigi reprezentanți ai democrătismului român.

Nu este epavă a politicei vechi și nu este aventurier al politicei noui care să nu încerce, unul o reabiltare și altul o parvenire, prin exploatarea sentimentelor noastre democratice. Sub pavilionul scump al democrației se furișează în politica țării toate stricăciunile, toate cinismele și toate mascaradele acestei epoci de decădere. In numele democrației îți vorbește conservatorul care a luptat împotriva exproprierei, în numele democrației îți vorbește țărănistul urmărit de justiție pentru luare de mită, în numele democrației îți vorbește traficantul de permise, în numele democrației îți vorbește profesorul corupător de eleve. Câtă minciună, câtă mistificare și câtă stricăciune în numele democrației!

Și de-ar fi numai atât. Dar în numele democrației îți vorbește și germanofilul care a conspirat alături de dușman, și evreul dela „Adevărul" care e gata să sprijine toate conspirațiile, și maghiarul dela Cluj care stă cu ochii aținuți spre Budapesta, așteptând de sigur resultatul acestei mari și laborioase opere democratice. Și când democrația înseamnă peste tot minciună, imoralitate, cinism și conspirație, rezultatele nu pot fi decât slăbirea și distrugerea României.

Căci cu cât lucrezi mai mult la fărmarea ordinei, la propagarea a[illegible]iei, la destrămarea conștiinței naționale și la întinderea destrăbălării cu atât ești și mai în drept să faci pe crainicul și apărătorul democrației.

Și de aceia și dezastrul ne împresoară din toate părțile. Lăsându-ne amăgiți de aventurierii și speculanții democrației, am lăsat să-și facă loc la conducerea țării pe toți nepregătiții și pe toți nechemații vieții noastre politice.

Iar astăzi, în mijlocul dezastruiui, ni se vorbește de o republică românească pentru proclamarea căreia au și început să se organiseze în front unic toate forțele disolvante ale democrației internaționale.

Dar a venit, credem, ceasul, când trebuie să purcedem energic la purificarea și reabilitarea democrației.

In fața străinilor și înstrăinaților, să ridicăm conștiința noastră națională, în fața elementelor disolvante, să ridicăm elementele de ordine, în fața nepregătirii și a imoralității, să ridicăm capacitatea și cinstea.

Și făcând așa, vom fi jurificat democrația de tot ce o înfățișează astăzi ca un isvor de primejdie pentru existența statului și națiunei noastre. Și, purificând-o vom fi reabilitat-o.

Din Ungaria

Retragerea lui Hegedüs

Hegedüs, ministrul de finanțe al Ungariei, și-a luat rămas bun de la parlament printr'un discurs în care a ținut să explice că eșuarea p'anului său financiar se datorește în primul rând unei deplorabile situațiuni externe.

Nu se poate ajunge la o refacere economică și la o ridicare a coroanei de cât dacă se urmează o politică externă în virtutea căreia Ungaria să nu mai fie privită ca o țară de aventurieri, — este ideia care se desprinde din discursul de retragere rostit de Hegedüs.

Și de aceia, la sfârșitul discursului său, Hegedüs, s'a ridicat cu energie împotriva politicei de aventură din pricina căreia Ungaria nu se poate reface economicește.

„Eu nu mă împac, — a declarat el — cu colegii mei conservatori. Orice aventură este fatală pentru situațiunea economică a țării. Fie că strigătul meu să deștepte pe toți aceia care sunt încă cuprinși de beția din epoca bolșevistă. Viitoarea noastră politică trebuie să se topească în politica generală a Europei",

Vorbind astfel, Hegedüs s'a gândit de sigur la starea de spirit a Ungariei manifestată în chestiunea Burgenlandului și care este în dezacord cu dorința de pace și de ordine care însuflețește politica Europei

Dacă vrea deci să se refacă, Ungaria trebuie să respecte dorința de pace a celorlalte popoare și să renunțe la visurile-i romantice de până acum, — iată sfatul pe care i-l dă omul de r[illegible]lități care este Hegedüs

Semnificația unei legende

La Argeș a avut loc, în prezența suveranilor țării, pomenirea fericitului ctitor Neagoe Basarab Voevod. Prelutindeni românimea a sărbătorit; în acelaș timp, amintirea piosului Voevod, la 400 de ani dela moartea sa.

Și cine nu cunoaște legenda minunatei clădiri a bisericii care e una din cele mai prețioase podoabe ale artei trecutului nostru? Cine n'a cetit, cu o înfiorare de emoție, în anii copilăriei, povestea înduioșătoare a zidirii soției meșterului Manole în temeliile mărețului lăcaș, pentru care Doamna țării dase toate sculele ei?

Dar legenda clădirii dela Argeș închide un fond de veșnic și nobil adevăr. Jertfa scumpă, adusă de meșter, pentru durarea lucrului său minunat, are valoarea permanentă a unui simbol: nimic nu se închiagă durabil, fără prinosul curat al jertfei celei mai mari.

Pilda elocventă a acestui adevăr am avut-o ieri, la desvălirea tabloului ce înfățișează execuția lui Horia. Martirisarea eroului, a tovarășilor faptei sale, osânda mirladelor de martiri ai acestui pământ de seculare dureri au fost, cum accentua păr. Lupaș, jertfa vie a unui la temeliile clădirii viitorului lșău.

Și dacă acesta e înțelesul superior al legendei legate de numele lui Neagoe Basarab Voevod, ce dureroase reflecții nu trezește ea în noi, în clipele de acum!

La miile de jertfe generoase, din care e țesută istoria acestui popor, noi nu suntem în stare a adăogi sacrificarea măruntelor noastre patimi. Și ce sunt toate necazurile de acum toate suferințele noastre, pe lângă nespusa durere a unei epoci, cu aceia pe care o evoca ieri tabloul răstignirii lui Horea!

Să tacă glasul cobei ce sună mohorât, mereu, în bucuria acestor zile mai, să înceteze câți se silesc a desface, prin ură și veninul lor, ceia ce miriadele de martiri au pecetluit în toate vremile. cu sângele lor: aceasta e porunca ce se desface din mișcătoarea poveste a mândrei ctitorii dela Argeș.

N. B.

In jurul reformei administrative

Dacă o organizare sănătoasă e necesară în vremurile de pace, cu atât mai mult e necesară după cumplitul măcel, care a răsturnat toate principiile de morală și de respectul dato it al ățuirilor sociale și ordinei într'un stat.

In vremurile actuale, după ce soldatul român cu energia-i de titan și-a făcut datoria împlinind visul milenar al închegării neamului nostru în granițele-i firești, se cuvenea din partea conducătorilor noștri politici să aibe toată grija pentru problemele noui care cer să staiorim a rîndulală în mijlocul destrăbălării de astăzi, și, lăsind la o parte considerațiunile și interesele de partid, să fie călăuziți numai de principiul că liniștea și fericirea socială nu pot resulta de cât dintr'o sănătoasă organizare.

Se cuvenia ca la alcătuirea proiectului de lege administrativ, al actualului guvern, să predomine cunoașterea exactă a tuturor legiuirilor, din provinciile alipite, pentrucă, punându-le alături de cele din vechiul regat, să se încerce o armonizare din care să rezulte o lege unitară, care să satisfacă întru totul spiritul democratic al vremurilor de azi.

Dar oare așa să se fi lucrat la alcătuirea reformei menită să ne asigure opera de unificare a neamului nostru?

E ușor de răspuns: *nu.* Și e ușor, pentru că proiectul guvernului e o copie în massă a legei organice din trecut, cu modificări și adăogiri nu îndeajuns de limpezi care cu siguranță vor mări și mai mult haosul și zăpăceala administrativă de astăzi.

Comuna, a rămas aceiași formație politică veche, cu același budget croit pentru menținerea unui echivoc administrativ, autonomia acordată fiind numai o simplă parodie, spre deosebire de comuna din Basarabia, de pildă, care, după revoluția din 1917, a devenit autonomă, liberă pe toate manifestările ei de viață.

Și 'n Basarabia și 'n Transilvania, descentralizarea e reală, controlul de sus fiind numai control, și nimic mai mult.

Oare, toate aceste libertăți să nu fi putut fi călăuzitoare pentru autorul reformei actuale? Războiul, cu toate marile lui învățăminte, să nu fi dat îndrumările necesare, pentru ca noul născut să se bucure de toate drepturile și libertățile vremurilor de azi?

Citind proiectul reflecțiile de mai sus se impun de la sine. Nu s'a clădit nimic nou; s'a schilodit doar reforma cea veche, ceia-ce va da naștere peste tot la haosul administrativ.

Să trecem mai departe. Se propune înființarea Prefectului județului și a administratorului de județ.

Dar Prefectul se amestecă în atribuțiunile administratorului de județ făcând din biețul administrator un simplu instrument politic și ridicându-i uneori și dreptul de protestare.

Preconizarea, la județ, a unui organism administrativ, alături de o conducere politică, e o palidă copie a instituției Főispán-ului și Alispán-ului din legiuirea ungară. Dar, în legiuirea ungară Alispánul sau Subprefectul județului, cum e numit azi, e o conducere efectiv administrativă, fiindu-i definite clar atribuțiunile, și neputând avea niciun conflict de atribuți cu conducătorul politic al județului.

Nu putem să intrăm acum în amănuntele legei. O vom face-o totuși după ce vom arăta care este Anteproiectul de reformă administrativă al partidului liberal.

Vom adăuga însă că nimic nu e mai dureros de cât a vedea cum se alcătuesc legiuirile într'o noapte, — fără niciun studiu și fără nicio serioasă cercetare a nevoilor și a realităților noastre, pentru a fi după aceia votate fără o largă discuțiune în parlament, cum s'a făcut de pildă cu reforma fiscală a dlui Titulescu.

Intr'un număr viitor vom arăta lămurit cum trebuie concepută și făurită reforma administrativă așa cum partidul liberal a și alcătuit'o după o lungă și serioasă cercetare a nevoilor și realităților de azi.

V. D.

D-l Take Ionescu și Bănatul

Sârbii mărturisesc prietenia pentru ei a d-lui Take Ionescu

Ziarul sârbesc „Nova Europa" începe din nou cu chestia Bănatului și zice: In România sunt 2 oameni cari trebuesc amintiți în legătură cu afacerea Bănatului. Unul este Ionel Brătianu care și azi stă pe punctul de vedere al contractului secret din 1916 și vrea Bănatul întreg pentru România; celalalt este Take Ionescu, ministrul de externe al României care pentru pretenia noastră vrea să se înțeleagă cu noi asupra sorții Bănatului. Pentru aceasta, dacă tot Take Ionescu conduce treburile din afară ale țării românești atunci înțelegerea va merge; dacă ajunge Brătianu la putere va fi cu mult mai greu pentru înțelegere.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Solemnitatea deschiderii noului an universitar

Cuvântările ținute de D-nii V. Dimitriu, fostul rector; D. Călugăreanu, actualul rector; I. Găvănescul, delegatul universității din Iași și prof. I. Lupaș.

Duminecă 9 Octombrie a avut loc deschiderea festivă a Universității din Cluj, în asistența profesorilor, studenților și a unui public numeros din societatea românească.

D-l V. Dimitriu, fostul rector, a luat cel dintâi cuvântul, făcând o expunere asupra activității universitare din anul trecut, arătând printr'o bogăție de fapte rolul cultural pe care l'a jucat Universitatea noastră într'un timp atât de scurt, d-sa a insistat asupra deosebitei activități depuse de corpul profesoral, arătând în liniamente generale lucrările științifice, didactice publicate până acuma de Universitatea din Cluj. D-sa a amintit distincțiunea și onoarea ce s'a făcut acestei Universități, de către sora noastră mai mare, Franța; prin trimiterea de savanți profesori ai universităților franceze și prin decorarea câtorva dintre profesorii noștri. Însemnătatea culturală a Universității din Cluj și considerația de care se bucură ea s'a dovedit prin vizitele diferitelor personalități culturale din Apus, precum și prin diferitele legături ce s'a stabilit între Universitatea noastră și institutul de cultură din Occident.

D-l Dimitriu, a accentuat în special asupra activității extrauniversitare D-sa a arătat cum prin sprijinul și participarea Universității s'au creiat mai multe instituții de cultură națională ca de ex.: „Cultura Poporului", Biblioteca populară etc.

Din expunerea activității școlare din anul trecut se vede numărul mare de studenți ce frecventează cursurile universitare. În semestrul I. au fost înscriși 2548 studenți, iar în semestrul al II. 2228.

La sfârșitul cuvântării d-lui Dimitriu, recomandă pe noul rector, d-l D. Călugăreanu, căruia îi urează activitate spornică pentru desăvârșirea operei care a fost începută cu atâta succes.

D-l *D. Călugăreanu*, noul rector, răspunde d-lui Dimitriu, ținând următoarea cuvântare:

Domnule Rector,

În momentul când încheiați gestiunea d-v. de conducător al Universității, Colegii noștri în să vă aducă prin glasul meu cele mai vii mulțumiri și să vă exprime cea mai caldă recunoștință a întregului Colegiu Universitar pentru munca și priceperea ce a-ți pus în serviciul tinerei noastre Universități.

D-v., Stimate Coleg, ocupați un loc cu totul privilegiat în sânul așezământului nostru cultural, căci vă bucurați de o stimă pe care nu mulți au cunoscut-o. Această stimă, pe care noi toți o împărtășim deopotrivă v'ați dobândit-o prin sentimentele puternic românești de care a-ți dat continuă dovadă și prin jertfele — poate chiar și materiale — pe care le-ați adus în interesul consolidării acestei Universități.

Când Universitatea noastră începuse să se închege, ea a făcut apel la mulți profesori ai Universităților surori ca să vină spre a-i da ajutorul și experiența lor. Printre cei care au răspuns apelului, unul singur s'a dat cu corp și suflet, s'a dat întreg Universității Clujului. Era *Vasile Dimitriu*, dela Universitatea din Iași.

După 25 ani de profesorat în Iași și la o vârstă când mulți se gândesc la odihnă, d-v. deși știați ce muncă vă așteaptă aci, ați luat voinicește o hotărâre tinerească: de a schimba catedra dela Iași pentru cea corespunzătoare dela noi. De atunci a-ți pus mereu lunga d-v. experiență didactică și juridică la dispoziția studenților și Colegilor d-v. luând chiar dela început conducerea Facultății de Drept, iar mai apoi conducerea întregei Universități.

În aceste demnități pline de răspundere și de enormele greutăți ale începutului, d-v. ne-ați călăuzit cu tactul, inteligența și hotărârea unui adevărat conducător, câștigând din zi în zi noui titluri la recunoștința noastră.

Onoare D-tale! Iubite coleg, pentru tot binele ce ai făcut Universității noastre, care îți urează să trăiești mulți ani și să i poți da și mai departe puterile, experiența și entuziasmul D-tale.

După o pauză de câteva minute I. P. S. episcopul *Ivan* oficiază Serviciul divin iar d-l Rector, declară deschis noul an școlar, d-l prof. *Găvănescul*, venit la Cluj, împreună cu d-l prof. *Tofrăli*, pentru a preda tabloul ce Universitatea din Iași l-a făcut cadou Universității noastre și care reprezintă, schingiuirea lui Horia, — a ținut următoarea cuvântare înălțătoare, pe care o redăm în întregime:

Domnule Rector!

Universitatea din Iași trimite prin noi, Universității din Cluj, pe lângă salutul său cordial, darul acestei opere de artă, desprinse de pe pieptul său dintre podoabele sale cele mai scumpe, ca semn al dragostei sale și ca dovadă a legăturelor strânse dintre cele două capitale intelectuale; una, capitala Moldovei întregite alta, capitala Transilvaniei renăscute și triumfătoare; amândouă, puternice motoare de energie națională; amândouă, focare de lumină românească pe ogorul cultural al României Mari.

Domnule Rector!
Domnilor Colegi!
Onorat auditoriu!

Opera datorită talentatului penel al unui artist ieșan, d-l G. Popovici, înfățișând un moment dureros din viața Transilvaniei, povestește o epocă de jale a poporului român întreg, căci toate loviturile, ca și toate bucuriile, cari au atins un colț din inima neamului românesc, au răsunat totdeauna în tot sufletul Românimii de pretutindeni, căci or-ce părticică a neamului românesc aparține tuturor Românilor.

Schingiuirea pe roată a lui Horia, — eroul despre care istoria e va vorbi prin gr.ul d-lui prof...., e, de sigur, mai în âi o pagină de istorie, care se sade să înceapă cu formula basmului popular al fantaziei ce creiază imposibilul *a fost odată ca nici odată* Acel „niciodata" se ridică și ca o mustrare a trecutului pentru călcarea legilor masale ale umanității, și ca o interzicere categorică, adresată viitorului, în fața căruia se închide pentru totdeauna seria neagră a nedreptăților barbare.

Momentul istoric, în care se auzia trosnind pe roată oasele martirilor libertății românești, ne aminteste gluma sinistră a umanitarismului de paradă și de imitație, trâmbițat de monarhul Iosif II, care a avut imprudența să vorbească Românilor, de sub jugul maghiar, de reînvierea și de fericirea Daciei — *felicitas Daciae* — și a avut curajul teatral de se intitula singur *Imperator Romanorum*

Falșitatea concepției și imposibilitatea îndeplinirii unor promisiuni lipsite de sinceritate și ne serio itate a dovedit-o experienta mișcării dela 1784 a lui Horia și Cișca. Și au dovedit-o, prin argumentul de fapt, marile evenimente din urmă, cari au arătat că „imperator Romanorum" nu putea fi cârmuitor l *unei părți* din neamul românesc *aflate în lanțuri*, ci *regele întregului popor românesc liber.*

Acum țăranca română, în costum național, de pe monumentul lui Iosef II dela Viena, poate să poarte foarte bine în cripția *felicitas Daciae*, dar să se desprindă dint e figurele ornamentale ale statuei din Capitala Austriei, și să vină să se așeze alături de Horia sub acoperișul Universității din Iași, până își va găsi locul de onoare pe marele eveniment al Unirii tuturor Românilor, datorit acestei clipe culminante din viața neamului, precum și aceluia căruia soarta i-a hărăzit gloria de a purta coroana de adevărat Imperator Romanorum.

* * *

Doamnelor și Domnilor!

Privită sub aspectul schimbărilor mari din viața poporului român și a omenirii întregi, ce măreață și teribilă lecție de filosofie a vieții și civilizație se de prinde din această pagină de istorie!

La ce au folosit toate schingiuirile? La ce folosește tot sbuciumul egoismului rapace și îngust? La ce folosește forța instinctelor desănțuite? La ce toate zăgăzuri e desperate, puse în drumul propășirii Binelui și Dreptului?

Răstignite de cruce sau sfărâmate pe roată, dreptatea și umanitatea ristoarnă piatra mormântului și se înalță la cer, mai puternică și mai strălucitoare.

Căci lumea aceasta nu este un haos fără stăpân, aruncată, ca o corabie fără cârmă, în valurile înfuriate ale unei vijelii de anarhie.

Alcătuirea ei o duce tre tat, dar sigur, către limanul unui ideal de dreptate, după legi abia întrezărite și uneori pe căi necunoscute de slaba noastră minte omenească.

Asta nu însemnează că triumful Binelui se realizează automatic, ca legile mecanice ale gravității, ca simpla cădere a unei pietre către centrul pământului, când o lași nesprijinită.

Legile prescrise de natura omenească trebuesc îndeplinite de voința omului. Numai că lupta pentru Dreptate are în sprijinul său simpatia și impulsia firească a evuției universale, așa cum eroii antici aveau, în închipuirea lui Homer, lângă ei mâna de ajutor invizibilă a unei zeități protectoare.

Voința nedestoinică, însă, a susține dreptul e înlăturată din luptă: Și, până să se elaboreze, în tainicul laborator al energiilor naturei, noui forțe de avânt în direcția Mai-binelui, echipsa momentană a progresului face să se audă osanalele îndrăsnețe ale Răului: „Forța primează dreptul". „Popoarele mici nu au dreptul la viață liberă". „Tratatele sunt petece de hârtie". „Necesitatea face legi".

Dar toată știința omenească, prefăcu în mijloace de distrugere, nu a fost și nu va fi în stare să perpetueze o situație nefirească de deschilibru moral, așa voia egoismul unei faze inferioare din evoluția naturei umane, concetizată în instinctul de pradă și de dominație al poporului german, și formulat în filosofia politică a lui Bismarck, în hart scris al lui Nietzsche, în „să fii ca Hunii al lui Wilhelm II".

Domnule Rector,
Domnilor Colegi,
Onorat auditoriu.

Pus în cadrul de idei al unei institu ii de adâncire a adevărului și de înaltă educație națională, cum este Univ. din Cluj, ale cărei temelii prin o prevăzătoare înțelesni a destinului a totștiutor, au fost așezați tocmai pe morminte romane, după cum arată dovezile materiale păstrate în Muzeul ei de antichități — darul trimis de bătrâna Univ. din Iași unde a strălucit genul lui Bărnuțiu, conducătorul intelectual al revoluției române dela 48 în Transilvania — capătă un înțeles de simbol:

Dincolo de instrumentul ma-

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Ultime cuvinte dintr'o lecție inaugurată de istorie națională*)

Aceste sunt problemele de căpătenie ale istoriografiei române actuale și viitoare, pe cari am crezut necesar să le schițez în această lecție de deschidere a cursului meu și pe cari generația tânără trebue să-și facă o datorie de onoare, culturală și națională a le îndeplini, în măsura posibilităților, nu zic cât mai repede, ci cât mai bine. — Lucrarea nu e atât de grea, pe cât de mare și pentru durerea ei la capăt trebuesc pregătiți lucrători pricepuți, serioși, harnici și devotați, ceia ce cade în sarcina Universităților noastre. Căci ori cât aceste Universități ar fi chemate acum — în fața imperioaselor necesități de organizare a noului învățământ național — să pregătească profesori secundari, ele nu pot pierde din vedere menirea ce au de-a lucra pentru progresul științei însăși — pure, înalte, ideale. De aceia pe lângă apostolii pentru răspândirea culturii, ele trebuesc să deie și învățați pentru progresul științei. Și nu mă îndoesc că alături de tinerii cu vocație înăscută pentru cariera de profesor, vom avea și de aceia cu aptitudini științifice, în cazul nostru special, pentru studiile istorice. Lucrând cu aceiași dragoste și cu același interes pentru unii ca și pentru alții, vom da totuși acestor din urmă, printr'o chibzuită și armonică colaborare cu colegii altor specialități, mijloacele trebuitoare și îndrumările de nevoie pentru a-și însuși cultura istorică și pregătirea științifică necesară, spre a putea intra în rândul cercetătorilor chemați a continua marea operă istoriografică despre care v'am vorbit, a predecesorilor noștri.

Îmi dau seamă de oare cari greutăți ce vom întâmpina, acum la început, pentru ajungerea acestui scop. Știu că în împrejurările vitrege în cari cea mai mare parte a tinerimei noastre universitare de aci a fost silită să-și urmeze învățăturile secundare, nu și-a putut însuși cunoștința necesară, adesea nici chiar elementară, a trecutului românesc pe băncile școalelor la cari a învățat — școli în care acest trecut nu era numai sistematic ignorat, ci și intenționat batjocorit. Și mai știu, că chiar și acei ce-ar fi voit, din îndemn propriu, să-și însușească pe cale particulară, cultura istorică națională trebuitoare, au fost mult împiedecați dela aceasta prin interzicerea mai tuturor manualelor și scrierilor istorice mai deosebite ce se publicau în vechiul Regat, — interzicerea prin care se urmărîa nu numai a lipsi un popor întreg de hrana lui intelectuală și sufletească cea mai necesară, ci chiar — himeric lucru! — năbușirea adevărului istoric însuși.

Cu toate acestea sunt încredințat că, chiar și numai cu mijloacele de cari dispunem acuma, vom îndepărta destul de curând, dificultățile pe cari urmările asuprirei politice și culturale la cari am fost supuși atâta amar de vreme, le-au lăsat în calea lucrării noastre. Garanția pentru aceasta 'mi este: capacitatea de cultură de care poporul român — ca toate neamurile latine — a dat dovadă, priceperea și stăruința la învățătură, care n'a lipsit nici o dată fiilor acestui popor, râvna și entuziasmul pe care ei le-au manifestat totdeauna pentru lucrările și operile de cultură și de știință și, în sfârșit, aplecarea particulară, aș putea zice vocația, Românilor transilvani pentru studiile istorice și filologice, vocația pe care au vădit-o înscriind în Panteonul culturii naționale o serie întreagă de nume de scriitori ce sau ilustrat în domeniul acestor studii.

Cu afirmarea acestei credințe aș putea încheia aici lecția de deschidere a primului curs de istorie națională la Românii din Dacia Superioară. Totuși, Onorat Auditoriu, nu vreau să părăsesc această catedră, fără a face profesie publică de atitudinea științifică și națională ce voiu observa în activitatea mea față de popoare eterogene, pe cari soarta le-a așezat în mijlocul nostru. Această profesie se impune, cred, prin împrejurarea că în Universitatea pe care am luat-o în stăpânire știința s'a pus, cele mai adesea, în serviciul politicei, iar politica, totdeauna, în serviciul utopicei idei de Stat unitar național maghiar, adecă a desnaționalizării. Atitudinea științifică de care vorbesc nu poate fi de cât una — acea ce decurge din respectul absolut pentru adevărul istoric, ori care și ori cum ar fi el. Ce privește atitudinea națională, țin să declar că, departe de-a vedea în aceste popoare niște dușmani, cum am fost noi priviți, mai mult sau mai puțin, de ele, le vom con-

*) Fragment din lecțiunea de deschidere a Cursului de istorie veche a Românilor, ținută la Universitatea din Cluj în ziua de 6 Noembrie 1919 de pl prof. A. Lapedatu.

terial, care diformează trupurile, când nu le omoară, spiritul vede tortura morală, mai subtilă, mai profundă, adesea mai dureroasă, la care e supus sufletul poporului, sub jugul străinului.

Veacuri dearândul sufletul poporului român, de aici, şi de aiurea, a îndurat chinul presiunii de întâjărire a une mentalităţi străine. Veacuri de a rândul a funcţionat asupra lui roata schingiuitoare a desnaţionalizării sub tot felul de chipuri, sub tot felul de „Kisdedovuri".

Rănile au fost crânceni. Colţii ascuţiţi ai uneltei de tortură au înfipt durerăa adânc. Dar sufletul nemuritor al neamului n'a pierit. Şi în plânsul vicisitudinelor trecutului se înfiripează azi imnul de glorie al biruinţei, care, dacă mai păstrează ceva din nota melancolică a suferinţelor de odinioară, e ca să trezească viitorul asupra chemării sale de a fi stejarul tezaurului moral ce alcătueşte puterea şi mândria Românimii.

Cine a lecuit rănile şi a îndreptat depresiunile organismului etnic, întreţinându-i forma şi vigoarea? Eternul geniu al rasei al aceiei rase latine care a cârmuit omenirea, dându-i conştiinţa dreptului şi a ordinei sociale, şi a susţinut în urmaşi mândria tenace şi salvatoare a sufletului de domn, chiar când se afla în lanţuri, dictând bunioară poporului român la 48, prin glasul lui Bărnuţ, declaraţia:

„Voiu susţine totdeauna naţiunea noastră pe calea dreaptă şi legiuită.. Voiu respecta toate naţionile ardelene, poftim egală respectare dela ele. Nu voiu încerca să asupresc pe nimeni, dar nici nu voiu suferi să ne asupreasră nimeni".

Profesiunea de credinţă repetată şi azi, când lanţurile au căzut, şi când puterea îi oferă prilejul de a da vrăşmaşului o lecţie practică de drept şi de justiţie.

Geniul latin, moştenit în sânge şi nevoi a fost providinţiată mântuitoare a neamului. Geniul latin, cu instinctul lui politic, e acentul strălucitei sale ridicări morale în mijlocul atâtor naţiuni diferite. Geniul latin va fi pe viitor călăuză înţeleaptă pe cărările, adesea încurcate şi întunecoase ale vieţii.

Căci astăzi, când voinţa străină ce mânuia roata deformării etnice, e înfrântă, primejdia nu a trecut de tot. Voinţa e frântă, dar instrumentul a ramas în fiinţă şi aşteaptă să-i cază voluntar, în sfera micanismului său, victima naivă, sedusă de isprita formelor arătoase ale unei superiorităţi aparenţi de civilizaţie superficială.

Să ne fie călăuză mântuitoare lumina civilizaţiei şi culturei umanitoare a Latinităţii, reprezentată de o parte de un Dante, care ne apare, în apoteoza lui mulţi-secundară mereu mână în mână cu Virgiliu, de altă parte de un Mallere, Voltaire, V. Hugo, precum şi de spiritul poeţilor şi de cronicarilo noştri, în frunte cu Şincai, Petru Maior, Miron Costin, şi cu profetica năzuinţă a lui Văcărescu care esprimă dorul neamului întreg, când suspină:

O, de-am putea redobândi,
Şi câte avem perdute.
Atunci ce inimi n'ar vorbi,
Ce guri ar mai sta mute?
Atunci şi acel corb sărman
Iar aquilă s'ar face,
Şi aici român, ar fi Român:
Mare'n răsboiu şi'n pace!

Azi, când am redobândit „câte aveam perdute", geniul latinităţii unite îşi desfăşoară pe cerul Românlei Mari stindardul de raliare cu inscripţia:

In hoc signo vinceil

Dl Rector Călugăreanu mulţumeşte Universităţei din Iaşi pentru darul ce l'a făcut Universităţei noastre şi ceteşte telegrama maestrului, Popovici, prin care regretă că nu poate lua parte la această sărbătoare, pe care o Consideră ca pe „cea mai frumoasă pagină din viaţa sa de artist".

Dl Rector ceteşte apoi următoarea telegramă adresată pictorului. „Gh. Popovici", cu următorul cuprins:

Maestre pictor Popovici!

Nu cade în competinţa mea să preţuesc întreaga valoare a operei pe care, împreună cu Universitatea din Iaşi, ne-o dai astăzi în dar.

Ceia ce însă poate vedea oricine când priveşte Execuţia lui Horia este că autorul a pus pe pânză simţirea lui artistică adânc românească şi solidele sale cunoştinţi deosebirea de rassă între călău şi victimă, deosebire nu numai fizică dar mai ales psichică. Ce miei la suflet ni se arată toţi din jurul lui Horia şi ce mare şi mândru ne apare el. Când te uiţi la figura lui liniştită şi la statura lui hotărîtă, ţi se pare că'l auzi strigând călăilor săi cuvintele acestea: „Dar mă veţi schingiui pe roată, Dar îmi veţi lua viaţa. Dar să ştiţi că torturile şi moartea mea vor răscumpăra într'o zi libertate neamului meu".

Ne-ai dat, scumpe Maestre un document psicho-istoric de mare valoare şi de acela, împreună cu mine, Universitatea întreagă îţi spune:

Să trăeşti, mare artist al neamului! şi să ştii că opera şi numele d-tale vor străluci deapururi în acest sanctuar de înaltă cultură naţională a Ardealului.

Cel din urmă vorbeşte dl Prof. Lupaş, făcând o interesantă expunere asupra împrejurărilor politice şi sociale în care s'a născut revoluţia lui Horia, Cloşca, scoţând în relief personalitate conducătoare a eroului naţional Horia, care şi-a jertfit viaţa pentru libertatea şi dreptatea poporului român din ţinuturile Ardealului.

Cuprinsul acestei interesante conferinţe îl vom publica în numerile viitoare.

Un bust al lui Spiru Haret la Tulcea

Eminentul artist-sculptor, profesorul Vasile Chiriachide din Tulcea, diplomat al Academiei de Belle-Arte din Florenţa, a turnat în bronz în ajunul războiului, bustul nemuritorului Spiru Haret.

Bustul acesta care pozează pe o carte de bronz legată în compoziţie pin ramuri de lauri, artistic executate, cu o azia evacuării oraşului a fost îngropat în pământ şi, după re ntoarcerea noastră desgropat şi găsit intact.

In urma donaţiunei d-lui Mihail Dobrescu, exportator din Tulcea şi a'tor câtor-va iubitori de artă, profesorul V. Chiriachide a construit în parcul municipal şi soclul monumentului, artistic executat în stil românesc, plăcut proporţionat, având următoarele inscripţii pe 3 laturi:

„Lui Spiru Haret, Dobrogea recunoscătoare" „Familia mea de timpuriu a fost numai şcoala aşa încât bucuriile şi întristările şcoalei au fost şi întristările mele" „Temeinica organizare a şcoalei săteşti asigură izbânda întregirei Neamului."

Sculptorul tulcean posedând tehnica şcoalei italiene, corectitudine în desen şi construcţia admirabilă, a dat acestei opere viaţa, căldura, energia şi sentimentul, cari îl aşează în rândurile marilor artişti.

Desvelirea bustului marelui Spiru Haret va avea loc în curând l Octombrie cu delegaţiuni din întreaga ţară. Vor asista la această solemnitate, familia Brătianu, precum şi mulţi bărbaţi ai ştiinţei şi de Stat. Serviciul religios va fi oficiat de P. S. S. Episcopul Nifon al Dunăre de jos.

Gion.

Acţiunea parlamentară a partidului liberal

— Pentru d-l Matei Cantacuzino —

In interviewul publicat de „Adevărul" de la 5 Octombrie, d. Matei Cantacuzino a înţeles să afirme că partidul liberal nu şi-ar fi exercitat dreptul de control în parlament şi că deci campania pe care o duce astăzi pentru răsturnarea guvernului este cu totul ne la locul ei. Cu ce drept adică — a vrut să spuie d. Matei Cantacuzino — vii să lupţi împotriva guvernului, când, în parlament, i-ai trecut cu vederea toate greşelile făcute?

Ori iată care este activitatea în parlament a partidului liberal:

1) Partidului naţional liberal prin acţiunea sa parlamentară a împiedicat concesiunea atelierilor căilor ferate (interpelarea ţinută de d. G. G. Mârzescu) Ori d. Matei Cantacuzino consideră încercarea guvernului de a le concesiona drept un act folositor statului?

2) Partidul naţional liberal prin acţiunea sa parlamentară a împiedicat proectul dezastruos al Reşiţei (Discursul d-lui G. G. Mârzescu la discuţia generală).

3) Partidul naţional liberal prin acţiunea sa parlamentară a căutat să împiedice afacerea Tişiţa (cuvântarea d-lui I. G. Duca.)

4) Propunerile făcute pentru modificarea legei agrare se datoresc partidului liberal, iar discuţiunea luminoaă şi completă a acestei reforme a fost făcută, în parlament, de partidul liberal (propunerile d-lui V. Sasu în comisiunea parlamentară, discursul d-lui I. G. Duca la Cameră şi al d-lui Al. Constantinescu la Senat.)

5) Propunerile făcute asupra legei de distribuţie a petrolului (cuvântarea d-lui I. G. Duca.)

Aceste manifestări constante ale partidului liberal nu însemnează a exercita dreptul de control parlamentar, de a căuta să împiedice greşelile, de a urmări să îmbunătăţească opera legislativă?

Unde a făcut partidul liberal declaraţiuni?

Numai la două legi şi atunci iară i pentru a împiedica guvernul să fa ă greşeli:

1) La legile financiare când partidul naţional liberal a arătat imposibilitatea unei reforme serioase fără ca în prealabil guvernul să stabilească veniturile şi cheltuelile reale prin budget.

S'a cerut discuţia prealabilă a budgetului ceice guvernul a refuzat.

2) La legile muncitoreşti, la care partidul naţional liberal a atras atenţiunea că sistemul legiferărei parţiale în această direcţiune este inadmisibil, pentrucă însemnează a se cădea sau în exclusivitatea legilor coercitive cum a făcut guvernul Averescu fără a ţine seamă de drepturile şi revendicările legitime ale muncitorimei — sau în valmăşagul legilor licenţioase (Dr. Lupu) sub presiunea maselor muncitoreşti, fără a ţine seama de necesităţile producţiunei şi ale ordinei publice.

Aceasta nu probează oare că partidul naţional-liberal şi-a exercitat controlul asupra actelor guvernului?

Scrisoare din Arad

Vizita italienilor şi vizita Ministrului de Interne

Vizita pe care Italienii au făcut-o oraşului nostru, a fost cu mai puţin brio decât vizita pe care a făcut-o d-l Ministru de Interne Argetoianu.

Or ce acţiune are nevoie de o înscenare: înscenarea ce s'a făcut vizitei italienilor a fost mai mică decât cea făcută Ministrului. Le-a ieşit lume la gară, Primarul Oraşului le-a ţinut o scurtă cuvântare, care a fost foarte bine simţită de italienii cari . . . nu ştiau nici o vorbă românească; au fost aduşi la Palatul Cultural, unde au admirat frumosul grai al servitorilor Palatului Cultural cari nu ştiu nici o boabă românete; apoi i-a luat cu un tren electric şi l-a dus într'o foarte frumoasă regiune românească, la Miniş, de unde Italienii au putut să tragă bune concluzii asupra populaţii româneşti şi asupra culturii vilor din acea regiune: iar la orele opt, au fost aduşi înapoi în oraş, au fost duşi la Teatru unde li s'a dat un spectacol de Gală, şi în sfârşit li s'a dat obicinuitul banchet.

S'a remarcat foarte mult, că d-l Prefect al Aradului, nu a putut să ia parte la masă, fiind indispus. Scuza pe care adus-o dompul Prefect într'o scrisoare, a fost că este foarte obosit (umblase două ore cu automobilul): dar gurile rele zic, că s'ar fi temut să vorbească Italienilor. Or cum, s'au făcut oare cari comentarii pe această lipsă şi cum representantul guvernului nu a fost la banchiet, au fost mulţi cari au găsit că nu prea a fost frumos acest moment de indispoziţie.

Norocul cel mare al domnului Prefect, a fost că primul său satelit, Primarul Oraşului, a salvat situaţia, printr'un foarte apreciat discurs . . . nepriceput nici de români,

Italienii însă au fost la înălţime: discursurile lor au fost un elogiu sincer al ţării noastre, şi o vibraţie caldă de mulţumire pentru triumfala primire ce li s'a făcută pe tot.

La urmă domnul Goldiş a vorbit în aplauzele tuturor, arătând că legătura Italii cu Franţa şi cu ţările latine, este legătura care s'a făcut în baza principiului moralii, în opoziţie cu legătura germanismului făcută în baza principiului dreptului pumnului.

Cum spuneam mai sus, inscenarea ce s'a făcut vizitii Italienilor, a fost cam palidă, mult mai puţin spectaculoasă decât cea facută ieri Ministrului: se înţelege, Ministrul este . . . Ministru a ot puternic, iar Prefectul este al partidului.

Şi dacă ţărani călări, îmbrăcaţi în rumoase haine de sărbătoare, au venit întru întâmpinarea Ministrului; şi dacă muzici au fost aduse dela sate; şi dacă gardiştii au defilat în şiruri strânse şi frumos cadenţate; şi dacă a fost mişcare şi îmbulzeală, acestea toate s'au făcut în mod spontan, iar nici de cum puse la cale de prefectură, care a dat trenuri gratis şi care a mobilizat tot aparatul poliţienesc, numai ca primirea să fie aşa cum un bun Prefect al regimului, o poate face

Şi peste mulţimea adunată sub balconul Prefecturii, glasul de stentor al domnului Ministru s'a ridicat şi a vorbit, a vorbit, şi în concluzie a spus că vine înarmat cu noui forţe, pentru luptă. „Să trăiască! Să trăiască"

sidera ca menite, prin destinul lor istoric, să trăiască şi să se desvoalte, cu individualitatea lor etnică şi culturală, alături şi împreună cu noi pe acest pământ prin excelenţă românesc. Departe apoi de-a le ignora sau deprecia trecutul, cum am fost noi ignoraţi şi depreciaţi în trecutul nostru, vom studia şi aprecia acest trecut — potrivit rolului cultural şi civilizator ce fie care din ele l-au avut şi potrivit faceriior de bine, cum zicea Kogălniceanu, pe care ele le-au lăsat în cursul vremii pământului şi oamenilor acestor ţări.

Un lucru însă vom face — şi-i vom face cu toată iubirea şi graba pe cari le reclamă repararea unei mari şi stigătoare nedreptăţi: vom căuta să reabilităm, istoriceşte, poporul român din Transilvania şi Ungaria, scoţând în evidenţă întregul aport pe care, în toate privinţele, el l-a adus, timp de aproape o mie de ani, pentru susţinerea celei mai vitrege patrii pe care a putut-o avea vreodată un popor..., Aceasta n'o vom face însă în detrimentul mora-naţional al nimănui. Nu, pentru că azi ştim prea bine ce rol am avut în trecut şi care a fost impotanţa noastă istorică, ca să mai simţim nevoia de a creşte însemnătatea acestui trecut, coborând pe acel al neamurilor cu cari am trăit împreună sau am venit în fatingere; pentru că cunoaştem admirabilele forţe de regenerare ce zac în sufletul poporului român, ca să nu ne îndoim că'n noualе condiţii de viaţă, vom îndeplini în curând tot ceia ce opresorii ne-au împiedecat să facem la timpul său; pentru că, în sfârşit oricât de însemnat ar fi rolul pe care aceşti opresori l-au avut în trecut, el nu va putea fi asemănat cu acel ce ni e dat nouă să-l avem, potrivit misiunii istorice ce ne-a fost încredinţată prin opera de colonizare şi romanizare a Daciei şi pe care numai acum, după o mie opt sute de ani suntem puşi în poziţie a o putea împlini: de a fi, aci, la Dunărea de jos, reprezentanţii cei mai deplini şi mai autorizaţi ai culturii şi civilizaţiuni latine.

—

TRISKA I.

Primul şi cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acoardă, repară şi transpoartă piane conservatorului, Operei şi tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane şi pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann şi Stingl cari se vând în preţul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

Noutăţi Pardesie şi haină de şcoale

Calităţi din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699

magazin de haine pentru bărbaţi, copii şi fetiţe.

Cluj, Piaţa Unirii 14. Telefon 543

strigă lumea adunată, care din cauza graiului ministrului şi din cauza sgomotului tramvaiului şi al trăsurilor, nu a priceput mare lucru.

Noroc însă cu părinţele Imboane, care a venit întradins dela Timişoara, ca să vorbească poporului arădan a lăudat pe Regele, a lăudat România Mare, şi a terminat mulţumind poporului adunat cu care făgădueşte să ducă lupta în viitor.

Un curios, care ca şi alţii căsca gura în mulţime, obsevă ironic: „Forţe n ui? luptă? când? în opoziţia foarte apropiată“?

După terase cafenelii „Dacia“ priveliştea a fost măreaţă. Lumea îmbrăcată în haine de sărbătoare circula sumedenie pe trotuar — este sărbătoare evreiască — gardiştii se uitau nerăbdători spre gară; trăsurile Primării alergau în sus şi în jos, transportând pe cei ce trebuiau să ia parte la primirea ministrului. Obosit de cele două ore pe cari le petrecuse stând pe o batistă pusă pe marginea trotuarului, un ţăran mai în vârstă, îşi făcu curaj şi intră între mesele cafenelii, unde se aşeză pe un scaun. Dintr'un grup de curioşi dela o altă masă un domn îi întrebă:

— Da ce este bade, ce vânt te-a adus pe la oraş?

— Da ce să fie, domnule, ia ale păcate. . .

— Cum aşa?

— Păi, chiar aşa . . . Parcă nu aveam eu ce să fac acasă la mine?

— Bine dar ministrul. . .

— No. vezi, doară tocmai aista-i dracu. Mai bine mă lăsa în mila domnului, acasă la mine unde am nişte cucuruz de îngrijit. . .

O trăsură frumos înhămată, cu un vizitiu îmbrăcat într'o frumoasă uniformă ungurească, trece în goană. In ea, un domn îmbrăcat în negru. cu pălăria trasă mult pe nas, cu nişte perciuni ungureşti dela urechi în jos, se uită lungoşi pieziş la lumea dela cafenea. Sigur că trebue să fie un înalt funcţionar dela Primăria locală, căci uniforma cea ungurească numai la această instituţie românească mai este în Arad. Chiar şi adevăraţii unguri, au cam lăsat-o la o parte.

Automobilele prefecturii, trei la număr şi automobilul Primării trec şi iar trec, cărând pe invitaţi spre gară steagurile tricolore bat uşur, ca nişte aripi blânde în aierul cald ca de primăvară, steagul după Primărie se leagănă alene, sus tocmai în vârful suliţii dupe turn, lumea îmbrăcată în haine de sărbătoare — este o sărbătoare evrească — se plimbă binişor pe trotuar, târându-şi picioarele pe asfaltul negricios, vorbind de treburile lor.

Mulţi, cari nu vor să ştie nici cine este ministru de interne se întrebau chiar pe sub seară, care o fi rostul steagurilor naţionale.

Tot cam aşa a păţit şi Katiţa mea, Eri dimineaţă, când a intrat 'n odaie m'a întrebat foa te mirată:

— Dar ce este azi la români?

— Care români, Katiţo, ce, tu nu eşti româncă?

— Ba ie, mă rog, dar ştiţi...... aşa zicem noi dela venirea românilor.....

— Pentru ce mă înterbi?

— Apoi mă rog la domnu, sunt steaguri puse peste tot pe hudiţe.

M'am uitat în calendar, să văd ce sărbătoare naţională o fi azi, de sunt steaguri la toate magazinele, şi la edificiile publice, şi nu mai târziu, mi-am adus aminte că azi este mare sărbătoare naţională venir a pentru a doua o ră a domnul ministru de interne le Arad.

Intradevă, mare sărbătoare naţională!

INFORMATII

Aflăm că după desvălirei monumentului dela Oradea-Mare al M. S. Regina, Suverana, răspunzând învitaţiunei direcţiunei Operii Naţionale din Cluj, va veni şi în oraşul nostru ca să asiste la o reprezentaţie a Operii.

■

Dnii membri din comitetul *Cultura Poporului,* sunt înştiinţaţi, că Marţi 11 Oct. orele 5 d. a. va fi şedinţă în Sala Rectoratului.

■

Toţi membrii Cercului Studenţesc „Câmpia şi Muresul superior“ sunt concovaţi pe ziua de 14 Oct. 1921 orele 8 p. m. în sala Căminului Studenţesc.

La ordinea zilei: Demisia vechiului Comitet şi Alegerea Comisiei de verificare.

■

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Luni creaţiunea fabricei italiane Ambrosio „Amantu lumei“. O istorie miraculoasă după romanul renumit a lui Paul Cock, constătătoare din 2 părţi dintre cari prima se rulează Luni.

■

Abonamente pentru ziarul „Infrăţirea“ se primesc la librăria Cartea Românească Piaţa Unirii 7,

Cu ziua de 5 Octombrie 1921 Ioan Poh a păşit din societatea firma „Atlantica“, adică din tovărăşia cu Petru Poh din care zi nu mai are nici un drept de nici o afacere pe numele firmei de mai sus. Cine are ceva în contra în timp de 8 zile să se prezinte. — Cu stimă Petru Poh proprietarul firmei „Atlantica“. 1152

■

In CINEMA UNIVERSITĂŢII se va reprezenta Luni atracţia senzaţională a fabricei Corvin, „Ave Caesar“, în rolul principal cu cei mai renumiţi actori maghiari.

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Luni drăgălaşa piesă culeasă din viaţa de student „Clasa V-a“.

■

Toate Doamnele din elită întrebuinţează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea şi apa de gură „Formalysol“ nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea“ fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj. II-111

■

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria EMKE Cluj, Piaţa Unirii 32.

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuinţează crema Dr. BIRÓ.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris. 1-319

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piaţa Unirei.

■

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 899

■

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă serveşte iarăşi renumitele* Cataife *cu frişcă,* Baclavale turceşti *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia şi Dumineca Plăcintă *cu brânză, carne şi mere.*

In fiecare dimineaţă: sandwich, pateuri, ţuică de Văleni, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum şi tot felul de licherari dela distileria Bresson. 1071

■

In restaurantul Clasa I. din gara Cluj se găsesc în permanenţă zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 107

Ştiri culturale

Se ştie că la Bucureşti, cu prilejul comemorării a 100 de ani de la naşterea marelui bărbat de Stat Ion C. Brătianu, s'a înfiinţat o societate cu numele *„Aşezământul de Cultură naţională Ion C. Brătianu“.*

Iată care este până acum activitatea acestei societăţi:

1. Editează sub auspiciile sale „Istoria Basarabiei“ de dr. I. Nistor, profesor universitar.

2. Apus sub presă bucăţi alese pentru popularizare din V. Alexandri, M. Eminescu, M. Cogălniceanu etc.

3. Ingrijeşte de editarea unor cărţi de şcoală pentru provinciile unite.

4. In esneşte Comisiunii Monumentelor Istorice procurarea unei planşe a Evangheliarului slavon din Mânăstirea Neamţului păstrat în muzeul de stat din München.

5. A dăruit Academiei Române, în urma propunerei d-lui N. Iorga, valoroase documente greceşti, româneşti şi latineşti.

6. Infiinţează un biurou de propagandă naţională, atât în ţară cât şi în străinătate, spre a risipi atmosfera, pe care o încearcă duşmanii să o creeze Româniel.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI

MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

SZEKELY şi RETI

Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acţii 467

Citiţi „Infraţirea“

Din Banatul robit

Sate jefuite. — Orfanii alungaţi din casele moştenite dela părinţi. — Sate româneşti colonizate cu Sârbi din Bosnia. — Maior român silit să-şi desbrace uniforma.

Ziarul „Voinţa Poporului“ din Ardeal publică următoarele amănunte cu privirile la situaţia Românilor din Banatul robit:

„Prigonirile pornite de Sârbi contra Românilor din Banatul robit sunt înspăimântătoare.

Sârbii, nemulţumiţi cu ocuparea judeţului Baranya de către Ungaria, au început a organiza cete de voluntari, cari numără azi peste 70.000 oameni. Aceşti voluntari înarmaţi până 'n 'dinţi, cutreeră satele româneşti, jefuindu-le.

Fiind starea de asediu, orice circulaţie este oprită dela 9 ore seara în sus. Să te ferească Dumnezeu dacă eşti Român, să fi găsind circulând peste această oră imediat eşti pedepsit şi pe lângă pedeapsă în bani, mai ai de suferit şi pedeapsă corporală (bătae).

In vremea din urmă aceste prigoniri sârbeşti contra nefericiţilor noştri fraţi devin tot mai aspre şi mai îngrozitoare. Dacă au văzut, că nici abuzurile şi nici nelegiuirile nu fac pe români să-şi părăsească vetrele strămoşeşti. Sârbii au început să nu mai cinstească nici dreptul asupra averei şi nici dreptul asupra locuinţei Românilor.

Această colonizare silită ne aduce aminte de venirea Sârbilor în Banatul nostru aduşi de Austrieci pentru a împuţina numărul mare al Românilor; lucrarea începută şi sprijinită de capetele încoronate ale răposatei monarchii, de a nimici poporul românesc din Banat, e dusă înainte de Sârbi, de data asta nu ca unelte, ci pe socoteala lor proprie.

Oare Liga Naţiunilor n'are nimic de zis văzând cât de mare respect au Sârbii de Tratatul pentru apărarea naţionalităţilor? De ce guvernul nostru nu face cunoscute suferinţele Românilor din Banatul robit acelora cari şi-au luat angajamentul că vor aplica acest Tratat?

Mentalitatea vecinilor noştri este foarte curioasă. Cazul următor va arăta în deajuns gradul până unde poate merge blăstămăţia Sârbilor: în comuna Petrovasela, Sârbii au silit pe un tutore să repare casa orfanului de sub îngrijirea sa. După ce a cheltuit o sumă de zeci de mii de coroane cu reparatul. Sârbii au luat casa orfanului şi au dat-o fără nici o plată Sârbilor aduşi din Bosnia.

Se colonizează Banatul robit şi tot mai sunt de aceia cari cred într'o schimbare în bine a stărei celor rămaşi fără sprijin dincolo de linia trasă de înţelepţii dela Conferinţa păcii.

Mai nou i-se vesteşte din Vârşeţ gazetei „Nădejdea“, că un domn maior din armata română proprietar în Vârşeţ, venind în concediu, însoţit de soţia sa, cu paşaport şi acte în regulă, a fost atacat de către comandantul sârb al punctului vamal, cãp. Nedeovici, care împreună cu şase soldaţi a oprit trăsura, silind pe maior să-şi desbrace uniforma. Maiorul deşi a prezintat toate actele, legitimându-se ofiţerul sârb stăruia, cerând imediat desbrăcarea uniformei. Din fericire maiorul avea cu dânsul un rând de haine civile, cu care s'a schimbat, executând „ordinul“. Reclamând în urmă cazul autorităţilor sârbeşti, i-s'a făgăduit că i-se va da reparaţie. Autorităţile au şi făcut proformă o cercetare.

Gazeta oficială sârbă din Vârşeţ „Nova Zora“, a început a ataca autorităţile, spunând că pentru nişte Valahi, nu trebuie pedepsit un ofiţer sârb, care şi-a făcut datoria“.

Plângeri şi lămuriri

La întrebările puse în Nr. 341 din 6 cor. al ziarului „Infrăţirea“ răspundem următoarele:

1 La întrebarea, de ce este scrisă foaia noastră şi ungureşte, răspundem:

Pentru că câteva mii de abonaţi şi cititori ai noştri nu ştie româneşte şi vor să înveţe limba Statului al cărui cetăţeni sunt.

2. La întrebarea de ce am pus titlul „Foaia Comercianţilor Români“, „Foaia Comercianţilor Români“, nu cunoaşte altfel de Comercianţi în România-Mare de cât Români, şi tot ce este în Statul nostru după concepţia noastră este românesc.

Deci ca atare, noi fiind organ independent al tuturor. Comercianţilor şi industriaşilor României-Mari cari sunt în număr de mai multe mii ca abonaţi cititori şi sprijinitori ai organului nostru, nici nu-şi avea locul un alt titlu decât „Foaia Comercianţilor Români“.

3. La afirmaţia că noi am fi apărut de câteva zile răspundem:

3. Noi nu aparem de câteva zile, ci din contră toată lumea ştie că noi deja de 3 ani aparem la Braşov de unde ne-am mutat la Cluj, unde organul nostru independent, apără interesele tuturor Comercianţilor şi industriaşilor din România-Mare dela Nistru până'la Tisa, nu numai celor din Cluj şi ca atare noi în Nr. 35—35 deja am publicat următoarea lămurire. „Găsim că este necesar să constatăm şi să declarăm că „Foaia Comercianţilor Români“ este un organ independent economic, comercial şi industrial şi financiar, care şi-a început operaţia încă acum trei ani la Braşov şi care azi este la Cluj ca un organ care nu se ţine de nici un partid şi nici o grupare şi aşa nici cu „Reuniunea Comercianţilor, Industriaşilor şi Meseriaşilor Români din Cluj“, n'are nici o relaţiune, ceia ce aducem în publicitate pentru luare la cunoştinţă.“

Prin urmare credem că ne-am lămurit pe deplin şi prin aceasta discuţia din partea noastră este închisă, pentru care vă rog să bine voiţi a publica răspunsul provocat de D-voastră, rugându-vă d le director să primiţi asigurarea distinselor noastre consideraţiuni.

Cluj, 6 Oct. 1921.

I. Petringenar

Directorul ziarului „Foaia Com. Român“.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

O plângere către Ministrul Școalelor

Primim spre publicare următoarea plângere:

Domnule Ministrul

Felul cum ni-se rezolvă plângerile învățătorilor din județul Alba-inferioară, stârnește o adâncă indignare în sufletul nostru și că recurgem la acest pas, e faptul că ne-a cioncat calea ierarhică, de apelare a dreptului nostru sfânt. Călcat în picioare de îngâmfarea autorităților superioare, căci în indefentismul lor, ne socotesc dezarmați de puterea apărării intereselor noastre. Și-și continuă încă neturburați nedreptățile. Din nenumăratele cazuri redau pe următoarele:

In anul școlar 1919—20 la Perceptoratul din Ocnele-Mureșului, din ce motive nu pot ști — al nepriceperii de a interpreta ordinele, al răutății ori altul, s'a detras învățătorilor mai mult la fondul de pensiune, celui care adresează aceste rânduri, nu mai mult decât suma de 37 Lei, iar de la aceasta școală încă la 5 învățători, unora mai mult, iar altora mai puțin. Tot așa stă lucrul și cu învățătorii depe la alte școli.

Ca să ni-se restitue suma detrasă pe nedrept, am cerut de la Perceptoratul din loc, despre suma detrasă mai mult o adeverință și alăturată unei cereri, acum împlinind anul, o am înaintat pe cale ierarhică forurilor în drept. După un timp îndelungat ne-a sosit și răspânsul, dat verbal de Revizoratul școlor, că toate intervenirile de a ne redobândi acei bani îs zadarnice, căci Directoratul General n'a putut găsi nici o formă sub care ni-ar fi putut satisface.

Iată, dar d-le Ministru, cum autoritățile școlare ne despoaie de bunul nostru câștigat cu atâta necesitate și trudă.

Un fapt curios nu de o mai puțină importanță spre a vi-l face cunoscut e și acela cum ajungem noi la salar.

Pe luna Aprilie și Mai am primit un avans. Dacă, însă forțați de greutățile existenței am îndrăznit prin luna Iulie a întreba de salariu, ni s'a răspuns că statele nu sunt gata. Dar Dumnealor în gândul ameliorării soartei noastre, au intervenit la „Banca Gorunul" din Aiud ca să ni-se puie bani la dipoziție cu 16% până la ridicarea salariilor.

Cei cari și au putut tîrî necazul spre a nu lua bani din bancă încă și în ziua de azi îs fără salariu. Inaintea băncii „Gorunul" zi cu zi se îngrămădesc învățătorii, însă nu cu aceiași satisfacție ca înaintea. Perceptoratului, ci cu sufletul stors de durere de calea înjositoare în care au ajuns să-și ridice agoniseala. Când va sosi sfânta și mult așteptata zi a ridicării salariilor, ce mângâere le va aduce lor când din al puțin ce trebuie să primească li se va detrage cele 16% la bancă, eventual și la cei ce s'au întrepus pentru acest act de milostivire, 13% va stat și spesele făcute în două drumuri până la Aiud, unul când au ridicat banii din bancă, iar altul la primirea restului ce poate li s'ar mai cuveni din salar.

Frumoase împrejurări ne-au mai creiat autoritățile în aceste dou luri de recrețe sufletească petrecute în recâștigarea puterilor de lipsă începerii unui nou an de muncă!

Pentru aducerea păcii și a mângâierii în sufletul nostru va rugăm d-le Ministru, ordonați o anchetă contra acelora pe cari din înșirarea faptelor de mai sus îi-ați crede vinovați.

In numele mai multor învățători

Simeon Duma
director înv. în Ocnele-Mureșului.

Cetiți „Infrățirea"

Planul de atac al Habsburgilor

Răscoală în Sârbia și Bavaria. — Atacarea României și Austriei

Gazeta „Arbeiter Zeitung" din Viena publică amănunte despre legăturile dintre lovitura dată de Unguri în Burgenland și manevrele de readucere pe tron a Habsburgilor.

Carliștii (pârtinitorii fostului rege Carol) și-au făcut planul fantastic de a provoca la sfârșitul lui August o răscoală în Jugoslavia. In modul acesta armata sârbă ar fi fost legată la mâni înlăuntrul țării.

România trebuia să fie atăcată de bolșevicii ruși.

Impotriva Cehoslovaciei două-trei brigade ungurești ajutate de provocatorii de turburări din Slovacia ar fi fost de ajuns.

Grosul armatei maghiare, slujindu-se de conflictul din Burgenland ar fi mers împotriva Austriei spre a răsturna guvernul republican.

Mișcarea trebuia să fie îmbinată cu o contrarevoluție monarhistă în Bavaria, care ar fi dat semnalul altor răscoale monarhiste în Tirol și în ținutul Salzburgului.

Gazeta socialistă denunță un șir de fapte cari dovedesc înțelegerea dintre Oedenburg și carliștii unguri, deoparte, witelsbachenii, de alta, precum și tovărășia elementelor clericale și legitimiste din Austria.

Industria de mașini din Ardeal

Ardealul are o industrie metalurgică, care dacă și nu în stil mare totuși este bine desvoltată pentru a satisface necesitățile economie indigenă.

Industria de mașini și fabricate metalurgice din Ardeal a suferit însă în timpul din urmă, căci nu s'a făcut absolute nimica din partea conducerii statului pentru a sprijini acest ram productiv, care având de luptat cu o conjunctură abnormală n'a putut să ție piept față de inundația productelor străinatății, adunate pe pieței românești. In Ardeal, avem în județul Brașov, Bihor fabrici de mașinerii, stabilimente technice pentru construcția de vagoane. Acestor fabrici s'au pus diferitele obstacole prin guvernarea actuală.

In loc să se ie măsuri pentru a înlesni funcționarea și productivitatea acestor creațiuni tehnice s'au pus obstacole la procurarea cărbunilor, materiale de primă necesitate de transporturi s'au impus taxe și dări speciale cari au ridicat numai costul la producție făcând imposibil concurență față de cea străină. Astfel s'a întâmplat că fabricatele noastre nici nu pot fi vândute ca urmare fabricile au stocuri mari de tot fel de mașineri și unelte stocuri cari nu pot fi valorizate

Pusă în situația aceasta este firesc că fabricile tehnice ardelene au de înregistrat pierderi imense.

Multe din ele au fost silite să reducă producțiunea și să concedieze lucrătorii, multe dacă nu se va ameliora criza vor trebui să sisteze lucrul până ce va veni o conjunctură mai favorabilă. Dar, pentru țara noastră nu poate fi indeferent dacă avem sau nu o industrie tehnică. Agricultura noastră are nevoie de multe unelte și fabricate tehnice, cari să pot produce foarte bine la noi mai ales având și mine de fier.

Trecând industria noastră întreagă prin prima fază de validitate, și voind să crelăm ceva mare pentru viața noastră economică dela a cărei bună stare depinde și puterea politică al statului nostru, trebue să tratăm cu atenție și îngrijire toate acele probleme economice, dela cari depinde prosperitatea poporului întreg.

Industria tehnică va avea rol important și în viața noastră socială. Statul nostru nu se poate mărgini numai la producția agricolă, ci pentru a putea utiliza și valorifica bogățile naturale imense trebue să punem bază unei industrie sănătoase care ne va pune în stare de independență față de străinătate. Producând în țara noastră acele fabricate tehnice, pentru cari, azi, curg milioane în străinătate, vom economiza multe cheltueli, rămânând și banii în țară.

Deci trebue sprijinit activ industria tehnică.

Să se reducă taxele impuse asupra producție, să se revizuieze taxele de import asupra mașinelor de cari are nevoe industria pentru a se instala și se iee măsuri de protecție pentru fabricatele indigene, impunând taxe mai mari asupra acelor mașine și unelte tehnice, în special agricole, cari se produc și în țara noastră.

Protejând industria indigenă ea va porni producția mai intensiv, va lua proporții mai mari.

Aceasta însă numai atunci când conducerea țării va da acel spijin moral și material efectiv, care se asigure industriei tehnice vitalitate.

Raco.

Cititi „Infrătirea"

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie **FENYŐ & BRAUNFELD** din Piața Unirii CLUJ. lar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplare artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

O problemă social-economică

Industria auriferă a Munţilor Apuseni. — Propaganda bolşevistă. Ce face guvernul.

Câteva luni înainte toată Presa noastră se ocupă de exploatarea aurului din Munţii Apuseni ai Zarandului, de producţia minelor dela Brad şi Baia-Mare, de nesfârşitele greve muncitoreşti şi conflictele dintre mineri şi patroni.

La parchetul tribunalului Arad continuă încă procesul alor 80 de persoane, pentru contrabanda cu aur şi comerţul clandestin cu Ungaria.

Opinia publică s'a alarmat pe drept cuvânt de tratamentul neuman a Societăţii de exploatare „Rudaer 12 Apostol Al. Géza", faţă de miile de muncitori isgoniţi de la mine în gerul iernii şi rămaşi fără pâine şi ocupaţie din voinicia „Apostolilor", şi nepăsarea guvernului nostru de „muncă".

Sub frasiunea cazurilor aduse la cunoştinţă publică, la solicitarea delegaţiilor muncitoreşti şi în urma rapoartelor făcute din partea organelor administrative guvernul a dat în fine o atenţie superficială chestiunei delegând de la centru, pe cutare domn director şi inspector general, să descindă la faţa locului pe câte-va ore.

Ori când situaţia se agrava tot mai tare, când nemulţumirele s'au prefăcut în revolte, atitudinea patronilor în abuz, iar mizeria populaţiei întregi se schimbase în jaf, şi furturi, s'au înşirat în cusitorie în judeţele învecinate, soseşte Ministerul Ardealului, cu coşul fără fund al lăgădueliilor, şi asigurărilor de tot soiul Am aras de mult avenţia factorilor competenţi asupra fixării unui curs de schimb, mai favorabil pentru aur, — corespunzător speselor de exploatare, s'a cerut un control serios şi funcţionarii români la exploatarea celui mai principal isvor de bogăţie a Ţării.

S'a cerut ca reprimarea în serviciu a funcţionarilor, să nu fie lăsată la discreţia suspectă a unor funcţionari ai Societăţii, cari pare a menaja tocmai elementele de răsvrătire socială, pe cei mai guralivi socialişti internaţionali.

S'au cerut delegaţi de la Bucureşti, pentru organizarea sindicatelor naţionale, o acţiune de propagandă antisocialistă, o şcoală de montanistică inferioară şi în fine, s'a cerut a suta parte din ce s'a furat la Aprovizionare, la Constanţa şi la Giagoga.

In locul acestor măsuri salutare, s'a manifestat pe toată linia o indolenţă criminală, echivalentă unei anarchii. S'a dat o completă latitudine agitaţiilor subversive ale organizaţiilor internaţionale din Petroşeni, Cluj, şi Bucureşti, intervenindu-se din partea acestora, la angajarea în serviciu numelor, a unor elemente turburătoare. In acelaş timp, muncitorii cinstiţi, cu sufletul necorupt, cari trebue să muncească pentru hrana familiilor numeroase până astăzi se roagă şi se alungă de la uşile patronilor, — această „Action Gessel schaft", nemţeşti — stăpâni pe pământul şi sufletul românesc.

Opera de consolidare economică „Ţării, liniştea şi progresul cultural-social şi economic a unui ţinut întreg, se împiedecă astfel, prin maşinaţiile străinilor a elementelor răsvrătitoare şi a organizaţiilor Leniste. Sau în ochii conducătorilor Ţării, nici aceasta nu formează problemă de importanţă generală, o cărei soluţionare se impune cu toată urgenţa şi gravitatea.

Libertatea exportului de aur, nu contribue decât la întărirea situaţiei materiale a patronilor, fără să amelioreze cât de puţin mizeria populaţiei, suferinde din lipsă de lucru.

Dacă finanţele Ţării sunt atât de străluite, încât cvantul de producţie un importă şi se poate trafica peste graniţe, aşteptăm ca cel puţin cunoştinţa naţională, sufletul românesc al Zărandului — pentru ce s'a luptat şi muncit atât de multe să nu se lăse pradă streinilor, internaţionalelor. lui Csiszer, Trocky etc.

Iar ca dovadă că aceştia se folosesc de somnul dulce al guvernului, este cazul mai recent, dela minele din jurul Bradului

Administraţia locală, informată de fraudele ce se comit în chivermiseala Casselor muncitoreşti, că sumele incasate pentru cazuri de boală, în loc de a se transpune la Casseria Centrală a asigurărilor, se întrebuinţează pentru alte scopuri, a dispuso anchetă oficioasă, secvestrând interimal fondurile.

Despre cele constatate s'a raportat organelor administrative superioare. Ministrului de interne şi Parchetului.

S'a dovedit că peste 10.000 Lei, s'au cheltuit de către 2—3 persoane, ca diurne pentru călătorii a cunse, corespondenţă ministerioară cu organizaţiile internaţionale, telegrame expediate dela staţiuni telegrafice îndepărtate de Brad şi subvenţii pentru propaganda socialistă. Muncitorului miner Cristea, s'a refuzat dreptul de domiciliare din partea primăriei comunale Criştior şi a administraţiei de plasă.

Motivul era consfinţit prin faptul de a nu fi cunoscută proveniența acestui individ, notăm pentru agitaţiile între muncitori şi complice la frauda banilor publicii ai muncitorilor mineri.

Cei ce a îndemnat Societatea de exploatare să angajeze în serviciu pe acest om, ne dă de gândit.

Ne aşteptăm, ca guvernul, informat de starea lucrurilor să dispună imediată cercetare, derea agitatorilor şi înlocuirea or cu muncitori cinstiţi, cari aşteaptă de luni de zile, să poată munci.

Ne pomenim însă, cu intervenţii dela organizaţiile din Petroşani, cu un deputat socialist, cu articole tendenţioase la Ziare, de pre abuzul de putere a organelor administrative, energice protestări din partea clubului socialist din Cluj numai din partea guvernului nici o măsură S'au mobilizat toate forţele internaţionale muncitoreşti, pentru a zădărnici curăţirea atmosferei, arestarea agitatorilor şi descoperirea ilegalităţilor socialiste.

Intervenţiile acestor nechemaţi, au ca resultat următoarea telegramă, caracteristică, adresată administraţiei de plasă Brad:

Pentru ca v'aţi amestecat, pentru ce s'a eliberat totul. . .

Industria lemnului la Expoziţia-Târg

Lemnul, una din bogăţiile cele mai mari ale ţări noastre după cereale şi petrol, a dat naştere la o industrie importantă producătoare a tuturor varietăţilor de fabricate a căror materie primă principală este.

Vechilor mari întreprinderi pentru prelucrarea lemnului din Vechiul Regat, s'au adăugat acele din nouile ţinuturi alipite, făcând ca numărul acestor fabrici să crească aproape de trei ori, astfel că România de azi după ultimele date statistice utilizează pentru industria mare a lemnului 66.581 H. P., întrebuinţează cifra 50.000 lucrători dispune de un capital investit de 478.063.349 lei şi este în stare să producă anual 8—10.000.000 m. c.

In Expoziţia şi Târgul de moştre din Parcul Carol îşi expun produsele principale 60 de întreprinderi din branşa lemnului, care vor să arate întregi ţări fabricatele lor superioare şi în acelaş timp să dovedească că această industrie poate şi trebue să fie absolut independentă de străinătate şi că, pe lângă că este în stare a acoperi nevoile consumului intern, poate conta pe o mare cotă care şă reprezinte o cifră importantă la exportul produselor naţionale.

Industria mobilelor din ţară care începuse să ia un avânt înainte de războiu, a ajuns astăzi după alipirea nouilor ţinuturi cu centre importante în această specialitate ca: Timişoara, Arad, Oradia Mare, Cluj Tg.-Mureş, Cernăuţi etc., să producă obiecte care dovedesc prin transacţiunile însemnate ce s'au încheiat în Expoziţie, că nu stau mai prejos celor din ţările occidentale prin gustul lor artistic şi prin execuţia lor superioară. Principalele fabrici de mobile expun diferite garnituri care constitue o podoabă în Pavilionul Oficial, Pavilionul Bucovinei, Banatului, Oradia Mare, Marmorosch Blank & Co., Banca de Credit şi Chrissoveloni unde sunt instalate atrăgând privirile vizitatorilor cari nu se pot uşor convinge că sunt produsele ţării şi muncii româneşti.

Expoziţia şi Târgul de moştre reuseşte se pue în faţa ochilor publicului consumător şi comercianţilor, produsele naţionale spre a dovedi că şi în limitele graniţilor ţării să produc obiecte pentru care până astăzi trebuia să ne adresăm străinătăţei şi că trebue să ajungem acolo încetând de-a fi tributari străinătăţei pentru articole care nu numai că vor putea acoperi nevoile interne, dar vor putea deschide căile pentru export.

In afară de mobile, găsim în Expoziţia-Târg o serie de noi fabricate indigene, necunoscute încă ca produse româneşti şi anume: unelte de tâmplărie, obiecte de menaj din lemn, jucării, etc., care se aduceau până acum din Germania, Reprezentanţii acestor fabrici din Codlea, lângă Braşov, s'au pus, în legătură cu negustorii din ţară, încheind afaceri frumoase spre mulţumirea producătorilor, a căror industrii nu îşi puteau lua desvoltarea cerută, şi consumatorilor care nu vor mai fi forţati să apeleze străinătăţei.

Dacă sunt la noi în ţară industrii care depind încă de cursul produselor şi materiilor prime străine, industria lemnului este aceia care trebue să fie complect indigenă, dispunând de materia primă de o calitate superioară şi în cantităţi abundente, factorii cei mai principali.

Datoria principală este de-a căuta să se profite cât mai mult de bogăţia lemnoasă a ţării prin exploatarea raţională a pădurilor, şi a se da lemnului cel mai mare procent de industrializare, pentru ca la export să treacă numai sub formă de fabricate.

Ing. M. Krainik.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAŢII

Luni: Ave Caesar.
Marţi: Ave Caesar.
Miercuri: Mireasa deavolului.
Joi: Mireasa deavolului.
Vineri: O mie şi una de nopţi sau Sultana amorului.
Sâmbătă: O mie şi una de nopţi. sau Sultana amorului.
Duminecă: O mie şi una de nopţi sau Sultana amorului.

CINEMA URANIA

Luni: Clasa V.
Marţi: Clasa V.
Miercuri: Fiica mării.
Joi: Fiica mării.
Vineri: Fiica mării.
Sâmbătă: Masca vieţii.
Duminecă: Masca vieţii.

CINEMA APOLLO

Luni: Amantul lumei .Partea I.
Marţi: Amantul lumei. Partea II.
Miercuri: In ţara tigrilor.
Joi: In ţara tigrilor.
Vineri: Grecul zburător.
Sâmbătă: Grecul zburător.
Duminecă: Demonul.

Din ordinul d-lui şef de serviciu indescifrabil

Secretariatul general al Ministerului de interne Cluj

Iată ne deci ajunşi şi aici, ca „din ordinul d-lui şef de serviciu" ; vre un copil de la Secretariatul general al Internelor Cluj, la dispoziţii telegrafice, în cauze generale atât de grave, până când guvernul s'a nemuritor şi rece", contribuind la prăbuşirea ordinei sociale, la destăinuirea anarchiei şi la ruina populaţiei şi a Ţării întregi.

prof. *D. Gherman,*
Arad.

Şcoală de dans pentru copii

fetiţe şi băeţi dela 6—12 ani

din societatea de elită românească. Sub conducerea profesoarei diplom.

1142 **LUCREŢIA MĂRCUTIU**

Curs de 6 săptămâni, 3 ore pe săptămână cu începere dela 10 Octovrie a. c. în sala mică a prefecturei.

Dansuri naţionale româneşti, moderne de salon şi alegorice

Taxa 120 Lei de persoană. — Inscrieri se fac în fiecare zi dela orele 5—6 la Liceul „Regina Maria" Strada Minervei (Schütz János) No. 1.

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

XXXXXX—XXXXXX

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.
Se serveşte cină de teatru etc.
1163. Serviciul prompt.

XXXXXXXXXXXX

22

In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

STUDENT universitar (german) dă oare de limba germană. Adresa la ziar. 1144

SE CAUTĂ o domnișoară pentru la 2 băieți (4—6 ani) care să posedă limba română și franceză să preferă care știe zice și la pian. Adresa la ziar No. 40.

DOMNIȘOARĂ care cunoaște limba germană, maghiară și română caută serviciu la una prăvălie sau birou. A se adresa la administrația ziarului subt „Domnișoară". 1140

CAUT POST de administrator de moșie în apropierea Clujului sau alte instituțiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

MASĂ de scris, mobile de vânzare. Strada Pan (Kriza) 6 dreapta. 1150

DE VÂNZARE un șeslong cu cuvertura, una față de masă, două perdele de mașină pentru croitorie bărbătească marca Singer în Str. Iuliu Maniu No. 4 et. II, cam. 4. 1135

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestitii mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar.
829

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

RARĂ OCAZIUNE

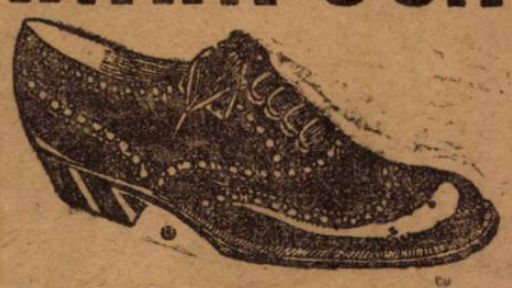

Grăbiți de a vă încălța eftin, numai cu?

Lei **50** Lei

una pereche ghete s'au pantofi dame și bărbați în valoarea de 600 lei la magazinul de încălțăminte fină și veritabilă

D. S. RAFTOPOL

Piața Unirii No. 15 Cluj
Telefon No. 107

care se pot primi prin cumpărarea a un bon cu 4 (patru) cupoane sistem american.

Nu uitați pe Franța și pe Elveția, unde se încalță și se îmbracă eftin sărac și bogat prin acest remediu introdus în țara noastră pentru înlesnirea populației având în vedere apropierea Ernei. — Unicul remediu de a merge sprn normalitate cine nu dorește încălțăminte cu bon își poate lua cu prețul magazinului, care este foarte redus. 925

Atențiune!

Architecți, întreprinzători, proprietari de case se găsește

Mare depozit de sobe de porțelan și teracota calitate din timp de pace.

Execută: sobe de tot felul, pardoseli, îmbracă pereții caselor în mozaic și faianță.

Dna Tamasy Josif Cluj, Calea Moților No. 7.

Reprezentanțe generale în Ceho-Slovacia L. C. HARDTMUTH, CAROL MAYER & FIUL și RAKANITZER PRINȚ LICHTENSTEIN Fabrica de Porțelan și Teracota.
1097

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
893

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

M. ANGHEL 210

Cluj, Piața Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate firmus de specialiști.

Se confecționează și se coasă

după ultima modă lengerie (albituri) pentru dame de corp și de pat precum și lengeri de lux la

Dna Georgescu 1128

Str. Basarabiei No. 10 (Kemény Gábor) et. I. ușa 5.

Agenția de publicitate „Soarele" tipărind pentru toate restaurantele gărilor din Ardeal

liste de bucate

primește reclama cu preț moderat pentru aceste liste.

Mare desfacere de mărfuri.

Cu toată urcarea mare a prețurilor din cauza scăderei Leului și a măriri taxelor vamale.

Filiala Luca P. Niculescu

14 CLUJ,

Palatul „Mielul-Alb" (Fehér-Bárány)

ține a dovedi consumatorilor că a fost și este singura cassă de încredere care a vândut și vinde ca prețurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurență.

Zefir Olanda I. cal. 120 lat.
Zefir Olanda II. cal. 90 lat.
Nanghiu dublu 140 lat.
Nanghiu I. calit. pentru tocuri de perne 80 lat.
Saten Glot extra 140 lat.
Saten Glot I. cal. 140 lat.
Saten Glot II. cal. 140 lat.
Stofă pepită I. cal. 80 lat.
Moso de len franțuzese 80 lat.
Carton I. cal. franțuzese 80 lat.
Sifon (jeffin) I. cal. 80 cm. lat.
Sifon (jeffin) II. cal. 80 cm. lat.
Sifon franțuzese 80 cm. lat.
Sifon franțuzese 90 cm. lat.
Sifon 140 cm. lat. pentru plapome

Barcheturi și stofe pentru toamnă în mare cantitate

Bănci, fabricanți, industriași,

comercianți cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

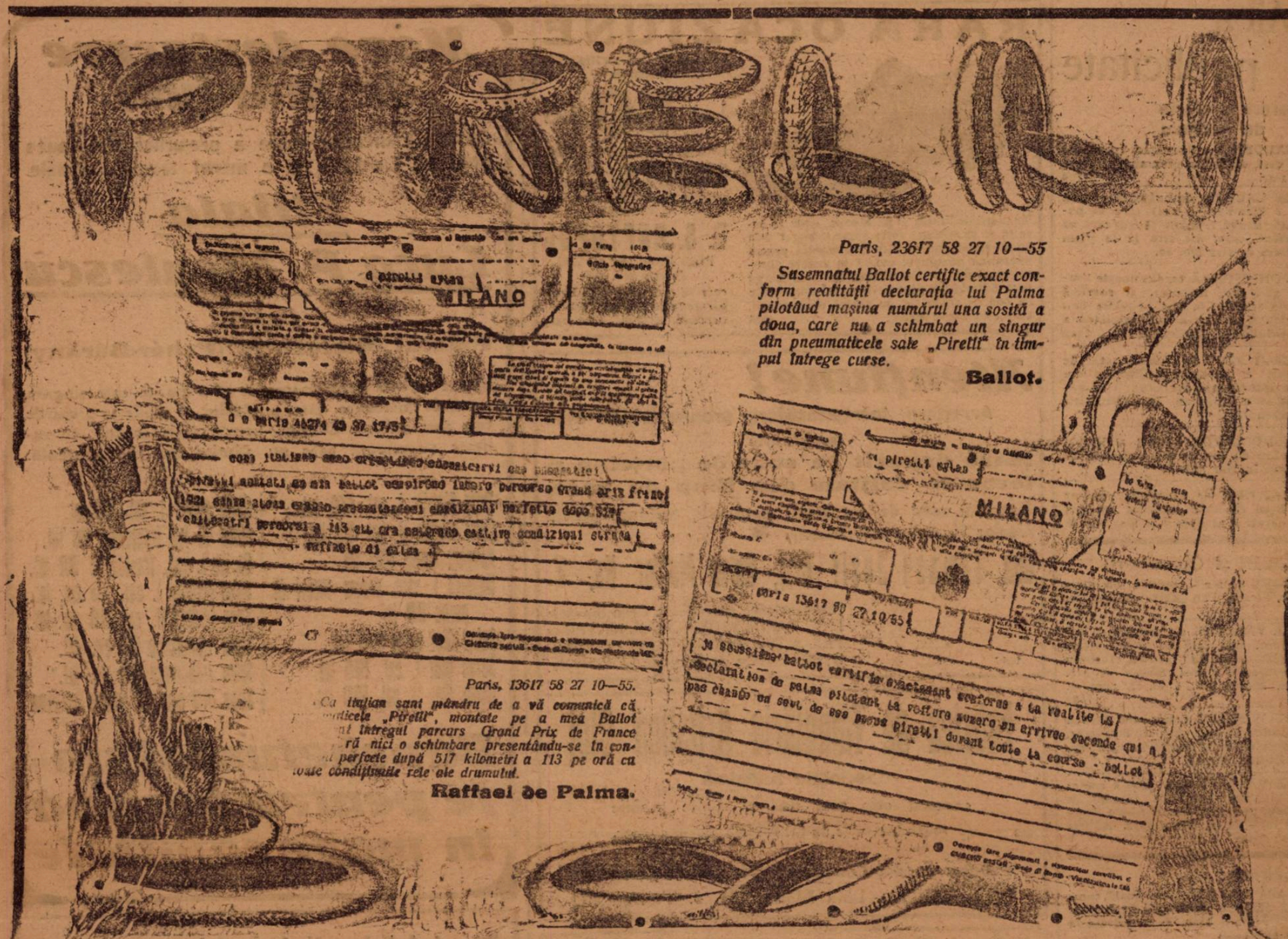

In permanență mare depozit la Telefon 270

EMIL BLAGA, CLUJ

Piața Ștefan cel Mare No. 7 ✻ ✻ Telefon 270

Întreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 377.
Execută instalații de lumină și transmitere de forță electrică precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volți 25, 32 și 50 lumini. Becuri 150 Volți de coate luminele cu preț de concurență. Materiale pentru instalații mai ieftin ca oriunde. 834

Se face, se modifică și se repară pălării de dame la:
D-na Schwalb J. Cluj, pe partea Str. Mateia, Piața Unirii 17. Preț moderat. 1099

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.
Se ocupă cu orice-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și lichioruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichioruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada Bucureștii No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

ABONAMENTE

la ziarul „Înfrățirea" se primesc și de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul II. No. 346 **Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini** Joi 13 Octombrie 1921

Infrăţi

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj

Nr. de schimb „Transilvania" Sibiiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible] Director: D. TOMESCU

Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952. Telefon: REDACŢIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN 120 LEI, 6 LUNI 60 LEI, 3 LUNI 30 LEI

Amăgiţi şi Instrăinaţi

— Magistraţii din Vechiul-Regat —

Ziarul „Adevărul" cu data de 9 Octombrie, în articolul „De ce se plâng magistraţii din Ardeal", ne arată interwievul unui redactor cu un „merituos" magistrat care discută chestia salariilor.

Probabil că „merituosul" magistrat nu e din acei din regat, căci ar fi avut cu totul altceva de ce să se plângă, de cât de partea materială a carierei care este o infimă parte din nemulţumirea de ordin moral ce domneşte printre magistraţii din vechiul reg t mutaţi în Ardeal şi care cu drept cuvânt se agită.

Până în prezent au muncit şi au tăcut. De un timp însă, toată lumea se ocupă de ei. In discursuri, la întruniri politice, prin presă şi prin cafenele, sunt atacaţi că sunt slabi, că sunt analfabeţi, că sunt inculţi, cu un cuvânt că au venit „să se fericească în Ardeal". Nu a răspuns nici unul dintre ei, sperând că mai curând sau mai târziu, li se va face dreptate, căci dacă ar şti toţi acei ce astăzi critică, în ce condiţii au venit şi care le este situaţia morală, s'ar vedea ce departe sunt bârfitorii de adevăr.

Afară de câteva recrutări nefericite făcute de către Consiliul Dirigent, recrutări făcute în afară de cadrele magistraţilor din vechiul reg t, toţi acei ce au fost trimişi de ministeri, sunt din acea coloană volantă a magistraturei cu care ai trecut în 1913 Dunărea, pentru a organiza magistratura în Cuadrilaterul cucerit, care nu s'a dat în lături de a trece în 1918 Prutul, pentru a împărţi dreptatea în numele Regului României-Mari în Basarabia şi care au primit cu drag să treacă Carpaţii, când li s'a cerut pentru a completa locurile în magistratura ardeleană, veniţi cu gândul curat de a munci şi a nu lua loc 1 ninănui.

Majoritatea magistraţilor veniţi în Ardeal, şi-au lăsat acolo inamovibilitatea câştigată după ani de muncă şi examene, pentru a fi în Ardeal ca frunza pe apă, la dispoziţia politicei şi a bunului plac.

Magistraţii din regat au fost umiliţi. Se cunoaşte cazul unui preşedinte de tribunal care impune pe foştii magistraţi unguri ce nu voise să depună jurământul de credinţă, să reintre în magistratură pentru a-i scăpa tribunalul de magistraţii din vechiul regat, afară că la fiece pas li se spune că legile de aci sunt mai bune etc, de cât cele de dincolo.

Dar magistraţii din vechiul regat nu sunt doctori. Doctorii însă, nu intră în magistratură. O maşină de scris şi o dactilografă, biroul avocaţial funcţionează, mii de lei curg. Pentru magistratură, trebue abnegaţie şi apostolat şi magistraţii din vechiul regat nu sunt doctori.

Dacă şi-ar da cum-va seamă de greutăţile cu care au de luptat şi de frumuseţea faptului că nici unul nu murmură, s'ar vedea cât sunt de greşiţi acei ce au găsit un subiect de cafenea şi de discursuri politice, din magistratura ţărei şi este cunoscut cazul, când din cauza magistraţilor din vechiul Regat, nu s'a putut muşamaliza la un tribunal, o afacere de contrabande de un milion coroane, la care ar fi ţinut aşa de mult unul din acei ce strigă mai tare în contra lor.

Magistraţii din vechiul Regat au tăcut şi au muncit. Vor începe însă să spună că nu au avut şi aici legi traduse, că ordonanţele le servesc de translatori, că au fost puşi ca păpuşile, să ia parte la şedinţe în care limba oficială era de mult înlocuită cu alte şi nu înţelegeau nimic, că li se dădea dosare scrise într'o limbă ce nu o cunoşteau, cu ordin de a reface, iar buna voinţă a celor ce ar fi putut să-i ajute, era de multe ori, mai mult sub camaraderească.

Magistraţii vechiului Regat, au tradus în colaborare aproape toate legile uzuale, au scos reviste şi lucrări de drept şi tot ei au făcut front pe chestia introducerei cu un ceas mai înainte, a limbei româneşti în faţa instanţelor celor ce critică, nu le convine această situaţie, iar munca acestor din urmă este a zădărnici munca celorlalţi, pentrucă la întuneric se poate prepondera şi critica.

Au fost amăgiţi şi înstrăinaţi. Ministerul lor nu se mai ocupă de ei şi de copilul părăsit, oricine poate să plângă sau să-l batjocorească.

Dar cu toate acestea, sunt magistraţi pe care micul regat de eri i-a folosit şi aceasta este magistratura care după armată face al doilea punct de măndrie naţională; ordinea făcută de acei d'întâi era garantată de legalitatea celor din urmă.

In condiţiile actuale situaţia nu mai poate să dureze şi cu drept cuvânt, magistraţii se agită şi între soluţia de a pune într'o zi condeiul jos, care le repugnă tocmai că sunt magistraţi şi în acela de a intra cu toţii în rolul de demisii ce nu poate să întârzie să se abată dela Sighet spre Predeal, este acela de a introduce cât mai curând, legea de organizare a magistraturei.

A fi ţinuţi încă în situaţia de astăzi, înseamnă a le amâna incontinuu şi al face să regrete judecătoria mică şi acoperită cu şindrilă în locul somptuosului palat de justiţie, ambulanţa ce o făceau călare în lipsă de asfalt, să le fie dor de funcţionarii subalterni muncitori şi respectuoşi şi de aprodul deseuţ în locul ordonanţei în livrea. Acolo erau iubiţi şi temuţi, respectaţi şi apreciaţi, acolo erau magistraţi şi va fi greu în ziua în care vor implora pe ministru de ai trece pe toţi în regatul vechiu şi cu prudenţă să nu fie întrebaţi nici odată, dacă vor să se reîntoarcă căci rămâne Ardealul fără magistraţi.

Din raiul fericirii bolşeviste

De trei ani şi mai bine, Rusia a intrat în regimul, pe care generaţii de vizionari l-au propovăduit ca nouă Evanghelie a lumii. Marea împărăţie a Răsăritului a trecut, printr'o lovitură de teatru, din căţuşele unui despotism medieval în braţele superbei utopii, ce hrănise mintea aprinsă a îndrăzneţilor înnoitori politici.

Tot ce alcătuise fiinţa „vechiului regim" s'a năruit atunci la pământ, pentru ca genial nebunie umanitoare, atotputernic, să ridice, pe ruinele lui, clădirea nouă a lumii fericite. Cel mai puternic Stat al Europei s'a prefăcut astfel deodată într'un măreţ pământ al Făgăduinţii.

Oraşele fumegă de atunci neconţenit, de sub negrele mormane de ruine; satele se sălbăticesc într'una golite de oameni flămânziţi, ţarinile ajung un pustiu fără capăt şi viaţa un infern. Iar hecatombele umane cad, tot mai numeroase, sub arma asasinilor reformatori. Duhul nebuniei sângeroase toarnă tiparele noului alcătuiri..

Sunt câteva luni de când telegramele vesteau migrarea fără exemplu a mulţimilor sălbăticite de foame. Deunăzi sosea ştirea degradării fără pereche a fiinţii umane, constrânsă a se hrăni cu carne de om.

Astăzi un glas înfiorător străbate dintre hotarele raiului bolşevist: apelul mamelor desperate, implorând lumea să le smulgă copiii din ghiarele morţii prin foame. Strigăt spăşitor, ce vine ca o voce funebră din ţinuturile imensului cimitir. Şi ne îndoim dacă s'ar putea întinde mână de ajutor peste straja de canibali, ce păzesc, cu gelozie, hotarul.

Iată îngrozitoarele lucruri ce-a putut hărăzi împărăţiei imense nebunia stăpână. Milioane de oameni pier acolo, neputincioşi, sub teroarea hidosului vis social.

Înfricoşătoare pildă, menită a trezi minţile cele mai rătăcite, a pune pe gânduri pe cei mai becisnici.

Ea ne face să strângem rândurile instinctiv, în faţa vederei grozave ce răsare, uneori la vadurile bătrânului Nistru. N. B.

Glumele D-lui Argetoianu

„Dacia" a luat, ieri, un interview d lui Ministru Argetoianu, în chestia „acordului" dintre partidul naţional ardelean şi cel liberal.

Intâmplare „mai fericită pentru ţeri" nu se putea avea, — declară, cu o bucurie prefăcută, d. Argetoianu. Închipuiţi-vă d-voastră acord, între partidul „cel mai oligarch" din Regat şi partidul din Ardeal cel „mai străin de sentimentele maselor populare."

O spune marele democrat al României-nouă, idolul maselor populare, la sate şi la oraşe, vajnicul apărător al libertăţilor Ministrul pumnului de fier şi gentilomul graţiosităţilor parlamentare, încă proaspete în memoria tuturor.

Congresul funcţionarilor administrativi din Ardeal

După cum a fost anunţat şi în ziarul nostru, Duminecă a avut loc în salonul de recepţie al Prefecturei congresul funcţionarilor administrativi din Ardeal.

Cauza principală a convocărei acestui congres este situaţia precară a acestui corp de funcţionari faţă de ceilalţi colegi din ţară, atât din Administraţie cât şi din celelalte funcţiuni publice.

O cauză dreaptă totdeauna are dreptul la sprijinul opiniei publice, şi de aceia coloanele ziarului nostru vor fi totdeauna deschise pentru a îmbrăţişa dolianţele lor, cu atât mai mult cu cât şi până acum, în nenumărate rânduri, ne-am făcut ecoul acestor vrednici funcţionari publici.

Ne surprinde că un corp de funcţionari aşa de numeros — care au făcut dovada devotamentului lor a fost aşa de ignorat de guvernanţii noştri şi chiar de parlamentarii din Ardeal — cunoscători în deajuns ai stărei lor proaste materiale, şi că nu s'a găsit cu un ceas mai de vreme o modalitate de îndreptare a salariilor lor.

La ora 1 a avut loc o consfătuire intimă între funcţionarii superiori ai acestui corp sub preşidenţia d-lui Oana, simpaticul şi mult entuziastul Consilier Ministerial depe lângă Directoratul de Interne din Cluj.

S'a decis la această consfătuire să se aducă la cunoştinţa tuturor memoriul ce urmează a fi înaintat Primului Ministru, Ministrului de Interne, subsecretariatului Minorităţilor şi chiar M. S. Regelui.

La ora 3 d l Subprefect al judeţului Cojocna deschide şedinţa congresului în prezenţa a 50—60 de funcţionari administrativi: Subprefecţi de judeţe, Primari ai oraşelor municipale, Primnotari de judeţe, Primpretori, şefi ai Comptabilităţilor judeţene, jurisconsulţi de judeţe etc., propunând ca Preşedinte al Congresului pe de Scridon, subprefectul jud. Bistriţa. Acesta mulţumeşte pentru cinstea ce i-se face, propunând a se alege în persoana d-lui subprefect Ciupe.

Se dă citire Memoriului ce urmează a se înainta forurilor în drept, după care se dă cuvântul tuturor celor cari ar fi vrut să corecteze sau să completeze Memoriul.

La cuvântul d-l subprefect al jud. Mureş Turda, care dând citire unui tablou comparativ de salariile ce se primesc de alţi funcţionari dela alte departamente, dar în aceiaşi clasă de salarizare, face o aspră critică atitudinei vitrege a guvernului şi propune a se cere urgent Ministerului de Interne a soluţiona chestiunea funcţionarilor administrativi în ceiace priveşte salariile.

D-l Primar al Tg.-Mureş, Harţa, cere sancţiuni pentru a se asigura înduplecarea guvernului întru repararea nedreptăţilor.

D-l Primpretor Ungur din judeţul Sibiu, cere de asemenea a se interveni la centru pentru grabnica soluţionare a chestiunei, preconizând greva pasivă, adăugând, că aşa îi vor mobiliza şi cum sunt toţi repartizaţi după gradele militare, vor avea iefurile militarilor superiori cu mult superioare celor actuate.

D l Virgil Ionescu-Darzeu subprefectul judeţului Trei-Scaune, arată de asemeni nedreptatea ce s'a făcut funcţionarilor administrativi din Ardeal, cerând ca memoriul şi cu o delegaţie să se prezinte factorilor conducători, prin birocraţie funcţionarilor publici şi din Bucureşti.

Deasemeni d-sa arată ce deosebire de lefuri există între funcţionari administrativi din ţară şi cei din Ardeal şi insistă asupra inexplicabilei hotărâri a guvernului în a se acorda titlurile de Prefecţi în Bucovina unde fiecare judeţ e cât o Prefectură de mare. Mai cereca delegaţia să se prezinte cât mai neîntârziat la Centru.

Primarul oraşului Sibiu Gorii, de asemenea se asociază intervenirilor ce urmează a se face. In acelaşi sens vorbesc şi d-l Aurel Popescu primnotar jud. Bihor, d-l Ciura subprefectul jud Alba-Iulia. D-l primnotar Munteanu dela Braşov cere a se prezenta delegaţia la deschiderea parlamentului.

D-l subprefect Maiorescu de asemeni cere urgenta intervenire.

D-l subprefect Suciu din nou cere a se interveni încă şi cu propunerea guvernului că la nesoluţionare vor demisiona în întregime corpul funcţionarilor publici.

D-l Preşedinte recapitulează ce s'a vorbit şi propune a se admită părerea d-lui subprefect Darzeu de a se prezenta comisiunea prin asociaţia funcţionarilor publici" şi imediat tuturor conducătorilor carului Statului. Se admite de toată lumea.

D-l subprefect al judeţului Sibiu cere a se face apel la singura puternică forţă în Stat.

Presa, şi a i-se cere concursul tuturor foilor, fără culor politic.

D-l subprefect Ciura intervine a se stiliza mai concis partea finală a memoriului, ceiace se admite.

D-l Primar al Ocna-Sibiu, Barbat la o cerere din partea congresiştilor ca să se înfiinţeze un comitet de conducere a funcţionarilor administrativi din Ardeal, spune că există încă din 1919 şi cere a se ţine seamă de el.

Se mai hotăreşte a se ţine o nouă convocare în scurt timp pentru a se discuta şi noul proect de lege administrativă care nu e deajuns de clar şi care păcătueşte în aceea că nu clasifică dispoziţiunile ce-l conţin.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Se alege o comisiune compusă din d-nii Scridon, Suciu, Darzeu și Clupe subprefecți și Harșa, Goriț primari ai orașelor municipale Sibiu și Târgul-Mureș, cari se vor prezenta tuturor conducătorilor trebilor administrative din București, fixându-se pentru săptămâna viitoare prezintarea.

La ora 7 a luat sfârșit congresul într'o însuflețire și camaraderie frumoasă, rămânând a se anunța din vreme ziua nouei convocări.

V. D.

NOTIȚE BIBLIOGRAFICE

A apărut „Buletinul Institutului Meteorologic Central pe luna iunie 1921" cu următorul sumar:

Starea timpului în România
Precipitațiunile atmosferice
Starea agricolă
Starea timpului la București, Copcu, Bolgrad, Transilvania și Basarabia.
Manifestațiunile electrice
Meteorologia zonei temperate și circulația generală a atmosferei de prof. Bjerknes.
Lista precipitațiunilor în Aprilie, Mai și Iunie a. c.
Diferite tabele atmosferice.

A apărut nr. 2 din „Săgetătorul", foaie săptămânală pentru apărarea culturei românești sub direcția cunoscutului scriitor Mihail Sorbul. Insemnăm articolul d-lui Corneliu Moldovanu închinat amintirei poetului M. Săulescu a cărui piesă, „Săptămâna Luminată", se joacă acum la Teatrul Național din București. Ca și în nrul prim, „Săgetătorul" e împodobit cu numeroase ilustrații privind cultura și arta românească".

In nrul 7 al revistei „Ramuri" din Craiova d-l N. Iorga publică un articol despe „Scrierile gramaticale și didactice ale lui Petre Cercel, Voevodul Munteniei". Articolul face parte din volumul „Pagini de critică din tinerețe" care se află sub tipar.

In același număr, proză și versuri semnate de scriitorii I. U. Soricu, I. Ciocârlan, Al. Iacobescu și P. P. Stănescu.

La sfârșit, o bogată și vioaie cronică literară.

Din „Opera completă" a d-lui N. Jorga care se află sub tipar în editura „Institutului de arte grafice „Ramuri" din Craiova, vor apare în curând următoarele lucrări:

Istoria Românilor în chipuri și icoane, complectată cu „Negoțul și meșteșugurile în trecutul românesc";

Opera poetică, cuprinzând toate poesiile, origionale și traduceri, publicate până azi de marele gânditor;

Tudor Vladimirescu, dramă istorică în cinci acte, represintată pe scena Teatrului Național din București;

Războiul nostru în note zilnice, volumul al doilea, cuprizând articole publicate până la 1 Ianuar 1917;

Pagini de critică din tinerețe, cuprinzând articole și studii literare, etc.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții
467

Maestrul G. Popovici

Autorul tabloului, care reprezintă execuția lui Horia, inaugurat alaltăieri în Aula festivă a Universității, e talentatul pictor ieșan, maestrul Gh. Popovici.

Artist consumat, autor al mai multor pânze de caracter istoric, cunoscut și apreciat în străinătate, maestrul Popovici este actualmente directorul Școalei de Belle-Arte din Iași. Genul căruia și-a consacrat talentul său este se știe, unul din cele mai grele Aici valoarea artistului nu se cântărește cu mulțimea pânzelor, cum de obicelu se vede în expozițiile anuale din Capitală.

Maestrul Popovici lucrează, cu darul intuiției rare a talentului adevărat, în cadrul larg de epopee al expunerilor istorice.

O pânză, de acelaș cuprins, formează de mai mulți ani obiectul lucrului serios al artistului. D. Popovici s'a gândit a eterniza marele act al desrobirii țiganilor. Puțini dintre prietenii de aproape ai maestrului au putut vedea lucrarea începută. După afirmația lor, pânza aceasta va fi una din operile ce vor încununa activitatea artistică din țara noastră.

Suntem fericiți a avea, în orașul nostru, o pânză de valoare „Execuției lui Horia", și mulțumim, la rândul nostru artistului, pentru darul său pretins și Universității ieșene pentru generositatea cu care s'a d spărțit de acest lucru scump, pentru a ni-l hărăzi Clujului.

Știri și fapte culturale

In curând vom putea afla — în sfârșit — situația învățământului primar și secundar în Basarabia.

Directoratul de instrucție a trimis revizoratelor școlare circulări, prin care se cere se să facă cunoscut câte școli funcționează și câte sunt închise.

Măsura aceasta — deși tard vă — ne va da o idee exactă despre activitatea d-lui Erhan,

Din Bihor

Ce-i cu „propaganda națională"?

— Premii sau tragere pe sfoară? —

Optsute mii ar fi suma pentru propagandă națională în Bihor. Sumă destul de frumoasă, dacă s'ar împărtăși din ea toți, câți merită. O împărțire dreaptă va fi anevoie, căci la noi, în Bihor, nu se prea face bine deosebirea între propaganda națională și demagogia națională. Demagogie națională am auzit destulă, propagandă națională însă puțină. Cei ajunși sus prin împrejurările norocoase ale neamului nu-și pot închipui, de ce să nu fie și poporul îndestulat ca și ei, Mă tem, că se vor lua în seamă și alte considerațiuni, nu numai meritul. Nu știu, care persoană s'a interesat atât de mult, încât să poată face o împărțire dreaptă. Atât ministrul, cât și celce i-au dat sfatul aceasta, au făcut un rău serviciu culturii. E timpul să ne lăsăm de propagandă națională și să ne apucăm de muncă națională, căci — „Ce e multe nesănătos", zice neamțul. Acum e la modă propaganda politică: prin care toate partidele se defăimează reciproc. Urmarea va fi: poporul își va pierde încrederea în conducătorii săi politici. Ar fi mai de folos să se lase defăimările, la o parte, căci, pe lângă fapte, toți au și păcate și să-și desvoalte fiecare principiile după cari voiesc a ferici țara.

Șeful partidului liberal, Brătianu, li-a dat îndrumarea sănătoasă, numai dacă s'ar urma! Numai de propagandă culturală în mijlocul poporului nu s'a pucă nime. E și mai grea! Noi învățătorii nu cerem premii pentru propagandă națională, ci leafă ca să putem trăi, recvizite școlare etc. și pentru popor îndrumări practice în trebuințele vieții ca să știe și el de ce să se țină.

Cu acelea optsute de mii s'ar fi putut înzestra școlile din Bihor cu cele de lipsă, ori s'ar fi putut ajutora vre-o patru-cinci comune să-și zidiască școli.

Un coleg șăgalnic mi-a sugerat o bănuială față de suma de optsute mii. Iată ce-mi zicea: „Știi ce, frate, suma de optsute mii vine din reținerile din leafa noastră începând din luna Aprilie până nu știu când, ba se poate să rămână și ceva economie din al nostru"! „Nu e premiere, frate ci tragere pe sfoară"! E numai o glumă, dar te pune în nedumerire: să n'o crezi și să n'o crezi! Eu, dac'ar fi după mine, aș împărți în părți egale între învățătorii români Goga ar da și la minorități pentru propagandă de-a lor, ca să nu se jebulască, la cei cu merit ca răsplată, la cei fără merit ca obligament să se îndrepte. Pe viitor însă să se răsplătească numai munca culturală reală și intensă.

VASILE STRAUȚ
Învățător director.

ECOURI

Societatea Scriitorilor Români

Proectează înălțarea unui monument comemorativ al scriitorilor noștri morți în războiu și anuma: Ion Grămadă Andrei Naum, N. Vulovici, Ion Trivale (Netzter), Coust. Stoicu, M. Săulescu. Chiru Nanov, Căpitanul P. Stefănescu, (Vultur). Lista va fi complectată cu scriitorii din țările surori și din regat, scăpați din vedere. pe măsură cu prietenii S. S. R. vor bine voi a-i comunica numele celor omiși.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Stațiunea chimică-agronomică Cluj

Origina, desvoltarea și activitatea acestei Instituțiuni, de la fondare și până în prezent

Stațiunea chimcă-agronomică din Cluj, datează de aproape 34 ani și a luat naștere în urma intervenției Camerii de Comerț și Industrie și a aprobărei Nr. 41448 din 16 Decembrie 1887 a Ministerului de Culte și Instrucțiune publică.

La început, Stațiunea chimică de control a funcționat pe lângă Institutul de chimie al Universității din Cluj, sub conducerea profesorului Fabiny, iar analizele erau executate de asistenți și practicanți.

Cheltuelile de întreținere ale Stațiunei, în ce privește materialul precum și salarul personalului, se acopereau din veniturile ce rezultau din taxele de analiză.

Aceste venituri se repartizau în modul următor: 20 la sută pentru material, 30 la sută pentru chimiști și 50 la sută se atribuia directorului Stațiunei.

In anul 1889, Stațiunea este scoasă de sub autoritatea Ministerului de culte și Instrucțiune publică și trecută sub aceia a Ministrului de Agricultură, Industrie și Comerț. Prin decizi-unea Nr. 30188/1889, ea căpătă o nouă organizare, însă nici de data aceasta nu-i s'a dat nici-o subvenție dela Stat, atât la personal cât și la material,

De la 1891 până la 1897, Stațiunea a primit ca subvenție din bugetul Ministerului de Agricultură, plata unui chimist, fără alte adaosuri la material sau personal.

In tot timpul scurs dela înființare și până în 1913, Stațiunea a fost atașată la Institutul de chimie al Universității. Dela această dată ea devine instituție independentă, sub conducerea chimistului de stat Losonczy, rămânând însă mai departe tot în localul institutului de chimie.

Separarea definitivă de Universitate a avut loc în 1914, după clădirea localului propriu, în care se găsește astăzi instalată stațiunea.

In această a doua fază de desvoltare, Stațiunea a fost condusă de chimistul Losonczy până'n Februarie 1917, dr. Széll László până în Septembrie 1919, profesorul Emil Severin până'n Noembrie 1919 și dr. Raitner până'n August 1920.

Cheltuelile de întreținere atât la material cât și la personal, erau suportate de Ministerul de Agricultură, sub autoritatea căruia se află.

Atribuțiunile acestei Stațiuni era controlul alimentelor și băuturilor din întreg Ardealul, atribuțiuni fixate prin decizi-unea Ministerului de Agricul-Nr. 26.000/909/VII/3, a legei Nr. XLVI din 1895, referitoare la falșificarea produselor și articolelor agricole și a legei Nr. XLVII din 1908, asupra fraudelor în vinificație și comerțul cu vinuri.

Din această cauză, personalul era destul de numeros și încă din 1913 se compune din Director, trei Chimiști cu titlu definitiv, unul sau doi Chimiști practicanți, ca diurniști și personalul de birou și serviciul necesar.

In timpul războiului au fost fluctuațiuni. In ce privește numărul persoanelor care lucrau în laborator, totuși Stațiunea nu și-a întrerupt activitatea.

Din cercetarea registrelor de analiză, rezultă că în Ardeal falșificarea alimentelor, produselor agricole și a băuturilor, se practica, chiar înainte de război, pe o scară destul de întinsă. După izbucnirea războiului, numărul probelor găsite ca falșificate a crescut în mod extraordinar, ceea-ce se poate vedea și din tabloul statistic de mai jos:

A) Contravenții la legea XLVI. din 1895

Procentul la sută din probele analizate și găsite falșificate:

	1914/915	1916/917	1917/918
Lapte	80 la sută	60 la sută	80 la sută
Smântâna	— —	50 la sută	50 la sută
Brânză	40 la sută	33 la sută	56 la sută
Unt	75 la sută	100 la sută	44 la sută
Făină și paste făinoase	6 la sută	34 la sută	34 la sută
Boia de ardei	28 la sută	13 la sută	32 la sută

B) Contravenții la legea XVI. din 1876

Ape minerale	— —	— —	26 la sută
Vin	— —	— —	50 la sută
Băuturi alcoolice	12 la sută	36 la sută	50 la sută
Oțet și esență de oțet	17 la sută	2 la sută	42 la sută
Condimente	6 la sută	66 la sută	56 la sută

C) Contravenții la măsurile excepționale din timpul războiului:

Săpun	— —	100 la sută	100 la sută
Produse diferite	— —	— —	50 la sută

Tot din cercetarea registrelor de analiză rezultă că, activitatea Stațiunei în 1919 a fost foarte redusă din cauza evenimentelor care au atras după sine prăbușirea Imperiului Austro-Ungar.

După reluarea administrației Ardealului de către consiliul Dirigent, numărul analizelor s'a micșorat și mai mult, în detrimentul intereselor generale.

Cauzele au fost multe și de ordin diferit. Abstracție făcând de cele subiective și de perturbațiile produse de schimbările administrative, din ultimii doi ani, activitatea Stațiunei nu și-a putut reveni la normal din cauza dezorientării, care a domnit în administrația locală.

Primăria orașului Cluj, care avea tot interesul ca alimentele și băuturile ce se desfac pe piețe, să fie naturale, s'a desinteresat cu totul de această chestiune.

Poliția de asemenea, n'a mai dat concursul său la recoltarea probelor și pedepsirea contravenienților; iar autoritățile sanitare superioare, în loc să găsească mijlocul de a colabora cu orga-

Cronica politică

Situația în guvern a d-lui Titulescu. — O telegramă primită azi din București ne anunță hotărîrea guvernului de a ne ratifica împrumutul efectuat în Elveția de d-l N. Titulescu.

După modificarea reformelor sale financiare, aceasta este a doua lovitură pe care ministrul de finanțe o primește din partea colegilor săi din guvern.

Ce-i rămâne de facut d-lui Titulescu decât să demisioneze?

Și, totuși, d-sa continuă să rămâie în străinătate, în timp ce toate actele d-sale de ministru sunt călcate în picioare de către însuși guvernul din care face parte.

Înțelegem necesitatea în care se găsește guvernul de a-și menaja situația modificând sau amânând aplicarea unor reforme care au stârnit nemulțumiri în întreaga țară, dar nu înțelegem lipsa de demnitate a unui ministru care, văzându-și legile și actele sale calcate în picioare, se încăpățînează totuși să rămâie în guvern.

Revista presei maghiare

Cuvânt regal

Ziarul „Brassói Lapok" reproduce următorul pasagiu, ce l'ar fi rostit regele la un banchet în Sighetul Marmației cu ocazia vânătoarei, ce s'a aranjat acolo: „Știu bine, că sunt mulți la această masă, cari privesc cu inima îndurerată prefacerile mari de azi. Îi rog însă, să se simtă bine aici, să iubiască patria aceasta, căci timpul și prevederea vor aduce acuș balsam pe rănile cari — poate — sâneră încă". Ziarul comentând înțeleptele cuvinte a-le Suverzanului, scrie între altele: — „Unde regele grăește astfel, trebuie să amuțiască ori-ce glas contrar. Iată, regele României înțelege, că aceea schimbare istorică zguduitoare care a rupt maghiarimea dela patria-i de odinioară, . . . i-a umplut sufletul cu durere adâncă. Regele înțelege, că departe de aceea masă ospitalieră dela Sighet, pretutindeni în ținutul anexat, unde numai trăesc unguri, cari simt-se afirmă în mod natural eternele legi ale firii, cari ne împinteneză ca să jelim ruperea dela o comunitate de rassă milenară, dărâmarea catastrofală a unității de odinioară și gloria națională maghiară îngropate în tratatul dela Trianon și să ne neliniștim în fața viitorului nesigur acoperit cu nori de ceață."

Desigur, o interpretare, care nu acoperă de loc intențiunile Suveranului. Tot altfel concluziile ce le trage ziarul din Brașov din enunciațiunea aceasta regală sunt certate cu logica și sunt tendențioase. „Dacă regele înțelege durerea maghiarimii, fiecine trebuie să o înțeleagă" — scrie ziarul în chestiune. Da, dar regele nu înțelege durerea maghiarimii în sensul interpretat mai sus de „Brassói Lapok" ceea-ce nu ar fi decât o încurajare a tendinței separatiste, ci o cere apriat: ca maghiarimea „să iubiască patria aceasta" „să se simta bine aici" și nu: „să se neliniștească în fața viitoruluianesigur," ci din contră să spereze „balzamul" ce le va veni de-aici iar nu din „jelirea" trecutului. Acceptăm cât e pentru noi, pretenziunea ziarului maghiar de a-i privi ca frați, dar accepte și ei pretenziunea noastră, ce'și-a aflat expresie în declarațiunea regelui: de a rupe cu trecutul iubind patria română.

Nou războiu

„Posibilitățile unui nou războiu pe coc în Balcani — scrie ziarul „Ujsag" — „Războiul greco-turc încă nici nu e terminat și deja noui pregătiri serioase se fac în Serbia de nou născută devenită astăzi din grația (?) antantei învingătoare: Jugoslavia . . . Unitatea de hârtie sârbească încă nu e altceva decât un crater înainte de isbucnire, guvernul jugoslav însă în orbirea sa toarnă oleu pe foc. Vrea războiu în vârful vezuviului",

Continuă apoi astfel: „Albania nu este decât un punct neînsemnat în acel mare cerc, a cărui lupte de avantgarde între Italia și Jugoslavia, se vor da aici și în care vor fi atrase cu siguranță ca de două ori doi, și celelalte state ale Europei meridiona e și de sud.

Nu e secret, că Albania a mobilizat la îndemnul Italiei și s'a constatat și aceea, că soldații albanezi sunt provăzuți cu muniție și cu uniforme franceze. Ese la iveală că și antanta s'a îngrozit niței în fața militarismului navalnic al Jugoslaviei, care prea și-a luat nasul la purtare și nu-l scapă din vedere nici pericolul ce poate să însemne pentru imperialismul latin ridicat la o oarecare treaptă de putere, dar stând pe o slabă temelie (?) — Rusia, ce revine tot mai mult la o viață nouă împreună cu celelalte națiuni slave, între cari și Sârbii . . . Ar fi prematur să examinăm de pe acum raporturile de putere în noul războiu modial (?). Nici nu suntem încă la acest punct . . . Dar acest conflict caracterisează totuș strălucit pacea aparentă (?) a Europei, pe care fiecare stat ar dori să o asigure — însă iarăș numai cu prețul unui războiu".

XXXXXXXXXXXX

Abonamente pentru ziaru „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

XXXXXX—XXXXXX

Citiți „Infrățirea"

Rusia se desmeticește?

Ultimele cuvinte stecurate în presa occidentului, din sferele antibolșevice, exprimă nădejdea apropiatului sfârșit al regimului de teroare.

Contrarevoluția, încercată în atâtea locuri, dar în totdeauna reprimată sângeros, e un simptom al încercării pe care Rusia cea treaza o face pentru a ieși din visul urât.

Declarațiunile pe care Kerenski le face unui zior din Apus explică motivele pentru care atât de încet merge reacțiunea. Lipsa de coordonare a mișcărilor organizate în diferite puncte ale imensului stat e unul dintre cele d'întâi.

Două sunt lucrurile pe care contra-revoluția conteaza, după declarația lui Kerenski, pentru prăbușirea definitivă a bolșevismului: exasperarea adusă de foametea care, la iarnă, va fi simțită ca niciodată, și teroarea deslănțuită de regimul funest, pentru a se putea menține.

Nu știm ce greutate să punem pe noile declarații ale conducătorului desmeticirii rusești. Ne aducem însă bine aminte câtă putere avuse în mânile sale acest conducător prin cuvânt al maselor, și cât de lamentabil s'a prăbușit apoi, dându-se până mai deunăzi afund. Și revoluțiile birnese cu fapta de energie, cu primejdia înaltă în piept de oameni hotărâți, nu cu plăcide teorii expuse în interviewuri, nici cu organisări dela distanță. Curajului criminal al partidei roșii îi trebue alt curaj civic, hotărât, care sa strângă, acolo, în haosul foametei și al sângelui, mulțimea s'o ducă furtunos la biruință, prin toate primejdiile.

O lămurire așteptată

Ziarele înregistraseră unele cuvinte rostite în „adunările poporale" din Ardeal, de d-nii Al. Vaida și V. Goldiș, însoțindu-le cum era firesc, de comentarii neplăcute la adresa acestor doi fruntași ai partidului național ardelean. Căci unele din aceste cuvinte atingeau reputația bine stabilită a armatei noastre, altele prestigiul Statului însuși.

Iată însă că domnii Vaida și Goldiș desmint astăzi prin scrisori adresate ziarului „Dacia" din București cuvintele ce li s'ar fi atribuit. D-l Vaida n'a pronunțat de loc fraza nenorocită, care după cum declară însuși d-sa „ar însemna o crimă în contra armatei"; iar d-l Goldiș, a vorbit numai de „urmările firești ale bizantinismului", la „unele" instituții ale vechiului Regat. în mocirla cărora n'ar vrea să se „scufunde" — bizantinism pe care cred acest vechiu Regat un l-a putut monopoliza întreg, pentru folosul său.

Lumea s'a bucurat de această desmințire a cuvintelor grele care rostite ar fi putut anevoe liniști indignarea generală, manifestată prin atâtea organe ale opiniei publice românești.

Afacerea „Sindex"

O nouă jefuire a țării

Scandaloasa afacere a monopolului cerealelor acordat societății internaționale condusă Banca Blank și numită Sindex a ridicat împotriva ei întreagă opinie publică. Prin clauzele contractului, Statul creiază un monopol anticonstituțional în favorul unei societăți particulare internaționale înlocuindu-se cu desăvârșire băncile populare, cooperativele și sindicatele agricole. Statul nu are nici reprezentant și nici drept de control asupra operațiunilor, și pe deasupra i se mai acordă numitei societăți și monopolul plăților în străinătate pentru întreg comerțul și industria românească, deși societatea e compusă tocmai din speculatorii leului românesc.

Nu s'a pomenit un jaf mai mare. Afacerea „Sindex" înseamnă jefuirea a 90 la sută din produsele țărei. Numai pe vremea fanarioților s'a mai înființat un monopol asemănător în favoarea împărăției turcești.

In jurul fraudelor dela interne

— Noui descoperiri —

Comisia de anchetă a fraudelor dela interne, a descoperit în ultimele 10 zile, noui fraude de aproape 100.000 lei.

Sistemul e același ca și în trecut și astfel funcționarii dela Interne cari sunt arestați, în dorul nebun de-a se îmbogăți au umblat după toți cunoscuții lor, pe care i-au determinat să facă facturi false și apoi odată mandatele scoase, profitul să fie împărțit de către ei. S'au predat la această fraudă oameni cu situație și firme cunoscute, care pentru sume mici ce au luat, vor fi nevoiți să plătească întreaga sumă, întrucât agenții provocatori funcționari nu au de unde să despăgubească statul.

Astfel firma Lidak din localitate, la îndemnul unei funcționare care e arestată, a dat facturi de 45.000 lei pentru imprimate ce nu le-a furnizat niciodată, și astfel suma odată mandată și încasată a fost împărțită între toți funcționarii arestați și Lidas, care n'a luat decât circa 4000 lei va fi nevoit să plătească pe lângă pedeapsa penală și suma întreagă. E un exemplu, care trebue să servească tuturor negustorilor și acelora cari umblă după câștiguri imediate.

Judeeătorul de instrucție Munteanu a descoperit un nou fir din marea fraudă care a atins suma de 1.000.000 până în prezent dar suma de 130.000 lei a fost încasată

---

nele de control, dela existente și competinte, a căutat să creeze noi laboratoare, conduse de medici, specialiști în combaterea epidemiilor nu însă și în executarea analizelor și recunoașterea falșificărilor.

Din cele expuse până acl, rezultă următorul fapt, asupra căruia țin să atrag atențiunea:

Controlul alimentelor și băuturilor în Ardeal este astăzi o ficțiune iar Stațiunea Chimică-Agronomică în atribuțiunea căreia intră până în prezent această obligațiune n'a putut să-și îndeplinească rolul ei, din cauză că n'a avut concursul autorităților interesate direct sau indirect.

Situațiunea, în care se găsea stațiunea, în momentul când am fost însărcinat cu conducerea ei, în August 1920, nu era câtu-și de puțin măgulitoare.

Personalul Stațiunei era dezorientat complect, neștiind nici ce trebue să lucreze și nici rolul pe care-l mai aveau de îndeplinit, în afară de controlul alimentelor și băuturilor, de care fuseseră degajați pe nesimțite.

O schimbare de front și o nouă orientare se impunea.

In urma aprobărei și concursului d-lui Emil Petrini, delegat ca secretar General al Agriculturei din Cluj, am lăsat în planul al doilea controlul alimentar și am căutat să dau o extindere mai mare acelor lucrări, ce tind să realizeze scopul principal al Stațiunilor Agronomice și anume: „Sporirea producțiunei pe unitatea de suprafață cultivată".

Pentru atingerea acestui scop, se simția însă nevoie de o Stațiune de încercări de vegetație și de un câmp de experiențe.

Stațiunea de încercări de vegetație a și început să funcționeze în vara aceasta și sperăm că până în toamnă vom avea și un câmp de experiență, care să servească nu numai ca demonstrație, dar chiar pentru trecerea în cultură mare a rezultatelor obținute în laborator.

Cât s'a muncit și cum s'a muncit în această direcțiune la stațiunea Chimică - Agronomică din Cluj, aceasta se va vedea din cele ce vom publica în curând.

Pe lângă aceste lucrări de ordin experimental, Stațiunea a stat la dispoziția marelui public și autorităților în toate ocaziunele când s'a simțit nevoia de vre-o analiză de control.

Natura și numărul probelor analizate în intervalul, Aprilie 1920 — August 1921 a fost următorul:

1. Lapte, unt, brânză, chiag, etc.	66
2. Făină, griș și paste făinoase	17
3. Semințe de cereale și legume	9
4. Must, vin și bere	38
5. Băutu i alcoolice	10
6. Oțet și esență de oțet	60
7. Esențe, arome și siropuri de fructe	19
8. Ape potabile și minerale	17
9. Ca'ea, ceai, cacao	6
10. Condimente	16
11. Diverse produse alimentare	11
12. Ingrășăminte chimice	6
13. Grăsimi, uleiuri, săpunuri și lumânări	25
14 Produse chimice technice	35
15 Produse industriale	4
16. Aliaje și obiecte de metal	13
17. Pământ, roci și minereuri	18
18. Materii colorante	1
19. Analize toxicologice	5
Total	356

Majoritatea probelor analizate au fost cerute de particulari și numai o mică parte de autorități. Recoltarea de probe din inițiativă proprie a Stațiunei nu s'a facut, peutru motivele amintite anterior.

Veniturile rezultate din taxele de analiză, s'au vârsat la Stat și la sfârșitul anului bugetar 1920/921 au atins țifra de 20.407 lei.

Stațiunea e instalată în clădirea sa prerpie dimpreună cu Stațiunea de Controlol semințelor, pe același teren pa care se află și clădirile Academiei de Agricultură.

Inventarul Stațiunei se ridică la suma de 36.369 Koroane, și reprezintă, prețurile de cumpărarea al mobilierului, instrumentelor, aparatelor de laborator, balanțelor, crăților și revistelor pe care le posedă Stațiunea în 1919/1920.

Evaluată pe prețurile actuale, averea Stațiunei ,trece de 300.000 Lei.

Cu mijloacele materiale din trecut, cu prevederile bugetare din prezent și viitor și cu personalul technic de care dispunem sperăm că în curând Stațiunea Chimică—Agronomica din Cluj va putea înscri la pasivul său studierea următoarelor probleme de interes agricol și social.

1. Mijloacele de a mări producțiunea pe unitatea de suprafață.

2. Valorificarea produselor recoltate prin industrii anexe.

3. Utilizarea rezidiurilor industriale în alimentația animalelor sau la ameliorarea solului.

4. Combaterea fraudelor atât a produselor agricole cât și a celor industriale întrebuințate în agricultură.

5. Prepararea și răspândirea printre agricultori a mijloacelor chemice găsite ca bune pentru combaterea bolilor sau a alzorflagele ce bântue țarinele noastre.

Dr. J. M. Dobrescu.
Profesor la Academia de Agricultură și Director al Stațiunei.

Şezătorile presei

Sâmbătă 15 Octombrie, la orele 8½ seara, are loc în sala prefecturei, *întâia şezătoare* din ciclul pe care Sindicatul presei române din Ardeal l'a organizat în Cluj.

Aceste şezători vor urma regulat de două în două săptămâni. Programul lor va fi alcătuit dintr'o scurtă conferinţă „causerie" ţinută de un gazetar asupra unui subiect de actualitate, urmată de variate producţiuni artistice: muzică vocală şi instrumentală, declamaţiuni şi recitări. etc.

Pentru frumoasa reuşită a acestor şezători, Sindicatul Presei şi-a asigurat concursul celor mai distinşi dintre artiştii şi artistele Clujului, precum şi acela al unor talenataţi matori.

Deoarece scopul urmărit de Sindicatul Presei Române din Ardeal prin organizarea acestor şezători nu este unul profit material, ci acela de a aduce o necesară contribuţie culturală, preţul locurilor va fi foarte redus, atât cât va fi nevoie pentru acoperirea cheltuelilor de organizare a şezătorilor.

In numărul de mâine vom publica programul amănunţit al primei Şezători.

INFORMAŢII

Aflăm cu multă plăcere că d-l Vasile Sibianu, şeful gării Cluj a fost decorat cu ordinul Coroana României în gradul de Cavaler.

■

In CINEMA UNIVERSITĂŢII se va reprezenta Marţi atracţia senzaţională a fabricei Corvin, „Ave Caesar", în rolul principal cu cei mai renumiţi actori maghiari.

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Marţi drăgălaşa piesă culeasă din viaţa de student „Clasa V-a".

■

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Marţi creaţiunea fabricei italiane Ambrosio „Amanta lumei". O istorie miraculoasă după romanul renumit a lui Paul Cock, constătătoare din 2 părţi dintre cari partea doua se rulează Marţi.

■

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria EMKE Cluj, Piaţa Unirii 32.

■

Numai o singură cafe conduce la putere, sănătate şi la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staţionat prospătează corpul obosit oţeleşte muşchii stătuţi stânge orice dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

Săptămâna viitoare se va reprezenta pe scena Operei Române „Aida" şi „Cavaleria rusticană" cu concursul D-nei Elena Ivony de la Opera Română din Bucureşti.

■

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

■

Puşkaş Béla şi Körösi Dudaş concertează alternativ cu capella lor în salonele de mâncare ale Hotelului Central. Local de distracţie de primul rang pentru elita Clujului. I-622

■

Vor concura la premiile ziarului „Infrăţirea" atât vechii cât şi noii abonaţi cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

■

Abonamente pentru ziarul „Infrăţirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piaţa Unirii 7,

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.
Se serveşte cină de teatru etc.
Serviciul prompt.
1103.

Pentru primirea M. S. Regina

Prefectura Poliţiei ne roagă să publicăm următoarele:

Având în vedere, că în 13 (Joi) a l. curente Maestatea Sa Regina Maria binevoieşte preagraţios a onora oraşul nostru cu prezenţa Sa, — dispunem următoarele:

1. Toate edificiile publice şi private, precum şi toate bisericile sunt a se arbora cu drapel naţional român.

2. Globurile electrice aflătoare la prăvăliile din străzile Reg. Ferdinand, Regina Maria şi Piaţa Unirii de la orele 18 până la ora 1 din ziua 14 a curentei sunt a a se ţinea aprinse, precum toate galantarele prăvăliilor aflătoare pe străzile susindicate sunt a se împodobi şi ilumina în intervalul dela oarele 18 până la ora 1 din ziua 14 a curentei.

3. Apelând la sentimentele de loialitate ale cetăţenilor oraşului nostru, sunt rugaţi proprietarii de case şi locuitorii din străzile Reg, Ferginand, Regina Maria şi Piaţa Unirii ca ferestrele spre stradă atât în parter cât şi în etaj în intervalul dela oarele 18 până la ora 1 din ziuă 14 a curentei să le împodobească şi ilumineze.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Naţional din Cluj

Marţi 11 cor. va avea loc la Teatrul Naţional, a doua premieră în această stagiune.

Se va juca „Necunoscuta" dramă în 5 acte de Bisson, tradusă de P. Gusty In rolurile principale vor apare d-na M. Ignătescu-Dobrescu şi d nii I. Stănescu-Papa, Neamţzu-Ottonel, M. Ştefănescu, Psatta etc.

Repertorful Teatru'ui Naţional pentru săptămâna în curs este:
Marţi: Necunoscuta (premieră)
Joi: Necunoscuta
Sâmbătă: Chemarea codrului
Duminecă (matineu): Doctorul fără voe
Duminecă (seara): Necunoscuta.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Fraţii Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Servicl promt.

Citiţi „Infrăţirea"

Deschiderea teatrului Naţional din Chişinău

Joi 6 Octombrie a avut loc cu o deosebită solemnitate, inaugurarea mult aşteptatului Teatru Naţional. Cu această ocazie s'a făcut şi dezvelirea bustului marelui, gânditor Bogdan Petriceicu Hăjdeu care — după cum se ştie — a aparţinut Basarabiei.

Măgulitoare atenţie ai' direcţiunei Teatrului Naţional, pentru basarabeni a avut un' ecou fericit în populaţie, care a ţinut să-şi demonstreze dragostea pentru noua instituţie culturală românească, prin numărul impozant şi prin călduroasele manifestări de simpatie faţă de artişti.

Toată oficialitatea a luat parte la acest important eveniment şi s'a remarcat cu plăcere şi un număr destul de mare de ruşi, care au ţinut să facă cunoştinţă cu prima noastră înjghebare artistică stabilă, de o reală valoare.

Solemnitatea s'a început cu executarea „Imnului Regal" de către muzica militară.

La ridicarea cortinei, toţi artiştii şi artistele Teatrului Naţional, în costumele pitoreşti naţionale sau de epoçă, înconjurau bustul lui Hăjdeu datorit sculptorului Paciurea şi care erea încoronat cu lauri.

Primul care vorbeşte este d-nul Mărculescu unul din directorii Teatrului Naţional.

După ce Directorul Teatrului Naţional a cuvânt d-l Şt. Ciobanu, membru în comitetul Teatrului, care într'o expunere amănunţită face istoria Teatrului românesc în Basarabia şi ce va despre opera lui B. P. Hăjdeu.

După cuvântarea d-lui Şt. Ciobanu a urmat reprezentarea dramei „Răzvan şi Vidra".

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREŞT

INSTALAŢIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secţia fotografica „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE
— LEGATORIE ŞI — LINIATURA MECANICA

NS TITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecţiuni de hârtie şi carton. Liniatură mecanică. Fabricaţiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de şcoală, Carnete şi orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume şi orice lucrări de legătorie de cărţi. Fabricaţiune de plicuri comerciale, oficiale şi ori ce alte mărimi şi formate uzitate şi după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri şi calităţi obicinuite, albe, colorate şi de lux.

Bilete de logodnă. Invitaţii de nuntă

CARTONAJE
p. farmacii, confiserii şi alte articole industriale.

Assortiment complect de cărţi de Şcoală, Pedagogice, Literare, Ştiinţifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice şi de Mode, româneşti şi în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU şi PAPETARIE
Călimări şi garnituri complecte pentru Biurouri, Genţi de piele, Agende pentru advocaţi şi de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, :: Registre de Contabilitate, etc., etc. ::

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell şi ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată ţara şi în fine tot ce se înrudeşte cu această branse.

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn şi de pictură

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Sfetea, Calea Moşilor 62-64 şi Calea Victoriei 68. Ionnitiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piaţa Unirei 7. TIMISOARA, Piaţa Tepeş-Vodă. 2 — IAŞI, Str. Lăpuşneanu 17.

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea"

In atenţia damelor!

Au sosit:
pardesie de toamnă şi paltoane de iarnă după ultima modă din Paris şi Viena la marele magazin

Diamantstein şi Moskovics

Cluj, Str. Regele Ferdinand Nr. 25.
Articole de modă pentru dame şi bărbaţi.
1111

Şcoală de dans pentru copii

fetiţe şi băeţi dela 6—12 ani
din societatea de elită românească. Sub conducerea profesoarei diplom.
1142 **LUCREŢIA MĂRCUŢIU**
Curs de 6 săptămâni, 3 ore pe săptămână cu începere dela 10 Octomvrie a. c. în sala mică a prefecturei.
Dansuri naţionale româneşti, moderne de salon şi alegorice
Taxa 120 Lei de persoană. — Inscrieri se fac în fiecare zi dela orele 5—6 la Liceul „Regina Maria" Strada Minervei (Schütz János) No. 1

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Văzând efectul dezastruos asupra opiniei publice de modul în care s'a efectuat împrumutul în Elveția, guvernul intenționează să nu ratifice acest împrumut sub pretextul că dl. Titulescu n'a respectat indicațiile și prevederile Consiliului și a primit numai 5 milioane numerar în loc de 8 milioane. In urma acestui fapt dl. Titulescu, este hotărât să demisioneze.

Un conflict a izbucnit între d.d. Tache Ionescu și Cudalbu, din pricina a 270 mii franci francezi încasați de cel dintâi din garanția societății „Grenaria", care se află depusă la Ministerul d-lui Cudalbu. Dl. general Averescu, a trimis o telegramă d-lui Tache Ionescu, invitându-l să aducă acte justificative de cheltuelile făcute în străinătate. Dl. Tache Ionescu, n'a răspuns nimic până acum. De altfel 50.000 de franci din garanția numitei societăți au fost cheltuiți de chiar dl. Averescu, în recenta d-sale călătorie. Se știe acum precis că aproape toate ministerele au fonduri secrete pe care miniștrii le risipesc fără a da nici o socoteală.

Societate austro-ungară Reița, ne fiind mulțumită cu monopolul ce i s'a acordat asupra armamentului, gazului metan, pădurilor statului și minelor de cărbuni, a cerut acum să i se dea și concesia energiei electrice furnisată de râul Nera.

Așa zisa comisie interaliată trimisă să ancheteze abuzurile săvârșite de Români în Ungaria a stabilit valoarea pagubelor la 50 miliarde coroane, cuprinzându-se în această sumă și chiria cazărmilor ocupate de trupele române precum și locurile gratuite luate la teatrele din Budapesta de autoritatea militară românească. Nici o comisie aliată însă n'a stabilit până acum și pagubele suferite de România.

Căile ferate particulare din Transilvania

S'a numit o comisiune cu scop de a studia și a refera ministerului comunicațiilor situația căilor ferate particulare din teritoriile liberate ce au aparținut Ungariei.

In această comisiune au fost numiți d-nii: inginer Alex. Cosmovici, din ministerul comunicațiilor; dr. Aurel Millea, deputat; dr. Augustin Venter, advocat, Cluj, și Vasile Pop, inspector pentru căile ferate particulare de la direcția regională Cluj.

Această comisiune: a) Va aduna toate legile, ordonanțele, regulamentele și statutele societăților, de căi ferate particulare, precum și inventarele lor din Decembrie 1918; b) vor lua contact cu societățile de căi ferate particulare, cari sunt obligate să-i dea toate informațiunile și să pună la dispoziție toate actele pe cari le va cere; c) vor prezenta ministerului un memoriu asupra situației căilor ferate particulare și soluțiuni pentru limpezirea situației lor de drept în cadrele statului român.

Comisiunile

de examinare dela Academia agricolă din Cluj.

Ministerul Agriculturii a numit comisiunile pentru examinarea candidaților cari concurează pentru ocuparea catedrelor vacante de profesori și conferențiari la academia agricolă din Cluj.

Comisiunea pentru profesori la academia agricolă din Cluj se compune din: d-nii E.Marian pentru catedrele de agricultură generală și ameliorarea plantelor agricole. G. Cipăianu, directorul general al casei centrale de cooperație și împroprietărire, pentru catedrele de anatomie, fiziologie vegetală, economie națională și politică agrară. Dr. G. Murgoci, profesor la școala politehnică pentru catedra de fizică, meteorologie și chimie generală, inginer Vasilescu Carpen, directorul școalei politehnice, pentru catedra de matematici, mecanică și mașini agricole. General Radu Toroceanu, director superior al serviciului geografic al armatei, pentru catedra de topografie, îmbunătățiri funciare și construcțiuni rurale.

Pentru conferențiari la aceiași academie: d-nii Dr. Gr. Antip,a directorul muzeului zoologic, pentru catedrele de entomologie și piscicultură, Al. Ciucă, inspector general veterinar tehnic, pentru catedra de medicină veterinară Constantin Sava Goiu, inginer inspector silvic, directorul școale speciale de silvicultură din Brănești, pentru catedra de silvicultură. Spiru Iacobescu, profesor de contabilitate dela academia de înalte studii comerciale, pentru catedra de contabilitate. Andrei Rădulescu consilier la Curtea de apel, pentru catedra de drept civil, constituțional și administrativ. Dr. Murgoci, pentru catedra de mineralogie, geologie și agrogeologie. Nicolae Giurgea, viticultor, pentru catedra de viticultură și ocnologie.

TELEGRAME

Marele discurs al lui Briand.

Lafayette, 10 Oct.

Vorbind la Saint-Nazaire, primul ministru francez a arătat că datoria Franței este să asigure echilibrul mondial, pacea adevărată.

Insistând asupra greutăților întâmpinate cu ocazia elaborării tratatului din Versailles, face apel la solidaritatea marilor industriași și oamenilor de afaceri din lume. Afirmă necesitatea menținerii alianțelor, asigurând că Franța va merge la Conferința din Washington, dorind sincer să se limiteze cheltuelile militare, fiind însă nevoită Franța să rămâe înarmată cât timp are nevoe să-și garanteze siguranța ei.

Acordul din Wiesbaden.

Berlin, 10 Oct.

Rathenau și Loucheur au semnat la Wiesbaden patru anexe ale acordului: 1. asupra materialului industrial, 2. asupra materialului de căi ferate, 3. asupra livrării animalelor și 4. asupra livrării cărbunilor.

Mareșalul Foch în America

Lafayette, 10 Oct.

Mareșalul Foch este așteptat la New-York la 28 Octombrie; de acolo va merge la Washington, spre a saluta pe președintele Harding, apoi va asista la Congresul legiunei americane din Kausas City, reîntorcându-se la Washington pentru a reprezenta Franța la ceremonia înhumării soldatului necunoscut.

Cenzura din Bavaria

Berlin, 10 Oct.

Ziarele bavareze din stânga, cari au fost suspendate, vor începe să reapară.

Aliații și Rusia

Horsea, 10 Oct.

Delegații francezi, englezi și belgieni dela Conferința din Bruxelles vor cere Sovietelor să garanteze recunoașterea datoriilor contractate de vechiul regim rus.

Societatea Națiunilor și Albania

Roma, 10 Oct.

Consiliul Societății Națiunilor a aprobat numirea unei Comisiuni de doi membrii cari vor pleca în Albania spre a refera privitor la hotărârea Puterilor relativ la înădentele dela frontiera albanezi.

Conferința din Veneția

Viena, 10 Oct.

La conferența din Veneția pentru soluționarea chestiunei Burgenlandului, afară de contele Banffy va asista și primul ministru Betlen.

Cetiți „Infrățirea"

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru **damă** marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din **argint masiv**, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de stofărie Fischer, Cluj, Piața Unire

Un serviciu de mas pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

lar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Spre sfârșitul bolșevismului?

Kerenski în optimismul său, crede că regimul bolșevic se apropie de sfârșit. — Contra-revoluțiile ce se ivesc în fie-care zi în Rușia, probează că poporul nu mai dorește domnia despotică a lui Lenin și Trotki. — Totuși, contra-revoluția va fi nevoită să meargă cu pași foarte înceți. — Ce nu știe Europa. —

Kerenski se află de câtă-va vreme în Praga, unde reorganizează vechile comitete ale cadeților ruși. De altminteri, Praga a devenit de mult, centul mișcărilor panslave, în cât capitala Cehoslovaciei este plină de refugiați ruși. Doar Chișinăul — poate — să-i poată face puțină concurență.

Kerenski nu numai că lucrează prin acte, pentru dezlănțuirea contrarevoluției în Rușia, dar mai găsește vremea, să-și împărtășească vederile și speranțele, și corespondenților ziarelor străine.

Iată, în adevăr, declarațiile ce le-a făcut corespondentului ziarului „Journal de Genéve", relativ la sfârșitul regimului comunist din Rusia.

Când se va sfârși bolșevismul

„Regimul bolșevist — spune el — care în timp de patru ani a comis crimele cele mai odioase: distrugerea unei vieți naționale, este spre sfârșit.

Tonși este foarte greu de prevăzut și de a preciză data, când revoluția — contra actualului regim — își va încorona opera începută. Poate peste o lună, poate de anul nou, sau poate, mai târziu. Însă nu'mi vine a crede că bolșevismul să mai supraviețuiască acestei ierni, și aceasta — mai ales — din cauze economice.

Foametea va grăbi sfârșitul?

Iarna care începe deja în Rușia, va fi mai mult ca insuportabilă; nu va fi nici lapte, nici pâine, nici combustibil și cele câte-va provincii cari se găseau până în prezent într'o stare mai privilegiată, vor suferi ca și orașele, sau poate chiar mai mult.

Această mizerie nemarginită, nu există numai în afirmațiile cercurilor antibolșevice, cari ar întrebuința acest mijloc ușor numai pentru a lupta contra unui regim, pe care 'l detestă. Toată lumea ar trebui să citească publicațiile și reportarele bolșevicilor — chiar —, sau a acelora care-i privesc cu un ochiu mai favorabil. Toți vor fi de acord în a deplânge situația nenorocită în care se găsește Rusia,

Regimul bolșevic, dacă se poate susține din punct de vedere politic, este, — din punctul de vedere al rezultatelor economice, — o eroare, o stupiditate, o crimă, față de care marxiștii germani Bernstein și Kautsky, nu ezită să o condamne, în modul cel mai riguros, în contrazicere cu socialismul care organizează producția pe baza proprietății colective sau socializate, socialismul absoarbe încetul cu încetul beneficiile imediate pe care, le sustrage din această împărțire, până ce nu mai există nimic, negli-jând însă să reorganizeze producțiunea,

Din punct de vedere politic, simptomele sfârșitului regimului își fac și ele apariția. In primul rând nebunia teoarei, care se desfășoară din zi în zi cu mai multă furie, reamintește un fenomen psihologic care poate fi de multă observat în istorie și caracterizează de obicei sfârșitul regimurilor despotice!. Apoi să reamintim de dizolvarea comitetului de ajutor al înfometaților care se formase la Moscova și pentru cari chiar guvernații bolșevici au făcut o întinsă propagandă. In fine imposibilitatea în care se găsesc potentații bolșevici de a câștiga încrederea capitaliștilor europeni, probează în destul că frontierele țărei lor sunt și limitele puterei și prestigiului lor.

Primul semnal al decadenței

Primul semnal al decadenții bolșevismului o fost dat la Cronstadt în luna Martie; de atunci contra-revoluția câștigă în fiecare zi teren. Totuși ea nu poate să încreze tot atât de repede, după cum s'a desfășurat revoluția din 1917 care a doborât țarismul. Revoluția din 1917 avea la dispoziția ei un serviciu de comunicație bine organizat: căi ferate, poștă, telegraf, telefon. Astăzi, contra-revoluția trebue să se facă prin etape; ridicarea în massă a poporului este imposibilă, din cauza lipsei de organizare centrală și a contactului cu focarele revoluționare împărțite în toată întensitatea Rusiei.

Contrarevoiuția din Cronstadt — de exemplu — na fost cunoscută în celelalte provincii de cât zece zile mai târziu de căderea orașului. Apoi acum în urmă, la începutul lui Septembrie, o altă contra-revoluție izbucni în regiunile fluviului Volga fără ca celelalte provincii să fi știut ce-va. Ne rămâne deci să distrugem bolșevismul prin mici lovituri repetate: acest sistem de luptă cere mult timp, foarte mult curaj și foarte multe vieți omenești.

Ceea-ce nu știe Europa

In Europa, se judecă de foarte multe ori ast-fel: Rusia este liniștită sau aproape liniștită deci, regimul actual este acela care îi convine mai bine. Această afirmațiune se bazazează pe o mare neînțelegere. In rusia, în fiecare zi au loc mișcări insurecționale și în fiecare zi, ele sunt reprimate în mod sângeros. Câte odată, aceste mișcări sant organizată doar de câteva persoane, câte odată de către o sută de oameni și dese-oride mii de oameni, car npoi cad jertfă terorismului bolșevist. Cum ar trebui socotită valoarea acestor martiri cari cunoscând pedepsele îngrozitoare la cari se expun, nu dezarmarmează ci luptă înainte peutru libertatea lor și pentru a zvârli jos jugul imperialist al lui Lenin și Trotzki?

CAZUL DUIM

Ziarele vieneze comentează viu și pe larg lovitura excrocului Daniel Duim, care atinge foarte simțitor întreaga lume financiară vieneză. Cazul interesant și monstru întrece în măsurile fantastice chiar și escrocheria lui Morton Fellinek.

Duim Daniel abia de 27 ani, fiul proprietarului firmei de pietre scumpe Duim și Dresdener din Amsterdam, anul trecut s'a instalat în Viena într'o locuință de cinci camere pe Goethegasse.

In curând prin legăturile tatălui său cu institu iunile financiare străine și prin mulțimea pfunților olandesi își creiase un credit extraordinar la aproape toate instituțiunile financiare vieneze. Aci începe cariera aventurioasă alui Duim.

Deși în primul timp de fapt se ocupă cu vinderea și cumpărarea pietrelor scumpe, împrejurare ce'l ajutorase pentru a-și creia legături cu băncile și instituțiunile financiare, aceste manipula iuni nu erau decât lucrările pregătitoare sistematice a loviturei ce urma să o dea pieței finânciare vieneze.

Apoi afară de legăturile și numele tatălui său, acest „rege" al excrocilor prevăzut și înarmat cu scrisori și infor mațiunile cele mai favorabile cum este a băncii din Berlin Mendelsohn după ce-și creiase un credit extraordinar pe piață, își trecuse terenul de activitate la bursă. Își instalase un biurou de import și export din trei camere înainte de toate, apoi își câștigase licență pentru speculațiuni de bursă și își începuse acțiunea.

Se afirmă că foarte rar făcea încheieri, supt suma de 10 milioane, încheieri de 100—120 milioane însă făcea zilnic.

In urma acestor speculațiuni Duim, devenise încurând „regele valutei", și unul dintre cei mai mari și fioroși jucători de bursă. Și pe lângă toate că creditul îi era limitat; luxul, viața și apucăturile lui, apoi legăturile și scrisorile de recomandație și-au avut efectul lor. — Pe de-a supra Duim era fiul unui giuvargiu olandez renumit, ce dispune de avere fabuloasă.

Prin cunoștința ce făcuse cu un anumit dl. Koppelmann intră în contact cu Wiener Bank-Verein; aici în jurul retragerei coroanelor de pe piețele străine și ridicare agiului coroanei făcuse servicii neprețuite. Piatra fundamentală a averei și-a depus-o, însă în afacerile sale cu exportarea coroanei în Olanda, în cari așa coin'eresată și Asocia ia Băncilor vieneze. — Din aceste afaceri și a câștigat nu numai primul capital mobil, — ci și un renume și mare credit în lumea financiară vieneză.

In urma acestui renume Banca „Union", intrase în legături cu Duim, care mulțumită acestei legături devenise „Grand seigneur", și se ridicase dintre mediocri speculanți, la lumină, și așa deveni e unul dintre primii speculanți ai Bursei vieneze, — iar ca un astfel de talent să nu se piardă, — cunoscând activitatea lui Duim cu interesul Wiener-Bank-Verein, Banca „Union", a intervenit pentru primirea lui în Bursă, pentru care Duim plătise suma de 500.000 coroane directorului general al Wiener Bank-Verein, d-lui Bernhard Popper Artberg, interesată este cererea băncii Union, în care protejând pe Duim, scrie următoarele în legătură cu meritele lui: „Bursa vieneză poate fi mândră că numeră între membri ei un astfel de om ca Duim".

La început afacerile lui Duim mergeau foarte bine. Din nenorocire însă speculațiunile „a la baisse", căderea valoarei coroanei, în curând îl silise să-și efectueze toate afacerile, el achita cechuri date pentru mai multe bănci străine, lumea primind fără nici o teamă aceste cecuri.

Fiindcă nu dispunea însă de suma necesară pentru răscumpărarea cecurilor dela simțind apropiata catastro a ce-l anumita, în Vinerea săptămânei trecute după ce a luat cu sine atâți bani, câți putuse; cam vro 500 milioane coroane și efecte sub pretextul că pleacă în Olanda a dispărut.

In primele două zile numeni nu cutezase să denunțe poliției acest caz. Abia Vinerea trecută se răspândi-se știrea că Duim, a cărui joc „a la baisse" întreaga lume financiară îl cunoaștea bine, a dispărut.

Primul denunț împotriva lui Duim îl făcuse o instituțiune financiară, care-l acuza cu furtș de 12 milioane. Pe Vineri zori apoi o mulțime de denunțări despre sume fantastice, apoi avizul diferitelor instituțiuni financiare olandeze și italiene, cari dovedeau, că Duim nu dispune de garanța cuvenită. Pe lângă toată discreționea se afirmă în cercurile bu sei că pierderile băncilor mari sunt fantastice, și se vorbește de aproape 3 miliarde.

Ziarul „Abend" din Viena comunică lista băncilor, dintre cari multe, și-au pierdut sume mai mari decât chiar și capitalul de fond, și anumej Ban a Engleză 500 milioane (cap. de fond 200 milioane), Bankverein 500 milioane (cap. de fond 300 milioane), Verkehrsbank 450 milioane (300), Verkehrsbank 450 milioane (150), Länderbank 60 milioane (160), Banca Union 100 milioane (150), Bodenkreditanstalt 100 milioane (105), Comercialbank 60 milioane (100), Neue Wiener Ban geselischaft 100 milioane (100), Niederösterreic ische Escompte-Geselischafft 10 milioane, Depositenbank 5 milioane, care bancă prin cointeresare cu firma Kessler et Meller mai pierde încă 80 milioane, apoi o mulțime de firme mai mici, a căror pierderi atinge suma de 200—500 milioane.

Nu trebuiș să se uite că în împrejurările financiare imense de azi capitalul social al băncilor nu înseamnă decât o valoare nominală, avere efectivă a băncilor întrece însă de mai multe ori capitalul social.

Mulumită acestei împrejurări, până acuma încă nici o instituțiune financiară nu a declarat insolventă.

Ceiace privește pe Duim, acestei lovituri fantastice a dispărut cu desevârșire. După unele versiuni s'a sinucis, — iarăși alții zic că l'ar fi și văzut în Amsterdam, — poliția însă nu a aflat nici o urmă, deși s'a luat cele mai severe măsuri.

Este foarte interesant împrejurarea, că din partea celor păgubiți cei mai mulți în în cea mai mare discreție suma cu care au fost păgubiți, și toți oameni mari financiari și renumiții bancari se rușinează de faptul că unui e croc așa de tânăr l'a reușit să'i înșele cu atât de fantastice sume.

Este remarcat faptul, că pe lângă toate că suma ce au pierdut băncile vieneze prin escrocheria lui Duim nu au sdruncinat situația financiară austriacă, ba chiar cele mai multe dintre instituțiunile păgubite au raportat această lovitură fără urmări mai serioase.

Caz l Duim în Cehoslovacia și Germania a predus o adevărata consternare în cercurile burselor așa că în zilele următoare nimeni nu mai face încheieri, și nici afacere nu s'a făcut.

Greutățile cu cai luptă instituțiunile financiare în urma acestei escrocherii este pe lângă pierderea unui însemnat capital și faptul că publicul a atacat toate instituțiunile și pretinde achitarea sumelor depositate la ele cela mai multe dintre Instituțiuni nu numai că aceste nu le poate solvi, ba chiar nu sunt în stare de-a achita chiar nici cecurile, liberate pe valute străine, așa că este în vedere o nouă urcare a valutelor și devizelor străine.

Centrala devizelor a luat măsuri pentru ameliorarea acestor triste împrejurări dând diferite împrumuturi în valute străine băncilor mari, pe cari aceste le vor restitui în sate.

S.au trimis mai mulți agenți la Zürich, Berlin și cu deosebire la Amsterdam, unde în urma cazului Duim coroana olandeză s'a urcat foarte.

Lumea financiară vieneză alarmată de acest caz senzațional a luat în bloc măsuri de apărare ca să împiedece toate cazurile de insolvabilitate ce ar putea urma acestei lovituri.

Cazul Duim este unul dintre cele mai rare, cari atinge interese în număr atât de mare și cărui au căzut jertfă afară de marile instituțiuni financiare zeci de mii de existențe.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

22 În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

STUDENT universitar (german) dă oare de limba germană. Adresa la ziar. 1144

SE CAUTĂ o domnișoară pentru la 2 băiați (4—6 ani) care să posedă limba română și franceză să **preferă** care știe zice și la pian. Adresa la ziar No. 40.

DOMNIȘOARĂ care cunoaște limba germană, maghiară și română caută serviciu la una prăvălie sau birou. A se adresa la administrația ziarului subt „Domnișoară". 1140

CAUT POST de administrator de moșie în apropierea Clujului sau alte instituțiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

MASĂ de scris, mobile de vânzare. Strada Pan (Kriza) 6 dreapta. 1150

DE VÂNZARE un șeslong cu cuvertura, una față de masă, două perdele de mașină pentru croitorie bărbătească marca Singer în Str. Iuliu Maniu No. 4 et. II, cam. 4. 1135

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Înfrățirea

CAUT CAMERĂ mobilată de închiriat pe lunile de vare sau pe timp mai lung. Plătesc bine. Oferte la ziar sub „Student".

Mărunțișuri | CLUJ | Articole de tricotage

Calea Victoriei No. 10

Ludovic Albisy

Articole pentru bărbați | 1087 | Articole de lux și jucării

In atențiunea Comercianților!

Noua producție de ghete

1105 **„VICTORIA"**

Furnizează în engros pe lângă garanție cele mai moderne articole de această branșă cu prețurile cele mai moderate. Vizitați și vă veți convinge!

Producția de ghete Victoria BINDEA, HERSCH & Comp. Str. I. C. Brătianu 21 (fost fabrica Kola) și Str. Reg. Maria 8.

Vânzători

la blănării și pălării

prezintabili și cu perfecte cunoștințe de branșă găsesc 1154 ● post durabil. ●

A se adresa:

Str. Carol I No. 26, Bucuresti

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

„RAPID-BLOCK"

SOCIETATE ANONIMA ROMANA

DE CONSTRUCTIUNI ȘI INTREPRINDERI COMERCIALE ȘI INDUSTRIALE

Capital statutar 20.000.000 lei. — Capital emis 10.000.000 lei.

Constituită cu acte autentice Nr. 14433 și 14928 Trib. Ilfov Secția Notariat și cu Sentința No. 337 din 6 Iulie 1921 a Trib. Ilfov Secția I Comercială („Monitorul Oficial" No. 83 din 19 Iulie 1921)

Scutită de ori-ce impozit direct către Stat, județ și comună timp de 10 ani și taxele de Construcțiuni vor fi pe jumătate conf. art. 14 și 15 din legea pentru încurajarea construcțiilor de clădiri.

PROSPECT DE EMISIUNE

Războiul mondial a adus cu sine o expansiune economică foarte pronunțată în vederea reparării pagubelor pricinuite de acel flagel. România s'a manifestat în această direcțiune într'un chip deosebit dela încheerea păcei încoace; dovadă sunt numeroasele societăți comerciale, industriale și bancare ce s'au înființat în acest interval și cari, toate, au fost îmbrățișate cu multă încredere de către marele public. S'a observat însă, că dintre acele societăți numai câteva din ele au atins o nevoe reală—adică, acelea cari au avut în vedere **„construirea de locuințe"** de care se simte mare lipsă astăzi.

In acest scop, Societatea „Rapid-Block" preconiează a pune la îndemâna ori-cui mijloace de a'și construi în scurt timp locuință eftine și durabile.

Tot odată, s'a decis ca d-lor acționari ai societății să li se acorde, în genere o reducere de 10% asupra devizului, dacă vor construi pe cont propriu; iar d-lor acționari cari vor subscrie cel puțin 100 de acțiuni li se vor acorda pe lângă reducerea de 10% și avantagii de plată la construcții proprii.

Societatea **„Rapid-Block"** s'a constituit cu capital statutar de 20.000.000 Lei împărțit în 40 000 acțiuni la purtător á 500 Lei fiecare. Prima emisiunea este de 10 000 000 Lei împărțită în 20.000 acțiuni la purtător á 500 Lei fiecare; plus prima de emisiune de 100 Lei.

Acest capital este deja acoperit, parte prin aporturi în natură și parte în numerar până la concurența a 5.000.000 Lei; restul se pune la dispoziția marelui public spre a participa la întreprinderile Societății, — adică **10,000 acțiuni reprezentând un capital de 5.000.000 Lei.**

Programul de activitate al Societatei „RAPID-BLOCK"

este următorul:

1. Fabricarea de blocuri de ciment pentru construcțiuni rapide de locuințe eftine și durabile, după un sistem nou, care a fost experimentat cu succes în străinătate.

2. Execuțiuni de construcțiuni și ori-ce lucrări de arhitectură, fie pe cont propriu, fie pentru terțe persoane.

3. Exploatarea de păduri pentru comercializarea și industrializarea lemnului.

4. Cumpărarea și vânzarea de ori ce fel de materii prime, derivate, fabricate sau confecționate în legătură cu scopurile Societății.

5. Cumpărarea, dobândirea și închirierea de imobile și trenuri urbane și rurale pentru trebuințele Societății, putând a le revinde sau arenda și altele.

Subscrierea la Capitalul Societății **„Rapid-Block"** începe **în ziua de 15 Septembrie 1921.** Consiliul de Administrație își rezervă dreptul de a închide subscripția ori când va crede de cuviință, făcând repartiția acțiunilor subscrise.

Subscrierile se primesc la:

1. **Sediul Societății** Calea Victoriei 5.
2. **Banca de Scont a României** Str. Karagheorghevici.
3. **Societatea Comunală de locuințe eftine** Str. Paris 27
4. **Banca Franco-Română** Palatul Bursei.
5. **Sindicatul Agricol Ialomița** Calea Victoriei 60.
6. **Banca Farmaciștilor din România** Str. Paris 9.
7. **Banca Negustorească a României** Calea Victoriei 5.
8. **Banca Forestieră** Calea Victoriei 78.
9. **Banca Comerțului** din Prahova, Ploești și prin delegații speciali și împuterniciți cu procuri autentice.

Subscriitorii vor depune odată cu subscrierea de **Lei 250, de fiecare acțiunea în care se coprinde Capitalul și prima de emisiune,** iar restul de **Lei 350, de fiecare acțiune. se va face la epocile fixate de Consiliul de Administrație conform codului de Comerț în unul sau mai multe vărsăminte publicate în Monitorul Oficial și alte ziare.** Subscriitorii, prin faptul efectuărei primului vărsământ înțeleg a adera implicit la toate condițiunile actului de constituire, ale statutelor și prezentului prospect. Pentru primul period de 4 ani:

Consiliul de administratie al Societatei „Rapid-Block"

sa constituit astfel:

Președinte D-l **Constantin Banu,** deputat.

Vice-Președinte D-l Ing. **Dragomir Rapoteanu,** fost Sub-Director General al C. F. R.

Administratori-Delegați: D-nii Ing. **C. Pedrazzoli** și **Theodor Rogalsky,** Arhitect Constuctor.

Membrii: D-l **I. Oprescu-Romanați,** Directorul Băncei Negustorești a României-București; D-l Inginer **Ștefan Mirea,** Profesor la Școala Superioară de Arhitectură; D-l Colonel **A. Spirescu,** Mare Proprietar; D-l **Ștefan Morărescu-Adria,** Banchier-Proprietar; D-l **Petre Alexandrescu,** Indrustriaș Forestier; D-l **G. Lucian Boituș,** Doctor în Științe de Stat, fost Sub-Director la Ministerul Finanțelor, Expert Contabil Judiciar; **D-l Inginer G. Dimescu** și D-l **G. Chicoș,** Rentier.

COMITETUL CENZORILOR

(ACTIVI)

D-l **Christ. G. Simionescu,** Casier Central al Casei de Depuneri și Consemnațiuni; D-l **Petre I. Petrescu,** Mare Proprietar, Deputat; D-l **Panait Ionescu,** Proprietar Viticultor.

(SUPLEANȚI)

D-nii Colonel **V. Piperescu,** Proprietar; **M. Nicolescu,** Sub Casier Central al Casei de Depuneri; **Alex. Miclescu,** Controlor Financiar.

Director General: **G. Lucian Boituș.** 1116

Vizitaţi expoziţia magazinul de încălţăminte

D. S. RAFTOPOL

din Bucureşti,

Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15.

în faţa bisericei „Mateiu Corvin". □ Telefon 107

Care stă la dispoziţia On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie şi de ale renumitei fabrici elveţiană „Bally", toate scăzute în preţ cu 20%.

925

Ţinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a fost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anual 1906 cu

„MEDALIA DE AUR"

S'a terminat **cu criza locuinţelor** folosind

NOXA

cel mai bun stărpitor de ploşniţe,

319 care le distruge chiar şi ouăle.

Preţul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piaţa Unirei

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine şi solide mobile

893 şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120

Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

O reclamă

ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipăreşte agenţia de publicitate „Soarele" veţi avea mult folos.

Toată elită Clujului îşi dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece

329 □ la pahar. □

Uzina electrică a oraşului

Conducerea societăţii „GAZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□

148

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unirii.

Reclama este sufletul comerţului

M. ANGHEL 219

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neîntrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialişti.

Bănci, fabricanţi, industriaşi,

comercianti carí au nevoe de

Contabili,

corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc.

pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forţa electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. **Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

Agenţia de publicitate „Soarele" tipărind pentru toate restaurantele gărilor din Ardeal

liste de bucate

primeşte reclama cu preţ moderat pentru aceste liste.

ABONAMENTE

la ziarul „Infrăţirea" se primesc şi de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
„ASOCIAȚIUNII"
SIBIU

Anul II. No. 347 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Vineri 14 Octombrie 1921

Infrăţirea

Administraţia Ziarului „Infrăţirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociaţiunii
Sibiu

ANUNŢURI:
LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI
şi
AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA. CLUJ, STRADA IULIU MANIU 3 (ETAJ. II)
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952.
Director: D. TOMESCU
Telefon: TIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

CORBII

Este evident pentru oricine că perioda de „refacere economică" în care ar trebui să ne găsim după un războiu atât de sângeros, întârzie din ce în ce mai mult. Întârzie, din cauza frământărilor politice, aduse de curentul falsei democraţii, care s'a aruncat, ca un vânt rău asupra ţării acoperind întreagă noastră viaţa socială cu patimile ruşinoase ale intereselor meschine. Falsa democraţie în primurile ei easaturi s'a prăbuşit prin propriile ei neputinţe, ca apoi să se adune mai flămândă şi mai setoasă în jurul unui om fatal, prin lipsa lui de pricepere a rosturilor noastre actuale. Şi aceste cârd de corbi pooriţi la pradă, condusi de ambiţia bolnavă a unui bătrân înbatat de vanitatea guvernarii, şi-au băgat ghiarle în teazaurul public şi pironţi în preocupările lor de lăcomie, fără nici un gând de bine sau de omenie. Dar, conducatorul cârdului de corbi, nu se mulţumeşte cu nepăsarea, el se îndreaptă spre mulţimea care tipă desperată şi-o îndeamnă la liniste şi la resemnare, căci ţara mai fost calcata de păsările fugare, de pradă şi ea trebue să se deprindă cu suferinţa căci virtutea stă în suferinţă.

Da, aşa a spus Generalul Averescu, în România întreagă când Tăslăuanul d-sale era acoperit până peste umeri de acuzaţiile cele mai grave. A recunoscut primul ministru că se fură, dar a adăugat nu trebue să ne mire pentrucă s'a furat şi altă dată; iar ministrul de resort înaripat desaparărea şefului său şi-a dat drumul întregei sale convingeri cu care a venit în fruntea departamentului de comerţ şi-a vândut ţară. A înstrăinat industria a introdus regimul importului de şampanie şi a permiselor de export, în timp ce dădea interviewuri, unei anumite prese, pentru a declara că politica sa economică va face ţara fericită. Urmaşii au fost demni de înaintaşii lor.

Iar noi, care aveam altă convingere, alte morală şi altă pregătire, am protestat contra regimului de jaf şi de cinism. Am protestat în scris şi prin cuvânt. Dar totdeauna ni s'a răspuns că suntem politicieni de opoziţie şi că părerile noastre nu pot avea valoarea morală chiar atunci când le dădeam soluţii pentru înlăturarea anarhiei economice în care ne-a târât guvernul „ordinei" şi a legalităţii".

Iată însă că după o practică de aproape doi ani, a unui sistem putregăit de păcate, se ridică protestul marilor bănci din ţară, pentru a confirma acuzaţiunile şi prevederile noastre.

Memoriul băncilor în chestia valutei este o palmă bine meritată ce s'a dat guvernului pentru ticăloşiile lui de până acuma. In acel memoriu se arată prin cifre şi prin fapte că toată vina nenorocirei noastre valutare se datoreşte guvernului care printr'o morală dubioasă a creiat o politică vinovate pentru dezastrul financiar în care ne aflăm. In acel memoriu se vorbeşte despre bonurile noastre de tezaur, despre misiunile politice ale acoliţilor guvernamentali, despre specula ce se face cu valuta, despre sistemul permiselor, despre emisiunea monetară, în sfârşit despre tot ce poate caracteriza un guvern ca acele pe care-l prezidează generalul Averescu.

Dar memoriul are şi o parte slabă şi anume: naivitatea de a face propuneri. Ce era nevoie de propuneri? Parcă corbii care şi au întins aripele peste plaiurile ţării noastre înurerate, de-au întunecat orizonturile şi au încreţit frunţile nu ştiau ce trebue şi ce nu trebue să se facă? Şi dacă totuşi au făcut numai aceia ce nu trebuiau să facă, e pentrucă poftele lor neîmplinite erau prea mari şi prea mari li s'au părut ispitele:

Ţara întreagă a stat înfricoşată şi timidă aproape doi ani sub umbra neagră a stolului de prădă dar astăzi se întrezăresc luminile unor vremi mai bune şi poporul adună în el speranţa mântuirei; să avem încredere căci corbii se duc!

G. N. L.

Ştirile zilei

Curierul lui Bela Kun a fost arestat

Din Genua se comunică, că poliţia orăşănească din acea localitate a deţinut pe individul Menhert Horváth, fostul curier al comisarului poporal Bela Kun.

Turburările din Viena

In Praga şi Berlin s'a lăţit ştirea, că în Viena ar fi izbucnit revoluţia. Ulterior însă s'a constatat, că această ştire e din domeniul fantaziei. Guvernul de fapt a luat toate măsurile necesare pentru a împiedeca ori-ce încercare de felul acesta: Centrele telegrafice şi telefonice sunt puse sub pază militară, turburări însă nu s'au semnalat.

Incident polono-rus

Varşovia, 11 Octombrie

Legaţiunea Poloniei la Moscova a primit o notă a comisarului rus de afaceri străine Cicerin care îşi exprimă regretele profunde pentru incidentul cu ataşatul militar al Poloniei, colonelul Wolikowski şi cu d-rul Rawicz Kolisinski. Comisarul afacerilor străine anunţă că s'a ordonat o anchetă pentru a face lumină asupra împrejurărilor incidentului şi pentru a pedepsi pe vinovaţi.

Ridicarea stărei de asediu în Bavaria

Lafayette, 11 Octombrie.

Se anunţă ca starea de asediu va fi ridicată în Bavaria în ziua de 15 Octombrie. Ziarele din sânga cari au fost suspendate, vor reapare.

Un bilanţ instructiv

Dumineca trecută Universitatea din Cluj şi-a deschis, solemn, noul an şcolar.

Expunerea pe care vechiul Rector a făcut-o, cu acest prilej, asupra activităţii înaltului aşezământ de lumină, a fost ca o icoană a întregii opere culturale săvârşite, în timp de un an, în acest oraş.

Trebue să reţină cineva ţifrele statistice, pentru a putea aprecia în toată întinderea sa bogata activitate, desfăşurată pe terenuri atât de variate. Mai bine de două mii şase sute de studenţi s'au împărtăşit de roadele ei. Lunga enumeraţie a cuvântării Rectorului ne-a arătat o preaplintndeni, unde o manifestaţie de caracter cultural a strâns, în acest oraş, lumea: în sălile de cursuri, cu studenţii la conferinţele „Astrei", cu marele public: la societăţile ştiinţifice, cu specialiştii, la şezătorile „Culturii poporului", cu massele populare, la prilejuri festive în sfârşit, la Institute şi Laboratorii. Dacă adăogim la acestea cursurile şi conferinţele profesorilor străini, chemaţi la diferitele Facultăţi dacă luăm în considerare publicaţiile apărute, nu se poate să nu se recunoască stăruinţa cu care aici s'a muncit.

Acelaş lucru se constata, la încheierea întâiului an al Universităţii noastre. Ne aducem aminte de bogata expunere a d-lui S. Puşcariu, asupra începuturilor atât de promiţătoare.

Dar e destul să-şi arunce cineva astăzi ochii asupra Clujului, pentru a se convinge de opera săvârşită, prin rezultatele ei.

Cine a trecut mai înainte prin oraşul trufiei maghiare nu l mai poate recunoaşte astăzi, — atât e de mare prefacerea. După doi ani numai oraşul cel mai străin prin alcătuire şi înfăţişare a luat un caracter vădit românesc. Nu credem să fie în Ardeal un al doilea oraş, care să ofere această caracteristică prefacere.

Şi dacă aceasta s'a întâmplat cu atâta repeziciune, se datoreşte înainte de toate armelor multiple ale culturii puse în funcţiune aici cu entusiasm. După brava oştire românească au descălecat, cum zicea atâta de frumos în Cuvântarea Sa Regele, cărturarii. Şi, împreună cu cei aflaţi aici ei au făcut minunea. Universitate, liceu şcoală primară, Biserică, teatru Operă, presă, — totul zoreşte aici, zi de zi, a spori vioaia energie românească.

Iată terenul pe care binefacerile Unirii cu toate scăderile politicii sterpe din aceşti ani, sunt totuşi o puternică realitate. Ea este cea mai vie protestare în potriva constatărilor hipocrite ale acelor cari proclamă că Ardealul cultural a dat, dela Unirea sa cu ţara-mamă, „ca cel puţin 50 de ani înapoi".

Şi, în această serioasă muncă liniştită, care seamănă discret şi sigur, este şi o înaltă învăţătură pentru neastâmpărata svârcolire stearpă a celor cari, cu atâta ostentaţie, bat toba gălăgioasă a muştei din fabulă.

N. B.

Învăţământul economic

In ultimele două congrese universitare, ţinute la Bucureşti şi la Cluj s'a pus în discuţiune, reform învăţământului juridic. Cu acest să ocazie, mai cu seamă, la Cluj, s'a vorbit şi despre învăţământul economic, întrucât s'a propus înfiinţarea unor facultăţi economice cel puţin, a unor secţiuni economice în facultăţile juridice. Se pare însă, că până când se va înfăptui reforma învăţământului economic se vor mai ţine multe congrese. Cel mai apropiat este acela ce se va ţine la primăvară în Cernăuţi. Din păcate, pe universităţi nu-i ocupă decât rosturile lor de înaltă cultură teoretică, oprindu-şi tot gandul asupra problemei de a se şti: în ce fel să se introducă învăţământul economic la universitate şi ce legătură să aibă cu facultăţile juridice. Proiectele sunt în studiul şi se vor discuta la Cernăuţi, dacă actualul ministru de instrucţie, nu va binevoi să grăbească soluţionarea acestei importante probleme pe care predecesorul său o începuse cu curaj.

Credem că organizarea învăţământului economic trebue să se facă pe o bază mai largă decât aceia pe care încearcă să o pună facultăţile de drept.

Viaţa economică a căpătat o însemnătate, atât de mare în organizarea noastră socială şi structura economică a veacului XX este de aşa natură încât se impune de la sine o mai multă atenţiune pregătirei elementelor conducătoare de mâine.

Invăţământul economic trebue să formeze o închegare strânsă între toate gradele de pregătire. De la şcoala de comerţ inferioară până la Academia de Comerţ şi de la aceasta până la facultăţile economice trebue să fie o legătură de complectare a cunoştinţelor, care să dea posibilitatea elementelor bune să se pregătească pentru conducerea viitoare.

Din nenorocire, astăzi nu există legătură necesară între diferitele grade de învăţământ, nici unitatea acelora-şi institutii din diferitele părţi ale ţării.

Cele trei Academii de Comerţ pe care le avem, sunt organizate în mod deosebit cu programe deosebite. Aceea de la Bucureşti datorită influenţei politice a unora dintre profesorii ei, s'a transformat într'o fabrică de „doctori", când menirea ei ar fi trebuit să fie aceia de a pregăti elementele necesare comerţului şi industriei româneşti.

Academia Comercială de la Cluj, se află încă la începutul existenţii ei şi depinde de Ministerul de Instrucţie, spre deosebire de cea din Bucureşti, care depinde de Industrie, iar cea din Cernăuţi are mai mult caracterul unui institut particular, pentru că s'a creiat şi susţinut de câţiva profesori de acolo, cu un program de studii redus faţă de nevoile reale ale studenţilor.

Prin urmare cel dintâi gând de care trebue să ne călăuzim, în reforma învăţământului comercial, este de a unifica cele trei Academii, trecându le sub aceiaşi autoritate şi dându-le aceleaşi programe.

De asemenea, este bine să se aibă în vedere scopurile ce trebue să le urmărească fie care grad de învăţământ, iar nu să se transforme şcolile practice în Institute de teorie, numai de dragul profesorilor cari ţin mai mult la o calificare de cât la alta.

Academia Comercială trebue să pregătească tineretul nostru pentru conducerea întreprinderilor particulare, în timp ce facultăţile economice trebue să facă pregătirea viitorilor oameni politici, cărora li se va încredinţa conducerea ţării. Prin urmare este vorba de două institutii ce urmăresc scopuri deosebite şi e bine să se organizeze pe principii deosebite.

Din păcate însă, nu avem nici la Iaşi, nici la Bucureşti, secţii economice, iar cea de la Cluj este mai mult o secţie politică şi economică, ca anexă a facultăţii juridice..

Credem că a venit timpul când educaţia şi pregătirea tineretului în direcţia aceasta este mai necesară ca oricând şi de aceia, nu ar trebui să pierdem o zi fără să fi făcut ceva pentru unificarea şi organizarea integrală a învăţământului economic.

Evenimentele zilei

Inaugurarea Universităţii din Seghedin

Budapesta, 11 Oct.

In ziua de 9 Oct. a c. s'a serbat inaugurarea Universităţii din Seghedin. La această solemnitate au asistat delegaţii tuturor autorităţilor civile şi militare locale şi din Budapesta, iară din partea guvernului însăşi guvernatorul Horthy însoţit de ministru de instrucţie Vass.

Greva generală din Triest

Viena, 11 Oct.

In ziua de 3 Oc. zece mii de muncitori din uzinele de stat şi orăşeneşti din Triest au declarat grevă. Guvernul a intrat imediat în tratative cu delegaţii muncitorilor dela diferite uzine, precum şi cei dela societatea de navigaţiune: „Navigatione Libera Triestina", căci toţi împreună cer punerea în vigoare a legii de subvenţiune votată de către guvern pentru ameliorarea situaţiunei materiale a familiilor lor.

Greva — deşi se pare a avea un aspect politic oarecare — până în prezent se desfăşoară cea mai mare liniste; urmează ca viitorul să înregistreze, dacă coloritul politic aces or manifestaţiuni va da prilej unor ciocniri sângeroase, sau dibăcia guvernului şi a autorităţilor în drept va putea preveni zadarnicile vărsări de sânge.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

ECOURI

O lecție a generalului Pershing

Se știe că Generalul Pershing a fost de curând oaspetele Franței unde a venit să ridice corpul unui erou american necunoscut pentru a-l duce în Statele Unite unde va fi obiectul cultului național. Franța l-a făcut o primire entuziastă, aclamînd în persoana generalului nu numai pe gloriosul șef al armatei americane, dar și pe urmașul Alsacianului Frederic Pershing care a emigrat în Pensylvania în secolul al XVIII-lea. Cu acest prilej, o revistă franceză povestește următoarea anecdotă:

Era în epoca marilor ofensive. Generalul mustra cu asprime pe unul din ofițerii săi care nu i-se presintase la ora exactă.

Ofițerul încercă să se scuze:

— O, domnule general, pentru cinci minute de întârziere...

— Pardon, locotenente! Dumneata uiți că trupele americane sînt în urmă cu trei ani față de trupele franceze!

Și ofițerul a înțeles lecțiunea cuprinsă în cuvintele generalului.

Cine pregătea războiul — O mărturisire prețioasă

Baronul Szilassy, fost ministru al Ungariei la Berna publică o interesantă „Der Untergang der Donau-Monarchie" (apusul monarhiei dunărene), în care acuză pe Tisza și Berchtold ca dezlănțuitori ai războiului mondial. Atentatul dela Serajevo a fost un eveniment fericit pentru pregătitorii marelui carnagiu.

Tisza, spune Szilassy, putea să împiedice războiul, dar el a împins monarhia dunăreană la război, iar Berchtold dorea războiul fiindcă numai așa el spera să poată fi salvată monarhia.

Cartea lui Szilassy e o analiză obiectivă a evenimentelor dela 1914 încoace și se citește cu un viu interes.

Un pamfletar: Maximilian Harden

Se anunță dispariția faimoasei reviste Die Zukunft pe care virulentul Maximilian Harden a condus-o timp de un un sfert de veac. Articolele sale nu se adresau maselor, dar intelectualii și oamenii politici le așteptau cu neliniște și le discutau cu înfrigurare. In timpul războiului, al cărui apostol frenetic a fost, el a avut privilegiul de a fi fost singurul din țara sa care să spuie ceia ce trebuia ascuns.

Mulți au încercat să-i facă portretul, nimeni nu l-a zugrăvit mai bine decât Maurice Muret: „Puterea plastică a stilului egalează la Harden forța dramatică a naratiunei. Personagiile sale sânt zugrăvite cu o putere surprinzătoare, dar numai în vederea efectului teatral. Un pamfletar merită toată simpatia când luptă pentru un ideal și când atacurile sale personale nu sânt de cât un mijloc pentru a da acestei idei mai mult relief. Violențele lui Harden nu urmăresc altceva de cât să pue în evidență propria sa persoană, Dacă acest iscusit polemist s'a impus uneori admirației mulțimilor, el nu s'a impus însă niciodată și respectului lor".

Pentru ce? Pentrucă în talentul real al impetuosului ziarist e o mare parte de cabotinaj.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții
467

Culturale

De un an și mai bine apare, la Sighetul-Marmației, „Gazeta Maramureșană", foaie săptămânală pentru cultura poporului.

Prin tonul ei național-românesc, în afară de preocupări de partid, Gazeta Maramureșană îndeplinește în acel depărtat colț al descălecătorilor Moldovii o nobilă misiune, pentru care oamenii de inimă cari o scot merită toată lauda.

Semnalarea mișcărilor de cultură din Cluj, în coloanele acestei bune foi, ar fi o ideie fericită. Căci nicăieri nu e bine ca lumea să se isoleze în ținutul închis în care trăește zilnic.

Azi mai mult de cât oricând ideile culturale trebue să circule în trupul nației chemate la viața liberă.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național din Cluj.

Al doilea spectacol al piesei „Necunoscuta" va fi Vineri 14 crt.

Marți 18 Oct. va avea loc a treia premieră „O căsnicie" comedie în trei acte de G. Ursachi.

XXXXXXXXXXXXX

Noutăți Pardesie și haină de școale
Calități din timp de pace au sosit la
Firma NEUMAN M. 699
magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.
Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 543

Ce trebue să cerem unui scriitor

După cum sunt legi ale naturii politice, tot așa sunt și legi ale naturii litesare. Anumite defecte sunt oarecum răscumpărarea unor anumite însușiri. Ceia ce trebuie să cerem scriitorului e ca, înainte de toate, să ne aducă mesagiul de care facultățile sale îl fac capabil. Și aceasta n'ar putea-o s-o facă fără anumite diformări care nu dovedesc altceva decât că lumea artei nu este totdeauna și lumei virtuței. Poate că în aceasta să căutăm și pricina severității cu care Părinții Bisericei au judecat talentul de a scri.

Ei vedeau în darul scrisului un păcat frumos, dar totuși un păcat. Și greșit au ei, judecând astfel? Ori cum ar fi autorul lui Rene, și mai târziu și autorul Meditațiilor, aveau ca misiune să represinte întreaga inimă a unei epoci. Eul pe care acești doi artiști l-au zugrăvit în operile lor se înfățișează oarecum tipul mărit a mii de alte euri.

Dar această mărire n'ar putea să se producă dacă în scriitor n'ar exista o dualitate. Ființa pe care o vedem simte într'un anumit fel, pe când ființa din culise lucrează de multe ori cu totul într'altfel. A spune pe ícea dintâi celei de a doua nu este cp desăvârșire drept, căci cea dintâi este omul însuși, omul adevărat, așa cum s'ar înfățișa el fără umilirile soartei, pe când cea dea doua, cu mizeriile ei, dovedește numai că între Ideal și Realitate există un abis pe care nu-l putem umple niciodată. Să fim mai de grabă recunoscători poeților fiindcă în cărțile lor sunt în existența lor de fiecare zi, și să le iertăm, în numele desfătării pe care, dându-și-o lor, ni o dau și nouă, toate vanitățile și toate greșelile lor.

Paul Bourget.

In chestia limbei de propunere în școalele evrești

Se știe că dl. Dr. Wilt, inspectorul de școale a dat expresie nemulțumirii sale, că în școalele evrești și până azi se arată foarte puțină dispoziție de a-se face instrucția în limba ebraică ori în limba oficială a statului și că se persistă pe lângă instrucțiunea în limba maghiară. Ziarul sionist „Uj Kelet" se ocupă în primarticol cu aceste declarațiuni a-le dlui inspector și scrie între altele:

— „... pe teren principial ne unim cu părerile și punctul de vedere ale dlui inspector Wilt.

Dar, care e adevărul în concreto? Ministrul de instrucția publică a îngăduit cinci ani (ca timp de transiție pe seama școalelor evreești, în care restimp sunt obligate să-și însușească limba din propunere ebraică ori jiddis, ori trebuie să accepte limba statului. Din aceștii cinci ani, abia a trecut unul și limba de instrucție în școalele evreești din Cluj, cel puțin pe jumătate e cea evree." Dacă nu s'au făcut progrese și mai mari, ziarul crede că e din vina piedecilor, ce li-s'au pus, și cari nu atârnau de voința lor... „Și în acest punct să ne îngăduie dl, inspector Wilt, — scrie numita foaie — ca din acuzați să devenim acuzatori. Decând există gimnaziile evrești Tarbut în Cluj, din parte oficială am întimpinat în permanență și aproape exclusiv numai piedeci.

Statul nu a dat și nu dă nici astăzi școalelor noastre lăcaș. Nici nu voim să amintim că din ajutorul de stat cuvenit școalelor naționalităților — singur noi nu primim nimic. Statutele Tarbut-ului, nu știm din ce motive, nici până azi nu au fost aprobate."

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cultura dramatică în Statele-Unite

Instinctul dramatic; O preocupare universitară nouă.

Instinctul dramatic.

Un american a zis că teatrul este un fel de ucenicie a vieții. Vorba aceasta nu a fost aruncată, bine înțeles, așa, la întâmplare. Ea se reazimă pe constatarea, că tendința de a dramatiza este una din cele mai răspândite înclinări sufletești din omenire. Omul, înainte de a trăi cu adevărat viața, o joacă. Primele manifestații sufletești ale copilului sunt, în adevăr, de natură dramatică. De dimineața până seara, copilul nu face decât să dramatizeze, să pună în scenă lumea din jurul lui și pe cea scornită de el, să o lege și pe una și pe alta într'un sistem întreg de acțiuni, de „reprezentații", din care el scoate ceasurile cele mai fericite ale micei lui existențe.

Se poate lăsa însă o înclinare, atât de puternică și atât de răspândită, nefolosită, atunci când este vorba de educație?

Iată ce s'au întrebat, în timpul din urmă, educatorii, americani mai ales și așa, pornind de la constatarea pe care o făceam mai înainte și dela întrebarea din urmă, s'a ajuns la vorbele cu care am început, că teatrul este un fel de ucenicie a vieții.

Dar educatorii americani au împins și mai departe cercetarea începută. Ce este și-au zisel, jocul dramatic al copilului? O frământare și o scânteiere a inteligenței? De sigur. Dar și mai mult încă, el este emoție și voință. Copilul iubește, urăște, se luptă, împreună cu eroii lui și une-ori împotriva lor chiar, iar aceasta de timpuriu, din ceasul primelor dialoguri cu păpușa lui și acela al primei palme date de el acestui omuleț făcut dintr'un bețișor și o sdreanță înfășurată împrejurul lui. De aici urmează, zice Alice Minnie Herts, directoarea „Teatului pentru educația copiilor", din Newyork, că „educatorii au fost orbi" până acum și n'au văzut puterea instinctului dramatic; ei și-au cheltuit toate forțele lor ca să învețe pe copii morala, în chip abstract.

Ce însemnă însă aceasta, decât că ei făceau uz de o metodă care, în cazul cel mai bun, influențează puterea de judecată a copiilor, adecă tocmai partea din om, care are rolul cel mai mic în viața lui morală. In schimb, lăsând nefolosit simțul dramatic, educatorii neglijau acea parte din copil, care poate lăsa urme durabile și imediate asupra sentimentelor și asupra voinței, adică asupra izvoarelor principale a'e caracterului." Iar rezultatul era efectul cel mic, pe care l'a avut până astăzi educația morală din școli.

Din cele spuse până acum, putem păstra, în orice caz, un lucru și anume că moderniî găsesc din ce în ce mai mult, că noi am lăsat prea neutilizat un domeniu întreg din firea omenească, instinctul dramatic, domeniu care, atât prin locul ce-l ocupă în viața noastră, cât și prin influența ce o poate esersa asupra felului nostru de a fi. pare că merită o altă soartă. Experiența făcută de vechii Eleni, la care drama avea un loc de cinste în complexul civilizației lor, pare că ademenește din nou omenirea, iar Americanii, mai mult decât oricare alt popor, sunt pe cale să-i dea toată atenția și tot sprijinul.

O preocupare universitară nouă.

Intr'un articol „Shakespeare în școli", publicat în numărul de pe Aprilie 1916, al buletinului „The Times educational supplement" din Londra, găsim, între altele și următoarele, cu privire la subiectul care ne interesează: „Dacă introducem pe Shakespeare în școli, scopul nostru trebuie să fie, să-i facem pe tineri să-l iubească..." „Dar calea cea mai rea, ca să ajungem la rezultatul acesta, este să dăm elevilor bucăți din Shakespeare să le învețe în timpul vacanției și să-i examinăm apoi, la întoarcerea lor la școală, asupra înțelesului vorbelor mai grele din text..." „Shakespeare n'a scris piesele lui, ca să chinuiască copiii de școală..." „In lecțiile noastre asupra lui Shakespeare nu trebuie să uităm, că el a scris dramele lui, ca să fie jucate, așa că cea mai bună întrebuințare pe care o putem face din ele, este să le jucăm și noi, sau să le vedem jucate de alții. Numai așa, ele ne vor da maximul de plăcere posibilă. Iar dacă voim să facem pe copii să le și învețe, atunci trebuie să tragem toate concluziile și să le prezentăm într'un chip apropriat, adică dramatic..." „Așa că băeții trebuie să fie îndemnați să joace unele scene din Shakespeare și anume pe acelea pe care le pot înțelege ei mai bine și care le procură și mai multă plăcere..." „Procedând în felul acesta, copiii vor prinde mai ușor vorbele lui Shakespeare, îl vor citi apoi mai cu interes, iar mai târziu se vor duce mai des la teatru, să-l vadă reprezentat de actori adevărați cărora, la nevoie, le vor impune chiar felul lor mai luminat de a vedea și interpreta unele roluri". „In rezultatul final ar fi că felul nostru de a înțelege teatrul ia schimba poate și că ne-ar fi dat să vedem iarăș apărând o epocă în care drama să fie ceva viu, alimentat de mile de suflete ale spectatorilor. Noi nu vom ajunge însă niciodată acolo, atâta vreme cât vom ține pe Shakespeare în școli pentru dificultățile din el, iar nu pentru frumusețile lui".

Ceeace este drept de Shakespeare însă este drept de orice autor dramatic, de orice piesă de teatru.

„O piesă, zice Alice Herts în revista americană „The Outlook" arată relațiunea dintre mijloace și efect. Ființelor omenești și mai ales tineretului îi place să vadă lucrurile în mișcare, la luc-

Și de aici conchide că în lipsa de ajutor material, banii ce i-ar fi destinat pentru a-și aduce puteri didactice evreești străine au trebuit să-i folosească pentru local și alte cheltueli. Ați văzut cât sunt de săraci, goi-goluți, evreiașii noștrii, încât statul trebuie să le vină într'ajutor pentruca să-și poată însuși limba națională? Și dacă statul aceasta nu o face, atunci ei rămân îndărătnici pe lângă instrucția în limba maghiară. Căci după cum presintă lucrul ziarul „Uj Kelet" *noi am pretutinde în primul rând*" ca ei să se instruzeze în limba ebraică!

Dar nici poveste domnilor! Rămâneți pe lângă limba care dă convine, statul nu vă pretinde, ci vă dă numai libertatea vacă doriți să vă susțineți școli naționale, să vă cultivați în limba noastră proprie. Intrucât aceasta nu o faceți și totuși doriți școalele propri, statul își menține dreptul ca instrucția să se facă în limba stat lui. Ori dacă țineți așa de mult să vă împărtășiți de cultura maghiară, cred că nu vă stau închise școalele maghiare. Dacă să vă arătați așa de neputincioși și de îndărătnici ca copiii cei răi, cari așteaptă să li-se dea totul de-a gata, căci altfel ei nu-și învață lecția este, credem nedemn pentru un neam cu aspirații naționale. Cum am accentuat de atâtea ori în discuție cu Sioniștii: „Ein fertiges Land" încă s'ar putea găsi, dar „naționalitatea" nu o poți da nici unui popor, căci naționalitatea este productul unei conștiințe și e condiționată de munca statornică, devodată și converjentă a multor nenumărator generațiuni.

De altfel vi-s'a dat și locul, o voi popor prigonit al lui Israel, căci anul trecut chiar liceul românesc Gheorghe Barițiu, v'a adăpostit, unde v'ați instalat liceul vostru. Școala normală de învățătoare însă cu toate că era românească, nu a funcționat anul trecut din lipsa de local, „Mein Liebchen was willst du noch mehr?"

Revista presei maghiare

[Austria pretinde evacuarea completă a Burgerlandului

Ziarul „Ellenzek" reproducând unele știri din „Montagzeitung" referitoare la evacuarea Burgenlandului, scrie între altele:

„De vre-o câteva luni încoace la toate cluburile sportive din Wiena se împart arme între muncitorii sociale-democrați.

Consiliul muncitorilor ocupându-se de chestiune, constatase că înarmarea muncitorimei se face cu aprobarea guvernului.

Guvernul austriac încearcă să-și motiveze acest procedeu aducând ca pretext diferitele versiuni după cari pericolul unei eventuale invaziuni din partea resculaților din Ungaria de Vest nu ar fi exclus.

Intreaga presă social-democrată în timpul din urmă este stăpânită de groaza unei încercări de invaziune Habsburgice.

Contele Apponyi despre situația actuală a Ungariei

Situația Ungariei — spune contele Apponyi — este mai complicată, decât ori când.

Complicațiile din Ungaria de Vest, concid cu dezastrul economic al țării întregi aceasta ca urmare naturală a incapacității guvernului maghiar de a putea face față importantelor probleme actuale ivite pe terenul politicei economice și financiare.

Până ce chestiunea din Ungaria de Vest — spune Apponyi — nu vor obține o rezolvire oarecare, Ungaria este silită să se consolideze în interiorul ei și să formeze un front unic.

In ce privește clarificarea chestiunei de cesiuni teritoriale, este nevoe de o atitudine absolut obiectivă și liberă de orice considerațiuni de ordin politic.

După Apponyi legitimiștilor li sau adus ocuzațiuni absolut neîntemeiate în legătură cu aducerea pe tapet a chestiunei monarhiste și spune că ei n'au făcut altceva decât au ridicat mănușa aruncată de cellalți...

Demonstrațiile dela arena sportivă.

Ziarul „Ujság", într' un primarticol se ocupă de întîmplarea regretabilă dela arena sportivă și are unele observări, pe cari — fără să ne pronunțăm în chestiune, căci nu cunoaștem motivele scandalului — le redăm, pentrucă conțin considerațiuni de ordin general, cari nu ar trebui să le scape din vedere nici sportiștilor, nici publicului privitor, iată unele pasagii: —

„Sportul ar fi menit tocmai ca pe cale amicală să realizeze o anumită unire și conlucrare între diferitele naționalități, în locul aceastoa însă ne arată rezultate tocmai contrare. Isbucnirile pasionate de Duminecă, au luat niște proporții prea înspăimântătoa e și periculoase. — — —

Noi am fost întotdeauna prietenii sportului, deși ne-ar plăcea ca viața sportivă din Cluj să nu se mărginească numai la football, ci să îmbrățișeze toate ramurile sportive. Nu aprobăm un sport unde joacă 50—60 de oameni, iar marele public numai se agită și se bate. Susținem că adevăratul sport este acela, în care tot insul ia parte activă și unde se cultivă cu adevărat antrenarea corpului. Durere, aceasta încă nu am vazut'o în Cluj. Din contră . . . nivelul vieții noastre sportive scade zi de zi și în timpurile mai noui a degenerat în secaturi naționaliste. A introduce însă politica naționalistă în viața sportivă, poate să formeze isvorul unor neajunsuri incalculabile. Publicul întotdeauna a fost nedisciplinat și nedisciplinat e și astăzi. E de datoria conducerii sportului ca prin tactică corectă și înțeleaptă să stîmpere animozitatea publicului . . ."

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal **Cluj,** Strada Saguna No. 14.

Acoardă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

Ce vrea Horthy?

Reîntronarea Habsburgilor. — Monarhia Danubiană. — Conferința din Venezia. Atitudinea micei antante.

Presa mondială este întreagă alarmată de evenimentele ce se produc în jurul predării „Burgeland"-lui Este cert că Horthy cu o lovitură vrea să câștige trei lucruri, și anume: Burglandul pentru Ungaria, guvernarea pentru sine în Ungaria, și readucerea tîului Carol, adică a Habsburgilor pe tronul unei Monarhii Danubiene, creiată din unirea rămășițelor vechiului imperiu austro-maghiar. Apoi avea încă un scop, acela de a realiza prin forță o modificare a tratatului de pace St. Germain, aceasta cu sprijinul Italiei.

Se pare că Horty s'ar fi învoit cu legitimiștii din Austria ca aceștia în momentul când armata lui Horthy păsește granița Austriei împreună să ia puterea din mâna republicanilor.

Această presupunere o confirma informațiunile ziarelor vieneze cari sacrifică pagini întregi acestei chestiuni. Și apoi întâlnirea dela Veneția nu este altceva decât o nouă amânare a termenului de executarea a tratatului de pace. care prevede predarea Ungariei de vest, adică a Burgenlandului Austriei.

Intenționea puterilor înțelegerii este totdeauna executarea prin orice mijloace și modalități a tratatului de pace cu puterile centrale. totuși, conferința marilor legațiuni ținută în Paris în vinerea trecută după telegrama Agenției Havas din 8 Octombrie a luat la cunoștință darea de seamă despre situația Burglandului, această telegramă nu spune nimic referitor la amestecul Italiei în această chestiune.

Nu amintește nimic informațiunea despre faptul cu Anglia și Franța, — cu toate că interesele micilor aliați sund lovite, în principiu, admit încă o conferință a două țări înamice, — în care se amestecă cu arbitru o mare putere aliată: Italia.

Citâm din tr'un ziar vienez următorele referitor la întâlnirea din Venezia: „Este fapt, că dacă ceva înprejurare nu va interveni, întâlnirea dela venezia între Austria și Ungaria în primele zile ale săptămânei viitoare va avea loc. Din partea Maghiară afară de ministrul de externe vamai lua pute și președintele consiliului de miniștri maghiar Grof Bethlen, iar Austria va fi reprezentată prin cancelarul Schober și încă doui funcționari de stat înalți:

Intâlnirea, după comentarea ziarului vienez, nu are nici șansă de reușită, și această conferință nu are alt scop decât a amâna termenul predării până la mai bună resoluțiune a chestiunei.

In 10 Octombrie, adică Luni au fost întâlnirea la care marchizul Della Toretta, ministrul de externe va lua parte ca reprezentat al Italiei. Nu avem încă nici o știre despre rezultatul întâlnirii, ceiace este cert că Ungaria prin reprezentanții ei va încerca [o rezistență nu va renunța la pretensiunile ei cu ușurință, căci pentru ce altceva s'ar fi înarmat și trimis o armată întreagă la frontiera Austriei, decât pentru călcarea tratatului de pace subscris de delegațiunea maghiară și primit de ngUaria.

In legătură cu evenimentele austro-maghiere „Jövő" din Viena despre atitudinea micei Antante latină ce scrie:

„Cu privire la eventualele schimbări și evanimente ce se pot produce în chestiunea Burgenlandului, în Belgrad între reprezentații Micei Antante au avut loc în repetite rânduri consfătuiri. Rezultatul acestor consfătuiri se cuprinde resumatul că, guvernele țărilor Micei-Antante stau și mai pe departe în punctul de vedere pentru executarea cea ma severă a tratatului de pace încheiat, fără nici o condițiune.

Guvernele vor susține o permanentă legătură și vor sta pregătiți pentru orice eventualitate. între ele și împreună cu puterile, Înțelegerii sunt în deplin ecord asupra împresurării că în orice privință vor colabora împreună și că prin acest fapt vor tinde spre aceia ca măsurilor aplicate să li-se dea caracterul hotărîtor.

In ceiace privește mișcare monarhistă, țările micei antante s'au decis cu desăvârșire ca periclitarea în astfel de mod a intereselor lor nici odată nu o vor admite".

---

ru", iar situația aceasta nu se realizează niciodată atât de bine în artă, ca în piesele de teatru, atunci când ele sunt jucate chiar. Aici ne întoarcem deci iar, la ceiace spuneam la început — drama jucată se îngină oare cum cu viața.

Dacă nu este viață chiar, ea este în orice caz un fel de ucenicie a ei.

„Profesorii de psihologie, în anuarile lor de la universitate se ocupă de puterea vrăjitoriei și a emoției, dar ei nu pun mâna pe emoția care se găsește la temeila dorinței universale a tineretului de a întrupa caractere în piese de teatru, ei nu caută să dea tineretului posibilitatea de a pune gândirile lui în acțiune și a observa prin ei înșuși efectele produse".

Autoarea citată în urmă este americană și gândirea pe care o redăm aici, e în măsură să ne arate atitudinea pe care o vor lua Universitățile de peste ocean în această chestiune In Europa, de la punerea în discuțiune, în timpurile moderne, a fenomenului tragic, adică de pe la sfârșitul secolului al XVIII-a (Dubois, Lessing, Schiller...) până în zilele noastre (K. Gross, Windt, Lipps...), preocuparea universitarilor a fost exclusiv oretică. In Statele-Unite, Americanii, cu spiritul lor practic și reilist, au dat pe cât cu putință și un caracter utilitar cercetărilor lor Lucrul acesta îl ilustrează destul de bine activitatea democratică a două din cele mai mari Universități din Statele-Unite Columbia și Haward.

La universitatea Columbia New-York, există un Muzeu Dramatic, uude găsesc modele de teatre din toate timpurile și din toate locurile. Pe lângă acest muzeu funcționează și o bibliotecă de manuscrise, de opere dramatice și de cărți referitoare la teatru. Scopul muzeului este să pună înaintea studenților respectivi influența pe care o au condițiile fizice de reprezentare ale uneia piese asupra acestei din urmă,. Incepând dela Teatrele antice cu sfatul lor cel mare și cu cerul drept acoperământ, în care pare că trebuia să apară omul în realitatea lui până la teatrele închise de astăzi, unele atât de mici încât iau aerul de ceva familiar, intim am putea zice, cu intrigele lor de buduar. Apoi se trece la influența jucată de mediul omenesc al fiecărei epoci, arătându-se d. ex. legătura dintre drama antică, drama destinului, cu starea omenirei de atunci, omenire stăpânită de explicarea cosmozonică a existenței; legătura apoi, dintre drama Shakesperiana și omenirea cea închinătoare la patimi de după renaștere; sau legătura însfârșit, dintre drama socială modernă și america de azi care pare că reduce orice problemă la o chestiune de luptă de clase,

Profesorul Mathews, șeful departamentului de la Columbia, a dat o desvoltare mai mare studiului referitor la condițiile de producere ale operei dramatice.*) Profesorul George P. Baker, șeful departamentului dramatic de la Haward, a desvoltat mai mult partea creativă din spiritul studenților din specialitatea sa; deși Universitatea Columbia dă și ea în fiecare vară câteva reprezentații dramatice în aer liber, totuș se poate susține că adevăratul centru american al activității universitare dramatice propriu-zise este Cambridge, orășelul în care se găsește universitatea Haward. Aici avem pe lângă cursurile de literatură dramatică, referitoare la producția antică și contimporană, steină și engleză, un curs de compoziție dramatică, un curs de tehnică și alăturea de cursuri însfârșit un fel de seminarii, sau asociații în care fiecare membru caută să scrie o bucată de teatru, ca aplicare. Se începe cu piese de un act, simple transformări ale unor nuvele existente; în al doilea rând se scrie o piesă originală, tot de un act, pentru a se ajunge — la urmă — la bucăți teatrale de 3 sau patru acte, cu un subiect iarăș original. In felul acesta se obțin la Haward și la universitățile de fete însărcinate, Radcliffe și Wellesley lucrări dramatice ca „The End of the Pridge", de Miss Florence Lincoln, care a fost jucată de o sută de ori la un teatru din Boston.

Pentru a se încuraja activitatea dramatică acelor mai dotați, s'a înființat cluburi dramatice, printre care citâm „The Haward dramatic club", care apare înaintea publicului în fiecare an cu o piesă de 3 sau patru acte și 3 de câte un act, scrise în genere de studenți și interpetate de amatori. Universitatea are la îndemână și premii, de 1500 până la 3000 de lei lucrările mai meritoase. Sunt în plus și burse pt. specialitatea dramatică.

Producția de piese de teatru nu este încă singura preocupare a universității Haward. Interpretarea și representarea lor ocupă un loc tot atât de mare ca și compunerea lor. In această direcție se caută să creeze mediu cel mai potrivit fiecărei piese ținându-se seamă de toate particularitățile scenice ale epoce, sau locului în care se petrece acțiunea dramatică. In privința aceasta universitatea Haward și cea din California, sunt poate cele mai fine înzestrate, având teatre antice de un cuprins și o măreție necunoscută în Europa. Unele din reprezentațiile date în aceste mari teatre, pe lângă altele mai mici date pentru localnici, au loc numai odată, montarea lor costă enorm și ele constituesc serbări naționale.

Grație sforțărilor acestea, vegetate în mai mic, la toate universitățile americane, conducătorii intelectuali ai Statelor-Unite, speră să facă din dramă unul din nervii fundamentali ai vieței studențești și să înfiereze astfel în sufletul poporului întreg, cultul dramatic, cel mai impresionant și mai rodnic cult poate. dacă-l lăsăm deoparte pe cel religios, cu lumea lui supranațională. *Virgil I. Bărbat.*

*) Dăm titlul la câte-va din lucrările publicate de „Muzeul dramatic" de pe lângă universitatea din New-York, lucrări mai vechi, dar retipărite, cu studii introductive noui: „The illusion of the first time in acting" de W. Gillete, cu o introducere de George Arlin; „Act and the Actor" de C. Coquellin, cu introducere de H. James; „Mrs. Siddons as Lady Macbeth and Queen Katharine", de H. C. F. Jenkin, cu introducere de B. Matthews; „Reflexions on Acting", de Tulma, cu introducere de H. Iroing și revăzută de H. C. F. Jenkin.

INFORMAȚII

Membrii comitetului partidului național-liberal sunt rugați a se întruni în ședință Sâmbătă 15 c. orele 6 jum. seara, în saloanele Cercului de studii al partidului.

Termenul de predarea declarațiilor pentru noile impozite rămân așa cum a fost anunțat; 1 Decembrie.

Comisariatul general al Expoziției târg anunță că închiderea expoziției se va face irevocabil Luni, 16 Octombrie.

Săptămâna viitoare se va reprezenta pe scena Operei Române „AIDA" și „CAVALERIA RUSTICANĂ" cu concursul d-nei Elena Ivony dela Opera Română din București. 5-II

Ministerul de războiu a dispus trecerea în complectare pe ziua de 1 Noembrie a soldaților din contingentu 1920 incorporați pe 1 ani și a celor din contingentul 1919 incorporați pe trei ani până la 1 Noembrie a. c.

Consiliul de miniștri al Jugoslaviei a aprobat propunerea ministrului de răsbo asupra apărării granițelor Jugoslave dinspre Albania și Ungaria, mobilizând eventual câteva contigente.

M. S. Regele și întreaga familie regală vor vizita Temișoara între 23 și 28 Octombrie. Familia regală va vizita Timișoara și întreg Banat I.

Congresul preoților și al profesorilor de religie, care urma să se ție în Chișinău dela 5—7 Oct, c., s'a amânat, după cum se spune, din motivul stării neprielnice din Basarabia.

Ministrul de externe al Italiei, a rugat telegrafic pe ministrul Italiei la București să mulțumească guvernului și poporului român pentru entuziasta primire făcută excursioniștilor italieni.

Duminecă, s'a deschis la Iași marele congres al inginerilor din România-Mare.

Acesta fiind primul congres pe care inginerii îl țin la noi în țară, au sosit spre a participa la dezbateri peste 200 ingineri din toate unghiurile României.

Dezbaterile vor dura trei zile.

Regele a semnat la Curtea de Argeș, decretul prin care se convoacă pentru ziua de 14 Octombrie, la Sibiu, congresul bisericesc al Transilvaniei.

Se va discuta proectul de organizare a bisericei române și statului bisericei.

Se anunță că dela 10 până la 17 Octombre se va ține la Praga un congres al savanților ruși sub patronagiul Universității Caroline.

Se așteaptă în Capitală sosirei d-lui Take Ionescu care a plecat Sâmbătă seara din Paris

Reuniunea femeilor „sf. Maria" din Cluj își ține adunarea generală în 23/X—1921 d. m. la ora 4½ în sala cea mică a prefecturei cu următnarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării. 2. Raportul comitetului și presentarea socotelilor. 3. Alegerea comisiunei pentru censurarea raportorului și a socotelilor. 4. Alegerea noului comitet. 5. Eventuale propuneri.

Vizitați expoziția magazinului de încălțăminte „D. S. RAFTOPOL" din București, Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15. în fața bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziția on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiene „Bally" toate scăzute în preț cu 20 la sută.

Ținem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „Medalia de aur". I-925

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

„UNIVERSUM", întreprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 188

Contra durerii de stomac, contra diareei întrebuințați numai *Vinul de Afine* preparat de Dr BIRO care are efect sigur.

Fiind foarte plăcut la gust se ia ușor de către copii.

Prețul unei sticle Lei 10.— depozit principal farmacia Dr. Biró Piața Unirei Cluj. II-319.

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă servește iarăși renumitele* Cataife *cu frișcă*, Baclavale turcești *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia și Duminecа Plăcintă *cu brânză, carne și mere.*

In fiecare dimineață: sandwich, pateuri, țuică de Văleni, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum și tot felul de licheruri dela distileria Bresson. 1071

Dr. M. Silbermann reîntorcându-se dela Viena unde s'a specializat în sifilis, boli de piele și venerice, a început orele de consultațiuni zilnic dela 9—11 a. m. pentru femei și 3—5 p. m. pentru bărbați. Str. Universității No. 7. Cluj. 1148

In restaurantul Clasa I. din gara Cluj se găsesc în permanență zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Miercuri drama senzațională „In țara tigrilor" în rolul principal Hesperia și Novelli.

IN CINEMA UNIVERSITAȚII se va reprezenta Miercuri noutatea miraculoasă a casei Gaumont „Mireasa Diavolului", în rolul principal renumiții actori Fabrienne Fabré și René Cresté.

IN CINEMA URANIA se va reprezenta Miercuri o istorie romantică de un farmec delicios „Fiica mării", în rolul principal Gr Cleile Antici Matei.

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Droguerîa EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Vor concura la premiile ziarului „Infrățirea" atât vechii cât și noii abonați cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piața Unirii 7,

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.
Se servește cină de teatru etc.
1103. Serviciul prompt.

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyő și Braunfeld
Cluj, Piața Unirii No. 9
916 **Telefon No. 350**

Sărbătorirea delegaților Universitari din Iași

Ieri la orele 1, a avut loc la Restaurantul Hotelului Central, o agapă colegială dată de profesorii Universității din Cluj celor doi delegați ai Universității ieșene, cari au predat tabloul desvălit cu ocasia deschiderii noului an școlar.

Profesori dela toate Facultățile, în frunte cu d-l Prorector Dimitriu, d-nele Dumitriu și Bratu, au sărbătorit cu multă însuflețire pe distinșii lor colegi de la Iași. D-na Găvănescul a participat de asemenea la agapă.

D. Prorector V. Dimitru a toastat din partea Universității din Cluj, relevând legăturile ce o unesc cu sora ei mai mare din Iași și urând ca aceste legături să devie și mai trainice prin schimbul de profesori între ele.

D. Marin Ștefănescu închină pentru d-l I. Găvănescul, bătrânul învățător al generațiilor noue formate la școala ideali t-românească, pe care d-sa o reprezintă atât de strălucit. D. Ștefănescu urează celui ce a colaborat neobosit la pregătirea unirii de azi, să fie încă multă vreme și colaboratorul activității ce se depune pentru desăvârșirea acestei uniri.

Păr. I. Lupaș închină, ca Ardelean, pentru colegii ieșeni

D-sa accentuiază armonia desăvârșită ce unește aici pe profesori, ostenindu-se toți în serviciul aceluiași ideal de cultură închină pentru strângerea legăturilor cu Iașii, pentru pornirea ecestei economice lucrări, amintind vorba Mântuitorului că „bine este nouă la fi împreună"

Profesorul Găvănescul, vădit emoționat, mărturisește într'o elegantă cuvântare, impresia covârșitoare cu care pleacă de aici. D-sa relevează contribuția dela început a Iașilor la opera Universității din Cluj, amintind atâtea valori intelectuale pe care bătrâna Universitate a Moldovii le-a dăruit tinerei noastre Universități. Termină, închinând pentru proprietatea ei.

La urmă, d-l profesor I. Paul aduce, ca leșan, elogiile sale celor doi delegați, relevând meritele științifice ale d-lor Găvănescul și Tafrali, activitatea lor prețioasă în serviciul cauzei românești triumfătoare.

D. Paul caracterisează apoi valoarea prețioasei opere a pictorului Popovici și roagă pe colegii dela Iași a transmite acestuia admirația Universității clujene pentru opera sa mulțumirile ce-i exprimă, încă odată pentru fericită de a o hărăzi Clujului.

Noul regulament al oficiului de încuartiruire

In sfârșit, după marea tevatură provocată de Oficiul Cuartiruirii din Cluj, vreme atât de îndelungată, după veșnicele schimbări de regimuri și persoane, se pare că autoritatea s'a hotărât să pună rânduire. D. Țiplea își reia locul de Șef și comisiunea publică un nou regulament de procedură, pe care îl împărtășim cetitorilor, urând aplicațiunii acestui regulament o viață mai lungă și o izbândă mai reală de cât celor de până azi.

ORDONANȚĂ.

1. Oficiul de locuință se instalează în edificiul Primăriei, etajul I, ușa nr. 34—35.

2. Registratura oficiului se găsește tot în edificiul Primăriei etagiul I., ușa nr. 6.

3. Către oficiul de locuință cererile se vor putea adresa numai în scris. Cele verbale nu sunt admise. Publicului le interzis a căuta contact cu personalul oficiului; iar personalului e interzis a pertracta cu publicul.

4. Petițiile în scris, se vor putea înainta la registratura oficiului zilnic cu escepția duminicilor și sărbătorilor legale înainte de masă, dela oara 8—12. Fiecare petent va primi numărul actului său.

5. La oficiul de locuință zile de primire vor fi săptămânal: Miercuri și Sâmbătă, a. m. dela orele 9—12. — In zilele aceste publicul va putea lua informații pe baza numărului primit dela registratură. — In afară de Miercuri și Sâmbătă intrarea sub nici un pretext nu va fi admisă.

6. Petițiile vor fi desbătute în ședințele Comisiunei de încartiruire. Săptămânal se țin două ședințe: Marți și Joi.

7. Numai petițiile funcționarilor publici vor avea curs.

8. Petițiile vor conține următoarele: 1. clauzula șefului, prin care se va adeveri că petentul e funcționar public și va fi întărită cu sigilul oficiului; 2. indicarea locuinței actuale sau a faptului că nu are locuință; și unde stă în lipsa locuinței proprii; 3. timbru prescris de lege.

6. Petițiile, cari nu vor întruni condițiile arătate în §. 8 vor fi respinse.

10. Petenții sunt invitați în interesul lor propriu și pentru a înlesni situația oficiului de locuință, a arăta locuințele sau camerile cari ar putea fi rechiziționate.

Sunt însă rugați a evita inducerea în eroare a oficiului prin date false, cari îngreunează funcționarea oficiului și întârzie resolvarea petițiunilor.

11. Hotărârile Comisiunei de încartiruire vor fi afișate la oficiul de locuință, după fiecare ședință, în ziua următoare.

12. Pentru controlarea și cadastrarea locuințelor, acestea vor fi cercetate prin două comisiuni, constătătoare: din un ofițer al armatei, un funcți nar

Anunciu

D-lui Dumitru Gr. Patica din Tg.-Jiu, venind spre Cluj, în tren, în noaptea de 29—30 Septemvrie, i-a dispărut o mapă de piele neagră, în care aveam următoarele acte: diploma No. 11/921 de absolvirea cursului superior de liceu, eliberată de direcțiunea liceului din Târgu-Jiu; diploma de absolvirea școalei normale din 1912, eliberată de direcțiunea șc. normale de învățători din Craiova; ordinul de numire în învățământul cu titlul provizoriu din Sept. 1912; ordinul de numire la școala de aplicație din Tg.-Jiu din Ian. 1920; ordinul pentru obținerea titlului definitiv în învățământ, precum și alte atce fără valoare.

Cine-a găsit-o este rugat s-o aducă la Redacția ziarului „Infrățirea".

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Cronica politică

Agitația împotriva noilor impozite. — „Monitorul Oficial", nrul 152, publică „instrucțiuni pentru aplicarea legei asupra contribuțiunilor directe și a legei pentru impozitul progresiv pe avere și pe îmbogățirea din timpul războiului". Cetățenii vor avea deci să citească 93 de pagini cuprinzând tot felul de instrucțiuni, plus 25 de tabele mari și mici asupra diverselor calcule cu care bietul contribuabil trebue să-și bată capul pentru a-și evălua averea și pentru a putea face „declarațiunea".

Ceiace este însă și mai chinuitor pentru contribuabili este faptul că nici până astăzi nu se știe dacă d-l Titulescu mai e sau nu ministru de finanțe și dacă reformele d-sale financiare vor fi sau nu aplicate.

Atitudinea guvernului în legătură cu aplicarea noilor impozite este cu totul echivocă, ceiace mărește și mai mult nemulțumirea cetățenilor în fața legilor d-lui Titulescu. Pe deoparte, guvernul ezită să păşească energic la aplicarea acestor legi, iar pe de altă parte publică fel de fel de „instrucțiuni" care nu fac altceva decât să-i țină pe cetățeni într'o continuă stare de neliniște, de îndoială și de nesiguranță.

Așa se și explică de altfel de ce, pretutindeni în țară, se semnalează o puternică agitație împotriva nouei reforme financiare și de ce toată lumea așteaptă sosirea unui nou guvern în stare să rezolve cu pricepere și energie marea problemă a impozitelor.

Căci ce încredere pot să mai aibe cetățenii în seriositatea guvernului actual, când d-l general Averescu, șeful guvernului, a mărturisit acum câteva zile că d-sa *nici măcar n'a citit legile d-lui Titulescu ?*

al oficiului de locuințe și un sergent al poliției de stat.

Membrii comisiei vor fi prevăzuți cu legitimații subscrise de șef și prevăzute cu sigiriul oficiului.

13. Fiecare proprietar sau locatar e dator a servi comisiunei cu datele cerute, și a permite controlul asupra caselor și camerelor deținute.

14. Dacă comisia de control găsește că din cutare locuință se poate recvira; își dă avizul, prin o notă numerotată, proprietarului sau locatarului. Acest avis însemnează, că controlul propune comisiunei de încuartiruire o recvirarea din locuința respectivă.

Cei interesați își pot da în 24 de ore obiecțiunile lor înscris la registratura oficiului contra avizului. Dacă escepțiune nu se va ridica, comisiunea de încuartiruire va hotări recvirarea localului respectiv.

15. Fiecare proprietar sau locatar va dovedi înaintea controlului dreptul său de la locul în locuința respectivă. Proprietar, contra bon de recvirare.

16. Aceia, cari nu sunt funcționari publici, și cari au ocupat sau vor ocupa o locuință fără autorizația oficiului de locuință — vor fi evacuați imediat cu forța fără a primi la dispoziție altă locuință, și fără a avea drept la apel.

17. Regulamentul prezent intră în vigoare la data publicărei.

Din ședința Comisiunei de încuartiruire ținută la 7 Sept. 1921

Consilier șef. of. de loc.

Dr. Alexandru Țiplea m. p.

Dr. Petru Mettes m. p. prefect președintele comisiunei de încuartiruire.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

După o scurtă suferință, Em. Porumbaru, fost ministru de externe și semnatarul declarației de răsboi, a încetat din viață în vrâstă de 76 ani. Clubul național-liberal a îmbrăcat doliu.

*

Ministerul de finanțe a luat dispoziția de a pune în circulație un nou stoc de monedă divizionară de câte 50 și 25 bani.

*

Ungaria a concentrat încă 20 mii de oameni organizându-i în bande și trimițându-i în Burgenland la granița cărula au loc ciocniri violente.

*

Bulgaria a angajat 4 regimente din armata lui Wrangel pentru paza granițelor.

*

Pireul a fost declarat contaminat de ciumă.

*

S'a reînceput procesul minerilor din Petroșani care durează de trei ani și care a fost casat de trei ori.

*

In chestia căderilor de apă, Monitorul Oficial publică cereri de sute de mii cai putere, — cereri făcute de samsari cari n'au nici-o pricepere în această chestiune.

Fiind nevoe de peste 30 milioane lei cumpărați, la Paris pentru necesitățile exportului de grâne, s'a constat cu surprindere că pe piața Parisului nu există lei efectivi, și că toți speculează fără să posedă lei. S'a mai constatat cu acest prilej că specula este încurajată și susținută de băncile internaționale din țară care își cresc în modul acesta valorile pe care le au în valută streină.

*

O delegație a advocaților ardeleni prezentându-se dlui ministru Antonescu i-au cerut cu o excesivă insistență să nu admită înscrierea advocaților din Regat în Barourile ardelene pentru motivul că n'au „cultura" și „pregătirea" celor din Ardeal.

Azi la ora patru d-nii miniștri Antonescu, Mihaly și Groza împreună cu d-l general Petala, vor pleca cu un tren ministerial la Oradea-Mare, pentru a asista la desvelirea statuei M. Sale Regina.

*

Presa din Ardeal și colaborarea

Vorbind despre necesitatea unui guvern al partidelor Unirei, „Gazeta Transilvaniei", organul din Brașov al partidului național, scrie următoarele:

„Să urmăm dar cu încredere pașii pe cari șeful partidului național îi va face cu întreg asentimentul partidului și să ne pregătim pentru greaua operă de guvernământ pe care o așteaptă țara de la partidele Unirei ale căror programe s'au concordat cu acele pe care ni l-am produs să l împlinim cu ori câte sacrificii ni-ar cere țara.

Partidul național nu se poate conduce de resentimente personale și de formule sterpe ci numai pe bază de program — deci nu va lipsi dela formarea unui guvern tare și potrivit nevoilor reale ale țărei, atunci când aceleași principii de guvernământ ar apropia Partidul liberal și Partidele provinciilor unite.

Nu însemnează prin aceasta, că este o inconsecvență în atitudinea Partidului național, deoare-ce totdeauna acest partid a fost gata să colaboreze cu acele partide din vechiul regat, care își apropie principiile programului lui și manifestă hotărât intențiunea de-a lucra în consolidarea țărei realizând reformele democratice de cari are absolută nevoie. Fiind un partid național, el nu poate colabora decât cu unul dintre partidele la a cărui bază este înscris principiul național și nu poate ocroti în sânul său sau să sprijinească pe nici un om politic, care desconsideră acest principiu sau a venit în conflict cu el în urma unei atitudini bine precizate.

Nu este, așa dar, o complicitate de interese personale sau de partid la baza pactului ce urmează să fie încheiat în vederea formărei guvernului de mâine — ci grija permanentă ca să se schimbe situația de astăzi a țărei, cu un moment mai de grabă și să se asigure împlinirea unui larg program democratic."

TELEGRAME

Atentatul contra regelui Alexandru

Viena, 11 Oct.

In ziua de 8 Oct. a. c. au evadat doi comuniști din închisorile Belgradului, cari acuzați fiind de a fi complici în atentatul săvârșit contra regelui Alexandru, au fost deținuți.

Se crede, că evadarea acestora n'a putut reuși, decât cu ajutorul unor persoane amestecate în chestie și cari speră, că prin acest gest vor putea evita pericolul ce-l amenință din partea Siguranței, care își propuse cu scop distrugerea desăvârșită a acestor elemente de desordine.

Evadații au fost puși din nou sub pază. — Cercetările sunt în curs.

Condițiunile de pace ale Greciei

Atena 11 Oct.

Primul ministru Gunaris a declarat ziariștilor că va face propuneri de pace cu ocazia vizitei sale la Londra. Cu acest prilej va anunța că nu va accepta o pace care să nu aibă aprobarea aliaților în numele cărora armata greacă luptă în Asia Mică, și Garanția necesară pentru respectarea ei.

Chestia Sileziei

Bordeaux 11 Oct.

Agenția telegrafică elvețiană anunță că consiliul celor patru s'a ocupat în zilele din urmă de organizarea unei comisiuni internaționale care sa fie însărcinată să asigure activitatea economică și ordinea în regiunea industrială din Silezia de sus a cărei împărțire între Polonia și Germania este absolut sigură. Dele două state vor lua imediat în posesiune zonele ce li se vor atribui, și comisiunea va servi de organ de legătură între teritoriile despărțite din punct de vedere politic, dar strâns legate economiceşte. Faptul că consiliul discută sarcina ce incumbă aceia a teritoriului industrial, a fost tranșată în sensul împărțirei.

Viena port liber

Viena 11 Oct.

Portul Viena s'a arătat neîndestulător trebuințelor comerciale ; el nu poate primi mai mult de 13 mil. tone. Pentru a putea primi până la 12 mil. e vorba să se facă lucrări și pe malul stâng al Dunărei, Viena devenid un port liber. Americani și englezi vor să facă din el un centru al mișcării economice din Europa răsăriteană.

Liga Națiunilor la Viena

Horsea 11 Oct.

La Viena se întrunește consiliul Uniunei mondiale a Societăților pentru Liga Națiunilor. Se știe că congresul acestei Uniuni a avut loc la Geneva în Iunie, puțin înainte de vizita lui Sir Dickinson la noi. Participă la acest consiliu o bună parte din delegații care au fost la această adunare la Geneva.

Pentru prima oară Germania va fi reprezentată în această organizație prin contele Bernstorff și prin profesorul Schucking.

O lovitură monarhistă în Burgenland

Viena 11 Oct.

Intreaga presă și opinia publică vieneză sunt alarmate de svonurile unei lovituri de stat pe care monarhiștii insurgenți din Burgenland ar opera-o cu carliștii austriaci. „Politische Correspondenz" publică un comunicat al guvernului, prin care acesta asigură că nu s'au epuizat încă toate mijloacele de salvare și numește intențiile monarhiștilor aventuri nesocotite.

Un nou discurs al lui Clemenceau

Bordeaux 11 Oct.

Vorbind la inaugurarea monumentului morților din războiu în satul său natal din Vendée, Clemenceau a făcut un vibrător apel la unirea în dragostea pentru patrie, în pace ca și în războiu. Trăim o clipă măreață de unire, a spus el și avem motive superioare ca să continuăm.

America și datoriile Aliaților

Nauen 11 Oct.

„Morning Post" anunță din Washington că senatorul democrat Mc. Kellar a declarat în senatul american că națiunile europene trebuesc să-și plătească datoriile către america, începând imediat cu plata dobânzilor.

Secretarul tezaurului din Washington d-l Melon a cerut congresul împuterniciri pentru a trata asupra consolidărei datoriilor externe către Statele Unite sub condiția ca datoriile aliaților să nu fie plătite în obligațiuni austriace sau germane. Congresul a eziiat să dea unei singure persoane o împuternicire atât de întinsă.

Școală de dans pentru copii

fetițe și băeți dela 6—12 ani

din societatea de elită românească. Sub conducerea profesoarei diplom.

1142 **LUCREȚIA MĂRCUȚIU**

Curs de 6 săptămâni, 3 ore pe săptămână cu începere dela 10 Octomvrie a. c. în sala mică a prefecturei.

Dansuri naționale românești, moderne de salon și alegorice

Taxa 120 Lei de persoană. — Inscrieri se fac în fiecare zi dela ore'e 5—6 la Liceul „Regina Maria" Strada Minervei (Schütz János) No. 1.

LA

26 Septemvrie

se va deschide atelierul de confecțiuni

care va executa orice lucrări pentru doamne și domnișoare. Pentru comercianți va lucra și en gros. Confecțiunile se vor face după ultima modă.

1104

BAUMZWEIG

Str. Baba Novac No. 15 (Bethlen) parter.

Pretutindeni

în Ardeal

se citește

ziarul INFRĂȚIREA

XXXXXX—XXXXXX

Primul congres general al Inginerilor din România

Duminecă s'a deschis la Iaşi marele congres al Inginerilor din România Mare. Acesta fiind primul congres pe care inginerii îl ţin la noi în ţară, au sosit spre a participa la desbateri peste 200 de ingineri din toate unghiurile ţării.

Deschiderea congresului.

La orele 4 d. a. se deschide congresul în Aula Universităţii.

D. profesor A. C. Cuza, protectorul Universităţii arată legătura strânsă ce există între Universitate şi corpul tehnic.

Schiţează numeroase exemple cari demonstrează în special legături indisolubile între universitatea ieşeană şi corpul inginerilor.

D. Gh. Baiş, preşedintele „A. G. I. R." salută prin cuvinte entuziaste, pe congresiştii din toate unghiurile ţării pe dnii miniştri sosiţi la congres şi mulţumeşte rectorului Universităţii pentru frumoasa atitudine, pe care universitatea ieşeană a arătă-o inginerilor.

D. Buşilă Constantin, preşedintele lucrărilor congresului, arată pe larg scopul congresului care printre altele e şi acela de a clarifica diferitele probleme în legătură cu progresul ţării.

D. ministru general Văleanu salută întregul corp ingineresc din România Mare.

Înzistă asupra menirei acestui corp de elită pentru ţara noastră şi demonstrează superioritatea corpului ingineresc român, superioritiate de altfel recunoscută şi de străini.

D. Petrovici, ministrul lucrărilor publice, arată că, dacă războiul a avut înrâuriri dezastroase în multe privinţi, a deşteptat însă silinţa unanimă pentru înfăptuirea idealurilor morale ale civilizaţiei.

Mai departe, d. ministru demonstrează rolul hotărîtor al inginerilor români pentru stabilirea ordinei în mersul lucrurilor şi readucerda civilizaţiei în România Mare.

Termină făcând apel la spiritul de jertfă şi abnegaţie al inginerilor români pentru reclădirea ţării.

C. Baiş, preşedintele asociaţiei, răspunde tuturor oratorilor, mulţumind pentru cuvintele de simpatie exprimate corpului inginerilor români.

Alegerea biuorului.

Se procedează la alegerea biroului congresului.

Sunt proclamaţi ca preşedinţi de onoare d-nii miniştri: general Văleanu şi Petrovici; Petre Poni, Const. Climescu, A. C. Cuza şi Gh. Scutaru, directorul regiunii c. f. r. Iaşi.

Ca preşedinte activ al congresului e proclamat d. Const, Buşilă.

D-sa mulţumeşte pentru onoarea ce i s'a făcut şi după ce face istoricul înfiinţării asociaţiei inginerilor în timpul refugiului dela Iaşi, speră că congresul va contribui la progresul ţării noastre.

Ca vicepreşedinţi sunt proclamaţi d-nii ing. Tzânţu, Vicol, Nic. Miclescu şi Negruţi.

Ca secretar general e ales d. ing. Mares, iar ca secretari d-nii ing. Florescu, Protopopescu, Grigoriu şi Bunea.

D. preşedinte citeşte numeroase telegrame de aderare.

Congresiştii în picioare aclamă o telegramă de omagiu către M. S. Regele.

La orele 6'30 d. a. se ridică prima şedinţă urmând cea viitoare mâine la orele 8'30 dim.

ZIUA A II-a

Şi azi Luni, desbaterile congresului inginerilor au fost foarte importante.

Au fost atinse chestiuni privitoare la căile ferate, refacerea regiunilor devastate de război, intensificarea industriei, problema locuitorilor, drumurilor, etc., cu un cuvând întreaga muncă a ţării, de care depinde viitorul României Mari.

Faptul că cei mai mulţi din inginerii congresişti au sub conducerea lor cele mâi principale instituţii ale Statului, congresul a luat aspectul unui corp deliberativ, despăşind astfel menirea obicinuitelor congrese.

Chestiunea transporturilor

Se ia în disarţie „chestiunea transporturilor", D. ing. Insp. general GH. M, SCUTARU director regional c. f. r. prezintă trei rapoarte extrem de importante privitaare la reorganizarea căilor ferate române.

In chestia organizării muncei la c. f. r. d. Scutaru propune fixarea de 10 ore de muncă pentru manuali şi 8 ore pentru birouraţi cu 2 ore suplimenrare la nevoie.

Mai cere revizuirea sărbătorilor, revizuirea lefurilor şi sporurilor lefurilor şi sporurilor de scumpete, fixându-se salarii de bază mimimale, acordându-se sporuri ca stimulent la muncă şi în raport cu membrii familiei:

D. Scutaru mâi propune prin rapoartele d-sale să se înzilnţeve câte un regiment de căi ferate pe lângă fiecare direcţie regională, efectivele fiind repartizate la Traciune, Mişcar şi Intreţinere.

In altă ordine de idei, de Scutaru se declară contra sistemului navetelor şi sustine cele formulate de „Memoriul asupra C. F. R." prezentat de comitetul societ. politechnice şi A. G. I. R., ministerului comunicaţilor cerând concesionarea reparaţiunilor în atelierе, pe termen de 5 ani, la Societăţi puternice.

Rapoartele întocmite de d. Scutaru atrag atenţiunea tuturor congresiştilor în special în partea în care expune o schiţă de proect de reorganizare a c. f. r., care proect a fost înaintat în copie d-lui ministru ai comunicaţiilor.

* *

Continuând, d. Scutaru în chestia organizării la c. f. r. se declară contra dependenţei consiliului da administraţie a c. f. r. ee consiliul superior de comunicaţie.

Este pentru autonomia consiliului de administraţie c. f. r.

D. ing. Pinkes Galaţi, vorbeşte despre politica statului în administraţie, arătând critica ce s'a făcut pretutindeni administraţiunei de stat, demonstrând defectele unei erarhii prea multiple şi lacunele sistemului actualei contabilităţi publice.

Este partizanul introducerii administraţiei autonome.

Propune cooperarea între stat, comună şi judeţ, pentru exploatarea c. f. r.

D. Cristea Niculescu (P.-Neamţ) vorbeşte despre rezultatul monopolului de stat la c. f. r. susţinând că inginerii ştiu să conducă căile ferate, dar statul nu întotdeauna ştie să le administreze.

D. ing. Demetriade (Galaţi) vorbeşte despre organizarea unei reţele de magazii cu silozori pentru depozitarea cerealelor în staţiunile c. f. şi porturi.

Face istoricul lucrărilor realizate în România. Arată insuficienţa lor şi opiniază pentru trecerea acestei exploatări unei puternice asociaţiuni de case de bancă.

D. ing. Rohr Gheorghe vorbeşte despre asigurarea transporturilor frigorifere demonstrând bunele rezultate pe cari o organizare sistematică a transporturilor alimentelor ar avea-o asupra eftenirei traiului.

Propune înfiinţare de centre frigorifere, împărţindu-se ţara în 10 regiuni.

Transporturile aeriene

D. ing. Ramiro Gavrilescu vorbeşte despre transporturile aeriene arătând progresele la care au ajuns şi bine acerile la cari sunt menite.

Şi începe discuţia generală în chestia transporturilor, făcându-se numeroase propuneri de către dnii: ing. Const. Buşilă, Coca, Strătilescu, Răileanu, Leonida.

D. ing. Praier propune o moţiune în chestia transporturilor prin care se cer următoarele puncte.

1. Problema transporturilor să formeze obiectul studiului unui organ de stat, permanent, care să elaboreze programul lor, urmărind şi realizarea problemei transporturilor:

2. Statul îşi rezervă în mod exclusiv anume căi de comunicaţie, pe cari le va exploata conform intereselor sale.

Pentru toate celelalte de interes secundar, statul să reçurgă la concursul iniţiativei particulare.

3. Autonomia deplină a administraţiei mijloacelor de comunicaţie şi introducerea principiilor de conducere a afacerilor comerciale şi industriale.

4. Chestiunea organizării comerţului de cereale şi dezvoltarea porturilor.

Moţiunea mai cuprinde alte chestii privitoare la şosele, navigaţie interioară, electrificare, a. c., şi termină cerând ca statul să reia funcţionarea direcţiei generale a stabilimentelor şi oficiilor de statistică a c. f. r. şi publicitatea acestor date.

Moţiunea e primită cu ovaţii.

Problema energiei

Congresul discută apoi problema energiei.

D-nii ingineri Leonida şi Budeanu, fac interesante comunicări de contribuţii la problema electrizării, insistând printre altele asupra necesităţei electrificării c. f. r.

Prin aceasta se vor realiza enorme avantagii în toate privinţele şi mai cu seamă economii absolut necesară în consumaţia combustibilului.

D. Inginer Buşilă, critică modul nepermis cum se utilizează la noi până acum combustibilul pentru procurarea energiei şi susţine necesitatea unui program în sensul susţinut şi de colegii precedenţi.

Se aclamă apoi o

Moţiune

prin care se cer:

1. Cruţarea combustibilului printr'o raţională întrebuinţare;
2. Utilizarea intensivă a căderilor de apă;
3. Construirea de supercentrale, pentru utilizarea izvoarelor de energie;
4. Să se urmărească electrificarea c. f. r.;
5. Introducerea intensivă a maşinismului în agricultură şi industrie şi
6. Stabilirea unei legislaţii cu privire la producţia şi distribuirea energiei.

Abonamente pentru ziaru „Infrăţirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

Citiţi „Infrăţirea"

A SOSIT
la marele magasin
„MISSIR"
Str. Memorandului 11 (Unio).
Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezeşti „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele şi Storuri de Tülle.
Linoleum şi Preşuri cu Metru.
Pânzărie şi Stofe de Mobile. 17
Mare sortiment de Pantofi şi Ghete pentru Domni, Doamne şi Copii.

Stok proaspăt de Pneuri şi Bandaje
GOOD YEAR
Construcţie speciala A. W. T.
— Cu preţuri normale —
Toate Dimensiunile Europene, asemenea Americane cu talonul de sârma
Casa GOODYAR TIRE & RUBBER Company
Atrage atenţiunea onoratei clientele să nu cumpere pneuri care nu vor avea un plumb de siguranţă, fabrica garantând calitatea numai pentru acestea.
Pneurile fără plumburi, sunt din cele rămase de la armata americană din Franţa şi deci marfă veche şi rău păstrată.
REPREZENTANT EXCLUSIV PENTRU ROMÂNIA
CONSTANTIN S. MIHAESCU
IN FAŢA MINISTERULUI DE RĂZBOI
(Strada Valter Mărăcineanu No. 2). — Telefon 47-72. 1126
Cluj la Alexandru Lörencz Strada Regele Ferdinand, 116
STOC PERMANENT.

22
In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 6.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CAUT POST de administrator de moșie în apropierea Clujului sau alte instituțiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

DE VÂNZARE un șeslong cu cuvertură, una față de masă. două perdele de mașină pentru croitorie bărbătească marca Singer în Str. Iuliu Maniu No. 4 et. II, cam. 4. 1135

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bueătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Inchirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Toată elita Clujului își dă întîlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar.
329

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Mare desfacere de mărfuri

Cu toată urcarea mare a prețurilor din cauza scăderei Leului și a măririi taxelor vamale.

Filiala Luca P. Niculescu

Cluj, Palatul „Mielul alb" (Fehér-Bárány)

ține a dovedi consumatorilor că a fost și este singura cassă de încredere care a vândut și vinde cu prețurile cele mai reduse. Oferim următoarele articole de calitate superioară care nu admite nici o concurență.

Zefir Olanda I cal. 120 lei.
Zefir Olanda II cal. 90 lei.
Nanghiu dublu 140 lei.
Nanghiu I calitate pentru tocuri de perne 80 lei.
Saten Glot extra 140 lei.
Saten Glot I cal. 140 lei.
Saten Glot II cal. 140 lei.
Stofă pepită I cal. 80 lei.
Moso de len franțuzesc 80 lei.
Carton I cal. franțuzesc 80 lei.
Sifon (jolțiu) I cal. 80 cm. lat.
Sifon (jolțiu) II cal. 80 cm. lat.
Sifon franțuzesc 80 cm. lat.
Sifon franțuzesc 90 cm. lat.
Sifon 140 lat. pentru plapome

Barcheturi și stofe pentru toamnă în mare cantitate.

M. ANGHEL 219

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de licheruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

Reclama este sufletul comerțului

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ. iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerţul şi industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la Bucureşti şi prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 şi Piaţa Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină şi untură în cantităţi mari şi de prima calitate; cum şi diferite produse de carne: proaspete, sărate şi afumate. preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde şi diferite patiserii şi gelatine cu carne.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Fraţii Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Asortiment complect şi proaspăt de CAUCIUCURI

PIRELLI

cu tarif original s'au pus în vânzare la

EMIL BLAGA, CLUJ

Piaţa Ştefan cel Mare No. 7

Telefon 2.70 **Telefon 2.70**

Întreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. **Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate lumiaele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

Întreprindere de transport

Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine şi solide mobile şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

893

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.

Administraţia ziarului.

Bănci, fabricanţi, industriaşi, comercianti cari au nevoe de

Contabili,

corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

O reclamă

ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipăreşte agenţia de publicitate „Soarele" veţi avea mult folos.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unirii

Agenţia de publicitate „Soarele" tipărind pentru toate restaurantele gărilor din Ardeal

liste de bucate

primeşte reclama cu preţ moderat pentru aceste liste.

La cel mai renumit Ateliér şi Magazin de Blănărie din Cluj L. JANKY

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu preţuri moderate

919

Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Reclama este sufletul comerţului

ABONAMENTE

la ziarul „Infrăţirea" se primesc şi de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII

Anul II. No. 348 **Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini** Sâmbătă 15 Octombrie 1921

Infrățirea

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible] Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN . . . 120 LEI; 6 LUNI . . . 60 LEI; 3 LUNI . . . 30 LEI

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

M. S. Regina Maria

de **N. Bănescu**
profesor universitar.

„Inimile care bat în poporul meu,- o comoară mai scumpă decât orice comoară de pe pământ".

Clujul tresare de o mare și sinceră bucurie: M. S. Regina României, însoțită de Domnița Mărioara, se oprește astăzi între noi.

Și nu este bucurie mai mare pentru acest popor, aici și dincolo de Carpați, decât bucuria pe care o trezește apropierea de dânsul a nobilei Suverane.

Un sfert de veac s'a mistuit de mult, în zborul nemilostiv al vremii, de când frumoasa Zână a țării din Miază-Noapte cobora, la chemarea Ursitei, aici, pentru zilele luminoase de acum. De atunci, tot ce a răscolit trudnica viață a micului nostru popor a găsit un ecou în sufletu-I mărinimos.

Nimeni n'a îndrăgit mai mult trecutul, cu urmele lui de slavă risipite, n'a înțeles și prețuit mai adânc frumusețile firii mărețe a acestui pământ, poveștile și cântecele lui, virtuțile ce zac în sufletul nostru discret. Nimeni n'a cutreierat mai neobosit întinderile țării, pentru a descoperi comoara podoabelor ei, n'a pătruns mai stăruitor până în cea mai umilă colibă de sărac, pentru a mângâia suferințele ascunse.

Iar când vijelia anilor din urmă a întins asupra țării jalea, când mulți începuse a se clătina în speranțele lor, Regina a rămas strajă idealului învins, fără a șovăi o clipă. Neinduplecată, ca o superbă eroină antică, Ea a întrupat, în zilele desnădejdii, chemarea nesdruncinată a Destinului.

A plâns atunci cu noi pe ruinele țării cotropite, a mângâiat, cu duioșie de mamă, suferințele, s'a plecat pe mormintele fără număr ale eroilor, a veghiat, cu ochii în zarea biruinței ce întârzia, îndemnându-ne a ține sus „visul nostru de veacuri, visul nostru de aur".

„Viitorul este în mânile lui Dumnezeu" — scria, în acele neuitate zile, Regina — „dar binecuvântarea lui se va coborâ asupra acelora cari au rămas statornici în credința lor neclintită, biruind suferința și durerea."

Iar gingașa Domniță Mărioara, — cine n'a văzut-o la Iași, în spitale, îngrijind răniții, la școlile militare, încurajând silințele copiilor ce se pregătiau, în înfiorarea atmosferei eroice a luptei?

Iată de ce întregul popor cată cu iubire și recunoștință la mândra Crăiasă ce împodobește Tronul României, la augustele Domnițe ce înconjură, ca o cunună, acest Tron.

■

Sunt aproape doi ani de când M. S. Regina a onorat, cu înalta Sa vizită Clujul.

Orașul n'avea atunci sufletul românesc de astăzi. Dar din toate părțile a alergat românimea, pentru a O aclama. Ovațiunile cu care a fost întâmpinată, la Universitatea ce se inaugura, la Teatru, pretutindeni, nu s'au putut șterge din amintirea nimănui.

Astăzi, M. Sa găsește aici un oraș, în care bate puternic inima românească. Roadele biruinții la care atâta a contribuit, se evidențiază peste tot.

Și ce răsplată mai mare pentru atâtea osteneli și pentru atîta iubire, decât închinarea unui popor ce aleargă pretutindeni, să strige recunoștința sa, în calea nobilei Suverane?

Să trăiască!

Un tip democrat

Decând presa se ocupă de eventuala colaborare a partidului național din Ardeal cu liberalii și decând se crede că această colaborare poate să aibă oarecare sorți de izbândă, au început să răsară nemulțumirile nelipsiților slăbănogi politici, ascunși în umbra loviturilor de surprindă. Nerăbdători și lacomi păstrând cu ipocrizie taina convingerilor lor politice, îi vezi apărând, după ce nu mai au nimic ce câștiga, încercând să explice și căutând să arunce sămânța perfidiei de ură și desbinare.

Ce grupare politică și ce partid nu cunoaște tipul falșei prietenii pe care ți-o arată lașitatea unor destăinuiri secrete? Cine nu cunoaște tipul „omului discret", care cu aceași lipsă de convingere, dar cu aceiași insinuare se declară devotat mai multor grupări politice deodată, în timp ce nu uită să te convingă despre necesitatea politică sau morală de a se păstra taina „adevăratelor sale sentimente."

Aceștia sunt panglicarii, făcătorii de minuni și amărâții colaborărilor, stăpâniți de frica instinctului de conservare pentru orice apropiere de unde s'ar putea ări sforile trase la umbra grupărilor politice. Pentru ei, colaborare sau fuziune sunt de o egală gravitate și de aceia îi vezi șopîind, vorbind sau chiar scrîind cu o „convingere" inextricabilă în contra combinațiilor politice, calificându-le de sacrificarea principiilor „democratice" sau a ideilor umanitare. Când, de fapt ei știu că orice apropiere, între grupările la umbra cărora unel esc, însemnează un denunț de contravenție morală.

Strigătul desperat a început să se audă, ca un ecou al conștiinței lor negre: orice împăcare e o crimă, luptați fraților: din luptele vechilor partide „oligarhice", am trăit și m'am nutrit, acum n'aș mai putea trăi decât pe spinarea tinerilor partide „democratice" și „populare", căci voi din neîncredere mă cunoașteți și nu mai credeți în mine. Cetiți jurnalele și veți vedea cum sună glasurile acestor parasiți politici îmbrăcați în hainele de modă ale principiilor morale, ei vorbesc de pe amvonul înaltelor convingeri neclintite.

Dar, sub halatul de împrumut al „demorației", ochiul omului deprins descoperă, de la distanță, pe transfugul „oligarhiei". Lumea a început a surâde, lumea nu se mai amăgește. Strigați înainte, domnilor! L.

Surorile de ocrotire

— Pilde de aiurea —

Imi părea cam îndrăzneață ideia de a pleca în vremuri de acestea în străinătate.

Teama mea era din punct de vedere al existenței și mai ales mă temeam că nu voi putea înfăptui gândul meu, de a cunoaște mai de aproape organizațiile de binefacere din alte state. Dar ideia frumoasă pe care o urmăresc, dorința de a deveni folositoare neamului, me-a dat putere.

Am ajuns în Austria, țara ce a mare de odinioară, dar azi, ce a mai redusă ca teritoriu, și cu banul cel mai depreciat în Europa. Năzuința mea era să cunosc activitatea femeilor acolo și azi, cunoscând-o, am căpătat o adâncă admirație pentru aceste femei, cari în momentele cele mai grele, au știut să-și facă așa de bine datoria, încât cei loviți de soartă să simtă mâna mângâitoare, mâna ocrotitoare a femeii. Ele au căutat toate mijloac le posibile să șteargă lacrămile văduvelor, orfanilor, să ușureze suferințele bo'navilor. Femeia dela natură este înzestrată cu darul de a mângâia. De ce am lăsa să se risipească această comoară?

Am admirat felul la muncă al americancelor cari sunt neobosite. Înființând diferite societăți, caută să vie într'ajutorul părinților înlesnind creșterea copiilor. Fie care nou-născut este privit ca un viitor cetățean și crescut așa, ca să devie folositor țării sale.

In ce privește statul nostru, deși abea întregit, el și-a făcut datoria și pe terenul acesta. Avem încă din anul 1919 înființat în Cluj „Institutul surorilor de ocrotire", care poate fi cu totul egal cu cele din Viena, în ce privește cunoștințele ce se dau celor ce vin acolo pentru a se instrui.

Durere, însă: pe când în străinătate femei cu cultură, adesea cu diplome universitare, aleargă la cursuri îndeplinind toate lucrările practice (îngrijirea, alimentarea copiilor, servicii de noapte, pregătirea alimentelor, instruirea mamelor, etc.) nu totdeauna și pentru ori și cine plăcute. La noi femeile par'că ocolesc această școală. De ce nu știu, dar cred că nu este destul de cunoscută chemarea sorei de ocrotire la noi. Ea nu este infirmieră, nu este sora de caritate, și cu atât mai puțin este moașe. Este însă și stă în puterile ei proprii, să devie îngerul păzitor al copiilor, sfătuitoarea mamelor, prietena binevoitoare a tinerelor fete și ocrotitoarea bătrânelor.

Este oare ceva mai sublim pentru o femee decât conștiința, că a contribuit la înflorirea neamului său?! Și ne este îngăduit nouă, ca în aceste zile de aprigă întrecere între neamuri, femeile țarei noastre să rămâie în urmă? Dacă am întârziat până acum, nu ne mai este îngăduit să întârziem și de acum înainte. E timpul suprem să ne începem, ori mai bine zis să ne continuăm activitatea începută de societățile noastre de binefacere existente.

Dar nu numai femeia cu o pregătire specială poate și trebuie să devie folositoare neamului, ci ori care femeie care pretinde că are o inimă și simțire creștinească.

Fie care femee cultă ar trebui să rupă din zi o oră, pe care să o închine intereselor ocrotirilor, să caute să cunoască poporul cu bucuriile și durerile lui, căci numai cunoscând binele și răul, poți să-l lecuiești.

Trăind în mijlocul poporului, să învețe să-l cunoască și cunoscându-l, va ști să-l iubească și să-l ajute.

Statul nostru cheltuește destul în direcția aceasta, în vremuri așa de grele, și totuși suntem foarte departe în ce privește rezultatele, față de cei amintiți mai sus, unde aproape întreagă asistență socială este isvorâtă din inițiativă particulară. Puterea lor stă în organizație și rânduială, Acolo nu este un copil care să nu fie ținut în evidență, nu este un sărac să nu fie înregistrat și cercetat la domiciliu.

Ar fi o nedreptate pe care ne-aș face-o lăsând să se creadă că cei ce au, în altă parte dau mai mult ca la noi. Nu, — s'au ridicat și la noi multe biserici, școli și spitale.

In Viena am descoperit însă un nou fel de oameni darnici și am înțeles atunci, că pentru ca să faci daruri nu esie neapărat necesar să fii bogat, ci e destul să ai o inimă nobilă, oare care cultură, să-ți fie milă de cei cari sufăr și să te coborî la ei cu dorință hotărât de a le arăta drumul spre lumină. — In țările apusene aproape fiecare femeie cultă se ocupă și este preocupată de problema ocrotirilor. Am avut prilej să văd intrând în casa muncitorului femeia din înalta societate, aproplndu-se ca o soră mai mare de gospodina împresurată de năcazuri și ajutând-o cu priceperea și cu sfaturile ei.

La noi cazuri de acestea sunt mai rare, în orice caz prea rare față de mulțimea năcazurilor de cari sufăr nevoiașii noștri.

Să urmăm deci, fără șovăire exemplul femeilor, cari de mult au trecut peste greutățile începutului, punând toată energia sufletelor noastre tinere pentru a ne câștiga locul cuvenit în stima poporului nostru.

Viena, la 15/IX—1921.

Zinuța Popovici
Soră de ocrotire.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Grădinile de copii

(Școlile Fröbeliane)

Este și această o sănătoasă instituțiune în care își primesc micuții noștri primele învățături pregătitoare pentru continuarea lor în școlile primare.

Școlile acestea, nu au prea avut până acuma trecere la noi, adecă nu au prea existat din motive ușor de înțeles. Confesiunile abia și-au putut susține cu chin cu vai, sub era ungurească, școalele lor absolut de lipsă, decum să mai poată susține și o grădină de copii, iar în centru și locuri potrivite de exploatare în interesul maghiarizării, acolo statul a ridicat prin apucăturile lui atari școli, mai ales în părțile locuite exclusiv de români, totatătea pepienere de maghiarizare, în cari copii noștri cari abia începeau să gângăvească ceva în limba lor maternă, erau siliți înainte de a-și ști limba maicei lor, să învețe ungurește cântări patriotice și lucruri elementare.

Iată pentru ce aceste școli nu au avut trecerea cuvenită la poporul nostru.

Acum însă ar trebui să se pună mai mare pond pe aceste școli, și înțelegând însemnătatea și folosul ce l aduc familiei, societății și statului, să se înființeze cât de multe.

Cum să știe au început deja să îmbrățișeze multe românce cariera învățătoarelor grădinilor de copii, căci cursul să țină regulat pentru pregătirea lor, rămâne deci ca statul să le aducă numai la ființă aceste școli.

Căci pentru poporul nostru școlile acestea au o deosebită însemnătate. Poporul românesc cum bine știm, fiind un popor agricultor, el este așa de ocupat cu lucrul său în toată vremea, încât pe lângă că nu știe, dară nici timp nu are să se ocupe și să-și îngrijească de copilașii săi, cari în etatea aceea reclamă mai mult sprijin din partea altuia, așa că copilașii rămân singurei pe acasă, neîngrijit fără ajutor și ocrotire. Și copii sunt în etatea aceasta mai perceptibili, ei văd și aud totul, nu știu însă pentru ce sunt toate cele ce îi încunjur, ei sunt curioși de toate, și chiar în timpul acesta ei sunt părăsiți și lăsați în grija sorții sau a fraților lor cu un an doi mai mari, sau a vreunei babe bătrâne care încă are lipsă de ajutor. Și-i e silă și greu de copii.

Ce bine prinde deci micilor copilași grădina de copii, unde ei sunt așa de cald îmbrățișați de crescătoarea lor, unde ei se joacă, dară și învață și se desfac în toate manifestările lor.

Cu astfel de copiii începe mai cu spor și învățătorii, căci ei au deja multe pregătiri elementare, așa încât în școala primară ei continuă cu ce au învățat. Ei știu deja număra, știu deja însemna una și alta pricepându-se la manuarea stilului și a creionului, cunosc rugăciunile mai mici, învață purtare și respect.

Grădinile de copii trebuesc deci înființate unde numai se poate, căci ele sunt mai reclamate și mai folositoare pentru poporul nostru, ca alte instituțiuni nepractice și fără ducătoare la scop, pentru cari să cheltuește atâta bani!

Eugeniu Munteanu
pretor.

ECOURI

Bolșevismul pe scenă

Kistemaeckers, autorul „Instinctului", a scris acum o nouă piesă, „La passante", al cărei subiect este luat din revoluția rusească. Intreaga piesă e străbătută de un suflu tragic, ecou al tragediei din Rusia, și a fost primită cu mare entuziasm de publicul francez.

De altfel Kistemaeckers nu este singurul scriitor care a încercat să se inspire din republica lui Lenin. L'Illustration publică acum în supliment romanul Claude Anes, „Quand la Terre tremblera", a cărui acțiune se desfășoară de asemenea în cadrul revoluției bolșevice.

Ceiace înseamnă că Francezii, refuzând să practice bolșevismul în viață, se mulțumesc să l guste sub forma emoțiilor literare.

Un mire de 145 ani

„Petit Parisien" povestește un caz foarte neverosimil ce s'ar petrece la Constantinopol.

Acolo trăiește cel mai bătrân om din lume, anume Zaro.

Cu toți cei 146 ani ai săi el se bucură de cea mai perfectă sănătate fără a fi dus un anumit regim de viață pentru a ajunge la o vârstă așa de înaintată.

Până la 110 ani a fost comisionar în portul Bosforului. Intră apoi portar la o fabrică de muniții din Stambul. La 90 ani îi crescură din nou dinții, iar capul său chel se acoperi cu păr proaspăt. După 14 ani îi crescu un al treilea rinichiu.

De curând Zaro se însură slăbit incapabil de a lucra și anatomice primi o mulțime de propuneri din America.

Din cauza acestor curiosită cu o turcoaică de 25 ani și pentru a concorda plăcutul cu folositorul plecă în voiaj de nuntă în America unde se arătă medicilor.

Mare grijă îi procură fiul său de 92 ani care est foarte risipitor și trăiește din sprijinul tatălui său.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii
467

Intărirea legăturilor culturale cu Italia

Cu prilejul vizitei studenților italieni, D. J. Rădulescu-Pogoneanu, profesor le Universitatea din București, plubică în „Universul" un articol în care arată necesitatea pentru noi de-a ne apropia cît mai mult de cu'tura 'taliei și din care reproducem următoarele rînduri:

Dintre sutele și miile de tineri români, care se duc pe fiecare an să învețe în streinăta'e, și dintre miile de bărbați și femei care se pornesc într'acolo spre odihnă și plăcere, ar fi bine să la mai mulți drumul Italiei, E bine să se ducă, cât pot de mulți și în alte țări din Apus, ca și până acum: dar să se ducă pentru studiu mai mulți decât până acum în Italia. Pentru echilibrul și lărgirea culturii noastre aceasta e o necesitate naționalâ.

Precum în a doua jumătate a secolului XVII-lea ducerea la Roma a câtorva tineri români cu mari însușiri a avut apoi ca urmare renașterea noastră națională, așa și acum putem aștepta de la influența directă mai intensă a culturii italiene asupra noastre o întărire a romanității noatre (deci a însăși temeliei ființei noatre în lume, sprijinire a curentelor și a concepțiilor sănătoase în viața n atră soaială, impulsiuni noui în știință, în artă, în literatură, în viața economică. Căci nu numai prin neasemănatele monumente și opere de artă ale trecutului, ci și prin pulsul ei de puternică viață mode nă, Italia oferă condițiuni prielnice desvoltării sufletești a celor ce vor să capete în streinătate o sporire a ființei lor. E destul să pomenim numele unui Marconi sau pe al unei Montessori, spre a ne aminte că Italia e și azi printre țările care contribue la înaintarea culturii omenirii.

Pe legăturile de cultură și pe cele economice, ce se staellesc între popoare, pe această cale directă, se întemeiază mai dusabil și relațiunile lor politice. Și acestea trebue să fie de aci înainte mult mai stânse între noi. Nu putem avea pe lume prieteni politici mai firești decât Italienii. Mai mult decât oricine, în interesul său propriu chiar, Italia trebue să vrea sincer să fim pe lume și să ne întărim. Interesele ei n Adriatica și în apusul peninsulei balcanice coincid cu ale noastre. Ca și noi, ea nu poate să nu dorească păstrarea insulelor de Români din părțile acelea; iar ca măreputere ea ne poate sprijini în cererea ce suntem datori să facem pentru respectarea, și în acele ținuturi, a omeniei, a principiilor etice ale noului așezământ politic al Europei.

Am putea merge chiar mai departe. O nouă mișcare de colonizare din Italia spre noi nu mai e cu putință; dar o îndreptare sistematică a o parte din emigranții italieni spre țara noastră, mai vârtos spre regiunile cu populație rară sau eterogenă, poate nu ar fi o rea politică, nici pentru Italia, nici pentru noi.

Din partea noastră mai e încă de îndeplinit: să se dea o mai mare atenție și o mai mare întindere învățământului limbii italiene în universitățile noaste (prevăzându-se la toate catedre de limba și literatura italiană), în școalele noastre secundare și speciale și în ocietatea noastră cultă. Limba italiană fiind dintre toate limbile culte cea mai ușor de învățat pentru noi s'ar da astfel la mai mulți Români un instrument de largă cultură umană, care ar contribui la o înălțare a nivelului vieței noastre publice.

Din atâtea puncte de vedere e dar de cel mai mare interes pentru noi să ne îndreptăm mai stăruitor spre Italia.

Citiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cultura dramatică în Statele-Unite

„Liga dramatică" din Boston; Teatru pentru copii

„Liga dramatică", din Boston

Boston, este la 8 kilometri de Cambridge, iar de la poarta principală a grădinei universității Harvard, până la casa sfatului Massachusett, din Boston, un subterran de o curățenie exemplară și de o eleganță necunoscută la noi, te duce, în mai puțin de 8 minute. Faptul acesta a trebuit să fie, pentru profesorul de literatură Baker, o tentație incontinuă. Ce ar fi, își va fi zis el, dacă s'ar lărgi mișcarea începută la universitatea Harvard, și s'ar căuta să se formeze în centrele mari și „spectatori inteligenți, cultivându-le spiritul și gustul în așa fel, încât să poată deosebi singuri o piesă bună de una rea, să judece într'un mod competent jocul artiștilor și valoarea momentelor dramatice alese de autor". Acestași este scopul „Ligei dramatice", din Boston. înființată și condusă de profesorul G. Baer.

Liga aceasta a luat naștere în Maiu 1911 și peste un an, în Maiu, 1912, pe când mă aflam la Boston, ea avea 2650 de membrii în acest oraș. Perspectivele pentru anul următor păreau și mai bune. Asociația se menține prin propriele ei mijloace. Fiecare membră plătește 5 lei pe an. Banii adunați în chipul acesta sunt cheltuiți, în parte, pentru propagandă și cei mai mulți pentru scopul menționat mai sus și la care vom reveni.

Propaganda, în vederea răspândirei cunoștințelor teatrale și câștigărei de noi membri se face cu ajutorul conferințelor publice și publicațiilor răspândite cu ocazia acestora din urmă — Conferințele aveau la început un conținut de un caracter general, făcut să fie înțeles și gustat de publicul din afară. La adunarea generală de la sfârșitul primului an, s'a hotărât să se țină mai mult conferințe tehnice, menite să inițieze în secretele teatrului pe membrii asociației. Intre altele s'a găsit că ar fi bine, după o serie de reprezentații ale unei piese când aproape toți membrii vor fi văzut-o jucată, să fie invitat autorul sau un critic de scenă, să țină o conferință în care să analizeze drama în chestiune. La fel, să fie invitați actorii, directorii de scenă, fiecare având să expună motivele care i-au făcut să dea piesei interpretarea și punerea în scenă respective. In felul acesta se speră că se va putea întipări în sufletul asociaților deprinderea dea cunoaște elementele bune dintr'o lucrare dramatică și de a judeca și aproba s'au desaproba în consecință.

In ceeace privește câștigarea de membrii noi, prin publicații speciale, s'a găsit, după un an de experiență, că în mijlocie trebuie o cheltuială de 1 f. 50 până să capeți un asociat nou, o sumă prea mare.

S'a hotărât deci ca în viitor Liga dramatică din Boston să verse o sumă fixă asociației, oare cum analoage, dar mai mare „Liga dramatică americană" cu sedlul în Chicago, în schimbul căror bani, ea să capete toate publicațiile necesare. Lucrul acesta cu toate sacrificiile de ambiție locală și personală; a fost făcut și el însemnează un pas mare în direcția unificării și intensificării operei de educație dramatică din Statele-Unite.

Dar activitatea principală a asociației de care ne ocupăm se desfășoară nu atât în direcția propagandei, cât mai ales înlăuntrul ei. ea are mai mult în vedere educația membrilor existenți decât câștigarea altora noi. Pentru membrii existenți se țin conferințe — cam 12 pe sezon — de care vorbeam mai adineaori și se distribuesc „buletine". Am putea chiar zice că aceasta din urmă constituea latina militantă, activitatea imediată a ligei dramatice.

Buletinele acestea sunt scrise de o comisie anonimă de 7 persoane și sunt distribuite imediat după premiere.

In primul an cei 7 membrii din comisia de conducere se împărțeau în grupuri de 2—3 și așa împărțiți luau parte la reprezentațiile mai de seamă din oraș. Imediat după spectacol se întâlneau în vre-un gang din apropiere, hotărât dinainte și acolo discutau, dacă bucățile văzute meritau sau nu să le recomandate.

Dacă hotărârea era negativă, comisia se împrăștia și lucrurile rămâneau aici. Dacă bucățile erau de cele care puteau fi încurajate, cele 7 persoane din comitet se duceau îndată în vre-un local din apropiere și acoloi după discuții care țineau une-ori până târziu în noapte se redacta buletinul, care era trimes tuturor membrilor, chiar atunci, spre a fi primit dimineață, odată cu jurnalele care conțineau dările de seamă ale piesei.

La adunarea din 1912 și în parte și prin presă, s'a adus unele obiecții felului de a lucra al acestui comitet.

S'a susținut, întâu, că publicul ar dori să știe cine sunt cele 7 persoane, care hotărăsc în materie de valoare dramatică, spre a fi sigur ea se poate sau nu răzima pe deciziile lor. In al doilea rând s'a găsit că ar fi mai bine ca toți cei 7 membrii din comitet să meargă la aceeaș piesă, căci s'a văzut că hotărîrea luată de 2 sau chiar de 3 inși, poate fi unor influențată de dispoziția momentană a unuia din ei.

S'a constatat d. ex. că piese bune nu au fost recomandate și vice-versa. In al treilea rând s'a propus să se ttimeată buletine referitoare la toate piesele, iar nu numai despre cele pe care comitetul le va crede drept bune. Motivul ar fi acela ca distincția între piesele găsite bune și celelalte este demulte ori vagă și greu de definit, ca să nu zicem chiar nedreaptă. Ca această buletinizare a tutu-

Revista pressei maghiare

Acțiunea în Bihor a partidului Național-liberal

Ziarul „Nagy-Várad" publică următoarea dare de seamă despre congresul organizației liberale din Oradea-Mare și Bihor:

„Partidul Național-Liberal din Oradea-Mare și județul Bihor și-a ținut congresul sub presidența Dlui. Dr. Zigre Luni la orele 10. a. m. în sala cercului Catolic din loc.

Dl. Dr. Zigre și-a ținut cuvântatea de deschidere în limba română și maghiară, expunând cu această ocaziune principiile, car au ca bază un democratism sănătos și de cari este călăuzit spiritul Partidului Liberal în vederea realizării unui scop, care odată realizat va fi desigur ultima etapă de repaos pentru un popor întreg, care deși înțelegându-și rostul, răpindu-i-se însă cea mai scumpă podoabă internă: însăși conștiința devenise uneltă-oarbă în mânele celor „mici a suflet", cari ignorând tot ce-i drept și sfânt, prin uneltiri josnice îi exploatau sentimentul de umanitate, acel sentiment nobil, care conține germenele unui naționalism neatins de demagogia tomnatecă a unor „suflete" în agonie. Opera Partidului Liberal este conciliatoare; demască fără deloaile săvârșite de pretinșii conducători ai destinelor țării și golul lyit în urma distingerii germenului răufăcătorilor acestora îl umple cu fapte, cari nu se mărginesc să satisfacă numai vanitatea personală a unora, cari se ascund după paravanul intransparent al Statului, ci vor fi fapte, cari odată desbrăcate de haina strimtă a egoismului, vor păși îndrăsnet pe rampa scenei unde se desfășoară și în loc de o banală trimbitare vor împărți tuturor locuitorilor acestei țări: dreptatea, egalitatea și frățietatea mult visată, dar până în prezent nerealizată.

Partidul Liberal — spune Dl Zigre — pe terenul politic a minorităților nu se mărginește la simple promisiuni, ci va da mână liberă minorităților de a-și putea fixa o linie de conduită în cea ce privește progresul economico-social fără a le pune obstacole în exercitarea limbei și obiceiurilor lor individuale; desminte ori-ce acuzațiuni neîntemeiate cu cari dușmanii acestui Partid vor să-i discrediteze înaintea minorităților.

După expunerea tuturor principiilor, cari în rezumat constituesc condulta viitoare Partidului Liberal, când acesta va fi chemat de opinia publică pentru a depărta dela cârmă acele elemente netrebnice cari lipsite de de bunul simț, au întronat fărădelegile, și va fi chemat ca să ea conducerea destinelor acestei țări sub ale cărei aripi ocrotitoare neamul nostru împreună cu minoritățile depe aceste plaiuri vor da zbor liber avântului tinerese: și-și vor accelera progresul pentru a putea realiza cât mai repede armonia la care tind. De Zigre încheie asigurând asistența, că spiritul acestui Partid nu e atât de îngust, ca să se mărginească la câteva șabloane politice, ci își va lărgi sfera de activitatea pentru a sirvi interesului obștesc, iar nu egoismului brutal."

Și vis pacem . . .

Sub acest titlu ziarul „Szabadság." ce apare la Kosice scrie între altele micei-antante s'a început înarmarea . . . In acest momeet înarmarea aceasta are un caracter defensiv. In fața răsculaților, cari exercitează pute ea în Ungaria vestică e nevoede apărarea mai efectivă a hotarelor. In ultimele zile Friedrich, Andrassy, au început să enunțe deschis, că însurgenții maghiari, atunci vor ocupa Viena când vor voi. Apponyi, înaintea unui gazetar a declarat, că Ungaria nu e învoită să dea nici o lată mai mult decât e obligată prin tratatul de pace. In contractul de pace însă — spune Apponyi nici vorbă nu e ca Ungaria — ca o formațiune de stat căreia nu i se poate sdrobi suveranitatea — să nu-i poată rechema pe Habsburgi pe tron.

Situația se prezintă așa, că pe când de o parte mișcarea legitimiștilor maghiari se apropie de punctul culminant, de altă parte statele micei-antante sunt hotărîte să sufoce chiar și cu puterea armată încercările legitimiștilor. cari îi amenință în existență." Arată apoi că nu are nici o încredere în demersurile de împăciuire ale dlui Beneș, și continuă astfel: — „Dar și altfel: se pare că nu ar mai avea nici o importanță aceste încercări, căci în momentul acesta întru atâta s'au agravat contractele între partidul lui Horthy și a lui Friedrich, încât isbucnirea lor se poate aștepta în fiecare clas. Grupul lui Friedrich a luat lupta împotriva lui Horthy și evenimentele din Ungaria vestică vor decide: care parte e mai tare... Horthyeștii se bizue că le va succede ca în legătură cu chestia Ungariei vestice să provoace un chaos și în Europa meridională și să pescuiască în tulbure. La aceasta contează și grupul lui Friedrich. In aceasta situație chaotică, statele micei-antante într'adevăr nu pot face altceva decât să aștepte cu arma la picior desfășurarea evenimentelor... Poate pericolul amenințător al războiului îi va trezi la cap pe aventurierii legitimiști, pe Friedrich și pe soții — poate totuș nu vor risca aventura, care dacă nu va succede — poate să aducă cu sine dărâmarea Ungariei..."

Facultatea de filozofie confesională maghiară din Cluj

Numai din ziarul „Keleti Ujsag" aflăm că în Cluj a funcționat o facultate de filozofie maghiară, susținută de confesiunile maghiare contrar legii și fără ca măcar să fi fost anunțată. Guvernul desigur a interzis funcționarea acestei facultăți.

Ziarul „Keleti Ujsag" luând act de această deciziune, crede că face spirit când reflectează în chipul următor: — „Și aceasta se întâmplă într'un timp când încă nu s'au îngrijit ca la universitate să se crească profesori și pentru școalele cu limba de propunere maghiară. In înțelesul tratatului de pace minoritățile au dreptul să-și susțină școli, dar ca școalele să poată funcționa, e nevoe să se poată îngriji și de succescența corespunzătoare de profesori" — ergo — după logica ungurească au dreptul și la o facultate de filozofie, iar după-ce dreptul de a susține universități este un drept exclusiv al statului, e numai logic după concepția ungurească, că au nevoie și de un stat al lor propriu pentruca să se poată traduce în fapt dispozițiile tratatului de pace.

Dar lăsăm să urmeze răspunsul ce l'a dat în această chestiune corespondentului ziarului amintit, d-l secretar de stat dr. Prie:

— „Am interzis funcționarea facultății de filozofie pentrucă atât legile noastre cât și legile maghiare interzic confesiunilor ca să susțină universități dreptul de a susține universități este exclusiv al statului. Lămurire mai precisă, în această chestie ne dă legea din 1906 apărută sub titlul „Reorganizația universitară" edată de ministrul de instrucție maghiar. Și până aci au existat academii și școli superioare în Sighet, Sătmar, aceste însă nu și-au arogat drepturi de universități, pe când facultatea de filosofie din Cluj, care a fost desființată de curând, a exercitat drepturile suverane a-le universității. Astfel după părerea mea această facultate a funcționat ilegal cu atât mai mult că nici nu a fost anunțată.

Cine vrea să fie profesor, câștige-și diploma la universitățile din patrie. De altfel nici în contractul de pace nu e vorba universități confesionale. Mare parte a ascultătorilor merge la Pesta și Seghedin pentru a și termina studiile în loc să rămână aici, dar cine dorește să trăiască în România, acela urmeze la universitățile din patrie. Dacă însă cineva vrea să emigreze, noi nu-i vom pune pedeci. Dacă nu a fost un pericol că Românii au urmat cursurile la universitățile maghiare, pot și ungurii fără pericol să cerceteze universitățile românești.

PARTIDUL NAȚIONA-LIBERAL DIN JUD. COJOCNA

Convocare

Potrivit Statutelor pentru reorganizarea partidului național-liberal;

Membrii organizațiunii național-liberale din județul Cojocna sunt invitați a se întruni în CONGRES JUDEȚEAN, Duminecă, 23 Octombrie 1921, orele 10 dimineața, în sălile „Cercului de Studii (Piața Unirii).

Ordinea de zi:

1. **Cuvântare de deschidere a Președintelui.**
2. **Dare de seamă a Secretarului general și a Casierului.**
3. **Organizarea partidului național-liberal și misiunea sa istorică. Expunere de principii.**
4. **Votarea Statutelor.**
5. **Alegerea „Comitetului județean" și a „delegației permanente".**
6. **Constituirea biroului.**
7. **Expunerea situațiunii politice.**

XXXXXX—XXXXXX

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

rorbucăților, să nu însemneze însă tot una era lipsă de discernământ, s'a reclamat o redactare mai critică și mai motivată a buletinelor, spre a se ajunge în modul acesta la încheierea unei măsuri, a unui punct de vedere, de care să fie apoi conduși spectatorii în aprecierile lor. In sfârșit, o parte din presă și din asociați au cerut tocmai lucrul acesta din urmă comitetului diriginte: un punct de vedere mai precis și mai pipăibil și o mai mare severitate în judecățile lui.

Cum era și de așteptat, liga dramatică nu și-a închis câmpul de activitate în Boston, ci s'a ramificat, pe cât era putință și în provincie. Convinsă că în viitor teatrul are să joace un rol „tot așa de mare în educație, ca și școala, biserica și muzeele", ea a căutat să dea orășelelor mici din prejmie oricâte publicații informatice le a fost cu putință și să le ajute să și înșghebe trupe locale permanente de actori. Pomenim aici de teatrul înființat de comuna Northampton, din Massachusetts, creație care dacă nu este o minune imediată a activității ligei dramatice, este un produs al aceluiași mediu și a aceloraș tendințe, care au dat naștere și acestela din urmă.

Acesta este primul teatru municipal din America și Anglia — unde teatrele sunt afaceri private — și el a fost înființat în acest orășel de chiar 19.000 de locuitori, ca să emancipeze localitatea de monopolul tiranic al trupelor din metropole și să pună la îndemnă publicului un instrument atât de educativ ca teatrul. Un început ca acesta n'ar avea nici o importanță în Europa. unde țări, ca Germania, au aproape în fiecare orășel un teatru comunal. El însemnează mult însă în Statele-Unite, unde activitatea dramatică începe să fie tot mai mult și tot mai rodnic subordonată marei opere de educație națională, pe care americanii par porniți să o întreprindă, dinamicizând toate instituțiile vechi de cultură de până acum, școli, biblioteci, muzee etc.... dându le un caracter de finalitate și propagandă pe care nu o cunosc spiritele din continentul mamă. Teatrul din Northampton își are semnificația lui specială în faptul că el nu este de cât o verigă, dintr'o rețea enormă, rețea care, sub o formă sau alta, tinde, sistematic și intensiv, să acopere viața întreagă a poporului american, insuflându-i și cultivându-i gustul dramatic.

Teatru pentru copii

La 23 Decembrie 1912, s'a deschis la NewYork „Teatrul pentru Copii", primul teatru existent poate la epoca aceea, de natura aceasta. El a fost construit grație unui fond inițial de 300,000 de lei, oferiți în scopul acesta de d-l William K. Vanderbilt și grație spiritul i de inițiativă al Companiei Liebler, care încrezându-se probabil în mentalitatea americană, favorabilă unor astfel de mișcări nu s'a sfiit să-și ia pe sea să instalarea și conducerea unui astfel de teatru. El a fost construit peterasa de deasupra unui alt Teatru, „Century", acesta pentru adulți și a căpătat toate notele caracteristice unui local hotărât jocului tineretului. In el sunt 800 de locuri, scaune mici, „ca să ajungă picioarele copiilor pe dușunea și să nu se obosească", iar împrejur un rând de loji, fiecare având scris în față, un nume bine știut de orice vizitator: Ali-Baba, Cenușereasa, etc.

Scena este și cu mică și joasă iar miniaturizarea ideei de teatru este complectată printr'o frescă reprezentând scene din basmele mai bine cunoscute de copii. Programele și ele, sunt adevărate operă de artă și de poveațe, presărate cu fel, de fel magini, menite să încadreze textul într'un Ciclu de eroi din basmele mai răspândite.

Seria spectacolelor a început cu „Racketty-Packetty House", a doamnei Frances H. Burnett, în care este vorba de peripețiile prin care a trecut câteva păpuși învechite urâte, din ceasul când stăpâna lor primise alte păpuși, noi, elegante și frumoase și dase ordin ca primele să fie aruncate în foc, până ce sărmanele deprejuite, care-și păstrase totuș firea lor bună și veselă, cad drag prințesei țării, care le duce la palatul regal și le acoperă de onoruri și bogății, lacheii, servitoarea și o zeiță care susține sufletește în tot timpul păpușele cele vesele deși sărăcia și amenințate cu moartea au fost jucați de artiști adevărați. O pereche de păpuși cu roluri mai grele, au fost interpretate de doui liliputani artiști de seamă. Restul păpușilor au fost copii.

Reprezentațiile au loc după amiaz, la ieșirea din școală. Copiii vor trece pe rând, câți mai mulți, pe scenă, în diferite roluri și piese de teatru.

Intreprinderea aceasta n'ar fi meritat aproape să o pomenim, dacă și aici, nu ar fi fost vorba de un fapt menit să exemplifice o mișcare întreagă. Teatru este o preocupare generală în America și el are tendința să ocupe locul central în distracțiile tineretului. Ori unde există un grup de băieți s'au fete trebue să existe și un „club dramatic" menit parcă să țină în Statele-Unite, acelaș, loc pe care l are „Corul" în viața socială germană.

La așa zisele „Settlement", adevărate centre de viață socială înaltă, în mijlocul cartierelor muncitorești găsești totdeauna unul sau mai multe cluburi de acestea, care joacă piese străine și originale, pentru vizitatorii așezământului, acelaș lucru îl găsești la cluburile băiețești, formate sub patronajul organelor școlare, în localurile școalelor.

La fel cu asociațiile fetelor și ce este și mai important, tot la fel și cu întregul corp școlar din stat. Drama face aproape parte din materia de studiat și orașul New-York era pe cale, pe când eram acolo, de a angaja artiști, care să dea, rând pe rând, la toate școlile, reprezentații cărora să nu le lipsească decât montarea scenică, spre a fi adevărate reprezentații de teatru

Cu acestea ajungem iarăș de unde plecasem, la instinctul dramatic și la folosul pe care o societate-l poate trage de pe urma cultivării lui. America sa

Cel măi eftin se curată şi vopseşte la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

INFORMATII

Alaltăeri a început activitatea biroului de încartiru're după noile dispoziţii luate de actualul şef d. Ţiplea. — Suntem convinşi că d. dr. Ţiplea, va putea prin pricepere, energia şi delicateţa sa faţă de public să rezolve odată interminabila chestiune a locuinţelor.

Cercetaşii Cohortei „Fântânele", din Cluj, aduc mulţumitele lor Domnişoarei F. Hancu, pentru frumosul gest al D-sale, dăruind 20 Volume literare pentru biblioteca cercetaşilor.

Ziarul „Keleti Ujság", este informat că între guvernul Român şi cel maghiar sa ajuns la o înţelegere în ce priveşte schimbul reciproc al deţinuţilor politici din ambele ţări. — Guvernul Român va elibera 63 de deţinuţi politici, dintre cari 35 se vor pune deja în cursul zilei de 13 l. c. pe picior liber pentru a se putea efectua schimbul prin punctul Borş, urmând ca guvernul ungar să elibereze de asemenea pe cei 15 ostatici şi prisonieri ceruţi de guvernul Român.

In ziua de 16 Octombrie va avea loc la Craiova un mare congres al profesorilor din Oltenia şi Banat.

Profesorii Facultăţii de Medicină, au hotărât suspendarea cursurilor până în ziua când vor obţine satisfacţie în conflictul iscat între colegiul universitar şi eforia spitalelor civile.

Greva nu e îndreptată în contra bolnavilor, a căror îngrijire continuă.

Astăzi se aşteaptă sosirea în Bucureşti a d-lui Titulescu, ministru de finanţe.

Membrii comitetului partidului naţional-liberal sunt rugaţi a se întruni în şedinţă Sâmbătă 15 c. orele 6 jum. seara, în saloanele Cercului de studii al partidului.

„Monitorul Oficial", publică o nouă serie de permise de export pentru 800 de porci, 20 mii kgr. de untură şi 30 mii kgr. caşcaval.

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staţionat prospătează corpul obosit. oţeleşte muşchii stătuţi stânge orice dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

Astăzi Vineri seara are loc în saloanele restaurantului Hotel Central marele concert al capelei militare a Regimentului 83 Infanterie, sub însăşi conducerea Şefului muzicei. Bucătărie de primul rang, băuturi excelente. II-622

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria EMKE Cluj, Piaţa Unirii 32.

Vizitaţi expoziţia magazinului de încălţăminte „D. *S. RAFTOPOL" din Bucureşti, Sucursala Cluj, Piaţa Unirei No. 15. în faţa bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziţia on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie şi de ale renumitei fabrici elveţiene „Bally" toate scăzute în preţ cu 20 la sută.*

Ţinem a nota că acest magazin prin merite de branşa sa a fost decorat la expoziţia generală din Bucureşti în anul 1906 cu „Medalia de aur". I-925

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosităţii, întrebuinţaţi *vinul de Tokaj cu chinină şi fer* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întăreşte şi curăţă sângele. Preţul unei sticle 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biró, Cluj, Piaţa Unirii. III-316

Vor concura la premiile ziarului „Infrăţirea" atât vechii cât şi noii abonaţi cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

Abonamente pentru ziarul „Infrăţirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piaţa Unirii 7.

Abonamente pentru ziarul „Infrăţirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

Săptămâna viitoare se va reprezenta pe scena Operei Române „AIDA" şi „CAVALERIA RUSTICANĂ" cu concursul d-nei Elena Jvony dela Opera Română din Bucureşti. 5-3

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Joi drama senzaţională „In ţara tigrilor" în rolul principal Hesperia şi Novelli.

IN CINEMA UNIVERSITAŢII se va reprezenta Joi noutatea miraculoasă a casei Gaumont „Mireasa Diavolului", în rolul principal renumiţii actori Fabrienne Fabré şi René Cresté.

IN CINEMA URANIA se va reprezenta Joi o istorie romantică de un farmec delicios „Fiica mării", în rolul principal Gr Cielle Antici Matei.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.
Se serveşte cină de teatru etc.
Serviciul prompt. 1103.

ANUNT

Se aduce la cunoştinţa ofiţerilor de rezervă mai jos notaţi, ce aparţin Regimentului 81 Inf. Dej, să-şi comunice de urgenţă ultimul lor domiciliu Regimentului 82 Infanterie în Dej, în conformitate cu legea şi Regulamentul mobilizării ofiţerilor de rezervă.

In caz contrar vor fi urmăriţi conform legei.

1. Sublocot. Emilian Iacob.
2. Locot. Popovici Izidor.
3. Sublocot. Idelsohn I. Idel.
4. Sublocot. Marcovici Izidor.

Comandantul Reg. 81 Inf. Dej:
Loc. Col., *Ţuţuianu.*

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAŢII

Joi: Mireasa deavolului,
Vineri: O mie şi una de nopţi sau Sultana amorului.
Sâmbătă: O mie şi una de nopţi sau Sultana amorului.
Duminecă: O mie şi una de nopţi sau Sultana amorului.

CINEMA URANIA

Joi: Fiica mării.
Vineri: Fiica mării.
Sâmbătă: Masca vieţii.
Duminecă: Masca vieţii.

CINEMA APOLLO

Joi: In ţara tigrilor.
Vineri: Grecul zburător.
Sâmbătă: Grecul zburător.
Duminecă: Demonul.

Afară cu jidanii

— Juden hinaus —

Ziarul local „Ujság" în articolul de fond din numărul de azi (13 Oct.), sub titlul de mai sus pare a lua o atitudine obiectivă în comentarea apariţiei foilor volante: „Afară cu jidanii!" şi „Juden hinaus", cari fuseseră afişate pe roletele prăvăliilor jidăneşti cu ocazia sărbătorii de ieri.

„Ujság" cu toată pretinsa sa obiectivitate, porneşte dintr'un, criteriu greşit, când spune, că, judecând faptul după textul român şi german al foilor volante, făptuitorii ar fi numai români şi germani, şi că „treziţii" aceştia de români sau germani intenţionează prin aceasta îmbrăţişarea unei propagande antisioniste.

Tot aşa poate crede ziarul numit, că aceşti „treziţi" ar putea fi recrutaţi din acele elemente — jidani chiar; — cari nu resc sentimente antisioniste şi cari nu vor să audă promisiunile seducătoare ale „Pământului Făgăduinţei".

Ardealul — scrie „Ujság" — a fost întotdeauna leagănul libertăţii profesionale şi nu sau dat nici când lupte religioase, de data aceasta însă constată, că aceste manifestaţiuni — deşi par a fi libere de ori-ce caracter profesional — sunt puse la cele de aceia, cari prevăd pericolul, cu care îi ameninţă organizaţia puternică culturală a sindicatului sionist.

Cărţi şi reviste literare

In „Sburătorul Literar", Nr. 4 d Dugen Lovinescu consacră „figurina" dlui Radu Cosmin pe care ni-l înfăţişeaza ca un geniu al banalităţii. „Arta lui Radu Cosmin, — scrie D-l Lovinescu — de-a reproduce banalitatea normală a vieţii prin divina banalitate a expresiei este atât de definitivă, încât cred că va trece dincolo de această epocă de tranziţie în solemnitotea rigidă a lucrurilor clasice şi eterne . . . „Atingând geniu prin lipsă de talent şi prin lipsă de simţ literar, Radu Cosmin este unul din reprentanţii cei mai tipici nu numai al unui spaţiu de timp sau al unui popor, ci al unei mari părţi a omenirii din toate timpurile: a speciei umane antiliterare."

In celaş n-r, D. N. Batzaria publică o schiţă cu amintire din Macedonia.

N-rul pe Septembrie a „Vieţii Româneşti" are în sumar numele Dlor Ioan Slavici, Mihail Sadoveanu, Demosteni, Botez etc. interesantă Revista Revistelor şi Mişcarea intelectuală în străinătate.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi şi mănuşi. Desfacerea cu preţul original al fabricei. 1076

Abonamente
pentru
ziarul „Infrăţirea"
se primesc la
LIBRARIA
„Cartea Românească"
Piaţa Unirii 7.

pare că a înţeles acest folos. Americanii şi-au dat seamă că „viaţa concentrată a unei piese de valoare oferă o mai bună ilustraţie, de cât orice manual a felului în care lucrează forţele fundamentale ale vieţii. Ei au înţeles, că nimic, ca drama, nu poate hotărî sufletesc pentru viaţă şi creaţie, ceea ce însemnează, şi pentru moralitate, productivitatea fiind, în mare parte, partea subiectivă, personală, a unui lucru colectiv, viaţa în societate

De aici solicitudinea cea mare a americanilor pentru teatru, de la Universităţi, la şcolile secundare şi primare, la lucrătorii oraşelor şi până departe, la sate. Pretutindeni se joacă şi la naştere o atmosferă dramatică. Iar aceasta din urmă nu trebue să fie ceva extern, marfă de import, fără nici o legătură cu forţele interne ale jucătorilor şi spectatorilor. Opera dramatică pe care voesc să o clădească Americanii. trebuie să nască oarecum din sufletul poporului întreg; acesta trebuie să-şi cultive simţul dramatic cooperând el însuşi la literatura dramatică; el trebue să crească cu propria lui dramă, pe care porţiune din popor adunând cu ea contribuţia apropiată mediului în care a trăit.

Cu aceasta ne apropiem de spirtul acestei expuneri, de cul- ei, de „Pageant"

Virgil I. Bărbat.

Lovitura din Burgenland

Unguri din comitatele occidentale au imitat până la capăt gesturile lui D'Annunzio și Zeligowsky, proclamând în Burgenland, o republică independentă. Știrea este cu totul verosimilă. Metoda a reușit prea bine la Fiume și Wilna pentru a un tenta și poporul maghiar, în dorința sa de-a răsuci un tratat de pace. Ceeace e într'adevăr surprinzător este faptul că în capul mișcării se află faimosul Friederich, șeful elanului ultra reacționar, care a gonit pe Béla Khun și regimul bolșevic. Obligat de-a se retrage în urma opoziției partidului țărănesc, are mare ură împotriva actualilor detentori ai puterei. O lovitură de stat l-ar da putința să-și satisfacă ambițiile nemărginite.

Un lucru e singur, că fie cu proclamarea independentă sau fără ea, corpurile de franc tirori legiferează în tot întinsul ținutului contestat, care a fost evacuat de autoritățile maghiare, Cu începere dela 4 Octombrie acțiunea lor s'a întins în tot Burgenlandul Se știe că conferința ambasadorilor a somat la 22 Septembrie guvernul maghiar de-a evacua în întregime zona atribuită Austriei prin tratatul dela Trianon, acordându-le un termen de 12 zile. La 26, Maghiarii au anunțat că acceptă condițiile, sperând să ajungă la o înțelegere cu Austria.

Aceste speranțe sunt formate pe o dublă acțiune conciliantă Cehilor și Italienilor. Cum s'au pregătit aceste intervenții? Sunt două versiuni contradictorii. După una, guvernul din Praga ar fi fost solicitat de un ungur influent, contele Szapáry și ar fi prins ocazia să afirme prestigiul Micei-Antante. Italia n'ar fi intrat în scenă decât pentru a contrabalansa acest efect. Alții pretind că dimpotrivă marchizul della Torretta ar fi adus această idee, cu ocazia vizitei sale la Viena.

Fie că vine dela Praga sau dela Roma, combinația e aceeași Tratatul din Trianon obligă Ungaria să dea Austriei tot Burgenlandul. Pentru a ușura execuția, Austria s'ar angaja să cedeze Ungariei orașul Oedenburg Nimic nu ne spune că Austria ar accepta acest lucru. Dece s'ar preta la un compromis, dacă concesia nu-i garantează măcar posesia pacinică a lotului ce i se lasă teoretic?

Annunziada maghiară deranjază socotelile tuturor. Oare posibilitățile unui aranjament ar fi compromise prin gestul lui Friedrich?

Tabloul bursierilor pentru străinătate

Directorul general al Instrucțiunii pentru Transilvania în urma publicațiuni cu Nr, 642/94 a hotărât distribuirea burselor pentru străinătate pe anul școlar 1921/22 precum urmează:

BURSE INTREGI.

1 Ardelean Ștefan
2 Buzilă Titus
3 Botoreagă Vasile
4 Bochiș Victor
5 Buda Ioan
6 Buhescu Ioan
7 Borda Vasile
8 Buia Emil
9 Bota Eugen
10 Contrea Aurel
11 Codarcea Livius
12 Cristiu Danil
13 Cosma Francisc
14 Cărpinișanu Romul
15 Costea Ioan
16 Comșa Eugen
17 Cordoș Dumitru
18 Drăchic Petru
19 Dordea Ioan
20 Degan Ioan
21 Dobrotă Octavian
22 Dr. Desmirean Vasile
23 Floaș'u Ionel
24 Gavra Alexandru
25 Ivașcu Liviu
26 Marcel Ivan
27 Leheni Emil
28 Mureșanu F. Alexandru
29 Micu Gheorghe
30 Măsgăreanu Bujor
31 Nicolaus Săbasteanu
32 Nicoară Iustin
33 Oțetea Andrei
34 Potra Emilian Iulian
35 Pavel Dorin
36 Pop Cornel
37 Rociu Cornel
38 Radeș Romul
39 Roșca Dumitru
40 Sulițiu Flaviu
41 Smiegelcki Victor
42 Savu Teofil Iuliu
43 Tripa Mihail
44 Tolu Nicolau
45 Ungurean Victor
46 Verzariu Pompeiu
47 Valda Petru
48 Sbegan Vasile
49 Halmachi Octavian
50 Hossu Iosif
51 Necșa Dumitriu Titu
52 Marcea Dumitru
53 Hoblea Eugen
54 Bogdan Duică Virgil
55 Borza Lucian
56 Ciortea Tudor
57 Modrigan Ioan
58 Bucur Octavian
59 Neguș G. Ioan
60 Mureșau Traian Brünn textile.
61 German Nicu Praga tehnică
62 Corodi Valter Germania.
63 Sâlca Sever tehnică Praga
64 Suciu Coriolan Paris litere
65 Muntean Vladimir Anglia tehnică
66 Raicu Aurel Academia Orientală Anglia
67 Borșai Andreiu tehnică Brun
68 Doboli Aurel Academia Comercială Viena
69 Balas Zoltan tehnică Graț
70 Tinca Ștefan Medicină Paris
71 Sâman Alexandru mecanică Dresda
72 Iancu Cornel Germania Pielărie
73 Carafoli Ilie străinătate tehnică

SEMIBURSIERI.

1 Erdis Emeric
2 Lațea Gheorghe
3 Dr Nemeș Ilarie
4 Quai Chido
5 Vereș Cornel
6 Wolf Herman
7 Manciu Petru
8 Domșa Iosif pentru o școală de meserii tehnicum (mitvalda)
9 Ionescu Teodor
10 Sofonea Solomon
11 Alexandru C. Aurel
12 Bărbosu I. Valer
13 Onciu Teodor
14 Onciu Gheorghe
15 Stefu Romul
16 Szőcs Géza
17 Buțiu Constantin
18 Șincai Eugen
19 Bot Ioan
20 Filipidescu Eleonora întrucât va primi dela superioritățile școlare condeeriu fiind profesoară la Oradea Mare.

UN AJUTOR DE 2500 LEI.

1 Filip Valeriu.
2 Prali Gustav

1. Fiecare bursier își poate ridica rata întâi a bursiei la casa Directoratului general al Instrucțiunii din Cluj.

Rata a doua îi se va trimite la 1 Martie 1922, dar numai acelora care vor justifica înscrierea și frecvența la școala pentru care li-sau acordat.

2. La finele anului școlar fiecare bursier este obligat să justifice progresul în studii cu certificate reglementare liberate de autoritățile școlare în drept indiferent că în viitor refibcteaz'ă la bursă ori nu. Actele justificative se vor prezenta până la 31 August 1922.

3. Cei ce vor ridica rata întâi și nu se vor înscrise la școala pentru care au obținut bursa și nu se vor prezenta la cursurile de specialitate pentru care sunt trimiși prin aceasta sunt somați să restitue suma ridicată alt cum Directoratul General le va publica numele în Monitorul Oficial și în viitor nu li-sei va mai acorda bursă sub nic o condiție. Intrucât se va constata că au fost conduși de rea credință la ridicarea bursei, împotriva acestora se va deschide acțiune publică.

4. Bursierii din străinătate nu pot să schimbe școala, nici specialitate pentru care li-s'a dat bursa de cât numai cu prealabila învoire a Directoratului general.

5. Bursierii care nu au pasaporte vor înainta o cerere însoțită de actele necesare Prefecturei județului cu viza Siguranței.

Pașaportul eliberat de Prefectură se va înainta Directoratului general al Instrucțiunii Cluj, care va lua dispoziții ca pașapoartele să se vizeze delegațiuni. Spre acest scop să vor înainta pașapoartele Directoratului general până la la 20 Oct. 921. de unde se vor putea ridica de cei interesați în 25 Octomvrie 1921 cu vizele necesare. Tot atunci se va lichida și rata primă a bursei acordate.

6. In cazul când bursierul nu se poate prezenta ca să ridice personal bursa va da o autorizație acceptibilă pe baza căreia i-se va lichida bursa acordată.

7. Pentru Franța, pentru Anglia, pentru Belgia bursele vor fi de 10.000. Pentru Germania pentru Italia opt mii Lei (8000). Pentru Cehoslovacia șapte mii Lei (7000). Pentru Austria șase mii Lei (6000).

Ultime informațiuni

fir special dela corsp. nostru din București

Ora 1 p. m.

Odată cu sosirea în București a d-lor Take Ionescu și N. Titulescu, se va produce și clarificarea situației tachiștilor în guvern.

Ministerul de justiție a trimis o nouă circulară tuturor decanilor barourilor din Ardeal ordonând imediata înscriere a tuturor avocaților din vechiul Regat, cari înțeleg să-și exercite profesiunea în Ardeal.

Societățile „Concordia" și „Creditul petrolifer", camuflate de d-l Boambă, omul de afaceri al d-lui Tăsăoanu, au reluat în serviciul lor personalul german și maghiar din timpurile ocupației germane. Stux e director general, iar doi directori sunt unguri.

Guvernul își continuă politica de misiție. Șerban Cantacuzino a obținut un permis pentru exportul a 160 Klgr. aur. Numitul nu e producător, ci numai intermediar. In chipul acesta, aurul nostru trece granița în folosul oamenilor de afaceri ai guvernului și în dauna valutei.

Aplicarea noilor impozite

Instrucțiuni date contribuabililor de către Ministerul de Finanțe.

Ministerul de finanțe publică prin „Monitorul Oficial" No. 152 din 10 Octombrie a. c. o serie de instrucțiuni care complectează și explică cele opt noui impozite.

Dispozițiunile sunt cuprinse în șase părți:

Partea I: Pregătirea recensământului general.

Partea II: Evaluarea proprietăților funciare și stabilirea valorei locative (cedula A și B).

Partea III: Procedura în stabilirea impunerilor.

Partea IV: Normele stabilirii impunerilor pentru fiecare cedulă în parte.

Partea V: Impozitul pe venitul global.

Parea VII: Impozitul pe avere.

Dat fiind interesul deosebit ce are pentru fiecare contribuabil dispozițiunile în chestiune — căci lămurește și complectează întreg sistemul de impuneri al d-lui ministru de finanțe rămas în parte obscur și nepriceput, le vom publica treptat și în măsura în care vom putea dispune de spațiu.

In numărul de față publicăm partea I. a instrucțiunilor privitoare la **Recensământul general.**

Declarațiuni.

Sunt obligați a da declarații fără distincție, toți locuitorii țării majori, sau chiar minorii, dacă se administrează singuri, precum și toți cei cari, fără a locui în țară, au aci venituri sau avere oricare ar fi naționalitatea lor. Averea impozabilă este cea posedată la 1 August 1921.

Cetățenii români sunt datori a face declarațiuni chiar dacă nu locuesc în țară, pentru toate veniturile și averea lor din țară sau din afară.

Declarația este obligatorie chiar pentru contribuabili, a căror venituri globale sunt inferioare minimului de existență sau averii scutită de impezit.

Prin urmare orice locuitori, fie că are sau nu are venit, fie că are sau nu avere, este dator a face această declarație, fără a pretexta că ei nu atinge minimum impozabil și fără a putea să-și facă singur scăderile prevăzute de lege.

Soții fac declarații deosebite pentru impozitele cedulare, Soțul, însă, în calitate de cap de familie, va face o singură declarație pentru venitul global, trecând în declarația sa toate veniturile membrilor familiei, pe cari le administrează singur, cum și întreaga avere a soției.

Când capul de familie a încetat din viață, fără a fi făcut declarația în terminul impus de lege, ea va fi făcută de toți moștenitorii împreună-ca conti nuatori ai persoanei defunctului, sau de legatarul lor universal, în ce privește veniturile sau averea succesorală, sau de unul din ei pe a lui răspundere.

Instituțiunile și societățile supuse obligației de declarație, vor face declarația prin persoanele care le reprezintă legal.

Minorii, interzișii, internații în ospicii de alienați sau în închisori, prin reprezentanții lor legali.

Declarațiile Colective.

Locuitorii satelor, al căror venit principal este tras din agricultură făcută pe întinderi mai mici de 10 ha, pot face declarațiile lor în mod colectiv, prin primăriile și percepțiile respective, pe formularele întocmite în acest scop de minister.

Primarii sunt răspunzători de exactitatea declarațiilor, nu și de sinceritatea lor.

Cei cu știință de carte vor semna declarațiile în locul prevăzut pentru semnătură. Cei fără știință de carte, vor fi semnați de primar, cu atestare prin punere de deget.

Acești locuitori pot fi cuprinși în declarațiile colective chiar când trag venituri, și din clădiri, din muncă sau din alte exploatări în legătură cu agricultura ori din participări la băncile populare.

Nu pot fi cuprinși în declarațiile colective cei cari au venituri din alte exploatări.

Aceeași facultate, de a face declarație colectivă, cu privire la veniturile cedulei F., din salarii, cum și la veniturile globale, o au și lucrătorii stabilimentelor industriale, cu un număr mai mare de 50 lucrători. In acest din urmă caz, administrația acelui stabiliment va fi răspunzătoare de conformitatea declarațiilor făcute și de redacțiunea întocmită, care trebue să corespundă în întregime veniturilor fiecărula.

Termenul declarației

Declarația se face la aplicarea legei până la 1 Octombrie 1921 inclusiv dată prevăzută în decretul regal de promulgare.

Toți cei care nu vor preda declarațiile lor până la această dată, sunt în contravenție și vor suferi penalitățile prevăzute de lege.

Contribuabilul este dator să renoiască declarația sa în fiecare an, dela 1 până la finele lunei Ianuarie.

Formulare de declarații

Declarațiile se vor face numai pe formularea întocmite de Ministerul finanțelor, Aceste formulare se vor pune la dispoziția contribuabililor, contra plății costului, prin percepțiile fiscale

Contribuabilii sunt datori să complecteze declarațiile în toate punctele ce-i privesc, în locul rezervat pentru fiecare indicație din formulare, lăsând libere locurile pentru indicațiile ce nu-i privesc.

El pot da, în afară de detaliile prevăzute în ele, orice alte indicațiuni vor crede de cuviință și pe care le vor nota numai în locul rezervat pentru observații, sau pe foi anexe.

Contribuabilul trebue să dea detalii și justificări, nu numai să indice cifre.

Actele justificative vor fi menționate numai cu numărul lor de autentificare, ori de înregistrare, ele urmând a fi produse cu ocaziunea impunerilor.

In special, pentru datoriile contractate și rente plătite cu titlul obligator contribuabilul, nu trebue să uite să indice numele și domiciliul creditorului, natura și data titlului constituind creanța și tribunalul care a autentificat actul.

Pentru scăderea impozitelor directe ale anului trecut din venitul global, va indica natura fiecărei contribuțiuni locul impunerei, articolul rolului și totalul impozitelor toate acestea bine înțeles, pentru anul ce precede impunerea.

Pentru pierderile rezultate din tr'un deficit de exploatație, va indica desemenarea întreprinderei deficitare, cifra și elementele constitutive ale deficitului.

In cazul când spațiul unui formular de declarație nu e îndestulător, declarantul poate complecta spațiul ce nu ajunge cu un al doilea formular.

Predarea declarațiilor și stabilirea impunerii

Declarațiile se predau la percep la circumscripției locului, unde contribuabilul are reședința principală, pentru toate veni-

rile. atât din cuprinsul acelei ercepții, cât și din alte părți.

Dacă are venituri cedulare ce eali ează în cuprinsul altor ircumscripții de percepere, le a deșlara la percepțiile respective, unde vor fi impuse.

Streinii cari nu au reședința n România și care sunt supuși a plata contricuțiilor directe umai pentru veniturile ce au' ras periodic sau accidental din ară, sunt impozabili la locul nde au realizat veniturile.

Verificarea declarațiilor.

Verificarea delarațiilor se face le controlorii de finanțe, subinspectorii și inspectorii generali le finanțe sau alți funcționari peciali, delegați în acest scop le Ministerul de finanțe.

Legea conferă delegaților fisului pentru facerea acestor verificări, drepturile necesare pentru a culege toate informațiunile e vor crede de cuviință.

Aceste drepturi precizate de rt. 68 sunt:

a) să ceară informațiuni cui or crede de cuviință;

b) Să facă cercetări la fața ocului și expertize;

c) Să ceară băncilor, burselor, ocietăților, asociațiilor sau perșoanelor menționate la art. 47, rerice știri precise asupra stării băneștl a contribuabililor;

d) Să ceară, fie în scris fie verbal, lămuriri directe contribuabililor;

e) Să ceară comunicarea registrelor comerciale și actelor ajutătoare, precum și a oricărui alt registru ar ține contribuabilul;

f) Să rectifice declarațiile contribuabililor;

g) Să stabilească impuneri din oficiu, conform art. 88, în lipsă de declarație, pe baza vechilor soluri și a informațiunilor culese.

Proprietarii sau locaitarii principali ai imobilelor, sunt obligați a informa fiscul de toate locațiunile și sublocațiunile ce fac, în caz de neconformare vor fi solidari răspunzători cu locatarii de impozitele și amenzile aplicabile după prezenta lege.

Când fiscul va simți nevoia de a cere lămuriri directe contribuabilului, el îl va invita în scris să se prezinte la locul unde se face impunerea.

Taxarea din oficiu.

Taxarea din oficiu constitue un mod de impunere fără colaborarea contrabuabilului, ea se face în genere după datele culese de fisc cu ocaziunea verificărilor.

Taxarea din oficiu are loc și atunci când contribuabilul și-a schimbat reședința cuprinsă în declarație, fără să avizeze fiscul: el este taxat din oficiu la ultima reședință și nu poate obține descărcarea impunerii astfel stabilită, decât dacă dovedește că a fost impus la noua reședință, pe baza unei alte declarațiuni în regulă.

Consecințele taxelor din oficiu.

Consecințele taxării din oficiu sunt:

a) Impozitul va fi stabilit și plătit cu o sporire de 50 la sută la venitul fixat din oficiu de către fisc. Această sporire însă are loc numai pe un an.

b) Dacă ulterior impunerii se constată că o parte din veniturile contribuabilului au scăpat de taxarea din oficiu, asupra acestor venituri ce se vor impune ulterior, se va percepe impozitul îndoit, pe baza dresării actelor de contravenție.

c) Scăderile nu se mai pot invoca dacă venitul a fost taxat din oficiu.

In tot cazul taxarea din oficiu este anuală, deci contribuabilul taxat din oficiu, redobândește pentru anul următor, dreptul de a face declarația în termenul legal și a i se rectifica impunerea.

Cu ocazia rectificării declarației, făcută conform dispozițiunilor din paragraful precedent, în cazurile în care delegatul fiscului cere lămuriri complimentare, contribuabilul poate invoca, chiar ulterior declarației, scăderile prevăzute de art. 59 și 61.

Diustincțiunea între taxarea din oficiu și rectificarea declarației este din cele mai importante, căci, — în primul caz contribuabilul este reclamant și cl ra la care s'a oprit fiscul în taxarea din oficiu, chiar dacă nu ar fi sprijintă pe elementele indicat de el, rămâne în picioare atâta numai cât contribuabilul nu reușește să o dărâme cu probe contrarii, pe când în cel de al doilea caz, acela al declarației rectificată, dacă ulterior rectificărei, fiscul socotește că s'a înșelat sau face contestație înaintea comisiunei de impunere, sau apel la comisiunea de apel, el va trebui să dovedească că declarația originală era incompletă sau, că declarația ulterior rectificată nu concordă cu adevărul.

Compunerea comisiunilor de recensământ.

Stabilirea valorei locative a imobilelor și evaluarea lor se face de către comisiunile de recensământ.

Aceste comisiuni se compun din următorii delegați: un delegat al fiscului ca președinte; un delegat al consiliului județean, sau în comunele urbane un delegat al consiliului comunal; un delegat al contribuabililor, desemnat prin tragerea la sorți efectuată de judecătoria ocolului respectiv din'o listă de 10 contribuabili mai greu impuși și cari nu sunt funcționari. Această listă va fi înaintată judecătoriei de către administrația financiară, cerând și avizul primăriei respective, Pentru fiecare membru se va delega câte un supleant, care va lucra în caz de împiedicare a delegatului respectiv.

Ca secretar al comisiunei, va fi delegat un funcționar de administratorul financiar.

Pentru ca lucrările să se efectueze în cât mai bune condițiuni, atât pentru contribuabili cât și pentru fisc, legea prevede ca comlectare a comisiunilor, delegați technici și anume:

Pentru evaluările referitoare la cedula A, a proprietăților funciare neclădite, câte un delegat al ministerului agriculurei sau al cadastrului;

Pentru evaluările referitoare la celuda B, a proprietăților clădite din comunele urbane, un delegat al creditelor funciare urbane respective sau alte persoane technice, desemnate de administrația financiară, iar pentru evaluarea fabricelor, în comunele rurale, câte un delegat al ministrului industriei.

Delegații technici vor avea numai vot consultativ; deciziunile de evaluare vor face mențiune că părerea lor a fost luată.

Itinerariul comisiunilor

Comisiunile de evaluare lucrează în fiecare comună rurală, la primărie, putând face orice descinderi sau investigațiuni: iar în orașe vor lucra pe loc din casă în casă.

Itinerariul de lucru va fi întocmit de mai înainte de către administratorul financiar respectiv. El va prevedea zilele de lucru în fiecare comună lăsând intervalele necesare pentru transport și încheerea lucrărilor.

La întocmirea acestui itinerariu se va ține seama ca în primele zile de lucru să se fixeze mai mult timp, pentru ca comisiunile să poată căpăta deprinderea lucrărilor, după cari vor putea merge mai repede.

Pentru acelaș motiv, comunele unde impunerile sunt mai grele, vor fi lăsate mai la urmă, pentru ca comisiunile, căpătând deprinderea lucrărilor, să poată să stabilească evaluările cu mai multă competință.

După formarea itinerariilor, administrațiile financiare vor lua măsuri a se afișa, pe ușa primăriilor și p rcepțiilor, zilele de lucru ale comisiunilor în fiecare comună.

Itinerariile vor fi comunicate urgent și ministerului de finanțe care va lua măsuri a se publica prin „Monitorul Oficial".

In caz de modificarea itinerariului, aceleași formali ăți se vor îndeplini, pentru ca nici o lucrare să nu se îndeplinească fără publicare și afișare, conform prevederilor de ma sus.

Știrile zilei

O formidabilă explozie s'a produs ieri la ora 11 la fortul Rudeni lângă Chitila. O sută Cinci zeci de vagoane încărcate cu muniții au explodat distrugând fortul în întregime împreună cu bateria 18 a reg. I. obuziere. Exploziunile au durat până la ora 2, și sguduiturile au fost așa de puternice în cît sau resimțit până în centrul Capitalei unde sau spart geamurile la mai multe case. Locuitorii din satele din prejur au fugit înspăimîntați. Fumul acoperea împrejurimile pe a distanța de 2 Kilometri. In fort se aflau 30 soldați, 20 oameni de corvoadă și 10 milițieni care triau materialul explozibil rusesc. Nu se știe nimic de soarta lor. Din ancheta făcută, se pare că explozia s'ar da or unor mâini criminale, întru cât s'a făcut imprudența de a se primi în fort soldați wrangeliști și bulgari cari au fost întrebuințați la triarea explozibilelor. La ora 4, exploziile continuau încă cu vigoare, obuzele că ând aproape de gara Chitila. Circulația pe șoselele dimprejur întreruptă. Toată populația satului Rudeni a părăsit locuințele.

Ancheta contiună. S'a găsit venind din fort un soldat bulgar care nu știa nici-o vorbă românească.

Acțiunea naționaliștilor bavarezi

Se află că între naționaliștii bavarezi și Ungaria ar fi existînd relațiuni eare urmăresc contituirda unui imperiu catolic în Germania de sud.

Reintrarea în politică a Vicontelui Grey

Horsea 12 Oct.

Vicontele Grey a ținut un discurc care e privit ca o reintoarcere la viața politibă.

Ciocniri sângeroase la granița austriacă

„Keleti Ujsig" scrie : zilnic ne sosesc știri alarmante despre ciocnirile sângeroase ce se dau între răsculații unguri și jandarmeria austriacă.

Răsculații unguri au încercat, ca subscutul focului de mitraliere să treacă râul Lajta, atacul însă a fost respins de focul vehement al mitralierelor austriace, iară trecerea râului Lajta pela Bruck a fost zădărnicită.

In asemenea împrejurări s'a svonit ordonarea de evacuare a orașului Wienerneustadt.

Un șef amiral englez venit în misiune la Galați

Autoritățile locale habar n'au de prezența lui în oraș

Cetim în „Galații noui":

Zilele trecute a sosit în localitate amiralul englez Robeck, șeful escadrei din Marea Neagră, însoțit de statul său major și de căpitanul Shnek. delegatul supleant englez în Comisiunea Europeană a Dunării. Misiunea engleză s'a îmbarcat la Brăila pe lahtul C. E. D. „Carolus Primus", însoțită de d. Marschal, vice consul englez, cu care a plecat la vânătoare spre comuna Rosseti. Apoi s'a îndreptat spre Sulina, de unde pe contratorpilorul „Montrose" a plecat spre Constanța. Aici misiunea va primi pe bordul unui cuirasat englez pe Regina Maria.

Despre trecerea prin localitate a misi nei militare engleze, sub conducerea amiralului Robeck autoritățile locale nu știu nimic.

Prințul moștenitor englez la Galați?

Mai important e faptul, că împreună cu misiunea engleză, ni se spune, că se află și prințul George fiul regelui Angliei, venit incognito, ca simplu ofițer de bord.

Dreadnoughtul englez care așteaptă misiunea engleză la Constanța, se numește „Ivan Ducke". El are peste 50 de guri de foc dintre care 12 tunuri de 805 milimetri, toate manevrate cu electricitate; 1200 de marinari și 100 de ofițeri. Acum întrebăm ce fel de autorități avem care nu știu nimica de toate acestea?

Opera Română din Cluj

— „Faust" de Gounod —

Miercuri seara Opera Română din Cluj a reluat „Faust" de Gaunod. Reprezentația în general a fost reușită. Rolul lui „Faust" a fost intrepretat de d-l Marirescu, care nu este necunoscut publicului Clujan. Este în progres și pornite a deveni „în element bun. Timbrul vocei sale este plăcut și credem că ar câștiga mult dacă n'ar căuta să forțeze registrul de sus.

D-ra M. Nestorescu ne-a înfățișat o Margaretă mult superioară Margaretei din anul trecut, atât din punct de vedere vocal, cât și din punctul de vedere al jocului de scenă.

D-l D'Arin în Mefisto, prin jocul său exagerat a stricat buna impresie pe care ar fi putut s'o producă prin calitățile reale ale vocei sale.

Prea cântă cu vocea deschisă (act. II) pentru a produce efecte în fața publicului necunoscător, și se expune astfel să-și epuiseze resursele vocale. D-l Apostolescu, în Valentin, întotdeauna bine. Este însă regretabil că lipsa unui al doilea bariton îl silește să apere pe scenă chiar și atunci când se întâmplă să fie indispus.

D-ra Rozsa a debutat în Sybel-Isl. Vocea d-sale are volum și un timbru plăcut, și dacă va putea să-și fortifice registrul de sus dela „la b-mol" și „natural" va deveni o soprană dramatică excelentă.

Jocul de scenă corect mai ales în scena din actul al III.

Corurile bine, îndeosebi corul soldaților.

Orchestra, ca întotdeauna a fost condusă de d-l I. Bobescu cu multă nervă și temperament.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.

Bănci, fabricanți, industriași, comercianți cari au nevoe de Contabili, corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Școală de dans pentru copii

fetițe și băeți dela 6—12 ani

din societatea de elită românească. Sub conducerea profesoarei diplom 1142 **LUCREȚIA MĂRCUȚIU**

Curs de 6 săptămâni, 3 ore pe săptămână cu începere dela 10 Octomvrie a. c. în sala mică a prefecturei.

Dansuri naționale românești, moderne de salon și alegorice

Taxa 120 Lei de persoană. — Inscrieri se fac în fiecare zi dela orele 5—6 la Liceul „Regina Maria" Strada Minervei (Schütz János) No. 1

22

În sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne **CZINK** CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu

CAUT POST de administrator de moşie în apropierea Clujului sau alte instituţiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucţie. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditaţie elevilor de liceu din orice materie cu preţ moderat. A se adresa la ziar sub E

Vânzări şi Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeş 57.

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, spălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil libera după una lună de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de servicin etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Înfrăţirea

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" şi „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj**, Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

In curând va reapare vechea şi cunoscuta revista

FLACĂRA

DIRECTOR: **C. BANU**

Cu colaborarea tuturor scriitorilor Români. Numărul de 16 pagini mari vechiul format. Se va vinde în toată ţara cu 2 Lei.

1157

Atenţiune!

Architecţi, întreprinzători, proprietari de case

se găseşte

Mare depozit de sobe de porţelan şi teracota calitate din timp de pace.

Execută: sobe de tot felul, pardoseli, îmbracă pereţii caselor în mozaic şi faianţă.

Ona Tamasy Josif Cluj, Calea Moţilor No. 7.

Reprezentanţe generale în Cehо-Slovacia L. C. HARDTMUTH, CAROL MAYER & FIUL şi RAKANITZER PRINŢ LICHTENSTEIN Fabrica de Porţelan şi Teracota.

1097

Agenţia de publicitate „Soarele" tipărind pentru toate restaurantele gărilor din Ardeal

liste de bucate

primeşte reclama cu preţ moderat pentru aceste liste.

NAŢIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ şi RAPIDĂ

Constanţa--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

„THEMISTOCLES"

de 16.000 tone, viteză 15 noduri

pleacă din portul **CONSTANŢA** la 22 Octomv. st. n. direct **NEW-YORK**

Durata voiajului 16—18 zile

După „**Themistocles**" urmează a pleca următoarele vapoare

„CONSTANTINOPOLS", „MEGALI HELLAS" şi „KING ALEXANDER"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. şi chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere şi mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREŞTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 şi Sucursalele: **GALAŢI,** Strada Speranţei No. 28; **BRAILA,** Strada Belvedere No. 1; **CONSTANŢA,** Strada Traian No. 15

„THEMISTOCLES" pleacă din Constanţa la 22 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 15.000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 14.750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000·—
Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500·—		

In costul biletelor de la clasa 1, 2 şi 3-a, se cuprinde şi hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— şi pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni şi până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul întreg. 902

La cel mai renumit Atelier şi Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu preţuri moderate

919

Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

FOARTE IMPORTANT

pentru toţi este de ştiut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Înfrăţirea abonaţilor săi.

Condiţiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noştrii abonaţi, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalţi sunt rugaţi a-şi prelungi abonamentul.

Se înţelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenţ mare cu două uşi, un credenţ mic, una masă patrată, şase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice şi Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piaţa Unirei No. 9

Un ceas brăţară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru ţigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piaţa Unire

Un serviciu de masă pentru şase persoane, compus din 26 bucăţi, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăţi şi două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universităţii No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălţăminte Raftopol Cluj, Piaţa Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câştigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole tehnice M. Anghel, Cluj, Piaţa Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreţ sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie **FENYŐ & BRAUNFELD** din Piaţa Unirii CLUJ. Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine şi solide mobile
893 şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. **Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Voltu 25, 32 şi 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. **Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde.** 174

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREŞTI

Stabiliment industrial pentru confecţiuni de hârtie şi carton. Liniatură mecanică. Fabricaţiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de şcoală, Carnete şi orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume şi orice lucrări de legătorie de cărţi. **Fabricaţiune de plicuri** comerciale, oficiale şi ori ce alte mărimi şi formate uzitate şi după comandă. — **Cassete de hârtie de scrisori** în diferite formate, feluri şi calităţi obicinuite, albe, colorate şi de lux.

Bilete de logodnă. Invitaţii de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii şi alte articole industriale.

Asortiment complect de cărţi de Şcoală, Pedagogice, Literare, Ştiinţifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice şi de Mode, româneşti şi în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU şi PAPETARIE Călimări şi garnituri complecte pentru Biurouri, Genţi de piele, Agende pentru advocaţi şi de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, :: Registre de Contabilitate, etc., etc. ::

Ateliere moderne pentru **pozări individuale**, mărjiri fotografice nelimitate în dimensiune, **executare în negru, sepia, aquarell şi ulei, plăci de émail** în alferabile pentru **monumente. Reportaj** fotografic continuu a evenimentelor din **toată ţara** în fine tot ce să înrudeşte cu această branşe.

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn şi de pictură.

INSTALAŢIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secţia fotografica „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE
— LEGATORIE ŞI —
LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Stetea, Calea Moşilor 62-64 şi Calea Victoriei 68. Ionniţiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piaţa Unirei 7. TIMISOARA, Piata Tepes-Vodă 2 — IAŞI, Str. Lăpuşneanu 17.

In atenţiunea Comercianţilor!

Noua producţie de ghete
1105 **„VICTORIA"**

Furnizează în engros pe lângă garanţie cele mai moderne articole de această branşă cu preţurile cele mai moderate. Vizitaţi şi vă veţi convinge!

Producţia de ghete Victoria BINDEA, HERSCH & Comp.
Str. I. C. Brătianu 21 (fost fabrica Kola) şi Str. Reg. Maria 8.

Toată elită Clujului îşi dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece
329 □ la pahar. □

Se fac, se modifică şi se repară pălării de dame la:

D-na Schwalb J. Cluj, pe partea Str. Mateia, Piaţa Unirii 17. Preţ moderat. 1099

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Fraţii Márton ffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

MECHANICUL

S. BERGER

1274 Cluj, Piaţa Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 34

PREGĂTEŞTE ŞI REPARĂ manometre, vacumetre, instrumente medicale, dentistice, fizice şi ştienţifice, cu brevet de pregătire.

NAŢIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
reprezentant general

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREŞTI,
Str. Academiei No. 2.

956

TARIF

NAŢIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.

Linia regulată şi rapidă Constanţa—New-York cu vapoarele transatlantice: „THEMISTOCLES" plecare 22 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria Constantza Constantinapole	cl. I-a cu hrană	Lei	1.000·—
„ „ „	cl. II-a cu hrană	Lei	700·—
„ „ „	cl. III-a fără hrană	Lei	287·50
„ „ Pireu	cl. I-a cu hrană	Lei	3.105·—
„ „ „	cl. II-a cu hrană	Lei	2.070·—
„ „ „	cl. III-a fără hrană . . .	Lei	847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiţi, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

M. ANGHEL 219

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neîntrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă primă, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate numai de specialişti.

O reclamă

ca să folosească trebue bine plasată, făcând deci reclamele pe listele de bucate ale restaurantelor din Gări pe cari le tipăreşte agenţia de publicitate „Soarele" veţi avea mult folos.

ABONAMENTE

la ziarul „Infrăţirea" se primesc şi de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 349 **Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini** Duminecă 16 Octombrie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IU... U No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. SUB CONDUCEREA UNU... Director: D. TOMES... Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . . 30 LEI

Arta națională populară la Târgul de Mostre

— impresii —

de **G. Oprescu.**

Arta poporală are un loc de frunte în Epozi ia din parcul Carol Organizatorii acestei expoziții au înțeles efectul pe care îl va avea, asupra străinilor mai ales, faptul că, alături de produsele industriei, de bogățiile miniere și agricole ale țărei, se găsesc toate aceste comori de artă, care demonstrează continua preocuparea de frumos a poporului nostru. Căci dacă bogăția sufletului unui neam se măsoară și dupe desvoltarea industriei sale, cu atât mai mult ea se va măsura după contribuția pe care el a adus-o în domeniul frumosului.

Acest adevăr de sigur nu e nou. Totuși îl vedem mereu desconsiderat, ori de câte ori dușmanii noștri de eri — reprezentanți ai unei culturi superficiale și bastarde — vorbesc în numele superiorității lor culturale. Ei uită însă că nici unul din popoarele care ne înconjoară n'ar putea face dovada unui simț pentru linie, pentru culoare, pentru formă, mai general răspândit ca la noi.

Obiectele expuse în Pavilionul Industriei Casnice sunt cel mai bun răspuns afirmațiilor despre inferioritatea noastră, venite mai ales dela Unguri. De mai bine de 150 de ani, de când datează unele din obiectele expuse — materia din care sunt făcute și faptul că erau de o întrebuințare zilnică nu permit să poată dura mult mai mult — până la sfârșitul veacului trecut, în anume regiuni până azi, mai toate hainele și ustensilele țăranului poartă pecetea preocupărei de frumos.

Aceasta este o primă constatare trasă din vizita la expoziție.

O alta, nu mai puțin evidentă, este marea deosebire între tot ce e vechiu și ce e nou, în materie de artă națională. Pe cât lucrurile făcute de țărancele noastre din trecut, departe de influența orașelor, departe de magazinele de artă sau chiar de comitetele de patronagiu sunt frumoase, originale, au stil, pe atât cele noui ne revoltă prin platitudinea, vulgaritatea lor, chiar prin lipsa de trăinicie.

Acest lucru provine în parte și din pricina modei. Fiecare vrea să aibă măcar o cameră cu mobile pirogravate sau sculptate „în stil românesc", un covor, servete, perdele, bluze, rame și săculețe „naționale".

De aici marele număr de magazine și de ateliere, unde chemați și nechemați se dedau la o adevărată crimă contra gustului. Mobile sculptate ca de bardă; împerecheri de culori strigătoare prin dezarmonia lor sau dulcege și insuportabile; motive luate din cele patru părți ale lumei: iată rezultatul acestui interes al orășanului pentru arta țărănească.

Și toate aceste orori și-au găsit locul în expoziția dela Filaret, în Bucovina, și mai ales că e ret, alături de admirabilele lucruri rămase din moși strămoși.

•

Locul de frunte, cum era natural, îl ține muzeul de artă națională. Mai toate provinciile, mai toate județele am putea zice, sunt reprezintate prin admirabile cusături. Avem și cămașa de mireasă din Vlașca, minune de broderie cu lână, și cele din Gorju cu mătase și cele din Mușcel, bogate, solide, și cele din Bucovina și cele din Ardeal sau Basarabia.

Dulapurile în care se găsesc costumele întregi din câteva județe din țară și din Macedonia complectează minunat colecția de țesături, de broderii și marame.

Pe ziduri sunt covoarele de preț oltenești și moldovenești, o mică parte din colecția splendidă a muzeului.

Două vitrine sunt pline: una cu olărie din vechiul regat, mai ales din Muntenia, alta din Ardeal. Deosebirea dintre prima, în legătură mai ales cu faianța orientală și cea de a doua — ecou al feianței din Apus de cele mai multe ori — este vizibilă.

Multe se pot spune despre această faianță și nu e locul să o putem face în cadrul acestui articol.

In aceiași aripă a pavilionului cu obiectele muzeului Carol se găsesc câteva încăperi ocupate fie de colecții particulare, fie de colecțiile magazinelor de antichități. Aici și-a expus d-na Cosma frumoasa sa colecție de conciuri din Banat, și d-na Brancovici pe a d-sale, tot bănățeană, de oprege, țesături și broderii. Tot aici Doamnele din Banat au trimis admirabile exemplare de oprege și chilimuri.

Județul Mehedinți, Putna și R Sărat au fie care câte'o cameră. Cel d'intâiu expune, între altele, o interesantă scoarță cu personagii și frumoase ii.

Ardealul trimite un interior săsesc și două interioruri românești, mai mult instructive de cât plăcute. Câteva mobile vopsite, blidare paturi, scaune, cum și frumoase căni și talgere dau o idee despre gustul și dorința de confort atât a țăranului sas, cât și celui român.

O descoperire interesantă pentru mulți a fost marele număr și calitatea scoarțelor din Basarabia.

S'au trimis spre vânzare peste 70 bucăți și e prima dată că vedem la un loc atâtea exemplare. Ca și cele oltenești ele au un aer comun, care le deosibește de celelalte, dar care le apropie de cele din Nordul Moldovei și de Bucovina, și prin culoare, și prin felul în care floarea și ornamentul sânt stilizate. Sobre, găsim în unele delicate armonii de brun și verde, sau fonduri admirabile de un negru verzui sau de un albastru deschis.

Cea ce însă ni se pare de o calitate incomparabilă este atât covorul oltenesc expus de magazinul Țăranca, cât și cel reținut de M. S. Regele dela magazinul Baraghian. Ele fac o onoare deosebită gustului țărancelor cari l-au lucrat acum 80-100 de ani și prin armonia de culori, pot suferi comparația cu cele mai bune chilimuri din Orient

Alături de aceste produse adevărat naționale, făcute de țăran pentru sine, fără nici-o preocupare de comerț, ci numai pentru mulțumirea sa și alor săi. Toate produsele eșite din multiplile ateliere moderne sânt o perpetuă insultă pentru ochii. Excepții onorabile mi-ș'au părut bluzele din atelierul de la Leordeni al D-nei Lahovary; ceramicele societății Troița; câteva broderii ale școalei din Barcea (jud. Tecuci); ale celei de Sericicultură din București; ale societății Albina și ale D-nei Zoe Roboiu din Câmpulung. D-na Lahovary a isbutit să creeze pe moșia D-sale un atelier în care după isvoade vechi, să fac admirabile reproduceri moderne. Ni se spune că nu numai broderia dar chiar dantele se execută cu o mare îndemânare, așa în cât se pot obține copii splendide după dantelele veritabile de Bruxelles, Veneția, etc.

Societatea Troița, întristată de decadența în care se găsești astăzi ceramica, ambiționează o renaștere a acestei. Cea ce expune sânt mai de grabă încercări —unele destul de reușite — de cât obiecte pe care să le considerăm ca rezultate definitive. Se inspiră dela ceramica persană și cea veche românoardeleană. Nu vedem nimic nou, și mai ales regretăm patima de vechime artificială dată, care apropie olăria sa de multiplele falsificate din străinătate Cred că publicul inteligent dorește faianța din 1921 și nu faianță care să poată trece pentru necunoscători drept veche de 100 de ani.

Celelalte produse, ale celorlalți expozanți în afară de stofele de borangic și de broderiele alb pe alb sau negru pe pe alb, sânt o adevărată jale. Ele ne fac să regretăm sincer timpul pierdut și materialul consumat. Regretul nostru este în atât mai viu cu cât vedem covoare, spre pildă, lucrate la mănăstirea agapia sau la școala de Serici-cultură, în care technica este aproape impecabilă, dar în care mod lui și combinația culorilor sânt o adevărată culme de rău gust.

Pavilonul Bucovinei cuprinde și o expoziție de artă națională frumoasă, interesantă prin elementele care se găsesc așa de rar în ornamentica noastră și cari sunt frecvente acolo, păsări, animale, oameni. Colecția d-nei învățătoare Ioneț și a d-rei Stoian arată că dragostea pentru arta brodotului își face drum și însoțită de gust și pricepere.

Toate aceste bogății răspândite, unele care se vor pierde cu siguranță, ar merita să fie strânse în muzeul de arta națională pe care îl așteptăm de atâta vreme. D-l Sigara a strâns adevărate minuni. Când oare le vom vedea expuse așa cum se cuvine? Am impresia, după ce am vizitat acum în urmă muzeul de artă populară din Arles și din Praga, că țara noastră ar putea crea cel mai frumos și mai interesant muzeu de artă populară din centrul Europei.

Pentru îndreptarea Valutei

„Uniunea industriașilor transilvăneni" din Cluj a adresat d-lui director general al poștelor, următoarea rugare:

Scăderea valutei românești amenință cu ruina întreaga noastră viață economică.

Bărbații de Stat și în special economiștii cercetează neîntrerupt cauzele scăderei leului, cari în ultimă analiză însă rezultă, dintr'un singur fapt: Pasivitatea bilanțului nostru comercial care crește din zi în zi. Pricina acestei pasivități este starea deplorabilă a căilor ferate, care înrâurește și asupra producției, așa încât vedem cu desnădejde silită acel cerc vițios în care viața noastă economică se abate nimicind și ultima rază de speranță.

Nu încape îndoială că îmbunătățirea valutei noastre atârnă de îmbunătățirea traficului de mărfuri și că în cazul când circulația căilor ferate s'ar restabili la normal, noi am avea una din cele mai bune valute din lume.

Știm însă că nu putem să ne gândim la o restabilire completă a căilor ferate, pentru că aceasta nu se poate atinge decât numai printr'o muncă îndelungată și un program conștient.

Astfel fiind, facem acum propuneri a căror realizare cere mult timp, dar suntem datori să vă atragem atenția asupra unei măsuri, care întru câtva ar avea drept rezultat o funcționare mai bună a circulației și în același timp o îmbunătățire a situației generale,

Această îmbunătățire o nădăjduim dacă cel puțin se va relua traficul de pachete poștale cu toate statel străine.

E rușinos să știm că în afară de Rusia nu mai este nici un stat european care să nu fi restabilit circulația de pachete poștale cu străinătatea.

Această chestiune a rezolvit-o chiar și statele cu o cultură mult mai mică și însemnătate economică.

Nu se poate admite ca traficul internațional de pachete poștale să fie sfingherit, ci ca nimeni să nu caute a înlătura piedicile de care se isbește.

Restabilirea lui ar opri slăbirea vieței economice, bar ar îmbunătăți chiar valuta noastră cu acea parte a producției noastre, care pe lângă volumul său mic, reprezintă totuși o valoare mare și se poate expedia ușor.

Nu trebue să uităm că aceasta ar fi un mijloc important spre a câștiga încrederea străinătății, căci însemnătatea încrederei în străinătate nu mai poate fi pusă la îndoială.

Potrivit acestora avem onoare a vă ruga să binevoiți a lua imediat toate măsurile ca traficul de pachetele poștale cu străinătatea să se înceapă și ca efectuarea lui exactă să fie asigurată.

Readucerea crucii în salele judecătorești

Semnul crucii așezat în salele judecătorești înalță mult și afirmă prestigiul justiției. Acest semn pus în fața acelora cari au să facă mărturisiri, îndeamnă pe aceștia să vorbească drept deșteptând în ei sâmțul creștinesc.

De acest gând a fost condusă și comisiunea de unificare, când, prin „ordinul circular" din 27 Mai 1920, Nr. 7061/1919. Pres. just. a ordonat readucerea crucii în salele de ședință ale instanțelor judecătorești, și să fie așezată pe masa judecătorilor.

Acest semn creștinesc a fost numai readus, căci el se putea vedea și mai înainte sub justiția ungurească, la judecătorii. Și deoarece statul ungar au fost un stat catolic, a fost deobligat „crucifixul", iar prin readucerea crucii, nespându se apriat că ce formă să aibă semnul crucii, la justiția românească din statul românesc, care la nici un caz nu este catolic, s'a readus iarăși „crucifixul", ceeace nu este drept, căci legea românească fie ortodoxă sau cea gr. cat. nu recunoaște și nu întrebuințează semnul crucifixului papistășesc, ci numai crucea simplă, sablă și rutedă.

De dată cu readucerea crucilor la judecătoria din statul românesc, ar fi trebuit specificată forma acesteia, care nu poate fi de cât semnul curat al crucii, iar nu „crucifixul" catolic, care figurează și acum în unele locuri pe masele instanțelor judecătorești din România-Mare, sub care semn se face dreptate românească Desigur că aceasta s'a trecut, când s'a hotărât readucerea crucii, cu vederea deci ar trebui completat în senzul de mai sus printr'o Circulară sau ordonanță oarecare. Chemarea de a insista asupra acestui lucru cade de sigur asupra forurilor superioare bisericești.

Fiind vorba de semnul crucii, care în vechime figura pe casele tuturor românilor, îîn să amin-

tesc că în unele părți locuite de români se văd ridicate pela răspânții, în sate și pe hotare, cruci foarte neestetic, schimonosite și ridicol executate, care îți revoltă simțul religios-creștinesc, estetic, și al frumosului. Acest semn de o dovadă creștinească și românească trebue redat întocmai și în mod artistic, căci ce vor zice străinii, cari cum vedem tot mai mulți, și mai des mișună în lungul și latul țării, ca să ne cunoască întru toate ale noastre, când vor vedea ciopliturile acelea de cruci făcute de oamenii fără simț și gust artistic, prin echilodenii de imitări de trupuri omenești.

Se observă ici-colo pela margini de drum si câte o cruce de lemn veche și îngânjoiată de vremuri, foarte artistic lucrată cu fel de fel de crestături mărunte și simetrice, cari trădează dibăcia rom nului în arta aceasta. De acestea sunt mai ales de observat în cimitirile vechi ale satelor noastre mărginașe.

Ele dispar însă, căci nime nu caută să le prețuiască și să le ridice din locurile expuse vremii și animalelor, ba chiar și a oamenilor răi, și a le păstra în vreun muzeu, dinpreună cu alte obiecte de valoare, cari descoper gustul și dibăcia românului, precum bâtele ciobănești, furcile de tors, fluerile și altele. Obiectele acestea ar trebui toate căutate și predate muzeului din apropiere.

Iar diferitele cruci, ciopeliturî rele, cu schilodenii de forma omenești, fie ele unde ar fi în biserică, unde încă s'ar putea face o selecționare al icoanelor etc. sau în locuri deschise prin comune sau pe hotare ar trebui fără nici o remușuare ridicate și nimicite, pentrucă acestea nu ne fac cinste, nici nu ne ridică simțul religos și creștinesc.

In competința cui ar cădea lucrul acesta, las să judece cetitorii acestor rânduri.

EUGENIU MUNTEANU
pretor.

INCHINARE

Azeară, la representația de gală a Operi Naționale, d. zaharia Bîrsan a rostit următoarele versuri închinate M. S. Reginei:

Ca un copil vrăjit de-un vis ceresc
Strălucitor de alb . . . așa pe vremuri
S'a 'nseninat ogorul românesc
Uimit de drag . . . când D-zeu Prea-Sfântul
Pe o zi de sărbătoare
Te-a coborît pe-o scară, numai soare
Să înveselești pământul
Acestei țări frumoase . . . să-L botezis
Cu apa sfântă-a ochilor albaștrii
Și să-L mângâi senină
Și să L îmbraci în flori de primăvară
Ce-au răsărit în calea Ta . . . Lumină!

De stălucirea Ta întreaga țară
S'ă îmbrăcat în platoșe de aur
Și de frumsețea Ta a-ntinerit! . . .

Mărire Ție Doamne, prea Slăvit! . . .
Ce dragi ți-am fost, Stăpâne
De ne-ai trimis dumnezeescul dar —
Ca să se facă una
Cu aurul din holdele de grâne,
Cu codrii noștrii verzi în totdeauna,
Cu vuietul păraelor zorite
Cu munții noștrii, pe a căror frunte
Stau zările apriuse-n revărsat . . .
Cu-apusurile noastre aurite,
Cu taina le din apele de munte,
Cu doinele și sufletul curat
Al unui neam cucernic și viteaz! . . .

— — — — — — — — — — — —

Ca soarele aprinsului amează
Al luminat de-odat' pământul nostru
De s'a 'mbrăcat în platoșe de aur
Și d'e frumsețea Ta a 'nțlnerit! . . .
Și tresărit-au codrii de stejari! . . .

Și când chemarea vremurilor mari
Cu tunete și fulgerări de fier
Umplu pământul tot de flacări roșii
De ne-am zărit cu toții-ntâia-oară,
Când mamele simțind cum le doboară
Ingri orarea . . . se 'nchinau la stele . . .
Tu răsărind măreață dintre ele
Ca o statue vie
Ți-ai pironit privirile la cer
Și inimă întreagă . . .
Și D-seu din lumea lui de Bine,
Pe Tine te-a zărit întâi . . . pe Tine
— Tu i-ai fost cea mai dragă! . . .
Și Ți-a cerut întâia jertfă, Ție . . .
Și Tu i-ai dat smerită ce-a cerut! . . .
Și-atunci un cald fior necunoscut
A fulgerat prin sufiete de mame
Și toate . . . toate-au dat atunci cu drag
Tot ce-au avut mai scump l'ai casei prag.

In umbra vetrelor rămase goale
Din prag în prag Te-ai dus și-ai alinat
Durerile cu vorbele-ți domoale . . .
Și lacrimi multe . . . multe . . .

— — — — — — — — — — — —

Pe ploi și vânt

In sufletele triste, chinuite
Ți-ai picurat curatul Tău cuvânt . . .
Pe fețe de țărână
Pe frunțile fierbinți și aiurite
Tu ți-ai lăsat alinătoarea mână,
O rază de la soare . . .

Și ți-ai tăcut durerea Ta... de dragul
Durerei țării Tale ce tăcea...
Și din această viață trecătoare
Pe mulți i-ai ajutat să treacă pragul
Cu ochii-n ochii lor fără lumină...
Ce se'nchideau... slăvindu-Te Regină!...
Muriau feciorii mamelor trudite
Și doi... și trei... și șiase câte-odată...
Doar Ție-Ți muriau sutele de mii!
Și fruntea Ta cădea nemângâiată,
Și inima simțiai că nu mai poate...
Când Te vedeai săraçă de copii...
Și nici o adiere nu venia...
Cea mai săracă mamă dintre toate!...

Atuncea Te-ai făcut cu țară una!...

... Și când s'a năpustit apoi furtuna
Năprasnică pe sufletele țării
De le-a culcat pe toate la pământ
Ca niște triste umbre-ale'nserării...
Al Tău se ridica spre cerul drept...
Măreață întrupare a credinței!...

Și atuncea Ți l-ai smuls întreg din piept
— Noi știm cu toții cari-am fost cu Tine! —
Și l-ai făcut în mii de mângâieri
Și cu seninătatea unei sfinte
Le-ai împletit în razele de soare
A celei mai grozave primăveri,
Care-a trăit-o neamul Tău vre-odată!...
Și cu'tro rugăminte
Le-ai risipit prin țara 'ntunecată
Prin văi prin munți, prin negrul depărtării,
Prin tainicile surpături de deal,
Pe drumurile frânte ale țării...
Prin sate și orașe-ndoliate
Și prin ferești de chise de spital,
Și prin colibe scunde și uit te,
Prin șanțurile de noroi și fier..
De-a răsărit de odată ca din cer
Din sufletu-Ți de sfântă
Minunea care-a minunat o lume;
Oștirea mândră falnică, ne-nfrântă
Dela Oituz, Mărăști și Mărășești!...

Te-ai ridicat spre lumile cerești
Cu sufletul Tău bun curat și mare
Și neclintit în marea lui credință!
Cu el înfășurat-i țara 'ntreagă
Ca într'un steag întins peste hotare
Și-ai dus-o falnică la biruință!...

Slăvită să fi Tu de Cel de sus!!...

Și sufletele celor ce s'au dus
Pe aripe de împlinite vise
Și și-au lăsat credința lor pe cale,
Ca niște stoluri albe de porumbi
Vor reveni sub streșinile Tale...
Tu lasă-le ferestrele deschise;
Ei vor veni cu drag în miez de noapte
La patul Tău să prindă tainici șoapte
Din visurile Tale prea-curate
Prin care preamărești poporul Tău!...
Și vor pleca apoi pe revărsate
Spre zările senine,
Voioși de rugăciunea Ta fierbinte
Și-n cântece de slavă
Te-or pomeni pe Tine!...

— — — — — — — — —

Tu vei visa 'nainte.
Și soarele Te va îmbrăca în aur!...

Zaharia Bârsan.

Tinerimei școlare

Porțile palatelor voastre iarăși s'au deschis cu vechia maximă biblică rostită de Mântuitorul lumei: „lăsați copiii să vină la mine". Vă trebue o mai dulce chiemare ca aceasta?

Voi sunteți chiemați cu vorbe dulci ca să intrați pe porțile deschise ale înțelepciunei pe cari să intrați cu smerenie și sfințenie pentru ca să eșiți întăriți sufiete te.

Școalele vi s'au deschis și învățătorii, măestrii catedrelor vă așteaptă ca să-și depună toată priceperea lor întru deșteptarea și luminarea voastră. Și mulțumiți, satisfăcuți și mândri vor rămânea, când munca și zelul lor depus întru acest scop, vă aduce roade îmbucurătoare. Ei vă vor iubi atunci și mai mult. Faceți-vă vrednici deci de această iubire a dascălilor voștri. Nizuiți-vă, a face bucurie părinților voștri cari ziua și noaptea sunt cu cugetul la voi și cari Vă trimit uneori ultimul ban agonisit cu mare greutate și cornul de pâne eșit din plămădeala mânilor scumpei voastre mame. Faceți cinste patriei voastre.

Nu prădați timpul acesta scump, ci faceți-vă întru toate datorințele voastre de școlari.

Fiți modești, supuși și ascultători față de dascălii voștri, fiți cuvincioși și modești față de cei mai bătrâni, rămâneți însă semeți și mândri față de aceia cari caută să vă lovească în mândria voastră de români.

Școala germană are o frumoasă maximă pentru școlarii lor: „Deutsche Knabe vergesse nicht, dass du ein Deutscher!" „Knabe bist!"

Nu uitați deci nici voi nici când, că sunteți fii de român!

Folosiți timpul liber de recreație pentru întărirea voastră spirituală și fizică. Aveți ocaziune de a Vă manifesta și emula în societățile voastre de lectură, și în cele de sport. Nu ocoliți nici una nici alta.

Căci românului așa-i stă bine să fie, fireș, isteț și vânjos. Având aceste însușiri, nimic nu vă va înspăimânta, și întăriți în frageda tinerețe, veți putea ușor rezista când veți deveni liberi și independenți în viață, diferitelor ispite stricăcioase.

Veți deveni atunci folositori familiei, societății, neamului și patriei.

E. M.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Cultura dramatică în Statele-Unite

— „Pageants" —

Mișcarea despre care vom spune câteva cuvinte aici, a început la unele universități, sub forma de reprezentații sub cerul liber, a dramelor antice. Aceste reprezentații au relevat Americanilor frumusetea și sănătatea scenică a naturi. Acesta a fost, am putea zice, primul pas în răspândirea reprezentațiilor dramatice și în transformarea lor în adevărate serbări cimpenești.

Obiceiul acesta s'a propagat repede apoi la toate universitățile aproape, din Statele-Unite. Unele din ele, cum am mai spus în altă parte, au clădit chiar teatre antice de o mărime și frumusețe adevărat clasice. In felul acesta s'a reprezentat aproape tot ce a avut antichitatea mai de seamă, la o universitate sau alta, trecându-se apoi la piese moderne, din cele cunoscute mai întâi, ca „La princesse Lointaine" de Rostand, spre a se sfârși cu cele scrise de membrii cluburilor dramatice respective. Curentul acesta nu se mărgini, de altfel, la universități. Departe de aceasta. Școlile secundare, cele primare și asociațiile voluntare dramatice, din orașe și sate, urmară exemplul dat. Lozinca era: „Ficsare pajiște un teatru" și clasele de școală, grajdurile, șoproanele, toate colțurele clădirilor omenești se transformară, cum constată un american, în „săli de repetițe" în vreme ce fie care petic de pământ liber și acoperit de iarbă avu perspectiva să devină într'o zi un loc de spectacol. In afară de universități, întocmai cum fusese cazul în aceasta din urmă, se începe cu piese scrise gata, spre a se trece apoi și la bucăți scrise de ocazie, de unul din actorii, sau spectatorii locali.

Un al doilea pas în direcția popularizării serbărilor teatrale cimpenești, a fost făcut când Americanii s'au hotărât să lege într'un chip organic drama de viața țării lor. Intreprinderea nu era nici prea grea și nici tocmai nouă pentru americani. La fel proceda-eră ei mai înainte cu bibliotecele, cu muzeele de ex, pe care le transformaseră din instituții moarte, cu sunt ele în Europa, în așezăminte de adevărată propagandă culturală. Pentruca teatrul să capete un contact intim cu massele poporului și cu tineretul, el trebuia legat de una din înclinările fundamentale omenești și de mediul american. Inclinarea care va fi utilizată aici, va fi aceea despre care am vorbit de la început, instinctul dramatic, care apare din primii ani ai copilăriei. O scriitoare americană zice că copilul se bucură când vede reprezentată o piesa de teatru dar că el se bucură și mai mult când o joacă, el și că aceste plăceri, în sfârșit, sunt cu mult întrecute de aceea pe care i-o procură o piesă jucată, dar și făcută de el. O altă americană, Katherine G. Budd, ne povestește ca ilustrare a pornirei cu care copiii dramatizează, cazul „unei feție normale, ai cărui primi ani fuseseră petrecuți într'o grădină frumoasă, unde nu auzise niciodată de teatru și care inventă, ea singură unui, numindu-l „pomul poveste". Ea scobi în scoarța groasă și moale a unui brad, cât putu ea ajunge

Cronica politică

In sfârşit!... — In sfîrşit, D. Titulescu, care uitase că pe lângă amator de privelişti elveţiene mai e şi ministru de finanţe al României, s'a hotărît să reintre în ţară. E drept că, venind între noi, d-sa nu va mai putea să guste niciuna din desfătările cu care-a fost deprins în străinătate. Leul scăzut la 11 centime, visteria statului deşeartă, funcţionarii ţipând după salarii şi o ţară întreagă protestînd împotriva nouilor imposite — ce aspre realităţi, pentru un ministru deprins să viseze! Dar pentru ţară va fi, de sigur, o uşurare. Vom şti acum care este soarta nouilor imposite şi vom şti mai ales dacă D. Titulescu mai e sau nu ministru de finanţe.

Revista presei maghiare

Conferinţa dela Veneţia

Ziarul „Ellenzék" din localitate urmărind cu atenţiune rezultatul tratativelor, ce au loc în Veneţia între delegaţii Austriei şi a Ungariei referitor la predarea Burgenlandului — după o ştire sosită din Budapesta — scrie între altele:

La conferinţa Dela Veneţia prezidată de della Toretta a participat din partea Austriei cancelarul Schober, iar din partea Ungariei primul-ministru al Ungariei contele Bethlen.

După desbateri cari au durat mai multe ore delegaţii ambelor ţări — neputându-se obţine nici un rezultat pozitiv — Cancelarul Schober a cerut, ca să i se dea voe, ca chestiunea să o clarifice singur cu preşedintele Conferinţei Della Toretta.

După o convorbire de mai mult de o oră cancelaral Schober şi-a exprimat părerea decisivă cerând cu insistenţă evacuarea completă a Burgenlandului.

Pretenţiunile Austriei cu privire la incadrarea teritoriilor locuite de germani au ajuns la o fază, unde condiţiunile Austriei par a depăşi ori-ce bunăvoinţă venită din partea opiniei publice maghiare şi pleacă dintr'un criteriu renunţe la oraşul Sopron, în schimb să i-se anexeze teritoriu locuite numai de germani; iară în caz, că în Sopron se va ordona plebiscitul, cere ca şi chestiunea Tirolului de Sud să fie supusă plebiscitului.

Ce cere Cancelarul Schober?

In acelaş ziar cetim ştirile relatate după un ziar din Viena, care publică declaraţia cancelarului Schober, referitoare la reluarea tratativelor cu delegatul Ungariei la Conferinţa din Veneţia.

Cancelarul Schober la o atitudine severă faţă de manevrele de complicaţiune a guvernului maghiar şi declară că: numai în acel caz va relua sirul tratativelor cu delegatul Ungariei, dacă acesta intervine pe lângă guvernul ungar, ca executarea punctelor din tratatul dela Veneţia va fi asigurată: cere dezarmarea imediată a bandelor răsculate şi impiedecarea organizării de trupe noui, precum şi executarea dezarmărei prevăzută în tratatul dela Trianon.

Horthy despre Evrei

Ziarul „Temesvári Hirlap", publică un interview acordat de Horthy unui ziarist, Bernstein, şi publicat în „NewYork American". Iată, unele părţi: — „Despre comunism a declarat, că acela e mort definitiv pentru Ungaria. In ce priveşte prigonirea Evreilor ce a urmat pe urma stăpânirii comuniste, guvernatorul Horthy a declarat că Evreii au fost atacaţi numai pentru că erau comunişti. Kun Béla şi cei mai mulţi comisari ai poporului au fost Evrei, pentru aceea e natural că s'a întors cu putere împotriva lor dispoziţia poporului. Cei mai mulţi au fost ruşi şi galiţieni şi numai foarte puţini Evrei-Unguri au stat în legătură cu comuniştii. Azi nu mai e antisemintism — a spus Horthy — şi faţă cu Evreii maghiari nu se face nici o deosebire, ba sunt aici Evrei despre cari am păreri aşa de minunate încât aş merge chilometrii lungi numai să-i pot saluta". Şi precum se vede, evreul Bernstein l-a dat crezământ şi i-a publicat întocmai declaraţiunile. Par nobile fratrem!

Petractarea în ungureşte în faţa unui tribunal românesc

Ziarul „Nagyvárad", publică următoarele: — „Senatul penal al tribunalului din Oradea-Mare, ieri a. m. a ajuns în mare încurcătură. Au început să pertracteze o cauză, în care pe acusat l'a representat advocatul Dr. Vas Izsó. Membrii senatului judiciar au fost următorii: Ioanescu, judecător la curtea de apel, Docan şi Elefterescu, judecător la tribunal. Jurii erau toţi din vechiul regat, ba şi reprezentantul acuzei, procurorul Tacian, şi astfel nu ştiau nici o vorbă ungurească. Dintre persoanele oficiale singur secretarul Ioan Mură ştie ungureşte. Vas Izsó, la începutul pertractării a rugat în româneşte tribunalul, să-l permită a-se folosi de limba maghiară, căci încă nu-i stăpân deplin pe limba română. Membrii senatului au privit unul la altul, nu ştiau ce e de făcut.. Pe urmă după desbateri mai mult de o oară ce le-au avut cu preşedintele tribunalului, Dr. Simeon Creţian, au admis ca avocatul să pertracteze în limba maghiară. Intre jurişti — scrie ziarul amintit — a produs mare surprindere cazul acesta, căci pentru prima oară s'a întâmplat că predarea (pledoariul) advocatului să nu fie înteleasă nemijlocit de nici un membră al tribunalului. (Pledoariul advocatului a fost interpretat în româneşte prin notarul Mură)". Mai adaugă ziarul „Nagyvárad": — „că advocaţii unguri au luat cu mare satisfacţie la cunoştinţă decisul preşedintelui de tribunal.

Iată unde ne duce îngăduinţa şi zăpăceala celor de sus. Ieri am reprodus sofisteria critică a ziarului „Keleti Ujság", în chestia libertăţii învăţământului, mai săptămânile trecute sofisteria unui alt ziar maghiar care mergea până a denega dreptul de concurenţă a altor şcoli, pe teritoriul unde şcoalele ungureşti ar avea autonomie, iar acum îngăduind unui advocat ungur, în mod excepţional, dintr'o impulsiune de generositate, să se folosească de limba maghiară înaintea justiţiei, iată-i pe sfredeluşii noştri jucând sus pe funii şi blamând ei actul nostru de nobleţe, cică s'ar fi trecut peste principiul de a-se lua contact nemijlocit cu părţile interesate. Las' că acest principiu juridic acceptat în dreptul penal se referă şi e fa-se aplica când e vorba de persoanele incriminate şi nici de când fiind vorba de advocaţi, totuşi intenţia e vădită: de a blama justiţia noastră şi de a-şi formula drept ca să ceară cum a făcut-o deputaţia ungurilor din Târgu-Mureş îndepărtarea judeţelor, cari nu ştiu ungureşte. Şi aşa se întâmplă că ei, făcându-şi biciu din bunătatea noastră şi din propria-le ruşine să indrăsnească a lovi în noi. Ne vom trezi odată ca să ştim cu cine avem de a face?!

Sacrificăm frontierele?

Jugoslavii jubilează în gazete în nădejdea, că de dragul prieteniei, dl. Take Ionescu le va face concesii în Banat. Vom vedea cum are să iasă până la sfârşit. Nici vorbă, oarecare temei s'ar părea că au vecinii noştri, dacă ne aducem aminte că din 1914 până în 1916 un grup de oameni, amici ai d-lui Take Ionescu şi cari sunt bine reprezentaţi în actualul guvern porniseră aşa dintr'odată, hodoronc-tronc, o campanie pentru abandonarea Orăzei-Mare . . . In sfârşit o campanie pentru întregirea neamului — prin abandonări şi renunţări. Nu prea înţelegeam potriveala aceasta, dar opinia publică era în elanul apropiatei izbândiri a idealului naţional şi nu lua seama la astfel de jocuri ce ni-se aruncau cine ştie de unde! Iar acei, cari luau seama câte ceva, tăceau, ca să nu turbure însufleţirea zilelor mari.

Dar, jocurile pe socoteala unor interese mari naţionalese ţin lanţ. Inainte de intrarea României în răsboi jocurile mergeau pe hârtie, acum însă jocurile se urmează înainte — pe teren. Şi anume: în Iulie 1919, delegat din comisia pentru fixarea „liniei demarcaţionale." cedează Sârbilor 12 sate în plus peste linia care şi aşa fusese foarte darnic trasată la Paris. Nici până acum nu s'a lămurit cauza şi rostul acestei cedări.

Nu ştiu înţelepciunei cui avem să-i mulţumim şi frontiera rău traşată în Maramurăş? Dar comisia care „lucrează" la frontiera româno-maghiară aud că vrea să se scape de colaborarea d-lui deputat dr. D. Lascu, care de sigur nu este un Bismarck; dar nu e nici un Herbert; are însă calitatea de a cunoaşte aproape pe toată linia cum stau până şi ogoarele şi grădinile oamenilor.

Până când e vorba de lucrăturile pe frontieră, mai explicăm ba cu femeile, ba cu nepriceperea Herberţilor. Dar se petrec şi dincoace de frontieră lucruri cari ne lasă nedumeriţi. De o pildă. Direcţia finanţelor din Oradea-Mare lasă toate cârciumele în mânile evreilor maghiaroni. Deasemenea toate debitele de tutun sunt ţinute şi astă ide aceiaşi evrei, ca sub stăpânirea ungurească. Asta în zona militară, unde n'aşi lăsa nici un morar neromân.

Prefectii noştri aud că îi susţin pe secretarii comunali unguri, chiar dacă au vre-o vină, — ca să nu se poată spune că suntem răi cu minorităţile. In acelaşi timp românii sunt trataţi aproape tot ca şi sub stăpânirea ungurească. Incă un exemplu: In Salonta avem un perceptor de dare, funcţionar perfect cu o vechime de peste 30 de ani, îl enţiat în drept, care a dus o viaţă de mucenic subt unguri, până s'a ridicat la acest rang. Eu cred că dela înfăptuirea României-Mari am avut secretari generali şi miniştri, cari n'au avut pregătirile perceptorului de dare din Salonta, Ungurii ni-l-au predat ca funcţionar în clasa a VII-a de salarizare, în aceaşi clasă îl găsim şi astăzi. Sub regim unguresc în trei ani poate tot ar fi avansat cu un grad. Ce să zică perceptorul de dare din Salonta despre felul cum sunt apreciaţi funcţionarii în România-Mare? De sigur, nu toţi, Dar pe cei dela frontiere i a bătut Dumnezeu. Până acolo nu ajung avansurile. Avansările şi toate bunătăţile sunt pentru cei dela centru, cari se împletecesc zilnic printre picioarele d-lor miniştri cari ţipă, cari a-

---

cu briceguşul ei, castele, turnuleţe, poduri, peşteri de bandiţi şi drumuri, care urmau neregularităţile trunchiului. Aici ea începe să redea într'un mod realistic, conţinutul unei cărţi pe care o citea atunci şi era aşa de absorbită în jocul ei încât nu lua nici o seamă la lumea din prejur. Plăcerea aceasta a fost ţinută secretă de ea şi faţă de tovarăşii ei de joc, mai zburdalnici şi faţă de rudele ei nepăsătoare la astfel de inscenări de viaţă; iar amintirea aceasta este una din cele mai scumpe ale copilăriei ei." Am văzut cum, în toate ocaziile, fusese încurajată producţia dramatică personală; de data aceasta s'a făcut şi mai mult: se va încuraja şi sistematiza instinctul dramatic al celor mici, al copiilor şi al celor mulţi, al poporului, ridicându-se la rangul de manifestaţie artistică produsul şi înţelegerea dramatică a celor de la baza edificiului social.

Urmează de la sine, vezi bine, că conţinutul acestor manifestaţii dramatice elementare nu poate fi decât elementar şi el. Natura, mediul-social actual şi mediul istoric, totul însfârşit, va fi dramatizat personificat, împodobit în haine de feerie sau în haine simbolice, pus în acţiune şi apropiat de înţelegerea, mai mult vizuală şi auditivă, a vârstelor celor mai tinere şi a oamenilor cu o cultură mai redusă. Iar cu aceasta ajungem la al doilea mijloc de împlântare a dramei, în sufletul unui popor, la utilizarea mediului imediat ca prim material dramatic. Dând, în adevăr, fiecărei vârste, fiecărui strat de cultură, fiecărei localităţi, însenarea dramatică scoasă din elementele înconjurătoare şi istorice mai cunoscute, se ajunge, socotesc americanii, la o adevărată absorbţie a dramei în viaţă, în viaţa tuturor.

In felul acesta ajungem la aşa-zisele „Pageant", sau feerii, sau parade, care pot fi naturaliste, sociale ori istorice şi care sunt făcute aşa ca să prindă toate simţurile şi să încătuşeze atenţia şi sufletul publicului celui mai puţin pregătit intelectualiceşte. Dacă amintim şi faptul, că în spectacolele de această natură, apar deseori şi viziuni, mai apropiate sau mai depărtate, ale viitorului, înţelegem cum ele pot da, până şi copiilor şi maselor poporului pe lângă o senzaţie de biruinţă în cazul copiilor, dornici de exteriozare, de întrerupere a monotiei vieţii, în cazul adulţilor, cum pot da şi elementele potrivite şi mai concrete de directivă morală, atâtea elemente pe care persoanele mai culte le puteau scoate din înţelesul adânc al dramelor obişnuite.

Reprezentaţiile de categoria aceasta sunt foarte apreciate. Vorbind de cei mici, John Palmer Garber zice că „cu ajutorul lor se satisface instinctul dramatic al copiilor. Paradele acestea, mai ales când ele iau un caracter istoric sau interpretativ al forţelor din prejurul copilului pot fi astfel aranjate în cât să desvolte graţia mişcărilor lor, imaginaţia, memoria, patriotismul şi aşa mai încolo . . ."

„Interesul este deşteptat şi susţinut uşor, pentrucă activitatea copilului în „pageant" poate lua toate formele de imitaţie şi mimicrizie, şi toate variaţiile de mişcări ritmice, lucruri la care el ţine atât de mult şi jocul acesta-i dă putinţa să se exprime, să se exteriorizeze, un lucru care constitue o înclinare nu mai puţin urgentă a tineretului. Afară de aceasta în „pageant" se poate obţine o mare splendoare de efect şi aceasta nu numai că satisface o altă înclinare a copilului, ci îl şi desvoltă gustul lui estetic."

Dar ceeace impresionează şi formează sufletul copiilor, adică reînvierea morţilor celebrii, a societăţilor trecute şi însufleţirea lucrurilor moarte din prejur, nu subjugă mai puţin massele mari ale poporului şi nu este decât natural, ca ceeace a prins într'un loc, trebuia să prindă şi în celalalt. De fapt, „dela un ocean până la altul", cum zice un scriitor de acolo, serbările de felul acesta sunt universal de răspândite şi adulţii întocmai ca şi copiii se întrec în confecţionarea costumelor şi a decorurilor, în învăţarea rolurilor şi în inventarea sau reconstruirea scenelor care se perindă înaintea ochilor fiecărei comunităţi cu ocazia serbărilor câmpeneşti pe care le dă fiecare, în fiecare an aproape — ci se reprezintă: „The pageant of Progress"; aiurea: „The Pageant of Patriotism"; în altă parte ceva local: „The Arlington Pageant", ori ceva legendar: „O mie şi una de nopţi", ori „Cavalerii mesei rotunde" şi aşa mai încolo, ca să nu citām şi nume de zeiţe, de păduri, de căpcăuni, rezumând piesele de un conţinut absolut simplu şi aproape de imaginaţiile cele mai fragede, pretutindeni făcându-se loc contribuţiilor dramatice cele mai naive, alăturea de operile clasice ale omenirei, totul după cererile, nevoile şi puterile autorilor, actorilor şi spectatorilor.

America în dramă, ca în toate, lucrează în mare. Odată ce a ajuns la convingerea că drama poate avea un loc de seamă în educaţia unui popor, ea pare hotărîtă să pună în mişcare toate mijloacele necesare unei astfel de opere educative, într'o comunitate de, în curând, o sută de milioane de suflete. Iar dacă ne este permisă o prezicere, nimic nu ne face să credem că America va fi în elată în socotelile şi speranţele ei: e mai mult decât probabil chiar, că acţiunea intreprinsă de Statele Unite acum, va contribui şi ea ca poporul american de mâne să fie mai puternic, mai solidar şi mai iubitor de frumos decât cel de azi şi că ea va prepara, în plus, poate şi acel substrat larg, înţelegător şi fecund, din care vor naşte marele opere tragice originale ale continentului cel nou.

Virgil I. Bărbat

venință cu demisia.

Apoi, când se dă ființă vreunei instituții de interes obștesc, iarăși gândul cel dintâi pe este; nu cumva să fie prea aproape de frontieră? Și chiar acele, pe cari le-am avea de-a gata, ne grăbim să le desființăm și să degarnisim frontierele de toate elementele, ce ni-ar fi folositoare tocmai acolo, mai mult decât în interior.

Care este urmarea tuturor acestor procedeuri?

Intâi; se propagă sentimentul neîncrederei în statornicia stăpânirei românești la marginile țărei. Dacă puterea de stat manifestă această frică de frontiere, să nu ne mirăm, că până și oamenii noștrii cei mai de credință își duc traiul cu îndoială în suflete, că mâine, poimâne, vine un vânt, un ordin, sau o pavală, care îi suflă de acolo unde sunt astăzi.

Și mai ales, dacă punem toate cele ce se petrec dincoace de frontieră în legătură cu felul cum suntem tratați la însăși operațiile tranșărei frontierelor, pasă de îl mai oprește pe oameni să nu se descurajeze. Din coincidența atâtor greșeli, neglijențe și prostii, cari de bună seamă n'au nici o legătură între ele, răsare totuși în multe suflete credința, că toate astea se fac cu sistem, că toate pornesc dintr'un cuvânt de ordine ce nu se poate da pe față, că toate pacostile astea nu vin din nepriceperea și din nepregătirea diferitelor autorități și comisiuni bune numai de a ne face boroboațe, ci că e o politică „înaltă", că ministrul de externe și peste tot, guvernul știe ce știe, dar nu poate striga în gura mare...

Iată demoralizarea gata. Acei, cari știu să tragă cu urechea la ce se vorbește în ținuturile noastre dela margini și mai ales cari au putința de a pătrunde în intimitatea gândurilor au văzut-o, și o văd zilnic cum se întinde, și cum răuvoitorii se trudesc să o adâncească și să o răspândească.

A nu vedea și a nu stăvili întinderea pecinginei acesteia, care ne poate aduce mult rău, ar fi o politică din cele mai detestabile.

Cu un aparat biurocratic formidabil, cu siguranță, cu armată, cu zonă militară și cu jandarmerie, mă tem totuși că ce știe satul nu știe bărbatul. Dacă la frontiere grănicerii români — am auzit și de astea și încă dela un ungur mai de frunte — duc geamantanele persoanelor suspecte, cari trec fără pașaport și le predau în mâna grănicerilor unguri și viceversa!

Mă face astăzi ecoul celor ce am auzit, am văzut și am simțit în călătoriile mele prin ținuturile dela margini și n'aș vrea, ca mâine, să mă fac ecoul mâniei obștești împotriva celor cari au avut răspunderi și n'au fost la înălțimea lor.

Lucian Boicas

Vizita M. S. Regina la Cluj

Iubita noastră suverană a ținut cu prilejul solemnităților din Oradea Mare, la care a asistat, să viziteze și Clujul orașul unde ius se primită. nu de mult ca un entuziasm deosebit de înălțător.

In cinstea acestui eveniment orașul s'a învestmântat în haina de sărbătoare. (Pretutindeni fâlfâia tricolorul național pretutindeni pe întreg cursul, regal — lumină feerică, belșug de fori și covoare lucrate de mâna hamică a româncii.

Incă de pe la ora 6 sea a, gara locală, — bogat împodobită cu brad și steguleție — abia mai putea cuprinde lumea ca venise să salute pe Crăiasa Român,

La ora 7 și un sfert seara însoțită de A. S. R, Principesa Marioara de suita, de d. ministru Groza și dl. general Petala, descinde din vagonul regal, fiind întâmpinată de oficialitate, de notabilitățile din oraș — civili militari și clerici — și de imensul, public. Un detașament militar, cu drapol și muzică, a dat onorurile cuvenite.

După ce M. Sa Regina a trecut în revistă compania de onoare, și după ce au fost prezintate M. Sale persoanele oficiale, un grup de doamne din elita Clujului, care se afla în sala de recepțiune a avut bună venire scumpei noastre Regine și A. S. Prințesa Marioara.

La ora 7 și 25 cortegiul regal urmat de convoiul reprezentanților oficiali a pornit la Teatrul Național unde se organisase, de către operă, o reprezentațiune de gală.

Pe întreg parcursul, lumea ce întesea trotuarile a ovaționat cu entuziasma și flori pe străluciții oaspeți.

In clipa când Suverana și A. S. Regală au apărut în loja regală. cei din incinta teatrului — ornat cu mult gust — s'au ridicat în picioare, aclamând în de ung pe Suverană.

Inainte de începerea reprezentațiunii, d. Zaharie Bârsan rostește o minunată o dă închinată. M. Sale. A urmat apoi, mult impresionanta operă „Samson" jucată cu toată puterea artistică de interpreții rolurilor, cari au fost răsplătiți cu prisosință prin aplauze unanime.

După terminarea reprezentațiunii M. Sa și Alteța Sa regală, însoțite de suită au pornit la gară, fiind salutate iară i tot așa de entuziast și ducând împreună amintirea celei mai călduroase primiri.

La ora 12 noaptea. trenul regul a fost pus în mișcare. M. Sa a mai dat dela fereastra vagonului salutul de plecare.

A fost ucis Colonelul Pronay

Sub acest titlu ziarul „Nagy-Várad" publică amănuntele asasinării Colonelului Pronay, relatând totodată și desmințirea oficială a agenției telegrafice „M. T. S."

Ziarul susnumit crede, că aceasta „desmințire oficială" e opera guvernului ungar intenționând prin aceasta mascarea adevărului în fața trupei în care Colonelul Pronay în calitate de comandant suprem al ei, alimenta sentimentul de ură și de revanșă față de toți acei, cari ciuntise trupul Ungariei și îndeosebi față de Austrieci, ca foști tovarăși de arme ai Ungariei muribunde. —

O mică lămurire

Articolul în chestia magistraturii publicat în ziarul nostru, a avut darul a ridica multe protestări.

Aceasta e dovada cea mai nouă a *adevărurilor crude cuprinse în acel articol.*

Ori cât ar protesta d-nii de la ziare și din afară de ziare, ceia ce se petrece cu magistratura, aici, ca și cu avocații. e o rușine care nu poate dăinui de cât până la înlăturarea bolnavei mentalități afirmate de la început aici, înlăturare pe care ori ce om de bine o dorește cât mai neîntârziat.

Mari schimbări la Banca Agrară

S'a vorbit la timp despre acordul intervenit între guvern și Banca Agrară, în vederea finanțarea reformei agrare pentru Ardeal.

In urma acordului mai sus, au urmat, în ultimul timp, tratative pentru stabilirea punctelor convențiunii definitive. Tratativele au stabilit un acord deplin.

Prin această convenție, guvernul are dreptul să numească 4 membrii în consiliul de administrație și 1 comisar al guvernului, cu însărcinarea de a controla operațiunile financiare ale Băncii.

In schimb, Banca Agrară a obținut scutirea de impozit și de taxe e de transcriere ale operațiunilor de finanțare.

In legătură cu stabilirea acestor puncte, consiliul de administrație s'a întrunit zilele trecute, ocupându-se în special cu schimbarea statutelor societății pe acțiuni Banca Agrară, pentru a le pune în acord cu convenția stabilită.

In cursul lunei acestea se va convoca consiliul de administrația al Băncii pentru ai se cere demisia și a se complecta cu membrii numiți de guvern.

Convenția aceasta va fi semnată săptămâna viitoare, când va merge la Cluj d-l ministru Garofild.

Crimpeie de polemică

„Voința" se leagă de articolul nostru „Amăgiți și înstrăinați", și somează magistratur să și spuie cuvântul.

Dar uită oare „Voința" că ea nu există de cât pentrucă magistratura **tace?**

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul Național din Cluj.

Al doilea spectacol al piesei „Necunoscuta" va fi Vineri 14 curent.

Marți 18 Octombrie va avea loc a treia premieră în această stagiune, „O căsnicie" comedie în 3 acte de G. Ursachi.

Sâmbătă 15 Octomrie: Chemarea Codrului.

Duminecă 16 Oct. (matineu) Doctorul fără voe.

Duminecă 16 Octombrie (seara) Necunoscuta.

Spectacolele se încep: Matineul la 3 p. m. și seara la 8 precis.

După începerea piesei ușile la parter se închid.

INFORMATII

In foiletorul publicat în No 347 al ziurului nostru, s'au strecurat o mulțime de greșeli de tipar dintre care unele foarte regretabile. Rugăm deci pe cetitori ca în coloana a 4-a din pagina a 2-a frasa din rândul al 20-lea numărat de sus în jos, s-o citească în modul următor:

„In felul acesta se obțin la Haward și la universitățile de fete învecinate, Radchiffe și Welleslay, lucrările dramatice" etc.

■

D-l Colonel Butunoiu, Comandantul Brigadei de Artilerie, a donat din partea acestei brigăzi o bogată bibliotecă societății „Cultura poporului".

■

D-l Tomășescu, directorul general al internelor, a plecat azi la Făgăraș.

■

D-nii Miniștrii Goga și Groza se vor întoarce la Cluj însoțind pe d-l ministru Garofild. Dela Cluj cei trei miniștrii se vor duce la Alba Iulia unde vor asista la prima împroprietărire din Ardeal.

■

La începutul lunei Noembrie se vor relua șezătorile dela „Reduta", organizate de Soc. Cultura Poporului.

■

Primarul orașului ne-a declarat că toate instituțiile publice din oraș au fost aprovizionate cu lemne pentru iarnă.

■

Cu ziua de 5 Octombrie 1921 Ioan Pop a păsit din societatea firma „Atlantica", adică din tovărășia cu Petru Pop din care zi nu mai are nici un drept de nici o afacere pe numele firmei de mai sus. Cine are ceva în contra în timp de 8 zile să se prezinte. — Cu stimă Petru Pop proprietarul firmei „Atlantica". 1152

■

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Vineri o comedie drăgălașe din seria filmelor Henny Porten „Grecul Sburător".

■

IN CINEMA UNIVERSITAȚII se va reprezenta Vineri cel mai senzațional film al sezonului de toamnă. Creațiunea monumentală a fabricei Pathé: „O mie și una de nopți" sau Sultana Amorului, în rolurile principale cei mai renumiți actori americani și francezi în frunte cu frumoasa Miss Stella Larvis.

■

IN CINEMA URANIA se va reprezenta Vineri o istorie romantică de un farmec delicios „Fiica mării', în rolul principal Gr Cielle Antici Matei.

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria E M K E Cluj, Piața Unirii 32.

■

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

Săptămâna viitoare se va reprezenta pe scena Operei Române „AIDA" și „CAVALERIA RUSTICANA" cu concursul d-nei Elena Jvony dela Opera Română din București.

5-4

■

Nici o domnișoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuințează crema Dr. BIRÓ.

Cea mai bună și cea mai plăcută care a fost medaliată și la Paris. I-319

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piața Unirei.

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

■

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă servește iarăși renumitele* Cataife *cu frișcă*, Baclavale turcești *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia și Dumineca Plăcintă *cu brânză, carne și mere.*

In fiecare dimineață: sandwich, pateuri, țuică de Vălени, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum și tot felul de licheruri dela distileria Bresson. 1071

■

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piața Unirii 7.

■

Vor concura la premiile ziarului „Infrățirea" atât vechii cât și noii abonați cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

■

In restaurantul Casa I. din gara Cluj se găsesc în permanență zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

■

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

1103. Serviciul prompt.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

SZEKELY și RETI

Fabrica de mobile transilvaneană, Societate pe Acții 467

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

Regele Belgiei a plecat în avion, spre Franţa. Vineri va sosi în Tuluza.

■

In Capitală bântuie şi face ravagii scarlatina.

■

Guvernul a concesionat Soc. Creditul minier o nouă parcelă din terenurile petrolifere. Astfel, regimul actual lucrează sistematic la irosirea bogăţiilor ţării.

■

D-l dr. N. Lupu fruntaş ţărănist ţine la Bucureşti întruniri secrete cu muncitorii căilor ferate cerând înlăturarea Dinastiei şi proclamarea republicei ţărăniste. Guvernul este dator să iea măsuri.

■

D-l general Lucescu a început ancheta pentru stabilirea răspunderilor în chestia exploziei dela fortul Rudeni. Ministerul de răsboiu a dat un comunicat prin care arată că în urma răsboiului au rămas împrăştiate prin ţară imense cantităţi de muniţii de provenienţă germană şi rusă. Aceste muniţii au fost deprozitate în forturile din jurul Capitalei unde se lucrează la triarea lor, Operaţia triărei nu presintă nici un pericol dacă lucrătorii sunt atenţi. Nenorocirea dela Rudeni se datoreşte căderei unei lăzi cu muniţiuni în timpul manipulărei. Comunictul Ministerului deplânge victimele exploziei şi asigură familiile lor de ajutorul statului. Victimele vor fi înmormântate cu onoruri militare.

■

Ieri la ora 4 a avut loc înmormântarea lui Em. Porumbaru la care a luat parte întregul Bucureşti politic şi intelectual. Au vorbit d-nii Trancu-Iaşi din partea partidului liberal şi Dobrescu din partea baroului. In faţa Ateneului a vorbit d-l Sihleanu, vicepreşedintele Ateneului. Coroane au depus partidul liberal, Ministerul de externe, Ministerul lucrărilor publice, Ateneul, Baroul Avocaţilor etc.

Defunctului i-sau dat onoruri militare cu trupe din artilerie şi infanterie.

TELEGRAME

Suspendarea ziarului „Kronstädter Zeitung".

Ziarul „Kronstädter Zeitung" din Braşov a fost suspendat pe o lună de zile din pricina articolelor sale provocătoare, cum a fost de pildă articolul în care eram ameninţaţi cu „pumnul german". Măsura este îndreptăţită, întrucât numitul ziar serveşte făţiş interesele străinilor şi încearcă să îndepărteze pe Saşi de Români.

Abdicarea regelui Alexandru.

Ziarul „Uj Kelet" reproduce o ştire după „Chicago Tribun" cu privire la abdicarea regelui Alexandru în favorul fratelui său George. După informaţiunea acestui ziar regele Alexandru se va retrage la Londra, sau Paris, unde, izolat de zgomotul lumii, va trăi o viaţă de simplu cetăţean

Presa germană împotriva divizării Sileziei

Berlin, 13 Oct.

Ziarele locale spun că imbucătăţirea Sileziei va zdruncina cu totul politica guvernului Wirth provocând poate chiar căderea lui şi imposibilitatea coaliării.

Ocupându-se de raporturile economice, presa germană adăugă că industriaşii germani nu pot să primească îndatoriri, în ceiace priveşte livrările, în cazul când Silezia va fi divizată.

Anglia faţă de Germania

Horsea 13 Oct.

Presa londoneză în unanimitate desminte categoric insinuarea că Anglia a influenţat asupra deciziunii Societăţii Naţiunilor în ceiace priveşte Germania. Dimpotrivă, o privire chiar să nu-şi facă nici un fel de iluzie că Anglia o favorizează şi că ar sprijini cât de cât pretenţiunile ei.

Statul britanic consimte la hotărîrea Consiliului Naţiunilor, ori care ar fi.

Constituirea guvernului Suedez

Bordeaux, 13 Oct.

Branting, însărcinat cu formarea noului guvern suedez, a constituit Cabinetul ministerial cu elemente din partidul socialist. Prezidenţia şi externele le ocupă Branting.

Soluţionarea chestiunii Sileziei.

Bordeaux, 14. Octombrie

Consiliul Naţiunilor a hotărât în şedinţa de Marţi să dea o soluţiune definitivă în chestiunea Sileziei. Totusi, spre a se îngădui Comisiunii interaliate din Oppeln aplicarea măsurilor de ordine trebuitoare la proclamarea deciziunii Consiliului, aceasta va fi dată în vileag pe la începutul săptămânii viitoare.

Presa franceză în deosebi crede că împărţirea teritorului silezian se va face în chipul următor:

Republicii poloneză i-se vor ceda două districte întregi, la Sud-Pless şi bună parte din Riebnik.

Bazinul industrial va fi divizat în două şi anume: Germaniei i-se vor atribui ce le două districte apusene — Gleiwitz şi Zabrze-Hindenburg; iar Poloniei, districtele Koenigshuette şi Beuthen — adică, partea cuprinsă între Tzara-Kattowitz-oraş şi Tzara.

Din regiunea orientală districtele Tarnowitz şi Lubnitz vor reveni tot Poloniei, cea occidentală va rămâne Germaniei care mai păstrează alte districte din partea nordvestică a Sileziei de sus şi centru.

Pentru reglementarea vieţii economice dintre regiunile separate politiçeşte se va întocmi o comisiune compusă din 2 membrii, — unul german şi celalalt pol — şi pusă sub presidenţia unui reprezentant neutru. Aceasta comisiune va fi aleasă pe timp de 10 ani.

Turburările din Viena.

Populaţia din Viena este în continu escitată de ştirile alarmante, cari circulă prin oraş. — Ziarul „Arbeiter-Zeitung" face zi de zi demascări senzaţionale despre mişcările monarchiste, ceace contribue mult la escitarea spiritelor pacifiste.

Socialdemocraţii din Viena contra muncitorimei.

Socialdemocraţii îşi continuă agitaţiile contra monarchiştilor. Ziarele din Viena şi Praga comunică zilnic lista indivizilor, cari cer distrugerea organizaţiei republicane şi pretind reducerea la putere a Habsburgilor.

Jugoslavia şi întrevederea dela Veneţia

Cu privire la svonul că Jugoslavia ar fi cerut să iea parte la întrevederea dela Veneţia, ziarul „Le Temps" spune că nici-o cererea nu s'a prezentat în acest scop din partea naţiunilor din Mica Inţelegere.

Ancheta în Albania

Săptămâna viitoare va pleca comisiunea de anchetă însărcinată cu cercetarea situaţiei în Albania.

Rezolvarea chestiunei Sileziei se apropie

Lafayette 12 Oct.

Hotărârea Consiliului executiv în chestia Sileziei este iminentă. Consiliul s'a întrunit Marţi dimineaţa în şedinţă intimă spre a asculta raportul celor patru delegaţi, însărcinaţi cu studierea problemei. Se pare că în sânul Consiliului nu s'a putut realiza încă o înţelegere deplină. Se crede totuşi că până Miercuri Consiliul va putea transmite avizul său d lui Briand. Guvernul englez nu va opune nici-o rezistenţă la o soluţionare a problemei în favorul Poloniei, el înţelegând ca şi celelalte guverne să se închine în faţa hotărârei Consiliului.

Cursul bursei la Paris

Londra	53.04
Germania	10.5/8
Newyork	76.1/2
Spania	184.1/4
Italia	—.—
Elveţia	—.—
România	11.—

Primul congres general al inginerilor din România

ZIUA III

Lucrări publice

D. ing. IOAN MIHALACHE, ţinând locul de raportor, expune modalitatea pregătirei proectelor pentru lucrările publice.

D. ing. POMPILIAN NICOLAU face o largă expunere asupra utilizării apelor pentru a le pune în serviciul avuţiei naţionale.

Printre altele, propune cooperarea statului cu iniţiativa particulară.

D. ing. RAILEANU, după ce anunţă că concesionarea lucrărilor publice la particulari e inadmisibilă, susţine părerea ca iniţiativa să fie ajutată de cea particulară.

D. ing. MUŞAT vorbeşte despre edilitatea oraşelor în special a celei din vechiul regat care în multe părţi lasă de dorit.

D-sa stărue a se înfiinţa o direcţie generală a edilităţii publice autonome pe lângă ministerul lucrărilor publice.

D. raportor Mihalache dă citire unei moţiuni în legătură cu chestiunea lucrărilor publice în desbatere. Se naşte o vie discuţie la care participă numeroşi congresişti.

Chestiunea învăţământului technic

D. raportor Filipescu citeşte o moţiune în care printre altele se cere ca învăţmântul technic de toate gradele să fie încredinţat organelor de specialitate, dându-se o deosebită importanţă şcolilor de ucenici şi şcolilor industriale speciale.

Tabloul bursierilor pentru Bucureşti şi Iaşi

Directoratul general al Instrucţiunii pentru Ardeal a distribuit următoarele burse pentru şcolile superioare din Bucureşti şi Iaşi.

BURSIERI INTREGI.

Creţiu Aurel drept Bucureşti, Moldovan Eugen drept Bucureşti, Fodor I. Romul drept Bucureşti, Şiclovan Catinca medicină Bucureşti, Tatu Ioan, Crăciun Ioachim Litere Bucureşti, Totoiu Ioan. Cârnaţiu Ioan tehnică Bucureşti, Bozdog Ioan, Chirilă Iosif, Catona Victor, Ciortea Marin tehnică Bucureşti, Stroiescu Ioan, Tomolagă Adrean, David Cornel, Lepa Caius Roşu Traian, Dan Mihalu, Petreu Cornel. Cricoiaşi Emil Silvicultură Bucureşti, Chita Antoniu, Avram Teodor, Paşca Victoriu chimica industrială Bucureşti, Păpăşilă Pavel Silvicultură, Ivaşcu Nicolau Silvicultură Bucureşti, Stecă Petru tehnică Bucureşti, Melian Ioan tehnică Bucureşti, Căpăţină Dumitru Academia comercială Bucureşti, Martin Ioan Litere Bucureşti, Martin Nicolau Academia comercială Bucureşti, Vişonea Aurel, Igna Alexandru drept Bucureşti, Gligor Ioan medicină, Brânduş Gheorghe tehnică Bucureşti, Ardelean Gheorghe, Vasilescu Angela, Doboşan Petru, Potocean Constantin, Breaz Simion, Marcu Petru, Novlean C. Maria, Michiu L. Laşela, Safta Cornel, Puşca Victor, Constantin Stan, Popescu Dorin, Stănoiu Corina, Orbonaşiu Silviu, Roman Cornel, Datca Octavian, Loloiu Gheorghe Nichita Adrean, Folbert Oto, Proştean Sever, Iuga Liviu, Moldovan Sabin, Borcea Elena, Anuşca Traian, Brişcan Dumitru, Blaiş Ştefan, Nistor Iustin, Căicuţ Ioan, Patriciu Iosif, Muşlea Ioan, Chilman Victor.

Mihalca O. Traian, Ardelean Ioan, Andreşan Iacob, Lungu Coman, Roman Traian, Moga Florian Liviu, Oşlan Vasile, Manta Eronim, Micu Vasile, Boleru Axente, Lupan Eugen, Rosciu Iosif, Zvobodă Stefan, Miclea Romul, David Ionel, Manta Radu, Pintilescu I. Iulia, Secoşan Viorica, Secoşan Emilia Victoria, Crăciunaşu Virgil, Roman Lucia, Pulu Cornel, Maricescu Anton, Bozdog Pavel, Frigătoriu Ştefan, Cornea Victor, Paşcu Livius, Mălăiescu Andreiu, Dodon Iulias, Ioanes Octavian, Copacea Alionte, Bădea Dumitru, Brânzar Dumitru, Preda Cornel, Hâmbăşan Iosif, Colan Ioan, Popoviciu Traian. Stoica Nerva, Rusu Leon, Bogdan Victor.

Semibursă.

Câmpean Emil.

Bursierii, care au primit bursă pentru şcolile superioare din ţară vor primi în schimbul sumei de Lei 3000 locuinţă şi hrană în institul ce li se va designa spre acest scop. Se vor prezenta îndată după sosire la Bucureşti la Domnul Director al Căminurilor şi Inspector al Studenţilor bursieri din Ardeal care le va fixa locul în căminuri.

1. Studenţii se vor conforma întru toate regulamentelor şi dispoziţiunilor în vigoare pentru cămin. Ceice nu se vor conforma vor fi eliminaţi din cămin şi lipsiţi de bursă. Studenţi din Iaşi vor primi bursă în bani, fiecare bursier 3000 Lei. Rata întâi îndată după publicarea acestei liste, iar a doua la 1. Martie 1922 când va trebui să dovedească cu certificate în regulă că sunt înscrişi la specialităţile pentru care au fost trimişi şi că au audiat cursurile regulat.

Această din urmă dispoziţiune se referă şi la bursieri din Bucureşti, care încă sunt datori să justifice la 1 Martie înscrierea şi frecvenţa cursurilor. La sfârşitul anului fiecare bursier este dator să-şi treacă examenele reglementare. Ceice nu-şi vor trece examenele pe anul viitor nu mai pot conta la bursă.

2. Toţi bursierii sunt datori să-şi justifice la sfârşitul anului progresul în studii indiferent dacă mai recteaza la bursă în viitor, ori nu. Cei ce nu se vor justifica vor fi consideraţi, că nu s'au făcut datoria ce li-se impune la primirea bursei, iar numele lor va publicat în monitorul oficial. Actele justificative finale se vor prezenta Directoratului general al Instrucţiunii din Cluj cel mai târziu până în 31 August 1922.

3. Bursierii nu pot avea nici o ocupaţiune laterală împreunată cu salar sau onorar cu caracter de salar. Ei sunt datori să se dedice exclusiv studiului. Ceice nu se vor conforma vor fi traşi la răspundere de decanatul Facultăţilor respective directorul şcoli superioare, unde urmează, care în baza consatărilor face propunerea Directorului General pentru suprimarea bursei sau ajutorului de care beneficiază,

4. Bursieri cari vor ridica rata întâi şi nu se vor înscrie şi nu vor audia cursurile prin aceasta sunt somnaţi ca până la 1 Martie 1922 să restitue suma ridicată alt cum numele lor va fi publicat în monitorul oficial iar pe viitor nu li-se va mai da bursa, în cazul când se va constata că sunt conduşi de rea credinţă la ridicarea bursei împotriva acestora se va proceda conform conform codului penal.

5. Bursierii sunt datori să se înscrie şi să audieze cursurile specialităţilor pentru care li-sa acordă bursa. Nimeni nu are să schimbe specialităţile pentru care li-sa acordat bursa de cât numai cu prealabila învoire a Directoratululului General.

Cluj la 9 Octombrie 1921.

Secretar General:
Dr. Prie.

Relaţiunile economice România şi Cehoslovacia

In cursul anului 1920 relaţiunile comerciale între Cehoslovacia şi România au fost următoarele:

Prima a importat 545 mil. q în 2551 articole (cereale, leguminoase, faină, seminţe, fructe, uleiuri, minerale, sare etc.) România a cumpărat din Cehoslovacia 348 mil. q. în 47 mii articole (zahăr, produse alimentare, cărbuni, pălării, hârtie, sticlă fabrica de fer, etc).

Cifra importului din România reprezintă pentru Cehoslovacia 141 la sută din importul său total: cifra de export numai 05 la sută din exportul său. Faţă de anul 1919 este un progres la ambele capitole.

Noutăţi Pardesie şi haină de şcoale
Calităţi din timp de pace au sosit la
Firma **NEUMAN M.** 699
magazin de haine pentru bărbaţi, copii şi fetiţe.
Cluj, Piaţa Unirii 14. Telefon 543

Situația agricolă în Ardeal, Banat și ținuturile ungurene

După ultimele rapoatre ale consilieratelor agricole din Ardeal, situația agricolă din ținuturile alipite e următoarea:

Semănăturile de toamnă

Cele din urmă secereturi de toamnă s'su terminal în regiunile muntoase încă din luna August. Treeratul continuă cu multă intensitate; în cele mai multe părți fiind pe sfârșite. Recolta de grâu se remarcă pretutindeni că e frumoasă cantitativ, afară de câteva cazuri de boale criptogamice cari însă nu au luat proporții mari. Rapiț a dat rezultate frumoase astfel putem cita județul Mureș-Turda, Bistrița-Năsăud etc. dar această plantă e semănată pe întinderi mici.

Semănăturile de primăvară

Păioasele sunt secerate și teerate afară de acele din regiunile muntoase unde încă decurge seceratul. Producția grâului de primăvară este în general inferioară celei de toamnă din cauza secetei, totuși în mai multe județe a trecut peste mijlociu.

Ovâsul semănat în luna Mai e gata secerat, se remarcă mult t ciune în el.

Dintre leguminoase, atât mazărea cât și fasolea au dat o producție mediocră pe alocuri seceta a împiedecat desvolta ea boabelor cari au rămas mici,

Floarea soarelui este în curs de recoltare.

Inul mai ales cânepa ca plante textile obișnuite în Ardeal sunt smulse și puse la topit, Recolta acestora e frumoase și promite să dea un fuior bun calitiv.

Plantele furajere artificiale ca porum furaer, trifoi, berceag, mei etc. deși au dat o producție bună în unele părți, nu vor compensa lipsa fânețelor naturale arse de secetă.

Dintre plantele prășitoare, porumbul se prezintă foarte slab în urma secetei delungate din prima decadă, în a 2 decadă în multe părți starea acestuia s'a ameliorat puțin. mai ales la câmpie în urma ploilor căzute.

In alte părți din județele unde seceta a fost de tot mare, porumbul s'a copt înainte de vreme. Cartofii și sfecla de zahăr au rezistat mai bine la secetă; în unele părți se scot din pământ.

Producția zarzavaturilor în general este slabă din lipsa de ploi, instalații artificiale de irigat neexistând în ținuturile transilvăniene, decât pe suprafațe restrânsu.

Viile și Pomii Roditori

Viile sunt anul acesta între cuiturile cele mai favorizate, de timp. De pretutindeni se anunță rod îmbelșugat. Varietățile timpurii cu struguri de masă s'au copt și sunt deja si culese. Cazurii di maladii criptogamice au fost foarte rare și fără importanță. Accidentele climaterice asemenea au produs puține stricăciuni.

Pomii se prezintă puțin mai slab în multe părți fructele au căzut din cauza secetei și a vânturilor

Fânețele și Padurile

Fânețele și pădurile a suferit mu't din cauza secetei. S'a îndreptat puțin după ploile căzute. Pășunea s'a îmbogățit în iarbă odată cu căderea ploilor. In general nutrețul e foarte puțin și sătenii sunt îngrijorați de hrana vitelor la iarnă. Trifoiul și lucerna au fost consumate în stare verde.

Starea vitelor

Vitele sunt sănătoase dar sunt slabe din cauza lipsei de nutret. Mai periclitate vor fi la iarnă. Vânzările sunt foarte rele, târgurile neanimate. In județul Turda-Arieș, o pereche de boi buni s'au vândut cu 5000 lei, o vacă cu viței dela 500 la 2000 lei. In târgul dela Bistrița, boi grași s'au vândut cu 3 lei kgr. Deasemenea transacții de vite s'au făcut în județul Bihor. In comuna Teaca din județul Cojocna s'au semna'at mai multe cazuri de antrax, iar la Câmpie anghina la păsări. In județele, Târnava mică și Turda-Arieș bântue epidemia de pestă între porci. S'a luat măsurile de combatere.

Muncile agricole

Prețul făcutului ogoarelor în județul Cojonca e de 50—200 lei de jugăr. Brațele sunt în număr suficient. Să p ătește 12—15 lei pe zi f ră mâncare.

Observațiuni generale

Recolta păioaselor de toamna și primăzară întrece toate așteptările atât cantitativ cât și calitativ, rămânând un excedent disponibil pentru export. In urma ploilor căzute starea porumbului s'a ameliorat mulțumitor, așa în multe părțe la câmpie este peste mijlocie.

Sâmbătă, 15 Octombrie 1921 la orele 8 și jumătate seara are loc în sala Prefecturei din Cluj prima ședătoare artistică-literară organizată de către Sindicatul Presei române din Ardeal cu concursul d-nei Lya Pop, dela Opera Națională.

PROGRAM:

I.

1. D. Tomescu: Un cuvânt lămuritor.
2. Corul Operei.
3. Ion Dragu: Vânturătorii de știri (causerie).
4. D-na Lya Pop, dela Opera Națională:
   a) Beethoven: In questa tomba oscura
   b) Brahms: Coeur fidele.

II.

5. D-ra Apr. Medianu, dela Teatrul Național: Recitări
6. D-l Tr. Grozăvescu, dela Opera Națională:
   Arie din Lohengrin
   acomp. la pian de d-l A. Friedmann
7. D-l Neamțu-Ottonel, dela Teatrul Național:
   Monolog.
8. D-na Lya Pop, dela Opera Națională:
   a) Lalo: L'Esclave
   b) C. Saint-Saens Melodies pers: La Solitaire
9. D-l Al. Ionescu Ghibericon, dela Teatrul Național
   Recitări.
10. Corul Operei: Arii Naționale.

Prețul locurilor: Locul I, 10 lei. Locul II, 5 lei.

Biletele sunt de vânzare la Agenția „Reclama" (Piața Unirei Nr. 4) iar în seara ședătorii la întrarea in sală.

Școală de dans pentru copii

fetițe și băeți dela 6—12 ani

din societatea de elită românească. Sub conducerea profesoarei diplom

1142 **LUCREȚIA MĂRCUȚIU**

Curs de 6 săptămâni, 3 ore pe săptămână cu începere dela 10 Octom vrie a. c. în sala mică a prefecturei.

Dansuri naționale românești, moderne de salon și alegorice

Taxa 120 Lei de persoană. — Inscrieri se fac în fiecare zi dela orele 5—6 la Liceul „Regina Maria" Strada Minervei (Schütz János) No. 1

FOARTE IMPORTANT pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—
Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—
Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—
Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—
Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—
Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—
Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—
Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie **FENYŐ & BRAUNFELD** din Piața Unirii CLUJ. lar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

22

în sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne **CZINK** CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

Mica publicitate

Corespondenţe:

MARGIT. Rog scrieţi-mi care-i cauza nerăspunsului?! Scrisoare urmează I.

MIŢI totul merge bine. S'a sfârşit. Sunt la locul vechi. Emil.

NELI când vii? Ori ai fost? Nu-i rea, ta doreşte L.

Cereri şi oferte de serviciu

CAUT POST de administrator de moşie în apropierea Clujului sau alte instituţiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucţie. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditaţie elevilor de liceu din orice materie cu preţ moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări şi Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniţă.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

Toată elita Clujului îşi dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece la pahar.
329

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Fraţii Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE

MINISTERUL AGRICULTUREI. - Direcţia Regională a Domeniilor, Cluj.

No. 6080 / 5361—1921 D. D.

Publicaţie.

La următoarele Pepiniere ale Statului sunt de vânzare altoi de pomi şi anume:

I. La Pepiniera Bocicoiul mare din Regiunea IV Hidig

10.984	bucaţi	altoi	Meri
3.215	„	„	Peri
1.400	„	„	Visini
2.928	„	„	Cireşi
4.574	„	„	Pruni
2.646	„	„	Nuci

II. Pepiniera „Teiu" din Regiunea III. Farcadinul de jos

3.140	bucaţi	altoi	Meri
	„	„	Peri
1.250	„	„	Pruni
1.400	„	„	Nuci

Preţurile fără ambalaj loco pepiniera sunt pentru: Ciresi. Visini, Meri. Peri Lei 31·—. pentru Nuci Lei 4·— şi pentru Pruni Lei 1·50 per bucată.

Doritori se vor adresa direct Pepinierei respective. unde se va achita şi valoarea.

Orice informaţiuni se pot lua la Direcţia Generală a Agriculturei şi Direcţiune a Domeniilor.

1169 **Direcţiunea Regională a Domeniilor.**

No. 8205—921 cons.

Publicare.

Se publică spre cunoştinţa generală că cu ziua de 1 Ianuarie 1922 oraşul Cluj dă prin licitaţie publica cu oferte închise stabilimentul pentru tăiat şi crepat lemne din dosul palatului Postal pe timp de un an în chirie.

Inventarul tuturor obiectelor maşinelor şi uneltelor care aparţin acestui stabiliment, precum şi condiţiunile închirierei să pot vedea în orice zi de lucru între oarele 10—12 a. m. în biroul secţiei economice a oraşului Str. M. Cogălniceanu No. 4.

Ofertantul va declara în ofertă că cunoaşte şi primeşte toate condiţiunile.

Ofertele se primesc până la 26 Octomvrie 1921 oferte întârziate nu se vor lua în considerare.

Ca garanţie ofertanţii vor depune la Cassa Alodiala suma de 5000 Lei iar recipisele le vor alătura la ofert.

1159 **Consiliul oraşenesc.**

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută celc mai fine şi solide mobile şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
893

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

La cel mai renumit Atelier şi Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu preţuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Bănci, fabricanţi, industriaşi, comercianti cari au nevoe de

Contabili,

corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

A SOSIT UN Radio 1111

mare transport de mărfuri în fier

din străinătate şi anume: **Rude, modele,** şi cercuri de fier, **grinzi** de fier şi **fier U** mai departe diferite **table** (lespede) **ancorate de fier.**

1161 Furnizăm imediat din depozit.

FILIALA UNIUNEA COMERCIALĂ S. A. CLUJ

Strada Regina Maria, 32

Reprezentanţii: **Berg- u. Hüttenwerks-Gesellschaft. Westböhmische Kaolin- u. Chamottenwerke.**

NAŢIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ şi RAPIDĂ

Constanţa--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

„THEMISTOCLES"

de 16.000 tone, viteză 15 noduri

pleacă din portul **CONSTANŢA** la 22 Octomv. st. n. direct **NEW-YORK**

Durata voiajului 16—18 zile

După „**Themistocles**" urmează a pleca următoarele vapoare

„CONSTANTINOPOLS", „MEGALI HELLAS" şi „KING ALEXANDER"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. şi chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere şi mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCURESTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 şi Sucursalele: **GALAŢI,** Strada Speranţei No. 28; **BRAILA,** Strada Belvedere No. 1; **CONSTANŢA,** Strada Traian No. 15

„THEMISTOCLES" pleacă din Constanţa la 22 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 15·000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 14·750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000·—
		Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500·—

In costul biletelor de la clasa 1, 2 şi 3-a, se cuprinde şi hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— şi pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni şi până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul intreg. 902

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. **Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

Abonamente

pentru

ziarul „Infrăţirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piaţa Unirii 7.

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
reprezentant general

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREȘTI,
Str. Academiei No. 2.

956

TARIF

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.

Linia regulată și rapidă Constanța—New-York cu vapoarele transatlantice: „THEMISTOCLES“ plecare 22 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria Constantza Constantinapole	cl. I-a cu hrană	Lei	1.000·—
„ „ „	cl. II-a cu hrană	Lei	700·—
„ „ „	cl. III-a fără hrană	Lei	287·50
„ „ Pireu	cl. I-a cu hrană	Lei	3.105·—
„ „ „	cl. II-a cu hrană	Lei	2.070·—
„ „ „	cl. III-a fără hrană . . .	Lei	847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiți, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg.

Vizitați expoziția magazinul de încălțăminte

D. S. RAFTOPOL

din București,
Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15.

În fața bisericei „Mateiu Corvin“. □ Telefon 107

Care stă la dispoziția On. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiană „Bally“, toate scăzute în preț cu 20%.

925

Ținem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „MEDALIA DE AUR“

M. ANGHEL

210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40
Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb“ Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

Anunț.

Gheorghe Savu fiind amploiatul Magasinului D. S. Raftopol din Cluj cu începere de la 14 corent este distituit din acest serviciu. Ne mai având nici un fel de legaturi la firma noastră. Ori ce ar face se considera nule pentru casa noastră.

St. Marinescu Cretzu & I. Hermenescu
1162 pr. Firmei D. S. Raftopol.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GANZ“
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.,
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazal.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

S'A DESCHIS

Magasinul de Coloniale si Delicatese

„ELISEE“

1164 Calea Reg. Ferdinand No. 34. Telefon

Bine asortat cu toate articolele în această branșă, ca **ceai, cafea, ciocolată, zahăr, specialități de lichéruri și vinuri.**

Unt de lemn, masline, brânzeturi și tot felul de pescări, etc. în totdeauna proaspete.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografica „FOTOGLOB“
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatur mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. **Fabricațiune de plicuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — **Cassete de hârtie de scrisori** în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, :: Registre de Contabilitate, etc., etc. ::

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continun a evenimentelor din toată țara în fine tot ce se înrudește cu această branse

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.

INSTITUTELE DE DESFACERE

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68 Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7 TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17

ABONAMENTE

la ziarul „Infrățirea“ se primesc și de azi inainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 350 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Luni 17 Octombrie 1921

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii Sibiu

ANUNȚURI:
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
și
AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA. CLUJ, STRADA IULIU
Telefon:
ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI CO
Director: D. TOMESCU
Telefon:
ACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Făgăduieli și realitate

Odată o revoluție trecută, se observă că ia n'a fost de cât o mare... emoție publică și nimic alt. Schimbările nu sunt adânci. *Craet.*

Așa-i acum. După atâția ani de războiu, de supunere fără murmur la poruncile venite de sus, omenirea a luat vacanță și petrece-n târg. Iar alci ascultă bucuros pe strigătorii de la ușa șatrelor în care se spune că sunt de văzut minunile lumii. Dar vuet mai mult este-n piața cea mare, în jurul unor șugubeți îmbrăcați în haine roșii, cu fețe smolite: sunt cei care fac dintr'un leu doui.

Oamenii cuminți stau mai pe de lături; din cei ce aproape de tot însă, câți s'au păcălit de amarnic! Se vorbește chiar de o familie întreagă, de prin părțile de la Miază-noapte, care, încrezătoare în făgăduelile acestea de îmbogățire repede, s'a dat pe mâinele roșilor, iar acum se roagă de lume să-i la copiii, că-i mor de foame! Mulți sunt însă și aceia care au început să se îndoiască de puterea minunilor. Iar unii au început chiar să se întoarcă la învățăturile cele vechi, la cărțile așezate din vremurile dinainte de războiu.

Așa, pe câți-va i-am găsit, departe de târg, deasupra unei lucrări făcute de un viconte D'Avenel, nu om învățat, care pe la sfârșitul veacului trecut a scris o carte asupra istoriei proprietății și a salariilor, în Franța, de la 1200 până în zilele noastre. Cartea este cam de trei ori și mai bine mai mare de cât Biblia lui Șaguna, în ea sunt cercetate peste 75.000 de cazuri, iar la sfârșitul ei iuditorii noștri de adevăr au dat peste următoarele lucruri, între multe altele nu mai puțin demne de luat în seamă:

„Lucrătorul din 1835 semăna mult", zice D'Avenel, ca salariu, cu acela din 1789, de care el se deosebea totuș atât, din punctul de vedere al drepturilor politice; lucrătorul din 1897 apoi, seamănă, cetățenește, cu acela din 1848, de care el însă se deosibește atât de tare în ceiace privește salariul." Numai din aceste rânduri și cetitorii noștri ar fi putut scoate o oarecare învățătură. Dar D'Avenel spune cu mult mai mult.

El ne mai spune d. ex, că „prețurile banului, al pământului, al muncei, acelea ale tuturor alimentelor și mărfurilor, n'au încetat niciodată de a fi libere; nici o constrângere legală, nici o înțelegere privată nu au putut să le aservească; mersul vieții economice a avut loc în mod independent de schimbările politice sau sociale, aceasta atât în evul mediu, cât și în timpurile moderne și în zilele noastre". Singurul factor care a hotărât până în secolul nostru cătimea de bună stare a mulțimei a fost proporția dintre populație și cantitatea de pământ productiv disponibil.

În secolul al XIX-a a mai intrat în joc, este drept, încă o forță, — atunci când e vorba de fixarea proporției de bună stare din lume. Dar aceasta nu este politică, nici de data aceasta. Este știința. Aceasta „a înmulțit, pentru om, facultatea de a produce obiectele, utile sau plăcute vieții, iar aceasta atât de mult în cât vechiul echilibru dintre populație și mijloacele de subsistență oferite de pământ s'a rupt" și a apărut alt echilibru nou, mai priincios omenirii muncitoare.

„Căutarea mijloacelor capabile să mărească bună-starea mulțimelor, ne spune vicontele D'Avenel în alt loc, ca un fel de încheiere acelor precedente — „chestiunea socială", cum i se zice astăzi acestei probleme" — nu este așa dară o chestiune politică, dat fiind că puterile publice nu pot nimic în această materie; ia este o chestiune științifică, cu această rezervă, că forța guvernamentală, care nu poate creia bogății, poate să le distrugă, dacă vrea".

Cum poate forța guvernamentală distruge bogățiile, nu este timpul să arătăm acum. Dăm numai concluziile lui D'Avenel cu privire la rolul, singurul rol folositor, pe care poate să-l aibă politica, comparată cu știința, despre care am spus o vorbă mai înainte. „Știința", ne spune el „și politica au domeniile lor deosebite; ceadintâi dă bună-starea, cea de a doua dă libertatea și dreptatea".

Prin politică deci, fie că politica celui mai bogat în „făgăduelli din partide, nu se poate mări bună-starea unei țări. Aceasta a fost prima învățătură, pe care au cules-o cetitorii cei cuminți din scrierea unui viconte învățat. Bună-starea, ca să se pășreze și ca să crească, are nevoie de altceva: are nevoie de ajutorul științei și de muncă ordonată. De acela când vicontele D'Avenel vine și mai spune că: „Se va zice poate, că la slab rezultat s'a ajuns, după o muncă atât de grea și după ce s'au adunat, comparat și comentat milioane de cifre, dacă nu s'a găsit altceva mai bun de spus, ca încheiere, unui popor flămând după preschimbări și dornic de „a face ceva", ce cât că nu se poate face nimic, nimic, în orice caz, în senzul și direcția în care crezuse el"; când D'Avenel mai adaugă apoi: „Că este, ori și cum, un rezultat foarte important acela de a ști cum poți face o prostie, căci în felul acesta putem să ne oprim de a o face", când el scrie toate acestea acela care l'au cetit au un ochiu tot mai sigur pentru realitate și dau tot mai puțină crezare politicianilor care spun că la el, în geantă, este izvorul îndestulării omenești. Politica făgăduelilor nesfârșite, politica pe care am văzut-o culminând în Rusia, face din ce în ce mai mult loc, în conștiința omenirei care se trezește.

† *Em. Porumbaru*

Zilele acestea s'a stins la București încă unul din fruntașii noștrii politici: Em. Porumbaru.

Spirit ales, înzestrat cu însușiri deosebite, stăpân pe o vastă cultură, juridică în special și călăuzit de principiile adevăratului democratism, Porumbaru a conlucrat intens la întocmirea și consolidarea Țării, căreia îi închinase întreaga sa personalitate.

Om de caracter, drept și corect în adevăratul înțeles al cuvântului, Porumbaru a fost unul din făuritorii care au pus temeliile celei mai democrate politici la noi.

A debutat ca modest funcționar, început ce l-a instruit să nu nesocotească elementele bune și pregătite. Ca omagiu adus acestui început, a strâns amintirile sale în o broșură cunoscută lumii lubitoare de cetit intitulată „Cincisprezece ani din viața unui funcționar".

Până a ajunge în fruntea trebilor Țării, Porumbaru a ocupat în biurocrație slujbe cari au fost pentru el o școală funcționărească.

Ca ministru al lucrărilor publice sub P. S. Aurelian, apoi la externe sub D. A. Sturda și în urmă sub d-l I. I. C. Brătianu, valorosul bărbat de Stat a adus Patriei prețioase servicii, contribuind astfel și la bunul renume al partidului național liberal, al cărui statornic și credincios soldat a fost timp de aproape o jumătate Veac.

Adânc cunoscător al jurisprudenței, avocat de forță, orator iscusit și parlamentar apreciat nu mai puțin și de întreaga opoziție, reprezentată în sfatul legiuitor, Porumbaru s'a bucurat, îndecursul activității sale prodigioase de un ascendent hotărâtor și vrednic asupra celor chemați să slujească Țara.

Cea mai însemnată acțiune a manifestării sale politice este participarea la pregătirea și înfăptuirea războiului de desrobirea românimii subjugate.

In calitate de președinte al Senatului, Porumbaru s'a rostit și a votat la Iași revizuirea Constituției.

Viața lui politică, activitatea lui juristică și parlamentară, acțiunea lui de sfetnic al Tronului prezintă un bogat și interesant domeniu pentru biografii bărbaților noștri de Stat.

Alături de cei cari deplâng, prin scris sau prin viu grai moartea distinsului defunct, ne exprimăm și noi adânca părere de rău pentru pierderea lui Em. Porumbaru, care era în acelaș timp și personificarea devotamentului și a cinstei politice.

...nificare ori armonizare?

Vedem adeseori întrebuințându-se cuvântul de „unificare" și „regionalism" de cele mai multe-ori nu spre a indica o direcție, un scop bine determinat împreună cu soluțiile ce se impun, ci mai vârtos spre a masca rivna unora ori a altora de a pune mâna pe frânele țării, de a guverna.

Mai vedem alături de ideea „unificării", ideea „consolidării naționale" ca o condiție prealabilă a unificării prin legi.

De data asta, d-l Dózsa Endre, în ziarul „Keleti Ujság" pune în fața ideei de „unificare", ideea „armonizării".

Câtă vreme până aci nimeni nu a tăgăduit îndreptățirea tendinței spre unificare, ci cel mult se arătau mijloace diferite prin cari această unificare s'ar putea înfăptui, muncindu se în chip constructiv fără a slăbi coheșiunea de suflete și a sămăna neîncredere și nemulțumiri, — d-l Dózsa crede nemerit să opună ideei de „unificare" ideea armonizării" și aceste idei nu voește să le trateze paralel ci ca idei contrarii ce se exclud reciproc.

In sprijinul acestei concepțiuni, autorul aminte te rezistența Ardealului față cu încercările de unificare (?) apoi aceea a Turcilor cuceritori și, la urmă, tendințele de germanizare ale austriacilor.

Vorbește chiar de nesuccesul încercărilor de maghiarizare încheind astfel:

— „... poate fi vorbă, după o cumpănire serioasă, de crearea unei unități naționale române în acest stat poliglot, și se pot oare unifica popoare cu cultură proprie, cu obiceiuri proprii, cari au stat veacuri sub diferite oblăduri juridice și cari presintă tot atâtea popoare diferite sub raportul dreptului."

Desigur comparația cu Turcii, cu Austriacii și cu Ungurii ciar, nu merită nici o discuție. D-l Dózsa Endre se face că uită, că unitatea națională română s'a înfăptuit prin entuziasta hotărâre a populației ardelene, prin actul Unirii. Dacă azi se discută chestia „unificării", nu însemnează că s'ar putea găsi cineva care să pună la îndoială inviolabilitatea acestui act.

Sub „unificare", în felul cum e pusă chestia, se înțeleg numai modalitatea, forma, în care se vor stabili normele de îndreptarea cursului existenței noastre viitoare. Și iarăși sub „unificare" nimenea la noi nu înțelege să desbrăcăm celelalte neamuri de naționalitatea, de obiceiurile, de tradițiile, de cultura lor.

Dacă idea unificării, trebuie să fie obiectivul principal și permanent al străduințelor noastre o vom judeca mai sub toate împrejurările date. Chiar desvoltarea istorică a neamului românesc nu s'a făcut în linie dreaptă, ci cu multe și mari cotituri, cu suișuri și coborișuri felurite, mai grăbit la unii, cu popasuri mai lungi la cellalți întâmpinând obstacole diferite și luptând cu înrâuriri felurite. Deci nici unificarea nu se va impune unilateral și arbitrar, căci desigur, nu se pot șterge cu o trăsătură de condeiu legi și datini, tradiții și virtuți: tot atâtea necesități caracteristice ale unei propășiri evoluționi.

Se va proceda la înfăptuirea unificării cu bună înțelegere, sistematic, având drept busolă consolidarea statului, întronarea dreptului, asigurarea libertăților publice și private, ordinea și progresul.

Nu vom jicni sentimentul național al nici unui popor, nu vom împedeca afirmarea lui în limitele legii, ale lealității și ale patriotismului cinstit, căci acest drept îl are în virtutea ființării lui! Dar în aceeaș măsură, trebuesc să țină seama popoarele conlocuitoare, că Statul român de azi este un produs al istoriei și al conștiinței naționale, care a înfăptuit unitatea. Cine e împotriva acestui stat așa cum se prezintă azi e împotriva națiunei române și va fi tratat ca dușman al ei.

Aurel Clato.

Evenimentele zilei

Plebiscit în orașul Sopron

Budapesta, 14 Octombrie

Ziarul „Ellenzék" i se comunică, că conferința din Veneția a luat o hotărâre de inițivă cu privire la concesionarea teritorială a ținuturi or locuite de germani din Ungaria de Vest: la opt zile după ce comisiunea interaliată a generalilor va constata executarea întocmai a desarmării, în orașul Sopron incluziv comunele Agfalva și Brennberg se va ordona plebiscitul sub controlul comisiunei.

Invaziunea Sârbilor în Albania

Viena, 14 Octombrie

„Ellenzék" după o știre reprodusă din „Reichspost" scrie:

Trei regimente de artilerie sârbești, provăzute cu un mare număr de mitraliere au trecut peste Drina.

Mai multe comune Albaneze au fost ocupate.

Forțele mici ai albanezilor sau retras din fața trupelor numeroase și bine echipate ale Sârbilor.

Sârbii urmăresc fără întrerupere trupele albaneze, ceace înseamnă, că intenționează ocuparea întregei Albanii.

Guvernul Albanez a făcut demersurile necesare la Liga popoarelor, rezultatul se așteaptă.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Istoria teatrului românesc în Basarabia

Note din conferința ținută cu ocazia deschiderei Teatrului National din Chișinău.

Ca toate împrejurările defavorabile sub regimul străin, teatrul românesc are istoria lui.

Pe la 1863 inimosul profesor Ioan Doscăv, organizează cu elevii liceului regional din Chișinău o serie de reprezentanții românești. „După câteva reprezentanții românești" povestește și în precuvântarea unei cărți — pe scena teatrului — din Chișinău, executate întâi de către elevii liceului, mai în urmă de către unii amatori din societatea aleasă locală, și în sfârșit de către trupa de artiști veniți din Iași, sub conducerea d-ui Teodorini, s'au convins basarabenii că și limba românească este cu prisosință națională și atrăgător-interesant.

Organisatorul teatrului național din Craiova, artistul Teodorini, a fost unul dintre primii artiști care a trecut Prutul, jucând pe scena teatului din Chișinău toate piesele lui Alexandri.

La 1868 vine la Chișinău trupa cunoscutului artist N. Lachian și a început stagiunea la 20 Noembrie care a ținut până la 15 Martie 1869. Repertoriul, era în gustul publicului de pe atunci: Cinel-Cinel, Fluerul fermecat, Urâta satului, Florin și Florica, Scara mâței, Banul, Ochiul dracului, Cucoana Chirița, Nunta țărănească, Piatra din Casă, Sora lui Iocris, Pupinel, Madame Lefebre, Iorgu dela Sadagura, Hapitorile satului și altele.

Artistul ieșea Belador, scrie — între altele — în istoria teatrului român — următoarele, privitor la această trupă:

„La reprezentanțiunea piesei Cinel-Cinel, succesul fu așa de mare în cât după versurile:

„La Moldova cea frumoasă
Viața-i dulce și voioasă,
La-l Moldovei dulce soare
Crește floare lângă floare„.

— versuri șterse de cenzură, dar zise de actori, — stărnirâ un entuziasm nemai pomenit printre românii din Chișinău". Apoi mai departe:

„Gaugerdt guvernatorul Besarabiei, precum și familia Catargiu, organizează petreceri în onoarea actorilor români Luchian în semn de mulțumire pentru cinstea și buna primire ce i se făcură lui și trupei sale, dădu o reprezentațiune în folosul populațiunei sărace din Chișinău, reprezentație ce produse mai mult de 1500 ruble. Luchian înmână produsul seratei, guvernatorului, care dădu ordin a se pomeni în biserica catedrală numele donatorului. La plecare actorii fură purtați în triumf."

La 1885 în teatru Blagorodnoe Sobranie, trupa lui Costaki Bălănescu a dat 30 de reprezentațiuni alcătuite în majoritate din piesele lui V Alexandri.

Un an mai târziu vine trupa fraților Vlădicescu în frunte cu Fani Tardini, iar la 1877 marele Manolescu, joacă operele lui Shakespeare în românește.

O adevărată eră în istoria teatrului românesc basarabia face artistul ieșean Pechea Alexandrescu, care dela 1869 când a fost cu trupa lui Luchian, în fiecare an venea la Chișnău și în celelalte orașe ale Basarabiei jucând piese românești până la 1912.

Sunt interesante și încercările basarabenilor de a juca piese românești.

După revoluția din 1905 s'au făcut câte-va încercări de a se juca piese românești la sate. In Chșinău artistul român Gh. Madan, formează o trupă de amatori, care a dat câte-va spectacole în oraș și Orhei Iată ce povestește „Neamul Românesc" la 1908, despre una din reprezentațiile date la Chișinău:

„In ziua de 4 Februarie s'a dat în Chișinău o reprezentație, De către domnișoare și tineri s'a jucat frumosul vodevil al lui V. Alexandri Cinel-Cinel. Rorul lui Graur l-a jucat d. Madau, iar al Floricăi D-ra Sârbu. Au mai luat parte în vodevil d-ele A. Dicescu, Suruceanu, Semigradow, Savolski și zinerii Popa, Razu, Suruceanui Popescu, Andronovici, Leonard și alții. Sala era plină de lume. Când s'a ridicat cortina, lumea era parcă fermecată de privelișiea uimitoare: porturi naționale, grai românesc, tablouri cam uitate dar scumpe sufletului nostru...?

Această trupă de amatori joacă până în 1912.

După cum se vede în Basarabia, începând de la 1863 și aproape până în zilele noastre graiul românesc a fost purtat chiar pe scenele teatrelor. Totuși pe aceste scene nu puteau trece de cât anumite piese, iar entuziasmul publicului basarabean trebuia să aibă oare cari margini și el nu reprezenta sufletul încătușat al poporului. Aceste representanții ocazionale dovedeau însă că Basaraeia este o țară românească, dovedeau unitatea noastră națională.

Vorbind apoi despre actualul teatru național, conferențiarul spune că românii trebuesc să sprijine acest teatru, prin concursul moral, printr'un interes viu față de această instituție. Indeamnă apoi pe actori, purtătorii tradițiilor teatrului românesc, descendenții lui Matei Millo și Gr. Manolescu, să nu uite că teatrul în Basarabia are și altă menire, căci pe lângă arte pură are înalta chemare de a redeștepta sentimentele amorțite ale poporului, și menirea apostolică de a sădi în sufletul poporului basarabean dragostea față de cultura noastră națională, de le lega sufletul norodului, de acea actorilor.

Să ne închinăm, — încheie d-sa —, memoriei acelora cari au lucrat ro ânește, pe scena teatrului Blagorodnoe Robranie — acum Teatru Național — să ne plecăm capul înnaintea figurei măreție a lui Hajdeu cu a cărui piesă se deschide astăzi teatrul și recunoștința noastră acelora cari au contribuit la crearea teatrului național din Chișinău și celor ce se vor sacrifica pentru sfânta chemare a acestui teatru".

(Urmare din pag. 1.)

zește din visul ei, politicei care făgăduește ordine numai, pe lângă libertate și dreptate și care cere pe deasupra și muncă, muncă de la toți, — o dinea și munca fiind singurii factori care pot mări cu adevărat bună-starea pe pământ.

Virgil I. Bărbat.

Din Țara Foametei

Extragem din o interesantă scriere, datorită d-lui Ludovic Nadeau, care a suferit doui ani de închisoare în Rusia, sub regimul bolșevic, următoarele pasagii:

„Bolșevicii, simțind nevoia de a-și micșora răspunderea lor îngrozitoare, se străduesc să se apere împotriva învinuirii că ei sunt adevărata pricină a foametei cumplite. In sprijinul lor amintesc vremea apropriată celei de azi (acea între anii 1873 și 1891 îndeosebi) când foametea desnădăjduise câteva regiuni din fostul imperiu țarist.

E drept, că acum treizeci în urmă faptul s'a întâmplat într'adevăr. Totuși trebuie să precizăm lucrurile. Pe acea vreme se iviseră numeroase împrejurări cari prevesteau nenorocirea ce s'a deslănțuit apoi furioasă în bună parte din Rusia. Insă regimul țarist — fie din mândrie, fie din ignoranță — rămase nepăsător.

Cârmuirea din Petersburg — azi Petrograd — fiind încunoștințat pe cale particulară, că anumite ținuturi n'au grâne și că locuitorii sunt amenințați să moară de foame, ceru lămuriri guvernatorilor respectivi. Aceștia însă, ca să nu-și expună situațiunea lor atotputernică, răspunseră că provinciile lor nu le lipsește nimic. Mai târziu aflându-se adevărul, prin măsurile luate, fără scăpate de nimicire completă cei rămași în viață și vecinătățile primejduite.

Infiorătorul dezastru din Rusia bolșevică nu poate fi comparat cu cel amintit, fiind-că el pustește întreg fostul imperiu și fiind-că în multe din provinciile sale foametea s'a inculbat încă din primul an al regimului maximalist rus. Ținând seama și de faptul că Europa — apuseană și răsăriteană — trece prin o acută criză alimentară și deci în imposibilitate de-a veni în ajutorul înfometatului popor rus, dezastrul apare și mai înspăimântător.

Economiști ruși, refugiați, au socotit că chiar de s'ar putea împărți, în Rusia, milioanele de hectolitri trebuitoare hranei, totuși dezastrul permanent nu se va fi înlăturat ar fi un ajutor de azi pe mâine.

Ca să-și facă cineva o idee numai de mizeria ce domnește, e deajuns să fi văzut, de pildă, parcursul între Sukari-Bashnia și Moscova. Aici, toate represaliile poliției bolșevice — de fapt pe hârtie — zilnic se jefuește ca'n codru. Ș'apoi moneta n'are nici o valoare și oricât a-i da pentru câteva chilograme de făină — adusă dela distanțe imense — nu izbuteștf, decât numai dacă în schimbul făinii dai îmbrăcăminte sau lucruri ce nici de cum nu se găsesc în comerț.

Cu privire la grânele ce se mai pot recolta, seceta a zădărnicit munca — puțină în raport cu nevoia uriașă. — Astfel poporului rus nu-i rămâne decât să-și aștepte moartea inevitabilă.

(va urma)

Cetiți „Infrățirea"

ECOURI

Un premiu pentru vindecarea Cancerului

Un necunoscut american din Washington a adonat 100 mii dolari pentru descoperirea unui medicament împotriva Cancerului.

Un nou tun de o forță formidabilă

Inginerul de mine Delamare-Maze, locotenent în armata franceză, a inventat un nou tun, care va permite să se tragă la o distanță de patru sau cinci ori mai lungă decât faimosul tun german intitulat „Die dicke Bertha".

In 1919 el a oferit guvernului francez brevetul lui care va revoluționa artileria.

Guvernul francez, după ce a făcut experiențe care au dat rezultate foarte satisfăcătoare, a cumpărat imediat brevetul inventatorului, dar și a rezervat, în contractul de cumpărare dreptul de a face și modificările ce le va găsi de cuviință.

Delamare-Maze a primit aceasă clauză.

Pare că iuțeala proiectilului lansat de acest nou tun este sporită cu peste 50 la sută.

Cât privește distanța tiruiui, ea este fo midabilă.

Inventatorul a fost autorizat să vândă brevetul și guvernelor aliate.

Comemorarea centenarului lui Ampère

Președintele republicei franceze, a primit invitația făcută de d. Daniel Berthelot membru al institului și membri comitetului, de a prezida serbările comemorative, ce vor avea loc în a doua jumătate din Noembrie, la Sorbona, pentru centenarul lui, Ampere, gloriosul savant francez, care o descoperit între altele și principiul telegrafiei electrice.

100 de ani dela nașterea lui Dostoiewski

Se împlinesc 100 de ani dela nașterea lui Fedor Dostoiewski, marele scriitor rus născut la Moscova în 1821 și mort la Petrograd în 1881. Dostoiewski este autorul unor romane de o mare adâncime psihologică și de un real sentiment dramatic, precum sunt „Crima și pedeapsa", „Casa Morților", „Țiarul unui scriitor" și altele. La început democrat convins și osândit la munca silnică pentru tendințele sale revoluționare, a preconisat la sfârșitul vieței sale regenerația lumii prin religia creștină și a fost unul din întemeietorii partidului slavofil.

Pentru monumentul lui Horia, Cloșca și Crișan la Alba-Iulia

„Asociația" din Ardeal ne trimite următoarele:

Un popor, care nu-și cinstește eroii, și nu-și amintește neîncetat de faptele mari din trecut, nu-i vrednic de ei și de ele.

Modul cel mai nimerit, în care un popor își cinstește oamenii săi mari și-și amintește de faptele vitejești ale trecutului, este, pe lângă cunoașterea temeinică a vieții celor dintâi și a împrejurărilor între care au fost săvârșite aceste din urmă, imortalizarea lor prin statui și monumente.

Până acum românii din Ardeal nu aveau voie să eternizeze în chip de marmoră ori de bronz pe marii lor eroi. Stăpânirea vrăsmașă de pe vremuri îi oprea. Acum însă nu mai sunt aceste piedici. De aceia e datoria fie cărui bun român, să vină în ajutorul „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român", cu sediul central în Sibiu, dar cu organizație veche și puternică în întreaga Transilvanie. cumpărând cât mai multe bilete dela loteria ei, fiincă din veniturile acestei loterii vrea să ridice un șir întreg de statui și monumente oamenilor și faptelor mari din trecutul românesc.

Astfel voiește să însemneze cu un monument demn de marii martiri, Horia, Cloșca și Crișan locul unde au fost frânți pe roată în 28 Februarie 1785 pe dealul furcilor din Alba-Iulia. In fața unei mari mulțimi de români aduși cu forța din toate satele ardelene, ca să vadă și să înțeleagă, ce soartă îi așteaptă pe cei revoltați împotriva stăpânirii, au fost frânți pe roată întâiu Crișan — deși aceasta se spânzurase de mai înainte în temniță, — și Cloșca, pe urmă, ca să-i fie chinurile mai mari, Horia însuși.

Ungurii iau batjocorit cu vorbele „Horia rex Daciae" (Horia regele Daciei) scrise pe o coroană de hârtie așezată pe fruntea lui, ca și jidovii de Domnul Hristos, care încă purta pe lemnul crucii vina ce ei au cugetat că o are; „Iaus Nazarineanul Regele Judeilor". Ca și Mântuitorul însă neînfrântul bărbat, Horia, a răbdat în tăcere, fără să scoată un geamăt s'au un suspin, durerile supraomenești ale sdrobirii cu roata, Se zice că în cilpa din urmă ar fi rostit aceste cuvinte: „Mor pentru neam!"

Ei bine, neamul, pentru care el a pătimit și a murit, trebuie să facă totul pentru a putea privi totdeauna chipurile turnate în bronz ori cioplite în marmoră, ale acestor martiri, din a căror fapte trebuie să învețe toți curaj și bărbăție neînvinsă. De aceea e o datorie națională pentru tot românul să cumpere bilete dela loteria „Asociațiunei" din Sibiu, strada Șaguna 6. ori dela băncile mai de seamă din toate centrele, fiindcă această loteric are între altele și acest scop.

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acoardă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

PARTIDUL NAȚIONAL-LIBERAL DIN JUD. COJOCNA

Convocare

Potrivit Statutelor pentru reorganizarea partidului național liberal

Membrii organizațiunii național-liberale din județul Cojocna sunt invitați a se întruni în CONGRES JUDEȚEAN, Duminecă, 23 Octombrie 1921, orele 10 dimineața, în sălile „Cercului de Studii (Piața Unirii).

Ordinea de zi:

1. **Cuvântare de deschidere a Președintelui.**
2. **Dare de seamă a Secretarului general și a Casierului.**
3. **Organizarea partidului național-liberal și misiunea sa istorică. Expunere de principii.**
4. **Votarea Statutelor.**
5. **Alegerea „Comitetului județean" și a „delegației permanente".**
6. **Constituirea biuroului.**
7. **Expunerea situațiunii politice.**

Monstruozități regionaliste

In n-rul dela 12 Octombrie al ziarului nostru, s'a publicat un articol în chestia magistraților din vechiul Regat, molestați într'una de regionalismul strâmt, care de atâte vreme inspiră oamenilor serioși o îngrijorare legitimă.

Până alaltăieri, chestia avocaților, care desvăleşte un colț al aceluiași îngust regionalism, a agitat, cum se ştie, lumea.

Două ziare din localitate au sărit, arse, la apariția articolului dela 12 Octombrie împuind urechile cu patriotice protestări. Iată însă că unul din aceste ziare aduce imediat dovada strălucită a primejdioasei mentalități înfierate.

Se ştie că Parlamentul a votat o „Lege", care suprimă, pentru avocați, barierile înjositoare. Art. II. al acestei Legi sună, textual:

„Orice legi, regulamente, ordonanțe etc. cu caracter local sau regional, moştenite dela Imperiul rus şi cel austro-ungar, relativ la această lege, se abrogă.

Dar regionalistul nu se dă bătut. El nu vrea să ştie de lege. Citâm, din ziarul amintit, textual:

„Această calitate (de avocat) este dependentă de faptul înscrierii în barou şi înscrierea este condiționată (pentrucă vrea dumnealui) pe lângă pregătirea ştiințifică şi de alte momente (?) a căror constatare este exclusiv de căderea baroului. Baroul cercetează condițiunile de admitere după legea locului (!), pentrucă aceasta nu este si nici nu ar putea fi abrogată în lipsa unor legi comune pentru întreaga țară". (!!)

Şi ceiace întrece orice închipuire, e că în articolul exclusivistului feroce, se dă, cu câteva rânduri mai sus, textul însuşi al legii, care dă drept ori cărui avocat înscris în orice barou din țară a pleda în fața ori cărei instanțe judecătoreşti, din întreaga țară, şi a se transfera unde-i place.

Descifrați bine, oameni buni, silabisiți monstruozitatea juridică a regionalistului:

Legea ordonă înscrierea, dar patriotul zelos proclamă suveran că aceasta atârnă şi „de alte momente", pe care numai baroul, pus astfel d'asupra legii, e în drept să le cerceteze. Apoi acest suprem for, în afară de legi apreciază — e dreptul său —, „după legea locului" şi această lege a locului „nu este" şi nici „nu poate fi" abrogată. Şi se spune aceasta, după ce ea a fost înmormântată cu toată pietatea şi binecuvântarea obişnuită față de nişte sfinte moaşte ca acelea ale „legii locale" (vezi art. II. citat mai sus).

Înțelegi acum, cititorule, până unde merge patriotismul regionalistului, care protestează, cu asemenea monstruozități, față de strigătul de durere al magistraților jigniți, al avocaților ținuți pe la uşile infailibilului barou de grofi pământeni.

Dar când patima regionalismului vă demască pe fiecare zi, nu mai umblați, domnilor, cu naive arguții de jurisconsulți consumați, căci sunteți pur şi simplu ridicoli.

Reclama este sufletul comerțului

Revista prese maghiarea

Introducerea răscoalei monarchiste

„Bécsi Magyar Ujság". scrie: Ziarul sioniştilor din Viena „Montagszeitung", în numărul de Marți publică o întreagă serie de ştiri alarmate, cari au produs o panică nemai pomenită în cercul populației vieneze şi în deosebi în sânul partidului sionist

Partidul sionist este informat — scrie M. Z. — că „Societatea Luptătorilor de Front", (Frontkämpfervereinigung.) va proiecta un atac contra evreilor din Viena.

După unele versiuni, cari cutreeră întreg oraşul, aceste planuri de atac ne vor executa după sistem l maghiar ş. a. de a da loc unor ciocniri sângeroase prin cafenele, prăvălii şi pe străzi, având ca scop expulzarea tuturor evreilor ca elemente antimonarchiste.

Conducerea Partidului Sionist a făcut demersuri necesare la autoritățile competente şi le-a cerut intervenția militară care la orice eventualitate să poată preveni ciocnirile.

Politica maghiară

Ziarul „Ujság", în articolul său de fond se ocupă de politica românească a maghiarimii şi scrie între altele: — „politica românească a maghiarimii astăzi e încă o „tabula rasa", ceva gol despre care nu se poate vorbi serios. Un-urimea priveşte cu toată rezerva viața politică românească; parte activă însă nu l-a în politica aceasta. Acei câțiva deputați unguri transfugi sunt înaintea maghiarimii considerați ca străini Țării lor şi sunt priviți cu desgust pentru slugărnicia, care caracterizează activitatea lo politică de până azi, dacă despre asta mai poate fi vorba". Işi arată apoi mulțumirea pentru atitudinea şi laudă activitatea binevoitoare a ministrului Groza, şi declară că pentru aceasta maghiarimea nu ar primi bucuros căderea guvernului Averescu, până când ministrul Groza nu-şi va fi împlinit promisiunile.

„Nici de la partidul național, nici de la liberali — scrie mai departe „Ujság", — nu aşteptăm mult, căci e îndeobşte cunoscut naționalismul exagerat al liberalilor. Astăzi maghiarimea începe a vedea clar că toate partidele din regat nutresc aceea-şi părere greşită, că minoritățile naționale din ținuturile adjexate s'ar, bucura de literați prea mari. E greu să ne stăpânim un zâmbet amar. Cu o fărâmă de pă rundere a politicei reale, ne putem explica şi lucrul acesta, dacă ne reamintim viața de stat ecoaptă ce a dăinuit în România înainte de război.

Pe atunci existau în România num l boeri şi țărani, cari împărțiau soarta iobagilor şi o armată de funcționari având o existență cu totul nesigură, care se schimba cu fiecare schimbare de guvern". In astfel de împrejurări, singura nădejde şi-ar putea-o pune maghiarimea în grupul din jurul d-lui Lupu, totuşi astăzi încă nici vorbă nu poate fi ca socialiştii să poată ajunge la guvern", — scrie cu amărăciune ziarul amintit.

Şi totuşi nu e aşa de negru dracul cum şi-l închipuie.

Puțină răbdare şi mult patriotism, şi şi vor vedea ungurii realizate toate aspirațiile lor drepte.

Anarchie în Belfast

„Prager Presse", după un comunicat al Agenției Reuter, scrie:

In orașul Belfest, din Irlandia o bandă de răsculați au pătruns în prăvălii devastându-le cu desăvârşire. — La fața locului au **sosit întăriri militare engle**

Subt fațadă...

Ca să judece cineva un guvern nu trebue să se oprească numai la formele superficiale ale existenței lui, care, aceia, se repetă de la unii la alții, nici măcar la abuzurile principale, scandaloase pe care le vede, le denunță şi le condamnă oricine. El trebue să străbată în intimitățile, puțin cunoscute ori bine ascunse ale vieții locale, în amănunchele care ele dau valoarea adevărată a unei cârmuiri.

El bine, când se va răscoli prin actele pe care le va lăsa administrația actuală, când se vor culege prin provincie şi prin provincii amintirile ei, atunci, numai atunci işi va da seama cineva prin ce fază a trebuit să treacă, după ce Regele a chemat la putere pe generalul Averescu, această nenorocită țară.

Va afla până unde s'a coborât răsbunătoarea patimă de partid. Va şti câte existențe au fost nenorocite pentru a face loc partisanilor, câți oameni onești şi muncitori au căzut jertfa celor mai nerușinați şi mai netrebnici paraziți. Se va uimi cunoscând ce şi cât era de nevoe pentru izgonirea sau mutarea unui mic funcționar care prin prezența lui stirica anumite c ibzuieli electorale.

Şi, alături cu acestea toate, alături cu primăriile rurale acordate de regulă celor mai ticăloşi dintre locuitori, cu dosare criminale în cârcă, va auzi şi ce s'a spus sătenilor pentru a-i câştiga: atârările la încălcare de proprietate, la anarhia cea mai caracterizată, care ar fi pus țara în foc dacă, din fericire, oamenii s'ar fi fost mai cuminți, nesfârşit mai cuminți decât aceia cari, pentru cele mai egoiste scopuri, îi ispitiau la revoluție şi la crimă.

Aceste lucruri toate vor ieşi la iveală şi astfel se va da cuvenita satisfacție tuturor acelor cari subt orice formă, au refuzat să pactizeze cu acest regim.

N. Iorga.

(Din „Neamul Românesc.")

Pentru-ce n'a asistat Baronul Iosika la reprezentația de gală a Operii Române

Sub acest titlu ziarul local „5 óraiUjság" comentează atitudinea puțin corectă a unui „Domn" Baron Iosika, care în calitate de președinte al A. M. din ținuturile alipite a fost invitat de către d l Prefect Meteş să asiste la reprezentanția de gală a Operii Rom. dată în onoarea M. S. Regina Maria.

Această invitare — spune ziarul numit — n'a fost adresată esclusiv numai reprezentantului personal a tuturor ungurilor, cari locuesc aceste ținuturi, ci în mare parte şi acelui Baron Iosika, — care — versat fiind în afaceri politice — cu spiritul său indemânatic, inteligent şi impunător — a putut străbate prin culisele Curții Regale din București unde fu primit cu cea mai mare simpatie. — E de remarcat însă — spune acest ziar — că cu această ocaziune nu în calitate de presedinte a A. M. reprezentând interesele poporului maghiar a făcut acele demersuri la Palat, ci şi atunci călăuzit de imboldul instinctiv al unui egoism ereditar — caracteristic magnaților — solicitase „mila" Palatului pentru apărarea intereselor flagrare ale magnaților, din care face parte şi D-sa.

La invitarea d-lui Meteş, Baronul Iosika răspunde într'un ton foarte delicat, gingaş; acest ton însă conține atâta rafinerie politică, încât abia la o examinare mai intensă a rândurilor din scrisoare se poate demasca veninoasa ironie ce-i călăuzise condeiul în motivarea atât de ridicolă a abstinenței d-sale de asista la o reprezentațiune a unei instituțiuni culturale românești unde nu şovinismul miop e chemat să judece ci aprecierea obiectivă a unui suflet plin de entuziasm la vederea ori cărui produs al omenirei.

Ca să nu trecem cu vederea gestul pe cât de ridicol atât de ofensător al acestui stângaci Baron, redăm scrisoarea în întregime. însoțită de un comentar obiectiv al ungurilor, pe cari pretinde ai reprezeta:

„Cu mulțumire nespusă — eau la cunoştință, că pentru reprezentația de gală, ce se va ține în Teatrul Național în onoarea M, Sale Regina — mi-sa rezervat o loje, — Ca unul, carl de ani de zile sufer de o neurastenie cronică, — nu obicinuesc să cercetez reprezentațiile teatrale. — Neluând însă în considerare acest motiv, nu consider timpul de potrivit pentru ca prin prezența mea se pot da loc unor eventuale incidente, politice. Sper însă că cu bunăvoință reciprocă va sosi şi timpul acesta.

Al D-voastre devotat,

Baron Samuel Iosika

Speră — spune „5 orai Ujság" — că nu suntem indiscreți publicăm conținutul acestei scrisori, cari deja eri forma obiectul de discuție atât la cercurilor politice române cât şi acelor maghiare

După părerea unor cercuri politice române vizita M. S. Regina Maria a fost de caracter privat şi numai la refuzul acestui Baron şi-a îmbrăcat colorit oficial. — Suntem convinşi, că acest refuz va îngreuna mult munca Asociațiunei Maghiare. — Incontestabil că refuzul unei învitări de acest caracter nui poate constitui o piedică în progresul cinstit al unității, ca i sunt călăuzi e de unele necesități de caracter universal, protestăm însă ca președintele A. M. să se identifice cu întreg poporul maghiar din România Mare pe care îl reprezintă, pentrucă, dacă am admite o asemenea ipoteză — refuzul Baronului Iosi a ar putea fi considerat cu cea mai gravă manevră politică lipsită de ori ce tactică.

Din partea maghiarilor — scrie numitul ziar — acel, cari, — renunțând la principiile unei politice naive, bazate pe sentiment — prin o politică reală vor să accelereze fericirea popoporului maghiar — judecă cu cea mai mare severitate procedeul D-lui Iosika, având în vedere faptul, că în alegerea de președinte al lui Iosika au fost călăuziți îndeosebi de împrejurarea că Baronul Iosika a devenit cunos ut la Palat...

După cât suntem informați acest incident va avea urmări mai grave deoarece — după părerea noastră — rezultatul pozitiv obținut în urma acțiunei A M, nu poate fi expus unor jocuri politice de caracterul acesta şi nici nu poate cădea jertfă capriciilor personale a u

INFORMAȚII

Distribuția locurilor, la Reprezentația de gală de Joi seara, a nemulțumit toată lumea.

Care va fi fost criteriul ce a condus comitetul de oficiali, în această distribuție, nu putem ști. Un lucru însă a fost observat de toți: pe când reprezentanții autorităților de seamă erau puși la galerie și după perdele, atâția oameni cari nu reprezentau nimic aveau locuri din cele mai bune.

Am ținut să înregistrăm acest lucru, pentru ca pe viitor să se facă lucrurările cum se cuvin.

■

Faptele folositoare nu pot fi trecute cu vederea.

Așa, de astă dată semnalăm cu mulțămită solicitudinei d-lui col. Grigorovici însărcinat cu controlul asupra comerțului prețurile mărfurilor de-acum 2—3 luni, sunt aceleași cu toată valuta noastră scăzută.

■

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Sâmbătă o comedie drăgălașe din seria filmelor Henny Porten „Grecul Sburător".

■

IN CINEMA UNIVERSITAȚII se va reprezenta Sâmbătă cel mai senzațional film al sezonului de toamnă. Creațiunea monumentală a fabricei Pathé: „O mie și una de nopți" sau Sultana Amorului, în rolurile principale cei mai renumiți actori americani și francezi în frunte cu frumoasa Miss Stella Larvis.

■

IN CINEMA URANIA se va reprezenta Sâmbătă creațiunea fabricei italiane Cines: „Masca Vieții". Dramă senzațională, în rolul principal Almirante Manzini.

■

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Duminecă slagherul casei Gaumont o istorie simbolistică de o frumusețe rară. Demonul (Soția lui Claude) Claude care în piesă geniul francez, lucra la ideia revanșei contra Germaniei, dar soția sa Spiritul distrugător, îi nimicește toate lucrările. In cele din urmă Claude își omoară soția și astfel neconturbat de nimeni își continuă opera sa mare.

■

In CINEMA UNIVERSITĂȚII se va reprezenta Duminecă cel mai senzațional film al sezonului de toamnă. Creațiunea monumentală a fabricei Pathé, „O mie și una de nopți" sau Sultana amorului. In rolurile principale cei mai renumiți actori americani și francezi în frunte cu frumoasa Miss Stella Larvis.

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Duminecă creațiunea fabricei italiane Cines: „Masca vieții". Dramă senzațională în rolul principal Almirante Manzini.

■

Baia de aburi Diana este deschisă Marți, Joi, Sâmbătă și Duminecă pentru bărbați; Miercuri, Vineri pentru femei. Băi sunt zilnic afară de Luni. 33

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

Societatea de Asigurări „GENERALA" București preia în condițiunile cele mai avantagioase acele asigurări, cari potrivit jurnalului Consiliului de Miniștrii (apărut în Monitorul Oficial No. 90 din 27 Iulie 1921), devin libere, prin acela că nu pot fi acoperite de societățile străine cari își au sediul în actualele teritorii ale Ungariei, Austriei și Germaniei și nu pot fi reînoite prin încasarea bonului de primă referitor.

Suszisul Jurnal al Consiliului de Miniștrii nu atinge în nici un chip Societățile italiene, prin urmare nici Assicurazioni Generali, ale cărei afaceri și reprezentanță din Ardeal le-a preluat de câteva luni Societatea Română de Asigurări generale „GENERALA" din București.

„GENERALA" e reprezentată în orașul nostru de Sucursala Băncii Marmorosch, Blank & Co. Piața Unirii și de d-nii Tischler & Róna, str. Nicolae Iorga No. 3. 1163

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge orice dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

■

„UNIVERSUM", întreprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 188

■

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

■

Vizitați expoziția magazinului de încălțăminte „D. S. RAFTOPOL" din București, Sucursala Cluj, Piața Unirei No. 15. în fața bisericei „Mateiu Corvin" Telefon No. 107, care stă la dispoziția on. clientelă cu tot felul de modele executate de casa proprie și de ale renumitei fabrici elvețiene „Bally" toate scăzute în preț cu 20 la sută.

Tinem a nota că acest magazin prin merite de branșa sa a fost decorat la expoziția generală din București în anul 1906 cu „Medalia de aur". I-925

■

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

1103. Serviciul prompt.

Săptămâna viitoare se va reprezenta pe scena Operei Române „AIDA" și „CAVALERIA RUSTICANA" cu concursul d-nei Elena Jvony dela Opera Română din București.

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

■

Cele mai frumoasă bijuterii și cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Rațiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

■

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piața Unirii 7.

■

Vor concura la premiile ziarului „Infrățirea" atât vechii cât și noii abonați cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

■

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

■

Cassă de bani *„Arnheim" No. 5 și un* **dulap de documente** *sigur contra focului sunt de vânzare cu preț modest. Se pot vedea Str. General Grigorescu, fostă Rakoczy No. 47—49* 1167—1.

Aviz.

Se aduce la cunoștința publicului orășenesc că reg. 31 Art. în zilele de 14. 15. 17. și 18 va executa trageri de Artilerie pe zona cuprinsă între Someșfalău — Sanmiclou — Punctul trigonometric 454 Kis Tarcsa, satul Telekfarka — Valea Feiurd — Satul Feiurd — Feiurd și drumul ce merge în soseaua Caantu până la Făneața satului. —

Se atrage atenția locuitorilor orașului, ca în zilele susamintite să nu se afle nimeni pe terenul susindicat. —

CLUJ, 14 Octombrie 1922.

Primar:
Dr. Pop m. p.

Societatea vânătorilor români din Cluj.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

SZEKELY și RETI

Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții
467

Mare Serbare

a „Sindicatului Presei din Ardeal"

Sâmbătă, 15 Octombrie 1921 la orele 8 și jumătate seara are loc în sala Prefecturei din Cluj

prima ședătoare artistică--literară

organizată de către Sindicatul Presei române din Ardeal cu concursul d-nei Lya Pop, dela Opera Națională.

PROGRAM:

I.

1. D. Tomescu: Un cuvânt lămuritor.
2. Corul Operei.
3. Ion Dragu: Vânturătorii de știri (causerie).
4. D-na Lya Pop, dela Opera Națională:
   a) Beethoven: In questa tombra oscura
   b) Brahms: Coeur fidele.

II.

5. D-ra Medianu, dela Teatru Național: Recitări
6. D-l Tr. Grozăvescu, dela Opera Națională:
   Arie din Lohengrin
   acomp. la pian de d-l A. Friedmann
7. D-l Neamțu-Otonel, dela Teatrul Național:
   Monolog.
8. D-na Lya Pop, dela Opera Națională:
   a) Lalo: L'Esclave
   b) C. Saint-Saens Melodies pers: La Solitaire
9. D-l Al. Ionescu Ghibericon, dela Teatrul Național Recitări.
10. Corul Operei: Arii Naționale.

Prețul locurilor: Locul I, 10 lei. Locul II, 5 lei.

Biletele sunt de vânzare la agenția „Reclama" (Piața Unirei Nr. 4) iar în seara ședătorii la intrarea în sală.

Constituirea institutului de asigurare „Agronomul"

O transacțiune de cea mai mare importanță și care preocupă în cea mai mare măsură cercurile economice, comerciale și financiaee a dus la îndeplinire în trecutul apropiat, conducerea agilă a societății de asigurare a agronomilor din Arad. Conducere acestei societăți a fost cea dintâi care recunoscând noua situație, a grăbit să se conformeze nouilor împrejurări naționalizându-se.

După cum suntem informați consiliul de miniștri, în ședința dela 28 Septembrie a aprobat prin decizia nr. 3655 funcționarea societății de asigurare reorganizată a agronomilor sub denumirea „Agronomul" Institut de asigurare S. p. a. în Arad.

Direcțiunea institutului național nalizat e formată din d-nii dr. Teodor Mihali, președinte, dr. Ioan Suciu și Ioan Kintzig vicepreședinți, dr. Petru Groza, Bela Leölkes, Coloman Garola, dr. Emil Mondia, Carol Novotny, Ștefan Szász, Iosif Lang. Iosiv Vășârhelyi, dr. Iosif Boca, dr. Silviu Pascuțiu, Eugen Hirsch și alfred Fridl, membri în direcțiune.

Se știe că termenul până la care toate institutele streine germane, austrice și ungare vor trebui să se naționalizeze sau să-și înceteze funcționarea, a fost fixat pentru 27 Octombrie și acest termen după cum suntem informați nu se va prelungi în nici un caz.

Având în vedere faptul că cele mai multe dintre institutele streine: garmane, austriace și ungare, nu au satisfăcut până acum dispozițiunilor ordonanței relativ la naționalizare, îngrijorarea populației e foarte motivată, în ce privește asigurarea în viitor a averei și produselor sale contra tuturor eventualităților. Faptul că funcționarea institutului de asigurare „Agronomul" a fost aprobată de consiliul de miniștri, va produce o deplină liniște în această privință, mai cu seamă că societatea de asigurare a agronomilor, naționalizați acum a mulțumit în trecut deplin, totdeauna prevenitoare.

După cum suntem informați institutul de asigurare „Agronomul" a înființat în biroul său o secție pentru informarea gratuită a publicului în orice afaceri de asigurare Institutul „Agronomul" nefăcând parte din nici un cartel, e în situație să acorde cele mai avantajoase premii și condiții de asigurare.

XXXXXX—XXXXXX

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

XXXXXXXXXXXXXX

Cel mai eftin se curată și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Cum priveşte Franţa dezarmarea

— Expozeul d-lui Noblemaire —

In după amiaza zilei de 1 Octombrie, Societatea Naţiunilor a discutat asupra problemei de dezarmare.

După ce lord Robert Cecil raportor, a arătat programul impus prin pactul încheiat de Liga Naţiunilor — program ce cuprinde în rezumat trei puncte: îndatorirea de a se statornici un plan de reducere a armamentului, fabricarea muniţiunilor şi înţelegerea Statelor în privinţa dezarmării — d-l Noblemaire, reprezentantul Franţei, a declarat, neted dintru început că guvernul său aderă la propunerile Comisiunii. Această aderare este întemeiată pe faptul că republica franceză vrea să-şi păstreze neclintit atitudinea ce a avut-o în ziua când d-l Leon Bourgeois jertfise totul, — precum se ştie.

„Aşa a fost Franţa în 1918, — adică: pacifistă şi hotărîtă pentru dezarmare; aşa vrea să rămână totdeauna" — a adăugat delegatul francez.

Intre altele d-l Noblemaire a spus:

„Războiul s'a sfârşit. Dece, alături de Franţa liberă şi pacifică, n'ar fi loc şi pentru o Germanie de-asemeni liberă şi paşnică, spre a se desăvârşi astfel năzuinţele Ligei Naţiunilor.

Fără îndoială, Franţa e pacifismul sistematic şi forţat e cea mai cumplită nenorocire ce poate cădea asupra unui popor, fiindcă nu-l duce la fericirea visată de lumea credulă, ci, dimpotrivă, ţară şi la război.

„Da, vrem să fim pacifişti" — a continuat d-l Noblemaire — „dar cu reparaţiunile şi chezăşiile datorite nouă.

„La dreptul vorbind, tocmai aceste chezăşii nu se văd de loc azi. Dacă, de fapt, dezarmarea Germaniei îşi urmează cursul, totuşi ne lipseşte siguranţa că Germania nu se va mai putea înarma din nou.

„In Franţa, s'a înfăptuit opera de dezarmare. Din război, a renăscut o Franţă nouă, o Franţă care urăşte militarismul, iar sângele vărsat şi ţările pustiite au dezarmat-o moralice te.

„Oare în Germania e la fel starea de lucruri.

„In ziua când o republică germană, liberă şi respectuoasă faţă de tratate, va fi o temeinică chezăşie împotriva forţei, atunci se va fi făcut un mare pas către pace. Deocamdată suntem nevoiţi să fim cu arma la picior. Poate că din această pricină, cutezătorii pretind că Franţa e militaristă. Această cutezanţă este şi nedreaptă şi mincinoasă.

„Nu e vina noastră" — a spus mai departe reprezentantul Franţei — „că ne vedem siliţi de starea ce decurge din tratate să facem pe jandarmii Europei şi că ţinem încă sub arme, pentru siguranţa tuturora, 200 de mii de oameni. Şi dacă Franţa e astfel, e pentru că ea nu vrea să fie omoriţi zadarnici 1.000.000 din fii ai săi.

„Nimeni mai mult ca Franţa doreşte pacea, pentruçă nimeni n'a suferit mai mult. Iată de ce vom merge la Washington înainte de-a conlucra la opera dezarmării.

„Datoria Franţei acum este să fie prevăzătoare şi energică şi eu afirm că deviza ei — care reprezintă şi deviza Ligii Naţiuui or — este: „Şi vis pacem para pacem".

Expozeul d-lui Noblemaire a fost viu aplaudat de întreaga adunare a Ligii şi călduros felicitat pentru temeinic cugetatul discurs.

Ultime informaţiuni

fir special dela corsp. nostru din Bucureşti

Ora 1 p. m.

Preşedintele Consiliului de miniştri a dat o circulară preoţimii rurale să ţină predici.

Faptul e ciudat şi cu atât mai ciudat fiindcă el scade din autoritatea conducătorului de drept al clerului ortodox.

Cunoscutul ziarist şi politician din Craiova, I. Olteanu a încetat eri din viaţă.

Transmitem familiei fostului nostru confrate sincere condoleanţe.

Inchiderea expoziţiunii de mostre din Bucureşti a fost amânată până la 29 Octombrie.

Epidemiile în Capitală cresc în chip îngrijitor.

Consiliul Sanitar a fost convocat de urgenţă, spre a lua măsurile trebuitoare.

Incărcarea mărfurilor pe C.F.R.

Noui dispoziţiuni

Pentru o mai bună repartiţie la efectuarea încărcărilor C. F. R. în şedinţa dela 30 Sept. c., a stabilit următoarele norme:

Aprobările de încărcare se vor satisface în ordinea aprobărei şi înscrierei lor la staţie, adică la rând pentru fiecare predător, astfel că în prima zi se va satisface aprobările cele mai vechi în ordinea înscrierei, dând la încărcare cota respectivă pentru fiecare aprobare, aşa cum s'a repartizat de C. R. T. sau C. C. T.

Dacă din vagoanele disponibile în prima zi, s'a satisfăcut complect cotele de încărcare pentru primii predători, din vag. disponibile a 3-a zi se vor satisface predătorii următori care nu au încărcat în prima şi a doua zi se va satisface complect câte o singură dată toţi predătorii la rând în ordinea înscrierei.

Predătorii cari au mai multe aprobări, de exemplu una, două sau trei se va lua în consideraţie la rândul de încărcare numai prima aprobare şi numai după ce s'a satisfăcut complect prima se va trece la a doua şi numai după ce s'a satisfăcut complect şi a doua aprobare se va putea lua în consideraţie la încărcare şi a treia aprobare şi aşa mai departe.

Este absolut interzis a se permite substituirea de mărfuri adică din aceleaşi depuneri să încarce mai mulţi predători. Cererea nouă nu se va lua în consideraţie până ce nu se cunoaşte mai întâi exact situaţia cererilor anterioare ale petentului.

Aprobările C. R. T. mai mari de 40 vagoane se reduce toate la 40 vagoane a 10 tone, iar pentru restul mărfurilor ce mai sunt de încărcat urmează ca cei interesaţi să facă alte cereri şi să obţină noui aprobări conform normelor.

Aprobările mai mari de 40 vagoane şi aflate în curs de încărcare. se menţin numai până la complectarea sumei de 40 vagoane a 10 tone.

In baza unei aprobări se pot încărca numai 40 vagoane a 10 tone.

Aprobările C. C. T. rămân în vigtoare aşa cum sunt date.

Declaraţiile d-lui Titulescu

D-l Titulescu, ministru de finanţe, a sosit eri Vineri la amiază în Bucureşti venind din străinătate.

Intrebat fiind de mai mulţi ziarişti, asupra problemei împozitare d-sa a declarat că în primul rând găseşte nechibzuită amânarea arătărilor asupra averei.

Vorbind de aplicarea reformei concepută de d-sa şi-a exprimat credinţa că reforma acordată se va vota fără modificări.

In privinţa călătoriei sale în străinătate, s'a mărginit să spună că ea l-a costat personal „un milion şi jumătate lei" fără să fi cheltuit un ban pe socoteala Statului.

Exportul de cereale

Măsuri pentru înlăturarea contrabandelor

Cu toate măsurile de supraveghere luate, autorităţile superioare sunt încunoşt înţate, că mai prin toate punctele de frontieră ale ţărei se exportă prin contrabandă mari cantităţi de grâu, secară si f înă, transportându-se ie cu carele, fie cu camioane-automobile.

Pentru înlăturarea cât mai mult posibilă a acestor contrabande s'a hotărât şi luat dispoziţiuni ca circulaţia cerealelor prohibite la export să nu mai fie liberă în raza de zece kilometri dela frontiera ţărei fără autorizaţie prealabilă dela prefectură sau dela punctul vamal cel mai apropiat. Cerealele cari vor circula în această rază fără autorizaţie vor fi confiscate iar posesorii declaraţi contravenienţi.

Ziarişti români în Polonia

D-l Skirmut secretar de Stat la departamentul de externe la oferit un banchet -ziariştilor români cari se află în escursiune. La banchet a luat parte şi reprezentantul României d-l ministru Florescu.

D-l Skirmut luând cuvântul, a sublinat asemenarea de interese de vederi şi de tradiţii în lupta pentru independenţa celor două ţării, urând prosperitate poporului şi Regelui român.

D-l Florescu răspunzând, după ce mulţămi călduros frumoasei urări, a relevat rolul presei ca un factor important pentru legătură dintre popoare. Dânsul a ridicat păharul pentru poporul şi şeful statului polonez.

Ziariştii români au fost primiţi Joi de către preşedintele Dietei şi miniştrii de externe şi comerţ.

Apele minerale din România

— Conferinţa d-lui prof. Murgoci —

Duminecă la orele 6 seara, a avut loc în sala cinematografului oficial din spatele pavilonului „Astra", conferinţa d-lui profesor Murgoci, despre „Apele minerale din România"

Intrând în subiectul conferinţei d-l profesor Murgoci, arată că în ţara noastră avem nenumăroase staţiuni balneare cu ape minerale, cari au fost descoperite cu ocazia căutărei petroleului.

Citând mai multe staţiuni balneare conferenţiarul spune că dacă Statul ar vinde loturile sale particularilor, atunci s'ar putea construi numeroase hoteluri şi vile, unele mai elegante decât altele şi în câţiva ani făcându-se drumurile şi executându-se proecte pentru faceri de parcuri, se va putea realiza o organizare similiară cu acelea din Europa.

Vorbeşte apoi de isvoarele şi efectele apei cari sunt bine distincte prin compoziţia lor chimică şi cari se administrează astăzi în staţiunile noastre.

In ce priveşte conţinutul şi aplicarea apelor minerale, conferenţiarul spune că apele noastre minerale, exercită o acţiune foarte complectă nu numai în privinţa proprietăţilor particulare ale elementelor din care se compun dar şi din diverse condiţiuni fizice proprii isvoarelor.

După toate analisele făcute reese că apele minerale sunt foarte reci şi după predominarea principiilor minerale sunt două clase mari de ape şi anume: Saline şi feruginoase.

Apele minerale Saline care după mineralele ce conţin se pot caracteriza ca ape chlorosodice-iodurate şi ca carbonate gazo se. Vorbind despre clasa apelor feruginoase, conferenţiarul spune că această clasă se grupează în ape feruginoase în slob chloro-sodice. Isvoarele de ape minerale au o specialitate de acţiune în aplicarea lor prin tradiţiune în tratamentul diverselor maladii.

Faţă de numeroasele isvoare de ape minerale ce avem în ţară, conferenţiarul spune că se face rău, când un mare număr de oameni din ţara noastră se duc prin străinătate să lase bani în loc să urmeze cura în ţara noastră. In urmă mai arată că statul are datoria să dea cât mai grabnică desvoltarea staţiunilor noastre balneare şi climaterice, unde aveam numeroase isvoare de ape minerale.

Plângeri şi lămuriri

Suntem rugaţi să publicăm următoarea scrisoare deschisă, adresată d-lui preşedinte al Partidului Poporului din Judeţul Târnava-Mare.

La 3 luna curentă am trimis Dlui senator Fleşariu o scrisoare foarte amănunţită asupra felului cum a decurs, la Comisia de Cămpărare, licitaţia pentru furnizarea grâului necesar judeţului Târnava-Mare.

Am încheiat această scrisoare aşa „Nu pot îngădui cu plugarul să fie astfel păgubit . . . Intre recunoştinţa ce Vă datorez şi dreptate, învinge aceasta din urmă şi după cinste şi dreptate voiu lucra . . . Sper că Dv. veţi salva dreptatea."

L'am rugat să ia măsuri imediate — ca Senator al Judeţului — cercetând de aproape această licitaţie.

In ziua de 4 Oct. am discutat mult împreună asupra acestei chestiuni cu dl. senator şi am susţinut cu toată energia, că din momentul ce se face o licitaţie publică, nu mai încape deosebire de culoare politică şi naţionalitate. Cei care prezintă oferta cea mai favorabilă acela trebue preferat fie el chiar şi un „jidan", căci astfel se câştigă poporul.

Mai departe: Intrebând pe dl, senator Fleşariu dece nu s'a acceptat oferta cea mai eftină a comerciantului Găvruş — Comerciant solvabil locotenent de rezervă în Armata Română şi fost voluntar în Italia — care se oferă să furnizeze grâul numai cu un comision de 14½ la sută, d-sa mi-a răspuns „ia seama, dle Jiu, ia seama, mata te faci instrumentul altora, mata scoţi castanele din foc pentru alţii şi la urmă ai să cazi victimă. ia seama Găvruş este omul de pae lui Prescurea şi nu putea să i-se accepte oferta." Acestea sunt cuvintele proprii ale D-lui Senator pe cari le menţin cu mâna pe inimă şi nu cred că D-sa le-ar nega. Acest fel de a vedea, o asemenea mentalitate că la o licitaţie este permisă distincţia de naţionalitatea şi culoare politică fac să nu surprindă atunci de loc hotărârea luată. Mă doare numai că ea este atât de păgubitoare pentru bieţii plugari.

Dl. Senator Fleşariu, de astă dată, nu a făcut absolut nici un demers, nu a încercat nici cea mai mică protestare, ci a lăsat de bună hotărârea dela 30 Septembrie a. c. ba încă mai mult a aprobat-o însuşi şi în faţa adunărei din seara zilei de 4 Oct.

Am promis că după cinste şi dreptate voiu lucra, şi îmi ţin cuvântul. Voiu publica treptat, treptat, felul cum a decurs această licitaţie. Las ca opinia publică să judece cine are dreptate.

Muncă, cinste şi legalitate sunt principiile ce m-au entuziasmat acum un an şi jumătate când m-am aruncat în braţele Partidului Poporului. Şi am luptat, D-sa o ştie prea bine.

Azi când văd cum poporul este păgubit, când totuşi atât de uşor se putea îndrepta răul prin intervenţia D-lui senator Fleşariu, nu pot trece faptul cu vederea, ci îl aduc la cunoştinţa obştească.

Cum nu există nici o organizaţie a Partidului Poporului la Târnava-Mare, căreia să-i adresez eşirea mea din acest Partid mă adresez D-lui Preşedinte (dacă există) pe calea aceasta, cu rugămintea să binevoiască a lua notă că am părăsit din Partidul Poporului încă din ziua de 4 Oct. căci în aceea zi m'am convins pe deplin, că cuvintele; Muncă, cinste şi legalitate nu'şi găsesc realizarea în fapt cel puţin aici la Sighişoara.

Paul Ionescu—Jiu,

22
în sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

In atenția damelor!

Au sosit:
pardesie de toamnă și paltoane de iarnă după ultima modă din Paris și Viena la marele magazin

Diamantstein și Moskovics

Cluj, Str. Regele Ferdinand Nr. 25.

Articole de modă pentru dame și bărbați.

1111

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea„

SPORT

Duminecă, 16 Octombrie ora 10 a. m. va avea loc la Arena Sportivă matchul pentru championatul al II. între echipele de footbal *Aesculap și KMTE.* Prețul de intrare 5 lei. Biletele sunt valabile pentru orice loc din Arenă.

Duminecă, la ora 2 p. m. match între echipele pentru championatul I. între echipele *KAC. — MTE. din (Târgul-Mureș),* iar la ora 4 *Universitatea — Victoria.* Prețul de intrare obișnuit.

Convocare.

Domnii membrii ai societății vânătorilor români din Cluj, sunt convocați în adunarea generală extra ordinară pentru ziua de Marți 1 Novembrie 1921 ora 5 p. m. la sala mică a prefecturei județului din Cluj, spre a desbate și decide asupra chestiunilor cuprinse în următoarea:

ORDINE DE ZI.

1. Raportul comitetului către adunarea generală,
2. Revizuirea compturilor și darea absolutoriului,
3. Alegerea președintelui și întregirea comitetului,
4. Revidierea statutelor,
5. Desbaterea și aprobarea regulamentului intern,
6. Eventuale propuneri înaintea comitetului cel puțin cu 8 zile înainte de adunare.

CLUJ, la 14 Octombrie 1921.

Comitetul Societății.

1166

Citiți „Infrățirea“

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

A SOSIT

la marele magazin

„MISSIR"

Str. Memorandului 11 (Unio).

Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezești „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele și Storuri de Tülle.
Linoleum și Preșuri cu Metru.
Pânzărie și Stofe de Mobile. 17

Mare sortiment de Pantofi și Ghete pentru Domni, Doamne și Copii.

LA

26 Septemvrie

se va deschide atelierul de confecțiuni

care va executa orice lucrări pentru doamne și domnișoare. Pentru comercianți va lucra și en gros. Confecțiunile se vor face după ultima modă.

1104

BAUMZWEIG

Str. Baba Novac No. 15 (Bethlen) parter.

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—
Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette“ în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—
Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—
Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—
Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—
Dela „Cooperativa“ Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—
Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—
Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Mica publicitate

Corespondențe:

MARGIT. Rog scrieți-mi care-i cauza nerăspunsului?! Scrisoare urmează I.

Cereri și oferte de serviciu

PREDAU LECȚII de franceză germană și pian în schimbul locuinței. A se adresa la ziar sub „profesoară".

CAUT POST de administrator de moșie în apropierea Clujului sau alte instituțiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mărunțișuri | CLUJ | Articole de tricotage

Calea Victoriei No. 10

Ludovic Albisy

Articole pentru bărbați | 1087 | Articole de lux și jucării

Anunț

Gheorghe Savu fiind amploiatul Magasinului D. S. Raftopol din Cluj cu începere de la 14 corent este distituit din acest serviciu. Ne mai având nici un fel de legaturi la firma noastră. Ori ce ar face se considera nule pentru casa noastră.

St. Marinescu Cretzu & I. Hermenescu

1162 pr. Firmei D. S. Raftopol.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.

1116 Servici prompt.

NATIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ și RAPIDĂ

Constanța--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

„THEMISTOCLES"

de 16.000 tone, viteză 15 noduri

pleacă din portul CONSTANȚA la 22 Octomv. st. n. direct NEW-YORK

Durata volajului 16—18 zile

După „Themistocles" urmează a pleca următoarele vapoare

„CONSTANTINOPOLS", „MEGALI HELLAS" și „KING ALEXANDER"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere și mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREȘTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 și Sucursalele: GALAȚI, Strada Speranței No. 28; BRAILA, Strada Belvedere No. 1; CONSTANȚA, Strada Traian No. 15

„THEMISTOCLES" pleacă din Constanța la 22 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 15·000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 14·750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000·—
Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500·—		

In costul biletelor de la clasa 1, 2 și 3-a, se cuprinde și hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— și pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni și până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul întreg. 902

MINISTERUL AGRICULTUREI. - Direcția Regională a Domeniilor, Cluj.

No. 6080 / 5361—1921 D. D.

Publicație.

La următoarele Pepiniere ale Statului sunt de vânzare altoi de pomi și anume:

I. La Pepiniera Bocicoiul mare din Regiunea IV Hidig

10.984	bucați	altoi	Meri
3.215	„	„	Peri
1.400	„	„	Visini
2.928	„	„	Cireși
4.574	„	„	Pruni
2.646	„	„	Nuci

II. Pepiniera „Teiu" din Reginnea III. Farcadinul de jos

3.140	bucați	altoi	Meri
960	„	„	Peri
1.250	„	„	Pruni
1.400	„	„	Nuci

Prețurile fără ambalaj loco pepiniera sunt pentru: Ciresi, Visini, Meri, Peri Lei 31·—, pentru Nuci Lei 4·— și pentru Pruni Lei 1·50 per bucată.

Doritori se vor adresa direct Pepinierei respective, unde se va achita și valoarea.

Orice informațiuni se pot lua la Direcția Generală a Agriculturei și Direcțiune a Domeniilor.

1160 **Direcțiunea Regională a Domeniilor.**

MECHANICUL

S. BERGER

1074 Cluj, Piața Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 34

PREGĂTEȘTE ȘI REPARĂ manometre, vacumetre, instrumente medicale, dentistice, fizice și științifice, cu brevet de pregătire.

Mare magazin de manufactură, mărunțișuri și bumbac. Prețurile cele mai eftine la:

1100

SAMUEL RUPÁS

Cluj, Piața Unirei No. 28

MARTIN SCHREIBER

DEPOZIT DE CEREALE ȘI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota).

140

Se fac, se modifică și se repară pălării de dame la:

D-na Schwalb J. Cluj, pe partea Str. Mateia, Piața Unirii 17. Preț moderat. 1099

Mare desfacere de mărfuri la Filiala Luca P. Niculescu

14 CLUJ, Palatul „Mielul-Alb" (Fehér-Bárány)

Zefir Olanda I. cal. 120 lei.	Stofă pepită I. cal. 80 lei.
Zefir Olanda II. cal. 90 lei.	Moso de len franțuzesc 80 lei.
Nanghin dublu 140 lei.	Carton I. cal. franțuzese 80 lei.
Nanghin I. calit. pentru toeuri de perne 80 lei.	Sifon (jolțin) I. cal. 80 cm. lat.
Saten Giot extra 140 lei.	Sifon (jolțin) II. cal. 80 cm. lat.
Saten Giot I. cal. 140 lei.	Sifon franțuzesc 80 cm. lat.
Saten Giot II. cal. 140 lei.	Sifon franțuzesc 90 cm. lat.
	Sifon 140 cm. lat. pentru plapome

Pentru fabrici, industrii mari, internate oferim

Pături (pokroc) de iarnă

disponibil două vagoane.

Barcheturi și stofe pentru toamnă în mare cantitate

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută celc mai fine și solide mobile

893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120

Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 345.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichcruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini. Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

Atențiune!

Architecți, întreprinzători, proprietari de case se găsește

Mare depozit de sobe de porțelan și teracota calitate din timp de pace.

Execută: sobe de tot felul, pardoseli, îmbracă pereții caselor în mozaic și faianță.

Dna Tamasy Josif Cluj, Calea Moților No. 7.

Reprezentanțe generale în Ceho-Slovacia L. C. HARDTMUTH, CAROL MAYER & FIUL și RAKANITZER PRINȚ LICHTENSTEIN Fabrica de Porțelan și Teracota.

1097

ASORTIMENT COMPLECT ŞI PROASPĂT
de cauciucuri
Michelin Cablé
s'au pus în vânzare
cu tarif original la
Emil Blaga
CLUJ, Piaţa Ştefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

NAŢIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
reprezentant general
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREŞTI,
Str. Academiei No. 2.
956
TARIF
NAŢIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
Linia regulată şi rapidă Constanţa—New-York cu vapoarele transatlantice: „THEMISTOCLES“ plecare 22 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria	Constantza	Constantinapole	cl. I-a cu hrană Lei	1.000·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană Lei	700·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană Lei	287·50
„	„	Pireu	cl. I-a cu hrană . . . . Lei	3.105·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană . . . . Lei	2.070·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană . . . Lei	847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiţi, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

Toată elită Clujului îşi dă întâlnire în fiecare zi la
Bodega New-York
unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece la pahar.
329

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino“ şi „Habig“ la Regele Pălăriilor Cluj.
Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Intreprindere de transport
Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

In curând va reapare
vechea şi cunoscuta revista
FLACARA
DIRECTOR: **C. BANU**
Cu colaborarea tuturor scriitorilor Români.
Numărul de 16 pagini mari vechiul format.
Se va vinde în toată ţara cu 2 Lei.
1157

Prima fabrică mecanică de plapome şi albituri de pat anunţă On. clientelă că a sosit
mătăsuri şi cashmire
de diferite culori din timp de pace.
Din magazie la comandă se expediază prompt şi favorabil cashmire, feliurite plapome de cloth şi stofă, albituri de pat, matraţe de cele mai ieftine preţuri până la cele mai fine.
ATELIERUL: Str. Radu fost Bocskay No. 9 (Óvár) vis-á-vis cu Hotelul „Dacia“. 1115 PRĂVĂLIA: Str. Bolyai.

La cel mai renumit Atelier şi Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu preţuri moderate
919 **Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.**

„AFEB“
1156 SOCIETATE ANONIMA
PENTRU MATERIALE DE CAI FERATE din Viena
BUCURESTI, Str. Alexandru Lahovari, 34
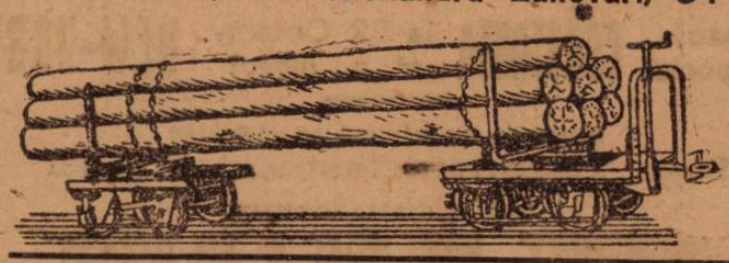
Telegr. AFEB. — Telefon 53-75
Depozit permanent
în Bucureşti şi Brăila
Şine, vagoane şi locomotive, precum şi accesorile lor pentru căi ferate normale şi înguste.
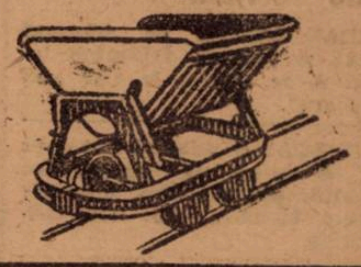
SECTIUNE SPECIALA
pentru studii şi construcţiuni de căi ferate şi linii de garaje şi funiculare.

In atenţiunea Comercianţilor!
Noua producţie de ghete
1105 **„VICTORIA“**
Furnizează în engros pe lângă garanţie cele mai moderne articole de această branşă cu preţurile cele mai moderate. Vizitaţi şi vă veţi convinge!
Producţia de ghete Victoria BINDEA, HERSCH & Comp.
Str. I. C. Brătianu 21 (fost fabrica Kola) şi Str. Reg. Maria 8.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în urmatoarele locuri:
La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unirii

Căutăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.
Administraţia ziarului.

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE

Reclama este sufletul comerţului

S'A DESCHIS
Magasinul de Coloniale si Delicatese
„ELISEE“
1164 Calea Reg. Ferdinand No. 34. Telefon
Bine asortat cu toate articolele în această branşă, ca **ceai, cafea, ciocolată, zahăr, specialităţi de lichеruri şi vinuri.**
Unt de lemn, masline, brânzeturi şi tot felul de pescări, etc. în totdeauna proaspete.

Stirpitor de şoareci şi şobolani
Efect sigur are numai
„TITAN“
în stârpirea şoarecilor şi şobolanilor.
1 cutie 12 Lei.
Depozitul principal farmacia Dr. Geza Biro Cluj, Piaţa Unirii No. 6.

„VICTORIA“
Societate Anonimă Română, pentru comerţul şi industria alimentară a cărnii.
Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala la Bucureşti şi prima sucursală la
CLUJ, Strada Londra No. 29
In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 şi Piaţa Mihai Viteazul No. 7**
se găsesc zilnic: carne, slănină şi untură în cantităţi mari şi de prima calitate; cum şi diferite produse de carne: proaspete, sărate şi afumate, preparate în sistem de Praga.
1149
Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde şi diferite patiserii şi gelatine cu carne.

Ceă mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac şi piept. Cu efect sigur. Contra: ameţelilor, sgârciurilor de stomac, iritaţiilor de vomat, flerbinţelei şi boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză şi reconvalescenţă. 1049

M. ANGHEL
210
Cluj, Piata Mihai Viteazul 40
Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb“ Sibiu.
ARTICOLE TECHNICE
Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neintrecută şi pentru toate scopurile.
Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.
Clopote din material garantat, executate frumos de specialişti.

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

Asociațiunea Sibiu

Anul II. No. 352 — Opt Pagini — 1 LEU — Opt Pagini — Joi 20 Octombrie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj

Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Cazul Josika

Nu este întâia oară când din partea ungurească ni se răspă de ateniunil noastre prevenitoare cu necuviință și cu grosolănie într'adevăr asiatică. Cunoaștem cazul d-nei Berchtheld, născută contesa Széchenyi, care odinioară, ne-a încleștat pumnii de mânie, și ne-a mânat tot sângele în obraz. Acum e vine baronul Josika și, ca cetățean român, îndrăznește să provoace conștiință românească în momentul când ea, sub impulsiunea unui generos avînt de conciliațiune, își întinde mână, nu lui Josika, baronul, ci neamului unguresc, pe care-l represintă acest baron. Pressa ungurească știe că nu căutăm contact cu ungurii, și că nu-i luăm în seamă, și iată, președintele Uniunii maghiare își permite să refuze demonstrativ a participa la o reprezentație de gală dată în onoarea M. Sale Reginei.

Ați auzit voi, Români ardeleni, ce mare putere are în România mare ungurul; baronul Josika? Să refuze a participa la o reprezentație de gală dată în onoarea Reginei noastre, și să-și scuze refuzul cu motive politice! În decurs de șeai zeci de ani nici unui bărbat politic român nu i-s'a dat îngăduința să străbată până la treptele înaltului tron habsburgic, nici măcar deputațiunea memorandistă nu a putut ajunge să vadă fața înălțatului împărat, și, iată, noi lăsăm drumul liber spre treptele tronului nostru, pentru ca baronul Josika să ne jignească în cele mai înnalte dintre sentimentele noastre. De sigur, nu vom imita pe bașbuzucii unguri, cari, pentru un motiv cu mult mai inocent, pentrucă au îndrăznit Românii să-și prezinte doleanțele lor capului lor încoronat, au devastat locuința D-rului Rațiu la Turda, au demolat case și biserici și au osândit cu zeci de ani de pușcărie pe cei cari au avut curajul să reprezinte cauza românească. Dar, . . . această necuviință a baronului Josika, fost președinte al Casei de sus și actual președinte al Asociației maghiare, totuși nu poate să rămână fără de răspuns.

Dacă becherul Wekerle, în calitate de ministru-președinte al Ungariei, a avut tupeul să răspundă d-lui Maniu, care-i asigura că Românii vor să-i învingă pe unguri prin puterea dragostei, că nu are nevoie de iubirea Românilor și că tot ce așteaptă dela Români este respect și supunere, — nu poate însă Iossika, în situația schimbată de astăzi, să-și permită aceiași cutezanță.

Și pentrucă guvernele noastre sunt slabe, și pentrucă ungurii nu-și caută satisfacerea doleanțelor lor pe calea indicată de lege, ci recurg la manevre politice prin care vor să ne discredițeze și să ne umilească, — nouă nu ne rămâne alt chip de a-ne apăra, decât să organizăm și noi societatea românească pentru a primi lupta așa cum ni-se dă. Ating această ideie, nu pentru a devedi ce știu să trag consecințele logice din premisele date, ci pentrucă am convingerea tare că o organizare a societății românești deasupra partidelor politice este pentru noi o necesitate de viață.

Aurel Ciato.

Evenimentele zilei

Problema agrară la biroul internațional al muncii.

Bordeaux, 18 Octombrie.

La întrunirea biroului internațional al muncii, înființat la Geneva din inițiativa Ligii Națiunilor, unde sunt reprezentanții de-ai guvernelor, patronilor și lucrătorilor din 50 de țări, Albert Thomas a rostit o cuvântare precizând în același timp extinderea suprafeței cultivabile, întocmirea de cooperative agricole pentru muncitorii pământului, cumpărarea și arendarea de pământ.

In continuare oratorul a adăugat că se impune o stăruitoare și desvoltată activitate pentru asistența femeilor și-a copiilor cum și înlesnirea instrucțiunii trebuincioare copiilor ce lucrează la câmp.

Promulgarea soluționării Sileziei superioare.

Ivorsea, 18 Octombrie

Consiliul ambasadorilor a fost însărcinat să promulgheze propunerile Ligii Națiunilor cu privire la Silezia superioară, pe cari guvernul englez le-a aprobat dimpreună cu condițiunile formulate, găsindu-le imparțiale și desăvârșite, exprimându-și totdeodată dorința ca părțile interesate în cauză să le primească în liniște și cu judecată.

Industria germană ajută guvernul său

San Paolo, 18 Oct.

Guvernul german a încheiat acordul cu reprezentanții industriei germane. Prin această transacțiune, industriașii germani se obligă să facă în străinătate, un împrumut de 50 miloane dolari — împrumut, pe care apoi guvernul german să-l achite în timp de 10 ani prin amortisment.

■

In Congresul socialist de la Milano, socialiștii unitari au obținut o zrobitoare majoritate contra maximaliștilor cari au fost puși în minoritate cu 27.000 de voturi. In urma acestui rezultat, representantul Moscovei a declarat partidului socialist ca eliminat din Internaționala a III-a. El a fost fluerat de întregul Congres.

Propaganda maghiara

Am publicat ieri, după revista „Gândirea", reportul secretarului general al ligei pentru apărarea integrității Ungariei, A. Kriszlies din care cetitorii au putut să vadă cât de întinsă și cât de bine organizată este propaganda maghiară în străinătate. Raportul cuprinde o adevărată avanlanșă de cifre care toate vădesc energia și metoda cu care Ungarii știu să falsifice opinia publică a Apusului.

„Până în prezent, — spune raportul — am răspândit 24 jeluri de broșuri în engleză, 17 în franțuzește și 8 în italienește. Numărul broșurilor de propagandă în aceste limbi este de 300.000, și dacă se adaugă și cele care au fost distribuite de alte organizațiuni, se va vedea că mai mult de 400.000 de exemplare au fost răspândite în lumea întreagă

„Din revista noastră „The Hungarian Nation" am trimis 5000 exemplare. Din harta politico-economică a Ungariei, executată de Fodor Ferencz cu text german, englez, francez, italian și maghiar, am împrăștiat în străinătate 10.000 de exemplare care au avut un succes extraordinar de propagandă și-au avut un efect strălucit"

Iar, mai departe, raportul mărturisește și scopul pe care-l urmărește propaganda maghiară; „expunem situația internă imposibilă a statelor constituite din teritoriul nostru, subliniem voința unanimă a pupulațiunii acestor teritorii în favoarea Ungariei vechi unite și insistăm asupra revizuirei tratatului de la Trianon".

Și nu este rând din raportul d lui Kriszlics care să nu merite a fi citat tocmai pentru a pune și mai mult în evidență nepăsarea și nepriceperea guvernanților noștri când e vorba de apărarea în străinătate a drepturilor noastre naționale.

Căci pe când Ungurii își întrebuințează toate puterile lor pentru a câștiga opinia publică a Apusului, miniștrii noștri risipesc banii Statului în călătorii de plăcere sau în acțiuni de propagandă electorală.

Știrile zilei

Conferința din Veneția a sprijinit Europa centrală

Roma, 18 Oct.

Conferința ținută la Veneția a făcut un mare serviciu țărilor din Europa centrală.

Guvernul italian a declarat că Italia nu voește să aibă supremația asupra Orientului european și nici să exerceze egemonia în această parte a continentului nostru.

Jugoslavia mărește marina militară

San Paolo, 18 Oct.

Guvernul ugoslav a hotărît formarea a trei noui comandamente maritime

Discursul D-lui A. Briand la Saint-Nazaire

Rolul Franței în Europa. — Tratatul dela Versailles. Urmările victoriei. — Chezășniri. — Franța și aliații. Conferința dela Washington.

Spicuim din cuvântarea dlui Briand, primul ministru francez, următoarele pasagii foarte interesante și pentru opiniunea publică a noastră:

Azi, problemele cari ne preocupă și cari trebuesc să predomnească în politica noastră sunt problemele mondiale și Franța care a jucat mărețul ei rol în uriașul războiu, se impune ca glasul ei să fie auzit de sus și din depărtare. Astfel dar, cei răspunzători ai guvernului republican francez trebuesc să fie ascultați cu întreagă autoritate cuvenită prestigiului și strălucirii patriei noastre, de către reprezentanții celorlalte țări.

Se spune, prin graiu și prin scris, că trebile țării nu merg cum ar trebui, că dacă guvernul în anumite circumstanțe, n'ar manifesta un prea larg spirit de sacrificii și slăbiciune, Franța ar trage, de pe urma victoriei sale avanta ii mai mari.

Țara noastră, timp de 4 ani, a făcut maximum de sforțări ce puteau fi așteptate din partea unei puteri mari cum e Franța. Ea are dreptul la toate reparațiunile pentru pagubele suferite.

Care este misiunea guvernului francez? Este să mențină pacea în Franța, să o echilibreze în pace. Această echilibrare însă întâmpina contraverse în pacea mondială și prin urmare, prima datorie a Franței era să se pună, cu toată inima, în slujba echilibrului mondial, asigurându-i o pace durabilă și reală.

■

Am în mână un tratat. E tratatul dela Versailles de pre care unii vorbesc exaltându-se, alții criticându-l violent, iar cei mai mulți zicând că cu toate defectele și însușirile sale bune, guvernul ce-l reprezint nu știe să se folosească de el cum trebuie.

Tratatul a fost elaborat în mijlocul unor mari dificultăți. Ei bine, împrejurările au depășit prevederile celor ce l-au elaborat.

Intrebându-ne acum în ce chip a fost aplicat tratatul până azi și mai întâiu ce este el, răspunsul e următorul. Tratatul reprezintă un act colectiv, care stabilește strânsa solidaritate între aliați la executarea lui, atât în ceeace privește foloasele cât și inconvenientele lui.

Referitor la Germania care privea ironică la rezultatul stipulat, desigur că numai bunei înțelegeri survenite între aliați și Franța s'a putut recâștiga onoarea uneia din condițiunile esențiale ale tratatului fixându-se datoria Germaniei.

■

Ceeace se petrece a fost cu totul în afară și de asupra noastră. Războiul, care a asvârlit popoarele în uriașul măcel, a arătat că repercusiunile lui s'au resfrânt chiar și asupra popoarelor cari n'au luptat în credința că astfel vor fi scutite de urmările lui.

Totuși nădăiduesc — o spun cu tărie — că într'un viitor foarte apropiat, starea de lucruri actuală va hotări pe marii industriași, pe financiari frunțași, pe toți acei cari dețin în mâinile lor resursele trebuitoare și cari sunt capabili de ingeniozitate, pe toți factorii din lumea întreagă să se solidarizeze în interesul chiar al propriei lor țări, să-și dee seama că echilibrul desăvârșit se poate dobândești numai prin solidaritate.

Politica în sensul acesta constitue onoarea, bărbaților de Stat de-a preîntîmpina greutățile prin a roprierea între ei, prin mijloace propiate, fără să creeze, firește, țărilor lor o stare ireparabilă.

Vorbind despre executare tratatului premierul francez, demonstrează fazele prin care a trecut și energica intervinire a Franței spre a sili Germania să respecte și să îndeplinească îndatoririle sale.

Izolarea pentru o națiune în momentele de față este o imposibilitate. Pentru Franța puterea alianței e indiscutabilă.

Francezii nu pot uita că pe câmpul de luptă, alături de sângele france , a curs și un alt sânge nu mai puțin generos și frățesc.

Dacă totuși în calea acțiunii noastre comune se ivesc incidente din când în când cari ne separă, dacă în discuțiune noi, francezii, nu abandonăm drepturile noastre, ci dimpotriva stăruim cu toată energia firească celuia ce simte Franța, dacă glasul nostru are uneori cara terul cel mai acut, totuși nu trebuie să uităm frățietatea depe câmpiile însângerate, trebue să ne amintim necurmat că înainte de a fi dat popoarelor libere victoria, datoria comună este să dăm lumii pacea în limitele drepturilor și ale justiției.

■

Suntem invitați — continuă d-l Briand — să participăm la Conferința din Washington, unde să cercetăm anumite probleme, să găsim toate mijloacele spre a împiedica noui incendii.

Chiar din clipa când am primit invitațiunea, am crezut onorabil să răspund în numele Țării mele „Prezent".

Ne prezentăm din datoria recunoștinței ce-o avem să revedem chipeșii și nobilii ostași ce au călcat pe pământul nostru porniți din depărtări de un ideal. Azi ei sunt la căminurile lor, dar noi nu i-am uitat.

Vom discuta acolo, alături și cu prietenii și aliații nostri marile probleme înscrise în pro-

Mişcarea culturală, literară, teatrală, artistică

gramul conferinţei. Acolo vom spune sentimentul Franţei. Nici o ţară nu doreşte mai mult ca a noastră să reducă povara militară, redând astfel muncii numărul cel mai mare de tineri. Dar iar nici o ţară nu este mai obligată să se menţină înarmată atâta vreme cât siguranţa ei nu este chezăşuită temeinic.

Dacă Franţa, nu ar fi ştiut să-şi formeze o armată victorioasă, cu toate neajunsurile celor 40 ani din urmă, ce ar fi azi pacea universală? Toate popoarele libere au înţeles aceasta şi s'au alipit Franţei fiindcă Franţa a fost puternică iar pacea a fost salvată.

Mâine, Franţa nu va mai cunoaşte ameninţarea, dacă i se vor fi dat toate chezăşiile păcii şi integritatea pământului ei. Franţa va fi întâia care să facă gustul cerut.

Azi, însă, toată lumea să recunoască Franţei, că în urma războiului purtat, ea are dreptul la reparaţiuni şi la siguranţă. Şi pentru aceasta, atârnă numai de Germania să-şi îndeplinească în totul angajamentele la cari a subscris.

Cărţi şi reviste

Primim la redacţiune:

„Anuarul II al şcoalei medii de fete, cu un curs Comercial superior de un an" din Aiud — publicaţiune datorită d-nei directoare Ananie Boldor.

In primul articol este tratată, cu o serioasă competinţă, „problema şcoalei medii civile" — problemă discutată în congresul învăţătorilor din 1919, la Sibiu.

Urmează o concisă şi luminoasă dare de seamă asupra trecutului an şcolar, privit din punctul de vedere pedagogic, sanitar, educativ, moral şi fizic. Lucrarea se încheie cu tabele statistice şi situaţiunea şcolară pe acela an.

„Anuarul liceului român grăniceresc" din Năsăud pe anul şcolar 1920—1921 redactat de Emil Domide, directorul şcoalei. Această broşură înfăţişează, în chip fidel, activitatea liceului, desfăşurată de corpul didactic şi elevi în cursul anului şcolar expirat. La sfârşitul datelor statistice şi a situaţiunii elevilor, pe clase, autorul publică lămuririle trebuitoare relative la înscriere şi condiţiunile de admitere în liceu.

„Ardealul juridic„ — anul 1 n-rul 6 revistă de unificare legislativă, doctrină jurisprudenţă şi legislaţiune comparată.

Foarte interesantul sumar cuprinde articole semnate de d-ii: dr. Geza Kiss, I. Mănescu, dr. Emil Rebreanu, Şt. Laday şi Mavr., V. M. Dimitriu şi Şt. Laday — tratând subiecte de actualitate şi, în deosebi. instructive.

Semnalăm dicţionarul juridic — călăuză preţioasă pentru cei ce vor să vorbească şi să folosească în limbajul lor o terminologie corectă. De-o netăgăduită utilitate ar fi un dicţionar universal, întreprins în scopul de-a introduce, în ţinuturile alipite. limba şi construcţiunea proprie românească.

In n-rul ziarului nostru de eri am reprodus din această revistă articolul „Nu unificare cu forţa" (scris de de d. I. Mănescu).

„România Viitoare" — anu 1, n-rul 7 — foae de interes public, educaţiune naţională şi culturală generală, sub direcţiunea d-lui D. Munteanu-Râmnic, profesor, Ploeşti.

Ca prim articol, revista aceasta publică un fragment din piesa teatrală în versuri „Moartea lui Dante" a d-lui prof. N, Iorga. Sumarul bogat şi totdeauna ales, cuprinde două părţi: una, pur literară şi alta de critică obiectivă intitulată: „Gazeta Cărţilor".

„Streangul" anul I, N-rul 1 publicaţiune săptămânală, politică, socială, artistică sub direcţiunea d-lor Costin Fulga şi I. St. Dumitrescu.

Din articolul de deschidere al acestei reviste care apare la Bucureşti extragem următoarea încheere:

Răsvrătiţi împotriva ticăloşiei care rămâne absolut necultivată. Şi în felul acesta, spectacolul care ni s'a oferit în acest an, — elevi de clasa IV-a şi a V-a cari cetesc aproape silabisit, — ni se înfăţişează foarte des.

Dacă aş încerca să găsesc o explicare acestei neglijenţe, desigur în primul loc aş pune condamnabilul fel de a vedea şi de a considera, în special e mulţi părinţi, ar şi de unii profesori, studiul limbii materne.

Pornind de aic ei eu-şi pot explica notele rele pe cari la limba română odraslele lor, în vreme ce, la alte limbi — ca de exemplu cea franceză, germană sau chiar latină — li se dau nota coa mai bună.

Să cercetăm puţin acest fel de a obiectă.

Cunosc oare elevi' noştri bine limba românească din viaţa de toate zilele? Dar mai întâiu cari sunt învăţătorii lor în această direcţiune? Părinţii şi mai marii lor imediaţi, colegii şi prietenii lor, cărţile şi gazetele pe cari le cetesc, firmele şi filmele, pe care-şi plimbă ochii inexperimentaţi.

Şi acum e deajuns să ne gândim la nenorocita limbă românească, pe care o învaţă ei din gura tuturor acestora, pentrucă să ne facem o icoană palidă de cât ştiu ei din acest studiu.

ECOURI

Ofiţerii români la Praga.

Doui ofiţeri aviatori români — d-nii căpitan Emil Gheorghiu şi locotenent Ioan Savu — au sosit. din Bucureşti săptămâna trecută la Praga. Ei au parcurs această distantă în 11 ore, cu o singură etapă la Arad.

Un manuscris al lui Goethe vândut la licitaţie

Un foarte preţios manuscris a lui Goethe, care conţine o mare parte a notiţelor autobiografiei sale „Dichtung und Wahrheit", poezie şi realitate va fi vândut la licitaţie la Berlin. Volumul are şeaptezeci şi şase de pagini şi e foarte elegant legat în piele de saffian, verde.

Din manuscrisul acesta reesă în modul cel mai clar felul de a lucra al lui Goethe. Dealtfel poetul lucra cu multă plăcere la această operă. După cum însuşi o mărturiseşte într'o scrisoare adresată lui Cotta, şi dată din 16 Noembrie 1810.

Goethe a dăruit preţiosul manuscris lui Eckermann, care l-a dăruit la „rându-i", avocatului. — Demold, — a ajuns mai în urmă ministru. Văduva acestuia îl vându librarului Hoffmann din Stuttgart. De acolo o cumpără un bibliofil, dr. Steiner, a cărui colecţie de autografe se vinde acum fa licitaţie din cauza mizeriei, în care se află colecţionarul.

Activitatea culturală în Basarabia

— Reuniunea artistică-educativă — Secţia Chişinău —

In cursul lunii Octombrie, s'au pus bazele „Reuniunei Artistico Educative" Secţia Chişinău, similară celei din Bucureşti. Fiind faţă şi dl. I. Bucovineanu, preşedintele ei.

Constituindu-se biroul pentru conducerea dezbaterilor se proclamă preşedinte pe dl. G. Gâdei şi secretar dl. Roman Simionescu.

Dl. Gâdei alocuţiune ocazională deschide şedinţa printr'o scurtă când cuvântul pentru o mai largă expunere d-lui I. Bucovineanu preşedintel „Reuniunei Artistice-Educative" din Bucureşti.

D-l I. Bucovineanu prin cuvinte înălţătoare arată scopul frumos pentru care s'a adunat această reuniune în luna Mai, cu prilejul congresului maeştrilor de dexterităţi din toată ţara luând parte peste cinci sute de maestri, constituindu-se într'un comitet central format dintre maeştri de dexterităţi din toată ţara, cu regret au constatat lipsa fraţilor Basarabeni.

D-l Teodoru prin frumoase cuvinte şi pline de entuziasm naţional, arată felul cum sunt priviţi maeştrii în învăţământ de către colegii profesori, din cauza lipsei corpuliu didactic format în această direcţiune.

D-l Simionescu Rhoman vorbind cel din urmă face un apel la cei prezenţi la o muncă cinstită şi rodnică pentru ca reuniun să fie la înălţime şi să poată prospera. Tot odată apelând la liniştirea spiritelor în direcţia separatismului de ceilalţi colegi profesori, să lucreză şi în viitor cu acelaşi dragoste.

Vineri 14 Octombrie întrunindu-se comitetul s'a constituit în felul următor. Preşedinte dl. Roman Simionescu, Vice Preşedinte D-na Mitre, Casier dl. Toma şi secretară d-ra Florica Brudea.

In atenţia damelor!

Au sosit:

pardesie de toamnă şi paltoane de iarnă după ultima modă din Paris şi Viena la marele magazin

Diamantstein şi Moskovics

Cluj, Str. Regele Ferdinand Nr. 25.

Articole de modă pentru dame şi bărbaţi.

1111

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Problema pedagogiei

Studiul limbii materne

Una din cele mai însemnate probleme ale învăţământului — nu românesc, dar universal — este, fără îndoială, problema cetitului, care împreună cu alte două: a scrisului şi socotitului, au format fundamentul şcoalei în toate timpurile.

La noi, această chestiune merită o deosebită atenţiun tocmai din cauza nesiguranţei sistemelor ortografice în caru încă plutim şi care ne face pe noi, profesorii, să scriem altfel decât cerem elevilor noştri şi mai ales din cauza puţinei atenţiuni care s'a dat şi se dă încă cetitului.

Din puţinţa experienţă pe care vârsta si cariera mi-o permit, am ajuns la încheierea că, şi în liceu, ca şi în cursul primar, centrul de gravitaţie nu este, aşa cum ar trebui şi cum o cere, împreună cu bunul simţ, programă analitică, învăţământul limbii materne, baza raţională a întregului învăţământ, ci mai mult matematicele.

In loc să se urmărească, prin urmare, a însămânţa în spiritele tuturor copiilor, simpatia larg copleşitoare a studiului limbii materne, din ale cărei rădăcini înfipte adânc în sânul patriei, les tulpini şi ramuri îndreptate cu avânt spre cultura universală, încurajează numai acele spirite (şi deodată clasa se vede redusă) cari au aplicaţiune către clire, cultivându-li-se numai această singulară aplicaţiune şi se sfârşeşte prin decretara superiorităţii acestor limitaţi, asupra celor cu aplicaţiune generală.

De unde aşa dar sistemul şcolar încă în vigoare, permite copilului un început de specializare, abiă în clasa a V-a secundară, iar noul sistem i-o va strămută tocmai în al XI-lea an de învăţătură, practica de toate zilele specializează pe copiii din chir clasele primare. Dacă aceasta e un rău, nu ştiu, am toată siguranţa însă că rezultatele acestei pactice sunt dezastruoase. Studiul care pierde îndeosebi — din zanza ei — este limba maternă şi în special cetirea.

Începând pela Alecu Ruso, în publicistica românească s'au făcut numeroase încercări de modelare a limbii noastre. Nu puţini sunt scriitorii cari, impresionaţi dureros de halul de decădere lingvistică pe care au întâlnit-o în cercurile lor, în presă sau chiar în literatură, au dat strigătul de alarmă şi cu toate protestele acelora cari, bazaţi pe principiul sănătos al evoluţiei, cereau libertate de ruinarea limbii, au încercat să stăvilaească această primejdie.

Eu personal, într'o conferinţă pe care sper s'o tipăresc odată, am arătat ce fel se cunoaşte limba românească la cârt, la bărcier, pe stradă, în scrisori, în ziare, etc. şi, din studiul pe care l-am făcut şi în care m'am servit d evre-o 300 de exemple, am ajuns la dureroasa încheiere că „în Ţara rmoânească s'or fi cunoscând multe ştiinţe — e mai mult decât sigur — însă nu se cunoaşte mai deloc ştiinţa limbii româneşti".

Aşă fiind lucrurile, e dela sine înţeles că limba copiilor noştri, chiar concepută ca limbă de stradă şi nu ca sudiu, suferă. Copiii noştri vorbesc românește tot aşă de bine ca şi părinţii, ziariştii şi unii scriitori reputaţi. Lipsa de acord n gen si număr. îmbulzeala de cacofonii, lipsa de înţelegere a unor elementare noţiuni, imposibilitatea de frazare, de nuanţare şi de variaţie, — iată câteva din defectele generale pe cari le întâlnesc la diferitele serii de învăţăcei. Şi dacă se simte nevoie de un exemplu, voiu menţionă că din vre-o 450 de candidaţi la examenul particular de clasa I-a (Bucureşti 1919—1920), mai mult de 200 nu vorbiau bine românește.

Această argumentare m'ar scuti de continuarea ei. Nu trebue să se uite însă că egalitatea de mai sus nu există. Nu trebue să se neglijeze că studiul limbii materne cuprinde alte trei serii de studii şi iarăş nu trebue să se piardă din vedere că nici unul din acestea n'ua nimic cu limba din viaţa de toate zilele.

Intr'adevăr, studiul limbii materne, presupune cel puţin trei grade:

1. Cetirea, care n'are nimic cu viaţa comună;

2. Exercitiile de xteriorizare, cari sunt:

a) Orae: povestiri după carte, povestiri ibere, exerciţii de memorizare şi tecitare. disertaţu;

b) Scrise: copiere, rezumate, povestiri după carte, povestiri libene, reproduceri din memorie, încercări de sitematizare, com-

Cronica politică

D. Titulescu în luptă cu guvernul. — Cum a sosit în Bucureşti, d. Titulescu a ţinut să declare, chiar pe peronul gărei, că dsa este hotărît să lupte pentru aplicarea integrală a reformei financiare.

„Vin decis — a spus d, Ministru de finanţe — să aplic în întregime tot sistemul de impozite aşa cum a fost votat de parlament. Nu renunţ, deci, nici la improzitul pe avere, şi nici nu voi reduce cotele la impozitul pe venit."

Dar faptul că d. Titulescu a simţit nevoia să facă o asemenea declaraţie războinică este el singur o mărturisire a conflictului dintre guvern şi ministrul de finanţe.

Căci faţă de cine îşi apără d-l Titulescu reformele, dacă nu faţă de guvern, care văzând revolta opiniei publice, a încercat să amâne sau să modifice noul sistem de impozite?

Rămâne acum să vedem în ce chip se va rezolva conflictul pe care declaraţiile d-lui Titulescu l'au făcut aşa de evident.

Satisfăcând pe d-l Titulescu, va avea de înfruntat ca şi până acum revolta şi rezistenţa opiniei publice, iar satisfăcând opinia publică, va avea atunci de luptat cu d-l Titulescu a cărui demisie devine iminentă în urma declaraţiunilor făcute.

Va căuta oare guvernul o formulă prin care să împace în acelaş timp şi opinia publică şi pe d-l Titulescu? — Aceasta atârnă de caracterul şi de onestitatea politică a ministrului de finanţe.

Ce plămădeşte Tirolul în taină

— Comunicările unui politician francez —

Evenimente de o mare însemnătate politică se plămădesc în taină. Tirolul urmăreşte o lovitură de Stat, pregătită în chip ingeniat, cât mai amănunţit, menită să turbure judecata diplomaţiei Europei occidentale şi în special a Franţei. Planul cuprinde mai multe faze.

Prima, va fi separaţiunea de Austria — eveniment ce, probabil, se va produce Joi, când Tirolul se va şi constitui în republică independentă.

Nu mult după aceasta, va urma faza doua: Alipirea republicii tiroleze la Statul bavarez, deslipit de Germania nordică.

Odată amândouă aceste faze împlinite se va aştepta momentul prielnic contopirii într'o singură şi de sine stătătoare republică, cuprinzând Tirolul, Bavaria şi Prusia.

Dnul Steidle, şeful gardei naţionale este desemnat ca, împreună cu elementele din jurul său, să pună la cale lovitura de stat şi să redacteze proclamarea republicii Tirolului independent. Această însărcinare i-s'a dat în vederea, că el este în fruntea mişcării pangermane din Tirol, conlucrând strâns unit cu grupul Kahr, Kanzler şi Zahnbrecher. cari sunt deadreptul sub ordinele lui Ludendorff şi Pöhner.

La momentul, hotărît de organizatorii acestei insurecţiuni, formaţiunile militare pangermane — alcătuite din studenţi — au să stabilească graniţa între regiunea Salzburg şi Austria. Operaţiunile lor vor fi ajutate de „compania de asalt" comandată de căpitanul Oesterreicher, care a jucat un rol precumpănitor în evenimentele din Silezia superioară şi care acum s'a cantonat prin împrejurimile oraşului Muenich.

E lesne de înţeles că toate aceste unităţi au fost echipate de Bavaria, cu îmbrăcăminte, cu arme şi cu muniţiuni. Absenţa trupelor regulate bavareze — în momentul de faţă la Viena, în vederea evenimentelor din Burgenland — este considerată ca o împrejurare bine venită, fiindcă trupele acea ta sunt ostile tendinţelor pangermane.

Dealtminteri, organizatorii au câştigat cooperarea faimoasei brigade „Eberhardt care şi-a cucerit faima prin lovitura de Stat dela Kapp şi care trebuie să opereze acum la Salzburg.

Comandamentul militar propriu zis a fost încredinţat lui Peters, excomandantul unei armate prusiene, ex-şef de Stat-major.

Lovitura aceasta este în fond primul pas pe calea către o Germanie puternică.

Proectului de executare i s'au făcut, în decursul studiilor meticuloase, diferite modificări.

La origina lui, fusese vorba de o lovitură de Stat în stil mare, favorabilă politicii bavareze şi prusiene chiar dintru început. Însă cu vremea, autorii mişcării revoluţionare tiroleze au terminat prin a admite executarea planului în felul arătat mai sus.

*

Presa reprezintată prin „Frankfurter Kurrier" din Nürenberg, „Das Deutsche Volksblatt" din Viena, „Innsbrucher Nachrichten" şi „Salzburger Volkblatt" sprijinesc, sub diferite pretexte şi însinuări, acţiunea pangermană.

*

Este nu mai interesant, să notăm că planul pangerman mai are, o a doua faţă: Tentativa de alipire la Italia. Tirolezii, Ludendorff, von Kahr, Pöhner Peters şi acoliţii lor nădejdăesc ca, în urma unei delimitări a fostului „Reich" până la Brenner, fatalmente se va produce o apropiere economică şi apoi politică între noua republică tiroleză şi Italia. Totuşi aceasta tentativă este considerată de o camdată ca o ipoteză mai depărtată.

---

poziţii, scrisori, acte, etc. — şi aş dori să mi se spună dacă toate acestea au ceva cu vieaţa de stradă şi de cafenea;

3. În fine, exerciţiile de analiză:

a) Gramaticale, la clasele inferioare, şi,

b) Literare, la clasele superioare, cea dintâi având ca scop cunoaşterea aprofundată a limbii, cealaltă a literaturii româneşti, amândouă neavând nimic de împărţit cu vieaţa de toate zilele, chiar cu cea de prin saloane.

Astfel stând lucrurile, să nu mire pe nimeni plângerile îndreptăţite, în acest sens, ale profesorilor de limba română.

Copiii noştri trebue să ştie româneşte, nu numai aşa cum se obişnueşte în vieaţa de toate zilele, dar sistematic, temeinic şi aprofundat; interesul lor este să cunoască chiar evoluţia limbii lor materne, pentrucă, prin ea şi cu ea, să trăiască mai de aproape zilele de grea cumpănă, în cari s'au făurit, împreună spada într'o mână şi cu condeiul în alta, n'au lăsat-o să lâncezească cu minţile împingate cari. cu zească.

Ştiri şi fapte politice

Duminecă s'a ţinut la Iaşi congresul partidului naţional-liberal cu delegaţi din întreg judeţul. Oratorii au criticat actele guvernului şi au arătat că este o imposibilitate morală şi materială ca actuala guvernare să fie dusă şi mai departe. D. Mârzescu, şeful partidului, analizând reformele financiare ale d-lui Titulescu, le-a găsit ruinătoare pentru ţară câtă vreme nu se stabileşte un budget real şi se continuă cu risipa banului public.

Vorbind despre activitatea viitorului guvern liberal, d. Mârzescu a spus că se întrona cu adevărat domnia legilor, se va reface armonia între clasele sociale, se va da ţării o nouă Constituţie, se va realiza o lege administrativă unitară şi se va pune capăt risipei banului public.

După congres, mulţimea a parcurs străzile principale manifestând împotriva guvernului şi pentru partidul liberal.

*

Afişe colosale anunţă la Bucureşti apariţia „Aurorei", sub direcţia d-lor N. D. Cocea şi dr N. Lupu. Nouă tovărăşie a fostului Ministru de Interne arată şi mai bine drumul nenorocit pe care a apucat partidul ţărănesc a cărui politică antinaţională noi am denunţat-o în nenumărate rânduri.

Încăpăţânare ungurească

Sub acest titlu ziarul englez „Observer" aruncând o privire asupra situaţiei din Ungaria de Vest, scrie:

„Situaţia în Burgenland este atât de complicată, încât cere intervenţia cât mai grabnică a Marilor Puteri. Ungaria nu trebue lăsată să se desfăteze în visul ei, că ea ar putea rămâne nepedepsită, deoarece cu cât i-se acordă mai mult răgaz să nădăjduească cu atât mai mari forţe se cer spre a fi trezită din acest vis. Ungaria nu are nici drept asupra Burgenlandului cu excepţia doar a aceluia pe care şi-o arogă asupra forţelor tiranice depe acel pământ.

O soluţionare definitivă a chestiunilor teritoriale trebue să prevină orice normalizare în viaţa economică şi financiară a Europei şi din acest motiv trebue evitat ori-ce compromis, ce poate avea loc.

Întreaga greutate a presiunei economice trebue impusă fără şovăială regimului ungar, iar dacă aceasta s'ar arăta insuficientă, Puterile Aliate să ia măsurile militare, pentru a pune capăt acestei stări de lucruri.

O explicaţie necesară

— În chestia „regionalismului" —

De o bucată de vreme, chestiunea „regionalismului" formează obiectul unei aprinse discuţiuni în presa noastră.

Unii s'au simţit atunci datori a lămuri ce virtute este regionalismul, marea binefacere nu trebue cultivată, căci ea există şi aiurea.

Dar nu despre aceasta e vorba, în zbucnirile condeielor zilnic încrucişate ale presie. Regionalismul, ca exprie a însuşirilor specifice ale unui Ţinut, cu pecetea lui care-l consacră în mijlocul celorlalte, e tot ce poate fi mai înalt şi mai preţios.

L-am cunoscut, acest regionalism sănătos, în graiul frumos din cutare ţinuturi, în costumele lor pitoreşti, în asprele cântece vitejeşti şi-n duioasele plângeri ale poporului acelor ţinuturi. Am cunoscut acest regionalism sănătos, în năzuinţele sincere ale atâtor bravi locuitori ai provinciilor, cari s'au trudit o viaţă pentru a face din ţinutul lor o frumoasă icoană a vieţii înnobilate prin fapta cea bună.

De celalalt regionalism e însă vorba, în fie care zi între noi, de regionalismul strâmt, produs al condiţiunilor nouă ale ţării.

Obiecţia serioasă care se face de obiceiu, pentru justificarea (?) acestei atitudini este abuzarea unui guvern care-şi plasează, în ţinuturile alipite, simpli acoliţi, exponenţii politicei de partid, incapabili şi de atâtea ori imorali.

Suntem cei d'intâi a condamna asemenea procedee şi în potriva lor s'a şi luptat în coloanele acestui ziar. Pe această delicată chestie, facem front comun cu fraţii noilor ţinuturi.

Dar a porni de aici, pentru a generaliza, şi a susţine în principiu aşezarea din nou a barierii despărţitoare, a chema din nou isolarea, a te da înapoi faţă de mâna frăţească ce ţi se întinde cu iubire, — aceasta este, din partea celor de aici, un abuz tot atât de mare ca şi acela al guvernului care-şi plasează favoriţii.

Ori ce om cinstit trebue să protesteze prin urmare, şi în potriva uneia şi a celeilalte apucători. Amândouă sunt de o potrivă menite a zdruncina aici adânc opera de cimentare a Unirii, cu care toţi, la fiecare ocazie, ne lăudăm.

L. B.

Revista presei maghiare

Criza politică internă în România

Sub acest titlu ziarul „Prager Presse", făcând istoricul tuturor partidelor politice dela noi, scrie între altele:

„România actuală stă în faţa unei crize politice interna, fapt ce se doreşte împrejurării, că România după terminarea războiului ceruse înlocuirea conducătorilor „Partidelor istorice" prin oameni noui," ceace avu ca rezultat firesc complicaţiunile ivite în mecanismul statului, aceşti „oameni noui" vroind să transforme brusc toate instituţiunile vechi prin altele noi, dar incapabile să satisfacă necesităţile unui popor trezit din inconştienţa-i seculară.

Teritoriile alipite suferă nespus de pe urmă acestor împrejurări defavorabile şi din lipsă de oameni cu pregătire necesară.

„Prager Presse" trece apoi în revistă Foale partidele existenţa începând cu „Partidul ţărănist," pe care îl consideră de incapabil să conduce singur destinele României bazându-se numai pe forţele sale nepegătite şi ignorante în politică şi nesocotind colaborarea cu vre-un alt partid.

„Partidul Poporului" în frunte cu Generalul Averescu şi care azi e la guvern şi a pierdut cu desăvârşire încrederea poporului pe care la începutul guvernării sale îl ademenise cu promisiuni, pe cari nici acum, în ceasul al 12-lea al „vieţii" sale nu le realizează.

Campania de răsturnarea împotriva guvernului a duce „Partidul Liberal", care în prezent e partidul cel mai bine încadrat cu oameni pregătiţi şi versaţi în afaceri politico-economice şi şi ca atare cel mai simpatic în ochii poporului din Vechiul regat, şi noile ţinuturi.

Campania de răsturnare condusă de toate partidele politice în contra actualului guvern, a avut răsunet şi în poporul de jos, care însă priveşte cu ironie ori-ce act al guvernului."

Criza politică internă din România — scrie numitul ziar — se găseşte într'o situaţie foarte interesantă:

Un guvern, care şi-a pierdut cu desăvârşire încrederea poporului şi care totuşi se menţine. O, opoziţie, care duce campania înverşunată împotriva acestui guvern, însă care nu formulează o părere unică de guvernământ.

Sfârşitul acestei crize este aşteptat cu cea mai mare încordare. Soluţionarea completă a acestei probleme o va aduce ziua de mâine; dacă nici atunci nu se va obţine o soluţie favorabilă pentru întreaga ţară, cuvântul hotăritor îl va avea regele.

Chestiunea baronului Iosika se complică

Referitor la răspunsul dat de baronul Iosika d-lui prefect Metheş în legătură cu neparticiparea lui la reprezentaţia de gală a operii Române dată în onoarea M. S. Regina Maria „5 órai Ujság" scrie: „Comisia executivă a asociaţiunei maghiare, până în prezent, nu s'a ocupat în şedinţă plenară de acest gest alui Iosika; părerea mai multor membri însă este ca şi în trecut că asociaţiunea maghiară nu se identifică cu procedeul preşedintelui ei Iosika. Deşi baronul Iosika — scrie mai departe ziarul — e de părere că a fost invitat în calitate de om privat prin urmare n'a crezut de cuviinţă ca invitaţia lui prefect Metheş s'o înainteze comisiei executive. Cu toate aceste — spune ziarul — ori ce pretext venit din partea lui Iosika, situaţia gravă a A. M. nu o va putea ameliora deoarece în răspunsul lui

Iosika dat d-lui Metheș este o frază nenorocită pe care „omul privat" n'ar fi pronunțat-o, dacă n'ar fi fost ascuns în acest om și „politicianul" Iosika.

Demonstrațiile fasciștilor din Italia.

„Keleti Ujság" după informațiuni primite din diferite surse italiene scrie: „Situația" politică italiană de un timp încoace nu-și mai poate relua echilibrul normal. Mișcările fasciste își continuă fără întrerupere demonstrațiile sângeroase amenințând cu anarhia întreaga țară. Această mișcare fascistă este un fenomen european având în diferite state diferite denumiri: fascizmul maghiar se numește — „elemente fără răspundere" cel german „Orgeach", iar cel austriac se numește „Frontkämpfer-Vereinigung". Toate țările stă neputincioase față de aceste mișcări, pe cari nu le pot înăbuși cu desăvârșire, fiindcă ar reclama incontinu intervenția militară, ceeace ar însemna starea de asediu. Demonstrațiile din zilele din urmă au avut ca urmare mai mulți răniți și morți printre muncitorii pașnici. Viitorul ne va arăta, dacă măsurile luate de guvernul italian au fost suficiente pentru a pune capăt acestei anarchii amenințătoare".

O secțiune a minorităților la Liga Națiunilor

Liga Națiunilor a primit propunerea delegatuli ungariac Dumba modificată apoi de acei a delegatului italian Fachineti prin care se impune apărarea drepturilor minorităților nu numai în măsura în care sunt prevăzute prin diversele tratate, dar și într'un sens mai larg. In vederea acestui fapt, s't creiat o secțiune specială a-Ligii Națiunilor care să poată trimite când va fi nevoie sub comisiuni care să cerceteze la fața locului plângerile trimise de minoritățile nemulțumite.

Incordarea raporturilor între Japonia și America

Ziarul „Newyork Herald" primește din Tokio știrea că încordarea raportarilor între Japonia și America riscă să crească, dat fiind stăruința Statelor-Unite de a recunoaște principiul porților deschise în China. Mari Demonstrații anti-japoneze s'au organizat în California, Oryon și Nevada, care firește, nu sunt de natură să atenuerze raporturile.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii
467

INFORMATII

Ieri, la Mitropolie, s'a oficiat un Tedeum cu prilejul aniversării nașterii A. S. R. Principelui Moștenitor. A slujit Vicarul Ciosu, de față fiind toate autoritățile. A urmat paradă militară.

■

Generalul Rășcanu a prezentat M. S. Regelui felicitări în numele guvernului cu prilejul aniversării de 28 ani a A. S. R. Principelui Moștenitor Carol.

■

Dr. Țiplea șeful biroului de cuartiruire și-a prezintat dimisia, fiind primită, d-lui a fost înlocuit cu d. Gheorghe Guimau.

Demisia d-lui Tiplea se motivează prin faptul, că d-lui nu poate satisface două servicii, cunoscut fiind că d. Tiplea este președintele sedriei orfanale.

■

D-l prefect Metheș eri a plecat la București, unde avea de-a face expunere în chestiunea Camerei de Industrie și comerț din Cluj, deasemeni și altele afaceri oficioase. D-sa se întoarce Vineri împreună cu d-l ministru Petre Groza.

■

Candidatura d-lui Prof. dr. N. Leon la rectoratul Universității din Iași a fost propusă și susținută de către Colegii Dsale, ca o manifestare de solidaritate și de încredere pentru activitatea sa trecută.

D-l prof. Leon nu mai intenționează a primi rectoratul pentru a se consacra lucrărilor de laborator.

■

La conferința din Muenich de amenajarea Dunării navigabile — de pe teritoriul bavarez, unde vor fi reprezentate toate țările interesate în problema danubiană — din partea României este delegat d-l ing. Gh. Popescu, directorul general al navigațiunii fluviale.

Conferința se deschide la 15 Noembrie c.

■

Comisiunile alcătuite să evalueze mobilele — în vederea impozitelor — vor începe lucrările lor în ziua de 5 Noembrie a. c.

Comitetul organizator al expoziției de mostre din București a hotărât ca incasările din ultima zi a expoziției de mostre din București să fie donate muncitorimei. Donațiunea va purta denumirea: „Fond de ajutor". Iar normele distribuirii ajutoarelor se vor întocmi ulterior.

IN CAFENEAUA
EUROPA
se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.
Se servește cină de teatru etc.
1103. Serviciul prompt.

Următorii d-ni generali de brigadă au fost înaintați la gradul de generali de divizie: I. Rășcanu, actual ministru de războiu I. Jitiana, I. Vernescu, Șt Holban și Alex. Constantinidi.

■

D. general Ghinescu, inspector tehnic în învățământul militar, a fost numit inspector tehnic și director superior al genistului, în locul d-lui general I. Istrati care a fost însărcinat cu supravegherea și controlul administrațiunii militare.

■

A. S. R. Principele Moștenitor, general de brigadă și comandantul trupelor de vânători de munte a fost însărcinat ca inspector general al marinei militare cu gradul de contra-amiral.

■

Confratele nostru, vechiul artist și scriitor apreciat d. G. Rădulescu, a fost decorat, de către guvernul francez cu medalia „Legiunii de onoare".

■

IN CINEMA UNIVERSITAȚII se va reprezenta Marți: New-York-Expres, tragi-comedia reprezentată cu deosebit succes a casei Corvin din Budapesta. In rolul principal Petrovici.

■

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Marți: „Fiasco", sau Conspirația din Geneva, capo d'operă a casei Ufa. Tragedia istorică după Schiller, cu simpaticul Hans Mierendorf în rolul principal.

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Marți „Miss Nobody", povestirea aventurioasă și senzațională a casei americane Lux, în rolul principal cu frumoasa Priscilla Deamal.

■

Numai o singură cafe conduce la putere, sănătate și la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge ori ce dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

■

Dr. Lăzărescu, șef-medic a Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

■

Puşkáş Béla și Kőrösi Dudaș concertează alternativ cu capella lor în salonele de mâncare ale Hotelului Central. Local de distracție de primul rang pentru elita Clujului. I-622

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria E M K E Cluj, Piața Unirii 32.

■

In restaurantul Clasa I. din gara Cluj se găsesc în permanență zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

■

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă servește iarăși renumitele* Cataife *cu frișcă*, Baclavale turcești *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia și Duminecа Plăcintă *cu brânză, carne și mere.*

In fiecare dimineață: sandwich, pateuri, fuică de Vălени, masticа de Hio, vino vermouth Torino, precum și tot felul de licheruri dela distileria Bresson. 1071

■

Societatea de Asigurări „GENERALA" București preia în condițiunile cele mai avantagioase acele asigurări, cari potrivit Jurnalului Consiliului de Miniștrii (apărut în Monitorul Oficial No. 90 din 27 Iulie 1921), devin libere, prin aceia că nu pot fi acoperite de societățile străine cari își au sediul în actualele teritorii ale Ungariei, Austriei și Germaniei și nu pot fi reînoite prin încasarea boalului de primă referitor.

Suszisul Jurnal al Consiliului de Miniștrii nu atinge în nici un chip Societățile italiene, prin urmare nici Assicurazioni Generali, ale cărei afaceri și reprezentanță din Ardeal le-a preluat de câteva luni Societatea Română de Asigurări generale „GENERALA" din București.

„GENERALA" e reprezantată în orașul nostru de Sucursala Băncii Marmorosch, Blank & Co. Piața Unirii și de d-nii Tischler & Rôna, str. Nicolae Iorga No. 3. 1163

■

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piața Unirii 7.

■

Vor concura la premiile ziarului „Infrățirea" atât vechii cât și noii abonați cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Marți: Cablul New-York-Expres
Miercuri: Cablul New-York-Expres
Joi: Cablul New-York-Expres
Vineri: Fericirea revine
Sâmbătă: Fericirea revine
Duminecă: Călugărița păcătoasă

CINEMA URANIA

Marți: Miss Nobody
Miercuri: Miss Nobody
Joi: Casanova
Vineri: Sageata de aur
Sâmbătă: Sageata de aur
Duminecă: Vasul morții

CINEMA APOLLO

Marți: Fiasco
Miercuri: Bouclette
Joi: Bouclette
Vineri: Emirul, calul minunei
Sâmbătă: Emirul, calul minunei
Duminecă: Beția de aur

Cetiți „Infrățirea"

Noui trenuri

Circulația între București—Brașov—Oradea-Mare

Dela 15 cor. trenurile mixte actuale n-rile 527 și 528 București-Brașov se vor transforma în trenuri de persoane n-rele 177 și 178 și se vor prelungi până la Oradea-Nare, având următorul itinerariu.

București plecarea 14.45; Ploești sosire 16.17, plec. 16.37; Câmpina sos. 17.42, plec. 18.01; Sinaia sos. 19.34, plec. 19.49; Predeal sos. 20.41, plec. 21.00; Brașov sos. 22.15; plec. 22.44; Sighișoara sos. 3.23, plec. 3.31; Copșa mică sos. 4.52 plec. 5; Teiuș sos. 6.34, plec. 7; Cluj sos. 10.53, plec. 11.23; Oradea-Mare sos. 17.4.

Ele vor avea legătură în Sighișoara spre Sibiu și Odorhei, în Copșa-Mică dela Sibiu, în Feldioara dela Uioara, în Teiuș spre și dela Arad, în Câmpia-Turdei dela Turda

La înapoiere: Oradea-Mare plec. 9; Cluj sos. 15.18, plec. 15.54; Teiuș sos. 19.58, plec. 20.27; Copșa Mică sos. 22.19 plecarea 22.46; Sighișoara sos. 0.25, plec. 0.39; Brașov sos 5.37, plec. 6; Predeal sos. 7.19, plec. 7.36; Sinaia sos. 8.16, plec. 8.29; Câmpina sos. 9.26, plec. 9.33; Ploești sos. 110.47, plec. 11.09; București sos. 12.35.

Ele vo ravea legătură în Oradea-Mare dela Cheresig. Chetegheau și Vașcău în Câmpia-Turdei dela și spre Turda, în Feldioara R. dela și spre Uioara, în Teiuș dela și spre Arad, în Blaj dela și spre Praid și în Brașov spre Sibiu și Madefalău.

Se proectează ca pe ziua de 1 Noemvrie a. c., să se pună în circulație trenuri accelerate de marfă pe următoarele linii:

Filaret—Timișoara—Arad, Filaret—Galați, Filaret—Oradea-Mare, Buzău—Cernăuți și Pașcani—Chișinău.

XXXXXXXXXXXXX

Univ. din Cluj Facul. de Med.

Clinica Ginecologică și Obstetricală.

Se aduce la cunoștință generală, că postul de șef de lucrări dela aceasta clinică este vacant.

Candidații doctori în medicină și cari au făcut această specialitate își vor înainta actele Directorului clinicei în termen de 15 zile dela puclicarea vacanței.

Publicațiune

Aduc la cunoștința Onor. public că în 27 l. c. oara 4 p. m. în biroul meu din Piața Unirii 26 voi vinde prin licitație locuința mea din Calea Moților (Monoștor) No. 60, care se extinde pe un teritoriu de 1400 stânjini până la Someșul mic, și se compune din 19 camere, grajd, șopron, garaj, bucătărie și grădină cu pomi. Condițiile se pot privi zilnic în oarele de oficiu la birou.

Dr. Arkony Iuliu
1176 notar public regesc

Cel mai eftin se curată și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

In chestia Sileziei Superioare

— Declarațiile delegatului englez d. Balfour. —

In urma autorizațiunii dată ambasadorilor să promulge propunerile Ligii cu privire la Silesia superioară, Consiliul ambasadorilor va notifica deci guvernului german și polon termenii hotărâți ai deciziunei. Guvernul englez a aprobat acum aceste condițiuni pe care le găsește cu totul imparțiale și complecte și este doritor ca toate părțile în cauză să le accepte cu spirit liniștit și raționament.

D. Balfour reprezentantul englez la consiliul ligei a făcut eri o importantă declarațiune. Balfour declară că hotărârea luată este unanimă și a fost primită de dânsul și toți colegii săi din consiliu ca cea mai echitabilă soluțiune în această problemă dificilă. Respinge cu vehemență alegațiunile făcute de anumite ziare continentale după care membrii consiliului ligei au fost mai mult marionetele guvernelor lor și că hotărârea lor este exact aceia a consiliului suprem, însă numai sub altă formă. In toate aceste svonuri nu există nici un grăunte de adevăr spune Balfour. Intr'adevăr guvernele ne-au lăsat cu totul singuri în hotărârea noastră și dacă ele aprobă sau dezaprobă hotărârea luată de noi, aceasta este cu totul independent.

Oratorul, continuând spune: Eu sunt cel din urmă care ar desminți că vor fi inconveniente în legătură cu procesul de diviziune a districtului industrial. Cu toate astea eu cred că prin modul de regulare care sperăm că-l vom înființa aceste inconveniente vor fi foarte mult diminuate. Dacă cele două părți adverse sunt preparate de a manifesta prudența obișnuită și sensul de autointeres ele vor fi în stare de a realiza acest plan. Înțeleg foarte bine că germanii cred că interesele lor au fost ignorate în mod flagrant și că dânșii sunt îndreptățiți din punctul de vedere al moralității și justificați asemenea din punctul de vedere al principiului național de a face tot posibilul, ca acest plan să dea greș.

Imi închipui că această politică ar însemna o sinucidere a Germaniei. Balfour expune că în acest plan liga consiliului a propus că după un period de 15 ani se vor elabora alte prevederi în favoarea industriilor germane. Prin acest metod căile ferate din această regiune, toate minele, cuptoarele și fabricele vor trece iar la proprietarii lor. In cursul acestui period nu se permite nici o expropriere forțată. In partea polonă din această regiune cursul monetar german, va rămâne directiva legală pentru același period pe 15 ani. Aranjamentele sunt făcute în așa mod că materiile prime produse pe o parte a frontierei și utilizate de cealaltă parte vor trece fără dificultăți și fără impozite. S'au luat toate măsurile ca mișcările între lucrători sau persoane private să se efectueze cu cea mai mare ușurință. Cea mai mare dificultate în această regiune, aprovizionarea apei, a fost salvgardată în mod echitabil.

Cât despre mine pot exprima speranța că poporul din Germania și cel din Polonia va avea în ori ce caz bunul simț și înțelepciunea de a înțelege că s'au făcut cele mai serioase străduințe de a executa în mod cinstit și conpleit prevederile tratatului. Eu nu le cer să creadă că nu va surveni inconveniente din această regiune industrială însă eu cer serios germanilor să reflecteze, cum care ar fi fost situația lor dacă noi ne-am fi mulțumit de a trasa linia care ar fi fost favorabilă voinței populației.

Unificarea polițiilor și a serviciului Siguranței în Ardeal

In legătură cu unificarea polițiilor din Ardeal d. Eugen Bianu, inspectorul general al Siguranței, ne-a declarat următoarele: Suntem pregătiți pentru această reformă, potrivit decretului regal, din Iunie trecut, desființându-se direcția polițiilor din ministerul de interne din Cluj.

Faptul desființărei e motivat pe considerațiunea că nici o provincie alipită nu are un asemenea organ, ci numai în București: Direcția generală a poliției și siguranței generale, căreia suntem și noi subordonați.

In locul direcției din Cluj va fi inspectoratul general al Siguranței în cadrele căruia vor figura și serviciile direcției de la Cluj funcționarii continuând să primească salariile de până acum cu deosebirea numai că denumirile titlurilor se vor schimba conform celor din vechiul regat.

Sunt greșite deci informațiile unor gazete locale, cari afirmă că ordinul de unificare ar fi produs senzație or nemulțumiri, decretul referitor fiind cunoscut în deobște.

Azi, de fapt unificarea nu s'a început încă; se așteaptă însă ordinul dela București.

In ceiace privește normele unificării și programul meu" — adaugă d. Bianu — „în temeiul instrucțiunilor primite dela centru, ținta mea este unificarea pe baze cât mai solide, — împlinirea lipsurilor la diferite servicii polițienești, introducerea elementelor bune și energice, apoi instruirea corpului agenților și crearea unui curs special în Cluj. Cei mai buni și cari se vor distinge vor fi trimiși la școala din București, iar după absolvire o parte din ei va fi trimisă în străinătate spre a-și complecta studiile. Deocamdată avem prea puțini agenți cu pregătire specială, — înaintată".

D. inspector general Bianu ne-a promis că imediat după începerea unificării, ne va da amănunte interesante, în ceiace privește organizarea serviciului de Siguranța statului și ordinei.

CRIȘAN

Pretutindeni
în Ardeal
se citește
ziarul INFRĂȚIREA

Lucrările

comisiunelor fiscale de evaluare

Comisiunile pentru evaluarea proprietăților clădite și necădite, cum și pentru stabilirea valorii locative, cum și din legea impozitului progresiv pe avere și pe îmbogățirea din timpul războiului, vor începe lucrările lor la 1 Noembrie 1921.

Odată cu lucrările acestor comisiuni se va face verificarea și rectificarea declarațiunilor de impunere, cari vor fi date de contribuabili până la data când comisiunile vor evalua în fiecare localitate.

Aceste declarațiuni vor putea fi primite și de către președintele comisiunei, urmând ca ele să fie înregistrate ulterior la percepții, de unde declaranții vor lua numărul de înregistrare.

Verificarea declarațiunilor se va face de președintele comisiunei sau de funcționarii delegați de administrațiile financiare în prezența comisiunei.

Cu această ocazie contribuabilul va putea cere și delegații fiscului sunt datori a rectifica declarațiile conform arătărilor lor vorbale.

Contribuabilii cari nu vor da declarațiile lor generale de impunere până în ziua când comisiunile de evaluarea imobilelor lucrează în localitate și nici nu le vor preda în mâinile președintelui comisiunei, vor putea depune aceste declarațiuni la percepții până la 1 Decembrie 1921, iar pentru cei aflați în străinătate la legațiunile române respective până la 15 Decembrie 1921, termene fixate prin jurnalul consiliului de miniștri No. 3214—921. Acești contribuabili vor avea să dea la evaluările proprietăților lor fonciare fie verbal, fie înscris toate lămuririle necesare în ce privește stabilirea acestor evaluări pe baza cărora impunerile se vor stabili mai târziu la termenele ce vor fi publicate, ținându-se seamă și de declarațiuni în ce privește celelalte elemente de impunere.

Măsuri

contra personalului c. f. r. cari lipsește dela serviciu

Direcțiunea generală, în vederea că unele direcțiuni regionale îndepărtau din Serviciu pe Slujbașii ce lipsiau dela serviciu, fără a cere aprobarea dela centru, a hotărît ca tuturor acelora cari lipsesc dela serviciu în mod sistematic și apoi revin după 2—3 zile, să li-se aplice următoarele Sancțiuni:

Acei cari vor lipsi mai mult de 2 zile consecutive sau întrerupte într'o chenzină, vor pierde dreptul la prima specială de parcurs, sau prima generală, după caz, pe întreaga chenzină.

Acei cari vor lipsi mai mult de 4 zile, vor pierde prima pe întreaga lună.

Acei cari vor repeta lipsurile neotivate, vor fi arestați de către gegimentul 2 căi ferate, sau de către comandanții atelierelor și depourilor și ținuți închiși un timp egal cu ndoitul zilelor lipse de la serviciu, în care timp nu vor avea de cât soldа gradului din armată.

UTILIZAȚI
CORESPONDENȚA
DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Profesorul Paul Bujor a dat un interview în care, expunând vederile partidului țărănist, arată ca exagerată pretenția ardelenilor din partidul național de a face pe moralisatorii în viața politică a vechiului Regat, când exemple de imoralitate se pot găsi destule chiar în Ardeal.

Presa maghiară mulțumește Italiei pentru soluția obținută în chestia Burgenlandului. Amintim cu acest prilej că reprezentantul Italiei în comisia internațională din Budapesta a fost autorul raportului prin care România e scoasă ca datorind Ungariei 50 miliarde.

La Iași, a avut loc congresul partidului liberal. Au vorbit dnii Racoviță Toma, Iamandi, Dimitriu și Mirzescu, acesta din urmă rostind un violent discurs împotriva guvernului Averescu.

Ziarele elene aduc știrea încetării din viață a d-lui Psihas, fost reprezentant al Greciei la București.

D-l Psihas a fost unul din cei mai distinși bărbați de Stat ai Greciei și cine l-a cunoscut la București, nu poate uita distinsele calități ale acestui fin și cult diplomat

Inregistrăm cu vie parere de rău știrea morții d-lui Psihas.

După „Sindex", guvernul a instituit un nou monopol odios în favoarea societății „Maria" compusă din oameni condamnați pentru înțelegere cu inamicul și din partizani ai guvernului. Această societate a căpătat monopolul importului din Germania, afacerea fiind tratată la Berlin de către d. Petre Dragomirescu, șeful partidului poporului din Iași, cu concursul unui individ pe care Curtea Marțială l-a condamnat la 5 ani închisoare pentru înțelegere cu inamicul și pe care guvernul Averescu l-a propus pentru grațiere. Avantagiile date de stat soc. Maria constitue o adevărată frustrare a Statului.

Inmormântarea victimelor dela fortul Chiajna (Rudeni)

Am publicat într'un număr recent groaznica explozie de la fortul Rudeni.

Sâmbătă dimineața la ora 10, s'a făcut, cu deosebită solemnitate și cu onorurile cuvenite, înhumarea celor 15 victime.

Trista ceremonie s'a săvârșit, în prezența autorităților superioare militare și civile — sosite cu un tren special — la Rudeni, pe locul ocupat de bateria cu același nume.

Pe-o câmpie, la 200 metri depărtare de fort și în preajma liniei de centură s'a ridicat un catafalc pe care au fost rânduite cele 15 sicrie. Deasupra acestora și în jurul — catafalcului numeroase coroane de brad și flori, — flori multe și proaspete aduse de lumea imensă ce venise să-și exprime astfel ultimul omagiu de pietate profundă, în fața rămășițelor pământești ale celor 15 morți în serviciul patriei.

După terminarea slujbei religioase oficiată de mai mulți preoți d. general Gheorghiu reprezentând ministerul de război a rostit a mișcătoare cuvântare de cinstire închinată memoriei dispăruților. Deasemeni impresionate au fost cuvintele d-lui colonel Șoarec, a cărui inițiatoare laudă cu vrednicie și-au câștigat-o cei 15 morți ai bateriei Rudeni.

Onorurile au fost date de câte-o delegațiune din regimentele: de grăniceri, 6 Mihalu Viteazu, 21 și 36/3, 1 artilerie grea, 2 artilerie de câmp, 2 căi ferate, 2 artilerie grea, jandarmii pedeștri și escorta regală pe jos.

Numai 13 din victime au fost înmormântate în aproprierea bateriei pe marginea șoselei; iar celelalte două au fost predate familiei lor.

In momentul când sicriile au fost coborît în groapa de veci, focuri de salvă au răsunat în văzduhul cernit.

Pagubele industriei noastre din timpul războiului

In urma anchetei făcută de oficiul de studii din ministerul de industrie și comerț, pagubele suferite în timpul războiului de industria română din vechiul regat sunt astfel repartizate:

Industria lemnului: 182 milioane 990.569 lei;

Rafinăriile de petrol: 153 milioane 482.117 lei;

Industria ceramică: 88 milioane 42.982 lei;

Industria metalurgică; 169 milioane 331.860 lei;

Industria textilă: 61 milioane 858.035 lei;

Industria morăritului: 47 milioane 199.598 lei;

Industria tăbăcăriei și încălțămintei: 32.864.741 lei;

Industria spirtului: 43 milioane 558.973 lei;

Industria chimică: 18 milioane 523.944 lei;

Industria alimentară: 15 milioane 939.772 lei;

Arte grafice: 10.739.332 lei;

Industria zahărului: 13 milioane 99.293 lei;

Industria sticlăriei: 5 milioane 902.460 lei;

Industria hârtiei: 5.797.745 lei;

Atelierele minelor: 1 milion 339.640 lei;

Industria săpunului și a lumânărilor: 2.349.987 lei.

Cifra totală a pagubelor se ridică la suma de 792.371.493 lei.

Pagubele au fost socotite cu valoarea lor din 1916.

TELEGRAME

Promulgarea soluționării Sileziei superioare

Consiliul ambasadorilor a fost însărcinat să promulgheze propunerile Ligii Națiunilor cu privire la Silezia superioară, pe cari guvernul englez le-a aprobat dimpreună cu condițiunile formulate, găsindu-le imparțiale și desăvârșite, exprimându-și totdeodată dorința că părțile interesate în cauză să le primească în liniște și cu judecată.

22
În sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

Industria de maşini agricole din Banat

Banatul are o industrie metalurgică, în stil mare şi bine desvoltată pentru a satisface nu numai necesităţile economice bănăţeneşti şi într'o mare măsură şi pe acelea ale întregii ţări. Cu toate astea industria de maşini agricole dela noi este aproape de faliment. Fabricile din Timişoara n'au nici un sprijin din partea statului, deoarece guvernul în loc de a sprijini acest ram productiv, ajută samsarii străini ca să inundeze cu produse rele şi scumpe piaţa noastră. Iar în loc să se ieă măsuri pentru a înlesni funcţionarea şi puterea de producţie a fabricelor de pluguri, sape şi alte maşini, s'au pus obstacole la procurarea cărbunilor.

În schimb „Reşiţa", această fabrică cu o productivitate de 50.000 pluguri la an, fabrica lui Veith (Der Rote Jude) a lui Duiliu Zamfirescu şi a episcopului catolic Frenţ dela Lugoj, nu lucrează şi nici nu voeşte să lucreze. Are taxe reduse la transport, are scutire de vamă, se bucură în sfârşit de toate înlesnirile şi totuşi nu contribue cu nimic la refacerea şi propăşirea gospodăriilor săteşti.

La „Reşiţa" şi „Nădrag" muncitorii se usucă flămânzi la soare din pricină că direcţia Reşiţei nu le dă de lucru.

În schimb directorul ei, d-l Veith, proiectează o nouă emisiune de acţiuni...

Ion Reşiţanu
înv. gr. or.

Citiţi „Infraţirea"

Mulţămire „Infrăţirii"

D-l dr. Leon Scridon, subprefectul plăşii Bistriţa-Năsăud, ne trimite telegramă următoare:

„Pentru sprijinul călduros ce binevoiţi a ne da în ziarul d-vs., informând factorii competenţi şi o piniunea publică asupra cauzei drepte a slujbaşilor administrativi, vă rugăm a primi călduroasele noastre mulţumiri în numele acestor slujbaşi".

Prima călătorie în avion dela Paris la Bucureşti

În curând va sosi în Bucureşti un avion destinat transportului de călători şi traficului poştal.

Este primul sbor în genul acesta, pe linia Paris—Bucureşti.

Avionul face de data aceasta numai recunoaşterea distanţei Praga—Bucureşti, urmând ca inaugurarea să fie sărbătorită la primăvara viitoare.

Distanţa are un singur popas, la Viena, unde e jumătatea parcursului.

Sosirea avionului va fi întâmpinată de ministrul Comunicaţiunilor şi de reprezentantul diplomatic al Franţei.

Cursul bursei la Paris

Londra	53.04
Germania	10.5/8
Newyork	76.1/2
Spania	184.1/4
Italia	—.—
Elveţia	—.—
Romănia	11.—

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piaţa Unirii.
„ *Tutangeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piaţa Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piaţa Unirii.
„ *Librăria Anca* Piaţa Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Dedk* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyalay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piaţa Unirii

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.

Administraţia ziarului.

Anunţuri

se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea" şi la toate agenţiile de publicitate.

!!

XXXXX—XXXXX

CARTEA ROMÂNEASCĂ
SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREŞTI

INSTALAŢIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secţia fotografica „FOTOGLOB"
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE
— LEGATORIE ŞI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabilment industrial pentru confecţiuni de hârtie şi carton. Liniatura mecanică. Fabricaţiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de şcoală, Carnete şi orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume şi orice lucrări de legătorie de cărţi. Fabricaţiune de plicuri comerciale, oficiale şi ori ce alte mărimi şi formate uzitate şi după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri şi calităţi obicinuite, albe, colorate şi de lux.

Bilete de logodnă. Invitaţii de nuntă

CARTONAJE
p. farmacii, confiserii şi alte articole industriale.

Asortiment complect de cărţi de Şcoală, Pedagogice, Literare, Ştiinţifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice şi de Mode, româneşti şi în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU şi PAPETARIE
Călimări şi garnituri complecte pentru Biouri, Genţi de piele, Agende pentru advocaţi şi de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, :: Registre de Contabilitate, etc., etc. ::

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell şi ulei, plăci de email în alterabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată ţara şi în fine tot ce se înrudeşte cu această branşe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn şi de pictură.

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Stătea, Calea Moşilor 62-64 şi Calea Victoriei 68 Ionnitiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piaţa Unirei 7 TIMIŞOARA, Piata Tepeş-Vodă 2 — IAŞI, Str. Lăpuşneanu 1-3

FOARTE IMPORTANT pentru toţi este de ştiut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrăţirea abonaţilor săi.

Condiţiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noştrii abonaţi, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalţi sunt rugaţi a-şi prelungi abonamentul.

Se înţelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenţ mare cu două uşi, un credenţ mic, una masă patrată, şase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—
Dela renumitul magazin de Ceasornice şi Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piaţa Unirei No. 9
Un ceas brăţară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru ţigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—
Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piaţa Unire
Un serviciu de masă pentru şase persoane, compus din 26 bucăţi, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăţi şi două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—
Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universităţii No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—
Dela Sucursala Marelui magazin de încălţăminte Raftopol Cluj, Piaţa Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—
Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câştigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—
Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piaţa Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreţ sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—
Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie FENYŐ & BRAUNFELD din Piaţa Unirii CLUJ. lar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

CAUT UN CANDIDAT DE ADVOCAT care vorbește limba română perfect și are praxi. Dr. Emil Iacobi advocat Cluj, Strada Ioan Brătianu No. 21. 1175

PREDAU LECȚII de franceză, germană și pian în schimbul locuinței. A se adresa la ziar sub „profesoară".

CAUT POST de administrator de moșie în apropierea Clujului sau alte instituțiuni din Cluj. A se adresa Ioan Chiuban, Str. Gen. Grigorescu 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

UNA dintre cele mai frumoase prăvălii din Piața Unirii, cu arangeament cu tot se poate prelua.

UN RESTAURANT dintre cele mai căutate este de VÂNZARE.

UN CINEMATOGRAF complet arangeat în capitala unui județ din provincie de VÂNZARE.

Amănunte dă: Dunky Cluj, Piața Unirii 10. 2172

CUMPĂR de ocazie covoare, casse de bani și obiecte de artă. Adresați ziar „Polack". 1174

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" în ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianții cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Măruntișuri | CLUJ | Articole de tricotage

Calea Victoriei No. 10

Ludovic Albisy

Articole pentru bărbați | 1087 | Articole de lux și jucării

Anunț.

Onor. Clientela care cumpărat bonuri pentru încălțăminte dela Dl G. Savu amploiatul Casei „D. S. Raftopol" Cluj, este rugată a se adresa Dlui Savu Str. Iuliu Maniu No. 28. De oare ce firma un a avut nici un amestec în această afacere, ne fiind de cât un abuz de încredere al Dlui G. Savu, pentru care a fost dat afară din serviciu, tot odată anulandu-se și toate drepturile ce pretinde că are cu a noastra firmă

„D. S. Raftopol"
Piața Unirii No. 15, Cluj
S-Sori Marinescu Crețu
I. Hermenescu. 1173

Concurs.

Pentru întocmirea unui proiect de regulare și desvoltare a comunei Năsăud se escrie concurs public în următoarele condițiuni:

1. Doritorilor de a participa la acest concurs subsemnata Bancă la cerere le va pune la dispoziție pentru suma de Lei 350·— o copie de pe planul cadastral al comunei Năsăud. La reînapoierea planului se ve restitui suma de mai sus.

2. Proiectul pentru desvoltarea Năsădului va avea să se estindă asupra tuturor rapoartelor privitoare la această chestie și să cuprindă o soluție potrivită din toate punctele de vedere, cuprinzând și un roiect grafic și o ecspunere de motive textuală. cu considerare la toate rapoartele localnice prezente și la prospectele de desvoltare pentru viitor.

3. Concursele vor fi a se înainta sub chifră la adresa direcțiunei subsemnatei societăți până la terminul de 1 Ianuarie 1922. Cele întrate până la acest termin se vor supune unui arbitraj de specialiști, cari își vor da opinia asupra lor.

4. Dintre proiectele intrate cel mai bun va obține un premiu de Lei 5.000·—, al doilea un premiu de Lei 2.000·— și al treilea un premiu de Lei 1.000·—, fără vreun alt deobligamant.

5. Proiectele premiate vor ramânea proprietatea Bancii, iar celelalte se vor restitui proprietarilor.

6. Celor ce ar voi în acest scop să viziteze Năsăudul subsemnată Bancă le va facilita la cerere aceasta posibilitate.

Năsăud, la 1 Octombrie 1921.

„MERCUR"
societate acționară de împrumut și păstrare
Năsăud. 1172

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ și RAPIDĂ

Constanța--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

„THEMISTOCLES"

de 16.000 tone, viteză 15 noduri

pleacă din portul **CONSTANȚA** la 22 Octomv. st. n. direct **NEW-YORK**

Durata voiajului 16—18 zile

După „**Themistocles**" urmează a pleca următoarele vapoare

„CONSTANTINOPOLS", „MEGALI HELLAS" și „KING ALEXANDER"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere și mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCURESTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 **și Sucursalele: GALAȚI,** Strada Speranței No. 28; **BRAILA,** Strada Belvedere No. 1; **CONSTANȚA,** Strada Traian No. 15

„THEMISTOCLES" pleacă din Constanța la 22 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 15.000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 14.750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000·—
Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500·—		

În costul biletelor de la clasa 1, 2 și 3-a, se cuprinde și hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— și pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni și până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul întreg. 902

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

In curând va reapare vechea și cunoscuta revista

FLACARA

DIRECTOR: **C. BANU**

Cu colaborarea tuturor scriitorilor Români.
Numărul de 16 pagini mari vechiul format.
Se va vinde în toată țara cu. 2 Lei.
1157

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.

reprezentant general

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREȘTI,
Str. Academiei No. 2.

956

TARIF

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.

Linia regulată și rapidă Constanța—New-York cu vapoarele transatlantice: „THEMISTOCLES" plecare 22 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria Constantza	Constantinapole	cl. I-a cu hrană	Lei	1.000·—
„ „	„	cl. II-a cu hrană	Lei	700·—
„ „	„	cl. III-a fără hrană	Lei	287·50
„ „	Pireu	cl. I-a cu hrană	Lei	3.105·—
„ „	„	cl. II-a cu hrană	Lei	2.070·—
„ „	„	cl. III-a fără hrană . . .	Lei	847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiți, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Márton ffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

In atențiunea Comercianți!

Noua producție de ghete

1105 **„VICTORIA"**

Furnizează în engros pe lângă garanție cele mai moderne articole de această branșă cu prețurile cele mai moderate. Vizitați și vă veți convinge!

Producția de ghete Victoria BINDEA, HERSCH & Comp.
Str. I. C. Brătianu 21 (fost fabrica Kola) și Str. Reg. Maria 8.

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de ploșnițe,
319 care le distruge chiar și ouăle.
Prețul unei sticle Lei 15·—

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj L. JANKY

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Asortiment complect și proaspăt

de cauciucuri

PIRELLI

cu tarif original s'au pus în vânzare la

Emil Blaga Cluj,

Piața Ștefan cel Mare No. 7.

Telefon 2-70. **Telefon 2-70.**

Întreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Execută instalații de lumină și transmiteri de forță electrică precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volți 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volți de toate luminele cu preț de concurență. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

Uzina electrică a orașului

Conducerea societății „GAZ"

CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.

(Palatul Széky)

Telefon No. 403.

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestitii mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar. □

329

Bănci, fabricanți, industriași,

comercianți cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.

pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

M. ANGHEL 269

Cluj, Piața Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurență.

Cleopete din material garantat, executate frumos de specialiști.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

!!

ABONAMENTE

la ziarul „Infrățirea" se primesc și de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul II. No. 353 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Vineri 21 Octombrie 1921

Înfrățiți

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI ȘI AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STR[illegible]ANIU No. 3 (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA [illegible] Director: D. TOD[illegible]
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Un tip al României-Mari: Regionalistul

de
N. Bănescu
prof. universitar.

Tipul, de care te împiedeci azi la fiecare pas, a ieșit la suprafață îndată ce trufașa politică a Puterilor Centrale s'a prăbușit definitiv. În atmosfera prielnică a zilelor tulburi ce i au urmat, siluета gravă a omului întunecat a apărut numai decât pe scena vieții politice a ținutului desrobit.

După ce a încercat în zadar a compromite măreția actului național dela Alba-Iulia, cu ideia genială a unei stranii „autonomii", regionalistul a rămas, în viața de azi a Regatului, un naufragiat inconsolabil.

El își compune de atunci, cu o îndărătnicie vrednică de o cauză mai bună, ridicola teorie.

In actele de slăbiciune ale unei guvernări care se poate to- și îndrepta, el caută necontenit armele sale de propagandă. Se agață de fiece greșală, pentru a sriga superioritatea Cârmuirii sub care decenii a gemut cu supunere. Se frământă a dovedi cu paragrafe ce blând apăsa totuși odinioară jugul pe grumajii nației nefericite; invoacă stăruitor obiceiul pământului și proclamă mai presus de toate „legea locului". Refractar la ori-ce înoire, la ori-ce măsură menită a întinde asupra țării o întocmire uniformă, regionalistul țipă pentru păstrarea regimului particular, cu oamenii săi, particulari, foarte particulari și dânșii, cu năcăfalele sale multe. „Unificarea" e pentru dânsul o colosală problemă, gata a prăbuși toată opera Unirii, de îndată ce numai o atingi. Și dacă n'o vrea „cu furca", ar primi-o bucuros în formele unei amicale concesii „autonomiste"

Colaborarea — ca să nu zicem concurența — care, în toate domeniile de activitate, e chemată a pecetlui lucrul spornic al consolidării naționale, este neapărat o crimă în potriva vieții libere a Ardealului.

Partidele politice n'au ce căuta pe pământul virgin al acestui Ținut. El este, se știe, încă din fericita, neuitata epocă a jugului de aur, depositarul sacrelor bunuri ale democrației, pe care nu înțelege a le împărți cu nimeni.

Avocații, cu simpla lor licență în Drept, dela București ori Paris, nu pot avea loc în marele Areopag de somități ale Jurisprudenții școlilor ungurești.

Magistrații, profesorimea, funcționarii de carieră de dincolo, — ce pot aduce ei din lumea trecută atâtea decenii prin sita probelor serioase, a experimentelor mereu înolte, la rând cu popoare de veche și necontestată cultură?

Instituțiile financiare, industria vechiului Regat n'au dreptul să atenteze la monopolul creiat, prin osârdia de veacuri a generațiilor sacrificate, pentru fericirea exclusivă a câtorva de frunte epigoni.

Armata, — o bagatelă supărătoare și aceia, pe care bătăioasa suficiență a regionalistului s'ar încumeta a o face de prisos, cu vr'o câteva rețete ale înțelepciunii duhului său. Autoguvernarea e doară astăzi pretutindeni visul fericirii mondiale.

Dar seria divagațiilor regionalistului e lungă, pentru a se putea cuprinde în cadrul unui articol de ziar.

Numai cât bunul simț popular e mai sănătos, în neamul nostru, decât toată înțelepciunea nemângâiaților cugetători regionali la un loc.

El prinde numai decât resorturile morale ce ascund amărnicele teorii, trece cu un zâmbet discret peste insanitățile exhibiționii îndărătnice, fie ele bătute cu toba pe uliți, fie expuse cu citate latinești, în coloane de ziar.

Și, peste o bucată de vreme, istoricul zilelor furtunoase de azi va zugrăvi ca o curiositate tipul neconsolat și dârz al regionalistului.

Sic transit . . .

Dl General Averescu se crede astăzi înfipt mai tare decât totdeauna, pe soclul gloriei sale politice. Trăind în cercul aceleiași, ilusii, membrii Guvernului se simt de asemenea mai tari decât ori când.

Adunări în stil mare, panegirice fără sfârșit, făgăduieli de nouă fericiri, la deschiderea altei legislaturi — iată bagajul pe care-l duce cu sine sfetnicii dlui General, prin țară.

Ce decor mai strălucit, aparențe mai îmbucurătoare, ce perspective mai roze, pentru partidul dlui General?

„Liga Poporului" e veselă; țara se 'nveselește cu dânsa Bucuria „Ligii", bucuria mulțimii Trenurile speciale duc gloriile neastâmpărate ale Guvernului din loc în loc; Oficialitatea întinde banchete; banul puțin al țării se risipește întru bucuria comună.

Ai văzut vreodată, cetitorule în puterea nopții, proiectându-se undeva, departe, un măndru palat, cu ferești luminate feeric, minune a ochilor fermecați?

Dar când, apropiindu-te bine, te-ai trezit în față cu o biată baracă de scânduri, cu lumini de petrol, în care o modestă trupă de circ jăcea, cu forfecile sale, bucuria poporului adunat, — ce s'a petrecut în sufletul tău, când măndreța palatului feeric fusese, vai, o simplă arătare?

Așa se vor duce bogăția, fastul, strălucirea ce înconjură azi partidul dlui Averescu, și în locul lor va șuera vântul prin baraca pustie.

Evenimentele zilei

Leul cotat 9 centime

Lafayette, 19 Oct.

Londra, 53,77; New-York, 13,77½; Spania, 183¼; **România 9.**

Dușmanii „Carlismului" în Austria.

Viena, 17 Oct.

„Prager Presse" scrie: Bărbații de încredere ai „Marilor Germani" din Austria au ținut o întrunire în care a protestat energic față de ori-ce tentațiuni Carliste.

Graz, 17 Oct.

Din Graz se anunță, că într-o adunare poporală care a avut loc zilele acestea unii reprezentanți ai Partidului Poporului au luat o atitudine severă față de agitațiile Carliștilor.

Funcționarii cheferiști din America în grevă

Lafayette, 19 Oct.

Slujbașii căilor ferate din America au prevenit autoritățile în drept că se pun în grevă, cu începere dela 30 cor. Greva va dură 48 ore și se crede totuși că traficul va putea continua fără perturbări.

Știrile zilei

Austria nu e satisfăcută de rezultatul obținut la conferința dela Veneția.

Viena, 18 Oct.

Situația generală până în prezent nu e clarificată în mod satisfăcător, Conform constituției hotărârea dela Veneția se va ratifica de către Parlament având în vedere și faptul că Cancelarul Schober insistă, ca în această chestiune toate partidele să se declare sau pro, sau contra.

După părerea lui Schober tratatul dela Veneția a fost absolut necesar, întrucât dacă această încordare ar mai dura încă, pe lângă toată intervenția naturală a Micei Antante, populația Austriacă ar fi fost espusă unui pericol al invaziunei bandelor maghiare, pe care o intervenție întârziată din partea Micei Antante n'ar fi putut-o preveni la timp.

Aplicarea soluțiunii definitive în Silezia superioară

Paris, 18 Octombrie

Conferința ambasadorilor a ținut ședința Luni după amiază, în chestiunea aplicării soluționării Sileziei superioare.

Războiul interminabil

Cine ar fi crezut că în aceste zile, în care de toate părțile lumea se frământă în consilii și ligi pentru așezarea mult doritei păci, cine ar fi crezut că după tragedia sângeroasă care a străbătut lumea aproape integral, ar mai fi undeva oameni dornici de a se lupta între dânșii?

Și totuși așa ceva se petrece aievea. Spaniolii anunță, în telegrame, succesele lor din . . . Maroc. O biruință recentă a dat în mânile lor o poziție tare, masivul Gurugu. Ministrul de război se îmbarcă pentru a duce viteazului general Berenguer o scrisoare autografă a Regelui, mândru de rezultatele războiului.

Poporul care a păstrat o pasivitate vecină cu amorțirea, în lunga încleștare a lumii poporul pe care nimic nu l-a putut urni de o parte sau de cealaltă a puterilor beligerante, se aruncă acum eroic în lupte pe pământul vechiilor cruciate de pe vremuri. Ce se hârțuește zi de zi cu bandele indigene ale lui Abdel-Krim; acestea capitulează, una câte una și în curând se așteaptă pacea în acest depărtat colț de lupte post-festum.

Ares își primblă, capricios, alaiul prin locurile vechi or sale glume sângeroase. Și cine știe dacă acolo încheiată gluma, ea nu se va muta îndată, în altă parte a pământului, care rămâne astfel veșnic jucăria lui Ares?

Ce gândesc maghiarii

Cum tratează ziarul „Pester Lloyd" relațiunile româno-maghiare. — Ungurii n'au renunțat la Transilvania, dar vor . . . legături prietenești. — Ce se vorbește în Ungaria despre Mica Antantă? — România și pericolul pansiav. — Interesele României și interesele micei înțelegere

D-l Gratz într'un articol din Pester-Lloyd studiază probiema Româno-Ungară. Intocmai omului de Stat Ungar, conducătorii mijlo il unguri sunt convinși că interesul ambelor țări cere, să se stabilească o înțelegere amicală asupra politicei, ce trebuește dusă în cea ce privește națiunile slave vecine. Din nenorocire România n'ar poseda până în prezent omul politic îndeajuns de perspicace, pentru a profita de starea de lucruri care domnește în Ungaria deasemenea politica Romanească se orientează către Mica înțelegere care se opune vizibil intereselor vitale ale României Mari.

Teama de pericolul Ungar a împins România spre mica înțelegere. Această teamă astăzi este ridicolă comparând puterea României cu a Ungariei.

Este evident că dacă o schimbare a situației ar permite Ungariei să-și vindece rănile făcute de tratatul de la Trianon ea va reclama foarte energic Transilvania. Totuși Ungaria nu va ataca nici odată România cu armele în mână.

Politica externă română cere imperios o revizuire.

Această revizuire va avea loc sigur, atunci, când oare cari oameni politici români, vor recunoaște că există pentru România un pericol mult mai mare decât Ungaria: pericolul expansiunei pan-slave.

Mica Înțelegere care urmărește actualmente scopuri pur slave, are mai mult sau mai puțin, interesul de a face din Ungaria un stat vasal statelor islave. Nu este imposibil ca aceiași soartă să o aștepte și pe România în viitor.

Autorul pune mai la urmă chestiunea unei uniri Româno-Ungară, preconizată pe timpuri de către un grup politic maghiar. Se forțează a arătă că o uniune personală nu-i dorită nici de o parte nici de alta.

In afară de teritoriul contestat: „Transilvania", care va stă totdeauna între România și Ungaria, există între cele două țări o diferență de cultură atât de mare încât este foarte greu să ni le reprezinăm ca unite, într'un singur stat.

Pe câta vreme cultura Ungariei o leagă numai cu Occidentul, România este complectamente supusă influenței orientului slav,

In aceste condiții ni, unul din cele două state, trebue să atragă pe celalt, în orientarea sa.

In ceea ce privește Ungaria, ea nu poate să se depărteze în nici un caz de orientarea sa Occidentală.

Cu toate că chestiunea unei uniri personale Romano-Ungare, este clarificată de multă vreme, se poate spera și ar fi — vorbind drept — necesar de a crede în viitor, că o strânsă colaborare Romano-Ungară, ar fi în interesul ambelor țări.

Depinde de abilitatea politici Române de a ști să-și creeze condițiuni necesare. Ceea mi importantă va fi reglementarea chestiunei minorității Maghiare în România, chestiune care până în prezent a fost piatra tuturor negocerilor Româno-Ungare.

D-l Gratz este unul din cei mai eminenți specialiști ai politicei externe maghiare și în afară de această calitate d-l Gratz este și sincer.

El ne declară că: dacă situațiunea se va schimba vre'o dată, ast-fel în cât îi va permite să-și vindece rănile provocate de Tratatul dela Trianon, ea va cere în mod energic restabilirea Transilvaniei. Insă atât timp cât situația actuală se va prelungi,

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

e propune o alianță vizând părarea contra expansiunei lave.

Ast-fel cum D-sa pune chesiunea rezultă o declarație făcută mei întregi, că va zdrobi două popoare; Slavii si Românii să leagă.

Această sinceritate este uimoară. Cât despre tactica politică, a nu ascunde scopul: restaurarea integrității Ungariei.

D-l Gratz ne mai face atenți, ă politica externă a noastră va rebui revizuită și aceasta se va roduce atunci când se va vedea, că un alt pericol — mai are de cât cel care ar veni din Budapesta — în adevăr meninţă Statul nostru: pericolul panslavismului.

Din acest punct de vedere dăm dreptate d-lui Gratz, și unii bărbați politici români leau arătat la timp. Dar cum vom putea noi stabili legături de adevărată amiciție cu Ungaria, atâta vreme cât gândul de revanșă va exista?

Nu cultura orientală slavă (?!?) împiedecă relațiile amicale dintre cele două țări, ci, iredenta maghiară.

Atâta vreme cât, maghiarii vor gândi la revanșă, atâta vreme cât Transilvania pururi românească va fi considerată ca un teritoriu maghiar, între noi și Unguri nu va putea interveni nici o înțelegere.

Pericolul panslavismului nu va putea fi înlăturat de ambele Țări, atâta vreme cât Ungaria va căuta să-și vindece rănile pricinuite de Tratatul dela Trianon.

ECOURI

Desbinarea între Stat și Biserică

In coloanele ziarelor din noul stat Ceho-Slovac adeseori cetim titluri ca cel de sus, cari la originea lor, au un guvern vechiu austriac, și cari dau de gândit celor mai de seamă oameni culți. Așa de ex. „Prager Berse" cetim critica ce o aduce profesorul Meyr acestei tendințe:

„O critică pe cât de obiectivă pe atât de binevenită" — scrie numitul ziar — „deoarece profesorul Meyr prevede viitorul dezatru politic și chiar economic al acestei țărișt unde sub marea agitațiunilor antireligioase acești „dezbinatori", duc o companie înverșunată pentru răsturnarea instituțiunei de stat. O luptă religioasă — spune profesorul Meyr — în înțelesul strâns al cuvântului în zilele noastre este un anacronism, deoarece un om cu rațiunea sănătoasă nu se lasă ademenit de o asemenea stângăcie. Tocmai ca și când sioniștii ar porni „cruciade" în zilele noastre pentru cucerirea Palestinei".

„O eventuală campanie religioasă pentru care azi nu poate fi însufleţire și solidaritate suficientă, ar sfârși printr'un rezultat egal cu zero și n'ar avea nici un rezultat universal, decât poate neînsemnatul act de desbinare ce s'ar produce între administrația bisericească și ministerul instrucțiunei.

Starea de azi în care se găsește această agitație de ordin politico-religios se datorește anacronismului din fosta Austrie, și preluată în aceasta formă dela vechiul Stat în cadrele unui Stat modern ca Ceho-Slovacia, rămâne incapabilă de a se manifesta ci se va înăbuși prin proprile sale slăbiciuni.

Solu ionarea definitivă a acestei probleme ginga e e de competința ministerului de culte, care singur e chemat să aducă o hotărâre nepărtinitoare și în general acceptibilă „Spiritului actual".

Scriitorul Henry Barbusse, figură cunoscută prin propaganda lui pacifistă, s'a îmbolnăvit de pneumonie la Viena.

Noutăți Pardesie și haină de școale

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699

magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 54

Știri și fapte culturale

D. Octavian Goga, ministrul cultelor și artelor a luat inițiativa întemeierii a două noui teatre naționale, unul la Cernăuți, care va da spectacole în toată Bucovina și altul de dramă, comedie și operetă la Timișoara și care va mai juca în Lugoj și Arad.

Aceste noui vor fi subvenționate din fondul taxelor pe spectacole.

Moartea povestitorului basarabean Tudor Pamfile

La Chișinău a încetat din viață profesorul Tudor Pamfile.

Născut dintr'o familie de săteni, Tudor Pamfile terminând cursul secundar superior, se înscrise la concursul de admitere în școala militară de cavalerie, unde reuși prin re cei dintâi.

Ca ofițer s'a distins prin calitățile lui deosebite.

Cariera lui militară se încheie cu gradul de maior.

Pasionat pentru literatura poporală și de folclor, publică povești în „Sămănătorul" și apoi în mai toate revistele cu caracter pronunțat popular. O mișcare mai vie desfășură la Bârlad alături de St. George, Mihai Lupescu, directorul orfelinatului din Zorleni și alții.

In Chișinău unde era însărcinat cu propaganda națională, a desfășurat o frumoasă activitate, publicând în ziarele locale, ca și în revistele ce s'au înființat, atât povești cât și nuvele, gen pe care îl încercase în ultimul timp.

Intre alte lucrări pe cari le-a tipărit, notăm volumul „Noaptea Sfântului Andrei" din editura „Viața Românească".

La Chișinău, T. Pamfile își luase și sarcina tipăririi revistei folclor Ion Creangă, pe care nu a mai putut-o conduce însă Mihai Lupescu din diferite motive.

Moare tânăr, lăsând în urmă o vrednică moștenire literară.

Citiți „Infrățirea"

Note de ieri și de azi

De ce facem politică? Iată o întrebare, pe care n'aș pune-o bucuros prietenilor. Aproape că nu o pun nici indiferenților, căci nu mi-a plăcut niciodată să aduc pe cineva în umilitoarea situație de a spune în față o minciună, pe care se știe că nu o crede nimeni!

De obicei mă mărginesc să iau drept bun ceia ce se oferă pe piață: programe și în felul acesta pot păstra un lucru la care țin foarte mult: credința în latura ideală a oamenilor. Căci ce-i mai frumos de cât să ai de-a face cu oameni dintr'o bucată, cu oameni de principii, cu oameni care fac, să zicem, politică de idei! Luându-i așa, cei pot fura, în cazul cel mai rău, idei, ceiace însă, după tradițiile noastre liberale, nu constitue un delict, așa că făcând cum zâc eu, pot trăi veșnic în societate bună!

De aceia, veți înțelege revolta mea, când în romanul „Pribegi în țară streină", al lui D. C. Moruzi, un boer, Alexandru Mavrocasta, fugar din Moldova, se plânge în felul cum veți vedea, la Chișinău, altui boer, Dumitrache Rusu, se plânge că domnitorul Grigore Ghica l'a persecutat, — în partej neștiind chiar de ce. Căci, împlinește el și aici vine vorba lui de mă nemulțămește: „Politică nu făceam, că eram prea ocupat cu pôște'e și moșiile mele. Și nici n'aveam de ce să fac politică, odată ce prietenii mei erau la putere..."

Urâte vorbe ai mai spus cocoane Alexandre! Adică cum, prietenii mei din cutare sau cutare partid, care fac acum politică, fac așa numai ca să ajungă la putere, ei, sau tovarășii lor? Aida de! Nu-i cunoștii Prietenii mei au program; unii au și mai multe chiar la pasivul lor și-s gata să mai primească unul, îndată ce vor fi siguri că se schimbă guvernul! Noi trăim în alte vremuri cocoane Alexandre. Du-te în lumea de rele în care ai trăit și nu mai ne strica lumea de vis în care ne găsim noi!

Stilul după naționalități. Un francez a zis că stilul este omul. Un german a mers ceva mai departe și a spus că stilul este națiunea. Germanul despre care este vorba, a fost Goethe.

Intruna din vestitele lui conversații cu Eckermann, marele patriarh de la Weimar spunea d. ex. despre francezi, că ei nu uită niciodată publicul și ca o urmare, ei scriu totdeauna clar și plăcut. Despre englezi, Goethe spunea că ei scriu, în genere, cu toții bine, ca niște oratori înăscuți și ca niște oameni practici, cu privirile îndreptate mereu spre real. Vorbind și de germani, el este de părere, că scriu rău, căci ei voiesc să fie filozofi...

Să explice influența germană, că toate încercările de pedantizare a limbei românești au venit din Ardeal?

Când doui se bat — nu câștigă totdeauna al treilea! Înțelepciunea poporului zice, este drept, altfel. Dar înțelepciunea poporului se potrivește mai mult la treburile cu care are acesta de lucru, adică la viața de toate zilele. Neobișnuitul, răspântia nu sunt afacerea poporului. Atunci, în ceasurile mari, el tace, se supune, sau face boroboațe pe care le plătește cu câte o sută de ani de pocăință.

Lucrul acesta l'au uitat uneori diplomații și l'au uitat mai ales diplomații țărilor care socoteau că toată înțelepciunea este adunată în cumințenia pieții publice; l'au uitat acest adevăr diplomații țărilor, cari nu se ridicaseră încă deasupra fineții celei greoaie a fabulelor; l'a uitat Germania, care în nimic n'a crezut mai mult ca în fabula celor doui care se bat, ca urmând să fie cei de-al treilea, cea care câștigă!

Cine nu știe, în adevăr, ce preț punea diplomația germană pe frământările, pe luptele dinăuntrul Franței! Dar pe sperietoarea cu tunul cel mare — die dicke Bertha —! La fel apoi pe cea cu submarinele! In toate cazurile ea a gândit mici Ceiace este rar, neobișnuit l-a scăpat. Pentru că omul este, de obicei, prudent și fricos, ea a tras concluzia că așa este întotdeauna și că ghiulele svârlite în Paris și torpilele în coastele vapoarelor, vor paraliza puterile dușmanilor ei și ea a trecut cu vederea că ursul cel silos

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Educația noastră fizică

de **Dr. M. A. Botez,**
profesor agregat de igienă la facultatea de medicină.

Cât nu s'a vorbit, nu s'a scris, nu s'a legiferat și nu s'a lucrat practic pentru educația fizică!

In toate părțile s'a arătat un mare interes pentru dezvoltarea, pentru educația fizică.

Și totuși în multe părți și mai ales la noi încă nu am ajuns nici a fi clarificați de ce trebue să cerem de la educația fizică, de ce trebue să fie educația fizică,

S'ar părea ciudat ca după atâta timp, după atâtea sforțări încă să se puie aceasta problema fundamentală.

Și problema se pune cu toată puterea unei necesități elementare de viața pentru educația fizică.

La noi de exemplu s'a discutat și cu pasiune. Cui să se dele sarcina educației fizice. S'a discutat dacă sarcina și conducerea să o aibă civilii sau militarii.

Discuția a avut loc în parlament, în presă și continuă după ce s'a votat și o lege privitoare la educația fizică.

Am avut ocazia să vedem evocându-se și regretându-se „micii dorobanți."

Dar tocmai din aceste iritări și răscoliri de pasiuni se vede prea bine, că la noi lumea nu-i clarificata asupra educației fizice.

Și să nu ne pară rău de aceaata constatare, pentru că și în alte părți, cu o mai veche, foarte veche cultură, lucrurile au stat și încă cât-va mai stau tot așa.

Când am fi bine clarificați în privința educației fizice n'am mai discuta cine să aibă conducerea — civilii sau militarii n'am evoca și regreta „micii dorobanți."

Am vedea, că educația fizică oferă un atât de vast câmp de lucru în cât nici vorba nu mai poate fi de militari sau civili în materie de conducere.

Am mai vedea, că evocarea și regretul pentru „micii dorobanți" se ciocnesc cu scopurile adevăratei educații fizice.

Să ne întrebam atunci, pentru a avea un principiu stabilit ce-i educația fizică?

Educația fizică este arta și știința — în acelaș timp — de a perfecționa îndrepta și desvoltă cela — ce naștere și condițiunile de viața au dat fiziculul individului.

Inainte de a începe educația fizică a unui individ e necesar, se impune, să cunoaștem foarte bine individul din punct de vedere fizic.

Pentru a ajunge la aceasta cunoaștere se cere un examen amănunțit și complect al individului.

Examenul se face de un cunoscător în materie, de un om apt întrebuințînd mijloacele Antropometerei și de cercetarea medicală.

După ce s'a făcut acest examen și s'a stabilit „tipul" individului examinat, se poate începe educația fizică ținîndu se în seamă calitățile și lipsurile găsite la examen.

Dar examinînd individul să nu se creadă, că trebue să ne mărginim strict la fizicul lui. Nu, pentru că anumite defecte, lipsuri fizice ne duc fatal la constatari psihice.

De altfel pentru cunoscători în materie o despărțire pronunțata — ca în alte timpuri — între fizic și psihiç azi e o imposibilitate.

Cu alte vorbe la stabilirea „tipului" și fișei individului examinat se adaogă și datele psihice necesare.

Apoi putem începe educația și să vedem în de curs de timp rezultatele obținute în raport cu constatarile făcute la stabilirea tipului și fișei, de care am vorbit.

Rezultatul vor fi fizice și vor fi și psihice, pentru-că există o interdependența între funcțiunile fizice și psinice ale corpului nostru.

Cum se vede educația fizică nu-i o operă atât de simplă și se întrevede de acum, că nu se poate face decât odată cu educația generală a individului.

Dar de când putem începe educația fizică? Iată o întrebare al cărei răspuns poate va surprinde pe mulți.

El bine, educația fizică începe strict vorbind imediat după naștere.

Să nu mai insistăm asupra normelor de observat cu privire la generație, la concepție, la desvoltarea produsului concepției, embrionului, fătului.

Dar după naștere asigurarea unei bune creșteri, unei bune desvoltări a copilului e operă de educație fizică.

Dacă un copil se naște, din cauze cunoscute în bună parte, cu anumite vicii, lipsuri de conformație, apoi poate căpăta și după naștere vicii de conformație.

Deci educația fizică trebue instituită îndată după naștere.

Și un exemplu, două, în aceasta privință nu ar fi decât utile.

Un înfășat — cum îl cunoaștem — cu toții împedecă buna și timpuria desvoltare în primul rând al membrelor inferioare și superioare ale copilului. Dacă întimplător copilul e născut viguros și vioi înfășatul — spre năcazul mamei — e lărgit, e

Agitaţiile debitanţilor mari de tutun

— In preajma desfiinţării depozitelor particulare —

In preajma desfiintării depozitelor particulare se ştie că ministerul de finanţe a comunicat direcţiei regională a R, M' S.-lui să desfiinţeze mari e debite de tutun din centrele judeţene, - iar succesiv şi celelate debite mari, înlocuindu le cu depozite de-ale Regiei.

Firesc că debitanţii mari au protestat impotriva acestei dispoziţiuni, pentru ca acţiunea lor să izbutească s'au constituit în Asociaţie cu aprobărea direcţiei generale a internelor. Cu privire la această chestiune aflăm, că Asociaţiă marilor debitanţi prin o delegaţie — compusă din presedintele, vicepresedintele secretarul Asociaţiei şi un juriconsult a intervenit, săptămâna trecută, pe lângă cei în drept cum sunt, d. Mihail, presedintele comisiei de unificare, care i-a făgăduit tot sprijinul.

Delegaţia s'a prezentat apoi dlui Petre Groza, ministrul Ardealului.

*

Memoriul Debitanţilor Mari expune o mulţime de motive. Mulţi dintre ei sunt invalizi de răsboi şi văduve de eroi, cărora abia acuma li s'a acordat dreptul de-a deschide debite.

*

Delegaţiunea s'a întors de curând dela Bucureşti unde i-s'a dat asigurarea că cererea debitanţilor mari de tutun va fi rezolvită în chip satisfăcător.

Cetiţi „Infrăţirea"

chiar, devine îngrozitor când este încolţit rău. Pentrucă în viaţa zilnică apoi, un negustoraş poate câştiga din concurenţa a doui vecini, ea a tras concluzia că Franţa cea sfâşiată de certurile dintre partide va fi uşor prada, şi în ceasul ei cel mare, — vecinei de la răsărit. La această din urmă greşeală, francezii, aceşti oameni ai tuturor fineţelor, au răspuns nu numai prin întreaga lor conduită din cei patru ani de răsboi, ci, fără să se gândească chiar, prin spiritul care răsare la fiecare pagină din cărţile şi jurnalele lor. In notele mele am găsit o foaetură de jurnal din 1915, care îmi trează de minune şi greşeala germanilor şi spiritul francezilor

Este din „Excelsior" dela 4 Februarie. Titlul este: O afacere de onoare, iar cuprinsul următorul: „Unul este membrul plăcut al unui club; celălalt este un artist foarte apreciat. In ajunul mobilizării generale, pentru un fleac, ei se ceartă în coridorul unui teatru. Duelul lor trebuia să albă loc la 4 August. Afacerea fu amânată. Săptămâna trecută, pe malurile râului Aisne, un sublocotenent nou sosește într'o tranşee. Un alt sublocotenent este acolo, în mijlocul oamenilor. Ei se recunosc: artistul şi adversarul său îşi întind mâna.

Cu toate acestea, seara — şi noaptea fiind întunecoasă — ei încep să vorbească din nou de duel şi îndată, ei hotărăsc să se bată. Dar duelul lor va fi de data aceasta original, ceva inedit. Cei doui ofiţeri părăsesc tranşeea. Unul merge la dreapta, iar celălalt la stânga. Ei trebuiau să se întoarcă peste două ore La întoarcere se încheie socotelile.

— Câţi Boşi ai omorât tu?

— Patru.

— Eu trei. Tu ai avut deci drept te. Primeşte, te rog, scuzele mele.

Afacerea era terminată."

Husband.

Ştiri şi fapte politice

Se vorbeşte de o fuziune a ţăraniştilor basarabeni de sub preşidenţia d-lui C. Stere cu partidul ţărănesc din vechiul Regat. această fuziune ar urma să se facă înainte de Congresul general al partidului ţărănesc care a fost fixat pentru sfârşitul lui Noembrie.

Unde dai şi unde crapă

Am publicat în ziarul nostru un articol prin care arătam că aşa zişii „oameni noui", cari se agită astăzi în numele democraţiei, nu sunt de fapt, decât oameni foarte vechi cari ani de-a rândul au făcut parte din clientela politică a partidelor numite „oligarhice".

Ne aşteptam ca această constatare să-i supere pe ţărănişti sau pe averescani, şi când colo spre marea noastră mirare, ne pomenim că se supără ziarul „Patria".

Vorba ceia : Unde dai şi unde crapă.

Prinderea unui periculos contrabandist

Se anunţă din Huşi, pe cale particulară:

Brigada de siguranţă din Lreva (Basarabia) făcând investigaţii pe un şlep pe apa Pruiului, a descoperit şi a arestat pe periculosul contrabandist Dumitru Deabu, fost spion bulgar în anul 1917.

El a fost surprins pe când transporta o mare cantitate de mărfuri prohibite la import.

In urma cercetărilor făcute autorităţile au reuşit să descopere firul unui lung şir de contrabande săvârşite de acesta, în complicitatea unor căpitani de şlepuri.

Cu acest prilej au fost descoperiţi autorii diferitelor furturi în drăzneţe comise în portul Galaţi.

Cercetările continuă.

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
SZEKELY şi RETI
Fabrica de mobile transilvaneană, Societate pe Actii
467

PARTIDUL NAŢIONAL-LIBERAL DIN JUD. COJOCNA.

CONVOCARE

Potrivit Statutelor pentru reorganizarea partidului naţional-liberal:

Membrii organizaţiunii naţional-liberale din judeţul Cojocna sunt invitaţi a se întruni în CONGRES JUDEŢEAN, Duminecă, 23 Octombrie 1921, orele 10 dimineaţa, în sălile „Cercului de Studii (Piaţa Unirii)

Ordineá de zi:

1. Cuvântare de deschidere a Preşedintelui.
2. Dare de seamă a Secretarului general şi a Casierului.
3. Organizarea partidului naţional-liberal şi misiunea sa istorică. Expunere de principii.
4. Votarea Statutelor.
5. Alegerea „Comitetului judeţean" şi a „delegaţiei permanente".
6. Constituirea biuroului.
7. Expunerea situaţiunii politice.

D. N. Iorga despre politica internă a Franţei

D, N. Iorga, care se află acum la Paris. publică în „Neamul Românesc" următorul articol despre luptele politice din Franţa, — aşa de asemănătoare cu cele din România:

„Politica internă a Franciei e dominată astăzi de lupta înverşunată dintre două blocuri de partide, dintre care unul îşi recunoaşte legăturile, iar celălalt găseste prudent să le ascundă,

„De-o parte e blocul democratic, El e compus din partide republicane. din radicali, din socialişti. Adversarii spun că nu refuză nici pe comunişti provocatori de greve, cari strâng bani, public, pentru fraţii din Moscova, chinuiţi de foamete fără vina lor, şi exhibează insignile secerei unite cu ciocanul. Fapt este că nu fără sprijinul unor oameni de ordine a ieşit la o alegere comunală în marginea Parisului un candidat fost ofiţer de marină, care face închisoare de cinprezece ani fiindcă plănuise să-şi omoare superiorii şi să dea vasul în mâna duşmanului.

„Cealaltă coaliţie e compusă din regalişti (de imperialişti nu se mai vorbeşte), din preoţi catolici, din naţionalişti şi din adversari sinceri ai unui regim în care văd haosul, din care răsar biruitorii elemente incapabile ori periculoase,

„Pe când „democraţii" se apără numai de primejdia clericalismului, care-şi are motivarea ei în adânci instincte şi în străvechi obişnuinţe ale maselor, aceştialalţi, conservatorii, tradiţionaliştii, atacă. Printr'o continuă acţiune, susţinută de fonduri mari, ei câştigă teren şi ameninţă.

„A li se opune e o datorie, desigur. pentru democraţie. Dar e o greşală a se uni pentru aceasta cu tulburătorii de profesie, cu pângăritorii noţiunilor celor mai necesare pentru bunul mers al oricărei societăţi omeneşti, cu căpcăunii bolşevismului fanatic până la prostie ori şarlatan până la excrocherla cea mai vulgară.

„E o greşală pentru că democraţii vor deveni simple unelte în mâna energumenilor roşii. Şi fiindcă aşa-numitul clericalism nu e decât o stare de spirit şi acesteia trebuie să i se opuie ata, iar aceasta nu poate fi o simplă coaliţie electorală".

In jurul crizei guvernamentale din Germania

Ce spune presa germană şi franceză

Ziarul „Vorwaerts", ocupându-se în primul său articol de eri actualei situaţiuni politice a guvernului, declară că remanierea Cabinetului facă-se cu orice alt caracter politic, viitoarea atitudine politică a imperiului, nu poate fi altă decât aceea a Cabinetului Wirth, externele fiind încredinţate prezidentului său.

„Deutsche allgemeine Zeitung" crede că nu poate fi chestiunea unor noui candidaturi.

„Le Temps", dimpotrivă, e de părere că situaţiunea guvernului nu e sigură. In cazul unei remanieri, însă, vor trebui să se retragă miniştrii de lucrări publice, de interne şi de externe.

Partidele politice vechi germane sunt pentru menţinerea lui Rathenau la putere ; partidul socialist însă sprijine stăruitor pe Wirth. zice mai departe marele ziar francez.

Reuşita lui Wirth se întemeează pe sprijinul larg al socialiştilor independenţi. al celor masoritari şi al centraliştilor ordemocraţi.

*

De fapt presa socialistă germană solidară în campania pentru susţinerea lui Wirth, crede unanim că nici un alt om politic în afară de reprezentantul desemnat de împrejurările politice, nu va putea fi în stare să facă faţă în chip mai prielnic şi chibzuit greutăţilor guvernamentale.

Cetiţ „Infraţirea"

desfăcut prin desfăşurarea elementară a vigoarei şi violciunei native a copilului.

Dar dacă tot întâmplător copilul nu-i viguros prin naştere va rămâne înfăşat şi va reacţiona prin simpla scâncirel

Aşezarea copilulei, pusul copilului între perne prea de timpuriu aduce deformaţii ale coloanei vertebrale.

Şi atunci e elementar să prevenim deformaţiile neaşezând copilul prea de timpuriu între perne şi să l lăsăm se capete puterea necesară pentru a se putea aşeza nesilit.

Ca să ajungm mai repede să vedem copilul şezând trebue să începem a-l pune pe pântece, ciobăneşte. Copilul va face mişcări din membre, din cap, îşi va pune la contribuţie muschii spatelui şi ca simplă consecinţă va obţine din ce în ce muschi, tot mai puternici la membre, spate, gât, şi va începe să se întoarcă pe o parte şi apoi se va aşeza.

Dar această înseamnă o educaţie fizică! Urmează epoca de desvoltare a copilului în care el începe să se târle.

Nu intru în explicaţia filogenelică a statului pe pântece nici a târâtului.

E destul să ştim, că atât statul pe pântece cât şi târâtul sunt firesti şi necesare.

A lăsa copilul să se târâie e de asemenea o normă de educaţie fizică. Copilul târându-se îşi desvoltă musculatura pentru a se putea ridica, pentru a sta în picioare, pentru a se afirma ca om.

După ce copilul a ajuns să stele în picioare începe mersul, care constituie de asemenea o problemă de educaţie fizică.

Şi cu mersul începe jocul, care aduce nu numai chestii de educaţie fizică; ci şi de educaţie psihică.

Copilul merge, fuge, sare, vorbeşte, strigă, se joacă şi creşte atât fiziceşte cât şi psihiceşte.

Iată deci, că educaţia ne apare unică!

Şi unică ne va apărea şi mai târziu în şcoală. Şi unică va fi în epoca post-şcolară. Şi unică va trebui să fie în viaţa de adult.

Atunci să fim cu judecată şi să privim educaţia cum merită.

De ce să ne irităm asupra faptului, dacă educaţia fizică trebue să o aibă în mâni civilii sau militarii.

De ce să suspinăm după „micii dorobanţi" încercare abortivă de educaţie pretinsă fizică.

E o operă de educaţie integrală de făcut în ţara noastră,

Şi în această operă de educaţie integrală desigur că educaţia fizică, întratât întru cât se poate desprinde din educaţia integrală, merită toată atenţia

Dar tocmai pentru că educaţia fizică trebue să merite toată atenţia noastră se impune ca în primul rând să Ştim ce-i educaţia fizică Urmărind educaţia integrală a individului fiziceşte vom căuta să-i asigurăm, după cum se va prezinta — posibilitatea îndreptărei, dezvoltarei şi perfecţionărei. Pentru aceasta e nevoie de educatori. Şi nu cred. că trebue să mai insist asupra calificativului „civili" sau „militari".

Vrau numai să recunosc necesitatea de educatori. Intr'un viitor articol voi trece dela cele discutate acum, dela enunţarea principală făcută, la precizări de asemenea de mare interes pentru educaţ în general şi pentru educaţia fizică în special.

Dr. M. A. Botez

INFORMATII

D-nii membri ai Comitetului clubului național-liberal din Cluj sunt rugați să se întrunească în ședință Sâmbătă, 22 curent, orele 6 seara, în localul Clubului, pentru lucrările premergătoare Congresului.

■

Ziarul socialist „Vremea Nouă" fiind nevoit să-și suspende apariția la București, va reapare în curând la Cluj.

■

La ministerul de industrie și comerț su t în curs tra'a ive cu un consorțiu de negustori de lemne ardeleni, privitoare la furnizarea de 600 mii vagoane lemne. Tratativele decurg sub presidenția d-lui ministru Văleanu, iar furnizarea se va face sub conducerea di.ecțiunei generale C. F. R.

■

Din sursă demnă de toată încrederea, aflăm; domnilor architecți concurenți că termenul pentru prezentarea planurilor catedralei greco-ortodoxe din Cluj va fi prelungit în cea mai apropiată ședință a consistorului adică dela 1 Noembrie a. c. până 1 Martie 1922. Totodată se va stabili și juriul de experți.

■

Parchetul militar a trimis astăzi, consiliului militar superior toate cererile de recurs, depuse de inculpații și condamnații părtași la complotul ungar.

■

Tratativele între Banca Națională și d-l ministru Titulescu, pentru preschimbarea bonurilor de 40% s'a terminat.

■

Eri s'a început la Baia-Mare lucrările pentru înființarea de depozite de sare, de munții și de armanent. Lucrările decurg cu febrilitate și vor fi sfârșite cel mai târziu până la primăvara viitoare.

■

„Statul Negustoresc" din Cluj a început astăzi consfătuirile cu privire la desemnarea membrilor săi propuși pentru camera de comerț.

■

„UNIVERSUM", inteprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima intreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 188

Direcțiunea regională c. f. r. a primit ordinul direcțiunei generale din București, p ivitor la transferarea funcționarilor în vechiul Regat. In rezumat, ordinul spune că numai acei funcționari cheferiști vor fi transferați în vechiul Regat, cari au solicitat transferarea spre a învăța limba românească.

■

Sunt rugate direcțiunile liceelor școalelor normale șc. civile seminariilor sau orice altfel de școli cari publică anuare, dări de seamă etc... să binevoiască a le trimite dela început, Muzeului pedagogic din București str. Victor Emanuel No. 11 pentru biblioteca sa.

■

Eri a aterisat pe câmpul aerodromului dela Pipera (București) avionul Societății particulare pentru transportul călătorilor și traficul postal, venind dela Paris, în recunoașterea liniei Paris-București și mai cu seamă a celeia între Praga și București.

In așteptarea aparatului, condus de doui piloți încercați, se aflau la fața locului reprezentantul diplomatic al Franței; generalul Văleanu, ministrul comunicațiunilor; d-l Mirea, directorul aviațiunii civile, și un numeros public care a salutat entuziast pe conducătorii avionului.

■

Consiliul superior al comunicaților s'a întrunit Joi dim. la ministerul comunicaților, sub președinția d-lui Miclescu. S'a aprobat textul convenției ce urmează a se încheia cu Polonia cu privire la exploatarea liniei aerien Dantzig București.

După ce convenția va trece și prin Consiliul de miniștri.

■

„Alexandrina Mode" din București

Aduce la cunoștință onor. sale clientele că a deschis salon de mode în Cluj, Str. Jorga 2 sub gang. II Etaj I având pălării aduse special din Paris. Primește comande și transformări.

Practicante contra plată se primesc.

■

Vor concura la premiile ziarului „Infrățirea" atât vechii cât și noii abonați cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

Camera de comerț și de industrie din Brașov a deschis eri seria sa de conferințe cu privire la actuala situațiune comercială și industrială în Ardeal.

Secretarul Camerei d-l Fangler — primul vorbitor — a făcut un lung expozeu asupra actualei, situațiuni precare din ținutul ardelenesc arătând adevăratele pricini, și a propus ca împrumuturile de răsbol să fie schimbate 1:1, iar dobânda să se achite.

Camera de comerț și de industrie din Brașov va înainta în sensul acesta guvernului un memoriu și va cere tuturor Camerelor de comerț și de industrie de dincoace de munții sprijinirea și semnarea acestui memoriu.

■

Presa, discutând atitudinea și proectele marchizului Della Toretta în chestiunea Ungariei occidentale, declară manevra diplomatică a marchizului Della Toretta de un hap mortal pentru Mica Antantă, și adaugă că atât la Praga cât și la Belgrad, au fost menținute convingerile până în ultimul moment, că Italia va fi alături de interesele Micei Antante.

Subita spulberare a acestor convingeri, au provocat o adevărată consternare în cercurile dirigiuitoare din Praga și Belgrad, cari consideră ca grav atinse bazele și mortal și planurile Micei Antante.

■

IN CINEMA UNIVERSITAȚII se va reprezenta Miercuri: New-York-Expres, tragi-comedia reprezentată cu deosebit succes a casei Corvin din Budapesta. In rolul principal Petrovici.

■

In CINEMA URANIA se va reprezenta Miercuri: Miss Nobody, povestirea aventurioasă și senzațională a casei americane Lux, în rolul principal cu frumoasa Priscilla Deamal.

■

In CINEMA. APOLLO se va reprezenta Miercuri drama pasionată în rolul principal Signoret și Gaby Deslys vestita baletistă, prietina ex-regelui portughez Emanoil.

■

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

Uniunea proprietarilor de case din Cluj va ținea adunarea sa de constituire la 22 Octombrie 1921 la ora 6 p. m. în sala de adunare a primăriei. Proprietarii cari au intrat ca membrii în uniune sunt invitați pe această cale.

1180 Comitetul pregătitor.

■

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

■

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosității, întrebuințați *vinul de Tokaj cu chinină și fer* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biró, Cluj, Piața Unirii. III-316

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria E M K E Cluj, Piața Unirii 32.

■

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de iarnă servește iarăși renumitele* Cataife *cu frișcă*, Baclavale turcești *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia și Dumineca Plăcintă *cu brânză, carne și mere.*

In fiecare dimineață: sandwich, pateuri, țuică de Văleni, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum și tot felul de lichere dela distileria Bresson. 1071

■

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

1103. Serviciul prompt.

■

In restaurantul Clasa I. din gara Cluj se găsesc în permanență zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

■

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" se primesc la libraria Cartea Românească Piața Unirii 7,

In restaurantul

„La Pisica Vânătă"

(fost Biazini) strada Avram Iancu No. 18 se află:

vipt de prima calitate,

beuturi excelente, pe lângă prețuri reduse.

Seara orchestră.

Abonament lunar 3—400 lei.

Rog sprijinul publicului

1170 Proprietarul.

■

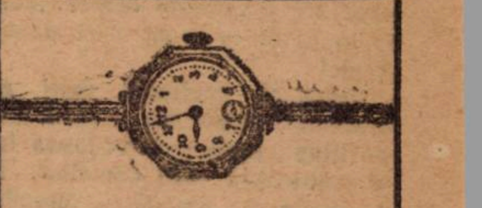

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyő și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

916 Telefon No. 350

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Miercuri: Cablul New-York-Expres
Joi: Cablul New-York-Expres
Vineri: Fericirea revine
Sâmbătă: Fericirea revine
Dumineca: Călugărița păcătoasă

CINEMA URANIA

Miercuri: Miss Nobody
Joi: Casanova
Vineri: Sageata de aur
Sâmbătă: Sageata de aur
Dumineca: Vasul morții

CINEMA APOLLO

Miercuri: Bouclette
Joi: Bouclette
Vineri: Emirul, calul minunei
Sâmbătă: Emirul, calul minunei
Dumineca: Beția de aur

Citiți „Infrățirea"

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Din Țara Foametei

Intr'un număr recent, am reprodus sub titlul de mai sus prima parte din descrierea unui cunoscut autor francez, d-l Ludovic Nadean.

Continuăm astăzi partea doua din aceeași interesantă descriere.

E mult de atunci, când pentru prima dată, s'a văzut, pe străzile Petrogradului și ale Moscovei cum nenorociții înfometați cădeau sdrobiți de inaniție. Ei bine azi, spectacolul nu mai e surprinzător, dimpotrivă, a devenit banal și nu e zi în care să nu fie ridicate depe trotuare sau din mijlocul drumurilor trupurile inerte ale celor uciși de mizeria foametei. Dealtmintreli eu însumi știu, din proprie experiență în ce fel erau hrăniți prizonierii, în restimpul ultimelor două semestre, ale anului 1918.

Fiecăruia din ei i-se dădea, pe zi o felie de pâine neagră nu mai groasă de două degete. Două linguri de ciorbă preparată din foi de varză și puțin pește afumat, constituia mâncarea zilnică. Capi ivii străini cărora li se trimeteau alimente de către ai lor ori societățile filantropice erau prenumărați printre fericiți pe cari foametea, sub spectrul morții, nu-i putea înfricoșa.

In celulele ostatecilor, însă, și ai prizonierilor uitați de soartă, unde nici-odată nu s'a știut ce înseamnă grija familiei depărtate ori filantropia, se întâmplau scene objecte; Flămânzii se repreziau, ca bestiile avide după pradă, asupra supraveghetorului care le aduce puțină hrană. Se desfășura o luptă asemenea celeia pe viață și pe moarte. Cei mai puternici devorau feroci porția celor slabi. Aceștia din urmă sau să prăpădeau de nemâncare sau erau gâtuiți, iar cadavrele lor zăcea pe jos zile întregi, până ce vre-un paznic să se îndure a ridica stârvurile spre a fi svârlite apoi în groapa comună.

Și deodată cu această epocă se deslănțue tot mai furioasă și înfiorătoare goana erorurilor ce nu pot fi descrise în t aiă cruzimea căreia cade victimă elita fostului imperiu slav. Privelișt a convoiurilor formate din desmoșteniții regimului bolșevic era cu atât mai dureroasă prin contrastul dintre mizeria ucigătoare ce le era sortită și urmele aristocratice și ale bunei stări de pe chipul lor. isvorit.

Unii din ei încă puteau parveni să-și cumpere destul de scump două-trei bucățele de zahăr, puțină ciocolată sau două franzeluțe. Totuși nu cu asemenea resturi puteau să se strecoare din ghiarele inaniției.

Am văzut mame, în ultima fază a slăbirii trupești, din chipul cărora dispăruse și ultima picătură de sânge, arătând pruncii lor supți de foame și muri bunzi compătimirii trecătorilor cari însă își urmau impasibili calea fiindcă ei înșiși erau chinuiți de aceeași lipsă.

Bine înțeles, când cunoști asemenea realități lugubre, poci înțelege mai degrabă rostul solemnei primiri cu autoritățile în frunte, mai multe orchestre și lume imensă ce s'a făcut la Petrograd unui vapor norvegian sosit în port cu un transport de pește afumat! Ba, trebui chiar să se improvizeze o gardă puternică de menținerea ordinei; altmintreli flămânzii ar fi devorat pe nevăzute odoranta marfă a norvegienilor.

Am auzit următoarea istorioară: Nu de mult, apăru pe piețele Petrogradului carne, pe care vânzătorii chinezi o oferiau pe prețuri relativ mici. Trebuie notat că compacte contingente asiatice se găsesc încorporate în armata roșie. Lumea din Petrograd nu-și putea explica misterul prodigioasei abilități a acestor traficanți cari compromiteau pe măcelarii ruși, demult cu prăvăliile puse subt lacăt.

Unde găsiau ei vitele? Era carne de vacă, de bivol sau de cal? Enigma aceasta dăinui până în ziua când acțiunea doctorilor de spitale fu împinsă să afle proveniența misteriosului aliment. Analiza constată că marfa o furnizau trupurile cadavrelor, apoi se eta stabili apoi că colportorii aceștia — ca simplii soldați ai armat lor roșii — erau însărcinați cu uciderea contra revoluționarilor.

Azi, când seceta a nimicit recolta Rusiei sovietiste întregi, când spiritele sunt așa de turburate și dezastrul incalculabil, când desnădejdea duce pe om la paroxismul înspăimântător, viața individuală nu mai contează și poci prevedea disparițiuni colective de oameni. Așa s'a întâmplat în provinciile din bazinul Volgei, altă dată așa de bogat, așa de tipic slav, și se spune că deslănțuirea catastrofei a atins în toată furia și regiunea Samarei.

(Va urma)

Cronica politică

Politica antinaţională a partidului ţărănesc. — La o întrunire a ţărăniştilor din Roman, dl dr. N. Lupu a declarat că partidul ţărănesc nu poate fi şi „naţional", fiindcă, prin aceasta el „şi-a îndepărta simpatia minorităţilor din România Mare".

Făcând aceasta declaraţie, dl dr. N. Lupu a afirmat odată mai mult caracterul antinaţional al politicei ţărănişte.

Căci pentru nimeni nu mai este astăzi o taină legătura partidului ţărănesc cu acei oameni şi cu cele grupări politice cari se găsesc făţiş în slujba intereselor streine.

Presenţa în partid a domnilor Lupu şi Cocea este ea singură o indicaţie despre rolul pe care e chemat să-l joace aşa zisul ţărănism în viaţa noastă politică.

Deşi însăşi clasa pe care a pretins că o represintă îl obliga la o politică răspicat naţională, totuşi sub înruirirea unor aveoturieri ca d-nii Lupu şi Cocea, partidul ţărănesc a ajuns astăzi un instrument politic aservit intereselor străine.

Declaraţia făcută la Romau lămureşte pe deplin şi pe aceia cari puteau să mai aibe vre-o îndoială cu privire la caracterul antinaţional al politicei ţărăniste.

Deschiderea cursurilor la Institutul „Surorilor de Ocrotire" din Cluj

Duminică 16 l. c., la Institutul surorilor de ocrotire din lacalitate, s'a făcut deschiderea anului şcolar, în prezenţa direcţiunei şi a corpului didactic.

Au asistat şi d-nii dr. Jacobovici Haţiegan, Gane, Papilian, Mihail profesori universitari; dr. Câmpeanu, Săroaca, Stanca, precum şi întreg personalul şcoalei.

D. profesor dr. Gane, în numele d-lui profesor Moldovan, inspector general, care lipseş e din oraş, a rostit un cuvânt de deschidere, arătând frumoasa menire a surorilor de ocrotire rolul sanitar ce-l au pentru ridicarea stării higienice a populaţiunei noastre rurale, şi golul pe care această instituţie îl umple în lipsurile organizaţiei noastre sanitare. D-sa arată jertfele ce s'au făcut şi se fac în ă de către inspectoratul general sanitar din Ardeal, de către corpul profesoral şi direcţiunea institutului, pentru a pune pe calea cea mai rodnică învăţământul teoretic şi practic.

D-na directoare L. Bologa, arată datoria înălţătoare către neam a surorilor, — echivalentul jertfei, ostăşeşti a bărbatului — făgăduindu-le aceeaşi caldă solucitudine.

O delegată a elevelor, mulţumeşte în numele lor pentru frumoasele cuvinte ce li-s'a adresat şi asigură corpul profesoral şi direcţiunea, de devotamentul şi entusiasmul ce elevele le vor aduce carierei ce au îmbrăţişat.

■

Anul acesta numărul elevelor a fost mărit până la 74; localul a fost amenajat potrivit acestei nevoi şi e ţinut într'o lăudabilă stare de curăţenie.

Programul mai amplificat faţă de anii trecuţi, a fost alcătuit aşa ca surorile de ocrotire să dobândească cunoştiinţe solide trebuitoare activităţii lor viitoare.

Partea practică a învăţământului a primit o mai mare dezvoltare şi durata cursurilor a fos mărită la 3 semestre, urmând ca vacanţa după primele două semestre să fie folosită pentru practica pe teren.

D. profesor dr. Moldovan, în unire cu d. director Petrini, vor ţine un curs practic de economie casnică.

Revista presei maghiare

Noua constelaţiune politică pe teritorul vechei Austrii.

Budapesta, 18 Oct.

„Ujság" scrie: Problema Ungariei de Vest nici după hotărârea conferinţei dela Veneţia n'a ajuns la un stadiu în general acceptibil.

In vreme ce Austria şi Ungaria se pun pe lucru pentru a şi normaliza viaţa pe teren economic şi financiar, — Cehoslovacia ia o atitudine agresivă faţă de guvernul Italian — care în tratatul dela Veneţia pare să nu fi avut în vedere interesele Micei Antante şi a semnat un un act, care n'a satisfăcut nici Austria şi mai puţin Cehoslovacia, îl consideră cu o rană deschisă în trupul Austriei.

După declaraţia lui Beneş, această hotărâre va întimpina cea mai vehementă opoziţie la guvernele tuturor Statelor invecinate, Beneş mai declară, că: „atât guvernul din Bucureşti cât şi cel din Belgrad vor stărui energic pentru evacuarea complectă a Burgenlandului şi nu vor aproba plebiscitul proiectat la Sopron, Brennberg, etc.

Atât e sigur, că pe teritoriul vechei Austrii se va forma o nouă constelaţiune de politică externă, care cu toată posibilitatea va avea răsunet în guvernele Marei şi Micei Antante.

Descoperirea unui vast complot bolşevic

Protopopul Braşovului V. Saftu, unul din fruntaşii luptei naţionale, cunoscut prin intensa lui activitate însufletiţă de ordin public, pur românesc şi cultural şi prin vecinica lui păstorie bisericească îşi serbează, la 27 cor., un sfert de veac de muncă preoţească ortodoxă şi 10 ani de protoerie.

In vederea acestui jubileu, un comitet alcătuit din iniţiativa dlui Dr. Iosif Blaga, directorul liceului ortodox din Braşov, a pregătit o festivitate vrednică de acest apostol al Credinţei şi al Neamului.

In dimineaţa zilei de 27 cor. se va oficia un serviciu religios la biserica Sf. Nicolae, după care va urma serbarea ocazională în amfiteatrul liceului ortodox din Braşov.

Din Oradea-Mare

— Prin fir telegrafic —

Eri a sosit aci dl Petrini, şeful rezortului de agricultură din Cluj. Dl Petrini a plecat după două ore la Dioseg-Bihor, pentru a studia la faţa locului modalitatea executării reformei agrare.

Lucrările exproprierei încep în localitatea Diosăg-Bihor, vor fi continuate în comunele Bihorului şi se vor sfârşi în Arad şi Timişoara.

■

Dl ministru de justiţie Antonescu, însoţit de d. director general al departamentului de justiţie din Cluj, a vizitat toate autorităţile judecătoreşti din localitate. Explicaţiunile necesare au fost date dlui ministru de către dl, Stancescu, preşedintele Curţii de apel. Circulă versiunea, cu această ocaziune, că advocaţii maghiari vor presenta un memoriu dlui ministru Antonescu, în care cer admiterea limbei maghiare la judecătorii.

■

Eri sa prezintat la preşedintele Curţii de apel dl Stăncescu o deegaţiune compusă din 12 advocaţi maghiari care a cerut admiterea pledoarei advocaţilor maghiari în limba maghiară stat judecătorii, cât şi la tribunal şi Curtea de apel. Preşedintele a a promis delegaţiunei întregul său concurs, dar a declarat că atâta vreme cât ministerul de justiţie nu va suspenda actuala ordonanţă, până atunci limba maghiară nu va putea fi admisă.

Hotărîrea definitivă a chestiunei Burgenlandului

„Nachrichtenblatt" din Sibiu reproducând o ştire sosită din Paris cu privire la chestiunea Burgenlandului, resumă în câteva puncte soluţionarea definitivă a acestei probleme asupra cărei Austria şi Ungaria au căzut de acord în Conferinţa dela Veneţia: 1. Desarmarea complectă şi retragerea bandelor. 2. Desarmarea şi retragerea bandelor se execută sub controlul comisiunei interalială a Generalilor. 3. Plebiscitul va avea loc la opt zile după îndeplinirea acestor obligaţiuni, când se va decide în mod definitiv asupra sorţii oraşului Oedenburg, Agfalva şi Brennberg. 4. După patru săptămâni dela publicarea acestui rezultat se vor desbate chestiunile financiare şi economice al ţinuturilor in chestiune. In caz de o eventuală neînţelegere chestiunea se va preda unui for judecătoresc mixt, care va aduce o sentinţă definitivă, In urma acestei hotărâri a avut lor un schimb de telegrame între guvernele din Praga, Belgrad şi Bucureşti. Take Ionescu a telegrafiat Primului-Ministru Beneş, că România insistă pe lângă executarea necondiţionată a tratatului dela Trianon şi prin urmare se declară contra proiectului ca soarea unei puţi din teritornul Burgenlandului ar depindă de plebisrit.

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

In consiliul de miniştri ţinut astăzi, d. Titulescu, ministrul de finanţe a expus situaţiune noastră financiară şi problema împrumutului în Elveţia.

■

Din sursă oficială se anunţă că M. S. Regina va pleca în Elveţia pentru 10 zile.

Vizita ce M. Sa proectase s'o facă în Banat a fost amânată până după întoarcerea în Ţară a M. Sale.

■

Aseară au sosit, cu un tren regal în haltă Cotroceni, M M. L L. Regele şi Regina însotiţi de A A. L L. R R. principele Carol, în noua-i uniformă de contra-amiral, şi principesa Ileana.

Curtea Superioară din Capitală a achitat eri pe locotenent Constantinovici, condamnat cu prilejul procesului krenelişt ilor de Curtea Marţială

■

Mâine se va semna, la Varşovia, preliminarile păcii — acordul în Statul polonez şi cel român, prin care se recunoaşte şi alipirea Basarabiei de România.

■

Din cercetările oficiale, reese impresia în opiniunea publică bucureşteană că bolsevicii şi-au însuşit tezaurul nostru din Moscova.

■

D. general Răşcanu, ministrul de războiu, a plecat în Moldova să inspecteze armata.

Independenţa economică a popoarelor

— Cum o formulează d. A. Briand —

In ultima sa cuvântare magistrală din St. Nazaire, d-l Briand, — combătând pe acei din adversarii săi cari îi impută că n'a obţinut pentru Franţa tot ce i se cuvine — a amintit că cei patru ani de răsboi au provocat o turburare în schimbul naţiunilor pe care nici un financiar n'ar fi putut s'o creadă.

Creanţa Germaniei de 132 miliarde reprezenta, după încheere, 250 miliarde mărci. Acum o lună reprezenta 400 miliarde franci sau 2.600 miliarde mărci hârtie. Pe cursul de azi, ea reprezintă 4.000 miliarde mărci hârtie. In cursul câtorva săptămâni, totul se modifică. Posibilităţile de plată variază.

Cum se poate pretinde că creanţa Franţei a fost mutilată? Cum se poate susţine, în asemenea condiţiuni, că guvernele nu-şi fac datoria lor pentru că nu obţin tot ce e datorat Franţei? Ceea ce se petrece azi, trece peste noi. Războiul a aruncat popoarele pe câmpul de luptă, a arătat în lumea întreagă că repercusiunile se întind şi asupra ţărilor cari, neparticipând la război, au crezut că vor putea scăpa de consecinţe refugiindu-se în izolare. Adevărul e că interdependenţa economică a popoarelor, îi pune în necesitatea de a suferi toate penetraţiile schimbului. Ţările al căror schimb e cel mai ridicat găsesc în chiar bogăţia lor cauze de sărăcire, pe când Germania crud paradox — tocmai fiind că a fost învinsă găseşte în slăbiciunea schimbului ei, condiţiuni cari favorizează concurenţa ei economică în târgurile lumei. Iată situaţia.

„Sper că mâine, marii industriaşi din lumea întreagă, marii financiari, acei cari au în inteligenţa lor atâtea resurse şi ingeniozitate în afaceri, vor simţi nevoia de a fi solidari, in interesul chiar al ţărilor, spre a atrage atenţia lumei asupra regulărei unei situaţiuni ce nu'şi va găsi echilibrul complect dacă solidaritatea mondială nu se va afirma.

„Guvernul francez se va sili în această direcţie, însă aceasta nu-i va dispensa de a împlini sarcina sa imediată âcea de a cere Germaniei să plătească.

„Din acest punct de vedere, guvernul are dreptul să susţină că a făcut ceva."

Descoperirea unui vast Complot bolşevic

Ni se comunică, pe cale telegrafică din Bucureşti, că Siguranta Generală locală a izbutit, după minutioase şi intinse cercetări să pună mâna pe parte din-o bandă de bolşevici, care complota aruncarea în aer a întregului edificiu unde se află instalat Direcţiunea generală a Siguranţei.

S'a descoperit la locuinţa celor arestaţi numeroase boambe fabricate în felul celor descoperite în Basarabia.

Parchetul militar fiind înştiinţat despre aceasta, d-l maior Cernat a făcut numai decât 20 descinderi, arestând pe cei suspecţi.

Cei arestaţi tăgăduesc participarea lor la complotul urzit.

Se crede că în curând vor fi prinşi autorii principali ai acestei proectate tentative odioase.

Faptul a stăruit senzaţie în tot oraşul.

■

Procesul acestor complotişti va fi unul din cele mai interesante şi e unic în analele justiţiei noastre.

TELEGRAME

Olanda la Washington

Lafayette 19 Oct.

Iată numele persoanelor ce formează delegaţiunea instituită să reprezinte Statul olandez la conferinţa din Washington: Karnebeck, ministrul afacerilor Străine, van Limburg, fost guvernator general al Indiilor neerlandeze, van Glokland, fost ambasador în Statele Unite.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

Cel măi eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Un nou strat de ţiţei în Schela Bana-Moreni

Confratele nostră „Argus“ scrie următoarele :

In schela Bana-Moreni erau cunoscute până acum două straturi petrolifere şi anume :

a) Un strat de ţiţei benzinos, cu densitatea 0·790—0·820 la o adâncime medie de 300 m. în formaţiunile daciane ; şi

b) Un strat de ţiţei parafinos cu densitatea 0·840—0·848 la o adâncime medie de 700—800 m. în formaţiunile miotice.

Cum primul strat nu e peste tot prea rentabil, exploatările petrolifere de aci nu s'au oprit totdeauna la el şi au continuat forajul spre meotic.

Sistemul de foraj cu predilecţie întrebuinţat în această schelă a fost sistemul „Rotary.“

Când s'a ajuns cu săpătura la 300 m. adâncime, puţul şi tubul cu coloana hermetică, se închideau apele apoi se continua forajul prin straturile pontice fără să se tubeze.

Formaţiunile pontice au o grosime de circa 300—350 m. şi în majoritatea cazurilor sunt alcătuite din : humă, gris şi vânătă.

In toate forajele întreprinse în aceste straturi, s'au observat puternice emanaţiuni de gaze şi s'a crezut că provin din stratul petrolifer mai adânc din meotic. La unele sonde presiunea şi emanaţiunea gazelor era foarte puternică, aruncă de multe ori la suprafaţă noroiul şi apa dela „Spiduny“ (cum a rămas termenul aci) dar aceste erupţiuni au fost totdeauna învinse, prin o puternică presiune a unei coloane de apă.

Aceleaşi emanaţiuni puternice de gaze s'au manifestat la sonda No. 60 a soc. Astra Română din Bana (Valea Păcurei) ajunsă la o adâncime peste 500 metri în pontic şi tubată cu o coloană de 13 ţoli pe o adâncime numai de 258 metri.

Intâlnind gaze puternice cari au cauzat erupţiunea de noroi şi apă introdusă în puţ. Şeful schelei, d-l inginer Helman, a dispus mai întâi ca să se preseze apa cu toată forţa disponibilă. Văzând că totul e în zadar, pentru a evita ruperea şi căderea garniturei de săpat, a căutat s'o scoată afară.

Dar abia a putut să prindă în şarniere muta dela prima ştangă şi erupţia a continuat din ce în ce mai violentă, după noroi au urmat gaze şi ţiţeiu.

Erupţia se face prin coloane de stângi şi ţoli ce serveşte la săpat şi nu s'a oprit nici după trei zile, dată când facem această comunicare.

In jurul sondei se vede un nor alb de gaze şi se poate captura zilnic circa 6—4 vagoane ţiţei neparafinos de bună calitate.

Ne aflăm în faţa unui strat petrolifer necunoscut până acum şi e rolul geologilor să-i determine importanţa şi introducerea.

Ca urmare imediată al găsirei acestui strat, inspectoratul minier a luat măsuri de a se opri forajul hidraulic în regiunea Bană.

Cu deosebire industria fierului şi cea textilă stagnează; cea alimentară mai funcţionază însă cu forţe reduse. Tot aşa stagnează şi industria construcţiilor. In industria automobilelor numărul lucrătorilor a fost redus cu 80 procente.

Ca urmare a acestei crize şi salarile s'au redus dela 20—40 procente.

Cărţi şi reviste

„Curierul Justiţiei Militare“ — revistă sub direcţia d-lui Maior V. Chiru, care e şi un distin publicist, a început să apară la Cluj revistă de drept penal militar.

Publicaţiunea aceasta, având colaborarea preţioasă a jurisconsulţilor şi a magistraţilor de seamă din Ţară îşi propune să discute toate problemele juridice în legătură cu justiţia militară şi va stărui să contribuie la unificarea şi uniformizarea aplicării legilor şi procedurii penale militare. Ea va fi din toate privinţele de jurisprudenţă specială o călăuză, având ca ţintă precumpănitoare înfăptuirea şi consolidarea justiţiei militare.

TRISKA I.
Primul şi cel mai mare depozit de piane din Ardeal
Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acoardă, repară şi transportă piane conservatorului, Operei şi tuturor institutelor de stat.
Au sosit în mare cantitate piane şi pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann şi Stingl cari se vând în preţul fabricei.
Piane se dau cu chirie. 97

A SOSIT
la marele magasin
„MISSIR“
Str. Memorandului 11 (Unio).
Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezeşti „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele şi Storuri de Tülle.
Linoleum şi Preşuri cu Metru.
Pânzărie şi Stofe de Mobile. 17
Mare sortiment de Pantofi şi Ghete pentru Domni, Doamne şi Copii.

LA
26 Septemvrie
se va deschide
atelierul de confecţiuni
care va executa orice lucrări pentru doamne şi domnişoare. Pentru comercianţi va lucra şi en gros. Confecţiunile se vor face după ultima modă.
1104
BAUMZWEIG
Str. Baba Novac No. 15 (Bethlen) parter.

Mărturisirile unor emigraţi din America reîntorşi în Ţară

Cetim în ziarul bănăţean „Nădejdea“:

Zilele acestea a sosit un transport de emigranţi din America. Intrând în vorbă cu unii dintre ei asupra stării economice de acolo — aceştia ne-au dat unele informaţii nu tocmai măgulitoare pentru starea actuală a lucrătorilor de acolo.

Ni s'a spus, că criza lipsei de lucru durează de aproape 2 ani, şi că nu e nădejde ca starea aceasta să se îndreepteze în curând. Cu tot exportul enorm, ce l'a făcut America Europei în decursul celor 5 ani de războiu — stocul mărfurilor sale îngrămădite în acest interval e atât de enorm, încât fabricile în lipsa pieţelor de desfacere a trebuit să-şi închidă porţile, sporind numărul celor fără de lucru la peste 10 milioane. După părerea americanilor criza actuală e una dintre cele mai mari crize economice, ce s'a abătut vreodată asupra Statelor-Unite.

Cercurile industriale pun vina principală pe valuta scăzută a ţărilor Europei, care nu permite importarea mărfurilor americane în aceste ţări din cauza valorii extraordinar de mare a dolarului, care face ca aceste mărfuri se fie disproporţional de scumpe faţă de mărfurile ţărilor cu valută scăzută.

Zilnic se propun fel de fel soluţii prin ziarele de toate culorile, despre modul cum această criză ar putea fi înlăturată. Părerea cea mai generalizată însă este, că Europa ar trebui se oprească inflaţiunea monetară, ba chiar să retragă din circulaţie partea cea mai mare a biletelor de bancă — şi să adopte un tip de monetă cu o valoare egală pentru toată Europa, spre a se descătuşa astfel din inconvenientele diferenţei valutare, care ar permite apoi reluarea normală a comerciului şi înlăturarea crizei economice mondiale, atât de păgubitoare pentru toate Statele.

Despre oameni de ai noştri, cari au emigrat din nou în America ei spun, că o duc foarte rău pe acolo şi că ar dori să se reîntoarcă în ţară, ceeace însă, le este cu neputinţă, fiind acuma nu mai dispun de mijloace băneşti văzându-se siliţi să mai rămână pe loc.

Stok proaspăt de Pneuri şi Bandaje
GOOD YEAR
Construcţie specială A. W. T.
— Cu preţuri normale —
Toate Dimensiunile Europene, asemenea Americane cu talonul de sârma
Casa GOODYAR TIRE & RUBBER Company
Atrage atenţiunea onoratei clientele să nu cumpere pneuri care nu vor avea un plumb de siguranţă, fabrica garantând calitatea numai pentru acestea.
Pneurile fără plumburi, sunt din cele rămase de la armata americană din Franţa şi deci marfă veche şi rău păstrată.
REPREZENTANT EXCLUSIV PENTRU ROMÂNIA
CONSTANTIN S. MIHAESCU
IN FAŢA MINISTERULUI DE RĂZBOI
(Strada Valter Mărăcineanu No. 2). — Telefon 47-72. 1126
Cluj la Alexandru Lörencz Strada Regele Ferdinand, 116
STOC PERMANENT.

22
In sezonul de toamnă vopseşte blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

AFACERI din provincie se primesc spre urgitare și resolvire, pe lângă onorar modest. Str. Gen. Grigorescu No. 98.

CAUT UN CANDIDAT DE ADVOCAT care vorbește limba română perfect și are praxă. Dr. Emil Iacobi advocat Cluj, Strada Ioan Bratianu No. 21. 1175

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNZARE o bodegă și restaurant constătător din 6 camere în stradă cu circulațiune mare din centru. Adresa: I. Gombos Calea Reg. Ferdinand No. 3. 1181

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, spălătorie, pivniță.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

Închirieri:

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată agroape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Publicare de licitare.

Subscrisul prin aceasta fac cunoscut, că Joi în 27 l. c. la oarele 11 a. m. se va ține licitațiune publică în cancelaria oficiului protopresbiteral ort. rom. din loc (Strada Görögtemplom 6) pentru vinderea alor 26 jug. cat. de pădure pentru lemne de foc din pădurea bisericei aflătoare în hotarul comunei Stolna.

Prețul estimat, totodată prețul de strigare: 25453 lei 64 bani vădiul e 10% a prețului de strigare.

Ofertele în scris închise la care se va ataşa ca vădiu suma de 10% a prețului de strigare în bani gata sau în efecte de valoare, apte pentru a se face prin ele asigurări se vor înainta Oficiului protopresbiteral ort. rom. până la ora fixată pentru începerea licitarii.

Ofertele sosite ulterior nu se vor lua în considerare. Condițiunile de licitare și contractuale se pot vedea în cancelaria oficiului protopresbiteral.

Cluj, la 17 Octombrie 1921.

IULIU ROȘESCU,
protopresbiter.

1179

Reclama este sufletul comerțului

Concurs.

Pentru întocmirea unui proiect de regulare și desvoltare a comunei Năsăud se escrie concurs public în următoarele condițiuni:

1. Doritorilor de a participa la acest concurs subsemnata Bancă la cerere le va pune la dispoziție pentru suma de Lei 350·— o copie de pe planul cadastral al comunei Năsăud. La reînapoierea planului se ve restitui suma de mai sus.

2. Proiectul pentru desvoltarea Năsădului va avea să se estindă asupra tuturor rapoartelor privitoare la această chestie și să cuprindă o soluție potrivită din toate punctele de vedere, cuprinzând și un roiect grafic și o ecspunere de motive textuală. cu considerare la toate rapoartele localnice prezente și la prospectele de desvoltare pentru viitor.

3. Concursele vor fi a se înainta sub chifră la adresa direcțiunei subsemnatei societăți până la terminul de 1 Ianuarie 1922. Cele întrate până la acest termin se vor supune unui arbitraj de specialiști, cari își vor da opinia asupra lor.

4. Dintre proiectele întrate cel mai bun va obține un premiu de Lei 5.000·—, al doilea un premiu de Lei 2.000·— și al treilea un premiu de Lei 1.000·—, fără vreun alt deobligament.

5. Proiectele premiate vor ramânea proprietatea Bancii, iar celelalte se vor restitui proprietarilor.

6. Celor ce ar voi în acest scop să viziteze Năsăudul subsemnată Bancă le va facilita la cerere aceasta posibilitate.

Năsăud, la 1 Octombrie 1921.

„MERCUR"
societate acționară de împrumut și păstrare
Năsăud. 1172

MINISTERUL AGRICULTUREI. - Direcția Regională a Domeniilor, Cluj.

No. 6080 / 5361—1921 D. D.

Publicație.

La următoarele Pepiniere ale Statului sunt de vânzare altoi de pomi și anume:

I. La Pepiniera Bocicoiul mare din Regiunea IV Hidig

10.984	bucați	altoi	Meri
3.215	„	„	Peri
1.400	„	„	Vișini
2.928	„	„	Cireși
4.574	„	„	Pruni
2.646	„	„	Nuci

II. La Pepiniera „Teiu" din Regiunea III. Farcadinul de jos

3.140	bucați	altoi	Meri
960	„	„	Peri
1.250	„	„	Pruni
1.400	„	„	Nuci

Prețurile fără ambalaj loco pepiniera sunt pentru: Cireși. Vișini, Meri. Peri Lei 31·—. pentru Nuci Lei 4·— și pentru Pruni Lei 1·50 per bucată.

Doritori se vor adresa direct Pepinierei respective. unde se va achita și valoarea.

Orice informațiuni se pot lua la Direcția Generală a Agriculturei și Direcțiune a Domeniilor.

1160 **Direcțiunea Regională a Domeniilor.**

S'A DESCHIS
Magasinul de Coloniale si Delicatese
„ELISEE"
1164 Calea Reg. Ferdinand No. 34. Telefon
Bine asortat cu toate articolele în această branșă, ca **ceai, cafea, ciocolată, zahăr, specialități de lichеruri și vinuri.**
Unt de lemn, masline, brânzeturi și tot felul de pescări, etc. în totdeauna proaspete.

M. ANGHEL 210
Cluj, Piata Mihai Viteazul 40
Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.
ARTICOLE TECHNICE
Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.
Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurență.
Cleiote din material garantat, executate numai de specialiști.

Mare desfacere de mărfuri la Filiala Luca P. Niculescu
14 **CLUJ,**
Palatul „Mielul-Alb" (Fehér-Bárány)

Zefir Olanda I. cal. 120 lei.
Zefir Olanda II. cal. 90 lei.
Bangkiu dublu 140 lei.
Bangkiu I. calit. pentru tocuri de perne 80 lei.
Satin Glot extra 140 lei.
Satin Glot I. cal. 140 lei.
Satin Glot II. cal. 140 lei.
Stofă pepită I. cal. 80 lei.
Moso de lemn franțuzesc 80 lei.
Cartan I. cal. franțuzesc 80 lei.
Sifon (jeliu) I. cal. 80 cm. lei.
Sifon (jeliu) II. cal. 80 cm. lei.
Sifon franțuzesc 80 cm. lei.
Sifon franțuzesc 90 cm. lei.
Sifon 140 cm. lei. pentru plapome

Pentru fabrici, industrii mari, internate oferim
Pături (pokroc) de iarnă
disponibil două vagoane.

Barcheturi și stofe pentru toamnă în mare cantitate

NATIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
reprezentant general
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREȘTI,
Str. Academiei No. 2.
956
TARIF
NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
Linia regulată și rapidă Constanța—New-York cu vapoarele transatlantice: „THEMISTOCLES" plecare 22 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria	Constantza	Constantinapole	cl. I-a cu hrană	Lei 1.000·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană	Lei 700·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană	Lei 287·50
„	„	Pireu	cl. I-a cu hrană	Lei 3.105·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană	Lei 2.070·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană . . .	Lei 847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiți, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj
Societate Anonimă
execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ și RAPIDĂ

Constanța--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

„THEMISTOCLES“

de 16.000 tone, viteză 15 noduri

pleacă din portul **CONSTANȚA** la 22 Octomv. st. n. direct **NEW-YORK**

Durata voiajului 16—18 zile

După „**Themistocles**“ urmează a pleca următoarele vapoare

„CONSTANTINOPOLS“, „MEGALI HELLAS“ și „KING ALEXANDER“

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere și mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREȘTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40
și Sucursalele: GALAȚI, Strada Speranței No. 28; BRAILA, Strada Belvedere No. 1; CONSTANȚA, Strada Traian No. 15

„THEMISTOCLES“ pleacă din Constanța la 22 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 15.000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 14·750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000·—
Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500·—		

In costul biletelor de la clasa 1, 2 și 3-a, se cuprinde și hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— și pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni și până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul întreg. 902

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**

se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919 **Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.**

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici prompt.

Intreprindere de transport

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură, 3

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar.

329

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

„VICTORIA“

Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne.

ASORTIMENT COMPLECT ȘI PROASPĂT

de cauciucuri

Michelin Cablé

s'au pus în vânzare

cu tarif original la

Emil Blaga

CLUJ, Piața Ștefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

Banca: Comerțul și Industria Românească, societate anonimă Cluj,
Strada Regina Maria No. 19,

caută un director comercial cu teorie și praxă bună comercială și care se poate oferi și garanția morală și cea, materială.

Reflectanții să se adreseze până în 1 Nov. a. c. acestei bănci, prin petiție detaliată. Telefon: 346 1007

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea“ și la toate agențiile de publicitate.

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette“ în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa“ Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

lar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Tiparul cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice Cooperativă Cluj

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Anul II. No. 354 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Sâmbătă 22 Octombrie 1921

Înfrăţi

Administraţia Ziarului „Înfrăţirea“ Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociaţiunii

Sibiu

ANUNŢURI: LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI şi AGENŢIILE DE PUBLICITATE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, STRADA IULIU MAN[illegible] (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA UNUI COMITE

Telefon: ADMINISTRAŢIA No. 952. Director: D. TOMESCU

Telefon: [illegible]IA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN . . . . . 120 LEI; „ 6 LUNI . . . . . 60 LEI; „ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Ungaria ne teroriseză!

Politica de umilinţă a d-lui Take Ionescu, se urmează nu numai faţă de puterile învingătoare, ci şi faţă de învinşi!

Acum câteva zile, a apărut în ziare o notiţă laconică anunţând un schimb de „prizonieri“ şi internaţi făcut între guvernul lui Horthy şi statul român. Sub această formă anodină se ascunde un fapt de o deosebită gravitate şi o dureroasă micşorare a demnităţei noastre naţionale.

Căci iată care este adevărul asupra acestei chestiuni: România a solicitat în mai multe rânduri, fără niciun rezultat, eliberarea nenumăraţilor noştrii concetăţeni arestaţi şi molestaţi de teroarea albă introdusă de Horthy şi uneltele lui. S'a publicat în acest ziar de exemplu cazul tânărului Manuilă, ţinut şi azi aresat în Peşta, deşi avea o misiune şi un paşaport diplomatic în regulă. Ca el numeroşi alţii zac în închisorile maghiare. Guvernul maghiar răspundea invariabil că instrucţia judiciară a acestora nu e terminată, şi nefericiţii continuau a zace sub biciul lui Pronay.

Purtarea aceasta sălbatică a Ungurilor avea ca ţintă să înduplece slabul nostru guvern, a ceda în chestia teroriştilor şi complotiştilor maghiari, prinşi de autorităţile noastre ca autori ai atâtor atentate criminale împotriva ordinei şi siguranţei statului român.

Ungurii au văzut clar cu cine au a face, ştiau pusilanimitatea cunoscută a Ministrului nostru de externe, dublată de lipsa de orientare a colegilor săi în problemele ce privesc ţinuturile alipite. Ţinându-se dârzi, au obţinut enormitatea ca guvernul român, să facă schimbul în proporţia de 1 la 6, adică România să dea 6 Maghiari pentru un Român! Ba şi mai mult: Ungurii şi-au rezervat şi dreptul de a şi alege compatrioţii (pe cei mai periculoşi), pe când nouă ni s'a trimis pe cine a vrut guvernul maghiar. Examinând lista Maghiarilor eliberaţi astfel, se poate vedea cu stupefacţie numele celor mai primejdioşi oameni pentru siguranţa statului nostru, indivizi condamnaţi de tribunalele şi curţile marţiale la ani de închisoare pentru fapte bine dovedite iar bieţii Români, erau simplii delicvenţi contra „fostului stat unitar maghiar“, studenţi duşi la B-Pesta pentru a-şi lua actele, oameni trecuţi în Ungaria pentru averile lor rămnase dincolo de graniţă. Ungurii consideră şi azi pe Ardeleni ca cetăţeni ai statului lor şi-i pedepsesc pentru acte de românism. Se cred înainte de 1918. De altfel şi azi, la graniţă, te întreabă dacă eşti din Ardeal sau vechea ţară, cetăţenii români ai Ardealului bucurându-se de şicane speciale şi fiind fericiţi când nu sunt reţinuţi 2—3 zile pentru a se căpăta de la centru informaţii asupra trecutului lor.

Deţinem aceste fapte triste de la un înalt demnitar al Statului, profund scârbit de înjosirea la care a fost supus Statul român, de marele nostru „european“, şi desfidem guvernul a ne desminţi.

Cato.

La Şelimbăr

— Chemarea „Asociaţiunei —

Călătorul de astăzi, venind de la Şelimbăr spre Sibiu, abia mai zăreşte în stânga şoselei naţionale o movilită.

E mormântul eroilor căzuţi pentru cea dintâiu întregire naţională a noastră în marea bătălie de la 18-28, Octombrie 1599, dintre Mihaiu Viteazul pe de o parte şi principele Andreiu Báthory de altă parte, — bătălie după care a urmat întrarea triumfală a celui dintâiu ca domn al tuturor Românilor în Albalulia.

E, în urmare, unul din cele mai glorioase ţinuturi pentru Români, ca şi Călugărenii, Plevna, Vidinul, ori în timpul mai nou Mărăşeştii.

Şi totuşi nimic nu arată trecătorului însemnătatea locului. Nici un monument, nici o cruce măcar cu inscripţie oricât de simţită. Nimic.

Dacă va mai trece multă vreme aşa, ca până acum, movilită bătută de ploi şi de praf, călcată de oameni şi de vite, se va face în curând una cu pământul pierind astfel încă una din multele urme de glorie strămoşească.

Ce ar fi, deci, mai firesc ca acum când visul naţional, înfăptuit de marele voevod, Mihaiu, nu-i mai pe o clipă, noi îl vedem deplin realizat, să contribuim cu mic cu mare pentru a însemna, după cuviinţă, acest loc strălucit.

Acest loc nu mai poate rămânea fără nici un semn de amintire. De aceea tot Românul şi cetăţeanul adevărat e dator să ajutore „Asociaţiunea“ din Sibiu strada Şaguna 6, ăumpărând loturi dela ea ori dela băcile din centrele mai de seamă, fiindcă între scopurile acestei loterii este şi acela al ridicării unui monument la Şelimbăr.

Atentat împotriva lui Scheidemann

Lafayette, 20 Oct.

La întrunirea poporanistă din Ludenscheit, s'au tras focuri de revorver asupra lui Scheidemann fără nici un rezultat.

Au fost arestaţi cinci dintre cei de faţă.

Export de vite turcesc pentru România.

Lafayette, 20. Oct.

Turcia a livrat României 14 mii vite cornute şi 15 mii oi.

Politica de pasivitate

Ziarul „Ellenzék“, într'un primarticol, se ocupă din nou cu politica de pasivitate a maghiarimii ardelene şi pledează pentru această politică în chipul următor:

— „Că s'ar fi putut dobândi vre-un folos cu politica de activitate, este cât se poate de îndoielnic. Dimpotrivă, e sigur că maghiarimea în timpul pasivităţii sale a adunat însemnate rezerve de energii morale, cari se vor afirma în cursul luptelor viitoare. Unitatea sufletească organizată prin pasivitate, numai atunci va putea trece în acţiune, când statul îşi va fi îndeplinit obligaţiunile, pe care le-a luat asupră şi . . . Politica maghiarimii ardelene trebuie să clădiască pentru viitor. Pentru aceia, trebuie să ne păzim cu mai mare grije de orice pas care ar putea da impresia că maghiarimea a renunţat de bună voie la drepturile ei.“

Arată apoi, că uniunea maghiară este unica organizaţie, în care trebuie să concentreze toată activitatea maghiarimii.

Precum vedem maghiarimea persistă în idea unei organizaţiuni separatiste, pentruca la timpul oportun, în viitor, cine ştie cărui scop, să poată pune în mişcare massele, asupra cărora de pe acum vrea să pună stăpânire prin organizarea uniunii maghiare. Prin urmare această „uniune maghiară“ nu este o organizaţiune pur culturală, care să îngrijească, pe teren social, cultural şi material, de propăşirea maghiarimii, ceea-ce i-ar îndreptăţi existenţa, ci este o organizaţiune publică de agitaţie, care încearcă să substragă dela îndeplinirea drepturilor şi obligaţiunilor cetăţeneşti o parte a populaţiunii ţării. O astfel de organizaţiune însă nu poate fi îngăduită, căci „pasivitatea“ maghiară, după experienţa de până acum, înseamnă pur şi simplu boicotarea statului român.

Evenimentele zilei

Criza politică în Grecia

Londra, 20 Octombrie

O telegramă din Londra, face cunoscut că tronul regelui Constantin e periclitat, aceasta ca urmare a atecurilor cu desăvârşire eşuate a Grecilor pe câmpul de luptă.

Demonstraţii muncitoreşti la Londra

Londra, 20 Octombrie

Pe străzile Londrei de vre-o câteva zile se fac demonstraţiuni de către muncitorime.

Între poliţia locală şi muncitorime au avut loc ciocniri sângeroase cari au avut ca rezultat mai mulţi răniţi şi morţi dintre muncitori.

Ziarele din Londra prevad o revoluţiune care se va estinde pe întreg cuprinsul Angliei şi care va avea răsunet şi în Colonii, unde muncitorimea de asemenea se află intro situaţie materială depeorabilă.

Italia şi Mica Antantă

de **Elena Bacaloglu**

Ziarul „Patria“, în numărul de Miercuri (19 Octombrie), publică, pe prima pagină, sub titlul „Amestecul Italiei în problemele orientale“ (la care a adăogat şi sub titlul de „Italia duce o politică externă care pune în joc integritatea teritoriului României“) un articol extrem de grav şi de greşit.

E aşa de grav şi de greşit, că m'am hotărât să ies din rezerva pe care-mi propusesem s'o păstrez în faţa unor anumite cestiuni italo-române. Şi 'mi propusesem această rezervă, tocmai din cauza că, fiind singura persoană în Italia şi România care cunoaşte monstruozitatea politicei externe a dlui Take Ionescu faţă de raporturile acestor două ţări, socoteam că nu se poate scrie în grobă şi răzleţ ceeace numai într'o lucrare istorică pe care o pregătesc s'ar putea spune, sau cel puţin într'o serie de articole înlănţuite.

Evenimentele din urmă însă, în care Italia a reuşit să elimineze de fapt *Mica Antantă* dând acesteia, în chestia Burgenlandului, cea dintâi drastică lovitură, fac necesară, prin discuţiile pe care le-au provocat, intrarea în acţiune a elementelor patriotice, care pot contribui la restabilirea adevărurilor şi la crearea unei politici sănatoase prin care să asigurăm integritatea teritoriului României.

Suferind martiriul în Italia — şi cuvântul nu e exagerat — în aceşti din urmă ani, pentru o politică italo-română, pe care-o socotesc necesară existenţei naţionale a Italiei şi a României, mă văd silită să răspund cu următoarele obiecţiuni:

1. Dacă *Mica Antantă* e împotriva *Unităţii naţionale* a românilor, cum „Patria“ însăşi scrie, contrazicându-se, în pagina III-a a aceluiaşi număr, pentru ce această Mică Antantă e *apărată* azi când Italia îi dă lovitura de graţie? Dacă Mica Antantă e bună, nu trebue atacat dl Take Ionescu, iar dacă e rea, — cum *e*, prin obârşiă ei, atunci nu trebue atacată Italia. E logic?

2. Oare nici un om conştiucut nu şi-a dat seama că politica Micei Antante a dlui Take Ionescu a fost concepută *împotriva* Italiei? Că această Mică Antantă a ieşit din laboratorul capilor liştilor internaţionali cari speau să facă din *coridorul ceho-jugosav* o spărtură în Adriatica prin chestiunea Burgenlandului?

3. Italia azi se *apără*; şi România nu *trebuia* să contribuie, prin dl Take Ionescu la corupţia politică a unui conte Sforza, fostul Ministru de externe al Italiei, prin care s'a pus la cale atât *tiratatul de Rapallo*, dăunător Italiei, cât şi *Mica Antantă*. Pentrucă *fatal* interesele *adevărate* ale poporului român şi italian cereau nu întărirea elementelor slave împrejurul lor, nici egemonia, fie chiar şi *indirectă*, a popoarelor mari capitaliste, ci unirea cu Italia, care, ţară *proletară*, nu înfăţişează pentru România niciun pericol economic.

E o mare naivitate că s'a putut crede în România, că o ţară ca Italia, care azi după victorie şi-a sporit prestigiul de „naţiune mare“; cu o populaţie mereu crescândă de 40.000.000 de locuitori; cu o istorie strălucită şi cu o cultură veche şi bogată, cu spirit universal şi naţional în acelaş timp putea să fie jucată de un Beneş sau de un Take Ionescu.

Guvernul italian înaintea celui de azi a căzut tocmai din pricina politicei externe a contelui Sforza, complicele d-lui Take Ionescu în punerea la cale a Micei Antante.

Oare în România ce aşteptăm?

Dacă Mica Antantă era o necesitate pentru România, trebuia prealabil întrebată şi Italia pentruca împreună să fi avut şi să aibă cuvânt hotărâtor în Balcani şi în Europa Centrală. În faţa unui pericol bolşevic slav, nu e serios să se creadă în solidaritatea cehoslovacă şi jugoslavă. Ajutorul lor ar fi, sau problematiac sau insuficient. Cât despre un pericol din partea Ungurilor, ei ar fi înlăturat dela sine prin „blocul italo-român“, căci niciodată Ungurii n'ar avea curaj să ne atace, dacă ar şti Italia serios la spatele nostru.

Interesul, deci al României, din toate privinţele era şi este în a fi strânşi legaţi cu Italia şi în a face acolo propaganda pe care Ungurii, mai săraci ca noi, au făcut-o şi o fac din belşug, pe când noi românii ne-am bătut joc de interesele noastre naţionale.

Dar voi reveni în alt loc asupra acestor adevăruri.

Cluj, 20 Oct. 1921

Elena Bacaloglu.

Ştirile zilei

Sosirea regelui Alexandru la Belgrad

Graz 17 Oct.

O telegramă din Graz vesteşte că regele Alexandru al Serbiei a sosit la Belgrad în ziua de 19 l. c. însoţit de preşedintele Consiliu Pasici.

A dunarea naţională se va ţine la 20 l. c. când se vor desbate chestiuni importanta de ordin politic.

Cursul bursei la Paris

Lafayette 20 Oct,

Londra	54,76
Newyork	13.90
Germania	7.5/8
Spania	185,2
România	9.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Declinul Europei

— Părerile unui profesor francez —

Acesta este titlul unei lucrări care are de obiect problema economică în Europa privită în raport cu tendințele de acaparare al Americei, și care este de o extremă importanță, întru cunoscutul profesor de geografie de la Sorbona d. Demangeon face niște prevederi economice de o natura așade pesimista, încât a stărnit o adevărată vâlvă printre factori determinanți ai politicei economice europene.

Dată fiind importanța părerilor emise, credem că este necesar a schița în linii generale concluziile profesorului francez, care coroborate cu tendințele noastre de refacere economică, vor aduce o vie lumină în spiritul acelora care cred că este bine a încuraja oare care tendințe de întreprinderi streine în țara noastră.

In prima parte a lucrării sale, d. Demangeon pornește de la premisa că războiul european a fost pentru americani un motiv de a acaparatoate debușenrile de desfacere a produselor industriei europene reprezentată în primul rând prin Anglia, Franța și Germania. In care scop America și-a sporit într'un mod considerabil uzinele și care era firesc să-și ajungă scopul, deorece uzinele de fabricație europeană fiind transformate în indutrie de război, au fost în imposibilitate de a mai face față cerințelor comerțului extrem.

Pentru a facilita expansiunea industriei și comerțului, Statele Americei de nord și mai ales Statele unite au creiat industrii inexistente până la această dată. Oficialitatea americană în perioada întâia a războiului a ignorat cu totul carcterul politic al conflictului european, neavând de cât un singur scop, acela de a da lovitura de moarte expansiunei economice a Europei. Și nici odată n'a fost evidențiat mai mul decât acum principiul că prosperitatea unui stat industrial rezidă în puterea maritimă, de aceia America și-a sporit tonagiul într'un mod considerabil, care reprezintă o superioritate incontestabilă asupra Americei care înainte de război are prima putere maritimă din lume.

Mai mult, după ce America și-a desăvârșit fără nici o rezervă programul de superioritate în materie de industrie și comerț, o căutat să-și stabilească și ascendență financiară asupra Europei, din care cauză în perioada a doua a războiului a dat mare întindere și industriei de război de a cărui produse aveau mare nevoie statele aflate în război din Europa și care le erau amice, căutând să creditele aceste state pentru ca mai târziu să speculeze această situație,

Datorită acestui fapt Europa se găsește astăzi debitoare cu mari capitaluri față de America, situație care desigur este dintre cele mai precare și de pe urma căreia Statele Unite caută să tragă mari foloase de ordin economic-financiar.

In altă parte a lucrărei sale, profesorul Demangeon se ocupă de tendințele Americei de a se infiltra chiar în Europa, în care scop au căutat să inființeze bănci pentru plasarea capitalului american. Dar din acest punct de vedere partea mai vulnerabilă este că multe din statele europene mai ales cele în formații și care au avut de suferit mult de pe urma războiului, au nevoie de refacere, iar de brațe simțindu-se lipsă, americanii se oferă la o serie de întreprinderi cari în multe părți au găsit teren favorabil.

In altă ordine de idei America întreține o politică care trebue să complacă celor cari dețin astăzi situația din Rusia și aceasta numai în vedere ca întreprinderile și capitalurile americane să fie favorizate și la o eventuală normalisme a situației din Rusia, această țară să devie unul din debușeurile cele mai apreciabile pentru desfacerea produselor industriei transoceanice.

Profesorul francez pune aceleași concluzii și în ce'ace privește expansiunea economică luată de Japonia în timpul războiului, care animată de tendința de acaparare a dat o desvoltare surprinzătoare industriei, așa că Europa economică se găsește astăzi strânsă într'un clește formidabil.

Intreaga lucrare a d-lui Demageon este sprijinită cu cele mai precise date statistice, cari nu conduc decât în a evidenția că Europa se găsește în prezent în plin declin economic față de America și Japonia, iar ca concluzie firească a acestei situații se preconizează constituirea blocului economic european, care singur ar putea ține piept tendinței de acaparare de peste Ocean.

P. N.

ECOURI

Un nou tratament al sifilisului

Doctorul Roux a demonstrat la Academia de științță o importantă descoperire franceză, pentru tratarea sifilisului prin injecțiuni intramusculare cu săruri de bismuth. O sută de bolnavi tratați cu aceste săruri, au fost complectamente vindecați.

Un monument lui Paul Déroulède

Duminecă, în prezența d-lui Barthou, ministrul de război francez s'a desvelit, la Metz, statula lui Paul Déroulede, agitatorul naționalist și poetul revanșei după înfrângerea din 70.

O nouă statue a lui Clemenceau

D-l Georges Clemenceau, fostul prim ministru francez, a asistat la inaugurarea unei a doua statui a sa, în statul Mouilleron en-Pareds, reprezentând un tigru doborând la pământ un valtur.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
SZEKELY și RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii
467

Cărți și reviste

„Psichologia tumultului."

In anul 1919 a apărut la Berlin o carte intitulată: „Psichologie der Weltanschauungen." Autorul ei este Karl Jasper.

Această carte poartă în frunte un motto care, deși pare a sintetiza ideile de cari a fost călăuzit autorul, prin spiritul lui cinic ne prezintă totuși o enigmă, care se desprinde numai după o adâncire mai intensivă și după o contopire a „eul"-ui nostru cu spiritul autoruiui.

Acest „motto" care mai pretinde a da și concluzia unor cercetări, pe cari le-ar intreprinde eventual cetitorul, sună astfel: „Cine caută un răspuns la întrebarea: cum să trăm? în această carte îl caută zădarnic." Prin urmare, broșura nu ne servește de călăuză pentru a ne ușura munca noastră în străbaterea obstacolelor din lupta pentru existență: dimpotrivă cercetările ei sunt lipsite de obiectivitate.

In schimb, concepțiunea e pătrunsă de cel mai minunat patetism de care e capabil un etician ca Jasper. El pătrunde cu dibăcie în taina fenomenelor sufletești pe cari observându-le le supune unei examinări minuțioase, culegând caracteristica și fixându le locul în univers. Ceace a văzut-el, narează fără patmă, clar cu căldură; judecă și observă totul cu severitate, dar cu fineță. Deviza lui e: A vedea, a observa, fără a aprecia."

Ceace năzuește însă, autorul să realizeze prin deviza aceasta îi este lui în sușl cu neputință. Aceasta slăbăciune se întrezăreste din rândurile în cari autorul pare a se îndoi luând o atitudine de multe ori ostilă față de intuziasmul subiectiv, față de esteticianii, față de tipul spiritual, care își are locașul. Infinit și față de toți aceia, cari pigoniți de lume se închid între patru pereți pentru a da sbor liber meditațiunilor seazbede.

Cartea lui Karl Jasper se împarte în trei părți principale: „Einstellungen, Weltbilder și Geistertypen."

Având în vedere schema lui Hegel, am putea numi această împățire: teză, antiteză și sinteză. Cartea lui Karl Jasper a atras atențiunea mai multor gânditori din Germania, dintre cari unii l-au atacat pe nedrept, spunând, că „această operă nu poate avea pretenții de a fi clasată între lucrările filosofice de valoare universală", iar' alții mai obiectivi, ca A. Geretzl, încheie critica spunând că: „deși lipsită de obiectivitate filosofică, este totuș o operă spirituală și umană."

„Dela Tisa la Budapesta"

— „Pagini de glorie" —

Subtitlul acesta a apărut un volum de-o însemnată valoare istorică, închinat evenimentului de arme din ziua de 4 August, 1919, când eroica armată română a părăsit capitala fostului regat maghiar, înăbușind acolo anarhia ce-o deslănțuise furia bolșevismului.

Evenimentul acesta-o epopee strălucită în cartea vitejiei și credinței ostașului nostru a prilejuit strângerea la un loc a documentelor cu caracter istoric sau militar, a proclamațiunilor tipă l'e atunci, precum și a descripțiunilor strategice în soțite de acte și hărți.

La desăvârșirea textului de închinare au colaborat și d-nii: I. G. Duca, G. Mârzescu, Take Ionescu, Octavian Goga, generalii A. Averescu, Răscaau și Mărdărescu, comandantul trupelor românești în glorioasă campanie de peste Tisa.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Joi: Cablul New-York-Expres
Vineri: Fericirea revine
Sâmbătă: Fericirea revine
Duminecă: Călugărița păcătoasă

CINEMA URANIA

Joi: Casanova
Vineri: Sageata de aur
Sâmbătă: Sageata de aur
Duminecă: Vasul morții

CINEMA APOLLO

Joi: Bouclette
Vineri: Emirul, calul minunei
Sâmbătă: Emirul, calul minunei
Duminecă: Beția de aur

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Invățăminte din Expoziția dela București

România nu are nevoie de import. — Lupta pentru independența economică. — Guvernele sugrumă. — Industria națională. — Lupta împotriva speculei. — Educația consumatorilor. — Dreptatea și solidaritate socială.

„Cu glasul lor de aramă, realitățile ne poruncesc: Români, uniți-vă în muncă, în cinste și în solidaritate. Căci n'avem țară de pierdut".

— Iar festivități, fracuri, jobene, muzică, petrecere și gurăcască? Ce avem de expus? Sărăcia? Aceasta se ascunde cât mai mult. E o nebunie și o sfidare!

Așa spuneau unii în primele vremuri când ideia expoziției a fost emisă de direcția generală a Industriei.

In Parcul Carol, totuși, ideia aceasta extravagantă a luat forma unei realități. Ziarele au arătat zile dearândul — și totuși insuficient — valoarea târgului de mostre dela București, ziarul „Dacia Industrială" a căutat să dea cele mai complecte date asupra cuprinsului său.

Lecția cea mare ce se desprinde din el nu a accentuat-o însă, nimeni; concluziile încă nu s'au tras.

Festivitățile, fracurile, jobenele au trecut și — afară de muzicile ce cântă necontenit alături de pavilioanele oficiale — mulțimea vizitatorilor rămâne gânditoare.

Pe luciul micului lac pe care mă plimbă un cîrmaciu, îmi odihnesc mintea copleșită de atâtea gânduri.

Un singur refren mă ciocănește mereu: noi? noi avem comorile acestea? Pe noi ne-a hărăzit Dumnezeu cu aceste comori?

In pavilioanele văruite realitatea își ține tăcută prelegerea ei gravă: da, noi le avem, pe noi ne-a hărăzit.

■

Știți magazinele mari din Paris, din Viena și din Berlin: te duci gol și îți cumperi tot ce-ți trebue pentru o viață întreagă pe pământ.

Una din aceste imense magazine a ajuns și țara noastră.

Priviți: cămăși, haine, ghete, pălării, mănuși, cărămizi, lemne, mobile, piane tot, tot ce-ți trebue ca să-ți ridici și înțelegi o locuință — vehicule, motoare, pluguri, batoze, mori, automobile, trenuri, aeroplane.

Pământuri, cătbune, petrol, fier fătnă, piefării, chimicale, farmaceutice — — — sicrie — tot.

Aceste toate sunt produsele României și totuși leul nostru e 9 centime la Paris!

Să ne reculegem:

România are toate materiile prime. Are pe lângă tot poporul său de săteni, pe lângă pământul său fertil, — 140.000 muncitori, 481 cai putere utilizați, 2.300'000 neutilizați, circa 3 miliarde lei capital investit în industrie. Tărâș-grăpiș, așa cum a mers — acest capital a adus în industre o producție de circa 12 miliarde lei.

Gândiți-vă ce poate fi aceasta țară a lui Dumnezeu!

■

Lecția e mare. Semnificația acestei demonstrații e adâncă și multiplă.

Statisticile ce le vom prezenta într'un număr viitor vor vorbi destul de eloquent.

■

Pe lângă rostul său pur industrial și comercial — acel de încurajare a capitalului și al tranzacțiilor expoziția ne duce la concluzii morale și sociale care trebuesc fixate.

România este o țară complectă.

Ea se poate dispensa oricând — în lupta ei economică — de extraordinarul import pe care îl face. In fața omenirii și a acelora cari urzesc destinele ei, România și condueătorii ei pot pot susține o politică de independență și de intransigență economică. Prin ea însăși, cu porțile închise, România poate rezista oricăror presiuni politice de ori și unde.

Bărbații noștri de Stat se pot convinge că slugărnicia și frica cu care unii din ei prezidează destinele acestei țări sunt nejustificate cu desăvârșire și dăunătoare țării.

Conducătorii noștri au datoria să apere comorile României: materialul, inițiativa și munca.

Ce deprimare simte vizitatorul care vede, știe, cite sforțări imorale pun anumiți oameni să dea în mâna străinilor avuțiile țării.

Ce deprimare când după ce a cetit în ziare noile permise de import, constată că în țara noastră proprie mărfurile autorizate există în abundență, ca produs național.

■

Ce deprimare când vede pruncucidul care se comite neîncetat împotriva industriei proprii, și când vede pe copilul sugrumat de însuși tatăl său, recurgând la înșelare și la mijloace necinstite pentru a putea trăi.

Vedeți: Produsele Gib.: cremă

Cronica politică

Anarchia guvernamentală. Ministrul de finanțe. anulează actele consiliului de ministrii.

La reîntoarcerea d-lui Titulescu din străinătate, am semnalat semnificația declarațiunilor pe care s'a grăbit să le facă presei, chiar de pe peronul gării.

D-sa afirmă că toate zvonurile care ne colportaseră cu privire la desacordul dintre d-sa și restul guvernului sunt pure invenții, că toate măsurile luate de consiliul de miniștri cu privire la aplicarea legilor d-sale au fost luate în lipsa d-sale dar cu consimțământul său.

Neîncrederea pe care am manifestat-o atunci în armonia din guvern este confirmată de evenimente.

Telegraful ne aduce știrea fantastică și extraordinară că *d-l Titulescu a declarat guvernului războiu.*

D-sa a dispus ristituirea consiliilor de verificare și rectificare a declarațiilor de impozite.

Aceste consilii vor începe lucrările la 1 Novembrie cer.

Citiți bine: *la 1 Novembrie — atunc când termenul până la care trebuesc abia facute aceste declarații — este până la „1 Decembre“,*

Cum rămâne cu armonia și cu zîmbetul satisfăcut al d-lui Titulescu care întreba ironic pe ziariști: cum credeți că colegii mei ar fi putut să-mi arate atâta disconsiderare și să prelungească de termenul declarațiilor fără consimțământul meu?

Fapt este că d-l Titulescu a intrat în războiu cu restul cabinetului Averescan: pe cale de decizie ministerială d-sa anulează jurnalul unui consiliu de miniștri.

Dacă ne este indiferentă situația persoanelor în conflict, nu ne este indiferentă luxul anarhiei pe care aceste persoane și-l permit pe socoteala noastră și în dauna ordinei sociale.

Țara trebuie să știe până la ce dată trebuie să-și facă declarațiile. Ea trebuie să știe cine exercită autoritatea în stat și cui trebuie să se supună.

Teroarei fiscale care s'a deslănțuit în țară i-se adaugă, astfel, teroarea nesiguranței. D-l Titulescu împinge la grave nemulțumiri, iar guvernul provoacă populația la contravenții.

Cine mai păstrează o ultimă teamă că guvernul acesta nefastă va mai dăinui, poate fi sigur, în urma nouei întorsături pe care a luat-o chestiunea fiscală, că guvernul își oferă ultima sarabandă pe socoteala țării prea greu încercate.

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Revista presei maghiare

Pace la hotară

Ziarul „Uj Kelet“ comentează știrile sosite din Varșovia și din Constantinopol după cari Rusia ar fi încheiat pacea prealabilă cu România, iar între Grecia și Turcia ar fi în curs pertractări de pace. Iată ce scrie între altele acest ziar:

— „După cum știm privitor la formularea expresă a delegației române, pertractările de pace și semnarea tratatului de pace s'au îndeplinit numai cu condițiunea pusă de România, ca în decursul acestor desbateri, să nu se discute asupra Basarabiei. Tactica aceasta a fost bună pentru moment, căci astfel desbaterile au decurs fără neîmpedecate. Terminându-se cu semnarea acestui act de însemnătate istorică, care este o etapă în consolidarea păcii europene.

Dar sub raportul politicei mai îndepărtate, nu se poate critica în deajuns tactica aceasta. In loc să fi încheiat procesul acela ingrat, în loc să fi consfințit în contractul de pace dreptul României asupra Basarabiei, au omis din discuție chestiunea aceasta ce să-și poată rezerva pentru mai târziu material de neînțelegeri reciproce între aceste două țări. Incontestabil că prin tratatele referitoare însuși Antanta recunoaște alipirea Basarabiei totuși rămân în picioare drepturile istoric și etnografice asupra acestei regiuni și prin urmare ar fi fost cu cale să se fi recunoscut aceste drepturi și din partea dușmanului, căci altfel chestia este ușa deschisă viitoarelor conflicte și fricțiuni“.

Mai departe ziarul arată foloasele mari economice, la cari poate aspira România în urma reluării bunelor relațiuni cu statul vecini.

Drepturile minorităților sub scutul Ligii popoarelor

Ziarul „Ellenzék“, aducând știrea că dispozițiile tratatului de pace privitor la minorități au fost puse sub protecția Ligii popoarelor, scrie între altele: — „E nevoe de fasta întru câminoritățile naționale sălășluesc în număr de milioane în statele moștenitoare fapt ce e de prisos să-l mai motivăm. In definitiv statele moștenitoare se pot sustrage și dela împlinirea obligațiunilor, mai limpezi ca lumina soarelui dacă tocmai țin la aceasta. Ori pot să discute cuprinsul și extensiunea obligațiunilor, la cari s'au angajat. Noi avem de pildă chestia instrucțiunii noastre în primul rand. Așa e spune că Statul ar putea să a acest drept confesiunilor, sub motivul că în tructiunea a format totdeuna, un atribut al statului. In chestia universității maghiare apoi, întâlnim concepția că nu se extinde dreptul de a ridica instituții de învățământ și la înființarea și susținerea universităților. Ce-i dreptul părerile și concepțiunea aceasta n'au caracterul oficialității. . . Dar nu putem ști dacă oficialitatea nu e dispusă să dea o astfel de interpretare în justă acestui drept, De altă parte, sprijinul arătat de liga popoarelor, nu e tocmai ideal, — și aceasta ne-o dovedesc propunerea de deună i alui Murray, și năzuința de acum a asociației Ligei“ de-a se extinde principiul acordat făcându-l totdeodată mai efectiv.

In jurul unei grave afaceri averescane

Chestiunea societății „Marfa“ din Iași. Guvernul eludează obligațiile tratatului de la Versailles. — Eventualitatea unui conflict diplomatic. — O lovitură pentru comerțul nostru.

Știrile sosite la redacția noastră confirmă în totul cele publicate de ziare cu privire la răvârșirea unei grave afaceri de către oamenii actualului regm, afacere care după cât suntem informați, va avea poate ca urmare și o sdruncinare a raporturilor noastre cu aliații.

In adevăr. este vorba de înființarea la Iași a unei societăți comerciale „Marfa“, cu scopul de a importa mărfuri din germania și având privilegiul de a fi scutită de taxa vamală 50 la sută ad valorem asupra tuturor mărfurilor în consignațiile provenite din Germania, impunere ce a fost prevăzută în tratatul dela Versailles și care a fost votată de Parlamentul nostru.

Afacerea este de natură foarte gravă de oarece prin esenia ei tinde la anihilarea atât a dispoziției impusă prin tratatul de la Versailles, cât și la desființarea unei restricții căreia votul Parlamentului i-a dat caracter de lege.

Iată deci încă una din nesocotințele actualului guvern, care pentru a crea favoruri partizanilor politici, săvârșește ilegalități și abuzuri dintre cele mai grave, căci se știe că inițiatorii acestei afaceri sunt profesorul Petre Dragomirescu deputat guvernamental, Alfred Hefter zarist, fost comandamnat la cinci ani închisoare pentru pactisare cu inamicul, iar astăzi guvernamental de ocazie și colonelul în retragere I. Nădejde membru al comisiunei interimare din Iași.

Spuneam că consecințele acestei afaceri vor fi grave întrucât din moment ce numita societate capătă privilegiul de a importa din Germania toate mărfurile fără de taxa de 50 la sută este natural ca Germania să exporte în România toate mărfurile numai prin internediul acestei societăți și iată atunci că tratatul de la Versailles devine o ficțiune pentru țara noastră.

Și nu se poate ca concluzia firească a acestui act de nesocotință să nu fie isbucnirea unui viu conflict diplomatic între Roma la și Aliați, pentru că este aproape incredibil ca litera unui tratat de pace intervenit în scop de a asigura executarea din partea inamicului a obligațiunilor ce au decurs din războiu, — să fie desființată printrun jurnal al unui consiliu de miniștri ce are menirea de a respecta obligațiunile luate de semnatorii acelui tratat.

Pe lângă sonsiderentele de mai sus, ilegalitatea săvârșită de guvern, lovește chiar în comerțul nostru, întrucât în prezent importându-se multe mărfuri din Germania cu impunerea de 50 la sută, este vădit lucru că societatea „Marfa“ va specula această situație și va face o concurență neleală comercianților cari au fost privilegiați de guvern.

Din fericire credem că zilele acestui regium de afaceri sunt numărate și odată cu începutul unei noui ere de prosperitate pentru țara noastră, noul guvern va ști să puie capăt acestor abuzuri și ilegalități.

---

de ghete: Le loup noir, France. Vedeți nenumărate produse textile, cosmetice, tricotaje, pieliării și ghete care pentru a putea lupta pe piață cu concurența străinătății nu are curajul să se afirme că sunt produse românești. Fabricanților pentru a putea lupta cu Statul nesincer, care le acordă pe de-o parte avantagiile legii pentru încurajarea industriei dar îl gâtuie, îl înnăbușă cu produsele importate le e rușine să arate că este marfa lor și își acopere marfa cu etichete străine, — salvându-și existența cu o quasiescrocherie.

*

Priviți toate produsele naționale de la cele mai uzuale și mai modeste, de la melestelele pentru mămăligă și de la vasele pentru bucătărie până la cele mai mari mașini industriale, vagoane, automobile etc., și până la mărfurile de lux: mănuși, parfumuri, mătăsuri, cosmeticuri, geamantane de piele, cristale, mobile de artă, etc., și gândiți-vă la frenezia cu care Statul ruinează întreprinderile particulare și naționale cu activitatea sa funestă de Stat negustor!

Stat negustor, care — pentru a crea într'o noapte averea celor ridicați din nimic pentru a sprijini guverne născute incapabile, — importă cu miliardele toate mărfurile străine ca care înnăbușe industria națională.

*

Gândiți-vă, apoi la cuvântul hotărât și poruncitor ce care ni l strigă în față realitatea: România, mai mult ca oricând, are nevoie de munca de cinstea și de solidaritatea tuturor claselor ei sociale.

Ce sănătate respiră din puținul cât este expus în târgul din București. Imaginea a câtor jerfe, a câtor boli, a câtor amputări eroic învinse nu sunt însă, aceleași pro use care îi dau încrederea nemurisirii.

Refaceți patria, — strigă ele — Dumnezeu v-a dat bogățiile lui Iov, puneți mâinile și munciți.

Un imn al muncii și al solidarității este expoziția din București. Un îndemn și o convingere pentru acei ce s-au lăsat înclipele grave ale existenții noastre — și a lor — ademeniți de șarlatori care le-au exploatat mizeria vieții. Un imn și un îndemn pentru dreptate.

Dreptate pentru munca tuturor.

Dreptate pentru capital, dreptate pentru muncitor. Dreptate și solidaritate pentru amândoi; echilibru social cinste, muncă și sinceritate pentru salvarea acestei țări care se ofilește de sărăcie pe un pământ de comori.

Solidaritate!

Niciodată mai mult ca azi aceasta nu s'a impus cu un mai categoric imperativ: prosperitatea și existența tuturor amenințată de dușmanii din afară, de guvernele de incapabili, și de inirigurații după jaf.

Și dintre aceștia din urmă, și unuii comercianți și meseriași.

Expoziția ne-o spune: priviți — aici, în această țară se produc toate mărfurile pe care le plătiți ca mărfuri din străinătate,

Tot, tot ce poate vrea un om. tot se produce în țara noastră Dar tot, tot îl plătim cu prețuri de jaf.

*

Duceți-vă la expoziție ca să înțelegeți delicvele pe care le comit zilnic acești negustori cari îți vând marfă națională ca marfă străină. La fel cu fabricanții — siliți la aceasta de guvern și de publicul consumator care este mereu educat să ceară numai marfă străină negustorii ne vând cea mai bună marfă — națională — și pentru a ne o vânde: ne înșeală asupra ei, asupra prețului depreciază, defăimează nelegal, boicotează și sabotează producția, capitalul muncă națională — zilnic și perseverent, neobservată și nedescoperită.

Veți înțelege că între aceștia și baisseurii dela Bursă nu este nici-o deosebire

Veți înțelege că pentru a lupta contra guvernelor paricide negustorii, pentru a nu suferi mari pierderi la mărfurile importate a căror valoare invaluta așa de varibilă, au circumstanțe ușurătoare.

Veți înțelege că publicul consumator el însuși — această turmă călăuzită de lenea de gândire și de deșertăciunea modei — este complicele acestor delicvenți.

Veți înțelege că complicele acestora toți suntem noi care nu facem educația economică și morală a guvernelor, a comerțului și a publicului consumator.

Veți înțelege ce formidabilă și devotată organizare a represiunii speculei — dar organizare serioasă, perseverentă și cinstită — datorăm industriei muncitorilor și consumatorilor noștri.

Echilibrului nostru social.

Duceți-vă la Expoziția din București.

Duceți vă toți. Un an întregi, această expoziție să fie Meca României.

Duceți-vă toți, să înțelegeți că acestei țări îi trebue:

Munca, cinste și solidaritate

Duceți-vă și vedeți cum fructele acției munci, cum avuțiile unei astfel de țări vă vor împlet i mintea și vă vor face să nu puteți înțelege: de ce mizeria și subjugarea în care murim?

Duceți-vă și auziți cum cu glasul lor de aramă, cu glasul tun tor al tăcerii lor solemne, lucrurile ne poruncesc:

„Români, uniți-vă în muncă, încinste și în solidaritate.

Căci n'avem țară de pierdut“.

Basarab.

INFORMAȚII

Eri e sosit în gara Odo hei o comisie pentru ancheta trimisă de direcțiunea regională c. f. r. care a cerut șefului de gară se predese cheile de casă pentru a se putea face ancheta. Șeful gării, după predarea cheilor, a cerut voe să lipsească un moment; acordându-i-se aceasta el s'a urcat în podu gării unde s'a spânzurat. Tocmai, într'un târziu s'a aflat cadavrul sinucisului. Comisia de anchetă a stabilit mari lipsuri de bani. Suma totală a lipsurilor încă nu se știe, ancheta este în curs Defunctul lasă o văduvă cu 4 orfani.

Se anunță că data vizitei M S. Reginal în Banat a fost fixată pentru 4 Noembrie.

Bâlciul din Cluj se va ține în zilele de 30 și 31 cor și 1 Noembrie; iar cel de vite, în ziua de 2 Noembrie.

Peste câteva zile sosesc în localitate d-nii miniștrii Groza, Garoflid și Goga, spre a participa împreună cu d-l Mihali, președintele comisiei de unificare la prima improprietărire din Ardeal.

Știrile aduse de unele ziare din străinătate conform cărora România va lasă liber importul coroanelor stampliate nu corespunde adevărului. Direcțiunea Generală a finanțelor desminte oficial aceste știri.

Dl prefect Dr. Metheș a întreprins tratative încă din vara trecută pentru înființarea la Cluj a unui club al artiștilor. Suntem informați că tratativele au avut resultat, și că în curând clubul artiștilor va fi instalat în edificiul în care se află e cafeneaua „Parc".

Convenția guvernului român și maghiar în ce privește schimbul de incupați politici între cele două țări, din cauză unor neînțelegeri survenite, nu a putut fi încă executată. Pe lista guvernului maghiar figurează 60 de persoane, dintre cari însă parte sunt puse în libertate de autoritățile noastre judiciare, iar parte nu doresc repatrierea în Ungaria. Punctul de vedere al delegației române este că în urma faptului că repatrierea acestora nu din vina Românei nu se poate face, să se considere aceste persoane că schimbate, ceiace delegații maghiari nu sunt de acord. Dl. maior Fara, ataşatul nostru militar, a plecat la azi Budapesta pentru rezolvirea definitivă e chestiunei.

Membrii Casinei Române din Cluj sunt rugați a participa la adunarea generală care va avea loc la 29 Octombrie a. c. ora 5 seara în localul Casinei din strada N. Iorga No. 2. etaj I.

2 *Comitetul.*

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Duminecă trecută s'a inaugurat în amfiteatrul fondațiunii „Carol I", deschiderea cursurilor școalelor muncitorești din Capitală.

„Monitorul Oficial" publică următoarea legiuire:

„Comunele urbane prin derogare de la dispozițiunile art. 219 din legea asupra contabilității publice, sunt autorizate ca printr'un vot al consiliului sau comisiunii interimare și cu aprobarea ministerului de interne, să vânză din domeniul lor: invalizilor, văduvelor cu orfani de războiu și funcționarilor comunali, județeni și de la Stat, domiciliați în acele comune, începând cu cei foști efectiv mobilizați în războiul 1916—1918, precum și tuturor mobilizaților din acest războiu, care n'au vreo proprietate imobilă urbană, loturi de case, plătibile în rate în termen de 20 ani. Aceste loturi sunt inalienabile timp de 8 ani; dacă în acest interval cumpărătorul nu și-a construit casă, lotul revine de drept proprietatea comunei, care va restitui suma primită.

Actele de vindere-cumpărare încheiate de comună sunt scutite de taxa timbrului și înregistrării.

Loturile nu vor întrece suprafața de 500 mp. pentru o locuință și nu vor putea fi transmisibile decât după 5 ani de la completa construire pe ele.

Con trucții provizorii și bărăci nu sunt admise."

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Joi: „Bouclette" drama pasionată în rolul principal Signoret și Gaby Deslys vestita balerinistă, prietina ex-regelui portughez Emanoil.

IN CINEMA UNIVERSITĂȚII se va reprezenta Joi: New-York-Expres, tragi-comedia reprezentată cu deosebit succes a casei Corvin din Budapesta. In rolul principal Petrovici.

In CINEMA URANIA se va reprezenta Joi, o singură zi: Casa-Nova senzația casei Star, în rolul principal Alfred Deési apoi Camila Hollay, Sandy Igalits.

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit oțelește mușchii stătuți stânge orice dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.
Se servește cină de teatru etc.
1103. Serviciul prompt.

Astăzi Vineri seara are loc în saloanele restaurantului Hotel Central marele concert al capelei militare a Regimentului 83 Infanterie, sub însăși conducerea Șefului muzicei. Bucătărie de primul rang, băuturi excelente.
II-622

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piața Unirii 7,

Vor concura la premiile ziarului „Infrățirea" atât vechii cât și noii abonați cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

La **Conservatorul de Muzică și Artă dramatică din Cluj** s'a deschis catedra de flaut și alte instrumente de suflat de lemn. Doritorii se pot inscrie la Secretariatul Conservatorului, neavând a solvi nici o taxă de studiu.

Declarația primului-ministru Stambulinsky

După o telegramă din Londra primul-ministru al Bulgariei, Stambuliszky ar fi declarat în cercurile politice-engleze' că dacă actualul Rege al Iugoslaviei, Alexandru nu și-ar reocupa tronul din cauza maladiei de care sufere, situația Europei Sudestice numai prin unirea personală a Iugoslaviei cu Bulgaria — în frunte cu regele Boris ar putea fi asigurată.

Guvernul Schober demisionează?

Acelaș ziar din provincie „E. F." a reprodus o telegramă sosită din Roma, după care unele cercuri politice italiene prevăd căderea guvernului Schober, care ar avea ca urmare descompunerea întregei Austrii, Această „prevedere" a cercurilor politice italiene se bazează probabil pe faptul, că tratatul dela Veneția ar fi demoralizat opinia publică din Austria și că din aceasta „înțelegere" Ungaria ar ți eșit biruitoare(?)

Mișcare în armată

Pe ziua de 8 Noembrie a. c. se fac în interesul serviciului, următoarele mutări de ofițeri generali :

Generalul de divizie adjutant Istrati I an, inspectorul technic al geniului, se pune la dispoziținea ministerului de războiu, delegându-se cu inspecțiunea superioară a administrației armatei ; generalul de divizie Popovici Ioan, comandantul corpului II de armată, se numește comandant militar al Basarabiei; generalul de devizie Ghinescu Ioan, inspector technic al învățământului militar, se numește inspector technic al geniului ; generalul de divizie Mărgineanu Alexandru, comandantul divizie a IV-a, se numește comandant al corpului II armată ; generalul de brigadă Ștefănescu Ioan, comandantul comandamentului III teritorial, se numește comandant al corpului grănicerilor ; generalul de brigadă Hoiban Ștefan, comandantul diviziei VI, se numește inspector technic al învățământului militar ; generalul de brigadă Vernescu Ioan, comandantul diviziei V, se numește comandant al comandamentului III teritorial ; generalul de brigadă Mihăescu Ilie, comandantul divizie XII, se numește comandant al comandamentului IV teritorial : generalul de brigadă Dejoianu Ioan, comandantul artileriei corpului I armată, se numește comandant al diviziei XII ; generalul de brigadă Davidoglu Cleante, comandantul diviziei XVI, se numește comandant al divizei VI generalul de brigadă Liscu Toma, comandantul corpului grănicerilor, se numește comandant al diviziei XIV ; generalul de brigadă Papană Ioan, dela inspectoratul technic al artileriei, se numește comandant al divizei VII ; generalul de brigadă Panaitescu Ștefan, comandantul brigadei 30 pe 40 infanterie, se numește comandant al diviziei VI ; generalul de brigadă Epure Traian, comandantul brigadei 8 infanterie, se numește comandant al diviziei V.

PARTIDUL NAȚIONAL-LIBERAL DIN JUD. COJOCNA.

CONVOCARE

Potrivit Statutelor pentru reorganizarea partidului național-liberal:

Membrii organizațiunii național-liberale din județul Cojocna sunt invitați a se întruni în CONGRES JUDEȚEAN, Duminecă, 23 Octombrie 1921, orele 10 dimineața, în sălile „Cercului de Studii (Piața Unirii)

Ordinea de zi:

1. **Cuvântare de deschidere a Președintelui.**
2. **Dare de seamă a Secretarului general și a Casierului.**
3. **Organizarea partidului național-liberal și misiunea sa istorică. Expunere de principii.**
4. **Votarea Statutelor.**
5. **Alegerea „Comitetului județean" și a „delegației permanente".**
6. **Constituirea biroului.**
7. **Expunerea situațiunii politice.**

Starea deplorabilă din Borșa
(jud. Maramureș)

Borșa este una din cele mai nenorocite comune din județul Maramureș.

Situată la poalele muntelui „Prislop", care formează legătura între Bucovina și Maramureș a fost predestinată să devie o însemnată stațiune comercială pentru schimbul de mărfuri din aceste două provincii.

Ca și în întreg jud. Maramureș dealmintreli în Borșa comerțul se găsește în mâinile evreilor cari au izgonit țăranii din centrul comunei până la coastele dealurilor, sălășluindu-se în locul lor.

In decursul vremii, negustorii evrei și-au însușit cea mai mare parte a pământului de muncă precum și peste 30 de munți. Odată stăpâni pe acest pământ, ei își chivernisesc, formează stâni cu oile țăranilor, adunate de prin satele din județ, în schimbul unei cantități neînsemnate de brânză, ce nu suportă nici o proporție cu produsul oilor pă gubind pe nenorociții țărani lobagi.

Intâlnindu-mă în trecerea mea prin Borșa, cu mai mulți țărani ei mi-au spus, că în străinarea pământului românesc este o urmare ale păcatelor strămoșești și a siretlicului și iscusinței noului element dezorganizator, exprimându-și nădejdea că-și vor redobândi pământul înstrăinat.

Din totalul de 56 comune ale Maramureșului, cel mai mare proce t al elementului eterogen este în Borșa 25 la sută.

Țăranii din Borșa mai aveau și păduri, cari însă cu timpul au fost devastate și prădate de către firme străine, cu învoiala și concursul organelor Statului, cauzându-se astfel pagube de sute de miloane. De pildă, s'a constatat că paguba adusă pădurii Stiol (proprietatea comunei Borșa) a trece de-o jumătate milion.

Egon.

!

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

!

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Un articol al d-lui I. G. Duca

Ziarul „Viitorul Vâlcii" — foaie pentru popor a partidului național-liberal din jud. Vâlcea — a împlinit, Dumineca trecută, un an de existență. Cu acest prilej, d. I. G. Duca a scris următorul articol închinat activității desfășurată de confratele nostru:

După un an

„Se împlinește un an de când apare „Viitorul Vâlcei". Uit ad du-ne înapoi putem fi mulțumiți.

„Acum un an țara era încă amețită de nebunia averescană și vedea în generalul omul providențial, dela care România întregită va dobândi toate binefacerile,

„Azi toată țara s'a desmetecit, e convinsă că generalul Averescu nu e în măsură să răspundă așteptărilor obștei și cere stăruitor venirea la putere a partidului național-liberal, dela care singur poate veni mântuirea,

„In tot acest răstimp „Viitorul Vâlcei" și-a împlinit menirea.

„El a luminat pe sătenii din Vâlcea asupra adevăratelor scopuri ale partidului liberal. le-a arătat cum acest partid a pus în trecut serviciile lui în slujba marilor interese naționale și cum în viitor tot el va fi în stare să dea României Mari o organizare lăuntrică, democratică, și temeinică.

„Pe de altă parte el a desvăluit neîncetat greșelile guvernului actual și a deschis larg coloanele lui tuturor nedreptăților ca și tuturor reclamațiilor întemeiate.

„In fine „Viitorul Vâlcei", potrivit hotărârei ce a luat încă la început, s'a ferit de personalități și de injurii.

„Adversarii noștri, în loc să combată ideile pe cari le reprezintăm, s'au coborât la insulte triviale și atacuri personale.

„Le-am disprețuit și ne-am urmat liniștit calea înainte.

„Scopul nostru e să luminăm poporul. Răsplata noastră este triumful ideilor noastre și după un an de străduințe cinstite, zorii isbăndei ce se arată ochilor noștri, sunt cea mai frumoasă răsplată pentru trecut și cel mai puternic îndemn pentru viitor."

Un nou caz Duim în Viena

Speculațiunile nereușite ale colonelului englez Cunningham. —

Abia s'au strecurat câteva zile de când s'a întâmplat la viena, cazul de excrocherie monstră — Duim — fiară păgubise aproape 4 miliarde, mai toate instituțiile financiare și băncile vieneze.

Lumea financiară în special este încă sub impresia acestei lovituri, iar presa locală a înregistrat un nou caz similar:

Iată ce publică ziarul vienez „Jövö":

„De scurt timp, în cercurile financiare s'au răspândit știrea alarmată, că un diplomat foarte bine cunoscut și foarte influent a pierdut în speculațiuni de bursă sume fantastice, fapt de pe urma căruia păgubesc o mulțime de bănci mari și mici. Această știre a fost dată în vileag întâi de ziarul „Abend", apoi și în amănunțime de gazetele de seară.

Colonelul Cumighann, întocmai ca și Duim, a speculat „a la baisse„. El a plasat sume mari în valută străină, cu speranța că, după urcarea valutară a coroanei austriece, câștigul să cu prisosință speculațiunea lui răsplătească.

Colonelul Cumingham a avut cont deschis la vro treizeci de bănci, mulțumită titlului și ascedentului ce-l avea și în societatea financiară.

După ziarul „Abend" cele mai mari pierderi le suferă băncile „Wiener Verkersbank", Wiener Bankverein și Creditanstalt.

In timpul răsturnării monarhiei diplomatul englez a sprijinit fuga lui Carol de Habsburg din Eckertson în Elveția.

După plecarea lui Carol de Habsburg colonelul a fost ales ca președinte al comisiei instituită de puterile Înțelegerei și în această calitate, în mai multe rânduri a tratat cu Bela Kun. S'a stabilit că în decursul întregei sale activități a sprijinit interesele monarchiștilor.

Cumigham, presimțind ce-l așteaptă, a fugit și acum se află la Praga.

Ziarul „Prager Tageblatt ocupându-se de excrocheria atașatului militar dela legațiunea engleză din viena, Sir Thomas Cumigham, în urmă spune că suma speculată întrece un miliard, păgubind o mulțime de bănci."

TELEGRAME

Wrangeliști în armata bulgară(?)

Lafayette, 20 Oct,

Agenția bulgară desminte svonul că guvernul bulgar ar fi angajat în armata sa ofițeri și soldați din fosta armată a lui Wrangel.

In preajma împărțirii Sileziei superioare.

Lafayette, 20 Oct.

Conferința ambasadorilor n'a putut ține ședința din cauză că lordul Harding sosise seara târziu.

Desbaterile au urmat asupra procedeului de împărțirea Sileziei.

Criza guvernamentală germană

Lafayette, 20 Oct.

Wirth a hotărât să demisioneze de îndată ce se va fi notificat oficial hotărârea de împărțire. Totuși, formarea noului Cabinet va fi încredințată din nou lui Wirth; iar, în cazul că el nu va primi aceasta, atunci, probabil, că succesorul lui va fi Auer Stegerwald, sau Mayer.

De ce întârziază promulgarea împărțirii

Horsea, 20 Oct.

Din pricina unor chestiuni de amănunt în legătură cu precizarea metodei de publicare hotărîrii, promulgarea împărțirii regiunii sileziene întârziază.

Privitor la principiul arbitrajului însă, toți membrii conferinței au fost de acord.

SENZAȚIONAL!!

Mare destacere de ștofă la „AURORA"

Piața Mihai Viteazul No. 35

Au sosit din LONDRA 50.000 metri stofă modernă

Nemai pomenit de ieftin!

Se va vinde cu pretul fabricei!!

Numai câte-va zile

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m.

Complotul bolșevic din București

— Noui amănunte —

Din cercetările urmate s'a mai descoperit întreaga corespondență ținută cu Sovietul din Moscova, un carnet cu numele tuturor comuniștilor stabiliți sau aflători în București pe secțiuni și având agenți răspândiți prin diferite fabrici.

Au mai fost găsite și alte bombe destinate pentru asvârlirea în aer a gării de Nord.

Comp otiștii mai proectaseră atentate mișelești impo riva personal tăților politici de semă. Numărul arestaților până acum e de 39, în mațoritate dezertori români re eniți în Țară din Rusia. Toți erau în solda sovietului din Moscova și se îndeletniceau numai cu propaganda bolșevică.

Ei s'au strecurat în Țară prin Ungaria și Bulgaria.

■

D-l Romulus Voinescu, directorul gen ral al Siguranței Statului, a lucrat cu d-l gene al Popovici, comandantul mili ar al Basarabiei spre a afla dacă sunt sau nu legături directe în executarea comploturilor între cei arestați și agenții bolșevici basarabeni. Se crede că Siguranța generală a pus mâna pe întreg firul operațiunilor comuniste din Țară.

■

La depozitul de muniții din București s'au făcut ieri mai multe arestări.

■

Prefectul de Buzău constatând mari fraude în sarcina consiliului comunal local, a intervenit personal pe lângă d-l Argetoianu, sesizând, în același timp și parchetul în această chestiune.

■

Mâine, Vineri, împlinindu-se 7 ani dela moartea marelui bărbat de Stat, Dimitrie A. Sturdza, Academia Română și partidul național-liberal din Capitală au luat inițiativa de a comemora data morții lui Sturdza printr'un parastas și o pioasă procesiune la mormântul celui pomenit.

Cetiți „Infrățirea"

Serata studenților bănățeni

Petrecerea organizată de studenții bănățeni în scopul de-a lega cât mai strânse raporturi colegiale, se ține Sâmbătă seara, în salonul prefecturii.

Familiile Bănățene, cari n'au primit invitațiuni, le pot obține dela „Colegiul latin" (camera 21).

În preajma reformei d-lui Titulescu

D-l Titulescu, ministru de finanțe, eludând dispoziținea de amânarea declarațiunilor impozitare, a instituit comisiuni de verificarea și rectificarea declarațiunilor.

Procedul acesta este o dovadă, cu prisosință, elocventă, de anarhia din guvern, a cărui autoritate slăbește cu fiecare act contrazicător.

■

Spre a se pune frâu agitațiuni potrivnice reformei, guvernul, arbitrar și ilegal că totdeauna, a ordonat agenților respectivi să impiedice cuvântul potrivnic al oratorilor din intrunirile publice cu caracter impozitar Abuzul acesta putea fi aplicat numai sub starea de asediu, care a fost suspendată.

■

In special, opiniunea publică bucureșteană este acum și mai agitată impotriva actului acesta neconstituțional și absurd din toate privințele.

Soreanu la Cluj

Soreanu și-a anunțat sosirea la Cluj. Pentru cei ce nu-l cunosc, ne facem o plăcută datorie să schițăm în câteva trăsături pe unul dintre cei mai de seamă artiști ai noștri.

Inzestrat cu o privire de o neobișnuită expresivitate, cu un glas care te cucerește dela primele cuvinte, stăpân pe o mimică și o gesticulație din cele mai elocvente Soreanu adaogă acestor calități un simț teatral superior, o cultură artistică puțin comună.

La Cluj Soreanu va juca „Raja Sălbatecă" și „Institutorii" — aceasta din urmă e una din piesele lui favorite. Distinsul nostru compatriot a făcut din rolul lui „Prell" inspectorul școlar, o capod'operă de interpretare.

Soreanu vine înconjurat de un grup de artiști vrednici de dânsul, așa că spectacolele sale vor fi manifestări superioare de artă pe cari publicul clujean va ști să le prețuiască.

Cetiți „Infrățirea"

Consulatul Republicei Cehoslovace - Cluj.

Trenul de Expoziție

Praga—Bucuresti se va opri la:

Reclama 1234

CLUJ dela 23—25 Octombrie

TIMISOARA dela 27—29 Octombrie

In acest timp oricine poate vizita această foarte interesantă expoziție: 1186 Consulul.

22

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografică „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNĂTORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICĂ

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. **Fabricațiune de plicuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — **Cassete de hârtie de scrisori** în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU ȘI PAPETARIE

Călimări și garnituri complecte pentru Birouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de birou, Albume, Notese, Creioane mecanice, :: Registre de Contabilitate, etc., etc. ::

Ateliere moderne pentru pozări individuale, mări fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continun a evenimentelor din toată țară în fine tot ce se înrudește cu această bran se

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.

SEDII: C. Sfetea, Calea Moților 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob. Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7, TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Asortiment complect și proaspăt

de cauciucuri

PIRELLI

cu tarif original s'au pus în vanzare la

Emil Blaga Cluj,

Piața Stefan cel Mare No. 7.

Telefon 2-70. Telefon 2-70.

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ. Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu

AFACERI din provincie se primesc spre urgitare şi resolvire, pe lângă onorar modest. Str. Gen. Grigorescu No. 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucţie. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditaţie elevilor de liceu din orice materie cu preţ moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări şi Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniţă în centru, preţ convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antren, spălătorie, pivniţă.

Inchirieri:

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Preţul după invoeală. Oferte la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

Anunţ.

Conform ord. Parchetului Trib. Cluj, No. 6871 din 18 cor. publicul care posedă bonuri dela firma „Raftopol" se vor prezenta Poliţiei Secţia Criminală pentru aş primi banii când vor fi citaţi prin ziare, i'ar nu la Dl G. Savu Str. Iuliu Maniu 28, cum publică firma din invidie fără a ţine seamă de autorităţi.

In ce priveşte Dl. G. Savu nu a fost amploiat la aceasta firmă ci, „Reprezentant director", cu drept de a semna firma singur pentru proeură trecut prin Trib. Cluj sub No. F. 264/921 I. — Soc. 986/921 — i'ar magazinul este pe cale vânzătoare.

G. SAVU.

Publicare de licitare.

Subscrisul prin aceasta fac cunoscut, că Joi în 27 l. c. la oarele 11 a. m. se va ţinea licitaţiune publică în cancelaria oficiului protopresbiteral ort. rom. din loc (Strada Görögtemplom 6) pentru vinderea alor 26 jug. cat. de pădure pentru lemne de foc din pădurea bisericei aflătoare în hotarul comunei Stolna.

Preţul estimat, totodată preţul de strigare: 25453 lei 64 bani vădiul e 10% a preţului de strigare.

Ofertele în scris închise la care se va ataşa ca vădiu suma de 10% a preţului de strigare în bani gata sau în efecte de valoare, apte pentru a se face prin ele asigurări se vor înainta Oficiului protopresbiteral ort. rom. până la ora fixată pentru începerea licitarii.

Ofertele sosite ulterior nu se vor lua în considerare. Condiţiunile de licitare şi contractuale se pot vedea în cancelaria oficiului protopresbiteral.

Cluj, la 17 Octombrie 1921.

IULIU ROŞESCU,
protopresbiter.

2179

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Fraţii Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

In atenţiunea Comercianţilor!

Noua producţie de ghete

1105 **„VICTORIA"**

Furnizează în engros pe lângă garanţie cele mai moderne articole de această branşă cu preţurile cele mai moderate. Vizitaţi şi vă veţi convinge!

Producţia de ghete Victoria BINDEA, HERSCH & Comp. Str. I. C. Brătianu 21 (fost fabrica Kola) şi Str. Reg. Maria 8.

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE

Stirpitor de şoareci şi şobolani

Efect sigur are numai

„TITAN"

în stărpirea şoarecilor şi şobolanilor.

1 cutie 12 Lei.

Depozitul principal farmacia Dr. Geza Biro Cluj, Piaţa Unirii No. 6

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea"

Numai câte-va zile mai sunt până la tragerea premiilor pe cari le acordă ziarului „Infrăţirea" abonaţilor săi.

Tragerea va avea loc negreşit la 1 Noembrie

NATIONAL STEAM NAVIGATION Comp. Ltd

LINIE REGULATĂ şi RAPIDĂ

Constanţa--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

„THEMISTOCLES"

de 16.000 tone, viteză 15 noduri

pleacă din portul **CONSTANŢA** la 22 Octomv. st. n. direct **NEW-YORK**

Durata voiajului 16—18 zile

După „Themistocles" urmează a pleca următoarele vapoare

„CONSTANTINOPOLS", „MEGALI HELLAS" şi „KING ALEXANDER"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. şi chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere şi mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCURESTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 şi Sucursalele: **GALAŢI,** Strada Speranţei No. 28; **BRAILA,** Strada Belvedere No. 1; **CONSTANŢA,** Strada Traian No. 15

„THEMISTOCLES" pleacă din Constanţa la 22 Oct. 1921

Clasa 1 rang 1	Lei 21.000·—	Clasa 2 rang 2	Lei 15.500·—
Clasa 1 rang 2	Lei 20.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 15.000·—
Clasa 1 rang 3	Lei 19.000·—	Clasa 2 rang 3	Lei 14.750·—
Clasa 2 rang 1	Lei 16.000·—	Clasa 3 Reservate	Lei 9.000·—
Clasa 3 Rezervate	Lei 8.500·—		

In costul biletelor de la clasa 1, 2 şi 3-a, se cuprinde şi hrană până la New-York.

Copii de la 1 luna până la 12 luni plătesc 1.000, pentru clasa III-a pentru clasa II-a, 1.450·— şi pentru clasa I-a, 1.800·— Lei.

De la 12 luni şi până la 8 ani copii plătesc pentru toate clasele jumătate bilet, iar de la 8 ani în sus plătesc biletul intreg. 902

A APĂRUT

Drept penal

Introducere. Chestiuni de istorie şi filozofie penală. Criminologie de

Dr. Traian Pop

profesor la facuitatea de drept a Universităţii din Cluj.

De vânzare la Librăria G. Onişor, Cluj.

Preţul Lei 110·— 1121

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neintrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoale şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate numai de specialişti.

Bănci, fabricanţi, industriaşi,

comercianti cari au nevoe de

Contabili,

corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc.

pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA".

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
reprezentant general
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREȘTI,
Str. Academiei No. 2.
966

TARIF

NAȚIONAL STEAM NAVIGATION C-o. LTD.
Linia regulată și rapidă Constanța—New-York cu vapoarele transatlantice: „THEMISTOCLES“ plecare 22 Octomvrie 1921, ora 6 seara.

Călătoria	Constantza	Constantinapole	cl. I-a cu hrană Lei	1.000·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană Lei	700·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană Lei	287·50
„	„	Pireu	cl. I-a cu hrană . . . . Lei	3.105·—
„	„	„	cl. II-a cu hrană . . . . Lei	2.070·—
„	„	„	cl. III-a fără hrană . . . Lei	847·—

Copii până la vârstă de 4 ani sunt scutiți, iar de la 4 ani până la 10 ani, plătesc jumătate bilet, de la 10 ani în sus plătesc biletul întreg

Atențiune!

Architecți, întreprinzători, proprietari de case se găsește
Mare depozit de sobe de porțelan și teracota calitate din timp de pace.
Execută: sobe de tot felul, pardoseli, îmbracă pereții caselor în mozaic și faianță.
Dna Tamasy Josif Cluj, Calea Moților No. 7.
Reprezentanțe generale în Ceho-Slovacia L. C. HARDTMUTH, CAROL MAYER & FIUL și RAKANITZER PRINȚ LICHTENSTEIN Fabrica de Porțelan și Teracota.
1097

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj
Societate Anonimă
execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Se face, se modifică și se repară pălării de dame la:
D-na Schwalb J. Cluj, pe partea Str. Mateia, Piața Unirii 17. Preț moderat. 1099

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la
Bodega New-York
unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece
329 la pahar.

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino“ și „Habig“ la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. **Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volți 25, 32 și 50 lumini.** Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurență. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

Abonamente
pentru
ziarul „Infrățirea“
se primesc la
LIBRARIA
„Cartea Românească“
Piața Unirii 7.

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate
919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Reclama este sufletul comerțului

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea“ și la toate agențiile de publicitate.

ABONAMÉNTE

la ziarul „Infrățirea“ se primesc și de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul II. No. 355 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Duminecă 23 Octombrie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, ST... ANIU No. 3 (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA ... ET

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Director: D. TOM... Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN . . . . . 120 LEI; 6 LUNI . . . . . 60 LEI; 3 LUNI . . . . . 30 LEI

ROMÂNIA 3 BANI POSTA

IRLANDA

Se poate spune că de la începutul istoriei marii Britanii, Irlanda a fost — pur și simplu, — una din insulele care compun regatul.

După sute de ani, Irlanda a devenit un adversar — aproape de moarte — al unității geografice, politice și sufletești a Angliei.

Adversitatea aceasta poate fi provenită din deosebirea de rasă, din situația izolată și insulară a acestei părți din trupul englez; dar în bună parte ea este și rezultatul mașinațiunilor germane.

In timpul marelui războiu când sângele celților irlandezi și acei ai anglosaronilor englezi se contopeau, fără distincție, pe câmpii de bătălie — pentru afirmarea principiilor de drept și de naționalitate în omenire. In Anglia se lățărea separatismul radical al unuia și aceluiași Stat, al uneia și aceleiași naționalități.

Trupele naționale mureau și se acopereau de glorie pe front, sub același drapel: în interior, acasă, irlandezii sprijiniți de germani duceau lupta politică împotriva patriei.

Acasă se aresta, acasă se spânzura. In apele irlandeze, submarinele germane găseau loc de adăpost și port de debarcare a materialului de propagandă separatistă.

Pentru Anglia — pe front; contra ei în interior.

La acea vreme se organiza secesiunea, cu riscul de-a lovi în spate destinele chiar ale regatului, cu riscul unei trădări în masă.

După încheierea păcii, lupta organizată, în timpul războiului a izbucnit cu formele tragice și oribile ale războiului fratricid. Sângele frățesc a curs — de dala asta — pe străzi. Grozăviile celui mai crâncen război de esterminare s'au deslănțuit peste Irlanda, exaltând până la desperare deosebirile regionale, dialectele și interesele provinciale.

Pe încetul, în cursul a patru ani de zile, spiritul regionalist sprijinit pe deosebirea de rasă — ce a existat odată, cu secole în urmă, — a căpătat gloria și cinstea a unui concept de cea mai înaltă morală.

Aceea ce odată se afirma cu îndoială, de unii visători, a ajuns azi a fi afirmat și susținut pe față, oficial: sublimul fratricid.

Curioasa evoluție morală. Curios efect al războiului național! Curios — și teribil aspect al materialismului englez — fie chiar irlandez!

Tratativele prime dintre Sinn-Feineri și dintre guvernul englez au avut un rezultat negativ. Măcelul fratricid urma să reînceapă. Armistițiul — dintre frați — să înceteze.

In momente critice și determinante ale existenței sale economice și politice, criza fabricației, grevele miniere, propaganda bolșevică și revoluția din Indii, uneltirile militaristilor germani, incendiul ce amenință să aprindă apele oceanului Pacific — guvernul Marii Britanii, e rând pe rând silit să învingă ori să fie învins în afară din cauza fraților irlandezi.

Marea Britanie poate pieri, Irlanda trebule să trăiască.

Dar bunul simț englez a învins. Pentru a salva interesele comune, dictate de soarta comună, delegații irlandezi au revenit la Downing-Street.

Fără a fi recunoscuți ca plenipotențiari ai republicei independente irlandeze.

Bărbații indicați în mijlocul Irlandei pe trambulina apărării până la ferocitate a separatismului desăvârșit, au înțeles că mai practic e să piardă oricât de mult din popularitatea lor, decât să ruineze totalul de avuții materiale și morale care e subportul arhipelagului englez, a regatului englez și centrul de gravitate al păcii și prosperității naționale și mondiale.

Umbra primarului din Cork le amintește recea sălbăticie cu care guvernul englez știe să facă praf pe însuși fratele său care lovește în existența Regatului-Unit al Marii Britanii.

Au înțeles că Irlanda poate reclama existența administrativă locală; dar pe acea politică nu.

Au înțeles, mai ales, că a persevera în exagerarea acestei autonomii e a crea un nou războiu îngrozitor.

In fața intereselor supreme ale existenței naționale, în vremuri când țara e înconjurată de pericole — a lupta pentru separatism e a zdruncina totalul de împrejurări care constituesc baza vieței politice a Regatului Unit.

Englezii au o mare calitate morală: pragticismul. Și o mare calitate politică: compromisul.

Bunul simț englez va învinge — cu oricâte epozoade îngrijitoare — pentru că morala politică a acestui popor e un bun mai scump de apărat decât revendicările particulariste obținute cu nesiguranța zilei de mâne.

Irlandezii și Anglo-Saxoni încurând vor fi readus moralei public ce un nou argument.

Dimitrie A. Sturdza

Sunt șapte an dela moartea lui Dim. A. Sturdza. Un parastas adună astăzi, la București, în jurul mormântului său, familia, instituțiile pe care le-a servit în viață, prietenii și colaboratorii săi de odinioară.

Răposatul a fost unul din cei mai respectați oameni ai vremii sale.

A avut pentru țara sa o iubire, ce nu s'a desmințit niciodată. Timp de o jumătate de veac i-a servit cu credință. Secretar al Divanului Ad-hoc al Moldovii (1857), Dim. A. Sturdzu a luat parte la toate marile acte care au așezat temelile României moderne.

Academia Română, al cărei Secretar-General a fost un lung șir de ani, îi datorește însemnata sa bogăție de colecții.

Puterea lui de muncă, un model pentru contemporiani, îl făcea să fie pretutindeni unde cunoștințele sale erau necesare. Sbuciumările vieții politice, în fruntea cărela a stat până la capătul vieții, nu l-au putut răpi ocupațiunilor de om de știință.

Șef al partidului național-liberal, după moartea lui Ioan C. Brătianu, Dim. A. Sturdza a presidat câteva guverne ale țării, și în momente din cele mai grele. Cine a trăit epoca crizei financiare din 190, își aduce bine aminte curajul cu care, prin politica sa de economii, a scos țara din pragul falimentului, riscându-și popularitatea.

In politică, Dim. A. Studza a adus o cinste exemplară.

In vremea desfrâului politicii de căpătuială, în vremea periodicelor „revărsări ale Nilului" — ca să întrebuințăm metafora ajunsă vestită de atunci — el a făcut să se audă, sentențios, deviza: **Honeste vevire!** *Administrația publică n'a avut un servitor mai conștiincios și mai devotat, n'a cunoscut un censor mai sever. Școala românească a păstrat amintirea inspecțiilor sale de Ministru. Spiru C. Horel a fost o descoperire a lui Dim. A. Sturdza.*

Iată de ce ori-ce om onest îndreaptă astăzi un gând pios către memoria marelui bărbat, care a fost întrec ontemporanii săi o pildă de ... și de cinste.

N. B.

Antropomorfism politic

— Articolul d-lui Massaryk —

Președintele republicei Cehoslovace Gh. G. Massaryk în articolul de fond al ziarului „Prager Presse" publică în resumat părerile sale privitoare la bolșevismul rus. Aceste păreri ating în treacăt chestiuni din dominiul administrației bolșevice și probleme sociale în genere:

„In Moscova — spune d-l Massaryk — fiecare colț de stradă este împodobit cu „motto": „religia este o morfină pentru popor".

Această propoziție concisă dar trivială se diferă de acea pe care faimosul Ba Runin a încercat să o infiltreza în popor, propagând rușinoasa concepție de-a lungul în latul imperiului sovietic, că Biserica nu e altceva decât un „petic din rochia cerească" care la rându-i acea-ce se numește „Credință". Bakunin a popularizat teriile lui Feurbach.

In schimb Feurbach a formulat și a completat în mare parte ceace deja filosofii clasici învățaresă dela el: că religia își are originea în atnropomorfism, și că oamenii își închipuiau Zeii înzestrați cu trăsături omenești având acelea i sentimente umane sau neumane, ca fiind în același timp fin și brutal milostiv și aspru, modest și îngâmfat . . .

„Eu" — spune d-l Massaryk — nu voiu intra în desbaterile filosofice ale acestei probleme deoarece sunt călăuzit de aceleași concepții caracteristice timpului modern, cari își au izvorul în învățăturile lui Kant și a'ul Hume și cari înainte de a te avânta în cercetări, înainte de a intra în acțiune, îți formulează întrebarea sfioasă, dar nu lipsită de tact.

Până la ce grad îi e dat omului să se înalțe pentru a-și făuri o judecată despre lucrurile cari se petrec în afară de simțul lui propriu și în afară de cercul lui de experiență. Natural că această întrebare doctrinară simultam nu se aplică și nu se mărginește numai la concepții religioase.

Aș numitul antropomorfism nu îl găsim numai în concepții religioase ci și în domeniul politico-social". Și aici președintele Massaryk ține să arunce o rază de lumină asupra acestei teze.

Cu acest prilej, autorul amintește următoarea anecdotă:

Se povestește că un oarecare „Bürgermeister" (primar) Michel, întrebându-și feciorii că ce'ar face fiecare, dacă s'ar vedea rege, se grăbi să răspundă însuși solemn, că toată ziua n'ar face alceva, decât să șeadă pe grămada de gunoiu pocnind mereu din biciu.

Aces Michel, reprezintă simbolul bolșevismului, — care își închipuie idealul social după mentalitatea sa și după felul lui de trai.

„Un exemplu elocvent al acestui tip ni-l dă și bolșevismul de azi: idealul acestei organizații sociale în practică, se coboară la nivelul unui „muște" analfabet rus.

„Dealtcum" — spune D-l Massaryk — „ca să înălnim asemenea exemple politice și sociale antropomorfiste nu trebue să ne deplasăm pentru a le căuta în Rusia, — fiindcă le găsim și acasă la noi.

„Oare — se întreabă D-l Massaryk — aceasta problemă a socialismului se poate evita pretutindeni?

„Nu" — spune D-l Massaryk — dacă ne va fi dat ca să atingem un grad, când organizația ideală a viitoarei societăți va fi înfăptuită să n'o lăsăm să cadă în penibila vulgaritate al unui „Michel", ci precum aceasta sa oțelit trecând prin purgatorul de foc al experienței, totașa să o lăsăm condusă spre scopul final al desvoltărei de bărbații oțeliți. Să nu ne mirăm deci că-d vedem, că idealului marxiștilor din Rusia nu s'a realizat, din cauza aceleiași lipse de experiență".

Știrile zilei

Moarta exregelui bavarez

Ludovic, fotul regeul Bavariei, a încetat din viață.

Ratificarea tratatului de pace cu Ungaria.

Washington 19. Oct.

Statele Unite în sedința de Marți după o discuție vehementă a ratificat tratătul de pace încheiat cu Ungaria.

Graz 20 Oct.

Tratatului dela Veneția nu i-se poate atribui o însemnatate mai durabilă politică, deoarece Ungaria nu va renunța nici în viitor la politica sa dubioasă. După unele ziare din Belgrad, Ungaria — sub pretext, că va fi susținută de Italia — va fi și mai pretențioasă în ce privește chestiunea teritorială.

Evenimentele zilei

Polonia la Conferință dela Portorose.

Varșovia, 20 Oct.

Noul inspector general al artileriei poloneze generalul Haller a fost delegat să reprezinte Polonia la Conferința dela Portorose.

Plebiscitul din Sopron.

Pesta, 20 Oct.

Plebiscitul proiectat va începe în ziua de 11 Nov. trupele Antantei care se găsesc pe teritorie Ungariei, Cehoslovaciei, sau al Austriei destinate acestui eveniment vor pleca la fața locului.

Bunele raporturi iugoslave—italiene.

Lafayette, 21 Oct.

Ziarul francez „Temps" desminte svonul de încordarea relațiunilor politice între Jugoslavia și Italia, considerându-l ca însinuare tendențioasă.

Ce spune presei d-l Titulescu

D-l Titulescu a afirmat reprezentanților presei din Capitală că va aplica impozitele integral și fără nici o modificare.

Cu privire la declarațiile ce urmează să se facă, la percepțiile fixate a adăugat că consimte să se introducă modificări bine întemeiate.

In continuare, d-sa își apără modalitatea și condițiunile împrumutului.

Referitor la valuta noastră scăzută, ministrul și-a exprimat optimismul său, bazat pe anumite îndreptări în curs de studiu.

Reuniunea Femeilor Române Maramureşene

Asociaţia pentru cultura şi literaturu poporului român, ce anul curent şi-a ţinut adunarea generală la Sighetul-Marmaţiei, a dat femeilor Române din Maramureş nobilul împuns de a-şi strânge rândurile şi a se constitui într'o Reuniune.

In urma Apelului unui comitet provizor semnat de doamna Roza Şerban, prezidentă adhoc şi de domnii Dr. Ilie Mosolygo şi Andrei de Kovats, secretari şi adresat femeilor Române din Maramureş, a avut loc adunarea generală al Reuniunii, în sala festivă a palatului Cultural „Principele Carol" din Sighet, în ziua de 9 Octombrie la oarele 4 p. m.

Doamna Şerban înzestrată cu cele mai ales sentimente româneşti şi cu o energie în de ajuns cunoscută din luptele ce le poartă în interesul cauzei noastre, a deschis Adunarea Generală cu următorul frumos discurs:

Onorată Adunare Generală,

Ne aducem aminte cu toţii de cremile de tristă amintire când orice încercare de a face un pas înainte, de a începe o acţiune de oarecare importanţă, era împedecată de spiritul intolerant al asupritorilor noştri de eri. Eram împiedecaţi în acţiunile noastre de natură politică, culturală şi economică, chiar şi cugetele noastre erau spionate pentrucă nu cumva să ajungem la conştiinţă că neamul nostru este un factor important, factorul cel mai important pe aceste plaiuri, prin numărul, prin facultăţile sale, prin munca ce o să vârşeşte şi prin conştiinţa obârşiei sale strălucite.

Dar puterea brută a orajmaşilor noştri n'au putut să pună, stăpânirea pe sufletele noastre. Greutatea puterii de stat maghiare n'a putut să ne striveaşcă, căci conştiinţa naţională a fost deşteptată în noi, când a început acţiunea cea mare a stăpânitorilor. Ne-am aparat cu toate puterea pe care este capabil un popor de viaţă nobilă română.

Şi'n aceasta înaltătoare luptă a neamului nostru de dincoace de Carpaţi sufletul gingaş al femei române a avut un rol de căpitanic.

In sânul familiei, în acest sanetuar, pe care aiot puternicii zilelor de atunci numai azarori cutezau să-l pângărească, mama română îşi alinta cu cântecele dulci şi cu poveştile fermecătoare ale genîului românesc odraslele sale, infiltrându-le acea dragoste de limbă, de lege şi de neam, care n'a putut fi stearsă de cultura meşteşugită ce li s'a impus mai târziu în şcoliie ungureşti. Şcoa'a straină cu spiritul ei unilatiral şi sovinist n'a putut să orbească cu strălucirea-i falsă sufletele, la leagănul, cărora s'au cântat duloasele noastre doine, sufletele, cari şi-au făcut în românește primele încercări de a-şi expune simţirile şi gândurile naive, copilăreşti. In această state fragedă a copilului, rolul femeii române a fost covarşitor. Numai aşa se explică că intelectualii noştri, dintre cari cei mai mulţi n'au avut fericirea să cerceteze o şcoală românească — decum să se fi putut încălzi la lumina binefăcătoare a vieţii libere şi curat românești a fraţilor din vechiul Regat, — zic că aceşti intelectuali au rămas români cu trup şi suflet. Femeii române, mamei soţiei şi surorii române cu sufletul lor curat şi gingaş cu idealismul lor le revine meritul netăgăduit că ziua sfântă a eliberării ne-a aflat români.

In aceste puţine cuvinte introductive şi nepretenţioase nu vreau şi nu pot să dau un program de muncă pentru Reuni, unea noastră. Am crezut cu cale numai să arăt izvoarele din care trebue să se inspire acei cari vor avea conducerea acestei Reuniuni. Exemplele nu se lipsesc, avem numai să le urmăm. Terenul de muncă pentru femeia română evast în deosebi în Maramureşul nostru, căci avem să împlinim cea ce nu s'a putut face şi avem să reparăm cea ce învălmăsala distrugătoare a războiului a nimicit sau a slăbit în sufletul poporului nostru.

Să ne îndreptăm privirile la sate, acolo unde inima gingaşă a femeii — prin munca stăruitoare — poate să facă minuni.

La sate trăieşte neamul românesc, aşteptând lumina dela fraţi şi dela surori. Acolo e îngropată comoara neamului nostru să o căutăm, să o curăţim şi s'o scoatem strălucitoare ca aurul la lumina soarelui. Să-i povăţuim şi să-i ajutăm pe acei cari constitue temelia ţării noastre. Cred că în acest semn femeia română va săvârşi munca ce-a mai binefăcătoare pentru această ţară aşa de scumpă nouă, dând mână de ajutor acelora, cari au îndatorirea grea, dar frumoasă de a ridica din întunerec şi mizerie un popor.

Intre scopurile ce va urmări Reuniunea noastră — conform proiectului de statute, ce avem onoare a vi le prezenta azi — în loc de frunte este înfiinţarea unei şcoale, unde ţăranca română să înveţe a-şi aprecia şi valoriza bogăţia de artă admirabilă, peste care este stăpână, să înveţe a-şi cultiva raţional grădiniţa şi până azi părăginiţă şi să se obicinuiască la pregătirea hranei mai gustoase, mai igienice şi mai vrednice de om.

Ajutorarea femeilor şi copiilor săraci cadrează aşa de bine cu inima noastră şi totdeauna gata de ajutor femeii. Infrumuseţarea bisericilor lăcaşului D-zeu, dela care vine toată mângâierea, nă ejdea şi biruinţa va fi un bun prilej pentru femeia română de a-ş manifesta simţământul religios atât de înrădăcinat în sufletul neamului nostru.

Aranjarea de concerte, producţiuni artistice, serate etc. au menirea să satisfacă cerinţelor de artă şi cultură românească ale intelectualilor, să contribue la închegarea unei vieţi sociale româneşti în oraşul nostru. Să ne adunăm deci şirurile şi să dăm acestui oraş de graniţă aspectul unei cetăţui cu cultura românească.

După acest discurs atât de bine simţit şi fermecător, domnul Şerban, directorul liceului român „Dragoş Voda" din Sighet tălmăceşte statutele Reuniunii, iar Adunarea Generală le aprobă, apoi domnişoara Boroş ceteşte numele membrelor şi membrilor înscrişi, în număr de aproape 200.

Prin aclamaţiune s'a ales următorul comitet:

a) prezidente de onoare: D-na văd. Emilia Vinţ, d-na Justina Dr. Mihalyi, d-na Margareta Dr. Lazar, d na Leontina I. Boroş,

b) membru de onoare: D-l Andrei Bârsan,

c) prezidentă: D-na Roza Şerban,

d) viceprezidentă: D-na Valeria Sânjoan, d-na Elisabeta Jurca,

e) casieră: D-şoara Livia Boroş,

f) bibliotecară: D-şoara Irina Berinde

g) iurisconsult: D-l Dr. Ioan de Kovats

h) secretari: D-l Andrei de Kovats, d-l Dr. Ilie Mosolygo

i) controlor şi contabil: D-l George Başca

j) In comitetul restrâns: D-le Carola Dr. Mihalyi, Irma Dr. Rednic, Madelena Linde, Elena Dr. Kindrisch, Maria Dr. Popp, Irina Coman, Elena Dr. Peter, Rozica Pop, Eufrozina Mania, Elena Dr. Bota, Amalia Dr. Doroş, Maria Dr. Balint.

l) supleanţe în comitet: D-nele Janeta Simon, Felicia Popp, Maria Mois, Elisabeta Serbu, Emi Boca, Domnişoarele Julia Mihalyi, Ana de Kovats, Cecilia de Kovats

m) bărbaţi de încredere: D-nii M. Condrus, Ilariu Boroş, Dr. Florent Mihalyi, Dr. Titu Doroş, Dr. Vasile Kindrisch, Victor Hodor, Paul Cyiple, Nicolae Doroş, Mihail Şerban, T. Stoia.

n) In comitetul de supraveghere: D nii Alexandru Vinţ, Dr. Ioan Rednic, Dr. Stefan Chiş, Dr. Petru Mihalyi, Theodor Popp, Cornelliu I. Sânjoan, Dimitrie Simon.

Ar fi de dorit ca Adunările Reuniunei să fie mai bine cercetate şi să se dea concursul necesar întru indeplinirea programului de activitate.

ECOURI

Noua metodă terapentică împotriva ftiziei

Medicul rus Momichin a lucrat mulţi ani dearândul în Petrograd pentru experimentarea noului său metod de vindecarea tuberculozei.

Stabilindu-se la Paris, experimentatorul rus a continuat studiul său, iar în ziua de 8 Octombrie el a ţinut o prelegere la „secţiunea ştiinţifică a acţiunei contra tuberculozei" vorbind despre metoda lui —, sub titlul „Tratamentul tuberculozei prin leucocitoliză.

Operaţiunea constă din aplicarea razelor Röntgen şi se experimentează acum într'un spital din Paris.

Dr. Momichin a experimentat în ultimii 8 ani metoda lui în 8000 cazuri de tuberculoză, şi a obţinut rezultate, cari îndrituesc cele mai optimiste aşteptări.

Radium-ul purificator al pietrelor preţioase

Presa engleză vorbeşte de experienţele cari se fac acum în Anglia cu radium, pentru a îmbunătăţi şi înfrumseţa pietrele scumpe defectuoase.

Aceste experienţe constau în emanaţiuni de radium, menite să descompue impunităţile de pe pietrele preţioase, dându-le o coloraţiune mai vie şi mai durabilă.

Printr'o convenţie a Ceho-Slovaciei cu o societate engleză de întrebuinţarea radium-ului, cantitatea destul de mare a preţiosului element, permite să se continue experienţele atât de importante.

Congresul internaţional pentru pacea universală

In ziua de 12 Octombrie s'a deschis în Londra, sub preşedinţia Lordului Parmoores, al 3-lea congres internaţional pentru restabilirea economică a păcei mondiale.

Au participat două sute delegaţi din toate ţările lumei. S'a discutat Religia ca factor unificator printre naţiuni şi ca bază precumpănitoare.

Congresul a adoptat o moţiune prin cari toţi factorii religioşi din toată lumea sunt invitaţi de a sprijini eventuala decizie a congresului din Wasington pentru dezarmare.

FOIŢA ZIARULUI „INFRĂŢIREA"

Este studiul sociologiei necesar?

Studenţii întreabă adesea, ce pot face cu Sociologia. Tinerii noştri se gândesc, bine înţeles, la întrebuinţările practice ale ei, la locul pe care l-ar putea avea ea în cariera lor postuniversitară.

Acelaşi întrebare însă o va putea pune, în mod natural, deşi nu tocmai din acelaş punct de vedere, orice om, care au de vorbindu-se de sociologie.

Unde duce ea? Care-i folosul cel poţi avea, studiind-o? Iar lumea, ca şi studenţii, când pune această întrebare, se gâudeşte, dacă nu la cariere, dar tot la ceva practic, la vre-un câştig imediat oare care.

Din păcate însă, studenţilor nu le pot răspuude de cât că, urmând cursurile de sociologie, nu li-i se deschide, prin aceasta, nici o poartă sus pre lumea carierilor. Răspunsul acesta îşi are rostul lui şi pentru publicul din afară de universităţi. Sociologia este una din acele ştiinţe nenorocite, cu care „nu poţi face nimic". Iar aşa stând lucrurile şi fiind adevărat şi ce zice Schopenhauer, anume că „oricine întreprinde şi urmăreşte un lucru, al cărui rezultat nu duce la foloase materiale, nu trebule să se aştepte să găsească interes pentru munca lui la contimporanii săi", este de mirare că tot se mai găsesc tineri, care să fie credincioşi orelor de sociologie.

Adevărul, cu toate acestea, este că studenţii care fac aşa, văd drept. Dacă sociologia pare un loc fără ieşire azi, vina nu este a ei. Vina este a acelora, cari, neavând înţelegere pentru un lucru, încep prin a nega că el există, aceasta fiind mai simplu şi mai mulţămitor pentru amorul lor propriu. Ştiind din experienţă, că orice analfabet poate avea „păreri" în chestiunile sociale, ei trag concluzia că ştiinţa societăţei, că sociologia n'are nici un rost de a fi. In ce greşesc însă de fapt, aceşti oameni?

Vorbind de chestiunea aceasta, Spencer atrage pe de o parte atenţia asupra greşeli or oarecum de judecată, pe care le facem noi de obicetu, atunci când este vorba de problemele sociale. „Este vorba de mizerie, zice el, de mizerie în vre-un oraş sau mahala oarecare? Oamenii cred că este de ajuns să faci o listă de subscripţie şi că totul va fi în ordine". Ei trec cu vederea faptul mai general, că în Anglia de exemplu, se adună bani de atâta vreme pentru „legea săracilor" şi că săracii în loc să dispară aici, se înmulţesc, că ei ajung chiar de fac din cerşetorie o meserie transmisibilă din tată în fiu. „Oamenii, în judecăţile lor curente nu văd decât cauza imediată şi rezultatul imediat..." al fenomenelor sociale. Ei fac, atunci când raţionează asupra societăţii, cam cum fac primitivii, care, simţind în momentul luptelor că inima este aceia care se agită mai tare, mănâncă, după ce-l ucid, inima adeversarului lor mai viteaz, pentru ca să moştenească astfel curajul lui. Din lipsă, cu alte cuvinte, de educaţie ştiinţifică, oamenii se mulţumesc în domeniul social cu o cauzalitate aparentă; ei nu merg până la cauzalitatea reală a fenomenelor sociale.

Un exemplu al felului cum se raţionează, zilnic. în materie socială îl avem şi în chipul în care muncitorimea manuală aruncă, astăzi, vina relelor de care suferă ea pe clasa cărtuarilor. Cazaban. în „Izbânda" la 28 Septembrie, 1921, într'o schiţă: „Un „expozeu" neterminat", pune în lumină felul în care se alunecă, din jumătate de adevăr, în jumătate de adevăr, pe povărnisul acesta, până ajungem la concluzia, că boul, tipul prin excelenţă al muncei manuale, este singura vietate demnă de a fi aleasă în parlament. Dar să-i dăm cuvântul domnului Cazaban. După ce ne spune, că un cărciumar, Hie, a chemat pe săteni la el şi le ţine, de pe o putinică, o cuvântare, al cărui înţeles este că va candida la deputaţie, iată că intervine o întrerupere:

— Adică cum să te faci şi dumneata deputat! — râse învăţătorul — Bine, domnule Ilie, dumneata nu ştii carte!.., S'a pomenit deputat analfabet.. adică neştiutor de carte?

Domnul Ilie nici nu se clatină pe fundul şubred al putinei.

— Ei, şi dacă nu-s ştiutor de carte!... Ce, numai ăia de ştiu carte trebuie să trălască?... Cu priçopseală de capul lor?... Ace le-a trecut rândul... Acu e rândul nostru, al analfabeţilor cum le zici dumneata... Ţara s'o săturat de cărturari!... Ce folos avem, noi ţăranii, dela cei cari au învăţat carte.. Ne dau ei de mâncare?... Ei nici nu ară, nici nu samănă... Da, de mâncat mănâncă... Şi de n'am fi noi, plugarii, armuri cu toţii de foame!.. Poate trăi o ţară, fără mămăligă sau pâine!... E hei, domnule învăţor, nu mai duce dumneata grija celor fără carte!... Ce crezi dumneata, că numai cartea îl deşteaptă pe om... Pe om îl deşteaptă dumnezeu!.. Eu sunt un prost?.. Dacă sunt eu prost, cu al cui cap mi-am făcut-o cu capul dumitale!.. Dumneata ce ai făcut cu capul dumitale de om învăţat?... Şi spune drept acu: Eu m'am împrumutat dela dumneata, sau dumneata dela mine!... Chiar eri a venit la mine şi domnu inginer care e picher la Stat şi mi-a cerut cu împrumut doi poli... Şi noi cu ce ne folosim dela el... De când a venit în comună ce treabă a făcut Că fahe şosele? Da cu cine le face?... Nu le face tot cu zilele

Cronica politică

Lovitura de stat: suprimarea libertăților publice. D-l Titulescu joacă la bursă cu banii țării. Escrocul Schuller fi-nanțează împroprietărirea.

Guvernul și-a pierdut capul înainte de a pierde puterea.

Trezit în fața prăpastiei pe care a săpat-o nesăbuitele sale reforme financiare, cuprins de panică în fața ravoltei care ridică poporul tot mai mult și în fața priceperii cu care partidul național liberal conduce campania de răsturnare — guvernul a suprimat pur și simplu constituția.

Guvernul a ordonat suprimarea dreptului de întrunire și libertatea cuvântului: A dat ordin să se interzică discutarea reformelor financiare.

Lovitura aceasta de stat prin care în timp de pace, pe calea unui simplu act de guvernământ guvernul incapabil și nefast suprimă constituția țării și încearcă menținerea sa la cârma și desăvârșirea cu violență a ruinei statului, constituie un atentat, constituția țării și libertățile publice sunt un bun mai prețios decât persoana domnilor din guvernul afacerilor veroase.

Se pune pumnul în gura țării care cere într'un singur glas îndepărtarea guvernului care risipește banul public, sleiește forțele țării și compromite prestigiul ei în lume.

Din fericire, acest act dictatorial al lui Horty dela teamânda este un simplu bluff întrucât nu se va găsi o singură instanță care să acopere ilegalitatea sa și care să condamne pe „criminalii" care îl vor călca.

Forțele politice naționale să veghieze: *orice întârziere a acordului necesar formării unui guvern de salvare întărește dictatura și teroarea regimului disperat, incapabil și hoț.*

Libertățile publice sunt în pericol; mai mult decât orice interese materiale, datoria și voința de a trăi poruncește salvarea grabnică a patrimoniului comun amenințat de un guvern bolșevic și terorist.

■

Guvernul a discutat împrumutul d-lui Titulescu. Cu acest prilej s'au aflat unele amănunte înmărmuritoare: 16 milioane de franci elveției, care au și fost încasați, sunt destinați unei „cauze secrete".

Nu trebuie multă sforțare pentru a înțelege că această „cauză secretă" este o nouă aberație financiară a guvernului, care intenționează să cumpere lei români de pe piața Parisului.

Secretul lui Polichinelle și pisica cu clopoței.

Cum își închipuie d-l Titulescu că intențiile acestea ale d-sale mai sunt o „cauză secretă" pentru finanța franceză?

Acestea nu au nevoie să recurgă la hipnotism pentru a descoperi geniala intențiune a d-lui Titulescu.

Ce înseamnă scăderea neînțeleasă a leului român dacă nu aprovizionarea bancherilor, în vederea cumpărătorilor d-lui Titulescu?

Strania diplomație financiară a d-sale îl transformă în samsar și jucător la bursă.

Să fie sigur d-sa că va cumpăra lei cu 9 centime!

Atunci când risipa continuă în țară, când jafurile se organizează sub teroarea pumnului, când țara nu are încă un budget sincer, ci o sfidatoare falsificace a adevărului, când d-l Ministru de finanțe a disperat pe contribuabili și n'a fost în stare să convingă pe colegii d-sale la reducerea cheltuelilor desfrânate, când de atunci de când și-a anunțat impozitele, d-sa a provocat exodul a miliarde de lei, care au trecut granița țării — ideia generală a jocului d-sale de bursă e încă o exeperiență asemănătoare pe care țara o va suferi.

Pentru suma de douăzecișipatru de milioane franci elveției, d-l Titulescu a cumpărat fierul vechi al Elveției: materialul de cale ferată care a fost scos la reformă în urma electificării rețelelor elveției.

Germania ne oferă material nou și cu preț care desfide orice concurență. — Iar d-l Titulescu — devenit subit și specialist ceferist, cumpără hârburi de 25 milioane de franci elveției din țara care desfide... orice scumpătate!

■

Partidul Național-liberal în Ardeal

Congresul Organizațiunii Național - Liberale din jud. Bihor

10 Octombre, marea sărbătoare a P. N. L. din Bihor! — Organizațiunile comunale. — Constituirea Comitetului Județean. — Delegația Permanentă Județiană.

1. Cel dintâiu Congres liberal în Bihor

Luni, în ziua de 10 Octombre crt. s'a ținut la Oradea-Mare primul Congres al Organizațiunii nat. liberale din Țara Bihorului. Ziua aceasta a fost o mare zi de sărbătoare pentru întreaga populație depe aceste peaturi mărginașe ale României mari.

Țărani neaoși, îmbrăcați sărbătorește, alergă cu nic cu mare spre contrul acestor ținuturi, spre orașul Oradea-Mare, ca să ia parte la marele congres al P. N. L.

Românii de pe coastele și dela poalele munților din jurul Nașcăului și Beiușului, din p'asele Ceica, Tincă și Belu, Românii cu glugă bițoasă de pe'a izvoarele Crișului-Repede, dela Borod, Aleșd și Tileagd, apoi Marghita și Sălard; români, unguri de pela Salonta, Săcheihid, Mihaifa'ău și vechea betate a Bihariei sunt întomniți în sentimente la grandioasa adunare ce s'a ținut în sala marea Cercului-cath. din orașul Oradea-Mare.

Sala era arhiplină de țărani, meseriași, muncitori, intelectuali, comercianți etc. și muncitori din Oradea-Mare, cari cu însuflețire de nedeschis așteptau deschiderea Congresului.

Intre aplaude furtunoase se ridică de tribună d-l dr. N. Zigre, fostul președinte al organizațiunii provizorii și deschide ședința. Face un scurt raport, asupra organizațiunii, ce s'a pus la cale în județul Bihor. Accentuază, că organizația s'a făcut conform statutelor P. N. L. Amintește că în fiecare comună din județ s'a ținut adunare poporală, s'a dresat proces verbal, unde cu mâna proprie și-a scris numele fiecare membru. Așadară congresul de azi este întrunit în mod legal și este eșit din voința poporului, care dorește din inimă schimbarea sorții sale în mod democratic.

Cere, ca fiecare membru, să ia parte activă la desbaterile acestui mărit congres, și prin voturile ce se vor da să-și aleagă bine conducătorii săi, în acăror mână își depun soartea viitorului lor politic.

Cu glas vibrător, stăpânit de un etuziasm înfocat arată ordinea și disciplina partidului de sub conducerea marelui bărbat de stat Ionel Brătianu (... aplaude frenetice și urale nesfârșite de Trăiască Ionel Brătianu, făuritorul României-mari, ... Trăiască Partidul Național liberal) arată că numai acest partid bine organizat poate să asigure trăinicia României-mari. In fine mulțumește congresului de marele interes ce la arătat față de mișcarea nat. liberală din Bihor. Cere congresul să se. constituiască.

Congresul alege de președinte de onoare pe d-l Nestor Porumb protopop în Tulca, care între furtunoase aplaude își ocupă locul. Notari ad hoc sunt desemnați domnii O. Dejeu și M. Bălănescu.

2. Organizațiunile comunale

D-l N. Porumb, președinte de onoare, într'o cuvântare avântată, mulțumește de încrederea ce i s'a adus, și declară congresul de constituit.

Se purcede la examinarea tabloului comunelor organizate și se constată că până azi au intrat 104 procese verbale, la cari sunt înscăiați peste 20,000 membri; iar celelalte comune deși sunt organizate procesele verbale, în urma greualei comunicații deia poștă încă n'au intrat. Se provoacă toți președinții comunelor organizate, ca în restimp de 15 zile se înainteze procesele verbale.

După ce se primește acest raport, se cetește Proiectul de statute a P. N. L. și se primește nemondial fixat.

Se purcede la alegerea membrilor Comitetului județian. Se exminte o comisie de candidare care după o temeinică desbatere candidează următorii 191 de membri în comitet cu propunerea, că locurile vacante până la 681 se vor completa dacă vor intra toate procesele verbale.

Congresul în urma propunerilor comisiunei de candidare și la dorința s'a alege pe 4 ani următorul,

3. Comitet Județian

Comitetul Județian al Organizațiunii Național-Liberale din Bihor.

M. Non, M. Măghiar, A. Pelle, I. Urs, I. Ghețe, G. Popa, I. Bardeș, M. Purgău, I. Iacob, I. Mangra, T. Popa, Dr. C. Pavel, I. Tripe, P. Moțoc, D. Șturz, A. Fogaș, Dr. I. Pop, Gh. Popovici, Fl. Băzlea, F. Pop, I. Papp, L. Șurány, Dr. M. Boca, T. F. Lazin, Gh. Clemen, M. Schwarz, I. Tăut, I. Muscaș, I. Manu, Dr. T. Țeiu I. Abrudan, M. Franți, L. Mihuț, N. Pătruț, T. Broșteanu,

---

Intre tim guvernul a mai dat o nouă lovitură; „excrocul" d-lui Argeto anu, Schulier, a primit concesionarea finanțării împroprietării agrare.

Schuller!

Tupeul extraordinar al D-lui Argetoianu este fenomenel.

Par'că niciodată nu l-a numit pe Schuller în plin parlament „escroc".

Alăturea de monopolul firmei „Marfa" din Iași și alăturea de „Reșița" d-l Argetoianu a aranjat monopolul speculei țărănimii: Banca țărănească al cărui președinte este d-l Argetoianu și Schuller. „Escrocul" a obținut acest monopol extraordinar și imoral.

Oa e rez stența cu care guvernul a apărat în parlament dublarea prețălui de expropriere — nu era aranjarea „finanțării" mai bănoase de azi?

---

prestație cu oamenii dela țară! Și ia să nu iasă un biet om la prestație, să vezi cum îl mai amendează!... Și perceptorul, tot om învățat!... El și cu ce folosim ai țăranii... Tot cu amenzi și și cu dări... Așa ne aduce folos și administratorul și judecătorul și doctorul, ba chiar și învățătorul... Parcă dumneata nu amendezi omul care n'are cu ce să-și trimeată băiatul la școală... Ne-am săturat de amenzile dumneavoastră! Nu-i așa oameni că v'ați săturat de dragostea cărturarilor?... S'a săturat țara!... Ei sunt vrăjmașii țării!... Numai să fim noi uniți!... E hei, să vezi cum mai intră cărturarii sub pământ!... Cum mi-a spus și domnu Constandache aseară: „Nu vă temeți de nimic!.. Căci voi sunteți cei tari!"... Păi, când om veni de data asta la putere întâi dărâmăm școalele... că de acolo vine tot răul... Că de acolo lese și judecătorul și administratorul de plasă, și perceptorul și picherul și învățătorul și... Toată albastrimea asta care nu ne lasă să trăim cum ne taie capul... Noi putem trăi fără dânșii... da ei nu!... Să mai poftească și dumnealor la munca cea grea a câmpului... Să mai are și ei..

Învățătorul îl opri din cuvântare:

— D'apoi ce numai țăranul ară?... Boul, săracul, nu ară și el?... El trage din greu... De pe urma lui trăim cu toții... Și vezi, prostul de el, nici nu se gândește să-și pună candidatura de deputat!

Uitați-va cu puțină băgare de seamă împrejur și veți vedea că lilie este, din păcate, un personagiu foarte răspândit și nu numai printre cârciumari!

Lucrurile în modul acesta, îi împedică de a diseca societatea, de a căuta cauzele adânci ale lucrurilor; și așa se face, că cu cât o societate este mai stăpânită de mentalitatea aceasta (ultra-concretă), cu atât un rău odată existent se desrădăcinează mai greu; de aceia, chiar într'o țară dată, satul merge mai greu de cât orașul: el nu face, nici chiar inconștient, știință socială, el n'are idei generale de vieață publică.

Pe de altă parte, zice Spencer, dacă privim mai de aproape pe cărturari, prindem o altă slăbiciune, de natură mai subiectivă, pe care are neștiința în chestiunile sociale. Un învățat, un astronom, spune Spencer, atunci când este vorba să înregistre e un fenomen ceresc, ia două feluri de precauțiuni: întâi, el caută să asigure toate condițiile externe, necesare unei bune observații și să controleze toate datele, toate ipotezele punându-le unele în fața altora; apoi el mai face ceva, el ține perfect seamă de *„ecuația lui personală"*, adică de proporția în care observația făcută de el, cu un aparat dat, diferă de acela a unui observator-tip. El bine, acelaș savant, atunci când este vorba de o chestiune socială, uită că într'un caz anumit pot fi mai multe ipoteze, pe care ar trebui să le compare, el uită multe lucruri pe deasupra și uită mai ales, că „ecuația personală", cu mult mai puternică în afacerile publice, este ceva care ar trebui și aici, ca și în cazul astronomiei, mai mult chiar, luată în serioasă considerație: și el se grăbește să-și dea sentința.

Iată deci două ordine de fapte, care par făcute să nu ne întărească prea mult încrederea în cunoștința curentă, empirică, nici atunci când este vorba de probleme sociale. Acestea sunt mai grele și mai complicate, de cât le presupune omul obișnuit, omul fără preparare științifică corespunzătoare.

Lucrul acesta se vede și mai bine încă în urmările pe care le are o nepregătire ca cea pomenită. „Acolo unde înfloresc alte superstiții, zice Spencer, superstiția politică prinde și la rădăcini". Exemplul de astăzi al Rusiei bigote și analfabete, este tipic în privința aceasta.

Aici, popor și mulți din cărturari și-au dat mâna, pentru a înfăptui seria aceia de reforme, în care, cum zice sociologul american Ward, „este mai multă căldură de cât lumină" și care au dus imperiul țărilor la un pas de peire. Cu cât o țară este mai înapoiată, de altfel, cu cât deci concepția științifică a lucrurilor a pătruns mai puțin în câmpul vieții sociale, cu atât este mai răspândită ideea că deținătorii puterii pot face ce vor, că ei sunt singura cauză că o reformă, că orice reformă visată de popor, nu devine o realitate. In acest sens se poate zice că revoluția este fica neștiinței. Al treilea punct de vedere deci, care arată că acela care cred în sociologie, în ciuda surâsului celor mulți, văd mai bine de cât înțelepții pieții publice.

Dar mai este oare nevoie să insistăm atât? De sigur că da. Căci chiar acela care o aprobă, o fac mai mult ca o datorie de conștiință, dar nu cu convingerea care duce la fapte. Sociologia este menită să joace un rol mare în mersul înainte al societății viitoare, e departe. Și mai departe încă este până la punctul de vedere al acelora, care caută să pună de pe acum știința cea nouă în aplicare, în serviciul societății. La noi, în special, sociologia are încă nevoie să-și îndreptățească apariția ei la universitate.

Unde alte neamuri au înțeles însă mai bine rostul sociologiei în viața contimporană, l'au înțeles și de aceia au și dat învățământului ei un loc dominant în sistemele lor de educație. Despre locul sociologiei încă în educația de astăzi, rămâne să ne ocupăm în chip deosibit.

Virgil I. Bărbat.

A. Vătău, Fl. Mladin, I. Braniță, S. Jova, A. Simion, Gh. Boțoc, V. Pălțineanu, Gh. Făşie, D. Ienci, I. Taut, P. Midan, J. Orban, D. Forgaci, G. Erdei, M. Hanes, M. Gavra, R. Baicu, A. Ambruş, M. Butişca, A. Porțe, A. Victor T. Teha, D. Mihai, Gh. Pteancu, F. Tanca, I. Filimon, A. Măghiar, I. Gent, F. Păşcuțiu, N. Daicu, J. Negruț, P. Venter, I. Zembre, G. Ștefu, V. Hoțopan, P. Pall, N. Forumb, G. Brândaş, O. Clipon, V. Terdec, S. Hoble, I. Finger, P. Gall, F. Popovici, T. Donița, E. Irimie, M. Goldiş, P. Sabău, D. Papp, M. Condrovici, V. Condrovici, I. Lițiu, I. Popa, Gh. Cardoş, Fl. Sârba, I. Istoc, Gh. Sabău, M. Marian, M. Silaghi, I. Fechete, I. Bodnar, L. Togaş, I. Ursau, Gh. Varna, E. Pop, I. Barmon, M. Jancai, I. Ra.iu, D. Silaghi, Dr. Paulvetter, Dr. Șt. Venter, Dr. Pogány, J. V. Fetu, R. Ulmann, R. M. Martinescu, Gh. Albu, B. Rölich, I. Crăciun, A. Török, M. Szentmiklósy, P. Cepeleu, I. Lascu, P. Mureşan, I. Butiri D. Cohuț, N. Dejeu, I. Roman, Gh. Panea, S. Barbonț, P. Mitru, G. Orosz, Gh. Ștefanescu, Costache, T. Neagu, G. Pop, I. Costa, J. Buiz, D. Sime, I Göndör, F. Gligor, I. Luncau, Gh. Bodea, Gh. Leț, L. Barta, G. Moise, I. Popa, I. Costea, I. Cozma, P. Biluca, V. Băleanu, Șt. Dénes, Fl Corbuț, Dr. Nic. Zigre, Dr. Justiu Ardelean, Dr. Jon Câmpian, Dr. S. Angru, Dr. Jonaş, P. Deleu N. Porumb, M. Bălănescu, Dr. S. Marta Dr. V. Chirvaiu, Dr. Iluția, L. Panovich, Dr. Paladij, I. Péter, Papudoff, I. Seleş, I. C. Silaghi, Stamatopol, I. Francisc, Dr. Stamatopol, I. Pop de Popa, Dr. A. Széchely, D. Borlogh, Dr. Gh. Simonca, A. Török, Dr. Ilés, I. Todoraş, Dr. A. Rusu, St. Rusu.

Dupăce s'a ales Comitetul Județean, din mijlocul tumultului se ridică un țăran neaoş şi foarte inteligent, primarul comunei Cordău, cu numele Mitru Marian, şi între altele zice următoarele: „Domnule Preşedinte. Am auzit noi şi până amu multe vorbiri frumoase, ni-a făgăduit cerul şi pământul, în bună oră Domnul Averescu, şi nimic nu ni s'a împlinit. Dar avem nădejde, că acum odată nu ne vom înşela. Credem, că partidul liberal al cărui cap este cel mai mare bărbat al țării noastre, D-l Brătianu, care a făcut România-Mare, s'a şti îngriji de poporul acestei țări.

D-Voastră care ați luat conducere acestui partid să nu vă uitați niciodată de noi şi când va veni vreme să se aleagă din nou legiuitorii țării să ne întrebați şi pe noi. Să alegeți chear şi dintre noi țărani din Bihor, cari stăm cu trup şi cu suflet lângă domnul Brătianu şi dorim că Bunul Dumnezeu să-l trăiască la mulți ani. (Țărănimea sculându-se în picioare aplaudă pe orator şi pe Brătianu.)

4. Biroul şi Delegația Permanentă

Dupăce Comitetul județean este ales acesta îşi alege din sânul său prin aclamare:

Preşedinte: Dr. Nicolae Zigre;

Vicepreşedinte: Nestor Porumb şi Dr. Iustin Ardelean;

Secretar general: Dr. Ion Câmpeanu;

Casier; Ion Corbu-Silaghi.

După alegere acest birou îşi ocupă locul la tribună.

Preşedintele de onoare îl felicită pre prezidentul ales şi îi doreşte spor mult la muncă, şi ridicarea la îzbândă a drapelului nat.-liberal din Bihor.

Pe urmă să alege cu vot secret Delegația Permanentă Județeană din 9 membri.

Din 31 candidați cu majoritate de voturi sunt aleşi următorii:

Dimitrie Ionaş, fost deputat; Dr. Leontin Paladi, Petre Dejeu, Leontin Panovici. Dr. Gheorghe Şimonca, Julien Peter, Matei Bălănescu, Dr. Alfonso Stamatopol, şi Alexandru Papudoff.

5. Inchiderea Congresului

Domnul prezident, dupăce declară constituită organizația PNL. din Bihor pe 4 ani în cuvinte călduroase mulțumeşte încrederea depusă în persoana sa şi a delegației permanente județene ce s'a aes acum. Se adresează apoi în limba maghiară către membri unguri ai PNL. arătând scopul cel următeşte acest partid vechiu şi care este: a face din România-Mare un stat modern constițional, creând astfel fericire şi mulțumire pentru toți cetățenii acestei țări.

Tratativele ruso-române

Chestunea tezaurului nostru. — Lămuriri oficiale.

Sunt indicii că tratativele duse la Varşovia vor avea ca urmare o înțelegere.

Nu este vorba însă de încheierea unui tratat de pace între Rusia şi România, pentru motivul foarte simplu că aceste două țări sunt în stare de pace. Între ele sunt însă chestiuni earl ar putea fi regulate printr'un comun acord. Chestiunea de căpetenie pentru, guvernul din Moscova este aceea a relațiunilor economice şi eventual a relațiunilor diplomatice. Pentru România, preocuparea de căpetenie este restituirea întregrală a tezaurului, depus la Moscova şi regularea socotelilor între cele două state.

Restituirea tezaurului, — care este un depozit — constitue pentru România o chestiune care trebue rezolvată independent şi înainte de orice socoteală.

Chestiunea Basarabiei nu poate face parte din niciun fel de discuțiune, nici directă, nici piezişă, România considerând că acest punct nu mai poate fi adus în desbatere nici cu Rusia de azi, nici cu Rusia de mâine.

Dacă pe aceste baze se va fixa programul conferințelor ulterioare, aceste conferințe vor avea loc peste câteva luni.

Trecerea acestui timp este necesară, în vederea adunării datelor indispensabile pentru socotelile ce sunt de făcut. Ceeace este sigur, însă repetăm, este că pentru România restituirea tezaurului este o condițiune sine qua non. („Argus")

Apel.

Toți acei ofițeri şi reangajați, cari fiind specialişti în serviciul tehnic de legătură, fac în prezent serviciu la diferite unități de telegrafie cu şi fără fir, sau cari în fosta armată austro-ungară au servit la Regimentul de Telegrafie în St. Pölten, sunt rugați a comunica numele şi adresa lor, pentru a fi trecuți pe tabloul respectiv.

Compania 19 Telegraf
Arad, (Banat).

*

In restaurantul Casa I. din gara Cluj se găsesc în permanență zilnic proaspete produsele Cofetăriei Boncescu. 1071

INFORMAȚII

Organizația partidului național-liberal din județul Turda-Arieş a anunțat următoarele întruniri publice:

Duminecă la Agârbici şi la Ghirişu.

Marți 25, la Ludoşul de Mureş iar

Vineri la Feldioara şi Luna-Arieş.

*

In privința svonului publicat în ziare că ministerul de finanțe a dispus să achite cota de 40 la sută la coroane şi ruble, același departament desminte categoric, prin oficiosul guvernului, această versiune — având însă indulgența să adauge că chestiunea s'a discutat în principiu numi tezaurul nedispunând încă de sumele trebuitoare.

■

Direcțiunea financiară invită pe toți, proprietarii, de arme de vânătoare, automobile şi trăsuri de lux, ca în baza legei impozitului pe lux să facă declarațiile la perceptorat pentru aplicarea impozitelor cuvenite, cari se vor calcula cu începere de la 1 Septembrie a. c.

■

Azi au sosit în localitate, d nii miniştrii Goga, Groza, şi Garoflid, spre a participa la aplicarea reformei agrare.

■

Studenții şi Studentele dela şcoalele superioare (Acad. de comerț, agricultură, conservator etc.) din Crişana sunt convocați la o adunare generală, în vederea constituirii Societății „Crişana".

Adunarea se ține, Duminecă 13 cor., ora 10 dim. în sala Colegiului latin.

■

Promoția subiocotenenților de rezervă din Octombrie 1916 care a fost omisă la avansare din cauza nesosirii la timp a propunerilor cerute, va fi avansată pe dată ce formele trebuitoare vor fi complectate.

În scopul acesta Ministerul de războiu a trimis corpurilor de trupă un ordin să înainteze, până cel mei târziu 1 Noembrie, propunerile celor meritoşi.

■

Atelierele gării Bârlad au fost nimicite de un incendiu, în cursul zilelor trecute.

Din ancheta făcută de însuşi d. general Ionescu, directorul general al c. f. r. s'a stabilit că pagubele pricinuite sunt de aproape 3 milioane,

■

Ministrul de finanțe a încunoştiințat toate departamentele că sporul de leafă acordat, cu începerea dela 1 Septembrie a. c. nu atrage după sine şi sporirea diurnei.

■

Diferența de salariu, care n'a fost încă plătită funcționarilor va fi achitată peste câte-va zile.

*

Numărul cheferiştilor maghiari trimişi în vechiul regat să învețe limba românească, trece de 400.

Joi dimineață a început, la Braşov, congresul muncitoresc.

Sunt reprezentate 50 sindicate, constituind laolaltă 160 mii lucrători, în majoritate ardeleni.

In prima şedință au vorbit d-nii Grecu şi Bartha despre situațiunea morală şi materială a muncitorilor.

Apoi s'a discutat chestiunea asociațiunilor muncitoreşti din România Mare şi atitudinea ce trebuie s'o aibă muncitorimea față de nouile impozite.

Şedințele continuă.

■

In cursul acestor zile au început între guvernele român şi grec tratative de schimbul unor anumite produse, privilegiate de-un tarif special până la încheerea unei convențiuni comerciale.

Intre altele, Statul român va furniza celui elen lemnărie de construcțiuni.

■

D. George Taşcă, profesor la academia de înalte studii comerciale şi industriale, a fost numit ca prim delegat la conferința internațională între statele moştenitoare ale Austro-Ungariei ce se va ține la Porto-Rose, în locul d-lui dr. L. N. Angelescu, demisionat.

■

Noile monete de 50 bani vor fi puse în circulațiune în cursul lunii acesteia.

■

Taxele de lux în aur prevăzute în jurnalul consiliului de miniştri No. 3.742/981, se vor percepe sau în aur efectiv sau în echivalentul valorii aurului, în hârtie moneda pe cursul zilei.

Echivalentul valorii aurului în hârtie monedă se fixează până la 1 Noembrie 1921, la un agio de 2.000 l. la sută sau di douăzeci de ori taxele prevăzute în tarif.

■

Duminecă 23 crt. „Cultura Poporului" la ora 3 p. m. va inaugura în sala „Reduta" seria Şezătorilor populare din anul acesta şi va sărbători un an dela înființarea acestei societăți.

Intrarea liberă.

■

Epidemia de scarlatină la proporții îngrozitoare în toată Țara.

Consiliul sanitar local a luat măsuri serioase pentru preîntâmpinarea epidemiei.

*

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Vineri: „Emirul", dramă în rolul principal cu caiul Emirul.

■

In CINEMA UNIVERSITAȚII se va roia Vineri: „Fericirea revine" dramă reuşită a casei Pathé.

*

In CINEMA URANIA se va reprezenta Vineri: „Săgeata de aur" dramă familiară americană de senzație, în rolul principal cu prea frumoasa artistă cinematografică Mary Corvin.

■

Vor concura la premiile ziarului „Infrățirea" atât vechii cât şi noii abonați cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

■

Intre China de sud şi de nord a isbucnit războiu civil. Trupele sudice sub comanda președintelui Sunjacen se află în luptă cu armatele guvernului din Peking. Bande mari de răsculați au năvălit în Tonking.

*

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette. Deasemenea şi apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie şi Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice şi farmaceutice Cluj. II-111

*

Nici o domnişoară nu se poate căsători astăzi, dacă nu întrebuințează crema Dr. BIRÓ.

Cea mai bună şi cea mai plăcută care a fost medaliată şi la Paris. I-319

Deposit principal Farmacia Dr. Biró Cluj, Piața Unirei.

■

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

■

Cofetăria Boncescu *din Cluj face cunoscut onoratei sale clientelă că începând sezonul de larnă serveşte iarăşi renumitele* Cataife *cu frişcă*, Baclavale turceşti *precum tot felul de preparate de sezon.*

Joia şi Dumineca Plăcintă *cu brânză, carne şi mere.*

In fiecare dimineață: sandwich, pateuri, țuică de Văleni, mastică de Hio, vino vermouth Torino, precum şi tot felul de licheruri dela distileria Bresson. 1071

■

In restaurantul

„La Pisica Vânată"

(fost Biazini) strada Avram Iancu No. 18 se află:

vipt de prima calitate,

bucate excelente, pe lângă prețuri reduse.

Seara orchestră.

Abonament lunar 3—400 lei.

Rog sprijinul publicului

1170 Proprietarul.

■

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

■

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piața Unirii 7.

■

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi națională.

Se serveşte cină de teatru etc.

1103. Serviciul prompt.

Pretutindeni în Ardeal se citeşte ziarul INFRĂȚIREA

Cel mai eftin se curăță şi vopseşte la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

Politica financiară a Băncii Naţionale a României

Masele rol al acestei instituţii financiare în timpul războiului. — Chestiunea valutei. — Cauzele debandadei financiare. — Cum s'ar putea îndrepta situaţia financiară.

D. Victor Slanescu publică un remarcabil articol cu privire la politica financiară a Băncei naţionale a României, arătând că războiul pentru reîntregirea neamului nu se putea face fără Baca Naţională.

Această Instituţii financiară a fost de un ajutor considerabil Statului şi economiei naţionale prin toate greutăţile ce au trecut.

Dar pentru a învedera activitatea şi folosul real pe care Banca Naţională îl aduce ţărei noastre, d-l Slănescu crede necesar de a da câteva lămuriri în cela ce priveşte rostul şi funcţiunea institutului de emisiune într'o economie naţională organizată.

Banca de emisiune are un rol dublu: unul cu caracter intern care dirijează circulaţia monetară, iar altul cu caracter extern care menţine valuta statului la o valoare de schimb internaţională concludentă cu regularea tranzacţiilor băneşti între ţară şi străinătate.

Emisiunea de bilete se face avându-se în vedere nevoile circulaţiei interne, iar garanţia de acoperire este hotărâtă de stocul metalic în aur sau devize de primul raug asupra celor mai sigure pieţe streine. Cu această organizare echilibrul dintre circulaţia biletelor de bancă şi nevoile reale de pieţei financiare era constatat şi stabil până la declararea războiului.

Dela război încoace Banca de emisiune capătă un nou rol şi mai ales un nou caracter întrucât echilibrul valutar a fost sfărâmat.

Pentru a înţelege mai lămurit aceasta nouă situaţie financiară este necesar a spune că în cei patru ani cari au precedat războiul general, întreaga emisiune de bilete de bancă sporea sau descreştea în mod normal numai după nevoile comerciale ale pieţei.

După declararea războiului general Banca Naţională a României trebuind a-şi modela activitatea după situaţia generală internaţională, asistăm la o continuă sporire a circulaţiei fiduciare şi aceasta sub imperiul necesităţilor în care se găsea statul.

In adevăr chiar de la începutul războiului Statul solicita Băncei Naţionale creditul de care avea nevoie pentru acoperirea cheltuelilor mereu crescânde. De la Decembrie 1914 Statul şi-a sprit continuu datoria sa, imediată consiciţă fiind că emisiunea biletelor de bancă a sporit de la 480 milioane cât era în Decembrie 1914 la 12 miliarde şi nu sfert cât era la sfârşitul lunei Septembrie anul acesta, iar din totalul acesta de emisiune Statul singur împrumutase 10.699,000.000 lei ceia ce insemnează 87 la sută din înteaga emisiune.

In această eponcă Banca Naţională a Romîniei cu tot spozul considerabil de emisiune, totuşi dispunea de acoperirea metalică legală mai ales că fusese liberată de obligaţia ce avea de a preschimba biletul cu aur la prezentare.

In cursul războiului naţional 1916—1918 circulaţiia biletelor de bancă sporeşte cu 2 miliarde de lei, ajungând la sfârşitul anului 1918 la o circulaţie fiduciară totală de 2.613.000.000 lei. Situaţia pieţei noastre era schimbată însă prin faptul că la această dată circulau în vechiul regat alte 2.200 milioane lei de Banca generală română. Afară de aceasta în provinciile liberate dela Austro-Ungaria circulau mai multe miliarde de coroane, iar în Basarabia câteva sute de milioane de ruble. Banca Naţională să găseşte pe un teritoriu economic cu patru valute, din care biletul legal al ei nu reprezenta decât o cotă a parte. Pe deoparte Banca Naţională avea să lupte să-şi menţină biletul la valoarea lui justă în raport cu jocurile de speculaţie ce se angajaseră faţă de celelalte trei bilete, ca pe de altă parte trebuia să continue mai departe cu ajutorarea statului afla în faţa unor noui necesităţi interne în legături cu consolidarea ţărei.

Niciodată Banca Naţională n'a fost pusă într'o situaţie mai decât în prezent şi aceasta cu atât mai mult cu cât Statul nu are vre o politică financiară şi comercială bine precizată care să-i poată da vreun concurs.

Mai mult după război finanţele publice fiind sdruncinate, Tezaurul a fost nevoit să facă apel la creditul Băncei Naţionale, sporind astfel circulaţie de bilete din momentul de faţă şi fără a avea posibilitatea de acoperi legalmente aceste noui emisiuni, încât biletul de bancă se transforma într'o hârtie monedă care avea drept garanţie Bonul de tezaur sau creditul Statului.

In afară de acesta toată politica comercală a fost un şir neîntrerupt de greşeli în care favoritismul şi specuia au fost stăpânitoare. Ne-am epuişat toate disponibilităţile asupra streinătatei prin tot import inutil şi prime dios, plătit în moneda ţări fi exportată prin fraude.

Intârzierea unificări monetare o dat loc la mari contrabande sporind triplu suma coroanelor, şi rublilor, obligând astfel statul la un sacrificiu considerabil. Deasemenea debandada cheltuelilor publice în disproporţie cu veniturile şi baza e numai pe creditul Banca Naţionale, ei produs starea de anarhie în finanţele noastre publice.

D. V. Slănescu, trage concluzia că Banca Naţională are misiunea de a şi îndeplini misiunea de regulatoare a circulaţiunei monetare interne şi ocrotire a valutei noastre în nişte condiţiuni extrem de dificile, mai ales faţă de anarhia ce domneşte în politica financiară şi economică a ţărei. Acţiunea Băncei Naţionale este însă complect paralizată, neputând face decât mişcări izolate, întru cât grija interesului general este continuu uitată.

Numai speranţa unor schimbări totale a politicei de Stat ne mai face să credem că vom ieşi cât de curând din haosul şi debandada în care trăim.

Cassa de bani

mărime mijlocie

se caută

pentru Fabrica de Chibrituri Loco.

1188

SENZAŢIONAL!!

Mare destacere de stofă la „AURORA“

Piaţa Mihai Viteazul No. 35

Au sosit din LONDRA 50.000 metri stofă modernă

1185

Nemai pomenit de ieftin!

Se va vinde cu pretul fabricei!!

Numai câte-va zile

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

Congresul partidului naţional-liberal, în care vor fi reprezentate toate ţinuturile României-Mari — primul în acest fel — a fost amânat pentru 20 sau, cel mai târziu, 27 Noembrie.

Aceasta amânare totuşi nu e considerată ca definitivă, întrucât strângerea la olaltă a tuturor delegaţilor numeroşi este condiţionată, în primul rând, de-o chibzuinţă şi rodnică întocmire.

*

D-l Titulescu a declarat în Consiliul de miniştri, ţinut eri că împrumutul de 16 milioane franci elveţieni este menit unui scop ce nu poate fi dat în vileag.

Imprumutul total este de 24 milioane franci aproximativ, cuprinzând şi material de cale ferată elveţiană vechiu, rămas în urma electrificării fostei fracţiuni.

Un grup de parlamentari — inspiraţi şi sprijiniţi făţiş de d-l Argetoianu — va interpela în Cameră, guvernul cu privire la această ciudată transacţiune, susţinută stăruitor de d-l general Averescu.

*

In chestia complotului comunist din Capitală, aflăm, că s'au descoperit, la locuinţa celor arestaţi sume însemnate de bani trimişi din Moscova.

Arestaţii — 20 la număr — au fost depuşi la Jilava. Printre aceştia sunt: 5 evrei şi 4 unguri.

S'a dat şi de o corespondenţă între Cristescu şi Rakowski privitoare la reorganizarea partidului comunist.

*

La 15 Noembrie se deschide congresul grupării ţărăniste.

*

Abuzul cu vagoanele ministeriale atinge ultimelp culmi ale destrăbălări. Numai într'o singură zi au plecat din gara de nord 11 vagoane ministeriale ataşate la diverse trenuri şi servind pentru plimbările fără rost ale miniştrilor şi secrntarilor generali. Ceia ce este însă şi mai scandalos e că aceste vagoane transportă şi cuşti cu pasări, saci cu făină sau cu cartofi aparţinând înalţilor demnitari.

*

Inţelegerea între Banca Agrară, Banca Ţărănească a excrocului Schuller şi guvern fiind făcută, actuala direcţie a Băncii Agrare urmează să fie schimbată dându-se guvernului 10 locuri în consiliul de Administraţie. In virtutea acestei înţelegeri, Banca Agrară a fost autorizată să finanţeze aplicarea reformei agrare, Ardealul fiind astfel împroprietărit de către faimosul Schuller, pe care însuşi d-l Argetoianu l-a numit excroc în plin Parlament.

Medicul Curţei Regale, d-l Roinalo, a dat un buletin în care starea sănătăţii Principesei Elena e arătată ca fiind puţin satisfăcătoare, Doctorul grec Luros va rămâne la Sinaia.

*

Cu prilejul parastasului pentru Dimitrie Sturdza, Academia română şi-a suspendat şedinţa.

Cumpărăm in permanenţă:

Coarne, unghii de bou şi de bivoli. Păr de porc, de vită, coame şi copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne şi tot felul de rămăşiţe de tăbăcărie:

Fabrica de carne şi oase s. a.

Cluj, Ştefan cel Mare No. 4
Telefon No. 3-14 1184

TELEGRAME

Ce spune presei d-l Titulescu

D-l Titulescu a afirmat reprezentanţilor presei din Capitală că va aplica impozitele integral şi fără nici o modificare.

Cu privire la declaraţiile ce urmează să se facă, la percepţiile fixate a adăugat că consimte să se introducă modificări bine întemeiate.

In continuare, d-sa îşi apără modalitatea şi condiţiunile împrumutului.

Referitor la valuta noastră scăzută, ministrul şi-a exprimat optimismul său, bazat pe anumite îndreptări în curs de studiu.

Bunele raporturi jugoslave—italiene.

Lafayette, 21 Oct.

Ziarul francez „Temps“ desminte svonul de încordarea relaţiunilor politice între Jugoslavia şi Italia, considerându-l ca însinuare tendenţioasă.

Reclama este sufletul comerţului

Căutăm

persoane cari se pot ocupá cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.

Administraţia ziarului.

Cetiţi „Infrăţirea“

Opera română

„Aida", D-na Ivony în rolul principal

„Aida cu D-na Irony, a fost o reprsenteție deună de marile teatre din occident.

D-sa este o mare artistă, atât din punctul de vedere vocalic, cât și din punctul de vedere al jocului de scenă. Este o cântăreață care nu speculează efecte ușoare, ci își menține linia corectă a interprecărei muzicale. Pianisele sale, o varitate pentru o prima-donă dramatică, timbrul vocei sale, arată de a căuta toate izolaltă fac ca d-sa să fie o Aidă care nu lasă nimica de dorit.

D-na Lia Pop, a fos o Anneris deună de partenera sa, atât din punctul de vedere vocalic cât și din punctul de vedere scenic, mai ales în scena judecății când a avut momente de un dramatism desevârșit.

Felul cum d l Grozăvescu în Rodames a cântat aria „celeste Aida" care este piatra de încercare a tenorilor — și finalul actului III, ne îndreptățesc să-l prevedem o carieră din cele mai strălucite. Apostoleșcu în Amonastro a avut multe accente dramatice bine reușite și este un element în plin progres și care promite mult. D-l Gavuleșcu în rolul regelui și d-l Baloch în rolul marelui preot bine.

Corurile deasemeni foarte bine.

Orchestra, sub conducerea măestrului I. Bobescu, care cu priceperea și finețea sa muzicală ilustrează și caracterizează întreaga acțiune, a fost la înălțime.

Nu putem de cât să aducem felicitările noastre direcțiunei operei, pentru spectacolul de Miercuri seara.

Cancelarul Schober continuă tratativele cu Ungaria

De hotărârea Parlamentului austriac depinde, deci rezultatul tratatului de la Veneția va fi acceptat, sau nu și dacă cancelarul Schober, va mai fi în stare să reia tratativele în condițiunile fixate de la început, După părerea unor cercuri politice din Viena, această hotărâre nu va fi primită, ci dimpotrivă cercurile germane susțin și de data aceasta, — că hotărârea de la Veneția înseamnă violarea tratatului de la Trianon și prin urmare Antanta va purta toată răspunderea.

Unele cercuri diplomatice din Paris, deși recunosc știrbirea tratatului de la Trianon, prin hotărârea adusă la Veneția, — cred totuș, că plebiscitul va fi singurul chemat să fixeze atitudinea ambelor țări.

Expoziție românească în Brazilia

— Cinstirea compatrioților noștri —

La 1 Septembrie a. c. s'a deschis cu mare solemnitate, prima expoziție de produse românești la Rio de Janiero, capitala Braziliei. Expoziția a fost instalată într'una din cele mai elegante saloane ale „Asociațiunei Comerciale" din localitate și a avut un succes care contribue așfel la mărirea prestigiului României.

Expoziția a fosi inaugurată în prezența d-lui Dr. Azevedo Marques, ministrul de externe brazilian, care a felicitat călduros pe d-nii: Dumitru Popovici, primul atașat comercial al României în Brazilia și Jean Artur Wraabek, consulul general al României, inițiatorii acestei interesante expoziții.

Cu acest prilej întregul corp diplomatic cât și industriași brazilieni au putut astfel vedea puterea de producție a României Mari.

Pe când ministrul de externe brazilian vizita expoziția a ținut să rostească următoarele cuvinte: „Azi România într'adevăr reprezintă a forță în economia mondială. Pentru noi, poziținea sa excepțională de distribuitoare a produselor în Orient prezintă un deosebit interes, iar prin valoarea poporului său, prin Regele și istoria sa, merită toate simpatiile noastre",

La aceste cuvinte măgulitoare a răspuns d-l consul Wraabek, care a arătat toate eforturile pe cari le face României pentru a fi cunoscută și totodată a subliniat interesele care leagă România și Brazilia în chip reciproc mulțumind în acelaș timp guvernului brazilian pentru interesul pe care-l poartă Românilor stabiliți în Brazilia.

D-l Dumitru Popovici, atașatul comercial român și reprezentantul „Institutului Economic Român" a vorbit despre relațiunile comerciale româno braziliane.

Adunarea poporală săsească la Sibiu

„Nachrichtenblatt" din Sibiu expune pe larg darca de seamă asupra situației actuale politice și economice făcută la o adunare poporbiă, de către deputatul Brandsch.

Adunarea a fest deschisă de către profesorul Ernst Buchholzer, care arata pe scurt desfășurarea — evenimentelor atât pe terenul politic, cât și cel economico financiar delă înfăptuirea României Mari și care în linii largi indică dificultățile pe care poporul săsesc, în lupta pentru existentă în mod, fatal a fost silit să le întimpine. Aceste dificultați, cari deocamdată se opun în mod natural progresului normal, nu suut altceva, decât urmările tot atât de naturale acestei epoce de transiție prin care a trecut și poporul săsesc și care făcând parte din minoritățile depe aceste tinuturi, are o menire dublă: ca în cadrele noului stat Român să-și fixeze un loc potrivit și deci aceasta întru apararea intereselor proprii, nu se va retrage nici în fața indatoririlor pe care noul Stat l-ar impune în interesul obștesc.

După terminarea acestei cuvântări de deschidere, a vorbit deputatul Brandsch, care în o espunere lungă face cunoscută situatiă pârlamentară, legislativă și economică financiară. De Brandsch arată cum poporul săsesc a îndurat în urma fărădelegilor actualul guvern acelea-și neajunsuri ca și ceilalți concetățeni români cari deasemenea n'au fost feriți de lăcomia unor persoane, cari stăpânite de propriilor lor vanități exploatau și cel mai modest sentiment de umanitate al tuturor cetățenilor pe cari — predinte ei că-i — reprezintă. Cutică apoi măsurile luate de guvern cu ocsiunea retragerei din circulație a coroanelor; demască a tit diuea guvernului fața de întreg Ardealul că: (sistemul impozitar politică vamală etc, cari toate împreună lasă să se întrevadă prin gesturile stângace o oare care rafinerie politică) însă care n'a fost condusă cu dibăcie față de dușmanii externi ai țării, că a fost indreptată în contra populației pasnice.

Legitimiștii unguri îngrădesc privilegiile regale

Primul-ministru Bethlen lucrează acum la un proiect cu privire la chestiunea readucerii la tron a unui rege. In aceasta chestiune, atitudinea primului-ministru Bethlen se fixează în jurul Sancțiunei Pragmatice, pe care el o consideră de neexistentă cu excepția acelui paragraf, conform căruia schimbarea ordinei în moștenirea tronului este interzisă. Regele încoronat al Ungariei, Carol al IV-lea, trebue să declare solemn, că numai cu aprobarea preliminară a Parlamentului ungar va primi-și tronul altor țări. Părerea primului-ministru este, că în caz că regele Carol renunța definitiv la tronul Ungariei, va trebui reîntrodus sistemul „Nádor", care va exercita drepturile regale în calitate de tutor al moștenitorului de tron.

Planul elaborat de primul-ministru Bethlen nu e aprobat în intregime de conducătorii partidului creș în de oarece guvernul cere acestui partid, ca să nu se atingă de drepturile regelui încoronat, ci din contră, partidul fiind chemat să respecte principiile legislative. Se speră că în curând se va soluționa definitiv aceasta chestiune.

Noul serviciu de schimb de bani prin poștă

Direcțiunea Generală a poștelor, fiind solicitată de Băncile bucureștene mai ales să înființeze și la noi un serviciu de schimb financiar, asemănător celor existente în Europa occidentală, a instituit o comisiune de specialiști care să studieze întocmirea noului serviciu.

Comisiunea, sub președința d-lui director general, se compune din d-nii: Pascal Popescu, inspector general și șeful serviciului legislației poștale; Victor Boichiș, directorul regiunii poștale din Ardeal; Dan Athanasescu, director la Banca Generală; Gh. Popovici, reprezentantul Băncilor populare și Gh. Atanasescu, secretarul comisiunii.

Pentru public întocmirea în studiu este de mare folos, pentrucă îi înlesnește transmiterea banilor și valorilor în toate unghiurile Țării.

In ceiace privește transmiterea internă și externă de cecuri și virmente, aceasta va fi sistematizată potrivit împrejurărilor necesităților și tranzacțiunilor cât mai practice.

Din Oradea-Mare

— Prin fir telegrafic —

— La camera de comerț și industrie din Oradea-Mare s'a ținut o mare adunare la care au luat parte reprezentanții industriilor și băncilor mari. Cu ocaziunea acestei adunări s'a hotărât înființare unei comisiuni, care va avea menirea să stăruie ca să dobândească preschimbarea hârtiilor împrumutului de războiu în cota de 1:1 cât mai mulți aderenți.

— Eri după masă d-l ministru Antonescu a vizitat baroul advocațial din localitate. Cu această ocaziune o delegațiune a advocaților i-a prezentat un memoriu. Advocatul Dr. Kiss a arătat pe urmă că noua lege a barouiul nu corespunde decisiunilor luate cu ocaziunea congresului advocaților din București și micșorează demnitatea oficială a advocatului.

— Eri a sosit aici comisia pentru delimitatea granițelor.

— Nu de mult a fost tipărită la „Minerva" din Cluj o carte de cetire pentru clasa IV primară de Peter Karoly, Toth Vilma și dr. Mezei Mihaly.

Din cauza tendinței iredentiste ce se manifestă, curtea, printr'un ordin al direcțiunei învățământului, a fost interzisă și la toate școalele ungurești.

Gocs cehoslovac pentru România

S'a încheiat o convenție pentru livrarea a 500 vagoane cocs din bazinul dela Ostrova, conform deciziei comisiei de Reparații, adică în vagoane cedate României de către Germania — și aceasta drept compenzație pentru vagoanele cehoslovace confiscate de România. Vagoanele trec prin bazinul Karwin-Ostrova unde sunt încărcate cu cocs. 20 de vagoane au și fost expediate în România.

Contrabandă de aur (?)

Ni se vestește din Galați că eri dimineață au fost arestați, în vagonul de dormit atașat la garnitura trenului București-Galați, 4 indivizi, elegant îmbrăcați asupra cărora s'au găsit șapte lădițe cari conțin monete de aur în greutate de 430 Kr. și care valorează câteva miliarde. Unul din cei 4 indivizi a declarat că este inspector la Ministerul de comunicație. Nici unul din cei patru arestați nepuțându-se legitima, poliția îi menține arestați provizoriu

Aurul a fost confiscat

Citiți „Infrațirea"

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Moră.
„ *Gară* la Chioșc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Noutăți Pardesie și haină de școale

Calități din timp de pace au sosit la

Firma NEUMAN M. 699

magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 54

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar. 329

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

SZEKELY și RETI

Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții 467

Consulatul Republicei Cehoslovace - Cluj

Trenul de Expoziție

Praga—Bucuresti

Reclama 1234 se va opri la:

CLUJ dela 23—25 Octombrie

TIMISOARA dela 27—29 Octombrie

In acest timp oricine poate vizita această foarte interesantă expoziție: 1186 Consulul.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

22

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

AFACERI din provincie se primesc spre urgitare și resolvire, pe lângă onorar modest. Str. Gen. Grigorescu No. 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub F.

Vânzări și Cumpărări:

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

DE VÂNZARE una casă 4 camere, grădină bucătărie, pivniță în centru, preț convenabil libera după una luna de la cumpărare. Adresa „Proprietar" la ziar.

DE VÂNZARE casele din Strada Kalandos 31, compuse din 5 camere, cameră de baie, bucătărie cu antreu, spălătorie, pivniță.

Închirieri:

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Reclama este sufletul comerțului

Publicare de licitare.

Subscrisul prin aceasta fac cunoscut, că Joi în 27 l. c. la oarele 11 a. m. se va ține licitațiune publică în cancelaria oficiului protopresbiteral ort. rom. din loc (Strada Görögtemplom 6) pentru vinderea alor 26 jug. cat. de pădure pentru lemne de foc din pădurea bisericei aflătoare în hotarul comunei Stolna.

Prețul estimat, totodată prețul de strigare: 25453 lei 64 bani vădiul e 10% a prețului de strigare.

Ofertele în scris închise la care se va atașa ca vădiu suma de 10% a prețului de strigare în bani gata sau în efecte de valoare, apte pentru a se face prin ele asigurări se vor înainta Oficiului protopresbiteral ort. rom. până la ora fixată pentru începerea licitarii.

Ofertele sosite ulterior nu se vor lua în considerare. Condițiunile de licitare și contractuale se pot vedea în cancelaria oficiului protopresbiteral.

Cluj, la 17 Octombrie 1921.

IULIU ROȘESCU,
protopresbiter.

1179

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

◆

Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Pe comandă liferă instalații de motoare electrice. □ Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit. □□□

148

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

893

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj **L. JANKY**
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate

919

Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Anunț.

Conform ord. Parchetului Trib. Cluj, No. 6871 din 18 cor. publicul care posedă bonuri dela firma „Raftopol" se vor prezenta Poliției Secția Criminală pentru aș primi banii când vor fi citați prin ziare, i'ar nu la Dl G. Savu Str. Iuliu Maniu 28, cum publică firma din invidie fără a ține seamă de autorități.

In ce privește Dl. G. Savu nu a fost amploiat la aceasta firmă ci, „Reprezentant director", cu drept de a semna firma singur pentru proeură trecut prin Trib. Cluj sub No. F. 264/921 1. — Soc. 986/921 — i'ar magazinul este pe cale vânzătoare.

G. SAVU.

S'A DESCHIS

Magasinul de Coloniale si Delicatese

„ELISEE"

1164

Calea Reg. Ferdinand No. 34. Telefon

Bine asortat cu toate articolele în această branșă, ca **ceai, cafea, ciocolată, zahăr, specialități de licheruri și vinuri.**

Unt de lemn, masline, brânzeturi și tot felul de pescări, etc. în totdeauna proaspete.

Bănci, fabricanți, industriași,
comercianti cari au nevoe de

Contabili,

corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se

ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA".

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neintrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

Mare destacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Uranla)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios. 1187

MAXIMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

Numai câte-va zile

mai sunt până la

tragerea premiilor

pe cari le acordă ziarul

„Infrățirea"

abonaților săi.

Tragerea va avea loc negreșit la 1 Noembrie

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini. Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 171

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografica „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNATORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. **Fabricațiune de plieuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — **Cassete de hârtie de scrisori** în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc, Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, :: Registre de Contabilitate, etc., etc. ::

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țară în fine tot ce se înrudește cu această branse

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.

SEDII: C. Sfetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob. Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7, TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

ABONAMENTE

la ziarul „Infrățirea" se primesc și de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIU

Anul II. No. 356 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Luni 24 Octombrie 1921

Înfrățirea

Administrația Ziarului „Înfrățirea" Cluj Gratuit

Onor. Muzeul Asociațiunii

Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU... No. 3 (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA UNUI CO... Director: D. TOMESC... Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN 120 LEI; 6 LUNI 60 LEI; 3 LUNI 30 LEI

Pionii culturei noastre în streinătate

Ziarele publicau, mai zilele trecute, listele studenților români, bursieri, care sunt sortiți să poarte steagul culturei noastre în streinătate.

Dupăce se hotărăse ca să se retragă bursele și să nu se mai dea favorul schimbului oficial studenților români, din streinătate, și prin urmare să fie rechemați în țară, această veste nouă a umplut iarăș de bucurie inimile celor ce-și dau seama de importantul rol, pe care-l joacă studenții noștri în streinătate.

In toate țările, unde i-a dus dorul de lucruri noui și folositoare, studenții români și-au făcut datoria cu prisosință. La Universitățile streine numele Românilor sunt cinstite, la școlile superioare de pretutindeni studenții români sunt fruntașii promoțiilor lor. Acest lucru îl poate mărturi i orice om cu cugetul curat și cu deplină cunoștință despre activitatea desfășurată de acești soli ai culturei noastre în Apus.

Glasurile care s'au ridicat c ntra au fost ori în necunoștință de cauză, ori s'au făcut aprecieri asupra tut ror, socotind drept studenți și pe acei ce s'au dus să-și poarte trândăvia aiurea. Aceștia însă nu sunt studenții adevărați, ci sunt acei pe care un alt dor, de cât acela de a iscodi toate isvoarele adevărului, îl poartă prin orașele mai frumoase ca ale noastre și cu mai multe mijloace de a-și satisface plăcerile lor neînfrânte.

Luându-se drept studenți deci și acești netrebnici de a purta acest nume, s'au făcut de multe ori aprecieri greșite asupra studenților noștri în streinătate și care au fost taxați de multeori ca niște risipitori ai banului public.

Dar, pentrucaș să nu fim acuzați că luăm apărarea unor vinovați, să dăm câteva fapte:

Cititorii își reamintesc poate despre o frumoasă dare de seamă, făcută anul trecut în coloanele acestui ziar, de d-l prof. *G. Oprescu*, despre rezultatele strălucite pe c re le-au obținut studenții români din Franța, mai ales toate Universitățile.

Intr'un număr recent din „Convorbiri Literare", d-l *C. Mureșanu*, sub titlul „Veștl despre studenții noștri din Anglia" ne spune lucruri înălțătoare:

„Idealismul statornic serios al unora, îți alungă orice suflu îndoelnic asupra viitorului neamului nostru — spune d-l Mureșanu —. *Unul merge cu puritanismul până acolo, că socoate un lux să mai mănânce și la prânz și de dimineața până seara, în muzeul britanic caută taina ridicării neamului nostru. Și cu el e altul și al treilea la fel și toți cu același gând, de a-firmarea geniului nostru, de ridicarea însușirilor și multe așa și multe și mai multe".*

Iată în adevăr cuvinte, care trebue să răscolească inimile cele mai adânc te în problemele de îmbogățire, în care trăesc cea mai mare parte, din cetățeni acestei țări.

Și povestia autorul citat că a găsit pe unul vizitiu la automobil, altul argatul unui moșier, al treilea grădinar la un preot și așa mai înainte. Și cei ce nu făceau la fel, n'o făcea pentrucă nu găsiră de lucru.

In adevăr, nici nu pot duce e altă viață, mai ușoară acești muncitori, cărora pânea dată de Statul nostru nu le ajunge ca să-și astâmpere foamea. Totuși, cu hotărârea moștenită dela țăranul nostru. al cărui fii vrednici sunt mai toți, înfruntă necazurile toate. numai să-și vadă împlinite gândurile. Și atunci nu sunt de admirat cei ce preferă să muncească glia unui pământ strein, numai și numai ca din această muncă să poată sta alături de laboratoarele de muncă și isvoarele de înviorare sufletească, din apus?

Studenții noștri știu să plătească îndeajuns pânea, pe care Statul le-a dat'o ca s'o mănânce în streinătate.

Ceeace n'a fost în stare, și cu atât mai mult nu va fi de azi înainte, să facă diplomația, cu acel nolan de funcționari gras plătiți: *legătura sufletească între neamul nostru și altele streine*, o fac studenții noștri: Legăturile pe care le stabilisc ei sunt definitive, căci numai afirmarea culturii mai poate azi să ridice un Stat în ochii celorlalte. Și rostul studenților noștri în streinătate este tocmai a'irmarea culturei și calităților sufletești ale acestui neam, atât de năcăjit în decursul vremurilor.

Rămâne numai ca acei, cărora le e încredințată alegerea pionilor culturei noastre în streinătate, s'o facă, pe cât va fi posibil, cât mai bine.

Glasul vremii în care trăim nu se va împlini de cât dând posibilitatea tineretului idealist să afirme în lume dreptul nostru, la cinstea în care trebue să fim considerați.

I. Glăvan.

Știrile zilei

Un nou partid politic în Ungaria

Budapesta, 22 Oct.

„Magyar Távirati Ügynökség" comunică știrea, că în Ungaria sa constituit un nou partid politic luând numele de: „Honvédelmi párt" (partidul apărării patriei), care are ca scop reintregirea teritorială a Ungariei. Ca președinte al acestui nou partid a fost ales fostul deputat Ferdinand Urmánczy.

Bolșevismul caută capitaliști

In Rusia, înainte de revoluție, după chiar mărturisirile bolșevicilor, existau mai mult de 17.000 de întreprinderi industriale în care lucrau mai mult de două milioane de lucrători. Cu întronarea bolșevismului însă, totul a fost distrus prin „naționalizare" Sub cuvânt că vor să dnsființeze clasa „parasită" a capitaliștilor, bolșevicii au suprimat o întreagă aristocație a culturei, a gândirei și a competenței și prin aceasta, au nimicit și întregul organism economic al Rusiei.

Astăzi, văzând resultatele „naționalizării", — adică dezastrul, — bolșevicii încearcă să „desnaționalizeze" industria chemând pe capitaliști să reia conducerea uzinelor Și bolșevicii se miră că, de nicăieri nu răsar forțele capitaliste menite să refacă viața economică și industrială a Rusiei, După ce, timp de patru ani, au lucrat sistematic la distrugerea „burgheziei", au delapidat capitalurile și au istovit toate resursele economice, bolșevicii se miră că în mijlocul ruinelor de astăzi nu se găsesc competențele și energiile necesare pentru refacerea industriei rusești. A murit spiritul de inițiativă, a murit gustul întreprinderii, a murit pasiunea de a creia,

Căci bolșevicii au distrus în Rusia nu numai capitalul, dar și forțele care creiază capitalul, — și acestea nu se pot reface de cât prin însăși refacerea sufletului rusesc. Nu e de ajuns, prin urmare, să decretezi „desnaționalizarea" industriei, pentruca imediat să asiști și la înflorirea capitalismului întreprinzător, ci înainte de toate, e nevoie de întronarea unui nou regim în care sufletul rusesc să-și poată regăsi puterile lui creatoare.

Intâi refacerea sufletelor și după aceia va urma și refacerea economică a Rusiei.

Iar, până atunci, înconjurați de ruine și de mizerie, bolșevicii vor sta să verifice, prin noui și dureroase experiențe, adevărul din această veche banalitate că mai ușor este să distrugi de cât să creezi.

Evenimentele zilei

Inmormântarea exregelui bavarez

Budapesta, 22 Oct.

Defunctul fost rege al Bavariei, Ludovic va fi înmormântat, după dorință exprimata pe patul de moarte, în cripta castelului său din Sarvar (Ungaria), unde se află depuse și rămășițele pământești ale soției sale.

Wirth hotărât să demisioneze

Berlin, 21 Octombrie

In cercurile politice berlineze, se crede că Wirth e hotărât să demisioneze. Faptul acesta consternează aceleași cercuri, fiindcă plecarea lui Wirth prilejuește venirea la cârmă a unui guvern reacționar.

Eventualitatea unui război între America și Japonia

Conferința dela Washington. — Problema Pacificului. Propaganda americană și japoneză. — Inarmările Japoniei. — America nu va face concesiuni. — Războiul pare inevitabil.

De câtva timp presa americană întreține o vie agitație în jurul conferinței care va a ea loc la Washington în chestiunea Pacificului.

Desbaterile acestei conferințe sunt așteptate cu multă nerăbdare de către Statele Unite, deoarece se speră că prin hotărârile luate se va pune capăt tendințel de expausiune ale Japoniei în Pacific.

Din această cauză marile cotidiane americane întreține foarte îndelungată atențiunea aliaților din Europa, publicând tot felul de corespondențe din Japonia relativ la extraordinarele pregătiri de război ale Statului Japonez în vederea viitorului conflict Americano-Japonez.

De altă parte Japonia deasemenea face o întinsă propagandă în Europa, arătând că o populație de 77 milioane este silită să trăiască în insule mici supra populate, ne având dreptul de a se stabili pe vreun teritoriu american sau britanic din Pacific și întrucându-i se accesul chiar în Mandciuria și Siberia iar în ceea ce privește China i se pretinde eliminarea.

Aceste considerente determină o tensiune foarte gravă între Statele Unite și Japonia.

La Tokio există unul dintre ceea mai puternice partide militarista cu adânci repercusiuni în întreaga Japonie. Nu-i mai puțin adevărat însă că diplomații japonezi sunt foarte instruiți având adânci cunoștințe și o largă pricepere a politicei mondiale.

Acestea sunt indicațiuni serioase că Japonia nu se va hasarda decât într'un război cu rezultate fericite.

Japonia se bucură în present de o mare superioritate navală și militară, dar cu acestea un război cu America îi va fi primejdios într'un cât i se va opune o puternică coaliție. Pe ajutorul Angliei nu se poate baza de cât prea puțin din cauza sentimentelor antijaponeze ale Australiei și Canadei.

Conferintra dela Washington este așteptată cu mult interes în lumea diplomatică, deoarece ea va decide dacă războiul între America și Japonia poate să fie evitat.

Fapt cest este că americanii nu sunt dispuși să facă concesiuni în care caz raporturile dintre Statele Unite și Japonia vor lua un caracter foarte grav, războiul devenind astfel inevitabil.

Guvernul se cramponează

Spre dezastru financiar. — Leul la 9 centime. — Indolența guvernului. Imprumutul din Elveția. — Discredit în străinătate.

Incontestabil că chestiunea cea mai de căpetenie la ordinea zilei este valuta, pentru că ea este oglinda în care se reflectează situația economică și financiară a unei țări.

Valuta fiind însă în funcție de prosperitatea economică a unei stat, rezultă în mod logic și firesc că depreciera monedei acelui stat are ca punct de plecare incapacitate și rea credință în guvernare.

Ultima știre cu privire la valuta noastră ne spune că leul a fost cotat 9 centime. Vestea este surprinzătoare într'un cât ne mângâiam cel puțin cu speranța că ori cât de mare ar fi dezastrul financiar la care ne-a împins actualul guvern, totuși era o fantasie pentru noi să credem că leul se va coborâ sub 10 centime.

Și îngrijorarea ce se observă în lumea noastră economică și financiară este cu atât mai mare cu cât incapacitatea și indolența guvernului merge în progresie crescândă.

Este aproape de necrezut ca o țară eminamente bogată cu surse nesfârșite de tot felul cărela nu-i lipsește decât voința și capacitatea de a-și valorifica aceste bogății naționale să fie desconsiderată și depreciată într'un mod atât de detestabil.

Căci felul cum este cotat leul nostru nu însemnează decât o desconsiderare din partea străinătății. Și este firesc să fie așa deoarece activitatea guvernului Averescu nu însemnează decât abuzuri și incapacitate.

La Departamentul finanțelor un fantazist în materie financiară, care în aceste grele timpuri dă la iveală o reformă clădită pe incapacitate și ambiție care este o imposibilitate de a fi aplicată și care a grăbit odată mai mult deprecierea leului. Dar d-l Titulescu a trâmbițat ca un succes enorm contractarea cunoscutului împrumut în Elveția, care zicea d-sa, este un mare succes financiar, cu consecințe considerabile asupra valutei noastre.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Imprumutul a fost făcut, și speculat politicește, însă realitatea este că leul a scăzut sub 10 centime cu tendințe de continuă depreciere.

La toate acestea se mai adaugă și faptul că guvernul Averescu, pe lângă că în țară tolerează și încurajează o întreagă serie de abuzuri și tot felul de incorectitudini, continuă însă acest spectacol și în fața streinătății, dedându-se la o risipă destrăbălată prin trimiterea de misiuni gras remunerate care nu au alt scop decât a secătui și mai mult fondurile statului.

Trăim vremuri de adevărată bejenie când munca nu este respectată, când cinstea este călcată în picioare de un guvern compus din toți nechemații. Știe că este odios în fața țării totuși continuă să se cramponeze de putere pentru a inaugura politica de jaf și ilegalități. Discreditat complectamente în streinătate guvernul continuă acțiunea sa negativă în relațiunile cu alații noștri. Pentru a evidenția aceasta este suficient a spune că guvernul sondând un împrumut în America; s'a pretins ca să fie garantat de băncile noastre particulare.

Deci insolvabilitate complectă care nu poate fi asemănată mai bine decât cu relațiunile dintre un creditor și un debitor care nu poate să-și facă plățile.

Și dacă spuneam mai sus că valuta este în funcție de situația economică a unei țări nu este oare o crimă toleranța de a rămânea la cârma țării acest guvern incapabil care nu are nici cea mai mică noțiune despre cei ce se numește o bună administrație, deoarece ar fi suficient să fie valorificate numai o parte din bogățiile țării noastre ca petrolul, sarea și lemnele, pentru ca leul nostru să devie o realitate.

Dar în loc de aceasta, guvernul se îndeletnicește cu tot soiul de combinațiuni și intrigi politice numai pentru a se crampona de putere spre a face acte nesocotite.

Odios în țară și discreditat în streinătate va trebui să plece, pentru a face loc unui guvern de oameni cinstiți și capabili.

Din nevoile studențimei

— Lipsa și scumpetea cărților —

In mijlocul atâtor lipsuri, prin câte am trecut de câțiva ani încoace și zgomotul produs de goana celor ce aleargă după îmbogățiri glasul celor ce au strigat de atâtea ori că studențimea nu are cu ce trăi și n'are ce citi, aproape s'a înăbușit.

Studenții s'au sbătut destul, în mijlocul atâtor nevoi. Profesorii lor și-au făcut datoria, arătând situația grea a acelora în care își pun toți speranța zilei de mâine. Iar cei ce ar fi în măsură să dea o mână de ajutor au tăcut și tac.

Porțile Universităților s'au deschis din nou și de câteva zile vedem iarăși pe studenți alergând, ca niște albine, să culeagă și să acumuleze cât mai multe cunoștințe și învățături. Dar câți vor fi cei ce se întreabă: „cu ce trăiesc acești muncitori și de unde își procură cărțile necesare?"

De sigur că sunt rari și poate că nu greșim, când credem că nu sunt decât tot profesorii lor. Lăsând la o parte chestiunea traiului, pe care studenții o soluționează singuri de câtăva vreme, — căci cei ce nu mai au cu ce trăi la Universitate se retrag și se întorc la casa părintească, așteptând vremuri mai bune, când se vor întoarce iarăși, să-și continue studiile, — să ne ocupăm puțin de o altă chestiune și mai importantă, „de lipsa cărților". Mai importantă pentrucă, dacă pe prima a ajuns s'o rezolve studentul într'un fel, pe a doua îl e imposibil. Căci ori unde s'ar găsi el, — la Universitate, sau retras în cel mai ascuns colțișor de țară, — de cărți nu se poate dispensa în nici un caz.

Lipsa cărților e mare, iar prețul lor s'a ridicat atât de mult, în cât nu exagerăm când spunem că a-ți cumpăra azi o carte e un adevărat lux.

Revistele de asemenea sunt scumpe; cu greu mai ajung azi în mâna studenților. In special cei ce nu cunosc bine limba germană căci Germanii oferă cărți și reviste în condiții mai acceptabile totuși destul de scumpe, — sunt cu totul lipsite de posibilitatea de a fi în curent cu tot ce-i nou.

Cărțile și revistele engleze și franceze sunt aproape inaccesibile studentului. Cele câteva biblioteci, care erau abonate la diferite reviste streine și care au venit cu mult în ajutorul studențimei, n'au putut măcar să achite abonamentele, din cauza valoarei depreciate a banului nostru și astfel de câtăva vreme i-a fost luată studentului și această ultimă posibilitate de a se cultiva.

Și atunci își poate oricine închipui cât de greu se învață azi. Studentul e silit să se mulțumească cu notițele pe care le-a luat de la curs peste an, notițe destul de reduse, căci oricâtă silință și-ar da profesorul, nu poate da, în cadrul ciclului de lecții dintr'un an, tot ceeace ar trebui să știe cel ce se pregătește să intre mâne în lupta pentru ruperea vălului de care sunt învăluite nenumărate chestiuni de seamă.

Prețul cărților s'a ridicat, față de ultimii ani dinainte de războiu, cel puțin de 10 ori. Dacă altădată puteai să-ți economisești în cursul unui an 2—300 de lei, ca să-ți cumperi cărțile necesare, azi trebue să plătești pentru aceeași marfă cel puțin 3000 de lei, sumă care pentru student e un adevărat ... vis.

Aceasta este situația în care se deschide și anul acesta școlar și în care, dacă nu se încearcă o mișcare serioasă, pentru îndreptarea răului, se vor mai deschide și alți ani.

In alte părți librarii și editorii de cărți au renunțat la o parte din beneficiul prea exagerat și au pus la dispoziția studențimei cărți mai eftine. Unii dându-și seama de importanța acestui gest, alții de nevoe, cum s'a întâmplat în Italia, unde toată studențimea s'a ridicat la un moment dat contra editorilor și librarilor și au ajuns chiar să săvârsească acte desperate, silindu-i să închidă magazinele.

La noi vitrinele multor librării gem de cărți iar studentul se mulțumește să le revadă în fiecare zi, de câte ori trece pe lângă ele și să regrete că nu s'a născut în alte vremuri, când putea și el să citească ce dorea.

Publicul, acel judecător sever, căci toată ziua îl auzim acuzând că studentul nu se pregătește îndeajuns pentru ziua de mâne, — se mulțumește să acuze, fără să dea cel mai mic ajutor.

Chestiunea se va soluționa numai punând mână dela mână, oficialitatea și publicul, să dea tineretului strictul necesar, pentruca să-și poată cultiva sufletul și mintea în liniște.

I. Gl.

ECOURI

O femeie ucide 18 bărbați

O senzațională repetată crimă s'a făptuit în Japonia,

O Japoneză tânără, numită Kaneki a otrăvit 18 bărbați după ce a convins pe fiecare din ăștia să contracteze o asigurare în favoarea ei,

Ea este de o nobilă familie și are un înalt grad de cultură. Ea a știut să îngele pe toți medicii și societățile de asigurare.

Primul omor l'a făcut în persoana surorei sale de al cărei bărbat se îndrăgostise.

Ea atrăgea pe bărbații respectivi într'o cealnărie, unde le turna vin otrăvit în ceai. Abia după al 18-lea omor fu descoperită și arestată.

Teatrul popular „Delavrancea"

La Cernăuți s'a înființat teatrul popular „Delavrancea". Stagiunea va începe la 27 Octombrie a. c. și va ține până la 1 Junie 1922. Reprezentațiile se vor da la teatrul orășenesc. Prețurile de intrare sunt din cele mai reduse, pentru a da prilej marelui public să ia parte la reprezentații. Repertoriul cuprinde piese jucate pe scenele teatrelor noastre naționale.

Personalul artistic se compune din d-nele Nicollete Șeinescu-Zaman, Marioara Bărgovan, Rusescu, Dordea, Marieta Horga și d-nii Bărgovan, Băcleșeanu, Savu, Dordea, Arsente Popovici, I. Niculescu etc. etc.

Sărbătorirea dramaturgului Hauptmann.

Cu prilejul celei de-a 60-a aniversare a dramaturgului german, Gerhard Hauptmann, un comitet de inițiativă, format din scriitori și artiști de seamă germani, a organizat serbări, la Breslau — orașul natal al marelui autor teatral.

Educațiunea fizică în școale și armată

De câtva timp asistăm la o asiduă preocupare asupra educației fizice, care, în trecut, a fost lăsată pe ultimul plan la noi.

Se pare că războiul mondial a evidențiat cu prisosință calitățile pe care le poate căpăta individul, din practica rațională și metodică a exercițiilor corporale.

In acest scop toate națiunile, chiar la cele unde educațiunea fizică are un trecut secular, năzuesc ca desvoltarea acestei îndeletniciri să fie cât mai temeinică.

Ceea ce se urmărește prin educațiunea fizică, nu este atât desvoltarea corporală a individului, cât mai ales ca prin aplicațiunea acesteia să se producă un reviriment moral în firea omenească. Așa, în Franța, de pildă, vedem că un proiect de lege a fost depus în parlament, spre a reorganiza educația fizică în școale, armată și societate. Prima grije în acest scop, pe care au avut-o reorganizatorii, a fost aceia de a transforma școala militară dela Joinville le Pont — care mai înainte era rudimentară — în școală superioară pentru civili și militari.

Aducerea la îndeplinire a acestei importante probleme de reorganizare, în școale, armată și societate, s'a atribuit unei comisiuni de experți în fruntea căreia stă profesorul de fiziologie de la universitatea din Paris, Langlois.

Dacă în alte părți, ca de pildă Ceho-Slovacia, curentul acesta

---

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Invierea naționalismului rus

Cauzele dezastrului rus. — Reconstituirea statului rus. — Tendințele naționalismului rus. Rușii agită chestiunea Basarabiei. — Viitoarele hotare naturale ale Rusiei. — Bolșevismul cauză a desvoltărei naționalismului rus. — Constituirea Europiei.

L'Eclair publică un articol datorit d-lui Tatarinoff redactor la „Rul", marele ziar democratic rus care apare în Berlin, articol în care acesta atrage atenția asupra reînvierei naționalismului rusesc.

Intru cât cele publicate prezintă un interes remarcabil, redăm mai jos în rezumat sunor acest articol.

Astăzi zeii impuși de bolșeviști sunt acei ai internaționalei a 3-a și dragostea de patrie este considerată ca o prejudecată burgheză, ca o ideie contrarevoluționară.

In țările cari s'au separat din vechiul imperiu țarist, rușii sunt alungați și urmăriți. Rătăcitori prin toată Europa, ei sunt considerați de democrați ca reacționari și monarhiști, iar autoritățile îi tratează ca bolșeviști.

Aceste fapte au făcut să reapară sentimentul național și patriotic, atât în Rusia bolșevistă cât și între emigrați. Oameni din partide estreme se ocupă de regenerarea acestor sentimente. Fostul ministru al generalului Wrangel, Struve, reprezentantul naționalismului și al imperialismului rus, în acelaș timp cu Avscentiew fost ministru al lui Kerenschi publică ambii câte un articol intitulat la fel: Patriotica.

Rușii de orice culoare politică, prigoniți pretutindenea își dau seama că sentimentul național este necesar pentru conservarea independenței și a vieței normale a unui stat.

Struve scrie în cartea sa intitulată: Meditații asupra revoluției ruse: „Am ajuns la desastru din cauza lipsei de sentimente și de conștiință națională.

Evenimentele istoriei ne-au readus în fața unei probleme pe care ne obicinuisem să o considerăm ca rezolvată de către strămoșii noștri. Singura noastră salvare rezidă în reconstituirea statului rus pe calea trezirei sentimentului național".

Imprăștierea intelectualilor ruși în toată omenirea, interzicerea cugetărei în Rusia și imposibilitatea materială a schimbului de idei, fac ca aceste tendințe naționaliste așa de noui pentru cugetarea și sufletul rus, să fie confuse și greu de formulat într'un mod chiar și simplu.

Două idei domineză totuși aceste tendințe: Deziluzia față de civilizația europeană, și speranța ce și-o pun în Orient.

Rușii, martori ai crizei morale și economice europene au pierdut respectul necontestat față de Europa.

Neonaționaliștii ruși își pun speranțele numai în ei, astfel contele N. Trubetzkoi în noua sa carte publicată la Sofia și intitulată „Europa și omenirea" neagă complectamente importanța civilizației europene pentru celelalte popoare ale omenirei și afirmă chiar caracterul ei corupător atunci când este transplantat.

Bunakoff foarte cunoscutul socialist revoluționar o consideră ca o civilizație trecătoare din rândul numeroaselor civilizații cari sau succedat în istoria omenirei.

„Trebuie să fi cunoscut, zice Tatarinoff, odoarea și stima pe care o avea clasa intelectuală rusă pentru tot ceia ce venea din Occident, ca să-ți dai seama de schimbarea psihologică pe care o manifestă lucrările sus citate."

Faptul extrem de important este că aceleași idei se manifestă, mai puțin clar, precis și mai puțin liber chiar în Rusia sovietistă.

Chiar când ideia de patriotism este exilată și persecutată, chiar când singura fericire la care e permis a nădăjdui este acela a proletariatului universal și nu a poporului rus, chiar atunci bolșevicii opun „Occidentul" capitalist „Rusiei proletare".

Ideia apărărei naționale se manifestă în politica guvernului sovietic: Bolșevicii tind la restabilirea Rusiei în vechile ei hotare. Politica lor față de Polonia, de Basarabia, de Țările Baltice, de Caucaz, de Asia Centrală și de Extremul Orient se bucură de o mare popularitate în Rusia și chiar printre adversarii lor.

Marele lor adversar, monarchistul Șulghin își pune chiar întrebarea următoare; „Nu cumva roșii, au numai iluzia că se bat pentru gloria Internaționalei? Fără să-și dea seama ei se ucid pentru restaurarea vechei mari puteri ruse. Armata rusă

Cronica politică

Cu pumnul în gură. — Guvernul suprimă ziarele românești din Ardeal. Am protestat ieri împotriva suprimării libertăților publice la care geniul diabolic al dlor Argetoianu și Averescu au recurs pentru a mai propti guvernul nefast.

Cu pumnul în gură Trotzki dela ministerul de Interne înnăbușe strigătele de îndignare și de deznădejde ale poporului român. Guvernul a fost prins de un grozav mal-de-mer însoțit de teribile convulziuni, crampe și cramponări. Decizii, înjurii, afaceri, decrete, crispări, izbituri de picioare și de pumni — e ultima încercare pe care o face ca să-și ușureze capul amețit și să se menție pe bord.

Dela Turda ne vine știrea că matrozul Dubenko a suprimat ziarul *Turda* al organizației național-liberale.

Motivul acestei măsuri teroriste este oribila crimă de stat, căci dl Argetoianu, chiar Statul — de a fi negat fericirea de paradis adusă pe pământ de actualul regim.

A îndrăznit — ce îndrăzneala! — să afirme că țara e sfâșiată de impozite, de hoții. De incapacitate și de tiranie.

Măsura guvernului este pur și simplu o stupiditate. Ea dovedește odată mai mult puterea partidului liberal și pericolul de care e amenințat poporul român câtă vreme nu va fi luat ființă guvernul salvării naționale.

Cuvernul poate fi sigur că convulsiunile sale sunt ultimele și că cu oricâte măsuri de acestea va încerca să se menție pe bord, — valurile mării îl vor înghiți cât de curând.

Dar până atunci să se gândească guvernul că a suprimat un ziar românesc din Ardeal.

---

a făcut oare care progres, aceasta se datorește în mare parte spiritelor luminate, savante, organizatoare, ca Fügner și Tyrs, cei doi apostoli încercați ai organizațiilor Socolilor.

Curentul în această țară, ca pretutindeni, este ca școalele elementare sau rudimentare,, care se ocupă cu educația fizică, să fie transformate în școale superioare, fiindcă numai în chipul acesta, în urma unei culturi alese, elementele ce se vor îndeletnici cu această ocupațiune, pot avea o altfel de concepțiune despre educația fizică.

In Belgia, ca și în alte state încă din 1905. s'a votat un proiect de lege care prevede două școale superioare de educațiune fizică pe lângă universitățile din Gand și Bruxelles, iar pentru militari la școala militară dela Esterbek, întemeiată de comandantul Lefeleuse.

La noi acesstă problemă a fost pusă în chip temeinic, printr'o schiță de proiect, de d. profesor universitar I. Athanasiu și împărtășită de d. dr. Angelescu, fostul ministru al instrucțiunii.

Toate acestea năzuințî, deși foarte justificate, au rămas niște simple deziderate. Ceeace, însă, a devenit o realitate, cu mijloace restrânse și modeste, dar cu o deosăbită râvnă, este școala militară de educație fizică, în al patrulea an de existență, și care a produs roade destul de însemnate, după mijloacele și elementele cari le-a putut recruta școala.

Dar aceste roade ar fi putut să fie mult mai mari dacă statul ar fi consolidat această școală, și i-ar fi creiat condițiile unei adevărate școale de stat.

Opinia noastră este, deci, următoarea:

Educațiunea fisică urmând exemplul tuturor statelor occidentale trebuie să iasă din faza empirică și să intre în organizarea științifică a statului. Pentru aceasta trebuesc organizate școli de stat — cum a fost aceea rău desființată dela Dealul Spdirei — și în care să se facă adevărata educație bine și sistematic organizată.

O a doua condițiune ce o cerem unor astfel de școli de educație fisică este ca ele să nu depindă de ministerul de război, căci înțelegem ca orice fel de școală să nu aibă altă directivă de cât aceea ce i-o dă ministerul instrucțiunei publice, — singurul departament u de cultura națională se concentrează și se protejează.

In cadrul acestor idei credem astfel că ar trebui ca să avem școli de educație fisică, întreținute de stat, și ca ele să depindă numai de ministerul instrucțiunei, care din ce în ce trebue să capete caracterul de minister al culturei naționale.

---

se va bate pe toate fronturile până când va ajunge la hotarele celorlalte state Europene; ea nu va merge mai departe. Acolo vor fi hotarele naturale ale Rusiei, Internaționala se va prăbuși dar hotarele vor rămânea!"

Ori ce ar fi — zice Tatarinoff — bolșevismul a contribuit mult la desvoltarea sentimentului național rusesc.

Rusia sovietică, ca și intelectualii exilați s'au arătat independenți de Europa cu pretenția chiar de a-i impune adevărul proclamat de ruși.

Și chiar cu succes: Noua evanghelie comunistă o prins în mijloçul intelectualilor europeni.

Alți scriitori ruși își sfătuesc conaționalii să renunțe la mesianismul bolșevic și la lecția pe care vor să o dea Europei, înlocuindul mai bine printrun sentiment sănătos de naționalitate, egoist ce e drept dar mai util opozabil sentimentelor anoloage celorlalte popoare cari vin în relații cu Rusia. Să se îngrijească mai cine să la din civilizația Europeană căzută în disgrație, acea ce este bun adoptasbil condițiunilor istorice, geografice și naționale ale poporului rus și să-i dea acestuia o civilizație mai bună.

După neonaționaliștii nși civilizația cea nouă rusească va trebui să fie socoteală de legăturile de rânge dintre. Rusia și Asia, să se îudăepte către Orient și să constitue imaginea poporului rus așezat în Eurasia (după espresia tânărului savant Savitzki) ca unul ce ests un amestec de Europeni cu Hazari, cu Polovți, cu Tatari, cu Basrhiri etc. popoare de la cari au moștenit misticismul asiatic și cu care împreună trebuie să constitue această Eurasie, care se va întinde în Siberia și în Turchestan.

Nimărui nu-i va scăpa din vedere semnificația acestui avertisment care corespunde realității și care dovedește încă o dată pericolul slav pentru poporul român.

Revista presei maghiare

Să precizăm, mai întâiu:

Ziarul „Ellenzék", în ultimul său număr, la știrile zilei găsește de cuviință să amintească iarăși purtarea nepolitico-asă a baronului Josika, sub titlul: „Cea mai nouă senzație în chestia Josika".

Acest ziar ne spune, că d. Josika a fost la d. Tănăsescu, pentru a cere lămuriri în chestia memorandului înaintat din partea „unlunii maghiare". Și ne mai spune, că un ziar din localitate a interpretat această vizită, ca intenționată.

„Dacă d. Tănăsescu, cetește", — scrie amintitul ziar, — atunci d-sa cunoaște tendințele politice și mai ales politica tendențioasă. Una însă trebuie să o recunoaștem plecând-ne fruntea și anume că știrea e senzațională, dar nu e adevărată".

Cinismul din aceste câteva rânduri ne scutește de a da ori ce răspuns. Precizăm numai, pentru ca să la cunoștință — tot Românul în ce chip se poartă și astăzi opresorii noștri de ieri.

Andrássy și Apponyi nu aprobă politica primului ministru Bethlen

In acelaș ziar citim, că Andrássy și Apponyi opun primului ministru Bethlen piedeci în realizarea politicii sale conciliante, considerându-o ca încercare de a oprima partidul „micilor proprietari". Aceștia cred, că a sosit timpul ca să se ia măsuri severe contra antilegitimiștilor cari întârzie soluționarea arzătoarei chestiuni regaliște absorbind prin aceasta tot mai mult venin în dauna situației precare în care a fost adusă azi Ungaria.

Criza politică internă din Ungaria

„Keleti Ujs g" scrie: In decursul zilei de loi întreaga opinie publică din Budapesta a fost atintită spre complicațiile politice interne, provocate de primul-ministru Bethlen, care și-a depus toată străduința pentru a concilia toate partidele, în vederea soluționării cât mai grabnice a chestiunei monarchiste. Situația actuală a guvernului maghiar e critică — aceasta ca urmare a desbinărilor dintre partidele existente cari sunt chemate să-și formeze o părere unică în cea ce privește viitoarea formă de guvernământ a Ungariei.

Situația se prezinta deși așa: disidenții renunță la Nagyat di Szabó, partidul „micilor proprietari" nu vrea să audă de nici un pact etc. deci încercarea de a împăcini părerile acestor partide împreună cu acel „Creștinesc" întâmpină pretutindeni dificultăți foarte mari.

„Asociațiunea Maghiarilor" a votat încredere Baronului Iosika.

Procedeul puțin corect al Baronului Iosika, care în zilele din urmă a stârnit atâta vâlva atât în cercurile politice române și maghiare, cât și în opinia publică, a ajuns azi la un stadiu

Propaganda maghiară în România

O senzațională descoperire. — Ungurii spun la cale o demonstrație cu ocaziunea delimitărei frontierei Româno-Maghiare. — Publicarea unui interesant document.

Atentatelor ce Ungurii încearcă zilnic la integritatea noastră teritorială, în momentul de față vine să se mai adauge încă unul, de astă dată de o îndrăzneală care fixează orice închipuire.

Este vorba de descoperirea unei vaste organizații de propagandă celui mai incarnat șovinism maghiar cu sediul principal la Budapesta și având întinse ramificațiuni mai ales în provinciile pe care le-a anexat România după războiu și cari au aparținut Statului Ungar.

Descoperirea făcută este opera Poliției de siguranță ardeleană de sub conducerea d-lui dr. Eugen Bianu și dovedește încă odată după cum vom arăta mai la vale că Ungurii sunt departe de a întreține relațiuni cu România pe calea realităților și a unor raporturi normale.

In esență este vorba de o demonstrație pe care Ungurii o pun la cale cu ocaziunea delimitărei frontierei Româno-Maghiare pe care urmează să o facă Comisiunea Ententei instituită în acest scop.

Mai grav este însă faptul că Ungurii pun la cale aceste agitații servindu-se de unele autorități școlare de naționalitate maghiară depinzând de Statul român și care se află cu serviciul în apropierea granitei. Astfel în vederea sosirei Comisiunilor Ententei, biroul de propagandă maghiară din Budapesta a lansat o serie de instrucțiuni către agenții unguri din România prin care îi invită ca să uzeze de toate mijloacele pentru a determina populația limitrofă cu Ungaria ca să-și manifesteze dorința ca provinciile românești anexate de România să fie realipite din nou Ungaria.

Pentru a dovedi că relatările de mai sus sunt perfect exacte, publicăm mai la vale în traducere românească o copie fidelă de pe documentul descoperit de siguranță și care se găsește în original unguresc în mânile autorităților noastre;

Strict confidențial

Dragă Iuliu!

Mult stim te Domnule învățător!

In cel mai apropiat timp misiunile Ententei vor vizita Comunele de lângă frontieră cu scopul delimitărei difinitive a frontierei. Din partea noastră s'a ridicat acea dorință, ca toate ținuturile maghiare să se realipească țărei-mame.

Fiind urmarea firească a acestei pretențiuni, că comisiunile trebue să ia contact cu populația din ținuturile de prezent ocupate, e de dorit, ca dispoziția populației tot mai viu să se manifesteze pentru realipire la Statul maghiar și dispoziția poporului să se pronunțe tot mai puternic contra desbinărei.

Că apariția comisiunilor Ententei, în lipsa orientărei prealabile, să nu te găsească nepregătit, foarte mult te rog domnule învățător, bine voește a te pune în contact cu d-l K. I. (Beregszasz) într'un mod care recomandându-i această împrejurare în atențiune, însă făcându-vă atent de a comunica această veste și cu alți locuitori maghiari din alte comune de absolută încredere, ca aceștia să aibă modalitatea de a prepara demonstrația.

Lista oamenilor noștri de încredere am comunicat-o biroului nostru central și dacă misiunea Ententei se va presenta acolo pe acești domni și astfel îi va cerceta:

In speranța că D-vs. Domnule Invățător veți îndeplini această datorie patriotică după cea mai bună a D-vs. știință și capacitate sunt pe lângă expresiunea prețioasă.

Mateszalka 29 Sept. 1921.

Imbrățișez:
Adevărat stimator.
Revizor școlar regesc.

Iar pe versul acestui document găsim:

Dragă Iuliu!

Roagă pe K. S. că această împrejurare pe orice cale să fie comunicată oficiantului de bancă H. P. din Munkacs, că și acolo să se organizeze.

Te îmbrățișează
ss. *Eugen.*

Din analiza amănunțită a acestui document se desprinde în mod vădit că ungurii agită incontinuu contra Statului Român și îndeamnă populația de naționalitate maghiare la rebeliune.

Caracteristic este faptul că documentul este scris cu mașina ceiace dovedește că el a fost împărțit în nenumărate exemplare de agenții maghiari cari au împenat țara noastră.

Cercetările continuând vom ține în curent pe cititori cu mersul lor.

Să credem oare, că aceasta motiune de încredere a'r fi datoria unei miopii politice, sau din contră să fie o chibzuială a unei rafinerii diplomatice?...

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI
MOBILE
să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui
SZEKELY ȘI RETI
Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții
467

INFORMAŢII

M. S. Regele a semnat Decretul relativ la instituirea unui comitet superior aviatic, pe lângă Consiliul superior al comunicaţiunilor.

Comitetul se va ocupa cu toate chestiunile ce depind de aviaţiunea civilă şi militară, în vederea stabilirii unei conlucrări unitare.

■

Reuniunea femeilor „sf. Maria" din Cluj, îi-şi ţine adunarea generală în sala cea mică a prefecturei Duminecă în 23 crt. la ora 2 d. m., şi nu la 5 şi jumătate cum era anunţat.

■

Textul convenţiunii cu privire la traficul liniei aeriene Dantzig—Bucureşti va fi supus spre aprobare în primul consiliu de miniştri.

■

Uniunea industriei textile a făcut cerere ministerului de comerţ, ca din fondul de 24 milioane franci elveţieni destinat cumpărăturilor de mărfuri — să se acorde suma necesară pentru cumpărarea a 200.000 kgr. fire necesare industriei textile.

■

Ministerul de industrie şi comerţ va întreprinde o anchetă pentru a se constata ce anume materiale necesare fabricelor ar putea să se cumpere din Elveţia în contul împrumutului contractat cu guvernul acestei ţări.

■

D. Mihail G. Şerbănescu, actual judecător în clasa VII, gradul I, la ocolul Săliste din judeţul Sibiu, a fost numit ajutor de grefier la Înalta Curte de casaţie şi de justiţie.

■

D. Florea Popescu, actual judecător cu titlu provizoriu la ocolul Băbenii-Bistriţa din judeţul Vâlcea a fost numit ajutor de grefier la Înalta Curte de casaţie şi de justiţie.

■

La şezătoarea „Culture Poporului" care se ţine la „Reduta" mâine Duminică ora 3 d. a., va vorbi d. Prof. Marin Stefănescu şi va cânta d-na Lia Pop dela Opera Naţională.

■

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Sâmbătă: „Emirul", dramă în rolul principal cu Emirul.

Duminecă se va reprezenta: „Beţia de aur", dramă în rolul principal Erich Kaiser Titz, Marije Leiko, Max Laurenke. — Un inginer pregăteşte aur din plumb, lumea e cuprinsă de o beţie de aur.

■

In CINEMA UNIVERSITAŢII se va reprezenta Sâmbătă: „Fericirea revine" dramă reuşită a casei Pathé.

Duminecă: „Că ugăriţa păcătoasă", viziune cinematografică. — Înainte de amiazi la oarele 10 reprezentaţie de copii, foarte variată, întâia în toamna aceasta.

In CINEMA URANIA se va reprezenta Sâmbătă: „Săgeata de aur" dramă familiară americană de senzaţie, în rolul principal cu prea frumoasa artistă cinematografică Mary Corvin.

Duminecă: „Vasul Morţii" în rolul principal Fernande Fassy.

■

Baia de aburi Diana este deschisă Marţi, Joi, Sâmbătă şi Duminecă pentru bărbaţi; Miercuri, Vineri pentru femei. Băi sunt zilnic afară de Luni. 33

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenaju staţionat prospătează corpul obosit oţeleşte muşchii stătuţi stânge orice dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

■

„UNIVERSUM", întreprindere technică de instalaţiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, şi tot felul de reparaţiuni cu preţurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meşter 5. Telefon 841. 188

■

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

■

Grădina de iarnă a Hotelului Central s'a redeschis pentru publicul de elită. Bucătărie de lux de primul rang. Băuturile cele mai alese. In fiecare seară concert. III-622

■

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria EMKE Cluj, Piaţa Unirii 32.

■

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.
Se serveşte cină de teatru etc.
1163. Serviciul prompt.

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint şi nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö şi Braunfeld
Cluj, Piaţa Unirii No. 9
916 Telefon No. 350

Luni, 24 Octombrie, va avea loc la Tg.-Mureş congresul partidului naţional-liberal din jud. Mureş-Turda. Vor lua cuvântul profesorul Simeon Mândrescu protopopul Ştefan Russa ş. a

■

Cele mai frumoasă bijuterii şi cele mai bune ceasornice se află la ciasornicăria Ioan Raţiu Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 3. 1147

■

Vor concura la premiile ziarului „Infrăţirea" atât vechii cât şi noii abonaţi cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

■

Abonamente pentru ziarul „Infrăţirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piaţa Unirii 7.

■

Abonamente pentru ziarul „Infrăţirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

■

Duminecă 23 crt. „Cultura Poporului" la ora 3 p. m. va inaugura în sala „Reduta" seria Şezătorilor populare din anul acesta şi va sărbători un an dela înfiinţarea acestei societăţi.

Intrarea liberă.

Trei ani de muncă.

Împlinind trei ani de existenţă „Glasul Bucovinei", or anul partidului democrat al Unirii a primit, din partea d-lui Sextil Puşcariu, următoarea scrisoare:

Cluj, 13 Oct. 1921.

„Iubiţi prieteni",

„Astăzi se împlinesc trei ani de când, într'un cerc intim, s'a hotărât publicarea „Glasului Bucovinei". Până când rândurile acestea vor sosi la voi, se vor împlini trei ani decând a apărut întâiul număr al „Glasului" în care s'a exprimat întâia oară voinţa neclintită a Bucovinei de a alcătui trup din trupul României întregite.

„Au şi trecut trei ani? Par'c'a fost ieri când ne adunam să ne bucurăm împreună — şi să împărtăşim cu cuvinte bărbăteşti şi altora bucuria noastră — că în sfârşit zorile au mijit şi pentru neamul nostru. Deşi ne despart trei ani de începuturile „Glasului Bucovinei", ţetindu-l zi cu zi, găsesc în el aceleaşi idei drepte şi cinstite, aceeaşi voinţă nesovăelnică de a lupta pentru binele şi mărirea neamului, care l-au caracterizat totdeauna.

„Numai trei ani au trecut de atuncea? Dar atât de multe s'au petrecut în acest răstimp, încât amintirea abia le poate cuprinde. Anii trăiţi departe de Bucovina mi-au părut lungi mai ales mie, care am lăsat la voi, iubiţi amici, bucăţi din inima mea şi suflet din sufletul meu".

PARTIDUL NAŢIONAL-LIBERAL DIN JUD. COJOCNA.

CONVOCARE

Potrivit Statutelor pentru reorganizarea partidului naţional-liberal:

Membrii organizaţiunii naţional-liberale din judeţul Cojocna sunt invitaţi a se întruni în CONGRES JUDEŢEAN, Duminecă, 23 Octombrie 1921, orele 10 dimineaţa, în sălile „Cercului de Studii (Piaţa Unirii)

Ordinea de zi:

1. **Cuvântare de deschidere a Preşedintelui.**
2. **Dare de seamă a Secretarului general şi a Casierului.**
3. **Organizarea partidului naţional-liberal şi misiunea sa istorică. Expunere de principii.**
4. **Votarea Statutelor.**
5. **Alegerea „Comitetului judeţean" şi a „delegaţiei permanente".**
6. **Constituirea biroului.**
7. **Expunerea situaţiunii politice.**

Oficiile de încuartiruire

Restrângerea atribuţiunilor lor. — Ordin circular către prefecturi şi oficiile de încuartiruire.

Subsecretariatul de Stat de pe lângă Ministerul de Interne a adresat încă din Septembrie tuturor prefecturilor din Ardeal Bucovia şi Basarabia, — anumite instrucţiuni cari slăbesc atribuţiunile oficiilor.

Reproducem textul instrucţiunilor — sub titlul de document:

— — — — — — — — —

„Dela 1 Septembrie a. c. Oficiile de încuartiruire, au atribuţiunile prevăzute în legea şi regulamentul oficiilor de închiriere.

„Aceste organizaţiuni uşurează mult sarcina oficiilor de locuinţe, cari foarte des se vedeau solicitate să ia măsuri ce depăşeau competinţa şi drepturile lor.

„Pentru remedierea acestei stări, prefecţii tuturor judeţelor vor pune în vederea oficiilor de închiriere din judeţul respectiv instrucţiunile prevăzute în acest ordin şi cari trebuesc strict aplicate cu începere de la 1 Septembrie a. c., după cum urmează:

„Oficiile de locuinţe se vor mărgini la cartiruirea persoanelor, cari fac parte din categoriile enumărate la art. 1. din regulament.

„Cu nici un preţ nu se va mai permite amestecul oficiului, pentru procurarea de locuinţe persoanelor particulare.

„Oficiul de locuinţe în general nu va putea rechiziţiona pentru cuartiruie, imobile sau apartamente întregi, fie că aceste se găsesc, fie mobilate.

„Aceste imobile sau apartamente se pot închiria numai prin oficiul de închiriere.

„Numai escepţional în cazul când un biurou al statului, judeţului sau comunei îşi găseşte sediul prin oficiul de închiriere, va putea apela la oficiul de locuinţe pentru a rechiziţiona un imobil sau apartament complect, cu condiţiunea să nu fi fost întrebuinţat de proprietar.

„Oficiul de locuinţe va putea însă procura persoanelor prevăzute mai sus în cazul când acestea nu pot găsi locuinţă de închiriat, o cameră, sau cel mult două.

„Oficiul va rechiziţiona aceste camere din locuinţele ocupate fie de proprietar, fie de chiriaş, care ocupă mai multe decât sunt necesare persoanei sau familiei.

„Oriçe cerere, care depăşeşte ofera de competinţă delimitată mai sus, se va transmite oficiului local de închiriere.

„Reglementarea dreptului de a locui la hoteluri, care era deasemeni atribuţiunea oficiilor de locuinţe conform art. III. punctul 5. al regulamentului, trece în competinţa oficiilor de închiriere.

„Pentru cererile rezolvite, sau în curs de rezolvire, se va proceda în modul următor:

„Persoanele, cari au obţinut în trecut prin oficiul de locuinţe, imobile sau apartamente complete, nu vor mai putea găsi sprijinul acestor oficii, ci vor trebui să se adreseze oficiilor de închiriere pentru aranjarea situaţiunei lor, în conformitate cu legea şi regulamentul oficiilor de închiriere.

„Cererile în curs de examinare, cari depăşesc drepturile oficiilor de locuinţe, se vor transmite oficiilor de închiriere."

Din cele de mai sus reiese cari sunt atribuţiunile oficiilor de locuinţe.

Ordinul prevede apoi, că pentru a se dobândi mai multă concordanţă între ambele oficii s'a găsit nimerit să se desemneze din partea primăriei şi a tribunalului pentru ambele oficii.

Prin urmare, avem două oficii, de rezolvirea crizei de locuinţe, care totuşi în localitate cât şi întregul Ardeal şi provinciile alipite dă roade cu totul potrivnice Se impune însă măsurile acestea să ducă la sfârşitul dorit de toată lumea necăjită.

Cel mai eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 şi Str. Iuliu Maniu 8

TELEGRAME

Greva tipografilor din Nauen

Nauen, 22 Oct.

Lucrătorii stabilimentelor de arte grafice din Nauen au declarat greva generală.

Ziarele locale și-au încetat apariţiunea,

Gunaris la Paris

Paris, 22 Oct.

Primul ministru elen, Gunaris, a sosit, însoţit fiind de mai mulţi diplomaţi, la Paris.

Nu se cunoaşte încă scopul prezenţei sale acolo.

Până acum n'a făcut nici o vizită oficială.

O cerere a Ungariei respinsă

Paris, 22 Oct.

Comisia ambasadorilor a respins cererea Unganiei de a se revizui tratatul dela Trianon.

Demonstraţiile roialiștilor Bavarezi

München, 20 Oct.

Cu prilejul încetării din viaţă a exregelui Ludovic al Bavariei, „Asociaţiunea Germană a partidului poporului" din Bavaria a trimis următoarea telegramă moştenitorului de tron Rupprecht:

„Impresionaţi de moartea neaşteptata a bunului nostru rege, adevărat părinte al poporului, împărtăşim durerea care zdruncină altea voastră veghind la catafalcul iubitului rege şi tată.

Poporul Bavariei a fost şi este întotdeauna pătruns de cel mai sincer devotament faţă de tron."

Tentativa criminală asupra ambasadorului Statelor-Unite

Lafayette, 22 Oct.

Coletul poştal adresat ambasadorului Statelor-Unite sub denumirea de parfumerie conţinea o bombă, care — în momentul desfacerii coletului — a explodat rănind pe valetul ambasadorului.

Preşedintele republicii franceze, primul ministru şi preşedinţii Corpurilor legiuitoare au adresat numai decât ambasadorului câte-o telegramă, vestejind atentatul şi felicitând pe ambasador c'a scăpat neatins.

Numeroase persoane oficiale şi din lumea aleasă s'a prezentat diplomatului american să-i felicite.

Notificarea hotărârii de împărţirea Sileziei

Lafayette, 22 Oct

Guvernele aliate au comunicat reprezentanţilor diplomatici ai Poloniei şi Germaniei hotărârea privitoare la Silezia hotărâre care fixează definitiv frontiera şi în temeiul căreia se va încheia o convenţiune provizorie care să garanteze continuitatea economică în regiunea industrială.

Hotărârea trebue executată

Lafayette, 22 Oct.

Notificarea cuprinde o prevenire energică.

In cazul că vreuna din părţile interesate. — Germania şi Polonia — va refuza să primească deciziunea, consiliul ambasadorilor îşi rezervă dreptul de-a aplica măsurile ce le va crede nimerite spre a chezăşui efectuare deplină a hotărârii.

Miniştrii socialişti ai Belgiei au demisionat

Bruxella, 19 Oct

După o telegramă a agenţiei „Havas", miniştrii socialişti belgieni şi-au înaintat demisa.

Demisiunea a fost primită.

Se crede că portofoliile rămase vacante vor fi repartizate între catolici şi liberali.

Deodată cu miniştii socialişti a demisionat şi preşedintele Camerei belgiene.

Cursul bursei la Paris

Lafayette 22 Oct,

Londra	54.40
Newyork	13.83½
Germania	9⅛
Spania	181½
România	10⅛

Noui ciocniri la graniţa austro-maghiară

Ziarul „Abend" din Viena comunică noui amănunte despre ciocnirile, ce au avut loc la graniţa austriacă. După „Abend" aceste ciocniri au fost provocate de către insurgenţii unguri, cari au atacat în mai multe puncte cu foc de mitraliere trupele regulate ale Austriei. După unele versiuni, pe întreg teritorul Ungariei de vest sa ordonat concentrarea contingentelor vechi, iar din cele noui pe cei cari îşi oferă serviciile voluntar.

Pentru a preveni ori-ce ciocniri — scrie „Uj Kelet" — între trupele regulate şi bandele maghiare, guvernul austriac a luat iniţiativa de a înlesni populaţia prin afişe, cari provoacă pe insurgenţi ca să se obţină dela fărădelegi. Pe lângă toate măsurile guvernului de a preveni incidente, insurgenţii în multe părţi ale teritorului în chestiune au atacat trupele regulate având ca rezultat mai mulţi răniţi morţi din ambele tabere.

Amendarea călătorilor în neregulă pe calea ferată

Direcţiunea generală a c. f. r. a hotărât următoarele:

Călătorilor cari se vor găsi în tren fără legitimiţie de călătorie, sau cu legitimaţii nevalabile, precum şi acelora cari se vor găsi într'o clasă superioară aceleia pentru care posedă legitimaţia de călătorie, li se vor elibera de personalul de tren, bilete de călătorie respectiv bilete de diferenţă de clasă, pe o zonă cu urmatoarele preţuri: Pentru o zonă: în clasa întâia lei 160; în clasa doua, lei 100; în clasa treia, lei 60 şi în clasa patra lei 30.

Diferenţa ce se va percepe dela o clasă la alta, va fi pentru o zonă: dela clasa doua la întâia lei 60; dela a treia la a doua lei 40; dela a treia la întâia lei 100 şi dela a patra la a treia lei 30.

Aceste bilete de călătorie sau de diferenţă, vor fi valabil numai până la o staţie în care trenul respectiv, având o oprire suficientă, călătorul va putea să la un bilet dela casa acelei staţiuni spre a-şi continua călătoria mai departe, sau să plătească diferenţa de clasă pentru biletul ce-l posedă.

In caz când la prima staţie cu oprire suficientă, călătorul odată amendat nu se va pune în regulă, va fi supus din nou aceleaşi taxe, pe o nouă zonă, (zonele sunt aproximativ de 50 km.) şi tot astfel până la sfârşitul călătoriei.

Taxele de mai sus, sunt aceleaşi pentru orice fel de tren, expres accelerat, de persoane sau mixte, pentru civili ca şi pentru militari, pentru copii dala 4 — 10 ani ca şi pentru oameni mari.

Dacă pasagerul în neregulă, va fi găsit că a parcurs mai multe zone, taxa la care va fi supus, va fi înmulţită cu de atâtea ori, câte zone a trecut de la staţia de unde a pornit.

Orice alte dispoziţiuni cu privire la taxarea călătorilor găsiţi în neregulă se abrogă.

Tezaurul din Moscova

Ori care ar fi situaţia lui, guvernul e dator să restabilească oficial că toate puterile aliate sunt garante ale tezaurului.

Iată—din nou tezaurul din Moscova, în plină activitate. Există sau nu există?

Până azi, diferite enunţări oficiale, comunicări de ale Băncei Naţionale, au asigurat că tezaurul din Moscova e intact. Se putea deci nădăjdui că îndată după încheerea unei înţelegeri între România şi guvernul sovietic, acest tezaur, aurul Băncei Naţionale, plus titlurile particularilor şi a diferitelor autorităţi ale noastre, vor fi repatriate.

După ultimele ecouri ce ne parvin din Varşovia în privinţa tratativelor delegaţilor Românici cu delegaţii guvernului din Moscova, nu rezultă însă certitudinea absolută a existenţei tezaurului.

Pentru liniştea opiniei publice, credem că este de datoria ministerelor de externe şi de finanţe, pe de-oparte, şi a Băncei Naţionale, pe de altă parte, să dea odată o lămurire categorică,

Dar—oricare ar fi situaţia şi ori care ar fi rezultatul tratativelor în cursu—socotim că trebue reamintit şi restabilit un fapt de o extremă importanţă:

Că nu din propriul său imbold, guvernul român a luat iniţiativa trimiterei la Moscova a tezaurului Băncei Naţionale, în momentele tragice cunoscute. Guvernul român dela Iaşi, a luat această deciziune în urma indemnului tuturor puterilor Antantei cari au garantat formal că nu va suferi nici o pagubă.

Tezaurul nostru a fost dar încredinţat puterilor aliate şi nu Rusiei.

Puterile Antantei sunt dar răspunzătoare de valoarea acelui tezaur în cazul că regimul sovietic ar fi săvârşit într'adevăr feptul fără precedent de a-şi însuşi un depozit ce nu-i aparţinea.

Socotim că guvernul român nu va mai întârzia un moment de a restabili pe cale diplomatică lucrurile, de a seziza puterile garante, căci este esclus ca România să suporte o eventuală pierdere decurgând dintr'o măsură dictată de aliaţi cu garanţia lor expresă. („Argus").

Citiţi „Infraţirea"

Ultime informaţii

(Prin fir special dela coresp. nostru din Bucureşti.)

Ora 2 p. m.

Trei regimente din Sofia s'au revoltat şi au voit să părăsească Cazărmile. Intervenind jandarmii, s'au dat lupte în care au fost 25 răniţi. Cercurile politice bulgare sunt îngrijorate.

Astăzi, M. S. Regele va merge la Teatrul Naţional pentru a asista la representaţia „Avarului" de Moliere.

A. S. R. Principesa Elena merge spre însănătoşire.

Fără ştirea generalului Averescu, d-nii Take Ionescu şi Argetoianu, au deschis, prin ziarele „Universul" şi „Epoca", o campanie pentru răsturnarea d-lui Titulescu. Ministrul de finanţe însă parează toate loviturile cu ajutorul d-lui Averescu, care consideră o eventuală criză a Ministerului de finanţe ca fiind primejdioasă pentru situaţia întregului guvern.

Podul peste Borcea va fi gata în ziua de 15 Noembrie.

Ziarul „Venkov" scrie, că ungurii încântaţi de rezultatul favorabil al tratatului dela Veneţia vor fi şi mai impertinenţi în viitor întârziind prin aceasta o armonie completă între aceste două State, ce se aşteaptă de întreaga opinie publică.

Noua scădere a leului se explică în modul următor: Societatea „Sindex", compusă din bănci internaţionale, are nevoie ca leul să fie cât mai scăzut în momentul când ea face cumpărături de grâne, şi de aceia se ideprecierea artificială a valutei.

Blank, Hellman şi Skender nu puteau proceda alt fel.

Pentru linia aeriană Paris-Bucureşti, statul va face cheltueli de câteva zeci de milioane.

Este o nouă cheltuială provocătoare făcută de dragul băncilor internaţionale care au fost autorizate să organizeze societatea aeriană.

O nouă afacere s'a pus la cale în folosul Băncei ţărăneşti.

Această bancă, în legătură cu un consorţiu german, a căpătat autorizaţia de-a exploata domeniul Baia de aramă cu privilegiul de a fi scutită de aplicarea tratatului dela Versailles. Afacerea represintă pentru stat o pagubă de miliarde.

La Adunarea federaţiei maghiare din localitate d. Loos Károly, secretarul general al federaţiei, a demisionat. Cu prilejul acestei adunări s'a discutat atitudinea ce va trebui s'o ia federaţia în chestiunea Josika. După cum suntem informaţi comitetul de conducere al federaţiei solidarizându-se cu refuzul d-lui Josika de a participa la reprezentaţia operei dată în onoarea M. S. Reginei considerându-l ca o chestiune personală, — a votat o moţiune de încredere d-lui Josika.

Modificări de taxe vamale şi comision

Ministerul de finanţe a făcut următoarele modificări de taxe vamale:

Prunele uscate 30 bani kgr.
Prunele afumate 20 bani kgr.
Magiun 40 bani kgr.
Bitumele 500 lei vagonul.
Plantele medicinale 100 lei vagonul.

SCUTIRI

Sodă caustică.
Amoniacul sulfuric şi
Zetrox sunt scutite de taxele vamale.

COMISION

Faţă de aceste taxe ministerul de industrie a modificat taxe de comision astfel.

10 la sută din taxele vamale pentru prunele uscate, afumate şi magiun.

10 la sută din taxele vamale la vagonul de bitume şi plante medicinale.

Soda caustică, amoniacul sulfuric şi fetrox au fost scutite de taxele de comision.

TRISKA I.

Primul şi cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară şi transportă piane conservatorului, Operei şi tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane şi pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann şi Stingl cari se vând în preţul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerţul şi industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la Bucureşti şi prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

În ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 şi Piaţa Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină şi untură în cantităţi mari şi de prima calitate; cum şi diferite produse de carne: proaspete, sărate şi afumate, preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde şi diferite patiserii şi gelatine cu carne

22
In sezonul de toamnă vopsește blănăriI în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne
CZINK
CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

Impunerea pământurilor țărănești

Ministerul de finanțe a dat următoarea circulară administrațiilor financiare pentru impunerea pământurilor țărănești:

Sătenii, cari au fost împroprietăriți, vor reclama pământurile atribuite, fie că împroprietărirea lor a rămas definitivă, fie că e încă provizorie, întrucât ei sunt considerați ca proprietari. In acest caz atunci se vor stabili impunerile, cota impozitului cedula A va fi evident 15 la sută.

Pământurile cari deși au fost luate dela proprietari, însă nu au fost încă date sătenilor chiar în cazul când se cultivă prin obștii se socotesc ca proprietate a statului până când vor trece cu acte în stăpânirea celor în drept. Pentru aceste pământuri declarațiunea se va face de către consiliile atelor agricole înființate în vechiul regat de către „Casa noastră" din Basarabia și de către autoritățile însărcinate cu exproprierea în Transilvania și Bucovina. In ce privește normele de evaluare a acestor terenuri legea agrară fixează ca maximum de evaluare prețul regional înmulțit cu 40. Prin urmare pentru cazul când s'a expropriat mai mult ca o cincime din suprafața totală a moșiei, evaloarea nu poate depăși prețul de expropriere.

Proprietățile necladite, care deși din punct de vedere administrativ, țin de comunele urbane, totuși ele sunt situate în afară de raza propriu zisă a comunei, sunt considerate ca proprietăți rurale, deci declarațiile se vor face tot colective prin îngrijirea perceptorilor de orașe și sub atestarea primăriei. Evaluarea acestor terenuri se va face de către comisiunile ce vor lucra în oraș.

Cu toate că termenul de predarea declarațiunilor expiră la 1 Decembrie 1921, totuși comisiunile de evaluare când vor reerge în localitate vor utiliza registrele pentru înscrierea cazurilor nedeclarate, înscriind în acest registru toate cazurile susceptibile de a face obiectul unei impuneri.

S'a deschis marele
magazin de tricotage
SPORT
Str. Regele Ferdinand No. 16
Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu prețul original al fabricei.
1076

In atenția damelor!
Au sosit:
pardesie de toamnă și paltoane de iarnă după ultima modă din Paris și Viena la marele magazin
Diamantstein și Moskovics
Cluj, Str. Regele Ferdinand Nr. 25.
Articole de modă pentru dame și bărbați.
1111

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea"

A SOSIT
la marele magazin
„MISSIR"
Str. Memorandului 11 (Unio).
Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezești „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele și Storuri de Tülle.
Linoleum și Prețuri cu Metru.
Pânzărie și Stofe de Mobile. 17
Mare sortiment de Pantofi și Ghete pentru Domni, Doamne și Copii.

LA
26 Septemvrie
se va deschide
atelierul de confecțiuni
care va executa orice lucrări pentru doamne și domnișoare. Pentru comercianți va lucra și en gros. Confecțiunile se vor face după ultima modă.
1104
BAUMZWEIG
Str. Baba Novac No. 15 (Bethlen) parter.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Din Țara Foametei

(Urmare.)

Populațiunea acestor ținuturi — socotită la peste 20 milioane suflete — după ce, în mare parte, a dat foc caselor părintești, s'a constituit în trei hoarde a căror înaintare poate fi asemănată cu migrațiunile asiatice Una din ele a luat drumul Siberiei; a doua Caucazul și a treia Moscova. Cum și unde vor sălăși convolurile, cum și de unde se vor hrăni în o regiune unde totul e devastat și pustiit? Nimeni nu s'a întrebat astfel ci totuși laolaltă porniți de impulsul fatalității, spre a scăpa din ghiarele morții, se refugiară în ținuturi secătuite și printre oameni ei înșiși muritori de foame.

Autoritatea sovietică, îngrozită de avalanșa mulțimii desnădăjduite și înfometate, care se năpustește ca un ciclon furios asupra capitalei noului regim, face toate sforțările spre a o împiedica să pătrundă în oraș, sau în cel mai rău caz, s'o oprească pe loc.

Nesigura pe armata creată de ea însăși, prevăzând sentimentul ce se poate manifesta din moment în moment surpând tot ce-a construit și întocmit, autoritatea sovietică s'a găsit nevoită să formeze unități speciale din bolșevici rutinați și fanatici încă. Aceste trupe au ordinul să se opună, chiar omorând, incursiunilor compacte.

Totuși fugarii, porniți de instinctul conservării vieții — ingenios la nevoie — se strecoară în orașele barate prin locuri ascunse și nebănuite.

■

Sinuciderile sunt ceva obișnuit.

Un evadat din Sevastopol povestește că, numai în acest oraș se întâmplă 40 până la 50 de sinucideri zilnic. O sărmană femee, nemaiputând suporta chinul copiilor săi, cari îi cereau o fărîmă de pâine, într'un moment de nebunească desesperare, și-a sugrumat cei trei copii și apoi s'a aruncat în mare, sub privirea nepăsătoare a trecătorilor.

Cei pe cari foametea nu izbutește să-i ucidă sunt totuși amenințați să-i ucidă, mai curând sau mai târziu epidemiile ce se dezlănțuesc, acolo mai ales unde mizeria, murdăria, descompunerea stârvurilor de tot felul, foametea s'au încuibat. Dintre toate molimile, cele mai răspândite sunt holera, ciuma și tifosul. Aceste trei boli nimicitoare în massă au pustiit, în 1920, către sfârșitul acestui an, o bună parte din populațiunea rusă. Golul lăsat prin pustiirea acestei însemnate părți nu poate fi împlinit multă vreme, fiindcă epidemiile ucid în primul rând pe copii mici.

Dar nu aci se încheie uriașul și monstruosul exod. In afară de epidemii mai e și bestia omenească. Foamea duce pe om la fapte cu mult mai feroce decât cel mai cumplit războiu.

Infometații sunt transformați în fiare. Viața semenului nu mai are nici un preț: carne de devorat și sânge de băut, iată ce-i preocupă pe flămând ca să-și potolească foamea pusă la încercări ce groaznice, iată gândul ce stăpânește firea umană din Rusia bolșevică. Acest Stat pare să fie un imens laboratoriu de brigandagiu.

Infometații, constituiți în masse compacte, se năpustesc asupra caravanelor de țărani jefuind și omorând. Firește că nu spiritul jefuitor propriu zis asvârlă pe nenorociții briganzi la acte odioase, ci numai dorința de a-și potoli foamea. Ceeace însă găsesc în carele celor jefuiți, nu-i adeseori decât o cantitate mică de hrană ce abia prelungia de azi pe mâine viața victimelor.

Țăranii, cari din obiceiu sau din superstițiune nu se depărtează deloc de satul unde au trăit la fel strămoșii, predecesorii lor mai apropiați, sunt cotopiți de armata feroce pe care o improvizează foametea. Și alături de această urgie, împotriva căreia o mână de oameni nu poate face nimic, se adaugă încă și brigandajul armatelor roșii.

Chiar și puțina aprovizionarea, pe care oamenii prevăzători și-o ascund de teama să nu fie jefuită o iau, prin teroare, prin tortură armata bolșevică.

■

Prin urmare, este ușor de înțeles că, în fața calamităților ce se năpustesc tot mai furioase și mai pustiitoare, bolșevicii caută să-și atenueze răspunderea lor prin toate mijloacele și expedientele și retlăcului.

La prima vedere, s'ar putea crede că sovietul rus ar avea intențiunea să renunțe la programul lor inițial din momentul ce au apelat la ajutorul Europei, nu însă și la puterea lor. De fapt însă, ei se cramponează și fac toate sforțările să se cramponeze de putere cât mai mult, spre a-și desăvârși opera lor de nimicire a tot ce se pune și se află în calea lor.

Starea de lucruri din Rusia nu se va putea îndrepta decât numai după încetarea regimului comunist care nu-i decât iluzorie acum. Numai controlul puterilor europene sau acela al Ligii Națiunilor — control exercitat în limitele precumpănitoarelor principii — asupra felului de guvernământ sovietic.

Firește că o resurecțiune se va întâmpla într'o bună, totuși etapele prin cari va trece ea vor fi foarte lente, iar rezultatele lor prea depărtate.

Forma politico-socială din fostul imperiu moscovit va rămâne însă în istorie unul din cele mai monstruoase cataclisme ce s'a abătut asupra omenirii.

(Sfârșit.)

Cetiți „Infrățirea"

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

AFACERI din provincie se primesc spre urgitare și resolvire, pe lângă onorar modest. Str. Gen. Grigorescu No. 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNDUT O VILĂ locuința Domneasca în partea cea mai frumoasă a orașului. Amănunte la advocatul Dr. H. Müller, Piața Unirei No. 5. 1193

DE VÂNZARE pian modern, din timp de pace (fabrica Römisch Berlin) cu tonuri plăcute adresa: Portar Str. Storeanu 12. 1189

Se află un „DREPT ROMAN" de vânzare adresa la ziar: „Melianu".

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Fabex 57.

Închirieri:

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după invoeală. Oferte la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Mărunțișuri | CLUJ | Articole de tricotage

Calea Victoriei No. 10

Ludovic Albisy

Articole pentru bărbați | 1087 | Articole de lux și jucării

Reclama este sufletul comerțului

Banca: Comerțul și Industria Românească, societate anonimă Cluj,
Strada Regina Maria No. 19,
caută un director comercial cu teorie și praxă bună comercială și care se poate oferi și garanția morală și cea, materială.
Reflectanții să se adreseze până în 1 Nov. a. c. acestei bănci, prin petiție detailată Telefon: 346 1007

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj L. JANKY
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate
919 Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Mare desfacere de mărfuri
LA
Filiala Luca P. Niculescu
Cluj, Palatul „Mielul alb" (Fehér-Bárány)

Zefir Olanda I cal. 120 lat.	Stofă pepită I cal. 80 lat.
Zefir Olanda II cal. 90 lat.	Moso de len franțuzesc 80 lat.
Nanghiu dublu 140 lat.	Carton I cal. franțuzesc 80 lat.
Nanghiu I calitate pentru tocuri de perne 80 lat.	Sifon (jolțiu) I cal. 80 cm. lat.
Saten Glot extra 140 lat.	Sifon (jolțiu) II cal. 80 cm. lat.
Saten Glot I cal. 140 lat.	Sifon franțuzesc 80 cm. lat.
Saten Glot II cal. 140 lat.	Sifon franțuzesc 90 cm. lat.
	Sifon 140 lat. pentru plapome

Pentru fabrici, industrii, mari internate oferim
Pături (pokroc) de iarnă
disponibil două vagoane.

Barcheturi și stofe pentru toamnă în mare cantitate.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Se fac, se modifică și se repară pălării de dame la:
D-na Schwalb J. Cluj, pe partea Str. Mateia, Piața Unirii 17. Preț moderat. 1099

Atenție!
Architecți, întreprinzători, proprietari de case
se găsește
Mare depozit de sobe de porțelan și teracota calitate din timp de pace.
Execută: sobe de tot felul, pardoseli, îmbracă pereții caselor în mozaic și faianță.

Dna Tamasy Josif Cluj, Calea Moților No. 7.

Reprezentanțe generale în Ceho-Slovacia L. C. HARDTMUTH, CAROL MAYER & FIUL și RAKANITZER PRINȚ LICHTENSTEIN Fabrica de Porțelan și Teracota.
1097

Întreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini. Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența.
Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie **FENYŐ & BRAUNFELD** din Piața Unirii CLUJ. lar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

ASORTIMENT COMPLECT ŞI PROASPĂT
de cauciucuri
Michelin Cablé
s'au pus în vânzare
cu tarif original la
Emil Blaga
CLUJ, Piaţa Ştefan-cel-Mare No. 7.
Telefon 2-70. Telefon 2-70.

S'a terminat **cu criza locuinţelor** folosind
NOXA
cel mai bun stârpitor de ploşniţe,
319 care le distruge chiar şi ouăle.
Preţul unei sticle Lei 15·—
Depositul principal Farmacia „Dr. Biro“ Cluj, Piaţa Unirei

Prima fabrică mecanică de plapome şi albituri de pat anunţă On. clientelă că a sosit
mătăsuri şi cashmire
de diferite culori din timp de pace.
Din magazie la comandă se expediază prompt şi favorabil cashmire, feliurite plapome de cloth şi stofă, albituri de pat, matraţe de cele mai ieftine preţuri până la cele mai fine.
ATELIERUL: Str. Radu fost Bocskay No. 9 (Óvár) vis-á-vis cu Hotelul „Dacia“. 1115 PRĂVĂLIA: Str. Bolyai.

Anunţuri
se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea“ şi la toate agenţiile de publicitate.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj
Societate Anonimă
execută cele mai fine şi solide mobile
893 şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.
Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Birou Steamship Comp. Ltd.
LINIE REGULATĂ şi RAPIDĂ
Constanţa--New-York
VAPORUL TRANSATLANTIC
MEGALI HELLAS
de 18.000 tone, viteză 18 noduri
pleacă din portul **CONSTANŢA** la 2 Noembrie st. n. direct **NEW-YORK**
Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. şi chiar pentru pasag. de cl. III.
Se primesc spre expediere şi mărfuri.
Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREŞTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 şi Sucursalele: **GALAŢI,** Strada Speranţei No. 28; **BRAILA,** Strada Belvedere No. 1; **CONSTANŢA,** Strada Traian No. 15

Anunciu.
Se primesc eleve interne gratuit cu cel puţin 2 clase secundare la şcoala deceinfirmiarg pentru îngrijirea copiilor miei, a Societăţii „Principele M'ncea“ Calea Văcăreşti No. 57 Bucureşti. 1195

„Contabil“
bun bilanţier se angajază în condiţiuni favorabile pentru 1. Noembre 1921, cererile sunt a se adresa pe lângă arătarea pretenziunei de salar şi praxa de până aci.
1191
Firmei RĂCHIŢANU şi Co.
Depozit de fabrică în articoli de fier, oţel şi metal.
Cluj, Str. Basarabiei No. 10.

Numai câte-va zile
mai sunt până la
tragerea premiilor
pe cari le acordă ziarul
„Infrăţirea“
abonaţilor săi.
Tragerea va avea loc negreşit la 1 Noembrie

Publicaţiune.
Se aduce la cunoştinţă amatorilor, că la Grupul 5 Aviaţie Someş-sat, se va ţine licitaţie publică în ziua de 10 Noembrie a. c. pentru vânzarea materialelor diverse ce nu mai sunt bune de întrebuinţat în serviciul Armatei. Acestea se pot vedea în fiecare zi între orele 8—9 dimineaţa. 1182

Cea mai distinsă marcă **„Cognac Medicinal Marty“ Siria (Világos)** recomandat de medici ca mijloc de întărire pentru cei bolnavi de stomac şi piept. Cu efect sigur. Contra: ameţelilor, sgârciurilor de stomac, iritaţiilor de vomat, fierbinţelei şi boalei de plămâni. Un mijloc foarte bun în caz de lăuză şi reconvălescenţă. 1049

MARTIN SCHREIBER
DEPOZIT DE CEREALE ŞI FĂINĂ CLUJ, Palatul Mielul Alb (Fehér-Bárány palota).
140

Toată elită Clujului îşi dă întâlnire în fiecare zi la
Bodega New-York
unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece
329 **la pahar.**

Cassa de bani
mărime mijlocie
se caută
pentru Fabrica de Chibrituri Loco.
1188

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino“ şi „Habig“ la **Regele Pălăriilor Cluj,** Piaţa Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

In atenţiunea Comercianţilor!
Noua producţie de ghete
1105 **„VICTORIA“**
Furnizează în engros pe lângă garanţie cele mai moderne articole de această branşă cu preţurile cele mai moderate. Vizitaţi şi vă veţi convinge!
Producţia de ghete Victoria BINDEA, HERSCH & Comp.
Str. I. C. Brătianu 21 (fost fabrica Kola) şi Str. Reg. Maria 8.

Mare magazin de manufactură, mărunţişuri şi bumbac. Preţurile cele mai eftine la:
1100
SAMUEL KUPÁS
Cluj, Piaţa Unirei No. 28

Intreprindere de transport
Fraţii Deutsch Cluj, Piaţa Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcţie cu cea mai mare garanţă. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

M. ANGHEL
210
Cluj, Piata Mihai Viteazul 40
Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb“ Sibiu.
ARTICOLE TECHNICE
Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neîntrecută şi pentru toate scopurile.
Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurenţă.
Clopote din material garantat, executate frumos de specialişti.

Bănci, fabricanţi, industriaşi,
comercianti cari au nevoe de
Contabili,
corespondenţi, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂŢIREA“.

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

Anul II. No. 357 **Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini** Miercuri 26 Octombrie 1921

BIBLIOTECA CENTRALA ... SIBIIU

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Nr. de schimb
„Transilvania"
Sibiiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA ... IU No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. SUB CONDUCEREA UN... Director: D. TOME... Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . . 30 LEI

Congresul partidului național-liberal din Cluj și județul Cojocna

Infățișarea sălii. — Deschiderea Congresului. — Darea de seamă a Comitetului provizoriu. — Cetirea și votarea Statutelor partidului. — Constituirea organelor de conducere. — Cuvântările d-lor N. Bănescu, dr. Bianu, dr. Pordea și Șomlea. Moțiunea.

Ieri, 23 Octombrie, a avut loc în saloanele Cercului nostru de studii cel dintâi Congres al partidului național-liberal din Cluj și județul Cojocna.

O simplă înștiințare publicată în acest ziar, și atâta a fost deajuns pentru ca aderenții noștri să răspundă într'un număr așa de impunător în cât oricine a putut să vadă, că, deși încă la începuturile ei, organisația partidului liberal constituie totuși o puternică realitate politică. Intemeiată de un grup de intelectuali din Cluj, această organizație a pătruns repede în toate clasele sociale, și la congresul de ieri s'a putut vedea, din însufletirea celor prezenți, cât de necesară era organizarea în Ardeal a partidului național-liberal.

Cu mult înainte de ora 10, când urma să se deschidă ședința, sala cea mare a Cercului de studii a început să fie populată de delegațiile sătești care prin numărul lor, arătau că ideia liberală a repurtat o strălucită biruință în sufletul țărănimei din Ardeal.

Deschiderea Congresului

La ora 10½, d-l prof. N. Bănescu, președintele comitetului provizoriu, deschide ședința. D-sa lămurește rostul Congresului, arătând necesitatea de a se da partidului național liberal organizația cerută de noile statute. Salută apoi venirea sătenilor într'un număr așa de impunător și citește ordinea de zi a Congresului care cuprinde următoarele puncte:

1. Darea de seamă a activității Comitetului provizoriu;
2. Cetirea și votarea statutelor;
3. Alegerea Comitetelor de conducere și a biuroului Central și
4 Expunerea situației politice.

Procedându-se apoi la alegerea biuroului Congresului, sunt aleși ca secretari d-nii dr. Olariu, farmacist și Const. Rosin, industriaș.

După aceasta, președintele dă cuvântul d-lui M. Șomlea, secretarul general, care înfățișează activitatea desfășurată de Comitetul provizoriu dela alcătuirea partidului și până acum și d-lui Mandeal, casierul partidului, care citește darea de seamă despre gestiunea Comitetului. Punându-se la vot, ambele dări de seamă primesc aprobarea Congresului.

Cetirea și votarea Statutelor

In vederea organizării, d-l Bănescu citește Statutele tălmăcindu-le pe înțelesul sătenilor și punând în evidență caracterul răspicat democratic al organizațiunii pe care înțelege să și-o dea partidul național-liberal. Explicațiile d-lui Bănescu cu privire la rostul Cercului de studii al P. N. L. sunt îndelung aplaudate.

După votarea Statutelor, se procedează la constituirea Comitetului județean. D-l Bănescu citește lista celor 39 de membri cari de drept trebue să fie proclamați și propune alegerea a încă 12 membri cari împreună cu cei 39, vor alcătui Comitetul județean.

Trecându-se la constituirea biuroului Central, sunt proclamați, aleși, prin aclamațiunile întregului Congres, d-nii: N. Bănescu, profesor universitar, ca președinte; Dr. A. Pordea avocat și V. Meruțiu, profesor univesitar, ca vice-președinți; M. Șomlea, farmacist, secretar general; și Antoniu Mandeal, casier.

In „Delegația permanentă", compusă din 9 membri și având însărcinarea să lucreze împreună cu biuroul se aleg d-nii: Dr. V. Bianu dr. Titu Gane, dr. C. Ureche, dr. G. N. Leon, I. Cătuneanu, profesori universitari, Ioachim Pop, preot, Zaharia Blaga, învățător, Teodor Runcu și Gh. Maier săteni. Acestea sunt cadrele definitive ale partidului național-liberal din jud. Cojocna pe timp de patru ani.

Trecând la ultima parte a ordinei de zi d-l N. Bănescu, președintele partidului, rostește o înălțătoarea cuvântare pe care o redăm în rezumat.

Cuvântarea d-lui N. Bănescu

Partidul național-liberal este, domnilor, astăzi, — cum a fost în tot trecutul său, — cel mai puternic dintre toate partidele noastre politice și tot odată, acela țara îi datorește mai mult din propășirea sa, pe toate tărâmurile.

Că este partidul cel mai puternic, o mărturisesc, pe fiecare zi, înșiși adversarii săi, cari nu-și încordează mai tare silințele și nu-și caută mai frenetic alianțe, decât numai pentru a sta împotrivă acestui partid. Iar cât pentru foloasele multiple, pe care țara în tot d'auna le-a tras pe urma actelor partidului național-liberal, ele sunt azi de domeniul istoriei și nimeni nu le mai poate contesta.

Căci a povesti, domnilor, activitatea partidului nostru, este a ne urca până în vremea alcătuirii sale, până în epoca luminoasă a pregătirii marelui act al Unirii țărilor surori, care ne-au dat România de azi; a face istoria partidului nostru este, prin urmare, a face însăși istoria de trei sferturi de veac a țării (Aplauze).

Pentru ce, domnilor, partidul național liberal este cel mai puternic dintre partidele noastre politice? Această întrebare nu și-o pun adversarii săi. Ei simt numai, permanent, puterea cu care acest partid intervine de câteori interesele mariale țării sunt primejduite.

Puterea partidului național-liberal vine, domnilor, dintr'o identificare continuă și desăvârșită a scopurilor sale, a programului său de guvernământ, cu marile interese naționale.

Născut în perioada de reînviere a libertăților noastre, atâta vreme nesocotite, plămădit din lupta chiar care s'a dat pentru reînvierea lor, partidul național-liberal a fost întotd'auna însuflețit de păstrarea și lărgirea acestor libertăți.

Nutrind, încă din acea entusiastă epocă a începuturilor, o nezguduită încredere în puterile neamului nostru, el s'a condus necontenit de marele principiu formulat în deviza „Prin noi înșine!" Acest princiu a călăuzit marea generațiune a înaintașilor, acest principiu călăuzește încă și astăzi întreaga acțiune politică a partidului național-liberal. (Aplause îndelungate.)

Iată, domnilor, trăsătura caracteristică a acestui partid, față de partidele sprijinite până ar laltăeri pe regimul privilegiilor și inegalității sociale. Ea deosebește și astăzi, precum știe fiecare dintre d-voastră, politica națională hotărâtă a partidului nostru.

Pornind cu aceste principii, al libertăților publice și al încrederii în puterile poporului român, partidul național-liberal a căutat într'o democratisare tot mai largă realisarea idealului social-politic, la care, de câteva decenii, duce întreaga evoluție a vieții politice moderne.

Partidul național-liberal a fost domnilor, până în pragul zilelor noastre, până la izbucnirea răsboiului european, singurul partid politic, care a înțeles această chemare imperioasă a vremii. Democratisarea a fost, în evoluția acestui partid, o necesitate organică. Ea n'a fost un accident, n'a fost o firmă prumutată de ochii lumei, un costum de ocasie, în care se îmbracă atâția astăzi, pentru a amăgi mulțimile. Și dacă România-Mare areazi regimul democratic cu care se poate mândri, ea îl datorește în prima linie partidului național-liberal. Intâia reformă a colegiilor electorale de pe vremuri el a făcut-o; chemarea maselor populare la viața politică el a dat-o cum se știe, în anii din urmă.

Dar democratisarea vieții unui popor nu stă numai în simplul drept de vot pus egal la îndemâna tuturor. Numai cu aceasta în mijlocul unui popor fără experiență politică, cum e poporul nostru, nu fericim pe nimeni. Democratisarea adevărată, reală, se face domnilor, printr'un întreg sistem de idei în slujba democrației, traduse mereu în faptă, printr'o operă de guvernare necontenit inspirată din aceste idei. Ele trebue să fie în continuu mijlocul de asigurare a tăriei Statului ce ne ocrotește și niciodată instrumentul vulgar al trecătoarelor succese electorale. Democratisare înseamnă a pune sistematic în funcție puterile naționale, a întări sistematic, prin opera de guvern, aceste puteri, a imprima statornic întregii alcătuiri a Statului pecetea ființii proprii a poporului. (Mari aplause).

Așa ceva n'au putut face nici odată sămănătorii de vorbe, oamenii de modă ai democrației „nouă", cu toate făgăduielile lor și cu toate silințele pe care uneori și le-au dat. Și n'au putut-o face, domnilor, fiind că le-a lipsit sistemul de cugetare din care se închiagă fapta. Cu discursul la răspântie și cu proclamații de iubire către popor nu se fericește o nație. Exemplul îl avem sub ochi, lângă hotarele noastre.

Partidul național-liberal a avut, de la început, acest sistem de idei; de cincizeci de ani încoace, el l-a tradus necontenit în faptă. Improprietărirea țăranilor, menită a așeza pe temelie trainică viața democratică a României de azi, el a înscris'o în Constituția țării, și nu fără lupte mari. Problema muncitorească, o problemă care interesează la orașe tot atât de mult ca și împroprietărirea la sate, el a luat-o întâia oară serios în considerație. Ridicarea culturală și educația cetățenească a poporului, fără de care democratisarea cea mai adâncă rămâne o ilusie, el a pornit-o, de vr'o două decenii încoace, căutând în luminarea și solidarisarea tuturor claselor acestui popor întărirea edificiului democratic al statului. (Apl. puternice).

Aceasta a atras, domnilor, în totdeauna, tot ce a fost mai generos pretutindeni în sânul partidului național-liberal; acesta i-a câștigat încrederea generală; aceasta l-a impus, încă din vremea bătrânului și gloriosului Ioan C. Brătianu, ca organismul politic cel mai puternic al țării. Aceasta a făcut ca, a doua zi după ce zidurile despărțitoare au căzut dintre noi, lumea să alerge în toate ținuturile dezrobite, sub steagul partidului național-liberal. In această chemare, pe care au simțit-o frații liberați, a fost, poate, și o recunoștință față de partidul care, cu atâta înțelepciune și cu atâta tenacitate, a purtat lupta pentru izbândirea visului nostru secular; dar a fost mai cu seamă încrederea, siguranța pe care i-o da, pentru așezarea temeinică a viitorului, patriotismul luminat al acestui partid garantat prin trecutul său de *fapte*.

Se vorbește, domnilor, adesea, aici în Ardeal, de „Corupere de conștiințe", de „finanța liberală", pe care s'ar întemeia extinderea acestui partid, în ținuturile alipite. Este, domnilor, o necuviință pe care, de mai bine de un an, o auzim repetându-se în aceste părți.

O ideie nenorocită, pusă în circulație de „oamenii noui", de acela cari cred, în naivitatea lor, că încep acum în România democrația, o ideie nenorocită este ideia aceasta a *finanței* pe care s'ar sprijini un partid de guvernământ.

Finanța, domnilor, este un foarte bun lucru în economia generală a țării, și fără ea nu se poate. Dar finanța e un foarte bun lucru cu o singură condiție: de a se pune în serviciul intereselor naționale, de a susține creditul românesc, de a contribui la avântul vieții economice românești, căci tăria economică a țării, răzimată pe puterile ei, e temelia prosperității generale. „Finanța liberală" se poate lăuda, domnilor, cu acest lucru. Și dacă ea vine și aici, acum au venit și trebue să vie necontenit atâtea alte forțe românești, de ori-unde, ea urmărește acelaș înalt scop de susținere a economiei naționale, mai necesară aici de cât ori unde. Ea n'are a face cu politica de partid. Căci dați-mi voie, domnilor, să întreb: care din d-voastră, atât de numeroși în această sală, oameni dela oraș și oameni de la țară, care din d-voastră a fost convins prin puterea „finanței liberale" și care din d-voastră a suferit jignirea unei presiuni a conștiinții? (Aplause îndelungate).

Să nu punem, domnilor, aceiași întrebare adversarilor noștri, căci i-ar incomoda foarte mult. (Mari Aplause).

Dar adevărul pe care caută să-l mascheze cu asemenea cuvinte nesocotite e altul. Nu le dă mâna să-l mărturisească.

Partidul național-liberal a fost chemat aici, pentru a răspunde unei necesități de Stat. Ardealul, mai mult decât alt ținut, a suferit, poate, de incapacitatea celor cari l-au cârmuit. Toate partidele, „noui" și-au făcut, cum se știe, proba. Și, în loc de o guvernare cum o cer drepturile democrației, cu care nu uită a ieși la răspântie, ele au dat, rând pe rând, dovada incapacității și tândălelii. Iar cinstea a fost,

domnilor, la dânşii un cuvânt rea des repetat, dar o noţiune rea adesea nesocotită. (Aplause.)

Ca şi Bucovina şi Basarabia, Ardealul aşteaptă încă înţeleapta conducere care să-i vindece rănile. Lumea a simţit-o de mult şi de aceia a chemat partidul naţional-liberal. Ea nu se mai impresionează de vorbele ilecare, vânturate de atâţia interesaţi cari s'ar vrea aici ca în moşia lor. De aceia în toate părţile se ridică organisaţiile nouă ale acestui partid, pe care o nouă misiune grea îl aşteaptă.

In această nouă misiune partidul naţional-liberal înţelege să fie, ca în tot'dauna, expresia întregului popor. După cum nu cunoaşte deosebirile de clase sociale, el nu poate cunoaşte nici deosebirile de ţinuturi; ci se simte dator a îmbrăţişa în rândurile sale pe toţi câţi vin la dânsul, în cuget curat, din ori-care ţinut. Numai aşa va putea el răspunde pe de-a întregul problemelor consolidării integrale a Statului. (Indelungate aplause),

Partidul naţional-liberal nu face, domnilor, în această privinţă, de cât să urmeze glasul bunei tradiţii româneşti. Căci nici odată, domnilor, bariera ce ne-a despărţit geograficeşte până ieri n'a putut despărţi sufletele noastre. (Puternice aplause.) In totdeauna, de când o conştiinţă s'a trezit în mijlocul neamului nostru, Românii s'au simţit fraţi, de o parte şi de alta a Carpaţilor. Şi a fost o vreme, o lungă vreme depărtată azi, în care aici la d-voastră pânea sufletului a fost cartea venită de dincolo, dela noi. Şi mai încoace, acum o sută de ani, Gheorghe Lazăr trecea munţii la noi, pentru a aduce lumina, când aveam, la rândul nostru, nevoie de lumină. El ne întorcea astfel, cu dobândă, talantul, — cum zice Scriptura. (Aplause sgomotoase.)

Dar, nu numai pe tărâmul învăţăturii, sufletul nostru se întâlnia cu al vostru, peste graniţa care nici odată nu poate împiedeca taina cuminecăturii sufletelor, când acestea o vor. Românii vechiului Regat au ajutat, domnilor, statornic viaţa Românilor de aici, au încurajat silinţele lor de conservare a naţionalităţii şi de întărire a ei. Lucrul acesta îl ştiu atâţia dintre bărbaţii noştri politici şi atâţia dintre fruntaşii d-voastră de aici. Şi dacă patima luptelor de azi merge până la negaţia acestui lucru, până la tăgăduirea sacrificiului suprem cu care România de ieri a rupt lanţurile unei robii de veacuri — aceasta este o scădere care pune într'o ciudată lumină patriotismul îngust al unora dintre noi. (Mari aplause.)

*

Domnilor, prefacerile adânci aduse de războiu, întregirea neamului sub aceiaşi Coroană a gloriosului Rege Ferdinand I; pun astăzi nouă şi grave probleme, pentru cimentarea definitivă a Statului.

Constituţia, care să dea acestui Stat fundamentul nouii sale vieţi, e cea d'intâi şi mai urgentă trebuinţă. Aşezarea unui sistem financiar, care să asigure posibilităţile desvoltării noastre potrivit nevoilor de acum, e altă trebuinţă mare. Regularea raporturilor dintre capital şi muncă, asigurarea, prin urmare, a clasei muncitoare; aplicarea dreaptă şi repede a împroprietăririi votate; reforma administrativă corespunzătoare cerinţelor ţării mărite; unificarea aşteptată pe toate tărâmurile, pentru a strânge toate ţinuturile ţării într'un corp unitar, — sunt atâtea probleme ce aşteaptă deslegarea bine cumpănită. Căci de această deslegare atârnă întreg viitorul nostru.

Guvernul care ne conduce este, domnilor, o calamitate publică. Nimeni nu mai este azi atât de naiv, în cât să mai spere de la acest guvern deslegarea marilor probleme. Preocupările sale sunt cu totul de altă natură. Dacă această calamitate va mai dăinui, ţara se de de râpă. Conştiinţa publică, dacă nu e adormită, e datoare să înlăture cât mai repede calamitatea. Fie care zi adânceşte prăpastia sub noi. (Puternice aplause.)

Partidul naţional-liberal e chemat astăzi de încrederea generală a pune capăt răului şi a deslega problemele pe care le aminteam adineaori. Dacă, în această operă a sa, va avea concursul oamenilor de bine de pretutindeni, el va fi bucuros a-i primi.

Conştient de marea misiune nouă ce va îndeplini, partidul naţional-liberal şi-a dat şi el o nouă organisare, în cadrele căreia ori-ce energie onestă poate afla loc. Sprijinirea şi întărirea edificiului monarhic al Statului, întemeiate pe armonisarea tuturor intereselor sociale, e punctul cardinal al programului său. (Aplause îndelungate.)

Pentru această nouă organisaţie s'a adunat şi Congresul nostru judeţean.

De aceia, siguri de tăria morală a partidului nostru, încrezători în înţelepciunea politică încercată şi în patriotismul luminat al şefului acestui partid, d. Ion I. C. Brătianu (mari ovaţiuni), ne-am întocmit astăzi cadrele noastre, potrivit organisării celei nouă.

Din acest moment, partidul nostru păşeşte, domnilor, ca unitate politică, în luptă,

Patima nu ne zgudue, ca pe adversarii noştri. Ea este semn vădit al slăbiciunii, şi nu noi suntem aici cei slabi; căci tăria nu stă niciodată numai în număr. Tăria numărului, cu care se laudă unii, e o tărie şubredă: au dovedit-o înălţările şi căderile ameţitoare, de la războiu încoace. Adevărata tărie o dă numai baza morală a luptei pe care a porţi. Şi, în această privinţă, suntem mai presus de ori-ce adversar. (Puternice aplause.)

Noi nu tăgăduim, domnilor, dreptul de existenţă nici unui partid, în cadrele trase de Constituţie, cum ni se tăgăduieşte nouă, de doi ani şi mai bine, dreptul de a exista. Ne bucurăm de fiecare nouă viaţă în arena politică a ţării, fiind-că ea înseamnă o nouă sporire a forţelor în lupta pentru binele obştesc. Da ne asumăm dreptul de a fi, cum am fost şi până acum, ostaşii unei credinţe, santinele de veghe la drumul însemnat de datorie.

Ori-unde le vom întâlni, sub ori-ce firmă, rătăcirea, incapacitatea şi desfrâul vor afla în noi aceiaşi censori severi, aceiaşi luptători ai binelui care trebue, cu voie, fără voie, apărat. (Puternice aplause, îndelung repetate.)

Cuvântarea d-lui prof. Dr. Vasilie Bianu

După d-l N. Bănescu, iea cuvântul d-l dr. V. Bianu:

„Faţă de greşelile actualului guvern, greşeli pe cari nu mai trebue să le înşir, căci atât d-voastre cât şi ţara întreagă le-a văzut şi sufere de pe urma lor, şi cari greşeli dacă ar mai continua ar duce România la falimentul financiar şi la ruină morală, — faţă de aceste greşeli, datorite nepriceperii şi necinstei celor ce guvernează, partidul naţional liberal trebue să să mişte, să înceapă şi să ducă o luptă aprigă pentru a aduce la cârma Statului oameni pricepuţi, pregătiţi şi cu experienţă, pentru a scoate ţara din situaţia nenorocită în care se află.

România a suferit prea mult de pe urma experienţelor politice facute după răsboi, şi acum îşi îndreaptă din nou privirile, ca în toate momentele grave şi hotărâtoare, spre acest partid, care numai bine a lucrat şi a făcut. Acum toţi văd că a sosit ziua în care trebue să fim cu adevărat fraţi prin simţeminte ca şi prin aspiraţiuni, căci numai astfel vom putea păstra ţara întregită cum o avem astăzi: România Mare!

Partidul naţional liberal a avut cel mai mare rol la crearea acestei Românii moderne. Guvernul de astăzi a fost însă cea mai mare pacoste pentru ţară, nefiind în stare să facă o operă de îndreptare a tuturor relelor cari bântue neamul nostru, şi acuma numai Partidul naţional liberal a mai rămas gata şi în stare să aducă soluţiunile cele mai potrivite de îndreptare în toate direcţiile.

Trecutul partidului naţional liberal a fost închinat numai binelui şi fericirii Patriei şi el este pavăza cea mai puternică de care să va lovi dezordinea ilegalitatea şi necinstea care au cuprins sufletele celor dela guvern.

Trecutul acestui partid se confundă cu trecutul României însăşi şi tot ce s'a făcut temeinic şi măreţ a fost opera lui. Pentru aceasta toţi Românii adevăraţi trebue să se adune, strâns uniţi, în jurul steagului partidului naţional liberal şi să contribue din toate puterile la înfăptuirea programului salvatoral acestui partid pentru a face o Românie tare şi fericită.

Daţi-mi voe, domnilor, să vă schitez în scurte cuvinte acest program în punctele lui cele mai de căpătenie.

Inainte de toate avem trebuinţă de o *Constituţie*, de acel cadru mare al organizaţiei legale, în care să se pună bazele sigure ale legiuirilor particulare. Fără o constituţie în care să se prevadă drepturile şi datoriile cetăţeanului faţă de Stat, nu se vor putea face legiuiri sistematice permanente. Trebuinţa de a înzestra România mare cu o Constituţie este astfel una din cele mai imperioase ale timpului de faţă.

Guvernul actual este însă lipsit de autoritatea morală, este lipsit de puterea de a legifera pe o scară largă şi ca atare nu are nici o putinţă de a da ţării *Constituţia* de care atârnă organizarea temeinică a Statului român.

Pentru aceasta, partidul naţional liberal, împreună cu partidul naţional al Ardealului şi cu partidele Unirei din Basarabia şi Bucovina, partide cari se interesează de viitorul ţării şi au contribuit la înfăptuirea României Mari, au hotărât ca să se retragă din parlament, din parlamentul minciunii, necinstei şi al ilegalităţii, şi cu toţi să ducă o luptă vie pentru alungarea unui *regim*, care compromite cu totul interesele ţării şi împedecă organizarea ei prin neputinţa de a-i da o *Constituţie* deoarece Constituţia vechiului Regat nu să mai potriveşte cu România Mare.

Partidul naţional-liberal s'a ocupat, prin Cercul său de studii din Bucureşti, de aceasta şi a şi publicat un anteproiect de constituţie, în care arată amănunţit cum înţelege el să întemeieze pactul nostru fundamental, pe principii scoase din condiţiile de existenţă proprii României Mari şi din noua evoluţie politică şi socială a lumii civilizate. Această constituţie trebue în primul rând să asigure existenţa şi propăşirea neamului nostru, să fie în acelaşi timp un aşezământ larg *democratic*, prin care să se solidarizeze întreaga massă a poporului la mersul şi progresul Statului şi să asigure astfel desvoltarea tuturor energiilor naţionale.

Reforma administrativă

trebue să se bazeze pe *descentralizare*, admisă în toate ţările civilizate. Comuna, judeţul, să aiba viaţa lor de sine stătătoare şi puterea centrală nu trebue să intervie în conducerea lor decât în măsura pe care o impune *Unitatea Statului*.

Nu trebue să se confunde însă această descentralizare cu *autonomia* propriu zisă, după care râvnesc şi umblă aşa de mult duşmanii noştri milenari, şi care nu să poate admite în România Mare sub nici un cuvânt, cari numai la consolidarea ei n'ar contribui.

Partidul naţional-liberal va săvârşi *unificarea administrativă* printr'o reformă largă bazată pe *de centralizare*, care va răspunde nevoilor şi aspiraţiunilor tuturor fiilor României întregite.

FOIŢA ZIARULUI „ÎNFRĂŢIREA"

Din experienţa altora

D-l G. Delahache, directorul bibliotecei şi arhivelor oraşului Strasbourg, unul din cei mai buni cunoscători ai împrejurărilor alsaciene, publică sub titlul „Inceputurile administraţiei franceze în Alsacia şi Lorena", o prea interesantă culegere de documente.

Cuvântul înainte ce însoţeşte această culegere ni se pare important şi pentru noi Românii cari într'o situaţie similară aceleia în care se află Franţa n'am avut nici tactul nici priceperea, de multe ori nici energia de a impune măsura necesară, aşa încât azi ne găsim şi fără să fi realizat unificarea şi cu toată lumea în provinciile alipite nemulţumită de noi.

Nu ştiu dacă era uşor să se procedeze altfel. Critica negativă a fost totdeauna o armă uşoară, la îndemâna oricui şi nu ca să critic, scriu aceste rânduri. Constatarea însă se impune şi nu mă pot opri de a o face.

Ca o slabă consolare — dacă consolare se poate numi — vedem că şi Francezii se isbesc în Alsacia cam de aceleaşi dificultăţi de care ne isbim şi noi.

Iată câteva pasagii interesante din prefaţa d-lui Delahache:

„Soldaţii „croiseră" bine. Acum e rolul cârmuitorilor „să cârpească". Sarcina este totuşi delicată. Germania nu ne înapoia Alsacia şi Lorena cum le luase".

„Din patru judeţe, întru totul asemenea celorlalte reunite într'o singură familie (Franţa) neavând decât o lege şi un mod de guvernământ" Germanii constituesc" printr'o legătură factice un fel de stat, Alsacia-Lorena, o ţară a imperiului (Reichsland), stat supus (Unterthaugland des Reiches) ţinut sub tutelă, suspect, supravecheat, având în frunte o înaltă Excelenţă — reprezentul împăratului — o administraţie proprie, decorată cu titlul de minister, chiar o dietă regională, în sfârşit legi şi ordonanţe făcute pentru el şi la nevoe contra lui".

„O transformare de o asemenea importanţă nu putea rămâne numai la suprafaţă". Pentru germani nu era numai un mijloc să şteargă „figura franceză a ţărei" ci şi un sistem comod de guvernământ să-şi asigure autoritatea controlând direcţia serviciilor nu la Berlin, care era departe ci la faţa locului în Strasburg; de a întinde asupra întregului „Reichsland", fără agitare în interpretare sau în aplicaţie, reţeaua regulamentărei celei noi; de a-l supune pe acest mai degrabă influenţei germane, influenţa administrativă mai întâiu, apoi prin aceasta, cine ştie? politică şi socială. Aceaste evoluţie lentă n'ar fi fost nimic fără o durată mai lungă.

Câţiva ani după ocupaţia germană, Franţa ar fi găsit Alsacia aproape intactă, totul ar fi intrat fără sforţare în ordinea obicinuită. Ocupaţia germană n'ar fi avut vreme să devină un regim german.

După 48 de ani, situaţia e cu totul alta. Un titlu tradus nu implică identatea funcţiunilor. Kreis-directorul examinează şi hotăreşte acolo unde suprefectul în multe cazuri n'ar avea decât să transmită.

Amtsrichter este un magistrat de carieră şi jurisdicţiunea sa participă dela prima instanţă: a-l confunda cu judecătorul de pace ar fi una din acele traduceri simpliste care trădează. Avocaţii sunt avocaţi — avoués. Un notar este un funcţionar, biroul său nu se cumpără. Din contra, farmaciile se cumpără şi o diplomă, nu-ţi dă ea singură dreptul să te stabileşti farmacist. Insă n'ai nevoe de nici un titlu ca să deschizi un cabinet dentar la facultatea de medicină „Asistenţii" sunt aleşi de profesorii, după placul lor: concursul de internat este necunoscut.

S'ar putea uşor continua enumerarea acestor realităţi care diferă din pricina separaţiei, sub analogia aparenţelor." „Franţa revine, se restabileşte pe acest pământ de unde ea era administrativ isgonită de aproape o jumătate de secol. Sufletele credincioase menţinuseră tradiţia sentimentală. Spiritul Franţei nu încetase „să plutească peste ape". Mulţi bătrâni mai rămăseseră, a căror întreagă simţire se formase din timpul Francezilor. Alţii, mai tineri, trecuseră Vosgii, deseori continuaseră să privească Franţa ca o patrie vie, a cărei soartă o urmăreşti zi cu zi. Alţii, încă, cari n'o văzuseră, de cât prin ochii moşilor lor, la gura sobei, o iubeau parcă şi mai mult. Lor se aplica cuvântul lui Vigny: „Ochii cari văzuseră Franţa puseră imagina ei, în privirea mea."

„Dar pentru o readaptare, dacă o dorim familială, supravieţuirea acestor imponderabile nu ajungea. In relaţiile cu autorităţile care influentează alegerea unei cariere, în obiceiurile profesionale, în chipul de a practica afacerile, într'un cuvânt în miile de nevoi ale vieţei materiale şi în repeţirea lor zilnică, mulţi oameni de ispravă pierduseră, fără să bage de seamă, nu amintirea şi regretul, dar obicinuinţa Franţei. De aici decurgea, scopul comun al sforţărei necesare: pentru administraţi, de a relua acea obicinuinţa; pentru conducători, de a uşura reluarea."

„Intrarea Germanilor în 1871 se făcuse cu forţa, cea a Francezilor în 1918 conformă cu istoria şi spiritul populaţiilor. Ei

Reforma financiară

a partidului național-liberal va consta în reorganizarea generală a sistemului de impozite, prin introducerea impositului progresiv pe venit, sporirea taxelor succesorale și impozitul asupra câștigului de răsboiu. Intru cât privește impozitul pe *avere*, cel mai nedrept și mai barbar impozit votat de Parlamentul Regiței, partidul național-liberal nu-l va admite decât numai atunci când prin economiile cele mai mari și prin impozitele directe amintite precum și prin impozitele indirecte *nu să va putea echilibra* bugetul statului și țara va fi amenințată de falimentul financiar. Bugetul statului va fi întocmit pe aceste baze, ținând seamă numai de *cheltuelile* cerute de nevoile *reale* ale țării, înlăturând toate *sinecurile*, precum și toate cheltuelile nefolositoare și nepotrivite, pe cari, din nenorocire, le-a făcut și continuă ale face cu atâta cinism, cu atâta nerușinare, actualul guvern.

Politica economică

a partidului național-liberal constă în *desvoltarea bogățiilor țării* prin *muncă, inițiativă* și *capitaluri românești*. Această politică care a dat roade așa de bune în vechiul Regat, cu atât mai bune și mai multe va da în România întregită. Această concepție nu exclude *colaborarea capitalurilor străine*, dar ea cere o *colaborare frățească*, iar nu o *subjugare*, care poate conveni unui regim colonial, iar nici decum unui Stat liber, plin de viață și de viitor.

Este știut că în opera de desvoltare și de refacere a țării a jucat un mare rol *cooperația*, care și în viitor este chemată să dee foloase mari, și prin urmare partidul național-liberal va lucra la diferitele forme de cooperație, luptând pentru emanciparea lor de sub tutela Statului.

Politica economică a guvernului de astăzi a *scumpit traiul* și *valoarea leului* în străinătate a scăzut așa de mult, încât mărfurile de cari avem nevoie s'au scumpit enorm. Modul în care s'a făcut și să face *exportul* nostru, *risipa banilor*, prin misiuni și călătorii în țări străine, precum și importarea *obiectelor de lux* au mărit și mai mult greutățile traiului.

Unde mai punem *specula* de tot felul și pe toate căile, sistemul *permisurilor* de tristă memorie și favorizarea tuturor *samsarilor*, cari au îndatorat țara așa de mult înafară, aducându-ne aproape de ruină.

Politica externă

a partidului național liberal dictată de interesele naționale, politica de *resistența* n'a fost ținută în samă de urmașii lui. Prin semnarea tratatelor de pace, cari ne au știrbit granițele, ciopârțindu-ne frumosul Banat, și cari s'au dat străinilor (minorităților) mai multe drepturi decât Românilor în țara lor, iar Statelor mari putință de a ne încătușa economicește, ei au făcut o politică de *umilință* și de *subjugare*, care a scăzut mult creditul țării românești.

Guvernul actual uitând cu totul interesele noastre a servit pe cele ale altora, atât în stabilirea granițelor apusene, cât și prin încercările aventuroase ale *micei antante* și propunerile nesocotite făcute Ligei Națiunilor de ministrul nostru de externe cu tot dreptul numit: *marele european și micul român.*

Partidul național liberal credincios politicei sale, vede într'o *strânsă legătură cu aliații*, alături cu cari am dus și câștigat răsboiul pentru Unitate națională, chezășia consolidării României Mari și situației ei internaționale. Aceste raporturi, între State neatârnate, cari au luptat și s'au jertfit pentru o cauză comună, nu pot fi stabilite decât pe o bază de *perfectă egalitate*, iar nu de subordonare, și pentru aceea partidul național liberal, urmând fără șovăire tradițiunea glorioasă a marilor săi antemergători, va lupta pururea pentru menținerea *Suveranității politice și economice a țării* și pentru păstrarea neatinsă a drepturilor recunoscute și consfințite.

Domnilor!

Insuflețit de aceste principii, călăuzit de acest program larg democratic, partidul național liberal este gata să pună pentru binele Romaniei serviciile pe cari de o jumătate de veac și mai bine, cu atâta folos și cu atâta glorie, le-a închinat binelui obștesc. El este convins că în mijlocul tuturor cure tel r create de prefacerile marilor zile de azi, țara, recunoscând servicile lui din trecut și pătrunsă de îndrumările ce i le dă pentru viitor, îl va înconjura cu căldură și încredere.

Prin partidul național liberal s'a făcut *Unitatea națională*, prin el să va desăvârși și consolidarea acestei unități prin *democrație, libertate și solidaritate*.

Partidul național liberal sub conducerea mare'ui și înțeleptului său conducător, d. *Ion I. C. Brătianu*, care a dat votul obștesc, chemând la conducere pe toți fiii neamului, care a dat votul expropierea, care are în programul său reformele cele mai înaintate pentru muncitorime care voește ca toate întreprinderile și bogățiile țării să fie numai în profitul Românilor, care are ca deviză că noi Românii nu putem să trăim și să ne desvoltăm decât prin *noi înșine*, este singura rezervă a țării noastre către care se îndreaptă cu încredere privirile tuturor, fiindcă numai el este în stare să aducă *ordinea și legalitatea, munca și cinstea*, de cari scumpa noastră Patrie are așa de mare trebuința pentru a să reface și întemeia."

Declarațiunea Dlui Dr. A. Pordea.

Luând cuvântul, D. Dr. A. Pordea, avocat, spune următoarele:

„Nu iau cuvântul pentru a face o expunere de principii relativ la programul partidului național-liberal. Președintele nostru, Domnul Bănescu, a făcut aceasta expunere cu o conpetință pe care ați putut-o singuri aprecia.

Am ținut să iau cuvântul însă pentru a face o declarațiune, care sunt convins că este expresiunea sentimentelor și credințelor noastre, ale tuturor Ardelenilor din organizația național-liberală.

Inscrierea noastă în cadrele acestui partid nu poate avea, Domnilor, decât o singură explicație: Convingerea că, odată cu înfăptuirea României-Mare, este o necesitate naturală ca partidele care au luptat în vechiul regat pentru desrobirea noastră, să se întindă până la noile hotare, și ca noi să nu ne închidem în organizațiuni locale care pot deveni chiar primejdioase viitorului comun.

Și dacă dintre toate partidele României de ieri, noi Ardeleni am îmbrățișat partidul național-liberal, am făcut-o, cum Dvoastră știți prea bine, pentru că în acest partid am găsit toată chezăsia acelei guvernări, dela care așteptăm consolidarea definitivă a Statului Român.

Partidul național-liberal, cum a spus'o atât de bine Domnul președinte, are un trecut căruia România îi datorește toate desvoltarea ei de stat prin care noi am putut ajunge la desrobire.

Și trecutul acesta ne dă nouă asigurarea viitorului apropiat.

Ne simțim foarte fericiți că putem uni forțele noastre cu acelea ale fraților nostri pe cari noi, ca buni români, îi vedem așa precum au dovedit că sunt în momentele cele mai grele de încercare ale Neamului, iar nu cum îi înfățisează pretinșii buni Ardeleni, cari își înțeleg datoria lor față de Neam, discreditând la orice prilej pe frații cari aduc aici roadele culturei românești.

Adevărații buni Ardeleni sunt acela cari înțeleg că lumea românească de pretutindeni trebuie să fie însuflețită de aceleași sentimente, de aceiași cultură și de aceleași năzuințe.

In această credință, noi Ardelenii din partidul național-liberal suntem bucuroși a lupta alături de toți aceia pe cări nevoia zilei de azi îi cheamă la un loc, pentru opera comună a consolidărei.

Fericiți a pune azi cu toți temelia organizației definitive a partidului pe care Țara îl așteaptă pentru întărirea ei, declarăm încrederea nelimitată pe care o avem în șeful acestui glorios partid, Domnul Idon. I. C. Brătianu, căruia îi spunem din toată inima:

Să trăiască!"

Cuvântarea d-lui M. Șomlea

D. M. Șomlea vorbește despre deșteptarea conștiinței naționale și despre jertfele care-au dus la unirea tuturor Românilor. Această Unire înfăptuită maturitatea desvoltării noastre civice și naționale și nici o putere din lume n-o mai poate sdruncina. Dar Unirea înfăptuită, trebuie să ne gândim la desăvârșirea și consolidarea ei prin resolvarea cât mai grabnică a marei probleme care este *unificarea*. Ardelenii au trăit până acum sub puterea unor legi streine, și astăzi trebuie să ne facem *lege românească* izvorită din sufletul și caracterul nostru național.

De aceia, partidul liberal a înscris în fruntea programului său, ca pe una din marile necesități ale vremii de azi, întocmirea unei noui Constituții menite să sprijine ființa cea nouă a Statului român. Putem noi, oare, să mai ținem de bune legile ungurești care n'au în ele nimic din timbrul sufletului românesc? Că se găsesc printre noi oameni, și încă din cei luminați, cari să pledeze pentru menținerea unora dintre legiuirile streine, aceasta nu este de mirare, deoarece se știe cât este de mare puterea deprinderii. Dar puterea conștiinței și mândriei noastre naționale va birui și de astă dată și unificarea va trebui să se facă împotriva tuturor rătăcirilor și a tuturor rezistențelor.

Se obișnuește să se spune că o țară își are guvernul pe care-l merită. Ei bine, țara noastră nu-și merită prin nimic pacostea și nenorocirea guvernării de azi. Căci nu se poate admite ca în fruntea unui popor cinstit și muncitor, să stea un guvern de jaf și de imoralitate ale cărui acte înseamnă pur și simplu distrugerea viitorului nostru național. Mergeți deci la sate și propagați ideile și programul partidului liberal, și mâine vom avea guvernul cel bun menit să asigure refacerea și propășirea acestei țări.

Moțiunea

Ca încheiere, d. N. Bănescu citește, și congresul aprobă următoarea moțiune adresată d-lui Ion I. C. Brătianu, șeful partidului național-liberal:

Motiune

votată de Congresul partidului național-liberal din județul Cojocna, întrunit la Cluj în ziua de 23 Octombrie 1921.

Domnului

ION I. C. BRĂTIANU

Șeful Partidului Național-liberal

BUCUREȘTI.

Partidul național-liberal din județul Cojocna, întrunit astăzi, 23 Octombrie 1921, în Congres județean, spre a se organiza potrivit nouilor statute, își îndreaptă gândul către D-voastră, care cu atâta înțelepciune și patriotism, ați călăuzit acțiunea de surpare a hotarelor robiei de veacuri.

Ardelenii, — majoritatea covârșitoare a organizațiunei noastre, nu pot uita, cu acest prilej, cât de mult vă datoresc, atât personal, cât și ca șef al partidului legat, printr'un glorios trecut, de toate actele mari ale Renașterei României.

In mijlocul suferinții generale, în care acest frumos ținut se zbate desnădăduit, prin incuria și desfrâul unui guvern ce primejduește, pe fiecare zi, opera săvârșită cu atâtea sacrificii, speranța lor se îndreaptă către D-voastră, pentru mântuirea țării din dezastru și asigurarea viitorului trainic.

Ei vă încredințează că, în această nobilă și grea misiune, veți găsi într'ânșii un concurs necondiționat și un devotament nețărmurit.

Mulțumind apoi congresiștilor pentru această înălțătoare manifestație politică, președintele declară congresul închis.

---

nu veniseră primiți cu un delir de entuziasm, ca de data aceasta Francezii." Necunoscând bucuria acestor fraternizări triumfătoare ocupantul de eri nu avea aceleași motive ca noi de a ne menaja. Mulți ar fi aplaudat, poate, niște măsuri radicale, care reintroducând de o dată legea franceză, ar fi suprimat tot recentul trecut german. Pentru ceilalți, pentru massa celorlalți și pentru că, în practică o completă răsturnare ar fi zăpăcit pe toată lumea, părea preferabil faptul să se limiteze pe cât posibil schimbăriie imediate și absolute. De altfel, nu era de aruncat totul din instituțiile și din obiceiurile care câștigaseră teren în Alsacia după 1870. Camera meseriilor, societățile cu răspundere limitată, oficiile de asigurare socială: atâtea noută i pentru restul Franței, dar familiare Alsaciei, demne să fie păstrate și generalizate."

Pericolul era ca unul sau altul, din public, să se agățe de asemenea organisme, pentru singurul motiv ca se învățase cu ele, să le laude în mod excesiv numai pentru că se temea de truda schimbărei." Cei cari preconizase și încercase amalgamarea și supozițiile de legi nouă „au avut intenții mai bune de cât cea ce s'a dobândit." Poate ar fi fost mai bine, pentru anume chestiuni, să se aducă la venirea noastră soluțiuni pregătite nu brutale, dar lămurite, pe care le-ar fi primit cu dragă inimă, în entuziasmul de atunci, o populație care nu iubește nimic mai mult ca ordinea, regula, directivele hotărâte și precise. Dar cine ar îndrăzni să impute Franței, că o voit să culeagă păreri, să solicite opinia publică, să evite până și aparențele unei bruscări.

„Cadrul în care trebuia să se elaboreze reorganizarea era găsit gata constituit, în vechea organizare a provinciei. La început se întâmpina oare-care ezitare inevitabilă și puterile înaltului Comisar — reprezentantul Republicei în Alsacia — nu erau tocmai definite și nici modul „cum ar utiliza sau n'ar utiliza fostul minister."

Vine însă d-l Millerand. „El a fixat formula pentru tot viitorul periodei de tranziție. El organiză departamentele ministeriale din Strasbourg în direcțiuni generale iar directorii, dirijați ei înșeși, solid sprijiniți de autoritatea Comisarului general" conduc trebile încredințate lor.

„Cât privește obiectul acestor energii și acestor activități, el trebuia să fie, se înțelege, de o extremă diversitate. „Unele măsuri erau în legătură cu aprovizionarea;" altele se impuneau ca o conseçință normală a reintegrărei în suveranitatea franceză: nu se putea păstra din regimul trecut cea ce era propriu Germaniei: nici înalții funcționari, nici legile esențiale. Altele erau destinate să secondeze schimbarea de orientare economică, ea însași o consecință a reintegrărei" sau să remedieze, în interesul Alsaciei, imperfecțiunile și lacunele administrației germane. Căci, cu tot prestigiul său, de sigur adesea legitim dar cu îndemânare susținut, cu toată această reputație, tot atât de solid stabilită în afară de Alsacia ca și în Alsacia însăși, care predispunea la admirație fără rezerve pe cea mai mare parte a conducătorilor noi aceștia făcură une-ori ciudate constatări. Subt exteriorul somptuos al Universității, luminatul unor săli, instalarea unor laboratoare — și nu cele mai neînsemnate — datau din epoca inaugurărei și părură foarte rudimentare." Exemplele se pot înmulți din domeniul legislației, muncei, a asigurărilor sociale, a igienei și siguranței lucrătorilor, a artelor frumoase, a învățământului comercial a căilor ferate, etc. Reluarea administrației alsaciene, și Lorenei în stăpânire nu s'a făcut fără dibueli sau chiar fără greșeli.

Edificiul de reconstruit este imens.

G. Oprescu.

Noutăți Pardesie și haină de școale

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699

magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.

Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 54

Se face, se modifică și se repară pălării de dame la:

D-na Schwalb J. Cluj,

pe partea Str. Mateia, Piața Unirii 17. Preț moderat. 1099

INFORMAȚII

Un acord intervenit între Ungaria și România cu privire la schimbul reciproc de prizonieri politici fixase data de 14 cor. când trebuie să fie pus schimbul în aplicare.

Din pricină însă că „n'au putut fi adunați la granița ungară toți prizonierii români" — astfel motivează guvernul maghiar neexecutarea accordului la termen, — schimbul va începe în cursul săptămânei viitoare.

Numai de nu s'ar ivi vreo nouă piedică. Doamne ferește!

Din cele 52 locomotive noui un număr va fi repartizat regiunii c. f. r. din Ardeal.

„Asociația generală a medicilor", a hotărât să comemoreze printr'o ședință festivă la 30 Oct. a. c. marea personalitate ce a reprezentat-o regretatul profesor dr. Sion. Pentru a alătura acestei ploase serbări toate așezămintele medicale, „Asociațiunea" a invitat și Facultatea de Medicină din Cluj, care a delegat pe însuși decanul ei să vorbească în numele Facultății.

Rolul covârșitor pe care d-rul Sion l'a avut în organizarea sanitară a țărei, patriotismul și corectitudinea cari l-au călăuzit sunt în adevăr o pildă ce trebue să stea neîntrerupt vie în fața tuturor.

Inițiativa „Asociațiunii" e vrednică de toată lauda.

Săptămâna trecută s'a întâmplat, la aerodromul din Someșfalău un grav accident de aeroplan. Din cauza unei defectuozități survenită la motorul aparatului, acesta a căzut dela o înălțime de 60 metri sfărâmându-se complet.

Pilotul aparatului, d-l subloc. Ionescu, rănit grav, se află încă în cura spitalului.

Se studiază, înființarea cât mai grabnică a unui tren zilnic, destinat transportului de cherestea.

In ceiace privește transportul alimentelor, al cerealelor și al lemnelor de foc, comisiunea respectivă a hotărît să se dea precădere acestui transport.

Din inițiativa d-lui N. Radulescu. Dobrogea, fost prefect de Soroca, sprijinit fiind de autoritățile militare și civile ale aceluiași județ, s'a ridicat pe piața Unirii din Soroca, un monument de cinstirea memoriei eroului general Poetaș, căzut între apărarea hotarelor de cotropirea bolșevismului rus.

In ziua de 30 cor. se va face, cu solemnitatea cuvenită, inaugurarea acestei măreți statui.

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervozității, întrebuințați *vinul de Tokaj cu chinină și fer* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biró, Cluj, Piața Unirii. III-316

In ziua de 3 Noembrie încep să funcționeze comisiunile de evaluarea imobilelor din orașul Cluj, pentru impunerea la dările prevăzute de cedulele A și B precum și pentru impositele pe avere vor lucra în fiecare zi fără deosebire de sărbători sau dumineci, esceptând numai 4 zile la Crăciun și 2 zile la anul nou.

Lucrările urmează să fie terminate la 11 Ianuarie 1922.

Proprietarii și chiriașii sunt invitați a pune la dispoziționea acestor comisiuni contractele de vânzare și închiriere.

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Luni drama senzațională, creațiunea fabricei Ufa, „Beția de aur", în rolurile principale Erich Kaiser Titz, Maria Leiko, Max Laurenke.

In CINEMA UNIVERSITAȚII se va reprezenta Luni o frumoasă dramă socială „Călugărița păcătoasă", în rolul principal Magda Sonja și Franz Höbling.

In CINEMA URANIA se va reprezenta Luni o dramă senzațională „Vasul Morții".

Dr. Lăzărescu, șef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne și Venerice Consultă între orele 3—5 și 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Droguería EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piața Unirii 7.

Vor conserva la premiile ziarului „Infrățirea" atât vechii cât și noii abonați cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.
Se servește cină de teatru etc.
1103. Serviciul prompt.

In restaurantul

„La Pisica Vânată"

(fost Biazini) strada Avram Iancu No. 18 se află:
mâncări de prima calitate, **beuturi** excelente, cu preț moderat.
Seara orchestră.
Abonament lunar 3—400 lei.
Rog sprijinul publicului
1170 Proprietarul.

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" de a putea participa la tragerea premiilor ce va avea loc la 1 Noembrie se pot face până la 25 Octombrie a. c.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Luni: Călugărița păcătoasă.
Marți: Călugărița păcătoasă.
Miercuri: Diavolul negru.
Joi: Dorinți arzătoare.
Vineri: Dorinți arzătoare.
Sâmbătă: Dorinți arzătoare.
Duminecă: Clubul cerșitorilor.

CINEMA URANIA

Luni: Vasul morții.
Marți: Cununa de lauri
Miercuri: Viața de Paris. Partea I
Joi: Viața de Paris. Partea I.
Vineri: Viața de Paris. partea II.
Sâmbătă: Viața de Paris. p. II.
Duminecă: Pedeapsa.

CINEMA APOLLO

Luni: Beția de aur.
Marți: Beția de aur,
Miercuri: Catenele sufletului.
Joi: Catenele sufletului.
Vineri: Cad frunzele.
Sâmbătă: Cad frunzele.
Duminecă: Cad frunzele.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

SZEKELY și RETI

Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii 467

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,
Calea Ștefan cel Mare No, 4
Telefon No. 3-14 1184

Scrisoare din Mărghita

Viața culturală, politică. — Știri diverse.

In orășelul Mărghita să manifestă o viață culturală, nu românească însă.

Scoala românească reprezentată numai prin școala de stat națională, deși Mărghita are o populație de 8 mii suflete și e centrul a 46 comune, românești și maghiare. Mai funcționează și o școală civilă evreiască în mod clandestin, pe care o frecventează peste 200 băieți și fete, între cari și puțini unguri, cari dau examenul, ca privatiști, la școala izraelită ortodoxă din Oradea mare.

Ca să ilustrez cum se propune limba română la școala medie din Mărghita, citez numai câteva cuvinte din vocabularul unei dșoare, care frecventează regulat cursurile:

Cuvântul rotar figurează cu t dublu (rottar), masă în loc de masă; cassă în loc de casă, hâz etc.

Fie care privatist plătește lunar 150 lei pentru instrucție. De la 200 elevi se ține anual suma de 300 mii lei minimum, care sumă să împărțește frățește între câțiva evrei, cari nu cunosc perfect nici limba română, nici cea evreiască, nici cea maghiară.

Un notar comunal se lăuda nu de mult, că de când e România-Mare, a uitat și ce a știut românește sub era maghiară.

Se impune prin urmare statificarea cât mai urgentă a școlilor dela granița apuseană și un control cât mai sever al activității acestora din partea ministerului de instrucțiune publică din București.

— Partidele politice încep a se organiza pe teritoriul plășii Dl deputat Firu, a cutrierat nu de mult întreaga circumscripție, ținând cuvântari asupra activității și a planurilor guvernului. Partidul liberal încă se organisează pe plăși, fiind mai bine organizat în centrul județului, (Oradea-Mare.)

Partidul național în plasa Mărghita e slab reprezentat. Preoții dela sate spun, că singurul reprezentant al partidului dlui Maniu e d. Dr. I. Kis, avocat în Mărghita. De fapt partidul are câțiva aderenți în plasă.

Una din cauzele, pentru cari și a pierdut definitiv popularitatea partidul dlui. Maniu, atât în județ, cât îndeosebi în plasa Mărghita, e că sub regimul Vajda-Maniu s'au încasat sume enorme dela populația din Bihor sub pretextul că în schimb să vor da 500 vagoane cereale de sămânță din vechiul regat.

Populația dela sate de 2 ani așteaptă sosirea cerealelor dar de fapt n'a primit nici cereale nici banii, cari s'au încasat. Pagubele locuitorilor sunt enorme și nici vorbă că cei vinovați să fie pedepsiți.

In urma cercetărilor a reieșit că cerealele s'au expediat la timp acum 2 ani, din vechiul regat, dar cele 500 vagoane, prin mijlocirea Băncei Comerciale din Oradea, s'au vândut în Cehoslovacia, banca și conducătorii ei realizând sume fabuloase. Tot astfel s'a procedat și cu vre-o 50 vagoane zahăr dintre cari numai 5 au sosit în județ, cum mi-a spus o persoană care cunoaște foarte bine afacererile băncii comeriale.

Rezerviștii reg. 86 inf. din Mărghita au depus jurământul de fidelitate către Tron și Patrie.

Cu aceasta ocazie d-l paroh al Mărghithei, Alex. Grama, protopop on., le-a ținut o frumoasă cuvântare, vorbind despre unitatea neamului, ce s'a realizat din voința lui D-zeu și a soldatului român.

D-l Comandant al garnizoanei le-a vorbit feciorilor despre datoria lor față de pământ, neam și tron.

— In 2 Oct. a răposat protopopul gr. cat. al tra tului Luncei, Vasile Tămaș.

Serviciul religios la înmormântare a fost săvârșit de preoții, în frunte cu părintele Alex. Grama, protopop onorar, paroh în Petreu.

— Conducerea afacerilor protopopești districtuali au fost încredințată preotului din Cinteiec, Ioan Pop, rudă cu fostul episcop Radu, — cel mai tânăr preot al districtului.

Coresp.

Pretutindeni în Ardeal se citește ziarul INFRĂȚIREA

S'a deschis marele magazin de tricotage SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.
1076

Cel mai eftin se curată și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

In jurul aventurii exregelui Carol

— Ce spune presa austriacă şi ungară —

Cine călătoreşte cu fostul Suveran.

Budapesta, 23 Octombrie.

Trenul regelui Carol de Habsburg se află în Győr. Cu acest tren călătoreşte şi ministrul de interne, Benicki, şi St. Rakovszky, noul primministru. In ce priveşte direcţia spre care va pleca trenul regal din Győr, nu se ştie nimic. (Damian)

Protestul Marei şi Micei Antante.

Toţi reprezentanţii micei şi marei Antante au ridicat protest în contra reintronarei lui Carol. (Damian)

Ce spune presa austriacă şi ungară.

Viena, 23 octombrie.

Corespondentul agenţei telegrafice „Damian" din Viena anunţă: Dupa ştirile de până acum deşi puterile Antantei au protestat în mod solidar contra readucerei ţpe tronul Ungariei a Habsburgilor, nimic nu arata, că ele în cazul nesocotirii protestului vor lua o atitudine mai energică. Nota e asemenea ce lor obicinuite în situaţii diplomatice similare. Este foarte caracteristic şi faptul că trupele lui Ostenburg carl, după cum se ştie au rămas în Sopro potrivit dorinţei puterilor Antantei imediat exregelui ele în urma sosirii au depus jarământul de fidelitate.

Pdntru a se înţelege situaţie pe deplin, trebuie să se ştie, că primministrul Bethlen dupa cum scrie „Neues Wiener Tageblatt" a sosit Vineri înainte de masă la Viena, unde s'a declarat pe faţă legitimist, recunoscând pe Carol ca rege încoronat al Ungariei, declarând însă că nu recunoaste dreptul de moştenire al familiei de Habsburg. „Oesterreichische Tageszeitung" comentează declaraţiile lui Bethlen, adăugând că rezolvirea chestiunei dinastice în felul acesta va aduce Ungaria în o situaţie foarte critică.

Acelaşi corespondent mai anunţă: După ştirile sosite în Sopron s'a înfiinţat un nou guvern sub conducerea lui Rokovszky, luând parte în cabinet şi Andrássy Apponyi, Graz.

Să vestească din Budapesta, că ex regele Carol a sosit acolo Sâmbătă după masă la ora 2 şi jum.

Situaţia în Budapesta se arată foarte critică. Cenzura din Budapesta până Sâmbătă după masă nu a îngăduit ziarelor nici un comunicat despre sosirea lui Carol.

La Budapesta liniştea domneşte, deşi opinia publică se teme de un răsboi civil şi lupte între trupele lui Horthy şi cele legitimiste.

După părerea ziarului „Neues Wiener Abendblatt", guvernul maghiar crede că neînţelegerile între statele micei antante, şi îndeosebi situaţia din Albania vor împiedeca Jugoslavia să ia măsuri militare contra Ungariei.

La Viena, deşi acolo cele întâmplate au cauzat mare nelinişte, se crede, ca Austria nu va avea de suferit de pe urma lor. In această privinţă părerile sunt unitare. Ştirile sosite din Ungaria sunt primite cu cea mai mare linişte şi ele nu impresionează peste măsură populaţia.

Ziarul „Neues Wiener Tageblatt" în ediţie specială, aduce ştirea încă neconfirmată că exregele a sosit în Ungaria. Ziarul constată, că cele întâmplate în Ungaria vor duce Europa-centrală, în mod fatal, la noui conflicte. După cât se vede Carol a sosit în Ungaria de vest spre a-şi afirma pretenţiunea, că el ar fi scăpat Burgerlandul pentru Ungaria.

„Keleti Ujság" relatează după o telegramă sosită din Sopron ştirea, că exregele Carol a sosit în localitate la 21 cor. Atitudinea guvernului maghiar, faţă de acest eveniment, se mărgineşte la întrepretarea art. 1/920 conform căruia exregele nu-şi poate exercita dreptu de Suveran asupra Ungariei şi prin urmare, e silit să părăsească teritorul acestei ţări. Pentru executarea acestui art. de lege guvernul ungar a luat toate măsurile necesare.

In legătură cu aceasta neaşteptată vicită a monarhului aventurien, ziarul „K. M." adaugă: „Prorocirea ziarelor Vieneze, cari zi de zi au urmărit cu cea mai încordată atenţiune desfăşorarea evenimentelor din Ungaria de vest şi acea a guvernului ungar s'a realizat Regele Carol se află în Sopron de Vineri. Pe pământul „nimănui" el îşi caută repars, de unde apoi cu puteri proaspete că speră că va reuşi să-şi recâştige vacantele tronuri dela Viena şi Pesta

Situaţia ascunde în sine germanele unei complicaţii incalculabile. Deşi preşedintele consiliului ungar a declarat în Pecs-că ori-ce aventuri de felul acesta şi ori-ce încercări de a complica situaţia îndeajuns de gravă a guvernului, vor fi înăbuşite cu cea mai energică seventate, forţele înarmate de cari dispune azi guvernul nu sunt suficiente pentru a oprima vre-o tentativă venită din partea insurgenţilor, iar ce priveşte intenţiunea exregului Carol de a se bizui pe aceste forţe slabe pentru o întreprinde o înaintare spre Pesta va fi zădărnicită cu desăvârşire avându-se în vedere faptul, că tabăra acestor baude nu formează unica chestiune regalistă, ci din contra majoritate soldaţilor — instruiţi în spiritul lui Ronay şi Héjjas — sunt aderenţii lui Horthy şi archiducelui Albrecht şi deci nu vor să audă de o eventuală reîntoarcere a lui Carol. Dacă însă — scrie „K. M." — „Carol va întreprinde totuş o diversiune serioasă în Pesta, războiul civil este inevitabil în Ungaria.

Incercarea lui Carol de a se reîntoarce la Viena, va întimpina o resistenţă şi mai puternică şi ori-ce atacuri sângeroase se vor da pentru realizare acestui vis, falanga muncitorilor austrieci se va opune până la ultima picătură de sânge — aceştia fiind duşmanii cei mai neînpăcaţi ai ori-cărei reacţiuni monarchiste.

Ce e mai curios este tocmai faptul, că exregele Carol se află actualmente, pe acelaşi teritor a cărui guvernare provizorie se află în mâna Antantei şi această împrejurare pare a ne confirma bănuiala noastră, că aventura aceasta a fost şi este susţinută de anumite cercuri politice ale Antantei. Terenul a fost pregătit probaţi de către prinţul de tristă memorie Sixtus ale cărui legături diplomatice cu Parisul sunt îndeobşte cunoscute şi prin intervenţia cărui se întrezăreşte mâna Parisului, care continuă să ajute pe acest aventuri să urce scena evenimentelor din Ungaria

In ce priveşte amestecul Italiei, credem că pentru aceasta faptul dacă va juca rolul de intrigantă între Iugoslavia şi Cehoslovacia şi prin urmare atitudinea ei în această chestiune importantă, este o problemă vitală.

Din partea „Micei Antante" aceasta aventură va întimpina cea mai pronunţată împotrivire şi deci nu va consimţinici odată la readucerea la tron a Habsburgilor.

Sosirea la Sopron

Viena, 23 Octombrie.

Generalul englez Gorton, şeful comisiei militare interaliate, a anunţat, Vineri după amiază, prin scrisoarea primită din Budapesta, pe toţi reprezentantii puterilor antantei, că ex-regele Carol a sosit cu aeroplanul la Sopron. (Damian.)

Budapesta, 23 Octombrie

Carol a sosit la Sopron cu un aeroplan al unei societăţi elveţiene, împreună cu regina Zita. Ostenburg a pus la dispoziţia lui Carol un batalion de jandarmi maghiari şi două compănii de jandarmi austriaci, cari probabil au fost aduşi din lagărul de internare din Zalaegerszeg.

Sopron ocupat milităreşte

Maiorul Ostenburg a închis oraşul neadmiţând eşirea din el şi a ocupat serviciile postale, de telefon şi telegraf. Scrisoarea generalul i Gorton a sosit la Viena Vineri seara.

Cancelarul Schoober a convocat imediat consiliul de ministri care a hotărât că va lua toate măsurile necesare, ca Austria să nu fie găsită nepregătită. (Damian)

Ultime informaţiuni

fir specia dela corsp. nostru din Bucureşti

Ora 1 p. m.

Ministerul instrucţiunii publice a hotărât închiderea şcoalelor, pe timp de 5 zile în localităţile unde bântue scarlatina.

■

Ministerul de industrie şi comerţ studiază monopolizarea de către Stat a asigurăritor

Ziarul „Indreptarea" duce o campania necinstită împotriva trecutului guvern liberal pe chestiunea bonurilor de tezaur şi a cumpărăturilor de alimente. Adevărul însă, recunoscut de însuşi dl Titulescu, este că bonurile de tezaur au fost emise de guvernul liberal după tablouri în regulă şi numai pentru alimente de prima necesitate, iar numărul lor constituie de abia o treime din numărul de bonuri emis de guvernul actual pentru cumpărarea obiectelor de lux.

Cât despre miliardele cheltuite pentru untură şi făină, e de stabilit că socoteala e făcută în valuta de azi, iar nu în valuta de atunci, când graţie chibzuitei guvernări liberale, leul era cotat 50 centime, Ceia ce este însă şi mai scandalos e că dl Grigoraş Filipescu, care a stăruit ca o rudă a dsale, dl Mavrocordat, să obţină o sinecură pentru Franţa de 70.000 lei lunar, continuă această campanie.

■

Circulă svonul că d-l Titulescu ministrul de finanţe a demisionat în urma unui desaccord între d-sa şi membrii guvernului în ceeace priveşte reforma impozitară

Acest svon însă nu poate fi considerat ca fapt adevărat până

TELEGRAME

Cursul bursei la Paris

Lafayette 23 Oct,

Londra	54.18½
Newyork	13.71
Germania	8⅛
Spania	81½
Romănia	10⅛

Guvernul francez îşi menţine politica sa de pace.

Lafayette, 23 Oct.

In şedinţa de Vineri a Camerei francezc, Briand a supus votului parlamentar încrederea fără rezerve în guvern.

Cu acest prilej, el a afirmat că e hotărât să continue politica de pace, absolut trebuitoare Franţei şi întru realizarea acestei supreme năzuinţe, premierul solicitat o puternică solidaritate naţională.

Franţa în chestia Orientului.

Lafayette, 23 Oct.

Briand a anunţat, în sedinţa de Vineri a parlamentului că proble Orientului va fi reglementată printr'un accord franco-turc,

Plecarea lui Foch în Amrieca

Paris, 24 Oct.

Mareşalul Foch a plecat Sâmbătă spre Statele Unite.

Generalul Weigand în Cehoslovacia

Paris, 24 Oct.

Generalul Weigand a plecat în Cehoslovacia pentru a decora însuşi cu medaliile acordate pe ostaşii francezi cari s'au distins pe front.

Amânarea Comferinţei ţărilor baltice

Paris, 24 Oct.

Se anunţă oficial din Riga că conferiu a ţărilor baltice, la care participă şi Rusia sovietică, a fost amânată.

Acţiunea de liberarea prizonierilOr francezi

Paris, 22 Oct.

In ultima şedinţă din săptămâna trecută a Camerei, guverce nu se vor fi întors în Capitală, d-nii Take Ionescu, Garofiid şi Argetoianu, cari se afla acum în turneu politic.

■

Siguranţa generală în unire cu agenţii prefecturii din Capitală au prins pe-o bulgăroaică ce încerca să plăseze bancnote falşe de doi lei.

In urma unei minuţioase cercetări s'a descoperit o însemnată canditate de asemenea hârtii falsificate a căror înfăţişare e identică cu a bancnotelor confiscate la clubul socialist bucureştean acum câtva timp.

nul francez a expus rostul misiunii Franklin — Buillon în Orient — instituită spre a obţine liberarea prizonierilor francezi şi reglementarea chestiunii economice privitoare la Cilcia, Buillon însă nu are mandatul să rezolve problemele politico-economice, acestea trebuind a fi soluţionate de către Aliaţi la-olaltă.

Consolidarea Guvernului Wirth.

Lafayette, 23 Oct.

Situaţiunea guvernului Wirth merge spre consolidare, Socialiştii majoritari sunt pregătiţi să-l susţină; de-asemeni şi centriştii s'au rostit în favoarea lui, Numai populiştii şi înstransigenţii îi sunt adversari.

Chestiunea financiară separând pe socialişti îi majoritori şi populişti, îngreunează constituirea unui guvern de coaliţie.

Comuniştii francezi împotriva atentatului dela ambasada americană

Lafayette, 24 Oct.

Partidul comunist francez a invitat pe membrii să protesteze, printr'o manifestaţie împotriva atentatului de uciderea ambasadorului Statelor-Unite, şi tot odată să protesteze în contra condamnării la moarte a comunistilor italieni, Sacco şi Venzetti.

Totuşi guvernul francez a luat măsuri de reprimarea manifestaţiei.

Vizita oficială a lui Gunaris la Paris

Lafayette, 23 Oct.

Premierul Gunaris şi Baltazi au fost primiţi oficial săptămâna trecută de Briand.

Inaugurarea statuei lui Rabelais

La inaugurarea statuei din Montpellier a marelui scriitor francez „Rabelais" — cu care ocaziune se va sărbători şi centenarul Facultăţii de medicină — va participa şi Briand.

Revolutia în Portugaiia

Asasinarea primului ministru şi a altor membri din guvern

Lafayette, 23 Oct.

In Portugalia a izbucnit revoluţia.

Preşedintele consiliului, Antonio Oranio, şi alţi câţi-va miniştri au fost asasinaţi.

Numai decât s'a constituit un nou guvern sub preşedinţia lui Caleho.

S'A DESCHIS

Magasinul de Coloniale si Delicatese

„ELISEE"

1164 Calea Reg. Ferdinand No. 34. Telefon

Bine asortat cu toate articolele în această branşă, ca **ceai, cafea, ciocolată, zahăr, specialităţi de licheruri şi vinuri.**

Unt de lemn, masline, brânzeturi şi tot felul de pescări, etc. în totdeauna proaspete.

Revista presei maghiare

Hotărârile dela Veneția în chestia Sopron

„Ujság"

Sub titlul „Marea și mica antantă" scrie în chestia Șopron între altele: — „Cehoslovacia și Jugoslavia au voit să intrevină și încă cu toată energia întrucât au pus în vedere pentru caz de nevoie ocupația militară. Dar pe cât se însuflețiau Cehii și Jugoslavii pentru ocuparea Ungariei, pe atât a fost de indiferentă atitudinea României, a columnei celei mai puternice în mica antantă, Beneș, ministrul de externe ceh, care se afișează de întemeietorul micei antante, în chip rafinat a pregătit în legătură cu problema Ungariei vestice, acțiunea micei antante împotriva Ungariei.

Dar România oricât a ținut la prietinia cu cehii și jugoslavii, totuș nu s'a putut în ulețî de planul acesta, căci a știut că în dosul acestei chestiuni stă coridorul slav, care intenționează sugrumarea Ungariei, și nu a perdut din vedere nici posibilitatea că în situații politice schimbate — după Ungaria, ori alături de ea — inelul slav poate să o împărtășiască și pe ea de îmbrățișeri mortale. România prin urmare, nu s'a învoit la o acțiune comună contra Ungariei, nici marea antantă nu a privit cu încredere zelul prea exagerat al Cehilor și jugoslavilor și astfel conferența dela Veneția a adus înfrângerea politicei slave". Aprecind actul acesta reflectează între altele:" -- Dacă însă, cehii cred, că hotărârea dela Veneția constitue un precedent ca pacea dela Trianon să nu fie respectată, ori să fie modificată — nici aceasta nu înseamnă nici un pericol, căci ceice ne dau precedentul acesta, nu o fac de dragul Ungurilor, ci pentru ei înșiși, pentru noi toți, pentru pacea Europei".

„Nagybányai Hirlap"

Sub titlul „Cehii", arată agitația ce a produs între Cehi hotărârea dela Veneția. Scrie apoi: — „Le e teamă, că dacă astăzi prin plebiscit se va reda Ungariei Șopronul, mâne poate vor cere ungurii plebiscit și asupra Cașoviei și atunci și Cașovia va reveni Ungariei. Aceasta motivare e caracteristică pentru Cehoslovacia — și nici nu am putut aștepta altceva dela statul, care își datorește existența, independența tocmai aplicării dreptului de liberă hotărâre a popoarelor.... Dreptatea este dreptate în toate împrejurările. E dreptate și atunci când cineva câștigă ceva prin ea, dar și atunci când pierde. Aceasta o știe bine Cehoslovacia și pentru aceea se teme de dreptatea în chestia Șopronului. Căci dacă în baza dreptului de liberă hotărâre a popoarelor s'ar întreba Cașovia, atunci și ea — precum bine o știu Cehii — ar aparține Ungariei. Nedreptatea ce-i ajunge pe Cehi, încă nu poate să obligo antanta, ca acum pe toată linia să se mențină nedreptatea".

„Brassói Lapok"

Își încheie astfel articolul din 1 Octombrie:

— „De altă parte, după cum ne-am exprimat în repetite rânduri părerea în aceasta chestiune ori-ce abatere dela tratatul de pace făcută cu învoirea statelor cari servesc cu adevărat cauza păcii, ceea ce este interesul cel mai înalt, este numai spre binele și nu în defavorul statelor moștenitoare. Prin aceea că Ungaria își poate păstra eventual Șopronul și împrejurimea, mica antantă nu sufere nici o scurtare, din contră câștigă cu un motiv și o ocazie mai mult ca și ea să-și limpezească relațiile cu învecinata Ungărie sincer și chiar și cu prețul de sacrificii(?). Și dacă în acest scop ministrul de externe italian, ar voi să intervină de nou — după cum și-a și exprimat aceasta intenție, aceasta ar trebui să o primească fiecare parte cu o prevenire loială."

Tratativele Austriei cu Ungaria.

„Ellenzék", scrie:

„Comisia interaliată în ședința sa de eri, a acceptat un proect, conform căruia Schober, — este autorizat — împotriva tuturor piedecilor impuse de guvern și partidul guvernamental — să reie șirul tratativelor cu Ungaria. Acestei tratative, după unele informațiuni, se vor relua potrivit condițiunilor fixate de ambele țări — și adică: guvernul austriac va cere, ca în decursul plebiscitului, detașamentul colonelului Ostenburg, să evacueze orașul Sopron, și ținuturile dimprejur. In acest timp să se aducă trupe italiene pentru controlul necesar.

Intre teritorul austriac și ungar să se înființeze o zonă neutrală. Austria crede, că prin procedeul acesta va putea cădea de acord definitiv cu Ungaria.

Școale de infirmiere

Inițiativa „Crucei Roșii"

Dorind a veni cât mai mult în ajutorul operei de asanare și de ajutorare a celor suferinzi Crucea-Roșie a avut buna idee de a creia școli de infirmiere unde să se predea primelecțiuni de ajutorare în cazuri de accidente.

Apelul care ne aduce la cunoștință această inițiativă se termină astfel:

„Fie-care din noi pe lângă educația și instrucția primită și precum mamele învață pe fetele lor să conducă menajul și bucătăria tot așa fiecare fată sau femee tânără viitoare mamă să știe ce este de făcut când se prezintă vre-unul din accidentele despre care vorbim mai sus.

Pentru aceasta avem nevoie ficare de o mică școală pregătitoare școală de infirmiere neprofesionale ca să fim în stare la un moment a da ajutorul cerut.

Reamintim servicile reale ce au adus infirmierele benevole care au urmat cursurile Crucei-Roșii cu câțiva ani înainte de războiu și prevedem că aceleași servicii vor aduce acele care vor voi să se instruiască pentru ca la un moment dat să poată ajuta pe aproapele său în timp de pace."

Numai câte-va zile mai sunt până la tragerea premiilor pe cari le acordă ziarul „Infrățirea" abonaților săi.

Tragerea va avea loc negreșit la 1 Noembrie

Cetiți „Infrățirea"

Reluarea ședințelor artistico-culturale la soc. „Cultura Poporului"

Societatea „Cultura poporului, a cărei activitate binefăcătoare e bine cunoscută, a reluat seria ședințelor artistico-culturale consacrate muncitorilor, în sala „Redute".

Eri, Duminecă, s'a ținut prima-ședătoare populară.

Incă dela ora 2 jum. sala se umpluse de lume în majoritatea lui muncitorii cu familiile lor.

Cuvântul de deschidere s'a inaugurat printr'o substanțială conferință ținută de dl Marin Stefanescu, profesor universitar, a cerni rodnică activitate pentru ridicarea nivelului cultural și moral al poporului e în deobște prețuită. D-sa a făcut un scurt istoric asupra rolului. „Culturei poporului" accentuând și asupra influenței bine făcătoare și succesului neobișnuit pe care l'au obținut ședătorile artistice culturale din anul trecut D-sa remarcă greutățile începutului și-și exprimă toată încrederea în viitorul acestei mișcări de trezire a maselor la o viață culturală și morală mai intensă, d-l prof. Marin Ștefănescu a arătat că „Cultura poporului" urmărește ca primței, înfrățirea complectă a tot ce este românesc în aceasta țară; vâștejește acțiunea de patrie și neam a acelora care, din invidie sau din răutrate batjocoresc pe frații de dincolo.

Oratorul, trecând la altă ordine de idei, face o expunere filozofică, pe înțelesul tuturora, asupra lumii și vieței.

Asistența a aplaudat călduros pe eminentul nostru conferențiar.

A urmat apoi programul artistic având în frunte pe d-na Lya Pop dela Opera națională care a cântat divin.

După d-sa, d-l col. Bacaloglu a executat la vioară 2 doine românești aplaudate călduros.

Programul l'a încheiat d-l Petrea care a declamat 2 minunate monoloage.

Parastasul între pomenirea lui Dim. A. Sturdza

Eri dimineață s'a oficiat în biserica Pitar Moș din Capitală parastasul de 7 ani pentru pomenirea marelui bărbat de Stat Dum. A. Sturdza.

La această pioasă slujbă religioasă, oficiată de arhimandritul Platon Giossu, au asistat d. Mișu, din partea palatului; d. profesor Onciu, din partea Academiei; d. Cudalbu, reprezentând guvernul; d-nii J. I. Brătianu și Vintilă Brătianu, Bibescu, Bianu, directorul bibliotecii Academiei; Iacob Negruzzi, Dissescu, dr Angelescu, Dim. Brătianu, Gârboviceanu, fost administrator al Casei școalelor Țiplica, și Traian Lalescu, profesori universitari etc., etc.

După săvârșirea ceremoniei religioase d. profesor Onciu a rostit, în numele Academiei Române o mișcătoare cuvântare, amintind activitatea, calitățile și serviciile aduse Patriei de cel comemorat.

In numele partidului liberal, a vorbit d. J. I. C. Brătianu, evidențiind distinsele însușiri ale fostului cârmuitor al Țării și de care se leagă în bună parte propășirea poporului românesc.

Apoi, cei de față au primit în pelerinaj la mormântul marelui defunct, unde au depus coroane și flori.

Starea de asediu în Budapesta

Budapesta, 23 Oct.

Guvernul a decretat o starea de asediu în jurul capitalei, pentru omor, punere de foc și furt. Oricefadunări pe străzile Budapestei sunt interzise. A fost numit comandant al orașului generalul Nagy Pál.

Consiliul de ministri a hotărât s'a admită intrarea lui Carol în Budapesta, reintronarea lui, va fi reprimată. (Damian).

Viitoarea ședătoare se va ține Dumineca 30 Oct. la ora 3 d. a.

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal **Cluj,** Strada Saguna No. 14.

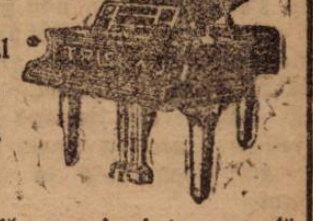

Acoardă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

„VICTORIA" **Societate Anonimă Română,** pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare întreprindere de acest soi din întreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

în ambele sale magazine din **CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7**

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate, preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

22

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK **CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.**

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

AFACERI din provincie se primesc sp e urgitare și resolvire, pe lîngă onorar modest. Str. Gen. Grigorescu No. 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

DE VÂNDUT O VILĂ locuința Domnească în partea cea mai frumoasă a orașului. Amănunte la advocatul Dr. H. Müller, Piața Unirei No. 5. 1193

DE VÂNZARE pian modern, din timp de pace (fabrica Römisch Berlin) cu tonuri plăcute adresa: Postar Str. Storescu 12. 1189

Se află un „DREPT ROMAN" de vînzare adresa la ziar: „Melianu".

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Reclama este sufletul comerțului

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință amatorilor, că la Grupul 5 Aviație Someș-sat, se va ține licitație publică în ziua de 10 Noembrie a. c. pentru vânzarea materialelor diverse ce nu mai sunt bune de întrebuințat în serviciul Armatei. Acestea se pot vedea în fiecare zi între orele 8—9 dimineața. 1182

Ministerul Internelor: Directoratul general din Cluj.

No. 19.497—1921.

Publicațiune de licitație.

Pentru furnizarea combustibilului necesar pe exercițiul anului 1921—1922 pe seama Directoratului General de Interne din Cluj se escrie licitațiune conform art. 72—83. din legea Contabilității publice, cu considerare la timpul înaintat, până la 10 Noembrie 1921.

Cantitatea necesară circa 30 vagoane lemne calitate primă (fag s'au ștejar crepat) iar furnizarea are a se executa deja din 15 Noemvrie 1921.

Ofertanții vor înainta oferte închise și sigilate și vor arăta o garanție în numerar s'au efecte garantate de stat în valoare de 5% din suma ofertei, dela administrația financiară din Cluj.

Licitațiunea se va ține în ziua de 12 Noembrie 1921 la orele 12 în localul acestui Directorat, Calea Dorobonților No. 2. etaj II. camera 147, când ofertele se vor deschide în fața ofertanților.

Supra oferte nu se primesc.

Adjudicațiunea va fi valabilă și definitivă numai după aprobarea din partea Directoratului General de Interne.

Cluj, la 18 Octombrie 1921.

Directorul Contabilității:
OLARIU
cons. ministerial.

1194

Banca: Comerțul și Industria Românească, societate anonimă Cluj,
Strada Regina Maria No. 19,
caută un director comercial cu teorie și praxă bună comercială și care se poate oferi și garanția morală și cea, materială.
Reflectanții să se adreseze până în 1 Nov. a. c. acestei bănci, prin petiție detailată. Telefon: 346 1007

La cel mai renumit Atelier și Magazin de Blănărie din Cluj L. JANKY
se efectuază în cel mai scurt timp cele mai moderne forme de blănuri, cu prețuri moderate
919
Are în depozit un stoc însemnat din blănurile cele mai fine.

Mare desfacere de mărfuri la Filiala Luca P. Niculescu

14 **CLUJ,**
Palatul „Mielul-Alb" (Fehér-Bárány)

Zefir Olanda I. cal. 120 lei.
Zefir Olanda II. cal. 90 lei.
Hanglin dublu 140 lei.
Hanglin I. calit. pentru tecuri de perne 80 lei.
Satea Glot extra 140 lei.
Satea Glot I. cal. 140 lei.
Satea Glot II. cal. 140 lei.
Stofă pepită I. cal. 80 lei.
Moso de len franțuzese 80 lei.
Carlon I. cal. franțuzese 80 lei.
Sifon (jeljia) I. cal. 80 cm. lat.
Sifon (jeljia) II. cal. 60 cm. lat.
Sifon franțuzese 80 cm. lat.
Sifon franțuzese 90 cm. lat.
Sifon 140 cm. lat. pentru plapome

Pentru fabrici, industrii mari, internate oferim
Pături (pokroc) de iarnă
disponibil două vagoane.

Barcheturi și stofe pentru toamnă în mare cantitate

Reclama este sufletul comerțului

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4
Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9
Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—
Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire
Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—
Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1
Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15
Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului
Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40
Una tocătoare de nutreț sau una **batoză pentru porumb sau un plug de fier**, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

lar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

Byron Steamship Comp. Ltd.

LINIE REGULATĂ și RAPIDĂ

Constanța--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

MEGALI HELLAS

de 18.000 tone, viteză 18 noduri

pleacă din portul **CONSTANȚA** la 2 Noembrie st. n. direct **NEW-YORK**

După „Megali Hellas" urmează a pleca următoarele vapoare:

„Constantinopoles" „King Alexander" și „Themistocles"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere și mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREȘTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 și Sucursalele: GALAȚI, Strada Speranței No. 28; BRAILA, Strada Belvedere No. 1; CONSTANȚA, Strada Traian No. 15

„Contabil"

bun bilanțier se angajază în condițiuni favorabile pentru 1. Noembre 1921, cererile sunt a se adresa pe lângă arătarea pretenziunei de salar și praxa de până aci.

1191 **Firmei RĂCUȚARU și Co.**

Depozit de fabrică în articoli de fier, oțel și metal.
Cluj, Str. Basarabiei No. 10.

M. ANGHEL 210

Cluj, Piața Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurență.

Clopote din material garantat, executate întocmai de specialiști.

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

Întreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini. Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

Toată elită Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Budeca New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece
329 la pahar.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Atențiune!

Architecți, întreprinzători, proprietari de case se găsește

Mare depozit de sobe de porțelan și teracota calitate din timp de pace.

Execută: sobe de tot felul, pardoseli, îmbracă pereții caselor în mozaic și faianță.

Dna Tamasy Josif Cluj, Calea Moților No. 7.

Reprezentanțe generale în Ceho-Slovacia L. C. HARDTMUTH, CAROL MAYER & FIUL și RAKANITZER PRINȚ LICHTENSTEIN Fabrica de Porțelan și Teracota.
1097

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Cassa de bani

mărime mijlocie

se caută

pentru Fabrica de Chibrituri Loco.
1188

ABONAMENTE

la ziarul „Infrățirea" se primesc și de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 358 · Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini · Joi 27 Octombrie 1921

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IU... No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI ...
Director: D. TOMESC...
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
6 LUNI . . . . . 60 LEI
3 LUNI . . . . . 30 LEI

Partidul național-liberal în Ardeal

Cetățenii cari au asistat Duminecă la Congresul partidului național-liberal din Cluj și județul Cojocna, fie ca membri ai acestui partid, fie numai ca simpli privitori, au avut prilejul să vadă cât de neîntemeiate sunt toate campaniile care s'au dus împotriva acțiunii noastre în Ardeal.

S'a spus că nu existăm, și dovada existenței noastre am făcut-o nu numai în ce privește puterea numărului, dar și în ce privește atașamentul, sincer și real, pe care prietenii și aderenții noștri l-au manifestat față de organisarea și opera noastră politică.

S'a spus că alcătuirea noastră ca partid s'ar mărgini la o mână de profesori universitari, cari și aceia ar fi mai toți din vechiul Regat și Congresul a dovedit, prin marele număr al delegațiunilor sătești, cât de puternică este legătură noastră cu energiile țărănești ale Ardealului.

S'a spus că singurul nostru mijloc de a ne face aderenți ar fi puterea de corupere a banului, și la congres s'a văzut că cei cari înfățișează aici ideile și programul partidului liberal sunt toți muncitori intelectuali cari nu pot cunoaște un alt mijloc de luptă de cât doar puterea cuceritoare a credinței și a idealismului lor politic.

Căci ce este, de pildă, profesorul N. Bănescu, conducătorul organizației noastre, de cât un salahor al cărții și al condeiului care și din activitatea sa politică înțelege să facă o prelungire a activității sale de profesor și publicist, adică o operă de luminare a națiunilor în vederea unei politici pe care cu toții o dorim mai bună, mai cinstită și mai înțeleaptă?

Și ce erau apoi toți acei oameni adunați în Congres dacă nu reprezentanți ai tuturor claselor sociale grupați la un loc prin puterea unei idei în numele căreia țăranul stătea alături de cei mai mari cărturari ai noștri pentru ca împreună să chibzuiască asupra nevoilor și problemelor țării?

Dar, dovedind existența și idealismul organizațiunii noastre, de Duminecă a dovedit și cât e de necesară pentru Ardeal acțiunea politică pe care o desfășurăm. Ne cunoscând în lupta noastră niciuna din preocupările electorale ale partidelor zise noui, partidul liberal este singurul care desvoltă în Ardeal, ca și în vechiul Regat, o întinsă operă de educație politică și națională.

Conștient de forța pe care o reprezintă, partidul liberal nu simte nevoia să-și întărească rădăcinile prin cultivarea războiului între clasele sociale sau prin anunțarea provinciilor noui împotriva vechiului Regat.

Pe când deci celelalte partide, preocupate numai de consolidarea lor electorală, sunt silite să explo'eze neștiința și nepregătirea politică a maselor muncitorești, partidul liberal și-a luat singur chemarea de a fi educatorul votului universal, și țăranii cari au luat parte la Congresul de Duminecă au putut să vadă ei înșiși deosebirea dintre opera noastră și opera celorlalte organisațiuni politice.

Căci din câți cuvântători s'au perindat în fața lor, niciunul nu a căutat să le exploateze neștiința, ci toți au transformat tribuna într'o adevărată școală de cultură și educație politică.

Puterea ideii și puterea cuvântului, — acestea sunt singurele noastre mijloace de luptă și pe ele se întemeiază și valoarea politicei noastre.

Nu am venit aici să urmărim dărâmarea unui partid sau a altuia, ci am venit să facem operă de luminare a minților și de întărire a energiilor românești.

Și nici nu ne trebuie mai mult pentru ca presența în Ardeal a partidului liberal să însemne însăși apărarea existenței și a viitorului nostru național.

Evenimentele zilei

Consecințele alegerilor municipale din Berlin

La alegerile municipale s'a întâmplat pentru prima oară în timp de 25 de ani, ca partidele burgheze să obțină majoritatea Faptul că socialiștii au eșit slăbiți din aceste alegeri va influența situația politică și se dă că signr că cancelarul Wirth va demisiona. Noul cancelar se va orienta mai mult spre dreapta. Cele mai multe șanse pentru postul de cancelar le are primarul din Colonia Adenauer, cancelarul centrului.

Noul guvern nu va mai insista pentru executarea necondiționată a ultimatului. Din acest punct de vedere este caracteristic discursul primului ministru prusian Stegerwald ținut la Essen El a declarat că modificarea măsurilor impuse pe baza tratatului dela Versailles va fi inevitabilă în anul viitor, în cât ele nu vor putea fi executate.

Wirth va fi menținut

Lafayette 25 Octombrie.

Se crede în deobște, că guvernul Wirth va obține în Reichstag votul de încredere. O colaborare cu noui elemente politice în guvern pare probabilă.

Puterile aliate au acordat un termen de 8 zile pentru rezolvirea crizei guvernamentale, așa că rezolvirea ei este inevitabilă.

Incheerea accordului franco-turc

Paris, 24 Oct.

In ziua de 21 Oct. s'a încheiat accordul între Franța și Turcia.

Politica

Cine nu se crede astăzi capabil să face politică la noi și cine nu crede că face într'adevăr politică?

Și totuși câți dintre gălăgioșii cari se sustrag dela o muncă mai productivă, prin care ar putea fi utili societății, își dau oare seama că au încetat de a face politică chiar din momentul când s'au aruncat în vârtejul luptelor politice? Căci „politica", ori cum am defini-o, rămâne totuși o artă pe care o pot deprinde numai cei născuți pentru ea și cari tocmai pentru acest motiv sunt așa de puțini! Fără un simț politic înăscut, pui să ai cunoștințele lui Aristotel, și cu toate aceste nu vei ajunge să practici politică decât cel mult în familie, în sensul cerut de Aristotel ca adica bărbatul să-și stăpânească femeea în mod „politic". E neîndoios, că politica este o dibace și neîntreruptă luptă pentru a ajunge la putere nu însă ca scop final — cum se înțelege de obicelă de către partidele noastre, — ci ca mijloc pentru a da statului și societății nevoi e vremii.

Incercuiți în partide politice, cei mai mulți cred, că politica este o luptă de căpătuială, iar partidul este templul, în care singuri credincioșii lui se pot bucura de sprijinul și binefacerile organizației de stat.

Înțelegându-se în ăst chip rostul politicei, nu e mirare eă prin ea se contribue așa de mult la scăderea morală a societății.

Căci stricăciunea provocată de luptele politice a luat la noi proporții așa de mari în cât o întoarcere la moravuri mai curate constitue astăzi pentru societatea noastră o problemă de cea mai mare însemnătate.

Nu trebue să uităm, că poporul nostru se află încă în prima fază a evoluțiu il sale politice, când înrâurile într'un fel ori altul sapă brazde adânci în sufletul său formându-i de a dreptul caracterul. A grijl ca acest caracter să le e cât mai întărit și mai curat de pe urma luptelor politice, este de datoria partidelor, cari vor să dăinuiască.

Și tarăși nu trebue să uităm, că neprăgătiți politicește cum suntem, trăind și într'o epocă de moravuri stricate datorită ravagiilor războiului, dacă ne vom mai și înduşmăni fără ca măcar să ne fi cunoscut, — oare ce rezistență vom putea opune nenumăratelor curente disolvante care se găsesc astăzi în plină acțiune?

Iată, pentruce o apropiere a partidelor politice capabile de guvernământ trebuie să fie salutată cu bucurie de ori-ce patriot român. Vom scăpa astfel de luptele intestine, cari, în felul cum se poartă, constituie pentru noi o adevărată primejdie națională Dar mai mult încă: prin pilda dată, vom fi lucrat efectiv pentru apropierea energiilor românești, și vom fi făcut și primul pas mare spre consolidarea unității noastre naționale.

A. C.

Un răspuns

In chestia surorilor de ocrotire și a „Vetrei orfanilor" din Orlat.

Sfinția Sa, părintele I. Crăciun, în numărul din 18 Octombrie, al acestui ziar, sub titlul „Cum se folosesc banii publici", expune în mod neexact marea problemă a surorilor de ocrotire și a instituției, numită „Vatra orfanilor din Orlat".

Credem util a restabili adevărul, pentru a proba Sfinției Sale că a fost rău informat și pentru a risipi îndoiala ce cuvintele unui ministru al Bisericei ar putea sădi în spiritul publicului.

Inspectoratul general sanitar al Ardealului, are sub îngrijirea sa 12.000 copii, asistați de Stat în azile și în colonille acestora. In vederea unei educații profesionale metodice și a unei selecționări după aptitudinile naturale ale copiilor, d-l prof. Moldovan, a avut ideia creărei unui institut model la Orlat (Sibiu), în fostele cazărmi grănițerești, cedate în aeest scop de ministerul de răsbvi. Un grup de clădiri au fost restaurate și adaptate pentru acest așezământ.

Pentru conducerea și educarea personalului acestui insitut, a fost angajată d-ra Irina Teclu specializată la Viena în această ramură, fiica savantului român, ardelean Teclu stabilit nu de mult în Viena.

S'a luat dispoziținea ca surorile de ocrotire să facă cu schimbul serviciul în această institu.iune, pentru a învăța în mod practic cum trebuesc aplicate educația și instrucția copiilor.

Pe lângă directoară, s'a atașat sora de ocrotire Manta, una din cele mai bune absolvente a Institutului surorilor de ocrotire din Cluj, cu intenținea de a o pregăti pentru direcțiunea acestui așezământ. De aceea i s'a părut poate Părintelui Crăciun, că numărul personalului este mai mare de cât acel pe care-l crede necesar Sfinția Sa.

Numărul copiilor adăpostiți în această vatră va fi de 100. El au fost ale i din cei 12.000 copii ocrotiți de stat, și în curând vor fi trimeși la Orlat, imediat ce instalațiile și mobilierul vor fi terminate. Personalul, a fost trimes mai înainte pentru a pregăti rufăria și a întocmi întreaga gospodărie a institutului.

Iată prin urmare scopul instituției numită „Vatra copiilor din Orlat" și-l rugăm pe părintele Crăciun să ne îngădue un an ca să poată vedea și Sfinția Sa frumoasele rezultate ale unui institut, pe care-l critică fără să-l cunoască.

Mizeria orfelinatului care aparține „Societatei pentru ocrotirea orfanilor din răsboi", nu poate fi imputată inspectorului el nevând nimic comun cu această instituție.

Medicul comunal. moașele și celelalte persoane cu care Sfinția Sa crede că se poate face asemenea operă educativă au alt rol și pregătire.

Relativ la critica ce o aduce însăși înființarei „surorilor de ocrotire" suntem dureros impresionați că un propovăduitor al poporului se ridică împotriva unor factori de ameliorare a stărei sanitare și igienice a satelor noastre.

Faptul că această instituție e de origina austriacă nu e un argument contra ei; dimpotrivă. Dar Sfinția Sa se însală intrând într'un domeniu necunoscut misiunii sale.

Mai întâiu în America, Anglia și în urmă în Germania și Austria s,a început opera de ridicare a stărei sanitare cu ajutorul acestui prețios auxiliar al medicului care este sora de ocrotire. „Vissting nurse" în țările anglo-saxone, „asistența socială" în Franța, au dat resultate așa de bune în combaterea tuberculozei, și a mortalității infantile, încât întocmirea lor tinde să se generalizeze în toate țările doritoare de un progres în domeniul igienei sociale.

Părintele mai reproșează surorilor noastre de ocrotire lipsa de pregătire. Il rugăm, ca de dragul adevărului să vină la Cluj, să asiste la cursurile profesorilor universitări ai Facultății de Medicină, să vadă practica pe care surorile eleve o fac în clinici și institute, să vadă cu ce asiduitate sunt conduse de Direcțiunea Școalei, să audă răspunsorile ce dau la examene și se va convinge că „banii publici" sunt bine folosiți.

Dacă sora de ocrotire, n'ar face decât să dea sfaturi alăptarea și mamelor pentru creșterea copiilor, să ajute cu vorba și fapta pe femeia gravidă și lauză, dacă ar face numai atât și tor își plătește banii ce i se dă.

Se știe doar că România de azi stă în fruntea țărilor din Europa, ca mortalitate a pruncilor, tocmai fiindcă nimeni nu îndrumează femeile în această privință. O treime din copii ce se nasc în țara noastră mor înainte de a împlini un an și 50% mai înainte de a împlini cinci ani!

Și când aceasta este situația, nu e întristător ca un om al Bisericei, adică al caritățel și umanității, să se indigneze de cheltuiala ce se face pentru a ameliora această tristă situație? Să binevoiască Sfinția Sa să cetească și să mediteze, ceia ce a scris și a făcut pentru opera asistenței copiilor St. Vincent de Paul acum patru veacuri.

Moașele comunale, de care vorbește părintele I. Crăciun, ignorează, în marea lor majoritate, noțiunile elementare de puericultură. Anul aceasta, însă ele sunt obligate pentru instruirea lor să urmeze cursurile de perfecționare. Totuși se înșală

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

părintele Crăciun dacă le pune pe picior de egalitate cu surorile de ocrotire, ca pregătire.

Sub regimul maghiar, moașele făceau studii teoretice și practice de cel mult șase luni, unele numai trei luni și nu căpătau de cât noțiuni sumare în arta moșitului. Igiena copilului, alimentarea și boalele lui nu li se predau de loc.

Pe când surorile de ocrotire, mult mai riguros selecționate ca moașele cele vechi și noi, au făcut până acum un an cursul teoretic și practic, în condițiuni de învățământ superioare (în clinicele universitare); iar, din anul acesta, vor face cursuri un an și jumătate, (vacanța, după două semestre fiind obligate a face practică pe teren pe lângă o soră de ocrotire în funcțiune. Programul studiilor a fost completat cu cunoștințe practice folositoare și am putea cita între altele: cursul de economie casnică pe care-l vor urma în noile școale de acest fel create de ministerul agriculturi în Ardeal.

Astfel capacitatea lor ca factori de ridicare a țăranului nostru va fi mărită și folosul ce-l vor aduce întins și la alte domenii ale nevoilor noastre.

Se studează că, dela anul viitor, să se mărească cursurile până la 2 ani și să se facă o selecționare mai severă, ne primindu-se de cât elemente cu o pregătire superioară.

Azi se cer patru clase civile (secundare). Totuși am avut, în seria anului trecut, eleve ce absolvise liceul, elemente distinse cari trimese în străinătate ne-au făcut acolo cinste.

Prin urmare nu se poate vorbi de persoane nepregătite pentru cari era surorilor de ocrotire și nu pot fi comparate cu actualele moașe comunale din Ardeal.

Prof. Dr. T. Gane.

ECOURI

Deschiderea universității populare din Chișinău

Duminecă, 16 cor. s'a deschis, în salonul eparhial din Cernăuți și în prezența a peste 160 persoane — profesori, elevi și public — universitatea populară, menită să lumineze mintea doritoare de cultură și să răspândească limba, literatura și istoria națională în poporul basarabean.

Cu acest prilej, au rostit cuvântări d-nii: Pan Halippa, președintul folositoarei instituțiuni culturale, I. Negrescu, profesor și secretarul consiliului profesoral și C. Ionescu, profesor.

După solemnitatea deschiderii corpul didactic al universității populare s'a adunat la o masă colegială unde au sărbătorit pe d-l Pan Halippa.

Un maestru de orchestră a Operei — Egisto Tango

Un nume celebru în străinătate în lumea muzicanților și a cântăreților.

Un șef de orchestră de rasă, cultivat la marea școală a muzicei italiene, trecută prin toată filiera unei cariere stăruitoare încoronată de succes desăvârșit.

Egisto Tango a venit la noi — ca atâtea alte celebrități — atras de renumele de iubitor de artă al românului. A venit să sprijine primii pași ai Operei române oficiale.

După ce a dirijat la mai toate teatrele mari din Italia, „Scala" din Milano, „Constanzi" din Roma, „San Carlo" din Napoli, „Politeama" din Genova, „Fenice" din Veneția, și altele, a fost la „Metropolitan" din New-York într'o stagiune cu marea noastră compatrioată Darclée, a fost patru ani director de orchestră la Opera comică din Berlin și apoi 6 ani la Opera Regală din Budapesta.

O clipă de tăcere pentru eroi

Președintele Statelor-Unite Harding a lansat un apel către poporul american, cerând ca în 11 Novembrie ora 12 aniversarea armistițiului, fiecare să se roage în tăcere o clipă pentru eroii căzuți pe câmpul de onoare. La această oră sicriul ostașului anonim american, mort pe pământul Franței va fi scoborît, cu toată solemnitatea datorită luptătorilor departe de Patria lor, în groapa cimitirului național din Arlington rezervată acestor vite i necunoscuți.

Toate drapelele și steagurile vor fi înălțate pe toate edificiile publice, în toate stațiunile militare și navale americane și la toate ambasadele, legațiunile și consulatele americane din lumea întreagă.

Idile din trecut...

Dinspre leagănul împodobit cu coliî muribunde, în care bătrâna Volgă își alină cu cântec de mamă sburdalnicele unde, străbate spre noi melodia sălbatică a strunelor, în care se resfrânge în acelaș timp un hohot delirant, un dor neîmplinit, o melodie care sfâșie blândul văl al iubirii și al lacrimilor de desnădejde, un cântec vechi strămoșesc care a prins în mrejele lui, un Kuprin prin al cărui roman celebru „Neanul din Faraon" să-și destăinuiască lumii durerea infinită și un fiorel nic dor... Sau poate acel țigănesc, simplu, dar fermecător ce cu atâta duioșie vibrează pe strunele nervoasă ale cercului instrument, a răpit sufletele atâtor poeți și scriitori ruși?

Dal Marele Tolstoi pe patul de agonie n'a avut o dorință mai arzătoare, decât aceia: „dear mai putea asculta țiganii numai odată"., Dar' un Puschin, în fiorosul său amor față de melodiile înduioșitoare ale acestor troubaduri" ai naturii, în noaptea cununiei sale nu și-a condus gingașa mireasă să guste din acordurile acestor măiștrii?

Și dacă colindăm dea rândul toate culburile începând cu cea modestă din mahalaua Moscovei, până la cel mai luxos salon unde se desfătau „cei ce nu poartă grija zilei de mâine", nu întâlnim același grup complet din acești copii a lui Faraon, nu ei au fost (și sunt poate și azi)— aceia, cari nu de mult, când Moscova se scălda încă în bae de aur, când în nopțile vesele sticlele de champanie serbau încă gloria țaristă, nu ei oare,.. nu ei au fost acei epigoni, cari îți furau surâsul pentrucă în ceealaltă clipă să îi-l înăbușe cu o fredoare melancolică și... ispititoare?...

Și acești desmierdați „copii ai nimănui", cari nu-și caută adăpostul la umbra vibrătoare a palatelor ci se desfătează la murmurul undelor bătrânei Volgi sub șcutul azuriu al codrului — vor obține ei oare pedeapsa „dreaptă" a naturii, ca drept răsplată a copilărescului lor optimism?...

„P. Pt." (—gb—)

Probleme studențești

Activitate extrauniversitară

In această chestiune de însemnătate culturală, d-l prof. G. G. Antonescu, fiind întrebat, răspunde următoarele:

„Pentru ca studentul de astăzi să poată răspunde în viitor unei menîri culturale și să poată avea cândva un amestec în viața socială el trebue să-și facă pregătirea necesară în Universitate și acestei pregătiri trebue să-i consacre timpul și energia de care dispune.

„Or, dacă se consacră studiilor, ne întrebăm: când va mai putea tânărul cetățean academic să se manifeste în viața socială? Când își va termina studiile, când va părăsi băncile Universității, prin urmare când va înceta de a mai fi student.

„Mi s'ar putea aduce următoarea obiecțiune, pe care aș fi fericit să o pot admite, ca o rectificare a raționamentului de mai sus: studentului — după ce își îndeplinește datoriile școlare — îi rămâne un quantum de timp și energie, de care ar putea dispune pentru activitatea lui culturală extra-universitară; iar în urma unor studii serioase de doi sau trei ani, el va fi dobândit maturitatea intelectuală și morală necesară, pentru a putea, în ultimul an sau în ultimii doi ani (anul 3 și 4), să-și asume răspunde ea unei acțiuni sociale.

„Deci: studenților din ultimii ani le-ar fi îngăduit să întreprindă o operă culturală în afară de universitate, cu condițiunea ca, pe deoparte această întreprindere să nu le răpească timpul necesar studiilor, pe de altă parte în primii ani de studiu să fi lucrat intensiv și conștiincios pentru a-și face o cultură serioasă, înlăturând, în tot timpul acesta orce preocupări culturale extra-universitare.

„Din nefericire, această condițiune nu este sufficient respectată. Recunosc însă că vina nu e numai a studenților, ci, în primul rând, a unor lacune în organizarea Universității, în special a unor facultăți.

„Cu aceasta atingem a treia și cea mai importantă problemă, ridicată de ancheta „Viețli Studențești" (Tribuna liberă studențească — apare de două ori pe lună) problema libertății în activitatea studenților.

„Liber e acela, ale cărui acțiuni sunt determinate de motivele ce-i dictează propria sa conștiință deci de principiile, normele, convingerile adânc imprimate în sufletul său; și care din contra, rezistă tentațiilor din afară, venite pe calea simțurilor și variind continuu, odată cu impresiile ce prime te dela lumea externă. La omul cu adevărat liber predomină voința centrală; la cel care e sclavul capriciilor de moment e suverană voința periferică.

„Omul liber rămâne credincios conștiinței sale, rezistând tuturor tentațiilor și înfruntând orce neplăceri; el își face datoria și nimic nu-l abate din calea sa; e idealist și om de caracter, spre deosebire de utilitariștii oportuniști.

„Astfel concepem libertatea și către această libertate credem că trebue să tindă orce școală și mai ales Universitatea. E drept, că nu putem realiza ușor scopul nostru, tocmai pentru că libertatea nu e o simplă negare a constrângerii. ci e un bun moral positiv, care rezultă din stăpânirea de sine și abnegație, din supunere și disciplină. De aceea libertatea nu ne poate fi dăruită la un moment dat — spre ex. în momentul când intrăm în Universitate ca studenți, — ci trebue să fie cucerită cu oare care sacrificii.

„Numai cine a fost odată disciplinat, poate deveni liber. Aceasta ar trebui să fie norma, care să călăuzească acțiunea educativă a Universității, atât în direcția intelectuală, cât și în cea morală. Acordând studenților, dela început, o largă independență în alegerea și frequentarea cursurilor și lucrărilor practice, am ajunge mai repede la anarhie, decât la libertate. Ori, aceste două noțiuni sunt opuse.

„Și dacă Universitatea, pornind dela o concepție eronată a principiului libertății, nu impune cu destulă energie o activitate științifică sistematică și perseverentă; dacă nu deprinde sufficient pe studenți cu munca intensivă și nu le cultivă în

---

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Educația noastră fizică

de **Dr. M. A. Botez**
profesor agregat de igienă la Facultatea de medicină.

In articolul trecut [1]) am văzut cum trebue înțeleasă educația fizică și de când trebue ea să înceapă.

In acest articol voi căuta să precizez multele fețe ale educației fizice, multiplele ei modalități de prezentare.

Am văzut că putem preveni anumite deformațiuni, vicii de dezvoltare la copii, imediat după naștere, respectând anumite norme de educație fizică.

Iată deci mama îngrijitoarea copilului educătoarea lui fizică.

Am mai văzut că mai târziu când copilul începe să meargă, să fugă, să sară, să vorbească, să strige, să se joace, că educația lui fizică se confundă cu educația lui psihică, (sufletească).

Deci iată familia, iată lumea din jurul — imediat al copilului — educatorii lui fizici și psihici.

Și acestei epoci din desvoltarea copilului se cuvine să-i dăm ceva mai multă atenție.

Când copilul a ajuns să meargă, înseamnă că a căpătat putința să-și lărgească mult câmpul lui de vedere. De aici mulțimea și varietatea impresiilor, senzațiilor; de aici bogăția lui sufletească.

Copilul merge și să desvoltă fizicește și tot prin mers se desvoltă psihicește.

Poate c'aș fi întrebat foarte simplu; dar cum, prin simplul mers, copilul să desvoltă fizicește?

Iată cum: In afară de desvoltarea musculaturei pusă în mișcare pueă la contribuție, prin mers, inima își asigură o circulație și o nutriție mai vie, își mărește capacitatea toracică și respiratorie.

Vedeți deci cum se desvoltă fizicește.

Dar să nu se creadă că dacă simplul mers asigură copilului, atât de frumoase posibilități de desvoltare fizică și psihică, apoi acest simplu mers nu trebue să asculte de anumite norme.

Copilul merge, copilul crește, se dezvoltă fizicește. Mergând, copilul crește, se dezvoltă și psihicește.

Atât creșterea lui fizică cît și cea psihică ar fi însă compromise dacă am interveni împunându-i mersul, silindu-l la mers. Copilul merge când simte nevoia, când simte că poate și că-i place. Copilul merge unde-i place și unde se simte atras.

Vedem deci un foarte important element — plăcerea — care trebue respectat în dezvoltarea fizică și psihică a copilului.

E de ajuns, ca să-i cerem copilului să meargă după noi sau cu noi, să nu-l lăsăm să-se oprească atunci când simte nevoia de oprire sau când se simte atras de anumite lucruri, pentru ca să-i contrariem, să-i obosim, să-i luăm elementul: atragere, plăcere, și — ceia ce-i mai important — posibilității dezvoltării atenției...

Iată cum la o vârstă atît de fragedă respectarea acestor elementare cerințe poate asigura buna dezvoltare fizică și psihică a copilului. Și nu se va tăgădui, că respectînd aceste cerințe, facem educație fizică și psihică în acelaș timp.

Cînd, însă, copilul începe să fugă, să sară, să strige atunci intervin elemente și mai active în dezvoltarea lui fizică. Atunci musculatură, circulație, respirație și nutriție sunt puse în joc deosebit de activ.

Dar copilul fugind, sărind strigînd se joacă și jocul nu-i dezvoltă numai fizicul, ci și psihicul, prin dezvoltarea simțurilor, agerimei, atenției.

Din nou vedem deci că educația — dezvoltarea fizică — merge nedespărțită de cea psihică. Și din nou trebue să observăm, că numai atunci copilul trage mari și frumoase foloase din joc, când se joacă după puterile, înclinările și plăcerile lui.

Prin urmare nu impuneți jocul!

Putem trece, de la această epocă din viața copilului, la vârsta de școală.

Ajuns la vârsta de școală, intrat în școală, copilul trebue educat, trebue instruit.

Indeferent, că a fost ori nu bine educat acasă, în familie, indiferent, că-i bine ori nu dezvoltat fizicește și psihicește, școala îl primește și-și ia sarcina să-l educe, să-l instruiască.

Școala îi revine meseria în primul rînd de a stabili timpul copilului, fișa copilului — după cum am vorbit în primul articol — a stabili lipsurile și calitățile lui fizice și psihice.

Prin urmare, ceiace naștere și condițiunile de viață în familie, în lume, până la vârsta de școală n'au dat copilului, școala trebue să-i dea.

Deci educația lui fizică — pentru că de ea ne interesăm — va trebui să înceapă odată cu vârsta de școală în cazul cel mai rău.

Dar odată începută în școală, ce va urmări educatorul în opera de educație fizică? Va urmări dezvoltarea normală a co-

[1]) Vezi „Infrățirea" No. 353.

deajuns — prin toate mijloacele și în toate ocaziile posibile — simțul datoriei, cum vom putea pretinde viitorilor conducători în viața publică — acela care sunt recrutați tocmai dintre tinerii cu o cultură academică — să fie oameni ai datoriei și capabili de sacrificii pentru binele obștesc?

„Și dacă studenților din primii ani nu le pregătim suficient terenul sufletesc prielnic libertății cum vor putea ei în ultimii ani, să răspundă înaltei meniri culturale pe care ar putea-o avea studențimea, tocmai în epoca aceasta de unificare și armonizare a sufletelor românești? Cum vor putea ei să suporte calea spinoasă a acestui apostolat cultural, dacă nu au deprinderea unei activități susținute și puterea sacrificiului?

„Și dacă nu i-am înarmat suficient sufletește în vederea unei lupte mari și sincere pentru ideal nu ne este oare teamă că ar putea fi atrași pe căi greșite de luminile false ale snobismului, de tentațiile reclamei și de ispita succeselor ieftine?“ (*„Viața studențească.“*)

Scrisori din Sibiu

Sibiul. — Consistorul mitropolitan. — Deschiderea congresului național bisericesc. — Sfințirea arhiereilor onorari dr. Il. Puşcariu și Filaret Musta.

Sibiul face mari sforțări pentru a se menține la nivel, de a rămâne și mai departe metropola cel puțin a vieții noastre religioase. Până mai ieri, centrul acesta, era focarul vieții culturale și politice naționale. Aici se plămădia aluatul cel bun al vieții sufletești românești, cu care se împărtășiau toți frații din robia ungurească, doar era sfințit de duhul credinței strămoșești.

Azi Sibiul nu mai prezintă o viață atât de bogată în fețe strălucitoare. A încetat de a mai fi principalul centru politic al românilor din Ardeal, Clujul i-a luat locul, și tot Clujul îi (conduce și sub raportul cultural și științific; ba și artistic chiar.

*

Sibiul a rămas astăzi să funcționeze doar numai ca metropolă religioasă. Și aceasta mulțumită organizației mitropolitane a bisericei. Până când se va putea menține sub acest raport, nu se poate întrece.

*

Săpt. trecute ne-au pe convins de deplin, că aici se făuresc directivele vieții bisericești, — a bisericei ortodoxe din Ardeal și celelalte provincii mărginașe. Demnitarii bisericești din toate diecezele s'au întrunit la Consistoriul mitropolitan, pentru ca împreună cu asesorii mireni să pregătească punctele discuțiunilor principale în congresul național bisericesc și să macine chestiuni mărunte dela ordinea zilei.

Ședințele s'au ținut în zilele de 12 și 13 Oct. sub președința mitropolitului Dr. Nicolae Bălan. Raportorul chestiunilor a fost asesorul Lazăr Triteanu una dintre cele mai distinse fețe ale bisericei ortodoxa române. La ședințe au luat parte, pe lângă arhierei și demnitarii bisericești, membrii mireni Vasile Goldiș, V. Branițte, Andreiu Bârseanu, Lucian Borcia, Aurel Lazăr, Aurel Vlad și a.

Vineri în 14 Oct. s'a deschis Congresul național bisericesc. Înainte de deschidere s'a săvârșit o slujbă religioasă oficiată de mitropolitul Dr. Nicolae Bălan încunjurat de înaltul cler.

Răspunsurile le-a dat corul mixt al elevilor dela Școala Normală „Andrei Șaguna“ condus de profesorul de muzică Timoteiu Popoviciu.

In vorbirea de deschidere, I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae a stăruit îndeosebi asupra problemei de unificare a organizației bisericești și asupra rostului ce l-a avut școala confesională în desvoltarea vieții noastre culturale naționale.

Sâmbătă în 15 Oct. s'a slujit un parastas pentru odihna sufletului marelui Andreiu Șaguna, organizatorul bisericei ortodoxe din Ardeal, precum și pentru odihna sufletelor ctitorilor și binefăcătorilor bisericei românești.

In urmă congresul a ținut ședința de constituire verificând aproape toate mandatele deputaților.

*

Duminecă în 16 s'a făcut sfințirea de arhierei onorari lui dr. Ilarion Puşcariu, Marți în 18 Octombrie a lui Filaret Musta, dela Caransebeș.

Sfințirea acestor vrednici demnitari biserice ti ambii oct genari, constitue un act de răsplătire dreaptă. Dr. Ilarion Puşcariu o figură luminoasă a vieții noastre românești, atât ca preot cât și ca dascăl și om de știință. Asemenea și părintele arhiereu F. Musta a bineme itat mitra de arhiereu, doar încrederea poporului bănățean, îl ridicase încă în anul 1908 la treapta de arhiereu unde însă guvernul unguresc nu-l voise pentru convingerile lui naționale.

La actul sfințirei au luat parte toți membrii congresului și tot ce au avut Sibiul și împrejurimile mai ales. Ambelor arhierei li s'a facut din partea mulțimi frumoase ovații.

X. J.

Censura în Turda

Prefectul județului a cenzurat, el personal, în ziua de 14 Octombre 1921 numărul 2 al gazetei poporale „Turda“, scoasă de organizațiunea liberală din județ.

Peste 2 zile se resgândește d-l Prefect și pentru conținutul unui articol, pe care îl cântărise cuvânt de cuvânt cu ocazia cenzurei suspendă pe timp de o lună apariția gazetei.

Motivarea e clasică și pentru a se putea desfăta cunoscându-o cât mai mulți cetățeni o publicăm mai jos în întregime:

Prefectura Județului Turda-Arieș

Nr. 67—1921.

Ordin circular

Noi prefectul județului Turda-Arieș suspendăm apariția gazetei săptămânale „Turda“ pe timp de 1 (una) lună cu începerea de 16 Octombrie 1921 din cauza atitudinei ostile, tonului instigator și calomniator la adresa guvernului și a conducătorilor țării cuprins în articolul intitulat „Cum stăm“.

Acest ordin se comunică forurilor competente pentru executare.

Turda, la 16 Oct. 1921.

Prefect **Movs**

Astfel din mila lui Dumnezeu și îndurarea și înțelepciunea Prefectului din județul Turda-Arieș, timp de 4 săptămâni, în județul subjugat D-sale, nu se va putea face altă politică și altă propagandă decât pentru Guvern.

I. Moțul

Revista presei maghiare

In chestia autonomiei secuilor.

In ziarul „Keleti Ujság“ d-l Zágoni István într'un lung articol se ocupă de chestia autonomiei teritoriale a secuilor, idee, care a fost discutată cu destulă patimă în presa maghiară, și care deși nu știm de e actuală și peste tot realizabilă, totuși a nemulțămit câteva organe de publicitate ungurești, prin rezolvirea „parțială“ a pretinsei probleme ungurești. Este lesne explicabilă această atitudine din partea acelora, cari peste tot nu caută și nu vor o resolvire pacinică — în cadrele statului național român — a problemei minorităților, și cari au tot interesul să țâțe nemulțumirile până ce vor dospi vremurile pentru o transformare radicală a situației de azi. El cred, că prin concesiunile ce li-s'ar acorda secuilor, aceștia ar deveni mai puțin resistenți și ar putea să se simtă bine în patria aceasta, așa încât la momentul dat, când ar suna goarna lui Horthy, ei să stea pe loc și să nu să entusiasmese la chemarea de sirenă. D-l Zágoni ține să-i liniștească pe unguri, că secuii nu vor fi capabili niciodată să iasă din rândurile maghiarimii luptătoare și încearcă să-i ademenească pe unguri prin a acorda secuilor autonomia“.

„Rătăcirea oamenilor de bunăcredință provine din resfrângerea ideilor confuze, care s'au produs în jurul ideei autonomiei naționale și a autonomiei teritoriale. Lucrul acesta spus scurt, simplu și pe înțelesul poporului în regiunile cu populație mixtă, se poate apoi aplica autonomia de castru, așa zisă națională, ceea-ce e mai puțin decât autonomia teritorială, ceeace însă nu poate satisface întreagă maghiarimea și nu e îndestulătoare pentru asigurarea desvoltării sale.

*

Pentru ținuturile curat maghiare, ori în majoritate maghiare, trebuie să se pretindă drepturi autonome cari să asigure existenței de sine stătătoare cea mai largă sferă de manifestare. Pentruca să se esplice mai intuitiv ne servește și cu exemple.

— „Dacă în județul Solnocdobâca (cu 68 la sută Români N. R.) nu putem impune ca limba oficială la justiție e numai (?) cea maghiară, dacă în județul Făgărașului (cu 98 la sută Români, N. R.) nu se poate pretinde ca limba maghiară să fie limba oficială a administrației, pentru asta însă nu ne este permis să renunțăm la acest drept în județul Odorheiului ori la Salonta mare.“ — *„Sapienti sat!“*

Reforma agrară

Ziarul „Ujság“ sub titlul de mai sus, scrie între altele:

— „Nu voim de data aceasta să arătăm că la alcătuirea reformei s'au afirmat și anumite tendințe politice, ne mulțămim numai să accentuăm că legea aceasta împărtășește pe cetățenii teritoriilor alipite cu un alt tratament, mai puțin favorabil decât pe cei din vechiul regat. Și întrebăm: cum se poate, că atunci când guvernul năzuește unificarea pe terenul reformei agrare face totuși deosebiri așa de jenitoare? România împreună cu naționalitățile sale este un stat unitar. In dispozițiile guvernului se accentuiază intențiunea să se lege de vechiul regat, teritoriile noui prin instituțiuni unitare și să cultive și în sufletul populației sentimentele de comunitate. Pentru ce trebuie ca tocmai în chestiunea atât de importantă a reformei agrare să se slăbiască aceste legături și să se trezească, prin aceasta, bănuiala că în aceasta țară se găsesc cetățeni protejați și cetățeni abandonați?“

Sfârșește apoi cu următoarele cuvinte:

— „Dacă însă dispoziția guvernului s'a îndulcit față de populația Ardealului și a Bănatului, îi stă în putință ca executarea legii să nu o facă cu severitate tendențioasă, de care a fost condus la alcătuirea reformei.“

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb“.
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.

---

pilului, va urmări perfecționarea calităților lui native, va urmări îndreptarea viciilor de conformație, împlinirea insuficiențelor de desvoltare.

Și opera începută și desvoltată în școală va trebui continuată în epoca post-școlară. Altfel, toate bunele rezultate obținute ar fi compromise.

Și continuarea operei — de altmintrele, ca și desvoltarea ei — nu se poate face azi fără o protecțiune a copilului.

Căci se înțelege foarte ușor, cum se poate asigura o bună educație fizică școlară sau post-școlară copiilor insuficienți nutriți, copiilor obosiți, istoviți.

Pentru ca educația fizică să dea reale rezultate, ea trebue întreprinsă în anumite condițiuni de viață pentru copil, condițiuni de bună desvoltare a vieței copilului.

E clar că educația fizică, atât de simplă la prima privire, e o operă foarte complexă.

Dar dacă școala n'a putut împlini opera de educație fizică urmează oare că nu mai poate fi ea împlinită?

Nu, ea poate fi încă împlinită măcar în parte. Poate fi împlinită în viața post-școlară, în ateliere, în fabrici, aca ă și în timpul serviciului militar.

Vorbit-am, că educația fizică, (de alt fel ca și educația în general), are nevoe mai cu seamă în perioadă post-școlară de opere de protecție a copilului, pentru ca rezultatele obținute în școală să nu fie compromise. Căci vă închipuiți ușor la ce încercare grea sunt supuse rezultatele obținute în școală, când copilul intră la atelier, fabrică ori revine casei familiei.

In acest scop, în alte părți, educarea post-școlară, protegiurea post-școlară a copilului au dat naștere la opere care ele singure merită o expunere a parte.

Dar să presupunem că, nici în familie nici în școala, copilul n'a fost educat; ci a rămas și e un simplu produs al împrejurărilor.

In el s'au resfrînt și concretizat toate greutățile vieței de familie, de afară și vieței profesionale.

In așa condițiuni se prezintă la serviciul militar.

In timpul serviciului militar se pot îndrepta multe vicii de conformații, se pot dezvolta fizicește și în chip armonic după toate regulele de educație urgisiții împrejurărilor de viață.

In această privință sunt admirabile rezultate obținute cu recruții dezvoltați insuficient fizicește în țările industriale, unde tînărul înainte de incorporare duce în general o viață foarte grea și contrarie unei bune desvoltări fizice.

Dar educația fizică începută, fie și numai în armată, poate fi continuata în viață profesională a fie-cărui.

Individual sau și mai bine în asociații profesionale, se poate face o admirabilă operă de continuare a educației fizice.

Un lucru numai să nu uităm. Nu vom putea nici continua educația fizică și nici obține reale rezultate, încercând să continuăm, dacă profesionistul, dacă individul nu va putea avea condițiuni de trai acceptabile cel puțin.

Prin urmare și în această situație, educația fizică nu trebue înțeleasă că putând trăi prin ea însăși; ci legându-și viața de operile de protegiure ale lucrătorului, meșteșugarului, profesionistului, legându-și existența și viitorul de luptă pentru obținerea unor condiții de viață generale tot mai bune.

Educația fizică trebue privită ca o parte a educației integrale în progresul general.

Am ajuns să vedem atâtea posibilități de educație fizică, să privim aceasta educație sub atâtea înfățișări, în cât e foarte natural să ne întrebăm acum în ce raport se găsește ea, așa cum am cunoscut-o, cu sporturile, cu atletismul.

Raportul dintre sporturi și educație fizică e raport de la mijloc la scop!

Un sport făcut dintr'un felul de a fi al unei persoane, după cerințele ei fizice bine constatate și stabilite și într'o anumită măsură poate fi un foarte bun mijloc de educație fizică.

De îndată ce, însă, aceste condiții nu sunt respectate, de îndată ce se face sport pentru sport, educația fizică e compromisă.

In ce privește raportul dintre atletism și educație fizică, azi de asemenea se poate da un răspuns clar, precis.

Educația fizică nu urmărește formarea de atleți. Ea urmărește perfecționarea, armonizarea însușirilor, calităților fizice, ea urmărește corectarea diformațiilor, împlinirea insuficiențelor fizice ale individului.

Educația fizică urmărește dezvoltarea capacității vitale a fiecărui individ; ea nu se mărginește numai la dezvoltarea unui grup muscular sau a mușchilor în general.

Ea are în vedere felul de a fi al individului și caută să-i asigure maximul de vitalitate, desvoltându-i, în chip armonic, generalitatea funcțiunilor.

Ori cine poate beneficia de bunurile educației fizice; nu ori-cine însă poate ajunge atlet. Pentru atletism — propriu vorbind — sunt necesare predispoziții native și deci e zădarnic să cauți a face atletism, când lipsesc aceste condițiuni native.

Atletismul bazat pe predispoziții native dezvoltă individul

Cel măi eftin se curăţă şi vopseşte la UNIO Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 si Str. Iuliu Maniu 8

Spiritul dominant în Rusia de azi

Fdstul dictator al Rusiei Kerensky într'un interview acordat ziarului „Prager Presse" ţine să clarifice sa atitudinea în calitate de dictator al Rusiei, desmintând în acelaşi timp categoric toate acuzaţiunile aduse prin presă, că el ar fi autorul principal al actualei situaţi deplerabile din Rusia. Cu acest prilej, declinându-şi ori-ce răspundere falmosul didactor trece la analizarea spiritului acestui popor, care în mod fatal a trebuit şi e silit să suporte aceste incercările meritabile şi să decadă în acel stadiu al inconştienţei din care numai o intervenţie al unor noui forţe îl va putea trezi apoi spre a-l îndruma spre noui directive de viaţă.

Cauzele, prin urmare — continuă Kerensky — sunt de natură psichologică.

Intre muncitorime — spune el — şi mica burghezie cari fără indoială trebuia să fi constituită cu sprijinul, ba chiar cu forţa însăşi a actualului regim şi intre regimul bolşevic s'au toate raporturile. Rusia, azi este complet vindecată de ideologia bolşevismului.

In Rusia deci domneşte numai sistemul de guvernare bolşevică iară nici de cum bolşevismul însăşi.

Ce e mai curios însă, este faptul că azi în Rusia nu se vorbeşte de înlăturarea complectă a acestui sistem ci numai de înlocuirea lui printr'un altul nou.

Aparatul existent, acărui organizaţiune se extinde asupra întregei ţări, se opune cu desăvârşire slăbiciunilor sufleteşti ale unui mare număr din populaţia rusească care inspirat de fidelităţii sau faţă de acest regim se supune celor mai cumplite nevoi.

Şi acest punct de vedere nu e exclusive numai al revoluţionarilor, ci e şi al tuturor partidelor social-democrate.

Numai un miop — zice mai departe Kerensky — e în stare să creadă, că bolşevismul nu ar insemna azi nu capital desăvârşit.

Avem la dispoziţie ştiri absolut autentice, că toate încercările bolşevicilor de a reorganiza viaţa economică şi financiară a statului rus nu au izbutit. Totuşi cauza, şi în acest caz este de ordin pur politic. Această se constată şi din eşecul complect al legăturilor comerciale dintre Anglia şi Soviet şi din nereuşita concesiunilor pr ectate de guvernul sovietic.

Dela regimul actual al Rusiei nu mai avem ce aştepta, deoarece acesta şi-a împlinit rolul iar forţele l'au abandonat pentru a mai putea produca ceva de folos pentru omenire.

Actualmente acest regim nu face altceva decât că-şi prelungeşte — în mod artificial — zilele cari sunt deja numărate.

Poporul rusesc a suferit mult mai mult, decât se putea crede şi astfel nu ne mai putem din parte-i la o nouă răsbunare.

„Trebue din contră să ne retragem pentru a lăsa ca evenimentele să se desfăsoare în voia lor conform legilor firesti.

Rusia în prezent e în mijlocul unui proces, care constă din acumularea unor noui elemente creatoare, unor forţe constructive. Din toate aceste noui forţe, numai o singură formulă se poate deduce cu siguranţă şi prin urmare numai ea poate fi realizată: că viitoarea Rusia se va depărta tot aşa de absolutism cum se va depărta de bolsevism.

Datorita optimismului de care s'au călăuzit massele în timpul din urmă putem constata o reînviere a conştiinţei la poporul rusesc, care azi începe sa se ocupe de probleme universale încercându-se să găsească o soluţiie definitivă în viitoarea construcţie politică şi socială, rupând însă mai întâi toate legăturile cari mai exista intre el şi actualul sistem de guvernământ.

Noi trăim prologul unei istorii nouă. Epoca aceasta. nu numai că ne lasă să privim într'un viitor mai senin, ci concentrează privirea spre un capitalism intinerit al cărui centru, abandonând bătrâna Europă, s'a transpus în Oceanul Pacific.

Cine crede că o complexitate de forţe, concentrate de către statele America, Anglia şi Japonia şi aruncate în mijlocul Oceanului Pacific, ar insemnă agonia capitalismului dă dovadă unei miopii ridicole şi unei mentalităţi unilaterale.

Din contră, — zice Kerensky — nu trebue să se uite, că pe întreg contnentul european numai mulţămită situaţii sale geografice un singur stat este cointeresat în această chestiune şi acest stat este tocmai Rusia care deşi espusă acestui joc periculos social nu inseamnă totuş; că ea nu va fi în stare să se mai reculeagă pentru a depărta nourii întunecoşi ce plutesc d'asupra ei, ci din potrivă azi se lasă sedusă de un viitor ce-i surâde şi care o chiamă să trasere destinele Europei, ea una care a fost trecută prin botezul natural de foc şi care în viitor va juca un rol precumpănitor,

(gb.)

unilateral, exagerat şi deci în dauna unei prezintări şi funcţionări armonioase fizice.

Educaţia fizică, adresându-se ori cui, asigură desvoltarea armonioasă a întregului corp.

Pe când educaţia fizică, urmărind desvoltarea armonioasă a corpului, a persoanei, nu esclude pe nimeni atletismul nu poate avea în vedere de cât pe foarte puţinii dotaţi prin naştere.

Se vede uşor cât greşesc acei pretinşi educatori fizici cari îşi propun să formeze atleţi. Propunându ne să formăm atleţi, nu facem educaţie fizică...

După cum simplul învăţător, dând simple cunoştinţe, nu poate creia oameni dotaţi, extraordinari, talente, tot aşa educatorul fizic nu poate creia atleţi din elementele cari îi sunt încredinţate pentru simpla educaţie.

Se mai vede uşor acum cum au greşit şi greşesc „maeştrii de gimnastică" în practica lor obicinuită. In loc să cunoşti tipul fie-cărui elev, în loc să-i dai ce-i lipseşte şi să-l dezvolţi ceri să facă anumite mişcări, pe cari le vor face numai dotaţii prin naştere.

Această practică înseamnă, ca şi atletismul, negaţia educaţiei fizice.

Pe copil trebue să-l dezvolţi după felul lui de a fi, şi să-l dezvolţi armonios, iar nu să-l obligi să execute mişcări pentru cari numai puţini sunt dotaţi prin naştere.

După ce am lămurit şi aceste raporturi, nu ne mai rămâne de cât să accentuăm cum am putea ajunge ca binefacerile unei educaţii fizice să fie simţite de masse din ce în ce mai mari.

Aceste binefaceri nu pot fi concepute fără educatori calificaţi apţi. Şi ei trebuesc să existe în familie, în şcoală, în armată, în diversele asociaţii.

Educătorii nu se pot obţine fără şcoale de educaţii, fără şcoale de explicaţie.

Deci, primul pas de făcut pentru a avea asigurată o educaţie fizica, e de făcut în sensul crefării de şcoale de educaţie.

Cărţi şi reviste

Au apărut:

„Buletinul oficial" al ministerului de instrucţiune publică — Secretariatul Cluj, — anul II, n-rele 5, 6 şi 7, cu un cuprins de program didactic propriu zis.

„Sburătorul literar", revistă săptămânală, sub direcţiunea d-lui E. Lovinescu, profesor universitar, — anul I, nr. 6.

■

„Săgetătorul" foae săptămânală, sub direcţiunea apreciatului scriitor şi dramaturg M. Sorbul, — anul I, nr. 2.

„Cele trei crişuri" revistă de cultură sub direcţiunea d-lor Roman Ciorogariu, col. Gh. Bacalogu şi al. Pteamcu, — anul II, nr. 17, — cu un bogat şi valoros cuprins.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAŢII

Marţi: Călugăriţa păcătoasă.
Miercuri: Diavolul negru.
Joi: Dorinţi arzătoare.
Vineri: Dorinţi arzătoare.
Sâmbătă: Dorinţi arzătoare.
Duminecă: Clubul cerşitorilor.

CINEMA URANIA

Marţi: Cununa de lauri.
Miercuri: Viaţa de Paris. Partea I
Joi: Viaţa de Paris. Partea I.
Vineri: Viaţa de Paris. partea II.
Sâmbătă: Viaţa de Paris. p. II.
Duminecă: Pedeapsa.

CINEMA APOLLO

Marţi: Beţia de aur,
Miercuri: Catenele sufletului.
Joi: Catenele sufletului.
Vineri: Cad frunzele.
Sâmbătă: Cad frunzele.
Duminecă: Cad frunzele.

INFORMTAII

Duminecă s'a ţinut a 2-a şezătoare literară la cohorta „Fântânele" a cercetaşilor români dela liceul „Gh. Barijiu".

La şezătoare, pe lângă membrii cohortei, a asistat şi un numeros public. Au vorbit: A Ciortea, fostul comandant al cohortei, Ioan Vertan s. s. lit. şi E. Lazar secretarul cohortei. Au urmat apoi mai multe declamări şi lucrări originale asupra instituţiunilo cercetaşilor.

Şezătoa ea a fost orânduita de d-l capitan Beleuza, comandantul cohorte.

■

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Marţi drama senzaţională, creaţiunea fabricei Ufa, „Beţia de aur", în rolurile principale Erich Kaiser Titz, Maria Leiko, Max Laurenke.

*

In CINEMA UNIVERSITAŢII se va reprezenta Marţi o frumoasă dramă socială „Călugăriţa păcătoasă", în rolul principal Magda Sonja şi Franz Höbling.

*

In CINEMA URANIA se va reprezenta Marţi numai pentru o zi „Cununa de lauri" dramă artistică de o frumuseţe feerică.

■

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate şi la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staţionat prospătează corpul obosit oţeleşte muşchii stătuţi stânge ori ce dureri corporale şi dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică şi chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. I-111

■

Dr. Lăzărescu, şef-medic al Casei Cercuale, Specialist în boale interne şi Venerice Consultă între orele 3—5 şi 7—8 p. m. Str. Iuliu Maniu 40. 399

*

Puşkáş Béla şi Kőrösi Duduş concertează alternativ cu capella lor în salonele de mâncare ale Hotelului Central, Local de distracţie de primul rang pentru elita Clujului. I-622

■

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică şi naţională.
Se serveşte cină de teatru etc.
1103. Serviciul prompt.

■

Vor concura la premiile ziarului „Infrăţirea" atât vechii cât şi noii abonaţi cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

Comitetul provizoriu al absolvenţilor şcoalelor superioare de comerţ invită pe toţi colegii să se inscrie, până Duminecă 30 Oct. la d-l preşedinte al Tribunalu ui Cojocna, — această în vederea constituirii corpului Contabililor din România (secţia Cluj) ce se va face în aceeaşi zi la oră 10 dim. în sala nr. 94 a Tribunalului.

*

Dacă doriţi să cumpăraţi eftin orice articole de toaletă, puteţi afla la Drogueria EMKE Cluj, Piaţa Unirii 32.

■

Abonamente pentru ziarul „Infrăţirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piaţa Unirii 7,

DACĂ DOREŞTI SĂ CUMPERI MOBILE

să nu-ţi pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureş şi să vezi uriaşele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

SZEKELY şi RETI

Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Actii 467

Uzina electrică a oraşului
Conducerea societăţii „GANZ"
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Széky)
Telefon No. 403.

Execută instalaţii electrice şi transmisiuni de curent. Pecomandă liferă instalaţii de motoare electrice. □ Lampadare şi materiale pentru instalaţii permamente în depozit. □□□
148

Toată elită Clujului îşi de întâlnire în fiecare zi la

Bodega New-York

unde se servesc vestiţii mititei cele mai alese gustări şi bere rece la pahar. □
329

Concurs

Societatea comercială pe acţii „Tecana" din Teaca judeţul Cojocna caută un

Conducător de prăvălie (Diriginte)

pe lângă garanţie morală şi materială. Postul este a se ocupa cu 15 Decembrie a. c. Ofertele se vor înainta până la 1 (prima) Decembrie a. c. Direcţiunei.

Direcţiunea.

Pretutindeni în Ardea se citeşte ziarul INFRĂŢIREA

Trenul special al târgului de mostre din Praga în România și Bulgaria

Eri la orele 8 dim. a sosit în localitate trenul special al târgului de mostre din Praga Garnitura lui e formată din 15 vagoane încărcate cu diferite mostre prime din tot ceiace produce mai bun industria cehoslovacă. El se află garat în partea din spre răsărit a gării.

Tot eri dimineață la ora 10 târgul a fost deschis oficial. Au asistat consulul cehoslovac delegația camarei de comerț în frunte cu d. Heves președintele Camerei; dnii Căciulă, col. Gregorovici, etc. foarte mulți comercianți și un numeros public.

D. Stoika Bohumil, directorul acestui original târg a salutat, în limba germană, pe vizitatori, accentuând că acestei inițiative este intensificarea legăturilor comerciale între România și Cehoslovacia căruia îi răspunde d. Căciulă, în numele Camerei de comerț.

Cei de față vizitează apoi târgul de mostre.

D. Metheș prefectul, județului Cojocna d. Pop primarul orașului și d. Oonă, reprezentantul direcției generale a Ministerului Internelor, din Cluj, au vizitat târgul după amiază.

■

Vedem textile, sticlării, mașini agricole, băuturi spirtuoase, pielării, obiecte din ceraunca vestminte, tinichigerie, articole cernice, industriale, și de comunicație etc. etc.

Iată ce ne-a spus dl. Soyka, în convorbirea avută cu d-sa:

Inainte de toate trebuie să va declar, că ținta acestei expediții, al cărei inițiator sunt eu, este crearea unei legaturi între industria ceho-slovacă și comerțul român. Accentuez: cu comerțul român pentrucă — deși trenul va trece și în Bulgaria — în primul rând comercianții romîni sunt acei, cu cari noi căutăm să statornicim raporturi comerciale intensive, dat fiind că suntem vecini, că interesele noastre și împrejurarile ne-au predestinat, să trăim în cele mai amicale relațiuni economice și comerciale. Păcat numai, că diferența valutară în ultimul timp, a influențat defavorabil aceste raporturi. De asemeni și taxele vamale mari.

■

D. director Soyka, în continuare ne spune, că după o staționare de două zile în Cluj, trenul va pleca la Timișoara, de acolo la Craiova, apoi la București.

Dela București, unele va sta vro câteva zile trenul se va îndrept spre Sofia, Varna, Steragora, Burgas și Filipopol în oprindu-se în fiecare oraș 2—3 zile.

De aci se va întoarce în România cu destinația Iași, Galați și centrele comerciale ce cad în zona acestei linii ferate.

Trenul va trece și prin Polonia.

Târgul acesta suportă, pe socoteala sa cheltuelile ce ating un total de un milion și jumătate calculându-se însă și subvenția de o jumătate milion coroane acordate de Statul Cehoslovac.

■

In Oradea, de pildă s'au făcut comenzi de aproximativ $2^1/_2$ milioane.

„La acest târg participă cele mai mari întreprinderi ale industriei Cehoslovace în număr de 81.

D-l Soyka, mulțumește, pe această cale, oficialităților presei române și ministerului de comunicație pentru sprijinul și buna atențiune cari au contribuit la reușita acestei expediții și nearugat să menționăm că d-l Tufli, ateșatul comercial al României la Praga, a depus multă stăruință și muncă întru înfăptuirea acestei inițiative.

In chestiunea aventurii exregelui Carol

Reprimarea comunismului

Lafayette, 25 Oct.

După știri sosite din Budapesta comunicația ferată între stațiunile Györ și Budapesta a fost întreruptă. Intre Budapesta și Sopron circulația telefon-telegrafică s'a restabilit.

Consiliul de miniștri a hotărît să ia măsuri aspre contra comuniștilor. Bursa și mai multe bănci au fost ocupate de miliție. Muncitorii din Budapesta au hotărît lansarea unui manifest, declarând că în cazul că ex-regele Carol nu va pleca din Budapesta vor declara greva generală.

Jugoslavia reocupă Baranya

Budapesta, 25 Oct.

După știri sosite din Budapesta, Jugoslavia a hotărît să ocupe din nou Baranya, și crede că situația actuală este foarte favorabilă ei.

Socialiștii vienezi față de noua lovitură

Viena, 25 Oct.

Partidul socialist din Viena consideră încercarea de reintronare a lui Carol ca o problemă externă, ce nu poate atinge Austria.

Atitudinea guvernului român

București. 25 Oct.

D-l general Averescu și d-l ministru Take Ionescu eri după masă au fost în audiență la M. S. Regele dela ora 5 timp de aproape 1 oră și jumătate, referând asupra situației din Ungaria. După audiență d-l Take Ionescu a declarat, că punctul de vedere al României este identic cu acel al restului puterilor Micei Antante.

Situația externă actuală este potrivită pentru demonstrarea solidarității ce domnește între puterile ei, pentrucă nu se poate tolera că tratatul de pace din Trianon să fie nesocotit.

Confirmarea tentativei

București, 25 Oct.

Ministrul de externe a primit raporturi detailate asupra scopului și modalitatilor aventurei lui Carol. Amănuntele corespund cu acelea comunicate de presă.

Lovitura considerată ca zădărnicită

București, 25 Oct.

După știri sosite, azi noapte la ora 2, încercarea de re'n ronare a lui Carol se poate considera ca fără succes. Trupele guvernului lui Horthy au înconjurat trupele exregelui și au prins pe Carol. Guvernul a luat măsuri, ca el se fie internat într'o țară de unde el să nu mai poată încerca noui aventuri.

Guvernul împotriva reintronării

Belgrad, 25 Oct.

După sosirea știrei nouei aventuri a exregelui Carol, în Belgrad sa ținut un consiliu de miniștri, la care au luat parte și reprezentanții puterilor antantei. Sa hotărît că se vor lua măsuri în conțelegere cu puterile antantei, iar Jugoslavia va trimite pe frontiera maghiară trei divizii de miliție.

Ziarul „Politică" se ocupă într'un articol mai mare de chestiunea reintronărei și scrie că exregele va trebui silit să se înapoieze în Elveția și întrucât aceasta nu se va putea fece altfel, puterile Micei Antantei vor trebui se trimită trupe de ajutor.

Tentativa e în legătură cu autodeterminațiunii maghiară

Un redactor al ziarului „Era Nova" din Triest a avut convorbire cu o persoană din suita ex regelui Carol, care a declarat, că adevărata intenție a aventurei ex regelui este respectarea autoderminațiunei Ungarie.

Ce scrie presa maghiară

Guvernul ungar crede, că nu vor fi complicațiuni.

„Ellenzék" publică următoarele:

Unele cercuri politice analizând și judecând situația, speră, că nu se vor ivi complicațiuni mai grave. Cercurile legitimiștilor condamnă cu severitate întreaga manevră, îndeosebi însă atitudinea lui Andrássi și Gratz.

In unele cercuri politice Budapestane, întreaga complicație ivită în urma acestei aventuri, este judecată cu cea mai desăvârșită liniște, și cu speranța că soluționarea militară a situațiunei se apropie de sfârșit, rămânând, ca cea diplomatică să fie aplanată de cei în drept.

Mica Antantă cere departarea regelui Carol

Delegații României, Jugoslaviei și Cehoslovaciei la Budapesta au avut o consfătuire Sâmbătă la Ministerul de externe unde au protestat energic față de intențiunea de reocuparea tronului de către exregele Carol I-sa cerut de către delegații Micei Antante guvernului Ungar ca să împue lui Carol să părăsească teritoriul Ungariei în timp de 24 ore. Cu acest prilej au declarat în unanimitate, că în caz dacă aventura se va realiza, Mica Antantă va interveni fără întârziere cu armata.

Ministrul Bánffy a comunicat guvernului său hotărârea și cererea delegaților Micei Antante.

Proclamațiunea guvernului Ungar

Lafayette, 25 Oct.

Astăzi s'a afișat, pe străzile Capitalei maghiare, proclamațiunea guvernului maghiar, însoțită de ordinul de zi al amiralului Horthy către armată, cu privire la împotrivirea ce trebuie executată cu ultima energie în fața tentativa monarhiștilor.

Ultime informații

(*Prin fir special dela coresp. nostru din București.*)

Ora 2 p. m

Congresul general al partidului național-libera a fost definitiv fixat pentru ziua de 27 Noembrie a. c. aceasta, în urma faptului că unele organizațiuni din provincie au hotărât întruniri pregătitoare.

Congresul se ține la București, în sala „Eforiei" din b-dul Elisabeta.

■

Noul împrumut român contractat în Elveția are un răsunet defavorabil în opinia publică bucureșteană, și mai cu seamă în cercurile politice locale.

In trebuințarea sumei de 16 milioane din acest împrumut la jocul de bursă este aspru comentată și părerea generală este ca suma arătată să fi fost destinată la plata cupoanelor și a bonurilor de tezaur rămase în restanță.

Se ventilează credința că parlamentul nu va ratifica noul împrumut; dinpotrivă, el este hotărât să ducă o campanie energică în această privință.

■

Se află din Timisoara că primăria locală, cu privire la întocmirea unui teatru național, impune inițiatorilor să formeze, pe lângă trupa românească încă două trupe: germană și ungară.

Din cele ce transpiră în această insemnată problemă de cultură artistică națională, se pare că dnii Argetoianu și Goga aprobă atitudine antiromânească a autorității comunale din centrul Banatului.

Infăptuindu-se și acest act antinațional, vom avea, fața de numai 5 trupe românești, 17 trupe unguresti.

In Ziarul „Universul" — organul d-l Take Ionescu — a publicat, în ediție specială, știrea alarmantă că armata mobilizează.

Această știre preocupă, în chip îngrijitor, opinia publică.

In cercurile politice bucureștene, gestul numitului ziar e criticat cu severitate.

Desigur — spun politicianii încercați și prevăzători — că faptul acesta ne va atrage admonestări din partea aliaților noștri.

Suntem obligați, prin acțiunea comună ce trebuie să ne-o impunem, să lucrăm în concordanță cu puterile aliate. — adaugă aceleași personagii politice,

■

Congresul național bisericesc a hotărît să țină o ședință plenară destinată exclusiv chestiunii concordatului cu Vaticanul, ale cărui prevederi jignesc interesele Statului român și ale bisericii ortodoxe.

■

Din trenul din Chișinău au evadat 8 teroriști condamnați la muncă silnică.

TELEGRAME

Desmințirea asasinatului lui Joffe

Biroul presei ruse desminte știrea din izvor german, prin care generalul Joffe, șeful delegațiunei bolșevice la Riga, ar fi fost asinat. Joffe se găsește actualmente în Turkestan, în deplină sănătate.

Mobilizare generală în Cehoslovacia

Praga 25 Oct.

Legătura telefonică între Viena și Praga s'a întrerupt. Guvernul a ordonat mobilizarea generală pentru a cărui executare a pus stăpânire pe toate liniile telefonice.

Terminarea lucrărilor de nimicirea aeroplanelor ungare

Budapesta, 25 Oct.

Comisia interaliată sosită pentru preluarea sau nimicirea aeroplanelor din Ungaria și a terminat lucrările nimicind 10 aeroplane și 75 motoare.

Cetiți „Infrățirea"

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" se primesc la LIBRARIA „Cartea Românească" Piața Unirii 7.

Numai câte-va zile mai sunt până la tragerea premiilor pe cari le acordă ziarul „Infrățirea" abonaților săi.

!

Tragerea va avea loc negreșit la 1 Noembrie

Revista economică

In preajma alegerilor dela camera de comerț locală.

Nu este comerciant, industriaș sau financiar, care să nu urmărească cu tot interesul și cu o oarecare îngrijorare mișcarea dislănțuită în jurul apropiatei alegeri pentru constituirea nouei Camere de Comerț și Industrie din localitate.

Este știut de toți, că mandatul comitetului de conducere a expirat încă din anul trecut, iar constituirea unui nou comitet, în care elementul român să fie reprezentat corăspunzător rolului ce industria și comerțul român sunt chemate să joace în viața economică a acestei regiuni, a întâmpinat până acum cele mai mari greutăți.

Greutățile sunt de ordin technic Avem în Ardeal o lege a constituirei camerilor de comerț și industrie, care — aplicată ad literam — a pune elementul român, până mai deunăzi oprimat — în minoritate.

Aceasta am prevăzuto încă în Septembrie 1919 cu ocaziunea Congresului economic, când, în referatul meu, am cerut unificarea legei privitoare la Camerele de Comerț din Țară și luarea de măsuri, care să protegească comerțul și industria românească.

Semnalul dat de mine în 1919 nu a avut însă răsunetul așteptat și astăzi asistăm la atâtea greutăți cari sunt puse în calea elementului român.

Dar greutățile sunt și de altă natură și dacă greutățile technice cu o oarecare bunăvoință pot fi înlăturate, unele par a fi invincibile.

Este vorba de ambițiunile personale, de orgoliul de nerăbdarea unora, cari contează prea puțin în viața economică a Ardealului, să ajungă la situațiuni la care nici munca, nici talentul, nici trecutul lor în industrie sau comerț nu îi îndrituesc.

Mi se pare chiar că avem mai mulți candidați decât firme înregistrate la Tribunal și aceasta ne dă dovada cea mai bună de ușurința cu care voiesc unii să constituiască conducerea unei instituțiuni de însemnătatea celeia de față.

Să vedem mai întâiu ce este o Cameră de comerț și industrie.

Camerele de comerț și industrie au luat ființă în spiritul de organizare al breslelor. Comercianții și industriașii vedeau, că, singurateci și cu puteri răslețe, nu puteau cere îmbunătățiri din partea autorităților înbunătățiri inerente bunului mers al întreprinderilor lor și astfel s'au solidarizat formând primasociațiune de Cameră de comerț și industrie.

Această primă mișcare s'a înfăptuit în 1650 în Franța, la Marseille. După o funcționare de cincizeci de ani, guvernul francez, pătruns de Serviciile aduse de această primă Cameră, a înființat mai multe asemenea instituțiuni în cuprinsul țărei. De atunci încoace toate Statele au considerat Camerele de comerț și industrie ca pe un organ necesar, serios.

Camerele de comerț și industrie au fost puse, cu timpul, pe piedestalul cuvenit acordându-li-se sprijinul legal.

De aci se poate vedea însemnătatea acestor Camere, absolut necesare bunului mers al vieței economice. E destul să spun, că nici o lege mai importantă nu se întocmește, lege cu repercursiune asupra vieței economice, fără ca aceste instituțiuni să nu fie consultate.

Ei bine, aceasta importanța este indirectă funcțiune de persoanele, cari formează „membrii" și „comitetul" instituțiunii.

Acești membrii trebuie să fie aleși, nu după culoare politică, după influente personale sau după coterii, ei trebuie să fie aleși din tot ce are industria, comerțul și finanța mai bun, mai valoros, mai capabil.

Tocmai acum în faza de tranziție, de refacere și consolidare prin care trecem, este nevoia de puterile cele mai valoroase. Tocmai acum trebue să facem act de abnegație personală, să renunțăm la ambiții personale. Se impune să lucrăm cu toții într'o singură direcție: membrii români din viitoarea Cameră de Comerț să fie la înălțime, să fie așa de aleși încât să imprime acestei instituțiuni coloritul național, nu prin ocrotire, nu prin presiuni, ci prin calitatea morală a celor cari vor fi chemați să conducă și pe acești conducători să-i alegem din sînul nostru.

Ar fi cel mai mare blam ce ni l-am da, dacă am face apel la persoane în afară de industrie, comerț sau finanță. Avem elemente bune. Să le facem cinstea a'le găndu-l. Iar odată Camera și comitetul constituite, să le dăm tot sprijinul, toată încurajarea noastră pentru ducerea la bun sfârșit a marei opere care este legată de instituțiune și aceasta în binele întregei vieți economice a circumscripției noastre în binele nostru personal.

Camera de comerț din Cluj, să fie una din cele mai puternice, din cele mai bine conduse, pentru ca să servească de pildă Camerilor surori din Ardeal.

Pentru aceasta se impune cum am zis — renunțarea la pretențiuni personale, recunoașterea meritului acelula care și l-a câștigat!

Carol A. Jahoda.
Industriaș.

Cetiț „Infrațirea"

ȘAH

— Știri — Concursul de șah din Cluj. —

1. La 19 Octomvrie seara s'a început în Cluj, concursul pentru „sampiontaul de șah", la care 14 participanți luptă pentru obținerea premiului I. de 1500 Lei și titlului de „șampion de șah amateur" al Clujului. Cu regret constatăm însă că numele mai multor șahiști de forță nu figurează pe lista participanților. Motivul este, ca nu dispun de timp suficient, ca pe lângă ocupațiunea lor zilnică să poată participa 2—3 săptămâni în fiecare seară la concurs.

Așia le simțim lipsa D-lor: Filerîu Atanasiu, Dr. Vilhelm Erőss, Dr. Pálffy, Ion Tahist, Pavel Faragó și în primul rând a D-lui Dr. Nicolae Bródi măestru de șah, ca e se bucură de un bun renume și în străinătate. D l Dr. Br di ne-a promis, că pentru deciderea definitivă a șamponatului, consimte de a juca, pe lângă anumite condițiuni, un match dublu cu învingătorul.

Publicul urmărește cu mare interes desfășurarea concursului. de oarece participă la el și jucători de aceia, cari n-au luat încă parte la nici un concurs.

Acești din urmă, fac atacuri înverșunate contra matadorilor oțeliți deja în lupte, cari joacă apoi cu cea mai mare precanție, pentru salvarea reputației de „jucători buni", deja mai demult câștigată.

Lista Domnilor participanți, de altcum e urmatoarea:

1. Asztalos, 2. Dr. Zaharia Boilă, 3. Gabel, 4. Gherasim, 5. Nicu Ieremia, 6. Martin Kempelen, 7. Dr. Gróf Logothetti, 8. Locot. med. Gheorghiu, 9. Ernest Mathias, 10. Mátrai, 11. Mendelsohn, 12. Dr. Adalbert Neumann, 13. Constantin Tirscher, 14. Ion Dan.

Concursul se desfășură zilnic de la 8—12 seara, la „Cafeneaua Park" etaj I. Rezultatele se vor publica zilnic în gazete.

2. La matchul aranjat de „Federațiunea de șah Șvedeză" acum nu de mult, premiul I. a fost distribuit între K. Berndson și E. Iacobs. Ambii aveau 4½ puncte.

Șampionul de până aci G. Nyholm, obținând numai 4 puncte, a ajuns la locul III.

3. Măestrul Gates, cu 9 puncte, a fost declarat „șampion al Angliei", la matchul „Federațiunei de șah engleze".

Al doilea premiu l-a câștigat Thormas, cu 8 puncte. La locul III și IV. au ajuns cu număr de puncte egal — adecă 7 — Michell și Weinroright.

Tot acolo s'a ținut un match și pentru „șamplonatul femenin", la care au eșit triumfătoare, tot cu puncte egale D-na Anderson și D-șoara Price. — sohn. — mia.

In atenția damelor!

Au sosit:

pardesie de toamnă și paltoane de iarnă după ultima modă din Paris și Viena la marele magazin

Diamantstein și Moskovics

Cluj, Str. Regele Ferdinand Nr. 25.

Articole de modă pentru dame și bărbați.

1154

„AFEB"

SOCIETATE ANONIMA

Pentru MATERIALE de CAI FERATE din Viena

BUCUREȘTI, Str. Alexandru Lahovari, 34

Telegr. AFEB. — Telefon 56-75

Depozit permanent în BUCUREȘTI și BRĂILA

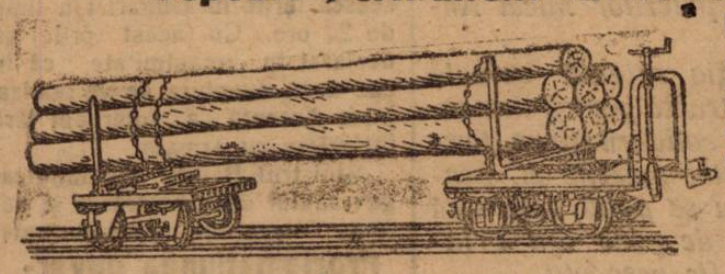

FURNISORI pentru orice fel de materiale de CAI FERATE NORMALE. — CAI FERATE pentru EXPLOATARI de PADURI, MINE Cariere, etc. Tramvaie.

SECȚIUNE SPECIALA: pentru furnizarea de materiale de Construcțiuni și Reparațiuni de LOCOMOTIVE și VAGOANE. — PIESE de SCHIMB.

22

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

Mica publicitate

Cereri şi oferte de serviciu

AFACERI din provincie se primesc spre urgitare şi resolvire, pe lângă onorar modest. Str. Gen. Grigorescu No. 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucţie. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditaţie elevilor de liceu din orice materie cu preţ moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări şi Cumpărări:

DE VÂNZARE pian modern, din timp de pace (fabrica Römisch Berlin) cu tonuri plăcute adresa: Portar Str. Storescu 12. 1189

Se află un „DREPT ROMAN" de vânzare adresa la ziar: „Meţianu".

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeş 57.

Închirieri:

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Preţul după invoeală. Oferte la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere şi dependinţe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanţi, Industriaşi, Comercianţi cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenţi, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administraţia ziarului Infrăţirea

Mărunţişuri | CLUJ | Articole de tricotage

Calea Victoriei No. 10

Ludovic Albisy

Articole pentru bărbaţi | 1087 | Articole de lux şi jucării

Byron Steamship Comp. Ltd.

LINIE REGULATĂ şi RAPIDĂ

Constanţa--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC

Megali Hellas

de 18.000 tone, viteză 18 noduri

pleacă din portul CONSTANŢA la 2 Noembrie st. n. direct NEW-YORK

După „Megali Hellas" urmează a pleca următoarele vapoare:

„Constantinopoles" „King Alexander" şi „Themistocles"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. şi chiar pentru pasag. de cl. III.

Se primesc spre expediere şi mărfuri.

Pentru orice inform. a se adresa la reprezent. generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREŞTI, Strada Academiei No. 2. Telefon 25-40 şi Sucursalele: GALAŢI, Strada Speranţei No. 28; BRAILA, Strada Belvedere No. 1; CONSTANŢA, Strada Traian No. 15

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini. Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 171

M. ANGHEL 210

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neintrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurentă.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialişti.

Stirpitor de şoareci şi şobolani

Efect sigur are numai

„TITAN"

în stărpirea şoarecilor şi şobolanilor.

1 cutie 12 Lei.

Depozitul principal farmacia Dr. Geza Biro Cluj, Piaţa Unirii No. 6

Cele mai noi medele Vieneze de

PĂLĂRI DE DAMĂ

se pot cumpăra cu preţ eftin la

STEFAN FEHER

CLUJ, Strada Memorandului No. 21 (Redoute)

De asemenea orice formă de plus, velur şi filţ se poate transforma după modelele Vieneze.

Reclama este sufletul comerţului

FOARTE IMPORTANT

pentru toţi este de ştiut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrăţirea abonaţilor săi.

Condiţiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 25 Oct. 1921. Pentru vechii noştrii abonaţi, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalţi sunt rugaţi a-şi prelungi abonamentul.

Se înţelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenţ mare cu două uşi, un credenţ mic, una masă patrată, şase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice şi **Bijouteri Fenyő** et. Braunfeld Cluj, Piaţa Unirei No. 9

Un ceas brăţară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru ţigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piaţa Unire

Un servoiu de masă pentru şase persoane, compus din 26 bucăţi, în valoare de . . . Lei 800·—

Un servoiu de vin compus din opt bucăţi şi două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universităţii No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălţăminte Raftopol Cluj, Piaţa Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câştigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piaţa Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreţ sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piaţa Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

„Banca Românească“

Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000

Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREŞTI.

SUCURSALE:

Arad, Baiţi, Bazargic, Braşov, Cernăuţi, Cluj, Constanţa, Galaţi, Ismail, Oradia-Mare, Sibiu, Satu-Mare, Târgul-Mureşului, Timişoara, Tulcea.

Imprumuturi şi conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăţi în ţară şi străinătate. Scrisori de credit şi Cecuri. Acţiuni, Obligaţiuni şi Cupoane. Schimb de monede şi efecte publice. Lombard. Scont si incasso.

Sucursala SATU-MARE

Piaţa Victoriei No. 19 in localul propriu

a început operaţiunile la 25 Octombrie 1921.

„Contabil“

bun bilanţier se angajază în condiţiuni favorabile pentru 1. Noembre 1921, cererile sunt a se adresa pe lângă arătarea pretenziunei de salar şi praxa de până aci.

1191

Firmei RĂCHITAHU şi Co.

Depozit de fabrică în articoli de fier, oţel şi metal.

Cluj, Str. Basarabiei No. 10.

In atenţiunea Comercianţilor!

Nona producţie de ghete „VICTORIA“

1105

Furnizează în engros pe lângă garanţie cele mai moderne articole de această branşă cu preţurile cele mai moderate. Vizitaţi şi vă veţi convinge!

Producţia de ghete Victoria BINDEA, HERSCH & Comp.

Str. I. C. Brătianu 21 (fost fabrica Kola) şi Str. Reg. Maria 8.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine şi solide mobile şi toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

893

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120

Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Fraţii Márton ffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail şi cu vagonul, precum şi lemne de construcţie, scânduri şi totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preţ foarte avantagios.

1187

MAXIMILIAN HOLDER

comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREŞTI

INSTALAŢIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secţia fotografica „FOTOGLOB“

ZINCOGRAFIE

TURNATORIE

— LEGATORIE ŞI — LINIATURA MECANICA

Stabiliment industrial pentru confecţiuni de hârtie şi carton. Liniatura mecanică. Fabricaţiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de şcoală, Carnete şi orice fel de alte lucrări in liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume şi orice lucrări de legătorie de cărţi. **Fabricaţiune de plicuri** comerciale, oficiale şi ori ce alte mărimi şi formate uzitate şi după comandă. — **Cassete de hârtie de scrisori** in diferite formate, feluri şi calităţi obicinuite, albe, colorate şi de lux.

Bilete de logodnă. Invitaţii de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii şi alte articole industriale.

Asortiment complect de cărţi de Şcoală, Pedagogice, Literare, Ştiinţifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice şi de Mode, româneşti şi in limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU şi PAPETARIE Călimări şi garnituri complecte pentru Biurouri, Genţi de piele, Agende pentru advocaţi şi de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell şi ulei, plăci de email in alterabile pentru monumente. Reportaj fotografic continun a evenimentelor din toată ţară infine tot ce se înrudeşte cu această branse

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn şi de pictură.

INSTITUTELE DE DESFACERE

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.

SEDII: C. Sfetea, Calea Moşilor 62-64 şi Calea Victoriei 68, Ionniţiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob. Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piaţa Unirei 7, TIMISOARA, Piaţa Tepeş-Vodă. 2 — IAŞI, Str. Lăpuşneanu 17

Anunţuri

se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea“ şi la toate agenţiile de publicitate.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.

Administraţia ziarului.

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

Anul II. No. 359 Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Vineri 28 Octombrie 1921

BIBLIOTECA CENTRALA ASOCIAȚIUNII SIBIU

Infrățirea

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952.
SUB CONDUCEREA UNUI C[illegible]
Director: D. TOMESCU
Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

Valuta morală

Valoarea leului a scăzut îngrijorător și pe toate buzele nu răsună decât cuvântul valută. Între multele cauze de depreciere, după cei pricepuți într'ale finanțelor, este și aceia că s'a emis prea multă hârtie monedă. Aurul nu-și mai arată nicăirі sclipirea sa și nici sunetul său nu se mai aude. Peste pustiul de aur se întinde o perdea groasă de hârtii terfelogite, în care lumea nu mai are în redere. Lăsăm la o parte partea de adevăr economic și financiar ce închide această constatare și ne lăsăm purtați spre ideia de valută morală pe care ne-o sugerează valuta leului.

Căci dacă pe terenul financiar mai poate fi discuție, dacă hârtia cea multă a scăzut valuta, pe terenul valorilor morale se pare că e un adevăr dureros că oameni de carton, au depreciat prin mulțimea lor valorile adevărate. Din scurta dar prea încercata mea experiență a vieții, am constatat că devii chiar ridicul dacă încerci să te razimi pe propria ta valoare. Valul cel mare al mulțimei fără valoare te trântește și trece peste tine mai departe. Deprecierea valorilor morale este rezultatul firesc al cultului incompetenței pe care l-au întronat timpurile de azi și partidele politice, cari nu se gândesc decât la interesul lor și la ziua de azi. Iar în opera lor de ridicare a uliților și de copleșire a valorilor sunt ajutate de democrație.

Dacă am deschide cartea trecutului popoarelor am citi împede în ea, că orice fenomen social, prin exagerarea puterii sale, își sapă singur groapa. Așa bunăoară, militarismul, care este o firească și necesară manifestare socială, când a încercat să capete hegemonia și-a ridicat împotrivă umanitatea întreagă. Naționalismul, ca manifestare socială tot atât de firească, și-a ridicat celelalte manifestări sociale împotrivă-i, ori de câteori el a crescut până la șovinism.

Religia, tot ca manifestare exterioară, este poate cel mai firesc fenomen social; când însă biserica a căutat să se suie în capul tuturora, și-a primit lovitura pe care o merită. Și am putea arăta încă prin numeroase exemple acest adevăr că între fenomenele sociale este o vecinică luptă și că fiecare își dă singur în cap atunci când vrea să câștige hegemonia.

Omul, chemat să conducă popoare, trebuie însă să-și găsească în aceste constatări isvorul cuminteniei sale,

Din nenorocire pentru noi, se pare că democrația alunecă în același păcat al exagerării și prin aceasta va provoca o reacțiune.

Sub masca democrației, ca sub orice văl al modei exagerate, a intrat lumea celor mulți. Ca atunci când apare o modă oarecare în lumea cucoanelor. La început, numai cele mai bogate își împodobesc trupurile lor; iar după aceia repede moda îmbraca și sărăcia de pe la mahala, ca să sfârșească prin a sucumbă. Egalitatea democratică a înglobat unul peste altul pe cei chemați și nechemați; a ieșit înaintea fiecăruia cu „drepturile omului", uitând să-i arete și datoriile lui, și astfel asistăm azi la o înăbușire a celor pricepuți de cât e mulțimea celor nepricepuți. Democrația, pe care fiecare partid o exagerează, luându se la întrecere cu celelalte partide, te îmbie să pretinzi și tu o pereche de hățuri la carul cel mare al țării, dar nu te întreabă nimeni dacă ai mai mânat vreodată caii! De aceia vedem azi pe toate drumurile trântiți pe sub roțile carului fel de fel de viziții politici, iar pe alții scoși teferi de sub aceleași roți.

Partidele se întrec între ele cari să fie mai democratice și nu văd unde duce drumul pe care au apucat. Îți face impresia unor copii cari se întrec în a sbiera mai tare.

Exagerarea democrației este dar una din cauzele însemnate ale scăderei valutei morale. De la acest adevăr pornim să anticipăm că pentru răspântia la care se găsește neamul nostru, numai partidul care nu va cânta sprijinul, ca să ajungă la guvern, în excesele democrației, numai acel partid va ști ce trebuie de făcut.

Partidul, care sub invazia democratică, va ști totuși să selecționeze și să ierarhizeze valorile, partidul care nu caută a ajunge cu oricine și cu orice preț la putere, ci care se gândește să-și atragă valorile morale mai întâiu și apoi mulțimea: partidul care nu încurajează pretențiile ambițioase și care pune pe tot omul la locul lui; cu un cuvânt partidul care va lucra la ridicarea valutei morale, acest partid va fi cel chemat să consolideze și să facă unirea definitivă a Românilor.

Acesta este partidul care se uită mai departe de cât la ziua de azi și care, punând mâna pe frânele puterii, știe de la început pe ce drum trebuie s-o apuce.

G, B.

Știrile zilei

Asasinarea ministrului de război bulgar

Sofia, 25 Oct.

Ministrul de război bulgar a fost asasinat eri de comitagii bulgari din Macedonia, cari pe urmă au reușit să dispară. Se crede că ministrul a fost asasinat din cauza că în ultimul timp a luat măsuri foarte severe contra comitagiilor.

Tratative italo-germane

Paris, 25 Oct.

In viitorul apropiat se vor ține tratative între guvernul italian și cel german pentru încheierea unei convenții după modelul celei din Wiesbaden.

„Politica de hărțuiala"

Așa a fost caracterizată de Apponyi politica de naționalități a guvernelor maghiare, cari, după părerea contelui maghiar, înveninа numai raporturile prin sicanele mărunte, dar nenumărate ce se făceau fără să resolve problema însăși în sensul dorit de Maghiari. Contrar acestei politici, Apponyi a stabilit direcția ce aveau să o urmeze Maghiarii în politica lor față de naționalități, ridicând lozinca: svalter în modo et fortier în re Lăsând la o parte tendința pe care o urmăria Apponyi prin formularea în acest chip a unei direcțiuni politice, tendință pe care nu o împărtășim, — rămâne însă adevărat, că ori-ce politică trebue să urmeze principiul exprimat în formula de mai sus cel puțin din considerațiuni de tactică.

Privind politica ce se face la noi peste tot nu o putem caracteriza mai nimerit decât tot numai cu termenul de „politică de hărțuială". De fapt, tot ce se face la noi, toate dispozițiile, toate legile și toate ordonanțele se pare că nu au alt scop, decât să întreacă nemulțumirea și amărăciunea, să mărească neîncrederea și să întroneze peste tot confuzia și nesiguranța. Nici o idee conducătoare, nici o legătură logică între dispozițiile ce se iau și între nevoile prezentului, nici o cruțare a principiilor de drept și de echitate, niciun gând mai luminat care să împrăștie norii care acopăr realitățile ci peste tot un de-avalma îngrozitor, în care toți improvizații își dau zor să experimenteze după instinct și la voia întâmplării. De-aici șicane, nemulțumiri, revolte. Căci în firea omenească — ori-ce s'ar zice — este un dram de demnitate care nu poate fi atins și demnitate aceasta se ridică mai cu înverșunare împotriva șicanelor mărunte, decât împotriva nedreptăților mari.

Nedreptățile mari își găsesc o justificare, ori care ar fi ea, contra căreia poți să lupți, pe când șicanele mici te dezarmează

Intre șicanele acestea, cari au produs și produc și astăzi cele mai strașnice și mai justificate nemulțumiri, primul loc îl ocupă chestiunea locuințelor.

Nicăieri ca în jurul acestei chestiuni, nu s'au făcut mai multe greșeli, nu s'a lucrat mai fără cap, mai fără metodă, mai arbitrar, și mai neomenește. Chestiunea aceasta trebuie să ne preocupe de-aci înainte mai mult, trebuie ca presa să o ridice mereu la ordinea zilei, pentru a se face un început de îndreptare a unei stări de lucruri insuportabile.

A. C.

Citiți „Infrățirea"

Cenzura la trei pași de Cluj

Ca să se vadă cît de abuziv a procedat prefectul de Turda, reproducem mai jos articolul publicat în n-rul 2 al gazetei poporale „Turda" din pricina căruia această gazetă a fost suspendată pe timp de o lună, deși articolul fusese cenzurat și lăsat să apară în gazetă de însuși prefectul județului.

Abuzul este cu atât mai evident cu cât un articol care poate fi cetit la Cluj, nu poate fi cetit și la Turda, adică la trei pași de Cluj.

Iată articolul:

Cum stăm?

In lumea politică a ajuns vorbă de toate zilele întrebarea: Se face, sau nu se face colaborarea?"

Această întrebare și-o pun cei ce sunt încă la putere. Tot aceasta îi frământă și pe cei ce vor veni și (cenzurat) să vină la putere.

In colaborare — care înseamnă unirea mai multor partide, pentruca împreună să muncească pentru ajungerea unei ținte — își pun nădejdea o bună parte din oamenii, cari fac politică și mai ales cei ce stau mai la o parte de vârtejul ei.

Unirea puterilor a două sau mai multor partide e de lipsă, pentrucă singur niçi unul nu e în stare să treacă peste greutățile de tot felul ale vieții de după războiu — așa cred mulți oameni.

Partidele dela cârmă, a poporului și cel tachist, caută să câștige sprijinul partidului țărănesc, pentru ca să poată deschide din nou Casa Țării, din care au eșit astă primavară în semn de protestare cam 120 deputați.

Din partidele de opoziție se încearcă strângerea într'un mănunchiu a celor, ce au (cenzurat) Unirea României Mari.

După cât stau lucrurile până azi, nici una din grupările pomenite nu s'a făcut.

Cumpănind oamenii, faptele lor din trecut, credințele lor mărturisite, scopurile ce vreau să le ajungă în viitor, legăturile cari le-au avut și le-au putem spune cu oarecare siguranță sfârșitul acestor încercări.

Partidul poporului și cel țărănesc din Vechiul Regat s'au născut din nemulțumirea cauzată de suferințele grele și lipsurile mari ale războiului unirii, folosită de oameni vechi îmbrăcați în haine noui, ca să-i ajungă scopurile lor de mărire.

Suferințele și durerile fără seamăn ale marelui răsboi, care ne-a pus la grea încercare toate puterile, nu a scos la iveală — după cum s'ar fi așteptat cei buni — oameni noi de luptă pentru dreptatea celor mulți și năpăstuiți, Dimpotrivă s'a întâmplat lucrul ciudat, că din sbuciumul acela mare, au eșit la supra față — e drept că ei înșiși s'aucam îmbulzit — mulți din cei mai ușori la cântarul cinstei, al muncii și priceperii, întocmai cum este din vâltoarea mare la suprafață spuma murdară.

Așa s'a întâmplat, că s'au adunat în partide noui oameni învechiți în păcate, cari găseau că locul ce-l aveau în vechile partide era prea strâmt. S'au adunat sub firma nouă, fără să-și fi primenit sufletul.

Să-i judecăm cum au fost și vom ști, cine sunt și cine vor fi.

In partidul poporului, unit pentru stăpânire cu cel tachist s'au aduuat toți boerii și ciocoii, cari nu au putut fi așezați de celelalte partide așa cum le era pofta. Li s'au adăugat câțiva ofițeri eșiți la pensie, cari cred, că abia la bătrânețe au ajuns la deplinătatea puterii de viață și de muncă.

Adevărul acesta îl poate vedea oricine vrea să știe cine conduce partidul poporului.

Partidul tachist, botezat conservator-democrat, e o frântură a vechiului partid conservator. S'a născut în rândul întâiu din pofta de mărire a șefului d-l Take Ionescu, care deși a trecut prin toate partidele pe rând, nu și-a găsit locui nicăiri.

Cam așa s'a născut acest partid, cum s'a întâmplat și la noi în Ardeal prin 1910—12, când o ceată de tineri în frunte cu Dr. Goga, neputând ajunge la cârma partidului național, a încercat să-l desbine în două pentru a putea ajunge în fruntea unei părți măcar, dacă nu poate fi în fruntea întregului. Singura deosebire, că încercarea Dr. Take Ionescu a isbutit la început, pe când Dr. Goga a trebuit să facă multe încercări și să se scalde în multe ape până a putut desbina pe Ardeleni.

Tovărășia aceasta, adecă partidul poporului, tachiști și oameni, d-lui Goga vor să câștige sprijinul partidului țărănesc din vechiul Regat, pentru a se mai putea ține la cârmă.

Dacă însă este bunăvoință cinste și simț de rușine cât de puțin în politică această tovărășie nu se va face.

Partidul țărănesc, condus de directori de bancă, profesori universitari, format din mulți preoți și învățători, dar având în conducere puțini țărani are ca bază lupta de clasă. Intocmai ca și socialiștii susțin și cer ca conducerea țării să fie încredințată unei clase, adecă numai țăranilor socialiști. Nu se poate ca acum de dragul puterii să se întovărășească tocmai cu partidul ciocoilor dela care ar avea de scos drepturile clasei țărănești.

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Tovărășia lor ar fi înpreunarea focului cu apa.

Țara n'ar avea nimic de căștigat dintr'o astfel de împărechere. Nu s'a aduce o putere nouă, o pricepere mai multă în trebile publice și nu ar fi o schimbare în spre bine. Cel mult s'ar putea prelungi cu câteva săptămâni sau poate numai zile starea insuportabilă de acum.

Mult mai îndreptățită e încercarea de a face colaborarea partidelor unirii, Partide născute din necesitățile reale ale diferitelor părți prin puterea lor de muncă, prin faptele lor și prin nizuințele lor pentru viitor își au îndreptățirea de a trăi.

Unirea lor ar fi cumva un spor de putere care ar putea birui greutățile.

După cum se vestește această colaborare în parte s'a și făcut. Partidele unirii din Vechiul Regat, Bucovina și Basarabia s'au înțeles. Urmează încă constituiri pentru a se alătura și partidul național din Ardeal. . .

Greutățile înțelegerii e, că dorința partidului național de-a avea puteri depline în Ardeal nu poate fi admisă.

Nici nu se poate înțelege cum s'ar putea face aceasta. Dacă dintre Ardeleni s'au găsit atât de mulți cari cu ani întregi înainte au văzut limpede, că pentru a eși cu bine din greutățile de azi, e de lipsă să ne alăturăm acelor bărbați de stat din Vechiul Regat, cari au dat dovadă de patriotism, pricepere și energie în conducerea trebilor țării, de ce partidul național să ceară și cu ce drept ca aceștia să fie lăsați la o parte pentru ca să facă singur partidul național politica vestită întâiu de aceștia. Oare nu mai atunci e bună o politică când o fac anumiți oameni?

Noi nu credem și nu o crede nici țara întreagă. H.

Note de ieri și de azi

Foarte important! Lucrul nu privește, de cât indirect, pe necăsătoriți. Ași putea chiar zice, că el e contra lor! Căci în cele ce urmează nu este vorba, nici mai mult nici mai puțin, de cât de cum să faci, ca să-ți asiguri dragostea soției sau soțului tău! Deci . . .

Răspunsul la această chestiune, de un interes atât de mare pentru cei însurați, îl dă Dorothy Dix, într'un jurnal american de acum vreo zece ani. Titlul articolului pe care-l scrie ea arată de la început leacul: Dacă nu-ți iubești soția, o va iubi altul! Iată acum și în ce fel justifică Dorothy Dix această aplicare a principiului din fizică, al vidului, afacerilor de inimă.

Așa-i omul, zice ea: el nu-și poate închipui, că odată ce l'a iubit cineva, poate înceta să mai simtă dragoste pentru persoana lui. Noi gândim de obicelu atât de bine de noi, în cât credem că ne putem permite ori ce libertăți cu dragostea. Nu-i de ajuns că îmbătrânim și suntem, pe zi ce trece, mai puțin frumoși, dar nici un ne trece prin cap, că datoria noastră, de soți, este să fim plăcuți nevestelor noastre, să stăm cu ele de vorbă, să nu ne vărăm capul în jurnale ori de câteori venim acasă și să nu fim până și brutali și sgârciți în conduita noastră față de ele.

Care este însă rezultatul unei astfel de purtări? Foarte ușor de răspuns zice Dorothy Dix: mâna bărbatului chiar, este aceia care deschide ușa musafirului nepoftit, adică aceluia care să-i ia locul în inima soției lui! Căci ce vreți: „Cele mai multe din femei continuă să trăiască, așa, părăsite și rău tratate, ajutate de răbdarea cea mare cu care le-a înarmat cerul, dar din când în când, una dintre ele, cu mai mult spirit și cu mai puțină răbdare, sau cu o nevoie mai mare de a fi iubită" este fericită să răspundă afecțiunei venită din afară de căsnicie, afecțiune pe care bărbatul ei nu se gândește s'o mai dea. „Foarte puțin sunt femeile, mai spune scriitoarea noastră, care ar privi dincolo de pragul casei lor, în cântarea unuia cu care să stea de vorbă sau care să-i arate simpatie, dacă ar găsi simpatie și înțelegere în propriul lor cămin".

De altfel, zice Dorothy Dix, ceiace este drept pentru un sex este adevărat și pentru celălalt. Femeia uită de multe ori, după ce se mărită, că bărbatul ei are nevoie de cineva care să-l dădăcească, de cineva pentru care el să fie omul cel mai frumos, cel mai mare, cel mai brav din lume, de cineva care să'l iubească, să se dea peste cap pentru el. Omul poate găsi în tovărășia altor bărbați o mare plăcere, dar el are nevoie și de o femeie, care să-l asculte cu drag, cu înțelegere și fără să se obosească, ori de câte ori îl apucă dorul de a visa, cum se zice, cu ochii deschiși. Dacă femeia aceasta nu poate fi soția lui, el o va căuta în casa de alături.

De aceia, o voi, soți și soții, ascultați sfatul doamnei Dorothy Dix și lipsiți pe oglinda voastră un petec de hârtie cu următoarea instrucție pe el:

„Când voi înceta de a-mi iubi bărbatul sau soția, cineva strein va veni și îmi va lua locul."

Pisica tot în picioare cade. Era în 1914. Germanii se apropiaseră de Paris Victoria le părea asigurată, iar ca ei gândeau și alții, ca ei gândeau și Evreii. În consecință, aceștia se și preparau să ia parte la împărțirea pradei.

Unul de ai lor, de ex. Ludwig Stein, profesor de filosofie, pe vremuri, la universitatea din Berna, iar de fel din Buda-Pesta, se grăbi în adevăr să ție, după primele succese germane, o conferință la Berlin, conferința în care fixa locul poporului ales în noua împărțire a lumii. Intâi înșă, ei ne spunea că față în față se găsesc „ordinea și organizația germanică, loialitatea, progresul și cinstea germanică, cu perfida franceză de revanșă, rusească pur sânge, engleză de stăpânire, muntenegreană și sârbească de omor, etc . . ."

Din fericire, urma Stein, germanii au de partea lor adevărul și vor învinge. Iar în ceeace privește pe Evreii germani, ei sunt favorizați de soartă, căci luptând pentru patrie, ei luptă și pentru dreptate! Singură Germania a dat evreilor o țară, în care există dreptatea; numai aici ei pot ajunge în ori ce loc, la ori ce mărire. „Faptul — zicea Stein, — că din 11 milioane de Evrei, 10 vorbesc sau înțeleg limba germană, este de prima importanță. Când armatele germane vor fi victorioase, dreptul va domni pe pământ și atunci va începe împărăția lui Dumnezeu. Chiar dacă ar fi ca iudaismul să-și piardă individualitatea și să se topească în cultura germană, ce prespectivă binecuvântată nu ar fi aceasta, în fața posibilității unei domnii a cazacilor!"

Și totuș se pare că pentru evrei țara cazacilor este astăzi un ideal nemai pomenind de faptul, că alți Steini glorifică victoria Franței, Anglei, etc. . . . noi Românii, fiind chiar în fericita situație de a poseda exemplare mai rari, exemplăre de aceea care după ce au cântat serenade lui Wilhelm, jură acum pe sabia lui Foch!

Dacă nu din alte motive, dar pentru curățirea atmosferei morale, ar trebui rezolvată odată defenitiv chestiunea poporului cameleon. *Husland.*

ECOURI

„România" — conferința d-lui prof. Iorga la Paris

Profesorul Nicolea Iorga a ținut în seara aceasta la Sorbonna o conferință asupra României, în urma rugămintei făcute de rectorul Academiei. Au asistat numeroase personalități din lumea politică și culturală. Oratorul a arătat originea comună a poporului francez și a poporului român, precum și a inițiațiilor lor naturale. D-l Iorga după ce a caracterizat populația românească a terminat printr'un apel călduros și foarte aplaudat cerând o prietenie din ce în ce mai mare între Franța și România.

Un ser împotriva vărsatului

Bacteriologul Atria a descoperit un ser în contra vărsatului. Injecțiile făcute celor bolnavi de vărsat au provocat o vindecare grabnică.

Falsificatori de bancnote în Ardeal

Poliția din Abrud a descoperit în com. Cărpiniș, o bandă de falsificatori de bancnote a 500 lei și 1 leu. Ei au fost arestați și instramentele de falsificare depuse la parchetul local.

Cercetările continuă.

Cărți și reviste

A apărut de curând *Etudes sur la vie chère* (Studii asupra scumpirei traiului), lucrare datorită ziaristului francez Paul Degouy. Autorul semnalează nenumăratele greșeli săvârșite în timpul războiului când etatismul, împins prea departe, a contribuit la desorganizarea vieții economice a Franței. La o îndreptare a lucrurilor nu se poate ajunge de cât prin intensificarea producțiunii și prin economie, Numărul cel mare al speculatorilor nu se datorește de cât faptului că munca a scăzut și producțiunea este neîndestulătoare. Câtă vreme nu va crește oferta și concurența nu va deveni liberă, scumpetea traiului nu va putea avea nici un remediu.

„Gazeta oficială a comisiunii regionale de nuificare" din Cluj Nr. 51.

CALENDARUL GOSPODARILOR
PE ANUL 1922

Intocmit de d-l I. Simionescu
profesor universitar

este sub tipar și va apare peste câteva zile.

Material bogat, cu ilustrații în text la care s'a adăogat și însemnarea tuturor târgurilor (Bâlciuri) din țara întreagă.

PREȚUL 5 LEI

Comandele să se adreseze din vreme către

„Cartea Românească" S. A. București. 1200

Noutăți Pardesie și haină de școale
Calități din timp de pace au sosit la
Firma **NEUMAN M.** 699
magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.
Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 54

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Tot în Țara Foametei

— O călătorie la Samara și Kazan —

D-l Ercole, corespondentul casei „Pathe" din New-York, este întâiul reporter cinematografic autorizat de guvernul sovietic din Moscova să viziteze Rusia.

Iată ce a văzut el:

Ca să ajungi dela Moscova la Samara, îți trebuesc două nopți și o zi de călătorie.

Inainte de pornirea trenului, m'am instalat numai decât într'unul din compartimentele vagonului de dormit, unde, abia culcat, păduchii de lemn nu'mi dau pace.

Trenul străbate încet stepele posomorâte.

Prin gări, țărănimea tixește peronul. La sosirea în fiecare stațiune, călătorul e întâmpinat de copii cari îi oferă, pe prețuri mari, o bucata de pâine neagră, ouă, sau fructe.

Cu cât te apropii de zona tragică a foametei, privelișteа are o înfățișare tot mai caracteristică, câmpiile sunt îngălbenite de seceta care a uscat grânele; fiarele sălbatece abia că mai există; iar locuitorii ei înșiși par tâmpiți de mizeria cumplită a foametei.

Odată cu trecerea peste podul Volgei, te trezești în țara foametei.

In depărtare, se profilează cupolele aurite ale bisericilor din Samara.

In sfârșit, iată-mă în capitala foametei și a morții. . .

Samara

Cum ajungi pe cheiul gării, vezi acostat un vapor vopsit în alb singurul de mărimea și aspectul lui prezentabil.

Aci furnicar de lume cosmopolită, în care sunt amestecate toate specimenele rassei rusești — începând dela mojic și sfârșind cu „tatarul" sau mongolul și el reprezintat prin Varietăți chineze și Kirghiji. Imbrăcați în vestmântul lor tradițional, te asurzesc prin sgomotul vorbăriei în fel urite dialecte și idiome proprii. Totuși mizeria și foamea îi uniformează sufletește. Fața lor suptă și uscată le dă aspectul unor stafii, numai privirea lor strălucește straniu,

Așa istoviți cum sunt, totuși cu slabele lor puteri se trudesc să transporte poveri ce răspândesc un miros nesuferit.

Femeile și copiii sau plâng sau implorâ desnădăjduiți mila.

Tragică defilare a mizeriei umane!

Singura salvare, pentru această mulțime înfometată este trenul. Unica lor preocupare este să fugă fără țintă, unde o fi.

Abia scoborât din vagon și în jurul meu mâini mitilele, înegrite, osoase, se întind agățându-se de haina mea. Glas înăbușit de copii repetă, rugător același cuvinte: „Pâine, pâine, că mor! Dă-mi, unchiule dragă, dă-mi!"

Autoritatea din gară, mă strecoară prin mulțime cu foarte mare greutate.

A doua zi după sosirea mea, deși vântul dinspre Volga bătea rece, pătrunzător, prima mea vizită am făcut-o azilului unde sunt găzduiți copiii părăsiți sau flămânzi. O infirmieră tânără ne ese în cale.

Cu un devotament tăcut și neobosit ea își petrece zilele și nopțile în mijlocul micilor nenorociți, primejduindu-și chiar viața ei. Mulți din copii veniți sunt bolnavi de malarie, unii de holeră, și mai toți sguduiți de accesele violente ale frigurilor și nu e decât numai chinina singura doctorie. Groaznică înfățișare a suferinței.

Acești copii sunt aceia pe cari părinții lor, ei înșiși istoviți și fără o fărâmă de pâine măcar, îi părăsesc pe drum. Un milițian bolșevic i-a strâns de pe stradă și i-a adus. Cei mai mărișori sunt în stare să dea uneori indicațiuni asupra numelui și familiei lor. Restul, orfani pentru totdeauna.

Dela azil, îmă îndreptai spre câmpia refugiaților, tocmai la marginea orașului. Este un fost câmp de tragere, cosntruit de armata rușie și pe care sunt ridicate corturi ce slujesc drept adăpost convoiurilor ce se succed.

La sosirea mea aci, se proceda la vaccinarea împotrivă holerei și a tifosului.

Iată și uu tren gata de plecare. Se aseamănă cu un oraș pus pe roate. Fiecare cu ce-i pe el și în stare să poarte. Este un haos indesc iptibil de saltele, de obiecte casnice, mașini de călcat, samovare . . . E și un mare număr de bolnavi. Comitetul bolșevic de ajutor de-aci, e drept, face totul ce-i stă în putință, dar îi lipsesc de-ale hranei și doctoriile.

Mai departe, de-alungul câmpiei șiruri, par'că nesfârșite de cruci primitive de lemn — e cimiterul! Sunt nenumeroși acei ce nu-i trec.

„Volga, mama mea!"

Ne întoarcem în oraș. (Soarele se oglindește în apa grăbita a Volgei. „Volga, mama mea! Volga, frumoasa mea Volga!" e refremul unei romanțe rusești.

In jurul aventurii exregelui Carol

D-l I. I. C. Brătianu în audiență la Palat

Bucureşti, 26 Oct.

M. S. Regele a primit Marți în audiență pe d-l I. C. Brătianu, care a arătat într'un lung expozeu, situația politică internă cerând imediata plecare a guvernului Averescu. D-l Brătianu a declarat ziariștilor după audiență, că M. S. Regele va chema în curând pe toți șefii partidelor opoziției spre a se consulta cu privire la rezolvirea crizei politice.

Nota Antantei

Paris, 25 Oct.

In legătură cu evenimentele din Ungaria, puterile Antantei au făcut cunoscut guvernului maghiar următoarele: Guvernul maghiar va trebui să aresteze imediat pe Carol, să-l depărteze din Ungaria și să-l interneze subt pază. Dacă guvernul maghiar nu va face aceasta, Mica Antantă va ocupa imediat Ungaria.

Antanta consultă România

București, 26 Oct.

Puterile Marei Antante au cerut părerea României în ce privește viitoarea atitudine față de ex-regele Carol, adecă locul unde să fie internat. Ministerul de externe a răspuns eri că se declară de accord cu părerea Antantei.

Diplomații Jugoslaviei și Cehoslovaciei la ministerul de externe

Reprezentanții Jugoslaviei și Cehoslovaciei din București se află în permanență la ministerul de externe, unde au întrevederi continue cu d-l Take Ionescu.

Italia desminte svonul acordului său

Paris, 25 Oct.

Raprezentantul Italiei desminte categoric toate acuzațiile ce i sa adus de către unele cercuri diplomatice că între Italia și exregele Carol ar exista un acord și totodată declară că Italia nu a sprijinit nici odată o asemenea acțiune care s'ar îndrepta contra intereselor celorlalte state ale Antantei.

Condițiile impuse exregelui

In vederea tratativelor de armistițiu guvernul Bethlen, Colomanu Kánya, ministru plenipotențiar precum și generalul de Divizie Eugen Sárkány au avut convorbiri importante în Gratz, cu colonelul Lehár, delegatul ex-regelui.

Condițiunile fixate sunt următoarele:

1. Regele să se pună la dispoziția delegatului englez.
2. Să renunțe la tronul Ungariei pentru totdeauna.
3. Guvernul Ungar va lua măsurile cele mai energice față de complicii ex-regelui Carol.

Delegatul ex-regelui a făgăduit un răspuns grabnic.

România cere garanții temeinice

București la 26 Oct.

Știri sosite din București ne anunță că ministerul nostru de exferne nu vede rezolvită chestiunea ex-regelui Carol, și prin creșterea lui, ei cere guvernului maghiar garanții pentru viitoarea pace a țarii.

Sinuciderea maiorului Osztenburg

„Uj Kelet" scrie că după ce regele și regina au fost făcuți prinzonieri de către un batalion Horthist, ceicredincioși lațade tron și mulți dintre cei cari îl adorau cu fanatism au trecut granițele țării, iar faimosul maior Osztenburg, șeful trupelor insurgente s'a sinucis, văzând că nu mai e nici o scăpare.

(„Virradat")

Consiliul ambasadorilor impune Ungariei condiții severe

Lafayette, 26 Oct.

Consiliul ambasadorilor întrunit eri dimineața, a notificat guvernului ungar să proclame abdicarea lui Carol de Habsburg, să puie stăpânire pe persoana ex-regelui și să-l expulzeze în condițiunile cerute de Aliați.

In caz de refuz, nota adaugă că puterile înțelegerii își declină răspunderea cu privire la urmările ce vor decurge din refuzul Ungariei.

Ce spune presa franceză și engleză

Paris, 25 Oct.

Presa franceză se ocupă amănunțit de evenimentele din Ungaria. „Le Matin" scrie că ele au fost puse la cale de magnații unguri, cari credeau timpul foarte potrivit pentru uneltirile lor, fiind că credeau Jugoslavia ocupată cu criza guvernamentală și politică din Albania și pe România cu Basarabia, iar armatele Cehoslovaciei singure nu ar fi fost în stare să învingă trupele maghiare.

Lafayette, 26 Octombrie.

Presa engleză comentează hotărîrea consiliului accentuând asupra pericolului pentru Mica Înțelegere, în cazul când exregele nu va fi legal detronat.

Maghiarimea împotriva reîntronării.

In legătură cu deținerea părechei regale, „Koleti Ujsag" scrie: A doua incercare a exregelui Carol de a-și reocupa tronul e simplă și banală aventură, -tot atât de legendară, ca și cea dintâi. Și cei puțini, cari odinioară îl înconjurau afectuoși, azi l'au abandonat cu desăvârsire, iară faimosul aventurier regal și naiva sa soție, Zita, sunt prisonierii trupelor lui Horthy.

Aventura exregelui de data aceasta, însă va avea urmări mult mai grave.

Insăși primul-ministru Bethlen, care în ziua sosirei regelui Carol și-a exprimat părerea, că regele și-ar putea reocupa tronul, azi, fiind sub presiunea Antantei și, probabil, datorită și opiniei publice maghiare în această chestiune regalistă și-a schimbat cu desăvârșire părerea astfel că în prezent toate încercările unei reîntoarceri Habsburgice par zădărnicite, ba chiar primul-ministru a luat inițiativa de a soma pe rege să părăsească pământul Ungariei.

Ce va face guvernul ungar?

Acelaș ziar din localitate scrie, că regele împreună cu regina au petrecut noaptea în faimosul castel al familiei Esterházi din comuna Tata. Guvernul ungar pentru luarea altor dispoziții sa pus în legătură cu delegații Antantei, cu cari de comun acord să proceadă definitivă la predarea exregelui.

Contele Apponyi și Vázsonyi au declarat solemn, că despre pregătirile acestei lovituri de stat, precum și despre denumirea lor de miniștri ai noului cabinet n'au avut și n'au cunoștință.

După un comunicat semi oficial al guvernului ungar, cei cari au participat efectiv la această lovitură de stat, precum și cei cari au protejat prin ori-ce mijloace aceasta acțiune vor fi predați judecății unde vor fi pedepsiți conform legilor statariale în vigoare.

A doua aventură a exregelui Carol

Sub acest titlu, în coloanele ziarului „Bécsi Magyar Ujág" Jászi Oszkár publică o serie de motive din cari se pot întrezări foate intențiunile partizanilor Habsburgici de a întreprinde o nouă expediție pentru reocuparea cu forța tronul vacant din nefericita Ungarie.

Jászi spune, că urmărind cu cea mai încordată atențiune toate mișcările guvernului ungar — ne-ar fi putut proroci cu lunr înainte, că atmosfera este înbâcsită de microbi Habsburgici și că prin urmare o nouă aventură pe cât de ridicolă, tot pe atât de caracteristică să fie exclusă.

„Azi" —spune Jászi — „vedem în fața noastră pe același rege însoțit de regina și întreaga sa suită, care totoși la prima lui aventură pe pământul Ungariei nu cutează să fie însoțit de același călăi cari azi îl exploatează naivitatatea și cari, folosindu-l ca unealtă oarbă, v'or să acapareze puterea, pe cere și-o pierdu-se deodată cu raintronarea egalității și a moralei în lume.

Acești „cavaleri lingușitori — spune Jászi nu-i adoară persoana regală, nu se închină dinaintea capacității lui, ci din contră îl consideră de papușă ascunzându-și astfel rafinarea obrazului lor.

(Să un se creadă însă că printre habsburgi nu ar fi alți candidați la tronul Ungariei, și să nu se piardă din vedere, că nici unul nu e maleabil, credul și naiv ca exregele Carol și totuși cavalerii știu că e mai bine să joci rolul de „prinț activ" sub sceptrul lui Carol, decât fără el în „partibus infidelium".

Să nu ne mire deci faptul, dacă acești aristocrați și întreaga masă de latifundiori — riscând chiar grația și protecția Antantei, ruinând astfel însăși baza existenței de stat — năzuiesc la revenirea lui Carol. De ce? Pentrucă legitimarea Habsburgilor însemnă totodată și legitimarea latifundiilor imenselor moșii clericale.

Iată materialismul brutal, iată germenele distrugător al idealului unui Stat.

Nu mai puțin legitimist e capitalismul evreo-maghiar, care atât din lașitatea cunoscută, cât și de dorul titlurilor nobile, așteaptă cu brațele deschise orice transformare. Ei se mai lasă seduși și de naiva credință, că întreg cursul antisemist se datorește depărtării regelui și revoluției din 1918.

Constatară încă aceiaș fenomen la cele mai multe ce cări politice-externe — animate de spiritul vechei aristocrație și diplomație — cari n'au învățat nimic din experiența altora ci între cei patru pereți — ale luxoaselor saloane nădăjduesc și acum în posibilitatea unei reînvieri a splendoarei de odinioară.

„Pământul în Ungaria — spune în continuare d. Jaszi — numai „Republica" poate distribui..."

Și iată dinastia căzută subt piatra de mâcinat a terorismului terorului Horthyst și revenirea faimosului Octomvrie.

CURIERUL SPECTACOLELOR

CINEMA UNIVERSITAȚII

Miercuri: Diavolul negru.
Joi: Dorinți arzătoare.
Vineri: Dorinți arzătoare.
Sâmbătă: Dorinți arzătoare.
Duminecă: Clubul cerșitorilor.

CINEMA URANIA

Miercuri: Viața de Paris. Partea I
Joi: Viața de Paris. Partea I.
Vineri: Viața de Paris. partea II.
Sâmbătă: Viața de Paris. p. II.
Duminecă: Pedeapsa.

CINEMA APOLLO

Miercuri: Catenele sufletului.
Joi: Catenele sufletului.
Vineri: Cad frunzele.
Sâmbătă: Cad frunzele.
Duminecă: Cad frunzele.

Admirabilul fluviu uda, cândva cu generozitate cele mai bogate provincii ale Rusiei. Azi, e aproape secătuit de seceta nimicitoare și nu mai poate purta vapoarele ce-i dădeau o înfățișare interesantă.

Străbatem o țară, unde o mulțime de curioși mai degrabă, — căci cumpărătorii se pot număra — se îndeasă și se izbește în jurul unor mescioare pe cari stau blide cu o ciorbă de proastă calitate, de-asupra căreia roesc muștele. Alături o fărimă de brânză albă — vorba vine, fiindcă murdăria o înegrește. Pâinea, pâinea e tuciurie și tare ca și piatra. Și toate acestea pe prețuri imposibile pentru săraci. Pâinea costă 4000 ruble livra; brânza, 6000 ruble, iar ciorba, 8000 ruble.

Hrana cea mai bună consistă în peștele uscat la soare, pe care numai sfărâmându-l în dinți îl poci mânca.

Cheiurile nisipoase cari au mai degrabă asemânarea plajei, sunt pline de-un vălmășag rătăcitor și trist. Copiii, copiii ei înșiși, nu se mai joacă ci își petrec zilele privind idiotizați în apa fluviului. Am văzut cu ochii mei, cum își caută o fărimă de pâine prin gunoiul pestilențial.

Un vaporaș, pus subt presiune, ne duce la 40 verste depărtare de Samara, într'o localitate de unde locuitorii au luat drumul pribegiei. Este așezată pe-o colină. Casele sunt construite din lemn. O biserică cu turla în culori vii și câteva mori de vânt ale căror brațe nemișcate stau întinse către cer de cine știe câtă vreme — iată ce a rămas pe loc. Clopotele bisericii nu-și mai resfrâng în auzul cucernic al credincioșilor dangătul lor de altădată. A nu, la intrarea în sat, întâlnesc câțiva bătrâni și câțiva copii.

Noaptea ne întâmpină, în vizita noastră. Reiau drumul Samarei.

Luna își răsfață razele pe luciul fluviului. Bărcile pescărilor se înclină singuratece în voia undelor. Pretutindeni, tăcere adâncă. E frig. Luminile orașului se aprind. Ici și colo, grupe compacte, culcate pe țărmurile Volgei, iar somnul pare să aibă nemișcarea morții.

Distribuirea semințelor

In dimineața următoare, mă îndrept spre locul unde sovietele, prin organele lor administrative, împart țăranilor sămânța pentru recolta viitoare. E un spectacol neobișnuit de pitoresc.

Închipuiți-vă o piață mare, sute de care trase de cai mici la statură. „Mujici" — veniți cu cămilele lor din ținuturi depărtate — dau privelștii o puternică nuanță asiatică.

Sub supravegherea autorităților bolșevice, fiecare delegat la în primire sacii — prețioși — spre a reveni de unde a plecat. Sunt unii cari străbat 3—400 kilometrii, fără ajutor, fără mâncare.

Cai și cămilele se hrănesc cu frunzele sau cu iarbă ce-o găsesc — dacă este.

Mulți dintre „mujici" și multe animale mor pe drum. Dacă parvin să ajungă la destinațiune cu toată încărcătura lor — ei duc cu ei nădejdea — nădejdea în Dumnezeu că recolta viitoare le va înduioi, lor și semenilor lor, mizeria.

Aflu că un vapor trebue să plece spre Kazan — distanță de 4 ore de Samara.

Mă îmbarc, Vaporul se chiamă „Bogatyr" — numele erou al Rusiei vechi. A fost construit de bolșevici și pe cinstea mea are o înfățișare plăcută de tot Cabinele sunt de-o curățenie rară în toată Rusia de dinaintea Sovietelor. Restaurantul spre marea mea uimire și satisfacțiune, ne servește un prânz minunat. Căpitanul vaporului, om foarte îndatoritor, prietenos și un valoros marinar, ne istorisește greutățile și primejdiile unei călătorii pe Volga, din pricina navlului său scăzut.

De-altmintreli, „Bogatyr" nu poate naviga mai departe de Bogorodsk.

Pentru restul de-o sută kilometri sunt silit să mă îmbarc pe un vas mai mic „Proletarul" cu totul lipsit de confort.

Noaptea ce s'a abătut este turburată de o violentă furtună amestecată cu nisip.

Kazan

In sfârșit mă văd în gara Kazan, la o depărtare de 7 km. de oraș. Un automobil mă duce acolo.

Foametea la Kazan este tot așa de cumplită ca la Samara. Totuși numărul de refugiați este aci mai mic. Autoritatea locală îi evacuează pe dată ce vin.

Vizitez casa destinată copiilor găsiți. Are aceeași înfățișare mizerabilă.

La gară, animațiunea e vie: Sosește primul tren cu proviziunile și ajutoarele trimise de America. Descărcarea vagoanelor se face metodic, dar repede. Sacii cu făină și cu zahăr sunt rânduiți în autocamioane, cari se îndoae subt povara ce-o poartă. Mulțimea adunată contemplă, mută, fără să cuteze a crede că generozitatea Americii salvează de la pieire, la timp, o întreagă generațiune...

La 6 seara, un tren mă duce înapoi, la Moscova, unde sosesc după o călătorie neîntreruptă de 30 ore într'un vagon de clasa III-a.

Totuși imaginea celor văzute este încă vie în fața ochilor mei. Nu voiu putea uita niciodată spectacolul tragic de pe Volga, unde mii și mii de ființe omenești sunt nimicite de foamete.

In curând iarna va aduce după sine cortegiul suferințelor și zăpada își va întinde peste tot vălul ei alb. Și totuși refrenul romanței rusești va rămâne etern „Volga", mama mea! Volga frumoasa mea Volga!"

INFORMAȚII

Congresul partidului național-liberal din județul Târnava-mică se ține Duminecă 31 cor. în capitala județului Diciosânmărtin.

A încetat din viață, la Iași, d-na Maria Moruzzi, mama d-lui Gheorghe I. Brătianu.

La înmormântarea regretatei defuncte va participa și d-l Vintilă I. Brătianu.

Ministerul finanțelor a început tipărirea bonurilor de împroprietărire — în valoare de 13 miliarde lei.

Pela începutul lunei Noembrie sosește în Țară noul stoc de monetă nikel a câte 50 bani și 25 bani — 13 milioane piese. Stocul de același fel de monetă sosit deja se va pune în circulațiune de îndată ce se va putea îndestula nevoile pieței.

Ministerul comunicațiilor a încunoștințat direcțiunea generală c. f. r. că tinerii chemați pentru serviciul militar pot călători gratis, în clasa III-a și a IV-a, pe baza ordinelor de chemare, care urmează a se viza la ducere și întoarcere de către casa de bilete.

Congresul „Uniunii Generale" a asociațiilor studenților români, se va ține la Cernăuți, în prima jumătate a lunii Decembrie, în conformitate cu hotărîrile Congresului din Cluj.

Acest congres va fi de delegați și nu general studențesc.

Școalele din Bucovina au fost închisă din cauza epidemiei de scarlatină, care a luat proporții îngrozitoare.

Eri, Marți s'a ținut la ministerul instrucțiunii o ședință a comisiunii speciale de asimilare, pentru a lua în discuție diferite chestiuni privitoare la învățământul din teritoriile alipite precum și asimilarea acestor școli cu școlile din vechiul Regat.

Delegația Română în comisiunea pentru lichidarea materialului de cale ferată din fosta monarhie Austro-Ungară, își continuă lucrările la Viena în palatul Hofburg.

După informațiunile ce le avem, de repartizarea definitiv a materialului rulant pentru fiecare țară se va termina în cel mult două luni.

In urma cererii stăruitoare a Comisiunei regionale c.f.r. pentru transporturi din localitate, de a se trimite vagoane de marfă și în Ardeal, se constată o îmbunătățire în transportul mărfurilor.

Este firesc că la această îmbunătățire se poate ajunge numai prin unele restricțiuni în ce privește transportul mărfurilor cari nu sunt de prima necesitate.

Ministerul de comunicații a cerut serviciilor din Cluj, tablou de actele personale a inginerilor din tot ținutul alipit în scopul de a fi încadrați în corpul tehnic.

In ziua de 28 cor. se vor ține la depoul c.f.r. Cluj, examenele de conducători de locomotive.

In ziua de 23 Octombrie, a încetat din viață medicul primar al orașului din Oradea-Mare, dr. Vladislau Maior.

D. inginer Traian Păscuț, a fost numit comisar al guvernului pe lângă direcțiunea căei ferate particulare unită Arad—Cianad, iar conducerea direcțiunei speciale a fost încredințată d-lui dr. Vasile Pop, comisar al guvernului pentru calea ferată particulară din Ardeal.

Cu privire la Turneu, până când vor putea fi depuse, la cancelaria Episcopiei ortodoxe a Clujului, planurile pentru construirea catedralei din Cluj ni se comunică de la sus amintita cancelarie că este tot cel vechiu (1 Noembrie), deși nu a fost depus încă nici un plan.

Toți d-nii ingineri, declară însă că vor depune planurile din ajunul acestei zile.

Comisiunea pentru studierea planurilor se va alege în urmă.

Cunoscutul scriitor bisericesc preotul Pletosu, numit asesor consistorial a fost delegat să presideze consistoriul diecezei Clujului.

După informațiile ce primim, timbrul cultural în folosul ridicărei catedralei din Cluj, se va pune din nou în vânzare înainte de 1 Decembrie.

Greva învățătorilor dela școalele confesionale greco-catolice și ortodoxe din dieceza Sibiului continuă. Învățătorii declară că nu vor reveni la catedre, decât numai dacă li-se va egaliza salariul cu al celor dela școalele statului.

Serviciul balnear care depindea de ministerul de industrie, va trece la ministerul de interne potrivit modificărei legei sanitare, votată în sesiunea trecută a parlamentului.

Alegerea C. S. Arh. Nicolai Ivan ca episcop al Clujului a fost aprobată de consiliul de miniștri și semnat de M. S. Regele.

Ziua Sfințirii nu s'a fixat încă.

S'au luat măsuri pentru ca preoțimea din dieceza Clujului, în timp de cel mult 2 săptămâni, să-și primească salariile pe semestrul al doilea al anului curent.

Pe piața Clujului este de câteva zile, o mare abundență de cartofi așa că prețul a scăzut la 60 bani kilogramul.

Direcția regională C. F. R. din Cluj a naintat ministerului Comunicațiilor traducerea legii ungare a Casei Muncei și meseriilor, după care se proectează nouă legiuire pentru întreaga Românie.

Șeful guvernului, dl general Averescu, a adresat sătenilor, un manifest demagogic, prin care, contrar adevărului, li se promite că vor fi scutiți de plata noilor impozite

De fapt însă, manifestul a izbutit să provoace și mai mult bănuiala și neîncrederea păturii țărănești.

După o statistică recentă, pe teritorul României se găsesc 86 mii vagoane de marfă din care 60 mii sunt bune pentru circulație iar restul spre reparare prin diferitele ateliere c. f. r. și perticulare.

Consiliul orășenesc în ședința sa ținută la 21 Octombrie 1921 la cererea Revizoratului cimiterului a prelungit terminul pentru răscumpărarea a mormintelor mai vechi de 30 ani din cimiterul orășenesc până la 1 August 1922. 1202

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Miercuri drama socială „Catenele sufletului".

In CINEMA UNIVERSITAȚII se va reprezenta Miercuri drama socială „Diavolul Negru", în rolul principal Clarette Sbatelli

In CINEMA URANIA se va reprezenta Miercuri grandioasa dramă „Viața de Paris", partea I. în rolul principal renumita dansatoare Gaby Deslys, amanta fostului rege Emanuel al Portugaliei.

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

„UNIVERSUM", întreprindere technică de instalațiuni de uzine de apaduct, canalizare, încălzire centrală electrică, și tot felul de reparațiuni cu prețurile cele mai avantajoase. Prima întreprindere curat românească, Cluj, Strada Meșter 5. Telefon 841. 188

Contra durerii de stomac, contra diareei întrebuințați numai *Vinul de Afine* preparat de Dr. BIRO care are efect sigur.

Fiind foarte plăcut la gust se ia ușor de către copii.

Prețul unei sticle Lei 10.— depozit principal farmacia Dr. Biró Piața Unirei Cluj. II-319.

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria E M K E Cluj, Piața Unirii 32.

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piața Unirii 7.

Vor concura la premiile ziarului „Infrățirea" atât vechii cât și noii abonați cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

Scrisori din Sibiu

Congresul. — Salarizarea preoților. — Episcopia dela Timișoara. — Protestul celor 26 membri sinodali din Cluj. — Fundațiunea „Gozsdu". — Casă bisericească în București.

Congresul național bisericesc și-a început lucrările abia Luni după prânz, căci în ședința de dimineață a lipsit materialul discuțiunilor, din pricina că Duminecă în 16 Oct. se ținuse o adunare poporală în Seliște, și astfel comisiile nu putură studia acel material.

In ședința de după prânz s'a abordat prima chestiune de interes general salarizarea preoților și a funcționarilor bisericești. In legătură cu această chestiune s'au adus grave dar neîntemeiate acuzațiuni la adresa preoțimii, de către d-nii deputați. Comșa și M. Gropșian, cari au imputat lipsa dela îndatoririle de duhovnic cea-ce se dovedește prin marele procent de criminali în satele noastre; că și arghirofilia.

Atacurile acestea atât de ieftine au prilejuit o frumoasă și însuflețită apărare în chip istoric făcută în spirit academic de profesorul universitar d-l dr. I. Lupaș.

Rezultatul dezbaterii a fost că consistorul mitropolitan va interveni pe lângă guvern pentru urcarea salariului de bază în proporție echitabilă cu salariul corpului didactic și potrivit pregătirilor științifice ale preoților.

O frumoasă discuție a stârnit apoi chestia reînființării episcopiei de Timișoara, căreia inimosul român, d-l Emanoil Ungurean, i-a lăsat întreaga sa avere.

Reînființăria numitei episcopii a trezit duioase sentimente; căci ea înfățișează amintirea frumoaselor lupte din trecut. Reînființarea s'a aprobat în unanimitate. In chipul acesta d-l Ungurean are temeinica nădejde să-și vadă visul înfăptuit. Noi i-o dorim din inimă!

In această ordine s'a abordat și planul înființării unei facultăți teologice în legătură cu Universitatea dela Cluj. S'a hotărât ca chestia să fie comunicată sfântului sinod episcopal, pentru studierea și luarea măsurilor trebuitoare.

O notă puțin discordantă în atmosfera armonioasă a congresului a provocat-o protestul celor 26 deputați ai sinodului eparhial din Cluj, cari împotriva faptului că s'a convocat în primăvară sinodul eparhial ordinar. Congresul însă l'a respins ca neîntemeiat.

Vrednic de amintit este și raportul d-lui I. Lăpădatu, asupra situației în care se află averile „fundațiunei Gozsdu." Aproape toată averea acestei întrecut atât de binecuvântată, se află depusă la diferite bănci mari budapestane. Din cuprinsul raportului reiese că averile au sporit în măsură considerabilă.

In legătură cu discuția asupra chestiunilor financiare ale mitropoliei s'a propus că ar fi bine ca Consistorul mitropolitan să caute să cumpere o casă în București, care să fie casa bisericei mitropolitane din Ardeal unde să afle în toată bună vremea, sălășluire slujitorii bisericești, pe cari trebile oficiale ori nevoile îi duc la București.

X. Y.

O inaugurare solemnă

Duminecă, 30 cor., se vor inaugura, la Sighișoara, 125 biblioteci populare, alcătuite prin donațiunea făcută de ministerul artelor.

Cu acest prilej, se dă o mare serbare culturală sub înaltul patronaj al A. S. R. Principele Carol, Moștenitorul Tronului.

Această serbare va decurge în modul următor: La ora 9 jum. dimineața primirea Alteței Sale Regale; la 10, Te-deum în biserica ortodoxă; la 10 jum., recepțiunea oficială în palatul prefecturii; ora 11 jum. —1, vizitarea bisericilor și așezămintelor culturale; ora 2 d. a., serbarea populară în piața Unirii; ora 5, vizitarea expoziției de artă românească populară; ora 6 seara, deschiderea „casei de cetire"; ora 9 seara, festivalul de gală în onoarea Principelui Moștenitor.

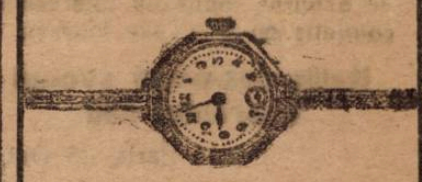

Ceasornicele de mare preciziune

„Longines"

în aur, argint și nickel în diferite forme se găsesc de vânzare numai la magazinul

Fenyö și Braunfeld

Cluj, Piața Unirii No. 9

916 **Telefon No. 350**

Convocare.

Despărțământul Năsăud al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român își va ținea

adunarea cercuală

în comuna Zagra, Duminecă în 30 Octombrie st. n. a. c. la 10 oare a. m. după prorama prevăzută în statutele Asociațiunei.

La aceasta adunare sunt rugați toți membrii despărțământului și toți câți se interesează de progresul poporului nostru, să binevoiască a lua parte.

Ioan Pecurariu
directorul despărțământului.

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133. Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

M. S. Regele a primit în audiență pe generalul Fittcof, ministrul Bulgariei în Capitală, de față fiind și d. Take Ionescu. La urmă, M. S. Regele s'a întreținut cu d. Take Ionescu asupra situației externe.

Generalul Averescu a fost primit ieri în audiență de M. S. Regele. Aceasta în legătură cu evenimentele din Ungaria.

Tratativele țărăniștilor cu guvernul au fost reluate și ele continuă cu asiduitate. Pentru fixarea unei atitudini definitive, se va convoca în curând comitetul executiv al partidului țărănesc.

Circulația Simplonului a fost oprită din cauza mobilizărei în Jugoslavia. De asemenea a fost oprită și circulația Orientului-Expres de Viena din cauza evenimentelor din Ungaria.

Din elveția a sosit un nou stoc de monede metalice. Ele sunt lamentabile și ca compoziție și ca execuție.

In județul Putna au luat foc 5 păduri pe o întindere de câteva zeci de kilometri. Autoarele militare trimise sunt insuficiente.

La bursa din Paris leul a fost cotat 10 centime.

Ultimele știri fixează la un milion numărul străinilor refugiați în mod clandestin pe teritoriul Basarabiei.

Aseară la ora 7 s'a ținut un Consiliu de miniștri în legătură cu situația din Ungaria.

Ziarele sfătuesc opinia publică să-și păstreze calmul și să aibe încredere.

Circulația neregulată a trenului Simplon și acceleratului Wiena—Budapesta—București, motivată prin mobilizarea din Jugoslavia și evenimentele din Ungaria.

Zilele acestea va sosi la inspectoratul general sanitar tabloul farmaciștilor cari au primit dreptul de-a deschide farmacii în Ardeal.

Ministrul de industrie și comerț a interzis importul de cărbuni de piatră.

Ieri a sosit în localitate d-l ministru Goza, unde va sta mai mult timp. D-*sa împreună cu d-nii miniștrii Groza și Mihali, se vor consfătui azi și mâine cu prefecții județelor din Ardeal.*

Se vor discuta chestiuni administrative, chestiunea birourilor de închiriere și încartiruire și alimentație și se vor asculta doleanțele.

Se confirmă știrea, că d-l George Guiman a fost numit de șef al oficiului de încuartiruire din localitate. D-sa și-a luat azi serviciul în primire.

Se cunoaște scrisoarea îndrăzneață prin care senatorul Dragomirescu a încercat să apere monopolul scandalos instituit de guvern în folosul Societății „Maria". Drept răspuns, ziarul „Viitorul", publică listele membrilor din Consiliile de administrație compuse exclusiv din membri ai partidului averescan.

Societatea Maria deschide sucursale în toată țara și, ca și Regența, urmărește să captiveze Parlamentul.

Partidul liberal însă va lupta cu energie până la capăt pentru a opri monopolul odios al importului din Germania.

Cât despre scrisoarea senatorului Dragomirescu, „Viitorul", l-a somat să răspundă în 24 ore și să-și explice îndrăzneala.

Senatorul Dragomirescu, însă se ferește să dea un răspuns, deși somația a fost repetată.

Ministerul de finanțe a dispus ca pe lângă fiecare perceptorat, să se înființeze un birou pentru întocmirea declarațiilor de impozite.

Apelul A. S. R. Principesa Ileana pentru „Crucea Roșie"

„Veniți copii să ne jucăm un joc nou. — Cel mai frumos din jucuri! — De-a Crucea Roșie, Crucea Roșie a noastră a copiilor.

„— Eu știu.

„Mai întâi să-mi scrieți, toți, din toate colțurile țărei, noastre. Să-mi spuneți cum vă chiamă și unde ședeți și ce faceți.

„Apoi am să chem, într'o zi pe cei din București.

„Și în celelalte orașe, alți copii vor face la fel și se vor pune în legătură cu noi cei din București și dacă se va putea astfel și la sate ar fi și mai bine!

„Vom scrie și copiilor din alte țări, ca să învățăm și noi dela ei și ei dela noi!

„Să fim mulți, mulți, cât mai mulți.

„Pe fiecare an să dăm, cum vom putea, cerând de la părinții noștri (sau din banii economisiți de noi, câte un leu, câte doi, cei bogați mai mult și avem să strângem bani, apoi îi vom da Crucei Roșii, celei mari, că ea știe ce să facă cu acești bani și dacă ar mai fi vreo dată alt război să ajutăm și noi pe soldații noștri și se le mângâiem copii cum au făcut cei mari.

„Am să vă spun când veți veni.

„Nu e așa că e frumos jocul?

„Acum numai să-mi scrieți ca să începem jocul cât de curând.

„Vă îmbrățișez și vă sărut."

TRISKA I.

Primul și cel mai mare depozit de piane din Ardeal

Cluj, Strada Saguna No. 14.

Acordă, repară și transpoartă piane conservatorului, Operei și tuturor institutelor de stat.

Au sosit în mare cantitate piane și pianine noi din fabricile Forster, Wirth, Hoffmann și Stingl cari se vând în prețul fabricei.

Piane se dau cu chirie. 97

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

SZEKELY și RETI

Fabrica de mobile transilvaneana, Societate pe Acții
467

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

1103. Serviciul prompt.

TELEGRAME

Cursul bursei la Paris

Lafayette 26 Oct,

Londra 54.35½
Germania 8¼
Spania 84
Belgia 88½
România 10

Deportarea exregelui Carol în insula Malta

București, 26 Octombrie

Guvernul român a fost informat oficial ieri după amiazi că exregele Carol și soția sa Zita au fost internați de Horthy în castelul Totis din apropierea Budapestei.

Consiliul ambasadorilor se va întruni azi spre a hotărî deportarea prizonierilor în insula Malta unde vor fi ținuți sub pază engleză.

Pacea Europei centrale poate fi socotită acum ca restabilită.

O altă știre primită de Ministerul nostru de externe spune că exregele Carol ar fi plecat cu aeroplanul spre o țintă necunoscută.

Aniversarea căsătorie suveranilor italieni

Lafayette, 26 Oct.

Suveranii Italiei și-au sărbătorit, în chip intim, aniversarea căsătoriei lor.

Pricinile demisionării lui Wirth.

Se telegrafiază din Nauen: Cancelarul Wirth a adresat o scrisoare președintelui Eberth arătând că deși Germania s'a arătat, în repetite rânduri, de bunăcre înță și gata să satisfacă sincer obligațiunile ce și-a asumat, prin tratatul de pace. Antanta totuși, prin decizinea adusa în chestiunea Sileziei superioare acorda ⅘ parte din Silezia Potoniei, astfel că în asemenea împrejurări se simte silit sa demisioneze.

Comune și păduri distruse de foc.

Focșani, 25. Oct.

In jurul orașului a izbucnit un mare incendiu. Mai multe comune au ars cu totul, deasemenea au-ars mai multe păduri. Soldații ce au fost adusi în ajutor au fost preaîputini. Incediul încă nu a putut fi localizat.

Italia e reprezintată la Washington

Paris, 25 Oct.

Delegatul guvernului italian va pleca, în cursul săptămânii acesteia, prin Havre, la conferința din Washington.

Adunarea „Ligei naționale a femeilor române" din Tg.-Mureș

In 23 a l. crt. s'a ținut în Tg. Mureș în localul casinei adunarea ligei naționale a femeilor române secția Tg. Mureș, la care a luat parte și D-l prof Simeon C. Mândrescu. Toate doamnele române din oraș au luat parte la adunare. D-l Mândrescu într'un discurs înflăcărat arătând rolul ligei naționale a femeilor, dă câteva indicațiuni asupra mișcărei ce secția Tg. Mureș va trebui să o facă. In primul rând a arătat necesitatea organizărei acestei ligi pe tot teritorul județului, a arătat însemnătatea din punct de vedere național a păstrărei custumelor naționale, necesitatea ca toate jocurile naționale să se joace în astfel de costume. A rugat apoi secția ca să întocmească un tablou asupra situației industriei casnice din județ în vederea înființărei societații „Industria casnică", pe care o va creia liga națională a femeilor române în frunte cu harnica-i și neobosita-i președintă D-na Maria Pillat. Atrage atențiunea secției că mai ales în părțile acestea sunt o mulțime de comune în cari majoritatea românilor sunt maghiarizați, ruga ca să se întocmească o listă a acestor comune pentru începerea unei puternice acțiuni de romanizare.

Adunarea a luat cu plăcere la cunoștință expunerea D-lui prof. Mândrescu, hotărînd a proceda conform indicațiunilor primite.

Aci țin să amintesc că această ligă a femeilor române și-a ținut în 22 a l. crt. adunarea de constituire a secției din Reghin, la care adunare a luat parte și D-l prof. Mândrescu.

R.

Inceputul de incendiu dela clinica chirurgicală

Astănoapte la ora 12, a izbucnit la clinica chirurgicală din localitate un incendiu, care, mulțămită muncii și priceperii depusă de postul de pompieri, a fost stâns, în mai puțin de o jumătate de oră.

Numai decât au sosit, la fața locului, autoritățile respective în frunte că d-nii Tănăsescu, Secretarul general de interne; Meteș, prefectul județului; Mircea Pilat, prefect polițienesc regional și Popovici, prefectul poliției Cluj.

De îndată, ce s'a aflat că arde, au fost evacuați, în ordine chibzuită, bolnavii din etajul amenințat în primul moment, cari apoi au fost readuși, în salon, în aceeași ordine, după stingerea incendiului.

S'a remarcat zelul arătat de personalul medical și de cel al clinicilor. De-asemeni, surorile de caritate franciscane prin tactul și vorba lor, au izbutit să liniștească pe bolnavii înspăimântați.

Pagubele pricinuite de incendiu nu trec de 20 mii lei.

Cu acest prilej, ne vedem siliți să spunem: că centrala telefonică lasă de dorit. Abia, după un sfert de oră, s'a putut obține legătură cu postul de pompieri.

Cetiți „Infrățirea"

Concurs

Societatea comercială pe acții „Tecana" din Teaca județul Cojocna caută un

Conducător de prăvălie (Diriginte)

pe lângă garanție morală și materială. Postul este a se ocupa cu 15 Decembrie a. c. Ofertele se vor înainta până la 1 (prima) Decembrie a. c. Direcțiunei.

1196 Direcțiunea.

S'A DESCHIS

Magasinul de Coloniale si Delicatese

„ELISEE"

1164 Calea Reg. Ferdinand No. 34. Telefon

Bine asortat cu toate articolele în această branșă, ca **ceai, cafea, ciocolată, zahăr, specialități de licheruri și vinuri.**

Unt de lemn, masline, brânzeturi și tot felul de pescări, etc. în totdeauna proaspete.

Cum administrează Statul pădurile comunale şi composesorale din Maramureş

Pădurile din judeţul Maramureş se administrează de Stat.

Prin mai multe rânduri am arătat că administrarea pădurilor, cari formează proprietatea Statului este iraţională, iar Statul îndură pagube de sute de milioane.

In cele ce urmează vom arăta unele cazuri, din cari se va putea vedea că pădurile composesorale şi comunale administrate de Stat, sunt devastate şi jefuite, într'un mod de nedescris.

Vom începe cu pădurea comunei Borşa.

Istoricul acestui fapt trist şi dureros întâmplat pe seama populaţiunii nenorocite din aceasta comună este următorul:

In Iunie 1910, comuna Borşa a vândut firmei Zeisler Vilmos din Budapesta pădurea Stiol pe o extindere de 869·05 jug. catast. contra unei sume de 744.000 coroane, încheind cu aceasta firmă un contract pe o durată de 8 ani, adecă până la 1 Maiu 1918.

In decursul anilor drepturile din contract cu privire la pădurea „Stiol" au trecut de la firma Zeisler Vilmos la individul Steinmetz, apoi la Kacska Arnold, : representantul firmei „Felsömagyarországi Erdőipar R. T." şi la alţii, fără ca reprezentanţii comunei să fi avut ştire oficială despre acestea cedări făcute contra §-lui 21 din acest contract.

In anul 1917 comuna Borşa a prelungit acest contract până la 20 Mai 1919.

Fără aprobarea consiliului comunal prefectura judeţului Maramureş a admis o altă prelungire până la finea anului 1919 iar subcomisia economică a prelungat şi acest te men până la finea lunei Noemvrie 1920 cu aceea, ca firma să depue la Casierie Statului din Sighet suma de 90,000 coroane pentru curăţirea secţiilor exploatate.

In baza legilor în vigoare ambele prelungiri sunt ilegale şi nu se pot explica altfel, decât de a pute jăfui avutul comunei Borşa.

In faţa acestora nedreptăţi, reprezentanţii comunei Borşa au protestat contra prelungirilor de contract, dar fără să poată reuşi.

Numai putându-se revista plângerilor desperate ale acesteia comuni, sau poate şi de teama unei complicaţiuni şi răspunderi şi mai grave, prefectura din Sighet, s'a decis a ancheta cazul referitor la pădurea „Stiol".

Ancheta avută loc în urmă cu 3 săptămâni, pe lângă cele amintite mai sus a constatat că firma Zeisler Vilmos a exploatat după terminul legal, în timpul acesta a făcut supratăieri considerabile n-a curăţit secţiile exploatate, n-a reîmpădurit acestea seciţi şi n-a plătit suma de 90.000 coroane fixată cu prilejul unei prelungiri.

Pagubele pricinuite comunei Borşa întrec suma de ½ milion lei.

Deoarece firma Zeisler Vilmos îş are sediul la Budapesta şi nu prezintă nici o garanţă pentru asigurarea pretenziunilor comunei Borşa, s'a ordonat sechestrul administrativ pe întreaga avere mişcătoare al firmei, aflătoare pe teritoriul acestei comuni.

Parchetul, jandarmeria şi alte foruri competente au fost încunoştinţate despre rezultatul anchetei şi îşi vor spune cuvântul.

Nu se poate mai bine evidenţia criminalitatea comisă în comuna Bor a, decât dacă reproducem rezumatul final al anchetei: „Contractul are 21 puncte. Din aceste s'au călcat 8 puncte cele mai esenţiale. Afară de aceea s'au făcut ilegalităţi, afară de aceea s'au sfidat dispoziţiile autorităţilor în modul cel mai nerusinat. A fost deci timpul suprem ca prin măsurile cele mai energice să se oprească acest jaf, tristă moştenire a unui sistem, care a nimicit un ţinut întreg din acest judeţ".

Adaugăm încă următoarele ;

Pădurea comunei Borşa face parte din teritoriul regiunei silvice din Sighet.

Cu administrarea pădurei Borşa este încredinţat un inginer silvic, de naţionalitate maghiară, care îşi are sediul la Vişău şi este funcţionar al regiunei silvice menţionate.

Referatul asupra pădurilor composesorale şi comunale administrate de regiunea silvică din Sighet îl are un inginer Silvic, care deabea după exprimarea termenului fixat de Minister a prestat jurământul de fidelitate.

Regiunea silvică este condusă de un inginer silvic, care lucră contra intereselor Statului şi al populaţiei, şi este un slugaş al Ministerului de Domenii.

Firma Zeisler îş are sediul la Budapesta.

Populaţia din Borşa este română.

Deaceea să nu ne mirăm că nu se ţin în seamă contractele încheiate între comune româneşti şi firme ungureşti precum şi jidani, comiţându-se cele mai mari crime pe seama acestor comuni.

In numele populaţiei nenorocite din comuna Borşa pretindem să se facă o anchetă severă, iar aceasta comună să fie despăgubită şi cei vinovaţi să fie pedepsiţi exemplar.

Egon.

Un articol al ziarului „Times" asupra Franţei

Intr'un articol întitulat „Santinelele păcii", ziarul englez „Times" scrie următoarele:

„Popoarele de limbă engleză nu vor putea să-şi îndepl nească misiunea dacă nu-şi vor aduce aminte necontenit că e o necesitate absolută ca Franţa să fie alături de ele. Franţa a fost aliata lor în timpul războiului, şi ea trebuie să le rămâie aliată şi în această epocă a operii de reconstrucţie.

Popoarele de limbă engleză pot să se mândrească cu rasa şi istoria lor, dar ar fi o nebunie şi un act de ingratitudine din partea lor dacă ar uita o singură clipă cât de mult datoresc ele gândirii, literaturii şi artei francese."

In restaurantul
„La Pisica Vânată"
(fost Biazini) strada Avram Iancu No. 18 se află:
mâncări de prima calitate,
beuturi excelente, cu preţ moderat.
Seara orchestră.
Abonament lunar 3—400 lei.
Rog sprijinul publicului
1170 Proprietarul.

In jurul subvenţionării şcoalelor confesionale săseşti

D-l Dr. Hans Otto Roth, deputat, ne roagă să publicăm următoarele:

„Cu câteva săptămâni înainte, apăruse în întreaga presă a Capitalei un comunicat semioficios al Ministerului Instrucţiunei, prin care s'a publicat, că guvernul a acordat şcolilor primare confesionale din ţinuturile alipite o subvenţie de Stat de 20 milioane lei Semioficiosul mai adăoga, că saşii şi maghiarii au fost subvenţionaţi în mod avantajos faţă de români, aşa încât pe un învăţător sas sau maghiar subvenţionat de Stat cad numai câte 16 elevi, pe când învăţătorii confesionali români dotaţi în acelaş mod au câte 86 elevi.

Noi nu sunt m în stare de a putea controla exactitatea datelor referitoare la şcolile confesionale române sau maghiare. Dar în ceeace priveşte şcolile primare confesionale săseşti suntem datori de a constata categoric, că datele Ministerului Instrucţiunei nu corespund realităţii, fiindcă după statistica oficioasă din 31 Decembrie 1921, şcolile primare confesionale săseşti sunt frecventate de 35.570 elevi cu 606 învăţători, prin urmare un învăţător confesional sas are de fapt 58 elevi.

Din acestea rezultă fără îndoială, că şcolile primare confesionale săseşti de fapt nu se bucură de nici o preferinţă faţa de cele româneşti în ceace priveşte subvenţiunea de Stat."

Căutăm
persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraş.
- Administraţia ziarului.

UTILIZAŢI CORESPONDENŢA DELA MICA PUBLICITATE ◆ ◆

A SOSIT
la marele magasin
„MISSIR"
Str. Memorandului 11 (Unio).
Stofe de lână pentru Dame
Stofe Englezeşti „ Domni
Mătăsuri fine toate colorile
Perdele şi Storuri de Tülle.
Linoleum şi Preşuri cu Metru.
Pânzărie şi Stofe de Mobile.
Mare sortiment de Pantofi şi Ghete pentru Domni, Doamne şi Copii.

LA
26 Septemvrie
se va deschide
atelierul de confecţiuni
care va executa orice lucrări pentru doamne şi domnişoare. Pentru comercianţi va lucra şi en gros. Confecţiunile se vor face dupa ultima modă.
1104
BAUMZWEIG
Str. Baba Novac No. 15 (Bethlen) parter.

Stok proaspăt de Pneuri şi Bandaje
GOOD YEAR
Constructie speciala A. W. T.
— Cu preţuri normale —
Toate Dimensiunile Europene, asemenea Americane cu talonul de sârma
Casa GOODYAR TIRE & RUBBER Company
Atrage atenţiunea onoratei clientele să nu cumpere pneuri care nu vor avea un plumb de siguranţă, fabrica garantând calitatea numai pentru acestea.
Pneurile fără plumburi sunt din cele rămase de la armata americană din Franţa şi deci marfă veche şi rău păstrată.
REPREZENTANT EXCLUSIV PENTRU ROMÂNIA
CONSTANTIN S. MIHAESCU
IN FAŢA MINISTERULUI DE RĂZBOI
(Strada Valter Măcărineanu No. 2). — Telefon 47-72. 1126
Cluj la Alexandru Lörincz Strada Regele Ferdinand, 116
STOC PERMANENT.

22
In sezonul de toamnă vopseşte blănăril în mod special, calcă paltoane de plus, curăţă fulgi de perne
CZINK CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

AFACERI din provincie se primesc spre urgitare și rezolvire, pe lângă onorar modest. Str. Gen. Grigorescu No. 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub H.

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

Se află un „DREPT ROMAN" de vânzare adresa la ziar: „Melianu".

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe cent. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-te Administrația ziarului Infrățirea

Anunciu.

Se primesc eleve interne gratuit cu cel puțin 2 clase secundare la școala de infirmiare pentru îngrijirea copiilor mici, a Societății „Principele Mircea" Calea Văcărești No. 57 București. 1195

Reclama este sufletul comerțului

Mare desfacere de mărfuri

LA

Filiala Luca P. Niculescu

Cluj, Palatul „Mielul alb" (Fehér-Bárány)

Zefir Olanda I cal. 120 lat.
Zefir Olanda II cal. 90 lat.
Saten Glot extra 140 lat.

Moso de len franțuzesc 80 lat.
Carton I cal. franțuzesc 80 lat.
Sifon (jolțiu) I cal. 80 cm. lat.
Sifon (jolțiu) II cal. 80 cm. lat.

Pentru fabrici, industrii, mari interprinderi oferim

Pături (pokroc) de larnă

disponibil două vagoane.

Stofe englezești de lână Lei 165 mtr.

Cumpărăm in permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,

Calea Ștefan cel Mare No, 4
Telefon No. 3-14 1184

Anunciu.

La laboratorul de fizică generală experimentală sunt vacante următoarele posturi:

1. Mecanic clasa I. retribuit budgetar ca lei 1000 lunar.
2. Custode-bibliotecar, retribuit budgetar cu lei 760.
3. Laborant, cu retribuție budgetară de lei 647 lunar.

Mecanicul să fie absolvent al unei școli de arte și meserii, custodele să aibă studii secundare, iar laborantul să aibă ceva practică.

1198 DIRECȚIUNEA.

„VICTORIA" Societate Anonimă Română, pentru comerțul și industria alimentară a cărnii.

Cea mai mare intreprindere de acest soi din intreaga Românie, având centrala la București și prima sucursală la

CLUJ, Strada Londra No. 29

In ambele sale magazine din CLUJ, Str. Regina Maria No. 9 și Piața Mihai Viteazul No. 7

se găsesc zilnic: carne, slănină și untură în cantități mari și de prima calitate; cum și diferite produse de carne: proaspete, sărate și afumate. preparate în sistem de Praga.

1149

Cu începere dela 1 ale lunei se găsesc zilnic mezeluri calde și diferite patiserii și gelatine cu carne

M. ANGHEL 210

Cluj, Piața Mihai Viteazul 40

Reprezentanța fabricei de mașini „Schiebe" Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.

Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurență.

Clopote din material garantat, executate frumos de specialiști.

Banca: Comerțul și Industria Românească S. A.

Cluj, Strada Regina Maria No. 19. Telefon 346.

Se ocupă cu ori-ce afaceri comerciale. Vinde cele mai bune și eftine vinuri precum și licheruri engros și detail. Transporturi de povară cu autocamioane și camioane de cai. Toată lumea românească să se adreseze cu încredere acestui unic birou român de expediție. Fabrica de lichеruri, depozitele și garajul în casele proprii din Strada București No. 11 și 13. Telefon 151. 1007

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe 6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 1 Nov. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am rezervat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un servicîu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplărie artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Byron Steamship Comp. Ltd.

LINIE REGULATĂ și RAPIDĂ

Constanța--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC DE LUX

Megali Hellas

de 18.000 tone, viteză 18 noduri

pleacă din portul **CONSTANȚA** la 2 Noembrie st. n. direct **NEW-YORK**

Durata voiajului 16—18 zile.

După „Megali Hellas" urmează a pleca următoarele vapoare:

„Constantinopoles" „King Alexander" și „Themistocles"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III., pentru 2, 4 și 6 persoane.

Se primesc spre expediere și mărfuri.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții generali

M. ÉMBIRICOS & Co.

BUCUREȘTI, Strada Academiei No. 1. Telefon 25-40 și 36—80. **Sucursalele: GALAȚI,** Strada Speranței No. 28; **BRAILA,** Strada Belvedere No. 1; **CONSTANȚA,** Strada Lascar Catargi No. 28.

HALA DE BERE „CZELL"

din Piața Unirii No. 19.

s'a redeschis cu începerea de **Miercuri 26** c. după ce a fost complet nou renovată și mobilată. 1199

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile

893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120

Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Frații Mártonffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate. 1116 Servici promt.

Intreprindere de transport

Frații Deutsch Cluj, Piața Unirii No. 26. Intreprinde orice transporturi în orice direcție cu cea mai mare garanță. Biurou pentru controlorea scrisorilor de trăsură. 3

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Budega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar. 329

Reclama este sufletul comerțului

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Növérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyulay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Execută instalații de lumină și transmiteri de forță electrică precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volți 25, 32 și 50 lumini. Becuri 150 Volți de toate luminele cu preț de concurență. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI

BUCUREȘTI

INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE

TIPOGRAFIE

LITOGRAFIE

Secția fotografică „FOTOGLOB"

ZINCOGRAFIE

TURNĂTORIE

— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICĂ

INSTITUTELE DE DESFACERE

Stabilment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.

Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. **Fabricațiune de plicuri** comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.

Bilete de logodnă. Invitații de nuntă

CARTONAJE

p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.

Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.

ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE Călimări și garnituri complecte pentru Biurouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de biurou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.

Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țara în fine tot ce se înrudește cu această branșe

Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.

CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.

SEDII: C. Stetea, Calea Moșilor 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob. Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7, TIMIȘOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

ABONAMENTE

la ziarul „Infrățirea" se primesc și de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana" Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul II. No. 360 **Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini** Sâmbătă 29 Octombrie 1921

Infrăți

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Gratuit
Onor. Muzeul Asociațiunii
Sibiu

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA [illegible] No. 3 (ETAJ. II)
Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 952. SUB CONDUCEREA UNUI COMITET. Director: D. TOMESCU. Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE:
PE 1 AN . . . . . 120 LEI
„ 6 LUNI . . . . . 60 LEI
„ 3 LUNI . . . . . 30 LEI

O educație necesară

De câtăva vreme ne vin veşti din toate colţurile Ţării, că bântue diferite epidemii, între care scarlatina ţine recordul. Prin urmare după atâtea vieţi pierdute în răsboi şi pentru întregire, după atâtea lacrimi vă sate, trebuie să înfruntăm sacrificii noui, iar ochii multora, umezi încă, trebuie să verse din nou lacrimi pe mormintele noui care se deschid.

Epidemiile sunt greu de stins, de câte ori se abat cu toată furia asupra unui oraş, sau a unui ţinut, şi sunt şi mai greu când bântue peste întreg cuprinsul ţării. Greutatea constă în faptul că nu mai sunt suficiente ajutoarele care se dau celor bolnavi, nu se mai găsesc spitale ca să-i încapă pe toţi şi mai cu seamă sunt greu de oprit pentrucă populaţia, adecă tocmai cei ce sufăr de pe urma epidemiilor, nu dă ulci un concurs corpului medical, în opera întreprinsă pentru stingerea lor.

Şi tocmai asupra acestui fapt voim să înşistăm cât de vinovat e publicul că nu se îngrijeşte de de propria lui sănătate şi de aci cât de necesară este o educaţie în acest sens.

Cititorii ziarelor au văzut câte plângeri se ridică în contra cetăţenilor, pentrucă nu se supun tuturor dispoziţiunilor luate de medici. Aşa bunăoară un medic din Capitală scria mai zilele trecute că personalul sanitar, în raziile pe care le face pentru depistarea cazurilor noui de scarlatină, are de înfruntat tot felul de necazuri, ba de multe ori cetăţenii ridică ciomagul chiar contra acelora ce se străduesc să stingă epidemiile — şi să se noteze că acest lucru se întâmplă în Capitala Ţării. — Nu mai vorbim de aceace se petrece în oraşele mai mici, sau la sate, unde numai jandarmul scoate pe cel bolnav din mijlocul celor sănătoşi, ca să-i izoleze în infirmerie şi în spital.

Toate acestea denotă cât de slab e pregătit publicul nostru ca să se lupte contra boalelor care-i omoară. Şi dacă aşa stau lucrurile acum, când moartea bate la uşă, apoi să se gândească oricine la greutăţile pe care le întâmpină corpul medical, în lupta pe care o duce contra boalelor sociale, care nu sunt atât de acute, în cea mai mare parte, şi care nu te silesc să iei măsuri urgente, pe tine, bolnavul.

Acestea toate se datoresc, pe deoparte faptului că avem prea mulţi analfabeţi, iar pe de altă parte educaţiei slabe, pe care o are publicul nostru în această direcţie.

In şcoală, unde ar trebui să se dea instrucţii cât mai complecte, relaţie la buna întreţinere a sănătăţii tale şi a familiei, pe care o vei conduce mai târziu, acest lucru se lasă pe planul al doilea, iar de multeori se uită de tot, presupunându-se că toate acesta sunt născute în om şi că nu mai trebue să se atragă atenţia asupra lor. Şi îndată ce şi-au scăpat aceste lucruri elementare, pe care se bazează fericirea omului de mai târziu, e greu să le mai poţi infiltra în inimile cetăţenilor. Şcoala e prima şi cea mai de seamă etapă, unde viitorul cetăţean trebua să înveţe ca mai târziu, când va avea un copil bolnav să-l arate medicului, pentruca să nu îmbolnăviască şi pe ceilalţi, iar viitoarea mamă aci să înveţe că Spitalul este un locaş sfânt, în care toţi cei ce intră sunt îngrijiţi cu dragoste frăţească şi că, pentru cel bolnav, medicul şi personalul sanitar îşi expune viaţa lor în fiece moment.

Iar acum, când constatăm că nu s'a făcut ceeace trebuia, să nu privim răul şi să stăm cu mâinile încrucişate. Datoria fiecăruia dintre noi este să încercăm, prin toate mijloacele de propagandă, de care dispunem azi, să facem educaţia sanitară a populaţiei noastre, căci altfel vom continua să rămânem tot aşa de slab pregătiţi, pentru lupta cu boala, care ne punea în pericol viaţa.

De câtva vreme apar mereu ziare noui politice, întocmai ca ciupercile după ploae; pe de altă parte tot felul de broşuri, puţin utile, sau de cele mai multeori vătămătoare, pătrund în mijlocul poporului. — Şi nu se gândeşte nimeni să răspândească sfaturi pentru păstrarea sănătăţii, în mâinile celei mari, ale poporului, care le aşteaptă. — Când se găseşte o mână de idealişti, ce cred că, prin munca lor neobosită, pentru o cauză sfântă ca aceasta, vor birui toate piedecile şi vor da poporului ceeace i trebue, ceeace-i e te absolut necesar ca să ştie cum să-şi îngrijiască de corpul atât de neglijat, toată lumea îi priveşte, fără se le dea cel mai mic sprijin. Şi astfel revistele şi broşurile de higienă, scrise pentru cei mulţi, sunt uitate şi neglijate de toţi şi dispar una după alta, ne mai putând să va lumina zilei, din cauza nepăsării celor cari ar putea să le sprijinească apariţia.

Şi cât folos ar avea poporul de pe urma acestor comori de sfaturi, mai ales azi, când atâtea boale bat la uşă.

I. Glăvan.

Evenimentele zilei

Criza guvernamentală din Germania

Lafayette, 27 Oct.

Se vorbeşte cu insistenţă de formarea unui guvern tot sub presidenţia lui Wirth.

Alegerile parlamentare din Norvegia

Lafayette, 27 Oct.

La alegerile parlamentare din Norvegia, conservatorii au obţinut câteva scaune, iar radicalii au câştigat pretutindeni.

In faţa primejdiei

Fără îndoială că valoarea şi capacitatea unui guvern nu pot fi apreciate cu acelaşi precisiune cu care apreciem buna funcţionare a unei maşinării de ceasornic. Şi aceasta mai ales în vremuri normale când societăţile se guvernează oarecum de la sine şi când e greu de stabilit în ce măsură prosperitatea unei ţări trebue atribuită şi guvernului care o conduce.

Crizele se vindecă mai mult singure, prin puterea de viaţă a societăţii, şi guvernele îşi fac atunci nu merit din cela ce nu este de cât un triumf al vitalităţii sociale.

Dar astăzi, când ţările au ieşit desorganisate din răsboiu şi când ele nu şi pot reface sănătatea de cât rezimându-se necontenit pe puterea unei bune şi înţelepte conduceri, capacitatea guvernelor poate fi uşor apreciată.

Ori câte mijloace s'ar întrebuinţa pentru a acoperi slăbiciunea unui guvern, acaasta se face necontenit simţită, fiindcă şi în fiecare clipă ochii societăţii stau îndreptaţi spre oamenii cari o cârmuesc. Şi chiar dacă se pare uneori că un guvern a izbutit să-şi ascundă incapacitatea, vine însă ceasul când nimic nu mai poate fi ascuns. O precipitare de evenimente, şi guvernul îşi vădeşte dintr'odată toate slăbiciunile şi toate păcatele.

Căci, iată, e un an de zile de când guvernului generalului Averescu, sfidând cu cinism până şi evidenţa dezastrului încearcă toate mijloacele ca să-şi prelungească şederea la conducerea acestei ţări.

Dar evenimeutele din Ungaria ne-au făcut să înţelegem dintr'odată cât de slabă este puterea de conducere a guvernului nostru actual. Dacă incapacitatea acestui guvern s'a putut face îngăduită câtă vreme a fost vorba numai de problemele noastre interne, ea deşteaptă însă o adâncă îngrijorare când e vorba de situaţia noastră externă. Nu ştim ce se poate întâmpla mâine dar toţi avem simţământul că în ce priveşte guvernarea, suntem mai pre jos de evenimentele ca se petrec în jurul nostru.

Astăzi am avut de-a face cu o ave tură, dar mâine putem fi surprinşi şi de evenimente cu adevărat serioase, atunci înţelege oricine că schimbarea actualei situaţiuni este pentru noi şi o chestiune de prevedere şi apărare naţională.

Consiliul superior interaliat respinge cererile Ungariei

Londra, 26 Oct.

Guvernul Horthy a solicitat consiliului superior interaliat încuviinţarea de a putea amâna cu 12 ani demobilizarea armatei maghiare, motivând că Ungaria nu va fi în stare să întreţină o armată plătită. Consiliul superior a respins cererea.

Emanuel Porumbaru

In „Neamul Românesc", d. prof. N. Iorga publică următorul articol ca un omagiu adus memoriei lui Em. Porumbaru.

„Aceste rânduri vor sosi târziu pentru a aduce un omagiu memoriei omului de bine şi omului de cultură care a fost în politica noastra, întinată de toate patimile, Emanuel Porumbaru.

„Intr'o ţară unde opinia publică e formată adesea de glumele nesărate ale ziarelor umoristice ori de stupidele zeflemele ale „cronicarilor", lumea ajunsese a crede că Porumbaru era un bătrân mai mult sau mai puţin însignificant supt care se ascundeau aceia cari voiau ca toată conducerea să fie de fapt în mâinile lor.

„Şi nu era aşa. Porumbaru, care primise o educaţie aleasă, avea cunoştinţi foarte întinse şi mai ales nu se ostenia niciodată, până la vârsta foarte înaintată, pe care nu-i plăcea s'o mărturisească, să le întregească printr'o lectură bogată şi aleasă, cum n'am găsit-o la alt om politic al nostru. Când lua cuvântul, în Parlament, asupra unei chestii, puteai fi pe deplin convins că se aduce înainte, cu mult bun simţ şi cu o aleasă discreţie, tot ce se ştie mai sigur, până la ultimete date, asupra subiectului.

„In timpul răsboiului, dacă iniţiativa n'a fost în mânile bătrânului, nu i se poate face o vină din aceasta. Şi în alte ţări strivitoarea răspundere a lui t-o, cum era firesc, şeful Guvernului. Dar nu se poate spune destul cu câtă simţire patriotică a urmărit el toate actele grozavei drame şi cu câtă limpeziciune a judecat evenimentele; mai mult: cu câtă curagioasă încredere e primit el resultatul final.

„Lucrurile acestea vor mai fi fost spuse de cine l-a cunoscut şi mai bine pe Porumbarul; am ţinut să se adauge şi mărturia mea."

Regele Constantin şi Venizelos

— Destăinuirile unui publicist american —

Intr'un ziar american a apărut de curând articolul unui corespondent al său, care a avut, în Grecia, o convorbire cu Regele Constantin.

Corespondentul face mai întâi un protest al suveranului elen. Intre altele, el spune că n'a văzut cap mai sclipitor decât al Regelui Constantin. Se zice că, în fiecare zi, un servitor ad-hoc îi fricţionează, cu o bucată de pânză unsă, capul.

In spatele biroului său Regele are agăţate două portrete: al ţarului Nicolae şi al Impăratului Wilhelm, împodobite cu autografe.

Corespondentul a întrebat mai întâi pe suveran de ce n'a fost recunoscut Regele Alexandru (care l-a înlocuit, în vremea lui Venizelos). El a răspuns că nici odată n'a renunţat la Coroana Greciei.

La observaţia Americanului că Marile Puteri se tem, din această cauză, că nu se vor recunoaşte convenţiile încheiate de dânsele cu fostul Rege, Constantin a răspuns că, în chestiile băneşti a recunoscut tot ce a contractat Alexandru. „Ar fi o prostie să se teamă că n'aş recunoaşte aceste lucruri" — a adăugat Constantin. „Ideia aceasta a stăpânit şi în timpul răsboiului. Dar este o prostie tot atâta de mare cât este prostia care pretinde că în America domneşte democraţia. Este tot atâta democraţie în America", a încheiat Constantin, câtă este în vârful cismei mele.

Corespondentul îl observă că în America e mai multă democraţie decât socoate Regele.

— „Guvernul M. Tale", — continuă Americanul — „a prins şi arestat pe primul redactor al ziarului „Patris" pentru că a anunţat poporului înfrângerea suferită în Anatolia. Aşa ceva nu s'ar fi întâmplat în America."

— „Da — răspunde Constantin. „Lambrakis (primredactorul) a scris articole, pentru a atăţa poporul Toate câte a scris erau minciuni. Nu puteam rămâne indiferenţi la instigarea poporului."

Corespondentul îl observă că şi-a luat ştirile din trei izvoare diferite, asupra înfrângerii din Anatolia, şi din toate reiese că Lambrakis a avut dreptate.

Regele răspunse: Nu e adevărat! Publiciştii sunt mincinoşi. Scriu minciuni şi prostii ca să stârnească poporul în potriva mea.

— Şi-au atins scopul? întreabă Americanul.

— Nici de cum.

Corespondentul observă că e de prisos atunci a-i închide.

— Ii închid, răspunse regele, pentru ca să-i învăţ a spune adevărul.

— Dar de ce guvernul nu spune poporului adevărul, asupra înfrângerii din Anatolia?

— Nu vezi că publicăm comunicate oficiale?

— Dat, dar acestea n'au însemnăta e.

— Ba au!

Corespondentul povesteşte regelui că în Londra cetise telegramele Agenţiei „Reuter", care vorbeau de entuziasmul cu care poporul grec mergea în Anatolia la război. „Venind însă după aceia aici", — continuă dânsul — „am văzut că ei mergea la oaste cum merge cineva la o ceremonie funebră."

Regele a scuturat din umeri,

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

strigând: „A fost entuziasm de-asăvârșit!“

*

In privința lui Venizelos, Regele a spus că e un mincinos înfricoșător. „In totd'auna a amăgit pe toți.“

Coresponde tul observă că Venizelos e mare bărbat de stat și că numele lui se pomenește cu admirație atât în Europa cât și în America.

Regele răspunse:

„Ba! Să-l ia atunci Americanii și să-l pue peste dânșii! Venizelos venise în Atena la 1910 sărac. Când a plecat avea două case la Atena. In lungile lui călătorii trase la cele mai mari hoteluri; are și vilă la Nicea. Poți să-mi spui cum și le-a câștigat toate acestea?...“

Ostrovul fericiților

Vecinic tinerele epopei horerice povestesc despre un ostrov pierdut în nemărginirea Oceanului, locuit de muritori fericiți, cari nu cunosc nimic din grijile și mizeriile în cari se sbat locuitorii altor tărâmuri.

Se pare, că aceasta insulă legendară a trecut din lumea închipuirii în aceia a realității.

Un ziar englez vorbește despre o insulă abea cunoscută din Oceanul Pacific, ai cărei locuitori n'au auzit niciodată și deci nu știu de cel mai îngrozitor eveniment al istoriei universale; de războiul mondial.

In ultimii zece ani, nici un vas n'a ancorat la țărmul acestei insule. Și totuși ea produce de toate, așa că celor câteva sute de locuitori nu le lipsește nimic.

Intâmplarea a făcut, ca un vapor american care rătăcise să o acosteze la țărmul fericitului ostrov. Abea acum locuitorii în — cea mai mare parte Olandezi — emigrați cu zeci de ani în urmă au aflat îngroziți, că departe, departe de insula lor „necivilizată“ popoarele culte „ale bătrânei Europe s'au măcelărit“ între ele, vreme de cinci ani de zile.

Fără îndoială, că dacă va fi fost între ei vreunul care să fi dorit să părăsească idilica singurătate a „Juan-Fernandez“-ului pentru ca să vie în vreunul din „civilizatele“ state europene — îl va fi trecut cu siguranță pofta la auzul celor povestite de marinarii americani.

Doar Rousseau, dacă ar reînvia cumva, n'ar pregeta să viziteze aceasta mică și fericită lume — ostrovul fericiților, icoană vie a învățăturilor lui.

Scrisori din Sibiu

Hotărârea congresului în chestia școalelor confesionale. — Unificarea organizației bisericești.

Cea mai importantă chestiune, pe lângă cea a organizării unitare a bisericei ortodoxe, din România-Mare a fost fără îndoială chestia școlilor confesionale. Pentru temeinica studiare a acestei probleme de interes vital bisericesc, congresul a delegat o „comisie specială“ compusă din 4 fețe bisericești și 8 mireni. La lucrările acestei comisii a luat parte și secretarul general din ministerul instrucțiunei publice, d-l Popa Liseanu, care venise la Sibiu încă de Sâmbătă seara. Mulțumită declarațiilor lui comisia care în multe privințe era în nedumerire s'a ajuns să se facă în planul congresului următoarea propunere prin raportorul Dr. Secstil Pușcariu:

1. Congresul național bisericesc menține indiscutabilul drept al Bisericei de a întemeia și întreține școli confesionale.

2. Congresul național bisericesc este de convingerea că susținerea școlilor confesionale ortodoxe române ser este astăzi ca și în trecut interesele vitale ale neamului românesc, deci și ale statului român.

3. De aceea Biserica contează la sprijinul material al Statului pentru menționarea mai departe de școli confesionale.

4. Spre a putea studia temeinic întregul complecs de probleme în raportul dintre Stat și Biserică, Guvernul va fi rugat să îndrume o anchetă, la care reprezentanții săi vor discuta chestiunea cu delegații ai Bisericei. Până la rezolvarea definitivă a chestiunei, Guvernul va fi rugat să pună la dispoziția Bisericei cu putere retroactivă dela 1 Octombrie 1920 mijloacele materiale necesare pentru ca corpul didactic al școlilor confesionale să fie retribuit întocmai ca cel dela școlile Statului.

5. Congresul național bisericesc autorizează Consistorul Metropolitan de a întreprinde pașii trebuincioși în sensul acestor hotărâri congresuale, pentru o armonică conlucrare a Bisericii cu Statul și soluționarea chestiei școlilor confesionale.“

Față de propunerea aceasta a comisiei deputatul Bogdan Duică face următoarea contrapropunere răzimată pe-o analiză subtilă a chestiunei:

„Având în vedere necesitățile desvoltării sufletești unitare ale națiunii;

„Văzând că ministerul de instrucție oferă condiții, care garantează educația confesională a tinerimei;

Ținând seamă de atitudinea semnificativă a corpului didactic deoparte, dealtăparte a atorităților școlare;

Congresul național bisericesc, aducându-și cu recunoștință și duioșie aminte de serviciile făcute de școala confesională ortodoxă, decide ca să predea Statului toate școalele laice ale Bisericei reprezentate de congres și însărcinează Consistorul mitropolitan să precizeze în forme cât mai sigure condițiile Bisericei, așa cum ele rees din desbaterile congresului și din sentimentul public al credincioșilor ei.“

Pentru susținerea propunerii făcută de comisiune vorbește pe larg deputatul Dr. V. Braniște cu escursiuni prolice în istorie, în realitatea de azi, arătând anomaliile în învățământ create de politica școlară dela Cluj, mai ales, făcând prin ocoliri vădite apărarea fostului Consiliu dirigent. Arată apoi superioritatea școlilor confesionale stăpânite de duh sănătos față de cele de stat (superioritatea care a fost dar astăzi nu se mai poate susține când suntem în stat național românesc nota cu'egătorului.) Congresul încuviințează cu escepția d-lui Bogdan Duica propunerea comisiunei „ridicându-o la valoare de concluz“.

Problema unificării organizației bisericești a fost cu atâta aparat studiată de diferitele comisii și expusă în congres cu atâta claritate de către raportorul Dr. Lucian Borcia încât n'a necesitat desbateri meritoriale. In urma acestora că „nevoind Mitropolia noastră vechile legături de unitatea cu Mitropolia Ungro-Vlachiei, a Moldovei și Sucevei, împreună cu Biserica Basarabiei și Bucovinei să alcătuiască părți integrante pentru vecie din o singură, sfântă, sobornicească, apostolică, nedespărțită biserică auto cefală, națională a Statului român;

„Că organizația unitară are să se extindă în mod consecvent asupra tuturor instituțiunilor comune ale bisericei întregule, respectându-se în mod firesc numai părțile întegrante, acele instituțiuni și stări faptice cari nu se pot înlătura deocamdată fără o adâncă păgubire a intereselor bisericești“ și hotărește în consecință să se institue:

a) pe lângă sfântul Sinod ca organ central spiritual al întregii biserici, Congresul general bisericesc ca for reprezentativ și legislativ în chestiuni cari privesc biserica întreagă:

b) Consistorul (Consiliul) central bisericesc ca organ executiv al Congresului general bisericesc.

c) Consistorul spiritual central, ca for ruprem judiciar în procesele disciplinare ale clerului.

d) Consistoarele spirituale eparhiale, și mitropolitane pentru judecarea membrilor clerului;

Dar consistoarele eparhiale vor fi în drept a delega și scaunele protopopești în înțăia instanță. Consistoarele eparhiale (scaunul protopopesc delegat) și cel mitropolitan vor fi instanțe de fond iar Consistorul spiritual central va judeca în calitate ca de Curte de Cassație în caz de violare a dreptului formal și material, garantând unitatea de drept.

e) Admite prelungirea duratei mandatelor corporațiunilor alese de la 3 la 6 ani și ca preoții unei parochii să fie membri de drept ai comitetului parohial.

f) astfel admite în vederea unificării modificarea statului nostru organic în următoarele paragrafe: 18, 19, 40, 57, 88, 96, 150, 152, 154, 158, 174, 175 și 195. Iu celelalte aprobă dispozițiile cuprinse în proectul de statut organic general.

Congresul susține și pe mai departe dispoziția concluzului Nr. 61 din 12/25 Februarie 1920, subliniind în deosebi că până când se va perfecționa în mod legal noua organizație a bisericii întregrale, rămâne pentru biserica Ardealului și Banatului în deplină rigoare statutul organic din 1868 și toate modificările ce au să se facă în statutul organic, trebue să se facă prin congresul național bisericesc, la adăpostul oricărei ingerințe din afară nerecunascând biserica noastră afară de congresul național bisericesc alt factor în drept, a ne modifica organizația noastră bisericească ori a ne impune una nouă.

Cu redactarea modificărilor devenite inevitabile în textul statului nostru, organic a ăt în urma încadrărei acestuia în statutul organic general al bisericii întegrale precum și a acelor modificări pe cari le reclamă experiența și timpul de astăzi, congresul încredințează delegațiunea, care are să pregătească propunerile sale în această privință.

Congresul așteaptă în permanență propunerile delegațiunii rezervându-și dreptul de a decide.“ —

x. y.

Doi ani dela ocuparea Buda-Pestei

In ziua de 17 Noem. 1919 armatele române au început evacuarea Budapestei. Proclamația de plecare a fost semnată de d. C. Diamandy înalt comisar al guvernului român și de d. general Mărdărescu, comandantul din Transilvania.

Proclamația, — care rămâne un document istoric, — spunea între altele:

„Armata românească se retrage. Budapesta va fi evacuată. Părăsind Capitala Ungariei. România ține a afirma încă dată că în urma atacului dela Tisa care a motivat acțiunea sa militară, ea nu a fost călăuzită decât de legitima apărare.

Ori ce gând de asuprire sau de răzbunare, i-a fost străin...“

Acest document istoric, este fotografiat și reprodus în facsimil, în volumul „De la Tisa la Budapesta“. In aceiași lucrare se găsește o expunere — zi cu zi, — a luptelor de la Tisa, un articol de impresii al d-lui C. Diamandy, fost comisar al guvernului român în trufașa capitală a lui Appony, pe tot timpul ocupațiunei noastre, vederi numeroase, hărți, documente, și prețioase colaborări.

Lucrat în condițiuni de technică tipografică ireproșabilă, volumul Pagini de Glorie, ilustrat de Popa, prezintă un deosebit interes pentru toți cei cari voesc să cunoască fazele luptelor care ne-au dus în inima Ungariei.

In acest timp — acum 2 ani, — trupele noastre asigurau ordinea și liniștea în Ungaria. Comisarii sângeroși ai poporului maghiar, fugiseră... Tricolorul românesc fâlfâia la Budapesta, în cetatea unde șovinismul maghiar jurase distrugerea neamului nostru...

Cei ce voiesc să cunoască absolut toate fazele acestui remarcabil fapt de arme — ocuparea Budapestei de trupele române — să cumpere volumul „Pagini de Glorie“ care a apărut de curând. Pe lângă o restabilire a faptelor, volumul cuprinde acte și documente de mare însemnătate, și colaborările d-lor N. Iorga, I. G. Duca, Oct. Goga, general Averescu, C Diamandy, C. Dissescu, G. Mârzescu, C. Argetoianu, general Petin, A. Popovici Tașcă, Corneliu Moldoveanu, Gr. Tăușan, Take Ionescu, general Mărdărescu, general Rășcanu, Gr. Trancu-Iași, Radu Rosetti, etc., etc.

*

Volumul în culori copertă pe hârtie cromo ediție obicinuită, costă lei 25 și se găsește de vânzare la toate librăriile.

Admirabilele pagini de glorie, scrise dela Tisa la Budapesta de armatele românești, sunt redate cu toată grija și cu tot respectul de adevăr, în volumul „Pagini de Glorie“, dela Tisa la Budapesta.

Cuprinzând o copertă în tricromie, cu vederea podului de vase dela Tisa-Bö, proclamații în facsimil, documente, vederi și hărți în culori, articole semnate de fruntași ai țărei și desenuri de artistul Popa, volumul complect „Pagini de glorie“ este o lucrare de o neîndoită valoare istorică, din care se poate vedea cu ce jertfe și cu ce sforțări armatele românești au alungat nebunia bolșevică din centrul Europei.

„Pagini de Glorie“, sunt la îndemâna ori cui, prin prețul redus cu care se vinde ediția pe hârtie velină.

Volumul se găsește la toate librăriile și în depozit la „Cartea Românească“.

ECOURI

Donațiune regală de 500 mii lire pentru tuberculoși

Cu ocaziunea aniversărei a 25 ani de căsătorie. Suveranii Italiei au donat cu această ocaziune 500.000 lire pentru opera de profilaxie și asistența tuberculoșilor.

Aniversarea morții lui J. H. Fabre

Zilele acestea s'a celebrat a VII-a aniversară a morții lui J. H. Fabre, învățatul entomologist.

Maxim Gorki bolnav

Se vestește telegrafic din Helsingfors că Gorki e bolnav și, nu vroește a mai acorda nici un interview. Suferă de inimă și e bolnav de gât. De aceia va sta vr'o 10 zile în pat la Hersingfors, — pe urmă va pleca la Nauheim (Germania).

Stejar comemorativ

Societatea „Amicii Stejarilor“ care a plantat de mult în grădina Luxemburg un „stejar al lui Gallieni“, a cărui aniversare s'a sărbătorit, acum câte-va zile, a plantat eri de asemenea un nou stejar „american“ în amintirea soldaților americani morți pe câmpul de luptă.

Un nou monument eroic

Comitetul pentru ridicarea unui monument eroilor reg. 2 grăniceri, regiment care a bătut pe bolșevicii ruși la Spătărești (jud. Suceava)a admis concepția sculptorului Theodor Burcă.

Cetiți „Infrățirea“

Nr. 1938—1921.

Publicatiune

Societatea pentru ocrotirea orfanilor din Războiu Regionala IX. Cluj publică concurs pentru ocuparea postului de șef contabil la Regionala IX. Cluj.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile prevăzute cu acte de studii, până la 1 Noembrie a. c., la Biroul Regional, Str. Cogălniceanu Nr. 8.

Salariul este cel ca-și la Stat. 1204.

Partidul național-liberal în Ardeal

Congresul organizațiunei național-liberale din jud. Mureș-Turda

Luni în 24 Oct. crt. s'a ținut în Tg. Mureș primul Congres al Organizațiunei național-liberale din jud. Mureș-Turda. Se știe că acest județ a fost între primele județe din Ardeal, care a început organizarea partidului național-liberal. Mulțimea de aderenți ai partidului național-liberal au considerat această zi ca o mare zi de sărbătoare pentru toată populația ținutului de pe Mureș, zi în care s'a putut pune însfârșit, după o așteptare îndelungată bazele solide ale partidului liberal prin alegerea Comitetului județan. Erau reprezentate la Congres aproape toate comunele din județ. Se remarcă mai ales prezența celor mai mulți reprezentanți din părțile Mureșului de sus, în număr de câteva sute.

Sala cea mare dela hotelul Domokos unde s'a ținut congresul era arcuplină de reprezentanții țărani, meseriași, învățători preoți etc. cari cu însuflețire așteptau deschiderea congresului.

In asistență remarc următoarele persoane: prot. Duma, preot Giliga, preot Runcan, preot Todea, preot Radu, preot Buciu păr. Oltean, dir. Varga, com. Căprucean, păr. Radu, adv. Jarda, păr. Oltean, prof. Georgescu, com. Oltean, păr. Șuteu, păr. Todea înv. Ciontea, prof. Dr. Al. George, prof. Dupont, Alex. Tamaș, Coculescu, prot. Rusu, farm. Tămaș, Cristea, prof. Popescu, înv. Șularin, adv. Dr. Rusu, Șara, Boldor, adv. Dr. Albu, dir. Horoș, prof. Papadima, prof. Chinez, și a. m. a căror nume îmi scapă.

Între uralele nesfârșite ale celor prezenți D-l prot. Rusu preș. organizațiunei din Tg. Mureș, declară congresul deschis și propune ca înainte de începerea vorbirilor să se proclame ca președinte activ al organizațiunei național-liberale din jud. Mureș-Turda pe D-l prof. Simeon C. Mândrescu ca pe fiul acestui județ și ca pe unul care a desvoltat o activitate deosebit de intensă pentru propagarea programului acestui partid în jud. Mureș-Turda.

Congresul aclamă pe d-l Mândrescu și îl declară de președinte a'es.

Cuvântarea d-lui Simeon Mândrescu

D-l Simeon Mândrescu, viu mișcat de încrederea pe care i-au arătat-o congresiștii, rostește următoarea cuvântare:

Domnilor!

Partidul național-liberal din județul Mureș-Turda își complectează astăzi organizarea.

Aceasta dovedește pe de o parte, că pentru partidul național-liberal granițele de dureroasă amintire ale vechiului regăt sât sfărâmate pentru totdeauna și în ce privește organizarea politică a noastră, iar pe de altă parte, că cetățenii din cuprinsul întregei țări au ajuns la convingerea, ca organizarea fără întârziere a unui partid de guvernământ, ca partidul național-liberal în întreaga Românie Mare se impune că o necesitate națională, fiind o chestiune vitală pentru țară.

Partidul național-liberal, representat prin guvernul de subt președenția iubitului nostru șef, dl Ion I. C. Brătianu, a fost acela care cu înalta aprobare a M. S. Regelui Ferdinand I. interpret al aspirațiunilor seculare ale poporului românesc de pretutindeni, la 1916, a luat răspunderea trecerei armatei române peste Carpați ca să mute granițele României la granițele românismului, impunând micei țări jertfe de neînchipuit. Astăzi după realizarea unității noastre naționale, tot acest partid este ferm hotărât, ca împreună cu d-voastră, să apere această unitate națională de ori și ce acțiuni dăunătoare.

Partidul național-liberel înțelege să lucreze pentru o descentralizare cât mai largă; cu nici un preț însă nu va încuraja și nu poate admite acțiuni de regionalism, care ar putea ușor aluneca pe povârnișul unui crâmpin separatism, și se va spune acestora cu toată tăria.

Partidul național-liberal din Vechiul regat nu vine să vă cucerească, nici să vă răsvrătească cum afirmă cei interesați, ci vine să vă cheme pe toți cetățenii, ca în cadrele acestui mare partid istoric să luați parte la viața politică a statului român, convins, că împreună vom putea mai ușor consolida noul nostru stat și face față atacurilor și uneltirilor dușmanilor situațiunei create nouă prin războiul mondial și că numai așa vă veți putea apăra mai cu succes și interesele voastre particulare de cari acest partid este hotărât să țină seamă în toată sinceritatea. Dacă unii dintre Ardeleni cred, că d-voastră singuri ați putea birui greutățile interne, cu cât mai ușor veți izbuti, ajutați de noi, de celalalți frați buni ai voștri?

Vom fi având noi, cei din vechiul regat, multe defecte, primiți-ne însă așa cum sântem, hotărâți ca împreună cu noi să lucrați la înlăturarea lor, după cum hotărâți sântem ca împreună cu voi să lucrăm la înlăturarea neajunsurilor voastre, pe cari vi le-a hărăzit îndelungata dominațiune streină.

Vom fi având scăderi noi, cei din vechiul regat, am avut însă o calitate care cântărește mai mult decât toate păcatele din lume: când a sunat ceasul, am fost gata să facem jertfa supremă și . . . am făcut'o. Fiți mândri da frații voștri din vechiul regat, cari se fălesc cu legiunile de voluntari la cari au alergat cu zecile de mii fii de Români din Ardeal, Banat, Bucovina și Basarabia.

Domnilor!

Odată cu realizarea unității noastre naționale o profundă schimbare s'a produs în organele politice ale țării: au dispărut partide vechi pentru a ieși la iveală noi grupări politice, căr ra încă nu le putem da numele de partide.

Dintre partidele vechi a rămas în picioare, viguros și viabil, numai partidul național-liberal. L'a salvat trecutul său, l'a salvat programul său de activitate în viitor.

Rând pe rând sau unite, noile grupări politice au încercat să conducă destinele țării, fără să-și dea seama, că și în conducerea trebilor publice — și mai ales acolo — n'ajunge bunăvoință, ci se cere pricepere, pentru a nu mai vorbi de cinste și muncă. Rezultatul îl vedem și mai ales îl simțim cu toții: țara aproape de prăpastie, dezastru financiar, anarchie și haos și nemulțumiri generale.

Au fost ajutate aceste noi grupări politice și de o trecătoare rătăcire a opiniei publice, înșelată de demagogia așa zișilor „oameni noi".

Astăzi, după o scurtă, dar tristă experiență, ochii tuturora, nădejdea țării întregi, se îndreaptă către partidul național-liberal.

Și cu drept cuvânt, căci:

Partidul național-liberal dela început existenței sale și până astăzi are la activul său o serie de acte isvorâte dintr'o nețărmanită dragoste de neam și țară, fiind în trecut ca și astăzi bogat în oameni cu experiență, pricepuți și capabili. De câte ori țara era amenințată amenință într'un fel sau altul, de câteori o criză violentă amenința să izbucnească sau vre-o problemă grea trebuea rezolvată, la partidul liberal s'a făcut apel: Așa se explică de ce, tot ce s'a făcut mai de seamă în România, fie pe țăran național, fie pentru mulțime, se datorește partidului național-liberal, singurul partid care a fost și a rămas sincer național și sincer democrat.

Mișcarea națională, care a isbucnit în jertfa de sine a lui Tudor Vladimirescu și s'a continuat până astăzi, a fost una din laturile glorioase a activității partidului național-liberal. Ablungarea Fanarioților și întronarea Domnilor pământeni, mișcarea dela 1848, secularizarea averilor mănăstirești, unirea Principatelor, războiul pentru independență și războiul pentru unitatea noastră națională fac parte toate din bunurile neamului, agonosite de partidul național-liberal.

Dar nu numai atât.

Partidul naționa-liberal a fost acela care de la Tudor Vladimirescu, până astăzi a reprezentat și reprezintă în țară principiul economic sănătos: România a Românilor. In această direcție a lucrat, opunându-se la înstreinarea bogățiilor solului și subsolului nostru. In această direcție continuă să lucreze subt conducerea neobositului muncitor Vintilă I. C. Brătianu.

Partidul național-liberal a fost și sincer democrat într'o vreme, când democrația era considerată ca o crimă de Stat; a fost democrat într'o vreme, când democrația nu era pe buzele tuturor exploatatorilor naivității publice, îmbrăcați în haina cari le ascund sufletul retrograd și a rămas sincer democrat într'o vreme, când politicieni fără suflet, subt mantaua democrației, semănă anarhia.

Partidul național-liberal a fost acela care a desrobit pe clăcași, partidul liberal a fost acela care a făcut cele dintâi împroprietăriri și tot acest partid a croit drumul pentru o nouă și largă împroprietărire prin expropriere și a dat votul obștesc, chemând la viața publică pe toți fiii țării. Actualul prim-ministru, d. G-ral Averescu, cu ocazia primului act de împroprietărire, la Gurbănești, s'a văzut o ligat să exprime d-lui Ion I. C. Brătianu șeful partidului național-liberal, în numele celor împroprietăriți omagii de recunoștință pentru marele act național de dreptate socială, al cărui autor este.

Misiunea partidului național-liberal nu s'a terminat: el mai are de depus și în România-Mare o muncă cinstită și încordată pentru consolidarea pe bază națională a bunurilor amenințate să se piardă prin nepriceperea și reaua credință a guvernanților.

Prin realizarea unității noastre naționale au rămas legați pentru totdeauna de Statul român și un număr însemnat de cetățeni: de altă limbă. Printr'o politică de concesiuni inutile și de făgăduieli nesocotite, guvernul a deșteptat într'unele dintre naționalități speranțe nerealizabile și dăunătoare atât lor cât și Statului. Partidul național-liberal va înlocui această politică greșită cu o politică, care pornind din sentimentul de dragoste și dreptate și pentru naționalități, să fie în stare să armonizeze interesele acestora cu interesele generale ale Statutui național român.

Se va baza în această chestiune, ca și în toate celelalte privitoare la viața noastră de Stat, pe noua Constituție pe care partidul național-liberal a pregătit-o și este hotărât să-o dea țării ca cea dintâi lucrare a viitorului guvern liberal.

Guvernul actual în loc să se preocupe de această mare și importantă chestiune s'a preocupat în primul loc de îmbogățirea partisanilor din specularea celor mai vitale nevoi ale cetățenilor.

Finanțele statului, cu astfel de preocupări și cu altele de felul acestora, au ajuns aproape de faliment. Datoria publică a României a crescut de zece ori cât a fost la sfârșitul razboiului, fără să se fi făcut cu banii cheltuiți îmbunătățirile cerute de nevoile refacerei țării. S'a inundat țara cu mărfuri de lux pentru îmbogățiții d răsboiu, s'a umplut străinătatea cu fel de fel de misiuni diplomatice și militare inutile, s'au trimis să se plimbe în străinătate toți prietenii și prietenele miniștrilor, neuitându-se bine înțeles nici pe excelențele lor, și s'a dat concurs larg tuturor traficanților de coroane și ruble, în timp ce țării îi se făgăduia necontenit ridicarea valutei.

Și într'adevăr că valuta s'a ridicat!

Când s'a întors dl. Ion I. C. Brătianu dela Paris pentru a demisiona ca protestare în contra nesocotirei din partea aliaților a a condițiunilor cuprinse în contractul dintre noi și ei la intrarea noastră în războiu, pentru a protesta în contra ruperei în două a Banatului nostru, leul nostru era cotat la Paris peste 40 centime, iar astăzi s'a urcat la 975!! In mod firesc s'au scumpit obiectele de prima necesitate, ajungând la prețuri fabuloase, Vor putea povesti copiii noștri copiilor lor, că pe vremea guvernului Averescu, pentruca un țăran să-și poată cumpăra un rând de straie, trebuea să dea o pereche de boi, pentru o pereche de opinci sau o coasă un viței gras, pentru o pălărie de pae o oaie și așa mai departe.

Partidul național-liberal va face totul ca să dispară cauzele care au produs dezastrul nostru financiar și printr'o politică financiară chibzuită sperăm să ajungem în scurt timp la situația pe care merită să o aibă în lume o țară cu bogății naturale neîntrecute ca țara noastră. Pentru acoperinea golului crescând zi de zi prin risipa pe care o practică guvernul în țară și în streinătate, partidul liberal nu se va opri la ligiuirea financiară nedreaptă și neaplicabilă a actualului guvern. Va revizui și reduce impozitele, va suprima sinecurile și cheltuelile inutile și va spori producția națională. Partidul liberal înțelege să pună întâi mâna pe îmbogățiții de războiu, pe tâlharii cari au exploatat nevoile noastre indispensabile și numai după aceea să facă apel la cetățeni pentru noi jertfe.

O adevărată crimă a făcut guvernul numind în administrația și în toate funcțiile publice, mai ales în provinciile desrobite, funcționari nepricepuți și necinstiți. In lipsă de partizani cu experiență și cinstiți, a luat pe toți declasații societății și i-a investit cu autoritatea statului. Au urmat cu toții exemplul dat de Tășlăoanu și rezultatul fost că în afară de păgubirea statului cu miliarde și scumpirea în mod nu mai pomenit a vieții, unitatea noastră sufletească, în loc să câștige, a dat îndărăt și s'a slăbit în mod simțitor încrederea cetățenilor în organele publice ale statului. Dvoastre, cei din Ardeal, ați putea să ne spuneți multe în această privință.

Partidul național-liberal, printr'o administrație pricepută și cinstită, printr'o politică economică serioasă, bazată numai pe interesele țării, prin regularea transporturilor și prin alte măsuri cerute de multiplele ramuri ale vieței de stat, va readuce viața normală și va face tot posibilul, ca fiecare cetățean să se simtă bine în cuprinsul patriei mâne.

Pentru aceasta însă partidul național-liberal are nevoie de tot sprijinul opiniei publice.

Iată rostul organizării și propagandei noastră pentru ideile și programul partidului.

Fie ca organizarea noastră din județul Mureș-Turda să fie o puternică verigă din lanțul care trebue să se întindă și să cuprindă întreaga țară, spre binele și fericirea noastră a tuturora.

Trălască partidul național-liberal! Trălască iubitul nostru șef dl Ion I. C. Brătianu!

Să-mi dați voia, domnilor, să adresez câteva cuvinte în ungurește compatrioților noștri Maghiari, cari în congresul nostru reprezintă pe conaționalii dlor din acest județ înscriși în partidul național-liberal.

Gestul Dvoastre de a vă fi înscris, stimați concetățeni unguri, voi și aceia pe cari îi reprezintați aici, într'un partid politic românesc merită un cuvânt deosebit, merită să fie relevat din partea noastră ca un act de mare tact politic și național.

Soarta voastră de soarta noastra este și va rămâne legată. Destinul Dvoastră a vroit să fiți așezați în'r'o mare de Români. De le va merge bine acestora, bine va fi și de Dvoastră de ne va merge rău nouă, rău va fi și de Dvoastre. Așa a fost în trecut, așa va fi și de aci înainte.

Răsboiul vamal dintre România și Austro-Ungaria a lsbit de o potrivă pe Românii de la graniță ca și pe Secui. Subt domnia celor ci moșii întinse, suferea de o potrivă Săcuii, Ungurii și Românii muncitori de pământ.

Astăzi căruțele noastre duc iarăși libere peste fostele hotare mărfuri produse ale solului și subsolului Dvoastre, ale muncei Dvoastre, iar celor ce n'ați avut pământ li s'a dat sau li se va da ca și Românilor din latifundiile expropriate în baza hotărârei democratice a guvernului liberal de subt prezidența dlui Ion I. C. Brătianu, șeful partidului național-liberal.

Partidul național-liberal este hotărât să facă totul, ca să vă simțiți bine în noua Dvoastră patrie, procedând față de Dvoastre cu dragoste și dreptate. În limba Dvoastră vă veți putea crește copiii în școlile elementare, în limba Dvoastră vă veți închina și mai departe lui Dzeu în biserici. Va căuta, pe cât posibil, să vă dea administrația care să vă înțeleagă limba și păsurile, să vă dea judecători cărora, până când veți ajunge să vorbiți cu toții limba statului român, să vă puteți adresa în limba Dvoastră. Cu un cuvânt partidul național-liberal va ține seamă de nevoile Dvoastre speciale — și slavă Dlui, că aveți destule — cu tot interesul pe care statul e dator să-l poarte tuturor fiilor țării.

Mergeți mână în mână cu noi în toate chestiunile mari, căci numai așa vom putea ușura viața tuturora numai așa vom putea ajunge la înțelegerea necesară traiului nostru împreună.

Uralele nesfârșite care au acoperit la urmă cuvântarea Dlui prof. Simeon Mândrescu au dovedit încrederea celor presenți în puterea și capacitatea politică a partidului liberal. Oîfoarte bună impresie au făcut și cuvintele adresate membrilor unguri.

Cuvântarea părintelui protopop Ștefan Rusu.

Onorat public.

Din cuvântarea d-lui prof. Simion Mândrescu ați aflat și v'ați putut convinge pe deplin despre însemnătatea întrunirei noastre de azi, Cu acest prilej mă aflu îndemnat ca, în calitatea mea de președinte al comitetului din Târgu-Mureș să vă adresez următoarele:

Statul român, ieșit din războiul cel mare al lumei, este un stat care trebuie clădit aproape din nou, fiindcă pe de-oparte, i s'au adăugat teritorii noi cu o populație numeroasă formată din 4 ramuri ale neamului românesc cari au trăit fiecare sub alt regim; — iar pe de altă parte, fiindcă va trebui să trăiască într'o Europă cu totul nouă în care războiul a produs prefaceri adânci sociale și economice. Pentru viitoarea clădire a statului, România este numai în perioada consolidărei naționale, peste care alte state au trecut demult. După aproape 3 ani dela unire, ne încredințăm din ce în ce mai mult că neamul nostru are lipsă de o perioadă lungă de politică națională spre a ajunge cât mai curând la o viață întru totul unitară, adică românească.

Neamul nostru își poate găsi resistența necesară, atât pentru consolidarea sa politică, cât și pentru existența sa însăși, numai într'o politică unitară de stat cu caracter național. În cadrul cel mare național, se va putea înfăptui, fără nici o primejdie pentru statul nostru, un regim de dreptate față de minorități. Pentru a asigura însă existența și propășirea neamului nostru, nu e destul ca așezământul statului să fie național, ci el trebuie să fie și larg democratic, potrivit atât prefacerilor noui din Europa cât și necesităților de desvoltare ale neamului însuși, Numai solidarizând întreaga masă a poporului la mersul și programul statului vom putea asigura desvoltarea tuturor energiilor naționale. Pornind la această consolidare trebue să ne îndreptăm spre energiile țărănești, fiindcă numai răzimați pe aceste energii vom putea suporta situația grea în care ne aflăm și vom izbuti să înlăturăm primejdia de înstrăinare din teritoriile noastre desrobite.

Onorat public! În timpurile de grozavă sdruncinare și de adâncă prefacere în care trăim după războiu, este nevoie ca solidaritatea arătată pe câmpurile de luptă să se prelungească și în activitatea noastră de toate zilele pentru a asigura nu numai roadele războiului, dar și mersul normal al societății românești. Consolidarea României mari nu se poate face fără manifestarea unei solidarități naționale și cetățenești puternice, — care să înlesnească perioada necesară pentru ca unificarea conștiinței naționale să fie asigurată prin unificarea conștiinței cetățenești ieșită din votul obștesc.

Este întrebarea numai cum are să lucreze în regimul parlamentar al votului obștesc un partid politic pentru a-și îndeplini sarcina, — apoi cum are să lucreze fiecare membru pentru a ajutora mai mult activitatea partidului din care face parte.

În timpurile normale un partid politic, are un rol îndoit:

1. acela de a controla și a îndemna prin activitatea sa parlamentară pe acela a guvernului și

2. de a face operă constructivă dând soluții în cadrul principiilor sale, soluții pe cari el singur va putea mai curând să le ducă la îndeplinire.

În timpurile însă de prefacere socială prin care trece România mare, pentru consolidarea națională prin votul obștesc, partidele politice au și un al 3-lea rol foarte important: de a contribui la întărirea conștiinței naționale într'un stat aproape nou ca al nostru; și de a lumina conștiința cetățenească a masei ce ei mari pe care votul obștesc a chemat-o la drepturi politice. Pentru această întreită operă, un partid politic trebuie să se organizeze.

Rolul de control în parlament și de construcție la guvern în viața complicată a statului modern nu se poate face decât printr'o cercetare dinainte a lipsurilor și prin pregătirea din vremea soluțiilor de dat. Această activitate cere nu numai muncă continuă, dar și specializare, fiindcă statul are trebuințe politice, sociale, economice și culturale. Azi mai cu seamă numai cu această pregătire dinainte se vor putea îndeplini repede și bine marile lipsuri isvorâte din înfăptuirea României mari.

Dominilor! P. N. L. a fost acel partid care a contribuit mai mult la înfăptuirea unității naționale și la darea votului obștesc. Prin organizația sa se pune într'un contact cât mai intim cu massele dela orașe și dela sate.

Acestui partid îi revine acum sarcina de a face închegarea sufletească a României Mari. Pentruca însă P. N. L. să poată ajunge mai ușor la țintă a pregătit un proiect de statut tip, pentru organizațiile din județ ca astfel să-și poată extinde activitatea pe întreg teritoriul României mari, având organizație pornită din jos în sus, — dela comună până la congresul general al organizației centrale. În urma acestora aproape în fiecare județ din Ardeal au început organizări județene ale P. N. L. Astfel și noi ne am întrunit azi aici pentru organizația noastră la îndemnul, d-lui profesor Simion Mândrescu pe care onorata adunare l-a și proclamat de președinte, având acum să urmeze alegerea comitetului județean, constituirea biroului și alegerea delegației de 9 persoane, cari împreună cu biroul comitetului va forma delegația permanentă județeană.

Fiind pe deplin convins cum că P. N. L. este singurul în stare să răspundă la marile probleme de azi vă rog să porniți cu toții propaganda necesară, ca toți fiii acestui județ să vie sub steagul P. N. L. ca împreună cu frații din vechiul regat să lucrăm la consolidarea statului și la unificarea conștiinței noastre politice.

După părintele Rusu, a vorbit în ungurește d-l Szigyártó care a arătat necesitatea unei sincere apropieri între intelectualii români și poporul maghiar. Declarațiile d-lui Szigyártó au fost viu și îndelung aplaudate. S'a procedat apoi la alegerea comitetului județean care a fost alcătuit din 110 membri.

Trecându-se după acela la alegerea biroului și a delegației permanente, a fost proclamată aleasă următoarea listă:

Președinte: prof. Simeon C. Mândrescu.

Vice-președinți: protopop V. Duma și protopop Ștefan Rusu.

Secretar general: Ștefan Boroș.

Casier: Ioan Oprea.

In delegația de 9 au fost alese următoarele persoane: Colonel Cocule cu, dr. Cornel Albu, prof. I. Georgescu, prof. A. Dupont, Corlățeanu, Cristea, G. Olean, A. Luncan și Dumitru Blaj.

D-l S. Mândrescu, în numele biroului mulțumește pentru încrederea dată, urează spor la muncă și propune ca să se trimeată d-lui I. C. Brătianu ca semn de dragoste următoarea telegramă:

D-lui

I. C. BRATIANU

București

„Reprezentanții partidului național-liberal din județul Mureș-Turda, adunați în Tg.-Mureș pentru organizarea județană a partidului își exprimă dragostea și devotamentul lor față de D-voastră. După tristele esperiențe făcute cu noile grupări politice privirile cetățenilor din întreagă țara se îndreaptă spre D-voastră în convingerea că sunteți singurul, care ați putea opri și înlătura răul pricinuit de esperiențele unor diletanți politici. Vă roagă să luați răspunderea și Vă asigură că Ve-ți găsi în ei stegari credincioși și luptători hotărâți pentru cauza liberală, ca e astăzi, ca de atâtea ori în trecut, se confundă cu cauza națională".

Președintele congresului:

SIMEON C. MÂNDRESCU.

După aceasta mai vorbește încă, d-l pror. Duma care arată importanța politicei economice naționale pe care o propagă partidul național liberal și d-l Gavril Olțean spune câteva cuvinte despre ștergerea regionalismului.

In urmă d-l președinte declară congresul închis. Toți cei prezenți s'au depărtat mulțumiți de roadele ce le-a dat acest congres și cu o vie speranță că organizația liberală în jud. Mureș-Turda va prinde rădăcini mai adânci ca oriunde. R.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.

Se servește cină de teatru etc.

1103. Serviciul prompt.

INFORMAȚII

Congresul partidului național-liberal din județul Târnava-mică se ține Duminecă 31 cor. în capitala județului Diciosânmărtin.

Dl. profesor Bogdan-Duică, adresează către membrii corpului didactic din Ardeal un apel să se întrunească mâine Vineri la ora 5 d. a. în sala nr. 3 a Universității pentru a discuta chestiunea: școalei confesionale sau școalei de Stat.

Duminecă, 30 Octombrie, se va ține în sala „Redauta", din Cluj, întrunirea partidului țărănesc.

Ministerul comunicațiilor a acordat reducere de 50 la sută elevilor școalelor închise din cauza boalelor molipsitoare.

Procesul comuniștilor din Jilava se va relua la 5 Noembrie. Sunt 400 acuzați.

In Galați, un mare incendiu a distrus fabrica de uleiuri Dinescu, și mai multe case din vecinătate.

La 1 Novembrie, va sosi în țară, primul transport de 5000 cai trimiși de Germania sub titlul de reparațiuni.

Membrii Casinei Române din Cluj sunt rugați a participa la adunarea generală care va avea loc la 29 Octombrie a. c. ora 5 seara în localul Casinei din strada N. Iorga No. 2. etaj I.

Comitetul.

Alegerea dela Camera de Comerț din Cluj s'a fixat pe ziua de 30 Noembrie.

D-l Petru Meteș, prefectul județului Cojocna, a fost însărcinat cu conducerea operațiunilor electorale. D-sa a elaborat un proect în acest sens, după care urmează să se facă alegerile.

Vor avea dreptul de alegător toți comercianții români, indiferent de timpul de când practică comerțul și cari locuesc în raza județelor Cojocna, Sălaj, Solnoc-Dobâca, Bistrița-Năsăud, Turda-Arieș, Târnava-Mică și Alba-inferioară.

Listele de alegători la sate se vor întocmi de autoritățile comunale, iar în oraș de sub-prefecți și se vor afișa cel mai târziu până la 4 Noembrie.

La direcțiunea regională P. T. T. din localitate a sosit astăzi tabloul de avansarea funcționarior din vechiul Regat cari se află detașați la serviciile poștale din Ardeal.

In CINEMA URANIA se va reprezenta Joi grandioasa dramă „Viața de Paris", partea I, în rolul principal renumita dansatoare Gaby Deslys, amanta fostului rege Emanuel al Portugaliei.

In CINEMA UNIVERSITAȚII se va reprezenta Joi: „Dorința arzătoare", tragedia unei femei.

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Joi drama socială „Catenele sufletului".

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Comisiunea pentru combaterea speculei din Cluj a amendat librăria Onișor cu 10 mil lei, pentru specula de cărți școlare.

Zilele acestea s'a pus în funcție linia telegrafică Cluj-Cernăuți prin cari se face și comunicația directă cu nordul Basarabiei și al Moldovei.

La direcțiunea generală P. T. T. se studiază chestiunea telefoanelor particulare, cari după legea în vigoare în Ardeal e deosebită de cea din vechiul Regat.

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piața Unirii 7,

Vor concura la premiile ziarului „Infrățirea" atât vechii cât și noii abonați cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

Numai o singură cale conduce la putere, sănătate și la plăcerea de a trăi: spirtul menthol „Hygeia" dă efect fără pereche a cărui surmenajiu staționat prospătează corpul obosit ojelește mușchii stătuți stânge orice dureri corporale și dă efect alinător asupra nervilor. Depozit Central, Fabrica cosmetică și chemică „Hygeia" în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 34. 1-111

Puskaș Béla și *Körösi Dezső* concertează alternativ cu capela lor în salonele de mâncare ale Hotelului Central. Local de distracție de primul rang pentru elita Clujului. 1-622

Demisii din Armată

S'a primit demisia din armată a generalului Mihail Schina, a colonelului Dumitru Cardaș și a maiorilor: Traian Zaman dela cercul de recrutare Muscel, Virgil Cernea, reg. 38 inf.; Ovid Cernea reg. 40 inf., Vladimir Spătariu și Teodor Holban dela ministerul de război, intendant maior Wilhelm Kropel de'a divizia V., căp. Gh. Dongoroz reg. 107 inf. și șef de muzică cl. I. Vasile Ma olescu, căp. N. Gafea oe'a direcțiunea armamentului, Ion Covaliu depozitul Flămânzi, N. Argeșanu Silviu de'a statul ma or. comandor Dan Zaharia, căp. Gh. Macri și L. Ciubuc, din artilerie, A'. Mateescu, reg. 2 căi ferate, M. Vulcănescu din artilerie, administrator, căp. Iaronim Preda bat. 7 adm.

Răspândiți „Infrățirea"

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

SZEKELY și RETI

Fabrica de mobile transilvaneană, Societate pe Acții 467

Convocare

Membrii organizațiunii național-liberale din orașul și ținutul Sibiiu sunt invitați a se întruni în

congres județean

Vineri, în 5/18 Noembrie 1921, la oara 11 a. m. în sala „Urania" (Casa societății) din Sibiiu.

Congresul se va ținea după următoarea

ordine de zi:

1. Cuvântarea de deschidere a președintelui.
2. Darea de seamă asupra activității „Comitetului județean" în timpul dela Dec. 1920 încoace.
3. Alegerea noului „Comitet județean" și constituirea acestuia.
4. Expunerea situațiunei politice de către președintele noului „Comitet județean".

Sibiiu, la 24 Octombrie 1921.

Dr. N. Vecerdea vice-președinte — *A. Botu* vice-președinte — *Dr. E. Piso* secr. gen.

Eșecul aventurii exregelui Carol

Confirmarea internării perechei regale

Lafayette 27 Oct.

Se confirmă esecul tentativei ex-regelui Carol.

După înfrângerea trupelor regaliste, ex-regele a fost făcut prinzonier și în curând urmează să fie internat împreună cu soția sa la mănăstirea Tisany, situată pe laçul Balaton.

Proclamația guvernului ungar

Lafayette 27 Oct.

Guvernul din Budapesta a afișat o proclamațiune prin care își exprimă recunoștința față de elementele, cari au contribuit la salvarea Statului maghiar.

Dispariția complicilor

Lafayette 27 Oct.

Rakowsky, contele Andrassy și maiorul Osztenburg, comandantul trupelor regaliste au dispărut fără arme.

Notificarea ambasadorilor

Lafayette 27 Oct.

Consiliul ambasadorilor se va întruni Marți-a viitoare spre a notifica în chip oficial, guvernului ungar satisfacția că a evitat dezorganizarea Statului maghiar.

Loyd George și aventura lui Carol

După o știre din Londra, Loyd George și-ar fi exprimat părerea că nu numai reintoarcerea exregelui Carol nu trebue tolerată, ci nici chiar a unui alt membru al Casei de Habsburg.

Opinia londoneză aprobă hotărârea energică antantistă

Lafayette 27 Oct.

Opinia publică londoneză aprobă modul energic, prin care puterile Micei Înțelegeri și-au manifestat hotărârea de-a nu tolera reintoarcerea Habsburgilor în Ungaria.

O scrisoare a ex-regelui către președintele republicei elveține

Berna 26 Oct.

După știri sosite din Elveția ex-regele Carol, înainte de a fi plecat din Elveția, a adresat o scrisoare președintelui confederației elveține rugându-l să aibă grijă de copii, în cazul că nereușindu-i reintronarea, atât el cât și soția lui se vor sinucide.

Agitații monarhiste la Viena

Viena, 26 Oct.

Din cauza agitațiilor monarchiste din Viena, mai multe edificii publice au fost ocupate de armatele austriace. Bursa azi a fost închisă.

Carliștii au aruncat din aeroplane manifeste pe străzile Vienei.

Partidele ungare despre situație

„Keleti Ujság" scrie că guvernul ungar, — din inițiativa primului — ministru Bethlen — și-a propus, în chip imperativ, lichidarea chestiunii exregelui în sensul că exregele Carol să fie internat într'o localitate unde ori-ce nouă încercare de reintoarcere să-i fie dintru început zădărnicită iar cei, cari l'au sfătuit la asemenea lovitură împotriva Statului, periclitând prin aceasta însăși existența acestuia, să fie predați Curții Marțiale și judecați potrivit legii din starea de asediu.

Singura piedecă ce o întimpină guvernul ungar rezidă în soluționarea, chestiunei Andrássy și Gratz, împotriva cărora nu se poate încă lua o hotărâre definitivă, din cauza imunității parlamentare.

Partidul creștin, exprimând regrete pentru vârsarea de sânge între frați, propune să se aplaneze chestiunea cât mai repede, evitându se ori-ce intervenție de forțe externe.

Partidul micilor proprietari, în frunte cu N. Szabó, în ultima ședință, a propus deasemenea înlăturarea lui Carol și cere ca alegerea la tron să fie liberă.

În aceiași ședință, fostul secretar general, Lipták, și-a manifestat părerea, că toți acei, cari au luat parte activă la neizbutită lovitură de stat să fie considerați ca trădători de neam și prin urmare să fie pedepsiți conform legilor stării de asediu.

Atitudinea Antantei față de lovitura de Stat din Ungaria.

„Keleti Ujság" reproducând unele știri din ziarul francez „Journal de Debats" scrie între altele:

„Restaurarea vechiului regim monarchist ar trezi, la germani, dorința de revanșă. Deaceia Mica Antantă să nu întârzie de a lua cele mai energice măsuri pentru zădărnicirea acestei tendințe. Reintoarcerea lui Carol pe tronul ungariei ar însemna violarea tratatului dela Trianon; ba chiar un început de acțiune contra tratatului dela St-Germain și Versailles".

Asasinarea ministrului de război bulgar, Dimitrov

— Amănunte —

După știrile primite delegația bulgară din București, asasinarea ministrului de războiu Dimitrov este opera macedonenilor cari au vroit să se răsbune pentru măsurile drastice luate în contra lor. Defunctul, încercase toate mijloacele spre a izbuti să înceteze agitațiunile panbulgare în Macedonia și a asigurat respectul tratatelor și pacea cu vecinii. Grație lui, au putut fi arestați și internați mulți agitatori.

El a fost omorât împreună că șoferul și cu alte trei persoane cari îi însoțiau.

Defunctul era unul din fondatorii partidului agrariar, actualmente la putere, pe care'l înghebase împreună cu actualul prim-ministru Stamboliisky, cu S. Bacaloff și cu Draghieff. Institutor de profesiune, el era în vârstă de-abia 45 ani și era considerat ca una din personalitățile politice cele mai cu vază ale Bulgariei actuale.

Citiți „Infrațirea"

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

Nașterea noului principe

Eri, membrii guvernului s'au prezentat la Palat, spre a prezinta felicitări cu prilejul nașterei noului principe, fiul A. S. R. Principele Moștenitor și al Principesei Elena.

Cu un tren special, d-nii miniștri generali Averescu și Antonescu au plecat la Sinaia pentru îndeplinirea formalităților matriculare.

S'a hotărât ca noul vlăstar să poarte numele de Mihail.

Starea Principesei mama și a noului născut e bună.

Ziarele bucureștene salută cu bucurie fericitul eveniment.

■

Toți membrii Familiei regale au plecat la Sinaia, eri după amiază.

■

Grație împrumutului contractat de d-l Titulescu în Elveția, cursul leului scade iarăși în chip îngrijitor.

■

Atentatorii odiosului act, săptuit la Senat, au fost descoperiți.

Cercetările Siguranței generale continuă.

■

A seară a reînceput circulația Simplonului care a plecat regulat. De asemeni și trenul express Viena.

Agitându-se ideia dezarmării Ungariei, guvernul discută chestiunea mobilizării a două contigente în afară de cele două menținute sub drapel.

■

Curtea regală a luat doliu de trei săptămâni cu ocaziunea morții fostului rege al Bavariei, Ludovic.

■

Consistoriul superior bisericesc a fost convocat, în seziune ordinară, pe ziua de mâine Vineri.

■

Se telegrafiază din Râmnicul-Sărat că un violent incendiu continuă să distrugă câteva păduri din acel județ.

Incendiul s'a propagat dela flăcările pădurilor învecinate din jud. Putna.

Pagubele enorme nu pot fi calculate a cum.

Numai o ploae puternică ar putea stinge acest formidabil foc.

■

S'a descoperit că faimosul Schuller a exportat grâu, prin interpuși săi export înlesnit de favoarea permiselor. Statul a fost astfel frustrat cu 6 milioane lei. El a fost dat judecății.

TELEGRAME

Cursul bursei la Paris

Lafayette 26 Oct,

Londra 54.02
New-York 13·66½
Germania 8¼
Belgia 98
Spania 182
România 9½

Intreruperea traficului cu Ungaria

Din cauza evenimentelor din ultimele două zile a fost întreruptă de eri circulația tuturor trenurilor dintre România și Ungaria.

După o dispoziție luată de către direcțiunea generală a c. f. r., până la noui dispoziții, nu se vor mai vinde bilete de călătorie la trenul expres de Viena, No. 13, decât până la Arad.

De asemeni pentru trenul simplon nu vor fi vândute bilete decât până la Timișoara.

A treia conferință internațională a muncii

Lafayette, 27 Oct.

Eri a'a deschis, la Geneva, a treia conferință internațională a muncii.

Sunt reprezentate 40 de State, între cari figurează și Germania.

Lordul Burhian a fost ales președinte. În cuvântarea sa, a accentuat asupra crizei economice de-acum.

Ședința de după amiază a fost ocupată cu alegerea vice-președinților și a membrilor diferitelor comisiuni.

Astăzi, la ora 10, ședință plenară.

Germania refuză hotărîrile din Geneva

Berlin, 26 Oct.

Partidul poporului german a hotărît să refuze deciziunile conferinței dela Geneva.

Constituirea noului guvern albanez

Valona, 26 Oct.

Noul guvern albanez s'a constituit sub președinția lui Evangeli, care este totodată și ministru de externe astfel Constantin Pasi la justiție, Achmad Ali la finanțe, Ifenelli la răsboi, Mikjon Sobe la instrucțiune publică.

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Návérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Katinka* Str. Trefort.
„ *Deák* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.

Cel mai eftin se curată și vopsește la UNIO
Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Dela Românii din Banatul ocupat

Atitudinea guvernului sârbesc. — Starea culturală. 30 învățători pentru 150 comune. — Administrația în conducerea școalelor. — Preoții și sinoadele eparhiale înlăturate. — Lipsă de manuale românești. — Introducerea cântecelor sârbești.

Toate încercările presei din România de a crea în cercurile conducătoare actuale ale statului nostru o atmosferă prielnică fraților noș rii rămași în Banatul ocupat n'au avut până acum nici un resultat. Situația lor nenorocită de aproape trei ani a rămas și pe mai departe aceași. Românii din Banat sunt și acum o minoritate neglijabilă pentru conducătorii statu'ui jugo-slav. Drepturile acordate lor ca minoritate etnică sunt nebăgate în seamă și nici faptul că România este un aliat de arme nu impune guvernului jugoslav; Probabil că s'a convins de nepăsarea dovedită până acum de c rcurile noastre conducătoare și nu mai are nici o teamă că nesocotirea drepturilor Românilor din Jugoslavia ar putea avea vreun efect nefavorabil asupra relațiunilor politice dintre ei și noi. Neglijența statului-mamă în ce privește starea fiilor deslipiți dela sânul ei e desigur pentru conducătorii Jugoslaviei un argument ca să continue regimul lor de oprimare și munca de desnaționalizare.

Desnaționalizarea Rom ă ilor neorganizați continuă cu ferocitate crescândă pe toate terenurile: economic, „cultural etc. Despuerea Românilor de drepturile lor politice e un fapt vechi" și nimeni nu se mai gândește azi la schimbarea situației actuale. Reintronarea Românilor în drepturile lor minoritare nu este pentru Jugoslavia o problemă care ar trebui resolvată. Din contră. Neresolvarea ei e singurul mijloc crezut mai eficace pentru a duce la scopul final. Soarta nenorocită a Românilor din Macedonia și Valea Timocului în curând o vor împărtăși și Românii din Banatul ocupat. Atitudinea guvernului Jugoslav ne face să înt evedem acest viitor trist.

Astfel din nou trebue să înregistrăm o mulțime de cazuri dureroase cari ar trebui să dea de gândit nu numai conducătorilor statului român, dar și opiniei publice și îndeosebi Românilor desrobiți, cari cunosc mai bine ca oricine viața sub regime asupritoare.

Lăsăm să urmeze numai câteva din suferințele lor. Acelea cari au ajuns până la noi, căci cele multe rămân înnăbușite în sufletul lor. Căci nu e nimeni care să le cunoască în întregime să le adune și să le aducă la cunoștința lumii civilizate și îndeosebi nu e nimeni care să le aline.

* * *

Situația culturală a Românilor din Banatul ocupat e din cele mai triste. Cea mai mare parte a învățătorilor de la sate, în urma prigonirilor și a șicanărilor zilnice au trecut în România. Astfel că în cele 150 comune românești — dintre cari unele aveau și câte două posturi de învățători — azi nu mai sunt decât 30 învățători. Peste 100 de comune sunt lipsite de cea mai elementară instituție culturală. In unele dintre aceste comune s'au și făcut numiri de învățători sârbi. Cei trei zeci învățători rămași au trebuit să urmeze cursurile de limba sârbească și acum toți sunt învățători de Stat, deoarece școalele noastre confesionale au fost statificate. Limba de propunere sârbească s'a introdus. In școalele fără învățători învățământul stagnează. Astfel noua generație care se ridică acum va fi o generație de analfabeți sau în cel mai bun caz Români desnaționalizați. Această situație tristă se mărește și prin faptul că țăranii români nu vor să trimită băeții la școală. Ura ce au câștigat-o față de statul jugoslav în urma oprimărilor suferite a ajuns atât de mare că țăranul rationează în felul următor: „De cât să învețe copiii mei sârbește și nu românește, mai bine nimic!... Se poate însă că și instinctul de conservare dictează această purtare. Țăranul cu mintea lui sănătoasă își dă seama că învățarea scrisului și a ceitului numai în limba sârbească e primul pas care duce spre desnaționalizare.

Mult mai nenorocită va fi situația lor însă când și acești puțini învățători îmbătrâniți sau prigoniți vor trebui să părăsească posturile lor.

E ușor de înțeles că școalele fiind statificate, vor avea numai învățători sârbi îndeosebi că din România nici un învățător nu va trece să îndeplinească munca de apostolat. E firesc că atunci munca de desnaționalizare acum începută se va deslănțui cu toată furia ei.

* * *

Cărțile românești lipsesc din toate școalele și în toate clasele. Și în urma acestui fapt învățătorii sunt siliți s predea numai din abecedare sârbești, iar ceititul și scrisul în românește întâmpină cele mai mari greutăți.

* * *

Conducerea școalelor a fost luată din mâna bisericii prin faptul statificări lor. Preotul român și sinodul eparhial nu mai au nici un cuvânt în creșterea nouei generații. Învățătorul este supus unui consiliu comunal în frunte cu primarul comunei. Primarul și consiliul nu este însă ales de comună ci e numit de către prim-pret r, care bine înțeles, fiind sârb, va numi astfel de oameni cari fără nici un cuvânt execută orice ordin.

Astfel că conducerea școalelor de fapt e în mâna autorităților administ ative sârbești pentru a facilita scopul urmărit. Fiind învățătorul în calitatea lui de cetățean, supus autorităților administrative, orice rezistență a sa în materie școlară, va fi pedepsită indirect pe cale administrativă.

Propunerea religiei în școa'el Românilor nu se poate face. Pe deoparte, fiindcă lipsesc aproape toate cărțile de religie, iar de altcum cele mai multe comune sunt fără preoți, iar timpul învățătorului îl ocupă propunerea celorla'te obiecte.

Invățarea cântecelor românești în școale a fost interzisă. In schimb se învață cu atât mai multe — și în mod „obligator" — cântece și jocuri naționale sârbești. Cântecele și jocurile lor sunt impuse în planul de învățământ și la finea anului fiecare dintre e examinat dacă a însușit sau nu îndeajuns cântecele și jocurile.

(Va urma.)

S'a deschis marele

magazin de tricotage

SPORT

Str. Regele Ferdinand No. 16

Asortat cu toate articolele de tricotage pentru îmbrăcăminte paltoane, svetere, ciorapi și mănuși. Desfacerea cu pretul original al fabricei.

1076

FOARTE IMPORTANT pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 1 Nov. 1921. Pentru vechii noștril abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouterii Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățară, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Mărelui magazin de încălțăminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ. lar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplăre artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

22

In sezonul de toamnă vopsește blănării în mod special, calcă paltoane de plus, curăță fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

AFACERI din provincie se primesc spre urgitare și resolvire, pe lângă onorar modest. Str. Gen. Grigorescu No. 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

Se află un „DREPT ROMAN" de vânzare adresa la ziar: „Metianu".

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babes 57.

Închirieri:

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

S'a terminat **cu criza locuințelor** folosind

NOXA

cel mai bun stârpitor de ploșnițe,
care le distruge chiar și ouăle.
319 **Prețul unei sticle Lei 15·—**

Depositul principal Farmacia „Dr. Biro" Cluj, Piața Unirei

HALA DE BERE „CZELL"

din Piața Unirii No. 19.

s'a redeschis cu începerea de **Miercuri 26** c. după ce a fost complet nou renovată și mobilată. 1199

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la

Budega New-York

unde se servesc vestiții mititei cele mai alese gustări și bere rece
329 □ la pahar. □

Se fac, se modifică și se repară pălării de dame la:

D-na Schwalb J. Cluj, pe partea Str. Matei, Piața Unirii 17. Preț moderat. 1099

Au sosit ultimele modele de pălării fine „Borsalino" și „Habig" la **Regele Pălăriilor Cluj.** Piața Unirii 17. Albituri pentru domni se află permanent. 779

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

Abonamente

pentru

ziarul „Infrățirea"

se primesc la

LIBRARIA

„Cartea Românească"

Piața Unirii 7.

„Banca Românească"

Societate Anonimă Română

Capital: Lei 160.000.000

Rezerve: Lei 75.000.000

Sediul Central: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:

Arad, Bălți, Bazargic, Brașov, Cernăuți, Cluj, Constanța, Galați, Ismail, Oradia-Mare, Sibiu, Satu-Mare, Târgul-Mureșului, Timișoara, Tulcea.

Împrumuturi și conturi corente. Depuneri spre fructificare (fără abzicere). Plăti în țară și străinătate. Scrisori de credit și Cecuri. Acțiuni, Obligațiuni și Cupoane. Schimb de monede și efecte publice. Lombard. Scont și încasso.

1197

Sucursala SATU-MARE

Piața Victoriei No. 19 în localul propriu

a început operațiunile la 25 Octombrie 1921.

Căutăm

persoane cari se pot ocupa cu facerea de abonamente pentru ziar în oraș.

Administrația ziarului.

Anunțuri

se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Depozitul fabricei. Preţurile originale de fabrică.

Ştiţi Dvs. unde aflaţi stofă bună şi ieftină de palton de iarnă pentru dame şi domni **„Kamgarn“**

La depozitul fabricei de stofă din Sibiu SUCCESORII LUI CAROL SCHERER şi FIII

GROMEN şi HERBERT Cluj,

(palatul Babos) lângă podul de fier de peste Someş.

Preţurile originale de fabrică. Rugăm On. clientela care cumpără en detail ca în interesul serviciului promt să ne viziteze după masă. Depozitul fabricei.

Anunţuri se primesc la Administraţia ziarului „Infrăţirea“

Byron Steamship Comp. Ltd.

LINIE REGULATĂ şi RAPIDĂ

Constanţa--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC DE LUX

Megali Hellas

de 18.000 tone, viteza 18 noduri

pleacă din portul CONSTANŢA la 2 Noembrie st. n. direct NEW-YORK

Durata voiajului 16—18 zile.

După „Megali Hellas“ urmează a plecă următoarele vapoare:

„Constantinopoles“ „King Alexander“ şi „Themistocles“

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. şi chiar pentru pasag. de cl. III., pentru 2, 4 şi 6 persoane.

Se primesc spre expediere şi mărfuri.

Pentru orice informaţiuni a se adresa la reprezentanţii generali

M. EMBIRICOS & Co.

BUCUREŞTI, Strada Academiei No. 1. Telefon 25-40 şi 36—80. **Sucursalele: GALAŢI,** Strada Speranţei No. 28; **BRAILA,** Strada Belvedere No. 1; **CONSTANŢA,** Strada Lascar Catargi No. 28.

Mare desfacere Blănuri de prima calitate.

Mare magazin de blănărie

Fraţii Márton ffy

Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)

Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.

Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Reclama este sufletul comerţului

In atenţiunea Comercianţilor!

Noua producţie de ghete

1105 **„VICTORIA“**

Furnizează în engros pe lângă garanţie cele mai moderne articole de această branşă cu preţurile cele mai moderate. Vizitaţi şi vă veţi convinge!

Producţia de ghete Victoria BINDEA, HERSCH & Comp. Str. I. C. Brătianu 21 (fost fabrica Kola) şi Str. Reg. Maria 8.

Atenţiune!

Architecţi, întreprinzători, proprietari de case se găseşte

Mare depozit de sobe de porţelan şi teracota calitate din timp de pace.

Execută: sobe de tot felul, pardoseli, îmbracă pereţii caselor în mozaic şi faianţă.

Dna Tamasy Josif Cluj, Calea Moţilor No. 7.

Reprezentanţe generale în Ceho-Slovacia L. C. HARDTMUTH, CAROL MAYER & FIUL şi RAKANITZER PRINŢ LICHTENSTEIN Fabrica de Porţelan şi Teracota.

1097

Intreprinderea Electrotechnică şi Mecanică Românească

Teodor Maior

CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.

Executa instalaţii de lumina şi transmiteri de forta electrica precum şi instalaţii de apaduct şi canalizare. Reparaţii. Becuri de automobile de 6, 8 şi 12 Volti 25, 32 şi 50 lumini. Becuri 150 Volti de toate luminele cu preţ de concurenţa. Materiale pentru instalaţii mai ieftin ca ori unde. 174

M. ANGHEL 319

Cluj, Piata Mihai Viteazul 40

Reprezentanţa fabricei de maşini „Schieb“ Sibiu.

ARTICOLE TECHNICE

Maşini industriale şi agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, maşini cu aburi şi motoare electrice. — Uleiuri pentru maşini rafinate şi distilate calitate neîntrecută şi pentru toate scopurile.

Benzină grea şi uşoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie şi cisterne cu preţuri fără concurenţă.

Clopote din material garantat, executate trimes de specialişti

ABONAMENTE

la ziarul „Infrăţirea“ se primesc şi de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu maşina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIU

lips. Nr. 340, 351,

Administrația Ziarului „Infrățirea" Cluj
Onor. Muzeul Asociațiunii
Gratuit
Sibiu

Anul II. No. 361. Opt Pagini 1 LEU Opt Pagini Duminecă 30 Octombrie 1921

Infrățirea

ANUNȚURI: LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI și AGENȚIILE DE PUBLICITATE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA IULIU MANIU 3 (ETAJ. II) SUB CONDUCEREA UNUI COMITET

Telefon: ADMINISTRAȚIA No. 962. Director: D. TOMESCU Telefon: REDACȚIA No. 211.

ABONAMENTE: PE 1 AN 120 LEI, 6 LUNI 60 LEI, 3 LUNI 30 LEI

Iarăși problema locuințelor

S'a scris și în corpul ziarului nostru de mai multe ori în chestia aceasta importantă, dar se pare că factorii hotărîtori, cari au posibilitatea și îndatorirea să se preocupe constant și efectiv de această chestie, nu-și fac o grijă prea mare din a-i da o soluție mulțumitoare. Ca în toate chestiile, de altfel, și în chestia aceasta se caută numai expediente și soluții de cârpeală, fără a-se privi problema drept în față, fără a o îmbrățișa în toate elementele ei și a-i da astfel o resolvare temeinică, în stare să mulțumească și nevoile, dar și iubirea noastră de dreptate. Credem că sistemul recvirării, practicat până acum, începe să-și piardă justificarea, căci nu e nici uman, și nici în interesul prosperității generale, să se mențină și astăzi, după trei ani de la războiu un sistem care trebuia să fie numai provizoriu. Cei cari au luat în mână problema locuințelor, orașul și statul, trebuie să îngrijească, împreună ca această problemă să se rezolve în așa chip ca populațiunea să nu sufere prea îndelungat, ca sanctuarul familiar să fie cruțat, ca tot însul să fie sigur că-și are așezarea sa statornică și că nu plutește în văzduh ca sicriul lui Mohamed. Dar pentru a se ajunge la aceasta, nu este de ajuns sistemul atât de simplu și de comod al recvirării, ci trebuiesc căutate mijloace care să corespundă gravității covîrșitoare pe care o înfățișează problema locuințelor.

In primul rând, desigur, se cere ca statul și orașul, să îngrijească de noui clădiri, chiar și cu jertfe din partea lor. Trebuie apoi să încurajeze și să ocrotească inițiativa privată folosindu-se de pildă de mijlocul arătat, chiar aici de d-l prof. Botez, și care e practicat în Anglia, al subvențiilor de construcție. Trebuiesc obligate acele instituțiuni, cari cu dor de câștig s'au așezat aci, ca să-și construiască într'un anume timp localuri pentru birourile și pentru toți funcționarii lor.

Trebuiesc scutite de ori-ce dare pe un timp mai îndelungat, și scoase de sub recvirare construcțiile noui.

Iar până când vom putea ajunge să ne bucurăm de aceste noui construcții, trebuie să se revină cât mai în grabă asupra tuturor dispozițiilor luate până acum să se controleze în spiritul concilianței, al dreptului și al loialității toate aceste dispoziții, să se repare greșelile făcute în lumina unor principii generale și juste deopotrivă aplicate față de toți cetățenii și să se șteargă anomalia revoltătoare că pe când un advocat român, de pildă, în mai mult de doi ani de zile, nu a putut primi o singură cameră pentru a-și deschide cancelaria, alții au locuințe princiare și pe lângă acestea birouri de câte 2—3 saloane mari în alte clădiri.

Și, iarăși, să se controleze toți străinii, cari nu au nici o îndreptățire de a locui în Cluj, și aceasta fără nici o deosebire de naționalitate, și să fie îndrumați fără nicio excepție la locurile lor. Iar presa să fie pusă în curent cu toate dispozițiile ce se vor lua, să i-se comunice toate greutățile și piedecile, ce, eventual, de sus, s'ar pune în calea bunelor măsuri pentru ca astfel și ea să-și poată da concursul pentru o energică îndreptare a stărilor intolerabile de astăzi.

A. C.

Știrile zilei

Conferința dela Porto-Rose.

— 29 Octombrie.

Astăzi a început conferința dela Porto-Rose a reprezentanților Statelor succesorale.

London, 28 Octombrie.

Lloyd George a deciarat într'un expozeu amănuntit la Camera deputaților, că ajutorarea celor lipsiți de lucru a costat Statul britanic până acum 300 mii lire sterline, socotită individual la câte 5 lire sterline.

Desființarea protectoratului asupra Egiptului

București, 30 Oct.

Marea Britanie a desființat protectoratul ce-l avea asupra Egiptului, acordându-i deplina libertate.

Moștenitorul Tronului englez spre Indii

Moștenitorul de tron al Angliei însoțit de vice-regele indiei Lloyd George și Lord Curson, a plecat spre Indii.

Condamnarea asăsinilor ministrului bulgar Drascovici

Agenția „Avala" anunță că s'a pronunțat sentința în procesul contra asasinilor ministrului Drascovici. Asasinul a fost condamnat la spânzurătoare, iar dintre complicii lui trei inși la muncă silnică pe câte 15 ani, și ceilalți la muncă silnică pe câte 7 ani.

Conflict între comandantul Basarabiei și d-l General Averescu

București, oct. 29.

Comandamentul Basarabiei, di general Popovici, în urma unui conflict ivit între d-sa si di general Averescu — își va lua postul în primire în Noembrie și numai dacă conflictul se va aplana.

Trăiasca Dinastia

Providența a binecuvântat căsătoria iubitului nostru Principe Moștenitor.

O sută una lovituri de tun vestiră Țării fericitul eveniment, așteptat cu nerăbdare de întreaga suflare românească.

România dela Nistru pân'la Tisa împărtășește bucuria Principilor Moștenitori și a Familiei regale căci venirea noului vlăstar, în mijlocul unui popor credincios Tronului, chezășuește viitorul scumpei noastre Dinastii.

Noul principe, născut în vremea când România — deși statornică deapururi în vechile-i hotare istorice totuși — cumplit încercată de uriașul războiu — este simbolul unui viitor fericit.

Dinastia astfel consolidată, prin vlăstarul ei sărbătorit acum de românimea de pretutindeni. Țara își poate urma în plină siguranță, opera de refacere pe toate tărâmurile.

Nașterea unui principe, care hărăzit poporului românesc să poarte, în viitor, gloriosul sceptru al predecesorilor săi, asigură continuitatea Augustei Familii căreia îi sunt încredințate binele și fericirea frumosului și bogatului nostru Regat.

Iată pentru ce națiunea românească se simte mândră — și, pe drept, cuvânt, însuflețită de cele mai bune speranțe; iată pentru ce poporul românesc salută cu entusiasm evenimentul care cimentează de-a pururi viitorul Dinastiei și al Țării — așa de strâns legate una de alta că se contopesc; iată pentru ce românimea întreagă împărtășește nețărmurita bucurie a Principilor Moștenitori și Familiei regale.

Trăiască Mihaiu al României Mari!

Trăiască Dinastia!

Răspândiți „Infrățirea"

Din Banatul ocupat

50—60 preoți în întreg Banatul ocupat. — O mulțime de comune fără serviciu bisericesc. Organizarea preoților oprită. — Maltratări, șicane, procese politice. — Cazul din comuna Iabuca. — Procesul bisericii din Vârșeț. — Românii prigoniți și după moarte.

II.

In numărul de ieri am amintit situația nenorocită a școalelor românești din Banatul ocupat. Firește, nici situația bisericei nu e mai îmbucurătoare. Ba poate și mai gravă, de oarece preoții rămași acolo sunt considerați ca cetățeni sârbi. Prin urmare, în nenumărate rânduri s'a încercat din partea autorităților să se dea ordine cari privesc biserica. Preoții se cred însă a fi supuși în materie religioasă și bisericească numai Consistoriului arhidiecezan din Caransebeș. Autoritățile sârbești contestă că Consistoriul ar avea vreun drept pe teritorul Jugo-Slaviei, astfel că neîncetat se nasc conflicte între preoții noștri și autoritățile administrative. De fapt însă preoțimea, fără nici o conducere, se află desorientată. Urmarea firească a acestei stări e că fiind desorganizată, preoțimea nu poate face nici un pas pentru apărarea situației ei și nu poate opune nici o rezistență ordinelor administrative. Un caz care dovedește îndeajuns aceasta e faptul că a trebuit să lase din mâinile sale conducerea școalelor fără să poată spune vre-un cuvânt în apărarea dreptului ei.

■

In întreg Banatul ocupat nu sunt mai mulți de cât 50-60 preoți. Servicul divin se face numai în aceste comune și uneori la sărbători mai mari și în comunele învecinate. In celelalte comune românești serviciul religios e numai o amintire din trecut. Clopotnițele bisericilor în multe comune românești sunt de luni de zile mute și doar dacă mai servesc de adăpost cucuvaelor și vrăbiilor. Trec săptămâni întregi fără ca sunetele clopotelor să mai cheme credincioșii să se apropie cu gândul la D-zeu în Duminecă și sărbători. In schimb se înmulțesc cucuvaele și glasul lor din târziul nopții, prevestește zile triste pentru românii robiți.

■

In vara anului acesta mai mulți preoți s'au prezentat prefecturi din Vârșet, și au cerut să se admită o adunare generală a preoților români cari se află în Banatul ocupat. Au adus la cunoștință prefectului scopul adunărilor. Aceasta era de a discuta o adresă care ar fi urmat să se trimită Consistorului diecezan din Caransebeș pentru ca aceasta să lămurească situația lor în cadrele noului stat. Deasemeni ar fi dorit să hotărască în comun ce atitudine vor lua față de ordinele autorităților până când din Caransebeș, sau prin intervenția guvernului român, s'ar fi clarificat situația. Urma să aleagă un comitet care să reprezinte preoțimea în fața autorităților, ca astfel să nu fie lăsat fiecare în mod particular la discreția autorităților administrative. Deasemeni urma să se discute ce pași vor trebui întreprinși pentru împlinirea posturilor de preoți vacante. **Autoritățile sârbești însă n'au admis adunarea lor de organizare** cu toate că e atât de firească necesară și inofensivă. Motivarea neadmiterii nu s'a spus însă, poate pentru că în acest chip se pot realiza mai ușor planurile guvernului sârbesc.

■

S'a dat ordin de către autoritățile sârbești, că preoții sunt datori să pomenească cu ocazia serviciului divin pe regele Petru.

Preoții — în credința că numai Consistoriul din Caransebeș le poate ordona — au refuzat îndeplinirea ordinului. Ca urmare, mai mulți preoți au fost târâți în fața autorităților și s'a început proces politic în contra lor.

*

In comuna Jabuca populația română s'a opus ca preotul să țină un parastas pentru regele Petru. Nimeni nu vrea să recunoască că statul jugo-slav ar fi suveran și nici dreptul de dispunere al autorităților în Biserică. Fiind în comună și Sârbi, cazul a produs o încă erare desnădăjduită, care a reclamat intervenția forței publice. Prigoniile contra țăranilor și procesul în urma acestei întâmplări e acum în curgere.

In Vârșeț se află o mulțime de preoți ruși refugiați. Aceștia sunt deocamdată în oficii de stat, însă s'a lansat știrea că ei vor fi trimiși pentru a ocupa parochiile vacante. (Știrea pare exagerată, însă după câte au făcut Sârbii față de Români, realizarea acestui plan e foarte cu putință.)

■

Biserica românească din Vârșeț a avut încă din timpul Ungurilor un proces de proprietate cu biserica sârbească. In timpul Ungurilor biserica română a câștigat procesul în prima instanță. La venirea Sârbilor, procesul se află în Apel. Și cum era de așteptat biserica românească a pierdut procesul — numai fiindcă e românească — și e silită acum să plătească o despăgubire de 7000 (șapte mii) dinari.

Tot în Vârșeț, Românii și Sârbii, fiind toți greco-orientali, aveau un cimitir comun. Autoritățile sârbești însă au interzis înhumarea Românilor în cimitirul comun, iar loc pentru un nou cimitir, cu toate stăruințele depuse, nu s'a dat.

Cine se mai poate îndoi că Românii sunt prigoniți în Jugoslavia pe toate căile și prin toate mijloacele, când prigonirea lor există și după moarte?

Mișcarea culturală, literară, teatrală, artistică

Politica și cultura

Factorii culturii române, respectându-și individualitatea și direcțiunile proprii, trebue să formeze un singur mănunchiu pentru a da maximul de producțiune artistică cu pecetia românismului.

Ca un răspuns la politica d-lui Octavian Goga, față de — min rități, — d-l Mihail Dragomirescu, profesor la Universitatea din București, publică în revista „Cele Trei Crișuri" următorul articol:

Intr'un cerc de scriitori, un slavist român de origine recentă nu s'a sfiit să-și înfrunte adversarul său, român getbeget, cu vorbele:

— Să vă lasă din cap ideia că România-Mare nu mai e un stat poliglot!

Și, sub numele de democratism și umanitarism, o mare parte din presa noastră, în care lucrează, în majoritate tocmai slaviști de origine recentă, se duce în mod subversiv, o luptă abilă și din ce în ce mai vie în contra culturii naționale și-a factorilor care o reprezintă.

Ceeace e mai trist e că, înșiși o parte din acești factori, mânați de interese de politică internă sau externă, cred nemerit să pozeze în apărători ai culturii străine, la adăpostul unor dictoane ca acesta: „arta e universală"; „frumusețea nu are patrie"; „artiștii, de orice naționalitate ar fi, sunt mai înainte de toate frați, preoți ai unei aceleași religii"...

E vremea ca grosolana confuzie pe care interesele politice a adus-o în problema culturală, să înceteze.

Nu e adevărat că arta e universală, decât numai în cazul când e manifestarea unei genialități, complete și când a trecu destulă vreme pentru a fi recunoscută ca atare. Cele mai multe din manifestările curente ale artei sânt produse numai ale talentului, numai ale unei genialități parțiale și ele poartă pecetia sufletului colectiv — pecetia neamului din care se trag artiștii sau scriitorii. Nouăzeci și nouă din producțiile artistice și literare franceze, engleze sau germane sunt produse specific naționale franceze, engleze sau germane — și singura deosebire e, că, dintre aceste trei culturi, cea franceză, ca una ce prin esență e mai intelectual-logică, are capacitatea de a influența mai ușor sufletul altor națiuni, fără a le deforma.

Și acest lucru e adevărat nu numai despre literatură, unde pecetia națională se dovedește prin limbă, dar și pentru toate celelalte arte.

Gustul românesc, nu e tot una cu gustul unguresc, german rusesc. Operele de artă românești, trebue, vrând-nevrând să dea pe față acest gust. Iar ideia culturală ce trebue să însufletească pe toți factorii noștri de cultură e să facă să triumfe în atmosfera ideală a României-mari, acest gust și nu altul, precum, prin constituția noastră politică, puterea politică e dată majorității acestei țări, cari sunt românii, și nu alte elemente etnice.

Cine se abate dela acest fundament, și cine vede că prin organizme artificiale se poate face o înfrățire adevărată între cultura românească și cultura celorlalte minorități etnice, păcătuesc, și în contra neamului și în contra bunului simț.

Fiecare cultură își are sufletul, legile și factorii ei. Cu cât acest suflet e mai conștient — și nimeni nu poate vorbi de inconștiența culturală a minorităților noastre etnice — cu atât e, în mod firesc, mai dușman sufletului, legilor și factorilor celorlalte culturi. Artistul din frământările, chimerile și fericirile ființei sale adânci. își plăsmuiește operele. Dar în acele adâncuri nu poate găsi de cât viața lui și-a părinților, a moșilor și strămoșilor lor, — a neamului său mai'nainte de toate. El își va hrăni opera cu iubirea de sine și de ai săi și cu ura celorlalți, cu amintirile care exaltează ființa lui, în mijlocul neamului său, fiindcă cea d'intâi pricepere, cea d'intâi recunoaștere și glorificare dela ai săi trebue s'o ceară și acea îl încălzește mai mult decât oricare alta.

Și ori cât ar păstra caracterului umanității, marile opere geniale — care tocmai pentru aceasta rar își găsesc din capul locului adevărata recunoaștere în sinul neamului lor — ele nu-și fac efectul mai întâi, decât tot prin caracterele naționale ce întâmplător pot avea.

Concluzia răsare de la sine.

Nu e vorba de a persecuta diferitele culturi ale minorităților etnice. Persecuția — necazul vremilor — nu s oboară ci înalță popoarele ce posedă o adevărată vitalitate. Căci doar mărirea noastră de azi din persecuția veacurilor am tras-o, și viața noastră națională de astăzi, din comprimarea vitalității noastre trecute își trage virtutea.

Fiecare neam din cuprinsul României-mari, desvolte-se cât o putea — și într'atât cât o poate permite atmosfera social-politică a țării. Ele pot să aibă și speranța că din punct de vedere cultural și artistic pot să întrecă cultura și arta românească.

Din partea noastră însă, față de ele, se cere o desăvârșită rezervă. Toate combinațiile de natură comercială sau politică pe care le încearcă unii factori internaționalizanți ai noștri trebue osândite și pecetluite.

Unirea și emulația lor, în atmosfera culturală românească, — și cu experiența dobândită de-o sută de ani în contact cu marea și umanitara cultură latină — este singura cale la care ne obligă, nu numai datoria de cetățeni români, dar — și mai cu seamă — însăși conștiința literară și artistica, adevaratul izvor al culturii.

Politica să rămână politicianilor; dar cu grija lor de a-și creia prestigii politice de o zi — n'au ce căuta în sfera culturii naționale. De stagiul acestei culturi nu le 'ngăduim nici-o fâșie."

Descoperirea unui medic român.

D-l dr. Putureanu din București a inventat un medicament impotriva tuberculozei chiar în stadiul ei cel mai avansat. In cercurile medicale din Capitala se crede, că noul medicament va aduce rezultate fericite în vindecarea îngrozitoarei maladii.

Serata Cercului studenților bănățeni

Primul pas, pentru trezirea vieții studențești din acalmia în care căzuse de câtva timp, pare că l'au făcut studenții bănățeni prin serata de cunoștință dată în sala Prefecturii, Sîmbata trecută.

La serată au în luat parte: toate familiile bănățene din Cluj, d-nii prof. univ. *Ștefănescu Goangă*, din partea Universității și *Iosif Popovici* în calitate de președinte de onoare al cercului.

In decursul mesei la care participă peste 200 persoane, d. *G. Bănuțiu*, președintele secțiunii clujane a Cercului studențesc bănățean, rostește primul toast, sa utând familiile prezente, pe delegatul Universității, și pe delegații Cercurilor regionale. Amintește că pasul studenților bănățeni nu e un act de regionalism ci izvorăște din credința că studenții trebuesc să i ceapă legături directe cu societatea.

Urmează d. *Adam Popa* studant în drept, a ătând că cu această adunare de cunoștință se în temeiază începutul unei tradiții necesare în viața studențească. In societatea de azi conviețuesc concepțiile actuale ale unui neam și studenții trebue să le cunoască, căci numai astfel se va putea consolida viitorul.

In răspunsul său d. prof. Stefanescu-Goangă spune că dacă s'ar considera pasul bănățenilor ca un act regionalist, acest regionalism este necesar atâta vreme cât vrea să arăte celorlalte regiuni ale țării, tot ce are mai bun, mai folosilor și mai înălțător spre mărirea neamului. Deviza noastră trebue să fie: „Nu prin regiune să se ridice individul, ci regiunea să fie ridicată la cel mai înalt grad de cultură și bogăție prin munca individului." In excursiurile studenților la sate, studenții nu au numai să dea, ci și să primească din adevăratul suflet și caracter al națiunii reprezentat prin țărănime. (Aplauze îndelungate.)

D. Iosif Popovici, prof. univ. în dialect bănățean însufleț it justifică pasul tineretului, arătând că societatea de azi are datoria să dea tinerimii educația socială. Societatea își are concepțiile ei și fie un tânăr chiar savant, nu va fi bine primit în societate, dacă nu cunoaște convenințele și uzantele sociale. Această educație nu o pot da profesorii și studiile, ci numai legăturile strânse cu societatea.

In decursul mesei, d-l Grozăvescu și d-l Balogh artiști dela Opera națională, au cântat mai multe arii răsplatite cu vii aplauze.

Corul studenților a prilejuit a isteni câteva momente de plăcere cexcutând mai multe cântece poporale bănățene.

Inaugurarea studenților noi veniți (a balicilor) a fost privită cu multă căldură.

După banchet, a urmat până târziu spre dimineață dansul într'o intimă atmosferă. Jocurile bănățene au predominat.

Inceputul acesta ne bucură și dorim ca cât mai mult studențimea să strângă legăturile cu societatea românească din Cluj.

Rep.

ECOURI

„Lăutarii noștri din trecut"

Un preot ieșan, părintele Bobulescu, pasionat pentru cercetările folcloristice, a pus subt presă un interesant studiu cu privire la „lăutarii noștri din trecut".

Preotul Bobulescu a cercetat numeroase isvoare autentice din care a putut întocmi o înșirare de fapte și obiceiuri din viața patriarhală a vechilor lăutari, colectând cântecele de altădată pe la curțile boerești, obiceiurile lor de pe la nuntă, botezuri și petreceri.

Intre altele preotul Bobulescu a găsit indicii asupra intervederii la Iași, între marele compozitor Liszt și vestitul Barbu Lăutarul.

Moartea unui inventator

Dunlop, inventatorul pneumaticelor cu același nume și cunoscut lumii automobiliste, a încetat din viață.

FOIȚA ZIARULUI „INFRĂȚIREA"

Probleme economice

Politica Germaniei industriale

— O anchetă în Țara învinșilor —

Reproducem mai jos, instructivele constatări făcute în Germania de economistul francez, Réginald Kann, trimisul special al revistei „L Ilustration":

„Inainte de războiu, armata, marina, industria reprezentau cele trei forțe ale fostului imperiu.

„Met dicași rapida revoluțiune a acestor energii ce constituiau mândria Statului german luase proporțiuni amenințâna să domineze Europa, dacă nu s'ar fi ivit, la timp, cataclismul pe care Germania însăși îl provocase.

Azi, armata este înfrântă; o mare parte din vapoarele lor, se găsesc în stăpânirea altora. Dimpotrivă însă, industrie a fost scutită de universalul dezastru. E drept că ea nu-și mai poate aduce potasa și filaturile din Alsacia, minereuri din Lorena, nici combustibil din Sar; totuși numărul uzinelor sporește și construcțiunile industriale continuă; straturile de lignit, nesocotite până mai deunăzi, sunt puse în exploatare; căderile de apă ale Alpilor bavarezi sunt utilizate ca forță idraulică. Totul e calculat pe metoda compensațiunilor. Capacitatea producțiunii deci se menține ca valoare.

Constatări asemănătoare și la indivizi. Generalii în retragere se mângâie scriindu-și memoriile lor. D. Ballin, regele armatorilor, s'a sinucis de desnădejde; însă, fruntașii industriei își măresc afacerile — și cu acestea, deodată, bogăția, simțindu-se stăpânii epocii. Odinioară, servi ai puterii, — azi, ei ocupă primele rânduri.

S'au priceput să pătrundă adevărul: Numai industria este în stare să salveze Germania, recucerindu-i locul ce-l stăpânia în trecut. Astfel totul în prezent este subordonat industriei, precum altădată totul era subordonat militarismului.

Dacă resursele și utilajul s'au schimbat oarecum, condițiunile funcționării, însă, trec prin transformări adânci. Vreme de cinci ani, pietele lumii, a căror furnizoare era industria germană, au ajuns la concluziunea că ele se pot lipsi, de servicille acestei industrii; unele din ele au și renunțat cu desăvârșire. Dealtmintreli, criza ce-o suporta Statele, cari s'au războit, nu scutește Germania; îndeosebi, aceea a schimbului o izbește mai profund ca adversarii săi. Turburările politice au adus, după ele, grevele, răzvrătirea în massele cele mai active a'e țării toate aceste răsturnări au grăbit transformarea sistemului complex, întrebuințat mai înainte și pe care reușită îl consfințise ca desăvârșit.

Industria germană, înainte de războiu.

Germania dispune de multe resurse naturale, prielnice desvoltării industriale. In primul rând are la îndemână elementul cel mai întrebuințat: combustibilul — adică: huilă, lignit și turbă, în afară de lemnul din pădurile sale imense. Acestora sunt de adăugat: fierul, zincul plumbul, potasa.

O minunată, bogată rețea de linii navigabile, și ferate în lesnește transportul, în lumea întreagă, al mărfurilor sale.

Poporul german este înzestrat cu multe însușiri; una însă pare să-l fi predestinat activității industriale. La el, spiritul colectivității este mai pronunțat ca la toate celelalte popoare ale Europei occidentale, spirit care se supune de bunăvoie disciplinei, celei mai monotone ocupațiuni, celor mai subtile cercetări. Ansamblul acesta de calități favorabile nu va putea fi pus efectiv în acțiune câtă vreme Germania va fi politicește strânsă în cleștele Statelor rivale, dar care progresase, cu pași gigantici de îndată ce forțele ei fură reunite laolaltă sub sceptrul Hohenzollernilor.

Industria însemnează, — sintetic definită, — aplicarea cunoștințelor umane la transformarea materiei. Germanii au meritul de-a fi pătruns în s'uiba ei progresele Științei, formând tehniciani de frunte.

Astfel scontaseră viitorul. Ei n'au precupețit învățământul politehnic. Nicăiri nu se găsesc școale mai bogat înzestrate, mai cu dărnicie întocmită ca așa numitele „Technische Hochschulen", (Școale superioare tehnice) unde se formau pionierii industriei, inginerii și diriguitorii marilor întreprinderi. Cele unsprezece instituțiuni ale învățământului tehnic — unde fiecare promoție numără mii de titrați — adăpostește, sub acoperemântul măreților clădiri, încăpătoare și admirabilele săli de conferințe, luminoasele și comodele laboratorii, alături de biblioteci și colecțiuni a căror bogăție te uimește. Opera de complectarea și dotarea lor cu tot ce născocește și are de trebuință. Știința nu vrea să știe ce-i odihna. Nu e an, în care să nu se fi adăugat vreuneia din instituțiuni, o nouă secțiune culturală sau de

Sfârșitul aventurii exregelui Carol

Exregele s'a sinucis (?)

Viena, 27 Oct.

Se svonește că exregele Carol împreună cu soția s'ar fi sinucis.

Ultimatul Înțelegerii

Praga, 27 Oct.

Delegații guvernelor Micei Antante au acordat guvernului ungar un ultimat de 80 de ore, în care timp exregele să fie expulsat.

Exregele Carol va fi trimis pe Marea neagră

Viena, 27 Oct.

Locul unde va fi deportat Carol de Habsburg este încă necunoscut.

Deocamdată se știe că va fi transportat, pe un monitor dunărean până la Marea Neagră.

Sopronul pierdut pentru Ungaria

Roma, 27 Octombrie.

Toate ziarele italiene în frunte cu „Tempo“, au protestat energic împotriva nouilor intențiuni ale Ungariei de a turbura pacea Europei.

„Tempo“, scrie între altele, că și-a pierdut toată simpatia de care s'a bucurat în cercurile politice italiene, așa că și tratatul dela Veneția pare a fi anulat urmând în chip firesc pierderea Sopronului și a întregului Burgenland.

Plebiscitul de asemenea nu se va mai face.

Presa Ceho-Slovacă satisfăcută de demersurile luate

Lafayette, 28 Octombrie.

Presa Ceho-Slovacă relevă rezultatele dobândite prin procedeul solidar al Statelor mai de aproape interesate și energia față de evenimentele din Ungaria.

Ea se declară foarte mulțumită de atitudinea Poloniei.

Comisia interaliată a generalilor deține de Héjjas.

Sopron, 27 Oct.

Locotenentul Héjjas, în fruntea unui detașament numeros — adept al reîntronării lui Carol a intrat în Sopron, — ca să mențină ordinea. După intrarea în localitate a locotenentului comisia interaliată a generalilor a hotărât să plece la Paris. Héjjas însă le'a adus la conștiință, că nu pot părăsi localitatea. Generalii indignați de acest procedeu au cerut locotenentului Héjjas motivarea acestei măsuri. El le-a răspuns că până la sosirea trupelor guvernamentale nimeni nu poate părăsi orașul.

Generalii au protestat telegrafic le Paris pentru violarea libertății personale.

„Naivitatea Comisiunii interaliate“

Viena, 27 Oct.

Aventura lui Carol, n'a surprins pe diplomații țărilor aliate aflători în Viena. In Viena cu o săptămână înainte, se vorbia fățiș despre evenimentele în tâmplate. Ba chiar primul-ministru Banffy i-a comunicat cancelarului Schober ca să fie pregătit pentru ori ce eventualitate, pentrucă exregele Carol a ferm hotărât să între în acțiune cu toată seriozitatea.

Ziarul „Uj Kelet“ ocupându-se de aceasta adaugă: „Față de aceste informațiuni precise ale cercurilor politice din Viena Comisia interaliată din Sopron a fost naivă când autorizase pe maiorul Ostenburg cu menținerea ordinei. „Uj Kelet“.

Presa maghiară

Aventura lui Carol

Ziarul „Ujság“, în articolul său de fond, sub titlul de mai sus ține să arăte mica importanță ce s'ar cuveni să se atribue acestei noui lovituri:

„In ochii unora acest eveniment se prezintă sub un aspect cu totul neexplicabil, — neexplicabil, pentrucă această încercare a fost simpla repețire a aventurei dela Paști și prin urmare n'a produs nimic nou, afară doar de faptul, că de data asta a stârnit în toate Statele europene ridicolul.

Din toată chestiunea reesă, că Ungaria deși se pretinde a fi monarchistă — nu se grăbește totuși să suprapună această chestiune secundară unor probleme mai arzătoare, cari își așteaptă de mult soluționarea. Guvernul însăși a fost surprins de acest atentat împotriva statului și cu toate că a fost pus la cale de mâni iscusite, a fost înăbușit însă cu o repreziciune uimitoare fără ca pacea universală să fie periclitată, din pricina unui aventurier.

Și dacă luăm în considerare pe lângă acest fapt și împrejurarea că atât pentru rege cât și pentru acoliții săi, — puțini la număr, problema Habsburgică părea să aibă urmări grave — trebue să se bucure toți căți și-au pus în acțiune toate sforțările pentru a pune capăt acestei probleme prin înlăturarea Habsburgilor“.

Până aici, ziarul numit judecă chestiunea în mod obiectiv. Totuși spre uimirea noastră aceasta obiectivitate, se transformă deodată într'o nefericită cutezanță când încearcă să ne zugrăvească tabloul Ungariei de azi ca fiind opera a doi-trei politiciani și „că, prin urmare cei cari cer aplicarea sancțiunilor împotriva atentatorilor cari urmăreau și răsturnarea guvernului nu însă a păcii universale, comit o crimă de neiertat, deoarece aceste piedeci opuse guvernului ungar „sunt numai pretexte și uneltiri întrebuințate de către unele State pentru a zădărnici tratatul dela Veneția care a adus hotăriri favorabile Ungariei.“

Ziarul numit mai crede că aplicarea de sancțiuni cât mai severe ar fi opera Cehoslovaciei, care ar avea de scop ridicarea sa pe ruinele unui stat condus de capriciile a doi-trei oameni (?)

E straniu, că ziarul vorbind în interesul Ungariei încearcă să pareze orice lovitură din afară Tace chitic și trece cu vederea faptul, că întreaga Ungarie de azi este cuibul celor mai netrebuici paraziți ai iridentismului că atentatul din zilele trecute nu este exclusiv opera a câtorva orgolioși ridicoli și că se aștepta un Andrassy și un Gratz care să aune pe toți maghiarii într-un mănunchiu, pentru a răsturna ordinea universală,

Regele Carol va fi deportat pe insula Malta

„Uj Kelet“, reproducând unele știri din Budapesta cu privire la predarea exregelui, scrie următoarele:

„Aventura lui Carol de Habsburg a eșuat complect. El e te prizonierul guvernului ungar așteptându-și sentința în castelul din Tata.

Guvernele Antantei cer în unanimitate extradarea și internarea lui Carol. Nota guvernelor aliate, care a sosit tocmai în momentul loviturii de stat, cuprinde lămurit toate condițiile impuse de aliați. In această notă cu caracter ultimat Antanta insistă pe lângă guvernul ungar, ca să-l aresteze pe Carol și să-l predea fără întârziere aliaților, cari vor dispune asupra lui.

Primul punct din acest act diplomatic, a fost deja executat de către guvernul Bethlen: Carol este deținut.

Delegatul Angliei la Budapesta va fi solicitat să ia în primire exregele până ce se va fixa locul internării lui.

Cei trei politiciani: Andrássy, Gratz și Rakowsky vor fi predați parchetului.“

Scrisori din Sibiu

Concordatul. — Muzee istorice-bisericești. — Reconstituirea consistorului mitropolitan. — Congresul ajurnat.

In chestia concordatului, care a fost atât de mult discutat în ziaristica noastră, congresul se obține dela o anulizare a diferitelor dispozițiuni cele cuprinde proiectul de concordat. La propunerea deputatului Aurel Lazar se „enunță“ totuși următorul concluz: „Congresul mulțumește I. P. S. S. d-lui mitropolit pentru cuvântarea luminoasă ținută în senat în chestia concordatului; aprobă acțiunea inaugurată în această chestiune de factorii și organele bisericei.

Așteaptă dela fiii bisericei ortodoxe române, mai ales, cari au cuvânt în viața publică a statului, să utiliseze toate mijloacele constituționale pentru înlăturarea acestui pericol din calea desvoltării naționale a statului român.

Invită consistorul mitropolitan și îl roagă pe I. P. S. S. domnul mitropolit să intrevină la guvern de urgență, arătându-i dispozițiile periculoase, anticonstituționale, ale concordatului proiectat pentru ca guvernul să întrerupă orice tratative pentru încheierea unui concordat între statul român și curia papală din Roma“.

In legătură cu chemarea și activitatea comisiilor regionale pentru inventarierea monumentelor istorice, părintele protopop și profesor universitar Dr. I. Lupaș face o binemotivată propunere, anume. Consistoriile să dea îndrumări amănunțite oficiilor protopopești pentru a veni în ajutorul comisiilor făcând ele inventarierea materialului istoric bisericesc aflător pe teritorul protopopiatelor. Mai departe, pentru asigurarea și bunăpastrarea acestui material fiecare dieceză să stărue a întocmi și întemeia un muzeu istoric-bisericesc.

Propunerea s'a primit fără discuție. Rămâne să cunoaștem cum se aplica, apoi în care dieceză se va întocmi și cum se va întocmi acest muzeu atât de necesar pentru cunoașterea cât mai luminoasă a trecutului nostru ca neam românesc pe aceste plaiuri.

In fine s'a reconstituit consistorul mitropolitan, alegându-se de asesori

a) în senatul strâns bisericesc Dr. I. Lupaș și Dr. Gh. Popoviciu iar supleanți: Andreiu Horvath și Traian Oprea;

b) în senatul școlar ordinari: Dr. Saftu, Dr. Gh. Ciuhandu, A. Bârseanu, V. Goldiș, Dr. V. Braniște și A. Lazar iar supleanți: Grigorie Pletosu, Dr. P. Barbu, Dr. I. Blaga, Dr. N. Zigre și Dr. V. Moldovan;

c) în senatul epitropesc ordinari: Lazar Triteanu, Gerasim Sârbu, I. Lapedatu, Dr. Gh. Dobrin, Dr. Gavril Cosma și Dr. Iustin Marșeu iar supleanți; Petru E. Pop, Mateiu Voileanu, Dr. I. Pop, Dr. Silviu Dragomir, Dr. M. Gropșian și Iosif Moldovan.

Cu aceasta congresul și-a mântuit lucrările. Dar nu s'a declarat „încheiat“ ci numai „amânat“ „rămânând în permanență“ până la finalizarea pertractărilor ce delegații congresului vor depăna la București cu reprezentanții în drept ai celorlalte provincii bisericești.

Incheind darea noastră de seamă trebue să constatăm că deși „concluzele luate“ nu conțin multe dispoziții pozitive, cu rodiră pornice în viitor, ele au fost purtate de discuții la nivel academic, doar ici colea dacă mai răzbea câte-o patimă politică, dar și aceasta învoaltă de duhul blândeței.

E o cerință a dreptății și echității să amintim cu recunoștință și laudă munca ce a depus-o harnicul și priceputul așesor consistorial Lazar Triteanu, care în calitatea sa de referent al Consistoriului mitropolitan a pregătit cu multă iscusință și conștiențiozitate materiile de discutat în Congres, și care prin larga și bogată sa experiență a știut să contribue ca notar general al Congresului, în măsură hotărâtoare la bunul mers al ședințelor.

x. y.

---

pură practică, un nou amfiteatru mai spațioase, mai bine înzestrate; și de-asemeni, nici cheltuială cât de mare care să fi fost pusă în discuțiunea economiei.

Invențiunile de pretutindeni găsesc aci ospitalitate. Nimic nu să înlătură, când e vorba că folosește învățământului teoretic și practic; din potrivă totul e primit aici și căutat stăruitor aiurea.

De pildă: La școala superioară din Șarlotenburg, una din cele mai vechi, este o instalațiune mecanică — propriu zis o baterie electrică — ce ocupă o suprafață de 2000 metri pătrați. N'ai crede oare că te afli într'o uzină în plina activitate? Studentul are la îndemână oricând, aplicarea practică a celor de învățat și deci nu e limitat la ceeace i-se predă teoretic — cum se obișnuește în alte Țări — necum la consultarea ilustrațiunilor din cărți.

Această metodă favorizează specializarea și specializarea este desăvârșirea la care a năzuit tehnica germană. Mulțămita acestui fel de învățământ, Germania a izbutit să formeze generațiuni de ingineri, cari nu numai că sunt buni dirigultori de uzină, dar pricepe rostul transformărilor și însemnătatea perfecționării mecanismului — ceeace a și contribuit la progresul industrial.

Predispozițiunea pentru specializare este una din caracteristicele rassei germane. Dar mai e una: talentul organizării. Pe tărâmul economic o asemenea însușire duce la comunizarea resurselor de tot felul, trebuitoare exploatațiunilor uriașe și mai de grabă neînfrânte de concurența izolată.

Germania are un ochiu perspicace și adânc pătrunzător. Așa a putut ea să-și apropie tactica îndrăzneață americană de-a nu se codi niciodată când este neapărată extensiunea uzinei, când se impun îmbunătățirea instrumentajului, înlocuirea manoperei prin mecanică. De la „yankeul american“ a învățat germanul să nu precupețească nimic — după cum, din nefericire, o fac și azi unele națiuni din vechea Europă.

Mulțămită Științei sale specializatoare, mulțămită însușirii sale organizatoare, și spiritului său de întreprindere îndrăzneț, industria a parvenit, în scurtă vreme, să se impue departe de hotarele Germaniei, cucerind piața lumii.

Spre a parveni, ea a adaptat și sistemul cartelului, care constă în a vinde propriei Țări produsele pe prețuri relativ urcate pentru a le putea plasa în afară pe prețuri ce sunt sub câștig. Așa, aceeași industrie — adică producătorii se înțeleg între ei asupra tarifului de vânzare, alcătuindu-și chiar un birou anumit, însărcinat numai cu vânzarea produselor. In chipul acesta, industriașii germani au cucerit întâetatea pe cele mai mari piețe din lume în ciuda rivalilor lor europeni sau americani. Mai ales. Mașinile, colorantele, aparatele electrice și optice, chimia, instrumentele chirurgicale sunt neîntrecute. In special, faptul că și-au asigurat monopolul asupra coloranților — ramură pe care au cultivat-o cu precădere, fiindcă aveau, la el acasă, materiile prime și un contingent respectabil de chimiști conștiincioși, răbdători, consacrați carierii lor, alături de colaboratori harnici și prodigioși.

Situațiunea industrială de după războiu.

A doua zi după acest cataclism universal de 'ndată ce schimbul a putut fi reluat între Germania și restul lumii, se iviră la suprafață perturbările din raporturile comerciale, provocate de cei cinci ani de scădere monetară vertiginoasă.

In special, scăderea valutei germane, transpusese toate produsele actualei republicei în o situațiune foarte inferioară. Nesiguranța în operațiunile bursei făcu la aceeași epocă să nu se mai plătească cumpărăturile decât în bancnote.

O puzderie de amatori se năpusti, mai cu seamă asupra Germaniei, cu intențiunea de-a acapara totul. In primul rând articolele de lux, pianele obiectele de artă, giuvaericalele fură acumulate în cantități considerabile în Țările Scandinaviei și în Olanda.

(Va urma)

In restaurantul

„La Pisica Vânătă“

(fost Biazini) strada Avram Iancu No. 18 se află:

mâncări de prima calitate,

beuturi excelente, cu preț moderat.

Seara orchestră.

Abonament lunar 3—400 lei.

Rog sprijinul publicului

1170 Proprietarul.

INFORMAȚII

Congresul partidului național-liberal din județul Târnava-mică se ține Duminecă 30 cor. în capitala județului Dicioșânmărtin.

D-l Mihali, președintele comisiei de unificare a plecat ieri din localitate la București. D-sa se va întoarce Duminecă.

D-nii miniștrii Goga și Groza au plecat la București pentru a lua parte la consiliul de miniștri din săptămâna aceasta.

La înapoiere vor continua lucrările cu prefecturile din Ardeal.

Biroul de încuartiruire din Cluj a început evacuarea camerelor în cari unii comercianți depozitau mărfuri.

În curând se vor pune în circulație trenurile speciale pentru transportul lemnelor de foc din Ardeal spre Vechiul Regat. Cea mai mare cantitate se va distribui ministerelor și funcționarilor cheferiști din București, iar restul va servi la încălzitul stațiunilor și a locomotivelor.

„Asociațiunea funcționarilor" din Ardeal a alcătuit și înaintat „Asociației generale a funcționarilor" din București statutele ei.

Zilele acestea s'a hotărât la directoratul de agricultură din Cluj ca să fie pusă în aplicare dispoziția din noua lege agrară conform căreia contractele de vânzări de pământuri cari se aprobau de comitetul agrar se fie aprobate de judecătoriile de ocol pe lângă cari ființează o comisiune ad-hoc.

Pentru a face loc repetiției generale a piesei „Heidelbergul de altă dată" care se va juca Marți 1 Noemb. c. matineul de Duminecă 30 Oct. c. se suspendă.

Elevii reușiți în anul II. al școalei militare pregătitoare de administrație din Oradea Mare au să se prezinte la școală (cazarma „Regele Ferdinand I") cel mai târziu la 12 Noembrie, cursurile reîncepând la 15 aceiași lună.

Tot la data arătată mai sus vor trebui să fie prezenți, elevii plutonieri din anul II ai școalei de administrație, tinerii cu termen redus și ofițerii elevi ai școalei superioare de administrație.

Comisiunea pentru stabilirea tarifelor și gradelor funcționarilor publici s'a întrunit la președinția Consiliului.

S'a discutat asupra punctelor îndrumătoare la elaborarea proectului de lege trebuitoare.

Un ordin telegrafic anunță reluarea mersului trenurilor de marfa din Ardeal, întrerupt acum 2 zile.

Directoratele generale din Cluj au început alcătuirea bugetului pe exercițiul anului 1922—1923.

Întrucât pe ziua de 1 Noembrie urmează să fie desființat inspectoratul de Mișcare c. f. r. din Satu-Mare care aducea deservia legătura cu Cehoslovacia și Ungaria, populațiunea din partea locului a adresat. Ministerul comunicațiilor o întâmpinare cerându-i să revie asupra hotărîrii de mai sus.

Pe ziua de 1 Noembrie se deschid noile școale de gospodărie casnică din Cluj, Foid (Orăștie), Satu-Mare și Beiuș.

Conform unei deciziuni ministeriale sporul de 300 milioane va fi împărțit între toți funcționarii din serviciile Statului.

Toți proprietarii de case, cari sunt în restanțe cu plata apă și canal, ca până în 3 Noembrie să-și achite toate datoriile la perceptoratul orașului în cazul contrar, conform deciziunei Consiliului orășenesc, li-se va închide definitiv apaductului.

In CINEMA APOLLO se va reprezenta Vineri o drăguță comedie a fabricei Pathé: „Cad frunzele". Un magnat își propune a lua în căsătorie pe aceea fată care îl va eși mai întâi în cale. Soartea vrea ca tocmai un suflet nobil să-l fie destinat pe care mai târziu o iubește cu înflăcărare.

In CINEMA URANIA se va reprezenta Vineri partea II din „Viața de Paris".

In CINEMA UNIVERSITAȚII se va reprezenta Vineri: „Dorința arzătoare", tragedia unei femei.

Toate Doamnele din elită întrebuințează Formalysolul recunoscut ca indispensabil pentru toilette Deasemenea și apa de gură „Formalysol" nu trebue să lipsească din nici o casă. Se află de vânzare la orice Droguerie și Farmacie. Depozit principal „Hygiea" fabrică de preparate cosmetice și farmaceutice Cluj. II-111

Pentru vindecarea sigură a Anemiei, a lipsei de poftă de mâncare, a nervosității, întrebuințați *vinul de Tokaj cu chinină și fier* preparat de dr. Biró cu gust plăcut, care întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 15 Lei. Depozitul principal: Farmacia dr. Biró, Cluj, Piața Unirii. III-316

Au izbucnit mari incendii în pădurile de la băile Herculane și ocolul silvic Grădina, de pe valea Sirinel. Organele administrative alăturea cu populația satelor luptă din răsputeri pentru localizarea incendiilor.

Duminecă 30 Oct. la ora 3 d. a. în sala „Reduta", soc. se ține a doua șezătoare populară, organizată de „Cultura Poporului", cu prețiosul concurs al d-nei Lia Pop dela Opera Română, al d-rei A. Mediana dela Teatrul Național și al d-lor: Benea, prof. la Conservator și Tripon junior.

Cu acest prilej vor vorbi d-nii profesori universitari I. Lupaș și Marin Ștefanescu.

Intrarea liberă.

Cu prilejul aniversării morții regelui Alexandru al Greciei, s'a oficiat un Te-deum la toate bisericile elene din Țară.

Dacă doriți să cumpărați eftin orice articole de toaletă, puteți afla la Drogueria EMKE Cluj, Piața Unirii 32.

Abonamente pentru ziarul „Infrățirea" se primesc la librăria Cartea Românească Piața Unirii 7.

Vor concura la premiile ziarului „Infrățirea" atât vechii cât și noui abonați cari vor plăti abonamentul socotit dela 1 August 1921.

Comitetul consultativ al artileriei

Comitetul consultativ al artileriei a fostîastfel constituit:

Președinte: general de divizie Referendaru Al., inspectorul tehnic al artileriei. Membri: general de brigadă Teodorescu Al. comandantul artileriei grele; general de brigadă Condeescu Nicolae, comandantul școalelor de aplicație ale artileriei; general de brigadă Munteanu Al. comandantul artileriei corpului II. armată; colonel Schmid Ion comandantul artileriei de munte; colonel Petrescu Gh., dela inspectoratul tehnic al artileriei; colonel Săndulescu Nicolae, directorul artileriei din ministerul de război; colonel Păltineanu Ath., șef de stat-major al inspectoratului artileriei; colonel Predescu P., comandantul regimentului carelor de luptă; colonel Negoescu, comandantul regimentului de artilerie anti-aeriană.

IN CAFENEAUA EUROPA

se distrează onoratul public cu orchestră clasică și națională.
Se servește cină de teatru etc.
1103. Serviciul prompt.

Fabrica de Tâmplărie Artistică Cluj

Societate Anonimă

execută cele mai fine și solide mobile
893 și toate lucrările de tâmplărie parchete etc.

Fabrica: Strada Gh. Barițiu No. 28. Telefon 120
Magazinul: Str. Iuliu Maniu No. 4. Telefon 832

ȘEZĂTORILE PRESEI

Sâmbătă, 29 Octombrie 1921 la ora 8 și jum. are loc în SALA PREFECTUREI DIN CLUJ

a II-a Șezătoare Artistică-Literară

organizată de către SINDICATUL PRESEI ROMÂNE din ARDEAL

PROGRAM

1. *Ion Agârbiceanu Conferința*, despre Mihail Eminescu ca ziarist.
2. *D-na Mirian*, dela Teatrul Național: Recitări.
3. D. *Apostolescu*, dela Opera Română: Arii.
4. *Virgil Vasilescu*, dela Teatrul Național: Monoloage.
5. *Ioan Bobescu* Trio de Mendelsohn în re minor (vioară, vio- *Ion Sibianu* A. de *Angelia* loncel pian).

Prețul locurilor: Locul I. 10 lei, Locul II. 5 lei.

Biletele de vânzare în seara șezătoarei, la intrarea în sală.

Cum n'ajung Românii să capete un local de prăvălie

Un caz unic în felul său ni-l prezintă d-l G. Tomița, frizer român, în ce privește felul cum românii nici acum măcar, după aproape 3 ani de stăpânire română, nu pot căpăta local de prăvălie.

Iată-l: d-l G. Tomița din 1915 are încă brevetul de friser. Fiind om sărac n'a putut câștiga un local necesar căci îi lipsesc mijloacele bănești, — binecuvantate la nevoie.

In cursul lunei acesteia are norocul să încheie un contract cu surorile Vicol pentru localul din str. Universității Nr. 8 unde locuise mai înainte d-l Veress, pantofar care fără să fi avut dreptul desemnează ca succesor pe friserul Gali Farkas, încheind chiar un contract.

In acest moment însă chiriașul de drept era românul Tomița. E de notat că Gall Farkas a avut un alt local în piața Unirei, pe care la cedat firmei Batha Shoe pentru suma de 90000 Lei ceeace i-a îngăduit să plătească orice „filodormă" pentru „repășire".

Când d. Veress văzu că clientul său Gáll Farkas, nu poate avea șanse de reușită, ceru sfatul d-lui dr. Partene Barbu și astfel contractul de repășire se anulă iar dr. Veress încheie cu Gáll Farkas un nou contract de tovărășie asupra localului. Filodorma de 25.000 Lei se împărți între dr. Veress și românul dr. Partene Barbu iar G. Tomuța se vede acum cu contractul în mână, fără să se poată muta în localul închiriat, fiindcă biroul de cuartiruire nu se ocupă cu localuri de prăvălii ci numai biroul de închiriere care după cât se spune — există numai.. pe hârtie.

Dl Tomiță solicită autorităților să lea măsurile cuvenite căci prin sistemul acesta orice locuri ar ajunge să fie libere vor fi ocupate din diverse considerații și interese de străini, iar românii lipsiți de mijloace să rămână pe drumuri, în Clujul românesc.

Rep.

Funcționarii români înlocuiți cu străini

S'a vorbit de multe ori în presă că din cauza numerosilor străini introduși în funcțiunile din Ardeal, administra ia merge rău, iar unificarea, despre care se trâmbițează mereu, e cu neputință să se înfăptuiască.

Un caz: Prefectul județului, Târnava Mică. dr. Cătuț, prin adresa nr. 1536, din August, înlocuește pe secretarul comunei Boian, Alexandru Șerban, cu M. Kelemen, de origine maghiară. Ca motiv de înlocuire prefectul nu găsește altceva de cât că funcționarul român nu are pregătirea necesară acestui post.

Supunem la cunoștința celor în drept acest caz, spre a se vedea cum se lucrează în Ardeal la unificarea sufletească și la cea administrativă.

Noutăți Pardesie și haină de școale

Calități din timp de pace au sosit la

Firma **NEUMAN M.** 699
magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe.
Cluj, Piața Unirii 14. Telefon 54

Cel mai eftin se curăță și vopsește la UNIO

Fabrica în Cluj, Calea Regele Ferdinand 133.
Filiale Str. Reg. Maria 4 și Str. Iuliu Maniu 8

Cronica politică

Tratativele dintre guvern și țărăniști. — Tratativele dintre partidul poporului și gruparea țărănistă au fost reluate acum câteva zile și, dupa cum reiese din știrile primite dela București, ele se urmează cu asiduitate din ambele părți.

Existența acestor tratative a fost confirmată de altfel de chiar direcțiunea grupării țărăniste care, vrând să le desmintă printr'un comunicat, nu s'a putut opri de a nu pomeni de „acțiunile izolate ale unor membri ai săi".

Că țărăniști nu îndrăznesc să mărturisească în mod deschis tratativele lor cu guvernul, aceasta dovedește că ei înșiși recunosc monstruozitatea acestui fapt politic și că încă nu se simt în stare să înfrunte judecata opiniei noastre publice.

Dar „izolate" sau nu, tratativele există, și ele dovedesc odată mai mult totala lipsă de seriositate a grupării țărăniste.

Căci a crede că resolvarea crizei politice atârnă numai de „satisfacția" pe care d-l Madgearu ar putea-o primi din partea d-lui C. Argentoianu, aceasta înseamnă a nu înțelege nimic din gravitatea situației în care ne găsim astăzi.

Ultime informații

(Prin fir special dela coresp. nostru din București.)

Ora 2 p. m

M. S. Regele însoțiti de A. S. R. Principesa Mărioara, s'a întors eri în Capitală, venind dela Sinaia.

■

Incendiul care mistuie pădurile Vrancei s'a lățit și în pădurile învecinate din județul Trei Scaune.

■

Se confirmă Știrea din „Adevărul" cu privire la intențiunea ministrului Titulescu de-a preface Statul român în jucător de bursă, sub pretextul că astfel se obține ridicarea valutei.

■

D. General Averescu a plecat aseară la Târgoviște.

In urma soluționării evenimentelor din Ungaria, guvernul român a suspendat pentru moment acțiunea militară împotriva Ungariei.

Punctul de vedere al guvernului este: Înlăturarea definitivă a lui Carol și a întregii dinastii Habsburgice dela Tronul ungar.

Un grup de deputați guvernamentali — compus din d-nii Ioanițescu, Vlădescu și Ghițescu — a început o vie acțiune pentru împiedicarea unei remanieri guvernamentale fără a se consulta majoritatea.

Grupul se opune la intrarea în minister a d-lor Anibal Teodorescu și Berlescu. In schimb, aderenții acestei campanii susțin lista ministerială în care figurează d-nii Ioanițescu, dr. Anghelescu și Imbroane.

■

Din sursă autorizată se desminte știrea despre soarea în București a primului-ministru bulgar pentru a propune căsătoria regelui Boris cu principesa Marioara

■

S'a descoperit că aprovizionarea de tristă memorie a încheiat contracte cu furnizori inexistenți sau în stare de faliment.

O parte din presa bucureșteană a început o violentă campanie împotriva colonelului Boyle.

Ofițerul englez e de origină canadiană și cunoscut ca om de afaceri.

La Londra, el sa dat drept împuternicit al guvernului român să trateze chestiunile economice, în deosebi acapararea terenurilor petrolifere ce aparțin Statului.

Colonelul mai este implicat că s'a amestecat în politica internă a țării noastre.

■

Cu privire la descoperirea medicului român, d. dr. Putureanu din București, — descoperire menită să facă vâlvă universală — aflăm că serul antituberculos descoperit de acest medic vindecă și pe ftizicii în ultimul grad. Zeci de asemenea cazuri au fost înregistrate până acum.

Doctori specialiști și cu experiență confirmă însemnătatea acestui nou medicament.

Cercurile medicale superioare cer autorităților sanitare răspândirea în lume a faimei de care e vrednic descoperitorul, care face cinste românimii.

DACĂ DOREȘTI SĂ CUMPERI

MOBILE

să nu-ți pară rău de cheltuelile unui drum până la Târgul-Mureș și să vezi uriașele, splendid aranjatele saloane de mobile a lui

SZEKELY și RETI

Fabrica de mobile transilvaneană, Socieate pe Acții
467

Un act regal

Iată cuprinsul vestirii nașterei noului principe de M. S. Regele dela castelul Foișor:

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința Națională Rege al României.

La toți de față și viitori sănătate.

Astăzi Pronia Cerească a hărăzit Dinastiei un nou vlăstar.

A. S. R. Principesa Moștenitoare Elena a României a dat naștere unui fiu, care a primit numele de Mihai.

Sunt încredințat că întreg poporul român, care atât în clipele de bucurie ca și în cele de grele griji a fost totdeauna sprijinul Tronului și Dinastiei va sărbători cu însuflețire fericitul eveniment împreună cu Mine și Familia Mea.

Dragostei poporului Meu prea iubit, încredințez pe Principele nou născut".

Cum pot călători pe Cfr. ofițerii și soțiile lor

Ministerul de răsboiu a dat următoarea circulară comandamentelor corpurilor de trupe din țară:

„Prin noul regulament al transporturile cu preț redus pe c. f. r. publicat în „Monitorul Oficial" nr. 111 din 1921, acordându-se ofițerilor activi și soțiilor lor reducerea de 75 la sută pe c. f. r. și pentru a se putea deosebi carnetele emise soțiilor ofițerilor de acele ale funcționarilor publici, ministerul comunicațiilor a hotărât aplicarea unei ștampile speciale pe aceste carnete de către emitentul lor.

„In consecință, toate Corpurile de trupă și serviciile din acel comandament, să înainteze direct ministerului de răsboiu, (serviciul personalului) toate carnetele de identitate ce s'au eliberat soțiilor ofițerilor activi și cari sunt prezenți la corpuri, spre a li se aplica această ștampilă.

Carnetele vor fi însoțite de un tabel semnat de comandantul Corpului, arătându-se numarul carnetului, numele persoanei pentru care s'a emis, precum și numele ofițerului.

„Tot odată se atrage atențiunea că organele c. f. r. nu vor libera bilete cu reducere de 75 la sută pentru carnetele cari nu vor avea ștampila cuvenită".

Gazeta noastră se vinde în Cluj în următoarele locuri:

La *Friedmann* Piața Unirii.
„ *Tutungeria* din palatul „Mielul Alb".
La *Binder* Calea Victoriei.
„ *Schreiber* Palatul teologiei.
„ *Hirsch* Piața Mihai Viteazul.
„ *Szamos* vis-a-vis de posta Centr.
„ *Malom* Str. Mori.
„ *Gară* la Chiosc.
„ *Nagy Nővérek* Piața Unirii.
„ *Librăria Anca* Piața Unirii.
„ *Jakab* Str. N. Iorga.
„ *Kattinka* Str. Trefort.
„ *Dedk* Str. Regina Maria.
„ *Tulipán* Str. Regina Maria.
„ *Minovics* Str. Regina Maria.
„ *Bodega* Str. Iuliu Maniu 3.
„ *Gyalay* Str. Memorandului 20.
„ *Librăria Cosinzeana* Piața Unirii

Viața sportivă

Universitatea — Haggibbor — 2:1 (1:0)

Joi 27 Octombrie.

In fine!... După un timp în care credeam că echipa Universității a pornit spre declin din cauza mai multor disensiuni interne, cari începuseră să nimicească disciplina și ansamblul jocului fair și estetic al echipei, eri s'a restabilit unitatea de acțiune și dorințe între toți jucătorii ei și nivelul real al echipei s'a restabilit. Echipa Universității a devenit din nou un adversar de temut pentru echipele din regiunea Clujului. Dovada o servește jocul de eri, în care învinge asupra premierei Clujului din championatele de primăvară.

Infrângerile de până acum suferite de echipa U. din partea celor mai bune echipe ale regiunei, MTK din Tg.-Mureș și Victoria din Cluj, au trezit convingerea în jucătorii U. că jucătorul este chemat a lupta pentru interesul echipei iar nu invers.

Astfel un tari în dorul de acțiune jucătorii U. se prezintă pe teren în formațiunea următoare:

Szilágyi
Deutsch Țârlea
Rațiu Guga Popovici
Bucur, Kézdi, Giurgiu, Bonciucat, Grand.

Jocul e început de Haggibbor. In prima conducere însă pierde mingea și U. se afirmă în fața porții adversare. Un atac condus de Kézdi-Bucur se apropie tot mai periculos de poarta H. Mingea transmisă prin coibi ajti sigure în fața porții e prinsă de Bonciucat care simulează un shoutt spre dreapta. Portarul Haggibbor se pregătește să apere în direcția aceia, însă în proximul moment Bonciucat marchează spre colțul stâng un gool inaparabil în min. 6 Haggibbor începe din nou. Avansează greu. Atacurile reciproce urmează însă fără rezultat în ambele părți. In min. 30 Haggibbor atacă periculos. Un shoutt periclitează poarta Universității. Szilágyi apără însă destoinic. Minjea scăpată ajunge din nou în joc.

Imediat un nou shoutt puternic însă Szilágyi prinde sigur o minge crezută inaparabilă. Tribuna jubilează. U. trece din nou la atac. Spre finea primei jumătăți Haggibor se apropie din nou de poarta U. Farkas (H.) conduce. In fața porții U. se întâmplă o greșală și arbitrul Nagy decide un 11 contra U. Braun centerhalful Haggiborului marchează în spre dreapta, Szilágy prinde însă mingea cu siguranță și poarta U. e salvată. Prin aceasta repriza primă se termină.

In doua jumătate H. se reorganizează mai multe atacuri contra U. însă halfii Guga-Popovici, Rațiu joacă devotați. Alte atacuri apropiate sunt înfrânte prin Deutsch-Țârlea. In min. 25 o minge de pedeapsă contra U. produce o învălmășeală în fața porții U. Haggibor profită de ocazie și marchează goolul egalizator prin Jacobi. Mai multe situații frumoase de joc pe teren împreunate cu atacuri recip oce. In min. 39 minge a transmisă de Guga ajunge la Grand, care conduce singur un atac extrem de rapid și periculos. Aricrii Haggibor nu mai pot ajunge la timp și conducerea frumoasă a lui Grand se oprește în năvodul porții adverse. Goolul decisiv stăruește aplauze puternice în public. Haggibor luptă stăruitor, apărarea U. însă salvează totul și Universitatea părăsește terenul învingătoare.

In tot decursul jocului estetic se remarcă la U. portarul Szilágyi arierul Deutsch, halfii Guga. Rațiu. Intre combatanți K. Bonaucat Kézdi. Toți ceilalți jucători au produs cel mai bun joc realizând împreună învingerea sigură.

La Haggibbor cel mai bun a fost centerhalful Braun. Pericadeasemni Farkas. Noe a muncit mult.

Arbitrul Nagy a condus precis indeosebi în prima jumătate. In repriza doua a fost mai puțin sigur și energic.

In a doua jumătate Haggibbor a jucat numai cu 10 oameni deoarece mărginarul Stány — un jucător nou — alunecând suferă o leziune la picior.

Remarcăm cu satisfacție că scandalurile sportive consecutive în ultimul timp au scăzut la jocurile mai noui.

După terminarea jocului în mijlocul unei însuflețiri de nedescris jucătorii Universității sunt purtați pe umeri de partizanii lor.

O astfel de echipă la Universitatea din Cluj cu astfel de rezultate frumoase o dorim și noi. Suntem convinși că în acest caz sportul va câștiga cât mai mulți aderenți și în mijlocul publicului românesc, rămas până acum prea puțin influențat de mișcarea sportivă.

Credem că jocul de eri va avea darul să cimenteze disciplina și unitatea de joc scoțând în evidență adevăratele valori ale echipei universitare.

Spectator.

PIAȚA CLUJULUI

28 Octombrie.

Pâine albă		4.50	kg.
Pâine neagră		3.50	„
Pâină 0		5.25	„
„ de fiert		4.75	„
„ de pâine		3.75	„
„ de porumb		3.25	„
Tărâțele		2.—	„
Pâsatul de orz		2.10	„
Porumbul		3.—	„
Carnea de vacă cal. I		8.—	„
„ „ „ II		7.—	„
„ „ „ III		4.—	„
„ de vițel „ I		8.—	„
„ „ „ II		7.—	„
„ „ „ III		4.—	„
„ sugător „ I		12.—	„
„ „ „ II		10.—	„
„ de porc „ I		16.—	„
„ „ „ II		10.—	„
Șuncă		90.—	„
Pileurile		26.—	„
Costiță		26.—	„
Cârnați proaspeți		24.—	„
„ afumați		26.—	„
„ uscați		22.—	„
Mezelurile		22.—	„
Salam de vară		24.—	„
Șuncă fiartă		50.—	„
Ficat și Dobă		8.—	„
Untură		30.—	„
Slănină albă		30.—	„
„ papricată		30.—	„
„ afumată		30.—	„
Brânză frământată		16.—	„
„ de burduf		30.—	„
Laptele de vacă		3.—	Lit.
Șmântâna		10.—	„
Untul		35.—	„
Usturoiul		28.—	„
Ceapă		7.—	„
Cartofii	0.60—	1.—	„
Pasolea	2.50—	3.50	„
Morcovii		1.50	„
Pătrunjelul		3.—	„
Varfa albă	1.50—	3.—	„
„ roșă	2.— —	4.—	„
Conopida		3.—	kg
Sfecla		6.—	„
Merele	2.— —	5.—	„
Perele	5.— —	8.—	„
Nucile	8.— —	10.—	„
Strugurii	5.— —	8.—	„
Prunele uscate		12.—	„
Pestele proaspăt		25.—	„

XXXXX—XXXXX

Pretutindeni

în Ardea

se citește

ziarul INFRĂȚIREA

XXXXXXXXXXXXX

Actiunea politică a partidului național-liberal

— Intrunirile de Dumineca trecută din vechiul regat —

In com. Pantelimon jud. Ilfov

Dumineca trecută, cetățenii din cătunele Mărcuța Dobroești și Pantelimon, s'au adunat în mare număr, în casele d-lui Bucurescu din șos. Pantelimon, spre a protesta contra actualului guvern.

Au asistat la această întrunire d-nii: Niculescu Dorobanțu, Popescu-Păsărea, Vasilie Popescu avocat etc. etc.

D-l GEORGIAN, președintele comitetului-liberal din com. Pantelimon, arată că locuitorii de toate categoriile se plâng de scumpirea traiului și de nedreptățile făcute cu mult trâmbițata împroprietărire, apoi de asupririle administrației locale și de dările ce stau să cază pe capul tuturor prin legea Titulescu.

D-l POPESCU-PASAREA șeful politic al plășii, relevă că această grandioasă întrunire este o sărbătoare pentru democrația română. Atâta lume adunată, fără intervenția primarului, sau a jandarmului, dovedesc că poporul e conștient de rolul mare ce i s'a încredințat prin legea votului obștesc, votată de partidul-liberal.

Pretutindeni românii se adună și se sfătuesc asupra nevoilor ce s'au abătut asupra țării — și de pretutindeni un singur glas se aude: „guvernul, vinovat de nepricepere și reaua credință, trebue să plece!...

D-l NICULESCU-DOROBANȚU analizează pe rând cele 3 puncte din deviza partidului averescan: muncă, cinste, legalitate — și examinând toate actele guvernului — cochide că el s'a ilustrat print'o stârpiciune neputincioasă, jaf, sisipă în banul public, cu abuz și samavolnicie. Partidul liberal, stegar al dreptății și legalității, a dat alarmă pericolului ce ne stă înainte, și declară luptă deschisă și dreaptă guvernului.

D-l POPESCU-PASAREA cel din urmă orator mulțumește apoi celor adunați pentru încrederea ce arată partidului liberal.

In județul Prahova

Câmpina.

In sala Bulevard — întrunirea publică a strâns laolaltă un numeros public din toate straturile societății.

D-l E. HOTTI, șeful organizației locale, a mulțămit cetățenilor cari au venit în număr atât de mare, precum și d-lor Ionescu-Quintus, șeful partidului liberal din Prahova, dr. Negrutzi, advocat Predescu, Naumescu ș. a. cari au venit din Ploești. Arată că partidul liberal e condus de cel mai mare interes pentru muncitorime, preconizând pentru ea participarea la beneficii. Analizează, apoi rând pe rând, reaua conducere a guvernului actual și ruina financiară a țării.

D-l IONESCU-QUINTUS face un rechizitoriu asupra activității guvernului actual.

In privința reformei agrare, oratorul spune că dacă reforma agrară ar fi aplicată așa după cum o stabilisem noi din 1918, încă ar fi indeplinit o faptă bună, însă în aplicarea ei, guvernul a nesocotit tocmai interesele țăranilor. Muncă, cinste și legalitate; acestea erau cuvintele cari fluturau pe buzele celor cari veneau la cârmă și mulțimea vedea în generalul Averescu. Această administrație stingherește și întârzia unirea sufletească între noi și noile ținuturi românești".

Vorbind de legea impozitelor, vorbitorul adăngă că d-l Titulescu a revoltat țara întreagă cu această lege. Incheie cerând concursul poporului, concursul țării, pentru răsturnarea actualului guvern care duce țara la pieire.

C-l CAPITAN ENESCU relevă politica generalului Averescu cu traficul permiselor, comanda locomotivelor, tolerarea și deci protejarea jafului.

D-l AVOCAT PREDESCU (Ploești) discută chestiunea financiară a țării, cauzele scăderei atât de nenorocite a leului, misiunile în streinătate, atât de inutile și atât de costisitoare. Analizează legea impositelor Titulescu și dă explicațiuni clare, auditorului, de modul de percepere al acestor impozite atât de oneroase.

D-l ING. CIOBANU spune că bogățiile imense ale țării noastre ne pot scăpa de faliment, însă pentru aceasta ne trebuesc oameni pricepuți.

In comuna Telega

Membrii partidului național-liberal au ținut o întrunire publică în localul clubului. Numeroși săteni erau prezenți.

Au luat parte pe lângă d-nii: Ionescu-Quintus, dr. Negrutzi, Predescu, Naumescu din Ploești, și câțva dintre fruntașii liberali din Câmpina d-nii: Capitan Enescu, Ing. Cobanu, St. Dobrescu (industriaș), președintele secțiunei Telega. Predescu Ing. Ciobanu, Ionescu-Quintus și Anghel Rădulescu, toți arătând și înfierând politica —nefastă — și ruinătoarea guvernului actual.

In Ardeal

Făgăraș

Vinerea trecută a avut loc la Făgăraș o întrunire publică a partidului național-liberal.

A participat lume multă compusă din țărani din toate comunele județului și din o foarte numeroasă intelectualitate: advocați, profesori, medici, preoți, învățători.

Intrunirea a fost prezidată de d-l. Dr. Andreiu Micu, președintele organizațiunei naționale-liberale din jud. Făgăraș. D-sa a vorbit despre valoarea partidului în desvoltarea regatului român.

D-l profesor Macovei, secretarul organizațiunei a explicat principiile din programul partidului.

Preotul Al. Șerban, a vorbit de recunoștința ce neamul românesc o datorește celor ce au lucrat și s'au sacrificat pentru înfăptuirea unității naționale.

D-l. Dr. Negrea medic, într'o entusiastă cuvântare vorbește de opera partidului național-liberal în perioada de 60 ani încoace dovedind însemnătatea guvernării liberale în această perioadă.

D-l Leonte Moldovan trecând în revistă fazele istoriei naționale vorbește de unirea Moldovei și a Munteniei arată că formarea regatului și întărirea lui a fost garanția realizării.

Impunătorul Congres din Bihor

La Oradea Mare s'a ținut primul congres al organizațiilor liberale din țara Bihorului. Au luat parte mulțime de orășeni și țărani din Oradea Mare de pe coastele și poalele munților din jurul Năsăudului și Benișului, din plasele Ceica, Tinca și Beiu, dela izvoarele Crișului, Repede, Borod, Aleșd și Tileagd, apoi Marghita și Sălard, de pe la Salonta, Sechelhid, Mihaifalău, și vechea cetate a Bihoriei.

D-l dr. N. ZIGRA face un scurt raport asupra organizației din Bihor.

Amintește că în fiecare comună din județ s'a ținut adunare poporală, s'a dresat proces-verbal, unde cu mâna proprie și-a scris numele fiecare membru. Așa dară congresul de azi este întrunit în mod legal și este eșit din voința poporului, care dorește din inimă schimbarea soriii sale în mod democratic.

Cere ca fiecare membru, să ia parte activă la desbaterile acestui mărit congres, și prin voturile ce se vor da să-și aleagă bine conducătorii săi, în acăror mână își depun soarta viitorului lor politic.

Congresul alege președinte de onoare pe d-l Nestor Porumb, protopop în Tulca, care între furtunoase aplaude își ocupă locul. Notari ad-hoc sunt desemnați domnii O. Dejeu și M. Bălănescu.

D-l N. PORUMB, într'o cuvântare avântată, mulțumește de încrederea ce i s'a adus, și declară congresul de constituit.

*

Se purcede la examinarea tabloului comunelor organizate, și se constată că până azi au intrat 104 procese verbale, în cari sunt iscăliți peste 20.000 membri.

După ce se primește acest raport se citește proectul de statute a P. N. L. și se primește nemodificat.

Se procede apoi la alegerea comitetului județean al organizațiunei liberale din Bihor, după care comitetul își alege biroul și delegația permanentă.

FOARTE IMPORTANT

pentru toți este de știut că la 1 NOEMBRIE va avea loc tragerea premiilor ce le oferă ziarul Infrățirea abonaților săi.

Condițiile de participare la premii sunt următoarele:

Abon. pe 3 luni, care e de 30 lei, dă dreptul la 2 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe6 luni, care e de 60 lei, dă dreptul la 5 numere pentru tragerea premiilor. Abon. pe un an întreg, care e de 120 lei, dă dreptul la 12 numere pentru tragerea premiilor. Nu vor participa la tragerea premiilor de cât persoanele care vor fi înaintatplata abonamentului până la data de 1 Nov. 1921. Pentru vechii noștrii abonați, cari au achitat abon. până la 1 Noembrie a. c., am reservat numerile ce li se cuvin pentru a putea lua parte la tragerea premiilor. Ceilalți sunt rugați a-și prelungi abonamentul.

Se înțelege că plata abonamentelor trebue să fie făcută dela 1 August 1921 înainte.

Tragerea premiilor va ave loc la 1 Noemvrie a. c.

Aceste premii constă din următoarele:

Dela Prima Fabrică de Tâmplărie Artistică, Cluj, Strada Iuliu Maniu 4

Una sufragerie (Prânzitor) compusă din un credenț mare cu două uși, un credenț mic, una masă patrată, șase scaune, în valoare de . . Lei 8300·—

Dela renumitul magazin de Ceasornice și Bijouteri Fenyő et. Braunfeld Cluj, Piața Unirei No. 9

Un ceas brățara, aur 14 karate, pentru damă marca „Anette" în valoare de . . . . . Lei 1600·—

Una tabachere pentru țigări din argint masiv, în valoare de . . . . . Lei 800·—

Dela marele magazin de sticlărie Fischer, Cluj, Piața Unire

Un serviciu de masă pentru șase persoane, compus din 26 bucăți, în valoare de . . . Lei 800·—

Un serviciu de vin compus din opt bucăți și două giastre pentru flori pictate de mână, în valoare de . . . . . Lei 400·—

Dela Blănăria L. Janky, Cluj, Strada Universității No. 1

Una Blană de gât (Boa), în valoare de Lei 1800·—

Dela Sucursala Marelui magazin de încălțaminte Raftopol Cluj, Piața Unirii No. 15

Una pereche pantofi din antilopă pentru damă, în valoare de . . . . . Lei 500·—

Dela „Cooperativa" Croitoria Românească a croitorilor din Cluj, Strada Memorandului

Un costum de haine lucrat pe măsura câștigătorului, în valoare de . . . . . Lei 1500·—

Dela cel mai mare magazin de articole technice M. Anghel, Cluj, Piața Mihai Viteazul No. 40

Una tocătoare de nutreț sau una batoză pentru porumb sau un plug de fier, în valoare de Lei 500·—

Lei Unamie (1000) numerar.

Partea din Obiectele care vor fi date ca premii vor putea fi văzute în fiecare zi într'un din vitrinele renumitului magazin de Bijouterie

FENYŐ & BRAUNFELD din Piața Unirii CLUJ.

Iar mobilele la magazinul Primei fabrici de tâmplare artistică în Cluj Strada Iuliu Maniu 4.

22

In sezonul de toamnă vopsește blănăril în mod special, calcă paltoane de pius, curăță fulgi de perne

CZINK

CLUJ. Fabrica în strada Dézsma No. 5.

Mica publicitate

Cereri și oferte de serviciu

AFACERI din provincie se primesc spre urgitare și resolvire, pe lângă onorar modest. Birou de Informațiuni Cluj, Strada Gen. Grigorescu No. 98.

CUNOSCĂTOR perfect al limbei române dă ore de instrucție. A se adresa la ziar sub R.

DAU ORE de meditație elevilor de liceu din orice materie cu preț moderat. A se adresa la ziar sub E.

Vânzări și Cumpărări:

CUMPĂR mobile de birou, covoare, lampe electrice și alte. Adresa la jurnal.

Se află un „DREPT ROMAN" de vânzare adresa la ziar: „Melianu".

MOPS 2 ani de vânzare. Strada Babeș 57.

Închirieri:

MI-AȘI schimba locuința care e aproape de gară cu una asemenea 1 cameră și bucătărie în centru: adresa la ziar „Schimb"

SE CAUTĂ o cameră modest mobilată. Prețul după învoeală. Oferte la ziar.

CASĂ MOBILATĂ sau goală, compusă din 3—4 camere și dependințe caut. Plătesc bine. A se adresa la ziar sub 1500.

CAUT O CAMERĂ mobilată aproape de centru. Adresa la ziar.

Diverse:

BĂNCI, Fabricanți, Industriași, Comercianți cari au nevoe de contabili, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc. pot găsi adresându-se Administrația ziarului Infrățirea

Cumpărăm în permanență:

Coarne, unghii de bou și de bivoli. Păr de porc, de vită, coame și copite de cal, cozi de vită, coarne de cerb, vârfuri de coarne și tot felul de rămășițe de tăbăcărie:

Fabrica de mărfuri din coarne și oase s. p. a. Cluj,
Calea Ștefan cel Mare No, 4
Telefon No. 3-14 1184

LEMNE DE FOC

prima calitate în detail și cu vagonul, precum și lemne de construcție, scânduri și totfelul de material pentru clădit transportă acasă cu preț foarte avantagios. 1187

MAXIMILIAN HOLDER
comerciant de lemne Cluj, Str. Kemény Gábor 17.

Reclama este sufletul comerțului

1205 **Mare deposit de Șvaetere și Mănuși**
pentru dame și băeți.

Ciorapi pentru dame, domni și băeți.
La magazinul de tricotage:

LUDOVIC IMRE
Cluj, Calea Regele Ferdinand colțul St. O. Iosif.

Byron Steamship Comp. Ltd.

LINIE REGULATĂ și RAPIDĂ
Constanța--New-York

VAPORUL TRANSATLANTIC DE LUX
Megali Hellas
de 18.000 tone, viteză 18 noduri

pleacă din portul **CONSTANȚA** la 2 Noembrie st. n. direct **NEW-YORK**
Durata voiajului 16—18 zile.

După „Megali Hellas" urmează a pleca următoarele vapoare:
„Constantinopoles" „King Alexander" și „Themistocles"

Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern având cabine pentru cl. I., II. și chiar pentru pasag. de cl. III., pentru 2, 4 și 6 persoane.
Se primesc spre expediere și mărfuri.

Pentru orice informațiuni a se adresa la reprezentanții generali
M. EMBIRICOS & Co.
BUCUREȘTI, Str. Academiei 1. Telefon 25-40 și 36—80.
Sucursalele: GALAȚI, Strada Speranței No. 28;
BRAILA, Strada Belvedere No. 1;
CONSTANȚA, Strada Lascar Catargi No. 28.

M. ANGHEL 210
Cluj, Piața Mihai Viteazul 40
Reprezentanța fabricei de mașini „Schieb" Sibiu.
ARTICOLE TECHNICE
Mașini industriale și agricole, motoare de benzină, gaz sărac, motorină, mașini cu aburi și motoare electrice. — Uleiuri pentru mașini rafinate și distilate calitate neîntrecută și pentru toate scopurile.
Benzină grea și ușoară pentru automobile, calitate superioară. Unsoare consistentă marfă prima, furnizabile în butoaie și cisterne cu prețuri fără concurentă.
Clopote din material garantat, executate numai de specialiști.

Anunțuri
se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea" și la toate agențiile de publicitate.

Grăbați de vă abonați!
Numai 3 zile
mai sunt până la
tragerea premiilor
pe cari le acordă ziarul
„Infrățirea"
abonaților săi.

!

Tragerea va avea loc negreșit la 1 Noembrie

Intreprinderea Electrotechnică și Mecanică Românească
Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei No. 7. Telefon 577.
Executa instalații de lumina și transmiteri de forta electrica precum și instalații de apaduct și canalizare. Reparații. Becuri de automobile de 6, 8 și 12 Volti 25, 32 și 50 lumini. Becuri 150 Volti de toate luminele cu preț de concurența. Materiale pentru instalații mai ieftin ca ori unde. 174

Mare desfacere
Blănuri de prima calitate.
Mare magazin de blănărie
Frații Mártonffy
Cluj, Reg. Ferdinand No. 35 (Palatul Urania)
Cumpărăm în cantitate cât de mare piei de animale sălbatice.
Lucruri de specialitate.
1116 Servici promt.

Dactilografe
angajează imediat o mare societate din localitate. Se preferă cele cu o practică mai delungată și se cere să cunoască bine dactilografia precum și limba română.
Salarizare bună.
A se adresa la ziar în persoană ou oferte scrise de mână sub „SOCIETATE“

Anunțuri se primesc la Administrația ziarului „Infrățirea“

CARTEA ROMÂNEASCĂ
SOCIETATE ANONIMĂ CU CAPITAL DE 25.000.000 LEI
BUCUREȘTI
INSTALAȚIUNI MODERNE DE ARTE GRAFICE
TIPOGRAFIE
LITOGRAFIE
Secția fotografica „FOTOGLOB“
ZINCOGRAFIE
TURNATORIE
— LEGATORIE ȘI — LINIATURA MECANICA
INSTITUTELE DE DESFACERE
Stabiliment industrial pentru confecțiuni de hârtie și carton. Liniatura mecanică. Fabricațiune specială de registre de comptabilitate.
Caete de școală, Carnete și orice fel de alte lucrări în liniaturi speciale. — Blocuri de desemn, Repertoare alfabetice, Bibliorhapte, Mape de dosare, Dosare Stolzenberg, Albume și orice lucrări de legătorie de cărți. Fabricațiune de plicuri comerciale, oficiale și ori ce alte mărimi și formate uzitate și după comandă. — Cassete de hârtie de scrisori în diferite formate, feluri și calități obicinuite, albe, colorate și de lux.
Bilete de logodnă. Invitații de nuntă
CARTONAJE
p. farmacii, confiserii și alte articole industriale.
Asortiment complect de cărți de Școală, Pedagogice, Literare, Științifice, Juridice, etc. Reviste Literare, Jurnale Politice și de Mode, românești și în limbi străine.
ARTICOLE DE BIUROU și PAPETARIE
Călimări și garnituri complecte pentru Birouri, Genți de piele, Agende pentru advocați și de birou, Albume, Notese, Creioane mecanice, Registre de Contabilitate, etc., etc.
Ateliere moderne pentru pozări individuale, măriri fotografice nelimitate în dimensiune, executare în negru, sepia, aquarell și ulei, plăci de email în alferabile pentru monumente. Reportaj fotografic continuu a evenimentelor din toată țară în fine tot ce se înrudește cu această branșe
Toate materialele necesare Cancelariilor. Articole de desemn și de pictură.
CENTRALA: Bulevardul Academiei 3.
SEDII: C. Stefea, Calea Moților 62-64 și Calea Victoriei 68, Ionnițiu, Str. Selari 12, Rasidescu, Str. Paris 16. Fotoglob. Bul. Academiei 3. — SUCURSALA: CLUJ, Piața Unirei 7, TIMISOARA, Piața Tepeș-Vodă. 2 — IAȘI, Str. Lăpușneanu 17.

Uzina electrică a orașului
Conducerea societății „GAUZ“
CLUJ, Calea Regele Ferdinand No. 30.
(Palatul Székyi)
Telefon No. 403.
Execută instalații electrice și transmisiuni de curent. Recomandă livrări instalații de motoare electrice. Lampadare și materiale pentru instalații permamente în depozit.
148

Toată elita Clujului își dă întâlnire în fiecare zi la
Budega New-York
unde se servesc vestitii mititei cele mai alese gustări și bere rece la pahar.
329

UTILIZAȚI CORESPONDENȚA DELA MICA PUBLICITATE

Abonamente
pentru
ziarul „Infrățirea“
se primesc la
LIBRARIA
„Cartea Românească“
Piața Unirii 7.

Bănci, fabricanți, industriași, comercianți cari au nevoe de
Contabili,
corespondenți, dactilografi, agenți, oameni de serviciu etc.
pot găsi adresându-se
ADMINISTR. ZIARULUI „INFRĂȚIREA“.

ABONAMENTE

la ziarul „Infrățirea“ se primesc și de azi înainte tot cu:

120 Lei pe un an, 60 Lei pe 6 luni, 30 Lei pe 3 luni

Tipărit cu mașina rotativă Cartea Românească institut de arte grafice „Cosinzeana“ Cluj.